[illegible]

47

[illegible]

* سبب طبع كتاب مستطاب اولدركه *

دار الطباعهٔ عالم فائده افراد نوع بنی بشر سيما ارباب معارف و هنر جوهر شهرتلرين زيور صحايف
اثرايلك امور طبيعيه دن اولديغی كتب حكميه ده محرر و بتخصيص سلاطين ماضيه جعل الله تعالی ارواحهم
من ادعية اخلافهم راضيه حضراتنك خاتم پيروزه رنك فلكده ابقای نام نامی رسم سامیٔ ملوكانه لرندن ايدوكی
سرلوحه پيرای كتب تواريخ وسير در علی الخصوص حالا ديباجه طراز اصول واسباب سلطنت وترتيب ساز
فصول وابواب خلافت شيرازه بند اوراق اقاليم و بلاد و مطلب اعلای مباحثه عدل وداد داور اسكندر
ظفر دادار اصحاب سير حامیٔ اهل سنت احمدی ماحیٔ دشمن دين محمدی الا وهو السلطان الاعظم
ابن السلطان المعظم السلطان الغازی محمود خان ابن السلطان ابو المغازی عبد الحميد خان
لازالت انهار عنايته جارية الی حياض بساطين اصحاب العلوم وما برحت اشجار مرحمته مظلة علی رياض
اساطين ارباب الفهوم افنديمز حضرتلرينك ايام عهد وسلطنتلری شجرهٔ اقلام علمايه هنكام وصل ورق
وهنكام مجد وشوكتلری مهرهٔ اعلام فضلايه ايام عرض سبق اولديغندن جلوس ميمنت مأنوس جهانبانيلرندن
بواوان مسعدت اقترانه دكين اسم محمدت رسم خلافتپناهيلرينه ترسيم كتابهٔ فلك معارف قيلنان مصنفات
صحت اثر اعداد كواكبدن افزون تراولوب هر بری محفوظ در سخانهٔ نه قباب وشمسهٔ جلد مطلالری شهرتشكن
لمعهٔ افتاب اولمغله رسالهٔ هفت اوراق ذات السحب صورتنمای كطی السجل للكتب اولنجيه دك نسخهٔ مدايح
كيتی ستانيلری رحلهٔ كهكشان اوزره سبق نمای طلبهٔ سروشان وجای اعتنای خواجهٔ اسمان اولمشدر
بقای نامه كركدر جهانده بويله اثر * عجبكه بيهده چالشدی سده اسكندر ﷻ حقا كه خامهٔ دوات كرامت
ادوات هنرپيرالری نهال كلشن آمال علما اوله لی جيب ودامان فضلا مالامال ميوهٔ رفاه وغنا اولديغندن
باشقه حجره نشينان مدارس صحن جنان اولان ارواح نحارير وفحوله دخی صدقهٔ جاريه لری باعث رحمت باری اولمق
نيت خيريه سيله زادهٔ طبع علمای پيشين لحاف سندس اتصاف طبع وتمثيلده مستريح نشين اوله رق نيجه نسخ
نفيسه اسهل صورتله منطبع و بووجهله متواریٔ لحدنسيان اولمش جهابذهٔ كرامك حيات ثانيلرينی مستتبع اولمغله
نام كرم ارتسام همايونلری شهرت مكرمت حاتمی باصدرديفی نمايان وداغزن نامهٔ اشتهار شهرياران اولديغی
كونشدن عيان اولمشدر ازانجمله علامهٔ ذوفنون منطوق ومفهوم عينتابی السيد محمد منيب افندی مرحومك
تعريف وتوصيفدن مستغنی ومطالعهٔ كتب سائره دن مغنی سير كبير ترجمه لری فوائد كثيرهٔ دينيه وعوائد وفيرهٔ
ملكيه يی كافل زينت دوش خدمهٔ دولت عليه اولمغه لايق برحمائل اولوب انجق نسخه سی اندر ونادر بولنسه
دخی جوهری عالی وبهاسی غالی اولديغندن اشتراسنده صعوبت ظاهر اولمغين اول مخطوبهٔ نازنينك مهر مجلی
تقليل وجلوه پيرای نكارستان طبع وتمثيل قيلنمسی بو منعم نعم پادشاه جليل المناقب اليوم كرك امتعهٔ ومطبخ
عامرهٔ همايونلری امينی الحاج ابراهيم صائب قوللرينه امر وفرمان بيوريلوب مأمور اداره سی اولديغی طبعخانهٔ
معموره لرنده ازسرنو تنقيح ادوات لازمه يه صرف ما حصل مكنت وسواد ديدهٔ دقتی مداد صفحهٔ غيرت ايده رك
عمرهمايونلرندن براعت استهلال اولمق اوزره بيك عدد نسخهٔ پرنيان لطافت منسوج دستكاه اتمام ومعروض
جناب پادشاه دار اخدام قيلنمشدر هميشه قالب پرداز صحف زمين وزمان تنزهت براعهٔ قدرته عن الخطأ
والنقصان حضرتلری ثوابت وسياراته رقزدهٔ قلم زرين ونقط پروين ايله جوهرافشان تزيين اولدقجه حرزجان
جهانيان وقوة الظهر اهل ايمان اولان كتاب نایاب وجود همايونلرين محفظهٔ
صمدانيتنده آرايش دار الكتب صحت وعافيت والی قيام الساعة مأخذ مسائل
دين ودولت ايليوب بوخدمت جليله لرندن روحانيت حضرت سيد
المرسلينی خشنود وزمان ظفرنشان خديويلرين فتوحات
عظيمه ايله عاقبت محمود ايليه آمين بحرمة
من جاهد لاعلاء كلمة الله المبين وامر به جنود
الموحدين عليه صلوات الله
وسلامه الی يوم
الدين

فهرست الجلد الاول من ترجمة شرح السير الكبير المشتمل على ما فيه من الابواب والفصول وما يحويه من غرائب المسائل ورغائب الفصول

باب صلوة

تمت الفهرست للجلد الاول

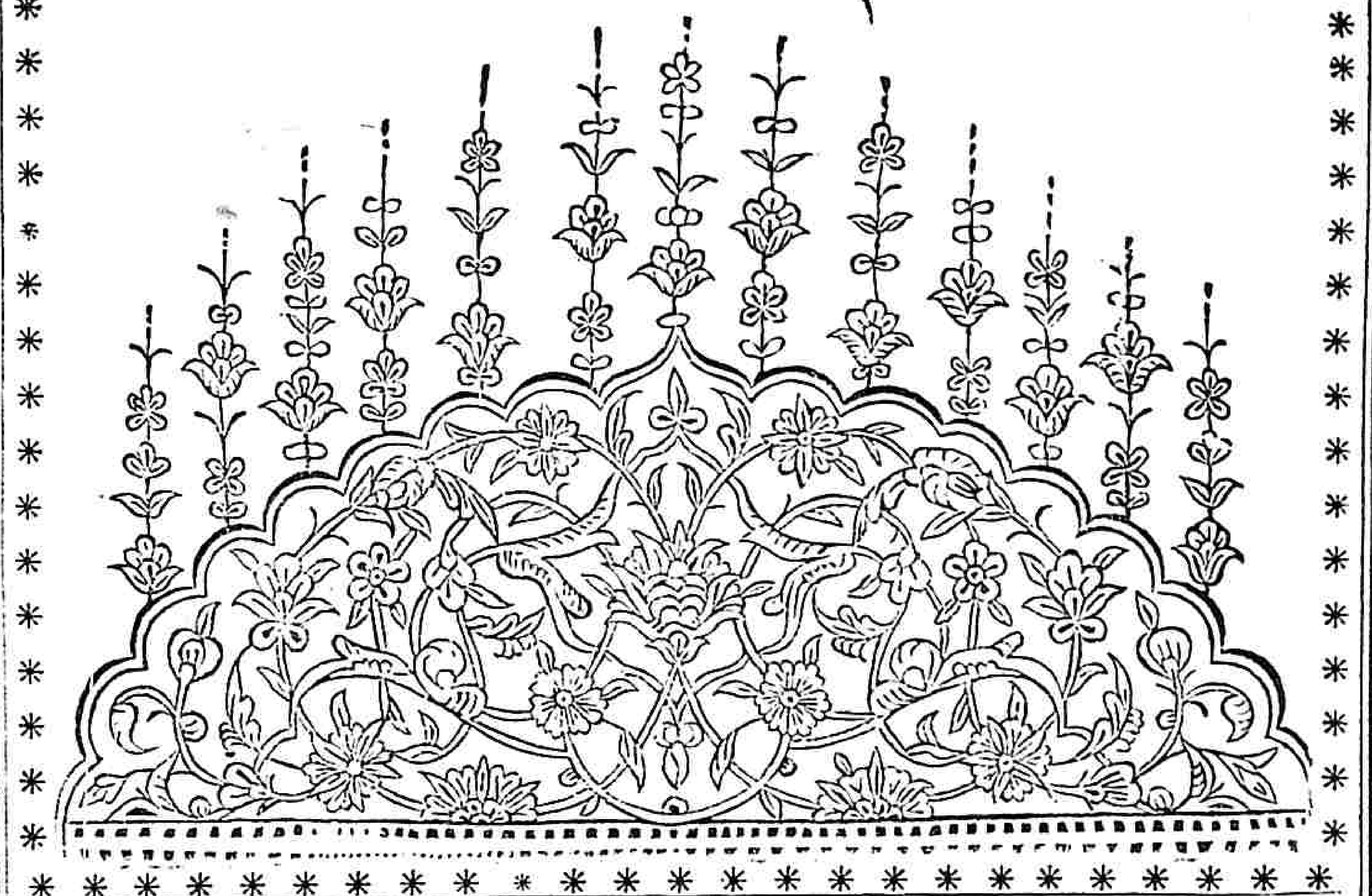
بعون الله الملك المتعال

* فهرست الجلد الثاني من ترجمة شرح السير الكبير المشتمل لما فيه من الابواب * والفصول ومايحويه من غرائب المسائل ورغائب الاصول

تمت الفهرست المجلد الثانى من شرح السير الكبير بعون الله الملك القدير
وصلى الله تعالى على سيدنا محمد وآله واصحابه الطيبين الطاهرين
والحمد لله رب العالمين ربنا اتمم لنا نورنا واغفرلنا
انك على كل شئ
قدير

بر رساله حكيم باشيسى السيد

* بسم الله الرحمن الرحيم *

حمد نعمت زا وشكر نعومت افزا كه هر حرف حلاوت مغزاسى احراز مغنائم اجر وجزاده موازى مرارت حرفت غزا وهر كلمهٔ كرامت اعتزاسى تسويهٔ حسن كفايت واجتزاده مساوى مقاسات كاوم شهدا قلنماغه سزادر اول ولى المؤمنين وموهن كيد الكافرين اولان حضرت كريم غفار وجليل جبار جل شانه وعز سلطانه جنابنه حقيق وجديردركه معسكر ولله جنود السموات والارض دن اخراج ايلديكى جيوش دريا جوش آتش خروشله ساحهٔ غبرايى چركك شركدن تطهير وخانمان كفر وضلالى سوختهٔ قهر وتدمير ايلدى نظم لمؤلفه * هو الواحد القهار يعلو خصومه * بوحدته ذا واحد يغلب الجمعا * هو المانع المعطى فلبس بقادر * سواه لان يملك ضرا ولا نفعا * وصلوات دربة النظام * وتحيات مسكية الختام كه هر سطرى صف شكن ذنوب وآثام وهر بندى قفل افكن قيود آلام در اول نبى السيف ورسول الملاحم وعين الجود وينبوع المراحم اولان سيد المرسلين وقائد الغر المحجلين حضرتنه اليق واحرادر كه بازار كارزار ان الذين يبايعونك انما يبايعون الله ده تنفيل ان الله اشترى من المؤمنين انفسهم واموالهم بان لهم الجنة ايله منافع قتالى وصف واطرا وامت عالى همتن صرف رأس مال جان وكسب سرمايهٔ حيات جاودانه سوق واغرا ايلدى نظم لمؤلفه شهنشهيست كه نه چرخ باركاه ويست مسومين ملائك همه سپاه ويست هزار سنكدلا نرا بمشت ربك شكست بلى شكسته شود آنكه سنك راه ويست واول مصدوقهٔ اشداء على الكفار رحماء بينهم ومقصودهٔ اذلة على المؤمنين اعزة على الكافرين اولان آل واصحاب واهل بيت معالى استصحابنه ولاسيما محرمان سر وجهارى وسائران سير سعادت اشتهارى اولان جهار يار خلافت مآبنه لايق وشايانددركه ميدان يجاهدون فى سبيل الله ولا يخافون لومة لائم ده دامن درميان وپهناى هيجاده برمنطوق اذا لقيتم فئة فاثبتوا مانند بنيان راسخ الاركان ثبات ابدان وتثبت جنان اوزره دادوستاد سيف وسنان ايله جان بخش وجان ستان اولديلر نظم لمؤلفه احمد مختار در سرخيل جمع اصفيا طالب اولدى امتدن اولمغدهب انبيا * آل پاكيدر كل آل زمين ابتهاج زمرهٔ اصحابيدر نجم سماء اهتدا * امابعد نزد عقلاده معقول بلكه عند الجهلا دخى مسلم ومقبولدركه اصح دلائل تعزز ناس واوضح مخائل تميز ناس ونسناس انجق انتساب ابواب علوم واكتساب اسباب فهومدر ومن بين العلوم علم الفقه والاحكام دخى بردولت ابديهٔ ثابتة الاقدام وبرسعادت سرمديهٔ شامخة الاعلامدركه نظام رابطهٔ رشتهٔ معاش ومعادانك اصول صعبة الوصولنه بسته وانتظام ضابطهٔ عبادات ومعاملات آنك فروع سهلة الحصولنه پيوسته اولمغله اول ملك لايفنى يه مالك واول سلك عديم الانحنايه سالك اولان مرد قويم المسالك حدذاتنده

برعبد

١

موسى نظيف افنديك وقفيدر سنه ١٢٥٩

برعبد مملوك ياخود كداى صعلوك ايسه دخى يته مرجع امور ممالك وملوك اولهجغى مجزوم وغير مشكوكدر نظم * ذى المعالى فليعلون من تعالى هكذا هكذا والا فلا لا على الخصوص مسائل السير والجهاد بر فن بعيد السير وبديع الاجتهاددركه هر تركيبى تعديل مزاج دين ودنياده ترياق اكبر وهر ترتيبى تصحيح عيار ملك وملتده كبريت احمر اولمغله اول فن كثير الافاده تحصيل تفنن واتقان واول حديث وفير الاستجادانده تكميل تمرن وايقان علماء اعلام وفضلاء ذوى الاحلامدن بشقه ملوك غزا پيشه ووزراى وغا انديشه واركان دولت وخدمهٔ سلطنت ورؤساى عسكر بلكه آحاد لشكرك دخى علم حاللرندن معدود وعقايد لازمة الاعتقادلرنده مندرج ومعقوددر بناء عليه مالك ملكهٔ اقتدار اولان ارباب بصائر وابصار اوزره اول علم رفيع المعالى على وجه التملك استنباط واستحضار ايلمك اهم والزم وقاصر قصار اى اعتبار اولان اصحاب شغل واعذار اوزره دخى رمبتغاى فاسئلوا اهل الذكر ان كنتم لا تعلمون لدى الحاجة برعالم متقن وعارف متفنندن استفتا واستفسار ايلمك واجب ومحتمدر لكن مسائل مرقومه دن كتب فقهيه ده ضبط وتحرير وبسط وتقرير اولنان انجق بحر عماندن قطرهٔ قطره ومهر تاباندن ذرهٔ ذره دركه صدر غليله تقريب اوديهٔ سقادن قاصر وچشم عليله ترتيب ادويهٔ شفادن متقاصردر انجق سراج الامة وامام الائمة منور طاعة الملة الحنيفة البيضاء ومطهر شرعة الشريعة النقية السمحاء امام اعظم وهمام اقدم رضى عنه ربه الاكرم حضرتلرينك تلميذ درس تحقيق بلكه شريك مذهب انيقلرى اولوب رأى صائب واجتهاد صوب اوزره تصانيف وامالى وتلاميذ باهرة المعالى ايله مذهب حنيف حنفيه يى مشارق ومغاربده مثال كواكب سياره سائر ومتلالى ومانند مواكب جراره مذاهب سائره اوزره ظاهر ومتعالى قيلوب اوائل ترجمه مژده قبل الخوض فى المقال اوصاف جميله سى على وجه الاجمال مانند عقد اللآل زيب كردن كتاب بديع الجمال قلنان امام ربانى محمد بن الحسن الشيبانى رحمه الله تعالى حضرتلرينك معظمات تصنيفاتندن كتاب السير الكبير فضائل غزا ورباطى وعساكر وامراحقلرنده مشروع وممنوع اولان احوال لازمة الارتباطى جامع ومسلميندن اهل حربه اعطا اولنان عهد وامانك اسباب وشروط وعباراتى واول عهد وامانى نقض وابطالك جائز وغير جائز اولديغى مواضع واعتباراتى مستجمع ومسلمينك اهل حربدن اخذ واستلاب ايلدكلرى اموال واسرا واراضينك احكام اقسامنى واهل حربك دخى مسلميندن خطف وانتهاب ايلدكلرى اموال واسرا واراضينك قسمت احكامنى حاوى وشجعان مجاهدينى غنائمدن بعض منافع زائده ايله تنفيل وتقديمى وفرسان موحدينى مغانمدن سهام متزايده ايله رجال راجلين اوزره تفضيل وتكريمى محتوى واهل حربدن مؤمنين وامير المؤمنينه ايصال اولنان هديه يى قبولك مقبول وغير مقبولنى ومسلميندن اهل حربچون ارسال هديه نك معقول وغير معقولنى حائل ومبادلهٔ اسراء مسلمين ومشركينك صور جائزه وباطله سنه ومشركينله مجانا ياخود اخذ مال يا اعطاء ماله عقد مسالمه نك انواع صحيحه وباطله سنه كافل وشروط مسالمه دن صحيح وغير صحيحنى وطرق تحرير عهدنامه دن فصيح وغير فصيحنى شارح ودار الحربده بولنان مسلميندن اعمال صالحه وفاسده يى ودار اسلامده بولنان اهل حربله معاملات نافذه وكاسده يى موضح ومسلمينك اهل حربه اعدالرى اولان اهل حرب آخرين اوزره اعانتلرندن واهل حربله اعداء مسلمين اولان اهل حرب آخرين اوزره استعانتلرندن باحث وطاعت امامدن خارج اولان اهل بغيله قتال واخذ اموالرندن واهل عدلدن ايكن ميان اهل بغيده ياخود مسلميندن ايكن ميان اهل حربده بولنوب ياخود صف مشركينده مسلمينله قتال ايلين كمسنه لر ايله اقتتال وغيرى احواللرندن باسط المباحث وذخائر واسلحه وامتعه ورقيق وحيواناتدن اهل حربه بيعده رخصت اولوب اولميانلرى ودار اسلامده اهل ذمت ايچون احداث كنائس واظهار خمر وخنزيرده اجازت اولنوب اولنميانلرى فارق وحربى مستأمن دار اسلامده طول مكثدن واستملاك عقار واراضيدن منع اولنمق مباحثنى واهل حرب دار الحربه عودتدن منع اولنوب اهل ذمتده اندراجنك اسباب وبواعثنى ناطق ودار اسلام ودار الحربده اصابت اولنان ركاز ومعدن وجواهر مثللو نسنه لرك حكم شرعيسنى ومسلم وذمى وحربيدن اخذ اولنان زكوة وكمرك وجزيه وخراج ارض مثللو نسنه لرك طريق مرعيسنى مبين وحربى وذمى ومرتده دائر اولان جميع احوالى وكفارك وصبيان كفارك اسلاملريله حكمى موجب اولوب اولميان مجموع اقوال وافعالى معين والحاصل بغاة مسلمينه واهل حرب واهل ذمته بوجه من الوجوه متعلق اولان عامهٔ مسائل شرعيه يه شامل اولديغندن بشقه تنظير وتوضيح واستدلال ضمننده ابواب فقهيه دن هزاران هزار فوائد اصليه

وفرعيه‌يه متناول ومن كل الوجوه كامل ومكمل بركتاب عديم المماثلدر * نظم لمؤلفه * كتاب كروض العدن فيها
جميع ما * تشهت نفوس الكاملين بلامطل * ففى كل باب منه ابواب حكمة * وفى كل فصل الف فصل من الفضل
واول كتاب فضائل اكتسابى مؤلف كرامت نصابك بالواسطه شاكردان مكارم اكتسابندن مهر تاب افراز
خضراى جلالت و بحرموج انداز غبراى اصالت اولوب بنده اوائل ترجمه مزده قبل الشروع فى المرام شمهٔ
شميهٔ مشكفام وعنبرآشامى مانند بشام معطرساز مشام صبح وشام قلنان امام الانام ومجتهد بنام شمس الائمة
محمد بن احمد بن ابى سهل السرخسى نورالله تعالى مضجعه بنوره القدسى جنابلرى على طريقة القدما
متن وشرحى بربرندن تمييز وافراز ايتمك اوزره هجرت نبويه دن دورتيوزسكسن تاريخنده على وجه الاملا شرح
وايضاحله سر افراز اولوب اول كنج نقودى مثال ماء معين بطن بطوندن ظهر ظهوره اخراج واول
درج عقوده مانند عقد ثمين كان سامى مكان صدرندن نيجه جواهر دخى ضم وادراج ايلمشدر * نظم لمؤلفه *
شرح كتن جيادا لخيل يوصلنا * الى المنى بمسير يشرح الصدر * اوالشمس كانت تضئ البدر عن كمد * وصاحب
الشرح شمس يوجد البدرا * واول متن متانت قرينله اول شرح شماست رهين مانند عروبهٔ مخدره
لباس عربيتله پرده‌پوش ونقاب تعقيد عبارات و حجاب غرابت تعبيراتله خريداران وصلتدن استغنا فروش
اولوب علماء ملت ورؤساى دولت وقرناى سلطنت دخى عامهٔ امصار وكافهٔ اعصارده * نظم
مثال كعبهٔ ايانورديدهٔ عشاق * كورن جمالكى مشتاق و كورمين مشتاق * مغزاسنجه باسرهم عاشق
دلفريب ووامق بى صبر وشكيبى ايكن تاريخ تأليفدن بوآوان ميمنت اليفه كلنجه كرك علماء متقدمين
وكرك فضلاء متأخريندن هيچ برفرد فتوت قرين شرح وتفسير وبسط تعبير ولا اقل لغت غريبهٔ
عربيه دن لسان سهولت السان ديكره نقل وتغيير ايتميوب * نظم * معنى بى لفظ رادراك كردن مشكلست
جهرهٔ نازك همان بهتركه باشددر نقاب مثالنه امثال برله اول عذراء نهفته عذار متعذرة المنالى منصه نشين
حجلهٔ وصال قلماغه همتكار ميل واقبال بلكه خاطركذار تصور وخيال اولمادلربله اول مصلحت صالحه بى
بعض متأخرين ايچون تأخير واهمال ايلديلر ❀ نظم لمؤلفه ❀ قد قيل ان الناس من قبلنا * قد
ذهبوا بالشرف الفاخر ❀ فقلت كلا بل ورثنا هم * كم ترك الاول للاخر * بناء على ذلك مجلس
ارباب فضلده دخيل فضولى اولان السيد محمد منيب العينتابى ثم الاستنبولى وفقه الله تعالى الى شكر ما اولاه
وجعل آخرته خيرا من اولاه نيجه مدت سايهٔ عاطفت وايهٔ دولت عثمانيه لازالت محفوفة بالتأييدات الصمدانيه‌ده
متاولات مدارسات انواع علوم ومزاولات ممارسات اجناس فهوم اوزره دورهٔ سلسلهٔ طريق تدريسى امضا
ومدينهٔ ازمير بهجت سميرده سنهٔ كامله على وجه المولويه اجراء احكام قضادن صكره تولى قضا اقتضاء
قاعدهٔ دولت اوزره توالى دروس طلبهٔ علومه مانع اولمغله كوشهٔ كاشانهٔ وحدتده كثرت مطالعات كتب
علميه ايله قانع اولديغم هنكامده سابق الذكر شرح السير الكبيرك سائر كتائب كتب اوزره كفضل القمر
على سائر الكواكب تفاضلنى تذكر ومشايخ اسلافك اول خزينهٔ رزينه بى كشف وايضاحده كترك الطبى
ظله اهمال وتغافللرينى تفكر ايدرايكن هواتف رحمتدن كوش هوشمه الهام ومواطف حكمتدن
دهن ذهنمه القام اولنديكه تعميما للفوائد وتتميما للعوائد اول كتاب عالمتابك لوازم خدمتنى اوزريمه التزام
والوجهله لغات مشكله وتراكيب معضله‌سنى حل وتسهيله اهتمام وشايستهٔ ايجاز اولان مواضع اطنابن
قصر واجمال وبايستهٔ اطناب اولان مواقع ايجازين بسط واكمال وتقديم وتأخير ايله مسائل متفرقه‌سين
نظم وترتيب وحذف وايصال ايله مكررات زائده‌سين رفع ولوازم ضروريه‌سين وضع اوزره تهذيب وتذهيب
ايده رك زبان عذب البيان تركى ايله ترجمه برله مليحهٔ عربيه‌يه * نظم * الله اكبر كل الحسن فى العرب
كم تحت لمه ذا التركى من عجب * مصداقى اوزره تجديد لباس وديباى دلرباى روم بهجت رسومدن الباس ايليم
همان اولبابده دين ودنياسنده مؤتمن وكفتار وكردارنده متمين اولان بعض ذوات حسن الشارات والاشارات ايله مرة
بعد اخرى قرع ابواب قرعهٔ استشاره دن صكره سنت سنيهٔ نبى مختار عليه من الصلوات خيارها ومن التحيات كارها
اوزره دركاه مفتح الابواب جل ذاته عن اكتناه العقول والالباب دن دخى كرة بعد اولى استمطار انواء استخاره
ايدوب مستعينا بالله المستعان ومتوكلا على الله الملك المنان اول امرذى باله اقبال بالله شروع واهتمام
وقدم اقدامله نجما فنجما رسيدهٔ سرمنزل انجام قيلندى وتأسيس معانيسنى مبانىٔ محكمه اوزره ابتداده مزيد
دقت واعتنا اولنوب بيان لغات ومفردات وتفسير آيات بينات وشرح احاديث واثر وذكر مغازى وسير

وتحرير

وتحرير قواعد اصليه وتقرير فوائد فرعيه وبسط امثال وحكايات وضبط اسماء رجالات مثللو علوم عقليه
ونقليه‌يه متوقف اولان جميع مباحث ومواقفده مجرد محفوظ حافظهٔ وجدانم اولان معلوماتم ايله اكتفا واستغنا
ايتميوب بلكه هربابده مجددا مرجع لايقنه مراجعتله كتب معتبره دن التقاط واجتنا ايلدم واكثر مواضعده
نسخهٔ امام ابو الحامد محمود بن احمد الحصيرى‌يه اعتبار ايدوب بعض مواضعده دخى جميع نسخ موجوده‌ده
سهو ناسخ ظاهر وراسخ اولمغله جمله‌سنه مخالفتله موافقت حق صريحى اختيار ايلدم انجق كرك مسائل
كتابى وكرك مقام استدلالده ايراد اولنان ايات واحاديث وغيريلرينى لفظا بلفظ ترجمه وتفسير ايتمك تفهيمه
باعث اخلال وافهامه بادى اختلال ايدوكى مجزوم نكته شناسان مقال اولديغندن همان لسان عصر
اوزره تعبيرزبان زد اوله تلخيص خلاصهٔ معانى ايله اشتغال ايلدم وعبارهٔ كتابى بعينها ذكر وتحرير ضخامت
ترجمه‌يه بادى اولديغندن بشقه فائدهٔ زائده‌يه دخى مؤدى اولمامغله اول واديدن صرف عنان اعتبار ومجرد
ترجمهٔ حاصل معانى برله اكتفايه توجيه وجههٔ اختيار ايدوب انجق آيات واحاديث وآثار واشعار مثللو مقام
استشهادده ايراد اولنان اصول بلاغت شعارى بعبارانها كتب وتنميق وخلاصهٔ مضمونلرين شرح وتنسيق
ايلدم كذلك اصل كتابدن معرض اشكال واعتراض اولان بعض مواضعى دخى بعبارتها ذكر وتصريح
بعده عرض شبهه ياخود رفع اشتباهله بحث وتنقيح ايلدم كذلك عبارات عربيه‌سى بالخصوص موارد
احكام ونصوص اولان الفاظ عقودى باعيانها ذكر وتسطير بعده لازم اولان جميع قيود وشروطنى جامع
كلمات تركيه ايله ترجمه وتفسير ايلدم والحاصل ترجمهٔ عاجزانم افادهٔ مرامده لازم اولان جميع شروطه موافق
اولمغله مطالعان كتابه شرح فائق ومتعلمانه استاذ حاذق مرتبه‌سنه لاحق ايدوكى اصل كتابله ترجمه‌يه
على وجه المقابله امعان نظر ايليان اهل بصيرت واصحاب تمييز عندلرنده ممتاز ومتحققدر وعبد فقيركبى
رضعيف بى تاب بو مثللو براثر بليغ التأثيره دسترس انتساب اولمق امداد بى علت ربانى واحسان
بى غايت صمدانيه‌دن صكره انجق حق عاجزانمده مثال سحاب بى حد وحساب عاطفت بار انصباب
وانسياب اولان نظر كيميا نظير شاهى واحسان رفعت رسان پادشاهيدن صورتياب اولمشدر * نظم لمؤلفه *
كربيفتد يكنكاه رغبتش درريك خشك * در نظرها رشكبخش عقدلعل ترشود * وربيابد تربيت ازهمتش
سنك سياه درهماندم رنك پردازز راحمر شود حقا كه برشهريار عادل وجهاندار بى معادلدركه رأفت
وعدالتى شهرت نوشروانى بى نام ونشان وهيبت وصلابتى داستان رستمى انداختهٔ پيغولهٔ نسيان قيلمشدر
و بوداد كاركرمور وتاجدار كرامت پروردركه بكلحظه ده مانند ابرنيسان دست جهانبخش ملوكانه سندن
خانمان صدحاتمى بذل واعطا ونيم ساعتده مثال دم عيسى نطق جانبخش رؤفانه سندن هزار مرده دلان
يأس وحرمانى احيا ايدر * نظم * له يدبرعت جودالنائلها * ومنطق دره فى الطرس منتشر * فحاتم كامن
فى طى راحته * وفى اناملة سحبان مستتر * وبرار دشير شيرصولت وقهرمان نريمان سطوتدركه بهرام چرخ بيم
ناوك دلدوزندن لرزان وكيوان سپهر انديشهٔ كمان بى امانندن پيرناتوان اولمشدر وبرفريدن فلاطون
منش واسكندر ارسطو نشدركه نوراشراق رأى ورويتيله مثال شب تار پرده دار استتار اولان امور مهمهٔ
مداهمه بى مانندر وزروشن پيشكاه اعين اعيان دولتده عيان وبيان واقدام تمشيت فكر وفراستله مثال
اسب چوبين پابستهٔ شكال اشكال اولان معظمات مصالح صالحه بى مانند سمند باد پيوند ميان ميدان
منافع عالميانده روان ودوان ايدر * نظم * شاها بپايكاه توكيوان نميرسد * درساحت توكنبد كردان نميرسد
جانى رسيدهٔ بمعانى ومرتبت * كانجا بجهد فكرت انسان نميرسد * اعنى به حضرت السلطان الاعظم والخاقان
المعظم ظل الله تعالى على بريته وخليفته على خليقته الذى يفتخر برأسه التاج و بقدمه السرير و يستنير باسمه
المنابر و برسمه النضير السلطان ابن السلطان السلطان سليم خان ابن السلطان مصطفى خان ابقى الله تعالى على
اريكة الاجلال وجوده ونصر على اعدائه انصاره وجنوده * نظم * بقيت امير المؤمنين قائما * بقاؤك حسن للزمان
وطيب * ولاكان للمكروه نحوك مطلب * ولاصروف الدهر منك نصيب * بناء على ذلك ذكر اولنان تأليف عاجزانم
هرنه قدر انواع سهو وقصور اوزره مقصور واجناس عجز وحصر اوزره محصور ايسه‌ده درونى خارج
ازحد مسائل دينيه وقواعد ملكيه‌يه مخزن وسرنامهٔ ديباجه‌سى نام نامىٔ شاهى ووصف سامىٔ پادشاهى
ايله موشح ومزين اولديغندن مجمع مجامع فضل وكمال ومنبع ينابيع مجد واجلال اولان بعض كرام
كريم الخصال ديوان سپهرا يوان ملوكانه عرض وتقديمن لايق ومستحسن كورمكله حالا مسندآراى

البيان لابراهيم الصابى

القطعة لرشيد الدين الوطواط

البيان للبحترى

صدروالای فتوی ورونق افزای قصر معلای تقوی نعمان ثانی وعمان المعانی زهد وعفتده جانشین حسن بصری
ورشد وفطانتده عصرینك ابوعلی وابوالنصری مسائل اصلیه وفرعیه ده مصیب مجتهد وفنون عقلیه ونقلیه ده
امام منفرد صدافتکار دین ودولت وعارف اسرار ملك وملت خیرالخلف وبقیة السلف شیخ مشایخ الاسلام
وعمدة اساتیذ الاعلام مصطفی عاشرافندی حضرتلرینك وحالا بهجت انداز مقام وزارت عظمی وزینت
پرداز مهام وکالت کبری آصف ثانی وبوزرجمهر بی مدانی احاطۀ انواع فضل وکمالده مرکزنشین قطب
رازی وجمع اشتات علم وافضالده درس فرمای علامۀ شیرازی نظم اشعار نوآیینده نظامی اقدم وتنظیم اسعار
قوانینده نظام الملك مقدم ابداع بدایع فضائلده ابن العمید اول واختراع صنایع رسائلده ابن عبادا کمل ذوالریاستین
وصاحب الوزارتین قائممقام سامی مکان ابوبکر پاشا حضرتلرینك ایادیء کثیرة الافضاللری ایله پیشگاه فلك
دستگاه خسروانه‌لرینه رفع وایصال اولندی الطاف عمیمة الانعطاف رب لطیفدن نیاز عبد ضعیف اولدرکه
بوتألیف وثاقت البنی تحصیل رضای الوهیتنه بادی ومصالح دین ودولتده منافع مسلمینه خیرالمبادی قیله
ومکارم شهریار کریمدن دخی رجای مستمند قدیم اولدرکه اول کتاب سلاست اکتسابه چشم قبول
واقبال الله نظر رأفت وکتابخانۀ ملوکانه‌لرینه وضعله اظهار رغبت بیورملریله کتاب مرقومی بین الانام
مظهر رواج وشهرت وتناول وتداولندن حاصل اولان اجر وحسناتی دفتر صدقات جاریه لرینه ضم
والحاق بابنده اجرای احسان وعنایت قیله‌لر وما توفیقی الا بالله علیه توکلت والیه انیب

بسم الله الرحمن الرحیم

ترجمۀ احوال المؤلف الامام الهمام محمدبن الحسن بن فرقد ابوعبدالله الشیبانی رحمه الله تعالی ونفعنا ببرکاته
امام مشارالیه صبت سجال المغفرة علیه حضرتلرینك والد ماجدلری حسن بن فرقدك اصللری باب دمشق
شامده وسط غوطه‌ده حرستا نام قریۀ میمنت آشامدن ایدی بلاد عراقدن بلدۀ واسطه حط رحال ورود
وامام مشارالیه اول واسطه‌ایله واسطده قدم نهادۀ منزلۀ شهود اولوب آنده تحصیل نشو ونما وتکمیل علم
حدیث ایچون امام مسعر ومالك بن معول وعمر بن ورد الاوزاعی وامام ثوری وبونلرك امثالی کبار محدثینه
ملازمت واتما ایدوب بعده امام اعظم ابوحنیفه حضرتلرینك مجلس عالیلرینه انتساب وسرمایۀ علم
وافضالی اول شهبندر فضل وکمالدن اکتساب وبعد وفاته مجتهد ثانی امام ابو یوسف بیدانیسدن بقیه علم
ابی حنیفه یی اخذ وتلقی وبر منطوق فعززنا بثالث بوایکی حقایقدان سبع المثانی یه ثالث اولمغله جمیع ائمۀ
مجتهدین اوزره تفوق وترقی ایلمشدر لکن رفته‌رفته امام ابو یوسف حضرتلریله میانه لرنده حسب البشریه
ارباب کمال وفحول رجال حقلرنده داء قدیم عضال اولان صورت حسدده غیرت علمیه پیدا واولوجهله بعض
مناقشه ومنافسه هویدا اولمشدرکه ابتدای کتابده ذکر اولنور ان شاء الله تعالی وفرط ذکا وکثرت احاطۀ بی انتها
ایله مانند خورشید مشتهر وتصانیف عدیده وتداریس مفیده سیله مذهب ابی حنیفه اوزره انواردین
حنیف اقطار ارضده منتشر اولمشدر * نظم * کشت پشت شریعت نبوی بنوی ازمساعیء اوقوی امام ابوحفص
کبیر بخاری وابوسلیمان جوزجانی وموسی بن نصر الرازی ومحمد بن سماعه ویعلی بن منصور وابراهیم بن رستم وهشام بن
عبدالله وعیسی بن ابان ومحمد بن مقاتل وفقیه ایوب بن الحسن وشداد بن حکیم وداودبن رشید وبونلرك
امثالی نیچه ائمۀ دین وکبار مجتهدین اندن اخذ علم ایله ممتاز وبی قرین اولمشلردر وامام شافعی حضرتلری
امام محمد بن حسندن بردوه یوکی علم شریف اخذ ایتدم وبرکسنه کورمدم که برمسئلۀ دقیقه کندودن سؤال
اولندقده سیماسنده رنك انفعال صور تاب اولمیه انجق امام محمدبن حسن حضرتلرین کوردمکه هرقنقی
مسئله دن استجواب اولنسه حاضر جواب اولمغله وجهلرنده شوق وسرور شعله تاب اولورایدی وبررجل
سمین کورمدمکه آنك کبی خفیف الروح وسریع الفهم اوله جمالی ایله ناسك کوزینی وکمالی ایله کوکلنی طولدرر
ایدی وتکلم ایتدکجه قرآن کریم آنك لغتی اوزره نازل اولمش ظن اولنور ایدی دیو ثنا ایتمشلردر وعلاوۀ
کمال نفسانیسی اولان حسن وجمال انسانیسنه متعلق امام سمنانیدن منقولدرکه برکون امام محمدك پدر
والاگهرلری مجلس امام اعظمده حاضر ایدیلر حضرت امام آنلره توجیه خطاب ایدوب فرزند ازجندك
محمد برغلام صاحب جمالدر خوف ایدرمکه مجلس علمده بولنان علمانی مطالعۀ حسن طلعتی ایله اشغال ایدر
مصلحت اولدرکه سرخیل لشکر صباحت اولان صاچنی تحلیق وملابس نفایسن جامۀ کهنه تبدیل ایله
اسباب ملاحتن تفریق وتمزیق ایده سین امیدرکه حلق ودلق ایله میان خلقده خورشیدحسن وآنی زیر

سحاب اختفاده نهان اوله دیو افاده وأشراب ایلدی پدر والا نظرلری رأی امامه اقتدا ودرآن ساعت تغییر
تجملاتنه ابتدا ایلدی اما حسن الحضارة مجلوب بتطریة وفی البداوة حسن غیر مجلوب منطوقنجه
بنه زیب جمالی وآلاء ومثال آیینۀ برهنه روی تابانی دخی مجلا اولمشدر وحداثت سن وسالللرنده شیوخ
اهل کمال ایله همدرس وهم سبق بلکه آنلردن اقدم واسبق اولمغله امام وکیع بن الجراح دیرایدیکه امام محمد ایله
طلب علم حدیثده شریك ایدك لکن حسن وجمال ایله برغلام خورشید جناب اولدیغندن اثناء راهده آنکله
برابر کتمکدن اجتناب ایدر ایدك ونقل اولنورکه امام محمد حداثت سنلرنده مدینۀ منوره یه واروب صاحب المذهب
امام مالك حضرتلرینك مجلس شریفلرینه کیروب امام مالکدن سؤال ایتدیلرکه برجنب مسجدده
صویی کورسه وغیری محلده بولمسه نماز دخی حاضر اولسه نه ایشلر امام مالك جنب مسجده کیره مز دیدی
امام محمد برقاچ دفعه سؤالی تکرار ایدوب امام مالك جواب اولدن غیری جوابه موفق اولمادی بالاخره امام
محمده یا سن نه دیرسین دیدی آنلر دیدیلرکه تیمم ایدر ومسجده کیروب صویی آلوب غسل ایدر امام مالك بورأیی
تحسین ایدوب سن نه یردنسین دیدی امام محمد ارضه اشارت ایدوب بو یردن اولورم دیدی امام مالك مدینۀ
منوره دن اولورم دیمك فهم ایدوب بن اهل مدینه یی جمله بیلورم سنی بیلمزم دیدی امام محمد بلمدیکك دخی چوقدر
دیو تعریض کونه لطیفه ایلدی مجلسدن کتدکده بوامام محمد دردیو تعریف ایلدیلر نه عجب کذب ایدوب
اهل مدینه دنم دیدی دیدکده ارضی کوستردی دیدیلر بودخی اعجبدر دیدی وتصانیفی طقوزیوز طقسان طقوز
وعند البعض بیك عدد کتابه بالغ اولوب زهد وتقوایه دائر دخی برکتاب تصنیف ایتمز میسز دیو رجا ایتدکلرنده
بوز کتاب تألیف ایتمك مراد ایتدیلر لکن عمرکرامیلری وفا ایتمیوب زهد وتقوایه دائر انجق برکتاب تألیف
ایتمشدر وجامع الصغیر وجامع الکبیر وزیادات والسیر الصغیر وترجمه سنه شروع ایتدیکمز السیر الکبیر
مشاهیر تصانیفندندر بونلردن نقل اولنان مسائله ظاهر الروایه تعبیر ایدرلر وابن سماعه وابن رستم وهشام
وغیریلری اندن مسائل نوادر روایت ایتمشلردر وهارونیات که آنی خلیفۀ عباسی هارون
الرشید عامله الله تعالی بلطفه المدید روایت ایلمشدر ورقیات که ابن سماعه امام محمد رقه ده قاضی ایکن
انی روایت ایتمشدر وجرجانیات که آنی علی بن صالح الجرجانی روایت ایتمشدر وکیسانیات که سلیمان بن سعید
الکیسانی روایت ایتمشدر جمله سی امام مشارالیهدن روایت اولنمشدر بونلره غیرظاهر الروایه اطلاق اولنور
آثار وموطأ نام کتابلری دخی واردر وکتاب مبسوط دخی اعاظم تألیفاتندندر کتب فقهیه‌ده مثلا کذا فی الاصل
دینلسه کتاب مرقوم مراد اولنور حتی امام شافعی کتاب مرقومی کمال استحساننه تماما حفظ واتقان
ایتمشدر وکفرۀ اهل کتابدن برحکیم هدا ایتمأب کتاب مبسوطی مطالعه ایتدکده همان شرف اسلامله احراز
سعادت وهذا کتاب محمدکم الاصغر فکیف کتاب محمدکم الاکبر یعنی محمد اصغر یکزك کتابی بودر عجبا
محمد اکبر یکزك کتابی نیجه دردیو اظهار حیرت ایله اعلان کلمۀ شهادت ایلمشدر وصاحب المذهب امام احمدبن
حنبل رحمه الله تعالی دن بو مسائل دقیقه یی قندن اخذ ایدرسین دیو سؤال ایتدکلرنده امام محمدبن حسنك
کتابلرندن اخذ ایده رم دیو جواب ویردیلر وعیسی بن اباندن امام ابو یوسفمی اعلم یوقسه امام محمدمی دیو سؤال
اولندقده فاعتبروا بکتبهما یعنی کتابلرینه نظر ایدك امام محمد اعلمدر دیدی لکن بعد وفات ابی حنیفه
امام ابو یوسفدن تحصیل علوم وتکمیل فهوم ایتمش اولوب میانه لرنده حقوق تلمذ واستاذیت جایگیر اولمغله
امام ابو یوسفك فضلی تقدیم وامام محمدك فضلی تأخیر اولنمشدر بناءً برین اسمعیل بن ابی رجاده شدرکه بعد
الوفات امام محمدی منامده رؤیت ووالله تعالی سکا نه کونه معامله بیوردی دیو استفسار کیفیت ایلدم دیدیلرکه
خداوند کریم بکا عفو وغفران ولطف واحسان ایله معاملۀ تکریم ایدوب محض فضل وامتناندن بنی شو وجهله
خطاب الوهیته شایان قلدیکه یا محمد اکر سکا نار جحیم ایله عذاب ایتمکه ارادۀ علیه‌م تعلق ایتمش اولیدی اسرار
لدنیه‌مدن اولان علم شریفی صندوقۀ صدرکده پنهان ایلمزایدم تکرار امام ابو یوسف قنده در دیو سؤال ایتدم
آنك درجه سی عالیدر ما بیننمزده فی الطول والعرض بین السماء والارضدر دیدیلر تکرار امام ابو حنیفه قنده در
دیدم هیهات هیهات آنلر اعلای علیین واقصای علو ییننده دردیدیلر نقل ایدرلرکه امام ابو یوسف حضرتلری
امیدایدرایدیکه امام محمد کندولرندن روایت اوزره برکتاب تألیف ایده پس امام محمد امر شریفلرینه انقیاد
وجامع الصغیری تصنیفه بذل اجتهاد ومسائلنی عن یعقوب عن ابی حنیفه دیه‌رك مرام استاد اوزره روایت
واسناد ایلدیلر بعد التتمیم پیشگاه ابو یوسفه عرض وتقدیم ایتدکده کمال استحسان ایله ابو عبدالله یعنی امام محمد

وهارونیات وجه مذکور ایله
تفسیر اولنمق انجق کلمات ابی البقاده
ظاهر ماده سنده کور اولوب وضع
آخرده بولنامشدر

بندن استماع ایتدکلرینه کوزل حفظ واتقان ایلمش اینجق التی مسئله ده غلط ایدوب بندن اخذ ایتدیکی کبی سرد و بیان ایتمش دیدی امام محمد ایشیدوب حاشا بن غلط ایتدم لکن کندولر روایتلرینی اونوتمشلر دیدیلر مسائل مذکوره شرح جامع الصغیرده مسطوردر امام علی القمی ذکر ایدر که امام ابو یوسف حضرتلری علو شانی وسمو مکانی ایله بیله امام محمدک جامع الصغیرینی سفر وحضرده برآن یانندن منفک ایلمزایدی ومشایخ متقدمین جامع الصغیر حفظنده اولمیان عالمی قاضی نصب ایتمکی جائز کورمیوب تقلید قضا ایده جکلری ذواتک حفظنده دکل ایسه حفظ ایله صکره قاضی اولدیو قضاتی آنک حفظ واتقانی ایله امتحان ایدرلر ایدی وامام بزرکوارک حیرت افزای اولی الابصار وعبرت فرمای ذوی الاعتبار اولان حالات کرامتمدارلرندندر که امام کردرینک کتاب مناقب ابی حنیفه سنده امام شافعی نفعنا الله تعالی بشفاعته دن نقل وتذکار اولنور امام شافعی بیوریرکه برکیجه امام محمد حضرتلریله خانه لرنده برحجره ده برابرجه بیتوتت ایلدک بعد العشا امام محمد ظهر سعادتلری اوزره اضطجاع وتا بصباح کویا خواب راحت ایله استماع ایدوب بندخی * نظم * زعمر یکشبه کم کیر وزنده دار ومحسب مضموننه اقتدا و فالقوب تک وتنها طاعات وعبادات ایله اول لیله یی احیا قیلدم فجر طلوع ایتدکده امام محمد خوابکاهندن بیدار وهمان تجدید وضوء ایتمدین صلوة فجری ادایه ابتدار ایلدی حکمتندن تعجب کلان سؤال ایتدیکمده بو وجهله کشف حال ایلدیلر که ای شافعی سن تا بصباح کندو نفسک ایچون سعی وهمت بندخی امت محمد ایچون جهد وغیرت ایدوب کتاب اللهدن تعامل عباد ایچون بیک وشو قدر مسئله دخی استنباط واجتهاد ایلدم امام شافعی دیرکه بن حالت قیامده ترک راحت ومنام ایتدیکمدن تعجب ایتمدم انجق آنلرک هیئت نائمده سر ببالین رقود وتا بسحر چشم بخواب ودل پرتاب ایله سفرد روطن طریقه سی اوزره تماشای عالم شهود ایتملرندن تعجب ایلدم ونقل اولنور که بعد وفات الامام آنی منامده مشاهده ایدوب یا امام حالت نزعی نیجه امرار ایتدک دیو استعلام ایلدیلر جوابنده عبد مکاتب مسائلندن برمسئله نک ملاحظه واجتهادیله اوقاتکذار ایدم ناکاه روحم نزع اولنمش قطعا خبردار اولمدم دیدیلر * نظم * زهی مراتب خوابیکه به زبیدار یست وامام مشار الیه اسبغ الله رضوانه علیه نقل ایدرلر ایدیکه استادم سراج الامة وامام الائمة ابو حنیفه علیه الرحمة حضرتلرندن شونده برخاتون وضع حملده وفات ایدوب بطننده اولان جنینک حرکاتندن علائم حیات ر و نمون اولورنه امر ایدرسز دیو استفتا ایلدیلر آنلر دخی بطننی شق واخراج ولد ایله افتا بیوردیلر ذکوردن برغلام صبیح ظاهر اولوب طلب علم شریف ایله چوق زمان معمر ومجلس درسمه حاضر وبین الناس ابن ابی حنیفه دیو مشتهر اولمش ایدی ومنصب قضا باعث ابراز حق و باطل و بادیء امتیاز مجرو ح وعاطل برامر جلیل الفضائل اولوب قاضی اولان ذات عارف مسائل شرعیه نک فروع واصول ودلیل ومدلولنه واقف برعالم متبحر اولمغه متوقف اولمغله ارشد خلفای بنی العباس ابن عم خیر الناس امیر المؤمنین هارون الرشید عامله الله تعالی بمزید لطفه المدید اهلیت قضا امام مومی الیه حضرتلرینه مخصوص وآنلره تقلید قضا اولی الامره بمنزلة المنصوص اولدیغین علی وجه الیقین جزم وآنلری قاضی نصب ایتمکه عزم ایدوب حضرة امام کمال زهد وتورعلرندن قبول قضادن ابا وتمنع ایتدکلرنده نظم * نوله اول آهو کرزان اولسه ده شیرنکر و کیم طوتوب محکم خیالن دامده حبس ایتدم آنک مغز اسنجه اکراما لا ارغاما وتألیفا لا تعنیفا اللی کوندن زیاده قید و بند ایله محبوس وظلمت ابادزندانده حیات و زندکانیدن مأیوس اولوب ناچار وناکام امر خلیفه اوزره قبول قضایه رام ولتدار مدت رقه ده حکومت ایله قاضیء بنام اولوب بعده جناب خلافتمآب ایله بلاد عراق عجمدن ری شهرینه قادمه جنبان حرکت واقدام واول سفرده قاضی القضاة نافذ الاحکام قیلنمشدر لکن * نظم * ولو کانت الدنیا تدوم لواحد لکان رسول الله فیها مخلدا * بلدهء ری قراسندن رنبویه نام برقریه ده بحسب الظاهر شراب جون سراب زندکانیدن ریان وسایهء رحمتوایهء اشجار جنات تجری من تحتها الانهارده حضور وراحت ایله خسبان اولوب بحسب الحقیقه تصانیف وامالیسی ایله بی حدوتعداد علوم شرعیه ده آثار حسنه ابداع وایجاد ودین محمدیده وجاهدوا فی الله حق جهاده مقتضاسی اوزره حقا که کمال سعی واجتهاد ایله * قطعه * موفق لسبیل الخیر متبع بزینه کل ما یأتی و یجتنب * له خلائق بیض لا یغیرها * صرف الزمان کما لا یصدأ الذهب * مصداقنجه الی انقراض الایام ذکر جمیلن ابقا واخلاد وعامهء عالمیانی الی آخر الزمان امور دین ودنیاده امر ونهینه مطیع ومنقاد ایلمشدر * رباعی * ای چرخ جهان خرابی از کینهء تست بیدادکری عادت دیرینهء تست ای خاک اکر سینهء تو بشکافند بس کوهر قیمتی که در سینهء تست ولادت باسعادتلری اختلاف مورخین اوزره یوز اوتوز بریاخود اوتوز ایکی یاخود اوتوز بشده ظاهر اولوب

انتقاللری بالاتفاق یوز سکسن طقوز سنه سنده واقع اولمغله عمر عزیزلری اللی سکز یاخود اللی یدی یاخود اللی دورت سنه ده آخر اولمشدر رحمة الله تعالی علیه رحمة واسعة ومنقولدرکه صاحب القرأة والنحو واللغة امام کسائی دخی بلدهء ریده امام محمد حضرتلرینک یوم وفاتلرنده تبدیل جامهء حیات واکتسای حلل جنات عالیات ایلمشدر * نظم * زفضل خداوند مغفور باد * بباغ جنان شاد ومسرور باد * نقل اولنورکه امام کسائی ایله امام محمد حضرتلری یوما من الایام مانند شمس وقمر برمجلسده اقتران ایله بسط نور وفر ایلدیلر امام کسائی فضائل انواع علومی یانه ابتدا وبرکسنه علوملک قنغیسنده متبحر اولسه اول علم ایله علوم سائره نک مسائلنی استنباطه قادر اولوردیو ادعا ایلدی امام محمد بطریق الامتحان دیدیلرکه جناب کزک علوم عربیه ده کمال تبحری معلوم عالمیاندر برکسنه سجدهء سهو اثناسنده ینه سهو ایلسه اوزرینه بر دخی سجدهء سهو لازم اولورمی اولمازمی ایشته بو مسئله یه عربیه ایله جواب ویرامام کسائی جواب ویردیلرکه لازم اولماز زیرا علمای نحاة المصغر لا یصغر دیمشلردر بعده سؤال ایتدیلرکه برکسنه اکر فلان جاریه یه مالک اولورسم بندن آزاد اولسون دیو عتقنی ملکنه تعلیق ایلسه بعد التملک ازاد اولورمی اولمازمی امام کسائی جواب ویردیکه اولماز زیرا امثال عربده السیل لا یسبق المطر وارد اولمشدر امام محمد حضرتلری حسن جوابلرینه تحسین اوقی وصورت فتوالرین تسجیل وامضا ایلمشدر بوله کوکبین سعدینک تحت الارض اختفالری بدیداولدقده امیر المؤمنین هارون الرشید حضرتلری بلدهء ریدن کندو مسقط رأسی ومولد نفسی ایکن تشاؤم وتطیر و بو شهره علم فقه وعلم عربیه ایله کیردم شمدی * نظم * ایا قبر معن کیف واریت جوده * وقد کان منه البر والبحر مترعا * منطوقنجه ایکیسنی دخی بو خاکه تمثا کده دفن ایدوب فقه وعربیه سز کیده رم دیو کریه وانین ایده رک اظهار تحزن وتضجر ایلمشدر رحمة الله تعالی علیهم اجمعین

ترجمة الامام شمس الائمة السرخسی ابو بکر محمد بن احمد بن ابی سهل شارح السیر الکبیر بین الانام معلوم خاص وعامدرکه اول فاضل بنام مناظره وکلامده امام همام واصول وفروعده علامهء علمای اعلام ایدی شیخ الاسلام مولانا احمد بن سلیمان بن کمال پاشا آنلری مجتهدین فی المسائل طبقه سنده عد واحصا ایلمشدر اوائل حالنده خوان فضائل شمس الائمة الحلوانی یه داخل وسقابلهء شمس ایله ماهیت استعدادین بدر کامل واول مجلس بی مماثلده لذت حلاوت علم شریفه واصل ومثال حلوای سکرین ممتاز طبقات اقران واماثل اولمشدر ترتیب سلسلهء استادلری بو وجهله ایراد اولنمشدرکه شمس الائمة السرخسی شیخ امام شمس الائمة عبد العزیز بن احمد الحلوانیدن تلمذ ایدوب حلوانی دخی امام ابی علی النسفیدن انلر دخی امام محمد بن فضل البخاریدن آنلرده شیخ عبد الله بن یعقوب السبذمونیدن آنلرده ابی عبد الله ابی حفص الصغیردن آنلر دخی والد ماجدلری استاذ الاعاظم والاماجد امام ابی حفص الکبیردن آنلر دخی صاحب الکتاب امام محمد بن الحسن تلمیذ الامام ابی حنیفه دن اخذ علوم وجمع اشتات منطوق ومفهوم ایلمشلردر وشمس الائمة السرخسیدن دخی برهان الدین کبیر برهان الائمة عبد العزیز بن عمر بن مازه وشیخ الاسلام محمود بن عبد العزیز الاوزجندی والشیخ الامام رکن الدین ابو محمد الخطیب مسعود بن الحسین بن الحسن بن محمد بن ابراهیم الکشانی والشیخ الامام الزاهد ابو عمرو عثمان بن علی بن محمد بن علی البیکندی البخاری وبونلرک امثالی نیجه فقهاء دین وامناء انبیا ومرسلین اکتساب علم یقین ایدوب وهر برندن دخی نیجه مشایخ مرشدین وائمهء مجتهدین استفادهء انوار علم مبین ایتمکله منور ساز ظلام زمان وزمین اولمشلردر رحمة الله تعالی علیهم اجمعین وصاحب الترجمه امام شمس الائمة حضرتلرینک قوت ذکا وحافظه ووحدت ذهن ومحافظه لرندن برشمه سین بوتعبیر دلپذیر اوزره مجمره کردان تحریر اولمشلردرکه برکون جناب شمس تنویرلری مجلس افاده لرنده نشر اشعهء تقریر ایدر ایکن بعض حضار مناسبت مقام ایله امام شافعی حضرتلرینک مدایحنه آغاز وکتب علمیه دن اوچیوز جزء محفوظلری وارایمش دیو ثنای حفظنده مساز اولدقده شمس الائمة حضرتلری بیوردیلرکه بو صورتده امام شافعینک محفوظی بنم محفوظاتمک زکوتی رتبه سنه نائل یعنی قرق سهمده برسهمی حسابنه انجق واصل ایمش بعده حفظنده اولان کتابلری ایراد وحضار مجلس دخی اجزاسنی تعداد ایلدیلر تماما اون ایکی بیک جزءه منتهی واوچیوز جزء نک قرق سهمنده برسهمی ایدوکی بدیهی اولمشدر وامام مشار الیه غایت صدق وصداقت ونهایت ورع ودیانتلرندن ناشی برمقتضای الدین النصیحة پادشاه عصرینه بعض کلام نصایح انجام اسماع وافهام ایتمکله * نظم * اذا ما صدقتهم خفتهم * واخشی من الله ان اکذبا مدلولنجه پادشاه والا رتبه اظهار سطوت وغضب ایدوب حبسنه فرمان واو بلهء شمس تابانی بلاد فرغانه دن اوزکند شهری زندانندهٔ واقع برچاه عمیقده نهان وملال کت حال وشان * نظم * خرجنا من الدنیا ونحن من اهلها فلا نحن فی الاموات فیها ولا الاحیا * اذا جاءنا السجان

يوم الحاجة عجبنا وقلنا جاه هذا من الدنيا مضموننده نشان ايلدی بعد زمان تلامیذینه اذن سلطانی ارزان
اولوب صحن زندانده لب چاهده عقد حلقهٔ اجتماع وماننده ماه نخشب قعر چاهده محبوس اولان شمس الائمه نك
تقریر منورلرین استماع ایدرلر ایدی *نظم* هرچا هکه هست یوسفی د روی هست صاحب نظری لیك بهر
قافله نیست امام همام دخی زیر چاهدن علی طریق الاملا مانند زمزم حیاتبخشا مسائل سعادت وسائل علمیه بی
خارق العاده پسدن بالایه اجرا وتفجیر وسائلین حضار دخی اول ینبوع حقایقدن نبوع ایدن كلمات لولوسمانی
كتب وتسطیر ایدرلر ایدی املا اكادیرز كه مشایخ معلوماتنی یاخود شعرا منظوماتنی انشاد وروایت ومستمعین
انی قید وكتابت ایدرلر حضرت امام دخی سجن مظلمده محبوس واسباب سلامتدن مأیوس ورفیق غمكسار دن تنها
وعندنده كتب علمیه دن بر ورق دخی ناپیدا ایكن العلم فی الصدور لا فی السطور مآلنجه كتاب مبسوط كه تمام اون بش
جلد كبیر ایله مضبوط ومبسوط سرخسی دیمكله نامدار ومعتبرات كتب فقهیه نك مأخذ ومداریدر كتاب مرقومی
درون چاهدن عن ظهر القلب ذكر وتلقین وطلبه سی كار محبسده اسماعله تحریر وتدوین ایلدیلر حتی كتاب
مبسوطدن هر بابی اتمام ایتدكجه كیفیت حاللرین شرح واعلام ایدرلر ایدی مثلا شرح عباداتی اكمال ایتدكده
هذا آخر شرح العبادات باوضح المعانی واوجز العبارات املاه المحبوس عن الجمع والجماعات تعبیری ایله كشف
حال كذلك مسائل اقراری استكمال ایتدكده انتهی شرح الاقرار المشتمل من المعانی علی ماهو من الاسرار
املاه المحبوس فی موضع الاشرار حامد الله ومصلیا علی النبی المختار تعبیری ایله اظهار حزن وملال ایلدیلر
نظم اما فی نبی الله یوسف اسوة لمثلك محبوس علی الظلم والافك وترجه سنه شروع ایتدیكمز شرح السیر
الكبیری دخی منوال مشروح اوزره درون چاهده بلا مطالعهٔ كتاب ولا مراجعهٔ اصحاب حفظندن علی وجه الاملا
تلامیذینه القا ایدوب آنلر دخی اخذ واكتتاب ایلدیلر بعده علم اصول الفقهدن اصول سرخسی نامیله معروف
كتاب مستطابی ینه محبسده دستورمذكور اوزره املا ایله مشغول ومشغوف ایكن *نظم* ولرب نازلة یضیق بها
الفتی ذرعا وعند الله منها المخرج باب الشروطه رسان اولدقلرنده شرطهٔ عنایت یزدانی ان مع العسر یسرا
مهبندن وزان وعفو واطلاقله اوز كندن جانب فرغانه یه روان اولوب صاحب فرغانه امیر حسن انواع حسن
واحسان ایله قد وملرین اجلال وترحیب واجناس كرم واكرام ایله كندو سراینه انزال وتقریب ایلدی تلامذه سی
دخی * نظم * فالمنهل العذب كثیر الزحام جانب فرغانه یه هجوم وازدحام ایدوب بقیهٔ كتابی سرای مرقومده
ینه علی وجه الاملا اكمال واتمام ایلدیلر بو قصهٔ پرغصه و بو قضیهٔ پرغصه دن علمای اولینك احیاء دین ونشر علوم
سید المرسلینه كیفیت جهد جهیدلری وطالبلرینك الحكمة ضالة المؤمن انما وجدها اخذها تحصیل علوم وتكمیل
فهومه كمیت سعی آكیدلری عیان و بیان اولوب وانما یرتفع العلم بارتفاع اهله مدلولنجه * نظم * ببین تفاوت ره
از كجاست تا بكجا عصر عزده اولان اساتذه وتلامذه نك قصور همت وفتور غیرتلری جهتیله اسلاف كرامه
مغایرت ومباینت بلكه ولو بطریق التباین عدم مناسبتلری ظاهر ونمایان اولمشدر لكن ارباب بصائره مدار
تسلیٔ خاطر اولدر كه بو واقعهٔ فاجعه دن دول سالفه ده كلن ملوك ماضیه ایله سلاطین آل عثمان ایدهم الله تعالی
فی كل زمان ومكان حضراتنك دین پرور وعدالت گستر وشریعت نواز وعنایت پرداز لق حسبیله رجحان
وامتیازلری آشكار وتصدر واعتلالری بدیدار درکه شمس الائمة السرخسینك كتابلرینی فی الجمله فهم وتفهیمه
قادر اولان علمای عصره اصناف جود وانعاملری بی حد وحصر اولدیغندن ماعدا شمس الائمه نك اسمنی استماع
ایتمش وكلامندن حرف واحد ایله انتفاع ایتمش مجرد طلبهٔ علوم لباسنی لابس و فهم ایدر ایتمز مجالس علمده
جالس اولان مبتدیان ابجد خوانانه دخی لطف واحسانلرین مبذول قیلوب وجهامن الوجوه تكدیر وتذلیللرین
معقول كورمزلر ادام الله تعالی دولتهم واقام علی اعدائهم نصرهم وشوكتهم آمین بحرمة العلماء العاملین
وامام سرخسی حضرتلرینك قوت حفظ واتقان ووفرت فهم وایقانلرینه احسن براهین اوله جق مناقب غرابت
رهینلرندندر كه صاحب فرغانه امیر حسن ملكنده اولان ام ولدلرندن هر برین خدمهٔ احرارندن برینه تزویج
وعلمای بلدینی كه هر بری مانند بیض البلد رفعت شان ومتانت فضل وعرفان ایله بر علم مفرد ایدیلر جمله سین
ولیمه یه جمع ایله متاع اطف وهمین تزویج ایدوب آنلره باعث جعیتلرین افاده وتبیین ایتدكده جمله سی سرجنبان
تحسین * نظم * ذی المعالی فلیعلون من تعالی هكذا هكذا والا فلالا نشائدیله سا باش وآفرین ایلدیلر
انجق شمس الائمه ساق مخالفت اوزره قیام وهر بر خادمك برمنكوحهٔ حره سی واردر نكاح الامة علی الحرة نك
عدم جوازی كالشمس فی وسط النهار در دیو حضاری الزام ایلدی امیر حسن چونكه حكم شریعت بو یله در

بندخی جمله ام ولدلریمی اعتاق ایلدم سزلر دخی تجدید نكاحله هر برین صاحبلرینه الحاق ایدك دیو التماس
ایلدكده فقهای حاضرین * نظم * كیمی معدوم دیدی كیمی دیدی جوهر فرد *دهن شكری حلنده دخی قالمدی
سوز * ستایشیله یكزبان اتفاق اولدقلرنده شمس الائمه ینه تصویبلرین تخطئه یه اقدام و بعد الاعتاق
امهات اولاد اوزرینه انقضای عدت اقتضا ایدر دیو حاضرینی الخام ایدوب كرك امیر حسن وكرك علمای حضار
امام مشار الیهك *نظم* هو الشمس ماالشمس فیمازی مثل * نشیده سیله فضل ورجحاننی اقرار ایلدیلر خلاصه
امام شمس الائمة السرخسی حضرتلری احاطهٔ اجناس علوم وفضائل واماطهٔ ارجاس رسوم ورذائل
جهتلریله معاصرین واخلافنه فائق بلكه متقدمین واسلافنه سابق ونسبتلری نسبة الشمس الی الكواكب
یاخود نسبة الامیر الی المواكب قبیلندندر دیمكه لایق وحقنده علماء امتی كانبیاء بنی اسرائیل مضمون
منیفی صادق بر استاذ مفیض الحقایق ایدی نظم آه جور چرخ بجرودن هزاران آه آه شمشه كون كوستر میوب
آخر اكاوردی زوال اختلاف مورخین اوزره دورتیوز سكسن اوچ یاخود طقسان یاخود بشیوز حدودلرنده
اول مهر منیر معارف * نظم * وقد حجبت فیه السحائب شمسه كما حجبت ورد الخدود المعاجر مصداقنجه زیر خاك تیره ده
منكسف اولوب انجق تدریس واملا وتصانیف شتاسیله تا بمحشر مثال خورشید انور پرتو اقبال ورونق مجد وافضالی
مابین الخافقین مؤبد ومقرر اولمشدر * نظم * ذكر الفتی عمره الثانی وحاجته ماقاته وفضول العیش اشغال رحمة الله
تعالی علیه مترجم فقیر السید محمد منیب العینتابی دیر كه تا الی هذا الان خارج از كتاب مؤلف وشارحك ترجمهٔ حاللریله علی
وجه الاجمال تفصیل واطناب ایلدك بعد هذا مقصد صغیر و كبیر اولان شرح السیر الكبیری افهام ناسه قریب تعبیر
دلپسند و دلفریب ایله ترجمه یه آغاز و جناب قدیر وهابدن تیسیر واتمامن نیاز ایدرز ومن الله الهدایة ومنه البدایة والیه النهایة

بسم الله الرحمن الرحیم

الحمد لله رب العالمین والعاقبة للمتقین ولا عدوان الا علی الظالمین والصلوة علی رسوله محمد وآله اجمعین
قال الشیخ الامام الزاهد الهمام شمس الائمة وفخر الاسلام ابو بكر محمد بن ابی سهل السرخسی رحمه الله تعالی
معلوم اوله كه كتاب السیر الكبیر امام محمد حضرتلرینك فقه شریفده آخر تصنیفیدر بنابرین امام ابو حفص
كبیر كه امام محمدك اعظم تلامذه سندن اولوب تصانیفی آنك روایتی ایله منتشر اولمشدر بو كتابی امام محمد دن
روایت ایده مدی زیرا اول اثناده ابو حفص بغداددن وطن اصلیسی اولان بخارایه عودت ایتمشیدی وآخر تألیفی
اولدیغندن امام ابو یوسف حضرتلرینك اسمنی بو كتابك بر محلنده ذكر وتصریح ایتمدی زیرا آنك تصنیفی
میانه لرنده نفرت ومباعدت مستحكم اولدقدن صكره ایدی وهر قچن امام ابو یوسف حضرتلرندن حدیث
شریف روایتنه محتاج اولسه بر موثوق به كمسنه بویله خبر ویردی دیوب اسملرینی یاد ایتمدی بو معنا یه اولان
اخبرنی الثقة لفظنی هر قنده ذكر ایدرسه مرادی ابو یوسف حضرتلریدر و بو منافره لرینك اصل وسببی
بین العلماء جریان ایدن غیرت اقران ومنافسهٔ اخوان درزیرا اول امامین همامینك ایكیسنك دخی تلمیذ خاص وملازم
بالاختصاصلرندن امام معلی بن منصور الرازی حكایت ایلدیكه ابو یوسف حضرتلرینك مجلسلرنده امام محمد
حضرتلرینك ذكری جاری اولوب امام ابو یوسف مدح وثنا ایلدی بن دیدمكه نه عجب بر كره ذم وقدح وبر كره
ثنا ومدح ایدرسز اول وقتده انصاف ایدوب اول آدم میانه مزده محسود در دیو اقرار واعتراف ایلدی وینه
ایكیسینك دخی اصحاب كرام وتلامیذ فخامندن امام محمد بن سماعه امام محمد حضرتلرندن ذكر وروایت قیلدیكه
امام ابو یوسف قاضی القضاة اولدیغی زمانلرك اوائلنده كل یوم دابه سنه راكب ومجلس خلیفه یه ذاهب اولوب
اثناء راهده طلبهٔ علومه تصادف ایتدكجه بونلر قنده كیدرلر دیو سؤال ایدوب امام محمدك مجلسنه كیدرلر دیو جواب
و یریلدكده محمدك قدری مجلسنه طلبهٔ علوم كیدوب كلمكه بالغ اولدیمی والله اكار غما بغدادك حجاملرینی و بقاللرینی
آنك كبی فقیه ایدرم دیو یمین ودرس واملا ایچون بر مجلس عالی ترتیب وتزیین ایلدی اما شغل قضا ایله مشغول
اولمغله مداومت ایده میوب امام محمد قصر اوقات اوزره درسه مواظبت ایلدی آخر حال ابو یوسف حضرتلری
ینه اثناء راهده علی الصباح نیچه مشاهیر علما وجماهیر فقهایه تصادف ایدوب قنده كیدرسز دیدكده امام محمدك
مجلس عالیسنه كیده رز دیدیلر ابو یوسف حضرتلری كیدك كیدك اول یكت میانه مزده محسود در دیدی سبب مذكور
بین العلماء الاعلام جاری اولان غیرت اقران دیدكلری بلای عام در اما منافرت مرصوفه لرینك علت مخصوصه سی
اولدر كه امام محمد حضرتلرینك شهرتلری آفاقگیر اولوب ذكری خلیفهٔ عهد اولان هارون الرشید حضرتلرینك
حضورلرنده جریان وجناب خلیفه ثنا ومدحی ایله تحسین واحسان ایلدی ابو یوسف مبادا كه خلیفه

امام محمدی محضر التفاته قریب وجاه وتقربده بکا رقیب ایده دیو اندیشه ایدوب امام محمدی خلوتنه دعوت
وقضای مصره رغبت ایدرسك سکا توجیه ایدهیم دیو اظهار سماحت ایلدی امام محمد بن طالب قضا دکل ایکن
بوندن مرادیکز ندردیدی امام ابو یوسف دیدیکه غرضم اولدر که علمیمز بغداد ونواحیسنده شایع اولدی استرمکه
اهل مصر دخی منتفع اوله لر امام محمد دیدیکه اویله ایسه ملاحظه ومشاوره ایدهیم پس اصحاب واحبابی ایله
مشاوره ایتدکده جمله سی ظاهر معامله دن استدلال ومقصدی انجق سنی جانب خلیفه دن تبعید ایتدوکی اقرب
احتمالدر دیه رك کشف حال ایلد کلرنده قضای مصره عدم رضاده مصر اولدیغی پیامن ایصال ایلدی بعده
خلیفهٔ زمان امام ابو یوسفه امام محمدی مجلس خلافتپناهلرینه احضار ایله فرمان ایدوب امام ابو یوسف غالبا
بیان واقعده براز مبالغه اوزره دیدیکه یا امیر المؤمنین آنك برعلتی واردر اول علتدن مجلس خلیفه یه صلاحیتی
یوقدر نه دردیدکده سلس البولی واردر اکا دوام مجالست ممکن اولماز دیدی خلیفه امر ایتدیکه البته کتور
ومحتاج اولدیغی وقتده قالقمغه طرفمدن اکا اذن ویربوندنصکره واروب امام محمدی خلوتنه دعوت ایدوب
دیدیکه امیر المؤمنین سنی استر لکن طول مجلسی سومز وتیز تیز اوضانمق عادتیدر مجلس سعادتلرنده تطویل
مکث ایتمه همان سکا اشارت ایتدیکم کبی قالق بویله توصیه دنصکره مجلس خلیفه یه ادخال ایلدی امام محمد
بدیع الجمال ولذیذ المقال بر ذات عدیم المثال اولمغله جناب خلیفه حسن لقا وتکلمده لطف اداسنه تحسین ورغبت
واوزرینه اقبال وتوجه برله طرح کلفت وبربرلریله صحبت ومکالمه یه هنوز گرمیت حاصل اولدقده همان امام
ابو یوسف قالق دیو رمز واشارت وامام محمد دخی کلامنی محل غیر مناسبده قطع ومجلس خلیفه دن چیقمغه
مسارعت ایلدی جناب خلیفه دخی اظهار تأسف وآه شو آدمده بو علت اولمیدی مجالسمزده آنکله تجمل وتزین
ایدیك دیو تحزن وتلهف ایلدی وامام محمده بویله وقت غیر مناسبده نیچون چیقدك دیو سؤال ایلدیلر
جوابنده البته اویله وقتده قالقمق لایق اولمدیغن بیلورم لکن امام ابو یوسف استادم در مخالفتی مناسب
کورمدم دیدی بعدزمان امام محمد حسب البشریه امام ابو یوسفدن صادر اولان صنعته واقف اولوب بالضروره
انکسار قلب ایله اللهم اجعل سبب خروجه من الدنیا مانسبنی الیه یعنی یارب دنیادن سبب خروجنی بکا اسناد
ایلدیکی علت قیل دیو بددعا ایلدی فی الواقع دعاسی مستجاب اولوب امام ابو یوسف بو علت ایله وفات ایلدی که
آنك برقصهٔ مشهوره سی واردر وامام ابو یوسف حضرتلری رحمة الله تعالی علیه هارون الرشید خلافتنده
یوز سکسن ایکی سنه سی ربیع الاولینك بشنجی کوننده وفات ایدوب امام محمد حضرتلری جنازه سنه کتمدی
نقل اولنور که ناس امام محمدك انکساری ایله فوت اولدی دیرلر دیو جانبدن چیقمدی زیرا امام ابو یوسف حضرتلرینك
جاریه لری جنازه لرینه بکا ایتد کلرنده امام محمده تعریض ایدرلر ایدی حتی حکایه اولنور که جاریه لری امام محمدك
قپوسی سمتندن مرور وعبور ایتد کلرنده شو ایکی بیتی انشاد وقرائتله حاللرندن شکایت وامام محمد حضرتلرینه
اظهار شماتت ایدرلر ایدی * نظم * الیوم یرحمنا من کان یحسدنا الیوم نتبع من کا نوالنا تبعا الیوم نخضع
للاقوام کلهم الیوم نظهر منا الحزن والجزعا یعنی بو کونده فی الاصل بزه حسد ایدنلر بزه مرحمت ایدرلر
بو کونده فی الاصل بزه تابع اولنلره بز متابعت ایده رز بو کونده بزلر جمیع خلقه تذلل ایده رز بو کونده بزلر قلب
ولسانلریمزدن حزن وجزع اظهار ایده رز بو ایکی رکن دین ومذهبك بربرلرندن شدت نفرت وکرمیت برودتلرینه انجق
اصل وسبب بودر که ذکر اولندی بیان سبب تألیف السیر الکبیر حقایق سیر علماء محققینده سیران ودقایق
اثر فضلاء مدققینده جولان مراد ایدن ارباب فهم واذعانه ظاهر ونمایان اوله که کتاب السیر الکبیر فی علم الفقه
بالاده توصیف قیلندیغی اوزره عالم ربانی امام محمد بن الحسن الشیبانی حضرتلرینك تصنیفلریدر لکن کرك
سیر کبیر وکرك امام مشار الیهك تصانیف سائره سی باعیانها زمانه مزده مفقود انجق بین العلما متداول اولان
شروحی ضمننده موجوددر اما علماء متقدمین جمع وتدوین ایلد کلری شروحلرنده مؤلفین متأخرینك طرز
طراوت آمیزلری اوزره متنی شرحندن بعض علائم ایله تمییز ایتمیوب همان کلام مؤلفی مقدار حاجت کشف وتفسیر
وکندو کلاملریله کلام شخص واحد کبی ممزوجا سرد وتقریر واصل کتابدن استغنای طلابه بوجهله حسن
تدبیر ایدرلر تصانیف اقدمینك فقدان وغیبوبتنه تقادم مدتدن بشقه شروح مشروحه دخی سبب وعلت
اولمشدر وسالف البیان امام شمس الائمة السرخسی حضرتلری دخی سیر کبیری بو سیاق دلپذیر اوزره
علی وجه الاملا شرح وتبیان ایتمکله اشبو کتاب مستطاب شرح السیر الکبیر نامیله شهرتیاب اولمشدر شرح
مذکورك کیفیت تألیفی بالاده تحریر اولندی شمدی متنینك روایت شارح اوزره سبب تصنیفی ترجمه وتفسیر

ایده لم

ایده لم امام محمد بن الحسن جزاه الله تعالی باحسن الحسن حضرتلری السیر الصغیر اسمیله شهیر وبالاده وصف
کشیدهٔ سلك تقریر اولان کتاب کبیر المقادیرینی تصنیف ایتدکده صبح وشام اقطار ارضده شهرتکیر اوله رق
عالم اهل الشام امام همام عبد الرحمن بن عمرو الاوزاعی حضرتلرینك دست مطالعه سنه رسیده اولوب
بو تألیف کیمکدر دیو سؤال ایلدی امام محمد عراقینکدر دیدیلر غضبناك اولوب اهل عراق ایله بو بابده تصنیفك
نه مناسبتی واردر آنلرك سیر نبویه یه وغزوات رسول اللهه صلی الله تعالی علیه وسلم علم واطلاعلری یوقدر واصحاب
رسول الله شام وحجاز طرفلرندن ایدی اهل عراقدن دکل ایدی عراقك فتحی محمد ندر بو علمی کیمدن اخذ
ایتدیلر دیدی بو خبر امام محمده بالغ اولدقده کمال غیرتلرندن انلر دخی تهور ایدوب اشغال سائره سندن فراغ
وکتاب السیر الکبیری هر مسئله نك ضمننده کتاب وسنتدن اصل ودلیلی ذکر وتقریر اولنمق اوزره قالب توصیفه
سبك وافراغ ایلدی حکایت اولندیکه امام اوزاعی السیر الکبیره دخی نظر ایتدکده اکر بو کتابه درج وتضمین
ایتدیکی احادیث شریفه اولمسه بو آدم مسائل علم دینی کندی عندندن وضع ایدر دیر ایدم والله تعالی اصابت
جوابی آنك رأی صوابنه تخصیص وتعیین ایتمشدر صدق الله وفوق کل ذی علم علیم دیو مدح وتحسین ایلدی
بعده امام محمد کاتبلره امر ایلدیکه کتاب مرقومی التمش جلده توزیع وتحریر وبرعربه یه تحمیل ایله باب خلافتمآبه
سوق وتسییر ایده لر خلیفهٔ کامکاره امام محمد بر کتاب تصنیف وانشا ایلدی عربه ایله باب سعادتکزه عرض واهدا
ایده یور دیو اخبار اولندقده مسرور ومشدار اولوب محاسن ایام دولت ومحامد ازمان سلطنتلرندن عد وشمار
واسلاف کراملری اوزره مایهٔ افتخاردر دیو ابتهاج واستبشار ایلدی بعد الوصول خلیفهٔ عالی نژاد کتاب مذکوری
مطالعه ایدوب تعجب واستحسانلری دخی مزداد اولدی واول کتاب عدیم المثالی بالمشافهه امام محمد
حضرتلرندن قرائت واستماع ایتملریچون شهزادکان کراملرین مجلس شریفلرینه ارسال ایلدی اسماعیل بن
توبة القزوینی که شهزادکان کرامك استاد فضائلقرینی ایدی شهزادکانی ذهاب وایابده مالا یعنیدن محافظه
ملاحظه سیله حضور درسده معیت واستماع وقرائتده مشارکت ایلدی اتفاقیات غریبه دندر که بعدزمان کتاب
مذکوری قرائت وروایت ایدن ارباب رؤیت وورویتدن اسمعیل بن توبه ایله امام ابو سلیمان الجوزجانیدن غیری
کمسنه قالمیوب انجق اول ایکی ذات فضائل خصلت کتاب السیر الکبیری مسائر اطرافه نشر وروایت ایلدیلر
بیان سلسلهٔ اسناد شارح السیر الکبیر شمس الائمة السرخسی الی مؤلفه الامام محمد بن الحسن الشیبانی امام
شمس الائمة السرخسی حضرتلری دیدیکه کتاب مذکوری الشیخ الامام استادمز شمس الائمة ابو محمد
عبد العزیز بن احمد الحلوانی بن عندنده قرائت ایتمکله بزه اخبار ایلدی امام حلوانی دخی دیدیکه بزه کتاب مذکوری
القاضی الامام ابو علی حسین بن خضر بن محمد النسفی اخبار ایلدی حسین بن خضر دخی دیدیکه بزه دخی الشیخ
الامام ابو بکر محمد بن الفضل دخی ابو اسحق ابراهیم بن محمد بن حمدان الخطیب المهلبی اخبار ایلدی ابو بکر وابو اسحق
ایکیسی دخی دیدیلر که بزه دخی کتاب مذکوری عبد الله بن محمد بن یعقوب الحارثی خبر ویردی عبد الله دیدیکه بزه
دخی ابو محمد عبد الرحیم بن داود السمنانی خبر ویردی ابو محمد دیدیکه بزه دخی ابو ابراهیم اسمعیل بن توبة القزوینی
تحدیث ایلدی اسمعیل بن توبه دخی دیدیکه کتاب مذکوری بزه مؤلفی اولان امام همام محمد بن الحسن رحمه الله
تعالی حضرتلری تحدیث ایلدی شارح الکتاب شمس الائمة السرخسی استادی شمس الائمة الحلوانیدن اول دخی کندی
استادی سالف الذکر قاضی ابو علیدن روایت ایلدیلر که قاضی ابو علی دیدیکه بزلر بو کتابی سابق الذکر امام ابو بکر
محمد بن الفضل رحمه الله تعالی حضرتلرندن قرائت ایتدك ابواب الامان مسائلنه واصل اولدیغمزده وفات ایلدی
بزلر دخی کتاب مرقومی مجددا سابق الذکر خطیب مهلبی دن قرائت ایتدك بو ابواب الامانه دکین روایتمز امام ابی بکر ایله
خطیب مهلبینك ایکی سندیدر ابواب الامانك مابعدی الی آخر الکتاب یالکز خطیبدندر بنه شارح الکتاب شمس الائمة
السرخسی حضرتلری کتاب مذکوره سند آخر سرد ایدوب دیدیکه کتاب مذکوری القاضی الامام ابو الحسن
علی بن حسین السغدی حضرتلرندن قرائتله بزه خبر ویردی اول دخی دیدیکه بزه الحاکم الامام ابو محمد عبد الله بن احمد
الکفنی وفی نسخة الکعبی خبر ویردی اول دخی دیدیکه بزه الحاکم ابو احمد محمد بن محمد بن الحسن خبر ویردی اول دخی
دیدیکه بزه احمد بن حم بن عصمة البلخی خبر ویردی اول دخی دیدیکه بزه نصیر بن یحیی خبر ویردی اول دخی دیدیکه
بزه ابو سلیمان الجوزجانی مؤلف الکتاب امام محمد بن الحسن رحمه الله تعالی حضرتلرندن خبر ویردی ینه
شارح الکتاب شمس الائمة السرخسی رحمه الله تعالی حضرتلری جناب مؤلفك ابتدای کتابده نقل وروایت
ایدوب بعده اکا متعلق اولان احوال جهادی سرد وحکایت ایلدیکی حدیث شریفی جناب مؤلفه ومؤلفدن دخی

تارسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرينه واصل اولان اسناد صحيح ايله نقل وايراد ايدوب ديديكه بزه حديث
آتى يى الشيخ الصالح الثقه ابو حفص عمر بن منصور البزاز المعروف بحبيب بزقرائت ايدوب آنلر استماع ايتمكله
خبر ويردى اولدخى ديديكه بزه الحافظ ابو عبد الله محمد بن احمد بن سليمان الوراق خبر ويردى اولدخى ديديكه
بزه ابو نصر احمد بن نصير بن اشكاب خبر ويردى اولدخى ديديكه بزه ابو محمد عبد الله بن عبد الوهاب القزوينى
تلميذ المؤلف اسمعيل بن توبة القزوينى دن خبر ويردى اولدخى ديديكه امام محمد بن الحسن بزه خبر ويردى
ديديكه ثور بن يزيد خالد بن معداندن خالد دخى شرحبيل بن السمطدن شرحبيل دخى صاحب رسول الله
سلمان الفارسى حضرتلرندن بزه خبر ويردى كه سلمان فارسى ديدى من رابط يوما فى سبيل الله تعالى كان له
كصيام شهر وقيامه ومن قبض مرابطا فى سبيل الله تعالى اجير من فتنة القبر واجرى عليه عمله الى يوم القيامة
يعنى بركمسنه بركون دشمن قارشوسنده فى سبيل الله برسرحدى محافظه ايلسه آنك ايچون برآى صيام وقيام ثوابى
حاصل اولور واول كمسنه كه فى سبيل الله محافظ اولديغى حالده فوت اوله عذاب قبردن جوار عنايت الهيه ده
محفوظ اولوب الى يوم القيام ثواب اعمالى اوزرينه اجرا قيلنور بو حديث شريف روايت سابقه اوزره هرنه قدر
قال رسول الله صلى الله عليه وسلم مثلاو تعبيرايله رسول اكرم حضرتلرينه رفع ونسبت اولنميوب سلمان فارسى اوزره
موقوف ايسه دخى ينه مرفوع الى رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم كبيدر زيرا مجازات عبادات وصيام شهر كبى
مقادير حسنات رأى ايله بيلنمز بلكه طريق معرفتى انجق صاحب شرعك توقيف وتعريفيدر وبو مدعايى
مؤيد بعد هذا الحديث امام مكحولدن ذكر وروايت اولنديكه شرحبيل بن السمط ارض فارسده برقلعه ده مرابط
ومحافظ ايكن سلمان فارسى حضرتلرى يانينه كلدى وديديكه رسول الله صلى الله عليه وسلمدن ايشتديكم برحديث
شريفى سكا خبرويره يم مى كه بو مقامده اقامتكه معين اوله شرحبيل حضرتلرى بلى خبرويرديدى سلمان حضرتلرى
ديديكه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرين ايشتدم بيورديرلر لرباط يوم خير من صيام شهر
وقيامه ومن مات وهو مرابط اجير من فتنة القبر ونماله عمله كاحسن ما كان يعمل الى يوم القيامة يعنى بركون
سرحد عدوده محافظ اولمق برآى صيام وقيامدن البته افضلدر واول كمسنه كه محافظ اولديغى حالده فوت اوله
عذاب قبردن حفظ اولنور واول عمل خيرى احسن وجوهله عمل اولنمش كبى نشو ونما بولوب الى يوم القيام
دفتر حسناتنه يازيلور بو بيان ايله متبين اولديكه صحابۀ كرامدن برينك حفظنده برحديث نبوى اولسه كاه آنى
صورت ثانيه كبى رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرندن روايت وانبا وكاه صورت اولى كبى بلا رواية
معناى شريفى ايله افتا ايدرايدى ومحدث حقنده بو ايكى صورت دخى جائزدر وحديث سابقده ذكر اولنان
رباط ومرابطه نك معناسى اعزاز دين ومسلميندن دفع شر مشركين ايچون دشمن قارشوسنده اقامتدن عبارتدر
اصل رباط ربط الخيلدن مأخوذدر قال الله تعالى ومن رباط الخيل مسلم مجاهد آنلرينى سرحددن ساكن
اولديغى محلده ربط ايدركه دشمنى ارهاب وتخويف ايده كذلك دشمنى دخى بويله ايدر بنابرين بو معامله يه
باب مفاعله دن مرابطه دينلدى زيرا باب مذكورك بناسى اكثرى مشاركت بين الاثنين ايچوندر بو جهتدن
ايچنده بعض ناس ساكن اولوب ابناى سبيل آنلرك قوتيله شر لصوصدن امين اولمغيچون صحراارده بنا قلنان
تكيه لره رباط تسميه اولندى وحديث سابقده بركون مرابط يعنى محافظ اولمق اكرچه برآى صيام وقيام كبى قيلندى
لكن حديث آخرده برآيدن اكثره معادل قيلندى زيرا امام مكحولدن روايت اولنديكه بركمسنه رسول الله
صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرينه كلوب ديديكه يارسول الله بن برجبلده برمغاره بولدم استرمكه اجلم كلنجه
انده عبادت ونماز قيله يم پس رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم بيورديلر لمقام احدكم فى سبيل الله خير
من صلوته ستين سنة فى اهله يعنى سزدن بريكزك دشمن قارشوسنده فى سبيل الله آزوجق مكث واقامت
ايتمكز اهل وعيالينك ايچنده آلتمش سنه نماز قلمسندن افضلدر عمل برايكن حديث اولده برآى وبونده آلتمش
سنه يه معادلدر ديو اجر وثوابده ظاهر اولان تفاوت ياعدودن امن وخوفده تفاوت حسبيله درهرنه زمان
كه مجاهده خوف وخطر اكثر اوله اجر وثوابى اوفر اولور ياخود مكث واقامتى ايله منافع مسلمينك قلت وكثرتده
تفاوتى حسبيله در زيرا بو ثواب انجق اقامتى ايله اعزاز دين وتحصيل المنفعة للمسلمين ايچون حاصلدر رسول الله
صلى الله عليه وسلم خير الناس من ينفع الناس بيورمشدر ياخود اقامت ايتديكى اوقاتك فضيلتده تفاوتى
جهتيله درامام مكحول رحمه الله تعالى ابى بن كعب رضى الله تعالى عنه دن روايت ايتديكى حديث شريفنده
شهر رمضانده واقع اولان رباطك غيريده واقع اولانه فضل ورجحانى اعلان اولنمغله بو تفاوتى بيان واردركه

قال

قال رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم لرباط يوم فى سبيل الله صابرا محتسبا من وراء عورة المسلمين فى غير
شهر رمضان افضل عند الله من عبادة مائة سنة صيام نهارها وقيام لياليها ولرباط يوم فى سبيل الله صابرا
محتسبا من وراء عورة المسلمين فى شهر رمضان افضل عند الله تعالى من عبادة الف سنة صيام نهارها وقيام
لياليها ومن قتل مجاهدا اومات مرابطا فحرام على الارض ان تأكل لحمه ودمه ولم يخرج من الدنيا حتى يخرج
من ذنوبه كيوم ولدته امه وحتى يرى مقعده من الجنة وزوجته من الحور العين وحتى يشفع فى سبعين من اهل بيته
ويجرى له اجر الرباط الى يوم القيامة يعنى بركون فى سبيل الله نيت خالصه ايله صبر وثبات وقصد اجر وحسنات
ايده رك ديار مسلمينك نهايتى برسرحدده شهر رمضانك غيريده محافظ اولمق عند الله يوز سنه صيام نهارى
وقيام لياليسى ايله عبادتدن افضلدر وشهر رمضانده وجه مشروح اوزره محافظ اولمق بيك سنه صيام نهارى
وقيام لياليسى ايله عبادتدن افضلدر واول كمسنه جهاد ايده رك قتل اولنه ياخود محافظ ايكن فوت اوله لحم ودمنى
اكل ايتمك ارضه حرامدر جسدى چوريمز ووالده سندن طوغديغى كون كبى كناهلرندن چقمدقجه وجنتدن
مكانتى وحورعيندن زوجه سنى كورمدكجه واقرباسندن يتمش كمسنه يه شفاعت ايتمدكجه اول كمسنه دنيادن
چقماز واجر محافظه الى يوم القيام اكا اجرا اولنور وحديث اولده اجير من فتنة القبر قول شريفنده
اهل السنة والجماعه ايچون عذاب قبر حقدر قوللرى اوزره دليل واردر زيرا لفظ فتنه بونده عذاب معناسنه در
ذوقوا فتنتكم دخى ان الذين فتنوا المؤمنين والمؤمنات آيت كريمه لرنده بو معنايه اولديغى كبى لفظ فتنه نك
اصل معناسى امتحاندر مثلا بركمسنه فتنت الذهب ديرامتحان ايچون آلتونى آتشه ادخال ايتديكى وقتده وهم
لايفتنون دخى وفتناك فتونا دخى ان هى الا فتنتك * نظم جليللرى بو قبيلدندر * ابتلا وامتحان معنالرينه
دربو معنادن مأخوذ منكر ونكير حضرتلرينه فتانى القبر دينلور زيرا ايمان واسلامدن سؤال ايله صاحب
القبرى امتحان ايدرلر بعض علما ديديلركه اجير من فتنة القبر قول شريفنده فتنة القبرك معناسى ضغطة القبر يعنى
قبرك ميتى صقمسيدر وهركس انكله ابتلا اولنور مكر الله تعالى نك حفظ ايتديكى كمسنه اوله روايت اولنديكه
كبار انصاردن سعد بن معاذ رضى الله تعالى عنه دفن اولندقده رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم
حضرتلرينك وجه باانورلرى متغير اولوب الله اكبر الله اكبر ديديلر صحابۀ كرام دخى صغير وكبير رفع
آوازۀ تكبير ايدوب بقعۀ مباركۀ بقيع زلزله كير اولدى سبب تغير وتكبيرلرندن سؤال ايتدكلرنده رسول الله صلى الله
تعالى عليه وسلم بيورديلركه سعد بن معاذى قبر برمرتبه صقديكه اضلاعى بربرينه كچدى صكره الله تعالى اندن
دفع وتفريج ايلدى واكر ضغطۀ قبردن بركمسنه نجات بوليدى البته بو عبد صالح نجات بولورايدى لكن حضرت
عايشه رضى الله تعالى عنهادن مروى اولان حديثده واردركه حضرت عايشه رضى الله تعالى عنها ضغطۀ
قبردن رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرينه سؤال ايتدكده بيورديلركه اول ضغطه مؤمن ميته
كوره شول والدۀ مشفقه منزله سنده دركه رضاسنده اولان محتلى اوغلى كنده وبه باش اغريسندن شكايت
ايدرا ولدخى النى اوغلينك باشنه قويوب رفقله دلك ايدر اما منافقه كوره بر بيوك طاشك النده قالمش يمرطه
منزله سنده در واحاديث سابقه ده مرابط ايكن فوت اولانلر حقنده عذاب قبردن نجات ايله وعدك نكته سى
الله اعلم اولدركه مرابط حياتنده محافظه سيله مسلمينى تأمين ايدر ايدى الجزاء من جنس العمل قاعده سى
اوزره قبرنده خوف ايتديكى نسنه دن تأمين ايله مجازات اولنور ياخود حياتنده اعزاز دين ايچون مقام خوف
ووحشتنده قرار واقامت اختيار ايتمكله قبرنده ايكن اوزرندن خوف ووحشتى دفع ايله مجازات اولنور نته كيم حديث
آخرده يوم قيامتده صائمين قبرلرندن چقدقلرنده آنلره مائده لر كتوريلور يرلر وايچرلر سائر ناس ايسه قيامتده آچ
وصوسزلردر معناى شريفى وارد اولمشدر زيرا بونلر دنياده آچلق وصوسزلق اختيار ايلديلر الله تعالى آخرتده
اعطاء مائده ايله آنلره مجازات قلدى اما احاديث سابقه دن برنده واجرى عليه عمله وبرنده ونماله عمله
قول شريفلريكه مرابط ايكن فوت اولان كمسنه نك ثواب عملى الى يوم القيام اوزرينه اجرا اولنور واجر وثوابى
نشو ونما بولور معناسنه در نكته سى كتاب الهده وارد اولمشدر قال الله تعالى ومن يخرج من بيته مهاجرا
الى الله ورسوله ثم يدركه الموت فقد وقع اجره على الله يعنى اول كمسنه كه رضاء الله ورضاء رسول الهى قصد ايله
خانه سندن هجرت ايتديكى حالده چقوب صكره اكا موت ايريشه آنك اجر وثوابى البته الله تعالينك فضل
وعنايتى اوزره قرار ايلدى وقال صلى الله تعالى عليه وسلم من مات فى طريق الحج كتبت له حجة مبرورة فى كل سنة
يعنى اول كمسنه كه طريق حجده وفات ايده آنك دفترينه هر سنه برحج مبرور ثوابى يازيلور ومرابط ومحافظ

اولدیغی حالده فوت اولنلر حقنده دخی مراد اولان ایشته بو معنادر و بر سبب دخی اولدرکه آخر ایام دنیایه دکین
کندویه جاری اولان ثواب خصوصنده محافظ اولمق منزلنه وضع اولنور لکن بونک مداری اولدرکه آخر ایام
دنیایه دکین صاغ اولسه دوام اوزره مرابط اولمق ضمیرنده اوله زیرا ثواب انجق نیته منوطدر قال رسول الله صلی الله
تعالی علیه وسلم الاعمال بالنیات یعنی ثواب اعمال نیته منوطدر ومؤلف کتاب امام محمد حضرتلری سند صحیح ایله عبد
الله بن عمر رضی الله تعالی عنهمادن روایت قیلدیکه دیدیلر الاانبئکم بلیلة هی افضل من لیلة القدر حارس یحرس
فی سبیل الله فی ارض خوف لعله لایؤب الی اهله اورحله یعنی سزه بر کیجه یی خبرویره یمی که لیلهٔ قدردن افضلدر
بر محافظ که ارض مخوفه ده وطننه بلکه بارخانه سنه عودت ایده میه جکین رجا ایده رك فی سبیل الله بر بلده یی یاخود عسکری
حفظ و حراست ایده ایشته آنك کیجه سی لیلهٔ قدردن افضلدر بو اثر معتبرده ارض حربده عسکر غزاتی قراول طریقی
ایله حفظ و حراسته ترغیب عظیم واردرکه آنك کیجه سی بیك آیدن افضل اولان لیلهٔ قدردن افضل قلنمشدر
نکته سی اولدرکه مرد محافظ سائر مسلمیندن ازالهٔ خوفه سعی ایدر اما لیلهٔ قدری احیا ایدن انجق نفسنی تخلیصه
سعی ایدر و بو معنی ابوهریره رضی الله تعالی عنه حضرتلرینك روایت قیلدیغی حدیثده مرفوعا الی رسول الله
صلی الله تعالی علیه وسلم روایت اولندی قال رسول الله صلی الله علیه وسلم لمقام ساعة فی سبیل الله تعالی
افضل من احیاء لیلة القدر عند الحجر الاسود یعنی بر ساعت فی سبیل الله دشمن قارشوسنده قائم اولمق حجر اسود
عندنده لیلهٔ قدری احیادن افضلدر وقال علیه السلام ثلثة اعین لاتمسها نار جهنم عین فقئت فی سبیل الله
وعین بکت من خشیة الله وعین باتت تحرس فی سبیل الله یعنی اوچ عدد کوزه نار جهنم مس ایلمز بری اول کوزدرکه
فی سبیل الله اخراج اولنه و بری اول کوزدرکه خشیة اللهدن بکا ایده و بری اول کوزدرکه فی سبیل الله مسلمینی حفظ
و حراست ایده رك کیجه لیه و اثر سابقده لعله لایؤب الی رحله قول شریفی دیمکدرکه اول تو جهنده شهید اولوب
اهلنه رجوع اتمك رجا ایدر بونده اشارت واردرکه ارض حربده قراول کزوب یاخود محافظ بولنان کسنه
کندو یی دوشمنه اورمقله ان الله اشتری من المؤمنین انفسهم نظم جلیلی مدلولنجه الله تعالی یه بیع اتدیکی
نفسنی تسلیم و درجهٔ شهادته عرض و تقدیم اتمك کرکدر مؤلف الکتاب امام محمد بیوریرکه یزید بن ثور خالد بن
معداندن بزه خبر ویردیکه خالد دیدی من صام یوما فی سبیل الله بعدت منه جهنم مسیرة خمسین عاما للراکب
المجد لایفتر ولایعرس یعنی اول کسنه که فی سبیل الله بر کون صائم اوله یوریلیوب و عادت عرب اوزره آخر لیلده
استراحت ایچون نزول اتمین راکب مجد ایچون اللی سنه لك یول قدر جهنم اندن بعید اولور لایعرس قول شریفی
لاینزل فی آخر اللیل دیمکدر آخر لیلده نزوله تعریس دیرلر و بو حدیث شریفدن مراد صوم ایله جهادی جمع
اتمکدر اکرچه جمیع طاعات سبیل اللهدر زیرا رضاء الهی طاعات ایله طلب و تحصیل اولنور لکن بو حدیث
شریفده اولدیغی کبی سبیل الله علی الاطلاق ذکر اولنسه جهاد فهم اولنور و جهاد ایله صیامی جمع نفسه غایتله
کوجدر اول جهتدن افضلدر زیرا نبی اکرم صلی الله تعالی علیه وسلمدن روایت اولندیکه افضل اعمالدن سؤال
اولندقده احمزها یعنی زیاده مشقتلیسیدر دیدیلر و جهاد ایله صیامی جمع نفس اماره یی طلب رضاء الهی یه
زبون اتمکه سبب اقوادر قالدیکه امام اعظم ابو حنیفه رضی الله تعالی عنه دن طریق حجده مشی ایله صومی جمع
مکروهدر دیو روایت قیلنان حجده ناس ایله مجادله دن منع ایچوندر و امام مشار الیه بو نکته یه اشارت ایدوب دیمشدر
بر کسنه طریق حجده مشی ایله صومی جمع ایلسه طبیعتی تنك اولوب رفیقی ایله عربده ایدر حجده ایسه مجادله
حرامدر اما بر کسنه بو محذوردن مصون اولورسه اکا کوره افضلدر و معلوم اوله که اشبو حدیثده جهنمك اندن تبعیدی
اللی سنه لك مسافه ایله بیان اولندی اما صکره عمرو بن عنبسة السلمی رضی الله تعالی عنه دن روایت اولندیکه
نبی اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردیلر من صام یوما فی سبیل الله تعالی بوعد من النار مسیرة مائة عام
یعنی اول کسنه که طریق جهادده بر کون صائم اوله جهنمدن یوز سنه لك مسافه قدر تبعید اولنور بو لفظده
علمانك ایکی قوللری واردر قول اول ظاهرینه حملدرکه فی نفس الامر جهنم اندن تبعید اولنور اولئك عنها مبعدون
نص کریمی بو معنایی مؤیددر قول ثانی تبعید امن و سلامتدن مجازدر زیرا جهنمدن ابعاد اولان امین اولمش اولور
و حدیثینك برنده اللی و برنده یوز سنه دیو تعیین مسافه ده تفاوت و اختلاف نیت مجاهدده قوت اخلاص جهتیله
تفاوته مبنیدر یاخود تبعید جهنمی بیانده مبالغه قصد اولنمشدر حقیقت مسافه مقصود دکلدر و عادت
عربدرکه کثرتده مبالغه ایچون سبعین و خمسین و مائة کبی الفاظی ذکر ایدرلر ان تستغفر لهم سبعین مرة
فلن یغفر الله لهم آیت شریفه سی بو معنایی تأیید ایدر مؤلف الکتاب امام محمد رحمه الله تعالی دیدیکه عمر بن

الخطاب رضی الله تعالی عنه دن روایت اولنورکه اهل مکه یه ندا ایدوب دیرایدی یا اهل مکة یا اهل البلدة الا التمسوا
الاضعاف المضاعفة فی الجنود المجندة والجیوش السائرة الاوان لکم العشر ولهم الاضعاف المضاعفة یعنی یا اهل
مکة و یا اهل البلدة یعنی مکه آکاه اولوب جنود مرتبه و جیوش غزیه یه ثوابدن اعطا اولنان اضعاف مضاعفه یی
سز دخی غزایه عزیمتله طلب ایدك آکاه اولکز که سائر جیوش ایچون ثوابدن اضعاف مضاعفه واردر اما اهل مکه
ایچون آنلره و یریلن ثوابك اون قاتی واردر و بو خطبه استنفاردر ناسی جهاده اغرا ایچوندر و رسول الله صلی الله
تعالی علیه وسلم دخی چوق محللرده بویله اتمشلردر زیرا الله تعالی یا ایها النبی حرض المؤمنین علی القتال بیوردی
یعنی ای پیغمبر ذیشان مؤمنلری جهاده اغرا قیل بعده حضرت عمر دخی اهل مکه جهادده تکاسل ایتدکلرنده آنلری
اغرا اتمکده بو سنت نبویه یه اقتدا ایلدی بو اثرده دلیل واردرکه مکه ده مجاورتله ثواب عظیمه نائل اولنور
و حضرت عمر رضی الله تعالی عنه الاوان لکم العشر یعنی ای اهل مکه سزلر ایچون اون قات ثواب واردر دیمکله
بو معنایه اشارت ایلدی لکن جهاد فی سبیل الله ده ثواب مجاورت مکه دن اکثر اولمغله آنلری اول درجهٔ علیایی
تحصیله اغرا قیلدی تاکه آنلر جیران بیت الله و سکان حرم الله اولدقلرینه مغرور اولوب جهاددن تخلف اتمیدلر
و حضرت عمر رضی الله تعالی عنه جیوش سائره ایچون ثوابدن اضعاف مضاعفه واردر قول شریفین مثل الذین
ینفقون اموالهم فی سبیل الله الآیة نظم کریمی ایله فیضاعفه اضعافا مضاعفة نص قدیمندن اخذ ایلمشدر
اکرچه آیت کریمه لر فی سبیل الله بذل مال ایدنلر ایچون مواعید جسیمه یی متضمنلردر لکن آنلره موعود اولدقده
فی سبیل الله بذل نفس ایدنلر بو وعد کریمه دخی اولی و احرادر سؤال اولنورسه که امام ابو حنیفه رحمه الله تعالی
مکهٔ مکرمه ده مجاورتی مکروه کوروب حجدن فارغ اولان اهل و وطننه عودت ایتمك مستحبدر دیمشلر دیو
روایت اولنور بو صورتده مکهٔ مکرمه ده مجاورتله ثواب عظیمه نائل اولنور دیمك صحیح اولورمی جواب
اولدرکه امام مشار الیهك مرادلری مکهٔ مکرمه ده اقامتی مجرد مکروه کورمك دکلدر بلکه ایکی محذوره
مبنیدر بری بودرکه اقامتی کثرت بولدقجه الفت حاصل اولوب کثرت رؤیتله بیت الله نظرنده
بی حرمت اولور ایکنجی بودرکه نعوذ بالله تعالی حرم الهیده بر معصیت ارتکابنه مبتلی اولور
قال الله تعالی ومن یرد فیه بالحاد بظلم نذقه من عذاب الیم یعنی اول کسنه که حرم الهیده طریق حقدن
عدول و ظلم نامعقوله ملابس اولدیغی حالده بر معصیت قصد و اراده قیله بز عظیم الشان اکا عذاب الیمدن
طاتدیریز اما بو محذورلردن امین اولان کسنه نك مجاورتی بلا خلاف موجب ثواب عظیمدر و مؤلف الکتاب
حدیثا سابقدن صکره ینه حضرت عمر رضی الله عنه دن روایت قیلدیکه بیوردیلر لایزال هذه الامة علی شریعة
من الاسلام حسنة و فی روایة علی شریعة من الاسلام هم فیها لعدو وهم قاهرون وعلیهم ظاهرون ما لم
یصبغوا الشعر و یلبسوا المعصفر او یشارکوا الذین کفروا فی صغارهم فاذا فعلوا ذلك کان قمنا ان یتنصف
منهم عدوهم یعنی بو امت مرحومه عدولرینی قاهر و دشمنلرینه غالب و ظاهر اوله جقلری
اسلامدن طریقت حسنه و شریعت مستحسنه اوزره زائل اولمازلر مادامکه لحیه لرینی بویایوب و ثوب
معصفر کبیك مثللو زینته و شمیه لر یاخود زراعتله مشغول اولوب کفارك رؤسندن آلنان خراج آنلرك
اراضیسندن اخذ اولنمغله ذل و حقارتده کفاره مشارك اولمیه لر اما بونلری ایتدکلرنده دشمنلری انلردن
انتقام اتمکه سزاوار اولورلر و بو حدیث موقوفده بیان واردرکه بو امت جهاد ایله مادامکه مشغوللردر
آنلره نصرت الهیه درکاردر وان تنصروا الله ینصرکم آیت کریمه سنده بو معنایی بیان واردر و ینه بو حدیثدن
مستفاددرکه بو امت قچانکه دنیایه میل و لذات و شهوته اتباع و جهاددن اعراض ایده لر اوزرلرینه
دشمنلری غالب و کندولر مغلوب اولورلر و حدیثده کانوا قمنا قول شریفنك معناسی لایق و سزاوار
اولورلر دیمکدر و اتباع شهواتدن لحیه لرین بویامقله کنایه اولندی لکن مراد مجرد زیب و زینت و نسوانی
کندویه رغبت ایتدرمك ایچون بویامقدر یوقسه نفس خضاب مذموم دکلدر بلکه سیماء مسلمیندندر
قال علیه السلام غیروا الشیب ولا تشبهوا بالیهود یعنی بیاض لحیه یی تغییر ایدوب علی حاله ترك ایله یهوده
تشبه اتمه کز راوی دیرکه بو حدیثدن صکره ابو بکر الصدیق رضی الله تعالی عنه حضرتلرین منبر نبوی
اوزره کوردمکه لحیهٔ شریفه لری کویا بر ضرام عرفج ایدی عرفج عینك فتحی و ضمی ایله مر و یدر بر شجرهٔ
صغیرهٔ سریعة الاشتعالدرکه حین احتراقده سیاه علولری ظهور ایدر و ضرام علو معناسنه در ضرام
عرفج ایله مرادی لحیه لری مخضوب و مصبوغ ایدی دیمکدر بنابرین غزاتدن بر کسنه دشمن کوزنده مهابتی

مطلب حکم الخضاب

مطلب لبس الاحمر

زياده اولق ايچون لحيه سين بوياسه ممدوح اولور اما ترغيب نسوان ايچون اتسه عامهٔ علما مكروه هدر
ديديلر وبعضيلرجائز كورديلر وامام ابو يوسف رحمه الله تعالى دن روايت اولنديكه نسوانك بكا قارشوزينتى
بكا نه كونه خوش كلور ايسه بنم دخى آنلره قرشو زينتم آنلره خوش كلور روينه ويلبسوا المعصفر قول شريفنده دليل
واردر كه ثوب احمر كيمك مقبول دكلدر وعبد الله بن عمر رضى الله تعالى عنهما دن نقل اولنان
حديثده رسول الله صلى الله عليه وسلم ثوب معصفر كيمكدن وركوعده قرأن اوقومقدن نهى بيوردقلرى
وارد اولمشدر وقال عليه السلام اياكم والحمرة فانهازى الشيطان يعنى اى امتم حمره يى كندو كزدن
وكنده وكزى حمره دن تبعيد ايديكز زيرا شيطان قيافتيدر وسعد رضى الله تعالى عنه حد يثنده ديمشدر كه
رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم بنى كورديلر كه اوزرمده برقرمزى چارشب وار ايدى بندن بوزچويرديلر
همان بند نخى كيدوب اول چارشبى احراق ايتدم بعده بنى كوروب چارشبى نه يابدك ديو سؤال بيورديلر ديدمكه
بنى كوروب اعراض ايتديكيكزده احراق ايتدم بعض نسوانكه ويره ايدك ديو عتاب بيورديلر وبراء بن عازب
رضى الله تعالى عنهما بيورديلر ما رأيت ذالمة فى حلة حمراء احسن من رسول الله صلى الله تعالى عليه
وسلم يعنى ايكى قات لباس احمر ايچنده برصاچ صاحبى كسنه كورمدم كه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم
حضرتلرندن احسن اوله بو اثرماثوردن اكرچه ثوب احمرك اباحتى بلكه استحبابى فهم اولنور لكن بو ابتداء اسلامده
ايدى صكره استعمالى رجاله مكروه قيلندى وامام شعبى كبى ذات بزركوار ثوب معصفر تلبس ايدرايدى ديو روايت
اولنديغنك حكمتى اولدركه آنى منصب قضادن تخلص ايچون ايدرايدى زيرا آنى بالدفعات قاضى ايتمك مراد
ايتديلر آنلر ثوب معصفر كيوب وشطرنج اوينايوب وصبيان وفتيان ايله تماشاى فيله چيقماغه باشلدى تاكه بو
حاللرينى كوروب خفتنه حمل ايله آنى ترك ايلديلر وحديث سابقده اويشاركوا الذين كفروا فى صغارهم
قول شريفى ديمكدركه ياخود خراج ارضى التزام ايدوب زراعتله اشتغال وجهاددن اعراض ايده لر زراعتله
اشتغالى مكروه كورنلر بو لفظ شريفك ظاهرى ايله استدلال ايدرلر وبردخى نبى اكرم صلى الله تعالى عليه
وسلم حضرتلرندن روايت اولنوركه برقومك خانه لرنده آلات حراثت وزراعتدن برنسنه كوروب بيورديلركه
بو نسنه برقومك خانه لرينه كيرمز الاخوار وذليل اولورلر لكن بزم عنديمزده تأويلى اولدركه دشمنلرى اوزرلرينه
هجوم ايدنجيه دكين جهاددن اعراضه مؤدى اولورسه مزارعه مكروه اولور بويله اولمازسه اشتغالده
بأس يوقدر ونبى اكرم صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرى مدينهٔ منوره يه قريب جرف نام محلده زراعت
ايتدرمشلردر واراضى خراجيه يه مالك اولوب خراج زمينى درعهده ايتمكده دخى ضرر يوقدر زيرا حقيقت ذلى
وصغار اهل ذمت كبى خراج رؤسده در خراج اراضيده دكلدر زيرا روايت اولنديكه ابن مسعود وحسن بن
على وابو هريره رضى الله تعالى عنهم حضراتنك سواد كوفه ده اراضى خراجيه لرى وار ايدى وخراج زمينى
صاحب ارضه ادا ايدرلرايدى ومؤلف الكتاب امام محمد رحمه الله تعالى بعده حديث عمر رضى الله تعالى عنه
حضرت عثمان رضى الله تعالى عنه دن دخى روايت قيلديلركه اهل مدينه اوزره خطبه يه قيام ايدوب ديديلر
يا اهل المدينة خذوا بحظكم من الجهاد فى سبيل الله تعالى الا ترون الى اخوانكم من اهل الشام واهل مصر
واهل عراق فوالله ليوم يعمله احدكم فى سبيل الله خيرله من الف يوم يعمله فى بيته صائما وقائما لا يفطر ولا
يفتر يعنى يا اهل المدينه فى سبيل الله جهاده قيام ايله نصيبيكزى اخذ واغتنام ايديكز اهل شام واهل مصر
واهل عراقدن دين قرنداشلريكزى كورمزميسز كه آنلر جهاده نه كونه سعى ايدرلر والله سزك بريكزك جهاد
فى سبيل الله ايله عمل ايتديكى يوم واحد افطار ايتميدرك وفتور كلميه رك صائما وقائما خانه سنده عمل وعبادت
ايتديكى بيك كوندن كندويه انفعدر يا اهل المدينه قول شريفى خطبيه قيام ايدوب اهل مدينه يه خطاب
عام ايلمشدر بو دخى اهل مدينه يى جهاده بعث وتسيار ايچون خطبهٔ استنفاردر حضرت عمر رضى الله تعالى
عنه ذكرى سبقت ايتديكى وجه اوزره اهل مكه يه خطبه ايتدكارى كبى وبو اثرده دليل واردركه انسان محتاج
دكل ايسه ده صادقا يمين بالله ايتمكده ضرر يوقدر زيرا حضرت عثمان رضى الله تعالى عنه مجاهد فى سبيل الله
ايچون ذكر ايلديكى وعد ثواب اوزره يميندن مستغنى اولوب تكذيب ايدر يوغيكن يمين ايلدى بعده اهل مدينه يى
جهاده ترغيب ايچون شام ومصر وعراق اهاليلرينى ذكر ايله غيرت ويردى زيرا اهالئ مذكورين
جهادده تكاسل ايتمزلرايدى ووجه مذكور اوزره يوم واحد بيك كوندن افضلدر قوللرينك معناسى سابقده بيان
ايتديكمز نكته دركه جهادده اعزاز دين وقهر مشركين ودفع الشر عن المسلمين وار در بو فوائد

مطلب جواز تملك الاراضى الخراجية

مطلب الحلف بلا موجب

مدينهٔ منوره ده اهل وعيالى ايچنده اقامت اوزره عبادتده يوقدر ومؤلف الكتاب رحمه الله تعالى بوندنصكره
امام طاوس حضرتلرندن روايت ايدركه قال رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم ان الله تعالى بعثنى بالسيف
بين يدى الساعة وجعل رزقى تحت رمحى اوظل رمحى وجعل الذل والصغار على من خالفنى ومن تشبه بقوم
فهو منهم يعنى الله تعالى بنى قيام ساعته قريب سيف ايله بعث ايلدى ورزقيمى رمحيمك تحتنده ياخود شك
راوى اوزره ظل رمحيمك تحتنده قيلدى وذل وحقارتى بكا مخالفت ايدنلر اوزره تسليط ايلدى واول كسنه كه
برقومه تشبه ايده آنلردن عد اولنور بو حديث شريفده بعثنى بالسيف قول شريفندن مرادلرى جهاد فى سبيل الله در
زيرا حديث آخرده بيورديلر امرت ان اقاتل الناس حتى يقولوا لا اله الا الله فاذا قالوها عصموا منى دماءهم
واموالهم الا بحقها وحسابهم على الله يعنى بن ناس ايله مقاتله يه مأمور اولدم ناس لا اله الا الله كلمهٔ طيبه سين
تكلم ايدنجيه دكين اول كلمهٔ مباركه يى تكلم ايتدكارى وقتده نفوس واموالرين بندن تخليص ايدرلر مكر حق شرعى
آنلره تعرض ايجاب ايده وحسابلرى الله تعالى يه مفوضدر ونلرين تفتيش ايتمم ومرادلرى جهاد فى سبيل الله
اولديغنه بو وجه دخى اولدركه قتال مشركين سائر انبياء عظام اوزره واجب دكل ايدى وجوبى ايچق رسول الله
صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرينه مخصوص قيلندى وتوراة شريفده وصف جميللرى نبى الملحمة
عيناه حمراوان من شدة القتال واقع اولمشدر يعنى محاربهٔ اعدا ايله مأمور بر نبى مؤيد ومنصوردركه شدهٔ
قتالدن ايكى ديدهٔ شجاعتمونلرى مانند وردا حمر سرخ كوندرو بوامتك وصف جزيللرى اناجيلهم
فى صدورهم وسيوفهم على عواتقهم وارد اولمشدر يعنى بر امتدر كه كتابلرى قلبلرنده محفوظ وقلجلرى
اوموزلرى اوزره معلقدر ياخود قلجلرى عريان وآمادهٔ حرب قلنوب اوموزلرى اوزره وضع اولنمشدر ورسول الله
صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرى السيوف اردية الغزاة قول شريفلرنده بو معنايه اشارت بيورديلر يعنى سيوف
غازيلرك اثوابلريدر كه اوموزلرندن دور ايلمزلر وروايت اولنوركه سفيان بن عيينه حضرتلرى ديديلركه الله تعالى
رسولنى صلى الله تعالى عليه وسلم سيوف اربعه ايله بعث ايلدى برى قتال مشركين ايچوندركه بنفسه قتاله آنكله
مباشرت ايلديلر وبرى قتال مرتدين ايچوندركه تقاتلونهم او يسلمون آيت كريمه سنده مراد اولدركه يعنى مرتدين
اسلامى قبول ايدنجيه دكين آنلر ايله قتال ايدرسز وبو سيف ايله حضرت ابى بكر رضى الله تعالى عنه بعد رسول الله
صلى الله تعالى عليه وسلم اموال ظاهره نك زكاتنى ويرميوب مرتد اولان عربان ايله قتال ايلدى وبرى دخى قتال اهل
كتاب وقتال مجوس ايچوندركه الله تعالى قرأن عظيمنده بيورير قاتلوا الذين لا يؤمنون بالله الى قوله تعالى
حتى يعطوا الجزية عن يد وهم صاغرون يعنى اى اهل اسلام سزلر اهل كتابدن شول كفره ايله قتال ايديكزكه
آنلر الله تعالى يه ويوم قيامته كما هو حقه ايمان كتورمزلر ودين حق ايله متدين اولمازلر تا آنلر حقير وذليل اولدقلرى
حالده اداء جزيه لرينه انقياد ايدنجيه دكين وبو سيف ايله حضرت عمر رضى الله تعالى عنه قتال ايلدى وبرى دخى
قتال خوارج ايچوندر وقرأن عظيمده بو آيت كريمه ده بيان اولندى فان بغت احديهما على الاخرى الآية
يعنى مؤمنيندن برطائفه طائفهٔ آخرى اوزرينه بغى وعدوان ايدر ايسه اول طائفهٔ باغيه ايله قتال ايديكز تا الله تعالينك
امر وفرماننه رجوع ايدنجيه دكين وبو سيف ايله حضرت على كرم الله وجهه قتال ايلدى نته كيم بو معناده
ديدى امرت بقتال المارقين والناكثين والقاسطين يعنى بن مارقين كه ديندن خارج اولان خوارج ايله
وناكثين كه بعد البيعه نقض عهد ايدن اصحاب جمل ايله وقاسطين كه ظلم وجورى عادت قيلان اهل شام ايله
قتال ايتمكله طرف رسالتدن مأمور اولدم وحديث سابقده بين يدى الساعة قول شريفى قيام ساعتك
قربنده ديمكدر قال الله تعالى اقتربت الساعة يعنى قيامت غايتله قريب اولدى حتى فيم انت من ذكراها
نظم شريفنك معناى منيفنده ديديلر فيم خبر مقدمدر مبتدأ مؤخركه السؤال عن الساعة لفظى در
ماقبلى قرينه سيله محذوفدر وانت من ذكراها جملهٔ حاليه در قيامتدن سؤال نه نك ضمننده در حال آنكه
حبيبم سن اشراط قيامتدنسين ديمكدر وجعل رزقى تحت رمحى اوظل رمحى قول شريفنده محدثين ديديلركه
بو حكمك مشروعيتى ابتداء اسلامده ايدى شويله كه برغازى اخشام وقتى برقومك خانه لرى عندنده مز راغنى
ديكدكده آنى مسافر ايدوب اطعام ايتمك اول قومك اوزرينه واجب اولورايدى واتمزلر ايسه صباح اولدقده
اول غازى آنلرى تغريم ايدوب نفقه سنى اخذه قادر اولورايدى صكره لا يحل مال امرئ مسلم الا بطيبة
نفس منه يعنى برشخص مسلمك مالى بركسنه يه حلال اولماز مكر آنك طيب خاطرى ايله اوله حديث شريفى ايله
نسخ اولندى بعضيلر اندن مراد بعثت نبويه دن اقدم بركسنه يه حلال قيلنمامش ايكن غنائمك بو امته حلال

اولمسيدر ديديلر بوحكمك بيانى فكلوا مما غنمتم حلالا طيبا نظم جليلنده در يعنى سز مال كفاردن اغتنام
ايتديككز نسنه دن حلال وطيب اولديغى حالده اكل ايديكز و رسول الله صلى الله عليه وسلم خصصت
بخمس يعنى بن بش فضيلت ايله اسلاف انبياء عظامدن ممتاز اولدم واول بش فضيلتك ايچنده حل غنايمى
دخى تعداد بيورديلر وحديث مذكورده لفظ ظل ايله حقيقت ظلى مراد اولنميوب بلكه امن وامان معناسنى ارادة
بيورديلر السلطان ظل الله فى الارض قول شريفى دخى بو معنايه در مراد امان الله ديمكدر وجعل الذل
والصغار على من خالفنى قول شريفنده ذلك معناسى ذل شركدر قرآن كريمده ولله العزة ولرسوله
وللمؤمنين وارد اولمشدر وآنده ذل وحقارتك مخالفين اوزره هجومنى بيان واردر و بعضيلر صغاردن
مراد جزيه در وقرآن عظيمده وهم صاغرون وارد اولمشدر ديديلر وحديث مذكورده ومن تشبه
قوما فهو منهم قول شريفنك معناسى ديمكدركه اول كمسنه كه مجاهدين ايله برابر چيقوب بعض
مصالحلرنده سعى ايده هيچ اولمازسه تكثير سواد ايده اول كمسنه دخى دنياده غنيمته وعقباده اجر وثوابه
مستحق اولمقده مجاهديندن عد اولنور ورسول الله صلى الله عليه وسلم بو معناده علما شاننده بيورديلر هم القوم
لايشقى جليسهم يعنى جميع ناس ايچنده انجق فرقهٔ علما واردركه قوم لفظى اطلاق اولنسان انجق آنلردر آنلر ايله
مجالست ايدنلر شقى اولميوب بلكه سعادتلرندن حصه ياب اولورلر امام مكحول رحمه الله تعالى دن مرويدركه
عبدالله بن رواحه رضى الله تعالى عنه حضرتلرينك غزوهٔ مونه ده شهادتى خبرى كلدكده رسول الله صلى الله
عليه وسلم بيورديلركه كان اولنا فصولا وآخرنا قفولا وكان يصلى الصلوة لوقتها يعنى قتال اعدا ايچون صف
مجاهديندن انفصال جهتيله اولمز وقتالدن عودت جهتيله آخرمز ايدى بويله ايكن اشغل قتال ايله اشتغالى مانع
اتخاذ اتميوب بنه نمازينى وقتنده ادا ايدر ايدى بو حديث شريفده دليل واردركه ميت اوزره كندوده موجود اولان
وصف ايله ثناده ضرر يوقدر مكروه اولان انجق كندوده بولنميان محاسنى ذكر ايله حدى تجاوزدر اولنا فصولا
قول شريفى قتال اعدا ومبارزهٔ ميدان غزا ايچون صف مجاهديندن خروج وانفصال جهتيله اولمز ايدى
ديمكدر وآخرنا قفولا قول شريفى قتالدن عودت وقفول جهتيله آخرمز ايدى ديمكدر جهاده شدت رغبتنى
بيان بيورمشلردر و بو خصلت فضيلت مقبوله در قال الله تعالى فاستبقوا الخيرات يعنى خيراته مسابقه ايديكز
وقال الله تعالى سارعوا الى مغفرة من ربكم يعنى قوللرم ربكزدن عفو ومغفرته مسارعت ايديكز عبد الله بن
رواحه حضرتلرى قتالدن عودت جهتيله آخرلرى اولمغله مشاق قتال اوزره شدت صبرينى وقوت ثباتنى بيان
بيورديلر بو صفت مادحه دركه قرآن عظيمده اصبروا وصابروا وارد اولمشدر يعنى اى اهل ايمان دينكزده اولان
مشاق عبادت اوزره صبر ايديكز وشدائد جهاد اوزره اعدا كزك صبر وتحملرندن زياده صبر وتحمل ايدوب غلبه يه
اقدام ايديكز بعده بو صبر وثبات ايله بنه نمازينى وقتنده ادا ايدر ايدى ديو بيان بيورديلر يعنى جهاد اوزره بو مرتبه
اقدامى بنه وقتنده اداء صلوة اوزره محافظه ومداومتدن انى منع ايتمز ايدى و بو خصوص مجاهدينه غايت مشقتليدر
وصفت مادحه در نته كيم كلام قديمده حافظوا على الصلوات وارد اولمشدر يعنى قوللرم صلوات خمسى مداومت
اوزره محافظه ايديكز والامن اتخذ عند الرحمن عهدا آيت كريمه سنك تأويلنده اتخاذ عهددن مراد صلوات
خمس اوزره وقتلرنده محافظه ومداومتدر ديو وارد اولدى و بو حديث امام شافعينك خلافنه حجتدركه سفرده
صلوتينى وقت واحده جمعى تجويز ايدر جهاد ايسه دائما مسافرتده اولور باوجود كه عبدالله بن رواحه بى جهادده
ايكن وقتنده محافظهٔ صلوة ايدر ايدى ديو مدح بيورديلر جمع بين الصلوتين جائز اولايدى مدح مذكور صحيح
اولماز ايدى ومعبد حضرتلرندن مرويدر بيورديلركه قچانكه بو امت زراعتله اشتغال ايدهلر آنلردن نصرت
الهيه نزع اولنوب درونلرينه رعب وهراس القا اولنور بوندنصكره محمد بن كعب القرظى حضرتلرندن روايت
اولندى بيورديلركه حضرت على رضى الله تعالى عنه دن سؤال ايلديلركه ان تطيعوا الذين كفروا يردوكم على اعقابكم
فتنقلبوا خاسرين يعنى اى اهل ايمان اكر كفاره اطاعت ايدرسكز سزلرى سمت ضلاله ايزلر يكز اوزره تحويل
ايدرلر همان سزلر دخى خيبت وخسران ايله متحول اولورسز آيت شريفه سنده تحويل وتحولدن مراد نعر يميدر
يعنى مجددا جماعت اسلامى ترك ايدوب صحرا نشين اولمق ميدر جوابنده بيورديلركه مراد تعرب دكلدر بلكه
زراعتله اشتغالدر بو صورتده حديثين سابقينك تأويلى بيان ايتديكمز معنادركه بو امت بالكليه جهاددن
اعراض ايده رك زراعتله اشتغال ايدرلر ايسه آنلردن نصرت الهيه نزع اولنور اما بعضيسى زراعتله وبعضيسى
جهاد ايله اشتغال ايدرلر ايسه اهل زراعتله مجاهدينه قوت كلمك ايله اشتغالده ضرر يوقدر و بويله ايتمك

مطلب جواز الثناء على الميت بما فيه

مطلب الجمع بين الصلوتين

كركدركه

كركدركه اهل زراعتك كسبى ايله مجاهدينه قوت ومجاهدينك سعى ايله اهل زراعته امن وراحت حاصل اوله
و بو معنا بر امر مستحسندر كه رسول الله صلى الله عليه وسلم بيورديلر المؤمنون كالبنيان يشد بعضهم بعضا
يعنى مؤمنلر بنايه بكزرلر برى برينى حفظ واحكام ايدرلر و بو معنى بر اصل صحيحدركه جميع مؤمنين جهاد ايله
اشتغال ايدوب كسب آخره ميل ايدر اولمسه كندو مأكولاتلرينه ودوابلرينك علف ومهماتلرينه محتاج اولوب
بولمق حسبيله جهاددن عاجز قالورلر بو تقريب ايله مصلحت جهاد فوت اولور وآيت سابقه ده بعض
ناس رد وانقلابدن مراد صحراده اقامت ايدوب ونيت جهاد ايله مدينهٔ منوره يه ايتدكلرى هجرتى ترك ايتمك
معناسنه اولان تعربى فهم ايدوب سؤال ايلديلر وغالبا اشبو فهملرنده الاعراب اشد كفرا ونفاقا نظم
شريفنك ظاهرينه نظر واعتماد ايلديلر يعنى طائفهٔ اعرابكه باديه نشين اولان عربلردر كمال جهل ورعونتلرى
حسبيله آنلرك كفر ونفاقلرى بغايت شديددر وحضرت على كرم الله وجهه آنلره تفهيم ايلديلركه آيت
مذكوره ده مراد اولنان زراعتله فرط اشتغال حسبيله امر جهادى بالكليه ترك وإهمالدر واشبو تأويلى
ان تطيعوا الذين كفروا نظم كريمنده اطاعت كفار قول شريفى مؤيددر زيرا كفار اهل ايمانى انجق
قتالدن اعراضه دعوت ايدرلر يوخسه زراعتله مؤمنينك انتفاعلرى بالذات مقصودلرى دكلدر بو معنى امر
ظاهردركه كفاره اطاعت انجق بزدن طلبكار اولدقلرى نسنه لرده اولور آنلر بزلردن انجق جهاددن اعراضى
طلب ايدرلر يوخسه نفس زراعتله انتفاعمزى استمزلر مؤلف الكتاب امام محمد بن الحسن رحمه الله تعالى ديديكه
وذكر عن الحسن البصرى ان رجلا وضع قرنه اى جعبة وقام يصلى فاحتمل رجل قرنه فلما انصرف ونظر
فلم ير قرنه فافزعه ذلك فبلغ ذلك النبى صلى الله تعالى عليه وسلم فقال لا يحل لامرئ مسلم ان يروع اخاه المسلم يعنى حسن
بصرى رحمه الله تعالى حضرتلرندن روايت اولنديكه زمان سعادتده بركمسنه تيركشنى برمحله وضع ايدوب نمازه طوردى
آخر بركمسنه دخى كلوب على طريق اللطيفه اول تيركشنى الوب كتدى نمازدن فراغنده باقوب تيركشنى كورميجه
سرقه اولندى زعمى ايله خوفه ذاهب اولدى رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرينه بو خبر بالغ اولدقده بيورديلركه
لا يحل لامرئ مسلم ان يروع اخاه يعنى شخص مسلمه دينى قرنداشنى قورقتمق اصلا حلال اولماز بعض محدثين بو حديث
شريفده اولان فاحتمل لفظنى فاحتل ديو روايت قيلدى يعنى تيركشنى حل ايتدى يعنى اغزينى چوزديكه ايچنده بعض
سهامى چيقوب دوكوله و بعضيلرى فاحتال دن حذف الف ايله مخففا فاحتل ديو روايت قيلديلر تيركشمزبوره
حيله ايتدى ديمكدر لكن اصح اولان روايت اوليكه فاحتمل در معناسى صاحبى بيلميه رك اخذ ايدوب قالدردى
ديمكدر ورسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرينك لطيفه طريقى ايله اخذ ايدوب سرقه قصد اتمديكى
معلوملرى اولمشيكن بنه حديث سابق ايله نهى ايلديلر زيرا اول كمسنه تيركشنى كورمدكده سرقه اولندى
ديو خوفه تابع اولدى وآنكله لطيفه ايدن كمسنه آنى اخافه اتمش اولدى بنا برين لا يحل لامرئ مسلم ان يروع
اخاه المسلم بيورديلر ومفهوم حديثده مؤمنينك عند الله كمال حرمتنى ومجاهدينك علومنزلتنى بيان واعلان
واردر و بو سياقده آثار مشهورهٔ كثيره وارد اولمشدر وحسن بصرى رحمه الله حضرتلرندن مرويدركه بركمسنه
آخر كمسنه اوزرينه سل سيف ايدوب تخويفه باشلدى بو خبر اشعرى حضرتلرينه ابلاغ اولندقده بيورديكه
لا زالت الملائكة تلعنه حتى اغمده يعنى ملائكهٔ كرام على الدوام اول كمسنه اوزرينه لعنت ايدرلر تا سيفنى
غلافنه وضع ايدنجيه دكين بعض علما ديديلركه بو كلامك قائلى اولان اشعريدن مراد ابو مالك الاشعريدر
و بعضيلر ابو موسى الاشعريدر ديديلر بو قول اظهردر وقولى دخى رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم
حضرتلرندن روايته مبنيدر ظن اولنور زيرا لعن ملائكه عقل وفكر ايله بيلنور اموردن دكلدر بلكه سمعه
موقوفدر و بو خبرده بر مسلم اوزره سلاح چكوب قصدى ضرب وجرح دكل ايسه دخى اول مسلمى تخويف
ايدن كمسنه نك كناهى غايتله عظيم اولديغنه دليل واردر وحديثده وارددركه من شهر سلاحا على مسلم فقد
اطل دمه اى اهدره يعنى اول كمسنه كه بر مسلم اوزره سلاح چكه اول كمسنه على التحقيق كندو قتلنى مباح ايلدى
وخبر سابقده مازالت الملائكة تلعنه قول شريفنده بو معنايه اشارت واردر زيرا ملائكه مؤمنلره
استغفار ايدرلر لعنت اتملرى انجق صفت ايمان تبدل ايتديكى وقتده اولور لكن بو حديث شريف قتل مسلمى
حلال اعتقادى اوزره يا خود مجرد مؤمندر ديو قتلنه قصد وتصدى اوزره تشهير سلاح ايدنلره محمولدر
زيرا اول وجهله تشهير سلاح ايدن كافر اولوب قتلى مباح اولور وسليمان بن بريده رضى الله تعالى عنه دن
مرويدر ديديلركه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم بيورديلر حرمة نساء المجاهدين على القاعدين

مطلب لا يحل لامرئ مسلم ان يروع اخاه

بحرمة امهاتهم ما من رجل يخالف الى امرأة رجل من المجاهدين الاوقف يوم القيامة فيقال له هذا خانك فى اهلك
فخذ من عمله ما بدا لك فما ظنكم يعنى مجاهد يندن بر رجلك خاتوننه سوء معامله ايله كلوب كيدر بر رجل
يوقدر الا يوم قيامتده اول رجل توقيف اولنوب اول مجاهده دينلورکه شو خائن اهلك خصوصنده سکا خيانت
ايلدى اعمال خيرندن ديلديككى مقدارى اخذ قيل بو صورتده ظن ايدرميسنز که آنك اعمال خيرندن برنسنه يى
کندويه قويوب اخذ ايتميه اشبو حديث شريفده مجاهدينك علو قدرينى بيان واردر زيرا نسوانك مزيد
حرمتى ازواجنك علو قدرينه تابعدر الله تعالى وازواجه امهاتهم قول شريفنده بو نکته يه اشارت بيوردیلر
يعنى رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرينك ازواج مطهره لرى مؤمنلرك والده لريدر کذلك
نؤتها اجرها مرتين قول شريفنده دخى اشارت واردر يعنى ازواج مطهرۀ نبويه دن اعمال صالحه اتيان
ايدنلره بز عظيم الشان اجرينى ايکى قات اعطا ايدرز وجه اشارت اولدرکه ازواج طاهراته بو کرامتلر ايله تکريم
اولنمق انجق اکرم المرسلين صلوات الله وسلامه عليه وعليهم اجمعين جنابنه تعظيم وتفخيم ايچوندر بوندنصکره
بيلمك کرکدرکه مجاهده اهلى خصوصنده خيانت ايدن کمسنه هم دين قرنداشنك اماتتى وهم الله تعالينك
اماتتى خصوصلرنده خائندر زيرا مجاهد اهل وعيالنى قاعدينك يانندە امانة الله اولمق اوزره ترك ايلدى
وخائن اولان کمسنه مجاهدينى غزا وجهاد ايچون سفردن منعه دخى ساعيدر زيرا مجاهد کندودن صکره بيکانه لر
اهلنه خيانت ايده جکلرين بيلدکده غزايه خروج ايده مز بلکه بو صورتده من غير ضرورة خروجى دخى
کندويه جائز اولماز زيرا محافظۀ اهل وعيال کندويه فرض عيندر جهاد فرض عين دکل بلکه فرض کفايه در
بو تقديراوزره مجاهد جهاده خروج ايتمدکده امر جهاد منقطع اولوب اول خائن فرض جهادى قطع
وتفويته سعى ايتمش اولوب کويا بوخيانتله مشرکينى مؤمنين اوزره تسليط وتقويت ايتمش اولور فرضا جهاده
خروج ايتمش بولنسه ده جهادده بوخبر فاحش کندويه بالغ اولدقده البته قلبى مشغول اولمغله قتالده بذل
مقدور ايده مز بلکه بى هنگام قتالدن عودت ايدوب تقليل سواد مسلمينه باعث وبومقوله امور چوق کره هزيمت
موحدينه بادى اولور بنا برين يوم قيامتده مجاهد اول خائنك اعمال خيرنده تحکيم اولنور ديلديکى مقدارى اخذ
ايدر بيوريلمشدر وحديث سابقده فما ظنكم قول شريفنك مفعولى محذوفدر تقديركلام اتظنون ان يبقى له
شيأ من عمله مع حاجته اليه فى ذلك الوقت ديمكدر معناسى يوم قيامتده کمال احتياجى وارايکن مجاهد اول خائنك
اعمال خيرندن کندويه برنسنه ترك ايدر د يو ظن ايدرميسنز ديمكدر وبو مجملى بيان حضرت على رضى الله تعالى
عنه دن مروى اولان حديثده وارد درکه ديديلرقال رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم لا تؤذوا المجاهدين
فان الله تعالى يغضب لهم كما يغضب للمرسلين ويستجيب لهم كما يستجيب للمرسلين ومن آذى مجاهدا فى اهله
فأواه النار ولا يخرجه منها الا شفاعة المجاهد له ان فعل ذلك يعنى سزلر مجاهدينه اذا وجفا اتمکز زيرا
الله تعالى مجاهدين ايچون اعدالرينه غضب ايدر مرسلين ايچون اعداء مرسلينه غضب ايلدیکى کبى ومجاهدينك
دعالرين مستجاب قيلر مرسلينك دعالرين مستجاب قيلدیغى کبى واول کمسنه که مجاهده اهل وعيالى حقلرنده خيانتله
جفا ايليه آنك مکانى جهنمدر وجهنمدن آنى انجق اول مجاهدك شفاعتى اخراج ايدر اول مجاهد دخى بو خيانتدن
صکره شفاعت ايدر ايسه ومعاوية بن قره رضى الله عنه دن مرويدرکه قال رسول الله صلى الله عليه وسلم فى كل امة
رهبانية ورهبانية هذه الامة الجهاد يعنى هر امتده رهبانيت واردر اما بو امتك رهبانيتى انجق جهاددر رهبانيتك معناسى
عبادت اوزره قصر اوقات وعمل دنيا ايله اشتغالى بالکليه ترك دروبو معنى امم ماضيه ده ناسدن عزلت وصومعه لرنده
اقامت ايله واقع اولور ايدى وآنلرك شريعتلرنده ترك وعزلت کسب والفتدن افضل ايدى صکره رسول الله
صلى الله تعالى عليه وسلم لا رهبانية فى الاسلام قول شريفى ايله نسخ ايدوب بو امت ايچون طريق رهبانيت
انجق جهاددر ديو بيان بيورديلر پس جهادده هم ناس ايله الفت وهم اعمال دنيادن فراغت وهم سنام دين مبين اولان
امر عظيم ايله اشتغال وممارست واردر ورسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم جهاده سنام الدين تسميه
قلمشلردر سنام دوه نك ظهرنده اولان اورکجيدر سنام الدين دينك رکن اعلاسى معناسنه در وجهادده امر
معروف ونهى منکر دخى واردر آنلر بو امتك صفتلريدر وجهادده اعلاى درجات اولان رتبۀ شهادته دخى عرض
نفس واردر بوجهتله جهاد وجوه رهبانيتك اعلاسى اولور وابى قتاده رضى الله عنه دن مرويدرکه رسول الله
صلى الله تعالى عليه وسلم ناسه خطبه ايله قيام بيوروب اولا الله تعالى يه حمد وثنا ايلديلر بعده جهادى ذکر ايدوب
اندن افضل برنسنه ابقا اتمديلر انجق فرائضى يعنى فرض عين اولان نسنه لرى ترك وابقا بيورديلر مراد راوى

شول فرائضدرکه فرضيتى عينا ثابت اوله آنلر ارکان خمسۀ معلومه در وجهاد اکرچه فرضدر لکن فرض
کفايه در وفرض عين فرض کفايه دن زياده مؤکددر وثواب ايسه تأکيد فرضيته مبنيدر بو سبب ايله
رسول الله صلى الله عليه وسلم جهادى آنلرك اوزرلرينه ترجيح وتفضيل بيوردقلرى اعمال خيردن انجق
فرائض خمسه استثنا قيلنمشدر راوئ سابق ابى قتاده ديديکه اول وقتده برکمسنه آيغه قالقوب ديديکه يارسول الله
اول کمسنه که فى سبيل الله قتل اولنه شهادتى خطايانسه کفارت اولورمى بزه خبر ويرراوى ديرکه رسول الله صلى الله تعالى
عليه وسلم برمقدار سکوت بيورديلر حتى اوزرلرينه وحى الهى نزولنى فهم ايلديك بعده بيورديلرکه نعم اذا قتل
محتسبا صابرا مقبلا غير مدبر الا الدين فانه مأخوذ به كما زعم جبريل عليه السلام يعنى بلى صبر وثبات وقصد اجر
وحسنات ايده رك کفاره مقبل ومقابل اولوب مدبر ومتحول اولمدیغى حالده قتل اولندقده خطاسنه کفارت
اولور ديوندن غيريسنه زيرا ديون ايله مؤاخذه اولنور جبريل عليه السلام قولى اوزره بو حديث شريفده
شهدانك علو درجه لرينى بيان ورتبۀ شهادت محو خطايايه سبب اولدیغين اعلان واردر وحديثده وارد اولمشدرکه
رسول الله صلى الله عليه وسلم بيورديلر من استشهد فى سبيل الله فباول قطرة تقطر من دمه يغفر له جميع ذنوبه
وبالقطرة الثانية يكسى حلة الكرامة وبالقطرة الثالثة يزوج الحور العين يعنى اول کمسنه که فى سبيل الله
شهيد قيلنه آنك دمندن تقاطر ايدن قطرۀ اولى مقابله سنده جميع ذنوبنه مغفرت اولنور وقطرۀ ثانيه مقابله سنده
اکا حلۀ کرامت الباس اولنور وقطرۀ ثالثه مقابله سنده اکا حور عين ترويج اولنور وبو حديث بين المحدثين
معروف اولان السيف محاء للذنوب الا الدين حديث شريفنك معناسنده در يعنى سيف ايله شهادت ديوندن
غيرى جميع ذنوبى تماما محو ايديجيدر وشهدانك علوشانلرندندرکه رسول الله صلى الله عليه وسلم يوم احدده
آنلرك حقلرنده بيورديلر ان الله تعالى جعل ارواح من استشهد من اخوانكم فى اجواف طير خضر ترد انهار الجنة
وتأكل من ثمارها ثم تأوى الى قناديل معلقة فى ظل العرش فلما اصابوا اطيب مأكلهم ومشربهم قالوا ليت اخواننا
يعلمون ما نحن فيه فيجدون فى الجهاد فيقول الله تعالى انى مبلغهم عنكم يعنى اى اصحابم الله تعالى اخوانکزدن
شهيد قيلنانلرك روحلرينى براز يشل قوشلرك درونلرنده قيلديکه آنلر انهار جنتدن صولانوب فواکهندن اکل ايدرلر
صکره ظل عرشده معلق اولان قنديللرده تمکن ايدرلر طيب مأکل ومشربلرندن تناول ايله تلذذ ايتدکلرى
وقتلرده ديرلرکه آه نوليدى دنياده اخوانمز بزلرينه کونه لذت ونعمتده اولدیغمزى بيلوب آنلر دخى غزا وجهاده
جد واجتهاد ايده لر ايدى اولوقتده الله تعالى بيوريرکه سزك طرفکزدن احوالکزى آنلره ابلاغ ايده رم
وبو بابده ولا تحسبن الذين قتلوا فى سبيل الله امواتا نظم جليلى نازل اولوب وعد الهى اوزره جناب خدا
احوال شهدايى اخوانلرينه اخبار بيورمشدر لکن بو درجۀ عاليه انجق رتبۀ شهادته رغبت اوزره مقتول
اولانلر ايچون حاضر اولوب رغبت ايسه انجق صبر وثبات وقصد مثوبات ايده رك اهل کفر وضلاله اقبال واستقبال
ايله ظاهر اولور وبو حديثده مظالم عباده احوال ناس مشکل ايدوکين بيان وايراد واردر زيرا شهيد ايچون
بويله درجۀ رفيعه وارايکن ينه ديون ايله مطالبه اولنه جغن اخبار ايدوب كما زعم جبريل عليه السلام قول
شريفى ايله دخى عن وحى سويلدکلرين اشعار بيورديلرتاکه هرکس بيله لرکه طلب ارضاى خصوم امر شديد
اللزوم در وبعض علما ديديلرکه حکم سابق اوائل اسلامده مسلمينك مالارى قليل واداى ديوندن عجزلرى
نمايان اولمغله رسول الله صلى الله عليه وسلم آنلرى استدانه دن نهى بيوردقلرى وقتلرده ايدى بو سببدن رسول الله
صلى الله عليه وسلم قضاء دين ايده جك مالى قالميان ميتك نمازينى قيلمزلر ايدى صکره من ترك مالا فلورثته
ومن ترك كلا وعيالا فهو على حديث شريفى ايله نسخ اولنمدى يعنى اول کمسنه که بعد الوفاة مال ترك ايده
وارثلرينکدر واول کمسنه که دين وعيال ترك ايده اداوانفاقلرى بنم اوزريمه در وبو حديثك نظيرى باب الحجده دخى
بو وجه اوزره وارد اولديکه رسول الله صلى الله عليه وسلم عرفاتده مغفرت امته دعا ايلديلر بين العباد واقع
اولان مظالمدن غيرى هر خصوصده مستجاب اولدى بعده مزدلفه ده على الصباح مشعر حرامده دعا ايلديلر
دعالرى مظالمده دخى مستجاب اولوب جبريل عليه السلام نزول والله تعالى بعضك حقنى بعض آخر طرفندن
فضل وعنايتى ايله قضا ايدر ديو اخبار ايلدى وبو کرامتك مثلى شهيد مديون حقنده دخى الطاف الهيه دن
بعيد دکلدر مؤلف الکتاب دخل فيه بعض البسر يعنى شهيد حقنده بعض سهولات داخل اولدى قولنك
معناسى بودر وابو هريره رضى الله تعالى عنه دن مرويدرکه برکمسنه سؤال ايدوب ديديکه يارسول الله برکمسنه که
جهاد فى سبيل الله قصد ايدوب جهادده متاع دنيا دخى مراد ايده اجر وثوابنه مانع اولورمى جوابده بيورديلرکه

مطلب الدين وحقوق العباد

مطلب عفو المظالم فى الحج

مطلب لا بأس بتكرار السؤال للفهم

اصلا اجری يوقدر اصحاب كرامه حزن عظيم عارض اولوب اول سائله ديديلركه رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرينه مجددا سؤال ايله ظن ايده رز كه جوابی فهم اتمدك اوله اول سائل تكرار ديديكه يا رسول الله بر كمسنه كه جهاد فی سبيل الله مراد ايده حال بوكه متاع دنيادخی طلب ايده اجر وثوابی وارميدر بنه بيوردیلركه اصلا اجری يوقدر اول سائل دفعهٔ ثالثه ده اعادهٔ سؤال ايدوب ينه اصلا اجری يوقدر ديو بيوردیلر بو بابده سائل فهم مسائل ايچون تكرار سؤال اتمكده ضرر اولميوب ومجيب ايچون دخی كثرت سؤالدن نفرت وضجرت لايق اولمديغنه دليل واردر زيرا رسول الله صلى الله عليه وسلم اول كمسنه يی تكرار سؤالدن منع اتميوب اصحاب كرام دخی تكرار ايله امر ايلمديلر آنلر ايسه كمال تعظيملرين التزام ايدوب برفرده ترك تعظيملرينه رخصت ويرمزلر ايدی پس بزه معلوم اولديكه اعادهٔ سؤالده ترك تعظيم يوقدر وبو حديثی تأويلده ايكی وجه وار دربری بودركه جهاده چيقان كمسنه ناسه رياوارادهٔ جهاد ارائت ايدوب فی الحقيقه كسب ماله عزم ونيت ايدر زمان نبوتده اولان منافقلرك حاللری بودر وآنلر ايچون اصلا اجر وثواب يوقدر وبری دخی اولدركه مجاهدا كرچه قصد جهاد ايله خروج ايدر لكن اعظم آمالی انجق دنياده تحصيل اموالدر يوخسه عقباده وصول ثواب اعمال دكلدر وبونلرك امثالنده رسول الله صلى الله عليه وسلم بيوردیلر من كانت هجرته الى دنيا يصيبها او الى امرأة يتزوجها فهجرته الى ما هاجر اليه يعنی اول كمسنه كه نقل وهجرتی نائل اوله جغی مال دنيايه ياخود تزوج ايده جكی زن حسنايه اوله آنك هجرتی انجق نيتنده هجرت قيلديغی نسنه يه در وجهاد ايچون ايكی ديناره استيجار اولنان شخصه خطابا بيوردیلر انما لك ديناراك فی الدنيا والاخرة يعنی دنيا واخرتده سنك ايچون انجق ايكی دينارك واردر اما بر كمسنه نك اعظم مرامی جهاد فی سبيل الله اولوب فی الجمله غنيمته دخی رغبت ايدر ايسه ينه مأجور اولوب ليس عليكم جناح ان تبتغوا فضلا من ربكم مضمون منيفنده داخلدر يعنی قوللرم طريق حجده تجارت ايله ربكزدن فضل ومنفعت نياز اتمكزده اوزريكزه وبال يوقدر واهل حج تجارتله ثواب حجدن محروم اولمديغی كبی مجاهد مذكور دخی فی الجمله رغبت مال ايله ثواب جهاددن محروم اولمازوابی خيثمه دن مرويدر ديديلركه ابو الدرداء رضی الله تعالى عنه حضورلرينه واروب ديدمكه بر كمسنه بنی وصی ايدوب بكا امر ايلديكه وصيتی سن يا ابا الدرداء نه محله امر ايدر ايسك اول محله صرف ايده يم ابو الدرداء ديديكه اكر آنك يرنده اولايدم فی سبيل الله مجاهدينه صرفنی تعيين ايدرايدم عندمده فقرا ومساكينه تعيينندن احسندر وعند الموت مالنی انفاق ايدن كمسنه نك حالی بعد الشبع بقيهٔ طعامنی احبابنه اهدا قيلن كمسنه نك حالی كبيدر وبو خبرجمله دن موصی وصيتنه ثلث مالمی سن ديلديكك محله ياخود فلان كمسنه نك ديلديكی محله صرف قيل ديو وجه مذكور اوزره وصيتك صحتنه دليل واردر كذلك فقراء مجاهدينه صرفی غيرلرينه صرفندن اولی ايدوكنه تنبيه جزيل وار درزيرا بونده هم معنای تصدق وهم جهاد بالمال وهم اول مال ايله مجاهدينه ايراث قوت ومشركينك دفع اذالرينه سعی وهمتله جميع مسلمينه مالينك منافعن ايصال واردر بعده بو خبرده آنيدخی بيان واردركه وصيت مزبوره ده بودكلو منافع وارايكن ينه وصيت ايدن كمسنه صحت وحياتنده مالنی كندو يديله انفاق اتمش اولسه وصيت ايله آنك ثوابنه نائل اوله مززيرا حياتنده ماله احتياجی وارايكن فی سبيل الله انفاق اتمش اولور ايدی موت ايله ايسه احتياجی زائل اولدی بعد الشبع فضل طعامنی اهدا ايدنلر مثللو اولورو بو ماده نك نظيرنده رسول الله صلى الله عليه وسلم بيوردیلر افضل الصدقة ان تصدق وانت صحيح شحيح تأمل الغنی وتخشی الفقر لا حتی اذا بلغت الى هذا واشار الى التراقی قلت لفلان كذا ولفلان كذا لقد كان ذلك وان لم تقل يعنی افضل صدقه سن صاغ وسالم اولوب اميدغنی وخوف فقرايده رك مالكی حفظ وامساك ايدرايكن تصدقدر يوغسه جان حلقومه كلدكده فلان نسنه فلانك اولسون وفلان نسنه دخی فلانك اولسون ديرسين اول نسنه لر ايسه سن ديمه سك دخی آنلرك اولدی سنك علاقدك قالمدی افضل صدقه بودكلدر رسول اكرم صلى الله عليه وسلم حضرتلری حتی اذا بلغت الى هذا قول شريفلرنده دست سعادتلريله تراقيلرينه اشارت ايلديلر تراقی جمع ترقوه در مقدم الحلق فی اعلى الصدر معناسنه در امام مكحولدن مرويدر آنلره جانب رسالتدن بو خبر بالغ اولمشدركه اول كمسنه كه جهاده كتميه ياخود مجاهده اعانت اتميه ياخود مجاهده اهل وعيالنده خلف اولوب خدمت وصيانت اتميه يوم قيامتدن اقدم اول كمسنه يه برقارعه اصابت ايتسه كركدر قارعه شول مصيبتدركه انسان نه اكا متحمل ونه رد نه مقتدر اوله قال الله تعالى ولا يزال الذين كفروا تصيبهم بما صنعوا قارعة الاية يعنی كافر اولان كمسنه لر سوء صنعلری سببيله كندولره دائما قارعه اصابت ايدر اولورلر وبو حديثده فضيلت

مطلب التجارة فی الحج

مطلب يتعلق بالوصية

جهادی ومجاهده اعانتله نيل ثوابی ومجاهده اهل وعيالی خصوصنده خيانت ايدنلرك استعظام وزر ووبالنی بيان واردر وبو اوچ خصلتلر كه ترك الجهاد وترك اعانة المجاهدين وخيانة المجاهد فی اهله در مؤمنده تحقق ايتميوب انجق انلری جمع ايدن كمسنه منافقدر واصابت قارعه ايله ذكر اولنان وعيد شديد دخی البته حال منافقينه لايقدر وحسن بصری عليه الرحمه دن مرويدركه ديديلر قال رسول الله صلى الله عليه وسلم قال ربكم من خرج مجاهدا فی سبيلی ابتغاء مرضاتی فانا عليه ضامن اوهو علی ضامن ان قبضته ادخلته الجنة وان رجعته رجعته بما اصاب من اجر او غنيمة يعنی ای امت واصحابم ربكز بيورديكه اول كمسنه كه بنم رضامی طلب اتديكيچون سبيلمده مجاهدا اولديغی حالده وطنندن چيقه بن آنك اوزرينه ضامنم ياخود شك راوی اوزره اول كمسنه بنم اوزريمه ضامن وواثق اولسونكه اكر روحنی قبض ايدرسم آنی جنته ادخال ايده رم واكر وطننه اعاده ايدرسم ثواب ايله ياخود ثوابدن فضله غنيمت ايله اعاده ايده رم بو حديثده الله تعالى سبيلنده جهاد ايدنلره دنياده غنيمت وآخرتده نعيم جنت وعدبيورديغن بيان واردر وحديثده ذكر اولنان ضامن لفظندن فهم اولنوب كفالت معناسنه اولان ضمان انجق تعبيرده تجوز وعبارهده توسع طريقی اوزره وعدعنايتن بيان ايچوندر يوغسه حقيقت حالده الله تعالى اوزرينه براحد ايچون كفالت واجب اولماز وتعبير مذكور بومثللو عباره ايله توسع وتجوزده ضرر شرعی اولمديغنه دلالت ايدربنا برين ان الله ضمن الرزق لعباده ديرلر كذلك رزق العباد علی الله ديرلراندن مرادلری الله تعالى قوللرينه وعدارزاق ايلدی ووعده خلف ايلمز ديمكدر يعنی عدم تخلف جهتيله اوزرينه واجب كبيدر معناسنی قصد ايدرلرينه حسن بصريدن مرويدر بيوردیلركه مسلميندن بر كمسنه رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرينه كلوب ديديكه بنم جهاده طاقتم قالمدی وبنم مالم واردر بكا برعمل خير ايله امر قيل كه آنی ايشلديكم وقتده مرابط ومحافظ مرتبه سنده اولايم بيوردیلركه اويله ايسه معروف ايله امر ايله ومنكردن نهی ايله وضعيفه اعانت قيل واخرق يعنی امورنده عاجز ومتحير اولان كمسنه يه طريق مصالحنی ارشاد قيل بونلری ايشلديكك وقتده مرابط مرتبه سنده اولورسين بو حديثده مرابطك علو رتبه سنی بيان واردركه اول كمسنه جهاد ورباطدن عاجز اولدقده رسول الله صلى الله عليه وسلمدن كندو حقنده اجر وثواب خصوصنده رباط مقامنه قائم كندوبی برعمل خيره ارشاد نياز ايليوب رسول الله صلى الله عليه وسلم دخی حديث شريفده آنی اعمال مذكوره يه ارشاد بيوردیلر پس جهادده معروف ايله كه اسلامدر امر ومنكردن كه كفردر نهی واردر ومسلميندن ضرر مشركينی دفع ايله ضعفايه اعانت وامداد واخرقه كه حيرت وضلالتده قالان مشركدر هدايت وارشاد واردر پس اعمال مذكوره يی نفسی ايله ياخود مالی ايله حسب القدره ايشلين كمسنه مرابط منزله سنه واصلدر وابن عمر رضی الله تعالى عنهمادن مرويدركه اذا تبايعتم بالعين واتبعتم اذناب البقر وكرهتم الجهاد ذللتم حتی يطمع فيكم عدو وكم عين كسر عين وسكون يا ايله جمع عينه در وعينه بر نوع بيعدركه اهل ربادن بخيل كمسنه لر محض ربادن احتراز ايچون احداث ايلمشلردر مثلا برمتاعی محتاج قرض اولان كمسنه يه مؤجلا يوز درهمه بيع ايدوب ينه اندن نقدا سكسن درهمه اشترا ايدرلر صورتی تمثيل سابق اوزره جامع الصغيرده مذكوردر يعنی عينه ايله مبايعه واذناب بقره متابعه وجهادی ترك ومواعده ايتديكيكز وقتده ذليل اولورسز حتی دشمنكز سزه طمع ايدر وابن عمر رضی الله عنهما بيع عينه يی مكروه كوردی زيرا انده هم اظهار بخل وهم شرع شريفك مندوب قيلديغی اقراض محتاجی ترك واردر واتبعتم اذناب البقر قول شريفی زراعتله اشتغال وجهادی بالكليه ترك اتديكيكزده ديمكدر وقريبا بيان ايلدك كه امر مذكور اعدانك اهل اسلامه طمعلرينه وهجوملرينه سبب اولوب جهتله مسلمين ذليل اولورلر وضمرة بن حبيبدن مرويدركه نبی اكرم صلى الله عليه وسلم بيوردیلر اعظم القوم اجرا خادمهم يعنی قوم مجاهدينك اجر وثواب جهتيله اعظملری خادملريدر بو حديثده خدمت مجاهدين وتعهد دوابلرينه رغبت اوزره حث وترغيب واردر پس بو عملی ايشلين كمسنه يه ثواب مجاهدين حاصل اولديغندن بشقه دنياده وصف سيادته استحقاقه نائل اولور قال رسول الله صلى الله عليه وسلم سيد القوم خادمهم وبو حكم صحيحدر زيرا مجاهد طعامنی طبخ ايدر ودابه سنی ربط ايدر خادمی اولمدقجه جهاده اشتغال ايده مز وبو صورتده مصلحتن بنفسه رؤيته محتاج اولوب جهاددن فراغته باعث اولور بو جهتله ظاهر اولديكه سبب جهاد خادمدر بناء علی ذلك سيد القوم اولور امام مجاهددن مرويدر ديديكه غزا ايچون ركوب مراد ايتدكده ابن عون حضرتلری ركابمی طوتدی تأدب ايدوب ابا وامتناع اتدم اولوقتده ديديكه يا مجاهد مأجور اولديغمی ايستمزميسين

مطلب كراهة بيع العينة

مطلب ركوب البحر للغزو والحج والتجارة

على التحقيق حديثده بزه بالغ اولديكه دنياده مجاهدينك خادمى اهل سمامیانلرنده جبریل عليه السلام منزله سنده در وتبيع كه كعبك ربيبي وخاتونك اوغليدر كعبدن روايت ايدركه اذا وضع الرجل رجله فى السفينة خرج من خطاياه كيوم ولدته امه المائد فيه كالمتشحط فى دمه فى سبيل الله تعالى والغريق له مثل اجر شهيدين والصابر فيه كالملك على رأسه التاج يعنى بركسنه اياغن سفينه يه باصد يعنى ساعتده آنه سندن طوغديغى كون كبي جميع ذنوبندن پاك اولور وسفينه ده صاغه وصوله تمايل ايدن كسنه فى سبيل الله قانى ايچنده يوارلنان شهيد كبيدر وغريق ايچون ايكى شهيد ثوابى واردر ومحن بحره تحمل ايدنلر جنتده پادشاه كبي باشنده تاج واردر مؤلف الكتاب امام محمد رحمه الله تعالى ديركه بزلر بوقولى اخذ ايدوب غزو بحرده ضرر شرعى يوقدر وسائر غزالردن افضلدر ديو حكم ايده رز و بوقولده اشارت واردركه كعب حضرتلرينك ركوب سفينه دن مرادى ركوب على قصد الجهاددر وكعب بوقولنى شريعتزده نسخى ظاهر اولميان كتب منزله دن اخذ ايتمشدر ياخود رسول الله صلى الله عليه وسلمدن روايت ايدن كسنه دن استماع ايله سويلمشدر و بوندن صكره معلوم اوله كه ركوب السفينه على قصد الجهاد افضل اولديغى انجق خوف ومشقتى زياده اولديغندن دروآنده طلب رضاى بارى ايچون تسليم نفس واردر اول سبب ايله تطهير ذنوبده درجهٔ شهيده نائل اولور المائد فيه قولى تلاطم امواج وقتنده تمايل سفينه ايله مائل معناسنه در بوكسنه اجروثوابده فى سبيل الله شهيد اولدقدنصكره قانى ايچنده يوارلنان كسنه مثللودر زيرا بوحالتدن سبب هلاكنى معاينه ايله نفسندن مأيوسدر وغزاء بحرده غريق اولان كسنه ايچون ايكى شهيد ثوابى واردر زيرا بركره ركوب سفينه ده و بركره حين غرقنده نفسنى ايكى كره بذل ايتمشدركه ايكيسى دخى طلب رضاء الٓهى ايچوندر والصابر فيه كالملك على رأسه التاج قولنده صبرانجق اسباب غرقى معاينه ايله فعلنه ندامت كلديكى وقتده ثابت اولوب آنده فى سبيل الله تسليم نفس متحقق اولور پس اول كسنه جنتده پادشاه كبيدر وپادشاهه تشبيهى انك ايچوندركه پادشاه دنياده سائر خلقدن زياده بعض مشتهياتنه نائل اولور شهيد دخى جنتده جميع مشتهياتنه نائل اولور قال الله تعالى وفيها ماتشتهيه الانفس وتلذ الاعين يعنى جنتده نفوسك جميع مشتهياتى وابصارك جميع مستلذاتى واردر اما باشنده تاج اولان ملوك ايچون دنياده انجق بعض مشتهيات ومستلذات واردر مترجم فقيرديركه تقرير مشروح اوزره وجه تشبيه انجق ناسدن زياده نيل مشتهياندر ياخود تشبيه مقلوبدر ووجه احسن اعتقاد ناسه بنا ايتمكدر زيرا ملوكى جميع مشتهياتنه نائلدر ظن ايدرلر انتهى وبحث مذكوردن جهاد ايچون ركوب سفينه نك جوازى ظاهر اولدقده حج شريف ايچون دخى جوازى بطريق الاولى ظاهر اولور زيرا فرضيت حج بطريق العين اولمغله جهاددن اقوادر وكذلك على قصد التجارة دخى ركوب سفينه ده ضرر شرعى يوقدر اكر نجات وسلامت غالب اولورسه وسفر بحر ايله كسب مال حلال اولمغله فطره وزكاة كبي حق الله لزومنه مانع اولماز وسهل بن معاذدن مرويدركه عبد الملك بن مروان امير صائفه ايكن آنكله غزايه كتدم وصائفه صيفدن مأخوذدر شول جيش عظيمدر كه هنكام صيفده تجمع ايدوب وقت حربده هوا معتدل اولدقده غزا ايدرلر آنلر ايله حصن سنانى محاصره ايتدك عسكر مرقوم تضييق منازل وقطع طرق مخارج ومداخل ايلديلر وبركسنه بوحالى كوروب ديديكه بن بركره رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرى ايله غزايه كتدم وناس بويله منازلى تضييق وقطع طريق ايلديلر درحال رسول الله صلى الله عليه وسلم ناسه برمنادى بعث ايدوب ندا اتدرديلركه هركيم تضييق منزل وقطع طريق ايدر ايسه انك ايچون جهاد يوقدر وقعهٔ مذكوره ده تضييق منزلك معناسى بركسنه محل نزولنده دين قرنداشنه دابه سنى ربط وطعامنى طبخ وحاجتنى قضا ايده جك محل قالمامق وجه اوزره قريبنه نزول ايتمكدر و بو شرعا حرامدر زيرا هرمنزله كه بر انسان نزول ايده اول منزله غيريدن احقدر قال عليه السلام منى مناخ من سبق يعنى ارض منى مجاجدن هركيم ايلرو كلورسه انك اناخه بعير ايده جك منزليدر وانسان منزلنده سكون واقامت ايتمكه انجق اطرافنده بولنان مصالحنى رؤيت ايده جكى محللر ايله قادر اولور واول محللر حريم منزلى عد اولنور وآخر كسنه آنى منزلندن ازعاج ايتمك جائز اولمديغى كبي اوزرينه منزلنى تضييق ايله منافع ومرافقنى قطع ايتمك دخى جائز اولماز ووقعهٔ مرقومه ده واقع اولان قطع طريقك معناسى بركسنه نك ممرى ياخود ممرينه قريب محله اول كسنه نك متأذى اولديغى وجه اوزره نزول ايتمكدر بودخى حرامدر مرور وعبور ايدنلر متأذى اولدقلرى وقتلرده طريق مسلمين اوزره جلوس مثللودر و بو ايكى خصلتلردن منع ايچون رسول الله صلى الله عليه وسلم وعيد شديد جنسندن بيوردقلرى لاجهاد له كلام دهشت انجامنى ذكر واعلام بيورديلر يعنى بوايكى خصلتى ارتكاب ايلين كسنه انلردن احترازايلين

مطلب تصرف المترجم فى شرح الحديث

مطلب تضييق المنازل على الناس حرام

مجاهدينك

مجاهدينك ثوابنه نائل اوله مز حكمتى اولدركه مجاهد اولان مسلميندن اذى وضررى دافع اولمق كركدر زيرا جهاد انجق دفع الاذى عن المسلمين ايچون مشروع اولمشدر بوابسه شهيدين كندو فعلى ايله مسلمينه موذيدر واصحاب معاذ بن جبلدن كلاغبيندن بركسنه دن روايت اولنديكه قال معاذ رضى الله عنه اياكم وهذه السرايا فانهم يجبنون ويغلون وعليكم بفسطاط المؤمنين وجماعاتهم يعنى العساكر يعنى بوسريه لردن احتراز ايدوب وانلرايله جهاده كتمكز زيرا سريه هم دشمندن قورقارلر وغنائمده بريرلرينه خيانت ايدرلر وسزلر همان مؤمنينك اوردولرينه وجماعات كثيره لرينه ملازمت ايديكز يعنى عساكر عظيمه يى التزام ايديكز وسريه شول عدد قليله دينور كه دار الحربه على قصد المحاربه كيررلر سرى دن مأخوذ در وسرى على وزن هدى تمام ليلده يوله كتمكدر وآنلره سريه تسميه سى قلتلرندن ناشى كيجه لركيدوب كوندزلرده اختفا ايتدكلرندندر ومعاذ بن جبل رضى الله عنه آنلر ايله جهاده كتمكى مكروه كوروب وحكمتنى بيان قيلديكه آنلره برامر مخوف اصابت ايتدكده قلت عددلرندن ناشى خوف وفرار ايدرلر وغنائمه ظفر بولدقلرنده بربرينه خيانت ايدرلر زيرا ايچلرنده امير مطاع بولنماغله حركتلرى استقامت اوزره اولمز و بو معنى رسول اكرم صلى الله عليه وسلم جنابلرندن دخى مرويدر قال عليه السلام لاتنزلن فى الخيل النفل فانهم ان يغنموا يغلوا وان يقاتلوا يفروا يعنى عسكر نفل ايله رفيق اولوب ايچلرينه نزول ايتمكز زيرا آنلر غنائم اخذ ايدرلر ايسه خيانت ايدرلر وقتال ايدرلر ايسه فرار ايدرلر لفظ نفل فتحتين ايله ونونك ضمى وفانك فتح وتشديدى ايله مرويدر ومراد اول عدد قليلدركه امر اولى الامر يوغيكن كيزلو جه چيقارلر ولفظ نفل فتحتين ايله بمعنى الغنيمه در ونفل نونك ضمى وفانك فتحه وتشديدى ايله جمع نافلدر و بونلره بو اسم ايله تسميه مقصودلرى غنيمت اولديغندندر ياخود غزا اوزرلرينه واجب اولميوب نافله كتدكلرندندر زيرا خروج الى الجهاد انجق امر امام المسلمين ايله واجب اولور وفسطاط خيمهٔ عظيمه معناسنه در وحديث معاذده مذكور اولان فسطاط ايله مراد جيش عظيمدر وآنلره عسكر اطلاقى كبي فسطاط دخى اطلاق اولنديغى قتى چوق خيام عظيمه استصحاب ايتدكلرندندر و بواثرده اهل غزا بويله عسكر ايله كتمك لايق اولوب اصحاب سرايا ايله چيقماق جائز اولمديغنه دليل واردر زيرا رسول الله صلى الله عليه وسلم بيورمشلردركه يد الله مع الجماعة فمن شذ شذ فى النار يعنى الله تعالينك عون وعنايتى جماعتله بيله در پس آنلردن مفارقت ايدن كسنه ناره مفارقت ايتمش اولور وشارح الكتاب ديركه مؤلف رحمه الله تعالى بوندنصكره رسول الله صلى الله عليه وسلمدن جهاد اوزره حث واغرا و بين الصفين مبارزه ايچون خروج ايدن شجعانك علو درجاتن بيان وابدا خصوصلرنده ايكى حديث دخى ايراد ايلدى وبزدخى بوبابده كفايت مقدارى فضائل ودلائل تقديم وتعداد ايلدك وابوهريره رضى الله عنه دن مرويدركه قال رسول الله صلى الله عليه وسلم والذى نفسى بيده لوددت ان اقاتل فى سبيل الله فاقتل ثم احيى فاقتل يعنى نفسم يدقدرتنده اولان الله تعالى يه قسم ايده رم كه بن فى سبيل الله قتال ايدوب قتل اولنوب بعده احيا قيلنوب ينه قتل اولنوب بعده احيا قيلنوب ينه قتل اولنمغى تمنى ايده رم و بو محلده بعض نسخده فكان ابوهريره يقول اشهد لله اى بالله انه قال ثلثا عبارتى ثبت اولنمشدر معناسى ابوهريره رضى الله عنه ديرايديكه اشهد لله اى بالله انه قال ثلثا اشهد لله لفظنده لام بمعنى الباء در ولام ايله باء بربرى موقعنده استعمال اولنور مثلا امرله وامر به دينلور يعنى بن الله تعالى يه يمين ايده رمكه رسول الله صلى الله عليه وسلم تمنىء قتل خصوصنده فاقتل لفظنى تكرار اولنديغى اوزره اوچ كره تكلم بيورديلر و بعض نسخ صحيحه ده وكان ابوهريره يقول ثلثا اشهد لله اى بالله عبارتى واقع اولمشدر معناسى ابوهريره حضرتلرى صحت حديثى تأكيد ايچون حين روايتنده اوچ كره اشهد لله ديو يمين ايدرايدى وحديث شريفده شهادتك رفعت درجه سنى بيان واردركه رسول الله صلى الله عليه وسلم رتبهٔ عاليهٔ رسالت واراايكن نفس نفيسلرى ايچون شهادتى ومرة بعد اخرى تكرار شهادتى تمنا ورجا ايلديلر تا كه شهيد ايچون عند الله نه كونه درجات عاليه وار ايدوكى ظاهر وهويدا اوله ومعناى مذكور ابى امامة الباهلى رضى الله عنه حضرتلرينك حديثنده بيان اولنمشدركه قال رسول الله صلى الله عليه وسلم مامن احد يموت وله عند الله خير فيتمنى الرجعة الى الدنيا وله الدنيا بمافيها الا الشهيد فانه يتمنى الرجوع ليستشهد ثانيا من اعظم ماينال من الدرجة يعنى براحد يوقدركه فوت اولوب عند الله خير وثوابى وارايكن دنيا ومافيها كندونك اولمق شرطيله دنيايه عودتى تمنى ايده انجق شهيد نائل اولديغى درجات عظيمه دن ناشى بر دخى شهيد اولمق ايچون دنيايه عودتى تمنى ايدر وكذلك حديث جابرده دخى بيان اولنمشدركه جابر رضى الله تعالى عنه ديديكه رسول الله صلى الله عليه وسلم بنى محزون كوروب سبب حزنمدن سؤال بيورديلرديديمكه يارسول الله پدرم شهيد اولوب بكا چوق ديون

وعیال ترك ایلدی بیوردیلرکه یاجابرسنی تبشیر ایتمیه یعنی الله تعالی پدریکه بلا واسطه تکلم ایدوب یا عبدالله
بندن نه دیلرسك دیله دیدی پدرك دخی فی سبیل الله بردخی قتال ایدوب قتل اولنمغیچون احیا قیلنمق دیلرم
دیدی الله تعالی بیوردیکه بندن قضا وقدر سبقت اتدیکه موتی عالم دنیایه عودت ایلمزلر لکن تمنی ایتدیکك
نسنه یی نه کونه درجه ایچون تمنی قیلدی ایسك سنی اول درجه یه ابلاغ ایدەرم وحسن بصریدن مرویدرکه
رسول الله صلی الله علیه وسلم غزا ایچون بر عسکر بعث بیوردیلر وایچلرنده عبدالله بن رواحه رضی الله عنه
برابر ایدی واول عسکر علی الصباح حرکت ایدوب ابن رواحه رسول الله صلی الله علیه وسلم ایله نمازه حاضر
اولمغیچون کیرو قالدی بعد قضاء الصلوة انی کوروب یا ابن رواحه عسکر ایچنده دکلمی ایدك دیدیلر ابن رواحه
دیدیکه بلی لکن معیت سعادتکزیله ادای صلوته رغبت قیلدم وعسکرك قوندقلری محل معلومدر بعد
العصر کیدوب آنلره واصل اولورم بیوردیلرکه والذی نفس محمد بیده او انفقت ما فی الارض جمیعا ما ادرکت
فضل غدوتهم یعنی نفس محمد ید قدرتنده اولان الله تعالی یه یمین ایدەرمکه ارضده اولان جمیع مالی
انفاق ایلسك انلرك علی الصباح حرکتلری ثوابنه واصل اوله مزسین وحدیث شریفده خروج الی الجهاد
ایچون تبکیر اوزره حث وترغیب و جماعت ایله اداء صلوة ایچون عازم جهاد فیقلرندن کیر وقالمقدن منع وترهیب
واردر وافضل صلوات معیت رسول الله صلی الله علیه وسلمده ادا قیلنان ایکن بنه دیدکاری قول سابق دیدیلر
وحدیث انس رضی الله عنه ده کلمشدرکه الا تری ان النبی صلی الله علیه وسلم قال فی حق ابن رواحه ما قال
مع ان الصلوة خلف رسول الله افضل یعنی کورمزمیسین که نبی اکرم صلی الله علیه وسلم ابن رواحه حقنده
دیدکارین دیدیلر خلف رسول الله صلی الله علیه وسلمده اداء صلوة جملەدن افضل ایکن وینه حدیث انس
رضی الله عنه ده وارددرکه قال النبی صلی الله علیه وسلم غدوة او روحة فی سبیل الله خیر من الدنیا وما فیها
یعنی جهاد فی سبیل الله ده برکره صباح یاخود اخشام وقتی کتمك دنیا وما فیهادن عندالله افضلدر و بو حدیث
دعوامزی مؤیددر وحسن بصریدن مرویدرکه برکسنه امیر المؤمنین عمر بن الخطاب رضی الله عنه حضرتلری
نامه خطاب ایدر ایکن کلوب یا خیر الناس دیو نداقیلدی حضرت عمر رضی الله عنه کلامنی فهم ایتمیوب
نه دیورسین دیو سؤال ایلدی حضار مجلس سزه یا خیر الناس دیور دیدیلر بیوردیلرکه اویله دکل خیر الناس
بن دکلم دکله سکا خیر الناسی خبر ویرەیم اول کسنه کیمدر یا امیر المؤمنین دیدی حضرت عمر رضی الله عنه دیدیکه
خیر الناس اهل بادیەدن اول کسنه درکه صرمهٔ ابل یاخود صرمهٔ غنم صاحبی اولوب ابل یاخود غنمنی بلاددن
بر بلده یه کتوروب بیع ایدەرك آنی فی سبیل الله خرج ایدوب مسلمین ایله اعدالری میاننده مسلحه اوله
اشته اول کسنه خیر الناسدر بو اثر لطیفده اولان لفظ صرمه قطعه معناسنەدر ومسلحه اندە اسلحه وضع اولان
سرحد یاخود حمل سلاح ایدن کسنه درو بوندن اخذ ایله پیشکاه سلاطینده حمل سلاح ایدن کسنه یه مسلحه
تسمیه قیلندی وحضرت عمر رضی الله عنه بن خیر الناس دکلم قوللری انجق اظهار تواضع ایچوندر زیرا بعد
وفات الصدیق ایام خلافتلرنده خیر الناس ایدیلر وقول مذکور حضرت ابی بکر رضی الله عنه دن روایت اولنان
کلامك نظیریدرکه حال خلافتنده اقیلونی فانی لست بخیرکم دیرلر ایدی یعنی بنی خلافتدن اقاله و بیعتمی
خلع ایدیکز زیرا بن سزدن افضل دکلم آنلر ایسه قول رسول الله صلی الله علیه وسلم ایله بعد الانبیاء والمرسلین
خیر الناس ایدیلر وحضرت عمر رضی الله عنه ذکر اولنان صاحب صرمه یه خیر الناس اطلاق ایلدی زیرا اول
کسنه خیر الناس من ینفع الناس مقتضاسی اوزره منفعت مسلمین ایچون نفسنی ومالنی بذل ایلدی وقال رسول الله
صلی الله علیه وسلم خیر الناس رجل ممسك بعنان فرسه فی سبیل الله کلما سمع هیعة طار الیها یعنی خیر الناس
اول کسنه درکه فی سبیل الله آتنك دیزکنی طوتوب حاضر وآماده طوره هر قچان دشمندن صوت مخوف ایشتسه
اول جانبه پرواز ایلیه بعده اول کسنه دیدیکه یا امیر المؤمنین انی رجل من اهل البادیة وانی اجفو عن اشیاء
من العلم فعلمنی مما علمك رسول الله صلی الله علیه وسلم یعنی بن اهل بادیەدن برکسنەیم و بن علوم دینیەدن
چوق نسنه لرده جاهلم رسول الله صلی الله علیه وسلم سکا تعلیم قیلدیغی علومدن بکا تعلیم قیل حضرت عمر
رضی الله عنه دیدیکه سن لا اله الا الله محمد رسول الله مضموننه شهادت ایتمزمیسین اول کسنه بلی شهادت ایدەرم
دیدی حضرت عمر رضی الله عنه دیدیکه سن نمازیکی ادا وزکوتکی اعطا ورمضانده صیام وحج بیت الحرام
ایدرمیسین بلی ایدەرم دیدی حضرت عمر رضی الله عنه دیدیکه علیك بالعلانیة وایاك والسر علیك بکل عمل
اذا اطلع علیه منك لم یسئك ولم یفضحك وایاك وکل عمل اذا اطلع علیك منك شانك وفضحك یعنی علانیەیه

ملازم

ملازم اولوب سردن اجتناب قیل سن هر بر عمل خیره ملازمت قیل که آنك اوزرینه سندن مطلع اولورلر ایسه
سکا عار وفضاحت عارض اولمیه وهر بر عمل شردن احتراز قیل که مطلع اولورلر ایسه سکا عار وفضاحت عارض
اوله واول کسنه نك اجفو عن اشیاء قولی اجهل معناسنه در و بو معنادن اخذ ایله قری وصحراده ساکن اولنانه
اهل الجفا تسمیه اولنور اوزرلرینه جهالت غالب اولدیغیچون وحضرت عمر رضی الله عنه شخص مذکور جاهلم
دیمش ایکن مضمون کلمهٔ شهادته عارف ومعترف اولمغله جواب مزبورنده اول شخص عالمدر دیو ایضاح وبیان
ایلدی وعلمدن بو مقدار یسیر ایله اول شخصه عالم دیمکده شهد الله انه لا اله الا هو والملائکة واولوا العلم
نظم کریمنه اعتماد قیلدی یعنی الله تعالی شهادت قیلدی یکه کندودن غیری معبود بالحق یوقدر وملائکه
واصحاب علم دخی بویله شهادت ایلدیلر اولوا العلم ایله مراد مؤمنوندر و بو نظم جلیل حق ایمان ایله مؤمن
اولان کسنه اهل علم ایدوکنه دلیلدر وعلیك بالعلانیة قول شریفنك معناسی عقاید واعمالکده
طریق جاده یه که جماعت مسلمینك اجتماع ایلدکلری مسلکه دخول ومذاهب باطله دن اجتناب
وعدول قیل دیمکدر رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك علیکم بدین العجائز قول شریفی ایله
مراد بو معنادر وایاك والسر قولنده سرك معناسی اول عمل واعتقاددرکه جماعت مسلمین
اکا معترف اولمیه لر و بعض علما دیدیلرکه قولین مذکورین ایله مراد ناس ایله معامله ده علانیه لرینه اتباع
وظاهر حاللری ایله اکتفا قیلوب سرائرلرین استکشاف واستقصا ایله دیمکدر وعلیك بکل عمل قولینك معناسی
نفسك ایله معامله ده هر بر عمل خیره ملازمت قیل که سندن آنك اوزرینه ناس مطلع اولورلر ایسه سکا عار لاحق
اولمیه یعنی باطنك ظاهریکه مخالف اولمیه یعنی میان ناسده ناسدن حیا ایدوب مباشرتندن امتناع اتدیکك عملدن
خلوتکده دخی الله تعالیدن حیا ایدوب امتناع قیل و بویله امتناع ایتمزلری الله تعالی مفتضح ورسوای قیلر ومؤلف
الکتاب امام محمد رحمه الله تعالی اشبو بابی ابو هریره رضی الله عنه دن روایت قیلنان حدیث شریف ایله ختم
ایلدیکه قال رسول الله صلی الله علیه وسلم ومن مات مرابطا مات شهیدا یعنی اول کسنه که سرحد کناره ده محافظ
اولدیغی حالده فوت اوله شهید اولدیغی حالده فوت اولور یعنی انکیچون ثواب شهید واردر زیرا طالب رضاء الهی
ایله مماتی یریشنجیه دکین مرابطه ومحافظه یه صبر ایدەرك نفسنی بذل ایلمشدر والله المعین وایاه نستعین
باب وصایا الامراء فی الحرب * یعنی اولوا الامر اولانلر عسکر وسر عسکرلرینه امر حربده نه کونه تنبیه وتوصیه
ایتمك کرکدر آنی بیان بابیدر امام اعظم ابو حنیفه رحمه الله تعالی روایتی ایله حبیب بن بریده والدلری بریده دن
روایت قیلدیکه نبی اکرم صلی الله علیه وسلم هرنه دمکه بر جیش عظیم یاخود بر سریهٔ قلیله بعث ایدەلر انلره اغزوا
باسم الله دیو تنبیه بیورلر ایدی یعنی اسم الله ایله تیمن واستمداد ایدەرك غزا ایدیکز وصاحب الکتاب امام محمد
رحمه الله کتاب السیر الصغیره بو حدیث ایله ابتدا قیلوب بز دخی اول محلده فوائد حدیثی بیان قیلدق
و بو حدیثك آخرنده کلن رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك وان ارادوکم ان تعطوهم ذمة الله
فلا تعطوهم قول شریفلری وارددر یعنی اکر مشرکین ایله میانه کزده اولان عهود وشروط اوزره عهد الله
اولسونکه بو شرطه رعایت ایدەرز و بو عهدك عهد سندن چیقارز دیمك قولکزی ایسترلر ایسه مساعده
ایتمکز بلکه بز بویله معاهده ایدەرز دیو کندو نفسلریکزه نسبت ایدیکز وجناب مؤلف حکم شریفین
شو وجه اوزره بیان قیلدیکه نهی مزبور علی وجه التحریم دکلدر بلکه لدی الحاجة نقض عهد اللهدن احتراز
ایچون کراهته محمولدر واما اوزاعی کفاره اعطاء ذمة الله عنده جائز اولماز دیوب حدیث مذکورك ظاهر ایله
استدلال ونهی مطلق منهینك حرمتنی مقتضیدر قاعده سیله تأیید مقال ایلدی ولفظ مذکور حضرت علی
رضی الله عنه دن طریق اهل بیت ایله روایت قیلنان حدیثده دخی ذکر اولنوب قال علیه السلام لا تعطوهم
ذمة الله ولا ذمتی فذمتی ذمة الله یعنی کفار ایله معاهده کزده الله تعالینك عهدینی و بنم عهدیمی عهد الله
اولسون یاخود عهد رسول الله اولسون دیەرك اعطا ایتمکز زیرا بنم عهدم دخی عهد الله کبیدر لکن بزم
مذهبمزده مکروه کورلدیکی اعطاء عهد اللهده موجب کراهت بر وصف تحققندن دکلدر بلکه باعث کراهت
اولدرکه احیانا مسلمین رأی ایتدکلری مصلحت ایچون نقض عهده محتاج اولورلر اول وقتلرده کندو عهدلرینی
نقض ایتملری نقض عهد الله وعهد رسول الله دن اهوندر وآخر حدیثده بو معنایه اشارت ایدوب دیمشدرکه
فانکم ان تخفروا ذممکم وذمم ابائکم خیر من ان تخفروا ذمة الله یعنی زیرا سزلر کندو عهدلریکزی وآبا واجدادیکزك
عهدلرینی نقض ایتمکز عهد اللهی نقض ایتمکزدن احسندر ولفظ ذمة بمعنی العهددر قال الله تعالی لا یرقبون

فی مؤمن الاولاذمة لفظ ال کسر همزه وتشدید لام ایله یمین معناسنه وذمت عهد معناسنه در یعنی اهل شرك مؤمنین حقلرنده یمین وعهدلرینه رعایت ایدوب سوزلرنده طورمازلر و بوندن اخذ ایله بنی آدمدن معاهدینه دخی ذمت تسمیه اولندی التزام عهده محل اولدقلری ایچون وکندو ذمتلری وآبا واجدادلری ذمتلرندن مراد شول محالفه ومعاهده در که زمان جاهلیتده ایدرلر ایدی واخفار نقض العهد معناسنه در ثلاثیدن خفروا دیرلر عاهدوا دیمکدر وافعال دن اخفروا دیرلر نقضوا العهد دیمکدر وهمزه سی ازاله ایچوندر وعند الحاجه بو عهدی نقض ایتمك جائزدر قال الله تعالی واما تخافن من قوم خیانة فانبذ الیهم علی سواء یعنی یا محمد اگر برقوم معاهدیندن بعض امارات ایله خیانتلرندن اندیشه ایدر ایسك مساوات اوزره عهدلرینی اوزرلرینه طرح ایله یعنی غدردن احتراز ایچون سز وآنلر نقض عهدایده جکلر یکزی شبهه سز جه بیلمکده مساوات اوزره دیمکدر ودخی براءة من الله ورسوله الی الذین عاهدتم من المشرکین نظم کریمنده مدعامزه دلیل واردر یعنی اشبو رخصت نازله الله تعالی ورسولی جانبلرندن مقدما مشرکیندن معاهده ایلدیککز کسنه لر جانبلرینه تبریدر ومشرکین محافظهٔ عهود ایتمدکلرندن سزلك دخی بعد الیوم عهدلریکز نبذ اولنمشدر انتهی رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك ثلث انا خصمهم ومن کنت خصمه خصمته وقال فی الجمله رجل اعطی بی ثم غدر ورجل باع حرا واکل ثمنه ورجل استأجر اجیرا ولم یعطه اجره قول شریفلری نهی مذکور علی وجه التحریم دکلدر کلامیمزی تأیید ایلدی یعنی اوج طائفه واردر که بن آنلره خصومت ایدرم وهر کسنه که بن اکا خصومت ایده رم البته بن اکا غالب کلورم واول جمله یی تعداد ایتمکده دیدیلر که بریسی اول کسنه در که خصمنه بنم عهدم ایله معاهده ایدوب صکره وفاقیلیه و بری دخی اول کسنه در که حرصاتوب بهاسنی اکل ایده و بری دخی اول کسنه در که اجرت ایله برکسنه یی استخدام ایدوب واجرتنی و یرمیه پس بو حدیثده اعطاء عهد رسول الله جائز ایدوکین بیان واردر لکن عدم وفا ایله غدر حرام اولور وامراء جیوش عهد الله وعهد رسول الله ایله امان و یررلر ایدی وحضرت ابو بکر وحضرت عمر رضی الله عنهما آنلری منع ایتمزلر ایدی بوندن صکره مؤلف رحمه الله ابن عمر رضی الله عنهمادن بر حدیث شریف ذکر ایلدیکه ابن عمر رضی الله عنهما بیوردیلر که ابو بکر الصدیق رضی الله عنه یزید بن ابی سفیانی برعسکر اوزره امیر نصب وغزایه بعث ایدوب   حضرت ابی بکر اکا بعض وصایا توصیه ایده رك ماشیا برابر چیقدیلر یزید بن ابی سفیان دیدیکه یا خلیفة رسول الله بن راکب وسن ماشی نیجه اولور سن راکب اول یاخود بن نازل اولایم حضرت ابی بکر رضی الله عنه بیوردیلر که نه بن راکب اولورم ونه سن نازل اول زیرا فی سبیل الله خطوه لرم ایله ثواب قصد ایده رم و بونده دلیل واردر که انسان هر نه اولور ایسه اولسون تشییع غزات ایچون مشیی غنیمت بیلك کرکدر حضرت صدیق رضی الله عنه خلیفهٔ رسول الله ایکن ایتدکلری کبی وحضرت صدیق رضی الله عنه دن مرویدر دیدیلر که رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرین ایشتدمکه بیوریرلر من اغبرت قدماه فی سبیل الله وجبت له الجنة یعنی اول کسنه که فی سبیل الله قدمینی غبار آلوده اوله آنك ایچون جنت واجب اولور وحدیث انس رضی الله عنه ده واردر که قال علیه السلام ما اجتمع غبار فی سبیل الله ودخان جهنم فی جوف مسلم یعنی جوف مسلمده فی سبیل الله غبار ایله دخان جهنم اجتماع ایلمز و بوندن صکره مؤلف الکتاب امام محمد رحمه الله ینه حدیث ابی بکری سند آخر ایله ذکر ایلدیکه حضرت ابی بکره رکوب ایچون دوه سین کتوردکلرنده دیدیکه راکب اولمزم بلکه ماشیا کیده رم پس کندو ماشیا کیدوب دوه سین آرد نجه چکدیلر وکیدر ایکن فی سبیل الله قدملرینه غبار اصابت ایتمك ایچون نعلین چیقاروب کندو ایکی پرمقلری ایله طوتدی وحضرت ابی بکر رضی الله عنه بو فعلنده انجق رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه اقتدا قصد ایلدی زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلری معاذ بن جبل رضی الله عنه یمنه بعث ایتدکلرنده تشییع ایدوب برابرجه برمیل یاخود ایکی میل یاخود اوج میل ماشیا کتدیلر و بو قصه نك نظیری روایت اولنانلر سنه در که حضرت حسن بن علی رضی الله عنهما طریق حجده ماشیا کیدوب هجانلری یاننده چکیلور ایدی یا ابن رسول الله نچون بنمزسین دیدکلرنده دیرایدیکه بنمزم زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرین ایشتدمکه بیوریرلر من اغبرت قدماه فی سبیل الله لم تمسهما نار جهنم یعنی اول کسنه که قدمینی فی سبیل الله پرغبار اوله اکا نار جهنم مس ایلمز وابو بکر رضی الله عنه نه قیلدی ایسه حاجی یاخود غزاتی تشییع ایدنلره دخی مندوب ومستحب اولان اولدر بعده ابو بکر صدیق رضی الله عنه یزید بن ابی سفیانه دیدیکه سکا اون خصلت ایله وصیت ایده رم آنلری از برقیل بری اولدر که سن بو سفرکده عن قریب کفره دن بر طائفه یه ملاقی اولور سنکه انلر صومعه لرنده کیروب

مطلب تشییع الخارج والغازی

زعملرنجه طاعة الله ایچون تفریغ نفس ایلمشلردر سن انلری تفریغ نفس ایلدکلری خصوص ایله ترك ایدوب تعرض قیلمه وامام ابو یوسف وامام محمد رحمة الله علیهما اصحاب صوامع قتل اولنمازلر قوللرنده بو کلام ایله استدلال ایدرلر وقول مذکور امام ابو حنیفه رحمه الله تعالیدن دخی روایتدر لکن امام ابو یوسفدن مرویدر که قتل اصحاب صوامعدن امام ابو حنیفه یه سؤال ایتدم قتللرین مستحسن کوردیلر بعض علما دیدیلر که جواز قتل اولو قتده در که آنلر صومعه لرندن ناسه نزول وکاه ناس انلره صعود ایدوب رأی وتدبیرلری مصدر قتال اوله اما اوزرلرینه صومعه لرینك قپولرین قپارلر ایسه قتل اولنمازلر بالکلیه ترك قتال ایتدکلری ایچون وحدیث ابی بکر رضی الله عنه ایله مراد انجق بودر ونکته سی اولدر که مبیح قتل اولان من حیث المحاربه دفع شرلریدر وآنلر قپولرین اغلاق ایتدکلرنده کرك مباشرت وکرك تسبب وجهی اوزره شرلری مندفع اولور اما امر حربده رأی وتدبیرلری اولوب کفار دخی تدبیرلرینه متابعت ایدرلر ایسه آنلر دخی تسبب وجهی اوزره مقاتللردر البته قتل اولنورلر وحضرت ابی بکر رضی الله تعالی عنه خصلت ثانیه ایله توصیه ده دیدیکه سن بو سفرکده قریبا بعض اقوامه ملاقی اولور سنکه آنلر باشلرینك اورطه لرین تراش ایلمشلر اول محللرینی سیف ایله قلع وشق ایدیکز و بو طائفه دن مرادی شماسلردر که انلر بین النصاری میان مسلمینده علویه منزله سنده در وحضرت ابی بکر رضی الله عنه سند آخر ایله روایت اولنان حدیثده بو معنایه اشارت ایدوب وترکوا شعورا کالعصابة دیدی یعنی انلر باشه بغلنن چنبر کبی اطراف رأسلرنده صاچلر ترك ایلدیلر و بعض علما دیدیلر که انلر هارون علیه السلام اولادندن ایدیلر وناس امر حربده رأی وتدبیرلرینه تابع اولوب انلر دخی ناسی مسلمین ایله حرب وقتاله اغرا ایدرلر ایدی بناء علی ذلك آنلر ائمة الکفردر غیری قتلدن انلری قتل اولی واحرادر وسند آخر ایله روایت اولنان حدیثده حضرت ابی بکر رضی الله تعالی عنه بو معنایه اشارت ایدوب فاضربوا مقاعد الشیطان منها بالسیوف والله لان اقتل رجلا منهم احب الی من ان اقتل سبعین من غیرهم دیدی یعنی سز آنلرك رؤس محلوقه لرینك تا اورطه یرلرندن اما کن شیطان اولان محللرینی سیف ایله ضرب ایدیکز والله انلردن برینی قتل بکا سائر کفاردن یتمش کسنه قتلندن احبدر قال الله تعالی فقاتلوا ائمة الکفر انهم لا ایمان لهم یعنی اهل کفرك ائمه ورؤسالریله قتال وانلری قتل ایله ازاحهٔ ضلال ایدیکز زیرا انلرك عهود ویمینلرینه رعایتلری یوقدر وکسر همزه ایله ایمان قرائتنه کوره اسلام وایمانلری یوقدر دیمکدر والله تعالی بناسی مشارکت بین الاثنین ایچون فقاتلوا کلمه سی ایله امر ایلمکده مضمون مذکوره اشارت واردر مترجم فقیردیر که بو محلده بعض نسخ کتابده ومراده بمقاعد الشیطان شؤن رؤسهم واقع اولمشدر شؤن جمع الشأن در موصل قبائل الرأس یعنی رأسده بر برینه واصل اولان قطعه لرك مجمعی در و بعض نسخه ده شؤن رؤسهم یرنده سوء همهم وبعضیسنده شؤن رؤسهم ای سوء همهم واقع اولمشدر بو صورتده شؤن جمع الشأن بمعنی الحالدر بو ایکی نسخه صحتده اقرب وذیلنده وذلك یکون فی الرأس کما قال ابو بکر رضی الله عنه فی اقامة الحد اضربوا الرأس فان الشیطان فی الرأس قولنه انسبدر یعنی مقاعد الشیطان دیمکدن مرادی رأسلرنده اولان احوال فاسدهٔ نفسانیه ومؤمنین حقلرنده همم کاسدهٔ شیطانیه لریدر و بو احوال وهمم رأسده یعنی دماغده اولور نته کیم حضرت ابی بکر رضی الله عنه اقامت حدو قتنده محد ودك باشنه اوریك زیرا شیطان باشنده در دیدی انتهی وخصلت ثالثه ده حضرت ابی بکر رضی الله عنه ولا تقتلن مولودا دیدی یعنی مولودی اصلا قتل ایتمه اگرچه صغیر وکبیر جمله ناس مولوددر لکن مرادی انجق صبیدر اکا مولود ایله تعبیر ایلدیکی ولادته قریب العهد اولدیغندندر ومرادی قتال ایتمین صبیانی قتل ایتمه دیمکدر وروایت اخراده ایضاح ایدوب لا تقتلن صغیرا ضرعا دیمشدر یعنی صبی ضعیف وذلیلی قتل ایتمه وخصلت رابعه ده ولا امرأة دیدی یعنی عورتلری دخی قتل ایتمه ومرادی قتال ایتمزسه قتل ایتمه دیمکدر زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم بر مقتوله عورت اوزره مرور ایدوب های بو قتال ایدردکل ایدی وارخالدیه یتشوب سویله که صبی واجیر مقوله سنی قتل ایتمسون دیدیلر وخصلت خامسه ده ولا شیخا کبیرا وفی روایة فانیا دیدی یعنی شیخ کبیر فانی یی دخی قتل ایتمه مرادی اگر قتال ایتموب وامر قتالده صاحب رأی دکل ایسه دیمکدر اما اگر قتال یاخود قتالده رأی وتدبیر ایدر ایسه البته قتل اولنور زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم یوز یکرمی یاشنده ایکن درید بن الصمه یی قتل ایله امر ایلدیلر واهل سیر ایچون انده برقصهٔ معروفه لری واردر که کفار انی یوم حنین ده رأی وتدبیری ایله استعداد ایچون احضار ایلدیلر واول دخی فی الحقیقه امر حربده صاحب رأی ایدی بعده انلره بعد المشورة رأی واشارت قیلدیکه اولاد وعیاللرین بلادلرندن *

* ودرید بن الصمه نك قاتلنده اختلاف اولنوب اکثر اهل مغازی قاتلی ربیعة بن رفیعدر دیوب بعضیلری عبدالله زبیر بن العوام و بعضیلری کوردیکینه بن قبیع درددیلر لکن رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلری آنی قتل ایله امر کتب سیرده قتلی اخبار اولندقده ایدوب یاخود قتلی کلری دخی تحسین وتصویب ایلدکلری علی بولنمامشدر اما من حفظ حجة علی من لم یحفظ قاعده سی اوزره مؤلف وشارح امثالی ائمهٔ دین اولا بده روایت صحیحه یه مطلع اولمش اولدقلری ظاهر ومستبیندر وقیل درید ایله امر نبوی وارد اولدیغی بو کتابده مواضع کثیره ده تکدر ایدر زنکرزمن قوم دخی اولا بده روایت صحیحه یه مطلع اولدقلرینه امارهٔ واضحه در *

مطلب تعریف الترجمه فی حل الکتاب

جبال عالیه یه رفع ایدوب ورجاللری آنلر ینك ارقه‌لرنده سیوفلری ایله اعدالری اولان مسلمینه ملاقی اوله‌لر لکن مخاذیل
کفار بورأیی قبول واختیار ایتمیوب عادت عرب اوزره اهل وعیاللری معیتلرنده اوله‌رق قتاله ابتدار ایلدیلر وبو کیفیت
مسلمینه باعث نصرت ومشرکینه سبب هزیمت اولدی حتی دریدبن الصمة بو شعر فضا حت‌شعار ایله قصهٔ
مشروحه‌یی اشعار ایلمشدر * شعر * امرتهم امری بمنعرج اللوا فلم یستبینوا الرشد الا ضحی الغد فلما عصونی
کنت منهم وقداری غوایتهم فی انی غیر مهتد مترجم فقیر دیرکه بیت ثانیده فی موضعنده واوایله وانی غیر
مهتد دخی روایت اولندی ومنعرج فتح رایله مکان میل وانعطاف معناسنه‌در ولوی رمل ملتوی‌در ومنعرج
اللوی رملك محل انعطافی معناسنه‌در اکرچه علم موضع اولدیغی کتب لغتده بولنمامشدر لکن بنم مرادی
وصف مذکور اوزره اولان مکان معیندر یعنی بن انلره منعرج لواده امر رشیدم ایله امر ایلدم لکن انلر رشاد
امریمی انجق ایرته‌سی وقت ضحاده بعد الهزیمه فهم ایلدیلر وقتاکه بکا عصیان ایلدیلر بن دخی حقمده
سبیل رشاده مهتدی دکلدر دیو زعملرنده خطا وغوایتلرین بیلوب طوریر ایکن لاعلاج بنده آنلردن اولدم
روایت ثانیه اوزره معنای بیت وقتاکه بکا عصیان ایلدیلر بن دخی خطا وغوایتلرین بیلور ایکن آنلردن اولدم
حال آنکه بن دخی اول هنکام عجزده سمت رشاده مهتدی دکلم وشاعر مزبور مداول شعری اوزره امر حربده
صاحب رأی اولمغله رسول الله صلی الله علیه وسلم انی قتل ایله امر ایلدیلر انتهی وخصلت سادسه‌ده
ولا تعقرن شجرا بداثمره ولا تحرقن نخلا ولا تقطعن کرما دیدی یعنی میوه‌سی ظاهر اولان شجرك باشنی کسمه وخرما
اغاجنی یاقمه وشجرهٔ عنبی قطع ایتمه امام اوزاعی رحمه الله تعالی بو حدیثك ظاهر اطلاقی ایله استدلال ایدوب
مسلمین ایچون دار الحربده تخریب دیاره مؤدی اولان برنسنه‌یی اشلمك حلال اولماز زیرا تخریب فساددر والله
تعالی فساده راضی اولماز دیو افادهٔ حال وقرآن عظیمده دخی واذا تولی سعی فی الارض لیفسد فیها ویهلك
الحرث والنسل نظم کریمی ایله تأیید مقال ایلدی وحضرت علی رضی الله عنه دن مروی اولان حدیثده
دخی واردرکه نبی اکرم صلی الله علیه وسلم امراء جیوشه وصیتلرنده قول مذکوری ذکر ایدرلر ایدی وابو الحسن
الکرخی اول حدیثی بطوله ذکر ایدوب واثناء حدیثده الا شجرا یضرکم کلمه‌دی یعنی سزکله قتال عدو بیننده
حائل اولان شجری قطع ایدیکز وامام اوزاعی مقال مشروح المآلنه حدیث آخرده روایت قیلنان بر دلیل ایله
دخی استدلال قیلدیکه الله تعالی انبیاسندن برنبی یه وحی قیلدیکه هرکیم ملکوت ارض ایله اعتبار مراد ایدر ایسه
آل داود ایله اهل فارسك ملکنه نظر قیلسون اول نبی دیدیکه یارب اکرچه آل داوده‌نه ایله اکرام ایتدی ایسك
اکا لایقلردر لکن اهل فارس مجوسیلر ایکن آنلر کیمدرکه اویله ملك عظیم ایله اکرام ایلدك جوابنده الله تعالی
بیوردیکه انهم عمروا بلادی فعاش فیها عبادی یعنی اهل فارس عدالتلری ایله بلادیمی معمور قیلدیلر واول
بلادده بنم قوللرم تعیش ایلدیلر وبو ادله ایله عمارارضه سعی ایلمك ممدوح ایدوکی متبین اولدقده سعی تخریب
دخی مذموم ایدوکی متعین اولور ولکن بزلرکه معاشر الحنفیه امام اوزاعی یه مقابله‌ده دیرزکه نفوس انسانیه حرمت
جهتیله اشیاء مذکوره‌دن اعظم ایکن کسر شوکت مشرکین ایچون آنی قتل ایتمك جائز اولنجه تخریب بنا
وقطع اشجار مقوله‌سندن مادون النفوسی اتلاف اولی بالجوازدر حتی ولا یطؤن موطئا یغیظ الکفار
ولا ینالون من عدو نیلا الا کتب لهم به عمل صالح نظم جلیلنده مدعای مذکوره بیان ودلیل واردر یعنی اهل اسلام
بلاد کفاردن برموضعه قدم باصوب ارضلرنده کفاری تکدیر واغضاب ایده جك وجهله تصرف ایتمزلر ودشمن
دینلرین قتل واسر وهزیمتدن بروجهله تحقیر وتذلیل ایلمزلر الا هربری ایچون مسلمینه عظیم عمل صالح دیوان
حسناتلرینه کتب وتحریر اولنور اما حدیث ابی بکر رضی الله عنه ده وارد اولان ولا تعقرن شجرة آه
قول شریفنك تأویلنه امام محمد رحمه الله تعالی بوندنصکره اصل کتابده اشارت قیلمشدرکه جناب صدیق
اول عسکری فتح شام ایچون تجهیز قیلوب مقدما دخی اخبار نبی اکرم صلی الله علیه وسلم ایله بلمش ایدیکه
بلاد شام فتح اولنوب مسلمینه نصیب اوله جقدر بناء علی ذلك تخریب دیار وقطع اشجاردن آنلری نهی ایلدی
نته‌کیم بوندنصکره بیان اولنور ونبی اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلرندن روایت قیلنان حدیثك دخی تأویلی بودر
کورمزمیسنکه رسول الله صلی الله علیه وسلم حصن ثقیفی محاصره‌ده منجنیق نصب ایلدیلر ومنجنیقده اولان
تخریب وافناجمله‌یه ظاهر وهویدادر وخصلت سابعه‌ده دیدیکه اعدانك اوکوز وقیون وسائر حیوانلرینی
ذبح ایتمکز مکر ضرورت اکل ایچون اوله زیرا روایت اولندیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم ضرورت اکلدن

غیریده ذبح حیواندن نهی بیوردیلر وبو حدیثده دلیل واردرکه دار الحربده غانمین ایچون طعام وعلف
مقوله‌سندن اخذ وتناول جائز اولور وذبح المأکول للاکل دخی بوقبیلدندر وبوندنصکره مؤلف الکتاب
امام محمد رحمه الله تعالی بو حدیثی طریق آخر ایله اعاده قیلوب آخرنده اوچ خصلت دخی زیاده ایلدی
مترجم فقیردرکه مقتضای سوق اولدرکه حضرت امام خصال عشرك انجق یدیسنی برسند ایله ومجموعنی
دخی سند آخر ایله اخذ ایدوب اول سببدن سیاق مذکور اوزره روایت قیلمشدر وخصلت ثامنه‌ده حضرت ابی بکر
رضی الله عنه ولا تغلن دیدی یعنی غلول ایتمه وبوقولده حرمت غلولی بیان واردر وغلول بعض غانمین
غنائمدن طعام وعلفدن غیری بعض اشیایی کندونفسی ایچون کیزلوجه اخذ ایتمکدر وبو حرامدر قال الله تعالی
ومن یغلل یأت بما غل یوم القیمة یعنی اول کمسنه که غلول ایده اول غلول ایتدیکی نسنه‌یی یوم قیامتده
میدانه کتوروب ظهور خیانت ایله میان اهل محشرده رسوای قیلنور وقال علیه السلام الغلول من جمر جهنم
یعنی غلول نار جهنمدندر ومال غنیمتدن علی وجه الغلول اخذ ایتمك جهنم آتشنی آلمق کبیدر وخصلت تاسعه‌ده
ولا تجبنن دیدی یعنی امر حربده قطعا اظهار خوف وخشیت ایتمه ووصیت مزبوره الله تعالینك ولا تهنوا قول شریفی
کبیدر یعنی قتالدن اظهار وهن وضعف ایتمکز زیرا اهل جهادك اظهار جبن ایتملری آنلره قتالدن ضعف ایراث ایدر
وخصلت عاشره‌ده ولا تفسدن ولا تعصین دیدی بعض علما دیدیلرکه معناسی سکا امر ایتدیکم نصیحتی ترك وافساد
ایله بکا عصیان ایتمه دیمکدر زیرا فائدهٔ وصیت انجق قبول واطاعت ایله ظاهر اولور وبعضیلر دیدیلرکه اکر الله تعالیدن
نصرت ایستر ایسك الله تعالی یه عاصی اولمه دیمکدر بعده امام محمد رحمه الله تعالی حدیث مذکوری طریق ثالث
ایله عبد الرحمن بن نفیر الحضرمی روایتی اوزره اعاده ایدوب نقل ایلدیکه حضرت ابی بکر الصدیق بعد رسول الله
صلی الله علیه وسلم تجهیز جیوش ایتدکده عسکره خروج ایله امر ایلدی وآنلر اول جیوشدرکه برطائفه‌سنه شرحبیل
بن حسنه وبرطائفه‌سنه یزید بن ابی سفیان وبرطائفه‌سنه عمرو بن العاص رضی الله عنهم حضراتی امیر وسر عسکر
ایدوب وجمله‌سنه محللرندن خروج ومدینهٔ منوره‌یه التی میل مسافه‌ده بنی شرحبیل قیولرنده که اول موضعك
اسمی بیار بنی شرحبیل‌دردینلدی اجتماع قیلملریله امر ایلدی وبو کلامده دلیل واردرکه امام المسلمین تجهیز جیوش
مراد ایتدکده خارج بلده‌ده موضع معینده اجتماعلری ایچون برمجمع اتخاذلریله آنلره امر ایتمك لایقدر زیرا اول مجمعدن
جمله‌سی بردن حرکت ایلمك کندوخانه‌لرندن حرکتلرینه نسبت ایله اسهلدر بعد التجمع حضرت ابی بکر رضی الله
عنه مجمعلرینه کلوب آنلر ایله صلوة ظهری ادا بعده خطبه ایچون قیام والله تعالی یه حمد وثنا ایلدی بعده
دیدیکه انکم تنطلقون الی ارض الشام وهی ارض شبعة قد ورب الکعبة دخلتها مرات بعض رواة
سین مهمله ایله سبعه روایت ایدوب کثیرة السباع الموذیة معناسنه‌دردیدیلر لکن روایت مذکوره خطا وتصحیفدر
صحیحی شین معجمه ایله شبعه‌درکه ارض مخصبه درآنده شویله کثرت نعم واردرکه انسان همان رؤیتی ایله شبعان
اولور معناسنه‌در یعنی سزلر ارض شامه کیده‌یورسز واول ارض شبعه‌دور ورب الکعبه بن علی التحقیق اکا
کرار اومرار داخل اولدم وبویله مدح ایله انلری شامه توجهلرینه تشویق ایدوب کویا سزلر مدینه‌ده چکیلن
جوع وشدتدن اویله برارض مخصبه‌یه انتقال ایده‌یورسز دیمش اولدی بعده دیدیکه الله تعالی سزه نصرت
ایدیجی وقدرت وریجی درحتی شامده مسجدلر اتخاذ ایدرسز لکن اولمیه‌که هوای نفسکز ایچون لعب ولهو
قصدی ایله کیده‌سز زیرا الله تعالی هرشیئه عالمدر وحضرت ابی بکر رضی الله عنه بو قولی انجق رسول الله
صلی الله علیه وسلمدن سماع ایله سویلدی زیرا نبی اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلرندن حدیث معروفده
کلدیکه قال علیه السلام انکم ستظهرون علی کنوز کسری وقیصر یعنی ای اصحابم سزلر قریبا
کسری وقیصرك ملکنه غالب وخزائننه مالك اولورسز وبو حدیثدن ظاهر اولورکه حضرت صدیق
وصایای سابقه‌سنده تخریب دیار وقطع اشجاردن عسکری نهی ایتدیکی بالجمله مسلمینه نصیب اوله جغن
بلدیکندندر وعسکرین لعب ولهو قصدی ایله کیتمکدن نهی ایلدی زیرا جهاده چیقدیلر وجهاد امر دیندر
ودینده لعب ولهو حرامدر قال الله تعالی وذر الذین اتخذوا دینهم لهوا ولعبا یعنی یا محمد سن آنلری ترك
قیلکه دینلرین لهو ولعب مقوله‌سندن اولان نسنه‌لری دین اتخاذ ایده‌لر بعده حضرت صدیق
دیدیکه وایاکم والاشر ورب الکعبة لتأشرن یعنی سزلر اشردن احتراز ایدیکز ورب الکعبه نهی ایتدیکم
اشره مبتلی اولورسز واشر نوع طغیاندرکه تحصیل غنی ایدنلرده پیدا اولور قال الله تعالی ان الانسان
لیطغی ان رآه استغنی یعنی انسان کندونفسنی غنی ومستغنی بیلمك ایله البته عصیان وطغیان ایلر بنابرین حضرت

راوی مذکور امام حصین نسخه‌سنده
عبد الرحمن بن جبیر بن نفیر واقع
اولوب وبروی نقل ونفیردیو نسخه
مرقومه‌دن نقل اولنمشدر

مطلب استعراض الامام جيشه

ابی بکر آنلری نهی ایلمش ایکن اموال کثیره یه ظفر بولملریله مبتلای اشر وطغیان اوله جقلر یمینه ورب الکعبه دیو
یمین ایلدی و بو حدیث الی آخره اصل کتابده مذکوردر ونها یتنده حضرت ابی بکر رضی الله عنه دیدیکه
بوندنصکره بن اشبو مقامدن عود ایتدیکمدهسزلر بکا قرشو ترتیب طابور ایدوب صف واحد اولوکز حتی بن کلوب
کوره یم وامام المسلمین عرض جیوش اتدکده بو یله اتمک کرکدر راوی دیرکه حضرت صدیق سلام ویره رك
صف عسکرك اولندن آخرینه وارنجه امرار نظر ایله مرور ایلدی ودیر ایدیکه اللهم اقبضهم بما قبضت به
بنی اسرائیل بالطعن والطاعون انطلقوا موعدکم الله یعنی یارب بونلری بنی اسرائیلی انکله قبض ایتدیکك
طعن رماح وطاعون متلف الارواح ایله قبض قیل واروب کیدك سزکله موعد جمعیتمز دیوان باریدر و بو قولینك
تأویلی اولدرکه عسکری خانه لرینه رجوع اتمك نیتی ایله خروجه اغرا قیلدی زیرا رضاء الله تسلیم نفس اتمك
انجق اول نیتیله تمام اولور وآنلره اللهم اقبضهم بما قبضت به بنی اسرائیل قولنده نیل شهادت ایله دعا ایلدی
و بعض علما دیدیلرکه مرادی فناء امتی بالطعن والطاعون حدیث شریفنك معنای منیفیدر یعنی بنم امتمك
هلاکلری طعن وطاعون ایله در یوقسه امم سالفه کبی علی وجه الاستیصال انواع عذاب ونکال ایله دکلدر
وطاعون ارض شامده کثیر الوقوع اولمغله عساکر اسلام انکله مبتلی اولورلر ایسه حضرت ابی بکر رضی الله
عنه اول وجهله واصل درجهٔ شهادت اولملریله دعا ایلدی و بونده دلیل واردرکه برکسنه آخرایچون شهادت ایله
دعا اتمکده بأس یوقدر زیرا ظاهرده موتله دعا ایسه ده معناده حیات ابدیه ایله دعادر وحضرت صدیق رضی الله
عنه انطلقوا موعدکم الله قولی ایله یوم مذکور کندو ایله ملاقاتلرینه آخر العهد اولوب دنیاده بردخی ملاقی
اولمیه جقلرین بیان ایلدی مرادی کندونك قرب اجلنی اخبار یاخود عسکرك عودت اتمیه جکلرین اشعاردر
زیرا بو ایکی صورتده قبل یوم القیامه بر برینه ملاقی اوله مزلر راوی دیرکه اول عسکر کیدوب ارض شامه نازل
اولدیلر وکفار روم بلاد شامدن آنلر ایله محاربه یه جیوش عظیمه جمع وتدارك ایلدیلر و بو خبر جناب صدیقه
واصل اولدقده خالد بن ولید رضی الله عنه بلاد عراقده ایدی اکا خبر ارسال قیلدیکه عراقدن اوچ بیك آتلو ایله
عودت وشامده اولان اخوانکه امداد ونصرت ایده سین ثم العجل ثم العجل والله قرای شامدن بر قریهٔ صغیره
عراقده بر بلدهٔ عظیمه دن بکا احبدر دیو تنبیه وافهام ایلدی و بو قضیه کبی امام المسلمین اوزره واجبدرکه
عسکر اسلام اوزره جموع اعدانك کثرت وغلبه سین استماع اتدکده تقویت مسلمین ایچون امداد واعانت
وامداده کیدنلری سرعت وتعجیله حث واغرایه مسارعت ایده که انهزاملرندن اقدم وصوللری ایله
امداددن مطلوب اولان فتح وظفر منصهٔ وصلتده جلوه کر اوله زیرا منهزم اولان عسکر بردخی کیرو
دونمیه جکی امر مقرردر وجناب صدیقك شامی عراق اوزره ترجیح ایتدیکی مقام مرسلین اولمق ایله بلدهٔ
مبارکه اولدیغندندر راوی دیرکه فاقبل خالد مغذا جوادا بمن معه یعنی حضرت خالد امر خلیفه کلدکده
یاننده اولان عسکر ایله مسرع ومنقاد اولدیغی حالده کلدی یقال اغذ القوم اذا اسرعوا السیر
راوی دیرکه حضرت خالد ارض شامده عساکر رومی شق ایدوب تا که ضمیر وثنیه نام محللره چیقدی
وعسکر مسلمینی جابیه نام محلده بولدی راوی دیرکه مملکت رومده رومه تابع اولان اعراب قدوم حضرت
خالدی ایشیدوب خوفه دوشدیلر زیرا حضرت خالد شجاعتله مشهور اولوب کمال صرامتندن رسول الله
صلی الله علیه وسلم اکا سیف الله دیو تسمیه قیلمشلر ایدی راوی دیرکه خوفلرین اشعار وایراده شاعرلری اشبو بیتی
نظم وانشاد ایلدی * شعر * الا فاصبحینا قبل خیل ابی بکر لعل منایانا قریب وماندری یعنی ای جاریه بزم شراب
صبوحمزی عسکر ابی بکر کلمزدن اقدم بزه ویر ظن ایدرمکه مماتلریمز قریبدر و بزلر بیله میوزز و بو شعرك
قصه سی کتب مغازیده مذکوره درکه بو بیتك قائلی عظماء مرتدینندن ایدی وجاریه سی برکاسه ایچنده شرابی
کتوروب یدینه صوندی وکندودخی ارقه سنی دیواره ویروب بو بیتی سویلدی بعده شرب شرابه باشلدی
اتفاقیات غریبه دندرکه نظمنده ایلدیکی تشأم ظهوره کلوب اول حینده خالد بن ولید حضرتلرینك عسکرندن
بر بهادر منزلی دیوارندن آشمش ایدی بو نظمی ایشتدیکی کبی سیف صارم ایله کله سنه بر ضرب ایله ضرب ایلدیکه
سر شقاوت افسری حباب شراب کبی کاسه سنك ایچنه ساقط اولدی راوی دیرکه خالد بن ولید رضی الله تعالی عنه
کلوب امراء ثلثهٔ سابقة الذکر شرحبیل بن حسنه ویزید بن ابی سفیان وعمرو بن العاص اوزرلرینه امیر الامرا اولدی
وعسکر روم دخی انطاکیه وحلب وقنسرین وحمص وحماة مثللو بلدهلردن فرار ایلدیلر وهرقل که روم
پادشاهی ایدی فرارلرندن محزون اولوب کندودخی بلاد رومه کتدی و باهان که صاحب الجیشی ایدی یاننده

اولان عسکری ایله هرمسه نام محلدن کلوب شامده اولان عسکره ملتحق اولدی و بو یا نمزدن متین اولورکه
عساکر روم باجمعهم شامده اجتماع ایلمشلر ایدی وامراء مسلمین دخی بر خیمه ده جمعیت وامور حربیه یه دائر رشتهٔ
مشاوره یی نقص وابرامه مباشرت قیلدیلر وایچلرنده مقدما احوال دشمنی تجسس ایچون کیدوب کلمش
قضاعه نام برکسنه وار ایدی انك ایله خلوت واحوال عدودن بحث وصحبت ایدرلر ایدی وامراء جیوش اوزره
واجبدرکه اعدانك عزیمت ایلدکلری رأی وتدبیرلرندن خبر کتوربر جاسوسلر بعث وتسییر وعودتنده جاسوسی
ناسه تشهیر اتمیه رك انکله خلوت ایدوب استکشاف ما فی الضمیر ایده لر تا که جیوش مسلمین اعدانك قوتنه
واقف اولوب خوف وخشیتلرینه یاخود ضعفنه مطلع اولوب تکاسل ورخاوتلرینه باعث اولمیه راوی دیرکه
اول اثناده ابو سفیان عصاسنه طیانرق کلوب امراء مسلمینه سلام ویردی آنلر دخی وعلیك السلام لکن بزه یاقلشمه
دیدیلر ورد اتملرینه بادی اولدرکه ابو سفیان مؤلفه دن اولوب هنوز اسلامی قوت بولمادی دیو اتهام ایدرلر ایدی
ابو سفیان دیدیکه قومم اولان قریشدن بطانهٔ امر حربده مشورت ایده لر و بن دخی میانه لرنده حاضر اولایم
و بنی مشاوره لرنده ادخال اتمیه لر بن بعد الیوم دنیاده صاغ قالمق استمم وابو سفیانك بو اصرارینه بادی اولدرکه
ابو سفیان میان قریشده امر محاربه ده بغایه حسن تدبیر ایله مشهور ایدی پس بعض حضار دیدیلرکه
اختیار یکزك رأینه اعتبار یکز وارمیدرکه اول امر حربده صاحب رأیدر جمله سی بلی واردر دیدکلرنده انی دخی
دعوت ایتدیلر اول دخی مجلسه کیردی دیدیلرکه بو بابده تدبیرنه درسویله اول دخی استغنا کوستروب امراسزلرسز
وسز بیلورسز دیدی انلر دخی دیدیلرکه سنك تدبیرکدن مستغنی دکللرز البته سویله اول دیدیکه بن شومرعاده
بر بیوك دپه کوریورم بلی وار در دیدیلر اول دیدیکه بنم رأیم اولدرکه بو محلدن قالقوب اول دپه یی ارقه کزه
آلورسز وعکرمة بن ابی جهلی بر مقدار عسکره باش ایدوب عسکرده هرنه قدر تیرانداز وکمانکش وار ایسه
معیتنه تعیین ایدرسز زیرا بن بیلورمکه عکرمه بو ایشك رجلیدر و بلال صلوة صبح ایچون اذان اول ایله ندا
قیلدقده عکرمه اول تیراندازلر بر ابر اوله رق چیقوب واول تیراندازان اتلرینك کوکسی برابری صف باغلیوب
طورسونلر اکر اثناء لیلده دشمندن بر حرکت اولورسه انلر الله تعالینك اذنی ایله متهیٔ بولنوب در ساعت بنوب
مقابله ومقاتله ایدرلر وفی الواقع ابو سفیانك بو تدبیری رأی حسندر وامراء جیشه بو یله رأی واشارت قیلدی
ورسول الله صلی الله علیه وسلم دخی یوم احدده بو یله تدبیر بیورمشلر ایدی اکر رماة سهام میل غنائم ایله مخالفت
امر اتمیه لر ایدی تدبیر مذکور کفاره سبب هزیمت اولمش ایدی کما قال الله تعالی حتی اذا فشلتم وتنازعتم فی الامر
وعصیتم یعنی ای اصحاب رسول الله سزلر غزوهٔ احدده وعد الهی اوزره منصور اولمش ایدیکز تا که سزه
جبن وضعف رأی عارض اولوب رسول اللهك تعیین ایلدیکی محلده ثبات وعدم ثبات بابنده منازعه وامر نبوییه
عصیان ایلدیکز الله تعالی دخی سزدن عون ونصرتنی قطع ایلدی راوی دیرکه ابو سفیانك بو رأیی نصح
خیر ایدی وکنه امراء جیوشك علم یقینلری محیط اولمغله رأینی قبول وامضا وموجب ومقتضاسنی اجرا ایلدیلر
واثناء لیلده عسکر روم قصد شبیخون ایله هجوم ایدوب ایراقدن مسلمینك دوه لری صداسنی ایشیدوب عربلر
قاچمشلر زعمی ایله عباد دیداولدقلری حالده یعنی پوصویه عسکر قومایوب ترتیب صفوف اتمیه رك بر برین
سبقت ایله آردلرنجه یوریدیلر ناکاه عسکر عکرمه ورماة تیری حاضر بولدیلر وآنلردخی کفار اوزرینه حمله قیلوب
الله تعالی ایادیٔ مسلمین ایله براوجندن کفاری قتل ایلدی تا که طلوع شمس قریب اولنجه بقیة السیوف واقوصه
نام موضعده طوران عسکرلرینه طوغری آرقه ویروب فرار ایلدیلر وعکرمه عسکر یله سالما وغانما عسکر مسلمینه
عود ایدوب ابتداء فتوح شام اشبو وقعه اولدی بعده بنه قتاله مباشرت اتدکلرنده سر عسکر روم اولان باهان
امیر امراء موحدین اولان خالد بن ولید حضرتلرینه بکا طوغری کل سکا سویلیه جکیم وار دردیو ارسال
سفیر ایلدی وحضرت خالد دخی مانند سیف مشهور بی باك و پروا مقابلنده بروز وظهور ایلدی ومیانه لرنده
برترجمان دخی وار ایدی باهان دیدیکه یا خالد سزه عرض ایده جکیم برماده وار درآنی قبول قیل ماده اولدرکه
سز بو دیاردن الچکوب عودت ایدرسز شول شرطله که راجل اولنلر یکزه دابه ویره لیم ونوقرلکم ظهورکم
یعنی دابه لر یکزه امتعه یوکلدهلیم و بر روایتده ونوفر لکم طعاما وادامًا یعنی وافر طعام وادام که اتمکه قاتق اولان
نسنه دروبره لیم امارروایت اولی اصحدر ودخی دیدیکه سزدن هر بریکزه بشر التون ویر بلکه امر ایده لیم زیرا بیلورزکه
سزلر ارض حجاز کبی قلیل المحصول بر ارضده اولورسز وکلمکدن مقصود یکز انجق تحصیل منا فعدر حضرت خالد
رضی الله عنه دیدیکه حاشا بزم بو جانبه کلمزه باعث اکلادیغك کبی دیار یمزده ضرورت معاشمز اولدیغی دکلدر

بلكه بزاونه جانبزده اولان طوائف امم ايله قتال ايدوب جمله سنك قانلرينى ايچدك صكره طائفهٔ رومدن زياده قانى
طتلى برقوم يوقدرديو بزه خبرويرديلرو بزانجق سزك قانكزى ايچمكه كلدك طائفهٔ روم بو كلام هول انجامى ايشتدكده
بر برينه باقوب والله بونلرحقنده بزه خبرويريلن سوزكرچك ايمش ديديلريعنى بونلرجزيه لرينى ياخود دينلرينى قبول
واطاعت وايسترايسترانقياد ومطاوعت اتمدكجه عودورجعت اتمزلر ديدكلرى واقع ايمش ديديلر ومؤلف الكتاب
امام محمد رحمه الله تعالى بعد ذكر هذا المقال دارالحربده قطع نخيل وتخريب بيوت جائز اولديغنه ماقطعتم
من لينة الآية نظم جليلى ايله استدلال ايلدى يعنى اى اصحاب رسول الله يهود بنى النضيرك لينه سندن هرقنقيسين
قطع ايتدى ايسكز ياخود كوكى اوزره قائمة ترك ايدوب قطع اتمدى ايسكز ايكى صورت دخى الله تعالينك اذن
ورضاسنه مقروندر امام زهرى قولى اوزره لينه خرمانك اعلاسى اولان عجوه دن غيرى جميع انواع نخيله شاملدر
وامام ضحاك قولنده لينه عجوه كبى نخلهٔ كريمه وطيبة الثمر اولان شجرهٔ نخيه در وآيت مذكوره بنى النضير
قصه سنده نازله اولمشدر زيرا نبى اكرم صلى الله عليه وسلم حضرتلرى آنلرايله طرف عاليلرينه اعانت واهانت
اتممك شرطى اوزره مصالحه بيورمشلرايدى بعده عمرو بن امية الضميرينك بنى كلابدن مشركاردر ظنى ايله
خطأ قتل ايتديكى ايكى كسنه نك ديتلرين اداده عادت عرب اوزره بنى النضير دخى برمقدار اقراض ايله
امداد ايلمك مرادرسالتپناهى اولوب رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرت ابى بكر وحضرت عمر وحضرت على
رضى الله عنهم اجمعين ايله بنى النضيرك منزللرينه واروب افادهٔ مرام بيوردقلرنده اظهار مطاوعت ايدوب
ياابا القاسم براز مكث ايلك سزى اطعام ومراد ايتديككز مبلغى اعطا ايده لم ديدكلرنده برمقدار جلسهٔ استراحت
بيورديلر بعده رئيسلرى حيى بن اخطب اول قوم يهود ايله خلوت ايدوب آنلره ديديكه اشبو وقتدن اسهل
اوله جق وقت آخرده محمدى قتله قادر اوله مزسز بوفرصتى فوت اتميه لم آنلر دخى بالاتفاق نعوذ بالله تعالى
قتللرينه عزيمت قيلديلر درحال حضرت جبريل عليه التحية والتبجيل كلوب رسول الله صلى الله عليه وسلم
حضرتلرينه اعلام ايتدككده همان اول مجلسدن قيام ومدينهٔ منوره يه توجه واعتزام ايلديلر و بو بابده
اذ هم قوم ان يبسطوا اليكم ايديهم فكف ايديهم عنكم نظم كريمى نازل اولدى يعنى اى اهل ايمان برقوم
خيانتشعار سزلره سوء قصد ايله ال اوزادوب الله تعالى دخى كيدو مكرلرين سزدن دفع ايتديكى وقتلرده
جناب حقك نعمتلرينى تذكر ايديكز بعده رسول الله صلى الله عليه وسلم عسكر چكوب انلرى محاصره ايلديلر
وهرسنه كلوب ميوه لريكزى كندولريكز قطع اتمك شرطى اوزره بنم جوارمدن چيقوب كيديكز ديو امر ايلديلر
بنى النضير راضى اولميز ديو اظهار عصيان ايلدكلرنده رسول الله صلى الله عليه وسلم انلرى اون بش كيجه
محاصره بيورديلر انلر دخى صوقاقلرينك قپولرين قاپه يوب ديوارلرى اردندن قتاله باشلديلر كما قال الله تعالى
لايقاتلونكم جميعا الا فى قرى محصنة يعنى يهود معهود ميدان مبارزه ده اجتماع ايده رك سزكله مردانه قتاله
قادر اوله مزلر انجق نسوان كبى اماكن حصينه ده مقاتله ايدرلر وطائفهٔ مرقومه وجه مذكور اوزره تحصن اتملرى ايله
مسلمين دخى محاربه لرينه كسب قدرت ايچون خانه لرين طشره جانبندن هدم وتخريبه باشلديلر ومسلمين
هرچند دخول ايچون طرف خارجندن نقب ايتديلر يهود دخى فرار وخروج وجوارنده اولان خانهٔ ديكره ولوج
ايچون كند وخانه لرين جانب داخلدن نقب ايلديلر كما قال الله تعالى يخربون بيوتهم بايديهم وايدى المؤمنين
يعنى خانه لرين كند واللرى ايله ومؤمنلرك اللرى ايله هدم وتخريب ايدرلر وقتا كم تقرير سابق اوزره آنلره لاحق اولان
ضرر عظيم لاحق اولوب ومدينه ده اولان منافقين دخى وان قوتلتم لننصرنكم نظم جليلنده حكايت اولنديغى
منوال اوزره اكر قتال اولنورسكز سزه نصرت ايده رز ديو وعد اتمشلر ايكن امداددن عجزلرى متحقق اولمغله
كلوب انلره ملتحق اوله ميوب رسول الله صلى الله عليه وسلم دخى نخيللرين قطع ايله اصحاب كرامه فرمان اتملريله
هر برشاخى اول قوم لئيمه برغلام وجاريه دن احب ايكن نخيللرى قطع اولنوب ميانه لرنده بالاضطرار استشاره
قيلديلركه زوال نخيلدن صكره بزلره اقامت وتحمل تصور ونخيل اولماز طرف رسالتپناهى يه ندا ايلديلركه
ياابا القاسم ازقديم فساددن جمله عبادى نهى ايدرايدك شمدى نخيلك جرمى ندركه قطع واحراق اولنورلر بزه نفوس
واولاديمز وحلقه دنكه سلاحدن غيرى دوه يه تحميل اولنه جق امتعه مز اوزره امان و بر ديمسين رسول الله
صلى الله عليه وسلم بلى و يريرم بيوردقلرنده ابواب حصونلرين كشاد ايلدكلرنده انلرى شروط صلح اوزره
وطنلرندن اجلا بيورديلر وروايت اخراده بورسم اوزره حكايت اولنمشدركه رسول الله صلى الله عليه وسلم
قطع نخيللرى خدمتنه ابوليلى المازنى وعبدالله بن سلام رضى الله عنهمايى تعيين قيلدقلرنده ابوليلى اكرم نخل

ومعلوم اوله كه حضرت خالدك قان ايچمك تعبيرى حقيقتده مجهول دكلدر كه دروغ مصلحت آميزه حمل اولنسه بلكه مرادى روم ايله قتال ايتمديكنده التواحلادر ديمكدر لكن تهور بل خصم ايچون قان ايچمك عبارتى ايله كنايه ايلدى منه

اولان عجوه يى قطع ايدوب عبدالله بن سلام اون كه جمع لينه دريعنى ادانى النخيلدر انلرى قطع ايدرايدى ابوليلى يه
نيچون عجوه يى قطع ايتدك ديو سؤال اولندقده كفاره غيظ وكدرى ازيد اولديغى ايچون ديدى وابن سلامه نيچون
اونى قطع ايدوب عجوه يى ترك ايتدك ديديلر جوابنده بيلدمكه الله تعالى رسولنى اوزرلرينه غالب ومالليرينى
اكا غنيمت قيله جقدر خيار اموالرى اولمغين عجوه يى ابقا قيلدم ديدى وهر برينك رأى ومسلكن تصويب
وقبولده ماقطعتم من لينة آيت كريمه سى شرفبخش نزول اولمشدر وروايت اخراده وارددركه يهود بنى النضير
باذى حصونلرندن ندا ايدوب سزلر مسلملرز فساد اتميز زعم ايدر ايكن ينه نخيلى قطع ايدر سز والله تعالى
سزه بو يله امر اتمدى فريقيندن فنقمز غالب كلورسه نخلى انك ايچون ترك ايديكز ديديلر و بعض مسلمين كرچك
سو يلديلر ترك ايده لم و بعضيلر بلكه انلرى تحقير وتكدير ايچون قطع ايده لم ديديلر والله تعالى قول فريقينه
اظهار رضا وماقطعتم من لينة نظم كريمين انزال ايله حجت طرفينى قبول وامضا ايلدى وصاحب الكتاب
امام محمد رحمه الله تعالى دعواى سابقه يه حديث اسامة بن زيد ايله دخى استدلال ايلديكه رسول الله
صلى الله عليه وسلم اسامة بن زيد رضى الله عنهما يه ابنى نام محلى هنكام صبحده غارت بعده احراق ايله
امر ايلديلر وروايت اخراده ابيات نام محل ديو وارد اولدى لفظ مذكور برموضعك آديدركه والد
اسامه يعنى زيد بن حارثه آنده قتل اولنوب رسول الله صلى الله عليه وسلم قتلنه حزن شديد ايله محزون
اولمشلر ايدى بناء على هذا اسامه حضرتلرين اوچ بيك نفر عسكر ظفر رهبر اوزره امير وانلر ايله محل
مرقومه ذهاب وقدوم وهر برطرفدن اوزرلرينه غارت وهجوم ودارود يارلرين نار ايله احراق وسكان سكان
منشلرين تيار قهر وتبار ايله اغراق اتمكله مأمور قيلمشلر ايدى لكن قبل خروج اسامه رسول الله صلى الله
عليه وسلم خرامان روضهٔ رضوان اولوب جيش مذكورى حضرت ابى بكر رضى الله عنه فرمان نبى ذيشان اوزره
تجهيز وتنفيذه شتابان اولمشدر وامام زهريدن منقولدركه نبى اكرم صلى الله عليه وسلم حضرتلرى طائف
قصدى ايله كيدر ايكن اوطاس نام موضعدن مرور ايتدكلرنده مالك بن عوف النضرينك قصرى ديدهٔ
حقايق بينلرينه منظور اولدقده احراقى ايله فرمان ايلديلر و بو بابده حضرت حسان اشبو بيت لطيف ايله اجاده
واحسان ايلمشدر * نظم * وهان على سراة بنى لوى حريق بالبويرة مستطير يعنى بويره نام موضعده حريق
عظيم منتشر اشراف بنى لوى اوزره سهولتله متمكن اولدى مترجم فقير ديركه كتاب طلبة الطلبه ده وهان
لفظى موقعنده اغار واقع اولمشدر بوروايت اوزره بيان معنى ظاهر و باهر در امام محمد رحمه الله تعالى ديديكه
اشته رسول الله صلى الله عليه وسلم محاصرهٔ حصن طائفده بالنفس امير جيش اولوب قصر مزبورى فتح
ومحاصره يه مباشرت اتمشلر ايكن تحريقى ايله امر ايلديلر وامر شريفلرى انجق صاحبنى تحقير وتكدير ايچوندر
بو وجهله بزه ظاهر و بديد اراولمشدركه بلاد كفارده قطع اشجار وتخريب ديارده بأس شرعى بوقدر راوى
ديركه بعده رسول الله صلى الله عليه وسلم طائفه واروب كرملرين قطع ايله مسلمينه امر ايلديلر و بو بابده كتب
مغازيده مذكور برقصهٔ مشهوره واردركه اهل طائف قطع كرومدن فرياد ايدوب بربرينه ديديلركه اشجار
عنب اون سنه يه دكين ميوه ويرمزانك قطعندن صكره بزلر نه كونه تعيش ايده رز بعده ايچلرندن بعض كفار اظهار
جلادتله كرومميزى قطع اتدى ايسه كزآب وتراب وشمسده آنك خلفى واردر ينه تدارك ايده رز ديو مسلمينه
ندا قيلديلر ايچلرندن ينه بعضيلرى اكا جواب ويروب بوسوزك بعد اليوم اشبو دلكدن چيقمغه قادر اولورسك
اوله جقدر ديدى ورسول الله صلى الله عليه وسلم نخيل خيبرى دخى قطع ايله فرمان ايلديلر حتى حضرت عمر
رضى الله عنه قطع ايدنلره مرور ايدوب منعلرين مراد اتدكده رسول الله صلى الله عليه وسلم بو يله امر ايلديلر
ديو اعتذار قيلديلر بعده حضرت عمر رضى الله عنه حضور سعادته كلوب يارسول الله قطع نخيل ايله سن مى
امر ايلدك ديوب بلى بن امر ايلدم بيوردقلرنده حضرت عمر رضى الله عنه دخى يارسول الله الله تعالى سكا فتح
خيبرى وعد قيلمادمى ديوب بلى اويله وعد قيلدى بيوردقلرنده حضرت عمر يا رسول الله بو صورتده كندو
نخيلكى واصحابكك نخيللرينى قطع اتدرمش اولورسز ديدى اولوقنده رسول الله صلى الله عليه وسلم برمناديه امر ايدوب
قطع نخيلدن نهى ايله ندا ايلدى راوى ديركه نخيل نطاتده قاطعينك اثار سيوفنى كوروب ونخيل مذكوره
جناب رسالتك قطع ايله امر ايلدكلرى اشجاردندر ديدكلرين ايشيدن كسنه لر بكا بو يله جه كوروب ايشتدكلرينى
اخبار ايلديلر نطاة حصون خيبردن برحصنك آديدر واهل خيبرك التى عدد حصونلرى واراىدى شق
نطاة قوص كتيبه سلالم وطيحه در وابن عمر رضى الله عنهمادن منقولدركه عمر بن الخطاب رضى الله تعالى

مطلب في بيت حسان

بعض تصرف الترجم

عنه شامده اولان خلیفه‌سنه نامه یازدیکه انظر من قبلك فرهم فلینعلوا ولیحتفوا اثر مذکورده لفظ قبل
فتح قاف وسکون با ایله اولدیغی تقدیر اوزره دیمکدر سندن اقدم اولنلره نظر ایدوب آنلره امر قیل که کاه
ایقلرینه نعلین کیوب یور یسنلر وکاه یالین ایق ایله کزوب اکا دخی اعتیاد قیلسونلر اما کسر قاف وفتح با ایله
اولورسه طرفکده اولان ذوانه نظر ایدوب امر مذکور ایله تنبیه قیل دیمکدر و روایت اخراده فلینتعلوا
کلدی معناسی واحددر ولفظی دخی بناء تفعل اوزره صحیحدر وبناء مذکور حدیثده کان رسول الله
صلی الله علیه وسلم یحب التیامن حتی فی تنعله وترجله دیو وارد اولمشدر یعنی رسول الله صلی الله علیه وسلم
هر خصوصده جانب یمین ایله ابتدایی سورلر ایدی حتی تنعل وترجللرنده دخی وترجل ترجیل شعر یعنی صاچ
طرامق یاخود دابه‌دن نزول ایله ترجل ایدوب پیاده اولمق معناسنه در وحضرت عمر رضی الله عنه بعضا یالین
ایق ایله یوریسنلر دیو امر ایلدیکی انجق مسلمینه شفقتلرندندر که دار الحربده برجهت ایله یالین ایاق یوریمکه محتاج
اولورلر ایسه مشقت چکمیه‌لر وقصهٔ غارده حضرت ابی بکر رضی الله عنه نقل ایلدیکه رسول الله صلی الله
علیه وسلم غاره داخل اولدقلرنده بطن قدملرین دم تقاطر ایدر کوردم زیرا حافیا مشی اتمکه معتاد دکللر ایدی
ولهذا استحبوا الاحتفاء فی المشی بین الغرضین یعنی نکتهٔ مذکوره‌یه بناء رمی سهام ومسابقه بالاقدام مثللو
حالاتده بر نشاندن نشان آخره وارنجه یالك ایاق یوریمکی فقهاء کرام مستحبدر دیو ذکر واعلام ایلدیلر بعده
حضرت عمر رضی الله عنه شامده خلیفه‌سنه یازدیغی نامه ولیأتزروا ولیرتدوا دیو کتب ایلدی یعنی آنلره
امر قیل که نمازه یاخود مجمع ناسه چیقدقلرنده ازار و ردا ایله چیقوب ثوب واحد ایله چقماسونلر اکرچه انسان
ثوب واحد ایله تستر وتوشح ایلسه نمازی جائز اولور لکن مستحب اولان ازار وردا ایله ادا ایلمکدر وناسه تلبس
ردا ایله امر ایلدیکی انجق ردا لباس عرب اولدیغندندر بعده ولینزوا الخیل یازدی مرادی ریاضت خیل
وتعلیم افراسدر که حین حاجتده اداره‌سی آسان اوله یاخود مرادی اکر آنلری اورکرایسه تأدیب ایتسونلر
دیمکدر زیرا حدیثده وارددر که تضرب الدابة علی النفار ولاتضرب علی العثار یعنی دابه اورکك اوزره ضرب
اولنور سورجمك اوزره ضرب اولنماز زیرا سورچمك راکبی دیزکین طوتمغی بیلمکدن اولور اما اورکك انجق
دابه‌نك سوء خلقندن اولور بنابرین تأدیب اولنور بعده ولایقر بنهم صلیب یازدی یعنی انلره صلیب قریب اولماسین
معناسی امصار مسلمینده صلیبلرین آشکاره قیلمق واثناء طریقده صلیب ایله کاوب کچمکه اهل ذمته رخصت
ویرمسونلر دیمکدر زیرا فعل مذکور استخفاف مسلمینه راجع اولور وبرلر ایسه انلره استخفاف مسلمین ایتسونلر دیو
اعطاء ذمت اتمدك بعده ولایجاورنهم الخنازیر دیو کتب ایلدی یعنی انلره خنازیر همجوار اولماسین معناسی
اهل ذمت خمور وخنازیر مثللو امور باطله‌لرین امصار مسلمینده اظهار وبیع اتمکدن منع اولنورلر دیمکدر
زیرا بونلر معصیتدر واهل ذمت اظهار معصیته تمکین اولنمازلر لکن اعمال مرقومه‌یی داخل
صلح اولان بیوت وکنایسلرنده ایشلمکدن منع اولنمازلر زیرا آنلرك شرکلری والله تعالینك غیرینه عبادتلری
اعمال مذکوره‌دن اشنع ایکن خانه‌لرنده شرك وعبادتلرینه تعرض اولنماز بعده ولایقعدون علی مائدة یشرب
علیها الخمر یازدی یعنی اوزرنده شرب خمر اولنان سفره‌ده قاعد اولماسونلر وفی نفس الامر مسلمه کوره بو مقوله
سفره اوزره قعود اتمك لایق اولماز بلکه قادر ایسه نهی منکر وجهی اوزره شرب خمر ایدنلری منع ایدر دکل ایسه
او یله موضعدن تباعد ایدر زیرا شرب خمر ایدنلره لعنت نازله اولور نته کیم رسول الله صلی الله علیه وسلم حدیث
اشراط ساعتده بیورمشلردر که یدار الکأس علی موائدهم واللعنة تنزل علیهم یعنی سفره‌لری اوزره کاسهٔ
خمر راداره اولنور ولعنت دخی اوزرلرینه نازله اولور بعده ولایدخلن الحمام الا بازار یازدی یعنی حمامه عریان
کیرمیوب ازار ایله کیرسونلر زیرا ستر عورت فرضدر وحدیثده من کان یؤمن بالله والیوم الآخر فلایدخل الحمام
الا بازار ولایدخل حلیلته الحمام وارد اولمشدر یعنی اول کمسنه که الله تعالی‌یه ویوم قیامته ایمان کتوره
ازارسز حمامه کیرمسون وعورتنی حمامه ادخال ایلمسون بعده وایاکم واخلاق الاعاجم یازدی یعنی اخلاق
اعاجمدن احتراز ایدیکز مرادی ترفه وتنعم وتجبر وتعظمده یاخود اخلاق مجوس اعاجمدن خصال مؤمنینه
نالایق اولان اخلاق ذمایمده تقلیدلرندن اجتناب ایدیکز دیمکدر وبو تفسیردن مستفاددر که اخلاق مسلمیندن
اولنان عادات مشترکه‌دن منع ونهی مقصود ومراد دکلدر وشارح الکتاب شمس الائمة السرخسی رحمه الله
تعالی دیر که امام محمد رحمه الله تعالی دخی حدیث مذکوری بعد النقل برزم بیانمز اوزره تفسیر واعلان ایدوب اواخر
کلامنده دیدیکه اکر اهل ذمت قبایح مذکوره‌دن برنسنه‌یی اعلان مراد ایدرلر ایسه امصار مسلمیندن خارج

یرلده یعنی قراده ایشلسونلر زیرا امصار مواضع اعلام شعائر دین وآنده اظهار قبایح استخفاف مسلمیندر
ومحذور معهود قراده ناموجود واهل قری آنلری رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلری وصف وتعریف
وبیان حاللرنده اهل الکفور هم اهل القبور مذمتی ایله توصیف بیوردقلری مثللو لردر وکفور جمع الکفر
یعنی القریة در واهل الکفور اهل القبور عبارتی ایله اهل قرانك کمال جهالت وامور دینیه‌ده قلت اهتمام
وغیرتلرینه اشارت بیوردیلر وشیخ امام شمس الائمة الحلوانی علیه رحمة الملك العلام دیر که بنم عندمده قول
صحیح اولدر که قول مذکورده امام محمد حضرتلرینك مرادی کوفه قریه‌لریدر که عامهٔ اهالیسی اهل ذمت
وروافضدر اما بزم دیارمز بلاد بخاراده اهل ذمت اظهار قبایح مذکوره‌لرندن بلاد وامصارده منع اولندقلری کبی
مساکن مسلمین اولان قریه‌لرده دخی زجر ودفع اولنور زیرا بزم دیارمزده اولان قریه‌لر مسجد جماعتدن وناسه
وعظ ونصیحت ایدر بر واعظدن خالی اولماز وبونلر دخی شعائر دیندندر وابی اسید الساعد یدن ذکر وروایت
اولندیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم یوم بدرده بیوردیلر که اذا اکثبوکم فارموهم ولاتسلوا السیف حتی
تغشوهم یعنی کفار سزلره یاقلشدقده رمی سهام ایله مقاتله ایدیکز وتا کفاری احاطه اتمدکجه سل سیوف اتمکز
وحدیث شریفده کثبوکم واکثبوکم روایت اولندی معناسی سزه قریب اولوب اوزریکزه هجوم وازدحام
اتدکلری وقتده دیمکدر وترتیب مذکور امر حربده بر دأب مستحسندر که عند الحاجه رمی سهام ایله دشمنی
اوزرلرندن دفع اتملریله امر وتنبیه بیوردیلر وبو امر وتنبیهلری اصحاب کرامی درجنك اول قتالدن نهی ایتدکلری
وقتلرده ایدی زیرا قصهٔ بدرده روایت اولندیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم کندولر ایچون بنا قیلنان عریشه
حضرت ابی بکر ایله برابر دخوللرنده ناسی قتالدن نهی ایدوب کلام مذکوری تکلم بیورمشلردر ولاتسلوا السیوف
حتی تغشوهم قول شریفلرنده آنی افاده واردر که غازینك دشمنه ضربی واصل اوله جق مرتبه‌ده دشمنه قریب
اولمدقجه سل سیف اتمسی مناسب اولماز اکرچه امر مرقومده کراهت شرعیه یوقدر بلکه مکاید حربیه‌دندر که
لمعان سیوف ابتدا کوزینه کورندکده دشمنی اخافه اتمکله بعید ایکن وقوع بولدقده فرار ایله قتل وهلاکدن
خلاصنه باعث اولور وبعض علما توجیهنده دیدیلر که دشمنه قریب اولمقدن اقدم سل سیوف اتمك علامت
جبن وخوفدر بنابرین نهی اولندی قال الله تعالی ولاتنازعوا فتفشلوا وتذهب ریحکم یعنی اهل ایمان رأی
وتدبیرده عدم اتفاق حسبیله نزاع وشقاق اتمکز که تفرق کلمه سببیله دشمندن خوف ایدوب
دولت ونصرتکز زائل اولمیه وبالله التوفیق وهو الهادی الی سواء الطریق

باب الامارة * امام المسلمین برمحله آزاکر چوق ارسال جیشه عازم اولدقده ایچلرندن برینی جمله‌نك اوزرینه
امیر ورأی وتدبیرلرنده حاکم ومشیر نصب اتمدکجه ارسال اتمك لازمدر ولزومنه موجب وعلت انجق سنت
نبویه‌یه اقتدا ومتابعتدر زیرا رسول الله علیه السلام علی الدوام بعث سرایا ایدوب هردفعه‌ده نصب
امیری التزام بیورمشلردر واکر جواز ترکه احتمال اولیدی تعلیما للجواز بردفعه ترك واهمال ایدرلر ایدی وشاهد عقلی
دخی بو مدعایی مؤیددر که ارسال اولنان عسکر لامحالة اجتماع رأی وکلمه‌یه محتاج وبو معنی انجق ایچلرندن
بعضیسی امیر اولدقده حاصل اولور که آنلره برنسنه ایله امر ایتدکده جمله‌سی اطاعت ایدرلر وحرب خصوصنده
امرایه انقیاد واطاعت کاهیجه قتالدن انفع موجب مصلحتدر وآحاد عسکره دخی اطاعت امر الایق وسزاواردر که
اطاعتسز نصب امیرده نفع وفائده بدیدار اولماز قال علیه السلام من اطاعنی فلیطع امیری ومن عصی
امیری فقد عصانی یعنی بکا اطاعت ایدن نصب ایتدیکم امیره اطاعت ایلسون وامیریمه عصیان ایدن
فی الحقیقه بکا عصیان ایلدی ومؤلف الکتاب امام محمد رحمه الله تعالی ذکر ایتدیکمز قول اوزره حدیث
عبد الرحمن بن عوف رضی الله تعالی ایله استدلال قیلدیکه قال علیه السلام اذا اجتمع ثلثة نفر فی سفر فلیؤمهم
اکثرهم قرأنا وان کان اصغرهم یعنی برسفرده اوچ نفر اجتماع ایلسه‌لر قرآن عظیمی قنقیسی زیاده بیلور ایسه
نه قدر اصغرلری ایسه‌ده آنلره امامت قیلسون واعلملرینی تقدیم بیوردقلری جمله‌دن افضل اولدیغندندر بعده
امام محمد رحمه الله دیدیکه شخص مذکور امامملری اولدقده امیرلری دخی اولور واول شخص برامیر درکه آنی
رسول الله صلی الله علیه وسلم مقتضای حدیث مذکور نصب ایلمشلردر وبو مثللو برحدیث دقتأل ایله صحابهٔ کرام
خلافت ابی بکر رضی الله عنه اوزره استدلال ایلیوب دیدیلر که رسول الله صلی الله علیه وسلم آنی امر دینکز اولان
امامت صلوة ایچون اختیار بیورمشلر ایکن سزلر امر دنیا کزده نجه رضا واعتبار قلمزسز وکذلك اهل سفر انجق ایکی
کمسنه اولسه‌لر بینه افضلی اولدر که احدهما امیر واخری مأمور اوله زیرا ایانه لرنده انعقاد وفاق وانتفاء خلاف وشقاق

مطلب الاحتفاء فی المشی بین الاغراض

مطلب النهی عن اظهار الصلیب والخمر والخنازیر

مطلب یحرم حضور مجلس الخمر وان لم یشرب

مطلب دخول الحمام

مطلب لا یمنع اهل الذمة من اظهار الفسق فی القری

مطلب وقت سل السیوف فی الحرب

مطلب ینبغی للمسافرین ان یؤمروا علیهم واحدا منهم

مطلب الدلیل علی خلافة ابی بکر

مصلحتی امر مذکور ایله صورتیاب اتساق اولور وامام محمد رحمه الله اصل کتابده سلیمان بن عامر رضی الله عنه دن مروی
اولان حدیث شریفی ذکر ایلدیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم بعض اسفارده بولنوب اثناء لیلده عزم راه ایتملریله
ناس غلبهٔ نومدن ایلرو وکیرو متفرق اولوب حضرت ابی بکر ایله ابو عبیده رضی الله عنهما دخی نائملر ایکن راکب
اولدقلری دوه لری یولدن بر شجره یه میل ایدوب شجره دن یمکه باشلدیلر بعده او یاندیلر که رسول الله صلی الله
علیه وسلم واصحاب کراملری کچمشلر وقونمشلر در عقب انلر دخی راحل ورسول الله صلی الله علیه وسلم اسماع
کلام ایده جکلری موضعه واصل اولدقلرنده آنلره ندا بیوردیلر که ایکیکزدن بریکزی امیر نصب اتدیکزمی
بلی اتدک یا رسول الله دیدیلر اول حینده رسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیلر که الارشدتما یعنی آکاه اولیکز که
سز تدبیریکزده سمت صوابه رهیاب اولدیکز وخوف اصوص هنکامنده ابناء سبیل دخی اتفاق آرا ایله اوزرلرینه
برکسنه یی امیر نصب ایلملری لابقدر که هر خصوصده آکا اطاعت وجنك وجدال اقتضا ایدر ایسه سوزیله عمل
وحرکت ایده لر اما خوف وخطر بوغیسه نصب امیر ایتملرنده بأس یوقدر وجناب مؤلف دیر که امام المسلمین
اوزره واجبدر که ریاست جیش ایچون برکسنه یی تعیین قیله که امر حربده بصیر ومجرب الرأی والتدبیر اولوب
نتیجا عسکری مهلکه یه القا وفرصتیاب اولدقلرنده منع ودفعله مصلحت قتالی الغا ایدر مقوله دن اولمیه زیرا
امام ناظر مسلمین در وتمام نظر ایسه انجق خصال مذکوره ایله مجرب برکسنه یی نصب امیر ایتمکده درز یرا امیر اولان
کسنه جبان اولمغله وقت فرصتده ناسی منع ایدر ایسه الفرصة خلسة یعنی فرصت سرعتله قاپمقدن عبارتدر
مثلی اوزره بر دخی ایرشمکه قادر اوله میه جقلری مصلحتی تفویت ایدر واکر متهور اولمغله کمال جسارتندن ناشی
ناسی مهالکه القا ایدر ایسه ناس البته متابعته مجبور اولورلر طوته لم کندو قوت وشجاعتی ایله نجات بولسون
وقت اولور که ناس آنك مقدور ینه قادر اوله میوب تلف اولورلر ومؤلف حضرتلری قول مرقومی تأیید ایچون
جناب فاروق رضی الله عنه دن منقول اولان حدیثی روایت قیلدیکه جناب فاروق رضی الله عنه اطراف بلادده
اولان عامللرینه تحریر ایدر ایدیکه انس بن مالکك قرنداشی براء بن مالکی رضی الله عنهما جیوش مسلمیندن
برجیش اوزره امیر نصب ایتمکز زیرا براء بن مالك مهالکدن بر مهلکه درکه ناسه رهبر اولوب هلاکه القا ایلر
و براء بن مالك رضی الله عنه ایسه زهد وتقواده کبار اصحابدن ایدی ورسول الله صلی الله علیه وسلم عندالله علو
منزلتن افاده ایچون بیوردیلر رب اشعث اغبر ذی طمرین لایؤبه به لو اقسم علی الله لابره منهم البراء بن مالك یعنی
نیجه پژمرده قیافت وغبار آلوده هیئت وکهن جامه وکسوت کسنه لر واردر که ناس حقیر کوروب شاننه اعتنا
ایلمزلر لکن الله تعالی اوزره قسم ایدوب والله شویله اوله جقدر دیسه آنی خدای متعال تصدیق وقولنی
تحقیق ایلر انلردن بریسی براء بن مالکدر حتی روایت اولندیکه بعض غزواتده غلبهٔ کفار بدیدار وحال مسلمین
دشوار اولوب اهل اسلام براء بن مالك رضی الله عنه حضرتلرینه دیدیلر که رسول الله صلی الله علیه وسلم سنك
حقکده لو اقسم علی الله لابره قول شریفیله استجابت دعوتکی اخبار ایلمشلر ایکن بزه خیر دعا ایلمز میسین
اول حینده اللرین قالدیروب اللهم امنحنا اکتافهم یعنی یارب اعدانك اوموزلرین بزه احسان قیل که انده
سیوفزی امتحان ایده لم دیو مناجات ایلدی فی الحال اول کروه اهل ضلال سمت ادباره عنان یز اقبال ومجال
معرکه دن فرار وهزیمتده بی قرار وبی مجال اولدیلر قالدیکه براء بن مالك رضی الله عنه بو یله بر ذات عالیشان
وصحابیٔ سامی مکان ایکن امیر المؤمنین حضرت عمر رضی الله عنه غایت جرأت وجسارتندن انی امیر جیش
قیلمقدن نهی ایلدی زیرا قطعا مبالات واهتمام ایتمیوب حروب ومهالکه بی پروا غوص واقتحام ایلر ایدی
ونصر بن سیاردنکه برامکه نیك مقربی ایدی وابو مسلم انی بلدهٔ مرودن اخراج ایلمش ایدی بو قول حکمیانه
حکایت اولنور که بزرکان عجم انك اوزرینه اتفاق ایلدیلر که سر عسکر اولان کسنه ده خصال بها یمدن
اون خصلت بولنمق لازمدر شجاعت خروس وشفقت دجاجه وقلب اسد وغارت ذئب وهجوم خنزیر
وصبر الکلب علی الجراحة وحرص کرکی یعنی طورنه وروغان ثعلب یعنی حیلهٔ روباه وحذر غراب وسمن دواب
یعنی سمینه اولوب قطعا منهزوله کورینمین دواب خراسان کبی سمین وقوی اولمق امام محمد رحمه الله تعالی دیر که
اکر بو یله متبصر اولمیان برکسنه یی امیر قیلمق اقتضا ایدر ایسه امام المسلمین بر متبصر کسنه یی آکا وزیر مشیر
تعیین ایتمك کرکدر قال الله تعالی واجعل لی وزیرا من اهلی هرون اخی اشدد به ازری واشرکه فی امری
یعنی حضرت موسی علیه السلام دیدیکه یارب دخی اقاربمدن قرنداشم هارونی بکا وزیر قیل انکله قوتمی
شدید قیل وانی امر رسالتده بکا شریك قیل واکر بو یله بر وزیر دخی تعیین اولنمازسه اول امیر کرکدر که عسکردن

اهل بصیرتی دعوت وامورنده مشورت ورأی وتدبیرلرینه مطاوعت قیله زیرا نبی اکرم صلی الله علیه وسلم اهل
وعبالرینك قوت واداملرینه وارنجه هر خصوصلرنده صحابهٔ کراملری ایله مشاوره ایدرلر ایدی وانکله مأمورلر ایدی
قال الله تعالی وشاورهم فی الامر یعنی یا محمد اوزریکه وحی نازل اولمیان امورده اصحابکله مشاوره قیل
وقال علیه السلام ما هلك قوم من مشورة یعنی مشورتدن بر جماعت ضرر کوروب هالك اولمدیلر لکن ترك مشورت
مؤدیٔ هلاکدر امام محمد رحمه الله دیر که بعد المشاوره امیر مذکور مقتضای مشاوره ایله ناسه امر ایدر وناس دخی
کرکدر که اطاعت ایدوب اصلا مخالفت ایتمیه لر زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیلر که لا یحل الجنة لعاص
یعنی امیره عصیان ایدن کسنه یه جنت حرامدر نقل اولنور که رسول الله صلی الله علیه وسلم یوم خیبرده قتالدن
نهی اتدکاری وقتلرده بر منادی یه امر ایدوب ترك قتال ایله ندا ایتدردیلر اول اثناده برکسنه کفار ایله قتال ایدوب قتل اولندی
فلان کسنه شهید اولدی دیو جناب رسالتمآبه بلدکارنده قتالدن نهیدن صکره می دیو سؤال بیوروب بلی صکره در
دیدیلر اول حینده لا یحل الجنة لعاص دیدیلر رتبهٔ شهادته ایرمشیکن ینه اول کسنه حقنده بو یله بیوردیلر تا که ظاهر
ونمایان اوله که امیر جیشك خطأ تدبیری متیقن اولمدقجه مخالفت وعصیان بر وجهله حلال وشایان اولماز والله الموفق

باب مبعث السرایا ❊ یعنی اخراج عساکره دائر اولان مسائل مهمه بابیدر مؤلف الکتاب امام محمد رحمه الله تعالی
صخر الغامدی رضی الله عنه دن مروی اولان حدیثی ذکر وتحدیث ایلدیکه قال النبی صلی الله علیه وسلم اللهم بارك
لامتی فی بکورها یعنی یارب امتم ایچون سحری حرکتلرنده یمن وبرکت احسان قیل ورسول الله صلی الله علیه وسلم ارسال
عسکر مراد ایتدکلرنده اول نهارده ارسال بیورورلر ایدی وحدیث مذکورده دلیل واردر که صاحب مصلحت
مصلحتنه سعی ایچون سحری حرکت ایتمك مناسبدر زیرا دعاء رسالتپناهی برکاتیله حصول مراده اقربدر
ورسول الله صلی الله علیه وسلم البکرة رباح او نجاح بیورورلر ایدی یعنی صبحدم سعی وحرکت ربح وفوائد
یاخود شك راوی اوزره فوز مقاصددر بنا برین طلب علم ایچون ابتکاری مستحب کوروب دیدیلر که انما ینال العلم
ببکور کبکور الغراب یعنی علم شریف انجق غرابك طیران سحریسی کبی حرکت سحریه ایله نائل اولنور وینه
دلیل واردر که امام المسلمین ارسال عسکر مراد ایتدکده اول نهارده ارساله رغبت ایتمك کرکدر وعلما دیدیلر که یوم
سبت وخمیسی دخی اختیار ایتمك کرکدر زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم دن مرویدر که بیوردیلر اللهم بارك لامتی
من بکورها سبتها وخمیسها یعنی یارب امتمك سبت وخمیسلرینك بکورندن یمن وبرکت احسان قیل وروایت
اولندیکه عمر بن الخطاب رضی الله عنه مسافر ینتدن برکسنه یی کوردیکه دوه سنی باغلیوب مکث ایتمك مراد ایدر
اول کسنه یه سنی یولکدن کیرو قویان ندر دیو سؤال ایدوب یا امیر المؤمنین صلوة جمعه در دیدکده الجمعة لا تحبس
مسافرا فاذهب فیه دیدی معناسی جمعه مسافری شرعا عوق ایلمز وار کیت جمعه ده دیمکدر وبونده دلیل
واردر که غزا یاخود حج یاخود سفر آخر ایچون یوم جمعه حرکتده ضرر شرعی یوقدر اکرچه مجرد لباس زهد
ایله دعوای ورع ایدنلردن بعض کسان یوم جمعه خروج الی السفرده صلوة جمعه دن فرار شبهه سی اولمغله
مکروهدر دیدیلر لکن جوابده بز دیریزکه ایام سائره ده خروج الی السفر بلا کراهة جائزدر آنده صلوة سفرینه
ادا اولنمق ایله نصف صلوتدن شبههٔ فرار یوقدر کذلك رمضانده دخی جائزدر ورسول الله صلی الله علیه وسلم
مدینه دن مکه یه رمضاندن ایکی کیجه کچدکدن صکره حرکت بیوردیلر انده دخی اداء صومدن شبههٔ فرار
یوقدر ویوم جمعه خروجده شبههٔ فرار نه کونه عارض اولور وبوندن ماعدا قبل الزوال اوزرینه صلوة جمعه
واجب اولمادیغنده شبهه یوقدر وبعد الزوال دخی کندو مسافر بولنوب اوزرینه صلوة جمعه واجب اولماز
بو صورتده فرار عن الواجب نه وجهله تحقق ایدر وقبل الزوال خروج للسفر مباح اولدیغی کبی بزم عندیمزده
بعد الزوال دخی مباح اولور لکن امام شافعی رحمه الله تعالی بعد الزوال اباحت خروجده بزه مخالفت ایلدی
زیرا امام مشار الیه عبادات موقته نك وجوب اداسنده اول وقتی اعتبار ایدر بو جهتله اول وقتده که عقیب زوالده
مقیم بولنمغله اداء جمعه انك مذهبنده بر وجهله واجب محتم اولور که سفر ایله تبدل وتغیر ایتمز اما بزم عندیمزده
حکم وجوب اداده معتبر اولان آخر وقتدر که آخر وقتده بعد الوجوب تغیر ایتمز بنا برین ایام سائره ده آخر وقتده
مسافر اولسه صلوة سفر واجبه اولور ویوم جمعه ده دخی قبل خروج وقت الظهر یعنی آخر وقت ظهرده
عمران مصرندن چیقمش اولسه اوزرینه جمعه واجبه اولمامغله قبل الزوال کبی بعد الزوال دخی مسافر تده
ضرر اولماز اما وقت ظهر تمام مجه منقضی اولنجیه دکین عمران مصرندن تجاوز ایده میه جکنی بیلورسه اول کسنه
صلوة جمعه یه حاضر اولسون زیرا آخر وقت ظهرده عمران مصری داخلنده بولندقده اوزرینه صلوة جمعه

مطلب الابتکار فی الاوراد وفی طلب العلم

مطلب لا یکره الخروج یوم الجمعة من بلده قبل الزوال وبعده

واجب اولوب قبل الاداء خروجی جائز اولماز وامام محمد رحمه الله تعالی اصل کتابده مسئلهٔ مذکوره نك دلیلنده
لانها فریضة علیه دیر یعنی زیرا صلوة جمعه اول کسنه اوزرینه فرضدر وتعلیل مذکور امام مشارالیهك کندو
اصل وقاعده سنه مبنیدر وعندنده مقیم حقنده اصل فرض صلوة جمعه در شارح الکتاب دیرکه مسئلهٔ مزبوره ده
اولان اختلافی بز کتاب الصلوتده ایضاح ایلدك وامام زفر رحمه الله تعالی وجه مشروح اوزره آخر وقت اولان
آن غیر منقسمه اعتبار ایتمیوب انجق برمقدار دخی تأخیر اولنور ایسه وقتك اداء جمعه یه واسع اولمیه جغی مرتبه ده
حال تضییقی اعتبار ایدر وبو قولی امام مشارالیهك کندو اصل وقاعده سنه مبنیدر که سببیت و جوب همان
اواخر وقتده مثلا اداء جمعه یه واسع اوله جق مقداری زمان اخیره متعینه در که اداء جمعه یی آندن تأخیری
جائز اولماز و بو سببدن برخاتون وقت ضیق مذکورده حائض اولسه نمازی ساقط اولمیوب بعد الطهر قضا ایدر
دیو حکم ایدر وکذلك وقت جمعه وجه مشروح اوزره ضیق اولنجیه دکین مسافر مصرندن چیقماسه
اکا حضور جمعه لازم اولور شارح الکتاب شمس الائمة السرخسی رحمه الله تعالی دیرکه شیخمز امام شمس الائمة
الحلوانی رحمه الله تعالی دیر ایدیکه بنم عندمده مسئلهٔ مذکوره ده نوع اشکال واردر که آخر وقته اعتبار انجق
سائر نمازلرکبی مصلی یه علی الانفراد اداسی ممکن اولان نمازده اولور اما جمعه منفردا ادا اولنمیوب انجق امام وجماعت
ایله ادا اولنور بو صورتده وجو بنده آخر وقت ظهر معتبر اولمیوب بلکه جماعتك وقت اداری معتبر اولمق
اقتضا ایدر حتی مسافر جماعتك اداء جمعه لرندن اقدم مصرندن چیقه مزسه اکا حضور جمعه لازم اولمق کورینور
جناب شارح جوابنده دیرکه شبههٔ مرقومه انجق اصل زفر اوزره وارد ومتقرر اولور زیرا امام مشارالیه وقتده
بالفعل ادایه قدرت وتمکن اعتبار ایدر اول جهتدن عندنده سببیت و جوب وقتك اول جزئنده متعین اولور که
جزء مذکورده اهمال وتأخیر ایلسه ما بعدی تضییق ایدوب ادایه واسع اولمازامابزم عندمزده سببیت اجزاء
وقتدن آن اخیرده متعین اولوب بو یله سبب ایله متقرر الوجوب اولان عباد تی آن مرقومده بالفعل ادایه قدرت
وتمکن معتبر دکلدر وبزم آخر وقتی اعتبار یمزه باعث بو معنادر بعد ازین جملهٔ معترضه دن اعراض ایله عطف
عنان ومبحثمز اولان میدان مبعث السرایاده جولان ایده لم ابن عباس رضی الله تعالی عنهما دن مرویدر که
قال رسول الله صلی الله علیه وسلم خیر الاصحاب اربعة وخیر السرایا اربعمائة وخیر الجیوش اربعة آلاف
ولن یغلب اثنی عشر الفا عن قلة اذا کانت کلمتهم واحدة یعنی خیر الاصحاب دورتدر وخیر السرایا درتیوزدر
وخیر الجیوش دورت بیکدر واون ایکی بیك عسکر رأی واحد اوزره اتفاق ایتدکده عسکره قلتلرندن ناشی مغلوب
اولمازلر بعض علما دیدیلرکه خیر الاصحاب اربعة قول شریفلرینك معناسی خیر اصحابی یعنی اصحابمك
افضلی دیمکدر بو تقدیر اوزره خلفاء اربعهٔ راشدین ابو بکر وعمر وعثمان وعلی رضوان الله تعالی علیهم اجمعین
حضراتنك افضل الاصحاب اولدقلرینه اشارتدر وبعضیلر دیدیلرکه بلکه مراد ظاهر معناسیدر که خیر رفقا
وخیر جماعت دیمکدر وحدیث مذکور امام ابو حنیفه وامام محمد رحمة الله علیهما نك صلوة جمعه امامدن
غیری اوچ نفر ایله ادا اولنور قوللرینه دلیلدر زیرا خیر الاصحاب انلردر که معا ونتلریله اداء فریضه اولنه
بناء علی ذلك دورت کسنه ایله اداء جمعه جائز اولور وحدیث مذکور دلالت ایدر که سریه من جهة العدد
جیشدن اقلدر وعسکر قلیله سرادن اخذ ایله سریه تسمیه سی قلت عدد لرندن ناشی تحفظ ایچون کیجه لرده
کیدوب کوندوزلرده درکین اولدقلرندندر وجیشه جیش ایله تسمیه اولنمق آنك ایچوندر که عربیه ده
جیش فارسیه ده جوش مثللو تموج وغلیان معناسنه در وعسکر کبیر دخی کثرتلرندن بربری اوزرینه تموج
وغلیان اتمکله جیش ایله تسمیه اولندی وحدیثدن مراد شریفلری اول دکلدر که دورتیوزدن اقله سریه اطلاق
اولنمیه بلکه مرادلری انجق اولدر که دورتیوزه بالغ اولورلر ایسه ظاهر حاللری اولدر که قبل نیل المرام
دار الحربدن فرار وانهزام کوسترمزلر ولن یغلب اثنی عشر الفا من قلة قول شریفلری اکا دلالت ایدر که غزات
مجاهدین عدد مذکوره بالغ اولدقده عسکره اعدالری اضعاف مضاعفه کثیر اولسه لر دخی انهزام ایله عودتلری
حلال اولماز زیرا مدلول لن یغلب اوزره مغلوب اولمیان البته غالبدر لکن شول شرطله میانلرنده اتفاق کلمه درکار
اوله اگرچه یوم حنینده عدد مسلمین اون ایکی بیك ایکن ینه منهزم اوله رق یوزچویردیلر کما قال الله تعالی ثم ولیتم
مدبرین یعنی صکره ارقه ویردیکیکز حالده اعراض ایلدیکز لکن ایچلرنده منافقین واهل مکه دن اول کونلرده
اسلامه کلوب هنوز اسلامی قوت بولمیان کسنه لر مختلط اولمغله متفق دکللرایدی اما اتفاق کلمه بولنورسه آنلره
بو وجهله فرار جائز اولماز زیرا آنلر اون ایکی بیك نفر اولمغله اوچ عسکر عدا اولنور که دورت بیکی میمنه اوزره درکه

مطلب اداء صلوة الجمعة یصح باربعة نفر

خیر الجیوش آنلردر واول مقداری دخی میسره ده واول مقداری دخی قلب عسکرده در وجمع متفق علیهك
ادناسی اوچدر واکثرینه نهایت یوقدر وحکم شرعیده ادناسی اکثرینه مساویدر بو جهتله اشبو اوچ عسکرکه
مجموعی اون ایکی بیکدر جموع لا تحصی یه مساوی عدا اولنملریله انهزام وفرارلری قطعا حلال اولماز ورسول الله
صلی الله علیه وسلمدن مرویدر که بیوردیلر خیر امراء السرایا زید بن حارثة اقسمه بالسویة واعدله فی الرعیة
یعنی اکثر امراء جنوده نسبتله افضللری زید بن حارثه درکه علی السویه تقسیم غنائمده فائق وبین الرعیه اجراء
عدالتده متفوقدر وزید بن حارثه رضی الله تعالی عنه معتق رسول الله صلی الله علیه وسلمدر فی الاصل ام المؤمنین
حضرت خدیجه رضی الله عنهانك مملوکی اولوب جناب رسالته هبه قیلدقلرنده انی اعتاق وکندولرینه
ولد اتخاذ ایدوب جاهلیتده اولان حکم تبنی منسوخ اولنجیه دکین حقنده حکم بنوتی اجرا بیورمشلردر وبعد النسخ
انجق معتقلریدر وقرآن عظیمده واذ تقول للذی انعم الله علیه وانعمت علیه نظم کریمی آنك شاننده نازل
اولمشدر یعنی الله عظیم الشانك انعام ایلدیکی وحبیبم سنك دخی انعام ایلدیکك ذاته خطابا ذیل آیتده ذکر
اولنان کلامی سویلدیکك وقتی تذکر قیل یعنی الله تعالی دین اسلام ایله انعام ایلدی وحبیبم سن دخی اعتاق
ایله انعام ایلدك بعده رسول الله صلی الله علیه وسلم آنی سکز دفعه امیر عسکر قیلدی تا که یوم موته ده شهید اولوب
رسول الله صلی الله علیه وسلم خیر الامراء قول شریفی ایله ثناسین ایدوب تحقیق صفت خیریت ایچون خصلتین
مذکورتینی تعیین بیوردیلر زیرا امیر عسکر خصلتین مذکورتینه محتاجدر که بریسی نائل اولدقلری غنائم
خصوصنده عدالت تقسیمی اعتبار وبری دخی مراجعت اتدکاری امورده بعضك بعض آخردن حقنی
آلیویرمکله انصاف فی الانتصافه بذل اقتدار ایلمکدر وامرین مذکورین انجق عهدهٔ امرایه تفویض اولنمشدر
وامام محمد رحمه الله تعالی حدیث مذکوری اقسمه واعدله ضمیرلری امراء سرایایه راجع اولوب بحسب الظاهر
ضمیر جماعت ایله اقسمهم واعدلهم دینلمك اقتضا ایدر ایکن افراد ایله روایت قیلدیغنی بعض کسان تعییب
ایلدیلر لکن جوابلرنده دیرزکه امام محمد رحمه الله تعالی حدیث مذکوری لفظ مزبور ایله اخذ وروایت
ایلدیکی ضمیر افرادی موضع جماعتده استعمالك صحتنه دلالت ایدر وامثالنده باب تأویل واسع ومیان صغیر
وکبیرده شایعدر بینه مؤلف الکتاب رحمه الله تعالی دیرکه امام المسلمین عهده مندن کلورکسنه بولنور ایسه سریه
نامنه یالکز برشخص یاخود ایکی یاخود اوچ شخص ارسال اتمك جائزدر زیرا روایت اولندیکنه نبی اکرم صلی الله
علیه وسلم غزوهٔ خندقك بعض ایامنده حذیفة بن الیمان حضرتلرینی یالکز وعبدالله بن انیس ودحیة الکلبی
وابن مسعود وخباب رضی الله عنهم دن هربرینی یالکز سریه نامنه ارسال بیوردیلر اگرچه رسول الله صلی الله
علیه وسلم اوچ نفردن اقل بعث سریه دن نهی ایلدیلر لکن نهی مذکور ایکی کونه تأویل اولنور بری اولدر که
بریاخود ایکی نفرك بعثی دینده مکروه اولمیه رق مجرد شفقت علی المسلمین وجهی اوزره نهی اولنه وبری دخی
اولدر که سریه اوچ نفردن اقل چیقمامق افضل ایدوکی بیان اوله تا که اثناء طریقده هیئت جماعت اوزره
بریسی امامته تقدم ایدوب ایکیسی دخی ارقه سنده صف اولمغله جماعتله اداء صلوته مقتدر اوله لر وتوجیه
مذکور نبی اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلرندن مروی اولان الراکب شیطان والراکبان شیطانان
والثلثة رکب حدیث شریفنك مضمون منیفیدر یعنی راکب واحد شیطاندر وراکبان ایکی شیطاندر
واوچ راکب جماعت انسان وقافلهٔ رکباندر وجواب مذکور توجیه بطریق المنقولدر ومن جهة المعقول جواب آخر
مقبوله تصدی ایدوب دیرزکه بعث سریه دن مقصود همان قتال دکلدر بلکه گاه خبر اعدایی تجسس وعزیمت
ایتدکلری اسراری تفحص قصد اولنور بو صورتده شخص واحد جاسوسلق ایچون میان اعدایه دخوله قادر اولمق
اوچ کسنه نك قدرت حلولندن اسهل ایدیکی ظاهردر وخصوص مرقومه گاه شخص واحد ایله حاصل اولور
وگاهیجه بری خبر کتوروب اخری دخی اول کلدکدن صکره حادث اولان رأی اعدایه واقف اولمق ایچون میان
اعدادهمکث اتمسی مقصود اولور وغرض مفروض ایکی شخص ایله منصهٔ حصولده معروض اولور وگاه مقصود
ومرام علی الغفله قتال کفرهٔ لئام یاخود ایچلرندن بعض مبارزین مشهورینی ناگهانی قتل واعدام واقع اولوب
بو مقصود دخی اوچ یاخود زیاده جدا ایله صورتپذیر وجود اولور بناء علی هذا خصوص مخصوصده رأی وتدبیر وابستهٔ
عهدهٔ امیردر که مسلمینه قنقی صورتده نظر ومنفعت ملاحظه ایدر ایسه اول وجهله عمل وحرکت قیلر والله الموفق
* باب الرایات والالویة * یعنی جهادار بابی رایات والویه اتخاذنه دائر اولان مسائل شرعیه بابیدر صاحب الکتاب امام
محمد رحمه الله تعالی دیرکه انسب واجود اولان اهل اسلامك اولاری ایض ورایه لری اسود اولمقدر ومنوال

مطلب فضائل زید بن حارثة

مشروح اوزره اخبار نبويه وارده اولوب راشد بن سعيد رضى الله عنه دن روايت اولنديكه رسول الله صلى الله
عليه وسلم حضرتلرينك رايه لرى سياه ولوالرى سفيد ايدى وعروة بن الزبير ديديكه رسول الله صلى الله
عليه وسلم حضرتلرينك رايه لرى سياه ايدى حضرت عايشه رضى الله تعالى عنهانك برده سندن مصنوع
ايدى اسمنه عقاب ديرلرايدى وعقاب رايه لرينك اسميدر عمامه لرينك اسمى سحاب وفرسلرينك سكب
وبغله لرينك دلدل اولديغى كبى بوند نصكره معلوم ارباب علومدركه لفظ اوى ملوك وسلاطين واصحاب
جيوش پيشكاهنده چكيلن شقهٔ معتبره نك اسميدر ملوك آل عثمان ايدهم الله تعالى الى انقراض الدوران
حضراتنه مخصوص اولان لواء سعادت نشان پيغمبر عالىشان ووزراء سامى مكانلرينه مخصوص اولان توغ پرفروغ
وسنجاغ رونق افشانلرى كبى اما لفظ رايه وجوه عسكردن هر برينه اعطا قيلنن شقه نك اسميدركه هر برينك
نفراتى تحتنده تجمع ايدرلر دولت عثمانيه ده اورطه لر وسوارى عسكرلرينك سربلوكلرينه تعيين اولنان
بيراقلر كبى ورسول الله صلى الله عليه وسلم قنقى غزوه ده اتخاذ رايه قيلدقلرنده اختلاف روايات واقع اولوب امام
زهرى رحمه الله تعالى يوم خيبره كلنجه رايه يوغيدى همان الويه وارايدى ديدى لكن سائر محدثين ذكر
ايلديلركه غزوهٔ بدرده رايه وارايدى وسياه ايدى بو بيان اوزره قبل يوم خيبر رايه اتخاذ اولندیغى مستبان
اولدى ورايانده لون سواد مستحب كوريلمكده حكمت اولدركه رايات انجق اصحاب قتالك علامتيدر وهر طائفه
كندو بيراقلرى آلتنده قتال ايدوب حسب الاقتضا بربرندن جدا دوشدكده ينه بيراقلرى آلتنه عودته مقتدر
اولورلر واون سواد ضوء نهارده وعلى الخصوص ارتفاع غبارده الوان سائره دن اظهر واشهر ايدوكى آشكار واول
سببدن استحباب سواد ظاهر وبديدار در لكن من جهة الشرع بيراقلر ابيض واصفر واحمر اولمقده بأس وضرر
يوقدر انجق لواده لون بياضى اختيار اتمسوز رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرينك ان احب الثياب عند الله
البيض فليلبسها احياؤكم وكفنوا فيها موتاكم حديث جواهر نثارلرينه مبنيدر يعنى على التحقيق عند الله افضل
ثياب ابيض اولنلريدر بناء على ذلك حيوتده اولنلر بكز آنى كيسونلر وميتلر بكزى آنده تكفين ايديكز واوى
هر جيش عظيمده انجق بردانه اولوب آحاد عسكر صاحب الجيش اولان سلطان ياخود امير والاشانه عرض حاجت
ايتدكلرنده سمت لواسنه مراجعت والتوا ايدرلر بو جهتله لواده لون بياضى اختيار ايلمك تاكه سائر سربلوكلرك
رايهٔ سودلرندن امتياز ايله ناسك وجههٔ مقصودى آشكار اوله ومؤلف الكتاب رحمه الله سلمهٔ بن الاكوع
رضى الله عنه دن روايت ايدوب سلمه حضرتلرى ديركه والله يوم خيبرده كندومى كوردمكه حضرت على رضى الله
عنهك اردنجه سرعت ايده رم قلعهٔ خيبره وارنجيه دكين اكاير يشه مدم فخرجت غادية اليهود سلمه حضرتلرينك
بو قولنده غاديه غين معجمه وعين مهمله ايله مرويدر روايت اولايه كوره معناسى زراعت وحراثت اربابندن
وقت غدوه ده حركت ايدن اهل عمل طشره چيقدیلر ديمكدر وثانيه يه كوره اهل عدواندن يهودك مبارزان
ميدان جلادتلرى نمايان اولديلر ديمكدر خلاصهٔ كلام قلعهٔ خيبره وصولمزده يهودك غاديه ياخود عاديه لرى
چيقوب جانب مسلمينه متصل اولان باب قلعه يى كشاد ايلديلر وقلعهٔ مرقومه برقلعه ايديكه عظماء يهود حصن
نطاته شبخون خوفيله ارقه سنه اوج قات ديوار بنياد اتمشلرايدى وخيل اعدا اكا ظفر بوله مزايدى يهود
خيبر اول قلعه دن وديوارلردن چكوب قتال مسلمين سوداسيله صحرايه چيقديلر ودرحال مرحب نام بهادر ممتازلرى
ميدان مبارزه ده امتياز وبو شعر ايله ارتجازه سرآغاز ايلدى ✱ شعر ✱ قد علمت خيبر انى مرحب شاكى السلاح بطل
مجرب ✱ اضرب احيانا وحينا اضرب ✱ اكفى اذا اشهد من يغيب معناسى تحقيق اهل خيبر بيلديلركه بن مرحب
وتام السلاح بهادر مجربم ميدان جنكده كاه مضروب وكاه ضارب اولوب بن حاضر اولدقدنصكره غايبلرك
منابنه نائب اولورم ديمكدر وآنى حضرت على رضى الله عنه قتل ايلدى وبو قصه كتب مغازيده معروفه
ومذكوره در وجناب مؤلف قصهٔ مذكوره يى روايتدن مقصودى همان آخر حديثده رسول الله صلى الله عليه وسلم
غزوهٔ مرقومه ده وجوه عسكره توزيع رايات ايلدكلرين بيان ومقدما الويه استعمال ايدرلر ايكن يوم مذكورده
اتخاذ رايات ايلدكلرين افاده واعلاندر وامام محمد رحمه الله ديركه اهل جهاد جهاده خروج اتدكلرنده هر طائفه
ميانه لرنده برنسنه يى شعار وعلامت اتخاذ اتملرى لا بدر كه ايچلرندن بريسى رفقاسندن دور اولوب احدهما آخرين
ياخود مكان ومقرين بوله مزسه شعارلريله ندا ايدوب سمت مقصوده ظفر بوله وكذلك هر اهل رايه ايچون دخى
برشعار معروف اولمق مناسبدر كه اول رايه اصحابندن بريسى رايه سندن جدا دوشرسه شعارى ايله ندا
ورفيقلرينه وصول ورجوعه قدرت وتمكن پيدا قيله وامر مذكور من حيث الديانه واجب ولازم دكلدر حتى

ترك

ترك ايدنلر عاصى وآثم اولمازلر لكن مصلحت حربه اقواى سبب اولمغله اتيانى افضل وانسب وموافق آثار
وارده يه اقربدر زيرا سنان بن وبرة الجهنى رضى الله عنه دن بو قول شريف مرويدركه رسول الله صلى الله
عليه وسلم ايله غزوة المريسيع ده كه غزوة بنى المصطلق در برابر ايدك وبينمزده شعاريمز يامنصور امت
كلمه سى ايدى معناسى دشمنه ظفر بولديك همان ديلديككى قتل واماته قيل ديمكدر وشعار نبوى يوم بدرده
دخى بو كلمه ايدى ويوم احدده امت امت كلمه سى ايدى وحضرت عايشه رضى الله عنها دن مرويدركه
رسول الله صلى الله عليه وسلم شعارمها جرينى يابنى عبد الرحمن وشعار خزرجى يابنى عبد الله وشعار اوسى
يابنى عبيد الله قيلديلر وغزوهٔ احزابده بركيجه ديديلركه اكر كفاره شبخون ايدرايسكز شعاريكز حم لا ينصرون
كلمه سى اولسون معناسى اعدا منصور اولميه جقلرين تأكيد ايچون حاميمه قسمدر ويوم حنين ده شعارلرى
يا اصحاب سورة البقرة ايدى حتى اصحاب كرام اول وهله ده انهزام ايله حربدن نكول اقدام اتدكلرنده رسول الله صلى الله
عليه وسلم آنلره لفظ مذكور ايله ندا ايدوب يا اصحاب سورة البقرة الى انا عبد الله ورسوله سائر اليوم ديديلر يعنى
اى اصحاب سورة البقره بكا طوغرو عودت ايديكز بن الله تعالينك جميع ابامده قولى ورسوليم بو يله تكلم ودشمنك
صدرينه طوغرو اقدام وتقدم ايدرلر ايدى ومسلمين صوت رسول اللهى كوش اتدكلرى آنده صوب سعادتلرينه
عود ورجعتله جوش وخروش ايلديلر وروايت اخراده يوم مزبورده شعارلرى حم لا ينصرون ايدى ومسلمين
جانب سعادتلرينه عودت اتدكلرى ساعتده اهل شرك روكردان هزيمت اولوب رسول الله صلى الله عليه وسلم
انهزموا ويس بيورديلر يعنى ياسينه قسم ايده رمكه منهزم اولديلر ولفظ مذكور قسمدركه خبر هزيمتلرين تأكيد
ايلديلر والحاصل شعار همان علامتدن عبارتدر وآنى وضع وتعيين وابستهٔ رأى امام المسلميندر لكن اول
بابده بطريق التفاؤل فوز وظفره دلالت ايدر بر كلمه اختيار وتأمل اتمك لا بدر زيرا رسول الله صلى الله
عليه وسلم فال حسنى سورلر واظهار سرور ايدرلر ايدى والله اعلم

باب الدعاء عند القتال يعنى غزا وجهاد اصحابى حين محاربه ده دعاء فتح ونصرت واعداء دينى قبل الحرب
دين اسلامه دعوته متعلق مسائل شرعيه بابيدر عبد الله بن ابى اوفى رضى الله تعالى عنهما دن مرويدركه
رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم اعداء دين ايله معركهٔ حربده ملاقات اتدكلرنده قبل القتال بو دعاء اجابت
استدعا ايله تضرع ومناجات ايدرلر ايدى اللهم انا عبادك وهم عبادك نواصينا ونواصيهم بيدك اللهم اهزمهم
وانصرنا عليهم يعنى يارب بزلر سنك قوللريكز وكفار دخى قوللركدر بزم وآنلرك نواصى اختيار يمز يد اقتداركده در
يارب بز حق اوزره آنلر باطل اوزره اولمغله آنلرى مهزوم ومكسور وبزلرى اوزرلرينه مظفر ومنصور قيل
بونده دليل واردر كه هر غازى عند القتال دعا وتضرعده جناب رسالتنه اقتدا اتمك كركدر زيرا مؤمن
بركت دعا ايله رزق ونصرتى استنزال ورفع انواع بلا ودفع شرور اعدايه كسب استيهال ايدر بناء على هذه الامور
هر خصوصده دعا وتضرع ايله مأمور اولمشزدر قال الله تعالى فليستجيبوا لى وليؤمنوا بى يعنى قوللرم
بكا رجاى اجابت قيلسونلر وبكا ايمان كتورسونلر وقال الله تعالى ادعوا ربكم تضرعا وخفية يعنى قوللرم
تذلل وناسدن اختفا ايده رك ربكزه دعا ايدك وانبيا ومرسلين صلوات الله على نبينا وعليهم اجمعين حضراتى
دخى اعدالرى اوزره بد دعا قيلدقلرى قرآن عظيمده اخبار وانها اولندى مثلا حضرت نوح عليه السلام
رب لا تذر على الارض من الكافرين ديارا دبو دعا قيلدقلرى اخبار واعلام اولندى يعنى يارب ارض اوزره كافرلردن
بر فردى ترك ايتميوب جمله سين اهلاك ايله وحضرت موسى وهارون وخليل عليهم الصلوات من الرب الجليل
دخى قهر اعدا ايله دعا ايلدكلرى آيات قرآنيه ده اظهار وابدا قيلندى جناب مؤلف ديركه مسلمين نيت حرب ايله
مشركينه مقابل اولدقلرنده ايكى صورت واردر برى اولدركه صيت اسلام ودعوت دار السلام آنلره الى الآن
بالغ اولمامش اوله وبرى دخى عكسيدر اكر بالغ اولمامش ايسه ابتدا آنلرى اسلامه دعوت اتمدكجه حرب وقتال
بو وجهله حلال اولماز لقوله تعالى وما كنا معذبين حتى نبعث رسولا يعنى بز عظيم الشان كمسنه يه عذاب ايديجى
اولمادق حتى بعث رسول ايله الزام حجت ايدنجيه دكين ورسول الله صلى الله عليه وسلم دخى امراء جيوشه بو يله
وصيت وابتدا كفارى شهادت توحيده دعوت ايدك ديو نصيحت بيوريرلر ايدى ووجه آخرى دخى واردر كه
كفار لئام بزم قتالمزى مجرد مالليرنى اغتنام وعيال واولادلرين سبى واقتسام قصدى ايله طمع خامه مبنيدر
ديو كاهيجه سوء ظنونه اقدام ايدرلر اكر قتالمز انجق احياء دين ايچون ايدوكين من اول الامر بيلسه لر من غير
حاجة الى القتال دعوت اسلامه اجابتلرى احتمالدر خصوصا عرض اسلامى تقديمده حكمت حسنه وموعظهٔ

مستحسنه ایله سبیل حقه دعوت مصلحتن تقویم واردر بنابرین دعوت اسلام ایله ابتدا وشروع طریق وجوب
ایله مشروعدر واکر دعوت اسلام آنلره بالغ اولمش ایسه آنلردن جزیه یی قبول وانقیاد جزیه ایدرلر ایسه محاربه دن
عدول ایده جکمز معلوملری اولمق واولمامق واردرا کر معلوملری دکل ایسه اعطاء جزیه یه دعوت اتمدکجه
آنلر ایله قتال اتمك کرکدر ورسول الله صلی الله علیه وسلم امرآء جیوشه بویله توصیه ایدرلر ایدی ومانع قتال اولان
اموردن بری دخی قبول جزیه در قال الله تعالی حتی یعطوا الجزیة عن ید وهم صاغرون وقبول جزیه ده
بعض احکام مسلمینی التزام ومعاملاتلرنده مسلمینه انقیاد والتیام واردر بوسببله معلوملری دکل ایسه ابتدا
عرض جزیه واجبدر مکر مرتدین وعربدن عبدهٔ اصنام مثللو کندولردن جزیه شرعا قبول اولنمیه جق
طائفه دن ایسه لر عرض جزیه یه حاجت یوقدر زیرا آنلردن انجق اسلام یاخود سیف قبول اولنور قال الله تعالی
تقاتلونهم او یسلمون یعنی مرتدیندن بنی حنیفه ایله قتال ایدرسز تا آنلر اسلامه کلنجیه دکین اکر بو طائفه
بعد عرض الاسلام ابا وامتناعه اقدام ایدرلر ایسه اعطاء جزیه عرض اولنمیوب همان قتال وقتللرینه
اقتحام اولنور وقبل دعوة الاسلام قتال وقتل اولنسه لر دخی قاتللری اولان مسلمین اوزره دیت وکفارتدن نسنه
الزام اولنماز زیرا دیت وکفارتك وجوبی اختلاف علماء اعلام اوزره دار الاسلام یاخود دین اسلام ایله احرازه منوطدر
یوقسه بدون الاحراز مجرد قتللرندن نهی شرعله واجب اولماز مثلا اهل حربك نسوانلرین واولاد صغارلرین
قتل اتمك شرعا ممنوع ایکن قاتللرینه دیت وکفارت واجب اولمدیغی کبی صورت مذکوره ده دخی واجب اولماز
نکته سی اولدرکه نهی شرعینك مقتضاسی انجق امر منهیدن کف وانتهادر ومحل نهی متقوم اولوب دیت وکفارت
لازم اولمق وراء انتهاده امر آخر وشارعدن دلیل مستقله موقوف ایدوکی مقرردر واکر بو طائفه یه دعوت اسلام
مقدما رسیده اولمش ایسه آنده مسلمین مخیرلردر دیلرلر ایسه من انذر فقد اعذر مثلنه امتثال وابلاء غدر ایچون
قبل القتال دعوت اسلام ایله انذار وتخویفه استعجال ایدرلر واکر دیلرلر ایسه مطلب مسلمین مقدما معلوم اعداء
دین اولدیغنه بناء بلا دعوة قتال وبولدقلرین قهر واستیصال ایدرلر وکاه اولور که تقدیم دعوتده تفویت فرصت ایله
مسلمینه لحوق ضرردن توهم اولنور بو صورتده من غیر دعوة حرب وقتاله اقدام وتقدمه ضرر شرعی یوقدر
اکرچه ابن عباس رضی الله عنهمادن رسول الله صلی الله علیه وسلم دعوت اتمدکجه کفاردن برقومه قتال اتمدیلر
وطلحه رضی الله عنه دن رسول الله صلی الله علیه وسلم مشرکینی اسلامه دعوت اتمدکجه قتال اتمزلر ایدی
قوللری روایت اولندی لکن آنك تأویلی امام محمد حضرتلرینك کتابنده تعلیل ایلدیکیدرکه رسول الله صلی الله
علیه وسلم اول کونلرده دین اسلامی هنوز کتورمشلردر بنابرین اکثر کفار نه یه دعوت اتدکلرندن خبردار دکللر ایدی
بو جهتله تقدیم دعوت ایدرلر ایدی وامام ابراهیمدن دخی بویله جه منقولدر حتی اهل دیلمی اسلامه
دعوت لازممیدر دیو اکا سؤال ایلدکلرنده اهل دیلم دعوتی بیلدیلر دیو جواب ویردی مرادی دیمکدرکه
بزم زمانمز حکم سالفده زمان نبوته مخالفدر وامام محمد قولاین مذکورینی وجه آخر ایله تأویل ایدوب
دیرکه یاخود التزام تقدیم دعوت واجب اولمیه رق رسول الله صلی الله علیه وسلم مجرد توبه وانابتلرین رجا وتطلب
اتدکلرندن علی وجه التألف والتحبب اوله اول قصهٔ مرویه یی کورمزمیسنکه رسول الله صلی الله علیه وسلم
بعد الدعوة مشرکین ایله قتال ایدوب نماز وقتی کلدککده صحابه ایله نمازی قیلوب موضع حربه عودت
ومرهٔ ثانیه ده ینه اسلامه دعوت ایدرلر ایدی بو دعوت ثانیه انجق تألفه محمول ایدوکی معلوم اصحاب عقولدر
وعطاء بن یسار رحمه الله دن مرویدرکه نبی اکرم صلی الله علیه وسلم علی بن ابی طالب رضی الله عنه جنابلرین
برمحله بعث ایدوب دیدیلرکیت وآرقه که باقمه یعنی امرمدن برشیئ ترك اتمه اول دخی یا رسول الله امر بکزنه در
وآنلره نه ایشلیه‌یم دیدکده بیوردیلرکه ساحه‌لرینه واروب نازل اولدیغك وقتده آنلرسنکله قتال اتمدکجه سن
انلر ایله قتال اتمه آنلر قتاله شروع ایدرلر ایسه سزدن برکسنه یی آنلر قتل اتمدکجه ینه سن قتال اتمه وسزدن برکسنه یی
دخی قتل ایدرلر ایسه اول مقتولی آنلره کوسترمدکجه ینه سن قتال اتمه وبوندن صکره ینه آنلره دیرسنکه لا اله الا الله
دیمکه میلکز وارمیدر اکر واردر دیرلر ایسه سن دیکه نماز قیلمغه میلکز وارمیدر اکر واردر دیرلرسه سن دیکه
مالکز یکزدن اخراج زکوته میلکز وارمیدر اکر واردر دیرلرسه آنلردن بشقه نسنه طلب اتمه والله باعلی الله تعالی
سنك یدك ایله برقوله هدایت قیلمق سنك حقکده اوزرینه شمس طلوع وغروب ایدن دنیا ومافیهادن افضلدر
وعند العقلاء ظاهر وهویدادرکه کفار حقلرنده حدیث مذکورده ذکر اولنان امهال وتأخیر علی وجه الایجاب
اولمیوب انجق علی قصد التألف والتسخیردر وعبد الرحمن بن عائذ رضی الله عنه دن مرویدرکه رسول الله

صلی الله

مطلب دیة اهل الحرب اذا قتلوا

صلی الله علیه وسلم برمحله عسکر بعث اتدکلرنده دیرلر ایدیکه ناس ایله تألف وقتالده تأنی وتوقف ایدیکز
واسلامه دعوت اتمدکجه اوزرلرینه هجوم واغاره اتمکز زیرا ارض اوزره مدر وو بردن یعنی اهل بادیه وحضردن
بر اهل بیت یوقدر الا آنلری بکا مسلم اوله رق کتورمکز اولادو نسالرین اسیر کتوروب رجاللرین قتل اتمکزدن
بکا احبدر وابی عثمان النهدی حضرتلری دیدیکه کنا ندعو وندع یعنی کاه کفاری اسلامه دعوت وکاه
دعوتی ترك ایدوب هجوم وغارات ایدر ایدك وقول مذکور دلالت ایدرکه دعوت وترك دعوت ایکیسی دخی محلنده
امر حسندر اکر اسلاملری مأمول ایسه مرة بعد اخری دعوت ایدرلر دکل ایسه بلا دعوة اوزرلرینه هجوم جائزدر
ومعنای مذکور رسول الله صلی الله علیه وسلمدن روایت اولنان حدیث شریفده شعله یاب بیان وظهوردرکه
نبی ذیشان علیه صلوات الرحمن حضرتلری ابی قتادة بن ربعی جنابلرین اون دورت نفر ایچنده غطغانه بعث
ایدوب شنوا الغارة علیهم ولا تقتلوا النسوان والصبیان بیوردیلر یعنی هر طرفدن اوزرلرینه هجوم ایدیك ونسوان
وصبیانی قتل اتمکز بعده معیتلرنده اولان راوی ابی قتاده نك حسن تدبیری بیاننده دیدیکه وقتا که غطغاندن کیجه
ایچنده بر حاضر عظیم یعنی حی جسیم اوزره هجومی قصد ایلدك ابی قتاده بزه خطبه ووصیته آغاز ایدوب
دیدیکه بن تکبیر اتدیکمده جمله کز بردن تکبیر ایدك وحمله اتدیکمده جمله کز حمله ایدك وطلبده امعان اتمکز
یعنی غنیمت اردنجه ایراق کتمکز بویله دیوب هر ایکی کسنه یی بربرینه الیف ورفیق ایلدی وتنبیه ایلدیکه برکسنه
مادام قتل اولنوب یاخود بکا عودت ایدوب خبرینی افاده اتمدکجه زمیل ورفیقندن مفارقت اتمسون وبرکسنه کلوب
بن اکا کیفیت رفقاسندن سؤال ایدرسم بیلمم دیمیوب البته بربرینی محافظه وحاللرین ملاحظه قیلسونلر راوی
مرقوم دیرکه درحال حاضر معهودی احاطه اتدیك اول اثناده برکسنه یا خضراه دیو صیحه ایلدی بن دخی
ایشیدوب تفاؤل برله البته بن برخیره اصابت ایده رم دیدم ورسول الله صلی الله علیه وسلم دخی بو مثللو فال خیر ایله
تفاؤل بیوریرلر ایدی حتی مدینه یه هجرت قصدی ایله حضرت ابی بکر رضی الله عنه ایله غاردن چیقدقلرنده
بریدة الاسلمی اوزره مرور وحضرت ابی بکری اول کسنه نك اسمی سؤال ایله مأمور ایلدیلر اول کسنه اسمم بریده در
دیدکده رسول الله صلی الله علیه وسلم بردلنا الامر دیدیلر یعنی امریمز بارد ولطیف اولدی واول کسنه اسلم
قبیله سندنم دیدکده سلمنا دیدیلر یعنی کفاردن یشدن سلامته ایریشدیك حدیث مذکوردن وصف مزبور
اوزره حسن تفاؤل جائز ایدوکی بزه معلوم اولمشدر ونقل اولنورکه مسلمین نهر جیحونی عبور اتدکلرنده برکسنه یی
ایشتدیلرکه غلامنه یا ظفر دیو ندا ایدر اول وقتده مسلمین تفاؤل ایدوب قد ظفرنا دیدیلر وبرآخر کسنه یی
دخی ایشتدیلرکه غلامنه یا علوان دیو ندا ایدر ینه مسلمین قد علونا دیدیلر وزید بن حارثه رضی الله عنه بر سریه
اوزره امیر ایکن غارت ابی قتاده نك نظیرینی راوی مذکور آندن دخی روایت ایدوب قصد اتدیکمز حاضره یعنی
قبیله یه غبش صبحده یعنی ضوء وظلامك حین اختلاطنده واصل اولدیق دیدی ورسول الله صلی الله علیه وسلم
بنی المصطلق غافل وحیوانلرین سقی ایله مشتغللر ایکن اوزرلرینه هجوم وغارت ومقاتللرین قتل وذریتلرین
اسر وسبیه مبادرت ایلدیلر وازواج مطهره دن جویریهٔ بنت الحارث رضی الله عنها اول سبیك ایچنده ایدی
واسامة بن زید رضی الله عنهما حضرتلرینه اهل ابنی اوزره علی الصباح هجوم وغارت بعده احراق بالنار ایله
تعذیبه مباشرتله تنبیه بیوردیلر وبو مقوله غارت وهجوم تقدیم دعوت اسلام ایله صورتیاب اولمیه جغی معلومدر
وحسن بصری رحمه الله دن مرویدرکه کفار روم ایچون قبل القتال دعوت اسلامه حاجت یوقدر زیرا آنلر
سوابق ازمانده دعوت اولنمشلردر دیدی وقول مذکوردن مرادی حضرت عیسی صلوات الله تعالی علی نبینا
وعلیه نصارای رومه محمد علیه الصلوة والسلام ایله تبشیر وبعث اولندقلرنده ایمان کتورملریله امر وتذکیر
ایلمشلردر دیمکدر کما قال الله تعالی ومبشرا برسول یأتی من بعدی اسمه احمد الآیة وبالله التوفیق
باب البرکة فی الخیل وما یصلح منها * یعنی فرسده اولان خیر وبرکتی تحقیق ومیمنتله رکوبه صالح اولنلرین اولمایانلردن
تفریقی متضمن باب در عبد الله بن عمر رضی الله عنهمادن مرویدرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم الخیل
فی نواصیها الخیر الی یوم القیامة بیوردیلر یعنی افراسك جبهه لرنده الی یوم القیام خیر واردر وخیر مذکور ایله مراد
غزا وجهاد وتخویف عدوی بدنهاددر کما قال الله تعالی ومن رباط الخیل ترهبون به عدو الله وعدوکم بو صورتده
حدیث شریفده اولان خیر ایله بالاخره فرسان مجاهدینه حاصل اولان ثواب واجر اراده اولنور نته کیم
حدیث آخرده واردر الخیل لثلثة لرجل اجر وهو ان یمسکها فی سبیل الله کلما سمع هیعة طار الیها یعنی اتخاذ
خیل اوچ طائفه ایچوندر برینه کوره اجر وثوابدر واجر وثواب دخی فی سبیل الله خیلنی حفظ وامساك ایدوب هر قچان

ابنی بضم الهمزة والقصر اسم موضع من فلسطین بین عسقلان والرملة

مطلب اوصاف الوان الخيل

اعداطرفندن برصوت هائل ايشتسه اكا قارشو پرواز اتمك ايله حاصل اولور ياخود خير مذكور ايله مراد فرسان
مجاهدينك واسطهٔ خيل ايله غنيمتدن برسهم مخصوصه استحقاق واستبداديدر والله تعالى ان ترك خيرا
الوصية نظم شريفنده ماله خير ايله تسميه قيلديغندن استحقاق غنيمت خير ايدوكى ظاهر اولور زيرا برمالدركه
اشرف جهات اولان جهاد ايله كسب اولنور بناء برين اوزرينه اسم خير اطلاق اولنور وصالح بن كيسان
حضرتلرندن مرويدركه رسول الله صلى الله عليه وسلم خير الخيل الشقر بيورديلر يعنى اتلرك افضلى اشقر اولنلريدر
ووصف اشقريت افراسده يلبسى وقويروغى ايله متبين اولور اكر بو ايكى محلى ياخود بالكز بريسى احمر ايسه
اشقردر واكر ايكيسى دخى سياه اولورسه اكا كميت ديرلر وعبد الله بن نجيح القيسى رضى الله عنه دن مرويدركه
رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرين ايشتدم ديديلر اليمن فى الخيل فى كل اقرح ادهم ارثم محجل الثلث
طلق اليمنى فان لم يكن فكميت على هذه الصفة اقرح اول آتدركه جبهه سنده مقدار درهم ياخود دخى اقل
بياض اوله واكر بياض مزبور فوق الدرهم ايسه اول آت اغردر وادهم سياه آتك اسميدر وارثم اول آتدركه
شفهٔ عليا سينك فوقنده بياض اوله ومحجل الثلث طلق اليمنى اول آتدركه اوچ اياغنده بياض اولوب انجق صاغ
اياقلرينك برنده اولميه مقابلى ارجلدركه صاغ اياقلرينك برنده بياض اولوب سائر اياقلرنده اولميه وبوارجل
ايله تشاؤم اولنوب نوع اوله رغبت ايله تيمن اولنور وتفاؤل مذكور زمان جاهليه ده بين العرب معروف ومشهور
اولوب رسول الله صلى الله عليه وسلم دخى كما كان ابقا وتقرير واعتقاد عوامى تصويب برله يمن وبركت
صفت سابقه ده اولان افراسده در ديو بيان وتفسير بيورديلر وروايت اولنديكه عمر بن الخطاب رضى الله عنه

مطلب حكم اخصاء الدواب

سعد بن ابى وقاص رضى الله عنه يه يازديكه لا تخصين فرسا ولا تجرين فرسا فوق الميلين يعنى آيغر آتى ايكدج اتمه
ياخود اتدرمه وآتى ايكى ميل مسافه دن زياده قوشمه ياخود قوشدرمه وبعض ناس حديث مذكورك ظاهرينه
تمسك واخصاء فرس مكروهدر ديوب كلا ملرين انكله تأييد قيلديلركه حضرت على رضى الله عنه جناب
رسالته اخصاء فرسدن سؤال اتدكده انما يفعل ذلك من لا خلاق له فى الاخرة بيورديلر يعنى فعل معهودى
انجق آخرتده نصيبى اولميان كمسنهلر ايشلرلر حتى ولامرنهم فليغيرن خلق الله آيت كريمه سين دخى بونكله
تأويل اتديلر يعنى ابليس ديديكه بن بنى آدمه البته امر ايده رم آنلر دخى خلق اللهى تغيير ايدرلر تفسير آيتده
وارد اولديكه تغيير خلق اللهدن مراد اخصاء دوابدر لكن بزم عندمزده مذهب صواب جواز اخصاء
دوابدركه زمان رسالتدن الى يومنا هذا من غير نكير ولا منكر بين الانام متعارف ومشتهردر وايكدجك اشترا
وركوبى ضرر شرعيدن عارى ايدوكنه اتفاق علما جارى اولمشدر ورسول اكرم صلى الله عليه وسلم حضرتلرينك
بووصف اوزره برفرسلرى دخى وارايدى اكر اخصاده كراهت اوليدى فعل مذكوردن ناسى زجر ايچون
شرا وركوبى دخى مكروه اولور ايدى وحديث عمر رضى الله عنه ده واقع اولان نهيك تأويلنى امام محمد
رحمه الله ذكر وتعليل ايلمشدركه صهيل خيل اعداىى ترهيب وتخويف ايدر ايكن اخصا صهيلنى ازاله وتخفيف
ايدر بو جهتله مكروه كور يلمشدر يوقسه ديمزده حرام اولديغندن دكلدر ونهى ثانيدن كه ولا تجرين فرسا
فوق الميلين قول شريفندن مراد فرسك وسعندن زياده قوشمق ياخود على وجه التلهى والتلاعب قوشمقدر
اما مسابقه بالافراس تعليم ايچون اولورسه اول كوزلدر انده ضرر يوقدر وعامر الشعبى حضرتلرندن
مرويدركه ان عمر بن الخطاب اجرى وسبق قول مذكورده سبق لفظى تخفيف وتشديد ايله روايت اولندى
تخفيفه كوره معناسى عمر بن الخطاب رضى الله عنه آت قوشدردى ورفيقنى كچدى ديمكدر وتشديده كوره
معناسى سبق اوزره قوشو تعبير اولنان صله واكرامى التزام ايلدى ديمكدر وافراسك تحملندن خارج مسافه يه
بالغ اولمدقجه مسابقه ده ضرر يوقدر منقولدركه رسول الله صلى الله عليه وسلم وابو بكر وعمر رضى الله عنهما مسابقه
ايدوب رسول الله صلى الله عليه وسلم سابق وحضرت صديق مصلى وجناب فاروق مثلث اولمشلردر ومصلى نك
معناسى رأس دابه سى پيشكاهنده كيدن ذاتك صلاء دابه سى يعنى ذنبى عندنده اولان كمسنه در وحديث مجاهدده
رسول الله صلى الله عليه وسلمدن وارد اولمشدركه قال لا تحضر الملائكة شيئا من الملاهى سوى النصال والرهان
يعنى ملائكهٔ كرام صورت ملاهيده اولان نسنهلردن نصال ايله رهاندن غيرى برشيئه حاضر اولمازلر نصال
رمى سهام ورهان مسابقهٔ خيل معنالرينه در وحديث ابى هريره ده وارددركه ان النبى عليه السلام قال لا سبق
الا فى خف او نصل او حافر يعنى خف ونصل وحافردن غيرى نسنهلرده مسابقه يوقدر وحافردن مراد فرس
وخفدن ابل ونصل دن رمى در وحديثده وارددركه رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرينك عضبا نام

وحضرت على رضى الله عنه دن نقل اولنان حديث دخى صحت تقديرى اوزره تأويل مذكوره مشعردر بازرك كتابده ذكر اولنمشدر

بر ناقه لرى وار ايدى قطعا آتى بردوه مسبقت ايده مز ايدى براعرابى ياشى ايكى ايله التى ميانده قعود اطلاق اولنور
بردوه سى اوزرنده كلوب عضبايى سبقت ايلديكده مسلمينه زياده كران كلدى اول حينده رسول الله صلى الله
عليه وسلم بيورديلركه ما رفع الله تعالى فى الدنيا شيئا الا وضعه يعنى الله تعالى دنياده برشيئ عالى قيلمدى الا
عاقبتده انى سافل قيلدى وبونلر كبى مسابقه على الاقدام دخى جائزدر زيرا امام زهرى رحمه الله تعالى صحابهٔ كرام
ميانلرنده مسابقه آتلرده ودوهلرده واقدامهلرنده اولور ايدى ديو روايت ايلدى ودليل آخر اولدركه اهل غزا
رياضت دوابه محتاج اولدقلرى كبى رياضت نفسلرينه دخى محتاجلردر حتى پياده ايكن طالب ياخود هارب اولاق
اقتضا ايتسه سرعت حركت موجب مشقت اولميه واهل مسابقه ميانهلرنده برجعل كه لسان تركيده اوكدل وقوشو

مطلب المحلل فى الجعل

ديدكلرى نسنه يى شرط ايدرلر ايسه اكا نظر اولنور اكر جعل مشروط بالكز برطرفدن اولوب احدهما آخره اكر سن بنى
كچرسك بن سكا شونسنه يى ويره يم اما بن سنى كچرسم سندن نسنه اخذ ايتميه يم ديرسه شرطلرى اوزره عقدلرى
استحسانا جائز واخذ جعله مستحق اولور زيرا حديثده المؤمنون عند شروطهم وارد اولمشدر يعنى اهل ايمان
شرطلرى عندنده موقوفلردر حقنده مخالف اولمدقجه شرطلرينه البته مراعات ايدرلر اما شرط مذكور
ايكى طرفدن ايسه بعينه قماردر وقمار حرامدر مكر بينلرنده برمحلل اوله صورت محلل اولدركه متسابقيندن
بشقه برشخص ثالث دخى اولوب شرط ايدرلركه اكر اول شخص ايكيسنى بردن كچرسه اكا برنسنه ويرهلر واكر
ايكيسى بردن آنى كچرلرسه نسنه سين الميهلر وبو ايكى دخى بينلرنده شرط آخر ايدهلر كه قنقيسى آخرى كچرسه
برنسنه سين اخذ ايده ايشته بو صورت جائز وجوازى سعيد ابن مسيب رحمه الله دن مرويدر لكن بشرط آنكه
محلل اولان شخص ثالث متسابقينى كچمك قابل اولان دابه اوزرنده اوله زيرا بويله اولمدقجه آنى اد خالده فائده
بولنما يوب شرطلرى ينه قمار اولمقدن خارج اوله مز وبو محلده شارح الكتاب امام سرخسى ذيركه شيخمز
امام شمس الائمة الحلوانى ديرايديكه طلبهٔ علوم بينلرنده جارى اولان شرطك دخى قول سابقه قياس ايله
جوازى ايله افتا اولنور مثلا ايكى طالب برمسئله ده اختلاف واستادلرينه قصد مراجعت اتدكلرنده احدهما آخره
اكر جواب استادم قولم ايسه بن سكا شونى ويره يم واكر سنك قولك ايسه سن بكا نسنه ويرمه ديو شرط
ايدرسه جائزدر واكر جانبيندن ايسه قماردر ووجه قياس اولدركه مسابقهٔ افراس جائز كوريلمك انجق جهادده تحصيل
ممارست ايچوندر بنا برين مباحثهٔ علميه ده دخى تعلم علومه تشويق واغرا ايچون جائز كوريلور وصفوان بن

مطلب ركض الخيل

عمرو السكسكيدن منقولدركه عمر بن عبد العزيز اصحاب سكسكى يه ركض الخيلدن يعنى آت قوشدرمقدن
نهى ايدوب نامه يازدى ومرادى نخاسلرك يعنى جانبازلرك ركضيدر وآنلرى دخى انجق بلا موجب دابه يى
اتعاب ايدن قوشدرمقدن ياخود طبيعت دابه نك خلافنه تكلفله قوشدرمقدن نهى ايلدى زيرا بونده تغرير
مشترى واردر وحرامدر ياخود مرادى ركض نخلى وجه التلهيدر وارهاب عدو ملاحظه سيله خيوله احسان
ايله بزلرمأمورلر ايكن على وجه التلهى ركضله اتعابلرى جائز دكلدر راوى مذكور ديركه عمر بن عبد العزيزينه
بركسنه يى مبزغ ايله دابه يه ركوب اتدرمسونلر ديو نهى ايلدى ومبزغ بعض جانبازلرك اتدكلرى كبى اول دمورلى
قمچيدركه آنكله دابه يى قوشديررلر وامر مذكور من غير موجب جرح حيوانه بادى وبعضا هلاكنه دخى مؤدى
اولمغله عمر بن عبد العزيز رحمه الله نهى ايلمشدر وكذلك عادت عرب اوزره ظاهر خفنده عند العقب نخس فرس
ايچون اتخاذ حديده اتمك دخى وجه سابقه بناء منهيدر وعمر بن عبد العزيز رحمه الله تعالى حضرتلرى جهاد
ياخود غيرى برغرض صحيح اولمدقجه ناسى ركض الخيلدن نهى ايدرلر ايدى والله الموفق * باب كراهية الجرس
يعنى اهل جهاد دابهلرينه چاك وچنقرق تعليق اتمارينك كراهتى محل تحقيقمدر كعب رضى الله عنه دن مرويدركه
مسلميندن برجيش اخراج اولنماز الا حق جل وعلا برملك بعث ايدركه دوابلرى حقنده ندا ايدوب اللهم اجعل
ظهورها شديدا وحوافرها حديدا ديهرك دعا ايدر يعنى يارب ارقهلرينى قوتلى وطرنقلرينى دمور كبى حدتلى قيل
انجق اوزرنده چاك بولنان حيوانه بويله دعا ايلمز وخالد بن معدان رضى الله عنه دن منقولدركه رسول الله
صلى الله عليه وسلم چاكلى بردوه كوروب تلك مطى الشيطان بيورديلر يعنى اشبو دوه شيطان بنه جكيدر
ونبى اكرم صلى الله عليه وسلم العير التى فيها الجرس لا تصحبها الملائكة بيوردقلرى ام حبيبه رضى الله عنها دن
منقولدر يعنى اول قافله كه ايچنده چاك بولنه ملائكه آنلره رفيق اولماز وبعض علما آثار مذكوره نك ظواهرى ايله
استدلال وغزا وسائر اسفارده دواب اوزره وضع جرس مكروهدر ديو قطع مقال ايلديلر وبوكه مماثل اقدام
اطفاله وضع خلاخل واتخاذ جلاجل دخى مكروهدر ديو ادعا وحضرت عايشه رضى الله عنها برخاتون كوردى

مطلب جواز الحدى

پانده اياغنده جلاجلي وار برصبي وارايدي اول خاتون بو صبيدن تنفير ملائكه ايدن نسنه يي نزع ايله ديكاتنه امر ايلدي ديو اثبات مدعا ايلديلر لكن بزم مذهبمزده آثار مذكوره نك تأويلي اولدر كه اتخاذ جرس غزاته كوره دار الحربده مكروهدر زيرا دشمنه شبخون مراد اتسه لر انذار صوت جرسله دشمن خبردار اولوب مقابله يه ابتدار ايدرلر ومسلمين سريه قليله ايسه اول صوتله دشمن محللرين بيلوب قتل واهلاك لرينه فرصت بولورلر بو صورتلرده اتخاذ جرس مشركيني جلب ودعوت ومسلمين اوزره سوق ودلالت اتمكنه معروض حكم كراهتدر اما دار اسلامده دابه صاحبنه اتخاذ جرسده منفعت اولمغله شرعا بأس ومضرتي يوقدر يعني جابجا مسلمين سفرلرنده صوت جرسله انتفاع ايدوب مثلا انكله ديده لرندن دفع خواب ويول غائب ايدن آنكله ملاقات اصحاب ايدرلر وبعض دواب دخي صوت جرسله كسب نشاط وسرعت سير ايچون تحصيل انبساط ايدرلر ومؤمنين خوف لصوصدن امين وجرسدن وجه مشروح اوزره منتفعين اولورلر ايسه اتخاذنده ضرر شرعي يوقدر واتخاذ جرس سوق جمال ايچون حدي ديدكلري نغمه نك نظيريدر واول ميان عربده معروفدر كما كان رسول الله صلى الله عليه وسلم دخي اذن وبرمشلردر حتى كيجه ايله سفرلرده كيتدكلرنده حاديلري حضور عاليلرنده حدي ايله نغمات ايدرلر ايدي بنا برين آنده دخي ضرر اولمديغي بو مستبين اولدي واقدام صبيانده اولان جلاجل اكر منفعت مقصوده ايچون اولميوب مجرد لهو ايچون ايسه محبوب ومستحب دكلدر واكر آنده بر منفعت مقصوده وار ايسه آنده دخي ضرر يوقدر والله اعلم

باب رفع الصوت * مؤلف الكتاب عليه رحمة الرحيم الوهاب ديركه وقت حربده رفع اصوات من جهة الدين مكروه ومنكور دكل ايسه ده علامت جبن وفشل اولمغله ممدوح ومشكور دكلدر لكن آنده تحريض قتال مثللو فائده وار ايسه بأس شرعي يوقدر يعني مبارزين رفع صوت ايله كاهيجه اكتساب مزيد نشاط وقوت وكاهيجه درون اعدايه القاء رعب وخشيت اتمك كبي منفعت اولورسه رفع صوتده شرعا بأس ومضرت يوقدر على ما قال النبي صلى الله عليه وسلم صوت ابي دجانة في الحرب فئة يعني هنكام حربده ابي دجانه نك صوتي بر جماعت عسكر مقامنه قائمدر وحسن بصري رضي الله عنه دن مرويدر كه رسول الله صلى الله عليه وسلم اوچ موضعده رفع صوتي مكروه كوريرلر ايدي عند قرأة القرآن وعند الجنائز وعند القتال وقيس بن عباد حضرتلرندن مرويدر كه اصحاب رسول الله صلى الله عليه وسلم اوچ موضعده رفع صوتي مكروه كوريرلر ايدي بري جنازه وبري قتال وبري ذكردر وذكر ايله مراد مجلس وعظدر وبو ايكي حديثدن سماع قرآن ياخود استماع وعظ وقتنده رفع صوتك كراهتي متبين ومتعين اولمشدر شارح الكتاب شمس الائمة السرخسي رحمه الله تعالى ديركه بيان سابقدن مستبين اولمشدر كه ادعاى وجد ومحبت ايدنلرك فعل وعادت واظهار حالتلري مكروهدر كه امر دينده اساس واصلي وباب زهدده بحث وفصلي يوقدر وبنه متبين اولور كه صوفيه نك عادتلري اولان عند السماع رفع صوت وتخريق ثياب مثللو اختراع وابتداعلرندن آنلري منع اتمك اولي الامر اوزره امر لازمدر زيرا اعمال مرقومه سماع قرآن ووعظ وقتنده مكروه ايكن صوفيه نك سماع نغمات هنكامنده اتدكلرين نه ظن ايدرسين وعند الجنائز رفع صوتله مراد نوحه وبكا اتمك واثوابي يرتوب يوزلرين طرملامقدر كه شرعا حرامدر ياخود مراد عند الجنازه مدحنده افراطدر واهل جاهليه بويله ايدوب حتى وقوعي رتبة محالده اولان اوصافله ميتي توصيف ايدرلر ايدي قال صلى الله عليه وسلم من تعزى بعزاء الجاهلية فاعضوه بهن ابيه ولا تكنوا الله اعلم مراد شريفلري ولي ميتي عزاء جاهليه ايله تعزى وتسليدن منع ايديكز وزجر اله ميتي سوء ذكر ايله مذمت اتمكز ديمكدر مترجم فقيرديركه شراح حديث بو خبر لطيفك معناى منيفن وجه آخر ايله دخي تعريف قيلديلر لكن تحريرنده برحسن تعبيره ظفرياب اوله مديغمدن تقريرندن اجتناب اولندي

مطلب اعتذار مترجم في ترك شرح الحديث

مطلب رفع الصوت عند الجنائز

مطلب النهي عما نفعله المتصوفة

مطلب عمامة السوداء

باب العمائم في دار الحرب * صاحب الكتاب رحمه الله تعالى ديركه وقت حربده وغيريده صارق صارنمق خصال مسلميندن برخصلت حسنه در زيرا عمائم طائفه عربك تاج ابتهاجلريدر قال صلى الله عليه وسلم تعمموا تزدادوا حلما يعني باشكزه عمامه وضع ايديكزتا كه حلمكز مزداد اوله ورسول الله صلى الله عليه وسلم مكه يه يوم فتحنده سر سعادت افسرلرنده دستار سياه اولديغي حالده دخول ايلدكلرندن بزه لايح اولديكه لبس عمامه لاسيما عمامه سودا برخصلت حسنادر وابن عمر رضي الله عنهمادن مرويدر كه رسول الله صلى الله عليه وسلم عبد الرحمن بن عوف رضي الله عنهي دعوت ايدوب حاضر اول سني برسريه يه سرعسكر ايدوب بعث ايده جكم ديديلر وابن عمر رضي الله عنهما حديث مذكوري سرد وتفصيل ايدوب ختامنده تذييل براه ديديكه عبد الرحمن بن عوف او زرنده برعمامه وار ايديكه كندو باشنه صارمش ايدي همان رسول الله صلى الله عليه وسلم آني دعوت وحضور عاليلرينه اقعاد ايدوب يد بيضا لريله عمامه مرقومه يي كورا بعد كور بوزوب نزد عنايتلرندن برعمامه سودايي رأس شريفنه

مطلب ارخاء ذنب العمامة

مطلب كيف ينقض العمامة

واهل تبعه ظاهر دركه تفسير بيضاوي وكشافده لو مجملا تفصيل ومذهب عطادن بعض اجوبه دخي نسجيل اولنمشدر منه

تخصيص ايله تعميم وبرطرفن بين الكتفين ارخا ايله حسن تنظيم بيوروب هكذا فاعتم يا ابن عوف ديديلر يعني يا ابن عوف عمامه كي اشته بويله تنظيم قيل وفعل مذكور ايله انجق سرعسكر مبر ورلرينه قصدا كرام وبين الاصحاب كرامت مشروحه ايله اني ممتاز وبنام ايلديلر وبو حديثده فعل رسالتپناهيده واقع اولديغي اوزره ارخاء طرف العمامة بين الكتفين مستحب ايدوكنه دليل ساطع واردر وبعض علما اول طرف مرسلي برشبر ايله تقدير وبعضيلر دخي وسط ظهره وبعضيلر موضع جلوسه واصل اوله جق مقدار ايله تحرير ايلديلر وبينه حديث سابقده دليل آخر واردر كه لف عمامه سين تجديد ايدن كمسنه عمامه سين باشندن بردن رفع اتمك ياخود قلنسوه دن بردن نزع اتمك لايق دكلدر بلكه لف ايتديكي منوال اوزره تدريجله نقض اتمك سنت نبويه يه مطابقدر زيرا رسول جليل عليه التحية والتبجيل حضرتلري عمامة ابن عوفي بويله جه نقض وتحليل ايلديلر وصورت مذكوره نشر طومار مطوي منزله سنده در بنا برين نشر تدريجي همان دفعة واحدة نشر ايدوب بره براقمقدن اولي وانسبدر

باب القتال في الاشهر الحرم * مرويدركه سليمان بن يسار رحمه الله دن اشهر حرمده كه رجب وذو القعده وذو الحجه ومحرمدر مسلمين ايچون قتال مشركين جائزميدر ديو سؤال اولندقده نعم جائزدر ديدي وبزدخي بو قولي اخذ ايدرز لكن عطا حضرتلري فاذا انسلخ الاشهر الحرم فاقتلوا المشركين نظم كريمي ايله استدلال وجائز دكلدر ديو قطع مقال ايلدي يعني اشهر حرم منسلخ اولدقده مشركيني بولديغكز محلده قتل ايديكز لكن بزلر ديرز كه دليل مذكور منسوخ العمل وناسخي وقاتلوا المشركين كافة يعني مشركينه عموما قتال ايديكز دخي وقاتلوهم حتى لا تكون فتنة يعني كفار ايله قتال ايديكز تا اثر شرك مضمحل اولنجيه دكين نص اجلاريدر وبعض علماء كرام وجه آخر ايله التزام الزام ايدوب فاقتلوهم حيث وجدتموهم ذكر جليلي هر زمان ومكانده اباحت قتال مشركينه ادل دليلدر وعطا حضرتلرينك استدلال ايلديكي فاذا انسلخ الاشهر الحرم قول شريفندن مراد بعض كفار ايچون مدت معاهده تعيين اولنان زمانك انقضا وانتهاسيدر يوقسه اشهر حرمده حرمت قتالك بيان وانهاسي دكلدر ديو توجيه كلام ايلديلر ونصين سابقيندن قطع نظر روايت صحيحه ايله مضبوط اهل سيردر كه رسول الله صلى الله عليه وسلم فتح طائف ايچون محرمدن آلتي كون مرورنده غزو وجهاد ونصب منجنيق ايله تضييق ومحاصره يه اجتهاد ايدوب ماه صفرده فتح وتسخير ايله مظفر اولديلر وبونك كبي بين الفحول تلقي بالقبول قيلنان سنت مشهوره ايله جواز نسخ الكتاب مسلم ارباب الباب در والله اعلم بالصواب

باب هجرة الاعرابي * حسن بصري رحمه الله تعالى ديمشدر كه اعرابينك هجرتي انجق دفتر مجاهدين اسمني جمع وتدوين اتمكله حاصل اولور وابتداء اسلامده جمله عربان ترك اوطان ايله مدينه منوره يه هجرت اتمك فرض ايدي قال الله تعالى والذين امنوا ولم يهاجروا ما لكم من ولايتهم من شيء حتى يهاجروا يعني اول كمسنه لركه ايمانه كلوب هجرت اتميه لر آنلرك تولي امورلرندن سيزك ايچون برنسنه يوقدر تا آنلر هجرت ايدنجيه دكين وقال عليه السلام ثم ادعوهم الى التحول الى دار المهاجرين فان ابوا فاخبروهم انهم كاعراب المسلمين يجري عليهم حكم الله الذي يجري على المسلمين وليس لهم في الفيء ولا في الغنيمة نصيب يعني رسول الله صلى الله عليه وسلم جنابلري طائفه اعرابه ارسال ايلدكلري صحابه سعادتمآبلرينه امر ايلديلر كه بعده آنلري دار مهاجرينه تحوله دعوت قيلك اكر امتناع ايدرلر ايسه آنلره اعلام قيلك كه اعراب مسلمين مثللو اولورلر سائر مسلمين اوزره جاري اولان احكام شرعيه آنلرده دخي جاري اولوب فيء وغنيمتدن آنلره نصيب يوقدر ومذهب حسن رحمه الله تعالى اولدر كه فرضيت هجرت نسخ اولنمادي واعرابدن اسلامه كلن كمسنه اوزرينه واجبدر كه نامني دفتر اهل غزاده كتب اتدرمكله شرف هجرتي كسب ايده وحسن رحمه الله جنابلرينك ذكر ايلديكي وقتلرده مقصود بالهجرة انجق قتال اتدي يوقسه دار الهجرته تحول وانتقال دكل ايدي اما اكثر علما قوللري اوزره فرضيت هجرت يوم فتح مكه ده نسخ اولندي لقوله عليه السلام لا هجرة بعد الفتح انما هو جهاد ونية يعني فتح مكه دن صكره هجرت يوقدر انجق آنك بدلي جهاد واخلاص نيتدر وقال عليه السلام المهاجر من امتي من هجر السوء او قال ما نهى الله عنه يعني امتمدن مهاجر اول كمسنه در كه سوء اعمالي ترك ايده ياخودشك راوي اوزره الله تعالينك نهي ايلديكي نسنه يي ترك ايده وبو معنايه امام محمد رحمه الله اشارت ايدوب ديمشدر كه براعرابي امصار مسلميندن برمصري وطن اتخاذ ايتدكده ديوان غزاته التحاق اتسون اتمسون اعرابيتدن خروج واهل امصاره ولوج اتمش اولور وتوطن امصار شرط قيلنمق دخي انجق تعلم شعائر اسلامه كسب اقتدار ايچوندر اكر قبيله سي ايچنده ايكن تعلم مذكوره علاج بولورسه انكيچون ترك ديار وتوطن امصاره احتياج يوقدر همان لازم اولان علم حالي تعلم

درجه سنه خارج اولد قده رتبهٔ اعرابیدن یعنی الله تعالی اینك واجدر ان لا یعلموا حدود ما انزل الله
علی رسوله قول شریفنده اعرابی وصف ایلدیکی مضیق جهالتدن خارج اولور

مطلب الصدقة على المشرك

باب صلة المشرك * یعنی اهل شرکه صله واکرام جائز اولد یغنه متعلق مبحث ودقامدر ابن مروان خزاعی رحمه الله دن مرویدر که مجاهد حضرتلرینه اهل شرکدن برشخص وار در بیمزده قرابت و بنم آنده براز مالمده واردر اول مالی اکا هبه ایده یمی دیدم بلی هبه واکرام قیل دیدی بزلر دخی بوقولی اخذ ایدوب دیرزکه مسلم اولان کمسنه قریب و بعید حربی وذمی اهل شرکه اکرام اتمکده ضرر یوقدرز یراسلمة بن الاکوع رضی الله عنه دیدیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم ایله صلوة صبحی قیلدم ناکاه کتفیمه بینمده برمس کبی حس ایدوب کیرو باقدیمکه رسول الله صلی الله علیه وسلم در یاسلمه ام قرفه نك قیزینی بکا هبه ایدرمیسین بیوردیلرنعم یارسول الله دیبوب هبه ایلدم اخذ ایدوب خاللری حزم بن ابی وهبه ارسال ایلدیلر حال بوکه حزم مشرك واول قیز دخی مشرکه ایدیلر ورسول الله صلی الله علیه وسلم اهل مکه قبل الفتح مبتلای قحط اولدقلرنده مکه یه بشیوز التون بعث وتوجیه واول مبلغی ابی سفیان بن حرب ایله صفوان بن امیه فقراء مکه یه توزیع اتملریچون یدلرینه تسلیم اولنمغه امر وتنبیه بیوردیلر وصولنده ابی سفیان وصفوان اخذ وقبول ایدوب محمد بونکله انجق شبان قریشی خدعه ایله جلب ایلمك مأمول ایدر دیدیلر وهم صلهٔ رحم عند کل عاقل وفی کل مذهب حق او باطل برامر محمود

مطلب قبول هدية المشرك وعدمه

واهدا الی الغیر مکارم اخلاقدن معدوددر وقال علیه السلام بعثت لاتمم مکارم الاخلاق یعنی بن مکارم اخلاقی تکمیل وتتمیم ایچون بعث اولندم بناء علی ذلك مسلمین ومشرکین اوزره بذل احسان امر مستحسن ایدوکی بزه نمایان اولدی و بوند نصکره کعب بن مالکدن مرویدر که عامر بن مالك ابو البرآء حال شرکنده مدینه یه کلوب جناب رسالته ایکی فرس وایکی حله اهدا ایلدکده بن مشرکك هدیه سین قبول اتمم دیدیلر مع هذا رسول الله صلی الله علیه وسلم هدایای مشرکینی قبول بیوردقلری روایت اولندی وعمرو بن امیه الضمری یدیله ابی سفیانه حال شرکنده تمرهٔ عجوه اهدا واندن سختیان اهداسنی اراده بیوردیلر وابوسفیان دخی هدیهٔ نبویه یی قبول ومقابلنده اهداء ادیم ایله سعی مقبول ایلدی و برنصرانی دخی حضرت رسالته حریر براق اهدا ایلدکده هدیه سین قبول بیوردیلر وعیاض بن جماد المجاشعی دخی پیشکاه سعادتلرینه هدیه کتوردکده یاعیاض اسلامه کلدیکمی دیو سؤال ایلدیلر کلدیم دید یکنده بیوردیلرکه ان الله تعالی نهانی ان اقبل زبد المشرکین یعنی الله تعالی بنی عطیهٔ مشرکینی قبولدن نهی ایلدی وامام زهری دخی رسول الله صلی الله علیه وسلم هدیهٔ مشرکینی قبولدن نهی اولندیلر دیو ذکر ایلدی لکن نقول مذکوره میاننده تعارض استشعار اولنمغله عدم قبوله دلالت ایدنلرك تأویلی برقاچ وجهله اعلان واشعار اولندی بری بودرکه هدیه سی رد اولندقده ایمانه کلمسنی امید اتدکاری مشرکدن قبول بیورمدیلرکه هدیه سی قبول اولنمق داعیه سی ایمانه باعث اوله وبری دخی اولدرکه بعض ناکسان هدیه سینك عوض ومقابلنه طامع اولوب بذل بدل مثلی ایله مکافاته دخی قانع اولمیوب انجام کاری هل من مزید ایله تعجیزه راجع اولور و بومعنایی بیان لقد هممت ان لا اقبل هدیة الاعراب حدیث شریفنده وروایت اخراده لا اقبل الهدیة الا من قریشی او ثقفی خبر لطیفنده ظاهر ونمایاندر یعنی تحقیق هدیهٔ اعرابی قبول اتمك قصد اتدم وقریش ایله بنی ثقیفك غیریلرندن هدیه قبول اتمم و توجیه مذکوری مؤید روایت اولندیکه ذکری سبقت ایدن عامر بن مالك ایکی فرس اهدا ایلدیکه ایچندن بریسی فی الاصل رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك ملکلرنده ایکن بعض حروبده ایادی کفاره دوشمش ایدی ینه رسول الله صلی الله علیه وسلم اکا هدیه سندن زیاده عوض و یرمشلر ایکن دخی زیاده استمکه باشلدی حتی رسول الله صلی الله علیه وسلم خطبه لرنده دیدیلرکه ما بال اقوام یهدون الینا ما نعرفه انه لنا ثم لا یرضون منا بالمکافاة بالمثل یعنی اول قومك حال وشانلری نه درونه اتمك استرلرکه کندو مالمز ایدوکنی بیلدیکمز نسنه یی بزه اهدا ایدرلر ینه مکافات مثلنه بزدن قناعت اتمزلر ووجوهدن بری دخی اولدرکه هدیهٔ عامری عدم قبوللری اکا مبنیدرکه بابا سی اصحاب رسول اللهدن یتمش نفر ذواتی تأمین ایدوب جار قیلمش ایکن قومی جمله سنی قتل ایلدیلر وآنلر اصحاب بئر معونه درکه قصهٔ معروفه لری واردر بنا برین رسول الله صلی الله علیه وسلم هدیه سین رد ایلدیلر بعده امام محمد رحمه الله تعالی دیدیکه امیر جیش هدایای مشرکینی قبول ایکروهدر رواکر آلورسه فیء مسلمین قیلق کرکدر وعلماء اعلام قول مذکورده بحث وکلام ایلدیلر بعضیلری دیدیلرکه مرادی کراهت تحریم دکل بلکه تنزیهدر زیرا قبول هدیه ده مشرکین ایله الفت ومحبتندن امین اولنماز حدیث شریفنده الهدیة تذهب وحر الصدر واقع اولمشدر یعنی هدیه صدرده اولان غیظ

لکن خطبهٔ مذکوره دن قبول هدیه فهم اولنمغله سیاق وسباقه منافی کورینور اما تعویض قبل القبول یاخود رد بعد القبول محتمل اولمغله توفیق ممکندر والله اعلم منه

وعداوتی کیده رر و برلر ایسه کفاره غلظت وخشونتله مأمورلرز قال الله تعالی ولیجدوا فیکم غلظة یعنی کفار سزلرده غلظت وخشونت بولسونلر و بعضیلری دیدیلرکه مرادی هدیه یی مخصوص امیرك اولمق اوزره قبول حلال اولمازاما غنائم مسلمینه الحاق اوزره قبولی جائزدر زیرا اکا عزت ومنعه سندن ناشی هدیه و یریلر امیرك ایسه تمتع وتمتعی نفسی ایله دکل بلکه انجق مسلمین ایله در ورؤساء عسکردن برینه کلن هدیه دخی بویله در اما مشرکین مسلمیندن برشجیع مبارزه اهدا ایلسه لر یالکز کندو آلور زیرا آنك عزتی نفسنده اولان شجاعتله در و رسول الله صلی الله علیه وسلم حقلرنده دخی بویله در مشرکیندن کلن هدیه نفس نفیسلرینه مخصوصدرز یرا عزت وقوتلری مسلمین ایله دکل بلکه بالعکسدر قال الله تعالی والله یعصمك من الناس یعنی یا محمد الله تعالی سنی ناسدن حفظ ایدر سکا ضرر ایرشدیره مزلر علی الخصوص هدیه لرین قبول ایله کفاره میل خاطرلری دخی توهم اولنماز بناء علی هذا الوجه المقبول بعض احیانده هدیه لرین قبول ایلدیلر وصحابهٔ کرام وصکره کلن علماء عظام

مطلب قبول الهدية من امراء الجور

امراء جوردن جواز قبول هدیه ده اختلاف اوزره قیام ایلدیلر ابن عباس وابن عمر رضی الله عنهم مختارکبی ستمکاردن کلن هدیه یی اخذ واعتبار ایدرلر ایدی اما ابوذر وابو الدرداء رضی الله عنهما قطعا تجویز اتمزلر ایدی حتی امرادن بری ابی ذر رضی الله عنهه یوز التون اهدا ایلدکده هر مسلم بولدکلو نسنه اهدا قیلدیمی دیو سؤال ایلدی و یریلمدی دیدکلرنده رد ایدوب کلا انها لظی نزاعة للشوی دیدی یعنی قبول ایله بکا ابرام اتمه زیرا بوهدیه لهیب ناردرکه انسانك جلد رأسنی نزع ایدیجیدر علی طریق الاقتباس بویله سویلدی وعلی بن ابی طالب رضی الله عنه دن مرویدرکه سلطان حلال وحرامدن اخذ وجمع ایدر اکر سکا برنسنه و یریرسه اخذ ایله سکا حلالدر و بو بابده حاصل مذهبمز اولدرکه اکر امیر ستمکارك اکثر مالی رشوت وحرامدن ایسه سکا و یردیکی وجه حلالدن ایدوکی معلوم اولمادقجه قبول جائزه سی جائز اولماز واکر تجارت وزراعت صاحبی اولوب اکثر مالی حلالدن ایسه سکا و یردیکی حرامدن ایدوکی معلوم اولمادقجه قبول هدیه وعطیه سنده ضرر شرعی یوقدر ورسول الله صلی الله علیه وسلم بعض مشرکینك هدیه سین قبول بیورملرنده مذهبمزه دلیل معقول وسند منقول واردر وبالله التوفیق

باب المبارزة * یعنی مجاهد بنفسه میدان محاربه یه اقتحام واعدادن اقرانی ایله مقابله ومقاتله یه اقدامه متعلق کلامدر انس بن مالك رضی الله عنه دن روایت اولندیکه باب الاماره ده ذکری سبقت ایدن قرنداشی براء بن مالك رضی الله عنه مریض ایکن عیادته سنه واروب آنی وحدتنده تغنی ایدر بولدی اکا عتاب کونه تغنی می ایده یورسین دیدکده جوابنده مسلمین ایله مشارکت اتدیکیم قتالدن بشقه یالکز کندی یدمله یتمش طقوز کافر

مطلب جواز التغني في وحدته

قتل ایلدم شمدی رتبهٔ شهادتدن حرمان برله فراشمده می فوت اوله جغم دیو خشیتمدن دفع وحشت ایچون تغنی ایده یورم دیدی بو اثر جلیلده انسان وحشتنی دفع ایچون یالکز جه تغنی اتمك جائز ایدوکنه دلیل واردر زیرا براء بن مالك رضی الله عنه زهاد اصحابدن اولوب پیغمبر والاجناب لو اقسم علی الله لابره قول شریفی ایله مدح وثناسین اشراب بیورمشلر ایکن مریض اولوب یالکز قالدقده تغنی ایله دفع اضطراب ایدر ایدی لکن انس رضی الله عنه طور مذکوری استبعاد ایله اعتراض وانکار اتدکده براء رضی الله عنه دخی تغنیدن قصدی انجق دفع وساوس نفسانیه اولوب تلهی قصد اتمدیکین بیان برله اعتذار ایلدی زیرا رتبهٔ شهادت رجاسنده ایکن مرض معهودی ایله فراشنده فوت اولمادقدن توحش وتوهم ایدوب برای تسلی تغنی وترنم ایلدی بوجهتله صورت مذکوره ده جواز تغنی بزه معلوم وعلی طریق اللهو اولان مکروه ایدوکی مجزوم اولدی علی ما قال علیه السلام انهاکم عن صوتین احمقین فاجرین صوت الغناء فانه مزمار الشیطان وخمش الوجوه وشق الجیوب ورنة الشیطان یعنی ای امت واصحابم سزی ایکی احمق وفاجر اولان صوتلردن نهی ایده رم بری صوت تغنیدرکه مزمار شیطاندر و بری دخی یوزین طرملایوب جامه سین چاك ایده رك رنهٔ شیطاندر یعنی عند المصیبه رفع صوتدر بوندنصکره روایت صحیحه ایله مثبتدرکه براء بن مالك رضی الله عنه بری وعافیتله مرض مرقومدن
نائل صحت ودلخواهی اوزره بعض غزواتده واصل مرتبهٔ شهادت اولمشدر

باب من قاتل فاصاب نفسه * یعنی اثناء قتالده سلاحی کندویه اصابتله نفسنی اهلاك ایدن مقاتله متعلق مسائلدر امام مکحول رحمه الله دن منقولدرکه صحابهٔ کرامدن بریسی اعدادن برینی ضرب ایده جك ایدر ایکن خطا ایدوب سلاحی کندو ایاغنه اصابت ومجموع دمی جریان اتمکله فوت اولوب رسول الله صلی الله علیه وسلم نمازینی قیلدیلر اصحاب کرام یارسول الله بوشهیدمیدر دیدکلرنده نعم وانا علیه شهید بیوردیلر یعنی بلی شهیددر و بن دخی شاهدم ومعنای حدیث انجق آخرتده نیل درجات جهتیله شهیددر دیمکدر یوقسه دنیاده غسل وتکفین

اولنوب نمازی قیلنورز یرا غسل اولنمیان شهید اولدر که فعل عدو ایله قتل اولنه و بو ایسه کندو فعلی ایله قتل اولندی
لکن عن قصد اولمامغله معذور در بنا برین حکم آخرتده شهید اولوب حکم دنیاده موتای مسلمین معامله سی قیلنور
نظیری المبطون شهید والنفساء شهید والمرأة التی تموت بجمع لم تطمث شهید حدیث شریفیدر یعنی اسهال لدن
فوت اولان شهید و نفاسدن فوت اولان عورت شهید وشول عورتکه آنده حمل یاخود بکارت مجتمع و غیر منفصل اولوب
بکر وطیء ایله وحامل وضعله تدمیه اولنمادین فوت اوله اولدخی شهیددر یعنی بونلر احکام آخرتده شهیدلردر
بوقسه احکام دنیاده دکللردر بعده مشایخمز نفسنی سلاحله عمدا قتل ایدن کمسنه نك نمازی قیلنورمی
اختلاف ایلدیلر و بو کتابده آنفا مخطیء مذکور حقنده نقل اولنان دلیلدر که عمدا نفسنی قتل ایلسه نمازی
قیلنماز خصوصا ابوهریره رضی الله عنه روایت اتمشدر که قال النبی صلی الله علیه وسلم من قتل نفسه
بحدیدة فحدیدته بیده یجاء بها نفسه فی نار جهنم خالدا مخلدا ومن تردی من موضع فهو یتردی فی نار جهنم خالدا
مخلدا ومن شرب سما فمات فهو یشربها فی نار جهنم خالدا مخلدا یعنی اول کمسنه که نفسنی بر حدیده ایله قتل
ایده نار جهنمده حدیده سی یدنده انکله نفسنی ابد الاباد ضرب وجرحله تعذیب اولنور واول کمسنه که بر مکان
مرتفعدن نفسنی القا ایله اهلاك ایده اولدخی نار جهنمده ابدی انکله عذاب اولنور واول کمسنه که شرب سم
ایله فوت اوله نار جهنمده ابدی شرب سم ایله عذاب اولنور شارح الکتاب امام سرخسی رحمه الله دیرکه
شیخمز امام حلوانی دیرایدیکه بنم عندمده اصح اولان نمازی قیلنوب وقبل الموت توبه ایدرسه قبول اولنمقدر
لقوله تعالی ویغفر ما دون ذلك لمن یشاء یعنی الله تعالی مادون الشرکی دیلدیکی قوللری ایچون عفو ایدر
وحدیث مذکور قتل نفسنی حلال اعتقاد ایدنلر حقنده در دیو تأویل اولنور نته کیم سباب المؤمن المسلم
فسق وقتاله کفر حدیثی مستحل ایله تأویل اولندیغی کبی وقاضی امام علی السغدی رحمه الله تعالی حضرتلرین
ایشتدم دیرکه عندمده قول اصح اولدر که نمازی قیلنماز لکن توبه سی مقبوله اولمدیغندن دکل بلکه کندو
نفسی اوزره باغی اولوب و باغی اوزره نماز قیلنمادیغندندر وسلمة بن الاکوع رضی الله عنه دن مرویدر
دیدیکه عامر بن سنان بن الاکوع رضی الله عنه بر یهودیی سیف ایله ضرب وایاغن قطع اتدکدنصکره سیفی
کندو اوزرینه رجوع ونفسنی جرح ایدوب فوت اولمش ایدی دیدیمکه یارسول الله اسید بن حضیر البته عامر بن
سنان بن الاکوع حقنده عملی خبط اولدی دیور اول وقتده رسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیلرکه کذب
من قال ذلك ان له لاجرین جاهد مجاهدوانه لیعوم فی الجنة عوم الدعموص یعنی عملی خبط اولدی دیین کذب
ایلدی البته آنك ایچون ایکی قات اجر وثواب واردر زیرا هم صابر وهم مجاهددر والبته اول جنت ایچنده شول
غدیرما ایچنده دعموص دیدکلری سیاه بوجك نه کونه سباحت ایدرسه او بلجه سباحت ایدر و بزدخی بو قولی اخذ
ایدوب دیرز که اول کمسنه مصاب اولدیغی محنتده معذور وعملی اوزره مثاب ومأجوردر زیرا قتل کافره علی وجه
المبالغه جاهد وسیفی کندو اوزره رجوع وجرح اتدکده الی الوفات صبر ایله مبتلای مصائب وشداید
اولمشدر بو جهتله جاهد صابر وصابرینه اجر وثوابلری بغیر حساب ایفا اولنه جغی نص قرآن ایله ظاهردر
ان له لاجرین قول شریفنك معنای منیفی بودر مؤلف الکتاب رحمه الله دیرکه مسلمیندن ایکی سریه اثناء
لیلده بر برینه مقابله واقتران وهر بری آخری حقنده مشرکدر دیو کمان بر له همان مقاتله یه آغاز و طرفیندن یاخود
طرف واحددن بعض مقتول وقوعندنصکره افتراق وامتیاز ایدوب بعده کیفیته عالم اولسه لر کمسنه اوزرینه
دیت وکفارتدن نسنه لازم اولماز زیرا سریتین مزبورتیندن هر بری مباح اولان دفع صائله مباشرت وسریهٔ
اخرایه قصد ومبادرت ایدوب سریهٔ اخری دخی نفسندن دفع صائل ایچون قتال وقتله مستعجل اولدی
ودفع مذکور شرعا انسانه واجب اولمغله دیت وکفارتدن بر نسنه یی موجب اولماز و بو بابده اصل اصیل جابر بن
عبدالله رضی الله عنهمادن روایت اولنان اثر جلیلدر دیمشدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینك
خندقدن ایکی طلیعه لری خروج ایدوب اثناء لیلده بر برینی بیلمیوب انجق دشمن اعتقاد ایدرك ملاقات
ومقاتله یه ابتدار ایله ایچلرنده وافر مجروح ومقتول بدیدار اولدی بعده شعار اسلام ایله ندا اتدکلرنده بر برینی
بلوب ال چکدیلر وخصوص مرقومی جناب رسالته ذکر اتدکلرنده بیوردیلرکه جراحاتکم فی سبیل الله ومن قتل
منکم فهو شهید یعنی یاره لریکز فی سبیل الله در انکله مأجورلرسز وایچکزدن قتل اولنان شهیددر لکن
مسلمیندن بر طائفه مشرکین ایله قتال ایدر ایکن بر مسلم مسلم آخری مشرك ظنی ایله قتل ایدوب یاخود مشرك
قصدی ایله رمی اتدکده سهمی بر تقریب ایله عودت ومسلمه اصابتله قتل ایلسه قاتل اوزره دیت وکفارت

مطلب حكم من قتل نفسه عمدا

مطلب تقاتل طائفتان من المسلمين يظن كل ان صاحبه من المشركين

لازمدر زیرا صورت مفروضه قتل خطا صورتیدر وآنده دیت وکفارت نص ایله واجبدر و بونده اصل ودلیل
روایت قیلنان خبر جلیلدر که یوم احدده حذیفه رضی الله عنهك پدری یمان رضی الله عنه اوزره مشرکدر
ظنی ایله سیوف مسلمین تعاقب ایدوب آنی قتل ایلدیلر رسول الله صلی الله علیه وسلم وجوب دیتله حکم اتدکلرنده
حذیفه رضی الله عنه اول دیتی قاتللرینه هبه ایلدی و بو صورتله صورت سابقه بینلرنده فرق اولدر که بو صورتده
مقتولك قاتلنه سوء قصدی اولمامغله کندو حقنده حرمت نفسی باقیه در اول جهتدن دم مقتولی هدردن
صیانت ایچون دیت واجبه اولور اما صورت اولیده مقتول دخی قتل قاتله عازم اولمغله کندو حقنده حرمت
نفسنی اسقاط ایدوب آنی قتل ایدن انجق مباح اولان دفعله قتل اتمش اولور بو جهتله اوزرینه نسنه لازم اولماز
* باب قتل ذی الرحم المحرم * مؤلف الکتاب رحمه الله تعالی دیرکه مسلم اهل حرب اولان مشرکیندن
هر بر ذی رحم محرمنی ابتداء امرده یعنی مشرك آنك قتلنه تعرض اتمکسزن دخی قتل اتمك جائزدر انجق مشرك
اولان باباسنی ابتداء امرده قتل مکروهدر ومن قبل الاب یاخود من قبل الام جد اولان قریب و بعید باباسی کبیدر
مکر اول مسلمی بونلر قتله تعرضله مضطر قیلرلر ایسه قتللری مشروعدر لقوله تعالی وصاحبهما فی الدنیا
معروفا یعنی والدینکه دنیاده احسان ایله معامله قیل و بو مقامده والدین ایله مراد ذیل آیتده وان جاهداك علی
ان تشرك بی قرینه سیله ابوین مشرکیندر و بدایت بالقتل ایسه معاملهٔ احساندن دکلدر اما قتلنه قصد ایله آنی
مضطر ایدرلرسه اول صورتده نفسندن دفع صائل ایدر وانسان خصوص احسانده کندو نفسی ایله ابتدایه
مأمور اولوب نفسندن ضرر قتلی دفع دخی ابلغ وجوه الاحسان اولمغله قتل ابوینده اعتذاری نمایاندر ووجه
اخر اولدر که بابا والدینك ایجادنه سبب اولمغله ولد باباسنی قتل قصد یله کندو نفسنی باباسنك اعدامنه سبب
قیلمق جائز اولماز لکن وجه مشروح اوزره مضطر اولورسه باباسی سبب اعدامنی کندو کسب اتمکله نفسنی قتل
اتمش کبی اولور زیرا اصل شرعی اولدر که مضطر قیلنان کمسنه قیلن کمسنه نك سلاحی منزله سنده در یعنی اول
ثانی یی قتل ایلسه ثانی کندو سلاحی ایله نفسنی قتل اتمش کبی اولور و بو جهتله اب دین ولد ایچون حبس اولنماز
اما نفقه سیچون حبس اولنور زیرا والدك نفقه سنی منع اتدکده اتلافنه قصد اتمش اولور بعده امام محمد رحمه الله
اصل کتابده اول حدیث مروی ایله استدلال قیلدیکه حنظلة بن ابی عامر وعبدالله بن عبدالله بن ابی رضی الله
عنهما رسول اکرم صلی الله علیه وسلمدن هر بری باباسنی قتل اتمکه استیذان اتدکلرنده آنلری منع ونهی بیوردیلر
وعمیر بن مالك رضی الله عنه دن مرویدر که بر کمسنه یارسول الله بابامه اعدا ایچنده ملاقی اولدم وآندن جناب
رسالتکزه حاشاسی متضمن بر سوز ایشیدوب آنی قتل ایلدم دیدی اول بابده رسول الله صلی الله علیه وسلم سکوت
ایلدیلر حدیث مذکورده دلیل واردر که قتل مزبور ایله قاتل اوزره نسنه واجب اولماز زیرا نبی الانام علیه الصلوة
والسلام قاتل مرقومه بر نسنه ایله امر ایلدیلر حال آنکه بعد تحقق الحاجة سکوت عن البیان شان نبوته شایان
دکلدر وقتل والد مشرکده احسن وجوه اولدر که مسلم والد مشرکنی هم قتل اتمیه وهم صف قتالدن عود
ورجوع قصد ایدرسه سبیلنی تخلیه دخی ایلیوب آنی بر موضع مضیقه الجا و بشقه مسلم کلوب آنی قتل ایدنجه دکین
اول موضعده حبس وابقا ایلیه وامام محمد رحمه الله اصل کتابده وصف مذکور اوزره بر حدیث شریف
دخی روایت قیلدی وصورت موصوفه عندیمزده احب واحسندر اما مشرکیندن والد ومولودك
غیری ذی رحم محرمك اباحت قتلنی جامع الصغیرده بیان قیلدیق والله اعلم
باب البکاء علی القتلی * یعنی مقتولین اوزره جواز بکاده واقع اولان اقوال فقهادر روایت اولندیکه رسول الله
صلی الله علیه وسلم بنی عبد الاشهل یوم احدده قتل اولنان شهیدلرینه بکا ایدرلر ایکن اوزرلرینه مرور وتأسف کنان
لکن حمزة لابواکی له بیوردیلر یعنی لکن حمزه یه بکا ایدیجی خاتونلر یوقدر حدیث مذکوری روایت قیلان
خاتون دیدیکه درحال بزلر چیقوب جانب عالیلرینه واروب حضرت حمزه رضی الله عنهه بکا ایلدیك
ورسول الله صلی الله علیه وسلم خانهٔ سعادتلرنده ایدیلر حتی درون خانه ده نشیج بکالرین ایشتدیك بعده بزلره
اصابت واحسان ایلدیکز دیو ارسال پیام ایلدیلر ورسول الله صلی الله علیه وسلم لکن حمزة لابواکی له
بیورملری انجق آنك ایچوندر که حضرت حمزه رضی الله عنه یوم احدده سید الشهدا ایدی لکن مدینه ده غریب
اولمغله نسواندن کمسنه سی یوغیدی اول جهتدن رسول الله صلی الله علیه وسلم ذکر اولنان قول شریفلریله
اکا ندبه ایلدیلر وکتب مغازیده مذکوردر که سعد بن معاذ رضی الله عنه جناب رسالتدن بو قول شریفی
ایشتدکده قومندن جمیع نسوانی جمع ایلدی کذلك سعد بن عباده ومعاذ بن جبل رضی الله عنهما دخی بویله

مطلب حبس الاب لولده

مطلب استماع بكا النساء على الميت

ایلمدیلر واول نسواندن هرفرقه سی باب بیت رسول الله صلی الله علیه وسلمه کلوب حضرت حمزه یه ندبه و بکا ایلدیلر وحضرت رسالت دخی آنلرك بکالریله استیناس ایدوب خوابه واردیلر واول وقتدن برو مدینهٔ منوره ده رسم بلده درکه ایچلرندن بری فوت اولدقده اولا حضرت حمزه رضی الله عنهــه بکا ایله ابتدا ایدرلر ورجال مدینه بر برینه تعزیه ده انجق مات رسول الله دیرلر زیاده نسنه سویلمزلر بعده مؤلف الکتاب حدیث مذکوری ابن عمر رضی الله عنهمایه متصل اولان طریق ایله روایت ایدوب آخرنده آنی زیاده قیلدیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم خوابدن بیدار اولدیلرکه نسوان مرقومه دخی بکاده یورلر بیوردیلرکه یاویحهن انهن لهههنا منذ الیوم فلیرجعن ولایبکین علی هالك بعد الیوم یعنی ای واه اولوقتدن بر وآنلر بونده لردرعودت ایلسونلر و بعد الیوم برمیتــه بکا ایلسونلر بعض علما بو حدیثك ظاهرینه تمسك ایدوب دیدیکه بکاء مذکوره یوم مزبورده رخصت شرعیه ویریلمشیدی صکره حدیث مذکور ایله نسخ اولندی لکن اکثر علما متفقلردرکه منسوخ وغیر مرخص اولان نوحه و بکا ایله رفع صوتدر زیرا مرویدرکه قال علیه السلام النایحة ومن حولها من مستمعیها علیهم لعنة الله والملائکة والناس اجمعین یعنی نوحه ایدن عورت ومستمعیندن اطرافنده اولانلراوزره الله تعالینك وجمیع ملائکه وانسانك لعنتلری نازله در یاخود نازله اولسون اما من غیر صوت بکانه ضرر شرعی یوقدر زیرا روایت اولندیکه ابراهیم بن رسول الله علیه السلام وفات اتدکده رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك مبارك کوزلرندن دموع جریان ایدوب عبد الرحمن بن عوف رضی الله عنه دیدیکه بزی بکادن نهی اتمدیکزمی بیوردیلرکه انما نهیتکم عن صوتین احمقین فاجرین واما هذه رحمة یجعلها الله تعالی فی قلوب الرحماء العین تدمع والقلب یحزن ولانقول مایسخط الرب یعنی بن سزی انجق تغنی ونوحه دن عبارت اولان صوتین احمقین فاجریندن نهی ایلدم اما بو کوردیککز اثر مرحمتدرکه انی خدای متعال رحیم اولانلرك قلوبنه وضع ایدر کوز یاشه ریر وقلب محزون اولور لکن رضاء الله اولمیان کلامی سویلمزز و حضرت عمر رضی الله عنــه دن مرویدرکه بر عورت حضور نبویده ولدینه بکا ایدرایکن ایشیدوب جناب فاروق منع ایلدی اول حینده رسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیلرکه دعها یاعمر فان القلب حزین والنفس مصابة والعهد قریب یعنی منع اتمه یاعمر زیرا قلبی محزون ونفسی مصابه وفراقی قریب العهــددر لکن علی کل حال صبر جمیل وترك بکا وعویل افضــل واجلدر قال الله تعالی الذین اذا اصابتهم مصیبة قالوا انا لله وانا الیــه راجعون یعنی اول کمسنه لری مدح ایده رمکه آنلره بر مصیبت اصابت اتدکده بزلر جمیعا الله تعالینك ملکلری یز وعود ورجوعمز ینه امر وحکمنه دردیرلر ⁂

باب حمل الرؤس الی الولاة * یعنی والیلره حمل رأس مقطوع مشروع ونامشروع اولدیغنــه دائر مسائلدر عقبة بن عامر الجهنی رضی الله عنه دن منقولدرکه حضرت ابی بکر رضی الله عنهك خلافتنده یناق نام بطریق بنامك رأس مقطوعنی کتوردکلرنده منع وانکار وعدم رضاسنی اظهار ایلدی حضار مجلس یا خلیفة رسول الله کفار بزم مقتوللریمزك رؤسنی حضور ملوکلرینه عرض واحضــار ایدرلر دیدکلرنده دیدیکه کفرهٔ روم واعجامك عادت باطله لرینه تقلیدمیدر بعــد الیوم بکا رأس کلسون همان مکتوب وخبر بکا کافیدر وروایت اخراده بغی وعدوان وتجاوز حد ایله طغیان اتدیکز دیو عتاب فراوان ایلدی وروایت اخراده شــامده اولان عمالنه بکا کلمه کوندرمکز مکتوب وخبر کافیدر دیو کتب وارســال ایلدی و بعض علما بو قولكٔ ظاهریله استدلال وحمــل الرؤس الی الولاة غیر جائزدر زیرا جیفه در اماطهٔ اذی ایچون دفنندن ماعدایه سبیل یوقدر وهم تفریق الرأس عن الجســد مثله در ورسول الله صلی الله علیه وسلم ولو بالکلب العقور مثله دن نهی اتمشلردر علی الخصوص جناب صدیق عادت جاهلیه در دیو تعبیر ایلدی و بزلر اهل جاهلیه یه تشبهدن ممنوعلرز دیو تأیید مقال ایلدیلر لکن اکثر مشایخمز بو وجه اوزره قائللردرکه اکر حمــل رؤسده کفاری تکدیر وتحقیر حاصل یاخود قتل اولنان وجوه مشرکیندن یاخود مشاهیر مبارزیندن اولوب رأسنی کورمکده مؤمنینه فراغ قلب واطمئنان خاطر واصــل اولورسه حمل رأسده قطعا بأس یوقدر کورمزمیسنکه عبد الله بن مسعود رضی الله عنه یوم بدرده رأس ابی جهلی پیشکاه رسول الله صلی الله علیه وسلمه حمل والقا وهذا رأس عدوك ابی جهــل کلام بشارت افزاسین انبا وانها اتدکده رسول الله صلی الله علیه وسلم الله اکبر هــذا فرعونی وفرعون امتی وکان شره علی وعلی امتی اعظم من شر فرعون علی موسی وامته مقال لؤلؤ مثاللریله اظهــار شکر وثنا بیوروب قطعا معاملهٔ منع وانکاری اجرا ایلمدیلر یعنی الله اولودر اشته بو بنم وامتمك فرعونیدر و بونك بنم وامتم اوزره شر وضرری فرعونك موسی علیه السلام وامتی اوزره شر وضررندن اشد ایدی وقول مذکور امام زهری رحمه الله دن روایت اولنان کلامك معناسیدرکه جناب رسالته یوم بدردن

غیریده رأس کتوریلدی وحضرت صدیقه کتوریلدی رضا ویرمدی واول کندویه حمل رأس قیلنن ابن الزبیردر دیدی و رسول الله صلی الله علیــه وسلم عبد الله بن انیس رضی الله عنهی سفیان بن عبد اللهی قتــل ایچون ارسال بیوردقلرنده عبد الله نقل ایلدیکه کیدوب عنقنی ضرب ورأسنی اخذ و برجبله صعود وآنده اختفا ایلدم تا که بنی طلب ایدنلر یأسله عودت اتدکلرنده رأس مذکور ایله توجه ایدوب نبی اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه کتوردم وینه محمد بن مسلمه رضی الله عنهی کعب بن الاشرفی قتل ایچون ارسال ایلدکلرنده اول دخی رأس مزبوری اخذ ورسول الله صلی الله علیه وسلم حضورلرینه کتوردی وبونلری منع وانکار ایله خطــاب اظهــار بیورمدیلر ونقل اولنان آثاردن حمــل رؤس الکفار بعض احیانده جائز ایدوکی آشکاردر والله الموفق

مطلب قص الاظفار والشوارب

باب السلاح والفروسیة * یعنی استعمال سلاح وتعلیم افراسه متعلق اقوال صحت استیناسیدر عتبة بن ابی حکیم رضی الله عنه دن مرویدرکه رسول الله صلی الله علیه وســلم حضورلرنده قوس ذکر اولنوب بیوردیلرکه ماسبقها ســلاح قط الی خیر یعنی قوسی قطعا برسلاح جانب خیره سبقت اتمدی یعنی آلات جهادك اقواسیدر و بونده اهــل غزایی تعلم رمی سهامه حث واغرا واردر و بیان فضائلنده آثار کثیره واردر بریسی حدیث عقبة بن عامر رضی الله عنه دردیدیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم واعدوا لهم مااستطعتم من قوة نظم کریمنك تفسیرنده اوچ کره الا ان القوة الرمی بیوردیلر معنای آیت سزلر محاربهٔ کفار ایچون قادر اولدیغکز قوتی تهیئه ایدیکز دیمکدر ومعنای حدیث آکاه اولکز قوت انجق رمی سهامدر ینه حدیث عقبه ده وارد درکه ان الله تعالی یدخل بالسهم الواحد ثلثة الجنة صانعه الذی یحتسب به ومنبله والرامی به یعنی الله تعالی براوق برکتیله اوچ کمسنه یی جنته ادخال ایدر بری احتساب وطلب ثواب ایده رك آنی وجوده کتورندر و بری اول اوقی یایه وضع ایدوب رامی یه اعانت ایدندر و بری دخی آنی کفاره رمی ایدن کمسنه در وقال علیه الســلام کل لهو ابن آدم باطل الا ثلثة تأدیبه فرسه وملاعبته اهله ورمیه عن قوسه یعنی ابن آدمك اوچ نسنه دن ماعدا جمیع لعب ولهوی باطل وحرامدر بریسی فرسنی تعلیم و بری اهلی ایله ملاعبه و بری قوسندن رمی سهامدر ورسول الله صلی الله علیه وسلم فدا ایله ابوینلرینك ایکیسنی بردن برکسنه یه جمع اتمدیلر انجق یوم احــد ده سعد بن ابی وقاص رضی الله عنه ایچون جمع ایلیوب ارم فداك ابی وامی بیوردیلر یعنی رمی سهام قیل پدر ومادرم سکا فــدا اولسون وروایت اولندیکه عمر بن الخطــاب رضی الله عنه ارض عدوده طرنقلریکزی کسمیوب توفیر ایدیکز زیرا سلاحدر دیو بعض محللره نامه یازدی واکرچه قص اظفــار فطرتدن محسوبدر لکن توفیری دخی دار الحربده اهل جهــاده امر مندوبدر زیرا یدندن سلاحی کیدوب دشمن دخی یقین کلدکده جابجــا طرنقلریله مدافعه یه مقتدر اولور وقص اظافیر قص شواربه نظیردرکه اول دخی سنت ایکن غازی یه دار الحربده توفیر شارب مندوبدر تا که عین اعداده غایتله مهیب اولمغله ارهاب کفار نصیب اوله وحضرت عمر رضی الله عنه دن مرویدرکه علموا اولادکم السباحة والفروسیة ومر وهم بالاحتفــاء بین الاغراض یعنی اولادلریکزه صوده یوزمك وآت قوللنمق تعلیم ایدیکز وامر ایدیکزکه مسابقه ایچون وضع اولنان نشانلر میاننده یالن ایاق یوریسونلر ومعنای مذکور رسول الله صلی الله علیه وسلم دن مأثوردر لکن حدیث نبویده بو یله درکه قال علیه السلام علموا اولادکم السباحة والرمی والمرأة المغزل یعنی اولادیکزه صوده یوزمك واوق آتمق تعلیم ایدیکز وعورتلره دخی ابلك ایشلیه جکلری مغزلی تعلیم ایدیکز وقال علیه السلام ارموا وارکبوا وان ترموا احب الی من ان ترکبوا یعنی اوق آتکز وآته بینکز لکن اوق اتمکز بکا آته بنمکزدن سوکیلیدر والحاصل مجاهدك جهادینه معین ومدار هرنه ایسه آنی تعلم وآنکله الفت واعتیاد مندوب وسزاواردر زیرا آنده اعزاز دین وقهر مشرکین واردر وعبید بن عمیر رضی الله عنه دن منقولدرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم یوم فتح مکه ده

مطلب افطار المریض والمسافر افضل

اصحاب کراملرینه افطروا فانه یوم قتال بیوردیلر یعنی صومی ترك ایدوب افطار ایدیکز زیرا یوم قتالدر و بو حدیث شریفده فتح مکه عنوة قتال ایله اولدیغنه واهــل غزا شهر رمضانده قتال ایده جك اولدقده افطاری صیامندن افضــل ایدوکنه دلیــل لطیف واردر زیرا صیام کاهیجه بعض لوازم قتــالدن ضعیف دوشوروب اول ضعفله کلن خللی ســائر اوقاتده تدارك قابل اولمــاز اما صومی سائر ایام معدوده ده قضــایه قادر اولور وصیام موجب مشقت اولدقده مریض ومسافر حقلرنده افطار افضل اولدقده نصکره مسافر مقــاتل حقنده افضلیتی بالطریق الاولی در وعون بن ابی جحیفــه دن اول دخی والدی ابی جحیفــه دن روایتله ابی جحیفــه رضی الله عنه دیدیکه رسول الله صلی الله علیــه وسلم حضرتلرین سختیاندن برقبهٔ حمرا ایچنده کوردم یعنی یوم فتح مکه ده و بلالی دخی کوردیمکــه ماء وضوء لرین حضور عالیلرینه ادخال و بعــد التوضیٔ دوکمك ایچون اخراج ایلدی

وناسی دخی کوردیکـه اول جانبه ابتدار ایدوب اول صودن بر مقدار اخذ ایده بیلن آنکلـه تبرکا تمسح ایدرلر واخذ ایده مین اخذ ایدنلرك رطوبتندن اخذ ایله یدینی ترطیب وآنکله تمسح ایدر وحدیث مذکور ایله امام محمد رحمه الله طهارت ماء مستعمل اوزره استدلال واصحـاب کرام وضوده استعمال ایلدکلری صو ایله تبرك ایدرلر ایدی اکر طاهر اولماسـه تبرك اتمزلر ایدی ورسول الله صلی الله علیـه وسلم دخی آنلری منع ایدرلر ایدی دیو مدعاسنی اکمال ایلدی لکن امام ابو حنیفه رحمه الله تعـالی دلیل مذکوردن اعتذار ایدوب دیرکه تبرك اصحاب جناب رسالته بالغ اولدیغی نقل ایله عندیمزده صحتیاب اولمدی واحتجاج مذکور ایسه انجق خبر مرقوم جناب رسالتـه بالغ اولوب منع وانکار اتمدکلرینی نقل ایله بزه معلوم اولدقده مستقیم المفهوم اولور بنه ابو جحیفه رضی الله عنـه دیدیکه بعده بلالی کوردم برعنزه چیقاروب یره دیکدی ورسول الله صلی الله علیـه وسلم حلهٔ حمرا ایچنده متشمرا چیقوب اول رمحه قارشو ناسله ایکی رکعت نماز قیلـدیلر وچوق ناس ودواب دخی کوردمکـه عنزه نك وراسندن اوکلرندن کچرلر ایدی وعنزه حربه کبی برنسنه درکه سفرلرده نماز قیلدقلرنده اوکلرینه دیکمك ایچون هر بار پیشکاه سعادتلرنده کوتوریرلر ایدی وملوك وامرا اوکلرنده حمـل سلاح اولنمق عادتی بوندن مأخوذ در وحدیث مذکورده لبس ثوب احمر جائز اولدیغنـه وصحراده نماز قیلنلر اوکنده ستره اتخـاذی لازم ایدوکنه وستره امام امامده اولسه کفایت ایدوب جمیع جماعتك قدامنده اولمق شرط اولمدیغنه دلیل واردر زیرا امام صف اوله واول دخی ثانی یه ستره منزله سنده در وینه دلیل واردر که وراء ستره ده مرور دن کسنه منع اولنماز زیرا ستره دن مقصود شـارع خارج و بعید اولان کسنه لر انکلـه مصلی یی بیلوب مصلی ایله ستره نك آره سندن کچمکلـه سترهٔ مذکوره خارج ایله مصلی میانه بمنزلة الحـائط حائل ومانع اولمقـدر بنا برین وراسندن مرورده ضرر یوقدر اما تستر مطلوب دخی ستره طویل وغلیظ اولمـد نجه حاصل اوله مز و بعض فقها طولنی برذراع وغلظنی مقدار غلظ اصبعله تقدیر ایدوب اول قولك صـاحبی دخی رسول الله صلی الله علیـه وسلم یجزئ من السترة السهم بیوردقلری بکا بالغ اولدی دیو دلیل مسئله یی تحریر قیلدی یعنی ستره دن براوق کفایت ایدر والله اعلم

باب الحرب کیف یعبی له وفی نسخـة کیف یغشاه ＊ یعنی حرب ایچون تعبیهٔ صنوف عسکر وتهیئهٔ صفوف لشکر نیجه اولمق لازم یاخود احاطهٔ امر حرب وستر واخفـای اهل ضرب نه کونه قیلنمق ملایم ایدوکی اشبو بابده مشروح ومرتسمدر غزوهٔ حنینی حکایتده محمد بن ابراهیم بن الحـارث ذکر وروایت ایدوب دیدیکه کیجـه دن بر مقداری کذران اولدقده مالك بن عوف کندو عسکرینه توجه ایدوب آنلری وادی حنینده پنهـان ایلدی واول وادی برچوقور دره درکه کیزلو یوللری وطـار بوغازلری واردر ومالك عسکرین اول وادیده تفریق وتقسیم ومحمد واصحـابی کلدکلرنده اوزرلرینه همان بردن حمله ایدیکز دیو امر و تعلیم ایلدی ومالك مزبور یوم حنینده کفار هوازنك صـاحب الجیشی اولوب کفاره عیال واموال لرین هنکام محـاربه ده معیتلرینه استصحاب ایله تنبیه ودینکز ایچون قتـال اتمز سکز دخی باری عیـال واموالکز ایچون ایدرسز دیو مرامنی توجیـه ایلمش ایدی وباب الاماره ده ذکری سبقت ایدن درید بن الصمـه تدبیر مذکوری تخطئه یه آغاز ومالك حقنـده اول قیون چوبانیله تدبیر حربك نه مناسبتی واردر هیچ منهزم اولان عسکری برنسنه کیرودوندره بیلورمی وبوکتوره جکیکز عیال واموال بالجمله غنائم محمد در ومنهزم اولور سکز قطعـا سزه فائده ویرمزلر دیو دهان مکروحیله یی باز ایلدی واکا بوصورتده رأی حسن نه دردیو سؤال ایلدکلرنده جواب ویردیکه عیـال واموالکزی بلادیکزده اولان رؤس جباله ایصال ورجال حربکز قلیجلریله آنلری ارقه سنده دشمنلریله قتال ایلمکدر بعـده مالك رأینده اصرار وبن تدبیریمی تغییر اتمم بشقه برسوزك وارمیدر دیو استفسار ایلدکده درید بلی واردر باری عسکری ایکی فرقه یه تعیین وشو یوللرده و بوغازلرده درکین ایدرسنکـه همان دشمن دخول وقدوم اتدیکی ساعتده ایکی طرفدن چیقوب اوزرلرینه بردن هجوم ایدرلر دیدی مالك بورأیی تسلیم وآنکلـه عمل اتمکی التزام وتصمیم قیلـدی راوی دیرکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم دخی علی السحر صفوف اصحابی ترتیب وتنظیم والویهٔ سعادت ملتویه لرین اربابنه اعطا وتسلیم ایلـدیلر وراوی مذکور حدیث شریفی بطوله سوق ایدوب نهایتنده دیدیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم وادی حنینه که برچوقور دره درسرعتله منحـدر اولوب دلدل نام بغلهٔ بیضـالرینه سوار وصفوف عسکری قتاله اغرا وصدق وثبات ایدرلر ایسه فتحله تبشیر ایدرك پیشکاه صفوف عسکرده کشت وکذار ایلـدیلر وامام المسلمین دخی مواضع خوفده ودشمن قریب اولدقده کیجـه اثنالرنده صفوف عسکرینی وجه مشروح اوزره طواف ایلمك لازمهٔ حالدندر راوی دیرکه جنود مسلمین ظلام صبحـده اول وادی یه انحدار وقدوم

مطلب جواز لبس الثوب الاحمر

مطلب اتخاذ السترة بین یدی المصلی

اثناسنده ایکن ناکاه مشرکین اول شعـاب ومضایقـدن اوزرلرینه بردن حمله وهجوم ایلدیلر همان اسبق جنود اسلامکه خیل بنی سلیم ایدی انهزام ایله عودت واهل مکه دخی آنلره متابعت وسـائری آنلره اتباع ایله بربرینه باقیوب هزیمتده مسابقت ایلدیلر مغـازیده مسطوردرکه ابلیس علیـه اللعنه اول حینده الا ان محمدا قد قتل فلیرجع کل ذی دین الی دینه دیو ندا ایدوب باعث انهزام اهل اهتـدا اولمشدر یعنی آکاه اولکزکه محمد قتـل اولندی هر دین صاحبی ینه دین قدیمنه رجوع ایلسون کما قال الله تعالی ثم ولیتم مدبرین یعنی سزه کمال خوف کلدکدنصکره ارقه ویروب منهزم اولدیغکز حالده فرار ایلدیکز وبعض مسلمین فرارده اول مرتبه افراط ایلدیلرکه تا مکه یه واصل اولدقجه قرار قیلمدیلر وصفوان بن امیه یوم مرقومده بعض منافقینك قتل محمد واستراح الناس منه یعنی محمد قتـل اولنوب ناس مستریح اولدی قول باطلنی ایشیدوب صفوان هنوز مشرك ایکن اول منافقه بفیك الاثلب لرب من قریش احب الی من رب من هوازن اذا کنت مربوبا یعنی اغزیکـه طاش بن محکوم اولدقدنصکره قریشدن بر حاکم بکا هوازندن بر حاکمدن البته احب وافضلدر دیو توبیخ ایلدی ینـه راوی دیرکه رسول الله صلی الله علیـه وسلم انهزام مسلمینی کوردکلرنده همان دابه لرندن نزول وقائمـا ثابت اولوب تیغلرین عریان وغلاف تیغی مطروح بیابان قیلوب صوت اعلی ایله یا اصحـاب الشجرة یوم الحدیبیـة الله الله الکرة علی نبیکم یعنی ای یوم حدیبیـه ده تحت الشجره ده بیعة الرضوان اربابی اللهدن قورقـکز کلوب پیغمبریکز اوزرینه عودت ایدیکز دیو صیحه ایده رك دشمنه قارشو تقدم واقدامه باشلدیلر ومغـازیده مذکوردرکه وقت هزیمتده حضرت رسـالتك نزد سعـادتلرنده انجق یمینلرنده عم مکرملری حضرت عباس ویسـارلرنده عم زاده لری ابو سفیـان بن الحارث بن عبد المطلب قالمشلر ایدی وابو سفیـان مذکور مقدما جنـاب رسالتپناهی حاشـا ثم حاشا چوق هجو ومذمتله تنفیر اتمش اولمغله اکرچه یوم فتح مکه ده اسـلامه کلمش ایدی لکن بو وقته دکین رسول اکرم صلی الله علیه وسلم اکا حرف واحد تکلم اتممشلر ایدی لکن یوم مرقومده صدق اسلام وثبـات اقدامن کوردکلرنده انکله حسن کـلام ومعانقـه برله تطییب واکرام بیوردیلر والله تعـالی صوت رسول اللهی بالجمله مهاجرین وانصاره اسماع ایدوب باجمعهم عودت واعدا اوزره بردن حمله یه مبادرت ایلدیلر ومسلمین هنوز طعن رماح وضرب سیف و سلاحه مبـاشرت اتمدین اعدایی سـپرا دبار وهزیمت اولدیلر کما قال الله تعـالی وانزل جنودا لم تروها وعذب الذین کفروا الایة یعنی الله تعـالی ملائکه دن سزلك کوزیکز ایله کورمدیککز جنود غیبی انزال ایدوب کافرلره قتـل واسرایله عذاب ایلدی وسعید بن ذی حدان رحمه الله دن مرویدرکه حضرت علی رضی الله عنه قال رسول الله صلی الله علیه وسلم الحرب خدعة دیو حدیث مذکوری نقل ایلدیکنی جنـاب مرتضویدن ایشیدن کسنه بکا خبر ویردی دیدی وخدعـه خانك فتح وضمی ودالك سکونیله وخانك ضمی ودالك فتحی ایله جملهسی لغت وروایتـدر معناسی حرب همان برخدعه دن عبـارتدر دیمکدر وحدیث مذکورده مجـاهد حال قتالده کفؤ مقابلنـه خدعه اتمـك جائز اولوب غدر وخیـانت عدا اولنمـادیغنه دلیل واردر وبعض علمـا ظاهرینه مائل وحال قتالده رخصت کذب واردر دیو قائل اولمش روایت ابی هریره رضی الله عنـه ایله وارد اولان لا یصلح الکذب الا فی ثلث فی الصلح بین اثنین وفی القتـال وفی ارضاء الرجل اهله حدیث بشارتمألی ایله تأییـد مقال ایلدیلر یعنی کذب انجق اوچ مصلحتده جائز اولور بریسی ایکی خصمك میانی اصلاحده وبری قتالده وبری کشی اهلنی ارضا وتطییبـده لکن مذهبمز اولدرکه حدیث شریفده مراد کذب محض دکلدر زیرا اکا قطعـا رخصت یوقدر بلکه مراد انجق استعمال معاریضدرکه ایهام وتوریه ایله ایکی یوزلو کلام سویلمـکدر و بونك نظیری روایتـله وارد اولان ان ابراهیم صلوات الله علیه کذب ثلث کذبات حدیثیـدرکه آنکله مراد تکلم بالمعـاریض درزیرا انبیـاء عظام صلوات الله علیهم اجمعین کذب محضدن معصوملردر و حضرت عمر رضی الله عنه ان فی المعـاریض لمندوحة عن الکذب دیمشـدر یعنی معاریض کلامده کذبدن مخلص واردر مؤلف الکتاب امام محمـد رحمه الله اصل کتابده بو مجملی تفسیر ایدوب دیرکه خدعهٔ حربیـه وکذب فی القتـال اولدرکه مجـاهد مبارزینه ظاهری واقعه مخالف برکلامی تکلم وافاده وضمیرنده اول کلامله خلاف ظاهری قصـد واراده ایدر مثلا حضرت علی رضی الله عنـه یوم خندقده عمرو بن عبدود ایله مبـارزه اتدیکی هنکامده عمروه دیدیکه سن بنم میدانمه یالکز چیقوب کسنه دن استمداد اتممکه تعهد اتمدیکمی ایدی یه اول دعوت اتدیکك آدملر کیملردر اشته کلام مرقوم استفهام قبیلندندر آنده کذب جاری اولماز وعمرو بن عبدود بن کیمی دعوت اتمشم دیو کلام مذکوری استبعاد ایدرکی آرقه سنه باقدقده

مطلب الخدعة فی الحرب وحدیث مذکوری مجاهد ابن الاثیر بو مجمله مغایر ومعنای اخر ایله تفسیر ایلمشلر مراجعت البطاهرا ولور

مطلب الکذب فی بعض المواضع

همان جناب كرار ضربهٔ حيدرانه ايله ساقيننه ضرب ايدوب ايكی اياغنی بردن قطعله شجرهٔ خبيثهٔ وجودينی
ناپايدار قيلدی ياخود مجاهد كندورفقاسنه برنسنه تكلم ايدركه ايشيدن ضمننده فتح وظفر ياخود كندولره ايراث
قوت ايده جك حسن اثر واردر ديو توهم ايدر حقيقتده ايسه ايما اتديكی نسنه لر يوقدر لكن شويله ايهام
وتلويح اتمك كركدر كه كلامی كذب صريح اولميه مثلا روايت اولنور كه حضرت علی رضی الله عنه وقت
محاربه ده بركره ارضنه باقوب بركره دخی رأسنی سمايه رفع ايدوب ما كذبت ولا كذبت دير ايدی يعنی بن كذب
ايلدم و بكا خبرويرن ذات عالی سمات دخی كذب ايلمديلر وكلام مذكور صحيح وصادق قدركه حضرت
علی رضی الله عنه كاذب دكلدر واكا تعليم علوم ايدن رسول الله صلی الله عليه وسلم دخی كذبدن معصوملردر
لكن اول كلامله بطريق الايهام رسول الله صلی الله عليه وسلم كويا بو خصوصی بكا اخبار ايلدی واصحابه
امر ايلديكم نسنه يی امر ايله بكا تنبيه ايلدی مفهومنی افهام ايدر ايدی ومفهوم مرقومك فی نفس الامر وقوعی
محتمل ايسه ده عدم وقوعی دخی محتملدر لكن بو مقوله ايهام وتوريه ده ضرر شرعی يوقدر زيرا مرويدر كه قال
عليه السلام ان الجنة لاتدخلها العجائز يعنی البته جنته عجائز كيرمز حتی حديث مذكوری بعض عجائز
ايشيدوب بكايه باشلدقده رسول الله صلی الله عليه وسلم انا انشأنا هن انشاء فجعلناهن ابكارا عربا اترابا
مداولی اوزره صفت اهل جنتی تبيين ايله خاطر عاجزانه سنی تسليت وتسكين بيورديلر ونوع مذكورك برصنفی
دخی اولدركه كلامی جزم وتأكيد اتميوب بلكه اميددر ومأمولدر مألنی مفيد لعل وعسی ايله تقييد ايدر و بونلر دخی
ان شاء الله ديمك منزله سنده كلامی عزيمت قطعية المفاد اولمقدن اخراج وابعاد قيلر بو معنانك بيان
مبناسنده امام محمد رحمه الله دير كه بزه اسانيد اساتيذ ايله بالغ اولمشدركه يوم خندقده بركسنه نبی الانام عليه
السلام حضورلرينه كلدی واول كسنه نك اسمی مغازيده مذكور و نعيم بن مسعود الثقفی ديمكله مشهور در
ديديكه يا محمد بنی قريظه سكا غدر وخيانت ايليوب ابو سفيان جانبنه بيعت ايلديلر رسول الله صلی الله عليه
وسلم بيورديلر كه فلعلنا نحن امرناهم بهذا يعنی مأمولدر كه بز آنلره بويله امر اتمشز اوله وقول مذكور محض صدق مقالدر
زيرا وقوع امر مذكور احتمال مأمول غير محالدر بعده شخص مرقوم ابی سفيانه عود واقتحام ومحمد بنی قريظه نك
ابی سفيانه متابعت ومبايعتنی بزامر اتديك ديو ورديه رك فهم ناقصنه كوره اتمام پيام ايلدی ابو سفيان سن محمددن
بويله ايشتديكمی ديدی بلی ايشتدم ديدی ابو سفيان والله محمد كذب ايلمز ديدی وقصهٔ مزبوره نك تمامی مغازيده
ايكی وجهله اعلام اولنمشدر وجه اول اولدركه يهود بنی قريظه مقدما رسول الله صلی الله عليه وسلم ايله صلح
ومعاهده اوزره ايكن احزاب مشركين محاربهٔ مسلمين قصدی ايله كلدكده رئيس بنی النضير اولان حيی بن اخطب
دخی احزاب ايله برابر كلوب حيی بی حيا كعب بن الاسدی وبنی قريظه يی اغوا اتدی وايلكله آنلر دخی رسول الله
صلی الله عليه وسلم ايله معاهده لرين نقض واتلاف وابو سفيانه بيعت ايدوب بونلر مديننه يه شبخون اتمك وآنلر دخی
رسول الله صلی الله عليه وسلم واصحاب كراملريله قتال اتمك شرطيله اتفاق وايتلاف ايلديلر وملل كفار بر بريله
استظهار اتمكله كار مسلمين دشوار اولدی كما قال الله تعالی اذ جاؤكم من فوقكم ومن اسفل منكم يعنی ای اهل
ايمان جنود كفار اوست طرفكزدن وآلت طرفكزدن شرقدن كلوب سزی احاطه اتدكلری وقتلرده ظهور ايدن
نعمت حقی ذكر ايديكز ونعيم بن مسعود اول اثناده دخی شرك اوزره زمرهٔ اشقيادن معدود ايكن كلوب اتفاق
واجتماعلرين اخبار واسماع ايلدكده رسول الله صلی الله عليه وسلم مآل سابق اوزره فلعلنا امرناهم بذلك
بيورديلر وعلی وجه الايهام بنی قريظه نك ابی سفيانه صورتا متابعتلری ينه بزمله معاهده وموافقتلرينه مبنيدر كه
احزاب مشركينی هر طرفدن احاطه ووجود چركك آلودلرين محو وامحا اتمك استرز مضمونی اشعار وافهام
بيورديلر ونعيم بن مسعود مجلس عاليلرندن چيقدقده حضرت عمر رضی الله عنه ديديكه يا رسول الله نعيم
بو كلامكزی ظاهرينه حمل وايهام مراكزدن غفلت وجهل ايله لسان كوهر افشانكزدن حاشا كلام كاذب
صدوری بين الناس منقول ومأثور اولمق محذوركبيردر كه امر بنی قريظه اكا نسبتله شیء يسيردر ديوب رسول الله
صلی الله عليه وسلم دخی الحرب خدعة يا عمر بيورديلر واول كلام خير انجام مشركينه موجب تفرقهٔ كلام
ومستوجب تفرق وانهزام اولمشدر ووجه ثانی اولدركه بنی قريظه بعد مبايعهٔ ابی سفيان حيی بن اخطبه
ديديلر كه بزلر قورقرز كه ايش اوزايوب واحزاب دخی بلاغلبة عود وایاب ايدوب بزلر محمد ايله يالكز قالاييز اولدخی
سكا وقومك بنی النضيره اتديكی كبی بزی دخی محاصره وديارمزدن اخراج ايده حيی ديديكه بن دخی رأی استحكام
احزاب ابناء كبارلرندن يتمش دانه سين قلعه كزه رهن ويرملرينی طلب وابرام ايده رم ونعيم بن مسعود دخی بو صحبتك

مطلب المزاح بالتعريض

مطلب تقييد الكلام بلعل وعسى يخرجه عن الكذب

جريانده بنی قريظه نك يانده ايدی آنلری بو تدبيره تشويق ورأی صواب بودر ديو تصويب وتصديق ايلدی
بعده حضور سعادته كلوب ماجرايی اخبار اتدكده فلعلنا امرناهم بذلك نطق حكمت آثاری ايله ناطقه زيب
كفتار اولديلر بعده نعيم بن مسعود ابو سفيانه كلوب طلب رهن ايچون كلن رسول بنی قريظه يی آنده بولدقده
ابو سفيانه ديديكه محمد قطعا كذب اتمديكنی بيلورمسين ابو سفيان بيلورم ديدی نعيم بن شمدی محمدی ايشتدم
شويله ديور و بونلرك طلب رهن اتملری محمد ايله اتفاقه مبنيدركه سزدن يتمش كسنه يی آلوب محمده ويروب
قتل اتديره جكلردر اول دخی بونلرك برجناحلرين كسر اتمش ايدی آنی اصلاح ايده جك يعنی بنی النضيری
ينه دارلرينه نقل اتديره جكدر ابو سفيان بو كلامی ايشيدوب لات وعزی حقيچون ايش بويله در ديدی و يوم
وقعه دخی يوم الجمعه ايدی ابو سفيان بنی قريظه يه ايش اوزادی معاهده مزا وزره يارين يوريشه تمشيت ويرمك ايچون
حاضر اولكز ديو بعث سفير وبنی قريظه دخی يارين يوم السبتدر بزلر كسر سبت ايده مزز و بعد السبت دخی رهن
مطلوبی المادقجه قلعه دن چيقمازز ديو كشف ضمير اتدكلرنده ابو سفيان ايش نعيمك ديديكی كبيدر ديو سبابه
كزای خذلان اولدی وحق جل وعلا قلوب پرقسوتلرينه القاء رعب وخشيت اتمكله همان اول كيجه روكردان
ادبار وهزيمت اولوب قهار ذوالجلال مؤمنينی محتاج مناولهٔ قتال اتمدين مشركينی مبتلای قهر ونكال ايلدی مؤلف
الكتاب امام محمد رحمه الله دير كه قصهٔ مذكوره وامثالی مكائد حرب بندر آنده قطعا ضرر شرعی يوقدر والله الموفق
باب الفرار من الزحف * يعنی قتال كفاردن فراره دائر مسائل ودلائلدر مؤلف الكتاب امام محمد رحمه الله دير كه
مسلميندن قوت مقاومتی اولان بر رجل مشركيندن ايكی رجلدن فرارينی جائز كورمم لقوله تعالی ومن يولهم
يومئذ دبره الا متحرفا لقتال او متحيزا الی فئة فقد باء بغضب من الله ومأويه جهنم وبئس المصير يعنی اول كسنه كه
يوم ملاقات كفارده ارقه سين چويروب فرار ايده تحقيق اول غضب الهی ايله رجوع اتمش اولدی وآنك
مكانی جهنمدر ونه خبيث مكان اولدی مكر كر بعد الفر قصد ايدوب اظهار هزيمتله دشمنی جلب وصكره
اوزرينه هجوم ايچون منحرف ياخود مسلميندن كيروده بولنان عسكره التجا قصدی ايله منصرف اوله وآيت
كريمه ده تقديم وتأخير واردر يعنی ظاهر تعبير وبئس المصير الا متحرفا تقدير اوزره موضع استثنا آخر آيتدر
وتحيز وانحياز توجه معناسنه در يقال تحوز وتحيز الی فلان اذا انضم اليه وفئه قوت وجماعت معناسنه در واهل
تفسير آيت مذكوره ده اختلاف ايدوب امام قتاده وامام ضحاك ديديلر كه حرمت فرار انجق يوم بدرده ايديكه
مسلمينك رسول الله صلی الله عليه وسلمدن غيری انحياز ايده جك پناهلری يوغيدی وآنلر دخی ايچلرنده برابر ايدی
واكثر مفسرين ديديلر كه حكم مذكور محكم غير منسوخدر وفرار عن الزحف كبائردندر زيرا رسول الله صلی الله
عليه وسلم خمس من الكبائر لا كفارة فيهن بيوروب ايچلرنده فرار عن الزحفی دخی ذكر ايلديلر وقال عليه السلام
ان من اعظم الموبقات الشرك بالله واكل مال اليتيم والتولی يوم القتال وقذف المحصنات يعنی شرك بالله واكل
مال اليتيم ويوم قتالده فرار ومحصنه اولان خاتونلری زنا ايله ذكر وقذف البته اعاظم مهلكاتدندر بوندن صكره
معلوم اوله كه اكر عدد مسلمين نصف مشركين ايسه مسلمينه بر وجهله فرار حلال اولماز وابتداء اسلامده قلت
مؤمنين جهتيله حكم شرعی بويله ايديكه اكر مسلمين مشركينك عشری مقداری ايسه مسلمينه فرار وانحلال
بر وجهله حلال اولمز ايدی كما قال الله تعالی ان يكن منكم عشرون صابرون يغلبوا مأتين يعنی ای اهل ايمان
اكر سزلردن صبر وثبات ايديجی يكرمی مجاهد بولنسه ايكی يوز كافره غالب كلورلر واول طائفه كه الله تعالی
غالبيتلرين اخبار ايده آنلر ايچون مساغ فرار يوقدر بعده اهل اسلامه كثرت اعداد حاصل اولدقده
الله تعالی تخفيف تكاليف ايله امداد ايلدی قال الله تعالی الآن خفف الله عنكم وعلم ان فيكم ضعفا
فان يكن منكم مائة صابرة يغلبوا مأتين وان يكن منكم الف يغلبوا الفين باذن الله والله مع الصابرين يعنی شمدی
الله تعالی سزدن تكليف مشقت رديغی تخفيف قيلدی وسزده ضعف ابدان ياضعف اذعان وايقان وار ايدوكی
ظاهر اولدی بو تقديراوزره اكر سزدن يوز عدد مجاهد صابر بولنور ايسه ايكی يوزه وبيك بولنورسه ايكی بيك كافره
باذن الله تعالی غالب وقاهر اولورلر وامداد رب اكرم صابرين ايله همدم وهمقدمدر لكن حكم مذكور مبسوط
سلاحلری بولنوب مقاومت وقتاله صلاحلری اولمغله مشروطدر اما سلاحی اولميان مسلم مسلح اولان كافردن
كذلك آلت رمی بولنميان مسلم بولنان كافردن فرار موجب عصيان وعار دكلدر كورمزميسنكه مخرج اعدا
اولان باب قلعه دن ومرمای منجنيق اولان بقعه دن بعد وفرار جائز زيرا اويله محلده قراردن انسان عاجزدر
بناء علی هذا مسلم واحد مشركين ثلثه دن فرار اتمك جائزدر انجق مسلمين اون ايكی بيك عدده واصل وميانلرنده

اگرچه بو محلده تقديم وتأخير
تعبير اولندی لكن كشافده وجه
آخر اظهار ايله تفسير اولنمشدر
ومعنالرنده تفاوت دخی بوقدر محلنه
مراجعت اولنسه *

اتفاق کلمه دخی حاصل اولسه اعداء دین هر نه قدر کثرت عدد ایله آنلردن قرق قات دخی ازید اولسه بنه فرار
وانحلال وجها من الوجوه آنلره حلال اولماز زیرا رسول اکرم صلی الله علیه وسلم ولن یغلب اثنا عشر الفا
عن قلة بیورمشلردر یعنی اون ایکی بیک عسکر قلتدن ناشی مغلوب اولمازلر وغالب اولان کسنه دخی فرار اتمك
جائز ومناسب اولماز وابن عمر رضی الله عنهمادن منقولدر که رسول الله صلی الله علیه وسلم جانب نجده بر سریه
بعث ایلدیلر وبن دخی ایچلرنده ایدم همان مسلمین هل من محیص کویان فرار وانهزامه شتابان اولدیلر صکره
مدینه یه قادم وبزلر فرارین اولدیق دیو نادم اولدیغمزده رسول الله صلی الله علیه وسلم بل انتم العکارون
فی سبیل الله انا لکم فئة قول شریفلریله تسلیه وتلطیف بیوردیلر وعکار راجع الی القتال فی سبیل الله دیمکدر
یعنی سزلك عود تیکز فرار وهزیمت دکلدر بلکه بکا تحیز والتجادر بن دخی سزه قوت ومدارتقویتم
وعود وقفولکز مجددا ثغله فی سبیل الله جهاده رجوع ووصول ایچوندر امام محمد رحمه الله دیر که ابو عبید الثقفی که
مختار ثقفینك باباسیدر قسط الناطف یاخود قبس الناطف نام محلده قتال کفارده صبر وثبت وعود وانهزامدن
اباونغنت ایدوب قتل اولندقده حضرت عمر رضی الله عنه دیدیکه یرحم الله اباعبید لو انحاز الی کنت له فئة
یعنی الله تعالی ابو عبیده رحمت ایلسون بکا عودت ایدیدی بن اکا قوت اولور ایدم ودعاء رحمتله مصدر اولان
بو اثر معتبرده دلیل اظهر واردر که طرف عدودن فوق الطاقه هجوم وازدحام توجه ایدرسه مسلمین ایچون فرار
وانهزام وصبر ایله ثبت واقدام ایکیسی دخی جائزدر امابعض ناس مخالفته قیام ایدوب صورت مفروضه ده
ثبات اقدام القاء النفس فی التهلکه در وحرامدر دیدیلر باآنکه صبر وثباتده رضاء لله بذل نفس نفیسنی تحقیق
وتأسیس واردر وصحابه کرامدن چوق کسنه لر بو فضیلتی احراز ایلمشلردر که بریسی عاصم بن ثابت رضی الله عنه درکه
بعد الشهاده کفارك اهانتندن جسدینی زنابیر حمایت اتمکله حمی الدبر دیو تلقیب اولنمشدر ورسول الله صلی الله علیه
وسلم دخی ثباتی مقابلنده اکا ثنا اتمشلردر وبو مقوله راهین باهره ایله جواز ومشروعیتی ظاهر اولمشدر والله الموفق
باب من اسلم فی دار الحرب ولم یهاجر الینا* یعنی دار الحربده اسلامه کلوب دار اسلامه هجرت ایلمین کسانك
احوالنی بیاندر اهل حربدن برکسنه اسلامه کلوب دار اسلامه خروج اتمزدن اقدم انی برمسلم خطأ قتل ایلسه
اول مسلم اوزره دیت یوقدر انجق کفارت واجبه درلکن ابی حنیفه رحمه الله تعالی دن علی وجه الاملا روایت
اولنمدیکه کفارت دخی واجبه اولماز زیرا وجوب کفارت مقتولك دمی مقوم اولمغله مشروطدر یوقسه یالکز
حرمت قتله منوط دکلدر کورمزمیسنکه قتل نساء اهل حرب حرام ایکن ینه موجب کفارت دکلدر ومقومیت دم
انجق احراز بدار الاسلام ایله حاصل اولور وروایت مذکوره خلافی اوزره وجوب کفارته دلیل وان کان من قوم
عدو لکم وهو مؤمن فتحریر رقبة مؤمنة نظم جلیلیدر یعنی اکر خطأ قتل اولنان سزه دشمن اولان قوم کافریندن
اولوب کندو مؤمن اولورسه آنك کفارتی قدرتی وار ایسه تحریر رقبهٔ مؤمنه در بو آیت کریمه نك تفسیرنده عطا ومجاهد
رحمة الله علیهمادن روایت وتحریر اولندیکه مقتولدن مراد اول رجلدر که اسلامه کلوب دار مسلمینه کلمزدن
اقدم قتل اولنه وبعض مفسرین دیدیلر که نزول آیت مرداس نام برکسنه حقنده ایدیکه اسلامه کلدی ودار
مسلمینه واصل اولمزدن اول اسلامنی بیلمیه رك اسامة بن زید رضی الله عنهما انی قتل ایلدی والله تعالی اوزرینه
کفارتی ایجاب ایدوب دیت ایجاب اتمدی ودلیل آخر اولدر که کفارت حق الله اولمق اوزره واجبه در
وحق الله حقنده دین اسلام ایله احراز کافیدر اما دار اسلام ایله احرازه احتیاج وتوقف انجق حقوق
عباد ایچون واجب اولان ضمان وتصرفده در وبحث مذکور سیر صغیرده مقرر ومسطوردر والله الموفق وبه العون
باب دواء الجراحة* یعنی حکم دواء مجروح بو بابده مفصل ومشردر وحدرابی امامة بن سهل بن حنیف رضی الله
عنهدن مرویدر که نبی اکرم صلی الله علیه وسلم یوم احدده وجه انورلرینه عظیم رمیم ایله مداوات ایلدیلر
وصحیحدر که رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك یوم احدده وجه شریفلری شج اولندی حتی خد
امجدلری اوزره دم سیلان اتدکده کیف یفلح قوم خضبوا وجه نبیهم بدمه وهو یدعوهم الی الله دیدیلر یعنی اول
قوم نیجه فلاح بولورلر که پیغمبرلری آنلری اللهه دعوت ایدر ایکن آنلر اول پیغمبرلرینك وجهنی کندو دمی ایله
مخضوب قیلدیلر اول اثناده لیس لك من الامر شیء او یتوب علیهم او یعذبهم فانهم ظالمون آیت شریفه سی نازله
اولدی یعنی یا محمد سن آنلرك امورندن برنسنه یه مالك دکلسین بلکه مالك امورلری الله عظیم الشاندر آنلری
اهلاك ومهزوم ایدر یاخود اسلامه کلنلرینك توبه سین قبول ایدر یاخود ظلم وشر کلرینه بناء عذاب ایدر بعده
رسول الله صلی الله علیه وسلم وجه اکرملرینه مداوات ایلدیلر روایت اولندیکه برقطعهٔ حصیری احراق

مطلب جواز المعالجة وعدمه

وانکله مداوات ایلدیلر وروایت اولندیکه عظم بالی ایله دوا واوزرینه عصابه بند ایلدیلر ونیجه ایام جبیره
اوزره مسح ایدرلر ایدی وقصةٔ من قومه ده جراحات ایچون مدا واتله اشتغال جائز اید وکنه
استدلال واردر لکن بعض ناس مدا واتدن نهیده وارد اولان آثاره استناد ایله کراهتیله حکم واعتقاد
ایلدیلر آثاردن بری اولدر که قال علیه السلام یدخل الجنة من امتی سبعون الفا بغیر حساب یعنی امتمدن
یتمش بیك کسنه بلا حساب جنته داخل اولورلر آنلر کیملردر یارسول الله دیدکلرنده بیوردیلر که الذین لایکتوون
ولایسترقون ولایتطیرون وعلی ربهم یتوکلون یعنی اول کسنه لردر که داغ وافسون وتشاؤم بیلمزلر همان خالقلرینه
توکل ایدرلر اما جواز معالجه ده بزم مدار اعتمادیمز رسول الله صلی الله علیه وسلم دن روایت اولنان تداووا عباد الله
فان الله لم یخلق داء الا وخلق له دواء الا السام والهرم حدیث باعث الاعتضادلریدر یعنی یاعباد الله تداوی ایدیکز
زیرا الله تعالی بر درد خلق اتمدی الا آنك دواسنی دخی خلق ایلدی انجق موتله هرمی دفعه علاج خلق اتمدی
ومخالفینك روایت اتدکلری حدیث منسوخدر زیرا مرویدر که یوم خندقده سعد بن معاذ رضی الله عنه برسهم
طویل النصل ایله ضرب واکحل طمری قطع اولندقده رسول الله صلی الله علیه وسلم کی ایله اکا معالجه اتمشلردر
واسعد بن زراره رضی الله عنهه دخی کی ایله علاج اتدکلری مرویدر ومع قطع النظر عن النسخ بین الخبرین
طریق توفیق اولدر که علیل علاجی شفاده بالذات مؤثر اعتقاد ایدرسه تداوی ایله اشتغال حلال دکلدر اما شافی
انجق الله تعالی در وعلاج همان سبب ظاهریدر دیو اعتقاد ایدرسه اکا تداوی جائزدر وخبر سابقده عظم بالی ایله
جواز مداواته سند عالی واردر زیرا عظمده حیات اولمغله قاعده مزا اوزره موتله متنجس اولماز مکر عظم انسان
یاخود عظم خنزیر اوله زیرا بونلر ایله تداوی مکروهدر هله خنزیر نجس العیندر وعظمی دخی لحمی کبیدر
بو وجهله آنکله انتفاع جائز دکلدر اما انسان حیاتنده نیجه محترم ایسه بعد الموت دخی محترمدر وکرامتنه بناء انسان
حیك اجزاسندن برنسنه ایله تداوی جائز اولمدیغی کبی بعد الموت عظمی ایله دخی جائز اولماز قال علیه السلام
کسر عظم المیت ککسر عظم الحی یعنی انسان میتك کسر عظمی حرمتده حیك کسر عظمی کبیدر
وامام زهری رحمه الله دن منقولدر دیمشدر که مضت السنة ان لایسترق کافر مسلما یعنی سنت نبویه کافر مسلمی
استرقاق اتمك اوزره جاریدر امام محمد رحمه الله دیر که بز دخی بو قولی اخذ ایدرز حتی کافرك عبدی اسلامه کلسه
کافرانی استرقاق ایده رك ترك اولنموب بیعه جبر اولنور وامام محمد رحمه الله حدیثده اولان استرقاقی ابتداء تملکه
حمل اتموب بلکه استدامهٔ ملکه وملك یمین ایله قهرا استخدامه حمل ایلدی زیرا استرقاق امر ممتد اتمیدر
ودائمی اولان نسنه لرده استدامت ابتداء انشا کبیدر بو وجهله استرقاق ابتداء تملکه اطلاق اولندیغی کبی استدامته
دخی اطلاقی صحیح اولور وبعض فقها دیدیلر که مراد حر مسلمده ابتداء استرقاقدر زیرا کافر مسلمی سبی
واستعباد قیلسه کافر ایچون مسلم اوزره رق وعبودیت جاری اولماز لقوله علیه السلام الاسلام یعلو ولا یعلی علیه
یعنی دین اسلام عالی اولور واوزرینه غیری نسنه عالی اوله مز وبو حدیث ایله مراد حکم اسلامی بیان وایراددر
یوقسه حس واستشعار ایلدیککه اسلام عالی اولوب معلو علیه اولماز دیو اخبار دکلدر زیرا اخبار نبویه ده
تخلف جائز اولمدیغندن البته مضمون خبر تحقق اتمك لازمدر بعض احیانده ایسه اهل شرك مسلمین اوزره
اظهار اعتلا ایدرلر لکن ینه حکم اسلام اعتلاء مقامدر بوندن صکره معلوم اوله که مسلم شرعا اذلال کافردن
مصون ومالکیتی مملوکیته تبدیل ودوام ملك ایله قهرا استخدام وتذلیل دخی البته اذلال مسلمه مقروندر بو سبب ایله
رق مسلمی بیع اوزره کافره جبر والجارله کافر آنی اذلال اتمکدن صون وانجا قیلنور امارق مسلمه مجرد کافر مالك
اولمغله عتق لازم اولماز زیرا کافر ایسه ده عقد ذمته بناء مالیت رقیق اتلاف اولنماز ومملوکك اسلامی ومالکك کفری
دخی مالك مملوکنه احسانی موجب اولمقده مؤثر دکلدر لکن برکسنه قریبنه مالك اولسه مملوك مجانا آزاد اولور
زیرا قرابتك استحقاق احسان وعنایتده تأثیری واردر ینه مؤلف الکتاب دیرکه وینبغی للرجل اذا اسلم ان یغتسل
من الجنابة لان المشرکین لایغتسلون عن الجنابة ولایدرون کیف الغسل عن ذلك یعنی برمشرك اسلامه
کلدکده غسل اتمك کرکدر زیرا کفار جنابتدن غسل اتمزلر ومشرکین عرب کبی جنابتدن غسل ایدنلر دخی کیفیت
غسلی بیلمزلر بو کلامدن مستفاددر که صفت جنابت کافرده دخی حاصل وسبب حدث موجود اولدقده تحقق حدث
منزله سنه نازلدر لکن مشایخ اسلاف وقت وجوب غسلده اختلاف ایلدیلر کفار فروع شریعت ایله مکلفلردر
دینلر حال کفرلرنده دخی اوزرلرینه وجوب غسل ایله حکم ایلدیلر بو جهتله حال کفرنده غسل ایلسه صحیحدر
بعد الاسلام واجب اولماز اما فروع ایله مکلف دکللردر دینلر دیدیلر که بعد الاسلام آنلره غسل ایجاب والزام قیلنمق

مطلب استرقاق الکافر مسلما

معلومدر که بحث استرقاقك باب دواء الجراحه یه مناسبت ظاهره سی یوقدر همان استرقاق ایله ماقبلنده سبقت ایدن استرقا بینلرنده مجانست لفظیه ایچون ذکر اولندی دیو توجیه دخی موجه دکلدر لکن بونك امثالی اشبو کتاب مستطابده فی چوقدر خاطر مترجم فقیره لایح اولان اولدرکه بو متن وشرحك تصنیفلری علی وجه الاملا اولوب الیه اثناء مجلسده بعض مسائلی مناسبة خارج از بحث بعض سائلدن سؤال اتمش اولوب مؤلف یاخود شارح دخی اکا جواب اولوب اوزره تقریر اتدکلری دخی تأ لیفلرینه درج وتصدیر اولنمشدر بو قسمه بولنان امثالی مواضعده محصل مناسبت تکلف عظیمه مؤدیدر والله اعلم

مطلب الجنابة تتحقق فی الکافر

اكامبنيدركه وصف جنابت امر ممتد دائميدر آنك بعد الاسلام دوامى مجدد انشا والتزامى كبيدر وقبل الاسلام
صحت اغتسالرى سبب غسلك وجودندندر بو جهتدن قبل الاسلام دم حائض منقطع اولوب وصكره اسلامه كلسه
اكا غسل لازم اولماز زيرا اكا كوره سبب وجوب انقطاع دمدر وانقطاع دوام وامتداد قبول اتمز بنابرين
بعد الاسلام آنك حقنده كرك حقيقة وكرك حكما سبب وجوب تحقق اتمش اولمغله اوزرينه اغتسال واجب اولماز
وجناب مؤلفك انهم لايدرون كيف الغسل قولينك معناسى مشركين غسل آسه لردخى مضمضه واستنشاق
فرض ايكن آنى اتيان ايلمزنبابرين حين اسلامده جنابتدن غسل ايله مأمور اولورلر ووجوب اغتسال اوزره
ابوهريره رضى الله عنه‌دن روايت اولنان حديثله دخى استدلال قيلنديكه ثمامه بن اثال الحنفى اسلامه كلدكده
رسول الله صلى الله عليه وسلم اكا اغتسال ايله امر ايلديلر ابن عمر رضى الله عنهمادير كه ثمامه بعد الغسل ايكى ركعت
دخى نماز قيلدى و رسول الله صلى الله عليه وسلم كوروب قدحسن اسلام صاحبكم بيورديلر ديو نقل ايلديلر
ونقل اولنوركه كليب نام كمسنه رسول الله صلى الله عليه وسلم حضورلرينه كلوب اسلامله بيعت ايتدكده احلق
عنك شعر الكفر يعنى باشكدن كفر صاچنى تراش ايله ديو امر ايلديلر اولدخى تراش ايلدى امام محمد رحمه الله ديركه
بعد الاسلام حلق رأسى بزواجب كورمزز زيرا اكثر اصحابه آنكله امر ايلديلر وظن ايده رمكه همان كليبى صاچينك
حسن ورونقنه اعتبار ايله عجب و پندار وفخر واستكبار ايدر كوروب عجب و كبرندن منع وزجر ايچون تراشله امر ايلديلر
ياخود حال كفرنده نابت اولان شعر رأسنى ازاله ايله مزيد تطهيرينى مستحب كورديلر اما اغتسال بويله دكلدر زيرا
آنك سببى اولان جنابت تقرير سابق اوزره مشركده متقرر اولمغله آنكله على سبيل الايجاب امر اولنمشدر والله الموفق
باب اتخاذ الانف من الذهب والفضة * يعنى آلتون وكومشدن اتخاذ انوف جائز ايدوكى بو بابده مشكوفدر عرفجه
بن اسعد رضى الله عنه‌دن مرويدر كه آنك انفى زمان جاهليه‌ده كلاب نام محلده اثناء حربده قطع اولنوب كومشدن
برانف اتخاذ اتدكده مرور زمانله آنده رائحهٔ كريهه حادث اولدى بناء عليه رسول الله صلى الله عليه وسلم اكا
آلتوندن برانف اتخاذى ايله امر ايلديلر وامام محمد رحمه الله حديث مذكوره تمسك ايدوب آلتوندن اتخاذانفى
جائز كوردى كذلك ديشى دوشدكده محلنه آلتوندن برديش الحاق ياخود آلتوندن تل ايله ديشلرين ضم والصاق
جائزدرديدى وقول مذكور ابراهيم نخعى رحمه الله‌دن دخى مأثوردر لكن ابو حنيفه رحمه الله تعالى آنى مكروه
وكومشدن اتخاذانى جائز كوروب استعمال فضه مثلا اتخاذ خاتم كبى انتفاع ايچون رجال حقلرنده جائزدر اما استعمال
ذهبه قطعا رخصت يوقدرديدى وآنك عندنده حديث مذكورك تأويلى اولدركه رسول الله صلى الله عليه وسلم
رخصت مرقومه‌يى عرفجه رضى الله عنه تخصيص ايدوب غيريلر حقنده ترخيص ايلمديلر واصول ابى حنيفه
رحمه الله تعالى دندركه قبولنه اتفاق اولنان عام البته خاص اوزره ترجيح ايدر بنابرين رسول الله صلى الله عليه وسلم
يميلرينه ذهب و يسارلرينه حريرى اخذ ايدوب هذان حرامان على ذكور امتى حل لاناثهم يعنى شو ذهب ايله حرير ذكور
امتم اوزره حراملر واناثلرينه حلاللردر بيورديلر ديو عموم واطلاقى اوزره مشهور ومتفق عليه بين الجمهور اولمغله حديث
عرفجه‌ده رخصت اتخاذ انف ذهب اوزره ترجيح وحديث عرفجه دخى تخصيص رخصته مهما امكن تصحيح اولنور
باب اموال المعاهدين * يعنى مشركين مصالحينك اخذ اموالرينه متعلق مسائل واقوالدر مسلمين برقوم
مشركين ايله موادعه ومصالحه ايلسه‌لر معاهده‌لرينه بناء اموال مشركيندن برنسنه اخذ اتمك حلال اولماز مكر
طيب خاطرلريله اعطا قيله‌لر زيرا معاهده كفار اموال ونفوسلرينه حرمت تعرضى موجب اولمقده اسلاملرى
منزله سنده در اموال مسلميندن بلاطيب خاطر نسنه اخذ اتمك حلال اولمديغى كبى اموال معاهديندن دخى
حلال اولماز زيرا آنده غدر وجفا وعهده عدم وفا واردر ورسول الله صلى الله عليه وسلم شان عهود ده وفاء
لاغدر فيه يعنى عهده وفالازمدر غدر جائز دكلدر بيوريلر ايدى و بوندن بشقه ابى ثعلبة الخشنى رضى الله عنهك
حديثى ايله استدلال اولنديكه يوم خيبرده رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرينه بعد تمام العهود يهوددن
برجماعت كلوب ديديلركه بزم بستانلريمزه اصحابك كيروب اندن بقول ياخود فوم آلديلر همان دم رسول الله صلى الله
عليه وسلم عبد الرحمن بن عوف رضى الله عنهه امر ايدوب بين المسلمين رسول الله صلى الله عليه وسلم لا احل لكم
شيئا من اموال المعاهدين الا بحق يعنى اموال معاهديندن بغير حق برنسنه‌يى سزه حلال كورمم بيورديلر ديو
ندا اتدرديلر وامام زهريدن منقولدركه ابو سفيان بن حرب اثناء هدنه‌ده دخى كافر ايكن مسجد نبويه كيرير ايدى
لكن مسجد حرامه ادخال مشرك حلال اولماز قال الله تعالى انما المشركون نجس فلا يقربوا المسجد الحرام
يعنى مشركين انجق عين نجسلردر بو سنه‌دنكه هجرتك طقوزنجى سنه‌سندن صكره مسجد حرامه قريب اولمسونلر

وهدنه‌دن مراد يوم حديبيه‌ده رسول الله صلى الله عليه وسلم ايله اهل مكه ميانلرنده واقع اولان صلحدر واول
صلحى مشركين نقض ايدوب رسول الله صلى الله عليه وسلم غزو وجهاده سعى واجتهاد ايدرلر ديو خوف
اتملريله تجديد عهد ايچون ابو سفيان مدينه‌يه كلوب مسجد نبوى‌يه كيرمش ايدى ومادهٔ مذكوره‌نك قصهٔ مشهوره‌سى
واردر وروايت زهرى بزم ايچون امام مالك رحمه الله اوزره دليل كاملدركه امام مشار اليه مشركك مساجددن برينه
دخوله تمكين وترخيص اولنماز حكمنه قائل اولمشدر وبزم ايچون دليل آخر دخى مرتب ومقرردركه وفد بنى ثقيف رسول الله
صلى الله عليه وسلم حضرتلرينه كلدكلرنده آنلر ايچون مسجد شريفلرنده ضرب خيمه ايله امر ايلديلر بونلر انجاس
اهل شركدر ديدكلرنده ليس على الارض من نجاستهم شئ ديديلر يعنى ارضه نجاستلرندن نسنه اصابت ايلمز
بوندن صكره امام شافعى رحمه الله حديث زهرى ايله تمسك ايدوب مشركينك مساجد سائره‌يه دخوللرى مشروع
انجق آيت سابقه‌يه بناء مسجد الحرامدن ممنوعلردر ديدى امابزم عندمزده مسجد الحرامدن دخى منع اولنمازلر
وخصوص مرقومده حربى وذمى برابردر وتأويل آيت جاهليه‌ده مألوف اولدقلرى اوزره بيت مكرمى عريان
طواف اتمكلرنه تقربدن ياخود امور بيتى تدبير ونظام وعمارت مسجد الحرامه قيام وجهى ايله تقربدن نهيدر
وبو معنايه بزدخى قائللرزكه تنظيم بيت آنلره مفوض دكلدر كرك اكاوكرك عار ياطوافلرينه قطعا رخصت ويرلمز
ونقل اولنوركه عمر بن عبد العزيز رحمه الله حمامه نفسا ياخود مريضه اولانلردن غيرى عورت كيرمسون ديو
بعض عماله نامه تحرير ايلدى ونسا ايچون دخول حمامى مكروه كورنلر بو قولى اخذ ايدوب رسول الله صلى الله
عليه وسلم دن روايت اولنان ايما امرأة وضعت جلبابها فى غير بيت زوجها فعليها لعنة الله والملائكة والناس اجمعين
حديث شريفيله دخى استدلال ايدرلر يعنى قنقى عورتكه جلبابنى بيت زوجينك غيرى محللرده وضع ونزع ايده
الله تعالى‌نك لعنتى وجمله ملائكه وانسانك لعنتلرى آنك اوزرينه اولسون حتى نساء اهل حمص حجرهٔ عايشه
رضى الله عنهايه كيردكلرنده جناب صديقه آنلره سزلر شو حماملره كيرن عورتلردكمسزديو سؤال ايدوب آنلر
نعم ايله جواب ويرديلر همان بونلرى يانمدن اخراج ايديكز وموضع جلوسلرين غسل وتطهير ايديكز ديو امر ايلدى اما
بزم مذهبمزده اكر عورت خانه سندن چيقدقده تحفظ وتعفف وحمامه كيرنجه تستر وتلفف ايدرسه حمامه دخولى
مشروع ومعقولدر زيرا دخول حمام ياتزيين اندام ايچوندر كه نسايه رجالدن زياده اليق والزمدر ياخود اغتساله احتياج
واهتمام ايچوندركه اسباب وجوب اغتسال حيض ونفاس انضماميله نسا حقنده رجالدن اكثر واعظمدر ورجال
حياض وانهاردن اغتساله قادر اما نسا غير مقتدره دروذكر اولنان حديث وآثار خلاف شرع اوزره مثلا بغير اذن الزوج
خروجلرينه مصروفدرزيرا نسا خانه‌لرنده قرار ايله مأموره لردر قال الله تعالى وقرن فى بيوتكن يعنى اى
ازواج رسول الله خانه‌لريكزده وقار اوزره قرار ايديكز معلوم اهل علومدركه مورد خطاب خاص ايسه‌ده
حكمى على وجه العموم درينه عمر بن عبد العزيز رحمه الله تعالى نامهٔ مذكوره سنده كتب ايلديكه مسلمه
عورت اكرلى آته بنسونلر وتحرير مذكورينه مدار لعن الله الفروج على السروج حديث بلا اغتشعار يدر
يعنى سروج اوزره ركوب ايدن نسايه الله تعالى لعنت ايلدى ياخود ايلسون لكن بو حديثدن دخى مراد على قصد
التلهى ياخود عرض جمال ايچون على وجه التزين ركوب ايدرسه ديمكدر بو قسه نسوان يا جهاد ياخود خدمت
مرضاى اهل جهاد ارباندن اولوب ياخود زوجى ايله حجه كيدوب تستر اوزره ركوب ايدرسه اكرلى آتلره بنمكده
ضرر يوقدرينه عمر بن عبد العزيز كتب ايلديكه اهل كتاب يعنى يهود ونصارى اكرلى آتلره ركوبلرينه مساعده
اولنمسون بلكه پالان اوزره بنسونلر واسلامدن فرق اولنملرى ايچون قوشاق قوشانسونلر يعنى اثوابلرينك اوزرينه
زنارلرين قوشانوب و پلان رسمنده آرلر اوزره بنوب وايرقاشلرينه رمانه كبى برنسنه ياپسونلرز يرا اهل كتاب موجب عزت
اولان اموره مسلمينه تشبهدن منع اولنورلر قال عليه السلام اذاوهم ولا تظلموهم يعنى اهل كتابى حقير وذليل كوريكز
لكن ظلم اتمكز وعمر بن الخطاب رضى الله عنه دخى اهل كتاب ميانلرينه زنارلرين بغلامق اوزره مصالحه ايدوب وعامللرينه
يازديكه اهل ذمه تنبيه ايديكز كه رقبه‌لرينه رصاص مختومله علامت وضع ايلسونلر وزنارلرين قوشانسونلر
ومسلمينه تشبه اتمسونلر و بو فصلك تمام بيانى ينه بو كتابده موضع شايانده كلوران شاء الله تعالى والله الموفق
باب الجعائل * يعنى اهل جهاد جهاد ايچون بيت المال ياخود اصحاب اموالدن جعل واجرت اخذينه متعلق
اقوالدر امام ابو حنيفه رحمه الله تعالى ديمشدركه مسلمين ايچون قوت وكثرت اولدقجه بركمسنه جهاد اوزره
اجرت آلمق وويرمك مكروهدر اما قوت وكثرت يوغيسه مسلمين بربرينى مال ايله تقويت اتمك جائزدر قال الله
تعالى وجاهدوا فى الله حق جهاده يعنى فى سبيل الله كمال جهاد ايله جهاد ايديكز و كمال جهاد نفس ومال

مطلب دخول الكافر فى المسجد

مطلب يجوز دخول المشرك فى المسجد الحرام عندنا

مطلب دخول النساء فى الحمام

مطلب منع النساء واهل الكتاب عن الركوب على السروج

ایله اجتهاد اتمکدر اکر جهاده خروج ایدن کمسنه مالدار ایسه نفس وما لیله جهاد ایدوب رضاء الله ایچون
اولان عملنده برکسنه دن اجرت الماسق کرکدر واکر فقیرایسه غیریلرندن طیب نفسلری ایله جهاده قادراوله
جق دکلو نسنه المق جائزدر که کندونفسی ایله وصاحب المال دخی مالیله جهاد اتمش اوله لر زیرا مرویدرکه
حضرت عمر رضی الله عنه مجرد بولنان کمسنه یی متزوج اولان کمسنه یه تجهیز اتدیروب مجردی متزوجك یرینه
غزایه بعث ایدرایدی وقاعدك فرسنی آلوب غازی یه ویرر ایدی وابن عباس رضی الله عنهمایه بومسئله دن سؤال
اولنوب جوابنده آلدیغی اجرتی جهاد ایچون دواب واسلحه یه ویررسه جائزدردیدی وجهی اولدرکه صاحب
المال مالنی انجق اول کمسنه جهاده کسب قوت اتسون ایچون ویرر که کندی دخی مجاهد بالمال اوله بنابرین
اخذ ایدن کمسنه دخی اول مالله جهاد کفاره استعانت اتمیوب نفسی ایچون آرتمق مکروهدر زیرا مرویدرکه
عبد الله بن زید الانصاری رضی الله تعالی عنه حضرتلرینه برکسنه جهاد ایچون شوقدر اجرت آلوب
صکره تصرف ایدرك آلدیغندن اقل صرف ایلسه حکمی نیجه در دیو سؤال ایلدیلر جوابده دیدیکه اکر
قصدی فضله یی نفسنه صرف ایچون ادخاردکل ایسه جائزدر و بعدالرجوع ینه آلدیغی محله رد ایدر بدلیت
اوزره حج ایدن مثللو درکه بعدالرجوع فضله نفقه یی صاحبنه رداتمك لازمدر وجهی اولدرکه فضله یی
رد اتمسه علی اوزره اجرت اخذ اتمش اولور جهاد اوزره استیجار ایسه باطلدر وتحقیق مذکور اوزره امام
المسلمین تجهیز جیش مراد ایلسه اکر بیت المالده وسعت وارایسه اول جیشی مال بیت المال ایله تجهیز ایدر
وناسدن نسنه اخذی تجویز اولنماز واکر یوغیسه اهل جهاده قوت وقوت اوله جق مقداری اموالی ناسدن
علی وجه التحکم اخذ واستحصال جائزدر زیرا امام ناظرا یمدر ونظر و نظارت حکم مذکورده اکل واتمدر
زیرا مرویدرکه حضرت معاویه رضی الله عنه اهل کوفه یه برمقدار عسکر تجهیز اتملرین تکلیف وایچلرندن
جریر ایله والدینه اظهار شفقت ایدوب تکلیف مزبوردن استثنا ایله تلطیف اتدکده آنلر دیدیلرکه بزلر بوامتیازی
قبول اتمیز بلکه مالیمزدن اهل غزایه جعل واجرت افرازی ایله سائر مسلمینه شریك وانباز اولورز
وجبیر بن نفیر رضی الله عنه دن منقولدرکه قال علیه السلام ان مثل الذین یغزون من امتی ویأخذون الجعل
یتقوون به علی عدوهم کمثل ام موسی ترضع ولدها وتأخذ اجرها یعنی امتمدن غزا ایدوب وعدولری اوزره
تقوی ایده جکلری جعل واجرتی اخذایدن کمسنه لرك حاللری ام موسی علیه السلامك حالی کبیدرکه کندو
ولدینی ارضاع ایدوب اجرتنی دخی اخذ ایدر یعنی اهل غزانك اکرچه غزالری انجق کند و نفسلری ایچوندر
قال الله تعالی ان احسنتم احسنتم لانفسکم یعنی قوللرم اکر احسان ایدرسکز انجق نفسکزه احسان ایدرسز
نفع احسان بالاخره سزه راجعدر لکن دین قرنداشلرندن دشمنلری اوزره کسب قوت ایچون جعل واجرت
دخی آلورلر وآنلره حلالدرنته کیم ام موسی علیه السلام کندو ولدینی ارضاعله نفسی ایچون عمل ایدرایدی
ینه فرعوندن اجرتن آلوب ارضاعنه کسب قوت ایدر ایدی واکا حلال ایدی مؤلف الکتاب رحمه الله
مناسبت جعل ایله مسئلهٔ اخرایه انتقال ایدوب دیرکه برمسلم برشخص مشرکه اسلام شرطی ایله جعل واجرت
وعد ایدوب اول دخی اسلامه کلسه اسلامی صحیحدر زیرا حقیقت اسلام مکه تصدیق واقراردر تحقق
اتمشدر وشرط جعلله اکا خلل کلمز وجعل مرقوم اکا واصل اولسون اولمسون اسلامیله حکم اولنور زیرا
واصل اولمادیغی صورتده نهایت محذور عدم تمام رضاسیدر اول دخی صحت اسلامنه منافی دکلدر اکراه صحت
اسلام مکرهه منافی اولمدیغی کبی وشرط جعل ایدن کمسنه ایچون جعل مشروطی ویرمك دخی جائزدر لکن
ویرمك افضلدر زیرا وعد ایلمشدر ووفا بالعهد اخلاق مؤمنیندن وخلف وعد اخلاق منافقیندندر
اما اسلامه کلن کمسنه نفسی ایچون عامل اولمغله غیر اوزرینه مستوجب اجرت اوله مز زیرا استیجار
الاجرة علی الغیر انجق غیرایچون عملینك مقابلیدر واسلامه کلن غیر ایچون عامل دکلدرکه اوزرینه ایجاب عوض
ایلیه ومال موعود عوض اسلام اوله مز بلکه یا رشوتدر یاخود اسلامه رغبتی مزداد اولمغیچون صله واحساندر
وبونلرك برنده دخی قبل التسلیم والقبض استحقاق تحقق اتمز حتی بعد الاسلام جاعل اعطاء جعلدن امتناع اتمکله
اولدخی اسلامدن رجوع وارتداع ایلسه مرتد اولور اکر ینه اسلامه عودت اتمزسه بوینی اورلیلور لقوله علیه السلام
من بدل دینه فاقتلوه یعنی اول کمسنه که دین اسلامنی کفره تبدیل ایده انی قتل ایدیکز امامکره علی الاسلام بویله
دکلدرکه اسلامدن رجوع ایلسه استحسانا قتل اولنماز زیرا اسلامه جبرایله باشی اوزرنده سیفك قیامی اقرار
ایلدیکی نسنه لره عدم اعتقادینه دلیلدر بو صورتده اسلامنده شبهه واقع اولوب اول شبهه ایله حکم قتل

مندفع

مطلب اداء فضل النفقة فی الحج من الغیر

مطلب للامام ان یاخذ نفقة الجهاد من الناس جبرا اذا لم یف بیت المال

مطلب اعطی جعلا علی ان یسلم

مطلب اسلام مکرها

مندفع اولور لکن اشتراط جعل عدم اعتقادینه دلیل اوله مدیغندن اسلامی بلا شبهه تام اولوب مرتد اولنجه
قتلی واجب اولور وغالب بن قطان رحمه الله تعالی دن مرویدر دیدیکه باب الحسین یاخود اختلاف نسخه
اوزره باب الحسن رضی الله عنهما ده قاعدلر ایدك براختیار کمسنه کلوب بزه سلام ویروب قعود ایلدی بعده
دیدیکه والدم جدمدن نقل ایله رسول الله صلی الله علیه وسلم ما من رجل یسلم علی قوم الا فضلهم بعشر
حسنات وان ردوا بیوردیلردیو بکا خبرویردی یعنی بررجل یوقدرکه برقومه سلام ویره الا اول رجل قوم
مذکوری اوزره اون حسنه ایله تفاضل ایدر اول قوم رد سلامله عهده دن خروج ایدرلرسه ده و بو حدیثده
دلیل واردرکه بدایت بالسلام افضل و بادی بالسلامك ثوابی اکثر واکملدر زیرا جواب سلام سلامك مسببی
اولمغله بادی بالسلام جوابك سببی واول احسانك مبدأ تحصیل وطلبیدر اما رد سلام ایدن انسان مجازی
الاحسان بالاحسان و بادینك مجازی اوزره رجحانی نمایاندر بعده اختیار مومی الیه دیدیکه والدم جدمدن بکاشویله
خبرویردیکه جدم کندو قومنه اسلامه کلملری شرطی اوزره یوزدوه جعل واجرت ویردی و والدیمی
بوخصوصی اخبار وانها وجدم قومی اوزره عریف ورئیس نصب اولنمسین رجا قصدیله رسول الله صلی الله
علیه وسلم حضرتلرینه ارسال ایلدی والدم دیدیکه حضور سعادتلرینه واروب ان ابی یقرأ علیك السلام
دیدیم علیك وعلیه السلام بیوردیلر و بو حدیثده دلیل واردرکه برشخص شخص آخره غائبدن تبلیغ سلام ایلسه
رد سلامده صاحب سلامله مبلغی تشریکه اهتمام لازمدر زیرا صاحب سلام سلامله مبلغ دخی ایصال پیامله
اکا احسان اتمشلردر و بوایکی احسانه مجازات لازمهٔ حال انساندر والدم دیدیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم
حضرتلرینه دیدیمکه والدم کندوقومنه اسلامه کلملری شرطیله یوز دوه ویردی وآنلردخی اسلامه کلوب
اسلاملری دخی قوت بولدی شمدی والدم ایچون ویردیکی یوزدوه یی کیرو آلمق جائزمیدر بیوردیلرکه ان شاء
فان تموا علی اسلامهم فذاك والابعثنا الیهم الخیل یعنی دیلرسه آلور والد قد نصکره قومی دخی اسلاملرنده ثابت
اولورلرسه نه کوزل یوق اولمازلرایسه آنلره عسکر بعث ایده رز و بو حدیثده دلیل واردرکه شرط معهود اوزره
ویریلن مال صلهٔ مستأنفه در بوقسه عوض اسلام دکلدر وواهب هبه سندن عوض اولمادقجه رجوعی صحیحدر
وطریق مذکور ایله مشرکینی اسلامه ترغیب دخی جائزدر کورمزمیسنکه مصارف صدقاتدن بری سهم مؤلفة
القلوب ایدوکی منصوص و مصرحدر وآنلره عند بعض المفسرین انجق ثبات اسلامله تألفلری ایچون وعند
البعض وعد ایمان اتدکلرندن صکره اسلامه رغبت وتشرفلری ایچون اعطا قیلندیغی صحیحدر وحدیث مذکورده
اکا دخی دلیل واردرکه شرط جعل اوزره اسلامه کلدکلرندن صکره مرتد اولسه لر قتل ایله تنکیل اولنورلر زیرا
بعثنا الیهم الخیل قول شریفلریله مراد لطیفلری قتل وقتال ایچون بعث خیل ایده رز دیمکدر والدم دیرکه بعده
یارسول الله والدم کندوایچون قومینك عرافت وریاستنی سندن رجا اتمکله بکا امرایلدی دیدم بیوردیلرکه
ان شاء ولکن العرفاء فی النار یعنی مطلبنی دریغ اتمم دیلرسه اولسون لکن اکا خبرویرکه طلب ایلدیکی نسنه ده
خیر یوقدر وعرافت ریاست معناسنه در وعریف القوم ضابط ومدبرلریدر قال علیه السلام لابد للناس من وازع والوازع
فی النار یعنی ناس ایچون برضابط ومدبر لازمدر واول ضابط دخی اهل ناردر یعنی اکثریا رئیس القوم اولان قومنه
ظلم وتکبر ایدر وظالمین ومتکبرینك مکانی البته نار جحیمدر و بو حدیثده طلب ریاستدن تحرز موجب سلامت
اولمغله افضل اولدیغی بیان واردر مؤلف الکتاب رحمه الله دیرکه بررجل مسلم مسلم آخره برحربی کافری
قتل شرطی اوزره جعل واجرت وعد ایدوب اول دخی قتل ایلسه بومعامله ده ایکیسنه ده ضرر شرعی یوقدر
وعندمده احب اولان وعدینه وفا واول موعودینی ایفا ایلمکدر لکن ایفا اوزره شرعا جبر اولنماز زیرا قتل حربی
جهاددر وجهاده مباشرت قیلن یا نفسی ایچون عاملدر یاخود اعزاز دین ایله رضاء حق ایچون یاخود ناسدن دشمن
محاربك دفع فتنه سیله جماعت مسلمین ایچون عاملدر یالکز وعد جعل ایدن جاعل ایچون عامل اولمادیغندن آنك
اوزرینه مستوجب اجرت اوله مز لکن جاعل وعدینه وفا ایدرسه افضلدر اکر اتمزسه حکم شرعیده اوزرینه جبر
اولنماز بعده روایت اولندیکه یامین بن وهب رضی الله عنه اسلامه کلدکدنصکره رسول الله صلی الله علیه
وسلم اکا ای یامین عمك اوغلی بنی قتله عزیمت اتدیکنی کورمدیکمی بیوردیلر یامین دخی بنا اکا کفایت ایده رم
یارسول الله دیدی درعقب عربدن برکسنه یی استیجار وعمیسی اوغلنی قتل شرطیله اکا اون دینار وروایت اخراده بش
وسق که کیل معروفدر خرما ویرمکی تعهد واقرار واول کسنه دخی شخص معهودی قتل ایدوب واصل بئس
القرار ایلدی ومقتول مسفور عمرو بن جحاش دیمکله مشهوردر وقصهٔ مذکورده مادهٔ مزبوره نك جوازنه دلیل

مطلب ابتداء السلام افضل من رده

مطلب بلغ سلام الغائب

مطلب الرجوع عن الهبة

مطلب الجعل علی قتل المشرك

صاحب القصه اولان صحابی یامین بن وهب مذکور نسخ ... عنوانیله مسطوردر لکن اصابه ده یامین بن عمیر بن کعب ابو کعب النضری ... ذکر ایلشدر

واردر زيرا جعـل واجرت ويرديكى البته جنـاب رسـالتك معلوملريدر بنه مؤلف رحمه الله ديركه اكر بو مقوله
اموردە امام المسلمين بيت المالدن جعل واجرتى وعد وتعيـين اتمش ايسه وعدينه وفا اتمك لازمدرز يرا مال بيت المال
انجق مصالح مسلمين ايچون اعداد واستحصال قيلنمشدر و بو قاتل دخى آنفا ذكر اولنديغى اوزره برجهتله مسلمين ايچون
ساعى وعاملدر بنا برين امام المسلمين مال بيت المالدن اعطاسنى وعد ايتديكى نسنه يى بالتمام ادا ايلمك لازمدر والله الموفق
باب آنية المشركين و ذبائحهم وطعـامهم * يعنى مشركينك قابلرينى استعمال وطعـام و ذبيحه لرين اكلـنه
متعلق مسـائل ودلائلدر مشركينك اوانيلرندن اكل وشرب اكرچه حلال لكن قبـل الاستعمال غسل ايلمك
احسن اعمالدرز يرا اوانى يه نجـاست شرك لاحق اولميوب انجق نجـاست حينيه ملاصق اولوروا ولدخى غسل
ايله زائل اولور و بو حكمده اوانى مسلمين ومشركين برابردر انجق مشركين غسل اوانى يه اهتمام اتملرى حسبيله
مسلم بنفسه اعادهٔ غسلنى التزام برله اول مصلحته مشركى امين يلوب استخدام اتمك لايقـدر اما غسل اتميوب
همان ظاهر حاله نظر قيلسه اول دخى لابأسدر زيرا اوانيـده اصل اولان طهـارت لكن اعادهٔ غسلى احتياط
ونظافتـدر زيرا مرويدركه ابوثعلبة الخشنى رضى الله عنه ديديكه يارسول الله بزلر ارض مشركينـه وا روب
اوانيلرندن اكل ايده يورز جوابنـده بيورديلركه فان لم تجدوا منها بدا فاغسلوها ثم كلوا فيهـا يعنى اكر عدم
استعمالنه چاره بوله مزسـكز اوّلا سزلر غسل ايدوب بعده ايچنده اكل ايديكز وتمـام حديثى كتاب الصيدده
بزيـان ايلديك وحسن بصرى رحمه الله تعـالى يه مجوسك قابلرندن وكاسه لرندن وچو ملكلرندن سـؤال
وايچلرنده طبخ طعـام و وضع ادام جائزميـدر ديو عرض اشكال ايلديلر جوابده اولا غسل و تطهيرينـه
اهتمام بعـده طبخ طعام ووضع ادام قيـل ديدى و ابن سيرين رحمه الله دن منقولدركه اصحـاب كرام بلاد
مشركينه غلبـه اتدكلرنده اوانى مشركينده اكل وشرب ايدرلر ايدى و حذيفه رضى الله عنـه دن منقولدركه
اكا ايچنده شرب خمر اولنمش برباطيه كتورديلر غسل ايله امر ايدوب بعد الغسل ايچندن صو ايچدى و بو آثار
مذكوره صحت دعواى مز بوره مزه دليـلدر مؤلف الكتاب رحمه الله دير كه يهود ونصارانك ذبيحه واطعمهٔ
سائره لرين تناول جائزدر لقوله تعـالى وطعـام الذين اوتوا الكتاب حل لكم ومجوسك دخى جميع طعاملرى
جائزالاكل در لكن ذبيحه لرى مأكوله دكلدر لقوله عليه السلام سنوا بالمجوس سنة اهل الكتـاب غيرنا كحى
نسـائهم ولا آكلى ذبائحهم يعنى معاملهٔ مجوسده معـاملهٔ اهل كتاب طريقنه سلوك ايديكز عورتلرينى نكاح
اتميوب ذبيحه لرين اكل اتمديكيكز حالده نكتهسى اولدركه مجوس الهين اثنين ادعا اتملريله خلوص وخصوص
اوزره تسميهٔ الله شرط حل ذبيحه ايكن آنلردن واقع اولماز اما اهل كتاب توحيد لرنده اضمار شرك ايدرلر ايسه ده
بنه اظهار توحيد قيلرلر وعلى بن ابى طالب رضى الله عنه دن منقولدركه طعـام مجوسده ذبيحه لرينك غيريده
ضرر يوقدر ديمشـدر وغلام سلمـان اولان سويددن منقولدركه حق جل وعلا اهل فارسى منهزم قيلديغى
كونده برسپت بولدم كه ايچنده اتمك و پينير و بچـاق وارايدى انى سلمـان فارسى رضى الله عنهه كتوردم اولدخى
رفيقلرينه اتمكى توزيع و پينيردن كسوب اكله باشلديلر ديدى واهل فارس ايسه قوم مجوسدر بو خبر صدق اثردن
مجوسـك ذبيحه لرندن غيرى طعـاملرنده ضرر اولمديغى بزه ظاهر و باهر اولدى وقصهٔ مذكوره ده دليـل
واردركه مجـاهدين غانمين قبل الاقتسـام طعـام غنيمتدن تناول والتقام اتملرى جائزدر وسعيدبن جبير رضى الله
عنهدن منقولدركه مجوسك يوغرت وترخانه كبى نسنه لرندن سؤال اولندقده لابأس به ديو جواب ويردى نكتهسى
اولدركه بو مقوله نسـنه لره ذبيحه لرندن برشئ مخـالطه اتمز و مجوس دخى ذبيحـه لرندن ماعدا تدبير اطعمهده
مسلمين كبيلردر وامام شعبى رحمه الله دن عادت مجوسدركه عند الطعام زمزمه ايدرلر يعنى مريلدنرلر آنلر بويله
ايدرلر ايكن آنلر ايله برابر طعام اتمك جائزميدر ديو سؤال اولنوب جوابنـده همان كل من طعام المجوس ديوب
سـائلك محل شبهه سـنه تعرض ايلمدى و معنـاى مذكور حضرت عمر رضى الله عنهدن روايت قيلنـان اثر
مأثوردركه عماله يازوب امر ايلديكه مجوسى عند الطعام زمزمه دن منع ايدهلر ايكن اثر مذكور بر ارشـاددرز يرا
عقد ذمتدن ناشى شرب خمور واكل خنـازير مثللو زمزمهلرندن اعظم اولان قباحتلرين ترك ايدهرز بو جهتله امام
شعبى رحمه الله زمزمه جانبنه تعرض وافشـا اتميوب همان ماعدا الذبيحه جواز تنـاول طعـاملريله افتا ايلدى
وابراهيم رحمه الله دن مرويدركه اصحابمز سواد عراقى فتح اتدكلرنده مشركينك اتمكلرندن تناول ايلديلر وامام واقدى
مغـازيده ذكر ايدركه عسكر اسلام مطبخ كسرى يه ظفرياب وطعـام تجره لرينه واقف اولدقـلرنده الوان
اطعمه يى كوروب آنى بعض اشيا بوياماق ايچون الوان صبغ ظن ايدوب تجربه ايچون لحيـه لرينه سور مكـه

معلوم ارباب علومدر كه يهود
ونصـارى توحيدلرين تصريح
ايدرلر لكن يهود عزير ابن الله ديمكله
حضرت عزير عليه السلامى معبود
اتخاذ اتملرى لازم كلوب نصارى دخى
اقانيم ثلثه يه قائل اولملريله مشركلر
اولملرى لازم كلمك ايله حقلرنده قاتلوا
الذين لايؤمنون بالله نازل اولمشدر
بو قسمه تصريح شرك اعتزال بنا برين
توحيدلرنده اضمار شرك ايدرلر ديو
تعبير اولندى
منه

باشلديلر صـكره بونلر اطعمهٔ مأكوله دردیو خـبر ويردكلرنده اكل ايدوب علت تخمه يه اوغراديلر ديدى
لكن ظاهر حال اولدركه كسرانك تجره لرى ذبيحـهٔ مجوس اولان لحومدن البته خالى اولماز بنا برين روايت
واقدى اكا محمولدركه اطعمهٔ مرقومه دن تناول ايدنلر احكام شرعيه يه واقف اولميان جهلهٔ اعراب اوله و انلرك
فعلى ايله جواز اكله استدلال اولنمز و حضرت على رضى الله عنه دن مرويدركه اهل حرب اولان نصارانك
ذبايحلرندن سـؤال اولندقده ضرر يوقدر ديوب تزوج نسـالرين مكروه كوردى و آنك دخى كراهتى نسلى
دار الحربده قالمق خوفنـدندر يوقسه اول دخى حرام دكلدر ومؤلف رحمه الله حل نكاح اهل كتابه حديث على
رضى الله عنه ايله استدلال ايلديكه رسول الله صلى الله عليـه وسلم مجوس هجره نامه يازوب آنلرى اسلامه دعوت
قيلديلر ونامه ده بيورديلركه فمن اسلم قبـل منه ومن لم يسلم ضربت عليهم الجزية فى ان لايؤكل لهم ذبيحة
ولا ينكح منهم امرأة يعنى اسلامه كلنلر بكرك اسـلامى قبول اولنور وكلميانلرك اوزرينـه جزيه وضع اولنور
ذبيحه لرى اكل اولنميوب عورتلرى نكاح اولنمـامق شرطيله وحديث مذكورده نكاح اهل كتاب منطوق دكل
ايكن رسول الله صلى الله عليـه وسلم عدم حل نكاحى مجوسه تخصيص بيورملرى مفهومنـدن ظن ايده رمكه
مؤلف رحمه الله نكاح نساء اهل كتابك جوازينه استدلال ايلدى زيرا بو كتابى مفهوم مخالفت حجت اولمق قاعده
سنه بنا ايلمشدر وانك بيانى محلنده كلور ان شاء الله تعالى بعده مؤلف الكتاب رحمه الله بيان ايلديكه نكاح له وطئ
مجوسيه حلال اولمديغى كبى ملك يمين ايله دخى حلال اولماز زيرا حل وطئ ملك متعه اوزره مبنيدر ومسلم ايچون
مجوسيه اوزره ملك متعه كرك ملك يمين وكرك نكاح ايله ثابت اولماز اما طائفهٔ صابئين عند ابى حنيفة رحمه الله تعالى
اكل ذبيحه ونكاح نسالرى على كراهة جائزدر وعند الامامين رحمهما الله تعالى مجوس حكمنده اولملريله جائز دكلدر
واختلاف مرقوم صابئين كيملر ايدوكنده اختـلافلرندن ناشى درز يرا ابى حنيفه رحمه الله عندنده آنلر نصارادن
برصنفدر كه زبورا اوقورلر واقعا آنلر ظاهر اعتقادلرين بويله جه اظهار وارائت ايدرلر وعند الامامين آنلر عبدهٔ كواكبدر
وكواكبى آلهه اعتقاد ايدرلر و فى الواقع اعتقاد درونلرى بودر لكن فرق اسلاميه دن عداولنان باطنيه كبى قطعا
حقيقت اعتقادلرين اظهار اتمكى تجويز اتمزلر بو جهتدن ابو حنيفه رحمه الله تعالى ظاهر اعتقادلرينه واقف اولوب
جوابنى اكا بنا وامامين رحمهما الله تعـالى ضميرلرينه مطلع اولوب جوابلرين اكا ابتنا ايلـديلر وفى نفس الامر
اعتقاد درونلرينه كوره آنلر بمنزلة المجوس بلكه دخى خبيث ومنحوسلردر والله الموفق
باب الاسلام * حسن بصرى رضى الله عنه دن مرويدركه قال رسول الله صلى الله عليه وسلم امرت ان اقاتل الناس
حتى يقولوا لا اله الا الله فاذا قالوها فقـد عصموا منى دمائهم واموالهم الا بحقها وحسابهم على الله يعنى مشركين
لا اله الا الله دينجيـه دكين قتالريله مأمور اولدم آنى ديدكلرنده بندن نفوس واموالرينى قورتاريرلر مكر زكوة
وخراج زمين مثللو حق شرعى ايله اخذ اولنه واعتقاد درونلرينك حسابى الله تعـالى يه مفوضدر مؤلف الكتاب
رحمه الله دير كه رسول الله صلى الله عليه وسلم الله تعالى يى توحيد ايدوب بربلين عبدهٔ اوثان ايله قتال ايدرلر ايدى
طائفهٔ مرقومه دن بريسى همان لا اله الا الله ديسـه شركدن عدول واسلامه دخولنـه دليل اولور ايدى ونقـل
مذكوردن بزه شوفائده حاصـل اولمشدر كه مشركلكندن معلوم اولان اعتقـاد شركك خلافى اولان توحيده
اقرار اتديكى وقتده اسلاميله حكم اولنور زيرا حقيقت اعتقـادينه اطلاعمزه مجـال اولمغله همان استماع اتديكمز
اقراريله حسن اعتقادينه استدلال وازقديم معلوم اولان اعتقاد باطلينك خلافنى تقرير اتدكده تبديل اعتقادى ايله
حكمنه استعجـال ايده رز وعبدهٔ اوثان فى الاصل وجود صانعى اقرار ايدرلر ايدى قال الله تعـالى ولئن سألتهم
من خلقهم ليقولن الله يعنى آنلره سزى كم خلق ايلـدى ديو سؤال ايلسك الله تعـالى خلق ايلـدى ديرلر لكن
وحدانيتى انكار ايله اصنا ملرين شركاء جناب پروردكار اعتقاد ايدرلر ايدى قال الله تعـالى اذا قيل لهم لا اله الا الله
يستكبرون يعنى عبدهٔ اصنام كلمهٔ توحيدى ايشتدكلرنده عناد واستكبار وكفرلرنده اصرار ايدرلر وقال الله تعـالى
فيما اخبر عنهم اجعل الآلهة الهـا واحدا ان هذا لشئ عجـاب يعنى محمد بونجه الهه كثيره يى اله واحد مى قيلدى
بو امر عجيبدركه كثير واحد اولمق محالدر وقول مذكور مفهوم كلام مشركيندركه قرآنده آنلردن حكايه اولندى
وطائفهٔ مرقومه دن قنقيسى لا اله الا الله ديسه خلاف اعتقادينى اقرار اتمش اولمغله حقنده دليل ايمان اعتبار اولنور
بنا برين ترك قتـال قول مجرده تعليق اولنوب امرت ان اقاتل الناس حتى يقولوا لا اله الا الله بيوريلـدى وقياس
مذكور اوزره طائفهٔ زنادقـه مانويه كه رأى عاطل ومذهب باطللرنده مانى حكيمـه اتباع واعتماد ونور و ظلمتدن
هر بريني اله ازلى وصانع لم يزليـدر ديو اعتقاد ايلـديلر كرك بونلر وكرك سائر الهين اثنين اداعاقيلن اهـل ضلال

مطلب عدم جواز نكاح نساء
المجوس وعدم وطئهن بالملك

مطلب نكاح نساء الصابئين
واكل طعامهم

مطلب فى حكم باسلام اهل الكتاب

لا اله الا الله دیسه‌لر اسلاملرینه استدلال اولنور اما یهود ونصاری توحید ظاهر یلری حسبیله لا اله الا الله دیمکله
معتاد اولدقلرندن کلمهٔ شهادت اسلاملرینه دلالت اتمز لکن آنلر عهد رسالتده منکر رسالت اولملریله حقلرنده
علامت اسلام انجق محمد رسول الله مضمونتی اقرار واستسلامدر مرویدرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم
جوارلرنده بولنان بر یهودینك مریض اولمغله عیاده‌سی ایچون خانه‌سنه داخل اولدقده علی وجه التلقین
اشهد ان لا اله الا الله وانی رسول الله کلمهٔ طیبه‌سنه قائل اولدیلر اول یهودی مریض دخی باباسینك یوزینه باقوب
کویا استیذان ایلدکده باباسی دخی اجب ابا القاسم دیواذن ورغبت ایذان ایدوب مریض دخی در حال کلمهٔ
شهادتی اتیان ایده‌رك تسلیم روحله روضهٔ فروح وریحانه خرامان اولدی اول حینده رسول اکرم صلی الله علیه وسلم
الحمد لله الذی اعتق بی نسمة من النار یعنی حمد اول اللهه اولسونکه بنم سببیمله برکسنه‌نك جانتی جهنمدن
آزاد قیلدی قول شریفلریله حق تشکری تأدیه واصحاب کراملرینه ولوا اخاکم یعنی دین قرنداشکزك
امر تجهیزینه مباشرت ایدیکز دیو تنبیه وتوصیه بیوردیلر مؤلف الکتاب رحمه الله دیرکه اگرچه اوائل ازمانده
بویله ایدی لکن فی زماننا اهل کتاب لا اله الا الله محمد رسول الله مضمونیله شهادته شتاب ایدوب تأویلنده مرسل
الی العرب بدر یوقسه بنی اسرائیل وغیریلرینه مبعوث دکلدر دیو ادعا وقرآندن هو الذی بعث فی الامیین رسولا منهم
نظم کریمینك ظاهریله زعم باطللرینه کوره اثبات مدعا ایدرلر یعنی الله عظیم الشان اول علیم عمیم الاحسانه درکه
امت امیه یه ینه ایچلرندن بر رسول بعث ایلدی بو تقدیرا اوزره آنلردن مجرد محمد رسول الله مضمونتی تقریر ایدنلرك
اسلاملریله حکم اتمك صحیح اولماز مگر تقریر مذکور ایله بیله دین باطلندن تبریسنی یاخود دخلت فی الاسلام
مثللو تعبیر ایله دین اسلامه دخولنی تصریح ایده ویاانکز انا مسلم یاخود اسلمت قوللریله دخی اسلاملریله حکم
اولنماز زیرا آنلر دین باطللرینه اسلام اطلاق ایدرلر زیرا لفظ مسلم ماهو الحق‌ه منقاد ومستسلم معناسنه اولوب
آنلر دخی زعم فاسدلری اوزره حق یدیمزده در دیو ادعا واصرار اتملریله مجرد انا مسلم یاخود اسلمت لفظلری
حقلرنده دلیل اسلام اعتبار اولنماز وکذلك یهودیتدن چیقدم معناسنه برئت من الیهودیة دیوب ذیلنده
اسلامه کیردم معناسنه دخلت فی الاسلام دیمسه ینه اسلامیله حکم اولنماز زیرا یهودیتدن چیقدم ونصرانیته
کیردم دیمکی قصد اتمسی محتملدر اما ودخلت فی الاسلام ضم ایدرسه احتمال مذکور زائل اولور وبعض
مشایخمز دیدیلرکه یالکز دخلت فی الاسلام دیوب دین قدیمندن تبریسنی تصریح اتمسه دخی ینه اسلامیله
حکم اولنور زیرا دخلت کلمه‌سنده اسلامه دخول جدید حادثه دلالت واردر ومجدداً داخل اولد یغی البته
دین سابقنه مغایردر بناء علی ذلك لفظ مذکور دین اصلیسندن تبریسنی متضمن اولور اما مجوسی اسلمت یاخود
انا مسلم کلمه‌سین تکلم ایلسه همان اسلامیله حکم اولنور زیرا آنلر اهل کتاب کبی وصف اسلام ایله نفسلرینی توصیف
قیلمازلر بلکه وصف اسلامی بینلرنده شیمهٔ شتیمه عد ایدوب اولادلرینه شتم اتدکلرنده یا مسلم یا مسلم زاده دیرلر اول
جهتله لفظ مرقوم مجوسیتدن خروج ودین اسلامه ولوجلرینه دلیل اعتبار اولنور وحسن بصری رحمه الله
تعالی‌دن منقولدرکه اکا برکسنه کلوب یا ابا سعید هندن برسفینه کلدی ایچندن برکافره مسبیه اشترا قیلوب خانه‌مه
کتوردم وفوت اولدی آنی بیابانه آتهیمی یوقسه غسل وناماز ین قیلهیمی دیو سؤال ایلدی اولدخی جوابنده
سبحان الله صقین آتمه بلکه غسل وتکفین وصلوتن ادا قیل زیرا اسلامه داخله اولمشدر دیدی لکن بوقول
وجیه کافرهٔ صغیره حقنده دردیو توجیه اولنور زیرا صغیره سبی اولنوب ابوینك بریسی یاننده برابر اولمسه
دار اسلامه دخولنده تبعاً للدار آنك دخی اسلامیله حکم مقرر اولور اما کفری تعقل وادراك ایده‌جك مرتبه‌ده
کبیره اولوب قبول اسلام اتمدین فوت اولسه نمازی قیلنماز زیرا صلوة جنازه ایمانه حرمت ایچون انجق
مسلمك حقیدر لکن کبیرهٔ مزبوره‌یه نمازدن ماعدا غسل وتکفین ودفن مصلحتلری ادا اولنور زیرا بونلر اسلامه

مطلب کیف یدفن الاسیر الکافر والکافره

مشروط اولمیوب همان بنی آدمدن اولان موتایه منوطلردر حضرت علی رضی الله عنه‌دن منقول اولان قول
معقوله نظر اتمز میسنکه والدی ابو طالب وفات اتمکله حضور نبوی‌یه کلوب ان عمك الضال قد مات دیدکده

مطلب اذا مات المسلم قریب کافر

اذهب فاغسله وکفنه وواره بیوردیلر یعنی وارآنی غسل وتکفین ودفن قیل ونقل اولنورکه برکسنه ابن عباس
رضی الله عنهما یه کلوب والده‌م نصرانیه ایکن فوت اولدی جنازه‌سیله کیده‌یمی دیدکده بلی جنازه‌سیله کیت
ودفن قیل لکن اوزرینه نماز قیلمه دیو جواب ویردی وبزدخی بوقولی اخذ ایدرز اگرها الکهٔ کافره‌نك دفننه
مباشرت ایدروالد کافری یوغیسه والد مسلمنه لازمدرکه دفننه قیام ایدوب لاشه‌سنی طعمهٔ کلاب اتمیه زیرا
والدین مشرکلر دخی اولسه‌لر انسان آنلره دنیاده احسان ومعروفله مصاحبت واقتران اتمکله مأموردر وآنلری

مطلب الاسیر اسلم فمات قبل ان یصلی

بعد الموت طعمهٔ کلاب ایلك احسان ومعروفدن حساب اولنماز اما مشرکیندن اولاد واقاربی یاخود
من جهة الدین متقاربی وارایسه مسلمه کوره اسلم اولان آنلره تسلیم قیلمقدرلکن اول مسلم دیلرسه جنازه‌سیله
برابر کتمکده بأس یوقدر روایت اولنور یکه حارث بن ربیعه رضی الله عنهك والده‌سی نصرانیه ایکن فوت
اولوب حارث رضی الله عنه اصحاب رسول اللهدن برجماعتله جنازه‌سین تشییع ایلدی مگر جنازه‌سیله اهل دینی
اولان مشرکیندن برجماعت بولنه بوصورتده برطرفده کیدوب آنلره مخالطه اتمك وسواد مشرکینی تکثیر اتمك
یاخود جنازه‌نك اوکنجه کیدوب مشرکیندن عزلت اتمك لازمیدر وابراهیم رحمه الله دن منقولدرکه براسیر

مطلب اذا صلی الشرك بالجماعة یحکم باسلامه

اقرار اسلامله مسلم اولوب هنوز بردفعه نماز قیلمدن فوت اولسه صلوة جنازه‌سی ادا اولنوردیدی وبزدخی بوقول
مقبولی اخذ وقبول ایده‌رز زیرا هنوز نماز قیلمدی ایسه دخی اقراری ایله اسلامی تمامدر زیرا نماز شعائر اسلامدندر
یوقسه نفس اسلامدن جزء رکنی دکلدر وسلمه رحمه الله دن منقولدر دیمشدرکه امام شعبی رحمه الله دن اسیر اوزره
صلوة جنازه نه زمانده مشروع اولور دیو سؤال اتدیکمده اول اسیر نماز قیلدی ایسه سزدخی صلوة جنازه‌سنی
قیلکز دیو جواب ویردی لکن جواب شعبی رحمه الله اول اسیر حقنده درکه اقرار اسلام اتدیکی ایشیدیلمیوب
انجق مع المسلمین جماعتله نماز قیلمش اوله زیرا کیفیت مشروحه اسلامیله حکمی موجب واداء صلوة جنازه‌سین
مستوجب اولور زیرا مشرکین هیئت جماعت مسلمین اوزره نماز قیلمازلر واسیر مذکور جماعتله نماز قیلوب خاصهٔ

مطلب اذا صلی الکافر الی قبلتنا یحکم باسلامه

مسلمین اولان خصوصی فعلا اظهار اتمسی قولا اقراری منزله‌سنه نازل واسلامیله حکم حاصل اولور حتی رجالدن
اولوب اسلامدن رجوع ایلسه بوینی اوریلور واگر اسیر مزبور نمازی منفردا قیلسه اسلامنه حکم شرعی منعقد
اولماز انجق داود بن رشید رحمه الله تعالی‌نك امام محمد رحمه الله دن بر روایتنده دیمشدرکه قبلهٔ مسلمینه قارشو

مطلب یحکم باسلامه اذا حج

نماز قیلدقده اسلامیله حکم اولنور لقوله علیه السلام من استقبل قبلتنا واکل ذبیحتنا فله مالنا وعلیه ما علینا
یعنی اول کسنه‌که قبله‌مزه نمازنده توجه وذبیحه‌مزی اکل ایده بزه لاحق اولان منافع اکا دخی لاحق وبزه
عارض اولان مضرت اکا دخی عارضدر اما صیام یاخود اداء زکوة یاخود اداء حج ایلسه ظاهر روایتده
اسلامیله حکم اولنماز ینه داود بن رشیدك امام محمد رحمه الله دن بر روایتنده کلمشدرکه اگر مناسك مسلمینه
رعایت اوزره حج ایدرسه اسلامیله حکم اولنور زیرا مخصوص مسلمین اولان عمل اندن فعلا ظاهر اولمغله
قولا اقرار اسلامنه دلیل باهر قیلنوب اسلامیله حکم اولنور والله اعلم

باب الجهاد مع الامراء ※ یعنی امر جهاد ایچون نصب امرا واجب وآحاد عسکر اوزره امیرلرینه کائنا من کان
انقیاد ایلملری لازم ولازب ایدوکنه متعلق مسائلدر امام مکحول رحمه الله تعالی دن منقولدرکه مرض موتنده
اصحابنی جمع ایدوب دیمشدرکه برحدیث شریف واردرکه بعض ناسك جسارتنه مؤدی اولور دیو کتم
ایدر ایدم واگر مشرف موت اولمیدم ینه سزه آنی نقل ایلمز ایدم مرادی رسول الله صلی الله علیه وسلم
من کتم علما عنده الجم یوم القیامة بلجام من نار بیوردیلر یعنی اول کسنه‌که بیلدیکی علم نافعی کتم ایده یوم قیامتده
آتشدن لجامله الجام اولنور وقرآن کریمده دخی لتبیننه للناس ولا تکتمونه وارد اولدی یعنی الله تعالی علماء
اهل کتابدن مبلغ علمکزی البته ناسه بیان ایدوب کتم واخفا اتمیه‌سز دیو عهد ومیثاق اخذ ایلدیکی وقتی ذکر ایله
واگر کتمان علومده وارد اولان وعیدلردن خوفیم اولماسه ینه کتم ایدر ایدم دیمکدر بعده دیدیکه قال رسول الله

مطلب مرتکب الکبیره

صلی الله علیه وسلم لا تکفروا اهل ملتکم وان عملوا الکبائر الصلوة مع کل امام الصلوة علی کل میت الجهاد
مع کل امیر یعنی اهل ملتکزی ارتکاب کبائر ایدرلر ایسه دخی تکفیر اتمکز وصالح وفاجر هر امامله نماز جائزدر
اقتدا ایدیکز ومطیع وفاجر هر میت اوزره نماز جائزدر ادا ایدیکز وعادل وجائر هر امیر ایله جهاد مشروعدر اکا اتباع
ایدیکز وحدیث مذکور اهل سنتك مرتکب کبیره کافر دکلدر وایماندن خارج دخی دکلدر قوللرینه دلیللریدر
قال الله تعالی وتوبوا الی الله جمیعا ایها المؤمنون لعلکم تفلحون یعنی ای اهل ایمان جمله‌کز الله تعالی‌یه توبه
ایدیکز که سعادت دارینه نائل اوله‌سز وشبهه یوقدرکه بو آیت شریفه‌ده توبه‌یه دعوت قیلنان فرقه‌ده
مرتکب کبیره دخی داخلدر ینه آنلره الله تعالی مؤمنین تسمیه بیورمشدر وبو حدیث شریف جواز الاقتداء
الفاسق قولیمزده امام مالك رحمه الله علیه‌ك خلافنه دلیلدر زیرا مع کل امام قولی شریفی فاسق وعادل هر صنفه
شاملدر کما قال علیه السلام صلوا خلف کل بر وفاجر یعنی هر صالح وفاجر امامك ارقه‌سنده اداء صلوة ایدیکز
وکذلك هر میت کرك صالح وکرك طالح مؤمن اولوب باغی اولمدقجه نمازینی قیلمق لازمدر وکذلك الجهاد مع کل امیر
قول شریفی دخی امیر جیش عادل اولسون ظالم وفاسق اولسون انکله جهاددن امتناع اتمك لایق دکلدر وامرانك

ظلم وعدوانی غزانك طمع نصرتدن یأس وحرمانلرین موجب اولماز و بومعناده ان الله تعالی یؤید هذا الدین بالرجل الفاجر حدیث شریفی ابن مسعود رضی الله عنه دن برکره موقوفا و برکره مرفوعا بشارت بخش ورود اولمشدر بعده امام مکحول رحمه الله تعالی دیدیکه وخصلتان من رأیی لم اسمع فیهما من رسول الله شیئا علی بن ابی طالب وعثمان بن عفان لاتذکر وهما الا بخیر تلك امة قد خلت لها ما کسبت ولکم ما کسبتم ولاتسئلون عما کانوا یعملون یعنی کندو رأیمدن ایکی خصلت وار در که آنلره دائر رسول الله صلی الله علیه وسلم دن نسنه روایتنی ایشتمدم اول ایکی خصلت ایله دخی سزه وصیت ایده رم علی بن ابی طالب وعثمان بن عفان رضی الله عنهمایی انجق خیر ایله ذکر وثنا ایدیکز آنلر برامت ماضیه در وآنلرك اعمال صالحه لری آنلره نافعدر وسزك اعمال صالحه کز سزه نافعدر وآنلرك سیئات اعماللرندن سزلر مسئول اولمازسز امام مشار الیه علی وجه الاقتباس بو نظم جلیلی مضمون وصیتنه دلیل قیلدی وصحابهٔ کرام حقلرنده ثناء خیرك غیریدن کف لسان باینده وارد اولان حدیث نبوی مشهور عالمیاندر که قال علیه السلام الله الله فی اصحابی لاتتخذوهم غرضا فمن احبهم فقد احبنی ومن آذاهم فقد آذانی یعنی بنم اصحابم خصوصنده اللهدن خوف ایدك اللهدن خوف ایدك آنلری سهام اعتراضه هدف ایتمیك زیرا آنلری سون تحقیق همان بنی سومشدر وآنلره جفا ایدن علی التحقیق بکا جفا ایتمشدر وامام مکحول رحمه الله رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك بو ایکی داماد فضائل نژادلرین وصیتنده میان اصحابدن تخصیص بالذکر ایلدیکی آکاه مبنیدر که بعض اهل شامدن بونلرك شانلرینه شایان اولمیان کلام بی نظام استماع ایتمش ایدی آنلری دفع والزام ایچون مشار الیهما حضرتلرینك ذکری اوزره اقتصار وحضرت علی رضی الله عنهك اسم عالیلرین تقدیمه ابتدار ایلدی ومعنای مذکوری سیاق مز بور اوزره نوح بن مریم رحمه الله امام ابو حنیفه رضی الله عنه دن حکایت ایدوب دیمشدر که مذهب اهل سنت نه دردیو سؤال ایتدم ابو حنیفه رضی الله عنه جوابده دیدیکه ان تفضل ابابکر وعمر وتحب علیا وعثمان وتری المسح علی الخفین ولاتکفر احدا من اهل القبلة وتؤمن بالقدر ولاتنطق فی الله بشیء یعنی مذهب اهل سنتك اصل واساسی ابو بکر وعمر رضی الله عنهما حضرتلرین جمیع اصحاب اوزره تفضیل وعلی وعثمان رضی الله عنهما جنابلرینه محبت وتبجیل ومسح علی الخفینك جوازینه اعتقاد وتقریر واهل قبله دن برفردی عدم تکفیر وقضا وقدره ایمان وذات اللهده برنسنه سویلیوب کف لسان ایتمکدر و بعض ناس حضرت علی قبل الخلافة حضرت عثماندن افضل ایدی و بعد الخلافة حضرت عثمان اندن افضل اولدی دیدیلر لکن عندیمزده مذهب صحیح اولدر که حضرت عثمان قبل الخلافة و بعدها حضرت علی دن افضلدر زیرا جابر رضی الله عنه رسول اکرم صلی الله علیه وسلم دن روایت قیلدیکه قال علیه السلام ابو بکر خلیفتی بعدی فی امتی وعمر حبیبی وعثمان منی وعلی اخی وصاحب لوائی یعنی ابو بکر بندنصکره امتم اوزره خلیفه مدر وعمر دوستمدر وعثمان بندندر وعلی قرنداشم وعلمدار مدر وحقیقت تفضیللری ذکر نبویده واقع اولان ترتیب جمیل اوزره در وابو حنیفه رحمه الله تعالی دخی تقدیم ذکر ایله حضرت علی یی حضرت عثمان اوزره تفضیل مراد ایتمیوب همان محبتلری مذهب اهل سنتدندر مسئله سنی ایراد قیلدی زیرا واو عطف عند ابی حنیفه موجب ترتیب دکلدر وامام مکحول رحمه الله دخی ذکر علی یی تقدیمنه سبب قویم اولدر که امام مومی الیه امام اهل الشام ایدی واول زمانده مبغض آل بیت اولان ملوك بنی امیه نك استیلالری سببیله اهل شام حضرت علی رضی الله عنه حقنده بعض مقالاته اقدام ایدرلر ایدی بناء علی ذلك تقدیم ذکر ایله انلری منع وزجر ایلدی وامام مجاهد رحمه الله دن منقولدر دیمشدر که ابن عمر رضی الله عنهمایه سؤال ایدوب جهاد حقنده نه دیرسین امراء بنی امیه نه یاپدقلرینی بیلورسین آنلر ایله غزایه کیتمك جائز میدر دیدم جوابنده بنم رأیم آنلر ایله غزانك جوازیدر وآنلرك احداث ایتدکلری فسق ومظالم سنك اوزر یکه نه لازمدر دیدی وروایت اولندیکه یزید بن معاویه علیه ما یستحق ولایت عهد اوزره خلافته بیعت اولندقده عبد الله بن عمر رضی الله عنهما اکر خیر ومنفعت ظهور ایدرسه شکر ایده رز واکر بلا ومصیبت ظهور ایدرسه صبر ایده رز یعنی بهر حال اطاعت ایده رز دیوب فان تولوا فانما علیه ما حمل وعلیکم ما حملتم نظم شریفنی قرائت ایلدی وصحابهٔ کرامدن برجماعت اعلام دیدیلر که سلطان عادل اولورسه رعیت اوزره شکری واجب وسلطان ایچون اجر وثواب راتب اولور اما ظالم اولورسه رعیت اوزره صبر لازم وسلطان اوزره وزر وو بال متلازم اولور وآثار مذکوره یی نقلدن مراد انجق امرانك جور وغلوللری سببیله معیتلرنده جهاددن اعراض ونکول لایق اولمدیغنه استشهاد در بنه مجاهد رحمه الله دیدیکه ابن عمر رضی الله عنهما بعد السؤال والجواب چون عازم غزا اولورسك یولك بکا اوغراسین دیو بکا توجیه خطاب ایلدی بن دخی عزم غزا ایدوب مدینهٔ منوره یه مرور وملاقاتیله

مطلب لا یذکر الصحابة الا بخیر

مطلب فی التفاضل بین عثمان وعلی رضی الله عنهما

امتثال مأمور ایتدیکمده سکا بوغزو وجهادکده کندی مالمدن برمقدار ایله اعانه وامداد ایتمك استرم دیدی بن دخی اویله ایسه بنم کثرت مال ووسعت حالم واردر قبول ایتمم دیدم اول دخی سنك ثروتك سنك اولسون بن دخی مالمدن برمقداری اشبو وجه جهادده صرف ونثار اولنمسین استرم دیوب بعض احبابندن استقراض ایچون حرکته شتاب ایدوب قرض ویریلمسنه یه ظفریاب اولمیجه مجاهدینی ادا ایتمز دیو قورقرمسز دیمه رك تلاش واضطراب ایلدی بعده شاهده رؤیت امورینه قیام ایدن قیمنه کتب وتحریر وامر جهادنده استعانتی ایچون مجاهده شو قدر دینار تسلیم ایده سین دیو تقریر ایلدی و بواثر جلیلده اکا دلیل واردر که برکمسنه جهاد بالماله میل ورغبت ایله حلالندن برمقدار بذل نوال ایتسه غازی اغنیادن ایسه دخی اول عطیه یی قبولدن نکول ایلمك مناسب ومعقول دکلدر زیرا غازینك ابا وامتناعه تصدیسی صاحب عطیه یی اجر وثوابدن منعه مؤدیدر ومناع للخیر اولمق امر ممنوع وحرام غیر مشروعدر بنه مجاهد رحمه الله دیرکه بعده کیدوب جزائر بحرك برنده نیجه سنین واعوام رباط ومحافظه اوزره دوام ایلدیم صکره خلیفهٔ عهد حسب الاقتضا اول جزیره یی تخریب وسکاننی اخراج وتغریبله حکم وامضا ایتمکله بن دخی اهل وعیالمه عود وقفول ایتدیکمده کویا بنی اسیر ایدوب کتور مشلرکبی محزون وملول اولدم وتقریر مشروحی اوزره باعث حزن وملالی انجق اهلنه عودتمده کندیدن ثواب مرابطینك انقطاع وزوالیدر واهل ایمان انقطاع ثوابه بو یله جه تأسف ایتمك لایق وشایاندر و بوندنصکره جور امرا سببیله ترك جهاد برامر ناروا اولدیغنه الجهاد ماض منذ بعثنی الله الی ان یقاتل آخر عصابة من امتی الدجال لایصده جور جائر ولاعدل عادل حدیث شریفیله استدلال اولندی یعنی حکم جهاد باقیدر بنی الله تعالی نبی بعث ایتدیکی کوندن تا امتمدن آخر جماعت دجاله قتال ایده جکی زمانه دکین اکا نه ظلم ظالم ونه عدل عادل مانع اوله مز ودلیل آخر دخی سلیمان بن قیس دن نقل اولنان اثردر که جابر رضی الله عنهه سؤال ایدوب اوزریمه غالب وقاهر برامام جائر اولسه انکله اهل شرك وضلاله قتاله کیتمك جائز میدر دیدیم اول دخی جوابده بلی جائزدر علیه ما حمل وعلیکم ما حملتم وان تطیعوه تهتدوا دیدی ودلیل ثالث دخی انس بن مالك رضی الله عنه دن مروی اولان حدیث نبویدر که قال علیه السلام اصل الاسلام ثلثة الکف عمن قال لا اله الا الله ان تکفروه بذنب ولاتخرجوه من الاسلام بعمل والجهاد ماض منذ بعثنی الله حتی یقاتل آخر عصابة من امتی الدجال والایمان بالاقدار کلها یعنی اساس ایمان اوچ نسنه در بریسی لا اله الا الله دیین کمسنه یی ذنوبی سببیله تکفیردن کف لسان وسوء عملی ایله اسلامدن خروجیله حکمدن مهرد هاندر وایکنجی امر جهاده بنی الله تعالی نبی بعث ایتدیکی کوندن تا امتمدن آخر جماعت دجال ایله قتال ایده جکی زمانه دکین باقی ایدوکنه اذعان واعتقاددر واوچنجی جمیع قضا وقدره ایماندر وانس بن مالك رضی الله عنه بو حدیث شریفی حضرت جبریل علیه التحیة والتبجیل رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلرندن ما الایمان دیو سؤال ایتدکده جوابنده والقدر خیره وشره من الله تعالی قول شریفنه دکین وارد اولان حدیث مشهورده ذکر وروایت ایلمشدر وعمرو بن شعیب والدندن والدی دخی جدندن روایت ایتدیکی حدیثده وارد در جدی دیرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم محضرلرنده جالسلر ایدیك ناکاه ابو بکر وعمر رضی الله عنهما توجه واقبال ایلدیلر که هر برینك معیتنه ناسدن برجماعت قیام واتصال ایلمشلر کلوب رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه سلام ویردکلرنده رد سلام ایله اکرام بیوردیلر بعده مانند ترجمان برمرد بلیغ البیان دیدیکه یارسول الله بونلر مسئلهٔ قدرده تکلم ایدوب ابو بکر حسنات الله تعالی دن وسیئات نفسمزدندر دیدی وعمر دخی حسنات وسیئات بالجمله الله تعالی دندر دیدی وناسدن برطائفه ابو بکره و برطائفه عمره تابع اولدیلر رسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیلر که بن شمدی سزك بینکزده اسرافیلك جبریل ومیکائیل بینلرنده حکم ایتدیکی قوله حکم ایده رم زیرا جبریل یا عمر سنك کبی دیدی ومیکائیل یا ابا بکر سنك کبی سویلدی بعده دیدیلر که بزلر بویله اختلاف ایدنجه اهل سما اختلاف ایدرلر واهل سما اختلاف ایتدکده اهل ارض اختلاف ایدرلر واره لیم اسرافیله تحاکم ایده لیم واسرافیل دخی خیر وشر الله تعالی دندر دیو بینلرنده حکم ایلدی یا ابا بکر میانه کزده بنم دخی حکمم بودر اکر الله تعالی عدم عصیان عصاتی مراد ایدیدی ابلیسی خلق ایتمز ایدی واهل سنتك ایمان بالقدرده اصل اصیلی بو خبر جلیلدر قالدیکه حضرت میکائیل علیه السلام وحضرت ابی بکر رضی الله عنه تقدیر شری الله تعالی دن نفی ایتملرنده حقلرنده انجق ظن خیر اولنوب حاشا تخطئه اولنمازلر زیرا استاد لا لله طالب مطلب صواب اولان کمسنه نفی واثباتدن برطرفده رأیی قرار ایتمزدن اقدم فی سبیل الله حق جهاد ایله مجاهددر وهر بری

مطلب یتعلق بالقدر

بر منبع علمه مراجعتله حقيقته واقف اولوب نتيجهٔ افكارلرى بالاخره قول حق اوزره موقوف اولمشـدر والله اعلم
باب من يحل له الخمس والصدقة * يعنى زكوة وخمس غنائمدن اخذ وتناول كيلره حلال اولديغى حل و بيان
موضع ومحل ايدر مسائلدر عطار رحمه الله تعالى دن منقولدر كه رسول الله صلى الله عليه وسلم بيورديلر لا يحل
الصدقة لغنى الا لخمسة الغازى فى سبيل الله او العامل عليها او الغارم او رجل اشتراها بماله او رجل له جار
مسكين تصدق على هذا المسكين فاهدى الى الغنى يعنى اخذ زكوة اغنيادن انجق بش صنفك برينه حلال
اولوب سائر اغنيايه حلال اولماز يا غازى فى سبيل الله اوله ياخود عامل على الزكوة اولوب زكوة اموال ظاهره يى
جمع وجبايت قيله ياخود مديون اوله ياخود اموال زكوتدن برنسنه فقيره ويريلدكدنصكره اول فقيردن ماليله
اشترا قيله ياخود برجار مسكينى اولوب زكوة جار مسكينه ويريلدكدنصكره اول جار مسكين دخى جار غنيسنه
اهدا قيله واهل مدينه بو حديثك ظاهريله عامل وغازى غنى دخى اولسه ومديونك دينى اصلاح ذات البين
ايچون اولدقدنصكره غنى دخى اولسه زكوتدن جواز اخذ وتناوللرينه قائل اولديلر اما بزم عندمزده تأويل
حديث اولدر كه غازى اهل و بلدنده غنى ايكن بولنديغى محلده صفر اليد عن المال اولسه مال زكوتدن
كسب قوت ايده جك مقدارينى اخذى حلال ومديونك مالى كندودن غائب و بعيد ياخود تحصيلى
مقدورى اولميان ذمم ناسده نابديد اولسه اكا دخى اخذ زكوة تحليل و بو ايكى طائفه ابن السبيل منزله سنه تنزيل
اولنور اما هر برينك مالى يدنده حاضر ومديونك دينندن مقدار نصاب زائد اولسه اخذ زكوة اكا بر وجهله
جائز اولماز لقوله عليه السلام لا تحل الصدقة لغنى يعنى غنى ايچون اخذ زكوة حلال اولماز اما عامل
اجرت عملنى البته اخذ ايدر آنك غناسى مانع اجرت اولماز وفقيردن اشترا قيلن كندو ويرديكى ثمنك عوضنى
اخذ ايتمش اولور يوقسه زكوتدن آلمش اولماز ومسكينك هديه ويرديكى غنى دخى هديه آلمش اولور
يوقسه زكوة آلمش اولماز نته كيم حديث بريره رضى الله عنهاده رسول الله صلى الله عليه وسلم بيورديلر
هى لها صدقة ولنا هدية يعنى لحوم زكوة بريره يه كوره زكوتدر و بزه كوره هديه در و براء بن عازب
رضى الله عنهمادن نقل اولنديكه بركسنه كلوب تهلكه دن اكا سؤال ايدوب نفسنى تهلكه يه القا ايدن اول
كسنه ميدر كه ايكى عسكر بر بره كلدكده همان حمله ايدوب تا قتل اولنجه قتال ايليه ديدى اول دخى جوابنده يوق
بو دكلدر بلكه اول كسنه در كه كناه ايشليوب توبه ايليه ولا تلقوا بايديكم الى التهلكة نظم كريميله دخى مراد
بودر ديدى سائل مذكور همان جماعت اعدا اوزره بى پروا حمله قيلن نفسنى تهلكه يه القا ايديجى اولور ظن
ايتمشيدى براء بن عازب رضى الله عنهما نفسنى تهلكه يه القا ايدن كناه ايشليوب صكره توبه ايتميندر ديو اكا بيان
قيلدى زيرا بو كنهكار سوء صنيعى ايله كرفتار قالور اما اعداء دين اوزره هجوم ايدن مرد عاقبت بين اعزاز دينه بادى
ومبدأ حيوة ابديه اولان شهادته متعرض ومتصدى ايكن نفسنى تهلكه يه القا تعبيرى آنك حقنده نيجه لايق
وسزادر بعده مؤلف الكتاب بو بابده بيان مذهب صواب ايدوب دير كه بركسنه قتلله ياخود جرحله ياخود هزمله
كفاره ضرر ونكايت ايده جكين بيلورسه كندى قتل اولنه جغن بيلسه دخى يالكزجه كفار اوزره هجومى جائزدر
وحضور رسول اللهده صحابهٔ كرامدن چوق كسنه لر يوم احدده بو يله هجوم واقدام ايدوب مدح رسالتپناهى يه
مظهريتله ممدوح و بشام اولمشلردر وابو هريره رضى الله عنهه ديديلر كه سعد بن هشامى كورمديكمى كه همان ايكى
عسكر بر بره كلدكده بردن حمله وقتال ايدوب حتى قتل اولنوب نفسنى تهلكه يه القا ايلدى اولدخى ديديكه بو يله
ديمه يك بلكه سعد بن هشام كتاب اللهدن ومن الناس من يشرى نفسه ابتغاء مرضاة الله آيت كريمه سين تأول
و بذل نفسله اول فضيلت موعوده يى تناول ايلدى اما كفاره ايصال ضرر ونكايت ايده ميه جكنى بيلورسه حمله
وهجومى بر وجهله حلال اولماز زيرا حمله سبيله اعزاز دينه راجع اوله جق نسنه حاصل اولميوب همان كندو قتل
اولنغله سواد مسلمينه فى الجمله قلت واصل اولور وقال الله تعالى ولا تقتلوا انفسكم يعنى كندو يديكزله

مطلب نهى المنكر

جرح ياخود مهلكه يه القا ياخود موجب قتلى ارتكابله نفسلريكزى قتل ايتمكز اما نهى منكر مسئله سى بو يله
دكلدر كه بركسنه فساق مسلمين آنك نهى ايله منتهى اولميوب بلكه كندو يى قتل ايده جكلرين بيلور كن ينه نهى
منكرلرينه اقدام ايلسه جائزدر وصورت مفروضه ده اكرچه سكوته رخصت واردر لكن نهى وانكاره اقدام
محض عزيمتدر زيرا فساق مذكورين اهل اسلام اولمريله فعللرى حرام ايدوكن بيلمزلر ايسه منكرك
انكارى سبيله عالم اولوب بيلورلر ايسه بعد زمان نادم اولورلر اما كفار دعوت اولندقلرى دين اسلامه معتقد
اولمامريله غازينك وجه مشروح اوزره اتلاف نفسى قطعا مفيد اولماز بناء على ذلك غازينك جواز حمله سى

كفاره

كفاره ايراث نكايت ظاهره ايله مشروطدر كه شرط مذكور تحقق ايتمزسه معناى مقصودى مفيد
اولمامغله هجوم واقدامى جائز اولماز والله الموفق
باب ما يجب من طاعة الوالى وما لا يجب * يعنى امرايه اطاعت وامتثال واجب اولوب اولميان اموره متعلق
اقوالدر بر عسكر توفيق الهى ايله قتال ايچون دار الحربه داخل اولوب اميرلرى دخى امور حربيه دن برنسنه
ايله آنلره امر ايلدكده اكر امرمز بورده منفعت ظاهره وار ايسه اكا اطاعت اوزرلرينه واجبدر لقوله تعالى
واطيعوا الرسول واولى الامر منكم يعنى اى اهل ايمان دخى حضرت رسوله وايچكزدن اولى الامر اولنلره
اطاعت ايديكز واولى الامردن مراد عند بعض المفسرين امرا وعند البعض علمادر واوامر علمايه اطاعت واجب
اولمق انجق امر ديندهدر ناسه نافع اولان امور ايله امر ايتدكلرندندر واكر اميرلرينك امر ايتديكى نسنه كندولره
نافعميدر دكلميدر معلوملرى اولماسه ينه اكا اطاعت اوزرلرينه واجبدر زيرا فرضيت طاعت نص قاطع ايله
ثابتدر وآنلرك نافعميدر دكلميدر ديو رأى مترددلرى نص قاطعه معارض اولهمز وكاه اولور كه ترك قتال خصوصنده
اطاعت امير قتال كثيردن انفع اولور وكاه اولور كه آحاد عسكر بيلدكلرى ظاهر حاله بعض فساد واختلال
اوزره استدلال ايدرلر حقيقت امر ايسه عند الامير بيلدكلرينه مغاير وجمله يه آنى بيلدرمك دخى رأى صوابنه
منافردر بناء على ذلك مادام اكثر جماعتك اكبر فهم وادراكلرى اوزره شبهه سز خوف هلاكلرين متضمن اولور

مطلب لا طاعة لمخلوق فى معصية الخالق

بر امر ايله امر ايتمدكجه اطاعت وانقيادى جمله نك اوزرلرينه لازمدر اما اويله برنسنه ايله امر ايدرسه اطاعتى
جائز دخى دكلدر لقوله عليه السلام لا طاعة لمخلوق فى معصية الخالق وحديث على رضى الله عنهده وارددر كه
رسول الله صلى الله عليه وسلم برسريه بعث ايدوب بركسنه يى دخى اوزرلرينه امير نصب ايلديلر و برخصوص ايچون
اميرلرى غضبناك اولوب برعظيم آتش ياقدى ورفيقلرينه بكا اطاعتله مأمورسز البته بو آتشه كيريكز
ديدى ايچلرندن بعضيسى كيره ايم ديوب بعضيسى دخى بزلر دين اسلامى آتشدن خلاص ايچون قبول ايتدك
ديوب عدم دخولده اتفاق ايلديلر رسول اكرم صلى الله عليه وسلم طرفلرينه عودت وخبر ويردكلرنده
لو دخلوها ما خرجوا منها ابدا وانما الطاعة فى المعروف لا فى المنكر بيورديلر يعنى اطاعت ايدوب كيرمش اولهلر ايدى
ابدى ناردن چيقمازلر ايدى وطاعت انجق معروفده واجبدر منكرده دكلدر وحديثده ما خرجوا منها قول
شريفنك معناسى نار دنيادن نار جهنمه نقل اولنورلر ايدى ديمكدر وحقيقت حاله اطلاع ممكن اولميان موادده اكثر
جماعتك اكبر رأيلرى حقيقت حالى رؤيت منزله سنده در بنابرين اكر رأى اميره اتباع ايدرلر ايسه هالك
اوله جقلرينه تحصيل اطلاع ايلمسه لر رأى امير آنلره قصد تدمير واستخفاف وتحقير ايدوكى واضح ومستنير اولور
والله تعالى بو صورتده اطاعتى ذم ايدوب فاستخف قومه فاطاعوه انهم كانوا قوما فاسقين بيورمشدر يعنى
فرعون قومنك اطاعته خفت ونشاطلرين طلب ايتدى ياخود قومنى خفيف العقل بولدى بو جهتله قومى اكا
اطاعت ايلديلر فى الحقيقه آنلر قوم فاسقين ايديلر كه كنديلرى بر فاسقه اطاعت ايلديلر واكر عقول اصناف
رأى اميرده اختلاف ايدوب بر صنفى هلاكه بادى و بر صنفى فوز و نجاته مؤدى در لرسه اطاعت امير واجبدر زيرا آنلرك
اجتهادلرى نصه معارض اولهمز وطاعتدن اجتنابلرنده ناسك لوم وعتابلرين استجلاب وطاعت وانقيادده
قطع لسان حساد واردر بو جهتلر ايله اطاعتى واجبدر مكر معصيت خالق ياخود موجب هلاك ايدوكى هركسه
ظاهر بر امر ناموافق ايله امر ايدرسه طاعتنى مستلزم اولماز لكن ينه صبر وتحمله ملازمت واميرلرى اوزره خروج
وتسلطدن مجانبت لازمدر زيرا حديث ابن عباس رضى الله عنهماده وارددر كه قال عليه السلام من اتاه من اميره
ما يكره فليصبر فان من خالف المسلمين قيد شبر ثم مات مات ميتة جاهلية يعنى اول كسنه كه اميرندن جفا كوره
صبر ايلسون زيرا مسلمينه بر قارش مقدارى يعنى مقدار قليل مخالفت ايدوب صكره فوت اولسه ممات اهل جاهليه ايله
فوت اولور وصورت مذكوره ده عدم وجوب امتثال اوزره بو حديث مروى ايله استدلال قيلنديكه رسول الله
صلى الله عليه وسلم فتح مكه ايامنده خالد رضى الله عنهى نصب امير وقتال بنى جذيمه يه تسيير بيورديلر بعده
خالد رضى الله عنه بنى جذيمه دن صوت اذانى استماع ايتدكدنصكره ينه مقاتله يه ابتدار ايدوب آنلر دخى سلاحلرين
براغوب مقابله يه اجتسار ايتمدكلرين كورنجه مسلمينه امر ايلدى جمله سين اسير ايلديلر بعده هركس اسيرينى قتل
ايلسون ديو مسلمينه امر ايلدى انجق بنى سليم امرينه اطاعت ايدوب سائر مهاجرين وانصار سبيل اسيرلرين
تخليه ايله مخالفت قيلديلر بو خبر رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرينه اخبار اولندقده اوچ كره اللهم انى
ابرأ اليك مما صنع خالد قول شريفلريله خطا ايتديكنى اظهار بيورديلر يعنى يارب صنع خالددن سكا تبرى

والتجا ايده رم بعده حضرت علي رضي الله تعالى عنهي ارسال بيوروب خالد آنلرك قليـل وكثير هرنه لرينه
تعرض ايتدي ايسه ضمان وديتلرين آنلره ايصال ايلدي ايشته بوقصه ده مهاجرين وانصار خلاف رأى اميراوزره
تخلية سبيل أسيرا يتملريله رسول الله صلى الله عليه وسلم آنلرى مدح وثنا ايلمشـلردر و بوندن ظاهر وآشكارا والديكه
امر اميرمعصيت كردكار ياخود وجـه خطاسي بديدار اولان محللرده عسكر اوزره اطاعت يوقدر و بونلرك غيريده
انقيـادي لازمدر كه جبن ونزاعه مؤدي اولميه قال الله تعـالى ولاتنازعوا فتفشلوا يعنى اى اهل ايمان اختـلاف
كلمه ايله نزاع ايتمكز كه تفرق اهوا سببيله جبن وخوفه مبتلى اولميه سز مؤلف الكتاب رحمه الله دير كه امام المسلمين
اوزره لازمدر كه عاقل وكامل وعالم وفاضل وتدابير حربيه يه واقف ومسلمينه رفق ورأفتله متصف بذات مكارم
سميرى جنود اسلام اوزره امير نصب ايده وباب الاماره ده بز بو مبحثي بيان ايلدك يته دير كه صفات مذكوره ايله موصوف
اولان انسان البته رياست عسكره شاياندر عربي اولسون ياخود موالي عربدن ياخود غير يلردن اولسون لقوله عليه
السلام اسمعوا واطيعوا ولو امر عليكم عبد حبشي مجدع ما اقام فيكم كتاب الله يعنى امر اميرى قبول واطاعت ايديكز
مقطوع الاعضا برعبـد حبشي دخي اوزر يكزه امير قيلندى ايسه ده مادامكه ايچيكزده كتاب اللهي اجرا قيـله
و بو بابده حديث ابن عمر رضي الله عنهما دخي واردر كه قال عليه السلام عليكم بالسمع والطاعة لكل من يؤمر
عليكم مالم يأمركم بالمنكر فى المنكر لاسمع ولاطاعـة يعنى اوزر يكزه امير نصب اولنان هركيم ايسه سمع وطاعتى
لازمدر مادامكه منكر ايله امر ايتميه اما منكرده سمع وطاعت يوقدر ينه مؤلف الكتاب رحمه الله تعـالى دير كه طرف
اميردن فلان قائد عسكرى ايله مقدمه ده وفلان دخي ساقه ده وفلان ميمنـه وفلان ميسره ده اولسونلر ديو
ندا اولندقده هر برى مأمور اولديغى محلي ترك واخلا جائز اولماز زيرا بونلر امر حربده حسن تدبير وفائده تدبير ايسه
انجق اطاعت ايله حصول پذير در قالديكه وجوه عسكردن بريسي عصيـانه اقدام ايدرسه اميره دخي لايقدر كه
اكا تهديد ايله تقدم واعلام ايده يعنى مرة اولاده عقـاب وتنكيلنه تعجيل ايتميه زيرا مرة اولى عثره وزله عد اولنور
قال عليه السلام اقيلوا ذوى الهيئات عثراتهم يعنى شر ايله معروف وهيئتدن هيئته تلون ايله موصوف اولميانلرك
قصورلرينى عفو ايديكز بلكه ابتدا قواد عسكره وبالجمله آحاد لشكره تقدم ايدوب هرقنقيكز بعـد ذلك امريمه
مخالفت ايدرسه تأديب ايده رم ديو تهديد واخبار ايدر كه مقدما انذار ايتمش اوله وقال عليـه السلام قد اعذر
من انذر يعنى اول كمسنه كه مقـدما انذار ايده ابلاى عذر ايدوب اعتـذاره محل ترك ايتمدى ومعنـاى مزبور
وقد قدمت اليكم بالوعيـد نظم كريمنده مبين ومذكوردر و بعد الانذار ينه بريـنى بلاعذر عصيـان ومخالفته
اجتسار ايدرسه اولبابده عقاب وتأديب مورث نفع مجيددر كه هم عاصينك انزجارينه بادى هم غيره عبرت اولوب
اسـائت ادبه عدم اجتسارلرينه مؤدى اولور زيرا ناسك محرماتدن خوف عقـاب امرادن ناشي اجتناعلرى خوف
اللهدن ناشي اولان اجتنابلرندن اكثر ومعنـاى مذكورده مايزع السلطان فوق مايزع القرأن كلام كوهر
نظـامي منقول اهل اثردر يعنى سلطانك سيف ايله منع ايلديكي معاصى قرأنك نصحى ايله منع ايلديكندن اكثردر
لكن اول عصيان ايدن كمسنه برعذر مناسب ايله اعتذار وتصديق مدعى ايچون يمين باللهه دخي اجتسـار ايدرسه
امير ايچون آنى تكديره سبيل يوقدر زيرا محتمل الصدق اولان برخبرى اخبار ايدوب يميني ايله دخي تأكيـد ايتمكله
امير اوزره اول كمسنه دن كف يد وترك تشديد لازمدر اگرچه خصومات ومنازعاتده جانب مدعيده يمينه قائل اولمايز كه
آنك خصم منـازعى واردر وشرع شريف خصوماتده يميني جانب منـكره تخصيص ايدوب مـدعى يه تعميم
ايتممشدر لكن صورت مفروضه ده خصم منازع شرعيسي اولمغله مدعى يميني ايله تصديق اولنور وقچان برمنادى
چيقوب طرف اميردن يازينكه كون اهل كوفه مثلا دمدار عسكر اولسونلر ديو ندا وتعبير ايتدكده اهل كوفه نك كرك
اهـل ديواندن اولوب عسكر يسندن وكرك تطوعا جهاده كلنلرندن برفردك تخلفي جائز اولماز مگر بو يله تنبيهلرده
يالكز اهـل ديوان مأمور اولمق متعارف ومشهور اوله بو صورتده الثـابت بالعرف كالثـابت بالنص قاعده سى
اوزره اهـل ديوانه مختص اولور اما اهـل كوفه دن بركسنه ديوان بصره ده مسطور واسمى اسامى اهـل بصره
ايله مذكور اولسه اول كمسنه اهل ديوانه تابعدر اهـل بلده سيله مأمور اولماز زيرا امر جهـادده اعتبار ديوانه در
بوقسه بلدانه دكلدر وامير ك برطـائفه يي مأمور ايتمكدن مرامى تناصر وتظاهر ايله بر برينه انضماملريدر واهـل
ديوان انجق ديوانلريله استنصـار واستظهار ايدرلر بوقسه اهل بلده لرينه مزيد اعتبار ايتمزلر حتى اهل ديوان
ديوانه مربوط اولملريله شرع دخي عاقله لرين بر برينه منوط قيلمشدر واگر منادى امير يازينكه كون اصحـاب خيل
دمدار اولسون ديو تعبير ايلسه وجه مشروح ايله مجموع فرسان ساق واحدا اوزره خدمت معهوده ده همعنـان

مطلب يصدق المدعي باليمين فيما لاخصم له

مطلب امر اهل الديوان

اولمق لازمدر واصحاب براذين دخي اصحاب عراب ايله خدمت معهوده ده برابر بولنماق كركدر زيرا اسم خيل براذين
وعراب بينلرنده مشتركدر قال الله تعـالى والخيل والبغال الآية وقال ومن رباط الخيل الاية وسعيد بن المسيب
رحمه الله تعالى يه زكوة براذيندن سؤال ايتدكلرنده اوفى الخيـل صدقة ديدى يعنى خيلده زكوة وارميدر ديو
استفهـام انكار ايله براذين جنس خيلدن عد اولنديغن اشعار ايلدى مگر تعبير مذكور ايله يالكز اصحـاب عراب
قصد اولنمق ميانه لرنده معروف ومشهور وافراس عراب طلب وهر بده سريع اولمغله اطلاق خيل اكا مقصور اوله
اول صورتده قاعدهٔ سـابقه اوزره امر وتنبيه انجق اصحاب عراب اوزره توجيه اولنور واگر منادى امير يازينكه كون
ميمنهٔ عسكر اهل مصيصه اوزره مقرر اولسون ديو ندا ايدوب كوفي الاصل بركمسنه دخي بلدهٔ مصيصه ده ساكن اولمش
بولنسه آنك حالى ايكيدن خالى دكلدر اگر مصيصه يي منزل ووطن اتخـاذ ايلدى ايسه ايچلرنده داخـل اولور
لقوله عليه السلام من تأهل ببلـدة فهو من اهلهـا يعنى اول كمسنه كه بر بلده ده تأهـل ايده اول بلده
اهاليسندندر وعرف عباد دخي اويله در كه بر بلده ده مقيم وسـاكن اولان اول بلده اهاليسندن تعـداد اولنور
كورمزميسنكه فقهاء كوفه يي تعداد ايتدكده امام نخعي وامام شعبي وامام ابوحنيفه رحمهم الله تعـالى حضراتنى
دخي ايچـلرنده ايراد ايده رز آنلر ايسه كوفي الاصل دكللردر بلكه صكره دن توطن ايتمشلردر واگر مصيصه يي وطن
ومسكن اتخاذ ايتمديسه نداء مذكوره اكا شامـل دكلدر مگر ديوانده انلره منضم ايسه اعتبار ديوان ايله اهـل
مصيصه ده داخلدر وبعد ترتيب الجيوش اعداء دين مثلا ساقهٔ مسلمين اوزره حمله وخروش ايلسه هزيمت
ساقه دن خوف اولنورسه ميمنه وميسره آنلره امداد ايتمكده بأس يوقدر زيرا مواضع اصناف عسكر هرنه قدر
تباعد اوزره ايسه ده ينه محاربهٔ مشركين ايچون اجتمـاعلرى بر برينه نصرتله تعهد وتوا عد منزله سنده در
وغيره اعانت ايتميلره غيردخي وقت حاجتده اعانت ايتمز وترك تعـاون غلبهٔ اعدايى موجب وساقه اوزره غالب
اولملرى اول طرفـدن ميمنه وميسره اوزره هجوملرين مستوجبدر بنابرين ساقه ده اولان اخوانلرندن رفع شر ايله
كندى نفسلرندن دفع ضرر اوزرلرينه واجبدر اما ساقه يه امدادلرى كندى مركزلرينه موجب اختلال اولورسه
اولوقتـده غيره امدادلرى حـلال اولماز زيرا امام المسلمين آنلره محـافظهٔ مكان معينلرين تفويض ايتمش ايكن
كندى مكانلرين اهمال وغيره مفوض اولان محلى حفظله اشتغـال اوزرلرينه حرامدر واگر امام المسلمين هرطائفه يه
مركزلرنده قرار ايله امر وتقرير و بر برينه اعانتـدن نهى وتحذير ايتدى ايسـه بو صورتده برطائفه هرنه قدر كندى
طرفلرندن امين اولوب طرف آخرك مغلوبيتندن خوف ايدرلر ايسه ده ينه حكم امامه مخـالفت لايق دكلدر زيرا
طاعت امام دليـل قاطعله فرض مجزوم وخوف ايتدكلرى مغلوبيت امر موهوم واكثر ماتخـاف لايكون
مثلى دخي مشهور ومعلومدر و بو مسئله ده اصل قوى روايت اولنان حديث نبويدر كه رسول الله صلى الله عليـه وسلم
يوم احدده رماة سهامه موضع معينده قيام ومركزلرندن عدم انفكاكله امر ايلديلر آنلر دخي وهلهٔ اولاده هزيمت
مشركيني كوروب همان طلب غنيمت ايچون مركزلرندن حركت ايلديلر واول طرفـدن مسلمينه هزيمت واقع اولدى
كما قال الله تعـالى حتى اذا فشلتم وتنازعتم فى الامر وعصيتم من بعد ما اريكم ما تحبون يعنى حتى سزلر ميل غنائمدن
نشئت ايدن جبن ايله جبان اولوب مركزلريمزده طوره ايم يوق طورميا ليم ديو امر يكزده تنازع ورسول الله صلى الله
عليه وسلم سزه آره ديغيكز ظفر وغنيمتي كوستردكدن صكره امرينه عصيان ايتديكيكز وقتده الله تعالى نصرتنى
سزدن صرف ايلدى لكن مشركيندن بريسي بين الصفين چيقوب مبـارزه يه دعوت ايلسه مسلميندن بريسي
امام الموحدينك استيذانه توقف ايتميوب همان مبارزه يه تقدم ايتمك جائزدر زيرا ترتيب صفوف قتال بطريق الدلالة
اذن امامه دالدر وطريق دلالتـده حكم صراحت وار در مگر امام نهى صريح ايتمش اوله بوصورتده خروج
الى المبارزة برفرده جائز اولماز زيرا خلافنه تصريح محله حكم دلالت ساقط اولور نظيرى حضور ناسه سفرهٔ طعامى تقديم
و بعده اكل وتناولدن ناسى صريحا نهى وتحريم صورتيدر ومقدما روايت ايلديك كه رسول الله صلى الله عليـه وسلم
بعض ايام خيبرده ناسى قتـالدن نهى ايتدكلرندنصكره بركسنه قتال ايدوب قتل اولندقده لاتحـل الجنة لعاص
بيورديلر واگر امام برشخصى بشخصه مبارزه دن نهى ايتمش ايسه انجق اكا جائز اولماز لكن غير حقنده دليـل اذن
باقى اولمغله آخرك خروجي جائز اولور مسئلهٔ سابقه ده اصـل اصيل شول روايت قيلنان خبر جليلدر كه غزوهٔ بدرده
مشركيندن عتبة بن ربيعه وشيبة بن ربيعه ووليد بن عتبه ميدانه چيقوب مسلميني مبارزه لرينه دعوت ايتدكلرنده
فتيان انصاردن اوچ كمسنه بلااستيـذان قارشولرينه چيقديلر مشركين مبارزين آنلره سزلر كيملرسز نسبكزى
بيان ايدك ديدكلرنده آنلر دخي نسبلرينى بيان ايلديلر بعده ديديلر كه گرچه سزلر دخي اولادقوم كرام سز لكن بزلر

مطلب الخروج للمبارزة

مطلب النهي عن الاكل

میدانمزه قریشدن کفؤلر یمزی استرز واروب محمده سویلیك بزه کفؤلریمزی اخراج ایلسون وقصهٔ مذکوره
مغازیده بوبلجه مسطوره در وقبل نهی الامام بلا استیذان جواز مبارزه یه دلیل باهر الایذاندر زیرا رسول الله
صلی الله علیه وسلم بوخصوصده عتاب وانکار وعدم رضالرین اشعار بیورممشلردر لکن امام محمد رحمه الله
تعالی طریق اخردن روایتله دیرکه فتیان انصار میدانه چیقدقلرنده رسول الله صلی الله علیه وسلم انلری
اعاده وابتداء قتال اهل بیتلرندن اولمغی اراده بیورملریله حمزه بن عبد المطلب وعلی بن ابی طالب وعبیدة بن
الحارث رضی الله عنهم جنابلرینه امرایتدکلرنده انلر مبارزه یه چیقدیلر و بو بابده هذان خصمان اختصموا
فی ربهم ایت شریفه سی نازله اولمشدر ومسلم ومشرك مبارزه ایتدکلرنده سائر مسلمین قدرتلری وارایسه مسلم
مبارزه اعانتلری جائزدر زیرا مشرك مبارز ظاهرده مسلم مبارزی قتله عازم اولدیغی کبی فرصت بولسه سائر
مسلمینی دخی قصدا هلاکه جازم و بوجهتله مسلمینه دفع شری لازمدر بلکه کندیلره سوء قصدی اولمسه
دخی مشرك محارب اولدقدنصکره البته قتلی مشمر وعدر وغزوه بدرده ظهور ایدن قصهٔ مبارزینده مذکوردرکه
حضرت علی رضی الله عنه ولیدی وحضرت حمزه رضی الله عنه عتبه یی قتل ایدوب عبیده حضرتلریله
شیبه بربرین ضربله زبون ایتدکلرنده حضرت علی وحمزه رضی الله عنهما عبیده حضرتلرینه قتل شیبه اوزره
اعانت ایدوب ایکیسی شیبه یی قتل ایلدیلر قصهٔ مزبوره دن صورة مذکوره نك جوازی بزه معلوم وممتاز اولدی
وعسکر اسلامدن برجماعت تجمع واسلحه وآلاتریله تمنع وتمنع وجهی اوزره بلا اذن الامیر علافه یه یعنی اوتلاغه
عزیمت وبعد جمع العلف عود ورجعتلری علی طریق الدلالة تحقق اجازته بناء جائزدر زیرا امیر عسکرك
علف دوابه احتیاجلرینه عارف ودار اسلامدن استصحاب علف امر متعسر ودار الحربده بیع علف ایدر کمسنه
بولنمق غیر متیسر ایدوکنه واقف ایکن عسکری اولمحله سوق وتسییر ایلمشدر ووجه آخر دخی درکاردرکه اعدایی
تکدیر وتذلیلی متضمن اولان اموره مسلمینی مأذون قیلمشدر واراضیلرندن جمع علفده معنای تکدیرلرین تحقیق
واظهار واردر لکن مقصد مزبور قوت ومنعه سز مقدور اولمامغله کرکدرکه اعوان وانصار ایله خروجه
اتفاق ایدوب بربرینه امداد واعانت ممکن اولمیه جق مرتبه لرده افتراق ایتمیه لر زیرا وجه مشرح اوزره تفرق وتباعد
صورتنده ایچلرندن برینه برکدر عارض اولسه لاجل المال هلاك نفسینه متعرض اولمش اولور زیرا مشرکیندن
برطائفه بعض مسلمینك اوزرینه اقتحامله قتل واعدام ایتملرندن حین تفرقده امین اولمماز وخوف مذکوره بناء
بریاخود ایکی کمسنه لدی الاقتضا عسکردن استمدادی ممکن اولمیه جق درجه لرده اوتلاغه چیقمق حلال اولمدیغی
کبی جمعیتله چیقانلر دخی بربرینه اعانتلری ممکن اولمیه جق مرتبه ده تفرقلری حلال اولمماز واکر منادی امیر
برکسنه اوتلاغه چیقماسون دیو نهی وتحذیر ایدرسه کرك اهل قوت ومنعه وکرك غیری اوتلاغه کتمك جائز اولمماز
زیرا دلالت اذن صریح نهیله زائل وحکمی باطل ونتیجه کره نهی مذکورده ناسه نفع کثیر حاصل اولور لکن
بوصورتده امیر اوزره لازمدرکه کندی طرفندن برقومی ارسال وناسك البته محتاج اولدقلری علفلرین
استحصال ایده زیرا امام ناظر عسکر اسلامدر وتمام نظر وشفقت دخی تعیین ایتدیکمز صورتده در وامام المسلمین
اوزره لازمدرکه اوتلاغه کیدن جماعتك اتحاد کلمه لرینه مدار ولدی الاقتضا محاربهٔ کفاره دستمایهٔ اقتدار
اولمق ایچون اوزرلرینه برامیر نصب ایده کذلك قبل نهی الامام مسلمین تفرق اوزره خروجه اقدام ایتدکلرنده
اوزرلرینه اعدا هجوم واقتحام ایدرسه کرکدرکه جمله سی برمحله اجتماع وتا عسکره التحاق ایدنجه یه دك ایچلرندن
برینی اوزرلرینه امیر مطاع قیلوب قتال وسائر اعماللرنده آنك رأییله حرکته اجماع ایلیه لر و باب الاماره ده روایت
ایتدیکمز حدیثده رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرت ابی بکر وابی عبیده رضی الله عنهما یه خطابا هل
امرتما دیو سؤال بیورب نعم لفظیله جواب ویردکلرنده الاقد رشدتما کلمهٔ حسنی اشتمالیله احسان واستحسان
بیورملری مسئلهٔ مذکوره یه واضح البرهاندر و بزینه باب الاماره ده مسافرین دخی اوزرلرینه برکسنه یی امیر
قیلمق مستحبدر دیو بیان ایتمش ایکن حق محاربینده نه ظن ایدرسین البته بونلرك امیره احتیاجلری مسافریندن
اکثر ایدوکی اظهردر واکر امیر ناسی اوتلاغه خروجدن نهی ایتدکدنصکره ناسه احتیاج علف ونفسلری یاخود
دابه لری حقلرنده خوف تلف ظاهر ودرون معسکرده دخی تدارك واشترا غیر متیسر اولسه بلا اذن الامیر طالب
علف ایچون کتملری جائزدر زیرا موضع ضرورت مقتضای امر ونهیدن استثنا قیلنمشدر قال الله تعالی الا
ما اضطررتم الیه واکر امیر جیش اوتلاغه انجق فلانك تحت لواسنده چیقسونلر دیو امر والزام ایتسه شرط
مذکوره رعایت والتزام لازمدر وشخص معهودك تحت لواسنده چیقوب اجتماعله محل علفه واردقلرنده طلب

مطلب بحث اعانة المبارز

مطلب الخروج للعلف

علف ایچون حین حاجتده بربرینه اعانتلری ممکن اوله جق قدر افتراقلری جائزدر واول هنکامده دشمن کلورسه
جمله سی صاحب اللوایه انضمام وتحت لواسنده قتاله اهتمام ایدرلر واکر صاحب اللوا حاضر دکل ایسه ایچلرندن
برینی امیر بیلوب آنك امرینه ناظر اولورلر والحاصل نهایت قدرتلری مرتبه سنده القاء النفس فی التهلکه دن
احترازایتملری امر لازمدر قال الله تعالی ولاتلقوا بایدیکم الی التهلکة یعنی ای اهل ایمان نفسلریکزی تهلکه یه
القا ایتمکز ومخاطره دن احتراز ایدیکز وصورت مزبوره ده بعد الخروج صاحب اللوادن مفارقتلری جائز اولمازمکر
وقت حاجتده بربرینه اعانتلری قابل اوله زیرا معلومدرکه امیرك لایخرجوا الاتحت لواء فلان دیمکدن مرادی
مجرد وقت خروجلری اولمیوب بلکه تاعودتلرینه دك تحت لواسنده اولملریدر وقاعدهٔ شرعیه درکه برماده ده ذات
امرینه رعایت لازم اولان ذاتك وصف امرینه دخی رعایت لازمدر وکذلك منادی امیر اوتلاغه کیدن فلانك تحت
لواسنده کتسون دیوب آخردن اولو کتسون کتمسون دیو امر ونهی بولنماسه ینه قول مذکور آخردن اولو کتمکدن
نهی منزله سنده در زیرا باب آنیة المشرکینده بیان ایلدیك که کتاب السیر الکبیر مفهوم مخالفت حجت اولمغه مبنیدر
اگرچه عندیمزده ظاهر مذهب مفهوم حجت اولمامقدر واول بابده مفهوم صفت ومفهوم شرط برابردر لکن جناب
مؤلف بویله محللرده اکثر ناسك فهم ایده جکی معنایه اعتبار ایتمشدرز یرا اغلب اهل غزا اهل سیوف اولملریله حقایق
علومه وقوفلری اولمماز و امیرلری دخی فلانك تحت لواسندن غیری محلده کتمسونلر دیو تصریح نهی
ایتدیسه ده ینه مقصودی نهیدر پس دلالت کلامندن حاصل اولان نهی مفهوم منصوص علیه منزله سنده
قیلندی ومسئلهٔ مفهومك تمام بیانی کتب اصولده معلومدر مؤلف الکتاب رحمه الله دیرکه طلب علف ایچون
خروج ایدنلر قرای مشرکینه واردقلرنده یا لکز برمسلمك قریه یه دخولنی مناسب کورم احتمالدرکه ایچنده
کزلنمش مشرکین اولوب آنی قتل ایده لر بلکه برقاج نفر بردن تهیؤ قتال اوزره کیروب ایچنده دشمن وارایسه
بربرلرینه وکیروده بولنانلره اعلام ایده لر لقوله تعالی خذوا حذرکم فانفروا ثبات اوانفروا جمیعا یعنی ای اهل
ایمان اعدا ایچون متیقظ اولکز یاخود آلات واسلحه کزی اخذ ایدیکز وجها ده یا فرقه فرقه یاخود مجتمعا
خروج ایدیکز واکر امیر جیش قطع اشجار وهدم ابنیه دن مسلمینی نهی ایدرسه مخالفت وعصیانی جائز اولمماز
زیرا نهی مرقومده مسلمینه معنای نظر وشفقت محتملدر و نهی مزبور تدابیر حربدن معدوددر و امیر جیش
نفس قتالدن نهی ایتمش اولسه نهیی ضرورته یاخود معصیته مؤدی اولمادقجه عدم مخالفت واجب ایکن
خصال مزبوره دن نهیده عدم مخالفت طریق اولی ایله واجبدر واکر امیر برکسنه ایچون نصب لوی ایدوب
بونکله انجق اوچیوز کسنه چقسون معناسنده لایخرجن معه الاثلثمائة دیسه امرینه اطاعت وبلا زیادة
ولانقصان اوچیوز کسنه خروجه مسارعت ایلمك لازمدر زیرا استثنا ایله مقید اولان کلام ماعدا المستثنی نك
مستثنا یه مغایرتندن عبارت اولمغله عدد مستثنی اوزره زیاده دن تصریح نهی ایتمش اولور وعلی الاطلاق
تصریح نهی ایتدیکنده مخالفتی حرام اولدیغی کبی قید استثنا ایله دخی نهیده حرام اولور وصورت مزبوره ده
خلاف نهی امیر اوزره دورتیوز کسنه چیقوب برازغنایمه دخی ظفر بولسه لر غنائم مذکوره دن سائر عسکر ایله برابر
حصه مند اولوب مخالفتله اسائتلری وارایسه ده محروم قیلنمازلر زیرا آنلر دخی مجاهدلر واعلاء کلمة الله واعزاز دین
الالهه قاصدلردر امر امیره مخالفتلری اوامر الهیه یه ارتکاب محارم ایله مخالفتلرندن اعظم دکل ایکن
معصیة الله آنلری ایماندن اخراج ایتمدیکی مثللو معصیة الامیر دخی آنلری غازیلك شرفندن اخراج ایلمز
نیجه اخراج ایدرکه نهی مزبور منهی عنهده برمعنای محظور بولنمقدن دکل بلکه منهی عنهك غیرنده
اولان محذور ایچوندر زیرا خروجدن آنلری نهیه بادی عین خروج قتال یا اغتنام مصلحتلری دکل بلکه اوزرلرینه
امیرك شفقت ومرحمتیدر وصورت مفروضه ده اکر امیر جیش اول اوچیوز کسنه یه بعد الخمس ربع غنیمتی تنفیل
ایدوب آنلره یوز عدد دخی انضمامله دورتیوز کسنه خروج وغنائمه اصابت ایلسه لر نظر اولنورا کر امیرك
خروجله امر ایلدیکی اوچیوز نفر باعیانهم تسمیه وتعیین اولنمش قوم مخصوصین ایسه میز ثلثة ارباع
الغنیمة فاعطی اولئك منها نفلهم یعنی غنیمت معهوده نك ثلثهٔ ارباعنی افراز وثلثهٔ ارباعك ایچندن آنلره
نفللرینی اعطا قیلر مؤلف الکتاب رحمه الله تعالی بعض نسخه ده بو معنای مترجمله تفسیر اولنان عبارتله
تعبیر ایلدی شارح الکتاب دیرکه تعبیر مذکور غلطدر صوابی بعض نسخه ده ذکر ایلدیکی دیرکه یعزل الخمس
من هذه الثلثة الارباع ثم یعطیهم ربع مابقی نفلهم یعنی اشبو ثلثهٔ ارباعدن اولا خمسنی اخراج ونفللرینه باقینك
ربعنی اعطا قیلرز یرا بعد الخمس انجق ربعی تنفیل ایلمشدر ومرادی اول اوچیوزك اصابت ایتدکلرندن ربعدر

وبو آیت شریفه جابر رضی الله عنه دن بوندن اقدم بومعنی دخی نقل اولنوب وکتب تفاسیرده معانی سائره دخی تحریر اولنمشدر لکن مقام استدلاله مناسب اولمغله ذکر ایتدیکمز معنی اوزرینه اقتصار اولندی

مطلب من راعی ذات امره براعی ایضا وصف امره

مطلب بناء الکتاب علی ان المفهوم حجة

مطلب نهی الامیر عن قطع الشجر والهدم

مطلب قال الامیر لایخرجن الاثلثمائة

مطلب جواب مترجم عن اعتراض الشارح على المؤلف

وخروج ایدنلر دورتیوز اولملریله اوچیوزك نیـل واصابت ایتدكلری انجق ثلثهٔ ارباع غنیمت اولور مترجم
فقیردیر كه كلام مؤلفده تقریر شارح اوزره موضع غلط یعزل الخمس قیدیله ربع باقی لفظنی ترك ایتدیكیـدر
لكن خمس قیدی تنفیـل امیرده مذكور اولمق قرینه سیـله جواب مسئله ده ظهور ینه بناء تركی معذور در بعده
فاعطى اولئك منها قولنده كلمهٔ من تبعیض ایچوندر وضمیر ثلثهٔ ارباعه راجعدر وتنفیـل امیر قرینه سیله بعض
ثلثهٔ ارباع ربع مابقی ایدوكی ظاهر وكلام مؤلف مقرون ایجاز اولمغله بر مقتضای الفضل للسابق قول شارح
اوزره رجحانی باهردر ینه شـارح الكتاب رحمه الله تعالى دیر كه مؤلف رحمه الله تعالى مسئلهٔ مرقومه یی بوندنصكره
محل آخرده ینـه ذكر ایدوب جواب مسـئله ده یقسم ماجاؤا به بینهم على سهام الخیـل والرجالة ثم ینظر الى
مااصـاب الثلثمائة فیخرج الخمس من ذلك ثم یعطیهم نفلهم مما بقی دیو بسط ایلدی یعنی صورت مفروضه ده
دورتیوز نفرك كتوردكلری غنائم فارس وراجل سهامی اوزره اول دورتیوزك بینلرنده تقسیم اولنوب بعـده اول
تسمیه وتعیین قیلنـان اوچیوزك اصـابت ایتدكلری غنائمه نظر اولنوب اولا ایچندن خمسی اخراج بعده مابقی دن
نفللرینی اعطا قیلر جنـاب مؤلف بو جوابنده على سهام الخیـل والرجالة قیدی ایله تخصیص وجواب سـابقنده
فاعطى اولئك منهـا نفلهم دیوب على السویه اعطا قیلنمق اوزره تنصیصندن توهم اولنـان تنافینك توفیق
نافیسی اولدر كه صورت اخیره ده فارس وراجل مخلوط وصورت اولی ده جمـله سی فارس یاخود جمله سی راجل
بولنمغله مضبوط اولملری اوزره مسئله یی موضوع ومربوط قیلدی وینـه مؤلف رحمه الله مسئـلهٔ مرقومه یی
موضع آخرده دخی ذكر ایدوب جوابنـده یرفع الخمس من جمیـع المصـاب اولا ثم ینظر الى ثلثـة ارباع مابقی
فیعطیهم من ذلك نفلهم دیدی یعنی اولا جمیع غنـائم مصـابه دن خمسی النوب بعـده ثلثهٔ ارباع مابقی یه
نظر اولنوب ایچندن اول اوچیوزك نفللری ویریلور شـارح الكتاب رحمه الله دیر كه حاصـل كلام امام محمد
رحمه الله بو مسئله یی بو كتابك دورت محلنده تقریر وهر برنده اجوبهٔ سائره یه مغایر برجواب ایله تعبیر ایلدی بزدخی
هرموضعـه رسیـده اولدقجه اولجوابك صواب و صحیح یاخود غلط صریح اولدیغنی ذكر و تصریح ایده رز
انشاء الله تعـالى مترجم فقیر دخی دیر كه اجوبهٔ مذكـوره بالجمـله صحیحة المبنى ومتحدة المعنى در لكن
جنـاب مؤلف بعض موا ضعده ایجاز ایدوب مسئـله نك جزء اهمنی اشراب و بعضیسنده اطناب ایله تمـام
مسئله دن اتمـام جواب ایلمشدر و بزدخی هر موضعه رسیده اولدقجه شارحك تصویبنی تصو یب وتغلیطنی
تغلیط ایله جرح وتعـدیلی بین افراط وتفریط بر حسن نظام اوزره تنظیم وتسـیط ایده رز انشاء الله تعـالى
ینه مؤلف الكتاب دیر كه ثم نظر الى الربع الباقی فعزل خمسه ثم جمع مابقی منه الى مابقی من الثلثة الارباع فجعـل
ذلك مع غنـائم اهل العسكر یقسمها بینهم جمیعـا على قسمة الغنیمة یعنی بعـده امیر جیش ربع باقی یه نظر
وخمسنی اخراج و باقیسنی ثلثهٔ ارباعك اخراج ر بعندنصكره باقیسنه ضم ومجموعنی غنائم اهـل عسكره منضم
قیلوب بین الجمیع قاعدهٔ قسمت غنیمت اوزره توزیع ایدر و بعض نسخده لایخمس هذا الربع واقع اولمشـدر
وقول مذكور اول مائهٔ عاصـین دار الحربده بلا اذن الامام متلصصین منزله سنده در زعمنـه مبنیدر ظن ایده رم
لكن زعم مزبور غلطدر زیرا غنائم متلصصین تخمیس اولنمامق انجق اهـل منعه اولمدقلری زمانده در بونلر ایسه
مأمور اولان اوچیوزه انضماماله اهل منعه اولمشلردر بنا برین البته غنیمتلری تخمیس اولنور واكر امیرك خروجـله
امر ایلدیكی اوچیوز نفر باعیـانهم تسمیه وتعیین قیلنمش قوم مخصوصین دكلر ایسه امام غنیمتك ثلثهٔ ارباعنه
نظر وخمسنی اخراج ایدر بعـده تمام غنیمتلرندن بعـد الخمس ربعی دورتیوزك بینلرنده نفللری اولمـق اوزره
على السویة تقسیم ایدر زیرا تنفیـل امیر ایله استحقاق اگرچه انجق اوچیوزه تحقق ایتدی لكن قوم مخصوصین
اولمدقلرندن بر برینه ترجیح اولنمیوب سبب استحقـاقده برابر بولنملریله برابرجه تقسیم اولنور بعـده ربع باقینك
دخی خمسی اخراج وثلثـهٔ ارباعك باقیسنه ضم اولنوب دورتیوز ایله سائر عسكر بینلرنده حكم قسمت غنیمت
اوزره على سهام الخیل والرجالة تقسیم اولنور واكر صورت اولی كبی مأمورین متعین ومائهٔ عصـاة ممتاز ومتبین
اولوب امیر دخی لاجـل التأدیب آنلری آلدقلری غنائمدن منع وتخییب مراد ایلسه همان بعد التخمیس مابقی یی
اوچیوز ایله اهل عسكره مقسوم واول عصـاتی محروم قیلر بعده طرف امامدن قسمت مزبوره یی جائز كورمین
بركسنه دخی مولی قیلنسه قسمت مزبوره یی رد ایتمیوب ابقا ایله حكم وامضا قیلر زیرا اجتها دیله فصل مختلف فیه یی
امضـا ایتمك ایله حكم اوله قوت صحت هویدا اولور زیرا عنـد بعض الفقهـا بو مقوله اهل عصیان آلدقلری
غنائمدن حرمانله ارغام اولنورلر كه بر دخی مثلنه عودتدن آنلره زجر وفطام اوله و بو قولی قائلك بسبب الجنـایة

اگرچه شارح الكتاب بو محلده وجه
مترجم اوزره مسئلهٔ مرقومه تكرر
ایتدیكجه جواب مؤلفدن صوابی
تصویب وغلطی تغلیط ایده رز
دیوب بزدخی هرموضعده جناب
مؤلفه اتباع ایدوب شارحك
تصویبنی تصویب وتغلیطنی
رد ایله شارحی تغلیط ایده رز دیو
مقابله قیلدق لكن مسئلهٔ مرقومه‌نك
مواضع تكررنده شارح قطعا جواب
موافق تغلیطه تصدی ایتدیكندن
بزدخی تغلیط شارحه تصدیدن
مستغنی اولدیق ومواضع تكررینه
واصل اولدیغه ذكر ایلدیكمز معنی
ظاهر اولور وبزدخی هامش ترجمه‌ده
تنبیه ایده رز انشاء الله تعالى

مطلب خروج من له ابوان الى الجهاد

مطلب خروج العبد للغزو

مطلب موضع الضرورة مستثنى من وجوب الطاعة

مطلب جواز قتال النساء فی الضرورة

حرمان میراثنه قیاس ایلدیلر و بو بحثك بیانی باب احراق رحل الغال ده كلور ان شاء الله تعالى ومسائل مجتهد فیهاده
قضـاء قاضی نافذدر رد اولنماز بو جهتدن قاضی ثانی رأینه مخـالف ایسه‌ده قاضی اولك مسئلهٔ مختلف فیهاده
حكمنی رد ایده مز وامر جهـادده اطاعت امیر واجب اولدیغی كبی رضـای ابوین دخی زیاده لازم ولازبدر
حتى ابوینی حیوتده اولان كمسنه آنلردن اذنسز غزایه كتمك جائز دكلـدر زیرا تحرز عقوق ابوین انسـان اوزره
فرض عیندر قال علیه السلام لیعمل البار ماشاء فلن یدخل النار ولیعمل العاق ماشاء فلن یدخـل الجنة یعنی
حقوق ابوینه مراعی اولان نه كاه ایشـلرسه ایشلسون رعایتی بركاتیله یا كاتو به میسر یاخود عفو الهی یه مظهر
اولوب البته ناره كیرمز وعاصی اولان نه ثواب ایشـلرسه ایشلسون البته جنته دخول اولین ایله داخـل اولماز
یاخود حدیثـدن مراد ترغیب وترهیب و بر والدینك عظم ثواب وعقوقك شدت عقـابن عقول ناسه تقریـدر
وقال علیه السـلام من اصبح ووالداه راضیان عنه فله بابان مفتوحان الى الجنة یعنی اول كمسنه كه والدینی كندودن
خشنودلر اولدیغی حالده صباحه داخل اوله انك ایچون جنته اچلمش ایكی قپو واردر بو جهتله بلا اذن خروجـله
اول قپولری یوزینه سد ایلك لایق دكلـدر حال آنكه خروجندن كندویه یا غیری یه برنفعك حصول وعـدم
حصولی دخی معلومی دكلدر وعباس بن مرداس رضی الله عنه‌دن منقولدر كه یارسول الله بن جهاده كتمك ایسترم دیدی
والده‌لك وارمیدر دیو سؤال بیوردیلر بلی واردر دیدی قال علیه السلام الزم امك فان الجنة عند رجـل امك یعنی
والده كدن آیریلمه زیرا جنت آنك طوردیغی یرده وتحصیل رضـا سنده در واصـل مذكورك مسـائلن تفریع
بوندنصكره كله‌جك بابده تودیع قیلنمشـدر اكا متعلق بعض كلام اول محله تأخیر اولندی وابن الزبیر رضی الله
عنهمادن مرویدر دیدیكه جابر رضی الله عنه‌دن عبـد بغیر اذن المولى جهـاده كیدرمی دیو سؤال ایتدم اولدخی
كیتمز دیدی وبزدخی بو قولی اخـذ ایده رز زیرا منافع عبد مولاسینك ملكی اولمغله قتـاله اشتغالی سببیله تفویت
منـافع ایدوب مولاسنی اضرار جائز اولماز مگر نفیر عام ایله حال ضرورتده اكا دخی محتـاج اولنه بو صورتده خروجی
جائزدر زیرا قریبا بیـان ایلدیك كه موضع ضرورت لزوم طاعتـدن شرعا مستثنی در ومولا ایچون حال ضرورتده
آنی منع ایتمك مشروع اولمـدیغندن بشقه كندو اوزرینه دخی بالنفس والمـال دفع شر مشركین فرض
اولور بو جهتله عبـدی خروجدن نهی ایلسه‌ده اطـاعتی واجب اولماز و بو یله حال ضرورتده والدین دخی
ولدلرینی خروجدن نهی ایلسه‌لرینه جواب بودر والله اعلم بالصواب
باب قتال النساء مع الرجال وشهودهن الحرب * یعنی نسا رجالله برابر موضع حربه حضور ومحـاربه یه شروعلری
مشروع وغیر مشروع اولمغه دائر مسائلدر مؤلف الكتاب رحمه الله تعالى دیر كه نسانك حربده رجالله برابر قتالنی
مناسب كورمم زیرا نسانك قتاله تحمل ایده جك بنیه‌لری یوقدر نته كیم رسول الله صلى الله علیه وسلم هاه ما كانت
هذه تقـاتل قول شریفلرنده باب وصایا الامراء فی الحربده تفسیر اولندیغی اوزره بو معنا یه اشارت بیورمشلردر
وكاه اولور كه قتال نسا كشف عورته بادی وسرور مشركینه مؤدی اولور وكاه اولور كه مسلمین اوزره جرأت
مشركینه باعث ومسلمین قتا لمزده نسـالریله استمدا ده محتـاج اولمشلر دیو ضعف مسلمینه استدلا للرینه اعظم
بواعث اولور بو محاذیردن احتراز ایچون بلا ضرورة نسوانه مبـاشرت قتال مناسب اولماز اما عند تحقق الضرورة
غایت قدرت مسلمین ایله دفع فتنهٔ مشركین جائز بلكه واجب اولور ومسئلهٔ مرقومه اوزره قریبا بیـان ایتدیكمز
قصـهٔ حنین ایله استدلال اولنـدی زیرا اواخر قصه ده كلمشدر كه ام سلیم بنت ملحـان یوم مزبورده بطنی اوزره
بر ثوب باغلـدیغی حالده قتـال ایدر ایدی دیدیكه یارسول الله شوسندن فرار و سنی دشمن ایچنـده ترك ایدنلری
كوردیكمی الله تعالى سكا قدرت ویریسه آنلری عفو ایتمه رسول الله صلى الله علیه وسلم دخی یا ام سلیم
عافیة الله اوسع بیوردیلر یعنی حق جل وعـلانك عافیتی زیاده واسعـدرهم قدرت كسب ایده رم وهم آنلری
عفو ایده رم وام سلیم اوچ كره بو قولی تكرار و جنـاب رسالت هر برنده عافیـة الله اوسـع قوللریله جواب
ویردیلر ومغـازیده مذكوردر كه ام سلیم یا رسول الله شو فرار ایدنلر ایله مشركین ایله قتالمز كبی قتـال وآنلری
قتل ایتمز میسین دیدكده عافیة الله اوسع بیور دیلر وفی نفس الامر رسول الله صلى الله علیـه وسلم حضرتلرین
مشركین ایچنـده ترك ایدوب حضورلرندن فرار ایتدكلری حینـده حاصل اولان احتیـاجدن زیاده قتال نسا یه
احتیاج اوله مز وحدیث مذكورده عند الضرورة جواز قتال نسا یی بیان واردر زیرا رسول اكرم صلى الله علیه وسلم
حالت مرقومه‌ده ام سلیم رضی الله عنهایی قتالدن منع ایتمدیلر و بو حالتك غیریده دخی قتال نسایه اذن واجازتلری
نقل اولنمادی ینه مؤلف رحمـه الله تعالى دیر كه نسواندن بعض عجـائز كبیره حربده بولنوب حین حاجتده طبخ

طعام وسقی ما ومداوات مجروحين مقوله سی خدمتلره مباشرتلری جائزدر زیرا عبدالله بن قرط ازدی دیمشدر که خالد بن الولید رضی الله عنهك واصحابنك نسالری روم ایله قتال ایدرلرایکن دامن درمیان واراجیز کویان وآغازه کنان مجاهدینه صوکتور یرلرایدی ومراد عجایزلریدر زیرا خوف فتنه دن ناشی تازه لری منع وخروج عجائز ایله احتیاج مجاهدین دفع اولنور وام مطاع رضی الله عنها رسول الله صلی الله علیه وسلم ایله غزوهٔ خیبرده حاضره ایدی اندن منقولدر دیدیکه اصحاب کرام مبتلی اولدقلری شدت حاللرندن شکایت وجناب رسالت دخی آنلری قتاله دعوت وآنلر دخی اجابتله قیام وحرکت ایتدکلرنده اسلم رضی الله عنهی کوردم ابتدا حصنه ایرشن اول ایدی اول کون غروب شمسدن اقدم الله تعالی اول حصنی بزه فتح ایلدی وحصن مزبورنطاتده صعب بن معاذك حصنیدر بیان مذکور دن عیان اولمشدر که ام مطاع رضی الله عنها رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلریله غزایه خروج ایتمش وآنی خروجدن منع بیورمامشلردر وبزه معلوم اولدیکه کندویه مناسب بعض اعمال ایله غزاده مجاهدینه اعانت ایچون خروج عجائز بلاشبهه جائزدر والله اعلم

باب الجهاد مایسع منه وما لا یسع * یعنی جهاد دن جائز وواسع وبعض موانعله ممنوع وغیر متسع اولان اقسامنه مبحث جامعدر امام ابوحنیفه رضی الله عنه دیدیکه جهاد مسلمین اوزره واجب لکن حاجت مس ایدنجیه دك تأخیره وسعتلری واردر اما امام ثوری رحمه الله مشرکین ابتداء قتال ایدرلرسه قتاللری واجب یوقسه واجب دکلدر دیو توسیع ومدعاسین فان قاتلوکم فاقتلوهم یعنی مشرکین سزکله قتال ایدرلرسه سز دخی آنلری قتل ایدیکز دخی وقاتلوا المشرکین کافة کما یقاتلونکم کافة یعنی سزلر مشرکین ایله جمیعا قتال ایدیکز آنلر سزکله جمیعا قتال ایتدکلری کبی نظم کریملرینك ظاهر معنالرینه تفریع ایلدی لکن بزلر ابتداء وجوب قتال مشرکینی ادعا وکتاب اللهدن یا ایها الذین امنوا قاتلوا الذین یلونکم من الکفار یعنی ای اهل ایمان سزه قریب ومتصل اولان کفار ایله قتال ایدیکز دخی وقاتلوا فی سبیل الله دخی قاتلوا الذین لا یؤمنون بالله دخی وجاهدوا فی الله حق جهاده آیت کریمه لریله اثبات مدعی ایده رز والحاصل امر قتال تدریجله انزال قیلنمشدر که رسول الله صلی الله علیه وسلم اوائل امرلرنده همان تبلیغ رسالت واعراض عن المشرکین ایله مأمور ایدیلر قال الله تعالی فاصدع بما تؤمر واعرض عن المشرکین یعنی یا محمد مأمور اولدیغك امری جهر واظهار ومشرکیندن اعراض قیل وقال تعالی فاصفح الصفح الجمیل یعنی یا محمد کفاره حلم ایله معاملهٔ صفح جمیل قیلوب انتقامی تعجیل ایتمه بعده احسن مجادله ایله مأمور اولدیلر کما قال تعالی وجادلهم بالتی هی احسن یعنی یا محمد مشرکین معاندینه رفق وملایمت اوزره احسن اولان صورتله مجادله قیل وقال تعالی ولا تجادلوا اهل الکتاب الا بالتی هی احسن یعنی ای اهل ایمان سزلر اهل کتاب اولان یهود ونصاری یه انجق حلم وملایمت اوزره احسن اولان خصلتله مجادله ایدیکز بعده اذن للذین یقاتلون بانهم ظلموا آیت شریفه سیله مسلمون قتالده بلا وجوب مأذون قلندیلر ویقاتلون بناء فاعل ومفعول اوزره قرائت اولندی معنای آیت مشرکین ایله قتال مراد ایدنلر یاخود طرف مشرکیندن قتال اولنمغله اذی وجفا کورنلر ایچون مظلوم اولملری حسبیله بعد النهی قتال مشرکینه اذن ورخصت ویریلدی بعده مشرکین بدایت قتال ایتدکلرنده مؤمنین دخی امام ثورینك استدلال قلدیغی آیتلر ایله قتال ایله مأمور اولدیلر بعد انسلاخ اشهر حرم شرطیله بدایت قتال ایله مأمور اولدیلر کما قال تعالی فاذا انسلخ الاشهر الحرم فاقتلوا المشرکین حیث وجدتموهم الآیة بعده وقاتلوا فی سبیل الله واعلموا ان الله سمیع علیم یعنی ای اهل ایمان فی سبیل الله قتال ایدیکز وبیلکز که الله عظیم الشان قتالدن تخلف واحجام وتوجه واقدام ایدنلرك کلامارین ایشیدیجی ومراملرین بیلیجی وهر کسك جزاء عملنی ترتیب ایدیجیدر نظم کریمله علی الاطلاق وجوب جهادی اظهار وحکم قتال خاتمهٔ امرنده بو وجه اوزره استقرار ایلمشدر اکرچه مطلق الامر وجوب عین مأموری اقتضا ایدر لکن فرضیت قتالدن مقصود انجق اعزاز دین وقهر مشرکین اولوب اولدخی مباشرت بعضله صورتیاب وجود اولمغله باقیلردن ساقط اولمشدر میتك غسل وتکفین وصلوة ودفنی کبیدر زیرا جهاد بویله فرض غیر موقت ایکن هر بر مسلم اوزره فرض عین اولسه برکسنه کسب معاش وتعلم علومه تفرغ ایده میوب امر جهاد دخی بونلرسز تمام اولمامغله بالکلیه تعطیل فرضه مؤدی اولور بنا برین فرض علی الکفایه اولمشدر که جمیع مسلمین ترکی اوزره اجماع ایلسه لر وبال ده مشترك اولوب بعضله حصول پذیر اولدقده جمله دن ساقط اولور وبو مقوله امورده مسلمینه نظر وشفقت امام اوزره واجب زیرا امام انجق نظر مسلمین ایچون منصوب وجماعت مسلمیندن نائبدر آنك اوزرینه واجبدر که ثغور اسلامیه یی معطل

مطلب القتال فرض علی التدریج

مطلب الجهاد فرض علی الکفایة

ودین اسلامه دعوت کفاری مهمل قیلیوب مسلمینی جهاد وغزایه حث واغرا ایده ومسلمین اوزره دخی واجبدر که امام المسلمین جهاده دعوت ایتدکده خروجدن امتناع ومشرکینی حاللرینه قویوب اسلامه یاخود قبول جزیه یه دعوتلرندن ارتداعله مخالفت وعصیان ایتمیه لر لکن امتثال امر امام قدرت اهل اسلامه منوط زیرا تکلیف شرعی وسع واقتداره مربوطدر اما کفار عربدن اولان عبدهٔ اوثان ومطلقا مرتدین مثللو قبول جزیه لری مقبول اولمیان برقوم تبهکار ایسه لر امام المسلمین آنلری انجق اسلامه دعوت ایدوب نکول ایدرلرسه قتاله ابتدار ایدر لکن مجوس وعربدن اولمیان عبدهٔ اوثان جواز اخذ جزیه ده مذهبمزده اهل کتاب حکمندهلردر آنلری اسلام وجزیه دن برینه دعوت ایدوب اجابت ایدرلرسه محاربه دن کف ید وامتناع ایدرلرسه قتال ایدر واهل کتابك عربی وغیر عربیسی حکمده کورده مساوی ایدر لقوله تعالی من الذین اوتوا الکتاب حتی یعطوا الجزیة عن ید وهم صاغرون یعنی ای اهل ایمان کفار اهل کتابله قتال ایدیکز تا جزیه لرین انقیاد اوزره حقیر وذلیل اولدقلری حالده آنلر اعطا ایدنجیه دك وبو بابده هر مسلم خلیفهٔ رسول الله درور رسول الله صلی الله علیه وسلم ذکر ایتدیکمز اسلام یا خود قبول جزیه یه دعوتله بعث اولنوب امتناع ایدنلر ایله قتاله مأمور اولدیلر واکر کفار طرفیندن قطعا قتال ایتمك شرطی اوزره موادعه یه طلبکار اولسه لر بو معاهده یی قبول ایتمك مسلمینه سزاوار اولماز لقوله تعالی ولا تهنوا ولا تحزنوا وانتم الاعلون یعنی ای اهل ایمان یوم احد ده هزیمتکزدن ضعیف وجبان اولمکز واکا محزون دخی اولمکز انجق اعلی سزلر سز وعاقبت غلبه سزلرکدر ووجه عقلیسی دخی اولدر که جهاد فرض اولمغله صورت مفروضه ده ترك فریضه شرطیله طلب موادعه ایتمش اولورلر وصلوة وصیامی ترکیمز شرطیله طلب موادعه ایتسه لر اجابتمز غیر جائز اولدیغی کبی صورت مفروضه ده دخی غیر جائزدر مکر مقاومت ممکن اولمیه جق مرتبه ده مشرکینك شدت شوکتلری اوله اولوقتده مسلمینك قوتی ظاهر اولنجیه دك ترك قتال اوزره موادعه جائز اولوب صکره نبذ عهد ایله مقاتله ومقارعه ایدرلر قال الله تعالی وان جنحوا للسلم فاجنح لها یعنی یا محمد اکر مشرکین صلحه میل ورغبت ایدرلرسه سن دخی میل ورغبتله معاهده قیل ورسول الله صلی الله علیه وسلم وجه مشروح اوزره عام حدیبیه ده اهل مکه ایله میانلرنده محاربه اون سنه متروك ومطروح اولمق اوزره مصالحه بیورمشلردر وهم حقیقت جهاد ابتدا مسلمین قوت نفسلرین حفظ وتکمیل صکره مشرکینی کسر شوکتلریله قهر وتنکیلدن عبارتدر وکسر شوکتلرندن عاجز اولدقلرنده قوت کلنجیه دك موادعه ایله کندو قوت نفسلرین محافظه واجبدر وقوت کلدکده نبذ وقتال ایدرلر وحکم مزبور مدیون معسری وقت میسره یه دك امهال منزلنه انزال اولنمشدر کما قال تعالی وان کان ذو عسرة فنظرة الی میسرة یعنی ای اهل ایمان اکر ایچکزده مدیون فقیر بولنورسه اوزریکزه وقت غناسنه دك اسهال لازمدر واکر مشرکین مسلمینه مراجعت ایدوب اوزریمزه احکامکزدن برنسنه التزام ایتمك شرطیله بهر سال سزلره شوقدر مال اعطا مز اوزره موادعت ایده لیم دیسه لر بو معاهده لرین دخی قبول مسلمینه سزا ومقبول دکلدر زیرا صورت مفروضه ده احکام شرعیه مزدن نسنه یی التزام ایتمدیلر اکرچه عقد ذمتله قتال منتهی اولور لکن عقد ذمتده هم معاملاته دائر اولان امورلرنده التزام احکام اسلام ومقهوریت اوزره دار اسلامده اقامته رضای تاملری وهم بالکلیه مسلمین ایله ترك محاربه یه انقیاد واستسلاملری واردر معاهدهٔ معهوده ده ایسه بونلرنا موجوددر ووجه آخر دخی واردر که اکر بو مسؤللری مقبول اولسه کاه وبیکاه بزم قتاللرینه عزیمتمز انجق ماللرینه طمعیمزه مبنیدر دیو ظن وکمان بلکه جزم وایقان ایدرلر ومسلمینه ایسه امر قتالده طمع مال کفار یا خود طمعی یوغیسه ده ماللرینه رغبتن اظهار ایتمك حلال اولماز بو جهتلردن موادعهٔ مشروحه مشروعه دکلدر مکر کفارك شوکت شدیده لری اوله زیرا اول صورتده بغیر مال دخی موادعه جائزدر مال مأخوذ ایله جوازی بالطریق الاولی در وبو مال دخی ترك قتالدن عوض قصدیله اخذ وانتقام اولنمایوب بلکه اموال اهل حرب مسلمینه مباح اولمق جهتیله جلب واغتنام اولنمق کرکدر واکر والدینی موجود اولان کسنه عزم جهاد مراد ایلسه آنلردن تحصیل اذن ایتمدکجه خروجی حلال اولماز زیرا والدینه بر واحسان ایدوب ضرر ومشقتلرین موجب اولان نسنه لردن احتراز فرض عین وجهاد نفیر عام اولمدقجه فرض کفایه اولوب ومجاهد دخی سفرندن عودت ایدوب ایتمیه جکی نامعلوم اولمغله خروجنده والدینه لحوق ضرر ومشقت مجزوم اولدیغندن فرض عینی تقدیم ایتمك واجبدر بو صورتده ایکیسی دخی اجازت ایدرلرسه خروجی جائزدر اما بری اذن ویروب بری ویرمزسه اذن ویرمین طرفك حقنه رعایت ایچون خروجنه جواز ورخصت یوقدر واکر ایکیسی بردن منع وابا ایدرلرسه امتناع جواز خروجی بالطریق الاولی در حکم

مطلب المجوس وعبدة الاوثان من غیر العرب یقبل منهم الجزیة

مطلب لا یجوز الموادعة علی ان لا یقاتلوا ابدا

مطلب اشتراط اذن الابوین للجهاد

مذ كورده اصل قوى روايت اولنان حديث نبويدركه بركسنه رسول اكرم صلى الله عليه وسلم حضرتلرينه كلوب يارسول الله معيتكده جهاد ايچون كلوب والدينى بكا ايده رك ترك ايلدم ديدكده اذهب فاضحكهما كما ابكيتهما بيورديلر يعنى كيروكيت آنلرى نيجه اغلتدى ايسك اويله جه كولديرو معيت رسول الله صلى الله عليه وسلم ده جهاد افضل غزوات عباد ايكن رضاء والدين بولنمامقله رجوعله امر ايلديلر ورسول اكرم صلى الله عليه وسلم حضرتلرينه افضل اعمالدن سؤال ايتدكلرنده الصلوة لوقتها ثم برالوالدين ثم الجهاد فى سبيل الله بيورملرى دخى بر والدين جهاد اوزره مرجح ايدوكنه نص مصرحدر و والدين دخى خروج ولدلرندن مبتلاى شدت مشقت اوله جقلرين بيلورلرسه انى منعه شرعا مأذون واولبابده اثم وو بالدن مصونلردر زيرا بوتعو يقلريله ولدلرينى فرض عين اولان بر والدينه سوق وتشويق ايلشلردر ووجه مشروح دخى بلا اذن الوالدين عدم جواز خروجنه باعث وضوحدر زيرا خروجى جائز اوليدى والدينى آنى ثوابدن منعله آثم اولورلرايدى وآنلرك منعله آثم اولملرى ولدلرينك جواز خروجنه بادى اولورايديكـه والدينندن ابطال اثمه مؤدى اوله واكروالدينك انجق برى حيوتده اولوب اولدخى مانع وحاجزاولورسه ينه خروجى جائز اولماززيرا حيوتده اولانك حقنده موجب بر واحسان كامل وفرا واندر واكروالدينى كافرين ياخود برى مسلم وبرى كافر اولوب ايكيسى بردن خروجنه مانع ياخود مسلم راضى وكافر رضادن ممتنع اولسه نظر اولنوراكر ابوينندن كافر اولان برينك ياخود ايكيسنك عدم رضاسى خروجى ايله ولدلرينه التحاق ايده جك خوف هلاك وشدائد محن ومشاق ملاحظه سى ايله ايسه بو وجهله خروجى حلال اولمازيرا وجوب بر واحسانده والدينك مسلم وكافرى سياندر قال الله تعالى وصاحبهما فى الدنيا معروفا يعنى اى انسان والدينكه دنياده معاملۀ معروف واحسان قيل وبو آيتده مراد ابوين مشركيندر وما قبلنده وان جاهداك على ان تشرك بى يعنى ابوينك سنى مشرك قيلمغه سعى ايدرلرسه آنلره اطاعت ايتمه نظم جليلى مراد مشروحه دليلدر واكر عدم رضاسى وجه مشروح اوزره شفقت ومحبتلرندن اولميوب بلكه اهل دين باطللريله قتالنه بغض وكراهتلرندن ايسه همان ترك طاعت وخروجه مسارعت قيلسون زيرا عدم رضاسى شفقت ولادت موجب اولميوب انجق تعصب شركى مستوجب اولمشدر وبومقوله امرمنوعده اطاعتى غير مشروعدر قالديكه عدم رضاسى والدينه شفقت ياخود اهل شركه محبتيدر انجق ظن غالب ايله فهم اولنورزيرا بومقوله معرفت حقيقته طريق اطلاع بولنمیان اموروده اكبر رأيله حكم اولنور لكن صورت مفروضده اكر خروجندن نصكره ابوينك تلف وضياعندن خوف اولنورسه ينه خروجى حلال اولمازيرا معسراولوب مثلا خدمت والدينه محتاج ايسه كافر ايسه ده آنك خدمتى ولدى اوزره فرض عيندر وفرض كفايه ايچون فرض عينى ترك ايتمك امر صواب دكلدر وهم تضييع والدين بعد الوقوع تداركى ممتنع اما جهادى وقت آخرده تداركى ممكندر واكر مجاهده ابوينى رخصت ويروب اما جدين وجدتينى حيوتده اولملريله اجازت ايلمسه لرآنك خروجى جائزدر زيرا ابوين حيوتده ايكن اجداد وجدات اجانب كبيلردر كورمزميسنكه والدين حيوتده ايكن اجداد وجدات حكم حضانه وارث وولايتده اجانب كبيلردر منع خروجده دخى امرنافذلرى يوقدر واكر ابوين فوت اولوب جد صحيحكه من قبل الاب جدى وجدۀ صحيحه كه من قبل الام جده سى خروج الى الجهاده رخصت ويروب جد فاسدكه من قبل الام جدى وجدۀ فاسده كه من قبل الاب جده سى اجازت ايلمسه لرخروجنده ضرر ومعصيت يوقدر زيراب الاب عند عدم الاب ولايت ولدكندويه واصل اولمغله اب منزله سنه نازلدر وام الام دخى عند عدم الام حق حضانه اكا تحويل اولنمغله منزلۀ امه تنزيل اولنمشدر و بونلر موجود ايكن اخيران اجانبدن معدودلردر اما اخيران اذن ويروب اولان ويرمسه لر خروجى جائز اولماز واكر يالكز اخيران موجود اولوب استيذان ايتدكده آنلردن برى ياخود ايكيسى بردن ممانعت قيلسه لر مستحب اولان ترك خروجله مطاوعتدر زيرا حق حضانه عند عدم ام الام ام الابده قرار ايتمكله منزلۀ امده اعتبار اولنور واب الام اكرچه حكم ولايتده اب كبى قيلنمامشدر لكن حكم قصاصده وولدى ايچون عدم مقبوليت شهادتده وحرمت وضع زكوة ولدده اب مثللو قيلنمغله جد اقرب بولنمادقده اب منابنه نائب ومنع خروجده اطاعتى مناسب اولور واكر ام ايله من قبل الاب جدى بولنوب آنلرك دخى برى مانع وبرى مجيز اولسه ايكيسى بردن مجيز اولمدقجه خروجى تجويز اولنمازز يراب الاب عند عدم الاب بمنزلۀ الاب اولمغله صورت مفروضه ابله ابوينى حيوتده اولمق صورتى حكم شرعيده مساويدر واكرامى اولميوب انجق جده من قبل الام ايله جده من قبل الاب بولنسه لر حق اذن انجق جده من قبل الامكدر كورمزميسنكه حق حضانه ده اولى ثانيه اوزره تقديم اولنور وجده من قبل الاب اب مقامنه قائمه اوليدى جده

من قبل

ومسئلۀ مزبورده قريباً ذكر اولنديغى اوزره اعتبار جانب مانعه اولوب مجبوره اولملغله ابويندن يالكز مسلم اولانك اذن واجازتى خروجنه باعث جواز اولور حصر اولمامشدر منه

مطلب الاجداد والجدات عند قيام الابوين بمنزلة الاجانب فى الحضانة والارث والولاية

مطلب الجداب الام كالاب فى بعض الاحكام

مطلب ام الاب لا ولاية لها على الولد

من قبل الامه مزاحم اولوردى لكن قائمه اوله مزز يرا جد من قبل الاب ايچون عند عدم الاب ولايت ولد وار ايكن جده من قبل الاب ايچون قطعا ولايت يوقدر وبو بابده خلاصۀ كلام ونتيجۀ مرام اولدركه اجداد وجدات وجه مشروح اوزره كاه بر برى اوزرينه تقديم وكاه تسويه ايله ايكيسى دخى حكم اذنده تحكيم اولنور اما م حيوتده ايكن حق حضانه كبى حق اذن دخى آنكدر جداتك بهره سى يوقدر كذلك اب حيوتده ايكن حق اذن آنكدر اجدادك تعرضه زهره سى يوقدر واكر يالكز اب ايله ام الاب موجود اولسه ايكيسى بردن اجازت ايتمدكجه خروج وحركتى جائز اولماز زيرا ام الاب امهات سائره دن كسنه بولنمادقده بمنزلۀ الامدر كورمزميسنكه حق حضانه اكا منحصر اولور مؤلف رحمه الله تعالى بو مسئله ده فقهادن بر مخالف وار ايدوكين اشعار ايدوب اول مخالف كيمدر ومادۀ مخالفتى نه در اظهار ايلمدى شارح الكتاب رحمه الله ديركه ظن ايده رم قول مخالف شويله اوله كه ام الاب ولده البته بواسطۀ الاب نسبت وادلا اولنور وبواسطۀ الاب نسبت وادلا قيلنان جد عند وجود الاب معتبر دكل ايكن ام الاب بالطريق الاولى غير معتبره در لكن قول مذكور اعتبار ادلا ونسبته مستند اولمغله فاسددر زيرا يالكز ام ايله ام الاب موجوده اولوب ام اجازت وام الاب ممانعت ايلسه شرعا خروجه رخصتى واردر بويله ايكن اكرام الاب باعتبار الادلا كالاب ياخود كالجداب الاب اوليدى خروجى آنكدخى اجازتنه توقف ايدرايدى وبركسنه غير از جهاد تجارت ياحج ياعمره ايچون سفر مراد ايدوب ابوينى رضا ويرمسه لر وسفر يله ابوينك ضياع وهلاكلرندن خوفى اولمسه خروجنده ضرر شرعى يوقدر زيرا بومقوله اسفارده احتمال سلامت غالب اولمغله ابوينه شدت مشقت حاصل اولماز زيرا حزن مفارقت اميد مواصلت ظاهره ايله زائل اولور مكر ركوب بحر مثللو سفر مخوف پرخطر اوله بو صورتده خروج الى الجهاد حكمنده دركه بونده احتمال هلاك اظهردر واول سفركه قصد تحصيل علومه مقرون اوله طريق سفرى امين وكيده جكى محلده دخى امن وسلامت ظاهر ومستبين اولدقده نصكره سفر تجارتدن دون اولمامق ايله بودخى اذن والدينه مرهون دكلدر بلكه سفر مزبور فلولا نفر من كل فرقة منهم طائفة ليتفقهوا فى الدين نظم مبينى ايله امر مأموردر يعنى هر برجماعت كثيره دن برجماعت قليله مسائل دينيه ده تفقه وبعد الرجوع قومنه تعليم ايچون بلاد سائره يه خروج وسفر ايتسه لر يابناء على هذا خروجنده ضياع ابويندن خوف واحتراز اولنمزسه عدم رضالريله دخى جواز واردر وبركسنه تجارت ايچون امانله دار الحربه كتمك استيوب ابوينى منع ايتسه لر اكر اهل حرب وفا بالعهد ايله معروفلر ايسه جواز خروجى اجازتلرينه موقوف دكلدر زيرا غالب احتمال سلامت حال اولمغله دار اسلامدن بربلده يه سفر ايله برابر اولور واكرينه تجارت ايچون دار الحربه عساكر مسلمين ايله برابر سفر ايدرسه اول صورتده نظر اولنور اكر معيت ايتديكى عسكر اثناء صيفده غزا ايله مأمورين اولان صائفه تعبير اولنان عسكر كبى جيش عظيم ايسه بلا اذنهما خروجى جائزدر زيرا غالب احتمال سلامت حالدر زيرا تجارت ايچون كتمكلـه نفسنى قتاله عرض ايده جك دكلدر واول جيش عظيم دخى هم كندى نفسلرندن وهم اول تاجردن دفع شر اعدايه قادرلردر اما سريه مثللو جيش قليل ايسه لر بلا اذنهما خروجى جائز اولماز زيرا قوت دافعه سى اولميان قوم ايله سفرنده خطر هلاك اظهردر وبو مقوله جيشله خطر هلاك اولمغله بغير اذنهما خروج للجهاد جائز اولماديغى كبى خروج للتجارة دخى غير جائزدر واكر سفر جهاده اولاد واخوان واعمام وعمات وزوجات امثالى ممانعت ايدرلر ايسه خروجى ايله بونلرك ضياع وهلاكلرندن خوف ايتميوب انجق حزن وجزع علرندن انديشه قيلرسه بغير اذنهم خروجى جائزدر زيرا مانع خروج وجوب بر والديندر ومذكورين وجوب بر واحسانده والدينه مساوى اولملريله منع خروجده دخى مساوى اوله مزلر انجق بونلردن برينك هلاك وضياعندن خوف اولنورسه فرض كفايه ايله عمل ايدوب اوزرينه نفقه سى لازم اولان ذاتى مهمل براقق جائز اولماز زيرا صورت مفروضه ده بونلرى تعهد وانفاق اوزرينه فرض عيندر قال عليه السلام كفى بالمرء اثما ان يضيع من يقوت يعنى قوت ونفقه سى اوزرينه لازم اولان كسنه يى اضاعت انسانه اثم ووبال جهتندن كافى اولدى لكن حكم مذكور اولاد ذكورك صغارنده واولاد اناثك ازواجلرى بولنمسه صغار وكبارنده وذى رحم محرملرندن حرفتى اولميوب مزمن اولنلرده وزوجه لرنده در زيرا بونلرك نفقه لرى اوزرينه شرعا واجبه در اما اولاد ذكورك كبار واصحاسى ومزمن اولميان قرنداشلرى ايسه ضياعلرندن خوف ايدرسه ده براغوب كتمك جائزدر زيرا كندى حاضر اولوب بونلر مشرف هلاك دخى اولسه لر نفقه لرى اوزره اكا جبر اولنماز وبو محله كلنجه مجموع كلاممز نفير عام اولمديغى هنكامده در اما نفير عام اولوب بربلده اهلنه ايشته دوشمان نفسكزه ياخود اولادواموالكزه سوء قصد ايله كلدى ديسه لر بو صورتده اذن والدين دخى لازم دكلدر

وبو محلده اختلاف نسخه‌دن ماعدا مسئله‌ده مكرر اولوب عبارده عدم ارتباط استشعار اولنغله ترجيح نسخه حصرى اختيار وقراءتى حاليه وقف ابوده اعمال افكار ايله تقدير منه كوره فراو وبرلدى اصل كتابه نظر ايدنلره عندده عذر بديدار منه

مطلب الخروج للتجارة وطلب العلم مع كراهة الابوين

مطلب كن خروجه للجهاد ولاده واقاربه

مطلب نفقة الاقارب

زيرا بومقوله حالاتده خروج جهاد فرض عين جميع افراد در قال الله تعالى انفروا خفافا وثقالا يعنى
اى اهل ايمان سزلر نشاط ايله وفتور ايله ياخود قليل العيال وكثير العيال ياخود قليل السلاح وتام السلاح ياخود صحيح
ومريض اولمغله خفيف وثقيل اولدقلريكز حالده يعنى هر حالده جهاده خروج ايديكز و بوفرضى تركله تفويت
ايدرايسه صكره تداركى ممكن اولماز اما بغير اذن الوالدين خروجله ترك ايتديكى بر واحسانلرين تطييب وارضالريله
تدارك ممكندر همان اهم ايله اشتغال لازمهٔ حالدر وهم صورت مذكوره ده ضرر ترك خروج عام وجاريدر كه
كندى يه و والدينه وسائر مسلمينه ساريدر وهم بوخروجدن نهى ايتملرى والدينه حرام اولمغله خروجى باعث
اسقاط آثامليدر و والدينك موجب عصيانلرى اوله جق احواللرنده امر ونهيلرى واجب الامتثال دكلدر
كورمزميسنكه بركسنه غيرك اخذ مالى ياخود قتل نفسى ايچون اوزرينه قطع طريق ياخود فجور ايچون
برعورتى اخذ وتضييق ايدوب اولمحلده منعه قادر بركسنه بولنسه اما والدينى منعه راضى اولمسه لرهم والدينه
نهى منكردن منع ايتملرى جائز اولماز وهم ولدلرى آنلره بوخصوصده اطاعت ايتمك دخى جائز اولميوب بلكه نهى منكره
اقدامى واجب اولور زيرا بوبابده نهى منكراوزرينه فرض عيندر وطاعت والدين انجق ترك واتيانى موسع اولان
اموردَه واجب اولور بوقسه مباشرتى فرض عين اولان اموردَه والدين ايچون منعه رخصت يوقدر ومؤلف
رحمه الله اتيان فرض عينده رعايت اذن والدين امر قبيح ايدوكين تفهيم وتوضيح قصديله ديركه كورمزميسنكه
احد والدين اشبو فرض عين اولان اموردن برنسنه يه عزيمت ايدوب ولدى دخى اعانته نيت ايتدكده والد آخر
مجرد زحمت چكمسون ديو شفقت ورحمتدن ولدينى اعانتدن نهى ايلسه ولده لايقميدر كه نهى ايدن والد ثانى يه
اطاعت و والد اولك حرمتنى هتك ايله ترك اعانت قيله وعبد مملوك دخى نفير عام اولمدقجه بغير اذن المولى جهاده
اقدامى حرامدر اما نفير عامده خروجى واجبدر ومولاسى آنى منعه غير قادردر زيرا فرضيت خروج عند النفير العام
فرضيت صلوة وصيام كبيدر و بومقوله اموردَه دخى مولانك عبد اوزره تملكندن خارجدر وعبد فى الحقيقه ملك
مولا ايكن نفير عامده جواز خروجى متبين اولدقده والدين ايله ولد حقلرنده بطريق الاولى متعين اولور وطائفهٔ
نسواندن قتاله قادره اولنلر دخى بويله دركه نفير عام اولدقده بلا استيذان خروج غزايه شتابان اولسونلر و باب
سابقده ام سليم رضى الله عنهانك غزوهٔ حنينده وقوع بولان احوال شجاعت بنيانى ذكر و بيان ايلدك
ورسول الله صلى الله عليه وسلم يوم احدده لمقام نسيبة بنت كعب خير من مقام فلان وفلان يعنى نسيبة
بنت كعبك مقام حربده قيامى فلان وفلانك وجودلرندن انفعدر بيورروب فرار ايدن رجالى تسميه وتذكار ايلديلر
ويوم احدده نفير عام اولمغله قتال نسوانى استحسان ونسواندن فرار ايتمينلره حديث مذكورلرنده مدح وثنا ايله
احسان بيورديلر اما نفير عام دكل ايسه نسوان ايچون اشتغال قتال مناسب حال دكلدر وشابه اولان عورتلر كرك
صائفه تعبير اولنان عساكر كبيره وكرك سرايا ى صغيره ده خروجلرى غير لايق زيرا خانه لرنده اقامتلرى دفع
فتنه يه اقرب وموافقدر اما نسوان عجائز عسكر صائفه ايله مداوات مجروحين ايچون كتمك جائزدر ام عطيه
رضى الله عنهادن نقل اولنديكه رسول الله صلى الله عليه وسلم ايله يدى غزوه ده برابر ايدم اصحاب كرام ايچون
طبخ طعام ومداوات مجروحين وسقى ما ايدر ايدم مؤلف رحمه الله ديركه نسانك مباشرت قتالن مناسب كورمم
زيرا رجال قتال نسادن مغنيلردر مكر وقوع نفير عام ايله ضرورت تحقق ايده اولصورتده نسوانك بغير اذن
ابيها وزوجها مشروع قتاللرى مشروعدر وبزه شبوخمزدن روايتله بالغ اولمشدركه عمهٔ رسول الله صفيه بنت
عبد المطلب رضى الله عنها نسوان سائره ايله بولندقلرى حصن اوزره بر يهودى صعود ايلدكده اول يهودى يى
قتل ايلدى ووقعهٔ مرقومه غزوهٔ خندقده واقعه اولمشدركه رسول الله صلى الله عليه وسلم يوم مزبورده نسايى
حصون مدينه دن بربيت رفيع حصينده جمع وتحصين بيورمشلر ايدى وشاعر رسول الله حسان بن ثابت رضى الله
عنه دخى نسوان ايله برابر قالمش ايدى ناكاه بنى قريظه دن بر يهودى جدار حصنه قصد صعود ايلدكده صفيه رضى الله
عنها حسان بن ثابت رضى الله عنهه امر ايلديكه قالقوب برحجر ياخود خشب ايله آنى قتل ايده حسان
برشاعر جبان ضعيف الجنان اولمغله بن ارباب لساندنم يوقسه قطعا اصحاب ضرب وطعاندن دكلم ديدكده
صفيه رضى الله عنها بنفسها قيام واول يهودى يى قتل واعدام ايلدى و بوخبر جناب رسالته مژده رسان
اولدقده صفيه دن معاملهٔ مذكوره يى استحسان بيورديلر وقصهٔ مرقومه دن قتال نسا لدى الاقتضا جائز
ايدوكى بزه ظاهر وهويدا اولدى و بالغ اولميان غلمان دخى قادر قتال ايسه نفير عامده بلا اذن الابوين
خروج واقتاللرى جائزدر اما غير نفير عامده ابو بنى طيب نفسله مجيز اولمدقجه خروجلرى تجويز اولنماز

مطلب نهى المنكر وان كرهه والداه

مطلب ليس للوالدين منع الولد عن الفرائض

مطلب خروج العبد عند النفير العام

مطلب خروج النساء للقتال

مطلب قتال الغلمان قبل ان يبلغوا

امام محمد رحمه الله ديركه شيوخمزدن روايتله بزه بالغ اولديكه على بن ابى طالب رضى الله عنه معيت رسول الله
صلى الله عليه وسلم ده اسلامه كلدى وطقوز ياشنده ايدى و برقتال واقع اولسه البته قتال ايدرايدى ونقل
مذكور جواز قتال صبيانه مدار ظهوردر وحين اسلامده سن على رضى الله عنه نه مقدار اولديغنده روايات
مختلفه دركاردر امام محمدك رحمه الله بوكتابنده ذكر ايلديكى طقوز ياخود اوندر و بر روايتده يدى ياشنده ايكن
و برروايتده بش ياشنده ايكن اسلامه كلدى ديو واقعدر ووصف مشروح اوزره اختلاف روايانه مدار واساس
حين شهادتلرنده سنى نه مقدار ايدوكنده اختلاف ناسدر امام جعفر بن محمد رضى الله عنهما اللى
سكز ياشنده ايكن وامام جاحظ التمش ياشنده ايكن وامام قتبى رحمه الله تعالى التمش اوچ ياشنده ايكن
قتل اولندى ديديلر واول مبعث رسول الله صلى الله عليه وسلم ده اسلامه كلديكى بلاخلافدر و بعد
البعثة رسول اكرم صلى الله عليه وسلم مكه ده اون اوچ سنه ومدينه ده اون سنه اقامت بيورمشلردر وخلافت بعد
رسول الله عليه السلام انجق اوتوز سنه دركه قتل على رضى الله عنه ايله تمام اولمشدر بوتقدير اوزره بعد الاسلام
عمر شريفى اللى اوچ سنه در وحين قتلنده اكر تمام سنى جعفر بن محمد قولى اوزره اللى سكز ايسه بش
ياشنده ايكن واكر قول جاحظ اوزره التمش ايسه يدى ياشنده ايكن واكر قول قتبى اوزره التمش اوچ ايسه
اون ياشنده ايكن اسلامه كلمشدر وحين اسلامده هنوز عدم بلوغى بلاخلاف ونظم لؤلؤ نظامندن سبقتكم
الى الاسلام طرا غلاما ما بلغت اوان حلم يعنى بن جمله كزى اسلامه سبقت ايلدم زمان احتلامه بالغ اولمش
غلام ايكن بيت بلاغت انتظامى دعواى مذكوره يه دليل بى اختلافدر و بحث مشروح صحت اسلام صبى ده
مدار اعتماد اصحاب اولمغله صدددن خارج ايكن بعض مناسبتله بومرتبه تحقيقنده اطناب ايلدك واكر
بعض كسان عسكر صائفه ايله ارادهٔ ذهاب ومعيتلرنده مجرد خدمت ومجامعت ايچون بعض نسايى قصد
استصحاب قيلسه لر مستحب اولان قصد مذكوردن مجانبت ونسوانى حفظ وصيانتدر زيرا نسوانك جناب
فاروقدن نقل اولنان النساء لحم على وضم الا ما ذب عنهن خبر بلاغت منطوقى اوزره مثلا قنارهٔ قصاب
اوزره وضع اولنان لحم مشتهى كبيلردركه هركس اخذ وتناولنه ميل واشتها ايدرلر مكر محافظهٔ جوانب
ايله منع اجانب اولنه وقتال ايچون خروج ايدن كمسنه كاه اولوركه كندو نفسى ايله مشغول اولوب حفظ حريمه
مقتدر اوله مز و مجرد اصول حوايجدن اولميان مجامعت ايچون عرض حريمنى عرض مخاطرهٔ اضاعت
ايتمك لايق اولماز واستصحاب نسوانده انسانى اشتغال قتالدن منع واشتغالدن غيرى هجنت اولمسه كراهت
استصحابلرينه اول دخى كفايت ايدر اما البته استصحاب نسا ملتزم ايسه بارى حرائر اولميوب جوارى اولمق
احسن زيرا اختلاط رجال حق جوارده اخف واهوندر كورمزميسنكه خلق عالم آنلره مس ونظر بابنده
بمنزلة المحرمدر و جوارى بلا محرم سفر ايتمك مشروع اما حرائر زوجى ياغيرى محرمى اولمدقجه خروج
الى السفر شرعا آنلردن ممنوعدر وخدمت ومجامعت كبى مرام لر جوارى ايله دخى تمام اولور لكن مع مافيه
اول كمسنه كه مسلمين مبتلاى هزيمت اولدقلرى تقدير اوزره قوت نفسى ياخود معيتنده اولان حواشى
ومواشيسى ايله حفظ نساده خوف وتحاشيسى اولميوب نسايى ينه دار اسلامه مقتدر اخراج وتخليص
اوله آنك حقنده استصحاب جوارى وحرائر تجويز وترخيص اولنور زيرا مرويدركه رسول الله صلى الله عليه
وسلم ارادهٔ غزا بيوردقلرنده ازواج مطهره لرى ميانده قرعه ايدوب هر قنقيسنه اصابت ايدرسه آنى
استصحاب ايدرلر ايدى حضرت عايشه رضى الله عنها ديركه اهل افك حقمده سويلدكلرى نسنه يى سويلملرى
ايله بكا اصابت ايدن حزن عظيم اصابت ايتديكى سفرده قرعهٔ عزيمت بكا اصابت قيلمش ايدى واول غزوه
غزوهٔ المريسيع دركه قبيلهٔ خزاعه دن بنى المصطلق اوزره غزا ايلمشلردر وشبهه يوقدركه رسول الله عليه
السلام اعانت اصحاب كراملريله معيتلرنده اولان ازواج عصمت رهينلرين اضاعت واتلافدن امين اولورلر ايدى
وهر كيمكه امن مذكوره فائز اوله آنك حقنده دخى اخراج ازواج جائز كوريلور وعدم جواز انجق آنلرك
حقنده دركه على تقدير الهزيمة اخراج حريمه اقتدارى اولميوب كندو باشى قيدينه كرفتار اولمقله حريمنك اضاعت
واهدارينه باعث اوله زيرا حرمنى بويله عرضهٔ اضاعت قيلمق شرعا حرامدر و كذلك ارض كفاره دخول
ايدنلر برسريهٔ صغيره اولسه لر مداوات مجروحين ايچون استصحاب عجائز دخى ايتمك برفرده جائز اولماز زيرا
آنلر جرد آتلو اولملريله وقت شدتده كندو نفسلريله اشتغال ايدوب عجائز مرقومه تخليص نفسلرندن عاجزه
ايكن عسكر دخى بالكليه آنلرى اهمال ايدرلر واخراج عجائز دخى انجق عساكر صائفه ده جائز اولوركه آنده ظن غالب

مطلب الاقوال فى سن على بن ابى طالب حين اسلم وحين قتل رضى الله عنه

وفى نسخة فتى

وفى نسخة غنى

محمد ... كه ماوقى به اللحم الوضم من خشب وحصير عن الارض من ... مذكور كناية فى القاموس ... قنارة قصابه دخى شامل اولمغله على وجه التمثيل قناره لاجل التفهيم ايله تفسير اولندى

مطلب الامة تساوى بالانحرم ... الناس لمن كالمحرم بخلاف الحرائر

دشمنه مغلوب اولمیوب بلکه غالب وقاهر وکندو نفسلرندن بشقه عجزهٔ عجائزدن دخی دفع ضرره قادر اولملریدر
حاصل کلام بومقوله تخلیصه قدرت وعدم قدرت مثللو حقیقت انجامی متعذر الوقوف اولان اموروا حکام ظن
غالب اوزره ظاهر احواله بنا ایله اتمام اولنور وقرأت قرأن ایچون ارض کفاره ادخال مصاحف عساکر صوائف ایچنده
اولورسه جائز ومندوب واکر سریهٔ قلیله ده ایسه غیر محبوبدر زیرا کاه اولورکه غازی عن حفظ حسن قرائته
قادر اولمغله مصحفه احتیاجی ظاهر اولور یاخود حمل مصحف ایله یمن وبرکت یاخود فتح ونصرت رجا ایدر
زیرا قرأن مبین حبل الله المتین درکه آنکله تمسك واعتصام قیلن البته نجات وعصمت ایله کامین اولور لکن آنی
استخفاف اعدایه عرض ایتمك حرامدر بوجهتدن بر ذمی اشتراء مصحف قیلسه بیع اوزره جبر اولنور وظاهر حال
اولدرکه عسکر عظیم ایچنده قوتلرینه بناء خوف استخفاف اعدادن امین وسریه ده قلت عددلری جهتیله
خوف مذکوره قریندر ومیان عسکرین بووجهله فرق اولنور اکرچه رسول الله صلی الله علیه وسلم ارض
دشمنه مصحف قرأن ایله سفردن نهی ایلدکلری روایت اولندی لکن تأویلی وجه مزبوردرکه نهی نبوی
قوت وشوکتی اولمیان جرد آتلو ایله سفره مقصوردر وامام طحاوی رحمه الله دیرکه نهی مذکور اوائل اسلامه
مقصور ایدیکه مصاحف هنوز بین المسلمین تکثر ایتمیش اولمغله ایادی کفاره دوشدکده نسیان مسلمین سببیله
بعض قرأن ضایع اولمق یاخود کفار ایادی مسلمینده مصحفلری قالمدیغندن خبردار اولملریله بعض قرأنه طرف
کفاردن تبدیل وتغییر واقع اولمقدن امین اولمز ایدی اما فی زماننا کثرت مصاحف ووفرت قرا حسبیله محذور مذکور
برطرفدر وینه امام طحاوی محذور استخفافدن جوابنی حاوی دیرکه مصحف شریف ید کفاره دوشسه دخی
استخفاف ایلمزلر زیرا کلام الله ایدوکنه اعتراف ایتمزلر ایسه ده ینه اوجز عبارات وابلغ معانی اوزره کلام افصح
بی مدانی اولدیغی بیلوب کتب سائره یه ایدرلر ایسه ده مصحفی استخفاف ایلمزلر لکن قول محمد رحمه الله اصحدرکه
بیلسه لردخی ینه تکدیر مسلمین ایچون استخفاف ایدرلر حتی طائفهٔ قرامطه خذلهم الله تعالی مکهٔ مکرمه یه
استیلا ایتدکلرنده نعوذ بالله تعالی مصحف ایله استنجا یه باشلدیلر انجام کارجناب منتقم قهار کتب تواریخده
ذکر اولندیغی اوزره عرق خبیثلرین قطعیله دین محمدیدن شرور شرلرین دفع ایلدی وبوجهتله ذمی شراء
مصحفدن منع اولنور واکر شرا ایتمش بولنورسه عبد مسلمی بیعه جبر اولندیغی کبی مصحفی دخی بیعه جبر اولنور
واکر برمسلم امانله دار الحربه کیرسه نظر اولنور اکر مشرکین وفاء عهود ایله معروفلر ایسه معیتنده ادخال
مصحف ایلمك جائزدر زیرا ظاهر حال یدنده اولان اشیا تعرض اعدادن مصون اولمقدر واکر کاهیجه وفاء عهده
ایتمزلرسه ادخال مصحف مناسب اولماز واکر حربی یاخود ذمی بکا تعلیم قرأن ایله دیو برمسلمه رجامند اولسه
اکا تعلیم نظم مبین وتفهیم فقه دین ایتمسی جائزدر لعل الله یقبل بقلبه یعنی امیددرکه الله تعالی قلبنه توجیه نظر قیله
کورمزمیسنکه رسول الله صلی الله علیه وسلم محضر مشرکینده قرائت قرأن ایدرلر ایدی وانکله مأمور ایدیلر
قال الله تعالی بلغ ما انزل الیك من ربك یعنی ای رسول سکا ربکدن انزال اولنان امری جمیعا تبلیغ قیل وقال تعالی
ادع الی سبیل ربك بالحکمة والموعظة الحسنة یعنی یا محمد سبیل الهی اولان اسلامه دلائل محکمهٔ موضحه
ومواعظ حسنهٔ واضحه ایله امتکی خواص وعوامنی دعوت قیل ومعلومدرکه دعوت مرقومه نك تمام وتکمیلی
انجق قرأن وقرأندن مستنبط اولان فقه جلیلده درکه حکمت دخی اول علم شریفدن عبارتدر قال الله تعالی
ومن یؤت الحکمة فقد اوتی خیرا کثیرا یعنی اول کسنه که اکا حکمت اعطا قیلنوب معلوماتی ایقان واعمالنی اتقان ایده
علی التحقیق اکا خیر کثیر اعطا قیلنمشدر واهل تفسیر بو حکمتی علم فقه ایله کشف وتحریر ایلدیلر وطریق
حکمت ایله دعوت انام انجق حکمتی ناسه تعلیم وافهام ایله حاصل اولور قال تعالی وان احد من المشرکین استجارك
فاجره حتی یسمع کلام الله یعنی یا محمد اکر مشرکین محاربیندن بریسی سندن امان وجوار طلب ایدر ایسه
سن آنی جار وامین قیل تاکه کلام اللهی استماع وحقیقت دین حقه کسب اطلاع ایلیه وکاه اولورکه استماع وفهم
ایله محاسن شریعته واقف اولوب اسلامه راغب اولور وجناب مؤلفك سابقده لعل الله یقبل بقلوبهم قولندن
مقصودی بو معنای معهوددر وحدیث عثمان رضی الله عنه ده واردرکه قال علیه السلام خیر الناس من تعلم القرأن
وعلمه یعنی افضل ناس اول کسنه درکه قرأنی تعلم وتعلیم قیله وبو حدیث جلیلده تعلیم مسلمین وکافرینی فرق
وتفصیل اولنمامشدر وهنوز خطاب تکلیف ایله مخاطبین اولمیان صبیانه بعد الخطاب عمل ایتملری امیدی ایله
تعلیم قرأن مندوب اولنجه حالا مخاطبین اولان کفاره موجبیله عامل ومدلولیله هدایته واصل اولملری امیدی ایله
مستحب ومحبوب اولمق طریق اولی ایله واضح واجلیدر واکر مشرکین دار اسلامه دخول ومسلمینك اموال

مطلب ادخال المصحف في دار الحرب

مطلب اذا اشترى ذمي مصحفا يجبر على بيعه

مطلب منع الذمي من شراء المصحف

مطلب تعليم القرآن للمشرك

مطلب الحكمة هي علم الفقه

واولاد ونسالرین آلدقلرندن صکره جماعت مسلمین خبردار ومقاومتلرینه دخی صاحب اقتدار اولسه لر هنوز
کفار دار اسلامده اولدیغجه ارقه لرندن سرعت وتخلیصه همت مسلمین اوزره واجبدر وبوندن غیری یه قطعا
رخصت یوقدر زیرا مسلمین دار اسلامده اقامته انجق تناصر وتظاهر ایله قادر اولورلر وترك تناصرده غلبهٔ اعدا
ظاهر وهویدادر بناءً علیه ترك تناصر بووجهله حلال اولماز وهم اهل حربك فعل مشروحلری منکر قبیح
ونهی منکر مسلمین اوزره فرض صمیمدر واموال وعیاللری اخذ اولنان کسنه لر مظلومین وظالملری طوتوب
مظلومدن ظلمی دفع ایتمك فریضهٔ ذمت مسلمیندر قال علیه السلام لا حتی تأخذوا علی یدی الظالم فتأطروه
علی الحق اطرا یعنی اویله دکلدر تاکه سزلر ظالمك ایکی اللرینی طوتوب بتمامی حق اوزره اماله ایتدیکم کبی
سزلر دخی اول ظالمی حق اوزره اماله ایدنجیه دك واکر مشرکین اخذ ایتدکلری اموال وعیالی دار الحربه ادخال
ایدرلرسه نظر اولنور اکر الدقلری مسلمینك عیال واولادلری ایسه بو صورتده مسلمین هنوز مشرکین قلعه لرینه
کرمدن ایریشوب تخلیصه قادر اوله جقلرین ظن ایدرلرسه ینه آرقه لرندن سرعت وتخلیصه غیرت اوزرلرینه
واجبدر زیرا مشرکین مجرد دار الحربده احراز ایله ذراری مسلمینه مالك اولمازلر ایله دار الحربده ودار اسلامده
اولملری برابردر همان لازم اولان مسلمین آنلردن انتقامه قادر اولمقدر واول قدرت دخی قلعه لرینه کیرمدکجه
بحسب الظاهر حاصلدر اما قلعه لرینه کیرمشلر ایسه نظر اولنور اکر مسلمین واروب تاکه تخلیص ذراری ایچون
قتال ایدرلر ایسه فضیلت ایله عمل ایتمش اولورلر واکر ترك وتقاعد ایدرلرسه ظن ایدرمکه اکا دخی رخصت
شرعیه واردر زیرا ظاهر حال اولدرکه کفار مأمنلرینه واصل وقلعه لرینه داخل اولدقلری وقتده مسلمین اللرندن
تخلیص ذراری یه نائل اولمزلر مکر جهد بلیغ ونفوس واموالرینی دریغ ایدهلر اکر بویله ایدرلرسه عین عزیمتدر
واکر نفسلرندن حرج ومشقتی دفع ایچون علی حاله ترك ایدرلرسه آنده دخی رخصت واردر کورمزمیسنکه بلاد روم
وهندده ایادی کفارده اساری مسلمین وار ایدوکی معلوملریمز ایکن ینه آنلری اللرندن تخلیص ایچون قتاله کتمك
هر بریمزك اوزرینه واجب دکلدر واکر صورت مفروضه ده مشرکینك آلدقلری اولاد وعیال اولمیوب انجق
مال ومنال ایسه نظر اولنور اکر دار الحربه ادخال ایلدیلر ایسه هنوز قلعه لرینه کیرمشلر ایسه دخی مسلمین
آرقه لرینه دوشمك جائز اولور واکر دوشرلرسه افضل ایله عمل ایتمش اولورلر زیرا اموالده اولان عصمت
دار الحربده احرازلریله زائل اولمغله کفار اکا مالك اولوب اموال سائره لری سلکنه منسلك اولور ومسلمین کفارك
کندو ماللرینی اخذ ایچون آرقه لرینه دوشمکی ترك ایتمك جائزدر اما اعزاز دین وقهر مشرکین ایچون دوشرلرسه
دخی افضلدر ومال مذکورك حکمی دخی بویله در واهل حرب اهل ذمتك اولاد وعیال یاخود مال ومناللرینه
استیلا ایتدکلرنده دخی حکم شرعی ینه وجه مشروح اوزره در زیرا اهل اسلام آنلره اعطاء ذمت ایتدکلرنده
اوزرلرندن دفع ظلمی التزام ایتمش اولوب اهل ذمت دخی اهل دار الاسلامدن عد اولندیلر کورمزمیسنکه عقد
ذمتله مال ونفسلرین احراز همان حکم ضمان وعقوبتده مسلم ایچون اولان احراز مثللو دربو جهتدن حکم
مشروحده دخی مساویلردر وصورت مذکوره ده دار الحربه ادخال وعدم ادخاللری بینلرنده وبعد الادخال
اموال ایله اولاد وعیال بینلرنده سابقهٔ تفصیل اوزره فرق وتفاوته دلیل اولدرکه کفار بعد الادخال اسلامه کلسه لر
اموال معهوده آنلره سالمه اولوب یالکز رد ذراری ایله مأمور اولورلر اما دار اسلامده کلسه لر
جمیعا رد اموال وذراری ایله مأمور ومجبور اولورلر وحکم مقرر ده مسلم وذمی برابردر واکر صور
مفروضه ده نفیر مذکور مسلمینه بالغ اولدقده ذراری خصوصنده کفار قلعه لرینه واموال خصوصنده
دار الحربه کیرنجیه دك آرقه لرینه دوشسه لر ایریشه میه جکلرینه ظن غالبلری تعلق ایدرسه امید ایده رمکه
علی حاله ترك ایتملرینه رخصت شرعیه واردر زیرا بومثللو امورده ظاهر حاله بنا قیلمق جائزدر وفرض مذکوره کوره ظاهر
حال استعقابلرنده انجق بلا فائده نفسلرینی اتعاب ایتملریدر اکرچه خصوص مذکوری هر بر استماع ایدن
مسلم اوزره آرقه لرینه دوشمك فرض عین اولور لکن فرضیت آنکله تحقق ایدرکه آرقه لرینه دوشدکده هم وصوله
وهم منعهٔ مسلمین ایله اللرندن تخلیصه قوت وقدرته ظن غالبی تعلق ایده مؤلف الکتاب رحمه الله تعالی دیرکه
سرحدلرده محافظه ایچون ساکن اولان مسلمین کندو سرحدلری ایله ارض عدو میاننده مسلمینك ارضی اولیوب
ارض کفاره متصل ایسه ده نسا وذراری اتخاذ ایلملری جائزدر زیرا آنلر سرحدلرده اقامته عازم واقامته قدرت
ایچون نسا وذراری لازمدر زیرا طائفهٔ نسوان رجال ایچون سبب راحت واطمئناندر وهم محل مرقومده نسا
وذراری ایله اقامت ایتملری مرور زمانله تکثر ایتملریله موضع مزبور امصار مسلمیندن بر مصر کبیر اولوب وراسنده

مطلب وجوب التناصر عند دخول المشركين

مطلب يجب تخليص ذرارى اهل الذمة واموالهم

مطلب اتخاذ النساء في الثغور

ارض اعـدادن ياخود ارض اعدايه دخی قريب اولان محلدن مسلمين سرحـدآخر اتخـاذ ايلمرينه بادی اولور
لكن جواز مرقوم آنكله مشروطـدر كه همان جيش دوشمن اوزرلرينـه نازل وصوت هجوملری واصـل اولدقده
كرك نفسلرندن وكرك عيال واولادلرندن بانفسهم دفع شرلرينه قادر وآنلری هيچ اولمازسه داراسلامه اخراجه
مقتدر اوله‌لر اماعدد قليل اولوب نه دفع جيش اعدايه قادر ونه تخليص عيال واولاده مقتدر دكلرايسه بويله سرحدلرده
اتخـاذ نساغير لايقدر زيرا ظاهر حال اولدركه بوصورتده عيـال واولادلرين اضـاعت وصورت اولی ده تأمين
وصيانت ايدرلر و بوتفصيل ينه بو بابده سبقت ايدن سريه وصائفـه ميانلرينی فرق ايتديكميزك نظير ومثليدر
انجق مسئلهٔ سابقه‌ده نسوانی مجرد خـدمت ومجامعت قصديله عسكر صائفه ايله دخی استصحـاب ايتمك مكروه
كوريلمش ايدی اماسرحدلرده كثرت مسلمين تحققندن صكره قصدمذكور ايله اتخاذ نسا محافظين ثغور حقلرنده
مكروه كوريلدی نكته سی اولدركه اهـل عسكرك دارالحربده مكث واقامتلری بحسب الظاهر مديد اولمق ايله
مدت اقامتلرنده نسايه احتياجلری شديد اولماز امااهـل ثغورك مكث واقامتلری موفور بلكه عدم انفكاكله مأمور
اولملريله بلااولاد وعيال اقامتدن آنلره ضجرت وملال حاصـل اولمغله نساوذراری اتخاذ ايتملری جائز كوريلدی
واكر اهل ثغور هنكام ظهوراعداده بانفسهم دفعـلرينه مقتدر اوله‌ميوب بلكه سائر مسلميندن استمداده ودفع
اعدا ايچون اطرافدن امداده محتـاجلر ايسه بومقوله ثغور ومضايقده اتخاذ نساوذراری لايق اولماز زيرا بوصورتده
بالنفس دفع اعـدايه قادر دكللردر واطرافدن دخی امداد ايرشمك امرموهومدر وامرموهوم اوزره بنـاء احكام
نامشروع علی الخصوص بومقوله واجب الاحتيـاط اولان مواضعده بالكليه ممنوعدر كورمزميسنكه استمـداد
ايده‌جكلری مسلمين سائرين ميانلرنده برفتنه وفترت ياخود خصوص آخر ايچون عصبيت وغيرت حاصـل واول
اهـل ثغوره اعانته قادر اوليه‌جقلری مرتبه‌ده بربرلريله مشتغـل اولملری محتمل ومتوهم و بوتقديرجه اول ثغرده
بولنان نساوذراريننك تلف وضياعی امر مصممدر بوجهتـدن امورلرين اعانت اطرافه بنا ايتملری جائز اولميوب انجق
كنـدوقوت نفسلرينه بنا قيلملری لازمدر وامام شعبی رحمه الله تعـالی دن مرويدر كه قال عليه السـلام من ترك
دابة يهلك فهی لمن احياها يعنی اول كسنه كه محـل هلاكده دابه‌سنی ترك ايده اول دابه آنی تخليص واحيـا قيلن
كسنه‌نك ملكيدر و بعض علما بو حديثك ظاهرينه تمسك وانما ايدوب ديديلر كه برغازی اثنـاء هزيمتده دابه سنی
ترك ايدوب مسلم آخر دخی آلوب سـلامته چيقرسه اول دابه يه صاحب اولندن احق اولور زيرا اكامالك اولمسی
كندو يدنده حفظ واحراز ايتمكله اولورايدی ترك واعراضی ايله زائل اولوب صبوده ملتحق اولمغله هركيم اخـذ
واحيـا قيلرسه آنك ملكی اولورلكن بزلر بوقولی قبول ايتمزز كه قول مذكور تسبيب اهـل جاهليه دندر كه بعض
حيوانلرينی مخلنده تفصيل وبيان اولنديغی اوزره ملكلرندن اخراجله مطلق العنان ايدرلر ايدی وشرع شريف
آنی نفی ايتمشدر قال الله تعـالی ماجعـل الله من بحيرة ولاسائبة يعنی الله تعـالی بحيره وسائبه يی مشروع
قيلمـادی عادت اهـل جاهليه بويله ايديكه برناقه بش بطن طوغروب آخر اولادی مذكر ظهور ايتسه ناقـهٔ
مزبوره‌نك قولاغنی شق وحلب وركوبدن منع ايله سبيلن تخليه ايدوب بحيره تسميه ايدرلر ايدی وينه بريسی
مثلا خستـه اولسـه صحت بولورسم ناقهم سـائبه اولسون ديو نذر ايدوب صحت بولدقده ناقـهٔ معهوده يه
بحيره كبی تكريم وآنكلـه دخی انتفـاعی تحريم ايدرلر ايدی قرآن كريم بونك امثـالی بدع باطله يی نفی
وتحريم ايلدی وفی نفس الامر واب خصوصنده تسبيب مملك عبيد قسمنده اعتـاق مالك كبی دكلدر زيرا
اعتـاقله مملوكيت عبيد زائل ويرينـه صفت مالكيت حاصل اولور اما دوابده صفت مالكيت پيدا اولممغـله
مملوكيتی ابقـا اولنور و مملوكيتی ابقـا اولندقده ينه صـاحب اولك مملوكی اولور وحرمت ملك انجق حرمت
مالك اعتبـاريله اولمغـله مجرد اخذ ايله اكا ركسنه مالك اوله‌مز و امام شعبی رحمه الله مسئـلهٔ مذكوره‌ده
صـاحب اولی اخذ ايدر وچيقروب احيـا ايدن كسنه كندو مالندن انفـاق ايتمش ايسـه ده ينه نفقه‌سی لازم
كلمز ديو افتـا ايلديكی منقولدر و بو بيـانله حديث مذكور وهم راوی اوزره مبنی ايدوكی مستبـان اولمشدر
زيرا صحيح اولايدی آنی امام شعبی روايت ايتمش ايكن رسول الله صلی الله عليه وسلمدن روايت ايلديكی حديثك
خلافنه افتـا ايلمز ايدی و بومثللو حديث شـاذ مخـالف اصول اولدقده معمول به اوله‌ميوب همان لا يحل
مال امرئ مسلم الا بطيبة نفس منه حديث شريفی مثللوقبولنه اتفـاق بولنـان عامه رجوع ايتمك اولی اولور
و بوندنصكره من وجد عين ماله فهواحق به حديث جميلی دخی صحت مقـالمزه دليلدر يعنی اول كسنه كه
عـين مالنی برمحلده بوله اكا غيريدن احقدر و عمر بن عبـدالعزيز رحمه الله دابهٔ مرقومه يی صـاحبی آلور اما

مطلب اذا ترك دابة فهلكت فاخذها غيره فهی لمن

مطلب البحيرة والسائبة

مطلب انفق علی الدابة المتروكة

منفق كندومالندن انفـاق ايتمش ايسه نفقه‌سنی ويرير ديرايدی لـكن امام شعبی رحمه الله بغـير اذن انفاق
ايتمش ايسه نسنه لازم اولمـازديدی وبزلر دخی بوقولی اخذ ايده رز زيرا منفق ملك غـيره بغيراذنه انفـاقنده
متبرع ايكن ينـه نفسی ايچون غيره الزام دين ايتمـك اقتضا حال آنكه غير اوزره برفرد ايچون بو ولايت يوقدر
اما عمر بن عبدالعزيز كويا ديرايديكه صاحب دابه دن خصوص انفـاقده دلالت اذن بطريق الظاهر معلومدر
زيرا دابه سنی تخليصه كندو قادر اولسه البتـه مالندن اكا انفـاق ايدر ايدی عاجز اولدقده هر برقادر اولان
شخصله اخراجنـه استمداد واول شخص كندو مالندن دابه‌سنه انفـاق ايتمسنه رضـا وترك عناد ايتمش اولور
و دلالت اذن صريح اذن كبيدر لكن بزلر جوابنده ديرزكه اكرچه ذكر اولنـان استمدا د ورضـا مسلم ومحل
ارتضادر لكن استمداد ورضاسی غيرك نفقه سيله اوزرينه رجوع وجهی اوزره انفـاقنه تعلق محتمل اولديغی
مثللو علی وجه التبرع انفـاقنه دخی تعلق محتمل بلكه احتمـال ثانی اولدن اقدم واكلدر و بويله دليـل محتمل
غير ايچون كندو ذمتنده ايجـاب دين ايلمكه حجت اوله‌مز ومسئلهٔ مذكوره مسئلهٔ وديعه‌نك نظيريدر كه مودع
صاحب وديعه‌نك حال غيبتنده بغير امر القاضی وديعه اوزره انفاق ايلسه نكتهٔ مذكوره يه بناء اول نفقه سی ايله
صـاحب وديعه اوزره رجوع ايده‌مز ما نحن فيـه دخی آنك كبيدر والله الموفق
باب صاحب الساقة اذا وجد فی اخريات النـاس رجلا مع دابته * يعنی دمدارعساكره رئيس اولان مرد كامل
كيروقالمش بررجلی دابه سيله بولسه نه معـامله ايتمك لازم ايدوكنه متعلق مسـائلدر امير عسكر بركسـنه‌يی
كيروقالانلری عسـكره الحاق ايچون دمدارلغه معين قيلمق هرحالده خصـوصادارالحربه دخول وخروجده
امر مستحسندر زيرا بونده مسلمينـه نظر وشفقت واردر مثلا بعض كسـانه نوم ياخود ضعف وفتور عـارض
اولدقده كاه اولوركه محل خوفده استراحت ايچون برمقدار نوم و جلوسه تصدی بعده عسكره ايريشه‌ميوب
كند و ضيـاعنه تعدی ايدر اما تكليف لحوق عسكر ايده‌جك بردمدار بولندقده امن تلف وضيـاع دركاردر
ونظيرماده ده حضرت عمر رضی الله عنـه لوتركتم ابعتم اولادكم ديمشدر يعنی ای ناس كند وحالكزده
بلاضابط ولاصاحب ترك اولنسه كز اولاديكزی دخی بيع ايدرايديكز اكر رئيس دمداران بركسـنه‌يی دابه سی
يوريمـكدن قالمش بولوب اول كسنه تلف اولمامق ايچون دابه‌يی براغوب عسكره ايرشمكله امر ايلسه بلـكه آنی
آلوب عسكره ايصال ودابه‌سين ترك واهمال ايلسه بعده دابه هالكه اولسه اوزرينه برنسنه‌نك ضمانی لازم كلمز زيرا رئيس
مرقوم دابه‌يه قطعا تعرض ايتميوب انجق عسكره الحـاقله صاحبنه احسـان ايلدی اكر صاحبنی حبس ايدوب
مواشيسی ضـايعه اولمغله اسائت دخی ايتمش اولسه ينه بردورلو ضمـان لازم كلمز ايدی صورت احسـانده
بالاولويه در وهم اول كيرو قالان ايكی بليه‌يه مبتـلی دركه بريسی ترك ايدرسه دابه سی ضـايع اولمق و بريسی
دخی توقف ايدرسه كندو ضـايع اولمقدر واول كسـنه كه بويله ايكی شره مبتلی اوله اهونلرينی اختيـار ايتمك
واجبدر وخصوص ماده ده اهونلری ترك دابه‌در ورئيس دمداران اول كسنه اوزرينه شرعا فعل واجب الاتيان ايله
امر ايتمش اولمغله احسـان ايتمش اولور ماعلی المحسنين من سبيل نظم جليلی دلالت قطعيه‌سی اوزره محسنه
مقـابلهٔ اسائت ايتمـكه مساعدهٔ شرعيه يوقدر اماصورت مفروضه‌ده رئيس دمداران دابه‌يی صـاحبندن
اخذ و برجانبه دفع وصـاحبنی اول دابه‌يی اخذ ايتمـكدن منع ايلدكدن صكره دابه هالكه اولسه بوصورتده
قيمتنی ضـامن اولور زيرا دابه ده اخذ ودفعـله احداث ايتديكی صنعی ايله اندن يد مالكی تفويت ايتمش اولمغله
غاصب اولدی توضيحی اولدركه رئيس دمداران طرف اميردن دابه دن يد مالكی ازاله ايله مأمور اولميوب انجق
مالكی عسكره الحاقله مأمور اولمغله امتثـال امرده تعرض دابه‌يه محتاج ومجبور دكل ايدی بوجهتله بشقه كسنه‌لر
دابه‌يی يد مالكندن اخراج ايتدكده نيجه ضامن اولورسه بو دخی ضامن اولور وكذلك رئيس دمداران دابهٔ مرقومه‌يی
ذبح ياخود ضربله قتل ايلسه ينه وجوب ضمان مقرر بلكه بوصورت دخی اظهردر اما صاحب دابه لجامندن
طوتر ايكن رئيس دمداران يدينی لجامندن فك وآنی عسكره الحـاق ودابه‌يه قطعا تعرض ايتميوب همان محلنده
ترك واطلاق ايلسه ينه اصلا ضمـان يوقدر زيرا صنع وتعـديسی يد مالكه حلول ايدوب دابه‌يه نزول ايلمدی
ونكتهٔ مذكوره امام ابوحنيفه وامام ابويوسف رحمه الله عليهمانك ضمان غصب انجق مغصوبی يد مالك اوزرينه
ثابت اولديغی محلدن تحويل ايله يد مالكی آندن تفويت وتعطيل ايدر برصنعله واجب اولور مثلا لجام دابه‌يی طوتوب
دابه‌يی صاحبندن تبعيـد ايلسه ضامن اولور يوقسـه يد مالكی لجامدن فك ايله ضامن اولمـاز اكرچه ايكی
صورتده‌ده تلف دابه سبب واحد ايله در ديو قول وتفصيللرينه اصل اصيلـدر لكن امام محمد رحمه الله بو اصلی

مطلب انفق علی الوديعة

مطلب امر امير الساقة من وقف دابته بتركها فهلكت

مطلب حبس صاحب الدابة فضاعت لا يضمن

مطلب ضمان الغصب باعتبار الصنع فی المغصوب

دابه كبي محتمل النقل اولان اشياده تسليم ايدوب محتمل النقل اولميان اشياده كرك مغصوبده وكرك مالكده حادث اولان
صنع غاصب مالكدن ثمرات ملكي تفويت ايتمك اعتباريله احدهمامناب آخره نائب اولور نته كيم مجلس قاضي يه
نقلي ممكن اولان نسنه لرك دعوى وشهادتنده عيننه اشارت لازم اماممكن اولميانلرده ذكر حد ود لاجل التيسير
مقام اشارته قائمدر ديو امامينه مخالفتن تصميم وسبب اختلافن تفهيم ايلدي واكرا كب ايكن آني كرها انزال
وعسكره ايصال ايلسه ينه ضمان بوقدر زيرادابه ده قطعا احداث صنع ايتميوب انجق صاحبنده احداث ايلدي
واكر رئيس دمداران اول رجلي اخذ وايصال ودابه سني ترك واهمالدن عسكره كيرودن برسريه كلوب دابهٔ
مذكوره يي آلوب اصلاح وانفاق ايده رك عسكره الحاق ايلسه لر بعده صاحبي ظهور ايتسه عين مالنه ظفر بولمغله
دابه سنه احق اولور واول سريه ايچون نفقه ايله ادعاء رجوع غيرمشروعدر زيرا صاحبي انفاقله آنلره امر ايتمشدر
وبز بومسئله يي قريبا بيان قيلديق وحكايت اولنديكه زبير بن العوام رضي الله عنهك بررمح طويلي وارايدي
اثناء راهده تحملي تعب ويردكده آني طريق اوزره القا ايدر وكيدر ايدي صكره اواخر عسكرده بولنان بعض
اعراب سبب القاسني بيليه رك آلوب قوناق محلنه ايصال ايدر ايدي بعده حضرت زبير رضي الله عنه كلوب
جزاك الله خيرا فيما حملت من رمحي ديو دعا ايده رك الندن آلور ايدي وبالدفعات بويله ايتديكي نقل اولندي امادابه يي
عسكره ايصالده خبرني امير جيشه اخبار ايتسه لر امير دخي انلره صاحبي بولنجيه دكين انفاقله امر ايلسه وانفاق ايلسه لر
صكره صاحبي كلسه دابه سين آلوب بعدامر الامير انفاق ايتدكلرين ويروب قبل الامر انفاقلرندن نسنه ويرمز زيرا امر
مرقومده صاحب الدابه يه ملكني حفظ واحيا ايله نظر وشفقت واردر زيرا دابه بلا نفقه تعيش ايتمز وانسان اجنبي دخي
ملك غيره تبرع انفاقه راضي اولماز وامير عسكر ايچون عسكرندن هر برنظر نفسندن عاجز اولان شخص ايچون ولايت
نظر امر مقرردر بوجهتدن امر امير ولايت شرعيه دن صادر اولمغله امر صاحب الدابه كبيدر اكر اهل سريه بز بعد الامر
شومقدار ايله انفاق ايلدك واول دخي نفقهٔ مثليدر ديو دعوايه دركار اولوب صاحبي دخي قطعا نسنه انفاق ايتمديكز ديو
انكار ايلسه قول صاحبنك قوليدر زيرا آنلر نفسلري ايچون آنك ذمتنده ادعاء دين ايدوب اول دخي منكر اولمغله قول بعد
الحلف آنك قوليدر وحلف مذكور دخي علم اوزره در زيرا استحلافلري دابه يه كنيدي انفاقلرندن عبارت اولان فعل
غير اوزره در وآنده يمين علم اوزره اولوب بتات اوزره اولماز اما مدعا رينه ايكي شاهد مسلم اقامت ايدوب ياخود معلوم
امير ايسه بوصورتده مدعا ري علم امير ياخود شهادت شاهدين مثلو حجت حكميه ايله ثبوت بولمغله انكارينه
التفات اولنميوب نفقه ايله اوزرينه رجوع ايدرلر واكر اهل سريه دابهٔ معهوده يي اميره اخبار وشهودلري دخي
بونلر بودابه يي بولديلر وكيمك اولديغن دخي بيلمزلر ديو شهادت ايتدكلرنده امير دخي بيعني مناسب كوروب بيع ايلسه
جائز اولور زيرا بيعي صاحبنه نظر وشفقتدر زيرا قيمت انفاق وقت اولور كه بهاسني تجاوز ايدر وحفظ ثمني دخي
حفظ عيننه اسهلدر وامير ايچون عسكرينك اوزرينه ولايت نظري واردر وصاحبي ظاهر اولدقده ابطال بيعه
قادر اولمز وحق انجق ثمنده در واكر امير برزمان انفاقله آنلره امر ايتدكدنصكره بيع ايدوب آنلر دخي ثمندن
انفاق ايتديكمز مبلغي ويرديو اميردن طلب وادعا وصاحبي حاضر اولسون كركسه اولمسون انفاقلرينه اقامت
بينه ايله اثبات مدعى ايلسه لر آنلره بعد الامر انفاق ايتدكلريني امير اعطا قيلمز زيرا آنلر ماليت دابه يي حفظ واحيا ايله
صاحبنك ذمتنده اول مبلغي استيجاب ايلديلر حتى صاحبي حاضر اولسه نفقه لريني آنجيه دكين دابه يي حبسه
قادر اولورلر عبد آبقي ردايدن تحصيل جعل ايچون حبس عبده قادر اولديغي كبي وبعد البيع ثمني اول دابه ده اولان
ماليتك بدليدر بنابرين امير آنلرك مقدار حقلرين اول ثمندن اعطا قيلور وبابده امير عسكر صاحب الدابه طرفندن خصم
عدا اولنمغله قبل حضور صاحب الدابه انفاقله امر ايتمسي ايچون بينه لري ابتداء قبول اولنديغي كبي اثبات انفاقلرنده دخي
مقبوله درزيرا اهل سريه ابتداء اميره كلوب بزشو دابه يي بولديق صاحبني دخي بيلمزز ديسه لر آنلره قول معهودلري اوزره
اتيان شهود ايله امر ايدوب بينه لرين قبول وانفاقله امر ايلر واكر صورت مذكوره ده اتيان شهود ايده مزلرسه وامير دخي
انفاقله امر ايتمكده صاحبنه نظر ومنفعت ملاحظه قيلسه شوسياق اوزره آنلره امر ايدوب ديمك جائزدر كه بن اول
دابه يه انفاقله سزه شول شرطله امر ايلدم كه اكر سوز يكزده صادق ايسه كز صاحبنه رجوع ايده سز واكر كاذب
ايسه كز سزه برد ورلوا مرم يوقدر وامير بويله ديوب قولي اوزره دخي اشهاد ايتمك كركدر ياخود ديمك جائزدر كه اكر
سوزيكزده صادق ايسه كز دابه يي بيع وحفظ ثمنله سزه امر ايتدم واكر كاذب ايسه كز قطعا امرم يوقدر وسياق
مذكورده فائده اولدر كه صفت مزبوره اوزره امر واشهاد صاحب الدابه يه محض نظر ومنفعت اولور زيرا صادقلر ايسه
ملكي حيات بولوب محفوظ اولور واكر غاصبلر ايسه امر مشروحله ضمان لازمدن مستفيد برائت اوله مزلر

كذلك

مطلب قصة لطيفة في رمح الزبير رضي الله عنه

مطلب انفق الدابة المتروكة بامر الامير

مطلب اختلفوا في قدر النفقة فالقول له

مطلب علم القاضي حجة

مطلب راد الابق يحبسه بالجعل

مطلب بيع اللقطة

كذلك اكر غاصبلر ايسه امر مشروحله بيعلري دخي مشروع اولماز واكر امر مذكور ايله بيع اولنوب ثمني دخي يد بايعده
هالك اولدقدنصكره صاحب الدابه ظاهر اولسه نظر اولنور اكر اميره اخبار ايتدكلري قوللرين اقرار ايدر ايسه
بايع ضمان مبيع وثمندن بري اولور زيرا بيعي اذن صحيح ايله اولديغي متبين اولور واكر انكار ايدرسه بايع قيمتني
ضامن اولور مكر مدعاسنه اقامت بينه ايليه زيرا بينه ايله ثابت اولان حكما اتفاق خصمله ثابت كبيدر واكر قبل
خصومة البايع دابه سني يد مشتريده بولسه ملكي ايدوكنه اقامت بينه ايدوب يدندن اخذه قادر اولور زيرا
عين مالنه ظفر بولمشدر واكر مشتري واجدك مدعاسي وامير بيعله امر ورضاسي اوزره اقامت بينه
ايدرسه اشترا ايتديكي نسنه سالما ملكي اولور زيرا بينه ايله نفسي ايچون سبب ملك صحيحي اثبات ايلدي
واكر بينه سي يوغيسه دابه يي صاحبي آلوب مشتري دخي يدندن مبيع استحقاقله زائل اولمغله ثمنله بايعه
رجوع ايلر بوصورتده بايع دابه يي ضايعه ايكن بولمش ايدم وامير دخي بيعله امر ايلمش ايدي ديديكي دعواسنه
صاحبي مواجهه سنده اقامت بينه ايدرسه كندو ثمندن بري اولوب مشتري دخي صاحب مستحقنه رجوع
ودابه يي اخذ ايدر زيرا بينه ايله ثابت اولان اقرار خصمله ثابت كبيدر وقنقي قاضي كه حادثهٔ مذكوره اكا رفع اولنوب
بيع مزبوري اجازه وتنفيذ رجا اولنه كركدر كه جميع مذكورات اوزره حضورنده اقامت بينه اولنماد قجه اجازه
وتنفيذ ايلميه زيرا قاضي ايچون انجق جميع مذكورات حضورنده ظاهر اولورسه ولايت اجازه وتنفيذ
ثابت اولور وظهور موصوف اقامت بينه يه موقوفدر والله اعلم بالصواب

باب سجدة الشكر * يعني سجدهٔ شكر مشروع موجب الاجر ميدر يوقسه ممنوع مستوجب الزجر ميدر بيان
واعلانه دائر مسائل ودلائلدر فيجان امير جيشه برخبر مسرت اخبار اولنوب اول دخي تشكر نعم الهيه يه
قصد ابتدار ايلسه همان قبله يه قارشو تكبير ايله سجده يه واروب بعد الحمد والشكر والتسبيح ينه تكبير ايله
رفع رأس ايتمك جائزدر وسجدهٔ شكر ديدكلري بودر وامام محمد رحمه الله عندنده سندر كذلك ابن سماعه
روايتي اوزره امام ابو يوسف قولي دخي بودر اما امام ابو حنيفه رحمه الله تعالى آني برشيء كورمز ايدي يعني
برشيء مسنون ياخود شكر تام كورمز ايدي انجق تمام شكر رسول الله صلى الله عليه وسلم يوم فتح مكه ده
ايتدكلري كبي ايكي ركعت نماز قيلمقده در دير ايدي وابراهيم النخعي رحمه الله تعالى دن مرويدر كه سجدهٔ شكري
مكروه كورر ايدي ينه بوقول كراهتي ابن سماعه ابو يوسفدن اول دخي ابو حنيفه دن رحمه الله تعالى روايت ايلدي
زيرا امر مثلو منظور صغير وكبير اولان ذات متعالي سمير آني ايشلدكده آني كورن جاهل عمل معهود بويله
هنكام حدوث نعمتده يا امر واجب ياخود سنت متبعه درظننه مائل اولوب اول امير دخي دينده اولميان امري
دينده ادخال ايدیجي اولمغله مباشر ذنب وتقصير اولور قال عليه السلام من ادخل في ديننا ما ليس منه فهو رد
يعني اول كمسنه كه بزم دينمزدن اولميان امري دينمزده ادخال قيلسه اول كمسنه ياخود ادخال ايتديكي نسنه
مردوددر وهم برساعت يوقدر كه آنده الله تعالينك هر كمسنه اوزره صحت وجود وسائر كرم وجودي مثلو برنعمت
متجددسي اولميه اكر انسان هر نعمت عندنده سجود ايله اشتغال ايلسه شغل آخره مجال بوله مزايدي وبرنعمت
وشكره موفق اولوب سجده ايتدكده اول سجده سي دخي نعمت ثانيه اولوب سجدهٔ ثانيه اقتضا ايدر ايدي وهلم جرا
لكن امام محمد رحمه الله بوبابده مأثور اولان آثار حسنه يه اعتبار ايله آني مستحسن كوردي جملهٔ آثاردن روايت
اولنمشدر كه رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلري بشارت سرور ايله تبشير اولندقلرنده شكرا لله سجده ايدرلر ايدي
وروايت اولنديكه برمزمن كمسنه يه مرور ايتدكلرنده شكرا لله سجده ايلديلر وابو بكر وعمر رضي الله عنهما دخي
اول مزمنه مرور ايدوب آنلر دخي سجده ايلديلر وكتب حديثده روايت اولنديكه رسول الله صلى الله عليه
وسلم برنغاشي كمسنه اوزره مرور ايتدكلرنده شكرا لله سجده ايلديلر مترجم فقير ديركه نغاشي ضم نون وتخفيف
غين معجمه ايله ونغاش ينه ضم نون وتشديد غين معجمه ايله غايتله قصير اولان انساندر لسان تركيده جوجه
ديرلر كانه يعني ناقص الخلق ديو تفسير لازم معناسي اولان حاصل ايله تعبيره مجبوالدر وروايت اولنديكه
ابو بكر الصديق رضي الله عنهه فتح يمامه خبري كلدكده سجده ايلدي وابو موسى الاشعري رضي الله عنه دن
مرويدرديكه علي بن ابي طالب رضي الله عنه ايله نهروانده برابر ايدك فقال التمسوه يعني آني آره يك ديدي
يعني ذواليديه ياخود ذوالثديه نام كمسنه يي آره يك ديدي مترجم فقير ديركه ضم ياوفتح دال وتشديد ياء ثانيه ايله
ذواليديه ياخودياء اولي يرنده ثاء مثلثه ايله ذوالثديه ايكيسي دخي روايت وبرشخصك لقبيدر روايت اولايه كوره
تصغير يدر الجكز صاحبي ديمكدر وثانيه يه كوره تصغير ثدي درممه جك صاحبي ديمكدر ووجهي قريبا

مطلب باع الدابة المتروكة فوجدها صاحبها

مطلب تفسير المترجم لفظ النغاشي

ظاهر اولور وناس اول شخصى آره يوب بوله مديلر حضرت على رضى الله عنه تلاش ايله جبينى درليوب
ما كذبت وما كذبت يعنى بن كذب ايتمدم و بكا خبر و برن رسول الله عليه السلام دخى حاشا كذب ايلمدى دير ايدى
وناس تكرار آره يوب آنى بر نهر صغير ياخود قيو ايچنده بولدبلر همان جناب على رضى الله عنه شكر الله تعالى
سجده يه واردى واصل قصه شو وجه اوزره روايت اولنمشدر كه حضرت على رضى الله عنه خوارجدن
طائفهٔ حروريه يى قتل ايتدكده ناسه ديديكه انظروا فان فيهم رجلا احدى ثديه مثل ثدى المرأة حدثنى به
نبى الله انى صاحبه يعنى مقتولينه نظر ايديكز كه ايچلرنده بر رجل واردر كه ممه لرينك بريسى عورت ممه سى
كبيدر نبى اكرم صلى الله عليه وسلم بن آنى قتل ايده جكيمى بكا خبر و يرمشلردر مترجم فقير دير كه لقب شخص
معهود ثاء مثلثه ايله ذو الثديه روايتنه كوره وجه تسميه بيان مذكوردن ظاهر اولدى زيرا ثديه تصغير ثدى در
وثدى اگرچه مذكردر لكن قطعه ياخود بضعه اعتباريله تصغيرى تأنيث اولندى وشخص مذكورك ثديينك
برى ثدى مرأه كبى اولمقله بويله تلقيب اولندى اما ياء مثناة تحتانيه ايله ذو اليديه روايتنه كوره اگرچه ثدييننك
برى ثدى مرأه كبى اولمقله مقدار يد غايله كبير اولديغندن بويله تلقيب اولندى ديمك ممكندر لكن صاحب
المغرب دير كه كلام على رضى الله عنه ده روايت صحيحه احدى يديه مثل ثدى المرأة اولمقدر زيرا اول
شخصك اليك برنده منكبى اوزره طو پلنمش بر قطعه لحم وار ايديكه آنى بركسنه چكسه ديكر الى مقدارى
اوزار ايدى وصالى ويردكده ينه طوبلنور ايدى بو قول اوزره وجه تلقيب ايكى روايت اوزره دخى ظاهر اولور
بنه صددى بيان ايده ليم ناس كيدوب مقتوللرى تقليب ايدوب آنى بوله مديلر تكرار امر ايلديكه انظروا فوالله
ما كذبت وما كذبت اول حينده ناس ديديلركه انجق تحت نخلده يدى نفر مقتوللر واردر هنوز آنلرى تقليب
ايلمدك حضرت على رضى الله عنه ايشته آنلره نظر ايدك ديدى راوى دير كه همان اول شخصى كوردمكه اياغنه ايپ
طاقشلر چكه رك كتوروب اوكنه براقديلر اول ساعت شكر الله سجده ايدوب ناسه ابشروا ديو مژده قيلدى و باعث
بو ايديكه رسول الله صلى الله عليه وسلم اكا خبر و يرمشلر ايديكه ايچلرنده وصف مشروحله موصوف بر رجل بولنان
بر قوم يا على سنكله قتال ايده جكلردر و آنلر اهل ضلالتدر بنابرين اول شخصى بولدقلرنده حضرت على رضى الله عنه
حق اوزره اولوب خصملرى اهل ضلال اولدقلرى آشكار اولديغى نعمت عظيمه بيلوب شكر الله سجده يه ابتدار ايلمدى
باب صلوة الخوف * مؤلف الكتاب عليه رحمة الملك الوهاب دير كه كيفيت صلوة خوفده ناس اختلاف ايلديلر
لكن احسن اقاويل ابن عباس رضى الله عنهما وابراهيم النخعى رحمة الله عليهك قوللرى وقوللرى اوزره ابن عمر
رضى الله عنهما نك آنلره موافقت ايلديكيدر كه ناسى امام ايكى طائفه قيلوب برينى مقابلهٔ اعداده ابقا و برى ايله
شطر صلوتى ادا قيلر بعده اول طائفه مقابلهٔ اعدايه كيدوب طائفهٔ اخرى توجه واقبال و آنلر ايله شطر صلوتى
ادادن صكره امام سلامله كندو صلوتى اكمال ايدر بعده بو طائفهٔ ثانيه مقابلهٔ اعدايه كيدوب طائفهٔ اولى
عودته اقدام وصلوتلرين بلا قرأة اتمام ايدرلر زيرا اول صلوته ادراك ايتمكله جميع صلوتده مقتدى حكمنده لردر
بعده بونلر كيدوب طائفهٔ ثانيه رجوع و بقيهٔ صلوتلرين قرائتله قضايه شروع ايدرلر زيرا بونلر صلوتلرنده
مسبوقلردر و بونده اولان اختلاف آثار ومخالف علماء ابرارى كذلك نوادر ابى سليمان لابى يوسف نام كتابده
تحقيق اولنان دوشمن طرف قبله ده بولنمغله خلاف قبله ده بولنملرينك بينلرين حكم صلوة الخوفده تمييز وتفريق
مسئله لرينه دائر اولان نكت واسرارى بز دخى كتاب الصلوتده بيان قيلديق ومؤلف رحمه الله بو محلده حديث
ابن عمر رضى الله عنهماده ان الامام يصلى بكل طائفة سجدة ديو ذكر ايلدى معناسى امام هر طائفه ايله
بر سجده قيلر وسجده ايله انجق معناى ركعت قصد ايلدى و بو معنى عند اهل الحجاز لغت معروفه درحتى سجد فلان
سجدة ديرلر صلى ركعة ديمكدر و ينه حديث مذكورده ذكر ايلديكه فان كان خوفا هو اشد من ذلك صلوا رجالا
على اقدامهم او ركبانا مستقبلى القبلة او غير مستقبليها يعنى اگر مبتلى اولدقلرى بوندن اشد بر خوف ايسه قدملرى
اوزره راجلا ياخود راكبا وقبله يه متوجه ياخود غير متوجه ادا ايدرلر ومرادى انجق طوردقلرى يرده قيلرلر
بو قسه يوريدكلرى حالده قيلمازلر ديمكدر زيرا يوريمك عمل كثيردر بحرده سباحت وحربده قليچ قليچه قتاله
مباشرت منزله سنده در آنكله نماز جائز اولماز ومحمد بن يحيى رحمه الله تعالى دن روايت اولنديكه ان النبى عليه السلام
كان اذا سافر فنزل منزلا لم يقعد حتى يصلى ركعتين يعنى نبى اكرم صلى الله عليه وسلم حضرتلرى اثناء سفرده
بر منزله نزول اولدقلرنده ايكى ركعت نماز قيلدقجه قاعد اولمازلر ايدى واهل حديث بو حديثى روايت مذكوره دن
اتم واتيد اولان اشبو وجه اوزره نقل ايدرلركه انه عليه السلام فى كل منزل كان يعين مكان الصلوة اولا فيصلى

مطلب تفسير المترجم لفظى الثدية
وقول مغربى تأنيث احدى دخى مؤيددر
منه
وقريبا نهر صغير ياخود قيو ايچنده
بولدبلر دينوب بو محلده تحت
نخل ديمك تا قصدر لكن بو محلده
تحت نخلده بولدبلر ديو تصريح
اولنمادى اما مقتضاى سوق كلام تحت
نخلده بولمق اولمغله ذكر اولنان نهر
صغير ياخود قيو دخى تحت نخلده واقع
ايدبلر ديمكله توجيه اولنور والله اعلم
منه

فيه ركعتين يعنى هر منزلده ابتدا امكان صلوتى تعيين بعده آنده ايكى ركعت نماز قيلرلر ايدى وهر مسافره
لايقدر كه بو سنته اقتدا ايده زيرا نزول مسافر استراحت ايچون نصب بدن اولمغله تقديم امر دين اولى واحسندر
وروى ان النبى عليه السلام فى بيته كان يصلى و يسعى فى مهنة اهله وبه امر امته فقال لا تتخذوا بيوتكم قبورا
يعنى روايت اولنديكه رسول اكرم صلى الله عليه وسلم حضرتلرى سعادت خانه لرنده هم نماز قيلوب هم بعض
مصالح بيته سعى ايدرلر ايدى وامتلرينه دخى بو خصلت ايله امر ايدوب بيوتكزى قبور اتخاذ ايتمكز بيورمشلردر
بعض علما ديديلر كه بيوتلرين اتخاذ قبور ايتمكدن مرادلرى خانه لرنده نماز قيلمامقلريدر و بعضيلر ديديلر كه مرادلرى
من غير حاجة خانه لرنده نائم اولوب حوائج اهل بيتنه معين وقائم اولمامقلريدر وقال عليه السلام جعلت قرة عينى
فى الصلوة يعنى بنم سرور زم اداء صلوتده قيلندى وسرور نبوى قنده ايسه سرور امت دخى آنده اولمق الىق واحرى
اولمغله اثناء سفرده بر منزله نزولده صلوتله ابتدا احسن واولى در مؤلف الكتاب رحمه الله تعالى دير كه چقان
بر مسلمى واياغى بغلو اولدييغى حالده قتل اولنماغه مبتلى اولسه آخر اعمالى صلوة واستغفار اولمغيچون مستحبدر كه
قبل القتل ايكى ركعت نماز قيلوب بعده ذنوبندن استغفاره دركار اوله قال عليه السلام من ختم كتابه بالطاعة
غفر له ما سلف يعنى اول كمسنه كه دفتر اعمالى طاعتله مختوم اوله ذنوب سالفه سنه مغفرت اولنور وقال عليه السلام
الامور بخواتيمها يعنى امورده اعتبار انجق انجام كاره در وحديث ابن عباس رضى الله عنهماده كلمشدر
قال عليه السلام من كان اول كلامه وآخر كلامه قول لا اله الا الله كفر له بين ذلك يعنى اول كمسنه كه كلامنك
اول وآخرى قول لا اله الا الله اوله ما بينه كفارت و باعث مغفرت اولور بنابرين صبيانه ابتداء قدرت تكلمده
و بعد تمام العمر هنگام موتنده كلمهٔ توحيدى تلقين ايتمكى مستحب كور ديلرتا كه كلامنك اول وآخرى كلمهٔ لا اله الا الله اوله
و بو بابده اصل ودليل شان خبيبده نقل اولنان حديث جليلدر كه خبيب بن عدى الانصارى رضى الله عنه
اسير اولوب كفار اهل مكه يه بيع اولندقده اهل مكه آنى قتل ايچون حرمدن حله چقر دقلرنده بكا مهلت
ويرك ايكى ركعت نماز قيلهيم ديوب آنلر دخى امهال ايتديلر فصلى ركعتين يعنى ايكى ركعت نماز قيلدى بعده
ديديكه لولا ان تظنوا انى جزعت من الموت لزدت يعنى موتدن خوف ايتدم ديو ظنكزدن خوفم اولميدى
نمازى زياده قيلر ايدم وروايت اخراده فصلى ركعتين اوجزهما كلدى يعنى ايجاز وتخفيف ايده رك ايكى ركعت
نماز قيلدى وديديكه لولا خشيت ان تقولوا جزع من الموت لطولت صلوتى يعنى موتدن قورقدى ديمكزدن
خوفم اولميدى نمازمى تطويل ايدر ايدم بعده مشركينك يوزلرينه باقوب آنلردن انجق انسانى ايله شماتت ياخود
يدينه حجر ياعصا آلوب قصدا اهانت ايدنلرى كوردى بعده يوزلرينه باقديغينك سببينى بيان ايدوب ديديكه
والله انجق وجه عدو كوريرم يارب بو محلده بندن رسولكه تبليغ سلام ايدر بر فرد يوقدر يارب سن رسولكه
واصحابنه بندن تبليغ سلام قيل وروايت اولنديكه رسول الله صلى الله عليه وسلم مدينه ده منبر اوزرنده
سلامنى رد بيوردبلر بعده خبيب رضى الله عنه ديديكه اللهم احصهم عددا واقتلهم بددا ولا تبق منهم احدا
يعنى يارب بو مشركينى عددا احصا وهر برينه بشقه بشقه ياخود واحدا بعد واحد لعن ايله استقصا قيل وآنلردن
بر فردى ابقا ايلمه وكتب حديثده زياده قيلوب شو وجه اوزره افاده ايلديلر كه خبيب رضى الله عنه ساجد ايكن
قتل اولنمق تمناسيله قبله يه قارشو يوزى اوزره كندويى حين قتلده القا لرينى رجا ايلمدى وكفار ابا وعناد ايتملريله
خبيب دخى فلست ابالى حين اقتل مسلما على اى جنب كان لله مصرعى نظمنى انشاده باشلدى يعنى بن حال
اسلامده قتل اولنديغمده رضاء الله ايچون اولان صرع وسقوطم قنقى طرفم اوزره اولورسه اولسون مبالات ايتمزم
صكره كفار بعد القتل آنى استدبار كعبه اوزره بردار ايلديلر درحال خشبهٔ دارمستدير اولوب كعبه يه استقبالى
بديدار اولدى وخبيب رضى الله عنهك حين قتلده ايكى ركعت نماز قيلديغى رسول الله صلى الله عليه وسلم استحسان
وسيد الشهدا تسميه سندن فضله هو رفيقى فى الجنة بشارتيله افضال واحسان بيوردبلر وصلوة موصوفه
اول وقتدن برو سنت معروفه اولمشدر مؤلف الكتاب رحمه الله دير كه جواز صلوة الخوف انجق دشمنه قارشو توقف اوزره
اولملرينه موقوفدر يوقسه استعمال سيوف ورماح وسهام وقتلرنده جوازايله موصوف دكلدر زيرا بونلر اعمال
صلوتدن اولميان عمللردر وآنلره اشتغال ايله صحت صلوته مجال يوقدر بو صورتلره الى وقت الفراغ تأخير صلوته
مساغ واردر زيرا صلوة فائته يى صكره قضا وتدارك ممكن اما كف اليد عن القتال ايله حالهٔ مذكوره ده صلوته
اشتغال ايلسه تدارك مافاته غير ممكندر و بو مسئله ده اصل اصيل ابى سعيد الخدرى رضى الله تعالى عنه دن
مأثور اولان اثر جليلدر ديمشدر كه يوم خندقده كيجه نك بروقتنه دكين نمازدن منع اولنديق تا كه حق جل وعلا

مطلب الصلوة عند القتل صبرا

بعده رسول الله صلى الله
بزه كافى و بلا قتال امداد ربانى بزه وافى اولدى كما قال الله تعالى وكفى الله المؤمنين القتال
عليه وسلم بلالى دعوت وامر ايدوب بلال صلوة ظهرى اقامت قيلدى ووقتنده وجه احسن اوزره قيلدقلرى
مثللو صلوة ظهرى قيلوب بعده صلوة عصرى اقامت وآنى دخى او يله قيلديلر بعده مغربى بعده عشايى قيلديلر وقصهٔ
مشروحه صلوة الخوفده هنوز فرجالا وركبانا قول شريفى ايله نزول رخصتدن اقدم ايدى وابن مسعود رضى الله عنه
روايتنده كلمشدر كه رسول الله صلى الله عليه وسلم بلاله امر ايدوب اولا صلوة اولى ايچون اذان واقامت ايدوب صكره بعد
الاولى قيلنان هر برصلوة ايچون انجق اقامت ايلدى وينه ابن مسعوددن روايت اخراده بلاله امر ايلديلر هر صلوة
ايچون اذان ايله اقامت ايلدى وسن دخى روايت مذكوره دن قنقيسين اخذ ايلسك جائز وحسندر وبو اثر جليلده
شغل قتال ايچون جواز تأخير صلوته وفوايتده اشبو فعل نبوى اوزره استحباب القضاء بالجماعة دليل واردر واكر
مسلمين اعمال حربيه دن برنسنه يه تصدى ايتميه رك راجلا ياخود راكبا قائم واستوار ايسه لر نمازلرين ايما ايله قيلوب
ترك وتأخيرى جائز وسزا وار اولماز زيرا ركوع وسجود دن عجز حالنده ايما ايله اداجائز و بونلرك دخى صورت
مفروضه ده عجزلرى ظاهر و بارزدر وابن عباس رضى الله عنهما دن مرويدر ديركه رسول الله صلى الله عليه وسلم
حضرتلرينه يوم احزابده صلوة عصر انسا اولنوب صلوة مغربى ادا دنصكره عصرى قيلدقلرينى تذكر ايلديلر
همان قالقوب آنى دخى قيلديلر و بو حديث جليل بعد النسيان سقوط ترتيبه دليلدر و بز بو مسئله يى كتاب الصلوتده
بيان قيلديق وحديث ابى سعيد الخدريده كلن يوم الخندق ايله حديث ابن عباسده كلن يوم الاحزاب ايكيسى بردر
وحديث اولده دورت صلوة ترك ايتدكلرى مذكور وحديث ثانيده بالكز صلوة عصرى ترك ايتدكلرى مأثوردر
وايكيسى دخى صحيحدر حتى مرويدركه رسول الله عليه السلام شغلونا عن صلوة الوسطى ملأ الله قبورهم
وبيوتهم نارا بيورديلر يعنى مشركين بزى صلوة وسطى دن يعنى صلوة عصردن مشغول قيلديلر الله تعالى آنلرك
قبور و بيوتلرين نار ايله مملوء قيلسون و بين الحديثين طريق توفيق امرين مذكورينك هر برى يوم واحده واقع
اولمشدر ديوب تعدد قصه ايله تلفيقدر زيرا جنود اسلام خندقده اون يدى كون على التمام مكث وآرام واكثر ايام
مذكوره ده صبح وشام شغل قتاله اهتمام ايتمشلردر

باب الشهيد ومايصنع به * يعنى معناى شهيد و بعد الشهاده تجهيز وتكفيننده مسلك سديد نه ايدوكندن باحث
تفاصيل ومباحثدر مؤلف الكتاب رحمه الله ديركه شهيد اكر معركه ده قتل اولنورسه قول اهل عراق وشام اوزره
غسل اولنمايوب انجق نمازينى قيلرلر و بز دخى بو قولى اخذ ايدرز وقول اهل مدينه اوزره نمازى دخى قيلنماز
حتى امام مالك بن انس رحمه الله تعالى دخى بو يله قائل اولنلردندر وشارح الكتاب رحمه الله ديركه امام محمد رحمه الله
بو كتابنده ترجيح اقوال ومسالك ايچون كتب سائره سنده ذكر ايلديكى طريقك خلافنه سالك اولدى زيرا
بو مسئله ده اهل عراق واهل شام واهل حجازك اختلافلرينه نظر ايدوب ايكلرندن فريقينك اتفاق ايتدكلرى
قولى ترجيحله اخذ وقبول وفريق واحدك تفرد ايتديكى قولى رد ايله نكول ايلدى و بو بابده مسلك مؤلف اصحابمزك
مذهب ظاهرى اولان كثرت عدد قائلين ايله ترجيح اقوال حاصل اولمامق قاعده سنه مخالفدر وقرآن عظيمدن
الا الذين امنوا وعملوا الصالحات وقليل ماهم يعنى انجق ايمان وعمل صالحات ايدنلر آخره ظلم ايتمزلر واول طائفه
دخى قليللردن برقليل ياخود عجب قليلدر دخى ولكن اكثر الناس لايعلمون يعنى الله تعالى اخلاف وعد ايتمز
لكن اكثر ناس الله تعالى نك وعدينى وصحت وعدينى بيلمزلر دخى وما اكثر الناس ولو حرصت بمؤمنين يعنى يا محمد
اكثر ناسك ايمانلرينه هر چند حرص واظهار معجزاتده مبالغه دخى ايتسك ينه عناد واستكبار وكفر اوزره ثبات
واستقرارلرندن ناشى ايمانه كلمزلر نظم كريملرينك ظاهر لرى مذهب اصحابمزه دليل باهردر لكن جناب مؤلفك
بو بابده دقت انظار وصحت اعتبارينك وجهى اولدر كه بو مقوله احكامده اختلاف علماء اعلام انجق مغازيده وقوع
بولان فعل نبويده اشتباه آثار اوزره ترتب ايلديكى آشكاردر ومغازيده واقع اولان فعل نبوى دخى محضر صحابه ده واقع
امر ظاهر مقرر اولمغله مانحن فيه اولان مسئله كبى فريق واحدك تفرد ايلديكى ماده ده وقوع تهمت غلط فريقينك
اجتماع ايتديكى ماده ده وقوعندن اظهردر زيرا جابر بن عبدالله رضى الله عنهما رسول الله صلى الله عليه وسلم شهداء
احداوزره نماز قيلمديلر ديو روايت ايلدى واكثر صحابه رسول الله عليه السلام جمله سى اوزره نماز قيلديلر
حتى حضرت حمزه رضى الله عنه اوزره يتمش كره نماز قيلديلر وحضرت حمزه پيشكاه سعادتلرنده موضوع ايدى
هر بر رجل شهيدى كتوردكلرنده آنك وحضرت حمزه نك اوزرينه برابر نماز قيلديلر ديو روايت ايدرلر
وجابر رضى الله عنه اول كونده والدى وخالى قتل اولنمرله آنلره مشغول اولوب شهدا اوزره صلوة رسول الله

وبين الروايات فرق اولدر كه روايت اولاده اذان بوقدر وثانيه ده اذان صلوة اولايه خاصدر وثالثده عامدر

مطلب تأخير الصلوة للقتال وقضاء الفوائت بالجماعة

مطلب سقوط الترتيب بالنسيان

مطلب الترجيح بكثرة العدد

عليه السلام حاضر دكل ايدى زيرا مرويدركه جابر رضى الله عنه والدى ايله خالنى مدينه يه كوتورمش ايدى
ناكاه منادى رسول الله ادفنوا القتلى فى مضاجعهم يعنى مقتوللرى مكان قتللرنده دفن ايديكز ديو نداواذاده
ايلدكده جابر رضى الله عنه دخى والد وخالنى اعاده قيلدى بو جهتله روايت جابرده توهم غلط اظهر ايدوكى
وقوع شبهه دن بر تردر بوندن صكره صحت مقاللرينه معقول ايله استدلال ايدوب ديديلركه صلوة على الميت
ميت ايچون ترحم واستغفار ايكن سيف شهادت محاء ذنوب اولمغله شهيد آنلردن مستغنى ايدوكى آشكاردر
وبز جوابلرنده ديرزكه صلوة على الميت مجرد تعظيم وكرامت ايچون مسلمك مسلم اوزره حقوقندن اولمغله
شهيد بو يله تعظيم وكرامته جمله دن احقدر وهم شبهه يوقدر كه درجهٔ شهدا ماصدق ليغفر لك الله ما تقدم
من ذنبك وما تأخر اولان سيد المرسلين صلوات الله عليه وعليهم اجمعين درجه لرندن دوندر بو يله ايكن
اصحاب كرام نمازلرين قيلمغله تعظيم واكرام ايلديلر وجمله ناس دخى صلواتلرنده وارحم محمدا وال محمد
ديو دعاء رحمتله استيناس ايلمشلردر بو مقدمه لردن شهيد مؤمنلرك استغفار ودعاء رحمتلرندن مستغنى اوله جق درجه يه
رسيده اولمديغى بزه ظاهر و بديدا اولدى وينه اهل مدينه دن بعضيلرى شهيد نص قرآنله حيدر وحى اوزره نماز
قيلنماز ديو استدلال ايلدى لكن بو دخى ضعيفدر زيرا شهيدك حياتى انجق احكام آخرتده در بو قسمه احكام دنياده حقوق
ناسه نظر ايله ميتدر كه ميراثى تقسيم وزوجه سى بعد العدة آخره تزويج وتسليم اولنور وصلوة على الميت دخى
احكام دنيادندر انجق غسل اولنمديغى اوزرنده بولنان دمى يوم قيامتده خصمى اوزره شاهد اولمغيچوندر
قال عليه السلام فى شهداء احد زملوهم بدمائهم فانهم يبعثون يوم القيامة واوداجهم تشخب دما اللون
لون الدم والريح ريح المسك يعنى شهدايى دملريله وخون آلود اولان اثوابلريله صاروب دفن ايديكزكه آنلر
يوم قيامتده شو يله بعث اولنورلركه بيون طمرلرندن ياخود مطلقا طمرلرندن بركونه دم سيلان ايدركه آنك لونى
اكرچه لون دمدر لكن رايحه سى رايحهٔ مسك ايله همدمدر بو حديثه بناء شهيدك اثوابندن برنسنه اخراج اولنماز
حتى روايت اولنديكه حضرت حمزه رضى الله عنه حين شهادتنده اوزرنده بولنان نمره تعبير اولنور برشملهٔ
مخططه ايچنده تكفين اولنديدى لكن سلاحى نزع اولنور زيرا آنى دفع ضرر عدو ايچون لابس اولمش ايدى
شمدى احتمال ضرر مرتفع اولمغله احتياجى منقطع اولدى وهم مقتولى اسلحه سيله دفن ايتمك عادت اهل جاهليه در
وبزلر ايسه آنلره تشبهدن نهى اولنمشز وسلاحدن غيرى سراويل وقلنسوه ومنطقه وخاتم وخف مثللو جنس
كفندن اولميان نسنه لر دخى نزع اولنور ائمهٔ تابعيندن برجماعت قولدن بو يلجه منقولدر وشهيدك اصحاب
واولياسى حقلرنده كفننده اثوابندن ماعدا ايلدكلرى مقدارى نسنه ضم ايتملرى جائزدر و بو قول ايله كفن رجال
انجق ايكى ثوب ياخود اوچ ثوبدر ديو تقدير ايتدكلرى امر واجب اولمديغنه استدلال اولنور واحكام سابقه انجق
معركه ده قتل اولنان شهدايه لاحقه در اما مرتث اولورسه اكرچه احكام آخرتده شهيد اولور لكن سائر موتاى
مسلمين كبى غسل وتكفين اولنور ومرتث لغتده اول كمسنه دركه مجروح اولوب روحندن بررمق قالمش ايكن معركه دن
نقل اولنه ثوب رث قوللرندن مأخوذ در خلق ديمكدر كهنه معناسنه در وشرعده اول كمسنه دركه معركه ده
مجروح اولدقدنصكره بعض منافع حيوتله انتفاع ايده بو جهتله اول كمسنه حكم شهادتده ثوب خلق كبى
ضعيف اولمغله اكا شهيد حقيقى معامله سى جائز اولماز مثلا معركه دن حيوتله رفع اولنوب ايادى رجالده فوت
اولسه ياخود خيمه سنده برمقدار تيمار اولندقدنصكره فوت اولسه فى الجمله راحته واصل و بعض منافع حيوته
نائل اولمغله مرتث عد اولنور اما اثناء صفوفدن مجرد وطئ خيولدن صون ايچون ايقلرندن سوريه رك اخراج
ايلسه لر بو صورتده نقلى ايصال راحت ايچون اولمغله غسل اولنميوب شهيد حقيقيده ادراج اولنور اما بعد الجرح
اكل وشرب ايلسه بعض راحته نائل اولمغله غسل اولنوب شهيد حقيقيده داخل اوله مز مؤلف الكتاب
رحمه الله ديركه زيد بن صوحان رضى الله عنه دن مرويدركه يوم الجملده شهيد اولوب وصيتنده ديمشدركه
بندن خفينمك غيرى ثوبمى نزع ودممى دخى غسل ايتميوب همان ارضه دفن وقبريمك اوزرينى تسويه ايديكز
زيرا بن محاجه يه قادر بركسنه يم يوم قيامتده قاتلم ايله محاجه ايده رم بو اثر جليلده ثياب شهيددن جنس كفندن
اولميانلردن غيريسى نزع اولنمايوب واوزرنده بولنان دم دخى يوم قيامتده اكا شاهد اولمغيچون غسل اولنمديغنه
دليل واردر وسعد بن عبيد رضى الله عنه دن مرويدركه قادسيه ده ناسه خطبه ايدوب انا لاقون غدا
فستشهدون فلا تغسلوا عنا دما ولا تكفنونا فى ثوب الا ما علينا ديدى يعنى بزلر يارين دوشمنه ملاقى ودرجهٔ
شهادته دارج وراقى اولسق كركدر بزدن غسل دم ايتمكز و بزى اوزرمزده بولنان ثوبك غيريده تكفين ايتمكز

مطلب الشهيد ميت فى احكام الدنيا

مطلب كفن الرجال على ثلثه

مطلب حكم المرتث

و بو اثر معتبر دخی دعوای مذ کوره مزه دلیل اظهردر کویا ولا تکفنونا فی ثوب الاماعلینا قولنده دخی امر کفنده موجب زینت اولان زیاده یی مکروه کورمشدر بوقسه مطلقا حرمت زیاده یه مبنی دکلدر وامام زهری دن منقولدرکه قال علیه السلام یوم احد انا شهید علی هؤلاء یوم القیمة زملوهم فی ثیابهم یعنی اشبو شهداء احدك جمیع محاسن احواللری او زره واقف اولملمه یوم قیامتده حسن حال اوزره شهادتلرینه بن شاهدم همان آنلری اثوابلری ایچنده صاروب دفن ایدیکز بعده ای هؤلاء اکثراخذا للقرآن یعنی اخذ قرآن جهتندن بونلرك

مطلب فضل اهل القرآن

قنقیسی اکثردر دیو سؤال بیوردیلر وقتی شهیده شوا کثردر دیو اشارت اولند قجه آنی لحد ده آخرك اوزرینه تقدیم وقبر واحدده ایکی واوچ کسنه یی دفن ایدرلرایدی و بو حدیث نبویده عند الضرورة قبر واحدده دفن جماعتك جوازنه دلیل قوی واردر و یوم احدده انصاره جراحات عدیده ومشقت شدیده اصابت ایتمکله رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه هر شهیده برقبر مخصوص حفر ایتمك اوزرلرینه صعوبتندن شکایت ایتدکلرنده حاللرینه رحم وشفقت برله عمقوا واوسعوا وادفنوا الاثنین والثلثة یعنی لحدلری عمیق و واسع ایدوب ایکیسنی واوچنی برلحدده دفن ایدیکز قول شریفلریله اظهار رخصت بیوردیلر لکن وقت حاجتنده هر ایکی میتك میاننه

مطلب دفن الاثنین فی قبر واحد

حاجز اولمق ایچون ترابدن وضع ایتمك لایقدرکه حکم قبرینه لاحق اوله و وضع حاجز ایله رجل ومرأه یی دخی قبر واحدده دفن ایلمك جائزدر ومؤلف دخی ابراهیم نخعی علیه الرحمة دن بویله روایت ایلمشدر ودفن اولنانلر رجل ومرأه اولدیغی صورتده رجل افضل اولمغله جانب قبله یه تقدیم اولنور اما ایکیسی دخی رجل

مطلب دفن الرجل والمرأة فی قبر واحد

ایسه قنقیسی افضل ایسه اول تقدیم اولنور علی ما قال علیه السلام قدموا اکثرهم اخذا للقرآن یعنی اخذ قرآن جهتیله قنقیسی اکثر ایسه آنی تقدیم ایدیکز زیرا اوائل اسلام اولمغله اول ایامده اخذ قرآن جهتیله اکثر اولان افضللری اولورایدی زیراقرآنی احکامی ایله هنوز تعلم ایدرلرایدی و بوندن صکره مؤلف رحمه الله یوم احدده منادی رسول الله علیه السلام ادفنوا القتلی فی مضاجعهم یعنی مقتوللری مکان قتللرنده دفن ایدیکز دیو ندا قیلدیغی مشعر اولان حدیث جابری روایت ایلدی لکن فعل مذکور مستحبدر واجب دکلدر ورسول الله صلی الله علیه وسلم دن صدور امر مشروحی انجق صحابۀ کرامه بورتبه قرح وجرح اصابت ایتمش ایکن نقل مقتولین ایله دخی مشقتلرین مناسب کورمدکلرینه حمل ایدرز ومحمد بن سیرین رحمه الله تعالی دن منقولدر دیدیکه یزید بن معاویه بر دفعه جیش مسلمین اوزره امیر قیلندقده ابو ایوب الانصاری رضی الله عنه برغزوه دن تخلف ایتمش ایکن اویله فاسق ایله کتمکی لایق کورمیوب مکث وتوقف ایلدی بعده فسق امیربکانه زیان ایدرایدیکه بویله پشیمان اولدم دیو زیاده پشیمان اولوب دفعۀ اخیره ده ینه یزید سرعسکر اولدقده ابو ایوب دخی برابر سفر براولدی اثناء سفرده مریض ومحتضر دوشوب یزید دخی عیادة سنه حاضر وبکا متعلق حاجتك وارمیدر دیو تطییب خاطر ایتدکده بلی واردر وحاجتم اولدرکه فوت اولدیغمده بنی غسل وتکفین ایدیکز بعده مسلمینه زحمت اولمازسه نعشمی بلاد کفاره ایصال وآنده دفن ایدرسز دیدی وحکم مزبور دخی امر واجب دکلدر لکن ابو ایوب رضی الله عنه حضرتلرینك بلاد کفاره نقل ودفنله وصیتی صف اعدایه اقرب اولمغله مرابط ایکن فوت اولنلرك ثوابنه نائل یاخود کثرت زیارت مؤمنین ایله شهرتدن ابعد اولمغله رضای حقه واصل اولمق ایچوندر فقد قال علیه السلام لاتتخذوا قبری بعدی عیدا یعنی قبریمی بندنصکره عیدکاه کبی مجمع ومعبد اتخاذ ایتمکز وقال علیه السلام قاتل الله الیهود اتخذوا قبور انبیائهم مساجد یعنی الله تعالی یهودی قهر ایلسونکه قبور انبیالرین مساجد اتخاذ ایلدیلر ومغازیده مذکوردرکه وصیت مشروحه سیله عمل ایدوب کیجه ایله دفن ایلدیلرناکاه قبرندن سوی آسمانه برنور اوجکبر صعود واول موضعه قریب اولان مشرکینه دخی منظور ومشهود اولدی ایرته سی کون مشرکین ارسال رسوله ایچکزده بوفوت اولان کیم ایدی دیو سؤال ومسلمین دخی پیغمبر یمزك اصحابندن ایدی دیو کشف حال ایتدکلرنده مشاهده ایتدکلری نور کرامت باعث هدایت اولوب اسلامه کلدیلر و ابن ابی ملیکه حضرتلرندن منقولدرکه عبدالرحمن بن ابی بکر رضی الله عنهما مکه یه قریب حبشی نام محلده فوت اولوب آندن نقل ومکه ده دفن اولندی صکره همشیرۀ کرامی همشیره سی حضرت عایشه رضی الله عنها مدینه دن حج یاخود عمره قصدیله مکه یه کلوب قبرینی زیارت وشو بیتلری تأسف کنان انشاد وقرائت ایلدی وکنا کندمانی جذیمة حقبة٭من الدهرحتی قیل لن یتصدعا٭فلما تفرقنا کانی وما لکا٭لطول اجتماع لم نبت لیلة معا و بو ایکی بیت متمم بن نویره نکدرکه قرنداشی مالکه مرثیه ایتمشدر معناسی دیمکدرکه قرنداشم مالك ایله ایکمز جذیمة

مطلب نقل المیت من موضع مات فیه الی اخر

الوضاح

الوضاح نام ملکه قرق سنه لاینقطع منادمه ایدن مالك وعقیل کبی دهردن برمدتده بریمزه مقارن ایدك حتی بونلرایچون مفارقت یوقدر دیرلرایدی وقتا که مفارقت ایتدیك کویا بن ومالك طول اجتماعمز وقتنده دخی برکیجه برابر یتوتت ایتمشمز بعده دیدیکه اماوالله لوشهدتك ما زرتك ولوشهدتك ما دفنتك الافی مکانك الذی مت فیه یعنی یاقرنداشم عبدالرحمن اکرحین مرضکده حاضره اولوب سنی کورمش اولیدم قبریکی زیارت ایتمز ایدم وینه حاضره اولیدم سنی انجق فوت اولدیغك یرده دفن ایدرایدم وانشاد شعرایله قول مذکوری ذکر ایتمسی انجق غربتده وفاتنه تأسفن اظهار وزیارت قبرینا مناسب ایکن مباشرتندن اعتذار ایچوندر زیرا لعن الله زوارات القبور حدیث شریفینك ظاهری نسانی زیارت قبوردن مانعدر اکرچه

مطلب زیارة القبور للنساء

حدیث مذکور نسوان زیارت قبورده اختلاط رجال یاخود جزع وفزعله رفع اصوات ملال ایتملری مثللو منکراته مقارنتلریله مأولدر اما ظاهر نظمندن خوف وحجاب ایتمکله قول مذکور ایله اعتذاره شتاب ایلدی وبونده اکادلیل واردرکه مقتول ومیت فوت اولدیغی مکانده واول محلده اولان قومك مقابرنده دفن اولنمق اولی در کورمزمیسنکه رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلری حجرۀ عایشه رضی الله عنهاده فوت اولملریله ینه آنده دفن اولندیلر مؤلف رحمه الله دیرکه اکر برمیل یاخود ایکی یاخود بومقداره قریب برمحله نقل اولنورسه ضرر ویرمز وبوقولنده میتی بر بلده دن بلدۀ اخرایه نقلده کراهت اولدیغن بیان واردر زیرا مکروه اولمیان مسافه یی انجق برایکی میل ایله تقدیر ایتمشدر ووجه تقدیر اولدرکه بعضا مقدار مذکوره نقل موتی لازمۀ حالدن اولوب زیاده سی هرحالده فائده سز نسنه یه اشتغال قیلندن اولور زیرا جمیع ارض کفات میتدرکه آنی کفت وضمه کفایت ایدر قال الله تعالی الم نجعل الارض کفاتا احیاء وامواتا یعنی بز عظیم الشان ارضی موضع کفت وضم اولوب احیاپی بیوتنده وامواتی قبورنده ضم وجمع ایدر قیلدیقمی یعنی ارضی بویله قیلدق

مطلب نقل المیت من بلد الی بلد

اما حیوتده اولان برمحلدن محل آخره البته برغرض ایچون نقل ایدرو بویله غرض مقصود میت حقنده ناموجوددر ونقل طو یلده برقاج کون تأخیر دفندن غیری ضرر اولمسه کراهته اولدخی کفایت ایدرایدی وحسن بصری رحمه الله تعالی دن منقولدرکه برمقتولك اسفل صدرندن رأسنه وارنجه جسدینی بولسه لرغسل ایدوب نمازینی قیلرلر مرادی اکثر بدنی یاخود نصف بدنی مع الرأس بولنسه دیمکدرو بزدخی بوقولی اخذایدرز زیرا میت واحداوزره اعادۀ صلوة جائز دکل ایکن اکرنصف بلارأس ودخی اقل اوزره نماز قیلنسه صکره نصف باقی مع الرأس یاخود اکثر بدن ظاهر اولسه میت واحد اوزره تکرار صلوته بادی اولور اما صلوة اکثر بدن یاخود نصف مع الرأس اوزره واقع اولسه محذور مزبور برطرف اولور لکن مقتول مرقومك اکر فی سبیل الله قتل اولندیغی معلوم ایسه غسل اولنماز واکرغیرمعلوم ایسه البته غسل اولنور زیرا غسل موتای بنی آدمك سنتیدر انجق حق شهیدده بیان ایتدیکمز غرض تحصیل ایچون اسقاط وتنزیل اولنمشدر بناء علی ذلك شهید ایدوکی بیلنمدکجه موتای سائره کبی غسلی واجب اولور و ابی برزة الاسلمی رضی الله عنه دن منقولدرکه فرسنك عنانی یدنده ایکی رکعت نماز قیلرایکن عنان فرس یدندن چیقوب فرسی دخی قبله یه قرشو کتدی وابو برزه دخی نماز ایچنده آردنجه کیدوب

مطلب الصلوة حین وجد بعض اعضاء القتیل

مطلب اشتبه فی کون القتیل شهیدا

بنه عنانی اخذ وقبله دن دونیوب آردینه یوریه رك کلدکدنصکره بقیۀ صلوتی تکمیل قیلدی وآنی برشخص نادان کوروب بوشیخ نه یاپار الله آنی شویله ایتسون وبویله ایتسون دیه رك اطالۀ لسان ایلدی بعده ابو برزه رضی الله عنه نمازندن فارغ اولوب دیدیکه شمدی بکاشتم ایلین کیمدر بز رسول الله صلی الله علیه وسلم ایله صحبت ایتدیك وامر دینده تیسیر وتسهیلی کوردیك اکر بنم فرسم فرار وتباعد ایدیدی صکره بن آنی طلب ایدیدیم بکاغایتله عسرت ومشقت اولورایدی اول اثناده جماعت حضاراول شخص مردم آزاره بره خبیث خباثتك سکا یتشمزمی ایدیکه اصحاب رسول الله صلی الله علیه وسلم دن برذاته اطالۀ لسان ایدرسین دیو لوم وتوبیخه درکار اولدیلرو بو اثر جلیلده اکادلیل واردرکه غازی نمازده عنان فرسنی اخذ ایتمك جائزدر زیرا یانده سائس الخیلی بولنمیان کسنه اخذ عنانه البته محتاجدر وهم نماز ایچنده لدی الحاجة قبله یه قارشو مشی قلیل مفسد صلوة دکلدر کورمزمیسنکه ابو بکرة رضی الله عنه عندباب المسجد تکبیر ورکوع ایدوب وحال رکوعنده آهسته کیده رك صفه یه واصل اولدی اما مشیده قبله یی آرقه سنه آلسه نمازی فاسد اولور لکن فسادی مشیدن اولمیوب بلکه شرط جواز صلوة اولان استقبال قبله یی تفویتدن اولور وابو برزه رضی الله عنه قصه سنده ذکر اولنان شخص نادان ظن اولنورکه ابو برزه یی بیلمیوب ولاجل الفرس نماز ایچنده مشیی استعظام ایتدیکندن اطالۀ زبان دشنام ایلدی صکره ابو برزه رسول الله صلی الله علیه وسلم ایله صحبت ایتدیکنی وخیر دینکم الیسر حدیث شریفی اوزره امر دینی ناس اوزره

مطلب جواز اخذ عنان الفرس فی الصلوة ولا تفسد بالمشی القلیل

قولاوفعلا تيسير بيوردقلرينی كورديكنی بيان ايله عذرنفسنی اعلان ايدوب اول نادانه مقابله ومكافاته عطف عنان ايلمدی بنا برين جماعت حضار آنك يرينه توبيخ شخص نابكاره دركار اولديلر ومسلك معهود معاشرت نا سده برطريق محمود در ينه مؤلف رحمه الله ديركه اهل غزا وسائر اهل سفر نوافل صلوتی دابه لری اوزرنده خلاف قبله كيدكلری جانبه ايما ايله قيلملری جائزدر زيرا نوافل وقت معينه عدم اختصاص جهتيله دائم ومستمر اولمغله هر وقتده نزول واستقبال قبله ده مسافره لحوق حرج ظاهر اولوب استدامت صلوة ايدن مسافر حقنده اثبات رخصت يابنده شبه عذر ايدوكی باهردر ومسئلهٔ مزبوره يه دليل اقوی حديث ابن عمر رضی الله عنهمادركه رسول الله صلی الله عليه وسلم حضرتلرينی برحمار اوزره جانب خيبره توجه ايده رك ايما ايله نماز قيلرلر ايكن كوردم ديدی وابن عمر رضی الله عنهما دخی بويله ايدرايدی وجابر رضی الله عنه دن مرويدركه رسول الله صلی الله عليه وسلم حضرتلرينی غزوهٔ انمارده راحله لری اوزره وجهلری جانب مشرقه نماز قيلدقلرين وخيبره كيدر ايكن دخی كاه قبله يه مستقبل وكاه مستدبر قنقی جانبه توجه ايدرلرسه اول جانبه قارشو نماز قيلدقلرين كوردم ديدی و بو آثاردن جواز صورت مذكوره بزه بديدار اولدی بعده مؤلف رحمه الله تعالی بويله ذكر ايلديكه اثوابی بولمايوب عريان اولان غزاة كركدركه غايت تستراوزره قاعدا ومنفردا ايما ايله اداء صلوة ايده لر وقول مذكور ابن عباس وابن عمر رضی الله عنهم دن منقول ومأثوردر و ينه ديركه مذكورينك جماعتله قيلملرين تحسين ايتم اما مراد ايدرلرسه بصرجماعت امامك موضع عورتنه اصابت ايتمك ايچون امام وسط صفده قعود وقامت ايتمك كركدر نته كم نسا بربريله امام وجماعت اولدقلرنده دخی بويله ايتمك سنتدر بعده مؤلف رحمه الله جمع بين الصلوتين مسئله سين ذكر ايدوب ديديكه غزا واسفار سائره ده فعلا جمع صلوتين جائز اما وقتا جائز دكلدر معناسی ايكی صلوتی برينك وقتنده قيلمق غير مشروعدر اما صلوة متقدمه يی آخر وقتنه دكين تأخير دنصكره نزول وآخر وقتنده ادا ايدوب بعده صلوة متأخره نك وقتی كيرنجيه دكين مكث وآرام وآنی دخی اول وقتنده ادايه قيام ايتمك جائز وغير ممنوعدر وابن عمر رضی الله عنهما بويله ايشلدی ورسول الله صلی الله عليه وسلم دخی سرعت سيره اهتماملرنده بويله ايدرلر ايدی ديو روايت اولنمشدی و بو فصولك تمامی كتاب الصلوتده زبيان واتمام قيلديق و الله اعلم

* باب صلوة القوم الذين يخرجون الى العسكر يريدون العدو *

يعنی قصد اعدا اوزره عسكر اسلام ايله خروج ايدن جماعت صلوتلرين قصر واتمام ايتملرينه متعلق مسائل مهامدر مؤلف الكتاب عليه رحمة الملك الوهاب ديركه مسلمين ايچون مسافهٔ بينلری انجق يوم واحد اولمق اوزره ايكی بلده اولوب بريسی ارض حربه آخردن اقرب اولسه واول اقرب اولان بلده نك والیسی بلدهٔ بعيده واليسنه يازسه كه خليفه بكا غزا ايله فرمان ايلدی سن دخی طرفكده اولان عسكره اعلام قيل كه بكا كلسونلر و بن دخی بلده دن فلان كونده حركت وقيام ايتسم كركدر ومكتوب مزبوره امتثالا بلدهٔ بعيده ده اولان عسكر دخی بلدهٔ قريبه واليسی ايله قصد غزا اوزره چيقوب ارض حربدن نه محله كيده جكنی دخی بيلسه لر نظر اولنور اكر بلدهٔ قريبه ايله ارض حرب ميانده ايكی كونلك مسافه وارايسه بلدهٔ بعيده عسكری همان كندو بلده لرندن چيقدقلری كبی قصر صلوة ايدرلر زيرا اوچ كونلك مسافه كيده جكلری متيقنلريدر زيرا بلدهٔ بعيده دن قريبه يه بركونلك وقريبه دن دخی ارض حربه ايكی كونلك مسافه واردر واهل غزا دخی البته دار الحربه كيره جكلردر بو جهتله قصر صلوة ايدرلر واكر ايكی كونلكدن اقل ايسه اهل بلدهٔ بعيده دخی اتمام صلوة ايدرلر زيرا والی دار الحربدن نه محله كيده جكنی بيلمزلر بلكه والی اول دار الحربی تجاوز ايتميه جكدر وامر عبادتده انجق احتياطله عمل اولنور و بو بابده احتياط انجق عملی متيقن اوزره بنا ايدوب محتمل اوزره ايتمكده در واهل غزا واليلرينه اطاعتلری واجب اولمغله نيت سفر واقامتده اكا تابعلردر عبد مع المولی وزوجه مع الزوج منزله سنده لردر واكر صورت مفروضه ده دار الحربدن نه محله كيده جكنی مكتوبنده تحرير ايلديسه ازالهٔ اشتباهله تفسير ايتمش اولور بو صورتده بلدهٔ بعيده دن محل مرقومه اوچ كونلك يا دخی زياده مسافه وارايسه قصر صلوة يوغيسه اتمام ايدرلر واكر بلدهٔ قريبه يه وصلتلرندنصكره والیسی نيجه ايام قيام وحركت ايتمسه مادامكه اهل بلدهٔ بعيده اول بلدهٔ قريبه ده اون بش كون اقامته عازم اولميه لر قصر صلوته ملازم اولورلر زيرا وجه مشروح اوزره بلده لرندن خروجله مسافر اولمريله مادامكه موضع اقامت ومدت اقامتده اقامته عازم اولميه لر على حالهم مسافرت اوزره قائم اولورلر كورمزميسنكه رسول الله صلی الله عليه وسلم تبوكده يكرمی كون مقيم وقصر صلوة اوزره مستديم اولديلر وابن عمر رضی الله عنهما اذربيجانده التی آی اقامت وقصر صلوته استدامت ايلدی اما اهل بلدهٔ قريبه صورت مفروضه ده اتمام صلوتی التزام ايدرلر

مكر والی اوچ كونلك يا دخی زياده مسافه يه كيده جكنی آنلره اعلام ايده بو صورتده دخی مادامكه بلده لرندن خروج ايتميه البته لر اتمام صلوة ايدرلر اكر خارج بلده ده مجمع عسكر اولان موضعه چيقوب حركت اميره منتظر اولسه لر بو صورتده ايچلرندن اول بلده ده اولان منزلنه قبل السفر عودته عزيمتی اوليانلر مجمع معهود ده برآی دخی اقامت ايدرسه ينه قصر صلوته مداومت ايدرلر زيرا عمران مصرندن على قصد السفر مفارقتله كسب مسافرت ايتمشدر امابرای مصلحت برساعت اولسون منزلنه عودته عزيمتی اولانلر اتمام صلوته ملازمت ايدرلر زيرا هنوز فناء بلدنده قائم ووطن اصليسنه عودته دخی عازم اولمغله درون بلده ده مقيم منزله سنده اولمغله اتمام صلوة لازم اولور تا درون بلده دن قبل الغزا عدم رجوعه عزيمتله تكرار مجمع عسكره خروج وحركت ايدنجيه دكين بو صورتده همان بلده يی آرقه سنه الديغی كبی حد مسافرده داخل وقصر صلوتله مشتغل اولور اكر معسكر مرقومده اون بش كون اقامته عازملر ايسه اتمام صلوة لازمدر زيرا فناء مصر صحت نيت اقامتده بمنزلهٔ جوف المصر اولمغله موضع اقامتده نيت اقامت ايتمش اولديلر واكر صورت سابقه ده اهل بلدهٔ بعيده قصر صلوة ايده رك بلدهٔ قريبه يه وصوللرندنصكره والی آنلره سزلر دخی بلده كزدن بو جانبه حركت ايتمزدن اقدم خليفه بكا ترك غزا ايله فرمان ايتمش ايدی ديو افاده قيلسه قصر اوزره قيلدقلری نمازلری محتاج اعاده دكلدر زيرا آنلر وجه مشروح اوزره مسافر ايديلر ووالیدن فسخ عزيمت سفره واقف اولمدقجه مقيم اوله مزلر زيرا تكليف شرع انجق بحسب الوسع در لكن خبر مذكوری استماعدن صكره اوزرلرينه اتمام صلوة واجب اولور زيرا بينلری بركونلك مسافه اولان وطن اصليلرينه عازم رجوع اولمريله همان مقيم اولورلر واكر خبر مذكوری بعضلری ايشيدوب بعضلری ايشتمسه ايشيدنلره اتمام صلوة لازم وايشتمينلرك قصر صلوتلری صحيح وسالمدر زيرا سماعه مبنی اولان خصوصی مخاطب ايشتمدكجه حقنده آنك حكمی ثابت اولماز بو بابده اصل عظيم خطاب شرع قويمدركه آنده حكم خطاب مخاطبه انجق تمكن عمل وقتنده لازم اولور وتمكن دخی انجق بعد السماع حاصل اولور بنابرين قوم مذكورين مادام كندولريك عزيمت سفرلرين فسخ ايلدين سبيی ايشتمدكجه ينه مسافرين اولورلر واكر صورت مفروضه ده بلدهٔ قريبه واليسی اهل بعيده يه سزلردن غزا مراد ايدنلر فلان محلده بكا واصل اولسون ديو يازوب نه محله كيده جكنی بلدرمسه ومحل مرقوم دخی مدينهٔ بعيده دن انجق ايكی كونلك مسافه اولسه البته اهل بعيده محل مرقومه وارنجيه دكين اتمام صلوة ايدرلر زيرا مدت سفردن اقل اولان مسافه يی قصد ايتمشلردر واحتمالدركه رأی اميردخی اولمحلده كندو وطائفهٔ مرقومه ايله قالوب غيريلرندن جيوش و سرايا بعث ايتمك اوله بو جهتله محل مزبورده دخی اتمام صلوة ايدرلر زيرا اول جانبه توجهله مسافرين اولمدقلرندن آنده اقامتله دخی اوله مزلر اما محل معهوده نزوللرندنصكره والی آنلر ايله دار الحربده برآيلق مسافه يه كيده جكنی آنلره اعلام ايلسه ينه اولمحلده اولدقجه صلوتلرين اتمام ايدرلر زيرا فرض مرقوم اوزره اولمحلده مقيمين ايديلر مادام آندن رحلت ايتمسدكجه مجرد نيت سفر ايله مسافرين اوله ميوب مصرنده ايكن نيت سفر ايلين مقيم مثللو اولورلر حتی صورت مفروضه ده قبل الارتحال قصر صلوة ايلسه لر اعاده سی واجب اولور زيرا قبل اكمال الفرض اول بلده دن خارج اولديلر بو صورتده قبل الاعاده اول صلوتك وقتی ايچنده چيقرلرسه ينه ايكی ركعتله ادا ايدرلر واكر بعد انقضاء الوقت چيقرلرسه دورت ركعتله قضا ايدرلر زيرا تقرر وجوب انجق آخر وقت اعتباريله دركه خروج وقتنده مسافر ايسه لر اوزرلرينه صلوة سفر ومقيم ايسه لر صلوة مقيمين واجب اولوب حكم مذكور مقدما على وجه القصر ادا ايتملريله تغيير ايلمز زيرا مقدما ادا ايتدكلری صلوتلری كندولر مقيمين ايكن رأس ركعتينده سلام ويردكلرنده فاسده اولمغله اصلا ادا ايتمش مثللو اولديلر بنه مؤلف رحمه الله ديركه اهل بلدهٔ بعيده اولمحله مسابقت ايدوب بلدهٔ قريبه والیسی كلمكله اون كون آنده مكث ايلسه لر نظر اولنور اكر محل مزبور بلده لرينه انجق ايكی كونلك مسافه ايسه بيان سابقه بناء اتمام صلوة ايدرلر واكر اوچ كونلك وارايسه آنده برآی بلكه دخی زياده اقامت ايتسه لر دخی ينه قصر صلوة ايدرلر زيرا اولمحله توجهله مسافر اولمشلردر آنده اون بش كون اقامته عازم اولمدقجه مقيم اوله مزلر وآنلر ايسه اولمحلده قدوم والی يه منتظر اولوب اون بش كون اقامته عازم دكللردر واكر بو صورتده طرف واليدن ترك غزا ايله مأمور اولديغی مشعر مكتوب كلسه ينه كالاول قصر صلوة ايدرلر تا بلده لرينه عودت ايدنجيه دكين زيرا بولندقلری محل ايله بلده لری ميانده مسافهٔ سفر وارايكن عودت قيلديلر بو جهتله وطنلرينه كيرمدكجه مقيم اولمازلر ينه مؤلف رحمه الله ديركه عسكر مسلمين ارض حربه داخل و برقلعه يه واصل اولوب اميرلرينك امر واخبارى اوزره محاصره سنده برآی اقامت ايده رز مكر مقدمجه فتحی ميسر اوله ديو توطين نفس ايلسه لر البته

مطلب نوی الاقامة فی لجة البحر او فی دار الحرب بسبب الثلج

قصر صلوة ایدرلرزیرا مقدمجه وقوع فتحی استثنا ایدوب اون بش کوندن اقدم دخی فتحی محتمل اولمغله اون بش کون
اقامته عزیمت ایلمدیلر واکر امیرلری حصنی فتح ایلسونلر یاسونلر محل مرقومده برآی آنلر ایله اقامت ایده جکنی
اخبار ایدرسه ینه قصر صلوة ایدرلرزیرا آنلر دار الحربده اهل حربله محاربلردر ومحارب یا عدوسنه قاهر واقامته
قادر اولور یاخود عدویه مغلوب واقامته غیر مقتدر اولور و بویله موضعلر آنلرک حقنده موضع اقامت اوله مز و موضع
اقامت اولمیان محللرده نیت اقامت هدر در همان اهل سفینه لجهٔ بحرده نیت اقامت ایتملری کبیدر ینه مؤلف
رحمه الله دیرکه عسکر مسلمین دار الحربده طول مکث ایتملریله برف و باران نازل ومجال حرکتلری زائل اولوب
شدت شتا منقضی اولنجیه دکین اول سنه آنده اقامتلرین مقتضی تحقق ایدوب اهل حربدن دخی امانله مأمون
الغائله اولسه لر ینه قصر صلوة ایدرلرزیرا اعدا انلر ایله مقاتله ومدافعه ومحل مرقومده اقامتلرینه ممانعه ایتملرندن
امین اوله مزلر اما امام زفر رحمه الله دن مرویدرکه صورت مفروضه ده وقت هجوم اعداده مقابله وانتقامه قیام
ایده جک مرتبه لره شوکت ومنعه لری وار ایسه باعتبار الظاهر نیت اقامتلری صحیحدر دیدی وامام ابو یوسف
رحمه الله دن مرویدرکه اکر خیام واخبیه ده ایسه لر نیت اقامتلری صحیح اولمیوب ابنیه ایچنده منعه لری وار ایسه
صحیح اولوردیدی لکن موضع اقامت انجق آنده انسان نیتی مقداری اقامته امکانی اولان محللردر دیو بیان ایتدیکمزه
بناء اصح اقوال قول محمد علیه رحمة الرب المتعالدر وهم امام مشار الیه زائدة بن عمیر رحمه الله تعالینک حدیثی ایله
دخی صحت مقالنه استدلال قیلدیکه زائده دیرکه ابن عباس رضی الله عنهمایه دیدیمکه بزلر بلاد اعداده طول مکث
ایده رز امر صلوتده نیجه رأی ایدرسین جوابده ركعتين حتى ترجع الى اهلك دیدی یعنی وطنکه کلنجیه دکین
ایکی رکعت قیلرسین بعده جواز عزلده نه دیدرسین دیدیم وعزل بعد الجماع عورت حامل اولمسین دیو قبل الانزال
ذکرینی اخراج وانتزاع معناسنه در جوابنده دیدیکه اکر رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینک بو خصوصده
برامر منصوصلری وار ایسه حکم شرعی مدلول نصه مخصوص صدر واکر یوغیسه حکم اجتهادیمی اجرا
ونساؤكم حرث لكم فأتوا حرثكم انى شئتم من شاء عزل ومن شاء ترك مضمونیله افتا ایده رم یعنی نسالریکز
مواضع زرعکز کبیدر اول مواضعدن محل حلاله فنقی طرفندن کلورسکز کلکز استین عزل ایدر واستین ترک ایدر
وجناب ابن عباس نظم آیتدن اقتباس وجواز عزلی رخصت اتیان طرفینه قیاس ایلدی وقول مذکوری جواز
عزله دلیلدر ولفظ مذکور ابن عمر رضی الله عنهما دن دخی مأثوردر وطائفهٔ یهود عزلی مکروه کوروب موؤدهٔ
صغرادر یعنی حیا دفن اولادک اخفی واصغریدر دیرلر ایدی وآیت مذکوره آنلری رد ایچون نازله اولمشدر وابن مسعود
رضی الله عنه دن منقولدرکه عزلدن اکا سؤال اولندقده دیدیکه الله تعالی بر رجلک صلبندن که جک بر نفسک عهد
ومیثاقنی اخذ ایتدی ایسه اول رجل نطفه سنی صخره اوزره دخی القا ایلسه الله تعالی اول نفسی خلق ایدر
دیلرسکز عزل ودیلرسکز ترک ایدیکز و بو معنایی ابو سعید الخدری رضی الله عنه دخی جناب رسالتدن نقل
وروایت ایدر انجق عزل منکوحهٔ حره دن ایسه حلال اولمسی آنک رضاسیله مشروطدر وجاریهٔ مملوکه سندن ایسه
رضاسنه منوط دکلدر ینه مؤلف رحمه الله دیرکه مسلم دار الحربه امانله دخول واون بش کون بر موضعده نیت اقامت
قیلسه اتمام صلوة ایدر زیرا اهل حربک امانلرنده بولنوب محارب اولمامغله دار اسلامده اقامت ممکن اولدیغی کبی
دار الحربده دخی نیت ایلدیکی قدر اقامته متمکن اولور واهل حربدن برکسنه دار الحربده اسلامه کلوب اهل حرب
اسلامنی بیلسه لر یا خود بیلوب آنی اسیر ایتمسه لر اول کسنه کندو منزلنده دائم اولدقجه اتمام صلوته مداوم اولور
زیرا اول موضعده ازقدیم مقیم اولدیغندن آندن ارتحال ایتمدکجه مسافر اوله مز و شخص مذکور اوچ کونلک
مسافه یه قصر صلوة ایده رک سفر ایدوب ینه دار الحربده سفردن مقصدی اولان محله وصلت واون بش کون اقامته
نیت ایلسه ینه اتمام صلوته ملازمت ایدرزیرا کندو اهل حربله محارب اولمیوب آنلر دخی کندویه تعرض ایتمدکجه
موضعنده اقامتی قابل وایچلرنده مستأمن حکمنده داخل اولور ینه مؤلف رحمه الله دیرکه مسلمیندن ایادی اهل
حربده اسیر اولان کسنه حقنده نظر اولنور اکر اول اهل حرب اون بش کون بر محلده اقامته عازم اولورلر ایسه
اسیر من بعد هر نه قدر آنلر ایله اقامته راضی اولمیوب فرصت بولدیغی ساعتده فراره جازم دخی اولورسه ینه اتمام صلوة
اوزرینه لازم اولور زیرا انلرنده مغلوب ومقهور اولمغله سفر واقامت خصوصنده انجق آنلرک نیتلری معتبر اولوب
دار اسلامده بر رجلک عبد وزوجه سی منزله سنده اولورزیرا انلر حقنده سفر واقامتده نیت مولی ونیت زوج معتبر
اولوب کندو نیتلری مطمح نظر اولماز حتی خلیفه بر شخصی بر بلده دن بلدهٔ اخرایه احضار ایچون عمال
وخدامندن برینی بعث وتسییار ایلسه خادم مزبور شخص مذکوری تنفیذ اراده سنه تمکین اتمکله سفر واقامتده

مطلب جواز العزل وعدمه

وکتب تفاسیرده مسطوردرکه یهود قبل مرأه یه جانب دبردن اتیانی جائز کورمیوب ولدک احول اولمسنه باعثدر دیرلر ایدی قول مذکورلرین رد ایچون آیت سابقه نازله اولمشدر و عزلی مکروه کوردکلرینی رد ایچون نزولنه مصادفه اولنمدی وآیت مذکوره ده رد کراهت عزل دخی واضح دکلدر والله اعلم

مطلب اسلم فی دار الحرب فاقام

مطلب دخل دار الحرب بامان فاقام

مطلب حکم الاسیر فی السفر والاقامة

مطلب هرب الاسیر واقام فی غار ونحوه

اول شخصک نیتی معتبر اولمیوب انجق اول خادمک نیتی مطلوب ومنتظردر و بو مسئله دن ایادی اهل حربده اولان
اسیرک حال وشانی طریق اولی ایله نمایان اولور واکر اسیر مسلم اهل حربه متابعتله مسافر اولدقدنصکره ایچلرندن
فرار و بر مغاره یا خود غیری محلده برآی قدر اختفا واقامته قرار ویرسه البته قصر صلوة ایدر زیرا بو صورتده
اهل حربله محارب اولمغله دار الحرب اکا موضع اقامت اوله مز کذلک دار الحربده ایچلرندن برکسنه اسلامه کلوب
اهل حرب دخی اسلامنه واقف وقتلنه عازم اولدقلرنده اول کسنه اوچ کونلک مسافه یه علی قصد الفرار خروج
وابتدار ایلسه بعد الخروج بر موضعده برآی ودخی زیاده متستر اولسه دخی ینه مسافر اولورزیرا اهل حرب قتلیچون
آنی طالب اولدقلری حینده آنلر ایله محارب حکمنده اولور ومستأمن دخی بویله درکه اکا غدر ایدوب قتل ایچون
طالب اولسه لر اول دخی محارب اولور ومذکورینک حاللری همان دار الحربه متلصصا کیروب بر محلده برآی
اقامته نیت ایدنلرک حاللرینه مماثلدرکه جمله سی مسافر اولوب نیت اقامتلری موضع اقامتک غیرنده اولمغله لغو
وباطل اولور ینه مؤلف رحمه الله دیرکه بو مذکورینه برکسنه دار الحربدن بر بلده ده مقیم ایکن قتل ایچون طلب
ایتدکلرنده ینه اول بلده ده اختفا ایلسه اتمام صلوته اهتمام ایدرزیرا فی الاصل اول بلده ده مقیم اولمغله ایچندن
چیقمادقجه مسافر اوله مز و بر ایکی کونلک مسافه قصدیله چیقسه ینه مسافر اوله مز زیرا مقیم مسافهٔ سفردن اقله نیت
خروجله مسافر اوله میوب بعض قراده اولان عقارینه خروج ایدنلر منزله سنده اولور و طوائف مذکوره شول عسکر حکمنده
اولورلرکه کندو بلده لرندن بر کونلک مسافه ایله ارض حربه داخل اولوب وارض حربده انجق بر کوندن زیاده کیتمکه
مائل دکلر ایکن همان دوشمنه مقابل ومقاتل اوله لر و بو عسکرینه دکلو اول مسافه ده مکث طویل ایدرلرسه ده ینه صلوتی
تکمیل قیلرلرزیرا فرض مذکور اوزره بونلر دار الحربده مسافر اوله مدیلر ومجرد قتال ایله مسافر اوله مزلر کورمزمیسنکه
اهل حربدن بر بلده اهالیسی اسلامه کلوب حالا بلده لرنده مقیملر ایکن اهل حرب آنلر ایله قتال ایلسه صلوتلرین
اکمال ایدرلر کذلک اهل حرب بلده لرینه غالب اولوب اول مسلمین دخی ایچندن خارج وانجق بر کونلک مسافه یه
طالب اولسه لر ینه اتمام صلوتی التزام ایدرلر اما اوچ کونلک مسافه قصدیله چیقرلرسه مسافر وقصر صلوته
قادر اولورلر ومسافر اولدقدنصکره دار الحربدن بلده لرینک غیری بر محلده اقامت ایلسه لر ینه قصر صلوته
ملازمت ایدرلر زیرا آنلر محاربلردر ودار الحربده برکسنه حکم مسافرتده داخل واهل حربله محارب ومقاتل
اولدقجه نیت اقامتله بر محلده مقیم اوله مز واکر طائفهٔ مذکوره صکره بلده لرینه رجوع ایدوب مشرکین دخی
اول بلده یه تعرض ایلمسه لر اتمام صلوة ایدرلرزیرا بلده لری موضع اقامتلری ایکن ایچنده اسلامه کلملری ایله
دار اسلام دخی اولمشدر ومشرکین اکا تعرض ایتمدکجه حقلرنده وطن اصلیدر همان اکا واصل اولدقلرنده
اتمام صلوته حکم اقامته متواصل اولورلر اما مشرکین ابتدا اول بلده یه استیلا وایچنده اقامت بعده مسلمین
مرقومین عودت ومشرکینی اندن اجلاو بلده یی اخلایه همت ایدرلر ایسه نظر اولنور اکر آنی مجددا اتخاذ دار
واعتبار منزل قرار ایدرلرسه دار اسلام اولوب صلوتلرین اتمام ایدرلرزیرا مقدمجه غلبهٔ مشرکین ایله دار الحرب
اولوب صکره مسلمین غالب وایچنده اقامته طالب اولملریله دار الاسلام اولمشدر ودار الاسلامده مسلم ایچون صحت نیت
اقامت مسلم خاص وعامدر واکر اتخاذ دار ایتمیوب انجق آنده مقدار شهر اقامت بعده دار اسلامه هجرته عزیمت ایلسه لر
قصر صلوته ملازمت ایدرلرزیرا بو صورتده اول موضع دار الحربدندر وآنلر دخی محاربلردر بو جهتله دار الحربده
نیت اقامتله مقیم اوله مزلر کذلک مسلمیندن بر عسکر دار الحربه داخل و بر بلده یه غالب اولسه لر اکر آنی دار اتخاذ
ایدرلرسه دار اسلام اولوب صلوتی اتمام ایدرلر واکر دار اتخاذ ایتمیوب مجرد برآی یا دخی زیاده اقامت مراد ایدرلرسه
قصر صلوته اعتیاد ایدرلرزیرا اول بلده دار الحرب وآنلر دخی محاربلردر ومسائل مرقومه بی وجه مشروح اوزره
تحریریمز انجق امام ابو یوسف وامام محمد رحمة الله علیهما قوللری اوزره تصحیح وترویج اولنمشدر زیرا آنلرک
عندنده بر بلده یه مجرد اهل حرب غالب وقاهر وایچنده حکم شرک ظاهر اولمغله دار الحرب اولور اما امام ابو حنیفه
رحمه الله عندنده بو شرطلردن ماعدا بلدهٔ مذکوره سنور ارض اهل شرکه متاخم اولوب ایچنده بر مسلم یا خود
ذمی نفسی اوزره آمن وسالم قالمامق دخی معتبردر و بحث مذکور موضعنده بیان اولنور ان شاء الله تعالی ومؤلف
الکتاب علیه رحمة الملک الوهاب بوندنصکره باب من يغسل من الشهداء وباب صلوة الخوف فی الخطا
عنوانیله ایکی باب دخی تحریر ومسائللرین تقریر قیلدی لکن بزبابین مذکورینک مسائلنی املا ایلدیکمز شرح
ازیادانده استقصا ایتدیکمزه بناء بو مقامده محدداعد واحصا ایلمدک زیرا مؤلف زیادتنده اولان مسائلی بعینها
بلا زیادة ولا نقصان بوکتابنده دخی اعاده واتیان ایلمشدر والله اعلم

مطلب دخل دار الحرب متلصصا ونوی الاقامة

مطلب بما یصیر الدار دار الحرب

باب امان الحر المسلم والصبي والمرأة والعبد والذمي * يعني طوائف مذكوره دن بريسي مشركينه عهد وامان
ويرملرندن باحث اولان مسائل ومباحثدر بيلمك كركدركه بوكتابك ادق مسائل والطف وسائلي ابواب امانده موضوع
وابواب مرقومه ده دقايق علم النحو ومزاياي اصول الفقه مجموعدر ومؤلف رحمه الله تعالى علم النحوده صاحب
قدم وجمله دن مقدم اولان خاله زاده سي علي بن حمزة الكسائي رحمه الله ايله مشاوره ومذاكره دنصكره
ابواب مزبوره يي ترتيبه مبادره ايلمشدر وعلماء اعلام ديمشلردركه اصحابمزدن حفاظ روايتي امتحان مراد ايلين
كتاب الصلوتدن باب الاذان ايله ايلسون وعلم الفقهده متبحريني امتحان استين ايمان الجامع ايله ايلسون ونحو
ولغت وعلى نسخة نحو وفقهده امتحان متبحرين مراد ايلين امان السير ايله ايلسون بوندنصكره بيلمك كركدركه
رجل حر مسلمك كرك صالح وكرك فاسق مشركينه ويرديكي عهد وامان جميع اهل اسلام اوزره جائز وتنفيذنه
لايقدر لقوله عليه السلام المسلمون يتكافؤ دماؤهم وهم يد على من سواهم يسعى بذمتهم ادناهم يعني مسلمينك
دملري قصاص وديتده متساوي اولور وجمله مسلمين اغيار واعداري اوزره يد واحده مثللودر يعني بربرينه معين
اولملري واجبدر وذمتلرينه ادنالري دخي ساعي ونافذ المساعيدر وبوحديثده ذمت ايله مراد عهد موقت ياخود
مؤبددر وامان وعقد ذمت دخي اولدر وبنه حديثده لفظ ادنى اكر ولا ادنى من ذلك ولا اكثر نظم شريفنده
واقع اولديغي كبي مقابل الاكثر اولان اقل معناسنه اخذ اولنورسه حديث سابق صحت امان شخص واحد اوزره
دليل فايقدر واكر فكان قاب قوسين او ادنى قول شريفنده اولديغي كبي بمعنى القرب اولان دنودن مشتق ايسه
حديث جليل سرحدلرده ساكن ودشمنه قريب اولان مسلمك صحت امانه دليلدر واكر دناءتدن مشتق ايسه
وصف دناءت مسلميندن انجق فاسقه نسبت اولنمق لايق اولمغله صحت امان فاسق اوزره دليل موافقدر حاصل كلام
امانده معناي نصرت نماياندر زيرا انا فتحنا لك فتحا مبينا نظم كاملي صلح حديبيه ده نازل اولوب الله تعالى اول
صلحه فتح مبين ونصر عزيز ايله تسميه بيورمشدر وهر بر مسلم نصرت دينله قيام اهلي اولوب اولبابده مقام جماعت
مسلمينه قائمدر كورمزميسنكه شر مشركيني دفع ايده جك مرتبه ده مسلم واحددن قتال ايله نصرت تحقق ايتسه
مقام جماعت مسلمينه قائم وجمله دن سقوط فرضي مستلزم اولور كذلك اذن عقد صلح وامانله نصرت اسلاميان
حاصل اولسه مجموع جماعات مسلميندن واصل اولمش كبي اولور بوجهتدن امرأة حرة مسلمه نك دخي عقد اماني
صحيح اولور زيرا امرأه دخي اهل نصرتدندر اكرچه مباشرت قتال ايله نصرته بنية صالحه سي يوقدر لكن عقد
امان نصرت بالقول اولمغله اكا صلاحيت بنيه سي دركاردر كورمزميسنكه مال نسا مال رجال كبي صرف جهاده
صالح اولمغله نسا دخي جهاد بالمال ايله تنظيم مصالح ايدرلر وبوندن ماعدا صحت امان نسوانه دليل منقول شول
روايت قيلنان حديث مقبولدركه زينب بنت رسول الله صلى الله عليه وسلم ورضي الله عنها زوجي
ابو العاص بن الربيعي اسلامندن اقدم جار قيلوب امان ويردكده رسول الله صلى الله عليه وسلم دخي اجاره سني
اجازتله ابقا واماني تنفيذ وامضا بيورديلر وام هانئ بنت ابي طالب رضي الله عنهادن مرويدر ديديكه يوم فتح مكه ده
مشركيندن وزوجم طرفندن بنم اقربامدن ايكي كمسنه يي جار قيلوب عقد امانله منزلمده اسكان ايلدم ناكاه
قرنداشم علي بن ابي طالب رضي الله عنه دخول وقدوم وشخصين مزبوريني قتل ايچون اوزرلرينه بردن هجوم
ايدوب بكا دخي مشركيني جارمي قيلرسين ديو عتابه شتاب ايلدي بن دخي والله قتله بندن ابتدا ايتمدكجه سن آنلري
قتل ايده مزسين ديديم صكره بن چيقوب قپويي اول كلمزدن اقدم اغلاق ايديكز ديوب رسول الله صلى الله عليه
وسلم اسفل ثنيه ده ايديلر وفي نسخة اسفل بنيه يعني اسفل كعبه ده ايديلر اولصوبه كتدم ورسول الله صلى الله
عليه وسلم حضرتلريني آنده بوله مدم وحضرت فاطمه رضي الله عنهايي بولدم واكا ديديمكه بن قرنداشم
علي دن نه لر چكديم مشركيندن زوجم واسطه سيله اقربامدن اولان ايكي كمسنه يي جار قيلوب امان ويرمش ايديم
شمدي آنلري قتله هجوم ايلدي وحضرت فاطمه رضي الله عنها بكا زوجندن زياده شدت ومشركينه نيچون
عهد وامان ويررسين ديو عتابه مبادرت قيلدي تا كه رسول الله صلى الله عليه وسلم طلوع ايلديلر كه هنوز
اوزرلرنده لوازم اسفاردن اولان آثار غبار وار ايدي همان مرحبا بام هانئ فاختة ديو ترحيبله بني تطييب
ايلديلر ديديمكه يا رسول الله قرنداشم علي دن نه لر چكديم الندن خلاص بولميه يازديم مشركيندن زوجم
وساطتيله ايكي قريبي جار قيلمش ايديم شمدي قتل ايچون اوزرلرينه هجوم ايلدي اول ساعت بيورديلر كه
ما كان له ذلك فقد اجرنا من اجرت وآمنا من آمنت يعني علي ايچون آنلري قتله مساغ اولمدي سنك جار
قيلديغك كمسنه لري بزده جار قيلدق وامان ويرديكك كمسنه لره بز دخي امان ويرديك بعده حضرت

فاطمه

مطلب امان المرأة

مطلب ادق مسائل الكتاب في ابواب الامان

فاطمه رضي الله عنهايه امر ايلديلر اول دخي اغتساللري ايچون صو قودي بعده اغتسال ايلديلر صكره ثوب واحد
ايچنده مخالفابين طرفيه سكز ركعت نماز قيلديلر وصلوة مزبوره يوم فتح مكه ده وقت ضحاده ايدي ايشته
رسول الله صلى الله عليه وسلم امان ام هانئ تصحيح وآنك امانندن صكره حضرت علي رضي الله عنه ايچون
اول مشركلره مساغ تعرض يوقدر ديو بيان وتصريح بيورديلر واهل حديث سكز ركعت نماز قيلدقلرينك
سر وحكمتني بووجه اوزره تحديث ايلديلر كه ايكي ركعتي فتح مكه اوزره صلوة شكر ايدي وايكي ركعتي
دخي عمارة بن دويبه رضي الله عنه روايتي اوزره آنلر ايله صلوة ضحايه افتتاح ايچون ايدي ودورت ركعتي دخي
ابن مسعود رضي الله عنه روايتي اوزره وقت ضحاده مواظبت قيلدقلري صلوة ايدي ومخالفابين طرفيه
قولينك معناسي متوشحا به من طرفيه وتوشح ثوب واحدك طرف يساريني منكب ايمن وطرف يميني
منكب ايسري اوزره تلبس ايتمكدر وحديث مذكورده توشح ثوب واحد اوزره جواز صلوتي بيان واردر وعمر بن
الخطاب رضي الله عنه دن مرويدر ديديكه ان كانت المرأة لتأجر على المسلمين فيجوز ذلك يعني على التحقيق
مرأه دخي مشركيندن احسانلرين كوردكلري كمسنه لره مجازات واعطاء امان ايدوب امانلرين مسلمين اوزره
الزام ايدرلر واعطاء اماني دخي جائز ونافذ اولور اولدي وفي رواية لتأخذ يعني صلح وامانله اخذ عهد ايدر
اولدي وحضرت عائشه رضي الله عنها دخي روايت ثانيه كبي ان كانت المرأة لتأخذ على المسلمين ديدي
اما اعطاء امان ايدن عبد مسلم ايسه نفوذ واعتباره غير شاياندر مكر اهل قتال اوله وقول مذكور قول
ابي حنيفه واحدى الروايتين عن ابي يوسف رحمة الله عليهمادر اما روايت اخراده امام ثاني امام محمد رحمه الله
ايله متفق وقتال ايتسون ايتمسون صحت امان عبد مسلم اوزره متوافقلردر زيرا مسلم اولمغله تملك وقدرتي مقداري
نصرت دينه اهليتي دركاردر وامان دخي نصرت بالقول اولمغله عبدك مقدور ومملوكيدر اما مباشرت قتال
بويله دكلدر كه مباشرت مولا سنك ملكي اولوب عبدك ملكي اولميان نفس ومنافعي ايله دينه نصرتدر وهم
عبد مزبور اعطاء امانله كفارك نفوس واموالرينه حرمت تعرضي اولا نفسنه التزام صكره بطريق السرايه
غيره الزام ايدر وبو مقوله امورده عبد وحر متساوي الاقدامدر وبو بابده اصل ومأخذ رؤيت هلال رمضان
اوزره شهادتدر كه شاهد حرمت افطارده نفسني تقديم بعده غير اوزره دخي تحريم ايدر لكن امام ابو حنيفه
رحمه الله ديركه امانده معناي نصرت مستور اولمغله انجق مالك قتال اولانلردن متبين اولور وخدمت مولى ايله
مشغول اولان عبد مالك قتال اولمامغله خيريت اماني بديدار اولماز اما اذن مولى ايله مقاتل ايسه مباشرت
قتاله قادر اولمغله خيريت اماني ظاهر اولوب تصرفي مسلمينه نظر وجهي اوزره واقع اولور وامانله قتال كفاردن
ملتزم كف اولمسي انجق متمكن قتال اولديغنده حاصل اولور اما متمكن قتال دكل ايسه ملتزم كف اولميوب
ابتداء ملزم غير اولور وعبد ايچون بويله ولايت يوقدر وامه دخي حكم مذكورده عبد كبيدر لكن امام محمد
رحمه الله عبد الله بن عمر رضي الله عنهمادن نقل اولنان امان المرأة والعبد والصبي جائز مقال وسعتنا ايله
مدعاسنه استدلال ايلدي اما بوقول محمل عندابي حنيفه عبد مقاتل ايله مأولدر وينه امام محمد رحمه الله
قول مشروح المنوالنه حديث فضل رقاشي ايله دخي استدلال ايلدي فضل رقاشي رحمه الله تعالى ديديكه
بر اهل حصني محاصره ايتمش ايديك بر عبدهمان بر سهمه امان وعهدي تحرير وصوب دشمنه رمي وتسيير ايلدي
بز دخي بو ماده يي عمر بن الخطاب رضي الله عنه جنابلرينه كتب وانها ايلديك جوابده انه رجل من المسلمين وان
امانه جائز ديو يازوب تنفيذ وامضا ايلدي ايشته جناب فاروق صحت امان عبدي انجق مسلم اولمسيله تعليل ايدوب
مقاتل اولمسنه اعتماد وتعويل ايلمدي لكن ينه امام ابو حنيفه رحمه الله تعالى ديركه رمي سهام اعمال مقاتليندن
اولمغله عبد معهود البته مقاتل ايدي وعندمزده صحت امان مقاتل دخي اسلامله مشروط اولمغله كلام فاروقده
اسلامنه منوط قيلندي ومغازيده تسطير اولنمشدر كه عبد مرقوم سهمي اوزره فارسيه ايله مترسيت لفظني
تحرير ايلدي خوف ايتمكز ديمكدر اما امان ذمي امر مسلمين ايله معيتلرنده مقاتل اولورسه دخي ينه باطلدر زيرا
اعتقادده مشركينه موافق اولمغله البته آنلره مائل ومشفقدر بوجهتله ظاهر حالي امانله مسلمينه قصد نظر
ومحبت ايتمديكنه دليل باهردر وهم ذمي اهل نصرت دين دكلدر وادى الحاجة قتالده آنلر ايله استعانت همان
كلاب ايله استعانت كبيدر ياخود آنلر ايله استعانت اعتقادده موافقلري ايله برابر مشركينه قتالمزده
قهر وتذليللرين حد مبالغه يه ايصال ايچوندر ومعناي قهر وتذليل تصحيح امانلرنده بولنميوب انجق ابطالنده
تحصيل اولنور ومسلميندن بر غلام مراهقك ياخود كافريندن ايكن مسلم اولوب اسلامي وصف وتعقل ايلين

مطلب صلوة الضحى

مطلب امان الامة والصبي

مطلب امان الذمي لايصح

مطلب الاستعانة بالذمي في القتال

غلام مراهقك امانی عندابی حنیفه رحمه الله مسلمین اوزره جائزوناذذاولماز اما قول محمد رحمه الله اوزره
جائزدر زیراعاقل ورشید اولد قده ایمان واسلامی صحیح اولور وایمان واسلامی صحیح اولان کمسنه نك بعدالایمان
امانی دخی صحیح اولورز یراامان انجق دینه قول ایله نصرتدر وغلام مذکورك اصل دخول دینده قولی معتبراولنجه
البته نصرت دینده دخی معتبراولور لکن امام ابو حنیفه رحمه الله تعالی دیرکه امانده معنای خیریت ونظر
مستوردرکه آنی انجق معتدل الحال اولان کمسنه فهم ایدر وقبل البلوغ دخی اعتدال حال حاصل اولماز وهم غلام
مذکورقتاله بنفسه مالك دکلدر وخیریت انجق قتاله مالك ومباشراولانلرك امانندہ ظاهراولور ومأذون
بالقتال اولان صبینك صحت امانندہ قول ابی حنیفه رحمه الله نه وجه اوزره اولدیغی ذکر وبیان اولنمادی لکن
ابو بکر الرازی رحمه الله مباشرت قتاله متمکن اولمغله عبد مقاتل منزله سنده امانی صحیح اولور دیرایدی وسائر
مشایخمز معتدل الحال اولمدیغندن امانندہ مسلمین ایچون معنای نظر برکمال اولمامغله امانی صحیح اولماز دیرلرایدی
باب الامان ثم یصاب المشرکون بعدامانهم * یعنی مشرکین بعدالامان سبی وقتل ایله مهان اولسه لر حکم ضمانه
متعلق مقام بیاندر مسلمیندن برکمسنه مشرکیندن برقومه امان ویردکدنصکره ینه مسلمیندن قوم آخر بن
اوزرلرینه هجوم ایله قتل رجال واخذ نسا واموال ایدوب بعدالاقتسام اول نسادن اولادلری اولوب صکره
سبقت امانه واقف اولسه لر اولا قاتلین اوزره دیت مقتولین واجب اولور زیرا امان شخص واحد جماعت
مسلمین اوزره نافذ اولمغله مشرکینك نفوس واموالرنده عصمت وتقوم ظاهر اولور ومقاتلیندن واقع اولان
قتل دخی امانی بلمدکلرندن صفت خطایه مقرون اولور واکرامان سابق بیله رك هجوم ایلدیلر دیو فرض اولنورسه
اکرچه صفت عمده مقارندر لکن شبهۂ مبیحه که محاربه نك قیامنه مقرون اولوب بو مثللو قتل ایله دیت
واجب اولور لقوله تعالى وان كان من قوم بينكم وبينهم ميثاق فدية مسلمة الى اهله یعنی اکر مقتول سزکله
آنلرك بینلرنده عهد ومیثاق اولان قومدن ایسه قاتل اوزره واجب اولان ورثۂ مقتوله تسلیم اولنه جق دیتدر
وبوندنصکره صورت مفروضه ده النان نسا واموالری دخی عصمت محل ایله اخذ واسترقاق باطل اولد یغیچون
کیرو ویریلور وشبهۂ ملك ایله وطیٔ ایدوب صکره ملکلرینك غیرنده وطئه مباشرتلری ظاهر اولمغله اکرچه
حد زنا لازم اولماز لکن مهور نسایی غارم اولورلر وحاصل اولان اولادلری ینه باباریننك اولاد احراری اولورلر
زیرا نساء حرائردن تولد ایتملریله بلا قیمه احرار الاصل اولورلر وبابارینه اتباعله مسلمین اولورلر زیرا ولد
من جهة الدين خيرالابوين نه تابع اولور ومؤلف رحمه الله بوبابده حدیث مهلب بن ابی صفره یی ذکر ایلدی
مهلب دیدیکه عهد خلافت عمریه ده بلاد اهوازدن بربلده یی محاصره وفتح ایلدك مکرآنلر حضرت عمر
رضی الله عنه دن اخذ صلح ایتمشلر ایمش وبزدخی براز نسالرین سبی ومجامعت ایلدیك بو خبر حضرت عمر
رضی الله عنهه بالغ اولوب بزه اولادلریکزی اخذ ونسالرینی کیرو ردایدیکز دیو نامه یازدی وعطا رحمه الله دن
مرویدر دیدیکه بلاد فارسده مدینۂ تستر صلحا فتح اولنمش ایدی صکره اهلی ینه کافر اولملریله مهاجرون
وفی نسخة مجاهدون غزا وآنلری اسیر ونسالرینی اخذ ایلدیلر حتی ولدلری دخی ظاهر اولدی درعقب حضرت
عمر رضی الله عنه اول نسانی حریتلری اوزره ردایله امر ایدوب سیدلری ایله بینلرین تفریق ایلدی لکن
بونك تأویلی اولدرکه اهل تستر کافر اولدقلرنده داره غالب اوله میوب آنده حکم شرك جاری اولمامغله دارلری
دارالحرب اولمامشدر بوجهتله حضرت عمر رضی الله عنه سبی واسترقاقلرین تجویز ایتمدی وابوالرقاد شویس
رحمه الله دن مرویدر دیدیکه والله خوف ایده رمکه صلحیدن میسان نام موضعده وافر رجال ونسا بولنه
بونه دیمکدر یاشویس دیو سؤال ایتدکلرنده دیدیکه محل مزبوردن برجاریه کتوروب برزمان وطیٔ ایتمش ایدم
صکره حضرت عمر رضی الله عنه دن نامه کلمکله ناس اسیرلرین رد ایتدکده بندخی اول جاریه یی ردایلدم یعنی
حین ردمده بندن حامل ایسه شمدی یه دکین حاصل اولان ولد دخی تولد وتناسل ایتمش اوله وخوف مذکورینه
باعث اولدرکه اول جاریه یی یانمده اوچ حیض کورمزدن اول ردایلمك جائزدکل ایکن قبل الحیض رد ایتمش ایدی
زیرا اول جاریه حره اولوب شبهه ایله آنی وطیٔ ایتمش اولمغله اوچ حیض ایله انقضاء عدت واجب ووطیٔ ایدن
دخی حامل یاغیر حامل اولدیغنی بیلنجیه دکین ردی غیرجائزایدی وامام ابو جعفر محمد بن علی رضی الله تعالى
عنهم اجمعین حضرتلرندن منقولدر دیدیکه خالد بن ولید رضی الله عنهك بنی جذیمه یه معاملۂ قتل واسیری
رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه بالغ اولدقده اوچ کره اللهم انى ابرأ اليك مما صنع خالد یعنی یارب
خالدك بوصنعندن سکا تبری واستعاذه ایده رم دیدکاری حالده تا بیاض ابطینلری مرئی اوله جق مرتبه لرده

مطلب امان الصبی من المسلمین اوالکافرین

مطلب اسلام الصبی

مطلب الوطیٔ بشبهة الملك

یدین انور ینلرین سوی آسمانه رفع ایلدیلر بعده حضرت علی رضی الله عنهی دعوت ایدوب خذ هذا المال
فاذهب به الى بنى جذيمة واجعل امرالجاهلية تحت قدميك دیدیلر یعنی یاعلی شومالی آل وبنی جذیمه یه کوتور
وامر جاهلیتی تحت قدمیکده قیل یعنی بنی جذیمه ایله اهل مکه میانلرنده سبقت ایدن خماشات وجراحات
وذحول وعداوات مقوله لرینی ابطال قیلکه بعد الیوم آنکله اشتغال ایتمسونلر ثم قال علیه السلام فدی لهم
مااصاب خالد وفی نسخة مصححة فودلهم یعنی خالدك ویردیکی ضررك دیتنی آنلره اداقیل مترجم فقیر دیرکه
ودی یدی دیة صیغه لرندن مأخوذ اولان لفظ امرق لفظی کبی حرف واحد اوزره د لفظیدر حالت وقفده زیادۂ
ها ایله ده دیمك وجزم ناقصده حذف حرکه ایله اکتفا لغتی اوزره دی دیمك دخی جائزدر بنابرین نسخۂ اولایی
تصحیح ایتمك ممکن اما نسخۂ ثانیه خطا ایدوکی متبیندر بوجهتدن صاحب المغرب فعلى هذا قوله عليه السلام لعلى
اخرج الى هؤلاء فودماءهم صوابه فدیرویه فی مختصرالکرخی حکیم بن حکیم بن عباد بن حنیف عن ابى جعفر محمد بن
على فى فتح مكة دیمکله تصحیح صحیح وتصریح حق صریح ایلمشدر فخرج اليهم على بذلك المال یعنی بعده حضرت
علی رضی الله عنه اول مال ایله بنی جذیمه یه توجه واقبال ایدوب فودى لهم كل مااصاب خالدمنهم حتى انه ادى لهم
ميلغة الكلب یعنی حضرت علی رضی الله عنه خالدك اخذ واضاعت ایتدیکی مجموع نفوس واموالك دیتلرینی
حتی میلغه لرینك کہ کلبلرینك صوایچه جك سفال کهنه مثللو قابلرینك دیتلرینی دخی آنلره ادا ایلدی آخرکار قطعا
مطالبه لری قالمیوب حضرت علی رضی الله عنه ده برمقدار بقیۂ مال برقرار اولمغله هذه البقية من المال لكم عن رسول الله
صلى الله عليه وسلم مما اصاب خالد مما لانعلم ولاتعلمونه یعنی طرف رسول الله صلی الله علیه وسلمدن شو بقیۂ مال
نه بیلیوب وسز بیلمدکاریکزدن خالدك اضاعت ایلدیکی نسنه لردن بدل سزك اولسون دیوب اول بقیه یی
دخی آنلره ویردی بعده رسول الله صلی الله علیه وسلم طرفلرینه عودت واخبار کیفیت مصلحت ایلدی
وبوحدیث جلیلده مسلمین امان یاخود موادعه ده بولنان مشرکیندن اموال ونفوس مقوله سی هرنه یه اصابت
واضاعت ایدرلر ایسه اصحابنه مجدد اداسی لازم اید وکنه دلیل واردر وخالد رضی الله عنه بنی جذیمه یه اصابتی انلر
مشرکلر ایکن اظهار اذان وترك قتال ایتملری مجرد ایادی مسلمیندن تخلیص کریبان ایچوندر ظنی ایله حکم خطاده
ایدی ورسول الله صلی الله علیه وسلم خالدك مدار قوت ونصرتی اولملریله عاقله سی ایدیلر بوسببله رسول الله
صلی الله علیه وسلم اول مالی بنفسه ادا بیوردیلر یاخود عند نفسلرندن مجرد على وجه التبرع ادا ایلدیلر واظهر اولان
احتمال ثانیدر زیرا عاقله انجق دمایی تحمل ایدوب اموالی ایتمز ایکن وقعۂ مرقومه ده دما واموالی تحمل برله بدل مال
بیوردیلر والفظ دیت انجق بدل نفسده حقیقت ایکن حدیث مذکورده کاه بدل نفس ومالك مجموعنه وکاه یالکز
بدل ماله اطلاق اولندیغی اطلاق وتقیید یاخود بدل نفسه اتباع ومشاکله علاقه لریله تجوزه مبنیدر وینه حدیث
منقولده حقوق مجهوله دن مال معلوم اوزره جواز صلحه دلیل مقبول واردر زیرا حضرت علی رضی الله عنه
هذا لكم مما لانعلمه ولاتعلمونه دیو بقیۂ مالی آنلره احسان ورسول الله صلی الله علیه وسلم دخی فعل مذکورینی
استحسان ایلدیلر مؤلف رحمه الله دیرکه مسلمیندن برعسکر برقلعه یاخود بلده یی محاصره ایتدکلرنده بعض
سکان اسلامه کلسه لر اول بعض نفس ومال واولاد صغاری اوزره واصل امن وامان اولور لقوله عليه السلام
فاذا قالوها عصموا منى دماءهم واموالهم الا بحقها یعنی مشرکین همان کلمۂ شهادتله تکلم ایتدکلرنده بندن دما
واموالرینی حفظ ایدرلر مکرحق شرعی ایله تعرض اولنه وقال تعالى فان تابوا واقاموا الصلوة وآتوا الزكوة فخلوا
سبيلهم یعنی اکرمشرکین ایمانه کلوب شرکلرندن توبه واقامت صلوة واعطاء زکوتله توبه لرین تصدیق
ایدرلرسه سبیللرین تخلیه ایدوب آنلره قطعا تعرض ایلمکز اما زوجه واولاد کباری برابر اسلامه کلمزلر ایسه فیٔ
مسلمین اولورلر زیرا اولاد صغاری اکا تبعا مسلم اولوب اولاد کباری وزوجه سی آنك اسلامی ایله مسلم عد اولنمملریله
سائر اهل حرب منزله سنده اولورلر ومدعای مرقوم اوزره حدیث زهری ایله استدلال اولندیکه بنی قریظه دن
ثعلبة بن سعنه واسید بن سعنه بوایکی برادرلر ایله اسد بن عبید بنی قریظه یه جیش رسول الله صلی الله علیه
وسلم ایله محصور اولدقلرنده دیدیلرکه یابنی قریظه اسلامه کلیکزکه دما واموالیکز اوزره امین اوله سز والله بو محمد ابن
الهیبانك سزه خبرویردیکی ذاتدر بنی قریظه بو اول دکلدر دیدیلر وقصۂ ابن الهیبان مغازیده ذکر وبیان
اولنمشدرکه ابن الهیبان احبار شامدن برحبر نام ایدی که بعثت نبویه دن اقدم یهود یثربه قدوم وایچلرنده آرام
ایتمشیدی محتضر موت اولدقده یهودی باشنه جمع ایدوب دیدیکه اتدرون لم تركت ارض الخمر والخمير وفی نسخة
ارض الخمر والخير ونزلت بارض الجدب والشدة یعنی بیلورمیسزکه بن نیچون ارض شام کبی جای شراب وطعامی

مطلب بعض تصرفات المترجم فی الحدیث

وبعض نسخ صحیحه ده لفظ فودی محلنده حذف فا ایله ودی الاستئناف کلمۂ وبعض نسخ صحیحه ده تعلیل بطریق خروج ایچون ایدی واقع اولمشدرکه معنالری ترجمه مذکوره دن ظاهر وساطعدر

مطلب جواز الصلح عن المجهول بمال معلوم

مطلب اذا اسلم المحصور امن علی نفسه وماله واولاده الصغار

یاخود خمر فتحتین ایله ایسه جای اشجار بلند وخمیر نعمت دلپسند ی ونسخهٔ ثانیه یه کوره جای خمر وخیرات ومنافع
ومبراتی تارك وارض حجاز کبی بلاد قحط وشدته نازل وبارك اولدم بنی قریظه یله مزدیدیلر بعده ابن الهیبان
دیدیکه انجق بر پیغمبر ذیشانه وصلت ایچوندر که زمان تشریفلری قریب وبو محل دار الهجرتیدر وبن دخی
آنلره ایرشمك امیدایدر ایدیم لکن شمدی نومید اولدم سزدن هرکیم ایریشورسه بندن ابلاغ سلام وآنی تصدیقه
اهتمام قیلسون زیرا اول خاتم النبیین وخیر الخلایق اجمعیندر امام زهری رحمه الله دیرکه همان بنی قریظه حکم
رسول الله صلی الله علیه وسلم اوزره قلعه لردن نزول ایده جکلری صباحك کیجه سی کلدکده ذکر اولنان ثعلبه
واسیدابنی سعنه ایله اسد بن عبید رسول الله علیه السلام حضورلرینه نزول واسلامی قبول ایلدیلر دماء واموالری
اوزره امن وامانه وصول بولدیلر وبو خبر جمیل اسلامله محصور اولمیان امین اولدیغی کبی محصوردخی امین
اولدیغنه دلیلدر وعمر بن الخطاب رضی الله عنه دن منقولدر دیدیکه مسلمیندن برکسنه برمشرکه الی ایله بروکل
دیمك مثللو اشارت ودرونده کاورسك سنی قتل ایده یم دیمکه نیت یاخود بوقولی همس ایله تلفظه مباشرت ایلسه
واول مشرك دخی کلسه تأمینی واجب وقتلی غیرجائزدر وبزدخی بوقولی اخذ ایدوب دیرزکه بومقوله اشارت
امانله اشارت ایدوب مشرك دخی مراد فؤادینه عالم اولسه شرعا امن وسالم اولمسی لازمدر زیرا اشارت معهوده ایله
طرفنه دعوت قیلدی وبویله اشارتله انجق آمن دعوت اولنوب خائف دعوت اولنماز وکاورسك سنی قتل ایده یم
قولنی فهم وتحقیقه کافرایچون بنه قائلندن استکشافدن غیری طریق یوقدر واستکشاف دخی یانینه واصل
اولمدقچه غیر قابلدر بناء علی ذلك ظاهر اشارتیله ثابت اولان امانی اثبات وتحصیل وغدردن احتراز ایچون
زیاده سنی اسقاط وتعطیل ایلمك لازمدر زیرا ظاهر اشارتی امان ایکن کلورسك قتل ایده رم قولی نبذ امان
مکاننده در ومشرك نبذه عالم اولمدقجه شرعا آمن وسالمدر قال تعالی فانبذ الیهم علی سواء یعنی یامحمد
اکر برقوم معاهدینك خیانتندن خوف ایدرسك عهدلرین اوزرلرینه طرح قیل مساوات اوزره اولدیغکز حالده
یعنی سز وآنلر طرح عهدی بیلمکده مساوات اوزره اولدیغکز حالده وبلا اعلام نبذ عهدده اولان محذوری
جناب خدای علام افاده وافهام ایچون ان الله لا یحب الخائنین بیورمشدر یعنی قبل اعلام الخصم نبذ عهد ایتمك
محض خیانتدر الله تعالی خائنلری سومز ومبنای امان توسع اوزره اولوب حتی کلامدن محتمل المعنیین ایله ثابت اولدیغی
کبی اشارتدن دخی محتمل ایله ثابت اولور وبومعنایی بیان حدیث هرمزانده نمایاندرکه آنی حضرت عمر رضی الله عنه نك
حضورینه کتوردکلرنده حضرت عمر اکا تکلم یعنی سویله دیدی هرمزان دخی اتکلم کلام حی ام کلام میت یعنی
کلام حی ایله می سویلیه یم یوقسه کلام میت ایله می دیدی حضرت عمر کلام حی یعنی کلام حی ایله سویله دیدی
هرمزان دیدیکه یاعمر فی الاصل کرك سز وکرك بز جاهلیه ده ایدیك نه سزك ونه بزم ایچون بردین معتبر یوغیدی
وبزم یدیمزده ملك ومال اولمغله بزسزلریکه معاشر عربی منزلهٔ کلابده عد ایدر ایدیك بنا برین الله تعالی سزی
دین ایله عزیز ورسولی سزده بعث ایلمدکده بزسزه اطاعت ایده مدیك حضرت عمر رضی الله عنه الیمزده اسیر
ایکن بزه بویله می دیرسین قتل ایدیکز شونی دیدی هرمزان دخی پیغمبریکز سزه تعلیم ایتدیکنده اسیره امان
ویروب صکره قتل ایتمك وارمیدر دیدی حضرت عمر بن سکا نه زمانده امان ویردم دیدی هرمزان یاعمر تکلم
کلام حی دیدیك ونفسی اوزره خائف اولان حی اوله مزدیدی حضرت عمر رضی الله عنه قاتله الله اخذ الامان
ولم افطن به یعنی آنی الله تعالی قتل ایلسون بندن امانی آلمش وبن فهم ایتممشم دیدی ایشته بو کلام توسع باب
امانه دلیل تامدر ینه مؤلف رحمه الله دیرکه امام المسلمین قچان برقومه اعطاء اماندن صکره نبذ عهد ایتمکی
استحسان قیلسه جائز اولور لقوله تعالی فانبذ الیهم علی سواء وهم اعطاء امان مجرد قوت نفسلرین تکمیل
ومحافظه ایچون مسلمینه نظر وشفقت ملاحظه سیله اولوب نظر مذکوردخی بعض اوقاته مقصور اولمغله همان
وقت مزبور منقضی اولدقده نظر وخیریت نبذ عهدده ایدوکی متعین اولور که ظهور شوکتلرندن صکره قتال کفاره
متمکن اوله لر ونبذ لغتده بمعنی الطرح در قال تعالی فنبذوه وراء ظهورهم وطرح امان انجق مشرکینه اعلام
وافاده وقبل الامان بولندقلری هیئت اصلیه لرینه اعاده ایله ظاهر ونمایان اولور حتی قبل الامان بولندقلری
قلعه لردن خارج ومتجاوز اولمدیلرسه بعد الاعلام نبذ عهد ایله مقاتله لری جائزدر زیرا کما کان منعهٔ سابقه لرنده
برقرارلردر اما قلعه لردن نزول وعساکر مسلمینه دخول ایتمشلر ایسه تاما من سابقلرینه عودتلرینه دکین
تأمینلری واجبدر زیرا نزوللری امان سببیله اولمشدر اکر منعهٔ اصلیه لرینه عودتلرندن اقدم نبذ عهد ایدیمز رفع
امانلرنده مؤثر قیلنسه خیانت مسلمین ظاهر اولمش اولور والله لا یحب الخائنین ومعنای سابق اوزره

وان احد من المشرکین استجارك فاجره حتی یسمع کلام الله ثم ابلغه مأمنه نظم شریفی دلیل ناطقدر یعنی یامحمد
اکر مشرکیندن برکسنه سندن جوار وامانه طلبکار اولورسه سن آنی کلام حقی استماع وحقیت دینه اطلاع
ایدنجیه دکین جار وامین قیل صکره اسلامه کلمزسه دخی ینه محل امنه آنی ایصال قیل وحکم مشروح المأله
حدیث معاویه رضی الله عنه ایله دخی استدلال قیلندیکه معاویه رضی الله عنه ایله کفار روم میانلرنده عهد وامان
وار ایدی ومعاویه بلاد کفاره طوغرو کیدر ایدی کویا وفاء عهده دکین هجوم ایتمیوب صکره بردن حمله واقدام ایله
مشرکین اوزره قدوم ایده یم دیر ایدی یعنی عهدلری مدت معلومه ایله مقید اولمغله اواخر مدتده مکان قریبده حاضر
وهمان تمام مدتده اوزرلرینه مهاجم ومحاصر اوله یم دیر ایدی راوی دیرکه ناکاه برشیخ کبیر الله اکبر الله اکبر وفاء
لاغدر وفاء لاغدر دیه رك حرکت مرقومه دن منع وتکبیر ایله تکبیره باشلدی واول شیخ عمرو بن عنبسة السلمی
رضی الله عنه ایدی وبو کلامنده بیان واعلام ایلدیکه صنعت معهوده ده معنای غدر موجوددر زیرا کفار
قصد هجوم ایله یاقلشدیغکی بیلیوب محافظهٔ عهد وامانیچون کلور صانورلر معاویه رضی الله عنه دیدیکه وفاء
لاغدر دیدیکك نه در وبنم حرکتمده نه کونه غدر واردر عمرو حضرتلری دیدیکه رسول الله صلی الله علیه وسلمی
ایشتدم بیورر یلرکه ایما رجل کان بینه وبین قوم عهد فلا یحلن عقدة ولا یشدها حتی یمضی امدها اوینبذ الیهم
علی سواء یعنی قنقی رجل که کندو ایله برقومك بینلرنده معاهده اوله اول کسنه برعقده یی مجددا حل وعقد
ایلمسون یعنی خلاف معاهده برنسنه احداث ایلمسون تا مدت معاهده کچوب یاخود مساوات اوزره بیله رك نبذ
عهد ایلمدکجه بو حدیث جلیلده صورة ومعنی مشابه غدر اولان امورد ن وجوب تحرزه دلیل واردر والله اعلم

* باب مالا یکون امانا *

یعنی ظاهر لفظی اعطاء امان اولوب حقیقتده امان اولمیان اقوال وافعالی بیاندر برمسلم دار الحربه بغیر امان کیروب
مشرکین دخی آنی اخذ ایتدکلرنده مشرکینه انا رجل منکم یعنی بن سزلردن بریکزم دیسه یاخود جئت ارید
ان اقاتل معکم المسلمین یعنی سزکله مسلمینه قتال ایتمك اراده سیله کلدیم دیسه مشرکین دخی ظاهر کلامنه اعتماد
وآنی اطلاق وآزاد ایلسه لر اول مسلم قادر اولدیغی مقدار قتل مشرکین واخذ اموال ایتسه اکا حلالدر زیرا قول
مذکوری اعطاء امانه محمول اولمیوب انجق استعمال معاریض کلام ایله مخادعهٔ مشرکینه محمولدر زیرا انا رجل
منکم قولینك معناسی آدمی من جنسکم دیمکدر وجئت لاقاتل معکم المسلمین قولینك معناسی اکر مسلمیندن
اهل بغی ایله قتاله رغبت ایدرسکز بنده سزکله برابر قتال ایچون کلدیم دیمکدر یاخود المسلمین قولنده عن لفظه سنی
اضمار ایدوب مسلمین طرفلرندن سزکله قتاله کلدیم معناسنی اعتبار ایتمشدر حتی قول مذکوردن اعطاء امان دخی
قصد ایلسه ینه معتبر اولماز زیرا کندو ایادی مشرکینده اسیر مقهور ایکن ینه آنلره امان ویرمك نیجه ممکندر
آنك احتیاجی انجق مشرکیندن طلب امان ایتمکده در ولفظ مرقومده طلب امانه دائر دخی نسنه یوقدر بعده
مؤلف رحمه الله مسئلهٔ مذکوره اوزره احادیث وآثار ایله استدلاله ابتدار ایلمشدر آنلردن بریسی اولدرکه روایت
اولنمشدرکه سفیان بن عبدالله بن نبیح الهذلینك قتال مسلمین ایچون جمع جموع ایلدیکی رسول الله صلی الله
علیه وسلم حضرتلرینك مسموعلری اولدقده عبدالله بن انیس رضی الله عنهی یالکزجه برسریه مقامنده نخله
یاخود عرقه وفی نسخهٔ عرنه نام محله بعث وتوجیه ومزبوری قتله امر وتنبیه بیوردیلر ودیدیلرکه انتسب
الی خزاعة یعنی سفیان عادت عرب اوزره نسبکدن استفسار ایدرسه کندو خزاعه دن اولمغله سندخی اول
قبیله یه نسبت اظهار ایله عبدالله یارسول الله بن آنی بیلوب تشخیص ایده مم نیجه قتل ایده یم دیدی بیوردیلرکه
انك اذا رأیته هبته یعنی علامتی اولدرکه آنی کوردکده آندن قورقارسین عبدالله دیرکه بن ایسه کسنه دن قورقاز
ایدم بنه دیرکه فاقبلت عشیشة لفظ عشیشه علی خلاف القیاس تصغیر عشیه در یعنی اخشام وقتجغزنده
ایچلرینه توجه ایلدم ووقت صلوة دخی حلول ایلدی لکن بنی بیلورلر دیو نماز قیلمقدن خوف ایدوب ماشیا ایما ایله
قیلدیم وامام ابو یوسف رحمه الله منهزم اولان ماشیا ایما وصکره اعاده ایدر قولنه بو اثر ایله استدلال ایلدی عبدالله
دیرکه کتدم تا آنك براعیه سی عورته واصل اولدم وسن کیمك راعیه سیسین دیو اکا صوردم عورت دخی سفیان
بن عبد الله نك راعیه سی یم دیدی وسفیان قنده در دیدم اشته کلیور دیدی چوق اکلنمدم همان عصاسنه طیانه رق کلدی
دیرکه فلما رأیته وجدتنی اقطر یعنی آنی کوردیکمده شدت مهابتدن کندومی تقاطر عرق یاخود تقاطر بول ایدر
بولدم وفی روایة افکل یعنی خوفدن کندومی دترر بولدم همان کلوب سلام ویردی ونسبمدن سؤال ایلدی
بن دخی خزاعه یه انتساب ایلدم وطریق آخر ایله روایت اولندیکه عبدالله سفیانه کنت اعتزی الی جهینة

مطلب اداء الصلوة وقت الخوف بالایماء

يعنى فى الاصل قبيلهٔ جهينه‌يه منتسب ايدم شمدى خزاعه‌ده دخيلم ديدى بعده سفيانه ديديمكه جئت لانصرك
وا كثرك واكون معك يعنى سكا نصرت ايدوب سوادينكى تكثير ايتمك وسنكله بيله اولمغيچون كلدم وجئت لانصرك
قولندن اصل مرامى دعوت اسلام وقتال رسول الله عليه السلام كبى منكردن سنى منعه اقدامله سكا نصرت
ايچون كلديم ديمكدر قال عليه السلام انصر اخاك ظالما اومظلوما يعنى دين قرنداشكه كرك ظالم كرك مظلوم
نصرت قيل سؤال ايلديلر كه ظالم ايكن نيجه نصرت ايده ليم بيورديلركه تكفه عن ظلمه يعنى آنى ظلمندن
منع ايدرسين واكثرك قولندن دخى مافى الضميرى اسلامه كلمزسك سنى پاره پاره ايدوب اجزاء سواد جسديكى تبكثير
ايچون كلديم ديمكدر واكون معك قولندن دخى مقصودى سنى قتل ايدنجيه‌دكين سنكله برابر جه قيام وقعود ايچون
كلديم ديمكدر مترجم فقيرديركه عبدالله بن انيس رضى الله عنه اصابه‌ده تحرير اولنديغى اوزره جهينه‌دن ايكن
امر نبوى اوزره خزاعه‌يه انتسابى مطابق واقع اولمديغى تقديراوزره نوع انساندن وطائفهٔ عرباندن اولمغله جنس
خزاعه دنم ديمكدر انا رجل منكم قولنى تأويلده مثلى سبقت ايتمكله بو محلده ترك اولندى عبدالله ديركه اول حينده
جاريه‌يه سنه سود صاغ ديو امر ايلدى جاريه صاغوب بكا ويردى بن دخى مقدار قليل مص ايلديم بعده سفيانه ويرديم
اول دخى دوه كبى يردن ايچمكه باشلدى همان انى سودك قايمغنده نهان اولدقده سيفله ضرب وقتل ايليوب
جاريه‌يه دخى اكرسويلرسك والله سنى دخى قتل ايده رم ديديم وطريق آخرده جاريه وسود ايچمك صددلرى
متروك ونقد خلاصهٔ روايت قالب ديكرده مسبوك اولوب عبدالله بن انيس حضرتلرى ديمشدركه سفيانله مواصلت
واظهار مخالصتدن صكره صحبت ايده رك برمقدار مشى وحركت ايلدم تاكه صحبتمدن تلذذ ايلدى بعده بن كويا
برديكنلوغصن اوزره باصوب اياغم انجندى مألنى اكا ايهام وكيرو قالمغه اهتمام ايليوب اول دخى الحق ياخاجهينة
ديه رك كندويه اتصالمه ابرام ايدر اولدى وندريجله بن كيرو قالوب اول دخى بنى كيرو براقمغه باشلدى همان
آرقه‌و يروب كيدر ايكن ايريشوب بوينى اوروب باشنى آلدم بعده سرعتله فرار وبرجبله صعود وآنده برمغاره‌ده
قرار ايلدم فاقبل الطلب يعنى بنى طلب ايديجيلر يوريدى وفى رواية وخرجت الخيل توزع فى كل وجه فى الطلب
يعنى آتلولر بنى طلب ايچون چيقوب هر جانبه طاغلديلر وبن دخى جبلده متمكن ايدم ناكاه بركسنه كلديكه يانده
بر طاغر جغى وارايدى وآياق قابلرينى اليه آلمش ايدى وبن دخى يالن اياق ايدم اوطوروب بول ايلدى واداوه
ونعلينى يره قودى وضربت العنكبوت على الغار يعنى عنكبوت اولديغم مغاره اوزره معجزهٔ محمديه ايله نسج
بيوت ايلدى اوقال خرجت حمامة ياخود مغاره‌دن بركوكرجين پرواز ايلدى ديدى واول كسنه بوحالتلرى
كوروب اصحابنه مغاره‌ده برفرد يوقدر خبرينى ايصال واشاعه ايتوب نعلين واداوه‌سنى ترك واهمال ايلدى بن دخى
درحال مغاره‌دن خروج ونعلينى كيوب اداوه‌يى دخى اخذ واستعمال ايده رك كيجه كيدوب كوندز اختفايه استعجال ايتمكله
مدينه‌يه واصل ورسول الله عليه السلام حضرتلرينه مسجد شريفده متواصل اولدم بنى كوردكلرنده افلح الوجه
يعنى وجهكده آثار فلاح لايح اولدى بيورديلر وطائفهٔ عرب مراديني حائز ونصرته فائز اولان كسنه‌يه تحسين
وآفرين بابنده افلح الوجه قوللريله خطاب ايدرلر بن دخى ووجهك يارسول الله يعنى بلكه آثار فلاح سزك وجه
انور بكزده لايح اولدى ديدم وكيفيت اخبار يمى افاده واخبار ايلدم همان بكا برعصا بخش واعطا ايدوب تخصر بهذه
ياابن انيس فى الجنة فان المتخصرين فى الجنة قليل بيورديلر يعنى شو مخصره‌يى آلوب ياابن انيس جنتده آنكله
تخصر واتكا قيل زيرا جنتده متخصر اولنلر قليل در معناى حديث ملوك عرب يدلرنده برعصا طوتوب قصد اشارت
ايتدكلرى نسنه‌يى آنكله تعيين وارائت ايتمك دأب وعادتلرى اولديغى كبى سن دخى جنتده ملوكانه تعزز وتعظم
وبو عصا ايله استديكك نسنه‌لرى استجلاب ايچون اشارت وتحكم قيل ديمكدر وبعض علما ديديلركه معناى حديث
اشبو عصا يوم الجزاده سنكله بينمزده برعلامت اولسون كه سنك ايچون شفاعت زيادهٔ درجات ايتمكله بوحسن
صنيعكه مجازاته عزيمت قيله‌يم زيرا بويله سنك كبى كندو ايله پيغمبرى ميانلرنده وضع علامت وحسن صنيعنه
مجازاته عزيمت قيلنان جنتده قليل الوجود در وعبدالله بن انيس رضى الله عنه اول عصايى محافظه‌ده استقصا
ايدوب حين رحلتنده دخى كفنى ايچنده درج ايتملريله اهلنه وصيت ايلدى ومؤلف عليه الرحمه‌نك نقل قصه‌دن
مرادى جئت لانصرك واكثرك قولى كبيلرمشركه امان ويرمكه محمول اولمديغنه استدلال واستشهاددر
بعده مؤلف رحمه الله حديث يزيد بن رومان رحمه الله تعالى‌يى ذكر وبيان ايلدى يزيد بن رومان ديركه كعب
بن الاشرفك مكه‌يه قادم واعلان شر ونظم اشعار پرشرره مقدم اولديغى پيغامى رسول الله صلى الله عليه وسلم
حضرتلرينه اعلام اولندى وكعب مزبور عظماء يهود يثربدن اولوب طائفهٔ مرسومه‌يه عمدهٔ اعتماد اولمغله

يريدون ان يتحاكموا الى الطاغوت آيت كريمه‌سنده طاغوت له مراد دخى اولدر واول خبيث جناب رسالته فوق
الغايه مخالفت واستعصا واظهار عداوتده مبالغه واستقصا ايدر ايدى حتى غزوهٔ بدردن صكره مكه‌يه واروب
مشركينك مقتوللرين اشعار ايله مرثيه ومدحت وحاشا رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرين هجوومذمت
واهل مكه‌يه مسلميندن انتقام اوزره تحريك غيرت ايلدى واشعار شماتت شعارندن بريسى اول قصيده سيدركه
اولى *نظم* طحنت رحا بدر لمهلك اهله * واثل بدر يستهل ويدمع * يعنى اهلاك وتمزيقده آسياب كبى اعظم
اسباب اولان غزوهٔ بدر آنده بولنان اهلينك هلاكلرى ايچون آنلرى اوكتدى وانجق بدر مثللو موضع هلاك ايچون رفع
اصوات وسكب دموعله كريه‌ناك اولمق كركدر خلاصه رسول الله صلى الله عليه وسلم بوكعب بن الاشرف كبى دون
كعب اولان شخص وضيعك بوكونه وضع فظيعنى استماع ومدينه‌يه عودت بيورد قلرنده ديديلركه من لى بابن
الاشرف فانه قد اذى يعنى بنم ايچون دفع ابن الاشرفه كيم ضامن اولور زيرا اول بكا اذا وجفا ايلدى محمد بن
مسلمة رضى الله عنه بن سنك ايچون اكا ضامنم وآنى قتل ايده رم يارسول الله ديدى ورسول الله عليه السلام اكا فافعل
يعنى اول فعلى وجوده كتور ديو اذن وامر ايلديلر بعده ابن مسلمه برقاچ كون اكل طعام ايتميه رك مكث وآرام ايلدى
وكيفيتى رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرينه بالغ اولوب انى دعوت ايدوب تركت الطعام والشراب يعنى يمكى
وايچمكى ترك ايتديك ونيچون ايتديك قوللريله تطييب وتسليت بيورديلر اول دخى ديديكه يارسول الله بن سكا برسوز در
سويلديم عجبا وفا ايده بيلورميم ايده مزميم ديدى بيورديلركه انما عليك الجهد يعنى اوزرينكه لازم اولان
انجق سعى وغيرتدر وقول مذكورك معناسى وعديمه وفادن اقدم تناول لذاتى ترك ايلدى ديمكدر وعازم خيرات
اولان مرد كريم كركدر كه عزيمتنى تناول لذاتى اوزره بو يلجه تقديم ايليه لكن رسول الله صلى الله عليه وسلم نفس
انسان خيرات حسانه وماجعلناهم جسدا لا يأكلون الطعام يعنى بز عظيم الشان انبياء عظامى اكل طعام ايتمين
اجساد واجسام قيلمديق بلكه آنلر دخى اكل طعامله تعيش ايدرلر مدلولنجه انجق تناول طعام وشرابله قوت
وقدرت اكتساب ايده جكين بيان واشارت واوزرينه لازم اولان انجق وفاء عهده مزيد جهد اولوب تكميل مصلحت
خارج عهدهٔ عبد اولديغن دخى بيانله دفع حجاب ايلديلر راوى ديركه خصوص مرقومده محمد بن مسلمه ايله عبادة بن
بشر بن وقش وابو نائله سلكان بن سلامة بن وقش وحارث بن اوس وابو عبس بن جبل رضى الله عنهم مثللو قبيله‌ٔ
اوسدن نيچه مرد شجاع اتفاق واجتماع ايلديلر وديديلركه يارسول الله بزانى قتل ايده رز لكن بزه اذن ورخصت
ويركه استديكمز سوزلرى اكا سويليه ليم زيرا بزه اويله سوزلر لازمدر يعنى استعمال معاريض كلامله جنابكدن اظهار
شكايت ايهام ايده رك اكا خدعه ايده ليم ورسول الله عليه السلام دخى فقولوا يعنى استديككزى سويله كز ديديلر
بعده ابو نائله كعبه برقومك رضاعا برادرى اولمغله ابتدا بالكز مدينه‌دن خروج وساحهٔ نحوست مساحه‌سنه ولوج ايدوب
براز محادثهٔ اخبار وايكيسى دخى شاعر اولمريله مناشدهٔ اشعار ايلديلر بعده ابو نائله ديديكه كان قدوم هذا الرجل علينا
من البلاء يعنى شو رجل كه رسول اكرم عليه السلامك مكه‌دن اوزريمزه قدومى بزه بلا نوعندن اولدى ولفظ
بلا بمعنى الشدة مستعمل اولديغى مثللو بمعنى النعمة دخى مستعملدر زيرا مأخذى ابتلا بمعنى الامتحاندر
وانسان محنتله تجربه اولنديغى كبى نعمتله دخى تجربه اولنور حتى صحابهٔ كرام بعض متنعملرك تجاوز حدود
ايتدكلرين كوروب ابتلينا بالضراء فصبرنا وابتلينا بالسراء فلم نصبر ديمشلردر يعنى اولا ضرر وفقر ايله امتحان
اولندق وصبر ايلديك صكره سرور وغنى ايله امتحان اولندق اكا صبر ايده مديك وهم وفى ذلكم بلاء من ربكم عظيم
آيت شريفه‌سى قوم فرعون ابناء ذكوريكزى ذبح وافنا واولاد اناثكزى استحيا وابقا ايتملرنده محنت عظيمه
واردر ديو تأويل اولنديغى كبى فرعون وقومندن سزى تخليص وانجاده نعمت عظيمه واردر ديمكله دخى تفسير
اولندى وابو نائله‌نك دخى بلا اولدى قولنده نيتى معناى نعمت وراحتدر بعده ينه ابو نائله ديديكه بو رجل ايچمزه
كلمكله جميع عربان بزمله محاربه‌يه قيام واتفاق اوزره قوس واحده‌دن بزه رمى سهام ايدوب ابناء سبيل منقطع
وبيع وشرا مرتفع اولدى حتى وجودلريمز مبتلاى جهد وشدت وعيالمز مشرف ضياع وخسارت اولوب
بزلر يه جك بوله مز ايكن ينه فقرا ايچون اعطاء زكوة ايله بزلرى مؤاخذه ايلدى اول وقتده كعب ياابن سلامه
على التحقيق انجام كار بوكه واره جغنى بن سكا اخبار ايلمش ايدم ديو افتخار واستبشار ايلدى بعده ابو نائله
سلكان ديديكه احبابمدن براز كسنه‌لر دخى واردر وبنم رأيم اوزره متفقلردر استرمكه سندن طعام وتمر اشترا
ايتمز ايچون آنلرى سكا كتوره‌يم وسن دخى اولبابده بزه لطف واحسان ايدرسين ونقد حاضرمز اولمامغله اعتماد
ايده جك نسنه‌لرى سكا رهن قيله‌رز سن دخى قبول ايدرسين وكعب بو كلامدن اكتساب بهجت بر له

اما ان رفاقی تقصف تمرا من عجوة یغیب فیها الضرس دیمکله اظهار ثروت ایلدی ورفاف جمع رف دروف اول
موضعدر که خنبق یعنی انبار کبی آنده جمع تمر ایدرلر وتقصف قولی تکسر معناسنه در یغیب فیها الضرس قولی جودت
تمری بیاندر وحاصل معنی بنم مخزنلرم کثرت تمردن ییقله یور واول تمر بر عجوه در که انسانك اضراسی ایچنده غایب
اولور دیمکدر ینه کعب دیدیکه والله یا ابانائله سن بنم عندمده اکرم الناسدن ایکن سنده بوخصاصه وضرورت
وشدت فقر وحاجتی کورمك استمز ایدم لکن بکا رهن اولمق اوزره نه ویره جکسز ابناء ونساکزی رهن
ایدر میسز ابونائله دیدیکه والله سن سریمزی اظهار ایله بزی مفتضح اغیار ایتك استرسین انجق سکا حلقه دن
یعنی درع وغیری اسلحه دن راضی اوله جغك نسنه لری رهن ایده رز وبونائله نك رهن سلاحی ذکر وابرازی انجق
سلاحله کلدکلرنده کعب خوف واحتراز ایتمك قصدینه مبنیدر کعب دخی از فی الحفنة اوفاء یعنی سلاحده
دخی کفایت واردر دیدی بعده ابونائله فلان وقتده کله ایم دیو مواعده ایله کعبك عندنده معاوده ایدوب مدینه ده
رفیقلرینه وصلت واخشام اولنجه کیده ایم دیو اتفاق ونیت ایلدیلر ویتسو وقتنده حضور رسول الله علیه
السلام ه کلوب اعلام ایلدیلر وآنلری بقیعه دك تشییع بعده امضوا علی برکة الله وعونه دیوب بعد الدعاء توجیه
وتودیع ایلدیلر ولیلهء مرقومه مثل النهار بر لیلهء مقمرهء مبسوطة الانوار ایدی کیده رك حصن کعبه وصول وانتها
ایلدکلرنده ابونائله یا کعب دیو آکا ندا وخبر وصوللرین انها ایلدی وابن الاشرف دیدکلری منحوس دخی قریب العهد ده
تزوجله نوعروس ایدی همان صوت ابی نائله یی کوش ایدوب فراشندن سرعتله قیامه خروش ایلدکده عورتی طرف
لحافنی طوتوب قنده کیده یورسین سن بر رجل محارب اولمغله بویله وقتده سنك کیلره حصندن نزول ایتمك مناسب اولماز
دیدی کعب دخی اول بنم قرنداشم ابونائله در او یور بولسه بنی اویاندیرماز دیوب همان لحافه صربله تخلیص دامان
لودعی الفتی لطعنة اجاب نظمی ایله روی سر انجامندن من حیث لا یشعر کشف نقاب ایده رك نزوله شتابان اولدی کلوب
تحیت وترحیبله اول جماعته اختلاط وبرساعت مصاحبتدن صکره دفع وحشتله اظهار انبساط ایلدی
بعده اکا یا ابن الاشرف نه عجب طتلوسو یلرسین برابرجه شرح العجوز نام موضع لطافت افروزه کیدوب بقیهء
شبی آنده محادثه ایله غبطه کاه روز ایلسك اولمازمی دیدیلر کعب دخی اولور دیدی واوجانبه توجهلرنده ابونائله
الینی کعبك صاچنه ادخال بعده یا ابن الاشرف نه عجب بو عطرك نه دن تابو مرتبه اطیب اولدی دیور یشخند ایله
آنی مطیب البال ایلدی وبر مقدار دخی مشی وحرکت ایلدیلرینه ابونائله شم عطر ینه عودت ایلدی وکعب دخی
بلا وسوسه اکا تسلیم نفس ایتدکده همان جوانب رأسنی محکم طوتوب رفیقلرینه اقتلوا عدو الله دیو اعلام
وهر بری ضرب سیفه اقدام ایلدیلر لکن سیوفلری بر برینی ضرب وقرع وهر برینك سیفی سیف آخری رد
ودفع ایتمکله اول کشتنی یه قطع اضرار اصابت ایلمدی محمد بن مسلمه رضی الله عنه دیرکه سیفمك ایچنده برمغول
وارایدی ومغول کسر میم وسکون غین معجمه ولام ایله شول خنجر کبی سیف دقیقدر که آنی سیف غلیظ ایچنده
نهان ایدرلر اول مغول خاطریمه کلدی همان آنی چکوب کوبکنه وضع وبن دخی اوزرینه چوکوب تاقاصغینه
وار نجه اول مغولی یرلشدیردم اول حالده عدو الله بر صیحه ایله فریاد ایلدیکه حصون یهوددن بریسی قالمیوب
جمله سنك اوزرنده نار اسنغاثه لرین ایقاد ایلدیلر وعادت یهود آنك اوزرینه استقرار ایتمشدر که اثناء لیلده عند الفزع
ایقاد نار ایدرلر ولیلهء مرقومه ده یهودبنی حارثه دن بن سنینه نام بر یهودی بنام صوت کعبی استماع ونیران موقده یی
التماع ایدوب انی لاجد ریح دم بیثرب مسفوح یعنی بن یثربده بردم مسفوح رایحه سی بوله یورم دیو تحزن واسترجاع
ایلدی ومغازیده مذکور درکه یهودی مرسوم ایله مکان وقعه میاننده مقدار فرسخ مسافه نمایان ایدی وغزاء
مشروحه ده هنگام ضرب کعبده سیف بعض مسلمین حارث بن اوس حضرتلرینه اصابتله ایاغندن مجروح ایلدی
بعده کارکعبی اتمام وسرعتله فراره اقدام ایدوب اولا بنی امیه بعده بنی قریظه بعده بغاث نام موضعلره اوغرایوب
حرة العریض نام موضعه کلدکلرنده جراحت حارثدن کثرت سیلان دم حادث اولمغله رفیقلری اکا شفقت
واعناقلری اوزره آنی کوتورمکه بذل قدرت ایده رك صوب رسالتپناهی یه عزیمت وبقیعه کلدکلرنده کلبانك
تکبیر ایله رفع اصوات تبشیر ایلدیلر ونبی علیه السلام دخی اول لیلهء مسرت انجامده صلوة لیله قیام ایتمشلر ایدی
همان تکبیرلرین ایشیدوب کعبی قتل ایتدکلرینه انتقال وآنلر دخی تکبیره اشتغال ایلدیلر بعده مجروح اولان
حارث بن اوسی حضور سعادتلرینه کتوردیلر همان یاره سی اوزره ریق ستاره بریقلری ایله نفخ ایتدکلری ساعتده
بالکلیه الم جراحتدن سلامت بولدی بعده اول عدو اللهك قصه سنی حکایت وهر کس خانه سنه دعوت ایلدیلر
صباح اولدقده رسول الله صلی الله علیه وسلم شجعان اصحابه من ظفرتم به من رجال یهود فاقتلوه امر مستطابیله

خطاب ایلدیلر یعنی رجال یهوددن هر کیمی بولور سکز قتل ایدیکز وبو امر ورخصتلری انجق طائفهء یهود
وقعهء مزبوره ده صحبت وتدبیر انتقامده مشورت ایچون جمعیتلرینه ممانعت ایچون ایدی وبو دخی حزم وسیاستدن
دأب اهل کیاستدر راوی دیر که بو جهتله یهوده خوف دوشوب عظمالرندن بریسی مکانندن خروج وشیء واحد
تکلمه قادر اوله میوب ابن الاشرفه اولان شبخون کبی شبخون اولنمقدن احتراز اوزره متستر اولدیلر وابن سنینه
دخی یهود بنی حارثه دن ایدی وحویصة بن مسعود ایله حلیف وعادت عرب اوزره تعاونله متعاهد والیف ایدی
وحویصه نك قرنداشی محیصه اسلامه کلمشیدی محیصه امر مفخر الانامله ابن سنینه اوزره اقتحام وانی قتل
واعدام ایلدی وحلیفی اولان حویصه محیصه نك اکبری اولمغله ای عدو الله سن ابن سنینه یی قتل ایتدیك والله
بطنکده اولان اکثر شحومك آنك مالندندر دیو دشنام وجرب ایله محیصه یی ضربه باشلدی زیرا ابن سنینه
ایکیسنه دخی انفاق ایدر ایدی محیصه دیدیکه والله آنی قتله بکا امر ایدن ذات والاشان سنی دخی قتله فرمان ایلسه
سنی دخی قتل ایدر ایدیم حویصه دیدیکه شمدی محمد بنی قتلله سکا امر ایلسه بنی قتل ایدرمی ایدیك محیصه بلی
ایدر ایدیم دیدی حویصه والله بردین که آنکیچون ایکی محبتلی قرنداشلر بر برینی قتل ایده لر دین عجیبدر دیوب
یوم مزبورده اول دخی اسلامی قبول ایلدی بعده محیصه معنای سابقی ایراد برله شو ابیات آتیه یی نظم وانشاد ایلدی
یلوم ابن امی لو امرت بقتله * لطبقت ذفراه بابیض قاضب * حسام کلون الملح اخلص صقله * متی ما تصوبه
فلیس بکاذب * وما سرنی انی قتلتك طائعا * ولو ان لی ما بین بصری ومارب * یعنی قرنداشم بنی تعییب ایدر
اکر آنی قتله مأمور اولیدم ذفراسنی که قولاغنك کوکنی سیف قاطعله قیار ایدم واول سیف قاطع لون ملحه بکزر
جلاء خالص ایله مصیقل بر قلجدر که آنی هر قچان یوقرودن اشاغه ایندیرسك اصلا یالان سویلمز وبن قرنداشمی
طائعا قتل ایتدیکم وقتلرده بنی اطاعت رسول اللهدن غیری بر نسنه مسرور ایتمز استرسه لر بصرای شام له مأرب
یمن ما بیننی عموما بکا ویرسونلر بوندنصکره مؤلف رحمه الله حدیث کعب بن الاشرفی طریق آخردن جابر بن عبد الله
رضی الله عنهما روایتی اوزره اعاده وبووجهله ذکر وافاده ایلدیکه ابتداء ابن الاشرفه کیدن انجق محمد بن مسلمه
رضی الله عنه ایدی واروب یا کعب قد جئتك لحاجة دیدی اول دخی مرحبا بها جئتك دیدی ابن مسلمه دخی
جئتك استسلفك تمرا یعنی سکا علی وجه القرض اوالسلم رجاء تمر ایله کلدیم دیدی اول دخی وما بغیتکم الی
من مسئلة التمر یعنی رجاء تمر جهتندن بکا نه نیاز واحتیاج جکز وار در یا آل مسلمه دیدی ونه احتیاج جکز
وار در دیدیکینك حکمتی اولدر که آل مسلمه زمان جاهلیتده کثیر التمر ایدیلر حتی بیك وسق تمر حاصلری وار ایدیکه
هر وسق آلتمش صاعدر ابن مسلمه دیدیکه ان هذا الرجل لم یدع عندنا شیئا واصحابه یعنی بو رجل که نبی علیه السلام
واصحابی بزلرده بر نسنه قومادیلر بو کلامك ظاهر معناسی واضحدر لکن مرادی امور جاهلیه دن بزه ضرر ویرن
نسنه یی یاخود کفر وشرکدن نسنه یی قومادیلر یاخود امور دین ودنیادن لازم اولان نسنه لردن بر ینی قومایوب همان
بزلری اکا ارشاد ایلدیلر دیمکدر کعب دیدیکه الحمد لله که عقلك باشکه کلمش همان مصلحتکی کور لکن رهن استرم
ابن مسلمه دخی درعمی رهن ایده یم دیدی کعب دخی امید ایدرمکه یدریکیك زغبا نام درعی اوله دیدی ابن مسلمه بلی
اودر دیدی کعب وار ایستدیکیك نسنه لری کتور ومطلوبکی آل دیدی ابن مسلمه دیدیکه آتیك فی خمر اللیل وخمر
فتحتین ایله سنی کیزلین نسنه در یعنی ظلمت لیلده کلورم زیرا سندن نسنه طلب ایلدیکمی واحتیاجمدن کلدیکمی ومحتاج
اولدیغمی ناسك کوردکلرینی استمم دیدی والحاصل راوی سیاق سابق اوزره سوق حدیث ایدوب نهایتنده دیدیکه
کعب بن الاشرف حصنندن محمد بن مسلمه یه نازل وانکله براز انس ومحادثه یه نائل اولدی بعده ابن مسلمه الینی
کعبك صاچنه ادخال ایلدی وکعب قیورجق صاچلی ایدی ودهنك نه عجب طیبدر دیدی کعب دیلرسنك
بوندن سکا ارسال ایده یم دیدی ابن مسلمه یدینی بر دخی ادخال ایلدی کعب دخی ابن مسلمه یه یا محمد سن ورفیقلرك
بو دهنی ترك ایله محروم اولدیکز دیدی وابن مسلمه بو دفعه ده برمقلرینی خلال رأسنه یرلشدیروب ضبط ایلدکده
خنجر ایله کوبکندن اوردی الی آخر الحدیث ومحل استشهاد ابن الاشرفه استسلاف تمر ایچون کلوب آنی قتل
ایلدکلری شرعا غدردن تعداد اولنمادیغیدر وبونلری ایراددن شرعا جواز امثالی مستفاد اولمشدر والله اعلم

* باب الامان علی الشرط *

قچان مسلمین بر مشرکه فلان محله دلالت ایدوب خیانت ایتمك وایدرسه قتلی حلال اولمق شرطیله امان ویروب
اول دخی شرط مذکور اوزره بلدندن یاقلعه سندن خروج ومیان مسلمینه ولوج ایدوب صکره عدم دلالت
یا اظهار خیانت ایلسه اول ساعت اهل اسلامدن بریء الذمه اولورلر وآنك عقوبتی مفوض امام اولوب دیلرسه

قتل ودیلرسه فیء اهل اسلام قیلر زیرا شرطلری بو یله جاری اولمش ایدی وقال علیه السلام المسلمون
عند شروطهم وقال عمر رضی الله عنه الشرط املك یعنی شرط زیاده ایله انسانه مالكدر كه وفاسی واجبدر
وهم مشرك مرسوم فی الاصل مباح الدم ایكن حرمت دمی دلالت وترك خیانته تعلیق ایلدیلر وطلاق وعتاق كبی
اسباب تحریمی شرطه تعلیق ایلمك مشروع وانعدام شرطله تحریم دخی مدفوعدر وهم بعد الامان نبذ
عهد ایله اعاده الی المأمن واجب اولدیغی انجق غدردن احترازه مبنی ایدی شمدی تصریح شرطله معنای غدر
دخی منتفیدر ومدعای مشروح المآل اوزره حدیث موسی بن جبیر رحمه الله ایله دخی استدلال اولنمشدر موسی
رحمه الله دیر كه رسول الله صلی الله علیه وسلم حصون خیبردن آخر حصونلری اولان كتیبه نام حصنی محاصره
اوزره اون دورت كون اقامت ایلدیلر واهل حصن ایقان هلاك ایتدكلرنده دامن رجای صلحه استمساك
ایلدیلر رسول الله علیه السلام ابن ابی الحقیقه كلسون شروط صلحی سویلشه لیم دیو ارسال پیام ایلدیلر
اول دخی حصندن نزول ودملری محفوظ اولوب كندولر خیبر ونواحیسندن خروج واموال واراضی وذهب
وفضه وسلاح حتی ظهر انسانده بولنان ثیابدن غیری اثوابلری دخی رسول الله صلی الله علیه وسلم ایچون اولوب
برلرنده ابقا ایتمك شرطی ایله مصالحه یی قبول ایلدیلر ورسول الله علیه السلام آنلره وبرئت منكم ذمة الله
ان كتمتمونی شیئا یعنی بندن برنسنه كتم ایدرسكز سزدن ذمت الهیه بریه اولسون بیوردیلر یهود دخی بو یله
مصالحه ایلدیلر صكره ابن ابی الحقیق ترك وفا ووافر اوانی فضه واز قدیم كنانة بن ابی الحقیق یاننده برجلد بعیر
ایچنده حفظ ایده كلدكلری مال كثیری كتم واخفا ایلدی ومال مرقوم حلی كونا كون ایدی كه آنی اهل
مكه یه دخی اعاره ایدرلر ایدی وجمعیت عرس ایچون قریشدن بعض طالبلری كلوب آنی استعاره ومقدار شهر
استعمالدن صكره ارسال واساره ایدرلر ایدی واول اموال آل ابی الحقیقك اكبردن اكبرینه انتقال ایدرایدی حتی
مغازیده مذكوردر كه بر دفعه اول اشیادن برنسنه مكه ده ضایع اولمغله اضاعت ایدن كسنه قیمتی اون بیك دیناری
ضامن اولدی بعده رسول الله صلی الله علیه وسلم فاین الآنیة والاموال التی خرجتم بها من المدینة حین اجلیتكم
یعنی سزلری مدینه دن اجلا ایتدیكمده چیقردیغكز اوانی واموال قنده در دیو سؤال بیوردیلر یهود دخی
یا ابا القاسم محاربه لرده اول اموال تلف اولدی وبزلر آنی انجق بو یله كونلر ایچون صقلر ایدیك دیو انكار ویمین ایدوب
انكارده اصرار ایلدیلر صكره الله تعالی رسولنی اكا مطلع قیلوب یهوده دیدیلر كه افرأیتم ان وجدته عندكم
اقتلكم یعنی آنی سزده بولورسم سزی قتل ایده یمی نه دیرسز یهود دخی بلی قتل ایله دیدیلر وروایت اخراده
كنانة بن ابی الحقیق ایله قرنداشی ربیعه یه دیدیلر كه برئت منكما ذمة الله وذمة رسوله ان كان عندكما یعنی اگر
سزده ایسه اللهك عهدی ورسولنك عهدی سزدن بری اولسونمی آنلر دخی اولسون دیدیلر ینه دیدیلر كه
وكلما اخذت من اموالكما فهو حلال لی ولا ذمة لكما یعنی مالكزدن هرنه آلورسم بكا حلال وعقد ذمتكز
دخی قرین عقدهٔ زوال اولسونمی اولسون دیدیلر ومعاهدهٔ مرقومه اوزره ابو بكر وعمر وعلی وزبیر رضی الله
عنهم ایله یهوددن دخی اون كسنه یی اشهاد ایلدیلر همان بر یهودی قالقوب نها نیچه كنانه یه اگر بو مال سنده ایسه یاخود
برینی بیلورسك آنی اعلان ونفسك ایچون تحصیل امان ایده كور والله محمد اكا مطلع اولور زیرا برفردك بیلمیه جكی
نسنه لره مطلع اولدی دیو نصح ایدوب ابن ابی الحقیق آنی زجر ایلدكده یهودی مزبور مجلسدن متباعد وبر طرفده
قاعد اولدی بعده رسول الله صلی الله علیه وسلم كنانه وربیعه یه تعذیب وتنكیل ویانلرنده اولان مالی تمامیله
تحصیل ایله زبیر بن العوام رضی الله عنهه امر ایلدیلر اول دخی كنانه یه اشكنجه یه باشلیوب خوف هلاكه دوچار
اولمشیكن ینه اصلا اقرار ایلمدی وبو امر تعذیب یاقبل النهی عن المثلة واقع اولمشدر یاخود مجرد سیاسته
محمولدر كه حقیقت حال آشكار وبو مقوله حیله دن زجر امثال دخی بدیدار اوله راوی دیر كه آنی كوروب قرنداشی
ربیعه اقرار واعتراف براه بن كنانه یی هر صباح شو ویرانه ده طواف ایدر كوردم دیدی رسول الله صلی الله
علیه وسلم دخی حضرت زبیره امر ایلدیلر اول دخی حفر واول ویرانه دن كنز مطلوبی استخراج ایلدی
وروایت اخراده كلمشدر كه ثعلبة بن سلام بن ابی الحقیق كه برضعیف الجسم وخفیف العقل یهودی ایدی
رسول الله صلی الله علیه وسلم آندن استعلام ایدوب اول دخی بن بیلمم انجق هر صباح كنانه شو ویرانه ده طواف
ایدرایدی اگر نسنه دفن ایتمش ایسه آنده در دیدی رسول الله علیه السلام دخی اول محله ارسال واول ویرانه دن
كنزی استحصال ایلدیلر بعده كنانه یی محمد بن مسلمة رضی الله عنهه تسلیم اول دخی قرنداشی محمد بن مسلمه
برینه كار قتلنی تتمیم ایتمكله رسول الله صلی الله علیه وسلم امر ایلدیلر زیرا محمودك باشنه سنك آسیا القا ایدوب

معلوم اوله كه معاهدهٔ سابقه یه بناءً مالاری حلال ایكن بو حدیث شریف آنلری تخویف وتهویله یاخود بعد القتل ظهور ایدنه اولان انباسلرینه حمل اولنور منه

محمودی قتل وافنا ایلین كنانه ایدی وكنانه وربیعه نك دملری اهراق وذریتلری استرقاق اولنمق انجق میانه ده
جریان ایدن شرط سابق البیانه مبنی ایدی وصفیه بنت حیی بن اخطب زوجهٔ كنانه ایكن رسول الله صلی الله
علیه وسلم آنی بر بنت عمی ایله برابرسبی ایلدیلر وبو ایكیدن غیری اهل خیبردن كسنه سبی اولنمادی ورسول الله
صلی الله علیه وسلم دحیة الكلبی حضرتلرینه سبی خیبردن وعد احسان ایتمشلر ایدی دحیه دخی صفیه یی رجا
ایتدكده برینه بنت عمی اعطا وصفیه حضرتلرینی نفس نفیسلری ایچون ابقا بیوردیلر وصفیه هنوز عروس تازه
ایدیكه زوجی اوزره دخول ایتمش ایدی ومغازیده مذكوردر كه اول اثناده بر كیجه منامنده قرسمادن واقع
وقوجاغنده لامع وساطع اولمش كوروب صباحله رؤیاسنی زوجی كنانه یه اخبار ایلدكده همان رخسارینه بر طبانچه
اوروب زوج محمدمی اوله یم دیرسین دیو آزار ایلدی بعده رسول الله علیه السلام صفیه یی منزلگاه رسالتپناهلرینه
ایصال ایله حضرت بلاله امر ایلدیلر بلال دخی صفیه یی مقتوللرك میانندن امرار ایله صفیه نك بیم واضطرابنه
مدار اولدی وبو خصوص جناب رسالتی اغضاب ایتمكله بلاله سن برجاریهٔ حدیثة السنی میان مقتولاندن
قومندن امرار ایلدیك سندن مرحمت سلب اولنمش دیو عتاب ایلدیلر بلال دخی یارسول الله فی الواقع انجق
قومنك مواضع قتللرین كورسین ایچون كوتوردم لكن عدم رضاكی بیلمدم دیمكله اعتذار ایلدی ومغازیده
مسطوردر كه رسول الله صلی الله علیه وسلم صفیه یی اعتاق ونكاح ایدوب سفرده برابر اولان ام ایمن رضی الله عنها یه
آنی تهیئه وتنظیفله فرمان ومدینه یه وصولدن اقدم اثنای طریقده شرف زفافه شایان كوردیلر وحضور
سعادتلرنده صفیه نك منزله ومحبتی وار ایدی وسبب محبتلری شو وجه اوزره روایت اولنمشدر كه بعد الزفاف ركوب
ایچون بعیر صفیه یی كتوردكلرنده رسول الله علیه السلام آنی بنفسه اركابه همت ورجلنی فخذ سعادتلرینه
باصوب ركوب ایتمكله اكا امر وعنایت ایلدكلرنده صفیه دخی هرنه قدر امر ایتدیلر ایسه ده ینه رجلنی ركبهٔ
رسول الله علیه السلام اوزره وضع ایتمكی استعظام وانجق كندو ركبه سنی ركبهٔ رسول الله اوزره وضعله ركوبه
اقدام ایلدی آندن بو حسن ادبی استحسان ومزید محبتله لطف واحسان ایلدیلر ومدینه یه قدوملرندن صكره
حضرت عایشه رضی الله عنها صفیه رضی الله عنها یی كورمك ایچون تبدیل هیئت ونسوان سائره ایله منزلهٔ
صفیه یه دخوله سرعت ایدوب رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینی عشیرت صفیه دن جماعت نسا ایله
حجرهٔ صفیه ده بولدی ورسول الله علیه السلام حضرت عایشه یی نساء داخله میانلرنده بیلوب نسنه سویلمدیلر
صكره حضرت عایشه كند ومنزلنه عودت ایتدكده رسول الله علیه السلام كلوب كیف رأیت صفیة یعنی
صفیه یی نیجه كوردك بكندیكمی دیدكلرنده حضرت عایشه دخی مارأیت غیرابنة یهودی بین یهودیات ولكنی
سمعت انك تحبها یعنی برتاج یهودیه لر آره سنده بریهودی قزندن غیری كورمدم لكن ایشتدم سن آنی
سورمشسین دیدی رسول الله صلی الله علیه وسلم دخی لاتقولی یاعایشة فانی لم ار فی وجهها كبوة حین عرضت
علیها الاسلام یعنی اویله دیمه یاعایشه زیرا اكا عرض اسلام ایتدیكمده وجهنده قطعا توقف وتردد كورمدم
بیوردیلر بو ندن صكره مرویدر كه ازواج رسول الله صلی الله علیه وسلم قچان برموضعده اجتماع ایلسه لر صفیه
رضی الله عنها یه یا ابنة الیهودی دیه رك خطابله ایلام وایجاع ایدرلر ایدی رسول الله علیه السلام حضرتلرینه
شكایت ایتدكده بیوردیلر كه اذا قلن لك هذا فقولی من منكن مثلی ابی نبی وعمی نبی وزوجی نبی یعنی یاصفیه سكا
بر دخی اویله دیرلرسه سن دخی شویله سویله كه ایچیكزدن قنغیكز بنم كبیدر كه بابام نبی وعمم نبی وزوجم نبی در
وصفیه اولاد هارون اخی موسی علیهما السلامدن ایدی بعده صفیه بو كلامله آنلره مقابله والزام ایتدكده
حضرت عایشه رضی الله عنها لبس هذا من كیسك یا ابنة یهودی یعنی ای یهودینك قزی بو كلام سنك
رشدكدن دكلدر دیو افحام ایلدی وفقهادن بعد الاصابه تجویز تنفیل ایلین رسول الله علیه السلامك بنت عم
صفیه یی دحیه یه اعطا قیلمریله استدلال وتعلیل ایلدی لكن حقیقت تأویلی امام محمد رحمه الله قولیدر كه
حصن كتیبه خالصا ملك رسول الله علیه السلام ایدی اول جهتله جاریهٔ مزبوره یی دحیه یه اعطا بیوردیلر وینه
فقهادن جواز معامله یه قائل اولنلر بو حدیثك بعض طرقنده وارد اولان روایتله مستدل اولدیلر كه یهود خیبر
یا محمد بزلر بو اموال واراضینك صاحبلریز واحوالنی بیلورز بزی اخراج ایتیوب نصف اوزره بزمله عقد معامله
قیل دیدیلر ونصف اوزره آنلر ایله معامله بیوردیلر لكن ابو حنیفه رحمة الله علیه آنی تأویل ایتمشدر كه
ابتداء كتاب المزارعه ده بز آنی بیان وتفصیل قیلدیق والله اعلم
باب الامان * قچان مسلمین السنه دن برلسان اوزره اهل حربه امانله ندا وآنلر دخی استماع صدا ایلسه لر یاجمعهم

مطلب فضائل الادب

مطلب عقد المزارعة

مطلب الامان بابه لغة كان

آمن اولورلر و بو بابده لسان عربی وفارسی وروی وقبطی برابردر و بو مسئله ده دلیل صواب حدیث عمر بن الخطاب رضی الله عنه دیرکه عراقده اولان جنودینه انکم اذا قلتم لا تخف او مترس او لا تدهل فهو آمن فان الله یعرف الالسنة عبارتیله ارسال کتاب ایلدی یعنی دوشمنلر یکزه شوکلمات مختلفة اللغاتدن قنغیسی ایله قورقمه دیمکله اعطاء امان ایلسکز امانکز معتبردر زیرا خداوند علیم السنه عوالمه عالمدر ونکتهٔ اعتبار امانه فان الله یعرف الالسنة قولی ایله اشارت ایلدیکه نتیجهٔ امان انجق کفاره سبی وقتلله تعرضدن کف یدی التزامدر و بو التزام دخی حق الله در والله تعالی دن مثقال ذره برنسنه خفی وخوافئ اسراردن برشیء مختفی دکلدر و بو مقدمه دن آشکاردرکه معاملاته راجع اولان امورده برلغته اقتصار اولنمیوب انجق کلامله حصول مقصوده اعتبار اولنور اکرچه امام ابو یوسف وامام محمد رحمة الله علیهما فارسیه ایله تکبیر وقرائتی تجویز ایتمیوب تمام ابتلا لفظا ومعنی وجوب مراعات نصده دردیو تنصیص وعباداتده لغت واحده یه تخصیص ایلدیلر لکن وجه معهود معاملاتده ناموجود اولمغله اختصاص لغت دخی مفقوددر و ایماندن مقصود اولان تصدیق واقرار حاصل اولدقدنصکره بمجموع السنه ایله ایمان واسلام صحیح اولنجه انعقاد امان اولی بالتصحیح درکذلك ذبیحه اوزره تسمیه مجموع السنه ایله قابل ومقصود حاصل اولنجه انعقاد امان دخی اوسع ایدوکی نمایاندر واکر مسلمین کندولر بیلوب اهل حربك بیلمدکلری برلسانله نداء امان ایلسه لر ینه اهل حرب آمنلردر زیرا علم واطلاعلری برامر باطندرکه اکا تعلیق احکام غیرممکندر واحکام انجق اوزرینه دلالت ایدن سبب ظاهره تعلیق اولنورکه بو بابده کلمهٔ امانی اسماع وکفارك استماع ایتملریدر ومسئلهٔ مذکوره علم فقهده براصل کبیر ومنشأ فرع کثیردر واسماعله مشروط قیلدیغمز دخی بو اصله منوطدر حتی کفار صوت امانی ایشتمدکلری معلوم اوله جق رتبه ده مکان بعیده ده بولنسه لر امان منعقد اولمز زیرا عدم سماعلری امر ظاهر وانسان حقیقتنه اطلاعه قادر اولمغله حکم شرعی حقیقتنه تعلیق اولنور اما ایشتدکلری صورتده عدم معرفتلری امر باطن اولدیغندن بشقه ایچلرنده معنای نداء مسلمینه عارف و غیریلره معرف برترجمان بولنماق دخی ممکندر بنابرین عدم ثبوت امانده عدم فهم ومعرفتلری عذر قیلنمق طرف مسلمیندن نوع غدر اولور وصورت غدردن دخی احتراز واجبدر فرق مسئلتین بو وجهله واضح قیلنورکه معنای امانی فهم ایتمدکلری صورتده عدم فهملری فهم ایده مدکلری لغتله ندا برله طرف مسلمیندن برقصوره بنا قیلنوب حکم امان حق مشرکینده اجرا اولنور اما عدم سماع صورتنده مشرکین کلام مسلمینی ایشتمیه جکلری رتبه ده مکان بعیده ده بولنملریله عدم سماعلری کندولردن واقع اولان قصوره محمول اولمغله حقلرنده اثبات حکم امان مشروع ومعقول اولماز مؤلف الکتاب علیه رحمة الملك الوهاب دیرکه چون مسلمین برحربی یه انت آمن سن امین سین یاخود لا تخف قورقمه یاخود لا بأس علیك سکا ضرر یوقدر یاخود بونلره بکزر برکلام سویلسه لر بونلرك جمله سی اماندن عد اولنور زیرا حسب العاده بو مقوله عباراتله خائفه انجق ازالهٔ خوف ایچون خطاب اولنور وزوال خوف دخی انجق ثبوت امانله حاصل اولور وهر مسلم انشاء امانه مالك اولمغله بولفظله منشی امان عد اولنور مثلا برکمسنه غلامنه اعتقتك یاخود انت حر دیسه غلامی عتق وحریتله وصفی اخباره حمل اولنمیوب انشایه صرف اولنور بعده مؤلف رحمه الله امان مختلط العقلی ذکر ایدوب دیرکه مختلط العقل اولان کمسنه اسلامی وصف وتعقل ایده بیلورسه اصل ایمانده صبی عاقل کبیدر وامان صبیده بیان ایتدیکمز اختلاف بونده دخی جاریدر واکر اسلامی وصف وتعقل ایده مزسه صبی غیرعاقل حکمنده اولوب امانی معتبر اولماز واکر امر معاشنده عاقل لکن اسلامی وصف وتعقل ایتمیه رك بالغ اولمش ایسه مرتد حکمنده اولور ومرتدك امانی قطعا معتبر اولماز اما صبی بویله دکلدر زیرا صبی اسلامی وصف وتعقل ایده مز ایسه ده ینه ابوینه یاخود احد الابوینه تبعا مسلمدر بو جهتله تعقل امان درجه سنه بالغ اولدقده عند محمد رحمه الله امانی جائز وسائغ اولور ینه مؤلف رحمه الله دیرکه اکر امیر عسکر یاخود مسلمیندن برشخص آخر اهل ذمتدن برینه تأمین اهل حربله امر ایدوب اول ذمی دخی اهل حربه امان ویرسه امانی معتبردر زیرا آمر بنفسه مباشرت امانه قادر اولمغله آنك امری ایله تملك امان ذمیده دخی ظاهر اولور حکمتی اولدرکه امان ذمینك عدم صحتی اهل حربه من جهة الاعتقاد تهمت میلنه مبنیدر وانضمام امر مسلم ایله تهمت زائله اولوب امانده مسلمینه معنای نظر وارایدوکی ظاهر اولور اما مسلم ذمی یه قتالله امر ایتمش اولسه مجرد امر مرقوم ایله امانی معتبر اولماز زیرا مسلم ذمی یه قتالله امر ایتمکله امانده دخی معنای خیریت متعین اولماز متعین اولیدی انجق رأی کافر ایله متعین اولمش اولورایدی کافر ایسه او بابده متهمدر اما مسلم اکا تأمین ایله امر ایتدکده

امانده

مطلب الایمان والعادات والمعاملات وتسمیة الذبیحة بغیر العربیة

مطلب اشتراط استماع الامان

مطلب الفاظ الامان

مطلب امان مختلط العقل

مطلب بالغ عاقل لا وصف الاسلام ولا یتعقله فهو فی حکم المرتد

امانده معنای خیریت انجق مسلمك رأی وامریله متعین اولور مسلم ایسه بو بابده مسلم وغیرمتهمدر بوندنصکره مسئلهٔ مذکوره ایکی وجه اوزره دربریسی مسلم ذمی یه تأمینله امرنده آمنهم یعنی مشرکینه سن امان ویردیمك صورتیدر وبریسی دخی ذمی یه ان فلانا یؤمنکم یعنی فلان مسلم سزه امان ویریردیو سویله دیمك صورتیدر وصورتیندن هربری ایکی وجه اوزره دربریسی اولدرکه ذمی مأمور اهل حربه قد آمنتکم یعنی بن سزه امان ویردم دیر وبری دخی اولدرکه ان فلانا لمسلم قد آمنکم یعنی فلان مسلم سزه امان ویردی دیر اکر مسلم ذمی یه آمنهم دیمش ایسه بو صورتده ذمی اهل حربه آمنتکم سزه بن امان ویردم دیمکله آمنکم فلان سزه فلان امان ویردی دیمك برابر واهل حرب آمنلردر زیرا ذمی مذکور امر مزبور ایله تملك امانه نائل ومسلم آخر منزلتنه نازل اولمشدر واهل حربه برمسلم قولاین سابقیندن قنغیسنی قائل اولسه حرز امانده داخل اولورلر زیرا مسلم مرقوم امانی انشاء امانه مالك اولان نفسنه یا مسلم آخره مضاف قیلمغله امان صحیحی اخبار ایتمش اولور واخبار مذکور دفع غدر ایچون حکم انشایه تحویل اولنور واکر مسلم ذمی یه ان فلانا آمنکم دیو سویلمکله امر ایتمش ایسه بو صورتده ذمی دخی وجه مذکور اوزره سویلمش ایسه اهل حرب آمنلردر زیرا مسلم امر معهود ایله آنی اهل حربه رسول قیلوب اول دخی رسالتنی وجه لایق اوزره ادا ایلدی کویا مسلم کتاب امانی تحریر و یدذمی ایله اهل حربه بعث وتسییر ایتمش اولدی بو صورت موجب امان اولمغله صورت مفروضه دخی موجبدر اما بو صورتده ذمی اهل حربه آمنتکم بن سزه امان ویردم دیسه قولی باطل وامان اهل حرب غیرحاصلدر زیرا ذمی انجق تبلیغ رسالتله مأمور ایدی وامر معهود تملك امانی متضمن دکل ایدی آنك آمنتکم قولی تبلیغ رسالت اولمیوب بلکه نفسنه اضافتله انشاء اماندن عبارتدر وذمی اهل امان اولمغله امانی باطل اولور ینه مؤلف رحمه الله دیرکه دار الحربده اسیر بولنان مسلم اهل حربه اعطاء امان ایلسه امانی سائر مسلمین اوزره نافذ اولماز زیرا آنك امانی انجق کندو خلاصی ایچون نظر نفسی موجب اولوب مسلمینه نظر وشفقتی جالب دکل دروهم اسیر کندو نفسی اوزره خائفدر وغیری تأمین ایلیمی ابتدا نفسندن امین اولمق لازمدر وهم اسیر اللرنده مقهور اولمغله اهل حرب آندن آمنلر ایکن آنك عقد امانی ابتداء غیر اوزره الزام حرمت قتالی استلزام ایدروهم دار الحرب اسیر مسلمدن خالی قالمق نادر اولمغله امان اسیری تصحیح ایتسك اوزریمزه باب قتالك انسدادینه مؤدی اولور زیرا بو صورتده اهل حربه برخوف عارض اولدقجه اسیره اعطاء امانله جبر ایدرلر بوقول ایسه فاسددر انجق اسیر ایله اهل حرب بربرلرین تأمین ایدرلر ایسه اهل حرب اکا وفا ایتدکلری کبی اول دخی آنلره وفا ایتمك لازمدر حتی مالرندن برشیء سرقه دخی جائز اولماز زیرا آنلره شرط وفا قیلشدر وحق نفسنده متهم اولمامغله رعایت شرطی الزمدر همان دار الحربده مستأمن کبی اولور حتی ابادی کفارده عبد مسلم یاخود امهٔ مسلمه کورسه اسیر مرقوم بونلری یدلرندن تخلیص وتعرض ایتمك دخی جائز اولماز زیرا اهل حرب عبد مسلم وامهٔ مسلمه یدلرنده ایکن اسلامه کلسه لر بونلرینه یدلرنده سالما ابقا اولنورلر و بونلر ایله اموال سائرهلری برابردر اما اللرنده برحر مسلم یا ذمی یاخود مسلم وذمینك مکاتبی وام ولدی ومدبری بولنسه اسیر مزبور آنلری اخذ وتخلیصه صرف مقدور ایلمك جائزدر زیرا بونلرده حکم سبی وتملك جاری اولماز کورمز میسنکه اهل حرب اسلامه کلسه لر ینه بونلره مالك اولهمزلر بو جهتدن اهل حرب بونلری اخذ وامساکده ظالم واسیر مرقوم دخی امانله تقریر مظالملرین غیر ملتزمدر بناء علی ذلك بونلری سرقه یاغصبله اللرندن تخلیصه همت ودفع مظالملرینه غیرت ایلمك جائزدر وعهد ایله مراعاتی لازم اولان انجق اول اموردرکه اوزرینه اعطاء عهد وامان جائز اوله صورت مفروضه ده ایسه بونلری تخلیصه قادر اولدقدنصکره ینه اللرنده ترك وابقا اوزره اعطاء امان جائز اولماز وقچان اهل حربدن مستأمنلری عساکر اسلام ایچنده بلامنعة قائم وامیر دخی نبذ عهده عازم اولسه ابتدا آنلری مأمنلرینه ابلاغ ایتمك لازمدر بو صورتده مأمنلرینه خروجدن امتناع برله بزلر اسیرایلدیکیکز عیال واولادلریمزدن مفارقت ایتمزز دیرلرسه کرکدرکه امیر عسکر من اندر فقدا عذر وتیره سی اوزره آنلره تقدم ولحوق مأمن ممکن اوله جق وقتده دك تأجیل ایله تکلم ایدوب غدر واضراره مؤدی اولماق ایچون اثناء اجلده تعجیل هجوم وتعدی ایتمیه وآنلره دیه که فلان وقته دکین مأمنکزه واصل اولور سکز فبها واکر قالور سکز اهل ذمت اولورسزکه اوزریکزه وضع خراج برله صکره سزه مساعدهٔ ارسال واخراج ایتمزز بعده مدت منقضیه اولوب ینه کتمزلر ایسه طرفلرندن دلیل قبول ذمت حاصل ودار اسلامده طول اقامت ایلین حکم مستأمنده داخل وصریحا قبول عقد ذمت منزله سنده نازل اولورلر وصورت مفروضه ده مسلمین ملاقات اعدا ایده جکلری هنکامده مستأمنین مرقومینك دخی مسلمین اوزره هجوم

مطلب امان الاسیر فی دار الحرب

واز دحاملرندن یاخود ایام مکث وآراملرنده کیجه ایله قتـل مسلمینه اقداملرندن امیر جیش اندیشه ایدرسه ینه بیـان
سابق اوزره مأملرینه لحوقله آنلره تنبیه واولبابده تعیین وقت مناسب ایله امهال وترفیه ایتمکدن بشقه نظرا للمسلمین
کرکدر که انقضـاء وقته دکین اول مستأمنلری هر کیجه بر محلده جمع وتمکین واوزرلرینه کوزجیلر وضع وتعیین
قیله زیرا میـان عسکردن خروج ایله اسیر اولان عیـال واولادلرندن مفـارقتلری بابنده امیرك تقدم واقدامی
حسبیله طرفلرندن صدور خیانت اندیشه سی زاید ایدر دفعـا لهذا المحذور اخراجلری لازم ایکن امیر جیش
حاللرینـه نظر وشفقت وتعیین مهلت ایتمش ایدی و امیر ایچون آنلره نظر ایتدیکی مثللو مسلمینه نظری دخی
واجب وطریق نظر دخی کیجه ایله جمع ومحـارسه لری مثللو ترتیب مناسبدر و بو صورتده انقضاء مهلت ایله
اهل ذمت اولسه لر دخی دار اسلامه کیرنجیـه دك ینـه هر کیجه آنلری بر محلده جمع واوزرلرینه کوزجی وضع
ایتمك امیره لازمدر زیرا اهل ذمت اولملری صریحـا رضالریله اولمیوب وقتك انقضاسیله اولدیغندن حصول امن
وسلامت کندو طرفلرندن اولمیوب بلکه الزام صغار جزیه سببیله عداوتلری اشـتداد وآنلردن خوف وحذر
ازدیاد بولمشـدر لکن خوف اثنـاء لیلده غالب اولمغله هر کیجه اوزرلرینه تعیین حراس ایدوب بعـد الصباح
عیـال واولادلری یاننده بولنملری ایچون عسکر آره سنده تخلیهٔ سبیللری منـاسب اولور کذلك مسلمین عدولرین
محـاصره قیلدقلری هنکامده دخی آنلری بر محلده جمع واجلاس واوزرلرینه تعـیین حراس ایلمـك کرکدر زیرا
عند التقـاء الصفین خوف وخطرمزداد اولوب مسلمین آنلردن تحصیـل امنه محتاج اولورلر که فراغ خاطر ایله
قتـال اعدایه حاضر اوله لر وتحصیـل امن دخی انجق اوزرلرینه تعیین حراسله حاصـل اولور واکر بلا اجرة
محارسه ایدرکسـنه بوله مزلر ایسه کرکدر که امیر عسکر غنیمتدن بذل ونثـار ایله بر قوم محارسینی استیجـار
ایلیه زیرا بو استیجـارده غانمینه نفع کامل اولمغـله صحت وجوازده حفظ مغـانم ومحافظهٔ امتعهٔ غانم ایچون
استیجـاره نظیر ومماثلدر اکر سؤال اولنورسه که حفظ مذکورده معنای جهاد متمکن ایکن آنك ایچون جواز
استیجار نیجه ممکندر جواب ویریز که آنده معنـای جهاد یوقدر زیرا قوم مسفورین محـاربین اولمیوب اهل
ذمت اولملریله آنلردن تحفظ جهـاددن تعداد اولنماز انجق مسلمینك امتعه وغنـائملری اوزره هجوملرندن خوف
اولنمغله حفظ غنـائم اوزره استیجار ایله مسفورینی حفظ وحراست ومسلمینی قتل وغنـائملرینی اخذ ایتملرندن منع
وصیانت اوزره استیجـار میانلرنده قطعا فرق یوقدر واکر اهـل عسکردن بر مسلم منعهٔ مسلمین ایچنده ایکن کندو
حصن ومنعه لرنده بولنـان بر مشرکه تعـالی یعنی بروکل دیو اشارت قیلسه یاخود اهل حصنه افتحوا البـاب
قپوبی آچکز دیو اشـارت ایلسه یاخود سمـایه اشارت ایلسـه واهل حصن بو خصوصلری اماندر دیو ظن
وکمان ایدوب امتثـال امره شتابان اولسه لر اشارت موصوفه کرکسه مسلمین ایله اول اهل حرب بینلرنده عهد وامان
عد اولنمغه بشارات معروفه اولسون کرکسه اولمسون علی کلا التقدیرین امان جائز وآنلره قد آمنتکم دینلمك مرتبه سنی
حائزدر زیرا امر امان توسعه مبنی اولمغله شبههٔ غدردن دخی احتراز واجبدر اما اشارات موصوفه عقد امانده معروفه
اولدیغی صورتده الثابت بالعرف کالثابت بالنص قاعده سی اوزره عقد امان عد اولنماسه غدر ایدوکی نمایاندر
واما معروفه دکل ایسه مسلمك بروکل دیو امرینه واشارتله استدعا ایلدیکی مرامنه امتثاللری مثللو اظهر دلائل ترك جدال
اولان قرائن حال انضمامیله ثابت بالعرفله برابر بلکه دخی اقوی واظهر اولور کورمزمیسنکه اهل حربه اخرجوا حتی
تهدموا معنا هذا الحصن یعنی چیقکز تا که بزمله برابر شو حصنکزی هدم ایده سز دیسه لر آنلر دخی امتثال وخروج
ایلسه لر البته دائرهٔ امانه ولوج ایتمش اولورلر وامثال سابقلری بو صورته مثیل وموافقدر بعده مؤلف رحمه الله بو مسئله
اوزره حضرت عمر رضی الله عنه دن نقل اولنان ایما رجل من المسلمین اشار الی رجل من العدو ان تعال فانك ان جئت
قتلتك فاتاه فهو آمن اثر جلیلی ایله سرد دلیل ایلدی یعنی مسلمیندن قنقی رجـل اعدادن بر رجله بروکل اکر کلورسك
سنی قتـل ایده یم دیسه اولدخی کلسه آمن اولوب اکا تعرض جائز اولماز لکن اثر مذکور سبقت ایدن تفصیل اوزره
ان جئت قتلتك قولنی عدم سمـاع یاخود عدم فهمی ایله تأویل اولنور اما استماع وفهم ایدوب ینه کلمش ایسه فیء
مسلمین اولور زیرا قتـل ایده یم دیو خلاف امانه تصریح اولنمغـله اعتبـار دلالت عرف وحال عرضهٔ زوال
واضمحلال اولور کورمزمیسنکه اهل حربدن برینه تعال ان کنت ترید القتال جنك استرسك بروکل یاخود تعال
ان کنت رجلا مرد ایسك بروکل یاخود تعال حتی تبصر ما افعله بك بروکل که سکا نه یاپاجغمی کوره سین دیسه
بو کلاملرده خـلاف امانه تصریح اولنمغله کلام تهدید اولوب کلام امان اولمدیغی بر فرده خفی وپنهـان اولماز
امایالکز تعال دیمك کلام موافقت وانتصا لدر کذلك اصـابعی ایله مسلمك جانب سمایه اشارتی اعطیتك

مطلب جواز استیجار الحرس

مطلب الاشارة بشیء ظنه اهل الحرب امانا

مطلب الامان مبنی علی التوسع

ذمة الله السماء مفهومنی مبین یاخود انت آمن منی بحق رب السماء مضمونی متضمن اولمغله آمنتك قولی ایله
بشارتی منزله سنده در وبوجهان عسکر اسلام دار الحربده بر رجـل یاخود بر امرأه بولوب همان اول هنکامده جئت
اطلب الامان امان استمکه کلدیم دیو استرحام ایلسه نظر اولنور اکر اوزرینه هجوم ایدنجیه دك مسلمین آنی کوروب
بیلدیلر ایسه فیء مسلمین اولوب قولی تصـدیق اولنماز زیرا وقت هجومه دکین مختفی اولمسی قصد غارتله کلوب
استیمانله کلمدیکنه دلیل کافی اولوب ظاهر حالی شبکه یه دوشدکدنصکره حیلهٔ استیمـانله احتیالنه دال اولمغله احوالی
اقوالنی تـکذیب ایدر واکر حین تکلمنده کلامنی مسلمین ایشیده جك مرتبه ده بر موضع قریبده متمنع ومسلمین آنی ارادهٔ
قتله مجتمع لکن اکا وصوللری دخی صعب وممتنع ایکن مشرك مزبور بر نسنه سویلیـه رك همان جانب مسلمینه
عزیمت وتسلیم نفسله متابعت ایلسه فیء مسلمین اولور وامام ایچون آنی قتل واعدام دخی جائزدر وطلب امان ایچون
کلدیم دیسه دخی مقبول دکلدر زیرا بولندیغی محلده متمنع ایکن مسلمین قتـل واسرینی مراد ایتدکلرنده امان
ویروب ویرمیه جکلرین امتحـان ایچون حقنده نداء امانله استیمان ممکن ایکن وقت قدرتنده نداء امانله نفسنه لازم
اولان نظر وشفقتی ترك واهمالی بحسب الظـاهر اکا دالدر که مسلمینه سوء قصد ایله مقابله ایچون توجه واقبـال
واللرینه کیروب عاجز اولدقده حیلهٔ استیمانله احتیـال ایلمشدر اما مسلمین قتل واسر ایله اکا اقبـال ایتمزدن قدم
همان جانب مسلمینه توجه واستقبال ایلسه آمن اولور زیرا بو صورتله توجهی ندا بالامان منزلنه نازل ودلیل مسـالمه
حاصـل اولور صورت اولی بویله دکلدر که بعد قصد المسلمین بلا استیمان توجه واتیـانی مقاتله ایله قصد مسلمینه
مقابله قصد ایلدیکنه برهاندر اما قبل قصد المسلمین توجه واقبالی طرفندن قصد مسالمه یه دالدر کورمزمیسنکه تجار
اهل حربله میان مسلمینده کیفیت حال اشبو منوال اوزره درکه نداء استیمان ایتمکسزن دار اسـلامه دخول ایتدکلرنده
ظـاهر احواللری قصـد مسالمه لرینه دال قیلنور واکر حربی مذکور مسلمـین آنی کوروب کلامنی ایشتمیه جك
مرتبه بعید بر محلده ومنعه سی ایچنده ایکن بلا رفیق ولا سلاح یرندن قیـام وایشیدیله جك محله کلدکده منعه سی
یوغیکن نداء امانه اقدام ایلسه آمندر زیرا القـاء سلاحله منعه سندن مفارقت وایشیدیله جك محلده نداء امانه
مبـادرت وصرف مقدورینه مباشرت ایتمکله ظاهر حالی طالب امان اولدیغنه دلالت ایتدیکندن تأمین ایتسونلر
کرك ایتمسونلر شرع شریف آنك امثالنی تأمین قیلمغله اول دخی امیندر قال الله تعـالی وان احد من المشرکین
استجارك فاجره الآیة وقال تعـالی وان جنحوا للسلم فاجنح لها کذلك اوزرنده سلاحی اولوب لکن هیئت
تهیؤ قتاله مقارن اولمسه شرعا ینه آمندر زیرا کاه اولور که سلاحنی عسـاکر اسلام ایچنده بیع ایچون استصحـاب
یاخود کیرواهل حرب ایچنده قالنجه ضیـاعندن خوف ایله استجلاب ایتمش اولور اما سل سیف ومدرع ایده رك
جانب مسلمینه اقبـال ومنعه سندن خارج اولدقده نداء امانه استعجـال ایلسه فیء مسلمین قیلنور زیرا ظاهر حالی
قصد قتاله اقبالنه دالدر والحاصل وقوف حقیقتی متعذر اولان موادده حکمی ظاهر حال اوزره بنـا قیلنق جائز
واباحت دمه مؤدی دخی اولسـه ینه غالب رأیی تحکیم ایلمك مشروعدر کورمزمیسنکه برکسنه کیجه ایله خانه سنه
بر شخصك دخولنه واقف اولوب لکن سارق ید ریوخسه لصوصـدن هاربمیدر حقیقت حالنه عارف اولمسه
همان اول شخصك حالنی تحکیم ومقتضای ظاهری تقدیم ایدر اکر اول شخص سیمای لصوصله معلم یاخود
کندو ساکن طوریر ایکن بر جمع متاع بیت ایلر رفیق ایله همقدم ایسه آنلر کندویه قریب اولمزدن اقدم صـاحب
خانه ایکیسنی بردن اعدامه اقدام ایتمك جائزدر واکر اول شخص سیماء اهـل خیر اوزره جاری ورفاقت اهل شردن
متبری ایسه صاحب خانه اوزره آنی اسکان واکرام لازمدر که رمی سهام وطریق آخر ایله قتـل واعدامی جائز اولماز
وجواز تحکیم سیمایه یعرف المجرمون بسیمـاهم نظم کریمی دلالت وایما قیلر یعنی مجرمون یوم قیامتده سیمـا
وقیافتلریله بیلنوب جزاء جرملری ترتیب اولنور ودلالت حاله رجوع جائز ومشروع ایدوکنه دخی ولو ارادوا الخروج
لاعدوا له عدة ذکر جلیلی اماره ودلیلدر یعنی اکر منـافقین غزوهٔ تبوکه ادعالری اوزره ارادهٔ خروج ایده لر ایدی
عده وعتـادلرین تهیئه واعداد قیلرلر ایدی قیلمدقلری بحسب الظـاهر عدم اراده لرینه دلیل باهردر وبوجهان
مسلمیندن بر عسکر ارض حربده نازل ایکن اهل حربدن بر مشرك طوغرو یولدن کلوب مسلمیندن ابتداء جمـاعت
مسلحینه واصـل اولدقده منعه سی یوغیکن دخی طالب امان اولسه وسعنده اولان استیمانی اتیان ایتمش اولمغله
نائل امان اولور زیرا ظاهر حالنده مسلمینه اسمـاع صوتی ممکن اولان موضعـده ایکن دخی مسلمیندن اعراض
وامتناعی اولمدیغنه استدلال وتااول موضعدن رجاء امان ایتمك منزلنه انزال اولنور واسماع صوتی ممکن اولمیان محل
ابعدده ایکن منعه سی وار ایسه دخی اول محلدن نداء امانده فائده اولمغله آنی شرط قیلمقده منفعت عائده یوقـدر

مطلب وجد واشخاصا فی دار الحرب فقال جئت اطلب الامان

مطلب تجار اهل الحرب یدخلون دارنا بلا استیمان

مطلب رأی رجلا دخل بیته لیلا هل یقتله ام لا

مطلب تحکیم السیما ودلالة الحال

ومغازیده مذکور درکه رسول الله صلی الله علیه وسلم بنی قریظه یی محاصره ایتدکلرنده محمد بن مسلمه
رضی الله عنه بعض لیالیده محارسهٔ عسکره مأمور ومشغول ایکن آنی کوردیکه بنی قریظه دن ایکی کمسنه
چیقوب سمتنه توجه ایلدیلر کلوب واصل اولدقلرنده نه یه کلدیکز دیو سؤال آنلر دخی رجای امانه کلدیك
دیو عرض حال ایلدیلر همان تخلیهٔ سبیللری ایله ایکیسنی تأمین بعده اللهم لاتحرمنی اقالة عثرات الکرام
یارب بنی بو یله جرایم کرامی عفو ایتمکدن محروم قیلمه یاخود بنی کرامدن قیلوب جرایمی سن عفو ایتمکدن
بنی محروم قیلمه دیو دعا ایله فعلنی تحسین یاخود تهجین ایلیوب صکره رسول الله صلی الله علیه وسلم جنابلرینه
اخبار ایلدکده مؤاخذه وعتاب ایلمدیلر واول ایکی کمسنه دخی نابود اولوب قنده کیتدکلری معلوم ومشهود اولمادی
واکر مسلمین اهل حربدن برینی سلاحله عسکرك خلفنده یاخود یمین ویسارنده عسکره قصد دخول اوزره
کوروب اول ساعت نداء امانه مسارعت قیلسه فیء مسلمین اولور وامیر ایچون قتلی دخی جائزدر زیرا ظاهر حالی
قصد تجسس احوال یاخود بعض مسلمینی علی غفلة قصد قتلله کلدیکنه دالدر وبز قریبا بیان ایلدیك که
بو مقوله امورده غالب ظن ایله عمل اولنور اما طلب امانه یوخسه قصد زیانه کلدیکنه دلالت ایدر بر نسنه بولنمیوب
قلوب مسلمینده دخی حالندن احد جانبینی ترجیح قابل اولمازسه امیره لازمدرکه آنی اخذ ودار اسلامه اخراج
واهل ذمت قیله زیرا تعارض ادله وانعدام ترجیح عندنده احتیاطله عمل واجبدر وبو بابده احتیاط انجق شخص
مرقوم طلب امانه کلمك احتماله کوره آنی قتل وفیء ایتمیوب وقصد غارتله کلمك احتمالنه بناء مأمنه دخی ارجاع
ایتمکده درزیرا بو یله امر محتمل ایله حکم حریتی باطل واباحت قتلی حاصل اولمامغله دار اسلامده علی التأبید
حریت اوزره عوق وابقا قیلنور صکره اسلامه کلورسه اکابر وجهله تعرض اولنماز وکلمزسه اوزرینه خراج
وضع اولنور کذلك اهل حربدن برجماعت دار اسلامه ارادهٔ دخول ایلسهلر لکن منعهلرندن چقمادقجه نداء امانه
قادر اولمامغله منعهلرندن خارج اولدقلری مکانه کلدکلرنده نداء امان ایلسهلر آنلر دخی مرتبهٔ وسعلرین اتیان
قیلمغله نائل امان اولورلر اما اهل حرب منعهلریله کلوب استیمان ایلسهلر بو صورتده مسلمین آنلری تأمین وعدم
تأمین خصوصنده مخیرلردر زیرا اهل منعه دار الحربده یاخود قلعهلرنده نیجه ممتنعلر ایسه دار اسلامده
دخی او یله جه ممتنعلردر وازقدیم مستأمن اولنلر دخی منعهلری ایچنده بولنسهلر مسلمین ایچون آنلره نبذ عهد
ایتملری جائز ایکن بو یله مجددا استیمان ایلین اهل منعهیه اعطاء اماندن جواز امتناعلری طریق اولی ایله ثابتدر
اما ازقدیم مستأمن اولنلرك منعهلری بولنمسه آنلری مأمنلرینه ارجاع ایتمدکجه میانهده اولان عهد وامانی
نبذ ایلمك غیر جائزدر کذلك طلب امانه کلدکدنصکره منعهلرندن خروج ایلسهلر اینه قبل لحوق المأمن
نبذ عهدلری غیر جائزدر مکر امیر المسلمین مقدما اهل حربدن اول دارك اهلنه تقدم وبزدن سزه امان یوقدر
سزدن برفرد بزه کلمسون دیو تکلم وآنلره دخی تفهیم ایتمش اوله بوصورتده آنلره امان یوقدر بوندنصکره طلب امانه
کلورلر ایسه فیء مسلمین اولورلر زیرا امیر وجه مشروحله ابلاء عذر ایلمشدر قال الله تعالی وقد قدمت الیکم
بالوعید یعنی ای اهل عصیان بن سزه تقدیم وعید ایلدیکمی سزلر بیلور ایکن موقف حسابده شمدی وبریکزله
مخاصمه وسائر وجهله سزلر ایچون حجت خلاص یوقدر والحاصل عند الاستیمان منعهسندن مفارقت ایلین حربی
حسب العاده امن وسالم اولوب خلافنه تصریح اولنمدقجه حکم عادت حاکم جاسم قیلنور اما مسئلهٔ مزبوره کبی خلافی
مصرح اولورسه اعتبار عادت ساقط اولور مثلا برکسنهنك حضورینه برمائده وضع اولنسه حسب العاده اجازت اکلی
متضمن اولمغله جائز الاکلدر اما صاحب مائده لاتأکل قولی ایله اکلدن نهی صریح ایلسه اکلی حرام اولور وچنان
مسلمین دار اسلامده برحربی بولوب اولدخی امانله کلدیم دیسه قولی تصدیق اولنماز زیرا مأخوذ ومأسور ومنعهٔ دار اسلامله
مقهور اولمغله ادعاء امانده متهمدر وقول متهم حجت اوله مز کوره زمیسنکه آنی برمسلم اخذ واسترقاق ایلدکدنصکره امانله
کلدیم دیسه تصدیق اولنماز کذلك مانحن فیهده حق جماعت تعلق ایلدکدنصکره قطعا تصدیق اولنماز بو صورتده
برمسلم کلوب امانی بن ویرمش ایدیم دیسه اولدخی تصدیق اولنماز زیرا حربی مرقومی دار الحربه رجوعدن
منعله استرقاقه حق جماعت مسلمین تحقق ایدوب قول واحد ابطال حق جماعتده مقبول اولمامغله اول مسلم انشا به
مالك اولمدیغی حکم امانی اخبار ایتمش اولور اما امان مذکوره اول مسلمدن غیری ایکی مسلم دخی شهادت ایلسهلر
اول حربی آمن اولور زیرا بینه ایله ثابت اولان معاینه ایله ثابت کبیدر لکن بن امان ویرمشیدم دین مسلمك بو بابده
شهادتی مقبوله دکلدر زیرا فعل نفسندن خبر ویرمکله مدعی اولوب شاهد اوله مز وبو بابده مسلمیندن ماعدانك
شهادتی معتبره دکلدر زیرا ابطال حق مسلمین اوزره قائمهدر واکر حربی مزبور بن ملك کفاردن خلیفهٔ مسلمینه

مطلب اشتبه کونه طالبا للامان

مطلب اذا وضع المائدة حل الاکل مالم یمنع صاحبها صریحا

مطلب وجد واحد حربیا فقال انا آمن اوقال مسلم ناامنته

مطلب الشهادة علی فعل نفسه

مطلب حربی قال انا رسول الملك

رسولم دیسه ینه تصدیق اولنمیوب فیء مسلمین قیلنور زیرا دعوای امانده مصدق دکل ایکن بو ادعاء رسالتی
دعوای امانی مشتملدر زیرا رسول جانبین اینده وجاهلیت واسلامده جاری اولان رسم تأمیندر زیرا امر صلح
وقتال انجق رسول ایله قائم واداء رسالت ممکن اولمغیچون تأمین رسل امر لازمدر حتی حضور نبویده برقومك
رسولی بعض کلام ناسزا سویلدکده لولا انك رسول لقتلتك یعنی رسول اولمیدك سنی قتل ایدر ایدم بیوردیلر
بو حدیثله دخی وجوب امن رسول اکرچه متبین اولمشدر لکن همان دعوای مجرده ایله صدق رسالتی متعین
اولماز اکر ملکلرینك مکتوبنه بکزر برمکتوب چیقاروب بومکتوب ملکدردیرسه تبلیغ رسالت ایچون تأمینی
لازمدر بشرط آنکه مکتوب مرقوم مزور اولمیوب کتاب ملك ایدوکنه غلبهٔ ظنون مقرر اوله اوصورتده
دار الحربدن شهادت رسالت ایچون ایکی مسلم استصحابی ممکن اولمایوب وسعنده اظهار کتابدن غیری نسنه
اولمامغله آنکله اکتفا اولنور وبلا کتاب دعوای رسالتی دخی عند غلبة الظنون ینه حکم تصدیقه مقروندر
واکر رسالتنه دلالت ایدر کتاب وسائر علامتی بولنمیوب آنی دار اسلامده برمسلم اخذ ایلسه عند ابی حنیفه
رحمه الله تعالی فیء جماعت مسلمین اولوب اخذ ایلینه مخصوص اولماز زیرا اخذینه انجق قوت مسلمین ایله
متمکن اولمغله عسکر مسلمین ایله دار الحربه داخل وایچلرندن برینی اخذ اسیره نائل اولمق منزلهسنده اولور
اما بو صورتده ابی حنیفه رحمه الله تعالیدن وجوب اداء خمسی روایت واحدهٔ قطعیه ایله مقطوع اما
مأخوذ دار اسلامده وجوب وعدم وجوب اوزره ایکی روایت مسموعدر لکن عند محمد رحمه الله تعالی
اخذ ایلین اشخاصك فیء خاصی اولور زیرا حربی مذکور دار اسلامده مباح اولمغله صید وحشیش کبی
هرکیمك یدی اکا سبقت ایدرسه آنی محرز وتملکی ایله متمیز اولور وامام محمد رحمه الله تعالی عندنده ایجاب
خمسنده ایکی روایت واردر والحاصل عند ابی حنیفه رحمه الله حربی مزبور منعهٔ دار ایله مأخوذ ومقهور عد اولنور
حتی قبل الاخذ اسلامه کلسه ینه فیء اولوب شول اسیر منزلهسنده اولورکه اخذ اولندقدنصکره وامام
آنك اوزرینه ضرب رق ایتمزدن اقدم اسلامه کلمش اوله اما امام محمد رحمه الله عندنده نی برمسلم اخذ ایتمدکجه
یالکز دار ایله مأخوذ اولماز حتی قبل الاخذ اسلامه کلسه حر اولور زیرا حقیقت احراز انجق ید ایله اولوب
دار ایله اولماز بو جهتدن قبل الاخذ دارینه عودت ایلسه حر الاصل اولور بناء برین آنی اخذ ایدن انسان احراز
ایله ممتاز اولمغله ملکله دخی ممتاز اولور حتی قبل الاخذ امان ویرمشیدم دیسه عند محمد رحمه الله آمن اولور
زیرا ظاهرده کندو عبدی اولوب حریتنی دخی اقرار ایتمشدر واو بابده متهم دکلدر لکن قیاس قول ابی حنیفه
رحمه الله اوزره دعوای تأمینده تصدیق اولنمامق اقتضا ایدر زیرا اول حربیده حق جماعت مسلمین محقق اولمغله ابطال
حقلرنده قولی مصدق اولماز واکر دار عزده اسلامه کلوب قبل الاخذ ینه دار الحربه رجوع ایلسه البته حر اولورکه
بالاتفاق برمسلم ایچون آنك اوزرینه سبیل استرقاق یوقدر قول محمد رحمه الله اوزره حریتی محل اشکال دکلدرکه
رجوع ایتمسه دخی قبل الاخذ حر ایدی بعد الرجوع بطریق الاولیدر اما ابو حنیفه رحمه الله قولی اوزره
اکرچه دار ایله مأخوذ عد اولنور ایدی اما هنوز اوزرینه ضرب رق اولنمامغله رقیق اولمامش ایدی ودار الحربه
رجوعله عرضهٔ استرقاق اولمسی زائل وحال اسلامنده اکا تقرر حریت حاصل اولمغله بردخی استرقاقی قابل اولماز
وشول اسیر منزلهسنده اولورکه بعد الاسلام عسکر اهل حربه فرارندن صکره ینه اخذ اولنه واسیر مذکور
عسکر اهل حربه ایچنده حر اولوب بردخی استرقاقنه سبیل اولمدیغی کبی بونك استرقاقنه بردخی سبیل اولماز
وچنان عسکر مسلمین مداین اهل حربدن بربلدهیه مرور وآنلر ایله طاقت مقاومتلری اولمامغله ایچلرندن محل
آخره عبور اراده ایتدکلرنده اهل بلده مسلمینه کلوب بز سزدن برفردی قتل واسر ایتمك شرطیله سز دخی
شو یولدن کچیوب بشقه یولدن کتمك اوزره معاهده ایدیکز دیو سعی ومجاهده ایلسهلر اکر صورت معهودهده
مسلمین ایچون منفعت مقصوده وار ایسه وجه مذکور اوزره مواعده وموادعه ونه دکلوا بعد واصعب ایسه ده
طریق آخردن کتمکه مساعده ومسارعه جائزدر زیرا اهل حرب آرقهلرندن کلوب عسکرك کیرو قالانلرندن
بعضیسنی قتل ایتملرندن امین اولنماز ایکن مواعدهٔ مذکوره آندن امانی موجب اولور حتی رسول الله صلی الله علیه
وسلم صلح حدیبیهده شرط مذکوردن اعظم اولان تکلیفلرین قبول ایله تلطیف بیورمشلردر زیرا اهل مکه ایچلرندن
اسلامه کلوب مدینهیه هجرت واتصال قیلنلری ینه مکهیه رد وایصال بیورملرین شرط ایلملریله اول شرطی
قبول وقبولنده نظر مسلمین اولمغله تامنتسخ اولنجهیهدك وفایه موصول ایلدیلر وآنده اولان نظر مسلمین شو وجهله
ملحوظ نظر سید المرسلین اولمش ایدیکه اهل مکه اهل خیبر ایله رسول الله علیه السلام قنقیمزه قصد حربله

مطلب حربی قال انا رسول الملك

مطلب الرسول امن من الجانبین

مطلب دخل الحربی بلا امان فاخذه مسلم هل یخمس

مطلب اسلم الحربی فی دارنا قبل الاخذ

مطلب اسلم الاسیر ثم انفلت الی دار الحرب یکون حرا

مطلب مر المسلمون ببلدة الحرب وعاهدوهم ان لا یمروا بهذا الطریق

قدوم ایدزایسه طرف آخریمزمدینه‌یه غارت وهجوم ایلسون دیواتفاق ایتمشلرایدی ورسول الله علیه السلام
اهل مکه ایله وجه مشروح اوزره موادعه ایلدیلرکه خیبره تو جهلرنده آنلردن امین اوله‌لر ودلیل مرقومدن
منفعت مسلمین ایچون بومقوله شرطك جواز قبولی بزه معلوم اولمشدر وصورت مذکوره ده مسلمین اولا شرط
مزبوری قبول بعده یئه مشرکینك منع ایتدکاری یولدن کتمکده فائده مأمول ایلسه‌لر مشرکینه نبذ عهد ایله
اعلام ایتملری واجبدرز یراقبوللری موادعه وامان منزله سنده اولمغله غدردن احتراز ایچون نبذ ایدنجیه دك آکا وفا لازمدر
کر مسلمین بزه بو یولدن ذهابمز ضرر مشرکینی موجب دکلدر نبذ واعلامه دن واجبدر دیرلرسه جوابلرنده
دینلورکه بلکه مشرکینك او یولده کندولرك محتاج اولدقلری زروع واشجار وکلالری واردرکه مسلمینك
آنلره تعرضلرین استمزلر واگر مسلمین بو یول بزه اسهل اولمغله کچرکیده رزو برنسنه لرینه تعرض ایتمزدیرلرایسه ینه
آنلره دینلورکه احتمالدرکه مشرکین اول یولده اولان حصون ومواشیلرین سزلرکوروب وقت آخرده کلمك
ملاحظه سیله یوللرینی اوکرنمکزی استمزلر یاخود اول یولده اولان بعض عیوبلرینی کورمکزایله وقت آخرده
اوزرلرینه غزایه عزیمت ایتمکزی استمزلر اول جهتدن البته عهدیکزه وفا یاخود فانبذ الیهم علی سواء نصینه
اقتفا برله نبذ عهد ایله افاده وایفا لازمدر واگر مشرکیندن اهل مدینه شونهریمزك صوینه دن ایچمك اوزره بزله معاهده
ایدیکز دیسه‌لر بزلر دخی اویله معاهده ایتسك نظر اولنور اگرشربمز مشرکینه صولری خصوصنده مضر ایدوکی
مجزوم یاخود مضرمیدر دکلمیدر نامعلوم ایسه عهدیمزه وفا ایتمموز لازمدر واگر عدم اضراری عندیمزده آشکار
ایسه اعلامه حاجت اولمیوب شرب وسقی دواب ایتمموز جائزدر زیرا وجوب رعایت شروط مفیداولمغله مشروطدر
وامر غیر مفیدی شرط ایلین انجق معاندر یوقسه جلب منفعت وسلب مضرتی قاصد دکلدر وعدم
اضرارلری معلوممیز اولدقده شرط غیر مفیدایدوکی مجزوممیز اولوب الغا اولنور اماضرری ظاهر ایسه شرط
مفیداولمغله معاملات مسلمینده جاری اولان شروط نافعه کبی رعایتی واجب اولور واگرضرری اولوب اولمدیغی مجهول
ایسه عاقل امرغیرمفیدایله اشتغال ایتمك نامعقول وشرط مذکورده جلب منفعت یادفع مضرت قصد ایتملری ظاهر
حال ارباب عقول اولدیغندن خلاف ظاهر اولمدیغه بناء ظاهر واجب ورعایت مقتضاسی لازم ولازبدر
بوصورتده مسلمین نفوس ودوابلری ایچون اول صویه محتاج اولورلرایسه اولا نبذ واخبار صکره استعمالنه درکار
اولسونلر وکلالریکه اوتلاقلری دخی صولری منزله سنده در زیرا کلاء مملوکلری دکلدر ورسول الله صلی الله علیه
وسلم کلا ایله ماده بین الناس شرکت عامه اثبات ایلمشلردر بنا برین فائده لری اولمدیغی معلوم ایکن شرط مجردلری ایله
شرکت مسلمین منقطع اولمامشدر اما زروع واشجار واثماره عدم تعرضله معاهده ایتسه‌لر اهل حربه مضر
اولسون اولمسون تعرض مسلمین غیرجائزدر زیرابونلر ملکلریدر وانسانك املاکنده نفوذ تصرفی حکم ملك ایله‌در یوقسه
نفع وضرر اعتبار یله دکلدر انجق مسلمین مضطر اولورلرایسه کرکدرکه نبذ واعلام بعده آنلری استعماله اقدام ایده‌لر
زیرا شرط متقدم ایله املاك اهل حربده ثابت اولان وصف اباحت منعدم اولماز وغدردن اگرچه تحرز واجبدر لکن
اول دخی نبذ واعلام ایله حاصل اولور واگر اهل حرب زروع وکلالرین عدم احراقمز اوزره طالب معاهده اولوب
بزدخی مساعده ایلسك بوصورتده بزم اکلمز ودوابمزه انفاقمزده ضرر شرعی یوقدر زیرا عهده وفا انجق
قبول ایتدیکمز شرط مقدارنده واجب اولور وشرطمز عدم احراق ایدی واکل وانفاق هر وجهله مغایر احراقدر
کورمزمیسنکه انسان کندو ملکنی اکل ایتمك حلال واحراقی غیر حلالدر واهل شام اموال اهل حربی احراق
ایتمکی مکروه کوروب اکل وتناولنی مکروه کورمزلرو احتمالدرکه مشرکین دخی شرط مذکوری مجردا حراقده فساد
اولدیغندن ایراد ایتمش اوله‌لر واصول شرعیه دندرکه شرطله نصا ثابت اولان خصوصه من کل الوجوه انکله مساوی
اولمیان نسنه‌لر الحاق اولنماز واکل وانفاق من کل الوجوه مساوی احراق دکلدر واگر اهل حرب قرالرینی
تخریب ایتمموز اوزره طلب معاهده وبزلر دخی مساعده ایدرایسك قرالرنده بولدیغمز بنا مقوله سندن اولمیان
متاع وطعام وعلف وسائر تحف وطرف مقوله سین اخذیمز جائزدر زیرا تخریب انجق ابنیه ده اولور واخذ امتعه
حفظ دندر تخریب دکلدر وینه احتمالدرکه تخریبده بولنان صورت افساد ایچون شرط مذکوری ایراد ایتمش
اوله‌لر لکن قرالرنده خشبدن یاغیریدن مصنوع اولان ابنیه‌یه تعرض غیر جائزدر امانادره اولمیان اخشابی آلوب
مثلا ایقاد نار ایتمموز جائزدر زیرا بو انتفاعدر یوقسه تخریب دکلدر وبوشرطدن صکره حلال اولمیان انجق
مبنا کنلرندن بعض محلی هدم وتخریبدر واحراق بالنار فوق التخریب اولمغله آنده دخی حکم شرط مذکور
بطریق الاولی جاریدر وصورت مذکوره ده برباب مغلق بولوب فتحی مقدور یمز اولماسه قبل النبذ آنك قلعی جائز

اولماز

مطلب عاهدوا ان لایشربوا ماء نهر اهل الحرب

مطلب اذا لم یکن الشرط مفیدا لایجب رعایته

اگرچه کلار ینه دخی مسلمینك سبقت ایتمشیدی لکن محل مذکورده مطلقا عدم جواز تعرض آنفا عدم جواز کلارینی قطع واحرازی یاخود تعرض مسلمین ایله متضرر اولملری صورتلرینه حمل ایله توفیق اولنور منه

مطلب شرطوا ان لانحرق زروعهم

مطلب لایحل لرجل احراق ماله

مطلب شرطوا ان لانخرب قراهم

اولماز زیرا قلع دخی تخریبدر امافتحی تخریب اولمامغله ممکن اولورسه آنده ضرر یوقدر واگر فتحی انجق کسر
قفله محتاج ایسه ینه جائز اولماز زیرا کسر قفل دخی تخریبدر وشرط منصوصله التزام ایتدیکیمز امورك قلیل
وکثیری برابردر واگر اهل حرب زروعلرندن نسنه‌یی بز اکل ایتمك وعلف دواب ایتمك اوزره بزمله معاهده ایتسه‌لر
زروعلرندن نسنه‌یی احراق ایتمموز مشروع اولماز زیرا احراق تفویت مقصودلرنده فوق الاکل اولمغله حکم
حرمت آنده بطریق الاولی ثابت اولور حق ابوینده حرمت تأفیف اوزره تنصیص بطریق الاولی حرمت شتم
اوزره تنصیص اولدیغی کبیدر وندم احراق شرط ایتدکلرنده بیان سابق اوزره جواز اکل بویله دکلدر زیرا اکل
دون التحریق قدرکه تحریق افساد عین واکل انتفاع بالعین در وعدم اکلمیزی شرط ایتدکلرندن مقصودلری
عین مالری کندولر ایچون باقی قالمقدر واحراق ایله باقی قالمیوب اکلله منعدم اولدیغی کبی منعدم اولور وعدم
احراقمیز ایله معاهده لرندن مرادلری ملکلرندن برنسنه‌یی افساد ایتمموزدر واکلده افساد اولمغله جائز کوریلور
وقتاکه عدم احراق زروعلری اوزره معاهده ایدوب بز دخی زروعلرینی صویه اغراقله اتلافه قدر تیمز اولسه بزه جائز
دکلدرز یرا اغراق عین افساد وافساد عین اولمغله من کل الوجوه منصوص اولان احراق حکمنده در کذلك عدم
اغراقله معاهده ایتسه‌لر علت مذکوره اوزره احراق ایتمموز جائز کوریلمز کذلك سفینه لرین عدم اغراق وعدم احراقمز
ایله معاهده ایتسه‌لر اللرندن آلوب کوتورمموز بزه جائز اولماز زیرا بومعاهده دن مقصودلری انجق کندوانتفاعلری
ایچون عین سفینه لرین اللرنده ابقا ایلمکدر وبزاخذ ایدنجه مقصودلری حاصل اولماز کورمزمیسنکه منازللرین عدم
احراق واغراق ایله معاهده ایتسه‌لر بزلر خشب وابوابلرین اخذ ایله ایراث نقصان ایتمك دخی بزره جائز اولماز زیرا مرادلری
منازللرین علی الاطلاق عدم استهلاکیمزدر لکن جمیع انواع استهلاکی ذکر وتخصیص وهر برینی ایتمك اوزره معاهده
وتنصیص متعذر اولمغله همان تحریق وتغریق مثلا واظهر اسبابی ذکر وتنسیق ایلدیلر واگر حین ظفرده اسیرلرین
عدم قتلمیز اوزره معاهده ایتسه‌لر آنلردن اخذ اسیر ایتمموز جائزدر وآلنان اسیرلری فیء اولوب قتل اولنماز زیرا اسیر ایتمك
ترکی مشروط اولان قتل معناسنده دکلدرز یراقتلده نقض بنیه واردر کورمزمیسنکه نساء وذراریلرین اسیر قیلمق بزه
حلال ایکن قتللری ینه شرعا مجال یوقدر واگر ایچلرندن برفردی اسیر ایتمك شرط ایدرلرسه بزلر برفردلرین اسیر وقتل
ایتمموز جائز اولماز زیرا اسردن قتل اشد اولمغله شرطله مقصودلری اسر ایله فوت اولدیغی کبی قتل ایله بالاولویه فوت
اولور مگر آنلر دخی بزدن برفردی قتل واسر ایتمکی التزام ایتمشلر ایکن ینه قتل واسر ایله خیانته اقدام ایده‌لر
بوصورتده نقض عهد ایتملریله قتل واسرلری قبل العهد جائز اولدیغی کبی ینه جائز اولور کورمزمیسنکه اهل مکه
حلیف رسول الله صلی الله علیه وسلم اولان بنی خزاعه اوزره بنی بکره اعانه ایله نقض عهدلرین ابانه قیلدقلرنده
رسول الله صلی الله علیه وسلم نبذ واعلام ایتمکسزین اهل مکه‌یه کمال اهتمام اوزره قصد واقدام بیورمشلردر
حتی اوزرلرینه علی الغفله هجوم وحمله بیورملری ایچون اخبار عزیمتلرین اهل مکه‌دن ستر واخفا بابنده الله تعالی‌یه
رجا ودعا ایلدیلر اما ایچلرندن یالکز برشخص خلاف معاهده حرکت ایدرسه جمله‌نك نقض عهدیله حکم اولنماز
زیرا شخص واحدك فعلی حسب العاده جمیع جماعتك عندلرنده معلوم وتحقق رضالری مجزوم اولماز وهم اول
شخصك جماعتی اوزره ولایت نقض عهدی دخی یوقدر کورمزمیسنکه برمسلم دینندن حلال اولمیان برفعلی
مرتکب اولسه اوزرینه نقض ایمانی مترتب اولماز وبرذمی دخی بویله برفعلی اتیان ایلسه موجب نقض امانی اولماز
اماخلاف معاهده حرکته جماعتلری یاخود امیرلری مباشرت یاخود ایچلرندن بریسی جماعتك معلومی
ایکن علی وجه المحاربه مجاسرت ایدوب وجماعت دخی منعه مبادرت قیلسه‌لر فعل معهود جمله‌نك نقض
عهدلرندن معدود اولور زیرا فعل امیر لامحالة عندالجمیع شهرت بولمغله‌ شهرت سمیر اولوب شخص واحد دخی آچقدن مباشرت
ایتدکده منعه مبادرت ایتملریله ان السفیه اذا لم ینه مأمور مثل مشهوری اوزره طرف جماعتدن مأمور مثللو
اولور وآچقدن بویله فعله اقداملری عهد سابقی نبذ واعلام منزله سنده قیلنور واگر بز اسیرلرینی آنلر دخی
اسیرلریمزی عدم قتلله معاهده دنصکره بزدن اسیر آلوب قتل ایتمسه‌لر بزدخی آنلردن اسیر آلمق جائز لکن قتلی
غیر جائزدر زیرا عدم قتلی التزام ایدوب عدم اسری التزام ایتملریله اسیر الدقلرنده آنلره نقض عهدی الزام
یوقدر چونکه معاهده باقیه در جزاء وفاق ایله معامله لرینه کوره معامله‌یه بزدخی اتفاق ایده رز وقتاکه برحربی
داریمزه امانله کیروب عمدا یاخطأ برمسلمی قتل یاقطع طریق یا اخبار مسلمینی تجسس ومشرکینه انها یامسلمه یاذمیه
برعورتله مکرهة زنا یاسرقه ایلسه بونلردن برنسنه نقض عهدینی موجب دکلدر انجق امام مالك رحمه الله تعالی
ناقض عهد اولوردیمکه سالك اولمشدر زیرا دار یمزه کیردکده بونلردن برینی اتیان ایتمکی التزام ایتمش اولوب موجب

مطلب شرطوا ان لا نأکل من زروعهم ولا نعلف

مطلب شرطوا ان لانحرق لهم زرعا فلا نغرق وبالعکس

مطلب شرطوا ان لانقتل اسارهم

مطلب فعل شخص واحد علی خلاف العهد لایکون نقضا

مطلب فعل البعض لایکون نقضا للعهد وقد یکون

مطلب مستأمن قتل مسلما او تجسس اخبار المسلمین

عهدك خلافنه بويله مباشرت ايتدكده نقض عهد اوزرينه الزام اولنور والزام اولنمامق مستلزم استخفاف اهل اسلام
اولور لكن بزجوابده ديرزكه بونلردن بريني برمسلم ارتكاب ايلسه ايماني ناقص اولمديغي كبي مستأمنك دخي اماني ناقض
اولماز وبو بابده اصل ومأخذ حديث حاطب بن ابي بلتعه دركه حاطب رضي الله عنه مدينه دن اهل مكه يه ان محمدا
عليه السلام يغزوكم فخذوا حذركم يعني محمد عليه السلام سزه غزا ايده يورلر تداركيكزي كوريكز ديو تحرير كتاب
ايتدكده اكرچه يا ايها الذين امنوا لا تتخذوا عدوي وعدوكم اولياء يعني اي اهل ايمان بنم دوشمنم وسزك دوشمنكز اولان
كفاري دوست اتخاذ ايتمكز نظم جليلي حقنده نزول ايتمكله عتاب اولندي لكن الله تعالى اكا ينه اهل ايمان تسميه سيله
خطاب ايلدي وخصوص مذكورك كتب سيرده قصهٔ عجيبه سي مسطور در وينه بني قريظه اكر حكم محمد اوزره
حصمزدن نزول ايدرسك بزه نه معامله ايدر ديو اصحابدن ابولبابة بن عبد المنذر ايله استشاره ايتدكلرنده همان
ابولبابه كندو الني بوغازينه سوروب اشارتله بوينكزي اورير مفهومني اخبار ونزولدن تخويف وانذار ايلدكده
آنك حقنده دخي يا ايها الذين امنوا لا تخونوا الله والرسول آيت شريفه سي انزال وخيانتله اوم اولندي ايسه ده
ينه اهل ايمان ايچنده ادخال اولندي وبونلردن بزه معلوم اولمشدركه افعال مذكوره نه مسلمك ايماني ونه مستأمنك
اماني ناقض دكلدر لكن حربي مزبور عمدا بركسنه يي قتل ايلسه برينه قصاص اولنور زيرا معاملاته راجع
اولان احكامده حقوق عبادي التزام ايتمشدر واكر برمسلمي قذف ايلسه ضرب حد اولنور زيرا حد قذف
صيانت عرض ايچون مشروع اولمغله حق عبدي متضمندر بو جهتله خصوص حدده خصومت مسموعه
وبلا خصومة توفيهٔ حد غير مشروعه در اما زنا وسرقه كبي لحق الله تعالى موجب حد ارلان اسبابدن برينه
مباشرت ايدرسه اولبابده اختلاف ائمه شهرتيابدركه عند ابي حنيفه ومحمد رحمة الله عليهما اقامت حد اولنميوب
عند ابي يوسف رحمه الله قامت اولنور وامام محمد رحمه الله صحت مقالنه بو وجه اوزره استدلال ايدركه علماء
اسلاف بو حدودك اهل ذمتده اقامتنده اختلاف ايدوب اهل مدينه اقامت اولنميوب انجق لاجل الاقامة كندو
حاكملرينه تسليم اولنور ديديلر ورأي مذكور حضرت علي كرم الله تعالى وجهه دن دخي مأثور در وحق ذميده
اهل مدينه نك غيره مخالفتلري حق مستأمنده عدم اقامت اوزره اتفاقلرين متضمندر لكن بز حق ذميده
اهل مدينه نك خلافنه نص وارد اولمغله حق ذميده قوللريني اخذ ايتمديك زيرا رسول الله صلى الله عليه وسلم
رجم يهوديين ايله امر ايلشلردر لكن ذميده وارد اولان نص حق مستأمنده جريان حكمني موجب اولماز زيرا ذمي
اهل دارمزدن اولمغله معاملاتنده ملتزم احكام اسلامدر بناء عليه اوزرينه جميع حدود اقامت اولنور انجق
حرمت شرب خمري غير معتقد واعتقاد حرمت اولمدقجه سبب حد غير منعقد اولمغله حد خمر اقامت اولنماز
اما مستأمن اهل دارمزده داخل واحكاممزدن برينه قائل اولميوب همان مصلحتني رؤيت ودارينه عودت
ايچون كلمشدر وبوسببدن دارينه رجوعدن منع اولنميوب قتل مستأمنله مسلم اوزره قصاص واجب اولمديغي
كبي ذمي اوزره دخي واجب اولماز بو جهتدن محض حق الله اولان حدود مستأمن اوزره اقامت اولنماز لكن
اموال ناسدن آلديغني رد واستهلاك ايتديكي غرامتله امر اولنور وقربان ايتديكي نسوانك مهري اوزرينه الزام اولنور
زيرا وطيء في غير الملك حددن يامهردن خالي اولماز بو صورتده حد واجب اولمايجه عورتك حقي اولان مهري
واجب اولور ويوجع عقوبة على ماصنع ويحبس في السجن على قدر مايري الامام يعني سوء صنيعي مقابلنده
امامك رأي ايتديكي مقداري ضرب ووجيع ايله تعذيب وحبس زندانله عقاب وتأديب اولنور وامام محمد رحمه الله
يوجع ديوب يعزر لفظي ايله تعبير ايتمديكي لفظ تعزيرده معناي تعظيم وتطهير موجود وكفارده بو معنايه
اهليت نابود اولديغندندر قال الله تعالى وتعزروه وتوقروه وبو آيتده تعزير نصرتله تقويت معنا سندندر والله اعلم

باب ما يصدق فيه المستأمن من اهل الحرب وما لا يصدق * يعني اهل حربدن مستأمن اولنلرك تصديق اولنوب
اولنميان اقواللرين تميز وتفريقه متعلق محل تحقيقدر عسكر مسلمين برمطموره يا برحصنه وصول ومحاصره يه
مشغول اولدقلرنده اول محلك اهاليسندن برطائفه آمنونا على اهالينا ومتاعنا على ان نفتحها لكم يعني بو بقعه يي
سزه فتح ايتمك اوزره اهل ومتاعمز اوزره بزه امان ويرك ديوب بعده اول بقعه يي مسلمين ايچون فتح ايلسه لر اول طائفه
امان نفسلريني اصلا تصريح ايتمديلر ايسه ده ينه آمنلردر زيرا نون والف ياخود نون وياضمير متكلمدركه متكلم تكلم
ايلديكي فعلي نفسنه وحده ياخود مع الغير نسبت ايچون موضوعدر ولفظ على دخي شرط ايچوندر قال الله تعالى
يبايعنك على ان لا يشركن بالله شيئا وقال تعالى حقيق على ان لا اقول على الله الا الحق اي بشرط ذلك
بو جهتله معناي كلاملري شو بقعه يي سزه فتح ايدرسك نفسلرمز اهالي واموالمز ايله آمنلرز ديمكدر ومسلمين

مطلب الكبائر لا تكون ناقضة لايمان المؤمن

مطلب اجراء الاحكام على المستأمن

مطلب شرط الخصومة في حد القذف لا في الزنا والسرقة

مطلب قالوا آمنونا على اهلينا ومتاعنا على ان نفتحها لكم

مطلب لفظ على للشرط

امان مرقومي آنلره ويرمشلر درهمان حين فتحده آمن اولورلر لكن بعد الفتح اول بقعه نك سكاني اخراج
اولندقده اول امان ويريلن طائفه امتعهٔ نفيسه يي كوروب بونلر بزم امتعه مزدر وسبايا اي فرههٔ كبسه يي
كوروب بونلر اهل وعياللريمزدر ديو ادعا ايلسه لر بو مسئله ده قياس شرعي عدول مسلميندن اقامت بينه ايتمدكجه
قوللري مصدق ومرعي اولمامقدر زيرا اول بقعه يه غلبه ايتملريله ايچنده بولنان جميع اشياده حقلري ثابت اولوب
سبب استحقاقلري ظاهر واستحقاقلري باهر اولمشيكن اول طائفه ادعاء مانع ايتملريله احد متبايعين ادعاء شرط
خيار ايتدكده دعواسي بلا بينة تصديق اولنماديغي كبي اول طائفه دخي دعوالرنده بلا حجة تصديق اولنمازلر
ومسلمين اوزره حجت دخي انجق عدول مسلمينك شهادتي اولور لكن اول طائفه محل مزبورده قبل فتح الباب
اهل وامتعه لري اوزره اشهاد ايچون عدول مسلمين بولمغه متمكن اولملريله بو بابده قياس مذكور ايله عمل ممكن اولميوب
رجال مطلع اولميان اموره شهادتده لاجل الضرورة اعتبار صفت ذكورت ساقط اولديغي كبي بو مسئله ده دخي
اعتبار اصل شهادت ساقط واستحسانله عمل واجب اولور بو صورتده ديرزكه اكر اهليمزدر ديو ادعا قيلدقلري سبايا
اول طائفه يي اهل وامتعه لرنده تصديق ايدرلر ايسه آنلره صدق واول سبايا دخي برابرجه آمن اولورلر زيرا جمله سي
اول بقعه ده برابر اولملريله جمله سي قول واحد اوزره تصادق ايتدكلرنده بزدخي تصديق ايلمك لازمدر زيرا بينلرنده اولان
امرك حقيقتنه طريق وقوفمز اولمامغله حكمي تصادقلريله ظاهر اولان وجهه بنا ايده رز اما سباياي مزبوره طائفهٔ
مسفوره يي قوللرنده تكذيب ايدرلر ايسه اول سبايا فيء مسلمين اولورلر زيرا عند التكذيب مبناي امان اولان سبب
ثابت اولمامشدر واول طائفهٔ مستأمنينك دخي مطموره ده برابر اولدقلري كسنه لر حقلرنده اهليمزدر ديو دعوالري دخي
بلا حجة مسموعه دكلدر زيرا سبايا تكذيب ايله آنلره معارض اولمغله آنلرك خبر مجردلري بو بابده حجت اوله مز اما صورت
اولي بشقه در كه آنده تصادقلريله بيانلرنده سبب تصديق حاصل واوزرينه بناء امان اولنمغله سبايا دخي امن وامانه نائل
اولديلر واكر سباياي مرقومه اول طائفه يي تكذيبلرندنصكره سباياي سائره ايچون اهليمز بونلردر ديو دعوي ايلسه لر
ينه تصديق اولنمازلر زيرا كلاملرنده تناقض مقرر وقول مناقض غير معتبردر وهم عند التصديق قبول قوللريله
احسانمز انجق بويله محلده تصادق على الباطل ايده مزلر ديو هر برفردك ظن وكاني سبقت ايتمك مثللو نوع استحسان
ايچوندر ومعناي معهود عند التناقض نامو جود اولمغله مطموره ده بولنانلرك طائفهٔ مستأمنين ايله آنلري ابتداء
امرده تصديق ايدنلردن غيريلري جميعا فيء مسلمين اولورلر واكر بعض سبايايي اول طائفه دن ايكي كسنه دعوي
وهر بري بنم اهلمدر ديو ادعا ايلسه اكرسبي مرقوم بريني مصدق اولورسه همان اكا لاحق وامانه لايق اولور واكر
ايكيسني دخي تكذيب قيلرسه سبب ترتيب امان بينلرنده حاصل اولمامغله فيء مسلمينده داخل اولور مؤلف رحمه الله
دركه انسانك اهلي عورتيدر وهم ذكور واناث وصغار وكباردن عيالنده اولان اولادي درا كرچه قياسه نظر ايله اهلي
انجق زوجه سيدركه عرف ناسده زوجه سي اولان كسنه يه متأهل واوليان كسنه يه عيالنده جماعت كثيره
دخي بولنسه غير متأهل ديرلر لكن مؤلف والاشان تحسين طريق استحسانله ديمشدركه لفظ اهل انسانك
دارنده انفاق ايلديكي جميع عيالنه اطلاق اولنور وقصهٔ نوح عليه السلامده ان ابني من اهلي نظم كريمنده
ولد اوزره اطلاق وقصهٔ لوط عليه السلامده فانجيناه واهله الا امرأته ذكر حكيمنده زوجه نك اهلدن
استثناسي وينه قصهٔ نوح عليه السلامده قلنا احمل فيها من كل زوجين اثنين واهلك وحي قديمنده يالكز
زوجه ده استعمالي عموم اطلاقنه دالدرحتي فلان كثير الاهل ديرلر جماعت كثيره اوزره انفاق ايدر ديمكدر وبو معني
امر محكمدركه استعمال عرفده اهل ايله عيالك مساواتي مسلمدر اما كندودن مفارق اولان كبير اوغلي وذات زوج
اولوب زوجي اكا ضم اولنان كبيره قزي نفقه سنده داخل اولمامرليه اهلندن دكلدردر زيرا اهل اقرباسندن اولسون
اولمسون همان دارنده ونفقه سنده بولنانلردر مترجم فقيرديركه مفهوم اهلي بو محلده اقربادن غيري يه تعميم قريبا
مؤلفدن نقل اولنان زوجه واولاده تخصيصه منافيدر مكر تعريف سابق همان زوجه دن ماعدايه شمولني افاده يه
حمل اولنوب تخصيصه حمل اولنميه واهلندن عد اولنانلر صورت مفروضه ده مستأمنين ايله تصادق ايدرلر ايسه
آمن اولورلر واكر بونلر دعوي مستأمنين تكذيب ياخود مستأمنين دعوي بونلر تكذيب ايدرلر ايسه بونلر فيء
مسلمين اولورلر واكر هر بري بعد التكذيب خطا ايتدم ديوب صاحبني تصديقه عودت قيلرسه كلامنه التفات
اولنماز زيرا هم تناقض ايتمشدر وهم تكذيب ايله سبايا ده حق مسلمين تقرر ايتمشدركه مجرد تصديقه عودتله ابطال
اولنماز واكر مسئلهٔ مذكوره ده طائفهٔ مزبوره آمنونا على اهل بيوتنا يعني اهل بيتلريمز اوزره بزه امان ويريكز
ديسه لر آنلردن هر شخصك اهل بيتي انجق بلده لرنده اولاد فلان ديو نسبت اولندقلري ابالري طرفندن اولان

الفرهة جمع فاره وهو الكيس كذا في المغرب
مرحمه في صاحب

مطلب بيان معنى الاهل
صاحب الكتاب بو آيتده لفظ
اهلي يعني زوجته قوليله تفسير
ايلمشدر بو تقدير اوزره سائر اولاد
وعياللري ودن امن قول شرنبلده
وكشاف
داخل اولور اما قاضي زوجه واولاد
وسائر تفاسيرده اهل تفسير ومن آمن
ونساء اولاد لريله تفسير ايله تا ويل
دخي سائر مؤمنين ايله نفسير اطهر
اولنمشدر وبو تفسير ماعن فيه
اوله نغند ن بشقه كتابده تفسير اول
دخي ادل ايكن ظاهر دكلدر
اختيار ربنك وجهي
والله اعلم

مطلب تصرف المترجم في توجيه الكتاب

مطلب قالوا آمنونا على اهل بيوتنا

اقرباسندن عبارتدر مثلا بلاد عراقده دورخلافت عباسيه ده اهل بيت امير المؤمنين آل عباسدن عبارت واهل
بيت على بن ابى طالب واهل بيت طلحه والزبير رضى الله عنهم مشار اليهمك آلرندن كنايتدر زيرا بيتدن مراد اولان
بيت سكنى اولميوب بلكه بيت نسبدر وانسان باباسى قومنه منسوبدر نتيجهٔ مرام بيت نسبى باباسنك قومى واهل
بيتى اولاد فلان ديو معروف اولدقلرى جد اعلالرينه وارنجه انكله هم نسب اولان اقوامدر ومستأمنك عورتى
وآنه سى وآنه بر قرنداشلرى وطايلرى وديه زه لرى عيالنده اولسه لردخى توجيه سابقه بناء اهل بيتندن دكللردر
وهم بونلركند ونسبت اولنديغى باباسندن غيريه نسبت اولنورلر كورمزميسنكه جواريدن اولان اولاد خلفا اهل
بيت خلافتدن اولوب خلافته صالحلردر واهل بيتله آل عرف استعمالده مساوى اولمريله آمنونى على آلى ديسه
ينه وجه مشروح اوزره در كذلك آمنونى على جنسى ديسه ينه بويله در زيرا انسان باباسنك قومى جنسندندر
آنه سنك قومى جنسندن دكلدر كورمزميسنكه ابراهيم بن رسول الله صلى الله عليه وسلم ورضى الله عنه والدهٔ
ماجده سى قبطيه ايكن كندى قريشدندر كذلك حضرت اسمعيل عليه السلام والد ماجد ينك قومى
جنسندندر يوقسه مادر سعادتپرورلرى هاجر رضى الله عنهانك قومى جنسندن دكلدر واكر آمنونى على ذوى قرابتى
اوعلى اقربائى اوعلى انسابى يعنى اصحاب قرابتم اوزره امان ويريكز ديسه ياخود اقربام اوزره ديسه ياخود
انسابم اوزره ديسه قول مزبور قياس ابى حنيفه رحمه الله عليه اوزره جميع ذى رحم محرمنه حمل اولنور وبز
بومسئله يى كتاب الزياداتك وصايا سنده بيان قيلديق لكن بومسئله ايله مسئلهٔ وصيتك ميانلرى ايكى وجهله تفريق
اولنور وجه اول اولدركه قول ابى حنيفه رحمه الله اوزره استحقاق وصيته الاقرب فالاقرب نائل اولوب بومسئله ده
اقرب وابعد على السويه امانده داخل اولورلر زيرا وصيت ايجاب بطريق الصله اولمغله انسان صله واحسانده
ميان اقرب وابعدى تمييز وتنقيح واقربى ابعد اوزره ترجيح ايده كلمشدر اما استيمان تخليص واستنقاذ اولمغله انسان
اقرباسنى تخليصده اقربنى ابعدندن تمييز وتخصيص ايلمز قول مشروحك مدار وضوحى اولدركه تسويهٔ وصيتده
حق اقربه ترتب نقصانله اضرارى دركار ومزاحمهٔ ابعد ايله اضرار اقرب غير سزاواردر اما تسويهٔ امانده
اقرب على كل حال امانه نائل وتشريك ابعد ايله اضرارى غير قابلدر وجه ثانى اولدركه والد واولاد لسبب
من الاسباب ميراثدن محروم اولسه لردخى وصيت اقربادن خارج اما امانده استحسانا مندرجلردر اكرچه قياسه
نظرايله وصيت وامان برابردر زيرا اسم قرابت انجق غيره بالواسطه تقرب ايدنلره متناول اولمغله بلاواسطه متصل
اولانلر انسانه اقرب اقارب وقرابته نسبت اولنمقدن برى ومجانبلردر حتى الوصية للوالدين والاقربين نظم
مبينده اقربينى والدين اوزره عطف وتنسيق بوقولى تأييد وتحقيق ايدر لكن مؤلف رحمه الله استحسانه مائل
وشو رسم اوزره قائل اولمشدركه قرابتى ايچون طلب اماندن مرادى آنلره شفقتله تخليصلرينه عزيمتدر ووالد
واولادينه شفقتى غيريدن اكثر وتخليصلرى مقصود ايدوكى اظهر اولمغله امانده دخوللرى مقرردر وهم بونلرى
اسم قرابتده ادخال ايتمديكمز انجق انسان مثلا باباسى حقنده قريبمدر ديديكى جفا عد اولنديغندندر بوبابده ايسه
باباسنك تخليصنى قويوب آخر ايچون استيمانى محض جفادر بنابرين بوبابده اسم قرابتده ادخالى تحقيق حقوقه
بادى اولوب جفا وعقوقه مؤدى اولمغله امانده داخل اولديلر واكر مسئلهٔ مفروضه ده متاعلرى اوزره استيمان ايتمشلر
اولوب صكره برمتاع نفيسى كوردكلرنده متاعمز بودر ديو دعوى ايلسه لر نظر اولنور اكر اول متاعى بعض
اهل مطموره نك يدندن آلمشلر ايسه اول بعضه سؤال اولنور اكر تصديق ايدرلرسه يدلرينه تسليم اولنور
واكر تكذيب ايدرلرسه فئ مسلمين اولور زيرا بعض مذكورك امتعهٔ مزبوره ده الندن اخذ اولنجيه دك صاحب اليد
ايدوكى معلوممز ايدى وصاحب اليدك يدنده بولنان نسنه ده قولى معتبردر انسانك حق نفسنده قولى معتبر
اولديغى كبى وقريبا آمنونا على اهلينا مسئله سنده قول سبايا حق نفسلرنده تصديق مدعى به راجع اولديغى
بيان ايتمش ايدك كذلك مسئلهٔ متاعده دخى ذى اليد سابقك قولى ذى اليد لاحق تصديقه راجع اولور وبوبابده
سابقك يدى شمدى زائله اولمغله قولنده نه فائده حاصله دريو سؤال اولنماز زيرا سبب زوال يدى انجق اخذ
على وجه الاغتنام درو امان ثابت اوله جق نسنه لر اخذ مزبوره محل دكلدر ومعناى معهود نفوسده دخى موجوددر كه
نفوس دخى اغتنام ايله حكما مأخوذه ايدى لكن ينه امان ثابت اوله جق نسنه لر اخذ مذكوره محل اولمامق
قاعده سى اوزره نفسلرنده تصديقلرى معتبر اولمشدر واكر بعد هذا التكذيب متاع آخرى دعوى ايلسه لر
قطعا تصديق اولنمازلر زيرا دعواى سابقه لرنده متاعمز بودر ديملريله مطموره ده بشقه متاعمز يوقدر ديمكى
مسائل كتابده اعتبار ايتديكمز طريق مفهومله تفهيم ايتمشلر ايدى بوجهتله دعواى اخيره لرنده متناقضلردر

واكر

مطلب تعريف اهل البيت

مطلب اولاد الخلفاء من الاماء من اهل بيت الخلفاء

مطلب اخذ الامان على ذوى القرابة اوالاقرباء اوالانساب اواوصى احد الهم

مطلب استأمنوا على متاعهم

واكر ذى اليد سابق آنلرى تكذيبله متاع بزمدر ديدكدنصكره تصديق ايدرسه التفات اولنماز زيرا هم تناقضدر
وهم متاعده تكذيبله حكم اغتنام تقرر ايتمشدر همان فئ مسلمين قيلنور واكر ايادى مستأمنينده برمتاع بولديغمزده
امان ويرديككز متاعمز بودر ديو دعوى ايلسه لر قول آنلرك قوللريدر زيرا اصل يد آنلركدر ومن حيث الظاهر
دعوالرينه شهادت ايدر وخلاف ظاهر اولمدقجه حكم اكا بنا قيلنور لكن امام اوزره انى تحليف لازمدر زيرا غايت امرى
خبرنده امين اولمسيدر وقول الامين دخى مصدق مع اليميندر زيرا تهمت كذب شرعا انجق يمينى ايله زائله اولور
واستحلافنده دخى انجق الله تعالى يه يمين ايتديرير لقوله عليه السلام من كان منكم حالفا فليحلف بالله اوليذر
يعنى سزدن هركيم ارادهٔ يمين ايدرسه الله تعالى يه يمين ايلسون ياخود غيرى نسنه يه ايتميوب يمينى ترك ايلسون لكن
اول مستأمن كافر اوزره تغليظ يمين ايلرا كر نصرانى ايسه بالله الذى انزل الانجيل على عيسى عليه السلام
ديمكله واكر يهودى ايسه بالله الذى انزل التورية على موسى عليه السلام ديمكله تحليف ايدر زيرا تحليفدن مراد
يمين كاذبه دن انزجار وزيادهٔ مذكوره ايله انزجارى دخى آشكاردر ومؤلف رحمه الله ديركه اكر مجوسى ايسه تكتهٔ
متقدمه اوزره بالله الذى خلق النار ديمكله تحليف ايدر لكن مشايخمزدن چوق كسنه لر ديديلركه مجوسى
بلا زياده انجق بالله ديمكله تحليف اولنور زيرا زيادهٔ مذكوره دن تعظيم نارد ركاردر نار ايسه سائر جمادات
مخلوقه نك بريدر اما زيادتين سابقتينده كتابين ورسولينه تعظيم واردر واول تعظيم معناى مستقيمدر واكر اهالى اوزره
استيمانلرنده هذا من اهلى ديو دعوى ومدعى به دخى تصديق مدعى ايلدكدنصكره مدعى مستأمن نفسنى
تكذيب واهلمدن دكلدر ديو اول سبى دفع وتجنب ايلسه قول سبى مدعى به كدر زيرا ادعاء اولى ايله استفادهٔ امان
ايتمشيكن كلام ثانى ايله امان ثابتى ابطال مراد ايدر وبوبابده متناقض اولسه دخى تصديق اولنماز فكيف كه
متناقض اوله اما مدعى رجوع ايتميوب مدعى به رجوع ايدرسه فئ اولور زيرا نفسى اوزره مسلمين ايچون
اقرار رق ايتمشدر فى الحقيقه اهل مدعيدن اولسه دخى ينه نفسى اوزره مقبول الاقرار اولمقدن خارج اولماز
مكر مدعى عبدم ياجاريه مدر ديو دعوى اولدخى بعد التصديق رجوع ايدوب مملوكى دكلم ديرسه تصديق اولنميوب
ينه مملوكى اولور زيرا تصديق ايله مملوكى اولدقدنصكره ابطال ملكنده قول معتبرى قالمز ومملوكى انفاق ايلديكى
عيالنده اولمغله اهلنده داخل وامان اكا متناول اولور واكر مملوكى اولقده تصادق قلرندنصكره مدعى اهلمدنده دكل
ومملوكمده دكل ديوب سبى مدعى به آنى تكذيب ايلسه فئ اولور زيرا مدعى نفسى اوزره اقرار وملكنده ثبوت حق غانمينى
اظهار ايلدى انجق امير ايچون اول سبيى قتل جائز اولماز زيرا مقدما مملوكيتده تصادقلريله قتلدن آمن اولمشدر
صكره قتلى مباح كوريلسه انجق قول مدعى ايله كوريله جكدر آنك قولى دخى مملوكى اوزره اقرار قصاص ايسه
اباحت دمنده حجت اولمديغى كبى بوبابده دخى اولماز فكيف كه متناقض دخى اوله اماصكره دن عدم مملوكيته
دخى تصادق ايدرلرسه امير ديلرسه واول سبى دخى رجل ايسه قتلى جائزدر زيرا قول مدعى ايله ملكى زائل
واقرار مدعى به ايله امانك عدم تناولى ثابت اولمشدر واول دخى نفسى اوزره اقرار اباحت دمده غير متهمدر انسان
كرك حر وكرك مملوك نفسى اوزره اقرار قصاصى صحيح وغير متهم اولديغى كبى واكر مدعى مستأمن شو اوغلمدر
وعيالمده دريو ادعا ومدعى به دخى رجل كبير اولوب تصديق ايتدكده امير جبش آنلرى شبههٔ كذبله اتهام ايلسه
مدعى به يى تحليف قيلر اكر يمين ايدرسه حر اولوب ايتمزسه نكولى منزلهٔ اقرارده اولمغله نفسنده ثبوت حق غانمينى
اقرارينه بناء فئ اولور لكن قتلى جائز اولماز زيرا تصادقلريله قتلدن آمن اولمشيدى صكره جائز اولسه نكولى ايله
جائز اولمق اقتضا ايدر ونكول اباحت قتلده حجت اوله مز زيرا قصاص فى النفس ايله مدعى عليه اولان كسنه
يميندن نكول ايلسه اوز رينه قصاص ايله حكم اولنماز بودخى آنك كبيدر لكن امام عيسى رحمه الله تعالى ديركه
قول مذكور غلطدر زيرا بونده اباحت قتل باعتبار النكول اولميوب بلكه باعتبار اصل الاباحه درزيرا فى الاصل
مباح الدم ايدى ونكولى ايله مانع قتل اولان امان دخى منتفى اولوب شول مسئله كبى اولوركه قاتل بعد ثبوت القتل
ولى اوزره ادعاء عفو ايدوب ولى دخى انكار ويمين ايده بوصورتده استيفاء قصاص ايدر وقتل باليمين عد اولنماز
لكن جناب مؤلفك بوكتابده ذكر ايلديكى اصح وارجحدر زيرا اباحت اصليه تصادقلريله مرتفع اولمغله ينه قتلى
جائز اولسه انجق بسبب النكول جائز اولمق لازم اولور ونكول دخى يمين كاذبه دن تورع ياخود صادقه دن ترفع ايچون
اولمق كبى شبهه واحتمالدن خالى اولمامغله سبب قتل اوله مز وصورت مفروضه ده مستأمن مدعى استحلاف اولنماز
زيرا آنده فائده يوقدر زيرا آنك ولدى اوزره اثبات رقه ياخود اباحت قتله راجع اولان امورده قولى غير معتبردر
واستحلافدن دخى مقصود بونلر ايدى واكر صورت مفروضه ده متاعى اوزره استيمان ايدن كسنه برمتاعى كوروب

مطلب تحليف المصدق من المستأمنين بالله تعالى

مطلب تحليف النصارى واليهود

مطلب تحليف المجوسى

مطلب اقر على عبده بالقصاص

مطلب اقر على نفسه بالقصاص

مطلب اذا نكل فى القصاص عن اليمين لا يقتل

مطلب ادعى القاتل وانكر الولى حلف على عدم عفوه

بو بنم متاعمدر دیو دعوی ایلسه واول متاع دخی اهل مطموره دن کسنه نك یدنده اولسه نظرا اولنور اکر ایادی
مسلمینه کچمش ایسه مسلمیندن بینهٔ عادله سی اولمدقچه تصدیق اولنماز زیرا سابقده کسنه نك آنده ثبوت یدی
بیلنمکله حالا ثابته اولان یدی اعتبار واجب واول یدی دخی مسلمین ایچون اولمغله استحقاقلرین موجبدر ومدعی دخی
مسلمین ایچون سبب استحقاقی ظاهر اولان حق ابطال داعیه سنده اولمغله مسلمیندن بینهٔ عادله سی اولمدقچه قولی
حجت اوله مز واکر متاع مزبور هنوز ایادی مسلمینه کچممش ایسه قول آنك قولیدر و یمین ایله مصدقدر زیرا
مطموره ده بولنان اشیایه آنك یدی ید مسلمیندن اقرب اولمغله حین ادعاده ذی الید کبیدر واکر متاع مزبورده
ایادی مسلمین ایله ید مدعی برابر ثابت اولوب اول متاعه جمله سی بردن یاپشوب امیره ترافع ایلسه لر ینه
بعد التحلیف مدعی مستأمنه ویریلور زیرا باعتبار الاصل آنك یدی اقرب ایدوکی معلوم و ید مسلمین ید حادثه اولوب
بقاء اصل ایله ید حادثه غیر معتبره ایدوکی مجزومدر کورمزمیسنکه مسلمین آنی مستأمندن نزع وآندن یدینی قطع ایتسه لر
ینه قول قول مستأمندر بوصورتده ایسه یدی برابر ثابته ایکن قبول قولی بطریق الاولیدر کذلك امیره ترافعده اول
متاعی اهل مطموره دن برقومله مسلمیندن برقوم برابر طوتوب اهل مطموره بو اول مدعی مستأمنکدر دیو اقرار ایلسه لر
ینه یداصلیه لرینه اعتبار ایله قول آنلرك قوللریدر مجرد برابر یاپشمقله ید مسلمین معتبره اولماز اما ترافع امیرده یالکز
ید مسلمینده بولنسه بوصورتده ید اصلیه نك زوالی معلوم وفی الاصل مالك حقیقیسی بومدعیمیدر یاخود اهل
مطموره دن تصدیق ایدنلرمیدر یاغیر بمیدر غیر مجزوم ایمز اولمغله یدلرینه اعتبار اولنمایوب انجق حالا ثابته اولان
ید مسلمینه اعتبار اولنور ومسلمیندن بینهٔ عادله اولمدقچه ازاله اولنماز بوصورتده اکر مسلمیندن برجماعت اول متاعی
مستأمنندن آلدقلرینه شهادت ایتسه لر یاخود یدلرنده بولنان مسلمین مستأمنندن آلدقلرین اقرار یاخود اهل
مطموره دن برقومك یدندن آلدقلرین واول قوم دخی مستأمنکدر دیو تصدیق ایلدکلرین اقرار ایلسه لر
وعلی نسخة یاخود شهود مسلمین اهل مطموره دن آلدقلرینه واهل مطموره دخی مستأمنك ایدوکنی اقرارلرینه
شهادت ایتسه لر متاع مرقوم مستأمنه رد وتسلیم اولنور زیرا بینه ایله ثابت اولان معاینه ایله ثابت کبیدر واقرار ایله
ثابت اولان دخی حق مقرده بویله در ومسلمینك دخی حالا استحقاقلری ید آخذینه اعتبار ایله اولمغله یدلرینه
جهت وصولی بیانده قول آخذینی قبول لازمدر بنا برین صور سابقه ده متاعی مستأمنه رد وتسلیم واجب اولور
واکر اهل مطموره دن اللرندن اخذ اولنان قوم اول متاع مستأمنك ایدوکنی انجق بعد الاخذ اقرار ایلسه لر
ینه قبل الاخذ اقرارلری کبیدر زیرا ثبوت اصل یدلری معلوممزدر ومستأمنین ایله اعتبار تصادقلری واجب
اولدیغندن حالا یدلری حکما قائمه در بوجهتله بعد الاخذ اقرارلری قبل الاخذ اقرارلری کبیدر واکر مسلمین اقتسام
یاخود بیع ایتدکلرندنصکره مستأمنین بزمدر دیو ادعا یدرلرسه تصدیق اولنمازلر مکر اللرندن اخذ اولندیغنه یاخود
قبل القسمة آنلرك ملکی ایدوکنی اقرار ایلین برقومك اللرندن اخذ اولندیغنه شاهدلری اوله زیرا سبب ملك سهمنه
دوشن کسنه یه یاخود مشتری یه تام اولمشدر واستحقاق ملك ظاهر مجرد ایله اولمیوب حجت تامه یه موقوفدر
وظاهر انجق دفع استحقاقه حجتدر ومستأمنین دخی بو بابده مالك اولان صاحب سهم یا مشتری اوزره استحقاق
ملکه طالبلردر بناء علیه وجه مذکور اوزره بینه یه محتاج در و بوصورتده اخذایدن مسلمین ایادی مستأمنندن یاخود
آنلرك اولد یغنی اقرار ایلین قومدن اخذ ایتدکلرینی اقرار ایتسه لر دخی تصدیق اولنمازلر زیرا قسمت و بیعله
آنلرك دخی اول متاعده ید وملکلری قالمیوب اقرارده سائر مسلمین کبی اولمشلردر مکر بعض امتعه سهم مقره
اصابت ایتمش اوله نفسی اوزره تصدیق و یدندن اخذ ومستأمنه رد اولنور زیرا ملك نفسنده اقراری کندو
حقنده بینه ایله برابر بلکه دخی برتردر لکن بوصورتده استحقاق انجق اقرار یله اولوب واقراری سائر غانمین اوزره
حجت اولمیوب انجق نصیب نفسی متلف اولدیغندن غنیمتدن تعویضه مستحق اولمامغله سهم مردودیندن
نسنه ایله تعویض اولنماز اما اساری ایادی مسلمینه دوشمشلر ایسه ده دار الحربده و بعد الاخراج قسمت یا بیع
اولنمادقچه بزلر اهل مستأمنیندن اولورز دیسه لر تصدیق اولنورلر زیرا نفسلرنده ید وقوللری معتبر وضرب رق
اولنمادقچه زوالی غیر متصوردر وضرب رق دخی قسمت یا بیعه منوط اولوب احرازه مربوط دکلدر کورمزمیسنکه
امام ایچون بعد الاحراز قتللری جائز لکن بعد ضرب الرق غیر جائزدر کذلك من ایدوب آنلری اهل ذمت قیلسه
دخی جائزدر و بو تقدیر اوزره احرار الاصل اولورلر اما قسمت یاخود بیع اولندقلرندنصکره رق تقرر ایدوب
نفسلرنده اعتبار ید وقوللری باطل اولمغله تصدیق اولنمازلر مکر قبل القسمة والبیع مستأمنین ایله اهالی بلدن
اولدقلری اوزره تصادقلرینه مسلمیندن اقامت بینه ایده لر بوصورتده خلاص بولورلر زیرا ثابت بالبینه ثابت بالمعاینه

کیدر

مطلب لا یجوز قتل الاسیر بعد ضرب الرق علیه

کبیدر ومتاعده دخی حکم شرعی ینه بویله در که ایادی اهل مطموره دن قبل الاخذ مستأمنکدر دیو تصادقلرینه
اقامت بینه قیلندقده مستأمنینه تسلیم اولنور کویا مسئلهٔ متاعده اللرندن اخذ اولنمق مسئلهٔ نفوسده قسمت
و بیعله ضرب رق اولنمق منزله سنده قیلنور لکن حکم مذکور انجق اصل ذی الیدکیم ایدوکی معلوم اولمیان متاعده
مستقیم اولور ومعلوم اولان صورتك ذکری سبقت ایتمشدر قالدیکه بعد القسمة والبیع وجه مشروح اوزره
بینه ایله ثبوت استحقاقدنصکره نظر اولنور اکر یدندن نزع اولنان مشتری ایسه ثمنی استرداد ایدر واکر سهمنه
دوشمش غازی ایسه وغنائم دخی بالتمام تقسیم اولنمش ایسه بیت مال المسلمیندن اکا قیمتی ویریلور زیرا سهمنده
ثبوت استحقاقله غانمین اوزره عوضی ایله رجوعی اقتضا ایدوب تفرق غانمین حسبیله تعذر رجوعی ظاهر حال
اولدیغندن تعویضی نوائب مسلمیندن اولمشدر و بیت المال دخی انجق نوائب مسلمین ایچون تدارك اولنمشدر
کورمزمیسنکه قسمتدن بر جوهر یا بر فرس و بونلر امثالی متعذر القسمة بعض اشیا قالسه بیت الماله وضع اولنور
کذلك بویله ضمان درك دخی ظاهر اولسه الغرم بالغنم ینه بیت الماله رجوع اولنور اما شهادت ایدنلر مشتری
یاخود سهمنه دوشن غازی ایسه اقرارلرینه بناء نفسلری اوزره تصدیق اولنوب بیت المال اوزره تصدیق اولنمازلر
حتی اول متاع یدلرندن اخذ ومستأمنینه رد اولنور وثمن یا عوضله حق رجوعلری ثابت اولماز ومستأمنین دخی امان
آلدقلری ناطق وصامت اشیالر یله دار الحربه مساعده‌ٔ رجوعلری مشروعدر انجق کراع وسلاح ورقیقلرینه
مساعدهٔ رجوع اولنماز زیرا بونلر نفوذ قسمت و بیعله دار یمزده محتبس اولمشلر ایدی واحتباسلری دخی اهل حربه
مدار قوت اولمامق ایچون رعایت حق شرع ورعایت حقوق مسلمینه مبنی ایدی بو جهتله مالکلری ابطال حق مسلمینده
تصدیق اولنمازلر ومسلمین آنلری مستأمنینه هبه یا خود بیع ایتمش منزله سنده اولمغله دار الحربه ادخاللرینه رخصت
ویریلمز اما اشیاء مزبوره مسلمیندن بینه ایله ثابته اولمش ایسه بینه لری مسلمین اوزره حجت اولمغله دار الحربه ادخاللرینه
رخصت ویریلور واکر اهل ومتاعلری اوزره امان ویریلن طائفهٔ مطموره ده بولنان جمیع ناس اهالیمز وجمیع اشیا
متاعلریمزدر و بزلر بومطموره بطریقلری یز دیو ادعا واهل مطموره دخی تصدیق مدعی ایلسه لر مصدق اولورلر
زیرا ادعاء بعضده وجوب تصدیقلرینه علت اولان معنی ادعاء کلده دخی موجود در بشرط آنکه آنلر رؤس اهل
مطموره ایدوکلری معروف اوله اما بونك خلافی معلوم ایسه تصدیق اولنمازلر زیرا تصدیقلری فی الجمله اعتبار ظاهره
مبنی ایدی ودلیل کذب ظاهر اولدقده اول اعتبار ساقط اولور مؤلف الکتاب رحمه الله تعالی دیرکه متاع اوزره امانده نقد
وتبر وحلی وجوهر غیر داخلدر زیرا لفظ متاع اکرچه فی الحقیقه آنکله استمتاع اولنان نسنه نك اسمیدر لکن اشیاء
مزبوره عین یاخود جوهر اسملریله ممتاز اولملری مطلقا اسم متاعه دخوللرینه باعث امتناعدر وهم متاع استعماله
فنا بولوب استمتاعده مبتذل اولان نسنه ده معروفدر واعیان مرقومه باقی ونفیس اولمغله بویله دکلدر اما متاعده
بونلرك غیری ثیاب وفرش وستور وجمیع امتعهٔ بیت داخل اولور اکرچه قیاسه نظر ایله اوانی غیر داخلدر زیرا
عطف الشیء علی نفسه غیر جائز ایکن عرف استعمالده اوانی یی امتعه اوزره عطف ایتدکلری مغایرتلرینه
دلیلدر لکن بحسب الاستحسان بیوتده انتفاع اولنان اوانی متاعده داخلدر زیرا عند الناس مطلقا اسم متاعدن
بیوتده استمتاع وقیام سکنی واقامتده انتفاع اولنان نسنه لر فهم اولنور که وصف مذکور اوانیده دخی موجود در
بناء علیه سلاح وکراع وسروج مثللو نسنه لر داخل اولماز زیرا بونلر ایله بیوتده استمتاع اولنمیوب انجق رکوب
وحروبده انتفاع اولنور اما آمنونا علی مالنا من شیء بزم هر شیئمز اوزره بزه امان ویریکز دیمش اولسه لر
لفظ شیء جمیع موجوده شامل اولمغله کلاملرنده مجموع مذکورات داخل اولور کذلك آمنونا علی مالنا مالیمز
اوزره بزه امان ویریکز یاخود آمنونا علی جمیع مالنا من مال بزم اولان جمیع مال اوزره امان ویریکز دیسه لر اشیاء
مذکوره مدار انتفاع وتمول اولمغله اسم مال مجموعنه تناول ایدر کورمزمیسنکه ثلث مالنی بر رجله وصیت قیلسه
مجموعی داخل اولور امان دخی بویله در قال وانما یختص فی الثلث بالصدقة لفظ المال بمال الزکوة لنوع من الاستحسان
وفی بعض النسخ وانما یختص فی النذر بالصدقة لفظة لمال بمال الزکوة آه یعنی ثلث مالنی تصدقله نذر ایتدکده
لفظ مال مال زکوته مقصور وثلث مال زکوتی ادا ایله ایفاء منذور ایلدیکی قیاسه بنا اولنمیوب بلکه نوع استحسانه
ابتنا وعبدك نفسنه ایجاب ایلدیکی الله تعالی نك عبد اوزره ایجاب ایلدیکی زکوته تنظیره اعتنا قیلنمشدر مترجم
فقیر دیرکه اکرچه نسخهٔ اولادن معنای مترجمی استنقاد اصعب من خرط القتاد در لکن نسخهٔ ثانیه اعاتی وسوق
ایتدیکی تعلیل استعانتی ومسئلهٔ مرقومه نك کتب فقهیه ده ذکر وشهرتی بر له وجه محرر اوزره ترجمه یه مبادرت
اولندی بو تقدیر اوزره نسخهٔ اولاده فی الثلث بالصدقة قولی فی نذر الثلث تقدیرنده در وذکر ایلدیکی تعلیلی

البطریق واحد البطارقة هی للروم كالقواد للعرب وعن قدامة یقال ان البطریق كان علی عشرة الاف رجل كذا فی المغرب

مطلب ما یدخل فی المتاع وما لا یدخل

قرينه سيله حذف مضاف اولنمشدر رجعنا الى ما كنا فيه وبومعنى امانده يوقدر بلكه امان نظير وصيتـدر
زيرا وصيت اخت الميراثدر كه ارث هرمالده ثابت اولديغى كبى وصيت دخى ثابتـه اولور واعطاء الامان على المال
دخى نظيراغتنـام المالدر واغتنام هرمانده ثابت اولديغى كبى لفـظ ماله اعطاء امانده دخى حكم امان بويله در
واكراول طائفهٔ مسلمينه آمنوا اهلينا اهلاريمزه امان ويرك ديوب مسلمين دخى نعم قد آمناهم بلى اهلاريكزه امان
ويرديك ديسـه لر نجق اهلارى آمنين وكند ولرى فئ مسلمين اولورلر زيرا انجق اهلارى ايچون استيمـان ايدوب
نفسلرى ايچون صراحت وكنايت ودلالتـدن بر وجهله طلب امان قيلديلر وانسان اهل نفسندن دكلدر زيرا
مضاف غير المضاف اليه اولمغله اهل الانسان غير الانساندر اعتراض اولنورسه كه قول مذكورلرندن امان نفسلرى
دخى مقصودلرى ايدوكى ايكى وجهـله معلوم ومشهوديمزدر اولى بودركـه اهلارى اوزره استيمـانلرى آنلره
شـفقتلرندندر ونفسلرينه شفقتلرى البتـه اكثر واظهردر ايكنجى بودركه بوندن مقصودلرى اهلارينك بقـا
وسـلامتلريدر وبقاوسلامتلرى انجق مؤنت ونفقه لرينى رؤيت ايلين نفسلريله حاصـل اولور جوابنده ديرزكه
فى الواقع مقصودلرى بوايدوكى معلومدرلكن الله تعـالى حقلرنده امر محتوم وقضاء مختومى تنفيذ ايچون نفسلرين
عدم ذكرايله مخـذول ومرادلرندن محروم قيلمشدر وحكم امان قصد مجردايله ثابت اولميوب انجق مسلمينك اعطا
واحسانلرينه مرهوندر ومسلمين دخى آمناهم قوللريله انجق اهلارين تأمين ايدوب آمنا كم ديمكله نفسـلرينى
امين قيلمامشـلردر وحكايت اولنوركه بويله بر وقعه خلافت معاويه رضى الله تعالى عنه ده واقعه اولمشدركه
جماعت مشركين ايچون طلب امانه سعى ايدن كافرك فى الاصل اهل اسلامه اذى وجفـاسى ظاهراولمش ايدى
قومى واهلى ايچون امان استدعا ايلديكنده حضرت معـاويه رضى الله عنـه اللهم اغفله عن نفسه قوليله
اهمال نفسنه دعا ايلدى فى الواقع نفسنى اهماله تكميل مصلحته استعجال ايدوب دعاء معـاويه مقبول واول خبيث
موذى مأخوذ ومقتول اولـدى وجواب آخر دخى واردركه انسان بويله هنكامـده كاه اولوركه كندى يه امان
ويرلميه جكنى بيلوب قطع امل ياخود كمال حزن وملالله حيوة دنيـادن فتور وملل عارض اولمغله خلاص نفسنه
همت ايتميوب انجق تخليص اهلنـه غيرت ايدر واحتمال مذكور امان نفسلرين قصد لرينه سرد اولنان دليل
معترضه معـارضدر وباعتبار اللفظ نفسلرين عـدم تصريحلرى قولمزى ترجيح ايدركورمزميسنكه طائفـهٔ
مرقومه مسلمينه نضع ايدينا فى ايديكم على ان تؤمنوا ابنائنا ونسائنا يعنى ابنا ونسامزه اعطاء امان شرطيله اللريمز
اللريكزه قويوب معاهده ايده ليم ديسه لر ومسلمين دخى مساعده ايلسه لر نفسلرين ادخال امان ايلمزلر زيرا معناى
اكلاملرى اللريمزى اللريكزه وضع ايده ليم تاكه بزه ديلديكيكزى ايشليه سز ديمكدر ومسئلهٔ سابقه دخى بوسياق
اوزره در واكر نخرج اليكم على ان تراوضكم فى الامان على اهلينا يعنى اهلاريمز اوزره امان خصوصنده مكالمه
اوزره طرفكزه چقه ليم ديو استيذان ومسلمين اخرجوا قوللريله اذنلرين ايذان ايلسه لر بعده چيقوب اهلارين
تأمين ايتدكلرنده كندى لر دخى امين اولورلر اكن امان نفسلرى امان اهلارى سببيله اولميوب بلكه مسلمين آنلره
مكالمهٔ امان ايچون خروجله امر ايتملرى اعطاء امان اولمق حسبيله دركورمزميسنكه صورت مفروضه ده مكالمه لرينه
اعطاء امان مترتب اولمسه ينه آنلره قطعا تعرض اولنمايوب مأمنلرينه اعاده لرى واجب اولوراماصورت اولى بويله
دكلدركه مطموره ده ايكن امنوا اهلينا ديملريله بزلر دخى انجق اهلارينه امان ويروب كلاميز بر وجهـله
نفسلرينه شـامل دكل ايكن لاعلى طلب الامان چيقوب فئ مسلمينـده داخل اولديلر واكر امنونا على ذرارينا
ذريتلريمز اوزره بزه امان ويريكز ديو استرحام ومسلمين دخى انجاح مرام ايلسه لر نفسلرى واولادلرى وبلا تخلل الاناث
اولاد اولادلرى وان سفلوا بالجمـله آمنين اولورلر زيرا انسان ذريتنك اصلى وذريت كندودن تولد ايلين فرعك
اسمى اولمغله اسم ذريت جميع مذكورينه شامل اولور كورمزميسنكه عامهٔ انام ذريت آدم ونوح عليهما السلامدر
قال الله تعـالى اولئك الذين انعم الله عليهم من النبيين من ذرية آدم يعنى حضرت زكريادن حضرت ادريسه
كلنجه بوسوره ده مذكور اولان ذوات كرام عليهم الصلوة والسلام انبيادن ذريت آدم عليـه السلامدن شول
اجلهٔ فخامدركه الله تعالى انلره مزيد انعام ايلمشدر مؤلف رحمه الله ديركه بناتلرينك اولادلرى امان ذراريده داخل
اوله مزلر وجهى اولدركه اولاد بنات بابالرى ذريتندندر انالرى طرفندن دكلدر كورمزميسنكه جواريدن اولان
اولاد خلفا باباى ذريتندن اولملريله شايان خلافت اولورلر قال المأمون *شعر* وانما امهات الناس اوعية مستودعات
وللانساب آباء يعنى انسانك انالرى ايچنه ودعـه وضع اولنان ظروف كبيلردر وانساب ايچون بابالرى واردركه
انسا بده آنلره انتساب ايدرلر ياخود الانساب للآباء تأويلى اوزره كلامى قلبه تحميل ايله انساب بابالرينه مخصوصدر

مطلب بعض تصرفات المترجم في شرح لكتاب
مطلب آمنوا اهلينا
مطلب آمنوا ابنائنا ونسائنا
مطلب آمنونا على ذرارينا
مطلب بيان معنى الذرية

معناسى دخى محتملدر ومؤلف رحمه الله بوندنصكره اولاد بناتك امان ذراريده دخولنى مشعر بعض كلمات دخى ذكر
ايلدى آنك دخى وجهى اولدركه لفظ ذريت اصلدن تولد ايدن فرعك اسمى اولديغنى آنفا ذكرايتمش ايدك اب وام
ايكيسيده اصـل الولد در وام دخى كندو باباسى ذريتندندر وامدن تولد ايدن دخى اب الامك ذريتندندر بلكـه
معناى اصليت وتولد جانب امده ارجحـدر زيرا امماء رجلى حضن رحمنده مثال حصن حفظ وحضانه اوزره
استهلاك ايتمكله ولد انجق كندودن حاصل وماء رجل همان واسطه منزلنه نازلدر بوجهتله احفـاد ذريت
اب الامدن تعداد قيلندقدنصكره ذريت اب الامدن دخى ايراد قيلنور وحكايهٔ يحيى بن يعمر رحمه الله تقرير مذكوره
مدارتقرردركه بركون حجـاج آنى قصد قتلله مجلسنه ادخال وزعمنجه بهـانهٔ قتلى اوله جق تكليف محال ايدوب
ديديكـه البته طائفهٔ علويه ذريت محمـديه دن اولدقلرينى تنصيص ايدر برآيت بكا قرائت ايدرسين ياخود سنى
قتل ايده رم قالديكه ندع ابناء نا وابنا ئكم آيتى مأوله اولمغله غير يسين استرم اول حينده جناب يحيى نفسنى وكلمـهٔ
حقى احيا برله ومن ذريته داود وسليمـان نظم جليلنى وزكريا ويحيى وعيسى قول جميلنه وارنجـه تلاوت
ايدوب حجاجه حضرت عيسى عليه السلام حضرت نوح عليـه السلامك اب طرفندنمى ذريتندندر يوقسه
ام طرفندنمى ديو سؤال ايتدكده حجـاج كبى لجاج مبهوت ولال اولوب آنى اكرامله ارسال ايلدى يعنى بز عظيم الشان
ذريت نوح عليه السلامدن داود وسليمان عليهما السلامه دخى هدايت قيلـدق وينه اول ذريتدن زكريا ويحيى
وعيسى عليهم السلامه دخى هدايت قيلـدق واكر آمنونا على اولادنا اولادلريمز اوزره بزه امان ويرك ديسه لر
اولاد صلبيه واولاد اولاد ذكورلرينه وان سفلوا حمـل اولنور اما تخلل بنات ايله حاصل اولان اولاد آنلرك اولادلرى
دكلدر مؤلف رحمـه الله بونده دخى كمافى السابق بويله ديدى اما امام خصاف بنه مؤلف جنابلرندن اولاد بناتك
دخى امانده دخولنى نقل ايلدى زيرا اسم اولاد آنفا ذكر ايلديكمز وجه اوزره اولاد بناته دخى شـاملدر ودخولنى
مؤيد دركه رسول الله صلى الله عليـه وسلم حسن وحسين رضى الله عنهما حضرتلرين در اغوش ايلـدكلرنده
اولادنا اكبادنا بيوردیلر لكن روايت عدم دخول اوزره بوحديث نوع مجـازه محمولدر حتى ما كان محمد ابا احد
من رجالكم يعنى محمد عليـه السلام رجال بالغينكزدن برفردك اب حقيقيسى اولمدى نظم جليـلى تجوز حديثه
دليلدر كه اكر حسنين احسنين رضى الله عنهما حضرتلرى ولد حقيقيلرى اولسـه لر آنلره اب حقيقى اولملرى لازم
ومشار اليهماصكره دن رجال بالغين معمريندن اولملريله منافات قرآنى مستلزم اولور ايدى ياخود مضمون حديث
اوزره اولاد بنات اولاد عد اولنمق اولاد فاطمه رضى الله عنهايه خاصدركه قال عليـه السلام كل الاولاد ينتمون
الى آبائهم الا اولاد فاطمة فانهم ينتسبون الى انا ابوهم يعنى جميع اولاد بابالرينـه انتساب ايدرلر انجق اولاد فاطمه
بكا انتساب ايدرلر بن آنلرك بابالريم لكن بوحديث شاذ ومضمون آيت مذكوره يه منافى اولمغله حديث اولده تجويز
مجـاز حقيقت حقانيتله سرافرازدر اما اولاد اولادلرى اوزره استيمان ايلسـه لر اولاد بناتك دخوللرى عياندر زيرا
اسم ولد الولد ولدندن تولد ايدنلره حقيقتـدر وقزى كندى ولدى وقزينك ولدى فى الحقيقه ولد الولديدر
اما صورت اولاده يالكز اولادلرين ذكرايتملريله بويله دكلدركه اولادى من جهة الحقيقه كـندودن تولد ايلين
ومن جهة الحكم ولادتله كندويه نسبت اولنانلردر وبونلر انجق اولاد ابنادر يوقسه اولاد بنات دكللردر واكر آمنونا
على موالينا يعنى عتقا ياخود عقد موالاتله حلفا مزاوزره بزه امان ويريكز ديسه لر واول طائفه نك هم موالى
وهم موالى الموالبلرى اولسه بطريق الاستحسان بالجمله نائل امان اولورلر اكرچه لفظ مزبور مواليلرنده حقيقت
وموالى المواليده مجـاز اولمغله مقتضاى قياس صنف ثانى داخل اولمامقدر حتى آنلردن مفهوم موالى يى نفى ايدوب
هؤلاء ليسوا من مواليه ديمك دخى جائزدر بوجهتله مواليسى ايچون وصيتنده موالى الموالى مزاحم موالى قيلنميوب
ادخال اولنمازلر لكن بطريق الاستحسان دينلوركه موالى الموالى بواسطة الموالى انسـانه ولا برله نسبت اولنملريله
اولاد الاولاد مع الاولاد مقامنه اقامت اولنورلر حتى وصيتده مواليسى بولنمازسه موالى الموالى داخـل اولورلر
اما بولنـدقلرنده اثبات مزاحمه تنقيص نصيب موالى يى موجب ومزاحمهٔ ابعـد ايله تنقيص نصيب اقرب غير
مناسب اولمغله داخل اولمازلر وصورت امانده موالى الموالى داخل اولسه ده اولماسه ده امان الموالى صفت واحده
اوزره حاصـل وزياده ونقصانى غير قابل اولديغنـدن مقصود مستأمن تخليص فريقين ايدوكى متعـين
اولمغله دخول طرفين متين اولور وبز بومسئله ده جمع الحقيقة والمجـاز مرخص ومجازدر ديمزز بلكه ديرزكه
اسم مذكور مواليسـنده حقيقت وصورة ومجاز اموالى الموالى يه دخى متضمن دلالتدر وبوصورتله موالى المواليده
شبههٔ امان تمكن ايدر وبنـاء امان توسع اوزره اولوب مجرد صورت اشـارتله ثابت اولدقدنصكره بولفظله

مطلب اولاد البنات يدخلون في الذرية
مطلب ان السادة العلوية من ذريته عليه السلام
مطلب آمنونا على اولادنا
مطلب اولاد فاطمة من اولاده عليه السلام
مطلب استأمنوا على اولادهم
مطلب امنونا على موالينا

ثبوتی بالطریق الاولی در و بو تحقیقله وصیتدن تفریق اولنور واکر آمنونا علی اخوتنا قرنداشلریمز اوزره بزه امان ویریکز دیسه لر وآنلرك اخوه واخواتلری اولسه جمله سی آملردرز یرا لفظ اخوه عند الاطلاق ذکور واناثه متناقدر قال الله تعالی وان کانوا اخوة رجالا ونساء وحقیقتده ذکوره خاصدر لکن مذهب عربدندرکه ذکور واناث مختلط اولدقده ذکوری تغلیب وصیغهٔ تذکیری مجموع اوزره اطلاق وترتیب ایدرلر واستعمال مشروح میانلرنده شایع اولمغله موقع حقیقتده واقعدر حتی اخوات صرفه اولوب ایچلرنده ذکوردن بولنماسه صیغهٔ مذکوره اناث صرفه یه شامله اولمامغله امانده داخله اوله مزلر اعتراض اولنورسه که الله تعالی فان کان له اخوة فلامه السدس بیورمشدر یعنی اکرمیتك ولدی اولمایوب ابوینی وارث اولورلرسه ام ایچون ثلث واردر واکر بو صورتده فوق الواحد قرنداشلری وار ایسه ام ایچون سدس واردر علی کلا التقدیرین باقیسی اب ایچوندر واخوات صرفه امی ثلثدن سدسه علی رأی الجمهور حجب ایدرلر وحجب ایتملری صیغهٔ اخوه آنلره شامله اولمق اقتضا ایدر جواب ویریزکه حجب لاخوات بو آیتله اثبات اولنمامشدر بلکه اتفاق اصحاب واعتبار معنای حجبله قیاس اولی الانبا بدن ثابت اولمشدر و بز بو مسئله یی فرائضده بیان ایلدیك لکن اعتبار معنی انجق نصوص شرعیه ده جائزدر یوقسه الفاظ عباده همان عین ملفوظه باقیلوب تعلیلنه اشتغال واجتهاد اولنماز ونفس لفظ اخوه نك من جهة الحقیقة والاستعمال اناث صرفه یه اشتمالی یوقدر واکر آمنونا علی ابنائنا دیسه لر و بنین و بنات اولادلری اولسه اخوه ده بیان قیلندیغی اوزره جمله سی داخل اماندر لکن بعض اصحابمز دیدیلرکه اخوه وابناده ذکر اولنان جواب مفصل انجق امامینك قوللری وامام ابو حنیفه رحمهم الله حضرتلرینك قول اولیدر اما قول ثانیسنده بنی فلان دیو وصیتده اولاد ذکورینه واخوهٔ فلان دیو وصیتده ینه اخوهٔ ذکورینه خاص اولدیغی کبی باب امانده دخی خاص اولورلر دیمشدر اما اصحی اولدرکه باب امانده اول وآخر قوللری بردر زیرا وصیتده اولمیان وسعت امانده واردر ابو حنیفه رحمه الله اکرچه وصیتده انجق حقیقته اعتبار ایلدی لکن امانده هم حقیقته وهم من جهة الاستعمال شبه حقیقته اعتبار ایلمشدر واکر ذکورلری اولمیوب انجق بناتلری وار ایسه جمله سی فیٔ اولورلر زیرا صیغهٔ ابنا اناث صرفه یه صرف اولنماز مکر ابنا لفظینك مضاف الیهی ابو قبیله اوله حتی وصایاده بز ذکر ایتمشزکه بنی فلانه دیو وصیت ایلسه وفلان مضاف الیه دخی ابو قبیله اولسه آنکله قبیله یه نسبت قصد اولنور واناث صرفه دخی ذکور کبی قبیله لرینه من بنی فلان لفظی ایله نسبت اولنورلر اما فلان یالکز اولادینك باباسی ایسه بویله دکلدر و بعض مشایخمز دیدیلرکه مستأمن مذکوردن مقدما بنم شو بنات واخواتمدن غیری کسنه م یوقدر دیو تکلم ایتمك کبی اناث صرفه یه استیمانه دلالت ایدر بر کلام تقدم ایدوب صکره آمنونی علی بنی اوعلی اخوتی دیسه بو صورتده مرادی اناث ایدوکنه استدلال وتحت امانده ادخال اولنورلر واکر آمنونا علی اولادنا دیسه لر اناث مختلطه وصرفه داخله اولورلر زیرا ولادت ذکور واناثده حقیقتدر قال الله تعالی یوصیکم الله فی اولادکم یعنی الله تعالی سزلره مواریث اولادیکز خصوصنده امر وتنبیه ایلرکه مختلط ایسه لر للذکر مثل حظ الانثیین اقتسام ایده لر ثم قال فان کن نساء فوق اثنتین یعنی اولادلریکز ایکیدن زیاده بنات ایسه لر ترکه دن ثلثینی اخذ ایده لر ایشته بو آیتده اولاد انجق اناث صرفه ایله تفسیر اولنمشدر واکر آمنونا علی بناتنا واخواتنا دیسه لر یالکز اناثه حمل اولنوب ذکور داخل اولماز زیرا صیغهٔ کلام انجق اناثه شامل وآنده ذکور من جهة الحقیقة والاستعمال غیر داخلدر وهم کاه اولورکه ضعف اناثه بناء مزید شفقتلرندن یاخود قاتلهم الله مسلمینه ایذا ایتدکلرندن ناشی امان ذکوردن یأس وخیبتلرندن استیمانلرین تخصیص نسوان ایدرلر واکر آمنونا علی بنینا دیدکلرنده جمله سینك یالکز بناتی انجق برینك بر اوغلی بولنسه امان مأخوذ جمله سنه نفوذ ایدر زیرا جمله یه لفظ واحد ایله استیمان ایلدیلر ولفظ مذکور عند الاختلاط متناول اناث وذکور ایکن برینك ابن واحدی ایله دخی تحقق اختلاط ظهور ایلمشدر اما صورت مفروضه ده آمنونا کل رجل منا علی بنیه یعنی بزه بزدن هر بریمزه اوغللری اوزره امان ویریکز دیسه لر انجق اوغلی بولنان کسنه نك جمیع اولادی تأمین و بنات سائره فیٔ مسلمین قیلنور زیرا لفظ کل بو مقامده احاطهٔ افراد ایچوندر قال الله تعالی کل نفس ذائقة الموت یعنی هر بر نفس موتی طاتسه کرکدر بو وجهله کلام مزبور هر بری حقنده مستقلا ملفوظ ومذکور کبی اولمغله انجق اوغلی اولان کسنه نك اولادی مندرج وغیریلری ایچندن خارج اولور اما صورت اولاده آمنونا علی بنینا دیملریله کلاملری مجموعنی علی وجه الاجتماع احاطه ایتدیکندن کویا ابن واحدده جمله سی شریك وامانده بناتلرین اکا تشریك ایدرلر واخوه واخوات حکم سابقده بمنزلة البنین والبنات در واکر آمنونا علی آبائنا دیوب آبا وامهاتلری مجتمع اولسه لر امانله

مطلب امنونا علی اخوتنا

مطلب لا یشتغل بالتعلیل فی کلام العباد

مطلب امنونا علی ابنائنا

مطلب امنونا علی اولادنا

مطلب آمنونا علی بناتنا واخواتنا

مطلب امنونا علی آبائنا

جمله سی منتفع اولورلر زیرا لفظ آبا آبا وامهاته شاملدر کورمزمیسنکه ایکیسنه ابوین دینلور قال الله تعالی ولابویه لکل واحد منهما السدس وصورت مذکوره ده انجق برینك ابی موجود وماعداسنك همان امهاتی موجوده اولسه اسم آبا عند الاختلاط مجموعده حقیقت کبی استعمال اولنمغله ینه جمیعا امانده ادخال اولنورلر واکر آمنونا علی ابنائنا دیوب هم ابنا وهم ابناء ابنالری بولنسه بطریق الاستحسان بالجمله داخل امان اولورلر اکرچه لفظ ابنا ابناء صلبیه ده حقیقت وابناء الابناده مجاز ولفظ واحده جمع الحقیقة والمجاز غیر مجاز اولمغله مقتضای قیاس اختصاص صلبیهٔ ابنا سبیدر بنابرین امام ابو حنیفه رحمه الله ابناء فلان لفظی ایله وصیتی ابناء صلبیه یه تخصیص ایتمشدر مکر ابناء صلبیه سی اولمیه بو صورتده امتناع حقیقتله مجاز متعین وابناء الابنایه تناولی متبین اولور لکن مؤلف والاشان حسن استحسانله دیرکه بو لفظله طلب امان کندو یه بنوتله منتسب اولنلر ایچون ایدوکی نمایان اولوب اول انتساب ابناء الابناده دخی صورتیاب اولمغله موجب ثبوت امان اولان شبهه یی ایجاب ایلر اما استحقاق وصیت شبهه وصورتله تحقق ایتمکله وصیت بویله دکلدر وهم وصیتده میان حقیقت ومجازده اثبات مزاحمه اولنسه نصیب ابنا یه ایراث نقص ایدر و بو محذور صورت امانده برطرفدر و بونده اولان تفصیل آمنونی علی ذوی قرابتی قولنده تقدم ایدن تعلیلاتك نظیریدر وهم لفظ مذکور ایله طلب امان کندو یه بنوتله منتسب اولنلره شفقتی اعلان ایچوندر کاه اولورکه النافلة احب الی المرء من الولد مثلی اوزره ابناء الابنایه شفقتی ابناسندن ازید اولور واکر بو صورتده بعضیلرینك صلبیه و بعضیلرینك ابناء ابناسی موجود ایسه تعلیل سابق اوزره امان مجموعنه لاحق اولور واکر آمنونا علی آبائنا دیسه لر لکن آبالری بولنمایوب انجق اجدادلری بولنسه اجداد موجودین نیل امانله مجدودین اوله مزلر زیرا اسم اب حقیقت اوزره جده شامل دکلدر حتی هو جد ولیس باب دیمکله اثبات جدیت وسلب ابوت حق اجداده جائزدر ولکن مجازا متناول اولور مرویدرکه ابن عباس رضی الله عنهما بر کسنه یه ای ابك اکبر لفظیله قنقی بابالك اکبردر دیو سؤال ایدوب اول کسنه فهم ایتمدکده ابن عباس رضی الله عنهما همان یا بنی ادم آیت کریمه سنی قرائت واول شخصه سن کیمك اوغلی ایسك اول سنك باباکدر دیو مرادینه اشارت قیلدی و بو مقوله اعتبار مجاز یاخود اعتبار صورت ایله ابناء الابناده اولان تفصیل سابق اوزره اجداد دخی داخل امان قیلنمق لایق ایدی بنابرین بو مسئله بر مادهٔ مشکله در لکن جناب مؤلف بر معنای دقیق ایله بینلرین تفریق ایدوب دیرکه مجاز حقیقتنه تابعدر ومعنای اتباعی ابناء الابناده تحقق ممکندر زیرا ابنادن تفرع ایتملریله لفظ ابناده دخی تابعلردر اما اجداد آبا ایچون اصول واسم جد ایله ممتاز ومفصول اولملریله فروعلرینه اتباعله آنلره اطلاق اسم الاباء ظاهر الامتناعدر کورمزمیسنکه آمنونی علی امی دیسه امی موجوده اولمیوب همان جده سی اولسه امان اکا متناول اوله مز اکرچه جده یه ام تسمیه اولنمق اعتباریله تناول ایدر دیو اعتراض اولنورسه جوابده دیرزکه الله تعالی ورفع ابویه علی العرش قول شریفنده خاله یه اب تسمیه قیلنمشدرکه ابویه اباه وخالته معناسنه در کذلك قالوا نعبد الهك واله ابائك ابراهیم واسمعیل نظم منیفنده عمه اب تسمیه قیلندیکه حضرت اسمعیل علیه السلام نبی یعقوب علیه السلامك عمی ایدیلر بویله ایکن بر عاقل عم وخاله امان آباده داخلدر دیمز زیرا بونلردن هر بری عم وخاله کبی بر اسم ایله ممتازدرکه کندو یه اول اسمله نسبت اولنور وجد وجده دخی بویله در اما ابناء الابناء بویله دکللردرکه ینه بنوتله نسبت اولنورلر غایة الامر نسبتلری بواسطة الابنادر آنکیچون اسم ابنا ایله امان آنلره شامل اولور و بو محله کلنجه بیان سابق انجق لسان عربه متعلقدر اما مستأمنین بر قوم ایسه لرکه تکلم ایتدکلری لسانده ابن الابن مسمی بالابن اولدیغی کبی جد دخی مسمی بالوالد ایسه جد دخی داخل امان اولور حتی لسان فارسیه
بویله درکه ابن الابنه پسر پسر دیدکلری کبی جده دخی پدر پدر دیرلر والله اعلم

باب المرأة من اهل الحرب تخرج مع رجل من المسلمین فیقول اسرتها وهی تقول جئت مستأمنة * قچانکه عسکر اسلام دار الحربه کیردکلرنده بر مسلم دار الحربده اسیر یا مستأمن یاخود دار الحربده اسلامه کلمش ایکن قارشو کلوب مسلمینه وصولنده یاننده بر حربیه بولنوب بن سزه طلب امانله کلدم دیسه واول مسلم دخی بلکه بن آنی قهرا اسیر ایدوب کتوردم دیسه بو صورتده اول عورت نه هیئت اوزره کلمشدر اکا نظر اولنور اکر اول عورت مسلمین مسلمیندن کلدیکی سمته اقرب اولان ذواته واصله اولنجیه دکین قید و بندسز کلمش ایسه نداء امان ایتسون ایتمسون شرعا تأمین اولنور زیرا طرز مستأمنات اوزره کلمکله ظاهر حالندن مدعاسنه استدلال اولنور حتی بو هیئت اوزره یالکز کلسه امانده شبهه یوقدر و یولده بر مسلم ایله رفاقت ایتسه ینه بویله در زیرا اول عورت ید نفسنده ایکن

مطلب آمنونا علی ابنائنا ولهم ابناء الابناء ایضا

مطلب الوصیة لابناء فلان

مطلب آمنونا علی آبائنا ولیس لهم الا الاجداد

مطلب آمنونی علی امی ولیس له الا الجدة

مجرد رفاقتـله اوزرينـه يد مسلم ثابت اولماز وهيئتنده دخى امان ايچون كلمكده اول مسلمه مطاوعت ايتديكى
هركسك وهمنه سبق ومبادرت ايدر ومقدما بيان وتكرار اولنمشدر كه وقوف حقيقتى ممكن اولميان اموردهظاهر
حال وغالب احتماله اعتبار اولنور واكر اول مسلم آنى قيد واسر وغلبـه وقهر ايله كتورمش ايسه ينـه نداءامان
ايتسون ايتمسـون فئ اولور زيرا ظاهر حالى اسر واخراجنـه دالدر و يدى بطريق القهر اوزرينه ثابته اولمسى
اول عورتك نفسنه مسلم ايچون سبب استحقـاقدر زيرا حربيهدر وفى الاصـل اكا امان ويرلمشدر انجق منعهٔ
جيشـله اخراج اولنمغله جميع جيش آنده شريكلردر زيرا دار ايله احراز جميع جيوشله حاصل اولمشـدر واكر
عسكر مسلمينه اخراج ايتميوب همان دار اسلامه ادراج ايلسـه بو دخى هر وجهله صورت اولايه موافق انجق
برماده ده مفـارقدر كه بوصورتده قهر ايله اخراج ودار اسلامله احرازده متوحد ايسـه تملكده دخى متفرد اولور
و بونده خمس دخى يوقدر زيرا اعلاء كلمة الله وجهى اوزره اخذ واصـابت ايتمكله متلصص اولان شخصك
اخذ ودار اسلامله احرازى منزله سنـده اولور واكر اول عورت بن بو مسلمى تزوج ايدوب برابر چيقدم ديسـه
مسلم دخى تكذيب ايدوب بلكه قهر ايله اخراج ايلدم ياخود جاريه ايدى اشترا ياخود هبه ايله مالك اولدم ديسـه ينه
على حالها قيدو بند سز كلش ايسه اول رجل تصديق اولنماز زيرا كندو يدنفسنده دروزوجدر ديو اقرارى نفسنده
اولان حكم يدينى ابطال ايلمز اما قهر ايله كلوب تا دار الحربده ايكن قهرى دخى معلوم اولورسه قول قول رجلدر زيرا
محل قهرده ظاهر اولان قهره اعتبار ايله نفسنده اولان حكم يدى ساقط اولور كذلك مسلم مذكور صورت مزبوره ده
اهل حربدن بعض رفقـا ايله كلدكده بونلر بنم عبيـدمدر ديوب آنلر دخى احرار زديسـهلر ومقهور ومربوط
اولميه رق دخى كلش اولسهلر مسلمينه وصوللرنده استيمـانله ندا قيلسونلر قيلماسونلر قول آنلرك قوللريدر زيرا وصف
مذكور ايله بالكز كلسهلر دخى امانه نائل اولورلر ايكن مجرد مسلم ايله كلملرى مانع امان اوله مز اما بوصورتده اول مسلم
مسلميندن يا اهل ذمتدن يا مستأمنيندن آنلرى قهر واسر ايلديكنه بينهٔ عادله اقامت قيلسه بينهسى قبول وعبيدى
اوللريله حكم اولنور زيرا بينـه ايله ثابت اولان اقرار خصم ايله ثابت كبيـدر حتى دار الحربده قهر واسرينى
اقرار ايلسهلر ياخود بزلر معاينه اوزره بيلش اولسق عبيـد اولورلر ايدى اقامت بينـه دخى بو يله در وخصوص
مرقومده حربى مستأ من اولملرينى اقرار ايدوب حربى مستـأمنك ينه حربى مستأمن اوزره شهـادتى مقبوله
اولمغله بو بابده اصناف مذكوره نك بالجمله شهادتلرى قبول اولنمشـدر و بحث مذكور حربينك طلب امانله كلديكنه
برعلامت تحققنه مقصور در اماعـلامت مزبوره بولنماسه واول مسـلم دخى آنلرى قهر واسر ايلديكى بيلنمسه
و آنلر دخى رجال بالغين اولوب محـل نداده امانله ندا ايلمسهلر همان دار يمزه بغير امان خارج اولان حربى منزله سنده
اولورلر و آنك حكمنى سابقـا باب الامانده بيان ايلديك والحـاصل مسلمك اهل حرب اوزره يد معلومهسى اولميوب
حقيقهٔ وحكما يد نفسلرنده اولدقلرندنصكره يالكز خروجلريله مسـلم ايله خروجلرى حكمده برابر واولده اولان
حكم ثانيده دخى مقرردر واكر اول مسـلم برعورتله برابر چيقوب ومقدما عورتيچون استيمان اولنمـامش اولوب
مسلمين اول عورتى فئ ايچون اخذه قصـد ايتدكلرنده اول مسلم عورتمدر ديو ادعا وعورت دخى تصديق مدعى
ايلسه تصادقلرى هنوز او زرنده كسنهنك حق تقرر ايتمديكى وقته تصادف ايتمكله آنلره توافق اولنور و بوصورتده
عورت حره وذميه اولور زيرا اول مسلم نكاح اوزره عورتى اخراج ايتمكله امانده ادراج ايلمشدر ومسـلم واحدك
قهر اهل حربدن خلاصندنصكره ويرديكى امان امان جماعتله يكسـاندر واول عورت تحت مسلمده مستأمنه
اولمغـله دار يمزده مسلمى ياذمى يى تزوج ايلين مستأمنه مثللو ذميه اولور زيرا عورت امر اقامتـده زوجنه تابعه
وزوجى اهل دار يمزدن اولمغله بالتبع اهل دار يمزدن اولور واول مسـلم سبيله چيقوب بونلر جوارى وعبيدمدر
ديوب سبى دخى تصديق ايلسهلر ينه ذكر اولنان تحقيق اوزره در زيرا اول سبيده هنوز حق مسلمين ثابت اولمقسزين
تصـادق ايلديلر ودار الحربده اسلامه كلوب يا مستأمن اولان مسلم عبيد وجوار يسنى اخراجه محتاج وتملكنه
ايكى شاهد برابر كتورمكده لا علاج اولديغندن حين تصادقلرنده حسب الضرورة حكمى قوللرى اوزره بنـا
لازمدر اما تكذيب ايدرلر ايسه دار الحربدن اولوب بلا امان دار يمزه كلملريله فئ اولورلر واكر بونلر اهـل حربك
عبيد وجوارى يرنى بزبونك دكللرز ديرلرسه نظر اولنور اكر اول مسـلم آنلرى قهر ايله اخراج ايتمش ايسه آنك
ملكى قيلنورلر زيرا نفسـلرى اوزره اقرار رق ايتملريله كندو نفسلرنده اعتبـاريدلرى باطل واول مسلمك دخى
موضع قهرده قهر ايله سبب استحقاقى حاصل اولمشدر اما وجه مرقوم اوزره ثبوت يدى نامعلوم اولسه بوصورتده
كلدكلرى طرفه اقرب اولدقـلرنده نداء استيمان ايتملر ايسه نائل امان اولورلر زيرا

مطلب شهادة المستأمن على مثله

مطلب خرج المسلم ومعه سبى

استحقـاقلرينه سبب اولان يد قاهره نمايان دكل ايكن موضع امانده نداء استيمان ايتملريله ظاهر حاللرى استيمان ايچون
كلدكلرينه دالدر حتى بو وجه اوزره يالكز كلسهلر مستأمن ايچون طلب امانه طريق مذكوردن ماعـدايه قدرتى
اولمديغى سابقا بيانيمزدن نمايان اولمغله البته نائل امان اولورلر ايدى مسـلم ايله برابر كلملرى دخى بويله در كذلك مسلمين
آنلرى نداء امانلرى ايشيديلميه جك محـل بعيده دن رؤيت ودرونلرينه رجاى امانله كلملرى سنوح وسبقت ايلسه
بعد القرب نداء امان ايتمسهلر دخى ينه آمنلردر زيرا انقيـاد اوزره كلملرى طالب امان اولدقلرينه دليل و بويله محلده
دليل دخى صريحله عديلدر بوصورتده اهل حربك عبيدى يز ديرلر ايسه قوللرى تصـديق وحكم امان اوزره
صاحبلرينه عودته اجازت اولنور واكر صاحبلريمزدن هاربا ومغاضبا ذمت ياخود اسلام قصديله كلديك ديرلر ايسه
جمله سى حر اولوب صاحبلريچون اوزرلرينه سبيل تملك مرتفع اولور واكر انجـق رجاء امانله كلديك ديوب
ورقبه لرينه حق مسلمين تعلق ايتمكله رجاء امانله كلدكلرينه مسلميندن اقامت بينه ايلسه لرينه آمنلردر زيرا نفسلرينى
صاحبلرى اوزره دار يمز ايله احراز ايلديلر حتى صاحبلرينى قهر ايله اخراج ودار يمز ايله احراز ايلسهلر صاحبلرينه
مالك اولورلر ايدى شمدى نفسـلرينى احراز ايلديلر البته كندو رقبهلرينه مالك اولورلر و بويله نفسنه مالك اولان
آزاد اولور وعتق ملك نفسنه مبنى اولمغـله اوزرينه برفردك ولاسى ثابت اولماز بو مسئله ده اصل اصيل رسول الله
صلى الله عليه وسلم يوم طائفده ايما عبد خرج الينا مسلما فهو حر يعنى اول عبد كه اسلامه كلوب بزه اقبال ايليه
اول حردر بيوردیلر ديو روايت اولنان حديث جليلدر حتى بو حديث بشارت تحديث ايله طائفدن يدى عدد
عبيد جانب عاليلرينه چيقدقلرنده جمله سنى اعتـاق وناس آنلره عتقاء الله اسمى ايله تسميه واطلاق ايلديلر قالديكه
بو ماده ده اسلامله كلملريله ذمتله كلملرينك فرقى يوقدر كه ذمى دخى مسلم كبى اهـل دار يمزدندر وعبيد معهوديندن
ذمت واسـلام ايله احراز نفسـلرى تام اولمشدر اكر بوندنصكره صاحبلرى كلوب بزلر بونلره تجارت ايچون
دار الاسـلامه خروجه اذن ويرمش ايدك ديسهلر قول صـاحبلرينك قوليدر زيرا آنلرك مملوكلرى اوللرنده
تصـادقدنصكره عبيدلرى زوال ملكلرينه سبب اولان مراغمه وهرب ادعا ايتملريله مولاسى اوزره ادعاء عتق ايدن
عبد منزله سنده اولوب بلاحجة تصديق اولنمازلر زيرا صاحبلرى اصلله متمسكلردر كه اصـل اولان عبد مولاسنه
مراغم اولمقدر ومراغم ايدوكى بيلنمدكجـه قول مع اليمين متمسك اصلكيدر بوصورتده امام طلب عبيد ايله مواليلرين
استحلاف ايدر و بعد الحلف عبيد آنلرك مماليكى اولورلر بوصورتده اسلامه كلمشلر ايسه صاحبلرى آنلرى بيع اوزره
جبر اولنور زيرا عبد مسـلم يد ذميده ابقا اولنمديغى كبى يد حربيده دخى ابقا ودار الحربه اعاده لرينه تمكين اولنماز
و بيعله اجبارده عبد مسلمـدن ذل وقهر كافرى ازاله جهتيله حقنه رعايت دركار اولمغله مستأمن دخى ذمى كبى
بو ماده ايله مؤاخذه اولنور اما اسـلامه كليوب اهل ذمت اولمشلر ايسه صاحبلرينه تسليم و ديلدكلرى محله اعادهيه
رخصت ويريلور زيرا مملوك مولاسنه تابع واصـالةً قبول ذمتى غير صحيحدر كورمزميسنكه دار يمزده حربى
مستأمنك يدنده برابر كتورديكى عبدى بزله عقد ذمته طالب اولسه مساعده اولنمـاز حتى امام آندن اخذ خراج
ايتمش ايسه صاحبنه رد ايدر زيرا كسب مملوكيدر وصاحبى كلمزدن اقـدم اخذ خراجى جائزدر زيرا حكم ظاهره
بنا قيلنوب عبد مرقوم دخى قبـل ظهور المكذب قولنده بحسب الظاهر مصدقدر وتفصيل مرقوم مدعينك عبدى
ايدوكى اقرار عبـد دن غـيرى بينه ايله معلوم اولدقـده در واكر انجـق اقرار يله معلوم ايسه نظر اولنور
اكر امانله نداسى ياخود مسلمينى رؤيتى وقتنده بن عبـدم ومولامدن هـارب ومراغم اولميه رق اذنى ايله
كلديم ديو اخبار ايلمش ايسه ينه تصـديق ومولاسنه دفع وترفيق اولنور زيرا بو اقرارى اهل دار يمزدن اولوب
تعلق حق مسلميندن اقدم اولمغـله اقرار موضع تهمه دكلدر واكر ابتدا اهل ذمتدن اولوب خراجى اخذ اولندقدنصكره
بر مستأمن كلوب بو عبدمدر امانله تجارت ايچون دار اسـلامه بعث ايتمش ايدم ديو دعوى ايتدكده اول عبـد ذمى
دخى تصديق مدعى ايلسه امام آلديغى خراجى رد ورقبهسنى دار الحربه اعاده خصوصلرنده آنى تصديق ايتميوب
انجق نفسى اوزره اقرارى ايله اول مستأمنـك عبدى ايدوكنى تحقيق ايلر زيرا اقرار صدق وكذب ميانـنده مردد
بر خبر مجرد اولمغله محل تهمتده ايسه قطعـا حجت اولميوب دكل ايسه انجق مقر اوزره حجت قيلنور بو بابده مقرلهنك
ملكى اولسى اكرچه تهمتدن عارى اماشمـدى اهل دار يمزدن اولوب دار الحربه رجوعدن ممنوع ايكن دار الحربه
ردنده احتمـال تهمت جاريدر كه دار يمزدن خوشلنميوب مستأمن ايچون اقرار رقله دار الحربه اميد مراجعه واول
مستأمنله مواضعه ايتملرى محتملدر ومستأمن دار يمزده برعبد ذمى اشترا قيلسه ياخود عبد حربيسى اسلامه كلسه
بيعله اجبـار اولنوب دار الحربه اعاده دن تمكين واقدار اولنماز صورت مفروضه دخى بويلهدر ومقدما آلنان خراجى

مطلب خرج عبد اهل الحرب
مستأمنيا اوس غنى

حق مجاهدين اولمغله مولاسنه آنك ردى بابنده اقرار وتصديقى بى مآل ايدوكى جاى اشكال دكلدر اما
اول مستأمن ادعا ايلديكى رق اوزره مسلميندن اقامت بينه ايدر ايسه امام هم اول عبدى دارالحربه اعاده سنه
رخصت اعطا وهم آلدىغى خراجنى كيرو مولاسنه ادا ايلر زيرا مسلمين اوزره حجت اولان بينه ايله اثبات حق
ايلمشدر ومدعاى مرقوم اوزره اهل حربدن مستأمنلرك شهادتلرى قبول اولنماز وعبد مزبور رقى
منكر ايسه اول شهادتله رقى ثابت اولماز زيرا ذميدر وشهادت حربى ذمى اوزره حجت دكلدر اما
اهل ذمت شهادت ايلسه لر انجق رقله حكم اولنور زيرا حكم رقده شهادتلرى قائمه واهل ذمتك
ينه ذمى اوزره شهادتلرى حجت لازمه‌در اما خراجنى مولاسنه وكندوينى دارالحربه رد ماده‌لرنده قبول اولنماز
زيرا بو بابده شهادتلرى مسلمين اوزره قائمه اولوب وشهادت اهل ذمت مسلمين اوزره حجت لازمه دكلدر وثبوت
رق ثبوت ردى موجب اولماز وصورت مفروضه‌ده مقدما اسلامه كلمش ايسه شهود مسلميندن ماعدا قبول اولنماز
وشهادت مسلمين ايله دخى اكرچه مستأمنك عبدى اولور لكن عبدك صورت اقرارى كبى ينه بيعى اوزره اجبار
اولنور واكر حربى اهل اسلامدن استيمان واعطاء امان ايلسه‌لر بعده بر عورت وبر قاج اطفال صغار ايله چيقوب
بو عورتم وبونلر اولادمدر ديوب آنلرى قطعا امانه ذكر ايتمه‌مش اولسه بونده مقتضاى قياس آنلرفئ اولمقدر
زيرا استيمانى نفسنه تخصيص ايتمشدر وحكم امان ايسه مستأمندن منفصل اولانلره تجاوز ايلمز وآندن
بونلر ايچون نه اشارت ونه دلالت وجهى اوزره استيمان سبقت ايلمشدر لكن بو معنى قبيح ومستهجن اولمغله بطريق
الاستحسان كندو امانيله بونلر دخى تأمين اولنمق مستحسندر زيرا استيمانى ياكندونك بيلديكى برامر ايچون قومندن
فرار ياخود داريمزده بر زمان اقامت واتجار ايچوندر وغرض موصوف زوجه واولاد صغارى ايله خروجنه
موقوفدر كه انسانك درونى عيالنه مربوط ومرهوندر وبو معنى عيالى ايچون استيمانه دال معنى‌در وهم بونلر
عيال ونفقه سنده اولمرله مستأمنه تابع وذكر اصل مانع عرفى تحقق ايتمدكجه مستلزم ذكر توابعدر
وعرف دخى بو بابده دخوللرين مؤيددر كورمزميسنكه داريمزده اولان ذمى كندو جزيه‌سنى ادا ايدر اما نسا
واولاد صغارى اوزره الزام جزيه اولنماز كذلك سبى كثير ايله كلوب بونلر رقيقلرمدر ديو دعوى وآنلر دخى
تصديق مدعى ايلسه‌لر ياخود اول سبى نفسلرندن تعبيره عديم الاقتدار اولان اطفال صغار اولسه‌لر ياخود
متاعنى حامل راز دوابله كلوب اول دوابى سوق ايدرك برجماعتى ترفيق وبونلر غلمانمدر ديوب آنلرده تصديق
ايلسه‌لر يمينى ايله مصدقدر زيرا ظاهر حالى شاهد مقاليدر زيرا كرك على قصد الفرار وكرك على نية
الاتجار كلن كمسنه البته مالنى استصحاب ايدركه تهى دست كلسه جوعله هلاكى بى ارتيابدر ونفسى ايچون
طلب امانى انجق داريمزده برزمان راحت واستقرار ايچوندر بو جهتله مالى بالتبع امانه داخل اولور انجق امام
تهمت كذبى رفع ايچون استحلاف يدر وغلمانمدر ديديكى اشخاصدن آنى تكذيب ايدر بولنورسه اول تكذيب
ايدن غلام يدنده اولان جميع اشيا ايله فئ اسلام اولور زيرا امانده تبعيت رقنه مبنيه ايكن تكذيبى ايله حقنده
رق ثابت اولميوب داريمزه بلا امان كلمش برحربى ايدوكى نمايان اولمغله جميع اشياسيله فئ اسلاميان اولور
واكر بو صورتده دواب وسوق ايدنلر ملكلرم دكلدر انجق امتعه بنم اولمغله تحميل ايچون انلرى استيجار ايلدم ديسه
ينه مقتضاى قياس دواب وسائقين ايچون نه اشارت ونه دلالتله كمسنه دن استيمان سبقت ايتمديكندن
فئ مسلمين قيلنملر يدر لكن استحسانده اول سائقين دوابلريله آمنلردر زيرا مستأمن لاجل التجارة داريمزه
كلسه امتعه سنى آرقه سنده كتوردك ممكن دكلدر بلكه عادت تجار نقل امتعه ده استكرا واستيجاردر
ومكاريلرين تأمين دخى جملۀ حوايج وتتمۀ مقصودلرندن معدوددر بو طريقله آنلر ايچون دخى استيمان
ايتمش كبى اولوب حكم امان زوجه واولاده سارى اولديغى مثللو مكاريلرنده ده جارى اولور واكر مستأمن
مذكور براز رجال بالغين ايله چيقوب بونلر اولادمدر ديسه بالجمله فئ اولورلر زيرا آنلر فى الاصل فروع ايكن
شمدى برأسهم اصول اولوب بلوغلرى جهتيله ذمت واسلامده تبعيتدن چيقدقلرى كبى حكم امانده دخى
تبعيتدن چيقمشلردر وآنلر نفسلرى ايچون استيمان ايتمك كرك ايدى اهماللريله فئ مسلمينده ادخال اولنورلر
واكر صغار ايسه‌لر نظر اولنور اكر نفسلرندن تعبيره قادرلر اولوب اولادمدر ديكنده تصديق ايدرلرسه
امانلرى ظاهردر زيرا بالغ اولمدقجه اكا تابعلردر كورمزميسنكه اولاد صغار نفسلرندن تعبيره قادر اولسه‌لر
دخى ذمت واسلامده ينه تابع اولورلر امان دخى بويله‌در اما تكذيب ايدرلرسه فئ اولورلر زيرا تكذيبلرى
مانع ثبوت نسبدر بويله ايكن بغير امان كلرى فئ اولدقلرين اقرار كبيدر ونفسندن تعبيره قادر اولانلرك

مطلب خرج المستأمن بامرأة وصغار

مطلب خرج مع رجال وقال انهم اولادى

صغير ايسه‌لر دخى بو بابده قوللرى مقبولدر شول مجهول الحال مثللودر كه نفسى اوزره برشخص ايچون اقرار رق
ايدوب مقرله دخى تصديق ايده واكر نفسلرندن تعبيره قدرتلرى يوغيسه بو صورتده اولادمدر ديرسه يمينى ايله
تصديق اولنديغى قريبا تحقيق اولنمشدر واكر بونلرى اهل حربدن سرقه واخراج قيلدم ياخود ايتامدر وعيالمده
ايديلر برابر كتوردم ديرسه جمله‌سى آنكدر يدندن نزعه سبيل يوقدر زيرا نفسلرندن تعبيره عدم اقتدارلريله يدى
اوزرلرنده استقرار ايتمش بولنمغله حقلرنده قبول قولى واجب ايكن دارالحربده بطريق السرقه اوزرلرينه استيلا ايتدم
ويا ايتامدر ديوب ياخود ايتامدر نفقه وعيالمده‌لردر ديمكله ايكى صورتده‌ده اكا تابعلر ودار يمزه آنسزين كلمكله غير
قادرلردر بو جهتله اهلى منزله‌سنده اولورلر واكر بر آز نساء بالغات ايله چيقوب قزلرمدر ديدكده آنلر تصديق ايلسه‌لر
اكرچه قياسه نظرايله فئ اولملرى مقرردر زيرا بلوغلريله معناى تبعيت زائل اولمشدر كه بابالرينك اسلامى ايله آنلره
مسلمه دينلمز بو جهتله اولادندن ذكور بالغين منزله‌سنده اولورلر لكن بطريق الاستحسان داخلۀ امان اولورلر زيرا بنات
بيوت ازواجه انتقال ايتمدكجه انسانك نفقه وعيالنده‌در وحكم امان ظاهرا اوزره بنا قيلنور كه حسب العاده نسوان
نفسلرى ايچون استيمان ايتميوب آبا وازواجلريله كسب امان ايدرلر اما اولاد ذكور بويله دكلدر كه بعد الادراك اهل
قتال اولملريله اصالة استيمان اولنمدقجه امانده ادخال اولنمازلر ونساقتلدن مصونه اولملريله امانه احتياجلرى انجق
نفسلرندن دفع استرقاق ايچوندر ودفع استرقاق حكم امانده باللزينه ضم والحاقله حاصل اولور وامهات وجدات
واخوات وعمات وخالات دخى بنات كبيلردر كه مستأمنه كلسه‌لر بالتبع امانده داخله اولورلر اما آبا واجداد
بشقه‌دركه آنلر اهل قتالدر ومقاتله‌دن بر فرد امانده مستأمنه تابع اوله‌من مكر عبدى ياخود اجيرى اوله زيرا تجارت
ياخود نقل امتعۀ تجارت ايچون بونلرى استصحابه محتاجدر واول كمسنه كه وجه مشروح اوزره مستأمنه تبعيتله
امين ومستأمنك صدق مدعاسى معلوم مسلمين اوله نظر اولنور اكر اول كمسنه تصديق مدعى ايدرسه قبل ثبوت
حق المسلمين تصادق ايتملريله امانده تلاحق ايدر واكر تكذيب ايدرسه حكمى مقدما ذكر وترتيب اولنمشدر
واكر اولا تكذيب ثانيا تصديق ايدرسه فئ اولور زيرا تكذيبى ايله كندوده حق مسلمين حادث ايكن صكره
تصديقى هم تناقض وهم ابطال حق مسلمينه باعثدر واكر اول تصديق صكره تكذيب ايدرسه ينه فئ اولور
زيرا نفسى اوزره ثبوت حق استرقاقى اقرار ايلمشدر وبو اقرار مقبوليتده برقرار درمكر مستأمنك رقيقى ياخود
نفسلرندن تعبيره قادر اولاد صغارى اوله اما رقيقدن عدم قبولى بو جهتدندر كه تصديق ايله ملك مستأمن
انده قرار ايتمشدر ابطال ملكنده بر دخى قولنه اعتبار اولنماز واما اولاد موصوفيندن عدم قبولى بو جهتدندر كه
تصديقلريله مستأمندن نسبلرى ثابت واماندہ اكا تبعيتلرينه اعتبار ايله حريتلرى تأكد ايتمشدر صكره نفسلرى
اوزره اقرار رق خصوصنده قوللرى غير معتبردر شول معروف النسب وحر الاصل منزله‌سنده اولورلر كه
نفسندن تعبيره قادر صغير ايكن اقرار رق ايده قولى غير معتبردر لكن بنات واخوات وعماتى بعد التصديق تكذيب
ايلسه‌لر نفسلرى اوزره اقرار رق ايتملرى مقبول اولوب فئ اولورلر سؤال اولنورسه كه بناتك دخى بعد التصديق
نسبلرى ثابت اولمشيكن اقرار رقنه نيچه اعتبار اولنور جواب ويريز كه بلى بويله‌در ايكن اقرار رقنك ابطالنى ثبوت
نسبنك ضرورياتندن دكلدر زيرا بالغه‌نك كندويه ضرر ويرن اموره‌ده قولى مقبولدر اما نفسندن تعبير ايدن
صغيرك قولى امور نافعه‌ده مقبول ومضره‌ده نامقبولدر بنا برين تصديق ايله حكم حريتى متمكن اولدقدن صكره
اقرارى ايله اوزرينه اثبات رق غير ممكندر سؤال اولنورسه كه صغير مجهول الحال بر كمسنه‌نك يدنده ايكن بو بنك
عبديمدر ديو اقرار ايلسه موجبى ثابت اولمق مقرر ايكن اقرار سابق نيچه غير معتبردر جوابنده ديرز كه بلى بويله‌در
لكن بو صورتده ثبوت رقى اقرارى حسبيله دكل بلكه اول كمسنه‌نك دعواسى سببيله‌در انجق نفسندن تعبير ايدن
صغار اوزره يد اغيار استقرار ايده ممكله اقرارى تقرر يد ذى اليده مدار اولوب نفسندن تعبير ايتمين صغارده
اولديغى كبى همان ذى اليدك يد ودعواسنه اعتبار ايله رقيت اوزرنده برقرار اولمشدر يوقسه اقرارى ايله دكلدر
حتى ادعاء حريت ايلسه قبول قولى واجبدر زيرا اقرار صبى بين النفع والضرر متردد اولان خصوصده غير
صحيح ايكن رق كبى محض ضررده نيچه تصحيح اولنور واكر مسلمين بر قلعه‌يى محاصره ايتدكده ايچلرندن بر كمسنه
مسلمينه نزول اوزره استيمان ومسلمين اكا اعطاء امان ايلسه‌لر بعده اول كمسنه عورتى واولاد صغارى ورقيق
واموالى ايله چيقسه نفسندن غيرى جمله‌سى فئ اولور زيرا بو صورتده مقهور ونفسى اوزره خائف اولمغله انجق
سلامت نفسى ايچون طلب امان ايتمشدر بو بابده مذكوراتدن برينى برابر كتورمكه حاجت يوقدر اما صورت سابقه
ايكى وجهله مغايردر وجه اول اولدركه مستأمن سالف البيان دارنده بلاخوف امان اوزره ايكن داريمزده

مطلب مجهول الحال اقر بالرق

مطلب خرج بنساء وقال بناتى

مطلب الامهات والاخوات والعمات والخالات يدخلن فى الامان

مطلب معروف النسب اقر بالرق

مطلب الصغير انما يقبل قوله فيما ينفعه

مطلب استأمن المحصور ثم خرج مع اهله وماله

مجرد تجارت یااقامت ایچون استیمان ایلمشدر و بومرام انجق مذکوراتی استصحابله تمام اولور وجه ثانی اولدرکه
ناطق وصامت قلعه ده بولنان هر نسنه ده حق مسلمین ثابت اولمشدر زیرا محصور ایچون حکم مأخوذ واردر
بو جهتدن تصرفاتی موقوفه در و بونلری تأمین بعد الثبوت ابطال حق مسلمینه محتاجدر وابطال حق انجق
نصله اولوب دلالت حال له اولماز اما مستأمن سالف البیانك استصحاب ایلدیکی اشیاده هنوز حق مسلمین نمایان
اولمامغله همان قبل الثبوت ثبوت حق استرقاقی منعه محتاجدر ودلالت حال اکا کافیدر لکن محصور مزبور
عادت اوزره سلاحنی قوشانوب دابه سنه بنوب ازارینه مقدار نفقه نقود الوب مسلمینه قادم اولسه استحسانا
مطلب ما یشتریه کل من المتفاوضین مستثنی من الشرکة
جمله سی اکا سالم اولور زیرا عریان چیقماغه اقتداری اولمدیغندن بشقه چیقسه مسلمین دخی عتاب وانکار ایدرلر
وسلاحن قوشانمغه دخی محتاجدرکه اصحابنه مسلمین ایله قتاله کیده یورم دیمکی ایهام یاخود بعد الخروج کفار
آکا رمی سهام ایدرلرسه دفع شرلرینه قیام ایده وراکبا چیقماغه ونفقه سنی الماغه محتاجدرکه مسلمین آکا نسنه
ویره جکلری معلومی دکلدر واکا مسلمیندن انجق سلامت نفسی کافیدر بوصورتده استصحاب نفقه ایتمسه هلاکی مقرر
وغرض استیمان اولان ابقاء حیاتی نامتصوردر بناء علیه استصحاب ایلدیکندن اشیاء مذکوره استثنا وکندویه سالم
اولوب اخذندن استغنا اولنور نته کیم شرکت مفاوضه ایله شریك اولنلردن هر برینك اشترا ایلدیکی طعام ولباسنه
احتیاجی نمایان اولمغله مقتضای شرکتدن استثناسی استحسان اولنمشدر بعده مؤلف رحمه الله محصور ایله مستأمن
مذکورك فرقنی مزید ایضاح ایدوب دیمشدرکه کورمزمیسنکه محصور نداء امان ایدوب قبل التأمین مسلمینه
نزول ایلسه فیء اولور امادار بمزه استیمانه کلن حربی مسلمینه قریب اولدقده نداء امان ایدوب مسلمین رد وقبوله
مطلب آمنوا رجلا لیسکن فی الحصن فهو آمن مع اتباعه
متعلق نسنه سویلمسه‌لر ینه آمن اولور بوبیانله متبین اولمشدرکه دلالت حال بونده کافی ومحصورده غیر کافیدر
واکر مسلمین قلعه ده بولنان برکسنه یه امان ویروب ایچروده قالمسنده تجسس ودلالت کبی مصلحت ایچون
طشره خروجنی ذکر وبیان ایلمسه‌لر اول کسنه نفسی ومالی وصغار اولادی اوزره آمندر زیرا موضعنده
مطلب تقدمنا ان من خرج فهو آمن برأسه فقط
ساکن اولمق ایچون تأمین اولنمشدر وسکناسی انجق بونلر ایله حاصل اولمغله امانده اکا تابع اولورلر اما قلعه دن
نازل اولان انجق نجات نفسی ایچون استیمان ایتمکله بویله دکلدر واکر مقدما عسکر مسلمین اهل حربه تقدم
وسزلردن داربمزه یا عسکربمزه امر تجارتده استیمان ایدنلرك انجق نفسلری آمن کتوردکاری دکلدر دیو تکلم
ایلسه‌لر وقول مرقوم اهل حربك معلوملری اولسه بعده مسلمینه مجددا بیان واستیمان ایتمدکلری سببی یاخود
آخر شیئ کتورسه‌لر جمله سی فیء مسلم اولوب انجق محصور مذکور اخراج ایتدکده کندویه سالم اولان لباس
مطلب خرج مسلم مع حربی فتنازعا فی الرقبة والمال
وسلاحی کبی نسنه‌لر بونلره دخی استحسانا سالم اولور زیرا مسلم مقدما آنلره کتوردکلری نسنه‌لرده نبذ امان ایتمشلردر
ونبذ بعد الامان حکم امانی رافع اولنجه امانه مقارن اولنجه ثبوت حکمنه البته مانع اولور وهم براول نسنه‌لرده امنی
بطریق الدلالة اثبات ایتمش ایدك وخلافی بویله مصرح ایکن دلالته اعتبار اولنماز کورمزمیسنکه اهل حرب
ایچلرندن طلب امان ایچون کلنلره امان اولمدیغنی بیلورکن ینه کلسه‌لر آمن اوله مزلر مکر مجددا امان ویریله تفصیل
مذکوردن نمایاندرکه بونبذدن صکره آنلرك حاللری حال محصور ایله سیاندر وقچانکه برمسلم دارالحربدن
برحربی ایله چیقوب اول حربی مسلمینی کوردکده نداء امان ایلسه وبرابرجه ایکیسنك یدلرنده یاخود برابر طوتدقلری
دابه اوزرنده برمقدار مال بولنسه مسلم بو عبد مملوکم ومال ودابه ملکمدر دیو ادعا وحربی دخی یالان سویلرسین
مطلب راکب الدابة ولابس الثوب احق من ممسکها
بن استیمان ایچون کلدم و بنم مالمدر دیمکله دفع مدعی ایلسه نظر اولنور اکر حربی یدمسلمده مقهور ایسه قول
قول مسلمدر زیرا مقهورا کلدکده عبدی اولمغله مالده ید مولایه آنك ایچون ید معارضه یوقدر واکر غیر مقهور
ایسه شهادت ظاهر حالنه بناء حر مستأمندر بوصورتده هر برینك ید مال مزبورده یدآخره معارضه اولمغله مال
ودابه بینلرنده تنصیف اولنور اما احدهما راکب وآخر لجامنه متمسك ایسه صاحب الید کرك حربی وکرك مسلم
انجق راکبدر زیرا مرکوب راکبنه تابعدر وراکب الدابه سائق وقائدندن دخی احقدر ودابه ده ذی الید
اوزرنده کی مالده دخی ذی الیددر کذلك اول مال برثوب اولوب احدهما لابس وآخر ممسك ایسه صاحب الید
انجق لابس وثوب اکا احقدر واکر مال انجق برینك یدنده ایسه قول آنك قولیدر واکر دابه یی بری قائد وبری
سائق ایسه مال ودابه قائدکدر زیرا لجامنه متمسك اولمغله دابه واوزرنده اولان انجق آنك یدنده در واکر اول مسلم
وحربی معسکر مسلمینه دار الحرب ایچنده ایکن چیقوب مستأمن بنم مالمدر دیو ادعا ومسلم فی الاصل دارالحربده
اسیر اولوب اهل حرب بکا هبه ایتمشلر ایدی یاخود آنلردن غصب ایتمش ایدم مال بنمدر دیمکله دفعنی استدعا ایلسه
نظر اولنورا کر مال ایکیسنك دخی اللرنده ایسه نصفی یدینه اعتبار ایله مستأمنه تعیین ونصف اخری فیء مسلمین

قیلنور زیرا بو نصف حالا یدا سیرده درکه منعهٔ جیشله احراز ایتمشدر وادعا ایلدیکی هبه مثللو مقالنده حق مسلمین
اولان مشارکتی ابطال قصد ایتمکله مسلمیندن بینه سی اولمدقجه تصدیق اولنمه مجال یوقدر بوصورتده اهل ذمت
یا مستأمنیندن اقامت بینه ایدرسه بو بینه مستأمنك علیهنه حجت وجمیع مالی مسلم ایچون حکمه مبادرت اولنور لکن
اول مال تماما فیء اولوب کندو دخی جماعت مسلمینه شریك قیلنور زیرا بینهٔ معهوده سی ابطال حق مسلمینده
حجت اولمایوب هبه وصدقه مثللو مدعاسی حق مسلمینده ثابت اولماز مکر مسلمیندن اقامت بینه ایده بوصورتده
مسلمین اوزره حجت اولان بینه ایله مدعاسی بالمعاینه ثابت مثللو اولوب جمیع مال اکا سالم اولور واکر مال یالکز
ید مستأمنده اولوب شهود مسلمین دخی بو مال مسلم اسیرك ایدی اهل حرب اکا تصدق ایتمشلر ایدی اولدخی
مطلب لا یؤاخذ المستأمن بما فی دار الحرب من معاملاته مع المسلم الا فی الدین والودیعة فی بعض الاوقات
شو مستأمنه ودیعه قیلمش ایدی دیو شهادت قیلسه‌لر نظر اولنور اکر منعهٔ اهل اسلام ایچنده ایداعه شهادت
ایدرلرسه الثابت بالبینة کالثابت معاینة اقتضاسیله مالی مسلمه رد ایله قضا اولنور واکر منعهٔ اهل حرب
ایچنده ایداعه شهادت ایدرلرسه اول مال ید مستأمنده ابقا قیلنوب اوزرینه بروجه ایله قضا اولنماز زیرا سبب
مذکور دارالحربده بینلرنده بالتراضی منعقد اولمشدر ومستأمن بزم احکاممزی التزام ایتمیوب انجق داربمزده
تجارت بعده دارینه معاودته اعتزام ایتمشدر بو جهتدن دارالحربده جاری اولان خصوصاته دائر اوزرینه توجه
ایدن خصوماتی قاضی استماع ایده مز کورمزمیسنکه مسلم ومستأمن دار اسلامه کلوب احدهما آخردن دارالحربده
دین یا ودیعه ویرمشیدم دیو ادعا وشهود مسلمین ایله دخی اثبات مدعی ایلسه ینه قاضی بینلرنده بروجهله قضا
ایده مز مکر مستأمن مرقوم مسلم یا ذمی اوله بوصورتده اهل داربمزدن احکامزی ملتزم اولمغله استماع
خصومتلری قاضی یه جائز بلکه لازم اولور کذلك داربمزده ایکی مستأمندن بریسی آخر اوزره دین یا ودیعه دعوی
ایلسه اکر بومعامله‌لری داربمزده وقوع بولمش ایسه خصومتلری استماع اولنور زیرا داربمزده مدت اقامتلرنده
قاضی آنلره نظر وبینلرنده انصافله مأموردر اما دارالحربده وقوع بولمش ایسه خصومتلرین استماع ایلمز مکر
ایکیسی بردن مسلم یا ذمی اوله‌لر صکره اکر احدهما آخر اوزره دارالحربده برنسنه‌می غصب ایلدی دیو نزاع
ایدرسه بو خصومت دخی استماع اولنماز زیرا دارالحرب دار نهبدرکه آنده برکسنه برنسنه اوزره استیلا صکره
اوزرینه اسلام یا ذمتی قبوله اعتلا ایلسه اول نسنه بلامزاحم اول کسنه یه سالم اولور امادین وودیعه بویله دکلدرکه
بینلرنده بالتراضی معامله جاریه اولمغله اهل دارمزدن اولدقلرندنصکره آنلره تعلق ایلین خصومت استماع اولنور
کذلك مسلم ومستأمن برابر چیقوب احدهما آخردن حالا عینی قائمه اولان برنسنه‌یی غصب ایتمش اولوب
صکره مستأمن قبول اسلام ایلسه ینه قاضی بوبابده استماع خصومت ایده مز زیرا بومسئله ده غاصب
مسلم ایسه مال مباح اوزره استیلا ایتمشدر واکر حربی ایسه وجه مشروح اوزره نفسی ایچون احرازی تمام
اولمشدرلکن دین وودیعه بشقه درکه آنلرده استیلا واحراز تحقق ایتمکله خصومتلری استماع اولنور واکر
مطلب خرج مسلم ومعاهد معهما بغل علیه مال وتنازعا
برمسلم ومستأمن چیقوب ایکیسنك بردن یدلرنده مالله محمول بر بغل بولنوب هر بری بنمدر ویدمده دردیو دعوی
وانجق بریسی مسلمیندن بینه اقامت ایلسه اول کسنه حجتله تنویر مدعی ایتمش اولمغله قاضی اکا حکم ایدر
وبومسئله مبینه ایله بعض مشایخمزك شو قوللرنده خطالری متبینه اولمشدرکه متداعیینك هر بری مال بنمدر
ویدمده دردیو نزاع ایلسه قاضی اکا چونکه مالك یدکده دربندن نه ایسترسین دیوب خصومتنی استماع
مطلب کل من المتداعیین قال ملکی وفی یدی
ایلمز دیمشلر ایدی ایشته مؤلف والاشان احدهمادن قبول بینه اوزره نص وتبیان ایلمشدر وجهی اولدرکه
مدعی منازعهٔ آخری دفع ایچون خصومته محتاج وبوغرض ایچون بینه سی مقبوله درقاضی بندن نه ایسترسین دیسه
دیرکه مطلبم شونی مزاحمه ومعارضه دن منع ومالیمی یدمده تقریر ایتمکدر سؤال اولنورسه که چونکه مال مذکور
احدهمانك یدنده اولسه اول مالده خصومت غیر مسموعه ایدی بوبابده دخی نصفی هر برینك یدنده اولمغله
کرك ایدیکه مستأمن اهل داربمزدن اولمدقجه اول نصفه متعلق اولان خصومت استماع اولنمیه جواب اولدرکه
بو محلده هر بری دار اسلامه یاخود عساکر مسلمین ایچنده ایکن یدمده در دیو ادعا ایتمکله همان دار اسلامده
اخذ ایلدی دیو دعوی منزله سنده اولوب استماع خصومتلری واجب اولور بناء علیه اکر شهود شهادتلرنده
قبل استیمان الحربی احدهما منعهٔ اهل حربله تواثب ایدوب آخر ایله برابر بغله وضع ید وتغلب ایلدی دیسه‌لر
ینه استماع وآخر ایچون حکم اولنور زیرا مادامکه یدی ثابته ومعارضه در اول بغل یدندن خارج واحراز غاصبده
داخل اولمامشدر اما منعهٔ اهل حربله یدندن بالکلیه اخراج ایلدیسه اول صورت بشقه در زیرا بونده بالکلیه
زوال یدی تام وغاصبك دارالحربده نفسی ایچون احرازی تمام اولمشدر بناء علیه غاصب اوزره مغصوب منه ایچون

ایکیسنده مسلم اولسەلر دخی برشیئله حکم اولنماز واکر دارالحربده اسیر اولان مسلم وجه مفروض اوزره چیقوب
شو بغل ایله شو مال فی الاصل اشبو مستأمنك ایکن دارالحربده یابعد الخروج الندن المش ایدم دیو ادعا وقمستأمن
دخی تکذیبله بغل ومال بنمدر دیو استدعا ایلسه وحامل مال اولان بغل دخی ایکیسنکده برابر یدلرنده اولسه بوصورتده
بالنظر الی القیاس نصفی یدینه اعتبار ایله مستأمنه تعیین ونصف آخری داره اخراج ایچیوب عسکره اخراج
ایتمش ایسه فیء مسلمین قیلنمقدر زیرا اول مسلم مستأمندن اخذینی اقرار ایله حق عسکری بعد الثبوت ابطاله
عازمدر وآنلرك حقلرنده قولی نامقبولدر لکن بالنظر الی الاستحسان جمله سی مستأمنه احسان اولنور زیرا حق
عسکر انجق ید اسیره اعتبار ایله ثابت اوله جقدر و بو بابده ید نه وجهله ثابت اولدیغی بیانده قول اسیری
قبول لازمدر وقول اسیر ایله دخی اصل مال مستأمنك ایدوکی ثابت اولمشیدی ومادامکه یدمالك متقرره دریداسیر
تقرر واحراز ایتمش اوله مز بوجهتله اول مال مستأمنك ایدوکی مقرر و بو بابده خروجلری معسکره یادار اسلامه
اولمق برابردر اما صورت مفروضده مال انجق ید اسیرده ایسه نظر اولنور اکر مستأمن دارالحربده آلدیغی
تصدیق ایدرسه مالدن علاقه سی قالماز زیرا اولمالدن یدی منقطعه اولدقده استیلاء مسلم تام اولمشدر بوصورتده
معسکره چیقاریرسه فیء اولوب دار اسلامه چیقاریرسه اخراج متلصص منزله سنده یالکز اول مسلمه سالم اولوب
خمس دخی لازم اولماز واکر مستأمن ید مدن منعهٔ مسلمین ایچنده آلدی دیرسه قولی معتبردر زیرا اصل ملك
مستأمنك اولمقده تصادق ایلدیلر واماله ملکی معصوم ومحترم اولمشیکن اسیر آنك علیهنه مالنه سبب تملك دعوی
واول انکار ایده بور بنابرین قول مع الیمین الله آنك قولیدر وهم مستأمندن اخذی حادث اولمغله حدوثی اقرب
اوقات اوزره حواله اولنور که داراسلامه دخوللرندن صکره کلن زماندر بوجهتدن اخذ ایچون تاریخ سابق
ادعا ایدنلرك کلاملری بلابینهٔ قبول والتزام اولنماز والله اعلم بالصواب

باب مایکون امانا ومالایکون ✳ یعنی اقوال وافعالدن امان عد اولنوب اولنمایانلری تفریقده واقع اولان مبحث
دقیقدر چنانکه مسلمین دارالحربده برقلعه یی محاصره یه درکار ایکن ایچلرندن برمسلم اهل حصنك ایشتمیه جکلری
مکان بعیددن انتم آمنون سزلر آمنلرسز دیو ندایه ابتدار ایلسه قول معهود اماندن معدود اوله مز زیرا
مقصود بالکلام مخاطبه اسماع مرادمدر متکلم اسماع کلام ایتمدکلرینی بیلدکده لغو وهذیان ایتمش اولوب اعطاء امان

مطلب اذا ردوا الامان لم یأمنوا

ایتمش اولماز واکر بو امان عداولنسه اقتضا ایدرکه برمسلم بو بلدهٔ اسلامیه ده ایکن کفرهٔ روم وهندوترکی تأمین
وقبل النبذ قتللرین حرام مسلمین ایلیه و بونك بطلانی جمله یه نمایاندر اعتراض اولنورسه که امان اسقاط حق
یاخود تحریم قتل واسترقاقدر وطلاق وعتاق کبی اسقاط وتحریمده وجوب سماع اولیوب یالکز تکلم ایله تمام اولور
جوابنده دریزکه اویله دکلدر بلکه امانده کلاءله اهل حربه صفت امنی اثبات دخی واردر کورمزمیسنکه امانی
رد ایلسەلر امان ثابت اولماز لکن طلاق وعتاق بویله دکللردر وعدم سماعلری مجزوم اولان اماکنده اثبات
صفت امن غیرممکندر اماسماعی ممکن اولان محلدن ندا ایدوب لکن نائم یاشغل حربله قائم اولدقلرندن عدم

مطلب لم یسمع الامان لنومه او لصممه

سماعلرینه جازم اولسه بوصورت امان عد اولنور که قبل النبذ قتاللری حلال اولماز زیرا حقیقت سماعلری
امر باطن واکا وقوف غیرممکندر و بویله امورده حکم شرعی اکا دال اولان ظاهر حاله تعلیق اولنور که بونده
ندایی ایشیده جك محلده بولنملریدر وسبب ظاهر مقام معنای باطنده قائم اولنجه حکم شرعی وجودا وعدما

مطلب النائم فی حکم المنتبه

آنکاه دائر وملازم اولور نکته سی اولدر که غرور دن احتراز واجبدر وغرور دخی ندا ایلین ایشیده جکلری
محلده ایسه متمکن وایشتمیه جکلری محلده ایسه غیرممکندر کورمزمیسنکه اهل حربدن بریسی فرایشنده
نائم ایکن سن اکا کلامك ایشیدیله جك مرتبه ده یقین اولوب نداء امانله تأمین ایتسك لکن نومندن یاخود صممندن

مطلب حلف لایکلم فکلمه نائما

نامی ایشتمسه ینه آمن اولور و بومسئله اصل ابی حنیفه رحمه الله تعالی اوزره دخی اظهردر که نائمی فی حکم المنتبه
قیلمشدرنته کیم خلوت وعندالنائم واقع اولان صیدمسئله لرنده قولی بودر وکتاب الایمانده دیمشدرکه اذا حلف
لایکلم فلانا فناداه اوایقظه فهوحانث فی یمینه یعنی فلانه سویلمیه یم دیو یمین ایلسه بعده اکا یافلان دیو ندا قیلسه
یاخود نائم ایکن قالق دیو اویاندرسه یمیننده حانثدر وفی بعض النسخ فناداه وایقظه یعنی یافلان دیو ندا ایلسه ده

مطلب الامان بالکتاب

وقالق دیو اویاندرسه ده حانثدر بو مسئله دن ظاهر اولور که کلامنی ایشیده جك رتبه ده قریب ایکن ندا ایلسه
نومندن ایقاظ ایتسه ده اول شخصه تکلم ایتمش اولور واکر اهل اسلام امانی مشتمل نامه یازوب اهل حربه
آتسه لر آنلر دخی اول نامه اوزره کلسه لر آمن اولورلر زیرا کتاب احدالبیانین دندر زیرا بنانله بیان همان لسانله
تبیان کبیدر کورمزمیسنکه رسول الله صلی الله علیه وسلم تبلیغ رسالتله مأمور لرایکن آفاقه نامه لر تحریر

وامر تبلیغه اول وجهله دخی تدبیر ایتمشلردر وهم اهل حرب نامه یه واقف وآنك اوزرینه نزولده غیرمتوقف اولمشلر ایکن
امان عد اولنماسه غروره مؤدی اوله جغی نمایاندر و بر اول بابده حدیث عمر رضی الله عنهی سابقده بیان ایتمشزدر
اما امانی مشتمل برنامه بولسه لر اول دخی رمیة من غیررام مقوله سندن رامیسی نامعلوم اولسه امان عد اولنماز
زیرا کتاب مقولهٔ جماددن اولمغله اندن بنفسه صدور امان غیرمتصوردر واولسه کاتبندن اولمیدر اولدخی مجهولدر
ومجهولدن امان تحقق ایلمز مع هذا اول کتاب بینلرنده مخترع یاخود اهل ذمت کبی امانی صحیح اولمیان بعض
کساندن مصنع ومبتدع اولمق محتملدر بوجهتدن رامیسی اهل اماندن مسلم اولدیغی مسلمیندن اقامت بینه ایله بیلنمدکجه
آنلره امان تحقق ایتمز زیرا استرقاقلرنده حق مسلمین تحقق ایتمکله ابطال حقلری بویله بینه یه موقوفدر بوصورتده
برمسلم نامه یی بن رمی ایتمشیدم دیسه نظر اولنور اکر مسلمین آنلره ظفر بولمزدن اقدم دیمش ایسه قولنده
مصدقدر زیرا انشاسنه مالك اولدیغی نسنه ایله اخبار ایلمکله خبرنده تهمت تمکن ایلمز وهم حق مسلمین هنوز
تقرر ایتمشدر اولوجهله تأثیر کلامی ثبوت حق مسلمینی منعده اولور یوقسه ابطال حق ثابتده اولماز
و بوخصوصه مسلمیندن فرد واحد مالکدر واکر بعد الظفر دیمش ایسه رمینه مسلمیندن آخر ایکی شاهد
شهادت ایتمدکجه تصدیق اولنماز زیرا انشاسنه مالك اولمدیغی نسنه ایله اخبار ایدوب خبریله مسلمینك حق ثابتنی
ابطال قصد ایدر قولی قبول اولنماد یغندن غیری شهادتی دخی قبول اولنماز زیرا فعل نفسنه شهادت اولمغله دعوی
عد اولنور شهادت اولماز اما آخر ایکی مسلم شهادت ایدرلرسه امانلری ثابت ومأمنلرینه بالغ اولنجه دك رد
وارجاعلری واجب اولور واکر بینه اولمیوب تقسیم اولند قلرنده ایچلرندن بعضیلری رمی کتابی اقرار ایدن
مسلمه اصابت ایلسه مقدما حریت وامنی اقرار ایدوب ملکنده اقراری نفسی اوزره صحیح اولدیغندن اول حربی
حر اولور انجق دارالحربه عودتنه رخصت و یریلمز زیرا دار یمزده علی التأبید احتباسی حق مسلمیندر
ومسلمین اوزره اقراری غیرمقبولدر بوصورتده اول حربی اسلامدن امتناع ایدرسه ذمی قیلنور زیرا دار یمزده

مطلب اشتری عبدا اقر بحریته

علی التأبید محتبس اولانه جزیه وضع اولنوب منزلهٔ رهنده اولور ومسئلهٔ رهن قریبا بیان اولنور ان شاء الله تعالی
کذلك امام تقسیملرین مناسب کوروب بیع ایلدکده مقر مرقوم اشترا ایلسه ظاهرده رقیق اولملریله اداء ثمنلری
اوزرینه واجب صکره حریتنی مقدما اقرار ایلدیکی عبدی اشترا مثللو اقرارینه بناء یدنده جمله سی احرار اولورلر

مطلب قال کذبا ان الامیر آمنکم

وعلت سابقه اوزره دارالحربه عودتلرینه رخصت ویریلمز واکر برمسلم محصورینه ان الامیر قد آمنکم
علی التحقیق امیریمز سزه امان ویردی دیو خطاب و بوقولنده کذبی ارتکاب ایتدکده اهل حصن دخی اعتماد ایله

مطلب قضاء القاضی فی العقود بمنزلة انشائها

فتح باب ایلسه لر البته آمن اولورلر زیرا انشاسنه مالك اولدیغی امان صحیح ایله اخبار ایلمشدر و بو اخبار سبقت
امانه مقارن ایسه اظهار امان ودکل ایسه انشاء امانه حمل اولنوب اصل ابی حنیفه رحمه الله تعالی اوزره بیع
وشرا مثللو عقودده قضاء قاضی منزله سنده اولور که سبقت عقوده مقارن ایسه اخبار ودکل ایسه انشاء عقده
محمولدر ومقتضای کلامی انتم آمنون بامان الامیر فافتحوا الباب سزلر امان امیر ایله آمنلرسز قپویی آچکز دیمکدر
واول مسلم بوقولی تصریح ایلسه کندو امانیله آمن اولورلر ایدی مقتضای کلامی ایله ثابت اولسه ینه اولورلر
امابوصورتده اول مخبر کاذب ذمی یا مستأمن اولسه فیء اولورلر زیرا خبرو یردیکی امان کاذب ایکن مجرد اخباری ایله
صادق اولماز ومخبر انشاء امانه مالك ومتمکن اولمامغله کندو طرفندن مقتضای کلامی ایله امان مستأنف قیلمق
دخی ممکن اولماز واکرامیر کندو مجلسنده قد آمنتهم اهل حصنه امان ویردم دیوب بوخبر آنلره بالغ اولمازدن اقدم

مطلب آمنهم الامیر ثم نهی عن الابلاغ فبلغه مسلم او ذمی

امیر ناسی تبلیغدن نهی ایتمش اولسه بعده امیردن امانی ایشیدن برکمسنه کیدوب آنلره ابلاغ ایلسه نظر اولنور
اکر اول مبلغ مسلم ایسه آمن اولورلر زیرا اصل خبرده کاذب ایکن دخی بیان سابق اوزره کندو طرفندن آمن
اولورلر ایدی شمدی اصل خبرده صادق غایة الامر اخباری بعد نهی الامیر متحقق اولمغله امانه طریق اولی ایله
لایقلردر واکر مبلغ ذمی ایسه ینه نظر اولنور اکر امیرك قول اولینی ایشیدوب ثانیسنی ایشتمدی ایسه اهل حصن

مطلب عزل الوکیل وحجر العبد المأذون اذا لم یبلغهما

آمنلردر زیرا امیرك مجلسنده انهم آمنون کلامی هرسامعه تبلیغ ایله بطریق الدلالة امر واعلامدر والثابت
بالدلالة کالثابت بالافصاح وسامع ایچون ولایت تبلیغ حاصل اولدقدنصکره اکا نهی بالغ اولمدقجه منعزل
اولموب عزل الوکیل وحجر العبد المأذون منزله سنه نازل اولورکه وکیل عزلنه وعبد مأذون حجرینه عالم اولمدقجه
ینه تصرفلری صحیح وسالم اولور بوصورتده اول ذمی امان امیری امری ایله تبلیغ ایتمش اولور و بویله موادده
عبارت رسول عبارت مرسل کبیدر واکر امیرك ایکی قولنی دخی ایشتمش ایسه اهل حصن فیء اولورلر زیرا نهی
اکا بالغ اولدقده تبلیغدن ممنوع وحقنده حکم امر سابق مرفوع ایدی حکمی اولدرکه نهی لاحق نبذ امان سابق

منزله سنده درلکن امان سابق آنلره واصل اولدقد نصکره حقلرنده حکم نبذ آنلر نبذه عالم اولدقجه ثابت اولماز کورمزمبسنکه برکسنه عبدینی اهـل سوقی ایچنده مأذون قیلوب صکره کندو خانه سنده حجر ایلسه اهل سوقی حجره واقف اولدقجه منحجر اولماز اما خانه سنده مأذون قیلوب صکره اهـل سوقی هنوز مأذونیتنه واقف اولمازدن اقدم ینه حجر ایلسه منحجر اولور وعلی هذا امیر بر ذمی یه وار آنلره امانمی اخبـار ایله دیدکد نصکره کیروکل خـبرویرمه دیسه اولدخی ینه کیدوب خبرویرسه یاخود کاتبی ذمی اولوب اکا اهـل حصنه امان نامه یازدیدکدن صـکره یوق یازمه دیوب کاتب ینه یازسه و بونك اوزرینه نازل اولسه‌لرفیٔ اولورلر اما کاتب ورسولی نهی ایتمسه یاخود آنلرنهینی ایشتمسه لرده کتب وابلاغ ایلسه‌لرنزوللرنده آمن اولورلر و بومسائلده بالجمله اصل واساس صورت غرور وحقیقت تغریردن احترازواحتراسدر واکر برمسلم یانده طوران برشخصه اشـارت واهل حصنه ان هذاالرجل قدآمنکم شورجل سزه امان ویردی دیو بشارت ایدوب اهل حصن دخی نازل وحاضراولدقلرنده اول شخص مشار الیه ذمی یامستأمن ایدوکی ظاهراولسه حکایهٔ امانده کرك صادق اولسون کرك کاذب فیٔ اولورلر زیرا انجق امان باطلدن اخبارایدوب کندوامان صحیحی اعطا قیلدیغندن بشقه قطعا تغریردخی ایتمشدر غایةٌ لامر اهل حصنه مشار الیه تعیین وتخصیص اولنمشیکن یا کند ودن یاحاکیدن یاغیریدن حالنی تفتیش ایله ماهیتنی تشخیص ایلمدکلرندن بانفسهم مغروراولدیلر اما مسلم مزبور برمسلم یامسلمه یه‌اشارتله وجه مشروح اوزره بشارت قیلسه کرك صـادق اولسون کرك کاذب آمن اولورلر زیراامانی صحیح اولان محـله نسبت ایتدکده امان صحیح ایله اخبار و کند و اعطاء امانله ابشار ایتمشدر واکر برذمی برمسلمدن حکایتله قول مذکوره جسارت ایلسه بوصورتده صـدقی معلوم ایسه آمن اولورلر اما کذبی مجزوم یاخود صدق وکذبی نامعلوم ایسـه فیٔ اولورلر زیرا بنفسه اعطاء امانه مالك اولمیان شخصك کلامنه اعتماد ایتملریله بانفسهم مغتراولوب طرفردن مغروراولمامشلردر لکن بوصورتده اول محکی عنه ذمی مسفوری تصدیق ایدرسه اول تصدیق اهل حربك منعه لری هنوز باقیـه اولدیغی حالده اولوب نزوللری صـکره واقع اولمش ایسه آمن اولورلر زیرا مسلم انشـاء امانه هنوز مالك ایکن تصدیق مخبره سالك اولمغله تصدیقنده متهم دکلدر امابلامنعه ابادی مسلمینه دوشدکلرندنصکره تصدیق ایدرسه انشاء امانه مالك اولمدیغی حاله مصـادف اولمغله متهم اولوب تصدیق اولنمـاز وهم بوتصدیقله مسلمین ایچون استرقاقلرنده ثابت اولان حقلرین قصد ابطال ایلدیکی دخی محققـدر انجق امام تقسیم اسرایی التزام ایدوب آنلرك بعضیسی اول مسلم مقرك سهمنه یاخود اول ذمینك بطریق الرضخ و یریلان قسمنه دوشسه یاخود امام بیعـلرین التزام ایتدکده بونلردن بری اشترارینه اقدام ایلسه اول اسیرلرعتقله بکام اولورلر زیرااحرارآمنـین اولملرینه تصادیقلری مالك اولدقلری اسیرلرك حقلرنده عـامل ومؤثردر لکن دارالحربه عودتلرینه رخصت وریلمز زیرا امامك بیع وتقسیمی هنکامنـده داریمزده احتباسلری حق اهل اسلامدن اولمشدر ومرقوملرحق مسلمینـه راجع اولان اموردہ تصدیق اولنمـازلر والله اعـلم وبالله تعالی العون

مطلب اشار الی رجل وقال آمنکم هـذا فاذا هوذمی اومستأمن

باب الحربی یدخل الحرم غیرمسـتأمن * یعنی حربی غیرمستأمن حرم مکه یه داخل اولدقده بیان احکامنده مداخل اولان مسائلدرقچانکه حربی غیرمستأمن حرم مکه یه داخل اولسه برای تخریج قتل واسر ایله ازعاج وتهییج اولنماز واصل علماء اعلام اولدرکه خارج حرمده مباح الدم اولان کسنه دخول حرمده کسب امانله همدم اولور قال الله تعـالی اولم یروا اناجعلنا حرما آمنا یعنی اهل مکه کورمدیلرمیکه برعظیم الشان بلده لرینی برحرم مأمون قیلدقکه اهلی نهب وسبی وقتلدن مصونلردر وقال تعـالی ومن دخله کان آمنا یعنی اول کسنه که حرم مکه یه داخل اوله آمن اولور ورسول الله صلی الله علیـه وسلم یوم فتح مکه ده واقع اولان خطبهٔ بلیغه لرنده بیورمشلردرکه انها لم تحل لاحد قبلی ولاتحل لاحد بعدی ولم یحل لی الاساعةً من نهارثم هی حرام الی یوم القیامةٔ یعنی مکهٔ مکرمه بندن اقدم کسنـه یه حلال ودروننده مقـاتله ایتمك احلال قیلنمدی و بندن صکره کسنه یه دخی حلال قیلنماز و بکا دخی انجق نهاردن برزمان قلیلده حلال قیلندی بعده ینه یوم قیامته دکین حرامدر و بوقول شریفلرینه باعث اولدرکه یوم فتح مکه ده کفار قریش قتال ایتمش ایکن اصحـاب رسول الله صلی الله علیه وسـلم آنلردن برطائفه یی قتل ایتمشلرایدی بوحدیث شریفله آنلرك حل قتللرین تفهیم وتعریف ایلدیلر یوقسه کفارقریش قتاله مباشراولمش اوله لرایدی حل قتالی نفس نفیسـلرینه فائدهٔ تخصیص ظاهراولمزایدی زیرا مباشرت قتالله حرم محترمی استحلال ایلین کسنه نك حرمت نفسی استحلال وقتلی حلال کوریلور نته کیم قریبا بیانی کلسه کرکدر قال ابن عمر رضی الله عنهما لووجدت قاتل عمرفی الحرم ماهجته یعنی والد ماجدم حضرت عمر رضی الله عنهك

قاتلی اولان ابولؤلؤه نام کافری حیاتده اولسه ده حرم مکه ده بولسم ینـه ازعاج ایلمزایدم وابن عباس رضی الله عنهما دخی لووجدت قاتل العبـاس فی الحرم ماهجته دیدی اکرچـه پدر والاکهرلری عم خیرالناس اولان حضرت عباس رضی الله عنه مقتول دکل ایدی لکن بونکتهٔ بلیغه ایله حرمده نهی بدایت قتل خصوصنده قصد مبالغه ایتمشدر وقتل ممنوع اولدیغی کبی اسیرایتمك دخی نامشروعدرزیرا اسرده حکم اتلاف واردرکه حریت حیات ورق تلف وممـات کبیدر وحکم حرمت حرم آنی دخی محرم قیلمشدرکورمزمبسنکه حرمده قتـل صید مشروع اولمدیغی کبی اخذ ایلمك دخی مالك اوله مز اسیردخی بویله در واکرحربی مزبور قبل الخروج اسلامه کلورسه حراصیل اولورکه اوزرینه قطعا سـبیل یوقدر زیرا حرمده حرآمن ایکن شمدی اسلامله حریتی قوی ایدی و اکراسلامه کلیوب بزدن عقد ذمت رجاسنده اولورسه دیلرسك اعطا ودیلرسك علی حاله ابقا ایدرز زیرا اول مشرف هلاك ومترقب اسر وامساك ایکن ظاهرحالی اولدرکه محبت واختیاری ایله احکامزی التزام ایده رك عقـد ذمته طالب اولمیوب بلکه فراره کـسب اقتدار ایچون خوف واضطرار ایله راغبـدر بونك طلب ذمتی اسیرك قبل ضرب الرق طلب ذمتی منزله سنده اولوب رأی امامه احاله اولنور واکر اسلام وذمتدن بهره دار اولمیوب همان حرمده کشت وکذار ایدرسه کرکدرکه آنکله برفرد مجالسه ایتمیه وطعام ویرمیه وبیع وشرا ایتمیه تاکه خروجه مضطر اولوب ترتیب جزاسی میسر اوله زیرا حرمده ثابت اولان امنله اکا اساءتله تعرض ایتموز اکرچه حرامدر لکن اکا اکرام واحسان ایلمك اوزریمزه واجب دکلدر ومنع احسان اساءت دکلدر بوجهتله حین طلبنـده قبول ذمتی اوزریمزه واجب اولماز زیرا قبول ذمت مقولهٔ احساندندر انجق آندن کلاوماء عامه منع اولنماز زیرا آنلرده حقی واردر ورسول الله صلی الله علیـه وسلم الناس شرکاء فی الثلثـة الکلاء والماء والنار قول شریفلرنده آنلرده شرکت عامه اثبات بیورمشلردر وحقنی منعده اساءت واردر ومؤلف رحمه الله تعـالی حضرتلرینك ولوکان لك ان تمنعـه الماء لکان لك ان تقتله یعنی سنك ایچون آنی صودن منعه مساغ شرعی اولیدی قتلنه دخی مساغ شرعی اولورایدی قولندن مراد ذکراولنان مفهوم مفاد در وصورت مذکوره ده امیرحرم بن آنی اسیرایتم اما مجرملرکبی طوتر حبس ایده رم دیرسه حبسنده معنای عقوبت اولمغـله جائز کوریلمز کذلك جبراحرمدن اخراج ایده رم دیسه ینه جائز کوریلمز زیرا بسبب الحرم ثابت اولان امان صیـد حرم کبی بونك حقنده ده حبس و اخراجله تعرضی محرم ایلمشدر اما اهل حرب برجماعت اولوب حرمه دخوللری لاجل القتـال ایسه مسلمین ایچون قتللری حلالدر لقوله تعالی ولاتقاتلوهم عندالمسجدالحرام حتی یقاتلوکم فیه یعنی ای اسلام سزلر مسجد حرام عندنده کفار ایله قتال ایتمکز تاآنلرسزکله قتاله ابتدا ایتمدکجه اکرچه حکم مذکور عندالمسجدالحرام قیدی ایله مقیداولمشدرلکن ابن عباس رضی الله عنهمانك الحرام کله المسجدالحرام یعنی جمیع حرم مکه حکم مذکورده مسجد حرام کبیدر قولنه بناء جوانب حرم مکه خصوص مذکورده مشترکدر وهم حرمت حرم انجق آنلره ابتداء ایذا ایتموزی حرام قیلر یوقسه تحمل اذالرینی اوزریمزه الزام ایلمز صیددن تحمل اذایی الزام ایتمدیکی کبی حتی بعض سباع حرمده انسان اوزره هجوم ایلسه دفعا للاذی قتلی جائزدر بوصورتده هجوم مسلمین ایله آنلر مکسور وایچلرندن بعضیلری مأسوراولسه مسلمین آنلری قتل ایتمك جائزدر زیرا حرمت حرمه رعایت ایتمـدکلرندن حرم ابتداء وانتهـاء حقلرنده بمنزلة الحل اولمشدر لکن صید بویله دکلدرکه بعدالصیال فرارایدرسه قتلی حلال اولماز زیراغیرعاقلدرهمان قصدی حس اولنقده دفع اذاسی مباح اولوب اولدخی فرارایله مندفع اولور اما آدمی عاقلدر بعـدالفرار دخی زجرالامثاله قتل ایله دفع اذاسی جائزاولور وبواجلـدن قاتل اوزره بعـدالفراغ عن القتل حکم قصـاص تشریع اولنمشدرکه معنای حیات تفریع اولنسه آنلرقصد قتال ایتدکلرنده اذالرین دفع وهتك حرمت حرمدن زجرومنع ایچون قتللری جائز اولدیغی کبی بطریق الاعتبارغیریلرین هتك حرمت حرمدن زجرایچون قتللری بعدالانهزام والاسردخی جائزدر کذلك حرمه قتال ایچون عیاللریله کلوب مهزوم اولدقلرنده عیاللری اخـذ اولنسه اسیر قیلنمـلری جائزدر زیرا آنلراتبـاع مقاتله در وحرم اصوللری حقـلرنده هتك حرمت ایتدکلرندن بمنزلة الحـل اولنجه اتباعلری حقلرنده دخی بمنزلة الحـل اولورزیرا حکمك اصله ثبوتی تابعه ثبوتنه سببدر واکرخارج حرمده قتـال ومسلمیندن برجمـاعتی قتل ایتدکلرندنصکره منهزم اولوب عیـاللریله حرمه داخل وجمعیت ومنعه سز مقهور ومنهزم حرمده حاصـل اولسه‌لر بروجهله نفوس وعیـاللرینه تعرض ایتمـك حلال اولماز زیرا تعظیم واحترامله التجاء بیت الحرام ایلمشـلردر البته آمن اولورلر اماصنف اول بشقه درکه قصد قتال مسلمین وهتك حرمتله داخل اولمشلرایدی واکرجماعت اهل حرب حرمده تجمع ومنعه لریله تمنع ایتدکلرندن صکره بونلردخی

مطلب الناس شرکاء فی الکلاء والماء والنار

مطلب اذاقوتل فی الحرم یقاتل

مطلب السبع اذاصارفی الحرم یقتل

بعد الانهزام خارج حرمدن فرار وحرمده جماعتلرينه التجاقه قرار ويسه‌لر قتل واسرلری جائزدر زيرا جماعتنه التجا ايله ينه محارب اولوب ترك حرب ايله سلامتنه طالب اولماز كورمزميسنكه اهل بغيدن منهزم اولانلر فئه ومنعه‌لری باقی اولدقجه تعقيب وقتل اولنورلر موضع مذكورده دخی حكم بو يله‌در و بغاة وخوارجك احكامی اهل حربله متسا و يه لاقدامدر انجق تسبا وذراريلری سبی اولنماز زيرا اهل دار بمزدن مسلملردر وحريتلری اسلامله مؤكده اولمغله سبيدن آمن اولورلر اماقتلرينك حل وحرمتنه دائره اولان احكام سائره‌ده بغاة وخوارج اهل حربدن غيرخارجلردر والله اعلم

مطلب حكم الخوارج واهل البغي في الحرم

باب من الامان الذي يشك فيه * يعنی وقوعی محل شك اولان امانڭ بر بابدركه مسائلی آنده‌ا كتساب اولنور فجانكه مسلمين حصون اهل حربدن برينی احاطه ايتدكده اهل حربدن دورت نفری بديدار اولوب آمنونا علی ان نخرج اليكم الزوصكم علی الصلح ديمكله مكالمهٔ صلح ايچون طرفكزه چيقمق اوزره بزه امان و يريكز ديو رجا يه ابتدار ومسلمين دخی مساعده‌لرين آشكار ايتدكلرنده ايچلرنده يكرمی نفری بردن چيقسه‌لر نظر اولنوراكر اول دورت نفر باعيانهم بزه معلوملر ايسه آنلر آمنين اولوب ماعداسی فئ مسلمين اولورلر كه ديلرلرسه قتل وافنا وديلرلرسه مغانمده ابقا ايدرلر زيرا اياذی اسلاميانه بلاامان داخل اولمشلردر زيرا محصوره صريحا امان و يرلمدكجه مجرد خروجله اكتساب امان ايده‌مز ونيجه اكتساب ايدركه محاصره انجق آنی قهراخراج ايچوندر خروجی موجب امان اولسه محاصره عبث اولور واول دورت نفر ايله يكرميدن باقيلرينك ميانلرنده امان تبعلرينی موجب سبب آخر دخی يوقدر قالديكه اول معلوم الامان اولان دورت نفر بعد الخروج مسلمين ايله تنظيم صلح ايدرلرسه فبها واكر ابده مزلرسه مسلمين آنلری موجب امان اوزره قلعه‌لرينه رد وابلاغ ايدرلر اكر اول حصن محصور غيرمحصوره عودتدن امتناع ايدرلرسه عودت اوزره جبراولنماز زيرا طرفمزه امانله واصل اولمرايله آنلرحبس واسارى موجب اولان تكليف دخول حصاره‌ايله تعرض اولنماز بلكه بزلرسمزه تعرض ايتمزتام‌امنلر يكرمزه بالغ اولنجه‌يه‌دك ارض حربدن ديلديكيكز محلاره كيدك ديو تعبيرايله مقتضای امان اوزره تخيير اولنورلر واكر برجانبه كتمكدن احتراز وعسكر يكزدن مفارقت ايتمزز ديونياز ايدرلرسه كركدر كه امام المسلمين آنلره تقدمی تعجيل ومقتضای رأيی اوزره مدت معينه يه دك تأجيل واول مدته دكين كتمزلرسه اهل ذمتده ادراج ودار اسلامه اخراج ايده جكنی تفهيم وتفضيل ايليه و بو مسئله نك فصل وتفصيلی بوندن اقدم ذكر وتكميل اولنمشدر وامام ايچون آنلره فلان وقته دك كتمزسكز سيزلری اسير ياخود احلال دمارله قتل وتدميرايده‌رم ديمك مشروع دكلدر زيرا ايچمزده آمنلردر وقتل واسترقاقدن ثبوت عصمتلری ضروريات امانلرندندر امام آنلرده قتل واسترقاقی في الحال تنفيذه مالك اولمديغی كبی انقضاء مدته تعليقه دخی مالك دكلدر اما اهل ذمت قيلمق بشقه‌دركه ذمت امانه منافی اولميوب بلكه مقرردر وكافرصغار جزيه ايله تصغير والتزام احكام معاملاتمز ايله تسخير اولنمدقجه دار بمزده طول اقامته رخصت و يرلمز زيرا استخفاف مسلمينه مؤديدر واكر مسلمين اهل حصندن دورت كمسنه‌يه تخصيص خطابله نزول ايديكز سزلر آمنلرسز تاكه صلح اوزره مكالمه ايده لم معناسنه انزلوا فانتم آمنون حتى نزاوضكم علی الصلح ديمكله آنلری استجلاب ايتسه‌لر بعده اول حصندن يكرمی كشی نازل واول دورت كمسنه‌ده ايچلرنده داخل اولسه لكن بز اول دورتی باعيانهم تشخص ايده ميوب وهر برينه بن اول دورتدن برييسی يم ديو دعوی وتنصيص ايلسه جمله‌سی آمنلردركه برينك قتل واسری حلال دكلدر زيرا ميانه مزده حاصل اولدقدن نصكره بونلردن هر بری آمن وحرام الدم اولمقله حربی ومباح الدم اولمق ميانده متردد الحال اولدقلرندن ما اجتمع الحلال والحرام فی شیء الاغلب الحرام الحلال يعنی احتمال حلال وحرام برنسنه‌ده مجتمع اولمدی الاحرام حلاله غالب وحكم حلی سالب اولمشدر حديث شريفی اعمال ايچون جانب عصمتلرين ترجيحه اشتغال اولنور وهم اثبات حكم امانده توسع اولنور يوقسه ثبوت حكمنی منعده وسعت يوقدروهم قتل واسری حلال ايكن ترك واحجام محل معصومده قتل واسره اقدامدن افضلدر قالديكه جهالت مزبوره طرف مسلميندن صدور ايتمشدركه اول دورتی اغياردن تميز ايده‌جك علامتله معلم قيلمقده قصور ايتمشلردر اول وجهله هر برينه بطريق الاحتمال ثابت اولان امانی ابطالده مؤثراوله‌مز بلكه جمله‌سی انتم آمنون جمعاد ينلمش منزلنه انزال وابلاغ مأمنله حوزهٔ امانده ادخال اولنورلر واكر امير مسلمين اهل حصندن دورت شخص معينی تأمين ايدوب لكن آنلره نزولله امر ايتمسه بعده حصنی عنوة فتح واستخلاص ايتدكده اهل حصندن هر بری بن اول دورتدن برييسی يم ديو دعوای خلاص ايلسه نظر اولنور اكر مسلمين علی التعيين اول دورتی بيلورلرسه انجق آنلری تأمين ايدرلر واكر بيلمزلرسه مجموع قوم فئ اولورلر زيرا منعهٔ اهل حربده

مطلب استأمن اربعة فخرج عشرون

مطلب اذا لم يرجع المستأمن الى حصنه المحصور

مطلب آمنوا اربعة فنزل عشرون ولم يميز منهم الاربعة

بولنمرله جمله‌سی مباح الاخذ درمكر تحقق مانع مجزوم اوله اول دخی برفردده معلوم اولمامشدر اما صورت اولی بشقه‌دركه آنده جمله‌سی آمن ومنعهٔ مسلمين ايچنده ساكن اولمشلردر ومنعهٔ مسلمين ايچنده ساكن اولنلر زمان حاله نظر ايله محارب دكللردر مادامكه باعتبار الاصل محارب اولدقلری وامان آنلره متناول اولمديغی معلوم اولميه آنلره تعرض اولنماز كورمزميسنكه اهل حصندن دورت كمسنه اسلامه كلوب مسلمين آنلره نزولله امر ايلدكلرنده يكرمی نفر نزول وهر بری بن حصنده اسلامه كلنلردن برييسی يم ديو ادعا ايلسه آنلردن برفردك سبی واسری حلال اولماز اما حصنده دورت نفر اسلامی قبولدن نصكره مسلمينه نزول ايتمسه‌لر بعده مسلمين عنوة اول حصنی فتح ايلدكلرنده هر بری بن آنلردن برييسی يم ديسه جمله‌سی فئ اولورلر مكر آنلردن ايدوكی بعينه معلوم اوله اول شخص اولادصغاری ايله حر مسلم ومالنی دخی كندو احراز ايتمكله بلامزاحم اكا سالم اولور اما اولاد كباری اسلامده تابع اولمملريله جمله‌سی فئ اولورلر لكن امام ايچون ايچلرندن برفردی قتل ايلمك جائز اولماز زيرا هر بری ادعاء اسلام سابق ايتمكله قولنده صادق ايسه اسلامی قبول ايتمش اولوب كاذب ايسه اسلامه ميل ورغبت ايتمشدر واسلام اسير قتلندن تأمين ايدوب استرقاقدن امانده تأثير ايتمز مؤلف جليل عليه رحمة الملك الجليل حضرتلری حال زمانه نظرايله تمثيل بی مثيل ايدوب ديركه اكربو طائفه نك سبينی تجويز ايتمسم بلدهٔ قسطنطينيه‌ده برمسلم يا برذمی موجود ايدوكنه واقف اولوب لكن بعينه تشخيصنه عارف اولماسم اهاليسندن برفردك سبينی تجويز ايتمك اقتضا ايدر ايدی بومعنی ايسه فاسد المبنی در زيرا هر نسنه كه دار الحربده اوزرينه مسلمينك استيلاسی واقع اوله البته فئ اولور مكر آنده فئ اولمغه برمانع وار ايدوكی مجزوم اوله بو ايكی مسئله بينلرنده فرق بين شووجهله واضح ومتبين اولور كه اهل حربدن برطائفه بلاامان اهل ذمت قراسندن برقريه‌يه دخول وآنلری سبی واسر ايچون مسلمين دخی اول محله حلول ايتدكده هر بری اهل ذمتدن اول قريه ساكنلرندن اولمق ادعا ايلسه جمله‌سی آمنلردر زيرا موضع امن وعصمتده موضوع اولملريله بر بينه‌ده تعرض مشروع اولماز مكر اهل حربدن ايدوكی مقطوع اوله اما اهل ذمتدن برطائفه منظر مسلمينده حصن اهل حربه داخل ومسلمين ايچون اول حصن اوزره استيلا حاصل اولدقده هر بری دعوای ذمت قيلسه ينه بالجمله فئ اولورلر مكر بعينه اهل ذمتدن ايدوكی معلوم اوله زيرا موضع نهبه واباحتده حاضر اولمشلردر بعضيلرنده مانع استرقاق ظاهر اولمدقجه فئ اولورلر و بو مقوله اموره مكانی تحكيم شرعمزده اصل قويمدر كورمزميسنكه برمسلم دار الحربده بر شخصی كوروب حالنه عالم اولمسه آنی قتل ايچون رمی سهام جائزدر مادام مسلم ياخود ذمی اولديغنه جازم اولمدقجه اما دار اسلامده كورسه حربی ايدوكی مقطوع اولمدقجه رمی مشروع دكلدر واكر برذمی حصون اهل حربدن برحصنه داخل اولوب درعقب فتحی ميسر واول ذمی ايچلرنده ايدوكی مقرر اولوب علی التعيين قنقيسی ايدوكی مستبين اولمسه امام ايچون آنلردن برفردی قتله جواز يوقدر زيرا قتل بعض قتل بعض آخردن اولی واحسن اولميوب قتل جميعده دخی حلال اوليان قتل ذمی متيقندر قتل غير حلالدن طريق احتراز انجق بالكليه قتللرينه دست دراز اولمامقدر حكمتی اولدركه قتل ذميدن تحرز امام اوزره فرض وقتل اسير حربی مباحدر ومباحله فرض بينلرنده معارضه يوقدر و معارضه تحقق ايدن محللرده جانب حرمت مرجح ايكن بومقامده ترجيح حرمت اولی واجبدر اما بعد دخول الذمی اهل حصندن بعضيلری مقتول يامبت ياهارب اولديغی معلوم اولمغله اول ذمی حالا ايچلرنده‌مزنده ايدوكی مجزوم اولمسه امام ايچون مجموعنی قتلده ضرر يوقدر زيرا جمله‌سی موضع حربده موجودين ايكن ايچلرنده ذمی بولنمق مثلا و مانع قتلك تحققی غير متيقندر زيرا اول مقتول ومبت و هارب ذمی اولمق احتمال غالبدر زيرا هر برينك حالندن ظاهر اولان حربی مباح الدم اولمقدر وحكم شرعی وقوف حقيقتی ممكن اوليان اموردہ ظاهرينه بنا قيلنور مكر خلافنه تعلق يقين ظاهرينه معارض اوله و صورت اولاده ذمی مرقوم حالا ايچلرنده ايدوكی مجزوم اولمغله يقين ظاهرينه معارض اولوب صورت ثانيه‌ده متعارض اولمامشدر بونده حكم شرعی ظاهر اوزره بنا قيلنور واكر ذمی حالا ايچلرنده اولديغنه امامك جزمی تحقق ايتميوب انجق ظن غالبی تعلق ايتدكده ينه هر بری بن اول ذمی يم ديمكله تصدی ايلسه مستحب اولان برفردی قتله تعدی ايتمكدر زيرا ظن غالب اكرچه ظاهره معارض اوله‌مز لكن استحباب احتياطده كاردر كورمزميسنكه برصويك نجس اولديغنی كمسنه خبر و يرمكسزين انسانك ظن غالبی نجاسته تعلق ايلسه انكله توضی جائز ايسه‌ده مستحب اولان بشقه صوايله توضی ايتمكدر بو بابده دخی اكرچه باعتبار الظاهر جمله‌سنی قتل جائز امامستحب اولان آنلردن برفردی قتل ايتمكدر بونده اصل وسند رسول الله صلی الله عليه وسلم حضرتلرينك وابصهٔ بن معبد رضی الله تعالی عنه‌يه خطابله ضع يدك علی

مطلب تحكيم المكان اصل في الشرع

مطلب رأى رجلا لا يدرى انه حربي او انه مسلم

مطلب استفت قلبك

صدرك واستفت قلبك مما حاك في صدرك فدعه وان افتاك الناس به بيوردقلری یعنی اليکی کوکسك اوزره
قویوب صدرکده خلجان وایراث ریب وکمان قیلان نسنه لردن قلبکدن استفتا برله انی ترك قيل هرنه دکو ناس جواز
وحلنه فتوی ویرلر ایسه‌ده واکر امام ایچون ظن غالب دخی یوغیسه باعتبار الظاهر جمله سنی قتل ایتمك جائزدر
واکر امام آنلردن انجق ایکی یا اوچ کسنه اول ذمی اولملرنده شك ایلسه همان اول ذمی ایچلرنده ایدوکنه شك ایتدکلرین
سی ماعدالرین قتلده بأس یوقدر کذلك اهل حصندن بریسی بدیدار اولوب بعض معایبلرین بزه دلالت واظهار
ایلدکده امام المسلمین آنی تأمین ایلدیکی ساعتده فتحله کامبین اولسه شخص مرقوم ذمی مسفور ایله برابر وتقریر مسئله
سابقه بونده ده مقرردر زیرا امان ویردیکمز کسنه قتلدن معصومدر که امان وذمتله حرمت قتل برابردر وقچان اهل
حصنله مسلمین میانلرنده عزم مکالمهٔ صلح جریان ایدوب مسلمین آنلره خطابله طرفمزه سزدن دورت کسنه
اخراج ایدیکز که مراوضهٔ صلح ایده لیم آنلر آمنلردر مفهومنده اخرجوا الینا اربعة منکم فهم آمنون حتی نراوضهم
دیدکلرنده بردن یکرمی کشی چیقسه لر جمله سی آمنلردر زیرا مجهوله اعطاء امان صحیح اولمغله ایچلرندن
دوردی تأمین مسلمین ایله امینلردر وجمله سی عسکریمزده بولنوب ایچلرندن بعض غیر معین آمن اولمغله امان
جمله یه ثابت اولور زیرا امانه بعضیسی بعض آخردن اولی دکلدر وهر بری معصوم ومباح اولمق میاننده
متردد الحال اولمغله برینه‌ده تعرض حلال اولماز کورمز میسنکه مسلمین سزدن بزه برکسنه کلسون اول آمندر
معناسنده لیخرج الینا رجل منکم فهو آمن دیسه لر آنلر فتح باب ایتدکلرنده هر بری ایچون چیقوب آمن اولمق
ممکندر بو صورتده بردن اون کشی چیقسه وهر بری مسلمین خروجنی قصد ایتدکلری صورتده اولسه جمله سی
آمنلردر زیرا یالکز بری چیقسه آمن اولور ایدی غیرك آنکله برابر خروج واتصالی طرف مسلمیندن اکا ایجاب اولنان
امانی ابطال ایده مز کورمز میسنکه مسلمین اهل حصنه خطابله سزدن بر رجل باب حصاری بزه فتح ایدرسه اول آمندر
مضمونی ان فتح رجل منکم الباب فهو آمن قوللریله اشراب وآنلردن اون کشی فتح بابه شتاب ایلسه لر جمله سی
اماندن حصه یاب اولورلر زیرا هر بری یالکز فتح ایلسه امانه نائل اولور ایکن غیرك انضمامیله امانی باطل اولماز
اما مسلمین ان خرج رجل منکم الینا لنراوضه علی الصلح فهو آمن یعنی سزدن بر رجل مکالمهٔ صلح ایچون بزه
کلورسه اول آمندر دیدکلرنده ابتدا بریسی خروجه مسارعت بعده بری دخی بعده بری دخی ثم وثم متابعت ایلسه لر
نظر اولنور اکر خارج اول منعهٔ اسلامه دخولی باقیلرك خروجلرندن اقدم ایسه باقیلرك فیء مسلمین قیلنملری لازمدر
زیرا حکم امان منعه مزده یالکز بولنمغله اولده متعین وباقیلری بلا امان چیقدقلری متبین اولمشدر زیرا ان خرج
رجل منکم قولمزده لفظ رجل کلام مثبتده واقع نکره ولفظ خاص اولمغله خارج اولده تحقق تعین ایتدکد نصکره
باقیلره عدم سرایتی تبین ایدر واکر خارج اول منعهٔ اسلامه داخل اولمزدن اقدم باقیلری اکا واصل اولورلرسه
بو صورتله برابرجه خروجلری مساوی بدر زیرا طرفمزدن نص اولنان بزه خروجلریدر وخروجلری انجق منعه‌مزه
وصوللہ تمام اولور وقبل الوصول امامز خارج اولده تعین ایتمکله بو صورت ایله برابر خروجلری مساوی اولور
کورمز میسنکه خارج اول منعه‌مزه وصولدن اول عودت ایدوب صکره شخص آخر خروج ومنعه‌مزه ولوج ایلسه
البتهٔ آمن اولور کذلك خارج اول منعه مزه واصل اولادقدن صکره هالك یاخود سمت رجوعه سالك اولوب صکره
شخص آخر خروج ایلسه البته فیء اولور واکر شخص اول منعهٔ مشرکیندن خروج ایتمزدن اقدم شخص ثانی
اکا سبقت ومنعه‌مزه وصوله سرعت ایلسه منعه‌مزه اول واصل اول اولمغله امانه نائل اوله جغی محتاج دلائل دکلدر
بو مقدمه لردن معلوم ومقرردر که انجق منعه مزه حال وصوللری معتبردر ومسئلهٔ مزبوره ده منعه مزه وصوللری
برابر اولمغله خروجلری دخی برابر حکمنده اولوب نیل امانده دخی برابر اولورلر سؤال اولنورسه که وجه مشروح اوزره
کلام مثبتده لفظ نکره خاص وغیر عام ایکن جماعت کثیره برابر چیقمغله عموم اوزره امانله نیجه بکام اولورلر

مطلب الخاص اذا وصف بصفة عامة فهو عام

جواب اولدر که نکرهٔ معهوده بزه خروج مثلا وصفت عامه ایله موصوفه‌در وبو مقوله نکره لر لا اکلم الا رجلا عالما
کلامنده اولدیغی کبی الفاظ عمومدن معدوده‌در لکن ایچلرندن بریسی قبل خروج الآخرین طرفمزه واصل
اولمغله شرط امانه انتها حاصل اولور اما برابر چیقرلرسه عموم مذکوره بناء بالجمله آمن اولورلر واکر امام اسلام
اهل حصنه عشرة منکم آمنون علی ان تفتحوا الباب یعنی باب حصنی فتح ایتمکز شرطی اوزره ایچکزدن اون کسنه
آمندر مقالنی افهام ایلسه یاخود اهل حصار عشرة منا آمنون علی ان نفتح الباب یعنی باب حصنی سزه
فتح ایتمموز شرطی اوزره ایچمزدن اون کشی آمنلردر دیمکله عرض نیاز وامام دخی نعم قولی ایله مساعدهٔ انعامله
دمساز اولوب آنلر دخی علی کلا التقدیرین فتح بابه سر آغاز ایلسه لر رجاللرندن اون کسنه امانله ممتاز اولور لکن

تعینلری خصوصی رأی امامه منوطدر زیرا امام المسلمین فتح باب ایدنلره باعیانهم ایجاب امان ایتمیوب انجق
ایچلرندن عشرهٔ مبهمه‌یی تأمین قیلمشدر ومجهول ایچون ایجاب امان منجزا صحیح اولدیغی کبی معلقا بالشرط
دخی صحیح ومقبول وبیانی طلاق وعتاق مسئله‌لری مثللو مجهولده ایجاب حکم ایدنلره موکولدر واکرچه تعیین
امامله ایچلرندن اون کسنه امانله بکام اولور لکن آنلرك دخی مال وعیاللری فیء مسلمینه القا انجق بطریق
الاستحسان اوزرلرنده بولنان کسوه وسلاحلری کندولره ابقا اولنور زیرا امانلری فتح باب وتمام قهردن صکره
ثابت اولمشدر وبو یله محلده مال وعیالك عدم دخوللرینی سابقده بیان ایلدیك واکر صورت مفروضه‌ده

مطلب بیان المجهول فی الامان ان اوجب الحکم کالطلاق والعتاق

اهل حصن عشرة من اهل حصننا آمنون علی ان نفتح لکم یعنی سزه فتح باب ایتمموز شرطی اوزره اهل
حصنمزدن اون کشی آمنلردر قوللریله استرحام وامام دخی نعم جوابیله اظهار انعام ایلسه بو صورتده امام مخیردر
دیلرسه نسا وصبیانلرندن ودیلرسه رجال وذکرانلرندن اون نفرلرین تعیین ایدر زیرا طلب امان ایلدکلری لفظ
اهل حصن هر صنفه شاملدر اما مسئلهٔ اولاده کرك مخاطب وکرك مخاطب انجق رجال اولمغله تعیین امامله
رجاللرندن اون کسنه‌یه حکم امان ایصال اولنور وبو بابده امام ناظر اهل اسلام اولمغله کرکدر که احتیاطی التزام
واسترقاقنده منفعت مسلمین اقل اولنلری تخصیص امانه اهتمام ایلیه وبو مسئله سبقت ایدن لیخرج الینا اربعة
منکم ولیخرج الینا احد منکم مسئله لرینه مخالفدر که بو ایکی مسئله‌ده امان منعه‌مزه وصوللرندن صکره ثابت
اولمغله هر بری یالکز کلسه آمن اوله جغی ظاهر وانضمام غیرایله عدم بطلان امانی باهردر اما بو مسئله‌ده
امان بعد الفتح هنوز جمله‌سی حصن ایچنده ایکن ایچلرندن اون کشی‌یه لاحق وآنده تحری امر لایقدر
وبو فرقك حقیقت مبناسی قریبا ذکر ایتدیکمز معنادر که بو مسئله‌ده نکره موصوفه اولمیوب ایکی مسئله‌ده طرفمزه
خروجله موصوفه‌در کورمز میسنکه امام آنلره خطابله ان رمی رجل منکم بنفسه الینا فهو آمن قولی ایله
سزدن بر رجل نفسنی طرفمزه رمی ایدرسه آمندر معانی اشراب ایدوب آنلردن اون کشی بردن رمی نفسه
شتاب ایلسه لر جمله‌سی آمن اولورلر زیرا نکره رمی ایله موصوفه‌در وهر بری یالکز رمی ایتسه امانه نائل
وانضمام غیرایله حقی غیر باطلدر واکر امیر لیخرج الینا هؤلاء الاربعة حتی نراوضهم علی الصلح یعنی اشبو دورت
کسنه‌لر طرفمزه چیقسونلر تا که مکالمهٔ صلح ایده لیم دیو خطاب واول دورت دخی خروجه شتاب ایلسه لر
امام وهم آمنون دیمکله امان خارجینی تصریح ایتسون ایتمسون آنلر آمن اولورلر زیرا طلب سلم وموافقت
ایچون خروجه دعوت ایتمشدر وهم مکالمهٔ صلح انجق نفسی اوزره آمن اولانلردن صادر اولمغله حتی نراوضهم
قولی امانه دلیل باهردر اما دورت کسنه‌یه همان اخرجوا الینا یعنی طرفمزه خروج ایدیکز دیسه وآنلرده
خروج ایلسه لر بو صورت بشقه‌در که آنلری قتل ایتمك جائزدر زیرا بو لفظده نه امان ونه علی وجه الموافقه خروج
اوزره دلالت ایدر نسنه یوقدر بلکه طلب مبارزه‌یه محمولدر که مرد ایسکز قتال ایچون طرفمزه خروج ایدیکز
دیمك موقعنده‌در اما طرفمزه چیقوب بیع وشرا ایدیکز مضمونده اخرجوا الینا فبیعوا واشتروا دیوب آنلر دخی
چیقرلرسه آمن اولورلر زیرا کلامنده امان وموافقته دلالت واردر که تجارت انجق تراضی ایله ممکن وتراضی‌یه دخی
انجق آمن اولان متمکن اولور واکر لیخرج الینا هؤلاء الاربعة حتی نراوضهم علی الصلح یعنی اشبو دورت
کسنه طرفمزه چیقسونلر تا که مکالمهٔ صلح ایده یز دیدکده بشقه دورت کسنه چیقسه لر آنلر فیء اولورلر زیرا
کلام مزبوردن بطریق الدلالة فهم اولنان امان تصریح اعیانه غلبه ایده مز واکر دورت نفر اشخاص
معینه‌یه خطابله آمنتکم سزه امان ویردیم دیوب آنلرك یرینه بشقه‌لری چیقرلرسه فیء اولورلر واکر آنلرمی
یوقسه بشقه‌لری میدر مشتبه اولورسه کرکدر که امام کندولردن استعلام ایده آنلر دخی بزلر غیریلرز دیرلرسه حق
استرقاقله نفسلری اوزره اقرار ایتملریله فیء اولملری استقرار ایدر اما بزلر آنلرز دیرلرسه قول آنلرك قوللریدر زیرا
بعینه تأمین اولنمیان خروجه جسارت ایتمك ظاهر حالدر واکر امام آنلری کذبله اتهام ایدرسه مدعالری اوزره
استحلاف بالله ایله اظهار مرام ایدر اما یمیندن نکول ایدرلرسه فیء اولورلر قتللری مشروع اولماز زیرا نکول

مطلب النکول عن الیمین لا یسوغ القتل

اکرچه بمنزلة الاقرار در لکن آنده نوع شبهه واحتمال اولمغله موجب قتل اوله مز وبز بو مسئله‌یی باب ما یصدق
فیه المستأمن‌ده علی التفصیل تقدیم وتعلیل ایلدیك واکر بو صورتده یکرمی کشی برابر چیقوب هر بری بن اول
اربعه‌دن بریسیم دیو یمین ایدرسه بالجمله آمنین اولورلر زیرا هر دوردی یالکز چیقوب بو یله یمین ایتسه لر
قوللری معتبر ایکن غیرك خروجی حقلرنده تحقق ایدن حکم امانی ابطال ایده مز یاخود بو صورتده
منعه‌مزده مستأمن وغیر مستأمن اختلاط ایتمش اولمغله جمله‌سنه اثبات امانله احتیاط اولنوب

امام المسلمين اوزره آنلری ابلاغ أمنله تأمين ايلمك لازمدر

باب الخيار فی الامان * يعنی اختيار امان عهدهٔ مستأمنه تعليق اولنمغه متعلق مسائل ودلائلدر قچانکه
اهل اسلام برحصنی محاصره يه اقدام ايتدكلرنده رئيسلری رأس حصندن اشراف بعده آمنونی علی عشرة
من اهل الحصن علی ان افتحه لكم يعنی باب حصنی بن سزه فتح ايتمك شرطی اوزره اهل حصندن اون كسنه
اوزره بكا امان ويريكز ديمكله استسعاف ومسلمين دخی لك ذلك قوللريله مرامنه اسعاف ايليوب اولدخی
فتح بابه سد دريچهٔ خلاف ايلسه رئيس مسفور ايله اون كسنه دخی نيل امانله مسرور اولورلر زيرا آمنونی
قولنده نون وياء نفس متكلمدن كنايه اولمغله امان نفسنی تنصيص، وعلی عشرة قولنده كلمهٔ علی شرط
ايچون اولديغندن امان نفسی ايله عشرهٔ منكره نك دخی امانلرينی شرط وتخصيص ايلديكندن عشرهٔ مرقومه
كندويه مغاير ايدكلری عندمزده ظاهر اولمشدر وتعيين عشره رئيس مزبورك اختيارينه مربوطدر زيرا
نفسنی امان عشره دن حصه مند ايلمشدر لكن نفسی ايچون لفظ مستقل ايله استيمان ايتمش اولمغله امان
عشره ده داخل دكلدر كه اولوجهله امانلرندن حصه مند اوله كذلك من اول الامر امانلرينه مباشرتی صحيح
دكلدر كه اول وجهله حصه مند اوله غاية ما فی الباب امان مسلمين اهل حصندن قنقيلرينه تناول ايلديكين
تعيينه متعين اولمغله امان عشره دن حصه منداولديغی متبين اولور زيرا تعيين مجهول من وجه رتبهٔ ايجاب
مستأنفه موصولدر اكر رئيس مرقوم صورت معلومه ده آمنوالی عشرة من اهل الحصن يعنی بنم ايچون اون
كسنه يه امان ويريكز ديونداايتمش ايسه قنقی عشره يی اختيار ايدرسه اول عشره نك امانی هويدا اولور
بوصورتده نفسی ايچلرنده داخل اولان عشره يی تعيين ايدرسه مساعده وتمكين اولنور اما بشقه عشره يی
اختيار ايدرسه آنلر آمنين ونفسی فیء مسلمين قيلنور زيرا انجق عشرهٔ منكره ايچون استيمان ايدوب نفسی
ايچون تعيين امان ايتمشدر لكن لی قولی ايله امان عشره دن حصه ياب اولمغی نفسی ايچون شرط وايجاب ايلمشدر
وامان عشره يه ابتداء مباشرتی صحيح اولمغله اولوجهله حصه ياب اولمسی تصحيح اولنه مز غاية ما فی الباب
تعيين عشره يه متعين اولمغله حصه ياب قيلنور ونص امان نفسنی حاوی اولمديغندن ماٰفوق العشره ده نفسی
نفس غيريله مساوی اولور بوصورتده اكر جملهٔ عشره ده نفسنی دخی تعيين ايدرسه نفسی دخی تسعهٔ
باقيه منزلنه نازل وامانده داخل اولور واكر بشقه عشره يی تعيين ايدرسه حكم امان آنلره متعين وكندوسائر
اهل حصن مثلو فیء اولديغی متبين اولور كويا فحوای كلامی آمنوالاجلی عشرة واوجبوالی حق تعيين عشرة
تؤمنونهم يعنی بنم ايچون اون كسنه يه امان ويروب انلرك حق تعيينی بنم ايچون ايجاب ايديكز ديمكه راجع
اولور بوله ديسه حكم مذكور ترتب ايتديكی مثلو بو قولنده دخی ترتب ايدر مؤلف الكتاب عليه رحمة الملك
الوهاب دير كه بلاد حضرموتدن حصن نجيرده اشعث بن قيس جيش ابی بكر رضی الله عنه ايله محصور ايكن كلام
مذكوری تكلم ايدوب مسلمين دخی حكم مشروحله تحكم ايلدكلری بزه بالغ اولمشدر وبو مثللی دخی اهل حديث حضرت
معاويه رضی الله عنه دن دخی تحديث ايلمشلردر كذلك رئيس مسفور افتح لكم الحصن علی انی آمن علی عشرة
يعنی سزه باب حصنی فتح ايده رم اون كسنه اوزره بن آمن اولمق شرطيله ديو ابتداء كلام ايلسه بنه آمونی
علی عشرة ديمكله بدايت مرام ايتمسی كبيدر كذلك افتح لكم الحصن علی انی علی عشرة آمنون من اهل الحصن
يعنی بنم ايچون اون كسنه اولمق شرطيله كه اهل حصندن آنلر آمنلردر ديمكله افتتاح كلام ايلسه آمنونی
عشرة ديمكله استفتاح مرام ايتمسی كبيدر واكر رئيس مرقوم افتح لكم علی ان تؤمنونی فی عشرة من
اهل الحصن يعنی سزه فتح ايده رم بنی اهل حصندن اون نفر ايچنده امين قيلمق شرطيله ديسه ياخود
علی انی آمن فی عشرة يعنی بن اون نفر ايچنده امين اولمق شرطيله ديسه بو ايكی صورت برابر وايكيسنده
دخی كندوايله طقوز نفر دخی امين اولمق مقرردر زيرا كلمهٔ فی ظرف ايچون اولمغله نفسنی امانلرين التماس ايلديكی
جملهٔ عشره ده داخل قيلوب امان انجق نفسی ايله طقوز كسنه يه شامل اولمشدر زيرا كندودن بشقه اون نفره
دخی شامل اولسه كندو خلاف ملتمسی اوزره اون برنفر ايچنده داخل اولمق اقتضا ايدر اما آمنونی علی عشرة
قولی بشقه دركه آنده نفسنی جملهٔ عشره دن قيلمامشدر سؤال اولنورسه كه رئيس مسفور بوصورتلرده فی عشرة
قولنده عشره يی نفسنه ظرف قيلوب مظروف مغاير ظرف ايكن نه وجهله نفسنك عشره ده دخوله صرف
اولنور جواب اولدركه تغاير انجق ظرف حقيقيده لازم وعدد ده طريق مذكور اوزره ايچندن بريسی اولمغی
مستلزمدر كه اجعلونی احد العشرة الذين تؤمنونهم يعنی بنی امان ويرديككز عشره نك بريسی قيليكز ديمش

كبيدر

كبيدر بنه سؤال اولنورسه كه ظرفيت حقيقيه يه حملی ممكن اولمنجه كركدر كه فادخلی فی عبادی نظم كريمی
مثلو بمعنی مع ياخود ولاصلبنكم فی جذوع النخل ذكر حكيمی مثلو بمعنی علی قيلنوب علی كلا الوجهين
كندودن بشقه عشره يه اثبات امان اولنه جواب اولدر كه كلمهٔ فی ظرف حقيقی يه موضوع اولمغله مهما امكن
اول معنی اوزره حملی واجب اولدخی مظروف درون عدده داخل اولمغی مستوجبدر بو جهتله مجاز بعيد اوزره
حملنه جواز يوقدر بوندنصكره تسعهٔ باقيه يی تعيينده خيار عهدهٔ امامه منوط اولوب رئيس مسفوره مربوط
دكلدر زيرا نفسنی عشره دن بريسی قيلمغله ماعدا العشره ده خيار تعيينی اولمديغی كبی تسعه ده دخی يوقدر
زيرا نفسنی اكرچه امان عشره دن حصه مند ايلمش ايدی لكن بو صورتده حكم امان عشره كندويه متناول
اولمغله حصه سنی استيفا ايدوب تعيينلرندن برحصه استيفا ايتمشدر بو جهتله تسعهٔ مجهوله نك امانی موجب
اولان انجق امام اولمغله خصوص تعيين دخی اكا مخصوصدر واكر آمنونی وعشرة يعنی بكا واون نفره امان
ويريكز ديسه ياخود افتح لكم علی انی آمن انا وعشرة يعنی سزه فتح باب ايده رم بن واون نفر دخی آمن اولمامز
شرطی اوزره ديسه بوصورتده كندو يه وبشقه اون كسنه يه ثبوت امان ظاهر ونمايان در زيرا حرف واو عطف
ايچوندر كه انجق شيئ غيری اوزره عطف ايدوب نفسی اوزره عطف ايلمز بنا برين كلامنده اولان عشره نك
كندويه مغايرتی بو محلده تنصيص ايلمشدر بو صورتده حصن مرقومده رئيس مرسومله انجق اون نفر ياخود
دخی اقل موجود ايسه لر جمله سی آمن اولورلر زيرا ذكر عدد ايله امان اشارت اشخاص ايده رك امانله سياندر
واكر اهل حصن عدد معهوددن كثير ايسه خيار تعيينلری وابستهٔ رأی اميردر زيرا نفسنی امان عشره دن حصه مند
قيلوب همان امان عشره يی امان نفسی اوزره عطف ايتمش اولمغله امان عشره يی انجق امام موجب وتعيينلری
دخی رأينه مترتب اولور حتی امام عشره يی نساء ولداندن تعيين ايتمكی مناسب كورورسه آنلر دخی اهل حصندن
اولملريله جائز كوريلور مكر متكلم رجالدن اولملرين اشتراط ايليه واكر آمنونی بعشرة من اهل الحصن يعنی
بكا اهل حصندن اون كسنه ايله امان ويريكز ديسه بو قولی سبقت ايدن وعشرة قولی ايله برابردر زيرا حرف
باء الصاق ايچون اولمغله امان عشره يی امان نفسنه الصاق ايلمشدر وبو معنی انجق عشره كندويه مغاير اولمغله حاصل
اولور شارح الكتاب امام سرخسی رحمه الله تعالی دير كه كلام مذكور سقط وزلهٔ قلم كاتبدن برغلطدر
قول صحيح بعض نسخ عتيقه ده تصريح اولنان آمنونی فعشرة لفظيدر يعنی اول بكا وهمان اون كشی يه
دخی امان ويريكز زيرا فا حروف عطفدن اولوب معناسی وصل وتعقيب اولمغله آمنونی وعشرة قولنه
مناسبت جهتيله اول بحثه عطف وترتيبی مستقيم اولور اما باء مقابله ايچون اولوب اعواض اوزره داخل اولمغله
بو قولك معناسی بكا عشره مقابله سنده امان ويريكز يعنی عوض امان نفسمده سزه اهل حصندن اون كشی
ويره يم ديمكدر وبو معنانك بو محلده ذكر اولنان مسائل ميانده مناسبتی يوقدر همان صحيحی آمنونی فعشرة
نسخه سيدر واكر آمنونی ثم عشرة يعنی اولا بكا صكره اون نفره امان ويريكز ديسه بونكله قول اول برابر ومغايرت
عشره دخی مقرردر زيرا كلمهٔ ثم تعقيب وتراخی معناسنه در ومؤلفك بو قولندن دخی مسئلهٔ سابقه ده نجق فعشرة
قولی صحيح ايدوكی متبين اولور زيرا جناب مؤلف رحمه الله تعالی اولا عطف مطلق ايچون اولان واوی مشتمل
اولان قولی ذكر وتفهيم بعده بلامهلة تعقيب ايچون اولان فا يی بعده تعقيب مع التراخی يه دال اولان ثم يی مشتمل
اولان مسئله لری اردافله حسن تنظيم ايلمشدر واكر آمنوا عشرة يعنی اون نفره امان ويريكز ديرسه
بو صورتده خيار تعيين رأی امامه مفوضدر زيرا متكلم نفسنی حصه مند ايتميوب انجق عشرهٔ منكره ايچون التماس
امان قيلمشدر كويا امام عشرة منكم آمنون علی ان تفتحوا يعنی سزدن اون كسنه آمنلردر فتح ايتمكز شرطيله
ديمكله ابتداء كلام ايلمشدر بنا برين خيار تعيين منوط رأی رزينيدر كه ديلرسه اول متكلمی عشره دن بری قيلمغله
تأمين وديلرسه قيلوب فیء مسلمين ايلر واكر آمنونی مع عشرة ديرسه كلمهٔ مع ضم واقتران ايچون اولوب شيئك
نفسنه انضمامنه امكان اولمديغندن عشره نك متكلمه مغايرتی نمايان در وخيار تعيين امامه مخصوصدر زيرا امام
ايجاب امانی ابهام ايدوب متكلم دخی نفسنی امان عشره دن حصه مند ايلمشدر واكر آمنونی فی عشرة
من اهل حصنی ديسه بو قولی مسئله سی سبقت ايلين افتح لكم علی ان تؤمنونی فی عشرة من اهل الحصن
قولنه اكرچه حصن ياء متكلمه مضاف اولوب اولمقده مخالف لكن حكم امانده غير متخالفدر امان متكلم ايله
بشقه طقوز نفره ثابت وخيار تعيين بنه طرف امامه مخصوصدر سؤال اولنورسه كه متكلم كلام مذكورنده حصنی
نفسنه مضاف ونفسنی صاحب الحصن اولمق وصفی ايله توصيف وتعريف قيلوب عشره يی منكرة ايراد ايتمش

مطلب قال آمنونی علی عشرة
مطلب آمنوالی عشرة
مطلب آمنونی وعشرة
مطلب آمنونی بعشرة
مطلب آمنونی فعشرة
مطلب آمنونی ثم عشرة
مطلب آمنوا عشرة
مطلب آمنونی مع عشرة
مطلب آمنونی فی عشرة من اهل حصنی

مطلب ان دخل داری هذه احد فعبده حر

مطلب فی عشرة من اهل بیتی او بنی ابی

مطلب فی عشرة من اخوانی

مطلب یحمل علی المجاز المتعارف عند تعذر الحقیقة

مطلب اذا اختلط اولاده من الذکور والاناث یتناول اسم البنین للاناث الصرفة

مطلب الاخوة والاخوات

مطلب فی عشرة من رفیق او موالی

اولمغله معرفه نکره ده داخل اولمیوب کندودن بشقه اون کسنه دخی امانه نائل اولمق اقتضا ایدر ایدی مثلا برکسنه
ان دخل داری هذا احد فعبده حر دیوب صکره دار ینه کندو دخول ایلسه متکلم معرف منکر اولان لفظ احدده
داخل اولماغله یمیننده حانث اولماز جواب اولدرکه مقدما آمونی قولنده امانی نفسنه مضاف قیلمغله نفسنی تعریف
ایدوب اضافت حصن ایله تعریفه احتیاج قالمیوب انجق حکم فی نه ایدوکین معرفته احتیاج قالمشدر و بزدخی قریبا
فی ظرف ایچون اولوب حقیقت ظرفیت دخی متکلم جملهٔ عشره ده داخل اولمغله محتاج ایدوکی بیان ایلدیك
و بو مقامده دخی متکلم غیر بلرکبی اهل حصندن اولمغله حقیقت ظرفله عمل مهما امکن ممکن اولور کذلك فی عشرة
من اهل بیتی یاخود فی عشرة من بنی ابی دیسه ینه متکلم و بشقه طقوز کسنه آمن اولورلر زیرا مرادی بیت النسب
وکندو دخی جملهٔ اهل بیتندن محتسبدر وهم متکلم ابناء ابندن بریسیدر بو جهتلردن حقیقت ظرفله عمل ممکن
اولوب امان اهل بیت یا ابناء ابندن اون نفره حاصل وکندو دخی ایچلرنده داخل اولور وخیار تعیین وابستهٔ عهدهٔ امام
المسلمین در اما آمونی فی عشرة من اخوانی دیرسه متکلم وقرنداشلرندن بشقه اون کسنه دخی آمنلردر زیرا انسان
اخوهٔ نفسنده داخل وکندو نفسنك قرنداشی اولمق قابل اولمامغله کلامنده حقیقت ظرفله عملدن مانع اولان معنایی
تصریح ایتمش اولوب بو یله حقیقتله عمل متعذر اولان کلمه نك بر مجاز متعارفی وار ایسه تصحیح کلام ایچون اول مجازه حملی
واجب اولمق قاعده سی اوزره بو کلامده حرف فی بمعنی مع دردیو جزم ایتمك لازم ولازم بدر کذلك فی عشرة من ولدی
دیسه ینه انسان ولد نفسندن اولمق غیر متصور وعشره یی متکلمك غیر یلرندن تکمیل ایلمك امر مقرردر بو وجه اوزره
آمنوا عشرة من اخوتی انا فیهم یاخود آمنوا عشرة من ولدی انا فیهم دیسه ینه امان متکلمدن غیری اون نفره دخی
احسان اولنور اما عشرة من اهل بیتی انا فیهم یاخود عشرة من اهل حصنی انا فیهم دیسه امان اون کسنه یه حاصل
ومتکلم دخی ایچلرنده داخل اولور و بیان فرق قریبا سبق ایلمشدر واکر آمونی فی عشرة من بنی یعنی اوغللرمدن اون
نفر ایچنده بکا امان و یریکز دیسه کندو اما نندن بشقه اوغللرندن اون نفر اوزره آمن وخیار تعیینی امامه متعین
اولور زیرا نفسنی امان ابناسندن حصه مند قیلمشدر بو صورتده اولادلری یالکز ذکور یاخود اناثله مختلطین ایسه لر
امام المسلمین یالکز ذکور یاخود یالکز اناث یاخود مختلطلرندن قنقی عشره یی دیلرسه تعیین ایدر اما هیچ ذکوری یوغیسه
اول متکلم مستأمندن غیری جمله اولادی فیء اولورلر زیرا انجق اوغللری ایچون لفظ بنین ایله استیمان ایلمشیدی
ولفظ بنین اناث صرفه یه شامل اولمدیغی بز سابقده تبیین ایلدیك سؤال اولنورسه که مختلط اولدقلری وقتده
امام دیلرسه اناث صرفه دن اون عددینی تعیین ایدر دیو قریبا ذکر ایلدیك چونکه اسم بنین اناث صرفه یه
غیر متناول در امام ایچون آنلری تعیین ایلمك نیجه قابلدر جواب اولدرکه امام صورت مرقومه ده بنین اولان عشره یه
امان و یرمیوب بلکه متکلم فی عشرة من بنی قولیله استیمان ایتمکله امام دخی بنیندن عشره یه اعطاء امان ایلمشدر
وحین اختلاطده بنات عشر بنیندن عشره عد اولنمغله امام ایچون انلری تعیین جائز اولور اما عدم اختلاطله
اناث صرفه اولدقلرنده بنیندن بعض اولمدیله امان دخی آنلره تناول ایلمز ولو کانوا بنین و بنات و بنی بنین و بنی بنات
یعنی صورت مفروضه ده اولادی بنین و بنات و بنی البنین و بنی البنات اولسه لر امام ایچون کرك اولاد وکرك اولاد
اولاددن قنقی عشره یی اختیار ایلسه سزاوار در زیرا اسم بنین خصوص امانده بنین صلبه شامل اولدیغی کبی
علی وجه الاستحسان بنی البنینه دخی متناولدر اکرچه نسخهٔ کتابده و بنی بنات واقع اولمشدرکه لکن بعض اصحابمز
نسخهٔ مذکوره غلط کاتبدر دیو تصریح واصل ترکیب قلب ترتیله و بنات بنین اولمسنی تصحیح ایلدیلر و بعض
آخرین دخی اسم بنین اولاد بنینه اطلاق اولندیغی کبی اولاد بناته دخی اطلاق اولنور دیو امام محمد رحمه الله تعالی دن
روایت خصاف اولمق اوزره باب مایصدق فیه المستأمن ده ذکر ایتدیکمز قولی ترجیح ونسخهٔ کتابی
تصحیح ایلدیلر و بو بابده اخوه واخوات حکم بنین و بناتده در انجق آمونی فی عشرة من اخوتی یعنی ارکك
قرنداشلریمدن اون نفر ایچنده بکا امان و یریکز دیوب انجق اخوات صرفه سی وارکك قرنداشلرینك اوغللری
بولنسه جمله سی فیء اولورلر زیرا لفظ اخوه کرك اخوات صرفه وکرك بنی الاخوه یه کرك حقیقت وکرك مجاز بر وجهله
شامل اوله مز امانی البنین بشقه درکه لفظ بنین آنلره مجازا شامل اولور که ابن الابن بنات صرفه ایله مختلط اولسه
لفظ بنین جمله سنه متناول اولور واکر فی عشرة من اصحابی دیسه عشره متکلمدن بشقه ایدوکی ظاهردر زیرا
انسانك اصحابی کندو یه مغایر اولمغله فی کلمه سنی حقیقت ظرفده استعمالی متعذر در کذلك فی عشرة من رقیقی
یا خود فی عشرة من موالی دیسه ینه عشره غیر متکلمدر واکر امام المسلمین اهل حربدن برفارسه نظر بعده
انت آمن فی عشرة من فرسانکم یعنی سن فارسلریکزدن اون نفر ایچنده آمن سین قولیله مبشر قیلسه مخاطب ایله

مطلب فی عشرة من الرجالة

مطلب فی عشرة من بناتی

مطلب تحکیم دلالة الحال اصل فی شرعنا

مطلب فی موالی

مطلب الجمع بین الحقیقة والمجاز

مطلب المشترك يغاير المجمل

مطلب بیان المشترك انما یکون بالمقارن

مطلب علی قریبی عباس بن عمر

بشقه طقوز کسنه دخی آمن اولورلر زیرا مخاطب امامك تأمین اولنان عشره یی وصف ایلدیکی صفت فارسده
مشترك وآنلردن بری قیلنمق ممکن اولمغله حرف فی معنای ظرفده مستعملدر اما فارس مرقومه انت آمن فی عشرة
من الرجالة یعنی اون نفر پیاده ایچنده آمن سین دیسه عشره مخاطبدن غیری اون پیاده یه حمل اولنور زیرا مخاطب
فارس اولوب صفت عشره ده اولماغله حرف فی بمعنی مع در وعکس مسئله دخی ینه اصل مسئله یه قیاس اولنور
مؤلف رحمه الله دیرکه الفاظ مذکوره انجق کلام ناسده متعارف اولان معنایه حمل اولنور یعنی الفاظ مذکوره ده
هرکسك فهمنه سبقت ایلین انجق ذکر ایلدیکم معنالردر واکر فی عشرة من بناتی دیوب بنین و بناتی دخی
اولسه امان بناتنه مخصوص اولور زیرا اسم بنات بر وجهله ذکوره متناول اوله مز کذلك بنین ایله بنات بنینی
بولنسه ینه امان بنات بنینه خاص اولوب بنینه شامل اولماز زیرا اسم بنات بطریق المجاز بنات بنینه اطلاق اولنور
اما بو صورتده انجق بنات البناتی بولنورسه آنلر اماندن حصه مند اوله مزلر لکن بو قول منقول اظهر روایتینه
مجمولدرکه اولاد بنات بابالرینه نسبت اولنوب انارینه نسبت اولنماز مکر مستأمن تقدیم مقدمه ایدوب بنم بنات بناتم واردر
و بنات صلبیه لرم هالك اولمشلردر دیدکدن صکره آمنونی فی بناتی دیمش اوله تا که بو مقدمه دن استیمانی انجق بنات
بنات ایچون ایدوکی ظاهر اولور وفهم مقصود کلامنده دلالات حالی تحکیم شرعیمزده اصل صحیح مستقیمدر
واکر آمنونی فی موالی یعنی بکا عتقام ایچنده امان و یریکز دیسه وآنك عتقا وعتقاء العتقاسی مجتمعین اولسه لر
استحسانا بالجمله امان ایله متمتعین اولورلر زیرا اسم موالی کندو عتقاسنده حقیقتدرکه آنلری اعتاقله حکما احیا
ایلمشدر وعتقاء العتقاسنده مجازدرکه عتقاسنی آنلر ایچون ایجاب عتقه استیهال ایلمشدر وسابقده باب مایصدق
فیه المستأمنده بیان ایلدیك که امان توسعه مبنیدر واما نله ثبوت حقن دمایه مجرد صورت لفظ احتیاطا
کفایت ایدر وجمع الحقیقة والمجاز انجق محل واحدده جائز اولماز اما ما نحن فیه کبی ایکی محلده اولوب
معنای مجازی حقیقتنه ایراث نقصله مزاحم اولمدیغی صورتده جائز کوریلور ومزاحمه مز بوره اکرچه وصیتده واردر
لکن امانده برطرفدر بونك نظیری حرمت علیکم امهاتکم آیت کریمه سیدرکه لفظ امهات جداته دخی شاملدر
اما آمنونی فی موالی دیوب هم کندو یی اعتاق ایلین موالیسی وهم کندونك اعتاق ایلدیکی موالیسی مجتمع
اولسه لر لفظ مولی بین المعتق والمعتق مشترکدر دیو لفظ مرقومله امان فریقینی احاطه ایده مز زیرا معتق اعلی ایچون
طلب امانده مرامی مجازات انعامدر ومعتق اسفل ایچون طلبدن مرامی ترحم وزیادهٔ اکرامدر و بونلر معنیان
متغایران ایکن اسم مشترك ایچون آنلری کلمهٔ واحده ده جمع وتحقیق وجهی اوزره عموم وشمول غیر متصوردر
بو جهتله امان مذکور وصیت کبی احد فریقینه مقصور اولور انجق مجهول ایچون وصیت صحیحه اولمامغله
بو لفظله اولورسه باطله اولور اما مجهول ایچون امانك صحتنه بناء بو صورتده اعطاء امان قیلن مستأمنك نیتنه
اعتبار اولنوب طریق معرفت انجق آنك تعریفی اولمغله بو بابده تصدیق اولنور واکر اول مستأمن بن برنسنه یه نیت
ایتمش ایدم دیرسه استحسانا جمله سی آمن لردر لکن وجهی لفظ مشترکك عمومی دکلدرکه عموم مشترك ممنوعدر
بلکه احد فریقینك امانی مجزوم و باعیانهم غیر معلوم اولوب مستأمن وغیر مستأمن اختلاط ایتملریله بیان سابق
اوزره تأمین جمیعله احتیاط اولنور سؤال اولنورسه که مجهولده ایجاب امان کلام امام ایله قائم ایکن مستأمن
برنسنه یه نیت ایتمدکده خیار تعیین عهدهٔ امامه منوط اولمق لازم ایدی جواب اولدرکه مشترك مجمله مغایردر
و بو بابده لفظ موجب الامان مجمل دکلدرکه بیانی اجمال ایلین امامه راجع اوله بلکه علی الانفراد فریقیندن
هر برینه محتمل اولمق اعتباریله مشترکدر و بویله محلده موجب ایچون بیان یوقدر همان بونده بیان صیغهٔ کلامده
تأمل ایله نمایان اولور واولوجهله دخی وقوفی متعذر اولورسه مستأمن وغیر مستأمنك اختلاطنه بناء تأمین جمیعله
احتیاط اولنور نکته سی اولدرکه بیان مشترك انجق مقارنله اولور اما صکره دن عارضله بیانی نسخ اولوب بیان
اوله مز بنابرین مستأمن مرقوم اکرچه حین تکلمده معتقلریمی یا معتقلریمی قصد ایتمش ایدم دیرسه مقارن کلامی ایله
بیان ایتمش اولور اما مقدما نیت ایتممش ایدم شمدی برفریقی اختیار ایده یم دیرسه بیان اولمیوب معنای نسخه راجع
اولور واول ایسه نسخه مالك اوله مز واکر متکلم بن کندو اعتاق ایلدیکیم موالیمی قصد ایتدم دیوب امام دخی
بلکه بن انجق سنی اعتاق ایدن موالیکی قصد ایلدیم دیرسه قول امام معتبردرکه صیغهٔ مشترکه ایله ایجاب امان
ایلین اولدر کورمز میسنکه مستأمن آمنی علی قریبی عباس بن عمر دیوب امام دخی آمنتك علیه قولیله
مساعده ایلسه لکن بو اسمله ایکی قریبی بولنسه مستأمن احدهمایی قصد ایتدم دیوب امام بلکه بن آخری قصد
ایلدم دیسه معتبر اولان قصد امامدر واکر امام بن علی التعیین برینی قصد ایتمدم دیوب مستأمن دخی بنده قصد

تعيين ايتمدم ديسه آمن وغيرآمن تميزلرى ممكن اولمامق وجهى اوزره اختلاط ايتملريله تأمين طرفينايله احتياط
اولنور امامستأمن بن شونى قصد ايتدم ديوب امام دخى بن تعيين قصد ايتموب همان مطلبكه قصد اجابت
قيلدم ديسه بونده امان مستأمنك قصد ايلديكى شخصه نمايان اولور زيرا امام ايجاب امانى كلام مستأمنه بنا ايدوب
ارادهٔ مستأمنله دخى بريسى متعين اولمغله اول شخص جواب امامده دخى مثبين كبى اولور واكر آمنى على عشرة
مطلب على عشرة من موالى الاسفلين
من موالى الاسفلين يعنى بكا اعتاق ايلديكيم مواليمدن اون نفر اوزره امان وير ديسه بونده خيار تعيين على عشرة
من اهل حصنى مسئلهسى كبى مستأمنه مخصوصدر زيرا امان نفسندن صكره كلمهٔ شرط اولان على حرفنى
ذكر ايله امان عشرهدن نفسنى حصهمند ايلمشدر كذلك على ابن عمى ديوب ايكى ابن عمى بولنسه ينه تعيين
خيار انكا منوطدر واكر على ابن عمى زيد بن عمرو ديوب بو اسمله ايكى ابن عمى بولنـدقده امام ومستأمن عدم
قصد تعيينده اجماع ايلسهلر ايكيسيده آمن اولورلر زيرا اسم ونسبله تعريف اشارتله تعريف كبيدر و بولفظله
مطلب اعتق عبدا بعينه ثم اختلط
اكرچه امان احدهما متعين لكن بزه غير متبين اولمغله مستأمن وغيرمستأمن اختلاط ايلمشدر اما اكر على ابن عمى
صورتنده امانى منكر مجهولده ايجاب ايتمكله انجق خيار تعيين ايله حصهياب اولور كورمزميسنكه عبيدندن برينى
بعينه اعتاق ايدوب صكره تميزى ممكن اولميان وجه اوزره عبد مرقوم غيريلر ايله اختلاط ايلسه خيار تعيينه
مطلب بعض تصرف للمترجم
مالك اولهمز مترجم فقير ديركه بو مقامده سوق كلام آنى ايذان وافهام ايدركه صورت مزبورهده معتق وغيرمعتق
اختلاط ايتمكله جملهسنى تسويهٔ حكم عتقله احتياط اولنهجقكن مسئلهٔ امان بو وجه اوزره بيان اولنمشدر
لكن امانده اعطاء امان ايلين ذاته ضرر كلى اولميوب بلكه بعضا نفع جلى مترتب اولمغله احتياط مرقوم آنده
مناسبدر اما عتقده مولالرينه ضرر عظيمى موجب ايكن مجرد احتياط ايچون اول ضرره تحمل نامناسبدر وظاهر
كتابدن فهم اولنان تسويهٔ حكم عتقـده احتياط دخى كتب فقهيهده بولنمامشدر همان بولنان لاجل الاحتياط
وطئ واستخداملرندن امتناع ايلمكدر و بو مسئلهنك كتاب البدايعده تفصيلى واردر وانده بو كتابده سلب اولنان
خيار تعيينى اثبات دخى مذكوردر و بو كتابله بينلرين توفيق دخى قابلدر لكن بحث طويل اولديغندن ذكرينى
مطلب فى عشرة انفس من بنى
بزطى ايلديك مراد ايلين كتاب مرقومه مراجعت ايليه ينه صددمزه كلهلم اما احد عبيدينى بلا تعيين اعتاق ايلسه
خيار تعيينـه مالك اولور واكر آمنونى فى عشرة انفس من بنى يعنى بكا اوغلرمدن اون عدد نفوس ايچنـده
امان ويريكز ياخود على نسخة فى عشرة بنينَ من بنى يعنى اوغللرمدن اون عدد اوغول ايچنده ديسه اكرچه
بو مسئله مقدما ذكر اولنمشدر لكن بونده اون عدد بنات صرفهيى تعيين ايلمك امام ايچون جائز اولماز زيرا انجق
بنين اولان عشره ايچون ايجاب امان ايلمشدر كه اناث صرفهيه شامل دكلدر اما سبقت ايدن فى عشرة من بنى
مطلب شمول الموالى للمعتقات
مسئلهسى بشقهدر كه آنده امانى بنيندن اولان عشره ايچون ايجاب ايلمشيدى اناث صرفه دخى ذكور ايله اختلاط
صورتنده البته بنيـدن عد اولنور واكر آمنونى على موالى ديوب انجق موليات معتقاتى بولنوب ذكوردن
مولاى معتق بولنماسه بطريق الاستحسان متكلم ايله نائلهٔ امان اولورلر اكرچه مقتضاى قياس مولى وسبقت ايدن
اخوه وبنين اناث صرفهيه عدم تناولده مساوى اولمقدر لكن جناب مؤلف رحمه الله تعالى طريق استحسانه
سلوك له ديمشـدر كه اهل لغت اسم موالىنك اناث صرفهيه اطلاقنى جائز كوروب تعبير موليانى تكلفـدن
عد ايدرلر حتى معتقاتهده دخى معتقين مثلا و هن موالى بنى فلان ديرلر ومداول لفظى بيلمكده عرفه اعتبار
اولنور بناء عليه لفظ موالى وصيت وامانده اناث صرفهيه شامل اولوب اخوه و بنين متناول اولماز والله اعلم

باب الامان على غيره ما يدخل فيه ومالايدخل ومايكون فداء ومالايكون

يعنى مستأمن سائر اهل حرب ايچون طلب امان ايلدكده آنده داخل اولوب اولميان وحين استيماننده ذكر ايلديكى
اجناس اموال فداء نفسى اولوب اولميـان مسائل فرعيه ودلائل اصليه درمؤلف والاشان جزاه الله بكل احسان
مطلب تؤمنونى على فلان
حضرتلرى ديركه محصوريندن بركمسنه مسلمينه التجا بر له افتح لكم الحصن على ان تؤمنونى على فـلان رأس
مطلب طلب الامان فقالوا نعم
الحصن يعنى سزه باب حصنى فتح ايدهيم بكا رئيس حصن اولان فلان اوزره امان و برمكز شرطيله ديو رجا
ومسلمين دخى اسعاف مرتجى ايلسهلر اولدخى فتح ايلسـه متكلم ورئيس آمن اولورلر زيرا فتح حصن اوزره
نفسى ورئيسى ايچون شرط امانى تصريح ايلمشـدر كه امانى نفسنه ضمير متكلم ايله ورئيسه دخى اسمنى تصريحله
نسبت ايدوب شرط ايچون اولان على كلمهسنى اكا وصل ايلمشـدر كذلك انا آمن على فـلا ن رأس الحصن
ان فتحت البـاب يعنى بن رأس حصن اولان فلان شرطى اوزره آمنم فتح باب ايدرسم ديو مواعده ومسلمين
دخى نعم قوللريله مساعده ايلسهلر ينه ايكيسيده آمن اولورلر زيرا لفظ نعم بنفسه مفهوم المعنى اولمامغله

موضع جوابده ذكر اولندقده اعادهٔ خطاب منزلهسنده اولوب اكا مسلمين آمناك على فلان رأس الحصن على
مطلب اعقدوا لى الامان على فلان
ان تفتح البـاب يعنى سـكا رأس حصن اولان فلان شرطى اوزره امان ويرديك سن فتح باب ايتمك شرطى
اوزره ديمشلر كبى اولور وقول مذكورلرى امناك على اهلك وولدك ياخود على اهلك ومالك على ان تفتح
الحصن قوللرى منزلهسنده اولوب ينه ايكيسيده آمن اولورلر كذلك اعقدوا لى الامان على فلان يعنى بنم
ايچون فلان اوزره عقد امان ايديكز ديسه ينه ايكيسيده آمن اولورلر كذلك اجعلوا لى الامان على فـلان
يعنى بنم ايچون فلان اوزره ايجاد امان ايديكز ديسه هم نفسى وهم فلان ايچون اشتراط امانى تصريح ايتمكله ايكيسيده
آمن اولورلر اما بوندن اول كچن بابده آمنوا لى عشرة مسئلهسى بشقهدركه آنده نفسى ايچون تناول امانى
تصريح ايتمشـدر كه تقدير كلامى آمنوا لاجلى بنم خاطرم ايچون امان ويريكز ديمكدر بو صورتده امانى
نفسنه نسبت قيلميوب بلكه عشرهٔ منكره ايچون التماس امانله شفاعت ايتمش اولور وكثيرا ما شفيع اولان
كمسنه شفاعت ايلديكى نسنهدن حصهمند اولماز اما معناى معهود بو مقامده ناموجوددركه اعقدوا لى الامان
مطلب كلمة على للشرط
واجعلوا لى الامان قوللرى امانى نفسنه نسبتده صريحدر وهم كلا بو قوللرينى شفاعته حمل ايلسك على فلان
قولنده على كلمهسنده فائده قالميوب بلكه تقدير كلامى همان اعقدوا ياخود اجعلوا لاجلى و بشفاعتى
الامان لفلان ديمك اولور كلمهٔ على ايسه شرط ايچون اولوب صريحا لفظ على ذكر اولندقده البته اعمالى
لازمدر واعمالى انجق نفسى ايچون التماس امانى مشروط وامان فلانى اكا شرط قيلمغله حاصل اولور اما آمنوا لى
عشرة مسئلهسنده كلمهٔ على غيرمذكوردر واكر عاقدونى على الامان على رأس الحصن يعنى رئيس حصن
اوزره امان شرطى اوزره بنمله معاقده ايديكز ديسه رئيسلرى امين ومتكلم فئ مسلمين اولور زيرا نفسنه عقدى
نسبت ايدوب امانى اتمشدر وچوق كره مباشر عقد فائدهٔ عقددن حصهمند اولهمز خصوصا عقد امان كبى
عقودده كه آنده حقوق عقد عاقده متعلقه اولميوب من له العقده نسبتى لازمه اوله كورمزميسنكه مسلمين عاقدناك
الامان على الرأس ان فتحت يعنى فتح باب ايدرسك رئيس حصن اوزره سنكله عقد امان ايلديك ديسهلر امان
انجق رئيسه شامل اولوب متكلمه متناول اولماز زيرا معاقده وزن مفاعله اوزرهدركه آنده متكلمه انجق عقد
مضـاف اولوب معقود اولان امان مضاف اولماز و بو ايكى مسئلهده انجق رئيس برأسه آمن اولوب عيـال
ورقيقى داخل اولماز زيرا بو امان فتح باب وتمام قهردن صكره حاصل اولمغله اوزرنده اولان لباسندن غيرى
داخـل اولهمز واكر عاقدونى الامان على فلان يعنى فلان اوزره امانى بنمله معاقده ايديكز ياخود اكتبوا
لى الامان على فلان يعنى فلان اوزره امانكزى بكا كتب ايديكز ديو استرحام مسلمين دخى نعم قوللريله مواعدهٔ
انعام ايلسهلر امانه انجق فلان واصل اولوب متكلم نائل اولهمز زيرا مسئلهٔ ثانيهده انجق امان فلانى كندويه
تحريرلرين التماس ايلمشدر ومكتوب اليه اولان كمسنه كاهيجه منافع مكتوبدن حصهمند اولهمز و بونكله
قريبا حكمى ذكر اولنان عاقدونى مسئلهسى برابردر و بعض نسخ كتابده الى موضعنده لامله اكتبوا لى الامان
مطلب اعقدوا لى الامان او عاقدونى على الامان على عيالى وغيرهم
على فلان يعنى بنم ايچون فلان اوزره كتب امان ايديكز واقع اولمشدر لكن نسخهٔ مرقومه واجعله لام ايله الى عبانده
واقعه اولان الفيـنك برينى حذف له غلط كاتبدر زيرا اكتبوا لى الامان قولى اجعلوا لى الامان قولى كبيدركه
بونده دخى امان مكتوبك نفسنه اضـافتنى تصريح قيلمشـدر بو جهتـله اكتبوا لى نسخهسى صحيح ايدوكى
عنديمزده واضح وصريحدر واكر اعقدوا لى الامان ياخود عاقدونى على الامان على عيـالى ياخود على ولدى
ياخود على مالى ياخود على قراباتى ديسـه اوزرينه اشتراط عقـد امان ايلديكى جميع نفوس ونفـائس ايله
نفسى دخى آمن اولورلر هله اعقدوا لى مسئلهسى سبقت ايدن استدلال اوزره وارستهٔ قيد اشكالدر اما عاقدونى
مسئلهسى قريبا ذكر اولنديغى اوزره مقتضاى قياس نفسى امانده داخل اولمامقدر زيرا نفسنه عقدى نسبت قيلوب
امانى قيلمامشـدر لكن بو بابده ايكى وجهـله استحسان واكا دخى امانله احسـان اولنمشدر وجه اول اولدركه
كلامنده نفسى ايچون اشتراط امان ايلديكنه دلالت واردر زيرا اولاد وعيـالنه شرط اماندن مقصودى آنلرى
مدحيوتله ابقـادر و بقالرى انجق مقدما مؤنتلرين رؤيت ايتديكى مثلا و بعـد اليوم رؤيت ايتمك اوزره كندونك
بقـاسنه منوط و بقاسى انجق تناول امانه مربوطدركه قتـل يا استرقاق اولنسه بعـد اليوم مؤنتلرين رؤيت
ايدهمز ومعناى مذكور على مالى قولنده دخى اظهردركه مال ايچون طلب امانده ملكنده قالوب حوائجنه صرف
ايتمكدن غيرى غرض يوقدر و بو غرض دخى انجق نفسنه ثبوت اماندن صكره حاصلدر وجه ثانى اولدركه متكلم
مستغور عقد منبورده طرف آخردن سفير دكلدركه مال نفسى اوزره عقد امان ايلين انجق نفسى ايچون عامل

اولوب طرف غيردن سفير اولماز وعيال واولاد دخي بويله دركه آنلر ايچون استيماندن مرامي مصالحنه قيام
ايتملر ايچون آنلره احتياجندن ناشي تخليصلرينه اهتمام ياخود اظهار شفقت ايچون خلاصلرين التزام ادر وبو معنالر
حق نفسنده دخي اظهردر بو جهتله كلامنده نفسي ايچون بطريق الدلالة طلب امان متحقق اما قريبا سبقت ايدن
عاقدوني مسئله سي بو معنايه ناموافقدر حتي عاقدوني على الامان على عيال فلان ياخود على ولد فلان ديسه كلامنده
نفسي ايچون طلب امانه دليل بولنمامغله كندودا خل امان اوله مز زيرا عيال غيرك بقالري كندو بقاسنه وكندو
بقاسي دخي عيال غيرك كندو مصالحنه قيامنه متعلق اولمامغله بو قوللري على رأس الحصن قولنه مساوي
اولور لكن مؤلف رحمه الله بو مسئله ده اكرچه عيال وولدك دخوللرين ومتكلمك عدم دخولن بيان ايلدي اما
اول عيال وولد كندويه نسبت اولنان شخص فلاني امانده داخل اولوب اولماديغن اعلان ايتمشدر انجق
استحسان ايچون ذكر ايلديكي ايكي وجهدن وجه اول اوزره دخولي متحقق زيرا عيال فلانك حالت اصليه لري
اوزره بقالري البته بقاء فلانه متعلقدر ووجه ثاني اوزره عدم دخولي لازم زيرا متكلم فلانك اولاد وعيالنه رحم
وشفقت اظهاري نفس فلانه دخي اظهاريني غير مستلزمدر صكره مؤلف رحمه الله وجه اخيري توضيح
وتقرير ايدوب ديمشدر كه قچان رئيس حصن عاقدوني الامان على اهل مملكتي ياخود على اهل بيتي ديو مملكت
وبيتي نفسنه نسبت ايده رك تكلم ايلسه جميع ناس كلام مزبوردن مرادي بنه مملكتنده تصرف وتمتع واهل
بيتي ايله تعاون وتمتع اوزره ابقاء نفسي ايدوكني فهم واعتقاد ايدرلر ومطلب مذكور نفسي ايچون ثبوت امانه
مقصوردر واكر اعقدوا لي الامان على اهل حصني على ان افتحه لكم يعني بنم ايچون اهل حصنم اوزره
عقد امان ايديكز سزه فتح باب ايتمك اوزره ديسه نفسي واهل حصني بالجمله امانده داخل لكن امان انجق
نفوس انسانه شامل اولوب سائر اموال واسلحه وكراع وامتعه جمله سي فيء اولورلر زيرا ثبوت امان انجق بعد الفتح
واقع اولمغله دخول اموالي مستتبع اوله مز كورمز ميسنكه امان مرقومي فتح بابنه مجازات ايچون شرط ايلديلر
بو صورتده حصنده بولنان مجموع نفوس واموال تناول ايلسه مسلمين ايچون فتح بابده قطعا فائده قالماز ايدي
بوندن ظاهر اولديكه شرط اماندن محصوللري انجق استغنام امواله وصولدر وهم اشتراط فتح بابده اكا دليل
واردر كه آنلره تناول امان حصنلرنده تقرير واسكان اولنمامق اوزره در واموالك امانده ادخالي انجق اقامته
قدرتلري ماله توقف ايتديكندندر معناي اقامت منعدم اولنجه دخول اموال دخي منعدم اولور واكر
اعقدوا لي الامان على اهل حصني على ان ادلكم على الطريق الى موضع كذا يعني بنم ايچون اهل حصنم
اوزره عقد امان ايديكز سزي شويله بر موضعه موصل اولان طريق اوزره دلالت ايتم اوزره ديو استيمان ومسلمين
اعطاء امان ايدوب اولدخي فتح حصنه شتابان اولسه حصنده بولنان اشيا وانسان بالجمله داخل امان اولورلر
زيرا بونده شرط امان دلالت اوزره جاري اولوب فتح باب اوزره اولمامشدر كلامنده دليل واردر كه دلالتي انجق
اهل حصني ايله حصننده قراره تمكن واقتدار ايچوندر بو مقوله امانده دخول اموال نمايانذر كذلك اعقدوا لي
الامان على اهل حصني على ان تدخلوه فتصلوا فيه يعني بنم ايچون اهل حصنم اوزره عقد امان ايديكز
سزلر حصنه كيروب ايچنده نماز قيلمكز اوزره ديسه بنه مسلمين ايچون نفوس واموالدن قليل وكثير بر نسنه يه
تعرضلري حلال اولماز زيرا كلامنده فائدهٔ فتح باب صلوة اولوب اهل حصني ازعاج وتنفير اولمديغني تصريح
وتقرير واردر واهل اسلام حصون اهل حربده اداء صلوته رغبت واهتمام ايدرلر تاكه بو خبر شايع
وقلوب مشركينه رعب وهراس واقع اوله ياخود سكاني عبادت اوثان ايتدكلري مكانده بونلر عبادت رحمان
ايده لر كه مكان عبادت يوم مشهود قيامتده مؤمن ايچون شاهد وبو معناده اثر دخي واردر واكر آمنوني على
اهل الحصن على ان تدخلوه يعني بكا اهل حصن اوزره امان ويريكز حصنه دخولكز شرطي اوزره ديوب
غيري نسنه سويلمسه امان مذكور ناس اوزره مقصوردر زيرا دخول حصنك فائده سي اغتنام ايدوكي
ظاهر وماعداسي محتمل غير متبادردر ومحتمل ظاهره مقاوم اولمغله وجه محتمل تصريح اولنمدقجه كلامي
ظاهرينه حمل ايتمك لازمدر ومؤلف رحمه الله تعالى بو محلده بعض هذا قريب من بعض ولكن هذا على
مايقع عليه معاني الكلام يعني بو الفاظ امانك بعضيسي بعض آخره قريبدر لكن بيان ايتديكمز احكام
معاني كلامنه اوزره واقع ايسه آنك اوزرينه اجراسي التزام اولنمشدر قولي ايله بو معنايه رمز وايما قيلمشدر واكر
افتح الحصن على ان تؤمنوني في اهل حصني ياخود مع اهل حصني ياخود واهل حصني يعني باب حصني
فتح ايده رم بني اهل حصنم ايچنده ياخود اهل حصنم ايله برابر ياخود بني واهل حصنمي امين قيلمكز شرطي اوزره

مطلب امان اهل الحصن لا يتناول الاموال بعد الفتح

مطلب اعقدوا لي الامان على اهل حصني على ان ادلكم على الطريق

مطلب سكان العبادة شاهد المؤمن

مطلب آمنوني على اهل الحصن على ان تدخلوه

ديسه اشبو اقوالك برنده اموال امانده ادخال اولنماز زيرا سلامت ماللرين قيد ايتميه رك نفسلري ايچون اشتراط امانلري
فتح بابلرينه مجازات احساندر واكر افتح الحصن على ان تؤمنوني على الف درهم يعني حصني فتح ايده رم
بني بيك درهم اوزره امين قيلمكز شرطي اوزره ديسه كندو امين وجميع مالي فيء مسلميندر انجق آنك ايچون بيك درهم
واردر كه امام فتنق محلدن ديلرسه اكا انعام ايلر زيرا فتحنه جزاء وفاق اولمق اوزره امان نفسي ايله بيك درهمي
على الاطلاق شرط ايلمشدر وبويله امانده مالي داخل اولميوب همان فتح بابنه عوض شرط ايلديكي بيك درهم
داخل اولور كه فتح باب ايتديكده عوض مشروط اكا اعطا قيلنور كذلك افتح الباب وتؤمنوني على الف درهم
ديسه واو بمعني الحال اولمغله فتح باب ايده رم بيك درهم اوزره سزلر بكا امان ويرمكز حالنده معناسنه اولوب
بنه بيك درهم شرط اولوب عورتنه انت طالق وانت مريضة ديمك كبي اولور اما افتح الحصن وتؤمنوني
على الف درهم من مالي ياخود على ان تؤمنوني آه ديسه انجق مالندن بيك درهم اعطا وباقيسي غنيمتده ابقا
اولنور ومالي بيك درهمه وافي دكل ايسه موجودندن زياده نسنه اعطا قيلنماز زيرا تعبير مرقومدن بيك درهمي
نفسي ايچون عوض قيلماديغي معلومدر كه من مالي قولي ايله بيك درهمي نفسنه مضاف قيلمشدر وكندو مالي
فتح بابندن عوض اولمغه صالح اولميوب بلكه نفسي كبي مالندن مقدار مرقومه دخي امان ويريلور لكن اول مقدار
مقدر اوزره زياده متصور اولماز اما مسئلهٔ اولي بشقه دركه آنده الف مسماي مسلمين ايچون نفسي اوزره شرط
ايلديكي منفعت فتح الباب مقابلهسنده اطلاق ايتديكندن عوضه الحاق اولنوب شول اجير حكمنده اولور كه
اعمل لك هذا العمل على درهم ديمكله عقد اجاره ايليه اما اعمل لك هذا العمل على درهم من مالي ديمش اولسه
بو عقدي اجارهٔ صحيحه اوله مز وصورت مفروضه ده مال موجودي دراهم اولميوب عروض اولسه اكا عروضندن
بيك درهمه مساوي اوله جق نسنه ويريلور زيرا من مالي ديمكله مشروط اماني مالندن برجزء قيلمشدر وجميع اموالي
وصف ماليتده متحد اولمغله جنس واحد عد اولنور اما على الف درهم من دراهمي ديمش ايسه دراهمندن
بر قطعه سني مشروط امان قيلمش اولوب دراهمي بولنمازايسه امان مرقوم محلنه مصادف اولميوب لغو محض اولور
بونك نظيري مسئلهٔ وصيتدركه اوصيت لفلان بالف درهم من مالي ديسه دراهمي بولنمسه ده مالندن
بيك درهمه مساوي نسنه ويريلور اما بالف درهم من دراهمي ديسه ودراهمي بولنمسه نسنه ويريلمز
بعده مؤلف والاجتهاد بو محلده ايراد ايدوب دير كه اكر سائل سؤال ايدرسه كه مسئلهٔ مفروضه ده على الف
درهم من مالي نيچون مالندن اخذ ايده جكي بيك درهمه حمل اولنور مسلمينه اعطا ايده جكي بيك درهمه حمل اولنماز
تاكه امان نفسي عوضنده نفسي اوزره هم فتح باب وهم اعطاء الف درهمي شرط قيلمش اوله جوابنده ديرز كه بو معنايه
حمل اولنسه شرط اعطا لغو محض اولور كه فتح باب ايتدكدنصكره شرط اعطاي ذكره حاجت اولميوب البته جميع
مالي فيء اولور بوندن معلومدر كه مرادي مالندن مسلمينه ويره جكي بيك درهم اولميوب بلكه مالندن بيك درهمي
بطريق الامان نفسنه سالم وزياده سي مسلمينه غنائم اولمقدر كورمز ميسنكه افتح الحصن على ان تؤمنوني على رقيقي
ياخود على مالي ياخود على سلاحي ديسه اقوال مذكوره سي انجق نفسي ايله برابر اشياء مزبوره سي ايچون طلب امانه
حمل اولنور بو مسئله ده على الف من مالي قولي دخي بويله در واكر افتح الحصن على عشرة ارؤس من الرقيق ياخود
على عشرة افراس ديوب رقيق وافراسي نفسنه مضاف قيلماسه همان على الاطلاق على الف درهم قولي منزلهسنده
اولوب عشرهٔ مذكوره فتح بابندن عوض قيلنور زيرا رقيق وافراس دراهم كبي مال اولمين منافعدن دخي عوض اولمغه
صالحدر وفتح باب دخي منافع مذكوره دندر بو صورتده اول رقيق وافراسي نه محلدن ويرسه لر جائزدر اما من رقيقي ياخود
من كراعي قولي بشقه دركه تفصيلي قريبا سبقت ايتمشدر واكر فتح حصني شرط ايتميوب بلكه آمنوني حتى انزل
اليكم على الف درهم ياخود على الف من مالي يعني بكا امان ويريكز تاكه سزه نزول ايده يم مطلقا بيك درهم
اوزره ياخود مالمدن بيك درهم اوزره ديو استيمان ومسلمين اعطاء امان ايلسه لر بو ايكي صورتده مسلمينه بيك درهم
ويرمك متكلم اوزره واجب اولور زيرا التماس ايلديكي امان مقابلهسنده مسلمين ايچون فتح باب كبي بر منفعت شرط
ايتمديكندن معلومدر كه ذكر الف ايله مرادي امان نفسي مقابلهسنده مسلمين ايچون آني عوض قيلمقدر وحكم
مقررده اطلاقله نفسنه اضافتي برابردر وبو معني ظاهردر كه اول مستأمنك نزولي ايله مسلمين حصن ايچنده اولان مالنه
وصول بوله مزلر كه مسئلهٔ سابقه مثللو مالندن بيك درهمده التماس امانه دلالتي نمايان اوله اما اشتراط عوضه محمول
قيلنسه مسلمين ايچون فائده سي مأمولدر ومسئلهٔ سابقه بويله دكلدر كذلك آمنوني حتى انزل اليكم على عشرة
ارؤس من الرقيق ياخود من رقيقي ديسه بنه نفسنه فدا قيلديغي عوضه محمول اولوب مسلمينه اداسي لازم اولور

مطلب على ان تؤمنوني على الف درهم

مطلب وتؤمنوني على الف درهم

مطلب انت طالق وانت مريضة

مطلب اوصيت له بالف درهم من ماله

واكر بومسئله ده على اهلي اوولدي اومالي ديسه بوصورتده هم نفسي وهم بونلردن نزولنده استصحاب
ايلديكينك جمله سي آمن اولوب برنسنه اعطاسنه ضامن اولماز زيرا اهل وولد ى مال اولمدقلرندن بشقه انسان
آنلري نفسنه فدا قيلمق خلاف عادت بلكه نفسني آنلره فدا قيلمق مقتضاى طبيعتدر بوندن عياندركه مرادى
آنلر ايچون نفسي ايله برابر التماس اماندر وصورت ثالثه دخي بويله ذكره على مالي قولنده مال على الاطلاق ذكر
اولنوب جنس ووصف وقدرى مجهول اولمغله فدايه صلاحيتدن معزولدر وهم انسان حسب العاده جميع مالني
نفسنه فدا قيلمزكه جوعله هلاكنه بادي اولور واكر آمنوني على رقيقي على ان انزل يعني بكا رقيقم اوزره امان ويريكز
بن سزه نزول ايتمك اوزره ديسه نفسي و برابر نازل اولان رقيق آمنلردر اما على نصف رقيقي ديسه فدايه محمول ومسلمينه
اداسي لازم اولور اكرچه بين القولين باعتبار حقيقة المعنى برفرق معتني بو قدر لكن تفريق مذكورده مدار عرف ناسه
اعتباردركه اويله محلده انسان معينده اولان بعض اشياسني نفسنه فدا قيلركه بقيه اشياسي ايله امن وسلامتله تعيش
ايده يوقسه يانده اولان جميع اشياسني نفسنه فدا قيلماز بناء عليه مالك نصفني ياخود مالندن برجنسك نصفني
ذكر ايلدكده احتمال غالب اولدركه مرادى آني فدادر اما جميع مالني ياخود مالندن برجنسك جميعسني ذكر ايلدكده
احتمال غالب اولدركه مرامي نفسي ايله برابرماني ايچون دخي امانه طالب اولمقدر واكر زوجه ووالدي مثللو مال اولميان
ذواتي ذكر ايلسه كركسه آنلردن بعض عدد معيني وكركسه مجموع جماعتلرين ذكر ايلسون غالب احتمال مرادى
فدا اولميوب آنلري امانه ادخالدرهمان آمنوني على فلان ديمكله انسان اخرى ذكر ايتمك منزله سنده اولوب
بوصورت فلاني نفسنه فدايه مصروف اولميوب طلب امانه صرف اولنديغي كبي مسئلهٔ مرقومه دخي اكا صرف
اولنور وبيان مشروح اوزره آمنوني على عشرة من رقيقي حتى انزل يعني بكا رقيقمدن اون عدد اوزره امان
ويريكز تا كه سزه نزول ايدم ديسه بوقولي فدايه حمل اولنور بوصورتده مال وزوجه سيله نزول ايدرسه آنلر
بالجمله فيء اولورلر زيرا بيان اولنديكه امان نازليه اوزرنده بولنان لباسندن ماعداسي داخل اولماز كورمزميسنكه بغير
فداء امانده اموال وعيالي داخل اولمازايدى فدا ايله امانده دخي داخل اولماز لكن نزولنده فداسنده شرط ايلديكي
مثللو نسنه لري برابر انزال واوزريمه شرط ايلديكيكز فدا ايچون بونلري كتوردم ديو عرض حال ايلسه بونده
مقتضاى قياس اول نسنه لر فيء اسلام واوزرينه فداء آخر الزام قيلنمقدر زيرا اماني بعد النزول اولوب معينده اولان
ماله تناول ايتمكله مال مزبور فيء مسلمين اولدقدنصكره التزام ايتديكي فدايي فيء مسلمين ايله ادايه قادر اوله مز لكن
مؤلف الاشان سالك طريق استحسان اولوب مال محصوب فداسندن محسوب اولورديدى زيرا التزام ايلديكي فدايي
انجق مالي ايله ادايه قادر اولور وعند المسلمين مالي يوقدركه بعد النزول آندن اداقيله پس بومقدار ايله نازل اولمسه
اداء فدايه مقتدر اوله مز بوجهتله اوزرينه فدايي شرط ايتموز اول مالي كتورمكه طرفمزدن تسليط حكمنده اولور
نته كيم مكاتب اوزره بدل كتابتي شرط ايلمك مولاسندن آني اكتسابه تسليط ويد وكسبنه تمليك عد اولنور قالديكه
اوزرينه شرط اولنان اون رأس ايكن اون بررأس كتورسه مسلمين ايچون اون رأسني فدا وواحد باقي يي فيء اولمق
اوزره اخذ ايتملري جائزدر زيرا استحسان فدايه احتياجي مقدارنده احسان اولنوب زياده سنده قياسله عمل اولنور
كذلك يكرمي رأس كتوروب بونلردن اون دانه سني انتخاب ايده سز ديو كتوردم ديسه ينه باعتبار القياس جمله سي
اخذ واختلاس اولنور واكر التزام ايلديكي رقيق كتورميوب مالدن جنس آخر ايله كلوب مرادم بوني صاتوب
قيمتني سزه ويرمكدر ديسه بطريق الاستحسان قولي يميني ايله قبوله شايان كوريلور زيرا رقيق مطلقا مال
اولميان نسنه لرك عوضنده عين ايله قيمتي بينلرنده تردد اوزره ثابت والتزام ايدن قنقيسني كتورسه جواز قبولي
مثبت اولوب فداء مطلوبله مال محصوب ميانلرنده باعتبار المالية ثبوت مجانست تحقيق اولنمغله قولنده تصديق
اولنور لكن تفصيل سابق نجق اطلاق اوزره على عشرة ارؤس من الرقيق ديديكي صورتده لاحقدر يوقسه
نفسنه اضافتله من رقيقي ديوب بعده رقيق برينه دراهم كتورسه دراهمي فيء اولوب ينه فداء ملتزم ايله
مطالبه اولنور زيرا رقيق نفسنه نسبتله تبيين وآنلري شورقيقلر ديو اشارتله تعيين ايتمش كبي اولمغله آندن مكان
اعيانده اخذ قيمت مشروع اولماز حتى بوصورتده اهل حصن اول رقيقلري استصحاب وترفيقمه مانع اولديلر
آنك ايچون قيمتلريني كتوردم ديسه تصديق اولنماز زيرا كتورديكي دراهم داخل غنائم اولدقدنصكره آني
فداسنه محسوب قيلمقده مسلمين اوزره مصدق اولمازنكته سي اولدركه اهل حصن رقيقله نزولدن آني منع
ايده جكلريني مسلمينه افاده واولوجهله قيمتلريله نزوله اذن واجازتلرين استفاده قبل النزول حقنده ممكن الحصول
ايكن ترك واهماله قصور انجق كندو طرفندن ظهور ايلمشدركه بويله استيذان ومسلمين دخي اذن ورخصتلرين

مطلب اشتراط بدل الكتابة تسليطا له على الكسب

ايذان ايتمش اولسه لرايدي كتورديكي دراهم فدايه محسوب اولوب غنائمده ادخالي مطلوب اولماز ايدي وقچان
برقلعه نك صاحبي آمنوني على قلعتي ياخود على مدينتي على ان افتحها لكم يعني بكا قلعه م ياخود مدينه م اوزره
امان ويريكز سزه فتح باب ايتمك اوزره ديسه نظر اولنور اكر مقصدي صاحب القلعه بن سزه قلعه مي ياخود مدينه مي
فتح ايدرسم قورقارمكه هدم ايده سز ديوب مسلمين دخي قلعه ومدينه ك اوزره آمنسين ديمك مثللو مرادي انجق
قلعه ومدينه نك عيني ايدوكنه دلالت ايدر ميانلرنده بر كلام جريان ايلمش ايسه امان مذكور انجق قلعه ومدينه
اوزره جاري اولوب ايچلرنده بولنان نفوس وامواله ساري اولماز زيرا كلام مطلق سبقت ايدن دلالت حاله مقيد اولمق
امر محققدر ومسلمين اعطاء امانله انجق فتح بابنه قصد مجازات ايلمشلردر وفتح بابدن مراملري انجق استغنام
ونفوس واموال امانده داخل اولسه لر فوات مرام مالا كلامدر بوجهتله امان تسميه ايتديكي نسنه لره خاص
ايدوكي نمايان در انجق صاحب القلعه جمله مالي واولاد وعيالي ايله آمن اولور زيرا قلعه سي اوزره استيمانی آنده
تمكن استقرار ايچوندر وتمكني اشياء مزبوره يه موقوفدر حكم مرقومده آنك حالي دار حربده تجارته كلن مستأمنك
مقدما ذكر وتفصيل اولنان احوالنه شبيه ومشابهدر واكر ميانلرنده كلام سابق كبي تخصيصه دلالت ايدر
نسنه جريان ايلمش ايسه اكرچه بالنظر الى القياس جواب سابق بونده دخي اعدل مقياسدر زيرا فتح بابدن مرام
استرقاق واستغنام اولوب لفظ قلعه ومدينه ده ايچنده بولنان اهل واموال دلالت ايدر كلام يوقدر واحتمال لدركه
قلعه ومدينه مسقط رأسي ومسكن آبا واجدادي ايكن قلعه سني قلع وتتريب ومدينه سني احراق وتخريب
ايدرلر ديو خوفه ذاهب وبو لفظله استيمانده اهل واموالك ابقاسني ايستميوب انجق قلعه ومدينه سنك ابقاسنه
طالب اوله لكن بطريق الاستحسان لفظ مرقوم قلعه ومدينه وايچلرنده بولنان جميع نفوس واموال امان
وعرف ناس دخي بودعوايه برهاندر زيرا مدينة عامرة ياخود قلعة حصينة دينلدكده كثرت سكانله عمارت
وحصانتي فهم اولنوب بيوت وجدراني ملاحظه اولنماز كورمزميسنكه آمنوني على مملكتي على ان افتح لكم القلعة
ديسه بولفظدن مملكتنده بولنان نفوس واموالك جميعا اماني فهم ايتمزلرمي وهم مقصودي قلعه ومدينه سي
كندويه كالاول باقي وكندودخي كماكان آنده تصرف اوزره مستبقي اولمقدر وبو مقصود انجق بالجمله دخول امانله
وجود بولور وقچان اهل حصندن بركسنه بالاى حصنه اشراف بعده افتح لكم على ان تؤمنوني من مالي
على الف درهم يعني سزه فتح ايده رم بكا مالمدن بيك درهم اوزره امان و يرمكز اوزره ديمكله استعطاف ايلسه
اكا على ان تؤمنوني على الف درهم من مالي مسئله سي كبي مالندن بيك درهم بطريق الامان لا بطريق العوض
اعطا قيلنور زيرا من مالي كلمه سي تقديم وتأخيرده الف درهمي بيان اولمغله اختلاف معنى نمايان اولماز كذلك
افتح لكم على الف درهم على ان تؤمنوني يعني سزه فتح ايده رم بيك درهم اوزره بكا امان ويرمكز اوزره ديسه
ذكر الفي امان نفسي اوزره تقديم وتأخير ميانده فتح بابله مسلمين اوزره شرط قيلديغي عوضي اولمق خصوصنده فرق
يوقدر واكر افتح لكم على ان تؤمنوني بالف درهم يعني سزه فتح ايده رم بكا بيك درهم مقابله سنده امان ويرمكز
اوزره ديسه انجق نفسي آمن وبيك درهمي كسب واداسنه ضامن اولور زيرا بوصورتده بالف درهم ديمسه جميع مالي
فتح بابله فيء اولور ايدي ديسه دخي بويله اولمغله مجددا كسب واداسي لازمدر نكته سي اولدركه حرف باعوض اوزره
داخل اولور والفي امان نفسنه حرف با ايله وصل ايتدكده الف موصول اماندن عوض ايدوكنه نص ايتمش اولور
واماني حاصل اولمغله اداء عوض اوزرينه واجب اولور شول كسنه منزله سنده اولوركه شخص آخره وهبت
هذه العين منك على ان تبيعني جاريتك هذه بمائة دينار يعني شو عيني سكا هبه قيلدم بكا شو جاريه كي يوز ديناره
بيع اوزره ديمش اوله بونده دخي مائه عوض جاريه در كذلك افتح لكم وتؤمنوني بالف درهم ديسه ينه جواب
ذكر اولنان قول صوابدر واكر افتح لكم على ان تؤمنوني من مالي بالف درهم ديرسه الف درهم ينه اماندن
عوضدر لكن مالنه ظفر بولدقده ايچندن بيك درهم اماندن عوض اوله رق التزام ايلديكي بيك درهمك يرينه
اخذ اولنور بومسئله مسئلهٔ اولايه مخالفدركه بونده التزام ايلديكي عوضه تخصيص محل ايدوب يدنده اولان
مالندن ويره جكني بيان وآنك اوزرينه اخذ امان ايلمشدر بناء عليه آندن مقدار مقدر بطريق الاستغنام
آلنميوب بطريق الفداء آلنمق مقرردر اما مسئلهٔ اولاده بلا تعيين المحل ذمتنده عوض مقدري التزام ايتمكله تمام
قهر ايله فتح بابك مقتضاسي اوزره مالي فيء اسلام قيلنور واكر بوصورت ثانيه ده مالنه ظفر بولنمازسه مسلمينه
لازم الاداء بيك درهمله مديون اولور زيرا امان مطلوب اكا سالم اولمغله مقابله سنده عوض ملتزمك اداسي بهرحال
لازم اولور لكن يدنده مال موجودي وار ايسه اندن اعطا يوغيسه مرادي مال مكتسبدن اداايدوكي هويدا اولور

مطلب من مال على الف درهم

مطلب بالف درهم

واكر فتح بابی ذكر ایتمیوب همان آمنونی حتی انزل الیكم بالف درهم من مالی یاخود من مالی بالف درهم دیمكله اكتفا ایلسه بوقولی انجق فدایه حمل اولنورز یرا حرف با عوض اوزره داخل اوله كلوب عوضله التماس امان ایتمشیكن حین نزولده ملتمسی اكا سالم اولمغله اداء الف اوزرینه لازم اولور و بو بابده حرف با محلنده كلمهٔ علی واقع اولسه دخی ینه حكم مسئله منقلب اولماز زیرا نفسی اوزره مسلمین ایچون فتح باب كبی برمنفعت التزام قیلمشدر كه الف مرقومی نفسی ایچون مسلمین اوزره اول منفعتی عوضنده الزام ایتمش اوله بناء علیه الف مقدر علی كلا التقدیرین عوض امانی ایدوكی مقرردر واكر افتح لكم علی ان تؤمنونی علی اهلی والف درهم یعنی سزه فتح باب ایده رم بكا اهلم و بیك درهم اوزره امان ویرمكز اوزره دیسه یاخود باهلی والف درهم یعنی اهلم و بیك درهم مقابله سنده دیسه بو ایكی صورت برابرو اهلی ایله مالندن بیك درهم اكا سالم و بقیهٔ اشیاسی فیء مسلمین قیلنمسی مقرردر زیرا اهلی مال قبیلندن اولمامغله آنك ذیلنده ذكر الف دخی امانندن بدل اولمغیچون اولماد یغی ظاهر اولور بو صورتده حرف با وعلی برابردر بلكه ذكر اهل انجق آنلره طلب امان ایچوندر وكلمهٔ واو عطف ایچوندر وحكم المعطوف حكم المعطوف علیه اولوب معطوف علیه استیمان اولمغله معطوف دخی استیمان اولور واكر مالی تقدیم ایدوب افتح لكم وتؤمنونی علی الف وعلی اهلی وولدی دیسه مسلمین اكا بیك درهم اعطا واهل وولدینی ساحهٔ سلامتده ابقا ایتملری اوزره نفسی امین و بقیهٔ اشیاسی فیء مسلمین قیلنورز یرا فتح بابنه مجازات ایچون بونلرك مجموعنی نفسی ایچون شرط ایلمشدر و بونلردن عوضه صالح اولان الف مسلمین اكا اعطا قیلرلر واهل وولدی مال اولمیوب عوضه صالح اولمامغله جزاء فتح اولمق اوزره نفسی كبی آنلرك دخی امانلرین شرط ایتمش اولمغله وجه مشروح اوزره عمل اولنور واكر افتح لكم علی ان تؤمنونی بالف درهم و باهلی وولدی یعنی سزه فتح ایده رم بیك درهم مقابله سنده واهل وولدم مقابله سنده بكا امان ویرمكز اوزره دیسه مسلمینه كندو بیك درهم ادا ایتمك لازم واهل وولدی بالجمله فیء مسلمین قیلنماغی مستلزم اولورز یرا حرف با معنای عوضده محكم ایكن الفه مقرون اولوب الفی امانندن عوض قیلدقدنصكره اهل وولده دخی مقرون وآنلری دخی عوض اوزره عطف ایتمكله مجموعی امانندن عوض اولمق اوزره نص ایلمشدر واكر اهل ایله ابتدا ایدوب افتح لكم علی ان تؤمنونی باهلی و بالف درهم دیسه اكرچه قیاسه نظر ایله ینه حكم سابق مأمول ومنتظردر لكن بالنظر الی الاستحسان اهل عوضه صالح مال اولمامغله مرادی مقابلهٔ فتحنده اهلنه طلب امان ایدوكنه برهان اولوب بعده الفی اهل اوزره عطف ایتمسندن دخی مرامی الف معطوفی فیء اولان جملهٔ اموالندن نفسی ایچون استثنا ایدوكی نمایان اولمشدر كورمزمیسنكه افتح لكم علی ان تؤمنونی بجمیع قراباتی و باهلی وولدی و بالف درهم دیسه مرادی بونلرك مجموعنی استثنا اولوب فدا اولمدیغی عامهٔ ناسك خوطرینه لایح وهویدادر واكر انزل الیكم علی ان تؤمنونی علی اهلی والف درهم یاخود باهلی والف درهم دیسه بو ایكی صورت برابر واهلی ایله برابر نازل اولدیغی مالندن اكا بیك درهم ویرلك مقرر وامان نازلده سبقت ایدن حكم اوزره ماعداسی فیء مسلمینه مبسردرز یرا حق اهلده مرادی استیمان اولوب فدا دكل ایكن الفی دخی اهل اوزره عطف ایلمكله حكم اهل الفده دخی جاری اولور اما بو صورتده بالف درهم واهلی دیسه فدایه حمل اولنوب كندو مسلمینه هم الفی وهم اهلنی تسلیم ایلمك لازم اولورز یرا الفی حرف با یه مقارن قیلمغله عوض ایدوكی صریح بعده اهلی اوزرینه عطف ایله مرامی فدا اولدیغی تصریح ایلمشدر بو محلده مؤلف سامی مكان مكنه الله تعالی فی وسط الجنان حضرتلری دیركه اكرچه ذكر اولنان تراكیب من حیث المعنی بربرینه قریبدر لكن هر فصلده بین الناس غالب ومتعارف اولان معنایی اخذ ایله تفصیل واصل معروف اوزره احكام مسئله تأسیس وتأصیل اولندی مكر مقدما بینلرنده تنصیص فدا یاخود تخصیص امانه دلالت ایدر بر كلام سبقت ایتمش اوله زیرا كلام محتمل المعنیین ایكن احد همایی مرجح برنسنه سبقت ایدرسه اول طرف ترجیح ایتمزسه اغلب وجهین اوزره حمل وتصحیح اولنور نته كیم لفظ مشتركده صیغه سنده بردلیل ایله احد المعنیین ترجح ایلسه حكمی بویله در واكر افتح لكم واعطیكم مائة دینار علی ان تؤمنونی علی عشرة آلاف درهم من مالی یعنی سزه فتح باب ایدوب یوز دینار دخی اعطا ایده رم بكا مالمدن اون بیك درهم اوزره امان ویرمكز اوزره دیسه متكلم اوزره مسلمینه یوز دینار اعطا ومسلمین دخی نفسی ایچون استثناسی اوزره مالندن اون بیك درهمی اكا تسلیم وابقا ایلمك واجبدر و بو قولی فداء درهمه حمل اولنماز زیرا یوز دیناری ذكر ایتمسه مالندن اون بیك درهم اوزره استیمان ایتمش اولورایكن مسلمین ایچون نفسی اوزره فتح با بله برابر یوز دیناری شرط ایده رك ذكر ایلدكده ینه اویله اولورواكر افتح لكم واعطیكم مائة دینار علی ان تؤمنونی بالف درهم دیسه بو صورتده هم یوز دینار وهم بیك درهمی

مسلمینه اعطا متكلم اوزره واجب اولورز یرا اعطاء دنانیری نفسی اوزره شرط ایلدكده امانندن عوض اولدیغی ابتدا تصریح بعده حرف بایی الف اوزره ادخال ایله امانندن انكدخی عوض ایدوكنی توضیح ایلمشدر مكر كلامنی بالف درهم آخذها یاخود تعطونها یعنی سزدن آله جغم یاخود بكا ویره جككز بیك درهم دیو تخصیص والف معهود مسلمین اوزره نفسی ایچون فتحندن عوض ایدوكنی تنصیص ایتمش اوله وذكر اولنان تقریر جناب مؤلفك ان هذا الكلام یحتمل معنیین قولینك تفسیریدركه بالف درهم قولی سزه ویره جكم بیك درهم یاخود سزدن آله جغم بیك درهم معنالرینه محتمل دراحد طرفینه دلیل بولنورسه اول طرف ترجیح بولنمازسه معانی كلامدن غالب احتمال اولان طرفی تصحیح اولنور والله اعلم بالصواب

باب الحربی یستأمن الی عسكر المسلمین * یعنی حربینك عساكر مسلمینه التجا واعطاء امانلرین ارتجاسی احوالندن باحث مسائل ومباحثدر قچان برحربی حصن وقلعه ومطموره صحبتنی ایتمیه رك عسكر اسلامدن استیمان وابتدا سزه وصلت بعده اهلمه عودت ومال تجارتله ینه سزه رجعت ایده یم دیو طلب امان ایلدكدنصكره كیدوب اسلحه وغیریدن مال تجارتله كلدكده بونلر بنم مالمدر دیو دعوی ایلسه قولی معتبر وكتوردیكی نسنه اوزره امانی مقرردرز یرا مقهور اولمدیغی حالده استیمان ایتمكله دار اسلامه خروج ایچون استیمان ایدن كسنه منزله سنده در ومقدما بیان ایلدیك كه بونك امانده مالی دخی بالتبع داخلدر محصور دكل ایكن عسكر اسلامدن استیمان ایدن كسنه دخی بویله در ومال خصوصنده یدی ثابته وشهادت ظاهر حال ایله مثبته اولمغله قولی مقبولدر كذلك برعورت كتوروب بو بنم عورتم یاقزم یاقزقرنداشمدر دیسه یاخود برازصبیان كتوروب اولادمدر دیسه ینه تصدیق وجمله سینك امانی تحقیق اولنورز یرا دار اسلامه خروج ایچون استیمان ایدنلرك مالی كبی عیالی دخی امانده تابع اولدقلرین مقدما ذكر ایتمش ایدیك بو دخی آنك كبیدر اكر مذكورینك بعضیسی قول متكلمی تكذیب ایدرسه تبعیت امانه سبب اولان نسنه یی تكذیب ونفسی اوزره رقی اقرار وتقریب ایتمش اولمغله فیء مسلمین قیلنور اما اولا تصادق ایدوب بعده مستأمن بونلر ایله بینمزده قرابت یوقدر دیو قولندن رجوع و بونلر دخی مستأمنی رجوعنده تكذیبه شروع ایلسه لر ینه آمنلردرز یرا ابتداده تصادقلر یله استفادهٔ امان ایتدكلرندنصكره مستأمنك سوزی ایله امانلری باطل اولمازز یرا غیر اوزره موجب رق یاخود سالب امان اولان نسنه ایله اقراری مردوددر واكر امیر بونلردن برینی كذب ایله اتهام ایدرسه اهل یمین اولنلرینی تحلیف ایدر نكول ایدرسه مملوكیت اوزره اسیر ایدوب نكول ایله قتل وتدمیر ایلمزه اكر برازرجال بالغین ایله كلوب اولادم یاخود خدمدر دیسه بالجمله فیء اولورلرز یرا اهل قتال اولانلر امانده دار اسلامه خروج ایچون استیمان ایدنلره تابع اولمدقلرین سابقده بیان ایلدیك و بو صورت كبی عسكردن استیمان ایدوب صریحا رجال بالغین ایچون استیمان ایتمیوب واول رجال نفسلری ایچون بشقه جه استیمان ایتمد كلرنده ینه تابع اوله مزلر واكر متاع ورقیقله كلوب بونلر المدر یاخود بعض نسا ایله كلوب عیالمدر دیوب مسلمین دخی آنلری معسكره قریب برقریه یاخود برمطموره دن كتوردیكنی بیلسه لر نظر اولنور اكر اهل معسكر اشیاء مذكوره نك اول قریه ومطموره ده اولدقلرینی مقدما بیلمزلر ایسه جمله سی اول مستأمنه سالم اولور بو صورتده مسلمین بیلملری فرض اوزره اول محله قاهر اولوب اولملری میاننده فرق یوقدرز یرا بیلمدكدنصكره معنای قهر تحقق ایتمز كه بیلنلر حقنده قریب و بعید برابردر كورمزمیسنكه بركسنه صویه قریب اولوب لكن قرب و وجودندن اكاه اولمسه صویه بعید اولمق منزله سنده اولوب تیمی صحیح اولور كذلك مسلمین اول اشیا اول محلده موجود اولد یغنی بیلوب واصحابی اصحاب منعه ایكن مسلمین آنلره تعرض وقتال ایتمش اولسه لر ینه كتورن مستأمنه سالم اولور زیرا اهل منعه یه قتال الله تعرض اولنمادقچه مجرد مسلمین حال ومحللرین بیلمكله مقهورین اولمدقلرندن مستأمن اول اشیایی قهر مسلمین تناول ایتمدیكی موضعدن كتورمش اولمغله كندویه سالم اولمق لازم اولور اما فرض مذكور اوزره اهل اسلام اول محلی واول اشیایی بیلوب یاخود بیلمسه لر اما همان اول محله داخل اولسه لر عالم اوله جقلری معلوم اولوب علی كلا التقدیرین اصحابی اصحاب منعه اولمسه لر اشیاء مزبوره دن اول مستأمن ایچون برنسنه سالم اولماز زیرا عساكر مسلمین دار الحربه قهر مشركین قصدی ایله داخلین اولمشلردر و برقوم غیر ممتنعك ساحه لرینه نازل واول قومك حاللرینه اطلاعلری حاصل اولدقده اوزرلرینه قاهر اولدقلری ظاهر و باهر اولور كورمزمیسنكه رسول الله صلی الله علیه وسلم خیبره قریب اولوب هنوز خولاری نصب اولمامش ایكن الله اكبر خربت خیبر انا اذا نزلنا بساحة قوم فساء صباح المنذرین یعنی الله تعالی عظمت وكبریا صاحبیدر كه مسلمینه امدادی ایله خیبر كبی برحصن حصین خراب اولدی بزلر اعدادن برقومك

مطلب ما یتبع المستأمن وما لا

مطلب تیمم قرب الماء اذا لم یعلم

مطلب ما جاء به المستأمن من قری اهل الحرب

ساحه لرینه نازل اولدقده اول انذار اولنان قومك قبیح صباح اولدی صباحلری قول کوهر نثاری ایله مقهوریت
اعدایی اخبار واظهار بیوردیلر صورت مفروضه ده دخی بوطریقله قهر مسلمین ظاهر اولدقده مستأمن اول
اشیایی مسلمینك ید استعلا وتحت قهر واستیلا لرنده بولنان نسنه لردن کتورمش اولدیغی باهر اولوب
شول نزول یاخود فتح باب ایچون استیمان ایلین محصورك مقامنه قائم اولمغله اشیاء مرقومه دن برنسنه اول
مستأمن ایچون سالم اولماز واکر اول اشیایی معلوم مسلمین اولان برقریه ده واقع معلوم مسلمین اولمیان برمطموره دن
اخراج ایتمش ایسه جمله سی اکا سالم اولور زیرا مسلمین قریه یه داخل اولسونلر کرك اولمسونلر مطموره یی بیلدکلرنده
اکا وصوللری غیر ممکن وتناول قهرلری غیر متمکندر واکر مسلمین قتاله اقدام وحالا فتحی ایچون محاصره سنه
اهتمام ایتدکلری برحصندن کتورمش ایسه قهر مسلمین اول حصنده بولنان جمیع اشیایه شامل اولمغله اشیاء
مزبوره فیء مسلمینده داخل اولور دلیلی اولدر که اهل حصندن بررجل استیمانله نازل اولسه برابر کتوردیکی اشیادن
برشیئه نائل اوله مز بناء علیه اول حصندن کلن مال خصوصنده خارج ایکن استیمانله ایچندن خروج ایچون
استیمانك نه فرقی واردر خروج ایچون استیمانده مال وعیالندن برنسنه ایچون تصریح استیمان ایتمدکجه مستأمن
ایچون سالم اولدیغی کبی مانحن فیه مز اولان خارج ایکن استیمان صورتنده دخی سالم اوله مز

باب الحربی یستأمن الینا ثم نجده فی ایدیهم * یعنی بزه استیماندن صکره غیبت وفقدان ایدوب صکره ایادی
اهل حربده نمایان اولان حربینك احکامندن باحث مطالب ومباحثدر مؤلف والاشان علیه الرحمة والغفران
حضرتلری دیرکه فیچان برحربی عساکر مسلمینه التجا وعورات مشرکین اوزره سزه دلیل اوله یم دیو امان
مسلمینی رجا ایلیوب مسلمین دوشمنه ملاقی اولدقلرنده اول حربی مفقود وانهزام اعدادن صکره درون اعداده
موجود بولندقده بنی اهل حرب میان مسلمیندن اسیر ایتدیلر دیو دعوایه ابتدار ایدوب صدق وکذبی عند
المسلمین آشکار اولمسه نظر اولنور اکر اول حربی مغلول ومغضوب یاخود مربوط ومضروب اولمق کبی
هیئتی هیئت اسرا ایسه اکا تعرض اولنمیوب عندیمزده امان سابق اوزره ابقا اولنور زیرا حقیقت حاله وقوف
متعذر اولدقده همان تحکیم ظاهره ابتدار وعلامت وقیافته اعتبار اولنور بووجهله ایچلرنده اسیر اولدیغی
بدیدار اولوب دیرزکه اهل حربك آنی اسیر قیلملری ابطال امانه مدار اولماز بزدمی یی اسیر قیلدقلرنده
ابطال عهدنده تأثیر ایتمدیکی کبی لکن مستأمن مرقوم مدعای مذکور اوزره البته استحلاف اولنور زیرا مشاهده
ایلدیکمز ظاهر حال اکرچه شاهد صدق مقالدر لکن کلامنده تهمت کذب مقرر اولمغله قولی یمینی ایله
معتبردر واکر اوزرنده علامت اسرادن برنسنه حاصل دکل ایسه فیء مسلمینده داخل وامام ایچون قتلی دخی
قابلدر زیرا ظاهر حالی بالاختیار عسکریمزدن افتراق ومنعهٔ اهل حربه التحاق اولمغله میانه ده اولان امانی
منتهی وحالی حال اهل حربه مضاهی اولور واکر بعض علایم بالاختیار اهل حربه لحوقنه وبعضیسی اسیر
اولدیغنه ملایم اولوب اشکال حالی اشتباه واشکال اوزره اولورسه فیء مسلمینده ادخال اولنور لکن قتلی حلال
اولماز زیرا اکرچه منعهٔ اهل حرب وموضع اباحت استرقاقده بولنوب تعارض علامات عندنده دخی بولندیغی
موضعی تحکیم حکم مشروعدر لکن تعارض علامت آنك امرنده تمکین شبهه ایدوب قتل دخی شبهاتله دفع
اولنور مقوله دن اولمغله آنك قتلی ممنوعدر اعتراض اولنورسه که طرفمزدن امانی ثابت ایکن عند تعارض
العلامات نیچون اول اصل ثابته تمسك اولنماز جوابنده دیرزکه بومقوله اصل ثابت معلومه تمسك انی ازاله ایدن
دلیلك انعدامنه موقوفدر بوقسه ابقا ایدن دلیلك وجودینه موقوف دکلدر بوبابده ایسه اصل امانی ازاله ایدن
دلیل تحقق ایتمشدر که منعهٔ اهل حربده بولنمشدر بوقیاس اوزره علی کل حال فیء اولمسی لازم کلور اما ایچلرنده
اسیر ایدوکی دلیل ایله ظاهر اولدیغی صورتده بزلر اول قیاسی ترك ایدرز اما اول دلیل منعدم یاخود
معارضی موجود اولدقده حالا معلوم اولان حالنه اعتماد واجب اولور که حالا حربی ومنعهٔ اهل حربده موجوددر
واکر عسکر اسلام درجنك اول عدودن روکردان اولوب مجددا هجومله دوشمنی مهزوم قیلدقلرنده اول مستأمنی
ایچلرنده بولسه لر اکر قبل هزیمة الاعداء ایچلرنده ایدوکی هویدا ایسه بوصورت صورت اولی ایله حکم وتفصیلده
برابردر اما ایچلرنده بولنوب مسلمین ایله برابر یاخود اهل حربله برابر کلدیکی بیلنمیوب انجق قبل لقاء العدو مفقود ایکن
میان اعداده موجود اولدقده نصکره بن عسکریکزدن مفارقت ایتمیوب سزکله معا اعدایه مخالطه ایلدم دیو ادعاء
مغالطه ایلسه نظر اولنور اکر اهل عسکر قلیل الاعداد واومقوله کسنه ایچلرنده بولنسه مستور اولمیه جغی معلوم جملهٔ
آحاد ایسه کذب وحیله سی مبین وحین فقدانده اهل حربه التحاقی عندیمزده متیقن اولوب حکم امانی تمام اولمغله

فیء اسلام قیلنور واکر اهل عسکر عظیم المقدار وایچلرنده آنك مستور اوله جغی بدیدار اولوب اول وجهله صدق
وکذبی آشکار اولمسه امان اول اوزره پایدار قیلنور زیرا منعهٔ مشرکینه وصولی ایله اصل معلومی مزیل اولان
دلیل بوبابده ظاهر اولمامشدر لکن بزلر اوزرینه منعهٔ مشرکینه وصولنی دعوی اول دخی انکار ایتمکله قول آنکدر
لکن قولنه یمینی ایله اعتبار اولنور واکر عسکر قلیل ایکن ایچلرندن مفقود اولوب بعد هزم العدو ایچلرنده موجود
لکن اعدا ایله یاخود اهل اسلام ایله کلدیکی معلوم ومشهود اولمیوب سؤال اولندقده حین فقداننده تدارك علف
ایچون کتمش یاخود یولمی غائب ایتمش ایدم یوقسه اعدایه التحاق ایتمش ایدم دیسه اکرچه مقتضای قیاس فیء
اولمقدر زیرا دار الحرب موضع اهل حرب ایکن بونك اول موضعده عسکردن افتراقی معلوم واول وجهله حکم
انتهاء امانده منعهٔ اهل حربه وصولی منزله سنده ایدوکی مجزومدر لکن مؤلف والاشان طریق استحسانله
احسان ایدوب دیرکه بوبابده یمینی ایله مصدقدر زیرا انسان قضاء حاجت یاخود تحصیل علف ایچون کاه وبیکاه
عسکردن خروج ایده جکی بی اشتباهدر وخبر ویردیکی اوزره خوف وخطر وزحام عسکر هنکاملرنده یولی غائب
ایتمك دخی احتمالدر بووجهله خبر محتمل الصدق ایله اخبار ایتمش اولور وبوندن اقدم حقنده ثبوت امان معلومیمز اولمغله
آنی ازاله ایدر بردلیل ظاهر اولمدقجه اصل امانه وجوب تمسك امر باهردر والله اعلم

باب المراوضة علی الامان بالجعل وغیره * یعنی طرف مسلمینه بدل مجعولی اعطا یاخود عدم اعطایه مقرون
مراوضهٔ صلحه متعلق باب دقایق مرهوندر جناب مؤلف رحمه الله تعالی دیرکه عسکر اسلام حصون
اهل حربدن برحصنی محاصره یه اقدام ایلدکلرنده اهل حصن مسلمینه التجا وبزدن مکالمهٔ امان ایچون طرفکزه
اون کشی خروج ایلسون نه کونه عقد صلح ایدرلرسه راضیلرز دیو عرض رجا ایدوب اون کشی چیقوب مسلمین سبی
واسره قطعا اقدام ایتمیوب انجق جمیع مالملکرین اغتنام قیلملری وجهی اوزره استرحام ومسلمین دخی اباوامتناعه
قیام ایتدکدنصکره اول اون کشی انجق نفسلری وعیاللرینه امان ویریلك اوزره مصالحه یه طالب ومسلمین دخی
سمت رضایه ذاهب اولملریله اول اون کشی حصنه دخول وفتح باب ومسلمین دخی تعاقب ایدوب سبی واسره
شتاب قیلمغین اهل حصین اظهار لجاج واول عشره سزلك بزلردن سبی واسر ایتمکه تعهدیکزی اخبار
ایلدیلر دیمکله احتجاج ایلسه لر بوبابده قطعا کلاملرینه اعتماد اولنمدیغندن بشقه عشرهٔ مرقومه نك آنلری
بوقوللرنده تصدیق وتکذیبلرینه دخی اعتبار واعتداد اولنماز وداخل حصن اولنلردن عشره وعیاللری اخراج
ماعداسی فیء مسلمینده ادراج اولنور زیرا عشره دن غیری یه صراحة ودلالة امان مسلمین غیر حاصل واهل حصن
بالتبع دخی امان عشره ده غیر داخللردر زیرا امان محصورده اکا فی الحقیقه تابع اولان عیالینك دخی دخولی میسر
دکل ایکن هیچ تابع اولمیانلرك نیجه متصوردر ودعوالری اوزره عشرهٔ مرقومه آنلره کرچکدن امان سبی ایله
اخبار ایلدیلر ایسه ده اولبابده کذبی اختیار ایلمشلردر واهل حصن بویله خائنلری تعیین سفیر ایتملریله کند و
نفسلرینه باعث تکدیر اولمشلردر وسوء تدبیرلری ایله مبتلای غرور اولوب تغریر مسلمین ایله مغرور اولمامشلردر
بوجهتله اول حصنده مسلمیندن برجماعت بولنوب فی الواقع اول عشره بونلره امان سبی ایله اخبار قیلمشلردر دیو
شهادت قیلسه لر اکا دخی اعتبار اولنماز زیرا بیانی سبقت ایتمشدر که بینه ایله ثابت اولان معاینه ایله ثابتدن اقوی
اوله مز حتی اول عشره عندیمزدن حصنه دخوللرنده اهل حصنه بویله خبر ویردکلرین بزلر معاینه ایلسك اصل
امان بزدن واقع اولمامغله آنلری استرقاقه مانع اوله مز واکر اهل حصن ابتداء امرده اول عشره کرك عقد صلحله
وکرك بلاعقد طرفلرینه عودت ایدنجیه دکین حصنلرنده اولان نفوس واشیا اوزره مسلمیندن اخذ امان ایتمش
اولسه لر بوصورتله صورت سابقه سیاندر که امان مرقوم رجوع عشره ایله نهایته ایروب کالمعدوم اولمشدر واکر
صورت مفروضه ده عشرهٔ مرقومه طرفلرینه عودت ووقوعی اوزره ماجرالرین اخبار وحکایت ایدنجیه دکین
اخذ امان ایتمشلر اولوب عشره دخی بز اهل حصنه سزلك امان ویرمدیککزی اخبار ایلدیك دیو ادعا آنلر دخی
بوخصوصدن نسنه سویلمدیلر دیو انکار مدعی ایلسه لر اهل حصن اول امان اوزره ابقا اولنورلر زیرا عشره بزدن
اهل حصنه ویریلن امانك انتهاسنی دعوی واهل حصن دخی انکاره التجا ایتملریله قول قول منکردر وعشره نك
بوبابده شهادتلری دخی معتبره دکلدر زیرا هم فعل نفسلرینه شهادت وهم فعللرینی غیرك تنفیذ واجازتنه شهادتدرکه
فحوای کلاملری بز اهل حصنه افهام ایلدیك آنلرده فعلمزه رضا ویردیلر دیمکی ایهامدر وانسان مباشرت ایلدیکی
فعلنه آخرك اجازتی اوزره شهادتی غیر مقبوله در واکر عشره نك اهل حصنه اخبارلری اوزره حصنده بولنان
مسلمین یا اهل ذمتدن برجماعت شهادت قیلسه لر شهادتلری قبول واهل حصن فیء مسلمینده دخول ایدرلر زیرا

مطلب لا تقبل الشهادة علی فعل نفسه ولا علی اجازة الغیر لفعل نفسه

مطلب لا یجوز شهادة الفاسق ولو علی الحربی

شهادت مزبوره اهل حصن اوزره حجت اولمغله آنکله ثابت اولان اقرارلریله ثابت کبیدر اما صورت مفروضـــه ده
مسلمینـدن اولان شهود فسقه وفجره دن معدود ایسه اهل حصن مقدماسبی اولنمش ایســه دخی کرکدرکه آنلری
مجـددا حصنلرینه رد وکما کان باب حصنلرین سد ایدوب نبذ عهدی تقدیم بعده قتاللری تصمیم اولنـــه زیرا
ان جاءکم فاسق بنبـأ فتبینوا نص مخصوصنده خبر فاسقده توقفـله امرالهی منصوص اولوب عدم قبول
شهـادت فاسقده مشهود علیه حربی اولمغـله مسلم اولق میاننده فارق یوقدر وعشره آنلره صحتی اوزره کیفیتی
اخبار ایلدکلری ثابت اولمدقجه امانلری برکمال اولوب سبی واسترقاقلری حلال اولمـاز بوصورتده مسلمین دخول
ایتدکلرنده حصنلرین کسر وافناوآنلری بلامنعة ابقا ایتمش اولسه لر کرکدرکه آنلری مأمنلرینه الحاق ایده لر زیرا
طرفیمزدن امان اوزره لردر مأمنلرینه ابلاغ اولنمادقجه نبذ عهدلری جائز اولماز واکر صورت مفروضه ده اول عشره
بزلر اهل حصنه سزکله اولان صلحی صحتی اوزره اخبار ایتدوب بلکه مسلمین سبیه امان ویردیلر دیمکله کذبی اختیار
ایلمش ایدیك دیسه لر بونکله صورت اولی برابر وبونده دخی حصن ایچنـده بولنان برنسنه یه جواز تعرض غیر
متصوردر زیرا امانلرینه عشرهٔ مرقومه عودت وماجرالرین وقوعی اوزره اخبار وحکایت قیلملری تعیـین غایت
قیلنمش ایدی هنوز اول غایت پذیرای صورت اولمامشدر بوصورتده مسلمین اهل حصنه چونکه سزلر اخبار عشره
اوزره سلامت سبیه قناعت واول وجهله فتح حصنه مسارعت ایتمش ایدیکز بزدخی سبی سزه سالم قیلوب امتعهٔ
سائره یی اخذ ایله غانم اوله لیم دیوب اهل حصن شمدی اکا دخی راضی دکللرز دیسه لرینه قوللری معتبردر زیرا امانمز
حصنده بولنان جمیع اشیایه شامل اولمغله نبذ عهد یاخود وجود غایتله نهایت بولمادقجه اهل حصن خلافنه راضی
اولسه لردخی ینه اول امان اوزره باقیلردر وغایت امان دخی ماجرالرین وقوعی اوزره اعلان ایدی چونکه تحقق
ایتمدی کرکدر که مسلمین آنلری کالاول منعه لرینه ایصال یاخود مأمنلرینه ابلاغ وارسال ایدوب صکره نبذ ایله مباشر قتال
اوله لر واکر امیر مسلمیندن برکسنه یی عشره ایله برابر بعث وتسییر ایدوب اول مسلم عشرهٔ مرقومه اهل حصنه ماجرای

مطلب لا یورث نصیب من مات قبل احراز الغنیمة

مطلب الحق الضعیف فی المدعی لا یمنع قبول الشهادة

مطلب شهادة الذمی علی المستأمن

مطلب شهادة المرأة

صلحی وقوعی اوزره اخبار ایلدیلر دیو اعلام اهل حصن دخی قول مذکوری انکاره اقدام ایلسه لر قول ینه آنلرك
قوللریدر زیرا شهادت واحد الزام خصامده مسلمین اوزره حجت اولمدیغی کبی مستأمنین اوزره دخی حجت اولماز اما مسلمیندن
ایکی یاخود اکثر کسنه لری برابر ارسال ایدوب آنلر دخی وجه مشروح اوزره شهادت قیلسه لر اهل حصن فیء اولورلر
زیرا ایکی مسلمك شهادتلری حجت تامه اولمغله انتهاء امانی موجب اولان غایتك ثبوتی مستوجب اولور سؤال اولنورسه که
مسلمین مذکورینك غنیمتدن نصیبلری اولوب شهـادتلرنده جرمغنم در کار ایکن نیچه قبوله سزاوار اولور جواب
اولدرکه اگرچه بویله در لکن غنیمتده حقلری قبل الاحراز تأکد ایلمز حتی قبل الاحراز فوت اولنلرك سهمی
وارثلرینه انتقـال ایلمز وبومقوله حق ضعیف قبول شهادته مانع اوله جق تهمتی ایراث ایلمز کورمزمیسنکه عسکردن
ایکی مسلم بردمی اوزره غنیمتدن شونسنه یی یاخود بیت المـالدن برنسنه یی سرقه ایلدی دیو شهـادت ایلسه لر
شهـادتلری قبول اولنور شرکت عامه یه بنـاء بوبابده منفعتلری واردر دیو قبولدن نکول اولنماز واکر اول ایکی
مسلم بین المسلمین شهـادتی قبول اولنمیانلردن ایسه اهل حصن امانلری اوزره ابقـا اولنورلر زیرا امانه نهایت ویرن
غایت هنوز ثابت دکلدر که ثبوتی بوشهـادتی قبوله منوطدر واکر امیر اول عشره ایله اهـل ذمتدن ایکی کسنه یی
بعث وتسییر ایدوب آنلر دخی اهل ذمت اوزره شهـادتلری قبول اولنان عدولدن اولسه لر اهل حصن فیء اولورلر
زیرا بو شهـادتلری مستأمنین اوزره در واهل ذمتك مستأمنین اوزره شهـادتلری شبهه ایله مندریء اولوب اولمیان

مطلب شهادة المستأمنین علی الکفار المختلفة الدار او المتفقة

اموروده مقبوله درکه بوبابده ایکی مسلم منزله سنده لردر واکر بومدعایه بررجل وایکی امرأة شهـادت ایلسه لر قبول
اولنوب اهل حصن فیء اولورلر انجق قتللری جائز اولمـاز زیرا شهادة النساء مع الرجال اگرچه شبهه ایله ثابت اولان
اموروده حجتدر لکن شبهه ایله مندریء اولان اموروده شهـادتلرنده شبههٔ ضلال یاخود شبههٔ نسیان تحقق ایتمکله
حجت دکلدر واکر امیر معیت عشره ده اهـل حربدن ایکی شخص مستأمنی تسـییر ایدوب آنلر دخی وجه محرر
اوزره شهادت وتقریر ایلسه لر نظر اولنور اگر اول ایکی شاهد اول دارك اهلندن ایسه لر شهادتلری قبول اولنور
واکر شـاهدلر اهل شرك یاخود ابناء ترکدن اولوب اهل حصن نصـاری ایسه لر میانلرنده تباین دار اولوب ولایت
توارث کبی ولایت شهـادت دخی منقطعه اولمغله شهادتلری قبول اولنماز وجهی اولدرکه دار الحرب دار قهردر
یوقسه دار حکم دکلدر واختلاف منعه لرینه اعتبـار ایله اول مرتبه تبـاین دار بدیدار اولورکه دیار مختلفه دن اولان
مستأمنین دار یمزده جمع اولسه لر دخی بربری اوزره شهادتلری قبول اولنمـاز اما اهل ذمت بشقه درکه اهـل
دار یمزدن اولمشلردر ودار اسلام دار حکم اولوب حکم واحد ده مجتمع اولدقلرنده ملتلری مختلفه ایسه ده بربرلری اوزره

شهـادتلری قبول اولنور طائفه مسلمین مختلف المذاهب والاهوا اولسه لر دخی بربرلری اوزره شهـادتلری قبول
اولندیغی کبی وفقتی صورتده که اهـل حصن مأمنلرینه رد اولنه آنده عشره دخی مأمنلرینه رد اولنور زیرا امان
علی وجه الیقین آنلره تناول ایتمکله قبل النبذ آنلره تعرض وتطاول جائز کوریلمز واگر اهل حصندن عشره نك غیری
کندو دیننده عدولدن اولان برجماعت کلوب عشره اهل حصنه امر صلحی وقوعی اوزره اخبار ایلدیلر دیو شهادت
ایلسه لر شهادتلری قبول اولنمـاز زیرا زعم وشهادتلرینه نظر ایله اول جمـاعت عبید مسلمین اولدیلر زیرا عشره
امر صلحی علی وقوعه خبرویردکلرین بونلر اخبار وزعملرنجه انتهاء امانی اقرار ایتملریله علی تقدیر صدقهم جمله سی
رقیق وعلی احتمـال کذبهم رق وحریت میاننده متردد برفریق اولوب منزلهٔ مکاتبینه نزول ایتملریله شهادتلری
قبول اولنماز واذا لم تقبل شهادتهم فاهل الحصن آمنون غـیر العشرة واموالهم ورقیقهم یعنی اول جمـاعتك
شهادتلری قبول اولنمادقده اهل حصن بالجمله آمنلردر انجق عشرهٔ مرقومه وآنلرك اموال ورقیقلری غیر آمنلردر
شـارح الکتاب امام سرخسی لاطفه الله تعـالی بلطفه الانسی دیرکه نسخ کتابده اگرچه بوعبـارهٔ محرره تحریر
اولنمشـدر لکن سقط ومحض غلطدر صحیحی غیر الشهود علی العشرة یعنی عشره اوزره شهـادت ایلین اول
جمـاعتك غیریلری آمنلردر دینمکدر زیرا امان عشره بلااشکال ایکن جملهٔ آمنیندن استثنـالرینه نیجه مجال بولنور
اما آنلرك اوزرلرینه شهـادت ایدنلر انتهاء امانه اقرارلری صریح واقرارلری نفسلری حقنده صحیح اولمغله اموال
ورقیق وعیـاللرندن آنلری تصدیق ایدنلر ایله برابر نفسلری فیء مسلمین قیلنور واولاد صغارلرینك دخی والده لری
اول جمـاعتی تصدیق ایدرلرسه اولاد صغارلری دخی فیء اولورلر واکر تکذیب ایدرلرسه تعرض اولنماززیرا صغار
جمهور امهاتده اولوب عند التکذیب امهات آمنه اولمغـله اولاد صغارلری دخی آمن اولورلر اما والده لری بوغیبسه
اول جماعت حق صغـارده تصدیق اولنورلر حکمنی اولدرکه اول جماعت رقیق اولوب امهات عنـد التکذیب
حرائر اولملریله حقلرنده امان باقی اولق اعتباریله حق اولاد ده جمهور امهات اعتبـار اولنور لکن امهات بولنمادقجه
انجق جمهور آبایه اعتبار اولنور اولاد صغـارلری دخی بالتبع رقیق اولورلر واول جماعت اولاد کبارلری حقـلرنده

مطلب ادعی الرسول ایصال الکتاب وهم ینکرون

تصدیق اولنمازلر مکر اولادلری آنلری تصدیق ایده لر بوصورتده اقرارلری اوزره رقیق اولورلر واکر امیر مسلمین
صورت مفروضه ده امـیر حصنه ماجرای صلحی متضمن برنامه تحریر وبعد الختم طرفندن برسفیر ایله معیت
عشره ده بعث وتسـییر ایدوب بعد فتح الباب امیر حصن بکا نامه کلمدی وسفـیر بکزدفع وتسلیم ایلمدی دیو
تقدیم انکار وسفـیر دخی نامه یی ویردم حتی بنم یانمده قرائت ایلدی دیو دعوایه ابتـدار ایلسه اهل حصن امان
سـابقلری اوزره ابقا اولنورلر زیرا سفیر ایصال نامه ایله انتهـاء امانی ادعا وامیر حصن انکار مدعی ایتمکله قول
قول منکردر زیرا انتهـاء امانه ترتب ایلین اباحت قتـل واسترقاقلریدر وحکم مذکور شبهـاتله مندرئه اولان
اموردن اولمغله آنده خبر واحد مسلم دخی اولسه حجت تامه اوله مز اما امیر ایکی مسلمی بعث وتسییر ایدوب آنلر دخی
حضوریمزده امیر حصن اوزره قرائت اولنوب اول دخی استماع ومضمونه تحصیل اطلاع ایلدی دیو شهـادت
ایلسه لر اهل حصن بالجمله فیء اولورلر زیرا ثابت بالبینه ثابت باقرار الخصم کبیدر وشهادت مسلمین حجت تامه در
واکر اول ایکی مسلم نامهٔ مرقومه امیر حصنه تسلیم اولنوب لغت عربیه ایله اوزرینه قرائت وترجمانی اکا ترجمه
وحکایت ایلدی لکن ترجمـان مرقوم صحیح وسقیم نه کونه افاده ایلـدی معلومیمز اولمدی دیو شهادت ایلسه لر
بونده مقتضای قیاس مضمون نامه یی صحیحا بیلـدیکی بزه معلوم اولنجیـه دکین امان اهل حصن قوی الاساس
اولمقدر زیرا امیر حصن لغت عربیه یه عارف اولمدیغی عندیمزده معلوم وشـاهدلر ترجمانك کیفیت ترجـمه سنه
واقف اولمـدقلری مجزوم اولوب بومقـدار ایله مضمون نامه یه علمی غیر ثابت وعلمی ثابت اولمدقجـه انتفاء شبهه
وانتهاء امان غیر متثبت اولمغله قتـل وسبیلرینه اقدام مسلمین جائز کوریلمز لکن مؤلف صاحب احسان بوبابده
استحسان ایدوب دیرکه اهل حصن فیء اولورلر زیرا مسلمین نبذ عهدلرین اراده ایتدکلرنده بونك مافوقی مقدورلری
دکلدر وترجمـانلری خیانت ونامه ده اولمیان کلامی حکایت ایتمش ایسه ینه کندو تقصیرلرندندرکه اویله خائن
ترجمان ایلمشلردر وبومقوله حقیقتی تحقیق اولنمیان مواددده حکم شرعی اکا تعلیق اولنمیوب انجق سبب ظاهرینه
تعلیق اولنور وبوبابده شاهدلر شهادت ایتدکلری هنکامده اول سبب ظاهر دخی تمام اولمشدر واکر طرف مسلمیندن
بعث اولنان مسلمـلر مجلس امیر حصنـده حاضر بولنمایوب انجق امیر حصن جواب نامه یی ینه برنامهٔ مختوم ایله
اعاده ایتمش اولوب بعد الفتح امیر حصن نامه لری انکار وبکا نه نامه کلدی ونه اول عشره وقوعی اوزره خبر ویردی
دیو تبریده اصرار ایلسه بالجمـله امان اول اوزره اقرار اولنورلر زیرا امیر مسلمینه کلن نامه مصنوع وامیر حصنـك

لسانندن خلاف واقع اوزره موضوع اولمق محتمل الوقوعدر و بويله نامهٔ مشكوك النظامله مبيح قتل واستغنام اولان
انتهاء امان ثابت اوله مز كذلك اول نامه اهل حربك ملك اعظملرندن بديدار اولوب صكره مملكتنه وقوع استيلادن
صكره انكار ايلسه ينه مسلمين ايله بيلرنده حاصل اولان امان باطل اولماز زيرا قريبا بيان ايلديك كه هر كتاب محتمل
الخطأ والصوابدر وكاه اولور كه ملك اعظمدن دون اولان كسانك لسانندن تدبير اولنديغى كبى ملك اعظم
لسانندن دخى تزوير اولنور بو مقوله حقميدر باطلميدر معلوم اولميانكا بله اراقهٔ دماء واسترقاق عبيد واماء
حلال اوله مز اعتراض اولنورسه كه بو احتمال كتاب قاضى ده موجود ايكن احكامده حجت قيلنمغه نيجه مجال بولنور
جواب اولدر كه كتاب قاضى شبهه ايله مندرئ اولان خصوصده حجت قيلنماز وشبهه ايله ثابت اولان خصوصده
دخى اكر چه حجت قيلنمامق مقتضاى قياسدر لكن قاضينك ختمى ونفس كتاب ومضمون كتاب اوزره شهادت
شهود ايله حسب الظاهر تزوير وتصنعدن امن وسلامتى موجب اولان شرائطه مقرون اولدقده تحقق احتياجه بناء
حجت قيلنمسى استحسان اولنمشدر و وصف معهود بزه وارد اولان كتاب ملك كفارده ناموجوددر والله اعلم

مطلب كتاب القاضي بحجة فيما لا يندرئ بالشبهات

باب امان الرسول * يعنى مسلميندن اهل حربه بعث اولنان رسولك اعطاء امانندن باحث مطالب ومباحثدر
مؤلف الكتاب اثابه الله تعالى باحسن الثواب دير كه قچان امير مسلمين لمصلحة امير حصنه بر رسول مسلمى ارسال
واولدخى تبليغ رسالتى خلالنده اميريمز بنم وساطت لسانم ايله سزكا واهل مملكتكزه ارسال امان ايلدى سزدخى همان
باب قلعه يى كشاد ايله ديو مجرد تقرير لسانى ايله بسط اقوال ياخود طرف اميردندر ديو ساخته برنامه ابراز ايله
تأييد مقال ايليوب و بو قيل وقالده مسلميندن بر جماعت حاضرين وصورت احواله ناظرين اولدقدنصكره
امير حصن فتح باب ومسلمين كيروب سبى واسره شتاب ايتدكلرنده امير حصن سزك رسولكز كلوب اميريكز بزه
امان ويرديكنى اخبار ايدوب شو مسلملر دخى شاهد اوليدلر ديسه جملهسى آمن وسالم وآلنان نسنهلرى كيرو رد
اولنمق لازم اولور زيرا تعبير رسول عبارهٔ مرسل منزلهسنده اولمغله همان امير عسكر آنلره امان ويرمك مرتبهسنده
اولور سؤال اولنورسه كه تعبير رسول عبارهٔ مرسل منزلهسنده اولديغى فى الحقيقه رسول قيلنديغى ماده ده در
بو قسمه تصنع واختراع ايلديكى ماده ده دكلدر جوابنده ديرز كه فرق محرر بعث اولنديغى شخصك حقنده
غير معتبردر زيرا آنكيچون طريق تحقيق مسدود ومقدورى انجق خبر رسوله اعتماددر بو جهتله آنك حقنده
رسالت رسول ثابت اولدقدنصكره خبر ويرديكى نسنه نك جملهسى حق وواقع ومحقق حكمنده قيلنور نكتهسى
اولدر كه مرسله لازم اولان رسالتنه بر امين وصادق كمسنه يى اختيار ايدوب خائن وكاذبه اعتبار ايتممكدر
وخبر رسول مرسل اليه حقنده واقع ومحقق حكمنده قيلنماسه تغرير اولور تغرير ايسه حرامدر كورمزميسنكه
امير جيش اهل حربه نداوشو كمسنه بيمزده جارى اولان هر خصوصده بنم رسولمدر ديو رفع صدا ايتدكدنصكره
اول رسول خيانتكار بويله بر خبر ساخته ايله اخبار ايلسه بو صورتده اول قوم مغرورين خصوص امانده معذورين
اولمازلرمى صورت سابقه دخى بويلهدر واول كمسنه كه ولو تقول علينا بعض الاقاويل لاخذنا منه باليمين ثم لقطعنا
منه الوتين نظم كريمنى تأمل ومعناى نظيمنى تعقل ايده ذكر ايلديكمز معنى اكا واضح وهويدا اولور يعنى اكر
محمد عليه السلام زعم كفار اوزره عند نفسندن بز عظيم الشانك اوزرينه على طريق فرض المحال بعض اقوال مخترعه
تكلم ايديدى ملوك جبارين غضب شديد ايلديكى كمسنه يى صاغ الندن طوتوب ضرب عنقله نياط قلبى اولان
عرق وتين يعنى حبل الوريدينى قطعله اهلاك ايلديكى كبى بز عظيم الشان آنى اهلاك ايدر ايدك بو معناى
حاصلدن خلاصهٔ محصول اولدر كه ثابت الرساله اولان رسول افترا واختراعه مشغول اولنجه مرسل اليه اولان
قومك عذرلرى مقبول انجق اول رسولك امين اتخاذ اولنمش ايكن خيانتى اشنع اولمغله افظع تعذيب وتنكيله مستحق
وموصول اولور اما فضولى دعواى رسالت ايدنلرك خيانتلرى خيانت سابقه دن اهون ومفضول واكا مفاسد
مخترعهسنده على العميا متابعت ايدنلرك عذرلرى نامقبول وكندولر دخى مغضوب ومخذوللردر بو جهتدن
مسيلمة الكذاب وآنك اضرابى سفهاء اعراب الله تعالى اوزره نيجه اقاويل اباطيل افتراسنى ارتكاب ايتمشلر
ايكن رسول الله صلى الله عليه وسلم حقلرنده لئن اشركت ليحبطن عملك دخى قل ان كان للرحمن ولد
فانا اول العابدين آيت كريمهلرى سياقى وقضيهٔ شرطيه نك طرفينى كاذب وحكم ملازمهسى صادق اولمق قياسى
اوزره ترتيب اولنان وعيد ونكال بونلره دنياده تعجيل وايصال اولنمادى بو مقدمهلردن آشكار اولمشدر كه
فى الحقيقه ارسال اولنان رسولك مرسلندن خبر ويرديكى اخبارده كار وكفتارى نفوذ واعتبارده خود بخود دعواى
رسالت ايلين ساختهكارلرك قول وكردارلرينه قياس اولنماز مترجم فقيردير كه بو محلده عبارهٔ كتاب رتبهٔ اخلالده ايجاز

مطلب تصرفات المترجم في حل المرام

اوزره

اوزره اولمغله بعض مقدمات مطويهسنى ابراز ايدهرك تعقيدنى تحليل واجمالنى تفصيل برله نوع اطنابه سر آغاز اولنمشدر
اصل كتابه نظر ايدن اولو الالباب بو كيفيتى معذور بلكه ممدوح ومشكور طوتهجقلرى بى ارتيابدر والله اعلم بالصواب
انتهى وصورت مرقومه ده رسول ذمى ياحربى مستأمن اولسه ينه امان اهل حصن امر متيقندر زيرا ثبوت امان
امير عسكر طرفندندر بو قسمه طرف رسولدن دكلدر زيرا اول حصن ايچنده اهل حصندن ممتنع اولمامغله
قبل نفسندن امانى صحيح اولماز و بو تقصير انجق طرف اميردن واقع اولمشدر كه رسالتنه بر خائن كافرى اختيار
ايلمشدر بو ايسه شرعا منهى عنه ايدوكى بديداردر اول قصهٔ مرويه يى كورمزميسنكه حضرت عمر رضى الله عنه
ابو موسى الاشعرى رضى الله عنه جنابلرينه امر ايلديكه وار كاتبكه امر ايله كه مسجده كيروب شو نامه يى ناسه
قرائت ايلسون ابو موسى ديديكى بنم كاتبم مسجده كيره مز حضرت عمر ديديكه نيچون كيره مز اول جنبميدر ابو موسى
ديديكه جنب دكل لكن نصرانيدر حضرت عمر رضى الله عنه ديديكه سبحان الله مؤمننك غيريدن محرم اسرار
اتخاذ ايلمشسين لاتتخذوا بطانة من دونكم لايألونكم خبالا يعنى اى اهل ايمان همجنسكز اولان مؤمنلرك
غيريلرندن محرم اسرار اتخاذ ايتمكز زيرا افساد امورلركزده قصور ايتمزلر نظم جليلنى ايشتمديكمى واكر صورت
مفروضه ده بعد الفتح والسبى اهل حصنك دعواى امانلرينه شهادت ايلين شهود مسلمين موجود اولميوب
انجق اول رسول بونلرك ادعا ايلدكلرى سوزى بن سويلدم ديو تحقيق ايدوب وصحتنى بيلمكه قول رسولدن
بشقه طريق اولمسه اول دخى تصديق اولنماز زيرا استينافنه مالك اولميهجغى نسنه يى اخبار ومسلمينك حقلرين
سبب ثبوتى ظاهر اولدقدنصكره ابطال ايدهجك امانى دعوايه اجتسار ايتمكله بلا حجة تصديقه سزاوار اولماز
لكن سبيدن آنك تهمتنه دوشنلر امانلرينه مقر اولمغله احرار اولورلر اما دار الحربه عودتلرينه رخصت ويريلمز
زيرا بو ماده حقوق مسلمينهندر واكر بو مقاله اوزره اهل ذمتدن بر جماعت شهادت ايلسهلر شهادتلرى
مسلمين اوزره قائمه اولمغله قبول اولنماز اما صورت مفروضه ده بو رسالتى ابلاغ ايلين كمسنه فى الحقيقه رسول اولميوب
همان بر شخص بو الفضول امان قومى متضمن برنامه ترتيب وانكله ايچلرينه دخول ايلسه ياخود بلا كتاب بن رسول
امير ياخود رسول مسلمينم ديو تبليغ امان شتاب ايلسه جملهسى فئ اولوب امام ايچون مقاتلرينى قتله دخى جواز واردر
زيرا رسول فضولى اول امانى كندو نفسندن اثبات ايده مز كه اول قولى تقول ايلديكى حينده مسلم ايسه ده
ايچلرنده ايكن آنلردن ممتنع دكلدر بلكه ايچلرنده اسير كبيدر وامان اسير مسلمين اوزره غير نافذدر واول امانى
امير عسكردن تصحيحى دخى ممكن اولماز زيرا ارسال رسول ايتمشدر كه تعبيرى مقام عبارهٔ اميرده قائم اوله نكتهسى
اولدر كه بو بابده مقالهٔ مرقومه يى ابطالمزده معناى غرور تحقق ايلمز وتقصير انجق قبل نفسلرندن حاصل
اولمشدر كه بو مقوله وقتا من الاوقات طرف اميردن رسول اولميوب بو دفعه دخى معلوم الرساله اولميان شخص
مجهولك سوزينه اعتماد ايلمشلردر وامير مسلمين ايچون بو فساددن احتراز ممكن دكلدر زيرا اول ساختهكارى
بيلمز كه آنى تزويردن منع ايده واهل حصندن حقلرنده ممكن الوقوف اولميان اموره تكليف وقوف ساقط اولديغى كبى
انامدن دخى ممكن التحرز اولميان خصوصدن تكليف تحرز ساقطدر واكر بو رسول بو الفضول مسلم اولوب
عسكر مسلمينده قائم ايكن اول مقالهٔ مزوره ايله اهل حصنه ندايه جرأت آنلرده فتح بابه مسارعت ايلسهلر مسلميندن
مجددا نبذ امان واقع اولنجهدكين آمنين اولورلر زيرا قائلى منعهٔ مسلمينده بولنمغله امان آنك طرفندن واقع اولور
وسابقده بيان ايلديك كه مالك امان اولان كمسنه بشقه بر مالك امانك لسانندن اخبار امان ايلسه صدق وكذبنه
نظر اولنمايوب امانى واقع ومعتبر اولوب صادق ايسه جانب مخبر عنهدن وكاذب ايسه كندو جانبندن مقرر اولور
انجق بو وقعه نك وقوعنه دخى وقوف عدول مسلمينك شهادتلرينه موقوفدر زيرا حق استغناملرين ابطال اوزره
قائمهدر واكر فى الحقيقه رسول امير اولان شخص بيدريغ واروب رسالهٔ اميرى تبليغدن صكره مباشرت تزوير ايله
فلان قائد سزه امان ويروب بنى اول امانله سزه ارسال ايلدى ياخود باب اميرده اولان مسلمين سزه امان ويرديلر
ياخود حصنكزه دخولمدن اقدم سزه نداء امان ايتمش ايدم ديو تبشير و بويله تبشير ايلديكنى مسلميندن بر جماعت
شهادتلريله تقرير ايلسهلر خبرى كذب وبهتان اولدقده اهل حصن فئ اسلاميان اولورلر زيرا قائدك وباب اميرده
اولان مسلمينك رسوللرى دكل ايديكه عبارتى آنلرك عبارتى حكمنده اوله وحال تكلمنده منعهلرنده بولنمغله بنفسه
امانه مالك دخى دكل ايدى بو جهتله حكم كلامى باطل اولور واكر اول رسولى آحاد مسلميندن بريسى لمصلحة ارسال
واولدخى واروب بعد المصلحة بنى ارسال ايلين سزه امان ويردى ديو اختراع مقال ايلسه بو دخى باطلدر زيرا
بويله ماده ده اطراف عسكردن برينك رسولى كرك رسول امير وكرك رسول جماعت مسلمينه قياس اولنماز

مطلب اذا اخبر الرسول كذبا

زيرا بو مرسل بالذات داخل حصن اولسه اول محلده امانى صحيح اولماز اندن خبر و يرن رسولى دخى بويله در اگرچه رسول امير ورسول جماعت مسلمينده دخى مقتضاى قياس بودر لكن فقهاء ذوى الاحسان بو صورتلرده سالك استحسان اولديلر زيرا جماعت مسلمين قنده بولنسه اهل منعه اولورلر ورسوللرى كندو مقاملرينه قائم اولمغله آنلره نسبت اولنان امانك وقوعى لازم اولور واميرك دخى امارتى انجق منعه سى اعتبار يله اولمغله امير اولديغى مكانده صحت امانى بى كان واخبار امانده لسان رسولى كندولسانى ايله يكساندر ووصف معهود آحاد ناس حقلرنده ناموجود اولمغله طرفلرندن رسوللرينك اخبار امانى اعتباره شايان اوله مز واگر امير فى الحقيقه اخبار امان ايچون بركسنه يى تسيير ايدوب اولدخى كيدوب صكره طرف اميره عودت ورسالت امانى ابلاغ ايلدم ديو اخبار وحكايت ايلسه صدق اخبارى معلوم مسلمين اوله مز ايسه ده ينه اول قوم آمنين اولورلر زيرا رسول ايچلرينه دخولدنصكره اداء رسالت ايتمدكجه خروج ايتمديكى ظاهر حال وغالب احتمالدر ووقوف حقيقى ممكن اولميان خصوصده حكمى ظاهره بنا ايلمك واجب ومنصوصدر وهم اخبار رسولده جانب صدقى راجح اولمسه دخى مجرد احتمال صدقى واضحدر بومقدار ايله شبهۀ امان بديدار اولور وسابقده بيان ايلديك كه امان موضع شبهه ده ثابت اولور بناء عليه قبل النبذ اوزرلرينه هجوم مسلمين مشروع دگلدر واگر امير وجماعت مسلمين برقومه امان و يروب بعده عهدلرندن رجوع وقتاله شروع ايده جكلرين اخبار ايچون بركسنه يى ارسال ايلسه لر اول دخى كيدوب بعده عودت واخبار ايلديكنى ذكر وحكايت ايلسه مسلمين اول خبرك وصولنه يقين ايتمدكجه اوزرلرينه هجوم ايتملرى جائز اولماز زيرا خبر رسول محتمل الصدق و الكذب اولمغله خصوص امانده حجت ايسه ده نقض عهدده حجت تامه دگلدر نكته سى اولدركه نبذ عهدك نتيجه سى اباحت سبى واستحلال فروج ودما در و بونلر شبهه ايله ثابت اولماز وظاهر مجرد ياخود خبر واحد شبهه دن خالى دگللردر اما ثمرۀ امان حرمت سبيدر كه شبهه ايله ثابت اولان احكامدندر وهم نتيجۀ نبذ امانده غلط واقع اولدقده بردخى تداركى ممكن اولمامغله آنده ظاهر مجرده اعتماد جائز اولماز اما ثمرۀ امانده غلط واقع اولسه تداركى ممكن اولمغله آنده رسول اولان واحدك خبرينه اعتماد جائز اولور بو صورتده مسلمين قبل التيقن هجوم ايدوب اهل حصن دخى رسوليكز بزه خبر نبذى ابلاغ ايتمدى ديسه لر قول آنلرك قوللريدر زيرا نبذ امانى انكاره سالك واصل معلوم اولان عدم النبذه متمسكلردر بو صورتده مسلمين ماللرندن آلدقلرينى رد وديت مقتوللرين ادا ايدرلر زيرا نبذه ايقان اولنمدقجه آنلر داخل اماندر سؤال اولنورسه كه وسع مسلمينده خبر نبذ ايچون بعث رسولدن زياده سى ميسر دگل ايكن اول رسولك كلامى نيچه معتبر اولماز جوابنده ديرزكه اويله دگلدر بلكه نبذ ايچون ارسال رسول ايتدكلرنده معيتنده بعد العودة تبليغ نبذ ينه شهادت ايچون اهل شهادتدن ايكى رجل عدلى ضم ايلمك دخى مقدورلريدر وترتيب متقدم رسالت نبذك ادناى متميدر حتى انجق ايكى رجل ارسال اولنوب بعد الرجوع تبليغ نبذه شهادت ايلسه لر كفايت ايلمز زيرا ايكيسى بردن ياخود يالگز بريسى فعل نفسنه شهادت ايتمش اولور اول شهادت ايسه احكامده حجت اولماز واحكامده حجت اولميان بومثللو امورده قبول اولنماز واگر امير اهل حربك رسولى امير مسلمينه بركتاب مختومله ورودو ايچنده بن ميانه مزده اولان عهودى نقض ايلدم مضمونى موجود اولسه اول كتابده احتمال تصنع دركار اولمغله حقيقتى بيلنمدكجه مسلمين تعجيل قتال ايلمك سزاوار اولماز اما اول كتابى اهل حربدن ايكى كسنه كتوروب بو كتاب كتاب ملكدر وختمى ختم ملكدر ديو شهادت ايلسه لر اهل حرب اوزره شهادتلرى قبول اولنور زيرا اول ايكى رسول عندمزده آمنلردر وقبل تمام النبذ قوملرى دخى آمنلردر واهل حربك اهل دارلرندن امثاللرى اوزره شهادتلرى حجت تامه در وشهادتلريله تمام نبذدنصكره اول قومى قتل واسترقاق جائزدر مگر صحت كتابه شهادت ايدنلر اهل حرب يا اهل ذمت يا مسلميندن مقبول الشهاده اولميانلردن اوله بو صورتده تعجيل قتال مسلمينه حلال اولماز بلكه امير عسكر آنلره مسلميندن ايكى عادل وموثوق به كسنه يى ارسال وكيفيتى سؤال ايلمك گركدر گورمزميسنكه بعد الاسر كتابى انكار و بز يازمدق ديو يمينه اجتسار ايلسه لر شرعا قول آنلرك قوللريدركه شهادتى مقبوله اولميان شهودك شهادتلريله انكارلرى باطل اولمايوب بلكه شهادتى مقبوله اولان كسنه لرى ارسال ايلمك گركدركه لدى الانكار اوزرلرينه شهادته ابتدار ايده لر واگر امير مسلمين نامۀ نقض عهدى اون عدد رجال الله بعث وتوجيه وايچلرندن بر رجل مسلم سن بو نامه يى اهل حربه قرائت وباقيلرينه ده قرائتنه شهادت ايدكز ديو تنبيه ايليوب واصل اولدقلرنده امير اهل حرب قواد و بطارقه سيله اجتماع و اول رجل مسلم عربيه ايله قرائت وترجمان لسانلرنجه ترجمه ايلديكنى استماع ايلسه لر بعده اول عشره عودت واخباركيفيت ايلسه لر بو صورتده اوزرلرينه هجوم جائز

اولور

مطلب وصول كتاب النقض من الكفار ولزوم الشهادة عليه

اولور زيرا وسعلرنده بوندن زياده سى يوقدر وتكليف شرع گرك شبهه ايله مندرئ وگرك ثابت اولان امورده انجق بحسب الوسعدر بو صورتده بعد الهجوم اهل حرب ترجمانمز بزه نقض عهدى اخبار ايتميوب انجق نامه گرده مدت امانمزى مد وازدياد ايلديكيكزى اظهار ايلدى ديو مدافعۀ خصوم ايلسه لر بو قوللرى باطلدر زيرا بيان ايلديك كه بو مقوله قصور قبل نفسلرندن ظهور ايلمشدركه بويله خيانتكارى ترجمانلغه اختيار ايلمشلردر وترجمانلرينك حقيقت خبرينى بيلمك خارج وسعمزدر مگر يانلرنده بولنان مسلمين ترجمانك بو خيانتنه تحصيل يقين ايده لر عساكر مسلمين دخى بو معنايه يقين ايدرلرسه اول قوم امانلرى اوزره تمكين اولنورلر گورمزميسنكه مقدما امان و يرديكيمز اهل حرب لغات مختلفه يه عارف ياخود آنلر عربدن برقوم وانجق لغت واحده يه واقف اولسه لر ونبذ ايچون كيدن رسوللريمز اهل حربك لغتلرينك غيرى برلغتله اخبار ياخود كلاملرنده ذكر لغات غريبه يى اختيار ايتدكلرنده بعد الفتح اهل حرب بزلر اول لغتى فهم ايده مامش ايدك ديو اعتذار ايلسه لر بزآنلرك عارف باللغة ايدكلرينه عالم لر ايكن آنلرى بو بابده تصديق بزه لازممیدر بلكه عدم فهملرينه يقين وتحقيق ايتمدكجه آنلرى قطعا تصديق ايتمزز اما بعد اليقين اعتبار ظاهر ساقط وكما كان امان اوزره منضبط اولورلر مترجم فقير ديركه رسوللريمز اول قومك لغتلرينك غيرى ياخود لغات غريبه ايله تكلم ايتدكلرنده اهل حربك اعتذارى ظاهر حاله موافقدر بناء عليه بو كلامده حسن انتظام فهم اولنماز لكن نفس كتابده بو معنى موجود اولمغله بعينه ترجمه اولندى انتهى كذلك اكبر رأيمز عدم فهملرينه متعلق اولسه ينه امانلرى متحقق اولور زيرا احتياطه بناقلنان امورده اكبر رأى منزلۀ يقينده در وامام ابو حنيفه عامله الله تعالى بالطافه اللطيفه ديديكه مسلمين غارت كفار يا محاصرۀ حصنه ابتدار اوزره ايكن بر مسلم مشركيندن برينى اميره احضار وبن مقدما بوكه امان و يرمشيدم بكا اول امان اوزره گلدى ديو اخبار ايلسه امان سابقنه بشقه ايكى شاهد شهادت ايتمدكجه تصديقه سزاوار اولماز زيرا اميره گتوردكده مسلميندن امتناعى اولمامغله فئ اولمشدر ومسلم مز بوردخى مجددا امان و يرمكه قادر اولمامغله اقرار ايلديكى امان سابقنده تصديق اولنماز واگرچه بالنظر الى القياس مأسورين سائرين گبى امام ديلرسه جواز قتلى بى التباسدر لكن بالنظر الى الاستحسان قتل اولنمايوب ادخال فئ ايله احسان اولنور زيرا احتمال صدق الخبر اراقۀ دمدن شبهۀ مانعه يه منجر اولمشدر وجهى اولدركه حرمت قتل مستأمن حقوق الهيه دندر و بويله امر دينه راجع اولان امورده خصوصا شخص معين منكر اوزره الزام حكمى متضمن اولميان خصوصلرده خبر واحد حجت شرعيه در و بو صورتده گتورن مسلمدن غيرى يالگز بر مسلم شهادت ايلسه شاهدين اولمدقجه قبول اولنماز بو مسئله ده برهان باب الامان ثم يصاب المشركونده ذكرى سبقت ايلين حديث هرمزاندركه هرمزانى اسير وحضور عمرى يه سوق وتسيير ايلدكلرنده حضرت عمر رضى الله عنه اكا تكلم فلا بأس عليك يعنى سويله سكا ضرر يوقدر ياخود تكلم كلام حى يعنى صاغ قاله جق كسنه نك كلامى گبى سويله ديو ابتداء اعطاء امان ايدوب بعده امانده شبهه ونسيان عارض اولوب قتلنه فرمان ايلدكده انس بن مالك رضى الله عنه سبق امانه شهادت ايدنجه قبولندن امتناع بعده بر شاهد آخر دخى ضم شهادت ايلديكنده قبول واستماع بيوروب هرمزانى داخل امان ايلدى پس بو حديثده امان غير اوزره شهادتده شهادت رجلين لازم ايدوكنى بيان وتحديث واردر زيرا امان و يرن كسنه يا جناب عمرى گبى منكر ياخود صورت مفروضه گبى فعل نفسى اوزره شهادتى حجت اولميان شخص مقرردر على كلا التقديرين بشقه ايكى شاهد لازمدركه ثبوت امانى مستلزم اوله انجق مسئلۀ رسول بشقه دركه اهل حربه رسولك اخبار امان ايلديكنه مسلمين قرائن حال الله عالم اولدقدنصكره ابقاء امانى لازمدر زيرا مسلمين آنى رسالت اوزره اتخاذ امين ايلمشلردر وآندن برخيانت واقع اولورسه مسلمينه راجع اولور گورمزميسنكه امام المسلمين امور ناسى رؤيت ايچون برقاضى تعيين ايدوب قاضى دخى رجم يا قطع يد گبى بعض حدودى اقامتده خطا ايلسه ضمانى بيت المال اوزره لازمدر زيرا اقامت حدى مسلمين اوزره قاضى يه تفويض ايلمشلردر خطاسى ينه مسلمينه عائددر وتفويض رسالت اولنان رسول دخى بويله دركه خطا وخيانتى مسلمين اوزره واقع اولوب اهل حربه راجع اولماز

* باب السرية تؤمن اهل الحصن ثم تلحقها السرية الاخرى *

يعنى برسريه اهل حصنه امان و يردكدنصكره يرلرينه سريۀ اخرى لاحقه اولسه ابقاء امان سابقك وجوبنه متعلق مسائلدر چنانكه مسلميندن برسريه حصون مشركيندن برحصنك اهاليسى ايله اول سريه دار اسلامه چقنجيه دگين آنلره امان و يرمك اوزره يوز آلتون بدل مقابله سنده مصالحه ايلسه لر صلح مزبور جائز اولور زيرا غايت مذكوره يه دگين بلا عوض اعطاء امان ايلسه لر جوازى مقرر ايكن عوض ايله دخى اظهر در زيرا امانده

مطلب اعتراض المترجم واعتذاره

مطلب اذا اخطأ القاضي في الرجم وقطع اليد ونحوهما فالضمان على بيت المال

مطلب الامان مع العوض

تحريم قتل واسترقاق اولمغله صلح عن القصاص كبی بعوض وبلاعوض جائزدر وامان سابق اهل حصنه خاص
اولمغله صكره سائر اهل حربه هجوملرنده ضرر يوقدر وامان اهل حصنده امتعه ومواشيلری بالتبع داخلدر
زيرا امانلری حصنلرنده اقامتلری ايچون اولمغله لوازم اقامتدن اولان ماللرينه تعرض حلال اولماز انجق قبل الصلح
مأخوذلرينك ردی لازم دكلدر زيرا مأخوذلری غنيمتلری اولمشدر وامانلری رد غنائم ايچون اولميوب انجق ماللرينه
ترك تعرض ايچوندر ومأخوذ مسلمين عداد اموالرندن خارج اولمشدر واكر بعد الصلح بو سريه دارالحربه مرور
ويرلرينه مسلميندن سريهٔ ديكر ظهور ايدوب اهل حصن صلح سابق حكايت وعدول مسلميندن ايكی شاهد دخی شهادت
ايدرسه آنلره بر وجهله تعرضلری جائز اولمازكه سريهٔ سابقه نك عقدلری كافهٔ مسلمين حقلرنده نافذدر

مطلب دخول المال في الامان

قال عليه السلام المسلمون يد على من سواهم ويسعى بذمتهم ادناهم يعقد عليهم اولهم وفی نسخة اولاهم
ويرد عليهم اقصاهم يعنی مسلمين اغيار واعدالری اوزره يد واحده كبيدركه بربرينه تعاون ايدرلر وعهدلرينه
ادنالری سعی ايتمك جائزدر اعالی آنی نقض ايلمك غيرجائزدر واوللری اواخری اوزره عقد عهود ايدرلركه آخر
وابعدلری آنك اوزرينه وارد اولورلر ونقض ايده مزلر بعض اهل حديث يعقد عليهم اولهم قول شريفلرندن
مراد اول سرايانك عقد ايلدكلری اماندركه جميع مسلمين اوزره نافذدر ديديلر چونكه سريهٔ ثانيه سريه اولی
حكمنده در وسريهٔ اولی مجددا عودت ايلسه لر اهل حصنه قطعا تعرضلری حلال اولماز مكر دنانير مقبوضه لرينی
رد ايله نبذ عهد ايده لر سريهٔ ثانيه دخی بويله دركه آنلرك دخی قتاللری حلال اولماز مكر همجنسلری اولان سريهٔ
اولی نك اخذ ايلدكلری دنانيری بونلر رد ونبذ عهد ايده لر حكمتی اولدركه ثمرهٔ بذل دنانير سريهٔ اولی دارالحربدن
خروجلری غايتنه وارنجه امان اوزره تقرير اولنملريدر آنلر خروج ايتمدكجه بونلر امانده برقراردر قبل رد الدنانير بونلر
قتال ايلسك غرور ياخود اضراردركه حرمتی بديداردر واكر سريهٔ ثانيه بعد رد الدنانير قتاله اقدام وفتح وظفر ايله
اغتنام ايتدكلرندن صكره سريهٔ اولی ايله دارالحربده مجتمع اولسه لر هم اموال حصن وهم سريهٔ اولانك مقدما آلدقلری

مطلب قضى بعض الورثة دين الميت

دنانيرده ايكيسيده شريك اولورلر زيرا جمله سی غنيمت اولوب غنيمتده سبب شركت اولان دار اسلامه احرازده
اشتراك ايلمشلردر انجق سريهٔ ثانيه دنانير معهوده يی ماللرندن غارم اولديلر ايسه قبل القسمة اموال حصندن آنی
اخذه عازم اولورلر زيرا اموال حصنه انجق رد دنانير ايله واصل اولوب وآنی اداده متبرع اولميوب بلكه آنكله بوغنيمته
يول بولمشلردر بوجهتله اول دنانيرده حقلری حق غانمين اوزره تقديم بعده مابقی بين الكل سهام غنيمت اوزره
تقسيم اولنور اما اول دنانيری محل آخردن آلدقلری غنائمدن غارم اولديلر ايسه آنی مستقلا افراز ايده مزلر زيرا
ادا ايلدكلری دخی بيلرنده مشترك جملهٔ غنائمدن اولوب آنكله اخذه توصل ايلدكلری اموال حصن منزله سنده در
نظيری اولدركه بعض ورثه جملهٔ تركه يه تعلق ايدن دين مورثی ادا ايلسه اكر كندو مالندن ويرمش ايسه تركه يه
رجوع ايدر واكر تركه دن ويرمش ايسه رجوعه حاجت يوقدر واكر سريتان دارالحربده مجتمع اولمازلرسه
سريهٔ اولی ايچون آلدقلری دنانيرلری سالم وثانيه دخی غنائملريله يالكزجه غانم اولورلر زيرا هربری آلدقلرين
داريمزه احراز ايله اختصاص وامتياز ايلمشدر بوصورتده سريهٔ ثانيه اول دنانيری ماللرندن غارم اولسه لر دخی
آنی اولی دن آله مزلر زيرا غنائم حصن آنلره سالمه اولمغله ادا ايتدكلرينك منافعی ايله امتياز ايلديلر اما صورت اولی
بشقه دركه آنده منافع غنائم حصنده ايكيسيده شريك اولمشلرايدی ومع هذا بين الصورتين ازدياد عوائد ايله
فرق زائد يوقدركه صورت اولاده غارم اولدقلری دنانيره انجق غنائم حصندن استيفا ايده جكلرايدی شمدی
بوصورتده اول غنائم بالتمام آنلره سالم اولمشدر واكر سريهٔ ثانيه بعد رد الدنانير حصنه ظفر بوله ميوب ينه دارالحربده
سريهٔ اولی ايله مجتمع اولسه لر برابرجه داراسلامه احراز ايلدكلری غنائمدن سريهٔ ثانيه دنانيرلرين اخذ وافراز
ايده مزلر زيرا سريهٔ اولی غنائم حصنه واصل اولمامغله دنانير مردوده دن نفع حاصل اولميوب حقلرنده سريهٔ
ثانيه منزلهٔ متبرعينده اولورلر اما صورت سابقه بشقه دركه الغنم بالغرم اقتضاسی اوزره دنانير مردوده نك
نفعی جمله سی حقنده ظاهر اولدقده ردی دخی جمله سی حقنده نافذ اولور لكن نفعی ظاهر اولمايجه رد ايدنلرك
غيريده نافذ اولماز واكر سريهٔ ثانيه اموال حصنك غيريدن غانم ودنانيرلرين آنك ايچندن آلمغه عازم اولسه لر
ينه جائز كوريلمز زيرا بوغنائمه بدون الدنانير وصوللری ممكن اولمغله رد دنانيرك حكمی سريهٔ اولی نك آلدقلری
دنانيری استردادده تمكن ايتمديكی كبی بوغنائمده دخی متمكن اولماز لكن غنائم حصن بشقه دركه اكا وصوللری
رد دنانير ايله اولمغله قبل التقسيم افراز دنانيرلرين تقديم ايدرلر واكر اهل حصن سريهٔ ثانيه يه امان سابق اخبار
وبينه دن عجزلرين اظهار ايتمزلريله سريه دخی قوللرين تصديق ايتميوب قتاله شتابله ظفرياب اولدقدنصكره

مطلب اغاروا على حصن ثم ظهر انهم في امان

امانلرينه

امانلرينه واقف اولنمه لر بوصورتده آلدقلرندن موجود اولانلری رد وماللرندن استهلاك ايتدكلرينی ضمان ومقتوللرك
عاقلهٔ قاتل اوزره ديتلری لازمدر زيرا اول قوم مستأمن اولوب نفوسلری معصومه واموالری متقومه ايدوكی
ظاهر وبوصورتده قاتللرينك قتلی خطأ اولوب وجوب ديت عاقله اوزره ايدوكی باهردر مؤلف الكتاب
رحمه الله تعالى ديركه بزه اسناد سابغ ايله مشايخمزدن بالغ اولمشدركه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم
حضرتلرينه مشركيندن ايكی كمسنه استيمانله كلدكلرنده جائزهٔ وفود ايكی حله الباسی ايله مظهر جود بيورديلر
بعده حضور سعادتلرندن چيقوب كتديلر درحال مسلميندن برجماعت آنلره ملاقی اولوب قتل ايلديلر صكره كلوب
رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرينه اخبار ايلدكلرنده مقتوللری وحله لری بيلديلر وايكی حر مسلم ديتی ايله
اصحابلرينه ديتلرين اعطا بيورديلر مؤلف همام بو حديثی قاتل ومقتولی ابهام اوزره ذكر وافهام ايلمشدر لكن كتب
مغازيده مشروحدركه رجلين مقتولين بنی عامردن ايديلر قاتللری عمرو بن امية الضمری در بنی عامر اصحاب عمروه غدر
قبيح ايتدكلرندن عمرو بئر معونه دن منصرف اولدقده آنلری قتل ايلمشدر كذلك اهل حصن صورت مفروضه ده
سريهٔ اولايه تخصيص خطابله آمنونا انتم ديمش اولسه لر بوصورتك حكمده صورت سابقه ايله برابردر
زيرا آنلره امان ويرن انجق سريهٔ اولی در انتم قوللريله تخصيص وعدم تخصيصده ثمرهٔ زائده يوقدر واكر

مطلب لو قالوا آمنونا انتم لا يختص الامان بهم

صورت سابقه ده آمنونا على ان لاتتعرضوا انتم لنا حتی تخرجوا الى دار الاسلام يعنی داراسلامه خروجكزه دكين
سزلر بزلره تعرض ايتمك اوزره بزه امان ويريكز ديو سريهٔ اولادن استيمان وآنلردخی دنانير مشروطه اوزره
مساعدهٔ امان ايلسه لر بعده سريهٔ ثانيه كلسه رد دنانير ايتمكسزين اهل حصنله قتاللری جائزدر زيرا سريهٔ
اولانك دفع تعرضلری ايچون انجق آنلردن استيمان ايتمشلردر واداء دنانيردن مقصودلری كندولری احاطه ايلين
سريه يی دفعدر واول مقصود حاصل اولمشدر اما صورت سابقه بشقه دركه آنده مدت معلومه يه دكين
التماس امان عام ايلمشلردر وحكم امان من جهة الزمان قابل تخصيص اولديغی كبی من جهة السرايا دخی قابلدر
انجق عند الاطلاق لفظك موجبی عموم ايكن موجب خصوص اوزره تنصيص اولندقده ثبوت حكمی تخصيص ايلر
بعده مؤلف همام امان عام اوزره تفريعه اهتمام ايدوب ديديكه سريهٔ ثانيه اهل حصنه وصولدن اقدم
سريهٔ اولی داراسلامه خروج ايلسه ثانيه ايچون بعد الوصول نبذ عهده ورد دنانيره حاجت اولميوب
اهل حصنله قتاللری جائزدر زيرا اولانك داراسلامه خروجلری امانلرينه غايت ووجود غايتله امانلری واصل
نهايت اولمشدر كورمزميسنكه سريهٔ اولی بعد الخروج دار الحربه عود وولوج ايلسه لر اهل حصنله
قتاللری جائزدر سريهٔ ثانيه دخی بويله در اما سريهٔ اولانك برمقداری خروج ايدوب برمقداری ايتمسه لر بو بابده
اعتبار انجق اميرك اصحاب منعه اولان جماعتله خروج ياخود قرارينه در زيرا اهل حصنك التماس صلح واداء

مطلب بيان دار الحرب

دنانيرلرينه باعث انجق سريه دن خوفلريدر وخوف مرقوم جماعت ومنعه اعتباريله در وقول ابی حنيفه
رحمه الله تعالى يه قياس ايله لايق حال اول سريه دن فرد واحد دارالحربده قالدقچه بدون رد الدنانير عدم حل
قتالدر زيرا عند ابی حنيفه حكم شرعی برجماعتله ثابت اولدقده بقاء واحد ايله باقی قالور حتی بربلده نك اهلی
مرتد اولوب ايچلرنده برمسلم ياخود برذمی امان اوزره باقی قالسه اول بلده دارالحرب اولماز ديمشدر لكن قياس مذكور
بومحلده متعذر اولمغله متروكدر كورمزميسنكه اول سريه دن بريسی دارالحربده مقتول ياميت يااسير يامفقود اولسه
اهل حصن ايله بعد خروج الجماعه دخی قتال مشروع اولمامق لازم كلور اما سريه دن برفرد چيقميوب جمله سی
دارالحربده قتل اولنسه لر بوصورتده قتال اهل حصن حلال اولور مؤلف جليل بووجهله تعليل ايلمشدركه
جمله سی قتل اولندقده بالجمله دارالحربدن خروج ايتمش كبی اولورلر يعنی اهل حصن صورت قتللرنده جانب
سريه دن خروجلرنده تحصيل امن ايتدكلرندن زياده امين اولورلر واكر آنلردن بعضيلری مقتول وبعضيلری
دارالحربده باقی قالسه لر ينه اعتبار شرعی صورت خروجلری كبی منعه يه دركه باقيلرده منعه يوغيسه قتاللری

مطلب توقيت الامان بالسنة

جائز وار ايسه داراسلامه چيقوب عودت ايتمدكجه غيرجائزدر واكر اهل حربه بوسنه اعطاء امان اوزره مصالحه
ايلسه لر بودخی جائزدر زيرا بونده امانی وقت معلومله توقيت ايلمشلردر وداراسلامه خروجلری كبی امرغير
معلومله توقيتلری جائز كوريلدكده معلومك جوازی اظهردر لكن مكالمهٔ صلحده السنه ديه رك سنه يی الف

مطلب اعتبار السنة القمرية

ولام ايله تعريف وبوسنه ديمك معناسنی توصيف ايتمشلر ايسه ايچنده بولندقلری سنهٔ معهودهٔ عربيهٔ قمريه يه
صرف اولنور وانقضاء ذی الحجه ايله تمام اولور حتی حين مكالمه ده انجق سنه دن برآی قالمش ايسه مدت امانلری همان
اول آی در بوصورتده اهل حرب بزلر كندو حسابلريمز اوزره مثلا سنهٔ روميهٔ شمسيه يی قصد واولوجهله

مصالحه ایتمش ایدیك دیسه‌لر كلاملرینه التفات اولنماز زیرا اعطاء امان ایلین مسلمین اولمغله مدت مذكوره
عند المسلمین معروف اولان سنه‌یه حمل اولنوب عرف اهل حربه اعتبار اولنماز زیرا مسلمین آنی بیلمزلر و بزلر احكامی
بیلمزده معروف اولان معنی اوزره بنا ایله مأمورلرز قال تعالی وقدره منازل لتعلموا عدد السنین والحساب یعنی
الله تعالی اول حكیم مقتدردر كه شمس وقمردن هر برینك یاخود افراد ضمیر وقرب مرجع قرینه سیله یالكز
قمرك سیر وحركتلری ایچون منازل تقدیر ایلدی تا كه سزلر عدد سنین وحساب اوقاتی بیلوب اعمال شرعیه ومعاملات
عادیه‌كزی محافظه ایده سز اما اهل حرب اثناء صلحده بیان مراد ایلمشلر ایسه الشرط املك علیك ام‌لك
مثلی وفقنجه رعایت شرط احسن مسلكدر واكر صورت مفروضه‌ده مدت صلحیمز سنهٔ كامله كه وقت صلحدن
اون ایكی آیدر دیسه‌لر بنه التفات اولنماز زیرا حین مصالحه‌ده هذه السنة دیو تعبیر ایلدیلر اون ایكی آی
سنهٔ منكره دربوقسه بویله سنهٔ معرفه دكلدر كورمزمیسنكه بر كسنه لله علی صوم سنة یعنی برسنه صوم الله ایچون
اوزریمه واجب اولسون دیسه نذری سنهٔ كامله‌یه وصوم السنة یعنی بوسنه‌نك صومی دیسه انقضاء ذی الحجه‌یه
دكین بقیهٔ سنه‌یه منصرف اولور واكر لفظ هذه السنه‌دن سزك عسكر صائفه ایله دار الحربدن عود تكزه دكین
ممتد اولان زمانی قصد ایتمش ایدیك دیسه‌لر بنه التفات اولنماز زیرا خلاف ظاهری ادعا ایلمشلردر كه ظاهر اولان
افهامه سبقت ایدن معنادر ولفظ مذكوردن افهامه سبقت ایدن مدت مزبوره دربوقسه مدت انصراف دكلدر
لكن بودخی محتملات لفظدن اولمغله حین صلحده تصریح ایدرلرسه اكا حمل اولنور واكر علی ان تؤمنونا سنة
بزه برسنه امان ویرمكز اوزره دیسه‌لر وقت صلحدن اون ایكی آی مدته حمل اولنور زیرا سنهٔ منكره اون ایكی آیدر
قال الله تعالی ان عدة الشهور عند الله اثنی عشر شهرا یعنی عند الله شهور سنه‌نك تمام عددی اون ایكی آیدر
واكر نصا لحكم علی ان تؤمنونا علی الف دینار یعنی بیك دینار بدل صلح اوزره بزه اعطاء امان اوزره سزكله
مصالحه ایده‌رز دیوب تعیین وقت ایتمسه‌لر مسلمینك دار اسلامه خروجلرینه دك ممتد اولور زیرا مطلق
اولان كلام دلالت مقام وكلام متكلمدن استعلام اولنان مراماله تقیید اولنور وصورت مفروضه‌ده سریهٔ
اسلام آنلری احاطه ایلدكدنصكره ظاهردر كه بو صلحدن مرام‌لری انجق حالا نازل اولان خوفدن سلامتلریدر
وبو سلامت انجق سریه‌نك دار اسلامه خروجی ایله تمام اولمغله مكالمه‌ده تصریح وآمنونا حتی تخرجوا الی دار الاسلام
دیمكله توضیح ایتمشلركبی اولور حتی دار اسلامه خروج جلرندن صكره بنه اول سریه عودت یاخود غیریلری
اظهار صولت ایلسه‌لر رد دنانیر ایتمكسزین اهل حصنله قتاله شروعلری امر مشروعدر لكن قبل القتال
نبذ عهد ایتملری لازمهٔ حالدندر زیرا امانلری مطلقدر وذكر ایلدیكمز مرام سلامتلری انجق بذل ایلدكلری دنانیره
مقابلدر بوقسه اطلاق امانی ناقض دكلدر ومرام سلامتلری حاصل اولمق اعتباریله مسلمینه بعد الخروج دنانیر
مأخوذه سالمه اولور واطلاق امان اعتباریله قبل النبذ قتاللری بلا عوض امان مسئله‌سی مثللو حلال اولماز
اما مسئلهٔ سابقه بشقه‌دركه آنده امان صریحا موقت اولمغله بعد تمام الوقت باقی قالماز واكر امام المسلمین
دار اسلامدن آنلری صلحه دعوت ایچون قاصد بعث ایدوب آنلر دخی بذل مال معلومله امان مطلق غیر موقت
اوزره مصالحه ایدوب بعده امام نبذ ایله قتاللرین التزام ایلسه اول مال مأخوذی كیرو ویرمدكجه قتال حلال
اولماز اما صورت اولی بشقه‌دركه آنده بذل مالدن مرام‌لری حالا حلول ایلین خوفی ازاله‌در وبوصورتده هنوز
خوفلری اولمیوب مقصودلری انجق تحصیل امن مطلقدر تاكه مسلمیندن برفرد طرفلرینه تعرض ایتمیه ومحتمل
تأبید اولان امورده مطلق همان ذكر تأبید ایله مصرح منزله‌سنده اولوب كویا آمنونا ابدا دیمشلردر بوجهتله
قبل رد المال قتاللری حلال اولماز واكر احاطهٔ حصن ایدن سریه بدل الف دینار ایله اهل حصندن كف ید ایتمك
اوزره مصالحه‌ده شرط آخر زیاده ایتمسه‌لر سریهٔ مرقومه مادام اول غزوه‌ده مستدام اولوب عودت دار اسلام
ایتمدكجه آنلره تعرضلری حرامدر اما مسلمیندن سائر سریه‌لرك سریهٔ اولی دار الحربدن خروج ایتمسه‌لر دخی
اول حصنه هجوملری جائزدر زیرا بذل مال الله اول سریه‌نك كف یدلرین شرط ایتمشلر ایدی لفظ مذكور آنلره
خاص اولوب سائرینه عام اولماز ومعلومدر كه اول حینده مقصودلری انجق آنلردن امین اولملریدر وبومقصود
اول سریه‌نك دار اسلامه خروجی ایله تام اولوب اول حینده سریه‌یه دخی سلامت دنانیر تمام اولور حتی بعد
الخروج عودت ایلسه‌لر رد دنانیر واجب دكلدر انجق قبل النبذ هجوملری جائز اولماز زیرا آنلر ایله اهل حصن
میانلرنده امان خاص واردر لكن مطلق اولوب تنصیص وقت اولنمامشدر وسابقا بیان ایتمش ایدیك كه بومثللو
امان اهل حصنله عموم جماعت مسلمین میانلرنده قائم اولسه تحرزا عن الغدر قبل النبذ قتاللری غیر حلالدر

مطلب بیان السنة المعرفة والمنكرة

مطلب المطلق یحمل علی التأبید ان احتمله

سریهٔ مخصوصه دخی بویله‌در حتی من غیر نبذ اوزرلرینه هجوم ومالارین اخذ ایلسه‌لر آلدقلرینی رد ایدرلر
زیرا اهل حصن تا نبذ ایدنجه‌یه دكین امانلرنده‌در وقال رسول الله صلی الله علیه وسلم لا احل لكم شیئا من اموال
المعاهدین یعنی اموال مستأمنیندن برنسنه‌یی سزه حلال كورمزم واكر خلیفهٔ مسلمین دار الحربه اوج بلوك
عسكر بعث وتعیین ایلسه هنوز مسلمین برحصنه واصل اولمامشیكن اهالیسی عساكر مذكوره‌دن برینك امیرینه
ارسال قاصد وامنوا اهل حصن كذا علی ان تكفوا عنهم حتی ترجعوا من غزاتكم هذه علی الف دینار یعنی
بو غزوه‌كزدن دار اسلامه عودتكزه دكین فلان حصنك اهالیسندن كف ید ایتمكز اوزره بدل الف دینار اوزره امان
ویریكز دیو عرض مقاصد ایدوب بونك اوزرینه تراضی بولنسه تاكه عساكر ثلثه دار اسلامه عودت ایدنجه‌یه دكین
كرك عسكرین باقیین وكرك صكره‌دن دار اسلامدن دخول ایلین عسكر ایچون اول حصن اوزره هجوم ایلمك
جائز دكلدر زیرا امان مرقوم جمیع جماعت اسلام حقلرنده نافذدر واهل حصنك بو امانله مقصودلری یالكز
كندولره بعث اولنان عسكردن امین اولمق دكلدر كه اول عسكر هنوز ساحه‌لرینه نازل اولمامشدر بلكه خوفلری
هم آنلردن وهم عسكرین باقییندن وهم جمیع مسلمیندن مساوات اوزره‌در بوجهتدن بزه معلومدر كه بذل مالدن
مقصودلری غایت خروج عساكره دكین بوخوفی نفسلرندن ازاله‌در وبو مقصودك حصولی انجق امان كافهٔ
مسلمینه عام اولمغله اولور بناء علیه قبل النبذ ورد الدنانیر برفردك هجومی تجویز اولنماز اما اولطرفه بعث اولنان
عسكر محاصرهٔ حصنه نازل یاخود مكان قریبه واصل اولدقلرنده جواب مسئله بشقه‌دركه آنده مقصودلری
یالكز بونلردن امین اولمقدر زیرا بونلر طرفندن محصور ومقهور اولمشلردر وقریبا بیان ایلدیك كه كلام مطلق
قرینهٔ مقصود ایله مقید اولور بوجهتله عساكر باقیه‌نك بلا نبذ آنلر ایله قتاللری جائزدر كورمزمیسنكه عساكر
ثلثه‌دن برینك اوزرنده خلیفه یاخود ولی عهد یاخود امیر الشام كبی بر رجل بنام بولنوب اهل حرب اكا قبل الوصول
ارسال رسول وآمنوا علی ان تكفوا عنا حتی ترجعوا من غزاتكم هذه یعنی بو غزوه‌كزدن دیاریكزه رجوعكزه دكین
بزدن كف ید ایتمكز اوزره امان ویریكز دیمكله عرض مسئول ایتدكلرنده مرام‌لری موصول حصول اولسه
بو امان جمیع عساكر اوزره جاری ویالكز اهل حصنی ذكر ایتمدیلرسه جمیع اهل حربه ساری اولور زیرا
لفظ عام عامهٔ متناولاتنده ایجاب حكم ایلرمكر آمنوا اهل حصن كذا دیو بیانلریله دلیل خصوص نمایان اوله
امابوصورتده خلیفه یاخود عدیللری عسكری ایله برحصنی محاصره‌یه قیام واهل حصن دخی استیمان عام سابق ایله
عرض مرام ومساعده ایله تحصیل كام ایلسه‌لر امان مرقوم اهل حصنه محصور وانجق اول محاصره ایلین
عسكردن اولمق اوزره مقصور اولوب اعطاء امان ایلین خلیفهٔ زمان ایكن امانی عسكر آخره سریان ایلمز مسئلهٔ
سابقه دخی بویله‌در كذلك اهل حرب احد العساكره بعث رسول وآمنونا انتم خاصة یالكز سزلر بزه امان
ویریكز دیو عرض مسئول ایلسه‌لر بونكله صورت اولی منسا ویاندر زیرا ذكر تخصیصی زیاده ایلسه‌لرده
وایلمسه‌لرده اعطاء امان ایلین یالكز اول عسكردر لكن حكم امانلری بعض صورده كافهٔ مسلمین حقلرنده جاریدر
اما علی ان تكفوا عنا انتم خاصة یعنی یالكز سزلر بزدن كف ید ایتمكز اوزره دیمكله استیمان ایدوب اول عسكر دخی
هنوز طرفلرینه واصل اولمامش ایسه كلاملرنده دلیل تخصیص منصوص اولمغله امان مزبور اول عسكره
مخصوص اولور كذلك خلیفه‌یه آمنونا نحن خاصة یالكز بزه امان ویریكز دیسه‌لر بنه كلاملرنده موجب
تخصیص اوزره تنصیص اولنمغله امان اول طائفه‌یه خاص اولوب غیری اهل حرب داخل اولماز مؤلف همام
اسكنه الله تعالی فی اعلی المقام دیر كه بو امان ویرن عسكردن برشخص عسكر آخره لاحق اولسه بنه آنلر ایله برابر
بو اهل حصنله قتالی حلال اولماز زیرا یالكز عسكر اول طرفندن اخذ امان ایتمشلردر وحكم امان آنلردن هرفردك
حقنده نمایاندر وهرفردی كندو عسكریله برابر اول حصنله قتال ایتمك حلال اولمادیغی كبی عسكر آخر ایله دخی اولماز
واكر برسریه برحصنی محاصره‌یه آغاز واهل حصن دخی آنلره بشیوز آلتون ویرمك اوزره دورت آی امان ویرملرین نیاز
ومسلمین مساعده‌لرین ابراز ایلدكلرندن صكره سریهٔ اخری اول حصنه قادم وامان سابقه عالم اولسه‌لر تا دنانیرلرین رد
وتسلیم یاخود تمام مدتله امانلرین تتمیم ایتمدكجه قتال آنلره حلال اولماز زیرا امان سابق كافهٔ مسلمین اوزره نافذدر
وبوصورتده مالارندن رد دنانیر ایله غارم بعده قتال ایله ظفریاب غنائم اولوب اول غنائم ایله دار اسلامه قادم اولسه‌لر اولا ادا
ایتدكلری دنانیر قبل التخمیس والتقسیم اول عسكره ادا وتسلیم اولنور زیرا اول غنائمه انجق ادا ایلدكلری دنانیر ایله
واصل اولدقلرندن اولبابده متبرع اولمیوب بلكه اول دنانیرلرین اخذ واستیفا ایدنجه‌یه دكین حصندن ظفر بولدقلری
امواله آنلر احق اولورلر كورمزمیسنكه اول عسكر حصنده دنانیر مبذوله‌لرینی بعینها بولسه‌لر اكا قبل الخمس والقسمة

مطلب اخذ العبد الموصى له من المشترى من العدو بالفداء

احق اولمازلرمی ایدی مثلنه ظفر بولسه‌لر دخی بویله‌در نظیری شول عبد مرهوندر که آنی دوشمن اسیر ایلدکدنصکره
برمسلم اشترا واخراج ایلدکده اکا مرتهن ظفر بولمیوب راهن بولوب ثمنله اشترا ایلیه بوصورتده دین مرتهن ساقط
اولور مکر راهنه ویردیکی ثمنی رد ایلیه اول حینده عبدی اخذ ودین قدیم ایچون عندنده ینه رهن ایدر زیرا
عبدی اخذ وآنده اولان ملك وحقنی احیا ایله انجق ویردیکی ثمنله قادر اولغله آنده متطوع دکلدر و برنظیری
دخی شول عبددر که مدت معلومه ده خدمتی برکسنه یه ورقبه‌سی بشقه کسنه یه وصیت اولنه عبد مزبور اسیر
اولوب عدودن اشترا ایلین کسنه یدندن موصی له بالخدمة آنی فداء ثمنله اخذ ایلدکده عبده اول احق اولوب
فد اسنده متبرع اولماز زیرا خدمتنه انجق فدا ایله واصل اولور حتی مدت خدمتی منقضیه اولدقده فد اسنی
استخلاص ایچون عبدی بیع ایدر مکر موصی له بالرقبه فدانك مثلنی اکا رد ایلیه بوصورتده عبد اکا سالم اولور
و برنظیری دخی بعد البیع یدبایعده قالان شول عبددر که اسیر اولوب آنی برکسنه اعدادن اشترا ایلیه بایع ایچون
جائزدر که آنی ثمنی ایله اول مشتریدن اخذ ایدوب مشتری اوله دیه که دیلرسك سابق ولاحق ایکی ثمننی ویروب عبدی
اخذ و دیلرسك بکا ترك قیل زیرا بایع احیاء حقنه اداء فدادن غیری ایله واصل اوله مدیغندن اداسنده متبرع
دکلدر وسریهٔ ثانیه‌نك دخی ادا ایلدکلری دنانیرده حاللری بومنوال اوزره اولمغله اول دنانیر قبل الخمس آنلره
تسلیم وایصال قیلنور زیرا خمس غنائمده اولوب ویردکلری دنانیر غنائمدن اولمامغله مقابلنده الدقلری مثلی
دخی غنائمدن دکلدر انجق نفل منزله سنه تنزیل اولنمغله قبل الخمس آنکله تنفیل اولنورلر نته‌کیم آخر بابده
بیان وتفصیل اولنور اما بوصورتده سریهٔ ثانیه بعد رد الدنانیر قتاله قیام ایدوب انجق مدت امانلری اولان
دورت آی منقضی اولنجه‌دکین بی ظفر صکره ظفر ایله بکام اولسه‌لر بوصورتده اول دنانیرك عینی وقبل الخمس
مثلنی آله مزلر بلکه جمیع غنائملری تخمیس و باقیسی سهام غنیمت اوزره بینلرنده تقسیم اولنور زیرا بوغنائمه رد
دنانیر ایله واصل اولمدیلر حتی دنانیری رد ایتمش اولسه‌لر دخی انقضاء مدت امانله بلا نبذ هجوملری جائز اولور ایدی
اما مسئلهٔ اولی بشقه‌دیر که آنده قبل رد الدنانیر مدت ایچنده اغتنامه متمکن دکللرایدی واغتنام ایتمش اولسه‌لر دخی
آلدقلری اموالی رد ونفوسی مأمنلرینه اعاده ایله امر اولنورلر ایدی واکر اول ایکی سریه دار یمزه خروجدن اقدم
دارالحربده مجتمع اولسه‌لر نظر اولنور اکر سریهٔ ثانیه اهل حصنه شهورار بعه‌دنصکره ظفر بولمشلر ایسه
جمیع غنائملرنده مجموعی شریك اولوب سریهٔ ثانیه دنانیرلرندن نسنه آله مزلر واکر شهورار بعه ایچنده ایسه
اولا دنانیرلرین اخراج صکره باقیده اشتراك وامتزاج ایدرلر زیرا سبب شرکت غنائم اولان دار یمزله احرازده
مشترك اولدیلر وقریبا بیان ایتمشیدیك که ظفرلری بعدانقضاء المده ایسه جمیع مأخوذلری واکر قبل الانقضا
ایسه بعد افراز الدنانیر باقیسی غنیمتدر بومسئله‌یی مقدما بیان خمسده تقریر ایتمشیدیك شمدی سریهٔ اولانك
ثانیه ایله بیان شرکتلرنده تحریر قیلدیق واکر سریهٔ ثانیه بعد رد الدنانیر فتح حصنه قادر اولمیوب ترکله بلاد حربه
سائر اولسه‌لر بعده اول حصنه سریهٔ ثالثه کلسه آنلر ایچون دفعةً هجوم جائزدر زیرا حکم امانلری سریهٔ ثانیه‌ده رد
دنانیر ایتملریله باطل اولمشدر کورمزمیسنکه ثانیه ایچون تجویز هجوم اولنمشیدی ثالثه ایچون دخی جائزدر بوصورتده
ثالثه کرك مدت ایچنده وکرك بعد الانقضاء ظفر بولوب صکره اوچ سریه ارض حربده مجتمع اولسه‌لر مجموعی
احرازده شریك اولملریله جمیع غنائمده شریکلردر وثانیه عین دنانیرلرین کورسه‌لر دخی اخذ ایده‌مزلر زیرا
حصنه کندولر ظفر بولمشدر سؤال اولنورسه که سریهٔ ثالثه فتح حصنه مدت ایچنده ظفر بولمشلر ایسه انجق
ثانیه‌نك رد دنانیر ایتملریله بولمشلردر بوجهتدن ثانیه ایچون قبل القسمة حق استردادلری ثابت اولمق اقتضا
ایدر ایدی جوابده دیرز که بلی بویله‌در لکن اهل سریهٔ ثانیه ایچون اهل سریهٔ ثالثه اوزره ولایت یوقدر
کورمزمیسنکه دارالحربده ملاقات ایتمدین سریهٔ ثالثه دار اسلامه خروج ایلسه‌لر اصابت ایتدکلری غنائمدن
برنسنه اوزره ثانیه ایچون سبیل اوله مزایدی ودارالحربده ملاقاتلری انجق غنیمتده ثبوت حق شرکته سببدر
یوقسه غیریده شرکته سبب دکلدر بناء علیه اول دنانیر غنیمتدن دکل ایسه آنده ثانیه‌نك قطعا شرکتلری
یوقدر واکر غنیمتدن ایسه شرکتلری وار ایسه ده حق اختصاصلری یوقدر مکر امام الاسلام یاخود جمیع
سرایا اوزره امیر اولان ذات بنام سریهٔ ثانیه‌یه ماللرندن رد دنانیر ایله امر ایلمش اوله بونلر ایچون جمیع سرایا
اوزره ولایت اولمغله سریهٔ ثانیه بونلرك امرلریله ادا ایلدکلری دنانیرده نه کندو حقلرنده ونه سریهٔ ثالثه حقلرنده
متبرعین دکللردر بوصورتده سریهٔ ثالثه اهل حصنه مدت ایچنده ظفر بولدیلر ایسه ابتدا ثانیه‌نك دنانیرلرین
رد ایدرلر زیرا بو اغتنامه تمکنلری انجق اول دنانیر ایله‌در اما بعد المدة ظفر بولدیلر ایسه غنائم حصندن ردی

مطلب وادع الامام سنة على مال

مطلب الفرق بين الغنيمة والفئ

لازم کلمز انجق مالرندن ویردکلری دنانیری بیت المالدن اعطا امام اوزره واجب اولور زیرا امام منفعت مسلمین
ایچون اداء ماله امر ایتمش اولمغله مال مرقوم بیت المال اوزره دین اولور وهم اول غنیمتك خمسی بیت المال ایچون
سالم اولمغله غارم اولدقلری مال دخی بیت المالدن اوزرلرینه رد اولنور تاکه غرم مقابلهٔ غنمده واقع اوله
واکر صورت مفروضه‌ده سریهٔ اولی بعد المعاهده کتدکدنصکره اول حصنه سریهٔ اخری کلیوب انجق سریهٔ
اولی عودت و بعد رد الدنانیر ظفریاب غنیمت اولسه‌لر آنلر ایچون غنیمتدن اخذ دنانیرلری ایله ابتدایه مجال
یوقدر زیرا ویردکلرینك مثلنی مقدما آلوب صکره رد ایله حکم فعللرینی نسخ ایتملریله ابتدادن حصنه ظفر بولنجه‌یه دك
اخذ ایتمش کبی اولدقلرندن اصابت ایلدکلری جمیع اشیا ایچون حکم غنیمت حاصل اولور اما اول دنانیرلرندن
ضایع اولمش اولوب بعد العودة مثلنی غنائمك غیری مالرندن ویرمشلر ایسه آنلر ویردکلرینك مثلنی النجه‌یه دك اول
غنیمته احقلردر اکر ظفرلری مدت ایچنده ایسه زیرا بعد الرجوع ورد الدنانیر آنلرك حاللری سریهٔ اخری
کبیدر واکر امام اهل حربدن برقوم‌له مال مأخوذ مقابله سنده برسنه عقد موادعه‌یی التزام ایلسه جائز
کوریلور بشرط آنکه موادعه‌سی مسلمینه نافع اوله زیرا بیان ایلدیك که امام ناظر مسلمیندر که اکا ترك قتال
ومیل مال ومنال نظر مسلمینی متضمن اولمادقجه حلال اولماز و بومال فیء وغنیمت دکلدر حتی تخمیس اولنماز لکن
منزلهٔ خراجده اولمغله بیت مال المسلمینده ادراج اولنور زیرا غنیمت اول مالك اسمیدر که تحریك خیول جیاد
واتعاب جمال رکوب اعتیاد ایله اصابت اولنمش اوله وفیء اول مالك اسمیدر که اموال کفاردن بطریق القهر
یدیمزه واصل اوله ومال مرقوم یدیمزه بطریق التراضی واصل اولمغله جزیه وخراج منزلنه نازل اولدیغندن
خاصهٔ امام قیلنمیوب بیت المالہ ادخال اولنور زیرا امام انی انجق منعهٔ مسلمین ایله المشدر واکر امام بعد العقد امعان نظر
وموادعه‌ده جانب مسلمینه توقع ضرر ایدرسه آلدیغی مالی رد ایتمدکجه قتال اکا حلال اولماز زیرا عهده وفا
وغدردن اتقا واجبدر اکر آلدیغنك عینی یاخود بیت المالدن مثلنی اوزرلرینه رد ونبذ عهد ایدوب ارسال
عسکر ونیل ظفر ایلسه بوصورتده جمیع غنائملری تخمیس و باقیسی بین الغانمین سهام غنیمت اوزره تقسیم
اولنوب امام ویردیکی اموالدن نسنه‌یه رجوع ایده‌مز زیرا اخذنده عامل مسلمین ایدی ومأخوذك عین ومثلنی ینه
مال مسلمیندن رد ایلدی وبیت المال نوائب مسلمین ایچون اعداد و بوماده دخی نوائب مسلمیندن تعداد
اولنمشدر اما سابقده ذکر ایلدیکمز سریهٔ اولی ضیاع دنانیردنصکره مالرندن ادا ایتدکلری مسئله بشقه‌در که
آنده بعد الاخذ ضایع اولان غنیمتدن ویرینه رد ایتدکلری خاصهٔ اموالرندن ایدی اما بومسئله‌ده مأخوذی
مسلمین ایچون ومردودی دخی مال مسلمیندندر بوجهتله ویردیکنه رجوعی غیر مشروعدر بعده مؤلف عالی
همت ینه مسئلهٔ سریتینه عودت ایدوب دیرکه سریهٔ ثانیه دنانیر معهوده‌یی بالکز کندو امیرلرینك امری ایله
رد ایتمشلر ایکن سریهٔ اخری آنلره ادراك وایکی سریه فتح حصنده اشتراك وایچنده بولنان اشیایی اخذ واستملاك
ایلسه‌لر بوصورتده اول اشیا ابتدا ایکی سریه رجالینك عدد رؤسلری اوزره تقسیم اولنوب صکره رد دنانیر ایدن
سریه‌یه اصابت ایدن ماله نظر اولنوب اولا ایچندن دنانیرلری افراز اولنور زیرا امر امیرلری سریهٔ ثالثه‌یه نافذ
اولمیوب انجق کندو سریه‌لرینه نافذ ایدی واموال حصن سریتینك غنائمی ایدی بوجهتله کرکدر که ابتدا
بین الجمیع تقسیم اولنه تاکه ثانیه‌نك غنائمی بیلنوب قبل القسمة ایچندن دنانیرلرینی رفع ایده‌لر و بوتقسیم عدد رؤس
اوزره اولمقده نکته اولدر که بوتقسیم هنوز قسمت غنائم دکلدر که آنده سهام فارس وراجل معتبر اوله کورمزمیسنکه
بوقسمت قبل الخمسدر قسمت غنیمت ایسه بعد الخمس اولور وصورت مفروضه‌ده سریهٔ ثانیه رفع دنانیر
ایتدکلرندن صکره باقی قالان غنائملری قسمت اولاده سریهٔ ثالثه‌یه اصابت ایلین غنائمه مجددا ضم ومجموعی
تخمیس وبعد الخمس باقی بین السریتین مجددا سهام غنیمت اوزره تقسیم اولنور مؤلف بی مثیل بومسئله‌یی تمثیلده
دیرکه بومسئله امام ایکی سریه بعث وتسییل ایتدکده علی التعیین برینه غنائملرینك قبل الخمس ربعی تنفیل ایلدیکی
مسئله‌یه مماثلدر که آنده ایکی سریه‌نك غنائملری ابتدا عدد رؤس اوزره تقسیم اولنور تاکه تنفیل اولنانلرك نصیبی
متبین ونفللری متعین اوله بعد النفل مابقی تکرارا سریهٔ اخرانك نصیبلرینه ضم وتخمیس ومابقی من التخمیس سهام
غنیمت اوزره تقسیم اولنور و بومسئله اوائل کتابده باب مایجب من طاعة الوالی و مالایجب مسائلینك اواخرنده
مأمورین اولان اوچیوز نفر سریه‌یه بلااذن ملتحق اولان مائهٔ عصات متعینین اولدقلری مسئله سنده سبقت
ایلین حکمه مخالفدر که اول محلده قسمت اصح روایات اوزره مائه ایله ثلثمائه میانلرنده سهام خیل ورجاله اوزره
قیلنور تاکه ثلثمائه‌نك نصیبلری بیلنوب ایچنده نفللری اعطا اولنه زیرا امام انلره بعد الخمس ربعی تنفیل ایتمش ایدی

و بعد الخمس اولان قسمت قسمت غنائمدر امابو مسئله ده قبل الخمس ربعی تنفیل ایلمشدر بونده قسمت اولی قسمت غنائم اولمامغله عدد رؤس رجال اوزره تقسیم اولنور واکرحصندن اول سریه یه ردایتدکاری دیناردن زیاده نسنه یه اصابت ایتمشلرایسه آنلر جمیع مغنملرین اخذ ایدوب سریهٔ اخرانك اصابت ایتدکاری تخمیس ومابقی بعدالخمس بین جمیع السریتین سهام غنیمت اوزره تقسیم اولنور زیرا غنیمتلری انجق بودر واکر غنائم حصن دنانیرلرینه وفا ایتمز ایسه جواب مسئله ینه بویله در زیرا سریهٔ ثانیه نك رد دنانیرایله امرایدن امیرلری امام المسلمین یاخود امیر جمیع السرایا اولمدیغندن سریهٔ ثالثه نك غنائمنده امری نافذ اولمامغله ثانیهٔ غنائم ثالثه دن حساب دنانیر اوزره برنسنه یی آخذ اوله مزلر والله اعلم

باب مایتکلم به الرجل فیکون امانا ومالایکون * یعنی رجل مسلمك تکلم ایتدیکی کلاملرندن امان عد اولنوب واولمیانلرینی تفریق بابنده مقام تحقیقدر چان برمسلم مشرکیندن برینی اسیرایتدکده اول اسیرآندن طلب امان اولدخی اعطاء امان ایلسه امانی معتبراولوب کرك اول مسلم وکرك امیر وغیریلری آنی قتل ایلمك حلال اولماز زیرا مسلمیندن شخص واحدك امانی جماعت اوزره نافذ اولمغله امیر دخی اکا امان ویرمش کبیدرلکن اول اسیر فیٔ مسلمین اولور زیرا مقهوراماخوذ اولوب حق مسلمین آنده ثابت اولمغله امان واحدایله حق جماعت ساقط اولماز وبوامانله قتلدن سلامتی اسلامله قتلدن سلامتدن زیاده اوله مز ایکن بعد الاسر قبول اسلام ایلسه قتل اولنمیوب فیٔ اولدقدنصکره بعدالاسرامان ویریلسه بالاولویه فیٔ اولور نکته سی اولدرکه بواسیرك قبل القسمة مالکی متعین دکل ایسه ده ینه رقیق حکمنده در واسلام رقیق رقنی ازاله ایلمز و بعد الاخذ اسلام اسیر رقبه سنده ثابت اولان حق مسلمینی ابطالده عدم تأثیرینه دلیل حدیث عباس رضی عنه رب الناس درکه اول جناب والامقام یوم بدرده اسیراولدقدنصکره قبول اسلام وحسن وقوت اسلامله سزاوار دارالسلام اولمش ایدی زیرا روایت اولنورکه مسلمین بعدالقتال ایشته رجال قریشك نیجه سین قتل ونیجه سین اسیرایتمکله مصلحت غزایی اکمال ایلدیك شمدی تعقیب کاربانه اهتمام واموال قریش ایله مزید اغتنام ایده لیم دیو بینلرنده مشاوره یه قیام وبوعزیمتلرین اجرایه اقدام ایتدکلرنده حضرت عباس رضی الله عنه هنوز بنداسیرایله محبوس اولد بغی محلده بومشاوره لرین استماع ورسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه خطابله بومصلحت حصوله کلمز دیو منعله تصویب تدبیرلرندن امتناع ایلدی نیچون حصوله کلمز دیو علتندن سؤال بیوردقلرنده دیدیکه زیرا الله تعالی سکا عیرونفیردن ایکی طائفه نك برینی وعد ایلمش ایدی وسکا نفیراوزره ظفر ویروب وعدینی انجاز ایلدی همان سلامتله مدینه یه رجوع قیل ایشته بوکلامی بعدالغزا نازل اولان واذ یعدکم الله احدی الطائفتین انها لکم مدلولنده قبل الغزا وارداولان خبررسولی تصدیقدن نشئت ایتمکله اولوقتده دخی حسن اسلامنه دلالت ایلدی بویله ایکن رسول الله صلی الله علیه وسلم آنی مجانا اطلاق ایتمیوب بلکه اداء فداایله مأمورین اولان اسراء سائرینه الحاق ایلدیلر واولبابده یاایها النبی قل لمن فی ایدیکم من الاسری ان یعلم الله فی قلوبکم خیرا یؤتکم خیرا مما اخذ منکم الایة نازل اولدی یعنی ای نبی ذیشانم یدلریکزده اولان اسرایه سویله که اکردرونکزده ایمان واخلاص مثللو خیر وار ایسه البته الله تعالی نك معلومی اولوب سزدن آلنان فداکزدن خیرلو سزه دنیاده نعمت واخراده ثواب ومغفرت اعطا ایدر واکر اسیر بعدالاسر قبول اسلامدن ابا واهل ذمتدن اولمغی رجا ایلسه امام ایچون اعطاء ذمت ایتمیوب بوصورتده قتلی دخی جائزدر زیرا ماخوذ ومقهوراولمشدر وسابقده بیان ایلدیك که بومقوله رجاء ذمتنه مساعده امام اوزره واجب دکلدر واکر مسلمین براسیری اخذایتدکلرنده اسلامه کلمسندن خوف ایدوب فنی برکعام ایله باغلسه لر کعام کسرکافله اول نسنه درکه آنکله برحیوانك اغزینی باغلیه لر یاخود الم ضربله مشغول اولوب اسلامه کلمسون دیو آنی ضرب ایلسه لر بوبابده اساءت ایتمش اولورلر زیرافعللری ارادهٔ اسلام اید نلری اسلامدن منع صورتنده درکه اکا رخصت شرعیه یوقدر امادارالحربه منقلب اولمامغیچون کعم ایدوب اسلامدن منعی قصد ایتمزلرسه بوجائزدر قال الله تعالی حتی اذا اثخنتموهم فشدوا الوثاق یعنی ای مؤمنین تاکه کفاره کمال اغلاظله اکثار قتل ایلدکده باقیلرین وثاق محکم ایله بند ایدوب اسیر ایدیکز سؤال اولنورسه که اسلامه کلمك ایچون اغزینی باغلدقلرنده اساءت ایتمش اولورلر دینلدی فعل مذکور ایسه کفراولمق اقتضا ایدر ایدی زیرا آنلرك کفر اوزره بقالرینه راضی اولدیلر کفرغیره راضی اولان دخی کافراولور جوابنده دیرزکه فعل مذکورك ایکی تأویلی واردر بری اولدرکه بعض علمایمدن اول اسیرك حقیقتده مسلم اولمیوب همان نجات قتل ایچون علی وجه التقیة اظهار اسلام ایده جکنه عالم اوله لر بوصورتده رضاء کفر منعدم اولور وایکنجی اولدرکه فعل مذکور رضاء کفر

مطلب امن المسلم اسیره

مطلب منع الكافر عن الاسلام کفر

اولمایوب بلکه اول اسیر آنلره ایذاء کثیر ایتدیکندن مرامری مجرد تشدید وانتقام اوله برکسنه حضرت موسی علیه السلامدن علی وجه الدعاء تکلمی حکایت اولنان ربنا اطمس علی اموالهم واشدد علی قلوبهم فلا یؤمنوا حتی یروا العذاب الالیم نظم کریمنی تأمل قیلسه بومعنایی علی وجه الوضوح تعقل ایدر یعنی یاربنا فرعون وقومینك مالارینی اهلاك وقلبلرینی قبول حقدن قسوتله ختم وامساك قیل تاکه عذاب الیمی کوروب ایمان یأس رتبه سنه وارمدقجه ایمانی قبول ایتمیه لر وینه بومعنایی مؤید روایت اولنمیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم یوم فتح مکه ده عبدالله بن ابی سرحك مقدما ارتداد وجرائم بی تعدادینه بناء دمنی اهدار ایله علی ای حال ازاله سنی مراد بیورمشلر ایکن مرقوم عبدالله حضرت عثمان رضی الله عنهك رضاعا قرنداشی اولمغله اکا التجا اولدخی یوم فتحده کتوروب یارسول الله عبداللهك بیعتنی قبول بیوریك دیو رجا ایلدکده رسول الله صلی الله علیه وسلم قبولدن اعراض ووجه انورلرین جانب آخره توجیهله معاملهٔ اغماض بیوردقلرنده حضرت عثمان هرجانبه توجه ایلدکلرنده ینه اوجانبه واروب تکرار نیاز ایتمکله خاطر عثمانه رعایت ایچون قد بایعناه فلینصرف یعنی بیعتنی قبول ایتدیك همان کیتسون قول شریفلریله مساعدهٔ علیه لرین ابراز ایلدیلر وعبدالله کیتدکده اصحاب کراملرینه بیوردیلرکه اما کان فیکم من یقوم الیه فیضرب عنقه قبل ان ابایعه یعنی ایچیکزده برکسنه یوقمی ایدیکه بن عبداللهك بیعتنی قبولدن اقدم قالقوب عنقنی ضرب ایده اصحاب کرام دخی یارسول الله بزه غمز عین ایله ایما بیورسکز ایدی دیدیلر اول وقت رسول الله صلی الله علیه وسلم ما کان لنبی ان تکون له خائنة الاعین یعنی انبیادن برنبی ایچون لسانی ایله اظهار ایلدیکنك خلافنی کوزیله اشعار معناسنه خیانت اعین صدوری واقع اولمدی بیوردیلر ایشته بوقصه ده مرقوم عبداللهك قبول اسلام وبیعتندن اعراضله بالدفعات دفع وتأخیر بیورملرنده رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلری عبداللهك امتداد کفرینه حاشا رضاداده اولملری براحدك خاطرینه کلمز بلکه عبداللهك اظهار اسلامی اول هنکامده مجرد تخلیص نفس ایچون تقیه ایدوکی معلوم شریفلری اولمغله قبول بیعتندن اعراض ونقل اولنان قول شریفلری ایله کشف سرائر اغراض ایلمشلردر واکر برمسلم برحربی یی اسیر وقتلنی مراد ایتدکده اول اسیر الامان الامان دیمکله استیمان واول مسلم دخی الامان الامان دیو جوابه شتابان اولوب امابوکلامنده امان ویردم معناسنی قصدایله اول اسیره قصد تنشیط ایتمیوب بلکه امانی کوریرسین یوللی تغلیظ وتغلیط اراده ایدوب بوکلام اوزره نسنه زیاده قیلمسه اول اسیر اول مسلمه کوره حلال الدم وقتلی غیر محرمدر اما آندن مقالهٔ مذکوره یی استماع ایلین مسلمین آنی قتلدن منع ومرادم شوایدی دیو دعواسنده عدم تصدیقله دفع ایدرلر زیرا سیاق کلامی من حیث الظاهر امان ومراد ایتدیکی معنی دخی محتمل ایدوکی بی کماندر انجق اول معنی کندوضمیرنده مضمر ووقوف ناس غیرمیسردر بوجهتله امیروناس ظاهر کلامنه تابع وبعدالامان قتل اسیردن رادع اولورلر لکن بینه وبین الله تعالی قتلی جائز ومتسع زیرا الله تعالی ضمیرینه مطلعدر امابوصورتده اول اسیره الامان الامان تطلب یعنی امان ایسترسین امان یاخود الامان الامان لاتعجل حتی تنظرماتلقی یعنی امانمی ویریم امانمی عجله ایتمه تا که کوره سین نه کوریرسین دیمش اولسه بوقولی امان اولمیوب اول مسلمه وسائرلرینه قتلی حلال اولور زیراسیاق نظم ترك حقیقته دلیل ایدوکی ظاهر وبوکلامك سوقنده معنای تهدیده تنصیص وارایدوکی باهردر کورمزمیسنکه فمن شاء فلیؤمن ومن شاء فلیکفر انا اعتدنا للظالمین نارا نظم لؤلؤ نظامی باعتبار سوق الکلام زجر وتوبیخدر یوقسه تخییر بین الکفر والاسلام دکلدر معنای آیت ایستین مؤمن اولسون وایستین کافر اولسون بزعظیم الشان کافرین ایچون نار جحیمی اعداایلدیك کذلك اعملوا ما شئتم انه بما تعملون بصیر یعنی قوللرم دیلدیککزی ایشلکز الله تعالی جمیع اعمالکزه بصیردر نظم بلاغت نصابی دخی حقیقت اوزره امر ایجاب اولمیوب تهدیده حمل اولندیغی بی ارتیابدر کذلك برکسنه آخره افعل فی مالی ماشئت ان کنت رجلا یعنی مرد ایسك بنم مالمده دیلدیککی ایشله یاخود افعل بی ماشئت ان کنت صادقا یعنی سوزکده صادق ایسك بکا دیلدیککی ایشله دیسه حقیقت اذنه صرف اولنمایوب زجر وتقریعه عطف اولنور وکذلك مسلم بوبابده الامان ستعلم یعنی تیزده سن امانی بیلورسین یاخود الامان منك بن سندن امان ایسترم یاخود الامان لا امان یوق دیسه اسیرك رد کلامنی اراده قیلدیغی معلوم اولور امااکر الامان دیوب ساکت اولسه مراد ضمیری ثابت اولمامغله باعتبار الظاهر امان قیلنوب برجل شخص آخره مالمده شویله بویله تصرف ایله دیوب اذن واجازته صرف اولنمق منزلنه تنزیل اولنور حتی بن قصد تهدید ایتمشیدم دیسه تصدیق اولنماز واکر برمشرك حصندن قبل الفتح الامان الامان دیوندا ومقابله ده

مطلب قال للاسیر الامان الامان بطریق الهزل

كرك امير وكرك غيرى برمسلم دخى الامان الامان ديو رفع صدا وهمان اول مشرك نفسنى مسلمينه رمى والقا ايلدكده اول مسلم بنم قصدم انجق تهديد ايدى ديسه كلامنه التفات اولنموب سبيلى تخليه اولنور زيرا قصد ضميرى مشركه معلوم دكل ايكن معتبر اولسه غرور حرامه مؤدى اولور وبو تعليل مشرك مزبور ايله اسيرمر قومك ميانلرينى فارقدركه اسير مأخوذ مقهور اولمغله آنكله مسلم بينلرنده معناى غرور متصور اولمايوب مسلمك قصد ضميرى يالكز كندو حقنده معتبر اولور واكر برمسلم مشركك محصوره الامان الامان ما ابعدك عن ذلك يعنى اما نمى اما نمى نه عجب سن امانه ندن بعيد اولديك ياخود الامان الامان انزل ان كنت رجلا يعنى اما نمى اما نمى مرد ايسك اشاغه كل ديوب تمام كلامنى اسماع ايلدكده اول مشرك نفسنى مسلمينه رمى ايلسه فىء اولوب قتلى دخى حلال اولور زيرا كلامى تهديد اولوب اعطاء امان اولمديغنى بيان ومحل تهديدى تمامجه اسماع واعلان ايتمكله كلامنده غرور دن نام ونشان يوقدر كورمزميسنكه بركمسنه آخره لى عليك الف درهم بنم سنك اوزركده بيك درهمم واردر ديوب آخر دخى لك على الف درهم ما ابعدك من ذلك سنك اوزرمده بيك درهمك وار ردرنه عجب اول بيك درهمدن بعيد اولديك ديسه كلامى اقراره حمل اولنماز اما لفظ امانى اسماع ايدوب وصل ايلديكى تهديدى اسماع ايلمسه اول مشرك آمن قيلنور زيرا آنك حقنده اسماع اولنان معتبر اولوب اولنميان معتبر اولماز بلكه اسماع اولنميان ضميرنده اخفا ايلديكى منزله ده اولوب اعتبارى غرور حرامه مؤدى اولور والله تعالى اعلم باب ما يكون امانا ومن يدخل دار الحرب والاسراء وما لايكون * يعنى دار الحربه داخل ياخود آنده اسير بولنان مسلمينك افعال واقوالندن امان عد اولنوب اولنميان احتمالرى تفريقه متعلق بسط مقالدر قچان مسلميندن برطائفه سرحد مشركينه ورود وبزلر رسل خليفه يز ديو نامهٔ خليفه سياقنده بر نسنه ابراز ايدوب ياخود ايتمك وجهى اوزره كاذبا خديعهٔ مشركينه بذل مجهود ايدوب اهل حرب دخوللرينه رخصت وبونلر دخى دخوله مسارعت ايلسه لر بوصورتده مادامكه برقرار اوله لر اهل حربدن برينى قتل ياخود اخذ ماله اضرارلرى آنلره حلال اولماز زيرا ادعا ايلدكلرى رسالت صحيح اولديغى صورتده مقدما بيان ايلديكمز حكم رسالت اوزره رسل آنلردن وآنلر رسلدن امان اوزره خوشحال اولملريله اهل حربه قطعا تعرضلرى حلال اولماز وخود بخود دعواى رسالتلرى دخى بوحكم اوزره در زيرا اهل حرب ايچون ايچلرينه داخل اولنلرك وقوف اسرار باطنلرينه طريق منسلب وغدردن احتراز دخى واجب اولمغله حكمى ظاهره بنا ايلمك لازم ولازبدر ونكتهٔ سى سابقده بيان ايلديكمز معناى شافيدركه امر امان برحكم شديد وآندن شىء قليل اثبات لوازمنده كافيدر بونلرك اظهار رسالت وآنلرك تصديقه مبادرتلرى طرف اهل حربدن منزلهٔ استيمانه تنزيل اولنور وفى الحقيقه اهل حربدن استيمان وآنلر دخى اعطاء امان ايلسه لر عهده وفا واجب اولديغى كبى دليل استيمان اولان نسنه يى بونلرك اظهارى دخى وفايى موجبدر كذلك قصد غارتله وارمشلر ايكن نيت تجارتله كلديك ديسه لر ينه تعرضلرينه رخصت يوقدر زيرا اكر چكدن تجار اولسه لر اهل حربه غدرلرى حلال اولمديغى كبى اظهار تجارت صورتنده دخى حلال اولماز وبوصورتلر اهل حربه وسط دار الحربده ملاقاتلرنده واقع اولسه ده ينه بويله درانجق قبل الملاقاة آلدقلرى حلال وبعد الملاقاة تعرضلرى غير حلالدر زيرا دعوالرينه بناء اهل حرب آنلرك سبيللرين تخليه ايتدكلرنده بونلر دخى شمدى اهل حربدن امان آلمش كبى اولمشلردر بنابرين مستقبلده تعرضلرى حرام اولوب مقدما آلدقلرينى ردالزام اولنماز واكر مسلمين كفار رومه تشبه ودار الحربه لباس روم ايله توجه ايدوب سزلر كيملرسز ديو سؤال ايتديكلرنده بزلر محار بين رومدن برطائفه يز امانله دار اسلامده ايديك ديوب اهل حربدن بيلدكلرى برمحله دعواى نسبت ايتسونلر ايتمسونلر آنلر دخى سبيللرين تخليه ايلسه لر بوصورتده قادر اولدقلرى مقدارى قتل رجال واخذ اموال ايتملرى حلالدر زيرا بودعوالرى صحيح اولسه دخى محار بين رومله اهل حرب بينلرنده امان قائم اولماز زيرا اهل حرب بربرينك تحت امانده دكلدر حتى بربرينك مالنه ونفسنه استيلا ايلسه مالك اولوب بعد الاستيلا مسلم اولسه آلديغى كندويه سالم اولور توضيحى اولدركه بوبابده تخليهٔ سبيللرى صورة ياخود معنى استيمانلرينه بنا قيلنميوب انجق بونلر بزلردندر ديوزعملرينه ابتنا قيلنمشدر بوقوللرى تفصيلى سبقت ايدن نحن منكم قوللرى ايله برابردر كذلك بزلر اهل ذمتدن برطائفه ايديك شمدى مسلمين ايله نقض عهد ايدوب سزلره كلديك ديو اخبار آنلرده دخوللرينه رخصت ويروب استبشار ايلسه لر بو دخى صورت سابقه ايله برابردركه تخليهٔ سبيللرى كندولردن اولملرينه ودار واحده جمله سنى جامع اولديغنه مبنيدر وانسان كندو دارنده مستأمن عد اولنماز وبومقال مشروح المآل اوزره المتخصر فى الجنة لقبى ايله ملقب عبدالله بن انيس رضى الله تعالى عنهك

مطلب دخلوا دار الحرب وقالوا نحن رسل الخليفة كان امانا لهم

مطلب قال المسلمون نريد التجارة

مطلب تشبه المسلمون بالروم ودخلوا

حديثى ايله استدلال اولنمشدركه سفيان بن عبدالله نام مشركك دارينه وصول بعده جئت لانصرك واكثرك واكون معك ديمكله درونه حلول ايدوب آنى قتل ايلمشدر واول حديث جليل بومقوله كلماتك امان اولماديغنه دليلدر وبزسابق ازمانده باب ما لايكون امانا مسائلنده تفسير مختصرى تمام قصه سيله ذكر وبيان قيلدق ورسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرينك خير العاملين فى الدنيا بعد الانبياء والمرسلين المختصرون وفى رواية المتخصرون قول بلاغت بنيانلرى دخى لفظ مختصرى بيان وتفسيرينى على وجه الاختصار تبيان ايلين مزايادندر يعنى بعد الانبياء والمرسلين صالحات اعمال اصحابنك افضلى مختصروندر ومختصرون اول كسنه لردركه دنياده ايكن جنتده اوزرينه اعتماد ونيل درجانده اكا استناد ايده جكلرى طاعاتله عمل ايدرلر نته كيم دنياده بررجل عصاسنه اتكا وكاه خاصره سى اوزره وضعله اتخاذ متكا ايدر واكر مسلميندن برجماعت ايادى كفارده اسير ايكن تخليهٔ سبيل ايله كفار آنلرى طرد وتسيير ايلسه لر بوصورتده مؤلف رحمه الله ديركه بونلر قادرلر ايسه ايستدكلرين قتل ومالليرن اخذ وفرار ايتملرنده بن بأس شرعى اثبات ايتمزم زيرا بونلر اللرنده مقهور ايديلر وقبل تخليهٔ السبيل امور مرقومه يه قدرتلرى اولسه حقلرنده رخصت وار ايدى بعد تخليهٔ السبيل ينه واردر زيرا صورت سابقه كبى نفسلرندن دليل استيمان اوله جق نسنه يى اظهار ايتمديلر وكفار دخى آنلره اعطاء امان اوزره تخليهٔ سبيل ايتميوب بلكه شانلرينه قلت مبالات والتفات ايله دفع وتسبيل ايلديلر كذلك سزه امان ويرديك همان ديلديككز محلاره كيديكز معناسنه قد آمناكم فاذهبوا حيث شئتم ديدكلرنده اول اسيرلر نسنه سويلمسه لر ينه مرخصلردر زيرا حرمت تعرض انجق اول وقتده دركه مسلمين صورة ياخود معنى استيمانه اهتمام وآنده كندولر دخى وفايى التزام ايده لر بومعنا ايسه تحقق ايتمشدر واهل حربك اعطاء امانى بونلرك التزام ايتمدكلرى وفايى آنلره الزام ايده مز اما دار اسلامدن واروب اهل حرب آنلره ادخلوا فانتم آمنون ديمش اولسه لر جواب مسئله بشقه دركه بونده مجىء مستأمنه عن اختيار كلوب قوتلريله اهل حربدن ممتنع اولمدقلرى موضعده نظرلرينه نمايان اولدقلرنده صريحا تكلم ايتمسه لرده معنى اهل حربدن استيمان ايتمش اولورلر اما اسرا الا عن اختيار مقهوريتله دارلرينه داخل واستيمانه قولى يافعلى بردليل لازم ايكن آنلردن غير حاصل اولمغله استيمان وامان آنلردن نمايان اولمامشدر حتى اسراء مزبورون اهل حربدن برقومه ملاقى اولوب سزلر كيملرسز ديو اسرايه سؤال ايتدكلرنده نحن قوم تجار دخلنا بامان اصحابكم يعنى جماعت تجارز قومكزك امانلريله كلديك ديوب ياخود نحن رسل الخليفة ديوب آنلرده تصديق ايلسه لر بوندنصكره برفرده تعرضلرى جائز اولماز زيرا تجارت ورسالت كبى دليل استيمانى اظهار ايتملريله معنى استيمان ايتمشلر اولوب استيمان دخى التزام وفايى مستلزم اولمغله اهل حرب آنلره تعرض ايتمدكجه بونلر تعرض ايلمك حلال اولماز اما اسير اولدقلرينى بيلوب اخذ ايلدكدنصكره بونلر فرار ايدرلرسه نفوس واموالرينه تعرضلرى جائز وسزاوار اولور زيرا حكم استيمان فعل اهل حربله مرتفع اولمشدر كورمزميسنكه صحيحا مستأمن اولنلره دخى ملك اهل حرب غدر ايدوب ماللرين اخذ وحبس ايليوب صكره فرار ايلسه لر نقض عهد ملكلرندن وقوع بولمق جهتيله اهل حربك نفوس واموالرينه تعرضلرى حلال اولور كذلك بويله غدرى ملكلرينك امرى ياخود علمى لاحق ايكن برحربى ايشليوب ملكلرى منع ايتمسه ان السفيه اذا لم ينه مأمور مثلى اوزره ينه ملكلرى مباشر امور كبى در اما ملك وجماعت اهل حرب بيلميه رك برشخصدن واقع اولسه مجرد آنك سوء صنيعى ايله مستأمنين ايچون حريم قومى استحلال غير حلالدر زيرا بومقوله آحاد ناسدن برشخص نقض عهده مالك اولمامغله انك فعلى موجب نقض عهد اوله مز غاية الامر اول شخص آنلره ظلم ايتمش اولمغله قدرتلرى وار ايسه آلديغنك عينى ياخود مثلنى استرداد ايله انتقاملرى جائزدر وبوندن زياده تعرضلرى حلال دكلدركه ظالمه ظلم اولنمايوب انجق مثل ايله انتقام اولنور واكر اسراء مرقومين حين اخذ لرنده نحن قوم منكم ديوب آنلرده تخليهٔ سبيل ايتمشلر ايسه قتللرى واخذ اموالرى جائزدر زيرا بومعنى قطعا استيمان اولماديغنى بيان ايلديك واهل حربدن بعضيلرى دار الحربده اسلامه كلسه لر آنلرك دخى دار الحربده حصوللرى بطريق الاستيمان اولمامغله جميع احكام مذكوره ده منزلهٔ اسراده اولورلر واكر صورت مفروضه ده اهل حرب مسلمينه مصادف وكيملرسز ديو مستعرف اولدقلرنده مسلمين دخى بزلر اهل برجانبدن برطائفه يز ارض اسلامدن امانله كلوب بلاد يكزدن مرور وبلاد يمزه عبور ايچون سزلرك دخى بعض عساكريكزه امان ويرمشلردر ديوب اهل حرب سبيللرين تخليه ايلسه لر ينه آنلره تعرضلرى قطعا جائز اولماز وبرجان بلادرومك وراسنده برناحيه دركه تاريخ تأليف اصل كتابده اهل روم له ميانلرنده عداوت ظاهره اولمغله بلا استيمان بربرينه دخوله قادر اوله مزلر ايدى ومسلمين مذكورينك اظهار ايلدكلرى دعواى امان منزلهٔ استيمانده در كورمزميسنكه مدعالرى صحيح اولسه تعرضلرى

معلوم اوله كه بو محلده شارح الكتاب رحمه الله تعالى وقد بينا تفسير المختصر ديو تعبير ايتدكلرندن بزدخى لفظ مذكور ايله ترجمه ايلديك لكن صاحب المغرب بو معنا يى بيانده لفظى تصحيح ومن روى مخصر فقد حرف ديوب لفظ المختصر رواية حديثده دخى غلط مخصر روايت تصريح ايلدى اولديغنى تصريح ايلدى ١٢

مطلب حكم الاسير المسلم

مطلب لا يحل الظلم الظالم بل ينتقم منه

حلال اولمازایدی خود بخود ادعا ایتدکلرنده دخی بویله در تا بلاد اسلامه رجوع ایدنجیه دك تعرضلری ممنوع
اما بعد الرجوع حکم استیمانلری مرفوعدر که مجددا دار الحربه دخول ایدرلرسه اضرارده قادر اولدقلری قوتلرینی
فعله کتورمك حلالدر زیرا شمدی متلصصین حکمنده اولورلر ودار اسلامه رجوعلرینی اهل حرب بیلوب
بیلمکده فرق یوقدر زیرا بیلدکلری تقدیراوزره حفظ حریملرنده کندولر تقصیر ایتمش اولورلر اما دعوای
سابقه لرنده حقیقت حاللرینه وقوف متعذر اولمغله تعرضلری تغریره مؤدی اولور واکر مسلمین اهل حربدن
اخذ اسیر وارادهٔ قتل وتدمیر ایتدکلرنده اول اسیر کرفتار انا مسلم دیو قبول اسلامنی اشعار ایلسه وصف اسلامدن
اکا سؤال ایتمدکجه قتلی حلال اولماز لکن بو سؤال الله تأخیر قتلی مجرد لفظ مذکور ایله ثابت الاسلام اولدیغندن
اولمیوب بلکه ولاتقولوا لمن القی الیکم السلام لست مؤمنا تبتغون عرض الحیوة الدنیا نظم کریمنك ظاهرینه
امتثال ایچوندر یعنی ای اهل ایمان سزه تحیت اسلام القاء سلام یاخود علی قرأة السلم دعوای اسلام ایله اظهار
استسلام ایلینلره حیوة دنیانك اعراض زائله سندن اولان اموالنی اغتنامه طمع ایدوب سن مؤمن دکلسین انجق
تخلیص نفس ایچون اظهار اسلام ایدرسین دیمکز وهم انا مسلم دیو بر کلام مبهم سویلمکه ابتدار ایتمکله
مرادندن سؤال واستجواب ولاجل الاحتیاط مبادرت قتلندن اجتناب اولنور و بعد السؤال اکر اسلامی وصف
ایدرسه اسلامی ایله حکم اولنوب قتلی حلال اولمیوب فیء مسلمینه ادخال اولنور مکر قبل الاسر مسلم ایدیکی معلوم اوله
زیرا قبل الاسر اسلامی معلوم اولمدیجه بو قولی ابتداء اسلامه حمل اولنمغله قتلندن امانی موجب اولوب استرقاقدن
اولماز اما انده سیمای مسلمین اولوب قدم اسلامنه مسلمینك اکثر ظنونی تعلق ایدرسه سبقت اسلامنه علم یقین
منزله سنده اولوب تخلیهٔ سبیلی واجب اولور زیرا وقوف حقیقتی متعذر اولوب احتیاط اوزره بناسی لازم اولان
امورده ظن غالب بمنزلة الیقیندر واکر بعد السؤال اسلامی وصف ایتمزسه کرکدر که مسلمین اکا وصف اسلامی
تقریر بعده سن دخی بویله اقرار ایدرمیسین دیو تدبیر ایده لر بو صورتده تصدیق ایدرسه اسلامی مسلم واکر بن بویله
دیمم یاخود بو قولیکزی بیلمم دیرسه حلال الدم در انجق احسنی اولدر که امام اهل اسلام مجددا اکا بو دعوت
ایتدیکمز دینه دخول ایدرمیسین دیو سؤال واستعلام ایلیه اکر ایده رم دیرسه قتل ایتمیوب فیء ایلیه واکر ایتمزم دیرسه
همان عنقنی ضرب ایده وزوجه وجاریه جهالت اوزره جاریه اولدقلری مسئله ده دخی جواب فصل مذکور اوزره
صورتیاب اولور که آنلردن وصف اسلام استفسار اولنوب حسن وصفه عدم قدرتلری آشکار اولسه کرکدر که
حضورلرنده وصف اسلامی تقریر بعده بن ایشته بو اعتقاد اوزره یم سنده بویله سین ظن ایده رم دیو تذکیر ایده لر
بو صورتده نعم دیرسه حکم اسلامنده کافی ونکاح وملك ایله حل وطئنده وافیدر واکر اول اسیر من اول الامر بن
مسلم دکلم لکن بنی دعوت ایدیکز قبول اسلام ایده یم دیرسه ینه قتلی جائز اولماز زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم
فادعوهم الی شهادة ان لا اله الا الله قول شریفنده دعوته تنبیه بیوروب دعوت ایتمدکجه برقومله قتال
ایتمزلر ایدی وبزلر دخی صیت شریعت وخبر دعوت بالغ اولمامش برقومله قصد قتال ایلسك قبل الدعوة
قتالمز حلال اولماز اول قوم ایسه یه اجابت یه امتناع ایدرلر بو اسیر بزدن طلب دعوت ونفسندن اظهار اجابت
ایدر ایکن قبل دعوة الاسلام بالاولویة قتلی حرامدر والله الموفق

مطلب قال الاسیر انا مسلم

مطلب استیصاف الزوجة او الجاریة الاسلام

مطلب قتال قوم لم یبلغهم الدعوة

باب امن الرسول والمستأمن اذا خیف ان یدل علی بعض عورات المسلمین * یعنی اهل حربك رسول ومستأمنلری
بعض معایب مسلمینه واقف وکفاره اخبار ودلالتلرندن اهل اسلام خائف اولسه لر آنلرك امان وعدم امانلرینه
دائر مباحث اطالنمقدر قنچانکه ملك اهل حربك رسولی دار الحربده عسکر مسلمینه واصل اوله تبلیغ رسالات ایدنجیه دك
مستأمن تاجر منزله سنه نازل وحرز امانده داخل اولورز یرا رسول وتاجرك وصوللرنده مسلمینه حصول منفعت مأمولدر
امیددر که فائده لری اوله اما بونلر عودته نیت ایدوب امیر مسلمین بونلر بعض عیوب مسلمینه واقف اولملریله اعدایه
تعریف ومسلمین اوزره دلالتلرندن خائف اولسه خوف مزبور زائل اولنجیه دك حبسلری جائزدر زیرا حبسلرنده مسلمینه
نظر واوزرلرندن دفع فتنه وشر درکاردر وداعر مفسد اولان شخص فاسدی هنوز خیانتی سبقت ایتمش ایکن فتنه سنی
دفعیچون حبس ایلمك مشروع اولنجه بونلرك جواز حبسلری اولی بالوقوعدر واکر بونلر امام المسلمینه بز عندکده نائل
امان اولمشیدك سبیلمیزی تخلیه قیل دیو ابرام ایلسه لر ینه مساعده اولنماز زیرا کوردکلری عیوب اوزره اعدامزه
دلالت ایده جکلرینه ظاهر حاللرندن استدلال اولنور زیرا دین باطللرینه کوره اعتقاد عاطللری بو محذوره باعث
وحاملدر حتی لایألونکم خبالا نظم کریمی افساد مؤمنینده عدم تقصیر ظاهر حاللری ایدوکنی تأیید وتقریر ایلمشدر
واکر بونلر بزلر برنسنه خبر ویرمیه جکمز بلکه هیچ برشیئه مطلع اولمادیغمزه یمین ایده لیم دیو تضییق ایدرلرسه

مطلب الداعر المفسد یحبس

نه تحلیف

نه تحلیف ونه تصدیق اولنورلر زیرا یمین اول کسنه یه حجتدر که شهادت ظاهر ایله مستظهر اوله وبو بابده ظاهر
حالات خلاف مقاللرینه شاهد اولمغله یمینلرینه التفات اولنماز وبو معنی انهم لا ایمان لهم آیت کریمه سیله
مؤید المبنی در یعنی ضرر مسلمینه راجع اولان مواد ده مشرکین ایچون اعتماد اولنه جق یمینلری یوقدر ویمین
مزبوره لری بو قبیلدن اولمغله امام ایچون اکا اعتماد غیر جائزدر بلکه تحصیل امن ایدنجیه دك آنلری حبس
ایلمك لازمدر لکن زنجیر وبوقاغی ایله تکدیرلری لایق دکلدر زیرا بونلر داخل امان ایکن خیانتلری ظهور ایتمدکجه
تعذیبلری غیر شایاندر سؤال اولنورسه که حبسلرنده دخی تعذیب وار ایکن نیچه تصویب اولنور جواب ویریز که
بز دخی حبسلریله زندانده حبسلرینی قصد ایتمدیك که اول تعذیبدر بلکه مقصودیمز همان معیتلرینه بر محافظ
وضع وآنلری رجوعدن منعدر بو مقدارده تعذیب بولنمیوب بلکه مسلمینه نظر وشفقت واردر فرضا وطنلری
ایله بینلرینه حیلولت جهتندن فی الجمله تعذیب اولنورلرسه ده مقصودیمز آندن اعظم اولان ضرری دفعدر
وبعض ناسه ایصال ضرردن مخلص اولمدیجه اهون ضررین اعظم اوزره ترجیح اولنور وبو مقصود معیتلرینه
تعیین محافظله وجود بولمغله بوندن زیاده قیدوبند ایله طریق تعذیبلری مسدوددر اما مسلمین شروع قتال
ومحافظلری کندو شغللرینه اشتغال هنکامنده فرارلرندن احتراز اولنورسه شغل مزبورك زوالنه دك قیدوبندلرینه
جواز واردر زیرا موضع ضرورتدر وضرورتله ثابت اولان قدر ضرورتله مقدر اولمغله بعد زوال الشغل قیدوبندلری
فك اولنمق لازمدر واکر امام المسلمین دار الحربدن دار اسلامه عزم رجوع ایلسه اول رسول وتاجری تأمکر
وفتنه لرندن امین اوله جق محله دك کتوروب بعده سبیللرین تخلیه ایلمك مشروعدر زیرا نظر مسلمین ودفع فتنهٔ
مشرکین بونده در حتی دار اسلامه دخول ایدنجیه دك امین اولنمازسه دار اسلامه دخول ایتمدکجه سبیللری
تخلیه اولنماز زیرا بو صورتده دار الحربده تخلیهٔ سبیل اولنسه لر برفتنهٔ عظیمه ایقاع ایتملرندن توقع اولنور وامام اوزره
وقوع فتنه دن احتراز ونفسندن وعسکرندن دفع فتنه ده مزید اجتهاد ایله اهتمام واجبدر اکر اول رسول وتاجر
بز بو مکاندن ایلرو کتمزدیو امتناع ایدرلرسه جبر واکراهلرینه جواز واتساع واردر زیرا امام ایچون نظر مسلمین
اولان امورده ولایت اکراه درکاردر کورمزمیسنکه نفیر عام واقع اولدقده غزایه خروج بابنده مسلمینه
بیله جبر واکراهك جوازی شایعدر وبو ماده نك نظیرنده حضرت عمر رضی الله تعالی عنه لو ترکتم لبعتم اولادکم
دیدی یعنی بلا اجبار حالکز اوزره ترك واقرار اولنیدیکز اولادیکزی دخی بیعه اجتسار ایدر ایدیکز وصورت
مفروضه ده امام محل امنه وصلت واول محبوسلره عود وانصرافله امر واجازت ایتدکده آنلر دخی بلده لرینه
وارنجیه دك تجهیز احوال ایچون طلبکار مال ومنال اولسه لر کرکدر که امام آنلری برابر کلمکدن امتناع ایتدکلری
محله ابلاغ ایده جك مقداری نفقه لرین انعام ایلیه زیرا محلدن جبر واکراهله کلمش اولملریله محله ایصاللری
واجب وآنلری کتورمك مسلمینه نظر ایچون اولوب مؤنت مرقومه نوائب مسلمیندن برنائبه منزله سنده اولمغله
اداسی بیت المالده مترتب اولور واول محله وارسندن کلملری الاختیار اولمغله نفقهٔ رجوعی اعطا اولنمز وبیت المالدن
اول وقتده اعطا اولنور که جنود اسلام نائل غنیمت اولمیوب یاخود غنیمتلرین اقتسام ایتمش بولنه لر اما نائل
غنیمت اولوب هنوز اقتسام ایتمشلر ایسه نفقهٔ مرقومه اول غنیمتدن انعام اولنور زیرا اکراهلری انجق اول جنوده
نظر ایچون اولمغله مؤنت دخی انجق اول جنودك حقلری اولان مالده مقرر اولوب غنائمی حمل وسوق ومحافظه
ایچون استیجارده اجرت غنائمدن ویرلدیکی کبی بونده دخی غنائمدن ویریلور وبو صورتده رجوعدن منع
واقامت اوزره اکراه ایلدکده ینه غنائم مسلمیندن انفاق ایدر وآنلری برابر محل آخره نقل ایلسه ینه غنائمدن اولان
دوابی اوزره حمل ایدر زیرا اول رسول وتاجر عند الامام آمن اولملریله غدردن احتراز لازمدر ومنفعت غانمین ایچون
آنلری حبس ایتدکده اموال غانمیندن نفقه لرین ویریر عامل صدقاته مال صدقه دن مقدار کفایه اعطاسی وجه
عند الزوج حق زوجه بناءً محتبسه اولدقده مال زوجدن انفاق واکسا اولندیغی کبی واکر بعد الامن تخلیهٔ
سبیللرین مراد ایدوب لکن آنلرك خوف ایتدکلری بر محلده ایسه کرکدر که آنلره دخی نظر وشفقت وخوف ایتدکلری
محلده تخلیهٔ سبیللرینه همت ایلیه زیرا امامك امانندده وتحت ولایتنده اولملریله آنلردن دفع ظلم ایله مأموردر
دریاده برابر کتوروب فتنه لرندن امین اولدیغی برجزیرهٔ خالیه یه لاحق اولسه همان بونلری اول جزیره ده
براغوب کتمك لایقمیدر لایق دکلدر بلکه کرکدر که بونلری تلفدن خوف اولنمیه جق محله دك استصحاب بعده لوازم
طریق ودواب حموله یاخود اجرت حمولدن قدر کفایه یی اعطا ایله تکمیل اسباب وهنکام خوف لصوصده

مطلب الیمین حجة لمن تشهد له الظاهر

مطلب ترجیح اهون الضررین

معیتلرینه تعیین عسکرایله وصول مأمنلرین استیجاب ایلیه زیرا ابلاغ مأمنلری اکرچه امام اوزره واجب لکن امام جابجا بنفسه مباشرته قادر اولمامغله مسلمیندن برجماعتله استمداده مباشراولوراما وصول مأمنلرندن بروعیتلرنده اولان عسکرمسلمینك خوف ایتدکلری برمحل وارایسه کرکدر که مسلمین امین اولدقلری محلك نهایتنه دك معیتلرنده ارسال بعده سبیللرین تخلیه یه استعجال ایلیه زیرا بوندن زیاده سی امام اوزره واجب دکلدر زیرا زیاده سنده مسلمینی هلاکه تسلیم واردر که سلامت مشرکین ایچون جائز کوریلمز وبوصورتده امام المسلمین اهل اسلام حقنده مخوف اولان محله دك معیتده مسلمینه جبر وتعیین ایدوب آنلرده کیدوب قتل اولنورلرسه امامك اهدار دماء مسلمینده سعی بدیدار اما محل مرقومده اول رسول وتاجرك سبیللرین تخلیه بعده آنلر قتل اولنسه لر انجق اهدار دماء کفارده سعی آشکار اولمغله اهون امرین اولان شق ثانی اختیار اولنور

باب اهل الحصن یؤمنهم الرجل من المسلمین علی جعل اوغیر جعل * یعنی مسلمیندن بریسی مقابلهٔ جعل اوزره یاخود بلا مقابله برحصنك سکاننه اعطاء امان ایلدیکنك محل بیانیدر مسلمین برحصنی محاصره یه اشتغالده ایکن ایچلرنده بولنان اسیر مسلم اعطاء امانله اهالیسنی خوشحال بعده کیجه ایله کتوروب معسکر مسلمینه ادخال ایلسه جمله سی فیء اولورلر زیرا امان ویرن اسیر ایچلرنده بلا منعه کرفتار قهر وتسخیر اولمغله امانی باطلدر وهم بو امانله مرادی نظر مسلمین اولمیوب انجق تخلیص نفسنه اجتهاددر وبو مقوله امانك صحتنه قائل اولدیغمزده اهل اسلام حصون کفاردن برحصنی فتح وقهره نائل اوله مزلر زیرا حصون کفارك اسیر مسلمدن خلوی نادر اولمغله همان غلبهٔ مسلمینه یقین ایتدکلرنده اول اسیره امر ایدوب آندن اخذ امانه قادر اولورلر ایدی وایچلرنده اسیر مسلم بولنمیانلرینه ایچلرندن برینه اولا اسلام ثانیا اعطاء امانله امره اقدام واول شخص حکم اسیر مسلمده اولمغله آنك امانی ایله نیل مرام ایدرلر ایدی بناء علیه بزدخی وجوه مذکوره یه اعتبار وجمله سی فیء مسلمین اولملرینه قول وقرار ایلدیك اکرچه قیاسه نظرایله جواز قتل رجاللری مقرر زیرا امان کافر وامان صبی غیر عاقل مثللو باطل اولان امان تحریم قتل ایتمدیکی امر اظهردر لکن مؤلف صاحب احسان سالك حسن استحسان اولوب دیمشدر که امام ایچون بو بابده قتل رجال حلال اولمدیغنه ایکی وجهله استدلال اولنور بری اولدر که مکرر اسبقت ایدن حدیث شریفده یسعی بذمتهم ادناهم قول لطیفلری بظاهره اسیر وغیریدن عام اولوب هرنه قدر خلافنه دلیل قائم اولدیغندن بوظاهر متروك العمل ایسه ده قتل کبی شبهه ایله مندرئ اولان اموردہ ابقاء شبهه ایلمسی بلا جدلدر وبو حدیث انت ومالك لابیك حدیثی منزله سنده اولوب حدیث مذکور اب ولدینی عمدا قتل ایلدکده حکم قصاصی اجراده شبهه القا ایلدیکی کبی بو حدیث دخی حکم قتلی اجراده شبههٔ دفعی ابقا ایدر وجه ثانی اولدر که قوم مذکور امان اسیره اعتبار ایله استیمان ایچون کلوب قتال ایچون کلمشلردر وسابقده بیان ایلدیك که محصور القاء سلاح ونداء امان ایده رك هیئت ترك قتال اوزره کلسه البته قتلدن امین اولور بناء علیه بونلر دخی قتلدن امین اولورلر لکن استرقاقدن امین اولمدقلرندن بعد التخمیس بین الغانمین تقسیم اولنورلر وبونلره امان ویرن ایچلرنده بولنان مسلم مستأمن یاخود ایچلرندن قبول اسلام ایلمش برکسنه اولسه تعلیل سابقده متفق اولملریله حکم سابقده دخی متوافقلردر اما اهل عسکردن برمسلم اعطاء امان ایتمش اولسه امانی جائزدر زیرا اول مسلم عسکر ایچنده ممتنع واهل حصندن امنله ممتنع اولمغله امانی امان جماعتله سیاندر بوصورتده هنوز حصندن خارج اولمامشلرایسه امام بنفسه امان ویروب صکره قتاللرنده نظر مسلمین ملاحظه ایلدیکی اهل عدوان کبی بونلره دخی اولا نبذ امان بعده قتاللرینه عطف عنان ایدر واکر معسکره چیقوب بزه فلان امان ویردی دیو ادعا ایدرلرسه عدول مسلمیندن ایکی شاهد شهادت ایتمدکجه تصدیق مدعی اولنمازلر زیرا باعتبار الظاهر فیء اولمشلر ایکن اوزرلرندن اسقاط حق مسلمینی دعوی ایتملریله مسلمیندن شهادت عدلین اولمادقجه اصغا اولنماز واول مسلم بونلره بن امان ویرمشیدم دیسه دخی استینافنه مالك اولمدیغی نسنه یی اخبار اولمغله کلامنه اعتبار اولنماز کذلك اول مسلم مسلم آخر ایله برابر شهادت ایلسه لرفعل نفسنه شهادت اولمغله قبول اولنماز اما بشقه ایکی مسلم عدل شهادت ایدرلرسه قبولی واجب وابلاغ مأمنلرین مستوجبدر زیرا بینه ایله ثابت اولان معاینه ایله ثابت کبیدر واکر اول مسلمك قولندن غیری بینه لری یوغیسه فیء اولورلر انجق بطریق الاستحسان تمکن شبهه یه بناء قتل رجاللری جائز وشایان دکلدر زیرا اول مسلم حرمت قتللرین اخبار ایدوب خبرنده احتمال صدق درکار در وخبر واحد الزام حکمده حجت دکل ایسه ده امر دینده حجت وحرمت قتل دخی امر دیندن برمصلحتدر واکر اول مسلم اهل حصندن بیك دینار آلوب امان ویرمش اولوب هنوز حصنلرنده ایکن امام واقف سر انجام اولسه بوصورتده مخیردر دیلرسه

مطلب لایقتص الاب اذا قتل ولده عمدا لحدیث انت ومالك لابیك

مطلب خبر الواحد حجة فی امر الدین

امانلرین امضا ایدوب دارالحربدن چیقنجیه دك آنلره تعرض ایلمز لکن اول دنانیری اخذ وفیء مسلمینه وضع ایدر زیرا امام بوصورتله انشاء امانده ملاحظهٔ نظر مسلمین ایلسه حقنده جائز ایکن امان غیره اجازتده ملاحظهٔ نظر ایلسه ینه جائزدر ومال مذکور قوت عسکر ایله مأخوذ اولمغله فیء عسکر قیلنور واکر دیلرسه تحرزا عن الغدر اولا رد دنانیر ونبذ امان بعده قتاللرینه عطف عنان ایدر همان امام بنفسه بوصورتله اعطاء امان ایلمك منزله سنده اولور واکر اهل حصن همان اول مسلم ایله مصالحه ایتدکلری هنکامده عسکر مسلمینه ولوج یاخود حصنلرین تخریب ایله منعه لرندن خروج ایلسه لر امام انجق اول دنانیری آلوب فیء مسلمین قیلمغه اهتمام ایدر زیرا بونده معنای نظر اجازت صلحه منحصردر وآنلر عسکر ایچنده آمن وسالم ومأمنلرینه ابلاغ ایدنجیه دك امام ایچون دنانیرلرین رد ایلسه دخی سبیل اضرارلری منعدم بونده منفعت مسلمین انجق اخذ دنانیرده ایدوکی عندیمزده رسیدهٔ مرتبهٔ یقیندر بونك نظیری شول عبد محجور مسئله سیدر که نفسنی بلا اذن المولی بعض اعمال ایچون آخره ایجار واول عملی تکمیل ایله فراغ وسلامته ابتدا رایتمش اوله بونده منفعت مولی انجق قبض اجرتده ایدوکی آشکاردر بوصورتده امام اول دنانیری تقسیم غانمین ایلمدکدنصکره اهل حصنه بلادحربدن دیلدیکیکز محله التحاق ایدیکز دیو اطلاق ایدوب بلوغ مأمنلرینه دك تعرض ایتمیوب بووجهله شرط صلحه وفاسنی اتمام ایدر واکر مسلمین بعد المحاصره برحصنی فتحله کامین اولدقده اهل اسلامدن بریسی بن قبل الفتح اهل حصنله شومقبوضم اولان بیك دینار اوزره مصالحه ایتمشیدم دیو ادعا واهل حصن تصدیق مدعی ایلسه لر بو بابده امام بعد النظر والتدقیق تصدیق مسلمینه انفع ایدوکنی تحقیق ایدرسه دنانیری مسلمین ایچون اخذ وتصدیق واهل حصنه لحوق مأمنلرینه اذنله توسیع طریق ایدر اما تکذیبی مسلمینه انفع ایدوکنی تصویب ایدرسه اول مسلمی مصالحه وقبض دنانیرده تکذیب ودنانیره تعرض ایتمیوب اهل حصنی فیء اولمق اوزره ترتیب ایدر زیرا امام ناظر مسلمین نصب اولنمغله انفع مسلمینه نظر وانکله عملی التزام ایدر کورمزمیسنکه نفع مسلمین اسرایی بلاشیء اطلاق ومن ایتمکده ایدوکی رأی امامده مستبین اولسه من واطلاقلری دخی جائزدر ومادهٔ مذکوره دخی بویله در انجق مقدما امان ویرمشیدم دیو اول مسلمك اخباری دخول شبهه یه مدار اولمغله بروجهله قتل رجاللری حلال اولماز اما اول مسلم اخبار امان ایلدیکی هنکامده اهل حصن هنوز حصنلرنده ممتنعین ایسه لر اوحالده آمنین اولورلر لکن امام بوحالتده کندو انشاء امان ایلدیکی صورتده مخیر اولدیغی قریبا بیان ایلدیکمز اوزره بو بابده دخی مخیردر زیرا اخبار مذکور حق مسلمینده انشا منزله سنده اولوب انشاده جاری اولان اختیار امام بونده دخی جاریدر والله اعلم وبالله التوفیق

باب مایکون امانا ومالایکون علی شرط یشترطه * یعنی اهل حرب شرط معین اوزره استیمان ایتدکلرنده امانك انعقاد وعدم انعقادینه متعلق مسائل اجتهاددر بیاندر محصور بیتدن برحربی آمنونی حتی انزل الیکم علی ان ادلکم علی مائة رأس من السبی فی موضع یعنی بکا امان ویریکزتا که طرفکزه نزول ایده یم برمحلده اولان یوز رأس سبی اوزره سزه دلالت ایتمك اوزره دیمکله استیمان ومسلمین شرط مذکور اوزره اعطاء امان ایلدکلرنده بعد النزول اول محله واروب برکسنه یی آنده بولماسه لر بوصورتده اول نابکار دیدکلرم بونده ایدیلر کتمشلرقنده کتدکلرنده بیلمزم دیو اعتذار ایلسه مسلمین بروده حصنی فتح ایتمشلر ایسه کرکدر که اول مستأمنی حصن یاخود دیلدیکی مأمنه ایصال وفتح ایتمشلر ایسه ارض حربدن مأمن آخره ارسال ایده لر زیرا معسکرده امانله حاصل اولمشدر که شرطله امان همان وجود قبولله ثابت اولوب شرط مقبولی ادایه توقف ایلمز نظیری عتق بالجعلدر که عبدینی کندویه بیك درهم ادا ایتمسی اوزره اعتاق وعبد قبول ایلسه همان ادا ایتمزسه ده عتق واقع اولور بو بابده دخی شرط دلالت اوزره منعه سندن نزولنده امانی ثابت اولمغله شرطه وفا ایتسون ایتمسون امان مسلمینده قائم ومأمنه ابلاغلری لازم اولور بوصورتده مسلمین بزاکا شرط دلالت اوزره امان ویرمشیدیك شرطه وفا ایلمدی دیو معارضه یه قیام ایدرلرسه بوقولله الزام اولنورلر که اکرچه بویله در لکن بو مستأمن اکر دلالت ایتمزسم بینمزده عقد امان برطرف اولسون دیمشدر ایشته مؤلف الکتاب امام محمد والاجنابدن مفهوم شرط اصلا حجت دکلدر دیو تنصیص واردر وعندیمزده مذهب انجق بودر وامام کرخی رحمه الله ویدرأ عنها العذاب ان تشهد یعنی امرأهٔ ملاعنه دن عذاب حدزنایی دورت کره بالله انه لمن الکاذبین دیو شهادت ایلمسی دفع ایدر آیت جلیله سنده دفع عذاب ایچون منفهم اولان شرط شهادت تحقق ایتمزسه دفع عذاب ممکن اولماز مضموننه بو آیت دلالت ایتمز بلکه سائر اسباب وشبهاتله دفع عذاب قابلدر دیو امام ابو یوسف رحمه الله دن حکایت ایلمشدر کذلك فاذا احصن

مطلب آجر العبد المحجور نفسه

مطلب العتق بالجعل

مطلب مفهوم الشرط لیس بحجة

فان اتين بفاحشة يعني جواري تزويجله محصنات اولدقدنصكره ارتكاب فحش زنا ايدرلرسه محصنات حرائر اوزره زنالرنده لازم اولان حدك نصفي بونلراوزره لازم اولور آيت جليله سنده شرط احصان صريح ايكن اول جواري ارتكاب فحش زنا ايدوب محصنات اولمسه لر عذاب مذكور لازم كلمز مضمو ننه دلالت ايلمز زيرا مفهوم شرط مفهوم صفت كبيدر اولدخي حجت دكلدر قال الله تعالى وبنات خالك وبنات خالاتك اللاتي هاجرن معك يعني يامحمد بزعظيم الشان خالك وخالاتكك سنكله برابر هجرت ايلين بناتلرين دخي حلال قيلدق آيت كريمه سي قرايب مذكوره دن برابر هجرت ايتميانلرك حرمت نكاحنه دلالت ايلمز كذلك فلا تظلموا فيهن انفسكم يعني اي اهل ايمان اشهر حرمده ارتكاب معاصي ايله نفسكزه ظلم ايتمكز آيت جليله سنده مفهوم ظرف غيراشهر حرمده اباحت معاصي يه دلالت ايلمز بو بابده دخي مسلمين محصور مزبوره دلالت معهوده شرطي اوزره سكا امان ويرديك مضموننده آمناك على ان تدلنا قوللري دلالت ايتمزسك سكا امانمز يوقدر ديمكه دليل اوله مز اكرچه بو معني دخي محتملدر لكن محتمل منصوصه معارض اولوب حكمني رفع ايده مز مكر خلافنه نص ايدوب دلالت معهوده يي ايتمزسم بيتمزده امان اولمامق شرطي اوزره ديمش اوله بوصورتده نص ثاني معارضهٔ نص اوله صالح اولور ونبذعهد قتل واسترقاقك حلني مشتمل وحل مزبور باب اطلاقدن اولمغله عدم دلالت مثلو تعليق شرطه محتمل اولنديغندن عدم دلالتي ظاهر اولدقده عدم امان دخي مقرر وامام آني قتله ادخال فيء ايتمك ميانده مخير اولور بو مسئله نك نظيري اولدركه بركسنه برآي تمامنه دك برشخصك نفسنه كفيل اولسه اول شخصي خصمنه تسليم ايتمدكجه مجرد انقضاء شهر ايله كفالتدن چيقماز امابرآيدنصكره كفالتدن برائتم شرطي اوزره ديمش اولسه قولي معتبر اولور واكر حربي مفروض محصور اولميوب بلكه يديمزده مأسور ايكن صورت سابقه كبي تؤمنوني على ان ادلكم على مائة رأس ديمكله آمن صكره عدم دلالتي متعين اولسه امام ايچون قتلي مشروعدر زيرا في الاصل يديمزده مقهور وامام ايچون قتل واسترقاقي حلال اولوب حل مزبورك ازاله سني دلالته تعليق ايتمشيكن دلالت ايتمدي اماصورت سابقه ده محصور ايسه ده ينه منعه سي ايچنده ايكن مسلميندن اخذ امانله نزوله اقدام ومقابلهٔ امانده متضمن منفعت اولان دلالتي التزام ايلمشدر ملتزمنه وفا ايتمزسه ده امام اوزره ينه مأمننه ابلاغي واجبدر وفي الحقيقه بين الصورتين فرق يوقدركه ايكي صورتده ده دلالت ايتمزسه التزام دلالتدن اقدم بولنديغي حالته عودت ايدر چونكه اسير قبل الالتزام مباح القتل والاسترقاق ايدي عدم دلالتله اول اباحته عودت ايدر ومحصور قبل الالتزام منعه سنده ايدي عدم دلالتده ينه منعه سنه اعاده اولنور واكر محصور مسفور استيمان مزبورنده دلالت ايتمزسم سزه فيء اوله يم ياخود رقيق اوله يم مفهومنده على اني ان لم ادلكم كنت لكم فيئا اورقيقا ديمش اولوب صكره دلالت ايتمسه فيء مسلمين اولوب قتلي حلال اولماز زيرا بوزياده يي سويلمش اولسه شرطه وفا ايتمسه دخي قتل واسترقاقدن آمن ايدي بوزياده سي كلام اولنه معارض وحكمني رافعدر وعمل معارض مقدار دليل ايله مقدر وبو بابده دليل انجق فيء اولمغه وافيدر وهم بوصورتده ازالهٔ اماني انجق حكم استرقاقده شرط ايدوب حكم قتلده ايتمشدر وشرط مذكورده كندويه منفعت اولمغله رعايتي واجبدر كذلك صورت مفروضه ده وفا ايتمزسم سزه ذمت اولمق شرطي اوزره مفهومنده على اني ان لم اف كنت ذمة لكم ديمش اولسه ينه قولي معتبر وعدم وفا صورتنده قتل واسترقاق اولنميوب ذمت مسلمين اولسي مقرردر زيرا شرطه وفا اوزريمزه واجبدر واكر حربي محصور بزه امان ويريكز تاكه سزه باب حصني فتح ايده ليم سزدخي بزه عرض اسلام ايتمك اوزره كيره سز بزدخي اسلامي قبول ايده يز مألنده آمنوا حتى نفتح لكم الحصن فتدخلوا على ان تعرضوا علينا الاسلام فنسلم ديو بسط مقال ايدوب بعد الفتح والدخول اسلامدن نكول ايلسه لر ينه امانلري باقيدر ومسلمينه واجبدركه حصنلرندن چيقه لر تاكه آنلري كالاول منعه لرينه عودت ايتديروب صكره نبذامان ايده لر زيرا وقت وفادن اقدم قبول شرطله استفادهٔ امان ايتمشلردر مجرد وعدلرينه وفادن امتناعلريله حكم امانلري باطل اولميوب ابتداء مأمنلرينه اعاده صكره نبذعهد ايلمك كركدر اكرصورت مفروضه ده اسلامدن امتناع ايدرسكز ميانه مزده امان اولمسون ديو مسلمين شرط آنلره معاهده لرين بوشرطه ربط ايتمشلر ايسه اسلامدن امتناع ايتدكلرنده استرقاقلري وقتل رجاللري جائزدركه شرطلري بويله در وبينمزده اولان معاملاتده واجب اولان انجق شرطه وفادر وبو بابده دليل بني ابي الحقيق ده وارد اولان حديث جليلدركه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلري آنلره وبرئت منكم الذمة ان كتمتموني شيئا يعني اموالكزدن برنسنه يي بندن كتم ايدرسكز عهد وذمت سزدن بري اولسون بيوردقلرنده آنلرده قبول بعده كتم واخفالري ظهور ايليوب رسول الله عليه السلام قتل واسترقاقلرين

مطلب كفل بنفس رجل الى شهر

جائز كورمشلردر وبزبوقصه يي باب الامان على الشرط اثناسنده بيان قيلدق ومرويدركه وقعهٔ احددنصكره جيوش مسلمين ومشركين محللرينه عودت ايتدكلرنده مشركيندن براهل تباه كمكرده راه انتباه اولوب مدينهٔ منوره يه دخول وحضرت عثمان بن عفان رضي الله عنهما ايله قرابتي اولمغله نهانيجه خانه سنه مثول ايلدي بعده حضرت عثمان حضور نبوي يه كلوب آنك ايچون نيازامان ايلدكده قدآمناه على انا ان ادركناه بعد ثالثة فقدحل دمه يعني على التحقيق بزاكا امان ويردك شول شرط اوزره كه اوچنجي كيجه دن صكره اكا ظفر بولورسق دمي حلال اوله بيورديلر همان اول كسنه چيقوب كندي بعده رسول الله صلى الله عليه وسلم اطلبوه فاني ارجو ان تجدوه يعني اول شخصي طلب ايديكز زيرا بولمكزي اميد ايده رم ديديلر همان شجعان طلبكاران عقبنجه استعجال واوچ كيجه دن صكره قبل الهيدن اوزرينه تسلط اولنان زيرخواب كرانده ايكن هجوم واتصال واخذ وقتل ايله فاذا ماتوا انتبهوا دركاتنه آني ايصال ايلديلر ايشته بو بيان ايله امانده نص اولنان شرط نبذه واباحت قتله مؤدي اولورسه ده ينه معتبر ايدوكي نمايان اولدي واكرصورت مفروضه ده بعضيلري اسلامي قبول وبعضيلري نكول ايدرلرسه قبول ايدنلر احرار اولوب آنلره تعرض قطعا سزاوار اولماز ونكول ايدنلر فيء اولورلر وبو مسئله ده بعضه لفظ كل ايله تعبير اولنمق اعتبار اولنور نكته سي اولدركه جعلوا اصابعهم في اذانهم واستغشوا ثيابهم نظم كريمي كبي جمعه مضاف اولان جمع على الانفراد متناول جميع آحاددر وبو بابده جماعت مسلمين جماعت مشركين ايله عقد شروط ايتملريله هرمسلم هرمشرك اوزره سن اسلامدن امتناع ايدرسك بينمزده امان اولمسون ديو شرط ايلمش كبي اولور كذلك محصورين دن بريسي آمنوني على ان انزل اليكم فاسلم يعني بكا امان ويريكز طرفكزه نزول واسلامي قبول ايتمك اوزره ديوب بعد النزول اسلامدن نكول ايلسه اول دخي حصننه ايصال اولنور زيرا عندمزده بومقوله لر امانده داخل وبونك امثالنده وان احد من المشركين استجارك فاجره حتى يسمع كلام الله ثم ابلغه مأمنه نظم كريمي نازل اولمشدر امابوصورتده اسلامدن نكول ايدرسك بينمزده امان اولمسون ديو اوزرينه شرط اولنوب اولدخي اسلامدن نكول ايدرسه بينمزده جاري اولان شرطه بناء فيء مسلمينده دخول ايدر وبووجهله فيء اولدقدنصكره قبول اسلام ايلسه بعد الاسلام اكرچه قتلي حرام اولور لكن ينه فيء ايچنده ابقا اولنور زيرا حكم امان سابق بعد العرض اسلامدن نكولنده زائل وكندو بزم يديمزده اسير اوله رق حاصل اولديغندن مجددا اسلامه كلدكده قتلدن سالم وفيء اولمسي لازم اولور وحكم سابق آنكله مشروطدركه دفعهٔ اولاده همان اسلامدن نكول ايتديكنده فيء اولمسنه حكم امام لاحق اوله اما دفعهٔ اولاده امام دعوت اسلامي تكرار واولدخي امتناع اوزره اصرار ايدوب هنوز فيء اولديغنه حكم سبقت ايتمدين قبول اسلامه مسابقت قيلسه بوصورتده اكرچه مقتضاي قياس ينه فيء اولمقدر زيرا شرط زوال امان اسلامدن بردفعه امتناعي ايله نمايان اولوب شرطه تعليق اولنان نسنه نك ثبوتي انجق وجود شرطه منوطدر بوقسه امامك حكمنه مربوط دكلدر بلكه تعليق شرط اولنان امان منزله سنده وتعليق شرط اولنان طلاق وعتاق مثابه سنده در لكن بالنظر الى الاستحسان حر مسلم اولمق اوزره اعطاء امان اولنور زيرا ابا وامتناعي يه زعمنجه كراهت اسلامدندركه بو امتناع حقيقيدر ياخود قلبندن شبهه سي زائل اولنجيه دك تأمل ايچوندركه بو امتناع غيرحقيقيدر وامتناعنده بووجهله تردد واحتمال متبين اولمغله جهت امتناعي حكم حاكم اولمدقچه متعين اوله مز كور مز مبسنكه داريمزده احد زوجين قبول اسلام ايلسه فرقتلري انجق آخرك اسلامدن امتناعنه موقوف ايكن امتناع آخر حكم قاضي بولنمدقچه متحقق ومعروف اوله مز كذلك خصوص اموالده يميندن نكول شرعا بمنزلة الاقرار ايكن نكول مز بور مجرد يميندن تنزه واتقاسندن اولمق محتمل اولمغله حكم قاضي لاحق اولمدقچه حكم اقرار متحقق اوله مز اماصورت مفروضه ده اسلامدن امتناعده استعجال ايتميوب انجق بكا مهلت ويريك ملاحظه ايده يم ديو استمهال ايلسه كركدركه امام اسلام اكا اوچ كون تأجيل ايدوب دخي زياده تمهيل ايلميه زيرا ازالهٔ شبهه ايچون فكر وتأمل برازمدته محتاج اولوب امامدن اول مدت طلب اولندقده كركدركه همان اوچ كون اكا تأجيل ايليه زيرا ايام ثلثه مدت خيارشرط اولمق دلالتيله نظر وتأمله دخي تمام مدتدر وبو بابده اصل ومستند مسئلهٔ مرتددركه لاجل التأمل استمهال ايلدكده ايام ثلثه امهال اولنور زيرا روايت اولنديكه عامل يمن ابوموسى الاشعري رضي الله عنه طرفندن امير المؤمنين حضرت عمر رضي الله عنه حضورينه بركسنه قادم اولوب جناب امير المؤمنين اكا احوال ناسدن استفسار اولدخي اخبار ايلدكدنصكره ديديكه هيچ مغربات اخبار يعني حوادث غريبهٔ روزكاردن برصحبتك وارميدر اول كسنه بلي واردركه بررجل بعد الاسلام كفرايله بدنام اولدي ديدي حضرت عمر رضي الله عنه يه

مطلب الشرط في الامان معتبر

مطلب اسلام احد الزوجين

مطلب النكول اقرار بقضاء القاضي

مطلب تأجيل المرتد

سزاكانه يابديكز ديدى اولدخى همان چوكردوب بو يني اوردق ديدى حضرت عمر يه آنى بر بنا ايچنده حبس وقپوسين طين ايله احكام وكل يوم بر رغيفله اطعـام ايدوب اوچ كره اكا عرض توبه ايتسكز ايدى بلكه تائب وامر الهى يه راجع وآئب اوله ايدى اللهم انى لم احضر ولم آمر ولم ارض اذ بلغنى يعنى يارب بن بو وقعه ده حاضر دكل ايدم وامر ايتمشيدم وايشتديكمده راضى دخى اولمادم ديدى امام شافعى رحمه الله تعالى بو حديثك ظاهرينه تمسك ايدوب طلب مهلت ايتسون ايتمسون تأجيل مرتد واجبدر ديدى اما بزم عنـديمزده اول مرتد استمهـال ايتمشيكن امهال ايتمشلر ايدى بو جهتله جنـاب خليفه بو اصرارلرندن تبرى وانكار ايلدى ديمكله تأويل اولنور وفى الاصل محـاسن شريعته واقف اولان مرتد طلب مهلت ايتدكده ايام ثلثه تأجيلى لازم اولدقده حربى مفروض اصـلا واقف دكل ايكن تأجيل اولنمغه اولى واحرى در واكر صورت مفروضه ده عرض اسلام اولندقـده همان سكوت ايدوب رد وقبو لله جوابدن نكول ايلسه كركدر كه امام اوچ كره عرض اسـلامى تكرار وهر برنده اكر جواب ويرمزسك فئ اوله جغكـه حكم ايدرم ديو اخبـار ايليه زيرا سكوتى امتنـاع ايسه ده معناى آخره محتملدر بناء عليه ابلاء عذر ايچون اوچ دفعه عرض اسلامى تكرار وهر برنده خبر مذكور ايله انذار ايلر بوندنصكره ينه سكوت ايدرسه فئ اولمسيله حكم ايدر وشول خصم منزله سنده اولور كه مجلس قاضيـده جوابدن سكوت ايتدكده سكوتى انكاره حمـل اولنوب بو انكار اوزره بالطلب تحليف اولنـد قـده يميندن دخى سكوت ايدرسه سكوتى نكوله حمـل اولنوب قاضى اكا اوچ كره عرض يمين وهر برنده اكر يمين ايتمزسك اوزريكه حكم ايده رم ديو تبيين ايدوب بعد الثـالثه اوزرينه حكم ايدر واكر اول حربى محصور حين نزولنده آمنونى على ان تعرضوا على الاسلام فان اسلمت فيمـا بينى و بين ثلثة ايام والافلا امان بينى وبينكم يعنى اوزريمـه عرض اسلام ايتمكز اوزره بكا امان ويريكز پس بتمله ايام ثلثه ميانده اسلامه كلورسم فبهـا واكر كلمزسم بيتمزده عقد امان اولمسون ديمش اولوب بعـده عرض اسلام ايلسه لركركدر كه ابتداء عرضدن اوچ كون واوچ كيجه امهال ايده لر زيرا بو يله شرط يدوب بعد العرض سلامت اوزره ترك اولنه جغنى تبيين وايام ثلثه بى مهلت سلامت تعيين ايلديكندن ابتـداء مدت ساعت عرضدن ايدوكى مستبين اولمشدر وذكرايامى صيغهٔ جمع ايله ايراد وعدد ثلثه ايله تعداد ايلسى مقابلده اولان ليالينك دخى عدد مذكور ايله دخوانى ايجاب واعـداد ايدر اكر بو مدت كچوب قبول اسلام ايلمزسه حكم حاكمه محتـاج اولميوب همان مقتضاى شرطى اوزره فئ ايچنده ادراج اولنور وعند الاطلاق حكم حاكم شرط اولديغى تأمل وامتناعى تميز ايتمك ايچون ايدى بو بابده تعيين مدتله تميز حاصـل اولمشدر و بو يله توقيت منصوص قبلده اولان حكمك بعـدنده ثبوتنه مانعدر صورت اجازه ده اولديغى كبى اما مسئلهٔ مزبوره ده والافلا امان بينى وبينكم ديمش ايسه ايام ثلثه دنصكره قبول ايتمزسه ينه مأمنه ايصال اولنور زيرا بو صورتده ايام ثلثه انجق مدت نظر وامعاندر بو قسمه مدت امان دكلدر بعد الانقضا اكرچه امتناعى ظاهر اولور لكن بعد الامتنـاع نبذ امانى شرط ايلمديكندن امانى قائم ومأمن حصننه ابلاغى لازم اولور اكر اول اثناده حصنى فتح اولنمش ايسه ارض حربدن اقرب مأمنه ايصـال بعده قتالى استحلال اولنور واكر مسئلهٔ مزبوره ده والاكنت عبدالكم يعنى ايام ثلثه دن صكره قبول اسلام ايتمزسم عبـد يكز اوله يم ديمش اولسه بو صورتده مدت ايچنـده قبول ايدرسه حر اولوب قطعـا تعرض اولنماز واكر قبول ايتمزسه مقتضـاى شرطى اوزره فئ اولوب غنيمتله تقسيم اولنور لكن قتل اولنمـاز واكر مسئلهٔ مزبوره ده والاكنت ذمة لكم ديمش اولوب مدت ايچنده قبول اسـلام ايلمسه موجب شرط اوزره اهل ذمت قيلنور واقوال مذكوره جميع اهـل حصندن صادر اولسه حكم سابق آنده دخى ظاهردر واكر حربى محصور مسلمينه تؤمنونى على ان انزل اليكم فادلكم على قرية فيها مائة رأس يعنى سز نازل اولوب ايچنده يوز رأس انسان بولنان بر قريه يه سزه دلالتم اوزره بكا امان ويريمسز ديو خطاب مسلمين دخى ان دللتنا على قرية فيها مائة رأس فانت آمن يعنى ايچنده يوز رأس انسـان بولنان بر قريه يه بزه دلالت ايدرسك آمنسين ديو رد جواب ايلدكلرنده اول حربى بعد الرضا نازل ومسلمين ايله بر قريه يه واصـل اولوب ايچنده نسنه بولمدقلرنده بونده ايديلر كتمشـلر ديو بهانه ايلسه فئ مسلمين اولوب بنى مأمنه ابلاغ ايديكز ديمكه قادر اوله مز اما ابتداء بابده ذكـر اولنـان مسئله بشقـه در كه بونده امانى شرط دلالته تعليق ايلـديلر وشرطـه تعليق اولنـان قبل حصول الشرط معدومدر اما مسئلهٔ سابقده ده دلالت ايتمك اوزره مسلمين ايجـاب امان ايدوب اولدخى قبول ايتمش اولمغله دلالت ايتسون ايتمسون امانه موصول اولور كورمزمسنكه بركمسنه عبدينه ان اديت الى الفا فانت حر ديوب عبد دخى قبول ايلسه ادا ايتمدكجه نائل عتق اوله مز اما انت حر على ان تعطينى الف درهم ديوب

مطلب سكوت الخصم عن الجواب في مجلس القاضي

مطلب الفرق بين ان اديت فانت حر وبين انت حر على ان تؤدي

عبد دخى قبول ايلسه ادا ايتسون ايتمسون نائل عتق اولور كذلك ان نزلت واسلمت فانت آمن ديمشلر اولوب حربى دخى نزول ايدوب اسلامى قبول ايلمسه فئ اولور زيرا فاسلمت قوللرى جملهٔ شرطيه اوزره معطوف اولمغله شرطده داخـل وامانى شرط اسلامنه تعليق ايله قائل اولمشلردر اسلامى قبول ايتمدكجه امانه موصول اوله مز اما انت امن على ان تنزل فتسـلم ديمشلر ايسه بعد النزول اسلامدن نكول ايدرسه ده امانى قائم وابلاغ مأمنى لازمدر بو قيـاس اوزره انت آمن على ان تنزل فنعطينـا مائة دينار دينلوب قبول ونزولندن صكره اعطـاء دنانيردن نكول ايلسه ينه امانه موصولدر اما ان نزلت واعطيتنـا مائة دينار فانت آمن بو يله دكلدر زيرا امان بونده شرط اداء دنانيره تعليق اولنوب صورت اولاده شرط قبوله تعليق اولنمشـدر كه همان نزول وقبول ايتدكده آمن اولوب غاية الامر اول دنانير ايله مديون اولور بو صورتده ادادن امتناع ياخود يانمده يوقدر ديو اعتذار ايدرسه ادا ايدنجيه دك حبس اولنوب امانى ثابت اولمغله فئ قيلنماز وچقان اداء دنانير ايلسه تخليهٔ سبيل ايله مأمننه تسبيلى واجب اولور واكر امام آنى دار اسلامه برابرجـه اخراج ايدنجيه دك ادادن امتناع و بعـد الخروج ادا ايلسه ينه تخليهٔ سبيل ومأمنه تحويلى لازمدر زيرا فى الاصل داخل امان اولوب انجق دين ايچون محبوس ايدى بعد القضـاء تعرضنه سبيلميز يوقدر امادار يمزده طول مكث ايدوب دنانيرى ادا ايلمزسه كركدر كه امام آنى اهـل ذمت قيله زيرا كافر صغـار جزيه يى قبول ايتمدكجـه دار يمزده طول اقامته رخصت ويريلمز وهم دار يمزده اداء دنانيره دك محبوس ايدى شمدى عنـاد ايله ادادن ممتنع ياخود عاجزدر وكافر دار يمزده حبس اولندقده كافر مرهون منزلنه تنزيل وضرب جزيه ايله تنكيل اولنور وامام آنى اهل ذمت قيلدقده حبسدن اخراج ايدوب ذمتندن دنانير دخى ساقط اولور زيرا اول دنانيرى امان نفسندن عوض ياخود مأمننه لحوق ايچون فـداء نفسى اولمق اوزره التزام ايتمشيدى اكر امان نفسندن عوض ايسه شمـدى عقد ذمت واسلامه كلش ايسه اسلام كبى اقواى سببين ايله كسب امان ايتمكله اداء دنانير عهده سـندن ساقط اولوب شول مكاتب منزله سنده اولور كه مولاسى آنى اعتاق ايده وشول ام ولـد منزله سنده اولور كه مكاتبـه ايكن موت مولاسى ايله آزاد اوله بو ايكى صورتده بدل كتابتى اداءدن استغنا حاصل اولمغله عهده لرندن ساقط اولور واكر اول دنانير فداء نفسى ايسه شمـدى باعث فدا اولان معنى منعدم اولمشدر زيرا مسلم ياخود ذمى اولدقده اهل دار يمزدن ايدوكى مقطوع وسائر اهـل ذمت كبى اعطاء دنانير ايتسه ده دار الحربه رجوعدن ممنوع اولمشـدر وفداء نفسى انجق مأمن اصلبسنه لحوق ايچون اولوب اول دخى فوت اولمشدر سؤال اولنورسه كه مال معهودى نيچون رقبه سندن عوض قيلمماز تا كه بعـد عقد الذمه دخى سلامت رقبه سى ايچون مطالبه اولنه جواب ويريرز كه رقبه سندن عوض اولمق شول وقتده اولور كه اول كمسنه وقتا من الاوقات عبد اولوب اول ماله آزاد اوله امابو حربى قطعا عبد مسلمين اولمامشدر كذلك بر رأس غلام اوزره مصالحه ايلسه لر بعد النزول اوزرينه جودت ورداءت بيننده متوسط بر رأس غـلام ياخود دراهم ودنانيردن آنك قيمتنى ادا لازمدر زيرا بطريق الفدا اوزرينه لازم اولان عوض مال دكلـدر و بو يله مواد ده لازم اولان رأس مطلق بدل خلـع ودم عمددن بدل صلح صورتلرنده اولديغى كبى وسطله مقيد وقيمت وعين ميانده مردد اولمق اوزره ثابت اولور بو صورتده التزام ايلـديكنى ويروب. هنوز حصنى فتح اولنمامشيكن حصننه كيرميوب بشقه محـله كتمك ايسترسه منع اولنماز بو ب ارض حربدن ديلديكى موضعه كتمكـه رخصت ويريلور زيرا معلومدر كه حصندن نزول وماله فداء نفسنى قبول ايلمسى حصننه عودت ايچون اولميوب بلكـه حصنده مبتلى اولديغى خوفدن سلامت ايچوندر وتمام سلامت انجق ارض حربدن ديلديكى موضعه عزيمته منوطدر اما كيدوب مأمننه بالغ اولدقده قتالى حلال وسائغدر زيرا منعهٔ اخرايه وصولنـده مقصودى تمام وميانه ده اولان امان دخى انجـام بولمشدر مكر بو صورتله امين اولورسم تا كه سز دار اسلامه چيقنجيه دك ياخود فلان آى كيرنجيـه دك امين اوله يم ديو مسلمين اوزره شرط ايتمش اوله بو صورتده وفاء شرط واجبدر زيرا بعـد وصول المأمن ميانه مزده اولان امان منتهى اولور ديديكمز فى الاصل خائف محصور اولوب نفسندن ازالهٔ خوفـه همت ووصول مأمنله تكميل مصلحت ايلـديكى دلالت حاله مبنى ايدى واعتبار دلالت حال خلافى مصرح اولدقده ابطـال اولنور لكن بو شروطدن نسنه يى ذكر ايتميوب صكره اختيـاريله حصننه راجع وآنده ممتنع اولسـه ينه امان مسلمين آندن منقطع اولور زيرا اختيـاريله منعه سنه وصولى سبب انتهاء امانيدر اماتى مسلمينك دار اسـلامه وصول ياخود شهر فلانى دخوليله مشروط ايلسه مدت امان ايچنده داخل حصن اولسه ده منعـهٔ اخرايه التجا قنده امين اولديغى كبى تأمين اولنور حتى صكره مسلمين اول حصنه ظفر بولسه لر مدت امان باقيـه ايسه سبيلنى تخليـه ايدرلر مكر حصننه رجوعدن صكره قتال

مسلمینه شروع ایده بو صورتده مأمننده مباشرت قتاله اما نمزی نقض ایتمش اولوب حرمت قتل واسترقاقده
بعد النقض حکم امان باطل اولمغله فیٔ مسلمینده داخل اولور واکر حربی محصور آمنونی علی ان انزل الیکم
فاعطیکم مائة دینار فان لم اعطکم فلا امان بینی و بینکم یعنی طرفکزه نزول وسزه یوز دینار ویرمك اوزره بکا امان
ویریکز اکر ویرمزسم میانه مزده عقد امان اولمسون یاخود ان نزلت الیکم فاعطیتکم مائة دینار فانا آمن
یعنی طرفکزه نزول وسزه یوز دینار ویریرسم بن آمن اولهیم دیو مسلمینه خطاب و بعد المعاهده نزولنده مسلمین
مطالبهٔ ماله شتاب واولدخی ادادن ابا واجتناب ایلسه بالنظر الی القیاس فیٔ اولمسی بی التباسدر که صورت اولاده
شرط انتباذ امان موجود وثانیه ده شرط وجود امان مفقوددر وبالنظر الی الاستحسان کیفیتی امامه اعلام
اولدخی ادایه تنبیه و بعد الامتناع فیٔ اولمسنه حکم ایتدکجه فیٔ اولدیغی نمایان اولماز زیرا بیان سابق اوزره حین
طلبده ادادن امتناعنده احتمال معانی درکار اولمغله جهت امتناعی حکم حاکم بوانمادقجه بدیدار اولماز
کورمزمیسنکه مسلمینه بن سزه ویرمم انجق امیره ویریرم یاخود انجق شهود ایله ویریرم دیمکله نکوله شروع ایلسه
بویله امتناعله فیٔ اولمسی مشروع اولورمی ایشته بو احتماله بو بابده قیاسله حکم قبیح ایدوکی معلوم صریحدر
بو صورتده اول مستأمنی حضور امامه رفع وامام دخی کتور یوز دیناری دیو تسلیم ودفعله امر ایلدکده استمهال
ایلسه امام ایچون ایکی یااوچ کون امهالی جائزدر زیرا بو مقدار اوزره تأخیرده مستأمنه نفع اولدیغندن بشقه
مسلمینه دخی ضرر کثیری یوقدر وامام کافهٔ اموردہ نظر جانبین ایله مأموردر کورمزمیسنکه برمدیون بعد حلول
الدین بو مقدار ایله استمهال ایلسه حاکم ترك حبسله آنی امهال ایتمك لازم ایکن مالنی نفسنه فدا ایدوب التزام
ایلدیکی عوض مال اولیان شخص امهال وعدم استعجاله احق واولیدر واکر تؤمنونی علی ان انزل فاعطیکم
رأسا ومائة دینار ما بینی و بین ثلثة ایام یعنی طرفکزه نزول وایام ثلاثه ظرفنده سزه بر رأس غلام ویرمك یاخود
یوز دینار ویرمك اوزره بکا امان ویریرمیسز دیمش اولوب بعد المعاقده نازل اولسه آمن اولوب انقضاء وقتنه دك
تعرض اولنماز زیرا نفسی ایچون بو مدتی شرط ایلدیکندن دین مؤجل ایله مدیون اولان حبس اولنمادیغی کبی
بو دخی قبل المدة حبس اولنماز وانقضاء مدتدنصکره مقدما شرط مالی قبول ایتدیکندن ینه امانی قائم لکن مال
ملتزمی ادا ایدنجیه دك حبسی لازمدر مکر مسلم اولوب یااهل ذمت قیلنه بو صورتده قریبا بیان ایلدیکمز ایکی
طریقه بنا ایله عهدهسندن مال ملتزم ساقط اولور واکر بدل امان اولان اعطاء مالی اجل معین ایله تقیید
واول مدتده ویرمزسم بینمزده امان اولمسون دیو تأکید اوزره تؤمنونی علی ان اعطیکم مائة دینار فان لم اعطکم
فلا امان بینی و بینکم دیسه یاخود اعطاء مال مؤجل شرط امان ایدوکنی ان اعطیتکم الی اجل کذا فانا آمن
دیمکله اعلان ایلیوب صکره تمام مدته دك اعطا ایلسه فیٔ قیلنور وبو بابده حکم حاکمه محتاج اولماز زیرا
نفسی ایچون اشتراط وقتی تصریح ایتمش اولمغله اول وقت مصرح اوزره زیاده قیلنماز وحکم حاکمی شرط
ایلسنك وقت منصوص اوزره زیاده لازم اولور ونص اوزره زیاده قیلق معناده نسخدر واکر تؤمنونی علی ان
انزل فادلکم علی قریة فیها مائة رأس علی انی ان لم ادلکم فلا امان بینی و بینکم یعنی سزه نزول وایچنده یوز رأس
انسان بولنان برقریه یه دلالت اوزره بکا امان ویریرمیسز شول وجه اوزره که دلالت ایتمزسم بینمزده امان
اولمیه دیمش اولوب بعد المعاقده نزول واویله برقریه یه دلالت وصول ایتسه اما بو اماندن مقدم یا مؤخر و بونك
نزولندن مقدم یا مؤخر خلاصه بونك دلالتندن اقدم مسلمین اول قریه یه ظفر بولمش اولسهلر بونك دلالتی
معتبره اولمیوب قریهٔ اخرایه دلالت ایدرسه شرطی حاصل ویتمزسه فیٔ داخل اولور کذلك دلالتندن اقدم
اول قریه یه مسلمین واقف اولسه هنوز استیلا ایتمشلر ایسه ده ینه اول قریه یه دلالتی معتبره اولماز زیرا مسلمینه
منفعتلی بر دلالت التزام ایتمشیدی معلوم مسلمین اولان نسنه یه دلالتده منفعت اولماز وهم دلالتی انجق مدار وصول
مقصود اولورسه تحقق ایدر وقریهٔ مرقومه معلوم مسلمین اولمغله اکا استیلالری سبقت ایتسون ایتمسون وصوللری آنك
دلالتی ایله دکلدر کورمزمیسنکه محرم مقدما مکان صیده عالم اولان کسنه یی صیده دلالت ایلسه بو دلالتله جزاء
صیدی التزام ایتمش اولماز اما مسلمین اول مستأمنله برابر حرکت وطریقه دلالت ایلسه لکن مسلمین ایلروجه کتملریله
اول مستأمن ایریشوب قریه بودر دیمکسزین بونلر فهم ایلسهلر بو دلالتی معتبره اولمغله امانی ثابت اولوب اکا بر دخی
تعرض اولنماز زیرا اول طریقه انجق دلالتی ایله سالکین اولوب قریه یی فهم ایتملری انجق اول طریقه سلوکلری ایله
اولدیغندن فهملری اصل سبب اولان دلالته نسبت اولنور کورمزمیسنکه محرم صیده بو وجه اوزره دلالت ایلسه
دلالتی معتبره اولوب اوزرینه جزاء صید لازم اولنور کذلك برابر کتمیوب همان سمت قریه یی تعریف ومسلمین اول

تعریفله

مطلب استمهال المدیون

مطلب لایحبس من علیه الدین المؤجل

مطلب الزیادة علی النص لایجوز لانه نسخ

مطلب دل المحرم علی الصید من یعلمه

مطلب دل المحرم علی طریق الصید

تعریفله کیدوب قریه یه اصابت ایلسهلر ینه امانی ثابتدر زیرا دلالت انجق بویله اولور و برطریقه دلالت ایلینکاه برابر
کیدروکاه وصفله تعریف ایدر وایکی صورتده ده اول کسنه اسم دال ایله تسمیه اولنور وتفصیل سابق اوزره آمنونی علی
ان ادلکم علی بطریق باهله وولده فان لم افعل فلا امان لی عندکم یعنی سزی اهل واولادی ایله برابر بر بطریق اوزره
دلالتم اوزره بکا امان ویریکز اکر ایتمزسم عندیکزده امانم اولمسون دیمش اولوب صکره نازل اولدقده مسلمین بر بطریقه
ظفر بولدقلرینی کوروب ایشته دلالت ایده جکیم بو ایدی دیسه قولی معتبر دکلدر زیرا انتفاع مسلمین ایچون بطارقهدن
بر بطریقه دلالتی التزام ایتمشدر و بو مقصود قول معهودی ایله وجود بولماز اما بو صورتده علی ان ادلکم
علی بطریق الحصن فانه قد نزل هاربا یعنی بو حصنك بطریقنه سزی دلالت اوزره امان ویریکز زیرا اول
بطریق هاربا نازل اولمشدر دیمش اولسه بعده نازل اولوب کورسه که مسلمین اول بطریقی اخذ ایتمشلر
بو صورتده امانی مقرر واکا تعرض غیر متصوردر زیرا بعینه یاخود بنسبه معلوم اولان معرف اوزره دلالتی التزام
ایتمشیدی شمدی خدمتنی اتمام ایلدی زیرا معینده وصفه اعتبار اولنمایوب غیر معینده اعتبار اولنور کورمزمیسنکه
لا اکلم هذا الشاب شو یکت ایله کلام ایتمم دیو یمین ایدوب اول شاب معین اختیار اولدقدنصکره اکا تکلم
ایلسه حانث اولور اما لا اکلم شابا بر یکت ایله تکلم ایتمم دیوب صکره وقت یمیننده شاب اولان بر اختیار ایله
تکلم ایلسه حانث اولماز بو بابده دخی دلالتی مسلمینه مدار علم اولمق یاخود مسلمین دلالتندن منتفعین اولمق اکرچه
مشروطده وصف معتبردر لکن غیر معینده اعتبار اولنوب معینده اعتبار اولنماز بو تفصیل اوزره بر حصن
یاخود مدینه اوزره دلالتی التزام ایتمش اولسه اول حصن ومدینهیی تعیین ایتدیسه مسلمینك معلوملرینه دلالتی
غیر معتبر و تعیین ایلدی ایسه معتبر اولور وغیر معینده مسلمین سابقه دار الحربه دخوللرنده معلوملری ایکن بو دخوللرنده
نسیان ومرور ازمان حسبیله عندلرنده مشتبه المکان اولمش برقریه یه دلالت ایدرسه ینه آمن اولوب قطعا
تعرض اولنماز زیرا وصوللری انجق دلالتی ایله اولوب علم سابقلری ایله اولمامشدر کورمزمیسنکه بو مثللو دلالت
محرمدن صادر اولسه صیده دلالتی ظاهر وجزاء صیدی التزامی باهر اولور وهم بو بابده مقصود بر دلالتدر که
ضمننده منفعت مسلمین موجود اوله وصورت مفروضهده دلالت مرقومه ایله مقصود معهود صورت ثبات وجود
اولمشدر وعلم سابقلری نسیان واشتباه ایله زائل اولمغله بو مقصوده غیر موصلدر بناء علیه دلالتی ایله شرطه
وفاسی حاصل اولوب هر وجهله امانه نائل اولور والله اعلم وبالله التوفیق

باب من یکون آمنا من غیر ان یؤمنه اهل الاسلام * یعنی اهل اسلام اعطاء امان ایتمدین خود بخود آمن اولان
اهل حرب احوالنی بیانه ضامن بر بابدر قچان دار الحربده برمسلم برکتابیه ایله ازدواج وآنی دار اسلامه اخراج
ایلسه اول عورت حرائردندر لکن حربیت طرفنی زوجندن نکاحی اکا امان عد اولنمادیغندن دکلدر که دار الحربده
اسیره تاجر یاخود اهل حربدن ایکن قبول اسلام ایلین مسلمك امانی باطلدر بلکه حربیت صفت مستأمنه
اوزره دارمزده زوجی ایله اقامت ایچون کلدیکندندر اما اکر ودار الحربه عودت قصد ایدرسه تحت نکاح مسلمده
بولنمغله رخصت ویریلمز زیرا استیماله کلن حربیه دخی دارمزده مسلم ایله تزوج ایلسه البته ذمیه اولور ونکاح
مسلم ایله دارمزه کلوب اقامت ایلین عورت دخی بویلهدر زیرا عورت اقامتده زوجنه تابعه اولوب زوجی اهل
دارمزدن اولمغله عورت دخی اهل دارمزدن اولور وصورت مفروضهده زوجی بن بعد النکاح بو عورتی
دار الحربده اسیر وقهر ایله اخراج وتسییر ایلدم دیوب عورت دخی قهری انکار انجق نکاحله چیقدم دیمکده
اصرار ایلسه بونده دلالت ظاهر حاله اعتبار اولنور اکر قیدوبند ایله کتورمش ایسه ظاهر حال زوجه معین
اولمغله قول قول زوج اولوب جاریهسی ایدوکی مستبین اولور واکر علی حالها کلمش ایسه ظاهر حال عورته
مدار وحرهٔ ذمیه اولدیغی بدیدار اولور انجق بو صورتده زوج مبطل نکاح اولان ملك بطریق القهری اقرار
ایتمکله بینلرنده نکاح برقرار اولهمز زیرا زوجك منافی نکاحه اقراری مبطل نکاحدر نتهکیم زوجهسنك
ارتدادینی ادعا وزوجه انکار مدعی ایلدیکی مسئلهده مبطل اولدیغی کبی بعده زوج دار الحربده قهر واسرینه مسلمین
یاخود اهل ذمتدن اقامت بینه ایلرسه سبب ملك رقبهسی حجتله اثبات ایتمش اولمغله جاریهسی اولور واول عورت
دار اسلامده نکاح مسلمده اولدیغی اقرار ایلدیکندن بحسب الظاهر ذمیه اولمغله اوزرینه شهادت ذمی دخی
قبول اولنور وبو مسلم اکر دار الحربده مستأمن ایسه ادعاسی اوزره عورتی قهر واسری کریه کوریلوب اعتاق
وتخلیهٔ سبیلی ایله تنبیه اولنور زیرا ایچلرینه امانله داخل اولدقده برنسنهلرینه تعرضله غدر ایتمکه معتاده
ضامن اولمغله ضامن اولدیغی نسنهیه وفا ایله امر اولنور لکن اعتاقله حکمده جبر اولنماز زیرا بینه و بین الله اولان

خصوص امانده معتبر اولان دلالت بالتعریف استحقاق نفلده غیر معتبردر وتفصیلی باب من النفل علی الدلالة مسائلنده قریبا کلور ان شاء الله تعالی

مطلب لا اکلم هذا الشاب او شابا

مطلب اخرج المسلم زوجته الکتابیة من دار الحرب

مطلب تزوجت المستأمنة بمسلم

مطلب قال اخرجتها قهرا وقالت بل بالنکاح

امان نفسنه غدرایدوب امان مسلمینی کسر ایتمشدر امااچلرنده اسیریاخود اهل حربدن ایکن قبول اسلام
ایتمش ایسه اعتاق وتخلیهٔ سبیل ایله مأموراولماز زیراعندالقدرة اخذ مال واسترقاقلرینه رخصت شرعیه سی واردر
ودارالحربده تزوجی طرفندن زوجه سنه امان عداولنمامغله بعدالنکاح امکان استرقاقی نمایاندر و بوصورتده
اخراجی علی وجه التلصص اولمغله اول عورتدن خمس آلنماز وزوجك دارالحربده اول عورتی دعوای قهرواسرینه
مستأمنلردن اهل حربك شهادتلری قبول اولنماز زیرا زوجیتده تصادق ایتدکلرندن بحسب الظاهر ذمیه اولمغله
ذمیه اوزره مستأمنلرك رقله شهادتلری قبول اولنماز واکر اول عورت بنی نه تزوج ونه قهر ایتمشدر بلکه بکا
امان ویروب برابر کتورمشدردیسه اکرطایعهٔ چیقمش ایسه دلالت حال اکا معین اولمغله حریتی مستبین اولوب
اول شخصك زوجه سی اولماز زیرا اول ادعاء نکاح ایدوب عورت انکار اوزره در ودار اسلامده تزوجنی ادعا ایلسه
قولی بلاحجة قبول اولنمدیغی کبی دارالحربده تزوجنی ادعا ایلسه ینه بلاحجة قبول اولنماز بوصورتده اول عورت
دارالحربه قصد عودت قیلسه منع اولنماز زیرا ذمیه اولمسین وزوجنه تبعا اهل دار یمزدن قیلنمسین موجب اولان
نکاح حین انکارنده ثبوت پذیر انضاح اولمامشدر بوصورتده زوج دارالحربده قهرواسرینه مستأمنلردن اقامت
بینه قیلسه قبول اولنور زیرا نکاحی انکار ایتمکله ظاهرده مستأمنه اولوب مستأمنلرك بربری اوزره شهادتلری دخی
مقبوله درواکر بوصورتده قیدو بند ایله کتورمش ایسه ظاهر حال زوجه شاهد اولمغله جاریه سی اولوب علت سابقه یه بناء
تخمیس دخی اولنماز امابوقیدوبندی انجق دار اسلامه خروجلرندن صکره وضع ایلدیکی معلوم اولورسه امام ابوحنیفه
رضی الله تعالی عنه قولی اوزره فیء جماعت مسلمین اولور زیرا نکاحی انکار ایتمکله داریمزده حکم امان ثابت
اولمامشدر زیرا اول وقتده مستأمنه اولورایدیکه داریمزده اقامت ایچون کلمش اولیدی بوعورت انکار نکاح ایتمکله
سبب مجیئی معلوم اولمادی بوجهتله حربیه اولوب داریمزه بلاامان کلمش اولدی واصل ابی حنیفه اولدرکه
حربی داریمزه بلاامان داخل اولوب برمسلم آنی اخذ ایلسه فیء جماعت مسلمین قیلنور اما عندالامامین اخذایلین
شخصك فیئی قیلنور وایجاب خمسنده ایکی روایت واردر واکر برذمی دارالحربه دخول واهل حربدن برعورتله
ازدواج بعده اول عورت ایچون مسلمیندن استیمان ندنصکره برابر داریمزه اخراج ایلسه حره اولور زیرا هم مجیئ
مستأمنا تله کلوب وهم زوجی آنك ایچون استیمان ایلدکده مسلمین اکا اعطاء امان ایتمشلردر انجق زوجنه تبعا ذمیه
واهل داریمزدن قیلنوب داراسلامده ذمی ایله تزوج ایلین مستأمنه منزلنه تنزیل اولنور ودارالحربه رجوعنه
زوجی اذن ویروب یاخود تطلیق ایلسه ده رخصت ویریلمز وتصویر مسئله ده زوجنك اول عورت ایچون
استیمانی ذکر ایلدیکیمز استیمان مذکورشرط امان اولدیغندن دکلدر بلکه اطاعت اوزره زوجی ایله برابر کلمکله ابتداء
بابده ذکر اولنان صورت کبی بونده دخی تأمین اولنور زیرا زوجی اهل داریمزدن اولوب عورت دخی برابر مجیئ
مستأمنا تله کلمشدر امابوذمی اهل حربدن اولان کبیره قزی وقز قرنداشی اوزره استیمان واخذ امان ایلسه بونلر
دخی آمنه اولورلر زیرا هم مسلمین اکا امان ویروب وهم بعدالاستیمان مجیئ مستأمنا تله اتیان ایتمشلردر لکن بونلر
بالغه اولوب اقامتده ذمی اولان باباسنه وقرنداشنه تابعه اولمامغله نه زمان دیلرلرسه دارالحربه راجعه اولورلر
و بونلری بلااستیمان برابر اخراج واتیان ایتمش اولسه علی قول ابی حنیفه رحمه الله تعالی فیء اسلامیان اولورلر
زیرا صریحا بونلر ایچون استیمان اولنمدیغندن بشقه اقامتده اکا تابعه اولمدقلرندن مجیئ مستأمنا تله کلمش اولمادیلر
واکر برذمی دارالحربدن بینلرنده قرابت اولیان برعورتی اخراج ایدوب بن دارالحربده قهرواسر ایله بونی
داراسلامه ادراج ایلدم دیو ادعا عورت دخی تکذیب مدعی ایلسه نظر اولنور اکر صورت اطاعتده کلمش ایسه
ظاهر حالی ذمی یی مکذب و بلااستیمان کلوب فیء اولمغله اول عورتده حق مسلمین مترتب اولدیغندن اول ذمی
تصدیق اولنماز اکر مسلمیندن اقامت شهود ایدرسه سبب ملك اولان قهری اثبات ایتمکله جاریه سی قیلنور
و بوبابده شهادت اهل ذمت قبول اولنماز زیرا اول عورت بحسب الظاهر فیء مسلمین اولمغله شهادت ذمی مسلمین
اوزره قائمه اولمق اقتضا ایدر واکر قید و بند ایله اخراج ایدوب و بو یله اخراج ایلدیکی معلوم ایسه ظاهر حال شاهد
مقالی اولمغله قول آنك قولیدر اما قید و بندی انجق داراسلامده وضع ایتدیکی معلوم ایسه عند ابی حنیفه
رحمه الله تعالی فیء مسلمین وعندالامامین رحمهما الله تعالی اول ذمینك فیء خاصی اولوب داراسلامده ظفریاب
رکاز اولان ذمی منزله سنده تنزیل و بلاخلاف ایچنده خمسی اخراج و باقیسی کندو یه اعطا وتنویل اولنور
وقچان اهل حربدن برتوانا کافر برمسلم ایله برابر معسکر اسلامه قادم وظاهر اولوب مسلم بن بونی اخذ واسیر ایلدم
دیو دعوی اولدخی بلکه بن طلب امانله کلدیم دیو دفع مدعی ایلسه قول قول حربیدر که مجیئ مستأمنین ایله

مطلب شهادة المستأمن على المستأمنة بالرق

مطلب الحربي دخل دارنا بلا امان فاخذه مسلم

مطلب اصاب الذمي ركازا

مطلب خرج حربي مع مسلم او مع جماعة المسلمين

داخل وظاهر حالی صدقنه شاهد عادلدر زیرا مسلم واحد ایله مقاومت کافر واحدك مقدوری اولمغله برابر کلمکله
مقهور عد اولنماز کورمزمیسنکه بوطرز اوزره یالکز کلسه آمن اولور ایدی مسلم واحد ایله کلدکده ینه آمندر
اما قید و بند ایله کتورمش ایسه قول قول مسلمدر که ظاهر حال شاهد صدق مقالیدر و بو مقوله امورده دلالت حال
تحکیم اولندیغی برسابقده بیان وتفهیم ایلدیك واکر حربی معهود قید و بندن عاری ایسه ده مسلمیندن برجماعتله
ورود ایدوب مسلمین بو بزم اسیر یمزدر دیو ادعا اولدخی بلکه بن طلب امانله کلدم دیو خلاصنی استدعا ایلسه قول
قول مسلمیندر زیرا قصد خلاص ومقاومت ایلسه ده مقدوری اولمامغله جماعت مسلمین ایچنده مقهور اولوب
بوجهتله مربوط ومأسور منزله سنده در کورمزمیسنکه مسلمین مثلا یوز عدد رجال اولوب ایچلرندن تخلصه قادر
اولمیه جق وجه اوزره آنی احاطه ایلسه لر بوصورتده هرکیم کورسه بو اسیردر مستأمن دکلدر دیو استدلال ایدر
و بو وجهله دلالت حال اوزره فیء عسکرده ادخال اولنور واکر استیمانله کلدیکنه ایکی مسلم شهادت ایدرلرسه
شهادت مسلمین جماعت مسلمین اوزره حجت تامه اولمغله قبول اولنور امابو یله ایکی شاهدی اولمیوب انجق برابر کلن
مسلمیندن بریسی استیمانله کلدیکنی اقرار ایدرسه تصدیقه سزاوار اولمز زیرا قول واحد حکم شرعیده حجت
اولمیوب شرکتلری دخی شرکت عامه اولدیغندن اقرار شریك واحده حکم ترتب ایلمز مکر مقرلك بعدالقسمة
سهمنه اصابت ایلیه واکر برمسلم دارالحربدن برعورتله برابر چیقوب بو بنم عورتمدر دکلدر لکن امان ویروب امان اوزره
اخراج ایلدم دیسه اکرچه مقتضای قیاس فیئده ادراج اولنمقدر زیرا دارالحربده ویردیکی امانی باطلدر که کندو
منعهٔ اهل حربده مقهوریت اوزره حاصلدر وداراسلامه دخولدنصکره عورت دارایله مأخوذه و فیء اولوب
تأمینی موجب ابطال حق مسلمین اولمغله شایان تنفیذ وتمکین اوله مز لکن من جهة الاستحسان حرهٔ مستأمنه
ونه زمان ایسترسه رجوع دارالحربه متمکنه در زیرا مسلم اول عورته دارالحربده اعطاء امان واول امانی محافظه
اوزره داراسلامه اخراج واتیان ایتدکده همان اجزاء داراسلامدن جزء اولدده انشاء امان ایتمش منزلنده قیلمغله
عورت داریمزده امان ایله حاصله اولور وثبوت حق مسلمین انجق عدم امانله حصولنده در غایة مافی الباب
اول مسلمك امانی ثبوت حق مسلمینه سبب اولان دخول داراسلامه مقارن اولمقدر بومقارنت دخی ثبوت
حق مسلمینه ممانعت ایدر توضیحی اولدرکه دارالحربدن مفارقتلرنده لامحالة سرحده قریب برمحله کلسه لر کردرکه
آنده نه مسلمونه حربی خوفدن امین اوله مز ایشته اول محلده منعهٔ اهل حربدن خروج ایتمش اولملریله مسلمك
آنده اعطاء امانی صحیح اولوب هنوز مسلمین خوفدن امین اوله جقلری موضعه واصل اولمامalریله عورت
دارایله اخذ اولنمش فیء اولمسی تصحیح اولنماز امادارالحربده ایکن امان ویروب صکره عورت یالکز چیقسه
جواب مسئله بشقه درکه دارالحربده اعطاء امانی باطل وامانی صحیح اوله جق موضعده برابر بولنمامغله اول موضعده
منشی امان منزلنه غیرنازل اولدیغندن عورت البته فیء مسلمین قیلنور واکر برمسلم دارالحربده ایکن اهل حربدن
برجیش عظیمه اعطاء امان وبرابر داراسلامه خروج ایلدکده مسلمین اول جیشه ظفر بولسه لر جمله سی
فیء اولورلر زیرا بو مسلم داراسلامده ودارالحربده آنلردن ممتنع اولمیوب بلکه منعه لرینه مغلوب وغیر ممتنع
اولمغله امانی باطل اولور کورمزمیسنکه بوعسکر داراسلامه دخول و برمسلم امانله ایچلرینه حلول ایدوب
بعده مسلم دخی آنلره اعطاء امان ایلسه آنلردن ممتنع اولمامغله امانی ظاهر البطلاندر کذلك آنلری دارالحربده
ایکن تأمین ایدوب محافظهٔ امان اوزره داراسلامه عازمین اولسه لر ینه بو یله در اما حربی واحدی تأمین و برابر
داراسلامه خروج ایلسه سابقا ذکر اولندیغی اوزره جواب مسئله بشقه در زیرا واحد مقهور واحد اولمیوب بلکه
بحسب الظاهر امتناع ومقاومته قادر اولمغله داراسلامه دخوللرنده امانی صحته موصول اولور واکر مسلم واحد
دارالحربده ایکن یکرمی عدد اهل حربه اعطاء امان ایدوب برابر داراسلامه کلسه لر بونلر بالجمله آمن وابتداء امرده
داراسلامده انشاء امان اولنمش موضعنده کائنلردر سؤال اولنورسه که مسلم واحد عدد مزبوردن دخی ممتنع
اولمیوب بحسب الظاهر مقهور غیر ممتنع اولمغله اقتضا ایدر ایدیکه بو امانی صحیح اولمیه جوابنده دیرز که اکرچه
نفسی اعتباریله مقهور لکن قوت مسلمین ایله قاهر ودار اسلامده قوت خاصهٔ مسلمین اولمغله عدد مزبور
جماعت مسلمیندن امتناعه غیرقادرلردر بوجهتله مسلم مذکور حکما قاهر وغیر مقهور اولمغله امانی صحیح
اولور اما جیش عظیم بشقه درکه آنلر اهل داریمزدن کندو شوکتلریله ممتنع اولملریله مسلم مذکور ایچلرنده
دارالحربده ایکن مقهور اولدیغی کبی داریمزده دخی مقهوردر کورمزمیسنکه اهل حربدن منعه سی اولمیان
برجماعت داریمزه بلاامان دخول ومسلمیندن برجماعت آنلری اخذ ایلسه لر فیء جمیع مسلمین قیلنورلر اما برجیش

مطلب آمن مسلم جيشا من اهل الحرب فخرج معه

عظیم دار یمزه بلاامان دخول و مسلمیندن برجماعت آنلری مقهور وتخذول ایلسه‌لر خاصة فی مقاتلین قیلنورلر
فرق مسئلتین انجق معنای مذکوردر که منعه‌سی اولنلر دار یمزه دخولله غیر مقهور واولمیانلر مقهورلردر حکمی
اولدر که ممتنع اولمادقلری صورتده برابرکلن مسلم واحدك امانی صحیح اولمسه منعه‌لرندن مفارقتلرینه اول امان بادی
اولمغله غروره مؤدی اولور اما جیش عظیم امان مرقومله منعه‌لرندن مفارقت ایتمیوب بلکه دارالحرب کبی دار یمزده
دخی کندو شوکتلریله ممتنع اولدقلرندن احتمال غرور منقطعدر وتفصیل مذکوراوزره عسکر مسلمین دارالحربده
ایکن مسلم واحد جماعت اهل حربی امان ویروب معسکره اخراج ایلسه اکر عسکردن امتناعه قادردکلر ایسه
آمن اولورلر زیرا مسلم مزبور عسکر مسلمینه وصولنده کسب قوت ایتمکله قاهر وغیر مقهور اولور واکر کثرتلریله
عسکر مسلمیندن امتناعه قادرلر ایسه اول مسلم آنلرایله برابرچیقسه دخی بیان سابقه بناء بطلان امانی ظاهردر
واکر مسلمین برحصنی محاصره اوزره ایکن حصنده برمسلم بولنوب منعه دن عاری برقومی تأمین واخراج
عسکر مسلمین ایلسه آمن اوله مزلر اما مسئله اولی بشقه‌در که بونده محصورین مقهورین اولوب حاللری برجهتله
حال مأسورین کبی اولمغله ایچلرنده بولنان مسلمك امانی صحیح اولسه ابطال حق مسلمینه مؤدی اولور و مسئله
اولی بویله دکلدر وهم بومثللو امان جائز کورلسه مسلمین بروجهله قهر مشرکینه فائز اوله مزلر زیرا مشرکین
غلبهٔ مسلمینه تحصیل یقین ایتدکلرنده همان ایچلرندن برقاچی قبول اسلامدن صکره باقیلرینی تأمین واول مسلملردن
هربری باقیلردن برجماعت غیر ممتنعه ایله واصل معسکر مسلمین اولورلر وقول مذکور مسلمین اوزره بالکلیه
سد باب استرقاقه مؤدی اولمغله تجویزه تصدی اولنماز توضیحی اولدر که محصورین اوزره ید مسلمین آنلرایله برابر
چیقان مسلمك قوتی اوزره سابقه وقوت لاحقه ایله ید سابقه یی ابطال واضاعت غیر لایقه در اما سبقت ایدن
مسائل بشقه کونه در وچقان برحربینك زوجهٔ حربیه‌سی دارالحربده اسلامه کلسه اول عورت اوچ حیضی تمام
ایدنجه‌یه دك نکاحلری اوزره قیام ایدرلر زیرا ید امام عرض اسلام ایچون زوجه واصل اولمامغله اوچ حیض اوچ
کره عرض اسلام مقامنه قیام ایدوب بعدالطلاق مدت مرقومه‌ده زوجه‌سنه ارادهٔ رجوع ایتمدیکی صورتده
تفریق بینلرین موجب اولدیغی کبی اول مدتده کفر اوزره اصرار دخی زوجه سنی اراده ایتمکه دال وفرقتلرین
مستوجب اولور اکر قبل الحیض برابر داراسلامه چیقسه‌لر اکرچه زوج وجه استیمان اوزره کلمش اولمامغله
فی اسلامیان اولور لکن اوزرنده ثابت اولان رق رقبه‌سی ابتداء نکاحه منافی دکل ایکن بقاء نکاحه هیچ منافی اولمامغله
نکاحلری ابقا اولنور اکرچه بینلرنده تباین دارین تحقق ایلسه موجب تفرق اولورایدی لکن زوج عبد مسلمین اولمغله
اهل دار یمزدن اولدیغندن تباین دارین تحقق ایتمشدر بوصورتده اوچ حیض اتمام دخی ایتسه زوجه عرض
اسلام اولنمدقجه حکم نکاحلری فرقتله ختام بولماز زیرا مقدما عرض اسلام متعذر اولمغله حیض اکا خلف
قیلنمشیدی شمدی حیضله مقصود اولان فرقت حصوله کلمزدن اقدم اول تعذر زائل واصله قدرت حاصل اولدی
وبویله ماده‌لرده اعتبار خلف ساقط اولمغله کرکدر که زوجه عرض اسلام اولنوب قبول ایدرسه نکاحلری
تحقیق وایتمزسه میانلری تفریق اولنه واکر صورت مفروضه‌ده اسلامی قبول ایلین زوج اولوب وزوجه‌سی اهل کتابدن
اولمیوب بعده قطعا حیض کورمدین برابر داراسلامه چیقسه‌لر اول عورت امن وحریت اوزره زوجیتده ابقا
اولنور زیرا مجیء مستأمنانه کلمشدرکه اقامتنده زوجنه تابعه ودار یمزه اقامتیچون کلنلرك مسئلهٔ امانلری شایعه‌در
اما مسئلهٔ سابقه‌ده زوجی استیمان ایتمیوب وکندودن علامت استیمان دخی نمایان اولمیوب اقامتنده عورتنه تابع
قیلنمدیغی دخی آشکار اولمغله اغترار ایله کلوب استیمانله کلدیکی بدیدار اولدیغندن فی مسلمین قیلنمغه سزاواردر
قالدیکه عورت مزبوره اهل کتابدن اولمش بولنسه ذمیه قیلنمق اقتضا ایدرایدی زیرا زوج مسلم ایله بینلرنده نکاحلری
مستقر ودائم اولمغله زوجی ایله دار یمزده اقامتی لازمدر اما فرض سابق اوزره اهل کتابدن اولمدیغی تقدیر اوزره
بینلرنده استقرار نکاح اولمامغله ذمیه قیلنمایوب بلکه عرض اسلام اولنوب قبول ایدرسه نکاحلری تقریر وتحقیق
وایتمزسه میانلری تفریق اولنور ومستأمنه اولمغله بعدالتفریق دارالحربه رجوعنه دخی مساعده اولنور وشارح
الکتاب شرح الله صدره فی یوم الحساب دیرکه احدالزوجین المستأمنین دار یمزده قبول اسلام ایتدیکی مسئله‌ده
اختلاف روایاتی بیان ایچون بزکتاب الطلاقده شووجهله عنان کلامی اطلاق ایتمشیدك که احدی الروایتینده
فرقتلری دارالحربده اولدیغی کبی اوچ حیضك انقضاسنه توقف ایدر وروایت اخراده کفر اوزره مصر اولان
طرفه عرض اسلام یاخود اوچ حیضك تمام واختتامنه توقف ایدوب بوایکیدن قنقیسی تسابق ایدرسه آنکله
فرقتلری تحقق ایدر اما مؤلف الکتاب الفه الله تعالی بینه و بین الصدیقین فی دار الثواب حضرتلری بومحلده

مطلب اسلمت زوجة الحربی فی دارالحرب

روایت ثانیه‌یه تخصیص وامرینڭ قنقیسی سبقت ایدرسه فرقتلری تحقق ایدردیو تنصیص ایلمشدر نکته‌سی
اولدرکه ایکیسیده فی الحقیقه تحت یدامامده حاصل وهربرینه عرض اسلام ایلمك قابل اولمغله عرض اسلام حکم
فرقته موصل اولور وکفر اوزره مصر اولان من جهة الحکم اهل دارالحربدن اولمغله اوچ حیضك انقضاسی
حکم فرقتلرینه باعث وصلت اولور وصورت مفروضه‌ده عورت اسلامی قبول ایتمیوب انجق دین اهل کتابه
عدول ایدرسه کتابیهٔ اصلیه منزلنه تنزیل ونکاحلری تقریر وتکمیل اولنوب ذمیه اولور وجناب مؤلف
رحمه الله تعالی اسلام زوج ایله اسلام زوجه میانتی فرقه اشارت ایدوب دیمشدرکه زوجه قبول اسلام ایتدکده
زوج آنك عیالندن دکلدر اما زوج قبول اسلام ایتدکده زوجه‌سی عیالندندر بناء علیه برابر چیقسه‌لر زوجه‌سی
آمنه اولور کورمزمیسنکه حربی استیمان ایدوب عورتی داراسلامه برابر کتورسه آمنه اولور اسلام زوج دخی
بویله‌در وبرعورت استیمان ایدوب زوجنی برابر کتورسه زوجی بالتبع آمن اوله مز اسلام زوجه دخی بویله‌در
واکر قبول اسلام ایلین عورت زوجنی تأمینله دار اسلامه اخراج ایلسه امانده ادراج اولنور زیرا قریبا بیان
ایلدیك که دارالحربده ویردیکی امانی محافظه اوزره دار یمزه وصوللری دار یمزده انشاء امان منزلنه‌در
بوصورتده عورت بن زوجیمه امان ویروب اخراج ایلدم دیوب مسلمین دخی بلکه بلاامان سنکله برابر کلمشدر دیسه‌لر
عورتك قولی معتبردر زیرا برابرکلدکلری مجزوم وکفر اوزره مصر اولان زوج عورتی ایله بلاامان خروج ایتمیه‌جکی
معلوم اولمغله ظاهر حال عورتك شاهد مقالی اولوب وقوف حقیقتی ممکن اولمیان مطالبده ظاهر اوزره بناء
حکم واجبدر اما محصورین بندن بررجل اسلامی قبول وکافره اولان عورتیله برابر معسکره دخول ایلسه عورتی فی اولور
زیرا محصور ایکن استیمان ایدوب امانله چیقمش اولسه عورتی امانده اکا تابعه قیلنمازایدی اسلامی دخی بویله‌در
کذلك محصوره اولان عورت اسلامه کلوب زوجنی تأمین وبرابر خروج ایلسه‌لر زوجی امین قیلنماز زیرا زوجی
منعهٔ اهل حربده ایکن عورتك تأمینی باطلدر و بعدالخروج مسلمین عورته امان ویرسه‌لر زوجی اکا تابع قیلنمدیغی کبی
عورتك امان وایمانیله دخی آمن اوله مز اما اول رجل محصور اولیوب استیمانله عسکر مسلمین یاخود دار اسلامه
خروج ایلسه عورتی واولاد ذکور واناثنك صغاری وانانثك کباری امانده اکا تابع اولورلر زیرا بوبابده حکم
مقهوریت بونلره شامل اولمامشدر اما محصورین مقهورین اولملریله امان وایمانی انجق قهری نفسندن ازاله‌ده
مؤثر اولور واکر برذمی دارالحربده ازدواج وزوجه سنی برابر اخراج ایلسه حرهٔ ذمیه قیلنور زیرا حربی استیمانله
زوجه سیله چیقدقده حرهٔ آمنه اولدقدن صکره ذمی زوجه سیله چیقدقده عقد ذمت عقد اماندن اقوی اولمغله
زوجه‌سی حرهٔ آمنه اولمق بالطریق الاولی‌در وعورت اهل دار یمزدن اولان ذمی‌یه اقامتده تابعه اولمغله اهل ذمتدن
قیلنور اما ذمی اهل حربدن اولان کبیره قزی یاخود قزقرنداشی ایله چیقسه آنلر ایچون استیمان ایتمش ایسه
فی اسلامیان اولورلر زیرا بونلر دار یمزده اقامتده کندویه تابعه اولمامریله برابر اخراجی دلیل استیمان اوله مز
لکن زوجه‌سی بویله دکلدر سؤال اولنورسه که باب المرأة من اهل الحرب تخرج مع رجل من المسلمین اثناسنده بیان
اولنمشیدیکه مستأمن قزی وقزقرنداشی مثللولری برابر اخراج ایلسه امانده ادراج اولنورلر بوحکم سابق ذمی‌یه
دخی لاحق اولمق لایق دکلمیدر جوابده دیریزکه مسئلهٔ مستأمنده زوجنه تابعه اولان عورت زوجی منزله‌سنده
اولوب دارالحربه رجوعدن منع اولنماز و بوحکمی قزنده وقز قرنداشنده دخی اجرا ممکندر وبحسب الظاهر
بونلر دخی زوجه‌سی کبی عیالندندر اما مسئلهٔ ذمی‌ده عورت ذمیه قیلنمغله دارالحربه رجوعدن ممنوعه‌در وقزی
وقزقرنداشی دار یمزده احتباس خصوصنده تابعه اولمامریله حکم ذمی‌یی آنلرده اجرا غیر ممکندر ومتبوعه‌ده
ثابت اولمیان حکمی تابعه‌ده اثبات غیر جائزدر واکر ذمی دارالحربدن برعورتی اخراج وعورتمدر دیوب عورت دخی
تصدیق ایلسه بوماده‌یی فهمه قوللرندن غیری طریق یوغیسه ده ینه حره قیلنوب عورتی اولدیغی قبول
وتحقیق اولنور زیرا دارالحربده نکاحلرینه داراسلامده اقامت شهود ایده‌میه‌جکلری ظاهر ومیدانده برمنازعلری
غیر حاضر اولمغله بالضروره تصادقلری تصدیق وقوللری قبول وتحقیق اولنور کورمزمیسنکه برازرجال
ونسائی برابر اخراج ایدوب بونلر عبید وجواریلرمدر دیوب آنلر دخی تصدیق ایتمش اولسه‌لر قوللری قبول اولنور
کذلك حربی استیمانله بووجه اوزره خروج ایتدکده بورسمه دعوی وتصدیق بولنسه ینه قوللری قبول وتحقیق
اولنور اما صورت مفروضه‌ده عورت ذمی‌یی تکذیب وبینمزده نکاح وقرابت یوقدر دیو تبعید وتجنب ایلسه
عورت فی اولور زیرا عندالتکذیب سبب تبعیت بولنمامغله دار یمزده بلاامان برحربیه ایدوکی نمایان اولوب
فی اسلامیان قیلنور واکر برمسلم دارالحربدن بررجل یاخود برعورتله چیقوب بوعبدم وجاریه مدر دیو دعوی

متن

مترجم فقیر دیرکه اکرچه کتابده
علی الاطلاق اسلم احدالزوجین
دیمکله بزدخی اطلاق اوزره ترجمه
ایلدك لکن زوجه‌یه عرض کتابیه
اسلام وزوجه‌نك دین اهل کتابه
عدولی قرینه‌سیله وفی الجمله قرینه
سباقله مراد اهل کتابدن اولمیان
زوجین مستأمنین اولدیغی
مستفاد در انتهی

مطلب اخرجت المستأمنة زوجها

مطلب اسلم رجل من المحصورین
واخرج امرأته او بالعکس

وآنلر مملوكيتي تكذيب ايجق بزه امان ويروب براركتورمشدر ديو ادعا ايلسه لر اكرچه بالنظر الى القياس
فیء اولملری بی التباسدر زيرا مسلمك ادعای ملكی آنلرك تكذيبی ايله منتفی وآنلرك دعوای امانی مسلمك انكاری ايله
منتهی اولمشدر لكن بالنظر الى الاستحسان هر بری حر مستأمندر كه ديلديكی وقتده رجوع داريته رخصت
احسان اولنور زيرا بونلر اكرچه مسلم مذكور ايله اختلاف ايلديلر ايسه ده ينه سائر مسلمينك بونلره تعرضلرينه
سبيل اولماديغنده تصادق وايتلاف ايلمشلردر واسباب شرعيه لذاتها مطلوبه اولميوب بلكه احكامی ايچون
مرغوبه در وحكمده اتفاق دركار ايكن اختلاف اسباب محل اعتبار دكلدر توضيحی اولدر كه اختلاف سبب
ايجق صورت ظاهره ده در يوقسه متحقق اولان سبب همان واحددر كه مملوكيتلرنده ثابت اولان امان تبعی ياخود
اعطاء اما نده ثابت اولان امان قصديدر نظيری اولدر كه بركسنه فلانك ذمتمده بيك درهم قرضی واردر ديو
اقرار ايتدكده مقرله قرض دكل بلكه غصبدر ديو مقابله يه ابتدار ايلسه بو صورتده سببده اختلاف وار ايسه ده حكم
لزوم مالده ايتلاف اولمغله همان مال مزبوری مقر اوزره الزامله دفع خصام اولنور واكر صورت مفروضه ده عورتی
اخراج ايلين ذمی ياخود حربی مستأمن اولوب عورتمدر ديو ادعا وعورت دخی زوجه سی دكلم بلكه بكا امان ويروب
اخراج ايلمشدر ديو انكار مدعی ايلسه انكاری ثبوت نكاحه حائل وادعا ايلديكی امان ذمی وحربی شرعا باطل اولمغله
عورت فیء مسلمين قيلنور واكر برحربی ايكی مسلم ايله چيقوب بونلر بكا امان ويرديلر ديدكده ايكيسی دخی تكذيب
ايلسه لر فیء اولور زيرا ظاهرده حربی اولوب دار عزه بلا امان كلمكله آنده حق مسلمين ثابت اولمشيكن ايكی
مسلم اوزره سببی معلوم اولميان امانی دعوی ايتمكله بلا حجة تصديق اولنماز لما ايكيدن بريسی تصديق ايدرسه
امانی ظاهر وديلرسه دار الحربه رجوعه قادر اولور زيرا امانی مكذبدن ثابت اولمدی ايسه ده مصدقدن
تصادقلری اوزره حاصل اولوب امان واحد كافی اولمغله امانی انجق مصدق اوزره ادعا قيلمش منزلنه
نازل اولور لكن بو ايكيدن بكا شو امان ويردی ديوب اول تكذيب ايلدكده آخری امان ويرنم ديوب حربی
دخی آنی تكذيب ايليوب هر بری كلامنده ثبات واصرار ايلسه فیء اولور زيرا حربينك ادعاء امان ايلديكی حربی نی
تكذيب واقرار امان ايلين مسلمی حربی تكذيب ايتمكله امانی ثابت اولميوب فیء اولور نظيری اولدر كه دار اسلامده
بولنان برمسلم دار الحربدن كلن حربی يه انا آمنتك بن سابقده سكا امان ويردم ديوب حربی ابطلت يعنی يلان
سويلدك بل كتب الی رجل من دار الاسلام بالامان بلكه بكا دار اسلامدن بر رجل كتب امان ايلدی
ديسه تصديق اولنميوب فیء قيلنور كذلك بو صورتده بل آمننی فلان المسلم يعنی بلكه بكا فلان مسلم امان ويردی
ديوب اول مسلم دخی غائب ياخود ميت اولسه ينه تصديق اولنماز زيرا غائب وميت اوزره دعوای مجرده سی ايله
امانی ثابت اولميوب اقرار امان ايلين حاضری دخی كند وتكذيب ايلمشدر ومسئلهء متقدمه بشقه دركه آنده
حكم امانده اختلاف اولميوب ايجق سبب امانده اختلاف ايتمشلردر اما بو مسئله ده اختلافلری امانی طرفندن
استفاده اولنه جق انسانده در وحربی مقری تكذيب ومسلمين حربی يی تكذيب ايلدكجه امريندن بريسی ثابت
اوله مز واكر اول مقرله بالامان اولان حربی بعد التكذيب بلی سن بكا امان ويردك لكن تكذيبده غلط ايلدم
ديو تصديقله تعقيب ايلسه مقتضای قياس ينه فیء اولمسيدر زيرا اقرار امان تكذيبی ايله باطل اولمغله صكره
تصديق نافع وعامل اوله مز زيرا تصديق بعد التكذيب انجق نسب وولا مثللو محتمل فسخ اولميان عقودده اعتبار
اولنور امان ايسه محتمل فسخ ولان عقود دندر اما بالنظر الى الاستحسان تكذيب اوزره مصر اولمامغله داخل امان در
زيرا امان ويرن مسلمی مقدما كورمش اولميوب وبركره كورمكله كمال معرفت نادر اولمغله بو بابده احتمال غلط
ظاهر اولديغندن دفعا للضرر وجوب تصديق مقرردر اما بعد الملاحظه تكذيب اوزره ثابت اولسه جواب
مسئله بشقه دركه آنده توهم غلط منتفی اولمشدر نظيری اولدر كه بركسنه يانده جالسه اولان عورت حقنده اولا
رضاعا همشيره مدر ديوب صكره يوق غلط ايتدم عورتمدر ديسه تصديق اولنوب بينلری تفريق اولنماز
اما بعد الملاحظه قول اول اوزره ثابت اولسه احتمال غلط فائت اولمغله تصديق اولنميوب بينلری تفريق اولنور
واكر صورت مذكوره ده برمسلم بن سكا امان ويرمشيدم ديدكدنصكره حربی مزبور بكا مسلميندن كسنه امان
ويرمدی بن همان بلا امان خارج اولدم ديوب صكره اول مسلمی تصديقه رجوع ايلسه بو بابده تصديقی مشروع
اولميوب فیء اولمسی مقطوعدر زيرا دار عزه خارج اولان حربی يه كوره الزم اوازم امان ايكن حربی مسفور امان
مسلم ايله چيقمش اولسه وقوع امانده اشتباه ايتميه جكی نمايان اولمغله بو بابده احتمال غلط مدفوع واصل امانی
انكار ندنصكره اعتبار تصديق غير مثمر وعدم اماصورت سابقه بشقه دركه آنده شبهه ولسيانی انجق طرفندن

مطلب اقر بالف قرض وقال المقر له بل غصب

مطلب خرج مع مسلمين وادعى انهما آمناه

مطلب قال لامرأة هي اختي رضاعا ثم قال بل هي امرأتي

اكتساب امان اولنه جق انسانده اولمغله تصديقه رجوعی معتبر وغلطنده معذور ومغتفردر وقچان اهل حربدن
بر رجل وبر عورت دار عزه خروج وايكی مسلم دخی بونلر بعض مسلميندن امانله كلديلر ديو شهادت ايلدكلرنده
مزبوران بونلر كاذبلردر بزه بركسنه امان ويرمشدر ديو مخالفت ايلسه لر قياس قول ابی حنيفه رحمه الله تعالی
اوزره عورت نائلهء امان ورجل فیء اسلاميان قيلنوب قول امامين اوزره ايكيسی دخی تأمينله شادمان قيلنورلر
زيرا ظاهرده ايكيسی دخی رقيق اولوب عتق امه اوزره شهادت بلا سبق الدعوی بالاتفاق مقبوله وعتق عبد اوزره
انجق قول امامين اوزره مقبوله در واكر صورت مذكوره ده بعد الانكار دعوای امانه شروع ايدوب دعوالری اوزره
شهادت مسلمين دخی وقوع بولسه قبول اولنور زيرا اكرچه دعوالرنده تناقض واقعدر لكن حريت اوزره قبول
بينه ده تناقض غير مانعدر اما شاهدلری ذميلر ياخود مستأمنلر اولسه شهادتلری مسلمين اوزره قائمه اولمغله قبول
اولنماز ودعوالری شهادت مسلمين ايله ثابته اولدقدنصكره دار الحربه قصد عودت ايلسه لر استيمانلری حجتله
ثابت اولديغندن رخصت ويريلور سؤال اولنورسه كه بونلر ابتداء امرده رقلرينی اقرار ايتمشلر ايكن مجددا حربی
اولوب عودتلرينه رخصت نيجه سزاوار اولور جوابنده ديريز كه امام بونلرك قوللرنده كذبلرينه شهادت شرعيه
ايله حكم ايلمشدر واقرارنده تكذيب اولنان مقرك حكم اقراری ساقطدر واكر بو رجل ايله عورت بزلر بلا امان
خارج اولديق ديدكلرنده ايكی كسنه بونلر دار الحربده ايكن اسلامه كلمشلر ايدی ديو شهادت ايدوب بونلر دخی
شاهدلری تصديق ايلسه لر نظر اولنور اكر شاهدلر مسلميندن ايسه لر بونلر حر وامين اولورلر واكر اهل ذمتدن ايسه لر
بونلر مسلمين ايچون رقيق اولورلر زيرا بونلرك اسلاملری فیء اولدقلرندنصكره ظاهر اولوب وشهادت ذمی مسلمين
اوزره حجت اولمامغله ابطال رقه علت اوله مز بو صورتده آنلر دخی بزم قطعا اسلامه كلديكمز يوقدر ديو شاهدين
مسلمينی تكذيب ايدرلرسه اسلام اوزره جبر وتعذيب اولنورلر زيرا اسلاملريله اوزرلرينه شهادت مسلمين حجت
تامه ايدوكی رسيدهء حد يقيندر بو صورتده اسلامی قبول ايدرلرسه ايكيسيده حر اولورلر اكرچه عند الامامين
عتق عبد اوزره شهادتده دعوی شرط اولماديغی اوزره بو مسئله ده اشكال يوقدر اما قول ابی حنيفه رضی الله
تعالی عنه اوزره اكرچه حريت رجلده اشكال واردر لكن جواب اولدر كه بو بابده مسلمين اول رجله خصم اولوب
وشهادتله اوزرينه الزام حق واقع اولمغله انكاری قبول بينه يه مانع اوله مز نظيری اولدر كه بركسنه برعبد اوزره احراره
لازم اولان مقدار اوزره حد قذف ياخود خاصهء احرار اولان قصاص فيما دون النفسی دعوی واستيفاء حق ايچون
عبدك عتقنی دخی ادعا ايدوب عبد مذكور عتقنی انكار ايلسه ينه عتق اوزره شهادت قبول واعتبار اولنور واكر اسلامدن
امتناع ايدرلرسه رجل قتل وعورت قبول اسلام ايدنجيه دك حبس اولنور زيرا حر اولدقلری حجتله ثابت اولمغله اكرچه
دار عزده آنلره سبيل تعرض منسد اما مرتد اولدقلری جهتله توجه عقوبت مذكوره مشتددر واكر بزلر قطعا اسلامه
كلديكمز يوقدر ديدكلرنده شاهدلر بونلر دار الحربده فلان كونده اسلامه كلديلر ديو شهادت وبو شهادتله يوم مرقومده
اسلاملری ثبوت وصحت بولدقدنصكره بونلر مدافعه يه عودت ايدوب بلكه بزلر بو ديدكلری وقتدنصكره دار الحربده
دين نصرانيت واول دينی اظهار واشاعت اوزره ايدك ديمكه جسارت ايلسه لر ينه اسلام اوزره جبر اولنورلر بو صورتده
اسلامه كلورلرسه رجل حر امين وعورت جاريه اولوب فیء مسلمين قيلنور زيرا دار الحربده اسلاملری شهادت شهود ايله
ثابت اولديغی وقتدنصكره مرتد اولوب ارتداد اوزره دار عزه خروجلری اقرارلری ايله ظاهر اولمشدر ودار الحربده ايكن
مرتده اولان عورت استرقاق اولنوب صكره اسلامی رقنی ابطال ايلمز اما مسئلهء سابقه بشقه دركه آنده اسلاملری ثابت
اولدقدنصكره ارتدادلری انجق دار عزده ظاهر اولمشدر سؤال اولنورسه كه مسئلهء سابقه ده دخی اسلاملری شهادت
مسلمين ايله ثابت اولديغی وقتدنصكره ينه كفر اوزره اصرارلرين اقرار ايلمشلردر جوابنده ديريز كه اكرچه اقرار كفر ايلديلر
لكن وقت مرقومدنصكره كفر متجدد اقرار ايلمديلر كه دار الحربده ارتدادلرين اظهاره حمل اولنه بلكه انجق اصل شهادتی
انكار ايلديلر اما بو مسئله ده دار الحربده ايكن اسلاملری حجتله ثابت اولان وقتدنصكره كفر حادث اظهار ايلدكلرينی
اقرار ايلمشلردر سؤال اولنورسه كه عورتك اسلامنه شهادتله حريتی بديدار اولمشيكن حكم ارتدادنده آنك قولنه اعتبار
وآنی جاريه قيلمق نيجه سزاوار اولور جواب اولدر كه بونده عورت نفسی اوزره رق ايله اقرار ايلمشدر ولقيط اثنی اقرار
رق ايلسه مقبول اولديغی كبی بو عورتك دخی اقرار رقی مقبولدر واكر بر حربيه دار الحربده قبول اسلام واسلامی
معلوم انام اولوب بعده اسرا ايچنده سبی اولندقده بن قبل الاخذ مرتده اولمشيدم ديسه نفسی اوزره اقرار رقنده
تصديق وفیء مسلمين قيلنور كذلك مسلمه ايكن دار الحربه لحوقندنصكره اسرا ايچنده اخذ اولنوب بن دار الحربه
ارتداد ايله لحوق ايتمشيدم ديسه بو بابده باسی تكذيب ايدرسه ده ينه جاريه اولوب فیء مسلمينه ترتيب اولنور زيرا

مسئلهء مذكوره محل تأمل مدركه شهادت مسلمين ايله عورتك امانی اتفاقا ثابت اولدقدنصكره تفصيل مذكوره محل قالمز مكر انجق رجله تخصيص اوله لكن كتابده ثنيه لفظی ايله ذكر ايلمشدر بو صورتده انكارلری شهادت مسلمينه مقرون اولما مغه حمل اولنور

مطلب انكر العبد عتقه وهناك من يدعی عليه حد قذف او قصاصا

مظهر حكم شركت اولان دار الحربدن اخذ واحضار كبي بر سبب ظاهر ايله رق نفسني اقرار ايلمشدر كذلك بر ذمي وذميه دار الحربه لحوقدنصكره اخذ اولنوب بر سنز كلسه نقض عهد اوزره لاحق اولمش ايديك ديسه‌لر نفسلري اوزره اقرار رقلري معتبر وفئ اولملري مقرر اولور و بو مسائل مذكوره قريبا ذكري سبقت ايلين عورتك دار الحربده وقت معينده اسلامنه شهادت وقت مزبوردن صكره دار الحربده ارتدادي سببيله رق نفسني اقرارينك صحتنه مانع اولماديغني كشف وايضاح ايلمشدر واكر دار اسلامده معروفة الابوين بر حرة مسلمه يي بر رجل اخذ وامساك وبو بنم جاريه مدر ديو استملاك ايلسه كه عورت دخي تصديق و بن مرتده اولوب دار الحربه لحوقدنصكره بو رجل بني سبي واخراج ايلمشيدي ديو رقني تحقيق ايلسه بالنظر الى القياس جاريه ايدوكي بي التباسدر زيرا موجب ملك اولان سبب اوزره تصادق ايتملريله مادهٔ تصادقلري ثابت بالعيان ياخود مثبت بالبرهان منزله سنده قيلنور توضيحي اولدركه بو عورت مكلفه اولمغله نفسي اوزره رجم وقصاص كبي متلف حقيقي اولان بر جرمله اقرار ايلسه قبول قولي واجب ايكن شمدي متلف حكمي اولان رقله اقرارنده وجوب قبولي بالطريق الاولى در

وبالنظر الى الاستحسان تصديق اولنمايوب حره اولمق اوزره اول رجلدن تخليص كريبان اولنور زيرا حريت ابوين ايله حريتي اصليه وظاهره وابطالنه غير قادره ايكن شمدي انشاسنه اقتداري اولميان حكمي اقرار ايلمشدر على الخصوص بو اقرارنده متهمه دركه نساميل هوي ايله مجبوله اولملريله احتمالدركه بو رجلك عشق ومحبتنه دوچار اولوب اولدخي نكاحله اكا طلبكار اولمديغندن اقرار رقي حصول مرادينه مدار اتخاذ ايتمش اوله اما دار الحربه لحوقي عيان ياخود بينهٔ بيان ايله نمايان اولسه جواب مسئله بشقه دركه آنده ظاهر حال رجل وعورتك شاهد مقاللريدر زيرا مسلمه اسلام اوزره اولدقجه حسب العاده التحاق دار الحربي اراده ايلمز توضيحي اولدركه عورتك اعتقاد باطني ممكن الوقوف اولمامغله اجراي حكمي اكرچه قبول قولنه موقوفدر اما ادعا ايلديكي لحوق دار الحرب امر ظاهر ووقوف واطلاعي متيسر اولمغله مجرد قبول قولنه احتياج برطرفدر ودار الحرب دار سبي واسترقاق اولمغله لحاقي معلوم اولدقده موضع استرقاقدن اخذ اولنمش اولوب عند الاخذ اسلامي ظاهر اولمدقجه جاريه ايدوكي باهر اولور اما دار اسلام دار استرقاق اولميوب بلكه دار حريت متأكده اولمغله اول بابده صدقي ظاهر اولمدقجه قول مجردي ايله حكم دار باطل اولمق سزاوار اولماز وذميه دخي حكم مذكورده مسلمه كبيدر اما حر ذمي بن نقض عهد ايله دار الحربه التحاق ايتمشيدم بو رجل بني سبي واسترقاق ايلدي ديو اقرار رق ايدوب لكن صدق مقالي ودار الحربه التحاق واتصالي معلوم اولمسه عند الامامين رحمة الله عليهما بو ذمي امرأهٔ مسلمه ايله برابر واقراري غير معتبردر زيرا عند الامامين حريت رجلده معتبر اولان حريت امرأه كبي انجق حق الله در بناء عليه حريت اوزره شهادتده سبق دعواي شرط قيلماديلر اما عند ابي حنيفه رحمه الله تعالى اول ذمينك لحاقي معلوم اولسون اولمسون اقراري اوزره عبددر زيرا عندنده حريت رجلده معتبر اولان حق رجلدر بناء عليه بلا دعوي عتق عبد اوزره شهادتي قبول ايتمشدر وهم ميل هوي حق رجلده منعدمدر و بو اقرارنده ملك ايله استباحت فروج يوقدر اما اقرار امرأه بويله دكلدر واكر دار الحربدن بر مسلم بر حربي ياخود حربيه ايله برابر چيقوب بن بو حربي يه لغت عربيه ايله اعطاء امان واخراج ايلدم ديو اخبار حربي دخي يالان سويلدي بلكه لغت فارسيه ايله امان ويرمشيدي ديوب بو اختلاف اوزره ايكيسيده اصرار ايلسه لر بينه اماني دركاردر زيرا عباره ده اختلافلري وار ايسه ده سبب وحكمده متفقلردر واختلاف مزبور هيچ بر زمانده خصوصا بلا عبارة ثبوتي ممكن اولان حكم امانده معتبر دكلدر وعباره ده اختلاف قبول شهادته مانع دكل ايكن ثبوت امانه نيجه مانع اولور كذلك اختلافلري امانك زمان ومكاننده ونامه ورسول ايله امان باللسانده واقع اولسه ينه ثبوت امانه مانع دكلدر زيرا اصل مقصود اوزره اتفاقلري موجود اولديغندن بشقه اعطاء امان عود وتكراره قابل اولمغله انواع مختلفه اوزره مكرر احاصل اولمغه محمول اولوب اختلافات مرقومه حكم مقصوده مانع حصول اوله مز واكر صورت مفروضه ده مسلم بو حربي اسلامه كلوب بنمله برابر خارج اولدي ديوب حربي دخي اسلامني انكار بلكه بني امان ويروب كتوردي ديمكه ابتدار ايلسه فئ اولور زيرا بونده اختلافلري سببده اولميوب حكم مطلوبده واقع اولمشدر زيرا مسلم ايسه اماني اعانندن استفاده ومستأمن ايسه امان ويرن كمسنه دن استفاده ايده جكدر و بويله اختلافلري وار ايكن احد الامرين ثابت اوله مز واكر مسلم شو حربي بنمله چيقوب ذمي اولمغي رجا ايدوب بن دخي اعطاء ذمت ايلدم ديو تقرير حربي دخي بني انجق امانله اخراج ايلدي ديو تعبير ايلسه بو صورتده آمن اولور زيرا ايكيسي سبب امانده اختلاف ايلديلر ايسه ده بو مسلك طرفندن حكم ثبوت امانده اتفاق ايلمشلردر غاية الامر مسلم اول حربي اوزره

مطلب اقرار الحرة الذمية والحر الذمي بالرق

مطلب اختلاف في الامان بالعربية والفارسية

مطلب اختلاف المسلم مع الحربي في الامان او الذمة

دار عمزده التزام جزيه ايله احتباسني دعواده زياده قيلمشدر بو زياده دخي قول مجردي ايله ثابت اولميوب اتفاقلري اوزره اصل امان ابقا اولنوب ديلرسه دار الحربه رجوعنه رخصت ويريلور واكر دار عمزده مستأمن اولان حربي جاريه سني اعتاق ايلسه اول جاريه ديلرسه دار الحربه رجوع ايدر زيرا حينه تبعا مستأمنه اولمشيدي حتي صاحبي دار الحربه ارجاعني مراد ايلسه حقنده ممكن ايدي اعتاقي ايله حكم مذكور باطل اولماز اما بر مسلمه ياخود ذمي يه بيع ايلسه مولاسنه تبعا اهل دار عمزدن وذميه اولور بونلردن بري اعتاق ايدرسه ذميه اولدقدنصكره عتقله حريه اولمق متصور اولمامغله دار الحربه رجوعنه رخصت ميسر اولماز اكر مشتري مزبور اول جاريه يي عيبله حربي يه رد ايلسه حربي آني بو صورتده دار الحربه ارجاعه رخصت ويريليوب بيع اوزره جبر اولنور زيرا مسلم ياخود ذمينك شرا ايله آنده ملكي ثابت اولمغله ذميه اولوب شول امهٔ ذميه منزله سنده اولور كه آني مستأمن اشترا ايتمش اوله واكر بر مستأمن جاريه سني ابتداء امرده مستأمن آخره بيع ايدوب مشتري دخي اعتاق ايدرسه نظر اولنور اكر مشتري بايعك اهل دارندن ايسه بايع بنفسه اعتاق ايتدكده جاريه ايچون دار الحربه عودت ممكن اولديغي كبي بونده دخي ممكندر زيرا بايع ايله مشترينك حاللري برابردر واكر مشتري دار اخرادن ايسه جاريه ايچون دارينه دن برينه جواز عودت يوقدر زيرا تبعيت بايع بيعله منقطع اولوب مشتري دخي قبل العتق جاريه يي دار نفسنه اخراجه قادر اولمديغي كبي بعد العتق دخي جاريه ايچون اول داره جواز خروج يوقدر نكته سي اولدركه مستأمن انجق دارندن اخراج ايلمديكي نسنه يي اعاده يه قادر و بو جاريه يي دارندن اخراج ايتمديكي ظاهر اولمغله دارينه اخراجه مقتدر اوله مز وحكم مزبور سلاحده ثابت اولنجه آدميده بالاولويه متثبتدر ووجه محرر اوزره دار عمزده احتباسي مقرر اولدقده قبل الاعتاق و بعده منزلهٔ ذميه ده اولمغله دار اخرادن اولان مستأمن مشتري اول جاريه يي جواري ذميه حكمي اوزره مسلمين ياخود اهل ذمته بيعله جبر اولنور واكر مشتري مزبور عيبله ينه بايعه رد ايلسه جواب مسئله ينه بويله در زيرا اعتبار معناي مذكور ايله ذميه اولدقدنصكره بر دخي حربيه اوله مز واكر اول جاريه يي ابتداء امرده بر مسلمه بيع ايدوب ايكي مسلم دخي بو حربي شو جاريه يي دار عمزده قبل البيع اعتاق ايلمشيدي ديو شهادت ايلسه لر شهادتلرنده معناي حرمت فرج اولمغله بيعي باطل اولوب بايع مشتري يه رد ثمن ايدر بو صورتده جاريه دار الحربه ارادهٔ خروج ايدرسه منع اولنماز زيرا بيعك ظهور بطلاني ايله حرهٔ حربيه ايدوكي نمايان اولمشدر سؤال اولنورسه كه جاريهٔ مزبوره امهٔ مسلم ايدوكنه مقره ايكن دار الحربه رجوعنه نيجه رخصت ويريلور جوابنده ديريز كه اكرچه بويله در لكن قاضي بطلان اقرارينه حكم ايتمكله حكم اقراري باقي قالماز كورمزميسنكه مشتري دخي جاريه يي قبض ايتمكله ثمني بايع ايچون سالمدر ديو اقرار ايتمشيكن اقراري ثمنله بايع اوزره رجوعنه مانع اولماز زيرا حاكم خلاف اقراريله حكم ايلمشدر واكر اول جاريه يي اخراج ايلين حربي اكرچه آني آخره بيع ايتميوب اما بو بنم عورتم ايدي صكره قهر ايله اخراج ايلديكمدن شمدي جاريه م اولمشدر ديوب عورت دخي بلي زوجه سي ايدم بلا قهر برابر كلديم ديسه قول عورتك قوليدر كه اوزرنده اثر قهر بولنميه رق ظاهر خروجي شاهد مدعاسيدر بعده ايكيسيده اسلامه كلورلرسه مستأمن حربينك اقراري تحقيق و بينلري تفريق اولنور زيرا منافي نكاح اولان قهر واسر ايله عورتك جاريه اولديغي اقرار وحجت اقراري اوزرنده استقرار ايلمشدر سؤال اولنورسه كه امام عورتك حريتي ايله حكم ايتمشيكن امر تفريقده اقرارني تحقيق نه دن لازمدر جواب ويريز كه حكم امام ظاهره اعتبار وعورتك قول مجردني اختياره مبني اولمغله اقرار مقردن بالكليه رفع احتمال صدقي استلزام ايلمز كورمزميسنكه دعواي قهر بينه اقامت بينه ايلسه قبول وجاريه سي اولمغله حكم اولنور اما قريبا سبقت ايلين دار عمزده عتقي شاهدين مسلمين ايله ثابت اولمق مسئله سي بشقه دركه آنده حجت تامه ايله حريتي ايله حكم اولنمشدر كه بر دخي رقنه اقامت بينه اولنماز توضيحي اولدركه بر مسلمك نكاحنده بر مسلمهٔ غير مدخول بها بولنوب زوجي بو عورت مرتده اولدي ديوب عورت انكار ايلسه اقرار زوجله بينلري تفريق ونفسي اوزره تصديق اولنمشيكن زوجه سنك حقني ابطالده مصدق اولمامغله نصف مهريني اداايچون تضييق اولنور ايشته مسئلهٔ مذكوره دخي بويله در وصورت مفروضه ده حربي مرقوم امامه ابرام و بو عورتي قهر واسر ايتمديكم اوزره استحلاف قيل ديو اقدام ايدرسه امام ابو حنيفه رحمه الله تعالى عنه دعواي رقده تجويز تحليف ايتمديكندن آنك قول شريفي اوزره عورته يمين تكليف اولنماز وعند الامامين رحمهما الله تعالى ادعا ايلديكي سبب رق اولان قهر اوزره استحلاف ونكول ايدرسه جاريه سيدر ديو حكمي ارداف ايدر زيرا نكولي اقراري منزله سنده اولوب اصل امامين دخي دعواي رقده نكولله قضا اولنماقدر والله اعلم

مطلب الاستحلاف في دعوى الرق

مسئلهٔ مزبوره ده جاريه دن مراد اجنبي مستأمن دارندن كوردیكي جاريه در بو محلده اطلاق اولندي ايسه ده قريبا تقييد ايده جكدر

باب من الامان بغیراذن الامام و بعدنهی الامام * مسلمین برحصنی محاصره یه درکار اولدقلرنده اذن امام اولمدقجه
برمسلم اهل حصنه بلکه ایچلرندن برفرده اعطاء امان ایلمك سزاوار اولمازز یرا محاصره دن مرادلری فتح ایکن
امان بحسب الظاهر مانع مراد اولدیغی باهردر ومسلمیندن برفرد ایچون جماعت مسلمین ایله مرادلری میانه حائل
اولان اسبابی هرحالده خصوصا قهر اعدا بابنده اکتساب ایلمك لایق دکلدر وهم هر مسلم امیرینك تحت
طاعتنده ایکن لایق دکلدرکه امیری کندونك تحت طاعتنده اولمسنی موجب برعقده مباشرت ایلیه مکر امیرینك
رضاسیله اوله وهم نفع وضرری عامهٔ مسلمینه راجع اولان اموردہ نظر واهتمام ایچون نصب اولنان انجق امام ایکن
فردآخرك استقلال اوزره تجاوزی رتبهٔ استخفاف امامه لاحق اولمغله رعیت ایچون استخفاف امامی متضمن اولان
نسنه یه اقدام غیر لایقدر مع هذا فتی مسلم اعطاء امانه اقدام ایدرسه ینه جوازی مالاکلام در زیرا ویسعی
فی ذمتهم ادناهم حدیث واجب الامتثالی اوزره هر مسلمده علت صحت امان برکمالدر بوصورتده امام اوزره
واجبدرکه نبذ عهد ایدنجیه دك قتاللرندن کف ید وامان مزبور ایله چیقمشلر ایسه مأمنلرینه رد ایلیه واکر
مناسب کورر ایسه اول امان ویرن شخصی تأدیبی تأدیب ایلیه زیرا استخفاف امامه سبب اولان فعله جسارتله
اساءت ادب ایلمشدر آنی تأدیب ایتمسه غیریلرك دخی جرأتنه باعث وامر سیاست وتدبیر امارته خلل کلی حادث اولور
انجق امان مزبور نظر مسلمینی متضمن ایدوکی عندالامام متبین ایسه تأدیبی تجویز وتقریب اولنماز زیرا تأمینله توفیر
منفعت مسلمینی قصد ایتمشدر واستطلاع رأی امام ایچون تأخیرده احتمال فوت منفعت درکار وبویله ماده ده
اعطاء امان هر مسلمه مباح ایدوکی آشکاردر مثلا اهل حصندن بریسی نهانیجه برمسلمه بکا امان ویر اهل حصنك
مطلب آمن بغیراذن الامام اصلحه
مواضع خللنی بن سکا کوسترمك اوزره یاخود باب حصنی فتح ایتمك اوزره دیوب اول مسلم دخی تأمین ایتدکجه فوائی
امر موعوددن امین اولمسه بو بابده امامدن استیمان واستیذانه باقیوب جواز اعطاء امان غنی عن البیاندر زیرا
بو بابده اعطاء امان تحصیل مقاصد مسلمینه راجع ایدوکی نمایان اولمغله مباشرینه موجب تأدیب اولمیوب مستوجب
تشکر وتطییب اولدیغی عیاندر واکر برمسلم اهل حصندن برینی معسکره نزول اوزره یوز دینار مقابله سنده
تأمین ایدوب دنانیری قبض وآنی معسکره ایصالدن صکره معلوم امام المسلمین اولسه بوصورتده اول مسلم اساءت
ایتمش ایسه ده امانی بلاعوض اولسه جائز اولدیغی کبی بویله مقابلهٔ عوضده دخی جائزدر بعده امام کرکدرکه
فکر وتأمله اهتمام ایلیه اکر اول مسلم عسکر اسلام ارض حربدن چیقنجیه دك شرط امان قیلمش ایسه امام
مخیردر دیلرسه دنانیرینی آلوب مستأمنه ردوآنی مأمنه ایصاله جهد ایدر ودیلرسه شرط مذکوری ایفا ودنانیری آلوب
غنیمت عسکرده ابقا ایلرز یرا اعطاء امان ایلین اول دنانیری انجق قوت مسلمین ایله احراز ایتمکله تملکله اختصاص
وامتیاز ایده مز انجق فعلی فعل امیر یاخود فعل جماعت مسلمین کبی قیلنوب وجه مشروح اوزره عمل اولنور
واکر همان معسکره نزول وجماعت مسلمین ایچنده برکسنه یه وصول بعده حصننه عود وقفولی شرط ایلمش
ایسه کرکدرکه امام بو امانی امضا ودنانیرینی غنیمت عسکرده ابقا ایلیه زیرا حصننه عودت ایدرسه ایچرده عودت
ایدنجیه دك البته آمن اولمغله رد دنانیرده فائدهٔ مسلمین بو ایمادیغندن معنای نظر انجق تنفیذ امانده ایدوکی
ظاهر ومتبیندر اما صورت اولی بشقه در واکر حصنی فتح اولنجیه دك عودت ایلمزسه ینه امانی قائم وایصال مأمنی
لازم ورد دنانیرده فائده منعدم اولمغله ینه تنفیذ امانی امر مهمدر کذلك برمسلم اهل حصندن اخذ ایلدیکی یوز دینار
اوزره آنلره برآی مقداری اعطاء امان ایلسه ینه امام مخیردر دیلرسه دنانیرلرین رد ایله نبذ عهد ایدر ودیلرسه
تنفیذ امان وانقضاء مدته دکین ترك عدوان واول دنانیری فیء اسلامیان قیلرز یرا هرجانبده وقوع منفعت
متوقعدرکه قبل المدة فتح حصنی امید ایدرسه رد دنانیر انفع وامید ایتمزسه امضاء امانله اخذ دنانیر اصلح واوقعدر
مطلب النداء بان من آمن اهل الحصن فامانه باطل
واکر امیر برمنادی یه فرمان اول دخی میان عسکرده سزلردن قنقیکز اهل حصنه یاخود ایچلرندن برشخصه امان
ویررسه امانی باطلدر دیو ندا واعلان ایتدکدن صکره برمسلم مجانا یاخود مقابلهٔ جعلده اعطاء امان ایلسه ینه جواز
امانی بی ریب وکماندرز یرا مسلمك صحت امانی موجب اولان علت بوندا ایله منعدم اولمامشدرکه ولایت امان ولایت
شهادت کبی شرعا هرمسلم ایچون ثابت ونهی امامله غیر فایتدر بعده اهل حرب نهی مزبوردن خبردار اولمادلریله
بعدالنهی امان مسلم صحیح اولماسه غرور حرامه مؤدی اوله جغی بدیداردر انجق امان مرقوم نظر مسلمینی متضمن
دکل ایسه امیر ایچون اول امان ویرن کسنه یی تأدیب وحبس وعقوبتله تعذیب جائزدرزیرا بعدالنهی مخالفت
امامی اعلان ایتمکله بونده اساءت ادب صورت سابقه دن اشد وحبس وعقوبته استحقاقی ازیددر اما منادی
امر امیر ایله اهل حصنه ندا ومسلمیندن هرکیم سزه امان ویررسه امانه مغرور اولمکزز یرا امانی باطلدر

دیو رفع صدا ایدوب یاخود بو مضمونی امام آنلره تحریر کتاب یا ارسال رسول ایله اعلام ایلدکدن صکره برمسلم آنلره
اعطاء امان ایتمکله حصنلرندن نزول ایلسه لر فیء اسلام اولورلر لکن بو معنی بعدالنهی امان مسلم صحیح اولمدیغندن
ناشی اولمیوب بلکه امامدن اعلام سابق سبیل نبذ عهده متمشی اولدیغندندر زیرا نبذ ایله مقصود انجق دفع
غرور اولوب دفع غرور دخی قبل الامان وبعده ممکن اولمغله نبذ دخی قبل الامان وبعده صحیح ومتمکندر ونبذ
بعد الامان طاری اولسه حکم امانی رفع ایتدیکی کبی مقارن امان اولسه ثبوت حکمنی منع ایلر اما صورت اولی
بشقه درکه آنده اهل حرب نهی امیره عالم اولمدقلرندن قبل العلم نبذ عهد قائم اوله مز و بوصورتده وجه مشروح
اوزره قبل الامان نبذ عهدك جوازی مقرر اولمق انجق مسلمیندن دفع ضرر ایچوندرکه جائز کوریلسه مسلمین ایچنده
بولنان بعض فساق مسلمین ایله فتح حصون میانه حائل اولمغه قادر وامیر مرة بعد اخری نبذ عهد ایلدکجه آنلر
تجدید امان ایدوب مسلمین برحصنه استیلا ایده میه جکلری ظاهر اولور بو مقوله ضرردن مسلمینی تخلیص ایچون
من اندر فقد اعذر مثلی اوزره قبل الامان دخی جواز نبذ ایله حکم وتنصیص اولندی واکر امیر اسلام اهل حربه
اعلام وبرمسلم سزه امان ویررسه امانی معتبر دکلدر بن امان ویرمدکجه دیو افهام ایتمش اولوب صکره برمسلم
اهل حربه وصول وبن سزه امیرك رسولییم وامیر سزه امان ویردی دیوب آنلر دخی اعتماد ونزول ایدرلرسه
اول کسنه کاذب ایسه ده عبارهٔ رسول عبارهٔ مرسل کبی اولمغله امانه موصول اولورلر سؤال اولنورسه که بو معنی
انجق رسول ثابت الرساله حقنده در بو قسمه امیر ارسال ایتممش ایکن ارتکاب کذب ایلین شخصك عبارتی عبارهٔ
امیر کبی اولمق ممکن اولمدیغندن فضله کند وطرفندن دخی اعطاء امانی صحیح اولمازکه بوصورتده اهل حربه
بن سزه امان ویردم دیسه امانی تصحیح اولنماز بناء علیه بو امان باطل ایدوکی نمایاندر جواب ویریلورکه اکرچه
کلام مذکور حقدر لکن شخص مرقوم صورت رسالتده ابلاغ پیام ایتمش ایکن امان ویریلسه معنای غرور محقق
اولور زیرا اهل حرب ایچون صدق وکذبنه مطلع اولمق غیر مقدور واول شخصك عقل ودینی صدقه باعث
وکذبدن مانع اولمغله آنك ظاهر حال ومقالنه اعتماده معذورلردر اما امانی نفسنه مضاف قیلمش ایسه جواب
مسئله بونك خلافیدر واکر امیر صورت مفروضه ده اهل حربه اعلام وسزه برمسلم امان ویروب یاخود بندن
رسالت امانله وارر ایسه سزلر ایچون امان یوقدر تاکه بن کلوب سزه بالنفس امان ویرمدکجه دیو افهام ایتمش اولوب
آنلر دخی امان رسولی قبولله نزول ایتمش اولسه لر فیء مسلمینه دخول ایدرلر زیرا کلام مزبور لسان امیردن استماع
اولنان اماندن ماعدا مجموع امانی نبذ ایلمك منزله سنده در وهم مسلمیندن دفع ضرر واجب ودفع ضررده امیر
ایچون ذکری تقدیم اولنان تقدمدن بشقه طریق منسلبدر وطریق مزبور تصحیح اولنماسه وجه سابق اوزره
برفاسق افساد جهاد مسلمینه قادر اولمغه بادی اولور انجق بوصورتده امیر فی نفس الامر طرفندن تبلیغ امان ایچون
اول رسولی ارسال ورسول دخی خبر امانی ایصال ایتمش ایسه آمن اولورلر زیرا عبارهٔ رسول عبارهٔ مرسل کبی
مطلب وادع مسلم سنة على الف دینار
اولمغله بنفسه امان ویرمش مثابه سنده اولور وتنبیه سابقدن دخی مقصودی اهل حربی رسول کاذبك کلامنه
اعتماددن منع اولوب ظاهر الصدق اولان رسولك پیامنه اعتماددن دخی ردعه حمل اولنماز وهم رسول کاذب
اولدقده خبر مذکوری ابطال ایلدیکی انجق ضرر مسلمینی دفع ایچوندر ورسول صادق اولدقده احتمال ضرر
بطرفدر توضیحی اولدرکه امیر مقالهٔ مذکوره سندن صکره ارسال سفیر ایتدکده قول سابقندن رجوعه حمل
اولنور ورجوعی دخی صحیح ومشروعدر کورمز میسنکه امیر مسلمین اهل حربه بن سزه امان ویررسم امانم باطلدر
دیمش اولوب صکره ینه امان ویرسه بو تأمینی قول سابقندن رجوع اولمق اعتباریله تصحیح وتمکین اولنور زیرا
قول سابق امیر اوزره شیء زایدی الزام ایتمدیکندن صحت رجوعی برمحذوری استلزام ایلمز واکر برمسلم
اهل حربله بیك دینار اوزره برسنه عقد موادعه ایلسه عقدی مشروع ومسلمین ایچون اول طائفه یه غزا حرام
وممنوعدر حتی آنلردن برشخصی قتل ایلسه لر دیتنی غارم اولورلر زیرا مسلم واحدك امانی امان جماعتله
سیاندر بوصورتده امام آخر سنه یه دك بو عقده واقف اولمازسه کرکدرکه موادعه سنی امضا ومالی آلوب
مطلب آجر العبد المحجور نفسه
بیت الماله القا ایده زیرا بعد انقضاء المده منفعت مسلمین انجق امضاء موادعه ده در نظیری شول عبد محجوردر که
بلااذن المولی نفسنی ایجار وعملنی تکمیل ایده مولاسی ایچون اجاره یی تنفیذ واخذ اجرتدن غیری صورت نافعه
یوقدر لکن قبل تکمیل العمل واقف اولورسه فسخ اجاره یه قادر اولور ومسلم مذکور مال مزبوری انجق قوت مسلمین
ایله اخذ ایتمشدرکه اهل حرب جماعت مسلمیندن خوف ایدرلر یوقسه شخص واحددن خوف ایتمزلر بناء علیه
اخذ اولنوب نوائب مسلمین ایچون اعداد اولنان بیت الماله وضع اولنور واکر امام قبل تمام السنه بوعقده

واقف اولورسه کرکدرکه ملاحظه ایدوب اکرمنفعت مسلمین تنفیذنده ایسه تنفیذ ومالی آلوب بیت الماله وضع
ایده زیرا امام رأی مصلحت ایتدکده بو مقوله موادعه یی انشا یه قادر ایکن تنفیذ وامضایه قدرتی بالطریق
الاولی در واکرمنفعت ابطالنده ایسه رد مال بعده نبذ وقتال ایده زیرا امان مسلم صحیح اولمغله بو وجهله اوزره
غدردن احتراز واجب صریحدر واکرصورت مفروضه ده نصف سنه ماضی ونصف آخری غیر منقضی ایسه
اکرچه مقتضای قیاس مالك نصفی رد اولنوب نصف آخرك مسلمین ایچون احتباس ایدر زیرا تمام سنه یه تمام
مال مقابل اولمغله نصفی دخی نصفنه معادلدر وهم مدت معلومه ده عوض معلومله موادعه عقد اجاره یه
قیاس اولنوب عقد اجاره اثناء مدتده منفسخ اولسه اجرتدن حصهٔ مدت باقیه الغا وحصهٔ مدت ماضیه
ابقا اولندیغی کبی موادعه دخی بویله اقتضا ایدر لکن بالنظر الی الاستحسان تمام مال رد واحسان اولنور زیرا
مال مزبوری التزاملری نجق تمام مدتده عقد موادعه کندولره سالم اولمق شرطیله در وجزاء شرط انجق
تمام شرطه لازم اولوب اجزاء شرط اوزره منقسم اولماز وعقد موادعه ده ذکر اولنان کلمهٔ علی معنای شرطده
حقیقتدر وعقد موادعه فی ذاته عقود معاوضاتدن اولمامغله کلمهٔ مزبوره یی معنای عوضده تجوزه صارف
بولنمدیغندن حقیقتی اوزره معنای شرطه منصرف اولور بناء علیه موادعه لری سنهٔ کامله ده آنلره سالم اولنجه
جمیع مالاری کندولره رد ایلمك لازمدر نکته سی اولدرکه کاه اولورکه اهل حرب بعض اجزاء مدتده خائف

مطلب فسخ الاجارة فی بعض المدة

مطلب الجزاء لایتوزع علی الشرط

و بعضنده آسوده مخائف اولورلر مثلا هنکام شتاده هجوم اعدادن آمن وایام صیفده خوفه مقارن اولورلر
ونبذ عهد وقت خوفلرینه مصادف اولوب بعض مالاری عوق اولندقده شرطله مقصودلرندن نسنه حاصل
اولمدیغندن حد غروره واصل اولور بناء علیه قبل انقضاء المده امام نبذ عهد ایدرسه تمام مالارین رد ایدر
واکراهل حرب مسلم مذکوره واد عناك ثلاث سنین کل سنة بالف دینار دیمکله خطاب وهر سنه سی بیك
دینار مقابله سنده اوچ سنه عقد موادعه یه شتاب ومسلم مزبور دخی جمیع مالی قبض وانتهاب ایلیوب بعده
بر سنه بکجدکدنصکره امام نقض موادعه لرین التزام ایلسه کرکدرکه مال مقبوضك ثلثینی اولان ایکی بیك دیناری
رد و باقیسنی سنهٔ ماضیه موادعه سنه عدایلیه زیرا بو صورتده موادعه بالف دینار قوللرنده باء مقابله ایله اولوب
عوضه داخل اوله کلدیکندن مالك عوض ایدوکی معلوم واجزاء معوض اوزره مقسومدر حال آنکه بو بابده
کل سنة بالف دینار قوللرنده تفریق تسمیه ایله عقود دخی متفرقه در اما مسئلهٔ اولی بشقه درکه آنده عقد
موادعه جمیع سنه ده واحد ومال حرف شرط اولان کلمهٔ علی ایله مذکور ومنعقد درسؤال اولنورسه که بدل
اجاره حرف باوکلمهٔ علی یه قرین اولمق بینلرنده فارق اولمیوب بهرحال بدل مدت اوزره منقسم ومتفارق اولوب
باب بیع بو حکمده اجاره یه موافق ایکن باب موادعه ده موجب تفریق نه در جوابنده دیرزکه بیع واجاره
باعتبار الاصل معاوضه در وتعلیق شرطه غیر محتملدر وموادعه باعتبار الاصل معاوضه اولمیوب انجق
باء عوض ایله تصریح اولنورسه معاوضه یه منقلب اولور وموادعه تعلیق شرطه محتملدر بناء علیه معاوضه ده
حرف شرط مذکور اولسه تحملنه بناء حقیقت شرطه محمول اولنور حتی بر عورت زوجنه طلقنی ثلثا

مطلب توزع بدل الاجارة علی المدة سواء کان بالباء او علی وکذا البیع

علی الف درهم دیوب زوجی دخی طلقهٔ واحده ایله تطلیق ایلدیکی صورتده امام ابو حنیفه رحمه الله تعالی
عورت اوزره مالدن بر نسنه واجب اولماز اما بالف درهم دیمش ایسه ثلث مال واجب اولور قوانده اصل
مذکور ایله استدلال وطلاق تعلیق شرطه محتمل اولوب باعتبار الاصل معاوضه اولمامغله آنده حرف با ایله کلمهٔ
علی بینلری مسئلهٔ امانکبی فرق اولنور دیو بسط مقال ایلمشدر لکن امامین علیهما الرحمة دیدیلرکه خلع البته

مطلب طلقنی ثلثا علی الف درهم فطلق واحدة

معاوضه در واندن مقصود اولان زوال ملك نکاح بو بابده طلقهٔ واحده ایله دخی حاصلدر بو جهتدن بز مسئلهٔ
مزبوره ده معنای معاوضه یی ترجیح و بهرحال انقسام بدلی تصحیح ایده رز اما تقریر سابق اوزره مسئلهٔ امان
بشقه در واکرمسلمین بر حصنی محاصره یه قیام وامیرلری اهل حصنه اعلام ایدوب انی لعلی ان اومنکم فتی
ما آمنتکم فامانی باطل او فلا امان لکم او فقد نبذت الیکم یعنی بن البته صانورمکه سزه امان ویرمکه مباشرت
ایده رم لکن قنقی وقتده سزه امان ویریرسم اول امانم باطلدر یاخود سزك ایچون هیچ امان یوقدر یاخود بن
اول ویردیکم امانی نبذ ایلدم دیمك مضمونی افهام ایلسه و بعده اول قومه امان ویرسه امانی بیان سابقی اوزره
باطلدر زیرا هر جهتدن شبههٔ غرور زائل اوله جق وجه اوزره بیان وقول سابق ایله امان لاحقی نبذ ایلدیکنی
عیان ایلمشدر سؤال اولنورسه که مسئلهٔ متقدمه ده صکره دن امان اوزره اقدامی مقالهٔ سابقه سندن رجوع
قیلمشیکن بونده نیچون قیلمادی جوابنده دیرزکه مسئلهٔ سابقه نك وضع واسلوبنده شیٔ زائد واردرکه

مقالهٔ اولاسندن صکره اعطاء امان ایلمشدر وامیر برقومی لاامان لکم دیمکله تهدید ایلدکدنصکره ینه اول قومه
قد ابطلت قولی لکم انه لاامان لکم یعنی سزه سویلدیکیم قول سابقمی ابطال ایلدم دیو ایصال نوید ایلسه
بو بیان ایله تهدید سابقدن رجوعی ظاهر وبدیدار اولدیغی مثللو مسئلهٔ سابقه ده دخی سوق کلامی بومعنایی مفیددر
امابو مسئله ده کلامنده مقالهٔ اولاسندن رجوعنه دلالت ایدر نسنه بولنمیوب بلکه تحقیقنه دلالت ایدر نسنه واردر
کورمزمیسنکه امیر مسلمین اهل حربدن برقومه انی اقاتل اهل هذا الحصن معکم وقد دعوتهم الی ان اومنهم
فلم یجیبونی فانا ارید ان اظهر لکم الامان لعلی اذا دعوتهم اجابونی وهذا الامان الذی اظهر لکم باطل و زور فلا تعتروا به
یعنی بن اهل حربدن بو حصنك اهلنه سزکله برابر قتال ایده رم و بن آنلری امان ویره یم دیو دعوت ایلدم آنلر بکا
اجابت قیلمدیلر شمدی استرمکه سزك ایچون اظهار امان ایده یم امید ایده رمکه آنلری دعوت ایتدیکمده سزه باقوب
بکا اجابت ایده لر لکن سزه اظهار ایده جکم امان کذب و باطلدر اکا مغرور اولمکز دیمکله بیان واعلان ایدوب
صکره اعطاء امان قیلسه بطلانی نمایاندر زیرا عقد امان محتمل النقضدر امیر ابتداء امرده تکلم امان ایده جکم
لکن کلامم باطلدر دیو اعلام ایدوب صکره امانه بسط کلام ایلسه کلامی باطل وکندو قطعا تکلم ایتمامش
منزلنه نازلدر و بومسئله نك بیع تلجئه وغیریده نظائری واردر کتاب الاکراه وکتاب الاقرارده بز آنلری بیان واظهار
قیلدیق ومؤلف رحمه الله تعالی بوندنصکره باب النزول علی الحکم مسائلنی ذکر ایدر و بز دخی بو بابك تمام شرحنی
ینه املا ایلدیکمز شرح از یاداتده بیان واطناب ایلدیك

باب الحکم فی اهل الحرب اذا نزلوا علی حکم رجل من المسلمین ❁ امام الاسلام مؤلف والامقام اسکنه الله
تعالی فی دار السلام حضرتلری دیرکه اهل حصن بعد المحاصره مسلمیندن بر رجل معلوم حقلرنده
لطف وقهردن هر نه کونه حکم وقضا ایدرسه آنی قبول اوزره نزوله اظهار رضا ایلسه لر عقد مزبور جائز
واول مسلمك حکمی حقلرنده متمکن ومتحیزدر قال علیه السلام ولکن انزلوهم علی حکمکم ثم احکموا فیهم
یعنی اهل حربی حکم الله اوزره انزال ایتمکز زیرا اقتضا ایدرسه تغییر حکم الله امر صعبدر لکن کندو حکمکز
اوزره انزال بعده حقلرنده حکمکزی اجرا ایدیکز وهم یهود بنی قریظه قنقی حکم اوزره نزول ایتدکلرنده بین
الاسلاف کثرت اختلاف حاصل اولوب بعض اهل مغازی دیمشلردرکه بنی قریظه من اول الامر حکم سعد بن
معاذ رضی الله عنه اوزره نازل اولدیلر زیرا رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلری آنلری اون بش کیجه
محاصره بیوردقلرنده حضرت علی رضی الله عنه اول قوم غبی حاشا ثم حاشا سب نبی ایده یورلر دیو اخبار
ایلدکده جناب رسالتمدار دخی اول طائفهٔ خیانتکاره یا اخوة القردة والخنازیر اتسبونی انزلوا علی حکم الله
وحکم رسوله یعنی مقدما یهوددن مسخ اولنان قرده وخنازیرك قرنداشلری بکاسز سبمی ایده یورسز الله تعالینك
حکمی ورسولینك حکمی اوزره نزول ایدیکز دیو تعزیر وانذار بیوردقلرنده بنی قریظه دخی نیم جان ودچار
اولوب قباحتلرین انکار ووجه مشروح اوزره عدم نزوللرینی اشعار برله لا یا اباالقاسم ما کنت فحاشا یعنی یوق
یا اباالقاسم سن ازقدیم کسنه یه بویله فحشله خطاب ایتمز ایدیك دیمکله ابتدار ایلدیلر بعده محاصره لری ممتد
اولدقده مسلمیندن دیلدکلری ذاتك حکمی اوزره نزوللرین عرض وتخییر بیوردیلر و بنی قریظه بعثت نبویه دن
اقدم انصاردن قبیلهٔ اوس ایله حلیف ومعاهد اولوب زمان جاهلیتده بینلرنده مودت اولان سعد بن معاذ رضی الله
عنه اول اوانده سید الاوس بولنمغله احساننده امیدوار اولدقلرندن آنك حکمی اوزره نزوله رضا وقرار ویرملریله
نبی کریم الخصال آنلری حکم سعید سعد اوزره انزال بیوردیلر ایشته بوقول منقول اهل حربی مسلمیندن برینك
حکمی اوزره جواز انزاله دلیل مقبولدر لکن بو بابده اشهر روایات اولدرکه بنی قریظه حکم رسول الله اوزره نزول
ایدوب رسول الله صلی الله علیه وسلم دخی حکملرینی ینه رضالریله سعد بن معاذه تفویض بیوردیلر و باعث
تفویض بو اولمشدرکه کروه انصار جناب رسالتی احاطه وابرام وبنی قریظه حقنده علی سبیل الشفاعة بسط
کلامله عرض مرام ایلیوب نبی کریم دخی مراعات خاطرلرین اراده وتعمیم بیوردقلرندن سزدن بریکز
بنی قریظه حقلرنده حاکم اولمغه راضی اولمز میسز مضموننده الا ترضون ان یحکم فیهم رجل منکم قول بشارتمونلریله
جمله یی ممنون وانصار دخی رضا برله اظهار شوق درون ایلملریله فذلك الی سعد بن معاذ قول شریفلریله
حکم مذکوری عهدهٔ سعده مرهون بیوردیلر وخصوص مرقومی جناب سعده تخصیصك وجه مخصوصی
اولدرکه احزاب مشرکین محاربهٔ مسلمین اوزره اتفاق وبنی قریظه دخی مسلمینله نقض عهد واول کروه مکروهه
التحاق ایلدکلری غزوهٔ خندقده سعد بن معاذك ساعدنده عرق حیوة اولان اکحلنه مشرکیندن بر سهم سمناك

اصابت والحلنی قطع ایدوب تسکین دمی قابل اولمایجه سعد حضرتلری دعایه آغاز ایدوب یارب اکر تقدیرازلیده حرب
قریشدن برنسنه ابقا ایتمش ایسك بنی اول حربیچون ابقا ومعمر قیل که رسول الله علیه السلامی میانلرندن
اخراج ایلین قومله قتالدن احب بکا نسنه یوقدر واکر اول حربدن نسنه ابقا ایتمش ایسك بو جرحی بکا سبب
شهادت قیلوب بنی قریظه خصوصنده انتقامله قرةالعین ایتمدکجه بنی اماته قیلمه دیو نیاز ایلدکده درساعت
اول خون روان سکون وانقطاعه دمساز اولدی وبو دعاسنه دخی باعث انجق اولدرکه بنی قریظه نك نقض
عهدلری اخبار اولندقده آنلری تجدید عهده دعوت ایچون فرمان رسالتپناهی اوزره اشراف انصاردن برجماعتله
سعد اول جانبه ابتدار واول قوم خیانتکار دخی قول غلیظ وشتم وتغلیظ ایله مقابلیه اجتسار ایلدکلرنده سعد سعید
اشتمونی بیننا وبینکم اهم من هذا الشتم وهو السیف یعنی بکا شتم می ایدرسز بعد الیوم میانه مزده بو شتمکزدن
اهم وبوندن زیاده موجب الم برنسنه واردرکه سیفدر دیو تهدید ایده رك عودت ایتمشیدی صکره جناب حی قیوم
احزاب مشرکینی مهزوم ایدوب مسلمین بنی قریظه یی محاصره یه هجوم ایلدکلرنده سعد سعادت افراز دعای
مذکور ایله تضرع ونیاز ایلمشیدی وقتاکه بنی قریظه حکم رسول الله اوزره نازل اولدیلر سعد بن معاذ مسجد
رسول اللهده مریض ایکن حضرت رسالت حکم مزبوری اکا تفویض بیوردیلر همان زمرهٔ انصار کلوب
معسکر نبوی یه ایصال ایچون آنی برحمار اوزره ارکاب واثناء طریقده یاسعد بنی قریظه حلیف ومعاهدلرکدر
الله تعالی سنی اوزرلرینه اقدار ایلدی سندخی آنلره احسانه ابتدار قیل ورسول الله صلی الله علیه وسلم احسانی وابقاء
نفوس انسانی سودکاری معلومکدر وعبدالله بن ابی خلفاسی بنی قینقاعی تخلیصده نه کونه سعی ایلدیکن بیلورسین
سن احسان ومروته دخی الیقسین دیه رك رجای ناتجاده اطناب ایلدیلر بورتبه اکثار نیاز ایتدکلرنده سعد حضرتلری
برکرهٔ مبارکلحیه سنی الیله صغایوب لقد آن لسعد ان لاتأخذه فی الله لومة لائم یعنی والله سعد ایچون رضاء
الهیده لومهٔ لائم آنی عوق ایتمك وقتی قریب اولدی دیو علی وجه الایجاز کشف راز ایلدی درکار شفاعت
اولان زمرهٔ انصار بومقال تهدید اشتمالندن مراد سعدی اذعان ومیانلرنده هلکت قریظة والله دیه رك
تأسف کنان مجلس رسالتپناهی یه شتابان اولدیلر سعد دخی واصل اولدقده رسول الله صلی الله علیه وسلم
حضرتلری زمرهٔ انصاره قوموا لسیدکم فانزلوه یعنی سیدیکزه قیام ومرکبندن انزال ایدیکز قول شریفلریله
خطاب وانلر دخی امتثال ایله قیام وانزاله شتاب ایدوب سعد سعادتمأنوس حضور نبویده شرفمند جلوس اولدیغی
حینده نبی کریم علیه افضل التحیة والتسلیم حضرتلری اکا خطاب تکریم ایدوب قد جعلت الحکم فیهم الیك
فاحکم فیهم یعنی بنی قریظه حقنده عهدهٔ رسالتمده اولان حکمی سکا تفویض ایلدم امدی حقلرنده سن
حکم ایله بیورملریله آنی تحکیم ایلدیلر همان سعد اولا جانب بنی قریظه یه اقبال وآنلره علیکم عهدالله ومیثاقه
ان الحکم فیکم ماحکمت یعنی حقکزده حکم جاری بنم حکمم ایدوکنه رضاکزده الله تعالی نك عهد ومیثاقی
اوزریکزه اولسونمی دیمکله تحلیفه استعجال ایدوب انلرده تصدیقله رضالرین تحقیق ایلدیلر بعده رسول انام
علیه الصلوة والسلام حضرتلری صحابهٔ کراملریله سکون وآرام بیوردقلری جانبه خطاب لکن صورت
تحلیف وتحکمده جناب نبوتمآبله مواجهه دن حجاب واجتناب ایلدیکندن مجدداجلال وتبجیل ایچون
وجهنی جانب آخره تحویل وکمال آدابله صیغهٔ خطابی لفظ غیبته تبدیل ایدوب وعلی من هنا بمثل
ذلك یعنی بوطرفده بولنانلرن ذوات اوزره دخی عهد مذکور لازم اولسونمی دیمکله رضالرین قصد
تحصیل ایلدیکده رسول الله علیه السلام ومعیتلرنده بولنان صحابهٔ کرام جواب نعم بر له عقد مزبوری
تکمیل ایلدیلر همان سعد رضی الله عنه انی حکمت فیهم بان یقتل الرجال وتسبی النساء والذریة وتقسم الاموال
یعنی بن علی التحقیق بنی قریظه حقلرنده رجاللری قتل ونسا واولادلری سبی واموالری تقسیم اولنمغله حکم ایلدم
دیوب مانند سیف صارم مادهٔ فسادلرین حاسم اولدی اول آنده نبی آخر الزمان علیه صلوات الرحمان
لقد حکمت فیهم بحکم الله من فوق سبعة ارقعة یعنی والله یاسعد بنی قریظه حقلرنده رقعه کبی بربری اوزرنده
اولان سبع سمواتك فوقنده اولان لوح محفوظدن الله تعالی نك انزال ایلدیکی حکمله حکم ایلدیك قول شریفلریله
حکم سعده تحسین واحسان بیوردیلر ونقل مزبور بعض روایاتده مذکور وبالاده ذکر اولندیغی اوزره اشهر
روایات ایدوکی میان اهل حدیثده مشهوردر وبونده دلیل واردرکه اهل حصن مسلمیندن برذاتك حکمی اوزره
نازل اولدقلرنده اول ذات حکم مزبوری شخص آخره ینه اهل حصنك رضالریله تفویض قیلرسه جائز اما راضی
اولمازلرسه غیر جائزدر زیرا سعد حضور نبویده بنی قریظه یی استرضا ایچون اخذ عهده ابتدار ایتدکده

رسول الله صلی الله علیه وسلم تجدید عهده نه حاجتدر دیو منع وانکار بیورمدیلر نکته سی اولدرکه حکم مزبور
رأی وتدبیره محتاج اولوب ناس دخی اولبابده متفاوت اولملریله برشخصك حکمنه رضا شخص آخرك حکمنه
رضایی مثبت دکلدر حتی رضالری یوغیکن آخره تفویض واولدخی برنسنه ایله حکم ایلسه نافذ اوله مز مکر محکم
اول حکم مرقومه واقف اولوب اکا اجازت ویره بوصورتده اجازتی انشاء جدیدی منزله سنده اولوب خصمك
رضالری اوزره تمام حکم انجق اولك رأیی ایله حاصل اولمغله نافذ اولور وبو بابده من له الحکم قتل رجال یاخود
عقد ذمت یاخود ادخال غنیمتله حکم ایلسه جوازده جمله سی مساوی وحکم سعد بو دعوایه دلیل قویدر وبعض

مطلب علامة البلوغ

روایاتده مذکوردرکه سعد حضرتلری یوم مزبورده ذکورقومدن ابط وعانه سنه اوستره اصابت ایتمشلرینی
قتله حکم ایلمشدر وبلوغ اطفالده نبات عانه یی اعتبار ایلین رجال بو روایتله استدلال ایلمشلردر لکن بزلر
بوقوله قائل دکلرز زیرا نبات عانه ده اجناس ناس برقیاس اوزره دکلدر کورمزمیسنکه ترك وتاتارده بطی وطائفهٔ
هنودده سریع اولور بناء علیه نبات عانه مبنای حکم قیلمق ممکن اولماز وروایت مزبوره بو وجهله تأویل
اولنورکه نبات عانه بلوغ بنی قریظه یه علامت ایدوکنی رسول الله صلی الله علیه وسلم وحیله سعده اخبار
اولدخی حکم مذکوری اختیار ایتمش اوله یاخود سعد انجق مقاتلرینی قتله حکم ایتمش اولوب وقتل مقاتل

مطلب لایقتل غیر البالغ بعد الاسر ولو کان مقاتلا

کرك بالغ وکرك غیر بالغ جائز اولوب بنی قریظه دن دخی نبات عانه یه واصل اولنلر مقاتل اوله کلدکلرندن ضمنا
آنلری دخی قتله حکم ایتمش اولمغله وجه مشروح اوزره روایت اولنمش اوله لکن تأویل اول اصح ومعمولدر
زیرا غیر بالغ مقاتل اولورسه اکرچه قبل الاسر قتل اولنور اما بعد الاسر قتل اولنماز بنی قریظه ایسه بعد
الاسر قتل اولنمشلردر وتمام قصه بو سیاق اوزره ذکر اولنمشدرکه سعد بن معاذ حکم مشروحنی انفاذ ایلدکدنصکره

وبعض روایاتده ایکی صنف ایدوب برصنفی دار قلابه وبرصنفی دار اسامه بن زیدده حبس ایلدکلری وارد اولمشدر منه

بنی قریظه یی سوروب دار قلابه بنت الحارث النجاریه ده حبس وموجب امر نبوی اوزره اللرینی ارقه لرینه بند ایله
کبس اولندیلر وبو روایت اسیرلره بو کونه معامله لازم ایدوکنه دلالت ایدر قال الله تعالی حتی اذا اثخنتموهم
فشدوا الوثاق یعنی تا که قتل کفارده اکثار ایلدیککزده بقیة السیو فی وثاق محکم ایله مربوط مکتوف
ایدیکز راوی دیرکه بعده رسول الله صلی الله علیه وسلم بنی قریظه ایچون عقد مجلس ثریا نظام وبریوم شدید
الحرده ایچلرندن بعضیلرینی قتل واعدام ایلدیلر ومغازیده حضور نبویده قتل اولنانلری تسمیه وتعیین وحیی بن
اخطب وکعب بن اسید وبرجماعتك اسامیلرین ذکر وتبیین ایلدی ونصف نهار ایرشدکده رسول الله صلی الله
علیه وسلم ینه حاللرینه ترحم برله لاتجمعوا علیهم حر الشمس وحر السلاح قیلوهم واسقوهم حتی یبردوا ثم اقتلوا
من بقی منهم یعنی اوزرلرینه حر شمس ایله حر سلاحی جمع ایتمکز برا زقیلوله وراحتلرینه رخصت وسقی مایله تسکین
حرارت ایتدریکز تا که تبرد ایده لر بعده بقیه لرینی قتل ایدیکز دیو تکلم بیوردیلر ومغازیده مذکوردرکه رسول الله صلی الله
علیه وسلم وقت مذکورده مجلس عالیلرندن قیام وسعد بن معاذه شأنك ومن بقی منهم یعنی یاسعد آنلردن باقی قلنلر ایله
کندو شان وحال ومراد ما فی البالکی استعمال قیل نطق جوهر فالریله ترخیص عام ایلدیلر وقتل بنی قریظه یه
بالنفس مباشرت ایلین علی بن ابی طالب وزبیر بن العوام رضی الله عنهما ایدیلر وقتلری دار ابی الجهم جوارنده اولوب
دملری داخل مدینه ده احجار الزیت نام محله دك سیلان ایلدی ومؤلف عالیجناب مقتوللرك عددینی بوکتابده بیان
ایلمدی واولبابده اختلاف روایات بولنوب اظهر روایات یدی یوز اولمقدر وامام مقاتل دورتیوز اللی در دیدی وعدد
اسرا التی یوز اللی ایدی وبلوغنده شك ایتدکلرینك عانه سنی کشف ایله درك ایدرلر ایدی حتی عطیة القرظی رضی الله
عنه دیدیکه یوم مرقومده بنم بلوغمده شك ایدوب عانه می کشف وعدم نباتنی کوروب بنی ذراری یه الحاق ایلدیلر
ومرویدرکه عمر بن الخطاب رضی الله عنه امراء اجنادینه اقتلوا من جرت علیه الموسی ولا تسبوا الینا من العلوج
احدا یعنی اوزرینه اوستره جریان ایتمشلری قتل وتدمیر ایدوب طرفمزه ضخام کفاردن برفردی اسیر کتورمکز
دیو تحریر کتاب ایلدی وبو تنبیهی انجق مسلمینه شفقت وسوء قصدلرندن صیانت ایچون ایدی کورمزمیسنکه
ناس بعد زمان نهی مزبوره مراعاتده مبالات ایتمدکلرندن محذور مذکوره جناب عمری بالنفس مبتلی اولوب ابو لؤلؤه نام

مطلب بیان وقت البلوغ

برغلام مجوسی یدیله قتل اولنوب عامهٔ مؤمنینی دلخون اندوه بلا ایلمشدر لکن منقولدر ابن عمر رضی الله عنهما دیدیکه
یوم احدده رسول الله صلی الله علیه وسلم حضورلرینه عرض اولندم واون اوچ یاشنده ایدم بنی قتالدن رد ایلدیلر صکره
یوم خندقده عرض اولندم واون بش یاشنده ایدم بکا سائر مقاتله ایچنده قتاله رخصت ویردیلر وبو روایتی ایرادن مؤلف
صائب الاجتهادك مرادی حکم بلوغده نبات عانه معتبر اولمدیغنه استدلال واستشهاددر وبو بابده معتبر اولان قول

امامین اوزره احتـلام یاخود اون بش سنه یی اتمامدر و قول ابی حنیفه رحمه الله تعالی اوزره برروایتده اون سکز
و برروایتده اون طقوز سنه یی تکمیلدرو بز بو مسئله یی کتاب الطلاقـده بیان قیلدق شارح الکتاب امام شمس الائمة
السرخسی عامله الله تعالی بلطفه الانسی بو محلده شرح ابواب امانی اتمام بعده تم ابواب الامان بحمدالله وحسن
توفیقه والله الموفق دیمکله ختم کلام مسکی الختام ایلدی ومترجم فقیر السید محمد منیب العینتابی وفقه الله تعالی الی السعی
التابی سنة احدی عشر ومائة والف شعبان المعظمینك منتصفی لیلة البرائتده اول شرح شارح الصدوری هزاران عجز
وقصور اوزره بحمدالله الملك الشکور بنان سلاست بنیـان ایله الی آخر ابواب الامان بیان وتبیـان ایلمشدر میامن
الطاف خدای مؤمن ومهیمندن حسن احسان واتمام ترجمهٔ کتاب وسائر کونه وضـع آثار رحمت اکتساب بابنده
امان زمان وزمان امان نیاز ایدر وماتوفیقی الابالله علیه توکلت والیه انیب

باب الانفال * انفال جمع نفل در وضع لغتده بمعنی الغنائمدر وشاعرك مصراع ان تقوی ربنا خیر نفـل یعنی
ربمزدن اتقا ایلمك افضل غنیمتدر قولی دخی بو معنایه در وقال الله تعـالی یسئالونك عن الانفال ای الغنـائم
وبو آیت کریمه نك سبب نزولی عبـادة بن الصامت رضی الله عنـه دن مروی در دیمشـدر که یوم بدرده بزلرده
سوء اخلاق حادث ولمغله غنائمدن حرمانمزه باعث اولمشدر وسزده نه کونه سوء اخلاق حادث اولدی دیو سؤال اولندقده
دیدیکه الله تعالی دوشمنی مهزوم ایلدیکی هنکامده بزلر اوج فرقه اولوب برفرقه مز اطراف رسول الله علیه السلام ده
محارسه لرینه قائم و برفرقه مز تعقیب منهزمینه ملازم وبرفرقه مز جمع اموال غنائم ایله مغتنم اولوب صکره هرفرقه
بولندیغی مصلحته اعتنا وغنـائمه احقیتلرین ادعا ایتملریله حضور نبویده جمله مز اجتمـاع ورفع اصواتله نزاع وانتزاع
ایتدکلریمزده رسول الله صلی الله علیه وسلم سکوت اوزره استماع بیوریرلر ایدی درحال یسئالونك عن الانفال قل الانفال
لله والرسول الایة انزال ورفع قیل وقال اولندی یعنی یا محمد سکا حکم غنائمدن سؤال ایدرلر جوابلرنده سن دیکه
امر غنائم الله تعالی یه ورسولنه مخصوصدر که امر الهی اوزره رسولی بینکزده تقسیم ایدر لکن عبارهٔ فقهاده انفال
امام المسلمین بعض غانمینـه تخصیص ایلدیکی امواله اطلاق وتخصیص امامـه تنفیل ومال مخصوصه نفـل
تسمیه سنـده اصطلاح واتفاق ایلمشلردر وتحریض قتال ایچون قبل اخذ الغنـائم جواز تنفیلده نزاع وجدال
یوقدر قال الله تعـالی یا ایها النبی حرض المؤمنین علی القتال و بو خطاب بحسب الظاهر مخصوص سید الانام
علیـه الصلوة والسلام ایسه ده حکمی مقام خلافتده قائم اولان ائمهٔ اسلامه عامدر وتحریض قتـال انجق
تنفیل ایله استحصال اولنور زیرا شجعان دوشمن انداز آلدیغی غنائمدن برنسنه ایله کسب امتیاز ایتمدکجـه نفسنی
مخاطره یه القا ایلمسی آز واقع اولور اما امام اسلام بعض نسنه ایله آنی ممتاز وبنام ایلمسی جان و باشله اقدام مهالك
واقتحام معارکه اغرا اید وکی مالا کلامدر وصورت تنفیل مثـلا امیر من قتل قتیلا فله سلبه یعنی هرکیم برکافر
مستحق القتلی قتـل ایدرسه آنك لباس وسلاح ودابه سی اول قاتلك اولسون یاخود من اخـذ اسیرا فهوله یعنی
هرکیم کفاردن اسیر آلورسه آنك اولسون دیمکله عسکری تشویق وتسییر ایلمکدر حتی یوم بدر و یوم حنیـنده
منادی رسول الله علیه السلام امر شریفلری اوزره بو یله ندا واعلام ایلمشـدر یاخود امیر برسریه یه بعث وتسییر
ایلدکده آنلره آلدیغکز غنائمك بعد الخمس ثلثی سزکدر یاخود علی الاطلاق ثلثی سزکدر دیو اغرا وتبشیر ایلمکدر
لکن ثلث مرقوم قیـد خمسله تقیید اولنمایجه غنیمتلرینك ثلثی بلاتخمیس آنلره تخصیص اولنوب باقیـده دخی
بعد اخذ الخمس عسکره شریك قیلنورلر اما تقیید اولندقده ابتدا غنیمتلری تخمیس بعده ثلثی کندولره تخصیص
و باقیـده تشریك اولنورلر وتنفیل امام متحقق اولمادقجه بزم عنـد یمزده قاتل سلب مقتوله مستحق اوله مز اما
عند الشافعی رحمه الله تعالی هرکیم دوشمنه اقبال وعدم استدبار اوزره علی وجه المبارزه برمشرکی قتله درکار اوله
سلبنه البتده مستحق وسزاوار در ایسترسه تنفیل امام سبقت ایلمسون زیرا من قتل قتیلا فله سلبه حدیث شریفی
انجق نصب شریعت ایچوندر که لسان شارعدن بومثللو کلام سبب حکمی بیان وافهام ایچوندر نته کیم من بدل
دینه فاقتلوه حدیثنده تبدیل دین موجب قتل مرتد اولد یغنی تبیین بیورمشلردر لکن بزلر جوابده دیرزکـه
رسول الله صلی الله علیه وسلم مدینه ده میان اصحـابلرنده ایکن من قتل قتیلا حدیثنی تکلم وتحدیث بیورمش
اولسه لر ایدی نصب شریعتـه حمل اولنور ایدی لکن تحریض قتـاله حاجت مس ایتمـدکجه حدیث مذکورك
صدوری نقل اولنمامشدر حتی امام مالك بن انس رحمه الله تعالی دیمشدرکه من قتل قتیـلا فله سلبه حدیثنی
رسول الله صلی الله علیـه وسلم یوم حنینده موضع واحدده تکلم بیوردقلری بزه بالغ اولمشـدر اولدخی انهزام
مسلمیندن صکره عودتلری ایچون تحریضه حاجت مس ایتدکدنصکره درکاقال تعالی ثم ولیتم مدبرین حدیث

مذکورك

ذکر المترجم وقت اتمام ترجمة ابواب الامان

مطلب النفل عند الفقهاء ومشروعیة التنفیل

مذکورك محل آخرده ورودی بزه بالغ اولمامشـدر اما محمد بن ابراهیم التیمی دیرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم
حدیث مذکوری یوم بدرده دخی تکلم بیورمشـلردر ویوم بدرده اهل اسلام الله تعـالی نك واتم اذلة قول
شریفیله توصیفنه مامصـدق اولملریله تحریض قتاله احتیاج معلوم ومحقق ایدی بو مقدمه لردن عنـد یمزده
ظاهر اولشدرکه حدیث مذکور تحریض ایچون لاجل التنفیل صادر اولوب طریق تشریع اوزره وارد اولمامشدر
وعبدالله بن شقیق رضی الله عنهك ذکر ایلدیکی خبر صحیح بزم قولیمزی تأیید وترجیح ایدر دیمشدرکه رسول الله
صلی الله علیه وسلم وادی القرانی محاصره یه قیام اوزره ایکن برکسنه کلوب ماتقول فی الغنـائم یعنی حکم غنائمده
نه دیرسین دیو استعلام ایلدکده لله تعـالی سهم ولهؤلاء الاربعة یعنی برسهمی الله تعالی نکدر باقی دورت سهمی
شو مجاهدینکدر دیو افهام بیوردیلر بعـده اول کسنه فالغنیمة یغنمها الرجل بو صورتده برکسـنه نك اصابت
ایلدیکی غنیمت دخی بویله می تقسیم اولنور دیو متعجبانه استفهام ایلدکده ان رمیت فی جنبك بسهم فاستخرجته
فلست باحق به من اخیك المسلم یعنی کندو جنبکدن براوقله ضرب اولنوب آنی ینه سن چیقرسك اول اوقه دخی
سن مسلم قرنداشندن احق اوله مزسین دیمکله الزام بیوردیلر اشبو حدیث فاخر قاتل بدون التنفیل مستحق سلب
اولمدیغنـه دلیل ظاهردر وفقهاء حجاز وعراق بویله اتفاق ایلمشـلردر وقبـل احراز الغنیمة جواز تنفیل بی قال
وقیلـدر اما بعد الاحراز ابو حنیفه رحمه الله تعـالی تجویز ایتمیوب اهل عراق وحجازك دخی مذهبـلری عدم
جوازدر اما فقهاء شام تجویز ایدوب امام اوزاعی رحمه الله تعـالی دخی قائل اولمشـدر لکن جواب شافیده
تفصیلمز فساد قوللرینه دلیلدرکه تنفیل تحریض قتـال ایچوندر وقتال قبل الاغتنام اولوب بعـد الاغتنام
دکلدر وهم تنفیل اول امردن اثبات اختصاص ایچوندر یوقسه ارباب خمس ایچون خمسده ومجـاهدین ایچون
باقیـده ثابت اولان حقوقی ابطال ایچون دکلدر و بعد الاغتنام تنفیلده ابطال حق واردر و بعـد الاصابه
عدم جواز تنفیله حدیث حسن بصری دخی دلیلدرکه برکسنه غنائم ایچره قیلدن بر یولار اعطاسنی رسول الله
صلی الله علیه وسلمدن طلبکار اولدقـده و یلك سألتنی زماما من نار یعنی وای حالکه بندن آتشدن بریولار
ایستدیك قوللرینی ایکی یاخود اوج کره تکرار بعـده والله ماکان لك ان تسألنیه وماکان لی ان اعطیك یعنی
والله اول نسنه یی نه سنك ایچون جواز طلب ونه بنم ایچون جواز اعطا واردر قول شریفلریله زجر وانکار بیوردیلر
واما مجاهد رحمه الله تعالی دن مرویدرکه برکسنه مغنمدن قیلدن بریوماق کتوروب یا رسول الله بونی بکا باغشله دیدکده
اما نصیبی منها فلك اما ایچندن بنم حصهٔ خمسم سنك اولسون بیوردیلر وابو الاشعث الصنعـانی حضرتلرندن
مرویدر دیدیکه برکسنه قیلدن بریولاری استصحابله پیشکاه رسالتپناهی یه کلوب یا رسول الله امرکله شو زمامی آلهیم
زیرا ناقه ملك زمامی یوقـدر دیدکده تسألنی زماما من نار مالك ان تسألنیه ومالی ان اعطیکه جوابی ایله زجر
وعتاب بیوروب همان شخص مذکور اول زمامی درون مغنمه القایه شتاب ایلدی اکر بعد الاخذ تنفیله رخصت
اولایدی اول شخصك صدق احتیـاجی معلوم ایکن رسول اکرم صلی الله علیه وسـلم آنی محروم قیلمزلر ایدی
ورسول الله صلی الله علیـه وسلم حضرتلرندن روایت اولنان بعد الاحراز تنفیل بیوردقلری بعض محتـاجینه
مساکیندن اولمق اعتبـاریله خمسدن اعطـالرینه تحمیل یاخود خمس ایچنده سهم نفس نفیسلرندن یاخود
لایحل لی من غنائمکم الا الخمس والخمس مردود فیکم یعنی غنـائمکزدن خمسك غیری بکا حلال اولماز وخمس
دخی ینه سزلره رد وایصـال اولنور قول شریفلری اوزره اعطالری حق عامه اولان خمسدن اولمیوب بلکه نفس
انفسلرینه خاصه اولان صفایازندن اولمغله تأویل یاخود اموال بنی النضیرکبی صحابهٔ کرام اجراء خیول وتحریك
بعیر ایتمکسزن وجه یسیر ایله اغتنـام اولنوب خدا وند منعـام ما افاء الله علی رسوله منهم الایة نظم کرامت
نظامی اوزره خاصهٔ رسول عالمیقامنه فیء وانعام قیلدیغی اموالدن اعطالریله تعلیل یاخود قل الانفال لله والرسول
نص کریمی مدلولنجه اوائل هجرتده توزیع وتقسیمی مفوض ارادهٔ نبی کریم اولوب صـکره واعلموا انما غنمتم
من شئ فان لله خمسه الایة ذکر حکمی ایله منسوخ اولان غنـائم بدردن اعطـالریله توجیهه تعویل اولنور
وموسی بن سعـد بن زید حضرتلرندن مرویدر دیمشدرکه یوم بدرده منادی رسول الله صلی الله علیه وسلم
من قتـل قتیلا فله سلبه ومن اسر اسـیرا فهوله دیوندا وقاتل ابی جهله مجموع سلبنی اعطـا واندا بیوروب
وما اخـذوا بغیر قتال قسمه بینهم عن فواق ای عن سواء یعنی یوم بدرده بلا قتال آلدقلری غنائمی فواق اوزره
یعنی مساوات اوزره بینلرنده تقسیم ایلدیلر وابن عباس رضی الله تعـالی عنهما دخی بویله ذکر ایدوب دیمشدرکه
یسئلونك عن الانفال الی قوله تعالی لکارهون آیت جلیله سی نازله اولدقده غنائم بدری بین الغانمین مساوات اوزره

مطلب اعتراض المترجم علی شارح الکتاب

مطلب بعض تصرفات المترجم

تقسيم بيورديلر مترجم فقير ديركه شارح الكتاب اثابه الله تعالى بغير حساب عن فواق لفظنى اى عن سواء
ديو تفسير ايتمكله بزدخى اولوجهله ترجمه وتعبير ايلديك لكن صاحب النهايه قسم الغنائم يوم بدر عن فواق
اى قسمها فى قدر فواق ناقة وهو قدر ما بين الحلبتين من الراحة يضم فاؤه و يفتح وقيل اراد التفضيل فى القسمة
كانه جعل بعضهم افوق من بعض على قدر غنائهم و بلائهم ديو شرح وتقرير ايلمشدر يعنى غنائم بدرى
فواق ناقه كه صبح ومساده ايكى دفعه حلبى ميانده وقت راحتى مقدارى زمانده يعنى زمان قليلده تقسيم بيورديلر
وعند البعض فواق قسمده تفضيل وترجيحدن عبارتدر كه چكدكلرى رنج وعنايه كوره تقسيم غنائمده بعضى بعض آخره
فائق قيلدى معناسنه در وصاحب المغرب نهايه ده اولان توجيه اولى اختيار ايلمشدر وتفسير شارح صاحب القاموسك
فوق الفصيل سقاه اللبن فواقا فواقا قولندن وحضرت على رضى الله عنهك ان بنى امية ليفوقوننى تراث محمد
تفويقا اى يعطوننى من المال قليلا قليلا كلامندن مأخوذ در وروايت سابقهٔ ابن عباس رضى الله عنهما مثللو
عبادة بن الصامت رضى الله عنه دن دخى كتب حديثده فقسمه بيننا على بواء لفظى اوزره روايت اولنديغى
تفسير شارحى مؤيد وموضحدر زيرا بواء بمعنى السواء در رجعنا الى ما كنا فيه اكرچه يوم بدرده بلا قتال اخذ
ايلدكلرى مساوات ياخود تفاضل اوزره تقسيم اولنديغى آنفا ذكر وتفهيم اولندى لكن رسول كائنات عليه
افضل التحيات يوم مزبورده هر قاتله سلب قتيلنى اعطا بيوردقلرى اتفاق رواياتله اثبات اولنمشدر حتى عاصم
ابن عمر بن قتاده جنابلرندن مرويدر ديمشدر كه حضرت على رضى الله تعالى عنه قتل ايلديكى وليد بن عتبه نك
وحضرت حمزه رضى الله عنه عتبه نك وحضرت عبيدة بن الحارث رضى الله عنه شيبه نك سلبلرينى اخذ ايلديلر
لكن عبيده حضرتلرى مجروح اولوب مدينه يه وصولدن اقدم بدره قريب صفرا نام محلده كتب سيرده جيم وحا ايله
روايت اولنان ذات اجدال نام بقعه ده فوت اولمغله سلب مرقوم ورثه سنه اعطا اولندى وقاتل ابى جهل لعينده
اختلاف روايات محدثين واقع اولوب عبد الرحمن بن عوف رضى الله عنه دن روايت اولنوب ديمشدر كه يوم بدرده
انصاردن ايكى شاب حديث السنك ميانده بولندم كه برى معوذ بن عفرا و برى معاذ بن عمرو بن جموحدر اول
ايكيدن بريسى بكا اعم ابو جهل لعنه اللهى بيلورميسين ديدى بن دخى سن آنى نيلرسين ديدم ديديكه ايشتدمكه
رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرينى سوء ذكر ايله ياد ايدر ايمش والله بن اكا ملاقى اولورسم جسدم جسدندن
مفارقت ايتمسه كركدر تا كه قنقمزك اجلى اعجل ايسه اول فوت اوله بعده اول ايكيدن آخر دخى بنى دورتوب
ابو جهلى سؤال و وجه سابق اوزره بسط مقال ايلدى بعده ابو جهلى كورد مكه صف مشر كينى قتال ايچون
تسويه ايده يور همان اول ايكى شاب شجاعه آيه ايشته ايستديككز شودر ديو خطاب ايلدم اول ساعت ايكيسى بردن
اوزرينه شتاب وقتاله واصل دار العقاب ايلديلر بعده ايكيسى بردن حضور رسالتپناهى يه رجوع وهر برى
ابو جهلى بن قتل ايلدم سلبى بنمدر ديو دعوايه شروع ايتدكلرنده سردار انبيا عليه افضل التحايا آنلره امسحتما
سيفكما يعنى قليجلريكزى سيلديكزمى ديو خطاب آنلردخى لا يارسول الله ديو خطاب ايلدكلرنده ارياتى
سيفكما يعنى سيفلريكزى بكا كوسترك بيوروب آنلر دخى ارائت وتقديم ايتملريله كلاكما قتله يعنى ايكيكزده قتل ايتمش سز
نطق كريملريله هر برينى تطييب وتكريم ايلديلر لكن سلبنى معوذ بن عفرا يه اعطا بيورديلر مغازيده مذكوردر كه
تخصيص سلب انجق اثر طعانى ياكزسيف معوذ ده كوروب معاذ اكا اعانت ايتمش ايسه ده قاتلى همان معوذ ايدوكنى
بيلدكلرى سيبندن مسبيدر ووجه آخر دخى مرويدر كه رسول الله عليه السلام عكرمة بن ابى جهله برسفير ارسال
و با باكى كيم قتل ايلدى ديو سؤال بيورديلر عكرمه باباك قاتلى اول كمسنه دركه بن آنك يدينى قطع ايلدم ديدى
وانجق معوذ بن عفرانك بدى تامنكبندن قطع اولنمش ايدى لكن اشهر روايتين اولدركه ابو جهلى حضرت
على بن ابى طالب رضى الله تعالى عنه مجروح و بى مجال قيلدقدنصكره ابن مسعود رضى الله عنه اتمام قتلنه
استعجال ايلمشدر زيرا ابن مسعود رضى الله عنه دن مرويدر ديمشدر كه يوم بدرده مشركيندن قتل اولنانلرى
رؤيت و جناب رسالتمآب حضرتلرينه القاء بشارت ايده يم ديو تفتيش مقتولينه مباشرت ايتمشيدم ناكاه ابو جهلى
كوردم زمينه دوشوب روحندن انجق رمق قالمش همان كوكسنه چيقوب اوتوردم اولحالده كوزلرين آچوب
يا رويعى الغنم لقد ارتقيت مرتقى عظيما يعنى اى قيون چوبانجغى والله سن عظيم مكان عالى يه چيقدك ديو عتاب
ايدوب بن دخى الحمد لله الذى مكننى من ذلك ديوب بكا بو محله چيقماغه قدرت و يرن قادر وهابه شكر
وسپاسله جواب و يردم بنه اولحالده لمن الدبرة ديوهازم وغالب قنقى جانب اولدى ديو بيانه طالب اولدى
بن دخى لله ولرسوله ديوب حزب الله و جيش رسول الله غالب اولدقلرينى تفهيم صراحتله نمكپاش جراحتى

وقاتل ابى جهلده وصاحب سلبنده روايات كثيره وار در كتب سيره مراجعتله ظاهر اولور

اولديغمده شمدى نه يا پجق ايسترسين ديدى بن دخى باشكى كسمك ايسترم ديدم ابو جهل ديدى اويله ايسه بنم سيفمى
آل كه زياده كسكيندر ورأسمى اموزباشلرمدن قطع ايله كه عين ناظر ينده مهابتى زياده اوله ومحمده عودت ايتدكده
خبرويركه اكا بغض قديممدن بو كونكه بغضم دخى اشد در ابن مسعود رضى الله عنه ديركه همان رأسنى قطع
و پيشكاه رسول اللهده احضار وهذا رأس عدو الله ابى جهل ديو ابشار ايلديكمده رسول الله صلى الله عليه وسلم
الله اكبر ديو تكبير ايله تشكر قهار كبريا ايدوب هذا فرعونى وفرعون امتى كان شره على وعلى امتى اعظم من شر
فرعون على موسى وامته يعنى بو بنم فرعونم وامتمك فرعونيدر بونك بنم اوزريمه وامتم اوزره ضرر وشرى
فرعون معروفك حضرت موسى عليه السلام وامتى اوزره ضرر وشرندن اعظم ايدى ديو مثالب ابى جهلى
تفصيل وسيفنى بكا تنفيل بيورديلر و بعض رواياتده ابن مسعود رضى الله تعالى عنه دن زياده حديث اثبات
اولنوب ديمشدر كه بعده رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرينه قول ابى جهلى اخبار ايلدم همان انه كفر
فى الدنيا وعند موته وسيكفر فى النار ايضا بيورديلر يعنى ابو جهل هم دنياده وهم حين موتنده كفر اوزره وقتنى
امرار ايلدى وقريبا جهنمده دخى ينه كفر اوزره اصرار ايتسه كركدر پس اصحاب كرام يارسول الله جهنمده
كفر اوزره اصرارى نيجه اولور ديو استعلام ايتدكلرنده بيورديلر كه اذا دخل النار جعل ينظر ويقول لاصحابه
اين محمد واصحابه فيقال له هم فى الجنة فقال كلا انما كان اليوم يوم رجعه فهربوا يعنى ابو جهل جهنمه كيرديكنده
اطرافنه نظر ورفيقلرينه محمد واصحاب محمد قنده لردر ديو سؤاله باشلر آنلر جنتده لردر ديو اكا جواب ويريلور
اول دخى ديركه بويله ديمكز بلكه آنلر شويله محتنده لردر كه بو كون انجق اكا رجم ايده جك كوندر بو كلامى
ايشتديككده اصحابى يانندن فرار ايدرلر مترجم فقير ديركه حديث مذكوره كتب سيرده ظفر بولنمايوب شرح
معناسنه اطلاع اولنمامغله حسب العربيه ترجمه اولندى وصول ميسر اولدقده تنقيح اولنور ان شاء الله تعالى انتهى
ورسول الله صلى الله عليه وسلم سيف ابى جهلى ابن مسعود رضى الله عنهه ويردكلرنده اتفاق روايات واردر
لكن سائر سلبنى دخى اكا ويردكلرى بعض رواياتده وارد در اكر بو روايت مقرون صحت ايسه اكا حمل اولنور كه
ابتدا ابو جهلى ضرب وجرح ايلين ضعيف وبى مجال ايده ممشدر بو جهتله قاتلى انجق رأسنى قطع ايلين
ابن مسعود اولور لكن روايت صحيحه سلبنى ابن مسعودك غيرى يه ويردكلريدر و بو روايت اكا حمل اولنور كه
ابتدا ضرب وجرح ايلين آنى شويله ضعيف وبى مجال قيلمشدر كه بعد اليوم تعيشى ميسر وقدرت قتالى متصور
اولميه جغى ظاهر حال اولمشدر بو جهتله سلبى آنك اولوب رأسنى قطع ايلينه ويريلمز ايكن سيفنى ابن مسعوده
ويردكلرى انجق بيان سابق اوزره غنائم بدرده تدبير وتقسيم منوط ارادهٔ رسول كريم اولديغندندر و بعد الاصابه
تنفيلى تجويز ايلينلر قصهٔ مذكوره ايله استدلال وسيف ابى جهلى ابن مسعود حضرتلرينه بعد الاصابه
على طريق التنفيل اعطا قيلديلر ديو بسط مقال ايلمشلردر لكن قول ضعيفدر كه بر كمسنه يه تنفيل ايله مستحق
اولان نسنه يى امام المسلمين شخص آخره تنفيل وتعيين قيلمق غير جائزدر وفقهاء شام فصل آتيده كلهجك بيان
وتفصيل اوزره ذهب وفضه ده تجويز تنفيل ايتمشلردر لكن سيف ابى جهل اوزره فضه بولنديغى منقول اولوب
وابن مسعوده اعطاسى تنفيل اولمق قولى مقبول اولورسه قول مذكور بزم ايچون اهل شام اوزره حجت اولور
وابى قتاده رضى الله عنه دن مرويدر ديمشدر كه يوم حنينده رسول الله صلى الله عليه وسلم من قتل قتيلا له عليه
بينة فله سلبه يعنى هر كيمكه بر مقتولى قتل ايدوب كندو قتل ايتديكنه بينه سى اوله سلبى آنكدر بيورديلر
و بو حديثك تمامى اولدركه ابو قتاده رضى الله عنه ديركه يوم حنينده مسلمينه برهزيمت اصابت ايتمشيدى ناكاه
كورديمكه برمشرك برمسلمك اوزرينه چوكمش بن همان ارقه سندن واروب اول مشركى عنق ايله منكبى ميانندن
سيف ايله ضرب ايلدم در حال اول مسلمى براغوب بكا هجوم ايلدى و بنى طوتوب برمرتبه صقديكه شدتندن رايحهٔ
موتى شم ايلدم بعده ضربمك اثرندن اكا موت ايريشوب بنى صاليو يردى پس حضور نبوى يه كلدم وايشتديمكه
من قتل قتيلا وله عليه بينة فله سلبه بيورديلر بن دخى فلان شخصى بن قتل ايتديكمه كيم شهادت ايدر ديو استشهاده
حضاردن استمداد ايلدم همان بر كمسنه ديديكه يارسول الله ابو قتاده صادقدر وقتل ايلديكى كافرك سلبى
بنم عندمده در طرفدن ابو قتاده يى ارضا قيل يعنى سلبى بكا قالسون ديدى اول حينده ابو بكر رضى الله عنه
لاها الله اذا يعمد اسدمن اسد الله يقاتل عن الله وعن رسوله ثم يعطيكم سلبه يعنى اولماز والله زيرا الله تعالى نك
ارسلانلرندن برارسلان قبل الهيدن وطرف نبويدن قصد قتال ايدوب صكره سلبنى سزه و يريرمى ديدى همان
رسول الله صلى الله عليه وسلم صدق ابو بكر ديوب سلبنى بكا اعطا قيلديلر وابن عباس رضى الله عنه دن مرويدركه

مطلب اعتذار المترجم فى شرح بعض الاحاديث

لامغنم حتی یخمس ولانفل حتی تقسم جفة یعنی تخمیس اولنمادجه غنیمت یوقدر وتماما تقسیم اولنمادجه نفل یوقدر وبعدالتقسیم احتمال تنفیل ممتنع التحصیلدر وبو کلامدن مرامی قبل الخمس بغیر تنفیل غانمیندن برفردك غنائمدن برشیئله اختصاصنی نفی وانکار وبعد الاصابه بطلان تنفیلی اظهاردر که بونلر بزم مذهب صحتمدار یمزدر وعمر بن الخطاب رضی الله عنه‌دن مرویدر که لانفل فی اول الغنیمة ولا بعد الغنیمة ولایعطی من الغنائم اذا اجتمعت الاراع اوسائق اوحارث غیر محابی دیمشدر لانفل فی اول الغنیمة ولابعد الغنیمة قولینك معناسی امام ایچون بعدالاصابه کرك قبل الخمس وکرك بعدالخمس برفرده برشیئ تنفیل جائز دکلدر دیمکدر وبعضیلری دیدیلرکه معناسی اعدا ایله اول ملاقاتده هنوز عسکرك قتاله نشاطلری کامل وانلری تحریض واغرا من قبیل تحصیل الحاصل ایکن امام ایچون تنفیل لایق دکلدر اما امتداد حربله نشاطلرینه فتور کلدکده لایق اولور وبعدالاصابه قطعا لایق اولماز دیمکدر وبعض احادیثده کان النبی صلی الله علیه وسلم ینفل فی البدایة الربع وفی الرجعة الثلث لفظ شریفی روایت وتحدیث اولنمشدر یعنی رسول الله صلی الله علیه وسلم بدایه‌ده ربع غنائمی ورجعتده ثلثی تنفیل ایدرلرایدی اهل شام بداتی قبل الاصابه ورجعتی بعدالاصابه معنالرینه تحمیل وبعدالاصابه تجویز تنفیل ایلمدیلر لکن معنای حدیث ظن ایتدکلری کبی دکلدر بلکه بدایه‌دن مراد اول سرایاده بولنان اهل جهاددر که آنلر قتالده ناشط وجری وطلب اعداده کثرت سیره محتاج اولمدقلرندن احتیاج تحریضدن بری اولملریله آنلره ربع غنیمتلرین تنفیل ایدرلر ایدی ورجعتدن مراد آخر سرایاده بولنان اهل جهاددر که آنلرك نشاطلری قلیل وقاصر وطلب اعداده کثرت سیره محتاج اولدقلرندن تحریضه احتیاجلری ظاهر اولمغله آنلره ثلث غنیمتلرین تنفیل بیوررلرایدی مترجم فقیر دیرکه نهایه‌ده ابن الاثیر بواثر بلیغ التأثیرده بدایتی من اول الامر غزایه مباشرت ورجعتی بعد الفراغ عن الغزاء مجددا قتاله معاودتله تفسیر ایلمشدر وفی الواقع بدایت ورجعت لفظلرینك بو معنالره حملی ظاهر وربع وثلث ایله تفاوت تنفیللرینك وجهی دخی باهر ایکن شرح السیر الکبیرده آنفا ذکر اولنان معنانی اختیارك وجهی آشکار اولمامشدر وشرح مذکورك عباره‌سنی نهایه‌ده ذکر اولنان تفسیره حمل ایلمك دشوار ایدوکی مطالعه ایلین ارباب بصائره بدیداردر والله اعلم انتهی وکلام جناب فاروقده ذکر اولنان راعی وسائق وحارس طائفه‌لری اجیر مقوله سندندر وامامك آنلره ویره‌جکی اجرتدر اول دخی مسلمین ایچون عملری مقدارنجه‌در غیر محابی قولینك معناسی بودر یعنی امام انجق عملری مقدارنجه ویروب زیاده نسنه اعطا قیلماز واعطاء اجرت جنس تنفیلدن دکلدر وخالد بن ولید وعوف بن مالك رضی الله عنهمادن منقولدر که آنلر امیرجیش اولدقلرنده سلبلرك خمسنی المازلرایدی لکن حبیب بن مسلمه ومکحول رضی الله عنهمادن منقولدر که سلب مغنمدر وآنده دخی خمس واردر دیدیلر وابن عباس رضی الله عنهمادن دخی بویله نقل اولنمشدر وبز دخی بو قولی اخذ وانتقاد ایدوب واعلموا انما غنمتم من شیئ نظم شریفنده سلب دخی غنیمتدن اولمغله داخلدر دیو استناد ایده‌رز وخالد وعوف رضی الله عنهمادن نقل اولنان عدم تخمیس من قتل قتیلا فله سلبه دیمکله امامدن سبقت تنفیل صورتنه تخصیصله توجیه وتأسیس اولنور وبزم عندیمزده دخی سلب بو صورتده تخمیس اولنماز اماتنفیل مذکور سبقت ایتمش ایسه البته تخمیس اولنور زیرا مرویدر که انس بن مالكك برادری براء بن مالك رضی الله عنهما عظماء اعجامدن مرزبان الزأره نام برنامداری قتل واعدام وذهبله مذهب وجواهر ایله مرصع قرق بیك درهمه معادل اولان سلبنی اخذ واغتنام ایلیوب امیرجیش بوخصوصی حضرت عمر رضی الله عنهه تحریر واعلام ایلدکده حضرت عمر رضی الله عنه دخی خمسنی اخذ وباقیسنی کندویه ویره‌سین دیو کتب وافهام ایلمشدر لکن بواثر معتبرده براشکال دخی مقرردر که صورت مذکوره‌ده تنفیل سبقت ایتمش ایسه تخمیس اقتضا ایتمز وسبقت ایتمش ایسه باقیسنی براحضرتلرینه تنفیل بعدالاصابه اولور که بزانی بویله دلیل وار ایکن تجویز ایتمز مگر یوم مرقومده امیر من قتل قتیلا فله سلبه بعد الخمس دیو تقیید اوزره تنفیل ایتمشیدی دیمکله تأویل اولنه بو بابده بزم عندیمزده دخی سلبدن خمسی اخذ وباقیسی قاتله اعطا اولنور وابن عباس رضی الله عنه الفرس والسلب من النفل دیمشدر مرادی دیمکدر که فرس دخی سلبده داخل وبعد التنفیل قاتل فرس مقتوله دخی مستحق ونائل اولور زیرا سلب مایسلب منه باظهار الجزاء والغناء معناسنه‌در مترجم فقیر دیرکه جزاء بمعنی الکفایه درامام حصیری نسخه سندن معنای قوت ایله تفسیرینی نقل ایتمشلر اگرچه کتابده ذکری کله‌جك بعض تعبیراته موافقدر اما کتب لغته غیر مطابقدر وغناء فتح غین معجمه ومد ایله اول دخی بمعنی الکفایه‌در که عطف تفسیردر وبعضیلر عین مهمله ومد ایله ذر بمعنی المشقه‌در دیدیلر قول مذکور محذور تکراردن مصوندر

مطلب تصرف المترجم فی تفسیر السلب

واما ما فی السیر الکبیر من حدیث البراء بن مالك انه بارز مرزبان الزأرة فهو اما لقب لذلك المبارز کما یلقب بالاسد اومضاف الی الزأرة قریة بالبحرین والاول اصح کذا فی المغرب. لفظ مذکور لقب اولدیغی اصح اولمغله ترجمه‌ده همان بو معنی ایله اکتفا قلندی

مطلب حکم التنفیل بعد الاصابه

یعنی

یعنی سلب اول نسنه‌درکه شخص واحد مقام جمله‌ده کفایت یاخود مع الکفایه ارتکاب مشقت اظهاریله مقتولدن سلب اولنه بو معنی اسلاب سائره مثلا وفرسه دخی شامل اولمغله تنفیلده جمله‌سی داخل اولور انتهی مؤلف الکتاب یمن الله کتابه فی یوم الحساب دیرکه بعد تنفیل الامام بر مسلم بر کافری جرح بعده مسلم آخرانی قتل ایلسه نظر اولنور اگر مسلم اول آنی بردخی قتاله واعانت مقاتله قادر اولمیوب واول جراحتله صاغ قالمیه‌جغی معلوم اوله‌جق مرتبه‌یه ابلاغ ایتمش ایسه سلبی آنکدر واگر بومرتبه‌یه ابلاغ ایتمامش ایسه سلبی مسلم ثانینکدر زیرا تنفیلدن مقصد امام انجق قاتل قتل مشرکله فضل کفایت وفضلهء عنا ومشقت وفضیلت جرأت وشجاعتنی اظهار واعلام ایتمکدر وبو معنی صورت اولاده انجق مسلم اولدن حاصلدر زیرا مجروحدن احتمال قتالی مرفوع وامکان تعیشی مدفوع اولنجه مسلم ثانی مجرد قطع رأسنده تکلفات مذکوره‌یه محتاج اولماز اما صورت ثانیه‌ده اظهار کفایت ومشقت وشجاعت انجق قاتلدن بدیدار اولمغله سلبی اکا ایثار قیلنور گورمزمیسنکه برکمسنه برصیده رمی وآنی بی‌مجال قیلدقدنصکره شخص آخر دخی رمی وقتل ایلسه اول صید رامی اولکدر امارمی اولدنصکره مشی وطیرانله خلاصی مأمول ایکن شخص ثانی رمی وقتل ایلمش ایسه ثانینکدر ومسئلهء مذکوره اوزره حدیث محمد بن ابراهیم التیمی رحمة الله علیه ایله استدلال اولنور دیمشدر که غزوهء خیبرده محمد بن مسلمه رضی الله عنه مرحب نام یهودی بنامك ایکی ایاقلرینی قطع ایتدکدنصکره حضرت علی رضی الله تعالی عنه عنقنی ضرب ایله قتل ایتمشیکن رسول الله صلی الله علیه وسلم سلبنی محمد بن مسلمه‌یه اعطا بیوردیلر وبعض روایاتده وارددرکه استحقاق سلبده نزاعه قیام وحضور نبوی‌یه رفع خصام ایلدکلرنده محمد بن مسلمه دیدیکه والله یارسول الله بن رجلینی قطع ایتدیکمده بی‌شبهه قتلنه قادر ایدم لکن قرنداشم محمودك طاتدیغی الم موتی طاتمسنی مراد ایلدم ومرحب بوندن اقدم قرنداشی محمودك اوزرینه برسنك آسیا براقش ایدی صکره اوچ گون معمر اولوب وفات ایلدی بو اقتضا ایله رسول الله صلی الله علیه وسلم سلبنی محمد بن مسلمه‌یه حکم وقضا ایلدیلر ومرویدرکه محمد بن مسلمه رجلینی قطع ایتدکده مرحب یا محمد بنی تیز الدن قتل ایله دیو اظهار طلب ایلیوب محمد بن مسلمه قتل ایتم تاکه قرنداشم محمودك طاتدیغی سن دخی طاته سین دیوب گیتدکدنصکره علی بن ابی طالب رضی الله عنه گلوب قتلنه سرعت یعنی باشنی کسمکه مبادرت ایدوب سلبنی اخذ ایلدی بعده رسول الله صلی الله علیه وسلم سلبنی محمد بن مسلمه‌یه تعیین ایلدیلر اولاد محمد بن مسلمه‌دن بریسی روایت ایدوب دیدیکه سیف مرحب بالتوارث بزم عندیمزده ایدی وآنده برنسنه یازلمشیدی که بز فهم ایده‌مزایدك تاکه بریهودی گلوب قرائت ایلدیکه هذا سیف مرحب من یذقه یعطب یعنی بوسیف مرحبدرکه آنی هرکیم طاته‌سه هالك اولور دیو کتب اولنمش ومرویدرکه بر مسلم بر کافر ایله قوجاق قوجاغه طوتشدقده مسلم آخر گلوب اول کافری قتل ایلدکده حضرت عمر رضی الله عنه سلبنی قاتلنه ویردی وحضرت علی رضی الله عنه‌دن مرویدرکه ایکیسی میاننده مشترك اولمق گرکدر زیرا بری طوتوب بری قتل ایتمکله هربری مزید قوت وزیادهء مشقت وکفایتن اظهار ایلمشدر دیدی لکن بزلر انجق قول عمر رضی الله عنهی اخذ ایده‌رزکه مسلم اول طوتمغله آنی مقاتل اولمقدن اخراج ایده میوب فی الحقیقه قاتلی انجق مسلم ثانیدر وتنفیل امام انجق قاتل ایچون اولوب ممسك ایچون اولمامغله سلبی قاتلنه اعطا قیلنور والله الموفق

باب النفل من خاصة الخمس وما کان للنبی خاصة * یعنی امام خاصهء خمسدن تنفیل ورسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه خالص وخاص اولان غنائمی تفصیل وآندن بعض ذواته اعطا وتنویللرین ذکر وایضاحی مشتمل باب جلیلدر مؤلف الکتاب علیه رحمة الملك الوهاب دیرکه برکمسنه غوص حروبده اقدامی ظاهر واعانت مالیه‌یه احتیاجی دخی باهر اولدقده امام المسلمین اکا بعد اخذ الغنیمة خمسدن تنفیل ودفع ضرورت ایده‌جك مقداری نسنه اعطا وتنویل ایلمك جائزدر زیرا خمسی محتاجینه صرفله مأمور وبو شخص دخی محتاجدر وخمسی محتاج غیر مقاتله صرف ایتمك جائز ایکن اقدام وشجاعتنه تجربه حاصل اولان محتاج مقاتله جواز صرفی بالطریق الاولی درنکته‌سی اولدرکه خمس مذکور آنك وامثالینك قتاللریله ظهور ایلمشدر نظیری اولدرکه برکمسنه برركازه ظفر بولوب امام دخی آنك احتیاجنه واقف اولسه خمس ركازی دخی اکا اعطا قیلسه جائزدر وحضرت علی رضی الله تعالی عنه‌دن بو بابده براثر دخی وارد اولمشدرکه واجد رکازه خمسها لنا واربعة اخماسها لك وسنتممها لك یعنی بولدیغك دفینه‌نك خمسی بزم ودورت خمسی سنکدر وقریبا آنی سکا تماما اعطا ایده‌رز دیدی وسعید بن المسیب رضی الله عنهمانك رسول الله صلی الله علیه وسلمدن روایت قیلدیغی لانفل

مطلب رمی الی الصید ثم رمی آخر

مطلب دفع الخمس الی واجد الرکاز

الامین الخمس حدیث شریفنك تأویلی بومعنی در وینه سعید رحمه الله تعالی دن مرویدر که کان النفل من الخمس دیدی یعنی عهد رسالتده محتاجین ایچون نفل بعد الاصابه انجق خمسدن اولور ایدی بو بیاندن مستبان اولمشدر که بعد الاصابه تمام غنائمدن تجویز تنفیل و بومسئله اوزره رسول الله صلی الله علیه وسلم بعد اغتنام الغنائم تنفیل ایلدکلری مرویدر دیو سوق دلیل ایلینلر خطا ایتمشلردر که بو بابده فکر وتأمل وقنی محلدن تنفیل بیوردقلرین فهم وتعقل ایتمشلردر زیرا بعد الغنیمة تنفیللری انجق نفس نفیسلرینه خاص اولان سهملرندن ایدی زیرا غنائمدن اوچ کونه حصه لری وار ایدی بری صفی و بری خمس الخمس و بری سهم احد الغانمین ایدی صفی اول نسنه درکه مثلا رسول الله صلی الله علیه وسلم سیف ودرع وجاریه و بونلرك امثالی نسنه لری قبل القسمه غنائمدن نفس نفیسلری ایچون انتخاب ایدرلر وزمان جاهلیتده امراء جیوش بوصفی یی بعض سهام سائره ایله برابر اخذ واحراز وآثار ایله عساکر سائره دن امتیاز ایدرلر ایدی حتی بعض شعراء جاهلیه دن برینك ثناسنده اطرابله *نظم* لك المرباع منها والصفایا* وحکمك والنشیطة والفضول* دیو انشاد وانشا ایلمشدر یعنی غنائمدن مرباع وصفایا وحکم ونشیطه وفضول سکا مخصوصدر مترجم فقیردیر که مرباع ربع غنیمتدر که امراء جاهلیه اسلامده اولان خمس کبی انی آلورلر ایدی وصفایا جمع صفیه درکه آنفا ذکر اولنمشدر وحکم اول نسنه درکه غنیمتدن نفسی ایچون عسکر اوزره حکم ایدوب آنی اخذ ایدر ونشیطه اول نسنه درکه محل مقصوده قبل الوصول اثناء طریقده بعض غنائمه موصول اولورلر وفضول جمع فضلدر اول نسنه درکه بعد التقسیم قابل قسمت اولمیان بعض اشیا فضله قالور انتهی وامراء جاهلیه بو مذکوراتی باتمام اخذ والتقام ایدرلر ایدی صکره اسلامده جمله سی نسخ وتعطیل انجق اخذ صفی تحلیل اولنمشدر اولدخی رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه مخصوص بعد وفاته حکم جوازی باطل اولدیغی اتفاق علما ایله منصوصدر انجق خمس الخمسك خلفا ایچون بقاسنده اختلاف علما در کاردر که بزآنی کتاب السیر الصغیرده بیان واظهار ایلدیك وامام زهریدن منقولدر دیمشدر که غنائم بنی النضیر خاصة املاك خالصهٔ رسول الله علیه السلام ایدی آنی دخی بین المهاجرین تقسیم ایدوب انصاردن برفرده نسنه ویرمدیلر همان انصاردن سهل بن حنیف ایله ابودجانه سماك بن خرشه محتاجیندن اولملریله بوایکیسنه برمقدار نسنه اعطا ایلدیلر واختصاص مذکورك بیانی فما اوجفتم علیه من خیل ولارکاب آیت جلیله سنده نمایاندر یعنی ای اصحاب رسول الله سزلر غنائم بنی النضیر اوزره اجراء خیول وتحریك جمال مرکوبه ایلمدیکز وجهی اولدر که بنی النضیری قهرا وعنوة فتح ایتمدیلر بلکه بنی النضیر اسلحه لرندن ما عدا دوه لرینك کوتوره بیلدیکی مقداری ماللرین استصحاب واسلحه لریله بقیهٔ امواللری بالجمله رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك اولمق اوزره مصالحه ایتمشلر ایدی ومصالحهٔ مزبوره یه باعث قتال اولمیوب انجق قبل الهیدن درونلرینه القا اولنان رعب وهراسلری بادی اولمشیدی سؤال اولنورسه که فی زماننا دخی امام المسلمین برحصنی محاصره بعدنده بو وجه اوزره مصالحه ایلسه اموال حصن خاصهٔ امامیدر یوقسه غنیمت جیوش اسلامیمی جواب اولدر که بلکه غنیمت جیوش اسلامدر زیرا خوف کفار نفس امامدن اولمیوب انجق منعهٔ جیوش اسلامدندر امامنعهٔ رسول الله علیه السلام معیتلرنده اولان صحابهٔ کرام ایله اولمیوب بلکه صحابهٔ کرام سایهٔ حمایه لرنده نیل امانله بکام اولورلر ایدی قال الله تعالی والله یعصمك من الناس یعنی حبیبم یا محمد الله تعالی سنك روحکی تعرض اعادیدن حفظ ایدر اولبابده خوف ایتمیه سین حال آنکه غنائم بنی النضیری خاصة مهاجرینه تقسیملرنده بعض منافعله انصاری دخی ارضا وتکریم بیورمشلردر که مهاجرین ابتداء هجرتده بیوت انصاره داخل واموال واشیالرنده مشارك ومداخل اولمشلر ایدی بعد فتح بنی النضیر رسول الله صلی الله علیه وسلم انصاره دیدیلر که رضا کز ایله غنائم بنی النضیری بین المهاجرین تقسیم ایده یم تاکه آنلر بیوت بنی النضیره تحول ایدوب منازلکز سزلره سالم قاله یاخود بین الکل تقسیم ایده یم ینه آنلر منازلکزده کالاول برابر ساکن اوله لر همان سعد بن معاذ رضی الله عنه قیام ایدوب یا رسول الله بلکه اکا راضی اولورز که یالکز بین المهاجرین تقسیم بیوره سز ینه مهاجرین بزمله برابر منازلمزده کالاول ساکن اوله لر دیدی و بونلرك شانلرنده والذین تبوؤا الدار والایمان آیت جلیله سی نازل اولدی ومرویدر که رسول الله صلی الله علیه وسلم یوم مزبورده سعد بن معاذه علی وجه التنفیل سیف ابی الحقیق اعطا وتنویل ایلدیلر و بعد الاصابه تنفیللری انجق غنائم مرقومه خاصهٔ خالصه لری اولدیغندن ایدی وعمر بن الخطاب رضی الله عنه دیمشدر که رسول الله صلی الله علیه وسلم ایچون اوچ عدد صفایا واقع اولمشدر بری بنی النضیر و بری فدك و بری خیبردر بنی النضیری ظهور ایدن رسل ووفودك جوائزی مثللو نوائب حادثه ایچون وفدك قریه سنك منافعی ابناء سبیل

مطلب شرح المترجم قول الشاعر لك المرباع البیت

ایچون حبس ووقف ایتمشلر ایدی اما خیبری اوچ قسم ایدوب ایکی قسمنی مهاجرینه اعطا و برقسمنی کندو نفقهٔ عیاللری ایچون ابقا ایتمشلر ایدی بو قسمدن فضله قالورسه آنی دخی ینه فقراء مهاجرینه رد ایدرلر ایدی جناب فاروقك خیبر ایله مرادی بعض خیبردر یوقسه تمامی دکلدر زیرا خیبردن شق ایله نطاة قسملرینی بین المسلمین اون سکز سهم اوزره تقسیم ایلدکلرنده اتفاق روایات واقع اولمشدر که برشق ونطاة قسملرینك تقسیمنی اشاغیده اول باب قسمتده بیان ایلدیك وعروة بن الزبیر رضی الله عنهمادن مرویدرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم زبیر رضی الله عنهه اموال بنی النضیردن بعض اراضی عامره وبعض اراضی مواتی اقطاع بیوردیلر وامام زهری رحمه الله دن منقولدر که رسول الله صلی الله علیه وسلم ابی بکر وعمر وسهیل وعبد الرحمن بن عوف رضی الله عنهم جنابلرینه اموال بنی النضیردن بعض اراضی عامره یی اقطاع ایلدیلر وبعض روایاتده اول اراضی غین معجمه ایله اراضی غامره ایدی یعنی شول خرابه زار ایدیکه اکا صو ایریشوب انتفاعی ممکن ایدی دیو وارد اولمشدر مؤلف الکتاب امام محمد والاجناب دیر که آثار مذکوره یی استماع ایدنلر رسول الله صلی الله علیه وسلم بعد الاصابه تنفیل واول تنفیلی تشریع ایلدیلر دیو توهم ایدوب آنی بیلمزلر که تنفیل مذکور انجق اموال مزبوره حق خالصلری اولدیغندن ایدی اکر بو وهمه ذاهب اولنلر عمر بن الخطاب رضی الله عنه دن روایت اولنان حدیثی تأمل ایلسه لر حقیقت حالی فهم وتعقل ایدرلر ایدی زیرا حضرت عمر رضی الله عنه یا رسول الله غنائم بدری تخمیس ایلدیکیکز کبی غنائم بنی النضیری دخی تخمیس ایتمزمیسز دیدکده بیوردیلر که الله تعالی مؤمنیندن بشقه خاصة بکا تملیك ایلدیکی نسنه یی مسلمینه تملیك ایلدیکی نسنه کبی قیلمزم بعده ما افاء الله علی رسوله من اهل القری نظم جلیلنی قرائت بیوردیلر وسعید بن المسیب رضی الله تعالی عنهمادن مرویدر که حکم انفالدن اکا سؤال ایتدکلرنده رسول الله علیه السلامدن صکره تنفیل نفل یوقدر دیدی مرادی انجق بیان ایتدیکیمز معنادر که جناب رسالتلرینه تخصیص اولنان خاصهٔ خالصه بعد وفاته برفرد ایچون متصور دکلدر که اول فرد دخی تنفیله قادر اوله وابن الحنفیه رضی الله عنه دن مرویدر که رسول الله صلی الله علیه وسلم یوم بدرده عاص بن سعیدك سیفنی سعد بن ابی وقاص رضی الله عنهه تنفیل ایلدیلر لکن بو تنفیل برقاچ وجهله تأویل اولنور که احتیاجنه بناء خمسدن تنفیل ایتمشلردر یاخود غنائم بدر قل الانفال لله والرسول آیتی مداولنجه رأی عالیلرینه مفوض ایدی یاخود سیف مزبوری اولا نفسلری ایچون اصطفا بعده جناب سعده اعطا بیوردیلر بو تنفیل شول حدیث مروینك نظیر ومثیلیدر که رسول الله صلی الله علیه وسلم یوم بدرده سیف ذوالفقاری اصطفا بعده حضرت علی رضی الله عنهه اعطا ایلدیلر وجناب علی رضی الله عنه همیشه آنکله قتال ایدر ایدی وسیف مزبور منبه ابن الحجاج و بر روایتده نبیه ابن الحجاجك سیفی ایدی بو بابده قول روافض بشقه درکه آنلر ذوالفقار حضرت علی یه سمادن نازل اولدی زعمنده لردر وقول مذکورلری کذب وزور ومذهبلری بو مقوله اکاذیبه مبنی اولدیغی معلوم ومشهوردر وفقار فتح فا ایله جمع الفقره یاخود مفرد بمعنی الفقره درکه عظم الظهر معناسنه در وسیف مذکور اسم ذوالفقار ایله مشهور اولدیغی عظام ظهر یکپاره اولمیوب میانلری مفصول اولدیغی مثللو بونك دخی بعض محلی مکسور ومفلول اولدیغندن ایدی ورسول الله صلی الله علیه وسلم یوم بدرده هرکس اللرنده بولنان غنائمی رد وتسلیم ایتملریله امر ایلدکلرنده ابو اسید الساعدی حضرتلری ابن عائذ المخزومینك سیفنی کتوروب غنائمه القا ایتمشیدی ورسول کریم علیه التحیة والتسلیم حضرتلرندن هرنه که طلب اولنه البته آنی اعطا ایدرلر ایدی همان ارقم بن ابی الارقم کلوب سیف مزبوری بیلوب رسول الله علیه السلامدن آنی طلب ایلدکده اکا اعطا قیلدیلر دیو امام زهرینك روایت قیلدیغی حدیث جلیل دخی سیفین سابقینده ذکر اولنان وجهله تأویل اولنور وسلمة بن الاکوع رضی الله عنه دن مروی اولان حدیث جلیل دخی وجه مشروح اوزره حمل وتأویل اولنور سلمه دیمشدر که رسول الله علیه السلام اصحاب کرام ایله برسفرده ایکن مشرکیندن برجاسوس کلوب آنلر ایله برابر اکل واختلاط ایلدکدن صکره عودت ایتدکده رسول الله صلی الله علیه وسلم الحقوه فاقتلوه یعنی اکا ایریشوب قتل ایدیکز دیو فرمان ایلدیلر وسلمه حضرتلری شویله جست وچالاك ایدیکه سرعتنده فرسه سبقت ایدر ایدی همان اول جاسوسه ادراك و زمام ناقه سین طوتوب قتل واهلاك ایلدی وناقه وسلبنی رسول الله علیه السلام حضورلرینه کتوردکده اکا تنفیل بیوردیلر کویا اول سلبی خمسدن اعتبار واحتیاجنه بناء سلمه یه تنفیل وایثار ایلدیلر و بو مقوله اموردہ رأی امام مقبول ومشکوردر وعکرمه حضرتلرندن مرویدر دیمشدر که حصار بنی قریظه ده ایکن یهودیدن برنادان غله کیم مبارزه ایدر دیو عزم میدان ایلدکده زبیر بن العوام رضی الله عنه

وصاحب القاموس وذو الفقار سیف العاص بن منبه قتل یوم بدر کافرا وصار الی النبی علیه السلام ثم صار الی علی رضی الله عنه دیمشدر لکن اختلاف روایتنه مبنی اولمغله قولینا توجیه اولنور *

اكاقيام واقتحام ايلدى اول حينده والده سى صفيه رضى الله عنها واحدى يارسول الله يعنى بردانه مدد
يارسول الله مبارزه يه اقدام ايتسون ديو استرحام ايتدكده رسول الله عليه السلام اللهم ايهما علا صاحبه
قتله يعنى يارب بو ايكيدن قنقيسى آخر اوزره عالى وغالب اولورسه مغلوب ومعلو عليهى قتل ايلسون ديو دعا
ايلديلر فعلاه الزبير فقتله ونفله رسول الله عليه السلام سلبه يعنى همان حضرت زبير عالى وغالب اولوب
اول يهودى يى قتل ايدوب رسول الله عليه السلام سلبنى اكا اعطا بيورديلر وامام واقدى مغازيده ذكر ايلديكه
قصهٔ مذكوره بنى قريظه ده واقع اولدى ديو زعم ايدنلر خطا ايلديلر بلكه اول وقعه انجق خيبرده واقعه
اولمشدر كه مبارزه وقتال انجق يوم خيبرده وقوع بولوب بنى قريظه دن برفردك مبارزه وقتالى مسموع اولمامشدر
وصفيه عمهٔ رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرت زبيرك والده سى ايدى وغيرى ولدى اولمامغله مبارزه يه خروجنده
تأسف ايدوب واحدى يارسول الله ديمكله تلهف ايلدى ورسول جليل عليه التحية والتبجيل دخى دعاى
مذكورله تطييب خاطرندنصكره سلبنى دخى اوغلى حضرت زبيره تنفيل بيورديلر وبو تنفيل دخى بالاده ذكر
ايلديكمز سبيل اوزره دركه ابتدا اول سلبى خاصهٔ نفس نفيسلرى قيلوب بعده اكا اعطا وتنويل ايلمشلردر
وابن عمر رضى الله عنهما ديمشدر كه رسول الله عليه السلام جانب نجده سريه بعث ايدوب اغنام ابل كثيره ايله عودت
ايلديلر وهر برينك سهمى اون ايكى بعيره واصل اولديغندن ماعدا برر بعير دخى تنفيله نائل اولديلر بونك تأويلى
اولدركه اول سريه يه محتاجين اولمريله خمسدن تنفيل اولنهلر ياخود جمله سى راجل يه فارس اولمقده متساوى
ومتجانس اولدقلرندن تنفيل نامى ايله هر برينه برر بعير انعام واولوجهله تنشيط واكرام اولنديلر وبو مقوله تنفيل
معناى تقسيمده اولمغله بعد الاغتنام دخى عندمزده جوازى تسليم اولنمشدر وبعد الاغتنام تجويز قيلمايان انجق
بعض جيوشى تنفيل ايله تخصيص وتمييزدر وقول مذكور مذهب اهل عراق وحجاز اولوب علماء شام بعد الاغتنام
دخى سالك مسلك جواز اولمشلردر بناء عليه بر امير عدالت نهاد مقتضاى نظر واجتهادى اوزره بعد الاغتنام
وقبل الاقتسام عسكردن اهل كفايت ومرتكب مشقت اولان بعض صاحب شجاعته غنيمتدن تنفيل ايدوب صكره
حكم مذكورانى تجويز ايتمين امير آخره رفع اولنسه كركدركه امضا وتكميل ايليوب رد وتعطيل ايلميه زيرا امر اول
فصل مختلف فيهى اجتهاد ايله امضا ايلمشدر ومجتهداتده قضاء قاضى نافذ وماضيدر مثلا غائب اوزره بينه ايله حكم
ايلسه مسئلهٔ مجتهد فيها اولمغله حكمى نافذ اولور وبو مدعايه دليل ابن عمر رضى الله عنهمادن نقل اولنان
اثر جليلدر ديمشدر كه بر دهقان ايله مبارزه ايدوب قتل ايتديكمده امير جيشمز سلبنى بكا تنفيل ايلمشيدى وحضرت عمر
رضى الله عنه بالاده روايت ايلديكمز لانفل بعد الغنيمة قولى اوزره بعد الاغتنام تنفيلى تجويز ايتميوب وكندى
امير جيش اولسه بويله تنفيل ايتميه جكى ظاهر ايدى لكن امير آخر تنفيل وامضا ايتمش اولمغله اولدخى آشنا
وبيكانه نزد عدالتنده يكانه ايكن ينه حكم مزبورى تنفيذ واجرا ايلمشدر وشبر بن علقمه دن مرويدر ديمشدر كه
اعاجمدن برى ايله مبارزه وقتل ايتديكمده امير جيش سعد بن ابى وقاص رضى الله عنه سلبنى بكا تنفيل ايتمشيدى
صكره حكم مذكور حضرت عمر رضى الله عنهه رفع اولنوب اول دخى تنفيذ ايلمشدر واكر امير عسكر جميع عسكره
مااصبتم فهو لكم نفلا بالسوية بعد الخمس قوليله خطاب وايديغكز غنيمت بعد الخمس على السوية اقتسام
اوزره مجموعيكزك اولسون مضمونى اشراب ايلسه تنفيل مزبور جائز كورلمز زيرا تنفيلدن مقصود تحريض
قتال اولوب اولدخى انجق تخصيص بعض شجعان ايله استحصال اولنور اما تنفيل عامده تفويت مراددن
بشقه رسول الله عليه السلام حضرتلرينك واجب قيلدقلرى سهامى ابطال وفارسك راجل اوزره تفضيلنى
ترك واهمال واردركه بونلرى تجويزه مجال يوقدر كذلك صورت مفروضه ده اخراج خمسله تقييد كلام ايتميوب
همان مااصبتم فلكم ديمكله تنفيل عام ايلسه بوهيچ جائز اولماز زيرا بونده الله تعالينك غنائمده ايجاب ايلديكى
خمسى دخى ابطال واردر وامام مكحولدن مرويدركه ديمشدر لايصح للامام ان ينفل كل شئ الا الخمس لانه
حق على قوى المسلمين ان يرد على ضعيفهم معناسى ديمكدركه امام ايچون هركيم غنائمدن برنسنه آلورسه
بعد الخمس آنك اولسون ديمك جائز كورلمز زيرا بو وجه اوزره تنفيل حق ضعفاء مسلمينى ابطال وتعطيلدر
حتى روايت اولنديكه بركسنه على وجه الاستجواب يارسول الله برمرد بهادر سيف شجاعتله حامى عساكر اولوب
شخص آخر دخى حمل سلاحه غير قادر ايكن قسمت غنيمتده تسويه اولنورلرمى ديو استجواب ايتدكده وهل
تنصرون وترزقون الا بضعفائكم يعنى انجق ضعفاكز بركاتيله منصور ومرزوق اولورسز ديو جواب ويرديلر
مؤلف همام سلمه الله تعالى فى دار السلام ديركه حكم تنفيل ذهب وفضه وسائر اموالده اجرا وتكميل اولنور مثلا امام

مترجم فقيردير كه اگرچه اللهم ايهما علا صاحبه قول شريفلرنده علا يعنى غلب ايدوكى فعلاه الزبير فقتله قولى قرينه سيله امر ظاهردر لكن بونده قريباذكر ايده جكى تطييب خاطر صفيه بوقدر بنا برين علا صاحبه فى الشرف والدين معناسنه حمل اولنماق اظهردر منه

مطلب قضى على الغائب بالبينة

الشبر بتحريك الباء وسكونها العطاء وبه يسمى شبر بن علقمة كذا فى المغرب منه

مطلب لايجوز التنفيل العام

مطلب النفل فى الاموال كلها

من قتل قتيلا فله سلبه ديديكدن صكره برمسلم بركافرى قتل واهلاك ايدوب يانده دراهم ودنانير وحليهٔ سيف
والتون يله زك والتون كوپه والتون وكومش قوشاق بولنسه جمله سنى استملاك ايدر اما علماء شام حكم تنفيل
انجق امتعه ده جارى واعيان امواله غير سارى اولوب ذهب وفضه دخى عين مال اولمغله آنلرده حكم غنيمت متقرر
وحكم تنفيل متعذردر ديوب بو مسئله يى غانميندن هر فردك احتياجى مقدارى غنائمدن اباحت تناوله قياس
واباحت مزبوره طعام وعلفده ثابت وذهب وفضه ده منتفيدر كه بعض محتاجين غنيمتدن طعام نفسنى اشترا
ايچون اخذ دراهم ايلمك جائز كلدر ديو تأسيس اساس ايلديلر لكن آنلره جواب اولدركه تنفيل امام انجق مجاهد
بنام قتال عدوده جانى القاء خطره تحريض ايچون التزام اولنمشدر وبو معناده جميع اموال على السوا بلكه ذهب
وفضه دخى اولادركه انسان انجق عندنده اعز اولان اشيا مقابله سنده ارتكاب مخاطره برله مقاتله ايدر ونفايس
اموالدن حرماننه اطلاع ايتدكده البته مخاطره دن امتناع ايلر وقريبا بيان ايلديك كه سلب اسم ما يسلب در
وحربى يى قتل ايلين يانده هرنه سى وار ايسه آنى استلاب واطلاق لفظ سلب ايله اكا استحقاق اكتساب
ايتمش اولور بعده مؤلف باريك خيال بو مدعاسنه براء بن مالك رضى الله عنه مرزبان الزأره نام كافر بنامى قتلى
قصه سنده واقع اولان حديث عمر رضى الله تعالى عنه ايله استدلال ومرزبان مزبورك اوزرنده مجوهر بر منطقهٔ ذهب
وارايدى اوتوز بيك درهمه تقويم واكا تنفيل وتسليم اولندى ديو كشف مقال ايلدى لكن جناب مؤلف
باب متقدمده قرق بيك درهمه بالغ اولدى ديو تنصيص ايتمشيكن بو بابده اوتوز بيك ديوب مبلغ مزبوردن
تنقيص ايلدى كركدركه اوتوز بيك قيمت منطقه وقرق بيك قيمت مجموع سلبدر ديو تأويل ياخود روايت
سابقه وهم راوى وبو روايت صحيح وقويدر ديو جرح وتعديل اولنه ومؤلف دراية بو حديثده انس بن
مالك رضى الله عنه دن سلب مرقومك التى بيك درهم خمسنى حضرت عمر رضى الله عنه جانبنه بعث ايلديك قوانى نقل
وروايت ايلدى بو بيانله قيمت سلب اوتوز بيك ايدوكى نمايان اولدى وبزدخى باب متقدمده روايت ايلديك كه
رسول الله عليه السلام يوم بدرده سيف ابى جهلى اوزرنده فضه وار ايكن ابن مسعود رضى الله عنهه تنفيل
وانعام بيورديلر بو روايت ذهب وفضه ده جواز تنفيله دلالت ايدر وامام مكحولدن منقولدركه لاسلب الا لمن اسر
علجا اوقتله ولايكون السلب فى يوم هزيمة اوفتح ويصلح فى السلب السلاح والثياب والمنطقة والدابة وما كان
مع العلج بعد هذا فلاسلب فيه ولاسلب فى السلعة ديمشدر امالا سلب الا لمن اسر علجا اوقتله يعنى اعطاء سلب
مشروع دكلدر مكر ضخام كفاردن برينى اسير ياخود قتل وتدمير ايلين غازى دلير ايچون اوله قولى ديديكى
منوال اوزره صحيح المآلدر زيرا اسر وقتل ايتميلره تنفيل اسلاب امام ايچون صواب اوله مزكه تنفيل انجق كفايت
ومشقت اعتباريله اولمغله انجق قتل واسر ايله بديدار اولور اما لاسلب فى يوم هزيمة اوفتح قولندن اگرچه
مرادى يوم فتح وهزيمتده قتل واسر اولنان كفارك تنفيل اسلابى امام ايچون تجويز واستصواب اولنماز ديمكدر
لكن بو قولك صدق مضمونى امامك من قتل اواسر قبل الهزيمة اوالفتح فله سلبه ديمكله تقييدينه مرهوندر
وامامك بو تقييدى نظر عامهٔ مسلمينى دخى مفيددركه قتل دوشمن منهزمده مزيد كفايت ومشقته محتاج اولنماز
وبعد الفتح قتل دوشمن مغلوب دخى بويله در بو صورتلرده قتل واسر ايدنلره تخصيص اسلاب حرمان سائر غانمينى
ايجاب ايلر بويله ايكن امام براى مصلحت على وجه الاطلاق من قتل قتيلا اواسر اسيرا فهوله ديمكله تحريك
اشواق ايتمش اولسه شرط امام حال هزيمت وفتحده وغيريده واجب الاتمامدر زيرا بو لفظى عام اولمغله ضميرنده
تخصيص اولسه دخى مجرد نيتله تخصيص عام ثابت اولمايوب عمومى اوزره اجراسى ايجاب والزام اولنور كورمزميسنكه
مسلمين يوم بدرده اسيرلرينك اكثرينى بلكه مجموعنى بعد الهزيمة اسير ايتمشلر ايكن ينه رسول الله صلى الله عليه وسلم
هر برينك اسيرلرين يدلرينه تسليم وفداى اسيرنى اكا اخذ ايتدرمشلردر اما يصلح من السلب السلاح والثياب
والمنطقة والدابة فما كان مع العلج بعد هذا فلاسلب فيه قولى ديديكى وجه اوزره صحيح وموجهدر مرادى اولدركه
اول نسنه كه علج مزبورك كندو وزرنده وآنكله قتال ايلديكى فرسنك اوزرنده بولنماييوب كيرو معسكرلرنده ابقا
ايلديكى اموالى سلبندن عد اولنماز زيرا سلب بمعنى مايستلب منه اولمغله انجق اوزرنده حاضر اولوب قتلندن
صكره اخذينه مانع آخر بولنمايان نسنه يه متناولدر وبو معنى معسكرلرنده ابقا ايلديكى اموالنده غير موجوددركه
قاتل مجرد قتل علج ايله آنى اخذه قادر اوله ميوب سائر كفار البته مانع اولورلر كذلك علج مقتولك يانده فرسندن بشقه
مثلا بر بغله سى اوزرنده امتعه سى اولسه اودخى سلبندن عد اولنماز وامام مكحولك ولاسلب فى السلعة قولندن مرادى
ماقبلنى تأكيد اولمق مأمولدر زيرا سلعه متاع تجارت معناسنه اولوب علج مسفور دخى بغلهٔ مذكوره يى مصلحت قتال ده

لكن التى بيك درهم يالكز شانه اعتنا اولنان منطقه نك خمسى اولنمق محتمل ايكن مجموع سلبك قيمتى اوتوز بيك ايدوكى نمايان اوله من منه

لكن سابقده سيف ابى جهلى ابن مسعود رضى الله عنه اعطا على وجه التنفيل اولديغى تصويب ايتمشيدى مكر بو قولى مجرد زعم خصم اوزره الزامه حمل اولنه منه

اكا محتاج اولديغندن كتورمش اولمامغله تجارتيچون جلب اولنمش سلعه منزله سنده اولور لكن ظاهر حال اولدركه لاسلب فى السلعة قولنده سلعه دن مرادى ذهب وفضه كبى عين مالدر وقول مذكور مذهب اهل شامدر كه بزلر آنى اخذ والتزام ايتمزز بلكه بزم عندمزده معيتنده هرنه سى وار ايسه سلبندن اعتبار وقاتلنه تسليم ايتمكه ابتدار اولنور والله اعلم وبالله التوفيق

باب النفل فى دار الحرب * يعنى دار الحربده جواز تنفيل ايچون مقام تفصيلدر مؤلف والاجناب امام رحمت اكتساب ديركه هر اميركه ارض حربده برسريه ياخود جيش كبير اوزره سر عسكر اوله اصحابنه قبل الاغتنام تنفيلى معتبردر وتنفيل تحريض قتاله مؤدى اولمغله تدبير حربدن عد اولنوب تدبير حرب دخى عهدهٔ اميره تفويض وتحويل اولنديغندن اول امير بو بابده منزلهٔ امام المسلمينه تنزيل اولنور كورمز ميسنكه اصحابنه قتاله دائر برشئله امر ايلسه طاعت امام كبى اكا دخى اطاعت واجبدر امر تنفيلده دخى بويله در واكر امير شام ارض حربه بعث جيوش واوزرلرينه برذاتى تأمير وامر تنفيلده ترخيص ونهى ايتميه رك آنلرى تسيير ايلدكده اول اميرحين حاجتده تنفيلى مناسب كورسه تحت رايه سنده بولنانلرك بعضيسى رضا ويرمزلرسه ده بنه تجويز وامضا اولنور زيرا امير عسكرينه متابعتله مأمور اولميوب انجق عسكر رأى اميره عدم مخالفتله مجبور اولمشلردر وهم امير ولى قتال اولمغله مدار تحريض اولان نسنه دخى تحت ولايتنده ادخال اولنور اما بعث ايلين امير كبير آنى تنفيلدن نهى وتحذير ايلمش ايسه آنك تنفيلى بر وجهله تنفيذ وتقرير اولنماز زيرا آنك مدار امارتى امير كبيرك تقليديدر وتقليد امارت تقليد قضا كبى قابل تخصيص ايدوكى تحقيق وتنصيص اولنمشدر وهم قبل النهى تنفيلى وجه مشروح اوزره بطريق الدلالة تصحيح ايتمشيديك شمدى خلافنه نهيله تنصيص اولنمغله اعتبار دلالت ساقط اولور بو صورتده جميع عسكرى تنفيله رضا ويرلرسه بعد رفع الخمس نصيبلرندن تنفيذ وامضا اولنور زيرا عسكرك نفسلرى اوزره ولايتلرى دركار اولمغله رضالرى كندو حقلرنده اعمال وحق غير اولان خمس بابنده ابطال اولنور واكر عسكرينك بعضيسى راضى وبعضيسى مانع اولورلر ايسه انجق بعد الخمس راضى اولنلرك حصه لرندن تنفيل ايدرز زيرا آنلرك ولايتلرى كندو حصه لرى اوزره مقصور وحصص آخرندن مهجوردر مؤلف كريم عامله الله بالتكريم ديركه ولو ان امير المصيصة بعث سرية لم يكن له ان ينفل بعضهم على بعض شارح الكتاب سامحه الله فى يوم الحساب ديركه مراد مؤلف اولدركه مثلا امير بلدهٔ مصيصه دار الحربه برسريه بعث ايلسه آنلر ظفر بولدقلرى غنائمى تنفيل ايتمك جائز اولماز لكن امام المسلمين جيشله دار الحربه داخل اولوب ايچلرندن برسريه يى برجانبه تسبيل وغنائملرينى اول سريه يه تنفيل ايلسه بو جائزدر فرقى اولدركه مصيصه دن بعث اولنان سريه قبل تنفيل الامام غنائملرينى انجق كندولر اخذ واقتسام ايدرلر واهل مصيصه آنلره قطعا شريك اوله مزز زيرا مصيصه دار اسلامدندر ودار اسلامده متوطن اولنلر جيشه غنيمتلرنده مشارك اوله مزلر بو جهتله تنفيل مذكورده ابطال خمسدن غيرى ثمره يوقدر اما اول سريه كه دار الحربده عسكردن بعث وافراز اولنه آنلرك غنائمنده جميع عسكر مشارك اولمغله قبل تنفيل الامام آنلر غنائملريله اختصاص وامتيازايده مزلر آنلره على وجه التحريض والتحريص تنفيل وتخصيص اولنسه جائزدر وفرق آخر اولدركه امام ايچون برنسنه يى برفرده تنفيل ايلمك قابل اوله مزمكر اول فردك مبتلى اوله جغى بربلايه مقابل اوله وابتلاء مرقوم دار اسلامدن بعث اولنان سريه ده حاصل اولميوب انجق دار الحربده جيشدن افراز وبعث اولنان سريه ده حاصل اولور زيرا عسكر باجمعهم دار الحربه قتال ايچون داخل اولمشلر ايكن ايچلرندن برسريه عين اعدايه تقدم برله افراز اولندقده اول سريه نك ابتلاسى اظهار وابراز اولنمغله بو بابده تنفيللرى صحيح وسالم ومقاتل ايچون تنفيل سلب مقامنه قائم اولور كورمزميسنكه برعلج جسور صف كفاردن دعوت مبارزه ايله ظهور ايلدكده امير من برزا ليه فقتله فله سلبه ديسه تنفيلى صحيح اولور زيرا اكا مبارز اولان مرد همساز مزيد بلا ومحنتى ابراز ايتمش اولور كذلك مسلمين برحصنى محاصره ايدوب عسكر هجوم واقدامدن احجام ايلدكده اميرلرى من تقدم الى القتال اوالى الباب اوالى حفر الحصن اى الخندق فله كذا ديسه بو تنفيلك دخى صحتى مالاكلامدر زيرا بونده تحريض شجعان ونفع اسلاميان نمايانددر واول امره اقدام ايلين بهادر قبل الخمس والقسمة غنائمدن وعد وتسميه اولنان نسنه يى اخذه قادر اولور اما سريهٔ مصيصه صورتى كبى منفعت مسلمينى متضمن دكل ايسه آنده خمسى ابطال وفارسك راجل اوزره تفضيلنى اهمالدن غيرى ثمره اولمامغله عدم صحتى متبيندر واكر امير دار الحربده برين يمينه وبرين يسارنه ايكى سريه تسيير وغنائملرندن برسريه يه بعد الخمس ثلثى وسريهٔ اخرايه ربعنى تنفيل وتبشير ايلسه جائزدر زيرا تنفيل انجق ترغيب خروج ايچوندر وكاه

مطلب اطاعة الامام والامير

مطلب الامارة تقبل التخصيص كالقضاء

المصيصة كسفينة القصعة وبلد بالشام ولاتشدد كذا فى القاموس منه

طريقلرينك

طريقلرينك قرب وبعد وسهولت وصعوبت وامن وخوف جهتلريله اختلافى وكاه بعث اولندقلرى قومك قوت ومنعه ايله تفاوت اوصافى حسبيله خروجلرى مختلف اولمغله ناظر مسلمين اولان اميرلرى دخى تنفيلده بربرينه متخالف ايتمك جائزدر بو صورتده هر سريه غنائمله كلسه لر آنلره تسميه اولنان نفللرى بعد الخمس على السويه تنفيل اولنوب بونده فارس راجل اوزره تفضيل اولنماز زيرا استحقاقلرى تسميه ايله اولوب غنيمت مثللو كفايت ومشقت اعتباريله دكلدر وبو مسئله ميراثده ذكورى اناث اوزره تفضيل ووصيتده تسميهٔ موصى اوزره ذكور واناثى تسويه منزله سنده دروتنفيللرندن صكره باقى قالان غنائملرى ايكى سريه اصحابيله تمام جيش ميانلرنده سهام غنيمت اوزره تقسيم اولنور زيرا اول غنائمى دار اسلامله احرازده جمله سى مشتركلردر صورت مفروضه ده سريهٔ ربع ايچنده بعث اولنانلردن برسى سريهٔ ثلث ايله كيدوب غنائمله عود ايلسه لر مقتضاى قياس اول شخصك نفلدن بالكليه حرمان واياسيدر زيرا استحقاق نفل انجق تسميه ايله ايكن امير اول شخص ايچون سريهٔ ثلثده برنسنه تسميه ايتميوب وتسميه ايلديكى سريهٔ ربعله خروج ايتمكله عسكر ايله كيرو قالمش ياخود بقيهٔ عسكردن ايكن بلاامر سريهٔ ثلث ايله كتمش شخصه قياس اولنوب شخص مزبور مستحق نفل اولمديغى مثللو بودخى اوله مز ومؤلف والاشان بو محلده طريق استحسانى بيان ايتمشدر انجق بعض مشايخمز ديديكه شخص مرقوم على وجه الاستحسان سريهٔ ثلث ايله نفللرنده همعنان قيلنور زيرا امامك آنلره ثلثى تسميه سى اشخاصلرى اعتباريله اولميوب بلكه ارسال اولندقلرى محله تحريض ابتدار ايچوندركه بو شخصك حقنده دخى متحقق وبديداردر لكن اصح اولدركه استحسانك وجه احسنى واردركه مؤلف الهام سمير بو بابك اواخرنده تفسير ايتمشدر بز دخى محلنده تقرير ايده رز واكر امير من شاء فليخرج فى هذه السرية ومن شاء فى هذه قوليله بين السريتين عسكرى تخيير ايتمش ايسه هر برسريه ده خارج اولان اذن امير ايله كتمش اولمغله نفللرنده مندرج اولور وبو مسئله دن مسئلهٔ متقدمه ده بعض مشايخك ذكر ايلديكى وجه استحسانك ضعفى نمايان اولوركه وجه مذكورده امامك هر قومى برجانبه تعيين ايتديكى صورتله رأى عسكره تفويض ايلديكى صورت مياننده فرق فارق وار ايكن وجه مذكورده تسويه ايلمشدر واكر برسريه يى تسيير واوزرلرينه برذاتى تأمير وبعد الخمس ثلث غنيمتلرين تنفيلله آنلرى تبشير ايلسه بعده امير سريه فتح حصن ياخود مبارزه ايچون سريه سندن بعضيلرينه طرف امامدن مأذون دكل ايكن بشقه تنفيل ايلسه بو تنفيل انجق اول سريه يه نفللرندن وبعد النفل سهام غنيمتلرندن اصابت ايلين حصه لرندن نافذ اولوب اول غنيمتدن عسكره اصابت ايلين سهامدن نافذ اولماز زيرا اميرى انجق امير سريه اولوب عسكر كبير حقنده اصحاب سريه نك احد الاحادى منزله سنده اولمغله عسكر حقنده تنفيلى غير نافذدر اما سريه سى حقنده امير عسكر منزله سنده اولمغله آنلرك نفل وسهاملرى حقنده تنفيلى معتبردر واكر برسريه دار الحربده معسكردن برمرحله بعيد اولدقده ايچلرندن برسى مفقود ونابديد اولسه اهل سريه ايچلرندن بعضيلرينى اول مفقوده انتظار ايچون اول محلده ترك وباقيلرى ذهاب وبعض غنائمله اول محله عود واياب ايلدكلرنده شخص مفقود دخى موجود اولسه جمله سى نفللرنده شريك اولورلر زيرا معسكردن جمله سى برابرجه مفارقت وينه غنيمتلرين معسكر ايله احرازده مرافقت ايتمكله نفلده دخى مشاركت ايدوب شول عسكر حكمنده اولورلركه بعضيلرى قتاله مباشرت وبعضيلرى دخى وراءلرنده آنلره پناه اولمق اوزره اقامت ايلمه نكته سى اولدركه سريهٔ مرقومه نك استحقاق نفل خصوصنده غنائملرين معسكر ايله احرازلرى استحقاق سهم خصوصنده دار اسلامله احرازلرى منزله سنده اولمغله حالت مزبوره دار الحربده بعض عسكره واقع اولوب غنائملرين دار اسلامله احرازده جمله سى مجتمع اولسه لر جمله سى اول غنيمتده شريك اولدقلرى مثللو صورت مفروضه ده دخى تشريك اولنورلر وصورت مذكوره ده اول مفقود بعض غنائمه ظفر بولوب اكا انتظار ايله قالانلر دخى بشقه غنائمه مظفر وسريه دخى غنائم سائره ايله كام آور اولوب معسكره وصولدن اقدم مجتمع اولسه لر غنائملرين معسكر ايله احرازده برابر بولنملريله قطعا تفرق ايتمشلر منزلنه تنزيل ومجموع غنائملرنده على السويه تنفيل اولنورلر اما معسكره هر فرقه بشقه بشقه واصل اولورسه هر فرقه يالكز كندو غنائمندن تنفيله نائل اولور زيرا امامك ثلثى آنلر ايچون تنفيلى هر فرقه يه شامل وهر فرقه دخى معسكر ايله احرازده منفرد ومستقل اولمشدر وعلى كلا التقديرين بعد النفل باقيسى ينه اول سريه ايله عسكر كبير بينلرنده سهام غنيمت اوزره تقسيم اولنور واكر سريهٔ مذكوره ابتداء امرده معسكردن بعيد اولدقده نصكره ايكى سريه يه مفترق وبربرينه اعانته قادر اولميه جق مرتبه ده متفرق اولوب صكره هر برى غنائمه واصل ياخود برى واصل وبرى بيحاصل اولدقده ينه معسكره وصوللرندن اقدم بربرينه

متواصل اولسه لر جمله سی حين اغتنامده مجتمعين منزلنه تنزيل واول غنائمك مجموعندن على السويه تنفيل اولنورلر
اما معسكره بشقه بشقه واصل اولسه لر هر فرقه كندو غنائملرى وار ايسه انجق اندن تنفيله نائل اولورلر كذلك قرب
معسكره دكين متفرق كلوب اهل معسكر آنلرى كوروب وقتال اولنسه لر نصرتلرينه قادر اوله جقلرى مرتبه محل قريبده
اجتماع ايلسه لر نفس معسكرده اجتماعلرى منزلنه تنزيل اولنوب هر برى اخرك غنائمندن تنفيل اولنماز زيرا
معسكر ايله حاصل اولان احراز غنائم قرب معسكر ايله دخى حاصل اولمغله قربى جوفى حكمنده داخل وهر برى
اول قربه متفرقا واصل اولمشدر واكر سريهٔ مرقومه بعد بعدهم عن العسكر بعض غنائمه ظفر بولوب معسكره
رجوعه قادر اولمامغله اهل عسكر ايله جمع اولمقسزين محل آخردن دار اسلامه خروج ايلسه لر جميع غنائملرى
بعد التخميس سهام غنيمت اوزره آنلره تقسيم و تمليك اولنوب اهل عسكر تشريك اولنماز زيرا سبب تأكد
حق اولان دار اسلامه احرازده اهل سريه تفرد وامتياز ايلمشلردر بو صورتده اهل سريه براى مصلحت بزره
اولا على السويه نفللرمزى تسليم بعده باقيسنى سهام غنيمت اوزره تقسيم ايديكز ديو نزاعه قيام ايدرلرسه
مساعده يه اقدام اولنماز زيرا آنلر ارض اسلامدن دخول ايلين سريه منزلنده اولملريله مجموع غنيمتلرى كندولره
ايصال واولوجهله تنفيللرى ابطال اولنمشدر واكر امام المسلمين دار اسلامدن بر سريه بعث وتعيين ايدوب مجموع
سريه يه بعد الخمس يه قبل الخمس ثلث غنيمتلرين تنفيل ايلسه بو تنفيلى باطلدر زيرا تنفيلله بعض سريه يى
تخصيص ايتمديكندن بشقه بونده برصورتده تفضيل فارسى و برصورتده خمسله تفضيل فارسى ابطال واردركه
جائزكلدر اما دار الحربده عسكره ملاقى اولان سريه بشقه دركه جيش كبير غنيمتلرنده شريك اولمغله آنلر ايچون
تنفيلده معناى تخصيص واردركه بو جائزدر واكر سريه هنوز اهل عسكر آنلره قريب ولدى الحاجه امداد لرينه
قادر اولدقلرى محلده ايكن بعض غنائم اكتساب ومعسكره كلمدين دار اسلامه عود واياب ايلسه لر اهل معسكر
وقت اغتنامرنده انلره پناه اولمغله اغتنامده حكما شريك اولدقلرندن غنائملرنده دخى تشريك اولنورلر اما مسئلهٔ
سابقه بويله دكلدر واهل عسكر تشريك اولنمغله اصحاب سريه غنائمله عسكره رجوع ايتمش منزلنده
اولدقلرندن نفللرى آنلر ايچون افراز و تمليك اولنور ومسئلهٔ مذكوره بر جيش غانمينه بعد الاغتنام لاحق اولان
امداد مسئله سنك نظيريدركه آنلر دخى غنائمده شريكلردر اما لاحق اولمدقلرندن فضله دار الحربده قريب
دخى اوله ميوب جيش غانمين دار اسلامه چيقسه لر امداد ايچون شركت غنائم يوقدر و اكر لدى الحاجه اعانت
ايده جك مرتبه ده قريب اولدقد نصكره جيش غانمين قبل الاجتماع چيقرلر ايسه شركتلرى واردر زيرا دار الحربده
بو رتبه ده قريب اولملريله حكما لحوق واختلاط ايتمشلر اولوب احراز غنيمت قوت جميع جماعتله حاصل اولمش
اولور واكر دار الحربده معسكردن بعث اولنان سريه نك اميرى سريه سندن بعضيلره نردبانله صعود حصن
ايچون تنفيل وآنلر دخى فتحله خدمتلرين تكميل ايلسه لر بو تنفيلى معتبر لكن بيان مشروح اوزره انجق
حصهٔ سريه ده مقرردر اما معسكره عودت ايتمدين همان خروج دار اسلامه فائز اولورلر ايسه تنفيل اميرلرى مجموع
غنائملرنده جائز اولور زيرا اهل عسكرك اشتراكى اولميوب غنائملرى حق مخصوصلريدر لكن آنلر ايچون
امير عسكرك تنفيلى باطل اولور زيرا اهل عسكرك شركتلرى ساقط اولمغله غرض تنفيل فوت اولمشدر سؤال
اولنورسه كه سريهٔ مزبوره معسكره رجوع ايتسه لر دخى تنفيل اميرلرى مجموع غنائملرنده نافذ اولمق
لازم ايدى زيرا عدم رجوعلرنده مجموع غنائملرى حق مخصوصلرى اولوب شركت عسكر انجق رجوعلرى
سببيله ثابت ايكن تنفيل اميرلرى اول سبب اوزره متقدم اولمغله رجوع متأخرحق ثابت متقدملرينى ابطاله بادى
اوله مز جواب اولدركه سبب شركت عسكر رجوعلرى دكلدر بلكه سبب اول عسكر سريه يه ردء وپناه
منزله سنده وحكما برابر مثابه سنده اولملريدركه بو جهتله حق شركتلرى عن اصل ثابتدر لكن بو سببك سببيتى انجق
رجوعلريله ظاهر اولور رجوعلرى مظهر سببدر يوقسه نفس سبب اولسه بعدالرجوع دخى مجموع عساكر
بر قتال جديده ملاقى اولوب اول غنائمى حفظ ايچون قتاله اتفاق ايتمدكجه شركته كسب استحقاق ايده مزلر ايدى
وسببيت رجوع انجق بوشرطله مشروعدر زيرا تجار ياخود دار الحربده اسلامه كلنلر ياخود اسيرا اولنلر كلوب
جيش مسلمينه بعد الاغتنام التحاق ايلسه لر مجددا وجه مشروح اوزره قتال ايتمدكجه شركته كسب استحقاق
ايده مزلر ومانحن فيهده مجرد رجوعله كسب استحقاق قلرندن معلومدركه آنك طريقى ذكر ايلديكمز تحقيقدر
بو تقديراوزره امام الاسلام بر سريه يى دار اسلامدن تسبيل وثلث غنيمتلرين آنلره تنفيل قيلوب سزلر فلان
موضعه تسابق ايديكز بزدخى سزه تلاحق ايده رز ديو تسبيل ايتدكده سريه كيدوب نائل غنائم اولدقلرندنصكره

عسكر دخى تعاقبلرينه عازم اولسه نظر اولنور اكر دار الحربده ايكى عسكر جمع اولورلر ايسه سريه نفللرينى
اخذ ايدرلر واكر عسكر بشقه يولدن كيدوب مجتمع اوله مزلر سه ياخود رأى امام بعث عسكرى معقول كوره ميوب
نكول ايدرسه جميع غنائملرى سريه يه تخصيص و تنفيللرى ابطال اولنور اما دار الحربده ملاقاتلرنده غنائملرى
سريه ايله عسكر بينلرنده مشترك اولمغله غرض تنفيل اولان تخصيص وتحريض حاصل وسريه نفله مستحق
وواصل اولور لكن قول مذكور بزم مذهب منصوريمزدر اما علماء شام دار اسلامدن بعث اولنان سريه ايچون
بطلان تنفيلى التزام واوليا بده براثر روايتيله حكم مزبورى تقويت واحكام ايدرلر واول اثر جليل بزم عنديمزده
سريه ايله جيشك دار الحربده عدم اجتماعلرى صورتنده در ديو تأويل اولنوركه آنده غرض تنفيلى اهمال
وخمسله تفضيل فارسى ابطال واردر حتى امام اهل سريه يه غنائمكزده خمس يوقدر وفارس وراجللر يكزه
سهمده برابردر ديمش اولسه بوقولى نافذ اولماز كذلك هر تنفيل كه مقصود اصليدن نهى ونتيجه سى همان بونلره
منتهى اوله اولدخى غير نافذدر سؤال اولنورسه كه اميرك من قتل قتيلا فله سلبه قولنده خمس اسلابى ابطال
دركار ايكن تنفيذينه نيجه ابتدار اولندى جواب اولدركه آنده غرض تنفيل تحريض مقاتل وانجق اسلابدن ابطال
شركت عسكر ايله تخصيص قاتلدر بعده حق ارباب خمس اولان خمس اسلابى ابطال بالتبع ثابت اولور
وقصدا ثبوتى مشروع اولميان بعض احكامك تبعا ثبوتى مشروع اولور مثلا حق شربى وطريق منزلى

مستقلا بيع ايتمك ومنقولى مستقلا وقف ايتمك غير جائز ايكن عقارى بيع و وقفه تبعا جائز اولورلر توضيحى اولدركه
امام اسلام بلاد حربدن بر بلده يى فتحله بكام اولدقده اول بلده يى ارض خراج قيلوب خمسنى وسهام غانمينى
بالتبع ابطال ايلسه جائزدر اما اخماس اربعه سنى غانمينه تقسيم وحصهٔ خمسى مصارف خمسدن اولميان مقاتلهٔ
اغنيا ايچون ارض خراج اولمق اوزره تعيين وتنظيم ايلسه جائز دكلدر زيرا اكرچه منافع ايكى صورتده دخى مقاتله يه
راجعدر لكن بونده انجق قصدا ابطال خمس واردركه غير جائزدر وصورت اولاده بالاصاله غنيمتدن حق غانمينى
لمصلحة ابطال ايله تبعا ابطال خمس واردركه جائزدر واكر امام ارض اسلامدن بر سريه بعث وتسبيل وآنلره من قتل
منكم قتيلا فله سلبه ومن اصاب منكم شيئا فهوله دون من بقى من اصحابه ديمكله اسلابى ايچلرندن يالكز قاتله
ومغانمى ينه ايچلرندن مصيب مقاتله تنفيل ايلسه بونده مقاتل ومصيب نفللريله متميز اولملريله معناى تخصيص وغرض
تحريض وتحريص موجود اولديغندن جائزدر اما مجموعنه تنفيل ثلث صورتى بشقه دركه آنده هم ابطال فضيلت
فارس موجود وهم غانمندن برفردك حقنى وجه مشروع اوزره اسقاطله تخصيص بعض مفقوددر واكر امام
ارض اسلامدن بر ياخود ايكى شخصى قتال ايچون ارسال وآنلر دخى بعض غنائم استحصال ايلسه لر اغتناملرى
وجه اعزاز دين اوزره اولمغله غنيمتلرى تخميس اولنور زيرا خروجلرى اذن امامله اولمغله قوت امامله مستظهرين
اولمشلردر حتى لدى الاقتضا امام اوزره امدادلرى واجبدر اما بلا اذن خارج اولان متلصصينك غنائمى بويله دكلدر
واكر امام ذكر اولنان برايكى شخصه ما اصبتم فهولكم على سهامكم ولا خمس فيه ديمكله خمسى ابطال وجميع
غنائملرينى سهام غنيمت اوزره آنلره ايصال ايلسه جائزدر اما سريه يه اهل منعه اولسه لر بوصورت غير جائزدر فرقى
اولدركه منعه سى اولميانلرك غنائمنده وجوب خمس انجق اذن امامه اعتبار يله در وامام كندو قوليله واجب
اولان حق ابطاله قادردر لكن اهل منعه نك غنائمنده وجوب خمس اذن امامله اولمامشدر حتى بلا اذن قصد غارتله
خروج ايلسه لرينه تخميس اولنور زيرا اهل منعه اولملريله بلا اذن كيتسه لردخى قتاللرى موجب اعزاز دين اولور
بوجهتله ارباب خمسك حق ثابتنى امام اسقاط ايده مز نكته سى اولدركه مسئلهٔ سابقه ده امام لا خمس عليكم
ديمكله لدى الحاجه امدادلرى مرادى اولمديغنى بيان وايراد ايتمش كبى اولمغله اول برايكى شخص سلك متلصصينه
منتظم وغنائملرنده موجب وجوب خمس اولان استظهار قوت امام منعدم اولمشدر و بو مسئله ده سبب وجوب
خمس مجرد قول امامله منعدم اولمامشدركه بونده سبب انجق قوت ومنعه لريدر واول سبب امامك ابطلت الخمس
عنكم قولندنصكره دخى باقيدر واكر امام دار الحربده بر سريه تسيير و بعد الخمس تنفيل وبعله تبشير ايلسه
جائزدر اكرچه قياس سابقه نظر ايله جائز اولمامق اقتضا ايدر ايدى زيرا بونده حق ارباب خمسى ابطال يوغسه ده
اول ربعدن حق عسكرى ابطال واردر وتنفيلله يالكز ابطال حق ارباب خمس جائز اولمايجه يالكز ابطال
حق عسكر دخى جائز اولماز لكن فرقلرى اولدركه ارباب خمس خمسه بلا قتال ولا مشقة مستحق اولملريله
ابطال حقلرى اصالة جائز اولميوب انجق حق مقاتله يه تبعا جائز اولور اما مقاتله نك اخماس اربعه يه استحقاقلرى
همان قتال و مشقتلرى مقابله سنده اولمغله قبل الاحراز ايچلرندن بعضيلرينى فضل كفايت ومشقته بناء

بعض منافعله تخصيص جائزدر باقيلرك ابطال حقنه باعث اولورسه ده واكر امام دارالحربده ايكى سريه تسيير
وبعد الخمس برينه غنائملرينك ربعى وبرينه ثلثنى تنفيل وتبشير ايلسه وهر سريه دن بركسنه يولدن شاشوب
سريهٔ اخرايه وصلت وآنلرايله رفاقت ايلدكدنصكره هر سريه بعض غنائمه واصل اولوب بعدده عسكر كبيره
كلنجيه دك بربرينه متواصل اولسه لر بونده مقتضاى استحسان اولدركه اولا تصحيح انفال ايچون هر سريه نك غنائمى
فارس وراجله باقيوب عدد رؤسلرينه تقسيمده استعجال واول سريه يه لاحق اولان شخص دخى تفصيل
آتى البيان اوزره امامك كندويه ربع وثلثدن تعيين قيلديغى مقدارايله ينه اول سريه ده ادخال اولنه واوائل بابده
استحسانك وجه صحيحى كله جكدر ديديكميز ايشته بو معناى دقت نصابدر بوصورتده شخص مزبور سريهٔ ثلثدن
ايكن سريهٔ ربعه لاحق اولمش ايسه سريهٔ ربعك غنائمندن رأسنه اصابت ايدن حصه نك ثلثنى تماما اخذ ايدر
واكر برعكس ايسه بالعكس ربعنى اخذ ايدوب اول ربعى ثلثه ابلاغ ايلين فضله غنيمت اهل عسكره ضم اولنور
زيرا هر فردك نفلى غنائم سريه سنده اولديغندن تصرف مشروحله هر برى تعيين امامله مستحق اولديغى
نفلده تعيين اولنديغى سريه ده بولنان شركاسى ايله كويا تسويه اولنور مثلا هر سريه يوز عدد اولسه هر سريه نك
غنائمى ابتدا يوز سهم اوزره تقسيم اولنوركه هر فردك كندو غنيمتى ظاهر واول فرد برابر بولنديغى سريه دن
كندو غنيمتك ثلثنى ياخود ربعنى نفليچون اخذه قادر اوله بووجه اوزره اخراج نفلدنصكره باقى بربرينه تخليط
وجميع عسكره سهام غنيمت اوزره تقسيم اولنور وصورت مفروضه ده اكر ايكى سريه نك برندن انجق فرد واحد
قبل وصول المعسكر سريهٔ اخرايه ملتحق اولسه اول سريهٔ ثانيه يوز بر عدد اولوب وابتداء غنائملرى عدد
رؤس اوزره يوز برسهمه تقسيم اولنورصكره اول شخص لاحق كندو رأسنه اصابت ايدن غنيمتدن امامك تسميه
قيلديغى نفلنى اخذ ايدر زيرا استحقاقى انجق تسميهٔ امامله درلكن بوصورتده صكره دن معيت ايتدكلرى سريه نك
مقدار نفللرينه دقت وشخص مزبورى انلرايله تسويه يه رعايت اولنماز زيرا امام ايكى سريه يه نفللرين تسميه ايله تفريق
ايتمشدر وتسميه ايله كلن استحقاقده خلاف تسميه اثبات مساوات غيرجائزدر وبوندنصكره اول ايكى سريه
قرب معسكره وصوللرندن اقدم مجتمع اولورلر ايسه جواب مسئله ينه بيان سابق اوزره در بشرط آنكه سريهٔ اولى
ظفرياب غنائم اولمشلر اوله زيرا بوصورتده اول شخص لاحق نفلدن حصه سنى سريهٔ اصليه سنك حصه لرينه
ضم ايدوب آنلر دخى تسميهٔ امام اوزره على السويه اقتسام ايتمشلر ايدى اما ظفرياب غنائم اولمامشلر ايسه شخص
لاحقك نفلنده اشتراك ايدرلر زيرا معسكر ايله احرازده اول شخصله برابر بولنمغله اصابت غنيمتده دخى مشترك كبى
اولديلر نظيرى اولدركه سريهٔ مرقومه دن برنفر كمكرده راه اولوب برأسه سفر وغنائمه كسب ظفر ايلدكده
اصل سريه برشيئه نائل اولمامش ايكن قبل وصول المعسكر اول شخصله متواصل اولسه لر البته اصابت غنائمنده
برابر منزلنه نازل ونفلنده داخل اولورلر اما متواصل اولمزلر ايسه مجموع نفل اول شخصه تخصيص قيلنور واكر
اول ايكى سريه بربرينه اعانتلرى ممكن اوله جق مرتبه ده متقارب بلر ايكن هر برى على حدة بعض غنائمه نائل
اولسه لر ينه بربرينك نفلنده داخل اولمزلر زيرا استحقاق نفل تسميهٔ امامله دركورمزميسنكه امام نفلى بعض
سريه يه تخصيص قيلدقده باقيلرى فى الحقيقه اغتنامده مشارك ايسه لرده ينه نفلده متشارك اولمزلر بو بابده
دخى ايكى سريه مقاربتلرى جهتندن اغتنامده مجرد شركت حكميه لرى وار ايسه ده ينه بربرينك نفلنده مشاركت
ايده مزلر كورمزميسنكه بو ايكى سريه اهل عسكرك كندولره اعانتى ممكن اوله جق محل قريبده قتال
واخذ غنائم ايلسه لر اهل عسكر بوقربله نفللرنده مزاحم ومساهم اوله مزلر اهل سريتين دخى بويله در لكن
ايكى سريه اتفاقله برغنيمته التحاق ايلسه لر بونده هر سريه نك محل نفلنى تفهيم ايچون اولا عدد رؤسلرينه
تقسيم اولنور زيرا محل نفللرى غنيمتلريدر وهر سريه نك اصابت ايلديكى غنائم انجق بوتقسيمله آشكار اولور بعده
هر سريه كندولره اصابت ايدن غنائمدن نفللرينى آلوب باقيسى ينه تخليط وسريتينله جميع عسكره سهام
غنيمت اوزره تقسيم اولنور ونفلده فارس وراجل برابر ايدوكى سابقده بيان ايلديك مكر امام حين تنفيلده فارس ايچون
سهم فارس وراجل ايچون سهم راجل اولسون ديو تفصيل ايليه زيرا استحقاقلرى باعتبار التسميهٔ اولمغله
امام بعضى بعض اوزره تفضيل ايتدكده استحقاقلرى بحسب التفاضل وتفضيل ايتمدكده بحسب التماثل
ثابت اولور سؤال اولنورسه كه راجل وفارسك نفل وغنائمه استحقاقلرى بسبب القتال اولوب فارسك راجل اوزره
قتالده تفاضلى ظاهر حال اولديغندن غنيمته على وجه التفاضل كسب استحقاق ايتمشلر ايدى بناء عليه امام
ترك تفصيل ايتدكده اقتضا ايدرايديكه نفله دخى استحقاقلرى على وجه التفضيل اوله جواب اولدركه نفل بشقه

وغنيمت بشقه دركه نفل امامك بعض كسانه كفايت ومشقتى مقابلنده ويرديكى نسنه در واصوليون ديدركه حكمين
مختلفينده حادثهٔ واحده ده اولسه دخى مطلق مقيداوزره حمل اولنماز بناء عليه تقييد غنيمت تقييد نفل منزله سنده
اولميوب بلكه نفلده اطلاق تسميه معتبر اولمغله تسويه اولنور كورمزميسنكه امام من قتل قتيلا فله سلبه
ديدكدنصكره برفارس ايله برراجل برمشركى قتلده متحامل اولسه لر سلبى بينلرنده تنصيف اولنور كذلك امير
اهل ذمتدن برسريه تسيير وآنلرى لكم الربع مما اصبتم ديمكله تبشير ايدوب ايچلرنده فارس وراجل برابر
راجل اولسه لر ربع موعود بينلرنده تسويه قيلنور حق مسلمينده دخى بويله در اكر سائل سؤال ايدرسه كه اهل ذمتك
غنائمدن سهام معروفه لرى يوقدركه نفللرى آنكله اعتبار اولنه لكن مسلمين اويله دكلدر جوابده ديرزكه
مقتضاى سؤال اوزره اهل ذمتده تسويه ومسلمينده تفضيل موجب خطر لازم التعطيلدركه مثلا امام يوز مسلم ويوز ذمى
ايكييوز نفردن برسريه تسيير وتنفيل ربعله آنلرى تبشير ايليوب بعده اول نفلى تقسيم ونصفنى اهل ذمته تسليم
وسؤالده ذكر اولنديغى اوزره غنائمدن سهام معروفه لرى اولمديغندن نصف مرقوم بينلرنده على السويه تنظيم
اولنسه ونصف اخرى مسلمينه تخصيص وقسمت غنائملرى اوزره سهم فارس زياده وسهم راجل تنقيص اولنسه
بوصورتده نفلدن اهل ذمتك راجلى مسلمينك راجلندن نصيب اكثره نائل اولور با آنكه عملرى واحد وكفايت
ومشقتلرى متحد در وقنى قول واردركه بوندن اقبح اوله وظنم اولدركه مؤلف رحمه الله تعالى كلامنده بومسئله ده
برمخالف وار ايدوكنه اشارت قيلدى لكن اول مخالف كمدر ونه ديمشدر بيان ايلمدى اشبه اولدركه اول مخالف
مطلق حادثينده دخى اولسه مقيد اوزره حمل اولنور قولنه قائل اولنلر اوله وبزبو اصلى اصول فقهده
فصل ايلديك والله الموفق

باب النفل الذى ينفله امير العسكر * يعنى امير عسكرك تنفيل ايلديكى انفالك احكاميچون مقام تفصيلدر
چانكه امير سريه عسكر ايله خروج وسريه سنده بولنان ضعفاى معسكر ياخود محل آخرده توقيف واوزرلرينه
برامير نصب ايدوب كتدكدنصكره ضعفاى مرقومين مبتلاى قتال اولوب اميرلرى آنلر ايچون تنفيل ايلسه
امير سريه نك تفصيل سابق اوزره جواز تنفيلنه قياسله بو دخى تجويز اولنور زيرا امير سريه نك معسكرده توقيف
ايلديكى ضعفاى عسكر امامك معسكردن برجانبه بعث ايلديكى سريه منزله سنده اولمغله امير سريه نك حكم
تنفيلده عسكر كبيره ولايتى يوغيسه ده كندو سريه سى اوزره ولايت خاصه سى ثابت اولديغى مثللو امير ضعفانك
دخى امير سريه ايله كيدن عسكر اوزره ولايتى يوغيسه ده كندو ضعفاسى اوزره حكم تنفيلده ولايت خاصه سى ثابتدر
واكر امام ثلث بعد الخمسى تنفيله برسريه يى تسبيل وعسكردن بعيد اولدقلرندنصكره اميرلرى اول سريه دن
برمحله برسريه ارسال وآنلره تنفيل امامدن اقل ياخود اكثر ايله تنفيل قيلسه بو دخى تجويز وانجق حصهٔ سريه سندن
افراز وتمييز اولنور ومسئلهٔ مزبوره ايكى وجه اوزره در وجه اول اولدركه سريهٔ ثانيه بعد الاغتنام
سريهٔ اولايه وصول بعده جميعا اهل عسكره دخول ايده لر بوصورتده سريهٔ اولى حقنده تنفيل امام تنفيذ واتمام
وكتوردكلرى غنائمدن تسليمه اهتمام اولنور بعده مابقى سريتينله مجموع عسكره تقسيم وتفريق واولوجهله
سريهٔ اولانك حصه لرى تحقيق ونفللريله حصهٔ غنيمتلرندن سريهٔ ثانيه نك نفللرى تنظيم وتلفيق اولنور زيرا
سريهٔ اولى اميرينك تنفيلى انجق نفل وغنيمتدن كندو واصحابنك حصه سنده جارى اولوب حصهٔ اهل عسكره
سارى اوله مز بوصورتده سريهٔ ثانيه يه وعد اولنان انفال سريه اولانك مجموع نفل وغنيمتلرينى احاطه ايدر ايسه
جمله سى آنلره ايصال اولنور امادخى زياده يى ايجاب ايدرسه زياده سى ابطال اولنوب غنائم عسكردن اخذ
واكمال اولنماز زيرا اميرلرينك حصهٔ اهل عسكر اوزره عدم ولايتى مقرردر مكر امير عسكر آنى امر تنفيلده مأذون
ومرخص قيله بوصورتده نائب امير اولوب سريهٔ ثانيه حقنده تنفيلى جميع اهل عسكر حقلرنده تكميل اولنور
وجه ثانى اولدركه سريهٔ ثانيه بعد الاغتنام سريهٔ اولايه واوج بعده اهل عسكره ملاقات ايتمدين همان دار اسلامه
خروج ايده لر بوصورتده سريهٔ اولانك نفللرى باطل اولور زيرا مجموع غنائملرى كندولره مخصوص ودار اسلامدن
بعث اولنان سريه ده سبقت ايدن تفصيل اوزره بومقوله تنفيل عموم عسكرك بطلانى منصوص در اما سريهٔ ثانيه
دار الحربده بولنان عسكردن تنفيل امير ايله بعث اولنان سريه منزلنده اولمريله تنفيللرى نافذدر اولا جميع غنائملرندن
نفللرين تسليم بعده ما بقى بين السريتين سهام غنيمت اوزره تقسيم اولنور واكر امام عسكردن تنفيل ربع
قبل الخمس ايله برسريه تسريح ايلسه بويله لفظ عامله تصريح ايلديكندن ذهب وفضه ورقيق جنسندن
جميع غنائملرنده تصحيح اولنور امابعض اشيايى تخصيص ايدرسه مدار وجوب انجق تسميه سى اولمغله صفت تسميه سنه

مطلب المطلق لا يحمل على المقيد

مطلب شمول التنفيل لانواع الغنائم

رعايت وتخصيصى اوزره تمشيت اولنور واكرسريه رجال ونسا وصبيانذن اغتنام ايله عسكره التحاق
وايچلرندن بريسى سبايادن بعضيلرين اعتاق ايتمش اولسه عتق باطل اولور زيرا آنلرك بطريق الاغتنام استحقاقلرى
جيشك اصل غنيمته استحقاقى كبيدركه جيش غانمينه ملك غنائم قبل القسمة ثابت اولمديغندن مغانمدن برنسنه ده
نافذ العتق اولمدقلرى كبى بونلر دخى اوله مزلر سؤال اولنورسه كه كلام سابق قياس مع الفارقدر كه بونلرك نفله
استحقاقلرى تسمية امامله اولوب تسمية امام دخى صحت اوزره سبقت ايلدكدنصكره مجرد اصابت غنائمله
ملكلرى ثابت اولمق لازمدر جوابنده ديرز كه تسمية امام اثبات استحقاقلريچون دكلدر بلكه مقدار نفلده
قطع شركت جيش ايچوندر بعد التسميه انجق اصابت غنائمله مستحق اولورلر سؤال اولنورسه كه سز نفلده
فارس راجل اوزره تفضيل اولنماز ديديكز اكر استحقاقلرى اصابتله اولسه تفضيل اولنورلر ايدى جوابده ديرز كه امام
بو تسميه ايله نفلده جملهسنى بالضروره تسويه قيلديغندن شركت جيشنى قطع ايلديكى كبى تفضيلده
حق فارسى دخى قطع ايلمشدر وانقطاع شركت غيرايله اختصاص نفل بالضروره نفلده تأكد حقلرين ايجاب
ايدوب قبل القسمة ثبوت ملكلرين استيجاب ايلمز بناء عليه اول نفل حقلرنده دار اسلامله احراز اولنان غنائم
منزلنده اولور وعسكردن برفرد اول غنائمدن بعض سبيى قبل القسمة اعتاق ايلسه عتق نافذ اولمديغى كبى
بونده دخى اوله مزنكتهسى اولدر كه غانم غنائمدن سهمنه نه اصابت ايده جكنه غيرعالمدر زيرا امام ايچون غنائمى
بيع واثمانتى تقسيم جائزدر وسبيدن رجالنى قتل دخى جائزدر و بومعنى قبل الاحراز والقسمة نفلده دخى جاريدر
بعده مؤلف دانادل اصل مذكوردن تخريج مسائل ايدوب ديديكه اكر سبايا ده بعض اهل سريه نك قريبى
بولنسه قبل القسمة مالك اولمديغندن قرابتله اوزرينه عتق ثابت اوله مز واكر امام رجال سبيى قتل وغنائمى
بيعى منا سب كورسه دار اسلامله محرز اولان غنائمده جيش غانميچون امامله مجال ممانعه اولمديغى كبى سريه
حقنده نفلريچون بو بابده مقال مدافعه يوقدر اكر مشركين غنائم سريه يه استيلا ودارلريله احراز ايتمش اولوب
صكره مسلمين آنلر ايله قتال واول غنائمى تخليص ايلسهلر ينه سريه يه نفللرين اعطا ايدرلر زيرا نفلده حقلرى
تأكد ايدوب شول غنائم منزلنده اولمشدر كه دار اسلامله احرازدنصكره مشركين اكا استيلا واحراز بعده
مسلميندن جيش آخر آنى تخليص ايليه لكن بو مسئله ده ايكى صورت واردر برى اولدر كه جيش اول اول غنائمه
قبل اقتسام الثانى ظفرياب اوله لر بو صورتده انجق قول واحد روايت اولنمشدر كه جيش اول آنى مجانا اخذ ايدرلر
زيرا احرازايله تأكد حقلرى حكم استردادده بمنزلة الملكدر كورمزميسنكه مال مرهون بعد احراز المشركين ينه
غنيمتده بولنسه آنده حق مرتهن متأكد اولمغله قبل القسمة مجانا اخذ ايدر و برى اولدر كه بعد الاقتسام ظفرياب
اوله لر بو صورتده اختلاف روايت واقع اولوب بو محلده ذكر ايلديكه ديلرلرسه قياس مرهون اوزره غنائملرين
قيمتلريله استرداد ايدرلر زيرا مرتهن مرهونى بعد القسمة بولدقده آنده حق متأكد اولديغندن قيمتنى اعطا ايله
اخذه قادر اولور بعده محل آخرده بعد القسمة هيچ اخذ ايده مزلر ديو ذكر ايلدى واصح قول ثانيسيدر كه جيش اولك
حق انجق مالبت غنائمده تأكد ايدوب اعيانده ايتمشدر كورمزميسنكه امام ايچون غنائمى بيع واثمانتى بينلرنده
تقسيم جائزدر وقيمتله اخذده هيچ فائدهلرى يوقدر اما قبل القسمة اخذلرى بشقهدر كه فائدهسى چوقدر نظيرى
اولدركه مشركين بعض مسلمينك ذوات امثالدن برنسنهسين احراز لرندنصكره غنيمت ايچنده بولنسه صاحبى
قبل القسمة بلاشئ اخذه قادردر لكن بعد القسمة حق اخذى يوقدر كه اخذ ايلسه انجق مثلنى اعطا ايله اخذ
ايده جكدر آنده فائده يوقدر اما مرهون بشقهدر كه حق مرتهن حبس عيننده ثابت اولمغله اخذى كندو حقنده
نافعدر وحكم مشروح غنائمده بعد الاحراز ثابت اولنجه نفلده قبل الاحراز ثابت اولور كه اصحابى اكا
قبل القسمة بلاشئ احق اولوب بعد القسمة آنده دخى حكم روايتين جارى اولور لكن مقرون تنفيل اولميان غنائم
قبل الاحراز بشقهدر كه دوشمن اكا استيلا واحرازدنصكره مسلميندن جيش آخر تخليص ايلسه جيش اول ايچون
نه قبل القسمة ونه بعد القسمة اخذينه سبيل يوقدر زيرا حق ثابتلرى حق ضعيف ايدى كورمزميسنكه ايچلرندن
بريسى قبل الاحراز فوت اولسه نصيبى ميراث اولماز بعد الاحراز ايسه ميراث اولور كذلك قبل الاحراز لاحق
اولان امداد آنلره شريك اولوب بعد الاحراز ايسه اوله مز وحق ضعيف مشركين اول مالى دارلرينه احراز ايتدكلرنده
باطل اولوب مشركيندن الى الآن هيچ اخذ اولنميان مالارى مثللو اولور امامقرون نفل اولان غنيمتده قبل الاحراز
دخى حق اصحاب نفل متأكددر حتى بريسى فوت اولسه نصيبى ميراث اولوب وامداد لاحق آنلره شريك
اوله مز بنابرين قبل القسمة اصحابنه ردى واجبدر واكر غنائم دار الحربده بين الغانمين تقسيم اولنسه ياخود بيع

مطلب وجد الرهن بعد استيلاء الكفار عليه في الغنائم

اولنوب ثمنى مشتريدن قبض اولندقدنصكره هنوز تقسيم اولنماسه بعده مشركين اول غنائم وثمنك مجموعنه
استيلا واحراز ايدوب صكره جيش آخر تخليص ايلسه بونده غنائم قسمت غانمين اولديغى صورتك حكمى قريبا
ذكر اولندى اماصورت بيعده جيش ثانى اول غنائمى قبل القسمة مشتريه بلاشئ رد ايدرلر و بعد القسمة قيمتله رد
ايدرلر كه مشترى اول عينه شرا ايله مالك اولمشدر وآلدقلرى ثمنى دخى اموال ناسدن بولمقوله يى اصحابنه رد
ايتدكلرى كبى جيش اوله رد ايدرلر زيرا بيع امام ميعده ملك مشتريى موجب اولنجه من اهم البيع اولان جيش اولده
دخى ملك ثمنى موجب اولور واكر برسريه غنائمله معسكره واصل ونفللرى هنوز غنائملرنده داخل ايكن
اهل عسكردن برشخص بى باك مجموع غنائملرين استهلاك ايلسه ياكز حصة نفللرين ضامن اولور انجق اسيرلرندن
بعض رجالنى قتل ايتمش ايسه آنده ضمان يوقدر زيرا نفل غنائم محرزه منزلهسنده در وغنائمدن بريسى قبل الاحراز
غنائمى استهلاك ايلسه آنده حق غانمين هنوز ضعيف اولمغله ضمان لازم اولميوب دار ايله احرازدنصكره استهلاك ايدر
ايسه تأكد حقلرينه بناء ضامن اولور اما رجال مأسورينى قتلله ضامن اولماز كه آنده امام اونلرينه ضرب رق
ايتمدكجه مجرد احراز ايله حقلرى تأكد ايلمز كورمزميسنكه امام ايچون آنلرى قتل و بلاشئ من ايله اهل ذمت
قيلمق جائزدر وحكم مذكور قبل الاحراز ايچنده نفل بولنان غنائمده دخى جاريدر واكر برسريه غنائمله معسكره
ورود ايدوب غنائملرنده طعام وعلف موجود اولسه اول غنائم مخلوط انفال ايسه دخى اهل عسكر ايچون اندن
مقدار حاجت تناول حلالدر زيرا سهملريله شريك اولملريله اهل سريهدن هر برينك مقدار حاجت اكل وتناولى
حلال اولديغى كبى شركتلرى مساوات لرين ايجاب ايتمكله اهل عسكره دخى حلالدر سؤال اولنورسه كه سزك
قريبا غنائم منفله بمنزلة الغنائم المحرزه در قوليكز قنده دركه دار ايله احراز اولنان طعام وعلفدن غانميندن برفردك
بلاضروره تناولى موجب ضمان دكل ايسهده ينه حلال دكلدر و بومعنى غنائم منفلهدن قبل الاحراز دخى حرمت
تناولى موجبدر جوابنده ديرز كه بحث مذكور موجب اتفاق ايكن حكم مزبورده باعث افتراقلرى اولدركه قبل
الاحراز اباحت طعام وعلف هر برينك ضرورت احتياجنه بناء شركت غنيمتدن مستثنى اولمق اعتباريله دركه
ذهاب واياب لرينه دك لازم اولان طعام وعلفلرين دار اسلامدن استصحابلرى غير مقدور ودار الحربده اشترا بريله
تداركى غير ميسور وآلدقلرى دخى غنيمت اولوب قبل القسمة مالك اولميه جقلرى بديهى الظهوردر و بوضرورت
دار اسلامده تحقق ايلمز بو جهتله شركتدن مستثنى اولنجه اباحت اصليه اوزره قالوب شركت مفاوضه ايله
شريك اولنلردن هر برينك نفس وعيالى ايچون طعام وكسوه اشتراسى ضرورت احتياجله موجب مفاوضهدن
مستثنى قيلنديغى منزلهده اولور وضرورت مزبوره دار الحربده ايكن غنائم منفلهده دخى تحقق ايتمكله تناولى
اصحاب سريه يه جائز اولديغى كبى سائره دخى جائز اولور سؤال اولنورسه كه استثناء مشروح نفلده مردود
ومجروحدر كه غنائملرى دار الحربه دار اسلامده تقسيم اولنسه اموال سائره كبى طعام وعلفدن دخى نفللرى
تسليم اولنور اكر تنفيلدن مستثنى اولهلر ايدى بونلردن نفله مستحق اوله مزلر ايدى جوابنده ديرز كه بو استثنا
اعتبار ضرورتله در وضرورتله ثابت اولان قدر ضرورتله متقيددر اولور كورمزميسنكه غنائم غير منفله دخى
بين الغانمين تقسيم قيلندقده طعام وعلف اموال سائره ايله برابر تسهيم اولنور و بومعنى قبل القسمة اصل اباحت اوزره
عدم بقالرينه دلالت ايتديكى مثللو منفلهده دخى دلالت ايلمز بناء عليه تجار غير مقاتلين ايچون تناول طعام وعلف
حلال اولماز زيرا استثنا ضرورت اعتباريله دركه ضرورت انجق شركاء غنيمت اولان اهل غزاده تحقق ايدوب
تجارده تحقق ايلمز لكن تجار دخى بلا حل تناول ايلسهلر ضامن اولمازلر زيرا اعتبار استثناء مذكور ايله دار الحربده
ايكن آنده حق غانمين غير متأكددر كه استهلاكى موجب ضمان دكلدر و بو بابده منفل وغير منفل مساوى اولوب
تقريريمز اوزره قتل اسراء رجال منزلندهدر واكر برسريه امتعه وسكانى ايله برابر بعض اراضى يه ظفر بولسهلر
امامك تعميم تنفيلنه بناء مجموعندن نفللرى مقرردر لكن امام على طريق المن اول اراضى يى اصحابنه ويروب
عقد ذمت قيلرسه آنده بأس ومذمت يوقدر زيرا ناظر مسلمين نصب اولنمشدر وكاهيجه نظر مسلمين بو مصلحتده
مستبين اولور واول بابده اصحاب انفال ايچون امتناعه مجال يوقدر كه منفلده حقلرى غانمينك غنائم محرزهده
اولان حقلرى مثللو اولوب امام ايچون آنده ولايت من اولديغى كبى بونده دخى واردر لكن ذكر كدر كه محل آخردن
تعويضله آنلرى ارضا ايليه مؤلف راست مقال بو مسئله اوزره همان فعل عمر رضى الله تعالى عنه ايله استدلال
ايتمشدر كه عراقه بعث عسكر ايتدكده جرير بن عبد الله البجلى رضى الله عنهما استيلا ايتدكلرى مغانمك ربعنى
تنفيل ايدوب لك ولقومك ربع ما غلبتم عليه ديمكله تنجيل ايلمشيدى جرير دخى عسكر جرار ايله كيدوب

اصل كتابده واو قسمت الغنائم
في دار الحرب او بيعت ولم يقسم
الثمن بعد القبض من المشترى حتى
ظهر المشركون على الغنائم وعلى
الثمن عبارتى واقعه اولوب جواب
مسئلهده قسمته متعلق نسخه
بولنمغله وجه محرر اوزره ترجمه
اولندى لكن خللدن خالى دكلدر

مطلب اشتراء المتفاوض الطعام
والكسوة لنفسه وعياله

مطلب ليس للتجار تناول الطعام
والعلف من الغنيمة

سوادعراق نام بلادی تسخیر ایتـدکدنصکره حضرت عمر رضی الله عنـه اول اراضی یی ارض خراج قیلوب
تنفیلی سابق آنی بومسلکدن منع واخراج ایلدی بعده مؤلف رحمه الله تعـالی دیرکه بزه اسناد سابغ ایله شویله بالغ
اولمشدرکه صکره برخاتون جناب عمری به دیدیکه یاامیر المؤمنین عسکر جریردن بنم برقر یبم فوت اولوب نصیبی
میراثم اولمشدر وبن دخی سنك بوتدبیریکه رضا و یرم مکر بکا براز دنانیر اعطـا قیلهسین همان اکا برآوج التون
اعطاایلدی ومغازیده بوحدیثی شویله روایت ایدرکه خاتون دیدیکه بن رضاویرم تاکه آوجمی التونله طولدیروب
و بنی برناقهٔ حمرااوزره بندیرمدکجه همان حضرت عمر رضی الله عنه مطلبنی تحقیق ایلدی ایشته بوحدیث جلیل
بعدالاحراز فوت اولان غازینك سهمی میراث اولوب امام اراضی غنیمت سکاننه معـا ملهٔ من ایتدکده بعض
عطایاایله اصحـاب نفلی ارضا لازم ایدوکنه ادل دلیلدر والله اعـلم

باب مایبطل فیه النفل ومالایبطل* یعنی تنفیل نفل آنده باطل وغیر باطل اولان مواضعه متعلق باب مسائل دراکر مطلب النفی سریتان بعد الغنیمه
خلیفه دارالحربه برعسکر تسییر و برذاتی اوزرلرینه تأمیر واول امیر تنفیل ر بعله برسریه تدبیرایدوب صکره خلیفه
طرف آخردن ارسال عسکردیکر ایلدکده سریه ظفریاب غنائم اولدقدنصکره بوعسکره لاحق وایکیسی بردن
عسکراوله ملتحق وجمله سی خروج داراسلامده متفق اولسه لر نفل تسمیهٔ امیر عسکراوزره یالکز سریه ایچون
جمیع غنـائمرندن تسلیم وسا لم قیلنور زیرا امیر عسکر مبعوث خلیفه اولمغله ولایتی کامل وتنفیلی تنفیل خلیفه یه
معادل اولوب عسکرین وجماعت مسلمین حقلرنده نافذدر اماسابق التفصیل امیرسریه نك سریه سندن بعث
ایلدیکی سریه یه تنفیلی بشقه درکه آنك ولایتی اهل سریه سی اوزره مقصوره در کورمزمیسنکه معسکره عودتنده
آحادعسکردن عداولنور و بعد النفل والخمس باقیده ایکی عسکر وسریه داراسلامـله احرازده شریك اولملریله
سهام غنیمت اوزره تشریك اولنورلر واکر سریه ملاقی اولدقلری عسکرثانی ایله همان عسکراوله قبـل الولوج
داراسلامه خروج ایلسه لرینه سریه نفللرین اخـذایدرلر زیرا امیرعسکرتنفیلده منزلهٔ خلیفه ده تنزیل اولنمغله
سریه دارالحربده طرفنه عودت اینسه لر وایتسه لر تسمیه سیله مستحق نفل اولدیلرصکره باقی سریه ایله عسکرثانی
بینلرنده تقسیم اولنوب عسکر اولك احرازده مدخلی اولمامغله داخـل تسهیم اوله مزلر واکرسریه عسکریندن
برینه ملاقی اولمیوب همان دار اسلامه واصـل اولورلرایسه نفللری باطـل اولور زیرا نفللری غنیمتلرنده ایکن
احرازده منفرد اولملریله غنیمتده دخی متفرد اولمشلردر بوجهتله داراسلامدن بعث اولنان سریه منزلنه نازل
وآنلرمثللو حقلرنده تنفیل عام باطل اولمشدر واکرامام داراسلامدن بعث ایلدیکی سریه یه من اصـاب منکم شیئا
فهوله دون اصحـابه دیمکله هر برینه ظفر بولدیغی غنیمتی تنفیل وآنده شرکت رفقاسنی قطع وتعطیل قیلسه
جائزدراماسابقا ذکراولندیغی اوزره مجموعنه لکم الربع دیمکله علی السویه ر بعله تنفیل ایلسه غیرجائزدر زیراغرض
تنفیل اولان تحریض بوبابده متحقق وصورت سابقه ده غیرمتحققدر و بوتنفیلده مصیبه غیـرمصیبك مشارکتنی
قطع واردرکه بومعنی بطـلان جملهٔ بطلان تفضیـل فارسی مستنبع ایسه ده ینه جائزدر وصورت سابقه ده
بومعنی یوقدر کورمزمیسنکه امام عسکره من دخـل منکم فارسا فاصـاب شیئا فهوله دیمکله ارض حربه
رکوب فرس ایله داخل اولنلره کندو غنیمتلرین تنفیل ایلسه بونده التزام مؤنت فرسه تحریض اولمغـله صحتنده
شبهه یوقـدر مانحن فیه دخی بویله در وصورت مفروضه ده الکم ما اصبتم دیمکلـه غنیمتلرین مجموعنه
تنفیل قیلسه بونده محذورات سابقه دن بشقه التزام مؤنت فرسده نشاطلرین تقلیل دخی بوانمغله صحیح اوله مز
زیرا نصیبلرینك عدم ازدیادینـه واقف اولملریله التزام مؤنت فرسده رغبتلری البته قلیل اولور بوتحقیقـله
میان مسئلتین تفریق اولندی واکرسریهٔ مبعوثه هنوز ظفریاب غنائم دکل ایکن عسکر ثانی دارالحربده آنلره لاحق
وجمله سی قتـال واغتنامده متفق اولدقدنصکره عسکراوله ملتحق وداراسلامه خروجـده متوافق اولسه لر
بوصورتده اول غنـائم ابتدا سریه ایله عسکرثانی بینلرنده غنائم غیر منفـله قسمتی اوزره تقسیم بعده سریه نك
حصـه سندن نفللری اخراج وتسلیم قیلنـور زیرا امام آنلره انجـق کندولر ظفر بولدقـلری غنـائمدن
تنفیل ایدوب عسکرثانی نك غنـائمدن ایتمشدر ووقوف غنائملری تقسیم مذکوره موقوفدرکه محـل حقلری
متبین ونفللری متعین اوله بعـده مابقی عسـکر ثانی نك حصـه سی ایله جمع اولنوب بین السریهٔ والعسکرین
سهام غنیمت اوزره مجددا تقسیم اولنور زیرااحرازده جمله سی مشترکدر واکرعسکراوله قبل الوصول داراسلامه
دخول ایلسه لرتنفیـل امیرمطلقا صحیح اولوب عسکراوله لحوقله مشروط اولمامغله ینه حصـهٔ سریه متبین
ونفللری متعین اولمق ایچون ابتدا بین السریهٔ والعسکرالثـانی تقسیم اولنور بعـده مابقی حصـهٔ عسکرثانی ایله

جمع ومجـددا سهام غنیمت اوزره بینلرنده تقسیم قیلنوب عسکراولك احرازده مشارکتلری بولنمامغله قطعا
تشریك اولنمـازلر واکرامیرعسکردارالحربده ایکن برسریه تسییر وآنلری ماصبتم فهوالکم دیوغنـائملری
کندولره خاص اولمغله تبشیـر ایلسه جائزدرکه بونده غنائمله عسکره حین عودتلرنده شرکت عسکری قطع
واردر امادارااسلامدن بعث اولنـان سریه بشقه درکه غنائملرنده کسنه نك شرکتی یوقدر واکرسریهٔ مزبوره
سنوراسلامه متصل برحصنی فتح ایتدکلرندن صکره عسکرآخرآنلره ملتحق اولسه ینه جمیع غنائملرینه کندولر
مستحق واستحقاق عسکرغیرمتحققدر زیراامام تنفیـل صحیح ایله قطع شرکت عسکری تصریح ایتمشـدر
لکن اول سریه دن بریسی رفیقدن نصیبنی اعتاق ایلسه عتق باطل یاخود اسیرلرده ذی رحم محرمی بولنسه عتق
غیرحاصلـدر زیرا کرچه مجرد اصابتله غیرك شرکتی زائلدر لکن قبـل القسمهٔ ملکلرنده هنوزغیرداخلدرکه
قبل القسمهٔ دارایله محرزه اولان غنـائم منزلنده نازلدر کورمزمیسنکه امام اسیرلری ذمت قیلمغی یاخود رجاللرین
قتـل ایتدیکی مناسب کورسه جائز کوریلور مؤلف کریم الخصال بومسئله اوزره استدلالده دیرکه نفـل شول
رضخهٔ قلیله منزله سنده درکه غنیمتدن سریه یه اعطا قیلنور وسهام غانمین امیرك عقد ذمت وقتل رجالنه مانع
دکل ایکن رضخ مرقوم نیجـه ممانع اولورامامورت مفروضه ده من اصـاب منکم شیئا فهوله دیوتنصیصله
هرشخصه کندو غنیمتی تخصیص قیلسه بعـده ایچلرندن بریسی کندو اخذ ایلدیکی اسیرینی اعتـاق ایلسه
عتقی نافذ اولور کذلك ذی رحم محرمنی اسیرایلسه اوزرینه عتق ثابت اولور زیرا نفس اصابتله ملك خاصی اولمشدر
نکته سی اولدرکه بونده ثبوت ملك ایچون اصابتدن غیری حالت منتظره یوقدرکه اکا متوقف اوله اما صورت
اولاده امرمنتظر واردرکه قسمتدر قبل تحقق القسمهٔ ملکی ثابت اوله مز بناء علیه امیرایچون بوصورتده قتل رجاله
مجـال یوقدرکه مجرد اصابتله ملك مصیب اول اسیرده حاصل وطرف امامدن ضرب رق اولنمش منزلنه نازلدر
کذلك برکسنه بعـدالاصابه بعض غنائمنی استهلاك که مصیبی اضراراپلسه ضامن اولور کذلك اصابت ایلدیکی
طعـام وعلفه اهل عسکر وسریه دن مصیبك غیری برفردك تنقیص وتناولی حلال اولمـاز لکن صورت اولی
بشقه درکه بونده تنفیل امام بعـدالاصابه دارالحربده تقسیم منزلنده اولمغله بالفعل تقسیم ایتمش اولسه هر برینك
سهمنـده احکام مرقومه ثابت اولدیغی کبی بونده دخی ثابتدر اماصورت اولی بشـقه درکه آنده ماصبتم فلکم
دیمکله انجق شرکت جبثی قطع ایدوب معنـای تقسیمی درج ایتمشـدر وغنائملرنده ملکلری انجق تقسیمله ثابت
اولور واکرامام دارالحربده برسریه تسییل وهر برینه اخذ ایلدیکی اسیرینی من اصاب منکم اسیرا فهوله دیمکله
تنفیل ایلدکده مجموع سریه بالاتفاق انجق اسیر واحده التحاق ایلسه لر اول اسیر جمله سنه بردن تملیـك والحاق
اولنور زیراکلمهٔ من اسم مبهم ومتناولاتنده معمم اولمغله فرد واحده شامل اولدیغی کبی جماعتلرینه دخی متناولدر
نظیری اولدرکه برکسـنه جماعت عبیدینه من شاء منکم العتق فهو حر دیمکله خطاب وسزلردن عتقنی مراد
ایلین آزاد اولسون مضمونی اشراب ایلیوب جمله سی بردن مراد ایلسـه لر جمیعا آزاد اولور لراما برشخصه خطابله
من شئت عتقه من عبیدی فاعتقه تعبیری ایله عبیدمدن عتقنی مراد ایلدیکیك آزاد اولسون مفهومنی تقریرایدوب اول
شخص دخی جمله سینك عتقنی مرادایلسه اکرچه عندالامامین ینه جمله سی آزاد اولورلکن عندابی حنیفه رحمهم الله
تعالی ایچلرندن برینی استثنا راه باقیلری آزاد اولور واول واحد مستثنی واحد اخیردر اکرشخص مزبور علی الترتیب
اعتاق ایلمش ایسه ومولانك تعیین واختیار ایلدیکی عبددر اکر اول شخص جملهٔ اعتاق ایلمش ایسه زیرا بومسئله ده مطلب من شاء منکم عتقه فهو حر
مشبتی لفظ من اکا تناول ایتمین مخاطبه نسبت ایدوب مانحن فیهمزاولان من اصاب منکم اسیرا مسئله سنده اصابت اومن شئت منهم عتقه
لفظ من اکا تناول ایلین ذواته نسبت اولنمشدر مترجم فقیر دیرکه اشبومسئلهٔ عتق اکرچه اصل کتابده مجملدر لکن
توضیح وتلویح وسائر کتب اصولده مبسوط ومفصل اولمغله فهم مسئله یه کفایت مقداری ضم ضمیمه یه ابتدار وهمان
دلیل ابی حنیفه یی رحمه الله تعالی ذکر اوزره اقتصار ایلدم اطلاع حقیقتن مراد ایلین احباب مراجعت کتب اصوله مطلب بعض تصرفات المترجم
شتاب ایده لر وصورت مفروضهٔ دهٔ اسیر واحده اصابتله استحقاق جمیع ثابت اولنجه اسیر مرقوم مجموعینك مملوکی
اولور حتی بعضیلرینك قریبی اولوب یاخود اعتاق ایدرسه حصه سی آزاد اولور زیراامام مصابی مصیبنه تخصیص
قیلدقده قسمتی تنصیص ایتمش منزلنده در و بعـدالاصابه واقع اولان قسمتده اسیر واحد سهم جماعتـه وسهم
واحده اصابتی میاننده ثبوت ملکده فرق بولنمادیغی کبی قبـل الاصابه واقع اولان قسمتده دخی فرق یوقدر
اماصورت مفروضه ده امام ماصبتم فهولکم دیمکله غنائملرین مجموعنه انعام ایلمش اولسه بعضیلرینك قرابتی
یاخود اعتـاقی ایله اول اسیر واحد نائل عتق اوله مزکه بوتنفیل منزلهٔ تقسیمده دکلـدر کورمزمیسنکه مصیب

مصابی ایله امتیاز ایده میوب هر برینك مصابی جماعتلری بیننده مشترك اولور و بومقوله قسمت ومعنای قسمتدن
عاری اولان غنیمتده مجرد اصابتله ملك ثابت اولماز توضیح فرقلری اولدر كه هر موضعده كه مصاب بلا شركة الغیر
مصیبنه مخصوص اوله اول اصابتده معنای اصطیاد مرصوصدر كه صیدده واحد یاخود جماعتك مجرد اصابتله
ملكلری ثابت اولدیغی كبی بویله اصابتله سریه نك دخی ملكلری ثابت اولور وهر موضعده كه مصیبه اصحابی
مشارك اوله اول اصابت معنای اصابت غنیمتده در كه غنیمتده مجرد اصابت قبل القسمة موجب ملك اولمدیغی كبی
آنك معناسنده اولان محلده دخی اوله مز واگر امیر المسلمین دار الحربده ایكن استطلاع اعدا ایچون اوچ كمسنه یی
طلیعه یه تعیین وغنائملرندن تنفیل ربعله آنلری تطمین ایدوب آنلر دخی كیدوب اسیر واحده اصابت ایتدكلرندنصكره
اول اسیر برینك قریبی بولنوب یاخود بریسی آنی اعتاق ایلسه عتقی نافذ اولماز زیرا اهل عسكر وارباب خمس
آنلره شریك اولمغله اصابت ایدنلرك قلت وكثرتلری غیر معتبر وملكلری قبل القسمة غیر متقرردر كورمزمیسنكه
امام ایچون ولایت بیع وقسمت ثمن واردر بوصورتده قسمتله نصیبنه نه اصابت ایده جكی غیر معلومدر اما
مسئلهٔ مرقومه ده لكم ما اصبتم تعبیریله مجموع غنائملرین كندولره تقریر ایتمش اولسه اول اسیر مصاب برینك قرابتی
یاخود اعتاقی ایله علی طریق الاستحسان عتقله كامیاب اولور اگرچه مقتضای قیاس عتقك بطلان واندراسیدر كه
تنفیل مزبورده مصیب مصابیله ممتاز اولمیوب اصحابی شریك وانباز اولملریله بیان اولنان اهل سریه كبی
قبل القسمة ثبوت ملكله سرافراز اوله مز لكن بطریق الاستحسان دیرز كه تنفیل امامله اول اوچ كمسنه مصابلریله
امتیازلری ثابت ونمایان اولمشدر وقریبا بیان ایلدیك كه امامدن قبل الاصابة صادر اولان قسمت بعد الاصابة
صادر كبیدر بو جهتله تنفیل مرقوم منزلهٔ قسمتده اولوب ملكلری ثابت وبعضیلرندن حاصل اولان عتق
مثبت اولور نظیری اولدر كه امام غنائمی رایات عساكر عددی اوزره تحت رایاتده بولنان نفراته تقسیم ایچون
رؤسای رایاته تسلیم ایلدكده رایهٔ واحده نفراتندن بریسی رایه سینك سهمنه اصابت ایدن غنائمدن برعبدی
هنوز رئیسلری بینلرنده تقسیم ایتمدین اعتاق ایلسه عتقی نافذ اولور بومذكوراتك حكمتی اولدر كه شركا قلیل
اولدقجه بینلرنده شركتلری شركت خاصه در كه ورثه نك میراثده شركتلری كبی مشتركده ثبوت ملكلرینه
مانع دكلدر اما شركا كثیر اولدقجه شركتلری شركت عامه در كه مسلمینك بیت المالده وغانمینك غنیمتده
شركتلری كبی ثبوت ملكه مانعدر سؤال اولنورسه كه بوبابده بین القلیل والكثیر حد فاصل نه در كه بربرندن
ممتاز ومنفصل اوله جواب ویریرز كه آنده فقهاء اسلاف وجوه مختلفه اوزره اختلاف ایلدیلر وجه اول اولدر كه
مادون التسعة قلیل وعتقلری جائز وتسعه ومافوقی كثیر وعتقلری غیر جائز اولمقدر زیرا رسول الله صلی الله — مطلب الشركة الخاصة لاتمنع ثبوت الملك والعامة تمنع
تعالی علیه وسلم طقوز كمسنه یی سریه قیلوب ارسال بیوردیلر وسریه بالنسبة الی الطلیعة جماعت كثیره در
وهم ثلثه نك جمع ایدوكی باتفاق الجمیع ظاهر وتسعه نصاب جمع الجمع ایدوكی باهر وجمع الجمع حد كثرت ایدوكی
معلوم ومتبادردر وجه ثانی اولدر كه مادون الاربعین قلیل وعتقلری نافذ واربعین ومافوقی كثیر وغیر نافذدر — مطلب اختلاف الفقهاء فی حد القلة والكثرة وعدد اهل المنعة
زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلری اصحاب كراملری اسلام عمر رضی الله عنهم ایله تكمیل اربعین
ایتمدكجه مكه ده اظهار دعوت دین ایتمدیلر بو جهتله اربعین اهل عز ومنعه ایدوكی مستبین اولمشدر زیرا رسول الله
صلی الله علیه وسلم اللهم اعز الاسلام باحب الرجلین الیك قول شریفلریله عمر بن الخطاب ایله عمرو بن هشام كه
صكره ابوجهل ایله ملقب اولمشدر بو ایكیدن قنقیسی عند الله احب واقرب ایسه آنك اسلامیله دین اسلامك
ظهور وعزتیله دعا ایلدكلرنده اسلام عمر رضی الله عنه ده اثر اجابت هویدا اولمشیدی وعزت ومنعه انجق عدد
كثیر ایله پدیدار اولمغله اربعینك كثیر ومادونی قلیل ایدوكی آشكار اولمشدر وجه ثالث اولدر كه مادون المائة قلیل
ومائه ومافوقی كثیردر زیرا الآن خفف الله عنكم وعلم ان فیكم ضعفا فان یكن منكم مائة صابرة یغلبوا مائتین
یعنی الله تعالی ضعفیكز معلومی اولمغله حالیكزه رحم وتكلیف متقدمی سیزدن تخفیف ایلدی پس ای اهل ایمان
سیزلردن مائهٔ صابرهٔ ثابته بولنسه مشركیندن مائتینه غالب اولورلر نظم كریمنده لوازم كثرتدن اولان غلبه
انجق مائه اوزره تثبیت وتقریر اولندی وهر مجتهد كه اجتهاد رأیی وجوه مذكوره دن برینه بالغ اوله آنك ایچون
مقتضاسیله عمل سائغدر لكن بن برعدد ایله تعدید وبروقتله تحدید ایتمیوب دیرمكه اگر منعه سیز برقوم ایسه لر
قلیلدر وعتقلری جائزدر والا فلا زیرا بوبابده نص یوقدر ورأیله نصب مقادیر غیر جائزدر ومنعه احوال ناسله
مختلفدر بونده طریق مستقیم انجق رأی امامه تسلیم وحقلرنده حكم امامی تحكیم ایلمكدر ومعانی فقهه اقرب اولان
همان بوقول اصوبدر و بومسئله كتاب الشفعه ده بیان ایلدیكمز استحقاق شفعه ده برنهرده شركت خاصه ایله

شركت عامه میاننده فرق مسئله سنك نظیریدر وآنده ذكر ایلدیكمز قولك هر بری بونده دخی مستفیددر وبیلمك
گركدر كه هر ماده ده كه عددلری قلیل وعتقلری نافذدر دیو ذكر ایلدیك آنده امام ایچون قتل اسراء رجال
غیر حلالدر كه آنلر غنیمت مقسومه كبی مالك اولمشلردر وقسمت بین العرفاء صورتی بویله در بلكه دخی اظهردر كه
آنده بین الافراد هنوز تقسیم اولنمامش ایسه ده قسمت اولی ایله بین الرایات تقسیم جمل ایله ملكلری ثابت اولمشدر
واگر اول عدد قلیلی امام دار اسلامدن تسبیل ایتمش اولوب اصابت غنائمدن صكره بعضیلری رقیق مغنمی
بعد الاحراز وقبل القسمة اعتاق ایلسه بالنظر الی القیاس بطلان عتقی بی التباسدر زیرا بوصورتده مصابلری
غنیمتدر كورمزمیسنكه دار الحربده آنلره امداد لاحق اولسه شریك اولورلر بو جهتله قبل القسمة ملكلری ثابت
اوله مز وهم ارباب خمس دخی شریكلردر بو جهتله امام غنیمتلرنده رأی وتصرفه قادر اولمغله عند القسمة
نصیب معتق نه اوله جغی نامعلومدر وبالنظر الی الاستحسان تنفیذ عتقله احسان اولنور زیرا عددلری قلیل اولمغله
شركتلری شركت خاصه اولوب دار الحربده بعد تنفیل الامام بعث اولنان طلیعه نك مجرد اصابتله حقلری
تأكد ایلدیكی حسبیله بونلرك احرازایله حقلری تأكد ایلمشدر بناء علیه عتق طلیعه بعد الاصابه نافذ اولدیغی كبی
بونده دخی بعد الاحراز نافذدر كورمزمیسنكه مبعوث انجق شخص واحد اولوب اسیرلرینی بعد الاحراز اعتاق
ایدوب یاخود اقرباسی بولنسه لر نفوذ عتقی بی اشتباهدر اما دار الحربده اعتاق ایلسه قبل الاحراز حقی متأكد
اولمامغله نافذ دكلدر ونفوذ عتق صورتلرنده نظر اولنور اگر مبعوث موسر اولوب شخص واحد ایسه یالكز
ارباب خمسه معتقندن حصهٔ خمسی واگر رفیقلری وار ایسه معتق آنلرك حصه لرینی دخی ضامن اولور
واگر معتق معسر ایسه عتق عبد مشترك حكمی اوزره رقیق حصهٔ اصحابنده سعایت ایدر اما حصهٔ خمسده
گركدر كه امام رقیقی استسعا ایلیه زیرا خمس انجق حق محتاجین اولوب رقیق دخی موجب سعایت اولان
وقت اعتاقنده برشیئه مالك اولمامغله آنلرك احتیاجلری جمله دن اظهردر بناء علیه حصهٔ خمسی آنلرده ابقا لایق
واحرادر بوصورتده اسراء رجاله گلسه لر بعد الاحراز امام ایچون قتللرینه جواز یوقدر زیرا مصابلرنده
شركتلری شركت خاصه اولوب احرازایله حقلری تأكد ایلمشدر اما قبل الاحراز قتللری جائزدر زیرا
مصابلری علی الاطلاق غنیمت اولدیغندن قبل الاحراز مجرد اصابتله حقلری متأكد اولمامشدر والله اعلم

* باب النفل الذی یبطل بامر الامیر والذی لا یبطل *

یعنی بعد التنفیل ابطال امیر ایله باطل اولوب اولمیان انفالك محل تفصیلیدر اگر امیر دار الحربده عسكردن تنفیل ربعله
برسریه تسییر ایدوب عسكردن بعید اولدقلرندنصكره امام هزیمتلرندن خوفله سریهٔ اخری دخی ترتیب
وآنلری سریهٔ اولایه التحاق ایدیكز هرنه یه اصابت ایدرسكز نفل وغیریده شریكلر سزدیمكله ترغیب ایلدكده آنلر
دخی سریهٔ اولی ظفریاب غنائم اولدقلرندنصكره ادراك ومعسكره رجوعده معیت واشتراك ایلسه لر سریهٔ ثانیه
ایچون نفلدن نسنه یوقدر زیرا سریهٔ اولانك نفس اصابتله شركت غیری سلب اوزره منفلده حقلری متأكد
اولوب احرازایله تأكد حق غانمین منزلنه نازل اولمشدر كه بعد الاحراز غانمینه تشریك مدد مقدور امام اولمدیغی كبی
بونده دخی دكلدر اما لحوق سریهٔ ثانیه دنصكره اتفاقله بعض غنائمه دخی التحاق ایلسه لر نفل غنیمت ثانیه ده
اشتراك ایدرلر زیرا امام دفعهٔ اولاده سریهٔ اولایه وثانیه ده ثانیه یه تنفیل ایتمشدر وثبوت حق منفلین نفس اصابته
منوط ایكن ایكیسی بردن اصابتده معیت ایتمشلردر بوصورتده سریهٔ اولی یوز فارس وثانیه اللی فارس واللی راجل
اولوب حین اجتماعلرنده سریهٔ ثانیه كندو حقلرنده سبقت ایدن تنفیل امامی اولایه اعلام ایتمدین بالمعیه بعض
غنائمله اغتنام ایلسه لر اولبابده هر سریه نك نفللرین تفهیم ایچون اول غنیمت اولا بین السریتین سهام فرسان
ورجاله اوزره تقسیم وهر سریه یه اصابت ایلین غنائمدن اول سریه نك نفللری بلا نقصان تسلیم صكره مابقی
بعد التخمیس سریتین ایله عسكر میاننده سهام غنیمت اوزره تنظیم قیلنور زیرا سریهٔ اولی یوز فارس اولوب تنفیل — مطلب حكم الخطاب لا یثبت قبل علم المخاطب
سابقله ربع غنیمتلرینه مستحق اولمشلردر وامام ایچون آنلره اعلام ایتمدین اول تنفیلدن رجوع بر له ابطال حقلری
نامشروع اولدیغی كبی ینه قبل الاعلام تشریك غیر ایله تنقیص حقلری دخی غیر مسموعدر زیرا تشریك
وابطالدن هر بری طرف امامدن اول سریه یه خطاب اولمغله حق مكلفیندن قبل العلم حكم خطاب شرعی
ثابت اولمدیغی كبی حق سریه ده دخی حكم خطاب امام ثابت اوله مز اما بومسئله ده قبل الاغتنام سریهٔ اولایه
اعلام ایتمش اولسه لر بعد العلم حكم خطاب حقلرنده ثابت اولمغله نفللرین علی السویه اقتسام ایدرلر نكته سی
اولدر كه امامك تنفیل سابقی قبل الاصابه موقوف غیر لازمدر كورمزمیسنكه اعلام ایده رك رجوعی صحیحدر

مطلب الخطاب الشايع في دار الاسلام يشترك فيه العالم والجاهل بخلاف دار الحرب

كذلك بعد الاعلام تشريكله نقض حقلری دخی صحیحدر كذلك سريهٔ اولانك انجق اميرينه اعلام ايتمش اولسه‌لر اميرنائب جماعت اولمغله جمله يه اعلام كبيدر كذلك جمهوری بيله جك رتبه ده اظهار ايتمش اولسه‌لر ينه هر برينه اخبار حكمنده دركه هر برينه على الانفراد اعلاملری متعذر وانجق جمهورلرينه افهاملری متيسردر نظيری دار اسلامده شايع اولان خطاب شارعدركه آنده عالم وجاهل برابر حتى اهل ذمتدن اسلامه كلن جهله يه بعد الاسلام ترك ايلدكلری صلواتك وجوب قضاسی مقرردر امادار الحربده اسلامه كلنلر بشقه دركه دار الحربده خطاب شارع غير شايعدر ومسئلهٔ مفروضه ده اكر امير سريهٔ ثانيه يه نفلك ايكی ثلثنی واولايه برثلثنی تنفيل اوزره تسيير ايتمش اولوب بعد الملاقاة سريهٔ اولايه شركت تنفيللرين افهام ايدوب فصل تفصيللرين اعلام ايتمدين بالمعيه بعض غنائمله اغتنام ايليه‌لر سريهٔ اولی تقسيم سابقدن كندولره اصابت ايدن غنائمدن نفللرين على وجه الكمال اخذ واستكمال ايدرلر زيرا تفصيل مذكور تنقيص حقله ضررلرين موجب اولمغله قبل العلم حكم خطاب تفصيل آنلره واجب اولماز اما تفصيلی دخی اعلام ايتمش اولسه‌لر حكم خطاب تفصيل دخی حقلرنده محتوم ونفللری قول امام اوزره ثلث وثلثين ايله مقسوم اولور مؤلف همام توضيح مسئله يه اهتمامله ديركه اكر امام ايچون بدون الاعلام تنقيص حقلری جائز اولايدی مجموع نفلی اولادن تخليصله ثانيه يه تخصيصی دخی جائز اولور ايدی حال آنكه براهل تميز ايچون بو بابده مجال تجويز يوقدركه غرض تنفيل انجق تحريض قتال ايكن تجويز مذكور فواتنه باعثدر زيرا امام بدون الاعلام ابطال تنفيله قادر اولنجه سريه سی بعد البعد تنفيلنه اعتماد وخدمتلرنده اجتهاد ايلمزلر جمله نك معلوميدركه سريهٔ اولی كتدكدنصكره امام اهل عسكره بن آنلرك نفللرينی ابطال ايلدم ديو تصريح ايلسه سريه بيلدكجه قطعا صحيح دكلدر ابطالی صحيح اولمديغی كبی قبل الاعلام سريهٔ ثانيه يه تحويلی دخی تصحيح اولنماز لكن اعلامدنصكره كرك ابطال وكرك تحويلی تنفيذ وتكميل قيلنور كورمزمبسنكه امام بربهادر بنامه ان قتلت هذا القتيل فلك سلبه ديوب اولدخی مبارزه يه چيقدقده بن نفلنی ابطال ايلدم ديسه قبل اداء الخدمه معلومی اولمدقجه تنفيلی باطل اولماز صورت سابقه دخی بويله در واكر امير مصيصه مصيصه دن برسريه تسبيل ورجاله نك غيری يالكز اصحاب خيله تنفيل ايلسه جائز كوريلمز زيرا مصيصه دار اسلامده وسط رومده بربلده اولمغله اول سريه مبعوث دار اسلام وتنفيللری تنفيل عامدر زيرا بوصورتده اهل سريه بالتمام انجق اصحاب خيل اولوب رجاله معيت ايتسه‌لر دخی تبرعا ايتمش اولورلر وسابقا بيان ايلديك كه بومثللو سريه يه تنفيل عامده كاهيچه خمسی ابطال وتفضيل فارسی اهمال بوانديغندن بشقه فائدهٔ زائده سی قطعا يوقدر لكن معيتلرنده استعمال منجنيقه قادر ياخود حفر لغمده ماهر كسنه‌لری ارسال وآنلره كفايت ومشقتلری ايچون برمقدار تنفيل نوال ايلسه جائزدركه بعض اهل سريه يه من قتل قتيلا فله سلبه ديمك منزلنده تنفيل خاصدر اما دار الحربده بعث اولنان سريه بشقه دركه آنده يالكز تنفيل اصحاب خيل جائزدر زيرا آنده مقصود قطع شركت جيش اولمغله تعميم تنفيل حقلرنده مانع صحت دكلدر كذلك دار الحربده اصحاب براذينك غيری يالكز اصحاب خيل عراب ايچون تنفيل ايلسه اولدخی جائزدر زيرا عراب افراس عربدركه طلب وهربده اقوی واسرعدر وبراذين افراس عجمدركه قتال اوزره اصبر واشجع وعند الاماله الين واطوعدر وتنفيل كفايت ومشقت حسبيله اولديغندن امام مقتضای مقامله رأی وانظار واحد فريقينی تنفيله

تخصيص واختيار قيلمق جائزدر والله اعلم

باب نفل الامير * يعنی امير عسكر دخی حصه مند تنفيل اولديغنك محل تفصيليدر چنانكه امير من قتل قتيلا فله سلبه ديو عسكری تبشير ايدوب بعده كندو برمشركی قتل وتدمير ايلسه بطريق الاستحسان سلبنه دست رسان اولور اكرچه قياسه نظر ايله عدم استحقاقی اظهردركه غيرلری انجق اميرك ايجابی ايله كسب استحقاق ايدرلر ايكن كندو ولايت امارتله نفسی ايچون ايجابه مالك اولميوب شول قاضی منزلنده اولوركه نفسی ايچون قضايه متملك اوله مز كورمزمبسنكه نفسنی تخصيصله ان قتلت انا قتيلا فلی سلبه ديو تنصيص قيلسه جائز كوريلمز كر بو بابده غيرلری كبی اولسه غيرلر حقنده تخصيص وتعميله ايجابی صحيح اولديغی كبی كندو حقنده دخی تصحيح اولنور ايدی وهم تنفيل انجق تحريض قتال ايچون اولوب قتال اميره امارتی كفايت ايتمكله تحريض نفسه حاجت اولميوب همان تحضيض غيره غيرت ايدر لكن وجه استحسان اولدركه امير بولفظله جيشه ايجاب نفل ايدوب كندودخی آنلردن بركسنه اولمغله كندودخی كسب استحقاق ايدر كورمزمبسنكه شرعا واجب اولان سهمده كرك فارس وكرك راجل عسكردن بريسی كبی قسمته واصلدر پس كندو ايجابيله كلن استحقاقده دخی بويله در

مصيصه بفتح الميم وتخفيف الصاد من ثغور الشام

مطلب القاضي لا يقضي لنفسه

كورمزمبسنكه برعلج مبارز هوت مبارزه وامير دخی من قتل قتيلا فله سلبه ديمكله تشجيع مناجزه ايدوب برفرد مقاومته قيام ايده مدكده بالنفس خروجله آنی قتل واعدام ايلسه سلبنه استحقاقی محل كلام دكلدر اما ان قتلت انا ديو تنفيلی نفسنه تخصيص صورتی بشقه دركه آنده نفسيچون حكم ايلين قاضی كبی متهم وعند التعميم عدم تهمت حسبيله حكم ايجابی غيرلری كبی كندو حقنده دخی لازم وملتزم مدركورمزمبسنكه طعام وعلفدن اباحت تناول اختصاص اميرايله محل تهمت اولمديغندن حق عسكرده ثبوتی كبی حق امامده دخی ثابتدر كذلك تنفيلنی غيره تخصيص وعدم دخول نفسنی تنصيص ايلسه بونده دخی تهمت متمكنه اولميوب بوفعلی صفت نظر مسلمين اوزره اولمقدن خارج اولماز فعلی هذا من قتل منكم قتيلا ديمكله سزدن بريكز قتل ايلسه مفهومنی افهام وصكره قتله كندو اقدام ايلسه اخذ سلبه اقتحام ايده مز زيرا منكم قولنده عسكردن بعضيلرينه تخصيص ايلديكندن حكم كلامی نفسنه متناول اوله مز لكن صورت اولی بشقه دركورمزمبسنكه بركسنه عبدينه اعتق مماليكی ديوب اول عبد دخی سائر مماليكنه تخصيص خطابله انتم احرار ديسه عبد مزبور داخل عتق اوله مز اما عمومله مماليكك احرار ديسه داخل اولور واكر ان قتلت انا قتيلا فلی سلبه ديوب بعده برفردی قتل ايتمدين ومن قتل منكم قتيلا فله سلبه قولنی عطف ايدوب صكره كندو قتل ايلسه مستحق اولور زيرا تنفيل عام كلامين وكلام واحد ايله حاصل اولمقده فرق اولميوب بوبابده انضمام كلامين ايله تنفيلی عمومه منقلب اولمشدر نكته سی اولدركه كلام اولی تخصيصله تمكن تهمته بناء غير صحيح ايدی لكن كلام ثانيسی ايله ايجابی جمله حقنده عام وصحيح اولديغندن صحت ايجابه مانع اولان تخصيص باطل اولدقدنصكره تهمت مرقومه زائل اولمشدر واكر كلام ثانيدن اقدم برينی وصكره برينی قتل ايتمش ايسه ثانينك سلبنه مستحق اولوب اولك اوله مز زيرا سبب سلب قيلديغی قتلی اولده قبل صحة الايجاب حاصل اولمغله سلبی غنيمتده داخل اولوب صكره كلام ثانی عندنده هنوز انشاء تنفيل عام ايتمش كبی اولمغله ايجابی صحته انقلاب وكندو دخی آندنصكره استحقاق سلبی اكتساب ايلشدر زيرا لفظ تنفيل قبل التنفيل غنيمت اولان نسنه يه متناول اولمامغله اول نسنه ده مؤثر وعامل اوله مز وصكره دن كسب تناول ايلسه دخی تنفيل بعد الاصابه اولمغله ينه صحيح اوله مز واكر امير بن قتل قتيل ايدرسم سلبی بنم اولسون وسزدن اول كمسنه كه قتل قتيل ايلين سلبی آنك اولسون مضمونده ان قتلت قتيلا فلی سلبه ومن قتل منكم قتيلا فله سلبه ديمكله تنفيل ايدوب بعده امير ايكی مشركی وعسكردن بررجل دخی ايكی مشركی قتل وتنكيل ايلسه‌لر امير انجق مقتول اولينك سلبنه مستحق اولوب اول رجل ايكی مقتولينك دخی سلبلرينه مستحق اولور زيرا امير نفسی ايچون مقتضی تكرار اوليان حرف شرطله ايجاب ايتمشدر كورمزمبسنكه بركسنه زوجه سينه ان دخلت الدار فانت طالق ديوب اولدخی ايكی كره دخول ايلسه انجق طلقهٔ واحده واقع اولور اما عسكر ايچون سابقا عمومی بيان قيلديغمز لفظ من ايله ايجاب ايتمشدركه هر برينك قتل ايلديكی هر برقتيله شامل اولوب بررجل يكرمی قتيلی قتل ايلسه جمله سينك اسلابنه نائل اولور بناء عليه برشخصه ان قتلت قتيلا فلك سلبه ديوب اولدخی ايكی قتيلی قتل ايلسه انجق مقتول اولينك سلبنه مستحق اولور زيرا بيان مشروح اوزره استحقاقی شرطه تعليق وقتل اول ايله انتهاء شرط تحقيق اولنوب كلامنده عموم وتكراره دلالت ايدر نسنه تنسيق اولنمامشدر اما ان قتل رجل منكم قتيلا فله سلبه ديو جميع عسكره خطاب ايدوب عسكردن برشخص دخی اون عدد كافری قتله شتاب ايلسه بطريق الاستحسان مستحق جميع اسلاب اولوب ومقتضای قياس مسئلهٔ سابقه ده اولان تخصيص خطاب كبی انجق سلب قتيل اولی استيجابدر وجه استحسان اولدركه امير ايجابنده انسان معينی قصد وتعيين ايتمكله كلامی عموم اوزره مستبين اولمشدر كورمزمبسنكه جميع مخاطبينه متناول ومجموع مخاطبينه عمومی كبی جماعت مقتولينه دخی عام وشاملدر لكن مسئلهٔ سابقه بويله دكلدر كورمزمبسنكه بومسئله ده اون مسلم اون مشركی قتل ايلسه‌لر هر بری سلب قتيلنه مستحق اولور پس قاتل عشره بريسی اولسه دخی بويله در بين المسئلتين فرق حقيقی اولدركه بومسئله ده مقصد امام نكايت اعداده مبالغه اوزره تحريض عسكر اسلامدر ومعنای نكايتده قاتل عشره مسلميندن واحد ياخود عشره اولمقده تفاوت يوقدر اما مسئلهٔ سابقه ده مرام اول شخصك قوت وجلادتنی امتحان واستعلامدركه اثبات عموم مقتولينه عدم توقفی مالا كلامدر واكر امير شجاعتماب رجال عشره ده بالنفس داخل ايكن من قتل منا قتيلا فله سلبه ياخود ان قتل منا رجل قتيلا فله سلبه ديو اول عشره يه خطاب بعده بالنفس ايكی يه اوچ مشركی قتله شتاب ايلسه مستحق جميع اسلابدر زيرا ايجابنده تسعه يی نفسنه تشريكله معنای تهمت منتفی وكلامی باعتبار المعنی المذكور عمومه منتهی اولوب تسعه مع الامير قتل ايتمش اولسه‌لر مستحق اوله جقلری اسلاب مقتولينه يالكز

مطلب قال لعبيده اعتق مماليكي فقال انتم احرار لا يدخل هو

مطلب حرف الشرط لا يوجب التكرار

مطلب قال ان دخلت فانت طالق فدخلت دخلتين

امیرمستحق اولور وا بر شخص معینه ان قتلت قتیلا فلك سلبه دیو خطاب اولدخی ضربهٔ واحده ایله ایکی مشرکی بردن قتله شتاب ایلسه ایجاب مذکور واحده مقصور اولمغله انجق برینك سلبنی استیعاب وقنقیسنی دیلرسه آنی انتخاب ایدرزیرا احدهماده حق ثابت اولمغله خیار بیانی اکا منوطدر بو بابده موجب امام اولمق خیار بیان امامك اولمغی مستوجبدر دیو سؤال کلمز که امامدن بو مقوله کلام بیان سببدر یوقسه نفس سبب قتلدر وخیار بیان مباشر سببك حقیدر وغایة مافی الباب اول قاتل افضل سلبینی انتخاب ایتمکدر وضربهٔ واحده سیله انجق اول افضلك صاحبنی قتل ایتمش اولسه استحقاقی نمایان ایکن مزید فوتن اعلانله برمشرکی دخی قتل ایتدی دیو آندن محروم قیلمق جائز وشایان دکلدر کذلك اول شخصه ان اصبت اسیرا فهولك دیوب اول دخی اخذهٔ واحده ایله ایکی اسیره فرصتیاب اولسه ینه علت مذکوره اوزره برینی استصحاب واعلاسنی انتخاب ایدر واکر امیر تنفیل ربع ایلدیکی سریه ایله برابر کیدوب غنائمه اصابت ایلسه‌لر امیر دخی نفلده سریه ایله مشارکت ایدر زیرا اصحاب سریه‌یه ایجاب نفل ایدوب کندو دخی آنلردن بریسی اولمشدر ومقدما امام عند التعمیم استحقاق نفلده غیریلری کبیدر دیو بیان ایلدیکمز بو مسئله دن مستبان اولور زیرا حکم مذکور سریه ده اظهردر که سریه ده استحقاق نفل استحقاق غنیمت هیئتی اوزره در کورمزمیسنکه استحقاق نفلده سریه دن مباشر قتال له ردء و پناه اولنلر برابردر واستحقاق غنیمتده امام بمنزلة الجیشدر بناء علیه سریه ایله برابر کتدکده استحقاق نفلده دخی بمنزلة السریه در والله الموفق

* باب من النفل الذی یصیر اهم ولا یبطل اذا نفل بعضهم دون بعض *

یعنی امیر بعض عسکره تنفیل ایدوب بعض آخره ایتمدکده اول نفلدن منفلینه واصل یاخود عدم صحتله باطل اولدیغنه دائر مسائل ودلائلدر اکر امیر ان قتل رجل منکم قتیلا فله سلبه دیوب بعده ایکی رجل قتل قتیل واحد ده متفق بولنسه‌لر ایکسی بردن سلبنه مستحق اولورلر زیرا کلامنی مخرج عمومده اصدار وقصدی نکایت اعدا اوزره تحریض ایدوکنی اظهار ایلمشدر و بو بابده قاتل واحد ومتعدد اولمقده تفاوت یوقدر مکر امیر ان قتل رجل منکم وحده دیمکله استقلال قاتلی بیان وتفسیر ایده بو صورتده مرامی استبداد قتله اظهار جلادته تحریض اولوب اولدخی اشتراکله حاصل اولمامغله قاتلینك بری دخی سلبدن نسنه یه واصل اوله مز واکر اون مشرك دعوای مبارزه یه قیام وامیر دخی اون مسلمه ان قتلتموهم فلکم اسلابهم دیمکله بونلری قتل ایدرسکز اسلابلری سزلرك اولسون مضمونی اعلام وهر مسلم بر مشرکی قتل واعدام ایلسه بو صورتده هر بری یالکز سلب قتیلنه استحقاقله بنام اولور زیرا خطابله تعمیم عشره من قتل قتیلا فله سلبه دیمکله تعمیم کل منزله سنده درنکته سی اولدرکه بر ذی العدد آخر ذی العدده مقابل اولسه انقسام الآحاد علی الآحاد اوزره دلالت ایدر مثلا اعط هؤلاء العشرة هذه الدراهم العشرة دینلسه هر برینه بر درهم ویرمك اولور کذلك ان قتلتموهم کبی جماعته عبارهٔ جمله نسبت اولنان فعل دخی افراد اوزره انقسامی مقتضیدر مثلا رکب القوم دوابهم دینلسه هر برینك کندو دابه سنه رکوبی فهم اولنور لکن صورت مفروضه ده طقوزی قتل ایدوب همان مشرك عاشر مسلم عاشری قتل یاخود مشرك عاشر قتل اولنمایوب فرار ایلسه ینه قاتلیندن هر بری سلب مقتولنه واصل اولور اکرچه ظاهر حال قتل عشره تحقق ایتمدکجه عدم نیل انفالدر لکن بو کلامدن امامك مرامی انجق قتلی سبب استحقاق سلب قیلمقدر یوقسه قتل تمام عشره یی شرط قیلمق دکلدر مکر کیم لکم اسلابهم ان قتلتموهم کلهم فلم تقادروا منهم احدا دیو تنصیص وتحقیقله استحقاقلرین شرط قتل جمیعه تعلیق ایده بو صورتده شرط مشروطه جملهٔ مقابل اولوب جزأ فجزأ معادل اولمامغله تماما ثابت اولمادقجه جزاسندن بر نسنه ثابت اوله مز اما بویله تنصیص ایتمدکجه کلام مطلق مفهوم عادیسنه منصرف وقتللریله دفع شرلری اوزره تحریضه منعطف اولوب بو مقصددن مقدار حاصل ایله استحقاق اسلابه واصل اولورلر کذلك بر سریه یه ایتوا حصن کذا فان قتلتم مقاتلیه وفتحتموه فلکم الربع یعنی فلان حصنه کیدیکز اکر مقاتللرینی قتل وفتح ایدرسکز ربعی سیزلك اولسون دیمکله ارسال ایدوب آنلردخی بعضیلرینی یاخود رئیسلرینی قتل وجمعیتلرینی تفریق وحصنی فتح ایلسه‌لر نفللرینه مستحق اولورلر زیرا مفهوم کلامی قتال له تفریق جمع وفتح حصن ایدی اولدخی حاصل اولدی اما اول حصنی بلا قتال فتح ایلسه‌لر مستحق اوله مزلر زیرا سبب استحقاقلری اولان قتال تحقق ایتمشدر کورمزمیسنکه ان قتلتم مقاتلته وسبیتم ذریته فلکم کذا دیوب آنلردخی بعضیلرین قتل و باقیلرین سبی ایلسه‌لر مستحق اولورلر اما بلا قتال جمله سنی اخذ ایلسه‌لر علت مذکوره یه بناء مستحق اوله مزلر واکر ایچیکزدن برکسنه قتل قتیل ایلسه مفهومنده انزقتل انسان منکم قتیلا دیدکده مسلمیندن ایکی کسنه بر قتیلی قتل ایلسه‌لر

مطلب العدد اذا قوبل بذی العدد والفعل اذا اضیف الی جماعة بعبارة الجمع

سلبی بینلرنده تنصیف اولنور وصورت مفروضه ده بر مسلم بر مشرکی قتله عازم ایکن بشقه بر مشرك بر مسلمی ضرب ایدوب دیرایکن سلاحی اول مشرکه اصابتله قتلده اول مسلمه مشارك اولسه نصف سلب مسلمه سالم ونصف آخری داخل مغانم قیلنور زیرا حق مسلمده شریك قتل مسلم آخرکبی اعتبار وحق مشرکده شریك قتل مشرك آخرکبی اختیار اولنور نکته سی اولدرکه ایجاب تنفیل انجق مسلمین ایچون اولوب استحقاق مسلم دخی انجق مباشرت قیلمدیغی سبب مقداریله تقدیر اولنور مسلم مرقوم دخی غیرایله مشارك اولدقده همان قتل نصف نفسه مباشرت ایتمشدر کورمزمیسنکه مسلم مسلم آخری مشارکت غیر ایله خطأ قتل ایلسه اوزرینه انجق نصف دیت لازم کلور پس قتله واجب اولان غرمده قاتل نصف قیلندقده مستحق اولوب اولدیغی جغی غنمده دخی قاتل نصف قیلنور واکر امام من قتل بطریقا فله سلبه دیوب عسکره بر مسلم بطریق اولمیان بر مشرکی قتل ایلسه سلبنه مستحق اوله مز زیرا بونده غرض امیر قتلی کسر شوکت مشرکینه بادی اوله جق شخصی قتله تحریض ایکن حصولپذیر اولمامشدر کورمزمیسنکه من قتل الملك فله سلبه دیمش اولوب اول دخی ملکك غیری بر مشرکی قتل ایلسه نسنه یه مستحق اوله مز واکر من قتل بطریقا فله من الغنیمة الف درهم دیوب بر مسلم دخی بر بطریقی قتل ایلسه سببه مباشرت ایتمش اولمغله ایجاب قیلنان غنیمتدن بیك درهمه مستحق اولور لکن بعد القتل ظفر بولدقلری غنائمدن ویریلور حتی بعد القتل بر شیئه ظفر بوله مزلر ایسه قبل القتل اغتنام ایلدکلرندن نسنه ویریلمز زیرا آنده سهام مسلمین واجب اولمغله آندن تنفیلی تنفیل بعد الاصابه اولوب جائز کوریلمز واکر من قتل منکم صعلوکا فله سلبه دیمش اولوب بر مسلم دخی بر بطریق یاخود ملکلرینی قتل ایلسه بر شیئه مستحق اوله مز زیرا امیر صعلوك یعنی فقیرك سلبنی ایجاب ایتمشدر واسلاب بطارقه وملوك البته سلب صعلوکدن افضل وایجاب ادنی ایله استحقاق اعلی غیر محتملدر اما من قتل صعلوکا فله مائة درهم دیمش اولوب اول مسلم دخی قتل بطریق ایتمش اولسه مسئله بشقه درکه مائه یه مستحق اولور زیرا شرطی اتیاندن ماعدا زیاده دخی قیلمشدرکه قتل بطریقله کسر شوکت مشرکین قتل صعلوکله کسر شوکتلرندن اظهر واقوادر ومقابله قتلده قاتل ایچون تسمیه قیلنان مائه معلوم ومعیندر انجق اکا مستحق اولور و بو مسئله و بعده آخر بابه دکین کلجك مسئله‌لر بر اصل اوزره مبنیه در اصل مرقوم اولدرکه برکسنه یه تنفیله شئ معین واجب اولدقده اول کسنه شرطك کرك طرف ادنی وکرك اعلاسنی اتیان ایلسون شئ آخره مستحق اوله مز زیرا محل استحقاق حاصل اولمدقجه ایجاب عامل اوله مز و فحوای کلام مسمی ایجاب اولندقده اول کسنه اوزرینه شرط قیلنان امرك خلاف جنسنی اتیان ایدرسه مخالفت جنسله امتثال بولنمادیغندن مسمادن بر شیئه مستحق اوله مز واکر جنسنی اتیان ایدرسه بو صورتده اکر شرطدن ادنی ایسه استکمال مقصود ایله امتثال امر متحقق اولمامغله ینه بر شیئه مستحق اوله مز واکر اعلی ایسه امتثال امردن فضله زیادهٔ فاضله سی دخی رونما اولمغله مستحق مسمی اولور بناء علیه امیر من قتل شیخا فله سلبه دیو خطاب اولدخی همان بر شابی قتله شتاب ایلسه مشروطی مع الزیادة استجلاب ایتمکله استحقاق سلبی اکتساب ایدر زیرا قتل شابده نکایت دوشمن وجلادت قاتل خصم افکن اکثر وابین وشیخ وشابك تفاوت سلبلری غیر معتنا بهدر اما امیر من قتل شابا دیو خطاب اولدخی انجق قتل شیخه ظفریاب اولورسه نکایت وجلادتده شرطدن دون اولمغله استحقاق سلبنی اکتساب ایده مز واکر من جاء باسیر فهوله دیدکده بر وصیف صغیر کتورسه یاخود من جاء بوصیف دیدکده بر اسیر کبیر کتورسه بر شیئه مستحق اوله مز زیرا لفظ اسیر اسردن مشتق اولمغله مدافعه یه قادر وضبطی شد واسره محتاج اولنلره اطلاق اولنمغله وصیفه مغائردر کذلك من جاء بوصیف دیدکده بر طفل رضیع یاخود بر رضیع دیدکده بر وصیف کتورسه ینه مستحق اوله مز زیرا وصیف رضیعله متنافی اولدیغندن محل ایجاب حتی منتفی اولمشدر واکر من جاء بالف درهم فله منها مائة دیوب اولدخی بیك دینار کتورسه ینه بر شیئه مستحق اوله مز زیرا امیر اکا کتوردیکی دراهمدن یوز درهم ایجاب ایتمش اولوب دراهم ودنانیر جنسلرنده تخالف اولمغله محل حق تخلف ایتمشدر واکر من جاء بوصیف فله مائة درهم دیوب اولدخی بر وصیفه کتورسه ینه نسنه یه مستحق اوله مز زیرا بنی آدمك ذکور واناثی بحسب المقصود متباینین اولمغله جنسین مختلفین عد اولنور بو جهتدن بر شخصی عبد اولمق اوزره اشترا ایدوب امه اید وکی ظاهر اولسه بیع منعقد اولماز واختلاف جنسله امتثال امر بولنماز واکر من جاء بشاب فله مائة درهم دیدکده بر شیخی اخذ ایدوب کتورسه نسنه یه مستحق اوله مز لکن عکس مسئله ده مستحق اولور زیرا شیخ وشاب جنس واحد وشاب امر مقصودده شیخ اوزره زائد اولوب ازید

مطلب قال من قتل بطریقا اوملکا البطریق واحد البطارقة وهی بمنزلة القواد للعرب وعن الروم کان علی عشرة قدامه فقال لمن کذا فی المغرب آلاف رجل بطریق البطریق وقال فی القاموس من قواد الروم تحت یده عشرة آلاف رجل ثم الطرخان علی خمسة آلاف ثم القومس علی مائتین

مطلب لو اشتری علی انه عبد فاذا هی امة

واعلى موجب استحقاق ايدوكى اظهر واجلى در اما كتورديكى مشروطدن انقص ايدى نسنه يه مستحق اوله مز
مثلا امير من جاء بالف درهم غلة فله مائة درهم ديو غله تسميه اولنان كسك درهم كتورمسين شرط ايدوب
اولدخى بيك دراهم جياد كتورسه يوز كسك درهمه مستحق اولور زيرا جنسلرى واحد وكتورديكى افضل
وزائد در لكن تسميه اولنان يوز كسك درهمه مستحق اولور كذلك من جاء بالف غلة فله عشرها ديوب
اولدخى دراهم غله دن اجود اولان نقد بيت المالدن بيك درهم كتورسه ينه دراهم غله دن عشرينه مستحق
اولور زيرا امام اكا فضله يى ايجاب ايتمشدر وتسميه ايله كلن استحقاق انجق قدر مسمى ايله تقدير اولنور واكر
من جاء بالف جياد فله مائة ديوب اولدخى الف غله كتورسه مشروطدن دون اولمغله نسنه يه مستحق اوله مز
واكر من جاء بعشرة شياه فله شاة ديوب اون عدد بقره كتورسه اختلاف جنسه بناء نسنه يه مستحق اوله مز
واكر من جاء بعشرة اثواب ديباج فله كذا ديوب اولدخى بزيون ديدكلرى اون ثوبله كلسه ياخود مسئله
على العكس اولسه اختلاف جنسه بناء نسنه يه مستحق اوله مز واكر من جاء بعشرة اثواب بزيون احمر ديوب
اولدخى اون عدد اصفر ياخود اخضر ثوب بزيونله كلسه نظر اولنور افضلى احمرى ايسه نسنه يه مستحق اولميوب
جمله سى برابر ياخود جمله دن كمتر ايسه بو بابده اختلاف اوصاف وار ايسه ده اتحاد جنسه بناء مسمايه مستحق اولور
كورمز ميسنكه ثوب بزيونى احمر اولمق اوزره اشترا ايتدكده اخضر ظهور ايلسه بيعى صحيحدر وبغل وفرس
وحمار دخى اصل مذكوره تفريع اولنور مثلا من جاء بفرس فله مائة ديوب اولدخى برذونله كلسه مستحق
اوله ميوب عكس مسئله ده مستحق اولور زيرا فرس وبرذون جنس واحد لكن فرس افضلدر اما بو صورتلرده
بغل يه حمار ايله كلسه اختلاف جنسه بناء نسنه يه مستحق اوله مز واكر من جاء بفرس فله مائة ديوب اولدخى
فرس كتورسه نفل موعودى انجق بعد اتيان الفرس اغتنام ايلدكلرى مالدن اعطا قيلنور حتى بعد الاتيان
شئ آخرى اغتنام ايده مزلرسه غنائم سابقه لرندن اعطا اولنميوب انجق كتورديكى فرسدن اعطا قيلنور
بو صورتده اول فرس مائه يه معادل اوله مزسه انجق مقدار ثمنى ويريلوب زياده قيلنماز واكر مائه يه معادل ياخود
اكثر اولوب امام دخى اول فرسى غنائم سابقه يه ضم ومائه يى غنائم سابقه دن اعطايى رأى ايدرسه جائز كورلور
زيرا امام ايچون ولايت بيع مغانم ثابته اولوب بو تصرف دخى بعض غنائمى مثل قيمتى ايله بيعى كبيدر لكن
مائه موعوده قيمت فرسدن اكثر ايسه غنائم سابقه دن همان مقدار قيمتى ويروب زياده قيله مز زيرا اكرچه
امام ايچون ولايت مبادله واردر لكن محابات فاحشه ايله اولميوب بشرط النظردر والله اعلم

❊ باب مايجب من السلب بالقتل ومالايجب ❊

يعنى اسلابدن قتلله منفل ايچون واجب وغير واجب اولنلرين تمييزه متعلق مسائل ومطالبدر امير عسكر من قتل قتيلا
فله سلبه ديو تنفيل ايتدكده بر علج مبارز ظهور وبر مسلم دخى مقابله سنه چيقوب همان بر ضرب ايله فرسندن اسقاط
وفرسنى اخذ وكندويى دخى حيا مسلمينه جر وايصال ايليوب علج مرسوم صاحب فراش اولسون يا اولمسون چند روز
اثناسنده ضرب مرقومدن هالك اولسه اول مسلم سلبنه مالك اولور وفرس وسلاحى اسلابندن عد اولنور زيرا ضربندن
هالك اولدقده قاتلى ايدوكى ظاهر اولوب قاتل اوزره قتلله واجب اولان غرامتده مقتول ايلك فى الحال هلاكيله بعد مدة
هلاكى بينلرنده فرق بولنمديغى كبى اكا قتلله واجب اولان غنيمتده دخى فرق اولنماز وحكم مذكور غنائم تقسيم وبيع
اولنمادقجه دار اسلامله احراز اولنسه دخى تغير اولنماز اما تقسيم يا بيع اولندقده علج مرقوم هنوز زنده ايسه سلبى غنائمده
ادخال وغانمينه تقسيم وايصال قيلنور زيرا سبب استحقاقى اولان وصف قتيل اول علج زنده ايكن بدون المقتول
ناتمام وسبب ثبوت حق غانمين اولان اغتنام تام اولمغله ميانلرنده توزيع وقسمتله ملك غانمين تعين ايدوب ابطال
حكم تنفيل بالضروره اكا تفريع اولنور وابطال تنفيلله حكم امام نافذ اولدقدنصكره سبب اولان قتل تمام
اولسه دخى تنفيلله كسب استحقاق ايده مز سؤال اولنورسه كه حال علج نه ده قرار ايده جكى بديدار اولنجه دكين سلبك
قسمت وبيعى ايچون تأخير وانتظار اولنماز جوابنده ديرز كه قسمتك سبب موجبى اولان اغتنام تمام اولدقدنصكره
تقرر سببيله ثابت اولان حكم قسمت مجرد سبب موهوم ايچون تأخير اولنماز كورمز ميسنكه نفس مجروحى دخى
تقسيم غنائمده ادخال لازم ايكن تقسيم سلبى نيچه تأخير واهمال اولنور سؤال اولنورسه كه سلبى نفسنه نيچه قياس
اولنور كه قاتلدن جرحله سبب قتل تسابق ايتمكله سلبده حق منتظرى تحقق ايتمشدر اما نفسنده كسنه نك
حق منتظرى يوقدر جواب اولدر كه قريبا سبب سلب انجق موت مجروحله تمام اوله جغين بيان واتمام ايلدك
باآنكه قسمت غنيمت حق قاتلدن اقوى اولان بعض حقوق ايچون دخى تأخير اولنماز مثلا بركسنه نك عبدى اباقله
دار الحربه التحاق ايدوب صكره مسلمين آنى اسير ايلسه لر مالك قديمنك حقى ثابت وظاهر وقبل القسمة ظفر بولسه

لكن لفظ اميرده على الاطلاق فله مائة درهم واقع اولوب لفظ غله
ياخود كلمهٔ منها ايله مقيد دكل ايكن
مسمى مائه غله دردعك شبهه دن
خالى دكلدر اكرچه عندمزده
بولنان نسخه لر اطلاقده متفقلردر
مكر اصل نسخه دن قيدى
ساقط اوله
منه

البزيون بكر دحل وعصفور
السندس من البزيون والسندس ضرب من رقيق
الديباج معرب بلا خلاف كذا
في القاموس لكن قول صاحب
القاموس بزيون جنس ديباجدن
اولمق اقتضا ايدر مكر رقيق جنس
آخر عد اولنق زمان تأليفده
متعارف اوله
منه

آنى بلا شئ اخذه قادر ايكن بو يله حق حقيق ايچون دخى بيع وقسمتى تأخير وتعويق اولنماز هنوز ثابت اولميان
حق ضارب ايچون عدم تأخيرى بالطريق الاولى در سؤال اولنورسه كه بو تقدير اوزره بعد القسمة اول مجروح هالك
اولدقده قاتلى ايچون سلبنى قيمتله حق اخذ اولمق اقتضا ايدر ايدى نته كيم اسير مرقومك بعد القسمة مولاسى كلدكده
قيمتله حق اخذى واردر جواب اولدر كه اسيرده ملك مولى فى الاصل ثابت اولمغله على وجه الفداء قيمتله اخذه قادردر
اما سلبده ملك قاتل قطعا ثابت اولمامشدر كه قيمتله فدايه مقتدر اوله زيرا تنفيلله ابتداء ثبوت حق مجروحك قبل القسمة
موتيله مشروطدر وبعد القسمة محل حق منعدم اولمغله اثبات حق ممكن اوله مز وتبلب مذكورك عبد مزبور ايله مناسبتى
انجق شول صورتده در كه بر حربى اول عبد ايله برابر امانله دار عزه كلوب صكره اول حربى مسلم اولوب ياخود اول عبدى
بر مسلمه بيع ايده بو صورتده مولى نك محل حقى منعدم اولمغله حق اخذى غير ثابتدر حكم سلب دخى بو يله در بناء
على هذا التفصيل مسلم مرقوم علج مرسومى فرسندن اسقاط ايلدكده دخى زنده ايكن مشركين آنى چكوب
تخليص ايلسه لر اول ضربله هلاكى بيلنمدكچه ضاربنه فرس وسلبندن نسنه تنفيل اولنماز زيرا تمام سبب هلاكيله
اولوب ابتداء ثبوت استحقاقى اكا منوط اولمغله ظاهر حال كفايت ايتميوب تيقن سببله مشروط وعتق وطلاق
تعليق اولنان شرط منزلنده در كه نزول جزا تيقن ثبوت شرطه مربوطدر وبو بابده طريق معرفتى انجق
شهادت مسلمين عادلندر زيرا سلب مرقوم باعتبار الظاهر غنيمت مسلمين ايكن مقصد ضارب اثبات استحقاقله
يدلرندن سلبى سالب اولمقدر بو جهتله اول ضربله قبل القسمة هلاكنه عدول مسلميندن اقامت بينه لازمدر
زيرا قسمت يا بيعدن صكره هلاكى بينه ايله دخى ثابت اولسه امامدن نفوذ قسمت وبيعله محل حقى فائت اولمغله
قاتل سلبدن نسنه يه نائل اوله مز اما صورت مفروضه ده امام من قتل قتيلا فله مائة درهم ديمش اولسه
ينه حكمى حكم سابقه موافق انجق خصلت واحده ده مفارقدر كه غنائم بيع اولنوب صكره مجروح هالك اولسه
ثمنى تقسيم اولنمادقجه بو صورتده مائه يه مستحق اولور اما ثمن يا غنيمت تقسيم اولنوب صكره هالك اولمش ايسه
استحقاق نفله مالك اوله مز زيرا بونده محل حق غنيمت اولوب ثمن دخى مقام مبيعه قائم اولديغندن مجرد بيعله محل حق
فوت اولماز اما قسمتله محل حق زائل ونفل باطل اولور وصورت سابقه ده محل حق سلب وثمن سلب غير السلب
اولمغله محل حق بيعله منسلب اولمشدر ايسته بو تدقيقله ميان مسئلتين تفريق اولنور والله الموفق

باب من النفل لاهل الذمة والعبيد والنساء وغيرهم * اكر امير من قتل قتيلا فله سلبه ديو تنفيل ايدوب مسلمين ايله
قتالده رفيق اولان بر ذمى قتل قتيل ايلسه مستحق سلب اولور زيرا امام مسلم وذمى يه عام اولان لفظله سلبى قاتله
ايجاب والزام قيلمشدر ولفظ عام جميع متناولاتنده اثبات حكم جهتيله نص كبيدر وامام بو تنفيلى ذمى يه تخصيص
ايتمش اولسه قتله مستحق سلب اولدقدنصكره لفظ عامده داخل اولدقده ينه مستحق اولور حكمتى اولدر كه
ذمى قتالده برله برابر بولنسه مسلم غنيمتدن مستحق سهم اولديغى كبى اولدخى مستحق رضخ اولور ومستحق رضخ
مستحق سهم كبى شريك غنيمتدر بناء عليه طعام وعلفدن قدر حاجت اكا دخى تناول جائزدر كذلك تجاردن بريسى
مقدما قتال ايتسون ايتمسون قتل قتيل ايلسه اولدخى مستحق تنفيل اولور زيرا شمدى قاتل اولمغله شركاء غنيمتده
داخل وحكم تنفيل اكا شامل اولمشدر كذلك امرأة مسلمه ياخود ذميه قتل قتيل ايلسه استحقاق رضخله غنيمتده
شركتى اولمغله ينه سلب مقتولنه مستحقه اولور كذلك بر عبد دخى مقدما مولاسيله معا قتال ايتمش اولسون اولمسون
قتل قتيل ايلسه اولدخى استحقاق رضخله شريك غنيمت اولمغله تنفيلله مستحق سلب اولوب مولاسى كسب عبدينه
مالك اولمغله اول سلبه دخى مالك اولور مكر امير من قتل من الاحرار قتيلا ياخود من قتل من المسلمين قتيلا
ديو تنصيص وقاتلى احرار يا مسلمينه تخصيص ايليه بو صورتده استحقاقه ايجابى مدار اولمغله عموم كلامى معتبر
اولديغى كبى خصوصنه دخى اعتبار وتخصيصى اوزره بناء امره ابتدار اولنور لكن عند التخصيص دخى ذمى
مستحق سلب اولمايجه غنيمتدن مقدار رأى الامام رضخله مطيب قيلنور زيرا قتالده مسلمينه تابع اولنلر عبيد
ونسا كبى ماذون السهم رضخه مستحقلردر حكمتى اولدر كه قتالده تابع اولنلره تحريض خروج ايچون بر مقدار نسنه
ويريلك لازمدر وتبوعيله تابعى تسويه مناسب اولمغله اعطاء رضخله اكتفا ايدرز وكركدر كه اول ذمى
فارس ايسه رضخى مسلميندن سهم فارس وراجل ايسه مسلميندن سهم راجل اوزره زائد اولميه زيرا مسلمين ايچنده
لامحاله كفايت ومشقت جهتيله اول ذميدن اعظمى موجوددر وبو يله مسلمك سهمى اوزره زياده غير مشروع ايكن
ذمى ايچون نيچه مشروع اولور لكن جناب مؤلفك نفس كلامده ظاهر كلامى ذمى عظيم الكفاية والمشقة اولدقده
رضخى سهم مسلمه ابلاغك جوازينه دلالت ايدر اما قول صحيح اولدر كه زياده كبى مساواتى دخى جائز اولميوب

رعيدى بلا عمد قتل ايلين شخص اوزره قيمتى مقام ديتده الزام اولندقده قيمتى نه قدر غالية ايسه ده ينه ديت احراردن
اون درهم تنقيص اولندیغى كبى بونده رأى امام اوزره مقدار مناسبى تنقيص اولنور سؤال اولنور سه كه تنفيل عامده
استحقاق سلبده مسلم وذمى مساوى اولوب بعضا سلب قتيل ذمى قيمتده سهم مسلمدن اكثر اولور ايكن رضخده
تسويه بلكه زياده سى نيچون جائز دكلدر جواب اولدر كه بعد التنفيل استحقاق سلب قتلله ياخود ايجاب اماله دركه
مسلم وذمينك بونلرده تفاوتلرى يوقدر اما استحقاق غنيمت اعتبار كرامتله اولمغله تفاوتلرى ظاهردر كورمز ميسنكه
تنفيله استحقاقده ميان فارس وراجل مساوى ايكن استحقاق غنيمتده جواز تسويه يه دلالت ايلمز واكر امير
من قتل قتيلا فله سلبه ديوب بعض عسكر ايشيدوب بعضيلرى ايشتمدكده بركمسنه قتل قتيل ايلسه ايشتميلردن
ايسه ده مستحق تنفيلدر زيرا هر برينه اسماع كلام وسع امامده اولميوب وسعنده اولان انجق اشاعت خطاب
واولدخى حاصل اولمغله حكما جميع افراد مخاطبينه واصل كيبدر كورمز ميسنكه ابوقتاده رضى الله تعالى عنه
يوم حنينده قبل استماع التنفيل قتال قتيل ايدوب صكره رسول الله صلى الله عليه وسلم بالانفاله روايتمز اوزره
سلبنى اكا اعطا وتحويل بيورديلر وهم سماع خطاب انجق مخاطبدن دفع ضرر ايچون شرط قيلنور و بوصورتده
حقنده محض منفعت اولمغله سماعله غير مشروطدر بناء عليه امير عسكر سريهٔ مبعوثه نك انجق اميرينه
لكم نفل الربع مفهومنى افهام ايلسه مجموع سريه يه اعلام ايتمش اولور وبعض سريه استماع ايدوب بعضيلرى
ايتمسه دخى مسئله بويله در اما اول سريه وغيريدن كمسنه استماع ايلسه تنفيلرى معتبر اولماز زيرا ثمرهٔ تنفيل
تحريض قتال اولدخى هيچ كمسنه استماع ايتمدكده ممتنع الاستحصالدر كه كويا امير اول تنفيلى انجق درونده
تفكر ايدوب قطعا تكلم ايتمشدر لكن امير سريه ياخود بعض عسكر استماع ايلدكده تحريض مطلوب
حصوله كلور توضيحى اولدر كه كلام اميرى بعض كسان استماع ايتدكده حسب العاده سامع غير سامعه ابلاغ
ايده رك شايع اولور قال عليه السلام الا فليبلغ الشاهد الغايب يعنى آكاه اولكز و بوخطبه مى حاضر
بولنانلر غائبينه تبليغ بيلسونلر اما هيچ كمسنه استماع ايتمكجه شيوعى متصور اولميوب لازم اولان اشاعتى اهمال
ايتمش اولور واكر همان اهل عسكرنده قد جعلت لهذه السرية نفل الربع مقالنى ايقاع ايدوب سريه دن هيچ
برفرده استماع ايلسه مقتضاى قياس اولنفلدن حرمان وانقطاعلريدر زيرا بونده غرض تحريض فوت اولوب
اهل عسكر ايله تكلمى كيجه عبا ايله تكلم ياخود وحدتنده خود بخود ترنمى منزله سنده در لكن استحسانا مستحق
اولورلر زيرا امام اهل عسكرنده تكلم ايلديكى كلامنى حديث سابق اوزره اهل سريه يه تبليغله عسكره دلالة
امر ايتمش كبى اولمغله بيان مشروحنه بناء البته شايع اولور اگرچه اولى اولان معناى تحريضى تتميم ايچون
سريه يه تبليغ تفهيمدر لكن قبل التبليغ حكم مذكورى حقلرنده اثبات آنلره موجب ضرر اولمامغله تركى جائزدر توضيحى
اولدر كه اصحاب سريه كاميجه برقوم اولور كه حسب العاده امام بنفسه آنلره خطاب ايلمز وعادت ملوكدندر كه
عامه يه اظهار ايده جكلرى اسرارى بعض خواصلرينه ابراز و ضمنا تبليغله امر ايدوب اشاعت خطاب
منزله سينه احراز ايدرلر واكر امير من قتل قتيلا فله سلبه ديو عسكرينه تنفيل ايدوب بعده آنلره
مسلمينندن برمدد لحوق وايچلرندن برى قتل قتيل ايلسه اعطاء سلبله تنجيل قيلنور زيرا مدد استحقاق شركت
غنيمتده عند القتال حاضر كبى اولمغله استحقاق نفلده دخى عند التنفيل حاضر كبى قيلنوب تنفيل اميره عالم
اولسون اولمسون سلب قتيلى اكا سالم اولور واكر مدد ايله امير آخر كلوب امير اول منعزل اولسه بوندنصكره واقع
اولان قتال واغتنامده نفللرى باطل اولور زيرا صحت تنفيلى ولايته مبنى ايكن عزله زائل اولمشدر وقبل حصول
المقصود عارض اولان مانع اصل سبيله مجامع كيبدر حتى حين تنفيلده معزول اولسه تنفيلى معتبر اولمديغى كبى
تنفيلدنصكره قبل القتل ياخود بعث سريه دنصكره قبل الاغتنام عزل اولنسه ينه معتبر اولماز اما قبل العزل
اغتنام ايتمشلر ايسه ثمرهٔ تنفيل قبل العزل تمام اولمغله نفللريله بكام قيلنورلر بوصورتده امير اول امير ثانى قادم
وعزلنه متقدم اوله جغنى عسكره اخبار ايتمش ايسه مادامكه امير ثانى معسكردن بعيد در معزول دكلدر اما
اهل عسكر استمداد ايلسه‌لر امداد ايده جك منزلده قريب اولدقده قربى حكم اختلاطده اولمغله امير اول معزول
وتنفيلى باطل اولور حكمتى اولدر كه خليفه عزل اول ايله ثانى يى بعث ايتدكده بعيد ايكن عسكرك محتاج اولديغى
تدبير امورلرندن عاجز اولمغله اول منعزل اولميوب قريب اولدقده ارتفاع محذور ايله منعزل اولور واكر
امير عسكر فوت اولوب اتفاقله امير آخرى اوزرلرينه تأمير ايلسه‌لر امير اولك حكم تنفيلى تغيير اولنماز زيرا ثانى خليفهٔ اول
اولمغله فعل اولدن برنسنه باطل اولماز مكر امير ثانى ابطال ايده اولدخى ابطالنى ناسه اعلام ايدرسه باطل اولور

مطلب قيمة العبد تنقص من دية الحر اذا قتل

مطلب من لم يسمع التنفيل

مطلب سماع الخطاب انما يشترط لدفع الضرر لا لجلب النفع

مطلب اذا قتل رجل من المدد الذين جاؤا بعد التنفيل

مطلب عزل الامير المنفل

مطلب موت الامير المنفل

زيرا

زيرا امير اول اعلام وابطال ايتمش اولسه باطل اولمغله بودخى خليفه سى اولمغله ينه باطل اولور واكر خليفهٔ اسلام
عسكره ان مات اميركم او قتل فاميركم فلان ديو اعلام ايدرسه قول مذكور تعليق العتق والطلاق كبى
تعليق الاطلاق بالشرط قبيلندن اولمغله قبول وتقبيل اولنور بو مسئله ده اصل اصيل روايت قيلنان
حديث جليلدر كه غزوهٔ موته ده رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم ان قتل زيد فجعفر اميركم وان قتل جعفر فابن رواحة
اميركم الحديث بيورمشلردر لكن بوصورتده امير اول فوت اولدقده تنفيلى باطل اولور زيرا ثانى يه جهت خليفه دن
تقليد اولنمغله موت اولدنصكره خليفه مجددا تقليد ايتمش كبى اولديغندن نائب خليفه اولمشدر اما مسئلهٔ سابقه بشقه در
حكمتى اولدر كه تنفيل امير اولك رأيى اولوب آنك رأيى دخى رأى بندن عالى رأى آخر كه خليفه نك ثانى يه تقليدى ايله
منقطع اولمشدر اما مسئلهٔ سابقه ده رأينه بويله رأى عالى معارض اولميوب انجق اهل عسكر امير متوفايه ونفسلرينه
نظر وشفقت ونصب خليفه يه مبادرت ايتمشلردر و بنفسه استخلافى كبى خليفه سنه اعتبار وحكم رأيى پايدار
قيلنور كورمز ميسنكه نمازده استخلاف مسئله سنده خليفهٔ امام مستخلف امام اول اولمغله مستخلف قوم اولمق
ميانده فرق يوقدر كه مستخلف امام لوازم امامتده نه كونه ايسه مستخلف قوم دخى بلا تفاوت آنك كبيدر واكر
امير اهل عسكره خطابله من قتل منكم قتيلا فله سلبه مضمونى اشراب ايدوب بعده برجيش امداد يه تجاريه
اهل حربدن قبول اسلامله برقوم كلوب بونلردن بريسى قتل قتيل ايلسه مقتضاى قياس سلبدن حرمان
وايا سلريدر زيرا امام منكم ديمكله حاضرينه تخصيص خطاب ايلمشدر اما مسئلهٔ سابقه بشقه دركه آنده من
قتل قتيلا قولنى تعميم وخطابنى حالا وما لا حاضرينه تعميم ايتمشدر لكن استحسانا آكا دخى سلبى احسان
قيلنور زيرا مقصودى اعيان حاضرين اولميوب مجرد تحريض شجعان اولديغندن اول وآخر حاضر اولنلر يكساندر
كورمز ميسنكه لاحقين مذكورين قتال ايتدكلرنده لحوقلرندن اقدم عسكرك الدقلرى غنائمده تشريك ووقت
اصابتده حاضرين كبى قيلنورلر بناء عليه حكم تنفيلده دخى تشريكله وقت تنفيلده حاضرين كبى اولورلر
واكر عسكرده قوم مستأمنين بولنسه نظر اولنور اگر اذن امامله كلمشلر ايسه اهل ذمت منزلنده اولوب قتال
ايدرلرسه رضخ ونفله مستحق اولورلر واكر بلا اذن كلمشلر ايسه الدقلرى سلب وغيريدن نسنه ويرلميوب جمله سى
مسلمينه تخصيص اولنور زيرا بو استحقاق اهل دارمز ايچون مرافق شرعيه دن اولوب دارمزدن اولمايانلره ثابت
اولماز مكر امام آنلر ايله استعانت ايتمش اوله بوصورتده حكما اهل دارمزه لاحق اولورلر نظيرى اولدر كه
مستأمن دارمزده ركاز ومعدن استخراج قيلسه بلا اذن الامام ايسه جمله سى يدندن اخذ اولنوب اذنله ايسه ذمى
منزلنه تنزيل و بولديغى نسنه بعد التخميس كندويه اعطا وتحويل اولنور واكر عسكر مسلمين دار الحربه دخول
ايتدكدنصكره ارقه لرندن اول داردن اولميان برقوم مستأمنين دخى اول داره حلول واهل منعه اولملريله بعض غنائمه
وصول ايدوب مسلمين دخى بشقه غنائمه نائل بعده دارمزه واصل اولسه‌لر غنائم مسلمين تخميس و باقيسى سهام غنيمت
اوزره بينلرنده تقسيم اولنوب مصاب مستأمنين بلا تخميس يدلرينه تسليم قيلنور زيرا تخميس مصاب انجق اشرف جهات
اصابت اولان وجه اعزاز دين اوزره اولمغه محصور ووجه مذكور دخى مصاب مستأمنيندن دور ومصاب مسلمينه
مقصوردر همان آنلرك اصابتلرى محض اكتساب اولمغله كسبلرى كندولره سالم قيلنور لكن مسئلهٔ سابقه بشقه دركه
آنده مستأمنين تحت رايت مسلمينده قتال وغنائمى منعهٔ مسلمين ايله استحصال ايتمشلر اولوب آنلر ايله استعانت دخى
كلاب ايله استعانت منزلنه انزال قيلنمغله جميع غنائم تخميس و مسلمينه ايصال و مستأمنين رضخ مجرد ايله استعمال
اولنور اما بو مسئله ده مستأمنين موضعنده اهل ذمتدن اصحاب منعه برقوم اولمش اولسه مسلمينله آنلرك جميع
مصابلرى برمحله جمع وخمسى اخراج وباقى بين الطائفتين غنيمت قيلنور زيرا اهل ذمت اهل دارمزدن اولمغله
قتاللرى انجق دار اسلامدن دفع اعدا ايچوندر كورمز ميسنكه اهل ذمت دار الحربده مغلوب اولسه‌لر نصرتلرينه
قدرتمز وار ايسه نصرتلرى اوزريمزه واجبدر اما مستأمنين دار الحربه كيردكلرندنصكره نصرتلرى غير واجبدر
توضيحى اولدر كه اهل ذمت اهل دارمزدن اولوب سكنى ده مسلمينه تابع اولملريله دار الحربده اصابت ايتدكلرنده دخى
تابعلردر واحراز غنائم جمله ايله تمام اولمغله جميع مصابى تخميسه اقدام اولنور اما مستأمنين سكنى ده مسلمينه تابع
دكللردر كه دار الحربه رجوعه قادرلردر بناء عليه مصابلرنده دخى تابع دكللردر واكر برحربى دار الحربده ايكن
اموال اهل حربى انتهاب بعده امانله اهل عسكره شتاب ايلسه تماما آكا تخصيص اولنور زيرا مأخوذينه
قوت مسلمينله مالك اولميوب مجرد كندو اخذيله مالك اولديغندن اموال سائره سنه الحاق اولنور كذلك بعد الاخذ
اسلام يه ذمتى قبول وعسكر ايله دارمزه دخول ايلسه وجه محرر اوزره اول مال آكا مقرردر روايت اولنديكه

مطلب تعليق الاطلاق بالشرط ايصح كالطلاق والعتاق

مطلب استخلاف الامام او القوم في الصلوة

نمازده استخلاف امام معروفدر واستخلاف قوم دخى جائز ايدوكى قاضيخان وغيريده كوردر بيله

مطلب وجد المستأمن ركازا ومعدنا

فعل مذکور مغیره بن شعبه رضی الله عنه دن صدور ایتمشدر که بر سفرنده مشرکیندن رفیقلرین قتل ومالرین
اخذ برله مدینه یه وصول واسلامی قبول ایلمشدر ورسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم اول مالدن خمس وغیری
نسنه اخذ ایتمیوب اما اسلامك فمقبول واما مالك فمال غدر لاحاجة لنا فیه بیوردقلری مرویدر وبو فعل
شریفلرینه علت مغیره رفقاسنه غدر ایله غارت ایلدیکیدر وکتب مغازیده قصهٔ معروفه سی واردر واکر اول حربی
قبل اخذ المال اسلامه کلوب بعده بعض اهل حربی قتل وماللی اخذ وعسکره التحاق ایتمش اولسه اصابتی
قوت مسلمین وتمام احرازی منعهٔ مؤمنین ایله اولمغله کندو وعسکرمیاننده غنائمه الحاق اولنور زیرا عسکردن بشقه
برکسنه بو یله ایشلسه حکمی بودر اهل حربدن اسلامه کلن دخی ایشلسه ینه بو یله در کذلك اول حربی اولا
عسکره کلوب قبول ذمت بعده رجوع ایله اول ماله اصابت ایلسه ینه بو یله در زیرا قبول ذمت ایتدکده دار اسلامدن
عسکر ایله داخل اولان ذمی منزلنه نازل واخذ ماله انجق قوت مسلمینله نائل اولمشدر کذلك اولا کاوب عسکردن
استیمان بعده اذن امام ایله عودت وفعل مرقومی اتیان قیلسه بعد اذن الامام مصابنده ذمی مثللو اولدیغی یا غزه بناء
ینه بو یله در امافعل مذکوره بلا اذن الامام اقدام ایتمش اولسه نظر اولنور اکر مستأمن مرقوم اول دارك اهلندن
دکل ایسه مصابی اهل عسکره تخصیص قیلنور زیرا دار اسلامدن عسکر ایله دخول ایلین مستأمن منزلنده
اولوب منعه سی دخی اولمایوب اول ماله انجق قوت مسلمینله اصابت ایتمش اولمغله مسلمینه تخصیص قیلنور
اما اهل منعه اولسه حکمی بشقه درکه ذکر اولاندی واکر اول دارك اهلندن ایسه مترجم فقیر دیر که متن وشرحده
بوشقك حکمی تحریر اولنمادی لکن قریبا ذکر اولنان مسئله ده تفصیلری اوزره جمیع مصابی کندویه
تخصیص اولنور واکر اهل عسکر دوشمندن بعض اسرا اخذ ایدوب امیر دخی من قتل قتیلا فله سلبه دیدکدنصکره
اسرادن بریسی اعدادن برینی قتل ایلسه نظر اولنور اکر امیر حین قتلنده اسیرلری بیع وتقسیم ایتمش ایسه
اسیر قاتل هنوز غنیمتدن اولمغله سلب قتیلی دخی غنیمت قیلنور واکر تقسیم وبیع ایتمش ایسه سلب مرقوم مولاسنه
اعطا قیلنور زیرا مولاسی قسمت یه اشترا برله اکا مالك اولمغله سلب قتیلنه دخی متملك اولمشدر والله اعلم

* باب من المشرکة فی النفل وما یؤخذ بحساب *

یعنی نفلده اشتراك وحساب تنفیل اوزره اخذ واستملاك بابنده مسائل دقت نصابدر اکر امیر من اصاب اسیرا
فهوله دیو تبشیر ایدوب برشخص دلیر دخی ایکی اوچ اسیری بردن اخذ وتسییر ایلسه جمله سی اکا تملیك وتقریر
قیلنور زیرا مصیبده کلمهٔ من ومصابده لفظ اسیرذکر اولنمغله صیغهٔ کلام مصیب ومصابده جمیعا عامدر کذلك
ان اصاب انسان منکم اسیرا فهوله دیمش اولسه ینه بو یله در زیرا تعمیم مصیب ومصابی تصریح ایتمشدر
وبو مثللو اموردة حرف شرطله کلمهٔ من میاننده فرق سابق الذکر غیر معتبردر وتنکیر اوزره انسان قولنده
فرد معین وفرد منتشر قصد اولنمیوب جنسه محمول وقلیل وکثیره مشمولدر حتی اسیر واحده اصابتله بر جماعت
شریك اولسه لر جمله سی آنده تشریك اولنورلر واکر من اصاب منکم عشرة اروس فهم له دیوب بر
مرد جلادت مآب دخی یکرمی رأس اسیره ظفریاب اولسه ینه موجب تعمیمی تصریح ایتمکله جمله سی آنك حق صریحی
اولمشدر وامیرك اقوال مذکوره سی بالجمله من اصاب شیئا فهوله قولی منزله سنده در واکر من اصاب عشرة اروس
فله عشرهم دیوب بردلاور دخی یکرمی رأسه ظفر بولسه حساب تنفیل اوزره عشر مصابی اولان ایکی
رأسی اکا مقرر واون رأس ایسه انجق رأس واحد مبسیردر وکرکدرکه اکا مصابندن اوسطنی ویروب اعلی
وادناسنی ویرمیه لر زیرا امیرك اکا ایجاب تنفیلی انجق عملیله حاصل اولان منفعت مسلمینکه باقی قلان اشعارنسنه
مقابلنده در وعملکبی مال اولمیان نسنه مقابلنده علی الاطلاق تسمیهٔ رأس انجق اوسطه حمل اولنور نته کیم
بدل خلع وبدل الصلح عن دم العمد مسئله لرنده بو یله در وهم امام اکا ومسلمینه نظر ایله مأمور ایکن اعلاسنی
اعطاده مسلمینه وادناسنی اعطاده اول مجاهده ترك نظر مقرر اولمغله خیر الامور اوساطها لازمه سنجه وسطنی
اعطا برله تعدیل نظر لازمدر واکر بش رأس ایسه ینه حساب تنفیل اوزره خمسه یی عشره اعتبار ایدوب
اوساطندن برینك نصفی اکا اختیار اولنور سؤال اولنورسه که شرط مشروط اوزره باعتبار الاجزا منقسم اولمغله
بو بابده امام استحقاقنه رؤس عشره یی شرط قیلدقده مادون العشره یی کتورمکله شرط تحقق ایتمیوب
برشیئه مستحق اولمامق اقتضا ایدر ایدی جوابنده دیرزکه اویله دکلدر بلکه امام آنی عملیله حاصل اولان منفعت
مسلمین مقابلنده ایجاب ایتمشدر ومنفعتی مقداری مسمادن اعطا لازمدر نکته سی اولدرکه تنفیلدن مقصود
مشرکینی اخذ واسره تحریضدر وبو مقصود صورت شرطی اعتبارده حاصل اوله مزکه صورت مفروضه ده

مطلب بعض زیاده من المترجم

مطلب الاسمی الرأس مطلقا فی الخلع والصلح عن العمد ینصرف الی الوسط

مثلا طقوز اسیر آلوب عشره یه ابلاغ ایده میوب آنلری کتوردکده دخی برشیئه مستحق اولمیه جغنی بیلدکده
البته کتورمکه رغبت ایلمز زیرا طقوز اسیری کتورمك لامحالة مؤنت کثیره ومتاعب عسیره یه محتاج ایکن نفلدن
منقطع وانجق نصیب آحاد غانمین ایله منتفع اوله جغنی بیلدکده اول مؤنت ومتاعبی التزامدن مرتدع اوله جغی
ظاهردر ومعنای تحریضی اتمام انجق قول مشر وحیزی التزامده درکورمزمیسنکه امیر من اصاب عشرة اروس
فله عشرهم ومن قتل منکم عشرة فله عشر اسلابهم دیمش اولسه وبر مجاهد دخی طقوز مشرکی قتل ایلسه
حساب مقتولین اوزره عشر مسماء مستحق اولمازمی زیرا جمله نك معلومیدرکه مقصد امام شرط عشره یی
اتمام دکلدرکه قتل عشره واخذ عشره یه شخص واحد قادر اولمق امر نادردر واکر مسئلهٔ مذکوره ده ایکی کسنه
اون رأسه ظفریاب اولسه لر اوساطلرندن بریسی ایکیسنه انتخاب اولنور زیرا مسلمین ایچون شرط قیلنان
شافعی اتمامده شریك اولملریله مسماده دخی تشریك قیلنورلر واکر امیر عسکرندن برشخصی ان اصبت رأسا
فهولك دیمکله تبشیر ایدوب اولدخی ایکی رأسه لاحق اولسه انجق برینه مستحق اولور زیرا کلام امیر مصیب
ومصابده مخرج خصوصده خارج اولوب معنای عموم ایکیسنده ده معدوم اولمشدر وبو صورتده اول ایکی رأسه
علی الترتیب ظفر بولمش ایسه اقدامنه مستحقدر اما ایکیسنی بردن اخذ ایتمش ایسه دیلدیکنی آلوب اعلاسنی
انتخابه دخی رخصتیابدر زیرا یالکز اعلاسنی آلمش اولسه کندویه سالم ایکن آخرینی برابر آلوب اظهار جلادت
ایتمکله محروم قیلنماز کذلك ینه شخص واحده خطابله ان اصبت عشرة اروس فلك منهم رأس دیوب
اولدخی یکرمی رأسه ظفر بولسه کلام امیرده معنای خصوص معتبر اولمغله انجق رأس واحده مستحق اولور
بودخی بین العشرتین ترتیب اوزره اخذ ایلمش ایسه عشرهٔ اولانك اوساطندن برینی آلوب مجموعنی بردن اخذ
ایلمش ایسه اوساط مجموعدن برینی آلور سؤال اولنورسه که مسئلهٔ متقدمه کبی بونده دخی اعلاسنی انتخابه نیچون
رخصتیاب قیلنمادی جواب اولدرکه آنده رأس واحد مصاب کندو یه تخصیص وایجاب قیلنوب مقابلنده
منفعت مسلمین غیر مشروط وبونده کتوره جکندن برجزئی تسمیه ایتمکله شرط منفعت مسلمینه مربوط
اولمغله بونده وسط اعتبار اولنوب آنده اعلاسنی اختیار ایدر واکر امیر عسکردن اون شخصی ان اصبتم عشرة اروس
فلکم منها رأس دیمکله تبشیر ایلسه بونده خطاب عشره سبقت ایلین خطاب واحد ایله جمیع احکامده
متحددر زیرا اصبتم قولنده بینلرین جمله آنلره تخصیص خطاب ایتمشدر وتخصیص مصیب تخصیص
مصابه اصل ودلیلدر امااول عشره یه خطابله ان اصاب رجل منکم عشرة اروس فله منها واحد دیمکله
ایجاب وآنلردن بریسی یکرمی رأس اسرایی استجلاب ایلسه اوساطندن ایکی رأسله کامیاب قیلنور زیرا هر برینی
اصابتله افراد وخطابی عموم اوزره ایراد ایلمشدر بناء علیه جمیع عسکره خطابی منزلنه نازل وتعمیم مصیبله
تعمیم مصاب دخی حاصل اولور کورمزمیسنکه صورت مفروضه ده هر بری اون رأسه اصابتله مجموعی
یوز رأسه مصیب اولسه هر برینه مصابندن رأس واحد نصیب قیلنور کذلك یالکز بریسی یوز رأسه مصیب
اولدقده ایچندن اون رأسی اکا نصویب اولنور واکر شخص واحده خطابله ما اصبت من عشرة اروس فلك
منهم واحد دیو ایجاب واولدخی یکرمی رأسی استجلاب ایلسه اوساطلرندن ایکی رأسله کامیاب قیلنور زیرا
کلمهٔ ما موجب عموم اولوب اول عمومی مصیبده اثبات ممکن دکلدرکه اصابتله واحدی تخصیص ایلمشدر
بوجهتله انجق مصابده اثبات اولنور اماسبقت ایلین ان اصبت مسئله سی بشقه درکه آنده موجب عموم صورة
ومعنی معدومدر واکر امیر عسکرندن بردلیری یافلان ان قتلت هذا الذی برز من المشرکین فلك سلبه دیو تبشیر
ایلدکده مسلمیندن شخص دیکر بو کلامی ایشیدوب همان اول مشرکه مبارزه برله قتل وتدمیر ایلسه مستحق سلب
اوله مز زیرا استحقاق تنفیله مخصوص وتنفیل دخی قابل خصوص ایکن امیر آنی مخاطبه تخصیص ایتمکله حق غیرده
بمنزلة العدم اولمشدر حتی مخاطب قتلده مسلم آخر ایله مشارکت ایلسه نصف سلب مخاطبه اعطا ونصف آخری
غنائمه القا اولنور زیرا هر بری قاتل نصف اولمغله قاتل کل اعتبار وحکم قاتل کل هر برنده اختیار قیلنور والله اعلم

* باب من النفل المجهول *

یعنی امیر نفل مجهول المقدار ایله تنفیل ایلسه نه مقدار اوزره تحمیل اولندیغینك محل تفصیلیدر امیر من جاء منکم
بشیء فله منه طائفة دیمکله غنیمت کتورن شجعانه ایچندن لا علی التعیین برمقدارین ویره جکنی اعلان ایدوب
برکسنه دخی بعض امتعه یه اثواب یه اسیرلر کتورسه تنفیلی عهدهٔ امیره تحویل اولنمشدر که اول کسنه ایله اهل عسکره
وجه نظر اوزره ایچندن مقدار رأیی اکا اعطا وتنویل قیلور زیرا کتوره جکی نسنه دن اعم اسماء موجودات

مطلب تخصیص المصیب یدل علی تخصیص المصاب

اولان لفظ شيئله تعبير ايتمكله جميع مجلو باتنه شامل قيلوب ايچندن لفظ طائفه نك مدلولى اولان جزء مجهولى
اكا ايجاب قيلمشدر وجهالت مزبوره بومقوله توسع اوزره مبنى اولان اموده مانع صحت اولمامغله بعد صحة الايجاب
بيانى موجبك ياخود خليفـه سينك عهده لرينه منوط اولوب بوبابده موجب جملـه يه نظر وشفقتله مأمور
اولان امام اولمغـله كركدركه امام آنى رعايت نظر جانبين اوزره بيان ايده وهرطرف دخى اول بيانى قبول
واستحسان ايده لر نظيرى اولدركه بركمسنه مالندن برطـائفه سنى برشخصه وصيت ايلسه وارثى قائم مقامى اولمغله
مالندن ديلديكى مقدارينى اكا اعطا ايدر اما وارثى يوغيسه ميراثى مسلمينه عائد اولمغـله تنفيذ وصيتى امامه راجع
اولوب اولدخى موصى له ومسلمينه وجه نظر اوزره ديلـديكى مقدارنى اعطا ايدر واكر امير من جاء بشئ فله
منه شئ اوله منه قليل او يسير ديمكله غنيمت كتورنلره ايچندن برشئ يه قليل يه يسير اعطاسيله تبشير ايلسه بودخى
قياس سابق اوزره منوط رأى وتدبير يدر لكن كركدركه بونده اعطـا ايلديكى كتورديكى غنيمتك نصفنه بالغ اولميه
زيرا ايچندن يسيرينى يه قليلنى ياخود تنكيرى دليل قلت اولان شئ منكرى ايجاب ايلمشدر وقلت وكثرت انجق مقابله
ونسبتله ظاهر اولان اسماء مشتركه دندر و برشيئك بعض قليـلى مادون النصفيدركه مقابله ده باقى اكثرى اولمق
كركدر كذلك من جاء بشئ فله منه جزء ديسه بودخى منوط رأى اميردر اكن بونده تجاوز نصف جائزدكل ايسه ده
اعطـاء نصف جائزدر زيرا جزئيتك اقل مرتبه سى ايكى جزئك برى اولمقـدركـه نصفدر امافله بعضـه
قولى فله طائفـة قولى مثللودر زيرا اقل واكثر شيئك بعضى وطائفـه سى اولوب لفظده دليل قلت وكثرت
بولنمامغله رأى امامه حواله قيلنور واكر من جاء بشئ فله منـه سهم ديسه قياس ابى حنيفـه رضى الله عنه
اوزره كتورديكنك سدسى ويريلور زيرا عندنده سهم سدسدن عبـارتدر حتى مالندن برسهمله وصيت ايلسه
موصى لهه سدسدن اقلى ويريلمز وقول مذكور ابن مسعود رضى الله تعـالى عنه دن مأثوردر وعلى قول الامامين
وصيته احدورثه سهمى مقدارى ويريلور وقول شريح دخى بودر رحمهم الله تعالى وبز بو بحثى وصايا ده بيان قيلدق
و بو قول اوزره بو مسئله ده سهم بمنزلة الجزء اولوب جزء من جزئين كبى اقل سهم دخى سهم من سهمين اولمغله امام نصفى
تجاوز ايتميه رك مقدار رأيني اعطا قيلر اما بو صورتده فله منها سهم رجل من القوم ديمش اولسه عسكرده فرسان ورجاله
موجود ايسه ده اقل متيقن اولان سهم راجل ويريلور نظيرى اولدركه مالندن برسهمنى وصيت ايدوب بش اوغول
وبش قيز ترك ايلسه تركه اون التى سهم قيلنوب موصى لهه اقل متيقن برقيز حصه سى ويريلور بو مسئله دخى بو يله در
وصور سابقه نك جمله سنده بعد اخذ النفل باقيسى سهام غنيمت اوزره منفل واهل عسكر بينلرنده مقسوم اولوب
منفله نفلدن ايجاب اولندى ديو محروم قيلنماز سؤال اولنورسه كه كتورديكى نسنه ده سهم غنيمتله شريك اولنجه نفله
نيجه مستحق اولور جواب اولدركه اكرنفل عوض جهاد اوليدى استحقاقى ممتنع اولورايديكه غازى اعدايه ايراث
نكايتده شرطله مستحق عوض اوله مز بلكه استحقاقى انجق تنفيل وتحريضله در يوقسه شرط ونحو يضله دكلدر
وبعد النفل باقيده دخى كرامت جهادينه اعتبار ايله تشريك اولنور واكر امير من جاء بالف درهم فله الفا درهم
ديوب بركمسنه دخى ديديكى بيك درهمى كتورسه كتورديكندن زياده اكا نسنه ويريلمز زيرا جمع تحريض ونظر
انجق كتورديكنك مجموعنده يه بعضنده منتظر در وزياده ده تحريض وارايسه ده نظر مسلمين يوقدر بنـابرين
مستحق اوله مز كذلك دنانير واسراء اطفال وافراس مثللو ماليتدن غيرى فائده سى اولمايوب مجاهد آنلرى كتورمك
شرط قيلنان هر نسنه ده حكم شرعى بو يله دركه كتورديكى نسنه نك قيمتى اكا ايجـاب اولنان نفلدن دون ايسه
انجق كتورديكى نسنه يه ياخود قيمتنه مستحق اولور اما امير كفار محـارب بيندن طلب اسير ايدوب من جاء باسير
فهوله وخمسمائة درهم ديسه تنفيلى جائز واسيردن اشقه بعد الاسر حاصـل اولان غنا ثمندن بشيوز درهمه
فائز اولور ومسئلۀ سابقه بشقه دركه آنده ماليتدن غيرى مقصد نابود و بونده اسر مبارزين كفـار ايله نكايت
اعـدا موجوددر كورمز ميسنكه من جاء ببطريق فهوله والف دينار ياخود من جاء بالملك فهوله وعشرون رأسا
ديوب برشخص دلير بونلردن برينى اسير ايلسه معنـاى نكايت فعلندن حاصل اولمغله كتورديكندن اكثر ايسه ده
غنيمتدن مسمايه نائل اولور كورمز ميسنكه امير من قتـل الملك فله عشرة الاف دينار ديو تبشير و بركسنه دخى آنى
قتل وتدمير قيلسه بونده مسلمينه جنس مالدن نسنه حاصـل اولمديسه ده ينه مسمايه مستحق ونائل اولور واكر امير
سور حصن اوزره برمشركى قتال ايدر كوروب من صعد السور فاخذه فهوله وخمسمائة درهم ياخود من صعد السور
فقتله فله خمسمائة درهم ديوب برمرد چالاك دخى بلا صعود آنى قتـل واهلاك ايلسه مجرد قتلندن نكايت اعدا
حاصـل اولمغله مسمايه نائل اولور زيرا مقصد امير انجق نكايت اعدا دركه قتلى ايله حصوليذير اولمشدر واكر

مطلب اوصى لانسان بطائفة من ماله

مطلب يطلق شئ وقليل ويسير على مادون النصف

مطلب جزء الشئ يطلق على نصفه لا ما فوقه

مطلب اوصى بسهم من ماله

مطلب السهم عبارة عن السدس

مطلب اوصى بسهم من ماله وله خمسة بنين وخمس بنات

مشرك مرقوم سور اوزرندن خارج حصنده مسلميندن ينه ممتنع اوله جقى برموضعه ساقط اولوب مسلميندن بريسى
اخذ يه قتل ايلسه نفل ايله ممتنع اوله مز زيرا امير سور اوزره صعود ايله اخذ وقتلنده نكايت اعداء لئام ايچون تنفيلى
ايجاب والزام قيلمشيدى ونكايت مقصوده خارج حصنه سقوطندن صكره قتلله موجوده اوله مز كورمز ميسنكه
بلا امتناع وسط مسلمينه ساقط اولدقده برمسلم آنى قتـل ايلسه برشيئه مستحق اولماز وجه سابق دخى بو يله در
اما داخل حصنه ساقط اولوب برمسلم دخى سور اوزره صعود ودرون حصنه ورود ايله آنى اخذ وقتـل ايلسه
نفله مستحق اولور زيرا صعود مشروط اوزره زياده دخى قيلمشدركه بعد الصعود داخـل حصنه نزولى اظهار
جلادت ودوشمنه ايراث نكايتده صعود مجرددن اشد وازيددر كذلك سور اوزره على حاله طوريرايكن برمسلم مثلا
رمحنله آنى جرح ومسلمينه قارشو مسلميندن تمنع ايده جكى برموضعه طرح ايلدكدنصكره اخذ وقتـل ايلسه
ينه مستحقدر زيرا فعلى حصندن سقوطنه سبب قوى اولمغله صعود مشروطه فى الجملة مساويدر كورمز ميسنكه
بركنديله چكوب سوردن زمينه القا بعده قتل وافنا قيلمش اولسه استحقاقى هويدادر وجه سابق دخى بو يله در
واكر امير صعودى شرط ايتميوب همان من اخـذه فهوله ديو تبشير ايتمش اولوب اول مشرك دخى سوردن
خارج حصنه دوشوب برمسلم دخى آنى اسير قيلسه نظر اولنور اكر محل سقوطنده مسلميندن ممتنع ايسه اول مسلمه
ايصـال ودكل ايسه فئ مسلمينه ادخال قيلنور زيرا صورت اولاده اول مسلم اسير ايتمش اولوب ثانيه ده مأخوذ
جماعت اولمغله فعلى اخذنده تأثير ايتمشدر واكر من صعد الحصن ثم نزل عليهم فله خمسمائة درهم ديو تنفيـل
وبركمسنه دخى بو صعود ونزولى تكميل ايلسه نكايت اعدا حاصـل اولمغله نفله واصل اولور امابعـد الصعود
قادر نزول اوله ميوب عود وقفول ايلسه ايراث نكايتده عمـل مشروطدن دون اولمغله نفلدن برشيئله ممنون قيلنماز
واكر مسلمين رخنۀ حصنده ساكنين ايكن امير من دخـل فيها فله عشرة دنانير ديمكله برمسلم اول رخنه دن
قلعه يه ولوج وبرفردى قتـل ايتمدين خروج ايلسه اتيان مشروطله تحصيل نكايت ايلديكندن اخـذ دنانيره
كسب لياقت ايتمشدر اما رخنـۀ ديكردن دخول ياخود برديواره صعود واوزرلرينه نزول ايلسه نظر اولنور
اكر بو فعلى جرأت داخل ونكايت عدو ومنفعت مسلمينه راجع اولان احوالده رخنۀ اوله مماثل ياخود دخى اصعب
برموضع پراهوالدن ايسه من حيث المعنى عين مشروطى ياخود معزيادة اتيان ايتمش اولمغله نفله استحقاقى نمايا ندر
واكردخولده اسهل ياخود اصعب ايسه ده منفعت مسلمين جهتيله اقل ايسه مستحق نفـل اوله مز وبو تفصيل
آخربابه وارنجـه ذكر اولنه جق مسائلده اصل اصيلدركه شخص منفـل مقصد اميره راجع اولان احوالده
اوزرينه شرط قيلنـان عملدن اقلنى اصدار ايدرسه برشيئه سزاوار اوله مز واكر مثلنى يه فوقنى اصدار ايدرسه
مقدار مسمـايه سزاوار اولور مثلا من جاء بالف درهم جيـاد فله منها مائة ديمش ايكن الف غله كتورسه
برشيئه مستحق اوله مز زيرا مقصد امير منفعت مال ايكن كتورديكى مشروطدن دوندر اما من جاء بالف غلة
فله منها مائة ديوب الف جيـاد كتورسه مائة غله يه مستحق اولور زيرا كتورديكى مشروطدن اعلى در
لكن استحقاقى باعتبار التسميه اولمغله انجق مسمايه مستحقدر واكر من جاء بالف جيـاد فهى له ديوب اولدخى
الف غله كتورسه جمله سنه مستحق اولور زيرا صفت جودت ورداءت انجق منفعت مسلمين ايچون اعتبـار اولنوب
مشروط دخى بعض المجلوب ايسه منفعت مسلمـين معتبر وجميع المجلوب ايسه غير معتبر اولمغله بو مسئله ده منفعت
مسلمين معتبر اولماديغندن اختلاف صفته نظر قيلنميوب جمله سى اكا مقرر قيلنور واكر من جاء بالف غلة فهى له
ديوب اول دخى الف نقدبيت المال كتورسه انجق الف غله يه مستحق اولور زيرا استحقاقى باعتبار التسميه ايكن
اكا الف غله دن اكثرى تسميه اولنمـامشدر بنابرين صفت مسمادن زياده سى غنيمتده داخل اولور و بوندنصكره
من جاء ببقرة قوليله ذكر ايلديكى مسئله دخى قيـاس مذكور اوزره در والله الموفق

باب من النفل الذى يستحق بقتـل القتيل ولا يستحق اذا اختلف فيه * يعنى قتلده اشتراك وقاتلده اختـلاف
اولندقده مستحق اولنوب اولنميان انفاله متعلق اقوالدر امير عسكر من قتـل قتيلا فله سلبه ديو تنفيل ايدوب
برمسلم دخى برمشركى ضربله يقوب آخرى دخى قطع رأسله كارينى تكميل ايلسه نظر اولنور اكر ضـارب آنى
قتـل ايدوب آخرى همان قطع رأس ايلمش ايسه سلبنى سالب انجق ضاربدر كه حدث قتلك تمـام حدوثى
متعلق اولان مقتول اولوب مقتوليت دخى انجق ضرب ضـاربله حاصل اولمشدر واكر ضارب قتـل ايده ميوب
هنوز مسلمين اوزره هجوم واحمال ياخود لسان يه جوارحله مشركينه اعانۀ قتاله قدرت ومجـالى وار ايسه سلبى
قطع رأس ايلين شخصك مكتسبيدر زيرا فعـل اولله مضروب غير مقتول اولوب مقتوليت انجق بعد فعل الثانى

حادث وقتلی انجق ثانیدن منبعث اولمشدر وامام دخی تنفیلده من صرعه یاخود من ضربه دیمیوب انجق
من قتله دیمشدر سؤال اولنورسه که فعل اول ظاهر اولمیدی ثانی قطع رأسه قادر اوله مزدی جواب اولدر که
مشترك اول موضعه خارج اولمیدی قاتل آنی قتلله مبتهج اوله مزدی بو صورتده نفسنی قاتلدر دیمك صحیح
اولمادیغی کبی ضارب قاتلدر دیمك دخی تصحیح اولنماز کورمز میسنکه برکمسنه کند آتوب آنی بلا جرح
دابه سندن طرح ایلدکده همان شخص آخر اقدام ورأسنی قطع وکارینی اتمام ایلسه بونده قاتل شخص
اولدر دیمك قابلیدر هیچ قابل دکلدر بلکه اول کمند آتمسه ثانی قطع رأسه قادر اوله مزسه ده ینه قاتل قطع رأسنه
نائل اولان در کذلك بعد ضرب الاول اول ضربدن هالك اوله جغی معلوم ایکن برایکی کون حیاتده قالوب
صکره ثانی رأسنی قطع ایلسه حقیقتده قاتل ثانی اولمغله سلبنه نائل اولور کورمز میسنکه قتل عمده بونك مثلی
واقع اولسه فعل ثانی سرایت اولی قاطع وحق اولده برؤ وسلامت موقعنده واقع اولمغله قصاص اولدن مرتفع
وثانی اوزره مندفع قیلنور وحکم مشروح المآل اوزره قصهٔ عمر رضی الله تعالی عنه ایله استدلال اولندیکه
محرابده ایکن اول همامی ضربه ایلین کافر بدنام موجب هلاك اولان محلدن جرحه اهتمام ایلمشیدی حتی بعد الجرح
سود ایچدکده سو یاره سندن چیقوب انجام کار وفات ایدوکی آشکار اولمشیدی بو یله ایکن ینه قبل الممات شرعا
احیادن عد اولنور ایدی حتی اول اوقاتده بر والدی وفات ایلسه حضرت عمر رضی الله عنه اکا وارث اولوب اول ولد
کندو یه وارث اوله مزدی واکر ضارب ضربله قطع اوداج یاخود امعاء بطننی خارجه اخراج ایدوب همان
رمق روحله مطروح بیابان قیلدقده شخص آخر قطع رأسنه شتابان اولسه سلبی ضاربه احسان اولنورز یرا فعل اوله
کویا میت مجروح اولوب رمق روحی بمنزلهٔ حرکة المذبوح اولمغله ساحهٔ اعتباردن مطروحدر کورمز میسنکه
ذئب برغنمه تعدی بر له قطع اوداج وامعاء بطننی نشر واخراج ایلدکدنصکره صاحبی ذبحنه استعجال ایلسه
عند الذبح حرکت ایدرسه ده ینه اکلی حلال اولماز اماذئب جرح ایدوب غنم اول جرحدن هالك اولورسه ده
برایکی کون صاغ قاله جغی معلوم ایکن ذبح اولنسه حلال اولور وحکم مفاد وما اکل السبع الا ماذکیتم
آیت کریمه سندن مستفاددر وابن عباس رضی الله تعالی عنهما دن ذئب برغنمك بطننی شق وامعاسنی اخراج
ایتدکده صاحبی یتشوب ذبح ایلسه دیو استفتا اولندقده لابأس باکلها دیو افتا ایلدیکی روایت اولندی
لکن مرادی صورت ثانیه در صورت اولی دکلدر نکته سی اولدر که امر متیقن تحقق نقیضی متیقن اولمدقجه
زوال وتبدل مبین اولماز وروح حیوانی قبل الجرح متیقن اولمغله بعد الجرح عدم بقاسی متیقن اولمادقجه موتی ایله
حکم اولنمز وبرایکی کون تعیشی مأمول اولان مرتبهٔ مرقومه یه رسیده اولمامغله اول جرحله مقتول اولمیوب انجق
قطع رأسله مقتول قیلنور وصورت مفروضه ده قاطع لرأس بن قبل الموت قطع ایلدم دیو منازعه وضارب دخی
بلکه سن بعد الموت قطع ایلدیك دیو مدافعه ایلسه لر بونده شهادت ظاهر فنقی جانبی مظهر ایسه اول جانب
ثبوت قوله مستظهردر مثلا ضارب قطع اوداج والقاء امعا ایلمش ایسه ضارب وقاطعدن هربرینك فعلی قاتل
ایدوکی متیقن وبو یله وقت مساواتده اول سبقله ثانی اوزره ترجیح اولنمق اصل مبرهن اولمغله قول قول ضارب
ایدوکی معیندر اما بعد الضرب برایکی کون تعیشی مأمول ایسه قتل قاطع مجزوم وقتل ضارب موهوم وبین الاضعف
ولاقوی قوت تعارض معدوم اولمغله زهوق روحی اقوای متیقن اوزره محمول وقول قول قاطع اولمغله سلبی اکا موصول
قیلنور واکر ضاربك کیفیت جرحی خفی یاخود جسد مجروحدن نه محلده ایدوکی مختفی یاخود مجروحی
رفیقلری اخذ واستخلاصله حقیقت حالی مستخفی اولسه اسلابی برأسه قاطع الرأس استصحاب ایدرزیرا آنك فعلی
قاتل ایدوکی مجزوم وفعل ضارب معلوم الوصف اولمامغله قاتل ایدوکی نامعلوم ومشکوکك متیقنله عدم تعارضی
امر محسومدر وهم متیقن الحیاة اولان انسان انجق تیقن موتله میت عد اولور وتیقن موت انجق فعل قاطعدنصکره در
واکر بر مسلم مشرکیندن برینی اخذ وصف مسلمینه ادخال بعده ذبح ایلسه سلبنه مستحق اولدیغندن بشقه
قتلی دخی حلال دکلدر زیرا صف مسلمینه کلدکده اسیر عسکر اسلام اولمغله بلا اذن الامام قتل اسیر حرامدر
زیرا امام ایچون اسیری قتله فی قیلمق میاننده حق رأیی معتبردر ومن قتل قتیلا فله سلبه قولندن مرادی قتل اسیر
دکلدر ومرادی نیجه قتل اسیر اولور که تنفیلی قتال مشروعه تحریض شروع ایچوندر قتل اسیر ایسه بلا اذن الامام
غیر مشروعدر اما چکوب کتورر ایکن همان بین الصفین دابه سندن انزال وقتلنه استعجال ایلسه بونده
علی وجه المبارزه قتل مقاتل ایتمش اولوب سلبنه نائل اولور زیرا مجرد دابه سندن انزاله اسیر اولمامشدر کورمز میسنکه
یدنده مأخوذ اولسه بین الصفین قتاله اقتحام واول مسلمدن انتقام ایدر ایدی اما صف مسلمینه بعد الدخول

مطلب ضربه رجل ثم قتله آخر فالقود علی الثانی

مطلب لو عدا الذئب علی شاة فقطع اوداجها ونشر مافی بطنها ثم ذبحها صاحبها لایحل اکلها

مقهور ومخذول اولمغله مأخوذ اولمسه دخی اقتحام وانتقامه موصول اوله مز توضیح فرقی اولدر که صف
مسلمینه دخولدنصکره اسلامه کلسه عبد مسلمین اولوب بین الصفین دابه سندن انزالدنصکره اسلامه
کلسه حر الاصل اولوب اصلا اوزرینه سبیل بولنماز کذلك کمند آتوب دابه سندن انزال بعده
بین الصفین قتل ایلسه سلبنه مستحق اولوب کمند ایله چکوب صف مسلمینه ایصال لدنصکره قتل ایلسه
مستحق اوله مز مکر مشرك اول حالده امتناع وتدارك خلاص ایچون قتال ونزاع ایدوب اول دخی همان قتلنه
استسراع ایده بو صورتده هنوز اسیر اولمیوب مقاتل ممتنع اولمغله قاتلی سلبیله متمتع قیلنور کورمز میسنکه
قتال ایدرك صف مسلمینه هجوم ایلدکده بر مسلم قتلنه ظفر بولسه سلبی اکا مقرر در اما صفه دخولدنده
سلاحنی القا بر له اظهار انقیاد ایلدکدنصکره قتل ایلسه مستحق اوله مز زیرا صنع مز بور ایله اسیر مقهور اولمشدر
واکر امیر قتال ایچون تقابل طرفین هنکامنده من جاء برأس فله مائة دینار دیو تنفیل ایلسه جائز کوریلوب مرادی
سببه صرف اولنیوب رؤس مقطوعهٔ رجاله تحمیل قیلنورز یرا حالت مز بوره ده مقصودی تحریض قتال وکلام مطلق
دلالت حالله مقید اولمق وارستهٔ قید اشکالدر بناء علیه برکمسنه بر مشرکی قتل ورأسنی اجتلاب ایلسه غنیمتدن
تسمیهٔ امام اوزره نفلنی استجلاب قیلر بو صورتده برکمسنه بر رأسله کلوب بن قتل ایلدم دیو ادعا آخری دخی بلکه بن
قتل ایلدم بو همان رأسنی اخذ ایلدی دیو نفلنی استدعا ایلسه قول انجق قول حامل الرأس درکه رأسی قطع واجتلابه
قدرتی قاتل اولدیغنه دال وظاهر حال شاهد صدق مقال اولمغله قول مع الیمین آنك قولیدر سؤال اولنورسه که
ظاهر ایله انجق استحقاق غیر مرتفع اولور یوقسه استحقاق مدعی ثابت اوله مز پس بو بابده استحقاق مدعی نه وجهله
ثابت اولور جوابنده دیرز که بلی بو یله در لکن تکالیف شرع انجق بحسب الوسعدر واول کمسنه دخی قتل مشرك
اوزره ایکی شاهد اشهادینه حسب العاده غیر قادردر بو جهتله ثبوت استحقاقنه تحکیم علامتدن غیری طریق
یوقدر اما شخص آخر قتلنه اقامت بینه ایدرسه نفل آنکدر زیرا معلومدر که مقصد امیر قتال اوزره اغرا ومبارزینی
هرکسك قادر اولمیه جغی عمل اوزره سوق واجرادر وعمل مطلوب قتل نفسدر یوقسه مقتول حاضردن قطع رأس
دکلدر وبو جهتله من جاء برأس قولی قتلدن مجازدر وقچان برلفظ قرینهٔ صارفه ایله مجاز اولسه اعتبار حقیقی
ساقطدر کورمز میسنکه بر مشرکی قتل ایتدکده رفیقلری چکوب کوتورکله یاخود ضربله رأسنی اوچورد قده
رأس صویه دوشوب کتمکله اخذ رأسه قادر اولمسه نفله مستحق اولمامی کذلك ضربله رأسنی اوچورد قده
شخص آخرك سهولتله الینه دوشسه نفل اول شخصه ویریلورمی حاشا بلکه بهرحال قاتله ایصال قیلنور واکر
برکمسنه رأسله کلدکده بعض ناس بو بر رجل میت ایدی رأسنی قطع ایلدی دیو اخبار اولدخی بلکه بن قتل ایلدم
دیو اصرار ایلسه ینه علامت قتل آنده موجود وبو یله ماده لرده تحکیم علامت اصل مقصود اولمغله قول مع الیمین
آنك قولیدر واکر بعض ناس بو رأس مسلمدر دیو القاء التباس ایدرلرسه بونده سیمایه نظر اولنوب سیمای مشرکین
بولنورسه نفلی تسلیم وبولنمازسه تحریم اولنور زیرا تحکیم علامت مواضعنده تحکیم سیما اصل اصیلدر دلیلی
اولدر که موتای مسلمین مشرکینله مختلط اولسه لر دفن وصلوتی تمیم ایچون سیمالری تحکیم اولنور واکر شکل
وسیما ایله دخی التباسی مشکل ورأس مسلم یامشرك ایدوکین تمییز غیر قابل اولسه رأس مشرك ایدوکی بیلنمدکجه
نسنه ویریلمز زیرا عندنده اکرچه علامت قتلی موجود لکن مقتولی مشرك اید وکنه علامتی مفقود اولوب
قتل مشرك شرط استحقاق اولمغله معلوم ومتحقق اولمدقجه نسنه یه مستحق اوله مز واکر برکمسنه بر رأسله کلوب
بن قتل ایلدم دیو دعوی وبرابر کلن شخص آخر دخی بن قتل ایلدم دیو ادعا ایلسه قول مع الیمین قول ذی الیددر
اکر یمین ایدرسه نفلنی اخذ ایدر واکر نکول ایدرسه مقتضای قیاس هر برینك نفلدن حرمان وایاسیدر زیرا
ناکل نکوله اکرچه عدم استحقاقنه مقر اولدی لکن شخص آخر دخی بیان استحقاقه محتاج ایکن رأس یدنده
بولنماغله قاتل ایدوکی بر علامتله مستقر اولمادی ونکول ناکل جماعت مسلمین اوزره حجت اوله مز وبالنظر
الی الاستحسان نفل آخره احسان اولنور زیرا نکول ناکل آخر ایچون منزلهٔ اقراره نازلدر واقرار مز بور قبل الانکار
یا بعد الانکار صادر اولمش اولسه نفل آخر اوزره مقصور اولور ایدی صورت نکولنده دخی بو یله در نکته
اولدر که ذی الید وجود علامتله مستحق تنفیل ایکن اقراری یا نکولی ایله استحقاقنی آخره تحویل ایلمشدر
وتحویل مقر صحیح ومعتبردر مثلا برکمسنه یدنده بولنان برعینی آخر ایچون اقرار ایتدکده آخر دخی بنم دکل فلانکدر
دیسه مقرله اولك اقراریله استحقاقی ثانی یه تحویل اولنمغله اکا تسلیم اولنور واکر ایکی کمسنه بر رأسله کلوب ایکیمز
برابر قتل ایلدیك دیسه لر نفل ایکیسنه تقسیم قیلنور واشترا که هر بری اقرار ایدر ایکن رأس ایکیسی یا بر یسی یدنده

مطلب اسلام المشرك بین الصفین

مطلب اختلاط موتی المسلمین بالمشرکین

مطلب اقر بعین لانسان فقال المقرله هو لفلان

بو اثناغه اعتبار اولنماز زیرا علامت صدقلری تصادق قلرندن یاخود رأس ایکیسی یدلرنده معا تحققندن ظاهر اولمشدر بو صورتده رأس برینك یدنده ایکن شرکت آخری اقرار وآخر بن یالکز قتل ایلدم دیو شرکت ذی الیدی انکار ایلسه ینه نفل ایکیسنه تقسیم اولنور زیرا علامت صدق ذی الیده مخصوص اولوب اولدخی اقرار یله رفیقنه انجق نصف استحقاقنی تحویل ایتمش اولمغله نصف آخره استحقاقی باقیدر واکر ایکی کسنه بر رأسه برابر یاپشوب کتوردکلرنده هر بری بن یالکز قتل ایلدم دیسه قطعا للنزاع والاختلاف هر بری رفیقنك خلافی اوزره استحلاف اولنور قنقیسی نکول ایدرسه نفل آخره تحریف وایکیسیده یمین ایدرسه بینلرنده تنصیف اولنور زیرا مدار استحقاقلری اولان علامت اتیان رأسده اشتراك واتفاق ایلمشدر واکر مسلمین برشخصی بر مقتولك رأسنی قطع ایدر ایکن کوروب شخص مرقوم بن قتل ایلدم دیو یمین دخی ایلسه وجود علامته بناء نفلی اعطا قیلنور اما شخص مزبوری مقتوله سلاحی واصل وامکان قتلی حاصل اولمیه جق مکان بعیددن سرعت ومقتول ایکن همان قطع رأسنه مسارعت ایلش کورسه لر یمین ودعواسنه اصغا اونقلدن نسنه اعطا قیلنماز زیرا تحکیم علامت دلیل اقوایه عدم تعارضله مشروط ایکن بونده اول شخص متمکن ضرب اولمیه جغی مکان بعیدده ایکن مقتولیتی معلوم وهر کسك اعتقادنده کذبی مجزوم اولمق کبی دلیل اقوایه تعارضله محوطدر حتی بن اولا قتل بعده بشقه قتاله اشتغال صکره عودت وقطع رأسنه استعجال ایلدم دیو مغلطه ایدرسه قطعا التفات اولنماز زیرا شهادت ظاهرك خلافنی اخبار ایدوب صدقنه دلالت ایدر علامت دخی بدیدار اولمامغله نسنه ویریلسه دعوای مجرده ایله ویرلك لازم کلور بو ایسه نصله حرامدر واکر امیر حین انهزام اعداده من جاء برأس فله مائة درهم دیونداایلسه بو دخی رؤس مقطوعه یه حمل اولنور زیرا وقت انهزامده اهل اسلام قتل ایچون تعاقب اعدایی التزام ایتمکله ظاهر مرادی تعاقب وقتله تحریض اهل جهاددر حتی امیر بن قصد اسیر ایتمشیدم دیسه کلامنه التفات اولنماز زیرا ناسه اظهار ایلدیکی معنانك خلافنی قصد واضمار ایتمش اولوب معرفت مافی الضمیری ممکن اولمامغله غائب وظاهر اوزره بناء حکمه ابتدار اولنور مکر بیانله من جاء برأس من السبی دیو مرادینی اعلان ایلیه اما عدو منهزم ومتفرق اولوب مسلمین دخی قتالدن کف ید ایلدکلری هنکامده امیر من جاء برأس فله کذا دیرسه بو قولی سبیه حمل اولنور زیرا انقضاء وقت قتاله نوبت جمع غنائمه انتقال ایتمکله مرادی تحریض طلب مال ایدوکی بزه معلوم اولمشدر بو صورتده بن رأس مقطوعی مراد ایتمش ایدم دیسه هر بابده حکمی ظاهر وغالب اوزره بنا لازم ایدوکی بیان ایلدیکمز اوزره قولنه التفات واعتماد اولنماز واکر حال قتالده من جاء برأسین فله احدهما دیسه بو قولی سبیه حمل اولنور زیرا کتوره جکندن بعضیسنی اکا تملیك ایتمشدر وتملیك انجق سبیده متحقق اولوب جیفه اولان رأس قیتلده اولمدیغندن بشقه معنای تحریض دخی حاصل اولماز اما بو صورتده من جاء برأسین فله مائة دیسه ایجاب ایلدیکی مائه ایله تحریض قتل حاصل اولمغله رأس مقطوعه حمل اولنور واکر بطریق مشرکین قتل اولنه قدنصکره امیر من جاء برأسه فله مائة دیسه نظر اولنور اکر بلا قتال قطع رأسنه قادر اولنمیان بر موضعده بولنوب برکسنه دخی قتال ایده رك اول رأسی اخذ وایصال ایلسه نفله مستحق اولور کذلك قتال ایتمیوب انجق اول رأس ایچون قتال مشرکیندن خوف اولنان محلده ایسه ینه مستحق نفلدر زیرا بونده مقصود امیر اول رأسی کتورمکله تحریض وتسییر اولوب اولدخی کتورمشدر ومقصد امیر رأس بطریقلرین رمحه دیکوب قتلنی اعلامله کسر شوکتلرینه اهتمام واو وجهله تذلیل اعداء لئام اولوب بودخی نوع من الجهاد اولمغله تنفیلله بکام قیلنور واکر اعدا اول طرفدن بعید وخوف وخطرنا بدید اولدقدنصکره برکسنه واروب رأسنی قطع واحضار ایلسه اکا نفلدن قلیل وکثیر اشار اولنماز زیرا فعل مرقوم جهاد اولمیوب انجق امیردن احضار جیفه ایچون استیجار اولوب امیر دخی من جاء برأسه قولنده قوم مخصوصینی قصد وایجار ایتمشدر وبو مثللو عقودده عقد ایجار باطل وغیر معقوددر اما مسئلهٔ مفروضه ده برشخص معینه خطابله ان جئتنی برأس البطریق فلك کذا یاخود قوم مخصوصینه خطابله ایکم جاء برأسه فله کذا دیسه کتورن کسنه اجر مثلنه مستحق اولوب اجر مثلی زیاده ایسه ینه مسمادن تجاوز اولنماز زیرا تسمیهٔ امام اکرچه علی وجه الاستیجاردر لکن مقدار عمل مجهول اولمغله اجارهٔ فاسده در حین استیجارده اجیرینك موضعنی یاخود مقتولك موضعنی بیلدیکندن نه محلدن کیدوب ونه محله کیده جکنی بیلنز واجارهٔ فاسده نك حکمی عند اقامة العمل اجر مثلی ثابت اولوب مسمایه رضاسی سبقت ایلدیکله مسمادن تجاوز اولنمامقدر واستیجار مرقوم دخی رأس بطریق نصبله مسلمین اوزره هجمهٔ مشرکینی رفع وشوکتلرین کسره بادی ومنفعت مسلمینه مؤدی اولمغله اجر مثلی غنیمتدن ویریلور

مطلب فساد الاجارة بجهالة العمل

نظیری

نظیری اولدرکه امام غزاده یول کوسترمك یاخود غنائمدن اولان قیون وقسراق سورمك وامتعه کوتورمك ایچون استیجار قیلسه جائز کوریلوب اجرتی غنائم سابقه دن ویریلورز یرا استحقاقی علی وجه الاجردر علی وجه النفل دکلدر وبعد الاحراز جائز کوریلمین ثابدر اول دکلدر ومنفعت مسلمین ایچون بعد الاحراز غنائملرندن اعطاء اجرت جائزدر والله اعلم

* باب مایجوز فیه السلب اذا قتله ومالایجوز *

یعنی بعد قتل القتیل احراز سلبی جائز اولوب اولمیان صورتلرك محل تفصیلیدر قچان امیر من قتل قتیلا فله سلبه دیوب برمسلم دخی مشرکیندن براجیر غیر مقاتلی قتل وتدمیر ایلسه سلبنه مستحق اولور زیرا غرض تنفیل تحریض قتال اولوب هر بر مباح القتله متناول واجیر مشرك دخی مباح القتل در زیرا بنیه سی صالح قتال اولمغله لدی الحاجه البته قتاله اشتغال ایدر وقتال انجق تهیئهٔ اسبابله اولدیغندن مقاتل قتاله انجق کندو عملیله مقتدر اولور اول جهتله اجیر مزبور مباح القتلدر کذلك مشرکیندن بر تاجری یاخود خدمت ایچون مولاسیله برابر بولنان برعبدی یاخود مرتد یاذمی ناقض العهد اولوب مشرکینه لاحق اولان برشخصی قتل ایلسه بونلرك قتللری مباح اولمغله قاتللری سلبلرینه مستحق اولور اما مشرکیندن برعورتی قتل ایلسه سلبنه مستحق اوله مزکه قتل نسا شرعا ممنوعدر زیرا مرویدر که رسول الله صلی الله علیه وسلم برامرأهٔ مقتوله کوردکلرنده قتلنی استعظاما هاه ما کانت هذه تقاتل قول شریفلریله مباشرت قتلنی اعظام بیورمشلردر ومعلوممزدر که مراد امیر حلال القتل اولمیانلری قتله تحریض دکلدر مکر اول عورت مقاتله اوله بو صورتده مباح القتل اولمغله قاتلی سلبنه نائل اولور کورمزمیسنکه رسول الله صلی الله علیه وسلم استعظام قتلنی عدم قتالنه بنا ایلدیلر کذلك صغیرنا بالغی قتل ایلین سلبنه مستحق اوله مز زیرا قتل صبیان شرعا حلال اولمامغله مراد امیرا کا تحریض اولمدیغی محل اشکال دکلدر مکر مشرکینله برابر قتالی معلوم اوله بو صورتده قتلی حلال وسلبی قاتلنه ایصال قیلنور واکر مشرکیندن قتاله قادر یه غیر قادر برمریض یه مجروحی قتل ایلسه سلبنه مستحق اولور زیرا بهرحال قتلی حلالدر که مرض وجراحتی حالنده بالنفس قتالدن قاصر ایسه ده رأیی ایله قتاله قادر درواکر برشیخی قتل ایلسه نظر اولنور اکر بنفسه و برأیه قتاله موصول وظهور نسلی مأمول دکل ایسه مباح القتل اولمامغله قاتلی سلبنه مستحق اوله مز واکر ظهور نسلی مأمول یاخود امر حربده رأیی مقبول ایسه قتلی حلال وسلبی قاتلنه ایصال قیلنور زیرا مرویدر که درید بن الصمة یوز یکرمی یاشنده ایکن امر حربده صاحب الرأی اولمغله یوم حنینده قتل اولندی واکر برمسلم صف مشرکینده طوروب مشرکینله برابر قتال مسلمین ایلین برمسلمی قتل ایلسه سلبنه مستحق اوله مز زیرا مسلم مرقوم مباح القتل ایسه ده مال مسلم اموال اهل بغی کبی بر وجهله غنیمت مسلمین اولمامغله سلبی غنائمدن دکلدر اما سلب مزبور مال مشرکین اولوب اوزرنده عاریه ایسه قاتلنه اعطا اولنور زیرا کندو حالا مباح القتل وسلبی غنیمت اولمغله تحریض امامده داخلدر کورمزمیسنکه امام المسلمین تعیین قاتل وقتیل برله ان قتلته فلك سلبه دیو تنفیل قیلسه قاتل سلبنه نائل اولوردی صورت تعمیمی دخی اکا مماثلدر لکن سلبی بر رجل مشرکك ملکی اولان صبی یاخود عورتی قتل ایلسه مستحق اوله مز زیرا سلب مرقوم محل اغتنام ایسه ده کلام امام بو مثللو قتیله اصلا شامل اولمامغله اول سلب ملك مقتول اولسه قاتلی اکا مستحق اوله مز وبو معناده ملك وعاریت میاننده فارق اولمامغله صورت عاریتده دخی مستحق اوله مز واکر مشرکیندن بر رجلی قتل وسلبی مشرکیندن برصبی یا شیخ فانی یا عورت یا رجل آخرك ایدوکی معلوم اولسه قاتلی اکا مستحق اولور زیرا مقتول مباح القتل وسلب دخی مذکورلیندن هر کیمك ایسه محل اغتنام اولمغله قاتل تنفیلله اکا مستحق اولور واکر اول سلب برمسلم یا نقض عهد ایتمش برمعاهدك ایسه محل اغتنام اولمامغله قاتل اکا مستحق اوله مز بشرط آنکه اول مسلم ایچلرینه امانله کیرمش اوله اما ایچلرنده اسلامه کلوب هجرت ایتمش ایسه علی قول ابی حنیفه رحمه الله تعالی اول سلب قاتله ویریلورز یرا اصل ابی حنیفه رحمه الله تعالی اولدر که مجرد اسلامله آنك مالی نفسی کبی بغیر حق تعرض ایلین آثم اولمقده معصوم وحکم تقومده غیر معصوم اولوب اغتنامدن عصمتله تقوم انجق احراز دار ایله اولور واحراز مزبور دخی تحقق ایتمشدر کورمزمیسنکه اموالنی دار الحربده ترك ودار یمزه خروج ایلدکده مسلمین اول داره مستولی اولسه لر جمیع اموالی فیء قیلنور واکر استیلاء مسلمین خروجندن اقدم ایسه عقار وعروضی فیء اولوب انجق یدنده بولنان کندویه ابقا قیلنور زیرا اکا سبق یدی حسبیله محرز اولمشدر واحراز بالید حربی مقتوله اعاره ایلدیکی نسنه لرنده تحقق ایتمکله قاتل تنفیلله اکا مستحق اولور کذلك برحربی اول مسلمدن سلب مزبوری بعد الغصب بو مسلم آنی قتل ایلسه ینه اول مسلمك یدنده محرز اولمیوب محل اغتنام اولمغله مسلم قاتل اکا مستحق اولور واکر دار الحربده بلا هجرة اسلامه

مطلب قتل مسلمان کان مع المشرکین

كان كسنه نك بر عبدی مسلمیله قتال ایدوب اسیر اولسه فیٔ اولور زیرا قتال مسلمیله نفسنی مولاسندن غصب
ایدوب اوزرنده ید محرزه سی قالمامغله بو غاصب النفس حربی غاصب السلب ایله برابر اولوب سلب مغصوب
بلا تنفیل فیٔ اولدیغی کبی بونك نفسی دخی سائر اسراء اهل حرب مثلو فیٔ اولور واکر بو مسئله ده حربی اول سلبی
ایچلرینه امانله کیرمش بر مسلمدن غصب ایتمش اولسه سلب ینه قاتلنه ویریلور زیرا حربی غصبله مال مسلمی محرز
اولمشدر واهل حرب احرازایله اموالمیزه مالك اولورلر بو جهتله قاتل تنفیلله اکا نائل اولور انجق مسلم صاحب
السلب دیلرسه آنی قیمتیله اخذ ایدر زیرا منفل له ملك نفل ایله اختصاص ایلدکده تنفیل منزلهٔ قسمته تنزیل
قیلنور و مالك قدیم بعد القسمة عین مالنی غنیمت ایچنده بولدقده دیلرسه اکا قیمتیله غیریدن احق
اولدیغی کبی بو دخی احق اولور والله اعلم

باب النفل الذی لایحرزه المنفل له * یعنی مجاهد منفل لهك بعد القتل اخذ واحراز ایلدیکی انفالك مبحث احوالیدر
امیر مسلمین من قتل قتیلا فله سلبه دیدکدنصکره صف مسلمیندن بر مسلم صف مشرکیندن بر مشرکه رمی
وقتل ایلسه سلبیله کاءین اولور زیرا حلال القتل اولان مقاتلی قتل ایتمشدر که تنفیل امامله سبب استحقاق سلب
اولدر بو صورتده مشرکین انهزامله سلبنه تعرض ایده میوب مسلمین اول قتیله سلبی اوزرنده ودابه‌سی یانده
ایکن ظفر بولسه‌لر ینه جمله سی قاتلنه ویریلور زیرا مباشرت سببله حق تأکد ایدوب موجب بطلانی دخی
بولنمامشدر اکرچه غفلت یاخود عدم قدرتله اخذی تأخر ایتمشدر لکن بو تأخر بطلان حقنی موجب دکلدر
اکر بو مسئله ده مشرکین دابه وسلاحی اخذ ایدوب صکره ینه مسلمین اخذ ایتمش اولسه‌لر آندن قاتلنه نسنه
ویریلمز زیرا مشرکین اخذ ایدوب قاتل احراز ایده ممشدر بلکه قاتل احراز ایلدکدنصکره مشرکین اخذ واحراز
ایتمش اولسه‌لر ملکی باطل اولور فکیف که هیچ احراز ایتمیه بو بیانله انفساخ سبب استحقاقی نمایان اولمشدر زیرا
امام تنفیلنده قتلی سبب استحقاق سلب قیلدیغی انجق قاتل قتلله متمکن اخذ اولدیغندندر وتمکن مزبور اخذ
مشرکینله زائل اولمشدر و بعد الانفساخ حکمده اثر سبب باقی قالمیوب سلب مزبور مال مشرکین ایکن ایادی مسلمینه
دوشمش کبی اولمغله غنیمت قیلنور واکر مشرکین سلبنی اخذ ایدوب ایتدکلری معلوم اولمسه اوزرنده بولنسان
قاتله ویریلوب نزع اولنسان غنیمت قیلنور زیرا وقوف حقیقی متعذر اولدقده ظاهر حاله اعتبار اولنور واکر بعد
القتل مشرکین آنی طرفلرینه چکوب سلبی اوزرنده ایکن منهزم اولسه‌لر ینه سلبی قاتلنه ویریلور زیرا بو صورتده
چکملری وطیٔ خیولدن احتراز ایچون اولوب سلبنی احراز ایچون اولمامشدر کورمزمیسنکه مجروح مسلمی
وطیٔ خیولدن صونیچون میان صفینده ایکن ایاغندن کنارہ چکدکدنصکره فوت اولسه شهادتنه مانع
اولمامغله غسل اولنماز لکن بو صورتده اول قتیلی چکنلرورثه سی ایسه سلبی غنیمت قیلنور زیرا وارثی مانده خلف
اولمغله ظاهر حال آنی احراز سلب ایچون چکمکدر واول قتیل سلبنی تلبسی ایله احراز ایتمشیکن خلفی دخی چکمکله
احراز ایلمشدر اما اجنبی ملکنده آنك خلفی اولمامغله انجق نزعله محرز اولور زیرا ابتداء مالك اوله جقدر
وملبوس لابسنه تابع اولمغله آنی قتیلك اوزرنده ترك ایتدکده ابتداء تملکنه عدم قصدی معلوم اولمشدر
واکر آنی چکن وارثی یا وصیسی یا اجنبی ایدوکی معلوم اولماسه سلبی قاتلنه ویریلورز زیرا سبب استحقاقی معلوم التحقق
اولمغله عروض مبطلی معلوم اولمدقجه حکمده واجب الاعتبار در کذلك دابه سنی برأسها بولسه‌لر ینه قاتله
ویریلور اما بر مشرکك یدنده بولسه‌لر غنیمت قیلنور زیرا اوزرینه ید اخری عارضه اولمغله حکم ید اول منفسخ
اولور واکر دابه سنی عسکر اسلام برابر میل یاخود بعض نسخده وقوعی اوزره برابر مرحله کتدکدنصکره
بولسه‌لر مقتضای قیاس ینه قاتل اخذ واختلاس ایلمکدر زیرا حقنی ابطال ایدیجی ید اخری عروضی غیر ظاهردر
واحتمالدر که اول دابه بی کسنه اخذ واستتباع ایتمدین همان اوزکوب برأسها عسکره اتباع ایتمش اوله وبالنظر الی
الاستحسان غنیمت اسلامیان قیلنور زیرا ید قتیلده وید قتیل اوزرینه ثابت اولان موضعده بو انتهامشدر بویله ایکن
قیاسله عمل ایلسك عسکر بر آیلق مسافه کیدوب یاخود بلده‌لرینه عود ایلرندن صکره دخی اول دابه بی بولسه‌لر ینه
قاتله ویریلمکی مستلزم اولور بو ایسه امر قبیحدر وهم دابه‌نك ظاهر حالی اوزکوب برأسها کتدکده بویله یولیله
طوغرو کتمیوب بلکه علفیچون توقف یاخود یولدن یمین و یساره تحول وارتحالدر وطریق اوزره عسکر ایله
برابر طوغرو کتد یکندن آنی بر سائق سوق ایلدیکی معلوم میمز اولمغله غنیمت قیلنور مکر برأسها کتدیکی
معلوم میمز اوله بو صورتده قاتله ویریلور زیرا اوزرینه ید اخری عارض اولمیوب دابه‌نك قتیلدن انفصالی دخی
عجمادن صادر اولمغله هدر اولوب قالمیچون ثابت اولان سبب استحقاقی فسخ ایده مز واکر مشرکین قتیلی

سلاحیله دابه سنه تحمیل وانهزامله آنی سوق وتسبیل ایدوب صکره مسلمین اخذ ایلسه‌لر جمله سی قاتله ویریلور
زیرا مشرکین بو صورتده احراز سلبنی قصد ایتمیوب همان اهلنه ایصال ایچون دابه سنه تحمیل ایلمشلردر بناء علیه
فعل مرقوملری احراز سلب عداو لنماز مکر ابن قتیلدن صادر اوله بو صورتده غنیمت قیلنور زیرا ابن قتیل خلیفهٔ قتیل
اولوب غیریلر اخذ ایلدیکی سلب قتیلی آکا رد ایدوب کندو فرد آخره قصد رد ایتمکله فعل مذکوری
انجق قصد احراز ایله اصداری آشکاردر و بو مسئله ده احد ورثه جماعت ورثه کبیدر کورمزمیسنکه ملك وحقنی
اثباتده مقام میته قائمدر کذلك فعل مزبور وصی قتیلدن صدور ایلسه ینه بعد الاخذ غنیمت قیلنور زیرا وصی
بعد الموت خلیفه سی اولمغله فعلی فعل وارثه مساوی وبو بابده سلبنی اوزرندن نزع ایدوب ایتمك مستویدر لکن
اجانب اول قتیلی سلاحیله دابه سنه تحمیل ایتدکلرنده کندو امتعه‌لرین دخی تحمیل وسوق وتسبیل ایلسه‌لر
دابه واوزرنده بولنان اشیا بالجمله غنیمت قیلنوب همان قتیل اوزرنده نزع اولنمیان اسلابی قاتله ویریلور
زیرا دابه‌یی کندو مصالحلرنده استعماله قصد احراز ایدوب سلبنی نزع ایتمکله قصد احراز ایتمشلردر
اما بالکز طوربه یاخود مطهره‌لرین تعلیق ایتمشلرایسه بو صورتده دابه واوزرنده بولنان سلب قتیل بالجمله
قاتله تنفیل اولنور زیرا بو مقدار ایله محرز اولهمزلرکه احراز ثبوت یدلرینه موقوف ودابه ده ثبوت ید تعلیق
مرقومله اولمیوب انجق حمل مقصود ایله ظاهر ایدوکی معروفدر کورمزمیسنکه ایکی کسنه بر دابه ده نزاع
ایدوب اوزرنده برینك حملی و برینك مطهره سی بولنسه اول دابه صاحب الحمله قضا اولنور واکر مشرکین
اول دابه‌نك سرجنی اکافه یاخود سرج آخره تحویل ایدوب قتیل وسلبندن غیری اوزرینه نسنه تحمیل ایتمسه‌لر
ینه جمیعا قاتله تنفیل قیلنور زیرا سرجی آخره تحویل قصد احراز واثبات یدلرینه دلیل اوله مز خلاصهٔ مقال
بونده وامثالنده نفسلریچون اخذ وعدم اخذلرینه دلالت ایلین علامت واغلب ظن ودرایتله
عمل وامتثال قیلنور والله اعلم

باب الاستثناء فی النفل والخاص منه * یعنی تنفیلی بعض اجناسه تخصیص وبعض انواعنی استثنا بابنده
بحث معتنی در امیر مسلمین من اصاب ذهبا اوفضة فله من ذلك الربع دیو تنفیل قیلدقده تبر غیر مضروبله نقد
مضروبه تحمیل وضرب مسلمین ومشرکین ادخالله تکمیل قیلنور زیرا اسم ذهب وفضه حقیقة جمله سنه شامل
واستحقاق دخی اول اسمله تسمیه یه مبنیدر کورمزمیسنکه من اصاب شیئا فهوله الاذهبا وفضة دیوب بو اسمله
استثنا قیلسه جمله سی مستثنی اولور صورت ایجاب دخی بویله در کورمزمیسنکه ذهب و فضه ده وجوب زکوة
انجق باعتبار العین در کذلك هر برینی جنسی ایله مبادله ده وجوب تقابض وحرمت فضل ینه باعتبار العین ومضروب
وغیر مضروب متساویدر اما لا اشتری ذهبا اوفضة دیوب آلتون وکومش اشترا ایتمیم دیو یمین ایلسه جواب مسئله
بشقه درکه بونده دراهم ودنانیر اشترا ایتمکله حانث اولماز زیرا بونده اشترا اوزره عقد یمین ایلمشدر وتمام اشترا بایعله در
وبایع الذهب والفضة انجق غیر مضروبی بیع ایدنلره تسمیه اولنور ومضروبی بیع ایدنلره صیرفی دیرلر اما مسئلهٔ تنفیلده
استحقاق حقیقت اسمنه تعلیق اولنمشدر بو مسئله نك قیاس وتنظیرایله معروض اوله جغی مسائل ایماندن نظیر
وعروضی اولدرکه لاامس ذهبا ولافضة دیو آلتون وکومشه یاپشمامغه یمین ایلسه بو قولی مضروب وغیر مضروبه
متناولدر وهم تنفیلله ایجاب وصیتله ایجاب کبیدرکه برکسنه مالندن ذهب وفضه سنی آخره وصیت ایلسه
مضروب وغیر مضروبه شاملدر تنفیل دخی بویله در واکر امیر من اصاب حدیدا فهوله ومن اصاب غیر
ذلك فله نصفه دیوب برکسنه دخی جنس حدیددن حدید غیر مصنوع بلکه اوانی واسلحه وسیف وسکین مثللو
نسنه‌لره ظفر بولسه جمله سی اکا ویریلورز زیرا اسم حدید جمله سنده حقیقتدرکه تخلل صنعتله اسم عین تبدل
ایلمز زیرا عین حدید ایله مقصود اولان معنای بأس صنعله منعدم اولمیوب بلکه متقرر اولور قال الله تعالی وانزلنا
الحدید فیه بأس شدید اما سیفك قنی وبچاغك قبضه سی حدیددن دکل ایسه آنلرده استحقاق نفل انجق ومن اصاب
غیر ذلك فله نصفه قولیله محصلدر بو صورتده آنلر دخی منفل لهه تسلیم بعده نزعنده ضرر یوغیسه نصفنی
وار ایسه نصف قیمتنی اندن استرداد ایدرلر زیرا منفل له سیف وسکینك اصلنه مالك اولوب حق غانمین دخی آنلره تابع
اولان قبضه وغلافلك نصفلرنده ثابتدر لکن منفل لهدن دفع ضرر واجب اولمغله عین قبضه وغلاف عندنده
محتبس اولدقده نصف قیمتنی ویرمك اوزرینه لازمدر شول بنا منزله سنده درکه ایکی کسنه میاننده مشترك واحدهمانك
ارضنده مبنی اوله بونده صاحب ارض نصیب شریکینك قیمتنی ویروب مجموع بنایی تملکده جبره قادردر واکر امیر
من اصاب بزا فهوله دیوب برکسنه دخی ثوب دیباج یاخود دیباجدن بزیون دیدکلری ثوب یاخود بوکدن کسوه‌لره

مطلب احد الورثة کجماعتهم

مطلب تنازعا فی دابة لاحدهما علیها حمل وللاخر اداوة

مطلب الفرق بین المضروب وغیره وعدم الفرق فی بعض الاحکام فی بعضها

ظفر بولسه مستحق اوله مزز يرا اسم بز انجق پنبه و كتاندن اولان اثوابه شامل اولوب مذكوراته متناول دكلدر
كورمزميسنكه عرف ناسده لفظ بزاز ثوب قطن وكتاني بيع ايدنلره اطلاق وسوق بزازين بنه ثوب قطن وكتان بيع
اولنان محله اطلاق اولنوب مذكوراته اطلاق اولنماز شارح الكتاب شرح الله صدره عند الحساب ديركه مؤلف
والاجناب بومسئله ده عادت اهل كوفه اوزره جواب ويرمشدر امازم ديار يمزده يعني بلاد خراسانده بايع القطن
والكتان كرابيسي ديمكله شهرت رسان اولمشلردر مترجم فقير ديركه دار السلطنة قسطنطينيه واكا تابع اولان بلاد عثمانيه
حماها الله تعالى عن كل بليته ده اكرچه سوق البزازين معناسنه بزستان وبزازستان لفظلري انواع اقمشه وامتعه بلكه حلي
وجواهر متنوعه بيع اولنان موضعدن عبارت ولفظ بزاز دخي انواع اقمشه بيع ايلين اصنافدن كنايت اولوب انجق
كلمهٔ بز عرف اهل كوفه اوزره ثوب قطن وكتانه مختص اولمغله من اصناف بز فهوله مسئله سي ديار يمزده واقع
اولسه قول مؤلف اوزره ثوبين مذكورينه مخصصدر وكلام شارحدن بلاد خراسانده كلمهٔ بزنه ده استعمال قيلنديغي
واضح اولميوب انجق بقرينة المقابله عرف كوفه يه مخالفتي متضح اولمشدر رجعنا الى ما كنا فيه اكر مسئلهٔ مرقومه ده
غير مغزول ياخود مغزول غير منسوج قطن وكتانه ظفر بولسه ايچندن برشيئه مستحق اوله مزز يرا اسم بز حسب العاده
ملبوسه شامل وغزله قطن وكتانه غير متناولدر كورمزميسنكه بونلري بيع ايدنلره قطان وغزال دينلوب
بزاز ديمزلر واكر امير من اصاب ثوبا فهوله ديو تبشير ايدوب بركسنه دخي ملابس ناسدن ثوب ديباج يا بزيون
يا فرو يا كسوهٔ صوف مثللو نسنه لري اخذ واختلاس ايلسه جمله سنه استحقاقي بي التباسدر زيرا اسم ثوب
حسب العاده ملبوس بني آدمه اطلاق اولنمغله خف وعمامه وقلنسوه دن ماعدا البسهٔ معتاده بوتقديده دخول
والتحاق ايدر امابونلردن برينه ظفر بولسه اكا مستحق اوله مزز يرا لفظ ثوب اكتسا ايچون تلبس اولنان نسنه نك
اسميدر ومذكوراتله اكتسا حاصل اولمز كورمزميسنكه كسوه ايله كفارت يمين هر مسكينه برقلنسوه يا عمامه يا خفين
اعطاسيله صحت بولمز دكلدر مكر بونلر طعام يومه مساوي اولمغله مكان اطعامده بذل وانعام اولنه حتى لا يلبس ثوبا
ديو عدم لبس ثوب اوزره يمين ايدوب صكره بونلردن بريني تلبس ايلسه حانث اولمز امامسئلهٔ مزبوره ده پلاس
وبساط وپرده وفراش مثللو نسنه يه ظفر بولسه مستحق اوله مزز يرا بونلر حسب العاده ملابس ناسدن اولميوب انجق
بيوتلرنده استمتاع ايتملريله مشمول اسم ثوب اولميوب مشمول لفظ متاع اولمشلردر حتى من اصاب متاعا فهوله ديمش اولسه
هم بونلره وهم سائر ملابس ناسه مستحق اولور زيرا متاع ما يستمتع به معناسنه اولمغله جمله سي متاعدن عد اولنور
كذلك اواني دخي نصاب كرا اولنماسه ده اطلاق اسم متاع عده داخل واصابت ايدن كسنه اكا نائل قيلنور زيرا امير
من اصاب متاعا دون الانية فهوله ديو تبشير ايتدكده بركسنه مثلا نحاسدن طشت وابريق وققمه وتنجره مثللو
نسنه لره ظفر ياب اولسه بونلردن برنسنه اخذ وانتهاب ايده مزز يرا بونلر آنيه دن ايكن متاعدن استثنا ايلمشدر پس
بومسئله دن استدلال قيلنوركه عند عدم الاستثنا اوانييه كسب استحقاق واستيهال ايدر واكر من اصاب فضة
او ذهبا ديوب بركسنه دخي فضه يه ذهبله محلي سيفه ظفر بولسه يالكز حليه سنه مستحق اولور زيرا اسم
فضه وذهب اكا حقيقة متناولدر كورمزميسنكه بيعده حكم صرف يالكز حصهٔ حليه ده ثابتدر كذلك
برمفضض سرج يه لجام يه مصحفه ظفر بولسه ينه يالكز فضه سنه مستحق اولور لكن مسامير فضه وذهبي
مشتمل ابوابه ظفر ياب اولسه بوبابده نزع مسامير تمكك ابوابي ايجاب ايدرسه آنلردن برشيئي استحقاق واستيجاب
ايده مز مؤلف جليل بومسئله يي لان الغالب غير الفضة والذهب قوليله تعليل ايلمشدر يعني اجزاء ابواب غالب
ومسامير مزبوره ايچنده غائب اولمغله مستهلك حكمنده دروهم ذهب وفضه دن مرام تزين واحتشام ايكن
مسامير تزيين ايچون اولميوب انجق انتفاع ايچون التزام قيلنمشدر اما حليهٔ سرج وسيف بويله دكلدر كه آنده
قصد زينت آشكاردر وهم مسمار تبع محضدر كه بعد النزع اسم باب دخي منتزع اولور ومصابينك اسمي بابه
اولوب مثلا مسامير ذهبله صورتياب ايسه ده ذهبي اسمنا الحاقله باب من ذهب ديو اطلاق ايلمزلر اما سرج ولجام
بشقه دركه اوزرلرنده بولنان فضه سببيله اسمنه مفضض ديرلر واكر بو مسئله ده فصوصله مرصع حليهٔ ذهب
وفضه يه ياخود فصي مشتمل خاتم فضه يه ظفر بولسه اسم ذهب وفضه فصوصه شامل اولمامغله جميع فصوص
غنيمته داخلدر وحليه لره اسم ذهب وفضه حقيقة متناول اولوب اسم آخر بو اسم اوزره غالب اولمامغله
اول كسنه يه اعطا قيلنور كورمزميسنكه خاتم فضه وخاتم ذهب دينلوب جوهرذي قيمت ايسه ده فصه نسبت
اولنماز وذهب وفضه دن ينه فصوصله مرصع برصليبه ظفر بولسه جواب مسئله ينه بويله در زيرا آنده دخي
اسم آخر اسم ذهب وفضه اوزره غلبه ايتمشدر كورمزميسنكه صليبي مصوغ ومصنوع اولديغي ذهب

وفضه يه

مطلب اختلاف عرف البلاد في تفسير البز وبعض تصرفات المترجم

مطلب ان اعطاء القلنسوة او العمامة او الخف لا يجزئ في الكفارة عن الكسوة

مطلب حلف لا يلبس ثوبا

مطلب معنى المتاع

مطلب حكم الصرف في حلية السيف فقط

وفضه يه نسبت ايدوب فصنه نسبت ايلمزلر واكر من اصاب ياقوتا او زمردا ديوب بر شخص دخي ياقوت
وزمرد ايله مرصع برحليه يه ظفر بولسه همان ياقوت وزمرد نزع ويدينه دفع اولنور زيرا فضه وذهبله ممزوج ومركب
ايسه ده حالا اسم ياقوت وزمرد حقيقة آنده باقي اولوب مزيل ومعارض اسم آخر اكا عارض اولمامشدر كذلك
فص ياقوت وزمردي مشتمل خاتمه ظفر بولسه ينه قلعيله تسليم ودفع اولنور زيرا نزعيله مالبت مقصوده سنده
ضرر مسلمين يوقدر واكر من اصاب حديدا فهوله ديدكده ايكي ركاب حديدي مشتمل برسرجه ظفر بولسه
اول ركابلر نزع واكا دفع اولنور زيرا اسم حديد حقيقة اوزرينه واقع وركاب من خشب ديدكلري كبي ركاب
من حديد دينلك دخي شايعدر ونزعنده ضرر دخي يوقدر اما سرجده نزعي تفككني موجب حديد مسمارلر
وچنبرلر وار ايسه برشيئه مستحق اوله مزز يرا بونلر زينت ايچون اولميوب منفعت سرج ايچون اولمغله مسامير ابوابه
مماثل ومنزلهٔ مستهلكه نازل اولمشدر كورمزميسنكه صورت مفروضه ده نزعي تفرقني موجب اولان چنبر حديدي
مشتمل برسفينه يه ظفر بولسه اول حديدن نسنه يه مستحق اوله مزسرج دخي بويله در وبو جنسدن مسائل
شرعيه ده قاعدهٔ مرعيه بودركه هرنسنه كه شيء آخرده زينت ايچون اولميوب انتفاع ايچون مستعمل اولوب
آنكله ايجاب فعل اولنان اسم حديد كبي اسمه مغاير مسمار وچنبر كبي اسمله تسميه اولنه اكا اسم ايجاب شامل اولميوب
زينت ايچون مستعمل ايسه متناول اولور زيرا زينت عينله قصدا اولنان انتفاع اوزره صفت زائده در بو صورتده
بلا ضرر فاحش نزعي قابل ايسه حق منفل له ايچون نزع اولنور اما ضرر فاحشي متضمن ايسه بيع اولنوب نفلك
متناول وغير متناولينك قيمتلري اوزره ثمني تقسيم اولنور شول ماده منزلنده اولوركه بركسنه نك ثوبي آخرك صبغي ايله
منصبغ اولوب صاحب الثوب دخي قيمت صبغي ضماندن امتناع ايلسه بونده اول ثوب بيع وثمني ثوب وصبغك
قيمتي اوزره بينلرنده تقسيم اولنور بوتقدير اوزره من اصاب قزا فهوله ديدكده بطانه وظهاره سي ميانده حشوي
حرير اولان برقبا ياخود جبه يه ظفر بولسه اول حشوه مستحق اوله مزز يرا حشو مستور اولوب وآندن زينتك غيري
انتفاع قصد اولنمغله ايچنده مستهلك منزلنده در كورمزميسنكه حريك غيريده لبس حرير رجاله حرام ايكن
بومثللو قبا وجبه جائزدر وحشو مزبورده استحقاقه قائل اولان كسنه اول منفل له ارشي حرير وارغجي غير حرير
برثوبه ظفر بولسه ارشنه مستحق اولور ديمكه محتاجدر بوقول ايسه غايتله بعيددر واكر من اصاب ثوب قز
فهوله ديدكده ظهاره ياخود بطانه سي حرير اولان جبه يه ظفر بولسه اول حرير اولان جانبي اكا دفع وجانب آخري
غنيمته وضع اولنور زيرا اسم ثوب ظهاره وبطانه دن هربرينه على الانفراد شامل واحدهما آخر اوزره غالب
اولميوب هربري حقيقت اوزره ظاهرده حاصلدر ومن جهة الحكم بومقوله لباس رجاله مكروه ايدوكي بي التباسدر
وبومسئله حليهٔ سيف مسئله سي منزله سنده در وظهاره وبطانه يي بربرندن نزعده ضرر عظيم اولديغندن بيان سابق
اوزره بيع وثمني تقسيم قيلنور اما من اصاب جبة حرير فهي له ديدكده ظهاره ياخود بطانه سي حرير برجبه يه
ظفر بولسه بونده اعتبار انجق ظهاره يه ايدوكي ظاهر وآشكاردر زيرا لفظ جبه ظهاره يه نسبت اولنمق حسب العادة
امر شايع وبطانه نسبتده ظهاره يه تابعدر وبونده ايجاب نفل اسم جبه ايله حاصل واسم جبه دخي ظهاره يه
بلا بطانه غير شامل اولمغله جمله سنه مستحق ونائل اولور اما مسئلهٔ سابقه بشقه دركه آنده ايجاب نفل اسم ثوب ايله صادر
وظهاره يه بلا بطانه تسميهٔ ثوب اولنمق امر ظاهردر واكر من اصاب ذهبا فهوله ديدكده ذهبله منسوج برديباجه
ظفر بولسه نظر اولنور اكر ذهب ارشنده ايسه سابق الذكر ارشده بولنان منزلهٔ حريره نازل ومنفل له آندن
بي بهره وبي حاصلدر واكر ارغجنده ظاهر ومبصر ايسه منفل له انجق اول ذهبه مستحق اولوب طريق مذكور
اوزره بيع وتقسيم ثمن امر مقرردر نكته سي اولدركه اثوابده معتبر اولان ارغجدر ارش دكلدر كورمزميسنكه عتابي
ديدكلري قماش كبي ارشي حرير خام ياخود ابريسم زيب اندامدن اولان اثواب رجاله حلال اما ارغجي بونلردن
ايسه غير حلال اندر توضيحي اولدركه تمام ثوب ارغجنه موقوف اولمغله ارغجنه نسبت اولنوب ارشنه اولنماديغي عنديمزده
معروفدر واكر من اصاب حريرا فهوله ديدكده ابندسي يعني يافه زنجي حرير ياخود نقوشي حرير برجبه يه
ظفر بولسه اكا مستحق اوله مزز يرا بونلر تبع محضدر كورمزميسنكه لبسي رجاله حلالدر كذلك من اصاب ذهبا
ديوب مسمار ذهبي مشتمل برياقوت ياخود خاتم فضه يه ظفر بولسه بونلر تبع محض ومغيب اولمغله نسنه يه
مستحق اوله مز كورمزميسنكه ديشلري رشتهٔ ذهبله ربط اولنمش براسيره ظفر بولسه اول ذهبه مستحق
اوله مز اما ذهبدن اتخاذ انف ايلمش ايسه اكا مستحق اولور زيرا خيطله مربوط ونه زمان ايسته نزعي قابل
وجسددن منفصل اولمغله تابع محض دكلدر لكن ديشلر بشقه در وبحث سالف البيان بالجمله مقتضاي استحساندر

مطلب النصيح ثوب انسان بصبغ غيره

مطلب القباء الذي فيه حشو قز

مطلب يكره للرجال ثوب ظهارته او بطانته حرير

امامقتضای قیاس جمله سنده حقیقت اسم باقی اولدیغندن منفل له بالاستحقاق اخذ واختلاس ایلمکدر واکر من اصاب
ثوب خز فهوله دینلدکده بطانه سی سمور یاخود لسان عربده فنك تسمیه اولنان اختلاف اهل لغت اوزره
قرصق یاخود سکنسار فروه لری اولان جبهٔ خزه ظفر بولسه انجق ظهاره یه مستحق اولور زیرا ایجاب انجق
تسمیهٔ ثوب خز ایله اولمشدر ومسئلهٔ قزده بطانه ظهاره یه تابع اولدیغین بیان ایلدیك مسئلهٔ خز دخی اویله در
وبوصورتده تنفیل من اصاب جبة خز دیواسم جبه ایله دخی اولسه جواب مسئله ینه اویله در زیرا سمور
وفنك نسبتده اصلا خزه تابع دکلدر که جبهٔ مزبوره یه جبة خز دینلمیوب بلکه جبة سمور وجبهٔ فنك دینلور
بناء علیه ایجاب خز ایله نسبتده خزه تابع اولمیان نسنه یه مستحق اوله مز کذلك من اصاب ثوب فنك دینلوب
بطانه سی فنك برجبه یه ظفر بولسه یالکز فنکه مستحق اولوب ظهاره سنه اوله مز زیرا اسم ثوب وجبه ظهاره سنی
فنکه دخی شامل اولمغله ظهاره نسبتده بطانه یه غیر تابعدر واکر من اصاب شیئا من البزیون دیدکده برکمسنه
بدنی بزیون ویکلری وتیریزلری دیباج برجبه یه ظفر بولسه بونده بعض اجزا بعض آخره تابع اولمامغله یالکز بدنه
مستحق اولور اماخشتکدن ماعداسی بزیون ایسه خشتك تابع محض اولمغله جمله سنه مستحق اولور واکر
من اصاب شیئا من البزیون دیمیوب بلکه من اصاب جبة بزیون دیمش ایکن بدنی بزیون ماعداسی دیباج
یاخود بالعکس برجبه یه ظفر بولسه قطعا برشیئه مستحق اوله مز زیرا جبهٔ مرقومه جبهٔ بزیون دکلدر
کورمزمیسنکه دیباجنی نزع ایتسه لر مابقی یه جبه دینلمز شرط ایسه اصابت جبهٔ بزیوندر واکر من اصاب
فضة اوذهبا دیدکده ذهب وفضه دن چنبری اولان قصعه یه ظفر بولسه نظر اولنور اکر نزعی قصعه یه مضر
اولمامغله زینت ایچون وضعی معلوم ایسه ذهب وفضه سنی اخذ ایدر واکر وضعی کسر قصعه ایچون اولوب
نزعی قصعه دن اسم قصعه نك زوالی یاخود برقطعه سنك سقوط وانحلالنه بادی اولورسه زینت ایچون اولمیوب
منفعت ایچون اولدیغی ظاهر وتبع محض اولمقده مسامیر مذکوره یه مماثل ومتجاور اولمغله مصیبك آنده نصیبی
یوقدر واکر من اصاب شعرا فهوله دیدکده شعری اوزرنده جلود معزه یاخود شعردن کلیم وپرده وپلاس
مقوله سی نسنه لره ظفر بولسه مستحق اوله مز زیرا شعر حسب العاده انجق جلوددن قوپمشه شامل اولوب
شعردن اتخاذ اولنان ثوبه غیر متناولدر لفظ قطن وکتان کبیدر که آنلر دخی اتخاذ اولنان ثوبه متناول دکللردر
کورمزمیسنکه بونلر ایله بونلردن اتخاذ اولنان اثواب میانلرنده مجانست یوقدر بوجهتله بعد الصنعه شیء آخر
اولدیغی بزه معلوم اولمشدر واکر من اصاب خزا فهوله دیدکده لسان عربده خز تسمیه اولنان ارکك طوشانك
جلودینه یاخود جلودندن نزع اولنوب ینه خز ایله تسمیه اولنان مویلرینه ظفر بولسه ایکی صورتده ده مستحق
اولور زیرا لفظ خز علی وجه الحقیقة جلد وموینه متناولدر که قبل النزع جلدی خزه نسبت اولنوب هو خز
دینلور اما جلود معز وغنم بشقه درکه آنلر جلد الصوف وجلد الشعر دیمکله اوزرنده بولنان شعر وصوفه نسبت
اولنماز وبوصورتده ثوب خزه ظفر بولسه اول ثوب دخی مطلقا خزه نسبت اولنمغله اکا دخی مستحق اولور اما
من اصاب صوفا او بزیونا دیدکده ثوب صوف یاخود ثوب بزیونه ظفر بولسه مستحق اوله مز زیرا بعد النسج
مطلقا صوف وبزیون دینلمیوب بلکه قطن کتان کبی بونلر دخی ثوب ایله تقیید اولنور واکر مسئلهٔ خزده خز مغزول
ظفر بولسه ینه مستحق اولور زیرا بعد الغزل ینه مطلقا خز تسمیه اولنور اما قطن وکتان بویله دکلدر
خلاصهٔ کلام اسم خز هر صورتده اطلاق اولنمغله هر صورتنده کسب استحقاق ایدر واکر من اصاب جبة خز
اوجبهٔ مرویة فهی له دینلدکده ظهاره سی خز یاخود قماش بلدهٔ مرو وبطانه سی فنك یه سمور برجبه یه
ظفر بولسه اول جبه غنیمت قیلنور زیرا بونده فنك وسمور بلا ظهاره مقصود اولمغله جبه آنلره نسبت اولنوب
ظهاره سی اولان خز ومروی بلا بطانه غیر مقصود اولمغله جبه آنلره نسبت اولنماز ونسبتده اصل ومبنی انجق
شیئك اسمی علی الاطلاق تناول ایتمکدر امابوصورتده بطانه سی مرویه یاخود هرویه برجبهٔ خزه ظفر بولسه
یالکز ظهاره سنه مستحق اولور زیرا یالکز بطانه یه جبه دینلمیوب بلا بطانه خزدن اولان ظهاره یه کاهیجه جبه
دینلمکله بطانه یه مستحق اوله میوب ظهاره یه مستحق اولور وجناب مؤلف بوندن اقدمجه جبهٔ حریرده بطانه
وظهاره یه مستحق اولور دیوب بونده انجق ظهاره یه مستحق دیمکله بین الکلامین عارض اولان تعارضك
دفعنه تعرض برله بعض علما بومسئله ده ایکی روایت اولوب هر بری برینه بناقیلندی دیدیلر وبعضیلر میانلرین
تفریق وشو وجه اوزره تحقیق ایلدیلر که ظهاره حریردن ایسه اکا بدون البطانه کرك حقیقة وکرك مجازا جبه
دینلمز اما خزدن ایسه اکا مجازا جبه تسمیه اولنور بوصورتده بطانه سی سمور یافنکدن ایسه لفظ جبه حقیقتده

مستعمل

الخز اسم دابة ثم اطلق علی الثوب المتخذ من وبرها والجمع خزوز کالفلوس کذا فی المصباح والخز کصرد ذکر الارنب جمعه خزان واخزة وموضعها مخزة ومنه اشتق الخز کذا فی القاموس بونقل اولنان قول اهل لغت اوزره لفظ خز اصل لغتده ارکك طوشانك اسمیدر صکره جلدینه وموندن اتخاذ اولنان اثوابه اطلاق اولندی وابن الاثیر نهایه ده نهی عن رکوب الخز والجلوس علیه حدیثی شرحنده دیدیکه اوائلده معروف اولان خز صوف وابریسمدن نسج اولنور ایدی وآنی صحابه وتابعین کیمشلر ایدی بوصورتده نهی مروی لباس مترفین اولدیغندن واعجامه تشبه اولدیغندندر اما فی زماننا خز ایله معروف اولان نوع آخردر که ابریسم خالصدن معمولدر وقطعا حرامدر انتهی فقیر دیرمکه صاحب الکتاب بوبابده ذکر ایلدیکی مسائلدن هر برنده معانی منقوله دن برینی قصد ایلدیکی امعان نظر ایله ظاهردر منه

مستعمل اولمغله اعتبار مجاز ساقط اولوب نسنه یه مستحق اوله مز امابطانه سی مرویه ایسه حقیقتده استعمالی
متعذر اولمغله بطریق المجاز استعمال اولنوب یالکز ظهاره سی اکا ایصال قیلنور کورمزمیسنکه من اصاب جبة خز
او سمور او فنك دینلدکده بونلردن برینه ظفر بولسه لکن ظهاره سی حریر یاخود وشی دیدکلری قماشدن
اولسه بطانه یه مستحق اولوب ظهاره یه اوله مز زیرا اسم جبه ماعدا الظهاره یه حقیقة یاخود مجازا تناول اولمغله
اکا مستحق اولوب ظهاره بروجهله بطانه یه تابع اولمامغله اکا مستحق اوله مز واکر من اصاب جبة مرویة
دینلدکده ظهاره سی مرویه وبطانه سی غیریدن برجبه یه ظفر بولسه بودخی مسئلهٔ حریر ایله برابر تمامنه استحقاقی
مقرردر کورمزمیسنکه بونده ظهاره بلا بطانه یه انجق قمیص دینلوب جبه انجق تمامنه اطلاق اولنور توضیحی
اولدرکه من اصاب قلنسوة حریر او مرویة دینلدکده ظهاره سی حریر یا مرویه وبطانه وحشوی غیریدن
برقلنسوه یه ظفر بولسه بلا بطانه وحشو قلنسوه تسمیه اولنمامغله تمامنه مستحق اولور واکر امیر برشخص معین
اوزره جبهٔ معینه یی قصد وتخصیص واکا اشارتله من اصاب هذه الجبة الخز فهی له دیو تخصیص ایدوب برکمسنه
آنی شکار ایلدکده بطانه سی فنك یاسمور اولدیغی آشکار اولسه بالتمام اول کمسنه یه انعام اولنور زیرا بونده استحقاق
اشارتله عین اوزره بنا قیلنوب اسم ونسبته ابتنا اولنمامشدر اکرچه اسم ونسبت تعریف ایچوندر لکن تعریف اشارت
ابلغ اولمغله اعتبار تسمیه ساقط اولور اما جمیع ماسبق بویله دکلدر وبحث مذکور مسئلهٔ وصیت بجبة الخز ایله
ایضاح وآنده واقع اولان جواب نقلده ذکر اولنان جواب کبی اولدیغندن استیضاح اولنور واکر من اصاب
جبة هروية دیمش ایسه یالکز ظهاره یه حمل اولنور زیرا بیان ایلدیك که بونده نسبت ظهاره یه اولوب بلا بطانه
جبه دینلمز وحشوی دخی وار ایسه طرفینه تابعدر بناء علیه تمامنه مستحق اولور اما من اصاب جبة خز
دیدکده بطانه سی خز اولمیوب حشوی دخی قطن یاحریر اولان برجبهٔ خزه ظفر بولسه یالکز ظهاره یه
مستحق اولور زیرا خزدن اولان یالکز ظهاره یه مجازا جبه تسمیه اولنمغله اسم مزبور ایله بطانه یه مستحق اوله مز
وبطانه یه مستحق اولمدقجه حشوه دخی اوله مز واکر من اصاب قباء مرویا دیدکده بطانه وحشوی غیر مروی
وظهاره سی مروی برقبایه ظفر بولسه یالکز ظهاره یه مستحق اولور زیرا یالکز ظهاره یه قبا دینلوب ایکی قات
قبایه قباطاقین دیدکلری کبی برقاتنه دخی قباطاق دینلور اما جبه بشقه درکه یالکز ظهاره سنه قمیص دینلوب جبه
دینلمز بوصورتده ظهاره وبطانه وشی مرویدن اولوب یالکز حشوی غیریدن ایسه تمامنه مستحق اولور
زیرا ظهاره وبطانه یه مستحق اولدقده حشوی دخی مستتبع اولور کورمزمیسنکه علی الاطلاق من اصاب قباء
دینلدکده برقباء محشوه ظفر بولسه حشو قبایه قبا ایله تسمیه اولنمازسه ده ظهاره وبطانه سنه تبعا اکا دخی کسب
استحقاق ایدر کذلك علی وجه التقیید قباء مروی دیدکده حشوی مروی دکل ایسه ده استحقاقده یا تبع
منطویدر واسم سراویل بطانه سی اولوب اولمیانه تسمیه اولنمغله جمیع احکامده قبا ایله تسویه اولنور والله الموفق

* باب النفل من اسلاب الخوارج واهل الحرب یقاتلون معهم بامان او بغیر امان *

یعنی اهل بغی وخروج اهل حربی تأمین یاخود عدم تأمینله قتالده جمعیتلرینه ممزوج قیلسه لر بوایکیدن
هر برینك تنفیل اسلابی بابنده مبحث دقت نصابدر مؤلف الکتاب یمن الله تعالی کتابه یوم الحساب دیرکه اهل حربه
طرف خوارجدن ویریلن امان جواز ونفوذده امان اهل عدالله سیاندر زیرا آنلر دخی اهل فئهٔ ممتنعه دن
مسلمین اولدقلری وان طائفتان من المؤمنین اقتتلوا نظم مبیننده مستبیندر وحضرت علی رضی الله تعالی عنه
تعریفلرنده اخواننا بغوا علینا یعنی دین قرنداشلریمزدر اوزریمزه بغی وخروج ایلدیلر دیمکله اسلام ایله
توصیف ایلمشدر واسلاملری مقرر اولدقدنصکره امان مسلم واحد امان جماعتله برابردر وهم اهل حرب
اهل عدل وبغی میانده سبب قتاللرینه مطلع اوله مزلر که بینلرین تمییز برله طلب امانده اهل عدله مراجع اوله لر
بناء علیه اهل بغیدن استیمان ایتدکلرنده میا نمزده تجارت اوزره مسالمین اولورلر وبومسالمه امان نافذ اولمغله
اهل عدلك اوزرلرینه هجوملری تجویز اولنماز مکر منعه لری وار ایسه نبذامان یوغیسه مأمنلرینه ابلاغ ایده لر
لکن خوارج قتال اهل عدل اوزره اهل حرب ایله بلاذکر الامان استعانت وآنلر دخی داراسلامه خروجه مبادرت
ایتدکلرنده اهل عدل غالب اولسه اهل حربی سبی ایتملری جائز کوریلوب خوارجك آنلر ایله استمدادلری
اماندن تعداد اولنماز اکرچه بعض اصحابمز استمداد مذکور امان ایدی صکره خوارجله اهل عدله قتاللری ایله
نقض ایلدیلر مسلکنه استصحاب ایلدیلر لکن مسلکلری غلطدر که استمدادلری امان عد اولنسه صکره
قتاللری کندولری تأمین ایلین خوارجك تحت رایه لرنده بولنمغله امانلرینی ناقض اولمازلر وبومعنی قریبا

الوشی خلط اون بلون ومنه وشی الثوب اذا رقمه ونقشه والوشیة نوع من الثیاب الموشیة تسمیة بالصدر یقال فلان یلبس الوشی کذا فی المغرب منه

ذکر اولنور بلکه مسئلهٔ مزبوره نك وجهی اولدرکه اهل حرب بو خروجلرنده مسلمیندن برطرفله مسالمین اولمیوب
بلکه جمله ایله مقاتلین اولمشلردر ووجه مزبور اهل عدل حقلرنده شبهه واشکالدن دور در اما خوارج حقلرنده
نکته سی اولدرکه آنلره انضمامری اعانت ایچون اولوب امانلرنده داخل اولد قلرندن دکلدر رکورمزمیسنکه
اهل جیش دار الحربده بولنسه لر انده ینه بر برینه معین ایکن دارالحرب دار قهر اولوب دار امن اولدیغندن
بر برینك امانده داخلین دکللردر بناء علیه اوزرلرینه ظفر بولدیغمزده خوارجله برابر قتال ایتسونلر ایتمسونلر
فیٔ اولورلر لکن خوارج ایچون قتللری واخذ اموالری قطعا حلال دکلدر زیرا آنلری قتال اهل عدله دعوتلرنده
ترك تعرضلرینه ضامن اولمشلردر که تعرض ایتسه لر اجابتلری غیر ممکندر وضامن اوزره وفاء مضمون وجوبه مقروندر
بو یله ایکن خوارج آنلری سبی ومالترین اخذ ایلسه لر شرعا حرام اولان وجهله تحصیل ایتملریله اشترامی بزه
تحلیل اولنماز اما برکمسنه اشترا قیلسه اشترا منعقد اولور زیرا حرمتی عصمت محلدن اولمیوب معنای غدردن
واقع اولمغله ثبوت ملکه ومتملکدن صحت اشترایه غیرمانعدر نظیری شول مسلمدرکه امانله دارلرینه دخول ایده
اول مسلم اهل حربه اعطاء امان ایتمش دکل ایکن بعضیلرین سبی ومالرندن اخذده معنای غدر بولنمغله مکروه کورلور
بویله ایکن ارتکاب ایدرسه اکرچه صاحبنه رد ایله امر اولنور لکن جبر اولنماز وآندن مال مزبوری برکمسنه اشترا
قیلسه شراسی مع الکراههٔ منعقد اولور واکر خوارج اهل حربله برابر قتال ایدوب امیر اهل عدل دخی من قتل قتیلا
فله سلبه دیو تحریض ابطال ایلدکده برکمسنه خوارجدن برینی قتل ایلسه سلبنه مستحق اوله مزکه خوارج
مسلمین واموالری دار اسلامله محرز اولمغله غنیمت اوله مز اما حربی بی قتل ایدرسه سلبنی اخذ ایدرکه مسلمیندن
برطرفدن امانی بولنمامغله مالی مباح ومحل اغتنامدر واکر اهل حرب اهل عدلدن اموال ورقیقلرین اخذ
ومنعهٔ خوارجله احراز بعده قبول اسلام ایلسه لر جمیع مأخوذلرین ردیتلری واجبدرکه اموالیمزه تحقق دارلریله
احرازده مالك اولورلر بوصورتده بولنمامشدر حتی اموالیمزی دار یمزده کند و منعه لریله احراز ایتسه لر مالك
اوله مزلر منعهٔ خوارج مسلمین ایله عدم تملکلری بالطریق الاولی در اما اول ماله دارلرینه دخول بعده اسلام
یاذمتی قبول ایلسه لر احرازلری تام وملکلری تمام اولور قال علیه السلام من اسلم علی مال فهو له یعنی
اول حربیکه برماله استیلا اوزره قبول اسلام ایلیه اول مال آنك ملکیدر واکر اهل عدلك نسا وصبیانلرینه
استیلا ایلسه لر خوارج ایچون آنلری دارلرینه ادخاله رخصتلری جائز کوریلمز زیرا اهل حرب حبس احراز
مسلمینده ظالملردر وظلم اوزره تقریرلرنده وفا اوزرلرینه لازم دکلدر بلکه سبیللرین تخلیه بر له امر ایدرلر و امتناع
ایدرلرسه ذراری مسلمینی تخلیص ایچون قتاللری واجب واهماللری غیرجائزدر کورمزمیسنکه دارالحربده مستأمن
اولان مسلم تخلیص ذراری مسلمینه قادر اولسه اهمالی قطعا جائز دکلدر کذلك اموال مسلمینی دارلرینه ادخال
مراد ایلسه لر ینه اصحابنه رد ایچون اللرندن اخذ ایتمك خوارج اوزره واجبدرکه قبل الاحراز مالك اولمدقلرندن
دارلرینه ایصالده ظالملردر اما دار الحربده مسلم مستأمن بشقه درکه آنده احراز ایله مالك اولمشلردر
واول مسلم اموالرنده عدم تعرضه ضامن اولمغله اموال مسلمینی دخی اللرندن اخذه غیر متمکندر واخذ اموالری
وجه مشروح اوزره خوارج ایچون جائز کوریلمدکده بعد الاحراز عدم جواز بالطریق الاولی در واکر
اموال اهل عدلی اخذ واستهلاك بعده قبول اسلام ایلسه لر برنسنه نك ضمانی آنلره الزام اولنماز زیرا فعل
مزبوری محاربین ایکن ایتمشلر روهم اهل بغیه انضمامله حکم مرقومده آنلره الحاق ایلمشلردر و اهل بغی
اموال اهل عدلی استهلاك بعده توبه ایلسه لر ضامن اولمازلر اهل حرب دخی بویله در ولکر اهل حربله مسلمین
اوزره مستعین اولانلر خوارج اولمیوب لصوص غیر متأولین اولسه لر جواب مسئله ینه بویله در زیرا تأویل وعدم
تأویله حکم سقوط ضمان انجق بین المسلمین مختلف واهل حربه کوره غیر مختلف اولمغله اهل حرب علی
کلا الوجهین ضامن اولمازلر زیرا فعل مذکورلرین محاربین ایکن ایتمشلردر واکر خوارجله اهل حرب بربرندن
استعارهٔ سلاح وامیر عدل دخی من قتل قتیلا فله سلبه دیمکله تحریض اهل صلاح ایتدکده اوزرنده سلاح حربی
بولنان برخارجی یاخود بالعکس قتل اولنسه قاتل علی کلا الوجهین اول سلب مستعاره نائل اوله مز زیرا سلاح
خارجی حربیده ایسه اول سلاح مال اهل اسلام وغیر محل اغتنامدر واکر سلاح حربی خارجیده ایسه خارجی
آنی استعاره واثبات ید ایتمکله حکم امان آنده ثابت اولمشدر کورمزمیسنکه خوارج دار الحربدن سلاح وکراع استعاره
واخراج ایلسه لر ید خوارجده بولنمغله آنده حکم امان ثابت وجواز اغتنامی فائت اولور صورت سابقه دخی
بویله در لکن اهل عدل اکا ظفر بولسه لر اهل حربه رد ایتمیوب همان بیع وثمنی توقیف واصحابی کلدکده تسلیم

ایدرلر

ایدرلر واهل عدلدن برکمسنه اندن برنسنه یی استهلاك ایلسه ایادی اهل عدله دوشن اموال اهل بغیك حکمی کبی
ضامن اولمازنکته سی اولدرکه بونده ثبوت امان انجق اوزرنده اهل بغیك ثبوت یدلریله در واهل حرب مالترین
اهل بغیه تملیك ایتمش اولسه لر آنده بعد استهلاك اهل العدل حکم ضمان ساقط ایکن ثبوت ید دون الملك اولمغله
بونده حکم ضمان بالاولویه متساقطدر واکر خوارج متفرق اولوب اهل عدل دخی اول سلاح وکراعی بیع ایتمدین
اهل حربدن اصحابی کلوب طلب ایلسه لر بونده حکم قیاس دارلرینه ایصال ایچون یدلرینه تسلیمدن عدم احتباسدر
زیرا آنده بعض مسلمین طرفلرندن حکم امان ثابت اولمشدر وهم مال مرقوم مال خوارج منزلنده درکه جمعیتلری
پریشان ومنعه لری بی نام ونشان اولدقده مالری آنلره رد اولنور لکن استحسانه نظرایله بیع واخذ ثمن اوزره
جبر اولنملری مقرردر زیرا کراع وسلاح ید اهل عدلده محبوس اولمشدر وبونسنه لر دار اسلامده محتبس ایکن آنی
دارالحربه عودت ومسلمین اوزره مدار قوت ایتدرمکده کفاره رخصت ویریلمز نظیری اولدرکه عبید اهل حرب
اسلامه کلسه لر دارالحربه اعاده لرینه رخصت ویریلمز توضیحی بودرکه مال مرقوم مال خوارج اولسه منعه لری
باقی اولوب آنکله قتال مسلمین اوزره توهم استعانتلری باقی ایکن اول مالی اوزرلرینه رد حلال دکلدر
ومنعهٔ اهل حرب هر بار باقی وپایدار وآنکله قتال مسلمینده استعانتلری آشکار ایکن آنلره ردك عدم جوازی بدیدار در
واکر خوارج تجار اهل حربی امانله عسکرلرینه جلب بعده کراع وسلاحلرندن استعاره یاغصبله اخذ وسلب
ایدوب صکره خوارجدن بریسی اول سلاح اوزرنده ایکن بعد تنفیل الامام قتل واعدام قیلنسه قاتل اول سلاحله
بکام اوله مز زیرا امان خوارج امان اهل عدله برابر اولمغله مال مرقوم امان خوارجله اغتنامدن معصوم اولمشدر
انجق مسلمین آنی بیع وثمنی توقیف واصحابی کلدکده تسلیم ایدرلر واکر اهل عدل آنلردن برنسنه یه قتال ایچون
محتاج اولورلرسه امام قتال ایچون وقت حاجتده آنی ویرمك جائزدر زیرا مال مزبور مسلمینك اولسه وقت حاجتده
امام ایچون عمل مذکور جائزدر مستأمنینك اولدقده بطریق الاولی دروهم مستأمنین اهل عدله قتال ایچون
اول مالی اعاره ایتدکلرنده عندیمزده اموال خوارج منزلنده اولمغه رضا ویرمشلردر وبزلر اموال خوارجه ظفر
بولدقده آنده بوفعلیمز جائزدر آنلره اعاره اولنان اموال مستأمنینده دخی جائزدر لکن خوارج غصبله آلدقلری
صورتده بعد الاصابه امام اهل عدل ضرورت اولمدقجه قتال ایچون برفرده ویرمك جائز دکلدر زیرا امانله مالری
معصوم ایکن آنکله برفردك قتالنه رضا ویرمشلردر لکن صورت اولی بشقه درکه آنده مالریله قتال خوارجه
راضی اولمشلردر بناء علیه بعض اهل عدل اول مالی استهلاك ایلسه مستأمنینه ضامن اولور اما صورت اعاره ده
مال خوارجی ضامن اولمدیغی کبی بونی دخی ضامن اولماز کذلك امیر اهل عدل ایچون بومالی بیع ایتمك دخی
لایق اولماز مکر تلفندن خوف ایدرسه بیع ایدر زیرا عین مال مسلم اوزره محفوظ اولدیغی کبی مستأمنین اوزره
دخی محفوظدر بعض اهل عدلك شول مالی منزلنده درکه ید امیرده بولنوب صاحبی غائب اوله بونده البته عینی
حفظ ایدر مکر حفظی متعذر اولمغله بیع وثمنی حفظ ایده واکر قبل البیع خوارج متفرق اولورلرسه امام
هم غصب وهم استعاره صورتلرنده اول مالی اصحابنه رد ودارالحربه اعاده لرینه مساعده ایدر زیرا مال مزبور
مال خوارج منزلنده در وبعد التفرق خوارجك عین مالری اوزرلرینه رد اولنور وهم اول مالی خوارجه امانله
ثبوت عصمتدن صکره ویرمشلردر وامانلری اهل عدلدن اولوب صکره کراع وسلاحلرین خوارجه اعاره ایتملری
منزلنده اولمغله اول مال داریمزده حبس اولنماز واکر خوارج اهل عدله قتاللرنده معیت اوزره اهل حربه
اعطاء امان وآنلر دخی قتال ایتسونلر ایتمسونلر ایچلرینه خروج واتیان ایتدکلرنده اهل عدل اوزرلرینه غالب
کلسه لر اهل حربی سبی ومالرین اغتنام اهل عدله حرامدر زیرا امان خوارجله نفوس واموالرنده عصمت
ثابت اولوب قتاله نبذ امان واقع اولمامشدر زیرا قتاللری منعهٔ خوارجله اولوب قتال خوارج امانلرین ناقض
اولمدیغی کبی معیتلریله قتال مستأمنین دخی امانلرینه مناقض اولماز انجق حکملری حکم خوارجه مساوی وحکم تنفیل
سلب وسائر آنلردن حلال وحرام اولان امورده آنلر ایله مستویلردر ومسئلهٔ مرقومه اوائل بابده سبقت ایلین
اهل حربی بلا ذکر الامان بزمله قتاله دعوتلری مسئله سنه مخالفدرکه آنده بزمله قتال ایچون خوارجه انضماملری
موجب امان اولمامغله نفوس واموالرنده ثبوت عصمت نمایان اولمامشدر واکر اهل حرب خروج ایتمیوب بلکه خوارج
دارالحربده اوزرلرینه واروب بربرلرینی تأمین ایتدکلرندنصکره اهل عدل اوزرلرینه غلبه ایلسه نظر اولنور اکر
اهل حرب کند وعز ومنعه لرنده ایسه لر کند ولری فیٔ مسلمین وبعد التنفیل قاتللری سلبلریله کامین قیلنور زیرا
بوصورتده آنلر مستأمن اولمیوب بلکه خوارج آنلره مستأمن اولور وهم منعه ودارلرنده بزمله قتاللرنده بیمزده اولان

مطلب استعمال سلاح الغیر عند الحاجة

مطلب حکم قتال الکفار مع الخوارج بامانهم

امان منتبذ اولمغله حربی غیر مستأمنه ظفر بولمش اولورز امادار الحربده عسکر خوارجه کند ولری چیقوب
منعهٔ خوارجدن غیری منعه‌لری یوغیسه آنلردن برفرد اوزره حکم سبی واقع اولمازز یرا منعهٔ خوارجده مستأمنلردر
ودارالحربده عسکر اسلامده مستأمن بولنان حکم عصمتده دار اسلامده مستأمن کبیدر وهم کند ومنعه‌لری
بولنمامغله قتاللرنده امانلری منتبذ دکلدر واکر خوارج ایچلرنده مستأمن اولان تجار اهل حربدن قتال اهل عدل اوزره
استمداده اقدام آنلردخی قول نعم ایله وعد اجابت وانعام ایلسه‌لر بردن قتل واخذ ماله آنلره تعرض حلال اولماز مادام
بالفعل منتصب حرب وقتال اولمیه‌لر زیرا مستأمنین اولملریله اهل ذمت حکمنده لردر واهل ذمته مجرد قصد قتال
مسلمین ایتملریله قبل الاظهار والشروع تعرضمز غیر مشروعدر وهم خوارجه نعم دیدکلرنده حکم خوارجده اولمشلردر
وخوارج منتصب قتال اولمدقجه نفس ومالرینه تعرضمز غیر حلالدر وتجار مسفورین قتال ایتدکلرنده حلال
وحرام اولان اموردہ خوارجله همحاللردرز یرا قتاللری تحت رایهٔ خوارجده اولمغله دائرهٔ اماندن غیر خارجلردر
واکر اهل حرب بر مسلمه دار اسلام یا عسکر مسلمینده ایکن انت آمن فادخل الینا دیملریله تأمین ودعوت
اولدخی دخول واجابت ایلسه اول مسلم اهل عدلدن اولسون خوارجدن اولسون مالرندن برنسنه‌یه تعرضی
حلال دکلدرز یرا استیمانله عدم تعرضلرینه ضامن ومضموننه وجوب وفایی متضمندر لقوله علیه السلام
وفاء لاغدر فیه کذلك قبل الدخول کندو آنلری وآنلر کندویی تأمین قیلسه‌لر ینه حکم سابق مقرر بلکه
اهل حرب آنك طرفندن کسب امان صحیح ایتملریله مسئلهٔ اولادن دخی اظهردر لکن بو صورتده امام اهل حربك
نفوس واموالنه قبل النبذ تعرض ایلمك حرام وتعرض ایدرسه جمیع مستهلکاتنك ضمانی اوزرینه الزام قیلنور
اما صورت اولی بشقه درز یرا بونده اهل حرب مسلم واحد طرفندن کسب امان صحیح ایتمشلردر که مسلم مزبور
منعهٔ مسلمینده ایکن آنلری تأمین ایتمشدر وامانی صحیحدر وصورت اولاده بلا نبذ قتاللری حلالدرز یرا مسلم مزبور
آنلری تأمین ایتمیوب بلکه آنلر آنی تأمین ایتمشلردر انجق امانلرنده بولنوب کندویه عدم تعرضلری بالضروره
آنلره عدم تعرضی موجب اولوب امان مسلمینده اولملرینی مستوجب اولمامشدر واکر خوارج اهل حربدن
قتال اهل عدل اوزره استمداد آنلردخی امیر بزدن اولوب حکم جاری بزم حکممز اولمدقجه امداد ایتمزز جوابنی ایراد
وبو معامله‌لری صورتپذیر انعقاد اولدقدنصکره اهل عدل اوزرلرینه غالب اولسه‌لر اهل حرب واموالری
فیء مسلمینده ادخال قیلنور اما خوارج آنلری تأمین ایتمش ایسه امانلری اولمامقله جواب مسئله ظاهر ومستبیندر
واما حین خروجلرنده تأمین ایتمشلر ایسه اهل حرب کندو منعه‌لرنده تحت رایه‌لرنده اهل عدلله قتال ایتملریله
اول امانی نقض وابطال ایلمشلردر ومسئلهٔ متقدمه بشقه‌درکه آنده قتاللری تحت رایهٔ خوارجده اولمغله اوزرلرینه
حکم خوارج جاری وامانلرینه نقض وابطال غیر طاریدر ومانحن فیهمزده اموال خوارج بعد سکون الحرب
اوزرلرینه رد اولنور زیرا مال مسلم دار اسلامده قطعا غنیمت قیلنماز وحکم تنفیل اسلاب تفصیل مشروحدن
استجلاب اولنور حتی خارجی قتل اولنوب اوزرنده سلاح حربی بولندقده قاتلنه ویریلور که بو صورتده اموال
اهل حربده عصمت یوقدر وحربی قتل اولنوب اوزرنده سلاح خارجی بولندقده قاتله ویریلمز که مال مسلم اغتنامدن
معصومدر توضیحی اولدرکه بر قوم مستأمنین دار اسلامده اجتماع واوزرلرینه نصب امیر ایله کسب امتناع ایدوب
مسلمینله قتال ایلسه‌لر امانلرین نقض وابطال ایتمش اولورلر اما اهل منعه اولمیه‌رق قتال ایلسه‌لر ناقض امان
اولمیوب حکم شرعیده قتال ایلین اهل ذمتله همحال اولورلر کذلك امانت خوارج ایچون دار یمزه داخل اولان
اهل حرب اهل عدلله برجانبده جدال وخوارج دخی جانب آخرده قتال ایتدکلرنده امیر اهل حرب کندولردن
اولوب بالنفس ممتنعین ایسه‌لر غالب اولدیغمزده فیء مسلمین قیلنورلر که منعه‌لری اعتباریله امانلرین نقض
ولهذار ایلمشلردر اما منعه‌لری انجق خوارجله حاصل ایسه امیرلری کندولردن ایسه‌ده حکم خوارجده داخللردرکه
تمکن قتال منعه ایله اولوب امیر ایله دکلدر واکر خوارجدن بلا منعه اون کسنه اهل حربدن اون شخصی دار اسلامه
خروج ونهب وغارتده معیت اوزره تأمین ایدوب صکره مغلوب مسلمین اولسه‌لر اوزرلرینه سبی جاری اولمیوب
اموالری غنیمت قیلنمازز یرا برقوم مسلمینك امانده بولنوب اهل منعه اولمدقلرندن غارت وقتاللری امانلرین
نقض وابطال ایتمشدر لکن استهلاك ایتدکلری جمیع اموالله مؤاخذه وعمدا قتل ایتدکلری مقابلنده قتل اولنورلر
زیرا اهل منعه اولمدقلرندن منزلهٔ لصوصه تنزیل اولنورلر کورمزمیسنکه منعه‌لری بولنمیان خوارجده
حکم شرعی بودر معیتلرنده بولنان مستأمنین دخی بویله‌در واکر مسئلهٔ مفروضه‌ده تأمین ایتمیوب همان معیتلرنده
غارتیچون خروجه دعوت ایتمشلر ایسه بو صورتده حق خوارجده جواب صورت اولاده سبقت ایلین جواب

صوابدر اما اهل حربك اکرچه نفوس واموالری فیء اولور لکن استهلاك ایتدکلری امواله ضامن ومقتوللری
مقابلنده مقتول قیلنمازلرز یرا مسلمیندن کسنه‌نك امانده بولنمیوب انجق لصوص اهل حربدر واصوص اهل حرب
اوزره غلبهٔ مسلمین کرك دار اسلامده اولسون کرك دار الحربده حکم مزبورده فرق یوقدر وحکم تنفیل اسلاب
تفصیل سابقدن اکتساب اولنورز یرا مالری فیء اولدقده قاتلری تنفیلله سلبلرینه نائل اولورلر والحاصل
خوارجدن استیمان ایدن اهل حرب حکم تلصص وقطع طریقده واهل منعه اولوب قتال ایتدکلرنده امانلرین
نقض وتمزیقده اهل عدلدن استیمان ایدنلر ایله برابردر واکر خوارج اهل حربله مصالحه وموادعه ایتدکدنصکره
برحربی بغیر امان اهل عدله داخل اولسه موادعهٔ سابقه ایله آمن قیلنورز یرا خوارج موادعهٔ اهل حربده
اهل عدلله برابردر کورمزمیسنکه عقد ذمت واعطاء امانده برابردر موادعه دخی بویله‌در بو صورتده اهل عدل
کندولر موادعه ایتمش کبی قبل النبذ قتال ایلمك غیر جائزدر وبونلردن خوارج استمداد ایتمکله دار اسلامه چیقوب
اهل عدلله قتالده معیت هنگامنده مظهر انهزام اولسه‌لر آنلردن برفردسبی اولنمازز یرا موادعهٔ مرقومه اعطاء
امان منزلنده‌در وقریبا بیان ایلدیك که امان خوارجده بولنان اهل عدلله تحت رایهٔ خوارجده قتال ایلدکده
نقض امانه استدلال اولنماز همان بونلر نفوس واموالرندن حرام وحلال اولان احوالده خوارجله همحاللردر
اما بو مسئله‌ده امیر کندولردن اولوب حکم شرکاله حاکم اولمق اوزره خروج برله مهزوم اولسه‌لر کندو منعه‌لرنده
اهل عدلله قتاللرنده ناقض موادعه اولدقلرندن فیء قیلنملری مجزومدر وبو ایکی صورتده حکم تنفیل اسلاب
تقریر مشروحدن واضح وبی ارتیابدر واکر مسئلهٔ مرقومه‌ده اهل عدلله آنلر برطرفدن وخوارج برطرفدن
قتال ایلسه‌لر نظر اولنور اکر امیرلری کندولردن ایسه منعه‌لریله تحت رایه‌لرنده قتال ایتدکلرندن فیء اولورلر
واکر امیرلری خوارجدن ایسه تحت رایهٔ خوارجده بولنملریله حکم خوارجده مندرج قیلنورلر واکر موادعیندن
برجماعت بلا منعه دار اسلامه چیقوب غارته ابتدار ایتدکده ایدی مسلمینده کرفتار اولسه‌لر قتاللری منعه‌لرندن
اولمدیغندن نقض موادعه‌یی موجب اولمامغله حکم ضمان وقصاصده منزلهٔ لصوصه تنزیل قیلنورلر واکر بر مسلم
اهل حربدن برقومی تأمین بعده امام آنلره نبذ امان ایلدکدنصکره اول مسلم ینه تأمین ایلسه جمله‌سی آمنین اولورلر
زیرا دفعهٔ اولاده صحت امان مسلمی موجب اولان معنی دفعهٔ ثانیه‌ده دخی موجود ومعتبردر لکن امیر اول قومه
ان هذا قد آمنکم غیر مرة فلا تلتفتوا الی امانه فانه کلما آمنکم فقد نبذنا الیکم دیو خطابله شو مسلم نسبزه هرچند که
امان ویره بز آنی نبذ ایلدیك مفهومنی اشراب ایلسه صحتی بی ارتیابدرز یرا اثر نبذ امان قتال واستغنامی طلاق اولمغله
جواز تعلیق شرطده طلاق کبیدر وهم نبذ امان انجق نفی غدر وغرور ایچون واجب ونبذ موصوف دخی بو غرضی
مستوجبدر واکر بر مسلم برحربی‌یه امان ویروب امام دخی دار اسلامده اول حربینك اقامتنه رضا ویرمسه کرکدر که
مقدما اکا تقدم وامر خروجنده تکلم ایلیه زیرا امام ایچون بعد صحة الامان اکرچه ولایت نبذه ظاهر وتمامیدر
لکن نبذ مزبور ابلاغ مأمنه توقف ایتمکله اولا اکا تقدم وبلا ضرر متمکن خروج اوله جق مقداری امهال
لازمهٔ احوالندندر شول مستأمن منزلنده‌درکه دار یمزده طول اقامت ایلیه وبیان حکمی سبقت ایلمشدر
واکر امام برحربی‌یه تقدم برله لا تدخل دارنا بامان فلان فانك ان دخلت بامانه فانت فیء دیمکله فلانك امانیله
دار یمزه کیرمه اکر آنکله کیررسك فیء اولورسین مضمونی تکلم ایلسه بعده حربی مسفور ینه فلان مزبورك
امانیله دخول ایلسه اصلا فیء قیلنمازز یرا مسلمی اعطاء اماندن حجر ایلمك باطلدرکه حجری ایله امانی صحیح اولان
علت منعدم اولمامغله حجری ابطال حکم شرعی مستلزمدر وکلام امام نبذ امان قیلنمق ممکن دکلدرکه زیرا حربی
دار یمزده ایکن مأمنه ابلاغ ایتمدکجه بعد اعطاء الامان نبذ امان غیر صحیح اولدیغی کبی قبل اعطاء الامان دخی
تصحیح اولنماز ومسئلهٔ مزبوره وجه سابقله قریبا سبقت ایلین مسئلهٔ موادعیندن مفارقدرکه موادعین منعه‌لرنده
متحیز اولملریله نبذ امان قبل الاعطاء وبعده جائزدر اما حربی مسفور بلا منعه دار یمزده بولنمغله مأمنه ابلاغ
ایتمدکجه نبذ امانی غیر میسر وبو بابده امام سائر مسلمینله برابردر اما اهل حربه امام من دخل منکم دارنا بامان فلان
فهو ذمة لنا مضمونی اعلام ایلدکدنصکره بر حربی بو قوله عالم ایکن امان فلانله قادم اولسه بر دخی رجوع
دار الحربه رخصت ویریلمیوب ذمت قیلنمسی لازمدرز یرا مقالهٔ امیری بیلدکدنصکره دخولی دلالت رضایی قبول
وبو بابده دلالت حکم صریحه موصولدر شول مستأمن منزلنده‌درکه بعد تقدم الامام مدت امهالدن صکره
دار یمزده اقامته اقدام ایلیه وبو مسئله ایله فانت فیء مسئله‌سی فیاننده فرق وبهان اولدرکه قول سابق نبذ امان
اولمغله فنعه سنده اولدقجه ظاهر البطلاندر اما بو قولی نبذ امان دکلدر بلکه امان سابقله ثابت اولان امننده

تأكيد اطمئناندر بناء عليه امام اسلام محصوريته ان آمنكم فلان فقد نبذت اليكم فخذوا حذركم ديمكله فلان سزلره
امان و يريسه بن آني سزه نبذ ايلدم تدارك اوڭزه اوليكز معناسنى اعلام ايلدكده عسكره فلان مزبور آنلرى
تأمين قيلسه قول امام نبذ صحيح وقتاللرى تحليل وتصحيح قيلنور اما من خرج منكم بامان فلان فهو فیء اوفقد
حل دمه ديدكده عسكره ايچلرندن بريسى امان فلانله خارج اولسه البته دائرهٔ امانده مندرجدر كه منعه مزده ايكن
نبذ امان ظاهر البطلاندر واكر من خرج منكم بامان فلان فهو ذمة لنا ديدكده عسكره بريسى امان فلانله
خارج اولسه قول امام تصحيح وذمتده مندرج قيلنور زيرا قول مزبورده نبذ امان بولنميوب بلكه تأكيد ايله
حكم امن سابقه نافع اولمغله منعه مزده بولنمق اكا مانع دكلدر

باب من نفل الخيل مايكون على العراب دون البراذين * يعنى انفال خيلدن افراس عرابله براذينه شامل ياخود
عرابه خاص و براذينه غير متناول اولان مسائلى بيانده باب كافلدر اكر امير من قتل قتيلا فله فرسه ديدكده عسكره
برمسلم برمشركى راجل ايكن قتله اقدام واول مشركك غلامى تحتنده بولنان فرسنى دخى اخذ واغتنام ايلسه
اول فرسه استحقاقله بكام اوله مز زيرا ايجاب فرس قتيل مراد امام فارسى حال فارسيتده قتل ايدوكنه ادل
دليل ايكن بو مشرك حال قتلنده غلامنده بولنان فرسله فارس بلكه غلامى عندنده حاضر وحارس دخى دكلدر
كورمزميسنكه شخص آخر اول غلامى فرس مزبور اوزرنده ايكن قتل واعدام ايلسه استحقاق فرسله بكام اولور
پس بو معنادن مسلم اول راجلى قتل ايدوب فارسى قتل ايتمديكى ظاهر وهويدادر وهم امام حربده وجودى
معلوم اولان اشياء سائره ميانندن فرسنى تخصيص ايتمشدر و بو تخصيصده مرادى اوزرنده قتال ايلديكى
فرس اولوب كسر شوكت مشركين ايچون قتل فرسانلرينه قصد تحريضدن غيرى فائده يوقدر اما مشرك
مزبور حين قتالده فرسندن نازل و يدنده قائد ايسه قاتلى اول فرسه نائل اولور زيرا معيتنده بولنان فرسله فارسدركه
فى الحال ركوب واوزرنده قتاله قادردر همان حربده مزيد اهتمام ياضيق طريق ياكثرت زحام ايچون نزول ايتمشدر
بوجهله حين قتلنده فارس اولمقدن غير خارجدر وصورت مفروضه ده برذون ياخود برذونه اوزره راكب
برمشركى قتل ايلسه مركوبنه مستحق اولور زيرا راكب برذون دخى راكب فرس عربى كبى فارس عد اولنور
كورمزميسنكه مسلميندن راكب براذين مستحق سهم فارسيندر سؤال اولنورسه كه مسلم حين قتالده فارس اولميوب
بلكه فرسى غلاميله معسكرده موجود ايكن فرسانلدن معدود وسهم فرسانله محظوظ ومجدود ايكن مشرك مزبور
غلامنده اولان فرسله فارس وقاتلى اول فرسى مفترسا ولمازمى جوابنده ديرزكه اولماز زيرا غلام مسلم اول فرسله
سهم فرسانه مستحق اولمامغله انكله مسلمى فارس عد ايلمك لازم وغلام مشرك حكم تنفيلده اول فرسله فارس
عد اولنمغله مشركى عد ايتمكى مستلزمدر واكر صورت مفروضه ده بغل وحمار و بعير اوزره برمشركى قتل ايلسه
مركوبنه مستحق اوله مز زيرا اسم فرس بونلره بروجهله شامل اولمامغله راكبلرى فارسده غير داخلدر واكر امير
من قتل قتيلا فله فرس ديو تبشير و بركسنه دخى راجل يا فارس برمشركى قتل وتدمير ايلسه غنائمدن وسطجه
برفرس عربى ياخود قيمتى ويريلور لكن برذون ويريلمز زيرا امير ايجاب تنفيلده فرس مطلق ايله تعبير ايتمشدر
وفرس مطلق عربى يه مخصوص ايدوكى امر محققدر وتسميه ده اطلاق عين مسمادن وسط ياخود قيمته
موجب استحقاقدر اما مسئلهٔ سابقه بشقه دركه آنده فرسى ضمير قتيله مضاف قيلديغندن مرادى قتيل آنكله فارس
عد اولنان دابه ايدوكى مستفاد واول دخى برذون وفرس عربيدن تعميم قيلنمق معروف ومعتاددر وعلى هذا القياس
امير اضافت ضميرايله من دخل من باب المدينة على فرسه ياخود من قاتل على فرسه فله مائة درهم ديو تنفيل ايلسه
عراب و براذينه تعميم وعلى فرس ديسه يالكز عرابه تحميل اولنور كذلك من نزل عن فرسه فقاتل رجلا فله
مائة درهم ديمكله فرسندن نزول و پياده قتاله تشجيع قيلسه ينه عراب و براذيندن توسيع قيلنور اما بو صورتده
عن فرس ديسه اكرچه مقتضاى قياس فرس عربيدن نزول ايتميلرك نفل ايله عدم استيناسيدر زيرا اسم فرسى
اطلاق ايتمكله فصول سابقه كبى غير عرابه شامل اولماز لكن بالنظر الى الاستحسان هر برذون وفرس عربيدن
نزول و پياده قتال ايلين نفله شايان كوريلور زيرا بونده مقصد امير انجق راجلا مباشرت قتال اوزره تحريض
فرسانلدر كورمزميسنكه فرس عربيدن نزول ايدوب قتال ايلمسه مستحق انفال اوله مز ومقصد سابقده برذون
وعرابدن نزول ميانده فارق يوقدر وهم اسم فرس بو صورتده مطلق ايسه ده ينه مرادى فرس مضاف ايدوكى
عنديمزده محققدركه انسان كند[ى] فرسندن نزول ايدر يوقسه فرس غيردن نزول ايلمز بناء عليه بو مقامده
مطلق ومضاف متساوى الاقدامدر اما اسم برذون اكرچه تنفيلده براذينك ذكور واناثنه شاملدر لكن فرس

مطلب الفرق بين فرس بالتنكير وفرسه بالاضافة

عربى يه قطعا متناول دكلدر زيرا لفظ برذون خيلدن نوع خاصك اسمى اولمغله نوع آخره تناول ايلمز
نظيرى اولدركه من قتل رجلا على فرس عربى ديسه فرس عربى اكرچه كندو نوعندن ذكور واناثه شامل لكن
براذينه غير متناولدر اما لفظ فرس بشقه دركه عربيده حقيقت ايسه ده لفظ خيل كبى براذينده دخى مستعملدر
بوجهله عند الاطلاق حقيقته حمل وعند الاضافة عرف استعماله اعتبار اولنور وكسر شين ايله شهرى تسميه
قيلنان فرس دخى براذيندن برنوع اولوب عرابدن دكلدر واكر من قتل قتيلا فله دابته ديسه لفظ دابه خيل و بغال
وحميره شامل وراكبنى قتل ايلين بونلره نائلدر قال الله تعالى والخيل والبغال والحمير لتركبوها وزينة بوجهتدن
عدم ركوب دابه اوزره يمين ايلسه بونلره ركوبله حانث اولور اما قتيلى بعير ياخود بقر اوزرنده ايسه آنلره مستحق
اوله مز مكر اول قومك مركوبلرى بونلر ايدوكى متحقق اوله زيرا كلام دلالت حالله مقيد اولمغله دابه دن مراد
بونلر ايدوكى مؤكد اولور واسم بغل دخى تنفيلده ذكور واناثه شامل كذلك اسم بغله دخى متناولدر زيرا بونده
تاء وحدتدر علامت تأنيث دكلدر وذكور واناثه تناولده اسم بقره كبيدر واسم حمار دخى ذكور واناثه شاملدر
اما لفظ اتان اناث حماره مخصوصدر ولفظ حماره دخى بويله دركه آنده تاى انجق تأنيثده استعمال ايتمشلردر
واسم جمل وبعير دخى شامل لكن اسم ناقه انجق اناثه متناولدر و بز بونلرى كتاب الجامعده بيان قيلدق واكر من قتل
فارسا فله دابته ديدكده حمار و بغل و بعير اوزرنده بولنان مشركى قتل ايلسه برشيئه مستحق اوله مزكه استحقاقى
قتل فارسله مشروط ايكن قتيلى دواب مذكوره ايله فارس دكلدر اما ذكور واناثدن برذون اوزرنده ايسه دابه سبله
فارس اولمغله استحقاقه متلبس اولور والله اعلم

باب من يكون له النفل ومن لا يكون * يعنى نفلدن حصه منداولوب اولميانلرى تفريقه متعلق مباحث تحقيقدر
اكر امير من قتل قتيلا فله سلبه ديو تبشير ايلسه بونده مقتضاى قياس قاتل بريا ايكى يا اوچ يازياده دخى اولسه
سلبده اشتراك واستيناسلريدر زيرا كلمهٔ من اسماء عمومدن اولمغله على سبيل الاجتماع والانفراد جميع مخاطبينه متناولدر
لكن بو بابده قياسله عمل امر قبيحدر كه مجموع عسكر قتل شخص واحد اوزره اتفاق ايلدكلرنده سلبنه استحقاقلريله
حكمه مؤيددر و بو معنى منافى تحريض واغرا اولمغله تنفيلله مراد امام اولمديغى هويدادر پس بو صورتده
طريق استحسانه سلوك ايلمك اوجه واستحسان دخى وجوه ثلثه ايله موجهدر وجه اول اولدركه قاتل اكر
رجل واحد ياخود رجلين ايسه سلبه نائل واكر ثلثه ايسه غير واصل اوله زيرا ثلاثه جمع متفق عليهك ادناسيدركه
كلمهٔ مفرد وتثنيه وجمعه مقسوم اولمغله جمعك تثنيه يه مغايرتى معلومدر وجمع متفق عليهك ادناسى حكمده
اعلاسى كبيدر واماتك تنفيلله مرادى تحريض جماعت اولميوب بلكه تحريض آحاددر وهم مسلمك ثلثه دن
فرارى جائز وواحد واثنيندن غير جائزدر قال الله تعالى وان يكن منكم الف يغلبوا الفين باذن الله و بو بيانله
اثنين وثلثه ميانده فرقلرى متبين واثنين حكم واحده ايدوكى متعين اولمشدر لكن حكم مذكور اول مسلمك
سلاحى بولنمغله مشروط وايكى مشركله مقاومتدن اميد وار اولمغه منوطدر بو شرطلرى جامع دكل ايسه
فئهٔ مسلمينه انحياز ونفسنى تهلكه يه القادن احترازده ضرر يوقدر وجه ثانى اولدركه قاتل مسلميندن منعه سى اولميان
برقوم ايسه سلبنه مستحق ومنعه سى وار ايسه غير مستحق اوله لر زيرا منعه سى اوليان جماعت رجل واحد
حكمنده دركورمزميسنكه على وجه التلصص دار الحربه دخول ايلسه لر غنيمتلرى تخميس اولنماز لكن اهل منعه
اولدقلرنده تخميس اولنور وحكم تنفيلده دخى بويله در زيرا صحت تنفيل حق ارباب خمسى مبطل ومزيلدر
وجه ثالث اولدركه قاتل جمع كثير ايكن رأى امام ومسلمينده اول قتيل ايله بينلرى تخليه اولنسه جملهسنه مقابل
كله جكى معلوم ايسه سلبنه نائل دكل ايسه غير نائل اوله لر زيرا تحريض مقصود مسلمينه مقاومت ايده جكلرى
قتل اوزره صادق اولوب ايتميه جكلرى قتلده متحقق اولماز مؤلف سامى مكان اسكنه الله تعالى فى اعلى الجنان
ديركه بو وجوه مذكوره دن قنقيسنى امام رأى عدالت اوزره امضا قيلرسه واسع القضادر لكن مرادى هربرى حق
وتعدد حق محققدر ديمك اولميوب بلكه هربرى طريق اجتهاددر ديمكدر نظيرى اولدركه امام مسروق
وامام جندب رحمهما الله تعالى برمسئله ده مقدمات اختلافلرين عرض وترتيب ايلدكلرنده ابن مسعود
رضى الله عنه كلا كما اصاب ديمكله ايكيسنى دخى تطييب يعنى طريق اجتهادده اصابت ايتمشسز مفهوميله
تصويب ايلمشدر بعده جناب مؤلف ديركه بنم عندمده وجوه مذكوره نك احسن وانسبى وتحقيق حقه احق
واقربى انجق وجه اخيردركه آنده غرض تنفيل اولان تحريضى تحقيق وتقرير واردر كورمزميسنكه مسلمين
برمطموره يه واصل اولدقلرنده اميرلرى من ناهضها فله ما فيها بعد الخمس ديمكله آنى فتح ايدنلره بعد الخمس

مطلب معنى الدابة

مطلب حلف لا يركب دابة

مطلب ما يشمل الذكر والانثى من اسماء الحيوان وحكم ما يكون بتاء او بغيرها

مطلب فرار الواحد من الواحد او الاثنين

ومن ابن دريد فلان مطهور اذا بنى دارا فى الارض او بيتا وهذا الذى اراده محمد رحمه الله فى السير الكبير فى المغرب بو تقريرا اوزره مطموره فى تسميه اتمكلرى محلدن حجنه صادر [illegible]

ایجنده بولنان اشیایی تنفیله تبشیر ایلدکده برجماعت بوخدمتی ادا ایلسه‌لر نظر اولنور اگر اهل مطموره آنلر ایله
مقاومته قادر اوله جق مقدارده ایسه‌لر نفلدن بهره دار اولورلر واگر قادر اولیه جقلری مقدارده اهل معسکر
اوزرلرینه اجتماع وابتدار ایتمشلر ایسه معنای تحریض صورت اولاده موجود وبونده مفقود اولمغله نفلدن بهره دار
قیلنمازلر واگر سبقت ایدن من قتل قتیلا فله سلبه تنفیلنده رجل واحد ضربهٔ واحده ایله قتیلین یاخود اکثری
قتل ایلسه ضربات متعدده ایله قتلی مثلا ومجموع اسلابه ظفریاب اولور زیرا کلمهٔ من لفظ عام وجماعت مقتولینه دخی
قابل انتظامدر واگر امیر عسکر یله دار الحربه دخول ایدوب هنوز وقت قتال حلول ایتمدین من قتل قتیلا فله سلبه
دیمکله تنفیل ایلسه جائز کورینلوب حکمی دار اسلامه خروجلرینه دکین ابقا اولنور زیرا مقصودی طلب مشرکینده
تقیدودقتلرینه تحریض وتأکیدا اولمغله کلام مطلق مضمون مقصودی ایله تقیید اولنور حتی برمسلم برمشرک که نائم
یاخود برشغله غافل ایکن ظفر بولوب قتل ایلسه صف قتالده یاخود بعد الانهزام قتل ایتمش کبی سلبنه مستحق
اولور زیرا تنفیل امام قتلی حلال اولان جمیع مقتولینه علی کل حال عامدر کذلک غنیمده سهمی یاخود نسا
وصبیان وعبید کبی رضخی بولنان جمیع قاتلینه دخی عامدر اما امیر کلام مزبوری تنظیم صف قتالدن صکره تکلم
ایدرسه تنفیلی اول قتاله خاص وانقضا سیله منقضیدر که دلالت حال بو معنایی مقتضیدر نکته سی اولدر که امام
کلامنی حضور قتاله تأخیر ایلدکده مقصودی همان اول قتاله تحریض ایدوکی عندیمزده مستنیر اولمشدر لکن
صورت اولی بشقه درکه آنده تکلمی دار الحربه حین دخولده ظاهر اولمغله مرادی دخول وطلبده جد واهتمامه
تحریض ایدوکی باهر اولمشدر قالدیکه صورت ثانیه‌ده نیجه ایام قتال اوزره مستمر اولسه‌لر حکم تنفیل دخی باقی
ومستقردر کذلک اعدا منهزم ومسلمین تعاقبلرین ملتزم اولمغله قتاللری ثابت وقائم اولدقجه ینه حکم تنفیل باقی ودائمدر
کذلک منهزمین حصنلرینه دخول وتحصن ومسلمین دخی قتال اوزره خارج حصنده تمکن اوزره ایکن برکسنه قتل
قتیل ایلسه سلبنه مستحق اولور زیرا حسا ترک وتعطیل یاخود غرض قتال اولان تمام قهری تحصیل ایتمدکجه حکم
قتال باقیدر اما بعد الانهزام مسلمین تعاقب ایتموب حصنلرینه دخوللرندن صکره اوجانبه مرور وبرمسلم منهزمیندن
یاغیریدن برمشرکی قتله کسب سرور ایلسه سلبیله مسرور قیلنماز زیرا تنفیل حرب سابقه ایله مقید ایکن تعاقبلرین
ترک ایتدکلرنده اول حرب حقیقة وحکما منقضیه اولمشدر کذلک منهزمینی تعاقب ایدر ایکن حصن آخره مرور
ایدوب اهالیسندن برینی برمسلم قتل ایلسه سلبنه مستحق اوله مز زیرا تنفیل حرب سابقه ایچون ایدی واول دخی
مسلمین ایله مقدما قتاله حاضر اولان مشرکین میاننده ایدی یوقسه مسلمین ایله بوحصنک اهالیسی میاننده دکل
ایدی بلکه بوصورت انشاء حرب آخردر که متناولات تنفیلدن مؤخردر اما حرب سابقه‌نک اصحابی انهزامله
حصن آخره داخل ومسلمین دخی درعقب واصل اولسه‌لر نظر اولنور اگر بوحصنده غیر منهزمین منهزمین اوزره
غالب ومنعه دخی طرف غالبیندن ایسه بوصورتده برمسلم منهزمین یاغیریدن قتیل قتل ایله مستحق تنفیل اوله مز که
بوحرب لاحقه غیر الحرب السابقه‌در اما معظم جماعت انجق منهزمین ومنعه دخی منعهٔ منهزمین ایسه بوصورتده
اهل حصن آخرمدد لاحق منزلنه ملتحق اولمغله حرب سابقه حالا باقیه وحکم تنفیلی مستبقیه اولمغله منهزمین
یاغیریدن قتل قتیل ایلین سلبیله تنفیل قیلنور بونک حکمتی سابقده بیان ایلدیکمز معنادر که حکم واعتبار جانب
منعه وغلبه‌ده بدیداردر واگر بعد التنفیل ملک اعظملری عسکر معظمله وصول وقتال مسلمینله مشغول اولنلر
عسکر ملکه انحیاز ودخول ایلدکدنصکره برمسلم عسکر اول یا ثانیدن قتل قتیل ایلسه سلبنه موصول اوله مز زیرا
تنفیل حرب سابقه ایله مقید ایکن شمدی منعهٔ دیکر حادث ومغایرت حرب سابقه‌یه باعث اولمشدر بوصورتده
امام تنفیلی تجدید ایلمزسه قاتل سلبدن ناامیددر واگر تجدید ایدوب آنی دخی بعض ناس ایشیدوب بعضیلری
ایشتمزسه ده هر برقتل قتیل ایلین سلب مقتوله تنفیل اولنور وبوحکم قویده استماع ایدوب ایتمینلر مساویدر
زیرا تنفیل حق غانمینده محض منفعتدر یوقسه ایجاب وقبوله توقف ایدر برمصلحت دکلدر وهم کلام امام میان
ناسده شایع اولدقده جمیع جماعته حکم واصلده واقعدر والله اعلم

باب من النفل على الدلالة من المسلمين واهل الحرب الاسراء * یعنی مسلمین واسراء اهل حرب ایچون دلالت
بعض منافع اوزره تنفیلی مبین باب نافعدر امیر عسکر من دلنا من المسلمين على عشرة من الرقيق فله رأس دیمکله
تنفیل ایدوب برمسلم دخی رقیق عشره‌نک مکاننه لسانا دلالت قیلوب عسکر ایله برابر عزم ورحیل ایلدکده عسکر
کیدوب دلالتی اوزره اول رقیق جلبهٔ وتحصیل ایلسه‌لر نفلدن برشیئه مستحق اوله مز اگرچه مقتضای قیاس
عهدهٔ دلالتدن خروجنه بناء استحقاقله استیناسیدر کورمزمیسنکه وصف موصوف اوزره محرم صید اوزره

دلالت ایلسه جزاسی اوزرینه لازمدر لکن جنابات موافق طریق استحسانی ترجیحله بووجه اوزره تصریح
ایتمشدرکه استحقاق نفل کلام مجرد ایله اولمیوب بلکه موقوف عملدر زیرا غرض تنفیل اولان تحریض انجق
جنس جهاد وقتالدن برعمل اوزره ایکن برابر کیتموب مجرد لسانا وصف مکانله اول عمل متحقق اولمامغله نفله
مستحق اوله مز اما مسلمین برحربی اوزره دلالت شرطیله حربی آخری تأمین ایدوب اولدخی کلام مجردیله دلالت ایلسه
اداء خدمت ایتمش اولور زیرا اعطاء امان مستأمندن برعمل اوزره متوقف دکلدر کورمزمیسنکه برمسلم کوفه‌ده
یاخود شامده کندومنزلنده ایکن مسلمینله معاهده وبن دار الحربده برمحله مرور ایتمشیدم آنده اسیر اوله جق
اون رأس واردر سزی اورلرینه دلالت ایدرسم برراسی بکا تعیین ایدر میسز دیو مواعده ایدوب بعده لسانا
دلالت ایدوب ذهابده معیت ایتمسه نفله مستحق اولورمی بلکه اوله مز کذلک اول مسلم دار الحربده ایکن دلالت ایلسه
ینه اوله مز انجق دار الحربه کیدوب مسلمین ایله برابر بولنورسه دلالت ایچون برابر کیتمزسه ده غنیمده شریک مساهم
وتنفیل ودلالت هیچ سبقت ایتمش مقامنه قائم قیلنور اما برابر کیدوب اون رأس اوزره دلالت ایدرسه موجب
استحقاق اولان عمل ذهابه مباشرتیله استحقاقی نمایان وبر رأس وسطله کامران قیلنور کذلک معیت ذهابله یوز رأسه
دلیل اولسه هر عشره‌دن بر رأس وسطله تبجیل اولنور واگر یالکز بش رأسه دلالتی متحقق اولسه اوساطندن
برینک نصفنه مستحق اولور زیرا ایجاب امام منفعت مسلمینی متضمن عملنه مقابل اولمغله من جاء بعشرة ارؤس
فله رأس قولی منزلنه نازلدر وبوفصلک تفصیلی باب من الشركة فی النفل ومایؤخذ بحساب مسائلنده تقدیم
وتکمیل قیلندی واگر امیر اهل حربدن برقاچ اسیر آلوب آنلره خطابله من دلنا منكم على عشرة ارؤس فهو حر
دیمکله قنقیسی اون رأس اوزره دلالت ایدرسه عتقنی ایجاب ایلدکده ایچلرندن بریسی بلامعیة کلام مجرد ایله

مطلب قال للاسراء من دلنا فهو حر فدل واحد بكلام

دلالت ایدوب مسلمین واروب وصفی اوزره بولسه‌لر عتقی ثابت اولور زیرا ایجاب مذکور عتقنی شرطه تعلیق اولوب
حقیقة شرطک وجودی لازم ودلالت بالکلام دخی حقیقة تمام شرطی مستلزمدر نکته‌سی اولدرکه بوبابده
امام آنک ایچون استحقاقی موقوف عمل اوله جق نسنه‌یی ایجاب والزام ایتمکله حقیقت دلالتی ترکه احتیاج یوقدر
اما صورت سابقه‌ده استحقاقی موقوف عمل اولان نفلی ایجاب ایتمکله بزدخی لفظ دلالتک حقیقتنی ترک ونوع مجاز اوزره
حملنی استحباب ایلدیک واسیر مرقوم اگرچه اعتاق اولنور لکن رجوع دارینه رخصت ویریلیوب داریمزه اخراج
وذمته الحاق اولنور زیرا اسیر ایله عندیمزده محتبس ایکن دلالتی انجق حریتنی موجب وحریتی تمکن رجوعنی غیر
مستوجبدر وبوحکمده ذهابده معیت وعدم معیتی برابردر مگر ان دللتكم فانا حر وتدعونی ارجع الی بلادی قولیله دلالتنه
هم حریت وهم دارینه رجوع باننده علی حاله ترک ورخصتی ترتیب ایتمش ایسه رجوع بلدینی رأینه حواله برله ایفاء شرط
تصویب اولنور زیرا عقد مزبور اول اسیر ایله امام بینلرنده صلح جاری منزلنده‌در وصلحده وفاء شروط واجبدر لکن
بومعاهده‌یه مساعدهٔ امام غیر لایقدر مگر ضمننده مسلمینه نفع فائق بولنه زیرا امام ناظر مسلمین نصب اولنمغله اول سیری
تجدداوزریمزه محارب قیلمق غیر جائزدر مگر ضمننده مسلمین ایچون منفعت عظیمه‌یه فائز اوله مثلا ادلكم على مائة من
بطارقتهم وتذرونی ارجع الی بلادی دیمکله بلادینه رجوعنی یوز عدد بطارقه اوزره دلالتنه ترتیب قیلسه بوصورتده
دلالتنده بولنان منفعت مسلمین یالکز کندوبی اسیر ایتمکده بولنان منفعتدن اکثر اولمغله بومعاهده‌سنه مساعده تصویب
اولنور واگر اسیر من دلنا منكم على عشرة مسئله‌سنده یالکز تسعه اوزره دلالت ایلسه ذهابده معیت ایتسون ایتمسون
رقبه‌سندن برجزئک دخی عتقنه رخصت بوله مز زیرا بوصورتده عتق باعتبار الشرط حاصل وشرط دخی
مشروطله جملة مقابل اولمغله شرط کاملا متحقق اولمدقجه عتقه بروجهله مستحق اوله مز یاخود عقد مزبور
رقبه‌سی بدلنده التزام قیلدیغی شرط اوزره مصالحه عد اولنمغله اول شرطی بکماله اتمام ایتمدکجه صلحی ناتمام
اولوب ماوقع علیه الصلح اولان عتقدن برشیئه استحقاقله بکام اوله مز اما مسلم بشقه‌درکه آنک نفله استحقاقی منفعت
مسلمینی متضمن عمل اعتباریله اولدیغندن عملیله حاصل اولان منفعت مقداری نفله استحقاقی بدیداردر کذلک
امیر اول اسیره ان دللتنا على عشرة فانت آمن من ان نقتلك دیوب اول دخی انجق تسعه اوزره دلالت ایلسه قتلی
جائزدر زیرا قتلدن امانی شرطه تعلیق ایتمشدر وشرط تمام اولمدقجه مستفید امن اوله مز کذلک مسلمین برحصن
اوزره نزول ایتدکلرنده اهل حصن ان دللناكم على عشرة من البطارقة اتؤمنونا وترجعون عنا یعنی سزی اون عدد
بطارقه اوزره دلالت ایدرسک بزه امان ویروب بزدن عودت ایدرمیسز دیو رجاء تعلیق ومسلمین دخی تصدیق
وتحقیق ایلدکلرنده انجق بش یاطقوز بطریق اوزره دلالت ایلسه‌لر آمنین اوله [illegible]لر وحصنلرندن عودت دخی
مسلمین اوزره واجب اولماز زیرا شرط کاملا حاصل اولمامغله جزادن برجزئی دخی نازل اولماز واگر مسلمینه انجابرله

تعطيكم مائة من الرأس اوالف دينار على ان تؤمنونا وترجعون عنا عامكم هذا ديمكله سزه يوز رأس رقيق يابيك دينار
ويرز بزه امان ويرمكز اوزره و بزدن بو سنه كزده رجوع ايدرسز مضمونني رجا ايدوب صكره بعض مال موعودى
ادا قيلسه لر ينه قتاللرى مسلمينه حلالدر زيرا امانلرى اداء جميع الماله متعلق اولمغله اداء بعضله متحقق اولماز
لكن قصد قتال ايتدكلرنده غدردن احتراز ودفع ضررلرين احراز ايچون كركدر كه مأخوذلرين رد ومنابذهٔ عهد
ايده لر زيرا مالليرين انجق نفسلرندن دفع ضرر اوزره اعطا ايلمشلردر اماعشرهٔ بطارقه اوزره دلالت مسئله سى
بشقه در كه آنده مثلا بطارقهٔ خمسه اوزره دلالت ايلسه لر بلاردشئ قتاللرين حلالدر زيرا آنده وعد ايلديكمز امان
مقابله سنده ماللرندن برشيئه تملك ايلمديك كه بلا رد قتاللرين ملكلرينى اهدار ايله مؤدى اضرار اوله اما بونده
شرط قيلديغمز امان مقابله سنده بعض ماللرينه تملك ايلديك پس منفعت امان آنلره واصل اولمايجه اوزرلرينه
رد ايلمك واجبدر بو يله ايكن امام ماللرين رد ايلمكدن امتناع ايدرسه كركدر كه اظهار مسامحه برله وفاء شرطى
اتمام وترك قتاله اوزرلرندن عودته اهتمام ايليه واكر بعض سبى مأخوذ هالك اولدقدنصكره مسلمين سمت قتاله
سالك اولسه لر كركدر كه سبى باقى برله قيمت هالكى رد ايده لر زيرا رددن مقصود انجق ضررد وخسرانلرين
دفعيله معناى غدرى رفعدر اولدخى رد عينيله ميسر اولديغى كبى عند تعذر رد العين رد قيمتله دخى متصوردر
واكر مسلمين اهل حصنه اول سنه لرنده اعطاء امان وحصنلرندن عطف عنان ايتملرى اوزره يوز رأس رقيق
آلوب مصالحه ايتدكلرندنصكره قتالده ملاحظهٔ نظر ايلسه لر كركدر كه ماللرين ردو نبذ عهد ايتدكلرنده ايكن نبذ عهد ايده لر
زيرا مادامكه آنلر اهل حرب محارب بلردر اعزاز دين ايچون قتاللرى حلال وانجق غدر ايلمك حرامدر ومنعه لرنده ايكن
نبذ ايله معناى غدردخى منتفيدر لكن ماللرى بطريق الجعل اخذ اولنمغله امان مشروطلرى سالم اولمايجه اوزرلرينه
ردى لازمدر شول عوض منزلنده در كه معوضى سالم اولمايجه ردى لازم اوله بو صورتده سبى مأخوذ قبول اسلام
ايتمش بولنسه لر رد قيمتلرى التزام اولنور زيرا مسلمى حربى يه تمليك حلال اولمامغله صورت هلاكلرى كبى بعد الاسلام
رد عينلرى محال اولمشدر واكر قبل قبض المال ارادهٔ نبذ ايدرلرسه اولدخى لا بأسدر زيرا مسلمين نظر ومنفعتلرى
نه ده جارى ايسه آنى تحرى ايدرلر وموجب نظر اولان احوال حالا فحالا استحاله واستبدال اوزره در كه ابتداء امرده
نظرلرى جانب قتالده اولديغى صلحه ميللرى حلال اولمازايدى صكره نظرلرى قتالده ظاهر اولدقده نقض صلحه
قادر اولورلر كورمز ميسنكه امام اهل حرب ايله هر سنه رقيقلرندن يوز رأس ويرمك اوزره مصالحه ايدوب برايكى سنه دن
صكره قوت مسلمينى كوروب عزم قتال ايلسه نبذ عهدى حلالدر واكر مسلمين اول سنه لرنده اهل حصندن
رجوعلر ايچون اسراء مسلميندن يوز رأس اعطالرى اوزره موادعه ايتمشيكن انجق طقسان رأس اعطا ايلسه لر
تعليق امان اولنان شرطلرى غير تام اولمغله بعد النبذ قتاللرى غير حرامدر لكن بو صورتده مأخوذدن و قيمتلرندن
برنسنه رد اولنماز زيرا اسراء مسلمين احرار اولمغله اهل حرب آنلره قطعا مالك اولماشلردر وبزلر دخى بطريق الجعل
ملكلرين آلوب تملك ايتمشمز پس عدم رديمزده معناى اضرار بولنمايوب انجق دفع مظالم واردر كذلك
اول طقسان رأسى مماليك مسلمين ايكن اسير ايتدكلرى مدبرين ومكاتبين وامهات اولاددن اعطا ايلسه لر
جواب مسئله بو يله در زيرا بو مذكورين مثللو برمحلده ثبوت حق عتق بطريق القهر محليت تملكى ازاله ده حقيقت
عتق كبى اولمغله اهل حرب بونلره مالك اولمامشلردر همان بونلرى بلاشئ مولالرينه تسليم ايده رز واكر مماليك
مسلمين ايكن اسير ايلدكلرى عبيد مسلميندن اعطا ايتمشلر ايسه كركدر كه قيمتلرى رد اولنه زيرا احرازايله اول
عبيده تملك ايلدكلرندنصكره بز دخى بطريق الجعل ملكلرينه تملك ايدوب امان مشروطلرى دخى سالم اولمامغله
رد عبيدلرى لازم اولمشيدى لكن عبيد مذكورين مسلم اولمريله ردلرى متعذر ورد قيمتلرى متقرر اولمشدر
واكر شرط ايلدكلرى يوز رأسى اللرنده اسير اولان مسلمين يا مسلمينك مدبرين ومكاتبين وامهات اولادلرى كبى
شرعا مالك اولمدقلرى اسرادن باتمام ادا ايلسه لرينه امام ايچون بعد النبذ قتاللرى جائز وبرنسنه ردى
غير لازمدر زيرا شرعا مالك اولدقلرى نسنه لرينه تملك ايلمديك لكن افضل واوفى آنلر مشروطه وفا يتملريله بزدخى
وفادر كه مستقبلده بو مثللو معاهده ده مطمئن اولوب ايفا ايده لر زيرا امام بو صورتده وفايى التزام اتميجه
عدم وفاسى فى الحقيقه غدر دكل ايكن اهل حرب مجرد يدلرنده بولنان اسرايى تخليص ايچون غدر ايلديلر ديو
اعتقاد ومستقبلده بو مثللو عهود يمزه سلب اعتماد ايدرلر واكر امام بعد اخذ المشروط وفاء شروطله عودتى
التزام ايدرسه نظر اولنور اكر ويردكلرى احرار ايسه سبيللرين تخليه ايدوب مدبرين وامثاللرى ايسه
بلاشئ مولالرينه تسليم ايدر واكر عبيد ايسه قبل القسمة والبيع مولالرى ظفر بولدقده بلاشئ

اخذ

مطلب رد العوض لازم بسلم المعوض

اخذ ايدوب بعد القسمة او البيع ظفر بولدقده ديلرسه قسمتده قيمتى و بيعده ثمنى برله اخذ ايدرلر زيرا بطريق الجعل
تملك بطريق القهر تملك منزلنده در كورمز ميسنكه على كلا الطريقين اخذ اولنان فئ اولوب بين المسلمين تقسيمى
واجبدر واكر امير اسراء اهل حربه من دلنا على عشرة من المقاتلة فهو حر ديمكله تبشير ايدوب آنلردن بريسى
ممكن الوصول اولميان بر قلعه ده ممتنعين اولان اون عدد مقاتل اوزره دلالت ايلسه كسب حريت ايده مز زيرا
معلوم مميز در كه مقصود امير انجق نفع مسلمينى متضمن اولان دلالتدر كه بو صورتده حصول پذير اولمامشدر سؤال
اولنورسه كه مقاتل انجق ممتنعه اطلاق اولنمغله اميرك عشرة من المقاتلة قولينك انجق ظاهرى معتبر اولديغندن
عشرهٔ مرقومه يه شمولى مقرر در جواب اولدر كه بلى بو يله در لكن مقصودى اول دلالتدر كه مقصد ما عالم
اولمديغى نسنه يه آنكله مستفيد علم اوله وعلم مطلوب دلالت مرقومه ايله حاصل اولماز زيرا امير ومسلمين
عالملردر كه دار الحربده غير مقدور الوصول نيچه نيچه عشرهٔ مقاتله قائملردر پس بزه معلوم اولديكه مرادى
انجق اخذلرى مقدور مسلمين اولان عشره اوزره دلالت وارشاددر واكر عشرهٔ غير ممتنعين اوزره دلالت ايدوب
لكن ورود مسلمينى آنلره اخبار ايله باعث فرارلرى اولسه نظر اولنور اكر فرارلرى مسلمين اخذلرينه قادر اوله جق
موضعه وصولدن اقدم ايسه مقصود اولان تمكن اخذ ميسر اولمامغله بو دلالت غير معتبردر واكر اخذه قادر اوله جق
موضعه وصوللرندنصكره تفريط وتكاسللرندن ايسه حريتى مقرردر زيرا دلالتيله اوزرينه شرط قيلنان تمكين
اخذ عشره يى ادا ايتمشيكن طرفميزدن ظهور ايلين تفريط وتكاسل اوزرينه محسوب اولماز واكر بر موضعده
عشره اوزره دلالت ايدوب آنلر دخى مسلمين ايله قتال ايده رك واصل سلامت اولسه لر بو دخى معتبر دكلدر كه
برقوم ممتنعين اوزره دلالتدر زيرا امتناعلرى قلعه لريله اولمغله قوت نفسلريله اولمق ميانده فرق يوقدر مكر سلامتلرى
مسلمينك اخذه قدرتلرندن صكره تفريط وتكاسللرندن اوله بو صورتده حريت اسير صورتپذير قيلنور واكر اول
اسيرك مسلمينه دلالت قيلديغى عشره مسلمينله قتال و بعض مسلمينى قتل ايلدكلرندنصكره مسلمين آنلرى باجمعهم
اسير قيلسه لرينه حريت اسير دركاردر كه اخذ واسيرلرينه تمكن مسلمين انجق دلالتيله آشكار اولمشدر لكن
بو صورتده مسلمين آنلرى اسير ايده ميوب همان قتالله جمله سنى قتل وتدمير ايلسه لر دلالتى دلالت معتبره دكلدر
زيرا مقصود اولان تمكن اسر دلالتيله حاصل اولمامشدر كه بو مثللو عشرهٔ مقاتله يى بلادلالة دخى بولمق مسلمينه
قابلدر بناء عليه مقصودى ممكن الاسر اولان عشره اوزره دلالت ايدوكى بزه معلوم اولمشدر واكر مسلمين
اول عشره دن برينى قتل و بقيه سين اخذ ايدرلرسه نظر اولنور اكر اول مقتولى ممتنعين ايكن قتل ايلمديلرسه اسير
حر اوله مز زيرا تمكن اسرلرى قتلندنصكره حادث اولوب بقيه سى انجق تسعه قالوب ابتداء دلالتى همان
تسعه يه تعلق ايتمش اولمغله شرط قيلنان دلالت عشره تحقق ايتمشدر واكر مجموع عشره يى اسير قيلدقدنصكره
قتل ايلديلرسه اخذ عشره يه تمكنلرى دلالتيله حاصل اولمغله حريته نائل قيلنور كذلك قريبا تقرير قيلنديغى
اوزره قتالله بعض مسلمينى قتللرندنصكره مسلمين جمله سنى حيا اسير قيلسه لرينه حريته نائل قيلنور زيرا
مبتلاى قتال وشدت اولديلرسه ده ينه اسر عشره يه دلالتيله فرصت بولديلر واكر مسلمين عشره يه واصل اولدقده
اخذلرنده تفريط وتكاسل ايدوب اول عشره دخى سلاحدن عارى ايكن سلاحلنوب امتناع وتحامل قيلسه لر
دلالت ايلين اسيرينه شايستهٔ تحرير در كه دلالتيله اخذ عشره دن تمكين ايتمشيكن مسلمين تكاسل ايتمشلردر واكر
اول اسير ادلكم على عشرة على انى ان دللتكم عليهم فامتنعوا اولم يمتنعوا فانا حر ديمكله عشره نك امتناع
وعدم امتناعدن عمومنى تقرير ايدرسه همان عشره اوزره ممتنعين ايسه لر دخى دلالت ايتدكده حريتله تبشير اولنور
زيرا شرط منصوصيله التزام ايلديكى خصوصى ادا ايلمشدر ودلالت حالله مقصود مقابله اعتبار انجق خلافنه
عدم تنصيص عندنده اختيار اولنور واكر امير اسرايه من دلنا على حصن كذا او على عسكر فلان البطريق
او على عسكر الملك فهو حر مضمونني القا ايلدكده اسرادن بريسى صوب مطلوبه ارشاد ايدوب انجق مسلمين
ظفرياب مراد اولمسه لرينه اول اسير آزاد قيلنور زيرا بو صورتده اوزرينه شرط قيلنان انجق قوم ممتنعين اوزره
دلالت ايكن اداسنه مبادرت قيلمشدر لكن مسئلهٔ سابقه بشقه در كه آنده مرادى عشرهٔ غير ممتنعين اوزره
دلالت ايدوكى ظاهر عبارتدر كورمز ميسنكه امير من دلنا على عشرة من السبي من نساء او صبيان فهو حر
ديوب براسير دخى پيشكاه جنود مانعينده ممتنعين اولان سبى مطلوبه ارشاد ايلسه عتقله برمراد اوله مز زيرا بونده
مرادى منعده بولنميان سبى اوزره دلالت ايدوكى ظاهر عبارتدر وهر موضعده كلام انجق غالب احتمال اوزره حمل
اولنمق لازمهٔ حالدر واكر امير دار اسلامه طريق رجوعنده متحير قالوب مسلمينه خطابله من دلنا منكم على الطريق

فله رأس ياخود فله مائة دیمکله مسترشـدراه صواب اولدقده برمسلم وصف علایمله دلالت ومسلمین دخی
اول دلالت اوزره کیدوب طریق مستقیمه اصابت ایدوب لکن مسـلم مزبور ذهابده معیت ایلمسه برشیئه مستحق
اوله مز زیرا ایجـاب مذکور علی سبیل الاجرتدر یوقسه علی سبیل التنفیل دکلدر زیرا بعد احراز الغنیمة عدم جواز
تنفیلدن بشقه متحیره دلالت طریق اعمال جهاددن دکلدر که استحقاق نفلی موجب اوله بو جهتـله اجاره ایدوکی
ظاهردر و استحقاق اجرت دخی عمله موقوفدر قول مجردایله اولماز بناء علیه معیتی متحقق اولمدقجه برشیئه مستحق
اوله مز اما ذهابده معیت برله طریق اوزره دلالت ایدرسه ذهابنده انجق اجرمثلنه مستحق اولور زیرا عقد مزبور
اجارهٔ فاسده درکه معیتی نه محـله دکین اوله جغی بیان اولنمامغله عمل معقود علیـه نمایان اولمامشدر زیرا ایصال
طریق کاه اون خطوه ده حاصل وکاه اون مرحله ده غـیرموصلدر وجهالت معقود علیه موجب فساد عقددر
وحکم اجارهٔ فاسده برله اتیان عمل انجق اجرمثلی مستوجبدر بو صورتده مشروط مائة درهم ایسه ایچندن اجرمثلنه
مستحق اولوب اجرمثلی مائه دن ازید ایسه ده مائه دن تجـاوز ایده مز زیرا اجارهٔ فاسده ده مسمی معلوم اولدقده
حکم شرعی بو یله در اما مشروط سبیدن بر رأس ایسه اجرمثلنه بالغا مابلغ مستحق اولور زیرا باب اجاره ده تسمیهٔ رأس
مطلق تسمیهٔ صحیحه دکلدر و مسمایی تجاوز ایده ممك مسمایه تمام رضا سندندر وتمام رضا مائهٔ معلومه ده متحقق ورأس
مطلقده غیرمتحققدر که رؤس قیمت ومالیتده متفاضلدر اما من دلنـا علی الطریق حتی یبلغ بنا موضع کذا فله
مائة درهم یاخود فله هذا الرأس بعینه دیوب برمسلم دخی دلالت برله موضع مطلوبه دك معیت ایلسه اخذ مسمایه
کسب اهلیت ایدر زیرا موضع معقود علیه معلوم اولوب بدل دخی مائة درهم ایکن معلوم اولدیغی کبی رأس معین
ایسه دخی معلومدر سؤال اولنورسه که من دلنا علی الطریق قولنده عقـد ایله مخاطب مجهول ایکن انعقاد عقد
صحیح نیجه مأمولدر جواب اولدرکه انعقاد عقدی معیت ذهابه شروعی موجب واتیان عمـل حسبیله اجری
مستوجب اولمشـدرکه اولوقتده جهالت یوقدر واکر امام طریقده متحیر دکل ایکن من ساق هذه الارماك منکم
حتی یبلغ الطریق فله مائة درهم دیمکله طریقه واصل اولنجیه دك قسراقلری سورمك ایچون مستأجر اولوب
برجماعت دخی خدمت مطلوبه یی ادا ایلسه لرینه مائه دن تجاوز ایتمك اوزره اجرمثله استحقاق پیدا قیلرلر زیرا
جهالت مسافه دن عمـل معقود علیه مجهول اولمغـله فساد اجاره معلومدر اما حتی یبلغ الطریق موضع کذا دیمش اولسه عمل و بدل معلوم وصحت اجاره متحقق اولمغله اجر مسمایه مستحق اولورلر و بو صورتده
دخی امیر قوم مخصوصینه خطاب ایتمش ایکن قوم آخرین ایشیدوب مکان معینه دکین سوق ارماکه شتاب ایلسه لر
اجرتدن نسنه یه ظفریاب اوله مزلر زیرا عقد امام انجق اماملـه قوم مخصوصین میاننده واقع ایکن قوم آخرین
اقامت عملده متبرع اولمشـلردر اما جمیع اهل عسکرده ندا ایدوب ونداسنی ایشیدن برجماعت سوق ارماکه ابتدا
ایلسه لر علی وجه الاجارة علی اتیان ایتملریله استحقاق اجرلری نمایاندر امانداسنی ایشتمیلرسائقین اولسه لر برنسنه یه لائقین
اوله مزلر که ندایی مستمعین اولمدقلرندن عملری علی وجه الاجاره اولمیوب متبرعین اولمشلردر و بو بیانله استحقاقلری
علی وجه النفـل اولمدیغی نمایان اولمشدر واکر امیر خطأ طریقله متحیر قالوب یدنده بولنان براسیره ان دللتنـا
علی الطریق فلك اهلك وولدك مضمونی تقریر ایلدکده اولدخی معیت ذهاب یاخود ذکر اوصافله طریقه
ارشاد وایقاف ایلسه ینه کما کان اهل وولدیله فیء اسلامیاندر زیرا امیر جزاء شرط دلالتده نفس اسیری ذکر
ایتمکله علی حاله اسیر قالمشدر وکندو عبد مسلمین اولمغله اکا تابع اولانلر دخی فیء مسلمیندر وحکم مقررده اهل و والدی
وسائر املاك وممالیکی برابردر اما مسئلهٔ مزبوره ده فلك نفسك واهلك وولدك دیمش ایسه جزاء شرط دلالتده
حریت نفسی ایراد اولنمشیکن شرط دلالتی ایجاد ایتمکله کندو آزاد و مقتضای شرط اوزره اهل وولدی اکا تسلیمله
دلشاد قیلنور لکن بو بابده زوجه سندن غیری اسم اهلده داخل اوله مز اما سبقت ایلین فصول امان بشقه درکه
بونده اسرایله جملـه سی مملوکین اولملریله زوال ملك انجق حصول یقینه مرهون و یقین انجق زوجه سی حقنده
روینموندرکـذلك ولد صلبیندن غیری اسم ولدده داخلین اوله میوب ولد الولـدی فیء مسلمین قیلنور زیرا
بو استحقـاق انجق متیقنه منوط و یقین مشروط دخی انجق ولد صلبنه مربوطدر اما اول اسیرك بین الاسراء
ولد صلبیسی یوغیسه اولاد ابناسنی اخـذ ایدرکه اولاد الابناء عنـد عدم الابناء مقام لبناده قائملردر اما اولاد بناتی
اخذ ایده مز مکرکه آنلری تسمیه وتصریح ایلیه زیرا آنلر اولادندن عد اولنماز واسیر مرقوم بعـد العتق دارالحربه
ارجاع اولنمیوب داراسلامه اخراج واهـل ذمتده ادراج قیلنور زیرا بعـد تقرر الاسر دارالحربه تمکین رجوعی
غیرمشروعدر و بو بابده وصفـله دلالتی وذهابده معیتی برابردر اما تقدم ایلین دلالت مسلمین بشـقه درکه دلالت

مطلب لا یتجاوز المسمی فی الاجارة الفاسدة

مسلمین علی وجه الاجاره اولمغله کلامله ثابت اولمیوب بو دلالت علی وجه الصلح والامان اولمغـله حقیقت شرطك
وجودی معتـبر وکلامله ثبوتی مقرردر واکر امیر دارالحربده سبیی تقسیم یاببعی تعجیل بعـده تحیر طریقله اسرایه
من دلنا علی الطریق فهو حر یاخود فله مائة درهم دیمکله استرشاد سبیل ایدوب اسرادن بعضیلری بو خدمتی
تکمیل قیلسه نظر اولنور اکر شرط امام مائة درهم ایسه وجـه سابق اوزره مائه یی تجاوز ایتمیـه رك اجرمثله
استحقاقله مکرمدر واول دخی مولاسنکدر زیرا آنلرده ملك تقرر ایتمشـدر وایجاب امام دخی علی وجه الاجاره در
علی وجه الصلح والامان دکلدر حتی دلالتی کلام مجرد ایله اولوب ذهابده معیتی یوغیسه نسنه یه مستحق اوله مز واکر
شرط امام حریت اسیر ایسه بو قولی باطل و بی تأثیردر زیرا املاك مالکین اسراده متقرر اولدقـدن صکره امام
رقیق مالکینی اعتاقه غیر قادردر واکر امیر قبـل القسمة والبیع طریقده متحیر واسرایه من دلنا منکم علی الطریق
فهو حر دیمکله متحیر اولدقده اسرادن بریسی برطریق واضحه دلالتـه واصل انجق اول طریق دارالحربه
موصـل وداراسلامه غیرموصل اولسه نظر اولنور اکر تحیرلری دارالحربه دخولده ایسه دلالتی متحقق وحریته
مستحقدر واکر تحیرلری عودتده ایسه دلالتی دلالت دکلـدر واکر طریق مزبور داراسلامه موصـل ودارالحربه
غیرموصل ایسه عکس تفصیل سابق جواب فاضلدر زیرا کلام مطلق دلالت حالله مقید اولمغله حالت دخولده
مرادی مقصـدی اولان دارالحرب اوزره وحالت خروجده داراسلام اوزره دلالت ایدوکی معلوم ومشـاهددر
واکر امیر ان دللتنـا علی طریق حصن کذا فانت حر دیمکله خطـاب اسیر ایلدکده اسیر دخی حصن مرقومك
اول محلـدن طریق قریبی وار ایکن طریق ابعده دلالت ایلسه نظر اولنور اکر اول طریق ابعـد اول محلدن
حصن مرقومه ذهابده ناسك اعتـاد قیلدقلری برطریق ایسه شرط حریتی تحقیق اولنور زیرا طریقنـدن
شریری طریق حصندر وامیر لفظ طریقی اطلاق ایتمشدر وکلامنده دلیل تقیید یوقدر و بلادلیـل تقیید مطلق
غیرجائزدر واکر معتـاد ناس اولمیوب بلکه محـل آخرك طریقی اولوب انجق اول محـل آخردن طولاشوب
حصن مرقومه کلمك ممکن اولان برطریق ایسه بو دلالتی دلالت دکلدر زیرا بو موضعدن یعنی شارحك موضع تألیفی
اولان بلدهٔ اوزچنـددن کاشغره واروب بعـده کاشغردن طولاشوب بخارایه وارمق ممکندر بو یله ایکن برفرد
اوزچنددن کاشغره کیدن طریقی طریق بخارا عد ایلمز پس اسیر مرقوم رعایت شرط ایتمکله عدم حریتی مجزومدر
واکر امیر ان دللتنـا علی طریق حصن کذا وهو الطریق الذی یقال له کذا دیمکله طریق مطلوبی بعینه ایراد
لکن اسیر آنلری طریق آخره دلالتـله ینه حصنه ابلاغ وارشاد قیلسه نظر اولنور اکر تعیـین ایلدیکی طریقده
قرب مسافه یا امن مخافه یا کثرت علف وقری یا وفرت سبی واسرا جهتیله مسلمینـه فائدهٔ زائده ملحوظ ایسه
اول اسیر علی حاله فیئـده محفوظدر زیرا امیر طریق نافعی تعیین ایتمشیکن خلافنـه دلالت وشرطه ترك رعایت
ایلمشـدر وتعیین مطالب مفید اولدقجه اعتباری واجبدر واکر دلالت ایلدیکی طریق اول طریق مطلوبدن
انفع ایسه بالنظر الی القیـاس ینه فیء اولمسی مجزوم وموقعدر زیرا شرطه رعایت ایتمشدر و کلام عبـاد حکمت
مفیده وفائدهٔ جیده دن خالی اولمق متصور اولمغله ایجاب عبادده معنایه اعتبار ایتمیوب لفظه اعتبار ایلمك مقرردر
وبالنظر الی الاستحسـان حکم حریتله احسان اولنور زیرا مقصود مسلمینی مع زیادة اتیان ایلمشدر وتعیین مطـالب
انجق مفیـد اولدقده معتبردر اما اتیان ایلدیکنده فائده اکثر اولدقده تعیینـده فائده بولنمدیغی اظهر اولمغله
درجـهٔ اعتباردن ساقطدر واکر فنقی طریق انفع ایدوکی نامعلوم ایسه ینـه علی حاله فیء قیلنمق مجزومدر زیرا
تعیین کلام عاقل اولمغله فائده دن خلوی معلوم اولمدقجه اصل مداولنـده اعتبار اولنور و بو بابده خلوی معلوم
اولمامشدر وعلی هذا امیر من دلنا علی طریق درب الحدث فهو حر دیمکله استرشاد و براسیر دخی طریق مصیصه
یاخود طریق ملطیه اوزره ارشـاد قیلسه اکر بو طریقلر اقرب وانفع ایسه حریته مرتقی در واکر بعـد وضرری
مجزوم یاخود کیفیتی نامعلوم ایسه فیء مسلمینده باقیدر زیرا بو صورتده شرطه رعایت ایتمشدر کورمزمیسنکه طریق
درب الحـدث دیمه رك برطریق آخره دلالت ایدوب آنده ملك کفار عسکریله موجود اولمغله قتـاله اقدام وبعض
مسلمینی قتل واعدام ایلسه یاخود اول طریق عدیم الطعام والعلف اولمغله نفوس ودوابلری تلف اولسه ینه شرطه
وفا ایتمش اولوب حریتی ایفا لازم ایمیدر بلکه دکلدر ومؤلف بی مثیل بو تمثیل ایله شو معنایی بیان وتفصیل ایتمشدرکه
تقیید کلام برفائده یی موجب اولدقجه مخـاطب اکا اعتبار ایلمك واجبدر والله الموفق

باب ما یجوز من النفل فی السلاح وغیره * یعنی قتل قتیلده جواز تنفیـل ماهو عسکر مسلمین تکمیل سـلاح وتتمیم
ادوات فوز وفلاح ایتملرینه ترغیب ایچون دخی جواز تنفیل بابنده بحث دقتاً بدر امیر عسکر هنکام دخول دارالحربده

مطلب دل علی طریق یوصل الی دار الحرب او الاسلام

مطلب فی ایجاب العباد بغیر اللفظ دون المعنی

الدرب المضیق من مضایق الروم
والحدث الحادث وبه سمی الحدث
من قلاع الروم لحدوثه اولکونه
عدة لاحداث الزمان وصروفه
کذا فی المغرب

دروع مسلمینی قلیل کوروب من دخل بدرع فله من النفل کذا یاخود فله سهم کسهمه من الغنیمة دیو تنفیل قیلسه
جوازی بی قال وقیلدر زیرا بو تنفیلی وجه نظر مسلمین اوزره واقعدرکه درع ارهاب اعادی یه بادی ایکن
مسلمك آنی دار الحربه ادخالی ارتکاب مؤنته مؤدی اولمغله ارهاب اعادیده ارتکاب مؤنته ترغیب ایچون تنفیل
امیر تصویب اولنور کورمزمیسنکه شرع قویم ارهاب عدوده التزام مؤنته تحریض ایچون غازی فارسك فرسیچون
دخی سهم مخصوصی ایجاب وتعویض ایلمشدر امام دخی ایجاب شرعه اعتبار ایله نفل مذکوری ایجاب ایلسه
سزاواردر کذلك من دخل بدرعین فله کذا دیو تنفیل ایلسه بو دخی تجویز وتعویل اولنور زیرا میدد مبارز حین
قتالده بین الدرعین کسب قوة الظهر ایده جکی ظاهر و بارزدر مرویدرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم
یوم احدده ظهر شجاعتمظاهرلرینه بر بری اوزره تلبس درعینله متظاهر اولمشلردر پس تنفیل مزبور علی وجه
النظر والاجتهاد ایدوکی معلوم اهل رشاددر اما من دخل بدرع فله مائة ومن دخل بدرعین فله مائتان ومن دخل
بثلثة دروع فله ثلثمائة دیو تنفیل و بش اون درعله دخول اوزره تحریض وهر بردرع زائد ایچون بر مائة زائده ایله
تفضیل ایلسه بو تنفیلی غیر لایق بلکه درعیندن اکثرده عدم جوازی متحققدر زیرا بو تنفیلی وجه نظر واجتهاد
اوزره واقع اولمامشدرکه مقاتل حین قتالده درعیندن اکثری تلبس غیر قابلدر زیرا ظهرینه ثقلت و یروب مانع
قتال اوله جغی بلا اشکالدر بناء علیه درعیندن اکثر اوزره تنفیلده منفعت مسلمین بولنمادیغی معلوم ممیز اولمشدر
سؤال اولنورسه که التزام مؤنت وارهاب عدو درع ثالث ورابع وخامسده دخی متحقق ایکن آنلرده تنفیل نیچون غیر
لایقدر جواب اولدرکه بویله دکلدر زیرا ارهاب انجق دارعله یعنی لابس درعله در یوقسه درعله دکلدر زیرا بین الناس
امیر مسلمین شوقدر وشوقدر دارعله چیقدی وشوقدر وشوقدر حاسر ایله یعنی غیر دارعله چیقدی دیو سویلنوب
ارهاب اعدا ذکر دارعین ایله پیدا قیلنور ودروعنه دکلو کثیر اولسه ینه دارعی رجل واحددر زیرا دروعی اعطاء
غیر ایچون حامل اولیوب بلکه عند القتال بنفسه تلبس ایچون محتملدر ودرعیندن زیاده سین تلبسه غیر محتملدر
وعلی هذا القیاس امیر اصحاب خیله خطابله من دخل بتجفاف فله کذا دیسه جواز تنفیلی بی التباسدر وتجفاف کسر تاء
وسکون جیم ایله درع کبی برنسنه درکه عند الحرب افراسه الباس ایدرلر وفارس حقنده حمل درعله التزام مؤنت وارهاب
عدو حاصل اولدیغی مثللو تجفاف خیله دخی متحصلدر بناء علیه برایکی تجفاف اوزره تنفیلی جائز وزیاده سی حد
جوازی متجاوزدر زیرا تجفاف فرس ایچوندر وتجفاف اوزره تنفیل راجل ایچون اتخاذ فرس اوزره تنفیل کبیدر
اکر امیر فرس واحددن زیاده ایچون رأی سهم ایتمیلردن ایکن من دخل بفرسین فله کذا دیسه تنفیلی صحیحدر
تجفافین دخی بویله در اما فرسیندن اکثر اوزره تنفیلی غیر صحیحدر زیرا مبارز کاهیجه فرسیله قتال ایدر
لکن زیاده ایله قتال ایلمز تجفاف زائد دخی بویله در وتنفیل متضمن منفعت ایسه تجویز اولنوب خلافی تجویز
اولنماز مکر مقاتل کاهیجه اوج فرسه محتاج اولمق بینلرنده معروف اوله بو صورتده افراس ثلثه ایچون دخی تنفیلی
جائز کوریلور وتجافیف ثلثه ده بویله درکه هر فرس اوزره بر تجفاف وضع اولنور وقچان تنفیل علی وجه النظر
ایدوکی معلوم اوله تنفیذی لازم انجق نفوذی بعد التنفیل اصابت قیلنان غنائمدندر واکر امیر عسکر مسلمین
محاصرهٔ حصن ایدنجه دکین نسنه سویلیوب بعد المحاصره من تقدم الی الباب دارعا فله کذا یاخود
من تقدم متجففا فله کذا یاخود من تقدم مظاهرا بین درعین فله کذا دیو تنفیله شروع ایلسه بو دخی صحیح
ومشروعدر زیرا بونلرده اظهار قوت وجلادت وقلوب مشرکینه القاء خشیت بولنمغله متضمن منفعتدر
وتنفیل انجق بو مثللو منافع ایچون موضوعدر اما حین محاصره ده دخی نسنه سویلیوب بعد الفتح دارعین
ومتجففین ایچون مشقت وکفایتلرینه کوره قصد تنفیل ایلسه تجویز وتعویل اولنماز زیرا تنفیل قبل احراز
الغنائم واقع اولاندر بعد الاحراز واقع اولان صله واحساندر یوقسه تنفیل شجعان دکلدر وغنیمتده حق غانمین
ثابت اولدقدنصکره ایچندن صله واحسانله بعضیلرین تخصیص وتمییز حق امامده تجویز اولنماز لکن امام مذهب
علماء شام اوزره بعد الاحراز بعض شجعانه علی قدر المشقة والکفایة تجویز تنفیل برله تنفیله اقدام ایدرسه
اجتهادی ایله فصل مختلف فیهی امضا ایتمش اولمغله تنفیذ واتمام وقضاتدن برفرد ایچون ابطالنه رخصت اولمامغله
التزام تنفیذی مجموع قضاته الزام قیلنور حتی منقولدر مذهب اهل عراق اوزره بعد الاحراز تجویز تنفیل ایتمیلردن
ایسه ده ینه اول نفلی اخذ ایلك اکا حلالدر زیرا خلافنه حکم حاکم حاصل اولدقده اعتبار رأی مجتهد ساقط
وباطلدر زیرا قضاء قاضی ملزم غیر یدر اما مجرد الاجتهاد ملزم غیر دکلدر نظیری اولدرکه برکسنه زوجه سنه
انت طالق البتة دیوب وقول معهود کندو رأینده تطلیقهٔ باینه دن معدود اولسه لکن برقاضی قول عمر

مطلب اذا جاء حکم الحاکم بخلاف رأی المجتهد سقط ذلك الرأی

وابن مسعود رضی الله تعالی عنهما اوزره تطلیقهٔ رجعیه دردیو قضا ایلسه قضاسی نافذ وزوجه سی اوزره تجدید نکاح
ایتمدین اقامتی جائزدر وتقریر مذکور امام محمددر رحمه الله تعالی قولی اوزره درامام ابو یوسف رحمه الله تعالی دیرکه
رأی مجتهد عند المجتهد اقوم واسد وقوت وصحتده خلافندن اشد ایسه قاضی خلافنه حکم ایلسه ده کندو
رأینی ترك وخلافیله عمل ایده مز وبز بو بحثی شرح مختصرده آخر استحسانده بیان قیلدق والله الموفق

باب ما یجوز من النفل بعد اصابة الغنیمة و من یجوز ذلك منه *

یعنی بعد اصابة الغنائم جائز کوریلان تنفیل وکیملردن جائز کوریلدیکنی ذکر وتعلیل باننده فصل لازم التفصیلدر
اکر بر سریه دار الحربده غنائمه فائز لکن حملندن عاجز اولمریله امیر اول غنائمی احراق یاخود دار الحربده
ابقا مراد ایتمشیکن بو رأیه نادم ومسلمینه من اخذ منها شیئا فهوله دیمکله تنفیله جازم اولسه تنفیلی جائز وتنفیذی
لازمدر بو صورتده بعض مسلمین تکلف و بعض غنائمی دار اسلامه اخراجله تصرف ایلسه لر خمسی دخی آلنمیوب اول
کمسنه یه تخصیص قیلنور زیرا بو تنفیل علی وجه النظر واقع اولمشدر وبعد الاصابه تنفیلی جائز کورمدیکمز انجق غنائمده
حق غانمین ثابت اولدقدنصکره ابطالی متضمن اولدیغندندر وابطال حق انجق حفظنه قادر وحملری اخراجله متأکد
اولدقده در اما حفظندن عاجز اولدقلرنده ابطال حق یوقدر توضیحی اولدرکه امیر ایچون غنائمدن ذی روح اولمیانلرین
احراق وحیواناتی بعد الذبح احراق یاخود بولندقلری محل ضیاعده ترك واطلاق ایلك مشروع و بو معنی ابطال حق
جمیعی متضمن ایدوکی مقطوع ایکن بطریق التنفیل بعضی تخصیص وتمییز ایله حق بعض آخرینی ابطال ضروری
التجویزدر یاخود احراق بلا منفعة احد من المسلمین ابطال حقه باعث وتنفیلدن بعض مسلمینه توفیر منفعت حادث
اولمق بو جانبی ترجیحه اعظم بواعثدر اما امام غنائمی اخراج یا بیع یا تقسیمه قدرتله جمیع جماعته ایصال منفعته
قادر ایسه تنفیله ابطال حق بعضه مقتدر اوله مز کذلك عند العجز من اخذ شیئا فهوله بعد الخمس یاخود
فله نصف ما اخذ قبل الخمس یاخود بعد الخمس دیسه جمله سی صحیحدر لکن کرکدرکه بونلردن نظر
مسلمینه اقربنی ترجیح ایلیه و بو صورتلرده بعد الاخراج وفق تنفیل اوزره تقسیم اولنور اما برکسنه جواهر یا غیری
نفایسدن معلوم امام اولمیوب ومسلمین اخراجنه قادر اولدقلری بر نسنه یی اخذ واخراج ایلسه البته بعد التخمیس
سهام غنیمت اوزره تقسیم اولنور زیرا بو تنفیلك صحتی انجق احرازدن ضرورت عجزه مبنی ایدی وضرورتله ثابت
اولان موضع ضرورتی تجاوز ایتمکله بو تنفیل دخی ضرورت اولمیان محللره تناول وتناهی ایلمز وتنفیل مشروح
اموال مأخوذه ده صحیح اولنجه اموال غیر مأخوذه ده اولی بالتصحیح در مثلا ابنیهٔ مشرکینده ساج ورخام
وماء الذهب بولنوب مسلمینك حین مرورلرنده اخذ واخراج غیر مقدورلری اولمغله امیر من اخذ منه شیئا فهوله
دیسه جائزدر و برکمسنه اول بنایی تخریب واول نسنه یی اخراج قیلسه آنکله متخصص وممیزدر زیرا مسلمین
هدمه قادر ایسه لر دخی اخراجندن عاجز وقاصرلردر حتی محلنده ترکلری جائزدر بو جهتله تنفیل مزبور جائز
کوریلور وبو بابده بعد الهدم حملی مقدور اولوب اولمامق برابردر زیرا تنفیل امیر قبل الهدمدر ومقدوریت حمل
بعد تنفیل الامیر احداث ایلدیکی هدم ایله حادث اولمشدر مکر اول نسنه حین تنفیلده بنادن مفصول وامیرك دخی
مجهولی اوله بو صورتده تنفیل اکا شامل اولمامغله اخراج ایلین برکسنه ایسه ده بین الجماعة تقسیم اولنور واکر امیر
صورت مفروضه ده تنفیل ایتمیوب همان احراقله امر ایتمش اولوب بعض مسلمین دخی دابه لری اوزره تحمیل
وتکلفله دار اسلامه نقل وتحویل ایلسه لر ینه بعد التخمیس بین جمیع السریه تقسیم وتعدیل اولنور زیرا تخصیص
بعض تنفیل امامه موقوف ایکن بونده تحقق ایتمیوب تحقق ایلین امر احراق دخی تخصیص بعضده غیر مؤثردر
غایة الامر اول کمسنه کندو ایله غیریلر بیننده مشترك ایکن مشرف تلف اولان نسنه یی اخراجله احیا ایلمشدر
واحیاء مزبور قطع شرکتله اختصاصنه سبب اوله مز واکر امیر غنائم مصابه یی ارض حربده تقسیم یاخود
تجاره بیع یاخود دار اسلامه اخراج ایلدکدنصکره آرقه لرندن دوشمن کلوب مسلمین محتاج فرار اولسه لر کرکدر
غنائم مرقومه دن قطع منفعت کفار ایچون احراق بالنار ایده لر زیرا بونده کفار ایچون معنای کبت واذلال درکاردر
وجعفر بن ابی طالب رضی الله تعالی عنه سریهٔ موته ده سلامت نفسندن مأیوس اولدقده قوائم فرسنی قطعله
اهدار ایلدیکی کبی مسلمین دخی نقلی ثقیل اولان امتعه واسلحه لرین دوشمن آنلر ایله انتفاع ایتمسونلر ایچون احراق
بالنار ایتملری جائز وسزاواردر وکندو مالالرنده جائز اولنجه آلدقلری امتعهٔ اهل حربده جوازی اولی در صورت
مفروضه ده اول غنائمی اخرا قیچون میدانه القا ایلدکلرنده امیر من اخذ شیئا فهوله دیمکله بر قوم آنی اخذ
مهلکه دن تخلیص ایلسه لر ینه جمله سی صاحبلرینه رد و تخصیص قیلنور زیرا بیع وقسمتله اصحابنك ملکلری

مطلب یجب احراق الغنائم فی بعض الاحیان

متعين وامام ايچون املاك ناسده بر وجهله ولايت تنفيل غير متبيندر كذلك داراسلامه اخراجله ورثه سنه ميراث
اولمق وجهى اوزره حق غانمين متأكد اولمغله امام ايچون آنده بر وجهله ولايت تنفيل قالمامشدر اما قبل الاحراز
تنفيلى بشقه در وبو بابده ثابت اولان انجق احراز باليد ايله ثابت برحق ضعيف اولوب اولدخى احراق ايچون يدندن
القا ايله منعدم اولمغله تنفيل قبل الاحرازه ملتحق اولور اما احراز بالداردن صكره تمام سببله حقلرى متأكد اولمغله
احراق ايچون القاده حقلرى باطل وآنده امام ايچون ولايت تنفيل حاصل اوله من ومعناى محرر بعد القسمة والبيع
دخى اظهردر كه آنده ملك مالك متعين ومقرردر كورمز ميسنكه غنائمى دارالحربده ايكن قبل القسمة والبيع
طرح ايلسه لر واهل حرب آنى كوروب اخذ ايتملرندن اقدم يا اخذلرندن صكره سريهٔ اخرى دخول وآنى محلندن
ياخود اهل حربدن اخذ واخراج ايلسه لر آنده سريهٔ اولانك حقى باطل وهنوز اخذ اولنميان اموال اهل حرب
منزلنه نازل قيلنور واكر بعد القسمة والبيع احراق ايچون القا صكره خوف دوشمندن احراق ايده ميوب محلنده
القا ايلسه لر قبل اطلاع المشركين سريهٔ اخرى كلوب آنى اخذ واخراج ايلسه لر ملك مالكين حالا قائم اولمغله
آنلره تسليمى لازمدر اما مشركين اخذ ايلدكدنصكره سريهٔ اخرى يدلرندن تخليص ايلسه لر بو صورتده مالكلرى
قبل القسمة واصل اولورلرسه بلاشئ اخذ ايدوب بعد القسمة قيمتيله اخذ ايدرلر شول اموال سائره لرى منزلنده ابراز
اولنور كه اهل حرب آكا اصابت واحراز ايده لر كذلك مسلمين غنائمى بعد الاحراز بدار الاسلام طرح ايلدكدنصكره
قبل اطلاع اهل الحرب سريهٔ اخرى كلوب اخذ ايلسه لر حق سريهٔ اولى آنده تأكد ايتمش اولمغله يدلرينه رد
وتسليمده تردد اولنماز اما اهل حرب اخذ واحراز ايلدكدنصكره سريهٔ اخرى يدلرندن تخليص ايلسه لر بو صورتده
سريهٔ اولى قبل القسمة حاضر اولورلرسه بلاشئ اخذه قادر اولورلر وجواب مذكور مؤلف همامدن نجق روايت
واحده ايله منقول ومأثوردر وبعد القسمة حاضر اولورلرسه بر وجهله تعرضه مقتدر اوله مزلر وجواب مزبور
بومسئله ده مؤلف همامدن مأثور اولان روايتينك بريسى واصحى ايدوكى باب النفل الذى ينفله امير العسكرده مشروح
ومسطوردر زيرا اخذ ايلسه لر البته قيمتيله اخذ ايدرلر وحقلرى قبل القسمة ماليت غنائمده در اعيان غنائمده
كسنه نك ملكى يوقدر حتى امام ايچون غنائمى بيع واثمانى تقسيم جائزدر وقيمتله اخذ ده هيچ فائده لرى يوقدر
وثبوت حق اخذ انجق مفيد اولدقده متحققدر اما صورت بيعده مشتريلر ياخود قسمتده سهمنه اصابت ايدنلر
ياخود خوف دوشمنده متاعى القا ايدنلر حين القالرنده من اخذ شيئا فهوله ديوب مسلميندن برجماعت دخى
آنى اخذ ايلسه لر داراسلامه اخراج ايتسونلر ايتمسونلر اكا مالك اولورلر زيرا مالكينك بو قوللرى آخذينه هبه
محمول وقبض آخذينله هبه دخى تمامه موصولدر بو صورتده مالكين قصد رجوع ايدرلرسه نظر اولنور اكر آخذين
هنوز داراسلامه ياخود مالكين حملنه قادر اوله جقلرى موضعه اخراج ايتمشلر ايسه هبه ده جارى اولان
حكم اوزره رجوعلرى مشروعدر واكر اخراج ايتمشلر ايسه رجوعلرى غير مشروعدر زيرا اول نسنه محل
ضياعده مشرف هلاك ايكن موهوب له آنى موضع سلامته اخراجله احيا ايتمش اولمغله آنده صنع موهوب له
برله شئ زائد حادث وحدوث زياده امتناع رجوعه باعثدر لكن حكم مشروح انجق اول قوم حقنده دركه
قول مذكورى مالكدن بالذات ياخود بالواسطه استماع ايده لر اما هيچ استماع ايلمين كسنه آندن برنسنه يى اخذ
واخراج ايلسه ينه مالكنه ردى لازمدر زيرا استماع ايدنلرك اخذلرى على وجه الهبه اولمغله اخذلرى قبض
متمم الهبه در اما استماع ايتميلرك اخذلرى وجه هبه اوزره اولميوب بلكه مالكنه رد ايچون وجه اعانت اوزره
اولمغله ملكى ثابت اوله مز سؤال اولنورسه كه من اخذ شيئا قولى ايجاب للمجهول ايكن صحت هبه نيجه معقولدر
جوابده ديرزكه جهالت مزبوره نزاعه مفضى دكلدر زيرا ثبوت ملك عند الاخذ در وآخذ عند الاخذ معلوم
ومتعيندر كويا مالك بو لفظ ايله على وجه الهبه اخذينى مباح قيلمشدر وبو اباحت جهالتله دخى ثابته در وبو بابده
اصل قوى عبدالله بن قرط اليمانى رضى الله تعالى عنهك روايت قيلديغى حديث نبويدركه رسول الله صلى الله
عليه وسلم افضل الايام عند الله تعالى يوم النحر ثم يوم القر بيورديلر ويوم قردن مرادلرى ايام نحردن يوم ثانيدركه
آنده حجاج منى ده قرار ايدرلر بعده راوى مذكور ذيل حديثده بو معنايى تحديث ايلديكه رسول الله صلى الله عليه وسلم
حضورلرينه بش ياخود آلتى بدنه تقريب اولندى همان بدنات مزبوره ذبحه قنقمزدن ابتدا بيوريلر ديو سمت
سعادتلرينه قريب اولمغله باشلديلر بعده وجه مستحب اوزره قائمة ومعلقة ذبح اولنوب جنبلرى ساقط يعنى
موتله زمينه هابط اولدقلرنده جناب رسالت بركلمه تكلم ايلديلر لكن بن فهم ايده مديم اتصاللرنده بولنان بعض ذواته
بيورديلر ديو سؤال ايلدم اولدخى من شاء اقطع يعنى مراد ايلين لحومدن قطع واخذ ايلسون بيورديلر ديو

مطلب لا ولاية للامام في اموال الناس

ترجمه ده واقع اولان بو قوللر حديثده واقع فلما وجبت جنوبها لفظ شريفنك تفسيريدر

جواب

جواب ايلدى ايشته بو خطاب عتابمآب مأخوذ ايله انتفاع وتملك وجهى اوزره اباحت اخذ دركه آخذ ومأخوذ
مجهول ايكن جناب رسالت اول اباحتى ايجاب قيلمشلردر پس بو جنسدن اولان اموره بو نصك حكمى تعدى ايدر
وقول محرر بو وجهله دخى مؤيد ومقرردركه مجرد القاء مال بلا كلام حكم اباحتى افاده وافهام ايدر زيرا
انسان عرس وغيريده شكر ودراهمدن برنسنه تكلم ايتميه رك نثار وهر اخذ ايلين تملك وآنكله انتفاع واستبشار ايدر
حتى ديمشلردر كه حال نثار اذن اخذه دليل ظاهردر پس مانحن فيه كبى اخذه اذن صريح بولندقده حكم منبور اولى
بالتصحيح در وعلى هذا بر كسنه باب دارينه ماو جمد وضع ايلسه غنى وفقير جميع ماره دلالت اذن تحقق ايتمكله آندن
ايچمك مباحدر كذلك كسنه نك ملكى اولميان ارض مباحه ده بر شجره غرس واصابت اثمارينى ناسه مباح ايلسه
جميع ماره ايچون ثمارندن اخذ وتناول جائزدر ومسائل مذكوره بالتمام قريبا روايت ايلديكمز حديثدن مأخوذه در
واكر امير بعد انهزام المشركين مقتوللرينك قاتللرى نامعلوم ايكن اسلابلرين اوزرلرنده كوردكده من اخذ سلب
قتيل فهوله ديوب برجماعت دخى آنى اخذ ايلسه آنلره نفل حلالدر زيرا مسلمين آنى اخذ واغتنام ايتمشلردر
بو جهتله معناده تنفيل قبل الاصابه در لكن اصح اولدر كه قول امير تنفيل بعد الاصابه در لكن امام اجتهاديله
آنى امضا ايلمشدر وحكم مختلف فيه اجتهاد امامله امضا اولندقده حكم متفق عليه كبيدر حتى اول امير فوت
يامعزول اولوب يرينه آخرى نصب اولنسه اخذ ايدنلردن برشيئى استرداد ايده مز اما قول اميردن صكره نسنه
اخذ ايتمسه لرتا كه اول امير عزل اولنوب امير آخر كلدكده عزلنى بيله رك ياخود بيلميه رك اخذ ايلسه لر امير ثانى جمله سنى
يدلرندن اخذ وغنيمته وضع ايدر زيرا تنفيله قصد اولنان اخذ واحرازدن اقدم امير اول عزل اولنمغله تنفيلى باطل
وعن اصل حاصل اولمامش منزلنه نازل اولمشدر وبو مسئله نك نظيرى باب من النفل لاهل الذمة والعبيد
والنساء وغيرهم ده تقديم وتقرير اولنمشديكه بر امير بعد التنفيل وقبل اصابة الغنائم فوت يامعزول ويرينه آخرى
قائم اولسه بطلان تنفيلنى مستلزمدر بناء عليه تنفيلى مانحن فيه كبى بعد الاصابه اولدقده بطلانى طريق اولى ايله
معلومدر شول قضا منزله سنده دركه قاضى قبل التنفيذ منعزل ويرينه خلافنه ذاهب قاضى آخر متصل اوله
شارح الكتاب شرح الله تعالى صدره يوم الحساب ديركه بز باب من يكون له النفل ومن لايكون اثناسنده بر اصل
اصيل بيان وتفصيل ايتمشيدك كه تنفيل امير عند قيام الحرب صدور ايدرسه همان اول قتاله مخصوص اما عند
دخول دارالحرب قبل لقاء العدو وظهور ايدرسه تا مسلمين داراسلامه خروج ايدنجيه دك ثابت ومرضو صدر
مؤلف معالى پناه طيب الله تعالى بطيب مثواه بو اصل اوزره تفريع فروعه شروع ايدوب ديركه صورت ثانيه ده
مسلمين داراسلامه خروج بعده ينه دارالحربه عود واوج ايلدكلرنده بريسى قتل قتيل ايلسه سلبيله تنفيل اولنماز
زيرا تنفيل امام داراسلامه خروجله انجامه ايروب شمدى دخول آخره اقدام اولنمشدر امام عند الدخول تجديد
تنفيل ايتمدكجه قاتل سلبه غير نائلدر كوره مزميسنكه بعد الخروج داراسلامده برسنه اقامت بعده دارالحربه
عودت ايلسه لر قاتل ايچون تنفيل سابقله سلب حاصل اولماز واكر داراسلامه دخول اعدايى استماعله مسلمين
دفع ايچون محللرندن خروجه اسراع ايلدكلرنده امير من قتل قتيلا فله سلبه ديسه بو تنفيل كرك دار اسلام
وكرك دارالحربده بو توجهلرندن منزللرينه رجوعه دك اصابت ايتدكلرى غنائم اوزره تحميل اولنور اما صورت
مزبوره ده اعدايه داراسلامده ملاقى اولوب امير دخى بويله تنفيل قيلسه انجق اول قتال اوزره تحميل اولنور
زيرا بالدفعات بيان ايلديك كه كلام مطلق هر محلده دلالت حالدن اغلب احتماله مقيددر واكر امير دارالحربده
برحصنه سريه بعث وآنلرى ما اصبتم منه فلكم الربع من ذلك ديمكله تبشير ايلدكده واروب قتال ايده رك
نيچه ايام اول حصن اوزره مكث وآرام ايتدكلرنده نصكره اصل عسكر كلوب معيت قتالله فتح ايلسه لر اهل سريه
تنفيلله بكام اوله مزلر زيرا نفل انجق سريه نك بدون العسكر قتاللريله اصابت ايده جكلرى غنائمده ايجاب
واول وجهله فتح واغتنام اوزره تحريضلرينه ترتيب اسباب اولنمشيدى اولدخى صورتياب اولمادى كورمزميسنكه
عسكر بدون اهل السريه حصنى فتح ايلسه لر سريه حين فتحده حاضر بولنسه لر دخى اخذ نفله قادر اوله مزلر
فتح حصن قتال جميع عسكر ايله ظهور ايتدكده ينه بويله در واكر امام داراسلامدن برسريه بعث واوزرلرينه
بر امير نصب ايدوب بعده اول اميرى عزل وآخرى نصب وارسال ايلدكده برقوم دخى تنفيل امير اول ايله اخذ انفال
ايتمش اولسه لر نظر اولنور اكر عزلنى بيله رك اخذ ايتمشلر ايسه مأخوذلرى كندولره سالمدر كذلك امير دخى
عزلنى بيلميه رك تنفيل ايتمش ايسه ينه تنفيذى لازمدر زيرا عزلنى بيلميوب ياخود عزلنى اخبار وكندوينى عملدن
صرف ايدر كسنه كلدكجه ينه امارتى باقيه در واكر تنفيلى امير ثانى كلوب عزلنى اخبار ايلدكدنصكره واقع

مطلب نثر السكر والدراهم

مطلب وضع الماء والجمد في باب داره او غرس شجره واباح ثمرها

اولمش ایسه بطلانی متحققدر که حین تنفیلده سائر رعایایه ملتحقدر و اکر امام فلانی تأمیر وتسییر ایلدی دیو
اکا مکتوب کلمش ایسه امیر ثانی کلمدکجه ینه علی حاله امیر وتنفیلی نافذ التأثیردر کورمزمیسنکه بر بلده نك
امیر ینه بو کیفیت عارض اولسه صارفی کلنجیه دك امامتله اقامت جمعه سی صحیح و بی معارضدر نکته سی اولدر که
مسلمینی دارالحرب ودار اسلامده بلامدبر ولا ناظر ترك واهمال غیر جائزدر بناء علیه امیر ثانی کلمدکجه تدبیر مسلمین

مطلب امیرالمصر یصلی الجمعة قبل ان یقدم صارفه

اوله مفوض وتنفیلی نافذدر مکر امام سنی عزل ایلدم یاخود سنی عزل وفلانی نصب ایلدم دیو کندو یه تحریر ایتمش
اوله بو صورتده معزول وبوندن صکره تنفیلی غیر مقبولدر زیرا عند التقلید خطاب امامله امیر اولمشیدی ینه امامدن
خطاب عزل ایله معزول اولمشدر و بعیددن کلن کتاب قریبدن خطاب کبیدر واکر امیر حین تأمیرنده طرف امامدن
عسکری دارالحربه ادخال الله مأمور ایکن قبل الادخال امام اکا بر فلانی امیر قیلدق اول وارنجیه دك محلکدن حرکت
قیلمه دیو نامه ارسال ایدوب اول دخی عسکر ایله ارض حربه دخولنی تعجیل وعسکرینه بعض انفال الله تنفیل ایلسه
بو تنفیلی ابطال وتعطیل اولنور زیرا دخول ارض حربدن نهی امام کتابیله اکا واصل اولمشدر که مواجهة
خطابیله حاصل کبیدر ومواجهة نهیدن صکره بلا امر جدید دخول ایتمش اولسه امیر اولمیوب تنفیلی باطل
اولدیغی کبی کتاب نهیدن صکره ینه عاطلدر واکر امیر سن سین همان عسکر ایله ارض حربه دخول قبل اما فلان
سکا واصل اولدقده امیر اولدر سن دکلسین مضموننده کتاب امام رونمون اولسه تا امیر ثانی اکا ملاقی اولنجیه دك
اولك جمیع تنفیلاتی جائز و باقیدر زیرا عزلی ثانی ایله ملاقاته معلق وملاقات ایتمدکجه امارتی ثابت ومحققدر و بعد
الملاقاة ثانی امیر جائز التنفیل واول معزول لازم التعطیلدر واکر امام سن امیر سین فلان سکا ملاقی اولنجیه دك
دیو کتب واعلام ایتمش ایسه بو دخی مسئلهٔ سابقه ایله برابردر زیرا امام ولایتنه تعیین غایت ایتمشدر وحکم غایت
مابعدی ماقبلنه مخالف اولمقدر بو مسئله لرده امامدن سبقت ایلین تقلید امارت مطلق اولمقله غایتله مقید اولمق
برابردر زیرا امام تقلید مطلقدن صکره دخی عزله قادر اولمغله آنی توقیته دخی مقتدردر وکتاب مرقومله توقیتی صحیح
اولدقده همان فلان سکا واردقده امیر اولدر سن دکلسین دیو عزلنی تصریح کبیدر واکر مسلمیندن بر طائفه اصحاب منعه
اولوب بلا اذن الامام ایچلرندن برینی امیر وقصد غارتله دارالحربه اقتحام و بعض غنائمله اغتنام ایلسه لر غنائملری

مطلب الامامة العظمی تثبت بالاستخلاف وباجتماع المسلمین

تخمیس ومابقی سهام غنیمت اوزره بینلرنده اقتسام اولنور زیرا منعه لرینه اعتباریله غنائملری علی وجه اعزاز
الدین مأخوذه اولمغله حکم غنیمتده قیلنور وتنفیل امیرلری تقلید امامله بعث اولنان امیر سریه کبی جائزدر زیرا
آنی رضالریله امیر قیلمشلردر وحقلرنده رضالری معتبر اولمغله اتفاقلریله اوزرلرینه امیر اولمشدر کورمزمیسنکه امامت
عظمی امام اعظمدن استخلاف وولایت عهد ایله ثابت اولدیغی کبی ذات واحده اوزره اجتماع مسلمینله دخی
مثبت اولور بو بابده اصل وثیق امامت صدیق رضی الله تعالی عنه‌در امارت سریه دخی بویله‌در که تقلید امامله
ثابت اولدیغی کبی اتفاق سریه ایله دخی متثبتدر کورمزمیسنکه اهل بغی برینی تأمیر ایله دارالحربه دخول
ایلدکلرنده امیرلری بعض اشیایی تنفیل ایدوب صکره بغیدن تائب اولسه لر ینه معنای مذکوره بناء فعل امیرلری
جائز ومقرردر واکر خلیفه عسکریله دارالحربده غزا ایدر ایکن فوت یا شهید اولوب عسکردن بر طائفه فلانی وطائفهٔ
اخری دخی فلانی اوزرلرینه امیر و بر بریندن مفارقت وهر بری ارض عدودن برجانبنه مسارعتله غنائمه مواصلت
وهر امیر قومنه قبل الخمس او بعده تنفیله مبادرت ایتمش اولوب صکره دارالحربده اجتماع وخلیفهٔ واحد
اوزره اجماع ایلسه لر کرکدر که اصل خلیفهٔ اول مقامنه قائم اولان خلیفهٔ ثانی غنیمته ظفر بولان اقوامك راضی
اولدقلری امیره اعتبار وآنك تنفیلی جائز اولمغله آنی تنفیذ واختیار ایلیه اکرچه حکم مقررده التقاء عسکرین
دارالحربده اولمغله بعد خروج دارالاسلام اولمق برابردر لکن دارالحربده ملاقات ایدرلرسه احرازده مشترك
اولمریله بعد النفل مابقی بین العسکرین سهام غنیمت اوزره تقسیم اولنور اما بعد الخروج ایسه هر بری نفل
وغنیمتلریله متخصص قیلنور واکر خلیفه سرحدلری اوزره بر والی تسییر ایدوب رخصت تنفیله دائر اکا نسنه
تعبیر ایلمسه ینه آنك قبل الخمس و بعده تنفیلی تجویز وتقریر قیلنور زیرا آنی انجق ثغوری محافظه واهل
حربه غزا برله یردن طمعلرینی قطع ایلك ملاحظه سیله استعمال ایلمشدر وتنفیل امر حربدن قتال اوزره تحریض
اولمقله اول والی یه سرحدده تدبیر حربی تفویض بالضرورة امر تنفیله دخی موجب تفویض‌در مکر خلیفه آنی

مطلب تقدیم المائدة اذن الا ان ینهی

تنفیلدن نهی ایتمش اوله بو صورتده خلافنه تصریحله اعتبار دلالت حال ساقط وتنفیلی رتبهٔ جوازدن هابطدر
نظیری حضور ناسه تقدیم مائده در که بطریق الدلالة اذن تناولدر مکر تناولدن صریحا نهی ایده واکر عامل
مذکور عامل آخری استعمال واولدخی تنفیل انفال ایلسه نظر اولنور اکر خلیفه عامل اولی تنفیلدن نهی

ایتمش ایسه ثانیدن دخی جائز و اکر ایتمش ایسه غیر جائزدر زیرا عامل اول ایچون عامل وانك منزلنه نازلدر کورمزمیسنکه
بر قاضی حدودده حکم وقضادن منهی ایسه استخلاف ایلدیکی نائبی دخی منهی وغیر منهی ایسه نائبی دخی
غیر منهیدر مانحن فیه دخی بویله‌در و اکر بو عامل سرحددن بر سریه تسییر واوزرلرینه برذاتی تأمیر ایلدکده
امیر سریه دارالحربده سلب مقتولینی تنفیل ایلسه عاملك بنفسه غزاسنده تجویز اولندیغی کبی بونده دخی تنفیذ
وتکمیل اولنور زیرا اول سریه‌یی دار اسلامدن بعث وامیرلرین نافذ الامر قیلوب امر حربی اکا تفویض ایلمکله
امیر عسکر کبیر کبی اولمشدر وامیر عسکرك غنائمی تحت ولایتنده بولنان عسکرینه مخصوص اولمغله نصا تنفیلله
مأمور دکل ایسه ده تنفیلی جائزدر وامیر سریه دخی آنك کبیدر اما عامل آنی بالکلیه تنفیلدن نهی ایتمش اولوب
اولدخی تنفیل ایتمش اولسه جائز کورلمز زیرا اکا تقلید امارت ایلین آنی تنفیلدن نهی صریح ایلمشدر عاملی خلیفه
نهی ایلدکده تنفیلی صحیح اولمدیغی کبی بوندن دخی تصحیح اولنماز وهم امیر سریه عاملك اکا تفویض ایتمدیکی امورده
امیر اولمامغله تنفیلی سائر رعایانك تنفیلی کبیدر و بو بابده سریه سینك رضا وعدم رضالری برابردر اکرچه بعد
موت الامیر نصب امیر آخره رضای سریه ایله امارت ثابته اولدیغی کبی بونده دخی رضای سریه ایله صحت تنفیل
متثبته اولمق اقتضا ایدر ایدی لکن بین المسئلتین فرق اولدر که آنده رضالری مخالفت امر عامل اوزره اولمیوب همان
عاملك سکوت ایلدیکی خصوصده حاصل اولمغله معتبردر و بونده رضالری مخالفت امر عامل اوزره اولمغله رضالری
امیرلرین عزل وامیر آخر نصبنه رضالری کبی اولدیغندن غیر معتبردر بو صورتده امیرلری تنفیل ایلدکدن صکره
غنائمی تقسیم ایتمدین سرحده اخراج وکیفیتی عامله اخبار ایدوب تنفیذ تنفیلی رأی واختیار ایلسه اکا سزاوار اولماز
زیرا بو تنفیذی کندو ابتداء بعد الاصابه تنفیل ایلمك منزلنده در بویله ایکن ینه تنفیذ ایدرسه تنفیذی جائز وهر کس
اصابت ایلدیکی غنائمی اخذ ایلمك دخی بو وجه اوزره تنفیل اولنمش ایسه حلال اولور زیرا مجتهد فیه اولان
تنفیل بعد الاصابه‌ده جهت عاملدن حکم وقضا واقع اولمغله تنفیذ وامضاسی لازمدر سؤال اولنورسه که بو صورتده
اصل تنفیل باطل اولمغله اکا اجازت مالك انشادن دخی اولسه لغو وعاطلدر نظیری اولدر که بر رجل بر صبینك عورتنی
تطلیق ایدوب صبی بالغ اولدقدنصکره تطلیقنه مجیز اولسه شمدی انشاء طلاقه مالك ایکن ینه اجازتی لغو وعاطلدر
ایکی وجهله جواب ویریلور وجه اول اولدر که آنده مجیز معتبر بولنمامغله اصل ایقاع طلاق باطل اولوب موقوف
اولمامشدر و بونده بولنمغله اصل تنفیل موقوفا واقع اولمشدر که عامل قبل اصابة الغنائم مجیز اولسه بالاتفاق صحیح
اولور ایدی بناء علیه بعد الاصابه مجیز اولسه ینه اجازتی تجویز ایدرز وجه ثانی اولدر که بونده اجازت انجق
منفل لهم تسلیمله تام اولمغله بو تسلیم اجزت دیمك منزلنده اولمیوب انشا منزلنده قیلنور مسئلهٔ مزبوره‌دن
عدیلی اولدر که صبی مزبور بعد البلوغ اجزت دیمیوب بلکه جعلت ذلك تطلیقة واقعة دیسه مجددا
انشاء طلاقه حمل اولنور بوندن اوضح عدیلی اولدر که بر کمسنه امیر اعطاء مواجب ایدنجیه دك بر شیئ اشترا قیلسه
البته شراسی فاسددر لکن بر قاضی بعد المخاصمة اجازتی رأی ایلسه اصل بیع عندیمزده فاسد ایکن اجازتیله نافذ
ومشتری یه امساکی حلال اولور واکر عامل عسکر ایله دارالحربه داخل اولدقدنصکره بر سریه بعث ایدوب
امیرلرینه امر ونهی ایتمشیکن اول امیر اصحاب سریه یه تنفیلدنصکره غنیمتلرین عسکره ایصال قیلسه لر تنفیلی
انجق نصیب سریه‌ده نافذدر زیرا بونده مجموع عسکر غنائمده اصحاب سریه ایله شریکلردر وامیر سریه نك
ولایتی اهل سریه یه خاص وعسکره غیر متجاوز اولمغله تنفیلی انجق نصیب سریه‌ده جائزدر واکر عامل عند البعث
سریه ایچون تنفیل صکره امیرلری دخی بشقه تنفیل ایدوب بعده غنائملرین عسکره نقل وتحویل ایلسه لر بو صورتده
مجموع غنائمدن رفع نفل عاملی تقدیم بعده اظهار حصهٔ سریه ایچون مابقی بین العسکرین تقسیم اولنور
غنیمتله نفل عاملدن نصیب سریه نه ایسه ایچندن سریه یه نفل امیرلری تسلیم قیلنور زیرا نصیب مرقوم بالتمام
سریه نك حصهٔ خاصه لریدر وامیرلرینك اوزرلرینه ولایت خاصه سی اولمغله حصهٔ خاصه لرنده تنفیلی نافذدر
ومسئلهٔ سابقه بشقه‌در که آنده سریه دار اسلامدن مبعوث اولمغله غنائملرنده غیرك شرکتی یوقدر حتی بو سریه دخی
عسکره رجوع ایتمیوب همان بر طرفدن دار اسلامه خروج ایلسه لر بونلر دخی دار اسلامدن بعث اولنان سریه
حکمنده داخل ومصابلرندن شرکت عسکر زائل اولور لکن مسئلتینك ایکیسنده دخی سریه اغتنام طعام ایلسه لر
استدکلری مقداری تناوللری حرام اولماز زیرا عسکره رجوعلرندن صکره دخی اول طعامدن تناول اهل عسکره
مباح اولدیغی کبی سریه یه دخی مباحدر وطعام مصاب اباحت تناولده اصل اباحتی اوزره باقی کبیدر اما حکم
تنفیل بشقه‌در واکر سریه غنم یا بقر یارمك اغتنام وامیرلری آنلری عسکره دك سوق ایچون استیجاری التزام ایلسه

بو استیجاری نظر عامی جامع ومنفعتی جمله یه راجع اولمغله هم اصحاب سریه وهم اهل عسکر حقلرنده نفوذی محققدر اما تنفیل بشقه‌در که آنده منفعتی انجق منفلین حائز اولمغله حصهٔ عسکرده غیر جائزدر واکر عامل سریه‌یه علی السویه ربع مصابلرین تنفیل صکره امیرلری دخی حین القاء اعداده علی وجه الاجتهاد بعضیلرینه بشقه کونه تنفیل صکره سریه عسکره رجوع ایتمیوب همان داراسلامه خروجده تعجیل ایلسه‌لر بو صورتده نفل عامل باطل ونفل امیرلری جائزدر زیرا قبل ملاقاة العسکر داراسلامه خروجله داراسلامدن بعث اولنان سریه حکمنه واوج ایلمشلردر وعامل تسویهٔ سریه ایتمکله تنفیلی فاسددر که اثرده لانفل للسریة الاولی بو مثللو سریه حقنده واردر اما تنفیل امیرلری ایچلرندن بعض خواص ایچون علی وجه الاجتهاد حاصل اولمغله منصابلرنده خواصلرینک حق زائد ایله اختصاصنه بناء رتبهٔ صحته واصلدر اما عسکره رجوع ایدرلرسه بو صورتده نفل عامل جائزدر که بونده عسکر شرکاء غنائم اولمغله تنفیلی علی السویه اولمیوب ابطال شرکت عسکر ایله تخصیص سریه اوزره اولمشدر بناء علیه بالتبع ابطال خمس وتعطیل تفضیل الفارس علی الراجله مؤدی اولنسه دخی صحیحدر اما نفل امیرلری قریبا بیان ایلدیکمز اوزره انجق حصهٔ خاصه‌لرنده جائز وحصهٔ عسکره غیر متجاوزدر واکر عامل سریه ایچون تنفیل ایدوب امیرلرین تنفیلدن نهی ایتمش ایسه نهی عامل ایچون نفل امیرلری باطل وعسکره رجوع ایدرلرسه نفل عامل آنلره واصلدر اما جانب آخردن داراسلامه خروج ایدرلرسه نفل عامل دخی عملدن عاطلدر بو صورتده جمیع مصابلری تخمیس ومابقی سهام غنیمت اوزره تقسیم اولنور زیرا بو صورتده مصابلری کندولره خاص اولمغله تنفیل عامل معمول به قیلندقده خمسله فضل فارسی ابطالدن غیری نسنه حاصل اولماز اولدخی باطلدر والله اعلم

* باب من النفل الذی یکون للرجل فی الشیء الخاص ولایدری ماهو *

یعنی بر غازی شیء خاصه مستحق ونه یه مستحق ایدوکی عندنده مجهول وغیر متحقق اولان انفال خصوصنده باب مخصوصدر قچان امیر من جاء بعشرة اثواب فله ثوب دیمکله تبشیر ایدوب برکسنه دخی مختلفه الاجناس اون عدد اثواب ایله واصل اولسه هر ثوب عشرینه نائل قیلنور زیرا تنفیلله کتوردیکی اثوابک عشری اکا ایجاب اولنمشدر زیرا نص ایتمدیسه ده معنای کلامی فله ثوب منها دیمکدر نکته سی اولدر که تصحیح کلامنه بو معنادن غیری طریق یوقدر زیرا اجناس ثیاب مختلفه اولمغله عقود دن برنسنه‌ده ایجاب ثوب مطلق صحیح اولماز وهم اکا بعض اثوابی تنفیل بعض آخردن اولی دکلدر بو جهتدن ثیاب مختلفة الاجناس قسمت واحده ایله تقسیم اولنماز بناء علیه هر ثوبک عشرینه مستحق اولور کذلک من جاء بثلثة من الدواب فله دابة واحدة دیسه لفظ دواب ثیاب کبی اجناس مختلفه‌یه شامل اولمغله حکم سابقده بو دخی داخلدر اما ثیاب ودوابک جمله سنی جنس واحددن استجلاب ایلسه محتمل قسمت اولمغله ایچندن بر وسطنه استصحاب ایدر وامیر اوزره هم غانمینه وهم جلب غنیمت ایدنلره رعایت نظر واجب وکتوردیکندن اعطاء وسط عام نظر طرفینی مستوجبدر واکر من جاء بدابة فله ثنتها دیدکده برکسنه بقره یا جاموس یا بعیر ایله واصل اولسه آنلردن برشیئه نائل اوله‌مز زیرا لفظ دابه استحسانا انجق فرس وبغل وحماره شاملدر کورمزمیسنکه عدم رکوب دابه اوزره یمین ایلسه بو انواع ثلثه‌دن غیری‌یه متناول اولماز وبو بابده بلاشبهه حقیقت لفظ دابه معتبر دکلدر زیرا صورت مفروضه‌ده برجاریه کتورسه برعاقل اندن نفله استحقاقنه قائل اولماز وحقیقت دابه بمعنی مایدب فی الارض اولمغله جاریه‌یه دخی شاملدر قال الله تعالی ومامن دابة فی الارض الاعلی الله رزقها بناء علیه کلام امیر متعارف ناس اوزره مصروف ایدوکی عندیمزده معروفدر لکن اول قوم مسلمین موضع دوابده جوامیس وبقر اتخاذ ایله آنلره راکب وآنلره تسمیهٔ دوابی مرتکب ایسه‌لر امیرلرینک تنفیلی متعارفلرینه تحمیل اولنور اما بزم دیاریمزده دواب انجق خیل وبغال وحمیره اطلاقله شهرتیابدر واکر امیر من اصاب جزرة فهی له دیوب برکسنه دخی بر جزور یا بقره کتورسه برنسنه‌یه مستحق اوله‌مز اما برشاة معز یاخود شاة غنم کتورسه اکا مستحق اولور اکرچه لفظ جزره هر برذبح اولنان حیوانده حقیقتدر لکن ناس انجق غنمده استعمالنه اعتیاد واستیناس ایلمشلردر حتی برکسنه آخره اجزرنی من نعمک یعنی ماشیه‌لرکدن بکا برجزره ویردیکده انجق رجاء شاة ایلدیکی منفهم اولوب ابل وبقره منتظم اولماز واکر من جاء بجزور فهوله دیسه بو لفظله بقر وغنمه مستحق اولمیوب انجق ابله استحقاقی متحقق اولور اکرچه لفظ جزور فعول بمعنی المفعول اولمغله جمیع مجزور ومذبوحه شمولی نمودار لکن بین الناس ابلدن غیریده استعمالی غیر معقولدر بو صورتده بر بعیر مرکوب یا ناقهٔ مرکوبه کتورسه قیاسه اعتبار ایله برشیئه سزاوار اوله‌مز زیرا اسم جزوره بلدن ذبح ایچون تهیئه اولنانلره مقصوردر وتهیئهٔ ذبح دخی قبل الرکوبدر که مرکوب اولدقدنصکره حسب العاده آنی بردخی اکل ایچون ذبح ایلمزلر اما استحسانه اعتبار ایله نفله سزاواردرکه

الجزر المأكول بفتح الجيم وكسرها لغة الواحدة بالهاء والجزور من الابل خاصة يقع على الذكر والانثى والجمع جزر مثل رسول ورسل كذا فى المغرب وفى حديث خوت ابشر بجزرة سمينة اى شاة صالحة لان تجزر يقال اجزرت القوم اذا اعطيتهم شاة يذبحونها ولا يقال الا فى الغنم خاصة كذا فى النهاية وتفصيل مشرو حله جزره وجزورك فرقلرى كسب وضوح ايلمشدر منه

الشاة الواحدة فى الغنم للذكر والانثى او يكون من الضأن والمعز والظباء والبقر والنعام وحمر الوحش كذا فى القاموس منه

اسم جزور مرکوب وغیر مرکوبده استعمالی مشهوردر واکر من جاء ببعیر او بجمل فهوله دیدکده بر بختی یاخود بختیه کتورسه اسم بعیر وجمل جمله سنه شامل اولمغله کتوردیکنه نائل اولور اما من جاء ببختی او بختیة دیدکده جمل عربی یا ناقهٔ عربیه کتورسه مستحق اوله‌مز زیرا اسم بختی بخت نصره نسبت اولنان جمال عجمیه خاص اولمغله عربی‌یه تناول ایلمزنته کیم برنسنه‌یی تنفیلده عجمیتله توصیف اول نسنه‌نک عربیسنه تناول ایلمز واسم بختی جمال عجمیه‌دن ذکور واناثه شامل نته کیم اسم جمل ابل عربیه‌دن ذکور واناثه متناولدر واسم بقر تنفیلده جاموسه غیر شاملدر اکرچه قیاس مذکوره نظر ایله بقر دخی اسم جنس اولمغله جاموسه شمولی مقرردر کورمزمیسنکه فی ثلثین من البقر تبیع او تبیعة یعنی اوتوز عدد بقرده بر یاشنه کیرمش ذکور یا اناثدن تبیع یا تبیعه تسمیه ایتدکلری ولدبقر زکوة ایچون ویرلمک واجبدر حدیث شریفی جاموسه شامل وزکوتده جاموس نقصان نصاب بقری مکمللدر لکن بطریق الاستحسان عرف ناس اعتباره شایان کورلمشدر که عرف ناسده بو جاموسدر بقر دکلدر دیمکله جاموسدن اسم بقری نفی ایدرلر واسم بقر جاموسه بلاتقیید اطلاق اولنمازنته کیم فارسیه‌ده بقر معناسنه کاو لفظنه لفظ میش ضم ایدوب جاموسه کاومیش دیرلر اما اسم بعیر وجمل بشقه‌در که جمیع لغات عربیه‌ده بختی اوزره اطلاق اولندیغندن فضله لفظ دوه ولفظ اشترکبی هر لغتده مرادفلری دخی بختی اوزره اطلاق اولنور واکر من جاء بشاة فهی له دیسه معز وغنمدن ذکور واناثه متناول اولور اکرچه بالنظر الی القیاس السابق معزک عدم دخولی لایقدر که معز دخی جاموس کبی اسم آخر ایله ممتاز اولوب اندن اسم شاتی نفی ایلمک صحیحدر لکن معنای آخره اعتبار ایله تناولی اختیار اولنمشدر که حسب العاده معز وغنمی بربرینه تخلیط وجمله سنی جنس واحده الحاق ومجموعنه اسم شاة وغنمی اطلاق ایدرلر لکن جوامیس بویله دکلدر وقوچ معناسنه لفظ کبش وتکه معناسنه لفظ تیس اناثه شامل اولماز واسم دجاج جنس ماکیاندن ذکور واناثه شاملدر اما اسم دجاجه ذکوره واسم دیک اناثه شامل دکلدر وبرایمان الجامعه لاآکل لحم دجاج دیوب لحم دیک اکل ایلسه حانث اولور اما عقد یمینی اسم دجاجه ایله واقع اولوب لحم دیک اکل ایلسه حانث اولماز کذلک اسم دیکله عقد یمین ایلسه لحم دجاجه اکلنده حانث اولماز مسائلی ذکر ایلدیکمز محلده بو مسئله‌یی بیان قیلدق وبو بابده حکم تنفیل حکم یمینه قیاسله تسجیل اولنور

لفظ كاو فارسيه ده بمعنى البقردر وميش بمعنى الغنمدر وجاموس موانستده غنمه مشابه اولمغله كاوميش تسميه ايلمديلر كذا قاله ابن الكمال مختصرا منه

مطلب قال لا آكل لحم دجاج

باب النفل فی العسکرین یلتقیان * یعنی مسلمیندن ایکی عسکر منفل دارالحربده ملاقی اولدقلرنده تحقیق تنفیلرینک محل تفصیلیدر چنانکه مسلمیندن ایکی عسکر هر بری برطرفدن دارالحربه دخول ایلدکده هر برینک امیری قبل الخمس تنفیل ربع یا ثلثله برسریه تسییر ایدوب اول ایکی سریه برحصن اوزره اجتماع واخذ غنائمله انتفاع ایتدکلرندنصکره بربرندن تفرق وهر بری عسکرینه تلاحق مراد ایلسه‌لر کرکدر که اول غنائمی قطعا نفلی وکندولردن غیری مستحق آخری بولنمیان غنیمت کبی قبل التفرق بینلرنده سهام غنیمت اوزره تقسیم ایده‌لر زیرا هر امیر انجق کندو سریه‌سین اصابت ایلدکلری غنائملرندن تنفیل ایلمشدر وهر سریه‌نک مصابی انجق قسمت من بوره ایله نمایان اولور بو جهتدن اولا بین السریتین سهام خیل ورجاله اوزره تقسیم اولنور وبو تقسیمده ایچلرندن خمسی اخراج اولنماز که استصحاب خمسه احدی السریتین اخرادن احری دکلدر بعده هر سریه حصه سیله عسکرینه رجوع ایلدکده امیرلری ایچلرندن نفللرینی تسلیم وباقیسین بعد التخمیس غنائمه ضم وسریه وعسکر میاننده تقسیم ایدر وصاحب الکتاب بو محلده صورت مسئله‌یی اکتساب ایدوب دیر که احدی السریتین سکز یوز رجال ودورتیوزی فارس دورتیوزی راجل اولوب سریهٔ اخری دخی دورتیوز رجال ویوزی فارس اوچیوزی راجل اولمغله مجموع سریتین بشیوز فارس ویدیوز راجل اولسه کرکدر که مجموع مصابلری اولا بشیوز فارس ویدیوز راجل اوزره سهام غنیمتله تقسیم اولنوب بعده مصاب فرسان اخماسا تقسیم وبرخمسی فرسانی یوز عدد اولان سریه‌یه ودورت خمسی فرسانی دورتیوز اولان سریه‌یه تسلیم اولنه ومصاب رجاله دخی اسباعا تقسیم بیله هر سریه‌نک حصه‌سی متبین اولور مترجم فقیر دیر که بوندن اقدم ذکر ایلدیکی غنائم سریتین بلا تخمیس بینلرنده سهام خیل ورجاله اوزره قسمت وهر سریه حصه سیله کندو عسکرینه رجعت ایدر قولی بین السریتین عدد رجال وحساب فرسان ورجالده تساوی وتفاوت صورتلرینک جمله سنده جاری وبونده تحریر ایلدیکی تقسیم اخماس واسباع مثللو تکلفات زایده‌دن عاری ایکن بو صورتک ماقبلنه تفرع وتفریعنک توجیهی دشوار نهایة الامر بو دخی طریق آخر ایدوکی آشکاردر انتهی وحکم مقررده ما نحن فیه کبی هر امیرک سریه سنه

مطلب اشكال المترجم على الكتاب

تنفیلی یاخود هیچ برینك عدم تنفیلی یاخود احد همانك تنفیل وآخرك عدم تنفیلی جمله‌سی برابردر زیرا هر امیرك
ولایتی سریهٔ اخرایه متجاوز اولمامغله آنلرك حصه‌سنده تنفیلی غیر جائزدر

باب النفل لمن یجب اذا جعله الامام جملة * یعنی منفل لهمده اجمال وقنق صنفه تنفیل قیلدیغن بیاننده اهمال
ایلدکده نفل کیملره واجب اولدیغی تعیینی حاوی باب دقیق الفحاویدر اکر امیر من خرج من اهل العسکر فاصاب
شیئا فله من ذلك الربع دیو تنفیل ایلسه بو لفظی مسلم وذمی رجل ومرأه حر وعبد صغیر و بالغ تاجر ومقاتل سابق القتال
وغیر سابق و بالجمله غنیمتده سهمی یارضخی اولان هر فریقه بلا تفریق شاملدرز یرا بوندن مقصود قتال واغتنامه
تحریض واغرا وطوائف مذکوره‌ده اهلیت تحریض پیدا وهویدادر وعسکرده بولنان تاجر فی الاصل قتال ایتمدیسه ده
شمدی غنیمته اصابت واتیان ایتمکله مقاتل اولمشدر اما مستأمن قتاله بغیر اذن الامام خروج ایتمش ایسه غنیمتدن
رضخ وسهمی متحقق اولمامغله نفلدن نسنه یه مستحق اوله مز واکر خروجی باذن الامام ایسه نفلده مقام ذمیده قیام
ایدر واکر اهل حربدن براسیر قول امیری ایشیدوب خروجه عزیمت وغنائمه اصابت ایلسه غنائمی فیء مسلمیندرز یرا اسیر
فیء مسلمین وغنائمی آنك کسبی وکسب عبد مولاسنك ملکیدر بنا برین اول اسیر غنائمی ایله فیء مسلمین قیلنور واکر اول دار
اهلندن عسکر مسلمینده مستأمنین بولنوب مقالهٔ امیری ایشیدوب قتاله خروج وآلدقلری غنائمله ینه عسکره
ولوج ایلسه‌لر نظر اولنور اکر مسلمیندن خوفلری زائل ومأمنلرینه واردو واصل اولدقلری موضعده اخذ غنائم
و بعد العود اول غنائم اوزره امان مستقبل ایله استیمان ایتمشلر ایسه بلا خمس جمیع غنائملرینه مالك اولورلر زیرا موضع
مرقومه وصوللرنده بیمزده اولان حکم امان منتهی اولدقدنصکره آنلر اهل حرب ایکن اموال اهل حربه استیلا
وتملك بعده آنك اوزرینه استیمان ایتمشلردر واکر مأمنلرینه بالغ اولمیوب هنوز مسلمینه قریب اولان محلده اخذ
ایتمشلر ایسه قتاللری باذن الامام ایسه بعد النفل و بلا اذن ایسه بلا نفل غنائملری فیء مسلمین قیلنور زیرا مأمنلرینه
بالغ اولمدقچه اما نمز باقی اولمغله دار اخرادن عسکریمزده بولنان حکم مستأمنینده قیلنورلر و باذن الامام خروجلریله
بلا اذن خروجلری میاننده توضیح فرق اولیدرکه اذنله خروج ایدنلری دوشمن احاطه ایلدیکی مسموع اولدقده
امیر ومسلمین اوزره اهل ذمت کبی نصرتلری واجب و بلا اذن خروج ایدنلر نصرتی غیر مستوجبدر وحکم تنفیل
* دخی بویله‌درکه اذنله خروج ایدنلر اهل ذمت منزلنه نازل و بلا اذن ایسه انفاله غیر نائلدردر والله الموفق *

باب النفل فی دخول المطمورة * یعنی تحت الارض بناقیلنان مطموره‌یه دخول بابنده احکام تنفیلك محل تفصیلیدر
فجانکه مسلمین ایچنده اعداء مقاتلین بولنان مطموره نك قپوسنده قیام وامیرلری من دخل من باب هذه المطمورة
فله نفل مائة درهم دیمکله تحریضه اقدام ومسلمیندن برقوم دخی اولبابه اقتحام ایتدکلرنده ناکاه وراسنده
باب آخر مغلق وارایدوکی ظاهر لکن بین البابین اعدادن بر فرد غیر حاضر اولوب همان عامهٔ اهل اسلام
باب ثانی اوزره اقتحام ایدوب فتحله بکام اولسه‌لر ینه باب اوله اقتحام ایدنلرك نفللری متحقق وآنلردن هربری
ایجاب امامله یوزدرهمه مستحقدر زیرا من دخل‌ده کلمهٔ من لفظ عام وعلی الانفراد هربرینه تناولی بلا کلامدر
بوصورتده جماعت مسلمین اظهار خصام و بین البابین اعدادن کسنه بولنمیدی و باب ثانیده قتاله اوزره دخی
جمله‌ مزجاصر ایدیك آنلره نفللرین و برمزدیو منازعه‌یه قیام ایدرلرسه انلری اسکات ایچون دینلورکه سزلر وراء بابده
باب آخر موجود و بین البابین دوشمندن کسنه نابود ایدوکنی بیلمزایدیکز اول حینده تنفیله حاجت مس ایتمکله امام
ایجاب تنفیلله باب اوله دخول اوزره داخلینی تحریضه تعجیل ایتمشیدی سؤال اولنورسه که بوتوجیه امام تعیین
باب ایده رك من دخل هذا الباب دیمش اولایدی وجیه اولورایدی امام ایسه انجق من دخل من باب هذه
المطمورة دیدی وبو بابده باب مطموره انجق باب ثانیدر جوابده دیرزکه بویله دکلدر بلکه حین نفلده باب
مطموره عند الامیر والمسلمین انجق باب اولدر زیرا مسلمین آندن دخوله جسارت ایده میوب بعد التنفیل دخول
ایدنلر اعتقادلرینه کوره مخاطرهٔ نفسه اقدام واوزرینه تنفیل اولنان امری اتمام ایلدیلرینه سؤال اولنورسه که بوصورتده
مجموع داخلینه یوز درهم و یرلمك واجبدرکه امام انجق آنی موجب اولمشدر جوابده دیرزکه کلام مطلق افهامه
تبادر ایلین مفهومه حمل اولنور ولفظ مز بورده کلمهٔ من هر برینه متناول ولفظ مائه دخی منکر اولدیغی آندن
هر فردك مستحق اوله جغی آخرك مستحق اوله جغنه مغایرته دلیل اولمغله فهمه تبادر ایلین هر برینی برمائه ایله
تنفیلدر کذلك من دخل فله رأس دیسه حکم تنفیل بو تفصیل اوزره در اما من دخل فله الربع من الغنیمة
دیدکده اون کسنه داخل اولسه مجموعی بر ربعه نائل اولورز یرا بونده داخلینه ایجاب ایلدیکی ربعی غنیمته
اضافتله تعریف ایتمکله مرادی اول ربع معهوده اشتراك داخلین ایدوکی غالب احتمالدر کورمزمیسنکه داخلین

حسب العاده اربعه‌دن زیاده اولور وغنیمتك انجق ازباع اربعه‌سی موجود اولمغله زائد ایچون ربع زائد نابوددر
پس مرادی داخلین کثیر ایسه‌لرده ینه ربع بینلرنده مشترك ایدوکی بو بیاندن مستفاددر واکر ابتدا برشخص صکره
بردخی ثم وثم بربر دخول ایده رك عشرهٔ کامله اولسه‌لر ینه جمیعا دخوللری منزلنده ربعده اشتراك ایدرلر
زیرا امام جمع وترتیبه بلا تعرض دخول اوزره تنفیل ایلمشدر لکن بو تنفیل انجق اوللبلدن اعدانك انعدامی
یاخود تباعد وانهزامی معلوم اولمزدن اقدم دخوله تعجیل ایدنلر ایچوندر بوقسه بین البابین کسنه بولنما دیغی
معلوم اولدقدنصکره داخل اولان نفله نائل اوله مز زیرا تحریض دخول حال بقاء خوفه مخصوصدر کذلك
مسلمین فتح باب ایلدکدنصکره خلفنده کمین اولمق خوفیله دخولدن اجتناب ایلسه‌لر بونده دخی تنفیل حکم
وتفصیلده ماقبلنه عدیلدرز یرا مقصود تحریض دخولدر اولدخی حال بقاء خوفله مقیددر کذلك من دخل
فله بطریق المطمورة دیدکده اون کسنه حال قیام خوفده معا یا متعاقبا داخل اولسه‌لر اشتراکا بطریقه نائل
قیلنورلر زیرا بطریق مطموره‌یه اضافتله تعریف ایتمکله مرادی آنده اشتراك داخلین ایدوکی مستفاد اولمشدر
اما فله بطریق من بطارقتهم دیمش ایسه بونده بطریق تنکیر ایتمکله هر داخل بر بطریقه نائل قیلنور لکن
اول مطموره‌ده انجق ایکی اوچ بطریق موجود ایسه موجودلری میان داخلینده تقسیم اولنوب شیء آخر اعطا
قیلنمازز یرا صحت ایجاب باعتبار المحل اولمغله محلندن مقدار موجودی تجاوز ایلمز وعلی هذا فله جاریة من جواریهم
دیوب ایچلرنده اوچدن زیاده جاریه بولنماسه بین العشره تفاضل بولنمامغله اول جواری بینلرنده علی السویه
تقسیم اولنوب جواری موجوده نك غیریده تنفیل تحقق ایتمکله شیء آخر اعطا اولنماز اما من جواریهم قیدینی
ترکله فله جاریة دیمش اولسه بوصورتده مطموره‌ده بولنان مالدن هر داخله برجاریهٔ وسط یاخود قیمتی اعطا
قیلنور زیرا بونده هر داخله برجاریهٔ مطلقه تسمیه اولنوب اول تسمیه دخی مالیت جاریه‌یه موجب حق اولمغله
عینی یا قیمتی واجب اولور لکن تنفیلدن مقصود مسلمینه ایصال منافع اول دخی تنفیلی مطموره‌ده بولنان ماله
تقییده متوقف اولمغله بویله تقیید اولنور حتی مطموره‌ده نسنه بولنماسه تحمل جهتلری منعدم اولمغله داخلین برشیئه
مستحق اوله مزلر فرق مسئلتین مسئلهٔ وصیتله ایضاح قیلنور که برکسنه فلانه کنیمدو جاریه‌لرمدن برجاریه
وصیت ایتدم معناسنه اوصیت لفلان بجاریة من جواری دیوب بعد الموت جواریسی بولنماسه موصی لهه
نسنه و یرلمز اما مطلقا برجاریه معناسنه بجاریة دیسه مالندن برجاریه قیمتی و یریلور بونده دخی
هیچ مالی قالمازسه موصی لهه نسنه و یرلمز حکم تنفیل دخی بویله‌درکه مطموره‌ده نسنه بولنمادقده
بشقه غنائملری وار ایسه دخی مستحق نفل اوله مزلرز یرا مقصود متکلمله حاصل اولان تقیید کلام تخصیص متکلمله
تقیید مرام کبیدر بناء علی هذا صورت مفروضه‌ده مسلمیندن بریسی دخول وخلفنده کسنه یوغمش دیونداء
بعده برجماعت دخوله ابتدا ایلسه‌لر بونده نفل خاصهٔ داخل اولدرز یرا تنفیلی حال بقاء خوفله مقید وخوف
دخی نداء اولی استماعله زائلدر اما مطموره مظلمه اولوب نداء اولی استماع وحقیقت حاله اطلاع ایتمدین دخوللری
بشقه درکه دخوللری حال بقاء خوفده متحقق اولمغله داخل اول کبی نفله مستحق اولورلر واکر صورت مفروضه‌ده
برجماعت باب مطموره‌دن دخول وجماعت اخرایی دخی اذن والتماسلریله بعض کسان بالای مطموره‌دن
ادلا وارسال وانلر دخی بابه مرور ایتمدین تدلی وترسل برله وسط مطموره‌یه حلول ایلسه‌لر نظر اولنور اکر امیر
من دخلها دیمش ایسه طائفتیندن هربری نفله مستحق اولور زیرا دخول مطلق شرط ایدوب اول دخی
هربرندن تحقق ایتمشدر واکر من دخل من باب المطمورة دیمش ایسه بالادن نازل اولنلر نفله نائل اوله مزلر
زیرا بابدن دخولی شرطله تقیید کلام ایلمشدر کورمزمیسنکه برکسنه زوجه‌سنه ان خرجت من هذا الباب
دیدکده زوجه جانب سطحدن خروج ایلسه طلاق واقع اولمیوب ان خرجت من الدار دیمش ایسه واقع اولور
واکر برجماعت حدیدن بعض ظروفه کیروب رفیقلری آنلری کندو اذن والتماسلریله بالای مطموره‌دن ادلا
وارسال وآنلر دخی بین السماء والارض معلق طوروب اهل مطموره ایله قتال مسلمین فتح مطموره‌یه استعجال
ایلسه‌لر مستحق انفال اولورلرز یرا دخولدن مقصود امیر انجق وصولی تحقیق جرأته موصل ومنافع مسلمینی
محصل اولان موضعه وصول ایدی اول دخی رسیدهٔ حصول اولمشدر واول جماعت قتاله دوشمنی مشغول ایتملریله
مسلمین فرصتیاب فتح ودخول اولمشلردر واکر رفیقلری آنلری برایکی ذراع مقداری ادلا بعده کیر واخراج ایلسه‌لر
بونده معنای دخول متحقق اولمامغله نفلدن نسنه‌یه مستحق اوله مزلرز یرا موضع قتاله واصل ومنفعت مسلمینه موصل
اولمامشلردر اما حین تدلیه‌ده حبللری منقطع ووسط حصنه واقع اولسه‌لر بوصورتده التماسلریله تدلیه اولندقلرندن
نفسلرین مطموره‌یه القا ایتمش کبی اولوب شرط دخولی ایفا ایتملریله نفللرین استیفا ایدرلر اما تدلیه ایدنلر

مطلب اوصی بجاریة ولاجاریة له

التماسلری یوغیکن قطع حبال الله مطموره یه انزال ایلسه لر قتال له فتح ایتسه لر دخی نقلدن برشیء استحقاق ایده مزلر زیرا کندولر دخول ایتموب بلکه القا اولندیلر که قطع حبال التماسلریله اولمادیغندن فعل قاطع آنلره نسبت اولنماز لکن التماسلریله قطع اولنمق یشقه در کورمزمیسنکه صورت التماسده سقوطله هالک اولسه لر نفسلرین القا منزلنه نازل اولمغله قاطعین برشیئه ضامن اولمیوب عدم التماسده هلاکلری ضمان دیتلرین متضمندر پس نقل ایله دیتی جمع ایلمك غیرممکندر واکر بالای مطموره ده قتال ایدرایکن سورجوب مطموره یه دوشرلر ایسه نقله مستحق اولورلر زیرا مطموره یه بنفسه وضع قدم ایدوب کندو فعلی اوزره فعل آخر معتبر عارض اولمامغله قصدا دخول ایتمش کبی مطموره ده حصولی کندو فعلنه نسبت اولنور اما برکمسنه آنی دفع والقا ایتمش اولسه نقلدن برشیئه واصل اوله مز زیرا کندو فعلی اوزره فعل آخر معتبر عارض اولمغله کندو ملقی اولوب داخل عد اولنماز مگر بعض رفقاسنه بنی مطموره یه القا قیل دیو امر ایتمش اوله زیرا امریله فعل غیر همان فعل نفسی گبیدر نکته سی اولدر که مقصود امیر اظهار جرئتدر واظهار جرأت فعل غیر امریله اولدقده حاصل و بلاامر غیر حاصلدر واکر رفیقلری آنی تدلیه ایلدکده اهل حرب سیوفله قطع حبال و آنی مطموره یه انزال ایدوب اولدخی فتح مطموره یه دك قتال ایلسه نقله مستحق اولور زیرا سیوف اهل حرب حباله واصل اولوب قطع ایتدکلرنده یاخود کردیکی ظرفه واصل اولوب کسمز ایتدکلرنده موضع قتاله داخل اولمشدر اما هوادن سلاح عدو واصل اولیه جق موضع عالیده ایکن اهل حرب کندایله مطموره یه جذب ایلسه لر نقلدن نسنه یی جلب ایده مز زیرا فاعل آخردن فعل معتبر ایله مطموره یه ملقی دریوقسه اظهار جلادتله داخل دکلدر مؤلف عالی نظر نظره الله تعالی الیه باللطف المنتظر دیرکه بر مطموره اهالیسی اموال وذراریلرین اخذ ورجاللرینه امان ویرمك اوزره طالب صلح اولدقلرنده مسلمیندن برطائفه یی مطموره لرینه ادخال ایدوب آنلر دخی ایچنده ایجق اللی عدد رجال کوردملریله مسلمین صلح مطلوبه مساعده ایتدکدنصکره دخول ایتدکلرنده ایچنده بیك عدد رجال بولنیدقلرندن بشقه مطموره نك تحت الارض ابواب عدیده سی ظاهر اولسه نظر اولنور اگر خارج ارضه خروج ایده جکلری ایجق باب واحد ایسه اول مطموره مطموره واحده عد اولنوب ایچنده بولنان جمیع رجالی امین وسبیل تعرضدن سالم ایدرز زیرا بوصورتده اول مطموره شول وجه ارض اوزره بولنان دارمنزلنده درکه حجره لری ومقصوره لری متعدد لکن طریقه خارج اولان بابی واحد اوله قالدیکه مطموره ده بولنان رجالی تأمینلرین تصریح ایتدکلرنده اگرچه قلیل العدد ظن ایتمشلرایدی لکن حکم امانده ظن اوزره بنا اولنموب ایجق تصریحلرینه ابتنا قیلنمغله جمله سی امین اولورلر واگر مطموره نك جانب آخردن اقصاسنده خارج ارضه خروج ایده جکلری باب آخری وار ایسه اختلاف مدخل حسبیله ایکی مطموره عد اولنوب شول وجه ارض اوزره بولنان دار عظیمه منزلنده قیلنورکه ایکی جانبنده برر باب اوله اول ایکی دار عد اولندیغی کبی بودخی ایکی مطموره عد اولنور و بوصورتده امان ایجق مسلمینه متصل اولان مطموره یه واصل و آنده بولنان جمیع رجال امانده داخل قیلنور ومطموره دیگرده بولنان رجال فیئده ادخال اولنورلر اگر آنلر بزلر مطموره اولی اهالیسندنز دیرلرسه موضع امانك غیریده بولنمالریله دعوای امانده قوللری قبول اولنماز مگر باعیانهم معروف اوله لر نظیری اولدرکه اهل ذمت اهل حرب قریه لرندن برینه دخول ومسلمین اول قریه یه ظفریاب وصول اولدقلرنده جمله سی فیء اولورلر مگر باعیانهم ذمی اولدقلری معروف اوله ومطموره اولاده بولنانلر بالجمله آمنلردر مگر اهل مطموره اخرادن اولدقلری معروف اوله نظیری اهل حربدن شول قومدرکه اهل ذمت قریه لرندن برینه دخول ایده لر مسلمین ایچون اول قریه دن برفردی استرقاقه سبیل یوقدر مگر بعینه اهل حربدن ایدوکی معلوم اوله بوندنصکره بین المطمورتین بردیوار واوزرنده بربرینه واصل اوله جق برباب آشکار اولسه اول دیوار میان مطمورتینی مفرق اعتبار اولنور امابو یله بردیوار یوغیسه همان بربرلرینه وصوللرین قطع ایلین محله نظر وافتراق مطمورتین اول موضعدن معتبر قیلنور لکن بربرینه وصوللرین قطع ایدر میانلرنده فاصل یوغیسه مجموعی مطموره واحده عد اولنوب وجه ارض اوزره ابواب عدیده یی مشتمل مدینه منزلنه نازل قیلنور زیرا مدینه تعدد ابوابله مدینه واحده اولمقدن خارج اولمدیغی کبی تحت الارض بنا قیلنان مطموره لر دخی فوق الارض اولان ابنیه مدرجنه دارج وایچنده بولنان جمیع رجال حکم امانده مندرج قیلنور والله تعالی اعلم

باب من النفل الذی یفضل فیه بعضهم علی بعض بالتقدم * یعنی بعض شجعان قتالده بعض آخر اوزره سبق وتقدمی حسبیله نفلده تفضیلینك محل تفصیلیدر اولدمکه مسلمین باب حصن اوزره اجتماع وامیرلری من دخل منکم اولا فله ثلثة اروس وللثانی رأسان وللثالث رأس دیمکله مسلمیندن اول حصنه ابتدا دخول ایلینه اوچ

ایکنجی یه ایکی واوچنجی یه بر رأس اسیر ویره جکنی استماع ایلسه بوتنفیلی صحیحدر زیرا کفایت ومشقت جهتیله امامدن علی وجه النظر صادر و داخل اولك مشقتی ثانیدن وثانینك ثالثدن اکثر ایدوکی ظاهردر بوصورتده اوچ کمسنه متعاقبا داخل اولسه لر اوله اوچ وثانی یه ایکی وثالثه بر رأس اسیر واصل اولور کذلك اولا قیدینی حذفله من دخل منکم فله ثلثة اروس وللثانی رأسان وللثالث رأس دیمش اولسه ینه معنای سابقه تحمیل ووجه مشروحله تنفیل اولنور زیرا وللثانی وللثالث لفظلریله عطفندن ابتداء کلامندن من دخل منکم اولا دیمك مرادی ایدوکی رتبه تصریحده مستفاد درکذلك ایکم دخل اولا فله آه یاخود ایکم دخل فله آه دیسه ینه معنی وحکمده ماقبلی گبیدر زیرا لفظ ای کلمه من گبی لفظ عام وعلی سبیل الانفراد مخاطبیندن هر برینه شمولی بلا کلامدر لکن بو ایکی صورتده استحقاق ثانی وثالث ایجق دخوللری حال بقاء خوفده حادث اولمغله در بعد زوال الخوف ایسه برشیئه مستحق اوله مزلر و بوصورتلرده اوچ کمسنه معا لامتعاقبا داخل اولسه لر نفل اول وثانی باطل ونفل ثالث اولان رأس واحده اثلاثا نائل اولورلر زیرا لفظ اول فرد سابقك اسمی ولفظ ثانی سابقه تالی اولان فردك اسمی ولفظ ثالث سابق وثانی یه تالی اولان فردك اسمیدر والفاظ مذکوره اگرچه معانی مزبوره ده حقیقتدر لکن مقصود امام مسلمینه اظهار جلادت وقوتلری مقداری تنفیله اهتمام اولوب داخل اولك دخولیله مطلوب اولان جلادت ایجق منفردا دخولنده حاصل وایکی رفیقله دخولنده غیرحاصل اولمغله نفل اول باطل اولمشدر کذلك داخل ثانینك دخولیله مطلوب اولان جلادت ایکی رفیقله دخولنده غیرحاصل اولمغله نفل ثانی دخی باطل اولمشدر اما بعد الاثنین داخلك دخولیله مطلوب اولان جلادت ایکی وزیاده رفیقله دخولنده دخی حصولی یقینا متبین اولمغله وجوب نفل ثالث متعین اولمشدر مترجم ضعیف دیرکه الفاظ مذکوره بیان مشروح اوزره افراد مزبوره ده حقیقت اولدقدنصکره ایجق لفظ ثالثی افراد ثلثه ده استعمالی محتاج تصرف اولوب اول وثانی لفظلرینك معنای حقیقیلری اولان فردینده استعماللری مستغنی تکلفدر غالبا قرینه صارفه تحقق ایدوب ایتمکده اولین ایله ثالثی بربرندن تفریق ایچون صاحب الکتاب ترجمه اولنان مقال اطنابله بسط وتحقیق ایلمشدر انتهی وصورت مزبوره ده داخلین ثلثه دن بریسی ثالث قیلمق صاحبیندن اولی اولمامغله نفل ثالث بینلرنده اثلاثا علی السویه تقسیم اولنور سؤال اولنورسه که نیچون هر بری ثالث اعتبار ومستقلا رأس واحد اعطاسنه سزاوار قیلنماز جواب اولدرکه برقرینه لفظ ثالث فرد واحده خاص ایدوکنی بیان قیلمدق وامام مدلولنه رأس واحد ایجاب ایلدیکی لفظ ثالثی عام قیلوب ثلثه یه جمیعا تناول ایتدرمك غیرممکن همان برینه لابعینه شمولی متعیندر بعده نقلده شرکتلری ایجق سبب استحقاقده تعارض وتساویلرندن نشئت ایلمشدر واگر صورت مفروضه ده ابتدا ایکی کمسنه معا داخل بعده شخص ثالث واصل اولسه بونده داخل اول بولنمامغله نفل اول باطل واول ایکی کمسنه نفل ثانی اولان رأسینه نائل قیلنور زیرا بونلردن هربرینك رفیقیله معا دخولنده ظاهر اولان جرأتی رفیقندنصکره دخولنده فرض اولنان جرأتندن اظهردر وثالث بعد الاثنین دخولله ثالث ایدوکی متبین اولمغله رأس واحد اکا متعیندر واگر ابتدا ایکی معا بعده ایکی معا داخل اولسه لر اولین وجه سابق اوزره نفل ثانی یه نائل اولوب آخرین برشیئه واصل اوله مزلر زیرا بونده ثالث بعد الاثنین داخل اولان فردك اسمی ایکن رابعله برابر داخل اولمغله وصف ثالث برنده حاصل اولمامشدر واگر ابتداء دورت کمسنه معا داخل اولسه لر بونلر برشیئه نائل اوله مزلر زیرا رابع مزاحم اولمغله ایچلرنده اول وثانی وثالث غیرموجوددر کورمزمیسنکه بوصورتده یکرمی نفر معا بلکه اهل عسکر جمیعا داخل اولسه لر نفلده مداخل اوله مزلر اربعه دخی بونلره مماثلدر واگر ابتداء برکمسنه بعده معا ایکی کمسنه داخل اولسه لر اول فرد سابق اولمغله نفل اوله مستحق اولور وآخرینده مزاحمه ثالث ایله وصف ثانویت غیرحاصل اولمغله نفل ثانی باطل اولور لکن بونلر نفل ثالثی اخذ ایدرلر زیرا ثالث ایچلرنده ایدوکی متعین وترجیح احدهما غیرممکندر واگر ابتداء واحد بعده ینه واحد وبعده اثنان داخل اولسه لر بو اثنان نفله نائل اوله مزلر زیرا هر بری رفیقنه انضمامله رابع اولوب ایچلرنده ثالث بولنمامشدر وامام دخی رابع ایچون ایجاب نفل ایتمامشدر واگر امیر شخص معینه خطابله سنك اولا دخولکی امید ایدرم لکن ثانیا دخول ایدرسك سنك ایچون ایکی رأس اسیر واردر مضمونی لست اطمع فی ان تدخل اولا ولکن ان دخلت ثانیا فلك رأسان قولیله ایجاب ایلدکده شخص مزبور همان اولا دخوله شتاب ایلسه بونده موجب قیاس نفله ظفریاب اولمامقدر زیرا امام اول ایچون نسنه ایجاب ایتموب ایجق ثانیا دخولی شرطیله تنفیل ایدوب اول دخی حصوله کلمشدر ومقتضای استحسان اکا وعد اولنان ایکی رأس احسان اولنمقدر زیرا مطلب امامی اظهار قوت وجلادتده زیاده سیله

اصدار ایلمشدر زیرا امامك ابتداء كلامده لست اطمع فی ان تدخل اولا قولی مرادی ثانیا دخولنی شرط قیلوب
انجق قتالده اظهار جدا اوزره تحریض ایدوكنه دلیل اولوب اول دخی اظهار جدی اكمل وجوه اوزره تكمیل ایلمشدر
اما بو مقدمه‌یی ذكر ایتمیوب همان ان دخلت ثانیا فلك رأسان دیدكده اول دخی اولا برأسه داخل اولسه نسنه‌یه
نائل اوله‌مز زیرا بونده مقصود امام مثلا آنك مهالكه اقتحامنی بیلدیكندن لاجل الصیانه دخول اولدن منع ایلمكدر
تا كه یالكز كیرمیوب آندن اقدم یا آنكله برابر غیریلری دخول ایتمكله اول دخی كسب مزید قوت واول وجهله
نفسنی تلفدن صیانت ایلیه پس بو صفتله داخل اولمدقده نفلدن برشیئه نائل اوله‌مز اگرچه صورت مزبوره‌ده
بو معنی محتمل اولدیغی كبی وجه استحسانده ذكر ایلدیكمز معنی دخی محتملدر لكن احد محتملین بلا دلیل تعین ایده‌میوب
فصل اولده امیردن تقدم ایدن مقدمه دلیل اولوب استحقاق نفلی تكمیل ایلدیكی كبی بو فصلده قطعا دلیل
بولنمایوب احتمال مجرد قالمشدر واحتماله استحقاق ثابت اوله‌مز واگر اولا بر رفیقله برابر داخل اولسه البته ایكی رأسه
نائل قیلنور زیرا رفیقنه ثانی اولوب شرط امیر اوزره داخل اولمشدر واگر اولا ایكی رفیقله برابر داخل اولسه
ثانیا دخولنه ایجاب اولنان نفله نائل اوله‌مز اما بو صورتده ایجاب نفل ثالثا دخولیله مشروط اولسه اول كمسنه
بعد الاثنین دخولنده ثالث اولدیغی كبی مع الاثنین دخی ثالث اولمغله نفله مستحق اولور واگر عموم قومه خطابله
من دخل منكم ثانیا فله رأس دیدكده شخص واحد ابتداء دخوله شتاب ایلسه ایجاب نفل اول ایچون اولمیوب
انجق ثانی ایچون اولمغله اول كمسنه برنسنه‌یه ظفریاب اوله‌مز سؤال اولنورسه كه معنای كفایت وقوت دخول اولده
اكثردر قولیكز قنده دركه بو كمسنه شرط قیلنان دخول ثانیدن افضل اولان دخول اولی اتیان ایتمشیكن نفله نیچون
شایان كوریلمدی جوابده دیرز كه بلی بویله‌در لكن بو مضا شخص معین ایچون ایجابده معتبردر اما غیر معین ایچون
ایجابده اوزرینه ترتیب ایجاب اولنان وصف البته معتبردر كورمزمیسنكه بو كمسنه مطلوبدن اعلاسنی اتیان ایله
نفله شایان كوریلوب صكره شخص ثانی داخل اولسه نفله مستحق اولورمی اولمازمی لكن ایجاب تنفیل اولنان وصفی
اتیان ایتمشیكن مستحق اولماز دیمك جائز دكلدر البته مستحق اولور واستحقاق ثانی ثابت اولدقدنصكره اوله
نسنه یوقدر ومحذور معهود معین ایچون تنفیلده غیر موجوددر واگر اوج شخص معینه خطابله من دخل منكم
اولا فله ثلثة ارؤس مضمونی ایجاب ایلدكده ایچلرندن بریسی مسلمیندن رفیقلرینك غیری بر كمسنه ایله معا داخل اولسه
ایچلرندن داخل اولان اول كمسنه برأسه اوج رأسه نائل قیلنور زیرا آنك ایچون ایجاب نفل دخولده ثلثه‌نك اولی
اولمق اوزره تعلیق اولنوب جمیع ناسك اولی اولمق اوزره تعلیق اولنمامشدر واول دخی صاحبینی برابر دخول ایتمكله
اول ثلثه اولمشدر پس ثلثه‌نك غیریدن بعض كسانك معیتی ایله نفل باطل اولماز حتی مسئلهٔ مزبوره‌ده من دخل منكم
قبل الناس فله ثلثة ارؤس دیمش اولسه شخص مرقوم برشیئه نائل اوله‌مز زیرا منفردا دخولده جمیع ناس اوزره
سبقتی شرط قیلنمشیكن معیت غیر ایله شرط بولنمامشدر اما مسئلهٔ اولاده انجق صاحبینی اوزره سبقتی
شرط قیلنوب اول دخی تحقق ایتمشدر واگر بو صورتده ثلثه‌دن ایكیسی معا داخل اولسه‌لر برشیئه نائل اوله‌مزلر
زیرا نفل دخولله جمیع ناسه سبقت ایلین فرد ایچون ایجاب اولنوب اول انفراد بولنمامشدر واگر من دخل من الشبان
اولا فله رأسان وللثانی رأس ومن دخل من الشیوخ اولا فله ثلثة ارؤس وللثانی رأسان خطابیله شباندن داخل اوله
ایكی رأس وثانی‌یه بر وشیوخدن داخل اوله اوج رأس وثانی‌یه ایكی تنفیلنی ایجاب ایلدكده برشاب وبرشیخ معا
دخول شتاب ایلسه‌لر اول شاب ایكی رأسه واول شیخ اوج رأسه ظفریاب اولورلر زیرا اول شابله برابر شباندن كمسنه
داخل اولمامغله دخولده اول شبان ایدوكی ظاهر وشیخله برابر شیوخدن كمسنه داخل اولمامغله اول شیوخ ایدوكی
باهر اولمشدر واگر ایكی شابله برشیخ معا داخل اولسه‌لر اول شیخ اول الشیوخ اولمغله اوج رأسه نائل اولور
لكن نفل شاب اول باطل اولور زیرا هر بری آخره مزاحم اولمغله ایچلرنده شاب اول منعدمدر اما ایچلرنده وجود ثانی
مجزوم اولمغله نفل ثانی اولان رأس واحد بینلرنده مناصفهٔ مقسومدر وعلی هذا القیاس ایكی شابله ایكی شیخ معا
داخل اولسه‌لر اول ایكی شیخ بر برینه مزاحم وایچلرنده شیخ اول منعدم اولمغله نفل شیخ اول باطل واول ایكی
شاب كبی نفل شیخ ثانی‌یه مناصفهٔ واصل اولورلر واگر امیر من دخل من اهل الشام اولا فله كذا دیدكده اولا
بر رجل غیر شامی بعده شامی داخل اولسه اول شامی نفله واصل قیلنور كه شرط امام اوزره اهل شامدن اول
داخلین اولدر مگر امیر من دخل من اهل الشام اول الناس دیمش اوله بو صورتده دخولده اول الناس اولمامغله
نفلی اختلاس ایده‌مز وعلی هذا من دخل من الاحرار اولا یاخود اول الناس یاخود من دخل من المسلمین اولا
یاخود اول الناس دیسه بینلری فرق مذكور ایله تفریق واستحقاق وعدمی اول وجهله تحقیق اولنور كورمزمیسنكه

اول عبد مسلم اشتریه فهو حر دیدكدنصكره اولا عبد نصرانی صكره عبد مسلم اشترا ایلسه عبد مسلم آزاد اولور
اما اول عبد مسلم اشتریه اول العبید دیسه صورت مفروضه‌ده عبد مسلم آزاد اوله‌مز كذلك من دخل من عبیدی
الاتراك اولا الدار فهو حر دیدكده اولا داره عبد هندی صكره تركی داخل اولسه عبد تركی آزاد اولور اما من دخل
من عبیدی الاتراك اول عبیدی دیسه آزاد اوله‌مز وبین المسئلتین فارق معنای سابقدر كذلك ای فارس دخل
اول فله رأس دیدكده ابتدا بر راجل بعده فارس داخل اولسه شرط امیر اوزره اول فارس اولمغله نفله واصل اولور
اما دخل اول الناس دیمش ایسه كندودن اقدم دخول ایدن راجل ناسدن اولمغله كندو دخولده اول الناس
اوله‌میوب نفلی اختلاس ایده‌مز كذلك ای حاسر دخل اولا دیو درعی اولمیانلر ایچون تنفیل ایتدكده ابتدا
بر دارع بعده حاسر دخول ایلسه نفله موصول قیلنور زیرا تنفیلله مرادی حاسر بولنانلری تشجیع اولوب بو دخی
داخلیندن اول حاسردر اما اول الناس دیسه اختلاس ایده‌مز كذلك ای دارع دخل اول دیسه تفصیل سابق
بو صورتده دخی لاحقدر زیرا دارع مقدور حاسر اولمیان اعماله قادر اولمغله مرادی تشجیع اقویا ایدوكی ظاهردر
بناء علیه دارع وحاسر معا دخول ایتسه‌لر یاخود دارع بعد الحاسر دخول ایلسه دارع نفله موصول قیلنور
مگر اول الناس دیمش اوله كذلك ای ناشب رمی اول دیدكده ابتداء برنابل رمی ایدوب صكره برناشب رمی ایلسه
اول ناشب رمیده اول ناشب اولمغله نفله منشب قیلنور مگر اول الناس دیمش اوله بو صورتده ناشب ونابل
نفلدن نسنه‌یه نائل اوله‌مزلر مترجم فقیردیر كه قاموسده نشاب نبل ایله ونبل دخی سهام ایله تفسیر وبحسب الاستعمال
مترادفین اولمق اوزره تقریر اولنوب صحاحده دخی نشابدن مطلقا سهام ونبلدن سهام عربیه ایله تعبیر اولنمشدر
لكن مقدمة الادبده نشابه تیر تركان ونبل تیر تازیك دیو توضیح ومغربده دخی النبل السهام العربیه والنشاب التركیه
دیمكله تصحیح اولنمشدر ومسئلهٔ مذكوره بو معنایه مبنی ایدوكی بیاندن مستغنیدر انتهی واگر ای فارس دخل
اول فله رأس وای راجل دخل اول فله رأس دیدكده برفارس وبرراجل داخل اولسه‌لر هر بری بررأسه نائل قیلنور
وبو بابده معا ومتعاقبا دخوللری برابردر كه علی كلا التقدیرین دخولده احدهما اول فارس وآخری اول راجل ایدوكی
مقرردر اما ایكی فارس معا یاخود ایكی راجل معا داخل اولسه‌لر هیچ نسنه‌یه واصل اوله‌مزلر زیرا لفظ اول
اسم فرد سابق ایكن فارسین ایچنده فرساندن وراجلینده رجالدن فرد سابق غیر متحققدر واگر ای فارس
اوراجل دخل اول یعنی قنقی فارس یاخود قنقی راجل كه داخل اول اوله دیدكده برفارس وبرراجل معا داخل اولسه‌لر
هیچ بری نسنه‌یه نائل اوله‌مز زیرا ای فارس اوراجل قولی انجق فرد سابق مطلقه شامل ایكن ایچلرنده فرد سابق
مطلق غیر حاصلدر اما سبقت ایلین ای فارس دخل وای راجل دخل مسئله‌لری بشقه‌در كه آنلرده احد كلامین
یالكز فرسان ایله مقید وآخری یالكز رجال ایله مقید اولان فرد سابقه متناولدر وفارس وراجل محللرنده شامی وخراسانی مثللو
اوصافله تنفیل ایلسه‌ینه وجه مشروح اوزره تفصیل اولنور واگر كل من یدخل منكم هذا الحصن اول فله رأس
یعنی سزلردن هر كیمكه بو حصنه اولا داخل اوله آنك ایچون بر رأس اسیر واردر دیدكده بش كمسنه معا داخل اولسه‌لر
هر بری برأسه نائل قیلنور زیرا كلمهٔ كل مدخولندن هر فرده علی الانفراد شامل اولمق اوزره جمله‌سنی جامع
وحافل اولمغله داخلیندن هر بری معیت غیردن عاری وخاصهٔ مدلول لفظك مجراسنده جاری قیلنوب هر بری
برأسه مستحق كوریلور اما متعاقبا داخل اولسه‌لر نفل انجق اوله واصل اولور زیرا جمیع داخل اول انجق بودر كه
صكره دخول ایدنلری بو سبقت ایتمكله داخل اول اوله‌مزلر لكن مسئلهٔ متقدمه‌ده هر بری دخولده آخری
سبقت ایتمیوب كلمهٔ كل دخی هر برینك علی الانفراد اعتبارینه دلالت ایتمكله هر بری اول داخل عد اولنور واگر
من دخل منكم اول دیوب بش كمسنه دخی معا داخل اولسه‌لر برشیئه نائل اوله‌مزلر زیرا كلمهٔ من عموم جنسی
موجبدر وداخلیندن هر برینك غیر ایله معیت ایتمش كبی علی الانفراد اعتبارینی مستوجب دكلدر واعتبار
معنای عموم اوزره ایچلرنده اول داخل معدومدر اما كلمهٔ كل هر برینه معیت غیردن عاری كبی علی الانفراد تناولی
موجبدر كورمزمیسنكه كل رجل دخل اول دیدكده بش كمسنه معا داخل اولسه‌لر هر بری بررأسه واصل اولور
اگرچه كلمهٔ كل دخی بعضا من كبی موجب عموم قیلنور لكن قول مذكورده معنای عموم مابعدنده من دخل
لفظندن منفهم اولمغله لفظ كل دخی اول معنایه حمل اولنمقده فائدهٔ زائده بولنمق لازم ایكن منعدم اولور وفائدهٔ
زائده‌سی انجق ذكر ایلدیكمز معنادر كه غیر ایله مسبوق اولمیان هر داخلده علی الانفراد هر برینه شمول اوزره
موجب جمع اولمقدر اما كلمهٔ ای بشقه‌در كه جمعی موجب اولمیوب انجق عمومی موجبدر بناء علیه ای رجل
دخل اول قولی من دخل اول قولیله برابر وبش كمسنه معا داخل اولدقده بریسی برشیئه مستحق اولماق

مطلب قال اول عبد اشتریه فهو حر او قال اول عبیدی

مطلب قال من دخل من عبیدی الاتراك الدار اولا

مطلب تصرف المترجم فی توجیه الكلاب

مطلب معنی كلمهٔ كل

مقرردر واكر جميع من دخل اول ديو ب بش كسنه معا داخل اولسه‌لر مجموعي بالاشتراك السوى رأس واحده
نائل قيلنور زيرا كلمهٔ من اوزره ادخال قيلنان لفظ جميع جمعه دلالت ايدوب افراده دلالت ايتمكله جميع داخلين
اول اولمقده شخص واحد منزلنده اولوب جمله‌سى رأس واحده مستحق اولمشدر اما كلمهٔ كل جمع على سبيل
الافرادى موجب اولمغله داخليندن هر برى خاصة مشمول ايجاب و برأسه رأس واحده ظفرياب اولمشدر واكر
من دخل منكم خامسا فله رأس ديدكده بش كسنه معا داخل اولسه‌لر مجموعى رأس واحده احماسا واصل اولور
زيرا ايجلرنده وجود خامس امر مجزوم نفل خامسه بر برندن اولى اولمديغى معلومدر اما تعاقب اوزره داخل
اولسه‌لر نفل انجق خامسه واصل اولور زيرا ايجاب نفل اولنان اسم خامس ايله ممتاز ودخولده آنى سبقت ايدنلره
اسم مزبورده مزاحمه‌لرندن سرافرازدر و بوصورتده ابتداء ثلثه بعده اثنين دخول ايلسه‌لر خامس اثنينده بولنوب
ثلثه‌ده اولمديغى مجزوم اولمغله رأس واحد بين الاثنين مقسومدر اما ابتداء ثلثه بعده ينه ثلثه داخل اولسه‌لر
هيچ برى نسنه‌يه نائل اولمز زيرا ثلثهٔ ثانيه‌دن هر برى رفيقلرينك انضماميله سادس اولوب سادس ايچون دخى
تنفيل اولنمامشدر واكر كل من دخل منكم خامسا ديدكده على التعاقب بش كسنه دخول ايلسه نفل انجق
خامسه موصولدركه اربعه دخولده اكا سبقت ايتدكلرنده اسم خامس آنده ثابت اولمشدر اما معا داخل اولسه‌لر
هر برى رأس واحده واصل قيلنور زيرا كلمهٔ كل على وجه الافراد جمعى موجب اولمغله هر برى سبقت اربعه‌ده
خامس اولديغى كبى معيت اربعه‌ده دخى خامس اولور واكر جميع من دخل منكم خامسا ديدكده خمسه معا
داخل اولسه‌لر مجموعى رأس واحده واصل قيلنور زيرا لفظ جميعده معناى افراد اولمامغله ايجاب آنلره انجق جمله
شامل و مجموعنه بالاشتراك رأس واحد حاصل اولور اما كلمهٔ كل بشقه‌درحتى كل من دخل منكم خامسا فله رأس
ديدكده ابتداء خمسه معابعده خوف اعداعلى حاله قائم ايكن ينه خمسه معا داخل اولسه‌لر بوعشره‌دن هر برى
برأسه نائل و مجموعنده اون رأس حاصل اولور زيرا معناى كلام كل من دخل منكم خامس خمسة مفهومى
اولوب خمسه‌سيندن هر فردى خامس خمسه ايدوكى معلومدر وكلام مزبورى مفهوم مذكوره حملمز اكا مبنيدركه
نفلى خامس ايچون ايجاب ايلديكى مشهود وخامس انجق خمسه ايچنده موجوددر واكراولا اربعه بعده اثنان معا داخل
اولسه‌لر هيچ برى برشيئه نائل اولمز زيرا اخيريندن هر برى سادس ستة در بوصورتده بعد الاثنين اثنان آخران
معا بعده واحد داخل اولسه بو واحد اخيرنفله واصل اولور زيرا اربعهٔ اولادن صكره خامس بولنمامغله اول اربعه
منزلهٔ حسابدن هابط ودخوللرى درجهٔ اعتباردن ساقط اولوب همان اعتبارده اثنان و بعده اثنان و بعده
واحد قالمغله بو واحد خامس خمسه دوشوب نفله واصل اولور واكر ابتداء اربعه معا داخل اولدقدنصكره
خمسه معا داخل اولسه‌لر بوخمسه‌دن هر برى برأسه واصلدر زيرا بيان مشروح اوزره اربعه اعتبار دخولدن
مطروح اولمغله خمسه ابتداء داخل منزلنه نازل وهر برى خامس خمسه اولوب نفله واصل قيلنمشدر واكر
كل من دخل منكم عاشرا ديوب اولامعيت يا تعاقب اوزره تسعه دخول بعده اثنان معا حلول ايلسه هيچ برى
برشيئه موصول اولمز زيرا ايچلرنده عاشرلرى بوقدركه اخيريندن هر برى سائر داخلين ايله احد عشردن
واحددر بوقسه عشره‌دن واحد دكلدر سؤال ولنورسه كه اكرچه توجيه مرقوم تسعه معا دخول ايلدكده
مستقيمدر اما تعاقب اوزره دخوللرنده كركدركه مسئلهٔ متقدمه‌ده اعتبار اربعه ساقط اولديغى كبى بونده دخى
واحد اول منزلهٔ اعتباردن هابط واثنين اخيريندن هر برى عاشر عشره اولدقلرى منضبط اوله جوابده ديرزكه
اعتبار اربعه‌يى اسقاط ايلديكيمز اكا مبنى ايديكه صورت مذكوره‌ده متأخر الدخول بولنان انجق فرد واحد
وخامس خمسه اولمقده مستبد ايدى لكن بوصورتده متأخر الدخول بولنان اثنان معا اولوب اثبات عاشر العشره
واحد اولى الغا برله ممكن اولديغى كبى احد الاثنيني الغا برله دخى ممكن و بوايكى الغادن بريسى آخردن اولويته
غير متعين اولمغله الغالردن هر برى الغا واهمال وجمله سنك نفللرى تعطيل وابطال قيلنمشدر لكن بوصورتده دخى
بعد الاثنين ثمانيه معا داخل اولسه‌لر اول ثمانيه‌دن هر برى رأس واحده نائل قيلنور زيرا بعد التسعه عاشر
كلمكله اعتبار تسعه باطل همان اثنان بعده ثمانيه داخل وثمانيه‌دن هر برنده وصف عاشر العشره حاصل
اولمشدر واكر بعد الاثنين عشره معا داخل اولسه‌لر اول عشره‌دن هر برى رأس واحده نائل قيلنور زيرا مسئلهٔ
سابقه‌ده اعتبار تسعه ساقط اولديغى كبى بونده دخى اعتبار اثنين ساقط همان دخول عشره اعتباريله منضبط
وهر برى عاشر العشره اولمغله استحقاق نفله مرتبط اولمشلردر والله اعلم

باب الاستيجار فى ارض الحرب والدال فيه * يعنى امام المسلمين ارض حربده بعض مسلمينى بعض اعمال ايچون استيجار

وضمن

وضمن استيجارده تنفيل احكامنك محل تفصيليدر شولدمكه مسلمين ارض حربده بر مطموره‌يى محاصره اوزره
اقامت وامير لرى مطموره‌دن كيجه دوشمن خروج ايتمك ايچون محافظه‌يه عزيمتله كل رجل يحفظ المطمورة الليلة
حتى لا يخرج منها العدو فله دينار مفهومنى اشاعت بعده يوزعدد كسنه تا بصباح اداء خدمت ايلسه نظر اولنور
اكر اول مائه‌دن هر برينه ويره جكى دينارى مطموره‌دن اصابت ايده جكلرى غنائمدن تعيين ايتمش ايسه تنفيل صحيح
ايتمشدر زيرا اهل مطموره ممتنعين اولوب محافظه لرينه تحريض ايچون تنفيله حاجت مس ايدوب اعدا قتال ياخود
فرار ايتمك ايچون محافظه لرى اعمال جهاددن اولمغله تنفيلى صحيحدر واكر مقدما اصابت ايلدكلرى غنائمدن
تعيين ايتمش ايسه كلامى باطلدر زيرا بطريق التنفيل تصحيحى ممكن دكلدركه تنفيل بعد الاصابه غير جائزدر
و بطريق الاجرة دخى ممكن دكلدركه عمل مزبور جهاددندر وجهاد اوزره استيجار مسلم باطلدر حكمتى اولدركه
مسلمين عمل جهاد اوزره سهم غنائمه مستحق اولورلر ايكن اجرته نيجه مستحق اولورلر وهم جهاد فرض كفايه ايسه ده
اكا هر كيم مباشرت قيلسه فرضى ادا ايتمش اولور واداء فرض اوزره استيجار اداء صلوة اوزره استيجار كبى باطلدر
واكرنه محلدن ويره جكنى تصريح ايتمش ايسه غنائم مطموره‌دن تنفيل صحيحه حمل اولنورزيرا عاقلدن كلام مطلق
انجق وجه مشروع اوزره محمول وخلاف مشروعه حملى نامعقولدر اما صورت مفروضه‌ده مطموره‌ده مقاتله
بولنمايوب همان اموال وذرارى وار ايسه اول مائه‌دن هر برى غنائم موجوده‌دن بر ديناره سزاوار اولور زيرا
بوصورتده محافظه لرى جهاد اولميوب همان عمل معلوم اوزره بدل معلومله استيجاردر لكن مقالهٔ اميرى استماعله
اقامت عمل ايدنلر مستحق اجر معلوم واستماع ايتميوب عمل ايدنلر اجرتدن محروملردركه مقالهٔ اميرى استماع ايتمدكلرنده
عمللرى على وجه الاجارة اولميوب على وجه التبرع اولمشدر نظيرى اولدركه امير من ساق هذه الارماك الى موضع
كذا فله دينار مقالنى اصدار وغنائمده بولنان قسراقلرى محل معينه‌ده دكين سوق ايلمينه وعد دينار ايلدكده
انجق مقالهٔ اميرى استماعله سوق ايدنلردن هر برى اجرت ديناره سزاوار اولور و بو بابده نفل وقسمتدن اقدم غنيمتدن
اداء اجرتله ابتدا قيلنور واكر غنائم بالكليه ضايعه اولورسه امام اوزره اجيرلرى ايچون نسنه ايجاب اولنماز زيرا
آنلرى نفسى ايچون استيجار ايتميوب انجق على وجه الحكم والنظر منفعت غانمين ايچون استيجار ايتمكله اجرتلرى
انجق غنيمتده در ويدنده غنيمتدن نسنه قالمامشدر وامام على وجه النظر حكم ايلديكى امورده ملتزم عهده اولمامغله
مالى نفسندن برشيئى ادا لازم دكلدر كذلك غانمين اوزره دخى اجرت ايچون برشيئله رجوع ايده‌مز زيرا غانمين اوزره
ولايتى توفير منفعتله مقيددر بوقسه اضرار ايله دكلدر وهم قبل القسمة سوق ايلدكلرى ارماك غنائمه غانمين هنوز
مالك دكللردركه اجرت سوقى التزام ايده‌لر كورمزميسنكه امام ايچون غنيمتدن اسرايى قتل واموالى بيع ايلمك
جائزدر وغانمين اوزره وجوب بدل انجق عقد ايله كندولره سلامت عمللدن صكره دره بومعنى حقيقة تحقق ايتمديكندن
فضله ملكلرينه تسليم عمل برله حكما دخى تحقق ايتمشدر واكر امام من نصب رماح المسلمين حول العسكر
فله دينار مفهومنى اصدار و بركسنه رماح مسلمينى آلوب اطراف عسكره نصبله امتثال امرينه ابتدار ايلسه
مستحق دينار اولور زيرا نصب مذكور اعمال حربدن واول كسنه اوزرينه واجب اولان اموردن اولمامغله امامك
اول عمل اوزره اول كسنه‌يى اجر معلومله استيجارى جائزدر اما من نصب رمحه فله دينار اجراله مضمونى اعلان
وبركسنه دخى كندو رمحنى نصبله امتثال فرمان ايلسه اخذ ديناره شايان اوله‌مز زيرا انسان ملك نفسنه تعلق ايدن
فعلنده اجير غيراوله‌مز وهم كندو رمحنى نصب ايلمك آنكله طعن ايلمك كبى اعمال حربدن اولمغله اجرته مستحق
اوله‌مز اما نصب رماح مسلمين بويله دكلدر واكر من قتل قتيلا وجاء برأسه فله دينار ديسه بو كلامى تنفيل
صحيحدر لكن فاعلنه ديناره موعود انجق بعد التنفيل اصابت اولنان غنائمدن وامام رأى ايدرسه بيت المالدن
ويريلوب مقدما احراز اولنان غنائمدن ويريلمز زيرا نفل ديو ويريلسه تنفيل بعد الاصابه دركه غير جائزدر
واجرت ديو ويريلسه قتل اهل حرب اعمال جهاددن اولمغله مسلم آنكله مستحق اجرت اوله‌مز وحكم مرقوم مسلميندن
مقاتله حقلرنده ثابت اولديغى كبى مسلميندن تجار وعبيد حقلرنده دخى ثابتدركه آنلردن دخى فعل معهود اعمال
جهاددن معدوددر بناء عليه فعل مزبور تاجردن صادر اولسه سهمه وعبددن صادر اولسه رضخه مستحق اولورلر
اما مسلمين اهل ذمتله استعانت وآنلر ايچون اعمال حربدن عمل معلوم اوزره مال معلوم ايجاب ايتدكلرنده آنلر دخى
اول عمله مبادرت ايلسه‌لر مستحق اجرت اولورلر زيرا فعللرى جهاد دكلدركه جهاد موجب ثواب ايكن كافر
اهل ثواب دكلدر وجهاد باعث تقرب الى الله ايكن كافر اهل تقرب دكلدر اما مسلم بشقه‌در كورمزميسنكه
بركسنه آخرك يرينه اجرتله فى سبيل الله جهاده سفر ايلسه اجرته ظفر بوله‌مز زيرا جهاد ايله تقرب الى الله ايتمكله

مطلب لا يصح الاستيجار على الطاعات

اجرني الله تعالى اعطا قيلر ومتقرب الى الله كند و نفسيچون عامل ايكن غيراوزره موجب اجرت اوله مز
وسهم غنيمت كند و يه حاصل اولوب مستأجره واصل اولماز پس مقدمات متقدمه دن نفسى ايچون عامل ايدوكى
منفهم اولمشدر بعده مؤلف سامى مكان جهاد اوزره استيجار حج واذان وامامت اوزره استيجار منزلنده اولديغن
بيان قيلدى شارح عالى مقام ديركه بزدخى بو بحثى شرح مختصرده استيجار على الطاعات مبحثنده شرح واعلام
ايلديك واكر مسلمين برحصنى محاصره ايدوب خارج حصنده اهل حصنك كأس ومحل لعبلرى كبى مواضع
خاليه لرى بولنمغله امام مسلميندن برقومى اجر معلومله اول مواضعى تخريب اوزره استيجار ايلسه جائز كوريلور
زيرا مواضع مرقومه ايادى مسلمينه داخل اولوب درونى اعدادن خالى بولنمغله قتاله حاجت مس ايتمديكندن
تخريبى اعمال جهاددن دكلدر اما برحصنك اهاليسى ايچنده ممتنعين ايكن تخريبى ياخود كسر بابى اوزره استيجار
بشقه دركه اداء خدمت محتاج قتال اولمغله اعمال جهاددندر واكر اهل حربدن برطائفه سفينه لرنده قصد
مسلمين ايله توجه ايدوب امام احرار مسلميندن ياخود مسلمينك كفار يا مسلمين اولان عبيدندن برقومى سفينه لرينى
احراق ايچون رمى محرقات اوزره استيجار ايلسه اعمال جهاددن اولمغله عاملى اجرته سزاوار اوله مز و بو بابده
معتبر اولان دين مولادر دين عبد دكلدر كه مسلم فرسيله جهاد ايلديكى كبى عبديله دخى جهاد ايلر اما عمل مرقوم
اوزره اصابت ايده جكلرى غنا ئمدن تنفيل ايدرسه تحريضه احتياج بولنمغله جائز كوريلور وبحرك غيريده
حصونه رمى منجنيق اوزره برقومى استيجار ايلسه دخى بويله در اما اعمال مذكوره اوزره اهل ذمتى استيجار ايلسه
جائزدر كه اهل جهاد اولمدقلرندن عمللرى جهاد دكلدر واكر جهاد بحرده مسلميندن برقومى كورك چكمك ايچون
استيجار ايلسه بو جائزدر كه عمل جهاددن دكلدر و برعمل معلومدركه اوزرينه استيجار اولنمق جائزدر كورمز ميسنكه
عمل مزبور لقاء اعدايه مخصوص اولميوب لقاء اعدانك غيرى اوقاتده دخى اتيان ايدرلر وملاحين عمللرى اوزره
اخذ اجرت ايدرلر وحلال كوريلور واكر مسلمين غنائم متفرقه يه مانع ومدافعى يوغيكن ظفر بولوب اميرلرى
من جمعهافله دينار ديسه جائز كوريلور زيرا جمع مغانم اعمال جهاددن اولميوب نفسنده عمل معلوم اولمغله اوزرينه
بدل معلومله استيجار جائزدر اما بعد الاحراز بيع غنائم ايچون برمسلمى استيجار ايلسه بو عقدى اجارۂ فاسده در
مكر بيان مدت ايدوب مثلا اون كون بيع غنائم ايچون شوقدر درهمه سنى استيجار ايلدم ديسه زيرا بيان مدتده
عقدى منافع اجيره متناول اولمغله بيع ايتسون ايتمسون همان تسليم نفسله مستحق اجرت اولور اما مدت بيان
اولنماسه معقود عليه انجق بيع اولوب اول دخى امر مجهولدركه كاه كلمۂ واحده ايله تام وكاه اون كلمه ايله بيله
ناتمام در كذلك حصولى مساعدۂ مشترى يه مربوط اولدغى نه وجهله اوله جغى غير مضبوطدر بناء عليه
استيجار على البيع فاسددر وفساد مزبور بايع غنائمه خاص اولميوب بلكه جميع بايعين بو وجه اوزره در واكر امير
غنائمى بين الغانمين تقسيم اوزره بركمسنه يى اجر معلومله استيجار ايلسه بو جائزدر زيرا قسمت عمل معلومدر وتمامى
قسامه متوقف اولمغله اخذ اجرت آنده جائزدر ومرويدركه حضرت على رضى الله تعالى عنهك برقاسمى وار
ايدى واجرتله تقسيم ايدر ايدى و بونده مدتى بيان وعدم بيان متساو ياندركه عمل بنفسه معلوم ونماياندر و بو صورتده
قبل النفل والغنيمة اجرت قسامله ابتدا قيلنور زيرا بو ديندر قسمت غنيمت قسمت ميراث كبى ونفل دخى وصيت كبى اولوب
ديون بونلردن اقدمدر واكر امير اجر مثلندن اكثر ايله استيجار ايتمش ايسه نظر اولنور اكر زيادۂ يسيره ايسه جائز
كوريلوب دكل ايسه انجق اجر مثلنه مستحق اولور زيرا امير بو تصرفده ناظر مسلمين اولمغله ولايتى اب ووصينك يتيم
ايچون ولايت استيجارى كبى شرط نظر ايله مقيددر بو صورتده اجر مثلندن زياده سى استرداد اولندقده اجير اول
زياده ايله كندو يى استيجار ايلين اميره قصد رجوع ايلسه رجوعى غير مشروعدر زيرا امير نفسى ايچون عقد ايتميوب
همان على وجه الحكم مسلمين ايچون عقد ايدوب انجق خطا ايلمشدر كاعهده دن برنسنه لازم كلمز اما وكيل بالاستيجار
بشقه دركه اجر مثلدن اكثر ايله مباشر عقد اولسه عقدى نفسى اوزره نافذ وموكل اوزره غير نافذ اولمغله جميع
اجرت كندو اوزرينه لازم اولوب موكل اوزره لازم اولماز زيرا استيجارده محابات فاحشه ايله موكله مخالفت ايتمكله
وكيل بالشرا منزلنه نازل اولوب عقدى خاصة كندو اوزرينه نافذ اولور وامير حكم ايلديكى عقودده لحوق عهده
تحقق ايتمكله عقدى كندو اوزرينه نافذ اولماز نظيرى شول مسئله دركه قاضى يتيم ايچون برعاملى اجر معلومله
استيجار ايدوب آنده غبن فاحش بديدار اوله بو صورتده اجيره اجر مثلى اعطا ومابقى يتيمه رد وايفا قيلنوب استيجار قاضى
على وجه الحكم واقع اولمغله اوزرينه برنسنه لازم اولماز اما امير وقاضى بزبو فعلميزى بزه لايق اولمديغنى بيله رك اصدار
ايلدك ديو اقرار ايدرلرسه جميع اجرت كند ومالرندن اوزرلرنده استقرار ايدر مؤلف جليل بو مسئله يى تعليلده ديركه

مطلب الاستيجار للبيع مدة معلومة او غير معلومة

مطلب اجرة القسام حلال

مطلب الوكيل بالاستيجار اذا عقد بالغبن الفاحش

مطلب تعهد الجور من القاضي

لانهما تعمدا الجور فصارا فيه غير حاكمين يعنى امير وقاضى تعمد جور ايتمكلريله اول بابده حاكم دكللردر وشارح جميل
بعض فروعنى تفصيلده ديركه حاكم جور ايله منعزل اولور ديننلر تعليل مذكوريله استدلال ايلديلر لكن مسئلۂ
انعزال بزم مذهبمز دكلدر و بزآنى املا ايلديكمز شرح الزياداتده باب تحكيمده بيان قيلدق وتعليل مذكورينك
تأويلى انجق اولدركه نفوذ حكم قاضى دليل شرعيدن صدوره موقوف ايكن بو حكمى دليل شرعيدن خالى اولمغله
اول قاضى بغير حجۂ ياخود خلاف نص اولان كندو رأيله حكم ايلين قاضى منزلنده نازل وعلى حاله قاضى ايكن
بو حكمى باطل اولور وحكمى بو وجهله باطل اولدقده عقدى كند واوزرينه نفوذ ايدر زيرا قاعدۂ اصليه دركه
عقدك عاقد اوزره نفوذينه مانع بولنمادقده البته عاقد اوزره نافذ وواقعدر و بزادب القاضيده بويله ذكر ايلديك كه
قاضى قضاسنده خطا ايلدكده نظر اولنور اكر خطاسى حقوق عبادده ايسه غرامتى مقضى له اوزره واجب
واكر حقوق الله ده ايسه خطاسى بيت المال اوزره مترتبدر واكر اول قضاده تعمدينى اقرار ايدر ايسه غرامتى اوزرنده
وكندو مالنده برقراردر وامير دخى افعالنده قاضى يه معادل وحكمى حكمنه مماثلدر واكر امير سوق ارماك ايچون
برقومى استيجار وآنلر دخى سوقه ابتدار ايلدكلرنده بعض ارماك يدلرنده تعديلرى يوغيكن ياخود سوقده قصورلرى
وار ايكن رسيدۂ هلاك اولسه نظر اولنور اكر هلاكلرى دار اسلامه قبل الانتهاء هنوز دار الحربده ايكن تحقق
ايدرسه تعديلرى بولنسون بولنمسون اوزرلرينه بروجهله ضمان تلاحق ايلمز زيرا غنائمده حق غانمين هنوز متأكد
اولمامغله دار الحربده استهلاك غنائم ايدنلر دخى ضامن اولمازلر واكر هلاكلرى وصول دار اسلامدن صكره
ايسه اجير مشتركله همحال اولورلر و بز شرح الكافيده بيان قيلدق كه اجير مشترك يدنده بلاصنعه تلف اولان
نسنه احترازى ممكن وغير ممكن نه كونه سببله تلف اولسه قول ابى حنيفه رحمه الله تعالى ده اوزرينه ضمان يوقدر
وعند الامامين سببى غير ممكن الاحتراز اولمدقجه ضامن اولور اما جنايت يديله تلف اولان نسنه يى ابو حنيفه وامامين
رحمهم الله تعالى قوللرنده ضامن وحكم استهلاكى متضمندر وما نحن فيهده سوق ارماكده عدم رعايتلرى ياخود
تناطح ايتدكلرنده اهمال وغفلتلرى ايله تلف اولانلر جنايت يداجيردن عداولنوب ضمان قيمتى اوزرينه ايجاب قيلنور
لكن انجق مكان تلفده قيمتى ضامن اولوب اول محله دك اجرت سوقلرينه مستحق اولورلر اما قصار وامثالى بشقه دركه
آنلرده صاحب المتاع مخيردركه ديلرسه متاعينك غير معمول ايكن قيمتى تضمين ايدوب اجرتى ويرمز وديلرسه معمول
ايكن قيمتى تضمين ايدوب اجرتى ويرير زيرا آنلرده اجير اوزره تا وقت قبضنده بلا عمل ايجاب ضمان ممكندركه
عند القبض قبل العمل استهلاك ايلسه البته ضامن واجره غير مستحقدر زيرا بو بابده عقد اجاره عاقد اوزره وقت
قبض اجير ايله وقت ايفاء عملده متفرق اولمغله همان وقت قبضنده فسخ اجاره ممكندر وما نحن فيهده باعتبار وقت
التسليم ايجاب ضمان غير ممكندركه وقت تسليمده دار الحربده بولنمازلريله استهلاكلرى موجب ضمان دكلدر بناء عليه
ايفا ايتدكلرى عمللرى مقدارى ابقاء عقد ايلمك كركدركه ايجاب ضمان ممكن اوله بو جهتدن اول محله دك اجرت سوقه
مستحق اولورلر و بلاصنع الاجير ممكن الاحتراز اولان سببله تلف اولان نسنه لرده على قول الامامين دخى ميان
مسئلتين بو وجهله تفريق اولنور واكر سوق ايتدكلرندن بعضيسى دار الحربده تلف اولسه ذكر اولنان علتدن ناشى
قطعا ضمان يوقدر لكن على قول ابى حنيفه رحمه الله تعالى اكر تلفى بغير صنعهم ايسه اقامت ايلدكلرى عمللرى
مقدارى اجرته مستحقلردركه بغير صنعهم هالك اولمغله تسليم ايتدكلرى عمللرين استردا د ايتمشلردر واكر
تلفى بصنعهم ايسه اجرته غير مستحقلردركه اهلاك كلد عمللرينكو يا استرداد ايلمشلردر وهم اوزرلرينه ضمان واجب
اولمامغله عمللرندن غانمينه برفائده مترتب اولمامشدر بو جهتله اجرى مستوجب اوله مزلر اما دار اسلامده بصنعهم
هالك اولدقده اوزرلرينه ضمان واجب اولمغله غانمينه سلامت عمللرى ظاهر واجرته استحقاقلرى باهردر وعلى قول
الامامين نظر اولنور اكر دار الحربده بغير صنعهم تلفى ممكن الاحتراز اولان سببدن ايسه ينه اجرته مستحق
اوله مزلر زيرا بونده تلف حكما كندولره نسبت اولنور حتى دار اسلامده واقع اولسه قيمتى ضامن اولورلر
بو جهتدن اقامت ايتدكلرى عمللرين استرداد ايتمش كبى اولوب مستحق اجر اوله مزلر نظيرى اولدركه
بركمسنه جلود ميته سنى احتمال ودباغت ايچون برشخصى استيجار ايدوب اول دخى تحمل ايدوب كيدر
ايكن منور چوب اول جلود نار اوزره ساقط ومحترق اولسه ياخود اول شخص حامل جلودى احراق ايلسه
اوزرينه ضمان لازم اولمازكه مال متقوم دكلدر واجره مستحق اوله مزكه اتلاف جلود ايله عملنى استرداد
ايلمشدر غنائم دخى دار الحربده بصنعه ياخود بغير صنعه تلف اولدقده حكمى بر وجه اوزره در اما سوق ايلدكلرى
ارماكى اعدا غلوب آچقدن تغلبله اللرندن اخذ ايلسه اول محله دك اجرت سوقه مستحق اولورلر زيرا بونده

مطلب اذا اخطأ القاضي في قضائه

مطلب ضمان الاجير المشترك

تلف سبب غير ممكن الاحتراز ايله اولمغله اقامت ايتدكلری عمللرين استرداد ايتمش اولمازلر انجق سابقين بو وجهله
تلفی ادعا ايلدكلرنده على قول ابی حنيفه رحمه الله تعالى قول مع اليمين آنلرك قوللريدر كه عندنده اصل قبضلری
على وجه الامانه اولمغله قول مع اليمين قول الاميندر وعنـد الامامين بلا بينة تصديق اولنمازلر كه عندلرنده قبضلری
قبض ضماندر بناء عليه داراسلامه خروجدنصكره تلف اولسه ضامن اولورلر وضامن منزلهٔ غاصبده اولمغله
قولی بلا حجة قبول اولنماز واكر امير عسكر غنيمتدن صغار وكبار سبيی ورقيق مكان معلومه دك دوابی اوزره
حمل ايچون برشخصی استيجار ايدوب اول دخی حمل ايليوب كيدر ايكن دارالحربده سوء سوقندن ياخود بشقه سبب
ممكن التحرز ياغير ممكن التحرزدن هالك اولسهلر ضمان يوقدر كذلك هلاكلری داراسلامده اولوب اجيرك استهلاكی
ياخود سوق دابه ده عنف وشدتی ياصنع اخری معلوم اولماسه ينه ضمان يوقدر اما محمولی بنی آدمك غيری امتعه اولسه
حكمی بشقه دركه آنده داراسلامده سوقندن تلف اولان نسنه يی ضامندر نكته سی اولدر كه آدميده
واجب اولان ضمان همان ضمان جنايتدر كه ضمان عقـد جنسندن دكلدر واجير مشترك اوزره وجوب ضمان انجق
باعتبار العقد در وجنس ضمان عقددن اوليان ضمانده اعتبار عقد غير ممكندر اما ضمان امتعه بشقه در وهم راكب
بنی آدمدن اولدقده معقود عليه اكا مسلم وضمان اجيردن خارجدر لكن امتعه بويله دكلدر بوصورتده حامل
اولديغی محله دك اجره مستحق اولور زيرا معقود عليه كندويه تسليمله مستأجره امرايلين كسنه يه مسلم اولمشدر
وهم اجير اوزره ضمان واجب اولمديغندن برنسنه استرداد ايلديكی بزه معلوم اولمشدر اما سوقده عنف وشدت
ياخود استهلاك ايتمش ايسه نظر اولنور اكر بوفعلی دارالحربده احـداث ايتمش ايسه اوزرينه ضمان يوقدر كه
غنائمده حق غانمين تأكد ايتمشدر واكا اجرت دخی يوقدر كه استهلاكله تسليم ايلديكی عملنی استرداد ايلمشدر
وبو بابده امير آنی تأديب ايتمك كركدر كه آنده حق غانمين ثابت اولان نسنه يی اتلافله تعدی ايلمشدر واكر داراسلامده
احداث ايتمش ايسه قيمت مستهلكی ضامن اولور كه آنده احرازايله حق غانمين تأكد ايلمشدر وكتورديكی موضعه دك
اجرته دخی مستحق اولور كه اول موضعده اولان قيمتی ضامن اولمغله عملنی تسليم ايدوب استرداد ايلديكی تقرر ايلمشدر
انجـق اسرادن رجال بالغينده ضمان يوقدر كه آنلرده احرازايله حق غانمين متأكد اولمامشدر كورمزميسنكه امام
ايچون قتللری جائزدر بناء عليه داراسلامده ودارالحربده استهلاكلری برابردر واجرت حمله مستحق دخی اوله مزكه
اوزرينه ضمان واجب اولمامغله عمل حملنی استرداد ايتمش كبيدر واكر امير برقومی تعيين يوميه ياشهريه ايله سوق
ارماك ايچون استيجار ايلسه جائز كورينلور زيرا بدل معلوم ايله منفعت معلومه اوزره عقد ايلمشدر لكن بوصورتده
سوقندن ياخود غير سوقندن دارالحربده وداراسلامده هالك اولنلر ايچون اجيراوزره ضمان يوقدر زيرا اجير وحددر
واجير وحدك فعلی وجه معتاد اوزره واقع اولدقده جنايت يدينی ضامن اولماز زيرا معقود عليه آنك منافعيدر
كورمزميسنكه مدت استيجـارده تسليم نفسله مستوجب اجر اولور ومنافعی حكم اعيانده در بووجهله عملنده
عبيدن وصف سلامت معتبر دكلدر لكن اجير مشترك بشقه در امادار اسلامده تعنيف سوق يا استهلاك ايلسهلر
ضامن اولورلر كه بعد تأكد الحق تعدی ايتمشلردر وحمل سابقلرينك اجرتنه مستحق اولورلر كه مدت ايچنده تسليم
نفسله اجرتلری تقرر ايتمكله تعديلری بطلان حقلرينه مؤدی اولماز ومؤلف بليغ الافصاح فرق مسئلتينی ايضاح
ايدوب ديركه كورمزميسنكه بوصورتده امير ايچون اجيرلر اوزره تحملرينه كوره ارماك متقدمه اوزره ارماك سائره
زياده سی ياخود بعضيسی هالك اولدقده يرينه مثلنی اعاده سی جائزدر واجير مشتركده بونلر غير جائزدر وبو بيانله عيان
اولمشدر كه اجير مشتركده عقد انجق عمله تناول ايدوب اجرت عوض عملی اولمق عملينك عبيدن صفت سلامتنی مقتضيدر
واجير وحدده عقد انجق منفعته تناول ايدوب عمله ايتمكله سلامت عملی غير مقتضيدر واكر امير احرار ياعبيددن برمسلمه
مشركيندن شول فارسی قتل ايدرسك سنك ايچون اوزرمه يوز دينار اجرت واجب اولسون مفهومنده ان قتلت ذلك
الفارس من المشركين فلك على اجر مائة دينار ديوب اولدخی قتل ايلسه مستحق اجر اوله مز زيرا امير تصريح اجر
ايتمكله كلامنی تنفيله حمل ايلمك ممكن اولميوب تحريض ايلديكی قتل فارس دخی اعمال جهاددن اولمغله جهاد اوزره
استيجار دخی غير جائزدر واكر قول مذكور ايله برذمی يه خطاب ايلسه قول ابی حنيفه وابی يوسف رحمة الله تعالى
عليهما اوزره ينه بوجوابله مجابدر اما قول محمد رحمة الله تعالى عليه اوزره اول ذمی اجر مسمايه مستحق اولور بو مسئله ده
اصل اختلاف اولدر كه عند ابی حنيفه وابی يوسف بحق او بغير حق قتل اوزره استيجار غير جائزدر حق ولی الدم
استيفاء قصاص ايچون بررجلی استيجار ايلسه عندلرنده اجرته سزاوار اوله مز وعند محمد قتل اجيرك مقدوری عمل
معلوم اولمغله ذبح الشاة وقطع بعض الاعضاء حكمنده داخل واوزرينه استيجار صحيح وكاملدر زيرا امام قطع بد

مطلب اجير الوحد

مطلب الفرق بين اجير الوحد والمشترك

مطلب الاستيجار على القتل

سارق ايچون ياخود من له القصاص فی الطرف استيفاء قصاص ايچون برجلی استيجار ايلسهلر بالاتفاق جائزدر
توضيحی اولدر كه قتـل مثلا قطع رقبه ايله حاصل اولور ومقدور اجير اولمقـده رأسی بدندن تفريقله برعضوی
سائرندن تفريقك فرقی يوقدر وقول اماميننك وجهی اولدر كه قتل انجق زهوق روحله حاصل ومحل قدرت اجيردن
بعيد ومنفصل اولمغله حصول ولد ونبات زرع منزلنه نازل وعمل قاتلده غير داخلدر وقتلی قاتله نسبت فاعـل
اولديغندن اوليوب انجق كسبی ايله حاصل اولديغندندر كورمزميسنكه مقتولده فعلی مثلا ضرب السيف ايكن
كاهيجه محصل قتل اوله مز واستيجار انجق اجيرك عملی يامنافعی اوزره اولوب قتل بونلردن دكلدر لكن ذبح الشاة
بشقه دركه آنده استيجار انجق طاهری نجسدن تمييز ايله تزكيه اوزره دركه تزكيه كندو عملندن اولان قطع الحلقوم
والاوداج در كذلك قطع الاطراف دخی ازهاق روح اوليوب همان جملهٔ بدندن برجزئنی تفريقدر كه قطع الحبـل
والخشبه مثللو كندو عملندندر واكر امير مشركين مقتوللرينی كوروب من قطع رؤسهم فله اجر عشرة دراهم ديمكله
استيجار وبرمسلم ياذمی قطع رؤسلرينه ابتدار ايلسه اجرته سزاوار اولورز يرا بو اعمال جهاددن اوليوب محل قدرت
اجيرده عمل معلوم اولمغـله قطع الحبل والخشبه مثللو اوزرينه استيجار اولنمق جائزدر واكر امير اهل حربدن برفارسه
نظر واحرار وعبيددن برمسلمه بكا شو فارسك سلبنی كتوريرسك سنك ايچون اون دينار اجرت وار در مضمونـنده
ان جئتنی بسلبـه فلك اجر عشرة دنانير قوايله خطابه مظهر قيلوب اولدخی فارسی قتـل ايدوب ياخود
قاچردقدنصكره سلبنی احضار ايلسه عمل جهاد اوزره استيجار اولمغله اجره سزاوار اوله مز امابو خطابی برذمی يه
القـا ايلسه فعلی جهاددن اولمامغله اجرتی استيفا ايدر كذلك قطع يد فارسه اغرا برله ان قطعت يده فلك كذا
مقالنی اجرا ايلسه مقاتل ممتنعك قطع يدی جهـاددن اولمغله مسلم آنك اوزرينه اجری موجب اوليوب ذمی اجری
مستوجب اولور واكر امير قتل اسرايه ابتدار وقتل اوزره برمسلم ياذمی يی استيجار ايلسه بو مسئله دخی قصـاصله
مقضی عليه اولان كسنه يی قتل اوزره استيجارده ذكر ايلديكمز اختلافله اعتبار اولنور واكر امير اهل عسكردن
برقومـه شونهردن اشبو موضعی تافلان موضعـه دك حفر ايديكز حتی صو آقوب شو بلـده اهلنی غرق ايده
وسزلر ايچون يوز آلتون اجرت وار در مفهومنی احفروا هذا الموضع من هذا النهر الى موضع كذا حتی ينبثق الماء
فيغرق اهـل هذه المدينة ولكم اجر مائة دينار ديمكله تفهيم وآنلر دخی عمل مطلوبی ادا وتتميم ايلسهلر نظر اولنور
اكر محل حفرده اهل حربدن مانع ومقاتل وار ايسه ينه نظر اولنور اكر حفر ايدنلر مسلمين ايسهلر عمللری جهـاددن
اولمغله مستحق اجر اوله مزلر واكر اهل ذمت ايسهلر مستحق اولورلر واكر يكرمی نفر واونی مسلم اونی ذمی ايسهلر
هر فريق من جهـة الدين فريق آخره مماثل عددا ولنوب اول وجهله اهـل ذمت نصف اجره نائل قيلنور
واكر محل حفرده اهل حربدن مانع ومقاتل يوغيسه بوصورتده حفر ارض عمل جهاددن اولمامغله مسلم دخی اجر
مسمايه مستحق اولور نظيری حصن محصورك خارجنده بولنان كنائس وملاعبلرين تخريبده تقدم ايلين مسئله در
وقطع اشجار ايچون استيجاری بوقياس اوزره جاريدر زيرا قطع اشجار عمل جهاددن دكلدر وآندن معنای جهاد
انجق سنی آندن منعله اتمام عملده مجاهده يه محتاج قيلر كسنه بولندقده تحقق ايده جكدر اولدخی بولنمازسه
بووجهله جهاددن اوله مز واكر رمی منجنيق اوزره برقومی استيجار ايلسه اهل ذمت مستحق اولوب احرار وعبيددن
مسلمين مستحق اولمازلر زيرا رمی منجنيق البته ايچنده ممتنعين ودفع مسلمين ايچون مقاتلين بولنان حصنی تخريب
ايچون اولمغله اصابت نفوس ايچون رمی سهام منزلنه نازل وعمل جهادده داخلدر وبو بابده رميلری منعهٔ مسلمينده
حادث اولمق فعللری جهاد اولمامغه باعث اولماز زيرا راميلر منعهٔ مسلمينده ايسهلرده مرميلری منعهٔ مشركينده
واقع اولور ومقصود بالجهاد دخی انجق بودر سؤال اولنورسه كه معنای معهود مانع ومقاتل بولنمادقده حفر نهرده
موجوددر كه منجنيقدن رمی اولنان احجار منعهٔ مشركينه دوشوب قتل نفوس وتخريب ديار ايلديكی كبی ماء نهر دخی
منعهلرينه سيلانله اغراق وتخريب ايده جكی آشكاردر جوابده ديرز كه اكرچه بويله در لكن منجنيق وسهم عمل
بدلريدر كه آنلردن حاصـل اولان آثاری اول قومه مباشرتله نسبت ايدرلر اما اغراق مباشرتله حافر نهره
نسبت اولنمايوب اكا انجق عمل حفر نسبت اولنور وفرق محرر فعل جنـايتده دخی مقرر در مثلا بركمسنه كندو
ملكنده طوروب برانسانه رمی سهم وقتل ايلسه بالمباشرة قاتل ومستوجب قصاص اولور اما كندو ملكنده حفر نهر
ايدوب صويی غلبه ايتمكله جارينك ارضنه جاری اولوب زرعنی غرق ايلسه حافر اوزره موجب ضمان اولماز والله اعلم

* باب الانفال بالاثمان والهبات *

يعنی غنائمی قبـل الاغتنام مجاهده هبه وانعام ياخود قبل الاغتنام تعيين اولنان اثمانله مجاهده يعنی ياخود يدندن

اشتراسنی التزام وجهی اوزره تنفیلك مبحث احکامیدر امیر جیش من جاء برمکة فهی له بیعا بعشرة دراهم
خطابیله هرکیم اموال مشرکیندن برقسراق کتوررسه آنی کندو یه اون درهمه بیع وتملیك ایلدم مفهومنی اشراب
ومسلمین کیدوب اول رمکه یی استجلاب ایلسه لر بیع مرقوم باطلدر که رسول الله صلی الله علیه وسلم بیع الغرردن
وانسانك عندنده حاضر اولمیان نسنه یی بیع ایتمکدن نهی ایتمشلردر که مراد شریفلری ملکنده اولمیان نسنه یی بیعدر
و بو بابده امیر یدنده وملکنده بولنمایوب نفسنده مجهول وموهوم الحصول برنسنه یی بیع ایتمشدر ومعلوم دخی اولسه
هنوز عندنده بولنمامغله بیعی غیر جائزدر بو یله مجهول اولدقده نیجه جائز کوریلور لکن کتورن مجاهد اول ثمنله
بیعه راغب اولور سه امام اوزره مجددا اول ثمنله اکا بیعی واجبدر زیرا آنی جلبه قصد ترغیله بیع مذکوری
علی وجه التنفیل ذکر وترتیب ایلمشدر وحصول شرطدنصکره کرکدر که تنفیلندن رجوع ایتمیوب همان طریق
مشروعله تحصیل مقصوده شروع ایلیه اما راغب اولمازسه امام یدندن اخذ وغنیمته وضع ایدر واول کمسنه اوزره
امیره ثمنی و یرمك واجب اولماز زیرا تنفیل حقنه مراعات ایچون اولوب بیعه عدم رضاسیله حق منعدم اولمشدر
وسبب متقدم ایله اوزرینه اداء ثمن واجب اولمامشدر وواجب اولسه دخی کورمدیکی نسنه یی اشترا ایتمش اولمغله
آنك ایچون خیاررد وار در فکیف که بیعی هیچ صحیح اولمیه لکن بو بابده آنك ایچون نفل دخی بو قدر زیرا تنفیل ضمن
بیعده حاصل اولمغله بطلان بیعله باطل و بیع بالمحاباة ضمننده وصیت منزلنه نازل اولمشدر وصیت مزبوره دخی
ضمن بیعده حاصل اولمغله رد ورثه ایله بیع مزبور باطل اولدقده وصیت دخی باطل اولور مترجم فقیر دیر که
وصیت مزبوره ده صور مختلفه واقوال متخالفه واردر که کتب فقهیه ده استیعاب اولنمشدر بحثمزدن خارج اولمغله
حل کتابه مقدار وافی اوزره اقتصار ایله اطنابدن اجتناب اولندی انتهی وعلی هذا اکر امیر هرکیم بر رمکه کتوررسه
آنی اکا اون درهمه بیع ایده رز مآلنده من جاء برمکة بعناها ایاه بعشرة دیو بسط مقال ایلسه بو دخی صورت
سابقه ایله همحالدر اکرچه صورت سابقه نفس بیع و بو صورت وعد بیعدر لکن معنای تنفیلی متضمن اولمغله
کتورن کمسنه راغب اولدقده امام اوزره وعدینه وفا واجبدر کورمزمیسنکه تمامنی یا نصفنی هبه ایده رز مفهومنی
وهبناه له یاخود وهبناله نصفها دیمکله افهام ایلسه وفاء وعدی اوزرینه الزام اولنور و بونده دخی امیر اکا تملیك
ایتمدکجه مالك اوله مز وعلی الاطلاق فهی له دیسه بو تنفیل منفذ اولمغله نفس اصابتله مالك اولور اما وهبناه له
قولی تنفیل موعود اولمغله اکرچه وعدینه وفا لازم لکن قبل الهبة المستأنفه ثبوت ملکی غیر متلزمدر حتی بو صورتده
جلبی مطلوب اولان برجاریه اولوب بعد الاصابه اعتاق ایلسه عتق نافذ اولماز واکر فهی له هبة یاخود فهی
علیه صدقة دیسه همان کتورن اکا مالك اولوب مجددا تملیك امیره محتاج اولماز زیرا بونده فهی له قولی تنفیل تام
وهبة قولی آنی تأکید وتقریر در یوقسه حکمنی تجدید وتغییر دکلدر واکر من جاء بسیف وهبناه له یاخود
بعناه منه بعشرة دراهم دیوب برکسنه دخی جلب واحضار ایلدکده مسلمین اکا محتاج اولمغله امام آنی اکا تسلیم
ایتمکی سزاوار کورسه عدم تسلیمی لابأسدر لکن کرکدر که موعودی هبه ایسه اکا تمام قیمتنی و بیع ایسه ثمن
مشروطدن فضله قیمتنی اعطا ایلیه زیرا بونده تملیکی موعود غیر منفذدر وامام دخی ناظر جمیع مسلمیندر ومسلمینك
اول سیفه مشروطه احتیاجنی کوریرایکن کورن شخصه و یرسه مسلمین متضرر اولورلر اما قیمتنی یا فضله
قیمتنی و یرسه هم آنك مقصودی حاصل وهم عیننده حاجت مسلمین زائل اولوب بو طریقله نظر طرفین
معتدل اولور اما مسلمینك اکا احتیاجلری یوغیسه شرط ایلدیکی وجه اوزره یدینه تسلیم قیلرلر زیرا
شرطی علی وجه التنفیل مترتب اولمغله وفایی مستوجبدر قال علیه السلام المسلمون عند شروطهم
واکرغنمی برمحلده جمع وتحصیل وهرکیم بونلردن بردیلم پیز آلورسه اوزرینه ثمنی بر درهم و برقیون آلورسه بش درهم
واجب اولسون و برجاریه آلورسه بیك درهم مقابله سنده آنك اولسون مفهومنی من اخذ جبنة فعلیه ثمنها درهم
ومن اخذ شاة فعلیه خمسة دراهم ومن اخذ جاریة فهی له بالف درهم دیمکله تفصیل ایلدکده برکسنه برقیون
آلوب ذبح واکل و بری دخی بردیلم پیز آلوب اکل ایدوب بری دخی برجاریه آلوب اعتاق ایلسه هر بری اوزره ثمن
مذکور لازم اولمیوب انجق مأخوذینك قیمتنی غارم اولورلر زیرا تنفیل بعد الاصابه جائز اولمامغله امیرك بو کلامی
علی وجه التنفیل اولمیوب بلکه علی وجه البیع در و بیع دخی حین عقدده جهالت مبیعه بناء فاسددر وهرکیم
برنسنه آلوب استهلاك ایتمش بولنسه امام فساد عقده بناء یدندن استرداد ایلمك جائز کوریلور کذلك مشتری
راضی اولورسه ثمن مذکور ایله مجددا بیع ویدنده ابقا دخی جائز کوریلور زیرا حین اخذنده مبیعه تعین کلمکله
مجددا اکا بیعی جائز اولوب بیع دخی رضای جانبینه توقف ایتمکله رضای مشتری شرط قیلنور اما استهلاك ایتمش ایسه

وفی الحدیث نهی عن بیع الغرد وهو الخطر الذی لایدری ایکون ام لا کبیع السمك فی الماء والطیر فی الهواء وعن علی رضی الله عنه هو عمل مالا یؤمن معه الغرور وعن الاصمعی بیع الغرران یکون علی غیر عهدة وثقة قال الازهری وتدخل البیوع المجهولة التی لاتحیط بها المتبایعان کذا فی المغرب واصل کابده نهی النبی علیه السلام عن بیع الغرد قولندنصکره وعن بیع مالایکون عند الانسان قولی عطف الخاص علی العام قبیلندن حرمت بیع الغرری تعلیل ایچوندر

مطلب الوصیة بالمحاباة

مطلب ایضاح المترجم الوصیة بالمحاباة

شراء فاسد ایله اشترا قلنان نسنه یی بعد القبض مشتری استهلاك ایلدکده

صح

جاری اولان حکم ضمان قیمت بونده دخی جاریدر بناء علیه جاریه ده عتق نافذدر زیرا حکم بیع فاسد برله قبض
ایدوب اکا مالك اولمشدر حتی اول جاریه یی بیع ایلسه بیعی جائز وقیمتنی غارم اولور عتق دخی بو یله در سؤال
اولنورسه که برکسنه غنائمدن پیزی اکل وقیونی ذبح واکل ایلسه مباح کوریلوب کذلك دار الحربده غنائمدن برجاریه یی
اتلاف ایلسه قطعا ضمان یوغیکن امیرك بو قولندنصکره ضمان قیمت نیجه لازم اولور جوابنده دیرز که کلام امیردن اقدم
حق غانمین متأکد اولمیوب بعد الکلام متأکد اولمشدر زیرا بیع فاسد بیع جائزه قیاس اولنوب امامك دار الحربده
غنائمی بیع جائز ایله بیعی تأکد حق غانمینی افاده ده بمنزلة الاحراز اولدیغی کبی بیع فاسدی دخی بمنزلة الاحرازدر
توضیحی اولدر که ما نحن فیهده جهت عقد ایله اخذ ایلدکده مأخوذه مالك اولور حتی آنی بیع ایلسه بیعی
جائز کوریلور و بو یله عقد معاوضه ایله تملك انجق عوضیله حاصل اولور وفساد بیع ایچون ثمن مسمی واجب
اولمدیغنجه اول عوض انجق قیمت اولور اما قبل کلام الامیر اخذ ایله مالك اوله مز حتی بیع ایلسه بیعی جائز کوریلمز
واتلافله ضمانی واجب اولماز انجق قبل الاحراز حق غانمین تأکد ایتمدیکندندر حتی کلام امیری ایشتمین کمسنه
قیونی اکل ایلسه ضامن اولمیوب بیع ایلسه بیعی جائز اولماز زیرا ایشتمدیکندن اخذی علی وجه البیع اولمایوب
قبل کلام الامیر اخذی منزلنده اولمشدر اما ایشیدن انجق علی وجه البیع والملك اخذ ایلمشدر اما اقریباذکر
اولندیغی اوزره من جاء بجاریة فهی له بیعا بالف درهم دیوب برکسنه دخی برجاریه کتورسه بونك حکمی
بشقه در که اعتاق ایلسه عتق نافذ اولماز زیرا بدون المحل کرك جائز کرك فاسد قطعا بیع منعقد اولمامغله بو صورتده
انعقاد بیع اصلا حاصل اولمامشدر وما نحن فیهده محل موجود اولوب انجق ایجاب بیعده مجهول بولنمغله بیع
وصف فساد ایله منعقد وقبضله ملکی ثابت اولور کذلك من جاء بشاة فهی له بیعا بدرهم دیدکده برکسنه
برقیون کتوروب بعده ذبح واکل ایلسه ضمانی لازم اولماز زیرا بونده بیعی منعقد اولمامشدر کورمزمیسنکه امیر
مجددا اکا بیع ایتمدکجه مجرد اخذ ایله مالك اوله مز حتی بیع ایلسه بیعی جائز اولماز همان قبل کلام الامیر اخذ واکل
ایلمش کبی برشیئ ضامن اولماز والله اعلم مترجم فقیر السید محمد منیب العینتابی دیر که الحمد لله منزل الکتاب
وملهم الصواب شرح السیر الکبیردن احکام انفال ایچون عقد اولنان یکرمی طقوز عدد ابوابك ترجمه سی بین
ایجاز و اطناب سنة اثنتی عشر ومائة والف محرمینك یکرمی دورد نجی یوم اربعاده ختم واکتتاب
اولنمشدر جناب رب جواد تعالی شانه عن تشابه الاشباه وتضاد الاضداد اتمام مراملة بوکینه یی بر مراد
واثرعاجزانه می سبب انتفاع عباد و باعث زاد معاد ایلیه آمین

باب سهمان الخیل والرجالة * یعنی غنائمدن بیان نصیب فارس وراجلده باب حافلدر مسلمین بعد احراز الغنائم
تقسیمه عازم اولدقده قول ابی حنیفه رحمه الله تعالی اوزره فارسه برنفسی و برفرسی ایچون ایکی سهم وراجله انجق
نفسی ایچون برسهم اعطا قیلنور واول امام عادل فضله الله تعالی فی دار فضله بانواع الفضائل دیمشدر که
بن فرسی ایچون ایکی سهم تعیین ایدوب سهم فرسی سهم رجل مسلمدن افضل قیلمزم واهل عراق یعنی اهل کوفه
و بصره دخی بو قول اوزره اتفاق ایتمشلردر زیرا طریق کرامتله حاصل اولان استحقاقده بهیمه یی آدمی اوزره
تفضیل غیر موجهدر وهم استحقاق ارهاب عدو اعتباریله اولدیغی مقرر وارهابك رجل ایله حصولی فرسله
حصولندن اظهردر کورمزمیسنکه فرس بلارجل قتاله غیر قادر ورجل بلافرس مقتدردر کذلك مؤنت رجل
کاهیجه مؤنت فرسدن زیاده اولوب فرس حشیش وغیری یی قیمت اولان نسنه ایله اکتفا ایدوب طعام آدمی
انجق ثمنله اقتنا اولنور مع هذا بو بابده مؤنت اعتبار یوقدر که بغل و بعیر وحمار صاحبلری مؤنت فرس مقداری
بلکه دخی زیاده یی ارتکاب ایدرایکن سهمه غیر مستحق ومؤنت فیل فرسدن اکثر ایکن سهمه غیر ملتحقدر بو بیانله
متبین اولمشدر که فرسله استحقاق سهم علی خلاف القیاس نصله ثابت ومتعین اولمشدر زیرا فرس آلت حربدر وآلتله
استحقاق سهم حاصل اولماز وفیل مثللو مجرد ارهاب عدوی موجب اولمق استحقاق سهمی مستوجب اولماز لکن
فرسده وارد اولان سنت نبویه ایله بز قیاسی ترك ایلدیك وفرسله سهم واحده استحقاقده واحد اثنینده داخل
اولمغله نقلة اخبار اتفاق ایدوب مضمونی متیقن غیر مشکوك اولدیغندن آنده قیاس متروکدر اما سهم واحد
یاخود سهمان دیو تعارض اثر عارض اولدقده همان اجرای قیاس اعدل مقیاسدر اما قول ابی یوسف ومحمد
رحمه الله علیهما اوزره فارس ایچون اوچ سهم افراز بری نفسی وایکیسی فرسی ایچون اعطا واحراز اولنور واهل شام
وحجاز بو قوله دمساز اولمشلردر ومؤلف الکتاب امام محمد والاجناب دیر که بونده بهیمه یی آدمی اوزره تفضیل
بو قدر زیرا سهم واحددن صکره سهمین فرسی ایچون و یریلمیوب انجق فارسی ایچون و یریلمکله بونده انجق فارسی

مطلب عملك بالقبض فی البیع الفاسد

مطلب ذکر المترجم تمام ابواب الانفال

راجل اوزره تفضيل واردر كه اجماعله ثابتدر وفارس احد سهمينه مؤنت فرسى التزام ومصلحتنه قيامله وسهم آخره فرس اوزره قتاله اقدامله وسهم ثالثه بنفسه اقتحامله مستحق اولور ينه مؤلف بى عديل بو اقوالى جرح وتعديلده دير كه بن بو قولى قول اول اوزره ترجيح ايدرم زيرا بونك اوزرينه اهل حجاز واهل شام كبى ايكى فرقهٔ عظيمه اجماع ايتمشلردر اما قول اول اوزره همان اهل عراق اجماع واتفاق ايتمشلردر وبزدخى باب الشهيدوما يصنع بهده بيان ايلديك كه مؤلف دقيق الانظار بو كتابك مسائلنده خلاف ظاهر مذهبى اختيار وكثرت عدد ايله ترجيحه اعتبار ايدوب اجماع فريقين انفراد فريق واحددن اقوى يعنى افادهٔ اطمئنان خاطرده اظهر واوفق دردي بو نكته سنى اظهار ايتمشدر نظيرى شول استحسانده ذكر ايلديكى قول جلى الاحساندر كه بركمسنه نجاست مائى اخبار وايكى كمسنه طهارتنى اخبار ايلسه كر كدر كه قول اثنين اختيار اولنه زيرا خبر اثنينده طمأنينت قلب البته اظهردر بعده مؤلف عدالت بنيان قولين مذكورينك هر برنده آثار صحيحهٔ مشهوره ورودينى بيان واول اخبارى كا بنده اسانيدى ايله روايت واعلان ايلدى لكن احتيا جيمز انجق ميان اخبارى توفيق وهر فريقك كندو مسلكنى سبب ترجيحنى تحقيقه مقصور اولمغله بيانمز مقدار حاجت اوزره محصور قيلندى اما ابو حنيفه رحمه الله تعالى دير كه ميان اخبارى توفيق وفرسه ايكى سهم اعطا قيلنمق روايتنى شو معنايه حمل وتلفيق ايده رمكه اول ايكى سهمك برى انجق فرس ايچون فارسه ويريلوب آخرى احتياجنه بناء خمسدن ويريلمش ياخود قبل الاصابه اكا تنفيل قيلنمش ايدى ياخود اعطاء سهمين انجق فارسه تعلق ايلديكى معلوم مميز اولمق قرينه سيله فرسى ذكر ايدوب علاقهٔ مجاورتله فارس اراده اولنمش ايدى وحديث خيبرده وكانت الرجال الفا وار بعمائة والخيل مائتى فرس قولى بو معنايه محمول ورجال جمع راجل بمعنى الرجاله در وخيلله مرادى فرسان ومائتى فرسله مرادى مائتى فارسدر قال الله تعالى واجلب عليهم بخيلك ورجلك اى بفرسانك ورجالتك وامام همامك بو مسلكنى ترجيحه باعث اهتمامى اولدركه فارسه اعطاء سهمين اتفاق آثار ايله امر متيقندر وخلاف قياسله حاصل اولان استحقاق انجق مقدار متيقنله اثبات واحقاق اولنور اما امامين رحمهما الله تعالى ديديلر كه اخبار مرويه دن زيادهٔ سهامى اثبات ايلين نافيلره نسبتله قاعدهٔ اصول اوزره اولى بالقبولدر وميان اخبارى توفيق بو وجهله تلفيق اولنور كه فارسه اعطاء سهمينله روايت قيلنان اخبار ايله مراد انجق فارسك راجله مشارك اولديغى سهم واحددن فضله راجله تفضل ايلديكى سهمنى ايراددر يوقسه اعطا ايلدكلرينك مجموعنى تعداد دكلدر بعده مؤلف دريا درايت غنائم خيبرك حديث قسمنى ذكر وروايت واون سكز سهمه تقسيم اولنديغى حكايت ايدوب آخر حديثده ولم يكن قسمها النبى عليه السلام انما كانت فوضى فكان الذى قسمها وارفها عمر رضى الله تعالى عنه قولنى نقلله نهايت ويرمشدر مترجم فقير دير كه عند الامامين رحمة الله تعالى عليهما قريبا ذكر اولنان حديث خيبرده لفظ رجال جمع رجلدر والخيل مائتى فرس قولى حقيقت معناسنه محمولدر يعنى غزوهٔ خيبرده رجال مسلمين جميعا بيك دورتيوز ايدى وايچلرنده خيولدن ايكييوز فرس وار ايدى ورأى امامين اوزره ايكييوز فرس درتيوز رجل منزلنده اولمغله كويا مجموع رجال بيك سكزيوزه واصل اولوب فرسان اوچر سهمه وراجلين برر سهمه نائل اولديلر وبونلردن هر مائه نك آحادى بينلرنده اقتسام ايچون هر مائه يه سهم واحد تنظيم وغنائم خيبر اون سكز قسم اوزره تقسيم بيوريلدى وقول مذكورك زيادهٔ تفصيل برله كتب سيرده مسطوردر انتهى وحديثده فوضى بمعنى المتساويه در وشركة المفاوضه بوندن مأخوذدر قال الشاعر * لا يصلح الناس فوضى لا سراة لهم * ولا سراة اذا جهالهم سادوا * يعنى ناس تساوى اوزره اولوب ايچلرنده سادات ورؤسارى بولنماديغى حالده امورلرى صلاح وانتظام بوله مز وجاهللرى اوزرلرينه رئيس اولدقده سادات ورؤسارى بولنمامش اولوب جمله سى متساوى بلكه واصبحت الاذناب فوق الذوائب وفقنجه اسافلى اعالى واعاليسى اسافل اولوب امورلرى صلاح وانتظامه قابل اوله مز وارفها عمر رضى الله تعالى عنه قولى حضرت عمر رضى الله عنه هر سهم اوزره قرعه اخراج و وضع ايلدى ديمكدر وامام ابو حنيفه ظلله الله فى الرياض الوريفة ديمشدر كه رجل واحد حربه افراس عديده ايله دخى حاضر اولسه انجق فرس واحد ايچون اخذ سهمه قادر اولور واهل عراق وحجاز اوزرينه اجماع ايلدكلرندن امام محمد رحمه الله دخى بو قولى اخذ ايتمشدر اما اهل شام ايكى فرس ايچون اعطاء سهم اولنوب زيادهسى جنيبه يعنى يدك عد اولنور ديديلر وامام ابو يوسف رحمه الله دخى بو قولى اخذ ايلدى زيرا مبارز اوزره قتال ايچون كاهيجه ايكى فرسه محتاج اولور اما زيادهيه محتاج اولماز وامام ابو حنيفه وامام محمد رحمهما الله تعالى جوابده ديديلر كه مبارز حسب العاده انجق فرس واحد اوزره قتال ايدوب زيادهسى قدر حاجتدن زيادهدر بو مسئله نفقهٔ خادمده اختلافلرينك نظيريدركه

مطلب اخبر واحد بنجاسة الماء واثنان بطهارته

قال صاحب القاموس وقوم فوضى كسكرى متساوون لا رئيس لهم او متفرقون او مختلط بعضهم ببعض وامرهم فوضى بينهم ويقصر اذا كانوا مختلطين يتصرف كل منهم فيما للآخر والمفاوضة الاشتراك فى كل شىء انتهى وحديثده واقع اولان كلمهٔ فوضى معانى مذكوره دن هر برينه حمل اولنمق ممكندر منه

مطلب كلام المترجم فى شرح الحديث

قوله ارفها اى حددها واعلمها من الارفة وهى الحدود والعلامة كذا فى المغرب منه

بيت مذكورك ماقبلى تهدى الامور باهل الرأى ما صلحت وان تولت فبالجهال تنقاد يعنى ناس نظام وصلاح اوزره اولديقجه امور اهل رأى وعقولله قائم اولور اما نظام واستقامتدن خارج اولورسه اول وقتده سفها يه حاجت مس ايدر كه انجق سفها ايديله تنظيم اولنور ديمكدر منه

عند الامامين قاضى امرأه ايچون خدمتدن انجق خادم واحد ايچون تقدير نفقه ايدوب عند ابى يوسف خادمين ايچون تقدير ايدر وبز بو مسئله يى شرح مختصردن كتاب النكاحده بيان ايلديك وقولين مذكورينك هر برينه شاهد بعض آثار وارد اولمشدر كه مؤلف اصل كتابده اسانيدى ايله روايت واكتفا ايتمشدر وبونده دخى هر جانبدن ميان آثارى توفيق وبعضى آخر اوزره ترجيح سهم فارس مسئله سنده ذكر ايلدكيمز وجه اوزره تصحيح اولنور ومالك بن عبد الله الخثعمى رحمه الله تعالى دن منقولدر ديمشدر كه بن مدينه ده ايدم همان عثمان بن عفان رضى الله عنه قيام و بو مجلسده اهل شامدن كمسنه وارميدر ديو استفهام ايلدى بن دخى بلى يا امير المؤمنين بن بونده يم ديدم ديديكه سن امير شام اولان معاويه يه واردقده طرفمدن اكا امر قيل كه الله تعالى اكا فتح غنائم ايدرسه ابتدا اول غنائمى بش قسم ايدوب بعده بدينه بش اوق آلوب برينه كلمة لله يازدقد نصكره على وجه الاقتراع هر اوقى بر قسم اوزره وضع ايلسون اول كلمهٔ لله يازيلن اوق قنقى قسم اوزره دوشمش ايسه خمس ايچون آنى اخذ ايلسون بو كلامده بيان وار دركه امام خمسى اخماس اربعه دن تميز قصد ايتدكده اعلاسنى انتخاب ايتميوب قرعه ايله تميزى شايا ندر و بو معنى اوزره حديث ابن عمر رضى الله عنهما دخى دليل معتبر در ديمشدر كه عهد نبوتده غنائم بش جزئه تجزيه اولنوب بعده اوزرلرينه قرعة وضع اولنور ايدى وقرعهٔ رسول الله عليه السلام قنقى جزء اوزره واقع اولمش ايسه آنى اخذ ايدوب بلا قرعة انتخاب بيورمزلر ايدى بونده نكته اولدر كه هر امير قلوب رعيته رعايت ونفسندن تفضل واستيثار ايله حقدن ميل وانحراف تهمتنى دفعنه همتله مأموردر و بو معنى انجق عند القسمة استعمال قرعه ايله حاصلدر بناء عليه اخماس اربعه بين العرفا تقسيم اولندقده وهر عريف دخى تحت رايه سنده بولنانلره تقسيم ايلدكده استعمال قرعه ايدرلر بو جهتدن اخماس از بعنه دن خمسى تميزده دخى استعمال اولنور بو بابده اصل اصيل شول روايت اولنان حديث جليلدر كه رسول الله صلى الله عليه وسلم ارادهٔ سفر بيوردقلرنده بين الازواج استعمال قرعه ايدرلر ايدى حال آنكه عند سفر الزوج امرأه نك حق قسمى اولمغله ازواج مطهره دن ديلدكلريله سفر جائز ايدى بويله ايكن مجرد قلوبلرين تطييب ونفس نفيسلرندن شبههٔ ميلى دفع وتجنب ايچون استعمال قرعه ايدرلر ايدى پس امير قسمت غنائمده بويله ايتمك لايق وداپذيردر والله اعلم

❀ باب سهام البراذين ❀

ائمهٔ حنفيه عاملهم الله تعالى بالطافه الجلية والخفية ديديلر كه برذون استحقاق سهمده فرس ايله همعنان وهجين ومقرف دخى استحقاقده كه فرسى رهاندر واهل حجاز وعراق بو قول اوزره اتفاق ايتمشلردر وفرس فرس عربيدر و برذون فرس عجمدر وهجين اول فرسدر كه باباسى عربى واناسى عجميه در ومقرف بونك عكسيدر وغنيمتدن استحقاق سهمده رجل عربى وعجمى سيان اولديغى كبى خيلله استحقاقده فرس عربى وعجمى يكساندر حكمى اولدر كه خيلله استحقاقك مدارى ارهاب اعدادر كه جنسينده هويدادر قال الله تعالى ومن رباط الخيل ترهبون به عدو الله وعدوكم واسم خيل براذينه شاملدر كه سعيد بن المسيب رحمه الله دن زكوة براذيندن سؤال ايتدكلرنده اوفى الخيل صدقة يعنى خيلده زكوة وارميدر ديو جواب و براذين خيلدن اولديغنى اشراب ايلدى وابن عباس رضى الله عنهما الفرس والبرذون سواء ديدى ياخود استحقاقك مدارى فرس اوزره قتالدر وامر حربه عارف اولنلر ديرلر كه عند اللقاء قتالده برذون فرسدن افضلدر زيرا عطف عنانى اسهل ومراد صاحبنه متابعتى اكمل ومشاق قتاله صبر وتحملى ممكنلدر وافراس عرابه مدار تفوق انجق طلب وهربده سرعت تلاحقيدر پس هر برى لوازم قتالدن بر امر مطلوبى محتوى اولمغله استحقاق سهمده مستويلردر ياخود مدار استحقاق التزام مؤنت فرسدر ومؤنت برذون مؤنت فرسدن دون دكلدر اما علماء شام ديرلر كه برذون ايچون سهم ويريلمز مكر انده مشابه عراب اوله و بو مقاللرينه شول حديث مروى ايله استدلال ايدرلر كه ابو موسى الاشعرى حضرت عمره رضى الله عنهما يازديكه امابعد فانا اصبنا من خيل القوم خيلا دكا عراضا فما يرى امير المؤمنين فى اسهامها مترجم فقير دير كه الدك بالضم جمع الادك در الفرس العريض الظهر معناسنه در كذا فى القاموس وفى حديث الاشعرى خيلا عراضا دكا جمع ادك وهو العريض الظهر القصير كذا فى المغرب وامام حصيرى رحمه الله تعالى نسخه سنده دكا عراضا آن بود كه اندامهاى وى بديكر نزديك بود وپشت پهن بود ديمكله تفسيرى وصاحب النهايه نك اى عراض الظهور قصارها ديو تفسيرى بلا تغيير كلام مغرب ايله متحد التعبيردر وعلى جميع التقادير لفظ عراض دكى تأكيد وتقريردر معناى كلام اما بعد على التحقيق بز غنائم اهل عراقدن برنيجه جثه لرى صغير وقامتلرى قصير وآرقه لرى عريض فرسلره ظفر بولديق آنلردن سهمنه اصابت ايلين مسلمين آنلرك اوزرنده قتال ايلدكلرنده

مطلب نفقة الخادم للمرأة

مطلب كلام المترجم فى تفسير الخيل

غنائمدن اول افراس ایچون تعیین سهـامده امیرالمؤمنین نه کونه امر واعلام ایدر دیمکدر انتهی بعـده حضرت
عمر رضی الله عنـه جوابنده اکا یازدیکه ان ذلك یسمی البراذین فما کان منها مقاربا فاسهم لها سهما والغ ماسواها
یعنی اکا براذین دیرلرسن نظر قیل آنلردن مقارب خیل اولنلره اعطاء سهم ایدوب ماعداسنی الغا قیل ومعنای مذکور
عمر بن عبدالعزیز رحمه الله تعالی دن دخی مأثوردر که عاملنه فان کان برذونا رایع الجری والمنظر فاسهم له ولا تسهمن
لماسوی ذلك دیمشـدر یعنی جری ومنظری کوزل برذون ایسه اکا سهم ویروب سـائر براذینه البته سهم ویرمه
وخالد بن الولید رضی الله عنه برفرس هجین کتوردکارنده لان استف التراب احب الی من ان اقسم له دیدی یعنی
سفوف ترابی اکل ایتمـك بکا بوفرس ایچون سهم غنیمت ویرمکـدن احبدر وکلثوم بن الارقم رحمـه الله تعالی دن
مرویدر دیدیکه شامده خیل مسلمین غارت کفار ایچون اعتراك ایلـدکارنده افراس عراب یوم حرکتلرنده ادراك
ایدوب کوادن یعنی براذین بطیئة الحرکه انجق ایرته سی وقت ضحی ده ادراك ایلـدیلر وامیرلری منذر بن ابی حمصة
الوادعی ایدی بوحالی کوردکده بن رأیمـله ادراکده بویله مسبوق بولنانلری سهمده سابقلر ایله تسویه وتنظیر
ایدهمم دیوب حضرت عمر رضی الله عنهه نامه تحریر ایلـدی وحضرت عمر رضی الله عنـه جوابنده اکاهبلت
الوادعی امه لقد اذکرت به وفی روایة لقد اذکرته دیو تسطیر ایلـدی مترجم فقیر دیرکه
لفظ هبلت هبـل دن مأخوذ بمعنی الثکل یعنی موت الولددر والوادعی مفعولی وامه فاعلیدر ظـاهر کلام دعاء
سؤدرکه وادعی فوت اولوب والده سی آنی فاقده اولسون دیمکدر که امام حصیری دخی مادرش کم کناددیو تفسیر
ایلمشدر بعده عربك قاتله الله وتربت یداك قوللری کبی علی وجه التعجب مدحده استعمال اولندی ومانحن فیـه
بوقبیلدن اولدیغنه مابعدنده کلن مدح وثناسی دلیلدر وزایله اذکت به ولدذکی طاهر طوغوردی دیمکـدر وذالله
اذکت ذکی ماهر طوغوردی دیمکدر واذکرته ولد فحل بهـادر طوغوردی دیمکدر خلاصهٔ معنی وادعی نه عجب
عاقل ومصیب کاملدرکه علی التحقیق مادری آنی طاهر وماهر وبهـادر طوغورمشدر انتهی بو وجه اوزره نامهٔ
عمری رونما اولدقده قسمت غنائمده رأینی امضا واصحاب کوادنی سهم فارسدن الغا ایلدیلر لکن بزجواب اهل شامده
دیرزکه آثار منقوله انجق براذین مزبوره صـالح قتال اولمیوب حمـل امتعه ایچون اعداد اولنان صورتلره محموله در
حتی بومعنی عمر بن العزیز رحمـه الله تعالی دن ماکان من فرس ضرع او بغل فاجعلوا صاحبه بمنزلة الرجالة
قولنده تفسیر وتمییز برله نقـل اولنمشدر یعنی فرس ضعیف مهزول یاخود بغل بولندقـده صاحبلرینی منزلهٔ
رجاله یه تنزیل ایدیکز وسبقت ایلین حدیث منـذرده دخی براذین ایچون اعطاء سهام بین المسلمین متعارف ایدوکنه
دلالت وافهـام واردر زیرا حضرت عمر رضی الله عنـه بوصنعندن تعجب قیلدی وتعجبی انجق معروف قدیمه
مخالفتدن ایدی لکن منذر عامل اولوب حکمی معمول به اولدیغندن بوامر مجتهد فیـهده اجتهادیله حکم ایلدی
وحضرت عمر دخی بالضرورة حکمنی امضا ایلـدی یوقسه رأینه موافق کلدیکندن دکل ایدی وبزدخی بوقوله
قائللرزکه حاکم امر مجتهد فیهده برشیئله حکم ایلدکده حکام سائرین ایچون مجال ابطال یوقدر وبعض اهل شام
برذون ایچون برسهم وعراب ایچون ایکی سهم اسهام اونور دیدی وحدیث منذر بووجهـله مفسر اولمق اوزره
دخی روایت اولندی وبعض اهل شـام حدیث خالدده ذکر اولندیغی اوزره برذون ایچون اصلا اسهام اولنمایوب
صاحب البرذون صـاحب الحمار والبغـل منزلنده در دیو قطع کلام ایلـدی وحضرت عمر رضی الله عنه دن
مرویدرکه دیمشدر اذا جاوز الفرس الدرب ثم نفق اسهم له مترجم فقیر دیرکه الدرب کل مدخل من مداخل الروم
دیو تفسیر اولنمشدر بوتقـدیر اوزره کلام مزبور بعض غزوات رومده واقع اولمش اوله یاخود دربله مطلقا سرحد
قصد اولنمش اوله وحاصل معنی فرس سرحدی تجـاوز ایتدکدن صکره هـالك اولسه سهمی ویریلور دیمکدر
انتهی وعلما مزبو قولی اخذ ایدوب دیدیلرکه ارهاب اعدا همان سرحدی فرسله تجاوز ایتمکله پیدا اولور که تدوین
دواوین وضبط اسامی مجاهدین انجق هنکام تجاوز سرحدده واقع اولوب صکره دار الحربده شوقدر شوقدر فارس
وشوقدر شوقدر راجل ایله تجـاوز لری شایع اولور ومعنـای ارهاب متحقق اولمغـله سهم فارسه مستحق اولور
وحضرت عمر رضی الله عنه دن نقل اولنان الغنیمة لمن شهد الوقعة یعنی غنیمت انجق حربه حاضر اولنلره مخصوصدر
مقالی قول مذکوره معارض دکلدرکه بزم عندیمزده تجاوز سرحددن صکره فرسی هالك اولان وقعه یه حاضر اولمدیغه
سهمه مالك اوله مزبلکه دار الحربه فارساً دخولی وقعه ده فارساً حصولی منزلنده در بوجهتدن عسکر مدد وقعه ده
بولنمسه لر دخی غنائمده جیشله تشریك ایلدیك نکته سی اولدرکه اعزازدین همان علی قصد الجهاد دخول دار الحربله
مستبین اولور قال علی رضی الله تعالی عنه ماغزی قوم فی عقر دارهم الا ذلوا یعنی برقوم اصل دارلرنده دوشمنلری

مطالب کلام المترجم فی شرح قول عمر هبلت الوادعی امه لقد اذکرت به

مطلب کلام المترجم فی تفسیر الدرب

وعقر الدار بالفتح وبالضم اصل المقام الذی علیه معول القوم ومنه حدیث علی رضی الله عنه ماغزی قوم فی عقر دارهم الا ذلوا کذا فی المغرب

کلوب غزا اولنمادیلر الا اول قوم خور وذلیل اولدیلر وعندیمزده امرأه وصبی وعبد وذمی ایچون اسهام اولنمایوب
انجق قتال ایتسونلر ایتمسونلر احرار مسلمیندن طائفهٔ مقاتله ایچون تعیین سهام قیلنور ومقاتله دن بشقه طائفهٔ نسا
اهل غزانك مجروحلرینه تدبیر علاج ونان ونعمت طبخی ایله دفع احتیاج ایچون خروج ایتمشلر ایسه رضخله اکرام
ومذکوریندن سائرلری دخی قتال ایدرلرسه بنه رضخله بکام قیلنورلر لکن علماء شام مرأه وصبی وعبـد ایچون
اسهامی التزام ورسول الله صلی الله علیـه وسلم یوم خیبرده نسا وصبیانه اسهام بیوردقلرنده وارد اولان حدیث
مکحول ایله اقامت دلیله قیام ایلدیلر اما بوخبرك صحتنده نظر واردرکه یوم مزبورده قسمت غنائم بیك سکزیوز
سهم اوزره اولوب خیـل دخی ایکیوز فرس بولندیغی مشهور واول بابده امرأه وصبی غـیر مذکوردر وبونلر دخی
قسمتـده مساهم اوله لر ایدی نقلده کانت الرجال کذا وکذا والصبیان کذا وکذا والنساء کذا دینلمك لازم ایدی
زیرا بهائمدن خیـل مذکور ایکن نسا وصبیانی اهمال امر محالدر وحدیث مذکورك ضعفنه دلیل کبار صحـابه دن
مشتهر اولان نیجه قول جلیلدرکه حضرت عمر رضی الله عنه لیس للعبد فی المغنم نصیب دیر ایدی وابن عباس
رضی الله عنهما لا یسهم للنساء ولکن یحـذین من الغنائم دیدی یعنی نسایه سهم ویریلیوب همان غنائمدن
برمقدار عطیه ویریلور وسعید بن المسیب رحمه الله تعـالی دخی جناب رسالتدن بویله روایت ایلدی وابوهریره
رضی الله عنه رسول الله علیه السلام عبد ونسا وصبیانه سهم ویرمزلر ایدی دیو روایت ایلدی وفضالة بن عبید
رضی الله عنه دن مرویدرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم مملوکینه سهم ویرمزلر ایدی دیدی ومرویدرکه غلام
سید الانام اولان شقران رضی الله عنه معیتلرنده غزوهٔ بدره حاضر اولمشیکن اکا سهم ویرمدیلر لکن آنی اسرا اوزره
تعیین بیورملریله اصحاب اسرا اکا شورتبه مجازات عطیه ایلدیلرکه بنی هاشمدن آنده بولنـان رجال ثمانیه دن
برینك سهمنه مساوی اولدی وجنـاب مؤلف اول ثمانیه یی بوکتابده ذکر وتسمیه قیلمشـدر وعمیر مولی آبی اللحم
رضی الله عنهمادن مرویدر دیدیکه حال مملوکیتمده غزوهٔ خیبرده حاضر اولدم رسول الله علیـه السلام بکا سهم
ویرمیوب همان خرثی متاعدن یعنی امتعهٔ ردیه دن اعطا بیوردیلر وبو بیانله متبین اولمشدرکه حدیث مکحول الله صحتی
تقـدیری اوزره مراد انجق طوائف مزبوره یه یوم خیـبرده اعطاء رضخ بیوردیلر دیمکدر وبز دخی بونلره رضخ
ویریلور دیرزکه بونلر اتباعدر ومتبوع ایله تابع استحقاقده تسویه اولنماز اکرچه افراس دخی اتباعدر لکن مستحق سهم
اولان افراس اولمیوب انجق صاحبلری اولمغله تبع ومتبوع میانـده مساواتی مستصحب اولماز کذلك فعـللری
جهاد اولمیان اهل ذمت دخی اتباع اولدقلرندن سهم ویریلیوب همان رضخ ویریلور لکن عطار رحمه الله تعـالی
دیرایدیکه امام اهل ذمتی غزایه کرها اخراج ایدرسه اجر مثللرینه مستحق اولورلر وابن سیرین رحمه الله دیرایدیکه
آنلردن جزیه یی وضـع ایدر ومرادلری اعطاء رضخی بیان وسبب رضخ جانب مسلمینـدن کفایت وقتاللری
ایدوکین اعلاندر لکن امام زهری رحمه الله تعـالی اهل ذمته سهم مسلمین ویریلور دیرایدی ورسول الله صلی الله
تعالی علیه وسلم یهوددن برجماعتله غزایه کیتدکارنده سهام مسلمین کبی آنلره اعطاء سهم ایلدکلری روایت اولندی
بوخلافه بناء امام محمد رحمه الله تعـالی دیمشدرکه بروالی طوائف مذکوره یه سائر مسلمین کبی اسهام قیلسه حکمی
نافذ اولور حتی خلافنی رأی ایلین والی آخره رفع اولنسه اوزرینه امضاسی واجب وابطالی باطلدر زیرا والی اول
فصـل مجتهد فیهده امضای حکم ایتمشدرکه بالاجماع نافذ در وابطالنده مخالفت اجماع اولمغـله غیر جائزدر
واول اجیرکه آنی برغازی خدمت ایچون استیجار ایتمش اوله نیل سهمه سزاوار اوله مز زیرا بوخروجی اوزره اخذ مال
ایتمکله غنیمتـدن برشیئ استیجاب واستحصال ایده مز بوبابده اصل اصیل روایت اولنـان حدیث جلیلدرکه
عبدالرحمن بن عوف رضی الله عنه اوچ دینار ایله براجیری استیجار قیلوب صکره اجیر سهم غنیمته طلبکار اولدقده
رسول الله صلی الله علیـه وسلم هذه الدنانیر حظك فی الدنیا والاخرة قول شریفلریله زرافشان کفتار اولمشلردر
وعکرمه رحمه الله دن مرویدرکه برغزوه ده معیت نبویه ده براجیر وار ایدی اکا سهم ویرمدیلر وابن عباس رضی الله
عنهمادن اجـیره سهم ویریلور دیو مرویدر لکن تأویلی اولدرکه اجیر استیجار اولندیغی عملی ترك وقتـال ایدرسه
استحقاق اجرت فائت واستحقـاق سهم ثابت اولور واکر بویله ایتمزسه حکم منعکس اولور آنك حالی عسـکرده
بولنان حال تاجر ایله متفقدرکه قتال ایدرسه سهمه مستحق ایتمزسه غیر مستحقدر والله اعلم

باب سهمان الخیل فی دار الحرب * یعنی دار الحربده افراسك سهامنی محل تفصیلی وافهامدر بز قریبا بیان ایلدیك که
بعد مجاوزة الدرب فرسی هالك اولان سهم فرسانه مالکدر مؤلف همام قصد افهامله دیرکه کورمزمیسنکه قتالده
فرس غازینك قوائمی قطع یاقتـل اولنسه اصابت غنائم صکره راجل قالدیغی حالده متحقق ایسه ده ینـه سهم

لکن تغلیب رجاله نسا وصبیان اعداد رجالده ادخال قیلنمق ممکن اولمغله ضعف حدیثی بیانله جواب آخره عطف عنان اولندی

آبی اللحم حضرتلری صحابی عبد الله بن مشهوردرکه اسمی عبد الله بن غفاردرکه عبد الملك بن عبد الله بن بشار عرابدی شریف الشان دکلدرزیرا آبی اللحم لقبدرکنیه اکل آبی اللحم فاعلدر مشار الیه واردن اسم ایدرایدی بوجهتدن لحومدن امتناع ایدرایدی وکنیه آبی اللحم ایله تلقیب اولندی لکن ایلین خطا ایتمشدر

فرسانه مستحقدر كذلك اعدا فرسنی اخذ واحراز ایلسه لر ینه اكا سهم فرسان افراز قیلنور زیرا بو جهتله سهم فارسدن محروم قیلنسه ناس افراس اوزره قتالدن امتناع واول جهتله بطلان سهملرندن خوفه اتباع ایدرلر حال آنكه لایق امام انجق مزید تحریض مسلمینی موجب اولان فعله اهتمامدر وهم استحقاق علی قصد القتال دارالحربده التزام مؤنت فرسه مربوطدر یوقسه بالفعل فارسا مباشرت قتاله مشروط دكلدر كورمزمیسنكه قتاللری ابواب حصون یا سفائن یا مداخل ما مثللو بعض مضایقده روغا اولسه آنده فارس فرسندن نزول ایتمشیكن ینه سهم فرسانه موصولدر وخیبر برقاچ حصوندن عبارت اولوب مسلمین آنی راجلا فتح ایتمشلر ایكن سید الانام علیه الصلوة والسلام ینه فرسانه سهملرین انعام بیورمشلردر مقدمات مزبوره دن التزام مؤنت فرس معتبر اولوب اوزرنده قتال معتبر اولدیغی عندیمزده مقرر اولمشدر واكر فرسنی صیانت وآریه یعنی معلف اوزره معسكرده ربط وحمایت وكندو قتاله راجلا مباشرت قیلسه ینه سهم فرسانه اصابت قیلر پس قتالده فرسی تلف اولدقده استحقاق سهم فرسان بالاولویه نمایاندر واكر دارالحربه راجلا دخولدن صكره اشتراء فرس برله فارسا قتاله مشغول اولسه انجق سهم رجاله موصول قیلنور لكن ابن مبارك رحمه الله تعالی روایتنده سهم فرسانه استحقاق وارد اولمشدر زیرا قتال ایچون دارالحربده مؤنت فرسی التزام ایتمشدر وهم تجاوز سرحد حكما منزلهٔ قتالده ایكن آنكله سهم فرسانه مستحق اولنجه فارسا حقیقت قتاله استحقاقی بالاولویه متحققدر وجه ظاهر الروایه اولدركه سبب استحقاقك انعقادی انجق تجاوز سرحد ایله پیدا وشخص مفروض ایچون انعقاد سبب سهم راجل هویدا اولمغله صكره تغییری ناسزادر نكته سی اولدركه امام ایچون غزاتدن هر برینك هر وقتنده رعایت حالی موجب مشقت بسیار اولمغله لاجل التیسیر حال تجاوز سرحد واجب الاعتبار اولمشدر زیرا عادت معروفه دركه عرض جیوش انجق حال دخول وخروجده واقع اولور بنابرین عند الدخول دفترده فارس قیلنان سهم فرسانه وراجل قیلنان سهم رجاله استحقاقلری مقرر صكره حاللری متحول اولسه ده غیر معتبردر واكر ضعف كبر یاخود عجز صغردن ناشی اوزرنده قتاله مطیق اولمیان برفرسله داخل اولسه ادخال ایلدیكی فرسی صالح قتال اولمامغله اول كیمسنه راجلا داخل وسهم فرسانه غیر واصلدر زیرا بونك حالی بغل وحمار وبعیر ایله داخل اولنلردن دون اولوب بیان سابق اوزره آنلر انجق سهم راجله واصل ایكن بودخی انجق اكا متوصلدر اما حین دخولده فرسی مطیق قتال اولمامق اوزره مریض اولوب وصحت بولنجیه دك مسلمون نائل غنائم اولمیوب صحتندن صكره اخذ مغانم ایلسه لر بونده مقتضای قیاس انجق سهم راجل اقتباسیدر زیرا سرحدی تجاوزنده قتاله صالح فرسی بولنمیوب صكره صحت كلدكده صالح قتال اولمغله بعد الدخول اشتراء فرس مركوب ایلین یاخود بركرهٔ صغیره ایله دخول ایدوب دار الحربده طول اقامتله كسب صلاحیت ركوب ایلین كیمسنه لر منزلنده نازل ورجاله ده داخل اولمشدر لكن مؤلف صاحب احسان بو بابده میل استحسان ایدوب دیركه صحت فرسندن مقدم ومؤخر اصابت اولنان جمیع غنائمده سهم فرسانه رسان قیلنور زیرا اول فرسله دخولی والتزام مؤنتی انجق اوزرنده قتال ایچون ایدی وفرس دخی صالح قتال ایكن برعارض مشرف الزوال برله اوزرنده قتال متعذر اولمشیدی صكره اول عارض زائل اولدقده عن اصل حاصل اولمامش كبی اولدی اما كرهٔ صغیره بشقه دركه كره فی الاصل صالح قتال دكل ایدی صكره دارالحربده طول اقامتله هنوز صالح قتال اولمغله صاحبی دارالحربده اشتراء فرس ایلین كیمسنه ایله همحال اولمشدر توضیح فرق اولدركه زوجهٔ صغیره عن اصل خدمت زوجنه صالحه اولمامغله زوج اوزره ایجاب نفقه ایده میوب مرضی مانع جماع اولان زوجهٔ مریضه فی الاصل خدمتنه صالحه اولوب مجرد عارض مشرف الزوال برله متعذر اولمغله استیجاب نفقه ایدر فرس دخی عند مجاوزة الدرب مریض یا اعرج بولندقده ینه بو یله در اما ضعف فرس كبرسندن ایسه مشرف زوال اولمامغله حكمی بشقه در واكر برمسلم دارالحربه فارسا دخولندن صكره فرسی قتل اولنوب قبل اصابة الغنائم كندو دخی اسیر اولدقدن صكره عسكر غنائمه ظفر بولوب هنوز دار اسلامه اخراج ایتمدین اسیرلكدن فرار وعسكره ملتحق اولسه ینه سهم فرسانه مستحقدر زیرا عند مجاوزة الدرب انعقاد سبب استحقاقده مسلمینله برابر ودار اسلامله احراز غنائمده مشاركتی مقرر اولمغله حكما هیچ مفارقت ایتمش كبی قیلنور كه ابتلای مفارقت عارض مشرف الزوال ایله اولدیغندن هیچ اولمامش كبی قیلنور اما جیش اول خارج وجیش ثانی داخل اولدقدن صكره فرار ایله آنلره واصل اولسه بعد الوصول اصابت ایلدكلری غنائمدن سهم راجلده داخل اولوب قبل الوصول اصابت ایلدكلرنده هیچ مداخل اوله مز زیرا انعقاد سبب استحقاقده بو جیشله برابر بولنمیوب كندو ایچون منعقد اولان سبب دخی جیش اول دار اسلامه خروج ایدوب

كندو

كندو معیت ایتمكله زائل واول استحقاق باطل وجیش ثانی یه لحوقله انعقاد سبب استحقاقی هنوز حاصل اولمشدر بناء علیه بو وقت لحوقنده حالی معتبر اولوب راجل ایسه سهم رجاله یه ملتحق وفارس ایسه سهم فرسانه مستحق اولوب شول كیمسنه منزلنده اولوركه دارالحربده اسلامله جیشه التحاق یاخود دارالحربده تاجر مستأمن ایكن جیشه التصاق ایلیه بو جهتدن لحوقندن اقدم اصابت اولنان غنائمده شریك اوله مزكه حین اصابتده سبب استحقاقی هنوز منعقد اولمامشدر مكر مسلمین صكره دن مبتلای قتال اولوب اول شخص دخی تخلیص غنائم ایچون برابر مقاتله ایلیه بو صورتده لحوقنده راجل ایسه سهم راجله مستحق اولور كذلك فارس ایسه سهم فارسه مستحق اولور لكن شول شرطله كه راكب اولدیغی فرسنی اهل حربدن اشترا یاخود اهل حرب اكا هبه ایتمش اوله زیرا بو صورتلرده ملك خالصی اولوب آنكله فارس عد اولنور اما اول فرسی اهل حربدن طیب خاطرلری بولنمقسزین آلمش ایسه اول كیمسنه راجل وفرسی فیئده داخلدر زیرا منعه جیشله احراز ایتمش اولمغله بین الجیش مشترك اولان غنیمتدن اولوب كندو دخی غنیمتدن اولان فرسله فارس عد اولنماز كورمزمیسنكه اول فرس اوزرنده قتالی هنوز مشروع وحلال دكلدر واكر بر كیمسنه العیاذ بالله تعالی مرتد ودشمنه ملتحق اولدقدنصكره اسلامه كلوب دارالحربده عسكر مسلمینه لاحق اولسه اول كیمسنه جمیع احكام مذكوره ده دارالحربده اسیر اولوب یاخود اسلامه كلدكدنصكره لاحق اولان كیمسنه لر منزلنده در واكر طوائف مذكوره عسكره واصل اولمادین فرسلری هالك اولسه رجاله دن عد اولنورلر زیرا حقلرنده لحوق عسكر دار اسلامدن دخول ایدنلر حقنده تجاوز سرحد منزلنده در مكر عسكر كندولره رده وپناه اولوب لدی الاستغاثه مقتدر اغاثه اوله جق مرتبه ده معسكره قریب اولدقدنصكره فرسلری هالك اوله بو صورتده سهم فرسانه مالكلردر زیرا عسكره فرسله واصل اولمش كبی اولورلر كویا فرسلری بعد المخالطه هالك اولمشدر واكر برمسلم اذن امامله عسكرك اردنجه دارالحربه فارسا دخولندنصكره فرسی هالك وكندو عسكره راجلا واصل اولسه ینه سهم فارسه نائل قیلنور زیرا دارالحربه فرس اوزره قصد غزا برله دخولی استحقاق اصل شركتده لحوق جیش منزلنده در زیرا شخص مزبور اذن امامله داخل اولمغله مدد عد اولنوب بیان سابق اوزره مدد استحقاق سهمده حاضر وقعه منزلنده اولدیغی كبی فارسیت وراجلیت كبی وصف استحقاقده دخی اویله در واكر مسئلهٔ مرقومه ده امام بعد العسكر دارالحربه دخولدن ناسی منع ایتمش ایسه اول كیمسنه نك همان وقت لحوق عسكرده حالنه نظر اولنور زیرا بغیر اذن الامام دخولنده لص مغیر اولوب غازیا داخل اولمامشدر كورمزمیسنكه یالكز برشیئه ظفر بولسه تخمیس اولنماز دخولی اذنله اولدقده تخمیس اولنور وهم شخص مرقوم جیشك لحوقندن اقدم مصابلرنده شریك اوله مز اذنله داخل اولان شریك اولور همان بو غیر مأذون حال وقت لحوقی معتبر اولقده دارالحربده اسیر یا اسلامه كلن كیمسنه لر ایله برابردر زیرا انجق وقت لحوقنده غازی اولمشدر واكر مسلمین یا اهل ذمتدن معسكرده بولنان تجار فرسان اولوب معیت مسلمینده قتاله ابتدار ایلسه لر انجق حین قتالده اولان حاللرینه اعتبار اولنور زیرا قبل القتال تجار اولوب غزاة اولمدقلرندن سبب استحقاقلری انجق وقت قتاللرنده منعقد اولوب اول حالتده مسلمیندن فارس بولنان سهم فارسه وراجل سهم راجله مستعد اولور كذلك اهل ذمتدن فارس بولنان فارسلكی حسابیله وراجل راجللكی حسابیله رضخه ظفریاب قیلنور واكر اهل ذمت اسلامی قبول وصكره قتاله ابتدار ایلسه لر ینه صفت استحقاق سهمده انجق وقت قتالده حاللرینه اعتبار اولنور زیرا سبب استحقاقلری حین قتالده منعقد اولدیغندن دار الحربده اسیر یا اسلامه كلن كیمسنه لر ایله برابر اولورلر واكر اهل ذمت كندو دینلرنده ایكن قصد قتال الله عسكر مسلمینه التحاق ومعا مشركینله قتال بعده اسلامی قبول ایلسه لر وقت لحوقنده فارس بولنان سهم فرسانه وراجل سهم رجاله یه موصول قیلنور كذلك مسلمین ایله برابر قتال ایچون اهل ذمتدن فرسان ورجاله دخول واصابت غنائمدن مقدم یا مؤخر اسلامی قبول ایلسه لر ینه حین دخولده راجللری سهم رجاله یه وفارسلری سهم فرسانه موصول قیلنورلر لكن بعض فقهای مؤلفك بو معارضه بو ایكی مسئله ده معترض اولوب دیدیلر كه اهل ذمت ایچون قبل الاسلام سبب استحقاق سهام منعقد الانتظام دكل ایدی زیرا اهل استحقاق دكللر ایدی وبدون الاهلیه سبب استحقاق منعقد اولماز بناء علیه كركدركه بعد الاسلام حاللری معتبر اولوب دار اسلامدن داخللرینك تجاوز سرحدده ودارالحربدن واصللرینك لحوق جیشده بولنان حاللری مطمح نظر اولمیه اما مؤلف والاجنابك آنفا بو كتابده ذكر ایلدیكی اصح وصوابدر زیرا اهل ذمت غنائمدن بعض اشیایه اهل استحقاقدر كورمزمیسنكه قبل الاسلام رضخه مستحقلردركه رضخ غنیمتدندر بو مقدمه دن آشكاردركه انعقاد سبب استحقاقلری همان علی قصد القتال جیشه

مطلب دخل بفرس مریض

مطلب نفقة الصغیرة والمریضة

مطلب التاجر الفارس او الذمی

لحوق یاتجاوز سرحد ایله بدیدار در بعده غنائمی دار اسلامه احرازدن اقدم قبول اسلام ایتدکلرنده عند ابتداء السبب صفت استحقاقده منزلهٔ مسلمینه تنزیل وسهام مسلمین آنلره تکمیل قیلنور زیرا صفت اصله تابع اولمغله صفت استحقاق اصل استحقاق اوزره مبنی ومتابع قیلنور وعلی هذا اهل ذمت امداد جیش ایچون اذن امامله دارالحربه دخول وقبل لحوق الجیش یاخود بعد اللحوق قبل احراز الغنائم اسلامی قبول ایلسه‌لر ینه سهام مسلمینه موصول قیلنورلر واکر برعبد مولاسیله برابر مأذونا بالقتال قصد اقتاله فارسا دارالحربه داخل ومسلمین بعض غنائمه واصل اولدقدنصکره مولاسی آنی اعتاق واول فرسی کندویه هبه ایدوب بعده براز غنائمه دخی نائل اولسه‌لر بو صورتده کرکدرکه قبل العتق غانم اولدقلرندن مولاسنه اعطاء رضخ اولنوب رضخ دخی سهم رجاله‌دن زائد اولورسه‌ده سهم فرسانه متواصل اولمیه زیرا عبد حکم رضخده ذمی یه مماثل ورضخ ذمی فارس سهم فارس مسلمه غیر معادلدر زیرا عبد وذمیده برمقاتل یوقدر که احرار مسلمینده آنلردن اقوی بوانمیه تسویه قیلنسه لرق وکفر ایله کندولردن اقوی اولان حر مسلمله تساویلری لازم کلور لکن عبد وذمی شو وجهله تفریق اولنورلر که عبدك مستحق اولدیغی رضخ قبل العتق اصابت اولنان غنائمده عتق ایله متغیر اولمیوب ذمیده اسلامیله متغیر وصورمذ کوره ده تمام سهمه استحقاقی متقرر اولور زیرا اسلام ذمی ایله ذات مستحق متبدل ومتعدد اولمیوب همان سهم ورضخده مستحق اولان شخص واحد اولمغله اسلامی عند ابتداء السبب حکم موجودده قیلنمغه مستعددر اما عتق عبد ایله ذات مستحق متبدلدر که مولاسی کندو فرسی ایله سهم فارسه مستحق اولدیغی کبی عبد یله دخی رضخده مستحق اولان اولدر وبعد العتق مستحق اولان انجق عبددر بو یله ایکن عتق عبد عند ابتداء السبب حکم موجودده قیلنسه استحقاق مولانك بالکلیه بطلانه بادی اولور بناء علیه قبل العتق اصابت اولنان غنائمده حکم رضخ باقی وبعد العتق اصابت اولنان غنائمده عبد سهم فرسانه مستحقدر دیو حکم ایلدیك زیرا عند دخول دارالحرب انعقاد اصل سبب وقتنده راکب اولدیغی فرس مولاسینك ایسه‌ده فارس بولنوب فرس عاریت اوزره داخل منزلنه نازل اولمشدر یاخود بعد العتق مولاسی فرسی اکا هبه قیلدقده اسیر وتاجر ایکن عسکره فارسا لاحق اولان کسنه منزلنه نازل وبعد القتال سهم فارسه نائل قیلندی مؤلف مصیب الاجتهاد مسئلهٔ دیکر دخی ایراد ایدوب دیرکه کذلك ذمی ومکاتب فارسا دارالحربه داخل بعده مسلمین غنائمه واصل اولدقدنصکره مکاتب آزاد وذمی اسلامله بهره‌داد اولوب بعده بعض غنائمه دخی متواصل اولسه‌لر غنیمت اولادن هر برینه رضخ فارس اعطا وثانیه‌دن هر برینه سهم فارس اجرا قیلنور لکن شارح صائب الافکار بو مسئله‌نك برشقنی انکار ایدوب دیرکه بو جواب ذمیده ناصوابدرکه ما قبلنده ذمی مفروض جمیع غنائمده مستحق سهمدر دیو افاده ایتمشیکن شمدی خلافنی اعاده ایلمشدر اکرچه قول مذکور تناقض بیندر لکن بو مقوله غلط انجق کاتبدن صادر اوله جغی متبیندر وحق ذمیده صحیح ومعول بیان ایلدیکمز علته بناء همان جواب اولدر وبعض فقها دیدیلرکه بو جواب حق مکاتبده دخی ناصوابدر زیرا مکاتب کندو کسبنه مستحق اولوب مولاسی مستحق اولمامغله عتق ایله ذات مستحق متبدل اولمیوب حالی حال ذمی یه مماثل اولور حتی مؤلف همام بوندنصکره اشبو بابده ایکی موضعده علی وجه التنصیص بو معنایی افهام ایلمشدر لکن عبد بو یله دکلدر وبعض فقها دیدیلرکه بلکه بو جواب حق مکاتبده عین صوابدر زیرا کسب مکاتب کندو ایله مولاسی میانده دائر وهر برایچون آنده حق تملك متقرردر کورمزمیسنکه عجزیکاتبله حقیقت ملك مولی عودت واول وجهله تبدل ذات مستحق صورت بولور بنابرین غنیمت اولاده رضخه مستحق کوریلور امابعد العتق سهم فارسه مستحق کوریلور فرسی حین دخول دارالحربده حقیقة ملکی دکل ایسه‌ده زیرا مکاسبندن ملك یدی ثابت اولمغله فرسی فرس مستعاردن دون دکلدر وهم بعد العتق فرس ملکی اولمامغله راجل عد اولنسه بعد العتق استحقاقی قبل العتق استحقاقندن دون اولمغه مؤدی اولور زیرا رضخ فارس بعضا سهم راجلدن زائد اولور ومعلومدر که عتق اکا زیادهٔ خیر ایدوب ازدیاد شر ایلمز بو جهتله بعد العتق سهم فارسه مستحق اولدیغی عندمزده متحقق اولدی واکر عبد مزبور مولاسیله مجرد خدمتی ایچون داخل وبلااذن قتاله مشتغل اولسه مقتضای قیاس برشیئه نائل اولمامقدر زیرا کندو اهل قتال اولمیوب انجق اذن مولاسیله کسب اهلیت ایدر اول دخی تحقق ایتمشدر همان شول حربی مستأمن منزلنده درکه قتالی اذن امامه مقرون ایسه رضخه مستحق دکل ایسه غیر مستحقدر وبالنظر الی الاستحسان اعطاء رضخله احسان اولنور زیرا اکتساب محض منافعدن غیر محجوردر واستحقاق رضخ دخی محض منافعدندر بناء علیه مولاسندن بطریق الدلالة مأذون کبیدر ومسئلهٔ مزبوره من جهة القیاس والاستحسان عبد محجور نفسنی ایجار وتسلیم عمل مسئله سیله سیاندر بعده مؤلف

اصابت

مطلب غزو المکاتب

اصابت پرداز غزو مکاتبی بیانه آغاز ایدوب دیرکه مکاتب دخی قن محض کبی بلااذن المولی غزایه کتمك غیر جائزدر زیرا غزاسی هنوز مملوك مولی ایکن نفسنی هلاکه عرضی متضمن اولمغله عبد کبی بغیر اذن المولی مخاطرهٔ نفسه متمکن اوله مز اما تجارت ایچون دارالحربه خروجی بشقه‌در که باب اکتسابدن اولمغله اوابابده احراردن عدوحساب اولنور حتی مولاسی عقد کتابتده تجارت ایچون دارالحربه عدم خروجنی شرط قیلسه شرطی لغو اولور وبز بو بحثی کتاب المکاتبده بیان قیلدق لکن مکاتب بلااذن المولی قتاله مبتلای محنت اولسه فارس یاخود راجل مختی مقداری رضخه نائل قیلنور زیرا بو فعلی اکتساب مال اولمغله عقد کتابت بو فعلی اکا اطلاق وترخیص قیلمشدر وحکم مزبور حق مکاتبده ثابت اولدقده بغیر اذن المولی قتال ایلین عبد حقنده دخی ثابت اولور واکر برعبد مولاسیله خدمت ایچون دارالحربه داخل بعده مولاسی آنی اعتاق واکا برفرس هبه ایتدکدنصکره عسکره واصل اولسه بو صورتده انجق عسکره حین لحوقنده بولنان حالنه اعتبار واول حینده فارس ایسه بعد اللحوق غنائم مصابه‌دن سهم فرسانه وراجل ایسه سهم رجاله یه سزاوار قیلنور وقبل اللحوق اصابت اولنان غنائمده شریك اوله مز مکر صکره‌دن ظهور ایدن دوشمنی اول غنائمدن دفع ایچون برابر قتال ایلیه زیرا لاعلی قصد القتال دخوله سبب استحقاقی منعقد اولمیوب انجق جیشه لحوقنده منعقد اولمشدر همان آنك حالی دارالحربده تاجر یا اسلامه کلن کسنه‌لرك حاللری کبیدر واکر برمکاتب بعد الدخول فی دار الحرب وقبل الخروج الی دار الاسلام آزاد اولوب یاخود بدل کتابتنی ادا قیلسه آنك انجق حین دخولده بولندیغی حالنه اعتبار واول حینده فارس ایسه قبل العتق وبعده اصابت اولنان غنائمدن سهم فرسانه وراجل ایسه سهم رجاله یه سزاوار قیلنور زیرا مولاسی غزایه اذن ویرسون ویرمسون خدمتی اوزرینه واجب اولمامغله دخولی قصد قتالی موجبدر وقصد قتال حقنده معتبر اولمغله همان دخوله سبب استحقاقی منعقد وقبل تمام الاحراز عتقله کمال حاله رسیده اولوب عند الدخول کامل الحال اولنلره ملتحق اولمشدر وبو بیانله نمایان اولمشدرکه بوندن اقدم مکاتب حقنده نقل اولنان جواب ذمیده اولان جواب کبی انجق غلط کاتب اولوب مؤلف مصیب الآرادن عدم صدوری بی ارتیابدر لکن عتق غنائمك بیع وتقسیمندن صکره حاصل اولورسه کمال حالندن اقدم حق غنائمین تأکد ایتمکله اول غنائمدن انجق رضخه واصل قیلنور زیرا بیع وقسمت غنیمتده موجب تأکد حق اولمقده بمنزلة الاحرازدر حتی بیع وقسمتله شرکت مدد منقطع اولور بو جهتدن مکاتب مزبور غنائمی دار اسلامه احرازدن صکره اعتاق قیلنان عبد ایله مساوی اولور وبو بابده رضخ واجب کسب مکاتب اولمغله کندو ملکی اولوب بعد العتق اکا سالم قیلنور واکر مولاسی دارالحربده ایکن آنکله حکم کتابتده مخاصمه وبعض تقسیطلرنده قصور ایتمکله قاضی فسخ کتابتله محاکمه ایلسه بونده موجب قیاس دخولی بغیر اذن المولی ایسه غنائمدن نسنه اختلاس ایتممکدر زیرا کتابت منفسخ اولمغله منعدم اصلی یه لاحق وحالی بغیر اذن المولی قصد قتاله داخل اولان عبدك حالنه ملتحق اولمشدر وبز قریبا بیان ایلدیك که صورت عبدده مقتضای قیاس رضخه دخی عدم استحقاقی ومقتضای استحسان رضخه استحقاقله اول رضخك ملك مولاسنه التحاقیدر پس مکاتب دخی آنك کبیدر واکر مکاتب غازی بدل کتابتی ادادن عاجز یاخود وفاایده جك مقداری مالی موجود ایکن فوت اولسه نظر اولنورا کر وفاتی غنائمی تقسیم وبیع واحرازدن اقدم ایسه کتابتی اداولنسه دخی کرك کندو وکرك مولاسیچون غنائمدن برنسنه افراز اولنماز زیرا قبل الاحراز والقسمة والبیع موتله غنیمتدن سهم غازی باطل اولور ایکن استحقاق رضخ استحقاق سهمدن اقوی اولمغله موت مکاتبله بطلان استحقاقی دخی اولی در واکر وفاتی قسمت وبیع واحرازدن متأخر ایسه غنائمدن رضخه استحقاقی متقرردر حالت مزبوره‌ده موت احرار ایله سهمه استحقاقلری مستقر اولدیغی کبی انجق عاجزا فوت اولمش ایسه اول رضخی مولاسی اخذ ایدر وبو صورتده رضخ مزبورده وفاء کتابت وار ایسه مولاسی آنی قبض ایدوب حریتی ایله حکم وبعد الموت حکم احرار آنده اجرا قیلنور واکر کتابته وفا ایده جك مال آخر ترك ایتمش ایسه اول رضخ ورثه سنه ویریلور سؤال اولنورسه که عتق حال حیاتنه مستند اولمغله اقتضا ایدرایدیکه مکاتب مزبور حیاتنده قبل الاحراز منزل معتقه تنزیل واستحقاق سهمله تبجیل قیلنه جوابنده دیرزکه بو مسئله‌ده ائمهٔ حنفیه ایچون ایکی طریق یعنی ایکی مذهب واردر برطریقده عتق حیاتنه مستند اولمیوب انجق وقت اداء بدل کتابته دك حکم حیاتده قیلنور وطریق آخرده حیاتنه استنادی لاجل الضرورة اولمغله کندوده ضرورت تحقق ایلین حکم کتابتده اثری ظاهر وماوراسنده غیر ظاهر درو استحقاق سهمده ضرورت یوقدر واکر مکاتب مزبورك محلنده قتاله مأذون یاغیر مأذون برعبد بولنوب قبل الاحراز والبیع والقسمة فوت اولسه

ومذهبین مذکورین مبسوط سرخسیده ابسط وبیان اولنمشدر

صاحب سهم اولان خرك موتنه اعتبار ايله مولاسى برشيئه سزاوار اوله مز سؤال اولنورسه كه فارس فرسيله
مستحق سهم اولدقدنصكره دارالحربده فرسى هالك اولمغله سهم فارس باطل اولمديغى كبى اقتضا ايدرايديكه
مولاسى عبدى سببيله مستحق رضخ اولمغله موت عبد ايله رضخنده حق مولى زائل اولميه جوابنده ديرزكه اويله دكلدر
بلكه بوبابده استحقاق اولا عبد ايچون ثابت اولوب صكره مولاسى كتيبه سائرينه تملك كبى بوندهده دخى خلف
اولمشدر نكته سى اولدر كه عبد آدمى مخاطب اولمغله مستحق اولديغى نسنه يه مولاسى خلف اولمق اوزره سبب
استحقاق منعقد اولمغله اهلدر امافرس بشقه در كورمزميسنكه عبد بعد مجاوزة الدرب وقبل القتال فوت اولسه
مولاسى مستحق رضخ اوله مز لكن فرس بويله دكلدر واكرموتى احراز وبيع وقسمتدن صكره ايسه رضخى مولاسنه
ويريلور زيرا سبب استحقاقى تأكد ايتمكله موتله باطل اولميوب وارث خليفهٔ مورث اولديغى كبى مولاسى رضخنده
خليفه سى قيلنور بناء عليه قبل الاحراز مولاسى آنى بيع ايلسه تحول ملكله اهليت استحقاقدن خارج اولمامغله
يينه رضخى باطل اولماز لكن مولاى اولنه ويريلور اكرچه بعد الاحراز بيعده وجهى ظاهردر امافرض مذكور اوزره
قبل الاحراز بيعده وجهى اولدر كه سبب استحقاق ملك مولاى اولده منعقد واصابتله اصل استحقاق ثابت اولمغله
سائر مكاسبى كبى رضخنده دخى بيعله حق باطل اولماز كورمزميسنكه عبد مأذون شرط خيار ايله برشيئ
اشتراد نصكره مولاسى عبدى بيع ايلسه اول نسنه بايع عبدك اولوب مشترى عبدك اولمازاما بعد البيع مسلمين
غنيمت اخراينه ظفر بولسه لر آندن نصيب عبد مشترى عبدكيدر زيرا استحقاقى عند الاصابه ثابت اولوب
وقت اصابتده ملك مشترى اولمغله مستحق اولديغى نسنه يه تملكده مشترى اكا خلف اولور واكر احرازدن
بركسنه عاقل ايكن دارالحربه داخل اولوب قبل احراز الغنائم معتوه اولسه غنيمتدن حصه سنى منع اولنماز
زيرا معتوه ايسه ده هنوز اهليت استحقاقله حياتده ايكن احراز اولنمشدر اماقبل الاحراز متوفى بويله دكلدر
واكر معتوه اولميوب العياذ بالله تعالى مرتد اولسه نظر اولنور اكر ينه مسلمين ايله داراسلامه چيقوب اسلامدن
امتناعله قتل اولنورسه نصيبى ورثهٔ مسلمينه ميراث اولوب ذمى كبى اكا رضخ ويريلور زيرا مرتد كافر اصلى منزلنده
اولمغله احراز غنائم وقتنده اهل دار يمردن اولديغندن انجق استحقاق رضخه اهل اولوب سهمه اهل دكلدر مؤلف
دقت پناه احسن الله تعالى مثواه ديركه بوقول منقول قبل احراز الغنائم ذمى اسلامه كلوب يامكاتب اعتاق اولنسه
سهم كامله مستحق اولدقلرينه دليل مقبولدر زيرا انجق غنائمى احراز يابيع ياتقسيم وقتنده بولندقلرى حاللرينه
اعتبار اولنور وشارح حقيقت بين اكرمه الله تعالى بفضله المبين ديركه جناب مؤلفك بوقولله متين اولمشدركه
جواب سابق هم ذمى وهم مكاتب حقلرنده غلط بين وبيان ايلديكمز وجه اوزره خطاء كاتب ايدوكى متعيندر
واكر مرتد مسفور بعد اصابة الغنيمه ردت اوزره دارالحربه لحوق بعده قبل الاحراز يابعد الاحراز اسلامه
رجوع ايدرسه اول غنيمتدن برشيئه مستحق اوله مز زيرا بوصورتده حربى اصلى يه ملتحق اولمشدر وحربى اصلى
بعد الاحراز اوقبله اسلامله جيشه لاحق اولوب صكره مسلمين قتال آخره ملاقى اولمسه لر غنائملرنده شريك اوله مز
مرتد دخى بويله در ونيجه شريك قيلنور حال آنكه مسلمين آنك مالنه ظفر بولسه لر ايدى مالى دخى فئ اولور ايدى
وغنائمدن بعض اشيايى اخذ ودارالحربله احراز بعده قبول اسلام ايتمش اولايدى اكا مالك اولور ايدى
مقدمات مرقومه دن حربى اصلى كبى اولديغى بزه معلوم اولمشدر واكر مرتد مزبور غنائم داراسلامه احراز
ياخود بيع ياتقسيم اولندقدنصكره دارالحربه التحاق ايلسه نصيبى ميراث ورثه سنه الحاق اولنور زيرا غنائمده
حق تأكد ايتمكله نصيبى اموال سائره سنده داخل وبوحالتده ردتله دارالحربه لحاقى منزل موتنه نازل اولمشدر
واكر برمسلم قبل احراز الغنائم مشركينه مأسور وحياتى معلوم ومشهور اولسه كركدركه قبل الاسر اخذ ايلدكلرى
غنائمدن حصه سى افراز وكلنجيه دك حفظ واحراز اولنه زيرا غنائمده حقى ثابت اولوب مجرد اسير اولمغله
داراسلامه وقت احرازده تقرر حقه اهليتى فائت اولمامشدر لكن بعد الاسر اخذ اولنان غنائمدن قطعا
نصيبى يوقدر زيرا يد اهل حربده مأسور بولنان حقيقة وحكما جيشه مقارن وغنائمى اخذ واحرازده عسكره
معاون اولمامشدر واكر اول اسيرك بعد الاسر حيات ومماتى نامعلوم ايسه همان غنائم تقسيم وتفريق اولنوب
آنك ايچون برنسنه توقف وتعويق اولنماز زيرا تمام استحقاق انجق غنائمى داراسلامه اخراجله تحقيق اولنور
والمفقود كالميت فيما يستحقه ابتداء حتى اذا مات قريب له لم يرثه ولم يوقف لاجله شئ فهذا مثله يعنى مفقود ابتداء
مستحق اوله جغى نسنه حقنده ميت حكمنده درحتى برقريبى فوت اولسه نه وارث ونه توقيف حصه سنه باعث اوله مز
واسير معهود مثل المفقود در وصورت مفروضه ده بعد التقسيم اسلامى اوزره ظاهر اولسه برنسنه يى استرداده

مطلب اشترى المأذون شيئا بشرط الخيار ثم باعه مولاه

مترجم فقير ديركه مفقودك حصه ارثيه سى توقيف اولنمق اصل كتابده مذكور اولمغله ترجمه ده مسطور قيلندى لكن عامهٔ كتب فقهده موتيله حكم اولنجيه دك مورثندن نصيب ميراثى توقيف اولنمق موجوددر وامام محمد رحمه الله تعالى دن بومعنى منقول وخلافى غير منقولدر والله اعلم منه

قادر اوله مز زيرا قسمتله حق غانمين متأكد وغنائمده ملكلرى ثابت ومتمهد اولمغله حق ضعيف غيرمتأكدى ابطال
ضرورت حاللندر واكر غنائم بيع ياتقسيم يااحراز قيلندقده اول مسلم بعض مصالح مسلمين ايچون دارالحربده
قالمشيكن اسير اولسه بوصورتده نصيبى توقيف وتأخير اولنوب موتى ظاهر اولدقده ورثه سنه وحيا كلدكده كندويه
سوق وتسيير اولنور زيرا احراز وبيعله غنائمده حقى متأكد ومتقوى اولمغله نصيبنده حكمى مفقودك مال قديمنده
حكمى ايله متساوى اولمشدر والله تعالى اعلم

باب سهمان الخيل فى دارالاسلام والشركة فى الغنيمة * يعنى دار اسلامده قتالله اخذ اولنان غنائم مشركينده
سهام غانمين وشركت مسلمين نه وجهله واقع اوله جغى محل تبييندر چقان دارالحربدن برعسكر داراسلامه داخل
ومسلمين قتال ايدوب نصر وظفره نائل اولسه لر غنيمتلرى انجق وقعه ده حاضر بولنانلره واصل قيلنور
وخصوص مذكورده حضرت عمر رضى الله تعالى عنه دن الغنيمة لمن شهد الوقعة وارد اولديغى مأثوردر
نكته سى اولدركه استحقاق انجق جهاد ايله در وداراسلامده مجاهد انجق وقعه ده حاضر بولنان كسنه در
امامسلمين دارالحربه داخل اولدقده جواب مسئله بشقه دركه آنده جيش مدد حاضر وقعه اولمسه لرده غنائمده
شريكلردر زيرا دارالحربه على قصد الجهاد دخولله مجاهد اولمشلردر وهم دارالحرب موضع قتال اولمغله
هركيم قصد قتالله آنده بولنسه حاضر وقعه حكمنده قيلنور اماداراسلام موضع قتال اولمامغله آنده مقاتل
همان وقعه ده حاضر بولناندر نظيرى اولدركه بركسنه مسجدك ايچنده امامدن بعيد ايكن اقتدا ايلسه اقتداسى
صحيحدر زيرا مسجد مكان صلوة اولمغله اول كسنه هر قطعه سنده خلف امامده كبيدر اما صحراده اقتدا
بويله دكلدر واكر عسكر مسلمين بربلده يى فتحله داراسلام ايلدكدنصكره قبل قسمة الغنائم جيش مدد ملتحق اولسه
شركته مستحق اوله مزلر زيرا بلده يى داراسلام قيلمقله غنائملرى دار ايله محرزه اولمغله داراسلامه اخراجدنصكره
لحوق مدد منزلنده اولمشدر حكمتى اولدركه مدد ايچون استحقاق شركت انجق احرازده مشاركتلرندن
نشئت ايتمشيكن بوبابده مشاركت ايتمشلردر كذلك دارالحربده غنائملرين بيع ياتقسيمدنصكره مدد لاحق اولسه
ينه شركته غير مستحقلردر زيرا شركت مدد انجق قبل تأكد الحق لحوقلرينه مخصوص ايكن بوبابده احراز كبى
قسمت يابيعله حق غانمين مؤكد ومرصوص اولمشدر وبومسئله ده دليل حضرت صديق رضى الله تعالى عنه دن
حضرموت يمنده واقع اهل نجير حقنده روايت قيلنان اثر جليلدركه برآنى السير الصغيرده بيان وتفصيل ايلديك
واكر اهل حربدن برعسكر داراسلامه داخل ومصيصه وملطيه كبى برمدينه يه واصل اولدقده اهاليدن برطائفه
خروج وقتاله مظفر اولسه لر غنائم آنلره مقرر واهل مدينه يه شركت غيرميسردر حتى اهل مدينه بزسزه رده
وپناه ايديك ديو دعوايه ابتدار ايلسه لر كلاملرينه اعتبار اولنماز زيرا شركت مصاب خاصهٔ مجاهدين ايكن
آنلر مجاهدين اولميوب مسكنلرنده متوطنين اولمشلردر وهم نه اصابت ونه احرازده شريك ولنباز دكللردر
امااهل مدينه سلاحله آتلرينه بنوب باب مدينه يه قصد قتالله اقتحام وباب اوزره تزاحم ناس جهتيله بعضيسى
خروج وبعضيسى مدينه ده قيام اوزره ايكن ظفر بوله بكام اولسه لر جمله سى شركتله نائل مرام اولورلر زيرا
بوصورتده وقعه ده حاضر بولنمشلردر كورمزميسنكه عسكر مسلمين برصحراده دوشمنه مقابل اولوب ايچلرنده
انجق بعض قليل بالفعل مقاتل ايكن جمله سى وقعه ده حاضر بولنمغله شركت غنائمه نائل قيلنورلر بودخى اويله در
كذلك برمسلم سلاحله باب دارينه چيقوب پيشگاه بابده زحام مسلمين واقع اولمغله باب مدينه يه وصولنه مانع اولسه
اول دخى شركتله متمتعدر زيرا سلاحنى آلوب باب دارينى آچوب وصول قتاله زحامدن غيرى مانع بولنمادقده
اول كسنه فارسا اوراجلا باب دارنده بلكه جوف دارنده طورسه دخى وقعه ده حاضر ومجاهد مجاهددر اماباب دارى
اوزرينه مسدود ايسه نيل غنيمتدن مردوددر زيرا منزلنده متحصن وقصد قتالله موضع قتاله توجهى غيرمشهوددر
امابابدارى مفتوح اولدقده بويله دكلدر مؤلف جليل بومسئله يى تعليلده ديركه اكر بومقوله يه ضرب سهمله
قضا اولنسه بوندن غيرى جوف خانه سنده عورتيله مشغول جماع اولان شخص بهائم طباعه دخى ضرب سهم
اقتضا ايدراكرچه تقريريمزده تقدير سهم قيلنان وقلميان بربرينه متقاربدر لكن بوبابده استحسانله متعارف ناسه
تمسك مناسبدر بناء عليه برطائفه سور مدينه يه چيقوب رمى سهام وصداى كلبانكله تحريض مسلمين وارهاب
مشركينه اقدام ايلسه لر بونلر وقعه ده حاضر ونوعاما جهادده مباشر اولملريله شركت غنيمتله بكام قيلنورلر
واكر امير برطائفه يه همان سور مدينه اوزره قيام ومسلمين منهزمين اولورلرسه اعدايى دخول مدينه دن منعه
اقدامله امر وتقرير ومسلمينه بروجهله اعانتدن نهى وتحذير ايلسه بومصلحته قيام ايدنلر شركت غنيمتله توقير اولنورلر

مطلب وقف فى المسجد بالبعد من الامام مقتديا به

زیرا بونلر مسلمینك قوت وشجاعتن ودوشمنلری مدینه لرینه ظفر بولمقدن امن وسلامتن موجب اولان اعماله مباشر
واولوجهله وقعه‌ده حاضر اولمشلردر بونده اصل اصیل رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلمدن روایت قیلنان حدیث
جلیلدر که یوم احدده رماة سهامه مرکزلرندن عدم انفکاککه فرمان ایلدیلر وآنلر دخی وقعه‌ده حاضر وغنائمه ظفر
بولنسه ایدی اشتراککه قادر اوله جقلری بلاشبهه ظاهر ایدی واکر مسلمین فرسلرین سرج ولجامله منزللرنده تهیئه
واحضار وکندولر باب مدینه یه چیقوب راجلا قتاله ابتدار ایلسه‌لر انجق سهم رجاله یه سزاوار اولورلر زیرا تهیئهٔ فرس
بووجهله اعمال قتالدن اولمامغله نه حقیقةً ونه حکما افراس اوزره اقتتال ایتمشلردر امامنزللرندن افراسله خروج بعده
معرکه‌ده نزولله راجلا قتاله مشغول اولسه‌لر سهم فرسانه موصول قیلنورلر زیرا وقعه یه فارسا حاضر اولدقدنصکره
ضیق مقام یاخود خدمت قتالده مزید جد واهتمام ایچون ترجلی التزام ایلمشلردر بناء علیه سهم فرساندن
حرمانله ناکام قیلنمازلر کذلك یانده غلامی فرسنی چکه رك معرکه یه راجلا حاضر اولان شجعان مستحق
سهم فرساندر زیرا فرسنی ید غلامندن اخذ واوزرنده قتالی قابل اولمغله حکما فرسیله مقاتلدر اما فارسا حاضر اولوب
بعده غلامی فرسنی امریله خانه سنه ایصال وکندو راجلا قتال ایلسه بوصورتده فرسنی موضع قتاله اصلا
احضار ایتمش کبی اولمغله مستحق سهم رجالدر کورمزمیسنکه اول کسنه فرس اوزره قتاله محتاج اولسه اکا قادر
اوله مز واکر اهل حرب مدینه یه قریب اولمیوب بلکه برقاچ میل بعیدنده ترتیب عسکر ومسلمین دخی فرسان
ورجاله چیقوب هزم وغنائمله کسب ظفر قیلنسه‌لر بوصورتده حین قتالده فارس وراجل اولدقلرینه نظر
اولنمایوب همان فرسله خارج اولان سهم فرسانله مظفر قیلنور زیرا فرسنی معسکره احضار ایلدکده راجلا
مباشرت قتال ایلسه ده فرسله قتال ایتمش اعتبار اولنور اما مسئلهٔ اولی بشقه‌درکه آنده فرسی منزلنده مضبوط
وآریه وطویله سنده مربوط اولمغله نه حقیقةً ونه حکما فرسله مقاتل اولمامشدر واکر مسلمین مقابلهٔ مشرکینده
ترتیب صفوف ومشرکینی قتال الله معسکرلرندن مهزوم ومصروف قیلدقلرنده بعض مسلمین فرسلرین معسکرده
ترکله تعاقب وراجلا قتاللرینه تواثب ایلسه‌لر نظر اولنور اکر مشرکین منهزمینه وصوللری معسکرده قالان
مسلمین آنلره اعانت وفرسلریمزی ارسال ایدیکز دیو کیرو خبر ارسال ایلسه‌لر بعث افراسه همت ممکن اولان
موضعده واقع اولمش ایسه معسکرده قالان مسلمین دخی غنائمده داخل ومعقبلرك فارسلری سهم فارسه
نائللردر زیرا معسکر موضع وقعه یه قریب اولمغله جمله‌سی وفرسلری حکما وقعه‌ده حاضر مرتبه سنده ترتیب اولنور
واکر وصوللری معسکردن محل بعیده ده ایسه معسکرده قالانلر شرکتدن تبعید اولنورلر کذلك معقبلر دخی اول معرکه‌ده
فرسی اوزره حاضر اولمدقجه اخذ سهم فارسه قادر اوله مزلر زیرا آنلر فرس اوزره قتاله مقتدر اوله مدیلر کورمزمیسنکه
اول معقبین دوه‌لره بنوب مشرکینك آردنجه نیجه ایام کیتسه‌لر ینه رجاله‌دن تعداد اولنوب معسکرده قالان
فرسلرینه اعتداد اولنماز زیرا دار اسلامده استحقاق غنیمت حضور وقعه یه منوط اولمغله کرك شخص مستحق
وکرك فرسی کبی آلت استحقاقی حقیقةً وقعه‌ده حضور یاخود اعانتلری ممکن اولوب ردء وپناه اولمق وجهی اوزره
قریب اولمغله حکما وقعه‌ده حضور ایله مشروطدر بوایکی صورت مفقود اولدقده اول کسنه یاخود فرسی
حاضران وقعه‌دن غیر معدوددر واکر مدینه‌دن معسکره خروجندن صکره فرسی هالك اولسه قتاللری معسکرده
یاموضع قریبده ایسه ینه سهم فارسه مالك اولور زیرا معسکرده فارسا حاضر وفرسله مجاهد مجاهر اولمشدر وبوانده
معسکره فارسا داخل اولمق قتال دار الحربده سرحدی فارسا تجاوز منزلنه نازلدر واکر معسکره راجلا چیقوب
هنوز ملاقی قتال اولمدیغی خانه سندن فرسنی استجلاب یاخود شرا ایله برفرس استصحاب ایلسه ینه سهم فارسله
کامیاب قیلنور کذلك قتال ایچون ایکی طرف ترتیب صفوف ایتدکده راجل ایکن صکره فرسی کلوب یاخود
اشترا ایلسه ینه سهم فرسانه نائل قیلنور زیرا معتبر اولان انجق شهود وقعه‌در وحقیقت شهود دخی انجق عند القتال
واقعه‌در وحضور معسکر حکما مقام شهودده قائم اولسه دخی اسقاطله اعتبار حقیقتنه مقاوم اوله مز اما
استصحاب فرس بعد اشتداد القتال حاصل اولسه انجق سهم راجله واصل قیلنور زیرا شهود وقعه حقیقةً وحکما
راجل ایکن حادث اولدقدنصکره استصحاب فرس تغییر حالنه باعث اولماز کورمزمیسنکه مسلم راجل ایکن
بعض مشرکینی قتل وفرسنی اخذ واوزرینه بنوب قتال ایلسه انجق نائل سهم رجالدر واکر مسلمین شغل قتالده
ایکن قبل انهزام الاعداء بعض مسلمین فوت یامقتول اولسه شرکت غنیمده دخول ایتمز زیرا بقاء قتاله اصابت
غنائم ناتمامدرکه هنوز مشرکین [illegible] لرنده مالللرندن دفع اضدادلرینه قیام اوزره درامامقتل ووفاتی بعد الانهزام
ایسه غنیمتدن اکا تعیین سهام قیلنور زیرا قتال دار اسلامده واقع اولمغله انهزام اعدا مؤکد سبب استحقاق

الآریه الآخیه وهی عروة حبل
یشد الیها الدابة فی محبسها فاعول
من تأری المکان اذا اقام فیه هذا قول
العرب وعند العامة هی المعلف
وهو مراد الفقهاء کذا فی المغرب منه

واول

واول غنائم دار ایله محرز حکمنه الحاق اولنور وبزقریبا بیان ایلدیك که بعد الاحراز فوت اولان مجاهدك نصیبی
ابطال اولنماز بودخی اویله‌در واکر برمسلم راجل بعد اشتداد القتال هبه یا اشترا برله برفرسه نائل واوزرنده
قتال ایدوب مسلمین دخی غنیمتله دونوب معسکره واصل اولسه‌لر اول مسلم انجق سهم راجله متوصلدر زیرا
معتبر اولان حال حضور وقعه‌در وحضور وقعه ابتداء قتالده واقعدر واول حالده راجل بولنمشدر اما مسلمین
ایرته‌سی کونده قتاله عودت وبودخی فارسا معیت وغنائم جدیده یه اصابت ایلسه‌لر بونده سهم فارسه کسب لیاقت
ایدر زیرا وقعهٔ اولی بربرندن کف یدایتدکده منقضی اولمغله وقعهٔ ثانیه اکا مغایر وبودخی آنده فارسا حاضر اولمشدر
کورمزمیسنکه وقعهٔ اولاده قبل القتال فرسه نائل اولایدی غنائمدن سهم فارسه واصل اولور ایدی وقعهٔ ثانیه
دخی بویله‌در واکر مشرکینله قتالده مسلمین ظفریاب غنیمت اوله میوب تاکه مدینه‌دن فرسان ورجاله
برقوم مدد ورود ووارلرنده پناه اولمق اوزره وقوف یاخود محاربه‌ده معیتله بذل مجهود ایتملریله مسلمین غنائمه
اصابت ایلسه‌لر اول قوم غنائمده تشریك وفارسلرینه سهم فارس وراجللرینه سهم راجل تملیك اولنور زیرا
قبل اصابة الغنائم وقعه‌ده حاضر اولملریله جیشله برابر خارج کبی اولمشلردر کذلك اول قوم مدد معسکره کلوب
آنده اقامتله موضع قتالده معیت ایتمسه‌لر یاخود اعانت عسکره قادر اوله جقلری محل قریبده معسکر آخر ترتیب
وآنده اقامت ایلسه‌لر ینه تشریك اولنورلر زیرا منزللرندن قصد جهاد ومعیت قتالله نیت امداد اوزره مفارقت
ایتمشلردر وقبل اصابة الغنائم اعانتلری ممکن اوله جق موضعه واصل اولملریله عسکره ردء وپناه اولمشلردر
وردء وپناه استحقاق مصابده مباشر قتال کبی اولدیغی بی اشتباهدر کذلك اهل عسکر قبل ورود المدد بعض غنائم
وبعد ورودهم ینه بعض غنائمله مغتنم اولسه‌لر ینه جمله‌سینده شرکت مددی مستلزمدر زیرا بین الفریقین
مادامکه قتال قائم اوله اصابت غنائم تام وسالم اوله مزکه مشرکین ایادی مسلمیندن تخلیص اموال‌لرینه سعی
واشتغال اوزره‌لردر واول وآخر مجموع غنائمی اخذ واغتنام انجق قوت ردئله تمام اولمشدر امابعض غنائمله
اغتنامدن صکره قتالدن کف ید برله هر فریق کلوب معسکرینه لاحق اولدقدنصکره جیش مدد کلوب
ملتحق اولسه اول غنائمده شرکته مستحق اوله مزلر زیرا بوغنائمه اصابت حقیقةً فریقینك تفرق وامتیازی
وحکما قتاللری دار اسلامده بولنمغله دار اسلامه احرازی برله رسیده تمام وبووجهله حقیقةً وحکما
احرازدن صکره عدم اشتراك مدد ما لاکلامدر اما ایرته‌سی کون قتاله عودت وبعض غنائمه اصابت قبلسه‌لر
جیش مدد قتال ایتسون ایتمسون بوغنائمده مشارکت ایدرلر زیرا آنلرده وقعه‌ده حاضر اولوب احراز غنیمت یه قتاله
مباشرت یاخود ردء جیش اولملریله قرب وقوتلرندن حاصل اولمشدر واکر ایرته‌سی کونده عسکرینه قتاله
عودت وانهزامله خندقلرینه معاودت ایتدکدنصکره لشکر مدد تعاقب ایلین مشرکینی منع وهزمله اوزرلرندن
دفع ایدوب بعده بزلر غنائم اولادن قتال ودفع اهل اشراك ایلدیك آنده دخی اشتراك ایده رز دیسه‌لر کلاملرینه
التفات اولنماز زیرا اول غنائم بوقتالدن اقدم دار اسلامله احراز اولنمشدر ودار ایله محرزه اولان اموال غنائمدن
دفع اعدا ضمننده قتال همان جیشك لابس اولدقلری ثیاب واسلحه‌لرندن دفع ایچون قتال کبی اولمغله ایجاب
شرکت عدیم الاحتمالدر حتی مشرکین هنکام هزم عسکرده اول غنائمی اخذ ایدوب بعده لشکر مدد یدلرندن
تخلیص ایلسه‌لر ینه عسکر اول اوزره رد وآنلره تخصیص اولنور زیرا دار اسلامله احرازده تأکد حقلری متحقق
واموال قدیمه لرینه ملتحق اولمشدر وهم مشرکین اخذ ایتدیلر ایسه ده دارلریله احراز ایتمدکلرندن کافی السابق
حق اولین آنده متحققدر اما حادثهٔ مزبوره‌نك دار الحربده حدوثی بشقه‌درکه آنده احراز منعدم اولمغله
حق مسلمین غیر متأکد واحراز اهل حرب مجرد اخذ ایله تمام اولدیغندن آندن حق اولین باطل اولوب هنوز اصابت
ایلدکلری غنائمه التحاق ایلدیکندن شرکت مدد التزام اولنور واکر اعدا دریادن سفینه‌لر ایله اهل اسلام
صولرینه کلوب مسلمین دخی سفینه‌لره راکب وبره چیقوب قتال ایلمك ملاحظه‌سیله سفائنده استصحاب افراسی
مرتکب اولوب صکره بحرده قتال وبعض غنائم اغتنام ایلسه‌لر کرکدرکه سهام خیل ورجاله اوزره اقتسام ایده‌لر
زیرا جهاد ایچون مؤنت فرسی التزام ایلیلر اوزرنده قتاله قادر اولمدیغی موضعده راجلا قتال ایتدکده
سهم فرساندن حرمانله ارغام اولنمازلر کورمزمیسنکه اعدایه بعض مضایق برده یاخود باب حصنده اتصال
وفرسلرندن اینوب راجلا قتال ایتسه‌لر نکتهٔ مزبوره یه بناء بالاستحقاق سهم فرسانه ایصال قیلنورلر بناء علیه
مسئلهٔ مزبوره‌ده فرسلرین سواحل ارض اسلامده ترکله بلافرس سفائنه راکب اولسه‌لر نظر اولنور اکر برده
بولنوب فرس اوزره قتاله محتاج اولدقلری صورتده فرسلرین جلبه قادر اولمیه جق مسافه‌ده فرسلرندن بعید

اولمشلر ایسه نه آنلر سهم فرسانه مستحق ونه معسکرساحلده قالانلر شرکت غنائمه ملتحق اوله مزلر زیرا برده بو وصف اوزره بولندقلرنده معسکرده تخلف ایلین فرس وانسان وقعه ده حاضر اولمادیغنـدن استحقاقی ثابت اوله مزو بحرده بولنسه‌لر ینه بویله درواکرلدی الاستغاثه ممکن الاغاثه اوله جق مرتبه‌ده قریب ایسه‌لر بونده متخلفین ایچون شرکت واصحاب خیل ایچون سهام خیله لیاقت ثابتدرز یراموضع قتاله قربله موضع قتالده حاضرکبی اولوب هزم اعدا برله ظفرمسلمین انجق معسکرده بولنانلرك قوتلریله ظاهر اولدیغندن مشارکتله مستظهر اولورلر کورمزمیسنکه مشرکین ارض اسلامده برجزیره ده بولنوب عسکرمسلمینله میانلرنده عرض دجله مقداری مسافهٔ یسیره وارایکن مسلمین سفائنله واروب ظفریاب غنائم اولسه‌لر بعدالرجوع معسکرساحلده قالانلرك اشتراکی لازمدر وصورت مذکوره دخی بویله در وعلی هذا مشرکین داراسلامده غیاض طبرستان کبی برمبشه یه دخول ومسلمین فرسله ممکن اولمیوب راجلا حلول ایلسه‌لر ینه نظراولنوراکرقتاللری صهیل فرسلری استماع اولنه جق مرتبه ده قرب معسکرده ایسه اهل معسکرایچون شرکت واصحاب خیـل ایچون سهم فرسانه لیاقت ثابتدرکه موضع قتاله قربله حاضرکبیلردرواکراول مبشه‌ده اعدانك اردنجه امعان سیرایتملریله قتـاللری لدی الاستغاثه معسکردن اغاثه ممکن اولمیـه جق موضعده ایسه معسکرده بولنان فرس وانسان موضع قتالدن بعیـد اولملریله حقیقة وحکما وقعه ده حاضراولمدقلرندن شرکت مصابله مستظهراوله مزلر کذلك مشرکین ارض اسلامده فرسـله دخول وصعودی ممکن اولمیان برقلعه یاخود جبلده تحصن ایتملریله مسلمین راجلا دخول وصعود یاخود برحصنـده تحصن وخندقنده اجراء میاه ایدوب اطراف حصنی دریاچه کبی ایتملریله مسلمین سفینـه‌لر ایله اول حصنه ورود ایدوب فتحله اخذ غنـائم ایلسه‌لر اهل معسکرشرکتله واصحاب خیل سهم فرسانله مغتنم اولورلر زیرا ظفرعسکر قربده بولنان قوت اهل معسکرایله درمکراهل معسکرده مغیث اولمیه جق رتبه ده بعیـد ایسه لرشرکتدن ناامید قیلنورلر زیرا بو بابده اصابته قدرتلری قوت اهل معسکرایله اولمیوب انجق قوت نفسلریله اولمشدر وغنائم مجرد داراسلامله محرزه اولمغله اصابتلری معسکره رجوعدن اقدم تمام اولمشدر کورمزمیسنکه خصوص مرقوم دارالحربده واقع اولوب بعده عسکرمعسکره رجوع ایتمدن جانب آخردن داراسلامه خروج ایلسه‌لر اهل معسکر وجـه مشروح اوزره قربده بولنمادقجه دائرهٔ شرکته ولوج ایده مزلر داراسـلامده وقوعی ینه بویله در انجق دارالحربده اهل سریه دن فرسنی معسکرده ترك ایدنلر اخذ غنائم معسکردن بعیدده دخی متحقق اولسه سهم فرسانه مستحق اولورلر امادار اسلامده قتـال بشقه در زیرا دارالحربده سبب استحقاق مجرد فارسا تجـاوز سرحدایله حاصلدر کورمزمیسنکه بعـد التجاوز فرسی هالك اولسه ینه سهم فرسانه مالکدر وفرسنی معسـکرده ترکی دخی بویله در وفرسده معتبراولان معنـای مزبورشخص مستحقده غیرمعتـبردر کورمزمیسنکه عسکردن برشخص دارالحربده فوت اولسه اکا سهم ویرلمز بوجهتـدن معسکرده قالانلر صورت مفروضـه ده شریك اولیوب اهل سریه دن فرسنی معسکرده ترك ایدنلر فرسیله سهم فارسه مستحق اولورواما قتـال داراسلامده واقع اولدقده سبب استحقاق انجق وقعـه ده فارسا حاضر اولمغه موقوفدر وفرسی وجـه مشروح اوزره موضع بعیـده ده بولندقده وقعـه ده همان راجلا حاضر اولمش اولوب سهم فارسله مستظهر اوله مز والله اعـلم بالصواب

* باب دخول المسلمین دارالحرب بالخیل ومن یسهم له منهم فی الغصب والاجارة والعاریة والحبس *

یعنی مسلمین دارالحربه مغصوب یامسـتأجر یاعاریه یاوقف اولان فرسله داخـل اولدقده سهم فرسان مالك وذی الیددن قنقیسنه رسان اولدیغنك موضع بیانیدر مؤلف صاحب التـدبیر بومحلده شو ترتیب اوزره تقریر ایدرکه سابقـده بیان ایلدیك که امیر جیش دارالحربه داخل اولدقده کرکدرکه جیشنی کند و اوزرینه عرضله بالطول والعرض دقت نظر وفرسان ورجاله سین اسملری و بابالری اسملری وشکل وشمائللریله تحریردفترایلیه زیرا سبب استحقاقلری اول حینده منعقد ومتمکن اولمغـله امیرهر برینك وقت مرقومده حالنی بیلمکه محتاجدرکه لدی الاقتضا بینلرنده حق اوزره حکم وقضا اکا ممکن اوله کذلك دارالحربدن ینه اول موضعه عودتلرنده کرکدرکه ینه بروجه محرر عرضله تحریر دفترایلیه زیرا تقسیم غنائم انجق دار اسلامله احرازدن صکره متقرر اولمغـله هر برینك وقت مرقومده دخی حالنی بیلمکه محتـاجدرکه تقسیم اکا متیسر اوله نکتـه‌سی اولدرکه کل یوم عرض جیوش موجب مشقت بی انتها اولمغله همان اولا عند انعقاد السبب وثانیا عند تأکدالحق بالاحراز عرضله اکتفا اولنور بعـده برکسنه عرض اولنده فارس ایکن عرض ثانیده راجـل بولنسه کرکدرکه امیر اکا حال فرسندن سؤال ایلیه اول کسنه دخی فرسم هالك اولدی یاخود مشرکین اخـذ ایلدیلر یاخود قوائمنی قطع ایلدیلر دیرسه

قول

قول مع الیمین آنك قولیدر زیرا انعقاد سبب استحقاقی معلوم اولمغله اول کسنه معروف الثبوت اولان امره متمسك ورفیقلری فرسنی بیع ایلدی دیمکله سبب عارض ایله استحقاقنی ابطال ایلین نسنه‌یی مدعی اول دخی منکر اولمغـله قول مع الیمین آنك قولیدر مکر اصحـابی اول عارض مبطلی اثباته مستمسك اوله‌لر بوصورتده ایکی شاهد بوکسنه قبل اصابة الغنیمة فرسنی بیع ایلدی دیو شهادت ایلسه‌لر استحقاقنی مسقط اولان سبب عارض حجتله ثابت اولمش اولور و بینه ایله ثابت اولان معاینه ایله ثابت کبی اولمغله اول کسنه قبل اصابة الغنیمة فرسنی بیع ایلدیکنی بزلر معاینه ایلسك سهم فارسه مستحق اوله مز انجق ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه دن حسن بن زیاد رحمه الله تعالی روایت قیلدیغی روایت شاذه ده مستحق اولور وثابت بالبینه دخی بویله در و بز بومسئله یی شرح مختصرده بیان ایلدیك و بو بابده اول شاهدلر اهل عسکردن وتجاردن اولملری برابردرزیرا عسکر قبـل القسمة غنیمتدن نسنه یه مالك اولمدقلرندن شرکتلری شرکت مال بیت المال کبی شرکت عامه اولمغـله آنکله شهاد تلرنده تهمت تمکن ایتمـدیکی مقرردر واکر برمسلم قصـد غزا ایله فرسیله دخول دارالحربه حاضر ایکن مسلم آخر قبـل الدخول اول فرسی غصب ودارالحربه ادخال ایلدکدنصکره مغصوب منه دارالحربده فرسنی بولوب اقامت بینه ایله استرداد ایلسه بونده موجب قیاس انجق سهم رجاله یه استحقاق واستعدادیدر زیرا دارالحربه دخولنده لدی الحاجه اوزرنده قتاله قادر اوله جق فرسی یدنده بولنمامقله سبب استحقاقی راجلا منعقد واسمی دیوان رجاله‌ده ثابت ومتقرر اولدقدنصکره فرسی دارالحربده یدینه عودت وصکره دن اشتراء فرس ایتمش کبی اوزرنده قتاله کسب قدرت ایتمکله حالی متغیر اولماز وبالنظر الی الاستحسـان مستحق سهم فرساندر زیرا محلندن فارسا خروج وجـمله قتال ایچون مؤنت فرسی التزام وفارسا قتاله دخی اهتمام ایتمکله بین الخروج والقتال فرسی مریض اولان کسنه منزلنه انزال اولنوب بواثناده فرس اوزره قتاله قدرتی مزیل اولان عارض غصبله رجاله‌ده ادخال اولنماز کورمزمیسنکه اول کسنه دخول دارالحربه مقدار نصف میل مسافه قالدقده قضـاء حاجت ایچون فرسندن نازل اولدقده همان برکسنه اول فرسه سوار ودارالحربه داخل اولوب صکره صاحب الفرس آردنجه راجـلا دخول و یدندن اخذ ایلسه بومقدار ایله سهم فارسدن حرمانه سزاوار اولورمی ینه کورمزمیسنکه قضاء حاجت ایچون نزولنده فرسی اورکوب دارالحربه داخل واول کسنه آردنجه راجـلا کیدوب دار الحرب ایچنده واصـل اولسه ینه سهم فرساندن حرمانی قابلیمیدر ینه کورمزمیسنکه اول حینده فرس اورکوب آنی برمسلم طوتدقدنصکره اوزرینه بنوب یاخود آنی دارالحربه ادخال بعـده صاحبی راجلا کیروب یدندن اخذه استعجـال ایلسه سهم فرساندن محروم قیلمغه مجـال وارمیدر و برفرد مذکور ینك بومقـدار ایله سهم فارسدن حرماننی مجیز اولمدیغی کبی صورت اولاده دخی مستجیز دکلـدر لکن صورت مزبوره ده دارالحربه راجلا دخول ایدر ایکن عندالعرض امیره مرور ایتدکده بن فرسله خروج ایتمشیدم لکن یدمدن غصب اولندی دیو تقریر ایلسه کرکدرکه امیر آنی تصـدیق ایتمیوب دفتر رجاله ده تحریر ایلیه زیرا حقیقة راجـل ایدوکنی کوروب بیلشیکن خبر محتمل الصدق والکذب ایچون حقیقتی ترك ایده مز ودفتر رجاله ده تحریرندن صکره اول کسنه فارسا مرور ایدوب امیره حین دخولده غصب اولندی دیو سکا تقریر ایلدیکم فرسم ایشته بودر دیسه ینه تصدیق ایلمیه زیرا سبب غیرمعروفله استحقاق سهم فارس ادعا ایلمشدر واستحقـاقی قول مجردیله ثابت اولمیوب اقامت بینه یه محتـاجدر واقامت بینه ایتدکده ثابت بالبینه ثابت بالمعاینه کبیدر واکرغاصب اول غازیدن غصب ایلدیکی فرسی دارالحربه ادخال واوزرنده قتال ایدوب تاکه مسلمین غنائمله داراسلامه خروج واتصال ایلسه‌لر اول غاصب سهم فارسه ایصال قیلنورزیرا مؤنت مغصوب صاحبنه ردایتمدکجه غاصب اوزره الزام اولنمغـله اول غاصب هم قتال ایچون مؤنت فرسی التزام وهم اوزرنده قتاله غرض قتالی تحقیق واتمام ایلمشدر وفرس اوزره تمکن قتـالده مغصوب ومملوك بینلرنده فرق محسوس یوقدر وسهم مرقوم انجـق غاصب ایچون لازم اولوب همان فرسی صاحبنه رد وایراث نقص ایتمش ایسه غاصب نقصان فرسی غارم اولور زیرا مستحـق اولدیغی سهمه انجق فرس اوزره قتال ایچون مستحق اولمغـله مغصوبی ایجار واجرتنی اخذ ایلمك منزلنه نازلدرکه آنده اجرت ملك غاصب اولوب مغصوب منه ایچون اجر اوزره سبیل اولمیوب همان فرسده ایراث نقصان ایتمش ایسه انجق بدل نقصانی حاصـل اولدیغی کبی مانحن فیه دخی اکا مماثلدر و بوصورتده صاحب الفرس ایچون انجق سهم راجل تعیین قیلنورزیرا دارالحربده فرس اوزره قتاله اصلا قادر اولمامشدر وهم فرس واحد ایله ایکی کسنه مستحق سهم کامـل اولمق نامشروع اولمغله غاصب آنکله مستحق اولدقدنصکره استحقاق مالك ممنوعـدر اماصورت مفروضه‌ده فرسی دارالحربه صاحبی ادخال بعـده غاصب غصب واوزرنده قتال ایتمش اولسه بونده

مطلب لا تكون الشركة العامة مانعة عن الشهادة

مطلب يرد الغاصب ويضمن ما نقص من المغصوب

صاحب الفرس سهم فارسه ایصال قیلنور زیرا فرس اوزره قتاله قدرتی تجاوز سرحددن صکره غصبله زائل
اولمغله موت فرسله زوالی منزلنه نازلدر و بوصورتده غاصب ایچون انجق سهم راجل تعیین قیلنور زیرا اول فرسله
صاحبی فارس عد اولندقد نصکره شخص آخر دخی عد اولنماز وهم دار الحربده اشتراء فرس ایلین مستحق
سهم فرسان دکل ایکن غاصبك عدم استحقاقی بالاولویه نمایاندر واکر فرسی تجاوز سرحددن اقدم غصب ایدوب
دار الحربده فرس یدنده ایکن مسلمین اصابت غنائم ایلدکدنصکره صاحبی استحقاقله فرسنی اخذ ایدوب بعده
قتالله یاخود بلاقتال ینه غنائمه اصابت ایلسه‌لر غنائم اولاده غاصب ایچون سهم فارس تعیین اولنور زیرا دار الحربه
فارسا دخول واول غنائمه اصابتده فارسا قتال ایلمشدر وصاحب الفرس ایچون سهم راجل تعیین قیلنور زیرا
بیان مشروح اوزره فرس واحد ایله ایکی کمسنه فارس قیلنماز وغنائم ثانیه ده صاحب الفرس ایچون سهم فارس
تعیین قیلنور زیرا بو وقعه دن اقدم فرسنی استرداد ایتمکله بعد الاسترداد حاصل اولان غنائم حقنده قبل القتال
استرداد ینه قیاس اولنور وغاصب ایچون سهم راجل تعیین اولنور زیرا صاحب الفرس بو غنیمتده اول فرسله فارس
عد اولنمغله شخص آخر دخی عد اولنماز وهم اول فرس یدندن دخول دار الحربدن اقدم متحقق اولان حق مستحقله
اخذ اولنمشدر وفرس کندو ملکی ایکن بعد الدخول بیع ایدوب مشتری حق حادث مستحقله یدندن اخذ ایتمش
اولسه بعد الاخذ اصابت اولنان غنائمده فارسلکدن خارج اولنجه بوصورتده خروجی بالطریق الاولیدر کذلك
صاحب الفرس فرسنی اخذ ایتدکدنصکره مسلمین برقتاله دوچار وصاحب الفرس دخی غنائم سابقه دن دفع
مشرکین ایچون قتاله درکار اولسه ینه آندن همان سهم راجله سزاواردر زیرا بو قتالی انجق حق سابقندن دفع ضرر
لاحق ایچون اولوب غنائم سابقه ده حق دخی مقدار سهم راجل متحقق اولمغله بعد القتال بونك حق زیاده
واکمال وغاصبك مستحق اولدیغی سهم فارس تنقیص وابطال اولنماز واکر صاحب الفرس دخول دار الحرب
ایچون کلدکده فرسنی برمسلمه دار الحربده بونکله قتال قیل دیو اعاره ایدوب مستعیر فرسی دار الحربه ادخال
ایلدکدنصکره صاحبی نادم اولوب اصابت غنیمتدن اول یاصکره استرداد ایلسه صاحب الفرس بهر حال
همان سهم راجله کسب استعداد ایدر زیرا قبل مجاوزة الدرب بالاختیار فرسنی یدندن ازاله ایدوب عند مجاوزة الدرب
سبب استحقاقی انجق راجل ایکن منعقد ومتقرر اولمغله بعد المجاوزه شراء فرس صورتی کبی استرداد فرسله دخی
متغیر اولماز و بو مسئله قریبا استحسان ایلدیکمز مسئلهٔ غصبه قیاس اولنماز زیرا آنده فرسدن یدینی ازاله سی بالاختیار
اولمادیغندن فرق مسئلتین آشکار در کورمزمیسنکه دار الحربه فارسا داخل اولدقدنصکره مشرکین فرسنی
اخذ ایلسه‌لر سهم فارسه مستحق وکندو بیع ایلسه غیر مستحقدر وفرقلری انجق زوال ملکی بالاختیار اولوب
اولمامقده در اما مستعیر قبل رد الفرس اصابت اولنان غنائمده سهم فرسانه مستحقدر زیرا مجاوزهٔ دربله سبب
استحقاقی فارس ایکن منعقد واول غنائمه اصابت دخی فارس ایکن واقع اولمشدر وحکم مزبور تقریر مذکور اوزره
غاصبده ثابت اولنجه مستعیرده ثبوتی اولی در و بعد الرد اصابت اولنان غنائمده سهم راجله مستحقدر زیرا یدندن
فرس دار الحربه دخولدن اقدم متحقق اولان حق مستحقله اخذ اولنمق بعد الاخذ اصابت اولنان غنائمده فارس
اولمقدن آنی اخراج ایلمشدر واکر فرس عند المستعیر هالك اولسه مستعیر غنائم سابقه ولاحقه ده سهم فارسه
مالك اولور زیرا انعقاد سبب فارس ایکن واقع اولوب یدنده هالك اولنجه دك فرس آندن حق مستحقله اخذ
اولنمادیغندن مالك کبی اولمشدر واکر مشرکین اول فرسی یدمستعیردن اخذ واحراز بعده مسلمین اخذ ومستعیره
رد ایلسه‌لر کما کان یدنده باقی منزلنه نازل وقبل الرد اصابت اولنان غنائمده دخی سهم فرسانه واصل قیلنور واکر
صورت مفروضه ده مستعیر فرسی معیره رد ایدوب صکره بعض غنائمه اصابت اولنسه بوصورتده اخذ مشرکین
منزلهٔ عدمده نازل ومستعیر مسئلهٔ سابقه کبی سهم راجله نائل قیلنور واکر صاحب الفرس فرسیله ارض حربه
دخولدنصکره آخره اعاره ایدوب مستعیر دخی اول فرس هالك یا مستهلك اولنجیه دك اوزرنده قتال ایلیوب
مسلمین آنك قتالندن اول یاصکره اصابت غنائم ایلسه‌لر بو صورتلرك جمله سنده صاحب الفرس سهم فارسه
مستحق اولور زیرا بعد دخول دار الحرب فرسنی قتال ایچون غیره اعاره ایله فرس اوزره قصد قتالدن خارج اولماز
اما بیعی بویله دکلدر که بیعله قصدی فرسله تجارت اولوب قتال اولمدیغی ظاهر اولور وصورت مذکوره ده معیر ایچون
سهم فارس متبین اولدقده مستعیر ایچون سهم راجل متعین اولور زیرا فرس واحد ایله ایکی کمسنه فارس قیلنماز
وهم دار الحربده استعارهٔ فرس اشتراء فرسدن فایق دکل ایکن اشترا ایله دخی سهم فارسه لایق اوله‌مز واکر
صاحب الفرس قبل دخول دار الحرب اوزرنده قتال ایتمیوب مجرد رکوب ایچون فرسنی برکمسنه یه اعاره ایدوب

اول

اول دخی رکوب ودار الحربه دخولدنصکره صاحبنه رد ایلسه صاحب الفرس جمیع صور مذکوره ده فارس
عد اولنور زیرا دار الحربه دخولنده فرس اوزره قتاله لدی الاحتیاج قادر در که هر نه زمان دیلسه استرداد فرسنه
مقتدر در علی الخصوص استرداد وفارسا قتاله استبداد ایلمشدر بنابرین سهم فرسانه کسب استعداد ایلمشدر
ومستعیر جمیع صور مذکوره ده انجق سهم راجله نائل قیلنور زیرا فرسی قتال ایچون استعاره ایتمیوب رکوب ایچون
ایتمکله عند مجاوزة الدرب فرس اوزره قتاله غیر مقتدر در اما مسئلهٔ سابقه بشقه در که آنده مستعیر قبل الرد قتال ایدوب
غنائمه اصابت اولنسه فرس اوزره مقتدر قتال اولمغله سهم فرسانه ایصال قیلنور و بو قول واضح برله حق معیرده
دخی فرق مسئلتین متضح اولمشدر که مسئلهٔ سابقه ده اول فرسله مستعیر فارس عد اولنوب معیر فارسلکدن
رد اولنمشدر اما بو مسئله ده اعارتی انجق رکوب ایچون اولمغله مستعیر استحقاق سهمده فارس اولمیوب معیر نه زمان
دیلسه اخذه قادر اولمغله فارس قیلنمشدر بوصورتده مستعیر بعد دخول دار الحرب حق صاحب الفرسی انکار
وفرس غدر دعواسیله اوزرنده قتاله ابتدار ایدوب مسلمین غنائمله کامکار اولدقدنصکره معیر اقامت بینه واخذ فرسله
استظهار ایلسه ینه جمیع صور مذکوره ده صاحب الفرس سهم فارسله نامدار قیلنور زیرا مستعیر انکار ایله غاصب
اولوب انکاری دار الحربده اولمغله فرسی صاحبندن ابتداء دار الحربده غصب ایتمش کبی اولمشدر وقریبا بیان ایلدیك که
غصب مرقومله صاحب الفرس فارسلکدن خارج وغاصب فرسانده مندرج اولماز لر ما نحن فیه دخی اویله در
واکر صاحب الفرس فرسنی دار الحربه دخول ایدنجیه دك برقاچ ایام رکوب ایچون برکمسنه یه ایجار بعده اصابت
غنائمدن اول یاصکره انقضاء مدت اجاره ایله اخذ فرسه ابتدار ایلسه صاحب الفرس بهر حال رجاله دن اعتبار اولنور
زیرا مستأجر ایچون حق مستحق ایجاب ایتمکله دار الحربه دخولنده اول فرس اوزره قتاله قدرتیاب دکلدر و بوجهتله
اعاره دن فرق اولنور بنابرین بعد انقضاء المدة استرداد ایلدکده هنوز اشتراء فرس ایدنلردن تعداد قیلنوب
فارس اوله‌مز ومستأجر دخی جمیع صورده رجاله دن اعتبار اولنور زیرا استیجاری رکوب ایچون اولوب قتال ایچون
اولمامغله لدی الحاجة فرس اوزره قدرت قتالی بدیدار اولمیوب حمل اثقال ایچون استیجاری منزلنده ایدوکی آشکار
اولمشدر وصورت مزبوره ده مستأجر برآی یا زیاده مدتده رکوب واوزرنده قتال ایچون اول فرسی استیجار
ایتمش اولسه صاحب الفرس مسلمین دار اسلامه خروج ایدنجیه دك اخذ اولنان جمیع غنائمده رجاله دن اعتبار اولنور
زیرا بیان سابق اوزره دار الحربه دخولنده غیر ایچون فرسنده حق مستحق بولنمغله صاحب الفرسك فرس اوزره
قدرت قتالی غیر متحققدر ومستأجر قبل انقضاء الاجاره اصابت اولنان غنائمده فارسدر که دار الحربه فرسله داخل
وحقیقة وحکما اوزرنده قتاله قدرتی واصل واصابت غنائم حال بقاء قدرتنده حاصل اولمشدر و بعد الانقضاء
اصابت اولنان غنائمده راجلدر که بعد الانقضاء فرس یدندن دار الحربه دخولندن اقدم ثابت اولان حق مستحقله
اخذ اولنمغله رجاله ده داخل اولمشدر واکر صاحب الفرس فرسیله دار الحربه داخل ومسلمین غنائمه واصل
اولدقدنصکره اول فرسی رکوب یا قتال ایچون مدت معینه ده آخره ایجار ایدوب مدت اجیرده مسلمین بعض غنائمه
دخی نائل اولدقدنصکره انقضاء مدتله فرسنی استرداد و بعد الاسترداد بعض غنائم دخی حاصل اولسه مستأجر
جمیع غنائمده راجلدر که استیجار فرس بعد دخول دار الحرب شراء فرسدن اقوی دکل ایکن آنده دخی راجلدر
اما صاحب الفرس غنیمت اولاده فارسدر که دار الحربه فارسا دخول ایدوب اول غنائمه فارس ایکن اصابت
اولنمشدر وایجار فرس بعد الاصابه بیعدن اقوی دکل ایکن آنده دخی فارسدر کذلك غنیمت ثالثه ده
دخی فارسدر که ایجار ایله فرس ملکندن چیقمیوب هم وقت تجاوز سرحدده سبب استحقاقی منعقد
اولدقدنصکره وهم مدت اجاره منقضیه اولدقدنصکره اوزرنده مباشرت قتاله قادر اولمشدر اما غنیمت
ثانیه ده راجلدر که فرس یدندن غیر ایچون ایجاب ایلدیکی حق مستحق ایله اخذ اولنوب اوزرنده قتاله قدرتی زائل
ومدت اجاره ده بیع ایتمش منزلنه نازل اولمشدر زیرا اجاره دخی بیع کبی اوزرنده قدرت قتالی ازاله ایدر کذلك
بعد انقضاء المدة مسلمین مبتلای قتال اولوب صاحب الفرس دخی فرسنی استرداد وغنیمت ثانیه دن دفع
اضداد ایچون اقتال ایلسه ینه آندن سهم راجله ایصال اولنور زیرا بو قتالی انجق سهمندن دفع اضداد ایچون
اولمغله حق ثابتنده باعث ازدیاد اولماز واکر برمسلم فرسیله دار الحربه قصد دخول ایتمش ایکن آنی مسلم آخر
غصب وادخال و بعد الادخال مسلمین بعض غنائمه اتصال ایدوب صکره مغصوب منه آردنجه کیتمکی ملاحظه
وکیدوب فرسنی اخذ واستحصال ایتدکدنصکره مسلمین بعض غنائمله دخی خوشحال اولسه‌لر صاحب الفرس
ایکی غنیمتده ده راجلدر که دار الحربه راجلا داخل بعده آنده فرسنه واصل اولوب شراء جدید ایتمش منزلنه

نازل اولمشدر و بو مسئله اوائل بابده مذكور الاستحسان اولان مسئلهٔ غصبه مخالفدر كه آنده نيت غزا ايله دخول
دارالحربه قصد واهتمامى اولمغله لاجل القتال مؤنت فرسى التزام ايدوب دارالحربه قريب ودخوله حاضر اولدقده
غاصب بلا اختيار يدندن اخذه اقدام ايلمشيدى بو جهتله بعد الاسترداد غصب عارض مورد عد مده ايراد
اولنمش ايدي امابونده نه قبل دخول دارالحرب ونه عند الدخول قتال ايچون مؤنت فرسى ملتزم اولمديغندن
اصلا سلك فرسانه منتظم اولميوب همان حين استردادنده ملتزم واول حينده شراء فرس ايدنلر سلكنه منتظم
اولمشدر وصورت مفروضه ده غاصب قبل الاسترداد اصابت اولنان غنائمده فارسدر كه داره فارسا داخل
واول غنائم فارس ايكن حاصل اولمغله آنك ايچون سهم فرسان متقرر اولدقدنصكره فرس يدندن استحقاقله
زائل اولدقده سهم ثابتى متغير اولماز و بعد الاسترداد اصابت اولنان غنائمده راجلدر كه فرس يدندن حقله زائل
اولمشدركذلك صاحب الفرس قتال ايچون آخره اعاره دنصكره نادم و بنفسه غزايه عازم اولوب مستعيره
دارالحربده واصل واسترداد ايله فرسى يدينه داخل اولسه بودخى جميع احكامده صورت متقدمه يه مماثلدر
زيرا صاحب الفرس دارالحربه راجلا كيرمكله تا چيقنجيه دك راجلدر كه قصد غزا ايتدكده فرسى يدنده
بولنمايوب مؤنت مستعار رد ايدنجيه دك مستعير اوزره اولمغله مؤنت فرسى ملتزم دخى دكلدر امابومسئله ده
اعاره سى قتال ايچون اولميوب انجق ركوب ايچون اولسه بومسئله حق صاحب الفرسده مسئلهٔ متقدمه يه مماثل
يعنى جميع غنائمده راجلدر اما حق مستعيرده مسئلهٔ متقدمه دن مفارق و بونده مستعير جميع غنائمده رجاله يه
ملتحقدر كه استعاره سى انجق ركوب ايچون اولمغله فرس اوزره قدرت قتالدن محجوبدر وصورت مزبوره ده
مستعير غدر ايله صاحبنه مخالفت وهمان دارالحربه دخول واوزرنده قتاله مباشرت قيلسه ينه راجلدر كه
بعد الدخول اوزرنده قتاله غاصب اولمشدر و بو وجهله غاصب مستحق سهم فرسان اولماديغى بز قريبا بيان
ايلديك وصاحب الفرس دخى ينه جميع غنائمده راجلدر كه قبل قصد الغزاء ركوب ايچون اعاره سيله قتال ايچون
اعاره سى كندو حقنده برابردر زيرا ايكى صورتده دخى قتال ايچون مؤنت فرسى انجق بعد دخول دارالحرب التزام
ايتمشدر وهم قصد غزا ايتدكده دارالحربده فرسنه ظفر بولوب بولميه جغى معلومى دكلدر اكرچه دارالحربه
غازيا دخول ايچون حاضر اولدقدنصكره فرسنى ركوب ايچون غيره اعاره وبعد الدخول استرداد ايلين اهل جهادده
بز سلوك استحسانله داخل زمرهٔ فرسان ايلديك زيرا آنى شومنزله انزال قيلدق كه غازى برفشيه قادر اولميان
راجلى كوروب آنى مقدار ميل فرسنه تحميل ايدوب دارالحربه دخولدنصكره انزال وفرسنى اخذ ايليه ايشته
بو بابده اول غازى فارس ايدوكى بى ارتيابدر كذلك آنك منزلنده نازل قيلنان فارسلكله كما ميابدر لكن بومعنى
مانحن فيهده مفقود ومعيرمز بور فرساندن غيرمعد ودرواكر مسئلهٔ مزبوره ده فرسنى مجرد ركوب ياخود قتال ايچون
ايجار ايتمش اولسه صاحب الفرس جميع غنائمده رجاله دن اعتبار قيلنور زيرا قريبا بيان ايلديك كه قتال ايچون
قصد دخوله حاضر اولدقدن صكره فرسنى ايجار بعده مستأجر ادخال دارالحربه ابتدار ايلسه صاحب الفرس
جميع غنائمده رجاله دن اعتبار اولنور مانحن فيهده صاحب الفرس ايچون قصد غزا انجق فرسى حق مستحقله
يد مستأجرده ايكن پيدا اولمغله اعتبارمز كوره دخى احرى در اما مستأجر اكر ركوب ايچون استيجار ايتمش ايسه
آنده دخى جواب صاحب الفرسده سبق ايلين قول صوابدر واكر قتال ايچون استيجار ايتمش ايسه قبل انقضاء
مدة الاجاره اخذ اولنان غنائمده فارس و بعد الانقضا اخذ اولنان غنائمده راجلدر زيرا فرس حق مستحقله
يدندن اخذ اولنمشدر مكر بعد الانقضا فرسى صاحبندن منع ياخود فرس ملكمدر ديو صاحبنى دفع ايليه بوصورتده
جميع غنائمده فارس عد اولنور ومستعير دخى صورت مزبوره ده مستأجر كبيدر زيرا هر برى قصد قتال له فارسا
دخول ايتمكله فرس يدلرندن حق مستحقله اخذ اولنجيه دك فارسلردر نكته سى اولدر كه بونلر منع فرسله غاصب
اولمشلردر و بيان اولنديكه فرس مغصوبله سبب استحقاق اوزرنده قتال ايتدكده ابتداء منعقد اولور وحالت بقا
حالت ابتدادن اسهل اولمغله فى الاصل منعقد اولان سبب فرس مغصوبله ابقا اولنمق اولى واكلدر واكر بركمسنه
فرسنى برغازى يه سهم فرسى كندويه و يرمك اوزره ايجار ايلسه بو اجاره نك فسادى آشكاردر زيرا اخذ اولنه جق غنائم
مجهول الجنس والمقدار اولوب سهم دخى فرس اوزره بولنان غازينك اولوب فرسك اولمامغله اول فرسى جهالت
فاحشه ايله مجهول اولان بدل ايله ايجار ايتمشدر واجارهٔ فاسده حكمده اجارهٔ جائزه ايله اعتبار اولنمغله سهم فرس
مستأجرك اولوب صاحب الفرس ايچون دخى اجرمثلى بالغا مابلغ ايفا اولنور زيرا مستأجر حكم عقد فاسد ايله
معقود عليهى استيفا ايتمشدر كذلك شرط مذكور ايله اعاره ايلسه ينه حكمى حكم اجاره در زيرا بونده اشتراط

مطلب لافرق بين الاجارة والاعارة عند شرط الاجر

اجر ايلمشدر واجر ايله مشروط اولدقده لفظ اعاره ايله لفظ اجاره ميانده فرق يوقدر بوصورتلرده مسلمين هيچ
غنيمت اصابت ايتمدين دار اسلامه خارج اولسه لر ينه مستأجر اوزره اجرمثلى واجبدر كه مستأجر حكم اجارهٔ
فاسده ايله استيفاء معقود عليه ايتمكله برشيئه اصابت ايتسون ايتمسون اوزرينه اجرمثلى مستوجبدر بونك نظيرى
شول مضاربدر كه مضاربهٔ فاسده ده تكميل عمل ايليه ربح حاصل اولسه ده اولماسه ده اجرمثلنى مستوجبدر
واكر بركمسنه كندويه مدت معينه ده ياخود مسلمين شوغزوه لرنده نهايت مبلغلرينه واصل اولنجيه دك دعك
مثللو مدت غيرمعينه ده غزا ايتمك اوزره بركمسنه يى استيجار ايلسه بوعقدى باطلدر زيرا بيان ايلديك كه جهاد
سنام الدين وعبادا تده دكن ركين اولوب فرض كفايه ايسه ده اكا مباشر اولان كندو فرضنى ادايه مباشر ايدوكى
مستبيندر واداء فرائض وطاعات اوزره استيجار باطل ونا پايداردر بوصورتده سهم غنيمت مستأجر نفسنه شرط
ايتمسه ده اجيركدر زيرا استيجار باطل وكالمعدوم اولمغله سهم غازى يه ويرلمك معلومدر واجير دخى
مستأجردن اخذ اجر ايتمش ايسه ردى واجبدر زيرا عقد باطل اصلا اجرى غيرموجبدر وهم غزاسنده
نفسى ايچون عامل اولمغله غير اوزره اجرى غير مستوجبدر بوصورتده مستأجر كندو سلاح ودابه سنى اجيره
ويرمش ايسه نظر اولنور اگر سهم غنيمتى نفسى ايچون شرط ايتمش ايسه سلاح ودابه سنك اجرمثلى بالغا مابلغ
اجير اوزره واجبدر زيرا مستأجر نفسى ايچون منفعت سلاح ودابه سى مقابلنده عوض مجهولى شرط ايدوب
اجير دخى عقد فاسد ايله اول منفعتى استيفا ايلمشدر كركدر كه اجرمثلى ايفا ايده واكر شرط ايتمش ايسه اجر سلاح
ودابه دن اجير اوزره نسنه واجب اولماز زيرا مستأجر نفسى ايچون عوض مالى شرط ايتمكله سلاح ودابه سنى اجيره
اعاره ياخود قتال ايچون فى سبيل الله بذل ايتمش اولوب آنلرى قتالده استعمال ايلين غازى اوزره مستوجب اجر اولماز
واكر بركمسنه برفرسى مدت معلومه ده ركوب واوزرنده قتال ايچون ياخود برغلامى دارالحربده مدت معلومه ده
خدمتى ايچون بدل معلوم ايله استيجار ايلسه بوعقدى جائزدر كرك هريوم ايچون تسميهٔ اجر ايتسون كرك ايتمسون
زيرا بونده معقود عليه بيان مدتله معلوم و بدل دخى معلومدر ومعناى طاعت واقامت فرضدن نسنه يوقدر پس
بو استيجار صحيحدر امابيان مدت ايتميوب همان شوغزوه يه كيدوب فلان محله عودت ايدنجيه دك ديو استيجار ايلسه
بوعقدى فاسددر زيرا معقود عليه مجهولدر كه مسلمين دارالحربده نه محله بالغ اولوب آنده اقامتلرى طو يليدر
قصيرميدر بيلنمز بوصورتده مستأجر استيفاء منفعت ايدرسه اوزرينه اجرمثل واجب اولور زيرا بونده معقود عليه
حاصل اولمغله عقد اجاره منعقد اولوب انجق غرر وجهالته بناء فاسد اولمغله اجرمثلى بالغا مابلغ مستوجبدر
زيرا بو بابده اجرا اكرچه مسمى در لكن صاحب الغلام والدابه بن سزلر اول محله واصل اولمزدن اقدم عودت
ايدرسز ديو اميد ايدر ايدم يوقسه واصل اولديغيكز محله دك بو مسمايه راضى اولمادم ديمك جائز اولمغله دفعا
للخصام اجرمثل بالغا مابلغ اوزرينه الزام اولنور دى واكر بركمسنه نك يدنده حبس فى سبيل الله اولان بعض
افراس حاضر واول كمسنه دخى قيم افراس اولمغله ديلديكنه ويروب ويلديكندن آلمغه قادر ايكن بعضسنى
فى سبيل الله اوزرنده غزا ايده جك بعض ناسه اعطا ايدوب آنلر افراسله دارالحربه دخولدنصكره مسلمين غنائمه
اصابت ايلسه لر بعده افراسى آنلردن اخذ وآخرينه ويروب صكره بعض غنائمه دخى اصابت ايلسه لر بوصورتده
افراسله داخل اولانلر مصاب قبل الاخذده سهم فرسانه و بعد الاخذده سهم رجاله يه مستحقلردر وافراس
حبس ايله مراد شول افراسدر كه جهاد ايچون وقف اولنه ووقف افراس صحيح ومستحكم الاساسدر اما اصل
محمد رحمه الله تعالى اوزره ظاهر التجويزدر كه امام مشار اليه وقف منقولاتى مجيزدر واما اصل ابى يوسف
رحمه الله تعالى اوزره ثياب جنازه وآلات غسل موتى كبى متعارف الوقف اولنلرده صحيح اولمغله فى سبيل الله اوزرنده
قتال اولنان افراسده دخى تعارفه بناء تصحيح اولنور و بو بابده اصل اصيل شول روايت اولنان قول جليلدركه
حضرت عمر رضى الله تعالى عنه وفات ايلدكده يدخلافتنده فخذارى اوزره حبس فى سبيل الله لفظى يازلمش
اوجيوز فرس وارايدى ومانحن فيه اولان مسئله نك نكته سى اولدر كه غازى مرقوم دارالحربه فرس اوزره داخل
وفرس اوزره قتاله قادر وغنائم اولى اصابت اولنجيه دك قدرتى باقيه اولمغله آنده سهم فرسانه نائل اولوب مستعير
فرس منزلنده قيلنورو بعد الاصابه فرس يدندن حق مستحقله اخذ اولنمغله غازى مرقوم غنائم ثانيه ده فارس بولنميوب
يدندن فرسى اخذ اولنان مستعير كبى انجق سهم رجاله يه مستحق اولور و بو بابده دارالحربده يدندن فرسى
استرداد ايدن قيم وقف ياخود نفس واقف اولمق مساويدر وقيم وواقف بعد الاسترداد اول فرس اوزره قتاله
اجتهاد ايلسه لر آنكله فرساندن تعداد اولنمازلر زيرا استردادلرى انجق دارالحربده واقع اولمشدر و بو استرداد

مطلب استئجار رجلا للجهاد عنه

الحبس يتضمن جمع حبيس وهو كل ماوقفته لوجه الله تعالى حيوانا كان اوارضا اودارا كذا فى المغرب بيان
مذكور اوزره فرس موقوف واحد ايسه حبيس وجماعت ايسه حبس اطلاق اولنور

مطلب وقف الافراس وغيرها من المنقولات

دارالحربده شراء فرسدن اقوی دکلدر وحکم شرا اسبقت ایلمشدر کذلك اول فرسی راجل آخره اعطا ایلسه‌لر اول دخی دارالحربده اشترا ایلمش منزلنه نازل وفرسانده غیر داخلدر واکر برکسنه نك یدنده افراس موقوفه بولنوب کندو واقف یاخود قیم ایکن اوزرنده فی سبیل الله قتال ایچون برکسنه‌یه ایجار ایلسه بوصنعنده اسائه اجتسار ایتمش اولور زیرا واقف ارضنی مسجد قلمش کبی اول افراسی خالصا لله وقف ایلمشدر بولنصکره کسب مال ایچون ایجار ایله آنده تصرف حلال اولماز وهم واقف اوزرلرنده فی سبیل الله قتال الله آجرتنده نیل ثواب ایچون آنلری اعداد ایتمشیکن قیم آنلر ایله دنیاده اکتساب مال ایلمك تغییر شرطدن تعداد اولنور قال الله تعالی فمن بدله بعد ما سمعه فانما اثمه علی الذین یبدلونه یعنی اول کسنه که وصی یاخود شاهد وصیت اولوب وصیتی اکا بالغ وعندنده متحقق اولدقدنصکره آنی تغییر ایلیه وبال تغییر انجق تغییر ایلینلر اوزره واقعدر بوصورتده مستأجرین اوزرلرنده قتال ایلسه‌لر سهم فرسانی استحصال ایدرلر زیرا دارالحربه فارسا داخل وفارسا قتاله قادر اولمشلردر که سهم فرسانه مدار استحقاق بونلردر واجور خیلی ادا دخی اوزرلرینه واجبدر زیرا متناول عقد اولان منفعتی استیفا ایلمشلردر وحاللری غاصبدن استیجار خیل ایدنلر کیبیدر زیرا قیم وواقف بو ایجارده غاصبدن کتر کالردر وعقد غاصبله مستأجر استیفاء منفعت ایتدکده مستوجب اجرا اولنجه بونده دخی اظهردر لکن ایجار ایدنلر کرکدر که اجرت حاصله‌یی اکل ایتمیوب تصدق ایده‌لر زیرا حق شرعله بو اجاره‌دن ممنوع اولدقلرندن اول اجرت سبب خبیث ایله اکتساب اولنمشدر و بو مقوله‌ده سبیل شرعی انجق تصدق قیدر واکر افراس مرقومه مستأجرك یدنده هالك یاخود عقر اعدا برله مستهلك اولسه بوصورتده والی قیمتلرین دیلرسه موجره ودیلرسه مستأجره تضمین ایدر زیرا هر برنده تعدی واردر وموجر شول غاصب منزلنده‌در که مغصوبی ایجار ایدوب استعمال مستأجرده تلف اوله بوصورتده اکر مستأجره تضمین ایدرسه اولدخی قیمتیله موجر اوزره رجوع ایدر زیرا طرف موجردن موجب سبب عقد ضمانله مغرور اولمشدر واکر موجره تضمین ایدرسه موجر مستأجر اوزره برشیئله رجوع ایده‌مز بعده والی اول قیمتله فرس آخر اشترا ایدوب هالکك مقامنه قائم ویرینه وقف لازم قیلر زیرا قیمته قیمتله تسمیه ایتدکلری انجق قیامدن مشتق ومقام عینه قائم اولدیغی محقق اولدیغندندر و بو بابده اصل عین فی سبیل الله حبیس وموقوف اولمغله بدلی دخی اول وصفله موصوف قیلنور نته کیم فرس موقوف مقتول وقاتلی قیمتنی غارم اولسه آنده معا مله مرقومه لازمدر و بدلنی وصف اصل ایله موصوف قیلق آنکله برفرس اشترا وفی سبیل الله آنی موقوف ایلمکه موقوفدر بعده مؤلف واقف الاسرار بو مسئله‌ده شرط وقفی اظهار ایدوب دیدیکه فرس وسلاح مقوله‌لرینی صاحبی یدندن اخراجله ید قیمده ادراج ایتمدکجه حکم حبس وموقوفده ظاهر الاندراج اوله‌مز وشارح واضح التقریر دلیل مسئله‌یی تحریرده دیرکه زیرا وقف فرس وسلاح وقف العقار کبی نوع من الوقفدر وتسلیم الی المتولی قول محمد رحمه الله تعالی اوزره تمام وقفده شرطدر وابن ابی لیلی رحمه الله تعالی قولی دخی بودر و بعد التسلیم الی المتولی بردخی آنده رجوعی غیر مشروعدر لکن اول واقف تولیت وقفنی ابتداء امردن یاخود بعد موت المتولی نفسنه شرط ایلسه جائزدر زیرا تسلیمی مجرد اتمام وقف ایچون شرط قیلنمشدر بعد وجود الشرط ید واقفه عودتنده ضرر یوقدر ومؤلف جلیل کراع وسلاحده جواز وقف اوزره ذکر اولنان اصل اصیلدن بشقه حضرت علی وابن مسعود وتابعیندن امام شعبی ونخعی رضی الله تعالی عنهم دن اکا بالغ اولان تجویزلریله سوق دلیل ایلدی بوصورتده برکسنه‌یه اوزرنده غزا ایچون برفرس حبیس یعنی موقوف ویریلوب اولدخی دارالحربه دخول ومسلمین غنائمه وصول ایتدکدنصکره اول فرس یدندن استرداد بعده مسلمین بعض غنائمه دخی برمراد قیلنسه اولکسنه غنیمت اولی‌ده فارس اولمغله سهم فارسله مسرور وثانیه‌ده فرس یدندن بحق اخذ اولنمغله سهم راجل اوزره مقصور قیلنور اما متولی وقفك یدنده فرس آخر اولمیوب دارالحربه راجلا داخل اولسه جمیع غنائمده انجق سهم راجله نائلدرز یرا داره راجلا کیرد کدنصکره شخص آخردن اشتراء فرسله فارس اولمدیغی کبی ید غازیدن احذ فرسله دخی اولماز والله تعالی اعلم بالصواب

مطلب شرط وقف الفرس والعقار

باب ما یبطل فیه سهم الفارس فی دارالحرب وما لا یبطل * یعنی دارالحربده سهم فارسی بعد الثبوت ابطال ایلیوب ایلمین اسبابك باب دقت نصابیدر برکسنه دارالاسلامده ایکن فرسنی شخص آخره هبه ایدوب اول دخی بعد القبض معیت عسکرده اول فرسله دارالحربه داخل ومسلمین غنائمه واصل اولدقدنصکره واهب فرسنده هبه‌سندن قصد رجوع ایلسه رجوعی مشروعدر زیرا موهوب ید موهوب لهنده علی حاله قائم وواهبه عوض هبه‌سی غیر واصل اولمغله مقصودنده خلل تمکن ایتدیکندن حق رجوعی ثابت وحاصلدر بوصورتده رجوع

مطلب وهب فرسه لرجل فدخل بها

مطلب متی یصح الرجوع عن الهبة

ایدوب صکره مسلمین بعض غنائمه دخی نائل اولسه‌لر واهب اول فرسله فارس اولمیوب جمیع غنائمده راجل قیلنور زیرا دارالحربه راجلا کیردکدنصکره آنده تحصیل فرس استحقاق سهمده غیر معتبردر وموهوب له غنائم اولی‌ده فارسدرکه دارالحربه دخولده واول غنائمه وصولده فارسدر وغنائم ثانیه‌ده راجلدرکه فرس یدندن حق مستحقله اخذ اولنمشدر زیرا واهبه عوض هبه‌سی واصل اولمدیغیجه حق رجوعی شرعا ثابتدر سؤال اولنوربیه که بوصورتده موهوب له کندو ملکی اولان فرس اوزره داخل اولمشیکن لا باختیاره یدندن زائل اولمشدر کرکدرکه بعد الدخول اهل حرب اخذ واحراز ایتدکلرنده فارسلکدن خارج اولمدیغی کبی بونده دخی اولیه جوابنده دیرزکه بونده فرس یدندن حق مستحق شرعی ایله اخذ اولنمشدر وحق مزبور دارالحربه دخولی اوزره سابقدر بو جهتله علی الاطلاق فرس اوزره متمکن قتال اولمقدن خارج وتمکن قتالی انجق قبل رجوع الواهب بولنمغله مقید درحق مسلمین هیچ غنائم اصابت ایتمدین واهب رجوع ایلسه موهوب له بعد رجوعه فارس اوله‌مز اصابت بعض غنائمدن صکره‌سیه بو یله در اکر موهوب له مجرد ملکی اولان فرس اوزره دخواله جمیع غنائمده فارس قیلنسه اقتضا ایدرکه برکسنه نك اون فرسی اولوب هر برین برراجله هبه واوزرنده دارالحربه دخوللرندنصکره یدلرندن استرداد ایلسه همان بو مقدار ایله جمله‌سی جمیع غنائمده فرسان اوله‌لر و بو معنی بعید غیره‌عتنی‌در زیرا بو قوله قائل اولان لا محاله اول افراس عشره‌یی رجال عشره‌یه اعاره ودارالحربده استرداد ایلسه ینه فرسان اولورلر دیمکه محتاجدر زیرا هبه واعاره‌ده عند الدخول صاحب الافراس رجوع ایدنجیه دك افراس اوزره تمکن قتالده تفاوت یوقدر وعلی هذا برکسنه شراء فاسد ایله برفرسی اشترا وقبضله اوزرنده دارالحربه دخولدنصکره بایع فساد بیعله رجوع ایلسه حکم مسئلهٔ هبه بونده دخی قطعی الوقوعدر زیرا واهبك حق رجوعی کبی بایعك دخی بیع فاسدده حق استردادی ثابت بلکه اظهردرکه بو بابده بایع استرداد ایله شرعا مأمور اما واهب رجوعدن ندبا منهیدر واسترداد واهبله موهوب له بعد الاسترداد اصابت اولنان غنائمده فارسلکدن خارج اولنجه بونده دخی اولادر واکر بیعی صحیح اولوب صکره دارالحربده برکسنه بینه ایله فرسه مستحق اولوب ید مشتریدن اخذ ایلسه بودخی بیع فاسد منزلنده‌درزیرا دارالحربه دخولدن اقدم ثابت اولان حق مستحقله یدندن اخذ اولنمشدر وهم استحقاق غیر ایله مشتری غاصب الفرس اولوب غاصب استرداد مغصوب منه ایله فارسلکدن خارج قیلنور کذلك برکسنه آخره بر بغل ویروب آنکله برفرس اشترا ایدوب بعد التقابض ایکیسیده دارالحربه داخل اولدقلرنده بغلده یا فرسده عیب بولنوب اول عیبله قضاء قاضی برله یاخود بلا قضاء معیبی رد ومالنی استرداد ایلسه بوصورتده مشتری فرس بربرینه رد ایتمزدن اقدم اخذ اولنان غنائمده سهم فارسه مستحقدر و بو بابده عیب فرسده بولنمغله مشتری فرس فرسی رد ایلین کسنه اولمق یاخود بغلده بولنمغله مشتری فرس بغل اوزرینه رد اولنان کسنه اولمق مساویدر و بربرینه رددن صکره اخذ اولنان غنائمده سهم راجله مستحقدر زیرا عیب فرسده بولنمغله کندو رد ایلمش ایسه فرسی ملکندن بالاختیار ازاله ایتمشدر واکر عیب بغلده بولنمغله اوزرینه رد اولنمش ایسه فرس یدندن حق مستحقله اخذ اولنمشدر اما مشتری بغل مجموع غنائمده راجلدرکه دارالحربه راجلا داخل اولمشدر کذلك بیعلری صحیح ایکن دارالحربده بعض غنائمه اصابتدن صکره اقاله واستقاله ایدوب یاخود احدهما مشتراسنی کورمامش اولمغله خیار رؤیتله رد ایدوب یاخود مشتری فرس قبض فرس ایتمش ایکن بغلی تسلیم ایتمیوب عندنده هالك اولمغله فرسی رد ایلسه بوصورتلرده ملکلری سبب مستحقله ازاله قیلنمغله صکره اخذ اولنان غنائمده فارسلکدن اخراج وسهم رجاله‌یه اناله قیلنور واکر برکسنه دارالاسلامده ایکن فرسنی دینی مقابله‌سنده داینه رهن ایدوب ایکیسی بردن عسکر ایله دارالحربه داخل اولدقدنصکره دینی ادا وفرسنی استرداد ایلسه جمیع غنائمده راهن ومرتهن رجاله‌دن تعداد اولنور زیرا مرتهن فرس مرهون اوزره قتاله مقتدر اولمامغله آنکله فارس قیلنمق متعذردر وراهن دخی عقد رهنله مرهونده مرتهن ایچون موجب ملك الید اولوب قبل قضاء الدین کندو یدینی اثبات ممکن اولمامغله دخول دارالحربده فرسی اوزره قتاله غیر متمکندر واکر دارالحربه فرسیله دخول و بعض غنائمه وصولدنصکره رهن ایدوب صکره بعض غنائم دخی اکتساب بعده قضاء دین ایله فرسنی استرداد ایلدکدنصکره بعض غنائمه دخی ظفریاب اولنسه مرتهن بهر حال اول فرسله فارس اولمدیغی ظاهر وراهن غنیمت اولی وثالثه‌ده فارس ایدوکی باهردر اما غنیمت وسطی‌ده راجلدرکه ملکی قائم ایکن اختیاریله فرس اوزره تمکن قتالنی زائل قیلوب دارالحربده فرسنی ایجار ایلین کسنه منزلنه نازل اولمشدر وبزقریبا مسئلهٔ اجاره‌یی بیان ونکته‌سنی تقریر واعلان ایلدیك

ورهن دخی اکا قیاس اولنور زیرا هر بری ملك صاحب الفرس قائم ایکن غیرك استحقاق یدینی مستلزمدر
واکر برکسنه دارالحربه فرسله دخول و بعض غنائمه وصولدنصکره فرسنی بیع ایدوب بعده بعض غنائم دخی
حاصل اولدقدنصکره مشتری اول فرسده عیب بولوب قضاء قاضی برله یاخود بلاقضاء اوزرینه رد ایلدکدنصکره
بعض غنائم دخی حاصل اولسه صاحب الفرس غنیمت اولی وثالثه ده فارس وغنیمت وسطی ده راجلدرکه فرسی
ملکندن اخراجله اوزرنده قتالدن تمکینی بالاختیار زائل ایلمشدر و بو بابده فرسك صاحبنه عودتی من کل وجه
فسخ عداولنان سببله اولوب یاخود کندو حقنده فسخ وحق غیرده بیع جدید عداولنان سببله واقع اولمق
برابردرکه علی کلا التقدیرین غنیمت وسطی یه حین اصابتده فرس اوزره قتاله قدرتی غیرثابتیدر سؤال اولنورسه که
صورت مفروضه ده صاحب الفرس غنیمت ثالثه ده دخی راجل قیلمق واجب ایدی زیرا مؤنت فرسی التزام
ایلدیکی قصد تجارت ایچون اولوب قتال ایچون اولمادیغی بیع ایتدیکنده ظاهر اولدقدنصکره فرس یدینه عودت
ایتمش ایسه ده هنوز اشتراء فرس ایدنلرك منزلنده نازلدر ودارالحربه راجلا کیروب صکره اشتراء فرس ایدنلر سهم
فرسانه غیرنائلدر جوابده دیرزکه دارالحربده فرسی بیع ایلمك سؤالده ذکر اولنان کبی قصد تجارت ایچون اولمق
محتمل اولدیغی کبی اوزرنده قتاله بوندن اقوی فرس آخره استبدال ایچون اولمق دخی محتملدر بناء علیه فارساد خولنده
منعقد اولان سبب استحقاقی بویله امر محتمل برله باطل اولمیوب انجق فرس اوزره قتاله تمکنی بالفعل زائل اولمق کبی
امر متیقنله عاطل اولور واول دخی انجق غنیمت وسطی ده حاصل اولمشدر ومؤلف همام بو اصل اوزره تفریعه
اهتمامله دیرکه مسئلهٔ مزبوره ده فرسی اوزرینه رد اولنمیوب همان کندی واکر بوینه فرس آخر اشترا یاخود اکا
فرس آخر هبه اولنسه ینه غنیمت وسطی ده راجلدرکه فرس اوزره قتاله غیرقادر ایکن اول غنیمت حاصل
اولمشدر وغنیمت اولی وثالثه ده فارسدرکه فارساد خولله سبب استحقاقی منعقد اولدقدنصکره فرس اوزره قتاله
مقتدر ایکن بو غنیمتلرك اخذی متیسر اولمشدر کذلك مشرکین غنیمت وسطایی استرداد ایچون مسلمینله قتال
ایتدکده اول دخی دفع مشرکین ایچون فرس ثانی اوزره معیت مسلمینده اقتتال ایلسه ینه سهم راجله ایصال قیلنور
زیرا اول غنیمتده آنك ایچون نصیب راجل وار ایکن قتال ایتمشدر واول قتال الله آنده اولان حقی تزاید ایلمز کذلك
اشترا ایلدیکی فرس مقدما بیع ایلدیکی فرسدن دون اما اوزرنده قتاله متحمل اولسه ینه حکم مذکور متحول اولماز
زیرا بویله فرسله ابتداء دارالحربه داخل اولسه ینه سهم فرسانه نائل اولور پس آنکله سبب استحقاقی ابتداء
منعقد اولمق جائز اولنجه حالت بقاده دخی اسهل ایکن آنکله ابقاء فارسیتی البته جائزدر واکر ایکی فارس بربرله
فرسلرینی مبادله یاخود هر بری کندو فرسنی آخره دراهمله بیع ایلسه لر ایکیسیده علی حالهما فارسلردر زیرا
هر بری دارالحربه فارسا داخل و بیع یاخود اشترا ایلدیکی فرس اوزره تمکن قتالی غیرزائلدر واکر دارالحربه فارسا
دخولدنصکره برمسلم فرسنی قتلله قیمتنی ضامن اولمشیکن صاحب الفرس آنکله فرس آخر اشترا ایتمیوب اول احیانده
غنائمه اصابت اولنسه صاحب الفرس جمیع غنائمده فارسدر زیرا سبب استحقاقی منعقد اولدقدن صکره فرسنی
ملکندن اختیاریله ازاله ایتمیوب هالك اولمش کبی صنعی یوغیکن تلف اولمشدر سؤال اولنورسه که متلف ضامن
اولدقده صاحب الفرس قیمتنی آلوب فرسی اکا تملیك ایتمش کبی اولمغله نیچون اکا بیع ایتمش منزلنده قیلنماز جوابنده
دیرزکه صاحب الفرس متلفه تملیکنی قصد ایتمیوب همان استرداد عین متعذر اولدقده نصکره استرداد قیمتله
نفسندن دفع خسارت قصد ایتمشدر لکن قیمتده تقرر ملکی عیندن انعدام ملکنی مستلزمدر تاکه بدل ومبدل منه
ملك شخص واحدده مجتمع اولمیه لر پس بو بابده متلفه تملیکی بطریق الضرورة ثابت اولوب قصدی یاخود فعل
قصدیسی ایله ثابت اولمامغله حق ابطال اولنماز وعلی هذا بعد الدخول فرسنی برمسلم قتل بعده فرار ایدوب
اکا ظفر بولنماسه یاخود غصب وتغییب ایدوب قیمتنی ضامن اولسه یاخود غصب واوزرنده فرار ودار اسلامه
اخراج ایلسه بو صورتلرك مجموعی جمیع احکامده صورت سابقه کیدر اما غاصب تغییب ایدوب قاضی اوزرینه
قیمتله حکم ایلدکدنصکره فرس یدنده ظاهر اولوب مسلمین غصبدن اقدم وغصبله ظهور فرس بیننده وظهور
فرسدنصکره اصابت غنائم ایتمش اولسه لر بو صورتده صاحب الفرس قبل الغصب وغصبله ضمان بیننده
اخذ اولنان غنائمده فارسدر زیرا بو بابده غصبله ملکی زائل اولمیوب همان اوزرنده تمکن قتالی بلا اختیار
زائل اولمشدر اما بعد الضمان کرك قبل ظهور الفرس وکرك بعد الظهور اخذ اولنان غنائمده راجلدر زیرا
بو صورتده اوزرنده تمکن قتالی اختیاریله زائل اولمشدر زیرا فرسی ظاهر اولوب اخذ ایلمك امیدیله منتظر اولوب
تضمین قیمتنده تراخی ممکن ایکن قیمتنی طلب وقاضی دخی حکم ایتمکله حکم بایعده داخل وفرس اوزره تمکن قتالی

زائل اولمق اختیاریله حاصل قیلنور کورمزمیسنکه برکسنه فرسنی غصب ایدوب صاحب الفرس دخی درساعت
قیمتنی تضمین ایتدکدنصکره فرس ظاهر اولسه بو وجهله ملکندن اخراجه بالاختیار استعجال ایتمشیکن
اول فرسله بردخی فرسانده ادخال اولنورمی مکر استیفاء قیمت ایتدکده قبل اصابة الغنائم آنکله فرس آخر اشترا قبله
بو صورتده فرس اوزره تمکن قتالی برقرار اولمغله جمیع غنائمده فارسیتی استقرار ایدر واکر دارالحربه فارسا دخول
و بعض غنائمه وصولدنصکره فرسنی بیع وفرس آخری استیجار واوزرنده قتالله بعض غنائم دخی استحصال اولنسه
اول کمسنه غنائم اولاده فرسانده وثانیه ده رجاله ده ادخال قیلنور زیرا سبب استحقاقی انجق مملوکی اولان فرسله
منعقد اولوب مستأجر مملوکی اولمامغله مقام مملوکه قائم وآنکله منعقد اولان سبب استحقاقی ابقایه ملائم
اولمادیغندن بشقه دارالحربده استیجار اولنمغله مجددا انعقاد سبب آخره مدار دخی اوله مز صورت مزبوره ده
فرس آخری استعاره قیلسه ینه بویله در زیرا استعاره استیجار ایله برابر بلکه دخی کمتردر اما اکا فرس آخر هبه
یا تصدق اولنوب قبض ایلسه جمیع غنائمده فارس قیلنور زیرا موهوب مملوکی اولمغله فرس اول برله منعقد اولان سبب
استحقاقی ابقاده مقامنه قیامی هویدادر توضیحی اولدرکه فرس آخری استعاره واستیجار ایله مقدما مؤنت فرس
اولی التزامدن مرامی تجارت اولمدیغی متبین اولمیوب شرا ایله متعین اولمغله مشترایی مقام مبیعه اقامت امرهیندر
بعده موهوب حکم مشتراده ایدوکی ثابتدرکه هبه واشترادن هر بری عین فرسده ملکنی مثبتدر واکر دارالحربه
ابتداء فرس مستأجر اوزره دخول و بعض غنائمه وصولدنصکره انقضاء اجاره ایله صاحبی اخذ ایدوب بعض
غنائم دخی حاصل اولدقدنصکره فرس آخری استیجار واوزرنده قتالله بعض غنائم دخی متحصل اولسه اول کمسنه
غنائم اولی وثالثه ده فارس ووسطاده راجلدر زیرا سبب استحقاقی عیننه مالك اولمیوب همان اوزرنده قتاله قادر
اولدیغی فرسله منعقد اولوب فرس ثانی دخی اکا مماثل اولمغله استحقاقنی ابقاده مشتری مقام مبیعه قائم اولدیغی کبی
بودخی منزل اوله نازل قیلنور انجق فرس اوزره قتاله مقتدر دکل ایکن اخذ اولنان غنائمده سهم فرسانه غیرمستحقدر
و بو معنی انجق غنیمت وسطاده متحققدر ومسئلهٔ مرقومه ده موجر فرسنی اخذ ایلدکدن صکره فرس آخری
استعاره قیلسه غنیمت ثالثه ده دخی راجلدر زیرا استیجار ایله منفعته استحقاقی ثابت واستعاره ایله غیرثابت اولدیغندن
استعاره استیجاردن دون اولمغله فرس مستأجر ایله منعقد اولان سبب فرس مستعار ایله ابقا اولنمق امتناعه مقروندر اما
حین انقضاء اجاره ده اکا فرس آخر هبه اولنوب یاخود اشترا ایلسه جمیع غنائمده فارس قیلمق بلا مرادر زیرا استیجار ایله
فارس اولنجه اشترا واتهاب ایله اولمق دخی اولیدرکه بونلرده علت انعقاد سبب استحقاق مع زیادة موجود ایدوکی اجلیدر
واکر دارالحربه ابتداء فرس مستعار اوزره دخول وغنائمه وصولدنصکره معیر فرسنی استرداد و بعض غنائمه دخی نیل
مراددنصکره فرس آخری استعاره واوزرنده قتالله بعض غنائم دخی استحصال اولنسه نظر اولنورا کر معیر ثانی سهم فارسه
انجق اشبو اعاره ایلدیکی فرسله مستحق اولنلردن ایسه مقدما بیان ایلدیکه قتال ایچون اعاره ده معیرك فرس اوزره
تمکن قتالی زائل اولمامغله استحقاقی غیر باطلدر ومعیر اول فرسله علی حاله سهم فارسه مستحق اولنجه فرس
واحد شخصینی فارس قیلمامغله مستعیر آنکله برشیئه ملتحق اولمیوب همان غنیمت اولاده سهم فارسه ملتصق
قیلنور واکر معیر افراس کثیره یه مالك و بشقه فرسله سهم فارسه متملك ایسه بو صورتده مستعیر غنائم اولی وثالثه ده
فارس ووسطاده راجلدر زیرا فرس ثانی همان سبب استحقاقی آنکله منعقد اولان فرس اوله مماثل اولمغله سبب
مزبورمین اول ایله باقی قیلندیغی کبی مثلی ایله دخی باقی قیلنور کورمزمیسنکه دفعهٔ ثانیه ده ینه بعینه فرس اولی
استرداد واوزرنده قتال ایلسه البته آنکله فرسانده ادخال اولنور کذلك بعد استرداد المعیر فرس آخری اشترا
یاخود اتهاب یا استیجار ایلسه ینه حکم سابق آشکاردر زیرا بونلر انعقاد سبب استحقاقنی موجب اولان معتاده
استعاره دن فائق ومعتنی اولمغله بونلر ایله اول استحقاقی ابقا شایستهٔ اعتنادر وصورت استیجارده صاحبی انجق
اول فرسله فارس اولوب اولمامق برابردر زیرا اجاره ایله صاحبی آنکله فارس اولمقدن خارج اولمغله مستأجر
آنکله فارس قیلنمق مقرردر اما اعاره بشقه درکه اجاره ده موجر مستأجر ایچون ایجاب حق ایتمکله اوزرنده
موجرك تمکن قتالی زائل واعاره ده غیرزائلدر کورمزمیسنکه برکسنه دارالحربده مدت معلومه ده خدمتیچون نفسنی
ایجار ایلسه سهم غنیمته سزاوار اوله مز اما بلا ایجار برغازی یه خدمت واعانت ایلسه سهمی باطل اولماز وسهم
فرسده دخی حکم شرعی بویله در واکر برکسنه دار اسلامده برفرسی اشترا وقبل نقد الثمن والقبض دارالحربه
دخوللرندنصکره نقد ثمن وقبض فرس ایلسه بایع ومشتریدن هر بری جمیع غنائمده راجلدر زیرا بایع قبل
الدخول فرسنی ملکندن ازاله ایتمکله بلا فرس داخل کیدر ومشتری دخی حین دخولنده فرس اوزره تمکن

مطلب لو آجر نفسه الخدمة ... لم یکن له سهم

قتالدن مأيوسدر كه فرسى عند البايع مقابلهٔ ثمنده بمنزلة المرهون محبوسدر همان دارالحربده حين نقد ثمنده
متمكن اولمغله هنوز اشتراء فرس ايلمك حكمنى متضمندر اما قبل الدخول نقد ثمن ايدوب ياخود ثمن مؤجل
ايكن قبل القبض دارالحربه داخل اولسهلر بونده موجب قياس مشترى دخى بايع كبى غنائم مصابهده راجل اولمقدر
زيرا فرس اوزره قتال نوع من التصرفدر كه مشترى يه انجق عند القبض حاصل ودارالحربده بعد القبض اوزرنده
تملك قتاله واصلدر توضيحى اولدر كه مشترى نقد ثمن ايتسه دخى فرس مزبور ضمان بايعدهدر زيرا هالك اولسه
ملك بايع اوزره هالكدر و بايع ثمنده زيوف بولوب مشترى يه رد ايلسه استيفاء ثمن ايچون حبس ميبعه مالكدر
بوجهتله عند بعضهم متحققدر كه مشترى حين دخولنده على الاطلاق فرس اوزره قتاله غير متمكن وقبل نقد
الثمن نيجه سهم فارسه نامستحق ايسه بو صورتده بعد النقد دخى نامستحقدر لكن بطريق الاستحسان مشترى
مستحق سهم فرساندر زيرا انعقاد سبب استحقاقه مدار اولان عند مجاوزة الدرب فرس اوزره قتاله اقتدار
مشتريده ثابت واستواردر كه فرسه حق غيردن خالى اولمق اوزره مالك واقدار بايعله هرنه زمان ديلسه اخذينه
قادر وممالك ايكن بو اقتداری قبضله متقرر و فرسنى ركوب ايچون غيره اعاره ياخود ايداع صورتلرى كبى
سهم فارسه استحقاقى مستقر اولمشدر واكر ايكى مسلم بينلرنده مشترك بر فرسله دارالحربه داخل واوزرنده كاه برى
وكاه آخرى مقاتل اولسهلر جميع غنائمده ايكيسيده راجلدر زيرا هر برى بغير اذن الآخر اوزرنده قتاله متمكن
اولمامغله آنكله فارس قيلنمق غير ممكندر اما دار اسلامده احدهما آخره حصهسنى ايجار يا اعاره ايتمش اولسه
مستعير ومستأجر دار اسلامدن اوزرنده تمكن قتالله منفصل اولمغله آنكله فرساندر داخل اولور مگر معير حصهسنى
اخذ ايدوب ياخود اجاره منقضيه اوله اول حينده بعد الاسترداد اخذ اولنان غنائمده راجل قيلنور زيرا دارالحربه
دخولندن اقدم ثابت اولان حق مستحقله فرس اوزره تمكن قتالى زائل اولمشدر واكر بينلرنده بالمناصفه مشترك
اولان ايكى فرسله داخل وهر برى بر فرس معين اوزره قتاله آخرى ارضا برله مقاتل اولسهلر ينه ايكيسيده راجللردر
زيرا هر برى فرس اوزره قتاله غير متمكن ايكن دار اسلامدن منفصل ودارالحربده شريكنى تطييبله حادث اولان
سببدن اول تمكنى محصل اولمشدر كه اكا نفع حاصلى بوقدر اما قبل الدخول وجه مشروح اوزره هر برى
آخرى ارضا ايلسه هر برى رضاسندن رجوع ايدنجيه دك ايكيسيده فارس اولمغله قضا اولنور زيرا هر برى
فرس اوزره تمكن قتالله منفصل اولمغله اول تمكن باقى اولدقجه سبب استحقاقى منعقد ومتصلدر وايكيسى بردن
رجوع ايلدكده اول تمكن زائل وايكيسيده راجل اولمشدر كذلك صورت مفروضهده فرسين مشتركين
اوزره ركوبده قبل دخول دار الحرب تهايؤه قائل اولسهلر ينه ايكيسيده راجللردر و بزركوب دابتين اوزره
تهايؤده اولان اختلاف مجتهدينى شرح المختصردن كتاب الصلحده ذكر وتبيين ايلديك واجماع ايتمشلردر كه احد
شريكين طلب مهايأه وآخر امتناع ايتدكده مطلوبى قتال ايچون ركوب ايسه مهايأه اوزره هيچ برينه جبر
اولنماز زيرا مهايأه قسمت منفعتدر وبو صورتده اول قسمتده اعتبار معادله ممكن دكلدر ومعادله ممكن اولميانده
مهايأه اوزره جبر اولنماز لكن بينلرنده اتفاق ايدرلرسه تراضيلرينه بناء تجويز واطلاق اولنور واكر مطلوبى قتالك
غيرى بر مصلحت ايچون ركوب ايسه عند محمد رحمه الله تعالى مهايأه اوزره جبر اولنورلر زيرا بونده اعتبار معادله
ممكن اولمغله قسمت منفعتى قسمت عينله اعتبار واحدهمانك طلبيله بونده دخى آخر اوزره اجبار اولنور بناء عليه
صورت مفروضهده هيچ برى سهم فارسه مستحق اوله مز زيرا قتال ايچون ركوبده مهايأه ايله فرس اوزره قتاله
هيچ برى متمكن اولمامشدر واكر هر برى شريكنه ديلديكى فرسه ركوب ايچون دار اسلام يادار الحربده اذن ويروب
لكن برينى بعينهيدينه تسليم ايتمسه ينه ايكيسيده راجللردر زيرا احد الشريكين نصيبنى آخره اعاره مجرد اذنله تمام
اولميوب تسليمه محتاجدر واكر بر مسلم دار الحربه افراس كثيره ايله دخول وجملهسنى بيع انجق برينى ابقا ايلسه
ينه سهم فارسدن الغا اولنماز زيرا فرس باقى اوزره قتاله متمكندر وهم صنع مشروحندن همان بيع ايتديكنده
صد تجارت ايدوب ابقا ايتديكنده ايتمديكى كسب وضوح ايتمشدر بوجهتله بيع ايتديكى استحقاق سهمده درجهٔ
اعتباردن ساقط وهمان فرس باقى ايله دخولك حكمى منضبط قيلنور حكمى اولدر كه واحد اوزره زائد اولان
فرس محتاج اليه اولميوب فضلهدر وثبوت وبقاده حكم استحقاق انجق محتاج اليه اوزره بنا قيلنور كورمزمسنكه
بعض شهود شهادتلرندن رجوع ايدوب لكن رجوع راجعين ايله نصاب شهادته نقصان كلمسه ينه قاضى
حكمت مرقومهيه بناء شهادت باقيله قضادن امتناع ايلمز واكر رجوع مذكور بعد القضا واقع اولسه موجب ضمان
اولان مجلسده ايسهده راجعين اوزره بر شيئك ضمانى واجب اولماز واكر افراس مزبورهدن برى دار الحربده هالك

مطلب باع وبقي المبيع عند البايع بعد نقد الثمن

مطلب دخلا بفرس مشترك

مطلب بفرسين مشتركين

مطلب المهاياة في الدابة

مطلب دخل بافراس فباعها الا واحدا

مطلب رجوع بعض الشهود عن الشهادة ولم ينقص نصابها

باطرف عدودن عقرايله مستهلك اولوب صكره بقيهٔ افراسى جميعا بيع ايلسه ينه فارسدر زيرا هلاكى بعد بيع
البعض واقع اولا يدى ينه انكله فارس قالور ايدى قبل البيع دخى بويله در نكته سى اولدر كه بيع ايتديكى كالعدم
اولوب همان فرس واحد ايله داخل اولدخى قبل القتال او بعده هالك حكمنده اولمغله اول فرسله سهم فرسانه
مالك قيلنور واكر بر مراهق فارسا يا راجلا دار الحربه دخول ومسلمين غنائم كسب وصول ايلسهلر اول دخى تفسير
سابق اوزره رضخ فارس يا رضخ راجله موصول قيلنور اما عسكر دار اسلامه خروج وتقسيم غنائم ايتمدين بالغ
اولسه فارس ايسه سهم فارس وراجل ايسه سهم راجله بالغ قيلنور و بو بابده مسلمين بلوغندن صكره غنائم اوزره
مقاتل اولمق واولمامق برابردر زيرا تجاوز سرحد ايله سبب استحقاقى منعقد اولوب قبل تمام الاستحقاق
بلوغله كماله رسيده اولمغله كمال عارض سهم كامله استحقاقنده اصل سببه مقارن كبى قيلنور نظيرى بعد الدخول
اسلامه كلان ذميدر كه سابقده بيان ايلديك ومؤلف مصيب التقرير بو بابده مراهق مرقوم ذمى مرسوم بينلرينى
فرقله وجه آخر تحرير ايدوب ديديكه بعض علما مراهق بالغ اولمازسهده وذمى مسلم اولمازسهده هر برى سهم كامل ايله
مساهم اولور ديديلر بس مذكورينك برى قبل البلوغ و برى قبل الاسلام سهم كامله مستحق اولمقده واقع اولان
اختلافلرى شخص واحد عندنده تمام الاستحقاق اسلام و بلوغى جامع اولدقده سهم كامله استحقاقنده عين
اتفاقدر والله تعالى اعلم

باب مايختلف فيه صاحب الفرس وصاحب المقاسم فيما يجب للفرس * يعنى صاحب الفرس ايله قسام غنائم
سهم فارسه استحقاق وعدم استحقاقده اختلاف وحين اختلافلرنده علماء مجتهدينك جوابينى خلافلرين بيانه
ضامن باب دقت مضامينددر اكر بر غازى فرسنى دار الحربده بيع ايلسه قبل البيع اخذ اولنان غنائمده سهم فرسانه
نائل و بعد البيع اخذ اولنانده سهم رجاليه واصل قيلنور بناء عليه قسام غنائم حين تقسيمده اول غازى يه
سن فرسكى قبل الاصابه بيع ايتمشيديك ديوب اول دخى انجق بعد الاصابه بيع ايلدم ديسه بونده قول قول قسامدر
اكرچه لايق اولان قول قول غازى اولمقدر زيرا فارسا تجاوز سرحد ايله سبب استحقاقى منعقد اولمشدر وهم بيع
امر حادث اولمغله سبق تاريخ حجتله ثابت اولمدقجه حدوثى اقرب اوقاته احاله قيلنور لكن مؤلف بى عديل
قول مشروحى تعديل ايدوب ديديكه بو بابده سبب حرمانى اولان بيع فرس كندى و اقراريله ثابت اولمشيدر
بوندن صكره استحقاقى بلاحجة ثابت اوله مز كورمزمسنكه بر مسلم فوت اولوب اخ مسلمى وار ايكن مرتد اولان
اوغلى كلوب ارتدادى موت ابدن صكره وقوعنى ادعا ايلسه ميراثى آنكدر بو صورتده اخ مسلم بلكه سن ابك
حياتنده ايكن مرتد اولمشيديك ديسه اخ مزبور ردتده تاريخ سابق دعوى ايدر ايكن ينه قول قول اخدر زيرا سبب
حرمان اولان ردتى ظاهر اولدقدنصكره بلاحجة اثبات استحقاقه قادر اوله مز كذلك ابن مسفور نصرانى ايكن
قبل موت الاب اسلامنى دعوى واخ دخى سن بعد موت الاب اسلامه كلديك ديو دفع مدعى ايلسه ينه سبب حرمانى
اولان اختلاف دين معلوم ايكن بلاحجة استحقاقى ثابت اوله مز توضيحى اولدر كه سبب استحقاقى عند مجاوزة الدرب
قصد قتالله مؤنت فرسى التزام ايدر ودار الحربده اوزرنده قتالى يوقسه بيعله تجارتى قصد ايلدويكى محتمل اولمغله
بعد القتال وبعد الاصابه بيعى ظاهر اولوب جانب قصد قتال ترجح ايتمدكجه استحقاق ثبوته محول اوله مز ومعناى
مذكور بينه ايله اثباته مقصوردر اما حدوث بيعى اقرب اوقاته احاله ديديكميز نوع من الظاهردر وظاهر اكرچه
استحقاق غيرى دافعدر لكن اثبات استحقاقده غيرنافعدر بو صورتده بعد الاصابه بيعى اوزره عسكردن ايكى شاهد
اقامت ايدرسه شهادت مرقومه تهمتدن بالكليه عاريه اولمغله قبول اولنور اما يالكز شاهد واحد شهادت ايدرسه
آنكله تمام حجت حاصل اولماز بو صورتده مشهود له اشبو فارس بنم مدعامى اقرار ايتدى كله بن اكا غنيمتده مشارك
اولورم ديو دعوى ايدرسه استماع اولنماز زيرا شهادتى رد اولنان كمسنهنك اقرارى انجق ملكنه مصادف اولوب
ياخود غيرك برنسنهده ملكنى اقرار ايلدكده معتبردر و بو بابده قبل القسمة حين اصابتده غنيمتيدن برنسنهده
هيچ برينك ملكى ثابت دكلدر واكر غازى فارس فرسم دار الحربده هالك ياخود عقر اعدا ايله مستهلك اولدى ديوب
قسام دخى بيع ايلديك ظن ايدهرم ديسه بونده قول قول فارسدر زيرا سبب استحقاقى معلوم وابطال ايلين
بيع الفرس مختلف فيه وقسام مدعى وغازى منكردر پس قول مع اليمين آنكدر مسئلهٔ سابقهدن بو قول
منزلهدهدر كه اخ مسلم ابن اوزره حيات ابده مرتد و بعد الموت مسلم اولدى ديو دعوى وابن دخى بن هيچ مرتد
اولمادم ديو دفع مدعى ايده ايشته بونده قول قول الابن در وميراث آنكدر اما غازى بن فرسمله داخل اولوب صكره
هالك اولدى ديوب قسام دخى فرسله دخولك معلوم دكلدر ديسه اول غازى فرسله دخولنى اثبات ايدنجيه دك

مطلب دخل المراهق فارسا او راجلا

مطلب اختلفا في بيع الفرس قبل الاصابة او بعدها فالقول لمن

مطلب الحادث يحال الى اقرب الاوقات

مطلب اختلفا في الاسلام وقت موت المورث المسلم

مطلب اقرار من ردت شهادته انما يعتبر اذا صادف ملكه

راجلدر زیرا بونده استحقاق سهم فرس ادعا ایدر اول دخی معلوم اولمامغله بلابینة مستحق اوله مز نظیری اولدر که برعورت فلان میت بنی حیاتنده تزوج ایتمشیدی دیو طلب میراث ایلیه البته بلاحجة تصدیق اولنماز واکر برغازی فارساً دخول و بعض غنائمه وصولدنصکره فرسنی بیع یاخود هبه ایله یدندن اخراج واستهلاک ایلدیکی قسام ومسلمین عندلرنده مجزوم لکن قبل الاستهلاک و بعده اصابت اولنان غنائم قنقی غنائم ایدوکی نامعلوم اولسه قبل الاستهلاک اصابت قیلنان متحقق اولمدقچه جمیع غنائمده سهم راجله مستحق اولور زیرا بعض غنائمدن حقنی مبطل اولان استهلاک فرس معلوم اولمغله مقدار متیقن ویریلوب زیاده ویریلمز وهم غنائمدن هرقطعه سی قبل الاستهلاک مصاب اولمق محتمل اولدیغی کبی بعد الاستهلاک مصاب اولمق دخی محتملدر واحتماله استحقاقی ثبوتدن عاطل وهرقطعه سی اول بابده ذکراولنان مسئله ده جمیع المصاب منزلنده نازل اولور وصورت مذکوره ده قسام خصم اولمیوب همان بمنزلة آلة کم اولمغله اوزرینه قطعا یمین لازم اولماز واکر فرسنی بیع وفرس آخر اشترا ایلمش ایسه قریبا بیان ایلدیک که اول غازی جمیع مصابده فارس انجق بیع اول وشراء ثانی میاننده اصابت اولنانده راجلدر بوصورتده دخی مصابک قبلیت و بعدیتنده اختلاف حاصل اولسه ینه جمیع مصابده انجق سهم راجله واصل قیلنور زیرا مصابک هرجزئی میان مزبورده مصاب اولمق محتمل واحتماله بلاحجة ثبوت استحقاقی غیرمؤملدر وهم دارالحربده بعض اوقاتده راجل قالدیغی معلوم ممیز اولمغله اصابت غنائم اول وقتک غیریده ایدوکی مجزوم ممیز اولمدقچه سهم فرسانه استحقاقی معدوم ومدرشول ابن منزلنده در که بروقتده نصرانی ایدوکی معلوم ایکن بعد موت الاب مسلماً کلوب حیاتنده اسلامه کلدیکنی ادعا ایلیه البته بلاحجة تصدیق اولنماز کذلک بروقتده مرتد ایدوکی معلوم ایکن بعد موت الاب کلوب قبل الموت اسلامنی دعوی اخ مسلم دخی سن بعد الموت اسلامه کلدیک دیو انکار مدعی ایلیه البته قبل موت الاب اسلامی بینه ایله متحقق اولمدقچه میراثه مستحق اوله مز واکر غازی فرسمی اشبو یدمده اولان فرسله مبادله ایتمشیدم دیو اقرار وقسام فرسکی بیع ایدوب صکره بونی اشترا ایلدیک ظن ایده رم دیو اصرار ایلسه قول مع الیمین قول غازیدر زیرا فرسی فرسله مبادله آنی حکماً راجلده قیلیوب وقتا من الاوقات راجل قالدیغی معلوم دکل ایکن قسام آنک حقنده سبب مبطلی دعوی اول دخی انکار ایتمکله قول مع الیمین آنک قولیدر اما مسئلهٔ اولی بشقه در واکر برتاجر یاخود دارالحربده اسلامه کلن حربی یاخود مولاسنه خدمتیچون دخول لدنصکره آزاد اولان عبد عسکره التحاق ایلسه قریبا بیان ایلدیک که بونلر بعد الالتحاق اصابت اولنانده شریک اولوب قبل الالتحاق اصابت اولنانده تشریک اولنمازلر مکر مسلمین مجدداً ملاقی قتال اولوب بونلر دخی اول غنائمدن دفع اعدا ایچون اقتتال ایده لر بوصورتده غنائملری بعد اللحوق قبدر یا قبل اللحوقی بدیدار اولمیوب و مجدداً قتاله دخی دوچار اولمسه لر بعض غنائمه بعد اللحوق اصابت اولندیغی بینه ایله آشکار اولمدقچه برشیئه سزاوار اوله مزلر زیرا مصابک هرجزئنده احتمال وار ایکن ابتداء ثبوت استحقاقه مجال یوقدر بوصورتده بونلر ایچون شهادتی موجب حکم اولمیان مثلا شاهد واحد یاشاهدین غیرعدلین شهادت ایتدکده مشهودله اقرارلرینه بناء نصیبلرنده شریک اولورم دیسه استماع اولنماز زیرا قریبا بیان ایلدیک که بوشهادت برنسنه ده نه ملک شاهده مقارن ونه مشهودله ایچون اقرار ملکه مراهندر کورمزمیسنکه شهادتی موجب حکم اولان کسنه لر شهادت ایتمکله قبول اولنسه دخی قبل قسمة الغنائم برشیئه مالک اوله مز حق اشتراک ایسه شیء خاصده ملک اوزره بنا قیلنور ینه کورمزمیسنکه عسکر تقسیم غنائم ایتدکدنصکره برکسنه کلوب بن سزکله برابرایدم دیو ادعا و بعض عسکر اقرار مدعی ایلسه لر ینه مقرله نصیب مقرده مشارکتی استدعا ایده مز وحکم مذکور شبهه واشکالدن دوردر زیرا اول کسنه جیشله برابر ایدوکی معلوم دخی اولسه ینه بعد التقسیم هر برینه اصابت ایلین سهم اوزره استحسانا سبیل رجوعی یوقدر انجق غنیمتدن برنسنه قالمش ایسه امام اندن سهمنی اعطا ایدر و قالمامش ایسه بیت المالدن تعویض ایدر پس معیتی معلوم اولانلر بعد القسمة نصیب عسکرده تشریک اولنماینجه معلوم اولمیانلرده عدم تشریک بالطریق الاولی در وتعویض بیت المال نوع استحساندر که الغرم مقابل بالغنم قاعده سندن نمایان اولمشدر زیرا غنیمتدن بین الغانمین متعذر القسمة برنسنه قالسه بیت المال وضع اولنور کذلک قسمتده سهو واقع اولسه ینه بیت المالدن اخذ اولنور کذلک مذکورلندن بریسی بنم لحوقدنصکره مسلمین مبتلای قتال اولوب بن دخی غنائمدن دفع اعدا ایچون برابر اقتتال ایلدم دیو دعوی ایدوب مسلمین بعد الاصابه مبتلای قتال اولدقلرینی بیلوب لکن اول قتال لحوقندن مقدم یامؤخر ایدوکنی بیلمسه لر مادامکه دعواسنه مسلمیندن اقامت بینه ایتمیه شرکتی متبینه اوله مز زیرا سبب استحقاقی انجق دفعاً عن المصاب قتالده معیتی اولوب او دخی قول مجردیله ظاهر اولمدیغندن اقامت بینه یه احتیاجی باهر در والله تعالی اعلم

مطلب لايجن على صاحب المقاسم

باب دفع الفرس باشتراط السهم واعارته وایداعه فی دار الحرب * یعنی دار الحربده سهم فرس کندویه راجع اولمق اوزره فرسنی برکسنه یه اعطا یاخود اعاره وایداعندن باحث مسائل ومباحثدر اکر برغازی دار الحربه فارساً دخولدنصکره فرسنی اوزرنده قتال ایدوب سهمنی کندویه راجع اولمق اوزره برکسنه یه اعطا قیلسه شرطی موافق حکم شرعی اولمغله جائز ومقبولدر زیرا قریبا بیان ایلدیک که دار الحربده اعارهٔ فرس استحقاقنی ابطال ایلمز بوجهتدن شرط مزبور تحقق ایتمسه دخی سهم فرس صاحبینکدر پس تحقق انجق حکم مزبوری مؤکددر اما هم فرسک وهم اوزرنده قتال ایلین رجالک سهملری تماما کندویه راجع اولمغی شرط ایتمش ایسه بوفاسددر زیرا نفسیچون فرس اوزره قتال ایدن شخصک حقنی شرط ایتمش اولمغله فرسنی اول حق مشروطله ایجار ایتمش اولوب بدل مشروط دخی مجهول اولدیغندن اجاره سی فاسده در بوصورتده فرسک اجر مثلی اول مقاتل اوزره واجب اولور واما سهم فرس الکلیه باطل اولوب نه مقاتله ونه صاحبنه واصل اولماز زیرا مقاتل دار الحربده اجارهٔ فاسده ایله استیجار فرس ایتمشدر و اجارهٔ صحیحه ایله استیجار بلکه اشترا ایتمش اولسه برشیئه مستحق اوله مز ایکن مانحن فیهده بالاولویه اوله مز وصاحب الفرس دخی فرسنی دار الحربده اجارهٔ صحیحه ایله ایجار ایلسه بیع ایتمش کبی غنائمده حقی باطل اولور ایجارهٔ فاسده سنده دخی عقد فاسد حکمده جائزه قیاس اولنمغله ینه باطل اولور وهم منفعت فرسنک عوضنده اجر مثله مستحق اولمشیکن بردخی آنکله سهم فارسه مستحق اوله مز مکر اندن بشقه فرس آخری اولنه بوصورتده اول فرس آخر کرک یدنده باقی وکرک هالک اولسون تفصیل سابق اوزره آنکله سهم فارسه نائل وصفت مرقومه ایله ایجار ایلدیکی فرسی منزلهٔ معدومه نازل قیلنور واکر قبل دخول دار الحرب فرسنی شرط سابق اوزره برکسنه یه اعطا قیلسه بونده سهم فرس انجق دار الحربه ادخال ایلین شخص اوزره اجرا قیلنور زیرا سبب استحقاقکه دار اسلامدن فارساً انفصال انجق آنک ایچون منعقد اولمشدر وصاحب الفرس دخی فرسنی بدل مجهوله موجر واجر مثلنی مستوجب اولمغله راجلاً داخل اولمش اولمغله سهم فرسدن نسنه یه نائل اوله مز اما فرسی ایکی بولنوب برینی بووجهله اعطا وبرینی نفسی ایچون ابقا ایتمش ایسه فرس باقیسیله سهم فارسه سزا کوریلور اما فرس آخرینک سهمی اوزرنده قتال ایلین شخصه تسلیم اولنوب اول دخی فرسک اجر مثلنی صاحبنه تقدیم ایدر قول محمد رحمه الله تعالی بودر وقول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه دخی بویله اولمق مقتضای قیاسیدر زیرا بوامامین همامینک اصوللرندندر که غازی افراس کثیره ایله دخی کلسه انجق فرس واحد ایچون سهمه موصول قیلنور بناء علیه شرط مذکور بیان ایلدیکمز اوزره معنای اجاره یی متضمندر اما غازی ایکی فرسله داخل اولدقده سهم فرسینه نائل قیلنور قولنه قیاسله که قول ابی یوسف رحمه الله تعالی دخی بودر کرکدر که شرط مرقوم صحیح وکامل واول کسنه یه ویردیکی فرسک سهمی دخی بالتمام صاحب الفرسه واصل اوله زیرا شرط بولنمسه دخی سهم فرسینه مستحق ایدی پس وجود شرط همان ازدیاد تأکیدینی محققدر بشرط آنکه شرط مرقومله اعطاء فرس دار الحربده واقع اوله اما دار اسلامده واقع اولسه سهم فرس علی جمیع الاقوال اوزرنده قتال ایلین شخصه ایصال وصاحبنه اجر مثلی اکمال قیلنور زیرا صاحب الفرس هنوز دار اسلامده ایکن بوفرسله سبب استحقاقی منعقد اولمیوب انجق آنکله فارس بولنان شخص ایچون عند الانفصال منعقد اولمغله بینلرنده معنای اجاره متقرر ومتأکد اولمشدر واکر صاحب الفرسک فرس آخری اولدیغی کبی دار اسلامده شرط مذکور اوزره آخذ الفرسک دخی فرس آخری بولنسه علی قول الامامین بوفرس ایچون سهم اولنیوب وصاحبی ایچون دخی آخذ اوزره ایجاب اجرا اولنماز زیرا هر بری عند الانفصال فرس آخری ایله فارسدر وعلی قول ابی یوسف اوزرنده قتال ایلین سهم فرسینه ایصال قیلنور که ایکی فرسله دار الحربه منفصل اولمشدر وصاحبنه اجر مثلی ایصال قیلنور که عقدلری دار اسلامده شرط فاسد مزبوره متصل اولمشدر مترجم فقیر دیر که صورت مزبوره ده معاملهٔ مذکوره لری دار الحربده واقع اولسه اکرچه کتابده آنک حکمی صریحاً تفهیم اولنمادی لکن مسائل مذکوره ده امعان اله منفهم اولدیغندن بزدخی تفصیلنی التزام ایلمدیک انتهی واکر برمسلم فرسنی دار الحربده مسلم یاذمی به ایداع وکندو برسریه ده راجلاً خروج ایدوب اول سریه اصابت غنائمله عسکره رجوع یاجانب آخردن دار اسلامه ولوج ایلسه لر صاحب الفرس ایکی صورتده دخی فارسدر زیرا سهم فرسه سبب استحقاقی منعقد اولدقدنصکره اصل عسکرده کندو ایله برابر بولنان کسنه یه ایداعله استحقاقی باطل اولماز که بعد الایداع تمکن اخذی باقیدر وبو مسئله بی اعاره ده تقریر ایلدیک نظیری اولدر که فرسنی معسکرده غلامی عندنده ترک ایده آنده سهمی باطل اولمدیغی کبی بونده دخی اولماز کورمزمیسنکه عسکر اوزره اعدا هجوم ایتدکده

برکسنه قتالده فرسه محتاج ایکن فرسنی صیانت ایچون عسکرده ترک وراجلا عزیمت ایلسه سهم فرسه نائلدر کذلک فرسه محتاج یاغیر محتاج ایکن مصالح فرسنی بعض رفیقلری رؤیت وتسمینته همت ایتملری ایچون یانلرنده ترکله سریه ده راجلا حرکت قیلسه ینه سهم فرسه واصلدر اما امام فرسان سریه ایچون تنفیل ایتمش ایسه اول کسنه نفلدن برشیئ تحصیل ایده مز زیرا بوتنفیلدن غرضی سریه‌یی ارسال قیلدیغی محله دک استصحاب فرس اوزره تحریض اولمغله فرسنی معسکرده ترک ایلین غیرداخلدر حتی جمیع سریه فرسلرین معسکرده ترکله رجالا کیتسه‌لر علت مرقومه‌یه بناء نفل فرساندن برشیئه واصل دکللردر واکر عسکر مسلمین حصون اهل حربدن برحصن ممتنعه مرور ایدوب برمسلم دخی فرسنی اول حصنده ساکن مسلم مستأمن یاذمی یااسیر یاخود بینلرنده قرابت ومعارفه بولنان حربی‌یه ایداع بعده باب حصنه قریب یابعید برمحلده راجلا قتال ایلسه غنائم مصابه‌دن انجق سهم راجله ایصال قیلنور زیرا منعهٔ اهل حربه وضع ایتدکده فرسنی استهلاک واضاعت ایتمش کبیدر نکته‌سی اولدر که فرس اوزره تمکن قتالنی اختیاریله ازاله ایتمشدر زیرا اهل حرب فرسنی اندن منع ایتدکلرنده کندوقوتیله فرس اوزره اثبات یدی ممکن اولمادیغندن فضله منعهٔ اهل حربده بولنانلر تحت ولایت امامده اولمدقلرندن قوت امامله دخی متمکن اوله مز اما مسئلهٔ سابقه بشقه‌در که آنده عسکردن برمسلمک یدنده وضع ایتدیکندن نه زمانده دیلسه استردادی ممکن واوزرنده قتاله هرحالده متمکندر واکر صورت مفروضه‌ده بعداصابة الغنائم عودتله فرسنی اخذ ایلسه ینه انجق سهم راجله واصلدر کرک صکره قتال آخره ملاقی اولسونلر وکرک اولماسونلر اما عدم ملاقات قتالده حکم مذکور بلااشکالدر که اول کسنه فرسنی بیع ایدوب بعدالاصابه اشتراء فرس ایدنلرایله همحالدر واما ملاقات قتالده وجهی اولدر که اول کسنه مقدما سهم راجله مستحق اولمشیدی پس بوقتالی آندن دفع اضداد ایچون اولمغله سهمنه باعث ازدیاد اوله مز کذلک برمسلم فرسیله مداین اهل حربدن برمدینه‌یه امانله داخل اولمشیکن مسلمین اصابت غنائم ایتدکدنصکره عسکره خارج اولسه اول کسنه بوغنیمتدن برسهمده مندرج اوله مز زیرا امانله منعه‌لرینه داخل اولدقده مقاتل اولمقدن خارج اولوب نه حقیقة ونه حکما وقعه‌ده بولنموب همان اول مدینه‌ده مسلم مستأمن ایکن چیقوب عسکره التحاق ایدنلرایله همحال اولمغله قبل الخروج اصابت ایتدکلرنده مجال شرکتی محالدر انجق بوصورتده مسلمین مجددا مبتلای قتال اولوب اولدخی دفع اعدا ایچون اقتتال ایدرسه غنائم سابقه‌ده سهم فرسانه ایصال قیلنور زیرا آندن برشیئه مستحق دکل ایدیکه قتالی نصیبندن دفع اعدایه حمل اولنه پس اول قتال الله حق ابتداء ثابت اولوب فارسا ملتحق اولمغله سهم فرسانه مستحق اولور اما مسئلهٔ سابقه بشقه‌در واکر مسئلهٔ مزبوره‌ده فرسیله اسیر اولمش ایسه بوصورتده صکره التحاقنده فارس اولسون راجل اولسون البته سهم فارسه نائل قیلنور زیرا قتال ایچون دارالحربه فارسا دخولنده مسلمینله برابر سبب استحقاقی منعقد اولوب صکره برمبطل معارض اوزرینه عارض اولمامشدر زیرا اسیر اولمقده بی اختیار اولدیغندن مختار بلکدن خارج اولمامشدر کورمزمیسنکه لدی القدرة اهل حربی قتل واموالارین اخذ اکا جائزدر اما مسئلهٔ اولی بشقه‌درکه آنده بالاختیار ترک قتال ایتمشدر کورمزمیسنکه ایچلرنده مادامکه مستأمندر قتللری واخذ اموالاری اکا حلال دکلدر واکر امیر بعض حوایج مسلمین ایچون اهل حربه بعث رسول ایدوب اول رسول امانله ایچلرینه دخول ایتدکدنصکره مسلمین غنائمه وصول بولوب بعده فارسا یاراجلا عود وقفول ایلسه اول رسول فی الاصل فارس ایسه سهم فرسانه موصول قیلنور زیرا رسول تارک محاربه اولمیوب ایچلرینه انجق تدبیر امر حرب ایچون کیتمش اولمغله ینه معسکرده باقی منزلنده‌در اما کندو مصلحتی ایچون مستأمن اولان بویله دکلدر کورمزمیسنکه نکتهٔ مزبوره‌یه بناء رسول جانبین بلااستیمان امین اولمشدر وهم رسول انجق منفعت مسلمین ایچون کیتمشدر ومنفعت مسلمینده ساعی اولان حکما آنلردن غیرمفارقدر لکن مستأمن منفعت مسلمین ایچون کیتمیوب همان کندو نفع خاصی ایچون کیتمشدر بوجهتدن حکما دخی عسکردن مفارقدر و بوبابده اصل قوی شول روایت قیلنان حدیث نبویدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم طلحة بن عبیدالله رضی الله عنهی بعض منافع مسلمین ایچون جانب شامه بعث ایتمشلر اولوب غزوهٔ بدرده حاضر دکل ایکن غنائم بدردن اکا تعیین سهم ایتمشلردر کذلک رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم محاصرهٔ خیبرایله وقت اشتغاللرنده محیصة الانصاری رضی الله عنهی اهل فدکه ارسال واول غائب ایکن فتح خیبری اکمال بیوروب صکره کلدکده تعیین سهمله خوش حال قیلدیلر پس مقدمات مذکوره‌دن عندیمزده مقرر اولمشدر که سعیی توفیر منافع مسلمینی متضمن اولان کسنه هرقنده ایسه ینه حکمنده مسلمینله برابردر واکر مسلمین یااهل ذمتدن ایکی کسنه قصد قتالله دارالحربه داخل ومعیت مسلمینده قتال ایدوب لکن هیچ غنیمته ظفر بولمدین استیمانله مشرکینه دخول بعده

قصد قتال ایتمیه‌رک همان قصد تجارتله ینه عسکره عود وقفول ایتدکلرنده مسلمین غنائمه وصول بولسه‌لر اول کسنه‌لر آندن برشیئه موصول قیلنمازلر زیرا اهل حربدن استیمان ایتدکلرنده معیت مسلمینده محاربه‌یی تارک واهل حربده امانله تاجر ایکن لاعلی قصد القتال عسکره ملتحق اولان کسنه‌یه مشابه ومشارک اولمشلردر وحکم مذکور بلاسبق الاستیمان همان لاعلی قصد القتال عسکره رجوع ایلین ایکی کسنه‌ده ثابت اولنجه آنلر دارالحربده مستأمن اولدقلرنده بالطریق الاولی متثبتدر کورمزمیسنکه اول ایکی کسنه اهل حربه هیچ استیمان ایتمدین ترک قتال وعسکر ایچنده تجارته اشتغال ایتملریله عسکردن خروج بعده تجارت ایچون دخول ایتمشلر کبی اولوب حاللری عندالمسلمین ظاهر اولدقدنصکره مسلمین غنائمله مستظهر اولسه‌لر آنده ماشترا که قادر اوله مزلر پس بعد سبق الاستیمان عدم شرکتلری طریق اولی ایله نمایاندر واکر برمسلم دیوان عسکرده مسطور الاسم دکل ایکن فارسا دارالحربه داخل اولوب مسلمین ظفریاب غنائم اولدقده اول کسنه بن اکرچه عسکریدن دکلم لکن تطوعا قتال ایچون کلمشیدم بوجهتله سهام غنیمتده بن دخی مداخلم دیوب مسلمین دخی بلکه سن تجارت ایچون کلمشیدک دیمکله دفعه مائل اولسه‌لر بونده قول مع الیمین اول کسنه‌نک قولیدر زیرا هرمسلم فی الاصل مشرکینله محارب ومقاتلدر که دین ودارده مشرکینه مخالفتی البته محاربه ومقاتله‌یه حاملدر پس بو وصفک خلافی آشکار اولمدقجه بقاء محاربه بدیداردر وصورت مفروضه‌ده مسلمین دخلت تاجرا قوللرنده سبب حرمانی مدعی اول دخی منکر اولمغله قول مع الیمین آنک قولی ایدوکی ظاهردر اما مسئلهٔ مزبوره‌ده شخص مرقوم ذمی یاعبد یاصبی یاامرأه اولسه بونده مادامکه امرأه مداوات مجروحین ایچون وغیریلری قتال ایچون داخل اولدیغی معلوم اولمیه البته غنائمدن محروملردر زیرا بونلر فی الاصل مقاتل دکللردر که امرأه وصبینک محاربه‌یه صالح بنیه‌لری یوقدر وعبد دخی حق مولاسی ایچون قتالدن محجوردر وذمینک دخی اهل حربه موافقت اعتقادی مانع محاربه‌در بناء علیه بونلرده قصد محاربه یاخود مباشرت محاربه‌لری حجتله معلوم اولمدقجه البته غنیمتدن محروملردر اما مسئلهٔ متقدمه بشقه‌در وفرق مذکوره دلیل اولدرکه اهل حربدن محارب اولوب اولمدیغی نامعلوم اولان کسنه اکر رجل بالغ ایسه مباح القتلدر واباحتی انجق بحسب الظاهر محارب اولدیغندندر واکر صبی یاامرأه ایسه آندن مباشرت قتال تحقق ایتمدکجه غیرمباح القتلدر توضیحی اولدرکه فی الاصل مقاتل اولان مستحق سهمدر اما بونلر قتال ایتسه‌لر دخی انجق رضخه مستحقلردر و بومقدمه‌لردن فی الاصل مقاتل اولمدقلری بزه معلوم اولمشدر واکر برفارس فرسنی دارالحربده بعض تجاره یاخود امراء خلیفه‌یه بعث ایلدیکی رسولنه اعاره ایدوب مستعیر دخی بنوب دار اسلامه ذاهب اولدقدنصکره مسلمین غنائمه ظفر بولسه‌لر نظر اولنور اکر مستعیر اول غنائمه اصابتلرندن اقدم دار اسلامه قادم اولمش ایسه معیر ایچون انجق سهم راجل قائم اولور زیرا فرسنی اختیاریله دار اسلامه ارسال ایتمکله فرس اوزره تمکن قتالی حقیقة وحکما زائل اولمشدر که دار اسلامده بولنان فرسله صاحبی دارالحربده فارس اولمق غیر قابلدر کورمزمیسنکه فرسنی غلامیله دار اسلامه رد ایدوب اولدخی ولایتنه ایصال ایلسه صاحبی آنکله فارس اوله مز ماسبق دخی بویله‌در واکر مستعیر هنوز دار اسلامه قادم اولمامش ایسه معیری اول غنائمده فارس قیلمق لازمدر زیرا فرس اوزره قصد قتالله دارالحربه انفصالنده سهم فرسه سبب استحقاق منعقد اولمش ایدی مادامکه فرسی دارالحربده باقیدر اوزرنده تمکن قتالی بسبب البعد حقیقة زائل ایسه ده ینه استحقاقی باقی ومستبددر کورمزمیسنکه فرسنی معسکرده اعاره وسریه‌ده راجلا خروجله معسکردن بعید اولسه بردخی عسکره رجوع ایتمسه دخی ینه مصاب سریه‌دن اکا سهم فارس تحدید اولنور ماسبق دخی بویله‌در کورمزمیسنکه مستعیر مزبور دار اسلامه خروج ایتمدین بعض ملاحظه ایله عودت وفرسی اوزرینه رده مبادرت ایلسه عودتندن اقدم اصابت اولنان غنائمده سهم فرسانه مستحق اولمازمی والحاصل صاحب الفرس جمیع احوال مذکوره‌ده فارسدر نکته‌سی اولدرکه دارالحرب مدار استحقاق غنیمت اولان امورده موضع واحد حکمنده‌در بناء علیه مدد جیشله واصحاب سریه عسکرایله دارالحربده ملاقی اولورلرسه غنائملرنده بربرینه مشارک اولورلر ومانحن فیهده فرسی دارالحربده دائر اولدقجه همان یانده حاضر کبیدر اما دار اسلامه اخراجی بشقه‌در بونک نظیری مسجد ایله خارج مسجددرکه اتصال صفوف بولنماسه دخی مسجد ایچنده امامه اقتدا جائز خارجنده غیر جائزدر واکر مستعیر دار اسلامه خروجندن صکره عودت وفرسی معیره تسلیمه مبادرت قیلسه بوصورتده مستعیرک دارالحربدن خروجندن اقدم اخذ اولنان غنائمده معیر ایچون سهم فارس متعین اولدیغی کبی دخولندن صکره اخذ اولنانده دخی سهم فارس متبیندر اما دار اسلامه خروجندن صکره اخذ اولنانده نکتهٔ مذکوره‌یه بناء انجق

مطلب ماتعلق بصحة الاقتداء واتصال الصفوف

سهم راجله واصلدر بوصورتده وقت اصابت غنائم معلوم اولمازسه نظر اولنور اکر فرسك دار اسلامه وصولی
معلوم ایسه معیره انجق سهم راجل ویریلمك امر مجزومدر زیرا سابقده امثالی بیان اولندیغی اوزره بو بابده دخی
غنائمدن هر قطعه یه اصابت فرسك داراسلامه خروجندن صکره واقع اولمق محتمل اولمغله صاحبنه انجق
قدر متیقن اولان سهم راجل اعطا قیلنور واکر فرسك داراسلامه وصولی معلوم دکل ایسه بوصورتده
صاحب الفرس بنم فرسم دارالحربدن هیچ خارج اولمدی دیرسه قول آنك قولی اولمق مقرر واولبابده مستعیرك
تصدیق وتکذیبی غیر معتبردر زیرا سبب استحقاقی مجزوم وآنی مبطل اولان فرسنك داراسلامه خروجی
غیر معلوم ایکن کندو انکارده اصرار ایتمکله قول آنك قولی ایدوکی آشکاردر وابطال حقنده قول قسام تصدیق
اولنمدیغی کبی مستعیر دخی آنی تکذیبنده تصدیق وتحقیق اولنماز زیرا فرس مستعیرك عندنده ایسه دخی قولی
صاحب الفرس اوزره حجت دکلدر و بلاحجة سبب حرمانی ثابت اولماز اما مستعیر بو فرسله غنائمدن برنسنه ده
فارس عد اولنماز کرك داراسلامه خروج ایتمش اولسون وکرك اولمسون زیرا اول فرسی انجق رکوب ایچون
استعاره ایدوب اوزرنده قتال ایچون ایتمدیکندن اوزرنده قتاله اصلا متمکن اولمامشدر واکر اول فرس ید مستعیرده
هالك اولسه نظر اولنور اکر هلاکی دار اسلامه خروجندن اقدم ایسه معیر جمیع غنائمده فرسانده داخلدر
زیرا اعاره سی فرسله استحقاقنی غیر مبطل و ید مستعیرده هلاکی ید معیرده هلاکنه مماثلدر واکر هلاکی داراسلامده
حاصل اولمش ایسه معیر اول فرسی دار اسلامه اخراجدن اقدم اصابت اولنان جمیع غنیمتده فرسانده داخل
صکره اصابت اولنانده انجق سهم رجاله یه نائلدر که فرسی کندو اختیاریله داراسلامده حاصل اولمق آنکله سهمه
استحقاقنه مانع وماقبلنده غیر مبطلدر واکر هلاکی مستعیر آنی دارالحربه اعاده وایصالدن صکره ایسه ینه معیر
بعد الاعاده اصابت اولنانده فرسانده داخل اولنور زیرا مانع استحقاقی زائل اولدقدنصکره ید مستعیرده هلاکی
ید معیرده هلاکنه مماثلدر واکر هلاکی ید معیره تسلیمندن صکره ایسه اول معیر جمیع غنائمده فارس همان فرس
داراسلامده ایکن اصابت اولنانده راجل ایدوکی قریبا عدم هلاکی صورتلرنده بیان قیلنمشیدی بودخی آنك کبیدر
اما سهم مستعیری بیانده بو وجهله بسط وتبیان ایده رز که اکر مستعیر داراسلامه طرف امیردن رسالتله مبعوث ایسه
داراسلامه خروجندن اقدم اصابت اولنان غنائمده فرس مستعارك غیری فرسله فارس ایسه سهم فارسه ودکل ایسه
سهم راجله وصولی مقرر ومجددا دارالحربه عودتی وعدم عودتی غیر معتبردر زیرا بوصورتده معسکردن بعید ایسه ده
بعدی انجق منفعت عسکر ایچون اولوب هنوز دارالحربده بولنمغله مجددا عودت ایتسون ایتمسون عسکر ایله برابر
حکمنده در امداد اسلامه وصولندنصکره اصابت اولنانده نظر اولنور اکر قبل التقسیم والبیع دارالحربه عودت
ایدرسه مدد منزلنده اولوب اول غنائمده دخی کسب شرکت ایدر واکر هیچ عودت ایتمیوب یاخود بعد التقسیم والبیع
عودت ایدرسه آنده اصلا کسب شرکت ایده مز زیرا کندو داراسلامه داخل اولدقدنصکره اصابت اولنان غنائمده
عن اصل دارالحربه داخل اولمیانلره ملتحق وشرکته غیر مستحق اولمشدر ونیجه مستحق اولسونکه غنائم
مزبوره یه اصابت اولندقده کندو هنوز خانه سنده وعورتینك واولادینك یاننده ایدوکی محققدر واکر مستعیر
رسالتله مبعوث اولمیوب دار اسلامه عزیمتی همان کندو مصلحتیچون ایسه بوصورتده جیشله برابر ایکن یاخود
لدی الاستغاثه اغاثه سی ممکن اوله جق مرتبه ده جیشه قریب ایکن اصابت اولنان غنائمده سهمه واصل
اما جیشدن بعید یاخود دار اسلامه خارج اولدقدنصکره اصابت اولنانده بردخی جیشه عودت ایتمز ایسه
سهمه غیر نائلدر زیرا مفارقتی مسلمینه راجع اولمیان منافع ایچون اولمغله حکما دخی شاهد وقعه اولمقدن خارج
واشتغال تجارت برله ترك قتال ایدنلرده مندرج اولمشدر اما قبل القسمة والبیع عودت ایدرسه بونده حکم مدد ده
داخل وجمیع غنائمده مشارك و مداخلدر اکرچه رسولده دخی مقتضای قیاس سیاق مذکور ایدوکی آشکار
ایدی لکن مفارقت رسول انجق منفعت مسلمینه راجع اولان امر ایچون اولمق اعتباریله آنده طریق استحسانی
اختیار ایلدیك وبو استحسان قریبا منعة اهل حربه منفعت مسلمین ایچون رسالتله یاخود کندو مصلحتیچون استیمانله
دخولنده ذکر ایلدیکیمز استحسانك مثیلی وانده بین الصورتین ذکر ایلدیکیمز فارق بونده اولان فرقك عدیلیدر
واکر بر غازی فرسنی منعة اهل حربده بولنان بعض کسانه ایداع ایلسه آنك حکمی قریبا بیان اولنمشدر که
کندو صنعی ایله فرسنی بیع ایتمش کبی اضاعت ایتمکله بعد الایداع اصابت اولنانده انجق سهم راجله شایاندر
لکن بوصورتده مسلمین اول فرسی اغتنام ایدوب مودع قبل القسمة آنی بلا شیء استردادیا خود امام بیع
ایتدکدنصکره مشتریدن ثمنله اخذ ایدوب بعده مسلمین بعض غنائمه اصابت ایلسه‌لر فرسی یدینه کلدکدنصکره

اصابت اولنانده فارس آندن اقدم اصابت اولنانده راجلدر که ابتداء اشتراء فرس منزلنده نازلدر زیرا ابتداء کندو
صنعی ایله فرس اوزره تمکن قتالنی ازاله واستحقاقنی ابطال ایلمشدر پس فرسی یدینه عودت ایتمدکجه تمکن
مزبورك عودتی محالدر اما بو مسئله ده فرسنی کسنه یه ایداع ایتمش اولوب انجق مشرکین آنی اخذ ایتمشلر ایسه
صکره دن اخذ اولنان جمیع غنائمده دخی فرسانده داخل وزوال تمکنی اختیاریله اولمدیغندن فرسی یدنده هالك
اولمش منزلنه نازلدر حتی اول فرسی دوشمندن بر کسنه اشترا ایتمش اولوب صاحبی اول مشتریدن ثمنیله اخذ
ایتمکدن امتناع ایتسه ینه بعد الامتناع اخذ اولنان غنائمده فارس قیلنور زیرا بونده بلا ثمن فرسنه وصولی ممکن
اولمیوب اکا دخی اعطاء ثمن واخذ فرس اوزره جبر اولنماز نظیری اولدر که دارالحربده فرسی هالك اولوب فرس
آخری اشترایه قدرتی وار ایکن اشترا ایتمیه واکر بر غازی فرسنی داراسلامه اخراج و بلدنده اهلنه تسلیم ایله امر
واعاره ایدوب مستعیر دخی بعد الاخراج فرسنی اهلنه تسلیم ایتمیوب ینه راکبا دارالحربه قفول ایلسه معیر الفرس
مستعیری دار اسلامده ایکن کذلك دارالحربه رجوعندن صکره فرسی یدینه واصل اولمزدن اقدم اخذ اولنان
جمیع غنائمده سهم رجاله یه موصول قیلنور اکرچه فرس داراسلامده ایکن اخذ اولنان غنائمك احکامن بز قریبا
بیان واعلام ایلدیك اما بعد الرجوع وقبل تسلیم الفرس اخذ اولنان غنائمده حکمتی اولدر که مستعیر فرسی خلاف
امر معیر اوزره دارالحربه اعاده ایله صاحبنه تسلیم ایدنجیه دك غاصب وضامن اولمغله فرس مغصوب اوزره
ملتحق جیش اولان مدد حکمنه التحاق وآنکله سهم فرسانه کسب استحقاق ایتمش اولدیغندن اول فرسله معیری
دخی فرسانه الحاق ممکن اولماز و بعد التسلیم مستعیر راجلدر که فرس یدندن حق مستحقله اخذ اولنمشدر
ومعیر فارسدر که فرس آخر اشترا ایتمش کبی فرس اوزره تمکن قتالی عودت ایلمشدر واکر صورت مفروضه ده
مستعیر اول فرسی دارالحربه رد ایتمدین هنوز داراسلامده ایکن مشرکین اوزرینه استیلا و دارلریله احراز ایتمش
اولسه‌لر معیر اول فرس داراسلامه چیقدقدنصکره واهل حرب احراز ایلدکدنصکره اصابت اولنانده راجلدر
زیرا نفسلریچون احراز ایتمش اولملریله آنکله اوزرنده قتاله تمکنی عودت ایلمز مکر مسلمین اول فرسی غنیمتده اخذ
ایدوب قبل القسمة بلا شیء یاخود بعد القسمة ثمنله استرداد ایلیه بوصورتده معیر دار اسلامه بعثندن اقدم
اوزرنده قتاله متمکن اولدیغی کبی بعد الاسترداد ینه متمکن اولمغله بعد الاسترداد اصابت اولنانده
فارس قیلنور واکر غازی فرسنی داراسلامده ترك ودارالحربه جیشله راجلا دخول ایدوب بعده مشرکین فرسنی
اخذ ودارلریله احراز دنصکره مسلمین اول فرس اوزره استیلا و بعد الاخذ کندویه تسلیم ایلسه‌لر ینه راجلدر
زیرا حین دخولنده سبب استحقاقی راجل ایکن منعقد اولدقدنصکره دارالحربده فرسی یدینه واصل اولسه
دخی ابتداء اشتراء فرس ایتمش کبی اولمغله استحقاقی متغیر اولماز اما مسئلهٔ اولی بشقه درکه انده انعقاد سبب فارس
ایکن واقع اولوب صکره مانع اختیاری عارض اولدقده فرس اوزره تمکن قتالی زائل اولمشیدی بعده اول
مانع دخی زائل وحکم عدمده داخل اولمشیدی کذلك صورت مفروضه ده راجلا دخولندنصکره اهلنه تحریر
کتابله فرسنی دارالحربه استجلاب ایلسه ینه فرس آخر اشترا ایتمش منزلنده نازل وجمیع غنائمده راجل قیلنور زیرا
بو وجهله فرس اوزره تمکن قتالی اکرچه بعد انعقاد السبب ظهور حکم فارسیته مانع اولان نسنه یی رافع وحکم مزبوری
تقریر وابقاده نافعدر لکن راجلا منعقد اولان سببی تغییری ممتنعدر واکر فارسا دخول بعده فرسی داراسلامه ارسال
وفرس آخری اشترایه استعجال ایلدکدنصکره بعض غنائم استحصال اولنسه جمیع غنائمده سهم فرسانه ایصال اولنور
زیرا سبب استحقاقی فارسا منعقد اولدقدنصکره فرس اوزره قتاله تمکنی منعقد اولمامشدر بوصورتده قسام غنیمتله
بینلرنده منازعه واقع واول غازی فرسم هنوز داراسلامه واصل اولمدین بو فرسی اشترا ایتمشیدم دیوب قسام
دخی حقیقتنی بیلم اما ظن ایدرمکه سن بو فرسی اشترا و بز بو غنائمه اصابت ایتمدین داراسلامه واصل اولمشیدی
دیو مدافع اولسه بونده قول مع الیمین قول غازیدر زیرا فرسی داراسلامه واصل اولمدقجه حکم راجلده داخل اولماز
ایکن قسام آنی حکم راجلده ادخال ایده جك شیء ادعا واول دخی انکار ایتمکله قول مع الیمین آنك قولی ایدوکی آشکاردر
شول منزله ده درکه بر کسنه فرسنی بیع وفرس آخری اشترا ایدوب بعده بن بو فرسی فرسمی بیعدن اقدم اشترا یاخود
فرسمله مبادله ایتمشیدم دیسه بودخی دارالحربده بر وقتده راجل قالدیغی مقر اولمیوب بلکه اوزرینه ادعا قیلنان سبب
حرمانی منکر اولمغله قول مع الیمین آنك قولی ایدوکی ظاهردر واکر جیشله راجلا دخول وغنائمه وصولدنصکره
یالکز داراسلامه عودت بعده فرسنه بنوب ینه جیشه قفول ایلسه جمیع غنائمده سهم فارسه انجق داراسلامه
خروجندن اقدم اصابت اولنان غنائمده سهم راجله موصول قیلنور زیرا دخول اولنده آندن سهم راجله مستحق

اولشیدی ودخول ثانیسنده اکرچه جیشه مدد لاحق اولمشدر لکن ینه استحقاق سابق متغیر اولماز زیرا لحوق مدد قتالدن اقوی دکل ایکن قریبا بیان ایلدیک که برغنیمده سهم رجاله یه مستحق اولان کسنه آندن دفع اعدا ایچون فارسا قتال ایلسه ینه سهم فرسانه ایصال قیلنماز اما ایچنده حق بولنمیان غنیمتدن فارساقتال ایلسه سهم فرسانه ایصال قیلنور وحکم لحوق مدد دخی بویله در زیرا داراسلامه خروجندنصکره اخذ اولنانده حق بوقدر پس بو الحاقله آنده سهم فرسانه مستحقدر اما قبل الخروج اخذاولنانده سهم رجاله یه مستحق ایدی پس بو استحقاقی متغیراولماز و مؤلف اصیل بو اصلك بعض فروعنی تفصیل ایدوب دیرکه غازی مرقومك دخول ثانیسنده مسلمیندن شخص آخر فارسا آنکله برابر داخل اولسه بو شخص ثانی جمیع غنائمده سهم فارسه نائل قیلنور زیرا قبل لحوق الجیش غنائمده آنك هیچ حقی متحقق اولمامغله فارسا ملتحق اولدقده جمله سنده سهم فرسانه مستحق اولور اما تقریر سالف اوزره غازی اول اکا مخالفدر نکتهسی اولدر که غازی اول فی الاصل شریك اولدیغی غنائمی احراز ایچون عودت وغازی ثانی فی الاصل شرکتی یوغیکن هنوز کسب شرکت ایده جکی غنائمی احراز ایچون دخوله مبادرت ایتمش اولمریله صفت شرکتده اولك حالت سابقهسنه وثانینك حالت لاحقهسنه رعایت اولنور واکر غازی دارالحربده فرسنی برمسلم راجله داراسلامه خروج ومصلحتنی رؤیت بعده فرسنی دارالحربده کندویه رد ایتمك اوزره اعاره ایدوب اولدخی داراسلامه خروجدنصکره رجوعه قادر اولمیوب صاحبنه رد ایچون شخص آخره تسلیم اولدخی کتوروب دارالحربده تسلیمله خدمتنی تمیم ایلسه نظر اولنور اکر اول شخص آخر عیال مستعیرده داخل ایسه آنك یدی حفظ ورددهیدمستعیره مستوی وهر بری مستعارك بلاتعد هلاك ونقصاننده ایجاب ضمانی غیر محتوی اولمغله مستعیر بنفسه رد ایلدکده تقریر سابق التحریر اوزره معیر فرسی داراسلامده ایکن اصابت اولنان غنائمده راجل وسائرنده جمیعا فرسانده داخل ایدی بو صورت دخی اکا متماثلدر واکر عیال مستعیرده داخل دکل ایسه معیر فرسی داراسلامه خروجندن یدینه عودت ایدنجیهدك اصابت اولنانده راجل وسائرنده فرسانده داخلدر زیرا فرسی اعاده ایلین شخص آخر غاصب اولمغله دارالحربده فرس اوزره یدی مناب یدمعیره نائب دکلدر کورمزمیسنکه فرس یدنده هالك اولسه معیر مخیردر که دیلرسه مستعیره تضمین ایدر ومستعیر برکسنهیه هیچ برشیئله رجوعه مالك اولهمز ودیلرسه اول شخص آخره تضمین ایدر واول شخص مضمونی مستعیر اوزره رجوعه سالك اولور ومؤلف جلیل بو مسئلهیی اول فرس اول شخصك یدنده بمنزلهٔ الودیعهدر دیو تعلیل ایلدی پس بو تعلیل واضح نص موضحدر که مستعیر ایچون ایداع مستعار غیر جائزدر که حتی ایداع ایدرسه ضامن اولور اما اعارهٔ مستعار بنقهدر که مستعیر ایچون مستعاری آنکله انتفاعده بین الناس تفاوت اولمیان امورده اعاره جائزدر وبز بو مسئلهده اختلاف مشایخی شرح الجامع الصغیرده بیان وحق مستعیرده اعاره وایداعك فرقنی تقریر واعلان ایلدیك اما اول فرسی صاحبنه رد ایچون کلن شخص آخر مقصودی حین دخولنده قتال ایسهده جمیع غنائمده رجالهده ادخال قیلنورا کرچه وجه مشروح اوزره فرسی غاصب وعند الهلاك ضامن اولدیغنه نظر ایله غاصب الفرسده سبقت ایدن وجهله بودخی فارس اولمق مأمول ومنتظر ایدی لکن مؤلف وجیه شو وجهله توجیه ایدر که شخص مزبور فرسی اوزرنده کندو غزا ایتمك ایچون ادخال ایتمیوب همان صاحبنه ایصال ایلمشدر وهم ضمانی اوزره غیر متقرردر کورمزمیسنکه بعد الضمان مستعیر اوزره رجوعه مقتدردر و برفرسکه آنده کندویه ضمان لاحق اولسه اول ضماننده غیر اوزره رجوعی متحقق اوله آنکله فارس اولمغه نیجه مستحق اولور کورمزمیسنکه برغازی راجل ایکن برکسنه فرسنی اکا ایداع ایدوب اولدخی دارالحربه برابر ادخال ایلسه انکله فارسیتی استحصال ایدهمز ما نحن فیه دخی آنك کبیدر واکر مسئلهٔ مزبورهده مستعیر اول فرسی شخص آخره صاحبنه رد ایچون ویرمیوب بلکه اوزرنده قتال ایچون اعاره ایتمش اولسه اول شخص آخر بعد الدخول جمیع غنائمده فارس انجق داراسلامه خروج فرسدن اقدم اصابت اولنانده راجلدر زیرا شخص مرقوم بو صورتده ضامن وضمانی اوزرنده مستقر وبرفرد اوزره رجوعه غیر مقتدردر بناء علیه حکم غاصبده دخول وفرس اوزره قتال ایچون داخل اولدقده سهم فرسانه حلول ایلمشدر اکرچه بو صورتده شخص مزبور مدد لاحق اولمغله جمیع غنائمده فارس قیلنمق لایق ایدی لکن فرس داراسلامه خروجدن اقدم اصابت اولنان غنائمده معیر آنکله سهم فارسه مستحق اولمش اولمغله غاصب دخی آنکله اول غنائمه سهم فارسه ملتحق اوله مزکه فرس واحد ایله ایکی کسنه سهم فارسه مستحق اولمق محال وغیر متحققدر اما مستعیر غنائمدن برشیئه واصل اولمیوب انجق معسکردن بعید اولمزدن اقدم اصابت اولنانده جیشله راجلا

داخل اولدیغندن سهم راجله نائل قیلنور وبعد الخروج عسکره عودت واصابت واحرازده نه حقیقة ونه حکما مشارکت ایتدیکندن غنائم سائرهده کسب شرکت ایدهمز واکر امیر بعض امور مسلمین ایچون داراسلامه ارسال رسوله عزیمت وفرسکی شورسوله ویردیو برفارسه طرح ثقلت واول دخی رضاسیله اعطاء فرسه مبادرت ایدوب فرس داراسلامه چیقدقدنصکره مسلمین غنائمه اصابت ایلسهلر معیر اختیاریله فرس اوزره تمکن قتالنی ازاله ایتمکله اول غنائمده راجل وصکره فرسی کندویه رجوع ایدوب ایتمکده فائده غیر حاصلدر اما اول فارس فرسنی ویرمکدن امتناع ایدوب امام دخی ضرورت مسلمین ایچون اول فرسی یدندن اخذ ورسوله اعطایه محتاج ایسه کرها اخذی جائزدر زیرا ناظر مسلمیندر وعند الضرورة مبتلای مخمصه اولان کسنهکبی بشرط الضمان مال غیری اخذی جائزدر وبو صورتده معیر جمیع غنائمده فارسدر زیرا فرس اوزره تمکن قتالنی اختیاریله ازاله ایتمیوب بلکه کرها اخذ اولنمغله کندو مضیع اولمامشدر شول منزلهدهدر که فرسنی مشرکین اخذ ایدهلر بلکه ما نحن فیهده فارس قیلنمق دخی اولیدر که اخذ مشرکینده منفعت مسلمین مفقود و بونده موجوددر پس آنده تمکنی زائل ایکن سهمی ساقط اولمانیجه بونده عدم سقوطی بالاولویة معلوم ومشهوددر والله اعلم

باب من یرضخ له ومن لا یرضخ له من الادلاء وغیرهم * یعنی دلیل طریق وسائر فریقدن رضخ ویریلوب ویریلمیلری تفریق بابنده مبحث تحقیقدر اکر عسکر اسلام دارالحربه دخول واهل ذمتدن برطائفه مجرد دلالت طریق ایدوب قتال ایتمك اوزره معیتلرنده حلول ایلسهلر کرکدر که امام آنلره رضخله انعام ایدوب نه سهام خیل ونه سهام رجالهدن اسهام ایلمیه زیرا اهل ذمت حکما مجاهدین اولمیوب بو صورتده حسا مقاتلین دخی دکلر ایکن دلالت طریق کبی منفعت مسلمین ایچون حاضرین اولمریله کرکدر که بو مثللو خدمته هر وقتده مباشرته ترغیب ایچون مال مسلمیندن عمللری مقداری رضخله تطییب اولنهلر حتی دلالتلرنده مسلمینه منفعت عظیمه بولنورسه رأی امام اوزره سهام فرسان ورجالهدن اکثر ایله دخی اعطاء رضخده بأس یوقدر زیرا سبب استحقاقلری مقاتلینك سبب استحقاقی جنسندن اولمیوب نوع منفعت اخری اولمغله دلالتلریله حاصل اولان منفعت مقداری رضخ ویریلمك احرادر واکر امام آنلر ایچون دلالتلری اوزره غنیمتدن نفل معین تسمیه وتصریح ایتمش ایسه اولدخی تنفیذ وتصحیح اولنور زیرا اصل تنفیل منفعت مسلمینی متضمن اولان اعمال اوزره تحریض وتحمیل ایچوندر بو صورتده غنائمه ظفریاب اولورلرسه کرکدر که قبل القسمة اعطاء نفللرینه شتاب ایدهلر زیرا غنائمده نفل ترکهده وصیت کبیدر که قبل قسمة المیراث وصیتله ابتدا واجب اولدیغی کبی قبل قسمة الغنائم نفل ایله ابتدا لازم ولازبدر واکر مقدار نفلدن زیادهیه ظفر بولمازلر ایسه همان اول مقداری سالما منفلینه تسلیمه ابتدار ایدرلر زیرا نفل ترکهده دین منزلهسنده اولمغله جمیع غنیمت اوزره مقدمدر واکر هیچ غنیمته ظفر بولنمازسه هیچ ترکه بولنمادقده غریم وموصی له برشیئه واصل اولمدیغی کبی منفلین دخی برشیئه نائل اولهمزلر واکر بوندنصکره اول طائفه غزاء آخردهینه معیت وامیرینه مقابلهٔ دلالتده آنلر ایچون تنفیله مبادرت ایدوب مسلمین بونده غنائمه اصابت ایلسهلر اول غنائمدن انجق نفل ثانیلری اعطا اولنوب نفل اول اعطا قیلنماز زیرا استحقاقلری تسمیهٔ ثانیه ایله اولوب تسمیهٔ اولی بلاشیء عودتلرنده انعدام محلله باطل اولمشدر مکر مسلمین بو غنائمدن نفل اول وثانیلرین شرط تسلیملرین تقدیم ایدهلر بو صورتده وفاء شرط واجب اولور زیرا بو شرطده تسمیهٔ کل اوزره تنصیص اولنمغله تسمیهٔ سابقه منزلهٔ عدمده نازل وایکی نفله استحقاقلری همان بو تسمیهدن حاصل اولور وذمی وحربی مستأمندن مقابلهٔ دلالتده تنفیله مستحق اولمقده مسلمینله برابر کیتملریله برابر کیتمیوب مجرد اخبارلریله دلالتلری میاننده خبرلری مطابق واقع ایدوکی نمایان اولدقدنصکره فارق بولنمادیغی واضح وعیاندر زیرا تسمیهٔ نفل شرط دلالته متعلق ودلالت دخی اخبار ایله متحققدر لکن برابر کیتمدکلرنده کرکدر که امام رضخ ونفللرین قبل الدلالة اخذ اولنان غنائمدن اعطا ایتمیه زیرا قبل التنفیل اصابت اولنان غنائمده اعطاء نفل صحیح اولمیوب انجق آندن اعطاء اجرت تصحیح اولنور وبرابر کیتمیوب اخبار مجردایله دلالت موجب استحقاق اجرت اولماز بو صورتده مسلمین اعطاسایه رضا ویریرلرسه رضالری کندو حقلرنده معتبر وحق ارباب خمسده غیر معتبر اولدیغندن کرکدر که نصیبلرندن ادا ایدوب خمسدن قضا ایتمیه واکر امام برذمی یاحربی مستأمنی موضع معینه دلالت اوزره استیجار ایدوب اولدخی برابر کیتمیوب خبر ایله دلالت اوزره اقتصار ایلسه اجره سزاوار اولهمز زیرا باب النفل علی الدلالة مسائلنده بیان ایلدیك که استحقاق اجرت موقوف عملدر کلام مجرد ایله حاصل اولماز وشخص مرقوم دخی مسلمین ایچون برعمله ابتدار ایتمیوب همان کلام ایله اخباره اقتصار ایلمشدر لکن مسلمین دلالت ایلدیکی مکانده بعض غنائمه [illegible]حق ومقابلهٔ دلالتده اعطاء رضخ

دخی رأی امامه موافق اولسه آنده بأس یوقدر شول منزله تنزیل قیلنور که اشتراط اجر ایتدیکی اول مکانه دلالت ایده
ویزقریبا بیان ایلدیک که اول بابده دلالتیله اصابت اولنان غنائمدن امام ایچون رأی ایلدیکی مقداری آنلره اعطاء
رضخ جائزدر و بو دخی آنک کبیدر واکر امام شخص مرقومه بزه فلان محله دک برابر کیت وسنک ایچون شو دکلو
اجرت واردر دیوب اولدخی برابر کیتسه اوزرینه شرط قیلنان عمله وفا ایتمش اولمغله اجر مسمایی تماما استیفا ایدر
واول اجرتی امام بعد الدلاله اخذ اولنان غنائمدن ویرمک جائز اولدیغی کبی قبل الدلاله اخذ اولناندن دخی جائزدر
اما نفل ورضخ بشقه درکه بونده استحقاقی عقد اجاره ایله درکه عقد لازمدر وعقد لازمده بعض مصابک بعض
آخردن تفاوتی یوقدر نته کیم سوق غنم وار مالک ایچون برقومی استیجار ایلسه حکمی بویله در اما نفل ورضخده
استحقاقی منفعت مسلمین اعتباریله در وآنده دلالت وعملیله اخذ اولنان غنائم منفعت عملی اولمغله اکا متعین قیلنور
واکر صورت استیجارده هیچ غنائمه اصابت اولنمازسه کرکدرکه امام اجراجیری بیت المالدن اعطا ایلیه زیرا امامک
بو استیجاری نظر مسلمین ایچوندر اکرچه مسلمین ایچون مباشرت ایلدیکی عقودک عهده سی اکا لاحق اولماز
لکن مال مسلمین اولان بیت الماله رجوع ایدر واکر امام بر مسلم یا ذمی یا حربیی مسلمینله دار الحربه دخول ودلالت
طریق ایچون استیجار ایلسه سابقده بیان ایلدیک که بو وجه اوزره اجاره فاسد اما تنفیل جائزدر زیرا اجاره ده
مقدار معقود علیه بیان اولنمق لازم ایکن دلالت ایده جکی مکان مبدأ ومنتهاسیله تسمیه اولنمادیغجه معقود علیه
مجهولدر اما تنفیلده تحریض ایچون تسمیهٔ نفل قیلدیغی ماده ده اعلام مقداره حاجت یوقدر وصورت مفروضه ده
اجارهٔ فاسده اوزره برابر کیتسه قصد قتاله کیتمدیکندن مسلم دخی اولسه غنیمتدن سهمی یوقدر انجق مسمایی
تجاوز ایتمامک اوزره اجر مثلنه مستحق اولور زیرا عمل مشروطی اقامت ایدوب مقدما مسماسنه راضی اولمشدر
پس اجر مثلی مسمادن اکثر ایسه ده اوزرینه زیاده قیلنماز واکر دلالت ایچون استیجار اولنان اجیر ذمی یا مستأمن
اولوب موضع مطلوبه عدم دلالتندن بشقه علی الغفله مسلمینی اعدا اوزره ایصال ایلسه بوصورتده ذهابده معیت
ایتسون ایتمسون عمل مشروطی اتیان ایتمدیکندن اجرته شایان اوله مز لکن اسائت مزبوره یی قصد ایتمش
ایسه ده امام ایچون قتلی جائز دکلدر زیرا فعل مزبور مسلمدن صدور ایلسه ایمانی ناقض اولمدیغی کبی
ذمی ومستأمن مثللو صاحب العهددن ظهوری دخی امانته مناقض اولماز انجق بو بابده سوء قصدی فهم
اولنورسه اول قصد اوزره امام مناسب کوردیکی مقدار ایله تأدیب مسلمه قادر اولدیغی کبی بونلری دخی
تأدیبه شرعا مقتدردر مکر حربی فی الاصل غیر مستأمن ایکن صکره تأمینی شرط دلالتله مشروط ومبین اوله
بوصورتده امام ایچون قتلی جائزدر لکن جواز قتلی فعل مذکوری ناقض امان اولدیغندن اولمیوب بلکه امانی
شرطه تعلیق اولنمغله قبل حصول الشرط کالعدم اولدیغندندر واکر امام مقدما اخذ اولنان غنائمدن
دلیل طریق ایچون فلان محله دک برابر کیتمک اوزره تنفیل ایدوب اولدخی اداء خدمت ایلسه بو بابده مسلمین
راضی دکلر ایسه ده آنی اعطایه رخصت واردر زیرا بو تنفیل منزلهٔ اجاره ده درکه بدل معلومله عمل معلوم اوزره
استیجار ایلمشدر واستیجاری منفعت مسلمین ایچوندر پس اجرتی غنیمت مسلمیندن اعطا ایدر اما صورت مزبوره ده
خبر مجرد ایله دلالت ایدوب ذهابده معیت ایتمسه رضاء مسلمین بولنمدقجه قبل الدلاله اصابت اولنان غنائمدن
نسنه ویرمک امام ایچون جائز دکلدر ورضالری بولندقده کرکدرکه نصیبلرندن ویروب خمسدن ویرمیه زیرا ذهابده
معیت ایتمدکجه خبر مجرد اوزره مستحق اجر اوله مز واکر امیر بعد اصابة الغنائم اعدایه ویردیکی نکایتی اخبار ایچون
برکسنه یی بشارتله خلیفه یه بعث وتسیار ایلسه اول بشیره فارس یا راجل کندو سهمندن غیری نسنه اعطاسی
سزاوار اولماز زیرا غنیمت حق غانمین اولدقدن صکره رضالری اولمدقجه آندن برشیئ برفرده اعطا جائز دکلدر
بونده اصل اصیل کبهٔ شعر یعنی قیلدن بر یوماق حقنده وارد اولان حدیث جلیلدر که رسول الله صلی الله علیه
وسلم غنیمتدن کبهٔ شعری طلب ایلین کمسنه یه اما نصیبی منها فهولک یعنی اما اول کبه دن انجق کندو نصیبم
سنک اولسون بیوردیلر اول کمسنه کبهٔ معهوده یه محتاج وطلبکار اولوب رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلری
برفرددن برشیئ دریغ بیورمزلر ایکن آنی اعطادن احتراز ایتدکلرندن عندیمزده ظاهر اولدیکه بعد رسول الله
صلی الله علیه وسلم بومثللو اعطا هر امامک حقنده عدیم الجواز در لکن اول بشیر محتاجیندن ایسه امام ایچون
اکا احتیاجنه بناء خمسدن اعطا جائزدر زیرا مصرف خمس محتاج اولانلردر واول کمسنه محتاجیندن اولمغله
بشارتله ارسال اولنمسه دخی اکا خمسدن اعطا جائزدر پس ارسالنده دخی اولیدر واکر مسلمین بشیرلره غنیمتدن
اعطاء امامه راضیلر ایسه نظر اولنور اکر بشیرلر محتاجیندن ایسه لر عطیه لرین تمام غنیمتدن اعطا جائزدر واکر

اغنیادن ایسه لر کرکدرکه حصهٔ مسلمین اولان اخماس اربعه دن خمسدن ویرلمیه زیرا رضالری نصیبلرنده معتبر وخمسده
غیر معتبردر ومحتاجیندن اولدقلرنده رضاء غانمین بولنمسه ده خمسدن ویریلمک جائزدر ونصیبلرنده ینه رضالری
معتبردر بناء علیه تمام غنیمتدن ویریلور واکر اول بشیرلر بشارتله جناب خلیفه یه واصل وفائز اولدقده خلیفه دخی
علی وجه النظر والاجتهاد بیت المالدن آنلره برمقدار جائزه ویرمکی جائز کورسه آنده دخی بأس شرعی یوقدر
زیرا رسول کریم علیه افضل التحیة والتسلیم حضرتلری طرف اشرفلرینه وارد اولان ایلچیلره ورسوللره اعطاء
جوائز ایله تکریم بیورلر ایدی نکته سی اولدرکه بیت المال دفع نوائب مسلمین وجلب منافع موحدین ایچون تهیئه
واستحصال قیلنمشدر لکن غنیمت بشقه درکه انجق حق غانمیندر کورمزمیسنکه غنائم غانمینک فقرا واغنیاسی
بینلرنده تقسیم اولنور ایکن مال بیت المال اغنیاء مسلمینه تقسیم اولنمیوب همان نوائب موحدین ایچون تهیئه وتنظیم
اولنور کذلک امیر عسکره ملک اهل حربدن بر رسول بالغ اولسه رضاء مسلمین بولنمدقجه اکا غنیمتدن جائزه ویرمک قطعا
جائز وسائغ کوریلمز زیرا غنیمتدن برشیئله تخصیص بعض غانمین جائز دکل ایکن تخصیص حربینک عدم جوازی
اولیدر بوصورتده رضاء مسلمین بولنورسه بهرحال نصیبلرندن ویریلوب خمسدن ویریلمز زیرا خمسده حق
حربی بولنمامغله رضالری انجق نصیبلرنده معتبردر لکن امیر علی وجه الاجتهاد بشیرلره ورسوللره غنیمتدن جائزه
ویردکدن صکره بو قضاسی قضات مسلمیندن برینه رفع اولنمق اقتضا ایلسه کرکدرکه رأینه مخالف ایسه ده آنی
تنفیذ وامضا ایلیه زیرا حکم مرقوم بین الفقها مختلف فیه ایکن امیر اجتهادیله امضا ایلمشدر صکره برقاضی ابطال ایله
قضا ایده مز وبز بو مسئله یی تنفیل بعد الاصابه ده تقریر وتفصیل ایلدیک ومقال مشروح المآل اوزره بو وجهله
دخی استدلال قیلندیکه امیر بلا تنفیل اسلاب مقتولینی قاتلینه تعیین ایدوب صکره خلافنی رأی ایلین برقاضی یه
رفع اولنسه امیر اجتهادیله فصل مختلف فیهی امضا ایتمش اولمغله قاضی آنی ابطال ایله قضا ایده مز کورمزمیسنکه
حرمت فروج بوندن اهم ایکن قاضی اجتهادیله تحلیل ایلسه برقاضی ایچون رأینه مخالف ایسه ده ابطال
وتعطیلی جائز اولماز حتی برکمسنه عورتنه انت خلیةٌ او بریةٌ او بائن او بتةٌ دیدکده حضرت عمر وابن مسعود
رضی الله عنهما بونده تطلیقهٔ رجعیه واقع اولور دیوب حضرت علی رضی الله عنه ثلاث تطلیقات واقع
اولور دیمکله برقاضی احد قولین ایله قضا ایتدکدنصکره خلافنی رأی ایلین قاضی آخره رفع اولنسه قولیندن
هر بری امعانله ظاهر اوله جق بر وجهله تحلیل فروجه باعث ایکن ینه قضاء اولی ابطال جائز کوریلمز زیرا محل
مختلف فیهده واقع اولان قضایی ابطال اجماعه مخالف اولمغله باطلدر وحکم مذکور استقصا اوزره مبنی اولان تحریم
فروجده ثابت اولنجه تعیین اسلاب واجازهٔ بشیر ورسول کبی تنفیل بعد الاصابه ده ثبوتی بطریق الاولی در والله اعلم

باب کیفیة قسمة الغنائم وبیان من یستحقها ممن جاء به بعد الاصابة

یعنی کیفیت قسمت غنائمی بیان و بعد الاصابه لاحق اولنلردن مستحق مغانمی کشف واعلان صددنده باب اصابت
بنیاندرکه چانکه بین المسلمین واهل الحرب قتاللری دار اسلامده واقع اولسه غنیمت حاضر وقعه یه تخصیص اولنوب
بعد اتمام القتال کلنلر برشیئله منتفع اوله مزلر زیرا بونده غنیمت نفس اصابتله دار اسلامله محرزه اولمغله بعد الاصابه
مدد لاحق اصابت واحرازده شرکت جیشه ملتحق اوله مز کذلک مسلمین ارض عدودن بر بلده یی فتحله اهالیسی
فرار وبلده یدلرنده قرار ایلدکدنصکره مدد لاحق شرکته مستحق اوله مزلر زیرا ظهور احکام مسلمینله اول
بلده دار اسلام وغنائمی قبل لحوق المدد دار اسلامله احراز واتمام اولنمشدر کذلک دار الحربدن غنائمی دار اسلامه
اخراجدنصکره مدد لاحق ینه شرکته ملتحق اوله مزلر زیرا غانمین انی هم ید وهم دار ایله احراز وتأکد حقله
امتیاز ایلمشلردر حتی قبل القسمة فوت اولنلرک نصیبی میراث قیلنور اما دار الحربده بعد الاصابه وقبل الاحراز والبیع
والقسمة مدد لاحق بزم عندیمزده مصابلرنده شرکته مستحقلردر زیرا حق غانمین مجرد اخذ ایله متأکد اولماز که سبب تأکد
قهر اعدا ایکن دار الحربده من وجه موجود ومن وجه غیر موجوددر که مسلمین من جهة الید قاهرین ومن جهة الدار
مقهورینلردر کورمزمیسنکه اول بقعه یی دار اسلام قیلوب ایچنده قراره اقتدارلری یوقدر بلکه عند الاحراز تمام سبب
قوت مدده مقارندر بو جهتله تشریک اولنورلر بناء علیه قبل الاحراز والبیع والقسمة فوت اولنلرک نصیبلری عندیمزده
میراث قیلنماز وقول علی رضی الله تعالی عنه دخی بودر زیرا میراث انجق میتک بعد الوفات متروکاتیدر وحق ضعیف بعد
الموت باقی قالماز که متروکاتندن اوله اما قول عمر رضی الله تعالی عنه اوزره میراث قیلنور زیرا وارثی میتک حق مستحقنده
خلیفه سیدر بعده مؤلف مصنب المقال صورت مذکوره ده شرکت مدد اوزره بعض آثار ایله استدلال ایلدی آنلردن
بریسی اول اثردرکه ابو بکر الصدیق رضی الله تعالی عنه عکرمة بن ابی جهل رضی الله عنهما بشیوز نفر ایله ابی امیه

وزياد بن لبيد البياضي يه امداد ايچون بعث ايتدكده حصن نجير فتح اولنمقده نصكره واصل اولمشلر ايكن انلری غنائمده تشريك ايلدی وفقهاء شامدن بر بلده فتح ودار اسلام قيلندقدنصكره واصل اولان مدد دخی تشريك قيلنورلر مقالنه ذاهب اولانلر بو اثر ايله استدلال ايدرلر لكن جوابلرنده ديرزكه نجير بلاد حضرموتده بر قريه نك اسميدر وقريه بلده سنه تابعدر وقبل فتح البلدة قريه دار اسلام اوله مز ياخود ديرزكه مدد مذكور همان فتحه متعاقب احكام اسلامك ظهورندن اقدم ادراك ايتمش اوله لر و بو مقوله ده شركت مدد بزم عندمزده دخی ثابتدر اما تمام فتحله ظهور احكام اسلامدن نصكره ثابت اوله مز زيرا طارق بن شهاب رضی الله عنه دن مرويدر ديمشدركه ماه دينار نام بلده فتح اولندقدنصكره عمار بن ياسر رضی الله تعالی عنهما اهل كوفه دن بعض عسكره امير اولوب امداده كلوب غنيمتده شركت مراد ايلديلر همان بنی عطاردن بركمسنه مخاصمه يه قيام وعمار حضرتلرينه ايها العبد الاجدع اتريدان تشاركنا فی غنائمنا يعنی ای عبد مقطوع الاذن بزه غنائممزده مشارك اولمقمی ايسترسين ديو دشنام ايلدی عمار دخی خير اذنی سببت يعنی ايكی اذنمك افضلنه سبله خطأ فاحش ايلديك ديدی وانما قال ذلك لان احدی اذنيه قطعت فی الجهاد مع رسول الله صلی الله عليه وسلم يعنی بو قولينك وجهی اولدركه برقلاغی رسول الله صلی الله تعالی عليه وسلم حضرتلريله بر غزاده حاضر ايكن قطع اولنمشيدی آنكيچون افضلی قطع اولنان اذنيدر مترجم فقير ديركه اول شخص دنی جناب عماره ايها العبد ديو خطاب تشنيعی اكا مبنيدركه ابو حذيفة بن المغيره جاريه سی سميه رضی الله عنهايی ياسر بن عامر رضی الله عنهه تزويج ايدوب عمار رضی الله عنه انلردن تولد ايتمكله عبد اولوب صكره ابو حذيفه آنی اعتاق ايتمشيدی وقطع اذنی اصابه وسائر كتب سيرده ذكر اولنديغی اوزره خلافت صديقده حرب مسيلمه ده واقع اولمشيكن اصل كتابده قطعت فی الجهاد مع رسول الله صلی الله عليه وسلم ديمشدر والعلم عند الله وفضائل عمار كتب احاديث وسيرده مشروحه در انتهی راوی ديركه نزاع معهود امير المؤمنين حضرت عمر رضی الله عنهه كتب اولندقده جوابنده ان الغنيمة لمن شهد الوقعة ديو ترقيم وجيش عماری غنائمدن منع وتحريم ايلدی و بو جوابنه بادی اولدركه ماه دينار ايچنده احكام اسلام اجرا قيلنمغله قبل لحوق المدد دار اسلام اولديغی بديدار اولمشيدی كورمز ميسنكه حضرت عمر رضی الله تعالی عنه سر عسكری سعد بن ابی وقاص رضی الله عنهه من وافاك من الجند ما لم تتفقأ القتلی فاشركه فی الغنيمة ديو تحرير ايلدی مترجم فقير ديركه بواثر معتبرده قتلی جمع القتيل بمعنی المقتولدر وتفقأ بتقديم الفاء علی القاف مهموزدر تشقق معناسنه در ومعنای كلام سكا امداد ايچون بعث ايلديكم جنود شامدن مقتولين اعدا انطاول زمانله تشقق ايتمدين ياخود مقتولين مسلمين دفنله مقتولين مشركيندن تميز وتفرق ايتمدين واصل اولانلری قسمت غنيمتده شريك قيل ديمكدر انتهی و بعض روايتده بتقديم القاف علی الفاء مالم تتقف القتلی واقع اولمشدر مترجم فقير ديركه بو تقدير اوزره تقفی ناقصدر وقفادن مأخوذدر وروايت مرقومه ايكی وجهله توجيه اولنمشدر وجه اول اولدركه قتلی فاعل اوله بو وجه اوزره معناسی قرب موتله حكم مقتولينده اولان مجروحين بر بری اردنجه موتده تعاقب ايتمدكجه ياخود مجروحين غازيلر ايله مكانلرينه عودت واعدايی قفالرنده ترك ايتمدكجه ديمكدر وجه ثانی اولدركه قتلی مفعول اوله بو وجه اوزره معناسی سن مقتولينی قفاده ترك ايدوب دار اسلامه منصرف اولمادقجه ديمكدر واصل كتابده ذكر اولنان انجق وجه ثانيدر وجه اول طلبة الطلبه دن انتخاب اولنمشدر انتهی واشهر روايتين روايت اولی در زيرا تفقأ تميز وتشققدن عبارتدر و بوندن اخذ ايله فقيهه فقيه ديمشلردر صحيحی سقيمدن فرق وتميز ايتديكيچون وشاعرك نظم تفقأ فوقه القلع السواری وجن الخازباز به جنونا قولی دخی بو قبيلدندر يعنی اول مكان ممدوحك فوقنده سحائب عظيمه اثناء ليلده تشقق وامطار ايدوب نبت خازباز قوت ناميه دن تكثر ايلدی ياخود مجنون كبی بربرينه قارشدی ديمكدر و بو تقرير اوزره خازباز نباتدن برنوعدر و بعضيلر خازباز بمعنی الذباب دردديلر بو تقدير اوزره معناسی نضارت مكانله كثرت نباتدن ذباب تكثر ايلدی ياخود مجنون كبی صيحه ايلدی ديمكدر وعبد الله بن ابی بكر بن حزم حضرتلرندن مرويدركه رسول الله صلی الله تعالی عليه وسلم غنائم خيبردن جعفر بن ابی طالب رضی الله عنه وآنكله حبشه دن برابر كلن ايكی سفينه اصحابنه وابو هريره وطفيل بن عمرو ايله برابر كلن دوسيلره فتح خيبردن صكره كلمشلر ايكن غزاتله برابر اسهام بيورديلر لكن رسول الله صلی الله عليه وسلم بونلری ادخال سهام ايچون علی وجه الاسترضاء مسلمينه بسط كلام ومسلمين تسليم ورضالرين اعلام ايتدكلرندنصكره بونلر ايچون دخی اسهام ايلديلر ووقعهٔ مذكوره بو وجهله توجيه وتفسير اوزره روايت اولندی پس بونده بيان واردركه بعد الفتح لاحق اولانلر

طارق بن شهاب الصحابی بن ... اولديغنده اختلاف واردر اولنديغی اصح اقوال صحابی اولمقدر اصابه ده تفصيلی واردر هكذا ذكر شمس الائمة الحلوانی ... المواضع ماه دانيال كذا ذكر غيره وذكر فی اسماء الحصيری ... ومشهد عمار الشاهد كلها ... اليمامة فقطعت اذنه ... على الكوفة كذا فی الاصابة وعن ابن عمر رضی الله عنهما قال رأيت عمارا يعنی يوم اليمامة على صخرة وقد اشرف يصيح يا معشر المسلمين امن الجنة تفرون انا عمار بن ياسر هلموا الی وانا انظر الی اذنه قد قطعت تذبذب وقد ... ذلك الحبس ...

شركته غير شايانلردر زيرا شركته شايان اولهلر ايدی رسول الله صلی الله عليه وسلم بونلره سهام ايچون استرضاء مسلمينه محتاج اولمازلر ايدی و مرويدركه رسول الله صلی الله عليه وسلم ابان بن سعيد رضی الله عنهی مدينه دن بر سريه اوزره تأمير ايله جانب نجده تسيير ايتمشلر ايدی آنلر دخی فتح خيبردن صكره واصل اولدقده ابان اقسم لنا يا رسول الله ديو طلبكار سهام اولدقده اجلس يا ابان قول شريفلريله منع واقحام وانلر ايچون ترك اسهام بيورديلر بو حديث جليلده آكا دليل واردركه بعد الفتح ملتحق اولانلر شركت غنيمته مستحق اوله مزلر مكر امام مصالح عسكر غانمين ايچون آنی رسالتله بعث ايتمش اوله و برقريب بيان ايلنديكه رسول معهود غانمينله موجود كبيدر حتی مرويدركه رسول الله صلی الله عليه وسلم محاصرهٔ خيبر اثناسنده محيصه رضی الله عنهی بعض رفقاسيله فدكه ارسال ايتمشلر ايدی وفتح خيبردن صكره عودت ايتدكلرنده آنلر ايچون شق ونطاتدن اسهام وسهملرندن بشقه كتيبه ده اولان خمسدن هر سال وظيفهٔ معينه ايله انعام بيورديلر لكن بعضيلری بو ماده ده تأويل آخره مائل وشو وجه اوزره توجيهه قائل اولديلركه غنائم خيبر وعدكم الله مغانم كثيرة تأخذونها فعجل لكم هذه يعنی ای اهل حديبيه الله تعالی سزلر ايچون مغانم كثيره وعد قيلديكه سزلر آنلری اخذ ايده جكسز همان بو غنائم خيبری سزلر ايچون پيشين تعجيل ايلدی نظم كريمی مدلولنجه قبل الهيدن اهل حديبيه ايچون وعد تكريم ايدی بناء عليه اهل حديبيه دن بولنانلره فتحه حاضر اولسون اولمسون اسهام بيورديلر ومرويدركه حضرت عثمان بن عفان رضی الله عنهما حليلهٔ جليله سی رقيه بنت رسول الله عليه السلام مريضه بولنمغله رؤيت مصالحی ايچون غزوهٔ بدردن تخلف ايتمش ايكن كذلك طلحة بن عبيد الله وسعيد بن زيد رضی الله عنهمايی كاروان قريشك اخبارينی تجسس ايچون جانب شامه بعث ايتمشلر ايكن كذلك انصاردن جناب مؤلف اصل كتابده اسملريله ذكر ايلديكی بش كمسنه يی منافقيندن بر خبر غدر بالغ اولدقده مدينه يه ارسال ايتمشلر ايكن غنائم بدردن جمله سنه سهم ويرمشلردر لكن بو بش كمسنه يه اسهامی تأويلده وجوه عديده واردر بری اولدركه اول ايامده يهود ومنافقينك مدينه ده كثرتی اولمغله رسول الله عليه السلام اصحاب كراميله ايچندن غزايه خروج ايتدكلرندنصكره مدينه ده احكام دار اسلام جاريه اولمامغله اول بش كمسنه دار الحربده منفعت مسلمينه ضامن وفراغ قلب رسالتپناهی يی متضمن اولان اعمال ايله مشغول ايديلر بو جهتله آنلره اسهام ايلديلر و بعض علما تأويلنده ديديلركه امر غنائم بدر قل الانفال لله وللرسول نص اجازت فصی مقتضاسنجه جناب رسالته مرهون وديلدكلرينه ويروب ويرممكه مأذون ايديلر بناء عليه آنلره دخی اسهامله انعام ايلديلر ومرويدركه يوم حنينده بعض مسلمين انهزامله تا مكه يه بالغ اولمشلر ايكن ظهور نصرتی استماعله صوب رسالتپناهی يه عودت ايتدكلرنده آنلره دخی اسهام غنيمت بيورديلر وحرب حنين مكه فتحيله دار اسلام قيلندقدنصكره واقع اولمغله منهزمين مرقومين دار اسلامه بعد الوصول عود وقفول ايتمشلر ايكن نائل سهم اولمرندن بزه ظاهر اولمشدركه غنيمتی دار اسلامله احرازدن اقدم لاحق اولان مدد اشترا كه قادردر بناء عليه مؤلف دقت پناه اكرمه الله تعالی فی الجنة مثواه ديركه امام المسلمين لايقدركه غنائمی دار اسلامه قبل الايصال بيع وتقسيمه استعجال ايليه زيرا تقسيمی قطع شركت مدده بادی ومددك لحوق جيشه قلت رغبتنه مؤدی اولديغندن بشقه هر بری كندو سهمنی حفظ واحتماله اشتغالی بلكه هر برينك بر جانبه تفرق واعتزالنی موجب و بونلر دخی اعدايی هجومه تشجيعله هزيمت مسلمينی مستوجبدر وهم قسمت وبيع نوع من التصرفدر وتصرف دخی انجق تمام تملكه بعد تأكد الحق صحيح اولمغله دار ايله احرازه توقف ايدر بو يله ايكن دار الحربده تقسيم ايلمسه جائز كوريلور زيرا اجتهاديله فصل مختلف فيهی امضا ايلمشدر بعده مؤلف جليل مسئلهٔ مزبوره اوزره حديث رافع بن خديج رضی الله عنهمايله سرد دليل ايلديكه رسول الله صلی الله عليه وسلم غنائم بدری غنائم اهل نخله ايله برابر مدينه ده تقسيم ايلديلر وغنائم نخله بدردن اقدم اخذ اولنمش ايكن توقيفله بدره تشريفندنصكره عودت وايكی غنيمتی بردن تقسيمه مباشرت بيورديلر وجناب رافع روايت اخراده اول غنائمی سيرنام محلده كه صفرا نام موضعك مضيقنده بر شعب منفرجه در تقسيم بيورديلر ديدی اگر روايت اولی اوزره قسمت مذكوره مدينه ده واقع اولمش ايسه مدعامزه دليل قاطعدر واگر روايت ثانيه اوزره سيرده واقع اولمش ايسه دعوامزه ينه برهان ساطعدر زيرا قريبا بيان ايلديك كه اول ايامده دار اسلام انجق رسول الله عليه السلام اصحاب كراميله بولندقلری مقامدركه مسلمين ايچون منعه سائره يوقدر وغنائم حنينی جعرانه نام محله كلدكجه تقسيم ايلمديلر حتی مرويدركه جهلهٔ اعراب مطالبهٔ تقسيمله جناب رسالتی برشجرهٔ سمره يه الجا وتضييق ايتملريله رداری اول شجره يه ايلشوب ينه اعراب قليل الآداب

والقسمة فی الملك الذی لبس بتام كالبيع لايجوز كما لو اشتری نصف دار لايجوز قبل القبض قاله الحصيری فقاسمه ... فتح سين وكسر ... نسخه اراده سيرلر ومكون باليله دخی ... باليله وفتح ... اعجام اولنمقدر واسماء مواضعده ... رشيد واقع اولوب ... حلوانيدن ... فتح سين وقتح ... حصيری نقل كلامها لغة ... جعرانه جعرانه والجعرانة والحديبية ذكر الخطابی بالتخفيف وغيره بالتشديد قاله الحصيری

ردالرین جذبله تخریق ایلدکلرنده اول رسول کریم الخصال، اترکوالی ردائی فوالله لوکانت هـذه العضاه ابلا وبقرا وغنما لقسمتها بینکم ثم لاتجدونی جبانا ولابخیلا یعنی بنم ردامی بکا ترك ایدیکز والله شو اشجار ام غیلان ابل وبقر وغنم اولیدی ینه سزلره تقسیم ایدر ایدیم صکره بنی جبان وبخیل بولماز ایدیکز قول شریفلریله تطییبلرینه اشتغال بیوردیلر ایشته بو بابده تقسیم غنـائم ایچون شومرتبه ابرام ایتمشلر ایکن ینه رسول الله علیه الصلوة والسلام دار اسلامه منتهی اولنجیـه دك تأخیرینی التزام ایلدیلر وجعرانه مکه یه تابع برقریه اولمغـله فتح مکه ایله مفتوحه اولمش، ایدی پس بوقصـهٔ حکمت بنیـانده تقسیم غنائم دارالحربده جائز اولمدیغی بیان واردر بعـده مؤلف دقیقه دان شووجهله حکم و بیان ایلدیکه هرکیمکه وقعه ده حاضر اوله قتـال ایتسون ایتمسون مریض اولسون صحیح اولسون شرکت غنیمته قادردر و بونده اصل قوی شول حدیث نبویدرکه سعد بن ابی وقاص رضی الله عنه یارسول الله برکسـنه که عسکری حمایت ورفیقلرندن ضرر اعدایی دفعده اظهار حمیت ایده آنك نصیبی سائر عجزه ایله برابرمیدر خبرویردیکله جوابنده ثکلتك امك یاابن ام سعد وهل تنصرون وترزقون الابضعفائکم یعنی ای ابن ام سعـد والده لك سنی فاقده اولسون سزلرانجق ضعفـاکز برکاتیله منصور ومرزوق اولورسز بیوردیلر و بونك نظیری رسول اکرم صلی الله علیـه وسلمدن آنلردخی رب ارحم جـل احسانه المعمم حضرتندن روایت ایلدکلری لولاالصبیان الرضع والشیوخ الرکع لصبت علیهم العـذاب صبا حدیث قدسیسیدر یعنی ممه امر معصوملر و بیلی بوکلمش اختیـارلر اولمایدی اوزرلرینه عذابی شدت صبله صب ایدر ایدم ومرویدر که رسول الله صلی الله علیـه وسلم اطیب کسب المسلم سهمه فی سبیل الله وصفقـهٔ یده وماتعطیه الارض دیدیلر یعنی مسلمك اطیب مکاسبی فی سبیل الله جهادنده حاصل اولان سهم غنیمتی وتجارتندن ربحی وزراعتندن ارضك نماسیدر و بوحدیث جلیـل مرد غازی کرك غنی وکرك فقیر وسهمی کرك قلیـل وکرك کثیر اخذ سهمنه اظهار رغبت لازم ایدوکنه دلیلدر زیرا اشرف جهات اصابت اموال اولان اعزاز دین واعلاء کلمة الله ایله اصابت اولنمغله اطیب مکاسبیدر وحدیثده صفقهٔ یدندن مراد اکرچه تجارتدر لکن اداء امانت وحدود شرعه رعایت آنده شرطدر وماتعطیه الارض ایله مراد زراعتدرکه اولدخی الزارع یتاجر ربه یعنی زراعت ایلین رب العالمین ایله بیع وشرا ایدر حدیثی اوزره نوع تجارتدر وامام الاسلام قسمت غنـائمی التزام ایتدکده کرکدرکه جمله نك مرضیسی اولان مجرب الامور ومجرب العقـل والشعور برذات عدالتقرینی قسمت اوزره تعیین ایده و بعـد افراز الخمس خمس اوزره دخی محافظه یه قادر وکتابته مقتـدر عاقل وامین برشخص صداقتهینی ناظر ایلیـه زیرا امام کثیر الاشغال اولمغله بنفسه مبـاشرت قسمتـدن عجزی ظاهر وغیر ایله استعانت ایده جکی باهردر بوصورتده کرکدرکه حفظ وقسمتـه اقدر اولانلری اختیـار ایده واقدر اولانلر انجق شرائط مـذکوره یه مظهر اولانلردر و بو بابده اصل اصیل شو روایت قیلنـان حدیث جلیلدرکه رسول الله صلی الله علیـه وسلم محمیـهٔ بن جزء الزبیدی رضی الله عنهی خمس بنی المصطلق اوزره امین قیلدیلر صکره اخماس غنـائم آنك عنـدنده جمع اولنور ایدی وزکـوة اموال ظاهره دن جمع اولنـان اموال دخی بشقه وضع اولنوب آنك بشقه حافظی ومصارفی وار ایدی وغنـائمك دخی بشقه حافظی ومصارفی وار ایدی وزکوة مذکوره دن ایتام وضعفـا ومسـاکینه ویریرلر ایدی ویتیم بلوغله اوزرینه جهاد واجب اولدقده جهاده رغبت ایدرسه وظیفه سنی زکوتدن غنیمته نقل ایدرلر ایدی اما رغبت ایلمزسـه فیء وزکوتدن نسنه ویرمیوب تعیش نفسی ایچون کسبله امر ایدرلر ایدی ورسول الله صـلی الله علیه وسلم سائلدن برشیئ دریغ ایتمزلر ایکن ایکی کسنه کلوب خمس بنی المصطلقدن بعض نسنه استدکلرنده آنلره علی وجه التهدید ان شئتما اعطیتکما منه ولاحظ فیها لغنی ولالقوی یکتسب یعنی ایسترسکز سزه اندن اعطا ایده یم لکن اخماسده غنی ایچون وقوی کسب ایچون نصیب یوقدر قول شریفلریله منع وتشدید ایلدیلر وروایت اولندیکه عبیدة السلمانی رحمه الله تعـالی قومینك علوفه لرینی تقسیم ایدر ایدی ایکی کسنه میاننده بردرهم فضله قالدقده آنلره امر ایلدیکه اقتراع ایدوب قرعه قنقیسنه حکم ایدرسه درهمی اول اخذ ایده همان مجلسدن برکسنه قالقوب قولاغنه کیزلوجه سویلدیکه بونلره امر ایدرمیسنکه قرعه قنقیسنه حکم ایدرسه آخرك نصیبنی اول اخذ ایده همان عبیده قول اولندن رجوعله آنلره وار یکز بودرهمله برنسنه آلوب بینکزده اقتسام ایدیکز دیو امر ایلدی و بزدخی بورأیه مائل و بوقوله قائللرز که تعیین مستحقده اقراع غیرجائزدر وشیء مستحق بنفسه قابل قسمت دکل ایسه کرکدرکه ایکی شریك آنی مناصفهٔ حفظ وامساك ایده لر یاخود آنکله برنسنه اشترا ایدوب آنی منـاصفهٔ اقتسام ایده لر کذلك ایکی کسنه برشیئ هربری ملکمدر دیو دعوی ایدوب

مطلب الشركة في شيء لا يقبل القسمة كيف يقسم

وقنقبسنك ایدوکی مستبین اولمسه سبب استحقـاقده مساوی اولملریله مناصفـهٔ ایکیسی میاننده تعیین قیلنور واحنف بن قیس رحمه الله تعـالی دن مرویدر دیدیکه بزلر باب عمر رضی الله تعالی عنه ده جالسـین ایدیك ناکاه برجاریه مرور ایلدی حضار مجلس آنی امیر المؤمنینك ام ولدلرندن بریدر ظن ایدوب یرلرندن قیام ایچون حرکت وتوسیع طریقه مبادرت ایلدیلر پس جاریه ظن ناسی فهم ایدوب دیدیکه بن امیرالمؤمنینه حلال دکلم زیرا بن خمس مال الله دن برجاریه یم جاریه نك بوکلامی بزلره شبهه ایراث ایتمکله بینمزده عجبا امیرالمؤمنینه مال الله دن نه مقداری حلال اولوردیو بسط ابحاث ایلدیك انجام کار امیرالمؤمنین حضرت عمر رضی الله عنه کشف استار اسرار ایدوب دیدیکه بن مال الله دن انجق صیفی وشتوی ایکی حله یی واوزرنده حج واعتمار ایده جکیم دابه یی وقریشدن برشخصك بین اسراف وتقتیر قوت عیالی مقـداری مؤنت اهلیمی استحـلال ایدوب باقیسنده سائر مسلمیندن بریسی کبی جمله ایله اشتراك ایده رم بواثر جلیلده امام مال مسلمیندن انجق مقدار کفایه سین اخـذ ایله ممتاز وماعداده مسلمینه شریك وانباز اولدیغنه دلیل واردر مترجم فقـیردیرکه حکم مذکور اوائل اسلامده وناس اطاعت ائمه یی حکم شرعله التزام ایتدکلری هنکامده ایدی امافی زماننا انظار ناس زینت ظاهره یه مقصور واطاعتلری قوت اعوان ومنعه یه محصور اولمغـله خلفا وامرا اقتضاسنه کوره تکثیر خیـل وحشم واسرافدن اجتنـاب اوزره نفسی واتبـاعی اوزره اوساط ناسدن زیاده بسط نعم ایلمك جائز اولدیغی امام حصیری مشایخمزدن هامش نسخه سنده نقـل ایلمشدر انتهی زیرا امام بمنزلهٔ وصی الایتامـدر وقرآن عظیمده اوصیا ومن کان غنیـا فلیستعفف ومن کان فقیرا فلیأکل بالمعروف مضمونیله ایصا اولنمشلر یعنی اوصیادن غنی بولنان مال یتیمدن عفت ایلسون وفقیر بولنان احتیاجی واجرت سعیی حسبیله مقدار معروف اکل ایلسون بعده مؤلف سریره دان بووجهله ذکر و بیان ایلدیکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم خیبرده سهم ذوی القربی یی همان بنی هاشم و بنی المطلب بینلرنده تقسیم ایلدیلر حتی حضرت عثمان وجبیر بن مطعم رضی الله عنهما قسمتده داخل اولمغیچون بعض کلامله استرحام ایلدیلر مترجم فقـیردیرکه خلاصهٔ کلاملری بوایدیکه جـد عثمان اولان عبد شمس وجد جبیر اولان نوفل هاشم و مطلب ایله قرنداشلر وجمله سی اولاد عبد مناف ایکن سهم ذوی القربی بنی هاشم و بنی المطلب بینلرنده مقسوم اولوب بزلر محروم اولدیق دیوا سترحام ایلدیلر انتهی و بز بوصددك تمامنی شرح السیر الصغیرده بیان واتمام ایلدیك لکن مؤلف دریانهادك بوکا بنده موجزن ازدیاد اولدیغی همان اولدرکه نبی اکرم صـلی الله تعالی علیـه وسلم حضرت عثمان وجبیر رضی الله عنهمایه دیدیلرکه بنی المطلب بزمله برابر شعبده داخـل وزمان جاهلیتلرنده دخی بزمله مخالط ومواصـل ایدیلر همان بنی هاشم و بنی المطلب شیء واحددر ایشته بوحدیث بلاغت تخصیصده ذوی القربی ایله مراد وقت هجران ناسده رسول الله علیه السلامه انضمـامله قرب نصرت اولوب یالکز قرب قرابت اولمادیغنه تنصیص واردر ومرویدرکه نبی علیه السلام اوبابده حضرت جبریل علیه التبجیل ایله استشاره ایدوب اولدخی بنی هاشم و بنی المطلب میانلرنده تقسیمله اشارت ایلمشدر وامام مجاهد علیه الرحمه دن مرویدرکه خمس الخمس ذوی القربی یه مخصوص ایدی دیوب سبب تخصیص آنلرك مال زکوتدن اکل ایتمدکلریدر دیو تنصیص ایلمشـدر لکن قول اول اصح وامثلـدرکه تحریم زکوة آنلره بطریق الاکرام اولمغـله مقابلنده عوضی استلزام ایلمزلر وهم حرمت زکوة بنی هاشمـه خاص ایکن نبی کریم سهم ذوی القربی یی بنی المطلبه دخی تعمیم ایلمشلردر پس تفصیل مرقومدن سبب اسهام حرمت زکوة اولمیوب بیان سابق اوزره قرب نصرت ایدوکی بزه معلوم اولمشدر والله اعـلم

باب مایستعمل فی دار الحرب ویؤکل ویشرب * یعنی دار الحربده غنائمدن استعمال واکل وشربی استحـلال اولنان اشیایه متعلق بسط مقالدر مسلمـین دار الحربده ظفریاب غنـائم اولدقلرنده آندن برشیئله انتفاع برفرده لایق دکلـدر مکرنفسلری ودوابلرینـك مأکول ومشروبلرندن مرتزق اوله لر واکل ایچون بقر وغنم وامثـالنی بلاخمس ذبح دخی جائزدر زیرا طعام وعلفه احتیاجلری ظاهر و بونلری دار اسلامدن استصحاب ودار الحربده اشترا متعذردر وظفریاب اولدقلری انجق غنیمت اولمغله مقدار حاجتلری شرکت قسمتدن مستثنی وقبل الاصابه بولندیغی اصل اباحت اوزره ابقا اولنور نظیری شرکت مفاوضه درکه شریکیندن هربرینك نفسی وعیالی ایچون اشترا ایلدیکی طعام وکسوه آندن استثنا و مدت شرکتده بونلره احتیاجی معلوم اولمغـله هربری بونلر ایله ممتاز ومستثنی قیلنور بو بابده اصـل معتبر حدیث عمر رضی الله عنه درکه کتاب عاملنه جوابده ان دع النـاس یأکلوا ویعلفوا فمن باع شیئا من ذلك فقد وجب فیه خمس الله وسهام المسلمین یعنی مرم اولدرکه ناسی حاللرینه ترك ایله

مطلب حرمة الصدقة على بني هاشم

غنائمدن یسونلر ودابه‌لرینه بیدیرسونلر اما هر کیم آندن برشیئ بیع ایدرسه آنده خمس الله وسهام مسلمین واجب اولمشدر دیو تحریر ایلدی ومعنای مذکور فضالة بن عبید رضی الله عنه دن دخی مأثور در و بزدخی بوقولی اخـذ ایدوب دیرزکه غنائمدن اباحت تناول انجق احتیاج ایچوندر تجارت ایچون دکلدر پس بیعله تحت تجارتده داخـل اولدقده اخذ ایلدیکی ثمن بدل مبیع اولوب سائرغنائم کبی اولمغله آنکله امتیازده برفرد ایچون جواز یوقدر ومؤلف در یادرایت بو بابده حدیث سلمان رضی الله عنهی دخی ذکرو روایت ایلدیکه یوم نهاوندده غـلام سلمان حضور سلمانه برسپت کتورد کده سلمان دیدیکه برو کتور کوره‌لیم اکر ایچنده مال وار ایسه شوامنانه اموالهو یره‌لیم واکر طعام وار ایسه اکل ایده‌لیم ناکاه آچوب کوردیلرکه ایچنده برقاج ارغفهٔ حواری یعنی بیاض اتمکلر و برمقدار پینر و بر بچاق واردر همان سلمان اتمکلردن رفیقلرینه طرح و پینردن نه کونه طبخ وترتیب اولندیغنی سویلیه‌رك قطع ایدوب اکله باشلدیلر بعده جناب مؤلف آنی ذکر ایلدیکه ابن عباس رضی الله عنهما غنائمدن اکله رخصت ویروب آندن برشیئ قبل القسمة اخذ واخراج ایدرلرسه تصدق ایدرلردیدی ومرادی بعد القسمة‌یدنده قالورسه تصدق ایدر دیمکدر اما قبل القسمة همان مغانمه رد وتسلیم ایدر زیرا قبل القسمة مغانمه رد والقالیله اول شیئ مستحقنه ایصال متیسردر اما بعد القسمة متعذر اولمغله لقطه کبی سبیل استخلاصی تصدقه منحصردر مکر کندو محتاج اوله همان کندو اکل ایدر اماضی ایکن اکل ایتمش ایسه بنه حکم لقطه کبی قیمتنی تصدق ایدر وقول مذکور ابن عمر رضی الله عنهما دن دخی مأثور در وعبدالله بن عمرو رضی الله عنهمادن مرویدرکه یوم خیبرده رسول الله صلی الله علیه وسلم ردوا الخیاط والمخیط وکلوا واعلفوا ولا تحملوا دیدیلر یعنی غنائمدن اخـذ ایلدیککز ایپلکی واکنه‌یی محلنه رد ایدوب غنائمدن اکل ایدیککز ود وابلککزه علف ویریکز لکن آلوب کوتورمکز بوحدیث جلیلده اکا دلیل واردرکه مأکول ومشروبك غیری غنیمتده ادخال اولنور آندن برشیئله اختصاص برفرد ایچون استحـلال اولنماز ومأکول ومشروب دخی انجق بحکم اکل وشرب بده مستثنی در حکم حمل وتصرفده دکلدر بناء علیه سلیمان بن یسار رحمة الله تعالی دیدیکه کرك ارض عدوده وکرك بعد الخروج بیع طعام ثمنی غنیمته رد ایتمزسه غلول حرامدر وعبدالله بن ابی اوفی رضی الله عنهمادن مرویدرکه یوم خیبرده طعام تخمیس اولنمیوب هرکس دیلدیکی مقدارینی آلورایدی دیدی پس بوقول جلیلده طعام اصل شرکتدن مستثنی وتخمیسی غیر واجب ایدوکنه دلیل واردر وحکم محررده طعامدن اول موضعده کثیر الوجود وعزیز الوجود اولنلری برابردر و بعض علماء شام بونده مخالفت وشووجهله کشف مرام ایلدیلرکه اباحت مرقومه شول طعامه خاصدرکه اول موضعدن موجود واشیاء تافههٔ حقیره دن معدود اوله اما موضع آخردن منقول ایسه اول موضعده اعزاموالدن اولمغله تناولی استحلال اولنماز لکن قول اولده برم اعتمادیمز مکحول شامی رحمه الله تعالی دن نقل اولنان خبر قوی الاسناد اوزره درکه بلاد رومده غزاده ایکن برکسنه بر ناقه‌یی ذبحه ابتدا بعـده ناسه کلیکز بولحمدن اخذایدیکز دیوندا ایتدکده امام مکحول غساندن برشخصه قالقوب شو ناقه‌نك لحمندن بزه کتورمزمیسین دیوب اول شخص دخی اول ناقه نهبی در یعنی هنوز تخمیس اولنمایوب مال منهوب کبید ردیدکده امام مکحول مأذون فیه اولان طعامده نهبی یوقدر دیدی ایشته امام مکحول کندو زماننده بلاد رومده دوه بولنمازایکن ذبح واکلنی تجویز ایتمسی جواز اکل انواع طعامده مساوات اوزره ایدوکنه دلیل منقولدر و ینه امام مکحولدن مرویدر دیمشدرکه هرنسنه که مال مقوم اولمیه آنی برکسنه ارض عدودن نفسی ایچون حمل واخراج ایلسه اکا تخصیص قیلنور و بوقولی بزم عندیمزده دخی اکرچه دار بمزده قیمتی اولمیان نسنه‌لرده صحیحدر امادار بمزده قیمتی اولان نسنه‌لرده غنیمته ردی واجبدر زیرا تمکن اخراجی انجق قوت مسلمینله حاصل ونقل مکانله عین اشیا غیر متبدل اولمغله جملهٔ غنائمده داخلدر ظن ایده رمکه مکحول اول نسنه ده نقل مکانی منزلهٔ صنعتده نازل وصفت تقومی محدث ومحصل قیلمشدر حتی دیمشـدرکه شجر عدودن قطع وآندن برقدح یاتوقاق یاعصی یاپسك آنده بأس یوقدر اما بو نسنه‌لری یاپلمش بولسك کرکدرکه غنیمته رد ایده سین وبزدخی بوقولی اخذایده رز زیرا شیئ معمول صنعتیله مال متقومدر اما قبل العمل غیر متقوم ایکن صنعتیله مال متقوم قیلدقده تراب غیردن اتخاذ کوز منزلنده صانعه تخصیص قیلنورلکن بزلر صنعتله نقلی تفریق وبو وجهله تحقیق ایده رزکه صنعتله عین اشیا متبدل واول متقوم شیئ آخر اولوب صنعتیله حادث ومتحصل اولمشدر ونقلله عدم تبدل اعیان ظاهر وعیاندر بعـده امام مکحول رسول الله صلی الله علیه وسلم ایاکم وربوا الغلول بیوردیلر دیو روایت وتقریر وربوا الغلول غنائمدن بردابه‌یه بنوب لاغر اولدقده یاخود برثوبی کیوب کهنه اولدقده غنائمه رد یاخود قبل التملك والاستبراء جاریهٔ مغنمی وطئ ایتمکدر دیو تفسیر ایلدی وبزدخی بوقولی اخـذ ایده رز زیرا انتفاعی ایچون قبل القسمة اعیان مزبوره دن ومنافعندن واستعمالله فائت

ومنتقص

حواری منع جاوتشدید واو فتحرا
وقصر السف الله بنیض اولنان
طعامدر هذا دقیق حواری
دیر لربیض دیکدر مهـ

ومنتقص اولان اجزاسـندن برشیئله امتیاز حرام لازم الاحتراز در وابو الدرداء رضی الله عنه دن مرویدر دیدیکه سریه طعـامدن اخذایتدکلری نسنه ایله اهللرینه رجوع ایدوب بیع ایتمد بجه آندن اکل واهدالری مشروعدر ظن ایده رمکه جناب ابی الدرداء اهداء ایی اکل کبی جملهٔ حوایجدن احصا ایلدی لکن بز بوقولی اخـذ ایتمززکه اکل اصول حوایجدن اولمغله آنده ضرورت متحققدر واهدا اصول حوایجدن اولمامغله تصرفات سائره‌یه ملتحقدر ومرویدرکه براءبن مالك رضی الله عنه یوم الزأره ده مغـانمدن برسیف الوب آنکله قتال ایلمشـدر وبزدخی مثلا برغازینك سلاحی منکسر واحتیاجی ظاهر اولدقده بوقولی اخذایده رز اما سـلاحنی صیانت وعدودن اخذ ایلدیکی سلاحله قتاله مبادرت ایدرسه اول دخی ربوا الغلولدندر زیرا اخذایلدیکی غنیمتدندر لکن عند الضرورة قتالده استعمالی جائزدر کورمزمیسنکه برمشرك آنی سیفله ضرب ایدر ایکن الندن سیفنی اخذ ومشرکی آنکله ضرب ایلسه جائزدر مؤلف سماحتقرین دهن غنیمتدن رأسنی ودابه سنك طرناغنی یاغلامق دخی جائزدر دیو تبیین ایلدی لکن مرادی انجق زیت وسمن مثللو اکلی معتاد اولان ادهـانله فعل مزبوری اتیان ایدر مفهومنی ایراد در اما بنفسج وزنبق وخیری یعنی شب بوی مثللو نسنه لرك ادهاننی مصلحت مرقومه ده استعمالی غیر جائزدرکه بونلر مأکول دکللردر کورمزمیسنکه مسك غالیه یاخود دهن شجرهٔ بانه ظفر بولسه بونلر مأکول اولمدیغندن استعماللری حلال اولماز امازیت وامثالنی اکل وسراجه وضع جائز اولدیغی کبی آنلرایله یاغلمق دخی جائزدر ومرویدرکه برکسنه یوم خیبرده برویرانه ده برمقدار دراهم بولمشیدی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم ایچندن خمسنی اخذایلدیلر وبزدخی بوقولی اخذایده رز زیرا غنیمتدن بری دارالحربده رکازیامعدنه ظفر بولسه اول محله واول مالی استخراجه انجق قوت مسلمینله واصـل اولمغله غنیمتده داخل قیلنور واکر امام حبشی بقر وغنم وامثالنی اکلدن منع وتشدید وقبل التقسیم آنلره تعرض ایتمزسز دیو قسمله تأکید ایلسه کلامی واجب الامتثال وآنلردن برشیئه تعرضلری غیرحلالدر زیرا امام حبش اوزره قسمله اخذ میثاق ایلدیکی ماده ده مجتهد در ونهیی تنصیصی ایله اول مالك شرکت غنیمتدن مستثنی اولسی منعدم وحکم غنائم سائره ده منتظم اولور لکن لایق شان امام اولدرکه حال عسکره نظر ایدوب احتیاجلرین بیلدکده همان خمسنی اخذ وماعداینی تقسیمه اهتمام ایده تاکه هرکس کندو نصیبندن استعمال ایدوب امام دخی یمیننده باراوله زیرا فرض مذکور اوزره قسمته احتیاج متحقق وعندالضرورة دارالحربده تقسیم غنائم جائز ولایقدر والله تعالی اعلم

باب قتل الاساری والمن علیهم * یعنی اسیرلری قتلله آنفا یاخودمنله عفو وابقـا یه متعلق باب دقت احتوا در امام المجتهـدین یعنی مؤلف کرامترهین دیرکه امام المسلمین رجال اسراء مشرکینی قتلله بعـد التخمیس تقسیم غانمین بینلرنده مخیر ایدوکی مختار اهل یقیندر وحسن بصری رحمه الله تعـالی قتل اسیری دار الحربده ارهاب اعدا ایچون تجویز ایدوب داراسلامده مکروه کوریرایدی وحماد بن ابی سلیمـان رحمة الله علیه دارالحربده دخی حرب اوزارینی وضع یعنی اهل غزا اسلحه‌لرین نزعله محاربه اتمام ورفع اولندقدنصکره مکروه کوریرایدی دلیللری اولدرکه اباحت قتللری فان قاتلوکم فاقتلوهم نظم مبینی مدلولنجه انجق محاربه لرینی دفع وتسکین ایچون اولوب اسرایله وتمـام حربله مندفع اولمشیکن قتللرنده رقبه لرنده ثابت اولان حق مسلمینی ابطالدن غیری ثمره اولممغله جواز واباحتی مرتفعدر وهم روایت اولنمشدرکه عبدالله بن عامر رضی الله عنهما عبدالله بن عمر رضی الله عنهمایه قتلله مأجور اولسون دیو براسیر بعث ایتدکده ابن عمر رضی الله عنهما اما والله مصرورا فلا اقتله دیدی مصرور بمعنی المشـدود والمربوط در وامامین مذکورین شـدی اسر ایله تفسیر وبعد ما اسرتموه فلا اقتله دیمکدر دیو تعبیر ایلدیلر وهم قرأن عظیمده فاذا لقیتم الذین کفروا فضرب الرقاب حتی اذا اثخنتموهم فشدوا الوثاق فاما منا بعد واما فداء آیت کریمه سنده کیفیت قتالی تعلیم وکفار ایله ابتداء ملاقاتده ضرب رقابله قتل واکثار قتلدنصکره ربط حبالله اسر وبعد الاسر حکم شرعی مجانا یاخود اخذ فدا ایله سبیللرین تخلیه در دیو تفهیم اولندی اما بزم ایچون بعد الاسر جواز قتل اوزره دلیل قصهٔ بنی قریظه درکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم آنلری بعد الاسر وبعد سکون الحرب قتلله تنکیل بیورمشلردر وهم عقبة بن ابی معیط ونضر بن الحـارثی اسراء بدردن ایکن اثیل نام موضعه وصوللرنده قتلله مخذول بیورمشلردر ومعبد بن وهبی ابو بردة بن ابی نیـار یوم بدرده اسیر ایتدکده مأسور مسفور حضرت عمر رضی الله عنه خطابله یاعمر اتحسبون انکم غلبتم کلا واللات والعزی یعنی یاعمر سز بزلره غلبه ایتدیکزمی ظن ایدرسیز اویله ظن ایتمکز لات وعزی یه قسم ایده رمکه غلبه ایتمدیکز دیو فضولیانه جواب ناصواب ایتدکده جناب فاروق ایشیدوب یدیمزده اسیر ایکن بویله‌می سویلرسین دیو همان آنی ابی برده دن اخذ

ابی نیار بعض نسخه ده ابی برده
واقع اولمشدر واصابه ده ابو برده
بن نیار دیو حذف ابی الله نطق
اولنمشدر

وضرب عنقله قتلنه شتاب ایدوب رسول الله صلی الله علیه وسلم اولبابده زجر وعتاب ایلدیلر واستدلال
ایتدکلری ادله لرینه جوابده دیرزکه حربینك قتلدن امنی نجق امان یاخود ایمانله ثابت واسرایله بونلردن بریسی
غیرمتثبت اولمغله قبل الاسر بولندیغی اباحت دم اوزره باقیدر وهم اسیرده محاربه مزه باعث اولان اختلاف دین
قائم ایکن اسرایله محاربلکدن خارج اولمیوب بلکه یدیمزده مقهور اولدیغندن محاربه دن عاجز اولمغله یدیمزده
مقهور اولان مرتدکبی قتلی جائزدر بعده فاما منا بعد واما فداء آیتی فاقتلوا المشرکین حیث وجدتموهم
آیتیله منسوخه ایدوکی امام سدی رحمه الله تعالی دن منقولدر وابن عمر رضی الله عنهمانك اما والله مصبورا
فلا اقتله قولنده مصبور بمعنی مشدود الیدین اولوب مرادی مشدود الیدین ایکن قتلی مکروه کورمکدر
یوقسه بعد الاسر قتلندن تحرز دکلدر و بزدخی بوقولله قائللرز ومشرکك فرار و بعض مسلمینی قتلندن اندیشه
اولنمدیجه مشدود الیدین ایکن قتلی تامنا سیدر بوندنصکره جواز قتل اسیرده دار اسلامله احرازدن تقدم
یا مؤخر اولمق برابردر زیرا حرمت دملرین موجب اولان سبب منفقد اولدیغندن فضله دارایله احرازده حق
مسلمین اسرا حقلرنده غیرمتأکددر کورمزمیسنکه امام حقنده رقبه وارضلرین کندولره من واعطا وارضلرینه جزیه
وارضلرینه خراج وضع ایدوب احرار الاصل اولمق اوزره ابقالری جائزدرنته کیم حضرت عمر رضی الله عنه اهل سوادی
بو منته مظهر قیلمشدر واسراده حق غانمین متأکد اولمدیجه حقلرنده بعد الاحراز حکم شرعی قبل الاحراز
حکم شرعی ایله متحددر وامام ناظر مسلمین اولمغله منفعت مسلمینی تقسیملرنده ملاحظه ایدرسه آنلری بین الغانمین
تقسیم ایدر واکر قتلله دفع فتنه لرنده ملاحظه ایدرسه قتللرین تقدیم برله وقاتلوهم حتی لاتکون فتنة نظم
کریمنك مقتضاسنی تتمیم ایدر اما اسرادن قبول اسلام ایدنلرك قتلی حرامدر زیرا فان انتهوا فلا عدوان
الا علی الظالمین نص شریفی ظلم شرکدن منتهی اولنلری قتله مانع وتعدی مسلمینی انجق ظلمهٔ مشرکین اوزره
دافع اولوب قبول اسلام ایدنلردخی ظالم اولمقدن مرتدع اولمشلردر وقال علیه السلام فاذا قالوها عصموا منی
دماءهم واموالهم یعنی مشرکین کلمهٔ توحیدی تکلم ایتدکلرنده بندن دما واموالرینی حفظ وتخلیص ایدرلر لکن اسرای
مزبورین بین المسلمین تقسیم اولنورلر زیرا اسلام آنلری اکرچه قتلدن تأمین ایدر لکن رقبه لرنده مسلمینك
حق ثابتلرین ابطال ایلمز وامام قتل وقسمتلری میانده مخیر ایکن شمدی اسلاملریله احدهما متعذر اولمغله آخری
مقرر اولمشدر وفقنی مسلم براسیری اسلام وبیع وتقسیمدن اقدم قتل ایده اکرچه اوزرینه قطعا نسنه لازم
کلمز زیرا دم مباحی اراقه ایتمکله همان مرتدی یاخود رجمله محکوم علیه اولان شخصی قتل ایتمش کبیدر لکن
بوقتلی مکروهدر زیرا آنی غیری کسنه اسیر ایتمش ایسه قاتل قتلله اول کسنه نك یدینی اسیرندن تفویت ایتمش اولورکه
شرعا ممنوعدر زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم لایتعاطی احدکم اسیر صاحبه اذا اخذه قبله فیقتله یعنی سیزلردن
بریکزك رفیقی کندودن اقدم براسیری اخذ ایتدوکده آنی یدندن اخذ وقتل ایتمسون بیوردقلری جابر رضی الله
عنه دن مرویدر لکن ینه قاتل اوزره نسنه لازم کلمز زیرا یدرفیقی حقنده مال متقوم اولمیان نسنه دن زائل قیلمغله
برمسلم خل ایتمك ایچون خمری حفظ ایدر ایکن آنی اراقه ایلین کسنه منزلنه نازل اولمشدر واکر آنی کندو اسیر
ایتمش ایسه قتلنده رأی امام اوزره مسابقتله استقلال وامام ایچون ثابت اولان خیاری ابطال ایتمش اولورکه شرعا
مکروهدر قال علیه السلام لیس للمرء الا ماطابت به نفس امامه یعنی انسانه امامنك طیب نفسله ویردیکندن
غیری غنائمدن نسنه حلال اولماز مکر اول اسیر معالجهٔ خلاصنی تحصیلده معاجله وحضور امامه احضاردن
عاجز ایده جك مرتبه ده اسباب فراری مزاوله ایلیه بوصورتده قتلی حلالدر که مسلمیندن بلکه صحابهٔ کرام
رضوان الله علیهم اجمعیندن چوق کسنه لر بوصورتده قتل اسیره ابتدار ایتمشلر ایکن مظهر عتاب وانکار
اولمامشلردر اما اسیری یدنده اسلام کلش ایسه اکرچه رقی باقی لکن امن قتلله ذروهٔ سلامته مرتقیدر ومعنای
مذکورده حضرت عمر رضی الله عنه دن اذا اسلم الاسیر فی ایدی المؤمنین فقد امن من القتل وهو رقیق دیدیکی
مأثوردر لکن امام اسرایی بیع یا تقسیم ایتمش ایسه دملری حرام اولور زیرا امام بیع وتقسیمله
اسرایی مشترین وغانمینه تملیك ایدوب ملك دخی حرمت مالکله واجب الاحتراز اولمغله قتلدن امانلرین
التزام ایلمشدر بوندنصکره مالکلرینك غیری آنلری خطأ قتله اقدام ایلسه سائر عبید مسلمینی قتلك
حکمی بونده دخی التزام واوزرینه قیمت مقتوله کفارت الزام اولنور اما قبل القسمة والبیع قتلی بشقه درکه آنده
ملك اسیر یدنده بولندیغی مسلم ایچون هنوز ثابت اولمامغله اکرچه ینه اول مسلمك یدینه احتراما غیری کسنه لر
اول اسیری قتل ایتمك مکروهدر لکن قتلی قاتل اوزره برشیئ مثبت دکلدر حتی یوم بدرده سعد بن ابی وقاص

رضی الله

و بو آیت کریمه آنفا استدلال
ایلدکلری فان قاتلوکم فاقتلوهم
آیتی دخی ناسخه در منه

رضی الله عنهك قرنداشی عمیر بن ابی وقاص رضی الله عنه شهید اولدقده رسول الله صلی الله علیه وسلم سعده
قرنداشنك قاتلنی خبر ویرمکزکه یدلریکزده بولنان هر براسیری قتل ایتمیه مضمون شفقتموننده لاتخبر واسعدا
بقاتل اخیه فیقتل کل اسیر فی ایدیکم قول ملیحلری ایله جواز قتله تلمیح بیورمشلردر ومحمد بن ابراهیم التیمی
رحمه الله تعالی دن مرویدر دیمشدر که یوم بدرده غنائمی اخذ ایدنلر جمع غنائمه رد والقا ایدوب انجق اسرا اسیر
ایدنلرك واسلاب قتیل قتیل ایدنلرك یدلرنده ابقا اولندیلر حکمتی اولدرکه اول غزوه ده رسول جلیل علیه التحیة
والتبجیل دن من قتل قتیلا فله سلبه ومن اسر اسیرا فهوله قول شریفلریله تنفیل سبقت ایتمشیدی اما امیردن
بووجه اوزره تنفیل سبقت ایتدکده جمله سنی مغنمه رد والقا واجبدر واکر امام قتل اسرایی رأی والتزام ایلسه
کرکدرکه آنلری جوع وعطش مثللو عقوباتله تعذیب ایتمیوب همان قتل کریم ایله جزالرین ترتیب ایلیه یعنی قطع
بعض اعضا وبونك امثالی اذی وجفا ایله مثله ایتمك لایق وسزا دکلدرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم کلب عقوره
دخی مثله دن نهی ایتمشلردر وبنی قریظه حقنده دخی یوم صیفده حرارت نهار مشتد اولدقدنصکره لاتجمعوا
علیهم حر هذا الیوم والسلاح قیلوهم حتی یبردوا یعنی اوزرلرینه بو یومك حری ایله سیفی جمع ایتمکز آنلره
قیلوله ایتدیریکزتا که کسب برودت ایده لر بیورملریله وقت برودته دکین باقی قالانلرینه قیلوله ایتدیروب بعده واروب
قتل ایلدیلر ورسول الله صلی الله علیه وسلم امر ایدوب برنیجه یوك تمری حین قتلده اوکلرینه نثار ایلدیلر وبنی قریظه
دخی مربوط الید اولملریله حمارلرکبی اوك دیشلریله قاپوب اکل ایدرلر ایدی مؤلف کریم اکرمه الله تعالی بکل
تکریم دیرکه امام ایچون لایق دکلدرکه اسیری قتل وبیع وتقسیم ایتمدین تخلیهٔ سبیل ایله من وتسبیل ایده زیرا امام ایچون
غنائمی بعض مسلمینه تخصیص ایله حق آخرینی ابطال غیرمشروع ایکن من اسیر ایله حق جمیعی ابطالدن
بالاولویه ممنوعدر نکته سی اولدرکه من مذکورده اسیری بعد المغلوبیه مجددا محارب مسلمین اولمغه اقداردر کاردرکه
عدم حلی آشکاردر وقریبا بیانمزده مرتسخ اولمشدرکه فاما منا بعد واما فداء نظم جلیلی فاقتلوا المشرکین
قول جنیلی برله منتسخ اولمشدر اکرچه رسول الله علیه السلام یوم بدرده ابی عزة الجمحی نام مشرکه من ایلدیلر
لکن من مذکور قبل النسخ ظهور ایتمشیدی کورمزمیسنکه یوم احدده ماراالذکر ابی عزه ینه اسیر اولوب
رسول الله علیه السلام دن من سابق نیاز ایتدکده لایحدث العرب بانی خدعت محمدا مرتین یعنی بن محمدی
ایکی کره آلداتدم دیو طائفهٔ عربه خبر ویرمیه سین قول شریفلریله مساعده دن امتناع ایدوب بعده امر ایدوب
قتل ایتدیردیلر ومؤلف جلیل ذکر اولنان حدیث من ایچون بشقه تأویل ایدوب دیرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم
انجق عربدن عبدهٔ اوثانله قتال ایدرلر ایدیکه آنلرك اوزرلرینه حکم سبی جاری دکل ایدی بوجهتله بعض اسرا اوزره
من بیورملرنده رقبه لرنده ثابت اولان حق مسلمینی ابطال یوغیدی وبزدخی بونلرکبی حقلرنده سیف یا اسلامك
غیری قبول اولنمیان مرتدین وعربدن عبدهٔ اوثان خصوصلرنده بوقولله قائللرز زیرا بونلر قبول اسلام ایدرلرسه
احرار وایتمزلرسه انجق قتله سزاوار اولورلر لکن امام بعض اسرا اوزره من ایتمکده نظر مسلمین ملاحظه ایدرسه
بوصورتده جائزدر زیرا مرویدرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم ثمامة بن اثال الحنفی یی مسلمین اسیر ایدوب مسجد
نبوینك اسطوانه لرندن برینه ربط ایتدکلرنده رسول الله صلی الله علیه وسلم اوجانبه توجه واقبال وماورائك یا ثمامة
قول بشارت اشتمالریله انجام کاری نه یه منجر اوله جغنی ینه کندودن سؤال بیوردقلرنده ثمامه دیدیکه اکر بکا عقاب
ایدرسك مذنبه عقاب ایتمش اولورسین واکر من واحسان ایدرسك شاکر النعمه من واحسان ایتمش اولورسین
واکر مال ایسترسن بنده دیلدیکك مقداری مال واردر همان نبی ذی شان علیه صلوات الرحمن اهل مکه دن طراق
ذخائری قطع ایتمك شرطیله تخلیهٔ سبیل واواوجهله اکامن واحسانلرین تکمیل بیوردیلر ثمامه دخی کیدوب شرط
مرقومه وفا واهل مکه یی مبتلای قحط وغلا ایلدی ومدعای مذکور اوزره بردلیل دخی اولدرکه امام ایچون اراضی
مشرکینه تبعا رقبه لرینه دخی جواز من واحسان ظاهر وبونده جزیه وخراجله تحقق منفعت مسلمین باهردر
بوجهتله بزه معلوم اولمشدرکه وجه آخرایله دخی منفعت مسلمین تحقق ایتدکده ینه جواز من واحسان امر مجزومدر
وجابر رضی الله تعالی عنه دن مرویدر دیدیکه غزوهٔ حنینده رسول الله صلی الله علیه وسلم ایله خروج وقیلوله ایچون
برمحلده نزول وولوج ایتدکدنصکره رسول الله صلی الله علیه وسلم بنی حضورلرینه دعوت ایلدیلر عندلرنده
برشخص جالس وار ایدی ودیدیلرکه ان هذا جاء وانا نائم فسل سیفی ثم قال یا محمد من یمنعك منی الیوم فقلت الله
ثم قال من یمنعك منی الیوم فقلت الله ثم شام السیف وهاهو جالس یعنی شو رجل بن نائم ایکن کلوب قلیجمی چکدی
بعده دیدیکه یا محمد بو کونده سنی بندن کیم قورتارر بن دیدیم الله بعده ینه دیدیکه یا محمد بو کونده سنی بندن

قتل کریم مقولیه ابدا ایتمیوب
همان ذبح بهایم کبی ذبح ایله افنا
ایلمکدر دیو امام حصیریدن نقل
اولندی منه

کیم قورتارير بنى ديديم الله بعده سيفى غلافنه وضع ايلدى ايشته اول رجل بو شخص جالس در جابر رضى الله عنه
ديديكه نبى عالى جناب عليه صلوات الملك الوهاب اول شخصه نه قولا عتاب ونه فعلا عقاب ايلمديلر لكن بونك
تأويلى اولدر كه روايت اخراده ورودى اوزره سيف اول شخصك يدندن بى اختيار ساقط اولدقده حقه واقف
واسلامله متشرف اولمشيدى بناء عليه جناب رسالتمأب اكا عتاب وعقاب ايلمديلر ياخود اول شخصى اخذ واسره
قدرتلرى فوت مسلمينله اولميوب انجق تأييد الهى برله متحقق اولمغله اسلامنى اميد ايدوب اكا من واحسان ايتمكى
لايق كورديلر واكر امير من اخذ اسيرا فهوله ديوب بعده اسير واحد ايكى رجلك يدلرنده موجود ايكن هر برى
بن اخذ ايلديم ديو دعوى ايلسه ايكيسى سبب استحقاق وضع يدده مساوى بولنملريله بينلرنده تنصيف اولنور
مكر بريسى بعينه اول اسيرك قدمنى قطع ياخود وجه آخرايله جرح ايدوب آخرى دخى اخذ ايتمش اوله بو صورتده
نظر اولنور اكر عقر وجرح ايلين قدرت فرارينى ازاله ايتمش ايسه اخذى آنك فعلندن حاصل اولمغله ملكنده
داخل اولور واكر ازاله ايتمش ايسه اخذى آنك فعلندن حاصل اولمامغله ملك اخذنده داخل اولور نظيرى
شول صيددر كه آنى بركسنه رميله بى مجال ايدوب آخرى اخذينه استعجال ايليه وسعد بن ابى وقاص رضى الله عنه دن
مرويدر ديديكه يوم بدرده سهيل بن عمروه رمى سهم ايلديم همان فخذنده نسا تسميه اولنان عرقنه اصابت
وقطع ايلدى بعده آنى طلب ايدوب دمك اثرينه تابع اولديم تاكه آنى مالك بن الدخشم يدنده بولدم كه
اسير اولديغى عادت عرب اوزره اعلام ايچون مقدم رأسنده اولان صاچنى قطع ايلمش بعد الاختصام
حضور رسالتپناهى يه رفع خصام ايلديكمزده ايكيمزك يدندن اخذ وانتزاعله بزلرى الزام ايلديلر
وسبب اخذلرى انجق بالدفعات بيان ايلديكمز معنى دركه غنائم بدر سائر غنائمه مغاير اولوب آنده حكم
رسول الله عليه السلامه مختص ودیلدکلرينه ويروب ديلدكلرينه ويرمكه مرخص ايديلر
ويحيى بن ابى كثير رحمه الله دن مرويدر ديديكه حسن بصرى رحمه الله تعالى دن سؤال وبر مسلم احرار
مسلميندن ايكن اسير دوشن برمسلمى مشركيندن اشترا ايلسه آنده تحصيل ربح ايتمك جائزميدر بكا خبر ويرديو
استكشاف حال ايلدم جائز دكلدر ديو قطع مقال ايلدى بز دخى بو قولى اخذ ايدرز زيرا مسلم اسير دوشسه دخى
على حاله حر اولمغله آنى عدودن اشترا ايلين مالك اولمزكه آنده طريق ربحه سالك اوله بلكه اسير اشترا ايله
اكا امر ايتمدين اشترا ايتمش ايسه ويرديكى فداسنده متطوع اولوب تخليه‌سى سبيلى واجبدر واكر امر ايتمش ايسه امرى
ثمنله اوزرينه رجوعنى مستوجبدر لكن استيجاب رجوعى همان بطريق الاستحساندر بوقسه بالنظر الى القياس
شرط رجوعى تنصيص ايتمدكجه عدم رجوعى نمايانددر زيرا امر مجردك انواع مختلفه‌سى وارددركه كاه طلب
احسان وافضال ورجاى اظهار مكارم خصال ايچون اولوب كاهيجه ده استدانه واستقراض ايچون واقع اولور
لكن امر مرقوم بين الناس عادت معروفه يه بناء استقراضده متعين اولوب شول كسنه منزلنه تنزيل
قيلنمشدركه غيره مال نفسندن عيالنه انفاقله امر ايليه وبرنظيرى دخى بين المشايخ اختلاف اولنان برمسئله‌ده
احدى الروايتيندر مسئله اولدركه سلطان بركسنه‌يى مصادره ايتدكده اول كسنه مال مطلوبى ادا ايچون آخره
امر ايلسه بونده بعض مشايخمز ديديلركه شرط رجوعى تصريح ايتمدكجه حق رجوعى ثابت اولمز زيرا
مال مطلوب آمر اوزره واجب اولميوب بلكه اول بابده مظلومدر وغيرك امرى ايله دفع ظلم ايلين اوزرينه
برشئله رجوع ايده‌مز لكن قول اصح اولدركه اوزرينه رجوع ايدر وجه تنظير اولدركه اهل حرب دخى حبس
اسيرده ظالملردر وآنلردن اشترا ايلين اوزرندن ظلملرينى دفع ايتمشدر ومع ذلك اشترا امريله واقع اولدقده اوزرينه
حق رجوعى ثابت اولور وبشر بن غالب رحمه الله تعالى دن مرويدر ديديكه حضرت حسن بن على رضى الله
تعالى عنهمادن متى يجب السهم للمولود يعنى ولدنه زماننده ميراثدن حصه‌مند اولور ديو سؤال ايلديلر جوابده
اذا استهل يعنى بكا ايله رفع صوت ايتدكده ديدى زيرا استحقاق ميراث والده سندن حياتله انفصالنه موقوف
اولدخى انجق صوت بكا ايله معروفدر بعده فك اسراء مسلمين كيملر اوزره واجبدر ديو سؤال ايلديلر جوابده
على الارض التى يقاتل عليها يعنى محافظه‌سيچون قتال ايلديكى ارض اوزره يعنى اول ارضك خراجندن
واجبدر ديدى زيرا قبل الاسر اول ارضك اهالیسندن دفع اعدا ايله مشغول اولمغله الغرم بالغنم قاعده‌سى
اوزره فك اسرينه آنلر اولى در لكن فك مزبور انجق خراج ارضدن مشروعدر كه خراج ارض نوائب مسلمين ودفع
احتياج محتاجين ايچوندر وفك اسرا بو قبيلدندر بعده قائما شرب ما جائز ميدر ديو سؤال ايلديلر همان برناقه‌يى
حلب ايله امر ايدوب لبنندن قائما شرب ايلدى يعنى بو فعلنده بيان جوازايله جواب ويردى وفعلله جوابده

مطلب رمى صيدا فاثخنه ثم اخذه آخر

مطلب امر غيره ان ينفق على عياله

مطلب امر من صادره السلطان غيره بدفع المال هل يرجع

مطلب ميراث المولود

والد ماجدى حضرت على رضى الله عنهمه اقتدا ايلدى زيرا حضرت على رضى الله عنه بعض ناس قائما
شرب مائى مكروه كوردكلرينى استماع ايتدكده مسجد كوفه نك وسطنده قعود ووعظ ايچون اتخاذ ايلديكى
رحبه ده توضى بعده اناء وضوئى اخذ وفضل مائى قائما شرب ايلدى وبوندن مقصدى قائما شرب مائى
مكروه كورنلرى رد ايدى ومرويدركه على بن ابى طالب رضى الله عنه حضورينه يوم صفينده مخالفيندن برمسلمى اسير
ايدوب كتوردكلرنده اول اسير بنى قتل ايتمه ديو استرحام ايلدكده لا اقتلك صبرا انى اخاف الله رب العالمين يعنى
بويله مشدود اليدين ايكن سنى قتل ايتمم رب العالميندن خوف ايدرم ديو مساعفه مرام ايلدى لكن سلاحنى
آلوب اسير ايدن كسنه يه اعطا ايلدى، واخذ سلاحك وجهى انجق اولدركه اسير ايدن كسنه اول سلاحله
اعدا اوزره كسب قوت ايدوب بعد سكون الحرب صاحبى حياتده ايسه صاحبنه وفوت اولمش ايسه ورثه سنه
تسليمه مبادرت ايليه وحضرت على رضى الله عنه اموال اهل جملدن كراعله سلاحدن غيرى غنائم اخذ ايلمدى
ديو امام شعبى رحمه الله تعالى دن نقل اولنان قول جليل دخى بو وجهله تأويل اولنور يعنى كراعله سلاحلرين
اخذ وعسكرينه اعطا ايلدى تاكه وقت حربده اعدالرى اوزره كسب قوت ايده‌لر يوقسه عسكرينه تمليك
ايلمدى زيرا مال مسلم بر وجهله غنيمت مسلمين اوله‌مز كورمزميسنكه آنلردن اخذ خمس ايلمدى وعسكرى
مطالبه اقتسام ايتدكلرنده فمن يأخذ منكم عائشة رضى الله عنها يعنى عسكر مخالفينده ايكن اخذ ايلديكمز
زوجه رسول الله عليه السلام اولان عائشه‌يى قنقكز آلورسز ديو على وجه الانكار جمله سنى افحام ايلدى
پس مقدمات مرقومه دن سلاح مخالفينى اخذ ايدوب عسكرندن بعض كسنه يه اعطاسى انجق اول كسنه
محتاج سلاح اولوب بعد سكون الحرب صاحبنه رد ايچون ايدوكى بزه معلوم اولمشدر وچونكه مشركين عربدن
برقوم اوزره غلبه مسلمين وقوع بولسه بز قريبا بيان ايلديك كه رجاللرندن سيف واسلامدن غيرى نسنه‌يى قبول
غير مشروعدر اما صبيان ونسالرى اكرچه فيئده ادخال اولنورلر اما اسلام اوزره جبر اولنمازلر قال عليه السلام
اقتلوا شيوخ المشركين واستحيوا شرخهم يعنى شيوخ مشركينى قتل وشرخلرينى استبقا ايديكز وحديثده
شيوخله مراد كامل الاسنان اولان رجال جلادتنهادلر بدر وشرخ بمعنى اول الشباب در بو بابده آنكله مراد
صبياندر ونسا دخى صبيانه ملتحقه‌در واستحيادن مراد استبقا على وجه الاسترقاقدر وقرآن عظيمده ويستحيون
نساءهم نظم كريمى دخى بو وجهله تفسير اولنمشدر وبز قريبا بيان ايتمشيديك كه مشركين عرب، فى حكم المرتدينددر
ومرتديندن اولان نسا وذرارى اهل حرب اولدقلرندن نصكره استرقاق اولنورلر مشركين عربده دخى بويله در
انجق مرتدين فى الاصل حكم اسلامى ملتزمين اولملريله آنلره اسلام اوزره جبر اولنور اما عربدن عبده اوثان مقدما
اقرار اسلام ايتمدكلرندن ذرارى يلرندن استرقاق اولنانلره اسلام اوزره جبر اولنماز ورجالدن هر كسنه كه استرقاقى
جائز اوله آندن عقد ذمتله اخذ جزيه جائز اولور اهل كتاب وعجمدن عبده اوثان كبى وهر كسنه كه استرقاقى جائز
اولميه آندن عقد ذمتله اخذ جزيه دخى جائز اولماز مرتدين وعربدن عبده اوثان كبى اكرچه صورتينك هر برنده
اخذ جزيه ده مسلمينه حاصل اولان منفعت ماليه ايچون ابقاء كافر وارددر لكن بو بابده اصل مقبول ايكى دليل
منقولدر بريسى حديث امام زهريدر ديمشدركه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم عربك اهل اوثانندن براحدن
قبول جزيه ايتدكلرى بزه بالغ اولميوب انجق اسلام ياخود قتلى قبول ايتدكلرى بالغ اولمشدر ايكنجيسى حديث
معاذ رضى الله عنه دركه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم يوم حنينده لو ثبت على احد من اهل العرب ولاء اورق
لثبت اليوم ولكن انما هو القتل او الفداء بيوردقلرينى روايت ايلمشدر يعنى اهل عربدن برفرد اوزره ولا ياخود رق ثابت
اولايدى بو كونده اسراء هوازن اوزره ثابت اولور ايدى لكن آنلرك حكملرى انجق قتل ياخود فدادر وبز قريبا
بيان ايلديك كه حكم فدا منسوخدر همان حكم قتل باقيدر مكر اسلامله سلامت بوله واكر بر اسير بعد القسمه برمسلمك
سهمنه دوشوب صكره اول اسير يانده بولنوب معلوم اميرا اولميان مالى اخراج ايلسه كركدركه صاحب السهم اول
مالى غنيمته رد وادراج ايليه زيرا امير اكا انجق رقبه اسيرى تمليك ايدوب معلومى اولميان مالى ايتمشدر وامير قسمتده عدله
مأمور وعدل دخى انجق قسمتى معلومى اولان نسنه‌لره تناول ايتمكله متحقق الظهوردر لكن مال مزبورى غنيمته رد ايتمدين
غانمين متفرق اولوب ياخود قليل اولمغله قسمت مستأنفه‌يه غير متحمل اولسه كركدركه صاحب السهم آنكله مساكينه
تصدق ايليه زيرا بو صورتلرده اول مالى صاحبلرينه ايصالدن عاجز اولمغله يدنده لقطه منزلنده اولوب تصدقى لازم
اولور وامام مكحولدن دخى بويله نقل اولنمشدر وبونكله مبتلى اولان كسنه‌يه تصدقدن احسن طريق اخريلازم ديمشدر
اكرچه عبد الرحمن بن خالد بن الوليد اول مالى كير وصاحب السهمه اعطا قيلدى ... روايت اولندى لكن بو اعطانك

مطلب اموال الخوارج ترد عليهم بعد سكون حربهم

مطلب حكم مشركى العرب ونسائهم وذراريهم

ونهايه ده شيوخله مراد قابل خدمت اولميان پير فانيلر ايله وشرخله مراد قابل خدمت اولان شبانله تفسيرى بعض علمادن نقل ايلمشدر منه

تأويلى اولدركه مال مزبور قسام غنيمتك معلومى اولديغى معلومى دكل ايدى بلكه قسام اول مالى اسيرايله برابر سهمى مقابلنده اعطا ايلدى ظن ايتمشدر مرويدركه بركسنه غنائمدن برجاريه يى اشترا ايتمشيدى جاريه اول كسنه نك ملك خالصى اولديغنى اذعان ايتدكده يانده برحليسى وارايدى آنى اعلان ايلدى همان اول كسنه بوحلى نه دربكا حلالميدر حراميدر بيلمزم ديه رك كيدوب اميرجيش اولان سعد بن ابى وقاص رضى الله عنه خبرويردى سعد دخى آنى غنائم مسلمينه وضعله امرايلدى كذلك برشخص آخر دخى اغتسال ايچون كتمشيدى ماء غسلى اساله برله تحتنده اولان ترابى ازاله ايتدكده التوندن بركرپيچ ظاهر اولدى اولدخى كلوب جناب سعده اخبار ايلدكده نه وضع غنائمله امرايلدى وبزدخى بوقولى اخذايدرز زيرا اسيرك يانده بولنان مال غنيمت اولمشدر وبيع اميرانجق رقبه سنه شامل وماله غيرمتناول اولمغله اول مال غنيمتده كما كان داخلدر كذلك بركسنه جيشله دارالحربه داخل وآنده بركنزه واصل اولسه اكا وصولى انجق قوت مسلمينله اولمغله اول دخى غنائمه متواصلدر واكرسبايادن برجاريه بركسنه نك سهمنه دوشدكده نصكره بن دختر ذميه ايديم اهل حرب بنى سبى ايتمشيدى صكره مسلمين بنى اخذايلديلر ديودعواى حريته قيام ايدوب انجق قول مجردندن غيرى اعلام حالنه مجالى بولنمسه قولى قبول اولنماز زيرا ارض عدودن سبيله رقيق اولمشيكن اسقاط رقده قول مجردى غير مقبولدر حتى بيعى وملك يمين ايله وطئى مولاسنه حلالدر مكر مدعاسنه بينهٔ عادله قائمه اوله زيرا هرمسلم اتباع ظاهر ايله مأموردر خلافى حجتله ثابت اولمدقجه وحسن بصرى رحمه الله تعالى دن مرويدركه بومثللو جاريه دن سؤال ايلين كسنه يه همان آنى بيع قيل وقربان ايتمه ديو جواب ويردى لكن قرباتى مكروه كورديكى على طريق التنزهدر يوقسه على طريق التحريم دكلدر كورمزميسنكه اكا بيعله امرايلدى اكرزعم جاريه اوزره حريتنه ذاهب اوليدى بيعه دخى رخصت ويرمزايدى واولدمكه امام ارض مشركين اوزره مظفر اوله اولبابده مخيردر ديلرسه ارضى واسراء ارضى تخميس واربعهٔ اخماسنى اول ارضه اصابت ايلين غانمين بينلرنده تقسيم ايدرنته كيم رسول الله صلى الله عليه وسلم خيبرده بوحكمى اختيار ايلمشلردر بوصورتده اراضى ارض عشر قيلنور زيرا اصحابى مسلمين اولمغله مسلمين اوزره وضع خراجله ابتدا قيلنماز بلكه عشر وضع اولنور كه عشرده معناى صدقه واردر واكر ديلرسه ارضى واهلنى على حالهما ترك ايدر بوصورتده اراضى ارض خراج اولوب اصحابى اول اراضيدن خراجنى ادا ايدرلر نته كيم حضرت عمر رضى الله تعالى عنه ارض سواد وارض شامده بومعامله يى التزام ايتدكده صحابهٔ كرام بالجمله استحسانله اتفاق والتيام ايلمشلردر انجق برقاچ ذواتدن مخالفت ظهور ايدوب آنلردخى مخالفتلرنده بين الناس ممدوح ومشكور اولمامشلردر حتى حضرت عمر رضى الله عنه اللهم اكفنى بلالا واصحابه يعنى يارب بلاله وبو مخالفتده اكا تابع اولنلره طرفكدن سن كفايت قيل ديو بددعا ايتمكله برسنه كچمدين آنلرده برچشم نكران باقى قالميوب طاعوندن جمله سى انتقال بقا ايتمشلردر وبزبو بحثك تمامنى شرح السير الصغيرده اتمام ايلدك ومرويدركه عمر بن الخطاب رضى الله عنه سعد بن ابى وقاص رضى الله عنه شو وجهله تحرير كتاب قيلديكه امابعد فقد بلغنى كتابك تذكر ان الناس قدسألوا ان تقسم بينهم غنائمهم فانظر ما اجلب الناس عليك من كراع وسلاح فاقسمه بين من حضر من المسلمين واترك الارض والانهار لعمالها يعنى بعد الحمد والصلوة معلومك اوله كه كتابك بكا بالغ اولدى وايچنده ذكر ايده يورسنكه ناس سندن تقسيم غنائملرين مطالبه ايتمشلرسن دخى ناسك حضوريكه جلب ايتدكلرى كراع وسلاحه نظر ايدوب آنلرى مسلميندن وقعه ده حاضر بولنانلر بينلرنده تقسيم قيل اما ارضى وانهارى عمال قديمه لرينه ترك وتسليم قيل وبزدخى بوقولى اخذايدرز زيرا قبل الفتح والغلبه اخذ اولنان اشيا اهل ارضدن منفصل ويدلرندن خارج ايدوكى هويدا اولمغله بين الغانمين تقسيمى واجب وبعد الفتح ارضى اهلنه من ايلمك اشياء منفصله ده بطلان حق مسلمينى غيرموجبدر بعده جناب فاروق كتاب مرقومده ديديكه وانظران لاتوله والدة عن ولدها يعنى ولدندن دورايتمكله بروالده يى والهه متحيره ايتمكك بابنده دقت نظر قيل يعنى صغير ايله والده سى ميانتى تفريق ايلمه ومعناى معهودده رسول اكرم صلى الله عليه وسلم دن براثر دخى ورود ايتمشدر كه غنيمت ايچنده برجاريه يى والهه ومتحيره كوروب ماحالها ديو سؤال بيوروب ولدى بيع اولندى ديو جوابله واقف احوال اولدقلرنده لاتوله والدة بولدها يعنى بروالده تفريق ولدى حسبيله والهه قيلنماسون ديو جوهرنثار مقال اولديلر بعده اول كتابده ديديكه ولاتمس امرأة حتى تطيب رحمها يعنى استبرا ايله طهارت رحمى بديدار اولمدقجه برعورته مس اولنماسون وبوكلام حقيقت سميرى اثرده وارد اولان ولاالحبالى حتى يستبرئن بحيضة يعنى حامل ظن اولنان جوارى يه مس اولنماسون تاكه برحيضله براءت ارحاملرين آشكار ايدنجيه دك قول حقانيت مصيرينك نظيريدر بعده ديديكه ولاتتخذ احدا من المشركين

كاتبا

وفى كتاب عمر رضى الله عنه ما اجلب الناس عليك من كراع اومال فاقسمه والصواب جلب لانه من الجلب واما الاجلاب فذاك من الجلبة اى الصيحة وليس هذا موضعه كذا قيل مع

وامام حصيرى رحمه الله تعالى بوبابده بعض مشايخدن نقلا ديمشدركه جناب فاروق رضى الله عنه كاتب مشركى مكروه كورديكى كفرندن ناشى اولميوب بلكه ارتشا سندن ناشيدر حتى مرتشى اولميان كاتب مشرك مرتشى اولان كاتب مسلمدن اهوندر وكلام فاروقده بومعنايه اشارت واردر مع

كاتبا على المسلمين فانهم يأخذون الرشوة فى دينهم ولارشوة فى دين الله تعالى يعنى سن مشركيندن برفردى كاتب اتخاذ ايدوب مسلمين اوزره تسليط قيلمه زيرا آنلر كندو دينلرنده رشوت آلورلر حال آنكه دين الهيده رشوت يوقدر وبزدخى بوقولى اخذايدرز زيرا والى غير مسلميندن اتخاذ كاتبدن ممنوعدر قال الله تعالى لاتتخذوا بطانة من دونكم يعنى اى اهل ايمان خلاف دينكزدن محرم راز اتخاذ ايتمكز بعده ديديكه ولاعشر على مسلم ولاعلى صاحب ذمة انما العشور على اهل الحرب اذا استأذنوا ان يتجروا فى ارضنا يعنى مسلم وذمى اوزره لسان تركيده كمرك تسميه اولنان عشر يوقدر واول عشرلر ارضمزده تجارته استيذان ايتدكلرنده اهل حرب اوزره الزام اولنور لكن بوقولك صحت روايتنده شبهه واردر زيرا حضرت عمر رضى الله عنه اهل ذمتدن اخذ نصف عشر ايله عمالنه امر ايلديكى مشهوردر پس صحت روايتى تقدير اوزره مرادى اهل ذمت اموال تجارتله عاشر اوزره مرور ايتدكلرنده اوزرلرينه تمام عشر الزام اولنميوب تمام عشر انجق اهل حرب اوزره الزام اولنسون واهل ذمت اوزره نصف عشر الزام اولنسون ديمكدر ومجاهد رحمه الله تعالى دن مرويدر ديمشدركه قنقى مدينه كه عنوة فتح اولنمشيكن اهلى قبل التقسيم قبول اسلام ايده لر آنلر احرار اولورلر بوقولك تأويلى اولدركه اهلى مرتدين ياخود عربدن عبدهٔ اوثان ايسه لر ياخود امام ارضلرنده اداء خراج ايتمك اوزره تركلرينى رأى ايدر ايسه احرار اولورلر ديمكدر يوقسه بونلردن اولميوب وامام نفوس واراضيلرينى تقسيمى رأى ايلسه البته عبيد اولورلر زيرا بيان ايلديك كه بعد اتمام القهر اسلاملرى اكرچه قتلدن امانلرين موجب لكن رقبه لرنده حق مسلمينك بطلاننى غير مستوجبدر والله سبحانه وتعالى اعلم

باب مايحمل عليه الفئ وما يركبه الرجل من الدواب وما يجوز فعله بالغنائم فى دار الحرب من القسمة وغير ذلك*

يعنى اوزرينه غنائم تحميل اولنوب وانسان ركوب ايده جك دواب ودار الحربده قسمت وغيريلرى كبى غنائمده فعلى صواب وغير صواب اولان معاملاته متعلق باب دقت نصابدر مؤلف مصيب النظر نظر الله تعالى اليه باحسن ما انتظر ديركه قريبا بيان ايلديك كه امام ايچون غنائمى دار الحربده بيع وتقسيم غيرشايان ايكن ايدرسه ينه نفوذى ظاهر ونمايان در اما بيان سابق احتياج مسلمين غير متحقق اولدقده در لكن احتياجلرى بديدار اولدقده كركدركه اسلحه واثواب مثللولرى بعد التخميس بينلرنده تقسيمه ابتدار ايليه زيراشبه قسمت اولان تنفيلى وقت حاجتده قبل الاصابه ارتكاب ايلمك جائز اولنجه وقت حاجتده بعد الاصابه نفس قسمت اولى بالجواز در وهم عدم تقسيم انجق حق مدده رعايت ولحوق جيشه قلت رغبتلرينه تسببدن مجانبت ايچوندر وعند الحاجه حالا معينده بولنان مسلمينه رعايت اولى در اما رفيق دار الحربده تقسيمه قطعا حاجت مس ايتميوب وآنلرده حق غانمين متأكد اولميوب حتى امام ايچون قتللرى دخى حلال اولمغله قبل الاحراز بالدار تقسيملرى سزاوار اولماز فعلى هذا امام غنائمى دار اسلامه اخراجده بذل مجهود ايتدكده يانده اوزرينه تحميل ايده جك دواب ناموجود ايسه نظر اولنور اكر غنائمده وار ايسه آنلره تحميل ايدر واكر غنائمده بولنميوب عامهٔ عسكرده حموله لرندن فضله دواب وار ايسه آنلره تحميل ايدر زيرا غنائم حق عامه در ودواب مزبوره دخى ملك عامه در پس غنائمى آنلره تحميلده جمله يه مراعات نظر واردر اكرچه درون غنائمده حقلرندن خارج اولان خمس مندرجدر لكن استحقاق خمس دخى اصابت غانمينله حاصل اولمغله حق غانمينه تابعدر وحكمك اصلده ثبوتى تبعده ثبوتى مستتبع اولمغله مجرد خمس ايچون حكم تحميل ممتنع اولماز واكر فضل حموله امامك خواص خدامنده وار ايسه بوصورتده آنلر تحميل غنائمه طيب نفسلريله راضى اولورلرسه آنلره تحميل ايدر لكن راضى اولمازلرسه تحميل اوزره آنلره جبر واكراه ايلمز زيرا دواب خواصك املاك خاصه لريدر وغنائم حق عامه در واصحاب دوابك غيريلرينه رعايت اول دواب اوزره تحميله بادى واصحاب دوابه رعايت بلارضا عدم تحميله مؤديدر وحق بعض حق آخرينه بوبابده تابع اولمامغله بلارضا تحميلى متعذر كورمزميسنكه بعض عسكرى بعض آخرينك دوابنه قصد تحميل ايلسه بلارضا جائز كورلمز حمل غنائم دخى بويله در قانديكه خواص راضى اولمدقلرى صورتده كركدركه غنائمى بين الغانمين تقسيمه مبادرت ايده تاكه هركس نصيبنى كندويه ممكن اولان وجهله تحمله مباشرت ايليه زيرا بوحالتده تقسيم ايتمسه غنائمى اول محلده تركله بالكليه ابطال حقلرينه باعث اوله جغى بديدار اولديغندن تقسيمه احتياجى آشكار اولمشدر واكر اول محلده اشتراء غنائمه طالب اولان تجار حاضرين ايسه آنده بيعى دخى جائزدر زيرا حالت مزبوره ده تقسيمى جائز اولنجه بيعى دخى جائزدر زيرا بيع وتقسيمدن هر برى برتصرفدركه تأكد حق غانمينه مبنيدر واحتياج مشروحله تأكد حقلرى بياندن مستغنيدر و بعد البيع كركدركه بين الغانمين ثمن

غنائمی تقسیمده استعجال ایدوب دارالحربدن خروج ایدنجیه‌دك تأخیر واهمال ایلمیه زیرا نفوذ بیعله حق غانمین متأكد وثمنده شركت مدد منقطع اولوب دار اسلامله محرز حكمنده داخل اولمغله تأخیر قسمت ثمنده نفع حاصل یوقدر واكر امام اصحاب دوابدن اجر معلومله استیجار حموله‌یی معقول كورر ایسه اولدخی صحیح ومقبولدر واول اجرت غنائمدن ادا وقبل الخمس آنكله ابتدا قیلنور زیرا بو استیجارده منفعت غانمین دركار اولمغله سوق غنم وارماك ایچون استیجار كیدر وغنائمده بولنان حق اصحاب حموله صحت استیجاره مانع دكلدر زیرا قبل الاحراز والقسمة ملكلری ثابت دكلدر وصحت استیجاره مانع اولان شركت ملكدر یوقسه مال بیت المالده ثابت اولان شركت كبی شركت حق دكلدر وصحت استیجارده اصحاب حموله‌نك رضالری واول حموله‌دن مستغنی ایسه‌لر عدم رضالری برابر یعنی علی كلا التقدیرین صحت استیجار امر مقرردر زیرا مستغنی ایكن عدم رضالری انجق تعنتلرینك مقتضاسیدر كه مستغنی اولدقلری حموله‌دن بدون الاستیجار كندولره باقی قالمیه‌جق برمنفعت مقابله سنده كندولره اجرت حاصله اولدیغی جهتدن استیجار مزبور كندولره نافع اولوب غانمینه دخی موجب المنافع ایكن عدم رضاده تعنت ایتمشلردر وقاضی امتناع متعنته التفات ایلمز وهم وقت حاجتده كرك ابتداء استیجار وكرك ابقاء استیجار امیرك غیریدن صحیح ایكن صورت مفروضه‌ده امیردن صدوری اولی بالتصحیحدر

مطلب عند تمام مدة اجارة السفینة فی لجة البحر وما اشبه ذلك تبقی باجر المثل

بو مسئله‌نك بیانی اولدر كه بركسنه برسفینه‌یی مدت معلومه‌ده استیجار ایتمش اولوب سفینه هنوز لجۀ بحرده ایكن كذلك برشیء مایعی وضع وحمل ایچون مدت معلومه‌ده قوچو وطلوم كبی بعض اوعیه‌یی كذلك برمحلدن محل آخره مدت معلومه‌ده حمل امتعه ایچون بردابه‌یی استیجار ایدوب هنوز مفازه‌ده ایكن مدت اجاره منتهی یاخود موتله صاحبلری منقضی اولسه البته انتهاء مدت صورتلرنده اجر مثلله عقد جدیده ابتدا وموت صورتلرنده اجر مسمی ایله عقد قدیم استبقا اولنور وحكم مزبور احتیاجدن منبعث اولمغله حمل غنائمده دخی احتیاج واقع اولدقده اجاره‌ده جواز اكراهه باعث اولور مكر امام اصحاب فضل حموله‌یه جبر ایتمدین حمل غنیمته قادر اوله بو صورتده احتیاج تحقق ایتمدیكندن حموله‌لرینه تعرض ایلمز وقال علیه السلام لا یحل مال امرئ مسلم الا بطیبة نفس منه واكر غنائم سبی اولوب آنلری ماشیا اخراجه قدرت وار ایسه امام اول وجهله تمشیت ایدوب اصحاب حموله‌یه جبر واذیت ایلمز زیرا بونده مشیله سببه عارض اولان تعبدن غیری نسنه یوقدر آنلری اتعاب ایتمك ایچون اصحاب حموله‌یه راضی اولمدقلری امر اوزره جبر واكراه جائز كوریلمز واكر بركسنه‌ده فضل حموله بولنمیوب مشیله اخراجه قدرت دخی یوغیسه كركدر كه غنائمدن ذی روح اولمیوب قابل احراق اولنلری احراق بالنار ایدوب حدید مثللو محترق اولمیانلری اهل حرب مطلع اولمیه‌جقلری برموضعده دفن واضمار ایده

وذكر فی موضع آخر یكسر الحدید بدفن حتی ان وجدوه لا ینتفعون به قاله الحصیری ملخ

وسبیك رجال بالغینی ضرب اعناقله تنكیل ونسا وصبیانی ضایع وهالك اوله‌جقلری معلوم اولان برموضعده طرد ایله تخلیۀ سبیل ایلیه اما حیوانات سائره‌یی كركدر كه اولا ذبحله اهدار بعده احراق بالنار ایدوب ذی روح ایكن احراقه اجتسار ایلمیه زیرا احراق مزبور مثله دركه مثله‌دن علی الاطلاق نهی اولنمشدر وهم رسول الله علیه السلام لا یعذب بالنار الا ربها یعنی نار ایله انجق رب النار عذاب ایدر قول شریفلرنده احراقله تعذیبدن بخصوصه نهی وتجنب ایلمشلردر والحاصل مشركینك نفوس واموالرندن برنسنه ید امامه واصل اولدقدنصكره اوزرینه واجب اولان ایكی شیئله عامل اولمقدر بریسی اول نسنه‌دن بالكلیه قطع منفعت مشركین وبریسی آنده تحصیل منفعت مسلمیندر وامام ایكیسنده‌ده قادر ایسه ایكیسنی‌ده تكمیل ایدوب بریندن عاجز ایسه آخری تحصیل ایلمك لازمدر وبوبابده تحصیل منفعت مسلمیندن عاجز وقطع منفعت مشركینه قادر بولنمغله كركدر كه اجرای مقدورنده بذل قدرت ایده تا كه مشركین بر دخی اول نسنه‌لر ایله مسلمین اوزره اكتساب قوت ایتمیه‌لر وهم امام اعدایه كبت وغیظی متضمن اولان فعلله مأمور واعمال مذكوره‌ده معنای كبت وغیظ ظاهر ایدوكی غیر مستوردر وقتل صبیان ونسا اكرچه غیر مشروعدر لكن امام آنلری وجه مشروح اوزره ضایع اوله‌جقلری موضعده تركله قتللرینه تعرض ایتمش اولمیوب همان آنلری بلاد عامره‌یه نقلله احساندن اعراض ایتمش اولور وترك احسان فعل اسائته مغایردر كورمزمیسن كه بركسنه مفازۀ خالیه‌ده برصبی یاعورته مرور ایدوب آنلری عمرانه نقل ایتمكه قادر ایكن صرف مقدور ایلمسه بدللرندن برشیئه ضامن اولماز كذلك دواب مسلمینك طورغنلرینه ونقلی متعسر اولان امتعه‌لرینه عمل مشروحله معامله اولنور واكر برمسلم دار اسلامده بردابه‌یی اشترا واوزرنده عزم غزا ایدوب دارالحربده عیب قدیمنه واقف اولسه نظر اولنور اكر بایع عسكرده برابر ایسه آنكله مخاصمه واوزرینه رد ایدر زیرا عیب مبیعی كتمله طرفندن مشتری مظلوم اولمغله آندن بو وجهله

مطلب وجد امرأة اوصبیا فی مفازة وتركهما فیها

انتقامی

انتقامی جائزدر واكر بایع حاضر اولمیوب مشتری ردینی التزام ایدرسه كركدر كه اوزرینه بنیوب دار اسلامه چیقنجیه‌دك سوق ورده اهتمام ایلیه زیرا عیبنی بیلدكدن صكره عیبنه رضا عد اولنمغله ركوبدن احترازینی اقتضا ایدر مكر سقی یاخود معلفنه سوقیچون راكب یاخود اوزرینه حمل علفنی مرتكب اوله بونلر عیبنه رضا عد اولنماز زیرا صاحبنه ردی انجق سقی وعلفیله ممكن اولوب دابه دخی كاهیجه بلا ركوب سقی ومشی معلفه منقاد اولمامغله ركوب مزبور دلیل رضادن تعداد اولنماز اما كندو مصلحتی ایچون ركوبی یاخود اوزرینه امتعه‌سنی تحمیلی كندو ملكی ایله انتفاع اولدیغندن تقرر ملكه علامت رضا قیلنور وحكم محررده مشتری عنده الركوب دابه‌ی اخرایه قادر اولوب اولمامق برابر وآنك عذری حق بایعه راجع اولان احكامده غیر معتبردر همان كندو مصلحتی ایچون ركوبی دلیل رضا بلكه منزلۀ تصریح ارتضاده قیلنور بو صورتده مشتری امامه كلوب حالنی افاده امام دخی امر ایدوب اول دابه‌یه ركوبنی اراده ایلسه بنه بایعه ردایده‌مز زیرا قبل امر الامام ركوبه قادر ایكن ركوبی امامدن التماس ایتمشدر كه كندو رضاسیله ركوبندن صكره امر امامله حكمك عدم تغیرینی التباسدر اما امام هلاك مشتریدن خوف وركوب اوزره اكا جبر واكراه ایدرسه بنه نظر اولنور اكر ركوبی دابه‌یه ایراث نقص ایدرسه جواب سابق بونده دخی لاحق ودابه یدنده آفت سماویه ایله متعیبه اولمق مسئله سنه موافقدر واكر ایراث نقص ایتمزسه عیبله رده قادردر زیرا اكراهی قتله ایسه مكرهدن ایقاع فعل منعدم اولوب آلت جامده مقامنه قائم اولمشدر واكر حبس وقید ایله ایسه فعله مقدم ایسه‌ده رضاسی منعدم اولمشدر وبعد الركوب رده عدم قدرتی انجق دلیل رضاسی موجود اولدیغندن ایدی ومكرها ركوبله رضاسی منعدم اولدقده رده قادر اولور لكن امام جبر واكراه ایتمیوب همان اركبها وانت علی ردك یعنی سن شمدی راكب اول وقدرت ردك بنه باقی اولسون دیمش اولوب اولدخی راكب اولمش ایسه بنه تقرر ملكی مترتب اولور وامامك قول مزبوری باطل اولور زیرا خلاف شریعتله فتوادر یوقسه طرف امامدن حكم وقضا دكلدر كه حكم وقضا البته مقضی له ومقضی علیهك حضورینی اقتضا ایدر اما صكره بایع ومشتری برقاضی‌یه رفع خصومت ایدوب قاضی دخی امامك قول سابقنه بناء علی طریق الاجتهاد بسبب العیب ردایله قضا وحكومت ایلسه بعده خصومت مرقومه قاضی اولك حكمنی تخطئه ایلین قاضی آخره رفع اولنسه البته قضاء اولی امضا ایدر رد ودفع ایده‌مز زیرا قضاء اول محل اجتهادده واقع اولمشدر كه طاعت امامی موجب اولان ظواهر نصوص ركوبنی عیبه رضا اولمقدن اخراج ایلمشدر كذلك امامك وانت علی ردك قولیله تنصیصی ركوبی عیبه دلیل رضا اولمق اعتبارینی اسقاط ایلمشدر كه اعتبار دلیل خلافنه نص بولنمادغه مقصوردر قالدیكه ردی متعذر اولدیغی صورتده نظر اولنور اكر تعذری كندودن دلیل رضا موجود اولمقدن ایسه ثمندن حصۀ عیبله بایع اوزره رجوع ایده‌مز واكر ایراث نقصاندن ایسه بو صورتده مكرها راكب اولمش ایسه حصۀ عیبله رجوع ایدر مكر بایع رد دابه‌یه رضا ویره نكته سی اولدر كه دلیل رضا تصریح رضا حكمنده در ومشتری تصریح رضای عیب اوزره اكراه اولنسه حق ردی ساقط اولمدیغی كبی دلیل رضا اوزره اكراهنده دخی ساقط اولماز واعتبار اكراهله رضاسی منعدم اولدقده اعتبار نقصان دابه باقی قالوب بلا صنع احد حاصل كبی اولور وبومعنی رد دابه‌یه تمكین ایتمزسه‌ده ثمندن نقصان عیبله رجوعه تمكین ایدر مكر بایع رد دابه‌یه راضی اوله

مطلب ما یكون دلیل الرضا بالعیب فی الدابة ومالا یكون

مطلب اذا تعیب السلعة عند المشتری لا یرد بالعیب القدیم

مطلب وجود المصحف الذی لا یدری ما كتب فیه

واكر مسلمین غنائم ایچنده بركتاب بولوب انجق كتاب مزبورده كتب اولنان توریة وانجیل وزبور میدر یوقسه كفریاتدن بركلام مهجور میدر معلوملری اولمسه كركدر كه امیر آنی مشركینه بیع ایتمیه زیرا خوف اولنور كه اول كتاب قوت ضلاللرینه بادی اولوب امیر دخی آنلرك اصرار كفر ایله فتنه‌لرینه سبب اولمق حرام ایكن سبب مؤدی اوله كذلك مسلمینه بیع وبین الغانمین تقسیم دخی ایتمیه زیرا خوف اولنور كه مشتریلر یاخود سهمنه دوشنلر مشركینه بیعه اجتسار ایله محذور مذكوره دوچار اوله‌لر كذلك احراق بالنار دخی ایتمیه زیرا جائزدر كه ایچنده ذكر الله یا كلام الله‌دن برنسنه موجود اوله واحراق بالنار استخفاف محرقه باعث ایدوكی محققدر اكرچه حضرت عثمان رضی الله تعالی عنه ناسی مصحف واحد اوزره جمع ایتمك مراد ایلدكده كندو مصحفنه مخالف اولان مصاحف مختلفه‌یی احراق بالنار قیلدی دیو روایت اولنور لكن روایت مزبوره صحتدن مهجوره‌در كه اول جناب والا مقامك كتاب اللهه تعظیم واحترام ولیل ونهار تلاوت اوزره دوام والتزامندن ظاهر اولان احوالندن روایت احراقك اصلی اولمدیغنه استدلال اولنور انجق امام اول كتابه نظر ایدر اكر ورقنده قیمت وار ایسه خطنی محو وابطال وورقنی غنائمده ادخال ایدر واكر قیمتی یوغیسه خطی زائل اولنجیه‌دك صوایله غسل ایدوب بعده دیلرسه احراق ایدر وكاه اولور كه بعد الغسل احراقی مشركینه كبت وغیظی مورث اولور بو صورتده احراقنده بأس شرعی یوقدر وامام ایچون لایق دكلدر كه

مطلب لا یصح روایة ان عثمان رضی الله عنه احرق المصاحف المختلفة

قبـل محوالخط آنلردن برشیئی دفن ایلیه زیرا اندیشـه اولنور که مشرکین آنلری طلب واستخراج ومضمونلرین
اخذ واستعمال ایدوب ضـلال قدیملری اوزره ازدیادضلال ایلیـهلر لکن بو تعلیلـده اکااشارت واردر که
محذورمز بوردن امین اولنورسـه دفنده ضرر یوقدر واصحابمزدن بعضیلری دیدیلر کـه اوراق مصحف
منقطع واحتمـال جمع وترتیبی مرتفع اولدقده آنلری مکان طاهرده دفن ایلمکـده ضرر یوقـدر وسبقت ایلین
تعلیل بوقوله دخی دلیلدر لکن صوایله غسل وامحا ذکر ایلدیکمز توجیه اوزره احسن الوجوه ایدیکی هویدادر
واکر اول کتابی مشرکینه بیعدن امین اولنسان برمسلم موثوق به اشترایه طالب اولورسه امام ایچون اکا بیعـده
بأس یوقدر زیرا مال متقومدر زیرا هر کیمه بیع ایلسه بیعی نافذدر وکراهتی همان خوف فتنـه دندر و بوصورتده
خوف فتنه منعـدمدر و بیع مذکورعصیرالعنبی اتخاذ خمرایتمیه جکی معلوم اولان کمسـنه یه بیعک نظیریدر
ومشایخمز دیدیلرکه فرقهٔ باطنیه وسائراهل اهواء مضله کتابلرندن مسلمینک ظفر بولدقلرنده دخی وجه مشروحله
جواب ویریلور زیرا کتب مزبوره ایادی اهل ضلاله دوشوب ازدیاد فتنه لرینه بادی اولمقـدن خوف اولنمغله
بیعی ممنوع اولوب همان قریباذکر ایلدیکمز معامله آنده مشروع کوریلور واکر غنـائمده ذهب وفضه دن صلیب
یاخود تصـاویر یاخود تصاویرایله منقوش اولان دراهم ودنانیر بولنسه کرکدرکه امام آنلری کسرایله تبرقیـله
زیرا علی حاله بیع وتقسیم ایلسه بعض مشرکین لباسده ایسه البسهٔ مصوره نک تلبسنه وتصـاویر ومجسده ایسه
عبادتنه میل ورغبت ایتدیکلندن ثمن غالی برله طالب اولمغله مالک اولان مسلم آنلره بیع ایلمک احتمـال غالبدر و بوندن
اجتناب ایچون صلیب وتماثیلی کسرایلمک ایجـاب اولنور اکرچه حضرت معاویه رضی الله تعـالی عنه بومثللو
نسـنه لری بیع ایچون ارض هنـده بعث ایلدیکی روایت اولنور لکن امام مسروق رحمه الله تعـالی حضرت
معاویه دن بوفعـلی استعظام وبواجتهادنده خطاسنی اعلام ایلمشدر نته کیم امام محمد رحمه الله تعـالی صدد
مذکوری کتاب الاکراهـده ذکرایله دفع اشتباه ایلمشـدر و بزدخی بوماده نک تأویلنی شرح المختصرده ذکر
وتفصیـل ایلدیک امادراهم ودنانیردن منقوش تصاویر بولنانلری قبـل الکسر بیع وتقسیمی لابأسدر زیرا بونلر
حسب العاده عبـادت وتلبس اولنمیوب معاملاتده تبدل اوزره درکورمزمیسنکه دراهم اعاجم باشی تاجلی صورتله
منقوش ایکن مسلمین آنکلـه بیع وشرا ایدوب برکسنه آنکله معـامله دن ابا ایلمز وکراهت مرقومه انجق صلیب
وامثالندن تلبس یاعبادت اولنان نسنه لرده در و بونلرک احکامی غنائمده بولنان بربط وغیری الات لهوک احکامی
کبیدرکه آنلری کسرایدوب صکره حطبلرینی بیع وتقسیم ایتمک کرکدر مؤلف زهادت پناه اکرم الله تعـالی مثواه
دیرکه مکرامام آلات لهوی مسلمینـدن اکا انجق حطبی ایچون رغبت ایدوب وجـه حرام اوزره استعمالی ایتمین
موثوق به برکسنه یه قبـل الکسر بیع ایلیه بوصورتده بیعی لابأسدر زیرا مال منتفع به اولمغـله شرعا مباح اولان
طریقله انتفاع ایچون بیعی جائزدر اماغنـائمده بولنان کلب صید و پارس و بازی امثالنی بین المسلمین تقسیمده بأس
یوقدر زیرا بونلر مال متقومدر وشرعا طریق مباحله انتفاعلری جائزدر بناء علیـه علمامز بیعلرین تجویز ایتمشلردر
ومدعای مشروح المآل اوزره حدیث ابراهیم رحمه الله ایله اسـتدلال اولندی دیدیکه رسول الله علیـه السلام
اهل بیت قاصی ایچون یعنی مصردن بعید اولان اصحاب بیوت ایچون لاجل الحراسة اتخاذ کلبده رخصت ویردیلر
وهم کلب حارس هره یه تشبیه اولنمشدر وهره حلال الاکل دکل ایسه ده منتفع بها اولمغـله بیعی جائزدر پس کلب
منتفع به آنک مثلی بلکه دخی اولی درواکر برغازی دارالحربده کمسنه نک ملکی اولمیـان پارس وصقر وبازی مثللو
نسنه لره ظفر بولوب داراسلامه اخراج ایلسه غنائمده ادراج اولنور زیرا بونلر بعد الاخذ والاخراج مال متقومدر
ومکانلرینه انجق قوت مسلمینله واصل اولمشدر پس بعض مشرکیندن بونلری اخذ ایلمک منزلنه تنزیل وغنـائمه
وضع ایلمک اوزرینه ایجـاب اولنور ونظیری دارالحربده کنز یاخود معـدن بولوب آنلردن استخراج مال ایلدیکی
مسئله ده تقدم ایلمشدر کذلک دارالحربدن برموضعده بحردن لؤلؤ وعنبرمثللو نسنه لر اخراج ایلسه ینه وصولی انجق
قوت مسلمینله اولدیغندن غنیمتده ادراجی واجبـدر واصابت سمکده دخی بویله در لکن حکم طعـام غنیمت اوزره
سمکدن تناولی ورفقاسـنه اطعامی جائزدر کذلک غنیمتدن اولان کلب وفهـد وبازی مثللو نسنه لرایله اخذ صید
ایلسه صیدی دخی غنیمتـدن اولور انجق سائراطعمهٔ غنیمت کبی صیدندن تناولی جائزدر لکن علماء شام بونلردن
مملوک اعدا اولوب اولمیانلرک بینلرین تفریق ایدوب دیرلر که مملوک اولمیـانلر بعد الاخذ اکا مخصوص وسالم اولور
زیرا الصید لمن اخـذه حدیثنک مقتضای ظاهری بودر وهم غنیمت اعزاز دین واعلاء کلمـة الله وجهی اوزره
اخذ اولنـان مالک اسمیدر و بومعنی انجق بطریق القهر مشرکینک خلافنه تملک اولنـان مالده متحققدر اما مباح

یان مشروح اوزره معروض عرصهٔ
وضوح اولمشدرکه وضع غیر مناسبده
اسماء الله کتب اولنمش اولسه انی محو
ایتمک جائزدر ومحوی اطرافنه حلقه
چورمکدن احسندر وبرکسنه بوالده
ذکرالله یازلمش برکاغد بولوب صویه
القاسی مراد ایلسه کرکدرکه قصد
دمی ایتمیوب نیت وضع ایده زیرا
بونیت تعظیمه اقربدر ودفن مصحفده
کرکدرکه آنی خرقهٔ طاهره یه
صاروب مدفنی لحد کبی ایدوب دفن
مسلم کبی دفن ایده تا که اوزرینه تراب
دوکلمیه زیرا حروف مصحف واجب
الاحترامدر ومصحفی لاعلی قصد
الاهانة احراق ایلین تکفیر اولنماز
زیرا بعض علما حضرت عثمان
رضی الله عنه دن بوفعلی نقل ایلدی
وتفصیـل مرقوم کلام حصیریدن
ترجمه اولندی

وغیرمملوک اولوب بین الناس حقیر اولان نسنه لردن اخذ اولنان غنیمت اولماز و بووجهله اشیاء حقیره ایله ذهب
وفضه وعنبر ولؤلؤ کبی اشیاء نفیسه میانی تفریق ایدوب دیرلر که کورمزمیسنکه داراسلامده بولنوب صید وحطب
وحشیش کبی تافه وخسیس اولان نسنه لرده خمس اولمیوب معادندن استخراج اولنان ذهب وفضه کبی عزیز
اولان نسنه لرده خمس واجب اولور وعنبرلرده لؤلؤ وعنبردخی بویله درکه غنیمت اولور وتخمیس اولنور اماسمک
بویله دکلدر لکن بزلر جوابلرنده دیرزکه دارالحربده قوت جیشله اصابت اولنان اشیاء شریف وخسیس جمله سی
غنیمتده منطویدر و بوبابده مملوک اعدا اولوب اولمیان مستویدر زیرا دارالحرب موضعلری ولایتلری یدزوموضع ولایتلرنده
برنسنه یه اصابتمز موجب غیظ وحقارتلریدر پس بواصابت منعـهٔ جیشله حاصل اولدقده حکمی حکم غنیمتدر
کورمزمیسنکه مجاهدین بجـان اعدادن یاقوت وزبرجد استخراج ایلسه لر البته غنیمتده ادراج اولنور حال آنکه
برمسلم جبـال اهل اسلامده بونلردن برشیئه ظفریاب اولسه اوزرینه خمسی ایجاب اولنماز زیرا رسول الله صلی الله
تعالی علیه وسلم لیس فی الحجر زکوة بیورمشلردر و بونلرک جمله سی حجردر انجق بعض حجر بعض آخردن برق
وضیاده اکثردر مقـدمات مذکوره دن بزه معلوم اولمشدرکه اشیاء مزبوره دن شریف وخسیس دارالحربده
بولنوب قوت جیشله اخراج اولنانلر داراسلامده بولنانلرک حکم قیاسنده ادراج اولنمز واکر برغازی غنیمتدن اولان
کلب وفهد و بازی ایله قصدا اصطیاد ایلسه حقنده مکروه کوریلور زیرا بوفعلی غنیمتدن برشیئله بلااحتیـاج
انتفاع اولمغله دابهٔ غنیمته رکوب وثوب غنیمتی تلبس منزلنده در امابونلری صید ایچون ارسال ایتدکده فرار ایدوب
عودت ایتمـسه لر اوزرینه ضمان یوقدر زیرا غایة الامر ارساله استهلاک ایتمش اولمقدر ودارالحربده غنائمدن
برشیئی استهلاک ایلین ضامن اولماز همان بغیر اذن الامام ایسه تأدیب اولنور وبانحن فیـه دخی بویله در واکر
غنائمده برفرس بولنوب اوزرنده حبیس فی سبیل الله کتب اولنمش اولسه نظر اولنور اکر عسکر
مسلمین یاخود قرب عسکر مسلمینـده بولنوب مال مسلمین ایدوکی ظن غالبـله مستبین ایسه اول فرس لقطه
منزلنده در آنده سبیل داراسـلامده بولنمق کبی تعریفیدر لکن اوزرنده علامت وقف بولنمغـله وقف عد اولنماز
زیرا علامت حجت حکمیه دکلدر کورمزمیسنکه علامتله استحقـاق ملک ثابت ویدحاصل اولماز واکر ید اهل حربده
اولان برموضعده بولنوب مال مشرکین ایدوکی ظن غالبله تخمین اولنورسه سائرغنائم کبی اداخال مغانم قیلنور
زیرا عـلامت مزبوره برشیئه استحقـاقله حکمی مثبته اولمامغله وجود وعدمی مسـاویدر ومحتملدر که مشرکین
تجسس اخبار ایچون ارسال جاسوس ایدوب مسلمینه القـاء اشتباه ایچون فرس جاسوسی بوعلامتله معلم قیلمش
اوله لر و بویله امر محتمل حجت اوله مز ومسئلهٔ مزبوره اوزره دلیـل اولدرکه بومثللو فرس ید مسلمده بولنوب بیعنی
مراد ایلسـه مجرد آنده علامت وقف بولنمغله بیعدن منع اولنماز پس بوندن ظاهر اولمشدرکه علامت مجرده
احکامده حجت اولماز لکن مسلمیندن برقوم فرس مرقوم خیل حبسدن یعنی افراس موقوفه دندر دیو فی الاصل
ذی الیدی اولان قیم وقف حاضر ایکن شهادت ایلسـه لر کرکدرکه امیر اول فرسی کرک قبل القسمـة وکرک
بعد القسمة مجانا قیمنه رد وتسلیم ایلیه زیرا بووقفی جائز کورن امامین همامین رحمة الله تعـالی علیهما قوللری اوزره
فرس موقوف حکم شرعده اوقاف سائره کبیدرکه بیع وهبه ومیراث قلنمیوب مشرکین احرازایله ومسلمین ایادی
مشرکیندن اخذ ایله مالک اوله مزلر بنـاء علیه آنی فی الاصل ذی الیدی اولان قیم وقفه رد وتفویض وتسلیمنه
دوشن کمسنه یه قیمتنی وامام بیع ایتمش ایسه مشتری یه ثمنی بیت المالدن تعویض ایدر بونده حکم شرعی شول
مدبرده اولان حکمدرکه آنی مشرکین اسیرقیلـدقدنصکره مسلمین اکا ظفر بولهلر امابو وقفی جائز کورمین امام
ابوحنیفه عامله الله تعـالی بالطافه اللطیفة قولی اوزره بونده حکم شرعی مشرکین احراز ایلدکلری سائر
افراس مسلمینده اولان حکم کبیدرکه عندنده بوفرس بیع وارثله تملکه محل اولمغله اغتنامله دخی تملکه محل اولور
واکرامام غنائمی داراسلامده تقسیم وخمسنی افراز ایدوب صکره اعدا هجوم واول خمسی اخذ واحراز بعده مسلمین
استخلاصه شجاعتلرین ابراز ایلسه لر نظر اولنور اکر قبل التقسیم مال مزبور خمس ایدوکی معلوم اولورسه کماکان خمسه
رد اولنور زیرا حق غانمین تقسیمله اخمـاس اربعه ده متأکد اولدیغی کبی حق ارباب خمس دخی خمسـده متقرر
ومتأید اولمشدر واکر معلوم اولمیوب همـان بین الغـانمین مقسوم اولمش ایسـه غانمینه سالم قیلنور زیرا امام
بعد الاقتسام ارباب خمس ایچون اخذینی التزام ایلسه انجق قیمتله اخذ ایدر وآنده هیچ فائده لری یوقدر واکر
تقسیم ایتمیوب بیع ایلدکدنصکره خمس ایدوکی معلوم اولسه نظر اولنور اکر قیمتیله یاخود قیمتندن اکثر ایله بیع ایتمش
ایسـه مشتری یه سالم قیلنور زیرا اخذ ایلسه ثمنله اخذ وثمن قیمتنه مساوی یاخود اکثر اولمغـله اخذنده

مطلب سمة الوقف ایست حجة

الحبس بضمتین جمع حبیس وهو کل ما کان
ماوقفه اوجه الله تعالی حبو اناکان
او ارضا اودارا کذا فی المغرب

مطلب المدبر اسره المشرکون
ثم اصابه المسلمون

ارباب خمسه فائده بولنمیوب ضرر محتملدر واكر قیمتندن اقل ایله بیع ایتمش ایسه ثمنله اخذی جائزدر زیرا ثمن قیمتندن اقل اولمغله بواخذی ارباب خمسه مفیددر كه خمسدن ثمنی اعطا وباقیسین اربابی بینلرنده تقسیم ایدر واكر مسلمین ساحل بحرده بعض امتعه یه یاخود ضرب ریاحله امتعه سیله ساحله دوشمش برسفینه یه ظفر بولسه لر نظر اولنور اكر اول موضع ارض حربدن ایسه اول متاعك مسلمین یامشركینه صلاحنه اعتبار اولنمیوب همان بعد التخمیس فیئه اد خالنه ابتدار اولنور زیرا اول موضعه وصوللری انجق قوت جیشله اولمغله مصابلری غنیمت اولمشدر وفی الاصل امتعهٔ مسلمیندن اولمق حصن اهل حربده بولنان امتعهٔ مسلمین كبی بو امتعه یی دخی غنیمت اولمقدن اخراج ایلمز نكته سی اولدر كه ارض حربده بولندیغندن فضله مشركین آنی تجار مسلمیندن اشترا یاخود مسلمیندن قهرا اخذ واحراز ایتمش اولملری محتملدر واكر ارض اسلامدن ایسه حكمی حكم لقطه یه مساوی واول متاعك مسلمین یامشركینه صلاحی حكم مزبورده ینه متساویدر مكر مال اعدا ایدوكی اغلب احتمال اوله بوصورتده بعد التخمیس غانمینه ایصال قیلنور وتفصیل مشروحده نكتهٔ وضوح اولدر كه بر موضعك ظاهرنده بولنان مال باطننده مدفون ایكن استخراج اولنان اموال كبیدر ومسلمین بركنز مدفونی استخراج ایلسه لر اكر موضعی دار الحربدن ایسه حكمی حكم غنیمتدر واكر دار اسلامدن ایسه تخمیس اولنوب مابقی مصیبنه ابقا اولنور وبو بابده دراهم اعاجمدن وغیریدن اولمقده تفاوت یوقدر مكر اول موضع مجهول الحال اولوب موضع اهل حرب ایدوكی اغلب احتمال اوله یاخود دار اسلامدن ایدوكی معلوم ایسه ده اول مال موضع اهل حربدن كلوب وضع اولندیغی اغلب احتمال اوله حكمتی اولدر كه وقوف حقیقتی متعذر اولان اموره حكمی ظاهر اوزره بنا ایلمك واجب وحجت ایله اثباتی ممكن اولمیان مواده ظن غالب حكم یقینی مستوجبدر واكر مسلمین دار الحربه دخول ایتسه كلرنده قبور كفارده مو تالریله دفن اولنمش اموال واسلحه واردر دیو اخبار اولنسه لر اول قبوری حفر واموال واسلحه یی اخراج ایتملری جائزدر زیرا بعض اهل حربك عادتیدر كه شجعان وابطاللرین اسلحه واموالریله دفن ایدرلر واول مالی اخراجده مسلمینه منفعت واردر كه آنكله قتال كفار اوزره اكتساب قوت ایدرلر وحرمت قبورلری حرمت بیوتلرندن اكثر اولمیوب ایچنده بولنان مالی اخذ ایچون بیوتلرینه هجوممز جائز اولنجه حفر قبورلری دخی جائزدر نكته سی اولدر كه اموال مزبوره اموال ضایعه در ومدفن اموال اولان موضع انجق كنز اولوب قبر اولمازو بو تحقیقله اكفان موتایی نبش ایچون حفر قبور ایله حفر مذكورك مبانلری تفریق اولنور زیرا اكفان مال ضایع اولمیوب حاجت موتایه مصروفه ایدوكی نمایاندر بعده اموال مزبوره بعد الاستخراج تخمیس اولنوب غنیمته ادراج اولنور زیرا اكا وصول انجق قوت عسكر ایله پذیرای حصول اولمشدر واكر مسلمین دار الحربده سوط ونعال وحبال كبی برشیء ساقطی واجد ولاقط اولسه لر نظر اولنور اكر اول نسنه متاع مشركیندن ایسه البته غنیمت قیلنور واكر متاع مسلمیندن ایسه دار اسلامده بولنان لقطه منزلنده قیلنور بوصورتده واجدی غنی ایسه آنكله انتفاعی قطعا حلال اولماز اما اول نسنه یه محتاج ایسه آنكله انتفاعی جائز كوریلور لكن صاحبی كلدكده نقصاتی ضامن اولور سؤال اولنورسه كه سوط وامثالنده رخصت تملك حدیث صبی بن معبدده وارد وجناب مؤلف كتاب اللقطه ده آنی روایتله مستشهد اولمشدر جوابنده دیرز كه حدیث مذكور شول سوط متكسرده دركه هیچ قیمتی اولمامغله بعد السقوط صاحبی آنی طلب ایتمیه بلكه من اول الامر آخرینی تدارك وآنی یدندن القا ایتمش اوله اما قیمتی اولوب وصاحبی القا ایتمیوب یدندن ساقط وصاحبی اكا طالب ایدوكی معلوم اولسه قلیلی كثیرینه قیاس وحكم لقطه بونده دخی مقیاس قیلنور شول حدیث صحیح التحدیثده وارد اولان تهدید متواردی كورمزمیسنكه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم ردوا الخیاط والمخیط قول شریفلریله اكنه دن ایلكه وارنجه غنائمدن قبل القسمه آلدقلری اشیایی رد ایله امر ایلد كلرنده دیدیلر كه یارسول الله فلان كمسنه شعردن ایكی قبال یعنی قیلدن غلاظ اصبعده ایكی حبل اخذ ایلدی اول حینده رسول الله علیه السلام قبالین من نار یعنی ناردن ایكی قبال اخذ ایلمش بیوردیلر وحكمت غنیمت بویله اولنجه مال مسلمده نه ظن ایدرسین ومؤلف عدالت پیرا بومسئله ده برمخالفی وارایدوكنه اصل كتابده رمز وایما ایلدی واول مخالف بعض علماء شامدركه آنلر سوط وامثالنده ترخیص عام ایدرلر بعده مؤلف اصابت بنیان فساد مذهبلرین بیان ایدوب دیدیكه اول سوط ساقط اون درهمه مساوی اولسه آنی سرقه ایلین كمسنه یه قطع ید ایجاب ایدر ایكن آنی مجانا تملك ایلمك تجویز واستصواب اولنورمی بكا خبرویر كذلك بو قیمتده یكرمی سوط اولسه جمله سی سوطدر دیو مجانا تملكلری جائز وصواب كوریلورمی بكا خبرویر ومقدمات مرقومه دن بزه معلوم اولمشدر كه سواقطدن جائز الانتفاع اولنلر انجق چكردك وانار قابغی وبعر ابل وجلد شاة میته مثللو مقوم اولمیوب وصاحبی آنی تفقد ایتمین نسنه لردر بوقسه

مطلب یجوز نبش قبور اهل الحرب لاخراج ما فیها من الاموال

مطلب ما یجوز الانتفاع به من السواقط

صاحبنك تفقد ایلدیكی معلوم اولان اموال یدنده لقطه منزلنه انزال قیلنور والدابة العجفاء التی یعلم ان صاحبها یركبها یعنی شول دابهٔ مهزوله كه صاحبی اكا راكب اوله جغی معلوم اوله نسخهٔ حصیریدن یركبها موضعنده تركها نقل اولندی قرینهٔ سباق وسیاقله بو نسخه صحیحهٔ الاتساقدر یعنی شول دابهٔ مهزوله كه صاحبی آنی ترك وارسال ایلدیكی معلوم اوله آنی دار الحربده بركمسنه اخذ واخراج ایلسه صاحبنه ردی واجب اولوب طرح اولنان سوط بی قیمت منزلنده قیلنماز اكرچه مقتضای قیاس بومذكوراتده واحد ووجوب رد ده جمله سی متحددر لكن سوطی تحمله صاحبی قادر ایكن طرح والقاسی آندن قطع علاقه ایله اعراضنی اقتضا ایدر دیو استحسانله قضا ایلدیك اما ترك دابه اعراضندن اولمیوب انجق اخراجندن عجزینه مبنی اولمغله زوال ملكنی مقتضی اولمدیغندن آنده موجب قیاسی امضا ایلدیك كورمزمیسنكه بركمسنه نك جاریه سی دار الحربده مریضه اولوب اخراجندن عاجز اولمغله دار الحربده ترك ایتدكده آنی شخص آخر اخذ وتربیه ومرضندن تبرئه ایلسه اول جاریه یه اسباب ملكدن بر سببله مالك دكل ایكن شخص مزبوره وطئ حلال اولورمی همان علت مرقومه وامثالنه نظر ایله حیوانده موجب قیاسی مقرر قیلدیق واكر صاحب الدابه اخذ دابه سنی استدعا ایلدكده یدنده بولنان كمسنه اكا سن تخلیهٔ سبیل وقتنده هركیم آلورسه آنك اولسون مفهومنده من اخذها فهی له دیمش ایدیك دیو ادعا وصاحبی دخی انكار مدعی ایلسه قول مع الیمین صاحبنك قولیدر زیرا قول مذكوری اوزرینه دعوی یعنی دعوی كبیدر بوصورتده مدعی اقامت بینه یاخود صاحبی یمیندن نكول ایدرسه دابه مدعی یه سالمه اولور وصاحب الدابه قول مذكوری تكلم ایلدكده دابه یی اخذ ایلین شخصك حضور وغیبتی برابردر زیرا رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بدنات مذبوحه لرینك لحومی حقنده من شاء فلیقتطع دیدكلرین روایت ایلدیك وحدیث مذكورك ذكری ومسائلدن بونك امثالینك بیانی باب مایجوز من النفل بعد اصابة الغنیمة مباحثنده تقدم ایلمشدر ووجه مشروح اوزره هبه سی صحیحه اولوب موهوب دخی یدموهوب له ده صالح وسمین اولدقدنصكره موهوبده حاصل اولان زیادهٔ متصله هبه دن رجوعه مانع اولمغله واهب بردخی هبه سندن راجع اوله مز والله اعلم

باب قسمة الغنائم التی یقع فیها الخطأ * یعنی قسمت غنائمده واقع اولان خطأ قسامی بیان وطریق اصلاحنی اعلام واعلانه متعلق مسائل اصابت بنیاندر اكر قسام غنائم مغانمدن اجناس مختلفه یی بین الغانمین تقسیم وهر برینك نصیبی بدلنده برجنسنی تسلیم ومالیتده معادلهٔ اجناسه رعایتن تتمیم ایلسه جائز كوریلور زیرا حق غانمین انجق مالیت غنائمده دراعیانده دكلدر كورمزمیسنكه امام ایچون بیع غنائم وتقسیم اثمان جائزدر ووصف مذكور اوزره تقسیمده حقلری اولان مالیتده اعتبار معادله یی تتمیم واردر اما ارث واشترا وامثاللریله مشترك اولان مالی تقسیم بویله دكلدر كه بونلرده عند اختلاف الاجناس قاضی وجه مشروح اوزره شركادن هر برینه برجنسنی ویروب مالك جمله سنی بردن تقسیمله جبر ایده مز زیرا بونده شركتلری اعیانده در كورمزمیسنكه قاضی اعیانی بیع واثمانی تقسیم مراد ایلسه رضالری بولنمدقچه جائز كوریلمز توضیحی اولدر كه بونده شركادن هر برینك اجناسدن هر برنده ملكی ثابتدر حتی بعض شركا رقیق مشتركی اعتاق ایلسه عتق كندو حصه سنده نافذدر بناء علیه اجناس مشتركه نك جمله سنی بردن تقسیمده معنای معاوضه تحقق ایدر كه هر بری اخذ ایلدیكی جنسده بولنان حصهٔ شریكندن شریكینك اخذ ایلدیكی جنسده بولنان كندو حصه سنی تعویض ایتمش اولور اما غنائمده قبل القسمه ملك غانمین یوقدر حتی بعض غانمین رفیق غنائمدن بعضیلرین اعتاق ایلسه عتق كلا او بعضا نافذ اولمیوب استیلاد ایلسه ام ولدی اولماز وولددن نسبی ثابت اولماز انجق شبههٔ ملكله حد ساقط اولور بناء علیه بو بابده قسمت همان هر برینه غنائمدن حق بدلنده ویردیكنی اكا ابتداء تملیكدن عبارت اولور بوجهتله آنده جنس واحد واجناس مختلفه صحت تقسیمده مساوی اولور بوصورتده غنائمدن برجاریه بركمسنه نك سهمنه دوشوب صكره اول جاریه حرهٔ ذمیه اولوب مشركین آنی سبی ایتدكلرینه اقامت بینه ایلسه نظر اولنور اكر شهودی اهل ذمتدن ایسه شهادتلری ابطال ملك مسلم اوزره قائمه اولمغله قبول اولنماز واكر مسلمین ایسه لر شهادتلری قبول وحریت جاریه ایله حكم اولنور وبونده موجب قیاس اول مستحق علیه اولوب جاریه سی یدندن اخراج اولنان كمسنه مجموع عسكره رجوع ومأخوذلرندن كندو حصه سنی استخلاص واختلاسدر نته كیم قسمت میراثده بعض شركانك نصیبی یدندن استحقاقله انتزاع اولندقده بووجهله قطع نزاع اولنور لكن مؤلف شامل الاحسان سالك مسلك استحسان اولوب دیدیكه امام قسمت سابقه سین نقض وابطال ایتمیوب اول كمسنه یه قیمت جاریه سنی بیت المالدن تعویض وایصال قیلر كذلك اول جاریه برمسلمك مدبره یاخود ام ولدیدر دیو اقامت بینه اولنسه معاملهٔ سابقه بونده دخی متبینه در نكته سی اولدر كه

مطلب وجد دابة عجفاء

مطلب وجد جاریة مریضة

مطلب ادعی ان صاحب الدابة قال من اخذها فهی له

مطلب اعتاق احد الشركاء حصته

مطلب اعتاق احد الغانمین اواستیلاده شیئا من السبی

مطلب اذا استحق نصیب بعض الشركاء

عسكرك كثرتى وبعد القسمة هر برى قبيله سنه تفرق وتشتتى حسبيله اول كسنه لك حصه سيله عسكر اوزره
رجوع ايلمك امام ايچون متعذردر ومتعذر فى حكم الممتنع در واول مستحق عليه اولان كسنه دن دخى دفع ضرر
واجبدر ودفع ضررى انجق قيمت حصه سنى بيت المالدن اداراله تعويضده در زيرا خصوص مرقوم نوائب
مسلميندندر وهم غنيمتدن برشىء متعذر القسمة باقى قالدقده بيت الماله وضع اولنور و بويله غرامت وقوعنده دخى
الغرم مقابل بالغنم قاعده سى اوزره ينه بيت المال اوزره تحميل اولنور وهم تقسيم مزبور طرف امامدن
مسلمين ايچون عملنده خطايى متضمندر و بومثللو خطا بيت المال اوزره تحميل اولنور كذلك ايكى يااوچ جاريه
و بونلرك امثالنده استحقاق ثابت اولوب غرامتده بيت الماله نقصان فاحش ترتب ايتمسه ينه مستحق عليهه
بيت المالدن تعويض اولنور كذلك قسام غنيمت حين قسمتده برقاج كسنه يه اداء سهمندن غفلت ايلسه بونلردخى
تفصيل مقررده نصيبنده استحقاق ثابت اولانلرايله برابردر اما اسراء مقسومه دن بيك رأس بلكه دخى اكثر اوزره
اهل ذمتدن اولدقلرينه بينه قائمه اولوب حريتلريله حكم اولنسه ياخود غفلت قسام بومثللو عدد كثيرده
واقع اولسه بوصورتلرده قاضى مستحق عليهمه بيت المالدن تعويض ايتميوب بلكه آنلره ائتونى بمن قدرتم عليه
من الجند حتى اردكم عليهم بحصصكم من الغنيمة يعنى عسكردن احضارينه قادراولدقلريكزى بكااحضار
ايديكز تا كه غنيمتدن حصه لريكز مقابله سنده سزلرى اوزرلرينه رد وتحويل وحصه لرندن حصه لريكزى
اصابت ايده جك مقدارينى تحصيل ايده يم ديمكله كند و قدرتلرينه تفويض ايدر زيرا مستحق عليهمدن
دفع ضرر واجب اولديغى كبى عامهٔ مسلميندن دفع ضرر دخى واجبدر وكثرت مستحق وقتنده بيت المالدن
تعويضى التزامده بيت مال المسلمينه ضرر فاحشى الزام واردر حتى وقت اولوركه جميع بيت المالى اذهاب بلكه زياده
كلوب بيت المالى ديون وافره استيعاب ايدر بناء عليه مستحق قليل اولدقده استحسانى اعمال وكثير اولدقده اصل
قياسى استعمال ايلديك بوصورتده مستحق عليهم واروب غنيمتدن اخذ ايلمش برشخصى احضار ايلسه لر قاضى
اول شخصك يدنده اولان مالدن بونلرك اول مالده اولان حصه لرى مقدارينى آنلره اعطا ايدر كذلك خمسى
بين المساكين تقسيم ايتمش ايسه نصيبلرين خمسدن اكمال وايفا قيلور واگر تقسيم ايتمش ايسه آنلره اموال صدقاتدن
تتميم ايدر واگر اموال صدقاتدن برنسنه موجود دكل ايسه كله جك اموال صدقات اوزره دين معقود قيلور زيرا
مستحق عليهمك حقلرى امامك رفع ايلديكى خمسله غير يلرينه و يرديكى سهامده ثابت اولمشيدى پس نصيبلرى
محلين مزبورين ياخود محل آخردن آنلره سالم اولمدقجه ساقط اولماز و هنوز سالم اولمديغى بيان مذكوردن
نمايان در اما مستحق عليهم اخذ غنائم ايدنلردن جمع كثيرى احضار ايدوب بزلر بونلرايله چونكه مساويلرز پس
يدلرنده اولان اموالى جمع و بونلرايله بزم بيمزده على السويه تقسيم قيل ديو امامدن رجايه ابتدار ايلسه لر امام
بورجارينه اعتبار ايتميوب همان اموال مزبوره ده بولنان مقدار حصه لرين اخذ وآنلره اعطا اوزره اقتصار ايدر
زيرا قسمتله هر برى حقنده تمليك سهمى صحيح اولدقدنصكره انجق مقدار حصه لرنده تحقق سبب مبطل منتفى
اولمغله انجق اول مقدارده تمليك سابق باطل اولوب بقيهٔ حقلرى سائر غانمين غائبين يدلرنده حاصلدر لكن آنلرى دخى
احضار ايتدكجه اوزرلرينه بقيهٔ مرقومه يى اداايله وحكم قضا صحيح وسزاوار اولماز وتفصيل مذكور بين الغانمين
تقسيم قيلنان غنائم اجناس مختلفه اولمق اوزره مقصوردر اما مكيلات وموزوناتدن جنس واحد ايسه بونده
احضار ايلدكلرى اشخاصك يدلرنده بولنان اموال بالتمام اخذ و بين الحاضرين تقسيم وتفريق اولنوب اموال
مزبوره مجموع غنائم وجماعت حاضرين جميع غانمين اولمقده جارى اولان حكم بونده تحقيق اولنور زيرا مكيلات
وموزوناتده قسمت همان تمييز مجرددر كه معناى معاوضه دن مبعددر كورمزميسنكه بوقسمتده بعض شركانك
انفرادى جائز وشريك آخرك حضورى غير لازمدر ومكيلات وموزوناتى اشترا ايدنلر بعد الاقتسام هر برى نصيبنى
مرابحة بيع ايلمك جائزدر بناء عليه غانمين غائبين غنائم مزبوره دن هم مقدار حقلرين وهم زياده سين اخذ ايتمشلر اولمغله
مقدار حقلرى كندولره سالم وزياده سى تاوى وهالك مقامنه قائم قيلنور اما عروض واجناس مختلفه يى تقسيمده
معناى معاوضه متمكندر كورمزميسنكه آنده بعض شركانك انفرادى غير جائزدر ومشتريلردن بعد الاقتسام
برفرد ايچون نصيبنى بذل ايلديكى مقدار ثمن اوزره مرابحة بيع ايلمك غير جائزدر بوجهتدن صورت ثانيه ده
مستحق عليهمك مقدار نصيبلرى فى الاصل بو احضار اولنانلرك يدلرنده اعتبار ومقدار مزبورى اخذ وآنلره
رد واعطايه ابتدار قيلنور مؤلف دقيق الافكار بوسر مبهمى آشكار ايدوب ديديكه كورمزميسنكه بركسنه فوت اولوب
اوچ اوغلنى واوچده عبيدينى ترك ايتمكله قاضى عبيدى بينلرنده تقسيم وهر برينى برينه تسليم ايتدكدنصكره

برينك نصيبنده استحقاق ثابت ياحريتى ظاهر اولدقده اخوينندن انجق برى حاضر بولنسه آنك يدنده اولان
عبدن انجق فى الاصل آنده نصيبى اولان ثلثنى اخذه قادر اولور اما مسئلهٔ مزبوره ده بينلرنده تقسيم اولنان مكيلات
ياموزوناتدن اولسه يدنده بولنان نصفنى اخذه مقتدر اولور و بين الصورتين فرق فارق انجق تحقيق سابقدر
وحكم محرر مباسى ملك اولوب ابتداء تمليكى متضمن اولميان قسمتده مقرر اولنجه مباسى حقوق اولوب ابتداء
تمليك عينى متضمن اولان قسمتده تقررى اولى واظهردر وصورت مفروضه ده اقتسام رقيق ايلين بقيهٔ جنود
استحقاق مشروحى استماع ايتسه لردخى قاضى حصهٔ مستحق عليهى يدنده بولنان مالدن اوزرينه حكم ايتدكجه
يدلرنده بولنانلرى بيع وهر برى كند ويه اصابت ايلين جاريه يه جماع ايتمكده جواز واتساع واردر زيرا قسمتده
ابتداء تمليك اماله اكا تملك ايتمش اولمغله قاضى اول تمليكى ابطال اوزرينه حكم ايتدكجه آندن برنسنه ده ملكى
باطل اولماز اما ميراث بشقه دركه آنده احد ورثه نصيبنده مستحق عليه اولسه سائر ورثه يه نصيبنى بيع ياوطئ
ايلمك حلال اولماز زيرا قسمت ميراث تمييز ملك اولوب ابتداء تمليك اولمامغله آنده معناى معاوضه متمكن وورثه دن
هر برى اخذ ايلديكى جاريه نك بعض اجزاسنى نصيبى اولوب و بعض اجزاسنى شريكينك اخذ ايلديكى جاريه ده
نصيبندن عوض اولمق اوزره اخذ ايلديكى متعين اولديغندن برينك نصيبنده استحقاق ياحريت اصل بينه ايله
ثابت اولدقده قسمت سابقه باطل اولوب آنده قبل القسمة واقع اولان حكم شركت عودت ايدر بوجهتدن وطئ
وآنده بولنان نصيب شريكنى بيعى حلال اولماز و بوفرقك حقيقت بيانى مقدما ذكر ايلديكمزدن نمايانددركه
قبل القسمة غنائمده ملك غانمين ثابتدر حتى عتقلرى غير نافذ واستيلادلرى غير صحيحدر و بوندن بزه معلومدركه
ملكلرى انجق قسمتله ابتداء ثابتدر اما ميراثده قبل القسمة دخى ملك شركا ثابتدر حتى بعض ورثه نك عتق
واستيلادى نافذدر پس قسمت ميراث استحقاقله باطل اولدقده مستحق عليه شريكينك يدنده بولنان مالدن
نصيبنه قسمتدن اقدم مالك اولديغى كبى قبل قضاء القاضى ينه مالك اولور اما غنيمتده مستحق عليه بعد
بطلان القسمة شريكينك يدنده بولنان برشيئه قسمتدن اقدم مالك اولمديغى كبى قبل قضاء القاضى ينه مالك اوله مز
توضيحى اولدركه امام غنيمتده قسمتى ابطال ايتميوب مستحق عليهه قيمت نصيبنى بيت المالدن تعويضى مناسب
كورسه جائز كوريلور اما ميراثده قاضى بويله مراد ايلسه قادر اوله مز بلكه مستحق عليه شريكينك اخذ ايلديكنده
اولان نصيبنه حاكم ديله سون ديلمسون رجوعه مقتدر اولور همان بوبيانله فرق مسئلتين نمايان اولمشدر واگر قسام
غنائم خمسله اخماس اربعه يى بربرندن تفريق ايدوب هنوز برفرده برنسنه ويرمدين خمس ياخود اخماس اربعه
مسروق ياهالك اولسه كركدركه مابقى ده قسمتى استقبال وهالكى معدوم اصلى منزلنه انزال ايليه زيرا قسمت
قبل التسليم مجرد مقسومى بربرندن تمييز ايله تمام اولميوب شخص واحد برأسه فاعل اقتسام اولمامغله انجق لااقل
ايكى كسنه ميانندهٔ رسيدهٔ اختتام اولور بناء عليه هلاك هالك قبل التمييز يابعد التمييز واقع اولمق برابردر اما سرقهٔ
اخماس اربعه خمسى مساكينه اعطادن صكره واقع اولسه مساكينه مأخوذلرى سالم اولوب غانمين برشيئله
اوزرلرينه راجع اوله مزلر كذلك سرقهٔ خمس اخماس اربعه يى بين الغانمين تقسيمدن صكره وقوع بولسه غانمين
اوزره دخى برشيئله رجوع اولنماز زيرا صورت اولى ده قسام وكيل غانمين كبى اولمغله خمسى ارباب خمسه ايصال الله
كندوايله ارباب خمس بينلرنده قسمت تمام اولمشدر وصورت ثانيه ده وكيل مساكين كبى اولمغله اخماس اربعه يى
غانمينه ايصال الله كند وايله غانمين بينلرنده قسمت ختام بولمشدر وقسام امام وكالت طرفينه صالح ايدوكى مالا
كلامدر نظيرى اولدركه بركسنه ثلث مالنى مساكينه وصيت ايدوب قاضى دخى تركه يى تقسيم وثلثينى ورثه يه اعطادن
صكره يدنده ثلث ضايع اولسه ياخود ثلثى مساكينه اعطادن صكره ثلثان يدنده ضايع اولسه قسمتى تماماله امضا
اولنوب احد فريقين آخر اوزره برشيئله رجوع وتقاضا ايده مزلر زيرا قاضى فنى فريقك نصيبى يدنده قالمش ايسه
اول فريقك نائبى كبى ونصيبلرى نائبلرينه واصل اولمق كندولره واصل اولمق منزلنده اولمغله بعد الوصول هلاكى
كندو اوزرلرينه محسوبدر كذلك اخماس اربعه يى تفريق وسهام خيل ورجاله اوزره تجزيه وتلفيق ايدوب
هنوز برفرده نسنه ويرمدين برمقدارى ضايع اولسه كركدركه قسمتى نقض وابطال ومابقى يى بينلرنده تقسيمى
استقبال ايليه زيرا بركسنه برنسنه يى قبض ايتمكله قسمتى تمام وقسام برأسه ناس اوزره فاعل اقتسام اوله مز لكن
هلاك هالك نصيب جماعتندن واقع وبقاء باقى دخى ينه جماعتنه راجعدر واگر سهام رجاله يى ويروب خمسله
سهام خيل عندنده بشقه بشقه قالمش ايكن سهام خيل ضايع اولسه بوصورتده رجاله يه مأخوذلرى سالم اولور كه
قسام امام اصحاب خيلدن نائب كبى اولمغله حق رجاله ده قسمتى تمامدر بعده كركدركه يدنده بولنان خمسى تقسيم

مطلب استحق نصيب شريكه من الورثة فى الجارية

مطلب اوصى بالثلث ثم ضاع الثلث بعد قسمة الميراث

وخمسنی ارباب خمسه وباقیسنی اصحاب خیله تسلیم ایلیه زیرا بو ایکی فریقدن برینه قسمینی ویرمکله بینلرنده
قسمت تمام اولمدیغندن هلاک هالک اوزرلرینه الزام وبقاء باقی ینه آنلر ایچون التزام اولنور کذلک بو صورتده ضایع
اولان خمس ایسه کرکدر که اصحاب خیل ایچون تفریق ایلدیکی آنلر ایله ارباب خمس بینلرنده وجه مشروح اوزره
تقسیم وتلفیق ایدوب رجاله اوزره برشیئله رجوع ایتمیه زیرا رجاله نصیبلرین قبض ایتمکله قسمت حقلرنده تمام
اولمشدر وبو مسائل ایله مقدما بیان ایلدیککز حریت یا طریق آخر ایله استحقاق نصیب البعض مسائلی میانلرنده
فرق واردر وجه فرق اولدرکه عند الاستحقاق قسام مخطی وقسمتی فاسده ایدوکی بدیدار اولور اما هلاک
بعضله قسمتده خطا وفساد آشکار اولماز بناء علیه ثانیده حقنده قسمت تمام اولنلرک نصیبنده قسمت ابقا واولده
جمله سی حقنده الغا اولنور والله اعلم

باب من اثمان الغنائم التی یبرئ الامام منها اهلها * یعنی امام اثمان غنائمدن مشتریلرین ابرا ایلدکده بیان حکمی
بو بابده اجرا قیلنمشدر مؤلف مرضی الفعال رضی عنه ربه المتعال دیرکه بزقریبا بیان ایلدیک که امام غنائمی
دار الحربده تقسیم یا بیع ایلدکدنصکره مدد لاحق اولسه شرکت مغانمه مستحق اوله مزلر زیرا قسمتله هر برینک
ملکی نصیبنده ثابت اولمشیکن مدد ایچون شرکت ثابت اولسه انجق بطریق الغنیمة ثابت اوله جقی مقرر ومسلم
ایچون مال مسلمده بطریق الغنیمة ثبوت حق غیر متصوردر کذلک بیعله ملک مشتری متقرر اولمغله مدد ایچون مبیعده
اثبات شرکت متعذردر وثمنده دخی مشتریدن قبض اولنسون اولنمسون شریک اوله مزلر زیرا شریک اولسهلر
انجق غنیمتده اولورلر یوقسه غانمین عقد ایله مستحق اولدقلری نسنهده اوله مزلر وثمنه استحقاقلری انجق عقد
بیعله درو هم بیع ملکده تقابل بدلینی ومبیعده ملک مشتری یی موجب اولدیغی کبی ثمنده دخی ملک غانمینی
مستوجب اولمغله قطع شرکت مددده احرازایله تأکد حقلرندن اقوی واشددر وهم امام بیعده نائب غانمین
اولمغله غانمین بانفسهم بیع ایتمشلر کبیدر وغانمیندن بیعک نفوذی غنیمتده تأکد حقلرندندر بو جهتله ابتداء غنائمی
اقتسام بعده هر بری بیع نصیبنه اقتحام ایتمش کبیدر وقسمت مانع شرکت ایدوکی قریبا سبقت ایلمشدر
بوندنصکره بیلمک کرکدر که مشتریلر اشترا ایلدکلری غنائمی قبض ایدوب هنوز نقد ثمن ایتمشلر ایکن مشرکین
عسکر اوزره هجوم ایتمکله امیر عدم مقاومت مسلمینه واقف اولوب برمنادی یه بزدن نسنه اشترا ایلمین آنی براقسون
ای مسلمین همان تجمع ایدیکز تا که دار اسلامدن مأمنکزه بالغ اوله سز دیوندا برله امر ایدوب مشتریلر امتثال
امر مرقوم ایتدکدنصکره دار اسلامه خروجلرنده امام مطالبهٔ ثمنه اقدام ایلسه مشتریلر دخی بزلر اشترا ایلدیککز
نسنه لری سنک امرک ایله طرح ایلدیک سنک ایچون اوزریمزه ثمن یوقدر یاخود سن اول نسنه لرک قیمتلرینی بزه
ضامن اول دیسه لر نظر اولنور اکر اول نسنه لری طوعا وبلا اکراه طرح ایتمشلر ایسه امیر اوزره الزام ضمان اولنموب
مشتریلر اوزره التزام ایلدکلری مقداری الزام اثمان اولنور زیرا مبیعده حکم بیع همان تسلیمله تمام اولوب مبیع املاک
سائره لرینه التحاق وانضمام ایلمشدر بو صورتده کندو ملکلرینی طوعا اتلاف ایتمشلردر ونداء امیر علی وجه المشورة
رأی واشارتدن عبارت اولمغله اوزرینه موجب غرامت اولمدیغندن ذمم مشترینده دین متقرر اولان اثمانه باعث
سقوط وبرأت دخی اولماز واکر اول نسنه لری طرف امیردن وعید متلف ایله مکره اولوب طرح ایتمشلر ایسه کرکدر که
خلیفهٔ زمان بو بابده نظر وامعان ایلیه تا که اکراه امیر مسلمینه نظر وشفقتدن ایدوکی عندنده نمایان اولورسه
طرح ایتدکلری اشیاده اکا تحمیل ضمان ایلیه زیرا طرف خلیفهدن نظر مسلمینله مأمور اولوب اول بابده صرف
مقدور ایلمشدر وهم مسلم اوزره وقت ضرورتده مالنی نفسنه وقایه قیلمق شرعا واجب اولوب اکراه امیر دخی انجق
اول واجبی مستوجب اولمشدر وحقله اکراه ایلین محسن اولور وما علی المحسنین من سبیل اما اکراه امیر
نظر وشفقتدن اولمدیغی عندنده مستبین اولورسه بو صورتده طرح ایتدکلری اشیانک قیمتنی اکا تضمین ایدر
زیرا بو اکراهنده متعدی ومخالفت خلیفه یه متصدی اولمغله بعد تحقق الاکراه طرح ایدنلر آلات جامده منزلنه
نازل وکندو همان یدلرندن اخذ وطرح ایلمش حکمنده داخل اولمشدر وعلی کلا التقدیرین اداء ثمن مشتریلر اوزره
واجبدر زیرا ثمن ذمتلرنده دین متقرر اولمشدر وانتهاء عقد ایله ثمن دین متقرر اولدقدنصکره اتلاف مبیع
کرک فعل مشتری ایله اولسون وکرک فعل بایعله بردخی ساقط اولماز واکر امیر لیطرح کل واحد منکم
ما اشتری منی فهو بریء من الثمن یاخود علی انه بریء من الثمن یعنی هر بریکز بندن اشترا ایلدیکی نسنه یی
طرح ایلسون واول ثمندن بریدر یاخود بری اولمق اوزره یاخود ان طرحه فقد ابرأته من الثمن یعنی طرح ایدرسه
بن آنی ثمندن ابرا ایلدیم دیمش اولوب آنلر دخی طوعا او کرها طرح ایتمش اولسه لر ینه اداء ثمن اوزرلرینه واجب اولور

مطلب المکره بحق محسن وما علی المحسنین من سبیل

مطلب لا یسقط الثمن بعد التقرر باتلاف المبیع من البائع او غیره

زیرا امیردن زیادهٔ ابرا باطلدر که غانمین ایچون بیع ایلدیکی اموالده ثمندن ولایت ابرایه غیرنائلدر اما امام ابو یوسف
رحمه الله تعالی عندنده امیر بو بابده اب یا وصی یا وکیل منزلنده درکه بونلرده والدی یاخود یتیمی یاخود موکلی ایچون
بیع ایتدکلری اموالک اثماننده ولایت ابرا یوقدر اما امام ابو حنیفه وامام محمد رحمة الله علیهما عندلرنده امیر
وتصرفنده اوزرینه عهده لازم اولنلردن دکلدرکه کلامی حکم حاکم منزلنده در وملتزم عهده اولمدیغندن
عقد بیعده رسول کبی ثمندن ابرایه مالک اوله مز کذلک عسکر سفینه ده بولنوب تخفیف سفینه یه محتاج اولدقلرنده
امیر اشترا ایلدکلری غنائمی دریایه طرحله امر ایلسه بو دخی جمیع احکام مذکوره ده صورت سابقه کبیدر
کذلک امیر سفینه ده اولان امتعهٔ غنیمتی بر وجهله استملاک ایتمکله بیعی غنائمدن نیابتله اولیوب نفسی ایچون اولسه
یاخود امیر اولمیان برکسنه سفینه ده اولان امتعه یه مالک ایکن بیع ایتمش اولسه بعده اول امیر یا اول کسنه من طرح
شیئا مما اشتراه منی فی الماء فهو بریء من ثمنه یاخود اطرحوا علی انکم براء من ثمنه یعنی هرکیم بندن اشترا قیلدیغی
نسنه لردن برشیئ صویه طرح ایدرسه اول کسنه ثمندن بریدر یاخود طرح ایدیکز ثمندن بریلر اولمکز اوزره
دیدکلرنده مشتریلر دخی طرحی التزام ایلسه لر ابراء مذکورلری باطل اولمغله ینه مشتریلر اوزره ثمن الزام اولنور
اکرچه بو صورتده هر بری ثمندن مالک ابرا اولمغله مشتریلر اوزره عدم وجوب ثمنی اقتضا ایدرایدی لکن توجیهنده
دیرز که قول مذکورده ابرا شرط طرحه تعلیق اولندی حال انکه ابرا عقد بیع کبی محتمل تعلیق دکلدر حتی بایعک
غیری برکسنه ابراء مشترینی ذکر ایتمیه رک اطرحوه علی ان ثمنه او قیمته لکم یعنی طرح ایدیکز ثمنی سزلک اولمق
اوزره دیسه یاخود قیمتی سزک اولمق اوزره دیسه ثمن وقیمتی تملیکی صحیح اولمیوب اول کسنه اوزره برنسنه یی ضمان
دخی لازم اولماز وقول مذکور بایعدن صدور ایلسه دخی ینه حکم مزبور اوزره درنکته سی اولدرکه مبیع
مشتریلرک ملک وضمانلرینه داخل اولدقدنصکره طرحله امر وندا ایلین کرک بایع وکرک غیر مشتریلره کندو
ملکلرنده احداث فعله بطریق المشورة رأی واشارت ایتمش اولورلر وانسان کندو ملکنده احداث فعلی
مشیره انتقال ایتمکله صورت مفروضه ده دخی مشیر اوزره وجوب ضمانه سبب اولماز پس مانحن فیهده امیر یاخود
بایعک طرحله امر وندالرینک حکمی بوندن ظاهر وهویدا اولوب کیرو ده شرطه تعلیق اولنان ابرا یاخود اکا
شبیه اولان عقد قالمشدر اول دخی باطلدر وبو بیان واضحله امیر غنیمته مالک دکل ایکن بعد البیع ابراء ثمنده
سبقت ایلین کلامیز متضح اولور واکر امیر منادی یه فرمان اولدخی ایها الناس انا قد اقلنا المشترین العقد
فیما اشتروا منا فمن کان اشتری شیئا فلیطرحه دیوندا برله اشترا ایلدکلری غنائمده اقالهٔ عقدی وآنلری طرحله
امری طرف امیردن ناسه اعلان ایدوب ناس دخی وجهی اتیان ایلسه لر وجوب ثمندن تخلیص کریبان ایتمش اولورلر
زیرا اقالهٔ بیع ایتمشدر وامیردن اصل بیع صحیح اولدیغی کبی اقاله دخی تصحیح اولنور کورمزمیسنکه اب ولدی
ووصی یتیمی ایچون بیع ایتدکلری نسنه لرده اصل بیعلری کبی اقاله لری دخی جائزدر وصحت اقالهدنصکره مشتری
اوزره ثمن باقی قالماز وبو صورتده مبیع کما فی السابق غنیمت اولوب دار الحربده استهلاک غنیمت موجب ضمان
اولمدیغندن بشقه طرحلری امر امیر ایله اولوب امیر بنفسه طرح ایتمش کبی اولمغله طرحلری سببیله دخی اوزرلرینه
نسنه ایجاب اولنماز نظیری اولدرکه برکسنه برثوبی اشترادنصکره بایع بن اول ثوبده بیعی اقاله ایتدم آنی بکا قمیص
قطع ایله دیمکله مشتری قطع قمیص ایده یاخود اشترا قیلدیغی طعام اولوب بایع بن اقالهٔ بیع ایتدم آنی طرفمدن
شومسا کینه تصدق ایله دیمکله مشتری آنلره تصدق ایده زیرا برکسنه آخره خطا ایله بن سندن شو ثوبی یاشو طعامی شو ثمن ایله
اشترا ایلدم آنی بکا قمیص قطع ایدوب یاخود طرفمدن تصدق ایله دیمکله آخر دخی امرینه امتثال ایلسه بیع مزبور صحیح
اولوب آمر اوزره ثمنی ایجاب اولنور اقاله دخی بویله در کورمزمیسنکه مشتریلر غنیمتی عیبله رد ایدوب امیر دخی بلاقضاء
قبول واسترداد ایلسه صحیح اولماز می حال آنکه بعد القبض بلاقضاء عیبله استرداد اقالهدن تعداد اولنور وبیان
مذکوردن متبین اولورکه امیردن مشتریلر ایله اقاله حق غانمینده نافذ اولور نکته سی اولدرکه حق غانمین اکرچه
بیعله ثمنده تأکد ایلمشدر لکن ثمنده ملکلری قبل القسمة متعین اولمامغله امیردن ولایت تصرف زائل اولماز
نته کیم دار اسلامله احراز اولنان غنائمده زائل دکلدر کذلک مال خراجده دخی بویله درکه امام مال خراج بدلنده
ثیاب آلوب بیع ایلدکدنصکره اقاله یی مناسب کورسه اقاله سی نافذدر ومانحن فیه دخی بویله در واکر صورت
مفروضه ده مشتریلر نداء اقاله یی استماع ایتدکلرنده طرح امتعه یه استسراع ایتیوب تا که برایکی مرحله سائر
یاخود قطع مجلسه دلالت ایدر عمل آخره مباشر اولدقلرندنصکره طرحه متبادر اولسه لر ثمن اوزرلرینه
واجب اولور زیرا اقالهٔ عقد اصل عقد ایله مقایسه اولنمغله ایجاب اصل بیع قبل القبول تفرقله باطل اولدیغی کبی

مطلب الابراء لا یحتمل التعلیق بالشرط

مطلب اقالة الاب والوصی ما باعا

مطلب قال البائع اقلتک فاقطعه لی قمیصا او تصدقه منی

مطلب الرد بالعیب بلاقضاء کالاقالة

ایجاب اقاله دخی باطل اولور و بو بابده قبول اقاله انجق طرحله اولوب مجلس اقاله ده طرح ایتملریله اقاله ثابت اولمیوب
ثمن اوزرلرنده باقی قالمشدر بو صورتده مشتریلر بزهمان نداء اقاله یی استماع ایدیلکمز کبی طرح ایتمشیدک دیو
دعوی ایدوب و بو دعوالری قول مجرد لرندن غیری وجهله ظاهر و هویدا دکل ایسه قوللری بلابینه تصدیقه
روا کورلمز زیرا بعد تقرر السبب الموجب مسقط ثمنی ادعا ایتملریله بعد الافتراق مجلسنده قبول اقاله یی بایع منکر ایکن
دعوی ایلیلر منزلنه نازل اولدقلرندن بلاحجة مقبولیت قوله نائل اوله مزلر و اکر امیر منادی یه فرمان اول دخی
هر کیم بندن اشترا قیلدیغی متاعی طرح ایدرسه بن آنده بیعمی اقاله ایلدم مفهومنی من طرح منکم المتاع الذی
اشتری منی فقد اقلته البیع فیه دیمکله اعلان ایلسه اکرچه بونده اقاله شرطه تعلیق اولنمغله موجب قیاس
عدم صحتی تحقیقدر لکن تعلیقدن مقصود اقاله یی تحقیق و امضا و مشتریلری طرح اوزره حث و اغرا اولمغله
بطریق الاستحسان صحتیله قضا اولنور کذلک منادی طرح ایتمکز اوزره اقاله ایلدم یاخود طرفکزدن
بکا اقاله اوزه طرح ایدیکز مفهومنده اقلتکم علی ان تطرحوا یاخود اطرحوا علی الاقالة منکم لی دیونده
قیلسه ینه تفصیل سابق اجرا قیلنور کذلک بایع امتعه غیر الامیر اولسه ینه تفصیل مسائل قیاس امیر اوزره
تقریر اولنور و بو قیاس و استحسان اصل بیعده اولان قیاس و استحسانک نظیریدر که برکسنه آخره خطابله بکا
شوثوبک ثمنی شومقدار درهمی ادا ایدرسک بن ثوبی سکا بیع ایلدم مفهومنده تعلیق شرطله ان ادیت الی کذا
درهما ثمن هذا الثوب فقد بعته منک دیوب اولدخی مجلسنده اداء ثمن ایلسه بیع مزبور قیاسا غیر صحیح ایسه ده
استحسانا تصحیح اولنور اقاله دخی بویله در و اکر منادیدن نداء مذکوری انجق بعض ناس ایشیدوب لکن ایشتمیلره
دخی آنلر اخبار ایلسه لر بو صورت منادیدن جمیعا ایشتدکلری صورتله برابر درزیرا امیر ایشتمیلره کلامنی تبلیغه
اذنی منادی یه نصا ایذان ایلدیکی کبی ایشیدنلره دخی دلالة اعلان ایلمشدر اما بایع برتاجر اولوب سفینه ده اولان
متاعنی بیع ایتمش اولسه آنک حکمی بشقه درکه ایجاب اقاله ده کلامنی بعض مشترین ایشتمیوب ایشیدنلر آنلره
اخبار ایتمکله طرحه برابر ایلسه لر اوزرلرنده وجوب ثمن ینه برقراردرزیرا بونده بایع تاجر اول مبلغی رسول
قیلمیوب صریحا و دلالة اکا تبلیغله امر ایتمشدر بناء علیه مبلغدن استماعلری فی حکم عدم السماعدر اما امیرک
رعیتنه خطابنده مبنای کلامی شیوع و انتشار اولمغله تبلیغه اذنی دلالة اشعار ایلمشدر و معنای معهود نفسی ایچون
متصرف اولان تاجرک کلامنده مفقود در وهم اقالهٔ عقد اصل عقد ایله مقایسه اولنمغله برتاجر بن شو عبدیمی
فلان غائبه شوثمنله بیع ایلدم مفهومنده بعت عبدی هذا من فلان بکذا دیوب بو کلامنی ایشیدن کسنه رسول
قیلنمامشیکن واروب اول غائبه ابلاغ ایتمکله اولدخی قبول ایلسه عقد مزبور منعقد و مقبول دکلدر اما فابلغه
یافلان دیو تبلیغله اول کسنه یه امر ایتمش اولوب ابلاغنده غائب دخی قبول ایلسه بیعلری صحیح و مقبول اولور
کذلک ابلاغله مأمور اولان کسنه ابلاغ ایتمیوب بو امری استماع ایدنلردن برشخص آخر ابلاغ ایلسه ینه بیعلری
صحته موصول قیلنور زیرا فابلغه یافلان دیمکله تبلیغه رضاسنی اظهار ایتمشدر بناء علیه هر کیم تبلیغ ایدوب
غائب دخی قبول ایدرسه بیعلری صحیح و مقبول اولور و حکم مذکور بیعده جاری اولنجه اقاله یه دخی ساری اولور
و بیان مشروحله امیرک منادی یه امرنده سبقت ایلین مسئله تبلیغ اکتساب وضوح ایدرزیرا منادی یه تبلیغله امرینی
تصریح ایلدکدن صکره منادینک تبلیغی و غیرک تبلیغی مساوات اوزره تصحیح اولنور کذلک امیر توسیط منادی ایتمیوب
همان بنفسه بن سزه بیعمی اقاله ایلدم پس بندن اشترا قیلدیغیکز نسنه لری طرح ایدیکز و حاضر بولنانلریکز
بو قولمی غایبلریکزه تبلیغ ایلسون مفهومنده قد اقلتکم البیع فاطرحوا ما اشتریتم منی و لیبلغ شاهدکم غائبکم
دیمش اولسه بو دخی صورت سابقه ایله مساویدرزیرا امیر تبلیغله امری بو قولنده تصریح ایتمکله هر مبلغک
عبارتی کندو عبارتی منزلنده تصحیح قیلنور و اکر امیر تبلیغله امرینی زیاده ایتممش اولسه مقتضای قیاس نفسی
ایچون بیع ایلین تاجر صورتی کبی مقاله امیر بالنفس استماع ایتمیلرعندن بری اولمامقدر لکن مؤلف
صاحب الاحسان سالک طریق استحسان اولوب دیمشدرکه مقاله امیر استماع ایدنلردن کندولره بالغ اولدقده
طرحه سرعت ایدرلرسه ثمندن اکتساب برائت ایدرلر زیرا بیان ایلدیک که حسب العاده مبنای کلام امیر ظهور
و انتشار اوزره در و کلام مطلق تقییده عادته اعتبار اولنور بو جهتله فلیبلغ شاهدکم غائبکم قولنی تصریحله
عدم تصریحی مساوات حکم اوزره تصحیح اولنور والله اعلم

باب قسمة الخمس من الاربعة الاخماس * یعنی امام اخماس اربعه دن خمسنی تمیز و تفریقده مباحث تحقیقدر
اکر امیر دار الحربده اخماس اربعه دن خمسنی تفریق ایدوب هنوز کسنه یه نسنه ویرمدین جیش مدد لاحق

اولسه شرکته مستحق اولورلر زیرا قریبا بیان ایلدیک که امام بنفسه قادر اقتسام اولمیوب تفریق مذکور ایله دخی
برفرد ایچون ثبوت ملکی استلزام ایلمز کورمزمیسنکه خمسی ایچون تفریق اولنان سرقه اولنسه قبل التفریق
سرقه اولنمق منزلنه تنزیل و غنائمله ارباب خمس بینلرنده اخماسا تشریکله تکمیل اولنور و تفریق مذکور
قسمت اولمدیغی ثابت اولدقده لحوق مدد قبل القسمة و البیع ایدوکی ظاهر اولمغله اخماس اربعه ده شرکته قادر
اولورلر و اکر امیر خمسی مساکینه اعطا ایدوب هنوز اخماس اربعه یی بین الغانمین تقسیم ایتمدین جیش مدد لاحق
اولسه بو بابده اخماس اربعه ده شرکته مستحق اوله مزلر زیرا خمسی ارباب خمسه تسلیمله ملکلری ثابت و قسمت
متحقق اولمشدر کورمزمیسنکه بوندن صکره اخماس اربعه هالک اولسه غانمین ارباب خمس اوزره برشیئله
رجوعه مالک اوله مزلر و بزقریبا بیان ایلدیک که مدد ایچون بعد القسمة قدرت شرکت یوقدر سؤال اولنورسه که
بو صورتده شرکت مدد خمسده اولمیوب انجق اخماس اربعه ده اوله جقدر و محل حقلرنده قسمت بولنمامشدر
پس محل حقلرینک غیریده واقع اولان قسمتله شرکتلری نیجه منقطع اولور جوابنده دیرزکه بویله دکلدر زیرا
قسمت احد جانبیندن واقع اولوب جانب آخردن اولمامق غیر متصوردر پس ارباب خمسه صرف اولنان قسمده
تقرر قسمت بالضرورة اخماس اربعه ده دخی ثبوت حکم قسمتی مقتصیدر توضیحی اولدر که مدد شرکته مستحق
اولسه لر انجق بطریق الغنیمة مستحق اولورلر و نصیبلری ابتداء غنیمت کبی اولدقده بطریق الغنیمة اصابت اولنان
نسنه لرده خمس واجب اولمغله نصیب مددده دخی ایجاب خمس لازم اولور و بو بابده خمسی مقدما اخراج اولنمغله
یردخی ایجاب خمسک وجهی یوقدر و بلا خمس ایجاب سهم غنیمتک دخی وجهی یوقدر پس مددی بو قسمتده
تشریک خصوصنده غایت ما یمکن اخماس اربعه ده نصیبلرینی بمنزلة النفل قیلمقدر حال آنکه امام برسریه یه بعض
مصابلرینی تنفیل ایدوب بعد الاصابه آنلره مدد لاحق اولسه سریه ایله نفللرنده شرکته مستحق اوله مزلر و ما نحن
فیه دخی بویله در و الحاصل بعد صرف الخمس الی اربابه لاحق اولان امداد بو وجهله اخماس اربعه ده اشتراکه کسب
استعداد ایده مزلر کذلک اخماس اربعه یی بین الغانمین تقسیم ایدوب هنوز خمسی تقسیم ایتمدین یاخود بعض غانمینه
سهاملرینی تقسیم ایدوب هنوز جمله سهام بعضی اربابنه تسلیم ایتمدین مدد لاحق اولسه امیردن صنع مذکور ایله
حکم قسمت ثابت اولمغله شرکته مستحق اوله مزلر اما امیردن صنع مذکور صادر اولمیوب همان بر یاخود ایکی کسنه نک
غنیمتدن نصیبلرین تعجیل ایتمش اولوب صکره جیش آخر لاحق اولسه بو صورتده شرکته مستحق اولورلر لکن
جماعت کثیره نک سهاملرینی تعجیل ایتمش اولسه بو صورتده تشریکله تعجیل اولنمازلر اکرچه مقتضای قیاس
بو ایکی صورتده واحد الاسلوبدر که امیردن نوع قسمت تحقق ایتمکله شرکت مدد مسلوب اولمقدر لکن مؤلف
دقیق التحقیق علی طریق الاستحسان میان قلیل و کثیری تفریق ایلمشدر و بو تفریق دلپذیر قریبا باب
قسمة الغنائم التی یقع فیها الخطاده سبقت ایلین برشخص یا ایکی شخصک نصیبنده استحقاق ظاهر اولسه قسمت باطل
اولمیوب مستحق علیهک قیمت نصیبی بیت المالدن تعویض اولنمق اما جماعت کثیره نک نصیبلرنده ظاهر اولسه
بشقه معامله اولنمق صورتلرنده استحسان ایلدیکی تفریقک نظیریدرزیرا استحقاقله نقض قسمتده میان قلیل و کثیری
تفریق ایتمکله ابتداء قسمتده دخی نفر قلیله نصیبلرین تعجیله جمع کثیره تعجیل میانلرنده فرقی تحقیق ایدوب
واحد و مثنی ایچون تعجیلی قسمت قیلمیوب جمع کثیر ایچون تعجیلی قیلمشدر زیرا شرکت غنیمت شرکت عامه اولمغله
واحد یا اثنین ایله واقع اولان معامله ده اکا تغیر کلمیوب انجق جمع کثیر ایله معامله ده معنای عموم تحقق ایتمکله
آنده حکم تغیر تقرر ایدر کورمزمیسنکه امام نصیب فرسانی ویروب همان نصیب رجاله قالسه یاخود نصیب اکثر
جنودی ویروب همان یدنده مثلا یوز نفرک نصیبلری قالسه بوندن صکره لاحق اولان مدد شرکته نائل اولورلرمی
زیرا نائل اولملرینه برفرد قائل اولماز و اکر جیش مدد قبل القسمة دار الحربه داخل اولوب هنوز جیشه واصل
اولمادین امام بین الغانمین تقسیم غنائمده مستعجل اولسه بوندن صکره لاحق اولان مدد شرکته نائل اوله مزلر
زیرا مدد ایچون ثبوت شرکت انجق جیشه لحوقله در کورمزمیسنکه دار الحربه کیروب جیشه لاحق اولمادین
جانب آخردن دار اسلامه خارج اولسه لر شرکتده مندرج اوله مزلر بو جهتله بزه معلوم اولمشدر که شرکتده
معتبر اولان جیشه وصوللریدر یوقسه دار الحربه دخوللری دکلدر و جیشه وصوللرنده دخی انجق غنیمتده
شریک اولوب ملک غانمینده تشریک اولنمازلر و ما نحن فیهده قبل لحوقهم قسمتله ملک غانمین متعین اولمغله عدم
شرکتلری متبین اولمشدر و اکر مدد قبل القسمة وقت حاجتده عون اوله جق رتبه ده قرب عسکرده نازل اولوب
انجق عسکر ایله مخالط و مداخل اولمسه لر بونده شرکته نائل اولورلر زیرا مدد ایچون ثبوت شرکت انجق جیشه

باعث قوت اولدقلرندندر و بو معناده جيشه مخالطه ودخوللريله موضع قريبه نزوللري بينلرنده فرق يوقدر بو صورتده دخی امير غنيمتی عسكر اول ميانده تقسيم ايدوب جيش مدده آندن برنسنه تسليم ايتمكله جيش مدد بو امری خليفه يه رفع وتقديم ايلسه لركركدركه خليفه صنع اميری امضا وتقويم ايليه زيرا وقعه ده حاضر بولنمیان مدد ايچون ثبوت شركت بين العلماء مختلف فيهدر وامير دخی تقسيمنده بمنزلة الحاكم در ومجتهد فيهده حكم حاكم نافذدر حتی خلافنی رأی ايلين حاكم آخره رفع اولنسه نقض ايده مز و بو بابده صنع امير دخی بويله در واكر امير غنائمی دار الحربده بيع ايدوب لكن مشتريلر خيار رؤيت ياشرط خيارلری ياوجدان عيبله رد ايتدكلرندنصكره مدد لاحق اولسه آنده شركته مستحق اوله مزلر زيرا بو صورتلرده بيع غنائم اميردن نافذ ولازم اولمشدر كورمزميسنكه خيار رؤيت و عيبله ملك مشتری بالاجماع ثابتدر وخيار شرطله دخی عند ابی يوسف و محمد رحمة الله تعالی عليهما ينه ثابتدر وعند ابی حنيفه رضی الله تعالی عنه اكرچه ملك مشتری غير ثابتدر لكن مشتريلر بحكم الشراء آنده تصرفه احقلردر پس بو بيانله متبين اولمشدر كه صور مزبوره ده غنائم غنيمت اولمقدن خارج وسائر املاك مسلمينده مندرج اولمشدر بناء عليه مدد لاحق شركته متلاحق اوله مزلر كورمزميسنكه خوقلرنده مشتريلر هنوز نقض بيع ايتميوب خيارلری اوزره ثابت بولنسه لر بعد تمام البيع ثمنده شريك اوله مزلر ايدی كذلك بعد نقض البيع مبيعده دخی تشريك اولنمازلر واسباب مذكوره ايله بيع منتقض اولوب مبيعك يد امامه عودتی همان التماس مشتری برله واقع اولان اقاله بيعله عودتی منزلنده اولور واكر امير خمسی مساكينه تسليم ايدوب بعده اخماس اربعه يی بيع وثمنی تقسيم مراد ايلسه بودخی جائز كوريلور زيرا اكرچه غانمينله ارباب خمس بينلرنده قسمت تحقق ايتمشدر لكن نصيب غانمين بينلرنده تقسيم اولنماديغندن نصيبلرنده ملك غانمين ثابت اولمامشدر كورمزميسنكه نصيبلرينی بيع ايتسه لر بيعلری جائز اولماز وملكلری ثابت اولمدقجه بيع وقسمت ثمنده ولايت امام باقيه دركورمزمیسنكه امام اولا اخماس اربعه يی بين الغانمين تقسيم بعده خمسی بيع ايلسه جائز كوريلور عكسی دخی بويله در واكر امير بيع غنائمده ايام ثلثه ده خياری نفسی ايچون شرط قيلمش اولوب ونقض بيعدن مقدم يامؤخر جيش مدد لاحق اولسه بو صورتده نقض بيعله مبيعده وتمام بيعله ثمنده شركته مستحق اولورلر زيرا بايع ايچون خيار شرط ثابت اولدقجه مبيعده ملك مشتری ثابت اولماديغی كبی مبيعده مشتريلر ايچون حق تصرف دخی متثبت اولماز بناء عليه غنائم مبيعه حكم غنيمتدن خروج ايلمز اما صورت سابقه بشقه در نكته سی اولدركه بايع ايچون شرط خيار ايله عقد اولنان بيع حق حكمده معلق بالشرط كبيدر ومعلق بالشرط قبل وجود الشرط معدومدر بوجهتله ابتداء حكم بيع انجق عند اسقاط الخيار ثابت اولور حتی مشتری قبل اسقاط الخيار مشتراسنی اعتاق ايلسه عتقی نافذ اولماز بو سببله امير صورت مفروضه ده بعد لحوق المدد ابتداء بيع ايتمش كبی اولمغله شركته مستحق اولورلر واكر امير خمسی تفريق ومساكينه اعطا ايدوب هنوز اخماس اربعه يی تقسيم ايتمدين غانميندن بری غنيمتدن برجاريه يی اعتاق ياخود استيلاد ايلسه ايكيسيده صحيح اولماز زيرا بوقسمتله غانمين ايچون ملك ثابت اولمامشدر وملك محل ثابت اولمادقجه عتق واستيلاد ثابت اولماز اكرچه حالت مزبوره ده لاحق اولان مدد ايچون شركت يوقدر لكن بو معنی غانمينك ثبوت ملكنه دلالت ايلمز نته كيم دار ايله احرازدنصكره قبل القسمة حكم غنيمت بويله دركه اول هنكامده لاحق اولان شريك اولمازلر ايسه ده ينه ملك غانمين ثابت اولمامغله عتق واستيلادلری نافذ اولماز بناء عليه صورت مفروضه ده واطیء اوزره عقر جاريه ايجاب اولنور زيرا امام خمسی تفريق واعطا ايتمكله اخماس اربعه تأكد حق غانمين خصوصنده دار ايله محرزه اولان غنائم كبی اولمشدر وبو شبهه ايله واطئدن حد ساقط واوزرينه عقر واجب اولمشدر پس اول جاريه ولديله غنيمته تسليم و بين الغانمين تقسيم اولنور وهم اخماس اربعه حالت مزبوره ده تأكد حق غانمين جهتيله بمنزلة النفلدر ونفلدن بعد الاصابه شركت مدد لاحق مسلوب ايسه ده بعض اصحاب نفلدن اعتاق واستيلاد دخی مسلوبدر ومانحن فيه دخی آنك كبيدر واكر امير اخماس اربعه يی عرفای عسكر ورؤسای رايات لشكره يا ننده تقسيم ايلدكدنصكره هنوز آحاد عسكره تفريق وتسليم اولنمادين بعض اهل رايه كندو رايه سنه تعيين اولنان عبدی اعتاق ايلسه مقدما بيان ايلديك كه عتق مزبور بطريق الاستحسان تنفيذ اولنوب بعض شركانك اعتاق ايلديكی عبد مشترك حكمنده قيلنور واصل مشروح اوزره بعض غانمين امير خمسی مساكينه اعطادنصكره فوت اولسه آنك نصيبی ميراث قيلنور زيرا نفوذ قسمت موجب تأكد حق اولمقده بيع ودار ايله احراز منزلنده اولوب ارث دخی ملكده جريانی كبی حق متأكده ده دخی جاری اولور كذلك صورت مفروضه ده مشركين اخماس اربعه اوزره استيلا ودارلريله

مطلب حكم خيار الشرط للبايع

احراز

احرازدنصكره مسلميندن جيش آخر آنی تخليص ايلسه لر نظر اولنور اكر جيش اول قبل اقتسام الثانی واصل اولورلر ايسه بلاشیء اخذ ايدرلر واكر بعد الاقتسام واصل اولورلر ايسه قطعا اخذه سبيل بوله مزلر نته كيم دار اسلامله محرزه اولوب هنوز تقسيم اولنميان غنائمده حكم شرعی بويله در نكته سی اولدركه صورت اقتسامده جيش ثانی اقتسامله مالك اولديلر اما جيش اول هنوز مالك دكللر ايدی بو جهتله مجانا احق اخذلری يوقدر وقيمتيله اخذه دخی فائده يوقدر اما عدم اقتسامده جيش ثانينك اخذ واحراز ايله حقلری اكرچه متأكد اولمشيدی لكن هنوز مالك اولمامشلر ايدی كذلك حق اولين دخی متأكد اولمشيدی پس حق اولين رجحان سبقله ترجح ايدر واكر وصول جيش اول امير جيش ثانی خمسی بين المساكين تقسيمدن صكره محقق اولورسه ينه اخماس اربعه يی اخذه احق اولورلر زيرا اخماس اربعه بو قسمتله هنوز جيش ثانينك ملكی اولمامشدر لكن مساكين خمسه مالكين اولمقريله آنلردن استردادده تمكين اولنمازلر واكر امير ثانی اخماس اربعه يی جيش ثانی يه تقسيم وخمسی ابقا ايتمش ايسه جيش اول خمسی بلاشیء اخذ ايدوب اخماس اربعه ده ملك جيش ثانی ثابت اولمغله اكا وصول والتقاده مزلر واكر هيچ برقسمنی تقسيم ايتميوب انجق قبل الاحراز او بعده جمله سنی بيعدن صكره جيش اول حاضر اولورسه آندن برشیء اخذه قادر اوله مزلر زيرا بيعله مشتريلرك ملكلری اولمشدر حتی عتقلری دخی نافذ اولمشدر وجيش اولك هنوز ملكلری آنده متحقق دكل ايكن مجردا كافی الاصل مستحق اولمقريله ابطال ملك متعينده ولايته ملتحق اوله مزلر واكر امام غنائمی تخميس وجيش اولك نفراتی ياخود رؤسای راياتی بينلرنده تقسيم ايلدكدن صكره اوزرينه مشركين استيلا واحراز ايدوب بعده جيش آخر يدلرندن تخليص واخراج ايتدكلرندن صكره صاحب اولری حاضر اولسه نظر اولنور اكر حضورلری قبل القسمة ايسه بلاشیء اخذ ايدرلر واكر بعد القسمة ايسه ديلرلر ايسه قيمتلريله اخذ ايدرلر زيرا بو صورتده بين النفرات ياخود بين رؤساء الرايات تقسيمله ملكلری ثابت حتی عتق مثللو تصرفلری دخی نافذ اولمشيدی بوندنصكره آنك اوزرينه وارد اولان استيلا همان املاك سائره لری اوزره وارد اولان استيلا ايله علی سواددر والله اعلم

باب العيب يوجد فی بعض الغنيمة قبل القسمة او بعدها * يعنی قسمتدن مقدم يامؤخر بعض غنائمده ظهور معايب صورتلرندن باحث مباحث ومطالبدر امير مسلمين علی وجه العدالة غنائمدن خمسی علی حدة افراز واخماس اربعه يی دخی علی حدة ممتاز قيلوب هنوز هر فريقك نصيبلرين توزيع وتفريق ايتمدين احد قسمنده وضع ايلديكی مثلا بعض رقيقده وجود عيبی تحقيق ايلسه نظر اولنور اكر عيب يسير ايسه قسمتنی علی حالها امضا وتقرير ايدر زيرا قسمت غنائم توسع اوزره مبنيدر وصداق وبدل خلع كبی توسع اوزره مبنی اولان امورده عيب يسير غير معتبردر كورمزميسنكه عيب يسير بعد تمام القسمة ظاهر اولسه اكا التفات اولنماز كذلك قبل تمام القسمة ظهورنده اتمام قسمته مانع اولماز واكر رقيق قليلده عيب قليل فاحش ايسه ياخود رقيق كثيرده عيوب كثيرهء غير فاحشه اولوب اما جمع اولنسه برعيب فاحش منزلنه واصله ايسه اكرچه بونده دخی قسمتنی نقض ايلمز لكن اول نقصانه نظر وجمع ايدوب معادله حاصل اولنجيه دك قسم آخردن اوزرينه ضم ايدر زيرا اعتبار عيب فاحش متضمن فائده اولمغله توسع وتضيقه مبنی اولان امورده معتبردر لكن اعتبار مزبور مباشرت قيلديغی عمل قسمتی نقضه محتاج دكلدر زيرا مقصود همان معادله در واولدخی احد قسميندن قسم آخر اوزره زياده ايله تحصيل اولنور سؤال اولنورسه كه چونكه قسمت قبل التسليم قسمت دكلدر بو جهتله لازمدر كه امام اعتدال نظر جانبين اوزره استينافی التزام ايليه جوابده ديرزكه مباشرت قيلديغی افراز وتميز تمام قسمت دكل ايسه ده اعمالی قسمتدن اولمغله عيب فاحش ظهورنده متبين اولوركه امام بعض اعماله قيام و بعض اخرايله ترك قيام ايلمشدر پس همان ترك ايلديكی عملی اتيانله اشتغال ايدر بوقسه اتيان ايلديكی عملی نقضله اشتغال ايلمز كذلك خمس ايچون تعيين ايلديكی بعض رقيقك حر مسلم ياحر ذمی يامسلمك ام ولدی ايدوكی صكره تحقيق اولنسه ينه مباشرت قيلديغی قسمتی نقض وتعويق ايلمز ولكنه يأخذ من الاخماس الاربعة مقدار قيمة اربعة اخماس هذا الذی وجده حرا لان المعادلة بذلك تحصل يعنی صورت مفروضه ده انجق حريتی تحقيق اولنان شخصك علی فرض الرق قيمتندن اربعة اخماسی مقدارينی غنيمتك اخماس اربعه سندن اخذ وخمسه ضم ايدر زيرا معادلهء مقصوده بونكله حاصله اولور شارح الكتاب شرح الله تعالی صدره عند الحساب ديركه بو جوابده نظر وارتياب واردر زيرا حريتی تحقيق اولنان شخصك قبل القسمة خمسی نصيب ارباب خمسدن واربعة اخماسی نصيب غانميندن اولديغی كبی آنده بحسب الحرية قسمت مؤثره اولمديغندن بعد القسمة دخی بويله در وصورت مفروضه ده نصيب غانميندن قيمتنك اخماس اربعه سی

مطلب العيب اليسير غير معتبر في الصداق والخلع ونحوهما

اخذ وخمسه ضم اولنوب خمس قيمتي قيمت اخماس اربعه‌دن تنقيص اولنمدقجه تدبير مذكور نصيب ارباب خمسك
خمسه‌دن ازديادينه بادي اولوب حصول معادله يه مؤدي اولماز لكن تو جيهنده بز ديرزكه امام شخص من قومي
حصه ارباب خمسه وضع ايلدكده خمسي ارباب خمسك اصل حقلري اعتباريله وضع ايدوب اخماس اربعه سني
دخي غانمينه تسليم ايده جكي غانمده بولنان نصيب ارباب خمسه بطريق المعاوضه وضع ايتمشدر واحد العوضينده
استحقاق ظاهر اولسه مستحق عليه عوضنه رجوع ايدر و بو بابده عوض تمام اخماس اربعه‌در كذلك حريت
بعض رفيق خمسي تقسيم ايتيوب همان اخماس اربعه يي غانمينه تسليم و بينلرنده تقسيمدن صكره ظهور ايلسه
ياخود اخماس اربعه تقسيم اولنيوب خمسي ارباني بينلرنده تقسيمدن صكره ظهور ايلسه ينه قسمتي نقض ايتيوب
بلكه عند كثرة الاستحقاق معادله حاصل اوله جق مقدار ايله طرف آخره رجوع ايدر و عند قلة الاستحقاق نظر اولنور
اكر استحقاق مزبور قسم غانمينده واقع اولمش ايسه بيت المالدن تعويض ايدر و اكر قسم خمسده ايسه حصه سبله
غانمينه تعيين ايلديكنه رجوع ايدر و بعد الرجوع اول حصه يي امام ديلرسه ابتداء ويروب يدنده حريتي ظهور ايلين
مسكينه ويرر وديلرسه مسكين آخره ويرر زيرا يدنده حريتي ظهور ايتمكله اكا ابتداء اعطاسي غير صحيح ايدوكي
ظاهر اولمغله مقدار مزبوري هنوز برفرده ويرمش كبي اختيار مصرفنده رأي امام باقي قالمشدر ونقصان عيب فاحش
دخي بويله‌دركه آني دخي يدنده نقصاني ظاهر اولان مسكين اوله ياخود مسكين آخره ويرمك رأي امامه منوطدر
وشارح الكتاب اثابه الله تعالى باحسن الثواب ديركه اصل كتابده بو محلدن آخر بابه وارنجه ذكر اولنان مسائل
بالجمله مكررات اولمغله تركني استصواب ايلديك والله اعلم بالصواب

باب ما يجوز لصاحب المقاسم ان يأخذ لنفسه ومالا يجوز وما يكون قبضا في البيع و ما لايكون *

يعني قسام غنائم غنائمدن كندو سهمي ايچون اخذ ايلمك جائز كوريلوب كوريلمين اموال و بيعده
قبضدن عد اولنوب اولنميان احوال بيانينده مبحث ومقالدر امام المسلمين بركسنه يي بيع غنائم ايچون مخصص
واولبابده نه ايشلرسه مأذون ومرخص قيلوب اولدخي بعض اشيايي دار الحرب يادار اسلامده قيمتندن اقلله
بيع ايلسه نظر اولنور اكر نقصاني قدر مايتغابن فيه الناس ايسه بيعي صحيح واكر مالا يتغابن فيه الناس ايسه
مردود صنر يحدر زيرا فعل مولى فعل امامله برابر وآنده دخي جاري اولان بو حكم مقرردر ومعناي مطلوب
ايكيسنده ده متحد الاسلوبدركه غنيمت حق غانمين ايكن امور ضاري ظاهر اولمدين نفوذ بيع انجق حقلرنده
نظر وشفقتي متضمن اولمق اعتباريله‌در وغبن فاحشله بيعدن حسب العاده احتراز ممكن اولمغله معناي نظري
غير متضمندر اما غبن يسيرايله بيعدن حسب العاده احتراز غير مقدور اولمغله معناي نظردن مهجور دكلدر
كور مزميسنكه اب ووصي مال صغيري غبن يسيرايله بيعه مالك وغبن فاحشله غير مالكلردر سؤال اولنورسه كه
بيع غنيمته مباشر اولان كسنه‌نك غنيمتده نصيبي بولندقده كندو نصيبنده على الاطلاق ولايت بيعي مقرر اولمغله
نصيبنده بيعي بهرحال تنفيذ اولنمق لازم ايدي نيچون حكم مزبوردن استثنا قيلنمادي جوابنده ديرزكه قبل القسمة
نصيبنده دخي اصلا ملكي يوقدر كور مزميسنكه طرف امامدن بيعه مولى قيلنمايدي برنسنه‌ده بيعي نافذ اولماز
ايدي بو جهتدن عنديمزده معلوم ومقرردركه جمله سنده نفوذ بيعي انجق باعتبار معنى النظردر توضيحي اولدركه
مالك هبه اولميان كسنه‌دن محابات فاحشه بمنزلة الهبه‌در و بايع غنيمتك غنائمدن برنسنه‌ده هبه سي غير صحيحه‌در
وغبن فاحشله بيعي دخي بويله‌در و بو مقال مشروح المآل اوزره قصهٔ سعد بن ابي وقاص رضي الله عنه ايله استدلال
قيلنديكه سعد رضي الله تعالى عنه امير عسكر اولوب فتح عراقله مظفر اولدقده مسور بن مخرمه رضي الله عنهمابه
غنائمدن بر طشتي بيك درهمه بيع ايتمشيدي بعده مسور آني ايكي بيك درهمه بيع ايلدكده سعد اكا ديديكه
لا تتهمني وفي نسخة لاتلمني ورد الطشت فاني اخشي ان يسمع ذلك عمر فيرى اني حابيتك يعني يا مسور سكا غدر ايله
بني اتهام ياخود طعن وملام ايتمه وطشتي بكا ردقيل زيرا قورقارمكه امير المؤمنين حضرت عمر رضي الله تعالى عنه
بو خصوصي ايشيدوب بن سكا محاباتله بيع ايتمشم ظن ايليه همان مسور آني رد ايلدي بعده بو قصه حضرت
عمر رضي الله عنهه ذكر اولندقده الحمد لله الذى جعل رعيتي تخافني في افاق الارض يعني حمد وثنا
اول الله عظيم الشانه اولسونكه رعيه مي آفاق ارضده و بلاد بعيده‌ده ايكن دخي بندن خوف ايدرلر قيلدي ديوب
بوندن زياده نسنه سويلمدي و بيع مزبور جناب سعددن جائز اولايدي البته مسور اوزره رد طشتله سعده
امر ايدرايدي واكر اول مولى غنيمتدن برشيئي قيمتندن اقل بلكه اكثر ايله نفسي ايچون اشترا ايلسه جائز كوريلمز
زيرا نفسنه بايع ونفسندن مشتري اولمش اولورمزكه شخص واحدك جانبيندن عقده مباشرتي تضاد احكامي متضمندر

مطلب المحاباة كالهبة

وبعض اصحابمز ديديلركه بو جواب قول محمد رحمه الله تعالى‌در اما قياس قول ابي حنيفه رضي الله عنه اوزره
قيمتندن اكثر ايله اشترا ايدوب غانمينه منفعت ظاهره يي مشتمل اولدقده جائز كوريلمك لابقدركه مال يتيمي نفسي
ايچون اشترا ايلين وصي منزلنده قيلنور لكن قول اصح اولدركه جواب مذكور اجماع جمله‌سله صحيحدر زيرا بونك
بيعي بمنزلة الحكم درحتي بيعنده اكا لزوم عهده يوقدر بو جهتله نفسي ايچون قضا ايتمش اولور وانسان حق نفسنده
بالاجماع قضا ايده‌مز واول بيع بومعنايي متضمن اولمايدي منفعت ظاهره اولمسه دخي بالاجماع جائز اولور ايدي
ووصينك نفسنه بيع ايده مديكي عهده كندويه لاحق اولمغله تناقض احكامه مؤدي اولديغندندركه بومعنى جائز
دكلدر واكر مولى نفسي ايچون اشترا وثمن مسمي ايله نفسي ايچون اخذ ايلديكنه اشهاد ايدوب صكره جاريه حامل اولوب
بر ولد كتورسه اول جاريه عقري ايله برابر يدندن اخذ وغنيمته رد اولنور زيرا بيعي باطلدر وحد دخي شبهه ملك ايله
ساقطدر بو جهتدن عقري واجبدر اكرچه موجب قياس نفسي ايچون اشترا ايتمدين وطئ واستيلادي كبي
ولددن نسبي ثابت اولميوب آني دخي غنيمته رد والقاسيدر لكن مؤلف كثير الاحسان سلوك مسلك استحسانله اول
ولدي قيمتي مقابلنده حر ثابت النسب قيلوب اولبابده باعتبار الظاهر ثابت اولان غروره بنا ياخود مولى بو تصرفنده
مال ولدندن نفسي ايچون اشترا ايلين اب كبي ولايت بيعي ولبسي اولدقلري ذواته نظر وشفقت ملاحظه سبله اولمغله
اب منزلنده قيلديغندن قياس شبهه ابتنا ايلمشدر وقياس شبهك بو مقداري غرور ايچون اثبات حكمده كافي اولمغله
ولدني قيمتله حر قيلمشدر بو صورتده غنيمت تقسيم اولنماش ايسه جاريه وعقري وقيمت ولدي غنيمته تسليم اولنور
واكر غنيمت وجاريه ايچون ويرديكي ثمن تقسيم اولنمش ايسه امام ثمني اكا عقر ايله قيمت ولددن اعطا قيلر زيرا
بونلر غانمين ايچون مولى اوزره دينندر وآنك ثمني دخي بطلان بيعه بناء غنيمتده حقيدر كفايت ايدرسه بر برينه
تقاص اولنور اما بونلر ثمنه وفا ايلمزسه امام جاريه يي بيع و بقيه ثمني ايفا ايلدر بعده مابقي يي آلوب بيت الماله وضع ايدر
زيرا مابقي جملهٔ غنيمتندر لكن غانمين متفرق اولملريله قسمتي متعذر اولمشدر بعده مؤلف دقيق الافكار مولى
غنائمدن نفسي ايچون نسنه اشترا قيلمقده حيلهٔ شرعيه سين آشكار ايدوب ديديكه كركدركه مولى اشترا قصد
ايلديكي نسنه يي اولا اعتماد ايلديكي بركسنه يه اقصاي ثمنله بيع بعده اندن نفسي ايچون اشترا ايليه بو صورتده اول
ثمندن اقل ايله اشترا ايده جك ايسه كركدركه اول كسنه‌دن اول ثمني ابتداء غنيمت ايچون قبض بعده نفسي ايچون
اشترا قيله اما اول ثمنك مثلي يا اكثر ايله اشترا ايده جك ايسه ثمن اولى قبضنه حاجت يوقدر زيرا بو بابده مولى شول
قاضي ايله همدرركه مال يتيمدن نفسي ايچون اشترايه عزم واقبال ايليه بعده مؤلف واضح المسالك مولى نفسندن
نفسي ايچون اشترايه مالك اولمديغنه قصهٔ عثمان بن عفان رضي الله عنه ايله استدلاله سالك اولمشدركه ابل صدقه‌دن
بر مقداري جمع اولنوب حضرت عثمان رضي الله عنه خليفه ايكن حضورينه كتوردكلرنده اول ابله رغبت ايدوب
بيع من يزيد ايچون سوقه عرض واقصاي اثمانلرينه ابلاغدن صكره اول اثمانله نفسي ايچون اشترا قيلدقده ناس
عبد الرحمن بن عوف رضي الله تعالى عنهه واروب بو وقعه يي اخبار ايلديلر اول دخي همان حضور عثماني يه
كلوب يا امير المؤمنين سندن اقدم عمر بن الخطاب بويله برنسنه ايشلديكني كوردكمي ديو عتاب واول ابلي ابل
صدقه يه رد ايله امر وخطاب ايلدي وحضرت عثمان رضي الله عنه اوزره بعض ناسك اعتراض ايلدكلري
معايبدن اول ما وقع بو وضع نامناسبي اولمشيدي پس بو اعتراض حضرت عثمان رضي الله تعالى عنه كبي
ذات عاليشان اوزره وارد اولنجه سائر ولي مقاسم اوزره ورودي اولى‌در واكر قسمت غنائم ايچون
مولى اولان كسنه اجزاء غنائمي تجزيه وهر حصه يي بيان وتسويه دن صكره تعيين حصص ايچون وضع
قرعه يه مباشر اولدقده قرعه ايله كندو حصه سي دخي ظاهر اولسه بو صورتده هر كس نصيبني قبض
ايلمك جائز اولديغي كبي مولايه دخي جائز اولور زيرا قرعده نفسني غيريلريله تسويه ايلديكندن تمييز نصيب نفسنده
تهمتدن عاري وتهمت انجق تخصيص نفس ايلديكي هنكامده جاريدر و بزبو معنايي باب نفل الاميرده بيان
وتقرير ايلديك ومسئلهٔ مرقومه ده تلويح اولنان فرق قسمت و بيعك توضيحي اولدركه بو وصف اوزره قسمت
يالكز قساملة تمام اولميوب بلكه قسام ومسلمينله تمام اولنمشدركه قسام نصيبني قبض ايلديكي كبي مسلمين دخي
نصيبلرين قبض ايتمشلردر وتمام قسمت انجق قبضله‌در وقسمت جمله ايله تتميم اولنمغله البته صحيح ومستقيم اولور
اما نفسنه بيعده تمام بيع يالكز نفسيله اولور و بيع جانبيندن مباشرت واحد ايله تام اولماز كورمزميسنكه احد ورثه
تركه يي سائر ورثه رضالريله تقسيم ايدوب بعد الاقراع هربري نصيبني قبض ايلسه جائز كوريلور اما وجه مشروحله
احد ورثه بيع تركه يه مولى اولوب تركه‌دن سائر ورثه‌نك نصيبلريني رضالريله كندو نفسندن اشترا ايلسه جائز كوريلمز

مطلب شراء الوصي لنفسه بالمنفعة الظاهرة من اليتيم

مطلب اول ماعيب على عثمان رضي الله عنه

مطلب اخذ احد الورثة نصيبه اواشترى برضاء سائر الورثة

مطلب يتعلق بقبض المبيع

وغنيمده دخی قسمت وبیع ایچون مولی بونك کبیدر واکر بیع غنائمه مولی قیلنان کسنه غنائمك ارمالری یعنی قسمرافلرینی
برحظیره یعنی آغل ایچنه وضع ایدوب صکره ایچندن برمکه یی بعینها برشخصه بیع وقبض ثمن ایلدکدنصکره
اول شخصه ایشته سنکله اول رمکه نك بینلریکزی تخلیه قیلدم سن حظیره یه کیروب آنی قبض قیل دیدکده
شخص مزبور کیروب قبضنه تدبیرایدرایکن رمکه اندن کریزان وباب حظیره دن چیقوب بی نام ونشان اولوب
قبض ایده مدیکندن مطالبهٔ رد ثمنه شتابان اولسه بو بابده جواب انجق قبض معقودعلیهی تعریفله صورتیاب اولور
امدی بومثللومسائلده مشترینك معقود علیهی قبضی کاهیجه بایع مشتری ایله معقودعلیهك بینلرینی تخلیه دن صکره
قبضه قدرت کلمکله اولور وکاهیجه مشتری یه مباشرت تسلیمله اولور وصورت تخلیه ده مشترینك معقود علیه
اوزره اثبات یده قدرتی معتبردرتاکه قابض اوله اما صورت مباشرتده بومعنی معتبر دکلدر زیرا مباشرت تسلیم
حقیقیدر وشیئك حقیقتی همان وجودیله تمام اولوب شیٔ زائده توقف ایلمز اما تخلیه تسلیم حکمیدر آنك ایچون
قدرت قبضی مستدعیدر بومقدمه یی تقدیمدنصکره جواب مسئله یی تفهیمده دیرزکه حظیره ده اولان رمکه نك
مشتری اخذینه قادراولوب غایة الامر اخذنده برمقدار صعوبت اولمغله کمند وسائر قید وبند مثللو نسنه لره
محتاج اولدیغی صورتده دخی باب حظیره مسدود وقبل فتح الباب احتمال خروجی نابود ایسه تخلیه قبض
مشتریدن معدود درکه مشتری قبضه قادر وبایعدن تمام تسلیم صادر اولمشدر واکرمشتری اخذینه غیرقادر
یاخود باب حظیره مفتوح اولوب یاخود رمکه برکشاده محلده بولنمغله فرار وعدم انضباطه قدرتی ظاهرایسه
بوتخلیه قبضدن عداولنمادیغی باهردرزیرا تخلیه تمکین قبضدن عبارت اولوب تمکین بدون التمکن حاصل اولمامغله
بو بابده تخلیه حکما غیرمتحصلدر واکر مشتری بنفسه اخذه قادر اولمیوب اعوانه محتاج واعوان دخی حاضر
دکللرایسه ینه جواب سابق اوزره عدم قبضی ظاهردرزیرا انسان بشرط الاعوان برنسنه یه قادر اولمق بنفسه
قدرتنه دلیل اولمدیغی ظاهردر کورمزمیسنکه انسان برخشبهٔ ثقیله یی اعوان کثیره ایله محل آخره نقله متمکندر
وبومعنی بنفسه تمکننه دلیل اولمدیغی متبیندر کذلك مشتریده حبل بولنسه اخذه قادراولوب فراری حبلی
بولنمدیغندن ایدوکی ظاهراولسه بودخی قبض اولمدیغی باهردرزیرا بشرط الآلة برشیئه قدرت انعدام آلت
وقتنده قدرتنه دلالت ایلمز اما بلاحبل ولاعون اخذه قادر یاخود حبل وعونه محتاج وآنلرده یاننده حاضرایسه
تخلیه قبض ایدوکی ظاهر واوزرینه وجوب ثمن باهردرزیرا قبضه قادرایکن ایتمیوب رمکه سمت فراره
سالکه اولمغله مشتری بعدالقبض مضیع اولوب مالندن هالکه اولور واکر رمکه حظیره ده اولمیوب بلکه زمامی
ید بایعده ایکن مشتری یه آل شورمکه یی دیوب زمامنی یدینه وضع ایتدکده رمکه فرار ایلسه ینه مال مشتریدن
ایدوکی آشکار درزیرایدینه وضع ایتدکده اوزرنده یدینی حقیقة اثبات ایلمشدر ومشتری اوزره تقررثمنده معتبراولان
اصل قبض اولوب استدامت قبض دکلدر وبایع اوزره عقدایله واجب اولان مشتری یه تسلیمدر یوقسه اوزرنده
یدینی ابقا دکلدر واکر بایع یدمشتری یه وضع ایتدکدنصکره یدینی نزع ایتمیوب مشتری ایله برابر امساك واوحالده
ایشته سنکله رمکه نك بینلریکزی تخلیه قیلدم وامساکم آنی سندن منع ایچون دکلدر همان سن آنی ضبط
ایده سین دیو امساك قیلدم دیوب اول هنکامده رمکه فرار ایلسه بودخی قبض ایدوکی بدیداردرزیرا بایع
یدمشتری یی اوزرنده اثبات ایدوب کندو یدینی استدامتنده تقریرید مشتری اوزره معیندر یوقسه مانع دکلدر
بوجهتله تمام قبض مشتری یه مانع اولماز سؤال اولنورسه که بوصورتده رمکه ید بایعده بولنوب یدی اوزرنده
باقی اولدیغنده ثبوت یدغیره مانع اولورنته کیم رمکهٔ مغصوبه اوزره یدمالك باقی اولدیغنده ید غاصبك آنده مدخلی
اولمیوب اوزرینه ضمان لازم اولماز جوابده دیرزکه بقاء ید بایع ثبوت ید غیره مانع اولمق علی طریق المنازعة والمقابله
اولدقده دریوقسه ید غیری تمکین وجهی اوزره اولدقده مانع اولماز ومسئلهٔ بیعی مسئلهٔ غصبه قیاس ایتمك
قیاس مع الفارقدرزیرا غصبده وجوب ضمان مجرد ثبوت ید غاصبله دکلدر بلکه انجق تفویت ید مالکله در
امامبیعك ضمان مشتریده دخولی مجردید مشتری اوزرنده ثابته اولمغله دربناء علیه مجرد تخلیه ایله قبل النقل
دخی حکم بیعه نظرایله ضمان مشتریده داخل اولور اما حکم غصبه نظر ایله ضمان مشتریده داخل اولماز
حتی قبل نقل المشتری هالك اولوب صکره مبیعده ظهور استحقاقله مشتری قبضله غاصب اولمش اولسه شخص
مستحق مشتری غاصبه برشیٔ تضمین ایده مز واکر رمکه یدمشتری یه واصله اولمیوب هنوز یدبایعده حاصله ایکن
بایع ایشته سنکله رمکه نك بینلریکزی تخلیه قیلدم همان قبض قیل وبن آنی انجق سنك ایچون امساك ایده یورم
دیوب اول حالده رمکه فرار ایلسه بوصورتده مشتری اخذوضبطنه قادرایسه ده ینه معنای مذکور ایله قبضی

مطلب وجوب الضمان على الغاصب وعلى المشتري والفرق بينهما

آشکاراولماز زیرا ید بایع آنده حقیقة ثابته در وحکمی ید حقیقیه انجق ید حقیقیه ایله زائل اولور وتخلیه ایله
مشترینك قدرت قبضله ید حکمیه سی آنده بایع ایچون ثابته اولان ید حقیقیه یه مقابل اوله مز اما مبیع مثلا
ثیاب اولوب بایع آنی حضور مشتری یه قد خلیت بینك وبینها دیه رك وضعدن صکره هالکه اولسه جواب
مسئله بشقه درکه آنده بایع ایچون اوزرنده ید حقیقیه قالمیوب مشتری دخی متمکن قبض اولمشدر حتی بایع یدنده
امساك ایدرایکن مشتری یه خلیت بینك وبینها فاقبضها دیسه قابض اولماز مکر بر طرفی دخی ید مشتری یه
واصل اوله بوصورتده ید حقیقیه سی ید بایعه معارض واولوجهله قابض اولور واکر بایع برثوبی مشتریدن بعیداولان
موضعه القا ومشتری یه قد خلیت بینك وبینه فاقبضه دیونداایلسه مشتری کلوب یدی واصل اوله جق مرتبه ده
ثوبه قریب اولمدقجه حکم قبضی هویدا قیلنماز زیرا بووضعی تسلیم تمکیندر وتمکین بدون التمکن غیرمتحققدر
وتمکن قبض انجق بعد القرب حاصلدر وقبل القرب وجود تخلیه کالعدمدر واکرمولی حظیره ده بولنان جمیع
ارماکی بیع ومشتری ایله بینلرین تخلیه ایدوب باب حظیره مسدود اولمغله ارماك قبل فتح الباب خروجه قدرتیاب
دکللرایکن مشتری بعض ارماکی اخذ ایچون فتح باب ایتدکده ارماك بعضا اوکلا اوزرینه غلبه وحظیره دن
فراره شتاب ایلسه لر بوصورتده مشتری بعد دخول الحظیرة اخذلرینه قادراولسون اولمسون اوزرینه ثمنلری
ایجاب اولنور زیرا بیع جمله سنه شامل وجمله سی باب مسدود ایله محرزه ایکن مشتری فتح بابله استهلاك ایلمشدر
ومعقود علیهی مشترینك استهلاکی قبضی منزلنده در بعض اصحابمز دیدیلرکه قول مذکورانجق قول محمد
رحمه الله تعالی درکه آنك عندنده فتح باب استهلاك بطریق تسبیب الاسبابدرحتی برکسنه آخرك باب اصطبلنی
فتح ایدوب دابه سی درساعت فرارایلدکده مالکنه قیمت دابه یی ضامن اولور اما قول ابی حنیفه رضی الله عنه
اوزره کرکدرکه بوصورتده مشتری اوزره ثمن واجب اولمیه زیرا ابو حنیفه رحمه الله تعالی فتح بابی استهلاك
قیلیوب اولبابده هلاك دابه یی دابه دن حاصل اولان فعل اوزره احاله ایدر بوجهتله ملك غیرده فتح بابله ایجاب
ضمان ایلمز لکن رأی اصح اولدرکه قول مذکورجمیع ائمه نك مذهب مصححلریدر زیراامام ابی حنیفه رحمه الله
تعالی دخی فتح بابی تسبیب قیلمشدر انجق فعل دابه یی ایجاب ضمانده اعتبار ایتمدیسه ده ازالهٔ سبب ضمانده
اعتبار ایتمکله حکم ضمانده اول تسبیب اوزره فعل معتبرعارض اولدی دیمشدر کورمزمیسنکه دابه یی طریقده سوق
ایدوب سائق برابردکل ایکن دابه یمین ویساره جولانله بعض اشیایه زیان ایلسه اول دابه نك خلاف سوق سائق اوزره
کندواختیاریله سیرندن احداثی اعتباره شایان کوریلوب سائق اوزره ایجاب ضمان اولنماز وفتح باب باجماع اولی الالباب
اتلاف دابه یه تسبیب اسباب ایدوکی صورتیاب اولوب آندن اقدم حکم عقدایله اوزرینه ثمن تقریرو ایجاب اولندقدنصکره
فعل دابه حکم عقدی مزیل اوله میوب ضمان ثمن اوزره باقی قالور واکرصورت مفروضه ده فتح باب ایلین مشتریدن
غیری برشخص ایسه نظرا اولنور اکرمشتری کندو فتح باب ایدوب حظیره یه دخول وبذل مقدورایلسه قبضنه قادر
اوله جق مرتبه ده ایسه اوزرینه ثمن واجبدر واکربویله دکل ایسه ثمنی غیرمستوجبدرزیرا آندن مباشرت وتسبیبله اتلاف
بولنمامغله اوزرنده تقررثمن ایچون انجق تخلیهٔ بایعله قبل فتح الباب تمکن قبضی معتبراولدخی شق اولده مقرروثانیده غیر
متصوردر کورمزمیسنکه مشتری ارماکدن برینی قبضه متمکن دکل ایکن بایع فتح باب ایلسه اوزرینه ثمندن نسنه ایجاب
اولنماز پس فتح باب ایلین شخص آخر اولدقده ینه بوجوابله مجابدرنظیری اولدرکه برکسنه بربیت عظیمده طیران ایلین
طیری بیع ومشتری ایله بینلرین تخلیه ایتدکده فتح بابله فرار وطیرانه باعث اولان مشتری ایسه اوزرینه ثمن واجب
اولور واکرشخص آخر یاریح صرصر ایسه مشتری متمکن اخذ اولمامغله واجب اولماز پس ارماك دخی طیور کبیدر
مؤلف موشکاف دیرکه مسائل مذکوره اکرچه بربرینه متقاربه درلکن هر برنده استحسانله جواب مستأنف استیناف
اولندی واکرمولی غنائمی بیع ایدوب ثمنی قبض ایتمکله امام مولی نك مشتریدن ثمنه ضمانی طلب ایدوب اودخی
ضامن اولسه ضمانی صحیحدر اما وکیل بالبیع موکل ایچون مشتریدن ثمنه ضامن اولسه صحیح اولماز زیرا وکیل
حقوق عقدده نفسی ایچون عاقد کبیدر حتی معقود علیهده استحقاق یاعیب ظهورایلسه آنکله مخاصمه اولنور
بویله ایکن مشتریدن ثمنه ضامن اولدقده نفسی ایچون غیریدن ضمانی حکمنده اولوب جائز کوریلمز لکن مولی
بوعقدده بمنزلة الرسول نائب محض اولوب اوزرینه حقوق عقددن نسنه لازم اولمامغله مشتریدن ضمان ثمنده
اجانبدن بری کبیدرکه امریله ضامن اولدقده بعد الاداء اوزرینه رجوع ایدوب بلاامرضامن اولدقده ادا ایتسه
دخی رجوع ایده مز وبوفرقه دلیل اولدرکه مولی ثمندن مشتری یی ابرا ایلسه ابراسی صحیح اولمیوب وکیل بیعك
ابراسی حق مشتریده تصحیح اولنور انجق مثل ثمنی موکله ضامن اولور وهم بوبیعده مولی بیع مال یتیمده قاضی

مطلب كفالة المولى او الوكيل

مطلب باع طيرا يطير في البيت

منزلنده در ووكيل بيع مال يتيمده وصى منزلنده در وبرقاضى مال يتيمى بيعندن صكره قبل قبض الثمن يتيم كبير اولوب قاضى حال قضاسنده يتيم ايچون مشتريدن ثمنه ضامن اولسه ياخود اول قاضى عزل اولنوب قاضى آخر كلوب ثمنى اول قبض ايلمك اقتضا ايلدكده قاضى اول قاضى ثانى ايچون مشتريدن ثمنه ضامن اولسه ايكى صورتده دخى ضمانى جائز كوريلور امابايع وصى ايسه مشتريدن ثمنـه بعدالكبر يتيم ايچون ياخود قاضى ايچون ضامن اولسه ضمانى باطل اولور واب دخى مال صغيرى بيع وثمننه ضامن اولدقده وصى حكمنـده در وقاضى ايله فرقلرى ذكر ايلديكيمز معنادر كه اب ووصى يه عهده واجبه اولوب عيب واستحقاقده خصومت مشترى آنلرايله واقعـه اولورامافاضى يه عهده لازمه اولميوب مشترى ايچون بونلردن برنسنه ده آنكله خصومت واقعه اولماز وامين قاضى دخى عدم لزوم عهـده ده بمنزلة القاضى اولمغله مشتريدن ثمنه ضمانى صحيحدر وبيع غنائمه مولى قيلنان دخى بونلركبيدر كه بيعنـده اكا دخى لزوم عهده يوقدر حتى مبيعده استحقاق ظاهراولسه مشترى اخـذ ثمن ايچون من له البيع اولان غانمينه رجوع ايدر وعيب ظاهراولدقده مشترى ايچون امام ديلرسه اول مولايى وديلرسه آخريني تعييـن خصم ايدوب حق مشترى ثابت اولدقده ثمنله قبل القسمة غنائمه رجوع ايدوب بعـد القسمة امام بيت المالدن غارم اولور ومباشر بيع اولان مولى اوزره بونلردن برنسنه ده عهـده لاحقه اولمامغله ثمن ايچون ضمانى صحيح اولور والله تعالى اعلم

باب المسلم يخرج من دارالحرب ومعه مال فيمايصدق فيـه ومالايصدق *يعنى برمسلم دارالحربدن خارج اولدقده يانده بولنان اموالده تصديق اولنوب اولنميان اقوالى بو بابده مشروحة الاحوالدر مسلميدن برمستأمن بعض امواله عسكر مسلمينـه دارالحربده لحوق واتصال ايتدكده بومالى بن داراسلامدن ادخال ايتمشيدم ياخود اهل حرب بعض اسبابله بكا تمليك وايصال ايتمشـلرايدى ديو بسط مقال ايلسه قول آنك قوليـدر زيرا يدى يد محترمه ايكن اول مال اوزره ثابته در وهم ظاهرحالى شاهد مقاليـدر كه دارالحربه مغامله اهل حرب ايچون داخل اولمشدر وتاجرحسب العاده انجق مالله داخل اولور واموال اهل حربدن دخى اكا واصل اولان البتـه اقتضاى عقد امانله تراضى طرفينه بناقيلنان بعض اسبابله حاصل اولور وقول معتبر بومثللو ظاهرحال شاهد مقالى اولانلرك قولى ايدوكى امرمقرردر امامسلم مرقوم بن بومالى اهل حربدن غصب ايلدم ديو اقرار ايدرسه اول مالى فئ مسلميده تقرر اولنور واميره لايقدر كه آنى آلوب اهل حربه رد وتسيير ايليه زيرا مسلم مزبور اكا بطريق القهر تملك ايدوب قهرى دخى جيشه لحوقله احرازده مشاركتلريله تمام اولمشدر كورمزميسنكه مسلم مزبوراهل حربده مستأمن اولميوب بومالى اخراج ايلمش اولسه البتـه غنيمت مسلمين قيلنور بوجهتله اول مالده حق جيش ثابت اولنجـه ولايت اميردخى ثابت اولور لكن مستأمن اولوب اموال اهل حربدن برشيئ طيب خاطرلرى بولنمادقجه اخذ ايتمك وغدر ايتمك اكا لازم ايكن شرعا حرام اولان سبب غدر ايله آنى تحصيل ايلمشدر وبومثللو سبب خبيثله حاصل اولان مالده طريق سلامت اصحابنه رد وايصالدر پس بو تعليل مشروحله مال مزبور فئ اولديغى ومسلمين دارالحربده ياخود بعد الخروج داراسلامده بولنسه لر دخى اول مالى اهل حربه رد وايصال لايق شان اميراولديغى كسب وضوح ايلمشـدر وصورت مفروضـه ده مال مغصوب اهل حربك بعض رقيقلرى اولوب اولدخى اسلامله مظهر توفيق اولمش بولنسه اميرآنى بيع وثمنى ارسال ياخود كلوب ثمننى اخـذ ايده سز ديو تحريرنامه يه استعجال ايدر زيرا اسلامله رد عينى متعـذر اولمغله خروج عهده بيع وردثمنه منحصر اولمشدر نظيرى شول حربى مستأمنك عبـدبدر كه اول مستأمن هنوز دار يمزده موجود ايكن ياخود دارينه رجوع ايتدكدن صكره عبد مزبور داريمزده اسلامى قبول ايده واكرمسلم مزبوراحرار اهل حربى قهرا اخذ واخراج ايلمش ايسه نظر اولنور اكر قبول اسلام ايدرلرسه جملـه سى كما كان احرار اولوب اوزرلرينه استيلايه سبيل يوقدر زيرا مسلم مزبور امانى سببيله اخذلرندن شرعا ممنوع اولمغله قهرى تمام اولمامغله اول مسلمك حقنـده اهل حرب داريمزده بولنان مستأمنين حكمنده اولدقلرندن قهرايله مملوك اولمازلر ايكن اسـلامله حريتلرى متأكده اولمشـدر واكر اسلامه كليوب طالب ذمت اولورلرسه داريمزده حصوللرندنصكره دخى صفت حريتلرى باقيه اولمغله اهل ذمت قيلنورلر لكن عبيـد اهل حربك طلب ذمتلرينه التفات اولنماز زيرا آنلرده مولالرينك حقلرى ثابت واوزرلرينه ردلرى واجب اولمغله اموال سائره لرى حكمنده لردركه ممكن ايسه امواللرى باعيانها اوزرلرينه رد اولنور وردى متعـذر ياخود احتمال ضياعى متقرر اولدقده بيع وثمنى ارسال اولنور ياخود عينى ياثمنى صاحبى كلوب النجيه دك توقيف اولنور واكرمسلم مزبور اهل حربك اموال مسلميندن اخذ واحراز قيلدقلرى بعض اشيالرين اخذ ايتمش ايسه بودخى صورت سابقه ايله برابردر زيرا احراز ايله اشياء

مرقومه يه مالك اولوب حتى اسلامه كلسـه لردخى ينه ملكلرنده ابقا اولنمغله اموال سائره لرى حكمنده اولمشـدر انجق صورت مزبوره ده فى الاصل مماليك مسلمين اولان رقيق بولنورسه آنلر فى الاصل اهل دارالاسلامدن اولمغله اهل حرب آنلره قهرايله مالك اولمشلرايسه ده بعد الخروج بردخى باعيانهم اوزرلرينه رد اولنميوب همان بيع وثمنلرى ارسال اولنور واكرمسلم مزبوراهل حرب قهرايله مالك اولميه جقلرى رقاب مسلمينى اخـذ واخراج قيلمش ايسه آنلركما كان حريتلرى اوزره ابقا واهل حربه رد وتسليمدن هروجهـله اتقا اولنور زيرا اهل حرب قهرايله بونلره مالك اولمامشـلردر حتى اسلامه كلسه لر بونلردن قصر يداوزرلرينه واجب اولور بوجهتـله مسلم مزبور رقاب مسلميدن يدظلمى قصر واوزرينه واجب اولديغى وجه اوزره حالت اصليه لرينه اعاده ايله دين قرنداشلرينه امداد ونصر ايلديكنده محسن وبوفعلى غدرامالندن عد اولنماديغى متبين اولمشدر واكرمسلم مزبوراهل حربدن غصبله مأخوذنى دارالحربده عسكر مسلمينـه اخراج ايتميوب همان داراسـلامه ادراج قيلسه نظر اولنور اكر مأخوذى رقاب مسلمين كبى اهـل حربك مالك اولميه جقلرى نسنه لردن ايسه بودخى صورت سابقه ايله برابردر زيرا مسلمينك اهـل حربدن اخذ واحرازايله تملك ايده جكلرى انجق مملوك اهل حرب اولوب ياخود قهرايله محل تملك اولان نسنه لردر واكرمأخوذى اهـل حربك مملوكلرى اولوب اسلامه كلسه لردخى كندولره سالم قيلنـه جق نسنه لردن ايسه كركدر كه امام مسلم مزبوره اول نسنه لرى اصحابنه رد ايله افتا ايدوب حكم ردده اوزرينه جبر والجا ايليـه زيرا بوصورتده سبب ملك اولان احراز بدارالاسلامى اتمامله متفرد اولمغـله آنده حق مسلمين ثابت اولميوب ولايت امام دخى ثبوت حق مسلمينه مبنى اولمغـله اولدخى ثابت اولمديغنـدن رداوزره جبره قادر اوله مز امامسئلهٔ اولى بشقه در غاية الامر مال مزبورى شرعا حرام اولان سببله تحصيل وافتا ايلديكندن بينه وبين الله تعـالى ردى واجب ايدوكنى تعليمله امام اكا افتا ايدرنكته سى اولدركه مسلم مزبور انجق امان نفسنى ابطال ايدوب امان مسلمينى ابطال ايتمشدر زيرا اهل حرب بوفرض اوزره امان مسلمينده بولنميوب انجق اول مسلم مستأمنك امانـنده بولنمشلرايدى كورمزميسنكه سائر مسلمين ايچون اول مالى ايادى اهل حربدن اخذ ايتملرى مباح ايدى وامان مسلمينى ابطال ايتمديكندن امام ايچون امان مسلمينه رعايت قصديله اول مالى رد بابنده ولايت اجبار ثابت اولماز وامان نفسنى ابطال ايلديكندن بينه وبين ربه كسب وبال ايلمشدر وبومثللو احوالده امام ايچون اجباره مجال اولميوب طريق اصلاحى همان فتوى ايله بيان حرام وحلالدر زيرا اجبار خصومته مبنى وبو بابده آنكله برفردك خصومتى منتفيدر لكن مال مرقومى آندن شرا برمسلمه لايق وسزا دكلدر زيرا كسب خبيثدر وشرا اسنده معنـاى خبثى تقرير واردر وهم امتناع شرالرنده بومثللو صنيعه عودندن زجر وترهيب وعلى ماهو الواجب اصحابنه رد اوزره حث وترغيب واردر بويله ايكن آنى بركمسـنه اشترا ايلسه مسيئ اولورسه ده اشتراسى منعقـد اولور زيرا سببك شرعا فسادى بعد تمام السبب ثبوت ملكنه مانع اولمامغله اول مسلم ملك نفسنى بايع اولمشدر ونهى اشترا عين مشتريده برمعنـادن پيدا اولمامشدر اما شراسى منعقـد اولدقدنصكره بايعه امر اولنـان رد اهل حربله مشترى يه دخى امر اولنور زيرا موجب رد اولان معنى بوشرا ايله زائل اولماز لكن شراء فاسده ايله اشترا قيلنان بشقه در كه مشترى آنى بايعه رد ايله مأمور ايكن بيع صحيحـله آخره بيع ايلدكده مشترى ثانى رد ايله مأمور دكلـدر كه بونده فساد بيع ايچون وجوب رد ملك مشترى اول اوزره مقصور ايكن آخره بيعله ملكى زائل اولمشدر ومانحن فيهـده وجوب رد انجق امانده غدر وخيـانت ومالده ملك اهل حربه رعايت وصيانت ايچوندر كه بومعنى اخراج ايلين ملك بايعـده استوار اولديغى كبى ملك مشتريده دخى برقراردر بناء عليه بايع كبى مشترى يه دخى رد ايله افتـا اولنمق سزاواردر نظيرى شول متاعدر كه بايع آنى اكراهله بيع ايليه مشترى آخره بيع ايلدكده بايع مكره ايچون مشترى اولدن قبل شراء الثانى حق استردادى ثابت اولديغى كبى ثانيدن دخى ثابتدر زيرا ثبوت حق استردادى عدم رضاسندن اولمغله بيع مشترى تغير حقنى اقتضا ايلمز واكرمسئلهٔ مفروضه ده مسلم مزبور داراسلامده ياعسكر مسلمين ايچنـده ايكن اهل حربه اعطاء امان ايتمش اولسه بوصورتده متاع مزبور يدندن جبرا له اخذ واهـل حربه رد واحسان قيلنور زيرا منعهٔ مسلميـنده ايكن امانى امان جماعت مسلمين كبى اولديغندن مال مستأمنينى قهرايله اخذ ايتمش اولوب مال مستأمن قهرايله تملك اولنمامغله رد اوزره اجبار اولنور اماصورت اولى ده كندو امان اهـل حربده بولنوب اهـل حرب كندودن مستأمن اولمدقلرندن مال مستأمنينى اخـذ ايتمش اولمامشدر وغدر امان اوزرينه شرعا حرام اولمغله كسبنده خبث متمكن ايسه ده مال مزبور قهرايله تملكه محل اولديغندن آنده ملكى ثابت اولمشـدر بناء عليه رداوزره حكمده جبرا اولنماز وهم صورت ثانيه ده غدرى امان مسلمينه در كورمزميسنكه اول امانك حكمى

جمیع مسلمین حقلرنده ثابتدر که اموال اهل حربدن برشیئی اخذ برفرد ایچون حلال دکلدر وامام ایچون امان مسلمینه غدر ایدنلر ایچون ولایت منع واردر بو جهتله رد اوزره اجبار ایدر اما صورت اولیده غـدری یالکز امان نفسنه‌در کورمزمیسنکه سائر مسلمین ایچون بو مالی ابادی اهـل حربدن حق اخذلری واردر بو جهتله امام رد ایله افتا ایدر وجبر ایلمز واکر مسلم مستأمن مزبورک دار اسلامه اخراج قیلدیغی اهـل حربک امتعهٔ مسلمیندن اخذ واحراز ایلدکلری نسنه لردن اولمغله صاحب المتـاع کوروب اول مسلمدن قیمتیله اخـذه طالب اولسه کرکدر که امام اخذ ایله قضایه اقدام ایلمیه زیرا اکا قیمت انجق مقام عینه قیامله سالم اولوب بو بابده عینی اهـل حرب اوزره رد ایله مأمور اولدیغجه ملکی آنده شرعا غیر متقرر ایکن امام ایچون تنفیذ اخـذه قضا برله ملکنی تقریر وامضا غیر مشروعدر کورمزمیسنکه اول متاعی اهـل حربه رد ایلدکدنصکره اسلام یاذمتی قبول ایلسه لر متاع مرقوم ینه آنلره سالم ومالک قدیمی ایچون سبیل اخذی منعدمدر اما اهل حرب اول متاعی مسلم مزبوره هبه ایتمشلر ایسه آنک حکمی بشقه در که آنده ملکی شرعا متقرر اولمغـله مالک قدیمی قضاء قاضی برله آنی قیمتیله اخذه مقتدر در ومانحن فیهده محذور آخر دخی مقرر در که مالک قدیمی اخـذ ایله آنی ملک قدیمنه اعاده ایدوب عبد جانی ایچون مولاسی دیتی فدا قیلدیغی کبی بو دخی ویردیکی قیمتی ملکنه فدا قیله جقدر وملک قدیمنه اعاده ده لامحاله اول متاعدن حق اهل حربی ابطال وتعطیل وآنکله حکم وقضاده اول مسلمدن صادر اولان غدر امانی تقریر وتکمیل واردر اما مسلم مزبور اول متاعی مالک قدیمنک غیری برکسنه یه بیع ایلسه بیعی نافذ اولور واولبابده برقاضی یه رفع خصام اولنسه اول بیعی تنفیذه اقدام ایدر زیرا بونده مشتری ملک جدید ایله مالک اولمغله تنفیذ شراسنده حق اهل حربی ابطال یوقدر انجق بو دخی بایع کبی اهل حرب اوزره رد ایله امر اولنور اما مالک قدیم انجق حق اهل حرب اوزره متقدم اولان ملک قدیمنه اعاده مراد ایلدیککندن آنکله حکم وقضاده حقلرینی اصل ثابت اولمامش منزلنده محو وابطال بولندیغی عندیمزده معلوم ومستفاد اولمشدر کذلک مالک قدیم قیمت یاثمنله مشتری ثانیدن دخی اخذ ایچون تقاضا ایدرسه بیان مشروح اوزره ملک قدیمنه اعاده‌یی متضمن اولمغله امام ینه اخذیله قضا ایده مز واکر مسلم مزبورک دار اسلامه اخراج ایلدیکی عبد مسلم یاخود امهٔ مسلمه ایسه ینه مولاسی ایچون قیمتیله حق اخذ یوقدر زیرا بیان ایلدیک که آندن حق اهل حرب منقطع اولمامشدر واستیلا اولنان نسنه‌دن حق اهل حرب منقطع اولمدقجه مالک قدیم ایچون حق اخذی ثابت اولماز کورمزمیسنکه استیلا ایلین حربی امانله دار یمزه داخل وعبد مستولی علیه دخی معیتنده حاصـل اولسه اکرچه اسلام عبده بناء بیع اوزره اکا جبر اولنور لکن مولای قـدیمی ایچون نه قیمت ونه ثمن برله حق اخـذی ثابت اولماز واکر مسلم مستأمن مزبور متاع مذکوری دار الحربده منعهٔ جیشله احراز ایتمش ایسه آندن حق اهل حرب منقطع اولمدیغندن مالک قدیمی ینه نه قیمت ونه ثمنله اخذ ایده مز لکن بو صورتده امام یدندن جمله سنی اخذ وایچنده رقیق مسلم وار ایسه بیع وثمنی اموال سائره ایله برابر اصحابی کلوب اخذ ایدنجیه دک توقیف ایدر زیرا بونده بقاء حقلری صورت سابقه دن اظهر در که بو احرازی منعهٔ جیشله اولمغله امام ایچون رد اوزره ولایت اجبار یوقدر صورت سابقه‌ده احرازی بنفسه دار ایله اولمغـله امام انجق وجوب رد ایله افتا ایدر ومالک قدیم ایچون قیمت وثمنله حق اخـذ صورت سابقه ده ثابت اولمایجه بونده عدم ثبوتی بالطریق الاولی در واکر مسئلهٔ مرقومه‌ده دار الحربدن خارج اولان مستأمن اولمیوب بلکه ایچـلرنده اسیر ایسه نظر اولنور اکر خروجنده ابتداء دار اسلامه قادم اولمش ایسه احراز ایلدیکی جمیع اموال کندویه سالمدر زیرا اهـل حربده مستأمن اولمیوب بلکه مقهور اولمغله وقت قدرتده قتللری واخذ اموال‌لری شرعا مقدور یدر ومال‌لرندن هرنه احراز ایلمش ایسه اکا حلال طیبدر اما ایچنده اهل حربک امتعهٔ مسلمیندن احراز ایلـدکلری نسنه وار ایسه بو صورتده مالک قدیمی دیلرسه قیمتیله اخذ ایدر زیرا مسلم مزبور اهل حرب اوزره استیلا برله آنی احراز ایتمکله آندن حقلری منقطع وکندوسی اکا تملکله ممتاز اولوب اول نسنه غنیمتدن اکا اصابت ایلین سهمی منزلنده اولمغله مالک قدیمی دیلرسه قیمتیله اخذه قادر اولور واکر خروجنده دار الحربده بولنان عسکر مسلمینه ولوج ایدوب بو مالی اهل حرب بکا هبه ایلدیلر یاخود آنلردن اشترا قیلدم دیو دعوایه اجترا ایلسه تصدیق اولنمیوب همان فیء عسکره القا اولنور زیرا اهل حربده مقهور اولوب اهـل حرب اسیرلره بویله معامله ایتمدکلری عادتلرندن مشهور اولدیغندن ظاهر حال مکذب مقالی اولمغـله تصدیقنه مجال بولنمیوب همان غصبله اخراج ایلدیکی منزلهٔ اموال انزال واهـل عسکر مدار تمام قهر اولان احراز بدار الاسـلامده مشارک اولملریله فیء عسکرده ادخال قیلنور مکر مدعاسی اوزره مسلمیندن بینهٔ عادله اقامت ایده بو صورتده الثابت بالبینة کالثابت بالمعاینة حکمی اجرا قیلنور زیرا اهـل حربک اکا بر نسنه‌یی هبه

یاخود

یاخود بیع ایدوب بعده سبیلنی تخلیه ایتدکلرینی معاینه ایلسک اهـل عسکر آنده شریک اوله مزلر که اول بطریق التراضی مالک اولمشـدر وشرکت عسکر بطریق القهر اخـذ اولنان نسنه لرده در که تمام قهر قوت جیشله در اما تمام هبه وشرا قوت جیشله دکلـدر وبونلر بینه ایله ثابت اولدقده ذکر اولنان حکم معاینه بونلرده جاریدر واکر مسئلهٔ مزبوره ده دار الحربده عسکر مسلمینه خارج اولان براسیر وبر مستأمن ایکی مسلم اولسه لر بو صورتده حال اجتماعلری حال انفرادلری ایله اعتبار وید مستأمنده بولنوب هبه وشرا ادعا ایلدیکی مالده قولی مع الیمین تصدیقه ابتدار ویداسیرده بولنوب بویله ادعا ایلندیکی مالده انجق مسلمیندن اقامت بینه ایله تصدیقنه اجتسار اولنور اکر بونلر بز دار اسلامدن دار الحربه بو مال ایله برابر دخول ایتمشیدیک دیو ادعا ایدرلرسه ینه مستأمن یدنده بولنان مالده یمینی ایله تصدیقه سزا کوریلور لکن اسیر اقامت بینه ایدنسه ده ایتمسه ده تصدیقه روا کورلمز زیرا اهل حرب اول اسیری معیتنده بولنان ماله برابر دارلریله احراز ایتدکلرنده محل تملک اولان اشیاسنه مالک اولملریله بو مال دخی اهل حربک اموال اصلیه‌لری سلکنه منسلک اولمشـدر صکره اول اسیر منعهٔ جیشله احراز ایلدکده فیء مسلمین قیلنور مکر مال مذکور اهـل حربدن مستور اوله مثلا ید اسیرده برانجو ظاهر اولوب اول دخی حین اسرمده بو انجو فمده مستکن یاخود بلع ایتمشیدم بطنمده مختفی بولنمغله اهـل حرب اکا متفطن اولمدیلر دیو دعوایه مباشر اوله بو صورتده دخی مال مزبور محل تملک اولوب حین مقهوریتنده معیتنده مصحوب وتمام احراز اهل حربله اموال سائره سی کبی آندن دخی بقاء ملکی مسلوب اولمغله مقتضای قیاس ینه عدم تصدیق مدعاسیدر لکن مؤلف الیف الاحسان بو بابده سالک استحسان اولوب دیدیکه اسیر مزبور اول مال مستوری دار اسلامدن برابر ادخال قیلدیغنی بینه ایله اثبـات ایدرسه اکا سالم قیلنور زیرا احرازلری انجق قهر ایله اولوب دار الحرب دار حکم اولمامغـله قهرلری حکما ثابت اولمیوب انجق حسا ثابت اولور وقهر حسیلری بیلدکلرنده تحقق ایتمیوب انجق بیلدکلرنده ایدر وبطن وفمده بولنان نسنه یی البته بیلمدیلر وآنده بطریق القهر ملکلری ثابت اولمیوب فی الاصـل اسیرک ملکی ایدوکی بینه ایله ثابت اولدقده ملک اصلیسی اوزره ابقا واندن شرکت جیش الغا اولنور سؤال اولنورسه که صورت مفروضه‌ده دار اسلامدن ادخاله اقامت بینه کفایت ایتمیوب حین اسرنده فم وبطننده ایدوکنه اقامت لازم ایدی جوابده دیرزکه اسیر مزبور محتمـل الصدق اولوب تکذیب ظاهره مقرون اولمیان اخبـارنده امین وقولی قبول وتصـدیقه قریندر واکر عسکر مسلمینه خارج اولان مستأمن واسیر اولمیوب بلکه دار الحربده اسلامه کلمش برذات هدایتمسیر اولسه یدنده بولنان مالده فی الاصل ملکم ایدی یاخود اهـل حرب بکا هبه ایتمشلر ایدی دیو دعوی ایلسه قول آنک قولیدر زیرا شخص مرقوم امین اولوب یدنده بولنـان نسنه ده خبر محتمل الصدق ایله اخبـار ایتمکله خبریله ثابت اولان معاینه ایله ثابت کبی اولدیغی آشکار در حتی بزلر مضمون قولنی معـاینه ایتمش اولسق مال مزبور اکا سالم وشرکت جیشدن محفوظ ومسلم قیلنور ایدی خبریله ثبوتنـده دخی بویله‌در اما اهـل حربدن غصب ایتمشیدم دیسه بو صورتده مال مزبور فیئه ادخال قیلنوب اهلی حربه رد وایصـال قیلنماز لکن مستأمن بشقه در که مستأمن غدر اهـل حربدن ممنوع ایکن طیب خاطرلری بولنمادین برنسنه لرین اخـذی نامشروعدر اما ایچلرنده قبول اسلام ایلین غدر واخذدن غیر ممنوعدر زیرا اهـل حرب بربرینک امانده اولمیوب بربرینه عدم تعرضلری مجرد موافقت دیندن نشئت ایتمکله اول دخی ایچلرنده قبل الاسلام بولندیغی حال اوزره حاصـل ومال‌لرندن غصب ایلدیکنده منزلهٔ اسیره نازل اولمشـدر سؤال اولنورسه که بو تقدیر اوزره دعوای هبه‌ده اسیر کبی بو دخی تصدیق اولنمامق لازم ایدی جوابده دیرزکه عدم تصـدیق اسیر انجق ایچـلرنده مقهور اولدیغندن ظاهر حالی مکذب مقـالی بولنمغله در اما ایچلرنده اسلامه کلن کمسنه‌نک اسلامی معلوملری اولمامغـله مال ونفسنه تعرضدن بری وطرز قدیمله معـامله اوزره جاری اولملریله ایچـلرنده مقهور اولمیوب ظاهر حالی مقالنی تکذیب ایتمکله بزدخی خبرنده تصدیقنی تصویب ایلدیک واکر شخص مرقوم دار الحربده عسکره ولوج ایتمیوب همان دار اسلامه خروج ایتمش اولسه دارایله احرازده منفرد اولمغله کتوردیکی مالک جمله سنده تملکله متفرد قیلنور بو صورتده مال مزبور فی الاصل برمسلمک متاعی ایکن اهل حربک احراز ایلدکلری نسنه ایسه صاحب قدیمی دیلرسه قیمتیله اخذه قادر اولور زیرا شخص مرقومک اهـل حرب اوزره استیلا ایدوب قهر ایله اول نسنه‌یه تملکی مسلم آخرک بو وجه اوزره تملکی کبیدر وصاحب قدیمی مسلم آخردن قیمتیله اخذه قادر اولدیغی کبی بوندن دخی قادردر مکر اول متـاع اوزره استیلا ایلین حربی قبل الاسلام شخص مرقوم اوله بو صورتده متاع مذکور اکا سالم قیلنور لقوله علیه السلام من اسلم علی مال فهوله یعنی اول کمسنه که

برماله استیلا اوزره قبول اسلام ایلیه اول مال آنك ملکیدر وهم اسلامله آنده حق تقرر ایتمشدر وحسق مستولی
منقطع اولمدیغجه حق مالك قدیم ثابت اولمدیغنی قریبا بیان ایلدیك وبونکله اسیر میاننده توضیح فرق اولدرکه
اسیر وشخص مزبورك خروجلرندن اقدم مسلمین دارالحربدن بونلرك بولندقلری دیاراوزره استیلا قیلسه لر
بو اسلامه کلن شخصك مالی کندویه سالم ومال اسیر ادخال مغانم قیلنور زیرا اهل حرب احراز ایله مال اسیره
اموال سائره لری مثللو مالك اولوب مال شخص مزبوره متملك اولمامشلردر لکن اهل حرب اسلامنه واقف اولوب
قهرایله آنی دخی استعباد ایتمشلرایسه اسیرده ذکر اولنان اجوبه بونده دخی بالتمام اجرا اولنور واکر عسکردن
برجماعت دارالحربده جمع علف ایچون چیقوب بعض امتعه ایله رجوع وبز بو امتعه یی اهل حربدن اشترا ایلدیك
یاخود بزه هبه ایلدیلر دیو دعوایه شروع ایلسه لر تصدیق اولنمیوب همان فیئه ادخالی مجزوم ومقطوعدر
امامدعالرینه مسلمیندن بینهٔ عادله اقامت ایدرلرسه نظر اولنور اکرشاهدلری اهل حرب ممتنعین ایکن بونلره
بیع وهبه قیلدیلر دیو شهادت ایدرلرسه بوصورتده بالتراضی تمام اولان سببله تملکاری حجتله متبین اولمغله
مال مزبور آنلره سالم ومتعین قیلنور واکر ممتنعین دکللر ایکن بیع وهبه ایلدیلر دیرلرسه فیئه متمکن قیلنور
زیرا ممتنعین اولمدقلرنده نفسلری ومالری اوزره یدلری بطریق القهر ثابت وجمله سنده شرکت عسکر دخی
متثبت اولدقدنصکره بیع وهبه لفظلریله حکم غنیمت متغیر ومتفاوت اولماز بوصورتده بزلر اولا اهل حربه ممتنعین
ایکن امان ویروب بعده فعل مذکوری اتیان قیلدیلر دیو دعوی ایدرلرسه ینه بلا بینهٔ عادلهٔ تصدیقلری روا
کوریلمز زیرا حین امتناعلرنده دعوای امانلری حین امتناعلرنده ادعای هبه لریله سیان اولوب ثانیده بلاحجة
عدم تصدیقلری بیان اولنمغله اولده دخی نمایان اولمشدر واکر بو دعوالرینه عسکردن برجماعت شهادت ایدوب
فسقلرینه بناء شهادتلری قبول اولنماسه بوشهادت کالعدم اولمغله مال مزبور غنیمته موصول قیلنور لکن
مال مزبوردن بعضیسی قسمتده بوشاهدلرك سهاملرینه اصابت ایلسه مشهود لهم اولنلریدلرندن اخذ ایدرلر
زیرا برکسنه برشخص ایچون برعینده اقرار ملك ایلدکدنصکره اول عینه مالك اولسه اقراری اوزرینه حجت
اولمغله اول شخصه تسلیمله امر اولنور واکر جماعت مرقومین بو مال کندو مالمزایدی دار اسلامدن دخولمزده
برابر ادخال ایلمشیدیك دیو بسط مقال ایدرلرسه نظر اولنور اکر کشف حقیقتی مسلمین اوزره مشکل وقوللری
معلوم الکذب اولمیوب شکل صدقله متشکل ایسه قول مع الیمین آنلرك قوللریدر زیرا غازی دارالحربده احتیاج
ملاحظه سیله بعض اموالنی استصحاب ایده کلدیکی متحقق اولمغله ظاهرحاللری صدق مقاللرین محققدر
واکر مسلمین اوزره مشکل اولمیوب بلکه صورت کذبلری متجسم ومتشکل ایسه ظاهرحال مکذب مقاللری اولمغله
همان غنیمته ادخال اولنور زیرا بعیر وامثالی اخفاسی ممکن اولمیان اشیا جماعت علافه ده خروجندن اقدم
یاننده موجود اولیدی البته عسکر مسلمین اکا واقف وآشنا اولورلرایدی وبومثللو ظاهرك تکذیب ایلدیکی امرایله
اخبار ایلین تصدیقه سزاوار اوله مز واکر کتوردکلری اشیاده رقیق بولنوب حقیقت حاللری دخی
مشکل التحقیق اولسه بوصورتده قول رقیقه رجوع ایله تلفیق اولنور اکر رقیق آنلری قوللرنده تصدیق
ایدرلرسه قول آنلرك قوللریدر زیرا بو رقیق ملکلریمزدر دار اسلامدن ادخال ایتمشیدیك دیدکلرنده
رقیق هنوز ایادی انفسلرنده بولنمغله قوللرینه رجوع ایتمك لازمدر کورمزمیسنکه بو ادعالری داراسلامده
ایلسه لر قول رقیقه رجوع ایتمك واجبدر دارالحربده دخی بویله در واکر رقیق بزلر اهل حربدن برقوم
احرار ایکن بونلر بزلری اسیر قیلدیلر دیرلرسه قول قول رقیق اولمغله یدلرندن نزع وفیء مسلمینه وضع اولنورلر
زیرا رقیق آنلری اوزرلرینه ملك ادعالرنده تکذیب ایلدیلر وبو ادعا وتکذیب داراسلامده واقع اولسه قول
قول رقیق اولوردی دارالحربده دخی بویله در وقوللریله احرار اهل حربدن اولدقلری ثابت اولدقده یدیمزده بلاامان
قهرایله حاصل اولملریله فیء مسلمینده داخل قیلنورلر واکر رقیق بزلر عبید اهل حرب ایکن بونلر اخذ ایلدیلر
دیرلرسه بوصورتده قول آنلری کتورنلرك قوللریدر زیرا رقیق اقرار رق ایتملریله حق نفسلرنده یدوقوللری زائل اولوب
ملکلرین غیرلرینه صرف اوزره تصدیقه نائل اوله مزلر امامسئلهٔ متقدمه بشقه در نظیری اولدرکه برکسنه یدنده
بولنان مجهول الحال اوزره ملکمدر دیوب مجهول الحال دخی بن فلان آخرك ملکی یم دیسه تصدیق اولنمیوب
قول قول ذی الید قیلنور امابن حرم دیسه قول قول رقیق قیلنور توضیح فرق اولدرکه خبر ویردکلری اوزره
احرار اهل حرب اولدقلری معلوم مسلمین اولوب امام دخی اوزرلرینه من ایتمکی مناسب کورسه کالاول احرار
اولورلر اما عبید اهل حرب اولدقلری معلوم اولوب امام ینه من ایتمکی مناسب کورسه بونده احرار اوله میوب

بلکه

بلکه کالاول عبید قیلنوب اهل حربدن مولالرینه رد اولنورلر بوتقریر واضح ایله فرق مسئلتین متضح اولور
واکر رقیق ایچنده غلام نابالغ وار ایسه نظر اولنور اکر نفسندن تعبیره قادر ایسه بالغ کبی قول آنك قولیدر واکر
غیرقادر ایسه اول غلام متاع جامد منزلنده اولمغله قول مع الیمین قول ذی الید در واکر رقیق ایچنده برصبی ظاهر
واحد ابوینی معروف النسب اولمق اوزره یاننده حاضر اولسه ینه نظر اولنور اکر صبی نفسندن تعبیر ایدرسه
نفسنده قول آنك قولیدر واکر ایده مزسه قول قول والد حاضردر زیرا آنك یدنده در وحکمده اکا تابعدر
کورمزمیسنکه احد ابوینله برابر سبی اولندقده مجرد داره تبعا اسلامیله حکم اولنماز واکر نفسندن تعبیره قادر ایکن
ابتدا ارکونه سویلیوب صکره عادت صبیان اوزره اندن رجوع وقول آخره شروع ایلسه آنك حکمی قول اولنه
بنا قیلنور زیرا قول ثانیده مناقضدر وهم ابتدا انا حر دیمش ایسه آنده حق عسکر ثابت اولدقدنصکره ابطال
حقلرنده تصدیق اولنماز واکر انا عبد دیمش ایسه آنده ملك ذی الید متقرر اولوب صکره ابطال ملکنده قولی
قبول اولنماز واکر طلب علف ایچون خروج وبعض امتعه ایله عود وولوج ایلینلر بز بو متاعی اهل حرب ایچنده مستأمن
یا اسیر اولان برمسلمدن یاخود اهل حربدن قبول اسلام ایلمش برکسنه دن شرا ایلدیك دیسه لر شهادت ظاهرك
خلافنی ادعا ایتملریله قوللری بلاحجة تصدیقه سزا کوریلمز زیرا آنلر غارت ایچون کیدوب معامله ایچون کیتمدیلر
وهم دعوای معامله ایتدکلری مسلمیك اول موضعده وجودلری غیرظاهردر بوصورتده اقامت بینه ایلسه لر
نظر اولنور اکر دعوالری اول متاعی اهل حربده مستأمن یا اهل حربدن مسلم اولان کسنه دن اشترا ایسه متاعلری
کندولره تملیك واعطا قیلنور زیرا دعوای مزبوره نك بینه ایله ثبوتی معاینه ایله ثبوتی کبیدر واکر اسیردن اشترا
ایسه اول متاع فیء عسکره ایفا قیلنور زیرا متاع مزبوری اخراجده مشتریلری صور مرقومه ده مقام بایعده قائم
وبایعین مذکورینك احکامی اوائل بابده متقدمدر واکر بزلر مسلمیندن دارالحربده اسیر یامستأمن یاخود اهل
حربدن اسلامه کلمش برقومه ملاقی اولوب آنلر بو امتعه یی بزه ایداع وداراسلامه اخراجله امر ایلدیلر دیو ادعا
ایلسه لر تصدیقه سزا کوریلمزلر حتی امتعه ده رقیق بولنوب بو قوللرینی تصدیق ایتسه لر آنلره دخی اعتبار وتحقیق
اولنماز زیرا رقیق اقرار رق ایلدکدنصکره قول معتبرلری یوقدر وآنلری کتورنلرك دخی ظاهرحال مصدق
مقاللری اولمامغله بلاحجة قبول قوللرینه اقبال اولنماز بوصورتده اقامت بینه ایدرلرسه نظر اولنور اکر متاع مزبور
دارالحربده مسلم یامستأمن اولان کسنه لرك ودیعه یاخود عاریه لری ایسه عسکر ایچون آنلر اوزره سبیل یوقدر
زیرا بینه ایله ثابت اولان معاینه ایله ثابت کبیدر ودارالحربده مسلم یامستأمنك ملکی ایدوکی معاینه اولندقده آنده
حق عسکر ثابت اولماز بینه ایله ثبوتی دخی بویله در ومودع ومستعیرلرینك دخی یدلری کندو یدلری کبیدر ومال
مزبورده بونلرك احرازی احراز مسلمیندن اسبقدر واکر متاع مزبور اهل حرب یاخود دارالحربده مرتدین یاخود
اسراء مسلمین طرفلرندن ایداع واعاره قیلنمش ایسه جمله سی فیء اولور زیرا ید مودع ید مودع کبیدر ومودع مرقوم
اول متاعی منعهٔ جیشله احراز ایدیدی فیء اولورایدی پس مودعی کتوردکده ینه فیء اولور انجق صورت واحده ده
فیء قیلنماز که شهودلری بوجماعت حربی ممتنعه اولا امان ویردیلر بعده اول حربی بومتاعی آنلره ایداع
ایلدی دیو شهادت ایدرلرسه مسلمین ایچون آندن برشیئه تعرض جائز اولماز زیرا بوصورتده مال مستأمن ایدوکی
بینه ایله ثابت اولدی وحربی مستأمن دارمزه کلسه ملکندن برشیئه تعرض بزه جائز دکلدر مودعی کلدکده
بنداویله در لکن اول حربی یه امان ویرن انجق ایچلرنده اسیر اولان برمسلم ایسه متاع مزبور فیء قیلنور زیرا یدلرنده
مقهور اولان اسیرك اکا اعطاء امانی باطل ووجودی عدمنه مماثلدر یاخود ایداع مذکور امان اسیره بنا قیلنمغله
اول اسیر بنفسه عسکر مسلمینه کلوب اول متاعی ایداع وینه دارالحربه رجوع ایتمش حکمنده قیلنور وایداع اسیرك
حکمی قریبا تفهیم اولنمشدی واکر بز بو مالی دارالحربده مسلم یامستأمن یاحربیدن غصب ایلدیك دیو دعوی
وبینه ایله اثبات مدعی ایلسه لر بوصورتده مستأمندن غصب اولنان اوزرینه رد اولنور زیرا مال مستأمن مسلمین
ایچون قهرایله عرضهٔ تملك دکلدر وحربیدن غصب اولنان البته فیء اولور اما دارالحربده اسلامه کلن کسنه دن
غصب اولنان قیاس قول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه اوزره اولدخی فیء اولور زیرا امام مشار الیهك اصلی اولدرکه
آنك اسلامی نفس ومالنده تعرض ایدنلر آثم اولمق خصوصنده بطریق الدیانة عصمتنی موجب اما احکام قضاده
عصمتنی غیرمستوجبدر کورمزمیسنکه آنی برکسنه خطأ قتل ایلسه دیت لازم اولمیوب همان کفارت لازمدر
وبرکسنه دارالحربده آنك مالنی اتلاف ایلسه ضمانی موجب اولماز کذلك آنکله ربوا وغیری وجهله معامله ده
حکم مذکور ظاهر اولوب شخص آخرك استرداده قادر اولدیغی نسنه ده بو قادر اوله مز کذلك مسلمین آنك

بولندیغی دارالحربه استیلا ایلسه لر عقاری البته فیٔ اولور ومنقولاتندن دخی کندو یدنده یاخود مقام یدینه قائم
اولان برید محترمه ده بولنمیان نسنه لری دخی فیٔ اولور وفیٔ اولمیان انجق کندو یدنده یاخود کندو ایداعیله
برمسلم یامعاهدك یدنده بولنان منقولاتیدر که ملك یدی اعتبارنله آنلرده احرازی مسلمیناوزره سبقت ایلمشدر
اما منقولاتندن کندودن غصب ایلین برغاصبك یدنده بولنانلر اول غاصب مسلم یامعاهد اولسه دخی فیٔ قیلنور که
ید غاصب حکم احرازده ید مغصوب منه کبی دکلدر ومسلم ومعاهدك آندن غصب ایتدکلرنده حکم غنیمت
جاری اولنجه اکا دارالحربده ملاقی اولان مسلمینك غصب ایتدکلرینه دخی ساریدر مکر کلوب منعه لرینه
کیردکدنصکره غصب ایتمشلر ایسه ینه کندویه رد اولنور زیرا منعهٔ مسلمینله اول مالی کندو محرز اولوب یدی یدغیردن
اسبق اولمغله اول دار اوزره هنکام استیلاء مسلمینده یدنده ایکن مسلمینك غصب ایتدکلری مالنه ملحق اولمشدر
و بو مال اوزرینه رد اولندیغی کبی مال معهود دخی اوزرینه مردوددر ومسائل مذکوره ده علت فقهیه اولدرکه
عصمت مقومه دینله ثابت اولمیوب انجق احراز بالید ایله ثابت اولور واحراز بالیددخی انجق منعهٔ مسلمینله یاخود دار
اسلامله تمام اولور وعصمت مقومه بولنمدقجه مالی محل اغتنام اولمقدن خارج اولماز بو ذکر اولنان اقوال
شریفه اصل امام ابی حنیفه رحمه الله تعالی اوزره در اما امام محمد رحمه الله تعالی قولی اوزره دارالحربده اسلامه
کلن کسنه نك حالی حکم عصمت مالنده دارالحربده مسلم مستأمنك حالی کبیدر حتی امام مومی الیه دیدیکه
اول کسنه ایله معامله ایلین مسلم ایچون آنکله علی وجه الربوا معامله جائز اولماز وعلاقه ده خروج ایدنلرك
مسلمین مستأمنیندن غصب ایتدکلرنده حق عسکر ثابت اولمیوب مستأمن اوزره ردی واجب اولدیغی کبی
دارالحربده اسلامه کلنلردن غصب ایتدکلری دخی بویله درکذلك مسلمین آنك بولندیغی دارالحرب اوزره استیلا
ایتدکلرنده منقولاتندن کندو یدنده یاخود ایداعی یاغصبله برمسلم یا معاهد یدنده بولننلر اوزرینه رد اولنور انجق
اندن اهل حربك غصب ایتدکلری فیٔ اولور زیرا اهل حرب استیلابرله اکا مالك اولمشلردر حتی بعدالاستیلا
قبول اسلام ایلسه لر آنلره سالم قیلنور اما مسلم یامعاهد یاحربی یه ایداع ایلدیکنه بونلر مالك اولمامشلردر حتی
اول دارك اهلی قبول اسلام ایلسه لر مال مزبوری اکا ردایدرلر واول دار اوزره مسلمین استیلا ایتدکلرنده ینه
بویله در کذلك دارالحربده قبول اسلامدن صکره اموالنی آنده ترك ودار اسلامه خروج ایدوب اهل حرب اموالنه
تعرض ایتمدین مسلمین اول دار اوزره استیلا ایلسه لر ینه امام محمد رحمه الله تعالی قولنده جمیع مالی اکا اعطا قیلنور
اما برحربی اولا امانله داریمزه خروج بعده قبول اسلام ایدوب صکره مسلمین دارالحربده مالنه استیلا ایلرلری
بشقه درکه آنده مالی فیٔ اولور زیرا دار اسلامده قبول اسلامله دارالحربده بولنان مالنی احراز ایتممشدرکه حین
اسلامنده مالی اوزره ولایتی یوقدر ومالی اوزره ولایتی واخذینه قدرتی بولنمدقجه احرازی تحقق ایلمز اما صورت
سابقه ده حین اسلامنده مالی تحت قدرت وولایتنده بولنمغله همان اسلامله آنی احراز ایلمشدر کورمزمیسنکه داریمزده
قبول اسلام ایلدکده دارالحربده بولنان اولاد صغارینك اکا تبعا اسلامیله حکم اولنماز حتی مسلمین اوزرلرینه استیلا
ایلسه لر فیٔ اولور وفیٔ اولدقلرندن صکره اسلام اوزره جبر اولنورلر زیرا داریمزه دخوللرندن صکره حکم اسلام تبعا
للاب آنلره الزام قیلنور اما دارالحربده قبول اسلام ایلدکده اولاد صغاری آنك اسلامیله مسلمین اولورلر حتی اوزرلرینه
استیلا اولندقده احرار قیلنوب سبیل تعرضدن آزاده اولورلر اکرچه آنك مالنی دارالحربده اتلاف ایلین شخص
اوزره ضمانی واجب دکلدر لکن بو معنی اول کسنه اسلامیله رقبه سی کبی مالنی دخی محرز اولمامغی موجب دکلدر
زیرا آنی عمدا یاخطأ قاتل اوزره قصاص ودیت لازم اولماز ایکن ینه اسلامیله رقبه سنی محرز درحتی اوزرینه استیلا
برله مملوك اولماز واهل بغیك نفوس واموالنی اهل عدل اتلاف ایتدکده ضمان لازم دکل ایسه ده ینه استیلا برله
مالك اولمدقلری مسلم ایکن بعد الاسلام دارالحربده مکث ایلین کسنه نك جرمی خوارج واهل بغیدن اعظم
اولمامغله لاأقل حکم مزبورده آنلره همقدمدر ورسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك ایما رجل اسلم
فی دارالحرب ثم خرج الی المسلمین ثم اتبعه ماله فهوله یعنی قنقی رجل که دارالحربده قبول اسلام بعده مسلمینه
خروج ایدوب صکره مالی اکا تابع اولوب عقبنجه کله اول مال آنك ملکیدر قول سدیدلری جمیع مقالمزی تأیید
وتسدید ایدر و بو حدیثده مالی ایله مراد عبدیدر اکر اسلامیله عبدینی محرز اولمیدی آنك اسلامندن اقدم عبدی
اسلامه کلوب هاربا ومغاضبا داریمزه خروج ایتدکده حر اولدیغی کبی اسلامندن صکره دخی حر اولور ایدی
لکن امام ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه ایچون ذکر ایلدیکمز قول صوابده کلام محمد رحمه الله تعالی دن جواب
واردرکه اموالده عند الاستیلا تملك مطلبنی دفع ایتمك انجق مقوم مال اولان احراز ایله در واحراز دخی دار ایله در

دینله

دینله دکلدر اما نفوس بشقه درکه نفوس فی الاصل عرضهٔ تملك اولمیوب همان جریمهٔ کفرینه بناء عرضهٔ تملك
اولوب اول جریمه دخی دارالحربده اسلامیله منعدم اولمشدر اما اسلامیله مالنی محرز اولیدی متلفی ضامن اولوب
دارالحربده مسلم مستأمنك مالنی استهلاك حکمنی متضمن اولور ایدی لکن امام محمد رحمه الله تعالی دارالحربده
قبول اسلام ایدنلر ایله مستأمنك استهلاك مالری خصوصنده بینلرین فرق ایلمشدر نته کیم عند جمیع الائمة قتل
نفسلری خصوصنده بینلری فرق اولنمشدرکه دارالحربده مسلم مستأمنی کرك عمدا وکرك خطأ قتل ایلین قاتل
اوزره کندو مالندن دیت واجب اولور زیرا عاقله دارالحربده واقع اولان جنایتی متحمل اولماز ودارالحربده واقع
اولان سببده تمکن شبهه یه بناء قصاص دخی واجب اولماز نکته سی اولدرکه دم ومالده تقوم انجق احراز
بالدار ایله در زیرادین انجق حقیقتی اعتقاد ایدنلرك حقلرنده تملك ملك غیری دافع واعتقاد ایتمینلرك حقلرنده
دافع ونافع دکلدر اما منعهٔ دار معتقد وغیرمعتقد حقلرنده خواه ناخواه دافع ورادعدر ومستأمنك دارالحربه امانله
دخولنده نفس ومالی داراسلامله احرازی منتقض اولمایوب دارالحربده اسلامه کلن کسنه دن هنوز نفس
ومالنی داراسلامله احرازی تحقق ایتممشدر ایشته بووجهله عندالاستهلاك حکم ضمانده فرق میانلری نمایان اولور
ومؤلف اصیل بو اصلك بعض فروعنی تفصیل ایدوب دیدیکه اهل عسکردن برکسنه دارالحربده غارته آغاز
ودارالحربده قبول اسلام ایلمش کسنه نك مالنی اخذ وعسکرایله احراز ایدوب بعده صاحب المال دخی لحوق
عسکرایله سرفراز اولسه مال معهود قبل القسمة وبعدها بلاشیٔ اوزرینه مردوددر زیرا مسلم مزبورمالی استیلا ایله
مملوك اولمیوب کندو کلوب اخذ ایدنجیه دك استهلاك ایدن مسلمین اشد منعله ممنوعین اولمقده منزلهٔ مسلم مستأمنده در
وصاحب المال عسکر مسلمینه کلدکدنصکره اول مالی برکسنه استهلاك ایلسه ضامن اولور زیرا منعهٔ مسلمینده
بولنمغله نفسی متقومه اولمشدر حتی آنك قاتلی عسکردن بشقه کسنه بی قتل ایتدکده نه وجهله غارم اولورسه
بونده دخی اول وجهله غارم اولور کذلك مالنی دخی استهلاك ایلین ینه غارم اولور اماقبل لحوق العسکر
حکمی بشقه درکه آنده برشیٔ غارم اولماز کذلك قبل لحوق العسکر مالنی استهلاك ایلین ضامن اولماز لکن
امام ابوحنیفه رضی الله عنه جوابنده دیرکه مال مزبور فرض مذکور اوزره صاحبنك لحوقندن اقدم دخی منعهٔ
عسکرایله محرز ایدی اکر بو احراز صاحبنه نسبت اولنورسه بعد اللحوق منعهٔ جیشله بنفسه احرازنده متلفی
ضامن اولدیغی کبی بونده دخی ضامن اولمق اقتضا ایدر واکر اکا نسبت اولنمازسه لاجرم بو احراز اهل
عسکره نسبت اولنوب مال مرقوم فیٔ عسکر قیلنور و بو بابده موجب قیاس امام ابی حنیفه رحمه الله
تعالی نك وضع ایلدیکی اصل واساسدر لکن امام محمد رحمه الله تعالی استحسانه مائل اولوب بو وجه اوزره
قائل اولمشدرکه اول کسنه بعد الاسلام دارالحربده دخی شرائط زکوتی مستجمع اولدقده مالندن
اداء زکوتله مأمور در وفوت اولسه ورثهٔ مسلمینی اکا وارث اولورلر ومال واحدده زکوة وتوریث مسلمینله حکم
اغتنام نه کونه مجتمع اولور وامام مومی الیه بوقول حقیقتماسیله مال مسلم قطعا فیٔ مسلمین قیلنماد یغنه رمز وایما ایلمشدر
واکر طرف امامدن بر رسول اهل حربه دخول و بعض متاع بر قیقلرین غصب ودارالحربده عسکر مسلمینه
موصول قیلسه کرکدرکه امیر یدندن اخذ واصحابنه رد ایلیه زیرا اهل حرب ایچنده رسول ایچلرنده مستأمن کبیدر
ومستأمن مال اهل حربی غصب ومنعهٔ جیشله احراز ایتدکده بو حکمی بزبیان ایلدیك رسول دخی آنك کبیدر
واکر امیر غصبنه عارف اولمیوب اول مالی غنائمله برابر بین الغانمین تقسیمدن صکره واقف اولسه کرکدرکه
نصیبنه دوشن کسنه دن اخذ ورد ایلیه زیرا سبب استحقاق رد اولان معنای غدر قسمتله منعدم اولماز بو صورتده
مال مزبور سبی اولوب سهمنه دوشن غازی دخی آنی اعتاق ایلمش بولنسه نظر اولنور اکر سبی مزبور احرار
اهل حربدن ایسه عتق باطل اولمغله اکا وار استدیکیك محله کیت دیو سبیلنی تخلیه واجب اولور زیرا رسولدن
صادر اولان غدر امان مانع اولمغله رقبه سنده ثبوت ملك ممتنع اولور کورمزمیسنکه امیر قبل القسمة حالنی بیلسه
حر آمن اولوب بلادینه عودت ایچون تخلیهٔ سبیلی واجب اولور کذلك بعد القسمة یاخود بعد الاعتاق بیلسه
ینه واجبدر زیرا مملوك اولمیان انسانی اعتاق باطلدر واکر سبی مزبور عبید مشرکیندن ایسه عتق مذکور
نافذ اولور زیرا امام ایچون اول عبد اوزره ولایت تملیك وار ایکن آنی قسمتله اول غازی یه تملیك ایلمشدر کورمزمیسنکه
امام قبل القسمة حالنی بیلسه ینه بیعله آخره تملیك ومولاسنه ثمنی ارسالی جائزدر کذلك حالنی بیلمدین بیع یاقسمتله
آخره تملیك ایلسه تملیکی صحیح اولوب آنده عتق متملك مصادفت ملکنه بناء نافذ اولور صکره امیر امانته رعایتی ایچون
مولاسنه قیمتنی ارسال ایدر و بعد الارسال مولاسی قیمتنی قبض ایدرسه معتق ایچون رجوع دارالحربه رخصت

ويريلمز زيرا آنده ملك مسلم عتقله نهايت بولمغله تقرر ايدوب عوضي دخي دارالحربه واصل اولمغله حكم غدر دارالحربه رد ايله مرتفع اولديغي مرتبه ده بونده دخي مرتفع اولمشدر اما مولاسي قبض قيمتدن امتناع ايدرسه اول عبد معتقه ديلرسك دار عمزده اقامت قيل وديلرسك واروب دارالحربه ملتحق اول ديمكله تخيير اولنور زيرا دارالحربه ردي امان ايچون مستحق اولمشيكن مقامنه قائم اولور بر عوضله اول استحقاق هنوز باطل اولمامشدر انجق بيان مشروح اوزره اعتاق مسلم ايله حر اولديغندن دارالحربه رجوعي رأينه تفويض اولنور كورمزميسنكه قبل العتق مولاسي اخذ قيمتدن امتناع ايلسه امير قسمت وبيعي نقض وآني دارالحربه رد ايلمك لازمدر وبعد الاعتاق دخي بويله در انجق بوبابده عودتي كندو رأينه تفويض اولنور واكر رسول مزبور مال مذكوري منعهٔ جيشله احراز ايتميوب همان دار اسلامه ادخال ايلسه بوصورتده اكا مالك اولور لكن دارالحربه رد ايله افتا اولنور وحكمده اوزرينه جبر واجبار اولنماز زيرا ذكري سبقت ايلين مستأمن منزلنده اولمغله انجق كندو ذمتني ابطال ايدوب ذمت مسلميني ابطال ايتمشدر واكر دارالحربه رد ايتميوب آخره بيع ايدرسه بيعي مكروه ايسه ده منعقد اولور وبوصورتده اخراج قيلديغي سبي ايسه اهل حربك احرارندن ياخود مماليكندن وذكورندن ياخود اناثندن اولمق ميانده فرق يوقدر زيرا بونلرك جمله سي محل تملك ايكن احرازي تام اولمغله مملوكي اولمشلردر اما مسئلهٔ سابقه بشقه در كه آنده احرازي جيشله اولمغله دارالحربه ردنده ولايت امير ثابته اولوب تمام احرازينه مانع اولمشدر واكر رسول مذكور ياخود آندن اشترا ايلين سبي مزبوري اعتاق ايدرسه عتق ملكنه مصادف اولمغله نافذ اولور واول معتق ديلرسه دارالحربه رجوع ايدر زيرا ردي مستحق شرعي ايدي حتى قبل الاعتاق رد ايله حكمده جبر اولنمازسه ده رد ايله بطريق الافتا امر اولنمشيدي شمدي عتقله امر نفسنه مالك اولمغله دارالحربه رجوعنه متملك اولور واكر سبي مزبور عبد اولوب آني مدبر يا مكاتب قيلوب ياخود جاريه اولوب آني مكاتبه وام ولد قيلدقدنصكره دارالحربه قصد رجوع ايلسه لر مسلمين بونلري رجوعدن منع ايده مزلر اما اخراج يا اشترا ايلين مولاسي مانع اولورسه مسلمين آنك منعنه دخي مانع اوله مزلر زيرا بوتصرفاتدنصكره ملك مولي هنوز قائمدر اما بعد الاعتاق بشقه در كه آنده معتق اوزره ملكي باقي اولما ديغندن دارالحربه رجوعدن آني منعنده ظالم وظلمدن منعي مسلمين اوزره لازمدر لكن ام ولد اولوب ولديله كيتمك مراد ايدرسه بوصورتده منعي مسلمين اوزره دخي واجبدر كه ولدي دين والدي اوزره مسلمدر بو مسائلك خلاصه وحاصلي اولدر كه هر موضعده كه عوض دارالحربده مولاسنه واصل اوله معوض ايچون قطعا حق رجوع قالماز وهر موضعده كه واصل اولميه البته رجوعه قادر اولور اما مالكي رجوعنه مانع اولورسه هر موضعده كه رد اوزره حكمده مجبور اوله منعنه التفات اولنميوب بلكه منعدن منع اولنور وهر موضعده كه مجبور اولميه ملكني ابقا ايچون احداث قيلديغي منعنه اكا تعرض اولنماز لكن عتقله ملكي زائل اولدقدنصكره حق منعي دخي زائل واولبابده سائرناسه مماثل اولور والله تعالى اعلم بالصواب واليه المرجع والمآب وهو حسبي ونعم الوكيل

باب فضول الغنائم * يعني بعد التقسيم غنائمدن قالان بقيهٔ فاضله نك تفصيل مصارف واحكامنده مسائل فاضله در امير عسكر غنائمي بعد التقسيم فضلهٔ قليله قالوب آنك قلتي وجيشك كثرتي حسبيله تقسيمه مستقيم اولمسه كركدر كه امام آني مساكينه تصدق ايدوب بيت الماله وضع وتسليم ايتميه اكرچه مؤلف جليل بوندن اقدم باب قسمة الغنائم التي يقع فيها الخطاده بعض مسائلي تعليلده فضلهٔ مذكوره بيت الماله وضع اولنور ديمشيدي لكن اختلاف جواب اختلاف موضع مسائلدن صورتياب اولمشدر كه مسئلهٔ سابقه شول صورتده در كه فضله دن خمسي اخذ اولنميوب اول فضله تحت قسمتده داخله اولميه اما بو مسئله شول صورتده دركه جميع غنيمتك اولا خمسي اخذ اولنوب نصيب عسكر ايچون افراز اولناندن شيء يسير باقي قاله بو شيء يسير تحت قسمتده داخل وعسكرك حصهٔ خاصه لري اولمق اوزره منفصل اولدقدنصكره عسكره ايصالي قابل اولميوب يد امامده لقطه منزلنه نازل اولمشدر ولقطه نك سبيلي تصدق وتسبيلدر انجق لقطه نك صاحبي كلوب يدينه تسليم مأمول اولمغله برسنه توقيف وتعريفنه اشتغال اولنور اما بوبابده بومثللونسنه مأمول اولمامغله تعريفله اشتغال وتصدقي تأخير واهمالده فائده بولنماديغندن همان تصدقنه استعجال اولنور واكر عسكردن برطائفه قسام غنائمه كلوب بزم منزللريمز بعيددر وهنكام قسمته دك اقامته قدرتمز يوقدر همان ظن وتخمينله غنائمدن حصه لريمزي ويرزياده سي سكا حلال اولسون ديسه لر اول دخي اولوجهله ويروب كيتدكلرندنصكره حصه لري مأخوذلرندن ازيدايدوكي ظاهر اولسه بوصورتده فضل نصيبلرندن يدقسامده باقي قالان لقطه منزلنده اولمغله امام ديلرسه آني يدنده ابقا وديلرسه

اخذ ایدوب بهرحال برسنه توقیف وخبری اصحابنه واصل اولمغیچون آنی مسلمینه اخبار وتعریف ایدر زیرا
فضل معهود اول غائبلرك حقی ایدوکی معلوم ومشهور وآنلر دخی بعد وصول الخبر مرجو الورود اولمسلریله اولا
تعریف ومدت تعریفدن صکره تصدقده لقطه حکمنده در واولبابده تدبیر امامه منوط اولوب قسامه مربوط
دکلدر زیرا امام آنی انجق قسمته مولی قیلوب اتمام قسمتله ولایتی تمام اولمغله امر اماملهٔ یدنده قالان نصیب بعض
غائمینده سائر ناسله برابر اولوب بلا اذن الامام آنی تصدقه قادر اولماز حتی بلا اذن الامام تصدق ایدرسه امام
تضمینه قادر اولور زیرا آنك یدینه کندو طرفندن واصل اولمشیکن آنده امرینك غیری برفعله مباشر اولدقده خائن
اولوب اکا اعطا ایلین امامك حقنده ضامن اولور نظیری شول مودع المودعدر که مال ودیعه‌یی اتلاف ایلیه زیرا
مالك اصل صاحبی کلدین مودع اول مودع ثانی‌یه تضمینه قادر اولور واکر امیر انی قسامدن اخذ وتصدق ایلسه
جائز کوریلور صکره اصحابی کلدکده دیلرلرسه امیره کسند ومالندن تضمین ایدرلر وامیر اول ماله بیت مال المسلمینه

مطلب حكم اللقطه

رجوع ایده مز زیرا بو بابده حال امیر حال ملتقط کبیدر ملتقط لقطه‌یی تصدقدنصکره صاحبی کلدکده دیلرسه
تصدقنی مجیز اولوب اجریله قانع ودیلرسه ضمانه طامع اولور بو صورتده امیر دخی بویله در و بیت الماله رجوع
ایده مدیکی انجق بو تصدقی علی وجه الحکم اولمیوب همان ملتقط لقطه‌یی تصدق ایلدیکی وجه اوزره اولمشدر
زیرا وجه حکمه نظر اولنسه آنی اصلا تصدق ایتمیوب بیت الماله بشقه‌جه وضع ایتمك اقتضا ایدر ایدی تاکه صاحبی
کلوب اخذ ایده یاخود بیت المالده ابدی باقی قاله امیر بویله ایتمدیکندن معلوم اولدیکه تصدقی علی وجه الحکم
واقع اولمامشدر وامیر علی وجه الحکم واقع اولمیان فعلنده مسلمین ایچون عامل اولمامغله اولبابده کندویه لاحق اولان
ضمانله بیت مال المسلمینه رجوع ایده مز واکر امیر اول مالی مساکین ایچون استقراض واول وجهله بین المساکین
تقسیم ایلسه جائز کوریلور زیرا نظر ایچون منصوب وبو فعلنده هم اصحاب ماله وهم مساکینه نظری ظاهردر
بوندنصکره اصحابی کلدکده یدنده بولنان اموال مساکینه رجوع ایدوب اصحابنه اندن اعطا قیلر زیرا تصرفی
علی وجه الولایة نافذ اولمشدر وبو بابده امیر شول قاضی کبیدر که لقطه یدینه واصل اوله یتیمه کیم تصدق قاضی
علی وجه الحکم اولمیوب صاحبی کلدکده ضامن وضمانله برفرد اوزره رجوعه غیر قادردر حال امیر دخی بو منوال
اوزره در زیرا آنی خلیفه امور ثغور یاخود مصالح عسکر منصوره اوزره مولی قیلمشدر وخلیفه‌نك مولی قیلدیغی
امورده امیر قاضی کبیدر اما اقسام بشقه‌در که انجق قسمته مولی اولمغله تصدقی بروجهله جائز دکلدر واکر بر عسکر
عظیم غنائم قلیله‌یه اصابت واخراج ایلدکدنصکره قلت غنائم یاخود سبب آخر ایچون متفرق اولوب
بعضیلری حاضر بولندقده کرکدر که امیر حصهٔ حاضرینی اعطا وحصص غائبینی برسنه توقیف وابقا ایلیه زیرا
تحت قسمتده داخل اولمغله یدنده لقطه منزلنه نازل اولمشدر وآنده حکم شرعی قریبا بیان ایلدیکمز حکمدر عیدر

مطلب حقيقة الحكم في اللقطة

لکن امیر بو بابده حقیقت حکمی امضا قصد ایدرسه کرکدر که اول مالی بیت الماله بشقه‌جه وضع وتقریر واوزرینه
جنس ومقداریني وکیملرك مالی ایدوکنی وباعث وضع اولان قصه‌سنی تحریر ایده وصاحبی وارداولنجیه دك
بیت المالده مؤبد وخالد قیلنه ولقطه‌ده دخی حقیقت حکم انجق بودر زیرا بعد التعریف جواز تصدقی رخصتدر
واولبابده عزیمت انجق مال غیردن کف ید وصاحبی یاخود وارثی کلنجیه‌دك عین مالنی حفظ ایتمکدر وعینی
حفظده عروض فسادیدن خوف اولنورسه بیع وثمننی حفظ ایتمکدر که بو صورتده حفظی انجق بو وجهله ممکندر
وبو بیعی علی وجه الحکم واقع اولور حتی صاحبی کلدکده ثمننی اخذ ایدر وامیره قیمتنی تضمین ایده مز اما تصدق
بویله دکلدر که بیعی حکم شرعی اوزره صاحبی ایچون حفظ مالینی بحسب الامکان تقریردر اما تصدق اجازتی
تقدیری اوزره ثوابنی اکا ایصالدر بو جهتله تصدق علی وجه الحکم واقع اولماز واکر عسکردن برکسنه بعض
غنائمی بطریق الغلول اخذ ایله خیانت ایدوب قسمتله تفرق جیشدنصکره عروض ندامتله آنی کتوروب تسلیم
امامه مبادرت قیلسه بو صورتده امام مخیردر ورد وقبولده رأیی معتبردر دیلرسه اقرار غلولده آنی تکذیب ایدوب
بن سنك بو قولکده صدقیکی بیلمم وسن اقرارك اوزره بو وبالی التزام ایلمش سین والتزام ایلدیککك امرك احوالنه
سن دخی اعلم سین تاکه حقی مستحقنه ایصال ایده سین دیمکله رد وتجنب ایلر ودیلرسه مال مزبور اول کسنه‌نك
یدنده بولنوب وصاحب المال یدنده بولنان نسنه‌نك اخبار حالنده شرعا مصدق اولمغله آنی تصدیق ایدوب
خمسنی اخذ واربابنه تفریق وباقیسنی یدنده منزلهٔ لقطه‌ده توقیف وتعویق ایلر بو صورتده اصحابنه ایصالی
مأمول ایسه ذکر اولندیغی اوزره برسنه توقیف وتعریفله مشغول اولور واکر غیر مأمول ایسه دیلرسه همان
مساکینه تقسیم ودیلرسه امر وشأنی اوزرینه تحریر وترقیمله بر وجه تأبید بیت الماله وضع وتسلیم ایدر واکر

صاحب الغلول مال مزبوری امامه کتورمیوب یدنده برقرار ایکن غلو اتدن توبه کار اولسه بو صورتده اهلنه ایصالدن
نا امید ایسه مستحب اولان همان تصدق وانفاقدر واکر امید وار ایسه انکدخی حکمی مذکوراتده حکم لقطه ایله
اتفاق اوزره در لکن کرك غلول وکرك لقطه ده بهرحال امامه دفع وتسلیم بنم عندمده احب واسلمدر وقصد
تسلیم ایتدکده دخی امام تصدیق وتکذیبنده مخیردر لکن صورت تکذیبنده خمسی یدنده ترك ایلمك لایق دکلدر
زیرا اول کسنه کندو یدنده بولنان مالك خمسی کتاب اللهده تسمیه اولنان ذواتك حقلری ایدوکنی اقرار قیلمشدر
ویدنده بولنان نسنه ده اقراری کندو حقنده صحیحدر پس لایقدر که امام آندن خمسنی اخذ ومصارفنه
صرف قیله تا که حق ارباب خمسی مضیع اولمیه والله اعلم

باب الحکم فی الاساری عبید هم واحرارهم فی امورهم * یعنی اهل حربك عبید واحرارلرندن اسیر قیلنانلرك
احکام امورلری بو بابده مشروح ومسطوردر اسراء اهل حرب بعد الاخذ قبل القسمة کرك قبل الاحراز
وکرك بعد الاحراز حکمده عبید مسلمینله شریك وانبازلردر زیرا قبل القسمة ملك آنلرده تقرر ایتمش ایسه ده
قهر ایله حکم رق ثابت اولمشدر زیرا لفظ رق رقتدن مأخوذ اولوب ضعفدن عبارتدر واهل حرب عرضهٔ
تملك اولمریله قبل الاخذ دخی آنلرده ضعف شرعی موجود ایکن منعه لری اعتباریله قوت حسیه لری
بولنمغله ضعف شرعیلری ظاهر دکل ایدی شمدی اسر ایله قوت حسیه لری فائت اولمغله قسمت وبیعه متوقف
اولان ملك آنلرده ثابت اولمامش ایسه ده حکم رق ثابت اولمشدر حتی مسلمیندن برقتیل بولنوب اسراء مزبوردن
بعضیلری ینه ایچلرندن برینك اوزرینه شو رجل اول مسلمی سیفله عمدا قتل ایلدی دیو شهادت ایلسه لر شهادتلری
قبول اولنماز زیرا شهادت نوع ولایت اولوب آنلر مانع ولایت اولان رقله موصوف اولمریله اهل شهادت دکللردر
لکن امام مشهود علیهی قتل ایلسه جائز کوریلور انجق جواز قتلی شهادتلرینه مبنی اولمیوب بلکه امامدن عاری
اسیر اولدیغنه مبنیدر حتی بعد القسمة والبیع ملك تعین ایتمکله شهادت مزبوره تحقق ایتدیکی صورتده قتلی
جائز اولمدیغی کبی صورت تحققنده دخی غیر جائزدر وشهادت مزبوره لری ایچلرندن بر عورت اوزره واقعه اولسه
امام ایچون قتلی بر وجهله جائز کورلمز زیرا امرأهٔ ماسوره نك قتلی غیر جائزدر وبونلرك شهادتلری دخی غیر
معتبردر وبو قول صحیحی امام ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه دن نقل اولنان کلام صریح دخی تأیید وتوضیح ایدر
دیمشدر که عسکردن برکسنه قبل القسمة برعبد یا امه دن نصیبنی اعتاق یاخود برامه یی استیلاد ایلسه بالنظر
الی القیاس نافذ وبالنظر الی الاستحسان غیر نافذدر وجه توضیحی اولدر که آنلرده حکم رق ثابت اولمیدی نفوذ
عتق واستیلادده قیاس واستحسانك مدخلی نمایان اولمازایدی واکر امام دار اهل حرب اوزره استیلا برله دار اسلام
قیلسه اولبابده مخیردر دیلرسه اول اراضی یی بعد التخمیس بین الغانمین تقسیم وتفریق ایدر ودیلرسه حضرت
عمر رضی الله عنه اهل سواده قیلدیغی معامله کبی رؤسلرندن جزیه واراضیلرندن خراج وبرمك اوزره اهلنی ذمت
قیلوب اوزرلرینه من واحسانی تحقیق ایدر لکن حقلرنده رأی امام هنوز واضح وعندنده احد جانبین آخر
اوزره راجح اولمدین اول دارك بعض اهلی ایچلرندن بر رجل اوزره شو رجل بنه بزلردن بر عورتی عمدا یاخطأ قتل
ایلدی دیو شهادت ایتدکلرندنصکره عند الامام احد جانبین مترجح اولسه بو صورتده شهادت سابقه لری بمنزلة
العبید مقهوریتلرینه مقرونه اولمغله بطلانی متضحدر اما صکره اعادهٔ شهادت ایدرلرسه نظر اولنور اکر امام
آنلری تقسیم ایتمش ایسه قسمتله آنلرده ملك متعین اولمغله بو شهادتلرینك دخی عدم قبولی متبیندر واکر من ایتمش
ایسه من ایله احرار الاصل قیلنوب حکم حریتلری مستقر اولمغله بو شهادتلرینك قبولی متقرردر زیرا عبد حال رقنده
شهادت ایدوب رد اولندقدنصکره بعد الحریة اعادهٔ شهادت ایلسه قبولی واجبدر بو صورتده قاتل کرك عمدا قتل
ایلسون وکرك خطأ قیمت نفسی وقیمت مقتوله دن قنقیسی اقل ایسه اول مقداری کندو مالندن غارم واولیاء مقتوله یه
ادایه عازم اولور وصورت مفروضه ده دم مقتوله ده حین قتلنده شبههٔ هدر باقی اولوب قاتل حین قتلنده متردد الحال
اولمغله قتل عمد ایله مستحق قصاص اولسه دخی قصاصه مجال محالدر زیرا بو قاتل ومقتوله نك حین قتلنده
حاللری حال مکاتب کبیدر که هر بری اوزرنده قسمتله تقرر ملك ومن ایله تقرر حریت میاننده متردد بر رقیق اولمغله
حکما مکاتبه عدیل ورفیقدر ومکاتب عمدا مکاتب آخری قتل ایلسه قصاص واجب اولمیوب بلکه قیمت قاتل
وقیمت مقتوله دن قنقیسی اقل ایسه آنك اداسی موجب آنك دخی اداء بدل کتابته حریتی ایله حکمندن صکره کسب
قاتلدن ورثهٔ مقتوله اداسی مستوجب اولور ومانحن فیه دخی بویله در کذلك آنلردن بریسی برحر مسلمی خطأ
قتل ایلسه نظر اولنور اکر امام آنلری تقسیم ایدرسه آنی دخی اولیاء مقتوله تسلیم ایدر واکر ذمت قیلمغه عازم اولورسه

وبو مسئله قتل امرأه ایله تصویر اولندیغنك وجهی قریبا ظاهر اولور که قتل رجلده ضمان نوع غرامت واجب اولمغله آنده بو تفصیل غیر معتبردر *

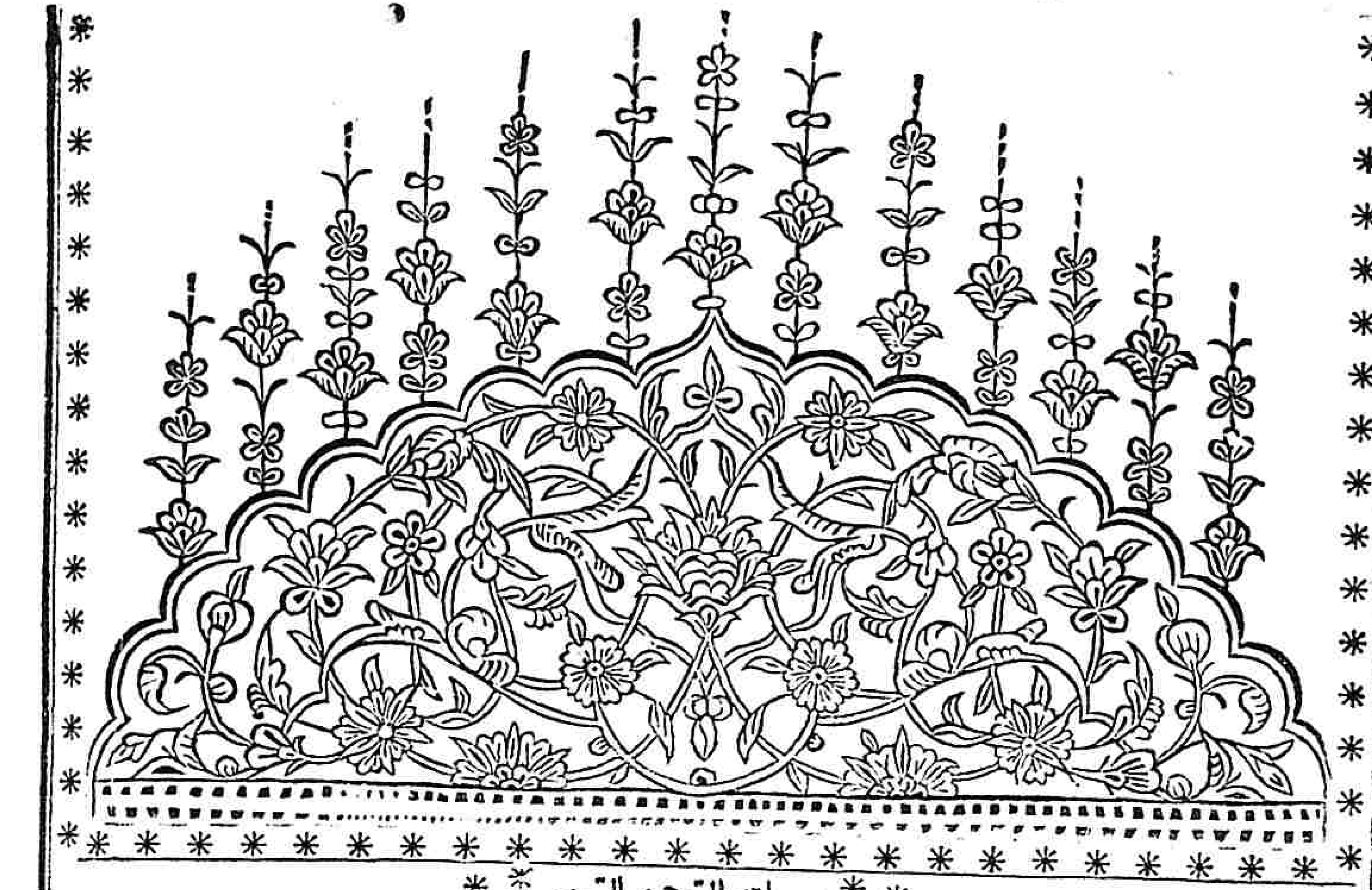
مطلب المکاتب اذا قتل مکاتبا لایجب القود

قاتل کندو قیمتنی اولیاء مقتوله غارم اولور نته کیم خطأ حر مسلمی قتل ایلین مکاتبده حکم مرقوم مکتوب ومرتبدر
اما مقتول عورت اولمیوب ایچلرندن بر رجل ایسه قاتل اوزره نسنه لازم اولماز زیرا اول رجلك دمی حلالدر ودم
حلالی اراقه ایلین شخص اوزره ضمان یوقدر واکر حقلرنده رأی امام هنوز واضح اولمدین ایچلرندن بر طائفه قبول
اسلام وبرکسنه اوزره شهادته اقدام ایلسه لر ینه قبول اولنماز زیرا آنلرده قهر ایله ثابت اولان حکم رق اسلامله
زائل اولماز کورمزمیسنکه امام ایچون تقسیملری جائزدر بناء علیه بونلر شول مکاتب مسلم ایله همحاللردر که اداء
شهادتله اشتغال قیله واکر امام شهادتلرین رد ایلدکدنصکره ارضلرین ارض خراج وآنلری خراج ارضی ادا اوزره
ارضلرنده اسکان وادراج ایلسه ینه جائز کوریلور زیرا اسلاملرندن اقدم امام ایچون بو معنی جائز ایدی بعد
الاسلام بالطریق الاولی در سؤال اولنورسه که مسلم اوزره ابتداء خراج ارض وضع اولنماز ایکن مسلمین مزبورین
اوزره نیجه وضع اولنور کورمزمیسنکه امام اراضیٔ مزبوره یی بین الغانمین تقسیم ایلسه اصحابی مسلمین اولمغله ارض
عشر قیلر یوقسه وضع خراج ایده مز جوابده دیرز که صورت تقسیمده غانمینه مجددا تملیك ایتمش اولمغله وضع
خراج ایلسه مسلم اوزره ارضنده ابتداء توظیف ایتمش اولور اما اراضی ایله اهلنه من ایلدکده آنده ملك قدیملرین
علی ماکان تقریر ایتمش اولور وامام ایچون بو اراضی اوزره ملك اصحابنده اسلاملرندن اقدم حق توظیف خراج
ثابت ایدی شمدی اول حق ثابتی ابقا ایتمش اولور وابقاء خراج قدیم ارض مسلمده دخی مستقیمدر کورمزمیسنکه
نفوس واراضیلری اوزره توظیف خراجدنصکره قبول اسلام ایلسه لر اکرچه خراج رؤسلری ساقط اولور
لکن خراج اراضیلری ساقط اولماز مانحن فیه دخی بویله در بو صورتده شهادت سابقه لرین اعاده ایلسه لر امام
آنی قبول ایدر زیرا حریتلری تقرر ایتمکله تقسیم اولنوب مولالری اعتاق ایلدکدنصکره اعادهٔ شهادت ایتمش منزلنده
اولمشلردر ووجه مفروض اوزره حقلرنده رأی امام هنوز واضح اولمدین آنلردن برطائفه قبول اسلام ایدوب ایچلرنده
دار اسلامده حر مسلم باباسی بولنان برکسنه اولوب هر برینك آخردن غیری وارثی یوغیکن بریسی فوت اولدقدن
صکره امام آنلری ذمت قیلمق رأینی التزام ایلسه نظر اولنور اکر فوت اولان باباسی ایسه اسیر آکا وارث اوله مز واکر
اسیر ایسه باباسی آکا وارث اولور زیرا اسیر مزبورك حالی رق وحریت میاننده متردد اولمغله منزل مکاتبه در
ومکاتب حال کتابتنده فوت اولان قریبنه وارث اوله مز اما حال کتابتنده کندو عن وفاء فوت اولوب کتابتی ادا وحریتی
ایله حکم اولندقده قریبی آکا وارث اولور واسیر مزبور دخی بویله در که موتندن صکره امثالنه عقد ذمتله حریتی ایله
حکم اولندقده قریب مسلمی آکا وارث اولور واکر اول اسلامه کلن اسرادن بری فوت اولوب وارثی دخی ینه اول اسراء
مسلمیندن بریسی بولندقدنصکره امام اوزرلرینه رأی من واحسانی التزام قیلسه بو صورتده مال میت وارث مسلمینه
میراث قیلنورز زیرا بونده حکم حریت وارث ومورثده سبب واحد ایله تقرر ایتمکله شول مکاتب منزلنده اولمشدر که حین
کتابتنده متولد بر ولدی وار ایکن فوت اولوب بعد الموت کتابتی ادا اولنه اما مسئلهٔ سابقه بشقه در که آنده اهل دار
اسلامدن اولان باباسینك وقت موتنده حریتی متقرره ایکن اسیر هنوز متردد الحال اولمغله صکره حریتی ظهور ایتسه
دخی ینه باباسنه وارث اولمق محالدر که آنك مالنده حکم توریثی انجق نفس موتله تقرر واستحصال قیلنور اما بو مسئله ده
میت عند الموت وارث کبی متردد الحال اولمغله هر برنده حکم حریت ومالده حکم ارث وقت واحدده تقرر
واستحصال اولنور سؤال اولنورسه که مکاتبده حریت حال حیاتنه مستند اولور یاخود وقت اداء کتابته دکین حکما
حی کبی قیلنور ومعنای مذکور اسیر مزبورده غیر ممکن التحقیق ایکن بینلرنده جریان ارث نه وجهله تنسیق اولنور
جوابده دیرز که معنای مذکور اسیر مزبورده دخی اظهردر که امام آنلری ذمت قیلدقده حریت ثابته لرین تقریر
ایتمشدر اما مکاتبده عند الاداء آنده فی الاصل قطعا ثابت اولمیان حریت هنوز ثابته اولمشدر ومکاتب لاجل التوریث
مجددا اثبات حریته محتاج اولدیغندن حکما حی قیلنمق صحیح اولنجه بو بابده تقریر حریت ثابته ایچون حکما
حی قیلنمق اولی بالتصحیحدر کذلك اسیر مزبورك اسیر آخر مذکور ایله برابر اهل داریمزدن ورثهٔ مسلمینی بولنسه
ینه میراثی بینلرنده حصه لرینه کوره تقسیم اولنوب شول مکاتب منزلنده قیلنور که بعد الموت بر ولد حری وبرکتابتنده
متولد ولد آخری بولنه واکر برحر مسلم اسلامه کلن اسراء مذکوردن برینی عمدا یاخطأ قتل ایدوب بعده امام
آنلری ذمت قیلسه قاتل قیمت مقتولی غارم اولوب اول قیمت دخی عمدده مالندن وخطاده عاقله سی اوزره لازم
اولور زیرا دم مقتولده ثابت اولان صفت حل اسلامیله زائل وعبد مکاتب منزلنه نازل اولمشدر لکن بو صورتده
قصاصك ولی مستحقده اشتباه اولمغله قاتل اوزره قصاص واجب اولماز زیرا امام آنلری ذمت قیلرسه ولی
مستحق ورثه سی اولور وتقسیملرین مناسب کوریرسه ورثه نك استیفاء قصاصده حقلری ثابت اولماز واشتباه

مستحق وجوب قوده مانع اولوب همان وجـه مشروح اوزره وجوب قيمت واقع اولور وقيمتى بدل نفسى اولوب
توريثده املاك سـائره سى منزلنه نازل اولمغله جميع ورثه سى وراثتده داخل اولور بو صورتده اول مقتولك اهل
دار بمزدن بر وارثى بولنوب مقتول اولدقده فوت اولسه واسراء مزبوريندن وارث آخرى دخى بولنوب اولدخى
دار بمزدن اولان وارثندن صكره فوت اولسه اسير مقتوله هم دار بمزدن وهم اسرادن اولان وارثلرى وارث اولور
زيرا وقت موتنده هر برى حياتده ايديلر وحريتى ايله بعـد الحكم ارثى وقت موتنه مستند اولور اما دار بمزدن اولان
وارثله متأخر الموت اولان اسير بر برينه وارث اوله مزلر زيرا دار بمزدن اولان وارثك وفاتى اسير مزبوردن اقدم در
پس نيجـه اكا وارث اولور واسير مزبور اكرچه وارث مرقومك وقت موتنده حياتده ايدى لكن وقت مزبورده
بين الرق والحرية متردد الحال اولمغله متقرر الحرية اولان كسنه يه وراثتى محالدر نظيرى شول مكاتبدر كه عن وفاء
فوت اولوب بر ابن حر و بر كتابتنده متولد ابن آخر ترك ايتدكدنصكره اولا ابن حر ترك مالله فوت بعده كتابتنده متولد اولان
ابن آخر دخى ترك مال ايله فوت اولدقدنصكره بابالرينك بدل كتابتى ادا اولنسه كسبندن ما بقى يه ايكى ابن دخى وارث اولورلر
اما آنلردن هر برى آخره وارث اوله مزكه وجهنى بيان ايلديك واكر اسراء مرقوميندن بعضيلرى عبدينى بيع يا مكاتب
ايلسه اول اسيرك ملكى هنوز من ايله كسند و يه سالم ياخود قسمتله باطل اولمق ميانده متردد و متوقف اولمغله بو تصرفلرى
دخى متوقف اولور سؤال اولنورسه كه اسير مزبور نيچون كسبنده متصرف مكاتب منزلنده قيلنمادى جوابده ديرزكه
مكاتبدن مولاسى حجرينى رفعله كسبنه احق وآنده تصرفنى مطلق ايلمشدر اما اسير مزبورك بسبب القهر نفسنده
حجرى ثابت اولديغى كبى كسبنده دخى ثابتدر بو جهتله كسبنده تصرفى موقوف اولور بو صورتده امام آنلرى ذمت
قيلرسه تصرفى نافذ اولور بعده نظر اولنور اكر اول مكاتب بدل كتابتى عقد ذمتدن صكره ادا ايدرسه ثبوت عتقى
هويدادر واكر آندن اقدم ادا ايتمش ايسه ينه نظر اولنورا كر بدل مزبوريد مولاده غير مستهلك ايسه اول مكاتب
حر اولور زيرا حكم كتابتى موقوف ايكن شمدى من ايله نافذ اولدى كورمزميسنكه بدل مقبوض اكا شمدى سالم اولدى
بو جهتدن بدل مزبور حالا حاضر وحاصل اولمغله بعد المن استيفا قيلنمش منزلنه نازل اولوب حكم عتقه واصل اولور
واكر مستهلك ايسه اول مكاتب بدل كتابتى بركره دخى ادا ايتمد كجه عتقله كامروا اوله مز زيرا بدل كتابت حقيقة ياحكما
نفوذ عقددن صكره قبض اولنمق لازم ايكن بو بابده نفوذ كتابت انجق بعد المن وجود بولمغـله قبض مذكور آنده
موجود اولمامشدر زيرا مقبوضده بعد الاستهلاك حكم توقف باقى اولميوب همان بدل اولمامق اوزره ضـايع اولور
زيرا قابض آنى عملو كندن قبض ايتمش اولمغـله امام آنلرى تقسيم يا ذمت قيلسه اوزرينه ضمانى لازم كلمز واكر
اسير مزبور عبدينى اعتاق يا تدبير ياخود غيره تصدق ايلسه بو فعللرى امام آنلرى صكره ذمت قيلسه دخى باطلدر
زيرا اسير مزبور حكم تصرفده منزلهٔ مكاتبده بلكه آندن دوندر و بو تصرفلرك مكاتبدن بطلانى ظاهر ونمايا ندركه
بونلر حقيقت ملكه بنا قيلنور ومكاتب ايچون يدنده بولنان مالده حقيقت ملكى يوقدر اسيردن دخى صدورى
آنك كبيدر اما ذكر اولنـان بيع وكتابت بويله دكلدر واكر امام اهل حربدن ايكى دار اوزره استيلا ايدوب هنوز
اهللرين تقسيم وذمت ايتمدين ايچندن بعضيلرى وفاتله اهل دارندن بعض ورثه واهل دار اخرادن بعض ورثه ترك
ايلدكدنصكره امام آنلرى ذمت قيلسه ميراثى انجق اهل دارندن اولان ورثه سنه ايراث قيلنور زيرا اهل حربدن
ايكى دارك بينلرنده تباين منعه حسبيله ولايت منقطع اولمغله بر برندن توارثلرى مرتفع و بو تباين امام آنلرى تقسيم
يا ذمت قيلنجيه دك بينلرنده باقى وغير مندفعـدر بو صورتده مذكورينك حاللرى شول جماعت مكاتبينك احواللرى
كبيدر كه اول مكاتبين قرنداشلر اولوب عقد كتابتلرى واحد اوله وآنلردن برينك بر ابن مكاتبى بولنه كه اول ابنك كتابتى
مستقله اوله بعـده اب عن مال فوت اولدقدنصكره ابن كتابتنى ادا بر له آزاد اوله بعده كتابت ميت ادا اولنه
بو صورتده اكا قرنداشلرى وارث اولوب ابن وارث اوله مز زيرا كتابت ابن مستقله اولمغله حريتى مستند حريت
ابه مستند كلدر وسابق الذكر اهل دارين مختلفين دخى بويله در اما امام اول كسنه نك وفاتندن اقدم آنلرى
ذمت قيلمش ايسـه بو صورتده جمله سى اهل دار اسلامدن اولمغـله بر برينه وراثتله بكام اولورلر واكر امام اولا
داريندن برينى ذمت قيلوب بعـده دار اخرى اهلندن برى وفات ايلـدكدنصكره اول دارى دخى ذمت
قيلسـه بو صورتده اهل داريندن جميع ورثه سى اكا وارث اولورلر اكرچه ميتك اهـل دارندن اولانلرك وراثتى
غير مشكلدر اما دارينك غيريدن اولانلرك وراثتى بو جهتله دركه آنلر قبل موت الميت اهل دار بمزدن احرار اولمشلردر
بنابرين وراثتلرى آشكاردر والله تعالى اعلم بالصواب مترجم الكتاب اولان علمانك ضعيف وبى تابى
السيد محمد منيب العينتابى ديركه الحمد لله على نواله والصلوة والسلام على سيدنا محمد وآله بو عبد

قليـل البضاعه وكثير الاثام مجرد حبل متين عنـايت الهيه يه اعتصامله شرح السير الكبـيرى
ترجه يى التزام وبيك ايكيوز اون ايكى سـنه سى ربيع الآخرينك يكرمنجى يوم اربعـاده باب الحكم
فى الاسارى عبيـدهم واحرارهم فى امورهم قطعه سينك آخرينه دكين اوضح عبـارات
وافصح اشاراتله ترجـه يى ايصاله اهتمام ايلديك لكن محل مذكور بعض نسخ معتبره ده
اصل كتابدن جلد اول اعتبـاريله فصل وافراز قيلنمش اولمغله بزدخى ناظرينه
مؤنت ثقلت جلدى تخفيف ايچون اول موضعدن وضع علامت امتياز يله
مفصول وممتـاز ايلديك ان شـاء الله تعـالى بوندنصكره
جلد ثانى يه باب الشركة فى الغنيمة دن آغاز وجنـاب
واهب الآمالدن حسن ختامله نفع عامى
رجاو نياز اولنور ومن الله التوفيق
والهداية فى البداية
والنهاية

م

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله الذى سيرنا بالسير الكبيرة المحمدية * والصلوة والسلام على نبيه المؤيد بالتأييدات الابدية * وعلى آله واصحابه الغانمين من انفال مكارمه السرمدية * اما بعد زمرهٔ علمانك ضعيف وبى تابى السيد محمد منيب العينتابى ديركه عون عنايت رب مستعان له ترجمهٔ شرح السير الكبيردن جلد اول باب الحكم فى الاسارى مسائلنك ختامنده رسيدهٔ اختتام قيلنوب جلد ثانى يه دخى باب الشركة فى الغنيمة دن شروعله صرف نقدينه اهتمام اولندى والله الهادى الى سواء السبيل وهو حسبى ونعم الوكيل

باب الشركة فى الغنيمة * يعنى جهاد ار بابينك غنائمده شركتلرى اسبابى اشبو بابده بيان واطناب اولنمشدر امام المسلمين بعض حصون اهل حربه برسريه يى ارسال وحصن آخره دخى سريهٔ اخرايى ارسال ايتدكده سريهٔ اولى دار الحربه دخول ومأمور اولدقلرى حصنه ظفر برله اغتنام اموال ايتدكلرندن صكره سريهٔ اخرى آنلره مرور وملاقات ايدوب بعد العبور آنلر دخى حصنلرينه ظفرياب واغتنام امواله نائل آمال اولوب بردخى بربرينه التقا واتصال ايتمدين بشقه بشقه دار اسلامه خروج واقبال ايلسه لر بوصورتده سريهٔ اولىنك غنائمنده ايكى سريه تشريك وثانيه نك غنائمى بالكز كندولره ايصال قيلنور زيرا سريهٔ ثانيه دار الحربده بعد اصابة الغنيمة سريهٔ اولى يه مواصل اولدقلرنده حقلرنده مدد منزلنه نازل ومصابلرنده شركته نائل اولمشلردر صكره آنلر دار الحربده مكان بعيده سفر قيلوب سريهٔ اولى آنلردن اقدم دار اسلامه خروج ايتمكله شركتلرى باطل اولماز اما سريهٔ ثانيه مصابلرنده اصابت واحراز ايله مستقل اولوب وبعد الاصابه دار الحربدن بر موضعده سريهٔ اولى ايله متواصل اولمدقلرندن سريهٔ اولى آنلر ايله شركته نائل اوله مزلر حتى بونلر دخى بعد الاصابه دار الحربده سريهٔ اولى ايله التقا ايتمش اولسه لر بوصورتده دار اسلامه احرازده اشتراك ايتملريله هر بر غنيمته اصابنده مشارك مثللو اولوب مجموع غنائملرنده متشارك اولورلر واكر مسئلهٔ مرقومه ده امام سريهٔ اولىيى قتال روم ايچون وسريهٔ ثانيه يى رومك غيرى اعدا ايله قتال ايچون ارسال ايتمش اولوب لكن طريقلرى بلاد رومدن اولمغله سريهٔ اولى ايله التقا واتصال ايلسه لر بوصورتده غنائمده بربريله اشتراكه مجال بوله مزلر زيرا سريهٔ ثانيه نك قصدى قتال روم اولمامغله قتال روم ايچون بعث اولنان سريه حقنده حكم مدد ايله موسوم اولميوب هر سريه سريهٔ اخرانك مصابى حقنده ارض حربده منزلهٔ تجاره نازل اولديغندن دار الحربده ملاقى اولسه لر دخى بربريله اشتراكه نائل اوله مزلر اما مسئلهٔ اولى ده هر سريه سريهٔ اخرانك قتال ايده جكلرى اهل دار ايله قصد قتال ايتملريله دار الحربده ملاقاتله برينه مدد حكمنده ادخال اولنورلر نكته سى اولدر كه دار واحده نك بعض اهلى مقهور اولدقده اثر قهر باقيلرنده دخى ظهور ايدر اما اهل دارين مختلفتيندن برينك مقهوريتى دار اخرانك مقهوريتنه بادى اولميوب

كاهيجه ازديادقوتنه مؤدى اولور بناء عليه ايكى سريه اهل دار واحده ايله قتال ايچون بعث اولندقده هر برينك مقصدى اول دارك اهلينى قهر اولمق اعتباريله بربرينه مدد قيلمق ممكندر اما هر برى بشقه دارك اهليله قتال ايچون بعث اولندقده بو معنى غير ممكندر لكن بوصورتده اول ايكى سريه غنائملريله دار الحربده ملاقى اولوب ناگاه رومدن جيش آخر ظهور ايتمكله غنائملرندن دفعى ايچون آنلر ايله جميعا قتال وهزم واستيصال ايله بعض غنائمه دخى اتصال بعده دار اسلامه خروج واقبال ايلسه لر جميع غنائمده شركتله خوشحال قيلنورلر زيرا بوصورتده احراز مال جميعا قتال وتنصرفلريله استحصال اولنمغله دار الحربده جيشه لحوق ومحافظهٔ غنائم ايچون اعدا ايله قتال ايلين تجار ايله هم حال قيلنورلر سؤال اولنورسه كه صورت مفروضه ده لازم ايديكه سريهٔ اولى سريهٔ ثانيه يه مقدما ورمك غيريدن اصابت ايتدكلرى غنائمده شريك ومزاحم اولميه زيرا سريهٔ ثانيه اولى ايله ملاقاتدن اقدم اول غنائمى اصابت ايتدكلرى داردن اخراجله احراز ايتدكلرندن حقلرنده سريهٔ اولى غنائمى دار اسلامه احرازدن صكره لاحق اولوب محافظهٔ غنائم ايچون اعدا ايله قتال ايلين مدد منزلنه نازل اولملريله غنائم مرقومه ده مداخل اوله مزلر جوابده ديرزكه بويله دكلدر زيرا غنائمى دار الحربك برندن آخره اخراجله حق غانمين تأكد ايتمبوب انجق دار اسلامه احرازده تأكد وتأيد ايدر نكته سى اولدركه ديار حربك اختلافى انجق بين اهل الحرب معتبردر بوقسه مسلمينه كوره جمله سنده حكم مكان واحد مقرردر زيرا تأكد حق مسلمين انجق تمام سببله حاصل وتمام سبب دخى من جهة اليد ومن جهة الدار قاهر اولملريله متحصلدر وبو امرك حصولى دار اسلامه احراز ايتمدكجه دار الحربك برندن برينه اخراجله غير قابلدر كورمزميسنكه امام بلاد رومك وراسنده بر دوشمنه بر عسكر تسيير وتسريب ايتدكده صكره اول عسكر منقطع الاخبار اولمغله طلب ونصرتلري ايچون عسكر آخرى تعقيب ايدوب بونلر واروب عسكر اوله بعث اولندقلرى موضعدن غنائمله عودتلرنده بلاد رومده واصل اولسه لر وجه مشروح اوزره غنائملرنده شركته نائل قيلنورلر ما نحن فيه دخى اكا مماثلدر واكر امام بلاد رومه بر سريه ارسال وآنلر دخى بعض غنائم استحصال ايتدكدنصكره وراء رومده بولنان اعدايه بر سريه دخى ارسال ايدوب اثناء راهلرنده سريهٔ اولى يه ملاقى اولدقدنصكره هنكام شتا حلول ايتمكله محل مأمورلرينه عبوره مجال محال اولمغله امام سريهٔ اولى يه نصرت ايدرك برابر عودت ايتمكله امرنامه يازوب سريهٔ اولانك غنائميله برابر دار اسلامه خروج واقبال ايلسه لر سريهٔ ثانيه اول غنائمده تشريك وادخال اولنماز زيرا سريهٔ اولايه نصرت ايچون داخل اولمادقلرندن حقلرنده منزلهٔ تجاره نازل اولمشلردر مگر بعد الانصراف وقبل الخروج جميعا قتال آخره ملاقى اوله لر بوصورتده ينه منزلهٔ تجارده مشاركته مرتقى اولورلر اما سريهٔ ثانيه دخى ينه بلاد رومدن ناحيهٔ اخرايه بعث اولنمش اولسه لر جواب مسئله بشقه دركه بونده هر برى قتال روم ايچون بعث اولنمغله بربرينك مكانتى بيلسونلر بيلسونلر بربرينه مدد حكمنده داخل اولمغله دار الحربده ملاقى اولورلرسه بربرينك غنائمنده شركتله مداخل اولورلر واكر امام بر سريه بعث ايدوب آنلر دخى واروب بعض غنائمه ظفر بولدقدنصكره محافظهٔ غنائم ايچون ايچلرندن بعض كسانى تخليف ايدوب كندولرى برقاچ مرحله دخى تجاوز برله بعض غنائمه دخى مظفر اولدقلرندنصكره سريهٔ اخرى دخول ايدوب تخليف ايتدكلرى غنائمى اخذ ودار اسلامه وصوللرندن صكره سريهٔ اولى غنائم اخرالريله اقبال وغنائملرين دار اسلامه ادخال ايلسه لر بوصورتده غنيمت اولايى سريهٔ اولى اخذ وثانيه دار اسلامه احراز ايتمكلنه ايكيسى بردن آنده شريك وانباز قيلنورلر اما غنيمت اخيره همان آنلر وتجا وزايدنلره منحصر اولوب كرك سريهٔ ثانيه وكرك غنائم اولى ايله تخلف ايلين رفيقلرى آنده اشتراكه مقتدر اوله مزلر زيرا اصابت واحرازده اول قوم منجا وزين منفرد اولملريله آنده سبب شركت اغيار منفقد اولمشدر واكر امام بر سريه بعث ايدوب آنلر دخى اصابت غنائمله بكام اولدقدن صكره دار الحربده بركسنه قبول اسلام وبعض اهل حربى قتل واعدام وماللرين اخذ واغتنام برله لحوق سريه يه اقدام بعده قتال آخره ملاقى اولمادين جميعا دار اسلامه وضع اقدام ايلسه لر بوصورتده اول كسنه مصابى منفعهٔ سريه ايله احراز ايدوب سريه دار اسلامه احرازنده شريك وانباز اولملريله اول مصابده شركتله سرفراز قيلنورلر اما اول كسنه سريه يه مشركيندن قصد نجاتله ملتحق اولوب حالى بعد اصابة الغنائم سريه يه لاحق اولان حال تاجره موافق اولمغله مصاب سريه ده شركته لايق اوله مز لكن التحاقندن صكره سريه قتال آخره ملاقى اولسه لر اول كسنه دخى غنائملرندن دفع اعدا ايچون قتاله ابتدار ايتمكله جميع مصابده تاجر كبى شركته سزاوار قيلنور كذلك لاحق اولان كسنه مسلم آخر ايكن دخول سريه دن اقدم دار الحربده اسير اولمش اولسه ينه جواب مسئله بو تقرير اوزره در زيرا اسيرمز بور دار الحربده قبول اسلام ايلين كسنه ايله حكمده متحددر كه آنك التحاقله

قصدی مشرکیندن نجات اولمغله سریه ایله برابر سبب استحقاقی منعقد اولمامشدر اما مسئلهٔ مزبوره ده اول کسنه
بو سریه دن اسیر قیلنمش ایسه بعد اللحوق مصادف قتال اولمسه لر دخی ینه مصا بلرنده تشریك وادخال قیلنور
زیرا سبب استحقاقی سریه ایله برابر منعقد اولدقدنصکره اول سببه مخل اولمیان عارض اسر معترض اولمشیدی شمدی
اول عارض زائل وحکم عدمده داخل اولمشدر اما اول اسیرك لحوقندن اقدم سریه دار اسلامه خارج اولسه لر
بو صورتده مصاب اسیرده مشارك اوله مزلر که اصابت واحرازنده متشارك دکللردر کذلك اسیر دخی بعد الاسر
اصابت ایتدکلرنده سریه ایله مشارك اوله مز که اصابت واحرازلرنده متشارك دکلدر لکن قبل الاسر اصابت
ایتدکلرنده مشارك اولور که اصابتلرنده متشارك اولمغله حق ثابت اولوب اول حق ثابت اسر ایله زائل وفائت اولمامغله
آنك حالی بعد اصابة الغنائم دار الحربده رفیقلرین سبقتله سفر بعیده عزیمت ایلین غازینك احوالی کبیدر واکر
دار اسلامدن بعث اولنان بر سریه بر حصنی محاصره ایدوب خارج حصنده بولنان کلیسلرینك هدمنی اراده
ایتدکلرنده اهل حرب نفدیها منکم بالف دینار قوللریله عدم هدم اوزره بیك دینار نثار ایده جکلرین افاده
ایتملریله مسلمین دخی اخذوانتهاب و بلاد رومه ذهاب بدن صکره سریهٔ اخری ورودو آنلر دخی کنائس مرقومه یی
هدمه بذل مجهود ایلسه لر بو صورتده اهل حصنله سریهٔ اولی بینلرنده جاری اولان سریهٔ ثانیه عندنده ظاهر اولسه
دخی ینه تخریبه قادر اولورلر زیرا مقدما دینارلرین انجق سریهٔ اولی یی اوزرلرندن دفع یاخود آنلری قصد هدمدن
منع ایچون مبذول قیلوب غرض مرقوملری دخی حصوله کلمکله سریهٔ ثانیه دخی مجددا مصالحه ایتمدکجه قدرت
هدمه موصوللردر بو صورتده آنلر دخی بشقه بیك دینار اوزره مصالحه واخذ ایلدکدن صکره ایکی سریه
دار الحربده بر برینه ملاقی اولسه لر جمیع غنائملریله اول ایکی فداده اشتراك ایدرلر زیرا اهل حصن اول فدالری انجق
اوزرلرندن قهر مسلمینی ازاله ایچون دفع ایتملریله بطریق القهر مأخوذ اولوب غنیمت اولمشلردر اما اول ایکی سریه
حصن مزبوره تکرار مرور ایلسه لر دار اسلامه چیقوب تکرار دخول ایتمدکجه تخریب کنایس شرعا مقدورلری
دکلدر و بر سابقده بیان ایلمدیك که هر سریه نك صلحی مطلق ایسه ده دار الحربده مدت بقالریله مقید اولور زیرا
خوف اهل حرب انجق دار الحربده بقالری سببیله در بناء علیه بعد الخروج نیت غزا ایله ولوج ایلسه لر تخریبلری
جائزدر زیرا حکم صلح سابق دار اسلامه خروجلریله نهایت بولوب حین عودتلرنده جیش آخر کبی اولملریله قادر
اولدقلری نسنه لری هدملری جائزدر مکر اعدا بر دفعه دخی مصالحه وفدا ایلیه لر واکر اهل سریه بعد اخذ الفداء حصن
مزبوردن عدول و دار الحربه قصد دخول ایتدکلرنده دوشمن آخر ظهور وطرف اهل حصندن قتالله مسلمینی حصندن
تبعید واجلا ایدوب بعده مسلمین دخی قتالله اولدوشمنی اوزره استیلا وحصنی آنلردن تنظیف واخلا قیلسه لر
بو صورتده اول حصنی مجددا تخریبلری تجویز اولنوب جواز مزبورده اهل سریه ماعدالرندن تمییز اولنماز
زیرا دفع مسلمین ایچون قتال ایتدکلرنده حصنی مسلمیندن احراز ایتمش اولملریله امان سابقلری منتبذ اولمشدر
نظیری اولدر که اهل حصن ابتداء امرده مسلمینله مجرد منجنیقلرینی رفع وحصنلرندن انصراف اوزره مصالحه
ایدوب مسلمین دخی شرط مزبوره رعایتدن صکره کیروکلوب آنلری خارج حصنده بولمغله قتال وهزمله حصنلرینه
ادخال ایده لر بو صورتده مسلمین ایچون قتال وهدم حصنلری حلال کوریلور لکن بو صورتده حصنلرندن خارج
بولنوب مسلمین آنلره مرور ایتدکلرنده مسلمینله قتاللری ظهور ایلسه نظر اولنور اکر مقدما کندولردن وحصنلرندن
کف ید ایچون اخذ فدالری آنلرك حصنلرنده بولنملریله مشروط ایسه ینه قتاللری حلالدر که خروجلری ایله
شرط مرقوم کسب انحلال ایلمشدر واکر غیر مشروط ایسه اهل حصن آنلر ایله قتال ایتمدکجه مسلمین ایچون
حلال اولماز واکر صورت مزبوره ده بعد اخذ الفداء ملك اهل حرب عسکر آخر ارسال واول حصنه انزال ایتمکله
اول عسکر مسلمینله قتال ایلسه لر ینه مسلمینه اهل حصنله قتال وحصن وکنایسلرین تخریبه اشتغال حلال کوریلور
زیرا اول عسکرك نزوللری انجق اهل حصنه نصرت وازدیاد قوت ایچون اولمغله اهل حصندن محسوب
وقتاللری اهل حصنه منسوب قیلنور واکر سریهٔ مزبوره دار اسلامدن بعث اولنمیوب بلکه دار الحربده
بولنان عسکردن ارسال قیلنمش اولوب اهل حصندن فداء کنایسلرین اخذ وارتحال ایتدکلرندن صکره اصل
عسکر کلوب صنع سریه معلوملری ایکن هدم کنایسلرینه قصد هدمله استعجال ایلسه لر نظر اولنور اکر صلح
سریه وقتنده اهل عسکر لدی الاستغاثه سریه یه امداد واغاثه ایده جك مرتبه موضع قریبده ایسه لر تخریب
کنایس آنلره جائز کوریلمز زیرا بو فرض اوزره سریه یه رده وپناه اولمشلردر ورده وپناه امیر حربدن اولان نسنه لرده
حکم مباشرده ایدوکی بی اشتباهدر وهنکام صلحده سریه ایله برابر بولنسه لر قبل رد المال سریه کبی هدم کنایسه

مجالری اولمدیغی کبی موضع قریبده بولنسه لر دخی بو منوال اوزره در واکر موضع بعیده ده ایسه لر بو صورتده
ارض اسلامدن دخول ایلین عسکر منزلنه انزال اولنوب هدم کنایس آنلره حلال کوریلور کورمزمیسنکه سریهٔ
مزبوره قبل لحوق العسکر دار اسلامه خروجه ابتدار ایلسه لر مسئلهٔ قریبده دنانیر مقبوضه لرنده شرکت
عسکر برقرار ومسئلهٔ بعیده ده هدم شرکتلری آشکاردر وبو وجهله فرق مسئلتین بدیداردر واکر دار اسلامدن
بعث اولنان سریه بعض غنائمه اصابت وآنی دار الحربده اجیرلری یاننده تخلیف وکندولر خروج دار اسلامه
سبقت ایتدکلرندن صکره سریهٔ آخری حلول واول اجیرلره وصول وغنائم اخرایه اصابتدنصکره اجیرلر ایله
ومجموع غنائمله دار اسلامه دخول ایلسه لر بو صورتده سریهٔ اولانك غنائمنده ایکی سریه شریك وانباز قیلنورلر که
بری اصابت وبری احراز ایلمشدر اما ثانیه نك غنائمنده اولانك اصابت واحرازده مدخلی بولنمامغله شرکتله مداخله
ایده مزلر واکر سریهٔ اولی غنائملرین اجیرلری ایله دار اسلامه ارسال لرندنصکره سریهٔ ثانیه دخول وغنائم اخرایه
وصول دنصکره دار الحربده اولی ایله اجتماع ودار اسلامه معا حلول ایلسه لر بو صورتده سریهٔ ثانیه نه اصابت
ونه احراز ایله غنائم اولاده مداخل اولمدقلرندن آنده اشترا که نائل اوله مزلر اما سریهٔ اولی دار الحربده اجتماع ومعا
خروج ایتمکله غنائم ثانیه یی احرازده شریك اولملریله آنده تشریك اولنورلر حتی دار الحربده مجتمع اولمازلر ایسه
اولانك دخی ثانیه ده شرکتلری مندفع اولور زیرا بو صورتده سریهٔ اولی عند القتال ثانیه ایله معا حاضر یاخود
اغاثه لری ممکن اوله جق موضع قریبده منتظر بولنمادقلرندن سریهٔ ثانیه نك اصابت واحرازده تفردلری متقرر
اولمشدر واکر سریهٔ اولی غنائملرین دار الحربده بعض کسنه لر ایله تخلیف وکندولری کچوب سریهٔ ثانیه ایله
اجتماع وجمیعا اصابت غنائمدنصکره غنائم اولی ایله تخلیف ایلدکلری کسنه لره ملاقی اولمادین دار اسلامه
خارج اولسه لر بو صورتده غنائم اولانك اصابت واحرازنده سریهٔ ثانیه نك مدخلی بولنمامغله اولی یه تصمیم
وغنائم ثانیه ایکی سریه دن احرازده مشارکت ایدنلر میاننده تقسیم اولنور لکن بو صورتده سریهٔ ثانیه ایله
اجتماعلری غنائم اوزره تخلیف ایلدکلری کسنه لره قریب اولان موضعده واقع اولمش ایسه جمله سی اول غنائمده
شرکتله مجتمع اولورلر زیرا ایکی عسکر لدی الاستغاثه ممکن الاغاثه اوله جق مرتبه ده بر برینه قریب ومتواصل
اولدقلرنده بر برینه رده و پناه اولملریله جیش واحد منزلنه نازل قیلنورلر اما متباعد اولدقلرنده همان بلاد رومه
جانبین مختلفه دن وارد اولان عسکرین متفرقین حکمنده متوارد اولورلر واکر بر حصنی محاصره ایلین سریه
بعض سبایایه ظفر بولوب فتح حصنه مظفر اولمدقلرندن اهل حصن اول سبایایی فداء مالله رجا ایلسه لر
مساعدهٔ رجالری مسلمینه روا کوریلمز زیرا فامامنا بعد واما فداء نظم کریمی فاقتلوا المشرکین ذکر حکمی ایله
منسوخ ایدوکی امام سدی رحمه الله تعالی نك بیانی اوزره عندیمزده نمایاندر لکن بور جالرینه مجیز اولورلر سه موضع
اجتهادده بولنمغله تنفیذ وتجویز اولنور که مالله مفادات اسیرده اختلاف علما ظاهر ونمایاندر که بر آتی السیر الصغیرده
بیان ایلدیك بو صورتده سریهٔ اخری دخول واولایه وصول ایلسه لر فداء سبایاده اشترا که موصول اوله مزلر
اما سبقت ایلین فداء کنایس بویله دکلدر زیرا سبایا اوزره اثبات یددن صکره اهل حربه تسلیمله اخذ ایلدکلری عوض
بمنزلة الثمن اولمغله شول عسکر حکمنده قیلنورلر که غنائملرین دار الحربده بیع یا اقتسام ایتدکلرندنصکره آنلره
مددلاحق اوله اما کنایسی بیعلری جائز اوله جق مرتبه ده احراز ایتمدکلرندن فداسندن اخذ ایلدکلری اموال ابتداء
اصابت قیلدقلری غنائمله همحال اولمشدر توضیح فرق اولدر که امام سبایایی دار الحربده تجار مسلمینه بیع ایلسه
جائز کوریلور اما ارضلری دار اسلام اولمادین کنایسلرین مسلمینه بیع ایلسه جائز کوریلمز واکر مسئلهٔ مزبوره ده
سریهٔ مذکوره دار الحربده بولنان عسکردن مبعوثه ایسه نظر اولنور اکر سریه سبایایی اخذ ایتدکلری هنکامده
عسکر موضع قریبده ایسه لر معا حاضر منزلنه نازل وفداء سبیده شرکته مداخل اولورلر واکر بعیده ده ایسه لر قطعا
اشترا که نائل اوله مزلر مکر امیر عسکر امیر سریه یی سبایادن برنسنه یی بیع یاخود فداسنی اخذدن نهی ایتمش اوله
بو صورتده فداء مرقوم سریه ایله اهل عسکر بینلرنده مقسوم قیلنور زیرا نهی مزبوردن صکره امیر سریه
ایچون ولایت بیع قالمامغله فعلی بیع اولمیوب همان سبایایی اهل حرب اوزره بلاشیء رد بعده بطریق المعاوضه
اخذ مال ایتمش اولور و بو صفتله اخذ اولنان غنائمدن اولمغله عسکر آنده شریك قیلنورلر اما مسئلهٔ اولی
بشقه در که آنده تدبیر سریه علی الاطلاق امیرلرینه تفویض اولنمغله ولایت بیعی ثابت وفدالری بطریق الثمن
مأخوذ اولمغله صکره دن لاحق اولنلرك حق شرکتلری نفوذ ایلمز مکر قریبده بولنملریله سبایاده قبل البیع
شرکتلری ثابت اوله واکر اهل حصن سریه یه نهب لکم الف دینار یاخود نتصدق بها علیکم علی ان تنصرفوا

قوللريله شرط انصراف مسلمين اوزره آنلره بيك دينار هبه ياخود تصدق ايتمكي الزام وطرفين ايفاء شرط
ومشروطه قيام ايلدكدنصكره عسكر كلوب آنلره لحوق والتيام قيلسه اول مالده شركتله بكام قيلنورلر زيرا
شرط انصرافه مقارن اولمغله اخذى بطريق الفدا ايدوكى متعين وكورمزميسنكه بعد قبض المال اوزرلرينه رد
ايتدكجه آنلره تعرضلرى حلال اولماز اما اول مالى مسلمينه بلا شرط هبه وآنلر دخى انصراف ايتسه لر آنلك حكمى
بونك خلافنه در كه آنده اخذ مال تبرع محضله ياخود اول مالله سريه دن بعض اشيا اشترا ايتمشلر ايسه تراضى
طرفينه مستند اولان بر سببله حاصل اولمغله حكم غنيمتده داخل اولماز واكر سريه اهل حصنه برفسنه بى بيك ديناره
بيع واهل حصن دخى شراده اوزرلرندن انصرافلرين شرط قيلسه لر اول دنانيردن قيمت مبيعلرى مقدارى
آنلره سالم وزيادة سنى اهل عسكر ايله بينلرنده ادخال مغانم قيلنور زيرا اول زياده يى انجق انصراف مشروط
مقابله سنده اعطا ايتمشلر ايله غنائمه الحاق اولنوب مقدار قيمتى مأخوذ لرندن عوض ايچون ادا ايتمشلر ايله خاصة سريه يه
ايفا قيلنور واكر دار اسلامدن بعث اولنان سريه بعض غنائم وسبيه ظفر ياب اولوب غنائم وسبيلرين بر كنيسه ده
مدفون ومسجون ايدوب بعد اغلاق الباب دار الحربده امعان ذهاب ايتدكلرندن صكره سريه اخرى كلوب
باب كنيسه يى فتح واسيرلرى اخذ واموالى استخراج وجمله سنى دار اسلامه اخراجدن صكره سريه اولى دخى
عود وآياب ايلسه اموال مرقومه يه سريه اولى اصابت وثانيه دار ايله احراز ايتمكله ايكيسى شريك وانبار قيلنور
امابو مسئله ده ثانيه نك اول كنيسه يه وصولى اولينك دار اسلامه خروجندن متأخر ايسه بجمله سى ثانيه ايچون
متفرد قيلنور زيرا سريه اولى آنى دار الحربده ترك ودار اسلامه خروج ايتدكلرنده آندن يدلرى هر وجهله ساقط
اولوب اموال اهل حربدن كسنه نك يدنده اولميان مال ضايع حكمنه ملتحق اولمشيكن سريه ثانيه اصابت
واحرازنده مستقل اولملريله مستحق اولمشلردر كذلك سريه اولى دار اسلامه خروج ايتمدين اهل حرب حال
كنيسه يه اطلاعله كلوب اموال مرقومه يى اخذ ايلدكدنصكره سريه ثانيه كلوب يدلرندن اخذ وسريه اولى ايله
ملاقات ايتمدين دار اسلامه اخراجله تخليص ايلسه لر ينه ثانيه يه تخصيص قيلنور زيرا اهل حرب اول مالى اخذ ايله
محرز ين اولوب الى الآن يدلرندن نزع اولنميان اموال سائره لرينه ملتحق اولمشيكن سريه ثانيه اخذ واحرازنده
متفرد اولملريله اكا مستحق اولمشلردر واكر سريه اولادن بعضيلرى اول كنيسه ده كندو متاعندن دخى برفسنه
ترك ايتمش اولسه نظر اولنور اكر سريه ثانيه آنى قبل اخذ اهل الحرب اخذ ايلمش ايسه كرك قبل القسمة وكرك
بعد القسمة بلاشئ صاحبنه رد اولنور زيرا اهل حرب آنى يلوب احراز ايتمشلردر كه آندن ملكى زائل اوله
واكر بعد اخذ اهل الحرب يدلرندن اخذ ايتمشلر ايسه بو صورتده صاحبى قبل القسمة بلاشئ و بعد القسمة قيمتيله
اخذ ايدر زيرا مال مرقوم دار اهل حربده متحير اولمغله اهل حرب همان اخذ ايله آنى محرز اولمشلردر والله اعلم

﴿باب ما يأخذه الرجل فى دار الحرب فيكون اهل العسكر شركائه وما لا يكون﴾

يعنى دار الحربده بركسنه برفسنه يى مستقلا اخذ ايتمش ايكن آنده شركت عسكر واقع اولوب اولميان مباحث
ومواقعدر اكر دار الحربده بولنان عسكردن بركسنه ولروب عسل يالؤلؤ ياجوهر يامعدن ذهب وفضه يه
واصل اولسه جمله سى غنيمتده داخل اولور زيرا بونلردن هر برى بر مالدركه اول كسنه دار الحربده اخذينه
قوت جيشله قادر اولمشدر وجيش مسلمين دار الحربه دخول ايتدكده مقصدلرى اعلاء كلمة الله واعزاز دين اولمغله
آنلرك قوتلريله دار الحربده بعضيلرينك يدينه واصل اولان البته مفهوم غنيمتده داخل اولور بو قولك تحقيقى
اولدركه اول كسنه اول مكانه واصل اولمدقجه اول مال اوزره اثبات يدى ممكن اولميوب وصوله دخى انجق جيشله
متمكن اولمغله جيش مرقوم اخذ ماله سبب تمكنده اكا ردء وپناه اولملرى متعيندر واكر اول كسنه قبل علم الامير
اول مالى بيع وثمنى اخذ ايتمش اولوب امير دخى اجازت يعنى رأى وتجويز ايلسه كركدر كه ثمنى اخذ وغنيمته وضع
وتحيز ايليه زيرا اهل عسكر قبل البيع مبيعده شريك اولملريله ثمنده دخى تشريك اولنورلر واكر بركسنه دار الحربده
جمع حشيش ايدوب بيع ايلسه بو فعلى جائز وثمنى اكا حلال طيبدر كذلك ظهر ودابه سيله صو كتوروب بيع ايلسه
ينه اوله در زيرا حشيش وما جله يه مباح اولمغله غنيمتدن دكلدر كه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم الناس
شركاء فى ثلاثة فى الماء والكلاء والنار قول سلاست سماتلريله آنلرده بين الانام شركت عامه اثبات بيورمشلردر
پس اخذ ايله حكم غنيمتده داخل اولمادقده احرازنده منفرد اولمغله مملوك مخصوصى اولوب ثمنى اكا حلال طيب
كوريلور اما مسئله سابقه بشقه در اما بر خشب ياحطب قطع ايدوب بيع ايلسه نظر اولنور اكر تاجره بيع ايتمش ايسه
اميرثمنى اخذ وغنيمته وضع ايدر زيرا خشب وحطب مال مملوك اولمغله اموال سائره كبى غنيمت قيلنور كورمزميسنكه

دار اسلامده آخرك ارضندن كلا ياخود بوندن ما اخذ ايلسه اكا مالك اولوب بيع ايدرسه ثمنى حلال
بركسنه دار اسلامده آخرك ارضندن كلا ياخود بوندن ما اخذ ايلسه اكا مالك اولوب بيع ايدرسه ثمنى حلال
طيب اولور پس اخذى دار الحربده واقع اولسه حكم مزبور بالاولويه ثابت اولور اما دار اسلامده آخرك ارضنده
خوداى ثابت اولان شجردن خشب ياحطب قطع ايلسه اكا صاحب الارض احق اولور حتى قطع ايلين بيع ايلسه
بيعى جائز اولميوب استهلاك ايلسه قيمتنى ضامن اولور پس بو بيانله متبين اولمشدركه خشب وحطب اموال
سائره حكمنده اولمغله آنلرده مكانله دخى حكم احراز متحقق اولوب كلا وما بويله اولمامغله احرازلرى انجق اثبات
يد ايله اولوب مكانله غير متصور ر واكر اول خشب وحطبى ايقاد نار ايچون عسكردن برينه بيع ايتمش ايسه بو صورتده
امير ثمنى مشترى يه رد ايله امر ايدر زيرا بيع ايلديكى غنيمتدن اولوب بايع ومشترى آنكله انتفاعده مساوى اولمغله
ثمنى مشترى يه ردى واجبدر اما تاجره بيعنده بويله دكلدر كذلك مبيعى حنطه وعسل كبى طعام ياخود شعير وقت
يعنى يونجه وتبن يعنى صمان مثلا وعلف ايسه ينه تفصيل مشروح اوزره دركه بونلر بالجمله غنيمتدن اولمغله
هر بر غانم ايچون بونلر ايله حق انتفاع ثابتدر وبو بيانله متبين اولمشدر كه قت يعنى يونجه جمله اشجاردن اولوب
حشيشدن دكلدر حتى آنى بركسنه ارض غيردن اخذ ايلسه صاحب الارض استرداده قادردر شارح الكتاب
شرح الله صدره يوم الحساب ديركه شيخمز شمس الائمة الحلوانى رحمه الله تعالى قت شئ تافه حقير اولوب قبل
الاخذ چوق محللرده قيمتى اولمامغله منزله حشيشده در ديو افتا ايدرلر ايدى اما بو بابده مؤلف الكتاب امام محمد
والاجناب حضرتلرينك ذكر ايلديكى اصحدر كه حشيش وجه ارض اوزره نابت وساق اوزره غير قائم اولان
نسنه نك اسمى وشجر ساق اوزره قائم اولان نسنه نك اسميدر حتى اهل تفسير والنجم والشجر يسجدان نظم
بليغنك تأويلنده النجم ماينتشر على وجه الارض والشجر ماينبت على ساق ديو تقرير ايلديلر قت دخى ساق
اوزره نابت اولمغله منزله شجرده ايدوكى ثابتدر واكر اهل عسكر مشركينك جمع واحراز ايلدكلرى حشيشه
ياخود ماايله مملو قيلدقلرى قربه لره ظفر بولوب ايچلرندن بركسنه آنى اخذ وبيع ايدوب مشترى دخى استهلاك
ايلسه نظر اولنور اكر مشترى تاجر ايسه ثمنى غنيمته وضع واكر اهل عسكردن ايسه ثمن اكا رد ودفع اولنور زيرا
مشركين احراز ايله اكا مالك اولدقدنصكره عسكر اخذينه ظفر بولمغله آنده حكم غنيمت مقرر اولمشدر اما مسئله
سابقه بشقه دركه آنده بر فرد اخذ واحراز ايتمدين اول كسنه اخذ واحراز ايله ممتاز اولمشدر واكر عسكرده برشخص
نجار بولنوب دار الحربده خشب جلبجه يعنى قابغى صويلمش وصنعت ايچون تهيئه اولنمش خشبه ظفرياب
اولمغله آندن دار الحربده قصعه لر وخوانلر ياپوب صكره دار اسلامه اخراج قيلسه كركدر كه امام اول
نسنه لرى يدندن اخذ وبيعه اهتمام ايدوب بعده اول خشبك قبل العمل قيمتيله بعد العمل قيمتنى تحقيق وقيمت عملى
صانعه وباقيسنى غنيمته ويرمكله ثمنى تقسيم وتفريق ايليه زيرا خشب مزبور قبل العمل دخى مال متقوم اولمغله
غنيمتده داخل ايكن بو صنعتده من وجه استهلاكى حاصلدر حتى غاصب شجر مغصوبده بو فعلى احداث ايلسه
ضمانله اكا مالك اولور لكن دار الحربده استهلاك غنائم موجب ضمان اولمامغله صانع مرقومه تضمين عدم الامكان
وبلا ضمان اصل خشبه مالك اولميه جغى نمايان در اما اصل خشب غنيمتده واقع واكا متصل اولان صنعت
غنيمتدن اولميوب حق صانع وقسمتله احد حقيى آخردن تميز دخى ممتنع اولمغله طريق تعديلى بيعله قسمت ثمنه
راجع اولور نظيرى اولدركه بركسنه نك ثوبنى ريح آلوب غيرك صبغنه القا ايتمكله ثوب منصبغ اولدقده
صاحب الثوب صاحب الصبغه قيمت صبغى ادادن امتناع ايليه وعلى هذا التقدير بركسنه دار الحربده جلود
اغنام مذبوحه يى اخذ واتخاذ فرو ايلسه ياخود صيد سمك ايدوب ملحله تربيه ايلسه معناى مشروح بونلره
واشباهلرينه شامل اولمغله كركدر كه امير وجه مذكور ايله عامل اوله اما مسئله مرقومه ده نجار مزبور عمل
مذكورينى خشبى دار اسلامه اخراجدنصكره اصدار ايدرسه بو صورتده قيمت خشبى ضامن اولوب خشب
معمول كندو ملكنده استقرار ايدر زيرا بعد الاحراز غنائمدن مستهلكينه ضامن اولمغله ضمانله محل عملده تملكى
قبل العمل متبين ومعمولى ملك نفسندن اتخاذ ايلديكى متعين اولور كذلك دار الحربده غنائم تقسيم اولندقدن
صكره نجار مرقوم اول خشبى سهمنه دوشن كسنه دن فضولى اخذ وعملنى تتميم ايلسه ينه غاصب ضامن اولوب
عمليله من وجه استهلاك ايتمكله صاحبنه ضمان قيمتله معمولنه استملاك ايدر توضيح فرق اولدركه بركسنه آخرك
جلود ذكيه سنى آلوب بعد الدباغه اتخاذ فرو ايلسه مغصوبى قبل العمل دخى مال مضمون اولمغله فروه مالك
وقيمت جلودى صاحبنه غارم اولور اما جلود ميته سين آلوب بعد الدباغه اتخاذ فرو ايلسه بو صورتده اول
فروى بركره جلد ذكى غير معمول ايكن وبركره معمول ايكن تقويم ايدوب عامل ديلرسه صاحب الجلده ذكى

مطلب احراز الخشب والحطب والماء والكلاء
مطلب حكم القت
مطلب اخذ الريح ثوب رجل والقته الى صبغ الآخر
مطلب اخذ جلود الغير فدبغها

غیر معمول ایکن قیمتی وروب دیلرسه فروی بیع وثمنی قیمتین اوزره تقسیم ایلمك لازم اولورز یرا جلد میته قبل الدباغه
مال متقوم اولمامغله غاصب اوزره ضمانی موجب ومقوم دکلدر واکر غیرك جلد میته سنی دباغت ایدوب لکن
دباغتی قیمت جلدی زیاده ایتمش ایسه صاحبی آنی بلاشیء اخذ ایدر واکر قیمتی اولان بعض اجزا ایله دباغت ایدوب
لکن جلدك حالت اصلیه سی زائل اولمسه صاحبی جلدی اخذ ودباغتله قیمتی تزاید ایلمش ایسه اول زیاده یی
دابغه اعطاسیه قادر اولوب تضمین قیمت جلده مقتدر اولماز زیرا آنی قبل الدبغ استهلاك ایتمش اولسه ضامن
اولماز ایدی وقبل الاحراز غنائمده احداث صنع اولندقده حکمی بودر کورمزمیسنکه عسکردن برکسنه ارض
شرکده شوسمور دیدکلری حیوانك موتاسنه ظفر بولوب سلخ ودباغتله آندن بیك دیناره معادل فر واتخاذ بعده
داراسلامه اخراج ایلسه اکا مالك اوله مز زیرا صنع مرقومه انجق قوت جیشله قادر اولمغله اکا تسلیم اولنمایوب
بلکه وجه مشروحله اخذ وبیع وتقسیم اولنور کذلك معدن نحاس ورصاصه ظفر بولوب آندن ابریقلر اتخاذ ایلسه
ینه حکم شرعی تفصیل مشروح اوزره انفاذ اولنور اما معدن ذهب وفضه یه ظفر بولوب استخراج وابریقلر
اتخاذ ایلسه اکرچه امام محمد رحمه الله تعالی قولی اوزره ینه حکم سابق انفاذ اولنور لکن امام ابو حنیفه
رضی الله تعالی عنه قیاسی اوزره اباریق مرقومه یدندن اخذ وغنیمته القا اولنوب صنعتی مقابله سنده اکا نسنه
اعطا قیلنماز زیرا مذهبی اولدر که عین ذهب وفضه صنعتله حکماً مستهلکده اولمامغله آنده صنعته اعتبار اولنماز
نته کیم برکمسنه آخردن نقره سنی غصب وآندن اتخاذ سوار ایلدکده بویله افتا ایلمشدر وبز بو مسئله یی شرح
المختصرده بیان ایلدیك والله تعالی اعلم

باب التجار وغیرهم مایحل لهم من الغنیمة * یعنی تجار وغیریلر ایچون غنائمدن نه نسنه حلال کوریلور ونه نسنه
حلال کوریلمز آنلری بیانده باب مبسوط المقالدر سابقده بیان ایلدیك که غنیمتدن سهم ورضخله شرکتی اولمیانلره
طعام وعلفندن تناوللری حلال کوریلمز زیرا بونلر اهل غزادن دکللردر واهل غزایه دخی حلال کوریلدیکی
بطریق الضرورة درکه دار اسلامدن تحمله قادر اولمیوب دارالحربده دخی قتال اعدا ایله اشتغالدن بیع وشرا ایله
تعاهل اعدایه مقتدر اولمد قلرندندر اما تجار وامثاللری شرا ایله تدارکه قادر اولملریله حقلرنده تحقق ضرورت
غیر ظاهردر وهم اهل غزا طعام وعلفله مستقبلده نصرت دین وتحصیل غنائم اوزره کسب قوت ایدرلر لکن
تجار بویله دکللردر معهذا تجار اوزره دخی دار الحربده اکل ایلدکلری نسنه ده ضمان یوقدرزیرا اول نسنه یی
دار الحربده بلا انتفاع استهلاك ایلسه لر ضامن اولمازلر پس علی وجه الانتفاع استهلاکلرنده عدم ضمان
بالطریق الاولی در واهل غزا ایچون طعام غنیمتدن تناول جائز اولدیغی کبی عبید ونسا واولادلرندن نفقه لری
اوزرلرینه لازم ودارالحربده معیتلرینه ملازم اولنلره دخی اطعاملری جائزدر زیرا بونلرك نفقه یه احتیاجلری کندو
نفسلرینك احتیاجلری کبیدر که غنیمتدن اطعام ایتمسهلر نفقه لرینی محل آخردن کسبه محتاجلردر وعسکرده
بولنان اجیر غیر مقاتل حقنده دخی طعام غنیمتدن برشیئه زبان ایلمك شایان کوریلمز زیرا غنیمتده نصیبی اولمدیغندن
بشقه غازی مستأجر اوزره نفقه سی واجب اولمیوب همان اجرتی مستوجبدر امامدد قبل القسمة والبیع جیشه
ملتحق اولورلرسه بعد اللحوق غنیمتده شریك اولملریله طعام وعلفدن تناوله مستحق اولورلر وبعد القسمة
اوالبیع ملتحق اولورلرسه سهمنه دوشن کمسنه دن اذنسز تناوله متمکن اولمیوب بلا اذن تناول ایدرلرسه اول
کمسنه نك املاك سائره سی منزلنده اولمغله ضامن اولورلر واکر عسکردن بریسی طعام غنیمتدن بعضیسنی اخذ
وعسکرده بولنوب قصد قتال ایتمین تاجره اهدا ایلسه اول تاجر حقنده تناولی روا کوریلمز زیرا عسکره مباح اولان
تناول طعامدر یوقسه اهدا وانعام دکلدر کورمزمیسنکه مثلا ضیافتله کندویه اکل طعام مباح قیلنان مسافر اول طعامی
آخره اهدایه قادر اوله مز وهم عسکر حقنده اباحتی ضروری واهداء غیرده عدم ضرورت بدیهی درومقدمات
مذکوره دن اهداء مزبورك درجهٔ اعتباردن سقوطی مقرر اولدقده اهدا ایله تاجرك غنیمتدن بنفسه اخذی برابر
اولور وحکم مذکورده طعام مزبورك بعض مطموره لردن جالبی اولوب اهدا ایلین عسکری وغیریسی اولمق
مستوی زیرا غنیمت اولمقده بو ایکی صورت بربرینه متساویدر اما عسکر یدن بریسی جمع حشیش یاخود استقاء
میاه ایدوب آنی برتاجره ارسال قیلسه تاجر ایچون انتفاعی حلال کوریلور زیرا بونلر غنیمتدن اولموب محرزك ملك
خالصی اولمغله دیلدیکی محله اهدا برله متخصص اولور کورمزمیسنکه محرز اکا محتاج اولمسه دخی ینه رضاسی
بولنماد قجه غیرك آندن اخذی جائز اولماز اما طعام بشقه درکه جمله غنیمتدندر کورمزمیسنکه آنی جلب ایلین
غازی اکا غیر محتاج ایسه غازی آخر آندن حاجتی مقداری بلا رضاء اخذ ایلمك جائزدر لکن محتاج ایسه جائز

دکلدر که جالب احتیاج نفسی ایچون جلب ایتمکله حاجت نفسنه متعین اولمشدر وجالب وغیر جالب معنای
احتیاجده برابر اولدقده ید جالب اسبق ومجلوبه احق اولمغله ترجیح اولنور وبو ترجیحه دلیل رسول الله صلی الله
تعالی علیه وسلم حضرتلرینك منی مناخ من سبق قول جلیللریدر که منزل منا ده اناخهٔ بعیرایله نزوله احتیاجده جملهٔ
اصحاب مساوات اوزره ایکن سابقینی ترجیح وتفضیل بیورمشلردر ودلیل آخر واردر که برکمسنه جامعه واروب
انتظار صلوٰتله برموضعده جالس اولدقدنصکره آخری کلوب کندو جالس اولمغیچون اول کمسنه یی موضعندن
ازعاجه قادر اوله مز ما نحن فیه دخی بویله در وحشیش وطعام میانده فرقه دلیل اولدر که برکمسنه حشیشی محرزی
اذن ویرمدین اخذ واستهلاك ایلسه ضامن اولور اما طعامی برعسکری یا تاجر جالبندن اخذ واستهلاك ایلسه
ضامن اولماز زیرا طعام غنیمتدندر وغنیمت دارالحربده استهلاکله مضمونه دکلدر واکر برعسکری غنیمتدن برقیونی
ذبح وسلخ ولحمنی طبخ ایدوب یاخود حنطه یی اخذ وطحنله خبز قیلدقدنصکره برتاجره اهدا یاخود دعوت ایدوب
برابر اکل ایلسه لر بن بو فعلنده ضرر ملاحظه ایتمزم زیرا صنع مذکور ایله طعام غنیمتی استهلاك واستهلاکه
استملاك ایلمشدر کورمزمیسنکه غاصب فعل مزبوری ملك غیرده احداث ایلدکده اکا متملك ومغصوب منه ایچون
ضامن اولور پس غنیمتده احداث ایلدکده ضمان یوغیسه ده تملکی بالطریق الاولی در وتملك دخی غیره اطعامه
اباحتی واهدا وانفاقی اکا ترخیص واطلاق ایلمشدر اما طعامی حالت اصلیه سندن تغییر ایتمدکده حکم مسئله
بشقه در توضیح فرقی اولدر که بعد التغییر آنی اتلاف ایلین صاحبنه ضامن اولوب قبل التغییر ضامن اولماز وهم اکل
ایچون تهیئه قیلنان طعام توسع اوزره در کورمزمیسنکه عبد مأذون برطعام طبخ ایدوب مولاسی اذن ویرمدین آخری
دعوت قیلسه کسبی مملوك مولی ایکن آنی اکلده بأس یوقدر پس هنوز برفردك آنده ملکی ثابت اولمیان غنیمتده
لابحاله بومعنی دخی اسهلدر واکر برتاجر عسکر ایله محل بعیده بولنان بعض مطموره لره کیدوب جلب طعام ایلسه
آنی کندو ودابه سی اکل ایتمکده ضرر یوقدرزیرا اکا کندو اصابتیله ثابت اولان حق غانمین آنکله انتفاعنه مانع
اولماز کورمزمیسنکه عسکرك احراز ایلدکلری مالده شریك اوله مزسه ده کندو بنفسه اصابت ایلدیکی ماده
عسکره تشریك اولنور طعام دخی بویله در لکن وجه محرر اوزره اصابتی موضع بعیددن اولمق شرطدر زیرا
عسکره قریب اولان موضعده بولنان آنك اصابتندن اقدم قوت اهل عسکر ایله مأخوذ اولمغله مستقلا اخذ
عسکر ایله محرز کبیدر روغن وبقر دخی جمله اطعمه دن اولمغله غانمیندن هر بیرینه دارالحربده ایکن محتاج اولدقجه
ذبح وتناولی جائزدر اما دار اسلامه خروجدنصکره بونلردن بریسی حلال کوریلمز مکر ضرورت تحقق ایدرسه
بشرط الضمان حلال اولور زیرا احراز ایله غنیمتده حق غانمین متأکد اولوب قسمتله ملکلری وبیعله حقلری
متقرر اولدیغی کبی طعام وعلفده دخی تأکد حقله حکم شرکتلری مستقر اولور واکر دارالحربده منفصل اولوب لکن
هنوز سرحدده عسکر عظیم اولمدقجه مسلمین امین اولمیوب اهل حرب دخی آنده تمکنه متمکنین اولمدقلری
برموضعه متصل بولنسه لر بو صورت اباحت طعام وعلفده دارالحربده بولنملریله مساویدر زیرا بو مثللو مواضع
ید اهل حربده واقع کبیدر وهم اباحت تناول احتیاجه مبنی ومواضع مذکوره ده اشترا اولنه جق طعام وعلف
قلیل الوجود اولمغله تحقق احتیاج امرجلیدر اما مسلمین امین اوله جقلری موضعه خارج اولدقدنصکره
احتیاجلری مرتفع اولمغله طعام وعلفدن برشیئ تناول ایله منتفع اوله مزلر مؤلف منعام انعم الله تعالی علیه
بنواعم الانعام دیرکه عسکر اسلام دارالحربده بردوام اولدقجه اباحت تناول طعامده تناول ایلین کمسنه نك عندنده
جنس واحددن طعام کثیر موجود اولوب اولمامق بلا فرق متساوی الاقدامدر که دارالحربده بولندقجه
احتیاجلرینه بناء طعام شرکت غنیمتدن استثنا واصل اباحتی اوزره استبقا اولنمغله آنکله جواز انتفاعده محتاج
ومستغنی علی سوادر لکن بقر وغنم مثللوری اکل ایچون ذبح ابتدکلرنده کرکدر که جلودینی غنیمته رد ایدهلر زیرا جلود
هرحالده علی الخصوص بعد الجفاف مصلحت اکله صالح دکلدر واباحت تناولده حسب العاده علی سبیل التغذی
اکل اولنان وفلفل ودارچین وقرنفل کبی توابل قدوردن اولنلر برابردر ومذکور اتدن اول محلده حاصل اولان
ومحل آخردن نقلله واصل اولان دخی برابردر وبزبو بابده بعض اهل شامك اختلافنی باب مایستعمل فی دارالحرب
ویؤکل ویشرب مسائلنده بیان قیلدیق وتوابل مرقومه دخی حسب العاده بین الناس مأکول اولمغله منزلهٔ
غذایه نزول ایتمشدر وایقاد نار ایچون محتاج اولدقلری نسنه لرده جواب طعامده ذکر اولنان جواب صواب
کبیدرزیرا اصلاح طعام ایقاد ناره موقوف اولمغله اکا احتیاجلری بین الوقوفدر وانواع حطبدن هرنسنه که
طبخ طعام ایچون ایقادلری جائز کوریله دفع برد ایچون دخی جائز کوریلور زیرا دفع برد دخی اصول حوایجلرندندر

كورمزمبسنكه طبخ ايچون ايقـاد نار ايتدكلرنده آنكله اصطلادن يعنى اصيمقدن منع اولنمازلر ومن اول الامر
اصطلا ايچون ايقادلرنده ينه بويله درواد هاندن زيت وامثالى اكله مأذون اولد قلرى نسنه لرايله ايقاد قناديله
دخى مأذونلردر زيرا ايكى صورتده دخى انتفـاعلرى على وجه الاستهلاك عينله درهله ايقاد قناديل ايچون دهن
بزر ايقـاد نار ايچون حطب منزلنده اولوب هر برينـه تحقق احتياج معلوم اولمغله شركت غنيمتدن استثنالرى
مجزومدر امادهن بنفسج وشب بوى وزنبق وامثـالريله ايقاد قناديل استحلال اولنمـاز زيرا بونلر حسب العاده
مأكول دكللردر وهم بونلرايله ادهان يعنى ياغلنمق حـلال كوريلمزكه ادهان اصول حوايجلرندن دكلدر بناء عليه
بونلر طيب وغاليه حكمنـده اولورلركه آنلرايله تطيب اصول حوايجدن اولمـامغله جائز كوريلمزوجسدلرنده
استعما لله ادهان حـلال اولما يججه ايقـاد قناديل بالاولويه استحـلال اولنمـازكـذلك مصنوع اعدا
اولان ادويه دن زنجبيـل مربى وهليلج مربى مثللو نسنه لره دخى تنـاوللرى حلال اولمـاززيرا بونلرا طعمة
ناسـدن دكللردر يعنى مناط بقاء نفس اولان اصول خوايجـدن دكللردر بوجهتله شركت غنيمتـدن مستثنى
دكللردر لكن حكم طعـام بشقه دركورمزمبسنكه عورت عقـد نكاحله زوجى اوزره نفقـهٔ طعامنى ايجاب ايدر
اما دواء علاجى استيجـاب ايده مزمكر امام ادويهٔ مرقومه دن برنسنه يى بيع وبركمسنه اشترا ايليـه بوصورتده
مبب ملكه مباشرتله تملكه ممتـازاولمغله تناولى اكتساب جواز ايلمشدر واكرادويه دن مصنوع اعدا اولميوب بلكه
ارضلرنده نابت اولان نسنه يه ظفر بولوب اخذ ايلسه نظراولنوراكرمأخوذ ينك اول موضعـده قيمتى وارايسه
جملهٔ غنيمتـدن اولمغله آنكله انتفاعى حلال اولماز زيرا غنيمتدن اولان نسـنه لره كندومأخوذى مأخوذ غيرايله
مساويدر واكر اول موضعـده قيمتى يوغيسه آنكله تداويده بأس يوقدرزيرا موضع آخره نقلله متقوم ايسـه ده
اول موضعـده متقوم اولمامغله موضعنده جواز انتفاع جهتيله مقـام حشيشه قائمدر وعلف دواب وافراس
احكام مذكوره ده طعام بنى آدمه قياس اولنورزيرا غازينك علف دابه سنه احتياجى اصلى وطعامه احتياجى منزلنده
احتياج كليدر وطعـامدن هرنسنه كه غازى آندن اكل ايتمك جائزاوله آندن دابه سـنه دخى اكل ايتدرمك جائزدر
كورمزمبسنكه غازى يه اكل سمن جائزاولدقده حافردابه سنى تقويت ايچون آنكله ياغلامق جائز اولمشدركذلك
خلله دخى انتفاعى جواز وحل اوزره دركه خل ياطعـامدر ياخود چوربا وامثالنى اصلاحده منزلهٔ توابلده اولمغله
ادام الطعامدراما ثياب واوانى وسائرامو الدن برشيئله انتفاعى غازى يه حلال كوريلمززيرا قبل الدخول دارالحربده
بونلره محتـاج اوله جغى معلوم اولمامغله شركت غنيمتدن استثنا قيلنمامشـدر مكرضرورت تحقق ايده زيرا
ضرورت تحقق ايتـدكده ملك غيرايله دخى انتفاع اولنور پس غنيمتله بالاولويه دراكن بعـد زوال الضروره
كركدركه غنيمته رد ايليه غاية الامرنقصانتى ضامن اولماز امامالك غير بشقه دركه آنده استهلاككه ضامن اولمغله
استعماله ادخال نقصـانده دخى ضامن اولور اماغنيمتى دارالحربده استهلاككه ضامن اولمامغلـه ادخال نقصانله
دخى اولماز لكن غنيمتى دارالحربده استهلاكى احتياجنـدن دكل ايسه كركـدركه اميرآنى تأديب قيـله
واحتياجندن ايسه عذرينى قبول ايليه وثيابده ضرورهٔ معتبره تلف نفسندن خوف ايده جك مرتبه ده اكا مثـلا
برد شديد اصابت ايتمكله در واوانيده ضرورت ايچنـده اكل وشربه محتـاج ايكن عندنده بولنمامغله دروركوب
دابه ده دخى بويله دروركوب دواب غنيمت خيانتدندر ديو آثارمأثوره ده اكرچه روايت اولنمشدرلكن اول بابده
نظراولنوراكرغازى حماروفرس وبغل وبرذونه ظفربولوب انجق عنـدنده آخرى بولنمغله ياخود راجلا مشيدنده
اكا ضعف شديد وعناء مديد كلمكله ركوبه محتـاج دكل ايسه ركوبى جائزكوريلمزاماسيق ايچون ركوب ايدوب
ياخود كندو علفنى ياغنيمتدن اولان علفى تحميل ايدرسه بأس يوقدرزيرا بونلرحوايج غنيمتـدن ودواب مزبوره
دخى غنيمتدندر بوقسه غازى حاجت نفسى ايچون ركوب ايدوب كندو متـاعندن ومالك اولديغى دوابك علفندن
برشيئى تحميل ايلك ضرورت اولمدقجه جائزكوريلمزوا ثرمذكوردن مقصود انجـق بوصورتدركه غلولدن
معدوددر واكرغازى عروض فتورايله مشيدن عاجز وعدم ركوبنده خوف لحوق اعدا ظاهر وبارزايسه ياخود
خوف اعدا بديد اولميوب انجق مقدما مبتلاى جهد جهيد اولمغله عدم ركوبنده نفسى اوزره خوفى مزيد ايسه
ياخود فرسى قتـل واضاعه اولنوب راجلا قتـاله عديم الاستطاعه ايسه بوصورتلرده ركوبى جائزكوريلور
وركوبيله تلف اولسه كرك قضاده وكرك بينـه وبين الله تعـالى ضامن اولماز زيراركوبى اكا شرعا مبـاحدر
امابلااحتياج استهلاكى بشقه دركه اكرچه هنوزغنـائمده تأكد حقوق بولنمامغله بوصورتده دخى حكم قضاده
ضامن اولمازاما استهلاك كنده آثم اولمغله بينه وبين الله تعـالى اوزرينه غرامت قيمتى واجب اولمغله بلاجـبرضمانى

غنيمته ادا ايله افتـا اولنور واسلحه ايله انتفاعى دخى جميع مذكوراتده ركوب دابه منزلنده دروقچانكه لاجل الضروره
استعمالى شرعا كامباح اوله آنده تلف اولان نسنه يى نه حكم قضاده ونه بينه وبين الله تعـالى ضامن اولمازوقچانكه
استعماله آثم اوله حكم قضاده جبروالجا قيلنمازسه ده بينه وبين الله تعـالى غرامتله افتا اولنورزيرا بوصورتده توبه
لازمدر وتمام توبه غنيمتدن اتلاف ايلديكى نسنه نك قيمتنى غارم اولمقدر ودوابه الباس اولنـان جللر جميع احكامده
ثياب انسان ولجام وسرجلر اسلحهٔ شجعـان منزلنده در واكراهل عسكر دارالحربده اشنان يعنى چوغان ديدكلرى
نسنه يه ياخود صابونه ظفر بولوب آنكله بعضيلرى غسل ثياب ايلسه لر مكروه كوريلورزيرا غسل ثيـاب اصول
حوايجدن اولمامغله شركت غنيمتدن استثناسى ثابت دكلدرانجق اشنان اول محلده نابت وبى قيمت ايسه اخذ ايلين
آنكله انتفـاعده بأس يوقدر واكر قيمتدارايسه همان اخذ ايله غنيمتـدن اولوب مأخوذ غير اولان مالله وبيوت
اعـداده محرز اولان امواله برابر اولور سؤال اولنورسه كه حطبله اول موضعده قيمتـدار ايسه دخى غازى ايچون
ايقـاد ناره رخصت ويريلشيكن نيچون خطمى ايله غسل رأس واشـنان وصابونله غسل يد وثيابنـه رخصت
ويريلمدى جوابده ديرزكه ايقـاد نارده اصول حوايجدن اولان طعـامى اصلاح تحقق ايتمكله شركت غنيمتـدن
استثنا اولنوب بومعنى اشيـاء مرقومه ده بولنمامغله مستثنى اولمامشدر واكرغازى برمجمره يعنى انواع بخوردن عود
وامثـالى نسنه لره ظفر بولسه آنكله تجمر وتبخرى جائزاولمازكه تبخر اصول حوايجدن دكلدر همان تطيب كبيدر
كذلك طعـام واصطلا ايچون آنلرايله ايقاد نار دخى جائزاولمازكه آنلر بين النـاس وقود دن معدود دكللردر لكن
آنلر اول موضعـده اعدانك ايقاد نار ايلدكلرى اخشابلرندن ايسه بوصورتده ايقـادده بأس يوقدر وجواز تبخر
بالطريق الاولى در واكراهل غزا اخشابدن مصنوعه خوانلره وقصعـه لره ووتدلره يعنى قازقلره ظفر بولسه لر
آنلرى ايقـاد نار ايچون استعماللرى بلاضروره جائزكوريلمززيرا منزلهٔ امتعـه يه منزل اولملريله حسب العـاده
وقودده غيرمستعملدر اما اخشاب غيرمعموله يه ظفر بولسه لر اكرآنك اول موضعـده قيمتى وارايسه آنكله وقودده
انتفـاعلرى حلال اولماز واكرقيمتى يوغيسه انتفـاع مزفومده بأس يوقدر واخشاب مزبوره يى داراسـلامه
بعد الاخراج اندن قصعه لر وقدحلر اتخاذينك احكامنى باب سابقده بيان ايلديك اماقبل الاخراج اتخاذ ايدرسه آنده
بأس يوقدرزيرا قبل الصنعهٔ اول موضعده متقوم اولمديغندن آنكله انتفاعى مباح ايكن صنعتى انتفاعنه مانع اولماز
واكراميرغنائمى دارالحربده ارادهٔ تقسيم ايدرسه قبل الصنعهٔ قيمتـدار اولان خشبى معمول وغيرمعمول ايكن تقويم
وعامله قيمت عملنى تسليم دنصكره معمولنى يدندن اخذ وقسمته وضع وتقديم ايدر واكرعاملى آنى بيع ايتمش ايسه ثمندن
فضـل عملنى اميره اعطا قيلرلكن قبل الصنعهٔ دارالحربده وداراسلامده قيمتدار اولميـان خشب بعد الصنعهٔ دخى
عاملنه سالم قيلنورزيرا عمليله مال متقوم اولوب مكسوبى اولمشدر كورمزمبسنكه بركمسنه غيرك ترابندن اتخاذ كوزا ايلسه
اكا مالك اولور ودارالحربده اتخاذ قدور اولنان طين دخى تفصيل سابق اوزره اتخاذ قصاع اولنان خشب منزلنه
نازلدر واكرعسكردن برجماعت طلب غنائم ايچون كيدوب مشركينك ارماك وامتعه وسبى وطعاملرينه فائزاولسه لر
عسكره كلنجيه دك مجموع غنائملرين اول ارماك اوزره تحميللرى جائزكوريلورزيرا حامل ومحمول عليه بالجمله
ملك غـانميندر وجواز تحميل بوعلتله امتعه ده ثابت اولدقده طعامده دخى ثابت اولوركه طعامى دخى انتفـاع
جميع عسكر ايچون كتوريرلر اماعلف وطعامدن برشيئ قليله ظفر بولوب احتياج نفسلريچون اخـذ ايتمشلرايسه
بلاضروره اعدادن اخذ اولنان ارماك وحميرو بغال وعربه لراوزره تحميللرى مناسب اولمازز يرا ذكراولنان علف
وطعـام مقدار حاجتلرندن زياده اولمادقجه اكا كندولر احق اولمغـله حكما داراسلامدن حاجت نفسلريچون
ادخال قيلدقلرى طعامه ملحق اولمشدر لكن اعدادن اخذ اولنان بقر وجاموس وابل ايسه حاجت نفسلريچون
اخذ ايتدكلرى طعـامى دخى بونلره تحميللرى جائزدرزيرا بونلردخى جملهٔ طعـامدندر كورمزمبسنكه بونلرى
اكل ايچون ذبحلرى جائزدر وهم حاجتلرندن فضله اولمدقجه بونلره اخـذ ايدنلراحق اولورلر بوجهتله حاجت
نفسلريچون اخـذ ايتدكلرى طعاملرين بونلره تحميللرى جائزدراما مسئلهٔ سابقه بشقه در واكرحاجتلرندن
زائد اولميان طعام قليله ارماك مشركين اوزره محمول ايكن ظفرياب اولسه لر كركدركه اول طعامى ارماكدن اخـذ
وكندودابه لرينه تحميل وارماكى بلاحمل سوق معسكره شتاب ايده لر زيرا ارماك اوزره حمل قديمنى ابقا مجددا
انشاء حمل كبيدر واكرمعيارنده بولنوب دار اسلامدن ادخال قيلدقلرى طعـاملرين غنيمتدن اولان ابل وبقر
اوزره ارادهٔ تحميل ايلسه لر تحميل مزبور اوزرلرينه ركوبلرى منزلنه تنزيل اولنمغله بلاضروره تحليل اولنماز
وهم ابل وبقراطعمه دن ايسه ده غنيمتدندركورمزمبسنكه فضلهٔ حاجتلرين يدلرندن سائرغانمين اخـذ ايدرلر

الجيم بضم الجيم الاول مابعوقد به
وبكسر الجيم الاول الحبل الذى
يعقد فيه كذا بخط الحصبرى
رحمه الله تعالى منه

اما طعام محمول ملك خاصلريدر كه برفرد ايچون آندن برنسنه اوزره سبيل يوقدر پس قطعا غنيمتدن اولميان نسنه ده
من وجه غنيمتدن اولان نسنه ايله انتفاعلرى حلال اولماز اما حاجت نفسلرى ايچون اخذ ايتدكلرى طعام بشقه در
واكر اهل حربك خروارلرى ايچنده طعاملرينه ظفر بولسه لر بو دخى اوزرنده طعام بولنان ارما كله برابردر كه خروارلر
طعامدن اوليوب ظروف اولمغله ارمانك حكمنده لردر وارما كه ظفر بولد قلرنده ذبح واكلنى مراد ايلسه لر
بلاضرورة رخصت ويريلمز وقول مذكور اصل ابى حنيفه رضى الله تعالى عنه اوزره ظاهردر كه قول ابن عباس
رضى الله تعالى عنهما اوزره لحم خيلى مكروه كورمشدر بو جهتله خيل غنيمده جملهٔ طعامدن عد اولنماز اما قول
امامين رحمة الله تعالى عليهما اوزره اكرچه اكلى مالكينه مباحدر لكن غنيمتدن اولان نسنه اكل ايچون مهيا
ياخود شرعا اكلى منصوص اولمدقچه طعامدن عد ايله هر فرد ايچون مستقلا اكلنه رخصت ويريلمز ومنفعت
اكل انعام معروفه ده منصوصدر كه قال الله تعالى ومنها تأكلون وخيلده غير منصوصدر وهم خيل حسب العاده
اكل ايچون مهيا اوليوب غالب احوالى مركوبيتدر بو جهتدن بلاضرورة غنائمده ذبح واكلى مكروهدر واكر
امير عسكرى تناول طعام وعلفدن منع ايدرسه جائز كوريلور بشرط آنكه منعى عسكر ايچون عدم احتياجلرينه
بناء على وجه النظر والاجتهاد اوله كورمزميسنكه امير دار الحربده غنائمى بيع وتقسيمى مناسب كورسه اباحت
تناولى رفع ايدر ايكن بنه جائز كوريلور پس من اول الامر منع تناولى مناسب كورسه بنه بويله در انجق محتاج
اولدقلرنده عسكرى بالكليه ياخود بلاثمن تناولدن منعى مكروه كوريلورز يرا بو صورتده احتياج ناسله تناوله رخصت
شرعيه وار ايكن امير كندو رأيى ايله رفعنى قصد ايتمش اولور وبو معنى عامه يى مايله انتفاعدن ومارهيى طريق
جاده يه سلوكدن منع منزلنده اولمغله منهيدر وبويله ايكن بنه ناسى منع ايدوب اولبابده ناسدن ثمن آلوب غنيمته
وضع ايلدكدنصكره بو فعلى تجويز ايتمين قاضى آخره رفع اولنسه كركدر كه قضاء اميرى امضا قيله زيرا فعل مذكور
موضع اجتهادده حاصل اولمشدر وبز بالدفعات بيان ايلديك كه بو مثللو مجتهداتده قضا نافذدر مؤلف مصيب
اعده الله تعالى له من الثواب خير نصيب بو محلده ديديكه بعض ناس ديديلركه عسكرك عدم احتياجلرى ظاهر
وبارز ايسه ده طعام وعلفدن منعله اميرك آنلره تعرضى غير جائزدر لكن مؤلف فتوت بنيان اول مخالف كيم
ايدوكنى ذكر وبيان ايلمدى ظن ايده رمكه مخالف مرقوم بو مخالفتده انجق ذكر ايلديكمز نكته يه اعتماد يعنى
عسكرى رخصت شرعيه دن منع ايلمك محذورينه استناد ايلدى لكن علمامز رحمهم الله تعالى ديديلركه رخصت
مزبوره احتياجه مبنيدر وعند الاحتياج عسكرى ترخصدن منع ايتدكده امير توفير منفعتلرينه قصد ايتمش اوليوب
قصد اضرار ايتمش اولور لكن اولبابده بنه مسلمين ايچون منفعت ظاهره وار ايسه منعى جائز كوريلور اما عند عدم
الاحتياج امير ناظر مسلميندر وولايت نظرى واردر ومنع اميرده عسكر على تقدير المنع كندو طعاملرينه تناولده اسراف
ايتمك وعلى تقدير الاطلاق طعام غنيمتدن تناولده اسراف ايتملرندن غيرى فائده بولنماسه بو دخى خصوص منعده
امير ايچون وسعت رأى واجتهادده كافيه در واكر عسكر منازل اهل حربده غسل رأس ياخود تداوى ايچون احراز
ايلدكلرى طينه ظفر بولسه لر بلا احتياج آنلردن برشيئى استعماللرين مناسب كورمزم زيرا احراز ايله مملوكلرى اولوب
مملوكلرندن بطريق القهر اخذ اولنان البته غنيمت ايكن استعمالى دخى اصول حوايجدن دكلدر اما احراز ايتدكلرى
طينه ظفر بولسه لر نظر اولنور اكر اول موضعده قيمتدار ايسه غنيمتدر واكر دكل ايسه استعماللرى جائزدر والحاصل
طين دخى نظائر سابقه سنه حكمده مساويدر كذلك دم الاخوين كه ايكى قرداش قانى ديدكلرى نسنه يه وحرمل كه
اوزرلك ديدكلرى نسنه يه ظفر بولسه لر بونلر دخى سابقلر ايله برابردر اما وقود يعنى ايقاد نار ايچون اعداد اولنان
نسنه لر بشقه در كه آندن احراز ايلدكلرينه دخى ظفرياب اولسه لر انتفاعلرى جائز كوريلور وتجويز مذكور
بطريق الاستحساندر يوقسه مقتضاى قياس آنكه دخى بلا احتياج انتفاعلرى جائز اولمامقدر لكن بز قريبا بيان
ايلديك كه وقود اصول حوايجدن معدوددر واكر اهل حربدن كيرو قالمش اوتاد وعماد خيام مثللو نسنه لره ظفر
بولسه لر بونلر مال متقوم وجملهٔ غنيمتدن اولمغله بلا احتياج آنلر ايله انتفاع ايلمك برفرده حلال اولماز كذلك
اهل حربك وقودك غيرى مصلحتلرى ايچون احراز ايلدكلرى خشبه ظفر بولوب بعض عسكر آندن اوتاد
وقصاع اتخاذ ايلسه لر آنلر ايله انتفاعى حلال اولماز زيرا حكم غنيمت صنعتنده غير ثابت ايسه ده اصل خشبده
ثابتدر حتى امام اوزره واجبدر كه آنى بيع ايدوب ثمنى معمول ايكن قيمتيله غير معمول ايكن قيمتى بينلرنده
تقسيم وحصهٔ عملنى اكا اعطا وباقيسنى غنيمته تسليم ايده ياخود قيمت عملنى اكا اعطا ومعمولنى آلوب غنيمته
القا ايليه كذلك صانع اول خشبى منتندن اخذ ايتمش اولسه بنه بويله در لكن بشرط آنكه اول

خشب اول موضعده قيمتدار اوله اما قيمتدار دكل ايسه آنكله دار الحربده انتفاعى جائزدر ودار اسلامه
خروجنده حكمى باب متقدمده سبقت ايلمشدر زيرا اصل شجر كرك احراز مشركين وكرك كندو احرازى
صورتلرنده غنيمتدر لكن صورت ثانيه ده غنيمت اولمق كندو اخذيله حاصل واول دخى اخذ ايله انجق كندو
انتفاعنى قصد ايتمش اولمغله باعتبار القصد انتفاعى تقديم وتجويز اولنور وصورت اولى ده غنيمت اولمق بعد
احراز المشركين اوزرينه استيلا برله حاصل اولمغله بلا احتياج آنكله انتفاعى تجويز اولنماز بعده مؤلف صحيح
الاسناد عبد الله بن عمرو بن العاص رضى الله تعالى عنهما اهل عسكره سرحددن تجاوز لرنده دار الحربده ظفر
بولدقلرى اوتادى دخى غنيمته رد ايله امر ايدر ايدى ديو نقل وايرا د ايلدى بعده ديديكه اهل عسكر اوزرنده قتال
ايتدكلرى سروج وجلودلرينى دار الحربده اصابت ايلدكلرى زيت وشحمله ياغلامق جائزدر اما بونلردن تجارت
ايچون حمل ايدوب قتال ايچون حمل ايتدكلرى نسنه لرى ياغلامق غير جائزدر اكرچه اصابت ايلدكلرى زيت
وشحم غنيمتدن اولمغله على كلا التقديرين حكم قياس واحددر كه استعماللرى غير جائزدر لكن مؤلف صاحب احسان
فرق ميانلرنده استحسان ايدوب ديديكه اهل عسكر اول زيت وشحمى قتال اوزره كسب قوت ايچون اكللرى
جائز اولديغى كبى آنلر ايله قتال ايچون استعمال ايلدكلرى نسنه لرين ياغلامق دخى جائزدر وتجارت ايچون حمل
ايلدكلرى نسنه لر ايله قوت قتال حاصل اولمامقله اولبابده عسكرده بولنان تجار حكمنده اولدقلرندن تجاره جائز
كوريلمين بونلره دخى اولبابده جائز كوريلمز واكر امير غنائمدن برشيئى دار الحربده بر مسلمه ايداع اول دخى استهلاك
ايلسه اكا تضمين اولنماز زيرا ايداعى احرازدن عد اولنميوب قبل الاحراز دخى آنده حق غانمين غير متأكد اولمغله قبل
الايداع استهلاكله بعد الايداع استهلاكى متحددر واول مسلم امانتده خيانت ايتمكله امام ايچون تأديبى جائزدر كه قبل
الايداع استهلاك كنده تأديبى جائز ايدى پس بعد الايداع بطريق الاولى درمكر اول وديعه طعام اولوب مسلم مزبور دخى
جملهٔ غانميندن ايكن آنى اكل ايتمش اوله بو صورتده قبل الايداع اكلى موجب تأديب اولماديغى كبى بعد الايداع دخى
موجب اولماز واكر امير حين ايداعده اكا اكر استهلاك ايدرسك ضامن اولورسين ديمش اولسه بو شرطى باطلدر كه
حكم شرعه مخالفدر زيرا هم امينه شرط ضمانى وهم احراز ايله آنده تأكد حقدن اقدم شرط ضمانى متضمندر اما
امير حين تسليمده بو نسنه قيمتله اوزريكه الزام اولنمشدر ياخود بيك درهمه اوزريكه الزام اولنمشدر ديوب قابض دخى
اكا راضى اولمش ايسه بو صورتده بيع ايتمش اولور زيرا صورت ثانيه ده صحيحى بيع وصورت اولاده جهالت قيمت
بولنمغله بيع فاسدى تصريح ايلمشدر وبيع اميركرك صحيح وكرك فاسد منزلهٔ احرازده در زيرا املاك مشترى قبضيله
ثابت اولديغى كبى بيع صحيحده نفس بيعله وفاسدده عند القبض ثابت اولور واكر امير عسكر بعد الخمس تنفيل
ربعله برسريه بعث ايدوب آنلر دخى طعامله اغتنام ايلسه لر اول طعامدن مستغنى ايسه لر دخى بنه تناوللرى
جائزدر وحكم مزبورده اهل عسكر واهل سريه برابردر زيرا تنفيل حكم تناول طعام وعلفده غير مؤثردر كه حق
منفلين سهام غانمين منزلنده در وسهام غانمينده فرسان ورجاله بينلرنده تفاوت وار ايكن اباحت تناولده تسويه لرينه
مانع دكلدر پس نفل دخى بويله در اما اول سريه يه جميع مصابلرين تنفيل قيلمش ايسه بنه اهل سريه نك
طعام غنيمتلرنده باعتبار السهام شركتلرى قائمه اولمغله تناوللرى جائزدر لكن اهل عسكرك آنده نصيبلرى اوليوب
بعد التنفيل غنائم سريه ده حاللرى مطلقا غنيمتده حال تجار كبى اولمغله آندن برشيئه تناوللرى جائز دكلدر واكر
امير اول سريه يه من اصاب منكم شيئا فهوله ديو تنصيصله هر برينه مصابنى تخصيص قيلمش ايسه ايچلرندن
هر فرده رفيقينك اخذ ايلديكى طعامدن تناولى حلال اولماز مكر ثمنى ويروب ياخود رفيق اكا اعطا ايليه زيرا
بو تنفيل منزلهٔ قسمتده اولمغله بوندنصكره برشيئه اصابت ايلين كمسنه اكا تملكله ممتاز اولور ومال مسلم طيب
خاطرى بولنمدقچه آخره حلال اولماز بويله ايكن بركمسنه مصيبك رضاسى بولنمادين تناول ايلسه بعد القسمة
حكم غنائم اوزره ضمانى لازم اولور مؤلف بنى عديل بو مسئله يى تعليل ايدوب ديركه كورمزميسنكه سريهٔ
مزبوره دن بريسى برجاريه يه اصابت وحيضهٔ واحده ايله استبرادنصكره اكا وطئى حلال وبو معنى اختصاص
ملكه دالدر لكن قول مذكور قول محمد رحمه الله تعالى درامّا عند ابى حنيفه رحمه الله تعالى وطئى مكروهدر وبز
بو مسئله يى شرح السير الصغيرده بيان وتقرير ايلديك واكر امير عسكر سريه يه برشيئله تنفيل ايتميوب امير سريه غنائملرين
عسكره سوق ايچون برقومى استيجار ايلسه بو استيجارى تمه اصابتدن اعتبار اولنور زيرا امير عسكر آنى انجق قتال
واحراز غنائم ايچون ارسال ايتمشدر وبو معنى سبب احراز اولان سوق غنائمه تصريح ايتمديسه ده بطريق الدلالة
اذن واجازتدر بعده كركدر كه امير عسكر كتوردكلرى طعامدن استيجار اولنان اجيرلرك اجرتنه وفايده جلك

مقدا رينی بيع ايدوب باقيسنی ابقا واكل ايچون ميان ناسه القا ايليه لكن بو صورت انجق اهل عسكر غنيمت اخرايه اصابت ايتمدكلری حالنده در اكر اصابت ايتمشلر ايسه اجيرلرك اجرتلرين آندن اعطا وسريه نك كتوردكلری طعام وعلفی مقدار حاجت تناول ايچون ميان ناسه القا ايدر وصورت اولی ده مقدار اجرت هنوز بيع اولنمادين جمله سنی اكل ايلسه لر بر فرد اوزره ضمان ما كولی الزام اولنماز انجق عسكر دار اسلامه خروج ايلرندن اقدم غنيمت اخرايه اصابت ايدرلرسه اجيرلرك اجرتلری آندن اعطا قيلنور ايده مزلرسه اميرانی بيت المالدن ايفا قيلرز يرا اجرت مزبوره حاجت مسلمين ايچون دين واجب اولمغله مال مسلميندن قضا ايدر وهم الغرم مقابل بالغنم قضيه سی دخی بو حكمی اقتضا ايدر والله اعلم

باب ما جاء فی الغلول * يعنی خيانت غنائمده وارد اولان اقوال وآثارك محل آثاره وايثار يدر قچان بركسنه نك رحلنده يعنی بو كنده غلول يعنی غنيمتدن علی وجه الخيانة اخذ ايلديكی نسنه بولنسه اول كمسنه ضربله ايجاع وتنكيل اولنور اما ضرب بنده قرق سوطه ابلاغ وتكميل قيلنماز زيرا غلولله ضمننده حد معين بولنميان جريمه يی ارتكاب ايتمش اولمغله تعزير اولنور وتعزير ايسه حدوددن بر شيئك عددينه ابلاغ وتوفير اولنماز لقوله عليه السلام من بلغ حدا فی غير حد فهو من المعتدين يعنی اول كمسنه كه حدك غيريده رتبهٔ حده بالغ اوله اول كمسنه حدی تجاوز ايدنلردندر لكن غلول ايدن كمسنه نك رحلی احراق اولنماز زيرا اكرچه خيانت ايتمشدر لكن خيانت احراق رحلنی ايجاب ايلمز وبدی دخی قطع اولنماز زيرا غنائمده نصيبی واردر وايچنده نصيبی بولنان مالی سرقه ايلين كمسنه نك تحقق شبهه يه بناء يدی قطع اولنماز وقول مذكور جمهور فقهانك مذهب منصور لريدر اما علماء شام مرتكب غلول اولان كمسنه نك لاجل التأديب رحلنی احراقله تعذيب اولنور ديو بو بابده حسن بصری رضی الله تعالی عنه دن يؤخذ الغلول من رحله ثم يحرق رحله الا ان يكون فيه مصحف يعنی غلول ايتديكی نسنه رحلندن اخذ اولنوب صكره رحلی احراق اولنور مكر رحلنده مصحف بولنه قولنی روايتله مدعا لرين اثبات وتصويب ايدرلر لكن حسن بصری رحمه الله تعالی نك اصحابی قول مذكوری آندن موقوفا يعنی كندو قولی اولمق اوزره روايت ايدرلر انجق امام اوزاعی رحمه الله تعالی اسمنی ذكر ايتمديكی بر رجلدن اولدخی حسن بصريدن مرفوعا يعنی رسول الله صلی الله تعالی عليه وسلم حضرتلرينه نسبتله ذكر ايلمشدر لكن حديث مذكور هم شاذ وهم راويسی مجهول غير معروف اولمغله فقها آنی صحيح كورمديلر زيرا امام اوزاعی كندو ايله حسن بصری بينلرنده بولنان رجلك اسمنی ذكر ايلمدی وهم حديث مذكور من جهة المعنی آثار مشهوره يه مخالف در ومؤلف صحيح الاسناد اول آثاردن بعضيسنی بو كتابندن شو وجهله ايراد ايلديكه رسول الله صلی الله تعالی عليه وسلم حضرتلری مرتكب غلول اولان هر شخصه وعيد وتهديدی الحاق ايتمشلر ايكن آنلردن بر فردك رحلنی احراق ايلمديلر آنلردن بريسی حديث مدعم رضی الله عنه دركه مدعم رسول الله عليه السلام حضرتلرينك عبد معتق ياغير معتقلريدر آنی حضرت رسالته رفاعة بن زيد الجذامی رضی الله عنه اهدا ايلمشدر غزوهٔ خيبردن عودتده وادی القری نام موضعه وصوللرنده مدعم رحل رسول الله عليه السلامی راحله لرندن تنزيل ايدر ايكن ناكاه بر سهم عائر يعنی راميسی نامعلوم اوق اصابت ايدوب آنی قتل ايلدی بعده ناس آنی كوروب هنيئا له الجنة ديمكله رتبهٔ شهادتين تبريك ايلدكلرنده رسول الله صلی الله عليه وسلم كلا والذی نفسی بيده ان الشملة التی اخذها يوم خيبر من الغنائم لم تصبها القسمة لتشتعل عليه نارا ديديلر يعنی اويله سويلمه كز نفسم يد قدرتنده اولان الله تعالی يه قسم ايده رمكه يوم خيبرده غنائمدن قسمت اصابت ايتمدين اخذ ايلديكی شمله نار اولوب اوزرنده اشتعال ايده يور بعده ناس بو تهديد شديدی استماع ايتدكلرنده همان بر رجل غنيمتدن اخذ ايلديكی بر ياخود ايكی شراكی يعنی نعلين طسمه سنی كتوروب غنائمه القا ايلدكده رسول الله صلی الله عليه وسلم شراك من نار قول شريفلريله نتيجهٔ غلولی ابدا ايلديلر و بعض غزواتده دخی بركسنه شهيد اولدقده رسول الله عليه السلام حضرتلرينه استشهد فلان ديو اخبار اولندقده كلا انی رأيته يجر الی النار بعباءة غلها يعنی اويله ديمه كز علی التحقيق بن آنی غلول ايلديكی بر عبا يعنی كليم سببيله ناره جر اولنور كوردم قول شريفلريله انذار ايلديلر وابن عباس رضی الله تعالی عنهما ديديكه برقومده غلول ظاهر اولمادی الا الله تعالی قلوبلرينه رعبی القا ايلدی و برقومده زنا شايع اولمادی الا ايچلرنده موت كثير اولدی و برقوم مكيال وميزانلرين نقص ايتمديلر الا آنلردن رزق قطع اولندی و برقوم قوم آخر اوزره بغير حق حكم ايلمديلر الا ايچلرنده دم شايع اولدی و برقوم نقض عهد ايلمديلر الا عدولری اوزرلرينه تسليط اولندی و بركسنه سلمان رضی الله عنهه كاوب بز غنيمتدن

والرحل للبعير كالسرج للدابه * كذا فی المغرب

مطلب سرق مالا فيه نصيبه لا يقطع

الشملة كساء يتغطی ويتلفف به كذا فی النهايه

بر خيط آلوب آنكله ثوبمی ديكدم ديدكده سلمان رضی الله عنه اكا كل شیء وقدره يعنی هر نسنه قدری ايله بيله صورلور اكا كوره مؤاخذه اولنورسين ديدی ايشته بو مذكورات بالجمله غلولك عظم و بالنه دال ايلدر لكن ايچلرنده احراق رحل يوقدر حال آنكه بيانی وقت حاجتدن تأخير غير جائزدر ومع ذلك جابر رضی الله عنه ليس فی الغلول قطع ولا نكال يعنی غلولده قطع يد وتنكيل وتعذيب يوقدر ديدی وقول مذكور عدم احراق رحلده نصر يحدركه احراق رحل اعظم نكالدر ومرتكب غلولك رحلی احراق اولنماديغی كبی سهم غنيمتدن ورضخدن محروم دخی قيلنماز زيرا ايچنده نصيبی بولنميان مال غيری سرقه ايلسه سهم ورضخندن محروم قيلنماز پس ايچنده نصيبی بولنده قده عدم حرمانی بالطريق الاولی در وهم احراق رحله قائل اولنلر مصحفی وحيوانی وسلاحی احراق اولنماز ديديلر پس بو قوللرندن خلافلرينه بر حجت اقتباس اولنور كه امتعهٔ سائره سی دخی عدم احراقده مذكورات اوزره قياس اولنور اكر عدم احراق حيوان انجق مثله دن احتراز ايچوندر ديو تفريق ايدرلرسه بز دخی بو تقدير اوزره اولا حيوانلرين ذبح بعده احراق ايتمك اقتضا ايدر ايدی ديو بينه توفيق ايده رز كذلك عدم احراق سلاحی قتال اوزره مدار قوتی اولديغندن ديو اعتذار ايدرلرسه بز دخی سائر امتعه سی دخی بويله در كه غازی حسب العاده قتالده محتاج اولديغی نسنه يی استصحاب ايلمز ديو دفعه ابتدار ايده رز علی الخصوص حكم احراقده روايت قيلنان حديثك ضعيف ايدوكی شو دليل قوی ايله تقويت وتضعيف قيلنمشدر كه غلول ازمنه دن برزمانده زمان نبوتدن اكثر وقوعی كوريلمشدر كه زمان نبوتده منافقين واعراب معيت نبويه ده غزاده بولنورلر ايدی وآنلر مرتكب غلول ايديلر وآنلرك عمل واعتقادلری بيانده رسول الله صلی الله عليه وسلم اوزره نو بنو وحی الهی نازل اولور ايدی وعلماء مغازی رسول الله صلی الله تعالی عليه وسلم حضرتلرينك غزواتلرنده واقع اولان افعاللرندن برشيئی ترك ايتميوب جمله سنی روايت ايلديلر پس بر فردك رحلنی احراق ايتمش اولهلر ايدی البته آنی دخی نقل شايع مستفيضله نقل ايدرلر ايدی ونقل مذكور كتب مشهوره ده معدوم اولديغندن حديث مرقومك اصلی ثابت اولمديغی عنديمزده معلوم اولمشدر بعده قول مذكورده حديث شاذ ايله اثبات حد واردر و بويله حديث شاذ ايله اصوله مخالف اولان احكام شبهاتله ثابت ايسه دخی اثبات اولنماز ايكن شبهاتله مندرئه اولان حدود نيجه اثبات اولنور اهل شام مرتكب غلولك ثيابی دخی رحلنده داخل اولمغله اول دخی احراق اولنوب شدت برد ايله هلاكی متوقع ايكن عريان ترك اولنورمی بو بابده رأيكز نه در بزه اخبار ايديكز كذلك رحلنده بولنان غيرك وديعه وعاريه سی ياخود رحلی بولنمادقده سرحدده خانه سنده بولنان امتعه سی احراق اولنورمی بو بابده دخی رأيكز نه در بزه اخبار ايديكز كذلك ايكی شخصدن هر بری متاعنی آخره اعاره ايدوب صكره هر بری غلول ايتدكده هر برينك عندنده عاريه بولنان متاع آخر احراق اولنورمی رأيكز نه در بزه اخبار ايديكز كذلك رحل واحده بر جماعت اجتماع ايدوب ايچلرندن بعضيلری غلول ايتدكده رفيقلری واقفلر ايكن اخبار ايتمدكلرنده يالكز متاع مرتكبی احراق اولنور يوقسه كتم ايتملريله باقيلرك امتعه لری دخی احراق اولنورمی رأيكز نه در بزه اخبار ايديكز والحاصل مؤلف اصابت مشهود مرتكب غلولك احراق رحلنه قائللرك تبعيد قوللرنده وجه مذكور معهود اوزره تكثير شهود ايلدكدنصكره كتاب الاستحسانده بيان ايلديكيمز اصل اصيلی خلاف اهل شام اوزره احتجاجده بو وجهله ذكر وتأصيل ايلديكه كبار اصحاب رضوان الله تعالی عليهم اجمعين حضراتی خبر واحد ايله عمل ايتمزلر ايدی مكر اول واحد ايله برابر شاهد آخر بولنه ياخود اول واحد صدق مقالنه يمين ايليه نته كيم قول علی بن ابی طالب رضی الله تعالی عنه بويله در وميراث كبی شبهاتله دخی ثابت اولان امورده واستيذان كبی ملزم حكم اولميان مصالحده مذهب اصحاب بويله اولنجه شبهه ايله اثباتی جائز اولميان احراق رحل كبی حد عظيمی اقامتده حديث شاذ اوزره نيجه اعتماد اولنور كورمزميسنكه صحابهٔ كرام حد خمر اوزره اتفاق ايتمشلر ايكن حضرت علی رضی الله تعالی عنه ديرايديكه ماكنت لاقيم علی رجل حدا فيموت ويكون فی نفسی من ذلك شیء الا الحد الخمر فان رسول الله عليه السلام واباب كر رضی الله عنه لم يسناه يعنی بن بر رجل اوزره اقامت حد ايدوب اول رجل تأثير حد ايله فوت اولدقده آنك هلاكندن نفسمده بر الم حاصل اولور اولمادم الا حد خمرده هلاكندن نفسمده الم حاصل اولور اولدم زيرا رسول الله عليه السلام وابو بكر رضی الله عنه زمانلرنده اول حدی اقامت اقتضا ايتمكله آنلردن اقامتی واقع اولمادی وبو بيانله مرتكب غلولك احراق رحلنه قائل اولنلرك قوللری غايتله ضعيف ايدوكی نمايان اولمشدر والله اعلم

❁ باب الشراء فيمن يزيد وبيع السهام ❁

يعنی غنائم وغيريده بيع من يزيد ايله معامله وغازی قبل القسمة بيع سهمنه معاجله بابنده تحقيق مقاله در امير عسكر

الحلس للجمل كالبردعة للحمار كذا في الحصيري مه

غنائمی بیع من یزید ایتمکده بأس وضرر یوقدر زیرا نبی اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم برقعبی یعنی قدح صغیری
وبرحلسی یعنی ظهرجلده تحت البردعه وضع ایلدکلری پلاسی بیع من یزید ایلدیلر ومؤلف مشتری تدبیرمسئله‌ء
مرقومه یی بومحلده انجق شوعلت ایچون تقریر ایلمشدرکه بعض ناس بیع مزایده یی مکروه کوروب رسول الله
علیه السلام لایستام الرجل علی سوم اخیه یعنی بررجل دین قرنداشینک طالب شرا اولدیغی نسنه اوزره
طالب اشترا اولماز یعنی اولماسین بیورمشلردر بیع مزایده ایسه استیام علی سوم الغیردر دیدیلر لکن ظن ایتدکلری کبی
دکلدر زیرا استیام علی سوم الغیر انجق بایع ومشتری علی وجه التراضی بربرینه میل ورکون ایلدکدنصکره واقع
اولوب مزایده ایسه آندن اقدم واقع اولور حتی سلعه یعنی متاع اوزره منادی بالنفس صاحب المتاع ایسه
نظر اولنورا کر برکسنه تسمیهٔ ثمنله اکا طالب اولدقده صاحب المتاع ندادن سکوت ایلمزسه آخرک زیاده سی جائزدر
واکر سکوتله اول طالبه میل ورکون ایدرسه بوندنصکره زیاده سی استیام علی سوم الغیر اولمغله برفرده حلال اولماز
اما منادی دلال ایسه ینه نظر اولنور اکر ثمن اول صاحب المتاعه هنوز اخبار اولنماوب یاخود بعد الاخبار
میل ورکونی بدیدار اولمامش ایسه آخرک زیاده سی جائز وسزاواردر واکر اخبار اولنوب میل ورکونی آشکار
اولمش ایسه بردخی زیاده سی برفرده حلال وسزاوار اولماز وامام مکحول رحمه الله تعالی دن منقولدرکه
ان رسول الله علیه السلام نهی عن بیع السهام حتی تقسم یعنی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم قبل القسمة
بیع غنائمدن نهی ایلدیلر دیمشدر وبزدخی بوقولی اخذ ایدرز زیرا غازی قبل القسمة سهمنی بیع ایتمک مالک
اولمادیغی نسنه یی بیع اولمغله باطلدر کورمزمیسنکه قبل القسمة برعبدی اعتاق ایلسه عتق باطلدر پس بطلان
بیعی بالطریق الاولی درکورمزمیسنکه هنوز نصیبی غنائمدن نه محلده واقع اوله جغی معلومی دکلدر ومادام
دارالحربده در سهمنه مالک اولنجیه دک صاغ قالورمی یوقسه قبل الاحراز فوت اولورمی معلومی دکلدر
وعمر بن عبدالعزیز رحمه الله تعالی نک روایت قیلدیغی ان رسول الله علیه السلام نهی عن بیع الغنائم حتی تقسم
قول شریفیله مراد بومعنای مفاددر زیرا قبل القسمة امام ایچون بیع غنائم جائز اید وکنی بیان ایتمشیدک
پس نهی ایله مراد بیع الامام اولمادقده غازی سهمنی بیع اولدیغی عیان اولمشدر وامام شعبی رحمه الله تعالی دن
منقولدر دیمشدرکه برکسنه مغنمدن برجاریه اشترا ایدوب صکره آنده برمرض قدیم ظهور ایلسه آنی مغنمه رد ایدر
وبزدخی بوقولی اخذ ایدرز زیرا کرک غنیمتدن وکرک مالکدن اشترا ایلین عقد مطلق ایله سلامت معقود علیهه
مستحق اولور وسلامتی بولنمادقده آنی عیبله رد ایدر بوصورتده نظر اولنورا کر غنیمت هنوز تقسیم اولنمامش ایسه
امام ثمنی اوزرینه رد ایدر واکر تقسیم اولنمش ایسه جاریه یی عیبنی بیان ایده رک بیع ایدوب ثمن ثانیدن ثمن اولی
اعطا وفضله قالورسه بیت الماله القا ایدر اما ثمن ثانی اولدن ناقص کلورسه نقصانی بیت المال اوزره الزام اولنور
بوندنصکره مؤلف بدیع البیان بومحلده عیبله ردک کیفیتنده برباب دخی ذکر واتیان ایلدی لکن بز اول مسائلی
املا ایلمدیکمیز شرح الزیاداتده بیان ایتدیکمیزدن بومقامده ترکنی شایان کوردیک والله اعلم

❁ باب من السبايا والنفقة عليهم والعهدة في بيعهم ❁

یعنی احوال سبایا ونفقهٔ سبایا وبیع سبایاده عهدهٔ لازمه دن بعض انواعنی بیانده باب دقایق نشاندر چنانکه
اهل حربدن برکسنه نک اهل وولدی سبی اولنوب برغازینک سهمنده واقع اولدقلرنده اول حربی امانله کلوب
غازی مذکور ایله سکا بونلرک ثمنلرین کتوروب بونلری اشترا ودار اسلامده ترک وابقا ایده یم وبن دخی اسلام یاذمتی
قبول ایده یم دیو مواعده وغازی دخی نعم دیمکله اظهار مساعده ایلسه بوصورتده رقیق مسفورین کالاول
اول غازینک رقیقلریدر زیرا هنوز بینلرنده عقد مبایعه جاری اولمیوب انجق مواعده وطلب شرا طاری اولمشدر
ومقدار مزبور ایله آنلره ملک حربی ساری اوله مز بناء علیه اول غازی یه رقیق مزبورینده تصرفدن امتناع
لازم اولماز لکن مستحب اولان وعدینه وفادرکه عهده وفا اخلاق مؤمنیندن وخلف وعد صفات منافقیندندر
وبومعناده اثردخی وارد اولمشدر پس حربی خلف میعاد ایتمدکجه آنلری ملکندن اخراجی لایق دکلدر
مکر حربی کلدیکی اعتاق ایدرسه آنده مقصود حربی حاصل اولوب خلف وعددن اولامغله بأس یوقدر
مکر اول رقیق حربینک زوجه سی اوله آنی حربی خلف میعاد ایتمدکجه اعتاقی لایق دکلدر زیرا حربی
مواعده لری اوزره آنی اشترا قیلدقده اوزرینه عتق لازم اولمیوب امه سی قیلنور ومقصود حربی بومعنی اولمغله
خلف میعاددن اقدم آنی اعتاقده خلف وعد درکاردر اما اولادی بویله دکللردر نظیری شول مکاتبدرکه
زوجه سنی واول زوجه دن حاصل اولان اولادینی مولالرندن اشترا ایلدکدنصکره اول مکاتبک مولاسی

مطلب القول في المدفوع قول الدافع

بعض اولادینی اعتاق ایدرسه عتق نافذ امازوجه سنی اعتاق ایدرسه غیرنافذدر زیرا اعتاق ولدنده مقصود مکاتب
حاصل واعتاق زوجه سنده غیرحاصلدرکه مقصودی بدل کتابتی ادادنصکره زوجه سی مملوکه سی اولوب
آنی ملک یمین ایله وطیء ایلمکدر وصورت مفروضه ده اکرحربی خلف میعاد ایدرسه مسلم مزبور رقیق
مسفوربنده کیف مایشاء متصرف اولمق جائزدر زیرا اخلاف حربی ایله حکم وعد مسلم مرتفع اولور واخلاف
حربی انجق تعیین ایلدیکی وقته دک کلمدکده ظاهر اولور واکر توقیت وقت ایتمامش ایسه همان کیدوب وکله جکی
ودار الحربده تخمین مسلم اوزره جمع مال ایچون مکث ایده جکی مقداری زمانک انقضاسیله ظاهر اولور زیرا وقوف
حقیقتی ممکن اولمیان امورده ظاهرحال اوزره بناء احکام واجبدر واکر اول حربی ثمنلرین کتورمک ایچون کیتدکده
مولالرینه بعض دراهم یادنانیر ویروب بونلری اوزرلرینه انفاق قیل دیمکله مسلم دخی اخذ وانفاق ایدوب بعده
حربی کلدکده بن اول دراهم ودنانیری سکا قرضا ویرمشیدم ثمنندن عد ایده رم دیوب مسلم دخی بلکه
علی وجه الصله ویرمشیدک دیو نزاع ایلسه لر قول مع الیمین قول حربیدرکه دافع مال حربیدر ومدفوعده
قول انجق قول دافعدر وهم دفع مطلق ایله انجق اقل متیقن ثابت اولور واقل متیقن اقراض اولمغله آنده قول
قول حربی اولوب اولبابده حربینک بن سکا قرض اولدیغی حین اعطاده ذکر ایتمشیدم دیودعواسی یاخود
درونمده قرضه نیت قیلمشیدم دیو ادعاسی مساوی کوریلور کذلک اوزرلرینه انفاق ایچون ادخاری ممکن اولان
اطعمه دن اعطا ایتمش اولسه ینه وجه مشروح اوزره درامااخبز ولحم وثرید کبی ادخاری ممکن اولمیان اطعمه دن
اعطا قیلمش اولسه اکرچه آنده دخی مقتضای قیاس جمله سی ملک حربی اولمغله قول قول حربی اولمق بی التباسدر
اما مؤلف کثیر الاحسان سالک حسن استحسان اولوب دیدیکه آنده قول قول مسلمدر وحربی ایچون اولبابده
مسلم اوزره نسنه ایجاب اولنماز زیرا ظاهرحال بویله نسنه لرده اعطا علی سبیل القرض اولمیوب علی سبیل الهدیه
اولمقدر واحکامی ظاهر اوزره بنا واجبدر وبوقیاس واستحسان فقهانک شول زوج حقنده قوللریله یکساندرکه
زوجه سینه قبل الزفاف بعض اشیا بعث ایدوب صکره بن آنی مهره محسوبا بعث ایتمشیدم دیو ادعا وزوجه دخی
بلکه هدیه ایدی دیو دفع مدعی ایلیه بوصورتده قول جمیع اشیاده قول زوجدر انجق ادخاری ممکن اولمیان
طعامده بطریق الاستحسان قول قول زوجه در دیدیلر کذلک حربی اول اسیرلره الباس ایچون البسه اعطا قیلمش
اولسه ینه وجه مشروح اوزره در والحاصل اول اسیرلر اول مسلمک مملوکلری اولمغله آنلرک نفقه وکسوه لری ایچون
حربینک اعطاسی مسلمه کند ونفسی اوزره انفاق ایچون اعطاسی منزلنده اولمغله آنده جهت صله متعین اولماز
مکر تصریحله متبین اوله بوندنصکره مؤلف تحریر اوچ باب دخی ذکر وتحریر ایلمشدر لکن بز اول ابوابی مقدما
شرح الزیاداتده بیان واکمال ایلدیکمیزدن بوبابده ترک واهمال اولنمشدر والله اعلم

باب من الشهادات في الغنائم والفيء * یعنی غنائم وبیت المال مصالحندن بعض احوالده شهادته متعلق
باب دقت اشتمالدر اکر مسلمین اهل حصنله احرارلرین تأمین ورقیقلرین اخذ ایتمک اوزره مصالحه ایدوب مشرکین
باب حصنی فتح ومسلمین دخول ایتدکلرنده ایچلرندن بعض اشخاص حرقلرنده مسلمین بونلر رقیقلریکزدندر دیو
دعوی واول اشخاص دخی بلکه بزلر احرارلرنده نز دیو ادعا ایلسه لر قول مع الایمان آنلرک قوللریدر زیرا کندو
یدنفسنده بوانسان کسنه نک رقیتی حجتله ثابته اولمادیجه دعوای حریتنده قول آنک قولیدر سؤال اولنورسه که
ید نفسلرنده بولنملری ظاهرحالدن برنوع اولمغله کرچه دفع استحقاقه سبب اولور امامسلمین اوزرلرینه استیلادنصکره
کندو نفسلرینه استحقاقلرین اثبات ایلمز جوابنده دیرزکه اشخاص مرقومین بوظاهرحال الله انجق تفسلرندن
مسلمینک استیلا واستحقاقلرین دفع ایدرلر زیرا استیلاء مسلمین انجق صلح وامان تناول ایتمیلو حقلرنده استحقاقلرین
موجب اولمغله بونلرتناول ایتمیلردن اید وکی ثابت اولمادیجه اوزرلرینه استحقاقلری ثابت اولماز ایشته بو بیانله
اشخاص مزبورین نفسلرینه کسب استحقاق ایتمیوب بلکه اوزرلرندن دفع استحقاق ایلدکلری نمایان وقوللری
مع الایمان قبوله شایان اولمشدر بوصورتده اهل حصنک رقیقلرندن اولدقلرینه مسلمین یااهل ذمتدن شهود عدول
شهادت ایدرلرسه قبول اولنورزیرا بینهٔ عادله ایله ثابت اولان اقرارخصمله ثابت کبیدر واول شاهدلرک مشهود بهدن
سهم ورضخله نصیبی واقع اولمق قبول شهادتلرینه مانع دکلدر زیرا بوشرکت شرکت ملک دکلدر وبومثللو
شرکت قبول شهادته مانع اولمادیغی بالدفعات ذکر وبیان ایلمدیک کورمزمیسنکه غنیمتده نصیبی اولمیانلردن
برقوم شهادت ایلسه لر قاضی غانمیندن ایسه دخی شهادتلریله قضاسی جائزدر حال آنکه ولایت شهادت
ولایت قضادن دون ایدوکی معلوم وبووجهله نصیب قاضی مانع قضا دکل ایکن نصیب شاهد مانع شهادت

اولمادیغی طریق اولی ایله مجزومدر بعنده مؤلف وفیر المحامد بو مسئله اوزره تکثیر شواهد ایدوب دیمشدر که
غانمیدن برجماعت ایچلرندن شخص واحد اوزره غلوله شهادت ایلسه لر مشهود بهده نصیبلری وار ایکن
بینه شهادتلری قبول اولنور زیرا نصیبلری بولنمغله شهادت غانمین رد اولنسه اولبابده آبا واولادلرینك دخی
شهادتلری رد اولنمق اقتضا ایدر زیرا شرکت ملك مال مشترکده قبول شهادت شریکه مانع اولدیغی کبی
آبا واولادلرینك دخی قبول شهادتلرینه مانع اولور وهم بو وجهله شهادت غانمین باطل اولسه قتاله حاضر
اولمیان فقرا ومساکینك دخی مشهود بهده باعتبار الخمس نصیبلری بولنمغله شهادتلری باطل اولور کذلك
بیت المالدن سرقه ایلین کسنه اوزرینه شهادت مسلمین دخی ایچنده حقلری بولنمغله باطل اولور حال آنکه شهادات
مذکوره نك بطلاننه فقهادن بر احد قائل دکلدر پس شواهد مذکوره دن بزه معلوم اولمشدر که شرکت عامه
قبول شهادته مانع اولمیوب قبول شهادت انجق شرکت ملکله ممتنعدر زیرا شرکت ملکده شاهد شهادتیله
نفسی ایچون اثبات ملك ایتمش اولور امامالك اثبات ایتمیوب حق عامی اثبات ایلین بویله دکلدر کورمزمیسنکه
ایکی مسلم برشخص اوزره شوداری طریق مسلمینده بناقیلدی دیو شهادت ایلسه لر امام اول شخصه داری
هدم وکالاول طریقه اعاده ایله امر ایدر ومعلومدر که طریقده هر فردك حقی موجود اولمغله شاهد دخی بو شهادتیله
منتفع ایدوکی مشهوددر لکن مشهود بهده ملك ویدی منعدم اولمغله قبول شهادتی منتظمدر
ومانحن فیه دخی بویله در والله اعلم

باب ما یتبایع اهل الاسلام بینهم مما یأخذون من الاطعمة والاعلاف * یعنی اهل اسلام مشرکیندن استغنام
ایلدکلری علف وطعامدن بینلرنده مبایعه لرینك بیان احکامنده باب باهر الاستحکامدر بزقریبا بیان ایلدیك که
هر برغانم ایچون غنیمتی دارایله احرازدن اقدم طعام وعلفدن حق تناولی قائمدر وبو بابده معلوم اوله که غانمیدن
بریسی طعام وعلفدن شیء کثیره ظفریاب اولسه کرکدر که ایچنده مقدار کفایه سنی اخذ وباقیسنی تقسیم رفقایه
شتاب ایلیه زیرا سبق یدی اعتباریله مقدار حاجتنه احق اولمشدر اما فضله سنی رفقاسندن محتاجینه ایصالی
واجبدر بو صورتده فضله یی منزل آخره قصد حمل ایدرسه نظر اولنور اکر منزل آخرده طعام وعلفدن برشیئه
اصابت ایتمیه جکنی بیلورسه نقلنده بأس شرعی یوقدر زیرا نقلی دخی حوایجندندر وهر منزلده طعام وعلفه تجدد
احتیاج معلوم وبحسب الظاهر معلوم الوجود اولان احتیاج حقیقة موجود ومجزوم حکمندهدر کورمزمیسنکه طریق
حجده معلوم الاحتیاج اولان زاد وراحله یه وذهاب وایابنده محتاج اوله جغی نسنه لره وبو مدتده عیالی ایچون ترك
ایده جکی نسنه لره مالك اولمیان کسنه اوزره حج لازم اولماز وغانم مذکور سبق یدی اعتباریله کندو حاجتیله
مشغول اولان نسنه یه احق اولمغله انی غیردن منعه قادردر واکر منزل آخرده آنك مثلنه اصابت ایده جکنی بیلوب
انجق اول منزلده تعب طلبدن خوفله قصد ادخار ایدرسه کرکدر که فضله یی رفقاسندن محتاجینه دفع وایثار ایده
زیرا منزل آخرده مقدار حاجتنه اصابته مقتدر اولدیغندن فضله مرقومه کندو حاجتندن فاضله اولوب اکا
رفقاسینك احتیاجلری حالا متحقق اولمغله راحت نفسی باطمانینت قلبی ایچون حق رفقاسنی منعی جائز ولایق
دکلدر بو صورتلرده کندو فضله یی اعطادن امتناع ایتمکله رفیقلری یدندن جبرایله اخذ وانتزاع ایلسه لر
صورت ثانیه ده جائز وصورت اولیده مکروه کوریلور زیرا منع فضله ده حق شرعیسی ثابت اولمایجه رفیقلری
جنس حقنه ظفر بولان صاحب الدین منزلنده اولمریله جبرا اخذلری مشروع امامنعده حق شرعیسی
واوزرنده ید محترمه سی ثابت اولدقده رفیقلری حقنی ابطال ایله اخذلری ممنوعدر لکن علی کلا التقدیرین اخذ ایلسه لر
اوزرلرینه ضمانی لازم دکلدر زیرا غنائم هنوز دار ایله محرزه اولمامغله استهلاکی ضمانی مستلزم دکلدر اکر رفیقلری
یدندن جبرایله اخذ ایتدکلرنده هنوز اکل ایتمشلر ایکن اول غانم حضور امامه رفع خصام ایلسه نظر اولنور اکر
اول غانم اکا محتاج ایسه امام آنی رفیقلرندن اخذ واوزرینه رد قیلر زیرا اول محتاج ایکن یدندن اخذی تعدیدر
وامام اوزره ازالهٔ ید متعدیه واجبدر کذلك آخذ ومأخوذمنه جمیعا آندن مستغنی ایسه لر ینه بویله در زیرا
اول نسنه یه ید مأخوذمنه اسبق ایکن آندن اخذ انجق محتاج ایچون باعتبار الحاجة جائز ایدی پس آخذ محتاج
اولمادقده ازالهٔ ید نده متعدی اولور واکر آخذ محتاج ومأخوذمنه غیر محتاج ایسه امام یدندن استرداد ایده مز
زیرا اخذنده محقدر وامام اوزره تقریر ید محقه لازمدر غایة الامر ایکیسیده مستغنی اولدقده اما ایچون ایکیسندن
دخی اخذ وشخص ثالثه اعطا جائزدر وبو وجهله امام ایچون ثانیدن عند الغنی ولایت استرداد ثابت اولدقده
بعد الاسترداد غانم اول اوزره تطویب خاطری ایچون ولایت رد دخی ثابت اولور نته کیم ایکیسیده مستغنی ایکن

مطلب نخ داره هذه فى طريق المسلمين

قبل الاخذ عند الامام مخاصمه ایلسه لر امام ایچون اولده ابقا وثانینك اعتراضنی دفع والغابابنده ثبوت ولایتی هویدادر
وهر نسنه که رباطاتده نزول وانتظار صلوات ایچون مساجدده جلوس وحج ایچون منی وعرفاتده نزول مثللو حق
جمیع مسلمین آنده مساوی اوله بو محلده ذکر ایلدیکمز احکام آنلرده دخی بالتمام جاری ومنساویدر حتی برکسنه
اراضی مباحه دن برموضعده ضرب خیام ایلسه موضع مرقوم ازقدیم آخرك مضرب خیامی ایدوکی معلوم
اولسه دخی بودفعه اول موضعه ابتدار ایلین کسنه اکا احق اولوب شخص آخر آنی دفع وتحویله اقدام ایده مز
زیرا یدی اکا سبقت ایلمشدر وصید وحطب وحشیش کبی مباحاتده احراز انجق سبق ید ایله حاصل اولور
لکن اول موضعدن فوق الاحتیاج مقدار واسعی استیعاب ایتمش اولسه شخص آخر محتاج اولمدیغی برجانبنه
نزول ایچون یدندن اخذ وانتهابه قادر اولور زیرا سبق یدی جهتیله احق اولدیغی انجق احتیاجنه مبنی ایدی
واکر اول موضع زائدی ایکی کسنه نزول ایچون نازل اولدن طلب ایدوب اول دخی هر بری محتاج ایکن برینه
ویروب آخره ویرمك مراد ایلسه مرادی اوزره اسعاد اولنور زیرا مختارینك احتیاجی کندو احتیاجی کبیدر
وکندو محتاج اولدقده سبق یدی اعتباریله اول موضعه احق اولنجه مختارینك احتیاجنده دخی احق اولور
زیرا انسان بعض ناسله مجاورته رغبت وبعض ناسدن رهبت ایدوب تنظیم جواری حوایجندن عد واعتبار ایدر
وبو مسئله ده دلیل شول اثر جلیلدر که حضرت زبیر رضی الله تعالی عنه منازله ناسدن اقدم کلوب هر موضعه
برعلامت وضع ایدر ایدی صکره رفیقلری کلدکده اخذ ایلدیکی اول منازلی آنلره اعطا ایدر ایدی واکر صورت
مذکوره ده نازل اول ایکی محتاجك برینی اختیار ایتمدین همان بری اول موضع زائده نزوله مبادرت ایلدکده نازل
اول آنی اخراج ومحتاج آخری ادراج مراد ایلسه اکا قادر اوله مز زیرا رأی واختیاری ثبوت یدینه اعتبار ایله ایدی
شمدی یدی اوزره باعتبار الاحتیاج محق اولان ید آخری عارض ومعارض اولمشدر که آنی ابطاله نازل اولك
ولایتی یوقدر اما نازل اول بن بو موضع زائدی محتاج آخر بکا امر ایدوب آنکیچون اخذ ایتمشیدم یوقسه نفسم
ایچون اخذ ایتممشیدم دیو اصرار وخصمی انکار ایدرسه بو مثللو خبر محتملی اخبار ایتمش اولدیغندن استحلافنه
ابتدار اولنور وبعد الحلف آنی اخراج وآخری ادراجه قادر اولور زیرا بو صورتده اول موضعده نازل اولك یدی
ید آمر موقعنده واقع وآمرك احتیاجی غیرك ثبوت یدینه مانع اولمغله ید غیر ید متعدیه ایدوکی ظاهر اولدقده
ازاله ایله امر اولنور وطعام وعلفدن دخی احتیاجندن زیاده سنی اخذ ایلین بن بوز یاده یی فلان ایچون امر یله
اخذ ایلدم دیدکده ینه حکمی بویله در واکر اهل عسکردن بریسی شعیره وبریسی قضب یعنی یونجه یه ظفر بولوب
وهر بری آخرك مأخوذینه محتاج اولسه تبادل واستعمال وتناوللری جائز کوریلوب مبایعهٔ ممنوعه دن عد اولنماز
زیرا هر بری علفدن مقدار حاجتنی اخذه قادر ایکن انجق آخرك اوزرنده قیام یدی بلا رضا مانع اولمغله مجرد
آنی ارضا ایچون تبادل ایدوب صکره اصل اباحتله استعمال وتناول ایدرلر نظیری شول اضیافدر که هر بری
مائده اوزره آخرك پیشکاهنده بولنان طعامدن تناول ایده ایشته بو تناوللری مبایعه دکلدر بلکه هر بری آخرك
پیشکاهنده بولنان طعامه بلا رضا مد یدن ممنوع اولمریله وجه مشروحله بر برینی ارضا بعده ملك مضیف
اوزره اباحت مضیفله تناول واستیفا ایدرلر واکر صورت مفروضه ده ایچلرندن بریسی بعد المبادله اعطا
قبلدیغی نسنه یه محتاج اولوب اخذ ایلین دخی هنوز اکا محتاج ایکن نقض مبادله یه عازم اولسه قادر اوله مز زیرا
طیب نفسله اعطا ایلدکده یدی اوزره آخذك ید محققه سی عارض اولوب آنك احتیاجی ابتداء امردن اخذ ایتمش اولسه
یدندن انتزاعه مانع اولدیغی کبی بو صورتده دخی مانعدر اما معطی محتاج وآخذ شمدی مستغنی اولمش ایسه معطی
ایچون آندن مأخوذینی رد ومعطاسنی استردادی جائزدر زیرا آخذ ابتداء امردن اخذ ایتمش اولسه دخی مادامکه آندن
مستغنیدر محتاج آخر آنی یدندن اخذ ایلك جائزدر پس اکا اعطا ایلین محتاج آخر اولدقده ینه جائزدر انجق صورت
اولاده بلاشیء اخذ ایدوب صورت ثانیه ده مأخوذینی رد ایله مقابله ایدر زیرا رد ایتمك مؤدی غروردر که غرور حرامدر
اما ابتداء اکا هبه ایتمش اولوب صکره کندو محتاج وموهوب له غیر محتاج اولمغله بلاشیء استرداد ایلسه بو جائزدر واکر
صورت مفروضه ده بعد المبادله معطی محتاج اولوب آخذ مستغنی دن استرداد مراد ایلدکده آخذ آنی رفیقلرندن محتاج
آخره اعطا ایتمش بولنسه معطی اول اخذ ثانیدن اخذینه قادر اوله مز زیرا آخذ اولی اعطاء آخذ ثانی اوزره تسلیط
ایلین انجق معطی اول اولمغله معطی اول آخذ ثانی یه بنفسه اعطا بعده یدندن اخذینی اراده ایتمش کبی اولمشدر
وبو مثللو امورده احتیاج ذی الید یدندن انتزاعه مانعدر واکر ایکی مستغنی یاخود ایکی محتاج یاخود برمستغنی
وبرمحتاج وجه مشروح اوزره تبادله قائل اولمشلر ایکن احدهما قبل التقابض ترك تبادله مائل اولسه ترکی جائز

مطلب كل ما يكون للمسلمين فيه حق فى المباحات

مطلب الاحراز فى المباحات بسبق اليد

مطلب يمنع عن مد اليد على المائدة الى ما بين يدى صاحبه بلا رضاه

وقابلدرز يرا بو مبادله لرى محل مبايعه يه مصادف اولمديغندن مبايعهٔ شرعيه اولمامغله تقابض حاصل اولمدقجه
بعد الوقوع حالى قبل الوقوع حالنه مماثلدرز يرا بو بابده حكم تصرف انجق ثبوت يد اوزره مبنيدر وقبل القبض مجرد
مبادله بلكه مبادله دن عبارت اولان لفظ مبايعه ايله ثبوت يد احدهمادن آخره تحول ايلمز واكر برغازى طعام غنيمتدن
رفيقنه وقت آخرده مثلنى ويرمك اوزره اقراض ايلسه نظر اولنور اكر هر برى آندن مستغنى ياخود اكا محتاج ايسه
ينه نظر اولنور اكر مستقرض آنى استهلاك ايتمش ايسه اوزرينه برنسنه واجب اولماز زيرا اكا تناولى انجق طعام
غنيمتدن اولمق اعتباريله اولوب استقراضى همان مقرضك اكا تسليمده خاطرينى تطييب ايچون اولمغله استهلاكى
موجب ضمان اولماز واكر استهلاك ايتمش ايسه مقرض استرداد ايدرسه اكا احق اولور زيرا تحويل يدينه
رضاسى انجق نفسى ايچون مستقرض اوزره وجوب مثلى ايله مشروط ايدى پس ايجاب شرط متعذر اولدقده
رضاسى دخى منعدم اولوب يدندن بلا رضا اخذ اولنمق سلكنه منتظم اولمشدر واكر مقرض مستغنى ومستقرض
محتاج ايسه بو صورتده استهلاكى موجب ضمان اولماديغندن بشقه عند عدم الاستهلاك استرداده دخى قادر اولهمز
زيرا بو بابده محتاج غير محتاجدن بلا رضا دخى اخذ ايتمش اولسه مأخوذ ينه احق اولور پس رضاسيله اخذنده
بطريق الاولى در واكر حين اقراضده ايكيسيده مستغنى ايكن بعد الاقراض وقبل الاستهلاك ايكيسيده
اكا محتاج اولسه مقرض اكا احق اولور زيرا قبل حصول المقصود عروض احتيا جارى عند ابتداء الاخذ
موجود حكمنده در وبز آنفا بيان ايلديك كه اول صورتده عدم سلامت شرط سببيله رضاى مقرض تام اولماديغندن
استرداده احق اولور لكن صورت مرقومه ده احتياج اولا مستقرضه صكره مقرضه عارض اولسه ياخود مقرضه
هيچ عارض اولماسه يدندن اخذه سبيل يوقدر زيرا عروض احتياجله يد مستقرض حقيتله متصفه اولدقدن صكره
رضاسى بولنمدقجه فرد آخر محتاج اولسه دخى ازالهٔ يدينه قادر اولماز واكر برغازى مالندن دراهمله غازى آخردن
غنيمتدن اولان حنطه يى اشترا ودفع دراهم وقبض حنطه ايلسه اكر اول حنطه يه محتاج ايسه اكا غيريدن
احق اولور زيرا رفيقينك طيب نفسى ايله اوزرينه اثبات يد ايدوب يدى دخى احتياجله تأكد ايلمشدر اكر حنطه
بعينها قائمه ايكن احدهما نقض بيعى مراد ايلسه جائزدر زيرا طعام غنيمتدن تناولده ايكيسى مساوى اولمغله
بيعلرى بيع حقيقى اولمامشدر بو صورتده مشترى حنطه يى رد ودراهمنى اخذ ايدر بشرط آنكه ايكيسيده
مطلب الملتقط بأخذ اللقطة على قصد التملك
آندن مستغنى ياخود بايع محتاج ومشترى مستغنى اوله اما بايع مستغنى ومشترى محتاج ايسه كركدر كه بايع ثمنى سبب
صحيح شرعى ايله اخذ ايتمديكندن مشترى اوزره رد ايدوب حنطه دخى مشترى يه سالم اوله زيرا آنده يد مشترينك
حقيتى احتياجنه مبنيدر يوقسه تسليم بايعه مبنى دكلدر كه بايع مستغنى اولدقده مشترى محتاج آنى بلا رضا دخى
اخذ ايلسه جائزدر واكر مشترى آنى استهلاك ايتمش ايسه بايع اوزره على جميع التقادير رد ثمن لازم ومشترى يه
مستهلكى سالمدر بو صورتده مشترى ذاهب وغائب اولوب بايع اكا واصل اوله ميوب رد دراهمنه قادر اولماسه
اول دراهم يدنده لقطه منزلنده قالور انجق بو دراهم يدنده مضمونه اولور زيرا آنى نفسى ايچون على قصد التملك
قبض ايتمكله شول ملتقط حكمنده اولمشدر كه اخذ لقطه ده اولا قصد تملك ايدوب بعده قصدينه نادم ولقطه ده
معروف ومشروع اولان امساك وتعريفه وبعد التعريف تصدقه عازم اوله بو صورتده بايع بو قصه يى
صاحب المغانم والمقاسم اولان ذات عدالتمآسمه رفع ايدوب اولدخى بن بيعكى مجيز اولدم كثور ثمنى ديسه اكا
تسليمى جائزدر زيرا امام طلب ايتدكده ملتقط لقطه يى امامه ويرمك جائز بو دخى آنك مثليدر بوندن صكره
صاحب الدراهم ظهور ايدرسه نظر اولنور اكر صاحب المغانمك بيعى اجازتندن اقدم حنطه يى استهلاك ايتمش ايسه
دراهمى اوزرينه رد اولنور زيرا صحت اجازت يد مشتريده معقود عليهك بقاسنه مستند عيدر كه اجازت ملك
مشترى يى محل بيعده اثبات ايلمكده انشاء عقد كبيدر پس اجازت باطل اولدقده دراهمى اوزرينه رد واجب اولور
واكر اجازتندن اقدم استهلاك ايتمش ايسه دراهم مرقومه غنيمته وضع اولنور زيرا صاحب المغانمك اجازت بيعى
مطلب البينة لمدعى القدم لا الحدوث
انشاء عقدى كبيدر وصاحب المغانم طعام غنيمتى دراهمله غانمينه بنفسه بيع ايلسه اكرچه اسائت ايتمش اولور
لكن ينه بيعى نافذ اولوب ثمن غنيمته وضع اولنور اجازتى دخى آنك كبيدر بو صورتده مشترى بن حنطه يى قبل
اجازة البيع اكل ايتمشيدم دراهمى بكا رد قيل ديوب يمين دخى ايلسه تصديق اولنماز واقامت بينه ايتمدكجه دراهمى
اوزرينه رد اولنماز زيرا معلوم القيام اولان نسنه ده اصل اولان بقاسيدر مكر هلاكى معلوم اوله نكته سى اولدر كه
قبل اجازة البيع استهلاكى امر حادث اولمغله حدوثى انجق اقرب اوقاته احاله اولنور وآنى وقت سابقه اسناد ايلين
بلا حجة تصديق اولنماز واكر برغازى غنائمدن حنطه يه وبرى ثوبه اصابت بعده بربريله قصد مبايعه ايلسه لر

جائز كورلمز زيرا ثوبه اصابت ايلين آنكله بلا ضرورة انتفاعدن ممنوع اولمغله آنده بيعله تصرفى دخى
غير مشروعدر اما طعام بشقه در لكن جائز دكل ايكن ينه مبايعه ايدوب هر برى آخردن مأخوذينى دار الحربده
استهلاك ايلسه هيچ برينه ضمان يوقدر انجق بايع ثوب بيعنده مسئ اولور زيرا غنيمتده تصرف حق امام ايكن
بايع بو تصرفله رأى امام اوزره تغلب ايتمش اولور كذلك مشترى ثوب دخى مسئ اولور زيرا اول دخى بلا ضرورة
غنيمتدن برثوبى استهلاك ايلمشدر اما استهلاك ايتمدين دار اسلامه داخل اولمشلر ايسه هر برى يدنده بولنان نسنه يى
غنيمته رد ايلمك واجبدر زيرا يدلرنده جارى اولان مبايعه باطل اولمغله يدلرنده بولنان غنيمتده داخل واحراز ايله
تأكد حق غانمين دخى حاصل اولمشدر بو صورتده هر قنغيسى استهلاك ايدرسه مستهلكنى ضامن اولور زيرا طعام
غنيمتك اموال سائره يه مخالفتى انجق احرازايله تأكد حقوقدن اقدمدر وبعد التأكد اموال سائره كبى بين الغانمين
تقسيمى واجب وبلا ضرورة تناولى اصلا غير جائزدر واكر هنوز دار الحربده بولنوب استهلاك دخى ايتمشلر
ايسه كركدر كه قابض ثوب من اول الامر ثوبه اصابت ايلدكده غنيمته ردى كبى بونده دخى رد ايليه
اما قابض حنطه ده حكم شرعى طرفينك احتياج واستغنالرى ياخود احدهمانك احتياج واخرك استغناسى
اعتباريله جميع مذكوراتده مبادلهٔ طعامده سبقت ايلين حكم مرعيدر واكر مسئلهٔ مزبوره ده مشترى
حنطه ذاهب وغائب اولمش ايسه صاحب المغانم قابض ثوبدن ثوبى من اول الامر اصابتنده اخذ ايلديكى كبى
ينه اخذ ايدر اما غائب اولان قابض الثوب ايسه صاحب المغانم قابض حنطه يه دار الحربده ايكن من اول الامر
اصابتنده تعرض ايتمديكى كبى ينه تعرض ايلمز لكن قبل الاكل دار اسلامه اخراج ايدرسه يدندن اخذ وغنيمته
وضع ايدر واكر عسكردن بركسنه شخص آخرى بعض مطامير معلومه دن جلب علف ايچون استيجار ايدوب
اولدخى كيدوب علف مطلوبى احضار ايلدكده بنم مرامم بو علفى سكا ويرميوب نفسم ايچون اخذ واجرتكى
سكا رد ايلمكدر ديمكه اجتسار ومستأجر دخى البته علفى اخذ ايده رم ديو اصرار ايلسه نظر اولنور اكر اجير اجاره
اوزره كتور ديكنى اقرار ايدرسه ينه نظر اولنور اكر ايكيسيده محتاج يا ايكيسيده مستغنى ايسه لر مستأجره تسليم
اوزره اجبار اولنور زيرا يد اجير يد مستأجر كبيدر حال آنكه اجاره دخى صحيحه در زيرا عقد مزبور منافع اجير اوزره
عقد اولنمشدر وعمل مستأجر عليه اعمال جهاددن دكلدر واكر اجير اول علفه محتاج ومستأجر مستغنى ايسه
مستأجردن منعه قادر اولور زيرا يد مستأجرده بولنسه دخى اجير محتاج ايكن آندن حق اخذى واردر پس كندو
يدنده ايكن حق منعى بطريق الاولى در لكن بو صورتده اجرته مستحق اولماز حتى اخذ ايتمش ايسه ردى لازمدر
زيرا كتورديكى علفى مستأجردن منع ايلدكده اكا معقود عليه سالم اولمامشدر واكر مسئلهٔ مزبوره ده اول
شخصى جمع حشيش ايچون استيجار قيلمش اولوب اولدخى مستأجر ايچون جمعنى اقرار ايدرسه بو صورتده
مستأجر مستغنى واجير محتاج ايسه ده ينه يدندن اخذه قادر اولور زيرا قريبا بيان ايلديك كه حشيش جملهٔ
غنيمتدن دكلدر حتى آنى مستأجر بنفسه جمع ايتمش اولسه آخرى اكا محتاج اولسه دخى يدندن اخذه قادر اولماز
ودار الحرب ايله دار اسلام بو بابده متساوية الاقدامدر كذلك آنى اجيرى جمع ايلدكده ينه بويله دركه يد اجيرى
كندو يدى كبيدر اما حكم طعام بشقه دركه طعام جملهٔ غنيمتدندر حتى وقت قسمته دكين باقى ايسه بين الغانمين
تقسيم اولنور وطعامه اجير محتاج ومستأجر مستغنى اولدقده محتاج اولان اكا احق كورلمز وطعامده اجير
كتوروب مستأجره تسليمندنصكره كندو محتاج ومستأجر مستغنى اولمغله مستأجردن اخذينى مراد ايلسه جائز
كورلمز آنفا بو بيانله فرق طعام وحشيش نمايان اولور وطعامده اجير بعد التسليم وجه مشروح اوزره
اخذ ايلدكده حق اجرتى ساقط اولماز زيرا حكم عقد تسليمله نهايت بولوب اجرتده حق تقرر ايلدكدنصكره
حق احتياجله اخذى غصبله اخذندن ازيد دكلدر وغصب حق اجرتى اسقاط ايتمدكده بو اخذك عدم
اسقاطى اولى در واكر شخص مرقومى مطمورهٔ معينه يى تسميه ايتمدين همان بعض مطاميردن جلب علف ايچون
استيجار اولدخى كيدوب جلب واحضار ايلسه بونده اجر مثله مستحق اولوب اجر مسمايى تجاوز ايلمز زيرا بونده
معقود عليه اولان ذهاب ومجيئنده جهالت بولنمغله عقد اجاره فاسددر واجارهٔ فاسده نك حكمى بعد
انقضاء المعقود عليه مسمايى تجاوز ايتمك اوزره وجوب اجر مثلدر كذلك كيدوب علف بولمامغله عودت ايلسه
ينه اجر مثله مستحق اولور زيرا مستأجر عليه اولان عمل يعنى ذهاب وطلبى اقامت ايلمشدر اما عقد صحيحده
كتورديكنى منع ايلديكى صورتده سبقت ايلين بشقه دركه آنده اجر مثلى مستوجب دكلدر زيرا آنده منعله
نفسى ايچون عامل حكمنده اولمغله غير اوزره مستوجب اجر اولهمز لكن آنده دخى كيدوب علف بولمامغله

مطلب اجرة الذهاب والمجیء

عودت ایلمغه یئـه مسمی دن اجرت ذهابه مستحق اولور زیرا ذهابده مستأجر ایچون عاملدر اما طعام وعلف
کتوره مدیکندن رجوعنـده مستأجر ایچون عامل اولمامغله اجرت رجوعـه مستحق اولماز و بیان مرقومدن حکم
مذکورده عقد صحیح وفاسد میاننده فرق بولنمادیغی سکا معلوم اولمشـدر که علی کلا العقدین اجیر کتوردیکی
نسنه یی مسـتأجره تسلیم ایتمزسه اجرته مستحق اولماز وکیـدوب برنسنه بوله مزسه عقـد صحیحده مسمادن
وفاسده اجرمثلـدن اجرت ذهابه مستحق اولور رجوعنـده مستأجر ایچون عامل اولمامغـله اجرت رجوعه
مستحق اولمـاز والله تعـالی اعـلم

الزبد بسکون الباء بمعنی الرفد والعطاء کذا فی النهایة منه

باب هدیة اهل الحرب * یعنی هدیهٔ اهل حربی قبول وعدم قبولده باب مسلم ومقبولدر قچانکه امیر اعدا امیر
عسکره برهدیه ارسال ایده قبولی جائز کوریلوب فیء مسلمینه ادخال قیلنور زیرا نبی جلیل علیه التحیـة والتبجیل
حضرتلری اوائل حاللرنده هدیهٔ مشرکینی قبول ایدرلر ایدی حتی مروید رکه ابی سفیانه قبـل الاسلام تمر عجوه
اهدا ایدوب آندن ادیم یعنی سختیان اهـدا ایلمکی طلب بیوردیلر صکره مشرکین طلب عوضـده حدی تجاوز
ایتملریله انا لانقبـل زبد المشرکین یعنی علی التحقیق عطایای مشرکینی قبول ایتمزز دیبوب قبول هدیه لردن
امتناع وتحرز بیوردیلر ایشته بو بیانله قبول هدیه لری رأی امیره منوط ایدوکی نمایان اولمشـدر وهم قبول هدیه ده
معنـای تألف ورددنه اظهار غلظت وعداوت موجود اولمغله اسلاملری مأمول اولدقده تهادوا تحابوا حدیث
شریفی ایله عمل ایلمك محبوب وهدیه لرین قبول وآنلره اهداء هدیه امرمنـدوبدر اما اسلاملری غیر مأمول ایسه
هدیه لرین رد ایله معنـای شدت وغلظتی اظهار ایلمك رأی امیره موکولدر لکن قبولنه اقبـال ایدرسه کرکدر که
فیء مسلمینه ادخال ایلیه زیرا امیره اهدا النفسه اولمیوب انجق منعه سی ایچون اولدیغی هویدادر و منعه سی دخی
مسلمینله حاصل اولمغله هدیهٔ مزبوره قوت مسلمینله اخذ اولنـان مال منزلنه نازل قیلنور اما رسول الله صـلی الله
تعـالی علیه وسلم حضرتلرینه اهدا قیلنان هدایاء مشرکین بشقـه درکه والله یعصمك من الناس نظم متین
الاساسی مدلولی اوزره قوت ومنعه لری مسلمینله حاصل اولمیوب بلکه مسلمینـه قوت وامتناع تأییـد وامداد لریله
واصل اولدیغنـدن هدیه لری نفس نفیسلرینه تخصیص اولنور وهم ملك مشرکینك امیره باعث اهداسی امیردن
خوف وخشیتی ونفسنه واهل مملکتنه رجاء رفق وملایمتیـدر وامیرك بومعنـایه اقتداری انجق عسکر ایله میسر
اولمغله هدیهٔ مرقومه امیر ایله عسکر بینـلرنده برابر قیلنور کذلك هدیهٔ مرقومه قواد عسکر ورؤسای لشـکردن
عده ومنعه صاحبی بر قائد ورئیسه وارد اولسه حکم سابق بونده دخی مطرددر زیرا ملك مشرکینك آندن دخی
خوف ورهبتی وهدیه ایله الفتنه رغبتی انجق نفسـنه واهل مملکتنه رجای رفق وملایمتی ایچوندر اول دخی بومعنایه
انجق منعه سی ایله متمکن ومنعه سی دخی تحت رایه سنده بولنانلر وجمیع اهل عسکر ایله ایدوکی متعیندر واکر بعض
مبـارزینه یاخود آحاد عسکردن برینه اهدا قیلمش ایسه جمله سی اکا تخصیص وایفا قیلنور زیرا بومثللوره اهدا
آندن خوف ورجاء رفقه مبنی اولماز واولورسه ده منعه سی بولنمامغله اهداسی قوت اغیـار ایچون اولمیوب انجق
قوت نفسنه اعتبار ایله اولور بوجهتله خاصهٔ نفسنه سالم قیلنور بناء علیـه فقهاء کرام اکرمهم الله تعـالی باکرم
الاکرام دیدیلر که برکسنه مفتی یاخود واعظه برنسنه اهدا قیلسه اول هدیه خاصهٔ اکا سالم اولور زیرا مهـدینك
اکا تقرب واهداسـنه باعث انجق نفسنده حاصل اولان زهد وفضائلیدر اما حاکمه اهدا قیلسه بشـقه درکه
اول هدیه حکام حقـلرنده رشوتدر زیرا مهدینك آنلره تقرب واهداسنه باعث انجق تقلیـد امامله ثابت اولان
ولایتیدر واول بابده نائب مسلمیندر بناء علیه اول هدیه ده امام قریباذکر اولنه جق معـامله یه اهتمام ایدر بومسئله ده
اصل قوی هدایا الامراء غلول حدیث نبویسیدر یعنی امراکند ولره کلن هـدایایی نفسلری ایچون حبس ایتملری
منزلهٔ غلولده در وغلول غنـائمدن بغیر حق اخذك اسم خاصیدر پس بو بیاندن اول هدیه بمنزلة الغنیمة ایدوکی
بزه نمایان اولوب امیره تخصیصی دخی حبس هدیه آحاد ناس حقـلرنده بمنزلة الغلول اولمادیغنی بزه اعلان ایلمشدر
وحدیثده وارددر که رسول الله صـلی الله علیه وسـلم برعامل بعث ایلدیلر اول دخی مال کثیر ایله عودت ایدوب
هذا لکم وهـذا اهدی لی یعنی شومقداری سزلرکدر وشو مقـدارینی بکا اهدا ایلدیلر دیدکده رسول الله
علیه السلام خطبهٔ لرنده فهلا جلس احدکم فی بیت ابیه وامه حتی یهدی الیـه یعنی سزلردن بریکز باباسی
وآنه سی خانه سـنده جالس اولسه ایدی نیچون اولمادی تاکه کند ویه اهدا اولنـه ایدی قول سدید لری ایله
اکا نعریضله توبیخ وتشدید ایلدیلر ایشته بو حدیث حقیقت نماده قولیمزه رمز وایما واردر و ینه وارددرکه
حضرت عمر رضی الله تعـالی عنـه ابوهریره رضی الله عنهی صـدقات بحرین اوزره عامل قیلوب اول دخی

مطلب اذا اهدی الی مفت او واعظ فهی له واذا اهدی الی الحاکم فهی رشوة

مال کثیر ایله قفول واول مالی نفسی ایچون اخذ وقبول ایلدکده حضرت عمر رضی الله عنه اکا یا عدو الله وعدو
کتابه سرقت مال الله دیدی اول دخی دیدیکه یا امیر المؤمنـین بن عدو الله وعدو کتاب الله دکلم لکن خیللرم
تناسل وسهملرم تجمع ایدوب بو مبلغه بالغ اولدی همان حضرت عمر رضی الله عنه بو قولنه التفات ایتمیوب اول مالی
اخذ وبیت الماله وضع ایلدی کذلك خلیفه بعض نواحی یه برعامل بعث ایدوب اکا اهداء هدیه ایلسه لر اکر خلیفه
طوعا اهدالرینی بیلورسه یدندن اخذ وبیت الماله وضع ایدر زیرا اکا خلیفـه نك تقلید ایلدیکی عمل ایچون اهدا
قیلنمشدر وخلیفه بو بابده نائب مسلمین واول هدایا حق مسلمین اولمغله بیت مال المسلمینه وضع ایدر واکر کرها اهدالرینی
بیلورسه یدندن اخذ واصحابنه رد ایدر امارده قادر اولمازسه لقطه کبی صاحبی کلنجیه دك بیت المالده مستقلا حفظ ایدر
وعمر بن عبد العزیز رحمه الله تعالی خلیفه اولدقده کندودن اقدم خلفا اولان مروانیون بطریق الاکراه اخذ
ایلدکلری معلومی اولمغله بیت المالده مجتمع اولان اموالی وجـه مذکور اوزره اصحـابنه رد وایصاله امر ایلدی
وعلی هذا ملك اعدا والی سرحـدده یاخود آنك قوادندن بر قائده اهدا ایلسه کرکدر که مهدی الیه آندن برشیء
تنقیص ایتمیه بلکه خلیفه آنی اخـذ وبیت الماله وضع ایلیه اما سرحدده بولنان مسلمیندن برمرد بهادره اهدا ایلسه
اکا سالم قیلنور زیرا والی سرحددن طلب رفقلری مسلمینـه قوتی و بهادردن قوت نفسی اعتباریله در واکر امیر
عسکر مسلمین ملك اعدایه برهدیه ارسال ایتمش اولوب اول دخی عوضنی ایصال قیلسه نظر اولنور اکر اول عوض
هدیهٔ امیره مماثل یاخود ناس بربرینه غبنده تسامح ایده جکلری مقـدار ایله متفاضل ایسه امیره سالم اولور زیرا بونی
کندو اهداسیله جلب ایلمشدر واول بابده نفسی ایچون عاملدر واکر مقدار مزقومدن زائد ایسه قیمت هـدیه سی
مقداری کندویه سالم وفضله سی معیتنده بولنان جماعت مسلمینك فیئنده منتظم اولور وکندودن خوف ورجا
اولنـان قائد دخی اهدا واستهدا ایلدکده حکم مذکور اجرا قیلنور و بو بابده اصل اصیل حدیث عمر رضی عنـه
ربه الجلیـل دیرکه زوجه سی ملك رومك عورتنه طیب یاغیریدن اهـدا ایدوب ملك رومك عورتی دخی اکا
هدایای عظیمه اهدا ایلدکده حضرت عمر رضی الله تعالی عنه ایچندن زوجه سـنه هدیه سینك مثلنی اعطا
ایدوب بقیـه سنی اخذ وبیت الماله القا ایلدی و بو بابده عبد الرحمن بن عوف رضی الله تعـالی عنه اکا علی وجه
الاعتراض عرض کلام ایلدکده حضرت عمر رضی الله تعـالی عنه قل لصاحبتك فلتهد الیهـا حتی ننظر اتهدی
الیها مثل هذا ام لا یعنی یا عبد الرحمن سن دخی زوجه که سویله اولدخی ملك رومك عورتنه ارسال هدیه ایلسون
تا که اکا دخی بویله هدایا ارسال ایدرمی ایتمزمی کوره لیم دیمکله آنی الزام ایلدی واکر برقبـارز اهل حربدن ملك
یا قائد یاغیری برکسنه یه هدیه ارسال اول دخی اکا اضعافنی ایصال ایلسه اکا سالم قیلنور زیرا بوزیاده اول مبـارزك
غیر ایله قوت وعزتندن اولمیوب همان اهـل حربدن طیب نفسلریله جلب مال ایتمش اولمغـله اکا سالم قیلنور
واکر مسلمین برحصنی محاصره ایتدکلرنده امیر عسکر آنلره برمتـاعنی بیع ایلسه نظر اولنور اکر بیعی مثـل قیمت یاغبن
یسیر ایله قائم اولمش ایسه ثمن بدل ملکی اولمغله اکا سالم اولور واکر غبن فاحشله حاصل اولمش ایسه ثمنـدن قیمت
ملکی مقداری کندویه واصل و باقیسی فیء عسکرده داخل قیلنور زیرا اهل حرب بوزیاده یی مثلا اشجارلرین قطع
وبنالرین تخریب ایتمسون یاخود اوزرلرندن مندفع اولسون دیو خوفلرندن یاخود رجای رفقلرندن بذل ایتمشلردر
وامیرك بومعنـاره اقتداری انجق قوت عسکر ایله در بناء علیـه فضله سی منزلهٔ غنیمتده اولمشـدر واحکام
مذکوره بالتمام عقول عامـهٔ انامه سبقت ایلین ظواهر احوالدر و بزبالدفعات بیان ایلدیك کـه وقوف
حقیقتی ممکن اولمیـان امورده احکامی ظاهر اوزره بنا واجبـدر واکر صورت مفروضـه ده بایع آحاد عسکردن
برکسنه ایسه اهل حصنـدن طیب نفسلریله بدل ملکنده اخذ ایلدیکی ثمن قلیـل وکثیرا اکا سالم قیلنور
زیرا اهـل حصن بوزیاده یی رغبت ورهبتلرندن ویرمیوب همان مسـلم مزبورا آنلری زبون ومغبون بولدقده
نوع تصنعله طیب نفسلری اوزره مالرینی اخذ ایلمشدر بناء علیـه اکا سالم قیلنور و بیلمك کرکدر که مسلمین
طعـام وثیاب وغیریدن مناسب کوردکلری نسـنه لری مشرکینه بیع ایلمك جائزدر انجق اسلحـه ودواب
وسـبایا بیعی غیر جائزدر و بو بابده مشرکـین امانله یاخود بلا امان داخـل مسلمین اولوب
اولمامق برابردر زیرا بونسنه لر ایله قتال مسلمین اوزره کسب قوت ایدرلر وقتـال مسلمین اوزره سبب تقویتلرینه
مباشرت ایتمك مسلمینـه حلال اولماز ومعنای مزبور امتعـهٔ سائره ده بولنمامغله بیعی حلال اولور بشرط آنکه
حصونلرندن برحصنی محاصره ایتمش اولمیه لر اما بعـد المحاصره اهل حصنه طعام وشراب وسائر حصنـده
اقامتلرینـه قوت اولان نسنه لری بیع ایلمـك جائز اولماز زیرا محـاصره دن مقصود انجق طعـام وشرابلری

مطلب فضل عمر بن عبد العزیز رحمه الله رحمة واسعة

مطلب ما یجوز بیعه لاهل الحرب وما لا یجوز

منقطع اولمقدر تا كه حصنلرين يدلريله تسليم وحكم الله اوزره خروجه رضالرين تصميم ايده لر حال آنكه
طعام وامثالني آنلره بعده حصنلرنده اقامته سبب تقويتلرين اكتساب واردر اما مسئلهٔ سابقه بشقه دركه آنده
دارلرنده اقامته سبب قوتلرين مسلميندن اشترادن غيرى طريقله دخى تحصيل ايدرلر اما اهل حصن بعد المحاصره
تحصيل ايده مزلر بناء عليه آنلره اشياء مذكوره بى بيع ايلمك مسلميندن برفرده حلال اولماز بويله ايكن بركسنه
اكا جسارت ايدوب امام دخى واقف اولسه كركدركه فعل حرامى مرتكب اولديغندن آنى تأديب ايليه
واكر امير عسكر ملك اهل حربه بعض مصلحتله بعث رسول ايدوب اول دخى رسوله بعض جوائز ايله اكرام ايلدكده
رسول اول جائزه يى عسكره يا دار اسلامه اخراجه اقدام ايلسه خاصة اكا سالم قيلنور زيرا بو جائزه رسولدن رغبت
ورهبته مبنى اولميوب انجق انسانيت ومروتدن ناشيدر كورمز ميسنكه رسول الله صلى الله عليه وسلم توارد ايلين
ايلچيلره ورسوللره جائزه لر انعام ايدرلر ايدى وبندن صكره بويله ايديكز ديو اصحاب كراملرينه وصيت بيوردبلر
وبو معنى ايلچيلردن ورسوللردن رغبت ورهبتلرينه مبنى ايدوكى كسنه نك خاطرينه كلمز كذلك رسول امير ملك
اهل حربه برنسنه اهدا اول دخى اضعاف قيمتنى اكا تعويض واسدا ايلسه ياخود اهل حربه برمتاعى اضعاف
قيمتيله بيع ايلسه بونلر امثاله دخول واهل حربله معامله ايدوب طيب نفسلريله مالل[رينى] اخذ ايلمك منزلنه نازل
اولمغله جمله سى سالما اول رسوله واصل قيلنور واكر ملك اعدا امير عسكره بعث هديه ايلدكده امير غنيمتدن قصد
تعويض ايلسه بالنظر الى القياس بو فعلى جائز اولماز زيرا غنيمتده حق غانمين ثابت اولوب حتى امير بعض غانمينى
بعد الاصابه بطريق التنفيل برشيئله تخصيص وتمييزه مالك دكل ايكن ملك اهل حربى تخصيص وتمييزه نيجه مالك
اولور لكن مؤلف عظيم الاحسان سالك استحسان اولوب ديديكه اميره كلن هديه غنيمتدن قيلنمغله ينه غنيمتدن
تعويضى جائز كوريلور كورمز ميسنكه امير كندويه كلن هديه يى ردمراد ايلسه رديده ابطال حق غانمين وار ايكن
اكا قادر اولور كذلك قبول وغنيمتدن تعويضده نظر مسلمينى ملاحظه ايلسه اكا دخى مقتدر اولور انجق غنيمتدن
بين الناس تغابن وتسامح اولنان مقداردن اكثر ايله تعويضى جائز كوريلمز وبوندن اكثر ايله قصد تعويض
ايدرسه كركدر كه فضله يى كندو مالندن ضم ايليه زيرا مسلمين ايچون بوزياده يه مقابل عوض حاصل بولنمامغله
اهل حربه من اول الامر غنيمتدن اهداسى منزلنه نازل اولور والحاصل هديه دن مقصود حسب العاده ثواب يعنى
عوضنى استفاده در بو جهتله عوض هديه عرفا مشروط كبيدر نته كيم متاع غنيمتده جانب مسلمين غبن
فاحشله مغبون اولمدقچه اهل حربه بيعله معاملهٔ امير مشروعدر كذلك تعويض هديه لرندن دخى غير ممنوعدر

مطلب اعطاء الجوائز للوفود [illegible]

مطلب عوض الهدية كالمشروط عرفا

* باب مايكون احرازا منهم ومالا يكون *

يعنى اهل حرب اموال مسلمينى اخذ ايلدكلرنده احراز عدا اولنوب اولنمايان عمللرى بو بابده مشروح ومفصلدر
چاپان اهل حرب دار اسلامه غارت ايچون دخول واخذ اموال وسبايادن صكره مأخوذلرين دارلرينه ادخال ايتمدين
اسلامى قبول ايلسه لر امام جمله سنى يدلرندن اخذ واصحابنه رد قيلور زيرا دارلريله احراز ايتمدكلرندن هنوز مأخوذلرينه
مالك اولمامشلردر زيرا تمليك تمام قهرى مستدعيدر وقبل الاحراز تمام قهر بولنمامغله منزلهٔ غاصبده اولدقلرندن
قبل الاحراز قبول اسلام يا قبول ذمت ايتسه لر دخى رد ايله امر اولنورلر زيرا قبول اسلام وذمتلرى مملوكلرنده تقرر
ملكلرين موجبدر بو قسمه مالك اولمدقلرى نسنه لره تملكلرين مستوجب دكلدر وحكم مقررده مأخوذ لرين
دار يمزده اقتسام ايدوب ايتمملرى برابردر كه مغصوب قسمتله ملك غاصب اولماز سؤال اولنورسه كه مسلمين
دار الحربده اقتسام غنائم ايتدكلرنده اقتساملرى افادهٔ تأكد حقوقلرنده بمنزلة الاحراز دكلمى ايدى پس اقتسام
اهل حرب دخى نيچون طرفلرندن بمنزلة الاحراز قيلنماز جوابنده ديرز كه دار الحربده قسمتى مقام احرازده
اقامت حق مسلمينده متحققدر كه ايچلرنده حكمى بين المسلمين نافذ اولان اميرلرى موجود وقسمت آنك رأيله
صورتياب وجود اولمشدر اما بو معنى حق اهل حربده مفقوددر كه ايچلرنده حكمى بين المسلمين نافذ اولان بر امير
غير موجوددر پس حقلرنده تمام سبب انجق من جهة الحس معتبر واقتساملريله سبب ملكلرينه من جهة الحس
ازدياد قوت حاصل اولمديغى امر مقرردر بناء عليه صورت مذكوره ده برمسلم امانله عسكر اهل حربه دخول
ونهب ايلدكلرى امتعه دن اشترا ايلسه كركدركه آنى اصحابنه بلا شئ رد وايفا ايليه زيرا اهل حرب قبل الاحراز
اكا مالك اولمدقلرندن آنلردن اشترا ايلين دخى مالك اولميوب همان بذل ايلديكى ثمنى ملك غيره بلا امر المالك فداده
متبرع اولمشدر اما اهل حرب اول مالى دارلرينه ادخالدن صكره مسلم اولسه لر آنلره سالم قيلنور زيرا احراز ايله
سبب ملكلرى اولان قهرلرى تمام اولمغله تملكلرى ظاهر بعده اسلامله متقرر اولمشدر قال عليه السلام من اسلم

على مال فهو له وقبول ذمت ايلسه لر دخى ينه بويله دركه عقد ذمت تقرير ملكده خلف اسلام اولمغله اثر اسلام
آنده دخى قيام ايلمشدر كذلك بعد الاحراز بطريق الاستيمان اول ماله دار يمزه داخل اولسه لر ينه بويله دركه
استيماله نفوس واموال لرينه استفادهٔ امان ايلمشلردر امابعد الاحراز اول مالى برمسلم آنلردن اشترا ايلدكده
بويله دكلدركه بونده مالك قديمى اول مسلمدن ثمنله اخذه قادردر زيرا اهل حرب ايچون حادث اولان ملكله
مالك قديمك ملكى منقطع اولمغله ملك اهل حرب آخره تحول ايتمدكجه اول ملكده حق مالك قديم عودت ايلمز
وشرا ايله ملكلرى مسلمه تحول ايلدكده حق مالك قديم بروجهله ظاهر اولور كه مشترى يه دخى الحاق ضرره
مؤدى اوليه وبو معنى انجق ثمنله اخذده حاصل اولور امابعد الاحراز مسلم يا ذمت اولوب ياخود امانله دار يمزه
خارج اولدقلرنده ملكلرى آخره تحول ايتمكله اخذنده حق مالك قديم هيچ ظاهر اولماز واكر مسلمين قصد غارتله
دار الحربه داخل واحراز اهل حربدن اخذ سبايايه نائل اولدقلرندن صكره دار اسلامه قبل الاخراج اول سبايا قبول
اسلام ايلسه لر اكرچه اسلامله قتلدن سالم اولورلر امارقلرى ينه ثابت وقائمدر زيرا حكم رق قبل الاسلام مقهور
اولدقلرنده ثابت اولمشدر واسلام اكرچه ابتداء استرقاقه مانعدر لكن رق ثابتى رافع دكلدر اما ابتداء بابده سبقت ايلين
مسئله بشقه دركه مسلمين دار الحربده اهل حربه قاهر اولدقلرنده آنلر حسا وحكما مقهور اولورلر صكره قبول اسلام
ايتسه لر دخى قهر حكمى مرتفع اولمامغله رقلرى باقى قالور اما اهل حرب دار اسلامده قاهر اولدقلرنده قهرلرى انجق
من جهة الحس اولوب من جهة الحكم اولماز وقهر حسى دخى قبل الاحراز تمام اوله مز بو معناى بيان اولدر كه مسلم
دار الحربده قاهر اولدقده مأخوذى حق اللهه راجع اولان اموردن اسلامى ايله محرز اولور بناء عليه اهل حربدن سبى
ايلدكلرى اسيرلرين يدلرندن اخراج ايلمك برفرده حلال دكلدر لكن اهل حرب كرك دار الحرب وكرك دار اسلامده قاهر
اولدقده قهرلرى انجق يد ايله در دينله دكلدر كورمز ميسنكه مسلميندن اخذ ايلدكلرى اسيرلرى يدلرندن اخذ ايلمك
هر فرده حلالدر واهل ذمت دخى قاهر اولدقلرنده حكم مزبورده مسلمين كبيلردر زيرا ذمت حق اللهه راجع اولان
اموردن سبب احراز اولمقده خلف اسلامدر حتى اخذ ايلدكلرى اسيرلرينه تعرض براحده حلال اولماز وسبى
ايلدكلرى اسرا سباياى مسلمين كبى تخميس اولنور واكر كفار تركدن اهل منعه بلاد كفار رومه دخول واحرارلرندن
سبى اسرايه وصول بولوب هنوز دارلرينه ادخال ايتمدين اسيرلرى قبول اسلامله كسب اقبال ايلسه لر جمله سى
احرار قيلنورلر زيرا كفار ترك اهل دين حق اولمدقلرندن دينله محرز اولمامشلردر ويدلريله قهرلرى دخى دارلريله
احرازدن اقدم تمام اولماز بناء عليه اسيرلرى قبول اسلام ايتدكلرنده حريتلرى تقرر ايدر حتى آنلرى بعد الاسلام
دارلرينه ادخال ايدوب صكره مسلمين اوزرلرينه استيلا ايلسه لر جمله سى احرار اولورلر اما اسلاملرى دارلرينه ادخاللرندن
متأخر ايسه عبيدلرى اولورلر واكر كفار ترك عبيد مذكورين يدلرنده ايكن قبول اسلام ايلسه لر ينه ملكلرنده
ابقا اولنورلر زيرا دارلرى ومنعه لريله احراز ايتدكلرنده قهرلرى تام وملك ورق تمام اولمشدر صكره دن اسلام مملوك
اوزرنده ثابت اولان ملك مسلمى وملك كافرى ازاله ايلمز اما عبيد مذكورين على طريق المراغمة والمغاضبة ايچلرندن
دار يمزه فرار ايلسه لر احرار اولورلر نته كيم عبد حربى بو وجهله مسلما خروج ايلدكده حكمى بويله در واكر ترك
مذكورين اسراء مزبورينى دارلرينه ادخالدن اقدم اسلامى قبول وآنلردن صكره اسيرلرى دخى دين اسلامه دخول
ايلسه لر ينه عبيدلرى اولورلر زيرا اسلاملريله محرزين اولدقلرندن حين اخذده مسلمين بولنمش كبى اولورلر حتى
بوندن صكره اول اسيرلرى دار اسلامه اخراج ايلسه لر بونلر حكما مسلميندن بغير اذن الامام قصد غارتله دار الحربه
داخل وبعض سبايايه نائل اولان اهل منعه منزلنه نازل اولملريله آنلرك مصابلرى تخميس وباقيسى آنلره تخصيص
قيلنديغى كبى بونلرك اسيرلرى دخى تخميس وباقيسى كندولره تخصيص قيلنور اما اسلام فريقين دارلرينه
ادخالدن صكره واقع اولوب بعده دار يمزه ادخال ايدرلرسه ينه عبيدلرى اولورلر لكن بو صورتده تخميس اولنماز
زيرا قبل الاسلام دارلريله احرازلرنده مالك اولوب آنلرده حكم غنيمت ابتداء ثابت اولمديغندن صكره اسلاملريله
دخى ثابت اولماز اما مسئلهٔ اولى بشقه دركه آنده قبل الاسلام حقلرى ثابت اولمش ايسه ده ملكلرى ثابت اولميوب
انجق دار اسلامله احرازده ثابت اولمغله محرزلرنده حكم غنيمت مثبت اولمشدر واكر اسيرلر هنوز ارض رومده ايكن
قبول اسلام ايدوب كفار ترك دخى آنلردن صكره قبول اسلام ايلسه لر اول اسيرلر احرار اولورلر زيرا قريبا بيان ايلديك كه
احراز ايله ثبوت رقدن اقدم حريتلرى اسلامله تأكد ايلمشدر واكر هنوز ارض رومده ايكن ايكى فرقه دخى قبول
اسلام ايدوب قبوللرى زمان واحده ايدوكى معلوم ياخود احدهمانك تقدم وتأخرى غير مجزوم اولسه ينه
احرار اولورلر زيرا حريت اصليه لرى معلوم ورق اسرايه سبب اولان تقدم اسلام ترك غير مجزومدر وحكم رق

شك ایله متحقق اولماز سؤال اولنورسه كه ترك اول اسیرلره قاهر اولدیغی دخی معلومدر وقهر آنلرك حریتلرینی مبطلدر پس حكم رق نیجه مشكوك اولور جوابده دیرز كه قهر قبل الاحراز مبطل دكلدر بلكه قهر انجق جزء علت ابطالدر و جزء علتله حكمدن نسنه ثابت اولماز واكر كفار ترك كفرهٔ رومدن بر عورتی اسیر ایدوب عورت دخی هنوز بلادرومده ایكن وزوجی مداین رومدن برمدینه‌ده حیاتده ایكن قبول اسلام ایلسه ترك اول عورتی صكره دارلرینه اخراج ایلسه‌لر دخی زوجندن باین اولماز زیرا حریتی اسلامله متأكد اولمغله اهل منعهٔ تركدن معدوده اولمیوب همان دارالحربده قبول اسلام ایلمش برحربیه اولدیغندن زوجندن باین اولماز مكر اوج حیضله حائض یاخود داراسلامه خارجه اوله بوصورتلرده حقیقةً وحكما دارلری متباین اولمغله زوجندن باین اولور واكر كفار ترك عورتدن صكره قبول اسلام ایلسه‌لر آنلرك اسلاملریله عورت باین اولور كذلك اسلاملری عورتدن اقدم اولسه صكره عورت قبول اسلام ایلدكده ینه باین اولور زیرا بوصورتلرده ترك مزبورین دارالحربه داخل اولان جیش مسلمین منزلنه نازلین اولورلر واول صورتده برعورت قبول اسلامله عسكر مسلمینه انضمام ایلسه نفسنی منعهٔ مسلمینله احرازی تمام اولمغله حریت وزوجندن بینونتله بكام قیلنور كذلك مسلمین برعورتی سبی ایلدكدنصكره عورت قبول اسلام ایلسه زوجی ایله بینلرنده حكما تباین دارمتبین وسبیله امهٔ مسلمین اولوب بینلرنده اقتسامدلری متعین اولمغله ینه زوجندن باین اولور بوصورت دخی آنك كبیدر كذلك عورت وترك قبول اسلام ایتمیوب آنی دارلریله احراز ایلسه‌لر ینه باین اولور زیرا جاریه‌لری اولوب اهل دارلرندن قیلنمشدر و بربیان ایلدیك كه اهل حرب اختلاف منعاتله اهل دیار مختلفه‌در پس زوجی ایله بینلرنده تباین دارمتبین اولدقده البته آندن باین اولور وهم دارلریله احرازلرنده اكا مالك اولملریله آنی مسلمین بدون الزوج سبیله تملكلری حكمنده اولوب آنده باین اولدیغی كبی بونده دخی باین اولور حتی اول جاریه قسمتله برینه اصابتدن صكره صاحبی قبول اسلام ایلسه حیضهٔ واحده ایله استبرادنصكره وطئی اكا حلال اولور زیرا عورت اهل كتابدندر وزوجی دخی یوقدر والله اعلم

باب ما یقطع من الخشب ومایصاب من الملح وغیره *یعنی دارالحربده قطع اولنان اخشاب وملح وغیریدن مأخوذ ومصابه متعلق باب دقت نصابدر اكر برسریه اذن امامله قطع اخشاب ایچون خروج وداراسلامله دارالحرب میانده مسلمین حقلرنده مخوف اولان برموضعدن قطع ایلدكلری اخشابله كلوب عسكره ولوج ایلسه‌لر اول اخشابدن خمسی رفع و باقیسی غنیمته وضع اولنور زیرا مسلمین حقلرنده مخوف اولان موضع دارالحربدندر كه داراسلام تحت ید مسلمینده بولنان موضعك اسمیدر وعلامتی مسلمین آنده آمن وسالم اولمقدر و بومعنی موضع مرقومه‌ده معدومدر سؤال اولنورسه كه اول موضعده امن مسلمین مفقود اولدیغی كبی امن اهل حرب دخی ناموجود ایكن نیجه دارالحربدن معدود قیلنور جوابده دیرز كه مواضع مرقومه فی الاصل ایادی اهل حربده بولنمغله یداهل حرب آندن من كل وجه منقطع اولمدقجه داراسلام اولماز نكته‌سی اولدر كه هرنسنه كه فی الاصل ثابت اوله البته بعض آثارینك بقاسیله باقی اولوب اكا مماثل یاخود آندن غالب برمغیر معارض عارض اولمدقجه اول نسنه مرتفع ومنتقض اولماز بوجهتله مواضع مرقومه دارالحربدن ایدوكی معلوم اولدقده آنده بولنان اخشاب یداهل حربده موجود اولمغله اخشاب مرقومه اهل حربدن بطریق القهر اصابت اولنمش مال اولوب بعینها غنائمدن معدوددر واكر مسئلهٔ مزبوره‌ده امیر آنلری مسلمین ایچون سفاین یامجانیق یاپلغه قطع اشجار ایچون ارسال قیلمش ایسه اخشاب مرقومه‌یی اخذ وارساله قصد ایلدیكی مصلحتده استعمالی جائزدر زیرا قطعلرنده امر امیره امتثال ایلدیلر وامتثاللری حین قطعده قصد اغتنامله متحقق اولماز پس حین قطعده قصد اغتنام مقصود اولمایجه غنیمتدن معدود اولماز نكته‌سی اولدر كه نظر مسلمینه راجع اولان امورده رأی امام معتبردر كورمزمیسنكه قبل الاصابه بطریق النظر تنفیلی صحیحدر كذلك مصابی قبل الاصابه منفعت معلومه‌یه تعیینی دخی تصحیح اولنور بوصورتده امیر اول اخشابدن مقدار كفایه‌سین اخذ ایلدكدنصكره فضله قالسه اول فضله غنیمت قیلنور زیرا موجب اغتنام اولان سبب جمله‌سنده موجود ایكن حاجت مسلمینله مشغول اولان مقدارنده قصد امامه بناء حاجت مسلمین تقدیم وفضله‌سنده ینه حكم غنیمت اجرا وتعمیم اولنور نظیری شول دین ووصیتدن فاضل اولان مالدر كه ورثه‌یه ایصال قیلنور كذلك امیر آنلری دارالحربده معسكردن ارسال ومنافع مسلمینه باعیانها صرف اولنمق ایچون خشب یاطعام یاعلف كتورمكله امر واستعمال ایلسه ینه كتوردكلری اول منفعت مقصوده‌یه مصروف وفضله‌سی سریه ایله اهل عسكرك غنائملرینه معطوف قیلنور زیرا سریه اطاعت امیرایله خارج اولدقلرنده البته منفعت مقصوده‌یی تحصیله نیت ایدوب اغتنامه عزیمت ایتمشلردر كذلك بعض مداین ثغورده قحط واقع اولمغله امیر

برقومی اول مدینه‌دن دارالحربه اهل مدینه ایچون طعام وعلف كتورمكله ارسال آنلر دخی بوخدمتی اكمال ایلدكلرنده كتوردكلری بلاخمس بین اهل المدینه تقسیم اولنوب یالكز اهل سریه‌یه قصر وتقدیم اولنماز لكن بومسائل مبسوطه حین خروجلرنده امیر آنلری نه مصلحت ایچون ارسال ایلدیكی معلوملری اولمغله مشروطه‌در زیرا آنلردن قصد اغتنام انجق ارسالدن مراد امیرنه ایدوكی بیلوب اكا اطاعتله خارج اولدقلرنده ظاهر الانعدام اولور بوصورتده دخی مثلا طعامی مسلمین آندن مستغنی اولدقدنصكره ایصال ایدرلرسه ینه منزل غنیمته انزال قیلنور زیرا تقدیم اهل مدینه‌یی موجب اولان احتیاجلری منعدم اولمغله مجموع طعام مقصود امیر اولان منفعتدن فضله قالان طعامك سلكنه منتظم اولمشدر واكر امیر مسائل مذكوره‌ده كتوره‌جكلری اشیانك بعضیسنی آنلره تنفیل ایلمسه تنفیلی تصحیح وتكمیل اولنور زیرا اشیاء مرقومه‌نك بعضیسی منفعت مسلمینه وبعضیسنی بطریق التنفیل آنلره مبذول قیلمشدر كه هربرنده نظر ومصلحت ملحوظ ومأمولدر زیرا نائلك مصابده نصیب خاصلری بولنمادقجه خروجه رغبتلری قلیل اولمغله تحریض ایچون تنفیل ایتمشدر سؤال اولنورسه كه ثغور مذكوره داراسلامدندر پس داراسلامدن بعث اولنان سریه‌یه تنفیلی نیجه صحیح اولور جوابده دیرز كه اول ابابده عدم صحت تنفیل شول غنیمتده‌در كه آنده فارس راجل اوزره لازم التفضیل اوله زیرا اول تنفیلده نجهته فضل فارسی ابطالدن غیری نسنه تحصیل اولنماز لكن بومعنی مانحن فیهده یوقدر كه كتوره‌جكلری اصابت ایلدین سریه‌یه غنیمت اولمیوب منفعت مسلمینه صرف اولنه‌جقدر بوجهتله تنفیلی جائز كوریلمشدر اما مسلمین آندن مستغنی اولدقدنصكره كتورسه‌لر نفللری باطل اولور زیرا كتوردكلری غنیمت اولور وباب النفل فی دارالحرب اثناسنده وابواب سائره‌ده بالدفعات بیان اولندیغی اوزره داراسلامدن بعث اولنان سریه ایچون غنیمتدن تنفیل عام صحیح اولماز واكر مسئلهٔ مرقومه‌ده امیر من اخذ منكم شیئا فله نصفه دیمش اولسه بوتنفیلی اهل سریه حقنده ایجاب امیر اوزره تنفیذ اولنور زیرا بوتنفیلی اخذ ایلدكلره مقصور واحد ایتمیلر آندن مهجور اولمغله طلب واخذ اوزره معنای تحریضی متضمن اولدیغندن غنائمده صحتی ظاهر ومتبیندر واكر امیر برسریه‌یی مصالح مسلمین اولان سرحددن ایچرو دار اسلامدن قطع اخشاب ایچون ارسال ایتمش اولسه نظر اولنور اكر ارسالی عین اخشابله مصالح مسلمینده انتفاع ایچون واقع اولمش ایسه كتوردكلری اول منفعته صرف اولنور بوصورتده بعض اخشابی آنلره تنفیل ایتمش ایسه اولا نفللرین اعطا بعده باقیسنی اول منفعته صرف وایفا ایدر واكر باعث بعث اولان خصوصدن امیر مستغنی اولدقدنصكره كتوررلرسه سریه‌دن هربری كتوردیكی اخشابه برأسه مالك اولور زیرا كتوردكلری اخشاب بوصورتده غنیمت دكلدر كه اكا داراسلامده اصابت ایتمشلردر وداراسلامده مباح اولان اشیا منزلهٔ صیدده اولمغله هركیمك یدی اكا سبقت ایلسه اكا احق اولور واكر اول اخشابی معا وجمیعا كتوریرلرسه بینلرنده علی السویه تقسیم اولنوب فارسلری راجل اوزره تفضیل وتقدیم اولنماز زیرا تفضیل فارس غنیمتده اولور اخشاب مذكوره ایسه غنیمتدن دكلدر سؤال اولنورسه كه غنیمتدن دكل ایكن آنده تنفیل نیجه تجویز اولنور جوابده دیرز كه اعطاء مرقوم علی وجه التنفیل دكلدر بلكه مصیب مباحه بعض مصابی تخصیص و باقیسنی منفعت معینه‌یه صرف وتحویلدر واكر برسریه بغیر اذن الامام قطع اخشاب ایچون دارالحربه یاخود بین الدارین برموضع مخوفه خارج اولسه‌لر كتوردكلری نسنه‌لر غنائمده مندرج قیلنور زیرا سریه اهل منعه اولوب دارالحربدن بطریق القهر جلب مال ایلمشلردر ومصاب اهل منعه‌ده اذن امام منضم اولوب اولمامق مساویدر اما اول اخشابه آنده مسلمین آمنین اولدقلری برموضعده ظفریاب اولسه‌لر بونده هربری مأخوذینی اخذ واستیعاب ایدر زیرا مأخوذی دار اسلامده شیء مباح اولمغله صید وحطب وحشیش كبی آنی اخذ ایله مملوك ومستباح ایلمشدر بوصورتده اول موضعده اهل حربه ملاقی اولوب قتالله آنلری اشیاء مأخوذه‌لرندن اجلا قیلسه‌لر ینه حكم سابق اجرا اولنور زیرا داراسلامدن اولان مواضع مجرد دخول اهل حربله حكم دارالحربده اولمیوب قتالله آنلری اجلادن صكره كما كان حكم داراسلام اوزره باقی قالوب سریه‌دن هربری مأخوذینه مالك اولور كذلك اول موضعه اهل حرب كلوب اخشابی قطع ایدوب هنوز دارلریله احراز ایتمدین سریه‌یه واصل اولسه ینه هربری تملك مأخوذینه نائل اولور زیرا اهل حرب داراسلامده اخذ ایلدكلری نسنه‌یه قبل الاحراز مالك اولمدقلرندن مصابلری اصابتلرندن اقدم اولدیغی حال اوزره باقی قالور لكن دارلریله احرازلرندن صكره مسلمین لحوق ویدلرندن اخذ ایلسه‌لر بوصورتده اهل حرب احرازایله مالك اولدقدنصكره سریه بطریق القهر ملكلرین احراز ایتمش اولمغله اول نسنه غنیمت قیلنور كذلك ارض اسلام یاارض حربده واقع ملاحه‌نك

يعني آنده طوز حاصل اولان موضعك دخي حكمي جميع مذكوراتده داراسلامده اخذ اولنان اخشاب مباحه كبيدركه
ملح دخي خشب مثللو مباح اولمغله اخذيله تملك اولنور كذلك معـدن ذهب وفضه و جوهر دخي بو يله دركه
سريه آنلري طلبده چيقوب ارض اسلامده ظفر بولسه‌لر غنيمة دكلدر انجق بونلر وفي الركاز الخمس حديث شريفي
موجبنجه تخميس اولنورلر كذلك اهل حرب بونلري استخراج ايدوب هنوز احراز ايتمدين سريه واصل اولسه‌لر ينه
تخميس اولنوب باقيسي اخذ ايليـنلره تخصيص اولنور زيرا اهل حرب قبـل الاحراز بونلره مالك اولمدقلرندن
اخذلري وعدم اخذلري برابردر اما سريه بونسنه‌لره دارالحربده اصابت ايتمش اولسه‌لر بوصورتده بعد التخميس
باقي بينلرنده سهـام غنيمت اوزره تقسيم اولنور زيرا سريه منعه‌لر يله دارالحربدن آني بطريق القهر اخراج
ايلمشلردر اما مسئلهٔ مزبوره ده اهل منعه اوليان برايكي شخص اخراج ايتمش اولسه اشياء مزبوره قطعـا تخميس
اولنميوب اخذ ايلينلره تمليك اولنور زيرا آنلر دارالحربدن على وجه التلصص اخراج ايدوب على وجه اعزاز الدين
ايتممشلردر مكر اذن امامله خارج اوله‌لر بو صورتده مصابلري حكم غنيمتده مندرج اولور زيرا بو تقديراوزره
نصرتلري امام اوزره واجب وقدرتلرين بيلـدكجه بعث وارسالري امام ايچون غير جائز اولديغندن امام آنلره
مدد مثللو اولمغله كتور دكلري على وجه اعزاز الدين مأخوذ اولمشدر و بو مثللو مصابلرده تخميس واجبدر
زيرا غنيمتده وجوب خمس انجق شرف جهاتله كسب اولنديغني اعلام وشرفني اظهار ايچوندر و بو معني ما نحن
فيهده دخي ظاهردر واكر سريه‌يي قطع اخشاب يا اخذ ملح ايچون بعث ايلين امير سرحد اولوب آنلره مأخوذلرندن
تنفيل ايتمش دخي اولسه امير اعظمـدن جائز اولان تنفيل بوندن دخي تجويز وتكميل اولنور زيرا امير اعظم تدبير
سرحدي اكا تفويض ايلدكده مقام نفسنه قائم قيلمغله آني صريحا نهي ايتمدكجه كندودن جائز اولان امورك آندن
دخي جوازي لازمدر بعـده مؤلف بديع البيان بو محلـده امير تنفيلي نفسنه ياغيريه تخصيصنك احكامني بسط
وتبيان ايلـدي لكن بر اول مسائلي باب نفل الاميرده اعلان ايلـديك ومسائل مرقومه اثناسنده شو مسئله‌يي ذكر
وانبا قيلديكـه امير تنفيل ايله ولد ووالديني تخصيص و تميز ايلسه تخصيص اجنبيده تجويز اولنديغي كبي ينه تجويز
اولنور و بو مسئله‌دن مرادي ولد ووالد بو حكمده مساوي اولديغني ايراددر اما عبـد ومكاتب بشقـه دركه
آنلر بو حكمده بر بريله مساوي دكللردر وامير لفظ تنفيلي جماعت مسلمينه تعميم ايتدكده نفسي دخي داخل اولمغـله
تنفيلي حق نفسنده بو و جهله صحيح اولديغـه ولد و والدي حقلرنده اولي بالتصحيح درزيرا ولد ووالدينه حاصل
اولان نسنه‌دن انتفاعي نفسنه حاصل اولان نسنه‌دن انتفا عنـدن البته دوندر بعـده مؤلف درپادرايت حديث
سالم بن ابي الجعدي بو وجهله ذكر وروايت ايلديكه قبيلهٔ اشجعدن بركمسنه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم
حضرتلرينه كلوب فقر واحتياجندن شكايت ايلـدكده اكا صبر ايله امر ايلديلر بعـده اول كمسنه كيدوب اعدادن
اخذ غنيمت وحضور نبوي يه ايصال ايلدكده غنيمتني اكا على وجه الطيب حلال قيلديلر والله تعالى وتقدس
آنك شاننده ومن يتق الله يجعل له مخرجا ويرزقه من حيث لا يحتسب آيت جليله سين انزال بيوردي ايشته
بو حديث جليل برايكي كمسنه بغير اذن الامام دارالحربه على وجه التلصص دخول و بعض غنائمـه كسب وصول
ايتدكلرنده غنيملري بلا تخميس آنلره موصول قيلنور قوللرنده علمامزك رحمهم الله تعالى اصل اصيللريدر اما اهل منعه
بشقه‌در واذن امامله كيدن برايكي كمسنه ينه بشقه‌در وهر موضعده كه مصابده حكم غنيمت ثابت اوله آنده شخص
مصيبله سائر عسكر برابردر وهر موضعده كه ثابت اولميه مصيبه تخصيصي مقرردر واكر اخذنده برجماعت اشتراك
ايدرلرسـه بينلرنده على السويه تقسيم اولنوب فارسلري راجللري اوزره تفضل اولنماز زيرا تفضيـل تخميس كبي
غنيمته مخصوصدر ومصاب مرقوم غنيمت دكلـدر بلكه بر مال مباحدركه آني على وجه التلصص لا على وجه
اعزاز الدين احراز ايلمشلردر بو جهتله اخذ صيـد وحشيش منزلنده در واكر اشيـاء مذكوره‌دن بر نسنه‌يي
متلصصلردن شخص واحد اخذ ايلدكدنصكره حفظ ايچون رفيقنه ويروب اول دخي محافظه ايده‌رك داراسلامه
اخراج ايلسه ينه اخذ ايلين شخصه تمليك اولنور زيرا يدي اكا سبقت ايدوب وآنك امريله رفيقنك اخراج ايدنجه‌دك
حفظي بنفسه حفظي كبي اولمغـله اكا احق اولمشدر اما رفيقي دارالحربده يدندن جبر وتغلبله اخذ واخراج ايتمش
ايسه اكا اخراج ايلين مالك اولور زيرا شخص اول مجرد اخذ ايله اكا مالك اولمامشدر زيرا منعهٔ مسلمينده دكلدر كه اخذ
ايله محرز اوله پس احرازي انجق داراسلامه اخراجله حاصل اولور واخراج دخي انجق يدندن انتزاع ايلين غاصبدن
تحقق ايتمشدر لكن بر مسلم برغنيمتي اخذ ايلدكدنصكره رفيقي قهر وغلبه ايله يدندن انتزاع ايتمكي جائز كورمزم
زيرا يدي اكا سبقت ايلمشدر ويد مسلمك مسلمين اوزره حرمتي واردر وهم آني دينله احراز ايلمشدر و بر باب متقدمده

مترجم فقير ديركه قصۀ مزبوره
كتاب السير الكبيرده مذكور اولديغي
وجه اوزره ترجمه اولندي لكن
كشاف وانوار التنزيل وسائر كتب
تفاسيرده واصابه وغيري كتب
احاديثده تقرير كابه مخالفت كليه
اوزره تحرير اولنمشدر خوفا عن
الاطناب جمله سني نقلدن اجتناب
اولندي لكن على جميع التقادير
قصۀ مرقومه ده مدعاي معهوده
دليل واردر مطالعه ايلين ذواته
ظاهر اولور
مترجم

بيان ايلديك كه دينله احراز حكم ملك وتقومده معتبر دكل ايسه ده حقوق الهيـه راجع اولان حق ائمده اعتباري
مقرردر بوصورتده مشركيندن بر طائفه مصابلرين قصدا اخذ ايله ورود ومسلمين دخي اوزرلرينه غلبـه ايدوب
تخليص مصابلرنده بذل مجهود ايلسـه‌لر ينه ابتداء اخذ ايلين اوزره مردود قيلنور كه اخذ سابقله اكا احق
اولدقدنصكره ابتلاء قتاله حكمنه تغير ملحق اولماز سؤال اولنورسـه كه قتال من بوره مباشرتلرنده نيچون حكم
تلصصدن اخراج اولنوب حكم اهل منعـه‌ده ادراج اولنمادبلرتا كه مصابلري حكم غنيمتده اندراج ايليه جوابده
ديرز كه وقوع قتال قصدي اولميوب اتفاقي اولمغـله آنلر حكما قاهرين اولمازلر كورمزميسنكه متلصصين مرقومين
مشركيندن برقومي نائملر ايكن بولوب جملـه سني قتل واموالرين اخذ واحراز ايلسـه‌لر مأخوذلري غنيمت
اولميوب بلكـه هر بري كند و مأخوذيله تخصص وامتيـاز ايدر ما نحن فيـه دخي بو يله‌در توضيحي اولدركه
متلصصين مرقومين اهل منعه اولدقلرنده مصابلري البته غنيمت اولدقدنصكره اعدادن آني تخليص ايچون
حسب الابتلا قتال ايدوب ايتمكله حكمي متغير اولمديغي كبي اهل منعه اولمدقلرنده مصابلري غنيمت اولمدقدنصكره
ينه قتال وعدم قتالله حكمي متغير اولماز واكر اهل منعـه اوليان متلصصين بعض غنائمه اصابتلرندنصكره ينه
بعض غنائمه اصابت ايلين عسكر مسلمين دارالحربده آنلره لاحق اولسه بوصورتده اولا مصاب فريقين تخميس
اولنور بعده مصـاب فريق اول فريق ثاني ايله بينلرنده تقسيم اولنور زيرا فريق ثاني قصد غزا ايله داخل اولوب
آنلره التحاقله منزلهٔ مدده نازل اولملريله مصابلرنده شركته نائل قيلنورلر اما مصاب فريق ثانيده فريق اول
تشريك اولنماز مكر صكره تصادف قتالله اول مصابدن دفع اعدا ايچون اقتتال ايده‌لر زيرا فريق اول قصد
غزا ايله داخـل اولمدقلرندن منزلهٔ مدده نازل اولميوب مصـاب جيش حقنده حاللري شول دار الحربده تاجر
يا اسير يا اهـل حربدن مسلم اولوب بعد الاصابه جيشه ملتحق اولانلرك احواللري كبي اولور و بر بالدفعات بيان
ايلديك كه بونلر مجددا ملاقي قتال اولمدقجـه شركت مصابده ادخال اولنمازلر اما جمله سنده وجوب خمس اكا
مبنيدركه جملـه سي قوت جيشله محرزه اولوب معناي اعزاز دين تحقق ايلمشـدر واكر بر عسكر اولا باذن الامام
يا خود بلا اذن دارالحربه داخـل اولوب بعده برايكي كمسنه امام آنلري عسكره لحوقدن نهي ايتمشيكن بلا اذن
عسكره واصـل اولسه‌لر نظر اولنور اكر لحوقلري عسكرك غنائمه اصابتلرندن اقدم ايسه بعد اللحوق مصابلرنده
شريك اولورلر واكر اصابتلرندن متأخر ايسه تشريك اولنمازلر مكر صكره ملاقي قتال اولوب برابر اقتتال ايده‌لر
زيرا بغير اذن الامام دخوللرنده متلصصين اولملريله قتالده معيت ايتمدكجه مدد جيش عد اولنمازلر نكته سي
اولدركه مدد جيش اولان اهل غزا اولمق لازمدر و بونلر تلصص اوزره دخوللرنده حكما اهل غزا اولمامشلردر
پس مصابده شركتلرنده انجق حقيقة اهـل غزا اولمق اعتبار اولنور و بو معني قتالده معيتلرينه موقوفدر
اما لحوقلري اذن امامله اولسه بوصورتده نفس دخولله اهـل غزا اولملريله مدد جيش اولوب التحاقلرندن اقدم
جيشك مصابلرنده دخي تشريك اولنورلر واكر برقوم مرتدين دارالحربه لحوق بعـده قبول اسلامله دار الحربده
عسكر مسلمينه لصوق ايلسه‌لر بونلرك حاللري اهـل حربدن هنوز قبول اسلام ايدنلر ايله برابردر زيرا ارتداد ايله
دارالحربه داخـل اولدقلرنده اهل حرب اولمشلردر صكره اسلامله جيشه التحاق ايلسه‌لر دخي اهـل غزا
ومدد جيش اوله‌مزلر مكر ابتلاء قتالله مصابدن دفع اعدا ايچون اقتتال ايده‌لر واكر برقوم بي منعه بغير اذن الامام
دارالحربه دخول و بعض غنائمه وصولدنصكره آخر قوم بي منعه دخي بعض غنائمه اصابتلرندنصكره اذن امامله
آنلره لحوق وحلول ايلسه‌لر نظر اولنور اكر بعد الاجتماع ينه اهل منعه اولمامشلر ايسه متلصصين قبل الاجتماع و بعده
اصابت ايتدكلري غنائمله بلا تخميس متخصصين اولورلر زيرا اجتماعله اهل منعه اولمدقلرنده حكم اصابتلري
متغير اولميوب مصابلرنده قبـل الاجتماع جاري اولان حكم ينه جاري ومتميز اولمغله آنلردن هر بري مأخوذيله
متميز اولور لكن آنلره لاحق اولنلر اهل منعه اولمش اولسه‌لر جواب مسئله بشقه‌در كه بوصورتده بونلرك التحاقلريله
متلصصينك صفت اصـابت واحرازلري متغير ومصابلرنده تفصيل آتي الذكر اوزره حكم غنيمت متقرر اولور
وما نحن فيهده اذن امامله لاحق اولنلرك قبـل الاجتماع و بعده اصابت ايتدكلري تخميس اولنوب باقيسي كندو
بينلرنده قسمت غنيمت اوزره تقسيم ومتلصصينله اجتماعلري منزلهٔ عدمه تنزيل اولنور واكر بعـد الاجتماع
اهـل منعه اولمشلر ايسه بوصورتده قبل الاجتماع هر بري اصابت غنائم قيلديغي كبي بعد الاجتماع دخي جميعا
اصابت مغـانم ايلسه‌لر كركدر كه اول وآخر جميع مصابلري تخميس اولنه بعده هر فريقك قبـل الاجتماع
مصابلري كندو بينلرنده سهام غنيمت اوزره تقسيم اولنوب بعد الاجتماع مصابلري بين الفريقين ينه سهام

غنيمت اوزره تقسيم اولنه زيرا بعدالاجتماع اهل منعه اولملريله جميع مصابلرنده احراز على وجه القهر متعين اولمغله
جمله سنده وجوب خمس متبين اولنور انجق هر فريقك على الانفراد منعه سى بولنمامغله فريق آخرك
قبل الاجتماع مصابنده مدد حكمنده داخل اولمديغندن مصاب مذكور هر فريقك كندو بيلرنده تقسيم اولنوب
فريق آخر مشاركتله مداخل اوله مز مكر بعدالاجتماع ابتلاء قتاله هر فريق فريق آخرك مصابندن دفع
اعدا اوزره اقتتال ايده لر بو صورتده جميع مصابده اشتراك ايدرلر واكر بو مسئله ده فريق ثانيك دخی دخولی
بغير اذن الامام ايسه جوابی مسئلهٔ سابقه يه موافقدر انجق برو جهله آندن متفارق در كه بونده هر فريقك
قبل الاجتماع مصابی دخی سهام غنيمت اوزره بين الفريقين جميعا تقسيم اولنور اما مسئلهٔ سابقه بشقه دركه آنده
وجه مشروح اوزره هر فريقك كندولره تخصيص وتقديم اولنور زيرا بونده هر فريقك قبل الاجتماع مصابلری
مصاب فريق آخر ايله حكمده مساوی اولمغله جمله سنده همان احراز ايله حال تأكدحقدا اعتبار اولنور حال تأكد
حقده دخی اهل منعه بولنمرله احراز قوت جمعله تمام اولديغی آشكار اولمغله جمله سی تخميس و باقيسی بين
الجميع تقسيم اولنمق بديدار اولور اما مسئلهٔ سابقه ده هر فريقك حكم مصابی آخره مخالفدر كه اذنله داخل اولنلرك
مصابلری غنيمت اولمغله متلصصين اكا شريك دكللردر ومصاب متلصصين غنيمت اولمامغله اذنله داخل اولنلر اكا
شريك دكللردر مكر هر بری مصاب آخردن دفع اعدا ايچون قتال ايده لر بو صورتده جمله سی غنيمت اولوب
احرازی قوت جمعله تميم اولنمغله بين الجميع تقسيم اولنور واكر مسئلهٔ مرقومه ده بلا اذن داخل ايكی فريقك
برنده منعه بولنوب برنده بولنمامش ايسه منعه سی بولنمايانلر اهل منعه نك قبل الاجتماع مصابلرنده مشارك اولمازلر
مكر بعدالاجتماع قتال آخرده متشارك اوله لر اما اهل منعه بعدالاجتماع ملاقی قتال اولمسه لر دخی آنلره تشريكله
خوشحال قيلنورلر زيرا مصابلرين منعه لريله احراز ايتمرله اهل منعه بو بابده آنلره مدد منزلنده واقع اولمشدر
اما صورت اولی ده اذنله داخل اولنلر دخی اهل منعه اولمدقلرندن متلصصين مصابلرين آنلرك منعه لريله
محرز اولمامشلردر واكر اهل منعه بلا اذن وغير اهل منعه اذنله داخل اولمشلر ايسه هر بری آخرك جميع
مصابنده شركتله مداخل قيلنور زيرا حين دخولده احد الفريقين باعتبار المنعه وفريق آخر باعتبار الاذن
اهل غزادن عد اولنمغله هر بری مصاب آخرده بمنزلة المدد واقع اولمشدر واكر منعه لری بولنميان فريقيندن
هر بری دار الحربه اذن امامله داخل وهر بری بعض غنائمه اصابتدن صكره بربرينه متواصل اولسه لر
بو صورتده اجتماعله اهل منعه اولوب اولملرينه اعتبار اولنميوب همان مجموع مصابلری تخميس وباقی
بين الفريقين سهام غنيمت اوزره تقسيمه ابتدار اولنور زيرا اذن امام فريقينه شامل واذنله نفس دخولده
هر بری حكم غزاده داخل اولمغله هر بری آخر ايچون قبل الاجتماع مصابنده دخی مدد منزلنده نازل
اولمشدر سؤال اولنورسه كه فريقيندن هر برينك منعه لری اولمامغله صورت مفروضه ده هر برينك اصابت
واحرازی آخرك منعه سيله حاصل اولمامشيكن هر بری آخرك مصابنده شركته نيجه واصل اولور جوابده
ديرزكه بونلر اعتبار اذن امامله دار الحربده اهل غزا اولمشلردر ودار الحربده اهل غزا عند الاجتماع بربرينه مدد
عد اولنوب منعه لری بولوب بولنمامغه اعتبار اولنماز كوريمزميسنكه عسكر دار الحربه داخل وغنائمه واصل
اولدقدنصكره اذن امامله برايكی كمسنه آنلره متواصل اولسه بالنفس منعه لری يوغيكن مدد عد اولنوب
مصاب عسكرده شركته نائل اولورلر اما بلا اذن داخل اولسه لر بويله دكلدر مانحن فيه دخی بونك كبيدر
وعلى هذا فريقيندن هر بری اهل منعه اولوب ايكيسيده بلا اذن داخل ودار الحربده متواصل اولسه لر
جميع مصابلری تخميس وباقی بين الفريقين سهام غنيمت اوزره تقسيم اولنور زيرا هر بری حين دخولده
منعه لری ايله اهل غزا واجتماعله بربرينه مدد اولدقدنصكره احراز مصاب جملهٔ فريقين ايله تمام
اولمغله جميع مصابده جمله سی شريك اولوب سهام غنيمت اوزره اقتسام ايدرلر والله اعلم
باب مايصيبه الاسراء والذين اسلموا من اهل الحرب * يعنی اسراء موحدين واهل حربدن قبول اسلام ايلين
مهتدينك ظفرياب اولدقلری غنائمك احكامنده معقود بابدر دقايق رهيندر بزباب الشركة فی الغنيمة اثناسنده
بيان ايلديك كه دار الحربه داخل اولان عسكردن برمسلم اسير اولوب بعده فرار ايله قبل خروج العسكر كاوب
عسكره ملتحق اولسه اسيرايكن مصابلرنده دخی شركته مستحق اولور زيرا عسكر ايله برابر قصد قتال ايله داخل
اولدقده سبب استحقاقی برابر منعقد واتمام احرازده مشارك ومعاضد اولمغله ماينده حلول ايلين اسری منزلهٔ
عدمه نازل ومعسكرده حاضر ايكن مريض اولمق حكمنده داخل اولمشدر وبو بابده ابتداء دخولی اذنله اولوب

اولماق برابر وعلى كلا التقديرين عسكر ايله قصد قتال اوزره دخولنده غازی عد اولنديغی مقرردر كورمزميسنكه
عسكر ايله برابر قصد تجارتله داخل اولوب صكره ترك تجارت وقتاله مباشرتدنصكره اسير اولسه يا خود اهل حربدن
ايكن قبول اسلام وقصد قتال ايله مسلمينه انضمامدنصكره اسير اولسه بعده فرار ايدوب عسكر غنائمی دار ايله احراز
وبيع وتقسيم ايتمدين عسكره ملتحق اولسه بو صورتلرده قتالنده اذن امام بولنمامشيكن ينه مصاب عسكرده
شركته مستحق اولور اما كندو هنوز اسير ايكن اول عسكر خروج ايدوب بعده فرار وبعض غنائمه ظفر بولمش
اولان عسكر آخره لحوق وولوج ايلسه آنلر ايله غنائم سابقه لرنده شركته نائل اوله مز مكر مجددا ظهور قتال ايله
اول غنائمدن دفع اعدا ايچون مقاتل اوله زيرا بو وقته كلنجيه دك سبب استحقاقی بو عسكر ايله برابر منعقد
اولمديغندن آنلرك حقلرنده بونك حالی دار الحربده قبول اسلام ايله عسكره ملتحق اولان كمسنه نك حالی ايله
متحد اولمشدر ومسلم مزبورك مقصودی انجق مشركيندن نفسنی تخليص اولمغله مجرد عسكره التحاقله مدد
عسكر عد اولنماز مكر مصابلرندن دفع اعدا ايچون مجددا مباشرت قتاله مقصودی امداد اولديغنه استدلال
اولنه ومانحن فيه دخی بويله در واكر اسير مرقوم حين فرارنده بعض مشركينی قتل ومالنی اخذ ودار اسلامه
اخراج ايتمش اولسه بلا خمس جمله سنه مالك قيلنوب شول حربی منزلنه تنزيل اولنور كه دار الحربده قبول
اسلامدنصكره فعل مزبوری اتيان وتكميل ايليه نكته سی اولدركه اسير مزبور بلا منعه دار الحربده مقهور
اولديغندن فعل مذكوردن مقصودی على وجه اعزاز الدين قتال اولميوب همان يدلرندن سلامت نفسنی
استحصال اولمغله مأخوذنده منزلهٔ متلصصه انزال قيلنور اما بو مسئله لرده اسرا يا خود اهل حربدن قبول اسلام ايدنلر
اهل منعه بولنسه لر بو صورتده جميع مصابلری تخميس وباقی بينلرنده سهام غنيمت اوزره تقسيم وايچلرندن بالنفس
اخذ ايلين وايلمين حكم غنيمت اوزره تسويه قيلنور وصورت مفروضه ده حين احرازده اهل منعه بولندقلرندنصكره
مذكورينيدن هر فريق قبل الاجتماع اهل منعه اولمق يا خود انجق اجتماعله اهل منعه اولمق حكم مشروحده
برابردر زيرا مذكورين اهل حربله فی الحقيقة محاربين ايكن مالرين بطريق القهر اخذ ومنعه لريله احراز ايتمرله
مصابلرنده معنای اعزاز دين متحقق اولوب غنيمت ايدوكی متعين وممتاز اولمشدر واكر اسراء مسلمين اهل حربدن
برقومی خدعه ايله قتل ومالرين اخذه قادر اولنسه لر حقلرنده جائزكوريلور زيرا آنلر اهل حربله فی الحقيقة
محاربين ايكن ايچلرنده مقهورين ومظلوميندر پس كندولره ظلم ايدنلرك بعضلرندن وقت فرصتده انتقاملری
جائزدر بو صورتده اول مالی دار اسلامه بلا منعه اخراج قيلسه لر آنلردن هر بری كندو مأخوذينه مالك اولوب
آخری اكا مشارك قيلنماز واكر اخذنده فارس وراجل مشارك اولمشلر ايسه ينه على السويه آنده متشارك قيلنورلر
زيرا بعدالاجتماع دخی اهل منعه اولمدقلرندن مصابلری حكم غنيمتده داخل اولمامشدر بو صورتده اخذ ايلين
كمسنه مأخوذينی حفظ وتحمل ايچون رفيقنه اعطا اول دخی دار اسلامه اخراج قيلسه ينه صاحب اولنه رد اولنور
زيرا امين اتخاذ ايلديكی رفيقنك يدی كندو يدی كبيدر اما رفيق بطريق التغلب اخذ واخراج قيلمش ايسه
اكا رفيق مالك اولور وبز بو مسئله يی باب متقدمده بيان ايلديك واكر فعل مرقومه اسراء مسلمين بعد تحصيل المنعه
مباشرت ايدوب دار الحربده قبول اسلام ايدنلر دخی بلا منعه مبادرت ايلدكدنصكره فريقين دار الحربده
مواصلت بعده دار اسلامه خروجه مسارعت ايلسه لر بو صورتده جميع مصابلری اهل منعه دن برقومك يدلريله
ودار اسلامله احراز اولنمش غنيمت اولمغله البته تخميس اولنور بعده منعه سی اولميان فريقك مصابی بين جميع
الفريقين سهام غنيمت اوزره تقسيم اولنور زيرا بونلر مصابلرين فريق آخرك منعه سيله احراز ايتمرله فريق آخر
بونلره باعتبار المنعه مدد حكمنده اولمشلردر لكن بونلر اصحاب منعه يه قبل الاجتماع مصابلرنده شريك اوله مزلر
زيرا بونلر اهل منعه اولمدقلرندن مصاب مذكوری منعه لريله احراز ايتديلرتا كه اول مصابده آنلره ردء وپناه
حكمنده اوله لر مكر بعد الاجتماع مبتلای قتال اوله لر بو صورتده اول مصابدن دفع اعدا ايچون قتالده اجتماع
ايتمرله نفس اصابتده شريك كبی اولدقلرندن آنده تشريك اولنورلر بشرط آنكه صكره دن ملاقی اولوب قتال
ايلدكلری اهل حرب اهل منعه اوله لر زيرا اهل منعه اولمدقلرنده بو قتال ايله حكم سابق متغير اولماز زيرا دفع
اعدا ايچون قتال ايله تغير حكم انجق اعدا ايادی مسلميندن تخليص ايتملرندن خوف اولندقده واقع اولور وخوف
مذكور انجق اهل حربدن اصحاب منعه يه ملاقاتله حاصل اولور يوقسه برايكی حربی يه ملاقاتله اولماز واكر
فريقين مرقوميندن هر بری حين اصابتده بلا منعه اولوب اجتماعله كسب منعه ايلسه لر بو صورتده اول وآخر
جميع مصابلرنده شريك اولورلر زيرا اجتماعلرنده حادث اولان منعه ايله حالاوی متغير اولمغله متفرقا اصابتلری ايله

مجتمعا اصابتلری حکمده مساوی اولمشدر نکته سی اولدرکه بوصورتده بر برینه مدد اولوب بعد الاجتماع
اهل منعه اولدقلرنده هرفریق کندو مصابی انجق آخرک قوتیله احرازه قادراولمشدر امامسئلهٔ سابقه بشقه در
واکرفریقین مذکورین هر بری بلامنعه ایکن امام الاسلام هر برینه ارسال پیام واهل حربدن قادراولدقلرینی
قتل ومالارین اخذ ایله امرینی افهام ایدوب آنلردخی بومصلحتی اتمام وبربرینه ملاقی اولمادین خروج داراسلامه
اقدام ایلسه لر بوصورتده هرفریقک مصابی تخمیس وباقی کندو بینلرنده سهام غنیمت اوزره تقسیم اولنور
زیرا اذن امام بونلره بالغ اولدقده اهل غزادن اولوب شول قوم ذی منعه منزلته نازل اولمشلردرکه اذن امامله دارالحربه
داخل اوله لر نکته سی اولدرکه امام بونلرک حاللرینی بیلوب وفعل مذکورایله امرایلدکده نصرتلری امام اوزره
واجب وبونلردخی اول وجهله قاهر وغالب اولمشلردر کذلک فریقین مذکورین دارالحربده مجتمع اولوب اجتماعله
اهل منعه اولسه لر یاخود قبل الاجتماع بری اهل منعه اولوب آخری اولمسه بنه امرامام جمله سنی
جامع وقهروغلبه لری اول وجهله واقع اولور وبرباب متقدمده بیان ایلدیک که فریقینک بووجه اوزره ابتدا
دخوللری اذن امامله واقع اولوب دارالحربده مجتمع اولسه لر مصابلرنده بربرینه شریک قیلنورلر کذلک فعل مذکوری
دارالحربده امرامامله اتیان ایتدکلرنده بنه شرکته شایان اولورلر واکرامام برقوم ذی منعه یی طلب غنیمت ایچون
داراسلامدن ارسال ایدوب آنلردخی دارالحربه داخل اولدقدنصکره اسراء مسلمین یاخود اهل حربدن قبول
اسلام ایلین مهتدین فرارایله کلوب آنلره اتصال وقبل التواصل هرفریق بعض غنائمی استحصال ایتمش
اولسه لر نظراولنورا کربعد الاجتماع دخی اهل منعه اولمیوب صکره ابتلای قتال الله بعض غنائم دخی استحصال
ایتمشلرایسه بوصورتده اذنله داخل اولنلر باعتبارالاذن ظاهراولملریله اول وآخرجمیع مصابلری تخمیس وباقی
کندو بینلرنده تقسیم اولنه جغی امرظاهردروفریق آخرک مصابی بلاتخمیس بربرینه اصابتده اشتراک ایتمشلرایسه
کندولره احسان واول بابده فارس وراجللری سیان قیلنور واکراصابتده اشتراک ایتمشلرایسه هربری کندو
مأخوذیله منفرد اولوب آخری آنکله شرکته مستعد اوله مز زیرا بونلرقبل الاجتماع وبعده کرک منعه وکرک
اذن امامله قاهراولمدقلرندن لصوص اید وکلری ظاهر وحکم لصوص بومذکور اید وکی امرباهردر
سؤال اولنورسه که اذنله داخل اولنلر نیچون فریق آخرحقنده باعتبارالاذن اهل منعه منزلته نازل وآنلره
مددحکمنده داخل قیلنمادیلر جوابده دیرزکه اهل منعهٔ حقیقیه مدد فریق آخرقیلنمق انجق قوت ومنعه لریله
مصابلرینی احراز ایتملرینه نظرایله درومعنای معهود بو بابده غیرموجود در واذنله داخل اولنلرک مصابلری
باعتبارالاذن غنیمت حکمیه اولوب حقیقیه اولمامشدر وحکم مذکور مصاب فریق آخره ساری اولمیوب کندو
مصابلرینه مقصوردر اما اهل منعهٔ حقیقیه نک مصابلرنده حکم غنیمت نفس منعه لری اعتباریله اولدیغندن
مصاب فریق آخری دخی منعه لریله احراز ایتدکلرنده حکم غنیمت اکادخی ساری اولور واکر بعد الاجتماع
اهل منعه اولمشلرایسه بوصورتده جمیع مصابلری تخمیس وباقی بین الفریقین سهام غنیمت اوزره تقسیمه ابتدار
اولنوب صکره دن قتال آخره ابتلا وعدم ابتلالرینه اعتبار اولنماز زیرا اجتماعله اهل منعه اولوب حاللری متغیر
اولمغله هرفریقک مصابنده دخی تغیرحکم متقرراولمشدر واکرمسئلهٔ مفروضه ده اذنله داخل اولنلر بلامنعه
وفریق آخراهل منعه بولنسه لر بوصورتده جمیع مصابلرنده بعد الخمس بربرینه مشارک اولورلر زیرا اذنله داخل
اولنلر باعتبارالاذن وفریق آخر باعتبارالمنعه اهل غزا اولملریله بعد الاجتماع شول حکمی اکتساب واکتسا
ایتمشلردرکه برقوم ذی منعه اذن امامله داخل وبعد اصابة الغنیمة عسکرغانمینه واصل اوله لر پس آنده فریقین
بربرینه جمیع مصابده مشارک اولدقلری کبی بونده دخی متشارک اولورلر واکرمسئلهٔ مرقومه ده اذنله داخل اولنلر
اهل منعه وفریق آخربلا منعه بولنسه لر بوصورتده اهل منعه فریق آخرک قبل الاجتماع مصابلرینی دخی
منعه لریله احراز ایتمش اولدقلرندن بعد الخمس آنده دخی مشارکتله سرفراز اولورلر امافریق آخراهل منعه یه
قبل الاجتماع مصابلرنده مشارک اوله مزلر مکرصکره دن حسب الابتلاء قتال آخرده متشارک اوله لر وعلی هذا ایکیسیده
اهل منعه بولنسه لر بوصورتده جمیع مصابده بربرینه شریک اولورلر زیراهر بری منعه سیله فریق آخره مدد
اولمشدر واهل منعه دن ایکی عسکرداراسلامدن داخل ودارالحربده متواصل اولدقلرنده اذن امام بولنوب
بولنمامق حکم مصابلرنده مؤثراولمدیغی کبی بونده دخی غیرمؤثردر والله اعلم
باب المستأمنین من المسلمین یأخذون اموال اهل الحرب ثم یخرجونها * یعنی دارالحربده مستأمنین اولان مسلمین
اموال اهل حربی اخذ واخراج ایتدکلری صورتلرک احکامی بو بابدن استخراج اولنور بزقریبا باب المسلم یخرج

من دارالحرب مسائلنده اعلان واخبار ایلدیک که مسلم مستأمن اموال اهل حربدن برشیئ بلا رضاهم اخذ
وداریمزه اخراج ایلسه اصحابنه رد ایله امر اولنوب حکم ایله اجبار اولنماز زیرا انجق ذمت نفسنی ناقض اولوب
ذمت امام ومسلمینه مناقض اولمامشدر ومقال مشروح المآل اوزره حدیث مغیرة بن شعبه رضی الله عنه ایله استدلال
اولندیکه مغیره حضرتلری برقوم مشرکینله رفیق اولوب وقت غفلتلرنده جمله سنی قتل ومالارین اخذ وحضور
رسالتپناهی یه ایصال وتخمیسنی رجا ایلدی اما رسول الله علیه السلام اکرچه تخمیسندن امتناع بیوردیلر لکن
اموال مرقومه یی ورثهٔ مقتولینه رد اوزره اجبار ایلمدیلر پس بوجهتدن اولان مسائلده اصل اصیل اشبو حدیث
جلیلدر مؤلف مصیب نصب الله تعالی له من الغفران خیرنصیب دیرکه صورت مزبوره ده صاحب المتاع اولان حربی
قبول اسلام یاذمت یا امانله کلوب متاعی اوزره عدول مسلمیندن اقامت بینه یه ابتدار یاخود ذوالیدمضمون مدعاسنی
اقرار ایلسه کرکدرکه امام اکا زدایله امر وافتا ایدوب جبر والجا ایلیه زیراحین اخذنده صاحب المتاع مال ونفسنده
جانب مسلمیندن داخل امان دکل ایدی غایة الامر مستأمن مرقوم ایچلرینه امانله داخل اولدیغندن اهل حربه غدر
ایتمک اوزرینه واجب ایدی لکن غدری دارالحربده واقع اولمغله حین غدرنده تحت حکم امامده داخل دکل ایدی
بناء علیه امام سیدن بومقدارایله اکارد اوزره اجبار ایده مزکورمزه بسنکه مستأمن مرقوم دارالحربده اهل حربدن برینی
قتل یاخود کوزینی چیقاروب یاخود مالنی استهلاک کدنصکره داراسلامه فرار ایلدکده صاحب الحق کلوب اولبابده
مخاصمه یه ابتدار ایلسه قاضی اول خصم ایچون برشیئله قضایه اجتسار ایده مز پس مالارین اخراج ایلدکده دخی بووجه
اوزره قرار ویریلور کذلک مستأمنین مرقومین اهل منعه بولنوب مأخوذلرین داراسلامه اخراج ایتمش اولسه لر بنه
حکمی مستأمن واحدک اخراجنده اولان حکمله برابردر زیرا مأخوذلرینی منعهٔ نفسلریله احراز ایدوب منعهٔ امامله
ایتمشلردر بوتقدیر اوزره مستأمنین مرقومین دارالحربده اجتماعله کسب امتناع ایلدکلرندن صکره اهل حربله منابذهٔ
عهود ایدوب بعده بعض غنائمله دخی نیل مقصود ایتدکلرندنصکره مقدما اصابت غنائم قیلمش اولان عسکر
مسلمینه لحوق بعده جمیعا بعض غنائمه دخی لصوق ایلسه لر بوصورتده قبل الاجتماع اولان مصاب اهل عسکر
تخمیس وباقیسی یالکز اهل عسکره تقسیم اولنوب تجاره تعمیم اولنماز زیرا تجار مجرد اجتماعله نه مدد عسکردن
محسوب ونه حکم غزایه منسوب اولمامشلردر مکراول مصابدن دفع اعدا ایچون مجددا اقتتال ایده لر وبعد الاجتماع اولان
مصابلری تخمیس وبین الجمیع قسمت غنیمت اوزره توزیع اولنور که اصابت واحرازنده اشتراک ایتمشلردر ومستأمنینک بعد
المنابذه مصابلری اواخر بابده مذکور اولدیغی اوزره بلا تخمیس کندولره سالم قیلنور اما حال امانلرنده اولان مصابلرین
اهل حربه رد ایله امر اولنورلر لکن حکمده جبر اولنمازلر زیرا آنده احرازلری کندو منعه لریله اولوب منعهٔ جیشله
اولمادیغندن آنی منعهٔ جیشه اخراجلری داراسلامه اخراجلری کبیدر مکر ابتلاء قتالله اول مصابدن دخی دفع اعدا
ایچون جمیعا اقتتال ایده لر بوصورتده اکرچه مستأمنین جمیع مصاب جیشده مشارک اولورلر لکن مصاب مستأمنینی
امام آلوب موقوفا بیت الماله القا وصاحبی کلوب اخذ ایدنجیه دک ابقا ایدر زیرا بوصورتده احرازی قوت عسکر ایله
وآندن دفع اعدا ایچون قتاللریله حاصل اولمغله تحت ولایت امامده داخل اولمشدر کورمزمیسنکه اخذی علی وجه
الغدر اولمسه ایدی آنده حکم غنیمت متقرر وامام بعد التخمیس انی اهل عسکر ایله تجار بینلرنده تقسیمه مقتدر اولور
ایدی بوصورتده دخی ولایتی ثابت اولمغله کرکدرکه صاحبنه ایصال الله غدری ازاله ایلیه کورمزمیسنکه مالی اخذ
اولنان اهل حرب منعه لریله عسکره کلوب سزکله قتال ایده رز یاخود اول تجار ایله بیننمزی تخلیه ایدر سز تاکه
بزآنلری قتل ویدلرندن اموالمزی اخذ ایده لیم دیسه لر اهل حربی قتال تجار اوزره ترک واهمال بزه حلال اولمیوب بلکه
نصرت تجار اوزریمزه واجب اولور وبو بابده نصرتلری انجق غدرایله اخذ ایلدکلری اموالی یدلرندن اخذ واصحابنه رد
ومشرکینی بووجهله صد ایتمکله اولور کذلک استخلاص مال ایچون کلن اهل حرب اصحاب اموالک غیری بعض رجال
اولسه لر بنه حکم شرعی بومنوال اوزره در واکرمسئلهٔ مذکوره ده مستأمنین هیچ اهل منعه اولمامشلرایسه بوصورتده
کرکدرکه اهل عسکر مصابلرین اخذ واصحابنه رد ایده لر زیرا احرازلری کندو منعه لریله اولمیوب انجق قوت عسکر ایله
حاصل اولمشدر حتی مال مرقوم غنیمت اولسه ایدی بعد الاجتماع ملاقی قتال اولمسه لر دخی آنده حق عسکر ثابت اولور
ایدی ومال مزبور قوت عسکر ایله محرز اولوب آنده ولایت عسکر ثابت اولنجه البته ولایت امام متثبت اولوب عسکر
اصحابنه ردینی اهمال قیلمشلرایسه ردی امام اوزره واجب اولور لکن ردنده واجب اولان مالی اصحابنه بعث وتسییر
اولمیوب بلکه امانله کلوب اخذینی اصحابنه تحریر بردر زیرا اول مالی ایادی اصحابندن امام اخراج ایتمیوب بلکه یدینه من غیر
صنع انتقال ایلمشدر نظیری شول ثوبدرکه هبوب ریحله برکمسنه نک قوجاغنه دوشه آنی صاحبنه حمل وایصال واجب

مطلب هبت الريح والقت الثوب في بحر ازسان

اولیوب همان کلوب اخذ ایتمسی ایچون اعلام حال واجب اولور واکر دار الحربده بر مستأمن دار اسلامه چیقوب بعده
دار الحربه عودت ایلمدکده اهل حرب خروجنه واقف اولمدقلرندن آنی امان سابق اوزره صانوب تعرض ایلسه‌لر
وقت فرصتده اهل حربی قتل ومالارین اخذی جائز کوریلورمی یا دار اسلامه وصولنده اهل حرب بیلسون بیلسون
بینلرنده اولان حکم امان رسیدهٔ پایان اولوب بلا استیمان جدید ایچلرینه دخول ایتدکده فی الاصل ایچلرنده مستأمن
اولمیان مسلم ایله سیان اولمشدر کورمزمیسنکه اهل حرب خائنه واقف اولسه‌ز ایدی آنی قتل ومالنی اخذ ایدرلر ایدی
عدم وقوفلری طرف مسلمدن اهل حرب ایچون ثبوت امانه باعث اولماز سؤال اولنورسه که قبل الخروج قتل واخذ
اموالری اکا حلال اولمادیغی انجق غدردن احتراز ایچون ایدی واهل حرب خروجنی بیلمدکجه معنای غدر ینه
باقی ایکن نیچه حلال کوریلور جوابده دیرزکه بویله دکلدر زیرا خروجنی اهل حربه اعلام مستأمن اوزره واجب
دکلدر بلکه اهل حربه لازمدر که مستأمندن غفلت ایتمیه‌لر تاکه خروجی کندولردن مستور اولمیه وخروجله امانی
منتهی اولدقده البته اهل حربله محاربدر واهل حرب آنی امان سابق اوزره ظن ایلمری الحرب خدعة نصی
اوزره آنلرده فعل محاربی اجراسنه مانع اولماز کذلك مستأمن مزبور دار الحربده بولنان عسکره خروج وعودت
ایتمش اولسه ینه حکم مسئله بو کیفیت اوزره‌در زیرا بینلرنده اولان امان دار اسلامه خروجله منتهی اولدیغی کبی
منعهٔ مسلمینه وصولله دخی متناهی اولور بو صورتلرده اهل حرب آنی حین عودتنده اخذ وسن قنده ایدیك
دیو سؤال ایلدکلرنده بن دار الحربدن فلان موضعده ایدیم هنوز دار اسلامه رجوع ایتمدم دیو اخبار یاخود سن
کیمسین دیو سؤال ایتدکلرنده بن ایچکزده مستأمنم دیو اقرار ایتمکله اهل حرب آنی علی حاله برقرار ایلسه‌لر
بو معامله‌لری استیمان جدید منزلنده اولمغله صکره تعرض اهل حرب اکا حلال وسزا وار اولماز کورمزمیسنکه
برکمسنه دار الحربه الی الآن امانله داخل اولمامشیکن آنی اهل حرب اخذ ایدوب اول دخی بن ایچکزده فی الاصل
مستأمنم دیمکله تخلیهٔ سبیل ایلسه‌لر اول کمسنه مستأمن اولوب بوندنصکره اهل حربه غدری تحلیل اولنماز
واکر مسئلهٔ مذکوره‌ده مستأمن مزبور طرف امامدن دار الحربه طلیعه بعث اولنمش برقوم بی منعه‌یه خروج
وعودت ایتمش اولسه بو صورتده اهل حربه بر وجهله تعرضنه رخصت یوقدر زیرا بینلرنده اولان امان منابذهٔ
عهود یاخود منعهٔ مسلمینه ورود ایتمدکجه علی حاله موجود واول امانه نظر ایله جواز تعرضلری مفقوددر واکر مستأمنین
دار الحربدن بر موضعده اجتماعله کسب امتناع ایدوب هنوز اهل حربه نبذ امان ایتمدین ینه کالاول متفرق اولسه‌لر
بو صورتده امان سابق اوزره محفوظ الحال اولملریله اهل حربه بر وجهله تعرض آنلره حلال اولماز سؤال
اولنورسه که بونلره دار الحربده حادث اولان منعه نیچون دار الحربده بولنان منعهٔ مسلمین منزلنه نازل قیلنمادی تاکه
آنکله انتهاء حکم امان حاصل اوله جوابده دیرزکه انتهاء امان انجق اهل حربله محاربین اولان منعه ایله حاصل اولور
ومستأمنین دخوللرنده محاربین اولمدقلرندن تجمع ایتسه‌لر دخی نبذ امان ایتمدکجه محاربین اوله مزلر اما اهل
عسکر بشقه‌در کذلك دار الحربده اسیر یاخود قبول اسلام ایدنلردن بر طائفه اجتماعله اهل منعه اولوب لکن
محاربه ایله اهل حربه نبذ امان ایتمسه‌لر ینه وجه سابق البیان اوزره‌در زیرا اسرا ایدلرنده مقهورین واهل حربدن
قبول اسلام ایدنلر دخی آنلر ایله غیر محاربین ایکن محاربه ایله نبذ امان ایتمدکجه منعهٔ مجرده ایله ظاهرده محاربین
اولمازلر وبومثللو منعه‌یه التحاقله امان مستأمنین دخی منتهی اولماز واکر مسئلهٔ مرقومه‌ده اسراء مزبورین اهل
حربه محاربه ایله نبذ عهد ایتمش اولسه‌لر مستأمنین آنلره التحاق واهل حربه عودت ایتدکلرنده اهل حربدن
قادر اولدقلرین قتل ومالنی اخذه رخصت بولورلر زیرا مسلمیندن اهل حربله محاربین اولان اهل منعه‌یه التحاق
ایتمشلردر وعسکره التحاقلری کبی بونده دخی حکم امانلری منتهی اولمشدر بو صورتده مشرکین حال مستأمنینه
واقف اولوب سزنیچون آنلره کتدیکز دیو عتاب ایتدکلرنده تجارت یاخود فعللرندن نهی ونصیحت ایچون
کتدیك دیو جواب ویردکلرنده اهل حرب آنلری ترك واهمال ایتمش اولسه‌لر صکره آنلره بر وجهله تعرضلری
حلال اولماز زیرا بو کلاملری استیمان جدید منزلنه نازلدر که امان اول اوزره اولدقلرینی اهل حربه اخبار واول امان
اوزره ترکه نائل اولمشلردر کذلك مستأمنین دار الحربده بولنان عسکره خروج وعودتلرنده اهل حربه بز عسکره
تجارت یاغیری مصلحت ایچون وصلت ایتمشیدیك دیو بسط معذرت ایلسه‌لر ینه جواب مسئله بو کیفیت
اوزره‌در واکر مستأمنین اهل حربدن بعض امواله اصابت بعده تجمع وتمنع برله نبذ امان وقتال ایده جکلرین
اعلاندنصکره قتال ایدوب یا ایتمدین بعض غنائمه دخی وصلت وجمله‌سنی دار اسلامه اخراجه مسارعت ایلسه‌لر
بو صورتده بعد النبذ مصابلری تخمیس و بینلرنده سهام غنیمت اوزره تقسیم اولنور وقبل النبذ مصابلری همان

اصابت ایلین اشخاصه تخصیص قیلنوب خمسی دخی اخذ اولنماز زیرا آنی علی وجه الغدر اخذ ایدوب
کندو منعه‌لریله احراز ایتمشلردر یوقسه منعهٔ امام ومسلمینله ایتمشلردر لکن امام اصحابنه رد ایله آنلره افتا ایدر
اما حکمده جبر والجا ایلمز واکر مسئلهٔ مفروضه‌ده مستأمنین محلنده اسراء مسلمین یاخود اهل حربدن قبول اسلام
ایلمش برقوم مهتدین اولسه بو صورتده امام جمیع مصابلرین تخمیس و باقیسنی بینلرنده سهام غنیمت اوزره
تقسیم ایدر زیرا بونلر مأخوذلرین حین اخذلرنده کندولره حلال ایکن اخذ ومنعه وقوتلریله احراز ایتمش
اولدقلرندن مصابلرنده حکم غنیمت ثابت اولمشدر اما مستأمنین قبل النبذ اوزرلرینه حرام ایکن اخذ ایتمش
اولملریله صکره‌دن حادث اولان منعه‌لریله مأخوذلرنده حکم غنیمت ثابت اولمامشدر کورمزمیسنکه آنی منعهٔ
جیشله احراز ایتمش اولسه‌لر امام یدلرندن اخذ واصحابنه رد ایدر یوقسه بینلرنده قسمت غنیمت اوزره تقسیم ایلمز
اما اسرا منعهٔ جیشله احراز ایتمش اولسه‌لر جیشله بینلرنده قسمت غنیمت اوزره تقسیم ایدر پس مستأمنین
کندو منعه‌لریله احراز ایتمش اولسه‌لر ینه بویله‌در لکن منعهٔ جیشله احرازلرنده امام ایچون رد اوزره ولایت
اجبار ثابت اما کندو منعه‌لریله احرازلرنده غیر ثابتدر واکر مستأمنین مرقومین دار الحربده بلا منعة و بغیر اذن الامام
داخل اولمش برقوم متلصصینه التحاق ایلسه‌لر نظر اولنور اکر بعد الاجتماع ینه اهل منعه اولمامشلر ایسه
بو صورتده هر فریقك بعد الاجتماع مصابلری قبل الاجتماع اولان مصابلری کبیدر حتی مصاب لصوص
ایچلرندن مباشر اصابت اولنلره مخصوص قیلنور ومصاب مستأمنین بلا جبر رد ایله امر اولنور واکر اهل منعه
اولمشلر ایسه ینه نظر اولنور اکر اهل حربه نبذ عهود بعده دار اسلامه ورود ایتمشلر ایسه کرکدر که امام تخمیس
جمیع مصاب لصوصی تقدیم و باقیسنی مستأمنین ایله بینلرنده سهام غنیمت اوزره تقسیم ایلیه زیرا لصوص
مصابلرین اخذ حلال ایله اخذ وانتهاب ومنعهٔ حادثه ایله قاهرین اولدقدنصکره احراز واجتلاب ایلمشلردر
سؤال اولنورسه که لصوصك قبل الاجتماع مصابلرندن دفع اعدا ایچون مستأمنین قتال ایتمدین آنده اشتراکه
نیچه اتصال ایدرلر جوابده دیرزکه مصاب مرقوم منعهٔ حادثه ایله محرز اولمق اعتباریله حکم غنیمتی اخذ ایلمشدرکه
بو معنانك تأثیری قتال مزبوردن اکثردر اما مصاب مستأمنین ینه بلا جبر رد ایله امر اولنور زیرا اخذ حرام ایله
اخذ ایلدکلرندن احراز ایله غنیمت اولمیوب احرازلری دخی برأسهم اهل منعه اولان جیشله ثابت اولمدیغندن
امام ایچون آنی رد اوزره ولایت اجبار مثبت اولماز واکر نبذ عهود ایتمدین دار اسلامه ورود ایتمشلر ایسه بو صورتده
مصاب مستأمنین ینه حکم مشروح اوزره‌در ومتلصصینك دخی منعهٔ حادثه‌لری انجق اهل حربله داررلرنده
اظهار قتال ایچون معتبر اولوب آنلر دخی اظهار قتال ایتمیوب همان علی وجه التلصص اصابت واحراز
ایلدکلرندن بعد الاجتماع اهل منعه اولملری واولمامه‌لری مساوی اولمغله مصابلری بلا تخمیس مباشر اخذ اولنلره
تخصیص اولنور ومستأمنین آنلره تشریك اولنماز توضیح فرقی اولدرکه صورت مفروضه‌ده مستأمنین اهل حربه
قبل النبذ رجوع ایلسه‌لر ینه امان سابق اوزره محفوظ الحال اولملریله اهل حربه بر وجهله تعرضلری حلال اولمز
اما منعه‌لری اعتباریله نبذ ایدوب مجددا استیمان ایتمدین رجوع ایلسه‌لر اهل حربدن قادر اولدقلرینی قتللری حلال
ومشروع اولور کذلك مسئلهٔ مذکوره‌ده مستأمنین برأسهم اجتماعله اهل منعه اولوب لاحق اولد قلری
متلصصین اهل منعه بولنماسه‌لر ینه تفصیل سابق اوزره‌در زیرا مستأمنین فی الاصل اهل حربله محاربین
اولمیوب امانلرنده داخلین اولدقلرندن نبذ عهود یاخود مسلمیندن اهل منعه‌یه ورود ایتمدکجه حکم امانلری
منتهی اولماز اما منعه طرف متلصصینده بولنوب مستأمنینده بولنماسه بو صورتده مستأمنینك آنلره لحوقی همان
اذن امامله داخل اولان عسکره لصوقلری منزلنده قیلنور زیرا متلصصین البته مشرکینله محاربیندر وقریبا
بیان ایلدیك که محاربین اهل منعه اولدقده اذنله و بلا اذن دخوللری برابردر واکر مسئلهٔ مزبوره‌ده فریقین
قبل الاجتماع دخی اهل منعه بولنسه‌لر بو دخی هر وجهله مسئلهٔ سابقه‌یه موافق همان حکم واحدده مفارقدرکه
بونده امام مصاب مستأمنینی اخذده جبر ایتمیوب همان رد ایله امر ایدر زیرا احرازلری منعهٔ متلصصینله اولمیوب
کندو منعه‌لریله اولمغله امام ایچون یدلرندن ولایت اخذ ثابت اولماز اما مسئلهٔ سابقه‌ده احرازلری منعهٔ
لصوصله اولمشدر واهل منعه اولان لصوص اذنله داخل عسکر حکمنده‌در لکن بو مسئله‌ده دخی بعد الاجتماع
ملاقی قتال اولوب لصوص دخی دفع اعدا ایچون اقتتال ایدرلرسه ینه امام مصاب مستأمنینی جبر ایله اخذ
واصحابنه ایصال ایدر زیرا مصابده ولایت امام قتال عسکر مأذونله ثابت اولدیغی کبی لصوصك بو قتالنده
دخی ثابت اولور بناء علیه اهل منعه اولمیان مستأمنین مسلمیندن اذن امامله بلا منعة داخل اولان برقومه

التحاق ايدوب بعـد الاجتماع ينه اهل منعه اولماسه لر بونده مستأمنين بلا جبر رد مصابله امر اولنور لر ومصاب
فريق آخر دخی تخمس وباقيسی كنـدولره تخصيص اولنوب مستأمنين تشريك اولنمـاز زيرا بوصورتده
مستأمنين بعد الاجتماع رجوع ايلسه لر ينه امان سابق اوزره راجع اولملريله داراسلامه خروجلری دخی ينه حال
امانلرنده واقع اولمش اولديغندن اذنله داخـل اولان فريقه مدد اولميوب دار الحربده محاربين دخی اولمدقلری
عند عمزده ظاهر وساطع اولمشدر كذلك بعد الاجتماع اهـل منعه اولسه لر دخی ينه بويله در مكر اهـل حربه
نبذ عهود ايتمش اوله لر بوصورتده فريق آخرك قبل الاجتماع مصابلرنده و بعد النبذ بالاتفاق مصابده مستأمنين
فريق آخره مشـارك اولور لر زيرا اهل حربله بينلرنده امانلری منتبذ اولوب اجتماعله منعه دخی كسب ايتمشلردر
و بز قريبا بيان ايلديك كه منعهٔ حادثه ايله احرازده بولنان اثر مصابدن دفع اعدا ايچون قتالدن اكثردر امامستأمنين
ينه بلا جـبر رد مصابله امر اولنور لر زيرا احرازلری مستقلا اهل منعه اولان عسكر ايله ثابت اولمديغندن آنده
ولايت امام متثبت اولماز واكر اهل منعه اولميان مستأمنين دار الحربده اسير بولنوب يا خود قبول اسلامدنصكره
اهـل منعه اولان برقومه التحاق ايدوب لكن نبذ عهود ايتمش اولسه لر بوصورتده اسرا وقبول اسلام ايلين
فريقك لحوق مستأمنيندن اقدم اولان مصابلری تخمس وباقيسی كندولره تخصيص اولنور زيرا بونلر اخـذ
حلالله اخذ ايتمشلردر ومستأمنين التحاقله بونلره مدد اولمامشلردر كه مصابلرندن دفع اعدا ايچون قتال ايتمشلردر
والتحاقلريله بونلره منعه پيدا اولمامشدر كه بونلر فى الاصل اهل منعه ايديلر كذلك لحوق مستأمنيندنصكره اولان
مصابلری دخی ينه تخمس وكندولره تخصيص قيلنور زيرا مستأمنين نبذ امان ايتدكلرندن اهل حربله محاربين
اولمامغله فريق آخر اهـل منعه ايسه لر دخی مصابلريله تخصص خصوصنده بمنزلة اللصوص اولمشلردر
بو بابده معنای فقهی اولدركه مستأمنين اهـل حربله منابذه ايتدكلرنده بعد الالتحاق دخی بينلرنده بولنان امان
باقيدر وامانلری باقی ايكن آنلری مصاب فريق مذكورده رده ومدد قيلق غير ممكندر بناء عليه مصاب فريق
مذكور منعه لر ينه اعتبار ايله غنيمت اولوب تخميس وباقيسی بينلرنده سهام غنيمت اوزره تقسيم اولنور ايكن ينه
مستأمنين آنده قطعا تشريك اولنماز لر واكر مسئلهٔ مزبوره ده اهل حربه نبذ عهود ايتمش اولسه لر بوصورتده
بعد النبذ مصاب فريقين فیء اولوب بين الجميع تقسيم اولنور زيرا مستأمنين بو بابده مسلميندن اهـل حربله منابذ
ومقاتل اولان اهل منعه يه التحاق ايتدكله امانلری نهايته واصل اولوب عسكره بعـد الالتحاق مصابلرنده رده
ومدد منزلنه نازل اولمشلردر امامستأمنينك قبل الالتحاق مصابلرين امام جبر ايله اخـذ واصحابنه رد قيلمز زيرا
اهـل غزادن اولان منعهٔ مسلمينله احراز ايتمدكلريله امام ايچون رد اوزره ولايت اجبار ثابت اولور لكن مسئلهٔ اولى
بشقه دركه آنده اسرا واهل حربدن مسلم اولنلر اهل منعه ايسه دخی اهل حربله منابذه ايتدكلرندن على الاطلاق
اهـل غز دكللر ايدی بوجهتدن مستأمنين مصابلرين منعهٔ مرقومه ايله احراز ايتمشلر ايكن ينه امام ايچون
ولايت اجبار ثابت اولميوب همان رد ايله افتا ايدر واكر مستأمنين اهل حربله منابذه ايلين اسرايه التحاقدن اقدم
اهل منعه ايسه لر ينه امام مأخوذ لرين رد اوزره جبر ايده مز زيرا مصابلرين كندو منعه لريله احراز ايدوب منعهٔ
اهـل غزا ايله ايتمشلردر وبومثللو امورده امام ايچون رد اوزره ولايت اجبار يوقدر مكر بعد الالتحاق مجـددا
ملاقی قتال اوله لر بوصورتده اسراء مرقومين اهل غزا اولوب مصاب مزبوردن دفع اعدا ايچون قتال ايتدكلرنده
امام ايچون ولايت اجبار ثابت اولمغله همان يدلرندن اخـذ واصحابنه ايصال ايدر واكر مسلم مستأمن دار الحربده
برحربينك مالنی غدر ايله اخذ واخراج ايلدكدنصكره اول حربی بی مسلم آخر اسير قيلسه مال مرقوم اول مستأمن
ايچون شمدی حـلال طيب اولورز يرا مقدما اخراجله اكرچه اكا مالك اولمشيدی لكن حق مأخوذ منه آنده
باقی اولمغله طيب دكل ايدی بعده اسير اولدقده عبد اولوب مالندن حقی باطل اولدقده اخذ ايلين مستأمن ايچون
مانع طيب اولان نسنه زائل اولمشدر سؤال اولنورسه كه اسير ايلين مسلم اسيرينه ملك نفسنده خلف اولديغی كبی
حقوق سائره سنده دخی خلف اولمق لازم ايكن مال مرقوم مستأمن مزبوره نه وجهله حلال طيب اولمغـله
سالم قيلنور جوابنده ديرزكه بلی بويله در لكن حقوقنـده خلفيتی انجق قهر ايله محتمـل التملك اولان محلده در
ومال مرقوم مملوك مسلم اولدقدن صكره مسلم آخردن قهر ايله محتمل التملك اولماز كورمزميسنكه برحربی مستأمن
دار عمزده برمسلمه دين ويروب دار الحربه عودتندن صكره اسـير اولسه اول مسلمدن دينی ساقط اولور وفیء دخی
قيلنماز زيرا ذمتده ثابت اولان دين قهر ايله محتمل التملك دكلدر بلكه مانحن فيه دخی اولی دركه دين ذمت مديونده
ملك اسيردر امامانحن فيهده يد مسلمـده بولنان مال ملك اسير دكلدر كورمزميسنكه اسير اولميوب ينه دار عمزده

رجوع ودينی طلب قيلسه مديونه قضائله جبر اولنور اما مانحن فيهده اول مستأمنه كرك يدنده عينی باقيه وكرك
مستهلكه برنسنه ويرمكله جـبر اولنماز سؤال اولنورسه كه رق تلف حكمی اولوب اسير مزبور فی حكم الميت
اولمغله حق مذكورنده وارثی اكا نيچون خلف قيلنماز جوابنده ديرزكه اثبات توريث رأيله اولميوب نصه محتاجدر
وبو بابده نص يوقـدر وهم وارث مورثنه انجق فضلهٔ حاجتنده خلف اولور وعنـد الاسترقاق اكـرچه
نفسی تبدل ايتمشـدر لكن هنوز احتياجی منقطع اولمامشدر بناء عليه وارثی املاك وحقوقنده اكا خلف
قيلق غير ممكندر كذلك اول حربی اسير اولميوب لكن امام اول ارض اوزره تغلب واول حربيی قتل ايلسه ينه
بويله در زيرا موتله حقی ساقط اولوب ورثه سی دخی استيلاء مسلمينله رقيق اولوب رق وارث دخی رق مورث كبی
مانع خلافت اولمغـله حقوقنده خلف اولمدقلرندن مانع طيب اولان قيام حق غير ساقط اولمشدر امابو مسئله ده
حربی قتـل اولنوب انجق دارلرينه استيلا واقع اولماسه اول مستأ منـه مال مزبوری ورثه سنه رد ايله افتا اولنور
زيرا ورثه مورثلرينك حقوق واملاكنده حتف انفه فوت اولدقده خلف اولدقلری كبی قتلنده دخی خلف اولورلر
وورثه نك قيام حقلری مانع طيب اولمقـده مأخوذ منهك قيـام حقی كبيدر واكر مسئلهٔ مفروضه ده مستأمن اول
مالی دار الحربده بولنان عسكره اخراج ايتمش اولوب بعده اول عسكر صاحب المالی اسير ايلسه لر مالی ايله برابر فیء
مسلمين اولوب بعـد التخميس اهل عسكر ومستأمن بينلرنده سهام غنيمت اوزره تقسيم اولنور زيرا اول مالده حق
مأخوذ منه قائم اولميدی عسكر آنی منعـه لريله احراز ايتدكلرندن آنده ثبوت حق عسكر لازم ايدی كورمزميسنكه
مستأمنك محلنده اسير مسلم بولنسه ايدی مال مرقوم غنيمت قيلنور ايدی ينه كورمزميسنكـه مانحن فيهده مال
مرقومی رد اوزره امام ايچون ولايت اجبـار ثابت اولمشدر وثبوت ولايتی انجق آنده حق عسكر ثابت اولديغندندر
ومأخوذ منه دخی اسير اولدقده حقی ساقط اولوب مال مرقوم فیء اولمق منضبط اولمشدر وهم مال مزبور حكم
شرعيده اول اسير اوزره مستحق الرد اولمغله يد اسيرده بولنان مال آخر كبی قهر ايله تملكه محل ايكن اوزرينه استيلا واقع
اولدقده اول دخی فیء اولمشدر اما مال مرقومی دار اسلامه اخراجی بشقه دركه آنده مال بطريق الحكم مستحق
الرد دكلدر بلكه آنده ملك مستأ من بحسب الحكم مقدمدر وبو معنی حربی بی اسير ايلين مسلمينك اول مال اوزره تمام
استيلالرينه مانعدر كذلك مالی عسكره اخراجندنصكره دارلرينه استيلاء مسلمينله حربی قتل اولنسه ينه فیء اولور
اما دارلرينه استيلا اولنميوب قتل اولنسه امام اول مالی اخذ وخلفاء حربی اولان ورثه سنه رد ايدر مسائل مذكوره نك
نظائری اولدركه دار عمزده مستأمن اولان حربی مالنی بر مسلمه ايداع بعده دار الحربه رجوعندن صكره اسير
قيلنسه اول وديعه نفس حربی منزلنه نازل اولوب اسير ايدنلرك فيئنده داخل قيلنور زيرا اول وديعه بطريق الحكم
صاحبنه مستحق التسليم اولوب يد مودع دخی يد صاحبی مثللو اولمغـله حين اسرنده وديعه سی اوزره دخی حكم
استيلا ثابت اولور كذلك قتـل اولنوب دارلری اوزره استيلا دخی واقع اولسه ينه اول وديعـه فیء اولور اما دارلری
اوزره استيلا اولنميوب قتل اولندقده وديعـه سی وارثی كلوب اخذ ايدنجيه دك يد مودعده ابقا اولنور پس مسائل
مذكوره دخی بويله در ومستأ منك دار اسلامه احرازی ايله منعـهٔ جيشله احرازی ميا ننده فرق واضح اولدركه
مأخوذی برجاريه اولسه آنی دار اسلامه اخراجندن صكره اعتاق ايلدكده عتق نافذ اماعسكره اخراجندن صكره
اعتاق ايلدكده غير نافذدر پس بو بيانله نمايان اولمشدركه مأخوذينی دار اسلامه اخراجنده اوزرنده ملكی قائم وقيام
ملكی مأخوذ منده ثبوت قهر مسلمينه مانعدر اماعسكره اخراجنده ملكی منعدم ومأخوذی اوزره قهر مسلمين ثابت
وواقعدر واكر دار الحربده اسراء مسلمين تجمعله اهل منعه اولوب اموال مشركينی اخذ ودار اسلامه اخراج ايلسه لر
مصابلری تخمس اولنور زيرا اخذلری مباح اولوب عند الاحراز دخی باعتبار المنعـه قاهرين اولمشلردر اما اسرا
محلنده مستأمنين بولنوب آنلر دخی اهل حربله منابذه ايتمش اولسه لر حكمی بشقـه دركه مأخوذلری تخمس
اولنميوب اصحابنه رد ايله افتا اولنورلر زيرا اخذلری معنای غدری متضمن اولمغـله حرام ايدی كورمزميسنكه مال
مأخوذ يد اسراده بولنوب قبـل الاخراج مسلمين اول دار اوزره استيلا قيلسه لر اول مال دخی سائر اموالله تخمس
واسرا وعسكر بينلرنده تقسيم اولنور اما مستأ منين مزبورينك يدلرنده بولنسه مال مزبور بعـد الاستيلا تخمس
وفیء مسلمين قيلنوب آندن مستأ منينـه نسنه ويريلمز زيرا مستأ منين امانلرنده برقرار اولدقجـه يدلرنده بولنان مال
مرقوم يد صاحبنده موجود كبی اولمغـله بعد الاستيلاء صاحبينك اموال سائره سی كبی فیء اولوب مستأ منين
مزبورين اهل غزا اولمدقلرندن آندن برشيئه نائل اولمازلر اما اسرا بشقه دركه آنلر اهل حربله محاربين اولدقلرندن
منعهٔ مسلمينله احراز ايلـدكلری مالده اهل غزا منزلنـده اولمشلردر بناء عليـه مال مرقوم تخمس وباقيسی اسرا

وعسكر بينلرنده سهام غنيمت اوزره تقسيم اولنور لكن مستأمنين مزبورين قبل اخذالاموال اهل منعه اولوب
اهل حربله منابذه و مقاتله ايتمش اولسه‌لر بو صورتده امانلرندن خارجين ومحاربين اولملريله اسراء مزبورين
حكمنده داخلين اولورلر كورمزميسنكه اول دارك اهلى قبل الاستيلا اسلام ياذمتى قبول ايلسه‌لر مستأمنين
بوصورتده رد مالله مأمورين اولميوب صورت سابقه‌ده مأمورين اولورلر واكر دارالحربه عسكر آخر داخل
اولوب مستأمنين منابذين دخى آنلره الحاق ايلسه‌لر مستأمنين مال مزبوري كندو منعه‌لريله احراز ايدوب
منعهٔ جيشله ايتمدكلرندن آندن برشيئه تعرض اولنما يوب جمله‌سى آنلره سالم قيلنور اما منابذين اولمدقلرنده حكم
مسئله بشقه‌در كه آنده احرازلرى انجق منعهٔ جيشله اولمغله امام اول مالى اخذ واصحابنه رد ايدر واكر جيش داخلين
اول داره استيلا وصاحب المالى قتل يا اسير ايتمش اولسه‌لر بو صورتده اول مال عسكر ومستأمنين بينلرنده
فىء اولور مادام استيلا ايتميوب همان صاحب المالى قتل ايتمشلر ايسه مأخوذ مستأمنينه تعرض اولنميوب انجق
ورثه سنه رد ايله امر اولنورلر وبزقريه فرقلرين بيان ايلديك واكر دارالحربده مستأمن اولان برمسلم قراى دارالحربدن
برقريه‌ده نازل ايكن مسلميندن برعسكر صاحب منعه اول قريه‌يه مرورورجال قريه‌يى قتل وذراريلرين سبى ايدوب
اول مستأمنه قطعا تعرض ايلسه‌لر مستأمن مرقوم اهل حربله امان سابق اوزره باقى اولوب اهل حربه بر
وجهله تعرضى حلال اولماز زيرا بينلرنده اولان امانك انتهاسنى موجب نسنه بولنمامشدر كه قريه بلده‌يه تابعه
اولمغله قريه قبل فتح البلدة داراسلام اولماز وهم مسلمين آنى ترك ايدوب كچدكلرندن داراسلام قيلمق مرادلرى
اولماديغى ظاهر اولمشدر وعسكر مرقوم هماننزول وارتحال ايتملريله مستأمن مزبور نفسنى منعهٔ مسلمينله احراز ايتمش
اولماز زيرا فرض مشروح اوزره مستأمن مزبور مثلا نائم بولنوب عسكرك مجيء وذهابلرين بيلمك دخى محتملدر
بناء عليه على حاله امان سابق اوزره باقيدر اما عسكر قرب قريه‌ده نازل اولدقده مستأمن مرقوم كيدوب آنلره واصل
اولورسه امان سابق باطل اولور زيرا بوصورتده نفسنى منعهٔ جيشله احراز ايتمكله امان اهل حربدن خروجه آغاز
ايلمشدر حتى بعدالعوده اهل حربى قتل ومالليرينى اخذ اكا حلالدر كورمزميسنكه اول مستأمن عسكر مرقوم ايله نيجه
ايام سير وسفر ويا برمشركيندن برقوله قتال ايدوب اهل حرب بو حالنه واقف اولمسه‌لر البته امانلرندن خروج ايتمش
اولور پس عسكر مسلمينه خروجى دخى بويله‌در واكر اول عسكر رجال قريه‌يى قتللرنده مستأمن مرقومى كرها
اخذ وعسكرلرينه ادخال ايدوب صكره مسلم ايدوكنى بيلوب تخليهٔ سبيل ايتملريله دارالحربه رجوع واتصال
ايلسه بونده كرچه مقتضاى قياس بيلمرنده اولان امانك زوالي ايدركه بلا اختيار ايسه ده نفسى منعهٔ جيشله محرزه
اولوب عسكر آنى كرها داراسلامه اخراج ايتدكلرنده البته عهد مشركيندن خارج اولديغى كبى بونده دخى خروجى
ظاهرحالدر لكن مؤلف عظيم الاحسان سالك مسالك استحسان اولوب ديديكه عسكرك نزول ايلدكلرى محل
دارالحربدندر ومستأمن دارالحربده بولندقجه امانلرنده داخلدر مكره آندن نبذ امانه دلالت ايدر برفعل صادر اوله
اولدخى عسكره مكره اخرو جنده صادر اولمامشدر زيرا اكراهلرى وعيد متلف ايله اولمش ايسه مكره ايچون اصلا
فعل باقى قالماز واكر مادون المتلف اولان تهديد ايله اولمش ايسه رضاسى باقى قالماز كه نبذ امانه دليل قيلنه اما دار
اسلامه خروجى بشقه‌در كه مسلم داراسلامده ايكن قطعا امان اهل حربده بولنماز كورمزميسنكه مستأمن مزبور
اكراهله دخى داراسلامه اخراج اولندقده اهل وعيالى ايچنده برسنه اقامت ايدوب دارالحربه عودته رخصت
ويرمسه‌لرينه امان اهل حربده باقى قالورمى وبرفرد باقى قالور ديمز بناء عليه عسكر آنى كرها داراسلامه
اخراج وتخليهٔ سبيل ايتدكلرندنصكره دار الحربه عودت ايلسه تجديد امان ايتمدكجه فرصت
بولدقجه قتل ومالنى اخذى جائز اولور والله تعالى اعلم

باب مايظهر عليه اهل الشرك فيحرزونه من اموال المسلمين ثم يصيبه المسلمين * يعنى مشركين اموال مسلمين
اوزره استيلا وبعد الاحراز مسلمين يدلرندن آنى اخذ ايله استعلا ايتدكرى بابنده مسائل حربية الاستعلاد ربز سابقده
اهل حرب بطريق القهر اموالمزى احذ ودارلريله احرازى اتمام ايتدكلرنده اكا مالك اولدقلرينى بيان واعلام
ايتمشيدك بناء عليه مسلمين صكره اول مال اوزره استيلا واخراج ايدرلرسه اول دخى سائر اموال اهل حرب كبى
غنائمده ادراج اولنور لكن صاحب المال اكا قبل القسمة ظفر بولدقده بلا شيء اخذ وبعد القسمة ديلرسه قيمتيله
اخذ ايدر زيرا مظلوم در ومسلمين اوزره اكا نصرت وآندن دفع ظلمله قيام واجبدر كه مسلمين بربرندن دفع ظلم
ايتمدكجه داراسلامده اقامته قادر اولمازلر پس ظلم مرقومى دفع ايلمك جملهٔ مسلميندن انجق اهل غزا اوزره واجبدر كه
آنلر داراسلامدن دفع اعدا ومقابله‌ده متلرنده كفايت معاشلرين اخذ ايدرلر بو جهتله مال مرقوم آنلرك

بدلرينه انتقال ايلدكده حكم شرعيسنده بو وجهله بسط مقال ايده رزكه قبل القسمة غنائمده حق تملك عامهٔ
عسكركدر ودفع ظلم جمله‌سى اوزره واجبدر ودفع ظلم دخى اول مالى صاحبنه رد ايتمكده در پس بلاشيء ردى
اوزرلرينه واجبدر اما بعد القسمة آنده تملك انجق صاحب سهمه متعيندر وكندو ملكنى تسليمله صاحب المالدن
دفع ظلم آنك اوزرينه واجب دكلدر لكن صاحب سهمك حقى انجق ماليتنده در حتى امام ايچون بيع غنائمله
تقسيم ثمن جائزدر وصاحب المالك حقى عيننده در پس مراعات حقين واجبدر ومراعات حقين دخى صاحب المال
ديلرسه صاحب سهمه حق ماليتنى ايصال ايلدكده عين مالنى كندويه ايصال قيلمقده در وهم قبل القسمة غانمين
ايچون ثابت اولان حق مجرد درملك دكلدر وصاحب المال ايچون دخى ثابت اولان ينه بويله در پس حق
صاحب المال سبق وتقدم ايله ترجح ايتمكله مجانا اخذ ايدر اما بعد القسمة صاحب سهم ايچون ثابت اولان ملكدر
وصاحب المال ايچون حق مجرددر وحق مجرد سابق دخى اولسه شرعا ملك مستقره معارض اولماز پس ينه
طرفينه مراعات واجبدر ومراعات انجق ديلرسه مالنى قيمتيله اخذ ايلمكده در كذلك بعد احراز المشركين برمسلم
دارالحربه كيروب اول مالى ثمنيله اشترا واخراج ايلدكده ينه صاحبى ديلرسه ثمنى ايله اخذ ايدر واكر اهل حرب
اول مسلمه هبه ايتمشلر ايسه ديلرسه قيمتيله اخذ ايدر وبو طريقله ذكر ايلديكميز ايكى حقه رعايت اولنور ومؤلف
مصيب المقال مدعاى مشروح المآل اوزره متن كتابده روايت قيلديغى احاديثله استدلال ايلمشدر اول احاديثدن
بريسى حديث تميم بن طرفه دردمشدركه مشركين برمسلمك ناقه‌سنى اخذ ايدوب مسلم آخر آنى مشركيندن اشترا
ايلدكده مسلمين مذكورين حضور نبوى‌يه ترافع ايلديلر ورسول الله عليه السلام اعط ثمنها الذى ابتاعها به
والافخل بينه وبينها يعنى بدل بيعى اولان ثمننى ويروب ناقه‌يى اخذ قيل اكر ويرمزسك ناقه ايله آنك بينلرين
تخليه قيل ديو صاحب الناقه‌يه امر ايلديلر بعده مؤلف عالى نژاد زيد بن ثابت وسعيد بن المسيب رضى الله تعالى
عنهم صاحب المال بعد القسمة ظفر بولدقده اخذى اوزره اكا سبيل يوقدر ديدكلرينى ايراد ايلدى لكن مرادلرى
مجانا اخذ اوزره سبيلى يوقدر اما قيمتينى ويردكده مالنه احقدر ديمكدر وحسن بصرى وامام زهرى رحمة الله عليهمادن
دخى كرك قبل القسمة وكرك بعد القسمة صاحبنه رد اولنماز ديدكلرينى ذكر ايلدى لكن بو قوللرى غير مأخوذدر كه
كبار صحابه رضوان الله تعالى عليهم اجمعين حضراتينك اجماعلرينه مخالفدر وحضرت ابى بكر رضى الله عنه دن
مرويدر ديمشدر كه تقسيم اولنسون اولنماسون صاحبى مالى اوزره اقامت بينه ايتدكده اوزرينه رد اولنور وبز بو قولى
اخذ ايده رزكه صاحبنك حقى حجتله ثابت اولمادقجه اخذينه قادر اولماز وطريق ثبوتى انجق اقامت بينه در
وحق ثابت اولدقدنصكره قبل القسمة مجانا وبعد القسمة ديلرسه قيمتله اخذ ايدر ومراد صديق رضى الله تعالى
عنه دخى صاحبى بعد القسمة اداء قيمته رغبت ايدرسه اكا احقدر ديمكدر واهل ذمت دخى نفوس واموال‌لرى
داراسلامله محرزه اولديغندن معصومه ومتقومه اولمغله حكم مذكورده مسلمين كبيلردر حتى اهل حرب اوزرلرينه
استيلادنصكره مسلمين آنلرى تخليص واخراج ايلسه‌لر آنلر دخى احرار مسلمين كبى استرقاق اولنمازلر واموال‌لرى
دخى بعد الاستيلاء استنقاذ اولندقده حكم اموال مسلمين آنده اجرا وانفاذ قيلنور وامام مكحول رحمه الله
تعالى دن منقولدر ديمشدركه اعدادن برحربى مسلميندن برجيشه كلوب سزه براسير مسلمى كتوريرسم
فداسنى ويريرميسز بكا خبر ويريكز ديوب جيش دخى بلى ويريرز ديو معاهده وشىء معلوم اوزره مصالحه
ومواعده ايتدكلرندنصكره اول مسلمى كتوروب بعده اول حربى جيش ايچنده هالك اولسه كركدركه فداء
موعودى ورثه‌سنه اعطا ايله عهده‌دن خروجه سالك اوله‌لر زيرا حياتده ايكن شرطمزه وفا برله فدايى
كندويه اعطا اوزريمزه واجب اولديغى كبى موتندن صكره دخى خلفاسى اولان ورثه‌سنه اعطاء التزام
فدا ايلين كسنه‌لر اوزره لازم ولازبدر وامام ابراهيم عليه رحمة رب الرحيم دن مرويدر ديمشدر كه برمسلم اهل حربدن
اسير اولان حر مسلمى اشترا قيلسه اول اسير اوزره ثمنى مشترى ايچون دين لازم الادا قيلنور لكن حكم مذكور امرى ايله
اشترايه موقوف ومراد امام بو معنى ايدوكى ظاهر ومعروفدر زيرا استرقاق احرار صحيح اولمامغله عقد مزبور
شراء حقيقى اولميوب انجق فداء مسلم ايدوكى امر صريحدر بناء عليه امرى يوغيسه اداسنده متطوعدر وامرى
وار ايسه حين امرنده فداسنى مستقرض حكمنده اولمغله اوزرينه مشترى ايچون دين فدايى مستبعدركورمزميسنكه
بركسنه كندو دينى طرفندن اداايله آخره امر ايلسه بعد الادا اوزرينه رجوع ايدر اما بلا امر ادا ايلسه رجوع
ايده‌مز ومديون اسير دائن كبى اولوب حكم مذكورمشابه اسير اولان دينده ثابت اولنجه حقيقت اسيرده بالاولويه
مثبتدر اما عبد وامه اهل حربه فرار وآنى اخذ ايتدكلرندن صكره مسلمين اوزرلرينه استيلا وتخليص ايلسه‌لر

مطلب اشترى حرا مسلما من اهل الحرب فانه دين عليه

مطلب قضى دينا على آخر بغير امره

عنـد ابی حنیفة رحمه الله تعالی کرك قبل القسمة وکرك بعد القسمة صاحبنـه بلاشئ رد وتخصیص اولنور لکن فرس رمـیده اولوب اهل حربه فرار ایتدکده بویله دکلدر وعنـد الامامین رحمة الله تعـالی علیهما عبد وامه ده دخی جواب اموال سائره ده اولان قول صواب اوزره درکه صاحبی قبل القسمة مجانا وبعد القسمة انجق قیمتیله اخـذه قدرتیابدر وامام ابوحنیفه رضی الله عنـه بروجه دقیقله بینـلرین تفریق ایدوب دیدیکه آبقك یدمحترمه سی نفسی اوزره ثابته اولمغله قطعا احراز اهل حربده داخل اولماز امادابه بویله دکلدر ومسئلهٔ مذکوره بین العلما معروفه ومشهوره در لکن امامین همامین ذکراولنـان مقاللری اوزره حدیث عمر رضی الله تعـالی عنه ایله استدلال ایلدیلرکـه سرعسکری اولان ابوعبیـده رضی الله عنـه بومسئله دن اکاسؤال ایتمکله جوابنده ان کانت الامة خمست وقسمت فسبیلهـا وان کانت لم تخمس ولم تقسم فارددها علی اهلها یعنی اول جاریه تخمیس و بین الغـانمین تقسیم قیلنمش ایسه سبیلی اولدر آنی سبیلنـدن صرف ایلمـه واکر تخمیس وتقسیم قیلنمامش ایسه آنی اصحـابنه رد قیل دیو تحریر کتاب ایلدی لکن امام ابوحنیفه لاطفه الله تعـالی بالطافه اللطیفه دیدیکه بوجواب معوّل اول جاریه بعد الاباق دارالحربه دخول ایتدین اهل حرب داراسلامه چیقوب آنی اخذ واحراز ایتمش اولملریله مأولدر ونقل ایلدیکه ابن عمر رضی الله تعـالی عنهمانك یوم یرموکده برغـلامی وبرفرسی اعدایه فرار ایدوب عسکره مسلمین اعدااوزره استیلا بریله جمله سنی تخلیص واحضار ایتدکلرنده سرعسکر حضرت صدیق رضی الله تعـالی عنه اولان خالد بن ولید رضی الله عنـه قبل القسمة غلام وفرسنی کندویه رد وایثار ایلدی لکن امامین رحمةالله علیهمادیرلرکه نقل مذکورده قبل القسمة قیدی اتیان اولنمغله بعد القسمة خالد حضرتلرینك مجانا رد ایتمیه جکی نمایان اولمشدر کورمزمیسنکه عبـد ودابه یی ردده تسویه ایدوب حکمده تساویلرین تقویه ایلمشدر اما امام ابوحنیفه شرفه الله تعـالی بکرامته الشریفه جوابلرنده دیرکه اهـل حرب عبدآبقی محرز ین اولمدقلری عندیمزده دلیل ایله ثابت اولمغله بعد القسمة دخی عبدی مجانا رد ایده جکی عندیمزده معلوم ومتثبت اولمشدر والله اعـلم بالصواب وهوالموفق

باب مایحرزه العدوّ ومما یأخذه بقیمته او باکثر من وزنه * یعنی مشرکین بعض اموال مسلمینی اخذ واحرازدنصکره مسلمین آنی اغتـنامله سرفراز اولدقلرنده صاحب المال مالنی قیمتیـله یاخود وزنندن اکثرایله اشترایه متعلق باب دقت طرازدر اکر مشرکین برمسلمك فضه یاذهبدن صنعتنه بناء قیمتی وزنندن اکثراولان برابریقنه استیلا ایدوب بعده اول ابریق غنـائم مسلمینده ظـاهراولسه بنه صاحبی قبل القسمة بلاشئ وبعـد القسمة قیمتیله آنی اخذه قادراولور لکن ذهب ایسه قیمتی دراهمدن وفضـه ایسه دنانیردن اعطا ایدر نکته سی اولدرکه اموال ربویه ده جنسی ایله مقابله ده جیـدها وردیها سواء حدیث شریفی موجبنجه جودت وصنعت ایچون قیمت یوقدر وسهمنه دوشن غازینك حق اصلنده مرعی اولدیغی کبی صنعتنده دخی مرعیدر وجنس ابریقله تقویمده تقویم صنعت ممکن اولمامغـله غازینك مجانا فوات حقنه مؤدیدر که آنك وجهی یوقـدر پس قیمت صنعت دخی ظاهر وتمام مالیتی غازی اوزره متوفر اولمق ایچون خـلاف جنسی ایله تقویم اولنور دیو حکم ایلدیك نظیری اولدرکه برکسنـه آخرك التون بلزکنی کسر یا استهلاك ایلسه معنـای مذکوره بناء قیمتی خـلاف جنسندن ضامن اولور بوصورتده قاضی وجـه مشروح اوزره قیمتیله قضا ایدوب یاخود بلاقضـاء برشئ اوزره مصـالحه ایتدکلرندنصکره قبـل التقابض بربرندن تفارق ایلسه لر افتراقلری قضاومصالحه لرین ناقض دکلـدر زیرا ویردیکی قیمت عین ابریقدن بدل دکلدر کورمزمیسنکه صاحب المال ابریق ملك قدیمنه اعاده ایدر حتی اول ابریق مقـدما آخردن اشترا ایتمش اولوب شمدی آنده عیب قدیمـه واقف اولسه بایع اوزره رد ایدر کذلك مرابحـة بیعنی مراد ایلسه انجق ثمن قدیم اوزره بیع ایدوب شمدی ویردیکی قیمت اوزره بیع ایده مزکذلك اول ابریق مقدما کاموهوب ایسه واهبك شمدی رجوعی ینه جائزدر کذلك اول مال برعبـد جانی ایسه شمدی مقابلهٔ جنـایتنده اول عبدی تسلیم یاخود بذل فداسی لازمدر بوجهتلردن صـاحب المال مال مرقومه صاحب سهمك یدندن ابتداء تملك ایتمیوب بلکه ویریکی فدا برله ملك قدیمنـه اعاده ایلدیکی بزه معلوم وبینلرنده معنـای مصارفه بولنمدیغندن تقابض مجلس شرط قیلنمادیغی عنـدیمزده مجزوم اولمشدر نظیری اولدرکه برکسنه آخرك ابریقنی استهلاك ایلدکده اوزرینه خلاف جنسندن قیمتله قضادنصکره قبـل القبض تفـارق ایلسه لر بطلان قضـا تحقق ایلمز دیو امام زفر ملأ الله تعـالی قبره بالمسك الازفردن غیری جمیع علماء حنفیـه عاملهم الله تعـالی بالطافه الجلیة و الخفیه قائل اولمشلردر ومانحن فیـه حکم مذکوره اولی درکه مسئلهٔ نظیرده غاصب ومستهلك ابریقـه مالك اولورلر

غایة

غایة الامر تملکاری قیمتـله مقابله طریقیله دکلدر همان قیمتله قضـایه شرط اولمق طریقیـله در پس آنده معنـای مصارفه متحقق اولمایجه مانحن فیهده صـاحب سهم اوزره اصلا تملکی بولنمایوب انجق ملك قدیمنه اعاده ایلمش ایکن عدم تحقق مصـارفه بطریق الاولی دره کذلك اهـل حرب اول ابریقی برمسلمه هبـه ایتمش اولوب یاخود مسلم اهـل حربدن آنی خمرایله اشترا ایتمش اولوب داراسلامه اخراج قیلسه ینـه حکم سابقـده ادراج قیلنور زیرا خمرایله شراسی حق مسلمده صحیح ومعتبر اولمدیغنـدن همان ابریقی طیب خاطرلریله مجانا اخـذ ایله برابراولمغله بعـد الاخراج مسئلهٔ غنیمت کبی صاحبی دیلرسه قیمتله قدرت اخـذی مقرردر اما ابریقی اهـل حربدن خمرایله اشترا ایلین نصرانی اولسه یاخود مسلم ثوبله اشـترا ایلمش اولسه بعـد الاخراج مسلم اولان صاحبی آنی نصرانیدن قیمت خمرایله ومسلمدن قیمت ثوبله اخـذه قادراولور زیرا شراء مرقوم صحیح اولمغله صاحبی انجق مشترینك ویردیکی ثمنك مثلی ایله اخـذینه قادر اولور وثوب ذوات امثالدن اولمامغـله مثلی انجق قیمتی اولور ومسلم تملیك خمردن ممنوع اولوب تسلیم مثلندن عاجز اولمغله آنکدخی قیمتی لازم اولور وبوصورتلرده اول ثوب وخمر جنس ابریقله تقویم وآنکله ابریقی اخـذ ایلمك جائزدر وبوبابده اول قیمت وزن ابریقله مساوی یااقل یااکثر اولمق دخی برابردر زیرا آنفا بیان ایلدیك که صاحبی ادا ایلدیکی قیمتله ابریقنه ابتـداء تملك ایتمیوب همان ویردیکی فدا ایله ملك قدیمنه اعاده ایده جکـدر شول عبد جانینك مولاسی منزلنده درکه ارشی عبدینه فدا قیلوب آنی کما کان ملکنده ابقا ایدر یوقسه ادا قیلدیغی فدا ایله اکا ابتداء تملك ایلمز غایة الامر سلامت ملکی اول فدایه تعلق ایدر وبونلرده معنای مبادله اصلا موجود اولمامغله معنای ربوا دخی تحقق ایلمز کذلك اول ابریقی برمسلم یانصرانی دارالحربده وزنندن اکثر اولان جنسی ایله اشترا واخراج قیلمش اولسه ینه صاحبی انجق مشترینك ادا ایلدیکینك مثلنی اضعاف وزنی ایسه ده ادا ایله اخذه قادر اولور زیرا بو اخـذی فدا در وشرا دکلـدر وسابقده بیان اولنمشدر که دار الحربده مسلم وحربی بینلرنده ربوا جاری دکلدر بناء علیه مشترینك اولبابده غارم اولدیغی مالك مثلنی اوزرینه رد ایتمدکجه صاحبی اخـذینه قادر اولماز سؤال اولنورسه که اول ابریقی برمسلم خمرایله اشـترا واخراج ایلدکده نیچون بوقوله قائل اولمدیلر جوابده دیرز که خمر حق مسلمده متقوم اولمامغله یدندن ادا قیلدیغی خمرك قیمتیله اخذی ممکن اولمدیغندن انجق قیمت ابریقله اخذ ایدر دینلمشدر اما مشـتری نصرانی اولدقده بشقه درکه خمر آنك حقنده مال متقومدر لکن بوصورتده ادا قیلـدیغی دراهم هربری حقنده مال متقومدر مؤلف دقیقه دان علیه الرحمة والغفران دیرکه بومسئله مسئلهٔ شفعه یه مخالفـدر وبوقولله مرادیمز اولدرکه برکسنه ایچنده صفایح فضه وسلاسل ذهب بولنان برداری برعبد ویروب اشترا قیلدقده اول داری شفیعی قیمتله اخـذ ایلمك مراد ایلسه بومسئله ده مشتری وشفیع بینلرنده حصهٔ صفایح وسلاسلده حکم ربوا وحکم صرف ثابت اولور وبز بومسئله یی زیاداتده بیان ایلدیك نکتـه سی اولدرکه شفیع ادا قیلدیغی قیمت عبـد ایله داره ابتداء تملك ایتدکله تملکی شراء مبتدادر اما صاحب الابریق ادا قیلدیغی نسنه یی انجق ملك قدیمنه فدا قیلمشـدر کورمزمیسنکه مستولی علیه اولان صاحب الابریق ابریقنی عقود سابقه دن برشیئ نقض ایتمك اوزره اخذ ایدر حتی مشتری اوّل ابریق آخره بیع ایتمش اولسه ابریقنی بوبیعی نقض ایتمك اوزره اخـذ ایدر اما شفیع بشقه درکه تصرفات مشتری یی نقضه قادر در کذلك مانحن فیهده اهـل حربك استیلا ایلدکلری برعبـد اولوب آنی اشترا واخراج ایلین کمسنه اول عبـدك کوزینی چیقرمش اولسه صاحبی دیلرسه انجق جمیع ثمنله اخذه قادراولور اما مسئلهٔ شفعه ده مشتری محل شفعه اولان دارك بناسنی هدم ایلسه شفیع ایچون باقیسنی ثمندن حصه سیله اخـذه رخصت واردر و حکم بیع مرابحه دخی جمیع مذکوراتده ینـه بویله در وبوذکر اولنان تفصیل شفیعك ویردیکی ثمن اولوب مالك قدیمك ویردیکی فدا اولدیغنه دلیلدر سؤال اولنورسه که مالك قدیمك ویردیکی فدا اولوب معامله لری معنای معاوضه دن عاری وحکم ربو آنده غیر جاری ایکن اول بابده نیچون خلاف جنسله تقویمنی ایجاب ایلدیکز جوابده دیرزکه ایجاب مذکور معنای معاوضه نك مقتضاسی اولمیوب بلکه بیان مشروحمز اوزره جنسله تقویمده صنعت مقوم اولمدیغندن مالیت صنعت ظاهر اولمامغـله مجرد اظهار مالیت صنعتك اقتضاسیدر حتی خمرایله اشترا ایلین نصرانی اولدقده اکا حاجت قالمامغله جنس ابریقله تقویمنی تجویز ایتمشیدك واکر اهل حرب برذمینك عبدینی اسیر ایتدکلرنده ذمی آخر دارالحربه دخول واول عبدی برقاچ رطل خمرایله اشترا واخراج ایلسه صاحبی اولان ذمی عبدینی مثل خمرایله اخذه قادر اولور زیرا خمر هم ذوات امثالدندر وهم بزم حقمزده خـل وعصیر کبی حق اهـل ذمتده متقوم اولان اموالدندر بوصورتده قاضی

مطلب الثوب لیس من ذوات الامثال والمسلم ممنوع عن تملیك الخمر

مطلب دقیقه یتعلق بالشفعة

مثل خمر ایله قضا ایلدکدنصکره قبل الاخذ احدهما قبول اسلام ایلسه قضا منتقض اولمیوب انجق صاحب العبد کائنا من کان قیمت خمری ادا ایله اخذینه اقدام ایدر زیرا بیان مشروح اوزره بو معامله سی اداء فدا اولمغله قبل القبض اسلامی بطلانی اقتضا ایلمز اما ابتداء عبدی خمر ایله اشترا وداری شفعه ایله مقابلهٔ خمرده اخذك حکملری بشقه در لکن صورت مذکوره ده عدم بطلان قضا تسلیم عین خمری اقتضا ایدر ایکن اوزرینه قیمتی الزام او لنمق آنك مقتضاسیدر که قبول اسلام ایلین صاحب العبد ایسه مسلم اولمغله تملیك خمردن ممنوعدر واکر مشتری عبد ایسه اکا دخی تملك خمر غیر مشروعدر پس علی کلا التقدیرین تسلیم عینندن عجز قائم اولمغله قیمتی لازم اولمشدر واکر قاضی صاحب العبد ایچون عبدینی اهل حربدن اشترا ایلین کمسنه یدندن ویردیکی ثمنی اکا ادا واخذ عبد ایله حکم ایتمشیکن مشتری ثمنی اخذ ایدنجه یه دك حبس عبدی مراد ایلسه اکا جائز کوریلور زیرا ملکی انجق مشتری یه ادا ایده جکی ثمنله ظاهر اولمغله مشتری مقابلهٔ ثمنده حبس عبده قادر اولور نظیری شول راد آبق درکه مقابلهٔ جعلده آبقی حبس ایدر بو دخی معنای مذکوره مبنیدر یوقسه صاحب العبد ویره جکی جعلله عبدی ابتداء تملکنه مبنی دکلدر واکر صورت مفروضه ده عبد ید مشتریده هالك اولنسه صاحب العبددن دخی فدا ساقط اولور زیرا فداسی انجق سلامت عبد ایچون ایدی اول دخی سالم اولمادی امایده مشتری ده عبدك کوزی زائل اولسه زوالنده صنع مشتری بولنسون بولنماسون قبل قضاء القاضی زائل اولمش منزلنه نازل اولمغله صاحبی دیلرسه انجق ینه جمیع ثمنله اخذه واصل اولور نکته سی اولدرکه فدا انجق اصل ایچوندر اوصاف ایچون دکلدر کورمزمیسنکه عبد جانینك کوزی زائل اولسه فدا سندن بر نسنه مولاسندن ساقط اولماز کرکسه قبل اختیار الفدا زائل اولسون وکرکسه بعد الاختیار واکر مشتری اول عبدی قتل ایلسه صورت موتی کبی ینه فداسی باطل اولور وقاتل اوزره برشیئله ضمان لازم اولماز زیرا قتلی بعد القضا وقبل القضا واقع اولمق برابردرکه باعتبار الید حق حبسی باقی اولدیغجه جنایتله ضمان قیمتی لازم اولماز نظیری شول بایعدرکه قبل قبض الثمن مبیعی قتل ایلیه نکته سی اولدرکه عبد مرقوم مملوك مشتری اولمغله مولاسینك ویردیکی اکرچه کندو حقنده فدا ایدی امامشتری اخذ ایلدیکی عوضله عبددن ملکنی ازاله ایتمکله آنك حقنده ثمن ایدی بو جهتله قبل قبض الثمن مبیعی قتل ایلین بایع منزلنده اولمشدر امارادآبق قبل اخذ الجعل آبقی قتل ایلسه یاخود ولی جنایت مولاسی فدایی اختیار ایلدکدنصکره عبد جانی یی قتل ایلسه حکمی بشقه درکه بونلر رقبه ده اصلا مالك اولمامشلردرکه یدلرینه اعتبار ایله ضمان ملکلری باقی قاله اما ما نحن فیهده اهل حربدن اشترا ایلین رقبه عنده مالك وبقاء یدینه اعتبار ایله ضمان ملکی باقی اولمغله قتلله اوزرینه وجوب ضمان قیمته مانع بولنمشدر واکر مأسور مزبور بر جاریه اولوب ید مشتریده اهل حربدن بر ولد طوغرسه صاحبی مشترینك ویردیکی ثمنله هم جاریه یی وهم ولدینی اخذه قادر اولور زیرا ولد جاریه نك جزئیدر وفداده اکا تابعدر بو صورتده قبل قضاء القاضی او بعده ولد مزبور هالك اولوب یاخود مشتری آنی قتل ایلسه صاحبی دیلرسه یا الکز جاریه یی ینه تمام ثمنله اخذ ایدر زیرا ولد حکم فداده تابع اولمغله آنك فواتی جاریه نك فوات بعض اعضاسی مهبطنه هابط اولمغله ثمندن بر نسنه آنکله ساقط اولماز واکر جاریه هالکه اولوب ولد باقی قالسه علی قول ابی یوسف رحمه الله تعالی ینه مسئلهٔ سابقه کبیدرکه دیلرسه ولدی انجق جمیع ثمنله اخذه قادر اولور وعلی قول محمد رحمه الله تعالی اصل ثمن جاریه وولدك قیمتلری اوزره تقسیم اولندقده ثمندن ولدك حصه سی ایله اخذه قادر اولور زیرا بو فداده اصل مقصود جاریه در ولد دکلدر و بعد فوات الاصل جمیع فدانی ابقا غیر ممکندر لکن ولدده حق اخذی انجق ملك اصل اکا ساری اولدیغندندر واصلده حق اخذی ملکنه اعتبار ایله اولدیغی کبی ولدده دخی ملکنه اعتبار ایله در پس ملك ولد فرع ایسه ده ینه ملك مستقلدر بناء علیه فدانی ایکیسنك قیمتلرینه توزیع ایتمك لازمدر لکن امام ابو یوسف رحمه الله تعالی جوابنده دیرکه بقاء حق اخذی بقاء ولده نظر ایله اولوب فدا دخی اصل وتبع اوزره محتمل التوزیع اولمامغله اوزرینه جمیع فدا لازم اولمشدر و بو مسئله نك بیانی سابقا املا قیلدیغمز شرح الجامعده استیفا اولنمغله بو محلده ایجاز ایله اکتفا اولندی ومؤلف مشکلکشا بوندنصکره بر باب دخی ذکر وانشا ایلمشیدی لکن بز اولبابك مسائلنی شرح الجامعده بیان واملا ایلدیکمزدن آنی ترکله باب آتی یه شروع ایتمزاولی کوریلدی والله اعلم

باب العبد المأسور یشتریه رجل ثم یقر به لغیر مولاه

یعنی بر عبدی اهل حرب أسیر ایلدکدنصکره بر کمسنه آنی اشترا واحضار بعده مولاسندن صرفله آخرك عبدیدر دیو اقرار اینه دائر باب دقائق مقدارده در اکر بر مسلم اهل حربك اسیر قیلدقلری بر عبدی آنلردن اشترا واخراج ایلدکده

مولاى

مطلب اذا ذهب عین العبد الجانی لا ینقص من فدائه شیء

مطلب شرح الجامع اسبق من شرح السیر

مولای قدیمی هنوز ثمنی ویروب عبدینی اخذ ایتمدین مشتری بو عبد قبل الاسر فلانك عبدی ایدی دیو آخر ایچون اقرار ومقرله دخی تصدیق ایدوب مولاسی تکذیب ایلسه بو صورتده مقرله ایچون عبد اوزره سبیل اولمیوب همان مولای معروفی ثمنله اخذینه احق کوریلور زیرا مولاسینك حق اخذی قبل الاسر ظاهر اولان ملکی اعتباریله ثابت ایکن مشتری حق مزبوری بعینه آخر ایچون اقرار ایلمشدر واقراری کندو حقنده صحیحدر اما غیر ایچون مستحق علیه اولدیغی امورده باطلدر زیرا عبدده کندونك ملکی قائم ایکن ینه حق اخذی ابطاله مالك اولمامغله اول حقی آخره تحویله دخی متمکن اوله مز توضیحی اولدرکه مأسور منه اولان مولای معروفك حق اخذی ملکنه اعتباریله ثابتدر واقرار انجق حق مقرده حجت اولمغله ملك مقرله انجق حق مقرده ثابتدر امامالك مولای معروف هم حق مقرله وهم حق مشتری مقرده ثابتدر بناء علیه مقرله هنوز مولای معروف حقنده ثابت اولمیان ملکله مولای معروفه مزاحم اوله مز بو صورتده مولای معروفی اخذینه رغبت ایتمزسه مقرله دیلرسه ثمنله اخذه قادر اولور زیرا مقرله ایچون حق اخذی حق مقرده اقراری ایله ثابت ایکن حق مولای معروف اوزرینه مقدم اولدیغندن آنك حقنده ظاهر اولمامشیدی شمدی کف ید ایدوب حق زائل اولمغله مقرله ایچون حق اخذی حاصل اولمشدر لکن مولای معروفی ثمنله اخذینی التزام ایلدکده مقرله ایچون اعدادن اشترا ایلین مقر مرقوم اوزره قیمت وثمندن بر نسنه الزام اولنماز زیرا مولای معروفی آنك یدندن حق مستحقله اخذ ایلیوب اختیاری ایله اخذ ایتمشدر ومقر مرقوم اول عبدی ملکندن اختیار یله ازاله ایتمش اولسه اوزرینه سبیل ضمان یوقدر پس یدندن بطریق الاجبار اخذ اولندقده بالطریق الاولی در نکته سی اولدرکه اعدادن اشترا ایله عبد مذکوره ملك صحیح ایله مالك اولمشدر واعدایه ویردیکی ثمن دخی فی الاصل ملك صحیحله مملوکی ایدی وشمدی اخذ ایده جکی ثمن مقدما ادا ایلدیکی ثمندن بدل اولمغله کندو یه سالم اولور وعبدی وجه آخر ایله یدندن اخراج ایدرسه کندو مملوکنی اخراج ایتمش اولمغله برکسنه اکا بر نسنه یی تضمینه قادر اولماز واکر مسئلهٔ مزبوره ده مشتری مذکور اول عبد قبل الاسر مولای قدیمینك غیری اولان اشبو شخصك مدبریدر دیو اقرار اول شخص دخی تصدیقیله ابتدار ایلسه بو صورتده اول عبد مقرلهك مدبری قیلنمقده استقرار ایدوب مولای معروف کرك اخذ عبد وکرك مشتری مقر اوزره بر نسنه ایجابنه کسب اقتدار ایده مز زیرا بو بابده مشتری اول عبد ملك مقرله اولدیغنی اقرار ایلمشدر وابتداء اکا بیع وهبه ایله تملیکه مالك اولمغله ینه آنکیچون اقرار ملکه دخی متمکندر ومشتری ایله مقرله عبدك مدبر اولدیغنده تصادق ایلمشلردر ومشتری آنی ابتداء مدبر قیلسه تدبیری نافذ اولمغله غیرك مدبری اولدیغنی اقرار ومقرله تصدیق ایلدکده ینه تدبیری نافذ اولور و بعد النفوذ مشتری ابتداء مدبر قیلمش کبی اولوب مولای معروفك ثمنله حق اخذی باقی قالماز ومشتری بو اقرارنده مولای معروفك حقنده متقوم اولان ملکنی ابطال ایتمش اولمادیغندن آنکیچون برشیئی ضامن اولماز مؤلف دقیق الانظار بو محلده ولا یشبه هذا الشفعة دیمکله شفعه بو مسئله یه مشابه اولمدیغنی اخبار ایلدی یعنی مشتری داراشبو دار فلان اوزره موقوفه در دیو اقرار ایلسه بو اقراری شفیعك شفعه ایله اخذده ابطال حقنه مدار اولماز زیرا شفیع ایچون داری شفعه ایله اخذ وتصرف مشتری یی نقضه ولایتی ثابت اولمغله مشتری ابتداء اول داری مسجد قیلوب وقف ایلمك حق شفیعده صحیح اولمدیغی کبی غیر ایچون اقرار وقفی دخی تصحیح اولنماز اما ما نحن فیهده مولای قدیم ایچون عبدی اخذ ایله مشترینك تصرفاتنی ابطاله ولایت یوقدر کورمز میسنکه مشتری اول عبدی اعتاق یا تدبیر ایلسه مولای قدیم ایچون عبدی اخذ وتصرف مذکوری نقضه قدرت یوقدر بناء علیه غیرك مدبریدر دیو مشترینك اقراری دخی مولای قدیم حقنده صحیح اولور نظیری ولدرکه بر عبدی شراء فاسد ایله اشترا وقبضدن صکره بو عبد فلانك مدبریدر دیو اقرار ومقرله دخی تصدیقه ابتدار ایلیه بو صورتده بایع فساد بیعله استرداد عبده قادر اولماز وما نحن فیه دخی بویله در لکن بو مسئله ده بایع مشتری یه قبضنه بناء قیمت عبدی تضمین ایدر اما ما نحن فیهده مشتری ید مولادن عبدی قبض ایتمیوب و مولانك یدندن نزعله تملك ایتمدیکندن مولا ایچون برشیئی ضامن اولماز همان مشتری کرك مانحن فیهده و کرك شراء فاسدده تدبیر عبده بنفسه مباشر منزلنده قیلنور واکر صورت مفروضه ده مقرله بو عبد اکرچه بنم عبد مدبرم لکن بن آنی اصلا مدبر قیلمادم دیسه بو تقدیر اوزره اول عبدی نه مقرله ونه مولای معروفی اخذه قادر اولمیوب همان ید مشتریده مدبر موقوف الحال اولمق اوزره متقرر اولور زیرا اعدادن اشترا ایلین مدبر ایدوکنی اقرار ایلمشدر ومولای معروف ایله مقرله دخی اول مشترینك عبده اشترا ایله تملکنی اقرار ایلمشلردر و بو بابده اقرارلری نافذدر و بونلر مشترینك تملکنی ومشتری دخی عبدك

مطلب اقرار المشتری ان هذه الدار وقف هل یبطل به الشفعة ام لا

تدبیرینی اقرار ایتملریله تدبیر عبد اتفاق جمیعله برقرار اولمشدر و بواوچدن هر بری بعد ثبوت التدبیر فعل تدبیری نفسندن نافی اولمغله عبد مرقوم مدبر موقوف الحال اولمق اوزره باقی اولور لکن مقرله فوت اولدقده البته آزاد اولور زیرا مشتری مرقوم عتق عبد موت مقرلهه متعلق ایدوکنی اقرار ومقوله دخی اقرار مشتری بو بابده نافذ ایدوکنی تقریر واظهار ایتمش اولملریله عند موت المقرله حریت عبد اوزره اتفاقلری بدیدار اولور واکر مقرله قبل الموت تصدیق مشتری یه رجوع ایدرسه کندو مدبری اولمق اوزره اخذی مشروع اولور زیرا تدبیرایله ثابت اولان ولاکبی محتمل الفسخ اولمیان عقدی اقرار ایلدکدنصکره تکذیب مقرله آنک بطلاننه مدار اولیوب بعد التکذیب تصدیقی ابتداء تصدیق ایله حکمده مساواتی آشکاردر واکر تصدیقه راجع اولمادین عبد مرقومدن برجنایت واقع اولسه جنایتی علی قول ابی حنیفة رضی الله تعالی عنه موقوفه قیلنور زیرا جنایت مدبر مولاسی اوزره واجب ایکن هنوز مولاسی مجهول ومجهول اوزره قضاء قیمت غیرممکن الحصولدر اگرچه مقتضای قیاس اشبو قول قوی الاساسدر لکن مؤلف عمیم الاحسان بو بابده مسالک استحسان اولوب دیرکه عبد مرقوم قیمت وارشندن قنقیسی اقل ایسه آنده سعایت ایدر زیرا کسبی مولاسینک مملوکی اولمغله ارش جنایتی دخی مولاسی اوزره در کورمزمیسنکه مکاتب کسبنه احق اولمغله موجب جنایتی دخی نفسنه ملحقدر پس اقل امرینی کسبندن قضا ایلدیکمزده علی وجه الیقین مولاسی اوزره قضامزی اقتضا ایدر و بومسئله نک اصل ومأخذی شرح المختصرده ذکر ایلدیکمز شول مسئله درکه برجاریه ایکی کسنه میاننده مشترک که ایکن هر بری آخرک ام ولدیدر دیو اقرار ایلیه آنده امام ابو یوسف رحمه الله علیه ایچون ایکی قول وارد رکه بزآنلری شرح مذکورده بیان واظهار ایلدیک واکر عبد مرقوم اوزره جنایت اولنورسه ملک عبد موقوف اولمغله ارشی دخی موقوف قیلنور بوصورتده اول عبد مریض وکسبه غیرقادر اولورسه ارش جنایتدن اوزرینه انفاق اولنور زیرا ارشی مال مولاسی ایدوکی متیقن وعاجز کسب اولان مملوکک نفقه سی مولاسی اوزره واجب ایدوکی حکم معتبردر واکر عبد مرقوم عمله قادر اولوب ارشی دخی یوغیسه نفقه سی نفسی اوزره واجبدر واکر عمله غیرقادر ایسه عبد مرقوم کسبه قادر اولمیوب اوزرینه نفقه سی واجب اوله جق قریبی بولنمیان حرمریض منزلنه تنزیل اولنوب نفقه سی اوزرینه تصدق اولنور واکر برکسنه برجاریه یی شراء فاسد ایله اشترا وقبضدنصکره بوجاریه فلانک مدبره سیدر دیو اقرار وفلان دخی جاریه ملکمدر مدبره دکلدر دیو انکار ایلسه جاریه یی ملک اوزره اخذه قادر اولور زیرا مشتری ملکنی اقرار واوزرینه تدبیرایله شهادت ایلمشدر ومقرله اقرارینی تصدیق ایتمکله اقراری صحیح اولوب شهادتنده تکذیب ایتمکله شهادتی تصحیح اولنماز و بومسئله ذکری سبقت ایلین عبد مأسوره قیاس اولنمازکه آنده مقرله تدبیری انکار ایلدکده شویله دیمش کیبدرکه بوعبد بنم ملکم ایکن اسیر اولدقدنصکره مشتری اهل حربدن شرا ایله کامالک اولوب وهنوز ملکنده ایکن مدبر ایدوکنی اقرار دخی ایلمشدر پس مقرلهک بوقولی اوزره عبدده اقرار مشتری نافذ اولمغله مقرله ایچون عبدی ثمنله حق اخذ باقی قالمامشدر اما بونده مقرله شویله دیمش کیبدرکه جاریهٔ مرقومه بنم ملکمدر وشراء مشتری باطل ومشترینک اقرار تدبیری مصادف ملک اولمامغله لغو عاطلدر پس مقرله ایچون اقرار مشتری ایله جاریه ده حق ثابت اولوب جاریه مملوکهٔ غیرمدبره سی قیلنور ومؤلف صاحب نژاد بوندنصکره برباب دخی ازدیاد ایلمشدر لکن بزمسائلنی مقدما شرح الزیاداتده بالتمام ذکر وایراد ایلدیکمزدن بومحلده اول بابی قفل بستهٔ انسداد ایلیوب همان باب آخره

دخولی اتخاذ سبیل سداد ایلدیك والله اعلم

باب من الفداء فیما یصلح وفیما لا یصلح * یعنی فداء اسیره صالح وغیرصالح اولان اموال واشیایه متعلق باب مصالحدر برکسنه عبد مأسوری اعدادن اشترا واخراج ایدوب مولاسی حاضر اولدقده نظر اولنوراگر جنسندن مثلی بولنمیان بر شی ایله اشترا قیلمش ایسه مولاسی آنی مثلی ایله اخذ ایدر واگر ثیاب وامتعه کبی ذوات امثالدن اولمیان نسنه ایله اشترا قیلمش ایسه اول نسنه نک قیمتی ایله اخذ ایدر زیرا مولاسی مشترینک ضرر وخسراتی دفع ایچون انجق اول عبده غارم اولدیغی نسنه یی اعطا ایتمک لازمدر وتمام اعطا دخی صورت ومعناده مماثلته مترتب اولمغله مراعات مماثلت واجب اولور لکن مماثلت صوریه متعذر اولدقده همان بدل مغصوب ومستهلك کبی معنای مالیتده اعتبار مماثلت متقرر اولور توضیحی اولدرکه مولی اخذ عبدینه راغب اولدقده صنع مشتری یه مجیز اولمش اولور وانتهاء امرده اجازتی ابتداء امرده مشتری یه مال نفسنی اول عبده فدایه اذنی منزلنده اولور وفداء مزبوره ابتداء اذن ویرمش اولسه حکمی بودر پس انتهاده دخی بویله در نکته سی اولدرکه مکیل

وموزون

مطلب تألیف شرح الزیادات متقدم علی شرح السیر الکبیر

وموزون کبی ذوات امثالك استقراضی جائز اولمغله مولاسی اجازت مشروحه اوزره مشتریدن آنی مستقرض کبی اولدیغندن مثلنی غارم اولور اما ثیاب وامتعه نك استقراضی جائز اولمامغله فساد استقراضه بناء ضمان قیمته عازم اولور بوصورتده مولا ومشتری مقدار قیمتده اختلاف ایلسه لر قول مع الیمین فداسنی بذل ایلین مشترینك ایدوکی مستبیندر زیرا مولاسی مشتری اوزره اداء اقل ایله ثبوت حق اخذینی مدعی اولدنی ادعا قیلدیغی قدر اکثری اخذ ایتدکجه ثبوت حق اخذینی منکر اولمغله قول مع الیمین قول منکر ایدوکی ظاهردر وهم فداسنه بذل ایلدیکی ثیاب وامتعه ملك مشتری اولوب آنی حربی یه ویریجه دك یدنده موجود اولمغله آنك قیمته اول فدا اقطعا ایلدیکی ثیاب وامتعه ملك مشتری اولوب آنی حربی یه ویریجه دك یدنده موجود اولمغله آنك قیمته اول فدا اقطعا ایلدیکی واصل اولمیان مولای قدیمدن اعلم ومولای قدیم عن ظهر الغیب ادعا قیلدیغی قیمتده مجازف ایدوکی ظاهر حالندن غیرمبهمدر کذلك فداسی مکیل وموزون اولوب وزن وجودتنده اختلاف ایلسه لر بینه وجهین مذکورین اوزره قول مع الیمین بذل فدا ایلین مشترینك ایدوکی بلا خلافدر بوصورتلرده مولاسی اقرار ایلدیکی مقدار ایله ثبوت اخذ ملکنی مدعی ومشتری منکر اولمغله اوزرینه اتیان بینه واجب ومتقرردرکه مشتری ثبوت حقنی بالکلیه انکار ایتمش اولسه بینه ایله اثباتی لازم اولدیغی کبی اقل مالین ایله ثبوت حقنی انکاری دخی بینه یی مستلزمدر بوصورتده مسلمیندن یاخود مشتری ذمی ایسه اهل ذمتدن اقامت بینه ایدرسه خصمی وحقی اوزره حجت اولان نسنه ایله دعواسی ثابته ومتبینه اولورکه بینهٔ عادله قبول وعملده یمین فاجره دن احق واکملدر امادار عزده مستأمن اولان برحربی کیدوب اول عبدی اهل حربدن فدا برله اخذ بعده بینه امانله دار عزه اخراج ایتمش اولسه مولاسی ایچون یدندن اخذه قطعا علاج یوقدر زیرا مشتری حربی اکا تملکده بایع حربی مقامنده قائمدر وبایع حربی آنی یدندن اخذه غیرقادر در پس مشتری دخی بویله در احرازدنصکره امانله دار عزه اخراج ایلسه مولاسی یدندن اخذه غیرقادر در پس مشتری دخی بویله در نکته سی اولدرکه مولاسینك ثبوت حق اخذی کندو مظلوم اولوب مشتری اوزره دخی اکا نصرتله قیامی واجب اولدیغندندر ومعنای معهود اخراج ایلین حربی مستأمن اولدقده غیرموجوددرکه حربی اهل دار عزده داخل واهل دار عزه وجوب نصرت آنلره شامل دکلدر اما ذمی بشقه در لکن عبد مرقوم فی الاصل اهل دار عزدن اولمغله حربی مرسومه دخی آنی اهل دار عزه بیعله اجبار اولنور دار الحربه اعاده سنه تمکین واقدار اولنماز یا خصوص عبد مرقوم مسلم بولنه آنی بیع اوزره اجباری وارستهٔ قید اشکالدرکه فی الاصل ملك حربی ایکن مسلم اولسه آنی بیع اوزره اجبار اولنور پس مانحن فیهده اجباری بالطریق الاولی در واگر حربی مشتری اسلام یاذمتی قبول واول عبد ایله برابر دار عزه وصول ایلسه بینه بایع حربی اسلام یاذمتله دار عزه خروج ایتمش منزلنده اولمغله مولاسی برطریقله اخذ عبده موصول اوله مز بو بابده اصل اصیل رسول الله علیه السلام حضرتلرینك من اسلم علی مال فهو له قول جلیللریدر اگرچه ذمتله خروج ایدوب عبد دخی مسلم بولنسه عبد مسلمی استعباد اوزره یدکافرده اهمال مسلمینه باعث استذلال اولمغله اول عبدی مسلمینه بیع اوزره اجبار اولنور واگر شخص مأسور احرار کبی تملکه غیرقابل یاخود مدبر ومکاتب وام ولد کبی برملکدن ملك آخره نقله غیرمتحمل ایسه بونده بایع ومشترینك ذمت واسلام یاخود دار عزه امانله خروج واقدامنه باقیوب همان حالت اصلیه لری اوزره محل واصحابلرینه ردلری الزام اولنور زیرا بونلر قطعا محل سبی واحراز اولمد قلرندن اهل حرب قبل الاسلام بونلره مالك اولمدیقلری کبی اسلامله دخی مالك اوله مزلر همان بونلردن ید ظلملرین ازاله لری اوزرلرینه الزام اولنور واگر مولای قدیمی اهل حربدن اشترا ایلین کسنه ایله فداسنه ویردیکی مالك جنسنده یا مقدارنده اختلاف ایلسه لر بینه قول بیان سابق اوزره فدایی ویرن مشترینك قولیدر فان اقام المولی البینة اخذ ببینته لانه نصر دعواه بالحجة وهو فی الظاهر مدع للزیادة وان کان فی المعنی منکرا کما بینا ولکن الدعوی ظاهرا تکفی لقبول الحجة کالمودع یدعی رد الودیعة یعنی مولاسی کندو قولی اوزره اقامت بینه ایدرسه بینه سی قبول اولنور زیرا مولی بحسب المعنی قول مشتری یی منکرایسه ده بحسب الظاهر قول مشترینك خلافی اولان معنای زائدی بیان سابق اوزره مدعی ایکن دعواسنی حجتله تنویر ایلمشدر وقبول حجته ظاهر دعوی کافیدر نظیری شول مودعدرکه رد ودیعه یی دعوی واقامت بینه قیله مترجم فقیر دیرکه عندمزده بولنان نسخ صحیحه ده فان اقام المولی لفظی موجود اولمغله ترجمه ده وجه مذکور اوزره ارتکاب کلفتله بذل مجهود اولندی اگر لفظ مولی متروك یاخود مولای غیرقدیمی اولان مشتری یه محمول قیلنمغله اقامت بینه ایلین مشتری اولمق اوزره تأویل اولنسه سیاق وسباقه کمال موافقتی محتاج دلیل دکلدر والله اعلم انتهی واگر مولی ومشتری معا اقامت بینه ایدرلرسه بینهٔ مقبوله بینهٔ مولادر وقول مذکور قول ابی حنیفه ومحمد رحمهما الله تعالی علیهما در اما عند ابی یوسف

مطلب البینة العادلة احق بالعمل من الیمین الفاجرة

مطلب تصرف المترجم فی حل بعض مشکلات الکتاب

مطلب اختلاف الشفيع والمشترى فى ثمن العقار

رحمة الله تعالى عليه بينهٔ مقبوله اهل حربدن اشترا ايلين مشترينكدر لكن مؤلف عاليجناب بوكتابى تصنيفى
هنكامنده امام ابو يوسف رحمه الله تعالى ايله بينلرنده شكرآب اولمغله امام مشاراليهك كندو رأينه مخالف اولوب
عندنده معتبر اولميان قولنى ذكر ايله اطناب ايلدى و بومسئله ده اصل استدلال شولدر شفيع ومشتريدركه ثمن
دارده اختلاف وهر برى اقامت بينه يه استعجال ايده لر اولبابده بينه قول ابى حنيفه ومحمد رحمهما الله تعالى اوزره
بينهٔ شفيع اولمغله بوبابده دخى مولاى قديم بمنزلة الشفيع در اما قول ابى يوسف رحمه الله تعالى اوزره اولبابده
مشترى زيادهٔ ثمنى مثبت وبينه بينهٔ مشترى اولمغله بوبابده دخى اويله در واكر مولى ومشترى ثياب معلومه ايله
فداسنده اتفاق وقيمتنده اختلاف وهر برى اقامت بينه يه ابتدار ايلسه بونده بالاتفاق انجق بينهٔ مشترى قبوله
سزاواردر كذلك شفعه ده دخى دار آنكله اشترا قيلنان عبدك قيمتنده اختلاف وهر برى اقامت بينه يه استعجال
ايلسه بينه بينهٔ مشترى ايدوكى بلاجدالدر اما عند ابى يوسف رحمه الله تعالى مشترى كرك مسئلهٔ سابقه ده
وكرك بوايكى صورتده زيادهٔ ثمنى اثباته ابتدار ايتمكله بينه آنك بينه سى ايدوكى بلا اشكال آشكاردر اما عند
ابى حنيفة ومحمد رحمهما الله تعالى مسئلهٔ سابقه ايله بوايكى صورت ميانننده فرق اولدركه مسئلهٔ سابقه ده
مشترى بينه ايله فعل نفسنى اثبات ايدوب مولاى قديم بينه ايله فعل مشترى يى اثبات صددنده در و بينه انجق غيرك
فعلنى اوزرينه اثبات ايچوندر يوقسه صاحبينك فعل نفسنى اثبات ايچون دكلدر و بوتعليلك نظيرى مؤلف
دقت سميرك شفعه دن مسئلهٔ سابقه ده تقرير ايلديكيدركه اول مسئله ده مشتريدن ايكى اقرار صادر اولمشدركه
برى ثمندن اتفاق ايلدكلرى مقداردركه اكا مضردر و برى زيادهٔ ثمندركه اكا نافعدر پس شفيع بينه ايله مضر اولان
اقرارى ايله مشتريدن اخذه قادر اولور و بومعنى قيمت فدا وقيمت ثمنده اختلاف ايلدكلرى صورتلرده غير
موجوددركه بونلرده مشترينك فداء عبد ده بدل ثياب كبى اصل فعلنده طرفينك اختلاف وارتيابلرى يوقدر
انجق اختلافلرى مقدار قيمتده محقق اولمغله مثبت زياده اولان بينه قبوله احق اولور واكر مشترى اول عبدى
خمر وخنزير وميته كبى حلال اولميان برشئ ايله اعدادن اشترا قيلمش ايسه نظر اولنور اكر مشترى مسلم ايسه
مولاى قديمى عبدى قيمتيله اخذه قادر اولور زيرا مشترى ايله اهل حرب بينلرنده جارى اولان معامله شراء شرعى
اولميوب همان مال كافرى طيب نفسى ايله اخذ وكافرك هبه ايتمش كبى اولمشدر واكر مشترى ذمى ايسه ينه
نظر اولنور اكر اشتراسى ميته ايله حاصل اولمش ايسه بو دخى جواب سابقه ممثلدر كه ميته بزم حقمزده
مال متقوم اولمديغى كبى اهل ذمت حقنده دخى مال متقوم اولمامغله معامله لرى مبادلة المال بالمال اولان
شراء شرعى اولمديغى امر متحقدر واكر خمر وخنزير ايله حاصل اولمش ايسه بونلر حقلرنده مال
متقوم اولمغله معامله لرى شراء حقيقيده داخلدر بوصورتده مولاى قديمى دخى ذمى ايسه خمرده مثلى وخنزيرده
ذوات امثالدن اولمامغله قيمتى ايله اخذ ايدر اما مسلم ايسه بهرحال قيمتيله اخذ ايدر زيرا بيان ايلديكه مسلم تملك
خمردن ممنوعدر وموجب تسليم اولان سبب موجود ايكن تسليمندن شرعا عاجز اولدقده اوزرينه قيمتى
واجب اولور واكر عبد مزبور قبل الاسر برمسلم و برنصرانى بينلرنده مشترك اولوب صكره بر ذمى آنى اعدادن
خمر ايله اشترا ايتمش اولسه بونده بعضى كلم قيلسه نصرانى نصفنى نصف خمرك مثلى ايله ومسلم قيمت خمرك
نصفى ايله اخذ واخلاص ايدرلر نكته سى اولدركه نصرانى حصه سنده اداء مثله قادر ومسلم غير مقتدردر
امابوصورتده مشترى مسلم ايسه مولالرى اولان مسلم ونصرانى ايكيسيده عبدى قيمتيله اخذ ايدرلر زيرا خمر
حق مسلمده مال متقوم اولمامغله معامله لرى شراء شرعى اولمديغى امر متحقدر واكر عبد مزبورى اعدادن
خمر ايله اشتراده برمسلم و برنصرانى اشتراك ايتمشلر ايسه نظر اولنور اكر مولاى قديمى مسلم ايسه نصف عبدى
مشترى مسلمدن نصف قيمتيله اخذ ايدر زيرا حصه سنده اهل حربله معامله لرى هبه واتهاب منزلنده اولوب
شراء شرعى اولمامشدر ونصف آخرينى نصرانيدن قيمت خمر ايله اخذ ايدر زيرا خمر حق نصرانيده مال
متقوم اولمغله حصه سنده معامله لرى شراء حقيقى اولديغى محققدر واكر مولاى قديمى نصرانى ايسه نصفنى
مسلمدن بيان سابق اوزره قيمتيله اخذ ايدوب نصف آخرينى نصرانيدن بدل ايلديكى خمرك مثلى ايله اخذ
ايدركه نصرانى اداء مثل خمره قادردر واكر عبد مرقومك فى الاصل برمسلم و برنصرانى ايكى مولاسى بولنوب
بعد الاسر دخى اهل حربدن ينه برمسلم و برنصرانى خمر ايله اشترا ايتمش اولسه لر موليان مرقومان مسلمك اشترا
قيلديغى نصفى نصف قيمت عبد ايله اخذ ايدرلر مترجم حقير ديركه بومسئله يى تعليلده عندعزده بولنان نسخ
صحيحه ده لان مايملكه بالشراء حقيقة لفظى واقع اولمشدر لكن ظن ايده رمكه آنده سهو كاتب واردر

مطلب تصرف المترجم فى شرح الكتاب

واصل

واصل نسخه قرينهٔ سياق وسباقله لان المسلم ماتملكه بالشراء حقيقة لفظيدر يعنى مشترى مسلم اول عبده
شراء حقيقى ايله تملك ايتمشدر بلكه حصه سنده معامله لرى هبه واتهاب منزلنده واقع اولمشدر انتهى
ونصرانينك اشترا قيلديغى نصفك نصفنى مولاى مسلم ادا قيلديغى خمرك نصف قيمتيله ونصرانى مثل نصفيله
اخذ ايدرلر زيرا بوموضعده هر نصف بر عبد كامل منزلنده اعتبار وايكى صورتده دخى جزئك حكمنى حكم
كله مقايسه اختيار اولنمشدر واكر مسئلهٔ مرقومه ده مسلم ونصرانى اول عبدى اهل حربدن برقاچ خنزير ايله
اشترا قيلمش اولسه لر بوصورتده موليان مرقومان نصفنى مشترى مسلمدن نصف قيمت عبد ايله اخذ ايدرلر
زيرا مسلم مزبور آنى شراء شرعى ايله اخذ ايتميوب بلكه حقنده معامله لرى هبه واتهاب منزلنده واقع اولمشدر
ونصف آخرينى نصرانيدن نصف قيمت خنازير ايله اخذ ايدرلر زيرا نصرانى اول نصفه شراء حقيقى ايله
مالك اولوب خنزير دخى برفردك حقنده ذوات امثالدن اولمامغله قيمتى ايجاب اولنمشدر واكر مسائل مذكوره ده
احد الموليين عبددن حصه سنى اخذه راغب اولوب آخرى غير راغب اولسه ينه مولاى راغب حصه سنى
وجه مشروح اوزره اخذه قادردر زيرا هر برينك نصفده حق اخذى قديم ملكى ايله ثابت ايكن احدهما
كندو حقنى ابطال ايتمكله آخرك استيفاء حقى محال اولمازكه هر برينك ابطالى حق آخرده اعمال اولنماز
والله اعلم بالصواب

باب من الفداء الذى يرجع الى اهله اذا ظهر عليه المسلمون والذى لايرجع * يعنى اهل حربدن اموال مسلمينى
استخلاص ايچون بذل اولنان فدا اوزره مسلمين استيلا و يدلرندن خلاص قيلدقلرنده اول فدادن اصحابنه ردى
لازم اولوب اولميانلرينى تعيين و تخصيصده باب دقايق اختصاص صدر قچان مشركين دار اسلامده امتعهٔ
مسلمين اوزره استيلا وعسكرلريله احراز ايدوب هنوز دارلريله احراز ايتمدين جيش مسلمين آنلرايله قتال و يدلرندن
تخليصله شجاعتلرين ابراز ايلسه لر كركدركه امتعهٔ معهوده اصحابنه مردود قيلنه زيرا دارلريله احراز
ايتمدكجه مالك اولميوب بمنزلة الغاصب اولملريله مال مرقوم هركيمك يدينه واصل اولورسه مال مسلم غنيمت
اولمامغله مالكنه ردى اوزرينه واجب اولور بوصورتده امام واقف احوال اولميوب آنى اصحابت ايدنلره
تقسيم ايتمش اولسه تقسيمى باطل اولمغله ينه مالكنه تسليمى لازمدر زيرا بوقسمت محلنه مصادف اولمديغى
ظاهردركه قسمت طرف امامدن هر شخصه تمليك سهمنى متضمن ايكن بوبابده مال مسلمى بلارضا ولايت
تمليكه مالك اولمديغى امر باهردر كذلك صورت مفروضه ده اهل حرب اول مال اوزره قبول اسلام ياذمت
ايلسه لر ينه اصحابنه ردنه مسارعت ايدرلر زيرا بوبابده غاصبين ايدكلرى متعين اولمغله اسلاملريله وجوب رد
اوزرلرينه متأكد ومتين اولمشدر قال عليه السلام على اليد ما اخذت حتى ترد يعنى يد اوزره اخذ ايلديكى
نسنه دين واجبدر تا آنى محلنه رد ايده نجه دك اما امام واقف احوال اولوب انجق اهل حربك عسكرلريله
احرازلرين تمام احراز اعتبار ايلديكندن همان اول مالى دخى سائر غنائم مشركينله برابر تخميس واصابت ايلين
مسلمين ميانلرنده تقسيمه ابتدار ايدنصكره بو حكمى خلافنى رأى ايلين قاضى آخره رفع اولنسه كركدركه حكم
سابقى امضا قيلوب ابطالنه اجتسار ايلميه كه اولبابده امام اجتهادى ايله فصل مختلف فيهى امضا واختيار ايلمشدر
كذلك اهل حرب بعد الاخذ اسلام ياذمتى قبول ايتملريله امام مأخوذلرى آنلره سالم اولمشدر ديو بطريق الاجتهاد
قضا ايلسه ينه تنفيذ وامضا اولنور سؤال اولنورسه كه بومسئله ده علماء اسلاف ايكى قول اوزره اختلاف ايدوب
بعضيلرى اهل حرب اموال مسلمينه دارلرنده احراز ايله دخى مالك اولمازلر ديو قائل و بعضيلرى دارلرنده
احراز ايله مالك اولورلر ديمكه مائل اولوب برفرد قبل الاحراز بالدار مالك اولورلر ديمكه متمايل اولمدقلرندن
حكم مذكور خلاف اجماعله قضا ايدوكى نمايان ايكن تنفيذ وامضايه نيجه شايان كوريلور جوابنده ديرزكه
بويله دكلدر بلكه علماء اسلاف ايكى مسئله ده اختلاف ايتمشلردر برى اولدركه اموال مسلمين قهر ايله اخذ اولندقده
بعد الاحراز اهل حرب ايچون محل تملكميدر دكلميدر و برى اولدركه قهر ايله محل تملك اولدقده احرازلرى
قبل الدار يد ايله تمام اولورمى اولمازمى پس برقاضى اجتهاده صرف اقتدار ايدوب رأيى مسئلهٔ اولادن مال مسلم
قهر ايله محل تملك اولديغنده ومسئلهٔ ثانيه دن قهر اهل حرب قبل الاحراز بالدار احراز عسكر ايله تمام
اولديغنده استقرار ايتمكله امضاء حكمى اختيار ايلسه حكمى موضع اجتهادده واقع اولمغله نفوذى
بديداردر نظيرى اولدركه قاضى شهادت فساقله غائب اوزره قضا ياخود بررجل وايكى امرأة
شهادتلريله غائب اوزره ثبوت نكاحله قضا ايده البته بوقضاسى تنفيذ وامضا اولنور اكرچه غائب

مطلب بتنفيذ الحكم فى المجتهد فيه

مطلب التلفيق فى القضاء

اوزره قضاسنی تجویز ایلین شهادت فساق کذلك امرنکاحده نساك رجالله شهادتلرینی مجیز اولمامشدر لكن
جوابده دینلورکه مسئلتیندن هر بری مجتهد فیها اولمغله قاضی بطریق الاجتهاد ایکیسندن برمسئله تلفیق
واولوجهله حکمنی تحقیق ایلدکده البته حکمی تنفیذ وتصدیق اولنور نکته سی اولدرکه مجتهد البته دلیله
تابعدر بوقسه قائله متابع دکلدر اماابتداء بابده سبقت ایدن مسئله بشقه درکه آنده قسمتله بطریق الاجتهاد
قضا ایتمیوب همان اول قضایی مال مسلمین ایدوکنی بیلمك اقتضا ایتمکله صکره معلومی اولدقده بطلان قضاسی
مجزومدر نظیری اولدرکه برکسنه اصابت قبله ده تحری واجتهادایله اداء صلوة ایدوب صکره خطاسی ظاهر

مطلب حكم المتحرى وغير المتحرى فى القبلة اذا تبين الخطأ

اولسه اکا اعادهٔ صلوة لازم اولماز اما اجتهاد واشتباه ایتمیوب على العمياء برجانبه توجهله ادادن صکره خطاسی
ظاهر اولسه اعاده اکالازم اولور نکته سی اولدرکه فعل مطلق خطاسی ظاهر اولمدقچه صوابه محمولدر ونظر
واجتهاددن صادر اولان فعل دخی ممکن اولدقچه صوابه محمولدر وقضادخی محل مجتهد فیهه مصادف اولدقده
امکان اصابت آنده قائمدر کورمزمیسنکه برکسنه فوت اولوب برقاچ رقیق قالوب اوزرنده دین کثیری بولنمغله

مطلب يجب احسان الظن فى حق القاضى بانه قضى باجتهاده مالم يظهر جهله

قاضی رقیقنی بیع ودینی ادادنصکره اول رقیقك بعضلری مدبرایدوکنه اقامت بینه اولنسه بوصورتده قاضینك
بیعی باطل اولور اماقاضی مدبرایدوکنی بیلوب تدبیر من قبیل الوصیة اولوب دین وصیت اوزره مقدم اولدیغنی
ملاحظه برله بطریق الاجتهاد تدبیرینی ابطال ودین ایچون بیعدن صکره بوحکمی تخطئه ایلین قاضی آخره
تفویض اولنسه معنای مذکوره بناء کرکدرکه قضاءاولی امضا وتعریض ایلیه واکرصورت مفروضه ده قاضی
ثانی قاضی اولك حقیقت حاله وقوفنه یاخود حکمی بوری بطریق الاجتهاد ایدوکنه عالم دکل ایسه ینه
تنفیذ قضاسی اوزرینه لازمدر زیرا بیان ایلدیك که قضاء قاضی ممکن اولدقچه صحته محمولدر وهم قاضی حقنده
حسن ظن ایلمك واجبدر قال الله تعالى فيتبعون احسنه وبوبابده احسن الوجهين قضاسی حقیقت حاله
بعد الوقوف بطریق الاجتهاد واقع اولمغه حمل اولنمقدر بنابرین خلافی معلوم اولمدقچه نفوذ قضاسی مجزومدر
واکر مسلمیندن برتاجردار بمزده عسکراهل حربه دخول ومسلمیندن اخذ ایلدکلری اموالك فداسنی کندو
مالندن مبذول قیلسه بعد الاخراج کرکدرکه بلاامر بذل فداده متبرع اولمغله همان اول مالی بلاشیء صاحبنه
مردود وموصول ایلیه بوصورتده اهل حرب دارلرینه دخول ایتمدین مسلمین اوزرلرینه استیلا واول فدایه
بعینه اصابت ایلسه لر تاجرمز بوراایچون کرك قبل القسمة وکرك بعد القسمة اخذینه قدرت بوقدر زیرا مشرکین
اخذلرنده اکا ملك تامله مالك ولمشلردر حتی اسلام یاذمتی قبول ایلسه لر سالما اکا متملك اواورلر نکته سی اولدرکه
اهل حرب اول فدایه بطریق القهر مالك اولمامشلردرکه آنده دارلریله احرازلری شرط قیلنه بلکه اول فدا
شول مال منزلنده اولمشدرکه اهل حرب آنی تجار مسلمیندن اشترا ایدوب نفس شرا ایله بعد التسلیم صاحبینك
آنده حقی قالمامق اوزره اکا مالك اوله لر غایة الامر مقابله سنده تاجره و یردکاری نسنه مسلم آخره مستحق اولمشدر
لكن بدل مستحقده اخذ اولنان مال سبب اخذی بین المسلمین جاری اولوب قبض دخی واقع اولدقده قابضك
مملوکی اولوز پس معنای مرقوم مسلم ایله اهل حرب بینلرنده جاری اولدقده بطریق الاولى درو هم تاجر فدایی
آنلره طیب نفسی ایله تسلیم وحکم سلامتده قیلوب هبه منزلنده تنزیل ایتمشدر کورمزمیسنکه اهل حرب
برمسلمی قتل وجسدینی اخذ ایتملریله اهل بیتندن برجماعت واروب جسدینی اخذ ودفن ایتمك ایچون اعطاء جعل
ایلسه لر بوصورتده اهل حرب اسلام وذمتی قبول ایدرلرسه جعل مرقوم آنلره سالم قیلنوب دارلریله احرازدن
اقدم مسلمین اکاظفر بولورلرسه مسلمینه غنیمت سالمه قیلنور مانحن فیه دخی بویله در مؤلف عمیق الافکار
مسئلهٔ مذکوره یی سوق دلائل ومنع غوائل برله آشکار ایدوب دیرکه کورمزمیسنکه اهل حرب مسلمین
یااهل ذمتدن بعض احراری اسیر ودارلرینه ادخال ایتدکلرنده اهل اسرا واروب قائله افتدا ایلسه لر مال مزبور
اهل حرب اسلام وذمتی قبول ایدرلرسه آنلره سالم قیلنوب مسلمین اوزرینه استیلا ایدرلرسه مسلمینه غنیمت سالمه
قیلنور ومعترض مجادله یه قیامله بومسئله ده مالی دارلریله احراز ایتمشلردر مانحن فیه اکاقیاس اولنماز دیو
اعتناء بی معنی ایله اظهار خصام ایدرسه جوابنده دیرزکه حکم مذکوره سبب اکراحراز اولیدی بومسئله ده
اهل اسرا مالرینه قبل القسمة غنیمت ایچنده ظفر بولدقده قهرا اخذ واحراز ایلدکلری اموال مسلمین کبی
بلاشیء اخذه قادر اولورلرایدی اکرمعترض سابق ایشته بن بوسمته مائل و بلاشیء اخذینه قائلم دیرسه جوابنده
دیرزکه بوقول ناسدید صوب صوابدن بعیددر زیرا مسلمیندن برطائفه استیصال اهل حربدن خوفله اهل حربه
بیك ثوب هروی ویروب اول سنه ده اهل حرب اوزرلرینه هجوم ایتمك اوزره مصالحه ایدوب اهل حرب دخی

اثوابی قبض واول سنه دخی منقضیه اولدقدنصکره مسلمین ظفر بولوب اول اثوابی اغتنام ایلسه لر اثواب
مرقومه البته اخذایدن مسلمینه غنیمت اولوب قبل القسمة وبعدها آنلره سالم قیلنور زیرا اهل حرب آنی اصحابینك
طیب نفسلریله آلمشلردر وقبل القسمة صاحبنه رد اولنان انجق بطریق القهر آلدقلریدر کذلك صلح مذکور
مسلمیندن برمدینه اهلی ایله دار اسلامده بولنان عسکرمشرکین بینلرنده واقع اولدقدنصکره مسلمینه مدد کلمکله
ویردکاری مالی مشرکیندن قبل الاحراز بالدار استنقاذ ایلسه لر معنای مذکوره بناء ینه اصابت ایدنلرك
غنائمنده ادخال وانفاذ اولنور پس مقدمات مشروحه دن عندمزده نمایان اولمشدرکه صاحبینك طیب
نفسی ایله مأخوذ اولان مالی اخذلری دار اسلامده ودار الحربده واقع اولمق سیاندر ومسلمین ایچون بذل اموالله
وجه مشروح اوزره مصالحهٔ اهل حرب جائز اولمق انجق اول حالده درکه نفوس وذراریلری اوزره استیصال
وهلاکدن خائف ومالارین فدایه صارف اوله لر وصاحب الشرع دخی بومعنایی تصویب ایتمشدرکه رسول الله
علیه السلام بعض اصحاب کرام لرینه اجعل مالك دون نفسك قول شریفلریله امر وترغیب بیوردیلر
ورسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم یوم خندقده مسلمیندن احساس ضعف ایتملریله بووجه اوزره مشرکینله
صلحه عزیمت ایتمشلر ایکن جناب سعدین یعنی سعد بن معاذ وسعد بن عباده رضی الله تعالى عنهمانك قول
شجیعانه لرندن قوت مسلمینی ادراك ایتدکلرنده صلح مرقومدن امتناع واستمساك ایلدیلر وذکر اولنان معنی
ذراری مسلمین اوزره خوف اولندقده جواز صلح مرقومده اصل معتنی قیلنمشدر واکر اهل حرب برمسلمی اسیر
ایدوب اول دخی سلاح وفرسنی نفسنه فدا ایتمکله خلاصندنصکره مسلمین اول مالك عیننه ظفریاب اولسه لر
نظر اولنور اکرمشرکین دارلریله احراز ایتمامشلر ایسه قبل القسمة وبعدها مجانا صاحبنه تسلیمه آغاز اولنور
واکر ایتمشلر ایسه قبل القسمة بلاشیء وبعد القسمة دیلرسه قیمتیله اخذ ایدر زیرا اسیر اوزره ثابت اولان
ید اهل حرب معیتنده بولنان مال اوزره دخی ثابت اولمغله اول ماله بطریق القهر اصابتلری ثابت وآنده اهل حربك
استیلاء قصدی ایله مصابلرینك حکمی متثبت اولمشدر امامسئلهٔ سابقه بشقه درکه آنده فدا اوزره یدلری
انجق صاحبینك طیب نفسی ایله ثابت اولمشدر واکر اول مالی اهل حرب احراز ایتمدین غنیمتده واقع اولدقده
امام آنی بیع ایتمش اولسه بیعی باطل وصاحبنه ردی واجبدر مکرصاحبی نه زمانده کلهجکی معلومی اولمیوب
ضیاعندن خوف ایتمکله ثمنی حفظ ایچون مسلمینه بیع ایتمش اوله بوصورتده لقطه یی بیع ایدوب صکره صاحبی
ظهور ایلین قاضی منزلنده اولمغله بیعی نافذ اولور امابیعی نه وجه اوزره اولدیغی بیلنمزسه البته بیعی ابطال اولنور
زیرا وقوف حقیقی متعذر اولدقده حکمی ظاهر اوزره بنا واجب وظاهر حالی دخی غنیمتدن اولمق اوزره بیع اولمغله
خلافی بیلنمدکچه اول وجه اوزره حملی موجبدر ومؤلف موشکاف بوندن اقدم قاضی بعد موت المولى اداء دین
ایچون مدبری بیع ایدوب نه وجه اوزره بیع ایلدیکی بیلنمدکده عن علم وعن اجتهاد بیعه حمل اولنوب خلافی
معلوم اولمدقچه بیعی جائز اولور قولنی تقدیم واسلاف ایتمشیدی بناء علیه بعض اصحابمز بین المسئلتين فارق
بولنمامغله مؤلف دقیقه دانك اختلاف قولینی اختلاف روایتینه حمل اولنمق لایقدر دیدیلر وبعضیلری بینلرین
تفریقله شووجهله تدقیق ایلدیلرکه بومسئله ده مال غائبی ضیاعدن حفظ ایچون بیع ایلمك قاضی اوزره مستحق
ومقرر اولمیوب بلکه قاضی دیلرسه ایدر ودیلرسه ایتمز معناسینه مخیردر امامسئلهٔ سابقه ده داین طالب اولدقده
دین ایچون بیع ترکه قاضی اوزره مستحق وواجبدر بناء علیه مسئلهٔ سابقه ده بیع مطلقنی وجه مستحق اوزره
تحمیل وقاضی تدبیرینی بیلوب عن اجتهاد ابطال ایتمشدر دیو تکمیل ایلدیك زیرا غیرمستحق مستحقه معارض
اوله مدیغندن جانب مستحقه ترجح عارض اولور امابومسئله ده جانبین برابر بولنمغله بیع مطلقنی ظاهر اوزره حملی
اظهر کوردیك واکر براسیر بعض اصحابنه ارسال پیام وکندو مالندن یاخود اول صاحبینك مالندن اهل حربه
فداسنی بذل ایتمکی رجا واعلام ایدوب شخص مأموردخی اماناله دار الحربه دخول واول مصلحتی تکمیله موصول
ایلدکدنصکره مسلمین اول مال اوزره استیلا ایلسه لر فیئده داخل قیلنوب صاحبی قطعا مداخل اوله مز
زیرا مال مرقوم ید اهل حربه بطریق القهر واصل اولمیوب همان صاحبی طوعا تسلیمله متواصل اولمشدر
کذلك اهل حرب براسیره البته سنی قتل ایدهرز یاخود بذل فدا ایله نفسنی تخلیص ایدرسین دیو تهدید ایلسه لر
ینه تفصیل مذکور آنده تمهید اولنور زیرا مال مطلوب عندنده موجود اولمدیغندن آنی عدم اعطایه قادر اولمغله
بعد الاعطاء اثبات یدلری بطریق القهر اولمادیغی عندمزده ظاهر اولمشدر امامال مطلوب حین اسرنده
عندنده موجود اولدیغی بشقه درکه آندن یدلرینی دفعه غیرمقتدر در کورمزمیسنکه صبر ایدوب آنی قتل ایلسه لر

مطلب جواز مصالحة المسلمين مع اهل الحرب باعطاء المال الى اهل الحرب

بوصورتده اول مال اوزره يدلری ثابته اولوب صورت اولیده داراسلامده بولنان مال اسیر اوزره وفدایه مأمور
اولان شخصك اموالندن برشیٔ اوزره یدلری ثابته اولمازینه كورمزمیسنكه فداء مرقوم غنیمتـه دوشدكدنصكره
رداولنمق اقتضا ایلسه ادا ایلین مأموره می رد اولنور یوقسه امر ایلین اسیره می بو ایكیدن هر بری معنای فقهدن
بعیـد اولمغله عدم ردی تأیید اولنور واكر برمسلم صف قتـالده مشركینله محاربه ایدر ایكن خوفه ذاهب اولمغله
همان سلاح وفرسنی مشركینـه تسلیمله مشركیندن اخذ امان اوزره هنوز منعهٔ مسلمین ایچنـده ایكن مشركینله
مصالحه یه طالب اولوب آنلردخی مساعده برله تكمیل مطالب ایتـدكلرندنصكره مسلمین اول مال اوزره استیلا
ایلسه لر البته غنـائمده ابقا اولنور زیرا صاحبی مقاتل وممتنع ایكن آنی اعطا ایتمشـدر واول هنكامده يد اهل حرب
نه نفسی ونه یانده بولنان مالی اوزره ثابت دكل ایكن انجق كندو اعطاسیله ثابت اولمشدر امابعد الاسر اخذ
ایتدكلری بشقـه در واكرمشركین مداین اسلامدن برمدینه یی محاصره ایتدكلرنده مسلمین دخی اهـل حرب
ایام معلومه‌ده آنلردن كف يد ایتمك اوزره مقدما اهل حربدن اسیرایدوب حالا عبید اهل ذمت بولنان رقیقلری
ویرمك اوزره مصالحه یه طالب اولوب مولالری اولان اهل ذمت دخی علی وجه الرضا تسلیم برله تكمیل مطالب
ایتدكلرندنصكره ایام معلومه منقضیه اولوب مسلمینـه مدد لاحق اولمغله اهل حربله قتـال واول رقیق اوزره
استیلا ایلسه لر ینه غنـائمده ابقا اولنورلر كه مولالری مشركینـه طیب نفسلری ایله اعطا قیلمشـلردر
امامسئلهٔ مزبوره‌ده مولالری راضی دكللر ایكن والی مدینه يدلرندن نزعله اهل حربه دفع ایتمش اولسه نظر اولنور
اكر اهـل حرب دارلریله احراز ایتمدین مسلمین استیلا ایتمشلر ایسه قبل القسمة و بعـدها مولالرینه بلاشیٔ اعطا
قیلنورلر واكر استیلالری احرازلرندنصكره ظاهر اولمش ایسه مولالری قبـل القسمة بلاشیٔ و بعـد القسمة
دیلرلرسه قیمتـلریله اخذه قادر اولورلر زیرا بونده مولالرندن بلا رضا اخـذ اولنمشلردر و بوبابده امیر المسلمین
اخذ ایدوب اهل حربه ویرمكله اهل حرب بطریق القهر اخذ ایتمك میانده فرق یوقدر بوصورتده مولالری
بعـد القسمة قیمتلریله اخذدن امتناع ایدرلرسه امیره قیمتـلرین تضمینله انتفاع ایدرلر زیرا امیر آنلردن غصب
ایتمشـدر ومغصوب يد مولاسنه عودت ایتمدكجه غاصب اوزره قیمتله مضموندر وامیر قیمتـلرین ضامن اولدقده
رقیقـه ضمانله مالك اولمش اولوب اول رقیق فی الاصل ملك امیر ایكن مشركین بلا رضا يدندن اخـذ ایتمشلر
حكمنده داخـل اولور حتی امیر دخی دیلرسه بعـد القسمة قیمتلریله اخذه قادر اولوب بركسنه معارضه یه قیاملّه
امیر اول رقیقی اهل حربه رضاسیله ویرمشیكن غنیمتدن حق اخذی یوقدر دیمكه مقتـدر اولماز زیرا رضاسیله
تسلیمی اهل حرب رقیقه مولالرینك خلافلرینه تملكلری اوزره اولوب كند و خلافنه تملكلری اوزره اولمامشدر
شمـدی كند و ملكی استقرار ایلدكدنصكره رضاء قد یمنـه اعتبار اولنمیوب همان اهـل حرب كند و يدندن
بطریق القهر اخذ ایلدكلرینك حكمی آنده اظهار اولنور والله اعلم

باب فداء العبد الغصب والعاریة وغیر ذلك ❁ یعنی اهل حربه اسیر اولان عبـد مغصوب ومستعـار
وامثـاللرینك فدالرنده باب مبسوط الادادر بركسنه آخردن برعبـدی غصب ایدوب بعـده مشركین
اول عبـدی اخذ واحرازدن صكره غنیمتده ظاهر اولسه صاحبی قبـل القسمة بلاشیٔ و بعد القسمة دیلرسه
قیمتیله اخـذه قادر اولور زیرا مغصوب ملك صاحبی اوزره باقی اولمغـله اوزرینه استیلا يد صاحبنـده ويد
غاصبنده واقع اولمق یكساندر كه بهرحال حق اخذ نده ملك قدیمی معتبر ایدوكی نمایاندر بوصورتده صاحبی
قبل القسمة بلاشیٔ اخذ ایدرسه عین مالی مجانا یدینه واصل اولمغله غاصب ایچون براءت ضمان حاصـل اولور
اما بعد القسمة قیمتیله اخـذ ایدرسه عین مالی یدینه انجق مالیتده مثلنی ادادنصكره راجع اولمغـله اول قیمتی
تضمینله غاصبه مراجع اولور و بو بیانله هویدا اولمشـدر كه غاصبه باعتبـار الغصب حق تضمین قیمت انجق
غاصب اوزره مضمونه اولان مالیت مغصوب منه ایچون سالم اولمدیغندن پیدا اولمشدر نظیری اولدر كه عبـد
مغصوب عند الغاصب جنایت یاخود التزام دین ایلدكدنصكره غاصب آنی صاحبنه تسلیمه مبادرت بعـده
صاحبی دخی جنایتله عبدی دفع یاخود دین ایچون بیعه مباشرت ایلیه واكر بوصورتده قیمتله اخذندن امتناع
ایدرسه غاصبه یوم غصبده قیمتی تضمینله انتفاع ایدر زیرا عبدینی قبـل اداء القیمة اخـذدن ممنوع اولوب
اوزرینه اثبات یدی قابل اولمامغله یدغاصبده هالك منزلتنه نازل اولمشـدر و بو وجه اوزره غاصب قیمتنی ضامن
اولدقده عبـده ضمانله مالك اولمغله اول دخی سهمنه دوشن غازیدن قیمتیله اخذی یاخود تركی بینلرنده ثبوت
خیاره متملك اولور كذلك غاصب قیمتنی قبـل اصابة المسلمین ضامن اولمش بولنسه ینه ثبوت خیارینی متضمندر

واكر

واكر مسئلهٔ مفروضه‌ده عبـد مرقوم غنیمتده واقع اولمیوب بلكه برتاجر آنی اهل حربدن اشترا واخراج ایتمش
اولسه نظر اولنور اكر مولاسی غاصبه قیمتنی تضمین ایتمامش ایسه بوصورتده مولاسی مخیردر كه دیلرسه مشتریدن
ثمنله اخذ ایدوب صكره غاصب اوزره یوم غصبنده قیمتیله ثمندی غارم اولدیغی ثمندن قنقیسی اقل ایسه آنكله
رجوع ایدر كه بو مسئله‌ده عند الغاصب مدیون اولان عبد صاحبنه رد اولندقدنصكره دین ایچون بیع اولنمق
مسئله سینك نظیری اولمغله آنده دین ایله یوم غصبده قیمتندن اقل ایله راجع اولدیغی كبی بونده دخی غاصب اوزره
استحقاقی انجق ذكر اولنان مقداراقلده متحقق ایدوكی متیقن الوقوعـدر ودیلرسه مشتریدن اخـذ ایتمیوب
همان غاصبه یوم غصبنده اولان تمام قیمتنی تضمین ایدر كه مملوكی ایچون مجددا اداء ثمن اوزرینه لازم دكل ایكن
شمدی بلاثمن اكا واصل اولمامغـله مملوكی يد غاصبده هالك منزلنده ایدوكی مستبیندر بوصورتده غاصب كرك
قبل شراء المشتری وكرك بعد الشراء ضمان قیمتله عبده مالك اولمغله مشتریدن ثمنله خیار اخذه دخی متملك اولور
واكر مولاسی قبـل شراء المشتری غاصبه قصد تضمین ایلدكده بینلرنده قیمتده منازعه واقع اولوب غاصبی
تحلیف برله قیمتدن مقدار اقرارینی قول غاصب اوزره اخذ ایله قانع اولوب ثم ظهر العبد فی يد المشتری فاذا قیمته
كما قال المولی یعنی بوندنصكره عبـد يد مشتریده پیدا وقیمتی مولاسینك دیدیكی مقـدار ایدوكی هویدا اولسه
بوصورتده مولاسی مخیردر كه دیلرسه قیمت مأخوذه سنی غاصب اوزره رد وعبدی مشتریدن ثمنله اخذه شروع
بعده غاصب اوزره اقل مذكور ایله رجوع ایدر ودیلرسه قیمت مأخوذه یی امساك ودعوای سائره‌دن استمساك ایدر
لكن بوصورتده ثمنله اخذنده ثبوت خیار غاصب ایچون استقرار ایدر كه قیمت عبد مولاسینك دیدیكی مقـدار
ایدوكی آشكار اولوب غاصب تمام مالیت عبدی استیفا ایتمامش اولمغـله ضررینی دفع ایچون اثبات خیـارینه
وقوع حاجت پدیدار اولمشـدر اما مولاسی قیمت مأخوذه سنی رددن امتناعله همان فضل قیمتله غاصب اوزره
دعوای رجوع ایدرسه بو نزاعی مسموع دكلدر زیرا حقی انجق وقت غصبده یمین غاصبله لازم اولان قیمتنده در
وشمدی زیادهٔ قیمتی متبین اولمغـله وقت غصبده دخی قیمتی بومقـدار ایدوكی متعین اولماز اكرچه ظاهر حال
بومعنی اوزره دالدر لكن ظاهر حالله استحقاق ثابت اولمامغله مولاسی ایچون دخی مقبوضنی رددن امتناعله فضل
قیمته استحقاق متثبت اولماز قال شارح الكتاب شرح الله تعالی صدره یوم الحساب وانما یستدل الكرخی رحمه الله
تعـالی بهذا اللفظ وهو قوله فوجد قیمة العبد كما قال المولی فی التقسیم الذی ذهب الیه فیما اذا اخذ المغصوب منه
القیمة بزعم الغاصب وقد بینا ذلك فی كتاب الغصب من شرح المختصر یعنی امام كرخی رحمه الله تعالی كتابنده
ذكر ایلدیكی مدعاسی اوزره بو محلده واقع اولان فاذا قیمته كما قال المولی لفظی ایله استدلال ایدوب دیمشـدر كه
امام محمد رحمه الله تعـالینك كتاب السیر الكبیرده كندو مذهبی اوزره اقسام مسائل غصبی تقریرده مغصوب منه
قیمتی زعم غاصب اوزره اخـذ ایلدیكی مسئله یی تحریرده واقع اولان فوجد قیمة العبد كما قال المولی قولی بنم
مدعامه دالدر وبز بو بحثی شرح المختصردن كتاب الغصب مسائلنده بیان ایلدیك مترجم فقـیر دیر كه مدعای
كرخی اولدر كه عبد مغصوب غائب اولمغله قیمتده نزاع اولنوب مغصوب منهك بینه سی اولمامغله قاضی غاصبی
تحلیف وقول غاصب اوزره قیمتنی قضادن صكره عبـد مغصوب ظاهر اولسه نظر اولنور اكر قیمتی مولاسینك
دیدیكی مقـدار اوزره ایسه مولاسی دیلرسه قیمتی امساك ودعوادن سكوت ایدر ودیلرسه قیمتی غاصب اوزره رد
وعبـدی اخذ ایدر واكر قیمتی غاصبك دیدیكی مقـدار اوزره ایسه البته قیمتی امساك ودعوادن سكوت ایدر
لكن دعوای مذكوره سی خـلاف ظاهر الروایه در وظاهر الروایه صورت ثانیه‌ده دخی اولی كبی مخیر قیلمقدر
لكن امام كرخی دعوای مذكوره سی اوزره امام محمد رحمه الله تعـالینك ظاهر الروایه اوزره مروی اولان اشبو
كتابنده مسئلهٔ تخییرده غاصبی فوجد قیمة العبـد كما قال المولی قولی ایله تقیید قیلدیغی ایله استدلال ایلمشـدر
لكن ترجمه مزده تحریر ایلدیكمز عبارهٔ كتاب تقریر ایلدیكمز معنای مرادده تعمیه والغاز طریقی ایله دخی دلالت
ایتدیكی بی ارتیابدر و بو عبـد ضعیف جناب شارحك احاله بیان ایلدیكی شرح المختصرینه ظفریاب
اولمیوب انجق شرح جامع الصغیرندن بو موضعده مرادی نه ایدوكنی فهم واكتساب ایتمكله حسب الاقتضا
افاده‌ده اطناب ایلدم وما اسئلكم علیه اجرا ان اجری الا علی الله وهو حسبی ونعم الوكیل انتهی كذلك عبـد
مرقوم غنیمتده ظاهر اولوب قبل القسمة مولاسی غاصبله برابر حاضر بولنسه‌لر ینه مولاسی قیمت مقبوضه‌سیله اكتفا
یاخود اول قیمتی غاصبه رد ایدوب عبدی غنیمتدن مجانا اخذ واستیفا بینلرنده تخییر اولنور ورد قیمتدن امتناع ایدرسه
آنك ایچون عبدی اخذ یاخود فضل قیمتله غاصب اوزره رجوعدن جواز وتساع یوقدر لكن بوصورتده غاصب

اول عبدی غنیمتدن مجانا اخذه قادر اولور زیرا مولاسی رد قیمتدن امتناعله اول قیمته رضاسنی آشکار ایتمکله
همان غاصب ابتداء امرده کندو قولنجه قیمتنی اعطا ایدوب صکره عبد اول قیمتدن اکثر ایله غنیمتده بدیدار
اولمش کبی اولور واکر قبل القسمة مولاسی وغاصب غائب اولمریله عبد برغازینك قسمتله سهمنه مرتب
اولسه ینه مولاسی مخیردر که دیلرسه قیمتی غاصبه رد ایدوب عبدی قیمتله صاحب سهمندن اخذه شروع
بعده غاصب اوزره یوم غصبده قیمتیله شمدی صاحب سهمه ویردیکی قیمتدن اقل ایله رجوع ایدر ودیلرسه
اول قیمتی امساك وعبد وغاصب اوزره دعوادن استمساك ایدر بوصورتده غاصب عبدی قیمتیله اخذه قادر اولور
واکر بوصورتده مولاسی غاصبدن قیمت عبدی اقامت بینه یاخود مدعاسنه غاصبك اقراری یایمیندن نکولی براه
یاخود بینلرنده جاری اولان صلحله کندو قولی اوزره اخذایتمش اولسه بوصورتلرده مولاسی ایچون اخذ عبده
سبیل یوقدر لکن غاصب دیلرسه صاحب سهمدن قیمتیله اخذ ایدر زیرا بیان ایلدیك كه ملك غاصب
اداایلدیکی قیمتله عبدده مستقر وحق مغصوب منه من کل وجه آندن منقطع ومتأخر اولشدر واکر برعبد
بطریق الاجارة برکسنه نك یدنده ایکن مشرکین اخذ واحراز ایدوب بعده غنیمتده واقع اولسه نظر اولنور
اکر مستأجر قبل القسمة حاضر اولورسه خصم شرعی اولوب عبدی مجانا اخذ وکما کان اجاره سنه رده
قادر اولور زیرا یدی حکم اجاره ایله مولاسی اوزره مستحقه درکه یدندن اخذه مولاسینك قدرتی غیر متحققه در
ومدت باقیه ده عقد اجاره سی باطل اولمامغله استرداد نده حق خصومت مستأجرده حاصلدر انجق ید
مشرکینده قالدیغی مدتده عبد ایله انتفاعی قابل اولمامغله اول مدتك اجرتی باطل اولور بوصورتده مستأجر
استرداد عبد ایچون خصومته قیام وعبد مرقوم فی الاصل علی وجه الاجاره یدنده ایدوکنه اقامت بینه یی التزام
ایتمکله حاکم عبدی اکا تسلیم ایتمزدن مقدم مولاسی کلوب اجاره یی انکار وعبد یدنده ودیعه یاعاریه ایدی دیو اصرار
ایلسه قول مولاسینك قولی ایدوکی آشکاردر بوصورتده مستأجر اوزره مواجههٔ مولاسنده اعادهٔ بینه اقتضا ایدرکه
بینهٔ سابقه سی وکیل خصومتی بولنمیان مولای غائب اوزره قائمه اولمغله قاضی عبدی اکا تسلیمده اجاره ایله قضا
ایتمامشدر وهم ثبوت حق استرداد نده عبد ودیعه یاعاریه یا اجاره دن بریله یدنده ایکن اخذ اولنمق آخردن مغنی
اولمغله حین استرداد نده اثبات اجاره دن مستغنیدر بناء علیه ردایله قضاء قاضی غائب اوزره اجاره ایله حکمی
مقتضی دکلدر واکر مستأجر بعد القسمة حاضر واقامت بینه ایله اثبات اجاره یه قادر اولورسه قاضی اکا دیلرسك
قیمتیله اخذ قیل لکن ویردیکك فداء قیمتده متطوعین صاحبنه رجوع ایده مزسین دیمکله نفع وضرری بذکر
اولور اکر بو معنا یه قائل اولورسه قاضی عبدی اکا تسلیم ایدوب کما کان اجاره اوزره یدینه داخل اولور وفداده
متطوع اولدیغی انجق بو جهتدندرکه مستأجر فداء مستأجر ینه محتاج دکل ایکن ملك غیری فدا ایله اخذ ایلمشدر
زیرا مستأجر فدادن امتناع ایلدکده مولاسی اکا تضمینه قادر اولمامغله مستأجر ضمان مستأجرده اولمدیغی ظاهردر
پس فداسی اسقاط ضمانی موجب اولمامق فداده متبرع اولمغی مستوجبدر بوصورتده صکره مولاسی کلوب
اجاره یی انکار ایدرسه کلامنه اصغا اولنمیوب بینهٔ سابقه ایله حاصل اولان قضاء سابق امضا اولنور زیرا بعد القسمة
مجرد یدندن اخذ اولنمش اولمق استرداده کفایت ایتمز کورمزمیسنکه یدنده ودیعه یاعاریه ایکن اخذ اولنمش اولسه
بعد القسمة اخذینه بر وجهله قادر اولماز بو جهتله بزه بدیدار اولمشدر که قاضی اخذ ایله قضا ایتدکده همان بینهٔ
مستأجر ایله غائب اوزره اجاره ایله قضا ایدوب صاحب سهمی طرف غائبدن انکار اجاره ده خصم حاضر اعتبار
ایلمشدر اما قبل القسمة حکم مسئله بشقه درکه آنده قبل الاسر مجرد اثبات ید ایله اخذه قادردر نکته سی اولدر که
بعد القسمة حق اخذی انجق شول کسنه ایچون ثابت اولور که اخذ ایله قبل الاسر عیننده یا منفعتنده ثابت اولان
ملکنی احیا ایلیه پس مستأجر منفعتنده اولان ملکنی قصدا احیا ایتمکله ثبوت حق اخذی هویدادر اما مودع
ومستعیرك قبل الاسر ملکلری بر وجهله ثابت اولمیوب اخذ ایله ملکلرین قصدا احیا ایتمدکلرندن غنیمتدن قیمتله
اخذلری مأسور فدا اولمیوب بلکه حکما عوضله تملکنه ابتدا عد اولنور اما قبل القسمة مستأجرك مجانا اخذی
انجق کما کان یدینه اعاده ایچون ثابت اولمغله حکم مزبور مودع ومستعیرده متثبتدر واکر مستأجر غنیمتدن قیمتله
ومشتریدن ثمنله اخذدن امتناع ایتمکله مولاسی کلوب قیمت یا ثمنله اخذ وانتزاع ایلسه ینه مستأجر یدندن اخذ
واجاره سنه اعاده یه قادر اولوب مدت اسرك اجرتی اوزرندن ساقط واجرت مستقبله واجب ومتقرر قیلنور زیرا
اجاره تملیك منافعدن عبارت اولوب منافع دخی تدریجله حادثه ومتجدده اولمغله عقد اجاره اول منافعی جمیعا عقد
واحد ایله یاخود عقود متعدده ایله حکما تملیکده اولوب بعض معقود علیه فوت اولمغله باقیده بطلان عقد لازم

اولمامغله مانحن فیهده دخی بقیهٔ مدتده بقاء عقد اجاره امری متحتمدر بناء علیه موجر مستأجره فداء عبدی بن
ادا ایلدم سن اول فدایی بکا ادا ایلمدکجه بن عبدی سکا اعطا ایتمم دیسه قولنه اصغا اولنماز زیرا عین عبد ضمان
مستأجرده اولمامغله فداسی اوزرینه واجب دکلدرکه اول فدا مقابله سنده عبدی آندن حبسی موجب اوله
بلکه مولاسی فدا واخذ ایله عبدی ملك قدیمنه اعاده ایتمشدر غایة الامر ملك قدیمنده مستأجرك حق مستحق بولنمغله
کما کان حقی عودت ایلمشدر نظیری اولدرکه عبددن ید مستأجرده بر جنایت پیدا اولوب موجر اداء ارشله
بذل فدا ایلیه واکر مسئلهٔ مرقومه ده عبد مزبور ید مأسور منه ده رهن ایسه نظر اولنور اکر مرتهن قبل القسمة
حاضر اولوب رهن ایکن یدندن اخذ اولندیغنه اقامت بینه ایدرسه حضور راهنه انتظار اولنمیوب همان رهن اوزره
ثابت اولان ید مستحقه سنه اعتبار ایله کما کان رهن اولمق اوزره اخذینه سزاوارکور یلور بوصورتده راهن کلوب
دین ورهنی انکار ایدرسه قول قول راهندر مکر مرتهن مجددا رهن اولمق اوزره اقامت بینه یه ابتدار ایلیه زیرا قریبا
بیان ایلدیك كه عبدی اکا رد وتسلیم انجق یدندن اخذی ثابت اولدیغندندر یوقسه صفت یدی اولان معنای رهن
مثبت اولدیغندن دکلدر واکر مرتهن بعد القسمة حاضر اولورسه دیلرسه قیمتیله اخذ ودیلرسه ترکه قادر اولور اکر
قیمتیله اخذه همت ایدرسه ینه کما کان رهن اولمق اوزره عودت ایدر بوصورتده مولاسی کلوب بعد قضاء الدین خذنی
اراده ایدرسه نظر اولنور اکر قیمت رهن دینله برابر یاخود دین اکثر ایسه عبدی بلاضمان شیٔ اخذی باتفاق الائمة
امر مقرردر زیرا بو تقدیر اوزره جمیع مالیت مرهون مرتهن اوزره مضمون اولمغله فداء مضمون ضامن اوزره واجب
اولوب غیر اوزره رجوعه مقرون اولماز واکر دین قیمت عبدك مقدار نصفی ایسه علی قول ابی یوسف ومحمد رحمة الله
تعالی علیهما ینه وجه مشروح اوزره در اما عند ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه مرتهن نصیف فدا ایله راهن اوزره
رجوع ایدر وآنی قبض ایتمدکجه مولاسندن عبدی منعه قادر اولور نظیری اولدرکه قیمتی دیندن اکثر اولان
عبد مرهون جنایت ایدوب راهن غائب ایکن مرتهن بذل فداسنه همت ایده بوصورتده مرتهن علی قول الامامین
فضلهٔ دینده متطوعدر اما علی قول ابی حنیفة رضی الله تعالی عنه متبرع اولمیوب بلکه فضله راهن اوزره راجعدر
ومرتهن اخذ عبدده رهن اوزره اقامت بینه ایتدکدنصکره راهن کلوب رهن ودینی انکار ایدرسه اعادهٔ بینه یه
حاجت یوقدر زیرا قریبا بیان ایلدیك كه بو بابده قاضی مرتهن ایچون قیمتنی ویروب عبدی اخذ ایله حکم ایلدیکی
انجق عقد رهنله مستحق اولدیغی ملك یدینی احیا ملاحظه سیله اولمغله صاحب سهمی طرف راهندن حق مذکور
اوزرینه بینه ایله اثبات اولنمق ایچون خصم حاضر قیلمشدر واکر بعد القسمة راهن ومرتهن ایکیسیده حاضر اولوب
انجق راهن بذل فدادن ممتنع ومرتهن بذل فدایه مسارع اولسه عبد مرقوم ینه رهن اوزره یدینه راجع اولور لکن
بوصورتده مرتهن باتفاق الائمة اداء فداده متطوع اولور نظیری شول فداء جنایتدرکه راهن حاضر ایکن مرتهن
ادایه مسارعت ایلیه زیرا بو تقدیر اوزره قیمت عبدده دین اوزره تفاضل بولنسون بولنماسون البته فداده متطوع
اولور واکر بو مسئلهٔ رهنده مرتهن حاضر اولمیوب یا انکر راهن موجود اولمغله عبد مرقوم کندو ملکی وفلان شخصك
عندنده دینی مقابلنده مرهون اولمق اوزره اقامت بینه یه بذل مجهود ایلسه نظر اولنور اکر حضوری قبل القسمة
ایسه عبدی اکا حکم اولنور زیرا ملك قدیمنه اعتبار ایله مجانا حق اخذی ثابت ایکن آنی بینه ایله اثبات ایلمشدر
لکن عبد مرقوم یدینه تسلیم اولنماز زیرا ید مرتهن قضاء دینه دکین اول عبدده کندو یدی اوزره مستحقه
اولدیغی اقرار ایتمکله قاضی نظر نفسندن عاجز اولنلره ناظر اولدیغندن مرتهنه نظر ایچون مرتهن کلوب قبض
ایدنجیه دك عبدی برامین وعادل کسنه نك یدینه وضع وتسلیم ابتدار ایدر واکر حضوری غنیمتده بعد القسمة
اولوب یاخود اهل حربدن اشترا ایدن کسنه نك یدنده بولوب ثمنله فدایه طالب ایسه ینه عبد بینه سیله اکا حکم
اولنور که بو اخذ ایله ملك قدیمنی احیا ایله راغبدر بوصورتده فداسی قیمت رهنله برابر یا اکثر ایسه قاضی عبدی
ید امینه وضع ایتموب کندویه تسلیم ایدر زیرا بو بابده فداسی مرتهن اوزره واجبدرکه مالیت رهن ضماننده
داخلدر انما مسئلهٔ جاره بشقه در وراهنك غارم اولدیغی فدا ایله مرتهن اوزره حق رجوعی ثابت اولمغله مرتهن
اول فدایی ادا ایتمدکجه عبد اوزره حکم استحقاقی یدی ساقط وفائت اولور بو جهتله عبد مرقوم راهنه تسلیم
اولنور اما قبل القسمة حضوری بشقه در وصورت مفروضه ده راهن اخذ ایلدکدنصکره مرتهن حاضر اولسه
قاضی اکا دیلرسك فدایی راهنه ادا وعبدی کما کان رهن اولمق اوزره اخذ قیل ودیلرسك عبددن کف ید قیل ودینك
باطل اولسون دیمکله تخییر ایدر زیرا راهن بلا فداء اخذه قادر اولمامغله مالیت رهن ضمان مرتهنده ایکن هالك
اولوب دینی استیفا قیلمش حکمنده قیلنور وراهن عین عبدده ثابت اولان ملکی احیاده مضطر اولمغله فداسنده

متبرع اولیوب مرتهن ومستأجرك عینده ملكلری اولمامغله غرضلری ملك عینی احیا اولمدیغندن فدا زنده
متطوع اولورلر واكر راهنك فداسی قیمت رهندن اقل ایسه ینه قاضی عبدی اكا ویرمیوب یدامینه وضع ایدر
زیرا بو صورتده اكرچه راهنك فداء عبدایله مرتهن اوزره حق رجوعی ثابت اولمغله دیندن مقدار فدایی مرتهنه
ادا ایتمش اولورلكن بعض دینی استیفا ایله مرتهنك استحقاق یدی باطل اولمامغله قاضی رهنی ید عدله وضع ایدر
بعده مرتهن حاضر اولمدقده دیلرسه فدایی راهنه ادا ایدوب عبد جمیع دین سابقله قبل الاسر رهن اولدیغی كبی
ینه عندنده رهن اولور اكر اداء فدادن امتناع ایدرسه فدادن زائد اولان دینله ینه عندنده رهن اولور زیرا
راهن فدا ایله مرتهن اوزره رجوعی مستوجب ومرتهنك راهن اوزره دین سابقی ایچنده مقدار فدا ثابت اولمغله
بطریق التقاص راهندن اول مقداری استیفا ایتمش اولور بو صورتده عبد ید مرتهنده فوت اولورسه راهن ویردیكی
فدا ایله مرتهن اوزره رجوع ایدر زیرا هلاك رهنله جمیع دینی استیفا ایتمش اولمغله مقدار فدایی ایكی دفعه استیفا
قیلدیغی هویدا اولور واكر فداء راهن دراهمله اولوب اصل دین دنانیر یاطعام یاغیری نسنه ایسه راهن جنس
دیندن فدایه مقابل اولان حصه ایله مرتهن اوزره رجوع ایدر زیرا بطریق التقاص اولان استیفا حقیقت
استیفا منزلنده در ومرتهن فی الحقیقة استیفا ایتمش اولسه راهن بعد هلاك الرهن اول مستوفایه رجوع ایدر
نكته سی اولدر كه ضمان رهن ضمان استیفا اولمغله آنده اعتبار شرعی مالیته در عینه دكلدر واستیفا انجق جنسله
اولوب خلاف جنسله اولماز ومجانست اموال دخی انجق صفت مالیتله حاصله در پس مرتهن بطریق التقاص
مقدار فدایی جنس دیندن استیفا ایتمش اولمغله راهنك مرتهن اوزره رجوعی دخی جنس دیندن مقدار فدا ایله
اولوب جنس فدادن اولماز واكر اهل حرب برعبد موهوبی اسیر واحراز ایتدكلرندن صكره غنیمتده ظاهر اولوب
قبل القسمة واهب وموهوب له ایكیسیده حاضر بولنسه لر حق اخذی موهوب لهه منحصر اولور زیرا ثبوت
حق اخذه انجق ملك قدیم یا ثبوت ید معتبر و بونلر دخی حین اسرنده موهوب له ایچون ثابت ومقرردر اما بعد الاخذ
واهب هبه سندن رجوعله عبدی اخذه قادر اولور زیرا موهوب له اخذ ایله عبدی ملك قدیمنه اعاده ایتمشدر
وهبه ایله حاصل اولان ملك قدیمنده واهبك حق رجوعی فی الاصل ثابت اولمغله شمدی ینه عودت ایلمشدر
واكر موهوب له غایب ویالكز واهب حاضر بولنسه واهب اخذ عبده اصلا قادر اوله مز زیرا حق رجوعی ملك
موهوب لهده بولنمغه منحصر اولمغله اكا عودت ایتمدكجه محل حق ظاهر اولماز بو صورتده صكره دن موهوب له
كلوب بكا زومی یوقدر دیو اخذ عبددن استغنا ایدرسه كركدر كه قاضی قولنه اصغا ایتمیوب اولا اوزرینه رد عبد ایله
بعده واهب ایچون عبده رجوعله قضا ایلیه زیرا ملكنه حق واهب تعلق ایدوب اول دخی طلب حقله حاضر
اولوب واهب دخی عبدی قبل القسمة مجانا اخذه قادر ایكن ترك اخذنده مرادی نفسندن دفع ضرر اولیوب
همان غیری اضرار ایدوكی ظاهر اولمغله بو مثللو متعنتك قولنه قاضی التفات ایتمامك امر متقرردر وهم ملكنه حق واهب
تعلق ایتمكله حضورنده واهبك طلبی كندو طلبی منزلنده تحقق ایتمشدر واكر مسئلهٔ مفروضه ده واهب
وموهوب له ایكیسیده بعد القسمة حاضر اولوب یاخود عبدی ید مشتریده بولسه لر بو صورتده موهوب له ثمن
یا قیمتله عبدی اخذ ایدرسه عبد ملك موهوب لهه عودت ایتمكله ینه واهب ایچون رجوعه رخصت واردر
بو صورتده موهوب له ویردیكی فدایی واهبدن استردا د ایلسه قولنه التفات واعتداد اولنماز زیرا ملك نفسنه
فدا ایلمشدر وملك نفسی غیر اوزره مضمون دكلدر كه حكم ضمانله غیر اوزره رجوع ایلیه لكن بو صورتده
موهوب له اخذ عبددن استغنا ایدرسه قاضی جبر والجا ایلمز زیرا بو بابده متعنت اولمیوب بلكه حقنده مفید
اولمیان غرامتی التزامدن امتناعده مثبت اولمشدر وانسان كندو حقنده مفید اولان غرامتی التزامدن
امتناعه قادر ایكن هیچ فائده سی اولمیانجه جواز امتناعی بالاولویه ظاهردر بو صورتده واهب بذل فدا ایله اخذه
طالب اولورسه قولنه التفات اولنماز زیرا اسرا عدا ملكی اوزره واقع اولمامشدر وبز قریبا بیان ایلدیك كه فدا ایله
حق اخذ انجق ملكنی احیا ایدنلره شایاندر ومالك اولان موهوب له بو فدادن امتناع ایتمشیكن واهب فدا ایله ملك
موهوب لهی احیا بعده حق رجوعنی ترتیب ایده جكدر وامتناع صاحب الحق شرعا صحیح اولدقدنصكره
واهبك فدا واخذی تصحیح اولنماز واكر مأسور برعبد جانی اولوب غنیمته دوشدكدنصكره مولاسی قبل القسمة
حاضر اولسه بلاشیء اخذه قادر اولور وبعد الاخذ عبد كما كان ملكنه عائد اولدقده مقابلهٔ جنایتده عبدی تسلیم
یاخود فداء جنایتله حكم قاضی متعهد اولور بو صورتده مولاسی غائب ویالكز صاحب الجنایة حاضر اولسه
اخذینه بر وجهله قادر اولماز زیرا اسرا عدانه ملكی ونه یدی اوزره تحقق ایتمیوب همان حق ملك مولاسنه تعلق

مطلب ضمان الرهن باعتبار المالیة

ایتمشدر پس محل حق ظاهر اولدقجه خصومته قادر دكلدر بوندنصكره مولاسی كلوب اخذ عبددن امتناع
ایدرسه عبدی مقابلهٔ جنایتده تسلیم ایله فداء جنایتی ادا ایتمكلرنده تخییر واحد الامرینی اختیار اوزره جبر وتكدیر
اولنور زیرا قدیم ملكنه اعاده یه قدرتی عود حقیقی منزلنه تنزیل واولوجهله حق صاحب الجنایته رعایت تكمیل
اولنور بو صورتده تسلیم عبدی اختیار ایدرسه عبدی من اول الامر صاحب الجنایته تسلیم ابتدار قیلنور كه مولاسی
تسلیم عبدی اختیار ایتمشیكن اخذ ایدوب ویدیله تسلیمندن امتناع ایتدكده صاحب الجنایته قصد اضرار اوزره
متعنت ایدوكی آشكار اولمغله همان عبدی غنیمتدن صاحب الجنایته تسلیم ابتدار اولنور واكر ارش جنایتله فدایی
اختیار ایدرسه حاكم اكا دیلرسك عبدی نفسك ایچون اخذ ودیلرسك غنیمتده ابقا قیل دیمكله مختار ایدر زیرا
حق صاحب الجنایة كندویه واصل اولوب اخذ عبده انجق مولاسینك حق خالصی باقی قالمغله منفعت نفسنی
قبول ونكوله رأی وتدبیر اكا موكولدر واكر مولاسی وصاحب الجنایة معا بعد القسمة حاضر اولورلرسه ینه
مولاسی قیمتله فدایه قادر اولور وبعد الفداء ملك قدیمنده اعاده وتقریر اولمغله عبدی مقابلهٔ جنایتده تسلیم وارشله
فدا ایتملرنده تخییر اولنور اما ابتداء امرده فدادن امتناع ایدرسه بو صورتده امتناعی جواز واتساع اوزره در كه زیرا
علی تقدیر الفداء صاحب الجنایة یدندن اخذ ایدوب صاحب السهمدن اخذنده هیچ فائده سی اولمدیغی تعقل
ایتمكله مجرد التزام غرامتدن امتناع وتغافل ایتمشدر بو صورتده صاحب الجنایه ایچون مولاسی اوزره قطعا سبیل
یوقدر كه محل حق لا بصنع المولی فائت اولمغله حقنده مولاسینك استهلاكی یاخود تسلیم وفدادن برینی اختیاری
ثابت اولمامشدر سؤال اولنورسه كه مولاسینك اخذه قادر ایكن امتناعی نیچون استهلاك اعتبار اولنمادی جوابده
دیرز كه معنای معهود مجانا اخذ ینه قادر اولدقده موجود اما التزام غرامتله قدرتنده مفقوددر كه جنایت عبد ایله
خواه ناخواه مولاسنه تغریم نابجا اوزره جبر والجا اولنماز انتهی مسائل الجنایة واكر مسئلهٔ مذكوره ده عبد مأسور
مدیون بولنسه نظر اولنور اكر قبل القسمة مولاسی حاضر اولورسه ینه بلاشیء اخذه قادر اولور وحق غریم
مالیت عبدده واقع اولمغله عبد قنده ایسه دینی اكا تابع اولور واكر یالكز غریمی حاضر بولنسه اسرا عدا ملكی
ویدی اوزره واقع اولمادیغندن مولاسی كلمدكجه اخذ عبده قادر اولماز مادینی اوزره اقامت بینه ایدرسه قاضی عبدی
غنیمتده تقسیم ایتمیوب توقیف ایدر زیرا بینهٔ مرقومه طالب دین ایچون دینله استحقاق مالیتی مثبت اولدقدن صكره
قسمتله اشتغالی آنی مفوت اولور اما سبقت ایلین حق ولی الجنایة وحق واهب بشقه در كه بونلر ملك مولی وملك
موهوب لهه مقصور اولدقلرندن ملكلری عودت ایتمدكجه حقین مذكورین ظهور ایلمز امادین رقبهٔ عبدده
مستقر وقنده دور ایلسه دین دخی برابرجه دائر اولمغله بونده مولاسی اخذ ایتسون ایتمسون استحقاق مالیتی متقرردر
بو صورتده صكره دن مولاسی كلوب دینی ادا ایدرسه ملكی كندویه سالم اولور واكر اداء دیندن امتناع ایدرسه
عبدی دین ایچون بیع ایلمك لازم اولور زیرا عبد هر كیمك ملكنده ایسه ذمتنده ظاهر الوجوب اولان دینی عند
امتناع المولی البته بیعله مالیتندن استیفا اولنور واكر غریمی ومولاسی معا بعد القسمة وارد یاخود عبدی اعدادن
اشترا ایدن شخصك یدنده واجد اولورلرسه بو صورتده مولاسی قیمتله اخذ ایدوب ایتمكده مخیردر اكر اخذ ایدرسه
دین ایچون بیعی لازمدر مكر مولاسی اداء دینله قائم اوله واكر مولاسی اخذندن امتناع ایدرسه هر كیمك ملكنده بولنمش
ایسه ینه دین ایچون بیعی لازمدر مكر مالكی فداء دینله قائم اوله زیرا بیان ایلدیك كه ملك عبد مولادن مولایه متحول
اولمغله دینی مالیتندن باطل اولماز كوره مزمیسنكه عبد مدیون اعتاق اولندقده محجور ایسه غریمی تمام دینی
ومأذون ایسه قیمتنی مولاسنه تغریمدن صكره فضلهٔ دینی عبددن مطالبه یه قادر اولور اما عبد جانی بشقه در كه
مولاسی جنایتنی بیلمیه رك اعتاق ایلدیسه ولی الجنایة قیمتله ارشندن اقل ایله وبیله رك اعتاق ایلدیسه تمام ارشله
مولاسنی تغریم ایدوب بعد العتق عبددن نسنه مطالبه سنه مقتدر اولماز پس ما نحن فیهده عبد مدیون
دین ایچون بیع اولنوب دینی ثمنی استیعاب ایدرسه صاحب سهم ایچون بیت المالدن قیمتی ویریلمك ایجاب اولنور
زیرا مالیت عبد اخذ صاحب سهم اوزره سابق اولان سببله مستحق اولمغله حین قسمتده صاحب سهمه برعبد
غیر متقوم ویریلدیكی محقق اولمشدر واكر ثمنندن بعد الدین ثلثی باقی قالورسه دینله مستحق اولان ثلثانی حسابنجه
صاحب سهمه قیمتنك ثلثانی ویریلور واكر بو صورتده یالكز غریمی حاضر واثبات دینه متبادر اولورسه
كركدر كه قاضی حضور مولاسنه توقیف ایتمیوب همان دین ایچون بیعنه مباشر اوله زیرا حق غریم مالیتنه متعلق
اولوب بیعی ابطال حق مولاسنه بادی اولمادیغندن بشقه حضور مولاسنه توقیف ایله تأخیری اضرار غریمنه
مؤدی اولمغله قاضی اوزره واجبدر كه دفع ضرر ینه اشتغال ودین ایچون بیعنده استعجال ایلیه بو صورتده مولاسی

لفظ انتهی بو محلده عند بعضده
بولنان جمیع نسخده واقع اولمشدر
منه

مطلب اعتاق العبد الجانی او المدیون

بعد البیع حاضر اولورسه صورت غیبتده مشتری اولدن وصورت اشترا ده مشتری ثانیدن اشترا قیلدیغی ثمنله
اخذه قادر اولور زیرا بو بابده اصل اصیل مأسور منه تصرف سابقی نقض ایتمدین همان یدنده بولنان کسنه دن
حق اخذی تثبیت وتأصیل اولنمقدر کوره مزمیسنکه مجانا اخذ ایچون قسمت سابقه یی نقض ایده مز کذلك
ثمن اول ایله اخذ ایچون بیع ثانی یی نقضله اشتغال ایتمیوب همان ملك قدیمنه اعاده ده ثمن ثانی ایله اخذه استعجال ایدر
ومولاسی وجه مشروحله اخذ ایلدکده غریمی بقیهٔ دینی ایله اوزرینه قصد رجوع ایلسه بو دعواسی مسموع
اولماز زیرا حقی مالیت رقبه سنده اولوب اول دخی بیع سابقنده اکا برکره واصل اولمشیکن قبل الاسر ملك
مولاسنده ایکن دین ایچون برکره بیع اولنمق حکمنده داخل اولمغله بونده دخی قبل عتق العبد کسنه دن شیء
آخر مطالبه سنه متواصل اوله مز کذلك مشتری اول غریمی اکا عبدی بیع ایتدیروب یدندن اخذ ایلدیکی ثمنله
مشتری ثانی اوزره دعوای رجوعه شروع ایلسه بودخی مشروع دکلدر زیرا عوض ملکنی مشتری ثانیدن برکره
اخذ ایتمشدر صکره دن دین عبد ایله اول عوضده استحقاق غریم ثابت اولمغله مجددا بدل عوضله حق رجوعی
مثبت اولماز انجق دین عبد ایله یدندن اخذ اولنان ثمن مقابله سنده عبدی مجددا بیع ایتدرمکه قادر اولمغله
مولاسی اول ثمنی قضا ایتمزسه بیع ایتدرمکه مقتدر اولور کورمزمیسنکه فی الاصل بیع اولنمامش اولسه شمدی
بیعی لازمدر مکر مولاسی قضاء دینی ملتزم اوله پس برکره بیع اولنوب مشتری اولك حقی اولان ثمنی دینه صرف
اولندقده مشتری اول ملك مولایه رجوعنده مقام غریمه قائم ومالیتندن حق رجوعی مجددا ثابت ومتقوم اولور
زیرا اداده متطوع اولمیوب بلکه حکمده اوزرینه اجبار اولنمشدر وکندو ملکی ایله دین غیری قضا اوزره مجبور
اولان کسنه نك البته غیر اوزره حق رجوعی استقرار ایدر و بودین اخیر مقدما بیع اولندیغی دینه مغایر وحق
مولاسنده وجوبی وجه مقرر اوزره متقرر اولمغله بودین متجدد ایچون مولاسی ادا ایتمدکجه بردخی بیع ایتدرمکه
مقتدر اولور واکر صورت مفروضه ده اعدادن اشترا ایلین مشتری فدا برله دینی قضا ایدوب بعده مولاسی کلوب
ثمنله اخذ واستیفا ایلسه قاضی اکا دیمك کرکدر که مشترینك ادا قیلدیغی دین ایچون رقبهٔ عبد ده قیمتله
دینندن اقلی حالا ثابت اولمغله سن آنی ادا ایدرسك ملکك سکا سالم وایتمزسك بیع عبد لازمدر نکته سی اولدر که
مشتری اداء فداده مضطر اولمغله اولبابده متبرع دکلدر انجق اضطراری اقل امرینده متحقق اولمغله رقبه سنه
مقدار اقل ایله رجوعه مستحق اولور والحاصل هرنه زمانکه مالیت عبد دینله مستحقه ایکن مولای قدیمك ملکنه
عودت قیلسه ینه اول دینله عودت قیلمغله مولاسی دینی قضا ایتمدکجه قبض عبده رخصت بوله مز اکرچه اعدادن
اشترا ایلین شخصه ثمن عبدی ادا ایلمشیدی لکن اول ثمن انجق ملکنه فدا اولمشیدی یوقسه بدل مالیتی ادا
دکل ایدی نظیری شول عبد مدیوندر که برجنایت ایدوب مولاسی فداء جنایتنی ادا قیله پس دینی علی حاله ثابت
اولمغله مولاسی آنی دخی ادا قیلمازسه بیع عبد ایله قضا اولنور واکر اعدادن اشترا ایلین کسنه عبدی آخره بیع
یا هبه یا تصدق ایتدکدن صکره غریملری حاضر اولسه لر بو تصرفلری ابطاله قادر اولورلر زیرا دینلری قبل الاسر
ملك مولاسنده ایکن عبد اوزره واجب اولدیغی کبی ملك مشتریده دخی واجب اولمغله رضاء غرما بولنمادقجه
مولاسندن بو تصرفلرك عدم نفوذینی موجب اولدیغی کبی مشتریدن دخی موجبدر واکر بو صورتده یالکز مولاسی
حاضر بولنوب عبدی مشتری اخیردن ثمنله یاخود موهوب له ومتصدق علیه دن قیمتله اخذندن صکره غرما
ظاهر اولسه لر بو تصرفلری ابطاله قادر اوله مزلر زیرا حق ابطاللری انجق رقبهٔ عبد دینلریله مشغول
اولدقدنصکره حادث اولان ملکده واقع ایدی شمدی مولاسی اخذ ایتدکده ملك حادث جمیعا مرتفع اولوب
عبد ملك قدیمه مندفع اولمشدر غایة الامر حق غرماده قبل الاسر بولندیغی حالت اوزره ملك مولاسنه دینله عودت
ایتمکله مولاسی ادا ایلمزسه دین ایچون بیعنه مبادرت اولنور واکر عبد مأسور ودیعه یا عاریه اولوب قبل القسمة
مودع ومستعیر حاضر بولنسه لر بعد اقامة البینة اخذینه قادر اولورلر زیرا یدلرندن اسیر اولمق قبل القسمة
باعتبار الید حق اخذلرین افاده ایتمکله قبل الاسر یدلرنده بولندیغی حالت اوزره آنلره اعاده اولنور اما بونلر
بعد القسمة حاضر اولوب قیمتله اخذه طالب یاخود اعدادن اشترا ایلین شخصك یدنده بولوب ثمنله اخذه راغب
اولسه لر اخذ ایله نیل مطالب ایده مزلر زیرا فدا ایله اخذ انجق اخذ ایله ملك قدیمی قصد احیا ایدنلره
مخصوصدر ومودع ومستعیرك قبل الاخذ ملکلری ثابت اولمامغله فدا ایله اخذلری حقلرنده ابتداء مقابلهٔ بدلده
تملك عبد اوله جقدر وواضع الید اوزره عبدی آخره مقابلهٔ بدلده ابتداء تملیکله جبر اولنماز بو صورتده نزلر
مولای قدیمی طرفندن فداسنی تطوعا ایفا وعبدی اولوجهله اخذ واستیفا ایده رز دیسه لر ینه اصغا اولنماز

زیرا قبل الاخذ مولای قدیمك ملکی یوقدر که فداء ملکنده متطوع اوله لر ومولای قدیمك ذمتنده غائبین ایچون
دینی یوقدر که اداسنده متبرع اوله لر لکن بو مسئله ده مولای قدیمی حاضر اولورسه اخذ ایله ملك قدیمی قصد
احیا ایلدکده فدا ایله اخذه قادر اولور واکر برعبد مأسوری برکسنه اعدادن اشترا ایدوب یاخود قسمتله برغازینك
سهمنه دوشدکدنصکره اول عبد برنسنه یی استهلاك ایدوب یاخود بومولاسی تجارته مأذون قیلمغله تجارت ایلدکده
اکا دین لاحق اولدقدنصکره مولای قدیمی حاضر اولسه ینه فدا ایله اخذه قادر اولور زیرا فدا ایله حق اخذی
حق غرمادن اسبق واقع اولمغله حق غرما اکا مانع اولماز لکن بعد الاخذ عبده دینی تابع ولازم اولمغله مولاسی فدا
ایتمزایسه دین ایچون بیعی مستلزم اولور زیرا حق غرما مالیتنده متقرر اولمغله مالیتی قنده دور ایدرسه برابر دائر اولور
نظیری شول عبد جانیدر که بعد الجنایة اکا دین لاحق اولوب صکره مقابلهٔ جنایتده ولی جنایته اعطا اولنه
بو بابده ولی جنایت دینی ادا ایتمزایسه اول دین ایچون بیعله قضا اولنور ونظیر آخری شول عبد مدیوندر که
مولاسی فوت اولوب ورثه یه انتقال ایلیه بو بابده دخی ورثه دینی ادا ایتمزلرایسه ینه دین ایچون بیعله حق غرما
استحصال اولنور پس مانحن فیه دخی بویله در واکر عبد مرقوم مدیون اولدیغندن مولای قدیمی فدا برله
اخذینه راغب اولمازسه آنك حقی باطل اولوب بو مولاسی دینی قضا ایتمزسه بونك ملکنده ایکن دینی ایچون بیعی
واجب اولور واکر مولای قدیمی دینی بیلیوب اخذ ایلدکدنصکره دینی ثابت ومقرر اولسه رد وامساکنده مخیر
قیلنور زیرا دین البته عیب اولوب ظهوری دخی بعد الاخذ حاصل اولمغله عند المشتری حادث اولان عیب آخر
منزلنه نازل قیلنوب بو عیبله دخی حق رده واصل اولور نکته سی اولدر که فدا ایله اخذینه رغبتی انجق کالاول
عودت عبد ایچون اولدیغی ظاهر وفی الاصل مالیتی فارغه ایکن شمدی مستحق المالیه اولمغله عودتی کالاول
اولمادیغی باهردر بو صورتده ادا قیلدیغی فدانك استردادو عبدی رد ایدرسه دینی بو مولاسینك عندنده بیعله ادا اولنور
واکر عبدی امساك ایدرسه حین اخذنده عیبنی بیلوب راضی اولمش کبی اولمغله کندو عندنده دین ایچون بیعله قضا
اولنور واکر بعد اخذ المولی مأخوذ منه اولان کسنه غائب اولدقدن صکره غرما دینلرینی اثبات ایتمکله مولاسی
رد عبده عزیمت ایلسه کرکدر که قاضی ایکی اوچ کون اکا مهلت ویره بو مدتده مأخوذ منه حاضر اولورسه عبدی
اوزرینه رد وتحویل واولمازسه همان غرما ایچون بیعی تعجیل ایلیه زیرا دین غرما عبد اوزره ثابت اولدقدنصکره
اکرچه مولاسنه نظر وشفقت باعث تأخیر در لکن مدت یسیره ده تأخیری غرماسنه موجب ضرر کثیر دکل
ایسه ده مدت طویله ده تأخیری مستوجب ضرر وفیر اولمغله حکم مقرر اوزره تنظیم وتقریر اولنور کورمزمیسنکه
قاضی غرمایه خطابله مشتری تدارك ایدیکز عبدی دینکز ایچون بیع ایده یم دیو تکلیف ایلسه غرمادخی مشتریسنی
احضار اید نجیه دك ینه ایکی اوچ کون محتاج توقیف اولورلر کذلك ملك مولاسنده مدیون اولان عبدك
غرماسی یعنی اراده ایتدکلرنده مولاسی بیع وفدا سندن کندویه انفعی ملاحظه ایچون ایکی اوچ کون
استمهال ایلسه کرکدر که قاضی مساعده ده استعجال ایلیه پس مانحن فیه دخی بویله در واکر مدت مهلت کچوب
مولاسی بدل فدا یاخود بیعله دینی ادادنصکره مأخوذ منه حاضر اولسه مولاسی آندن نسنه مطالبه سنه قادر اولماز
اما صورت بیعده اول عبد ملکندن خارج اولمشدر حال آنکه عیب عبد ده خصومت انجق ملکنده ایکن
مشروع و بعد الاخراج غیر مسموعدر واما صورت فداده عیب عبد اولان دینی زائل و بعد زوال العیب
مخاصمهٔ عیب غیر قابلدر واکر مولای قدیمی حاضر اولمادین تقاضای غرمابرله بو مولاسی بدل فدا ایلدکدنصکره
حاضر اولسه ینه ثمن یا قیمتله اخذه قادر اولور زیرا بو مولاسی عبدی دینندن تطهیر وحالت اصلیه سنه اعاده
ایلمشدر و بعد الاخذ بو مولاسی مولای قدیمی اوزره برشیئله رجوعه قادر اولماز اما صحیفهٔ سابقه ده سبقت ایدن
مسئله بشقه در که بونده بو مولاسی کندو ملکنده حادث اولان دینی ادا قیلمشدر و بودینله انجق کندو حقی اولان
مالیتی مستحق اولمشدر بناء علیه برفرد اوزره رجوعی غیر مشروعدر اما مسئلهٔ سابقه ده بو مولاسی ملکندن اسبق
اولان دینی ادا ایتمشدر واول دینله انجق مولای قدیمك ملکی اولان مالیتی مستحق اولمشدر پس اول مالیت
ینه مولای قدیمده ظاهر اولدقده بو مولاسی آنك اوزرینه رجوعه قادر اولور کذلك صورت مذکوره ده بو مولاسی
دین ایچون بیعی اختیار ایدوب صکره مولای قدیمی کلوب ثمن ثانی ایله اخذنده مباشر اولسه ینه مشتری اول
آنك اوزرینه برشیئله رجوعه قادر اوله مز امادینی مولای قدیمك ملکنده حادث اولمق بویله دکلدر واشبو فرق
محرر بووجهله مؤید ومقرر قیلنور که دین عبد بمنزلة العیب اولمغله بو مولانك ملکنده حادث اولدقده اوزرینه
عهدهٔ عیبك وجوبنه باعث اولور کورمزمیسنکه مولای قدیمی اول عیبه واقف اولدقده عبدی بو مولانك

اوزرینه رده قادر اولور پس بو مولاسی مولای قدیمی اوزره رجوعه نیجه مقتدر اولور اما مسئلهٔ سابقه ده
عیب مذکور مولای قدیمك ملکنده ایکن ظهور ایتمشدر کورمزمیسنکه عبدی اول عیبله بو مولانك
اوزرینه رده قادر اولماز بو جهتدن اعدادن اشترا ایلین کسنه کندویه اول عیبله لاحق اولان غرامت مقابله سنده
بیع عبده مقتدر اولور واکر بر عبد وجه مشروح اوزره قبل الاسر مدیون اولوب صکره اعدادن اشترا ایلین
کسنه نك ملکنده ایکن آنی قاضی دینله بیع وثمنی قبض ایدوب هنوز غرماسنه تسلیم ایتمدین ثمن ید قاضیده
هالك اولدقد نصکره مولای قدیمی کلوب عبدی فدا برله اخذ ایلسه بو صورتده غرما ایچون عبد اوزره
قبل العتق سبیل تعرض یوقدر زیرا دینلر ایچون وجه مشروح اوزره بر کره بیع اولنمشدر واول بیعده قاضی
آنلر ایچون عامل اولمغله ثمنك ید قاضیده هلاکی کندو یدلرنده هلاکی منزلنه نازلدر بناء علیه اول عبده قبل العتق
برشیئله مداخل اوله مزلر وبو مسئله ده عبد کندو ملکنده ایکن بیع اولنان کسنه دخی کرك عبده وکرك مولای
قدیمنه برشیئله مداخله ایده مز اکرچه دین عبدی کندو ملکی ایله مجبورا فی الحکم قضاسی انجق رقبهٔ عبده
حق رجوعنی اقتضا ایدر ایدی لکن ثمن عبد غرمایه واصل اولیوب دینلرندن نسنه ساقط اولمامغله بو مولاسی
برشیئ قضا ایتمش اولماد یغندن رقبهٔ عبده ده دخی حق رجوعنی اقتضا ایتمامشدر کورمزمیسنکه مشتری اول
دین ایچون عبدی بیع ومشتری ثانیدن ثمنی قبض ایلدکد نصکره غرما عبدی دیندن ابرا ایلسه لر ثمنی مشتری
اول ایچون سالم قیلنور رفعلی هذا التفصیل مسئلهٔ مرقومه وجهین محتملیندن بری ایله تعلیل اولنوب دینلور که
بیان مشروحله مال مشتری اولید قاضیده هالك اولدیغی کسب وضوح ایتمکله عبد اوزره برشیئله رجوع ایده مز
یاخود دینلور که مسئلهٔ ابراده مشتری ثانی دین عبددن برشیئ قضا ایتمدیکندن عبد اوزره برشیئله رجوع ایتمدیکی کبی
مسئلهٔ مرقومه مثلو ثمن مقبوض غرمایه تسلیمدن اقدم هالك اولدقده دخی رجوعه شروع ایده مز لکن
وجه اول اصح واکملدر واکر برکسنه فلان رجل حیاتده اولدقجه شو عبدیمك خدمتی یاخود غلهٔ اجرتی اکا
تخصیص اولنوب وفاتندن صکره رقبه سی بنه وارثمه عودت ایلسون یاخود فلان آخره تملیك اولنسون یاخود
فلان رجل حیاتده اولدقجه شو فرسمك رکوب ظهری اکا تخصیص و بعد وفاته فلان آخره تملیك اولنسون دیو
وصیتنده تنصیص ایلسه ثلث مالی مساعد ایسه بو وصیتی تعیین ایلدیکی منوال اوزره تنفیذ وتخلیص اولنور
بو صورتده بعد التنفیذ مشرکین اول عبدی یافرسی موصی له بالخدمة یدندن اسیر قیلوب بعده غنیمتده
ظاهر اولدقده موصی له بالخدمة حاضر واقامت بینه یه مباشر اولسه موصی له بالرقبة حاضر اولمسه دخی خصم
شرعی اولوب استرداد عبده قادر اولور زیرا یدندن اسیر قیلنمغله قبل القسمة استردادینه احق اولمشدر و بوندنصکره
موصی له بالرقبة کلوب خدمتله وصیتی انکار ایلسه قاضی موصی له بالخدمته سن وصیت خدمت اوزره اعادهٔ بینه
قیل یوغیسه سکا نسنه یوقدر دیمکه ابتدار ایدر زیرا آنفا بیان ایلدیك که قاضی اکا عبدی انجق یدندن اسیر
اولدیغی بینه ایله اثباتنه اعتبار ایله قضا ایتمشیدی یوقسه بینه سی ثبوت وصیتی اقتضا ایتمشیدی پس اثبات
وصیت ایچون خصم منکر اوزره وجوب بینه امر متقرردر و بو مسئله نك نظیری قریبا مسئلهٔ اجاره ده تقدیم
وتقریر اولندی واکر صورت مفروضه ده یالکز موصی له بالرقبة حاضر اولوب وصیت سابقه اوزره علی التفصیل
اقامت بینه یه مباشر اولسه قاضی عبدی اکا حکم ایدر زیرا اسر اعدا ملکی اوزره واقع اولدیغی بینه ایله اثبات
ایلمشدر واثبات حق اخذده تأثیر ملك تأثیریدن اکثردر لکن بو صورتده عبد اوزره غیرك ثبوت یدمستحقه سنی
اقرار ایلدیکندن قاضی عبدی اکا دفع ایتمیوب بلکه صاحب الخدمة کلوب قبض ایدنجیه دك یدعدله وضع ایدر
و بو مسئله دخی بی التباس قریبا سبقت ایلین مسئلهٔ رهنه قیاس اولنور واکر موصی لهما دن بری
حاضر اولمیوب عبد غنیمتده تقسیم اولنمش اولوب یاخود من اول الامر عبدی اعدادن برکسنه اشترا
ایتمش اولوب بو صورتلرده صکره دن یالکز صاحب الخدمة حاضر واقامت بینه یه مباشر اولسه فدا ایله
اخذینه قادر اولور زیرا اخذ ایله حق مستحقنی احیا ایده جکدر که آنك عبد ده حق لازمی متمکن
واول حق ابطال برفرد ایچون غیر ممکندر اما مسئلهٔ مستغیز بو یله دکلدر بو صورتده صاحب الرقبه صکره
کلوب وصیت خدمتی انکار ایلسه انکارینه اعتبار اولنماز زیرا صاحب الخدمة ایچون فدا برله حق اخذ ایله قضا
الضرورة وصیتله قضایی اقتضا ایدر که حق مستحقه مقرون اولمیان ید مجرده ایچون بطریق الفدا حق
اخذ ایله قضا اولنماز پس بو بیانله عبد اوزره واضع الید اولان غازی یا مشتری صاحب الرقبه جانبندن
اوزرینه اثبات وصیت خدمتده خصم شرعی قیلندیغی نمایان اولمشدر بو جهتله عبد قبل الاسر بو اندیغی

حالت اوزره ید صاحب الخدمته اعطا ووفاتنه دکین یدنده ابقا قیلنوب بعد وفاته صاحب الرقبه رقبهٔ عبدی
اخذ واستیفا ایدر اما ورثهٔ صاحب الخدمة صاحب الخدمتك کندو مالندن ویردیکی فدا برله صاحب الرقبه اوزره
رجوعلری مشروع اولمغله صاحب الرقبه ادا ایلمزسه اول فدا ایچون بیع عبده شروع اولنور زیرا
صاحب الخدمة احیاء حقنه توصل ایچون اول فداده مضطر اولمغله آنده متبرع دکلدر و عبد آنك ضمان
وملکنده بولنمامغله فداسی اوزرینه واجب دکلدر پس وصیت خدمت صاحب الخدمة حیاتده ایکن
بعض اسبابله باطل وعبد صاحب الرقبه یه واصل اولدقده صاحب الخدمة ملك صاحب الرقبه ایچون
بذل فدا قیلوب آنده متبرع اولمدیغی دخی آشکار واول فدا ایله مالیت عبدی صاحب الرقبه ایچون احیا
قیلدیغی بدیدار اولمغله البته مالیت عبده رجوعی سزاوار اولور و بعد وفاته وارثی کندو مقامنده واقع اولمغله
اول دخی حیاتنده کندویه ثابت اولان حق رجوعله راجع اولور واکر صورت مفروضه ده صاحب الخدمة
وصاحب الرقبه معا حاضر اولسه لر نظر اولنور اکر صاحب الخدمة فدایه راغب اولورسه آنك حقی حق
صاحب الرقبه اوزره متقدم اولمغله اخذ عبده احق ومناسب کوریلور واکر امتناع ایدوب صاحب الرقبه
فدایه طالب اولورسه بردخی صاحب الخدمة ایچون عبد اوزره سبیل تعرضی منسلب اولور زیرا فدادن امتناعنده
عبدده وصیت خدمتی ابطال ایتمشدر که وصیت خدمت ملك موصی اوزره منحصر ایکن امتناع فداده اول
ملکك بطلاننه تمام رضاسی ظاهر ومحل حقی فوت اولمغله بطلان وصیتی باهر اولمشدر و وصیت خدمت
باطل اولدقده صاحب الرقبه فدا برله اخذه نائل اولور و بو صورتده بعد الاخذ یدعدله وضع اولنمیوب همان
کندو یدینه دفع اولنور زیرا صاحب الخدمتك حق خدمتی قالمامشدر اکرچه مجددا اول فدایی ادایه رغبت ایلسه
ینه حق خدمتی عودت ایدر لکن هنوز بوندنصکره رغبت ایدوب ایتمیه جکی نامعلوم اولمغله شمدی حق متحقق
اولمادیغی محقق ومجزومدر اما عبد مرقوم غنیمتده ظهور ایدوب موصی لهمانك قبل القسمة حضورلرنده حکم
مسئله بشقه درکه قبل القسمة حق صاحب الخدمة خدمتنده بلا فداء ثابت و برقراردر واول وجهله
فرق مسئلتین آشکاردر و صورت مذکوره ده صاحب الخدمة صکره دن حاضر اولسه مخیر قیلنور دیلرسه
صاحب الرقبه نك ویردیکی فداسنی اکا ادا واول وجهله من اول الامر کندو حاضر اولوب بذل فدا قیلمش
منزلنه نازل اولمغله حیاتده اولدقجه خدمتنه احق اولوب اخذ عبده نائل اولورنکته سی اولدر که صاحب الرقبه
انجق ا[؟]کی احیا ایچون بذل فدا ایتمکله فداده متبرع اولمدیغی هویدادر و بعد الفدا کندو حقی اوزره سابق
حق آخر ظاهر اولدقده اول فدا ایله اول حقك صاحبنه رجوعه قادر اولور که فدایه رضاسی انتفاع غیر ایچون
اولمدیغی امر باهردر وهم عبدك حکم ملك موصی یه عودتی نجق فداسی ملك موصی له بالخدمة اوزره استقرارنده
بدیدار اولور پس موصی له بالخدمة اول فدایی ادا وعبدی اخذ واستیفاد نصکره فوت اولسه عبد صاحب الرقبه یه
اعطا قیلنور لکن بو صورتده دخی من اول الامر اعدادن اشترا ایلین کسنه دن موصی له بالخدمة فدا برله اخذ
ایلدیکی صورت سابقه کبی ورثهٔ صاحب الخدمة بیع عبده قادر اولور لکن عبد بو صورتلرده بیع اولنوب ثمنی
فداسنه وافی اولمدیکن بعد زمان عتقله بکام اولسه بقیهٔ فدادن برنسنه اوزرینه لازم اولنماز زیرا عبد بو دینك
سببیجو بنی اکتساب ایتمشدر که ذمتنده ثابت اولوب بعد العتق اوزرینه ایجاب اولنه بلکه مطالبهٔ ورثه انجق
صاحب الرقبه ایچون مالیتی اول فدا برله احیا اولندیغی جهتله اولمغله انجق مقدار مالیتی واجب اولوب زیاده یه
سرایت ایلمز نظیری شول عبد آبقدر که آنی راد آبق صاحبنه رد ایلیه بو صورتده اول عبد رد آبقده جعل
معینی اثبات ایدوب قیمتنك قلت وکثرتنه التفات ایلمین فقهاء عظامك قوللری اوزره جعل ایچون بیع اولنوب ثمنی
جعلنه وفا ایتمدکده بعد العتق مطالبهٔ بقیهٔ جعلله اکا جفا اولنماز ما نحن فیه دخی بو یله در واکر مسئلهٔ مذکوره ده
قاضی صاحب الرقبه نك ویردیکی فدایی اداخصوصنی صاحب الخدمته عرض ایتمیکن ادادن اعراض ایلسه
نظر اولنور اکر قاضی حین امتناعنده وصیت خدمتی ابطال ایتمیوب اول دخی صکره دن اداء فدایه قائل اولورسه
ینه اخذ عبده نائل اولور واکر قاضی ابطال ایتمش ایسه صکره دن اداء فدایه قائل اولسه دخی آنك ایچون اخذ
عبده مجال قالماز زیرا فدادن امتناعی منکرك یمیندن امتناعی واحدا لزوجینك بعد اسلام الاخر اسلامدن
امتناعی منزلنه نازل اولمغله تأکد حکمی انجق قضاء قاضی یه اتصالله حاصل اولور والله اعلم والله الموفق

باب شراء العبد الذی یؤخذ بالقیمة

یعنی عبد مأسوری اعدادن اشترا ایلین مشتریدن مالك قدیمی ثمنله اخذ ایتمیوب قیمتله اخذینی موجب اولان

شرابی بیانده باب دقت نشاندر برمسلم عبد مأسوری اعدادن بیك درهم وخمردن بیك رطلله اشترا ایلدكده
مولاسی اخذ عبدی مراد ایلسه نظر اولنور اكر قیمتی بیك درهم یاخود اقل ایسه حاكم مولاسنه تماما بیك درهمله
اخذ یاخود عبددن كف ید قیل دیو تنبیه ایدر زیرا مولاسی انجق مشترینك عبدده مال متقوم جنسندن
غارم اولدیغی نسنه ایله اخذینه قادر اولور اول دخی خمر حق مسلمده مال متقوم اولمامغله انجق بیك درهمدر واكر
قیمتی بیك درهمدن اكثر ایسه انجق كال قیمتیله اخذه قادر اولور زیرا ثمنده دخول خمر ایله حق مسلمده عقدی صحیح
اولمیوب همان اهل حربك طیب خاطرلریله بطریق الهبه اخذ ایتمش كبی اولمشدر وهم بالكز خمر ایله اشترا قیلنمش
اولسه ینه قیمتندن اقل ایله اخذی ممكن اولمازایدی پس انضمام دراهمده عدم اخذی بطریق الاولی در نظیری
شول مسئلهدر كه عبدینی بیك درهم وخمردن رطل واحد اوزره اعتاق وعبد دخی قبول ایلیه اكرچه اول عبد
بو عقد ایله حر اولور اما قیمتی بیك درهم یا اقل ایسه اوزرینه الف كامل الزام اولنور كه كندویه سالم اولان عتق مقابلهسنده
التی طوعا التزام ایلمشدر وقیمتی اكثر ایسه اوزرینه تمام قیمتی قضا اولنور كه مولاسی بالكز الفه رضا ویرمشدر زیرا
بالكز خمر اوزره اعتاق ایتمش اولسه ینه قیمت نفسی اوزرینه واجب اولور ایدی پس شرط انضمام الفله وجوبی
طریق اولی ایله مترتبدر واكر مسلم مزبور عبدی اعدادن بیك درهم وبكرمی شاة میته یاخود بكرمی طولم دمله
اشترا ایتمش اولسه بو صورتده قیمتینك قلت وكثرتنه اعتبار اولنمیوب مولاسی همان بیك درهمله اخذ واستیفا ایدر
زیرا میته ودمی الفه ضم ایتملری لغو باطلدر لكن ضم خمر مفید وعاملدر نكتهسی اولدر كه خمرك قیمتی حق مسلمده
فاسده ایسه ده ینه خمر ایله تمول اولنور وهم خمر مسلمیندن غیریلری حقلرنده مال متقومدر كه خمرذمی یی
استهلاك ایلین اوزره ضمانی لازمدر اما میته ودم بشقهدر كه ناسدن براهل ملت آنلره اثبات قیمت ایتمشلردر
كورمزمیسنكه مسلم برشیئی خمر ایله اشترا ایلدكده قبضله اكا مالك اولوب عبد ایسه آنده عتق دخی نافذ اولور
امامیته ودمله اشترا ایلدكده مالك وعتق نافذ اولماز كذلك مسلم عبدینی میته ودم اوزره اعتاق ایلدكده عبد مجانا
آزاد اولور اما خمر اوزره اعتاقی بشقهدر كه قریبا ایراد اولنمشدر واكر برعبد برمسلمك یدنده بولنوب مسلم آخر
كلوب بو بنم عبدمدر یاخود ملكمده تولد ایلمش عبدمدر دیو اقامت بینه یه مباشرت وذوالید دخی بن بونی
مغانمدن یاخود سهمنه دوشن غانمدن اشترا قیلدم دیو اقامت بینه یه مبادرت ایلسه بو صورتده عبد اول مدعی یه
مجانا قضا اولنور زیرا مدعی بینه سیله عبدده ملكنی اثبات ایلمشدر اما ذوالید بینهسیله ملكنی اثبات ایتمیوب انجق
غانمدن یا مغانمدن شراسنی اثبات ایلمشدر وبومعنی عبدی مقدما اعدانك اسر واحرازلری بیلنمدكجه موجب
ملك دكلدر زیرا محتملدر كه اعدا اخذ ایدوب هنوز احراز ایتمدین مسلمین اوزرلرینه استیلا ایتمش اوله لر یاخود عبد
بلا اسر اعدایه آبق اولوب صكره غنیمتده واقع اولمش اوله بلكه بینهٔ ذی الیدده اثبات ملكی بولنسه دخی بینهٔ
خارجه معارض اوله مز پس بولنمادقده عدم معارضه بالطریق الاولی در اما ذوالید اول عبدی اعدا اخذ
واحراز ایلدكدنصكره غنیمتده واقع اولوب بن دخی سهمنه دوشن غازیدن اشترا قیلدم دیو اقامت بینه یه قیام
ایلسه قاضی ذی الید ایچون قضا بر له دفع خصام ایدر زیرا ذی الیدك بو بینه سنده هم ملك مدعینك سبب زوالی
وهم غرامت ثمنله كندونك تملك عبده احتیاجنی اثبات واردر پس احتیاجنه بناء قبول بینهسی واجبدر
وهم اكرچه بینه لرحجج شرعیه در لكن بو بابده بینلرنده منافات یوقدر وبو یله ایكی بینه ایله عمل ممكن اولدقده
ایكیسیله ده عمل واجبدر وبینه ایله ثابت اولان نسنه اتفاق خصمین ایله ثابت حكمنده اولمغله قاضی اكا دیلرسك
عبدی ثمنله اخذ ودیلرسك بالكلیه ترك قیل دیو حكم ایدر زیرا اعدا عبده شو یله مالك اولمشلردر كه اسلام
یا ذمتی قبول یاخود عبد ایله برابر دار یمزه امانله دخول ایلسه لر مولاسی بروجهله اخذینه موصول اوله مز اما عبده
احرار مشركین ثابت اولمامق صورتی بشقهدر كذلك بعد الاحراز عبد ایله برابر امانله داخل اولان حربی
اول عبدی مسلم آخره بیع ایلسه ینه مولای قدیمی اخذ عبده سبیل بوله مز زیرا بونده مشتری مقام بایعه
قائم اولوب بایع دار یمزه داخل اولدقده مولاسی یدندن اخذك سبیلنه واصل اولمدقدن صكره ملكی آخره
انتقال ایتسه دخی متوصل اوله مز واكر بركمسنه عبدده ملك قدیمنی شهود ایله اثبات وعبدی ید مشتریدن
ثمنله اخذ ایلدكدنصكره عبدی آزاد یا كاتب یا مدبر یا بیع ایدوب بعده شاهدلری اهل شهادتدن اولمدقلری
بدیدار اولسه اول كمسنه نك جمیع تصرفاتی ابطال وعبدی ذی الیده تسلیمه ابتدار اولنور زیرا قاضی بلاحجه
قضا ایلدیكی ظاهر وملكله حكمینك بطلانی باهر اولمغله اول كمسنه نك تصرفاتی ملكینك غیریده واقع ایدوكی
واضح ومتبادر اولمشدر سؤال اولنورسه كه صورت مفروضهده قاضی مشتری یه عبدی ثمنله اول كمسنه یه تملك

مطلب الفرق بین الخمر و بین المیتة والدم فی التقوم وعدمه

اوزره

اوزره اجبار ایتمشدر پس بطلان قضاسی تسلیم اولنسه دخی قضاء قاضی طرف سلطانیدن بركمسنه یه عبدینی
فلان شخصه بیع وتسلیمله جبر اولنمقدن دون اولمیوب جبر سلطانیده مشتری قبضله مالك اولوب عتق وتدبیر
مثلاو جمیع تصرفاتی نافذ ایكن جبر قاضیده نیچون مالك ونافذ اولماز جوابده دیرز كه مادهٔ مرقومهده سلطان
انجق بیع مبتدا اوزره اجبار ایتمشدر وبیع مزبور وجوب ملكه سببدر اكرچه شرط جواز اولان رضا منعدم
اولمغله فاسددر لكن ینه صفت فساد اوزره منعقددر بوجهتله مشتری قبضله مالك اولور اما صورت مفروضهده
قاضی سبب تملیكه ابتداء مباشرتله اجبار ایتمیوب همان اعادهٔ ملك قدیمنه اعتبار ایتمشدر شمدی ملك قدیمی
متحقق اولمادیغی متبین اولوب ابتداء ملكك دخی بلاسبب عدم ثبوتی متعین اولمغله آنده تصرفی نافذ اولمامشدر
كورمزمیسنكه عبد مرقوم غنیمتده ظاهر اولوب اول كمسنه دخی قبل القسمة حاضر بولنمغله عبدی ایدوكنه
اقامت برله مجانا اخذ واعتاق ایلدكدنصكره شاهدلری عبید اولدقلری معلوم اولسه معنای مذكوره بناء عتق
باطل اولوب عبدی غنیمته ردی لازم اولور كذلك بعد القسمة قیمتله یاخود ید مشتریدن ثمنله اخذنده ینه بو یله در
نكتهسی اولدر كه بو صورتده اداقیلدیغی فداء ملكیدر یوقسه نفسی ایچون مجددا اثبات ایلدیكی ملكك ثمنی
دكلدر اما جبر سلطانیده مشترینك بایع مكرهه اداقیلدیغی بو یله دكلدر واكر صورت مفروضهده مكان عبدده
جاریه اولوب اول كمسنه دخی بعد القضاء والاخذ اول جاریه یی استیلاد ایتمش اولسه هم جاریه وهم عقری
وهم رقیق اولمق اوزره ولدی غنیمت جانبنه استرداد اولنور زیرا مالك اولمادیغی جاریه یی وطیٔ ایلدیكی متبین
اولمغله صورت قضایه بناء حد ساقط ایسه ده عقری واجب اولمق وولد ملك اصل ایله مملوك اولمق متعیندر
بوندنصكره اكرچه موجب قیاس ولدك اول كمسنهدن نسبی ثابت اولمامقدر كه ثبوت نسب محلده شبههٔ حكمیه یی
استدعا ایدر اول دخی غیر متثبتدر لكن بطریق الاستحسان ثبوت نسبی شایان كور یلور كه قضاء قاضی یه نظر ایله
مملوكهسی ایكن اكا فر بان ایلمشدر وثبوت نسبده ادنی برشبهه كافی اولمغله محلده بودكلو مملوكیت دعونله اثبات
نسبده وافیدر سؤال اولنورسه كه اول ولد نیچون ولد المغرور منزلنه انزالله قیمتیله احرارده ادخال قیلنمادی جوابده
دیرز كه غرور انجق اولوقتده متحقق اولور كه استیلادی محلده حقیقة یا حكما ثابت اولان سبب ملك اوزره مترتب اوله
وبومعنی غیر موجوددر كه قاضی محل استیلاد اولان جاریه یی اكا ابتداء تملیك ایتمیوب همان قدیم ملكنه اعاده ایتمشیكن
قدیما مالك اولمادیغی ظاهر اولمشدر وعتق ولد ثبوت نسبك ضروریاتندن دكلدر نته كیم غیرك جاریهسنی شبهه ایله
وطیٔ ایدوب آندن ولد حاصل اولدقده حكمی بودر اما بركمسنه آخر اوزره بینه ایله اثبات دین ایدوب
قاضی دخی مدیونه اداء دین ایچون جاریهسنی بیع اوزره اجبار اول دخی بیع ایدوب مشتری دخی اعتاق یا تدبیر
یا استیلاد یا بیع ایلدكدنصكره شهود دین عبید ایدكلری ظاهر اولسه بونك حكمی ما نحن فیهه مغایردر كه بونده
قاضی تصرفات مشتریدن محتمل النقض اولنلری ابطال ایدوب تصرفات مذكوره كبی محتمل النقض اولمیانلری
ابطال ایده مز نكتهسی اولدر كه بونده اجبار قاضی تملیك مبتدا اوزره اولمغله بیع اوزره اكراه باطل منزلنده اولور
اما ما نحن فیهده ذی الیدی اخذ ایلین كمسنه ایچون تملیك مبتدا اوزره اجباری یوقدر توضیحی اولدر كه بونده
قاضی بیع اوزره اجبار ایدوب بعده مشترینك تصرفاتی همان مالكی بالنفس اول تصرفات اوزره اجباری
منزلندهدر ومحتمل النقض اولمیان تصرفات مكرهدن دخی رد اولنمیهجق وجه اوزره صدور ایتدكده نافذه اولور
اما محتمل النقض اولنلر بشقهدر واكر مسئلهٔ مفروضهده قاضی بیع جاریه اوزره مدیونه اجبار ایتمیوب بلكه
بالنفس قاضی یاخود امین قاضی بیع جاریه اوزره متنهض اولسه بو صورتده مشترینك جمیع تصرفاتی منتقض
اولور زیرا بیان مشروحله بو بیعك موقوف ایدوكی كسب وضوح ایلمشدر وبیع موقوف قبل اجازة المالك نه
ملكی موجب ونه تصرف مشترینك نفوذینی مستوجبدر اما صورت اولی ده بیعی موقوف دكل بلكه فاسددر
زیرا اكا مالكی بلا رضاء مباشرت ایتمشدر ورضا صحت بیعه شرط اولمغله انعدامنده بیع فاسد اولور وبو صورت
ثانیهده مشتری جاریه یی استیلاد ایدرسه ولدی حر اولوب عقر جاریه ایله قیمت ولدینی غارم اولور زیرا بیع ایلین
قاضی اولوب بیعی دخی بطلان شهادت ظاهر اولمادقچه صورت حقده اولمغله مشتری حكما مغرور وولد مغرور
قیمتله حر ایدوكی مشهوردر اما دعوای ملك قدیمله اخذ ایلین كمسنهده سبقت ایلین جواب بشقهدر كه اول كمسنه
نك نظیری شول كمسنهدر كه برشخصك یدنده بولنان جاریه ایچون بو جاریه بنم ملكم ایكن بو شخصه هبه
ایتمشیدم شمدی هبهدن رجوع ایدهرم دیو دعوایه قیام واقامت بینه یه اهتمام ایتمكله قاضی جاریه یی اكا رد ایله
قضایه اقدام ایلدكدن صكره جاریه یی اعتاق یا استیلاده اجتسار ایدوب صكره شاهدلری عبید ایدوكلری

آشكار اوله ایشته بو صورتده جاریه عقر وولدیله مقضی علیه اولان ذی الیداوزره رد قیلنوب همان مدعی بطریق الاستحسان كندودن ثبوت نسب ولدایله كامكار قیلنور زیرا قاضی هبه‌دن رجوعله قضا ایتدكده جاریه یی اكا ابتداء تملیك ایتمیوب بلكه ملك قدیمنه اعاده ایتمكله بوكسنه ذكری سبقت ایلین كسنه ایله معناده مساوی اولمق اقتضا ایدر واكر بركسنه بر عبد مأسوری مغانمدن یاخود سهمنه دوشن غانمدن اشترا ایدوب هنوز یدنده ایكن بركسنه كلوب بو عبد فی الاصل ملكم ایدی دیو ادعا واقامت بینه ایله عبدی استدعا ایدوب قبل قضاء القاضی ذوالید عن انكار اشترا ایلدیكی ثمنله بطریق الصلح عبدی ویرمكه راضی اولوب مدعی دخی بعد الاخذ عبدی اعتاق یاخود جاریه ایسه استیلاد ایلدكدنصكره شخص آخر كلوب بو عبد یاجاریه بنم ملكمدر دیو اقامت بینه یه مباشرت ایتدكده بینهٔ سابقه تزكیه اولنمامشیكن بونك بینه سنی تزكیه یه مبادرت اولنسه بو صورتده قاضی مدعی اولك جمیع تصرفاتنی نقض وابطال وعبد وجاریه یی اولا ذی الیدی اولان مشتری یه رد وایصال ایدوب بعده بینه سی تزكیه اولنان مدعی ثانی ایچون عبدی یاخود ولدیله برابر جاریه یی مدعی اولك اخذ ایلدیكی ثمنله اخذنی قضایه استعجال ایدر زیرا ذی الید ایله مدعی اول بینلرنده جاری اولان تملیك مبتدا اولمیوب همان ملك قدیمنه علی وجه الفدا اولمغله ملك قدیمی ثابت اولمایجه بطلان فداسی دخی هویدا اولور و بلا سبب ثبوت ملك ممكن اولمامغله ملكی منعدم اولان محلده تصرفاتندن بریسی نافذ ومتمكن اولماز لكن مدعی اول عقر جاریه یی غارم اولوب اول عقر دخی ذی الیده سالم قیلنمغله مدعی ثانی یه ردی لازم اولماز كه عقری دراهم ودنانیر اولمغله فدا ایله محلندن فكی منتظم اولماز واكر مسئلهٔ مرقومه ده مدعی ثانینك بینه سنی تزكیه دن اقدم ولد مذكور خطأ قتل اولنمش بولنسه ینه عقر ایله قیمت ولد ذی الید ایچون سالم قیلنور زیرا قیمت دخی عقر كبی دنانیر ودراهم اولمغله مقابله‌لرنده مالك قدیمدن ثمندن برشیئك سقوطی لازم اولماز كه مالك قدیمه لازم اولان انجق فدا اولوب فدادخی انجق اصل ملكی ایچون ادا اولنور ایدی شمدی جاریه یی اخذ ایله سلامت اصل ملكی كندویه متحقق اولدقدنصكره قیمت وعقردن نسنه یه مستحق اوله مز ومسئلهٔ مذكوره مسئلهٔ شفعه یه مخالفدر كه بركسنه بردار مبیعه ده دعوای شفعه ایدوب ذی الید دخی همان دعواسی اوزره یدینه تسلیمدنصكره دارده حق شفعه سی بولنمادیغی ظاهر اولسه بردخی ذی الید داری یدندن استردادة قادر اوله مز زیرا شفعه ایله اخذی شراء مبتدا منزلنه نازل اولمغله بینلرنده بالتراضی تملیك مبتدا حاصل ودرجهٔ نفوذه واصل اولور اما ثمنله اخذ مأسور تملك مبتدا اولمیوب همان ویردیكی فدا ایله ملك قدیمنی احیا اولمغله آنده حكم سابق اجرا قیلنور واكر مسئلهٔ مرقومه ده ذو الید بو عبد وجاریه فی الواقع ملكیدر دیو اقرار اوزره اكا اعطا قیلمش ایسه بونده مدعی ثانینك بینه سی تزكیه اولنسه دخی قاضی آنك ایچون برشیئله قضا ایتمیوب همان مدعی اولك جمیع تصرفاتی تنفیذ ایلمك اقتضا ایدر زیرا ذی الید ملكنی اقرار ایتدكده اعتاق واستیلاد مثللو تصرفاتینك نفوذ واستقرارینی دخی اقرار ایلمشدر وتصرفات مذكوره یه ذی الید بنفسه مباشرت ایتمش اولسه صكره دن بینه ایله اثبات ملك ایلین كسنه ابطالنه قادر اولماز پس ذی الید نفوذینی اقرار ایلدكده ینه مقتدر اولماز توضیحی اولدر كه ذی الید بو اقرارنده مدعی اولی تصرفات مرقومه یه مباشرت اوزره تسلیط ایتمش در وهر تصرفده فعل مسلط علی صیغة المفعول فعل مسلط علی صیغة الفاعل كبیدر اما مسئلهٔ متقدمه بشقه دركه آنده برنسنه اوزره تسلیط ایتمیوب همان قبل الاسر ملكم ایدی دیو دعواسنه اعتبار وترك خصومتله تسلیمنه ابتدار قیلمشیكن بطلان دعواسی بدیدار اولمشیدی واكر مسئلهٔ مفروضه ده مقرله اولان مدعی اول اعتاق واستیلاد ایتمیوب بلكه بیع یاهبه یه استعجال ایتمش اولسه بو مثللو تصرفاتله صكره دن قبل الاسر ملكم ایدی دیو اقامت بینهٔ زكیه ایلین مدعی ثانینك حق ابطال اولنمز زیرا بو تصرفلره ذی الید بنفسه مباشرت ایتمش اولسه حق مالك قدیمی باطل اولماز ایدی پس نفوذینی اقرارنده ینه زائل اولماز اما عتق واستیلادی بشقه در لكن بو صورتده قاضی اولا مقرلهك بیع وهبه سنی نقضله ذی الیده رد وایصال ایدوب بعده مدعی ثانی ذی الیدك اشترا ایلدیكی ثمن اول ایله یدندن اخذ واستحصال ایدر اما مسئلهٔ مرقومه ده بایع بالنفس ذی الید اولسه جوابی بشقه دركه بونده قریبا بیان اولندیغی اوزره مدعی ثانی مشتری ثانیدن ثمن ثانی ایله اخذ ایدركه بونده بیعی مالكندن صادر اولمشدر وبر باب فداء العبد الغصب اثناسنده بیان ایلدیك كه مأسور منه ایچون ثمن یاقیمتله حق اخذی اكرچه ظاهردر اما نقض تصرفه غیر قادر در اما مانحن فیهده ذی الیدك مدعی اول ایچون اقرار ملكی تملیك مبتدا اولمامغله آنك بیعی مالك حقیقیدن صادر اولمادیغی هویدا درغایة الامر آندن اعتاق كبی محتمل النقض اولمیان تصرف

مطلب دعوى شفعه بتعلق بالشفعه

مطلب فعل المسلط بالفتح كفعل المسلط بالكسر

صادر اولور سه اخذنده حق مولای قدیمی باطل اولوب بیع كبی محتمل النقض اولان تصرف صادر اولورسه حق مولای قدیمی ابطال اولنمایوب همان اول تصرف نقضله عاطل قیلنمغله ذی الیده رد اولنوب آندن دخی مولاسی ثمنله اخذه نائل قیلنور زیرا فدا ایله انجق مالكدن اخذه مستحق اولور بوقسه غیر مالكدن اخذه مستحق اولماز واكر صورت مفروضه ده مدعی اول بعد الاخذ اعتاق یا استیلاد ایدوب بعده عبد وجاریه ملكی اولمیوب دعواسنده مبطل اولدیغنده ذوالید ومدعی وعبد وجاریه جمله سی تصادق واتحاد ایلسه‌لر نظر اولنور اگر ذو الید عن انكار اعطا قیلمش ایسه قاضی تصرفاتندن محتمل النقض اولوب اولمیانلرینی علی سواء ابطاله قضا ایدر زیرا حق آنلركدر ومالك اولمادیغنده تصادق ایتملریله بطلان تصرفاتی تحقق ایدر انجق مدعی واطئدن نسب ولد بطریق الاستحسان ثابت اولور زیرا نسب بعد الثبوت نقضی قبول ایتمز وهم نسب انجق ولدك حق مقرریدر اولمغله تصادقلری حق ولدده معتبر اولماز بو صورتده مدعی اول بعد الاخذ آخره بیع ایتمش اولوب بعده بطلان دعواسی اوزره بو مدعی ومشتری اول یعنی ذی الید تصادق ایدوب همان مشتری ثانی تكذیب ایلسه یاخود صورت متقدمه ده بعد العتق والاستیلاد عبد وجاریه تكذیب ایلسه بو صورتلرده تصرفات مدعیدن برینك نقضی تصویب اولنماز زیرا تصادقلری شرا ده حق مشتری ثانی یی وعتق واستیلاد ده حق عبد وجاریه یی ابطال لده حجت دكلدر غایة الامر مدعی نفسی اوزره بغیر حق اخذنی اقرار ایدوب شمدی تصرفلریله استهلاكی بدیدار اولمغله اقراری انجق نفسی اوزره حجت نافذه قیلنوب ضمان قیمتله مؤاخذه اولنور بو بابده ذی الید ایچون اوزرینه لازم اولان قیمتله مقدما ویردیكی ثمنی بربرینه تقاص ایدوب قنقی جانبده فضله وار ایسه آنی جانب آخره رد ایله استخلاص ایدرلر لكن بو وطئنده اوزرینه الزام عقر اولنمایوب ولدی دخی بلا قیمة حر قیلنور زیرا ضمان قیمت مضمونده وقوع ملكه سبب اولوب اولدخی اوزرنده حین قبضندن تقرر وتعین ایتمكله استیلادی كندو ملكی اوزره واقع اولدیغی تبین ایتمشدر واكر صورت مفروضه ده ذی الید عن اقرار اعطا قیلمش ایسه قاضی اعتاق واستیلاد كبی محتمل النقض اولمیان جمیع تصرفلرین تنفیذ ده توقف ایلمز كه ابتداء امرده بو تصرفلرك نفوذنده تصادق ایتمشلردر وبو تصرفلر محتمل النقض اولمامغله خلافنده تصادقلریله آنلره نقض وخلل تطرق ایلمز غایة الامر مدعی اقراری اوزره عبد وجاریه یی بغیر حق اخذ ایدوب عندنده محتبس اولملریله قیمتلرینی ضامن اولور نته كیم مسئلهٔ متقدمه ده عبد وجاریه نك تكذیبلری ضمان قیمتلرین متضمن اولمشیدی اما بیع وكتابت مثللو تصرفلرین قاضی ابطال وعبد وجاریه یی كیرو ذی الیده رد وایصال ایدر زیرا تصرفات مرقومه محتمل النقض اولوب آنلردخی حق كندولره محصور ایكن اول تصرفاتك مباشری مالك اولمادیغنده تصادق ایتملریله بطلان تصرفاتنده دخی توافق ایتمش اولورلر بو صورتده محل نزاعلری عبد اولوب مدعی بعد الاخذ آنی مكاتب قیلوب بدل كتابتدن بعضیسنی استیفادن صكره بطلان دعواسنده جمیعا تصادق واتحاد ایلسه‌لر اعدادن اشترا ایله ذی الید اولان مشتری اول عبدی بدل كتابتدن اخذ ایلدیكی مبلغله برابر استرداد ایدر زیرا مبلغ مزبور تصادقلری اوزره كسب عبدی ایدوكی مصدق اولمغله اكا دخی غیریدن احق اولور اما تصادقلری بدل كتابتی تماما ادا ایله نفوذ عتقندن صكره حاصل اولمش ایسه بعد الوقوع محتمل النقض اولمیان عتقنی نقض ایلمك غیر قابلدر لكن بو صورتده قیمت عبد وقت اداء كتابتده وقت اخذندن ازید اولمش ایسه كركدر كه مدعی وقت اداء كتابتده قیمتنی ذی الید ایچون ضامن اوله زیرا مدعی نفسی اوزره ملك غیری استهلاكنی اقرار واستهلاكی دخی انجق بدل كتابتی وقت استیفاسنده استقرار ایتمشدر پس ضمان قیمتنده اول وقته اعتبار اولنور وبو بابده بدل كتابت دخی ذی الیده رد اولنور زیرا مدعی مكاتب ذی الیدك كسب عبدی اولدیغنی اقرار ایتمشدر وعبد دخی اول بدلی هنوز مدعی اكا ضمانله مالك اولمادین كسب ایتمشدر كه وقت استیفاء كتابتده قیمتنی ضامن اولمغله عبده وقت مزبورده مالك اولمشدر وكسبی وقت مذكوردن اقدم اولمغله ذی الیداوزره ردی لازمدر اما قیمت عبد انقص اولمش ایسه بو بابده ذی الید دیلرسه مدعی یه یوم قبضنده قیمتنی تضمین ایدر زیرا مدعی عبدی نفسی ایچون بغیر حق قبضنی اقرار ایتمكله منزلهٔ غاصبده اولمشدر لكن بو بابده بدل كتابتی مدعی یه سالم اولور زیرا بو ضمانله عبده وقت قبضندن مالك اولمشدر وكسبی بعد القبض حاصل اولوب ضمان اصل بالتبع ملك كسبی مستلزم اولمغله بدل مزبور مدعی یه سالم قیلنور كذلك مدعی عبدی مكاتب قیلیوب انجق عبد بعد الاخذ اكتساب مال ایلدكدنصكره فوت اولوب بعده وجه مشروح اوزره تصادق ایلسه‌لر ینه ذی الید یوم قبضنده قیمتنی اكا تضمینه قادر ومدعی دخی بو تقدیر اوزره تملك كسب عبده مقتدر اولور وبو مسئله ده قیمت عبد

مطلب النسب لا ينتقض بعد الثبوت

ونسخه لرده بیع وكتابتدنصكره تدبیر دخی ثابتدر لكن قریبا ذكر اولنه جق مسئله یه مخالفدر كه آنده تدبیر محتمل النقض دكلدر دیمشدر ونسخهٔ حصیریده لفظ تدبیر اوزره كشط اولنمشدر بناء علیه ترجمه مزده لفظ تدبیری ترك ایله تدبیر اولندی منه

قبل الموت تزاید ایتمش اولمغله ذی الید مدعی یه زیادهٔ قیمتی قصد تضمین ایلسه اکا اقدار وتمکین اولنماز زیرا یدنده
بمنزلة المغصوب در وموت مغصوبده صنع غاصب بولنمامغله بعد الموت انجق وقت غصبده قیمتنی ضامن اولور
اما مسئلهٔ سابقه بشقه‌در که آنده بدل کتابتی استیفا ایله مستهلك اولمغله ذی الید باعتبار الاستهلاك دخی تضمین
قیمته مستملك اولور زیرا غصب واستهلاکدن هر بری وجوب ضمان قیمته سبب ایکن مدعی اولا غصب وثانیا
استهلاك ایتمش اولمغله ذی الید بو ایکی سببدن قنقیسیله دیلرسه قدرت تضمینه استملاك ایدر مؤلف بی نظیر
بو مسئله‌یی تنظیرده دیر که مدعی مرقوم شول کمسنه منزلنده‌در که بر عبدی حر ومیته کبی ثمنی اولمیان بر شیئله
صاحبندن اشترا وقبض ایدوب بعده یدنده هالك اوله انتهی بو قولنده شول روایته اشارت مرهوندر که میته ودم
مثللو نسنه‌لر ایله اشترا اولنان اشیا مملوك اولماز سه ده ینه قبضله مضموندر لکن بو معنی جناب مؤلفك مبسوطده
اشارت قیلدیغی حکمه مخالفدر زیرا مبسوطده عقد مزبور اصلا منعقد اولمامغله همان بینلرنده تسلیم مالکله
بر قبض واردر اولدخی قابض اوزره موجب ضمان دکلدر اما خمر ایله اشترا اولنان بشقه‌در دیمشدر لکن اصحی بو محلده
ذکر ایلدیکی قول افصحدر زیرا بو صورتلرده کندو ملکی اولمق اوزره قبض ایدر وقبض مذکور اذن مالکله ده
اولسه ینه ضمان قیمتی موجبدر کورمز میسنکه مقبوض علی سوم الشرا مملوك قابض اولمازسه ده ینه قیمتله
مضمون ایکن مانحن فیه آندن دون اولمامغله آنك کبی ضمانه مقروندر واکر مدعی بعد الاخذ اول عبدی مدبر قیلوب
عبد دخی بعد التدبیر اکتساب مال ایلدکدنصکره تصادقلری هویدا اولسه تدبیر دخی اعتاق کبی محتمل النقض
اولمامغله تنفیذ وابقا اولنور بو صورتده ذی الید مباشر تدبیر اولان مدعی یه یوم قبض ویوم تدبیرنده قیمتلرندن
قنقیسی اکثر ایسه آنی تضمینه قادر اولور زیرا تدبیر ایله عبد مابعد الموته مضاف اولان عتقله معتق اولوب عند المدعی
محتبس اولمغله آنی مستهلك کبی اولمشدر وقریبا بیان ایتمزدن قبض واستهلاك بعد القبض هر بری موجب ضمان
ایدوکی نمایان اولمغله ایکی سببدن قنقیسیله دیلرسه قدرت تضمینی عیان اولور لکن کسبی ضامن ایچون سالم
قیلنور که ضامن وقت قبضندن یاوقت تدبیرندن عبده مالك اولوب کسبی دخی بعد التدبیر حادث اولمشدر
واکر محل نزاعلری جاریه اولوب مدعی بعد الاخذ استیلاد ایتمش ایسه عبد مدبرده ذکر اولنان جواب بونده دخی
ایراد اولنور لکن ذی الید اول جاریه‌یی عن انکار تسلیم ایتمش اولوب مدعی دخی بعد الاخذ تدبیر یا استیلاد ایدوب
یاخود کتابتله بدل کتابتی ادادنصکره اکتساب مال ایلیوب بعده مدعی وذی الید اول جاریه فی الاصل ملك مدعی
اولمدیغنده تصادق ایدوب جاریه آنلری تکذیب ایلسه بو صورتده عتق جاریه بحسب الظاهر ثابت اولدقدنصکره
ابطال حقنده تصادقلری معتبر اولمدیغی بیان ایلدیکمزه بناء بینلرنده حکم ضماندن غیری نسنه قالمیوب آنده دخی
شو وجهله تفهیم وتبیان ایدرز که مدعی تدبیر واستیلاد ایله جاریه‌یی حبس واستهلاك ایتمکله ذی الید ایکی
قیمتك اکثرینی اکا تضمینه استملاك ایدر وبعد التدبیر والاستیلاد کسب ایلدیکی مالی مدعی یه سالم اولور زیرا ضمانله
جاریه‌یه اوزرنده ضمانی تقرر ایلدیکی وقتدن مالك اولمغله بعد التقرر حادث اولان کسبنه دخی متملك اولور سؤال
اولنورسه که مدعی اول جاریه وکسبی ملك ذی الید ایدوکنی مقر ایکن کسبی کندوده نه وجهله مستقر اولور
جوابنده دیرز که بلی بویله‌در لکن قاضی قیمت جاریه ایله اوزرینه حکم ایلدکده آنی اقرارنده تکذیب ایلمشدر
ومقر اقرارنده شرعا تکذیب اولندقجه حکم اقراری باطلدر کورمزمیسنکه مقری مقرله تکذیب ایلسه اقراری
باطل اولور پس تکذیب قاضیده بطریق الاولی در اما صورت کتابتده بو مسئله ایله مسئلهٔ سابقه میاننده
جهت فارقه واردر که مسئلهٔ سابقه ده عبد مکاتب مدعی وذی الیدی تصادقلرنده تصدیق ایتمشیکن اداء
کتابتله آزاد اولدقدنصکره ذی الیده ردی متعذر اولدقده مدعی یوم اداء کتابتده قیمتنی ضامن اولورسه قبض
ایلدیکی بدل کتابتی ذی الیده رد ایدر دیو بیان ایتمشیدك وبو مسئله ده ینه اداء کتابتله آزاد اولدقدنصکره ردی
متعذر اولدقده آنلری تکذیب ایتمکله ضمان قیمتدن صکره بدل کتابتی رد لازم اولماز زیرا مسئلهٔ سابقه ده مکاتب
آنلری تصدیق ایتمکله حق ذی الید کسبنده بلکه عتقی نافذ اولمیدی نفسنده ثابت اولمشیدی پس
مقدمات مرقومه‌دن بزه معلوم اولمشدر که صورت کتابتده تعذر رد انجق اکا محتمل النقض اولمیان عتقك اتصالنه
اعتبار ایله‌در بوقسه قاضینك آنی اقرارنده تکذیبنه اعتبار ایله دکلدر بناء علیه کتابتده حکم مرقوم محتمل النقض
اولمیان نسنه‌نك وجودی اوزره مقتصر اولور وبو معنی بدل مقبوضده غیر موجوددر وبو مسئله ده مکاتب
آنلری تکذیب ایتمکله بعد الکتابة کسبنده حق ذی الید ثابت اولمامشدر حتی بو تصادقلری استیفاء بدل ایله
عتقدن اقدم اولسه ینه نه مکاتب ونه کسبی اوزره سبیل بوله مز بناء علیه بو مسئله ده مدعی بدل کتابتی ذی الید اوزره

مطلب اشترى عبدا بالحر او الميتة فهلك عنده هل يضمنه للبايع ام لا

مطلب المقبوض على سوم الشراء مضمون بالقيمة

رد لازم دکلدر دیو حکم ایلدیك وبو تقریر ایله ظاهر ومتقرر اولمشدر که بو مسئله ده قیمت عبده تزاید کلسه دخی
انجق یوم کتابتده قیمتنی ضامن اولوب یوم استیفاء بدلده قیمتنی ضامن اولماز زیرا بونده احتباسی نفس کتابتله تقرر
ایتمکله استیفاء بدلده تکرر احتباسی تصور اولنماز ومسئلهٔ سابقه ده احتباسی انجق استیفاء بدلده متعین اولمغله
وقت استیفاده ضمان قیمتی متضمن اولور وبو فرق ثانی واضح اولدقده فرق اول دخی آنکله متضح اولور که مدعی
ضمانله عبده انجق اوزرنده ضمان قیمت متقرر اولدیغی وقتدن مالك اوله جقدر وبو مسئله ده ضمان قیمت همان
عقد کتابتله متقرر اولوب بدل مستوفی دخی بعد العتق کسب حادث اولمغله ضامن ایچون سالم قیلنمغه باعث اولور
ومسئلهٔ سابقه ده ضمان قیمت انجق وقت اداده متقرر اولوب بدل مستوفی دخی قبل الاداء حاصل اولمغله ذی الیده
واصل قیلنور مؤلف بتعدیل مسئلهٔ مشروحه‌یی تنظیر ایله تعدیل ایدوب دیر که کورمز میسنکه عبد مأذون
مدیونی مولاسی مکاتب ایدوب ادا ایله عتق ظاهر اولدقده غرماسی مولاسنه یوم عتقنده قیمتنی تضمینه قادر اولورلر
زیرا مالیت رقبه‌سی دینلره آنلره مستحق ایکن بدل کتابتی قبضله آنی استهلاك ایتمشدر زیرا قبل القبض غرماسی
کتابتی ابطال ایله آنی قن محض ایدوب دینلری ایچون بیعنه مجاللری وار ایدی کذلك قیمتی دینلرینه وفا ایتمزسه
بدل کتابتی دخی اخذه قادر اولورلر زیرا حقلری مالیت رقبه سنده باقی قالمغله کسبنده دخی ثابت اولور مؤلف
بلاغت افصاح مسئلهٔ مشروحه‌یی مزید ایضاح ایچون دیر که برکمسنه قیمتی بیك درهم اولان عبدی غصب
ایدوب یدنده قیمتی ایکی بیك درهمه بالغ اولدقدنصکره اول عبد کندو مغصوب ایدوکنی بیلمیه‌رك غاصب آنی
مکاتب قیلوب بعده قیمتی اوچ بیك درهمه بالغ اولدقدنصکره بدل کتابتی ادا ایله آزاد اولوب بعده غاصب
ومغصوب منه بینلرنده جریان ایدن غصب اوزره تصادق ایتمشلر ایکن عبد آنلری تکذیب ایلسه بو صورتده
قاضی غاصبه نه یوم غصبده ونه یوم ادا وعتقده قیمتلرین تضمین ایتمیوب انجق یوم عقد کتابتده ضمان قیمتی
تعیین ایدر که احتباس واستهلاکی انجق عقد کتابتله متعین اولمشدر کورمز میسنکه بدل کتابتی استیفا
ایتمش اولسه ینه بعد العقد تصادقلری حق مکاتبده عامل اولمیوب مغصوب منه ینه عبده واصل اوله مز
بو جهتله یوم کتابتده ضمان قیمتی ثابت اولدقده تملکی وقت کتابتدن اولوب بعد تقرر الضمان کسبنده استیفا
اولنان بدل کتابت سالما غاصبده متثبت قیلنور والله الموفق

باب ما لا یکون فیئا وان احرز فی ارض الحرب * یعنی ارض حربه احراز اولنسه دخی بعد الاستغنام غنیمت قیلنمیان
اموال بو بابده مشروحة الاحوالدر برمسلم مسلم آخرك عبدینی غصب بعده نعوذ بالله تعالی ارتداد ایله اول عبدی
دار الحربه احراز ندنصکره مسلمین اول مرتد اوزره غلبه وآنی قتل وعبدی اخذ واستنقاذ ایلسه‌لر کرکدر که
عبدی قبل القسمة وبعدها مجانا مغصوب منه اوزره رد وانفاذ ایده‌لر زیرا حین اخذنده ضامن اولوب دار الحربه
ادخالی آنی ضماندن اخراج ایتمکله محرز اولمامشدر وبو قول وجیه ایکی وجهله توجیه اولنور بری اولدر که
ضمان غصب عند التقرر ملك غاصبی موجبدر وبویله سبب ملکی منعقد اولان مال اوزره غاصب مالك قدیمی اوزره
بطریق القهر مستولی ومتملك اوله مز وجه ثانی اولدر که رد عین المغصوب غاصب اوزره حکم غصبله شویله
واجب اولمشدر که رد عینی متعذر اولدقده ضمان قیمتی اکا خلف قیلمغی مستوجب اوله پس ردت ودار الحربه
لحوقله اوزرینه واجب اولان ضمان رد وآنك خلفی اولان ضمان قیمت اوزرندن ساقط اولماز که بونلر ذمتنده واجبدر
ودار الحربه احرازك ذمتده واجب اولان نسنه‌لرده تأثیری یوقدر بو صورتده مولاسی اول عبدی بعد القسمة
مجانا اخذ ایلدکده کرکدر که سهمنه دوشوب مستحق علیه اولان غازی یه بیت المالدن قیمتی تعویض اولنه ومسئلهٔ
مرقومه ده غاصب مزبور قبل الغصب مرتد اولمش ایسه دخی ینه حکم سابق آنده ممهددر زیرا دار اسلامده
بولندقجه خطاب حکم اسلامده بمنزلة المسلم وضمان غصبی ملتزم قیلنور واکر مسئلهٔ مرقومه ده غصب ایدوب
بعده مرتد اولان برعورت اولسه آنده دخی رجلده سبقت ایلین احکام عودت ایدر کذلك ذمی غصبدن مقدم
یا مؤخر نقض عهده اجترا ایلسه اول دخی مسلم کبی ملتزم ضمان اولمغله حکم سابق آنده دخی اجرا قیلنور
ومؤلف دقت نهاد بو مسئله‌لری انجق شول نکته‌یی بیان ایچون ایراد ایلمشدر که ناقض عهد اولان ذمی
ودار الحربه لاحق اولان امرأهٔ مرتده فیئده ادخال اولنور ایکن ینه مغصوبلری مالکنه رد وایصال قیلنور زیرا
بونلر مغصوبلرینه ضامن اولدقلرندن احرازلری تملکلرینی متضمن اولمامشدر پس ملك مسلم اوزره قالوب بعده
مسلمین اوزرینه استیلا ایتدکلرنده ذی الید اولان غاصب فیء اولسه دخی ینه مغصوبی صاحبنه رد وایفا قیلنور
اما مرتد یاخود ناقض عهد اولان ذمی دار الحربه لحوقدنصکره چیقوب برمسلم یاذمینك مالنی غصب ودار الحربه

ادخال ايتدكلرندنصكره مسلمين اول مالى اوزره استيلا ايلسه لر بوصورتده فيئده اتفاق ايلنور زيرا ردت ونقض عهد ايله
دارالحربه التحاقلرنده اهل حربدن اولمشلردر وحربينك مال مسلمى غصبى استهلاكى كبى موجب ضمان دكلدر
لكن مسئلهٔ سابقه‌ده حين غصبنده اهل دار اسلامدن اولوب استهلاكى موجب ضمان اولمغله غصبى دخى
موجب ضماندر و بو مسئله‌ده ضمان ورد ايله مطالبه اولنامغله احرازى تام وتملكى تمام اولوب بعده استيلاء
مسلمين مال حربى اوزره مترتب وغنيمت قيلمغه سبب موجب اولمشدر بناء عليه مال مرقوم سائر اهل حربك
محرزلرى حكمنده ادخال وصاحبنه قبل القسمة مجانا و بعد القسمة قيمتيله رد وايصال قيلنور كورمزميسنكه
صكره‌دن مسلم اولسه بو مسئله‌ده مال مرقوم اكا سالم ومسئلهٔ سابقه‌ده صاحبنه ردى لازمدر و قياس استهلاك دخى
بو سياق اوزره‌در كه اولا حربى اولوب صكره مستهلك صكره مسلم اولورسه اوزرينه ضمانى واجب اولميوب
اولا مستهلك صكره حربى صكره مسلم اولورسه صاحبى ايچون ضمانى مستوجب اولور كذلك برحربى امانله
دار عزه دخول و برمسلم يامعاهددن غصب مال ودارينه ادخال ايلدكدنصكره قبول اسلام ايله كسب اقبال ايلسه
اول مالى صاحبنه رد وايصال ايدر ومال معهود غنيمتده موجود اولسه قبل القسمة و بعدها البته صاحبنه مردوددر
اما حربى بلا استيمان قصد غارتله دار عزه دخول ايلسه حكمى بشقه‌در كه دار عزه‌ده مستأمن اولدقده مغصوبنى
استهلاك ايله ضامن اولديغى كبى اخذ ايله دخى ضامن اولمغله آنده احرازى غير تامدر اما غارتله دخولنده استهلاكله
ضامن اولمديغى كبى اخذ ايله دخى ضامن اولمامغله آنده احرازى تامدر واكر اوزرينه ضمانى لازم اولان مغصوبى ايله
دار الحربه داخل اولدقده آنك يدندن دخى شخص آخر غصب ايدوب ملكلرينه رفع خصام ايلدكلرنده ملكلرى
غاصب اولى غاصب ثانى يه تعرضدن منع ايلدكدنصكره اول دارك اهلى مسلم اولسه لر بوصورتده مال مرقوم
غاصب ثانى يه سالم اولوب كرك صاحب المال و كرك غاصب اول اكا بر وجهله مزاحم اوله مزلر زيرا غاصب ثانينك
احرازى من جهة الحس تمام اولمشدر كه اول مال اوزره تغلب ايتمشدر ومن جهة الحكم دخى تمام اولمشدر كه
ملكلرى غاصب اولى استردادندن منعله تعصب ايتمشدر پس غاصب ثانى حين اخذنده حربى اولوب استهلاكله
ضامن اولمديغى كبى غصبله دخى ضامن اولمامغله اول ماله تملكى متعين اولمشدر وهم برحربى دار الحربده
برمالى وصف موصوف اوزره يد مالكندن اخذ ايلسه دار ايله وقوت ملكلرى ايله احراز بولنمغله اكا البته مالك اولور
كذلك يد غاصبدن اخذنده دخى متملك اولور بوصورتده غاصب اول صاحبنه قيمتنى ضامن اولور زيرا اوزرينه
واجب اولان رد عينى متعذر اولدقده خلفى اولان رد قيمت متقرردر واكر مسلمين اول دار اوزره استيلا واول مالى
استغنام ايلسه لر صاحبى قبل القسمة مجانا و بعد القسمة ديلرسه قيمتيله اخذ ايله بكام قيلنور زيرا مال مرقوم غاصب
ثانيدن اخذ اولنان اموال سائره سى كبى غنيمت اولمشدر وفى الاصل مال مسلم ايكن غنيمتده ظاهر اولان امواله
حكم شرعى بيان ايلديكميز نوال اوزره‌در واكر دار الحربده بولنان ايكى مسلم مستأمن ياخود ايكى اسيردن بريسى
آخردن برنسنه‌سنى غصب‌دنصكره مرتد اولوب مغصوبنى رددن امتناع واول بلادك ملكى دخى امتناع اوزره اكا
اتباع ايدوب بعده اول دارك اهلى قبول اسلام اوزره اجتماع ايلسه لر بوصورتده مغصوبى صاحبنه رد غاصب
اوزره واجب اولور ومسلمين اول دار اوزره استيلا ايلسه لر اول نسنه قسمتدن مقدم ومؤخر صاحبنه مجانا ردوايفا
قيلنور زيرا بو مسئله‌ده غاصب ضمان مأخوذينى مستوجبدر واستيجاب ضمان اكرچه ايكى مسلم مستأمنده نماياندر كه
برمستأمن آخر مستأمنى قتلله ضامن اولديغى كبى مالنى استهلاكله دخى ضامندر كذلك غصبى دخى ضمانى
متضمندر لكن ايكى اسير مسلم حقلرنده بعض اصحابمز ديديلر كه قول منقول انجق امام محمد رحمة الله تعالى عليهك
قول مقبوليدر كه آنك عندنده دار الحربده اسيرى مسلم آخر قتل ايلدكده اول اسير حكم ضمان نفسنده مستأمنك
نظيريدر كذلك حكم ضمان مالنده دخى مستأمنه نظير اولنور اما عند ابى حنيفه رضى الله تعالى عنه دار الحربده
احد الاسيرين آخرينى قتل ايلسه بدل نفسندن برشيئ ضامن اولماز پس غصب مالى دخى ضمانى متضمن
دكلدر شارح الكتاب امام سرخسى روح الله تعالى روحه الانسى ديركه بو بابده اصح اقوال قول
مذكور جميع ائمه نك اجماع مقالارى اولمقدر كه مسلم قنده بولنسه حكم اسلامى معتقددر و بو اعتقاد ايله
مغصوبنك رد عينى مستوجبدر ومحل معصوم متقومده رد عين متعذر اولدقده ضمان قيمتى خلفدر و مال مسلم
اسرايله تقومدن خارج دكلدر نكته سى اولدركه مسلم اسير اولسه دخى ينه اهل دار اسلامدندر
كورمزميسنكه دار اسلامده بولنان زوجه سى آندن باين اولماز بناء عليه مالنده احرازى كندو يدينه اعتبار ايله
حكما باقى اولوب غاصبى ضامن اولور وضامن اولدقجه احراز غاصب تمام اوله مز واكر مسئلهٔ مرقومه‌ده غصب

ومسئلهٔ مزبوره اواخر كتابده باب معاملة المسلم المستأمن اثناسنده بو مجلده ذكر اولنان جوابك خلافى اوزره ذكر اولنمشدر كه مراجعتله ظاهر اولور منه

مذكور دار الحربده قبول اسلام ايلين ايكى شخصك بينلرنده ظهور ايلسه نظر اولنور اكر استيلاء مسلميندن اقدم
اول دارك اهلى قبول اسلام ايتمشلر ايسه مغصوبى صاحبنه مجانا رده اهتمام اولنور زيرا غاصب نفس اسلامله احكام
اسلامى التزام ايلمشدر ومغصوبى صاحبنه رد احكام اسلامدن ايدوكى مالا كلامدر قال عليه السلام على اليد
ما اخذت حتى ترد يعنى ذى اليد اوزره بغير حق اخذ ايلديكى نسنه يى رد واجبدر تا رد ايله عهده‌دن خروج
ايدنجيه دك وغاصب مرقوم اوزره رد عينى واجب اولدقدنصكره اول غاصب مرتد اولوب قوت ملكلرى ايله
غالب اولسه دخى ينه تمام احرازى جالب اوله مز واكر استيلاء مسلميندن اقدم قبول اسلام ايتمشلر ايسه غاصب اول
استيلا ايلين مسلمين ايچون فيئ اوله جغى مالا كلامدر زيرا دار الحربده اسلامندن صكره نفسنى دار اسلامله احراز
ايتمديكندن بعد الاسلام ردتله ينه حربى اولمغله استرقاقدن عصمتله سرافراز اولمامشدر اما دار اسلامده مرتد
اولوب دار الحربه لاحق اولان كمسنه‌نك حكمى بشقه‌در كه اول كمسنه نفسنى مسلم ايكن دار اسلامله احراز ايتمكله
آنك حريتى قطعا محتمل الانتقاض اولمامق اوزره تأكد وتقرر ايله ممتاز اولمشدر وما نحن فيهده مغصوب منه كرك
قبل القسمة وكرك بعد القسمة اخذ مالنه قادر اولماز زيرا مجرد دار الحربده قبول اسلام ايتمكله مالى نه حقيقة
ونه حكما دار اسلامله محرز اولمامشدر انجق مسلمين اول دار اوزره استيلا ايدوب شخص مرقومك مالى دخى كندو
يدنده موجود ومحقق اولسه باعتبار اليد احرازى سبقت ايتمكله اول ماله كندو احق اولور ومعناى مرقوم آنك مالنى
دار الحربده مسلم آخر غصب ايدوب بعده اول غاصب ردتله حربى اولديغى صورتده معدومدر زيرا مال معهود
نه حقيقة ونه حكما يدنده موجود اولمديغندن غنيمت مسلمين قيلنوب سبيل اخذى صاحبى اوزره مسدود اولمشدر
و بعض اصحابمز ديديلر كه اشبو دار الحربده قبول اسلام ايلين حقنده وضع اولنان مسئله انجق غاصبى حين غصبنده
حربى اولدقده صحيح اولور يوقسه سابق الذكر ايكى مستأمن وايكى اسير حقلرنده وضع اولنان مسئله كبى بونده دخى
غاصب حين غصبنده مسلم اولوب صكره مرتد اولدقده ترجمه اولنديغى وجه اوزره اصل كتابده تصريح اولنان
جواب قطعا تصحيح اولنماز كورمزميسنكه مؤلف همام اشبو مسئله‌ده حق غاصبده فالغاصب فيئ لمن اصابه
ديوب انه يجبر على الاسلام ديمشدر زيرا غاصب حين غصبنده مسلم بعده مرتد اولمق مرادى اولسيدى اول
مرتده بعد الاسر اسلام اوزره اجبار واجب اولمغله مؤلف اليف الاجتهاد آنك حقنده فالغاصب يجبر على الاسلام
مقالنى ايراد ايدرايدى پس توجيه كتاب ايچون كاتبدن صدور غلطه حملى ارتكاب [illegible]ود مؤلف كرام متاب اولا
بو مسئله يى ايكى مسلم بينلرنده وضع ايتمشيكن حسب البشريه وهمى مسلمدن غصب ايدن حربيده وضعنه ذهابله
وجه مشروح اوزره سرد جواب ايلمشدر ديملكى استصواب ايتمك كركدر نكته سى او[illegible]دركه غاصب مرقوم مسلم
بولندقده حريتى مجرد اسلامله بردخى وجهان الوجوه محتمل الانتقاض اولمامق اوزره متأكد اولمغله بعد الردة
اسلامى قبول ايتمدكده وجوب قتلى صريحدر يوقسه فيئده ادخالى صحيح دكلدر واكر برمسلم مسلم آخره برشيئنى
ايداع ومودع ديار سائره يه خروج ايدرسه اول وديعه يى برابر اخراجه اذن ورخصتنى ايذان واسماع ايتدكدنصكره
مودع مرقوم ارتداد ايله دار الحربه لاحق اولمغله صاحب الوديعه دخى دار الحربه واروب حقنى طلب ايتدكده
مودعك منع ومكابره سى متحقق اولوب اول بلادك ملكنه رفع اختصام ايتدكلرنده اول ملك دخى يد مسلمى مالندن
منعله دفع خصام ايليوب صكره اول بلادك اهلى قبول اسلام ايلسه لر بوصورتده اول وديعه اول مودعه سالم
قيلنوب صاحبى استرداد ايله بكام اوله مز زيرا مودع مرقوم دار اسلامده ايكن اول وديعه يى ضامن دكل ايدى
ودار الحربده حربى اولمغله استهلاكى ضمانى متضمن اولمديغى كبى صاحبندن منعى دخى غير متضمندر وهم
دار الحربده بو منعى حكم غصبده داخل وكندو دخى هنوز غصب ايتمش منزلنده نازل وقوت ملكلرى ايله تمام
احرازى دخى حاصل اولمشدر كه بوندنصكره قبول اسلام ايلسه مال مزبور سالما اكا واصل قيلنوب غنيمتده واقع
اولسه صاحبى قبل القسمة مجانا و بعد القسمة ديلرسه قيمتيله اكا متواصل قيلنور اما مسئلهٔ مزبوره‌ده دار اسلامده
ايكن اول مالى غصب ايتمش اولسه بهر حال صاحبنه رد وايصال اولنور زيرا بوصورتده غصبله ضمانى دار اسلامده
ايكن مقرر اولمغله صكره‌دن دار الحربده بعد الطلب منعله ضمانى معتبر دكلدر كه حكم غصب اول هنوز باقى
ايكن غصب ثانى اعتباره شايان اولمامغله بو منعك وجود وعدمى سيان كوريلور اما صاحبى دار الحربده طلب
ايتدكده اول غاصب همان مالنى اكا تسليمه شتاب بعده مجددا تغلبله كيرو اخذ واغتصاب ايدوب ملكلرى دخى
استرداددن يد صاحبنى قصر ايله قطع جواب ايلدكدنصكره اول دارك اهلى اسلامله شرفياب اولسه لر بوصورتده
مال مرقوم سالما غاصب ايچون ايجاب اولنور زيرا صاحبنه رد ايله حكم غصب اول منتهى واوزرينه لازم اولان

ردعینی ساقط اولوب بواخذی ابتداء حکم غصبله منضبط اولمشدر و بوحالتده حربی بو لنمغله غصبی موجب
ضمان اولمیوب ملکلری دخی صاحبنی منع ایتدکده غصب مرقوم ایله غاصبك احرازی درجهٔ اتمامه رسان اولمشدر
کذلك مسئلهٔ مرقومه ده غاصب رضاسیله تسلیم ایتمیوب همان صاحبی برتقریبله اخذینی تقدیمدنصکره غاصب
ملکلرینه رفع خصام اول دخی بنه غاصبه ر دینی التزام ایلسه بونده دخی صاحبی مالنی اخذایتمش اولمغله حکم
سابقله تسویه یه اقدام اولنور زیرامغصوب منه مغصوبی ید غاصبدن اخذایلدکده غاصب ضمانندن بری ومال
مزبور مغصوب منه ایله دارالحربه هنوز داخل اولان مال آخر حکمنه ملتحق اولوب غاصب آنی اخذ وقوت
ملکلری ایله غلبه ایتمکله تمام احرازی متحقق اولمشدر واکر دارالحربده اهل حربدن ایکی کسنه قبول اسلام ایدوب
بعده احدهما آخردن بر شیئی غصبه اقدام وصاحبی طلب ایتدکده کندو مالمدر دیو انکار غصبه اقتحام ایتمکله
اول بلادك ملکلرینه رفع خصام ایتدکلرنده اول دخی ید غاصبده بولندیغندن غاصب ایچون سالم قیلمغله
دفع اختصام ایلدکدنصکره اول دارك اهلی قبول اسلامه ابتدار ایدوب اول ایکی کسنه دخی هنوز اسلاملرنده
ثابت واستوار اولسهلر بوصورتده مغصوب صاحبنه رد وایثار اولنور زیرا اقتضای اعتقاد اسلامله غاصب
اوزره رد عینی واجب اولمشیدی صکره اهل دارك اسلامی و جوب مذکورك انجق تأکیدینی موجب اولمشدر
وملك اهل حربك قوتیله مسلم مال مسلمی محرز ومتملك اوله مزکه ایکی مسلم داراسلامده ایکن حکم سلطان
مسلمینله احدهما مال آخره مالك اوله مز ایکن حکم ملك اهل حربله نیجه مستملك اولور اما صورت مفروضه ده
اول دارك اهلی قبول اسلام ایتمیوب بلکه مسلمین اوزرلرینه استیلا ایلسهلر مغصوب اول مسلمینه فیٔ اوله جغی
ظاهر ومغصوب منه ملکی اوزره اقامت بینه قیلسه دخی لاخذه غیرقادردر زیرا بونده دخی غاصب مسئلهٔ
متقدمه مثللو مسلم اولمغله مال مسلمی اصلا محرز اولمامشدر ومغصوب منه دخی مالنی انجق یدینه اعتبار ایله
محرز اولور حتی دارالحربده عقاری اوزره یدی متأکد اولمدیغندن عقارینی محرز دکلدر دیو حکم ایدهرز
وقول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه اوزره دارالحربده حربی یه ایداع ایلدیکی مالنی دخی محرز اولمیوب انجق بدنده
بولنوب یاخود مسلم یا معاهده ایداع ایلدیکنی محرز درکه کندویدی احرازه صالحه برید معتبرهٔ محترمه در
وبو مودعلرینك دخی یدلری کندو یدی مقامنده در ومعنای معهود ید غاصبده غیرموجوددر که غاصب مسلم
اولمغله یدی ید محترمه ایسهده مقام ید مالکه غیر قائمه در پس مال مرقوم برفردك یدنده بولنمیان امواله ملتحق
اولمغله فیئه ملتصق قیلنورکورمزمیسنکه دارالحربده اسلا مندن صکره مالنی دارالحربده ترکله دارمزه
خروج ایدنصکره مسلمین اول دار اوزره استیلا ایلسهلر مسلم ومعاهده ایداع ایلدیکندن غیری جمیع اموالی
غنیمته ایفا اولنوب کرك قبل القسمة وکرك بعد القسمة مالنی اخذ واستیفا ایده مز زیرا حکم اخذی مالنی
داراسلامله احرازینه مبنی ایکن احراز مزبور تحقق ایتمشدر وذکر اولنان تفصیل قول ابی حنیفه رضی الله
تعالی عنه قیاسی اوزره تفریع وتأصیل اولنمشدر اماقول محمد رحمه الله تعالی قیاسی اوزره جمیع اموال معهوده
کرك قبل القسمة وکرك بعد القسمة صاحبنه بلاشیٔ مردوده در مکر اول مالی دارالحربده برحربی مسلم مرقومدن
غصب وبعده غصبنی انکار واول دیارك ملکی دخی مالی مالکندن منعه اجتسار ایلیه بوصورتده احراز حربی
اول مالده قوت ملکلری ایله تمام اولمغله اکا تملکله بکام قیلنور اما بوصورتك غیریده مال مسلم دارالحربده کرك
کندویدندن وکرك مسلم اولان غاصبنك وکرك حربی اولان مودعینك یدلرندن استغنام اولنسه البته صاحبنه
تسلیمی التزام اولنور وبومسئلهنك بیانی قریبا تقدیم وتبیان اولندی والله تعالی اعلم

باب الوكالة فى الفداء فى العبد المأسور * یعنی عبد مأسورك مولاسی فدا ایله عبدینی اشترا یه برکسنه یی توکیلنه
متعلق مبحث اصیلدر برکسنهنك عبدی اسیر اولوب اول کسنه عبدینی اعدادن اشترا ایلمین شخصدن ثمنله
اخذ ایچون آخری وکیل ایلسه بوتوکیلی تجویز وتکمیل قیلنورکه مشتریدن بنفسه اخذه مالك اولمغله آخری
کندو مقامنه اقامته دخی متملکدر واول وکیل مقام اصیلده قائم اولدقدن صکره ثمنله اخذ ایدنجیه دك مشتری ایله
شرعا مخاصم ومقاوم واخذ ایلدکده مشتری یه تسلیم ثمن آنك اوزرینه لازم اولور زیرا قبض عبد حق وکیل
اولمغله تسلیم فدا دخی آنك اوزرینه ایجاب وتحمیل اولنور نکتهسی اولدرکه وکیل مباشر عقد در وحقوق عقد
انجق عاقده متعلقه در وعاقد غیرایچون عاقد ایسهده حقوق عقدده نفسی ایچون عاقد منزلهنده در نته کیم ابتداء
شرایه وکیلده حکم شرعی بودر سؤال اولنورسه که معنای مذکور شراده مستقیمدرکه آنده وکیل سبب ابتداء ملکه
مباشر اولمغله ملك مشتری ابتداء کندویه بعده حکم عقدی اوزره کندودن خلافت جهتیله موکله ثابت کبی قیلنور

مطلب المسلم لا یملك مال غیره بتغلب السلطان

مطلب حقوق العقد تتعلق بالعاقد

ومعنای معهود مانحن فیهده غیر موجوددرکه بونده عبد صاحبنك ملك قدیمنه رجوعی مقصوددر پس لازمدرکه
بوبابده وکیل همان صاحبی طرفندن ترجمان معبر کبی قیلنوب حقوق عقود اکا اصلا متعلق ومعقود اولمیه
جوابنده دیرزکه اکرچه مأسورمنه حقنده افاده قیلدیغیکز وجه اوزره ملك قدیمنه اعاده در اما اعدادن مشتری
وآندن اشترایه وکیل حقلرنده ابتداء شرا منزلنده ایدوکی امر محققدرکه وکیل مشتری یه خطابله شوعبدی اشترا
قیلدیغك ثمنله بکا اعطا قیل یاخود مالکی اولان فلان ایچون بکا اعطا قیل دیمکله عقدی اضافت نفسنه شتاب
ایلمشدر وبومثللو عقدی مالکه اضافتدن مستغنی اولدیغی مواضعده طرف مالکدن معبر قیلنمق غیرمعتبردر
اما وکیل مشتری یه خطابله شوعبدی اشترا قیلدیغك ثمنله مالکی اولان فلانه اعطا قیل دیمکله عقدی اضافت
مالکه شتاب ایدرسه بوصورتده هم اداء ثمن وهم حق قبض عبد اکا شرا ایله امر ایلین مالك حقنده ایجاب اولنور
زیرا بوبابده وکیل نفسنی طرف مالکدن ترجمان معبر قیلدیغندن منزلهٔ رسولده نازل ولحوق عهدهدن متنزل
اولمشدر نظیری وکیل صلحدرکه اکر مدعی یه خطابله فلانك یدنده بولنان داره متعلق دعوادن شومال اوزره
ثمله مصالحه قیل دیو عقدی نفسنه نسبتله مصالحه ایدرسه اداء مال وکیل اوزره ایجاب اولنوب فلان ایله
مصالحه قیل دیو موکله نسبت ایدرسه وکیل عهدهدن رهایاب اولمغله اداء مالی موکل اوزره استیجاب ایدر
بومسئلهده معنای فقهی اولدرکه عقد محرر ایکی اصلدن اخذ شبهه مظهر اولمشدر زیرا هم غیره اضافتدن
استغناسنه اعتبار ایله وهم اعدادن اشترا ایلین کسنه بوعقد ایله اخذ ایلدیکی عوض مقابلهسنده ابتداء ملکنی ازاله
قیلدیغنه اعتبار ایله عقد مزبورده شراء مبتدایه مشابهت بدیدار اولمشدر وخلعه ودم عمددن صلحه مشابهتی
دخی آشکار در پس شرایه مشابهتنه نظر ایله وکیل مزبور عقدی نفسنه مضاف قیلدقده عوضله انجق کندو
مطالبه اولنوب حق قبض دخی اکا مقرر قیلنور اما خلع ودم عمددن صلحه مشابهتنه نظر ایله عقدی مولای
قدیمنه مضاف قیلدقده آنك طرفندن ترجمان معبر موقعنده معتبر اولوب اوزرینه عهدهدن برنسنه واجب اولمامغله
ثمنله مطالبه اولنمق وحق قبض انجق موکل اوزره مقرر قیلنور وعلی کلا التقدیرین ثمنی وکیل ادا وعبدی قبض
وموکلنه اعطا ایلدکدنصکره موکل عبدده بعد الاسر حادث اولمش برعیبه واقف اولسه عیب مزبورده
مخاصمه انجق وکیل اوزره متوقفدر زیرا عیبله رد حقوق عقددندر وبوعقدك حقوقنده وکیل کندو نفسی ایچون
عاقد منزلنده تنزیل اولنور والحاصل عقد مزبور عیبله رد بابنده ابتداء شرا مکاننده کائن قیلنمغله وکیل
حاضر اولسون غائب اولسون موکل ایله عبد یدندن اخذ اولنان مشتری بینلرنده خصومت ممکن اولمیوب
مخاصمه برله عیبله رد واسترداد ثمنه انجق وکیل قادر ومتمکن اولور بوصورتده عبد یدندن اخذ اولنان
مشتری عیب مزبوربندن اخذ اولندقدنصکره حادث اولمشدر دیو ادعا ایدرسه ظاهر حال شاهد مقالی اولمغله
قول مع الیمین آنك قولی ایدوکی هویدادر زیرا حادثك حدوثی وقت سابقه اسناد ایچون بردلیل قائم اولمدقجه
اقرب اوقاته احالهسی لازمدر اما عبدی مشتریدن قبضه بنفسه موکل مباشرت قلمش ایسه وکیل ایچون
توکیل جدید بولنمادقجه خصوص عیبده مخاصمه یه قدرت یوقدر زیرا بومخاصمه رد ایچون اولوب وکیل دخی
بومخاصمهده عبدی ید موکلدن اخراجه محتاج واکا دخی غیرقادر اولمغله توکیل جدید بولنمادقجه مقتدر اولماز
لکن عبد هنوز ید وکیلده اولوب موکله مدفوع اولمامش اولسه وکیل عیبله رددهتوکیل جدیده محتاج
اولمادیغندن بشقه بعد الرد موکلك رد عبد واسترداد ثمندن امتناعی مسموع اولماز زیرا وکیل بوبابده وکیل
بالشرا منزلنه تنزیل اولنمشدر و وکیل بالشراده حکم شرعی بوتقدیر اوزره ایدوکنی بزشرح المختصردن
کتاب البیوعده شرح وتحریر ایلدیك واکر مشتری عیب مرقوم قبل الاسر موکلك عندنده موجود ایدی دیو
ادعا ایدرسه بونده قول مع الیمین قول الوکیل ایدوکی هویدادر زیرا مشتری عیبده تاریخ سابق ادعا ایتمکله
قولی بلاحجة قبوله سزا کوریلمیوب قول منکر مع الیمین قبوله احری اولمشدر بوصورتده وکیل یمین ایدرسه
موکلك حضور وغیبتنه باقیوب عیبله رده قادردر مکر مشتری مدعاسنه اقامت بینه یه مباشر اوله بوتقدیر اوزره
بینه ایله ثابت اتفاق خصمیله ثابت منزلنه نازل اولمغله مشتری اوزره لازم اولان عبدی مالك قدیمندن
اخذ اولندیغی وجه اوزره ملك قدیمنه اعاده مصلحتی حاصل اولمش اولور امامشترینك بینهسی بولنمیوب
وکیل دخی یمیندن امتناع ایدرسه لزوم عبد موکله ارجاع اولنور زیرا عیب مذکور قبل الاسر عند الموکل موجود
ایدوکنه عالم اولدقده کاذبا یمین اکا ممکن اولمامغله بوامتناعنده مضطر وبواضطراری انجق غیر ایچون عملنده
اکا لاحق اولمغله عبدك اول غیره لزومی مقرردر نظیری شول وکیل بالبیعدرکه مبیعی اوزرینه عیبله

مطلب تحلیف الوکیل فی بعض المسائل

رد وارجاع اولندقده يمندن امتناع ايليه لكن بوصورتده وكيل ادعاء مشتري اوزره عيب مذكورك عند الموكل
وجودینی اقرار وموكل انكار اوزره اصرار ايلسه اول بابده موكل عبدی وكيله الزام قيلمغه كسب اقتدار ايدر زيرا
وكيل حين استحلافنده سكوت ايدوب نكوللاه اوزرينه قضا اولنمق ممكن ايكن بو اقرارنده مضطر اولديغی
متبيندر نظيری شول وكيل بالبيعدر مبيعی حدوث مثلی ممكن اولان عيبله اوزرينه رد وارجاع اولندقده همان
اقراره اسراع ايليه بوصورتده وكيل موجب اقراری اوزره اقامت بينه يه اقدام ايدرسه ثابت بالبينه ثابت
باقرار الموكل مثللو اولمغله عبد همان موكله الزام قيلنور وبو بابده وكيل نفسنی لحوق عهدهدن بری قيلمقده
مضطر اولمغله موجب اقرارينی اثباتده خصم شرعی ايدوكی مقرردر واكر مسئلهٔ مزبورهده وكيل مشترینی
عندنده حادث اولان عيبدن ابرا قيلسه ابراسی كندو حقنده تصحيح واجرا قيلنور زيرا وكيل اول عيبله خصومتده
نفسی ايچون عاقد كبی اولمغله آندن ابراسی دخی نفسی ايچون منعقد قيلنور اما موكل بوصورتده مخيردر كه دیلرسه
عبدی اخذ ايله وكيلك رضاسنه راضی اولوب دیلرسه عبدی وكيله الزامله تقاضی ايدر زيرا ابراء وكيل اكرچه
معامله ايلديكی مشتری حقنده صحيح لكن حق موكلده باطل صريحدر نظيری شول وكيل بالشرادركه
بعد الشرا عيب مشترايه راضی وموكل عدم رضا ايله متقاضی اوله نكته سی اولدركه بوصورتده موكل ايچون
وكيل اوزره ووكيل ايچون مشتری اوزره حق رد حاصل اولمشيكن رضاء وكيل كندو حقنی اسقاطده عامل
و حق موكلی اسقاطده غير عاملدر سؤال اولنورسه كه بو عقدك حكمی انجق عبد مزبور مأسورمنه اولان
صاحب العبدك ملك قديمنه عودت اولوب برفرد ايچون ابتداء ثبوت ملكه سببيت يوغيكن عبد وكيله الزام
اولندقده وكيل اكا ثمنله تملكه نه وجهله كسب اهليت ايدر جوابده ديرزكه ذكر اولنان حكم عقد بونده تمام
اولمشدركه عبد مولاسينك ملك قديمنه عود ايله انجام بولمشدر انجق موكل قبول عيبدن امتناع ووكيل اكا رضا
كوسترد كده موكل وكيلنه غارم اولديغی ثمنله تمليك ايتمش كبی اولديغندن ملك عبد انجق موكله ثابت اولمغی
اقتضا ايلمشدر حتی وكيل بالشرا دخی بويله دركه وكيل مشتراسنه طرف موكلدن مالك اولوب طرف بايعدن
متملك اولماز واكر مسئلهٔ مزبورهده موكل عبدی قبضدن صكره غائب اولوب بعده وكيل عبدی كتوروب
عيبله رده طالب اولدقده مشتری سنك موكلك بعد القبض بو عبدی عيبله رد ايچون سنی مجددا توكيل ايتدی
ديوب وكيل دخی بلكه توكيل ايلدی ديسه بونده قول قول مشتری ايدوكی بی قال وقيلدر زيرا وكيل
امر عارض اولان توكيل جديدی ادعا وخصمی اصل اولان عدم عارضه تمسكله انكاره اجترا قيلمشدر پس
قول قول المنكر مع اليميندر لكن استحلافی فعل غير اوزره اولمغله يمين علم اوزره اوله جغی مستبيندر بوصورتده
مشتری وكيلدن توكيل جديد اوزره طلب يمين ايلسه وكيل اوزره يمين تعيين اولنماز زيرا وكيل مدعی اولمغله
اوزرينه انجق بينه لازم ويمين انجق جانب منكره ملازم ايكن يمينی محلندن محل آخره نقل وتحويل حكم جوازه
ملايم كورلمز بوصورتده وكيل توكيل جديدی اثبا تدنصكره مشتری سنك موكلك عيبه راضی اولمشيدی ديوب
وكيل آنی تكذيب ايلسه بونده مشتری امر عارض اولان رضاء موكلی مدعی ووكيل منكر اولمغله قول قول وكيل
اولمق لازم التصويبدر زيرا مشتری وكيل اوزره سن عيبه راضی اولمشيديك ديو ادعا ايلدكده قول قول وكيل
منكر اولديغی كبی رضاء موكلنی ادعاسنده دخی بو معنی امر ظاهردر لكن بو بابده رضا انجق موكل اوزره ادعا
اولنمغله وكيلدن يمين استدعا اولنماز زيرا استحلاف اولنسه علی وجه النيابه استحلاف اولنمش اولور يمينده ايسه
نيابت غير جاريه در وهم بو مثللو دعواده موكل حاضر بولنسه اول دخی استحلاف اولنماز زيرا مشتری ايله
قطعا معامله يه مباشرت ايتممشدركه آنی تحليفه قادر اوله پس مقضی عليه اولان موكلی تحليفه قادر دكل ايكن
غيری تحليفه نيجه مقتدر اولور اما رضای وكيل اوزره ادعا ايلدكده آندن مطالبهٔ يمين ايلسه بو مطالبه اوزره
تمكين اولنور زيرا بونده اوزرينه برنسنه ادعا ايتمشدركه وكيل آنی اقرار ايلسه اوزرينه لزوم واستقرار ايدر
وبز قريبا بيان ايلديك كه بو خصوصده وكيل نفسی ايچون عاقد منزلنه تنزيل اولنور پس اوزرينه
رضا ادعا اولندقدنصكره انكار ايدرسه استحلافی بديداردر وبعد الاستحلاف نكول واحجام ايدرسه
عبد اكا الزام قيلنور بوصورتده موكل قبول عبدده مخيردركه يميندن نكوللاه بطريق البذل ياخود
بطريق الاقرار وكيلك عيبه رضاسی مقرردر واكر مشتری موكلك حال غيبتنده عيبه رضاسی اوزره
حضور وكيلده اقامت بينه ايدرسه بينه ايله ثابت معاينه ياخود اتفاق خصمينله ثابت كبی اولمغله مقبوليت
بينه سی متبينه درحتی صكره دن موكل كلوب رضاسنی انكار ايلسه مسموع اولماز كه وكيلی كندو طرفندن

خصم اولوب خصم اوزره بينه ايله رضاسی ثابت اولدقدنصكره انكار بينه التفات اولنمق مشروع اولماز
واكر وكيل مشتريدن عبدك غبنی يله زلك اخذ ايتمش ايسه قول ابی حنيفه رضی الله تعالی عنه اوزره اول عيب كرك
عمی كبی عبدی مستهلك اولسون وكرك غير مستهلك اول عبد موكله لازم قيلنور اما قول ابی يوسف ومحمد
رحمه الله تعالی عليهما اوزره عيب غير مستهلك ايسه موكله الزام قيلنوب مستهلك ايسه نه وكيله ونه موكله
الزام قيلنماز مكر احدهما اراده والتزام ايليه نظيری شول وكيل بالشرادر كه عبد اعمایی ثمن مثلی ايله اشترا قيله
اختلاف مذكور بو مسئلهده معروف ومشهوردر اكرچه امام ابو حنيفه عامله الله تعالی بالطافه اللطيفه بو مسئلهده
وكيلك ثمن مثل ايله شراسنی مشروط قيلمشدركه وكيلك شراده غبن فاحشله تصرفی موكله عن اصل لازم
اولديغی امر مضبوطدر لكن ما نحن فيهده ثمن انجق مشترينك اعدادن آنكله اخذ ايلديكی مال معلوم اولمغله
موكل عبدی اخذ ايلدكده اوزرينه اول مالك لزومی امر مجزومدر وعند الامامين بو مسئلهده عيب مستهلك ايله
عقد شرایی موكل اوزره تنفيذ متعذر اولدقده وكيل اوزره نفوذی متقرر اولور اما ما نحن فيهده وكيل رضاء
مشتری يله اخذ ايتميوب بلكه اخذی ملك قديمه مبنی وملك قديم دخی وكيلك اولميوب موكلك اولمغله عقد شرانك
وكيل اوزره عدم نفوذی متعين وموكل اوزره دخی تنفيذی متعذر اولدقده بالكليه بطلانی امر متبيندر بخلاف
ما تقدم وهو ما اذا علم بالعيب فرضی الآمر به فان هناك قد عاد الی قديم ملك الآمر وتم موجب ذلك العقد ثم الآمر
يلزمه الوكيل باعتبار انه لا يرضی بعيبه فيكون ذلك بمنزلة التمليك منه ابتداء يعنی مسئلهٔ متقدمه كه وكيل اول عيبك
عند الموكل وجودينی اقرار ايله ياخود مشترينی عيب حادثدن ابرا ايله عيبی بيلوب موكل دخی عيبه راضی
دكل ايكن مجرد وكيلك عيبله اخذينه راضی اولمق صورتی بشقهدر اول بابده بيان مشروح اوزره عبد اولا
موكلك ملك قديمنه راجع واول وجهله موجب عقدلری تام اولدقدنصكره موكل عيبه راضی اولمديغندن عبدی
وكيله الزامی همان موكلی من اول الامر عبدی وكيله مقابلهٔ عوضده تمليكی منزلنه نازل قيلمش ايدی مترجم فقير
ديركه بعينها نقل اولنان عبارهٔ كتابده اولا فرضی الآمر به واقع اولوب بعده ثم الامر يلزمه الوكيل باعتبار انه
لا يرضی بعيبه وقوعی موجب تناقض اولديغندن بشقه مسئلهٔ متقدمهده موكلك عيبه رضاسی بولنمامغله
سابقنه دخی مخالفتی ظاهردر بناء عليه ترجمه مزده رضاء موكلی توجيهده وجه مذكور اوزره ارتكاب كلفت اولندی
لكن عبارهٔ كتابده فرضی الآمر به قولنده لفظ آمر ترك اولنوب ضمير رضی وكيله راجع اولبدی تناقض ومخالفت
بولنمايوب بزدخی محتاج كلفت اولماز ايديك لكن عنديمزده بولنان نسخ صحيحهده موجوددر والله اعلم انتهی
واكر بركسنه عبدی اعدادن اشترا ايلين كسنه يه كلوب مولاسی بو عبدی سندن ويرديكك ثمنله اخذه بنی وكيل قيلدی
ديمكله مشتری قضاء قاضی برله ياخود بلا قضاء عبدی اكا تسليم ابتدار ايلدكدنصكره مولاسی كلوب توكيلنی
انكار ايلسه قول مع اليمين قول مولی ايدوكی آشكاردركه اوزرينه توكيل ولزوم عبد ادعا اولنمشيكن منكر اولمشدر
وقول قول منكر ايدوكی غير متنكردر حتی توكيلنی اقرار ايلدكده وكيلك عبدی كندو ايچون اخذی اكا الزام قيلنور
پس منكر اولدقده استحلاف اولنور اما يمين ايلدكده عبدينه مشتری يه رجوع ايدوب وكيله لازم اولمديغندن بشقه
وكيل بن نفسم ايچون اخذ ايدهرم ديسه دخی مسموع اولماز زيرا اخذی ابتداء تملك اوزره اولميوب بلكه مولاسينك
ملك قديمنه فدا ايله اعاده اوزره اولديغندن اول اعاده متعذر اولدقده بالكليه بطلان اخذی متقرر اولمشدر
اما بركسنه طرف شفيعدن شفعه ايله اخذه دعوای وكالتله بعد الاخذ شفيعك انكار توكيلی بويله دكلدركه آنده
اخذی عوضله ابتداء تملك وجهی اوزره حادث اولمغله وكيلك اول ثمنله مأخوذنده تملكنه باعث اولور زيرا
شفعه ايله اخذ همان شراء مبتدا منزلنده در پس موكل اوزره انكار توكيل ايله تنفيذی متعذر اولدقده وكيل اوزره
نفوذی متقرر اولور بوصورتده وكيل مولاسينك توكيلی اوزره اقامت بينه ايدرسه ثابت بالبينه ثابت باقرار الخصم
مثللو اولمغله عبد موكله لازم قيلنور وبونده دخی حكم عهده قريبا بو مسئلهنك مثلنده بيان ايلديكمز مثللودر
واكر مولاسينك غيری برشخص اجنبی عبد مأسوری اعدادن اشترا ايلين كسنهدن اشترا ايچون بركسنه يی توكيل
اول دخی ثمن مسمی ايله اشترادنصكره مولاسی حاضر اولسه انجق ثمن ثانی ايله اخذ وترك ميانندهده مخير اولوب
بو بيع ثانی يی نقضه قادر اولماز زيرا تقرير سابق اوزره شرع شريف مولاسی ايچون انجق تصرف سابق الاخذی
نقض ايتمدين فدا ايله حق اخذينی اثبات ايلمشدر بوصورتده مولاسی عبدينه اول وكيل بالشرانك هنوز يدنده ايكن
واصل اولسه موكل غائب ايسهده آندن ثمنله اخذی قابلدر زيرا عبد يدنده بولندقجه وكيل كندو نفسی ايچون
مشتری وموكلنه بايع منزلنه تنزيل اولنور حتی ثمنی مال نفسندن ويرمش ايسه مقابله سنده عبدی موكلدن حبسه

مطلب تصرف المترجم فی توجيه الكتاب

مطلب اذا اخذ الوكيل بالشفعة ثم انكر الشفيع توكيله

قادر کذلك رأی موکله مطلع اولمادین عبـدی عیبله رده مقتدر اولور اماموکله تسلیم ایتمش ایسه مولای قدیمی
ایچون وکیل اوزره سبیل قالمیوب همان موکلی بولوب ثمنی اکا اعطا وعبدی آندن اخذ وتحصیل ایدر زیرا موکله
تسلیمله وکیلك حکم یدی تمیم اولنمشدر حتی بعد التسلیم موکل راضی اولمادقجه عیبله رده ومقابلهٔ ثمنده حبس
عبده قادر اولمازومولای قدیمی انجق ذی الید ایله مخاصمه ایدر که خصومتی اخذ ایچون ایدوکی متعین واخذه
دخی انجق ذی الیددن متمکندر واکر وکیل مزبور اشترا ایدوب هنوز عبـدی قبض ایتمدین مولای قدیمی
حاضر اولسه ینـه اول وکیلك شراسنی قصدا نقضه قادر اولمیوب انجق اعدادن اشترا ایلین کسنهنك یدندن
اول وکیلك ویرهجکی ثمنله اخذه مقتدر اولور زیرا عبدینـه آنك یدنده ظفر بولمغـله آندن اخذه قدرتی مقرردر
شول شفیع منزلنده درکه مبیعی مشـتری یه تسلیمدن اقدم هنوز ید بایعده ایکن ثمن مشتری برله شفعه ایله اخذ ایلیه
انجق مسـئلهٔ شفعهده شفعه ایله اخذی ابتـداء تملك اولوب مبیع دخی شمدی ملك مشتری اولمغـله اخذی
حضور مشتری یه منوط قیلنور ومانحن فیهده مولاسی ابتـداء تملك ایتمیوب همان ملك قدیمنه اعاده ایتمكله اخذنده
ذی الیددن غیرینك حضوری مشروط قیلنمازو بعد الاخذ عهدهٔ عبد وکیل بالشرادن مرتفع ومولاسی اوزره
مندفع اولور زیرا مولاسینك اخذنده وکیـل ومشتری بینلرنده منعقـد اولان عقـد ایله مستحق اولان قبض فوت
اولمغله عقد مزبور حکما بالکلیه منهدم واخذی قبـل شراء الوکیل اخذ اولنمق سلکنده منتظم اولمشدر وحکم
محرر قبل قبض المشتری ید بایعـدن اخذ ایلین شفیعده دخی مقرردر واکر مانحن فیهده وکیـل عبدی قبض
ومولاسی ید وکیلدن اخذ ایتمش اولسه عهدهٔ عبد وکیـل اوزره ثابت اولور کذلك وکیل موکلنه تسلیم ومولاسی
ید موکلـدن اخذ ایتمش اولسه ینه بویله در بو صورتده مولاسی عبدده بعـد الاسر حادث اولان عیبه واقف اولوب
قضاء قاضی ایله رد ایلسه نظر اولنور اکر موکل یا وکیل اوزره رد ایدرسه عبد اول موکلـه لازم قیلنور واکر اعدادن
اشترا ایلین کسنهدن اخذ ایتمش اولمغـله عبد اول کسنه یه راجع اولمش ایسه وکیـل وموکل ایچون اخذ عبده
سبیل تعرضلری منقطع اولور زیرا قریبا بیان ایلدیك که مشتری ایله بینلرنده جاری اولان عقـدلری قبض مستحقك
فواتی ایله منتقض اولمشدر پس قبـل تجدید العقد عودته منتهض اولماز نظیری ینه مسئلهٔ شفعـهدر لکن وکیل
اوزره بلاقضاء رد ایدرسه عبد اول وکیله لازم قیلنور زیرا رد مزبور حق موکلده شراء مبتدا منزلنده اولمغله حکمی
موکله لازم اولماز واکر عبد مأسوری اعدادن اشترا ایلین کسنهدن ثمنله اخذ ایچون مولای قدیمی بر کسنه یی توکیل
ایدوب اول دخی اخذ ایدوب موکله تسلیم ایتمـدین یدنده هالك اولسه موکل اوزره هالك قیلنور زیرا قبض وکیل
موکل ایچون اولمغله مانع شرعی بولنمادقجه یدی ید موکله مساویدر اما هلاکی قبل قبض الوکیل ید مشتریده واقع
اولسه حکم اخذی منتقض اولمغـله وکیل ویردیکی ثمنله مشتری اوزره راجع اولوب کندو مالندن ویرمش ایسه
کندویه سالم ومال موکلدن ایسه موکله تسلیم ایدر واکر بو صورتده مال وکیلدن اولان ثمنده مشتری اوزره تلف
وتوی واقع اولسه موکل اوزره برشیئله راجع اوله مز زیرا ثمنی مال نفسندن اعطاده موکل ایچون عامل اولمیوب
انجق نفسندن اسقاط مطالبه ضمننده نفسی ایچون عاملـدر که مطالبهٔ ثمن موکله متوجه اولمیوب انجق وکیله
متوجهدر بناء علیه عبدی وکیل قبض ایلدکده مالندن ویردیکی ثمنی استیفا ایدنجهیه دك عبدی موکلدن حبسه
قادردر و بعد الحبس هالك اولسه مال وکیلدن هالك وثمنی موکلدن ساقط اولور زیرا حین حبسنده وکیل بنفسه
عبدی ثمنله موکلـه اعطا ایتمش کبی اولوب اعطـاسی فائت اولدقده ثمن دخی غیر ثابتدر وحکم مرقوم وکیـل
بالشراده معروف اولمغله بو دخی اکا قیاسله معلومدر کذلك بعد الحبس یدنده ایکن عبدده بر عیب حادث اولسه
مولای قدیمی مخیردر دیلرسه جمیع ثمنـله اخذ ودیلرسه عبدی وکیله ثمنی ایله الزام ایدر زیرا وکیـل بعد المنع حق
مولاسنده اعدادن اشترا ایلین کسنه مقامنده قائمـدر بناء علیه اول عیبك حدوثی صنعی ایله و بلاصنع اولمق حق
مشتری مزبورده مستوی اولدیغی کبی حق وکیلـده دخی مساویدر اما بو مسئلهده وکیـل بالشرا اشقه درکه
بعد المنع صنعی ایله بر عیب حادث اولسه ثمندن حصهٔ عیبك موکلدن سقوطنه باعث اولور زیرا بو مسئلهده وکیل
منزلهٔ بایعه تنزیل اولنور فرق مذکورده معنای فقهی اولدر که مانحن فیهده موکلك اخذی انجق عبدی ملك قدیمنه
اعاده ایچون اولوب فداسی اصل عبد مقابلهسنده معتبر ووصف عبد غیر معتبر اولمغله فوات وصف صنع مکتسبله
اولوب اولمامق برابر وفدادن برشیئك عـدم سقوطی مقرردر اما شراء مبتدا بشقـهدرکه آنده وصف مشتری
مقصود بالتناول اولدقده وصف مزبور شراده ثمنـدن برحصهیی اخذ وتحمل ایدر بناء علیـه مانحن فیهده
وکیل بعـد الاخذ مشتری یه اقاله ایتسه اقالهسی موکل اوزره نافذ اولماز زیرا اخذنده موکلك ملك قدیمنـه رجوع

ایتمشیکن

ایتمشیکن بلا رضـاء وکیلك انشا قیلـدیغی عقد ایله ملکندن اخراجی مشروع اولماز که اقاله حق وکیلـده بیع
مبتدا منزلنه تنزیل اولنور واکر عبـد مأسوری اعدادن اشترا ایلین کسنه اول عبدی مولاسنه ثمنـله تسلیم ایچون
برشخصی توکیـل ایلسه بو توکیلی تجویز وتکمیل اولنور واول وکیـل دخی وکیل بالبیع منزلنه تنزیل اولنمغـله
مولاسنه تسلیم ایدنجهیه دك عبد ایله مؤاخذ اولنوب ثمنی دخی مولاسندن اخذ وتحصیل ایدر وحکم محرر مانحن فیهده
دخی اظهردر که بیان سابق اوزره مشتری مرقوم کندو ملکنی عوضـله زائل قیلمغـله بو تصرفی حق مولاده
فدا ایله ملك قدیمنه اعاده ایسه ده کندو حقنده بیع مبتدا منزلنه نازلدر واکر مشتری مزبور عبـدی بر جاریه
مقابلهسنده بر شخصه بیع ایدوب قبـل التقابض مولای قدیمی حاضر اولسه عبدی ذی الیددن قیمت جاریهیی
ویروب اخذه قادر اولور زیرا حق مولی نقض تصرف اولمیوب انجق حق ثمن ثانینك مثلی ایله اخذ ایکن جاریه
دخی ذوات امثالدن اولمامغـله شفیع الدار کبی قیمت جاریه ایله اخذه استعجـال ایدر بعده مشتری اول اولان بایعـله
مشتری ثانی بینلرنده عقد ایله مستحق اولان قبض فوت اولمغله بیعلری منتقض اولوب جاریه ینه ملك مشتری ثانی
اوزره باقیه و بایع جاریهنك قیمتنه مستحق وعهـدهٔ مولی دخی ینه بایع اوزره ثابت ومنتهض قیلنور اما مولاسی
بعد تمام التقابض یاخود بعـد قبض العبد وقبل تسلیم الجاریة حاضر اولسه عبدی انجق مشتری ثانیدن قیمتی ایله
اخذه قادر اولوب عهـدهسی دخی ینه ثانی اوزره ثابت و جاریه ملك بایع اوزره متقرر قیلنور زیرا بیعلری بینلرنده
باقی وقبض عبد ایله نهایته مرتقیدر بو صورتده بایع اول جاریهده بر عیبه واقف اولسه انجق جاریهیی مشتری ثانی
اوزره رد وقیمتنی آندن اخذه قادر اولوب غیری نسنه یه مقتدر اولماز که حق انجق قیمت جاریهده متقرردر کورمزمیسنکه
عبـدی مولاسی اخـذ ایلسه انجق قیمت جاریه ایله اخـذ ایدر کذلك مولاسی مشتری ثانیدن اخذ ایتمـدین
بایع جاریهیی عیبله رد وعبدی بلاقضاء القاضی استرداد ایدوب صکره مولاسی حاضر اولسه ینه قیمت جاریه ایله
اخذه قادر اولور زیرا نقض مبایعه کندو رضـالریله حاصـل اولدقده مولاسینك قیمت جاریه ایله حق اخـذی
باطل اولماز اشبو مقدمهلردن عنـدیمزده ظاهر اولمشدر که حق بایع انجق قیمت جاریهده ثابت ومشتری تسلیم
قیمته قادر اولمغـله شیء آخر اکا لازم ومتقرر اولماز نظیری مسئلهٔ شفعهدر وبز قریبا بیان ایلدیك که بدل دار قبل
اخذ الشفیع جاریه ایکن اخذ شفیعـله قیمت جاریه یه متحول اولدیغی کبی بدل جاریه دخی شفیع داری اخذدن
صکره قیمت جاریه یه متبدل اولور مانحن فیـه دخی اکا مماثلدر اما مولاسی مشتری ثانیدن عبدی اخذ ایتمدین بایع
جاریهیی قضاء قاضی برله رد وعبدی استرداد ایلدکدنصکره مولاسی حاضر اولسه بونده اعدادن اشترا قیلدیغی
ثمنله اخذه قادر اولور زیرا بیع ثانی قضـاء قاضی ایله منقضی اولمـق عدم اصلی حکمنده دخولنی مقتضیدر لکن
حکم شفعه بویله دکلدر زیرا شفعهده بایع و مشتری بینلرنده بیع جاری حکم عدمده داخل اولسه حق شفیع باطل
اولور آنلر ایسه شفیعك حق اخذی ظاهر اولدقدنصکره ابطاله قادر دکللردر اما مانحن فیهده بیع ثانی حکم عدمده
داخل اولسه دخی حق مولای قدیم باطل اولماز کذلك مشـتری ثانی عبدده بر عیبه واقف اولوب بایع اوزره رد
وجاریهسنی استرداد ایلسه قضاء قاضی ایله اولوب اولمامق تفصیلی بونده دخی ایراد قیلنور واکر بایعله مشـتری
بیعلرینی اقاله ایلسهلر ینه مولاسی دیلرسه عبدی قیمت جاریه ایله اخـذ ایدر زیرا بیان ایلدیك که مولاسینك
حق اخذی انجق تصرف سابقی نقض ایتمك اوزره ثابتدر واقالهلری حق مولاسنده بیع مبتدا حکمنده اولمغله
انجـق آخر الاثمان اولان قیمت جاریه ایله اخـذه قادر اولور واکر مشتری ثانی عبدی بعد القبض بایع اوزره
رد ایتمشیکن یاخود قبض وعدم رددن بشقه نفسی ایچون شرط خیار دخی ایتمشیکن مولاسی حاضر اولسه
عبدینه آنك یدنده ظفر بولمغله یدندن قیمت جاریه ایله اخذه قادر اولور و بعد الاخذ نظر اولنور اکر شرط خیار
منعـدم ایسه جاریه بایعه وقیمتی مشـتری ثانی یه سالم قیلنور واکر شرط خیـار موجود ایسه ینه نظر اولنور
اکر خیار شرط ایسه مشتری ثانی مخیر قیلنوب دیلرسه جاریهیی بایعه سالمه قیلمغله کندو دخی مولاسندن اخـذ
ایلدیکی قیمتله اکتفا ودیلرسه اول قیمتی بایعه تسلیم وجاریهیی آندن اخـذی مقرر ایدر واکر خیار رؤیت ایسه
البته جاریه بایعه سالمه وقیمتی مشتری ثانی یه مسلم قیلنور نکتهسی اولدر که خیار رؤیتده عقده رضا ایله عبده مالك
انجق جهالت اوصافنه بناء رده متملك ایدی شمدی مولاسی اخذ ایدوب ردی متعذر اولمغله سقوط خیاری
متقرر اولمشـدر اما خیار شرطده مشتری ثانی جاریهنك ملکندن خروجنه مانعدر که جاریه حقنده خیاری
خیار بایعدر ومعنای مرقوم قبل الرضاء تملیك جاریهیه رضاسنی معدوم قیلمشدر پس یدندن عبد اخذ اولندقدنصکره
کندو خیاری اوزره باقی قالمغله دیلرسه جاریهده عقدی امضا برله آنی بایعه تسلیم ودیلرسه عقد جاریهیی

فسخله قيمتني بايعه رد وجاريه سنی اخذ وتلقی ايدر زيرا بيان سابقله متبين اولمشدركه عبدی مولاسی اخذ ايلدكده
حق بايع قيمت جاريه ده متعيندر بوصورتده مشتری ثانی مدت خيار منقضيه اولنجيه دك برجانبی اختيار ايلزسه
انقضاء مدتله خياری ساقط وعقد جاريه تام اولمغله جاريه بايعده وقيمتی مشتری ثانيده استقرار ايدر واكرمشتری
ثانی بعد المبايعه وقبل التقابض عبدی خيار رؤيت ياخيار عيب ياخيار شرطله بايع اوزره رد ايلدكدنصكره
مولاسی حاضر اولسه بايعدن اعدادن اشترا قيلديغی ثمنله اخذه قادر اولور زيرا اسباب مذكوره ايله رد نده بيع
ثانی بالكليه زائل وعدم اصلی حكمنده داخل اولمشدر واكر بوصورتده مولاسی مشتری ثانی فسخ عقد ايتمدين
حاضر اولوب عبدی بايعدن قيمت جاريه ايله اخذ ايلسه اول قيمت بايعه سالم وجاريه يی قبض ايتمش ايسه آنی
مشتری ثانی اوزره ردی اوزرينه لازم اولور زيرا بيان ايلديك كه عقد ثانينك فوات قبض مستحق ايله انتقاضی
مقرر واولبابده خيارك وجود وعدمی غير معتبردر واكر بومسئله ده قاضی عبدی قيمت جاريه ايله مولاسی ايچون
قضادنصكره مولاسی قبل القبض يا بعدالقبض عبده عيب حادث كوروب بايع اوزره رد ايلسه مشتری ثانينك
عبده سبيل وصولی منسد اولور زيرا عبدی قيمت جاريه ايله مولاسی ايچون نفس قضا بينلرنده بيع ثانينك انتقاضنی
بلاتجديد عدم عودت اوزره اقتضا ايلمشدر نظيری مسئلهٔ شفعه دركه قاضينك بايع اوزره شفيع ايچون شفعه ايله
قضاسی بايع ومشتری بينلرنده اولان بيعك شفيع عيبله رد ايلسه دخی بلا تجديد عدم عودت اوزره انتقاضنی
اقتضا ايدر واكر عبد مأسورك مولای قديمی عبدی اعدادن اشترا ايلينكسنه دن ثمنله اخذه برشخصی توكيل ايدوب
اول وكيل مشتری مرقومه خطابله شو عبدی مولاسی اولان فلانه ثمنله اعطا قيل ديو عقدی مولاسنه نسبتی تفصيل
ومشتری اعطا قيلدم ديو عقد مزبوری تكميل ايلسه بونده وكيل نفسنی سفير قيلوب عاقد قيلمامغله ثمن اوزرينه
واجب اولميوب موكل اوزره تحميل اولنور اما بكا اعطا قيل ديو عقـدی نفسنه منتسب قيلسه جواب مسئله
منقلب اولور كذلك مولاسی اولان فلانه ثمنله اعطا قيل بن سنك ايچون اول ثمنه ضامن اولمق اوزره ديسه ياخود
اكا اعطا قيل بنم مالمدن اولان ثمنی ايله ديسه ينه ثمن وكيل اوزره مترتب اولور زيرا ضمانی نفسی اوزره اشتراطی
ياخود ثمنی مال نفسنه نسبتی عقدی نفسنه نسبت منزلنه نازل ياخود دخی اقوادر اما بونلرك عقدی نفسنه نسبت
منزلنه نازل اولدقلری وكيـل بالصلح مسئله سنده حاصلدر كه صالح فلانا من هذه الدار علی الف درهم
علی انی لها ضامن ياخود علی الف درهم من مالی يعنی شودار دن فلان ايله بيك درهم اوزره مصالحه قبـل
بن اول بيك درهمه ضـامن اولمق اوزره ياخود بنم مالمدن بيك درهم اوزره ديدكده بوقولی صالحنی يعنی ثمنله
مصالحه قبـل ديمك منزلنه تنزيل ومال مرقوم موكله الزام قيلنميوب وكيل اوزره تسجيل اولنور اما دخی اقوی
اولدقلری وكيـل بالخلع مسئله سنده هويدادركه اخلعها علی الف من مالی ياخود علی الف علی انی ضامن لها
يعنی شوعورتی خلع قيل بنم مالمدن بيك درهم اوزره ياخود بيك درهم اوزره بن اكا ضامن اولمق اوزره ديدكده
مال مرقوم وكيل اوزره واجب اولور ومعلومدركه وكيل عقـدی نفسنه نسبتله اخلعنی يعنی بنی خلع قيل ديسه
اوزرينه نسنه مترتب اولماز پس بومقدمه لردن هويدادركه كرك اشتراط ضمان وكرك عقدی مال نفسنه نسبت
وكيل اوزره ايجاب بدلده عقدی نفسنه نسبتدن اقوادر ومانحن فيهده ثمن وكيـل اوزره واجب اولدقـده
اعدادن اشترا ايلينكسنه موكل اوزره برشيئ مستوجب اولماز واكر اهل حرب بركسنه نك ايكی يوزدرهم وزننده
برابريق فضه سنی استلاب ايدوب بعـد الاحراز برمسلم آنلردن اول ابريقی حسن صنا عت وجودت صباغتی
سببيله ايكيوز اللی درهمه اشـترا واجتلاب ايلسه مالك قديمی ديلرسه ينه ايكيوز اللی درهمله آنی اخـذه
قدرتياب اولور زيرا بيان ايلديك كه عبدك مولای قديمی عبدينی انجق مشترينك فداسنده ويرديكی نسنه ايله اخذ
واستيفا ايدر وبوبابده دخی مشتری فداء ابريقده مقدار مزبوری ايفا قيلمشدر وحكم مذكور مسئلهٔ ابريقـده
دخی صحيح وسالمدركه مالك قديمی ابتداء عوضله تملك ايتميوب همان فدا ايله ملك قديمنه اعاده ايتمكله بومعامله ده
معنـای ربوا قائم اولماز ومالك ايچون مقدار مذكور ايله حق اخذی ثابت اولدقده اول مقدار ايله اخذه غيری
توكيـلی دخی متثبت اولوركه وكيل حكم موكلی مستثبتدر وموكل ياخود وكيل قبل التقابض مشتريدن تفرق
ايلسه لر اخذ لرينه نقضله خلل تطرق ايلمز يراباب مايحرزه العـدو مسائلنده بز بيان ايلديك كه اخذ مذكور
فدا اولوب شراء مبتدا اولمامغله آنده قبض مجلس شرط قيلنمديغی هويدادر بوصورتده وكيـل فدايی كندو
ادا وابريقی قبض ايلسه موكلدن فداسنی اخذ ايدنجيه دك ابريقی آندن منعه قادر اولور وبعد المنع يدوكيلده هالك اولسه
جميع فداسی ايله مالوكيلدن هالكدر كه بوبابده وكيل انجق اعدادن اشترا ايلين كسنه حكمنده اولمغله آنك مسلكنه

مطلب الوكيل بالصلح اذا ضمن البدل او اضافه الی مال نفسه

سالكدر توضيحی اولدركه بركسنه اشجار نخـلی مشتمل برارضی ثمردن بركيل ايله اشترايه برشخصی توكيل واول وكيل
دخی اول كيلی مالندن نقد ايله اشترا وقبضدن صكره اول كيلی ادا ايدنجيه دك نخلی موكلدن منع ايدوب يدنده ثمر
نخلدن بركيل ثمر دخی حاصل اولسه ينه موكل ايچون بالكز بركيل ثمری ويروب اول نخلی ثمری ايله اخذ ايلمك ممكن ويد
وكيلده حادث اولان زياده ايله بينلرنده معنای ربوا غير متمكندر زيرا بوبابده وكيل مقام بايعه قائم اولمغله نخل مزبور
كيـل مذكوری قبل القبض يد بايعده ايكن مثمر اولدقده بيعلری باطل اولديغی كبی يد وكيلده ايكن مثمر اولدقده
ينه بيعلری غير زائلدر كذلك وكيل عيب نخـله وقوفدنصكره اكا راضی وموكل غير راضی اولسه نخل مزبور ينه
كيل واحد ايله وكيله لازم قيلنوب بينلرنده معنای ربوا قائم اولماز زيرا لزوم مذكور بينلرنده جاری بر بيع مبتدا دكلدر
ومعنـای ربوا انجق معاوضه علی سبيل المقابله ده هويدادر ومؤلف جليل اجله الله تعالی برؤية جماله الجميل مسئلهٔ
مزبوره اوزره سرد دليل ايدوب ديركه كورمزميسنكه وكيل مزبور اول ارضده بعد الاثمار برعيب كوروب بايع اوزره
آنی رد واعطا قيلديغی كيل ثمری استرداد ايلسه بونده ارضی ونخلی وثمردن بركيلی ينه ثمردن بركيل ايله رد ايتمش
اولور وبومعنی جائز اولمغله مانحن فيه دخی جائز كوريلور لكن حكم مذكور آنكله مشروطدركه ارض مرقومه
قبل قبض الوكيل يد بايعده ايكن مثمر اوله اما بعد قبض الوكيل مثمر اولدقده بعد القبض حادث اولان زياده عيبله
رده مانع اولمغـله وكيلك حق ردی مرتفع اولور توضيحی اولدركه بروكيل بيك بشيوز درهم قيمتی اولان عبـدی
بيك درهمه اشترادن صكره بركسنه اول عبـدی يد بايعده ياخود يد وكيلده ايكن خطأ قتـل ايلسه بونده دخی
جواب انجق قريبا نخيـل مثمره ده بيان ايلديكمز وجـه اوزره استصواب اولنور كه قاتلدن قيمت عبـد اولان
بيك بشيوز درهم اخذ اولنوب بايعه انجق بيك درهم اعطا قيلنور وجه توضيح اولدركه كرك بومسئله ده وكرك
مسئلهٔ نخيلده مبيعـده حدوث زياده ايله بيوع مستقبله ده متمكن اولان حقيقت ربوا متمكن اولماز ومسئلهٔ
ابريق دخی بوقيـاس اوزره تحقيق اولنور كه وكيـل آنده برعيب حادث كوروب مشـتری يی آندن ابرا ايلدكده
موكـلی رضادن ابا ايلسه وكيلك ادا قيلديغی فدا وزنندن اكثر ايسه ده ابريق مزبور اول فدا ايله وكيلـده
ابقـا اولنور زيرا بينلرنده جاری اولان معـامله من كل وجه عقـد مبتدا اولمامغـله آنده حكم ربوا متمكن
اولمامق هويدادر والله اعلم

كتاب الكراهية * يعنی مسلمين ومجاهدين حقلرنده مكروه كوريلن اعمالی حاوی ابواب عميقـهٔ الفحاويدر
باب مايكره ادخاله دارالحرب ومالايكره * يعنی تجار مسلمين حقلرنده دارالحربه ادخالی مكروه كوريلوب كوريلمين
اشـياده معقود باب منتظم العقوددر مؤلف دقت پناه اعلی الله تعالی فی الجنة سمك بناه ديديكـه تاجر مسلم
اهل حربه كراع وسلاح ورقيقدن غيری هرنسنه يی حمل وايصالی اكرچه جائزدر لكن مسلم تباعد مشركينله
مأمور اولمغله آنلره ايصال شيئ نافع وطرفلرندن جلب منافع ايتمك عندمده رتبهٔ استحبابی حائزدر قال عليه السلام
لاتستضيئوا بنار المشركين يعنی امور يكزده مشركينله استشاره ورأی وتدبيرلرينی قبول ايتمكز وقال عليه السلام
انا بریٔ من كل مسلم مع مشرك لاتراأی ناراهما يعنی بن مصاحب مشرك اولان هر مسلمدن بری يم زيرا كركدركه
مسلم جوار مسلمينـده نازل اولوب منزل مسلم منزل مشركدن شويله بعيد اوله كه احدهمانك ايقاد ناراپلديكی
موضعدن نار آخر رؤيت اولنميه انتهی واهل حربه تجارت ايچون حمل امتعه نوع مقاربتلرينی موجب اولمغله
اولی اولان مسلم آنی مرتكب اولمامقـدر وهم اهل حرب حمل اولنـان طعام ومتاعله كسب قوت ومنفعت ايتملری
اظهر واجلی اولمغله مسلم ايچون سبب قوتلرين اكتسابدن اجتنابی اولی در غاية الامر طعـام وثياب مثللو نسنه لری
آنلره ايصال مستوجب بأس ووبال دكلدر زيرا مرويدركه ثمامة بن اثال الحنفی رضی الله تعـالی عنه زمان نبوتده
اسلامله شرفيـاب اولوب ديارندن جلب اولنان طعامی اهل مكه دن قطعه شـتاب ايتمكله اهل مكه رسول الله
صلی الله عليه وسلم جنـابلرندن آنلره حمل طعام خصوصنده ثمامه يه رجاء رخصت بابنـده تحرير كتاب ايلديلر
واول ايامده اهل مكه جناب رسالتمأبله محاربين ايكن ينه ثمامه يه حمل طعامده اذن ورخصتله آنلره انعـام ايلديلر
پس جواز مرقوم بزه بوقصـه دن معلوم اولمشدر نكته سی اولدركه مسلمينك ديار مشركينده بولنـان ادويه
وامتعـه يه احتياجلری بديدار ايكن بزلر ديار يمزده بولنـان نسنه لری آنلردن منع ايتديكمزده آنلرك دخی منع
ايده جكلری آشكاردر وبرتاجر مسلم ديار اهـل حربدن منافع مسلمينی جلب ايچون عازم اولدقده بزم ديار يمزده
بولنـان بعض اشيايی آنلره ايصالی البته لازمدر ومعنای مزبور بوبابده رخصت شرعيـه يی مستلزمدر انجق
كراع وسلاح ورقيقـدن برشيئ آنلره ايصالده شرعا طريق يوقـدر وبوحكم مقبول ابراهيم النخعی

وعطاء بن ابى رباح وعمر بن عبد العزيز رحمهم الله تعالى دن دخى منقولدر نكته سى اولدر كه اهل حرب كراع
وسلاحله البته قتال مسلمين اوزره كسب قوت ايدرلر حال آنكه مسلمين وقاتلوهم حتى لاتكون فتنة نص قطعى
الصدورى اوزره فتنهٔ محاربه لرين دفعيچون مقاتلارين قتل وشوكتلرين كسر ايله مأمورلردر وحكم مذكور كراع
وسلاحده ثابت اولدقده رقيقده بطريق الاولى متثبتدر كه رقيق بنفسه قتال ايدوب ياخود نسلندن بر مقاتلى
استحصال ايده جكدر واهل حربك رقيق كبى مقاتل ايله تقويلرى كراع وسلاح كبى آلت قتال ايله تقويلرندن
فائق ومنع وتحريمه اول ثانيدن زياده لايقدر كذلك آندن ترتيب سلاح اولنان حديدى آنلره حمل وايصال دخى
غير مشروعدر كه حديد فى الاصل سلاح وقتال ايچون مخلوق ومصنوعدر قال الله تعالى وانزلنا الحديد فيه
بأس شديد يعنى بز عظيم الشان حديدى انزال وايجاد ايلديك كه جميع آلات حروب آندن اتخاذ اولنمغله آنده
حرب شديد واردر واهل حربه حملى ممنوع اولمقده مصنوع وغير مصنوعى برابردر نكته سى اولدركه حديد اصل
سلاحدر و بر اصلدن حاصل اولان فرعده ثابت اولان حكم البته اول اصلده دخى ثابت اولور فرعنده موجود
اولان معنى اول اصلده مفقود ايسه دخى كورمزميسنكه محرم بيضهٔ صيدى كسر ايلدكده قتل صيد ايله لازم اولان
جزا اوزرينه لازم اولور حال آنكه كسر بيضه ده معناى اذى وازالهٔ امن غير قائمدر وحسن بصرى رحمه الله
تعالى دن منقولدركه بين المسلمين واقع اولان ايام فتنه ده مسلمينه دخى بيع سلاحى مكروه كوررايدى ايشته
بو نقل جليل حكم مذكوره دليلدر و بزدخى بو قولى اخذ ايدوب ديرزكه ايام فتنه ده بيع سلاح سبب تهييج فتنه يى
اكتسابى متضمندر حال آنكه بزلر تسكين فتنه ايله مأمورلرز قال عليه السلام الفتنة نائمة لعن الله من ايقظها
و زمان فتنه ده اهل فتنه يه بيع سلاح مكروه اولدقده بيع ايچون اهل حربه حمل وايصالك كراهتى
بطريق الاولى در بوندن صكره معلوم اوله كه بر مسلم دار الحربه امانله داخل اولدقده اول مسلم حقنده اموال
اهل حربى طيب خاطرلرى حاصل اولدقدن صكره نه طريقله اولورسه اخذ وتملكى رخصت شرعيه يى
مشتملدر زيرا مسلم امانله دخول ايتمكله اموال اهل حرب معصوم اولمامشدر انجق عقد امان عدم خيانتى مستلزم
اولمغله خيانتدن تحرز مسلم اوزره لازم اولمشيدى پس اسبابدن بر سببله خاطرلرين مطيب قيلوب مالارين اخذ
واستلاب ايلسه مال مباحى غدردن عارى اولان وجه اوزره كسب واجتلاب ايتمش اولمغله حلال طيب اولديغى
بى ارتيابدر و بو حكمده اسير ومستأمن مستويدر كه بونلردن هر برى اهل حربه بر درهمى ايكى درهمله ياخود
ميته يى برقاچ دراهمله بيع ايدوب ياخود بطريق القمار بعض مالارين اخذ واستحصال ايلسه اكا طيب وحلال
كوريلور وقول مذكور امام ابو حنيفه وامام محمد رحمة الله تعالى عليهمانك مذهب منصورلريدر اما سفيان ثورى
رحمه الله تعالى ديديكه فعل مذكور حق اسيرده مشروع وحق مستأمنده ممنوعدر وقول ابى يوسف رحمه الله
تعالى دخى بويله در لكن بز آنلرك جوابلرنده ديرزكه مستأمن واسيرك مفارقتلرى انجق طيب خاطرلرى بوغكن
اخذ مالارى اسير ايچون جائز ومستأمن ايچون غير جائز اولمقده مغايرتلريندر اما طيب خاطرلرى بولندقده
مستأمن اسير ايله مستويدركه اوزرينه حرام اولان معناى غدرى غير محتويدر وقول مشروح المأل اوزره
شول حديثله استدلال قيلنديكه حضرت ابى بكر الصديق رضى الله تعالى عنه عسكر روم حبش فارس اوزره
اوچ سنه يه دك غلبه ايده جكلردر ديو اهل مكه ايله اون عدد ابل قلوص يعنى ابل شابه اوزره مراهنه ومشارطه
ايلدكده رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم يا ابا بكر عدد شرطى زياده قيل ومدت غلبهٔ رومى دخى ممتد قيل
ديو امر ايتملريله عدد شرطى يوز قلوصه ومدت غلبه يى طقوز سنه يه ابلاغ ايلدى پس بطريق القمار اخذ اموال
اهل حرب جائز اولميدى رسول الله عليه السلام آنكله امر ايلمزلرايدى بعده حضرت ابى بكر رضى الله تعالى عنه
بو بابده صدق قولى ظهور ايدوب اهل مكه اوزره غلبه ايتمكله شرط قيلنان يوز عدد قلوصى اخذ وحضور
رسالتپناهيده احضار ايلدكده آنلرى تصدق قله امر ايلديلر اكرچه سفيان ثورى بو حديثك ظاهرى ايله
استدلال وحلال طيب اوليدى تصدق قله امر ايلمزلرايدى ديو بسط مقال ايلمشدر لكن بز جوابنده ديرزكه
حرام اوليدى رسول الله عليه السلام اول مال اوزره قمار ايله امر ايلمزلرايدى و بو طريقله اول ماله مالك اولميدى
آنى تصدقله امر ايلمزلرايدى پس عنديمزده ظاهر اولمشدركه فعل مذكور جائزدر لكن الله تعالى صدقنى اظهار
ايلمك نعمتى اوزره تشكر ايچون تصدقله امر ايلمشلردر وحكم مذكور اوزره بر دليل دخى شول حديث جليلدركه
رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرى مكه ده ايكن ركانه ايله اسلامندن اقدم اوچ كره مصارعه
ايلمشلردر و ركانه مصروع ومغلوب اولورسم ثلث اغنامى و يره يم ديو شرط ايتمش اولمغله جميع اغنامنى اخذ

ايلمشلردر

مطلب اذا كسر المحرم بيضة الصيد فعليه الجزاء

القلوص من الابل بمنزلة الجارية من النساء كذا فى المغرب
منه

ايلمشلردر پس فعل مزبور مكروه اوليدى رسول الله صلى الله عليه وسلم آنى ايشلمزلرايدى بعده دفعهٔ ثالثه ده
صرع وغلبه لرى ظاهر اولمشيكن ركانه مكابره يه قيناماله بنم آرقه مى يره كتورمش كمسنه يوقدر وسن بنى صرع
ايتمديك ديو منازعه يه اقدام ايتمكله آلدقلرى اغنامى اوزرينه رد وانعام ايلمشلردر اكرچه سفيان ثورى رحمه الله
تعالى بونه بو حديثك ظاهرى ايله استدلال ومال مزبور حلال طيب اوليدى آنى رسول الله عليه السلام
رد ايتمزلرايدى ديو تأييد مقال ايلدى لكن بز بونه جوابنده ديرزكه مكروه اوليدى رسول الله عليه السلام اكا شروع
واقدام ايتمزلرايدى بلكه رد اغنام انجق ركانه اوزره تفضل وانعام ايچوندر كه رسول الله عليه السلام بيچه دفعه
مشركينى تأليف ايله اسلامه ترغيب ضمننده بو مثللو اكراملرله تطييب ايتورمشلردر وحكم مذكور اوزره بر دليل قوى
دخى قصهٔ يهود بنى قينقاعده روايت اولنان حديث نبويدركه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم آنلرى
مدينه دن نفى واجلا ايلدكلرنده بزم ذمم ناسده وقتى حلول ايتمامش ديونمز مؤجله من واردر ديو اعتذاره التجا ايلديلر
پس رسول الله عليه السلام تعجلوا وضعوا يعنى ديونكزدن بر مقدارينى تنزيل واخذ باقيده تعجيل ايديكز
قول شريفلريله آنلرى الزام بيوروديلر كذلك يهود بنى النضيرى اجلالرنده آنلر دخى ان لنا ديونا على الناس
ديو اعتذار ايتمكله آنلره دخى ضعوا وتعجلوا قول شريفلريله قطع اعتذار بيورديلر حال آنكه صنع مرقوم
بين المسلمين جائز اولمديغى معلومدركه بر مسلمك مسلم آخر اوزره دين مؤجلى اولوب تنزيل بعضى تعجيل باقى ايله
مشروط قيلسه دائرهٔ صحتدن مهجور ايدوكى حضرت عمر وابن عمر وزيد بن ثابت رضى الله تعالى عنهمدن
مأثوردر بويله ايكن يهود معهود اول حينده اهل حرب ومظهر اجلا اولملريله رسول الله صلى الله تعالى
عليه وسلم حقلرنده معاملهٔ مذكوره يى اجرا بيورديلر پس ادلهٔ محرره دن عنديمزده نمايان اولمشدركه ايكى مسلم
بينلرنده جائز اولميان بعض معاملات مسلم وحربى بينلرنده شايان كوريلور مؤلف اليف التحقيق حكم مذكورى
بر شرطه تعليق ايدوب ديركه صنع مرقومك جوازنده شرط لازمدركه مسلمين دار الحربده ياخود منعهٔ مشركينده
قائم اولهلر اما مسلمين ومشركين هر طائفه كندو منعه لرنده قائم اولسه لر ايكيسى بردن منعهٔ مسلمينده قائم اولمغله
حكما برابر اولوب صنع مرقومك عدم جوازى مقرردر لكن اكثر مشايخمز ديديلركه بو جواب غلط ناصوابدر
زيرا اخذ اموال اهل حربك جوازنده مدار انجق عدم عصمت اموالرينه اعتباريمزدر واعتبار معهودده مسلم
منعهٔ اهل حربده بولنمغله مسلم منعهٔ مسلمينده وحربى منعهٔ مشركينده بولنمق ميانده فرق فارق غير موجوددر
و بين الائمة الاعلام طريق محاكه شو وجهله اعلام اولنوركه امام محمد رحمه الله تعالى جواب مذكور ايله
اجتهادده معامله لرى جارى اولان موضعه اعتماد ايدوب ديديكه اكر مسلم وحربى احكام مسلمين آنده جارى اولميان
بر موضعده مجتمع بولنورلر ايسه صنع مذكور آنده مشروع اولوب احدهما احكام مسلمين جارى اولان موضعده
بولنورسه آنده باطل ممنوعدر و بو اجتهاد اصابت اشتمال اوزره روايت ابن عباس رضى الله عنهما ايله وارد اولان
شول حديثله استدلال ايلديكه غزوهٔ خندقده مشركيندن نوفل بن عبد الله درون خندقده قتيل اولدقده
مشركين آنك جيفه سنه طلبكار اولوب مقابله ده مال فراوان اعطاسنى اقرار ايلديلر لكن نبى كريم عليه التحية والتسليم
حضرتلرى اول مالى كريه كوروب قبولندن اصحاب نزاهتقرينلرين تبعيد وتنزيه بيورديلر وروايت اخراده
وارد اولمشدركه انه خبيث الدية خبيث الجيفة قول شريفلريله كراهت مالى تفهيم ومشركينك
مقتوللرى بينلرين تخليه ايله تسليم ايلديلر وسبب كراهت امام محمد رحمه الله تعالى نك مذهب منصورى اوزره
انجق موضع خندق منعهٔ مسلمينده مضبوط ومحصور اولديغيدر اما قول مشايخ اوزره نظر اولنور
اكر روايت اخرى غير ثابت ومقتولله ميان مشركينى تخليه غير متثبت ايسه سبب كراهت مال انجق
طرف رسالتدن مقتولى خندقده ابقا بزله ارادهٔ تحقير واذلال لريدر واكر ثابت و متثبت ايسه سبب كراهت
انجق كفاره استخفاف واهانت ياخود مكارم اخلاق مسلمينه لايق اولميان حرص وطمع نسبت اولنمقدن
مسلمينى صيانتدر قال عليه السلام بعثت لاتمم مكارم الاخلاق بعده مؤلف درياداريت حديث سعد بن عباده
رضى الله عنهى دخى ذكر وروايت ايلدكديكه سعد مشار اليه رضوان الله تعالى عليه يوم خيبرده يهود خيبردن
تبر ذهبى بنه ذهب ايله اشترا ايلدكده نبى ذى شان عليه صلوات الرحمن ان هذا لايصلح فرده قول بلاغت
عنوانلرى ايله عدم صحت شرايى بيان وتبرى صاحبنه رد ايله فرمان ايلديلر اكرچه سفيان ثورى رحمه الله تعالى
بو حديثك دخى ظاهرى ايله استدلال ايدوب رد تبر ايله امرلرى مثلا بمثل اولميوب فضلى متضمن اولديغندندر ديو
تأييد مقال ايلدى لكن بز جوابنده ديرزكه سبب كراهت شرا انجق سعد رضى الله عنه عسكر نبى عليه السلامده

مطلب شرط قضا دينه بحط بعضه

ومنعهٔ اهل اسلامده موجود ایکن اشترا ایلمدیکیدر و بوقول سدید شول وجهله تأیید اولنور که حکم مذکوری
مکروه کورنلر انجق حق مسلم مستأمنده مکروه کورمشلردر ومسلمین یوم خندقده امان مشرکینده دکللرایدی
وسعد دخی یوم خیبرده امان یهودده دکل ایدی بلکه محاربین ایدیلر پس ادلهٔ مذکوره دن عندیمزده ظاهر
اولمشدر که معا ملهٔ مرقومه ده کراهت انجق منعهٔ مسلمینده وقوعندن نشئت ایلمشدر والله اعلم

باب مایکره قتله من اهل الحرب من النساء وغیرهم * یعنی اهل حربك نسا وصبیانلری مثللو مکروه القتل
اولنلری جامع باب کثیر المنافعدر مؤلف مرحمتشعار علیه رحمة الکریم الغفار دیرکه اهل حربدن نسا وصبیان
ومجانین وشیخ فانیلری مثللولری قتل وافنا مجاهدینه لایق وسنزا دکلدر زیرا الله تعالی وقاتلوا فی سبیل الله الذین
یقاتلونکم نظم جلیل الشانده مؤمنین ایله قتال ایلین مشرکین ایله فی سبیل الله قتال ایله فرمان ایلمشدر ومذکورین
مقاتلین اولمدقلری نمایاندر ورسول الله صلی الله علیه وسلم بعض غزواتده مشرکیندن بر امرأهٔ مقتوله کوروب قتلنی
استعظام ایلدکلرنده ها ما کانت هذه تقاتل ادرك خالدا وقل له لاتقتلن ذریة ولا عسیفا یعنی های بو عورت
قتال ایتمز ایدی خالده وار وصبی واجیر مثللو اهل قتال اولمینلری البته قتل ایتمه دیو بیندن سویله قول شریفلری
ایله عظیم وبالنی اعلام بیوردیلر وهم کفروشرك اعظم جنایات ایسه ده عبد ایله مولای متعال بینلرنده واقعدر
وبو مثللو جنایتلرك جزاسی دار الجزایه تأخیر اولنمشدر امادنیاده تعجیل اولنان عقوبتلری انجق رفع فتنهٔ قتاللری
مثللو منفعت عباد مسلمین ایچون مشروعدر وبو معنی مقاتل اولمیانلرك حقلرنده معدوم ومرفوعدر بلکه
منفعت مسلمین آنلری ابقا برله رقیق موحدین ایلمکده در اما مذکور یندن بریسی قتاله شروع ایدرسه قتاللری
واجب اولان سببه مباشرت ایتمش اولملریله قتللری مشروعدر زیرا بنیه سی محاربه یه صالح اولان اهل حرب
قتاله مباشر اولمسه دخی مجرد توهم قتاله بناایله مباح القتل ایکن فی الحقیقه مباشر قتال اولنلری بالاولویه
مستباح القتلدر واکر مذکور یندن بریسی برمسلمی قتل ایلدکدنصکره مسلمین آنی اخذ ایلسه لر نظر اولنور
اکر صبی یاخود مجنون ایسه ینه قتلی لایق کورلمز زیرا اباحت قتلی انجق قتالنی دفع ایچون اولوب اول دخی حین
اخذنده مندفع اولمشدر نکته سی اولدرکه صبی ومجنون اهل خطاب اولمامغله فعلی کندواوزرینه جزاء عقوبتی
موجب جنایتدن حساب اولنماز نظیری شول بعیر وفرس مثللو بهیمه درکه انسان اوزره هجوم ایتدکده دفع
صواتی ایچون قتلی حلال اولوب اخذایله هجومی مندفع اولدقده استحلال اولنماز واکر قاتل مزبور عورت
یاشیخ فانی ایسه بعد الاخذ بونلرك قتللری جائز کوریلور زیرا بونلر اهل خطاب اولمغله فعللری جزاء
عقوبتلرینی ایجاب ایدرایکن فی الحقیقه عقوبت قتلی موجب اولان فعلی ارتکاب ایلمشلردر کورمزمیسنکه
عورت وشیخ فانی مسلمیندن اولسه لر دخی علی وجه القصاص قتللری مشروعدر کذلك بو بابده جزاء فعللری
اوزره قتللری ینه غیر ممنوعدر اما برمسلم مذکوریندن برینی قبل وجود القتال قتله اقدام ایلسه آنك اوزرینه
دیت وکفارت الزام اولنماز زیرا بونلرك لزومی انجق محلده عصمت وتقومه موقوف وعصمت وتقوم دخی انجق
دین یاخود دار ایله حاصل اولور ایکن ما نحن فیهده هیچ متحصل اولما مشدر وحرمت قتللری انجق اسر
واسترقا قلریله قصد توفیر منفعت مسلمین جهتیله یاخود محاربه ایتمدکلرندن قتللرینی موجب علتك انعدامی
حسبیله دریوقسه نفسلرنده عاصم یاخود مقوم بولنمق سببیله دکلدر بناء علیه قاتللری اوزره دیت وکفارت
واجب اولماز ورسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم برحدیث شریفلرنده هم منهم قول بلاغت ردیفلری ایله
ذراری مشرکینك نفوسلری عصمتدن ودملری قیمتدن عاری ایدوکنه اشارتله جوهرپاش بشارت اولمشلردر
مؤلف موشکاف بو محلده قطع مادهٔ اعتساف ایدوب دیرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك
اهل جهادی قتلندن نهی ایلدکلری عسیفله مراد شریفلری انجق منزلهٔ حارثده بولنان اجیر ضعیفدرکه
همتی مصروف قتال اولمیوب همان نفسنی خدمت یاخود اشتغال زراعت وحراثت ایچون ایجار ایله مرامی انجق
اکتساب مال اوله بومثللو اجیرلر اهل قتال اولمامغله قتللری استحلال اولنماز کذلك رسول الله صلی الله علیه وسلم
حضرتلرندن روایت اولنان اقتلوا شیوخ المشرکین واستحیوا شرخهم حدیث بدیع البیانلرنده شیوخله
مرادلری بالغین وشرخله مرادلری صبیاندر واستحیا ایله مرادلری استرقاق واستعباددر قال الله تعالی ویستحیون
نساءهم اما شول شیخ فانی که بنفسه قتاله قادر وبطریق التدبیر اعانت مقاتلینه مقتدر اولمدیغندن بشقه
ظهور نسلی دخی متعذر اوله آنك قتلی جائز کورلمز وقول مذکوری بیان ابن عباس رضی الله عنهما دن
روایت اولنان ان النبی صلی الله تعالی علیه وسلم نهی ان تقتل المرأة والصبی والشیخ الکبیر حدیث شریفنده

نمایاندر اما برعورت اهل حربك مقاتلرینه اعانت ایدرسه قتلنده بأس یوقدر وبومعنی حسن بصری رضی الله
عنه دن منقولدر وعبد الرحمن بن ابی عمره جنابلرندن مرویدردیکه رسول الله علیه السلام بر امرأهٔ مقتوله اوزره
مرور ایدوب قتلندن عدم رضا برله بونی کیم قتل ایلدی دیو سؤال بیوردقلرنده برکسنه یانبی الله بن قتل ایلدم
آنی خلفمده ارداف قیلمشیدم ناکاه قتلمه قصد ایلدی همان بن آنی قتل ایلدم دیدی اول حینده رسول الله
علیه السلام امر ایدوب عورتی دفن ایلدیلر کذلك نعوذ بالله تعالی سب نبی علیه السلامی اعلان ایدر اولسه
آنك دخی قتلی جائز کوریلور زیرا ابی اسحاق الهمدانی دیمشدر که برکسنه حضور رسول الله علیه السلامه کلوب
دیدیکه یارسول الله بن علی التحقیق یهوددن برعورتی سکاشتم ایدر ایشتدم والله یارسول الله اول عورت
بکا همیشه احسان ایدر ایدی همان آنی قتل ایلدم پس رسول الله صلی الله علیه وسلم اول عورتك دمنی اهدار
ایلدیلر وحکم مذکورك بر مستندی دخی حدیث عمیر بن عدی رضی الله تعالی عنه درکه عمیر مشار الیه
رضوان الله تعالی علیه ایشتدیکه عصما بنت مروان الیهودیه جناب رسول کریم علیه التحیة والتسلیمه ایذا ودین
اسلامی قدح وازدرا ایدوب اعدایی قتال رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم اوزره تحریض واولبابده نظم
اشعار ایله مشرکینی حث وتحضیض ایدرواول اشعار ردیة الشعار بعض نسخ کتابده مسطور ومکشوط وبعضسنده
بالکلیه متروك غیر مضبوط اولمغله بزدخی ترجمه مزده آنك کبی تسویدی موجب سواد الوجه اولان قول وسخنا کدن
اعراضله روی سفیداوراقی پاك ایلدیك واول هنکامده نبی الانام علیه الصلوة والسلام حضرتلری غزوهٔ بدره
عازم اولمشلر ایدی اما عمیر مومی الیه رضوان الله تعالی علیه اعمی اولدیغندن مدینه ده اقامتنه ملازم ایدی اول اثناده
خبیثهٔ مرقومه دن بو خباثتلری استماع واستشمام ایلدکده همان یارب رضاء شریفك ایچون اوزریمه نذر اولسونکه
اکر رسول الله علیه السلامی مدینه یه اعاده وایصال ایدرسك شو خبیثه یی قتل ایده یم دیو تعهد والتزام ایلدی
بعده کتب سیرده بسط وتفصیل اولندیغی اوزره اول خبیثه یی برکیجه قتل وتنکیل ایلدی صکره صباح اولوب
صلوهٔ صبحی رسول الله صلی الله علیه وسلم ایله اداادن صکره رسول الله صلی الله علیه وسلم اکا نظر وبنت مروانی
قتل ایلدیکمی دیو سؤال بیوردیلر اول دخی نعم یا رسول الله قتل ایلدم لکن اوزریمه برشیئله مؤاخذه توجه
ایدرمی دیو استکشاف حال ایلدکده رسول الله علیه السلام جوابنده لاینتطح فیها عنزان مثلنی ارسال وبرفرددن
تعرض وتعارض عدیم الاحتمالدر دیمکله قطع مادهٔ جدال ایلدیلر بعده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
اطرافلرنده بولنان اصحاب کراملرینه نظر والتفات ایدوب اذا احببتم ان تنظروا الی رجل نصر الله ورسوله
بالغیب فانظروا الی عمیر یعنی الله تعالی نك دیننه ورسولینك شریعتنه کزلوجه نصرت ایلمش برکسنه یه نظری
سورسکز همان عمیره نظر ایدیکز قول شریفلریله قبول عملنی اثبات ایلدیلر اولوقتده حضرت عمر رضی الله عنه
بویله براعمانك جوف لیلده بومثللو طاعت عظیمه یه اجتهادندن استعجابنه رمزوایما برله انظروا الی هذا الاعمی
الذی اسری فی طاعة الله تعالی دیمکله غبطه نما اولدقده رسول الله علیه السلام لاتقل الاعمی ولکنه البصیر
یعنی یاعمر اکا اعمی دیمه بلکه انجق بصیر اولدر قول شریفلریله عمیری قریر العین تلطیف وتشریف ایلدیلر
وحکم سابق التفصیل اوزره بردلیل دخی زید بن حارثه رضی الله تعالی عنهك ام قرفه یی قتلنده نقل اولنان
حدیث جلیلدرکه ام قرفه دخی قتال نبی علیه السلام اوزره تحریض اعدایه سعی واقدام ایدنلردن ایدی
حتی مرویدرکه کندو اولادندن اوتوز عدد راکبی تجهیز وتوجیه بعده کیدیکزتا که مدینه یه دخول ومحمدی
قتل ایدیکز دیو تنبیه ایلدی وخبر مذکور رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه بالغ اولدقده اللهم اذقها
ثکلهم قول بلاغت پردازلریله یارب اکا فقدان اولادینی اذاقه قیل دیو دعایه آغاز بیوردیلر بعده زید بن حارثه
رضی الله تعالی عنه اول خبیثه یی قتل وافنا ایدوب فوق القمیص لابسه اولدیغی درعنی رسول الله علیه السلام
حضورلرینه بعث واهدا ایلدکده اول درعی ایکی رمحك میاننه نصبله تنکیل اعدا بیوردیلر ومرویدرکه
مباشر قتلی معیت زید بن حارثه ده بولنان قیس بن محسر رضی الله عنه ایدی وآنی اشد قتلله قتل ایدوب ایکی ایاغنه
بررحبل طاقوب هر حبلی بر بعیره ربط واول بعیرلرك هر برینی برجانبه سوق وارسال ایلدکده آنی ایکی پاره ایتمکله
استیصال ایلدیلرتا که عرب آنك مثلهٔ بی مثالنده لوکنت اعز من ام قرفة قوللریله ضرب امثال ایلدیلر
یعنی کثرت اولاد واتباعله ام قرفه دن زیاده عزیز اولسك دخی ینه کید اعدادن جای کریز بوله مزسین یاخود
لفظ لو حرف تمنی اولمغله آندن اعز اولیدیك دیمك ولفظ کنت خطاب وتکلمه محتملدر وبردلیل قوی دخی شول
خبر نبویدرکه هند بنت عتبه همیشه مشرکینی قتال مسلمین اوزره تحریض ایدر اولدیغندن رسول الله صلی الله

وقوله لاینتطح فیه عنزان یستعمل
فی شیء لیس فیه اشتباه وتعارض
ادلة کذا بخط الحصیری واصل
معنی بوماده ده ایکی دیشی کچی دخی
مناطحه ایتمزلر دیمکدر وحاصل معنی
اول ماده نك تسهیل وتهوینیدر
وقول مذکوری ابتداء رسول الله
علیه السلام تکلم وارسال مثل
ایلمشلردر ومضرب مثل امام
حصیریدن نقل اولنان معتادر
والفرقه بالکسر قشر تحبب
تبداوی به وبها کنیت ام قرفة امرأة
مالك بن حذیفة بن بدر التی یضرب
بها المثل فی العز والمنعة کذا
فی المغرب

عليه وسلم يوم فتح مكه ده آنی قتله مجاهدینه امر وتخصیص ایلمشلر ایدی تاکه قبول اسلام ایله کسب نجات
واستسلام ایلدی وبر دلیل ظاهر دخی شول حدیث جالب المفاخردر که عبد الله بن خطل نام مشرکك ایکی
جاریهٔ مغنیه سی وار ایدی که نعوذ بالله تعالی هجو رسول الله علیه السلام ایله تغنی یه اقدام ایدرلر ایدی رسول الله
صلی الله علیه وسلم یوم فتح مکه ده امان ویردکلری مشرکیندن آنلری استثنا وقتللری ایچون صحابهٔ کرامه امر وتنبیه
اعتنا ایلدیلر کذلك رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم یوم بنی قریظه ده نباته نام بر عورتی قتله امر ایلدیلر که
زوجی اولان بنی قریظه دن حکم نام یهودی کندو قتل اولنه جغنه جازم اولدقده بینلرنده کمال محبت اولمغله
اول عورته امر ایدوب اصحاب کرامدن خلاد بن سویدی قتل ایتدرمش ایدی تاکه عورت قصاصا قتل اولنوب
کندو دخی صکره مسلمینه نصیب اولمیه حتی حضرت عایشه رضی الله عنهادن مرویدر دیدیکه دخلت علی نباتة
تسألنی شیئا وهی تضحك ظهرا لبطن وتقول تقتل سراة بنی قریظة الی ان نوه انسان باسمها فقالت انا والله
اقتل وهی تضحك یعنی رسول الله علیه السلام سوق مدینه ده قتل بنی قریظه ایله اشتغالده ایکن نباته برنسنه
طلبی ضمننده بنم اوزریمه دخول ایلدی حال آنکه ظاهرا وباطنا ضحك ایدرك اشراف بنی قریظه قتل اولنیور
دیر ایدی تاکه اصحاب کرامدن برکسنه نباته قنده در دیو اسمنی یاد ایلدی همان خنده کنان والله بن قتل اولنه جغم
دیدی انتهی مترجم فقیر دیرکه عندیمزده بولنان نسخ کتابده وهی تضحك ظهر البطن لفظی واقع اولمشدرکه
لفظ ظهر نصب وتنوینله ولفظ بطن ادخال لام جرا ایله ضبط اولنمشدر صحیحی تقدیری اوزره وهی تضحك
ظهرا لضحك بطن تقدیری ایله تأویل وتفسیر اولنور یعنی ضحك باطنیسی ایچون ظاهرا دخی ضحك ایدر
بوصورتده لام اصل اوزره بمعنی التعلیل در وممکندرکه لام مز بوره بان ربك اوحی لها نظم جلیلی کبی بمعنی
الی اولوب حاصل معنی تضحك ظهرا منتهیة الی ضحك بطن دیمك اوله وجائزدرکه ویخرون للاذقان قول
جمیلی کبی بمعنی علی یاخود ونضع الموازین القسط لیوم القیمة کلام واجب التبجیلی کبی بمعنی فی اولوب
حاصل معنی تضحك ظهرا علی ضحك بطن یاخود فی ضحك بطن دیمك اوله ومحتملدرکه ظهری
تنوین ایله وبطنی لام جر ایله ضبطلرنده خطا واقع اولوب صحیحی ظهر نصب وعدم تنوینله معرف باللام اولان
بطنه مضاف اولوب قرأه من ظهر القلب لفظی کبی بودخی تضحك من ظهر البطن دیمك اوله وذکر
اولنان تصرفلر اکرچه بالجمله تعسفلردر لکن انجق نسخ کتابی تصحیح ایچون تکلف اولنمشدر امتاریخ الخمیسده
بوقصه نك بیان اثناسنده وتضحك ظهرا وبطنا لفظی اوزره روایت اولنمشدر ولفظ مرقوم تکلفدن مستغنی ایدوکی
معلومدر وانسان العیونده دخی وتضحك ظهرا وبطنا لفظی اوزره روایت اولنوب تفسیرنده ای وکانت جاریة حلوة
دینلمشدر بوتأویل اوزره معنای کلام ظاهر وباطنی خندان برجاریهٔ شیرین زبان ایدی دیمك اوزره تحمیل اولنور
انتهی بعده حضرت عائشه رضی الله تعالی عنها نه عجب سویلرسین که قتل اولنه جغم دیو نفسکه سوء فال
ایلرسین رسول الله علیه السلام نسایی قتل ایلمز دیدی ونباته دیدیکه بلی بویله در لکن بنی انجق زوجم قتل ایلدیکه
بکا امر ایلدی بن دخی سنك آسیابی خلاد بن سوید اوزره القا ایلدم واول سنك خلادی قتل وافنا ایلدی بعده
آنی اخراج وقتل ایلدیلر وسعید بن المسیب رضی الله عنهمادن مرویدر دیدیکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرتلری خیبرده بعد الفتح اطمئنان تام اوزره قرار وآرام ایلدکلری هنکامده مرحبك قرنداشی حارثك قزی
وسلام بن مشکمك عورتی زینب نام یهودیه برشاتی بریان ایدوب آنی جناب رسالتمآبه ارمغان ایلدی ورسول الله
صلی الله علیه وسلم آندن برلقمه تناول دنصکره ذراع شاتی اخذ ایدوب ان هذه الذراع تخبرنی انها مسمومة
یعنی شو ذراع بن مسمومه یم دیو بکا اخبار ایده یور قول کرامت شعارلریله معجزهٔ باهره لرن اشعار ایلدیلر بعده
زینبی کتوروب بوصنیع شنیعکه باعث نه دردیو سؤال تقریع ایلدکلرنده اول خبیثه دیدیکه یا محمد سن بنم قومیمه
ایتدیکك جفالری ایتدك بنم بابامی وعمیمی وزوجیمی قتل ایلدك پس درونمدن دیدمکه اکر نبی ایسه شاة بریان اکا
بنم عملیمی اخبار ایدوب زیان ایلمز واکر ملك ایسه آنی اهلاك ایتمکله بزلر بدندن کسب راحت واطمئنان ایدرز
لکن بشر بن البراء رضی الله تعالی عنهما رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلریله برابر شاة مزبوره دن
لقمهٔ واحده اکل والتقام ایتمکله فوت اولوب منزل شهادته وضع اقدام ایلدی بویله ایکن رسول الله علیه السلام
خبیثهٔ مرقومه دن عفو واغماض وتعرض قتل وتنکیلندن اعراض بیوردیلر مؤلف دریا درایت قصهٔ مذکوره یی
بووجهله روایت ایلمشدر لکن اهل مغازی بوبابده اختلاف اقوال اوزره اولوب امام واقدی رحمه الله تعالی
رسول الله علیه السلام اول عورتی قتل ایلدکلری بعض روایاتده کلمشدر دیو بسط مقال ایلدی لکن اظهر روایات

امام محمد رحمه الله تعالی نك ذکر واثبات ایلدیکی اوزره آندن عفو ایله عفو بتنه عدم التفاتلریدر وعفو واغماضلرینه
باعث انجق اولدرکه وقعهٔ مزبوره بعد الصلح رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم خیبرده امن واطمئنان اوزره
استقرارلرندنصکره پدیدار اولمغله اول خبیثه نك صنع مذکوره اجتساری نقض عهد ایله محاربهٔ مسلمیندن
عدواعتبار اولنمدی سؤال اولنورسه که سم ایله قتل موجب قصاص اولمغه ذاهب اولان فقهانك قوللری اوزره
اول عورتی بشر بن البراء رضی الله تعالی عنهما ایله قصاصا قتل ایلمك واجب ایکن عدم قتللری فساد قول مذکوری
موجب دکلمیدر جوابنده دیرزکه دکلدر زیرا سم ایله قتلده قصاص یاخود دیت ایجاب ایدنلر انجق عند الایجار
یعنی سمی وسط فم انسانه صب ایله اهلاك ده ایجابی استیجاب ایلمشلردر یوقسه بنفسه اخذ وتناول ایلدکده
اکا اعطاء سم ایلین شخص اوزره قصاص ودیتدن برنسنه توجه وتحامل ایلمز وبشر بن البراء رضی الله عنهما دخی
لقمهٔ مسمومه یی بنفسه اکل والتقام ایتمکله رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری اول عورت اوزره
قصاص ودیتدن برشیئی الزام بیورمدیلر والله اعلم

باب الاستعانة باهل الشرك واستعانة المشرکین بالمسلمین* یعنی مسلمین مشرکینله مشرکین آخرین اوزره
استعانت ومشرکینه مشرکین آخرین اوزره اعانت مشروع ایدوکنی بیانده باب رصین الارکاندر مسلمین اهل
شرکدن بر طائفه ایله طائفهٔ آخرین اوزره استعانت ایلسه لر آنده بأس شرعی یوقدر بشرط آنکه مشرکین تحت
رایت مسلمینده ذاهب وحکم اسلام آنلرك اوزرلرینه غالب اوله زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلری
یهود بنی قینقاعه استمالت وآنلر ایله بنی قریظه اوزره استعانت ایلدیلر وهم اهل مکه دن هنوز قبول اسلام
ایتمینلر راجل وراکب رسول الله علیه السلام ایله برابر غزوهٔ حنینه ذاهب اولوب قنغی طرف مغلوب اولورسه آندن
اصابت غنائمه طالب اولمشلر ایدی حتی ابو سفیان بن حرب دخی اول هنکامده قوی الاسلام دکل ایکن ینه
عسکر مسلمینك وراسنده ذهابله اصحاب کرامدن ساقط اولان ترس ورمح وامتعه مثللونسنه لری التقاط وانتهاب
واول وجهله برحمل عظیم تدارکنی ارتکاب ایلمشیدی وصفوان بن امیه دخی هنوز مشرك ایکن مسلمه اولوب
بینلری تفریق اولنمیان عورتی ایله برابر کتمشیدی وحال شرکنده غزوهٔ حنین وغزوهٔ طائفده برابر حاضر اولمشیدی
وعورتی ایله بینلرین تفریق ایتمدکلری انجق موجب فرقت حقیقهٔ یا حکما تباین دارین ایکن بونلر تحت احکام
مسلمینده تنسیق اولندقلرندندر پس ذکر اولنان اخباردن مشرکینله جواز استعانت آشکار واول استعانت دخی
کلا بله قتال مشرکین اوزره استعانت قبیلندن ایدوکی پدیدار اولمشدر ورسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
ان الله یؤید هذا الدین باقوام لاخلاق لهم یعنی الله تعالی بودینی آندن هیچ حصه مند اولمیان جماعتلر ایله
تأیید ایدر حدیث معجز بشارتلریله بومعنایه اشارت بیورمشلردر اکرچه مرویدرکه رسول الله صلی الله علیه
وسلم یوم احد ده عسکردن برآلای کثر تلو کوروب بونلر کیملردر دیو سؤال لرنده عبد الله بن ابی بن سلولك
حلیفلری اولان یهود بنی فلاندر دیو افادهٔ حال اولندقده انا لانستعین بمن لیس علی دیننا یعنی بز دینمز اوزره
اولمیان کفار ایله استعانت ایتمرز قول شریفلرین ایراد ایله آنلردن تجویز استمداد ایلمدیلر لکن آنك تأویلی اولدرکه
اول کروه ضلال اهل منعه اولملریله تحت رایت رسالتپناهیده قتال ایتمیوب اظهار استقلال ایدرلر ایدی بزم
عندیمزده مشرکین بووجه اوزره کروه انبوه اولدقلرنده آنلر ایله استعانت مکروه کوریلور وعبد الله بن ابی
یوم احدده جموع مسلمیندن رجوع ایتمشیدی لکن سبب رجوعنده اختلاف روایات وقوع بولمشدر بری اولدرکه
عبد الله بن ابی اول غزوه ده رسول الله علیه السلام مدینه دن حرکت ایتمیوب داخل مدینه دن قتاله مباشرت
ایتملری اوزره رأی واشارت ایلدکده رسول الله علیه السلام رأینه رغبت بیورمدقلرینه مکدر اولمغله عود
ورجعت ورسول الله علیه السلام حقلرنده صبیانه اطاعت وبنم نصیحتمه مخالفت ایلدی دیو شماتت ایلدی
وبری دخی اولدرکه عبد الله بن ابی اول غزوه ده چیقوب برابر قتال ایده جکنی رسول الله علیه السلامه عرض
ایلدکده لا انا لانستعین بمشرك قول مؤیدلریله سبیل معیتلرندن صدوآنی مدینه یه رد ایلدیلر وباعث رد انجق
اولدرکه عبد الله بن ابی ایله برابر حلیفلری اولان یهود بنی قینقاعدن یدی یوزکسنه وار ایدی وآنلر اثناء حربده
مسلمیندن مشاهدهٔ ضعف ایلسه لر مسلمین اوزره هجوم ایله خیانتلرندن اندیشه اولنور ایدی بناء علیه آنلری
رد ایلدیلر وبزم عندیمزده دخی بویله درکه امام فتنهٔ مشرکیندن اجتناب ایله آنلر ایله عدم استعانتده رأی صواب
ایدرسه جوازردلری بی ارتیابدر بعده مؤلف صاحب اصابت مسلمینك مشرکینه مشرکین آخرین اوزره تجویز
اعانتلرنده حدیث زبیر رضی الله عنهی ذکر وروایت ایلدیکه زبیر رضی الله عنه ملك حبشه اولان نجاشینك

مطلب سقی رجلا سما فقتله
لعق جور الدواء الذی یصب فی وسط
لقیم نعال او جرته ووجرنه کذا
فی المغرب

عندنده ایکن نجاشینك بر دوشمنی اوزرینه هجوم ایلدکده حضرت زبیر رضی الله عنه نجاشی ایله برابر نجاشی
محاربه یه قدوم واول خربده کمال شجاعتنی جمله یه معلوم قیلمشدر بو جهتله حضرت زبیر ایچون نجاشی عندنده
منزلهٔ حسنه حاصل ومکارم مستحسنه سنه واصل اولمشدر ومسلمینك تحت رایت مشرکینده مشرکین آخرین ایله
قتاللرین استحلال ایدنلر بو قصه نك ظاهری ایله استدلال ایدرلر لکن بو دلیل ایکی وجهله تأویل اولنور بری اولدرکه
نجاشی یوم مذکورده مسلم ایدوکی مروی ومأثوردر بناء علیه حضرت زبیر معیت قتالنی استحلال ایلمشدر ایکنجی
اولدرکه یوم معهودده مسلمین ایچون نجاشیدن غیری ملجأ ومأمن مفقود ایدی حتی ام سلمه رضی الله عنهادن مرویدر
دیدیکه ارض حبشه ده امن واطمئنان اوزره قرار ایمزده ارض مرقومه بزه خیردار ونجاشی دخی خیر جار اولوب
ربمزه عبادتله اوقات گذار ایدیك تا که نجاشی اوزره بر دوشمنی هجوم واقبال ایدوب نجاشی علی قصد المقابله کا استقبال
ایلدی واول منازلده بزه بوندن اعظم بر الم نازل اولمادی وبیمزده مذاکره ایلدیك که بو دوشمن نجاشی یه
غالب اولورسه بزم قدر ومزی مرتبهٔ نجاشیده بیلك احتمالی منسلبدر همان غلبهٔ نجاشی نیازیله درگاه الهی یه
اخلاص دعایه سر آغاز ایلدیك بعده میانه مزده مجبا اول مردنام کیم اوله که کیدوب حال ظفرینی استعلام بعده
کلوب بزه اعلام ایلیه دیو عرض مرام ایلدیکمزده همان زبیر بن العوام ایشته بن دیو محلندن قیام وبرقربه یی نفخ
واکارکو بله میانه ده اولان نهر نیلی عبوره اقدام بعده واروب عسکر نجاشی یه وصول والتحام وآنلر ایله برابر محاربه یه
اقتحام ایلدی بزلر دخی صدق واخلاصله درگاه قاضی الحاجاته دعا ومناجات ایلدیك تا که زبیر نهر نیلده
نمایان اولوب الله تعالی نجاشی یه امداد وبلادنده تمکین ودوشمنی اهلاك وتسکین ایلدی سزلره مژده اولسون
دیمك مفهومنی بعض اثوابنی رفع وتحریك ایتمکله بزه اعلان قیلدی ام سلمه رضی الله عنها دیرکه بوندن صکره
نجاشی کبی خیر جارك عندنده اقامت واستقرار ایلدیك پس بو بیان صحت بنیان ایله ذکر اولنسان تأویل ثانینك
صحتی نمایان اولور والله اعلم بالصواب

باب مایکره من الدیباج والحریر فی دار الحرب * یعنی تلبس دیباج وحریر دار الحربده دخی مکروه کوریلدیکنك
محل تحریریدر مؤلف تقوی لباس بو مسئله دن رفع پردهٔ التباس ایدوب دیرکه امام ابو حنیفه رضی الله تعالی عنه
دیباج مثللو حریر مصمت یعنی خالصدن مصنوع اولان اثواب حربده دخی مکروهدر دیو تخصیص ایدوب امام
ابو یوسف وصاحب الکتاب امام محمد رحمة الله تعالی علیهما حربده جائزدر دیو تخصیص ایلدیلر وشارح الکتاب
البسه الله تعالی حلل الجنة فی دار الثواب دیرکه بز شرح المختصرده بو مسئله دن رفع برقع حجاب ایلدیك ومؤلف
اصابت انتهاج رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك لا بأس بلبس الحریر والدیباج فی الحرب قول شریفلرین
ابو هریره رضی الله عنه دن نقل واخراج ایدوب امام ابو یوسف ایله بو حدیثك ظاهری ایله احتجاج ایلدیلر لکن
امام ابو حنیفه رضی الله عنه حدیث مذکوری تأویل ایدوب حریر ودیباجدن مقصود شول ثوب ملحمدرکه
لحمه سی یعنی آرغجی حریر وسداسی یعنی آرشی غیر حریر اوله دیو تفصیل ایلدی ودیدیکه ثوب مذکور حربك
غیریده مکروه وحربده مشروعدر اما سداسی حریر ولحمه سی غیر حریر اولان ثوبك لبسی حربده وغیر حربده
غیر ممنوعدر وحضرت زبیر رضی الله عنهك بر قباء دیباجی وار ایدی هنگام محاربه ده آنی لابس اولور ایدی دیو
ذکر اولنان اثر منقول دخی بو معنی اوزره محمولدر اما حریر مصمت هر حالده مکروه ایدوکی شول روایتله مثبتدرکه
ولید بن هشام عبد الملك بن محیریزه رحمة الله علیهما تحریر کتاب ایدوب وقت محاربه ده قباء حریر ودیباجی
تلبس جائزمیدر دیو استجواب ایلدکده ابن محیریز دخی کن اشد ما کنت کراهیة لما نهی عنه رسول الله صلی الله
علیه وسلم عند التعرض للشهادة دیو کتب جواب ایلدی یعنی رسول الله علیه السلام نهی ایلدکلری نسنه یی
اوقات سائره ده مکروه کوردیککدن زیاده حربه دخولله نفسکی شهادته عرض ایلدیکك وقتده مکروه کور انتهی

باب المکره علی شرب الخمر واکل الخنزیر

یعنی شرب خمر واکل خنزیر مثللو محرمات اوزره مکره اولان کمسنه حقنده رخصت وعدم رخصتی حاوی
باب قوی الفحوا ویدر عطاء بن ابی رباح رحمه الله تعالی دن مرویدر دیدیکه بر کمسنه شرب خمر واکل لحم خنزیر
اوزره اکراه اولندقده اکراجتنابله قتلنی ارتکاب ایدرسه عند الله خیر وثوابه ظفریاب اولور واکرامتثالله اکل وشربله
مشغول اولورسه آنك عذری عند الله مقبولدر لکن بزلر بو قولی اخذ ایتمزز بلکه دیرزکه عند خوف القتل ذکر اولنان
اکل وشربی ترك ایلمك حلال دکلدر وامام مسروق رحمه الله تعالی نك دخی قولی بودر دیمشدرکه بر کمسنه
بر وجهله مضطر اولوب مثلا خمر وخنزیردن اکل وشرب ایتمیوب فوت اولورسه نارده داخل اولور وامام

وثوب مصمت علی لون واحد وفي باب الکراهية الذي سداه ولحمته ابریسم وقیل هو ما ینسج من ابریسم ثم یطبخ ویصبغ علی لون واحد کذا فی المغرب

ابو یوسفدن دخی بر روایتده قول عطایی قبول برله آنلری اکراه علی الشرك اوزره قیاس ایلدیکی منقولدر لکن
بز جوابلرنده دیرزکه عند الضرورة حرمت اشیا مرتفعه در زیرا الله تعالی الا ما اضطررتم الیه قول شریفی ایله
موضع ضرورتی تحریمدن استثنا بیورمشدر وتحریمدن استثنا اباحت اصلیه سین ابقادر وخمر وخنزیرك حرمتلری
مرتفعه اولدقدن صکره سائر طعام وشرابه ملتحق اولمغله انسان تناولندن اجتنابله قتلنی ارتکاب ایلدکده آثم
اوله جغی متحققدر اما حکم کفر نعوذ بالله تعالی بشقه در که آنك حرمتی اصلا مرتفعه اولمیوب انجق وقت اکراهده
انسانك قلبی ایمانله مطمئن اولدیغی حالده لسانی اوزره اجراء کلمهٔ شرکه رخصت ویریلمشدر بناء علیه لدی
الاکراه اجتناب ایدرسه عزیمتله متمسك اولوب لسانی اوزره اجرا ایدرسه رخصته مستمسك اولور وعزیمتله
تمسك بلا جدل رخصتله ترخصدن افضلدر ومؤلف منیع الجناب متن کتابده کفر اوزره اکراه مسئله سنده رخصتله
مترخص اولان کمسنه حقنده آثم اولور دیو قطع جواب ایتمیوب همان خفت ان یأثم یعنی اول کمسنه آثم اولمقدن
خوف ایدرم دیمکله اظهار شك وارتیاب ایلدی نکته سی اولدرکه اظهار کفر اوزره مکره اولان کمسنه من کل وجه
مبتلای مخمصه حکمنده دکلدر زیرا ابتلای مخمصه ایله حاصل اولان عذر شرعی محضا خمر وخنزیری تحریم
ایلین الله تعالی قبلندن حلول ایتمشدر که آنده قطعا صنع عباد دخول ایتممشدر اما کفر اوزره اکراهده خوف هلاك
انجق صنع عباد ایله اتصال واشتباك ایلمشدر وحق اللهدن اولان احکامده صنع عباد تخلل ایدن امور ایله
تخلل ایتمین امور متساویة الاقدام اولمیوب بلکه قسم ثانی اولدن اهون وایسر ایدوکی ما لا کلامدر بو جهتله
مکرهٔ مزبور مبتلای مخمصه اوزره قیاسدن دور ومهجوردر وهم بعد اکراه المشرکین امتناعنده صلابت
دینی اظهار وموجب غیظ مشرکین اولان ثباته بذل اقتدار واردر ومعنای معهود مبتلای مخمصه نك اکل
وشربدن امتناعنده غیر موجوددر بو جهتله مکرهٔ مزبور قیاس مذکوردن مهجوردر پس مکرهٔ مزبور جهت
اضطرار ایله مبتلای مخمصه یه مسامت وجهتین مرقومتین ایله متفاوت اولمغله مؤلف جلیل الاعتبار بو بابده
تأثیم مترخصی اظهار ایدوب انجق خفت ان یأثم دیو جوابده تردد واضطرابله وقوع شبهه یی دخی اشعار ایلدی
مترجم فقیردیرکه اشبو محل اصل کتابده نوع تعقید اوزره صورتیاب ایکن ترجمه مزده مسائل اصول فقهی تحکیم
وتأصیل ایله عقدهٔ تعقیدی بنان بیانله تحلیل ووجه تحقیق اوزره بسط وتفصیل اولندی والله علی ما نقول
وکیل انتهی والله اعلم

باب من یکره قتله من اهل الحرب ومن لا یکره * یعنی رجال اهل حربدن قتلی مکروه کوریلوب کوریلمینلری
تفریقده باب دقیق التحقیقدر بوندن اقدم بالدفعات بیان ایلدیك که اهل حربدن قتال ایدنلرك قتلی جائز
کوریلوب قتال ایتمینلرك قتلی شایان کوریلمز ومؤلف معتمد الاعتداد اهل حربدن ناسله اختلاط ایتمین اصحاب
صوامعی وجبالده سیاحت ایدنلری دخی قتال ایتمینلردن تعداد ایلدی لکن امام ابو یوسف رحمه الله تعالی دن
مرویدر دیدیکه ابو حنیفه رضی الله تعالی عنه اهل حربدن رهابین واصحاب صوامعی قتلدن سؤال ایلدم
جوابنده آنلر نفسلرینی انواع کفردن ترهب کبی بر نوع عظیم ایچون تفریغ ایدوب غیریلری آنلر ایله مفتون
اولدیغندن فقاتلوا ائمة الکفر آیت جلیله سینك تحت حکمنده داخل اولمغله قتللری مستحسندر دیو بسط
مقال ایلدی لکن بو روایتك تأویلی اولدرکه رهابین واصحاب صوامعدن مرادی حنیفه رضی الله عنه آنلردرکه
کندولر مجالس ناسه حلول یاخود صومعه لرینه دخول ایچون اذن ورخصتلرین مبذول قیلملریله ناسله الفت
ومشرکینی دین باطللری اوزره صبر وثبات ومسلمینله مقاتلات ومحاربات اوزره ترغیبه همت ایدهلر یوقسه بردیر
یاخود کنیسه یه کیروب بابی نفسی اوزره اغلاق وایچنده ترهبله ارتکاب محن ومشاق ایلین رهابینی قتل ایتمکده
ترخیص واطلاق اولنمازکه بونلر نفس ومال وتدبیر ایله مقاتل اولمدقلرندن طرفلرندن امن مسلمین حاصل اولمشدر
کذلك اهل حربدن اعمی ومقعد وبر شقی یابس اولان مفلوج ویدیمناسی ایله رجل یسراسی یاخود بالعکس
مقطوع ویا الکز یدیمناسی مقطوع اولنلرك قتاللرندن امن مسلمین مجزوم الوقوع اولمغله قتللری غیر مشروعدر
وطوائف مذکوره دن مراد صاحب الکتاب شول عجزه درکه مال ورأیله دخی قتاله قدرتیاب اولمیه لر وبز بو قولك
نظیرینی باب وصایا الامراء فی الحرب اثناسنده شیخ فانی حقنده بیان ایلدیك که شیخ فانی امر حربده صاحب تدبیر
اولدقده قتلی شایان کوریلور اما یالکز ید یسراسی مقطوع یاخود رجلیندن یالکز بریسی مقطوع بولنان
اهل قتالدن اولمغله قتلی استحلال اولنور زیرا غالب احوالده مباشرت قتال انجق یدیمنی ایله استحصال اولنمغله
بر مشرکك مشیی ممکن اولوب یدیمناسی دخی صحیح اولدقده مقاتله دن عد وقتلی استحلال اولنور کذلك

مطلب الحرمة ترتفع عند الضرورة

مطلب کشف المترجم بعض معضلات الکتاب

اخرس واصم اولان وكاه مجنون كاه مفيق اولوب حال افاقتنده ظفر بولنان قتل اولنور زيرا قتاله صالح بنيه سى اولوب اعتقادى دخى قتال مسلمينه باعث اولمغله مقاتله دن اعتبار وقتاله دفع شرنه ابتدار اولنور واكر برمسلم اهل قتال عداولنميان طوائف مرقومه دن برينى قتله اقدام ايلسه اوزرينه ديت وكفارت لازم اولميوب انجق توبه واستغفار الزام قيلنور زيرا بونلردن هر برى قتالدن مأيوس ايسه ده عصمت نفسله مأنوس دخى دكلدر اماناسله مخالط اولان قسيسلر وشماسلر وسيا حلرك قتللرى مباح كوريلور زيرا بونلر وقت قدر تلرنده نفسلرى ياخود تدبيرلرى ايله اهل قتالدن اوللرى ايله قتللرى استحلال اولنور وبر شخصك بالفعل مباشرت قتالنه هركس هرزمانده وهرمكانده مطلع اولمق امر ممتنع اولمغله بونلرك بالفعل مباشرت قتاللرى رؤيت اولنمامق جواز قتللرينه مانع دكلدر همان علل سابقه كبى مانع قتال اولان دليل ظاهر اكا ملازم اولمدقجه باعث قتال اولان اعتقادى ايله صالح قتال اولان بنيه سى مقام قتاله قائم قيلنور ومسلمين ايچون اهل حربك نسا وصبيانتى اسير ايدوب داراسلامه اخراجده قدرتلرى وار ايكن آنلرى دارالحربده ابقا سزاوار اولماز زيرا اسر واخراجده مشركينى تحقير وتكدير ومنفعت مسلمينى توفير وتكثير متحقق اولور كه آنلردن منفعت مشركينى قطع ايله خدم مسلمينه ملتحق قيلنورلر ورسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم واستحيوا شرخهم يعنى شبان اهل حربى قتل ايتميوب استرقاق ايچون استبقا ايديكز قول بشارتمالرنده بومعنايه رمز وايما ايلمشلردر اماشول شيخ فانى كه نه دارالحربده ظهور نسلى ونه مسلمينه مالله فدادن غيرى وصول نفعى رجا اولنميه آنده مسلمين مخيرلردركه ديلرلرسه اخذ واسير وديلرلرسه دارالحربده ترك وابقا ايدرلر زيرا آنى اسرايله مقصود انجق اخذ فدا ايله تحصيل مالدر ومسلمين قادر اولدقلرى اموالده مخيرلردركه ديلرلرسه اخذ وديلرلرسه اهمال ايدرلر نكته سى اولدركه اوزرلرينه واجب اولان دفع فتنهٔ كفرو ضلالدر يوقسه اكتساب مال شرعا حلال ايسه ده اوزرلرينه حق واجب الاستحصال دكلدر اما اهل حربدن برمعتوهه ظفر بولدقلرنده اخراجنه قدرت وار ايكن آنى دارالحربده ابقا غيرسزا واردركه آنك افاقتى وظهور نسلى مأمول اولمغله آنى ابقا نسا وصبيانلرين ابقا كبى عون مشركينه موصولدر لكن ناسله مخالط اولميان مترهبينه اسرايله دخى تعرض اولنماز كه نسلى دخى مأمول اولما مغله تركنده عون مشركين غير محصولدر انجق عدم قتللرى سبقت ايدن عليلرى اسرايله داراسلامه سوق وتسبيل قيلنورلر زيرا آنلرنسابه قربانله حامل ايتمك محتمل اولوب تركلرى قوت مشركينه مدار اولمغله بعدالظفر دارالحربده تركلرى سزاوار اولماز واهل حربدن قتلى حلال اولنلرك جواز اسر واخراجلرى بى اشكالدر و بعدالاخراج قتل واسترقاقلرى رأى امامه محتاجدر وقتلى حلال اولميانلرك مسلمين مثلا جرد آتلو بوانوب اخراجلرى دخى مستحيل ايسه كركدركه محللرنده ترك ايدوب قتل وتنكيل ايتميه لرزيرا عدم قتللرى منفعت اسر واسترقاق ايچون اولميوب همان شرعا حرام اولديغندندر پس اسرلرندن عجز ايله حرمت قتللرى منقلب اباحت اولميه جغى مالا كلامدر وكراع وسلا حدن اخراجى مقدور اولنلرى دارالحربده ابقا مكروه ونا سزادركه مشركين آنلرايله قتال مسلمين اوزره متقوى اولملريله آنلر حكمنده بنى آدم ايله متساوى يلردرامابقروغنم وسائر اشعه يه ظفر ياب اولدقلرنده ديلرلرسه اخذ وانتهاب وديلرلرسه ترك واجتناب ايدرلر زيرا بونلرك امثالى حسب العادة اسباب قوت قتال دكللردر كورمزميسنكه مسلمين اهل حربه تجارتى ايچون حمل كراع وسلاح ايلك ممنوع اما حمل اموال سائره مشروعدر كذلك دار يمزده مستأمن اولان حربى كراع وسلاحدن بعض اشيا كسب ايلدكده آنى نفسى ايله برابر دارالحربه ادخالدن منع اولنوب اموال سائره يى ادخالدن دفع اولنماز ومسلمين ايچون خيار بزبورمال حقنده ثابت اولدقده ولدى مأمون اولميان عجوز كبيره حقنده دخى متثبتدركه آنده فداء مالدن غيرى نفع زائد عديم الاحتمالدر بناء عليه مسلمين بومثللو عجوزى ياخود شيخ فانى يى اسيرقيلدقلرنده ماله فدالرى جائز ومقبولدركه حق مسلمينده بونلردن نه داراسلامده بولنمارندن منفعت ونه دارالحربده بولنملرندن مضرت غيرمأمولدر وعدم قتللرين ذكرايلديكمز اصحاب علل وغيريلرى اكرقتاله مباشرت ياخود دخى بعض قتاله مبادرت ايدوب ياخود ايچلرنده مطاع صاحب رياست ايسه جواز قتلى مرتبهٔ بداهتده دركه قتلنده كسر شوكتلرى وتفريق جميتلرى موجود وقتالدن مقصود انجق معناى معهود درحتى ملك اهل حرب برطفل صغير ياعورت ياشيخ فانى بولنسه قتلنده اهل حربى تحقير وتذليل ومنعه لرين منع وتعطيل بولنمغله آنك قتلى تجويز وتحليل اولنور كذلك برراهب ياخود سياح مشركينى معايب مسلمين اوزره دلالته مسلمين مطلع اولدقده آنك دخى حرمت قتلى مرتفع اولور زيرا بوصنعنده معين مشركين اولمغله قتالده صاحب رأى اولان شيخ فانى منزلنه تنزيل اولنور وبومثللو شيخ فانينك قتلى البته تحليل اولنور زيرا مرويدركه دريدبن الصمة شيخ

قسيس كسر قاف وتشديد سين ايله رئيس النصارى في العلم ديكلدر يعنى قسوس كلور وشماس بتشديد اليم رؤساء نصارادن وسط رأسى حلق ايدوب بيعه سنده ملازم اولان كمسنه در يعنى بتمامسه در مله

كبيرايكن امرحربده صاحب تدبير اولمغله رسول الله صلى الله عليه وسلم آنى قتل وتدمير ايلمشلردر واكر برمسلم حين قتالده مشرك اولان والدينه ملاقى اولسه كركدركه اقدام قتلندن متوقى اوله قال الله تعالى وصاحبهما فى الدنيا معروفا يعنى اى انسان والدينك ايله دنياده شريعته موافق ومروته مطابق اولان صحبت احسان ايله مصاحبت قيل ومعلومدركه قتلنه قصد وعزيمت احسانله مصاحبتدن دكلدر وهم حنظلة بن ابى عامر وعبدالله بن عبدالله بن ابى رضى الله تعالى عنهمادن هربرى كندو والدينى قتل ايچون رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرندن استيذان ايتدكلرنده آنلرى نهى ايلديلر حال آنكه ابوعامر هم مشرك وهم رسول الله عليه السلام ايله محارب ايدى وعبدالله بن ابى دخى ظاهر النفاق برمنافق ايديكه الله تعالى قرآن كريمده آنك كفرينه شهادت ايلمشيدى پس بوبيانله عنديمزده نمايان اولمشدركه ولد والد مشركنى قتله عزيمت ايلمك مكروه وناشايا ندر نكته سى اولدركه والد سبب ايجاد ولددر پس ولد آنك سبب اعدامى اولمق مكروهدر كذلك والد ولدى اوزره تربيه ايله منعم اولمشدر پس ولد آنك قتلنه اقدامله اظهار كفران نعمت مكروهدر وبومسئله نك اصل بيانى الله تعالى نك حضرت ابراهيم الخليل على نبينا وعليه صلوات الملك الجليل دن اخبار ايلديكى قصه ده نماياندركه اول جناب خلتمآبه والدى اطالهٔ لسان برله لئن لم تنته لارجمنك واهجرنى مليا يعنى يا ابراهيم اكرسن اصنامدن اعراض وآنلره اعتراضدن فارغ اولمز ايسك البته والبته سكا لسانمله ذم وشتم ياخود احجار ايله تاكه فوت اولوب ياخود فرار ايله بندن بعيد اولنجه دك ضرب ورجم ايدرم ديدكده اول ذات فتوت سمات سلام عليك سأستغفر لك ربى انه كان بى حفيا يعنى بنم طرفمدن سلامت اوزرينه اولسونكه بوندنصكره سكا موذى اولان كلامى تكلم ايتمم وقريبا مغفرتكى موجب اولان توبه وايمانه توفيقكى ربمدن رجا ايدرم ديمكله حق والده حسن مراعات ايلدى اما والد قتل والدينه اقدام ايدوب آنى قتلدن غيرى طريق دفعى مستحيل اولسه بوصورتده ولد ايچون قتل والد تحليل اولنور زيرا بوبابده مقصدى كفران نعمت اولميوب همان نفسندن سبب هلاكى دفعله شرعا مأمور اولديغى اوزره كندو احياسنه سعى وهمتدر وبر بومسئله ده آبا وامهاتله سائر ذى رحم محرمك فرقى كذلك بوبابده مشركيندن اولنلر ايله مسلميندن اهل بغى اولنلرك فرقى شرح الجامع الصغيرده بيان وتحرير ايلديك واكر اهل حربدن برصبى ياخود معتوه مشركينله برابر قتال ايدوب بعض مسلمينى دخى قتل ايتدكلرندنصكره مسلمين اكا ظفرياب اولسه لر بعدالاسر قتللرى بنه لايق وصواب كوريلمزكه اسرايله فتنهٔ قتاللرندن رهاياب اولمشلردر لكن داراسلامه اخراجلرى مقدور مسلمين اولميوب دارالحربده ترك وابقالرنده دخى قتال مسلمينه عودتلرندن اتقا اولنورسه بوصورتده قتاللرندن امن وسلامت حاصل اولمامغله قتللرى روا كوريلور نظيرى شول جمل صؤولدركه آنى بركمسنه اخذ ايدوب هجوم وصولتنى دفع ايلدكدنصكره تخليهٔ سبيلنده ينه صولته عودتندن احتراز اولنورسه صاحبنه قيمتنى ضامن اولمق شرطى اوزره قتلنه وقت صيالنده جواز بولنديغى كبى بونده دخى جواز واردر نكته سى اولدركه بونلردن مستقبلده توهم اولنان ضررك اثرى ماضيده ظاهر اولمغله توهم مستقبل اول ظاهر ماضى ايله متأيد ومستظهر اولوب فى الحال قائم وحاضر حكمنده قيلنور كورمزميسنكه برصبى مراهق ملك اهل حرب ايكن مسلمين اخذينه ظفر بولدقدنصكره اخراجندن عاجز اولسه لر البته قتلى جائز كوريلور زيرا آنى تخليهٔ سبيل ايله تركده مسلمين اوزره خوف هلاك احتمال غالبدر وبويله وقوف حقيقتى ممكن اولميان اموردده حكمى ظاهر اوزره بنا امر واجبدر واكر اول صبى ومعتوهى بعد الاخذ اخراجلرى ممكن اولميوب انجق تخليهٔ سبيللرنده اول طائفهٔ مسلمين كندو نفسلرى اوزره آنلرك ضررلرندن امين اولوب انجق اول محله مسلميندن سريهٔ اخرى كله جك اولسه بونلر اول سريه ايله قتال ياخود بعض اهل سريه يى قتل ايتملرندن آمين اولمسه لر بوصورتده كركدركه تخليهٔ سبيل ايله آنلرى تأمين ايده لر زيرا اول طائفه نك حصول امنى مجزومدر وصكره سريهٔ اخرانك دخولى واول جانبه وصولى امرموهومدر وبومثللو امرموهوم ايله بويله قتل حرام اوزره اقداملرى لايق اولمديغى جمله يه معلومدر واكر برراهب صومعه سندن بعض بلاد اهل حربه نازل اولوب مسلمين دخى اثناء طريقده ياخود نفس بلده ده اخذينه واصل اولدقلرنده بنى قتال ايچون چيقمايوب بلكه نفسم اوزره سزدن خوفله فرار ايچون چيقمش ايدم ديو اعتذار ايلسه كركدركه آنى تصديق ايتميوب قتل واسرينه ابتدار ايده لر زيرا قتلى جائز اولميان راهب انجق اولدركه مخالطهٔ ناسدن هارب اوله وبوراهب مقاتله ايله موضع اختلاطده بولنمشيكن ادعا قيلديغى عذرنده متهم اولمغله تصديق اولنميوب همان ترتيب جزاسى تحقيق اولنور اما صدق مقالى قلب مسلمينده غالب احتمال اولورسه مستحبدركه آنى اسير ايده لر وقتلنه استعجال ايتميه لر زيرا احتياط اوزره بنا قيلنان

مطلب قتل الجمل الصؤول

اموردہ غالب احتمال بمنزلة اليقيندر وقتل دخی احتياط اوزره بنا قیلنان اموردندر که آنده بردفعه غلط متمکن اولدقده بردخی تداركی ممکن اولماز ومقصوداولان دفع قتالی اسرايله دخی استحصال اولنور واکر مسلمين بردير ياخود كنيسه‌ده مفتوح الباب ساكن ايكن برراهبه ظفرياب اولسه‌لر آنك قتلی جائز كوريلور زيرا بيان ايلديك كه مشركين آنلرك مجلسلرينه ورود وتدبيرلرندن اخذايله صدور وخروج ايتدكلرندن آنلر ائمة الكفرايدكلری ظاهر وقتللری موجب كسر شوكت مشركين ايدوكی باهردر واكر مسلمين برراهبه صومعه سنده ظفرياب اولوب آندن طريق قنده در ياخود اهل حرب قنده در ديو استجواب ايتدكلرنده اول دخی مسؤ ايكز معلوم مـدر لكن نه سزاره اهل حربدن ونه اهل حربه سزلردن خبرويرمزم ديمكله جواب ويرسه مسلمينك اكا تعرضلری لايق وصواب اولماز زيرا بوجوابنده مشركينله اختلاطدن وتدبير امورلرندن واكتساب محبت وعـداوتلرينه ميلدن بالكليـه انقطـاعنی بيان ايتمشدر وترك تعرضنی موجب انجق بوانقطاع ايدوكی نمايان دراماحين سؤاللرنده ايشته طريق بودرديواخبار ايدوب صكره خلافی آشكار اولمغله مسلمينه خباثتی بديداراولسه بوصورتده قتـل واسره سزاوار اولور زيرا مسلمين آندن طريق نجاته دلالتنی طلبدن صكره طريق هلاكه دلالت ايتمكله مسلمينه اظهار عداوت ومشركينه اظهار مودت ايلمشدر واكر مسلمين كفار رومه غزا ايدوب اولدياره‌ده برصومعه‌ده بر راهب حبشی‌يه ظفرياب اولدقلرنده بلاد رومده راهب حبشی بولنمقدن استعجاب ايلسه‌لر كركدركه كندودن سؤاله دفع ارتياب ايده‌لر زيرا عندلرنده مشتبه الحالدر وازالهٔ اشتباهك طريقی انجق سؤالدر قال الله تعالى فاسئلوا اهـل الذكر ان كنتم لاتعلمون وسؤالك دخی فائده‌سی انجـق جواب مسؤل عنهی قبول واعتبار درمكر كلا منـده تهمت وخيانت آشكار اوله بوصورتده اول راهب بن نصـارای حبشدن ايدم كلوب بوديارده ترهب ايلدم ديوكشف حال ايدرسه كركدركه اكا تعرض ايتميوب تصديق مقال ايليه‌لركه صدقی غالب احتمالدر واكر بن برمسلمك عبدی ايدم ونصرانی ايدم شمدی كلوب بونده ترهب ايلدم ديواخبـار ايدرسه كركدركه آنی اخـذ ومولاسی اوزره‌رده استدارايده‌لر زيرا عبد آبق ايدوكنی اقرار ايلمشدر وعبد آبق مولاسی اوزره رده قادراولان شخص اوزره وجوب ردی بديدار در واكر برمسلمك عبدی ايدم اهل حرب بنی اسر واعتاق ايلديلربنده بونده ترهب ايلدم ديوافاده ايدرسه اسر واعتـاقده تصديق اولنميوب همان اخـذ ايله مولاسنه رد واعاده اولنور زيرا مولاسی ايچون رق وملكی اقراردن صكره آنی مزيل اولان اسراهـل حربی ادعايه شروع ايلمشدر اولابده مولاسی اوزره دعوای عتق ايلين عبـد حكمنده اولوب بلاحجة تصـديق مشروع اولماز واكر بن برمسلمك عبـد مسلمی ايدم صكره تنصر وترهب ايلدم ديمكله اقرار ارتداد ايدرسه كركدركه اكاعرض اسلامده اجتهاد اولنوب نكول ايدرسه قتل وتنكيـل وقبول ايدرسه مولاسنه ردوتسبيل قيلنه واكر بعدالقتال مشركين منهزمين اولدقدنصكره مسلمين اول مشركيندن برقوم مجروحينه فائز اولسه‌لر اول جراحتلرايله عـدم تعيشلری معلوم ايسه دخی تعجيل قتللری جائز كوريلور زيرا آنلرفی الواقع مقـاتله ايكن مباشرت قتالدن آنلری انجق ضعف جراحت عاجز قيلمشدر پس بدلريمزده مربوط اولان اسيرلر كبی آنلرك قتلی دخی جائزدر كذلك وجع جراحتـله الم موتی طاتسونلر ديوقتللرندن فارغ اولورلرسه بودخی جائز وسائغدر ومسلمين ايچون ايكی صورتك هر برنده بركونه شفاء صدور جلوه بخش صـدور اولمغله حقلرنده هربری مباح وغير محظوردر وبومسئله‌ده اصـل اصيل شول حديث جليلدركه محمد بن مسلمه رضی الله تعـالى عنه يوم خيبرده مرحب ايله مسارزه ايدوب آنی سيفله ضرب وايكی رجلنی بردن قطع ايتمكله مرحب حياتندن نااميد اولوب اجهزعلی يامحمد ديوسرعت قتلنی نياز ايلدكده ابن مسلمه دخی لاحتی تذوق من الموت مثـل ماذاق اخی محمود يعنی سنی شمدی قتـل ايتمزم تا كه قرنداشم محمودك سندن طاتديغی الم موتی سندخی بندن طاته سين ديو اوزرندن تجاوزه جواز كوستردی بعده حضرت علی رضی الله تعالى عنه اول جانبه مرور ايدوب آنی قتله استعجال واسلابنی اخـذ واستحصال ايلدی صكره اول سلبی رسول كريم عليه التحيـة والتسليم محمد بن مسلمه‌يه اعطـا وتسليم ايلديلر پس مرحبده احتمال بقا اولديغی اكا محمد بن مسلمه لاحتی تذوق من الموت مثل ذاق اخی محمود ديمكله خطاب عتابنی القا ايتمزايدی ورسول الله عليه السلام دخی سلبنی حضرت علی رضی الله عنه‌دن صرفله اكا اعطا ايتمزلرايدی وبو وقعه‌ده حضرت علی رضی الله عنه مرحبی اول حالنده كوروب قتلنه مسارعت ايتمشيكن رسول الله عليه السلام اكا عتـاب ايلديلر ومحمد بن مسلمه دخی مسـارعت قتلندن امتناع ايتمشيكن اكادخی توبيخله خطـاب ايلديلر پس اصول مسروده‌دن متفرع اولمشـدركه امرين مذكوريندن هربری جائز وشوسعد ايوضيحی اولدركه بومثللو مجروحی قبـل الموت اسير قيلوب سائر اسرا كبی

تقسيمی جائز اولمغله اول دخی قبل الاسر بمنزلة الاسيردر وامير سائر اسرا كبی قتل وتركده مقبول التدبير اولديغی كبی بونده دخی مقبول التدبيردر واكر مسلمين حصون اهـل حربدن برحصنده برمشرك مريضه فائز اولسه‌لر آنی قتللری جائز كوريلور زيرا مرض آنی اهليت قتـالدن اخراج ايتميوب همان مباشرت قتالدن عاجز قيلمشـدر وهم مرض مشرف زوال اولمغـله آنك مسئله‌له قتالی منقطع الاحتمال دكلدر مكر اول مرضله عدم تعيشی مجزوم ياخود ظن غالب ايله معلوم اوله بوصورتده شيخ فانی كبی احتمـال قتالی مقطوع اولمغـله قتلی غيرمشروعدر

مطلب مقاتلة اهل البغی

واكر مسلميندن اهل عدل بنه مسلميندن اهل بغی ايله قتال ايدوب بعض مجروحلرينه ظفر بولسه‌لر نظر اولنور اكر اهل بغيك هنوز التجاايده جكلری فئه ومنعه‌لری وار ايسه قتل مجروحلرينه مسارعت سزاواردر زيرا مجروح مزبور حالت مذكوره‌ده اسيرلری منزلنه نازل اولوب فئه ومنعه‌لری باقی اولدقجه قتل اسيرلری وتعاقب منهزملری مشروع اولديغی كبی مجروحـلرينك دخی مسارعت قتللری غير ممنوعدر مكر اول مجروحـك احتمال تعيشی مقطوع اوله بوصورتده بردخی منعه سنه التجا واهل بغيه اهل عدل اوزره اعانتی خوفی مدفوع اولوب آنك حالی بالكليه منهزمين اولوب التجاايده جك فئه ومنعه‌لری قالماماق حالنه مماثل اولمغله اوحالده قتل اسيرلری وتعـاقب منهزملری ممنوع اولديغی كبی بوحالده بولنان مجروحك دخی قتلی غيرمشروعدر ومسئلهٔ مرقومه‌ده اهـل حربله مسلميندن اهـل بغيك فرق ميانلری شووجهله بيان اولنوركه اهل حرب حقلرنده مسئله‌له محاربه‌يه سبب داعی انجق شرك اوزره اعتقاد باطللريدر وبو اعتقادلر منهزمين اولوب منعه‌لری زائل اولدقده دخی قائم وحاصلدر اما اهل بغی حقلرنده سبب داعی بومثللو اعتقاد باطل اولميوب همان فئه ومنعه‌لريله قوتلری انلری قتال اوزره حامل اولمشدر واول قوتلرينه عروض زوالدنصكره قتللری استحلال اولنماز واكر مسلمين اهل حربدن برمعتوهه ظفر بولوب اول معتوه دخی نه حرب وقتاله عارف ونه كندوصنعته واقف دكل ايكن همان يدنده برسيف مسلول

مطلب قتل الصائل من الفرس وغيره

بولنمغله مسلمين ومشركيندن سمتنه كلنلری ضربله مشغول اولسه مؤلف مرحمت معتاددر كه عندمده احب اولان اولدركه مسلمين آنی قتل ايتميوب همان منع وتعويق ايچون اخذينه اجتهاد ايده‌لر زيرا مباح القتل اولنلر انجق بالفعل قصد قتال ايدوب ياخود اعتقادی باعث اقتتال اولنلردر ومعنای مرقوم معتوه مرسومده معدومدر كه سمتنه كلن مسلم ومشركی ضرب ايتديكندن نه قتال مسلمينه قاصدونه باعث اقتتال اولان اعتقادايله معتقداولديغی عنديمزده معلوم اولمشدر بناء عليه آنك حالی فرس وبعير مثللو بهـائمك احوالی كبيدركه بهـائمدن بريسی بركمسنه اوزره هجوم ايتميوب همان سمتنه كلنلری ضرب ايدراولسه آنك قتلی حلال كوريلمز اما بركمسنه اوزره هجوم ايدوب بدون القتل دفعی ممكن اولمدقده قتلی استحلال اولنور ومعتوه مرقوم دخی بو حكم ايله محكومدر انجق بهيمه‌ده حق مالك اولان ماليت وتقوم باقی اولمغـله قاتلی مالكنه قيمتنی ضامن اولور اما معتوه حربيده بو معنی متمكن اولمامغله قتلی ديت وكفارتدن برشيئه متضمن اولماز واكر مسلمين اهل حربدن سيفـله قتال ايدر برشخصه ظفرياب اولوب اول دخی قوت مسلمينی كوردكده كندوينی مجنون بيلـديرمكيچون اظهـار جنونه شتاب ايلسه بوبابده قلوب مسلمينده واقع اولان رأی غالب ايله عمـل استصواب اولنور زيرا وقوف حالنده ادلهٔ سائره منقطع اولدقده امر قبله‌ده تحری مقامنده قائم اولمغـله رأی غالبه متابعت لازم اولور وبز بالدفعات بيان ايلـديك كه وقوف حقيقتی ممكن اولميان اموردہ رأی غالب مناب حقيقتده نائبدر بوصورتده رأی مسلمين جنوننه ذاهب اولوب آنی اخذ ايلدكلرندنصكره صحت عقلی نمايان اولسه قتلی جائز وشايان كوريلور زيرا اخـذ واسری طرف اسلاميانده اكا امان دكلدر كورمزميسنكه حين اسرنده صحت عقلی مقرر اولسه قتلنده رأی مسلمين معتبردر كذلك حين اسرنده مشتبه الحال اولدقده ينه رأی مسلمين اعمـال اولنور

مطلب الحكم بالبلوغ

واكر مسلمين اهل حربدن برغلام مراهقی اخذ ايدوب انجق بلوغ وعدم بلوغنـده استشكال ايلسه‌لر اكرچه بعض فقهـا عليهم الرحمـة نبات عانه‌يی علامت بلوغ قيلوب حـديث بنی قريظه ايله استدلال ايلديلر لكن مذهبمز اولدركه نبات عانه‌ده احوال ناس متفاوت اولوب مثلا طائفهٔ هنودده سريع الظهور واتراكده بطیء الصدور اولمغـله حكم بلوغده تحكيمی استقامتدن مهجوردر وبزبو مسئله‌يی باب الحكم فی اهل الحرب اذا نزلوا علی حكم رجل من المسلمين اثناسنده ذكر وانبا ايلديك پس لازمدركه اول غلامك علی قول الامامين اون بش ياشنه دخول ياخود داخل اولمامش ايسه احتلامی عنـدلرنده ظاهر اولمدقجه قتلنه مباشر اولميه‌لر وبوموضعده ظهور بلوغی رأی غالبه منوط اولميوب بلكه تحصيـل يقينه مربوطدركه صغرسنی متيقن اولمغـله زوال يقين خلافنده يقين آخرك وجودی ايله مشروطدر اما قبل الاخـذ اظهار جنون ايلين شخصك جنونی فی الاصل متيقن وآشكار اولمامغـله آنده رأی غالبه اعتبار اولنوروا كر مسلمين برصبی نابالغی اخذ

ایدوب اول صبی دار الحربده مسلمینله برابر طول مکث ایله بالغ اولسه حین اخذنده شایستهٔ قتل اولمامغله بعد البلوغ دخی قتلی جائز وسائغ کوریلمز نکتهسی اولدر که صبی مزبور وقتا من الاوقات جملهٔ مقاتلهده مندرج اولمامشدر که حین اخذنده صبیدر وصبی جملهٔ مقاتلهدن خارجدر و بعد البلوغ فیء مسلمین بولنمغله مسلمینله مقاتل اولموب سائر عبیدلری درجهسنده مندرجدر اما قبل الاخذ اظهار جنون ایدوب صکره صحت عقلی مستبین اولان کمسنه بشقهدر که آنك قبل الاخذ مقاتل ایدوکی متبین ایکن قتلدن نجاتی ایچون حیلهیه سلوك ایلدیکی متعین اولمشدر حتی اول کمسنه فی الاصل معتوه یامجنون ایدوکی معلوم اولوب بعد الاخذ ایادی مسلمینده برؤ وعافیتله خوشحال اولسه صبیده ذکر اولنان نکتهیه بناء ینه قتلی حلال کوریلمز اما ایادی مسلمینده صبی مذکور بالغ اولوب و بومعتوه ومجنون عافیت بولدقدنصکره برمسلمی قتل ایلسهلر کرکدر که امام اسلام آنی قصاصا قتل واعدام قیله زیرا بونلر سائر عبید مسلمین منزلنه نازل وحکم خطابده داخللردر واکر بونلردن بریسی قبل الاخذ بالغ اولوب یاخود عافیت بولدقدنصکره مسلمینله قتال ایدوب بعده اخذ اولنسه حین قتالنده برفردی قتل ایتمش ایسه دخی قتلی استحلال اولنور زیرا مسلمیندن ممتنع ایکن آنلر ایله قتال ایلمشدر اما ایادی مسلمینده بالغ اولوب یاخود عافیت بولدقدنصکره مسلمینله قتال ایدوب کسنهیی قتل واعدام ایتمسه کرکدر که ضرب وجیعله ضرب اولنوب قتلنه اقدام اولنمیه نظیری عبید مسلمیندن شول عبددر که قتال مسلمینه اهتمام ایدوب برکسنهیی قتله اقتحام ایتمیه کذلك ذکری سبقت ایلین علیلردن بریسی بوفعلی ایقاع ایلسه ینه قتل اولنموب ضرب بله ایجاع اولنور زیرا ایادی مسلمینه حین دخولنده مقاتل اولمدیغندن آنك بوقتالنده حالی اهل حربدن برمستأمنك داراسلامده قتال ایدوب کسنهیی قتل ایتمدیکی حالنه مماثلدر واکر مسلمین اهل حربدن زراعت وحراثتله مشغول برقومه ظفریاب اولسهلر بنم عندمده احب اولان آنلری قتل ایتمیوب اسر واستجلاب ایتمکدر زیرا آنلر قتال ایتمیوب وتدبیر قتالله اشتغال ایتمدکلرندن منزلهٔ نسادده انزال اولنورلر وسبی واسرلری مسلمین ایچون عمل حراثتی اصلاحه بادی اولمغله منافع مسلمینه مؤدیدر بویله ایکن مسلمین آنلری قتله شروع ایلسهلر قتللری مشروع کوریلور زیرا بنیهلری محاربهیه متحمل ایکن حرفتلری عرض لازم اولمامغله ممکندر که انسان صنعت حراثتدن مقاتلهیه متحول اوله اما صفت انوثت بشقهدر واکر مسلمین اهل حربدن سکران اولان برقومه ظفریاب اولسهلر سکر ایله بی شعور ایسهلر دخی حال سکرده قتللری تجویز واستصواب اولنور زیرا تصرفات سکران معتبر اولمغله حکما غیر سکران ایله برابردر وهم سکر ایله محارب مسلمین اولمقدن خارج اولمامغله حکم قتلی اباحتده مندرجدر واکر مسلمین مداین مشرکیندن برمدینهیه عنوة دخول ایتسهلر همان راست کلدکلری رجالی قتله مشغول اولملری جائز کوریلور زیرا برحکمك خلافی مستبین اولدقچه آنی ظاهر اوزره بنا امر متعین وداخل مدینه موضع اهل قتال اولمغله آنده بولنانلر طائفهٔ مقاتلهدن ایدوکاری بحسب الظاهر متبیندر مکر آنلردن برکسنه اوزره مسلم سیماسنی یاخود مسلمینله عقد ذمت ایلین طائفهنك سیماسنی احساس ایدهلر بوصورتده کرکدر که آنك حالی ظاهر اولنجیهدك حقنده تفتیش اوزره توقف واحتباس ایدهلرکه وقوف حقیقی ممکن اولمیان اموردهٔ سیمایی تحکیم اصل قویمدر قال الله تعالی تعرفهم بسیماهم وقال تعالی یعرف المجرمون بسیماهم علی الخصوص تعجیل قتلده خطا واقع اولدقده تدارکی غیر ممکندر اما حقیقی تحقیق اولنجیهدك تأخیری منافع مسلمیندن برشیئك فواتنی غیر متضمندر بناء علیه اول کمسنهنك حالی متبین اولنجیهدك حقنده توقف وتثبت امر متعیندر نکتهسی اولدر که مدلول سیما محتمل الصدق اولمقده خبر فاسقدن دون دکل ایکن الله تعالی ان جاءکم فاسق بنباء فتبینوا قول شریفنده خبر فاسقده توقف وتثبت ایله امر وفرمان ایلمشدر وحکم مزبوره مدلول سیما دخی اولی ایدوکی بیکاندر واکر مسلمین مشرکینله صف قتالده برابر بولنان مسلمیندن برقوم مصلحینه ملاقی اولوب انجق اولبابده مکرهین اولوب اولمدقلرین ادراك ایتمسهلر بنم عندمده احب اولان اولدر که تعجیل ایتمیوب قتللرندن استمساك ایدهلر تا که ممکن ایسه کندولردن سؤال الله استطلاع حال ایدوب دکل ایسه آنلرك برمسلم ایله قتاللرینی کورنجیهدك کف یدو کوردکدنصکره قتال وقتاللرینه اشتغال ایدهلر زیرا مسلمینله دینده موافقتلری محاربهٔ مسلمینه مانع ایدوکی معلوم مسلمین ایکن خلافی متبین اولمدقچه عدم حل قتاللری مستبیندر ومجرد صف مشرکینده بولنملری طوعا وکرها اولمق ممکن اولمغله آنکله خلافی متبین اولماز بناء علیه قتاللری ظاهر اولنجیهدك آنلردن کف یداحسن و بعد الظهور قتاللری مباح ومستحسندر که مسلمین ایسهلر دخی منعهٔ مشرکینده مباشرت قتال دلرین میح ایدوکی بی جدالدر کورمزمیسنکه اهل بغی مسلمین ایکن قتاللرین دفع ایچون آنلر ایله اقتتال اولنور پس قوم مذکورینده سبب اباحت دملری اولان قتاللری ظاهر اولدقده قتللری استحلال اولنور زیرا غایت امرلری قتال اوزره مکرهین

اولمریدر وقتال اوزره مکره اولان کمسنه برشخصی قتله عازم اولدقده شخص مزبور آنی قتل ایلمك مباح کوریلور واکر اول قوم مسلمین هنوز مباشرت قتال ایتمیوب لکن سل سیوفله تهیؤلرین ابراز ایتملریله عسکر مسلمین دخی قابل بولنوب مباشرت قتاللرینه منتظر اولدقلری صورتده اعدا بردن هجوم ایله عسکر مسلمینی قتل ایتملرندن احتراز ایلسهلر بوبابده رأی غالب عدم اکراهلرینه تعلق ایدرسه قتال وقتللرینه جواز واردر نظیرلری شول کمسنهدر که اثناء لیلده سل سیفله برداره هجوم ایدوب حقیقت قصدی دخی صاحب الدار اوزره مشتبه ونامعلوم اوله ومؤلف کریم الخصال بومسئله اوزره شول اثر ایله استدلال قیلدیکه حضرت علی رضی الله تعالی عنه مسلمیندن اهل بصره ایله قتال ایتدکده اصحابنه لاتبدؤهم بالقتال حتی یقاتلوکم یعنی سز آنلره قتالله ابتدا ایتمکز تا که آنلر سزکله قتال ایدهلر سزدخی صکره قتال ایدیکز دیو بسط مقال ایلدی ومزاولهٔ حربده عادت ناس جمیع جماعت محاربهایچون رکض افراس ایتمك اولموب بلکه بعضیلری لجهٔ قتاله انغماس و بعضیلری آنلرك ورالرنده قرار واحتباس ایتمك اولمغله بواستدلالدن جناب مؤلفك مقصود نهانیسی اول جماعتك بعضیلرندن ظهور قتال حکم اباحت قتاللرنده جملهسندن ظهور قتال منزلنده اولدیغنه اقامت برهاندر واکر برمسلم آنلردن برینی ظهور قتاللرندن صکره قتل ایدوب بعده خروجده مکره ایدوکنه مسلمیندن بینهٔ عادله قائم اولسه ینه قاتل اوزره دیت وکفارت لازم اولماز زیرا حقنده حلال القتل اولان شخصی حالنی بیلهرك قتله شتاب ایتمشدر ودم مباح دیت وکفارتی ایجاب ایلمز کذلك ظهور قتاللرندن مقدم دخی سلاحله صف مشرکینده واقف ایکن قتلی دخی دیت وکفارتی غیر موجبدر که صف مشرکینده استعداد قتالی اباحت دمنی مستوجبدر غایهٔ الامر بوصورتده لدی الامکان حالنده تثبت وتوقف مستحب وشایاندر واکر مسلمین سفائن اهل حربدن برسفینهیی احراق یاخود اغراق ایتدکلرنده ایچنده بعض مسلمین بولنوب آنلر دخی هلاکینه التحاق ایلسهلر مسلمین اوزره دیت وکفارتدن برنسنه الزام والحاق اولنماز که مسلمین کندو حقلرنده حلال اولان فعله حقیقت حالی بیلهرك تشمیر ساق ایلمشلردر کذلك مشرکین اطفال مسلمینله تترس ایدوب سهام مسلمین اول اطفاله اصابت ایلدکده ینه جواب مذکور ایله اجابت اولنور غایهٔ الامر مستحبدر که بوافعال ایله مسلمینه قصدنکال ایتمیهلر زیرا مسلمین مسلمینه ایصال ضرردن تحرزه قادر اولدقلرنده البته تحرزلری واجب اولور پس تحرزدن عاجز اولدقلرنده همان وسعلرنده بولنان قصد ونیتله تحرزلرین موجب اولور یوقسه ایچلرنده بولنان مسلمین ایچون اهل حربدن کف ید ایجاب اولنه ایدی اوزرلرینه استیلایه سبیل وصوللری نایاب اولور ایدی زیرا اهل حربدن هراهل حصن وهراهل سفینه خوف نفسلرینه ذاهب اولدقلرنده اسراء مسلمیندن لااقل براسیری معیتلرنده استصحابله قتاللرینی مسلمین اوزره حرام قیلمغه راغب اولورلر ایدی ومعنای مذکور حکم جوازدن مهجوردر کورمزمیسنکه سفینهده اهل حربك نسا وصبیانلری برابر بولندقده قتل نسا وصبیانه قصدیمز غیر حلال ایکن اول سفینهیی احراق واغراق استحلال اولنور کذلك ایچلرنده مسلمین یا اهل ذمتدن برجماعت برابر بولنسه آنده دخی حکم مرقوم مقرردر والله اعلم وبه الاعانة

باب من یکره ان یغزو ومن لایکره له ذلك * یعنی مانع شرعی جهتیله غزایه خروجی مکروه کوریلوب کوریلمیلری تفصیلده باب لازم التحصیلدر مؤلف معدلت پناه طیب الله تعالی مثواه دیرکه برمدیون داینی غائب ایکن خروج غزایه راغب اولسه نظر اولنور اکر اوزرنده اولان دیننه وافی مالی وار ایسه اول کمسنه کندویه برحادثه ظهور ایدرسه ترکهسندن دینی قضا ایچون برشخصی وصی ایتدکدنصکره غزایه کتمك حلال اولور زیرا حق داین مال مدیوندن جنس دیننده اولوب نفس مدیونده مترتب اولمامغله مدیونك بووجهله خروجی اصلا فوات حقنی موجب اولماز که نه زمانده مراد ایلسه حقنی مدیوندن اخذ ایده جکی وجه اوزره اول وصی مأموردن دخی اخذی مستوجب اولور ومؤلف دقت سمیرك شخص مزبور وکیل مأمور ایکن اکاوصی لفظی ایله تعبیری اکا مبنیدر که غزا ایچون خارج اولان مرد مجاهد مقابلهٔ رضای الهیده نفسنی بیع ایدوب اوجانبه خروجله شهادته متعرض ومجتهددر ومقابلهٔ دین اولان مال دخی فی الحقیقه ملك مدیون ایسه ده حکمده ملك داینیدر حتی اول مالك زکوتی مدیون اوزره واجب اولمیوب انجق آنی ادایه داین ضامندر بوجهتله مدیون همان مودع منزلنه انزال اولنوب مودع یدنده بولنان ودیعهیی صاحبنه تسلیم ایچون برشخصی وصی قیلوب غزایه خروج ایتمك حلال اولدیغی کبی حق مدیونده دخی استحلال اولنور کورمزمیسنکه برکسنه آخردن ومالی استقراض ایدوب هنوز عین مال یدنده ایکن قصد غزا قیلسه همان صاحبی کلدکده یدینه تسلیم ایچون

مطلب اذا تترس اهل الحرب باطفال المسلمین

مطلب زکوة مال المدیون

برشخصی وصی قیلوب غزایه کتمك ناسزا میدر بلکه موجب حسن جزادر وما نحن فیه دخی بویله در کذلك مدیون اوزره دینی قائم ایکن تفویت حق داینی ایجاب ایتدیکجه تجارت وحج ایچون سفری ناصوابیدر بلکه موجب اجر وثوابدر ومانحن فیه دخی بویله در واکر اوزرنده اولان دینه وافی مالی یوغیسه اول کمسنه مقامنده اقامتله اسباب اداء دینی استحصال ایلك حقنده اولی ایدوکی بی جدالدر زیرا قضاء دین اوزرینه فرض عین وخروج غزا نفیرعام اولمدقجه فرض غیر عیندر وفرض عینك اسباب اداسنی اکتساب حقنده اولی ایدوکی بی ارتیابدر واصل معز وقدر که انسان اوزره حقوق متنوعه تجمع ایتدکده اهم ایله ابتداسی لازمدر وقضاء دین دخی خروج غزادن اهمدر حتی مدیون دینی قضا اولنمدقجه قبرنده دینی ایله محبوس ومرهون اوله جغی انه مرتهن بدینه فی قبره مالم یقض عنه حدیث شریفنده مندرج ومندمجدر وحضرت علی رضی الله تعالی عنه علی وجه التبرع برمیتك دینینی ادا ایله تطوع ایلدکده رسول الله علیه السلام الآن بردت علیه جلدته یعنی شمدی اوزرنده جلدی بارد اولدی قول شریفلری ایله بشارتبخش انام اولدیلر بناء علیه مدیون مزبور داینندن اجازتنی تحصیل ایتدین غزا ایچون عزم ورحیل ایلسه همان نفقهٔ عیالنی ترك ایتدین حجه عزم ایلین کمسنه نك منزلنه تنزیل اولنمغله عزم حج آندن مکروه کوریلدیکی کبی بوندن دخی عزم غزا مکروه کوریلور بلکه کراهت بونده دخی اقوادر که نفقهٔ عیال شیئا فشیئا و یوما فیوما واجب اما قضاء دیون جمیعا وفی الحال مترتبدر بوصورتده داین اکا غزایه خروج ایچون اجازت ایدوب امادیندن ابراء ذمت ایلسه بنه حقنده مستحب اولان اقامتله اداء دینه سعی وهمت ایلمکدر که مجرد اجازتی ایله دیندن سالم اولمامغله حقنده احق اولان کندونفسنه شفقت واوزرینه اوجب اولان شیئله ابتدایه عازم اولمقدر بویله ایکن خروج غزایه عازم اولورسه اکا بأس شرعی لازم اولماز که خروجندن منعی حق دین ایچون اولوب داین دخی رضاسی ایله اسقاط حقی ملتزم اولمشدر نظیری شول عبددر که مولاسی صلوة جمعه ایچون اکا اذن واجازت ویره اول عبدك اداء جمعه ایچون خروجنه رخصت ویریلدیکی کبی بونده دخی رخصت ویریلور کذلك دینی مؤجل اولوب بحسب الظاهر حلول دیندن اقدم عودتنه جازم اولسه بنه حقنده افضل اولان اقامتله تدارك دینی ملتزم اولمقدر بویله ایکن غزایه عازم اولسه اکا بأس شرعی لازم اولماز که داینك حق منعی توجه مطالبه یه مبنی اولوب قبل حلول الاجل توجه مطالبه سی منعدم اولمغله حق منعی دخی منعدم اولدیغندن بو مدیون سلك مأذونده منتظمدر ومدیون مرقوم حقنده اقامتی افضل اعمالی اولدیغنه شو حدیث حکمتأالله استدلال اولندیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم فی سبیل الله مقتول اولمق جمیع ذنوبه کفارتدر دیو انه کفارة قول شریفلری ایله ثنادن صکره الاالدین فانه مأخوذبه کماقال جبریل یعنی انجق دینله مؤاخذه اولنور قول جبریل اوزره دیو دینی استثنا بیوردیلر واکر مدیون مذکور داینی شخص آخر اوزره حواله قیلسه نظر اولنور اکر مدیون محیلك شخص محتال علیه اوزره دینی مقداری مالی وارایسه آنك غزایه خروجی سزاواردر که حواله ایله ذمتی حق داین محتالدن بریه اولدیغی آشکار وشخص محتال علیه ایچون دخی بعدالاداء اوزرینه برشیئله حق رجوعی تحقق ایتمدیکی بدیداردر واکر شخص محتال علیه اوزره دینی مقداری مالی یوغیسه اکا مستحب اولان خروج غزایی ترك واهمالدر که حواله ایله ذمتی دین محتالدن بریه اولسه دخی دین محتال علیه ایله مشغوله اولمشدر که محتال علیه ایچون بعد الاداء اوزرینه حق رجوعی تحقق ایده جکی عدیم الاشکالدر بوصورتده خروج ایچون اکا محتال علیه اذن ویرسه اذن محتال بولنمازسه دخی جواز خروجی مقرردر که ذمتی حق محتالدن بریه اولوب انجق حق محتال علیه ایله مشغوله اولمغله حقنده همان آنك اذنی معتبردر واکر مدیون مزبور داینی آخر اوزره حواله قیلیوب انجق امری یوغیکن برکمسنه داین ایچون مدیونی ابرا ایتمك اوزره اول دینه ضامن اولسه بوصورتده کمسنه دن استیذان ایتمدین غزایه خروجی هیچ برمحذوری غیر متضمندر که ابرا ایله حق داینندن برائتی ظاهر وضمان غیر دخی امری ایله اولمادیغندن اوزرینه رجوعه غیرقادردر واکر برکمسنه اول ماله کفیل اولسه نظر اولنور اکر تکفلی مدیونك امری ایله وقوع بولمش ایسه هم اصیلدن وهم کفیلدن استیذان ایتمدکجه خروجی غیرمشروعدر که اصیل اندن اخذ دینه طالب وکفیل دخی امری ایله داخل اولدیغی ضماندن تخلیصله مطالبدر واکر امری ایله وقوع بولمامش ایسه بوصورتده داینك دینله حق مطالبه سی باقی اولمغله آنك اذنی بولنمادین خروجی ممنوع اما کفیلك برشیئله حق رجوعی اولمامغله آنك اذنی بولنمادین خروجی مشروعدر کذلك برکمسنه دن برامر باطل دعوی اولنوب شخص آخر آنك نفسنه کفیل اولدقده بنه جواب مسئله وجه سابق اوزره تفصیل اولنور که اکر نفسنه امری ایله کفیل اولمش ایسه اذن کفیل بولنمادین غزایه خروجی تجویز وتحلیل اولنماز که

امری ایله داخل اولدیغی کفالتدن خلاصی ایچون معیتنده حضوری عندالکفیل مطلوب التحصیلدر واکر بلاامر کفیل اولمش ایسه طرفندن برشیئله مطلوب اولمدیغندن بلا اذن خروجی تحلیل اولنور واکر مدیون مفلس اولمغله دار الحربه اهل غزا ایله چیقوب تجارت ایتدکجه اداء دینه قادر دکل ایسه اذن داینه محتاج اولمیوب انجق قصد تجارتله خروجه شرعا مقتدر اولور که بو خروجندن مرامی انجق اوزرینه فرض عین اولان قضاء دینه اهتمامدر امابو صورتده قصد قتالله حرکت وامید ایلدیکی نفل وسهامله اداء دینه نیت ایدرسه مؤلف کریم المناقب دیر که بنم عندمده اذن داین بولنمادقجه اول مدیونك خروجی غیرمناسبدر که قتالده نفسنی هلاك اوزره عرض ایلك موجود وتجارتده بو معنی مفقوددر والحاصل داین مدیونی منع ایدرسه خروجی ممنوع واذن ویرسه خروجی مشروعدر اما داینه اخبار ایتمیوب نهانیجه خروجه اجتسار ایدرسه بو تقدیر اوزره اکر طریق آخر ایله قضاء دینه قادر ایسه عدم خروجی احسن واکر عاجز ایسه خروجی جائز ومستحسندر زیرا مرویدر که مسلمیندن برشخص مستمند تزوج ایدوب کمال فقرندن زوجه سنك اداء مهرندن عاجز اولمغله رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینه کلوب افادهٔ حالله اولبابده احسانلرندن رجامند اولدقده بیوردیلر که مرادم ابوقتاده یی برسریه اوزره تأمیر وغزا ایچون برجانبه تسییر ایتمکدر سندخی آنکله برابر عازم اول امیددر که الله تعالی مهر زوجه که وافی اولان ماله سنی غانم قیله پس اول کمسنه ابی قتاده رضی الله عنه ایله برابر عطفاندن برقبیله یه ذاهب اولوب سریه غنائم کثیره یه واصل اولمغله اول دخی زوجه سنی کندویه ایصال ایده جك مقداری سهمه نائل اولدی ایشته بو وقعه ده اول کمسنه زوجه سنه مهر ایله مدیون ایکن رسول الله علیه السلام خروجنده زوجه سندن استیذانله اکا امر وفرمان ایلمدکلرندن بو مثللو مواضعده بلا اذن خروجده مأذون ایدوکی عندیمزده نمایان اولمشدر لکن تفصیل مذکور نفیر عام بولنمامق هنکامنه مخصصدر اما نفیرعام بولندقده مدیونك دینه وافی مالی بولنسون بولنماسون کذلك داینی رخصت ویرسون ویرمیوب منع ایلسون خروج غزاده مرخصدر زیرا عموم نفیرده خروج غزا اداء دین کبی هرشخص قادر اوزره فرض عین اولدیغندن بشقه قضاء دین محتمل التأخیر اما خروج غزا غیر محتمل التأخیردر وهم ترك خروجده ضرر عامهٔ مسلمینه معمم اولمغله ترك قضاء دیندن اعظمدر پس مسلم اوزره لازمدر که محتمل التأخیر اولمیان اعظم ضرری دفعله اشتغال واستعجالی ملتزم اوله وبو بابده داین ایچون حق منعی قائم اولمامغله مدیون اوزره آندن استیذان دخی لازم دکلدر بوصورتده مدیون مرقوم کیدوب مسلمینك نفیرایله خارج اولدقلری موضعه منتهی اولدقده کرکدر که مسلمین اوزره خوف هزیمت وارایسه اول دخی قتاله آغاز ایدوب یوغیسه اذن داین بولنمادقجه قتالدن احتراز ایلیه زیرا دینه وافی مالی یوغیکن قتاله اشتغالی نفسنی هلاك اوزره عرضه مفضی اول دخی حق داینی هلاك اوزره عرضی مقتضی اولمغله بلا اذن قتالی غیر مرضیدر واکر برمدیون دیوان اهل غزاده مسطور اولمغله رئیس دیوان خروج غزا ایله آنی مأمور قیلسه کرکدر که مدیون ایدوکنی اول رئیسه افهام ورئیس دخی امام المسلمینه اعلام ایلیه بعده لایق امام اولدر که اول غزایه مقدار کافی عسکری موجود ایسه آنی اخراجه اقدام ایلمیه بویله ایکن امام آنی اخراجده اصرار ایدرسه کرکدر که خروجله اطاعتنی اظهار ایلیه زیرا بو مثللو امورده طاعت امام واجب الالتزام اولوب کندو عذرینی اعلام ایتمشیکن امام عدم قبولله خروجنه امر واقدام ایلدکده حقنده افضل اعمال انجق طاعت امامه اهتمامدر واکر مدیون مرقوم عذرینی امامه اعلامه قادر واستیذانه مقتدر اولمیوب اداء دین ایچون تخلفنده دخی دیرلکی ضایع اولمق خوفی ظاهر اولسه بوصورتده اذن داینه منتظر اولمیوب همان خروجه مبادر اولمق جائز کوریلور زیرا بو وجهله خروجی بنه قضاء دینك اسبابندندر که جندی کرك تعیشنی وکرك اداء دیونی انجق بو وجهله اکتساب ایدر پس جندینك دیرلکی ضایع اولدقده قضاء دیون اکا اصعب اوله جغی ظاهر وشایعدر واکر برغازی مدیون اولمیوب لکن والدینی ایکیسی بردن یاخود یالکز بریسی حیاتده بولنمغله آنی غزادن منعه اهتمام ایلسه لر حقنده مستحب اولان اذنلری بولنمادقجه غزایه اقدام ایتمکدر زیرا مرویدر که برکمسنه حضور نبوی یه کلوب یارسول الله سنکله برابر جهاد ایچون کلدم وابوینمی بکا ایده رك ترك ایلدم دیدکده رسول الله علیه السلام اذهب فاضحکهما کما ابکیتهما یعنی وار آنلری بکا ایتدردیکك کبی اضحاکله بیوردیلر کذلك برکمسنه دخی یارسول الله سنکله برابر جهادی مراد ایلدم لکن والده م رضا ویرمدی دیدکده اکا دخی الزم امك فان الجنة عند رجلیها یعنی وار والده که ملازمت قیل که جنت والده نك رجلینی عندنده در یعنی والده نك بولندیغی مکانه ملازمتده در دیدیلر و بربو کونه مسائلی باب الجهاد مایسع فیه ومالایسع مباننده بسط و بیان ایلدیك وتفصیل محرر دخی نفیرعام بولنمدقده مقرردر امانفیرعامده والدینی منع ایلسه لر دخی خروجی

لازمدر كه بو خروجنده هم نفسندن و هم والديندن دفع ضرر مشركينه عازمدر واكر نفير عام بوغيكن امام اكا خروجله فرمان ايلسه كركدر كه والدينينك عدم اذنلرين امامه ايذان ايده و بعد الايذان ينه خروجله امره اقدام ايدرسه كركدر كه اطاعتنى التزام ايده مؤلف جليل بو قولى تعليلده ديركه لان الامام اوجب عليه حقا فى مثل هذا من ابيه وامه يعنى بو مثللو امورده امامك وجوب حقى پدر ومادرندن ازيد واحقدر و بو قول دقيق المفاددن مرادى شو معنايى ايراد دركه بركسنه‌نك اسمى ديوانده مكتوب و مترتب اولدقدنصكره عبد اوزره خروج غزاده سيدينه اطاعت واجب اولديغى كبى اول كمسنه اوزره دخى بو بابده طاعت امام لازم ولازبدر كورمزميسنكه امام آنى خواه وناخواه خروج غزا اوزره اجباره شرعا قادردر واول دخى مولاسيله برابر بولنان عبد كبى سفر واقامتنده امامنه متابعتله مقيم ومسافردر پس عبدك والدينى رضاويرمسه‌لر دخى خروج غزاده طاعت مولاسى اوزرينه واجب اولديغى كبى جندى اوزره دخى طاعت امام ثابت ومترتبدر كذلك عبد دخى نفير عام بوغيكن اذن مولاسى بولنمادقجه خروج غزادن ممنوعدر كه مولاسينك خدمت واطاعتى اوزرينه فرض عين ايدوكى مجزوم ومقطوعدر اما نفير عامده بلا اذن مكان قتاله خروجى لازمدر كه بو خروجنده هم نفسندن وهم مولاسندن وهم سائر مسلميندن دفع ضرره عازمدر و هنكام ضرورتده مولاسى ايچون خروج وقتالدن حق منعى قائم اولمامغله آندن استيذان عبد اوزره لازم دكلدر و مكاتب دخى خروج غزاده عبد مملوكله على سوادر كه كتابتله ثابت اولان فك رقبه انجق اكتساب مالى متضمن اولان اسبابه منحصر ايكن خروج غزا تحت فك مذكورده داخل اولمديغى ظاهر ومشهوردر وامرأة حره دخى مجروحلره علاج وبيمارلره تيمار ايچون محرمى ايله برابر خروج غزايه ابتدار ايلسه جائز وسزاوار كوريلور اما مسلمين اوچ كونلك ياخود زياده سفر مسافه‌يه شروع ايتدكلرنده عورت كرك عجوز و كرك شابه بلامحرم خروج ايتمك نامشروعدر قال عليه السلام لا تسافر المرأة فوق ثلثة ايام ولياليها الا ومعها زوجها اوذو رحم محرم منها يعنى عورت اوچ كون واوچ كيجه‌لك مسافه‌دن زياده سفر ايتمز ياخود ايتمسون مكر يانىنده زوجى ياخود ذى رحم محرمى بولنديغى حالده سفر ايليه اما خروج مسلمين بوندن اقل اولان مسافه‌يه وقوع بولدقده عورتك بلامحرم خروجى غير ممنوعدر لكن بو صورتده دخى زوجى وار ايسه اذنى بولنمادين خروجى شرعا غير ممكندر مكر نفير عام اولوب خروجى دخى قوت مسلمينى متضمن اوله و بعد الخروج دخى قتاله وافى رجال وار ايكن عورتك مباشرت قتالى سزاوار اولماز زيرا هر عضوى عورت اولمغله قتاله حال اشتغالنده بعض اعضاسى منكشف اولمق اقرب احتمالدر وهم قتال امرأة مسلمين ايچون بو كونه سبه وعارى موجبدر كه مشركيندن ضعف مسلمين بر درجه‌يه وارمشدر كه قتالده نسالريله استعانته محتاج اولمشلر در ديو شماتتلرين مستوجبدر اما وقت اضطرارده تجويز قتالى اختيار اولنور زيرا مرويدر كه يوم احدده اكثر ناس انهزام له جانب رسالتپناهيدن تباعده اعتزام ايلدكلرنده نسيبه بنت كعب رضى الله تعالى عنها عرصهٔ قتاله اقتحام ايلمشدر ورسول الله عليه السلام دخى حقنده لمقام نسيبة اليوم كان افضل من مقام فلان وفلان يعنى نسيبه‌نك بو كونده حربه قياملة ميدان محاربه‌ده اقامتى منهزم ميندن فلان وفلانك قيام واقامتلرندن افضل ايدى قول شريفلرنده اسمنى ذكر ايله ترفيع شان ووقت حاجتده مباشرت قتال اوزره مدح وتحسينله احسان ايلمشلردر پس بو بيان ايله وقت حاجتده جواز قتاللرى عندمزده نمايان اولمشدر واكر امام ناسى خروج غزا و قتال اعدادن نهى و تجنب ايدرسه نفير عام اولمادقجه مخالفت امرى تصويب اولنماز زيرا ارتكاب معصيتى موجب اولميان امورده عبد اوزره طاعت مولاسى كبى طاعت امير دخى واجبدر وعبدى مولاسى نهى ايتمشيكن نفير عام اولمدقجه خروجى ممنوع اولديغى كبى ما نحن فيهده دخى نامشروعدر

باب ما يكره فى دار الحرب وما لا يكره الى هنا* يعنى دار الحربده استعمالى مكروه كوريلوب كوريلمين اشيانى تعداده باب رصين الاعتماددر مؤلف مصيب اصابه من الثواب خير نصيب ديركه سبيل غزاده وحصون مسلمين اوزرلرنده استعمال جرس جائز وسزاواردر كه تقويت قلوب مسلمينه باعث وازالهٔ نوملرينه مداردر و بز دخى باب كراهية الجرس مسائلنده بيان ايلديك كه جرس اكر لعب ولهوه بادى ياخود مسلمين اوزره مشركينى ياخود لصوصى دلالت مثللو ضرره مؤدى اولورسه كراهيت استعمالى نمايان‌در اما بو معنادن عارى و منافع مسلمينى متضمن اولدقده انما الاعمال بالنيات حديث بلاغت سماتى موجبى اوزره جواز استعمالى متبيندر كذلك قتالده افراسه الباس ايلدكلرى تجفاف يعنى درعله برابر افراس اوزره وضع اجراس دخى جائز كوريلور زيرا معناى معهود ترهيب مشركينى مشتمل اولمغله مكائد حربدن معدوددر كذلك وقت حربده اجتماع ابطال وتهييج قتال ايچون ضرب طبول دخى مشروعدر كه ضرب طبول

مطلب يجب على الجندى ان يخرج الى الغزو عند امر الامام به

مطلب لا تخرج المرأة عجوزة او شابة الى مسافة السفر الا بمحرم مهما

بو حديث شريفدن اوچ كوندن مسافه‌دن زياده‌يه بلا محرم سفرى جائز اولمامق ثابت اولوب اوچ كونلك مسافه‌يه عدم جوازى دليل آخر ايله مثبت اولمشدر

مطلب حكم استعمال الجرس

انجق

انجق بطريق اللهو اولدقده ممنوع و بو مثللو بطريق اللهو اولميان موضعده غير ممنوعدر نظيرى ضرب دفوفدر كه لهو ايچون اولدقده مكروه واعلان نكاح ايچون اولدقده جواز ايله موصوفدر لكن مسلمين محاربه‌لرنده جمع عسكر ايچون ناقوسى ضرب وشبور تسميه اولنان مزمارى نفخ ايلمك غير مشروعدر كه بونلر صنيع يهود ونصارادندر ومسلمين آنلره تشبهدن ممنوعلردر وهم غرض مطلوب وجه آخر ايله ممكن التحصيل ايكن مشركينه مخصوص اولان نسنه‌يى استعماللرى تحليل اولنماز وحصون مسلمينده محارسه ايله اشتغال اكرچه فضائل اعمالدندر لكن خدمت محارسه‌يه قيام ايدر شخص آخر موجود اولدقده نوافل صلوتله اشتغال انواع عبادتى جامع اولديغندن دخى افضل ايدوكى معروف ومشهوددر اما محارسه‌يه كفايت ايدر كمسنه‌لر ناموجود ايسه محارسه صلوة نفلدن افضلدر كه هم منفعتى اعم واشمل وهم صلوة نفل هر موضعده ممكن الحصول وعبادت محارسه محل آخرده غير محتملدر نظيرى مكه‌ده اشتغال صلوتله اشتغال طوافدر كه غربا حقنده اشتغال طواف نكتهٔ مزبوره‌يه بناء افضل اوصافدر واكر بر كمسنه محارسه وصلوتى جمعه قادر اولورسه همان جمعه بذل اقتدار قيلسونكه ايكى عبادتى جمع ايلمك برينى اداو برينى تركدن افضل ايدوكى بديهيدر نظيرى صوم ايله اعتكافى وقرأت قرآن ايله طوافى جمع واردافدر لكن محارسه وصلوتى جمعه عازم اولدقده توجه قبله محارسه‌يه مانع اولمغله خلاف قبله‌يه توجهله جمع محارسه وصلوتى ملتزم اولسه بو فعلى جائز كوريلمز زيرا صلوتده عمدا خلاف قبله‌يه توجه بلا ضرورة باطلدر و بو بابده دخى محارسه اوزرينه فرض عين اولمامغله تحقق ضرورت غير حاصلدر اما مخالفت قبله‌ده توجهى شرق وغربه وقبله‌نك تمام خلافنه منصرف اولميوب همان انحراف قليل ايله منحرف اولسه نظر اولنور اكر وجهى بالكلية جهت قبله‌دن منصرف اولوب بو وجه اوزره عمدا اداء فريضه ايلدكده اعاده لازم اوله جق وجه اوزره منحرف اولورسه انحراف مذكور تطوعده دخى تجويز اولنماز كه تطوع وجوب استقبال قبله‌ده فريضه‌دن فرق وتمييز اولنماز واكر وجهى بالكليه منصرف اولميوب بو وجه اوزره ادا اولنان فريضه لازم الاعاده اولميه جق وجه اوزره منحرف اولورسه بو فعلى جائزدر كه بونده محارسه وصلوة كبى ايكى عبادتى وجه شرعى اوزره جمع فائزدر وحق محارسه‌ده افضلى اولدر كه اركان صلوتى تطويل ايتميوب همان ايكى ركعتله تطوع بعده خدمت محارسه‌يى تكميلدر وهر ايكى ركعت باشنده امر محارسه‌يه دقت آنك حقنده اقدم مصلحتدر حتى اشتغال صلوة على وجه التخفيف دخى امر محارسه‌ده موجب تقصير اولورسه بو تقصيرى صلوتده توجه قبله ممكن اولمامق منزلنده اولمغله ترك تطوعله تدبير اولنور زيرا جمع عبادتين هر برنده عدم تقصير ايله مشروط وشرط مرقوم بو بابده غير مضبوطدر مؤلف دقيق الخيال حمله الله تعالى فى الجنة على خيول الاجلال ديركه حربده وغيريده اعناق خيله رشمه وغيريدن بعض قلاده‌لر تعليق ايلمك مشروعدر كه مبارزين وغيريلرندن فرسان خيل ميانلرنده بو معنى كثير الوقوع وما رآه المؤمنون حسنا فهو عند الله حسن مسئله‌سى معروف وغير مدفوعدر لكن اوتار ايله يعنى كرش مثللو نسنه‌لر ايله تقليد خيول بزم عندمزده مستحسن ومقبول دكلدر كه حديثده قلدوا الخيل ولا تقلدوها بالاوتار يعنى اعناق خيله تعليق قلاده ايديكز لكن اوتار ايله تعليق قلاده ايتمكز حكم شريفى منقولدر وعلما نهى مرقومى تأويل ايدوب اوتار كاهيجه افراسى خنقله قتل ايدر ديو كراهتنى تعليل ايلديلرينه مؤلف تقوى لباس وقاه الله تعالى عن كل بأس ديركه حربده وغيريده حريردن مصنوع اولان ثوب رقيق تلبس ممنوعدر كه لباس مرقوم دفع سلاح اعداده مدار اولميوب همان لباس تنعم ايدوكى شهر تشعاردر اما ثوب غليظ اولوب حربده نفعى نمايان ايسه بزانده اولان اختلافى باب ما يكره من الديباج مسائلنده بيان ايلديك كذلك غازينك لباس وسلاحنده وفرسينك سرج وتجفافنده يعنى درع فرسنده صورت حيوان بولنمق غير مشروع اما صورت اشجار غير ممنوعدر مرويدركه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرينه بر صورت طائرى مشتمل بر نسنه اهدا قيلنمشيدى نزد سعادتلرنده بركيجه قالوب صباح اولدقده كوريلدكه اول صورت اول بر نسنه‌دن نابود ونا پيدا اولمش نقل ايدرلركه بر ملك جناب رسالت ايچون اول صورتى محو وازاله ايلدى ايشته بو حديث جليل كراهت استعمالنه دليلدر لكن صورت حيوان بساط ووساده كبى اوزرنده نوم و جلوس اولنان اشياده واقع اولورسه رخصته شايان كوريلمشدر مرويدركه حضرت جبريل عليه التحية والتبجيل برثوب مصور حقنده رسول الله عليه الصلوة والسلام حضرتلرينه اما ان تقطع رؤسها او تتخذ وسائد فوطاء يعنى رأسلرين قطعله حيوانيتدن اخراج ايدرسز ياخود آندن وساده‌لر اتخاذ ايدرسز كه وطئ اقدامله تذليل اولنه ديمكله ارائت سبيل ايلدى نكته‌سى اولدركه بو ماده‌لرده تعظيم صورتله عباد صورته تشبه مفقود اما قائما نصب اولنوب ياخود

مطلب حكم ضرب الطبول والدفوف

مطلب الحرس افضل ام الصلوة

مطلب الطواف فى مكة افضل من النوافل

مطلب توجه القبلة والانحراف فى الفرض والنفل

مطلب تزيين الافراس بالقلائد

مطلب حكم تصاوير الحيوانات

تلبس وتقلد اولنان نسنه‌لرده تعظيم صورت جهتيله عباد صورته تشبه موجوددر وسبب كراهتى انجق بو معناى معهوددر وبو حديث جليلده اكا دخى دليل واردر كه عادت بعض بلاد اوزره پيشكاه بيوتده نصب اولنوب بشتى تسميه اولنان وسادهٔ كبيره‌ده صورت حيوان بولنسه اول دخى قائما نصب اولنوب اقدامله وطئ اولنمديغندن كراهتى تسجيل اولنمشدر كذلك پرده وازار مقوله‌لرنده صورت حيوان موجود اولسه اول دخى مكروهاتدن معدوددر كذلك مصور اولان ظروف واوانى دخى بسط وجلوس اولنان اشيادن اولمامغله كراهتى بى مرادر ومؤلف سماحت عنوان زينه الله تعالى بحلل الجنان ديركه حربده ذهب وفضه‌دن مصنوع جوشن وبيضه استعمالى غير ممنوعدر وقول ابى يوسف ومحمد رحمة الله عليهما دخى اشبو قول رخصت فرمادر اما قول ابى حنيفه رضى الله تعالى عنه اوزره اول دخى مكروهدر وبو مسئله‌ده اختلافلرى حربده تلبس ديباج مسئله‌سنده اولان خلافلرى كبيدر وسبب اختلافلرى اولدر كه رسول الله صلى الله عليه وسلم هذان حرامان على ذكور امتى حل لاناثها قول حكمت رهينلرنده حرير وذهبى ذكور مسلمينه تحريم واناثه تحليلده جمع وتقرين ايلمشلردر پس امام ابو حنيفه رضى الله تعالى عنه ظاهر نظم حديثه اعتبار يله على الاطلاق ذكور مسلمين اوزره تحريمى اختيار ايلمشدر اما امام ابو يوسف وامام محمد رحمة الله تعالى عليهما ديديلر كه حق نساده حرير وذهب مجرد منفعت زينت ايچون رخصت ويريلكدن فهم اولنمشدر كه جواز استعماللرى موضع ضرورته مختص اولميوب بلكه بعض منافع معتد بهاى ضمننده دخى مرخصدر وحديث مذكوردن تلبس ذهب وحرير ايله تلبس ثياب مصوره بينلرنده فرق فارق حاصل اولمشدر كه نهى اول ذكوره مخصوص ونهى ثانى ذكور واناثه شاملدر ومؤلف درايت ردا صانه الله تعالى عن كل ردى ديركه حريك غيريده دخى دوكمه‌لرى ذهب ياخود ديباجدن اولان لباس جائز الالتباسدر كه حريك برايكى اوچ اصبع مقدارنده رخصت شرعيه وارد اولديغى كبى ذهبدن دخى ازرار يعنى دوكمه‌لر وكفاف يعنى خشتكلر امثالنده جواز شرعى متوارد اولمشدر وذكور ايچون خاتم ذهبله تختم مكروه كوريلوب انجق فصنده مسمار ذهب بولنان خاتم فضه تحليل اولنور زيرا مسامير ذهب اثوابده بولنان ازرار وكفاف مثللو تبع مستهلك حكمنده شئ قليلدر واكر بر غازى صورت حيوانى مشتمل اولان سلاحى استعمالده مضطر اولورسه مواضع ضرورت اكل ميته كبى حرمتدن استثنا اولنمغله جواز استعمالى مقرردر واكر اول صورتك رأسى مقطوع ياخود وجهى منسوخ ايسه معناى صورتدن خارج اولمغله حكم كراهتده غيرمندرجدر كه مكروه كوريلن انجق ضرورت حيوان ايكن رأس ووجهى اوليان نسنه حيوان اولديغى نماياندر وبيلك كركدر كه كعبهٔ مكرمه‌يى صورت ذى روحى مشتمل اولان ثوبله اكساغير مشروعدر كه مساجد سائره‌ده اتخاذ تماثيل ممنوع ايكن كعبهٔ مكرمه‌ده منعى بطريق الاولى مجزوم ومقطوعدر لكن رؤس تصاوير مستوره اولوب كورنميه‌جك مرتبه‌ده طينله محو اولنورسه صورت اولقدن خارج اولمغله حكم جوازده مندرج اولور كذلك برخانه‌ده بولنان تماثيلك يوزلرى طين ياخود جص ايله محو اولندقده لدى الاقتضا اول طين وجصى نزعله تكميل تماثيل قابل ايسه ده ينه شمدى كراهتى زائل اولور زيرا كراهت انجق تعظيم صورتله عبدهٔ تماثيله تشبهدن لازم اولمشدر وبو معنى صورت مزبوره‌ده منعدمدر كذلك اسلحه‌ده تماثيل بولنوب يوزينه غرا وامثالى برنسنه ياپشدرمغله ياخود اثوابده بولنوب اوزرينه ايپلك ديكمكله ياخود يوزينه بز ديكمكله تبديل اولنسه ينه استعمالى تحليل اولنور ورايات والويه دخى نصب وترفيع اولنان اشيادن اولمغله تصوير حيوان آنلرده دخى مكروه وناشاياندر اما اشجار وامثالينك تماثيلى كراهتدن خاليدر كه مكروه كوريلن انجق ذى روحك تماثيليدر زيرا حديث شريفده وارد اولمشدر كه انه يكلف يوم القيامة ان ينفخ فيه الروح وليس بنافخ يعنى يوم قيامتده مصور تصوير ايلديكى صورته نفخ روح ايتمكله تكليف واو وجهله تعذيب وتعنيف اولنور مصور ايسه نفخ روحه قادر دكلدر كه عذابدن استخلاصه مقتدر اوله ومعلومدر كه بو حديث جليل انجق تصوير ذى روحك حرمتنه دالدر وبيلك كركدر كه انسان دفع برد ايچون ساكن اولديغى بيتك ديوارلرينى صورت حيواندن عارى اولان كچه وامثالى نسنه‌لر ايله كذلك دفع حر ايچون كتان وامثالى نسنه‌لر ايله ستر ايلمك جائز كوريلور زيرا صنع مزبور منفعت ايچون اولوب مجرد زينت ايچون دكلدر ومكروه كوريلن انجق قصد زينت ايچون اولدقده‌در حتى حضرت عمر رضى الله عنه قصد زينت ايچون وضع اولنان ستره‌يى نزعله امر ايتمشدر وسلمان فارسى رضى الله عنه كنده نام محلده برخانه‌يى ستره ايله مزين كوردكده محموم بيتكم هذا او تحولت الكعبة فى كندة يعنى سزك بو خانه‌كز محموممىدر ويا قسه كعبة الله كنده‌يه مى تحول ايلديكه بويله الباس كسوه ايلديكز ديدى

پس

پس قول سلماندن نمايان اولمشدر كه ستر بيوتك كراهتى بيوت سائره‌يى كعبه‌يه تشبيهدن نشئت ايلمشدر بوندن صكره بيلك كركدر كه قول ابى حنيفه رضى الله تعالى عنه اوزره حريرك انجق تلبسى مكروه اولوب اوزرنده نوم وجلوس ايچون بسطى كذلك آندن وساده اتخاذى مكروه دكلدر اما قول محمد رحمه الله تعالى اوزره بونلر دخى مكروهلردر وبو قول مقبول عبيدة بن عمر والسلمانى رحمه الله تعالى دن دخى منقولدر وحين منامده لحاف كبى اوزرينه اخذ ايده جكى نسنه حرير اولدقده آنك كراهتى بلا خلافدر وامام محمد رحمه الله تعالى صحت مقالى اوزره شول اثر جليل ايله استدلال ايلديكه حضرت على رضى الله تعالى عنه مداينده ايكن ركوبى ايچون بغلهٔ دهقانى حضورينه تقريب ايلديلر اول دخى لاجل الركوب يدينى اكر قاشنه وضع ايلدكده ملاستى حسبيله يدى لغزيده اولمغله بونه دندر ديو سؤال ايلدى ديباجدر ديو جواب ويرديلر همان ركوبى مكروه كوروب تركنى ارتكاب ايلدى بعده مؤلف بى همال دليل منقولدن قياس معقوله انتقال ايدركه ذكر اولنان هذان حرامان حديثنده حرير وذهب حكمده تسويه قيلنمغله حرير اوزره جلوس اكر مكروه كورلمسه سرير ذهب اوزره جلوس دخى مكروه كوريلمز ايدى پس كراهت ثانيده اتفاق اولنمغله اول دخى مكروه كوريلور واستعمال اوانى ذهبده قطعا رخصت يوغيكن سرير ذهب اوزره جلوسده رخصت نيجه ممكندر وسرير ذهب اوزره جلوسده رخصت يوغيكن حرير اوزره جلوسده رخصت نيجه متمكندر واكر فص خاتمده صورت ذى روح بولنسه آنك تلبس واستعمالى جائزدر كه مكروه اولان صورت انجق بعيددن رؤيت اولناندر وصورت مزبوره البته صغيره اولمغله بعيددن رؤيت اولنماز وهم بو جهتله آنى استعمالده تعظيم صورت برله عبدهٔ تماثيله تشبه دخى حاصل اولماز وبزه روايت ثقاتله بالغ اولمشدر كه حذيفة بن اليمان رضى الله عنهمانك فص خاتمنده ايكى طورنه صورتى مفروش وميانلرنده ذكر اللهدن بعض كلمات منقوش ايدى كذلك ابو موسى الاشعرى رضى الله عنهك فص خاتمنده براسد جالس صورتى منقوش ايدى كورمزميسنكه انسان حال صلوتده دخى اوزرنده دراهم عجم بولنمسى جائزدر حال آنكه اول دراهمده سرير اوزره تاج بر سر جالس اولان ملكلرينك تمثالى متحيزدر واكر برخانه‌ده مجرد زينت ايچون سرير ذهب بولنوب صاحبى اوزرنده جالس اولمسه ياخود اوانى ذهب وفضه بولنوب ايچنده اكل وشرب ايلمسه آنده ضرر شرعى يوقدر حتى مرويدر كه محمد بن الحنفيه رضى الله تعالى عنهك خانه‌سنده وار ايدى سبب وضعندن سؤال اولندقده قريشدن شو خاتونى تزوج ايلدم بونى اول خاتون كتوردى ديو جواب ويردى ومؤلف فضائل نژاد بو محلدن آخر بابه وارنجه نيجه مسائل دخى ايراد قيلمشدر لكن بز مسائل مرقومه‌نك شرحنى شرح المختصره موصول اولان كتاب الكسب اثناسنده استقصا ايلديكمزدن بو كتابده ذكرندن استغنا ايلديك والله تعالى اعلم

* باب قطع الماء عن اهل الحرب وتحريق حصونهم ونصب المجانيق عليها *

يعنى قطع مياهله اهل حربى تضييق وحصون وبلادلرين تحريق ونصب مجانيقله قلعه‌لرين قلع وتمزيق مسلمينه حرى وحقيق اولديغن بيانده مباحث تحقيقدر مؤلف مجاهد لاطفه الله تعالى فى جميع المعاهد ديركه حصون مشركينى نار ايله احراق ياخود ما ايله اغراق وبلده‌لرى اوزره نصب منجنيق وآنلرى قطع مياهله تضييق وصوللرينى افساد ايچون ايچنه تخليط دم والقاء انجاس وسم قيلمق جيوش اسلاميان ايچون مشروع وشاياندر زيرا بزلر اهل حربى قهر وشوكتلرينى كسر ايله مأمورلرز وامور مذكوره قهر وكسرلرين موجب اولان تدابير حربدن اولمغله آنلره مباشرت امتثال اوامره باديدر يوقسه مخالفت مأموره مؤدى دكلدر وهم افعال مذكوره مدار اضرار اعدادر واضرار اعدا سبب اكتساب ثواب ايدوكى هويدادر قال الله تعالى ولا ينالون من عدو نيلا الا كتب لهم به عمل صالح يعنى مجاهدين اعداء دينى انواع اضراردن برنوعله اضرار ايلمزلر الا آنلر ايچون اول اضرارلرى سببيله عمل صالح يازيلور واهل حرب ايچنده مسلميندن صغار وكبار ونسا ورجال اسرا ياخود مستأمنين وار ايدوكى عندمزده ظاهر وشايع اولسه دخى ينه وجه مشروح اوزره تضييق اهل حربه مانع قيلنماز زيرا الله تعالى نك قهر مشركينله امرينه امتثال ايتمزده ذكر اولنان بعض مسلمينه ايصال ضرردن تحرزه مجال يوقدر وانسان احترازه مجال بولماديغى اموره معفو ومعذوردر واسباب مذكوره‌دن برنسنه مسلمين مرقومه‌دن بعضيلرينك هلاكنى موجب اولسه مسلمين اوزره ديت وكفارتدن برشيئ مستوجب اولماز زيرا فعل مذكورلرى مباح مطلق بلكه مأموربه اولوب اولبابده ممكن الاحتراز اوليان امور حقلرنده عفو اولنديغى آشكار اولمغله دنيا وآخرتده اصلا موجب خسار اولماز وبو مسئله‌ده اصل اصيل شول حديث جليلدر كه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرينه مشركيندن بر اهل داره شبخون اولنوب نسا وصبيانلرى دخى قتل

يعنى آنلرده آنلردندر ديو كشف حال ايلديلر هم منهم اولندقده حكم شرعى نه در ديو سؤال اولندقده
ورسول الله صلى الله عليه وسلم اسامة بن زيد رضى الله عنهمايى ارض فلسطيندن ابنى ونام ديكر يبنى نام موضعه
ارسال ايلدكلرنده اكا امر ووصيت ايلديلركه همان على الصباح اوزرلرينه هجوم واحراق ايده لر وسلمان فارسى
رضى الله عنه حصن طائف اوزره نصب منجنيقى مناسب كورمكله همان رسول الله صلى الله عليه وسلم نصب
منجنيق ايلديلر وابو موسى الاشعرى رضى الله عنه اهل تسترى محاصره قيلد قده حضرت عمر رضى الله
تعالى عنه اكا اوزرلرينه نصب منجنيقله امرايدوب اول دخى نصب ايلدى وعمرو بن العاص رضى الله عنه
اسكندريه يى محاصره قيلدقده اوزرينه نصب منجنيق ايلدى ورسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرى
خيبرده حصون نطاتدن براهل حصنى محاصره قيلد قلرنده آنلرك تحت الارض جداول قديمه لرى اولوب آندن
ايچدكلرينى اخبار ايلدكلرنده همان اول جداولى قطع ايلديلر تا كه اهل حصن صوسز قالوب حصنلرندن خروجله
قتاله شتاب ايلدكلرنده الله تعالى رسولنى آنلره ظفرياب ايلدى وافعال مذكوره قتلى جائز اوليان نسا وصبيانى
قتله بادى اوله جغى ظاهر و باديدر وسلمة بن الاكوع رضى الله عنه دن مرويدر ديديكه زمان معاويه رضى الله
عنه ده سفاين بحره راكب اولوب اعدايه ملاقى اولديغمزده آنلره محرق نسنه لر رمى ايلديك پس قول مرقومدن
عنديمزده معلوم اولمشدر كه اعدا كندومنعه لرنده ممتنع اولدقچه احراقلرى مسلمين ايچون جائز ومتسعدر واحراق
بالنار انجق اسير مأخوذ ده مكروه وناسزا واردر زيرا ابن عباس رضى الله تعالى عنهما دن مرويدر ديديكه
رسول الله صلى الله عليه وسلم برسريه بعث ايدوب آنلره امر ايلديلركه ان قدرتم على فلان فاحرقوه بالنار
يعنى اكر فلان كسنه يه يعنى هبار بن الاسوده ظفر بولور سكز آنى نار ايله احراق ايديكز وشخص مرقوم
زينب بنت رسول الله صلى الله عليه وسلم ورضى عنهايى ياخود دابه سنى رمحله دورتوب القاء جنين ايتمكه باعث
اولمشيدى بعده ديديلركه ان قدرتم عليه فاقتلوه ولا تحرقوه فانما يعذب بالنار الله تعالى يعنى اكر شخص
مرقومه ظفر بولور سكز آنى قتل ايديكز واحراق ايتمكز زيرا نار ايله الله تعالى عذاب ايدر ورسول الله صلى الله
عليه وسلم معاذ بن جبل رضى الله عنهى يمنه بعث ايلدكلرنده اكا ديديلركه انظر فلانا فان امكنك الله منه
فاحرقه بالنار يعنى فلانى اخذده نظر واهتمام قيل الله تعالى سنى اوزرينه اقدار ايدرسه آنى احراق بالنار قيل
بعده معاذ رضى الله عنه كيدر ايكن آنى دعوت قيلوب ديديلركه انى قلت لك ذلك وانا غضبان وانه ليس لاحد
ان يعذب بعذاب الله ولكن ان امكنك الله منه فاقتله يعنى يا معاذ بن اول كلامى سكا حال غضبمده تكلم ايلدم
حال آنكه الله تعالى نك ايده جكى عذابله تعذيب كسنه يه لايق دكلدر لكن الله تعالى سنى اول شخص اوزره
اقدار ايدرسه همان آنى قتل ايله پس بو احاديث عدالت نثاردن عنديمزده بديدار اولمشدركه بعد الاخذ والقدرة
مشركى احراق بالنار ايلمك ناسزا واز اماحال امتناعنده ادلهٔ سابقه ايله جوازى آشكار در مؤلف صائب التدبير
نور الله تعالى مضجعه بانور التنوير ديركه وقت حربده عادت عرب اوزره انا ابو فلان ديو كنيه سين اظهار ايله
عادت عرب اوزره تعظم وتمدحه ابتدار كذلك انا فلان بن فلان ديو ذكر آبا واجداد ايله افتخار كذلك شعار
شجعان اوزره اشعار شجاعتى متضمن اولان اشعارى انشاد ايله تخويف اعداده بذل اقتدار ايلمك حق مجاهد ينده
جائز وسزا واردر كه بونلر تنشيط مبارزين وتحريض مقاتلينه مدار در مكر اشعار مزبوره هجو بعض مسلمينى
متضمن اولمغله اول بعضك غضبنه بادى ياخود اول بعض اوزره فجور وتغلبه مؤدى اوله بو مثللو اذاى مسلمينى
موجب اولان امور البته رخصت شرعيه دن مهجور در و بو بابده اصل قوى شول حديث مرويدركه يوم خندقده
اصحاب كرام حفر خندقه اهتمام واول هنكامده انشاد بعض اراجيز ايله تنشيط درونلرينه اقدام ايدرلر ايدى
اول حينده رسول الله عليه السلام لا يغضب اليوم احد من شئ يرتجز به رجل لا يريد به بأسا مالم يكن كعب
بن مالك او حسان بن ثابت فانهما يجدان من ذلك شيئا كثيرا يعنى بو كونده بركسنه آخر كسنه نك قصد هجو
مسلمين ايتميه رك ارتجاز ايلديكى اراجيزدن غضبناك اولمسون مكر اول مرتجز كعب بن مالك ياخود حسان
بن ثابت اوله زيرا بونلر معايب ناسه واقف شاعر ماهر اولمرله اولبابده قول كثيره ظفر بولمغه قادر ونصرنج
وتعريضله اغضاب ناسه مقتدرلردر قول شعر يفلرى ايله اذن ورخصتلرين اعلام وهمان كعب وحسانى نهيله
تأمين قلوب انام ايلديلر ويوم مزبورده رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم بنفسه حفر خندقه مباشرت ايدرلر ايدى
تا كه ناس كندولره اقتدا ومتابعته مبادرت ايده لر واول حينده اللهم ان الخير خير الاخرة فاغفر للانصار والمهاجرة
قول لؤلؤنثارلرين ذكر وتكرار ايدرلر ايدى وينه رسول الله صلى الله عليه وسلم يوم مزبورده زنابيل ترابى بنفسه

اجتمال

مطلب حكم التعذيب بالاحراق يجوز ام لا

احتمال واول هنكامده هذى الحمال لا حمال خيبر هذى ابر ربنا واطهر يعنى حمل نفيس بودر بو قسه خيبردن حمل اولنان
فواكه ونفايس دكلدر و بوزنا بيلى يان بنا من جهة البر والاحسان اكثر وكدورتدن و بالدن اطهر در قول سعادت
اشتمالرين تكرار ايله اشتغال ايدرلر ايدى پس دلائل مقرره دن عنديمزده استقرار ايتمشدر كه بو مثللو
ازدياد نشاط مجاهدينه مدار اولان كار وكفتار حق مسلمينده جائز وسزا واردر واكر مشركين برمسلمى
اكراهله كتوروب اثناء صفلرنده توقيف ايتدكلرنده عسكر مسلميندن بريسى آنك مسلم ايدوكنى بيليه رك ياخود بيلوب
آنى قصد ايتميه رك اكا رمى سهام وآنى قتل واعدام ايلسه بو صورتلرده قاتل اوزره ديت وكفارتدن برنسنه الزام
اولنماز زيرا مسلم ايچون صف مشركينه على الاطلاق رمى سهام ايلمك حلال كوريلمكله رمى بر وجهله ممتنع
وباك اولماز مكر برمسلمى بعينه كوروب اسلام واكراهنه عالم ايكن اكا رمى سهامه عازم اوله بو صورتده قتلى عمد
محض اولوب اول دخى موجب قصاص اولمغله مقتضاى قياس لزوم اقتصاصدر وقياس مذكور العمد قود
مثللو نص حديثله مؤيد ومنصوردر لكن طريق استحسانده عدم قصاص نمايان دركه مقتول مزبور مباح الرمى
اولان صف مشركينده حاضر اولمغله موضع اباحت قتلده وجودى شبهاتله منذرئه اولان عقوبت قصاصى
اسقاطده شبهه ايدوكى ظاهردر انجق قاتل اوزره كندو مالندن ديتى ايجاب اولنور كه اول قاتل برنفس متقومه يى
اتلاف ايتمش اولوب ديت دخى شبهاتله ثابته اولان احكامدن ايدوكى بى ارتيابدر لكن قتل مرقوم عمد محض ايله
حادث اولمغله وجوب كفارته باعث اولماز واكر برمسلم صف مشركينه رمى سهام ايدر ايكن وتر قوسى قيريلوب
سهمى صف مسلمينده برمسلم اوزره عودت ايلسه ياخود سهم مرمى منحرف كيدوب قتالى ايچون تقدم ايلمش برمسلمه
اصابت ايلسه بو صورتلرده قاتل اوزره كفارت وعاقله سى اوزره ديت ايجاب اولنور زيرا قتلى بطريق الخطأ
واقع اولمشدر وقتل خطا ديت وكفارتى نص قرآنله مستبعدر بعده مؤلف مصيب بو موضعده انواع خطايى
ذكر وترتيب ايلمشدر برى اولدر كه قاتل برمسلمى بعينه صف مشركينده كوروب آنى مشرك ظن ايتمكله اكا رمى
سهام وقتل واعدام ايلسه بو فعلى اكرچه فى الحقيقة عمد دركه برشخصى بعينه قصد واكا اصابت ايلمشدر
وانى مشرك ظن ايلمك فعلنه متصل دكلدر لكن شرعا خطا ايدوكى عنديمزده سنت نبويه ايله هويدادر زيرا
مرويدر كه مسلمين غزوهٔ احدده حذيفه رضى الله عنهك پدرى يمان رضى الله عنهى كوروب مشركيندن ظن
ايتملريله اوزرينه سل سيوف ايدوب انى قتل ايلدكلرنده رسول الله عليه الصلوة والسلام قاتلين اوزره ديتى الزام
ايلديلر صكره حذيفه رضى الله عنه ديت مزبوره يى اخذ ايتميوب مسلمينه انعام ايلدى واكر مسلمين حصن
مشركينه رمى منجنيق ايتدكلرنده حصنده بولنوب تاجر ياخود اسير اولان برمسلمه اصابت ايلسه اول مسلم
اول حصنده بولنديغنى مسلمينه اعلام ايتمش ايسه دخى اوزرلرينه هيچ نسنه الزام اولنماز زيرا رميلرى على
الاطلاق مباح ايدوكين قريبا اعلام ايلديك كذلك برمطموره يى دخانله تضييق ايتدكلرنده ايچنده برمسلم بولنوب
هالك اولان مشركين ايچنده اول دخى فائت اولسه ينه تدخين اهل حرب على الاطلاق مباح اولمغله مسلمين اوزره
هيچ نسنه ثابت اولماز انجق مشركين مرقومينى بلا تدخين طريق آخر ايله قتله قادر ايسه لر اول مسلمى صيانت
ايچون تدخين ايتمامك اولى ايدوكى ظاهردر اما تدخيندن غيرى طريقله مقتدر دكللر ايسه جواز تدخين امر
متقرر دركه تدخينله مسلمينى قصد ايتميوب همان مشركينى اراده ايتدكلرى محقق اولمغله فعللرى مباح مطلقدر
اما فعل خاطئ بشقه دركه آنده اصابت مسلمدن تحرز فى الجمله ممكن اولمغله جوازنده شرط تحرز متعيندر واكر
مسلمينك رمى ايلدكلرى حجر منجنيق عسكر مسلمينده بولنان برقوم مسلمين اوزره رجوعله آنلرى قتل واعدام ايلسه
فعل مزبور فى الجملة ممكن التحرز اولان خطادن اولمغله قاتلين اوزره ديت وكفارت الزام اولنور و بو بابده قاتلين
انجق مدحبال ايدنلردر بوقسه منجنيق طوتانلر وحجرى طوتوب تشديد ايلينلر دكللردر كه حجر قنقى جانبه كيدرسه
انجق مدحبال ايدنلرك قوتلرى ايله كيدوب منجنيق طوتانلرك وحجرى تشديد ايدنلرك قوتلريله كيتمديكندن رمى
منجنيق مدحبال ايدنلرك فعلى ايدوكى تحقيق اولنور واكر صورت مفروضه ده حجر منجنيق مدحبال ايدنلر
اوزره عودت وايچلرندن برينه اصابت ايلسه بونده قاتلينك عاقله لرى اوزره الزام ديت اولنوب انجق اول ديتدن
حصهٔ مقتولى اسقاطه مبادرت اولنور مثلا مدحبال ايدنلر يكرمى كسنه لر ايسه نصف عشر ديت ساقط اولوب
باقيسى باقين اوزره منضبط اولور زيرا شخص مقتول قتل نفسنده شريك اولوب نفسنى هم نفسى وهم جماعت سائره
جرح ايلين كسنه منزلته نازل اولمغله ديتدن حصهٔ نفسى ساقط وزائل قيلنور و بو مسئله ده قاتليندن هر برى
اوزره كفارت كامله ايجاب اولنور كه كفارت جزاء فعل اولوب قابل وصف تجزى اولمديغى بى ارتيابدر اما حكم

مطلب كفارة القتل لا يتجزى خلاف الدية

ترسه آغاز ایدوب دیرکه اکر مشرکین اطفال مسلمینله دیت بشقه در بعده مؤلف حقایق پرداز بیان مسئلهٔ تترسه آغاز ایدوب دیرکه اکر مشرکین اطفال مسلمینله
دیت بشقه در بعده مؤلف حقایق پرداز بیان مسئلهٔ ترسه دخی رمیلری جائز کوریلوب اوزرلرینه دیت وکفارت
تترسی التزام ایلسه لر سهام مسلمین اطفاله اصابت ایتسه دخی رمیلری جائز کوریلوب اوزرلرینه دیت وکفارت
الزام اولنماز زیرا غرضلری رمی اعدا اولوب رمی مسلمین اولمدیغی هویدا در وبویله مواضعده مسلمین اوزره
غرامت دیت یاخود وجوب کفارت لازم قیلنسه البته اقدام قتالی ملتزم اوله مزلر وبرکمسنه که رمی سهامی
موجب کفارت اوله واول کفارتی اداقیلمازسه عاصی اوله وقبل الاداء فوت اولورسه دیوان الهی یه ذنبله حاضر اوله
وعفو الهی ایرشمزسه اول ذنبله مؤاخذه اولنه اول کمسنه قتالی التزام ایدرمی انتهی مؤلفك بوقول ساطعنده
مخطی دخی قتل خطاده آثم اوله جغنه نص قاطع واردر لکن بعض اصحابمز رحمهم الله تعالی ولیس علیکم
جناح فیما اخطأتم به یعنی ای مؤمنین سزلردن علی وجه الخطاء صادر اولان افعالده اوزریکزه وبال یوقدر
نظم جلیلینك ظاهری ایله استدلال ومخطی اوزره اثم ووبال یوقدر دیو قطع مقال ایلدیلر وبز جوابلرنده
دیرزکه نظم قرآنده مخطی اوزره ایجاب کفارت اوزره تنصیص قتل خطا موجب اثم ووبال اولدیغی بیان
وترصیصدر واستدلال ایلدکلری نص مذکور ایله مراد انجق بعد اداء الکفارة اثم ووبالی مرفوع اولور دیمکدرکه
کفارت انجق ستر ذنوب ایچون مشروع قیلنمشدر نکته سی اولدرکه قتل خطادن قریبا متبین اولدیغی اوزره
فی الجمله تحرز ایتمکدر وبالجمله تقریرات مذکوره دن مرامیمز انجق مباح مطلق اولان افعال قطعا دیت وکفارتی
موجب اولمادیغنی افاده واعلامدر واکر مسلمین سلاحلرینی سم ایله سقی وتربیه ایدرلرسه تجویز وتسویه اولنورکه
سلاح مسموم مشرکینه اصابت ایتدکده نفوسلرنده فعلی اکمل وقتللرنده تأثیری اسرع واسهل اولمغله مکائد
حربدن ایدوکی بی جدل ومکائد حربدن اولان امورده بأس شرعی اولمدیغی سابقده مشروح ومفصلدر
کذلك رؤس رماحلرینه مشاقهٔ کتان یعنی کتان طراقنده طراقده کیروقالان غلیظی یاخود طراقدن کچن خالصی
دهن نفطله آلوده قیلوب آنی نار ایله مشتعل قیلدقدنصکره مشرکینی آنکله طعن واحراق دخی مکائد حربدن
اولمغله جوازی بلااشتباه قدر بعده مؤلف صائب الاجتهاد اشجار مشرکینی قطع وابنیه لرین تخریبه متعلق اولان
مسائلی بو محلده ذکر وایراد ایلدی لکن مسائل مرقومه اوائل کتابده باب وصایا الامراء فی الحرب اثناسنده مشروح اولمغله
بز بو موضعده ذکرینی مطوی ومطروح ایلدیك انجق مؤلف سماحت نژاد بو محلده مسئلهٔ واحده ازدیاد ایدوب دیدیکه
اشجار مشرکینی قطع وابنیه لرین تخریب بعد المحاصرة اطراف بلده لرنده تجویز وتصویب اولندیغی کبی برفردی
محاصره ایتمدین مرور ایلدکلری طریقلرده دخی تجویز وتقریب اولنور مکر طریق منبور هرسنه ممر اهل غزا اولمغله
معروف ومشهور اوله بو صورتده آنده بولنان میاهی تغویر وابطال واشجار مثمره ومظله یی قطع واستیصال مسلمینه
حلال کوریلمز زیرا اهل غزا بهرسال اکا محتاج ایکن فعل مذکوری ایلکندولریاخود کندولردنصکره مرور ایدن
اهل غزایه موجب ضرر اولمغله عدم جوازی مقرردر امابو صورتك غیری مشرکینه تحقیر واغضابی مفید اولان
قطع وتخریب البته تجویز وتصویب اولنور واذا دخل المسلم دار الحرب بامان فلیس ینبغی له ان یعمل لهم السلاح
ولا الجصابات ولا غیر ذلك الی آخره یعنی برمسلم دار الحربه امانله داخل اولدقده کرکدرکه اهل حرب ایچون
مسلمین اوزره حربده کسب قوت ایده جکلری اسلحه وجصابات وبونك امثالی غیری نسنه لر یاپمغله مشتغل اولمیه
مترجم فقیر دیرکه عندیمزده بولنان نسخ مصححه ده تحریر اولندیغی اوزره ولا الجصابات جیم وصاد وبعد الالف
با ایله واقع اولمشدر لکن کتب عربیه وفارسیه ده لفظ جصابه بولنمامشدر ولاجل التصحیح محال سائره ده بولنان
نسخ کتاب تصفح اولندقده بعض نسخ صحیحه ده ولا الخفتانات لفظی واقع اولوب مناسبت مقامله اول نسخه نك
صحتنه ونسخ سائره ده اشتباه خطه بناء سهو کاتبه جزم اولنمشدر خفتان لفظی معربدر برهان قاطعده خفتان نوعی
ازجبه وجامهٔ روزجنك باشدکه ازا قزاکند کویند وبترکی قلماقی خوانند دیو تعریف ایلمشدر ولفظ خفتان
اواخر کتابده باب الشروط فی الموادعة وغیرها اثناسنده دخی بو معنی اوزره کلسه کرکدر انتهی زیرا بومثللو
نسنه لری اهل حربه دار الاسلامدن حمل وایصال حق مسلمینده اشد کراهتله مکروه اولدیغی کبی دارلرنده یاپمق
دخی اشد کراهتله مکروه هدر وبو بابده اسیر ومستأمن مستویدرکه ایکیسی دخی کسر شوکت مشرکینله مأمور
ومحاربهٔ مسلمین اوزره تقویت مشرکینی موجب اولان نسنه لردن منهی اولمقده متساویلردر واکر اهل حرب آنلری
عمل مذکور اوزره اکراه ایدرلرسه نظر اولنور اکر اکراهلری قید وحبس مثللو اسباب عذاب ایسه ینه جواب مسئله
ذکر اولنان قول صوابدرکه ضرورت انجق خوف هلاکی متضمن اولان نسنه ایله حاصل وبونلرده نفسلری
اوزره خوف تلف غیر متحصلدر واکر اکراهلری قتله یاخود نفسی یا برعضوی اوزره خوف تلفی متضمن اولان

مطلب المخطئ فی القتل هل یأثم ام لا

بو آیت کریمه انسانی علی وجه الخطا
یاباسینك خبری یه ثبت ایلکده
وارده در اما حکمی عام اولمغله
بعض اصحابمز آنکله مانحن فیهده
استدلال ایلمشلردر منه

مطلب حکم الاکراه واسبابه

ضربله تهدید وتنکیل اوزره ایسه بو صورتده عمل مرقومه مباشرتلری تجویز اولنور که بونده تحقق ضرورت آشکار
ووقت ضرورتده لسانی اوزره اجراء کلمهٔ کفرکبی بوندن اعظم اولان نسنه لر جائز ایکن بونك بالاولویه جائز ایدوکی
بدیداردر وبویله ایکن عمل مذکوردن اجتنابله قتلنی ارتکاب ایدرسه حقنده افضل ایدوکی بی ارتیابدر زیرا بو اجتنابله
دیننده صلابتنی وغیظ مشرکینی موجب اولان نسنه یه جرائتنی ووهن مسلمینه مؤدی اولان نسنه لردن مجانبتنی
اظهار ایتمکله اجراء کلمهٔ کفردن احتراز ایله قتلنی ارتکاب ایتمك مثللو اعظم اجوره نائل اوله جغی آشکاردر واکر
اول مسلم ایچلرنده مستأمن بولنوب بویله نسنه لری یاپدقده دار اسلامه اخراجنه مانع اولمیه جقلرینه ویدندن ثمنله
یاخود بلاثمن اخذه جبر ایتمیه جکلرینه عالم اولسه دار الحربده اول عمله مباشرتی جائز بعده معمولنی دار اسلامه
اخراجی لازم اولوب صنع مزبوری مسلمین اوزره تقویت مشرکینی مستلزم اولماز اما اخذ ایتملری محل احتمال ایسه
اول عمله مباشرتی استحلال اولنماز کورمزمیسنکه اول نسنه یی دار اسلامدن تجار ایچون ادخالی حلال کوریلیوب
انجق یدندن اخذ ایتمیه جکلرینی بیلورسه کند وانتفاعی ایچون ادخالی استحلال اولنور مانحن فیه دخی بونك مثلیدر
واکر مسلم مستأمن دار الحربده معدن حدیده ظفریاب اولسه یدندن ثمنله یاخود بلاثمن اخذلرندن اندیشه اولندقده
اول معدنده عمل برله استخراج حدید اکا مکروه کوریلدیکی بی ارتیابدر زیرا حدید جمیع اسلحه نك اساسی اولمغله
حکم عملی عمل سلاحه قیاس اولنور اما یدندن جبر ایله اخذ ایتمیه جکلرینه عالم ایسه اول معدنده عملی جائز ومعمولنی
دار اسلامه اخراجی لازمدر واکر بعضیسنی اخذ وبعضیسنی ترك ایتملری محتمل ایسه ینه کراهت استخراجی بلاجدلدر
مکر بعضیسنی دار اسلامه اخراجنده مسلمینه نفع ظاهر یاخود مسلمینك اکا ضرورت واحتیاجلری امر باهر اوله
بو صورتده عملی مسلمینه باعث اضرار اولمیوب بلکه توفیر منفعتلرینه مدار اولمغله جائز وسزاوار کوریلور واکر
مسلمین اهل حربك دوابنه ظفریاب اولوب اخراجندن عجزلری آشکار اولسه سابقده باب ما یحمل علیه الفیء
مسائلنده بیان ایلدیك که اول دوابی اولا ذبح وثانیا احراق بالنار ایلمك کرکدر یوقسه بقره ورمکه وسائر حیواناتك
ذبحلرینه قادر ایکن آنلری عقر ایلمك یعنی اقداملرین قطع ایلمك جائز اولمدیغی ظاهردرکه عقر البته مثله در
ورسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم کلب عقوره دخی مثله دن نهی ایتمشلردر مکر بقره ورمکه وبونلرك امثاللرینك
فرار یاخود سرکشلکی جهتلریله ذبحلرندن عاجز اولهلر بو صورتده اول حیواناتی دار الحربده ابقا منفعت مشرکینه
باعث اولمغله رمی سهامله یاخود طریق آخر ایله آنلری عقر ایلمك جائز کوریلور وبو مسئله ده اصل قوی شول
اثردر ویدرکه جعفر الطیار بن ابی طالب رضی الله عنه یوم مؤته ده اثناء حربده سلامت نفسندن مأیوس اولدقده
همان فرس جوادندن نزول ایدوب اول فرسی عقردنصکره قتل اولنجیه دك قتاله مشغول اولدی وبو اثر جلادت
نشاندن ظاهر ونمایان اولمشدرکه مسلم مجاهد فرسندن نزولله قتاله اقدام وکندو قتلنه توطین نفسله صفوف
اعدایه اقتحام ایلمك جائز وشایاندرکه صنع مذکورنده مشرکینه قارشو اظهار ثباتله وجها من الوجوه عدم فرارینی
اعلان ایتمکله کسر شوکتلرین متضمن اولوب مکائد حربدن ایدوکی عیاندر وصحابهٔ کرام رضوان الله علیهم
اجمعیندن نیچه شجعان بنام بو وجهله اقتحام واقدامده ثابت الاقدام اولمشلردر بریسی حمی الدبر لقبیله ملقب
قیلنان عاصم بن ثابت رضی الله عنه درکه رجیع نام موضعده بنی لحیانله محاربه ده کندو قتلنه طالب وقتال اعدادا
ثباتله نیل شهادته راغب اولمشدر ولقب مزبور ایله سبب تلقیبی اولدرکه عاصم مشار الیه اسبغ الله رضوانه علیه
حضرتلری جسد مشرکه مس ایتممکه ومشرکی کندو جسدینه مس ایتدرممکه یمین ایتمش ایدی بناء علیه
محاربهٔ مذکوره ده قتلنه جازم اولدقده اللهم انی حمیت دینك بجهدی فاحم لحمی یعنی یارب بن جهد وجهادم
ایله سنك دینکی حمایه قیلدم سن دخی بنم لحمیمی ایادی کفاردن حمایه قیل دیو دعایه عازم اولدی صکره قتل اولندقده
الله تعالی جموع دبری ارسال ولحمنی ایادی کفاردن حمایتله اکا اکرام واجلال ایلدی ودبر فتح دال وسکون
با ایله نحلدرکه ذباب عسلدر یاخود زنابیردرکه انسانی لسع ایلین ذباب کبیردر پس حمایت دبر ایله مشرکین مدبرینندن
برفرد قطع رأسی ایچون اکا تقربه قدرت پذیر اولمیوب بربینه صبر ایدیکز دخول لیلده جموع دبر استدبار ایلدکده
رأسنی قطع ایدرز دیو تدبیر ایلدیلر ودخول لیلدن صکره الله تعالی جسدینی رفع ایتمکله مشرکین هرچند که
طلبده شتاب ایلدیلر اکا بروجهله ظفریاب اولمادیلر پس عاصم مرقوم بو عصمتله معصوم اولمغله حمی الدبر
لقبیله موسوم قیلندی وبری دخی منذر بن عمرو الساعدی رضی الله عنه درکه یوم بئر معونه ده نفسنی کندو قتلنه
توطین وقتاله اقدامده شهادتله کامیین اولمشدر پس تقریر مرقومله بزه معلوم اولمشدرکه مسلم مجاهد استقبال اعدا
هنکامنده فرسندن نزولله پیاده محاربه یه اقدام واولوجهله کندو قتل اولنوب یاخود اعدایه ظفر بولنجیه دك

قتالده اهتمام ايلمك جائزدر كذلك سيفني بردخي غلافنه وضع ايتمك ملاحظه سيله غلافي كسر ايلمك كذلك اعدادن
اعراض ايتمك ملاحظه سيله ممكن ايسه فرسني ذبح ايتمك وممكن دكل ايسه عقر ايتمك بعده قتل اولنوب ياخود
ظفرياب اولنجيه دك قتال الله اشتغال ايتمك تجويز واستحلال اولنور زيرا الله تعالى ان الله اشترى من المؤمنين انفسهم
واموالهم بان لهم الجنة نظم جليلي مدلولي اوزره مؤمنلردن نفوس واموال‌لرين مقابلهٔ جنتله اشترا قيلمشدر
وذكر اولنان اقداملري عقد مرقومده مبيع بولنان نفوس واموال‌لرين تحقيق تسليم ايدوكي بي مزادر واكر مسلمين
هرسنه غزا ايچون ممر معروفلري اولان طريق اوزره بولنان برحصني محاصره ايله اشتغال ايلسه‌لر بوصورتده
اشجارلرين قطع ومياهلرين ابطال قيلملري استحلال اولنور وبزقريبا بيان ايلديك كه مسلمين اهل حربدن
برفردي محاصره ايتمشلر ايسه ممر معروفلري اولان طريقلرنده اولان اشجار ومياهي قطع وابطال‌لري شايان كوريلمز
تا كه وقت آخرده كندولره ياخود سائر مسلمينه باعث ضرر وزيان اولميه اما بعض اعدالرين محاصره ايتدكلرنده
صنع مزبور كسر شوكتلرينه بادي ويدلريله تسليم دارلرينه مؤدي اولديغندن آنده منفعت مسلمين وقت آخرده
توقع اولنان ضرردن اكثر اولمغله جوازي امر مقرردر واكر اهل حرب حصون اسلامدن برحصني محاصره
ايكن برمسلمي اسير ايدوب اكا شو حصني فتح ايده جك بر موضع اوزره بزه دلالت قيل ديو ابرام ايدوب اول مسلم دخي
موضع مطلوبه عالم اولسه دلالتي مسلمين اوزره اعانت مشركيني مستلزم اولمغله كركدر كه اول دلالتي بروجهله
ملتزم اولميه واكر اول بابده اني قتلله تهديد ايدرلرسه نظر اولنور اكر اغلب ظني دلالتنده اهل حرب حصنه
ظفرياب اولوب مقاتلهٔ مسلميني قتل وذراريلرين سبي اوزره واقع اولورسه دلالتي اصلا جائز وواسع كوريلمز زيرا
بو دلالتي هلاك مسلميني متضمن ومسلم ايچون ارواح جماعت مسلميني كندو نفسنه فدا ووقايه قيلمق حرام ايدوكي
متعيندر كورمزميسنكه بركسنه‌يي قتل مسلم اوزره قتلله اكراه ايلدكلرنده قتلي مقصود اولان شخص واحد ايكن
اول مكره ايچون ينه حرمت قتلي بي اشتباهدر پس فعلي هلاك جماعت مسلميني متضمن اولدقده بالاولويه حرام
ايدوكي متعيندر كورمزميسنكه اهل حرب برمسلمي قتليچون طلب ايدوب مسلم آخره من بزي آنك اوزرينه
دلالت قيل يوغسه سني قتل ايده رز ديو تهديد ايتدكلرنده اكر ظن غالبي حين دلالتنده قتل ايده جكلري اوزره
واقع اولورسه دلالتي بروجهله جائز وواسع كوريلمز مؤلف جليل بو مسئله‌يي شو وجهله تعليل ايتمشدر كه
دلالت مزبوره مسلم مسلم آخره مهلك بدن اولان وجهله ظلمي متضمندر وظلم مزبور دين اسلامده اصلا حلال
كوريلمديكي امر متبيندر اما بوصورتده عدم دلالتنده تلف نفسندن خائف اولوب حين دلالتنده دخي اول
مطلوبي قتل ايتميوب همان اسر واستخدام ايده جكلرينه ياخود يانده بولنان مالني اخذ ايده جكلرينه واقف اولسه
بو بابده قتلله اتلاف مال مسلم اوزره اكراه اولنمق منزلنه تنزيل واول مسلم مطلوب اوزره دلالتي تحليل اولنور
بو يله ايكن كندو قتلني ارتكابله دلالتدن اجتناب ايدرسه اعظم اجور ايله مأجور اوله جغني بي ارتيابدر زيرا بو تقدير
اوزره ظلم مسلمه مؤدي اولان نسنه‌دن احتراز وغيظ مشركينه بادي اولان صلابت دينيه سين ابراز ايتمش اولور
ومعناي مزبور موجب اعظم اجوردر واكر اصل مسئله‌ده طريق حصنه دلالت اوزره قتلله اكراه اولنان مسلمك
اغلب ظني دلالتنده شوكت اسلامه نوع وهن تطرق ايلديكدن نصكره ينه مسلمين قتال الله آنلره مقاومت
ايده جكلرينه تعلق ايدرسه بوصورتده تلف نفسندن خوف ايلدكده جواز دلالتي تحقق ايدر زيرا بو دلالتي هلاك
مسلمينه بادي اولميوب انجق مسلمينك دفع اعدا ايچون ازدياد هموم واشغال‌لرينه مؤدي اولمغله تلف نفسندن
خوف ايلدكده دلالتدن امتناعي موجب اعظم اجور ايسه‌ده ينه دلالتي مباح وغير محظوردر نظيري اولدر كه
اهل حرب برمسلمه تهديد ايله بزي مسلمينله قتال ايده جك برسلاحه دلالت قيل يوغسه سني قتل ايده رز
ديو تشديد ايتدكلرنده اول مسلمك اغلب ظني دلالتنده مسلميني قتل واسره ظفرياب اولملرينه تعلق ايدرسه جواز
دلالتي تحقق ايلمز اما اهل حرب اول سلاحله كسب قوت ايتدكلرندنصكره ينه مسلمين آنلره مقاومت ايده جكلرينه
تعلق ايدرسه نفسي اوزره هلاك ومثله‌دن خوف ايلدكده صبر ايله دلالتدن امتناعي افضل ايسه‌ده ينه دلالتي حكم
جوازه تلاحق ايدر واكر برمسلمه تعنيفله سني البته قتل ايده رز ياخود ملكمزي كوردكده اكا سجده ايدرسين
ديو تخويف ايلسه‌لر نظر اولنور اكر على وجه العبادة سجود ايله امر ايتمشلر ايسه امر مرقوم لساناوزره اجراء كلمهٔ
كفر ياخود صليبه سجده ايلمك منزلنه نازل اولمغله اكرچه الله تعالى دن غيري‌يه سجده قيلمق برفرده لايق
اولمديغندن اظهار صلابت دينيه ايله امتناعي اعظم اجوره موصل ايسه‌ده ينه عند خوف الهلاك سبقت ايلين
بيان اوزره جواز ورخصت دخي حاصلدر واكر على وجه العبادة اولميوب مجرد على وجه التعظيم والتحية سجود

مطلب الاكراه على قتل مسلم

ايله امر ايتمشلر ايسه بنم عندمده احب اولان نفسني اتلافه جسارت ايتميوب همان فعل مطلوبه مباشرت ايتمكدر
زيرا سجودك نوع مذكوري شرايع متقدمه‌ده مباح وغير محظور ايدي قال الله تعالى ورفع ابويه على العرش
وخروا له سجدا بو جهتله اول امر باطل همان شرب خمر ايله امرلري منزلنه نازلدر * وبز باب المكره على شرب
الخمرده بيان ايلديك كه تلف نفسندن خوف ايلدكده فعل مزبور لايق وشاياندر ومانحن فيه دخي آنكله سياندر
واكر اهل حرب برمسلمي حصون اهل اسلامدن برحصنك طريق فتحنه دلالت اوزره قتلله اكراه ايدوب اول
حصنده دخي مسلمينك نسا وصبيانندن غيري كمسنه موجود اولميوب واغلب ظني دخي آنلري سبي واسترقاق
ايده جكلرينه تعلق ايلسه بوصورتده اصلا جواز دلالتي تحقق ايلمز زيرا سبي واسترقاق اتلاف حكمني اولوب اتلاف
حقيقي اولان قتلله برابر اولمغله آني موجب اولان دلالت مطلقا ممنوع ايدوكي مقرردر اما حصن مرقومده اموال مسلميندن
غيري نسنه معدوم ايسه بو بابده اكراهلري اتلاف مال اوزره اكراه منزلنده اولوب تلف نفسندن خوف ايلدكده
جواز دلالتي معلومدر وهر موضعده كه اكراه اولنديغي فعل اوزره اقدامي حلال كوريلمدي اقدام مزبور انجق
تهديد اولنديغي عقوبتي اكا ايقاع ايچون آني احضار قيلدقلري هنكامده استحلال اولنور بو قسمه قبل الاحضار اول فعله
اقدامي اصلا سزاوار اولماز زيرا فعل حرام اوزره اكراهله رخصت اقدام انجق تحقق هلاك هنكامنده اولوب
شخص مرقوم دخي قبل الاحضار امن وسلامتله آرام اوزره در وبيلك كركدر كه وقوف حقيقي ممكن اولميان
امورده ظن غالب منزلهٔ تحقيق حقيقتده نازل اولمغله اول مكرهك خوف ايلديكي هلاك نفسي ظن غالب ايله مظنوني
اولدقده تهديدلري بالفعل سبقت ايدوب ايتمامكه اعتبار اولنميوب همان حكم متيقن آنده حاصل اولور حتى
بركسنه بومثللو مواده اهل حرب نيجه اسيرلرين قتل ايلدكلريني معاينه دنصكره اول ماده‌يي كندويه دخي
تكليف ايلسه‌لر بو بابده آني صريحا قتلله تهديد وتخويف ايتمسه‌لردخي اول ماده‌لدي الاكراه جائز الاقدام ايسه
اكا اقدامي جواز ايله توصيف اولنور زيرا السعيد من وعظ بغيره مصداقي اوزره امثالنه اعتبار ايله كندونك
دخي تلف نفسي عندنده ظن غالب ايله آشكار اولمشدر مؤلف مصيب الاغراض صانه الله تعالى يوم العرض
عن الاعتراض ديركه مسلم ايچون قوس فارسيه ايله رمي تعلم حلالدر كه آنده دخي شوكت اعدايي كسر وايچلرينه
وهن وضعفي ادخال واردر ومسلم موجب نكايت اعدا اولان جميع اعمالده مأذون ايدوكي بلا جدال در كذلك رمي
اعدا ايچون تعلم حسبان دخي جائز كوريلمك بي كماندر مترجم فقير ديركه قوس ايكي قسمدر بري عربيه وبري
فارسيه در وقوس عربيه دخي ايكي قسمدر بري حجازيه وبري واسطيه در وقوس فارسيه دخي ايكي قسمدر
بري قوس يددر كه يد ايله رمي ايدرلر وبري قوس رجلدر كه رجلله رمي ايدرلر واقسام مذكوره‌دن هربري اختلاف
ازمنه وامكنه حسبيله انواع متعدده وغير معدوده‌يه مقسومدر كه علمانك تأليف ايلدكلري قوس نامه‌لرده
اكثري مشروح ومرسومدر وحسبان ضم حاء مهمله ايله جمع حسبانه در كه قوس فارسيه ايله رمي اولنوب ناوك
ديدكلري سهام صغاردر انتهى ومؤلف اصابت نهادك بو مسئله‌يي ايرادينه بادي اولدر كه بعض ناس قوس
فارسيه ايله رمي مكروه كوروب اولبابده بعض احاديث روايتنه دخي متصدي اولديلر لكن احاديث مذكوره
شاذه در كه خلافنده عموم بلوي ظاهر اولديغندن بشقه قرآن كريمه مخالفت مضموني باهردر قال الله تعالى
واعدوا لهم ما استطعتم من قوة يعني محاربهٔ مشركين ايچون جنس قوتدن هرنه‌يه قادر ايسكز آني اعداد
ايديكز وقوس فارسيه ايله رمي سهام دخي جنس قوتدن اولمغله البته داخل حكم آيتدر اكر بعض مرقومين قوس
فارسيه آلات عجمدندر وغازي غزاسنده آلات عربيه‌يي استعمال ايلمك كركدر ديو كراهتنه استدلال ايدرلرسه
جوابلرينده ديرز كه منجنيق دخي آلات عجمدن ايكن رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم تدبير سلمان رضي الله عنه
اوزره آني حصن طائف اوزره نصب ايلديلر كذلك اتخاذ خندق عادت عجمدن ايكن ينه رسول الله صلى الله تعالى
عليه وسلم تدبير سلمان رضي الله تعالى عنه اوزره آني دخي اتخاذ ايلديلر پس دلائل مذكوره‌دن آشكار اولمشدر كه
مكايد حربدن اولان نسنه‌لر عربك بيلديكي ياخود هيچ بيلديكي امور عجمدن دخي اولسه استعمالي لايق وسزاواردر
وحرب ايچون لبس حريري تجويز ايدنلرك قوللري اوزره برمسلم لابس حرير وديباج ايكن قتل اولنوب درجهٔ شهادتده
اندراج ايلسه كركدر كه كفننده البسهٔ مرقومه‌دن نسنه ترك اولنميوب جمله‌سي اخراج اولنه زيرا بز باب الشهيد
ومايصنع به مسائلنده تحقيق ايلديك كه شهيد اكرچه ثيابي ايله دفن اولنور اما سلاحي نزع وتفريق اولنور
وحرير دخي صيقلي ولزوجتي جهتيله اعدانك حين ملامسه‌ده يديني وبعض آلاتي دفعه مدار اولمغله حربده
تلبسي انجق على وجه السلاح جائز وسزاوار كوريلديكندن مسلم مزبور دخي على وجه السلاح لابس اولديغي

مطلب الرمي بالقسي العربية والفارسية

مطلب تفسير المترجم اسماء القسي

ظاهر حالندن بديدار در بناء عليه بعد الشهادة سلاحى نزع اولنديغى كبى حريرو ديباجى دخى اوزرندن دفع اولنور والله اعلم

باب ما يحل فى دار الحرب مما لا يجوز مثله فى دار الاسلام

يعنى دار اسلامده جائز دكل ايكن دار الحربده استحلال اولنان اعمالده باب دقت اشتمالدر بوندن اقدم مواضع عديده ده بز بيان ايلديك كه دار الحربده مستأمن اولان مسلم اهل حربه غدردن احتراز ايلدكدنصكره نه كونه قادر اولور سه ماللرينى رضالريله اخذ ايلمك حقنده جائز وشايان در امادار اسلامده مثلى جائز اولوب اولميان بيوعدن بر بيعه مباشرت ايلدكده كتم عيب مبيع معناى غدر وغرورى متضمن اولمغله اصلا تجويز وتوسيع اولنماز اما اسير ياخود اهل حربدن ايكن مسلم اولان كمسنه لر ايچون اموال اهل حربى بلا رضا اخذ ايلمك دخى حلال اولمغله حقلرنده كتم عيب مبيع دخى استحلال اولنور واكر مسلم مستأمن اهل حربه بر درهمى بر سنه تمامنده دك ايكى درهمه بيع ايدوب بعده اول سنه ايچنده اول مسلم ياخود اول حربى دار اسلامه خروج بعده عودت ايدوب حلول اجلدنصكره ايكى درهمى اخذ ايلسه بنه اخذنده جواز ورخصت واردر زيرا بعد الرجوع حاللرى ابتداء معامله لرنده اولان احواللرى كبيدر بو صورتده قبل قبض الدرهمين ايكبسيده دار اسلامه كلوب حضور قاضيده اختصام ايلسه لر قاضى بر وجهله بينلرنده رفع خصام ايده مزكه اصل معامله لرى دار يمزده واقع اولميوب اما نه كلن حربى دخى حكم اسلامى على الاطلاق التزام ايتمشدر بو صورتده حربى اسلام ياذمتى قبولندن صكره اختصام ايلسه قاضى بيع سابقى ابطال ورأس مال اولان يالكز بر درهمى صاحبنه تسليمله رفع خصام ايدر زيرا بعد العقد وقبل القبض حادث اولان ذمت واسلامى حكم عقد ايله قبض درهمينه مانع اولمقده مقارن عقد اولان ذمت واسلامى ايله متساوى الاقدامدر نظيرى شول ذميدر كه دار يمزده ذمى آخره بيع خمر ايدوب قبل القبض احدهما قبول اسلام ايليه وشول مسلمدر كه مسلم آخره بيع عصير ايدوب قبل القبض عصير مزبور خمره منقلب اوله بو مسئله ده اصل قوى وان تبتم فلكم رؤس اموالكم نظم قديميدر يعنى اى اهل ايمان اكر معامله ربوادن واستحلال ربوادن توبه ايدرسكز انجق رأس ماللريكز بالتمام ملكلريكزدر وقال تعالى وذروا ما بقى من الربوا ان كنتم مؤمنين يعنى اى اهل ايمان الله تعالى دن خوف ايديكز ور بوادن عهده‌ٔ ناسده باقى قلان مطلوبكزى ترك ايديكز اكر از درون مؤمنين اولمش ايسكز و بو آيت ثانيه نص جازمدركه حربيدن قبل الاسلام قبض اولنمان ربوايى اسلامدنصكره ترك ايلمك لازمدر كذلك مسلم حربى اوزره على وجه الربوا برنسنه يى شرط قيلوب قبض ايتمدين اول دارك اهلى قبول اسلام ايلسه لر بنه قبضى حرام اولور زيرا حكم عقد ربوا ايله قبضندن اقدم اول بقعه دار اسلام اولمغله مانع قبض اولمقده اول بقعه حين عقدده دار اسلام بولنمغله متساوية الاقدامدر امامقدما ذكر اولنديغى اوزره مسلم وحربى بينك دار يمزه خروجلرى بشقه دركه آنده دار الحربده واقع اولان معامله لرنده حكم اسلام ثابت دكلدر دليلى اولدركه قاضى اول دارده استماع خصومته قادر دكلدر اما بو مسئله ده اهلى قبول اسلام ايلين دارده واقع اولان معامله لرنده حكم اسلام ثابتدر دليلى اولدركه قاضى اول دارده استماع خصومته قادردر بناء عليه بونده قبل الاسلام طرفيندن قبضله تمام اولميان عقودده قبض ربوايى منع ورأس مالى دفعله حكم ايدر و بو بابده اصل قوى شول حديث مرويدر كه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم يوم فتح مكه ده الا ان كل ربوا كان فى الجاهلية فهو موضوع واول ربوا يوضع ربوا العباس بن عبد المطلب بيورديلر يعنى بيلوب اكاه اوليكز كه قبل الاسلام عقد اولنان جميع ربوا موضوع ومنحطدر وجمله دن اقدم وضع وحط اولنان ربوا عباس بن عبد المطلبك ربواسيدر ورسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم ابطال ربواده عم اكرملريله ابتدالرى انجق اوامرلرى نهج اوامر ملوك اوزره اولمديغنى اظهار وابدا ايچوندر كه ملوك بو مثللو اموردده اقاربلرينه ترخيص ونهيى اجانبلرينه تخصيص ايدرلر اما رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم اقرب اقربالرى اولان عم كريملرين نهيده تقديم ايلديلر ايشته بو بابده آنى هنوز قبض ايتمديكى مال ربوايى قبضدن منع ايدوب سابقده قبض ايلديكى ربوايه بر وجهله تعرض ايلمديلر وعلماء اسلاف وقت اسلام حضرت عباس رضى الله عنه ده اختلاف ايدوب بعضيلرى اسلامى غزوه‌ٔ بدردن اقدم ايدى ديوب بعضيلرى دخى يوم بدرده اسير اولدقدن صكره قبول اسلام ايدوب بعده مكه يه عودتيچون رسول الله عليه السلامدن استيذان ايتمكله اكا اذن ويرمشيدى ديديلر وعلى كلا القولين مكه ده مسلم اولديغى حالده زمان فتحه دكين معامله‌ٔ ربوا ايدر ايدى حال آنكه حرمت ربوا فتح مكه دن اقدم نزول ايتمشيدى كوره مزميسنكه رسول الله صلى الله عليه وسلم يوم خيبرده سعدين سعيدين يعنى سعد بن مالك وسعد بن ابى وقاص رضى الله عنهما يه اربيتما فردا يعنى ارتكاب ربوا ايلديكز همان رد ايديكز بيورديلر كذلك لا تأكلوا الربوا اضعافا مضاعفة يعنى اى اهل ايمان

مطلب ذميان تبايعا بالخمر ثم اسلم احدهما قبل القبض

السعدان فى كتاب الصرف سعد بن مالك وابن ابى وقاص وفى الموادعة سعد بن عبادة وابن معاذ وهما المراد فى اصطلاح المحدثين اذا اطلقا كذا فى المغرب مهم

بو يله

بو يله عادتيكز اوزره اصلى مالدن قت قت زياده مال ربوايى اكل ايتمكز نظم جليلى وقعه‌ٔ احدده نازل اولمشدر كه وقعه‌ٔ احد فتح مكه دن بش سنه اقدمدر پس بو بيانله حرمت ربوا فتح مكه دن اقدم ايدوكى نمايان اولمشدر بو يله ايكن رسول الله صلى الله عليه وسلم يوم فتحده مكه دار اسلام اولدقدنصكره معاملات عباس رضى الله عنه دن انجق قبضله رسيده‌ٔ تمام اولميانلرى ابطال الله اتمام ايلمشلردر پس بو بيانله عندمزده متبين اولمشدر كه دار الحربده مسلم وحربى بينلرنده عقد ربوا جائز ومتمكن و بر بقعه قبل القبض دار اسلام اولدقدنصكره حكم عقد ربوا ايله قبض ربوا غير ممكندر واكر بر مسلم دار الحربده بر حربى يه بيع خمر ايدوب تسليم خمر وقبض ثمندن صكره اول دارك اهلى مسلم اولسه لر ثمن مقبوض مسلم ايچون سالم قيلنور زيرا آنلرك معاملاتنده حكم اسلام انجق حرامى قبض ايله حكم عقد رسيده‌ٔ ختام اولدقدنصكره ظاهر اولمشدر اما اسلاملرى قبض خمردن اقدم اولسه مسلم اوزره رد ثمن واجبدر كه ورود اسلامده هنوز قبض حرام غير مترتبدر كذلك اسلاملرى حربى خمرى قبض ايدوب مسلم هنوز ثمنى قبض ايتمدين ظاهر اولسه بنه مسلم مطالبه‌ٔ ثمنه قادر اولماز اما ذمى دار اسلامده ذمى آخره خمرينى بيع وتسليم ايدوب قبض ثمن ايتمدين ايكبسيده قبول اسلام ايلسه لر حكم مسئله بشقه دركه عقد مزبور ايكى ذمى بينلرنده صحيح اولمغله اول عقد ايله ثمن بعد الاسلام دخى بايع ايچون دين مستحقدر واسلامى مانع قبض حق دكلدر اما ما نحن فيهده اصل عقد غير صحيح ايكن مجرد مسلم مستأمن اهل حربك اموال مباحه لرين طيب نفسلرى ايله اخذ ايچون تصحيح اولنمشيدى اول دخى اسلاملرى ايله زائل اولمغله بر نسنه مطالبه سنه واصل اوله مز واكر اسلاملرى تمام ثمنى قبض و بعض خمرى تسليمدن صكره منتظم اولسه بو بابده بعض مبيع تمام مبيعه قياس اولنمغله ثمندن خمر مقبوضك حصه سى مسلم ايچون سالم اولوب غير مقبوضك حصه سنى رد ايلمك لازم اولور كذلك بر مسلم بر حربى يه دار الحربده بيك درهمى بر سنه تمامنده دك يوز ديناره سلم ايدوب بعد حلول الاجل نصف دينارى قبضدن صكره اول دارك اهلى مسلم اولسه لر دينار مقبوض مسلم ايچون ودينار مقبوضك حصه سى اولان نصف رأس المال حربى ايچون سالم اولوب بقيه‌ٔ رأس المالى مسلمه رد وتسليم حربى اوزره لازم اولور زيرا اسلاملرندن صكره سبقت ايلدين عقد فاسد ايله بقيه‌ٔ دينارى قبض ايلمك غير ممكن اولمغله حكم مسئله ايادى ناسدن انقطاع مسلم فيه منزلنه تنزيل اولنوب رأس مالدن آنك حصه سنى رد ايلمك متعين اولور اما معامله‌ٔ مرقومه دار الحربده ايكى مسلم مستأمن ياخود ايكى مسلم اسير بينلرنده حاصل اولسه ايكيسيده هرمكانده احكام اسلامى ملتزم اولملريله معامله لرى مردود و باطل اولور واكر دار الحربده قبول اسلام ايلين ايكى كسنه ميانده وقوع بولسه عند محمد رحمه الله تعالى بو دخى باطل ومدفوعدر لكن قول ابى حنيفه رضى الله تعالى عنه اوزره صورت مزبوره ده مسلم وحربى بينلرنده جارى اولان معامله ايله مساوى انجق حكم اثم وكراهتده متغايردر كه نفس اسلامله عصمت مال اكرچه حق ائمه ده ثابت وظاهردر اما حق احكامده احراز داره موقوف ايكن احرازى متقرر اولمامشدر واكر ايكى حربى مستأمن دار يمزده بو معامله يه مباشرت ايدوب بعده قاضى يه اختصام ايلسه لر كركدركه قاضى معامله لرين ابطال الله رفع خصام ايليه زيرا بونلر دار يمزده بولنان معامله لرنده اهل ذمت منزلنه انزال اولنورلر وقاضى لدى الاختصام اهل ذمت ميانده جريان ايدن عقود ربوايى ابطال ايتديكى كبى ايكى مستأمن ميانده دخى ابطال ايدر انجق خمر وخنزير حقلرنده مال متقوم اولوب مستأمنين واهل ذمت اولبابده على سوا اولملريله قاضى بينلرنده جريان ايدن بيع خمر وخنزيرى تنفيذ وامضا ايدر واكر بر مسلم دار الحربده منعه‌ٔ مسلمين ايچنده قائم ايكن بر حربى داخل حصنندن آنكله مكالمه ايده رك بو مثللو بين المسلمين فاسد اولان بعض معاملاتله معامله ايتسه لر بو معامله لرى جائز كوريلمز زيرا منعه‌ٔ مسلمينده بولنان مسلمك جانبنه رعايت البته بو عقدى افساد ايدر و بر عقد وجه واحد ايله فاسد اولدقده اول وجه واحد آنى من كل الوجوه افساده كفايت ايدر و بز باب مايكره ادخاله دار الحرب وما لا يكره مسائلنده بيان ايلديك كه مشايخمز دن جمع كثير بو معامله يى تجويز وتحليل ايدوب مسلم امانله دار الحربه دخول وماللرينى رضالريله اخذ ايتمك منزلنه تنزيل ايلديلر اما امام محمد رحمه الله تعالى مكان مسلمه اعتبار ايدوب حربى امانله عسكر مسلمينه ياخود دار اسلامه خروج بعده مسلم ايله بو معامله يى ايتمك منزلنه تنزيلى اختيار ايتمكله ايكيسيده منعه‌ٔ مسلمينده ايكن بو معامله لرى صحيح اولمديغى كبى يالكز برى بولندقده دخى تصحيح اولنماز ديمشدر اما قول مشايخ اوزره فرق مسئلتين معلومدركه حربى امانله دار يمزه كلدكده مالى محترم ومعصوم اولوب كندو منعه سنده ايكن مالى عصمت وحرمتدن مجرد ومدر واكر مشركين بر مسلمك جاريه‌ٔ مسلمه سنى اسر واحراز ايتدكلرندن صكره ايچلرنده مستأمن اولان بر مسلم اول جاريه يى

مطلب ذميان تبايعا بالخمر ثم اسلما قبل قبض الثمن

اهل حربدن سرقه ایله دار اسلامه اخراجه فرصت بولسه آنك بوفعلنه شرعا رخصت ویریلمز زیرا اهل حرب
اولان جاریه یه احراز ایله مالك اولمشلردر حتی اسلام یاذمی قبول ایلسه لر بنه ملکلرنده ابقا اولنور بوجهتله مستأمن
مزبور آنی سرقه ده اهل حربه غدر ایتمش اولور غدر البته حرامدر اما اهل حرب اول جاریه یی مستأمن مزبوره
خمر یاخود میته ایله بیعه رغبت قیلسه لر شراسنه رخصت ویریلور زیرا بونده اخذی رضالریله اولدیغی متعین
ومعناء غدر غیر متمکندر ومؤلف دقیق المنهاج بومسئله یی انجق امام ابو یوسف رحمة الله تعالی علیه اوزره
احتجاج ایچون ایراد ایتمشدر که امام ابو یوسف بو عقدی تجویز ایدرسه البته عقود سابقه یی دخی تجویزه
محتاجدر اما خسق مسئلده بو بیعی دخی مکروه کوروب مجبر اولمازسه جاریه مسلمه یی فداء خمر ایله تخلیص
ممکن ایکن آنکله علی وجه الحرام جماع ایلین حربینك یدنده ترکنی تجویز ایتمش اولور که عدم جوازی معلوم
اهل تمییزدر ومستأمن مذکور اول جاریه یی خمر ایله اشترادن صکره دار اسلامه اخراج ایتدکده کندو مملوکه سی
اولوب آنده عتقی نافذ اولور اما مالك قدیمی دیلرسه تمام قیمتیله اخذ ایدر زیرا مستأمن مرقوم اهل حرب اکاهبه
ایتمشلر کبی جاریه یه انجق رضاء اهل حرب ایله مالك اولوب جهت بیعله متملك اولمامشدر که مالك قدیمی ثمنله اخذه
سالك اوله و بوتوجیه واضح ایله معامله مذکوره نك دار الحربده جریانی ایله دار اسلامده جریانی بینلرنده
طریق فرق متضح اولور که حربی اول جاریه ایله برابر داریمزه امانله ورود ایلدکده مسلم آنی داریمزده خمر ایله
اشترا قیلیق باطل ومردود اولور حتی خمر ایله اشترادنصکره قاضی یه اختصام ایلسه لر قاضی بو بیعی ابطال
وجاریه یی حربی مستأمن اوزره رد واول حربی یه جاریه یی مسلمیندن برینه بیعه اجبار ایله دفع خصام ایدر
زیرا جاریه مسلمه اولمغله آنی ملك کافرده ابقا ودار الحربه اعاده سنه رضاء شروع اولمازنه کیم حربی مستأمنك
جاریه سی دار اسلامده قبول اسلام ایلدکده حکم مسئله بویله در واکر اهل حربدن صاحب منعه اولان
بر عسکر دار اسلامه داخل اولوب برمسلم دخی امانله ایچلرینه واصل و بومثللو بین المسلمین جائز اولمیان بعض
معاملاتله آنلر ایله عامل اولسه بونده دخی جواز ورخصت حاصلدر زیرا دارلرنده اولان علت جواز دار اسلامده
بولنان منعه لرنده دخی قائمدر که مالری مسلم ایچون مباح الاخذ ومستأمن اوزره غدر اماندن تحرز لازمدر
ومستأمن مرقوم دخی بومعامله ایله غدردن کسب اسباب تحرزی ملتزمدر و بو تفصیل ایله ظاهر ومترشح
اولمشدر که مسئله سابقه ده قول اصح مذهب مشایخدر که بومسئله ده موضع نزولری حکم دار الحربی اخذ
ایتمشیکن اباحت مالری باقی اولدیغندن مسلم ایچون معامله مذکوره جائز کورلدکده حربی کندو منعه سنده
وآنکله معامله ایدن مسلم منعه مسلمینده بولندقده دخی جوازی متعین ومتمیزدر واکر اهل حربدن بر دارك اهلی
مسلمینله موادعه اوزره ایکن برمسلم ایچلرینه واروب بردرهمی آنلره علی وجه الربوا ایکی درهمله مبایعه ایلسه
بودخی تجویز وتوسعه اولنور زیرا موادعه ایله دارلری دار اسلام اولمیوب انجق بلا رضا مالرین اخذ ایله غدر
موادعه مسلم اوزره حرام اولمشیدی شمدی بومعامله ایله آنلری استرضا ایلدکده معنای غدر منعدم اولوب
مأخوذینك حلال طیب اولمسنی اقتضا ایلمشدر واکر موادعین اولان اهل حربدن بریسی اول موادعه ایله
دار اسلامه داخل اولسه آنکله امن وسلامته نائل قیلنور بوصورتده برمسلم داریمزده آنکله وجه مشروح اوزره
معامله ایلسه قاضی اول معامله یی ابطال الله مقابله ایدرزیرا حربی مرقوم داریمزده منزله مستأمنه نازلدر
وقریبا بیان ایلدیك که داریمزده مسلمین واهل ذمت بینلرنده باطل اولان معاملات مسلم ومستأمن بینلرنده دخی
باطلدر اما برمسلم موادعین مرقومینه یاخود امانله بشقه دار الحربه داخل اولوب متاعنی ثمن معلومله اجل
معلومه دکین آنلره بیع ایتدکدنصکره مسلم بعض ثمنی حط ایدوب اهل حرب دخی باقیسنی تعجیل ایتمك اوزره
آنلر ایله مصالحه یه قائل اولسه بومعامله سنه حکم جواز شامل اولور زیرا بو تصرفك دار اسلامده حرمتی انجق
اجلی دراهمله مبادله یی متضمن اولمغله آنده معنای ربوا متمکن اولدیغندندر و بز بالدفعات بیان ایلدیك که
دار الحربده مسلم وحربی بینلرنده حکم ربوا غیر ممنوعدر پس بومعامله لری دخی جائز ومشروعدر وحکم مشروح
المآل اوزره حدیث بنی النضیر ایله استدلال اولنمشدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم جوار مدینه دن
اجلالرین مراد ایلدکده بزم ذممز ناسده هنوز وقتی حلول ایتمش دیونیمز واردر دیو عذر وبهانه ایراد ایلدیلر
همان رسول الله علیه السلام ضعوا وتعجلوا یعنی دیونیکزدن بر مقدارینی تنزیل وباقیسنی پشین اخذ ایدیکز
قول بلاغت نزوملریله اول قوم لازم الازاله یی الزام بیوردیلر وحکم مذکوری تجویزه مدار انجق بنی النضیرك
اهل حربدن اولملری ایدوکی بدیدار در ودلیل مذکوردن عندیمزده ظاهر وبارز اولمشدر که معامله مزبوره

دار اسلامده بین المسلمین جائز دکل ایسه ده دار الحربده مسلم وحربی بینلرنده جائزدر واکر مسلم مرقوم موادعین اولان
اهل حرب یاخود ایچلرینه امانله داخل اولدیغی اهل حربله وجه مشروح اوزره بیع ایلدیکی متاعك بعض ثمنی
حط آنلر دخی باقیسنی تعجیل ایتمك اوزره مصالحه دنصکره هنوز باقی معجلی قبض ایتمدین اول دارك اهلی یاخود یالکز
مدیونی قبول اسلام ایلسه بوصورتده صلح مذکورلری باطل اولوب تمام دین تمام اجله دکین مدیون اوزره الزام
قیلنور زیرا قریبا بیان ایلدیك که عقد ایله مقصود اولان تصرفك تمامندن اقدم عارض اولان اسلام حالت عقده
مقارن اولان اسلام ایله متساوی الاحکامدر واکر مسئله مفروضه ده نصف دینی حط ونصف آخرینی
تعجیل اوزره مصالحه ایتمشلر اولوب بعده حربی اول نصف معجلك مثلا ایکی ثلثنی ادا برله ذمتنده یالکز
برثلثی قالدقدنصکره مسلم اولسه بوصورتده صلح سابق بالکلیه باطل ومسلم اوزره رد مقبوضی لازم وتمام دین تمام
اجله دکین اول مدیون اوزره قائم اولور اما سبقت ایدن بیع خمر مسئله سی بشقه درکه بیع مرقوم طرفیندن
ابتداء مبادله اولمغله آنك احکامی مقدار تقابضده واصل انجام اولمشدر وصلح مزبور مبادله حقیقیه اولمیوب
همان حط نصف شرطی اوزره تعجیل نصف یاخود تعجیل نصف شرطی اوزره حط نصف ایدوکی مشهود
اولمغله قبض نصف باقی ایله کمال شرط موجود اولمدقجه تمام صلح دخی موجود اولمایوب قبل تمام القبض اول
حربی مسلم اولدقده صلحلری بالکلیه نابود اولور کورمزمیسنکه برمسلمك مسلم آخر اوزره وقتی حلول
ایتمش دینی وار ایکن مدیون نصف دینی بوکون ادا ایلمك شرطی اوزره داین نصف آخرینی حط واسقاط
اوزره تصالح وتراضی ایدوب صکره مدیون بعض نصفی ادا ایدوب بعض آخرینی ادا ایتمدین یوم معهود
منقضی اولسه بومعنی بالکلیه بطلان صلحله جمیع دینه قدرت مطالبه سنی مقتضی اولور زیرا بعضدن ابراسی
یوم معهودده اداء باقی ایله مشروط ایکن شرط مزبور تمام اولمامغله ابراسی باطل وتمام مال علی حاله اوزرینه
الزام قیلنور ومانحن فیه دخی بونك کبیدر والله اعلم بالصواب

باب مایحل للمسلم الاسیر فی ایدی اهل الحرب ان یجیبهم الی ذلك * یعنی ایادی اهل حربده اسیر اولان مسلم ایچون
اوامر اهل حربدن اطاعتی حلال اولوب اولمیان امورده باب دقت موفوردر اهل حرب براسیر مسلمی قتل ایچون
احضار وبوینکی اوزات دیو امر واجبار ایلدکلرنده بوینی اوزاتمغله امرلرینه ایتمار ایلسه حقنده جائز وسزاوار
کوریلورزیرا امتثال ایتسه ده ایتمسه ده قتل ایده جکلری معلومی ایکن امتثالی قتل نفسنه اذن واعانت
اولمدیغی مجزومدر بلکه امتثالی کاهیجه میل قلوبلرینه بادی وعدم قتلنه مؤدی اولور وعدم امتثالی
کاهیجه آنی اخبث قتلله قتللرین موجب اولمغله امتثالی اهون قتلله قتلنی مستوجب اولور پس امرلرینه امتثالی
انجق بومثللو اغراض صحیحه ایچون استحلال ایلنور حتی قتلنی ترك ایتمیه جکلرینه عالم اولوب انجق طریق آخر ایله
قتل ایتیوب همان اهل حرب آنك بوینی طوتوب اوزاتدقدنصکره قتل ایده جکلرینه جازم اولسه بومعنی کراهت
امتثالی مستلزمدر که مسلم ایچون کندو قتلنه اذن واعانت بروجهله حلال دکل ایکن بو امتثالی بحسب الصورة
اذن واعانتی متضمن اولمغله ذکر اولنان اغراض صحیحه دن بریسی متحقق اولمدقجه امتثالی شرعا ممکن اولماز
واول غرض صحیح موجود ومقرر اولدقده امتثال وعدم امتثال میاننده مخیر قیلنور زیرا بوبابده غرض صحیح ایله
رخصت امتثالی بدیدار اولمغله دیلرسه رخصتله ترخص ودیلرسه عزیمته تمسکی اختیار ایدر وعلی هذا التقدیر
اهل حرب اسیر مسلمك اعضاسندن برعضوینی قطعه عازم اولدقلرنده اول مسلمك وجه مشروح اوزره برغرض
صحیحی وار ایسه تسلیم عضوی مشروع یوغیسه تسلیمدن ممنوعدر کورمزمیسنکه اهل حرب اول مسلمه اثوابکی
لابس اول سنی قتل ایده جکز دیدکلرنده اول دخی ستر عورت قصدی ایله تلبس ثیاب ایلسه بوصورتده کندو
قتلی اوزره اعانت ایتمش اولمامغله لبس ثیابنده رخصتیاب اولور زیرا لبس ثیاب اعمال قتلدن معدود اولمدیغندن
بشقه ضمننده حین قتلنده مکشوف العورة اولمامق کبی غرض صحیحی دخی موجوددر مؤلف صحیح الاسناد دلیل
مسئله یی ایراد ایدوب دیر که عبد الملك بن مروان کندودنصکره اوغللری ولید ایله سلیمانی علی وجه التناوب
خلافتنه ولیعهد ایدوب طرفندن هشام بن اسمعیل نام جبار خودکام دخی سعید بن المسیب رضی الله تعالی
عنهمادن مزبورینه ولایت عهد ایله بیعتی اوزره ابرام اول دخی اباوامتناعه اقدام ایلدکده اکاهمان عورت غلیظه سنی
ستر ایده جك مقداری قیلدن برسراویل تلبس ایله امر ایدوب اول دخی امتثال امر ایله تلبسه اهتمام ایلدی صکره
هشام خباثت آشام قتلنه جسارت واقتحام ایده میوب انجق جسم سعادتفامنه آلتمش سوط ضرب بندنصکره
اسواق مدینه ده طواف ایتدیروب اول سیف مشهور کرامت نیامی زعم باطللرنجه شهره خواص وعوام ایدوب

بقده تخليهٔ مبنيل ايله دست كش انتقام اولديلر اول هنكامده اول امام عاليمقام ديديكه اكر بنى قتل ايتميه جكلرينى
اخساس ايتمش اوليدم بلاالتباس امرلرينه امتثاله تلبس لباس ايتمز ايدم ايشته بوواقعهٔ پراهوالده اول امام
بى مثال كندوبى قتل ايده جكلر ديو ظن ايدوب ملاحظهٔ سترعورت ايله لبس لباسده امرلرينه امتثال
ايلديكندن عندمزده آشكار اولمشدركه لبس لباسده كندو قتلنه اعانت بولنمامغله اول بابده امراعدايه انقياد
جائز وسزاواردر كذلك اسير مسلم ايجنده بدلرندن خلاصنه عديم الاقتدار اولديغى برخانه ده قرار اوزره ايكن
اهل حرب كلوب اكا طشره كل تا كه عنقكى ضرب ايده جكز ديو اضرارده اصرار ايلسه لرينه عدم امتثالده
خوف مثله بولنوب امتثالنده آندن استخلاصه اميد وار ايسه بومثللو غرض صحيح ايچون امتثالى جائز وسزاوار
اولور زيرا آنلره خروجى استهلاك نفسنه متعلق اولان اعمالدن اولميوب ضمننده مثله دن احتراز دخى بولنمغله
حقنده اكا جواز واردر كذلك صلبنى مراد ايدوب خشبهٔ داره صعود ايله اكا امر ايلدكلرنده امتثالنده نفسندن
المضربات متواليه بى ياخود خوف مثله بى ياخود صلبدن اخبث اولان قتله خوف قتلى دفع ايلك كبى برغرض
صحيحى وار ايسه بنه امتثالى جائز وسزا وار اولور بشرط آنكه اول خشبه يه بنفسه صعود ده خوف تلف
موجود اوليه اما موجود ايسه بومثللو خشبه يه صعودى قتل نفسنه مباشرتدن معدود اولمغله وجهامن الوجوه
طريق جوازى مسدود در قال الله تعالى ولاتقتلوا انفسكم يعنى اى اهل ايمان نفسلريكزى جرحله ياخود
مهالكه القا ايله قتل ايتمكز واكر اهل حرب ايقاد نار ايدوب نفسكى شو ناره القا قيل ديو امر واجبار ايلدكلرنده
نارموقده دخى كاهيجه آندن نجاتى ممكن وكاهيجه احتمال عدم نجاتى دخى آنده متمكن اولسه بوصورتده القاء
نفسى اصلا جائز وسزاوار اولماز زيرا بو بابده القاء نفس ايله نفسنى قاتل اولور ومسلم ايچون قتل نفسى وقتل نفسى
اوزره اعانتى اصلا حكم جوازده داخل دكلدر پس موجب امرلرندن امتناع اوزرينه واجبدركه قتلى واقع اولدقده
فعل اعدا ايله واقع اولوب كندو فعلى اوزره مترتب اولميه مكر نفسنى ناره القادن اعظم قتل آخر ايله آنى تهديد
ايده لر بوصورتده نفسنى ناره القا آنك حقنده توسيع وتسديد اولنور زيرا اول بابده نفسنى المسياط متواليه دن
ياخود خوف مثله دن تخليص كبى غرض صحيحى واردر بوجهتله رخصته سزاوار اولور كذلك نفسنى صوده اغراقله
امر واجبار ايلسه لر بودخى حكمده القاء نار كبيدر واكر اهل حرب براسير مسلمى ضرب عنق ايچون احضار
وبرسيف غيرقاطع ايله ضربه ابتدار ايلدكلرنده اول مسلم بنم شو سيفمى اخذ وبنى انكله قتل ايديكز ديمكه
اجتسار ايلسه بوقولى جائز وسزاوار اولمايوب موجب اثم واوزار اولور زيرا مسلم ايچون قتل نفسى بروجهله
حلال اولمديغى كبى قتل نفسى ايله آخره امرى دخى استحلال اولنماز وهم قتله آخره امرى معصيتله
امردن عبارتدركه معصيتله امر ايلمكده قطعا رخصت يوقدر اما بوصورتده بنى آنكله قتل ايديكز ديميوب
بلكه قتلنده نوع راحت وسهولت اميدى ايله بنم سيفم بو سيفدن اقطع ومرامكزى امضاده اسرعدر
ديسه رجا ايده رمكه بوقولى جائز وموسع اوله زيرا قتلى ايله امر صريح ايتمديكندن بشقه قولنده كندويه
ابطاء موتله لاحق اوله جق المدن خلاص واستراحت مثللو غرض صحيحى واردر وبويله ايكن مؤلف عفتماب
اهل حربه اعطاء سلاحده قتل نفسنه نوع اعانت صورتياب اولديغندن جواب مسئله بى رجايه تعليق ايدوب
قطع واطلاقدن اجتناب ايلدى اما ذكرى سبقت ايدن مد عنق ولبس ثياب وصعود خشبه كبى اعمال قتلدن اولميان
افعال فعل مذكوره مخالف اولمغله انلرده جواز ايله قطع مقال ايلدى وعلى هذا اهل حرب شق بطننى مراد ايلدكلرنده
مسلم دخى آنى ايتمكز همان عنقمى ضرب ايديكز ديسه بودخى معصيتله امرى تصريح اولمغله تجويز وتصحيح
اولنماز اما بوصورتده آنلره الله تعالىدن خوف ايديكز وبطنمى شق ايلك امر غير مستحسندر لكن ضرب عنق
اولى واهوندر ديسه بو قولنده بأس شرعى يوقدركه آنده معصيتدن نهيى تصريح ايتدكدن بشقه ضرب عنقله
امر صريح دخى ايتميوب همان ضرب عنق سزلك قصد ايلديكيكز عملدن اهوندر ديو تلميح ايلمشدر بوجهتله
بوقولى تجويز وتصحيح اولنور كورمزمیسنكه قتلنى ترك ايلسه لر صورت اولى ده اضربوا عنقى قولنده معصيتله
امرى تصريح بولنمغله آثم اولوب صورت ثانيه ده ضرب العنق اولى واجمل قولنده بولنمامغله اثمدن سالم
اولور كورمزميسنكه ضرب العنق اولى واجمل ديو ضرب عنقى آنلره تلقيندن صكره الله تعالىدن خوف
ايديكز بكا بونلردن هيچ برينى ايتمكز ديو وعظ مبين ايتمش اولوب انلر دخى تلقينى اوزره ضرب عنقنه استعجال
ايلسه لر بو مقالنده انشاءالله تعالى اوزرينه اثم ووبال يوقدر كذلك قتل ايده جكلرى اسير مسلمك يانند، قتل
ايتميه جكلرى براسير مسلم دخى بولنوب مقالهٔ مذكوره ايله قائل اولسه تفصيل مزبور اكا دخى شامل اولور يعنى

اول دخى اهل حربه الله تعالىدن خوف ايديكز وبو مسلمى مثله ايله قتل ايتمكز وضرب عنقده دخى مراميكز
حاصلدر ديرسه رجا ايده رمكه بو قولنده آثم اولميه اما عنقنى ضرب ايديكز ديرسه البته اثم ووبالى ملتزم اولور
والحاصل قتلى مقصود اولوب اولميان جميع احكام مذكوره ده مساوى وكرك حق نفسنده وكرك حق غيرده
معصيتله امرى تصريحده رخصت شرعيه بولنمامق جملهنك حقلرنده متسا ويدر كورمزميسنكه مسلم آخر
اهل حربه بو مسلم حقنده قصد ايلديكيكز تنكيلى بوكون ايتميوب يارين ايديكز ديسه قولنى قبول ايتسه لر
ياخود ايتمسه لر البته بو قولنده آثم اولور اما يارينه دكين تأخير ايديكز ديسه اثمدن سالم اولور واكر بر مسلمك بطننى
سيفله ضرب ايده جك اولدقلرنده مسلم آخر الله تعالىدن خوف ايديكز وموضع طعامى ضرب ايتمكز بلكه عنقنى
ضرب ايديكز ديسه البته بوقولنده آثم اولور اما موضع طعامك غيريده ضرب ايتمك اهوندر ديسه اثمدن سالم اولور
واكر ضاربه يديكى موضع طعامدن يوقارو ياخود آشاغى طوت ديسه خوف ايده رمكه آثم اوله اما موضع طعامه
ضرب ايتمه ديسه اثمدن سالم اولور زيرا صيغه كلام ثانى معصيتدن زجردر وصيغهٔ كلام اول معصيتله امردركه
يديكى موضع طعامدن يوقارو ياخود آشاغى طوت ديمك يوقاروبه ياخود اشاغى يه ضرب قيل ديمكدر ومعصيتله
امرده مسلمدن نوع تخفيف عذاب اولوب مقصود متكلم دخى اول تخفيف ايسه ده امرمزبور كرك صورى وكرك معنوى
اكا بروجهله رخصت شرعيه يوقدر وذكر اولنان مباحثدن نمايان اولمشدركه انسان ايچون معناى كلامنه رعايت
شايان اولديغى كبى تعبيرات عباراتنه دخى رعايتى شاياندر وبو بابده اصل قوى شول اثردر ويدركه عم خيرالناس
حضرت عباس رضى الله عنه دن انت اكبر من رسول الله صلى الله عليه وسلم ام رسول الله صلى الله عليه وسلم
اكبر منك يعنى سن رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرندن اكبر ميسين يوقسه آنلر سندن اكبرميدر
ديو استخبار اولندقده رسول الله صلى الله عليه وسلم اكبر منى وانا اسن منه يعنى رسول الله عليه السلام بندن اكبردر
وبنم سنم آنلردن ازيد واوفردر ديو حسن تعبير اوزره اخبار ايلدى وحكايت اولنديكه هارون الرشيد رحمه الله تعالى
منامنده اسنان سافله سنى بالجمله ساقط اولمش كوروب رؤياسنى بعض معبرينه تقرير ايلدكده اول معبر تموت اقاربك
يعنى بالجمله قريبلرك فوت اولورلر ديو تعبير ايتمكله آندن تنفر برله طرد وتحقير ايلدى بعده معبر آخرى دعوت
واكا رؤياسنى انها ايلدكده اول معبر متبصر يكون عمرك اطول من عمر اقاربك يعنى سنك عمرك اعمار اقاربكدن
اطول اولور ديو احسن عبارتله ادا ايتمكله خليفهٔ مشار اليه اكا حسن ثنا برله عطاياى جزيله اعطا قيلوب عبارتين
مزبورتين متسا وية المعنى ايكن رد وقبولنده وجوب رعايت تعبيره رمز وايما ايلمشدر واكر اهل حرب بر مسلمى
ولدى ايله اسير ايدوب قتللرينه شتاب ايتدكلرنده اول مسلم آنلره ابتدا اوغلمى حضورمده قتل ايديكز تاكه عندالله
احتسابله كسب ثواب ايده يم ديو خطاب ايلسه اهل حرب مساعده ايتسه لر وايتمسه لر بو قولنده آثم اوله جغى
بى ارتيابدر اما بن اوغلمى احتساب وآنكله اكتساب ثواب ايتمك ايسترم بنى آندن اقدم قتله شتاب ايتمكز ديسه
بونده كرك قتل نفسى وكرك قتل ولدى ايله امرى تصريح ايتمديكندن رجا ايده رمكه اثمله مستحق عذاب اولميه
كذلك بنى پدرمدن اقدم قتل ايديكز ديسه البته آثم اولور اما پدريمى بندن اقدم قتل ايتمكز قورقارمكه جزع
وفزع ايدوب نقصان ثوابمه باعث اولورم ديسه بونده اثمدن سالم اولور كذلك كندونك ياخود ولدينك ضرب
عنقنه عازم اولدقلرنده آنلره سيفكزى كسكين ايديكز ديسه آثم اولماز اما سيفكزى كسكين ايدوب صكره بزى قتل
ايديكز ديسه اثمى ملتزم اولور زيرا امر مرقومنده معناى معصيت بالكليه معدومدر انجق معصيت مراد اهل حرب
اولان قتل مسلمده موجود واول دخى همان قصد اهل حربده ثابت ولفظ مسلمده مفقود در اما آنك صكره
بزى قتل ايديكز قولنده معصيتله امرى تصريح ايتمكله اكا بروجهله رخصت تصحيح يوقدر والله اعلم بالصواب

باب مايسع الاسير المسلم ان يفعله لهم اذا اكرهوه وما لا يسعه

يعنى اهل حرب اسير مسلمى برعمل اوزره اكراه ايلدكلرنده مباشرتى حلال اولوب اولميانلرينى تميزده باب رافع
الاشتباهدر اكر اهل حرب براسير مسلمه على طريق الاجبار بزم ايچون شو اسير مسلمى قتل ايله ياخود بز سنى البته
قتل ايده رز ديو اصرار ايلسه لر اول قتله مباشرتى جائز وسزاوار اولماز زيرا بعض آثارده ليس فى القتل تقية
يعنى قتل مسلم ايله كندوضررندن توقى شرعده يوقدر ديو نقل وايثار اولندى وهم اكا معصيتله امر ايتمش اولمريله
لاطاعة للمخلوق فى معصية الخالق لازمه سنجه امتثال امرلرى غير لايقدر وهم قتل مزبوره اقدامنده حرمتده
كندويه مماثل اولان مسلمك روحنى كندو روحنه وقايه قيلوب بومثللو مظالم عباددن اولان امر عظيم اوزره
تقدمنى التزام واردركه بونلر هر وجهله حرامدر اما بزم ايچون شو سبنى تشحيه قيل ديوب ذيلنده بزآنكله شو مسلمى

قتل ایده لم لفظنی تکلم ایتسه‌لر یاخود ایتمسه‌لر نظر اولنور اکر مخالفتده نفسی اوزره خوفی یو غیسه تشحیذی
حلال اولماز که امر مرقوملری انجق قتل مسلم اوزره کسب قوت ایچون اولمغله اولبابده اعانتلری اصلا استحلال اولنماز
واکر مخالفتده نفسی اوزره خوفی وارایسه تشحیذی تحلیل اولنور که نفس تشحیذده مظلمهٔ مسلم حاصل اولمیوب
بلکه نفسندن دفع ظلمی تحصیل واردر نکته‌سی اولدر که تشحیذ ایتدیکی صورتده ینه اهل حربك اول اسیری طریق
آخر ایله دخی قتله قدرتلری واردر کذلك بزم ایچون شوخشبه یی صنعت نجارتله تنظیم قیل تاکه اوزرینه شو مسلمی
صلب ایده‌لم یوقسه سنی البته قتل ایده‌رزدیو اجبار ایلسه‌لر ینه جواز امتثالی درکاردر که اهل حرب اول مسلمی طریق
آخر ایله دخی قتله مقتدر اولملریله تنظیم خشبه قتل مسلمی متضمن اولمدیغی بدیداردر بو یله ایکن امتثالدن اجتنابله
قتلنی ارتکاب ایدرسه اولبابده مشرکینی تحقیر واغضاب ایلدیکندن مأجور ومثاب اوله جغی بی ارتیابدر
کذلك شو مسلمك سن رأسنی طوت تاکه بز عنقنی ضرب ایده لم یوقسه سنی قتل ایده رزدیو اجبار ایلسه‌لر امتثالنده
ان شاء الله تعالی جواز و وسعت واردر که امساك رأس اعمال قتل مسلمدن اعتبار اولنماز ومؤلف ظاهر التأیيدك
بو جوابی استثنا ایله تقییدی امساك رأسده جسد مسلمه مس ایله تعرضی بدیدار اولدیغندندر اما تشحیذ سیف
وتنظیم خشبه بشقه درکه آنلرده بو وجهله تعرض نابدیددر کذلك بر مسلمك یدلرینی ور جللرینی ربطله امرواجبار
ایلسه‌لر ینه ربطی اول مسلمك تلف نفسنی موجب اولمامغله وجه مشروح اوزره اکا دخی رخصت واردر
کورمزمیسنکه اهل حرب اول مسلمه وجه آخر ایله متعرض اولماسه‌لر مجرد ربطله اکا ضرر عظیم عارض اولماز
وهم بو امرلری کفر ایله امرلرندن اعظم دکل ایکن وقت اکراهده امتناعی افضل ایسه‌ده ینه اظهاری جائزدر
مانحن فیه دخی حکم مزبوری غیر متجاوزدر واکر ضعیف الید اولان برحربی براسیر مسلمی سیفله ضرب ایلك
مراد ایلدکده اهل حرب مسلم آخره سندخی یدیکی آنك یدی اوزره وضع ایدوب برابر ضرب ایدیکز یوقسه سنی
قتل ایده رزدیو اصرار وعناد ایلسه‌لر بو امره امتثالی بر وجهله استحلال اولنماز که بونده قتل مسلم اوزره بعینه
اعانت واردر که اول اعانت بر وجهله حلال اولماز قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم من اعان فی دم امرئ مسلم
بشطر کلمة جاء یوم القیامة مکتوب علی عینیه آیس من رحمة الله یعنی اول کمسنه که بر شخص مسلمك اراقهٔ
دمنده نصف کلمه ایله اعانت قیله اول کمسنه یوم قیامتده ایکی کوزلری اوزره بوکمسنه الله تعالینك رحمتندن
ناامیددر دیو یازلمش اولدیغی حالده محشره کلور مترجم فقیردیر که شطر بمعنی النصف در ونصف کلمه معنای
کلمه‌یی مفید اولماز لکن حدیث مذکورده کمال قلتدن کنایه‌در یاخود عادت عربدر که عند قیام القرینه نصف کلمه‌یی
ذکر ومعنای تمامی قصد ایدرلر نته کیم شاعرك قلت لها قفی فقالت لی قاف قولنده لفظ قاف وقفت موقعنده
واقعدر کذلك حدیث نبویده کفی بالسیف شاقول شریفلرنده لفظ شا الفنظ شاهدا موقعنده واقعدر ومانحن فیهده
دخی شطر کلمه مثلا اقتل موقعنده اق دیمکدن عبارتدر انتهی واکر اکابری بر سیف اوزره دلالت قیل آنکله شو مسلمی
قتل ایده‌لیم یوقسه سنی قتل ایده‌رز دیو اجبار ایلسه‌لر دلالتنده ان شاء الله تعالی کنهکار اولماز زیرا دلالت سیف
اعمال قتلدن معدود اولمدیغندن بشقه دلالت ایتمسه دخی اول مسلمی حجر یاخود غیری نسنه ایله قتله قدرتلری
موجوددر و بونده دخی قید استثنا همان نفس قتل وآلت قتل اوزره دلالت من وجه قتله مباشرت منزلنده اولدیغنه
ابتنا قیلنور کورمزمیسنکه محرم قتل صید اوزره دلالت ایتدکده قاتل اوزره لازم اولان جزا آنکدخی اوزرینه
الزام واجرا قیلنور حتی بوبابده قتلنی ارتکابله دلالتدن اجتناب ایلسه بویله من وجه منزلهٔ قتلده اولان فعلدن
امتناع ایتمش اولمغله ان شاء الله تعالی مأجور ومثاب اولور وعلی هذا اسیر مسلمدن اهل حرب قتال مسلمین ایچون
بر سیف طلب ایدوب اولبابده آنی قتله تهدید ایلسه‌لر ینه اعطادن امتناع ایدرسه مأجور واعطا ایدرسه
معذور اولور کورمزمیسنکه اهل حرب اکا سیفیکی بزه اعطا ایدرسك شو اسیر مسلمك سبیلنی تخلیه ایده رزدیسه‌لر
اعطاسی مسلم آخرك نجاتنی متضمن اولمغله جائز وروا کوریلور پس کند ونجاتنی متضمن اولدقده جوازی
بطریق الاولی در مؤلف کثر الانفضال حکم مذکور اوزره استدلال ایده‌دیر که کورمزمیسنکه مسلمین اسراء اهل حربی
اوزرلرینه رد ویدلرندن اسراء مسلمینی اخذه جهد ایدرلر وشارح بدیع الافصاح مداول دلیلی شرح وایضاحنده
دیر که اکرچه مبادلهٔ اسراده فقهای عظام علیهم رحمة الملك العلام بحث وکلام ایتمشلردر که ان شاء الله تعالی
آنی باب المفاداة بالاساراده ذکر وافهام ایده رز لکن ظاهر روایتده جوازی مقرردر ورد اسرا ارنده مسلمین اوزره
ضرریدلرینه اعطاء سلاح ایتمکدن اکثردر بو یله ایکن تخلیص مسلم ایچون اوزرلرینه رد اسرا رینك جوازی
مقرر اولدقده تخلیص مسلم ایچون اعطاء سلاحك جوازی اولی واظهردر انتهی واکر اهل حربدن براسیر مسلم

مطلب تفسیر المترجم بعض کلمات الحدیث

مطلب مفاداة الاسراء مع اهل الحرب

قرار ایتدکده مکاننه عارف اولان اسیر آخره بزی آنك مکاننه دلالت قیل آنی قتل ایده‌لیم یوقسه سنی قتل ایده رز
دیو اجبار ایلسه‌لر دلالتی بر وجهله جائز وسزاوار کوریلمز زیرا تمکین قتل ایلین دلالت مسئلهٔ صیدده واقع
اولدیغی کبی من وجه منزلهٔ مباشرتده در وهم بو دلالت اسیر هاربه ظلمی متضمندر که اهل حرب قتلنه انجق
بو دلالتله متمکن اوله جقلردر و بو مثللو ظلم مسلمه رخصت ویریلمدیکی امر متعیندر واکر اهل حرب برحصن اسلامی
محاصره ایدوب یدلرنده بولنان براسیر مسلمه بزی شو حصنه ظفر بوله جق برطریقه یاخود صو یوللرینه
دلالت قیل یوقسه سنی البته قتل ایده رزدیو اجبار ایدوب اول دخی دلالتی تقدیری اوزره اهل حرب اول حصنه
وصول ومسلمینی قتل وسبی ایده جکلرندن جزمله یاظن غالب ایله خبردار اولسه دلالتی بر وجهله جائز وسزاوار
اولماز که بو دلالتله قتل مسلمین وسبی ذراری یه ونساء مسلمینه ارتکاب حرامه کسب اقتدار ایده جکلردر
کورمزمیسنکه بر مسلم سنی البته قتل ایده رز یوقسه بزی فلان نامحرمه ایصال ایدرسین که بز آنکله زنا ایده‌لیم
دیو اجبار اولنوب اول دخی کندو دلالت ایتمدکجه وصوله عدم قدرتلرندن خبردار اولسه دلالتی بر وجهله جائز
وسزاوار اولماز مانحن فیه دخی آنك کبیدر ومعرفت حقیقتی ممکن اولمیان اموره ظن غالب مناب یقینه نائبدر
واکر اهل حرب بر مسلمی اسیر ایدوب مسلم آخره خطابله بز شو اسیری مانند نشانه نصب واکا رمی سهام ایتمك
استرز سن بزی تیر وکمان اوزره دلالت قیل تاکه آنکله رمی واول اسیری قتل ایده‌لیم یوقسه سنی البته قتل ایده رز
دیو تهدید وارهاب ایلسه‌لر اول کمسنه اول دلالتده ان شاء الله تعالی رخصتیابدر زیرا اول اسیر یدلرنده
بولنوب طریق آخر ایله دخی قتلنه متمکن اولمشلر ایکن تمکین قتلی آنك دلالتنه منوط اولمدیغی متبیندر
مکر اول اسیر رمی سهامدن غیری طریقله قتلی مقدورلری اولمیه جق بر موضعده واقع اوله بو صورتده تمکین
قتلی دلالتنه منوط اولمغله دلالت مزبوره جائز وواسع کوریلمز ومسائل محرره قتل صید اوزره دلالت محرم
اوزره قیاسله ایضاح واستیناس اولنور که بر کمسنه وصولی مقدوری اولمیان بر موضعده صیدی
رؤیت ومحرم دخی طریقنه دلالت ایتمکله اول کمسنه واروب قتل صیده فرصت بولسه اول محرم اوزره دلالتی
ایچون جزاء قتل صید واجب اولور کذلك اول کمسنه رمی سهام ایتمدکجه قتلی مقدوری اولمیان بر موضعده صیدی
رؤیت وتیر وکمانی بولنمامغله محرم کندو تیر وکمانی اکا ویروب یاخود بشقه تیر وکمانه دلالت ایتمکله رمی و قتلنه
فرصت بولسه بو دخی محرم اوزره جزاء صیدی موجب اولور اما اول کمسنه بر صید حاضری کوروب قتلنه
عزیمت برله فرسنه راکب اولوب بر محرمه بنم شورمحمی بکا ویردیو تکلیف خدمت ومحرم امتثاله مسارعت قیلسه
اول کمسنه محرم رمحنی ویرمسه دخی قتل صیده قدرتیاب اولمغله محرم اوزره جزاء صید ایجاب اولنماز لکن حقنده
قتل صید اوزره اعانته رخصت یوغیکن بو غلمده صورت اعانت بدیدار اولمغله البته بو امتثالنده کنهکار اولور
کذلك اول کمسنه محرمدن استعارهٔ سکین ایدوب صیدینی آنکله ذبحه ابتدار ایلسه ینه صیدی یدنده بولنوب
بشقه سکین ایله دخی ذبحه اقتداری بدیدار اولمغله محرم اوزره جزاء صید واجب اولمیوب همان اعارهٔ سکین ایله
قتل صید اوزره اعانهٔ صوریه سی تحقق ایتمکله کنهکار اولور والله اعلم

باب مایسع الرجل ان یفعل ایهما شاء * یعنی مجاهد دیانتمدار حالت اضطرارده محذورین محظوریندن برینی
اختیار مرخص اولدیغنی اظهار ایچون باب دقایق نثار در قچانکه مشرکین سفائن مسلمیندن برسفینه یی
احراق ایده‌لر قول ابی حنیفه وابی یوسف رحمة الله تعالی علیهما اوزره علی الاطلاق اولبابده مسلمین مخیرین
اولوب دیلرلرسه نار اوزره صبر ایله احتراق ودیلرلرسه نفسلرین القاء بحر ایله اغراق ایدرلر زیرا علی کلا التقدیرین
هلاکلری متعیندر وهر تقدیر اوزره بر غرض صحیحلری بولنمق ممکندر که نارا کرچه اهلاکده سریع التأثیردر
لکن تفریق اعضا ایلدیکندن آنده زیادهٔ وجع جایکیردر وماء اکرچه اهلاکده بطئ الاثردر لکن آنده دخی
بطوء هلاکله ازدیاد غموم مقرردر واولبابده طبایع ناس اختلاف اجناس اوزره‌در که بعضیلری ناردن حاصل اولان
الم جراحتی وسرعت هلاکله استراحتی مادن حاصل اولان غموم و بطوء هلاك اوزره اختیار و بعضیلری عکس
قضیه یه اعتبار ایتمکله مسلمین مزبورین میل احد الجانبیندن مختار قیلنورلر اما قول محمد رحمه الله تعالی اوزره
مسئلهٔ سالفه ده احتمالات مخالفه بولنمغله جوابی دخی وجوه متخالفه اوزره درکه اکر تقدیریندن هر برنده هم امید
نجات وهم خوف هلاك مقرر ایسه مسلمین مزبورین مخیرلردر زیرا صبر ایدرسه آنده امید ایلدیکی نجاته طالب
ونفسنی مایه القا ایدرسه آنده امید ایلدیکی سلامته راغبدر که طلب نجات وسلامت اکا مناسبدر واکر علی احد
التقدیرین هلاکی مجزوم وعلی التقدیر الاخر نجاتی محتمل وموهوم ایسه امید نجات ایلدیکی جانبی اختیار آنك

اوزرينـه قطعی اللزومدرکه انسان بحسب الامکان نفسندن اسباب هلاکی دفعـله مأمور وقتل نفسی حرام ومحظوردر واکر علی کلاالتقديرين هلاکی مقطوع ايسه نار اوزره صبری واجب ونفسنی بحره القـاسی غير مشروعدرکه زيرا هلاکی علی تقديرالصبر فعل غيرايله اولوب علی تقدير الالقا فعل نفسی ايله اولديغی هويدا وهلاك مسلم فعل غـير ايله اولمق فعل نفسی ايله اولمقـدن اولی در کورمزمیسنکه برظالم برمسلمه سن البتـه نفسکی قتـل ايدرسين يوقسه بن البته سنی قتل ايده رم ديو اجبار ايلسه نکتهٔ مرقومه اوزره قتـل نفسی جائز وسزاوار اولماز لکن امام ابوحنيفه رضی الله تعـالی جوابنده ديرکه استدامتله برقرار اولان اموردە استدامت انسان ابتـداء انشا ايله يکساندر پس مسئلهٔ مرقومه ده نفسنی بحره القـاسی نفسنه منسوب اولديغی کبی سفينه ده نار مشرکين کندويه رسيده اولنجيـه دك قرار واستدامتی دخی فعـل نفسندن محسوبدر وبو مسئلهٔ مؤسسه مسئلهٔ اکراهـه مقايسه دخی اولنماز که آنده تهديد اولنديغی امر مکروهك وقوعنده تيقنی فعـل نفسندن حاصل اولان مکروهده تيقنی رتبه سنه غير واصلدرکه اکراه ايلين شخص آخر کاهيجه تهديدينی ايقـاع ايتمك قابلدر اما بونده علی کلاالتقديرين هلاکنه تيقنی صفت واحده اوزره تعين ايتمشدر وامام محمد رحمه الله تعـالی مدعای مذکوری اوزره اشهاد ضمننده شول مسئله ايله استشهاد ايدرکه بر برينه متواصـل اولان ايکی خانه نك ايکیسنده ده حريق واقع اولوب احدهما ده برمسلم بولنغـله اول مسلم ساکن اولديغی خانه ده ثابت اولسه ده وخانهٔ ديکره واثب اولسه ده هلاکنه جازم وقاطع اولدقده آنك اوزرينه بولنديغی خانه ده تثبت واجب وخانهٔ ديکره توائبی حقنده غير واسعدر وبو بابده بعض اصحـابمز ديديلرکه مستشهد عليها اولان مسئله بين الائمـه محـل خلاف اولديغی کبی مستشهد بها اولان مسئله دخی مکان اختلافدر اما امام محمد رحمه الله تعـالی نك معتادیدرکه بر مسئلهٔ مختلف فيها اوزره آخر مسئلهٔ مختلف فيهـا ايله استشهاد واولوجهله ايضاح مسئله به اجتهاد ايدر لکن قول اصح اولدرکه بومسئلهٔ مستشهد بها عندالجميع مجمع عليهادر وبويله ايکن امام ابوحنيفه رضی الله تعـالی عنه مسئلهٔ اولی ده اثبات اختيار وبومسئله ده ايجـاب تثبت واستقرار ايتمکله فرق مسئلتينه مدار اولدرکه بونده ايکی خانه ده دخی طريق هلاکی متحد اولوب احدهمادن آخره تحولنده غرض متجدد يوقدر وانسانك بين الامرين اختياری انجـق هر بری برفائده يی مفيد اولدقده اعتبـار اولنور ومسئلهٔ اولی ده بيـان سالف اوزره ماايله نار بر برينه متخالف اولمغـله طريق هلاکی مختلفدر وانسان ايچون هر برنده برفائده حاصل اولمغله امام مشار اليه آنده اثبات اختيـار ايله قائل اولمشدر واکر برمشرك يدنده اولان رمحـله برمسلمه طعن ورمحی جسدينه انفـاذ ايلدکده اول مسلم رمحی جسدندن نزع ايتمدين اول مشرك اوزره اقتحـام وآنی سيفله ضربه قصـد اهتمام ايلسه نظر اولنور اکر بو اقتحـامی خوف هلاکنه مقرون وجسدندن نزع رمحده خلاص ونجـاتی مظنون ايسه بوصورتده نزع رمح حکم وجوبده مرهوندر زيرا هر مسلم اوزره اولانفسندن حسب الامکان دفع ضرر بعـده اعدا سـنه نيل وظفر واجب ايکن بو اقتحامی قتـل نفسی اوزره اعانتی مستوجبدر واکر جانبين تيقن هلاکده ياخود جراحتی تزيد ايتمك اوزره اميد نجاتده برابر ايسه اول مسلم مخيردرکه ديلرسه جسدنده رمحله اقتحام وسيفله ضرب مشرکه اقدام ايدر وديلرسه همان رمحی جسدندن نزعه اهتمام ايدر زيرا علی کلاالتقديرين رمحی جسدندن نزعی لازم اولمغله نه طريقله ميسر ايسه آنی ملتزم اولور وامام محمد رحمه الله تعـالی بومسئله ايله مسئلهٔ سفينه مياننی تفريقنـده بووجه اوزره تدقيق ايلمشدرکه مسئلهٔ سفينه ده نفسنی بحره القـاده ظفر اعدا ناپيدادر امابومسئله ده قبل نزع الرمح اقتحـامنده ظفر اعدا هويدادر بناء عليه جانبين تيقن هلاکده متساويين ايکن اوزرينه تثبت مقامی ايجـاب اولنميوب مشرك اوزره اقدامی تجويز واستصواب اولنمشـدر ومسائل مذکوره ده موضع هلاك ونجاتنه تحصيل يقين متعذر اولمغله انجـق عملنی ظن غالب اوزره بنـا قيلق ممکن ومتيسر اولور وبومثللو اموردە ظن غالب موقع يقينده واقع اولمغله حقنده آنکله عمل جائز وواسعدر واکر برمسلم بنفسـه بيـك مشرك اوزره قصـد هجوم ايلسه نظر اولنور اکر اعدا اوزره غلبـه وظفر ياخود آنلره ايراث نکايت وکسر ايتمکدن اميد وار ايسه اقدامی جائز وسزاوار اولور زيرا بو اقدامنده قصد تنکيل اعدا ايلمشدرکه حسن وجوازی ظاهر وهويدادر وهم يوم احد ده حضور رسالتپناهيده صحـابهٔ کرامدن نيجه ذات سعـادتمدار اقدام مذکور اوزره اجتسار وابتدار ايتمشلر ايکن رسول الله صلی الله عليـه وسلم منع وانکار ايتمدکلـرندن بشقه بعضلری اولبابده استيذان ايلدکده آنلری تبشير شهادتله کامکار ايلمشلردر واکر غلبـه وظفر وايراث نکايت وکسردن نا اميد ايسه اقدامی بروجهله تجويز وتسديد اولنماز زيرا منفعت مسلمين ونکايت مشرکينه

مؤدی اولمامق وجهی اوزره همان هلاك نفسنه تصدی ايتمش اولور اکرچه امر معروف ونهی منکرده امرونهی نفرق اهل منکره بادی اولميوب بلکه کندو قتلنه مؤدی اوله جغی عندنده بديدار اولسه دخی ينـه امر ونهيه اقدامی جائز وسزاواردر لکن ما نحن فيه ايله فرقی اولدرکه اول بابده امر ونهی اولنان جماعت بالجمـله مسلمين وحقانيت امر ونهينه معتقدين اولملريله امر ونهيك تأثيری فی الحال ظاهر اولمازسه ده درونلرنده تمکن ايده جکی امر باهردر ومانحن فيهده مشرکين حقانيت اسـلامه معتقدين اولمدقلرندن اقدامی درونلرنده تأثير ايتميه جکی امر مستبين اولمغـله اباحت اقدامی ايراث نکايت ظاهره ايله شرط وتعيين قيلنمشـدر لکن صورت مفروضه ده مأيوس غلبه ونکايت ايکن اقدامنده مجرد تشجيع مسلمينه نيت وايادی موحدينـله اظهار نکايت اعدايه بذل غيرت وحميت قيلسه ان شاء الله تعـالی بوفعلنه رخصت واردر زيرا کندو يديله نکايت اعدادن اميد وار اولدقده اقدامی جائز وسزاوار اولنجه ايادی غير ايله اميدوار اولدقده دخی جائز وسزاواردر کذلك اقدامنده مجرد ارهاب اعدايه طامع ودرون مشرکينه ادخال رعب وهراسی متوقع اولورسه ينـه حقنده جائز وواسع کوريلور زيرا معنای مذکور وجوه نکايتك افضليدرکه آنده منفعت مسلمين اکمل وبومثللو منفعت ايچون هرکس بذل وجود ايلمك احسن وامثلدر واکر مسئلهٔ سفينه ده نارمشرکين برمسلمه ملتصق ونارك مس وحرارتی ايله محترق اولدقده نفسنی بحره القادن غيری جای مناص بولمامغله بالضرورة بحره القـاء نفسله ناردن استخلاص ايلسه بوفعلی ان شاء الله تعالی حکم جواز ايله اختصاص ايدر زيرا بوصورتده آنی بحره القـا ايدن انجق سفينه يه القاء نار ايدن مشرکين اولوب صورت سابقه ده بحره القـا فعل نفسی ايله اولوب فعل غير ايله اولماديغی مستبيندرکه بوصورتده فعل غيرا کا واصل وصورت سابقه ده غير متصلدر والقـاء غيرانجق وصول فعل غير ايله حاصل اولوب قبل الوصول عدم حصولی رتبهٔ بداهته متواصلدر کورمزميسنکه برمسلم ايچون ايقـاد نار اولنوب اکا خطابله برزنی سياطله يعنی قمچيلر ايله تاقتل ايدنجيه دك البته ضرب ايده رز ياخود سن نفسکی شو ناره القا ايدوب تاکه محترق اولورسين ديو تهديد عقاب ايلسه لر اول مسلم نفسنی ناره القـايه شرعا رخصتياب اولماز اما اعداسی سـياطله ضربنه ابتـدا ايدوب اول دخی جزع واضطرار ايله بالضرورة نفسنی ناره القـا ايلسه بوفعلنك جوازينی رجا ايده رم زيرا بوصورتده نفسنی القـا ايتميوب القاء ضارب ايله ناره التقا ايتمش اولور وهم الم سياط اکا فی الحال اصابت ايدوب الم نار هنوز سرايت ايتمکله اول مسلم مقتضای طبيعت بشريه اوزره الم حاضردن الم غائبه فراره عزيمت ايتمش اولمغله رجا ايده رمکه بوفعلنه شرعا رخصت واردر وبوبابده اصل اصيل حذيفه رضی الله تعالی عنه دن مأثور اولان اثر جليلدرکه لفتنة السوط اشد من فتنة السيف ان الرجـل ليضرب بالسوط حتی يرکب الخشبة قولنده الم سياطی اعظام وآنکله تهويل ايتمشدر يعنی عذاب سياط البته عذاب سيفدن اشددرکه علی التحقيق بررجل سياطله ضرب اولنورتاکه بالضرورة صلب اولنه جغی خشبه اوزره صعود ورکوبنی اختيار ايدر والله اعلم

باب قتال اهل الاسـلام مع اهل الشرك * يعنی اهل اسلام بعض اهل شرکه اعانت ايچون التحاق وآنلر ايله اعدالرندن بشقه اهل شرکله قتالده اتفـاق مشروع اولمديغی بيانده باب سلبس المسافدر مؤلف دقيقه شناس حکم مزبوردن نزع لبـاس التباس ايدوب ديرکه مسلمين ايچون اهـل شرکدن برطائفه يه اعانت برله انضمـام ومغيتلرنده اهل شرکدن اعدالری اولان طائفهٔ آخرين ايله قتالی التزام سزاوار شان اسلام کوريلمز زيرا اول ايکی طائفه دن هر بری حزب شـيطان اولوب حزب شيطان بالجمله عين اهل خسران ايکن مسلم آنلردن برجانبـه انضمامله تکثير سواد واعدالرين دفع ايچون قتالده اجتهاد ايلمك بروجهله شايان کوريلمز نکتـه سی اولدرکه قتال مزبورك غايتی انجق حکم شرکی اظهار در وقتال مسلم انجق نصرت اهل حق ايچون اولمق سزاواردر کذلك اهل عدلدن برکسنه حقنده خوارجدن برطائفه يه انضمامله حکم خوارجی اظهار ايچون ينه خوارجدن طائفهٔ آخرين ايله قتاله ابتداری لايق وسزاوار اولماز زيرا اکرچه اهل عدلك خوارج مسلميندن برطائفه يه انضمامله خوارج آخرينی حکم عدله اعاده ايچون قتاللری استحلال اولنور اما قتال مزبور حکم خوارجی اظهـار ايچون اولمغـله آندن مقصود معهود استحصال اولنماز لکن مسلميندن اهل عدل ينـه مسلميندن خوارجه انضمامله اهل حربدن مشرکينله قتاله اهتمام ايلمك جائزدرکه قتال مزبور انجق دفع فتنهٔ کفر واظهار شوکت اسلام ايچون اولمغـله مأموربه اولان اعلاء کلمة الله ده سعی واقدامدر اما مسئلهٔ سابقه بشقه درکه آنده قتالی طريق حقدن منحرف اولان امری اظهار ايچون اولوب بونده قتالی اصل طريقی اثبـات واقرار ايچوندر وبومسئله ده دخی اباحت قتالی آنکله مشروطدرکه ضمننده نقض عهده مجال اولميه اما خوارج مرقومين اولا اهل حربه اعطاء امان ايدوب

صکره غدر ایله قتاللرنده دامن درمیان اولمشلرایسه اهل عدلك آنلره انضمامله قتاللری جائز وشایان
کور یلمز زیراوفاء عهد وامان واجب عهدهٔ اهل ایماندر حتی رسول الله صلی الله علیه وسلم هرعهدنامه لرنده
وفاءلاغدر فیه لفظ شریفنی تحریر واولوجهله وفاء عهدی ایجاب ونقض عهددن تحذیر ایدرلرایدی لکن
مشرکیندن اعطاء امان ایتمدکاری قوم آخرینله معیت خوارجده قتاله جواز واردرکه بوقتالده معنی غدر
بولنمایوب همان شوکت اسلامی اظهار وابراز واردروقتال سابقدن منعمز انجق غدردن احتراز ایچوندر واکر
اهل حرب یدلرنده بولنان اسراء مسلمینه خطابله سزلر بزمله برابر مشرکیندن اعدامز ایله قتال ایدیکز دیمکه شتاب
ایلسه لرنظر اولنورا کرعدم امتثاللرنده یدلرنده بولندقلری مشرکیندن نفسلری اوزره خوف ایتمزلرایسه معیتلرنده
مشرکین آخرین ایله قتاللری سزاوار اولماز که مقاتل البته نفسنی خطره القاایده جکی آشکار وبومعنی انجق
قصد اعزاز دین یاخود نفسندن دفع مکروکین ایچون جائز اوله جغی بدیدار ایکن قتال مزبورده اظهار شرکدن
غیری نسنه یوقدر مکر اعدالری اولان مشرکیندن نفسلری اوزره خائف اوله لر بوصورتده کندو نفسلرندن
ضرر قتلی دفع ایچون معیتلرنده قتاللری تجویز واستحلال اولنور واکرعدم امتثاللرنده نفسلری اوزره خوف
ایدرلرسه معیتلرنده قتاللری جائز کوریلور زیرا بوصورتده نفسلرندن ضرر قتلی دفع ایتدکلرندن بشقه مسلمین
حقلرنده اول مشرکینی قتل ایلمك دخی حلال اولمغله قتل مزبور متضمن محذورایسه ده اکراهله ضرورت
تحقق ایلدکده اکا اقداملری جائز بلکه تناول میته وشرب خمر مثللو کاهیجه واجب دخی کوریلدیکی بی قبیل
وقاندر لکن آنلره اجبار ایله سزلر بزمله برابر مسلمینله قتال ایدیکز یوقسه سزلری قتل ایده رزدیو اصرار ایلسه لر
بوبابده امتثاللری قطعا جائز وسزاوار اولماز زیرا قتال مسلمین حرام لعینه اولمغله امر قوملری بر مسلمه سن شو مسلم
آخری بغیر حق قتل ایله یوقسه سنی قتل ایده رم دیو امر اولنمق منزلنه تنزیل اولندیغندن اسراء مزبورینك تهدید
مذکور ایله دخی قتال مسلمینه اقداملری تحلیل اولنماز اما بوصورتده اکراهلری اسراء مرقومین مسلمینله
قتال ایتمیوب همان صفلرنده برابر واقفین اولملری اوزره واقع اولسه رجا ایده رمکه امتثال امرلری حقلرنده جائز
وواسع کوریله زیرا مجرد صفلرنده وقوفله مسلمینه ضررلری قطعا واصل اولمامغله فعللری جملهٔ مظالمده
داخل اولمامشدر غایة الامر مسلمین آنلر ایله کثرت سواد مشرکینی رؤیت ایتدکلرنده برمقدار مبتلای حزن ودهشت
اوله جقلردر و بوبابده اکراهلری انجق اخافهٔ مسلمین اوزره اکراه اولوب اول دخی وعید متلف ایله اتلاف مال
مسلم اوزره اکراهلری موقعنده واقع اولمغله وقت ضرورتده جائز وواسع کوریلور حتی بوصورتده مشرکیندن
کندو نفسلری اوزره خائف دکللرایسه امر ایتسه لردخی صفلرنده آنلر ایله برابر واقف اولمازلر زیرا وقوفلری جنود
مسلمینه باعث ارهاب وقلوب موحدینه القاء رعبله بادی اتعاب اولمغله مسلم بلاضرورة اکا اقدامه رخصتیاب
اولماز واکر اهل حرب اسراء مسلمینه بزمله برابر اعدامز اولان اهل حربدن قوم آخرینله قتال ایدیکز بعد انقضاء
الحرب سبیلکزی تخلیه ایتمموز شرطی اوزره دیو التماس ایدوب اسرا دخی بوقوللری اوزره صدق وثباتلرین
احساس ایلسه لر امتثال امرلری جائز کوریلور زیرا امتثال مرقوم نفسلرندن قید اسری دفعه مقرون اولمغله بوبابده
امتثاللری سابق الذکر اعدالری اولان مشرکیندن نفسلری اوزره خائف اولدقلری صورتده امتثاللرندن
دون دکلدر پس اول بابده امتثاللری واسع اولدیغی مثللو بو باب دخی متوسعدر سؤال اولنورسه که اهل حرب
اعدالری اولان اهل حربه غلبه برله آنلردن تحصیل امن ایتدکلرندنصکره قتال مسلمینه توجه ایده جکلری
ظاهر وکاهیجه اعدالرندن اخذ سلاح وکراع ایدوب آنلر ایله مسلمین اوزره متقوی اوله جقلری باهر ایکن اسراء
مزبورین معیتلری ایله آنلری مسلمین اوزره تقویه یه نیجه قادر اولورلر جوابنده دیرز معنای مذکور معیتلرنده
احتمال موهوم واسر مشرکیندن نجاتلری امر مجزوم اولمغله جانب مجزومك رجحانی جمله یه معلومدر
کورمزمیسنکه اهل حرب امام المسلمیندن کندو یدلرنده بولنان اسراء مسلمین عددی اوزره اسراء مشرکینی
اعطا یاخود کراع وسلاحدن شومقداریني ایفا ایتمك اوزره مفاداته طلبکار اولسه لر بوبابده مأخوذلری ایله مسلمین
اوزره کسب قوت ایده جکلری بدیدار ایکن ینه اسراء مسلمینی تخلیص ایچون مساعدهٔ امام جائز وسزاوار اولور
لکن بزله مسلمین اوزره قتال یاخود تکثیر سواد رجاله اعانت ایدیکز بعد انقضاء الحرب سبیللریکزی تخلیه ایتمموز
شرطی اوزره دیو افادهٔ حال ایلسه لر امتثال امرلری استحلال اولنماز زیرا قتال مسلمین بروجهله حلال اولمدیغندن
بشقه خوف هلاکله ضرورت تحقق ایتمدکجه قلوب مسلمینه القاء رعبده دخی رخصت ومجال یوقدر
وصورت مفروضهده ضرورت معهوده غیر موجوده در واکر بزمله برابر مشرکیندن اولان اعدامز ایله قتال

مطلب مفاداة الاسراء المسلمین بالاسراء المشرکین او الکراع او السلاح

ایدیکز بعد الحرب سزلره اکرچه اهل و بلادیکزه عودته رخصت ویرمزز لکن بزم بلادیمزده قید وبندن
سزی اطلاق ایتمموز شرطی اوزره دیو بسط مقال ایلسه لر امتثال امرلری بروجهله حلال اولماز زیرا اسراء
مرقومین نفسلری اوزره آمنین اولوب تلف نفس یاخود تلف عضولرندن خائفین اولمدقدنصکره بلاد کفارده
محبوس قالملری ایله زندانلرنده مأیوس قالملری میاننده فرق معتبر غیر مستبیندرکه علی کلا التقدیرین انقطاع
اهل ودار وافتراق اخوان مؤمنین ایله حزین وغمکین اوله جقلردر پس ضمننده منفعت ظاهره استحصال
اولنمازایکن امتثاللری تجویز واستحلال اولنماز لکن بوصورتده اسراء مزبورین نفسلری اوزره خوف هلاکه
مبتلا اوله جق مرتبه ده قید وبند ایله کرفتار محنت وبلا اولوب اهل حرب دخی بعد الحرب اول محنتدن
تخلیصلرین التزام ایلسه لر بوبابده قتاللرنده محنت مرقومه یی دفع ایتمك کبی غرض صحیحلری بولنمغله امتثاللری
حرام اولماز واکر اهل حرب اسباب مذکوره مثللو برسبب ایله سبیل اسراء مسلمینی تخلیه برله دار اسلامه
رجوعلرینه رخصت ویروب اسرا دخی بعض امواللرین ولو بطریق السرا اخذه قدرتیاب اولسه لر اول مالی
اخذ ودار اسلامه اخراجلری تجویز واستصواب اولنور زیرا سبیللری تخلیه اولنسه دخی دار اسلامه خارج
اولمدقجه ینه یدلرنده اسیر اولملریله حین قدرتده اخذ اموال وقتل نفوسلری غدرامانی متضمن اولمیوب همان
حقلرنده حلال اولان اموال ونفوسه اصابت قبیلندن اولمغله حاللری دار الحربده متلصصین اولان مسلمینك
احواللری ایله تسویه وتنظیر اولنور حتی مأخوذلرین دار اسلامه احراز ایتدکلرنده اهل منعه ایسه لر ایچلرندن
خمسی افراز و باقیسنی بینلرنده سهام غنیمت اوزره تقسیمه سرآغاز اولنور زیرا احراز مأخوذلری انجق دار اسلامه
رسیدهٔ تمام اولمشدر کذلك اسراء مزبورین یدلرنده اسیر بولندقلری اهل حربله برابرینه اهل حربدن قوم آخرین
ایله قتاله اقتحام واموال مزبوره یی اول قوم آخریندن استغنام ایدوب یدلرنده بولندقلری اهل حرب اول امواله
مطلع اولمامغله بعد الخلاص دار اسلامه اخراجله بکام اولسه لر بوفعللری دخی تجویز واموال مرقومه
وجه مشروح اوزره کندولره انغنام اولنور وصورت مزبوره ده اموال مزبوره یی اهل حربدن اخذ ایتملری ایله
اهل حربدن اخذ ایلین مسلمیندن اخذ ایتملری متساوی الاقدامدرکه اموال مزبوره فی الاصل اموال مشرکین
اولمغله دار اسلامه اخراج ایتمدکجه آنده احراز مسلمین ناتمام واکا انجق احراز ایلین مالك اوله جغی وارستهٔ قید
ابهامدر واکر اهل حرب اسراء مزبورینه بزمله برابر اعدامز اولان اهل حربله قتال ایدرسز غنائمی بالتمام بزلره تسلیم
ایدوب سزلر ایچلرندن هیچ نسنه اخذ ایتمك اوزره بزلر دخی سبیللریکزی تخلیه ایتمك اوزره دیو مواعده ایتمشلر اولوب
صکره اسراء مزبورین اول غنائمی اخفا برله دار اسلامه اخراجده فرصتیاب مساعده اولسه لر بو دخی
مسئلهٔ سابقه ایله برابردر زیرا بو شرطك نهایتی غنائم مرقومه اموال اهل حربه ملتحق اولمقدر و برقریبا بیان
ایلدیك که اهل حربله بینلرنده امان اولمیوب وغدر امان اولمدقجه اخذ مال مباح آنلره حرام اولمامغله وقت
قدرتده اموال قدیمه لرین دخی اخذ ایتملری جائز وحکم شرعه منطبقدر اما اهل حرب آنلره بزلر سبیللریکزی تخلیه
وسزی بلادیکزه ارسال ایده رز بزم اموالیمزدن هیچ نسنه اخذ ایتمکز شرطی اوزره دیمکله معاهده
ایلسه لر بوصورتده اموال لرندن هیچ نسنه اخذ ایتملرینه شرعا مساعده اولنماز زیرا اموال اهل حربه ترك
تعرضلرین شرط والتزام ایتمشلردر وحدیث نبویده المسلمون عند شروطهم واقع اولمغله شرط معهود
اوزره ثابت اولمق اوزرلرینه الزام اولنور سؤال اولنورسه که مسئلهٔ سابقه ده تسلیم غنائمی شرط والتزام ایتمشلر ایکن
ینه اعدالری اولان اهل حربدن اخذ ایلدکلری غنائمی اخفا برله دار اسلامه اخراجلری جائزدر دیو ذکر
واعلام ایلدیکز جوابنده دیرز که مسئلهٔ سابقه ده اهل حربك اسراء مزبورین اوزره شرط صحیحله شرط
وتقدیم ایلدکلری انجق اهل حربك کندو غنائملرین اسرا کندولرینه تسلیم قیلمقدر وغنائم اهل حرب
انجق اعدالرندن بانفسهم اخذ وجلب ایلدکلریدر یوقسه اسرانك اول اعدادن اخذ ایلدکلری مغانم
معیت قتال ایتدکلری اهل حربك غنائمندن دکلدر زیرا غنائمده ثبوت شرکت احکام اسلامیه دندر واحکام
اسلامیه منعهٔ مشرکینده غیر ثابتدر ومنعهٔ مشرکینده ثابت اولان هرکس کندو مأخوذینه احق اولمقدر پس
بوتحقیقله اسرانك غنائم مزبوره لرین اخفالرنده شرط مصرحه شرعا مخالفت ایتمدکلری عندیمزده محقق
اولمشدر بعده مؤلف کریم الخصال ایادی اهل حربده اسیر اولنلر حقلرنده دخی مخالفت شرط مصرح حلال
کوریلمدیکنی بیانه توجه واقبال ایدوب دیرکه اسراء مرقومین سجون اهل حربده مسجونین ایکن اهل
حرب آنلره بز سزلری زندانلریمزدن اخراج ایدوب بلادیمزده اقامتکز اوزره سزلره اعطاء امان ایده رز بزلردن

سزلره بلاد یکزه صودتکزده رخصت اولماق اوزره وسزلردخی سزی اوجهارا بزلردن برکسنه‌یی قتل و برکسنه‌نك
مالنی اخذ ایتمك اوزره دیو خطاب واسرا اظهار رضا ایله قطع جواب ایلسه‌لر کرکدر که وفاء شرطی اوزرلرینه
استیجاب ایده‌لر زیرا بطریق النص التزام شرطه قائل اولدقلرنده ایچلرنده مستأمنین منزلنده نازل اولمشلردر
کورمز میسنکه شرط مرقومی قبول ایتمکله حبس وقتل وعذابدن امن وسلامته موصول اولمشلردر حتی
بو معاهده‌دن صکره اهل حربك مسلمیندن اخذ ایتدکلری برعبده ظفر بولسه‌لر آنی دخی اخذ ایتملری سزاوار
اولماز که عبد مذکور شمدی مال اهل حرب ایدوکی بدیدار حتی یدلرنده ایکن قبول اسلام ایلسه‌لر ملکلرنده ابقا
اولنه‌جغی آشکاردر اما اسیر ایتدکلری برحرّه یاخود مدبّره‌یه ظفر بولسه‌لر آنی اخذ ودار اسلامه اخراجلرنده
بر ضرر شرعی کورمزمکه شرط اهل حرب انجق ماللرینه عدم تعرضلریدر حال آنکه حرّه ومدبّره‌یه مالك
اولمامشلردر کذلك مسلمیندن اخذ ایتدکلری کراع وسلاحه فائز اولسه‌لر آنلر دخی شمدی اموالرندن اولمغله
آنلره دخی تعرضلری جائز اولماز واکر اهل حرب اسراء مرقومینه سزلر کندو بلاد یکزه کیدیکز آمنلرسز دیو
خطاب ایدوب لکن اسرا دخی تأمین اهل حربی متضمن اولان برکلامله رد جواب ایلمسه‌لر بو صورتده اهل حربی
قتل ومالرینی اخذه شرعا رخصتیاب اولورلر زیرا اسرا عدم تعرضلرین شرط والتزام ایتمشلر ایکن اهل حرب
شرط وتعیین ایلسه‌لر دخی اوزرلرینه الزام اولنماز اما مسلمیندن برجماعت دخول دار الحرب ایچون کلوب اهل حرب
دخی آنلره ادخلوا فانتم آمنون دیملری ایله داخل اولوب کندولر شرط تأمینی التزامه قائل اولمسه‌لر بونده
جواب مسئله مخالف سابقدر که برشیئه تعرضلری غیر لایقدر زیرا بونده علی طریق الاستیمان کلوب داخل
اولملری نفسلری اوزره اشتراط عدم غدری تصریحلری منزلنده نازلدر لکن اسرا یدلرنده مقهورین اولوب
مستأمنین اولمدقلرندن حقلرنده معنای مذکور غیر حاصلدر واکر اهل حرب اسراء مزبورینه خطابله سز بزمله
برابر اهل حربدن اولان اعدامز ایله قتال ایدیکز بلادیکزه رجوع ایکز ایچون سبیللریکزی تخلیه ایتمموز اوزره
سزدخی اعدامزدن هرنه‌یه ظفر بولورسکز خاصة سزك اولوب بزم ظفر بولدقلریمزه سز تعرض ایتمك اوزره
دیو ایجاب واستیجاب ایتدکلرندن صکره اسرا اهل حربك ظفر بولدقلرینه نهایجه اخذه فرصتیاب اولسه‌لر
بو بابده التزام ایتدکلری شرطه وفا واجب اولمغله اخذلری تجویز واستصواب اولنماز وصورت مفروضه‌ده
اهل حرب اسرایه کندو مصابلرین تسلیم ایدوب آنلر دخی دار اسلامه یاخود دار الحربده بولنان عسکر مسلمینه
اخراجه اهتمام ایلسه‌لر اموال مزبوره بلا تخمیس آنلره تخصیص اولنوب فارس وراجل علی السویه اقتسام
ایدرلر زیرا اصابتلری حکم شرکت اوزرلرنده ظاهر ایکن تام اولمغله احرازلری دخی دار شرکده اهل حربك آنلره
تسلیمی هنکامنده رسیدهٔ تمام اولمشدر وهم اصابتلری منعهٔ اهل شرکده حاصل اولمغله من وجه اهل شرك
اخذ ایدوب صکره طیب نفسلری ایله اسرایه تسلیملری حکمنده داخل واو اوجهله اسرایه هبه ایتدکلری مالك
منزلنده نازل اولمغله منعهٔ مسلمینه اخراجلرندن اقدم اکا مالك اولدقلرندن حکم غنیمت اکا شامل اولماز حتی مصبب
انجق بعض اسرا ایسه مال مزبور خاصة اول بعضه اعطا قیلنور زیرا بو بابده سبب تمام حق انجق مصیبك تسلیم
مشرکینه مقارن اولان اصابتیدر وبو سببده شرکت آخرین یوقدر واکرچه غیر مصیب منعهٔ مسلمینه احرازده
شرکتله غنائمده مشارکت ایدر لکن قریبا بیان اولندیغی اوزره منعهٔ مسلمینه احرازك بو محلده تأثیری یوقدر
واکر مشرکین اسراء مزبورین اوزره سزدن قنقیکز اعدامزدن برشیئه ظفر بولورسه جمله کز میاننده مشترك
اولسون دیو شرط والزام ایدوب اسرا دخی قبول والتزام ایدرلرسه بو صورتده مصیب انجق بعض اسرا ایسه ده
بینه‌لرنده علی السویه اقتسام ایدرلر زیرا اهل حرب انجق جماعت اسرایه تسلیم ایتمش اولملریله مال مزبور
شول مال موقعنده واقع اولور که اهل حرب آنی کندو مالرندن اول جماعته هبه ایدوب ایچلرندن بعضلری
رضاء باقین ایله قبضنه مسارع اوله واکر اهل حرب اسرا اوزره القاء کلامله برلر وسزلر هرنه‌یه اصابت ایدرسك اول
مصابك نصفی بزم ونصفی سزك اولسون دیو شرط والزام ایدوب بعد الاصابه اهل حربله مناصفهٔ اقتسام ایتدکلرندن
صکره اسراء مزبورین قدوم دار الاسلامه اقدام ایلسه‌لر نصف مرقومی بلا تخمیس بینلرنده تسویه اوزره تقسیمه
اهتمام اولنور زیرا کرك تخمیس وکرك فارسی راجل اوزره تفضیل البته خاصهٔ غنیمتدر وغنیمت دخی اهل حربدن
علی وجه القهر اخذ اولنان مالدن عبارتدر واسراء مزبورین اموال مرقومه‌یی اخراجده انجق تسلیم مشرکینله متمکن
اولدقلرندن اولبابده انتفاء معنای قهر امر متعیندر اما اسراء مزبورین اهل حربك طیب نفسلری معدوم ومطلع
اولسه‌لر یدلرندن اخذ ایده‌جکلری مجزوم ایکن اموال مرقومه‌یی کتم واخفا ودار اسلامه اخراج وایفا ایتمش اولسه‌لر

بونده

بونده اموال مرقومه تخمیس اولنوب باقیسی سهام غنیمت اوزره اخذ واستیفا ایدرلر زیرا بونده اصابتلری طریق قهر ایله
حاصل وسبب حقلری انجق منعهٔ مسلمینله احرازده تام وکامل اولمشدر وبو مسئله‌ده مصاب اسرا کندو غنائملری
اولمغله آنی کتم واخفاده معنای غدر منعدمدر اما مسائل سابقه‌ده ذکر اولندیغی اوزره علی وجه الغدر اخذ واخراج
ایلدکلری کرکدر که تخمیس اولنمایوب حکم غنیمتده ادراج اولنمیه زیرا علی وجه الغدر اخذلری حلال اولمیوب بلکه
مسلمین مستأمنینك علی وجه التلصص ماخوذلری منزلنه انزال اولنور بناء علیه امام المسلمین اوزره لازمدر که اموال
مرقومه‌یی اصحابنه رد ایله اسراء مرقومینه علی سبیل الفتوی امر وتنبیهی ملتزم اوله واکر اهل حرب اعدالری اولان
اهل حرب آخر ایله قتال ایچون اسراء مرقومینی خاصةً ارسال وتقدیم وایچلرنده احکام مسلمینی اجرا ایتمك اوزره آنلردن
برینی اوزرلرینه تأمیر وتحکیم وغنائملرینی دار اسلامه اخراج ایچون کندولره تسلیم ایلسه‌لر بو صورتده اهل حربك
تهدید وعدم تهدیدلرینه نظر اولنمایوب همان مباشرت قتاللری تجویز وتعمیم اولنور زیرا قتاللری اظهار احکام
مسلمین اوزره اولمغله من قبیل الجهاد ایدوکی مستبیندر بو تقدیر اوزره دار اسلامه بعد الاحراز خمس مصابلری افراز
وباقی سهام غنیمت اوزره بینلرنده تقسیمه سزاوار اولنور زیرا بو بابده مصابلری حکم غنیمتده داخل اولمغله آنده تأکد
حقلری دار اسلامه احرازده حاصل اولمشدر کورمزمیسنکه مسلمین اهل حربدن اهل اسلامه موادعین اولان برقومك
بلادلرندن امرار عسکر واهل حربدن قوم آخرینه شبخون ایچون طلبکار رخصت اولوب آنلر دخی رخصت
ویرمکله تکمیل مصلحت ایلسه‌لر بو صورتده مصاب عسکرك تخمیسی تقدیم وباقیسی بینلرنده سهام غنیمت اوزره
تقسیم اولنور واکر مسئلهٔ مفروضه‌ده اسراء مزبورینی حین ارسالده مصابلرینك نصفی یاخود تمامی اسرانك
اولمیوب کندولرك اوله‌جغنی شرط وتقیید ایدوب لکن اولبابده عدم امتثاللری تقدیری اوزره اسرایی تخویف
وتهدید ایتمسه‌لر بو قتاللری اهل حربه مسلمین اوزره اعانتی متضمن اولمغله تجویز وتسدید اولنماز کورمزمیسنکه
اسرا بو قتاللرنده کراع وسلاحه ظفریاب اولسه‌لر اهل حرب شرط ایلدکلری نصفی یاخود تمامی یدلرندن اخذ
وانتهاب وآنکله قتال مسلمین اوزره قوت وتمکنلرین اکتساب ایدرلر مکر بو صورتده اهل حرب بعد تحصیل المرام
سبیل اسرایی تخلیه برله دار اسلامه خروجلرین شرط والتزام ایده‌لر بو بابده اهل حربه ویردکلری سبی وکراع
وسلاحه مفادات نفسلری منزلنه تنزیل اولنمغله امتثال امرلری تحلیل اولنور وبو صورتده بعد خروج دار الاسلام
بقیهٔ غنیمتلری بعد التخمیس سهام غنیمت اوزره بینلرنده اسهام اولنور زیرا اصابتلری اظهار حکم اسلامه مقرون
وحین اصابتلرنده مشرکین معیتلرنده بولنمایوب منعه‌لری انجق منعهٔ مسلمین اولمغله مصابلرنده تأکد حقلری
تسلیم مشرکینله اولمیوب انجق احراز دار اسلامه رونموناولمشدر واکر بو مسئله‌ده مصابدن سبی وکراع وسلاحی
اسرایه وماعدایی کندولره شرط ایتمش اولسه‌لر بو معامله‌لری اعطاء مالله مفادات نفسلری منزلنه تنزیل اولنمغله
امتثال امرلری بطریق الاولی تحلیل اولنور اما بو صورتده اسرایه مصابکزك نصفی یاخود تمامی سزکدر بشرط
آنکه سز دار اسلامه خارج اولیوب مصابکزی دخی اخراج ایتمیه سز دیو شرط والزام ایلسه‌لر بونده خوف
نفسله ضرورت بولنمادقجه امتثال امرلری حرام اولور زیرا بو امتثاللرنده تحصیل منافع مشرکین موجود
ومقابله‌سنده خلاص مسلمین مفقود اولمغله بلا ضرورة جواز قتاللری نابود اولمشدر والله اعلم

باب ما لا یکون لاهل الحرب من احداث الکنایس والبیع وبیع الخمور* یعنی اهل حربك بعد قبول الذمة یهودلری
امصار مسلمینده احداث کنیسه ونصاراسی احداث بیعه ایتمکدن ممنوع وبیع خمور ایتملرینه مساعدهٔ مسلمین
غیر مشروع اولمقده باب مطلوب الشروعدر تو به بن نمر الحضرمی جنابلرندن مرویدر که رسول الله صلی الله تعالی
علیه وسلم حضرتلری لا اخصاء فی الاسلام ولا کنیسة بیورمشلردر وخصا واخصانك معنالری واحد وروایت
حدیث مذکوره الفظیندن هربری ایله واردر وبیان معنالرنده ایکی قول واردر قول اول حقیقت معناسی اوزره انسانك
خصیه‌لرینی نزع ایله قوت جماعنی دفعدر ولفظ حدیث اکرچه صیغهٔ نفیله واقع اولمشدر لکن آنکله مراد اخصاء
بنی آدمدن نهیدر وصیغهٔ نفیله ارادهٔ نهیده قصد مجاز اولمغله نهی صریحدن ابلغیتله ممتازدر واخصاء بنی آدم
نص قرآنله حرامدر حتی ابلیسدن حکایه اوزره وارد اولان ولامرنهم فلیغیرن خلق الله یعنی البته بن بنی آدمه
امر ایده‌رم آنلر دخی بنم امرمله البته الله تعالی نك خلق ایلسدیکی وصفی تغییر ایدرلر آیت کریمه‌سنده تغییر
خلق اللهدن مراد اخصاء بنی آدمدر دیدیلر پس اخصاء بنی آدم مقتضای امر شیطان اولدقده فحشا ومنکردن
اوله‌جغی نمایاندر وهم اخصاء بنی آدم البته مثله‌در ورسول الله علیه السلام کلب عقوره دخی مثله‌دن نهی
ایتمشلردر وقول ثانی علی طریق التجوز بمعنی التبتلدر وتبتل راهبلرکبی نفسنه جماع نسایی حرام قیلمقدر

وعثمان بن مطعون بعض رفيقلری ایله رضی الله تعالی عنهم قصد تبتل ایتدکلرنده رسول الله صلی الله علیه وسلم
آنلری نهی ایتمشلردر وحدیث مذکورده کنیسه‌دن مراد امصار مسلمینده احداث کنایسدرکه اهل ذمت آندن
ممنوعلردر وامام محمد رحمه الله تعالی حدیث مذکوری رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرندن روایت
ایلدکده معنای مذکوری اول امام همامدن ابن سماعه رحمه الله تعالی نوادرنده ذکرو روایت قیلمشدر وامیر المؤمنین
عمر بن الخطاب رضی الله عنه‌دن مرویدرکه اقلیم خراسان وغیریدن مسلمینك فتح ایلدکلری بلادده احداث
کنایسدن بالکلیه اهل ذمتی منع ایده رم اماقدیما یدلرنده بولدیغم کنایسدن برشیئی اول موضع امصار مسلمیندن
بر مصر اولدقدنصکره احداث ایتدکلری معلوم اولمدقچه هدم ایتمزم دیمشدر زیرا بلاسبب موجب ازقدیم یدلرنده
بولنان نسنه‌یی تغییر ایتمك غیرجائزدر وبر موضع امصار مسلمیندن اولوب اظهار شعائر اسلام ایچون متهیء
اولدقدن صکره آنده احداث کنایسه رخصت ویرمك مسلمی بعد الارتداد ثبات شرکه اوزره تقریر واثبات حکمنده
اولمغله بو دخی قطعا غیرجائزدر واکر اهل حربدن برطائفه رقاب واراضیلرندن اداء مال معلومه راضی وذمت
مسلمینه دخول واوزرلرینه احکام مسلمین جریان وحلول ایتمکه طالب وراضی اولسه‌لر امام المسلمین اوزره
واجبدرکه اظهار مساعده برله مراملرین ممضی اوله زیرا عقد ذمت قبول اسلام کبی باعث انتهاء قتال اولمغله اهل حرب
مسلمیندن اوزرلرینه عرض اسلام ایتملرینه طالب اولدقلرنده انجاح مراملری واجب الاستعجال اولدیغی کبی
طالب ذمت اولدقلرنده دخی واجب الاستعجالدر نکته‌سی اولدرکه اهل حرب قبول ذمتله اولا معاملاته راجع
اولان امورلرنده احکام اسلامی التزام ایدوب صکره محاسن شریعت مطهره‌یی رؤیتله کاهیجه میل اسلام
ایده جکلردر پس طالب ذمتلرینه مساعده امامده ارفق طریقیله دعوت دینی اتمام واردر حتی اهل نجران
طالب ذمت ایتدکلرنده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم مطلبلرینه اجازه واجابت ایدوب بهر سال جانب
مسلمینه ایکی بیك حله یاخود شك راوی اوزره بیك ایکیوز حله ویرمك اوزره مصالحه برله اتمام مصلحت بیورمشلردر
وعلی هذا مسلمین دخی اهل حربله وجه مشروح اوزره مسالمین اولدقلرنده اراضی اهل حرب اراضی شام کبی
نیچه قری ومداین اوزره شامله ایسه مسلمین ایچون دارلرندن وارضلرندن برشیئی یدلرندن اخذ ایتمك ومنزللرنده
اوزرلرینه نزول ایتمك کبی معامله‌لری حکم جوازده داخله اولمازکه جماعت مزبوره عهدوصلحه نائله اولمشلردر
حتی منادی رسول خدا علیه من التحیات ماهو ازکی واندی یوم خیبرده لااحل لکم شیئا من اموال المعاهدین
دیو ندا ایدوب اموال معاهدیندن برشیئی سزلره حلال کورمزم مضمونی طرف نبویدن مسلمینه اظهار وابدا
قیلمشدر وهم قبول ذمته میل واقبالری انجق حقوق واموالری مسلمینك حقوق واموالری کبی اولمغیچون دراما
اراضی مزبوره ایچنده برفردك ملکی اولمیان ارض مواتی مسلمین اتخاذ مصر ایتمکه اشتغال ایلسه‌لر بومعنی
استحلال اولنور زیرا بونده املاکلرندن برشیئه تعرض بولنمدیغندن بشقه دیارلرنده احکام اسلام اجرا اولنمغله
جمله‌ء دار اسلامدن اولمغله موات اراضیلری وابستهٔ رأی امام اولمشدر قال علیه السلام الا ان عادی الارض لله
ولرسوله ثم هی لکم منی مترجم فقیردیرکه عادی تشدید یا ایله عاده نسبتدرکه عاد قوم معروف قدیمدر قاموسده
وعاد قبیلة والشیء العادی القدیم دیو تفسیر ایتمشدر ومعنای حدیث ای امت واصحابم آکاه اولکزکه اراضی عادیه
یعنی کسنه‌نك ملکنده داخل اولمیان اراضی قدیمه الله تعالینك ورسولینکدر صکره بندن سزلره اعطا اولنوردیمکدر
انتهی ومسلمین وجه مشروح اوزره اول ارض مواتده اتخاذ مصر ایلدکلرنده قربنده اهل ذمتك قراسی
بولنوب مصر مزبورك بیوتی تکثر ایتمکله قرای مرقومه‌دن تجاوز برله محیط وشامل اولسه قرای مزبوره
مصر مرقومده داخل قیلنور بوصورتده قرای مزبوره‌ده کنایس یهود یاخود بیع نصاری یاخود آتشکدهٔ
مجوس وارایسه علی حالها ابقالری سزاوار درزیرا سکانی اهل صلح اولوب معبد قدیملری خصوصنده ترك تعرضه
مستحق اولدقلرندنصکره موضع مرقوم مصر اولمغله حکم سابقه تغیر ملتحق اولمازکورمزمیسنکه سکان
مزبورینه املاککرین اخذ یاخود مسکنلرندن ازعاجله تعرضمز لایق اولمازکه عقد صلحله عدم تعرضه
مستحق اولمشلردر لکن صورت مفروضه‌ده اول موضعده احداث بیعه وکنیسه‌یه عزیمت قیلسه‌لر اولبابده
آنلره رخصت ویریلمز زیرا اول موضع شمدی صلوة جمعه واعیاد قیلنوب اقامت حدود اولنور وجهی اوزره
امصار مسلمیندن اولمشیکن احداث مذکور اوزره آنلری تمکین ایلمك مسلمین اوزره ادخال وهنه بادی یاخود بحسب
الظاهر مسلمینله معارضه‌یه مشرکینی تمکین ایتمکه مؤدیدر ورسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك حدیث
سابقده ولاکنیسة قول صحت ردیفلرندن مراد شریفلری اشبو معنای لطیفدر توضیحی اولدرکه قبول ذمت

مطلب اتخاذ المسلمین مصرا فی اراضی اهل الذمة

مطلب تصرف المترجم فی شرح الحدیث

ایتملرینه

ایتملریله موضع قرالری دار اسلام اولدقدنصکره آنده بولنان کنائس ابقا وتقریر اولنوب اول جهتله آنده
حقلری متأکد ومتقرر اولمغله صکره‌دن مصر اولمق کبی اول موضعده حادث اولان حالتله حق قدیملری
متغیر اولماز اما احداث کنایسده حکم مسئله بشقه‌در نظیری شول حکم شرعیدرکه قاضی برحادثه‌ده اجتهادی ایله
آنی امضا ایدوب صکره رأیی اول حکمیدن متحول اوله بوصورتده حکم سابقنده حق مقضی له متقرر اولمغله
قاضی آنی نقضه مقتدر اولماز اما مستقبلده اول حادثه‌نك مثلی ظاهر اولسه اول بابده حکمی رأی ثانیسی اوزره
بنایه قادر اولور لکن قرای مرقومه‌نك سکانی فی الاصل اول موضعده بیع خمور وخنازیری اظهار ایده‌کلمشلر
ایسه دخی شمدی مصر اولمغله آنلری اظهاردن منعه ابتدار اولنور زیرا بیع مزبور نوبنو انشا قیلدقلری
تصرفات حادثه‌دندر بوقسه بیعه وکنایس کبی ابنیهٔ غیر محدثه‌دن دکلدر وبزمبسوطده بیان ایلدیك که
اهل ذمت امصار مسلمینده بیع خمور وخنازیری اظهاردن منع وخمور وخنازیری علی وجه الظهور والشهرة
ادخالدن ردع اولنورلر وبو حکم مقبول حضرت عمر وحضرت علی رضی الله تعالی عنهمادن دخی منقولدر
وهم مصالحه‌مز استخفاف دینی ایتملری اوزره اولمدیغی ظاهر ایکن بیع مذکور فسق اولوب امصار مسلمینده اظهار
فسق ایتملری استخفاف دینی متضمن ایدوکی باهردر کذلك بیرامل‌ری حلول ایدوب کنایس قدیمه‌لرنده اخراج
صلیب ایدرلرسه آندن منع اولنمازلر اما کنایسلرندن درون مصره اخراجلری استخفاف مسلمینه بادی اولمغله
آندن ردع اولنورلر لکن صلیبلرین مصردن خارج مصره اخراج ایدرلرسه دیلدکلری منوال اوزره حرکتلرندن
ازعاج اولنمازلر یعنی بشرط آنکه فناء مصری دخی تجاوز برله محل بعیده‌ده مسلمیندن تمایز ایده‌لر زیرا فناء مصر
حکم اقامت جمعه واعیادده درون مصر ایله برابردر حتی نوادر ابی سلیمان الجوز جانیده ذکر اولنمشدرکه امام المسلمین
یوم جمعه‌ده اقتضاء مصلحتله مسلمینله بعض افنیهٔ مصره خارج اولسه آنده مسلمینله اداء صلوة جمعه جائز کوریلور
پس مسلمینك بومثللو شعائر اسلامی اظهار ایده جکلری مواضعده اهل ذمتی اظهار آیین کفر ایتمکدن منع ایلمك
لازمدر تاکه بحسب الظاهر مسلمینله مقابله ومعارضه‌لرین مستلزم اولمیه کذلك درون کنائس قدیمه‌لرنده ضرب
ناقوس ایتدکلرنده منع اولنمیوب خارج کنائسده ایدرلرسه بحسب الظاهر اذان مسلمینه مقابله ومعارضه‌لرین
متضمن اولمغله دفع اولنورلر اماقریه‌لرده وامصار مسلمیندن برمصر اولمیان موضعلرده بعض مسلمین ساکنین
اولسه‌لر دخی احداث کنائس واظهار آیین کفر ایتملرندن ممنوع قیلنمازلرکه موضع مرقوم اقامت جمعه واعیاد کبی
اظهار شعائر اسلام ایچون موضوع اولمامشدر لکن ائمهٔ بلخدن جمع کثیر عاملهم الله تعالی بلطفه الکبیر دیدیلرکه
امام محمد والاجناب مسئلهٔ مزبوره‌ده کرك بوکتابنده وکرك مبسوطنده کندو بلده‌لری اولان کوفه‌نك قریه‌لرینه
نظر ایدوب وجه مشروح اوزره رخصتله جواب ویرمشلردرکه قرای کوفه‌نك عامهٔ سکانی اهل ذمت وروافض
ایدوکی شهرتیابدر امادیار عجم اولان بلاد بلخده اهل ذمت امور مذکوره‌دن امصارده منع اولندیغی کبی
قراسنده دخی ردع اولنورکه قرای مزبوره منزلهٔ امصارده مجمع جماعت مسلمین وموضع جلوس واعظین
ومدرسیندر وائمهٔ بلخ فرق مشروح المآللری اوزره مؤلف کریم الخصالك بوکتابنده واما المصر الذی الغالب
علیه اهل الذمة مثل الجیرة ونحوها لیست فیها جمعة ولاحدود تقام فانهم لایمنعون من احداث ذلك فیها یعنی
شول مصرکه قرب کوفه‌ده بولنان جیره وغیریلری کبی غالب سکانی اهل ذمت اولوب آنده جمعه وحدود شرعیه
اقامت اولنمیه آنك کبی امصارده دخی اهل ذمت احداث کنایس مثللو نسنه‌لردن منع اولنمازلر دیدیکی قول حکمت
اشتمالی ایله استدلال ایلدیلر مترجم فقیردیرکه وجه استدلاللری اولدرکه مؤلف دقیق التحقیق عدم منعلرین
غالب سکانی اهل ذمت اولوب جمعه وحدود اقامت اولنمامق صورتنه تعلیق ایلمشدر خلافنده وجوب منعلری
بطریق المفهوم منفهم اولور وبوکتاب مفهوم مخالفت حجت اولمق اوزره مبنی ایدوکی سابقده منقش ومرتسم
اولمشدر انتهی وشارح الکتاب شمس الائمة السرخسی لاطفه الله تعالی بکرمه الانسی دیرکه مشایخ دیار عجم
اهل ذمت قریه‌لرده اموره مذکوره‌دن علی کل حال منع اولنمازلردیو بسط مقال ایدوب مدعای منسوج المنوالری
اوزرینه مؤلف کثیر النوالك بوکتابنده القری التی اهلها مسلمون الا انها لیست بامصار فیها جمع وحدود اذا
اشتری قوم من اهل الذمة فیها منازل واتخذوا فیها الکنایس والبیع واعلنوا فیها بیع الخمور والخنازیر لم یمنعوا
من ذلك لان المنع باعتبار انه موضع اقامة معالم الدین فیه من الجمع والاعیاد واقامة الحدود وتنفیذ الاحکام یعنی
شول قریه‌لرکه سکانی مسلمین اولوب انجق اقامت جمعه وحدود اولنور امصار اولمامغله اهل ذمت آنده بولنان
منازلی اشترا ایدوب ساکن اولسه‌لر وآنده بیع وکنائس احداث ایلسه‌لر وبیع خمور وخنازیری اعلان قیلسه‌لر

مطلب حکم القاضی فی شیء ثم رأی غیره

مطلب ضرب الناقوس من اهل الذمة

الجیرة بالکسر بلد قرب الکوفة کذا فی القاموس

منع اولنمازلر زیرا برموضعده بونلردن منع اولنمق انجق اول موضع احیاء جمعه واعیاد واقامت حدود وتنفیذ احکام مثللو معالم دینی اقامته محل اولمق اعتباری ایله در دیدیکی مقال سلبس الانتقالی ایله استدلال ایلدیلر مترجم فقیردیرکه بونلرك وجه استدلاللری واضح وجلی وغبار اشتباهدن منجلیدر و مؤلف جلیلك بوقول جمیلنده تنفیذ احکام قریه لرده جاری اولمیوب امصاره مخصوص ایدوکنه دلیل واردر وادب القاضی نام کتاب بلاغت نماسنده دخی بومعنایه رمز وایما ایلمشدر لکن امام خصاف تنفیذ احکامده قری حکم امصارده در دیو ذکر خلاف ایلمشدر و بز بومسئله نك بیاننی شرح المختصرده اعلان ایلدیك والحاصل اهل ذمت امور مذکوره دن امصارده وافنیهٔ امصارده منع اولنوب اکثرسکانی اهل ذمت اولان قریه لرده ردع اولنمازامامسکن مسلمین اولان قریه لرده بیان ایلدیکمز منوال اوزره بین المشایخ اختلاف اقوال واردر واکراهل حربدن بردارك اهالیسی طالب ذمت اولدقده مسلمین اول قومك مداین وامصارلرنده بولنان بیوت ومنازللرین کندولر ایله اقتسام ایتمکی اوزرلرینه اصل صلحده شرط وتعیین ایلسه لر بومعامله لری تجویز وتحسین اولنور زیرا اوزرلرینه تملك منازللرین شرط قیلمق همان مال آخری ادالرین شرط قیلمق موقعنده واقع اولمغله شرط مرقوم بینلرنده معلوم اولدقده جائز وواسع کوریلور بوصورتده مسلمین مداین وقرالرنده اقتسامله مالك اولدقلری منازللرینه نازلین اولدقلرنده اول موضعده بیع خمور وخنازیری اعلان وتزویج محارم ایتدکلری مستبین اولسه موضع مرقوم ایچنده اداء جمعه واقامت حدود اولنان مصر مسلمین اولمش ایسه فی الاصل اعلان ایده کلدکلری ذکر اولنان مثللو آیین کفری اظهاردن منع اولنوب احداث کنایسدن دخی تمکین اولنمازلر زیرا مسلمین بعد الصلح احداث سکنی ایتملریله امصار مسلمیندن اولمغله موضع مذکور ذکری سبقت ایتدیکی اوزره قرای اهل ذمتدن ایکن مصر مسلمین تکثر ایدوب آنی احاطه ایتمکله حکم مصرده داخل اولان موضعك حکمنه نظیر وقرین اولمشدر پس اوابابده ذکر ایلدیکمز جمیع احکام بوبابده دخی ظاهر الاستحکامدر واکراهل ذمتك کنایس قدیمه لرندن برکنیسه منهدم اولسه آنی کالاول بنایه مقتدراولورلرکه اول عرصه ده حقلری آنی تهیهٔ وتعیین ایتدکلری مصلحتلری ایچون متقرر اولدقدنصکره حق مزبور انهدام بنا ایله متغیر اولماز و بعد الانهدام بناء ثانیلری احکام شرعده بنا اوله مماثل ومدانیدر واکر کنیسه لرین مصرك برموضعندن موضع آخرینه قصد تحویل ایلسه لر اولبابده مساعدهٔ مسلمین تجویز وتحلیل اولنماز زیرا موضع ثانی اظهار احکام اسلام ایچون اعداد وترتیب اولنمشیکن اظهار احکام شرك ایچون اعداد وترتیبی اولبابده مسلمین ایچون تعویض مال ایتسه لردخی تجویز وتقریب اولنماز نظیری شول مرتد درکه مسلمین ایچون اعطاء مالله ارتدادی اوزره ثباتنه طلبکار اوله اکا مساعده بروجهله سزاوار اولمدیغی کبی بونده دخی سزاوار اولماز کورمزمیسنکه اهل ذمت کنیسه لرین فی الاصل مسجد مسلمین اولان برموضعه نقل وتحویل ومقابلنده مسلمین ایچون مسجد قدیملرندن احسن وواسع مسجد آخر بناسنی شرط و تأصیل ایلسه لر اولبابده مساعدهٔ مسلمین تحلیل اولنورمی البته تحلیل اولنماز واکرامام المسلمین اهل حربدن برقوم اوزره وارا ضیلری اوزره استیلا ایدوب آنلر ایله عقد ذمتی رأی وتصمیم ایلسه جائز ومستقیم کوریلور زیرا حضرت عمر رضی الله تعالی عنه سواد کوفه یی فتح ایلدکده صحابهٔ کرام رضوان الله علیهم اجمعین ایله مشاوره و قرأن کریمدن والذین جاؤا من بعدهم نص فخیمینك دلالتیله محاجه و مساوره دنصکره جمله سی رأی عمری اوزره اتفاق ایتملریله اول قومی اهل ذمته الحاق ایلدی وصحابهٔ کرامدن برقاچ کمسنه لر بوخصوصده مخالفته قیام ایلدیلر لکن آنلر دخی بو مخالفتلرنده ممدوح الانام اولمادیلرحتی حضرت عمر رضی الله عنه منبر اوزره اللهم اکفنی بلالا واصحابه یعنی یارب بلال وبلالك رفیقلرندن انتقامده بکا کافی اول دیو دعا ایتمکله برسنه کچمدین جمله سی دار دنیادن کوزلرین یوموب انتقال دار بقا ایلدیلر و بعد الفتح عقد ذمتدنصکره کندولره مخصوص قیلنان قری وامصارلرنده بناء بیع وکنایسدن واظهار بیع خمور وخنازیردن منع اولنمازلر که منع مزبور اقامت جمعه وحدود اولنان امصار مسلمینه مقصوردر و بز بوحکمی اوائل بابده قبل الظفر اهل حرب طالب ذمت اولوب اوزرلرینه عقد صلح ایلدکلری اراضیلرنده تقریر ایتمشیدك اشبو اراضی دخی جمعه واعیاد وحدود کبی شعائر اسلام ایچون موضع اقامت اولمامغله حکم مذکور بونده دخی تحریر اولنور واکرامام المسلمین ارض قوم مذکورینده حضرت عمر رضی الله عنه بصره وکوفه یی اتخاذ مصر ایلدیکی کبی مجدداً اتخاذ مصر ایلدکده اهل ذمت دخی مصر مرقومدن اشتراء منازل ایدوب مسلمینله برابر ساکن ونازل اولسه لر آندن منع اولنمازلر زیرا آنلردن عقد ذمتی قبول ایتدیکمز انجق محاسن دینه وقوفله اسلامه دخوللرین مأمول ایتدیکمز دندر وانلرك سکناده مسلمینله اختلاطلری مأمول مرقومه مدار حصول اول

شارح الکتاب شرح الله تعالی صدره یوم الحساب دیرکه شیخمز شمس الائمة الحلوانی رحمه الله تعالی مسئلهٔ مرقومه یی تحقیقده بعض شروطه تعلیق ایدوب دیرایدیکه رخصت مزبوره انجق اول وقتده درکه اهل ذمت قلیل اولوب میان مسلمینده وجه مذکور اوزره ساکن اولملریله بعض جوامعدن جماعت مسلمینه باعث تعطیل و بادی تقلیل اولمیه لر اما جماعت مسلمینی تعطیل یاخود تقلیله بادی اوله جق رتبه ده کثیر ایسه لر میان مسلمینده سکنادن منع اولنوب جوامع وجماعات مسلمین بولنمیان طرفده ساکن اولملریله امر وتدبیر اولنور وتفصیل ملحوظ امام ابو یوسف رحمه الله تعالی دن دخی امالیسنده محفوظدر وصورت مفروضه ده سکنی ایچون اشترا قیلدقلری بیوتدن بعضیسنی عبادتلرنده اجتماعلری ایچون بیعه یا کنیسه یا آتشکده اتخاذ ایتمکه عازم اولسه لر آندن منعلری لازمدر زیرا معنای مزبور مسلمینله اجتماع جماعت ایچون بناء مساجده بحسب الظاهر مقابله ومعارضه لرینه بادی واول و جهله مسلمینی تحقیر واستخفا فلرینه مؤدیدر کذلك بیع خمور وخنازیری ونکاح محارمی اظهارلرندن دخی منعلری لازمدر که مقصودلری اخفا ایله دخی حاصل ایکن اظهارلری استخفاف مسلمینی مستلزمدر ومسلمیندن برفرد ایچون جائزدکلدر که کندو بیتنی امور مذکوره دن بری ایچون اهل ذمته ایجار ایده زیرا بو ایجاری استخفاف مسلمینه راجع اولان اموره اهل ذمته اعانت ایدوکی بدیداردر بو یله ایکن ایجار ایتمش اولوب آنلر دخی ایچنده امور مذکوره دن برینی اظهار ایدرلرسه کرکدرکه صاحب البیت وغیریلری نهی منکر طریقی اوزره آنلری منعه ابتدار ایده لر و بوبابده صاحب البیت اجانب ایله مساوی اولمغله منکرمزبوردن مستأجرینی منع ایلمسی فسخ اجاره یی محتوی اولماز نظیری شول مسلمدرکه بیتنی مسلم آخره ایجار ایدوب اول دخی ایچنده بیع مسکرات وناسی شرب شراب اوزره جمعه اجتسار ایده بونده صاحب البیت نهی منکر طریقی اوزره مستأجرینی منعه ابتدار ایدر و بومعنی عقد اجاره یه متصل اولان معنایی مبطل اولمامغله فسخ اجاره یه مدار اولماز لکن برذمی مسلمدن استیجار ایلدیکی خانه ده یالکز نفسی ایچون برنمازکاه اتخاذ ایلسه آندن منعی لایق اولمازکه اتخاذ مرقوم مرافق سکنادن اولمغله اجاره ایله اکا مستحق اولمشدر ومنع اولنان انجق نمازلر ایچون اجتماع ایده جکلری کنیسه یی بنا برله مسلمینله اظهار شعائر اسلامده بحسب الظاهر مقابله ومعارضه لرین متضمن اولان معنادر اما اول خانه یی صومعه قیلوب آنده اصحاب صوامع کبی خلوت ایتمکه عازم اولسه امصار مسلمینده آندن دخی منعی لازمدر زیرا اتخاذ صومعه دخی بین الناس کسب اشتهار ایتمکله جماعتلری ایچون اتخاذ کنیسه منزلنده اعتبار اولنور وصورت مذکوره ده امام المسلمین بعد الاستیلاء اهالیسی اهل ذمت قیلدیغی بلاددن بربلده یی امصار مسلمیندن اقامت جمعه وحدود اولنور برمصر ایلسه واول بلده ده اول قومك برکنیسهٔ قدیمه لری بولنسه کرکدرکه امام اول قومی اول کنیسه ده نمازدن منعه اهتمام ایلمیه اماذکری سبقت ایتدیکی اوزره قبل الاستیلاء اهالیسی ایله قبول ذمت اوزره مصالحه اولنان امصارك حکمی بشقه درکه آنلردن بری امصار مسلمیندن برمصر اولدقده اکرچه آنده احداث کنایسدن منع اولنورلر اما کنایس قدیمه لری آنلر ایچون ترك اولنور لکن مانحن فیهده هم احداث کنایسدن منع اولنورلر وهم کنایس قدیمه لری آنلر ایچون ترك اولنماز زیرا امام المسلمین بعد الاستیلا اول بلده یی بین الغانمین تقسیمه عازم اولسه کنایسدن برشیئی ترك ایتمك لازمدر کذلك اهالیسنی اهل ذمت قیلدقده دخی بویله در بومسئله ده معنای فقهی اولدرکه بربلده عنوة فتح اولندقده آنك هرموضعنده اظهار احکام اسلام ایچون سبب استحقاق البته ثابت وهرموضعنده حق مسلمین متثبت اولمشدر بوندنصکره رأی امام انجق نظر مسلمینه راجع اولان خصوصده معتبر اولور بوقسه کنیسه لرین آنلر ایچون ترك ایتمك کبی ابطال حقلرنده معتبر اولماز وصلحا فتح اولندقده مسلمین ایچون اراضیسنده سبب استحقاق البته ثابت اولمیوب همان امام المسلمین استحقاقلرین صلحله متثبت اولمغله استحقاقلری انجق عقد صلحك تناول ایتدیکی مقداری متثبت اولور کورمزمیسنکه صورت استیلاده رؤسلری اوزره جزیه یی واراضیلری اوزره خراجی وضع ایدر وصورت صلحده نفوس واراضیلرندن انجق صلحله التزام ایلدکلری مقداری اموال اوزرلرینه الزام اولنور توضیحی اولدرکه صورت صلحده فی الاصل اراضیلرنده ثابت اولان حقلری متأکد اولوب حق مسلمین انجق آنلرك حق متأکدلری اوزره بطریق الحدوث ثابت ومتجدد اولمشدر پس مسلمینك حق حادثلری بعد الحدوث آنلرك بیع وکنایس احداثلرینه مانع اولور اما حق متأکدلرینه معارض ومدافع اولماز وصورت استیلاده اراضیلرنده حق مسلمین استیلا ایله ثابت اولدقدنصکره آنلرك حقلری اوزرلرینه من ایتمکده حادث اولان رأی امامله متثبت اولمشدر ورأی امام دخی نظر مسلمینله مشروط اولمغله کنائسلرین آنلر ایچون ترك ایتمك کبی نظر مسلمینی متضمن اولمیان خصوصده تقدم حق مسلمین معتبر ومضبوط قیلنور نظیری اولدرکه

مطلب اتخاذ اهل الذمة بیوتهم معبداً یجمعون فیه

مطلب لایجوز لمسلم ان یواجر اهل الذمة بیتاً لبیع الخمور ونحوه

اهل حربدن دارمزده مستأمن بولنان دارالحربه رجوعه تمكين اولنور اما امامك عقد ذمت ايلدكارى دارالحربه
رجوعه تمكين اولنماز بونك دخى منشأ ومبناسى آنفاذ كرايلديكمز معنادر لكن صورت استيلاده بعد عقد الذمة اكرچه
امام المسلمين آنلرى كنايس قديمه لرنده نمازلرندن منع ايلمك لازمه حالدندر اما ابنيه سين هدم ايتمك دخى حلال اولميوب
همان كنايس قديمه لرين بيوت ومنازل اتخاذ ايتملريله امر ايلمك اوجب احوالدندر كه عقد ذمتله املاكلرنده اظهار حرمت
وعصمت ايتمش اولوب كنايس قديمه لرى املاكلرندن اولمغله آنلردن برشيئه تخريبله تعرض جائز كورلميوب همان آنلك
كبى اظهار احكام اسلام ايچون حق مسلمين ثابت اولان موضعده اظهار احكام شرك ايچون تعبدلرى ضمننده
اجتماعلرندن آنلرى منع ايلمك واجبدر بوندنصكره مسلمين اول مصرى تعطيل ايدوب ايچنده اقامت جمعه وحدودى
ترك واهمال ايلسه لر بو صورتده اهل ذمت آنده احداث كنايس واظهار بيع خمور وخنازير ايتدكارنده رخصت امام تجويز
واستحلال اولنور زيرا معناى مانع مصرمز بوردن مرتفع اولمشدر كورمزميسنكه امام اول مصرى اقامت جمعه
واعياد ايله مصر مسلمين قيلقدن اقدم اهل ذمت آنده امور مذكوره دن منع اولنمازلر ايدى بعد الترك دخى مانع اولان
صورت معارضهٔ مسلمين مرتفع اولمغله ينه ردع اولنمازلر مؤلف تقوى پناه اعلى الله تعالى فى الجنة بناه ديركه ارض عربده
بولنان قرى وامصاردن هيچ برنده بيعه وكنيسه وآتشكده يى ترك واهمال كذلك اظهار بيع خمور وخنازير ايدنلره
رخصت وامهال فى حال من الاحوال تجويز واستحلال اولنماز زيرا امور مذكوره اهل ذمتك لوازم سكنالرندندر حال
آنكه ارض عرب رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرينك مولد ومنشألرى اولديغندن اكرامًا آنده
اهل ذمت دوام اوزره اسكان اولنماز ورسول الله عليه السلام لايجتمع فى ارض العرب دينان يعنى ارض
عربده دين اسلامله دين آخر اجتماع ايلمز قول بشارت نماريله بو معنايه اشارت وايما بيورديلر وقال عليه السلام
لئن بقيت لاخرجن بنى نجران من ارض العرب يعنى دنياده مدت وافيه باقى قالورسم البته والبته بنى نجرانى
ارض عربدن اخراج ايده رم و بو حديث شريف اوزره حضرت عمر رضى الله عنه خلافتنده اهل نجران
رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرندن اخذ ذمت ايتمشلر ايكن آنلرى بلاد شامه نفى واجلا ايلدى كذلك
حضرت عمر رضى الله عنه خلافتنده يهود خيبر ويهود وادى القرى وغيرلرى مثللو ارض عربده ساكن اولان
يهود ونصارايى نفى واجلا ايتملريله آنلردن بعضيلرى شامه و بعضيلرى عراقه التجا قلمه مبتلى اولديلر پس
مقدمات سابقه دن ظاهر اولمشدر كه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرينه احترام ايچون اهل ذمتى
ارض عربده استدامت سكنادن منع ايلمك واجبدر واحترام مطلوب ابقاء كنائس واظهار بيع خموردن منعلرنده
اظهر اولمغله آنلردن دخى منعلرين بطريق الاولى مستوجبدر لكن برمشرك همان تجارت ايدوب بعده
بلادينه عودت ايچون ارض عربه داخل اولسه آندن منع اولنميوب انجق اتخاذ مسكن ايتمك مرتبه سنده طول
مكثندن ردع اولنور زيرا ارض عربده التزام جزيه ايله اقامتلرى دار اسلامدن موضع آخرده بلا جزيه اقامتلرى
حكمنده در وموضع آخرده بلا جزيه تجارتدن منع اولنميوب انجق طول اقامتدن منع اولندقلرى كبى ارض
عربده التزام جزيه ايتسه لر دخى قبول اولنميوب طول اقامتدن ردع اولنورلر حتى اهل ذمتدن بر رجل مدينه
ومكه وطائف وربذه ووادى القرى مثللو برموضعدن اتخاذ منزل ايتمك قصد ايلسه مواضع مرقومه ارض عربدن
اولمغله البته رد وصد اولنور و بر بعض مواضعده بيان ايلديك كه ارض عربك من جهة الطول مبتداسى عذيب
ومنتهاسى مكه در ومن جهة العرض مبتداسى عدن ابين ومنتهاسى يمنده مهره نام محلده كائن حجر نام موضعك
اقصاسيدر وامصار مسلميندن هر مصر كه آنده صلوة جمعه ادا اولنه اكا كرك مسلم وكرك كافر آچقدن ادخال
خمر ايلمك جائز وسزا كورلمز بو يله ايكن برمسلم بو فعل قبيحه اجتسار ايدوب حين مؤاخذه ده بن همان كلوب كچمك
اوزره مرور ايلدم ياخود بو خمرى خل ايتمك ايسترم ياخود بو خمر بنم دكلدر ديمك مثللو اعتذار ايلسه نظر اولنور
اكر اول مسلم خمر ايله متهم اولميان بر رجل متدين ايسه اعتذارينه اعتبار وتخليهٔ سبيلنه ابتدار اولنور زيرا ظاهر
حالى شاهد صدق مقالى اولمغله وقوف حقيقتى ممكن اولميان امورده خلافى متبين اولمدقجه حكمى ظاهر
اوزره بناقيلق لوازم احوالدندر واكر خمر ايله متهم برشخص خباثتكار ايسه كركدركه خمرينى اراقه ايدوب
خنزيرى دخى وار ايسه ذبح واحراق بالنار ايده لر زيرا ظاهر حالى قصد دار تكاب حرامه دليل اولوب قصد
مزبور اوزره ظاهر اولان فعلى دخى حرام اولمغله نهى منكر طريقى اوزره حرامدن منعى التزام اولنور وشخص مرقوم
امصار مسلمينده اظهار خمر وخنزير مثللو حرامى ارتكابله تعزيرى مستوجب اولمغله امام المسلمين آنى ضرب
سياطله تأديب وتوبه سى ظاهر اولنجيه دك حبس وتنكيبا ايتمكى رأى ايدرسه مناسب كوريلور لكن ظروف

خمر

خمرينه كسر وتمزيقله تعرضى تجويز وتلفيق اولنماز كه ظروف مزبوره عند المسلمين مال متقوم اولمغله مالكنى
اضرار ايچون آنى افساد ايلمك حكم شرعه غير ملايمدر زيرا تعزير انجق ايلام بدن ايچون موضوع اولديغندن
اسراف ماله غير مشروعدر و بو مسئله نك نظيرى باب ماجاء فى الغلول مسائلنده ذكر وتقرير ايلديك حتى اميرك
غيرى شخص آخر ظروف مذكوره يى كسر وتمزيقه اقدام ايلسه اوزرينه ضمانى الزام اولنور زيرا طرف
خمر ايتمكدن غيرى بروجه حلال الله ممكن الانتفاع اولان مال متقومى اتلاف ايلمشدر مكر امام المسلمين صاحبينك
سوء صنيعنه عقاب ايچون اتلاف مزبورى صواب كوروب اول شخصه امر اتلافله خطاب ايتمش اوله بوصورتده
امر مرقوم موضع اجتهاده بولنمغله كرك امير وكرك اول شخص مأمور اوزره ضمانى ايجاب اولنماز و بر باب ماجاء
فى الغلول اثناسنده احراق رحل الغال خصوصنده اولان اختلاف علمايى ذكر واطناب ايلديك ورأى امام مسائل
مجتهد فيهاده نافذ الاحكامدر و بعض اصحابمز ديديلركه حق امير ده تجويز اتلاف ظروف شول اوانى ايله مأولدركه
آنكله وجه حلال اوزره انتفاع ممكن اولميوب انجق شرب خمر ايچون مستعمل اوله زيرا رسول الله صلى الله عليه وسلم
حضرتلرى خمر كوپلرينى كسر وطلوملرين شق ايله امر ايلمشلردر لكن قول اول اصح ومعمولدركه وجه حلال
اوزره ممكن الانتفاع اولميان ظروف خمرى اتلافده امام وغير امام اراقهٔ خمر مثللو متساوى الاقدامدر ورسول الله
صلى الله عليه وسلم حضرتلرينك كسر دنان وشق زقاقله فرمان ايلدكلرى اول دنان وزقاق وجه حلال الله انتفاعه
غير صالح اولديغندن اولميوب انجق اول قومى عادت مألوفه لرندن زجرى تحقيق واتقان ايچوندر ومانحن فيهده
دخى بو يله در كه امير على سبيل تحقيق الزجر كسر وشقى مناسب كوريرسه اولبابده حكمى نافذ ورأيى صائب
كوريلور اما اول دن وزق كذلك حامل خمر اولان دابه يى صاحبى يدندن اخذ ايدوب آخره بيع ايدرسه بيعى باطل
اولور كه مال غيرى اذن مالك وحق مستحق بولنمادين بيع ايتمكده امام ايچون ولايت تحقق ايتمديكندن بو بابده امام
سائرناسله مساوى ومماثلدر واكر مصر مسلمينه آچقدن ادخال خمر ايلين بر ذمى ايسه نظر اولنور اكر احكام مسلمينه
غير واقف ايسه متاعى كندو اوزرينه رد و بر دخى بو يله ايدرسه تأديب اولنه جغى اخبار ايله اكا تقدم وتنبيه
مؤكد قيلنور زيرا احكام مسلمين اهل ذمتك مجهولى اولمق ممكن و بو مثللو امورده جهالت عذر اولوب مانع
تأديب اولهجغى امر متبيندر واكر احكام مسلمينه عالم و بو مثللو جسارتنه رخصت ويرميه جكلرينه عارف ايسه ياخود
ابتداء جاهل اولمغله وجه مذكور ايله تقدم اولندقدنصكره ينه اول فعله منصرف اولسه اكرچه خمر وخنزيرى
آنك حقنده مال متقوم اولوب بيان سابق اوزره تأديب شرعى اتلاف ماله صحيح اولمديغندن امام المسلمين آنك
خمرينى اراقه وخنزيرينى ذبح ايلمك تصحيح اولنماز لكن آنى ضرب وحبسله تأديبى يجب وتصويب اولنور واكر
امامك غيرى بركمسنه آنلردن برشيئ اتلاف ايلسه قيمتنى ضامن اولور مكر رأى امام على وجه العقوبة اتلافنه تعلق
ايتمكله اول كمسنه نك اتلافى امر امامى متضمن اوله والحاصل بو مسئله ده خمر وخنزيرده ثابت اولان حق اهل ذمت
مسئلهٔ سابقه ده اولانده ثابت اولان حق مسلمينله برابردر كه هر برى بيان سابق اوزره صاحبى حقنده مال متقوم
اولمق امر مقرردر واكر بر ذمى دجله وفرات مثللو انهارده سفينه ايچنده بولنان خمرى ايله عبور ايدريكن بغداد
وواسط ومداين كبى امصار مسلمينك وسطنه مرور ايلسه آندن منع اولنماز مؤلف جليل بو مسئله يى تعليلده
ديمشدر كه لان هذا الطريق الاعظم لابدله من الممر فيه يعنى طريق مزبور آنك طريق اعظمى اولمغله آندن
مرورى آنك حقنده اهم والزمدر يعنى ذمى مسفور ادخال خمرنده ترك وامتناعه قادر اولمديغى امورده معفو
ومعذوردر زيرا آندن منعمز انجق استخفاف مسلمينه مؤدى اولمامق ايچون شعائر اسلامك اقامت اولنديغى
مواضعده لازمدر و بو معنى وسط دجله وفراتده غير قائمدر لكن بو مثللو نسنه لرى امصار مسلمينده بولنان
اسكله لردن وينه اظهار اخراجدن منع ايلمك واجبدر كه ذكر اولنان اسكله لر مجمع مسلمين اولان طرق واسواق
منزلنده اولمغله آنده اظهارى استخفاف مسلمينى موجبدر پس ذمى مسفور بو مثللو اظهاره مجترى اولورسه حكم
تأديبى بيان سابق اوزره جارى قيلنور كذلك بر ذمى خمرى ايله امصار مسلمينك طريقلرندن قصد مرور ايلسه
اكر ممر آخرى يوغيسه منع اولنماز كه معذوردر واكر امصار مسلمينه دخول ايتمدين بشقه موضع عبورلرى وار ايسه
منع اولنور كه عدم دخول آنك حقنده مقدوردر وممر آخرى بولنمديغى صورتده كركدركه امام المسلمين اول
ذمى يى مصردن اخراج ايدنجيه دك معينه برمسلم امينى ضم وتعيين ايده زيرا تعيين مذكور طرف امامدن
اول ذمى حقنده نظر وشفقتى متضمندر كه ذمى تعرض مسلميندن آمن اولور وحق مسلمينده دخى نظر وشفقتى
مستلزمدر كه مسلمين اول جهله اظهار خمرده لاحق اوله جق معناى مذلتدن. ياخود شرب خمر ايله متهم اولان

بعض مسلمینك منازللری بینه ارا خاللرنده ملحق اوله جق شرکت معصیتدن سالم اولورلر وقرای اهل ذمتدن
هر قریه‌که اهل ذمت آنده زنا وسائر فواحش مثللو مسلمینله مصالحه‌لرنده داخل اولمیوب ومصالحه‌دن خالی دخی
جائز اولمیان فسقی اظهار ایلسه‌لر کرکدر که منعلرینه ابتدار اولنه زیرا حرمتنه مسلمین کبی اهل ذمت دخی
معتقدین اولمغله فواحش مرقومه دیانتلرندن خارج ودینلرنده دخی فسق ایدوکی امر مستبیندر وقری وامصارده
بو مثللو فواحشدن مسلمینی منع ایلمك لازم اولدیغی کبی اهل ذمتی دخی منع ایلمك واجب متحتمدر و بو مسئله‌ده
اصل قوی اهل ذمتی معاملهٔ ربوادن منع اتمکده وارد اولان حدیث نبویدر که رسول الله صلی الله علیه وسلم
حضرتلری اهل نجرانه اما ان تدعوا الربوا او تأذنوا بحرب من الله ورسوله یعنی ای اهل نجران سزلر یا معاملهٔ
ربوایی ترك ایدرسز یاخود عقد ذمتکز منحل قیلنوب الله تعالی قبلندن ورسولی جانبندن محاربه اولنه جغکزی
بیلوب مقاتله‌یه متهیئ اولورسز دیو کتب وتصریح ایلدکلری روایت صحیحه ایله تصحیح اولنمشدر ومنع مذکوره
علت انجق معنای مزبوردر که معاملهٔ ربوادن نصاراده دخی فسق حرام ایدوکی قرآن عظیمده منصوص
ومسطوردر قال الله تعالی فبظلم من الذین هادوا حرمنا علیهم طیبات احلت لهم وبصدهم عن سبیل الله کثیرا
واخذهم الربوا وقد نهوا عنه یعنی طائفهٔ یهودك انجق ظلم عظیملری سببی ایله و چوق کمسنه‌لری طریق حقدن
منعلری سببی ایله واخذ ربوادن نهی اولنمشلر ایکن ینه اخذلری سببی ایله بز عظیم الشان آنلره حلال قیلنان طیباتی
اوزرلرینه تحریم ایلدیك مترجم فقیردیر که اهل نجران نصاری ایدیلر وآیت مذکوره‌دن منفهم اولان اخذ ربوا
یهود اوزره تحریم قیلنمقدر لکن احکام تورات عمل نصاری اوزره دخی الزام اولنمغله آنلرك دخی حکم مرقومده
دخوللرینی استلزام ایدر والله اعلم انتهی وعلی هذا اهل ذمت کندو قریه‌لرنده اظهار تغنی برله هوالرین اجرا ایچون
مزامیر وطبول مثللو نسنه‌لرك بیعلرین اظهاره اجترا ایلسه‌لر خصوص مرقومدن مسلمینی منع ایلمك لازم اولدیغی
کبی اهل ذمتی دخی منع ایلمك واجب ومتحتمدر وبر مسلم ذمینك طبول ومزامیرندن برشیئنی رضاسی یوغیکن
کسره اقدام ایلسه مسلمك طبول ومزامیرینی کسرنده نه وجهله الزام ضمان اولنورسه بونده دخی او وجهله الزام
اولنور زیرا اهل ذمت دینلرنده اشیاء مرقومه‌یی مستحل اولمدقلرندن عقد ذمتمز آنلری اشیاء مذکوره اوزره تقریره
متناول اولمامشدر وعقد ذمتله تقریرلری خمور وخنازیر وعبادت نار ونکاح محارم اوزره مقصور اولمغله عدم منع
وتعرضمز دخی بونلره محصوردر ومنکرات سائره‌ده مسلمینله همحال اولملریله ارتکاب فواحشدن مسلمین کبی
آنلری دخی منعله اشتغال اولنور واکر اهل حربدن بر جماعت مسلمینله صلحه طالب اولوب صلح مطلوبنده
مسلمین اول جماعتك اراضیسنده اتخاذ مصر ایدرلرسه آنده جماعت مزبوره‌یی احداث بیعه وکنیسه‌دن واظهار
بیع خمور وخنازیردن منع ایتمك شرطنی اشتراطه راغب اولسه‌لر حق مسلمینده بو مثللو مصالحه‌لری جائز
ومناسب کوریلمز زیرا شرط مرقوم دین اسلامه‌ده خلل نقیصه‌یه بادی واستخفاف مسلمینی التزامه مؤدی
اولمغله بلاضرورة قبولنه تصدی اولنماز حتی امام المسلمین شرط مرقوم اوزره معاهده قیلسه شرطی حکم شرعه
مخالف اولمغله اکا وفا اتمکه شرعا مساعده اولنماز قال علیه السلام کل شرط لیس فی کتاب الله فهو باطل
بو مسئله‌ده اصل قوی شول حدیث مرویدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم یوم حدیبیه‌ده اهل مکه ایله
مصالحه‌یه قیام واول مصالحه‌ده اهل مکه‌دن هر کیم قبول اسلامله طرف اشرفلرینه کلورسه آنی ینه مشرکینه رد
وتسلیم ایلمك شرطنی التزام بیورمشلر ایدی صکره الله تعالی فان علمتموهن مؤمنات فلا ترجعوهن الی الکفار
یعنی ای اهل ایمان اکر اهل مکه‌دن قبول اسلامله طرفکزه ورود ایلین عورتلرك صدق ایمانلرینه مطلع اولورسکز
آنلری بر دخی اهل مکه‌دن کفار اولانلر واجلرینه اعاده اتمکز نظم جلیلنی انزال وحق نساده شرط سابقلرین
فسخ وابطال ایلدی ایشته بو نص کریم شو وجه اوزره بر اصل قویم اولمشدر که صلح امام شروط کثیره‌یی
متضمن اولوب ایچلرندن بعضیلری جائز ووفاسی ممکن وبعضیلری غیر جائز ووفاسی غیر ممکن اولسه کرکدر که امام
دقت نظرده اهتمامله جائزینی تنفیذ وفاسدینی ابطالی التزام ایلیه کورمزمیسنکه مشرکین عقد مصالحه‌لرنده
اظهار زنارین واعلان استیجار زانیه‌لرین شرط ایلسه‌لر شرط مرقومه وفاء امام جائز کورلمیوب همان آنلردن
زنارلری وجه شرعی اوزره ثابت اولان کمسنه اوزره اقامت حد اولنمق متعین ومتمیز درپس ما نحن فیه دخی
بو نمط کبیدر واکر اهل حربدن بر جماعت کندو اراضیلری اوزره مصالحه وقبول ذمت ایتدکلرندن
صکره قری وامصارلرنده احداث کنائسه مبادرت ایدوب بعده اول قریه ومصرلری مصر مسلمین اولوب
آنده جمعه‌لر اقامت اولنسه بو صورتده مسلمین ایچون اول کنائس محدثه‌لرین هدمه رخصت یوقدر

زیرا

زیرا حین احداثلرنده احداثدن ممنوعین اولدقلرندن بو مثللو کنائس محدثه شول اوزرینه عقد صلح اولنان
کنائس قدیمه مقامنده قائم اولمغله آنی آنلر ایچون ابقا ایدوب همان مصر مسلمین اولدقدنصکره احداثدن
منعلری لازم اولور سؤال اولنورسه که صکره‌دن وجه مشروح اوزره مصر مسلمین اولان موضعده
اهل ذمت کنائس قدیمه‌لرنده نمازلرندن منع اولنمازلر ایکن از قدیم معتاد اولدقلری اظهار بیوع خمور
وخنازیردن نیچه ردع اولنورلر جوابنده دیرز که موضع مرقوم دار اسلام اولدقدنصکره بیع خمر وخنزیره
مباشرتلری انشاء تصرف جدیددر اما استدامت کنائس قدیمه‌لرنده انشا وتجدید یوقدر اکرچه ایچنده نمازلرینه
مباشرتلرنده انشاء تصرف متحققدر لکن عقد ذمتله نمازلرنده ترك تعرضمزه مستحق اولوب نمازلری همان خنازیر
وخموری بلا اظهار اکل وشربلری حکمنه ملتحق اولمشدر واکر امصار اهل ذمتدن بر مصر امصار مسلمیندن
قیلنوب ایچنده جمعه واعیاد اقامت اولندقدنصکره مسلمین آندن بالکلیه نقل وهجرت ایدوب یاخود جماعت قلیله
قالمغله جمعه واعیاد مهجور عطلت اولسه بز قریبا بیان ایلدیك که مصر مرقوم کما کان مصر اهل ذمت اولمغه
عودت اتمکله آنده احداث کنایسدن منعلرینه معاودت اولنماز بو صورتده احداث کنائس ایتدکلرندنصکره
مسلمین تحوللرینه نادم اولوب ینه مصر مزبوره رجوع ایلسه‌لر قبل الرجوع احداث ایلدکلری کنائسدن برشیئی
هدملری مشروع اولماز که حین بنالرنده شرعا ممنوع اولمدقلرندن کنائس مرقومه اول موضعی عن اصل مسلمین
اتخاذ مصر اتمدین بنا ایلدکلری کنائس قدیمه حکمنده اولمغله برشیئی مقلوع قیلنماز وحکم مذکور اهل حرب
اراضیلرنده استقرار اوزره قبول ذمت ایتدکلری صورت اوزره مقصوردر اما عنوة فتح وتسخیر اولندقده بز قریبا
بیان ایلدیك که بو تقدیر اوزره کنائس قدیمه‌لرنده نمازلرندن منع وتحذیر اولندقلری کبی بعد الفتح مصر مسلمین
قیلنمقدن اقدم احداث ایلدکلری کنائسده دخی منع وتحذیر اولنورلر وعلی هذا امصار مسلمیندن بر مصرده بر کنیسه
بولنوب مسلمین اهل ذمتی اول کنیسه‌ده نمازلرندن منعه تصدی ایتدکلرنده آنلر دخی بزلر اهل ذمتدن بر جماعتز که
بلادیمزده استقرار اوزره مصالحه اتمشیدك دیو دعوایه متصدی اولوب مسلمین دخی بلکه بزلر بلادیکزی عنوة
فتح ایدوب صکره سزلری اهل ذمت اتمشیدك دیو دفعله معارضه وتحدی ایلدکلرنده امر مذکور دخی تقادم
ازمان حسبیله عند المسلمین ظهور وانکشافه متأدی اولمسه بو بابده امام المسلمینه لازمدر که دقت نظری التزام
وارباب اطلاعدن صحت اثرین واصحاب تواریخ واخباردن کیفیت خبرین تفتیش وتفحصده اهتمام ایلیه تا که
اول بابده بر اثر صحیح وخبر صریحه ظفر بولورسه آنك اوزرینه عملنی مقرر قیله زیرا ثقات واخیارك نقل واخباری
وجوب عمله حجت شرعیه ایدوکی آشکاردر که وقت مذکوره مدرك کمسنه قالمدیغندن امر مزبوری شهادت
قاطعه ایله اثبات ایلمك غیر ممکن و بو مثللو اموره شهادت علی الشهادة دخی رسم جاری اولمدیغی متبین اولدیغندن
همان ارباب اطلاعك قوللری ایله اکتفا حکم متعیندر زیرا اقامت حجتده وسع وامکان امر معتبردر حتی اطلاع
رجال متعسر اولان اموره کفایت شهادت نسا حکم مقرردر وهم حکم مرقوم امور دینیه‌دن ایدوکی معلوم وامور
دینیه‌ده خبر واحد دخی ایجاب عمله حجت ایدوکی مجزومدر بو صورتده ارباب اطلاعدن بر اثر وخبر بدیدار
اولمیوب یاخود بدیدار اولان اخبار وآثارك تعارضی آشکار اولسه کرکدر که امام المسلمین قول اهل ذمته اعتبار
وبلدهٔ مرقومه‌نك ارض صلح اولدیغنی اختیار ایلیه زیرا کنیسهٔ مرقومه هنوز یدلرنده ایکن آنده اصلله متمسکلردر
ومسلمین قصد منع وهدمله معارضه‌یه مستمسکلردر و بو مثللو اموره‌ده قول مع الیمین اصلله متمسکلرك قوللری
ایدوکی مستبیندر حال آنکه قوللری میانه مزده حالا ظاهر اولان صلحله دخی متأید ومتین اولمشدر واصل شرعی
اولدر که امور ماضیه‌ده شبهه والتباس تقرر ایتدکده تحکیم حاله مراجعت حکم مرعیدر کما فی جریان الماء
فی استیجار الرحی یعنی نته کیم استیجار رحی ماده سنده جریان ماده تحکیم حاله مراجعت اولندیغی کبی مترجم
فقیردیر که صورت مسئله اولدر که بر صو دکرمنده مستأجر موجر ایله نزاع ایدوب وقت استیجارمده دکرمنك
صوی منقطع ایدی بن دکرمندن انتفاع ایده مدم سن اجرته مستحق اولمازسین دیوب موجر دخی بلکه هیچ
منقطع اولمدی تمام اجرتمی ایسترم دیسه اول بابده تحکیم حاله مراجعت اولنوب الحالة هذه صویی منقطع ایسه
قول قول مستأجر اولوب جاری ایسه قول قول موجر قیلنور ومسئلهٔ مزبوره اکرچه کتب فقهیه‌ده مسطوره
ومشهوره‌در لکن تحریر اولنان عبارهٔ کتابدن فهم وانتقادی اصعب من خرط القتاد در انتهی توضیحی اولدر که
کنیسهٔ مرقومه‌ده حق اهل ذمت فی الاصل ثابت ایدوکی عندیمزده متیقن وحق مسلمینی مثبت اولان ادله
وارایسه‌ده بحسب التعارض مدامللری مشکوك وغیر مبین وشك ایله حکم یقین زائل اولمیه جغی مجزوم

ومبرهندر پس صورت مزبوره ده بعض اهل وقوف بونلر اهل صلح ایدیلر دیو انبا و بعضیلری بلکه عنوة اخذ اولندیلر دیو انها ایلسه‌لر بونده تعارض آثاره بنا ایله قول قول اهل ذمت ایدوکی هو بدادر اما برقاچ شهود بطریق الشهادة علی الشهادة اهل صلح اولدقلرینه شهادت ایدوب برقاچ شهود دخی طریق مزبور اوزره عنوة اخذ اولندقلرینه شهادت ایلسه‌لر بونده فریق ثانینك شهادتلری ایله عمله مبادرت اولنور زیرا فریق اول ابقاء ما كان علی ما كان ایدوب شیٔ حادثی اثبات ایتمشلردر وفریق ثانی اثبات ایتمشلردر وشهادت شرعا حجت قاطعه اولمغله آنده مثبت غیر مثبت اوزره ترجیح اولنور اما اخبار وآثار شهادت قاطعه اولمیوب آنكله عمل بالجمله نفی واثبات واحداث وابقاده طریق واحد اوزره اجرا اولنمغله عند تحقق المعارضه اصلله تمسك الزم واحری كوریلور ومؤلف دقایق پیرا اصل كتابنده ترجیح مذكور ایچون علت اخری یه رمز وایما ایدوب دیدیكه مسئلهٔ مرقومه ده قول قبل اقامة البینة قول اهل ذمت قیلنمغله محتاج بینه انجق مسلمین اولوب اهل ذمت اولمامشلر ایدی بناء علیه بینهٔ مسلمین ذی الید ایله دعوای ملك مطلقده بینهٔ خارج منزلنه نزول ایتمكله دعوای معهوده ده دخی بینهٔ مسلمین قبول اولنور سؤال اولنورسه كه بینهٔ اهل ذمتده سبب استرقاقلرین نفیله تقریر حریت اصلیه‌لری حاصل اولمغله اهل ذمت شول شخص مجهول الحال منزلنه نازل اولمشلردركه اوزرینه ادعای رق ایلین كیسنه نك بینه سی مقابله سنده بینه ایله حریت اصلیه سی ثابت ومتأصل اوله پس آنده بینهٔ حریت راجح اولدیغی كبی مانحن فیهده دخی بینهٔ اهل ذمت مترجح اولمق لازم ایدی جوابده دیرزكه مانحن فیهده اعتبار معنای مذكور غیر ممكندركه اهل حرب عنوة اخذ اولندقدنصكره امام المسلمین عقد ذمتله اوزرلرینه من ایلدكده اراضی ورقابلری اوزره مصالحه اولنان اهل حرب كبی ینه حریت اصلیه‌لری اوزره متمكن اولمشلردر پس قوم مذكورین احرار الاصل اولوب اوزرلرینه مملوكیت قطعا عارض اولمدیغی اتفاق جمیعله متحقق ودعوای مسلمین انجق یدلرنده بولنان كنیسه یه متعلق اولمغله دعوای مذكوره همان ذی الید ایله خارج بینلرنده دعوای ملك مطلق منزلنه ملتحق اولمشدر واكر اهل وقوف عنوة اخذ اولندقلرین اخبار وروایت ایدوب شهود دخی شهادت علی الشهادة طریقی اوزره اهل صلح اولدقلرین اظهار ایلسه‌لر شهادت مزبوره قبول وترجیحه اختیار اولنوركه شهادت شرعا حجت قاطعه اولوب روایت اخبار موضع نزاع وخصومتده حجت اولمادیغندن مقابلهٔ شهادتده اكا اعتبار اولنماز بشرط آنكه صورت مفروضه ده شهود اهل ذمتك اصول وفروعلری مسلمین اوله‌لر زیرا شهادت اهل ذمت مسلمین اوزره حجت دكلدر واكر عكس مسئله اوزره اهل صلح اولدقلری روایت واخبار وعنوة اخذ اولندقلری شهادت مذكوره ایله اظهار اولنسه بو بابده ینه جانب شهادت اختیار اولنور لكن بونده شهادت اهل ذمت اوزره قائم ویدلرنده موجود اولان نسنه ده استحقاق مسلمینی مستلزم اولوب اهل ذمتك شهادتی اهل ذمت اوزره حجت اولمغله شهادت مسلمین كبی شهادت اهل ذمت دخی سلك قبولده منتظمدر والله اعلم

باب مایحل للمسلمین ان یفعلوه بالعدو ومالایحل * یعنی مسلمین ایچون اضرار اهل حربده حلال وغیر حلال اولان اعمالده باب صعب الانحلالدر بز قریبا باب قطع الماء عن اهل الحرب مسائلنده بیان ایلدیك كه اهل حرب حصونلرنده ممتنعین اولدقجه حصونلرین تحریق وتغریق ایلمك جائز وشایان واول بابده ایچلرنده مسلمیندن اسرا ومستأمنین بولنوب بولنمامق سیاندر لكن اهل حربه وجه آخر ایله ظفر ممكن ایكن كركدركه عسكر اسلام تحریق وتغریقه اقدام ایتمیه‌لركه اقدام مذكور ایچلرنده مسلمین وارایسه آنلرك اتلافنی موجب یوغیسه اهل حربك نسا واطفاللرینك اهلاكلرین مستوجب اولوب بومعنالر شرعا حرام اولمغله بلاضرورة تجویز التزام اولنماز وتحقق ضرورت دخی انجق ظفر ایچون طریق آخر معدوم اولوب موجود اولدیغی حینده دخی اول طریق آخرده مسلمینه حرج عظیم ومؤنت شدیده لاحق اولمغله معلوم اولوب وقت مرقومده اباحت تحریق وتغریق دخی مجزوم اولور وایچلرنده مسلمین وارایدوكی معلوملری ایكن اباحت مرقومه علی الاطلاق ثابت اولمغله تحریق وتغریقلری دیت وكفارتدن برشیئی مثبت اولماز كه صنع مذكور قتال مأموربه قبیلندن اولمغله قتل حرامله واجب اولان دیت وكفارتی موجب اولماز وسفینهٔ اهل حرب دخی ذكر اولنان احكامده حصنلری ایله متساویة الاقدامدر كذلك مشركین كندو اطفاللری یاخود اطفال مسلمینله تترس ایلدكلری هنكامده ینه بالتمام احكام مرقومه اجرا واتمام اولنور لكن جمیع صورده مسلمین اوزره لازمدركه نیتلرنده افعال مزبوره‌لرنده اهلاك مشركین مقاتلینه عازم اولوب سائرلرینی قاصد وملتزم اولمیه‌لر زیرا افعال مزبوره‌لرنده مثلا اصابت اطفالدن احترازلری ممكن اولدقده البته احتراز مذكور اوزرلرینه واجب ومتعین اولور ایدی پس افعاللرنده احترازدن

عاجز اولدقلرنده مقدورلری اولان قصد ونیتله احترازی التزامله فاتقوا الله ما استطعتم نص عظیمی ایله عمله اهتمام واجب ایدوكی امر متبیندر وبز بابه مذكورده بو مثللو افعالده صفت خطا تحقق ایتمكله اكا دیت وكفارت تعلق ایدنلری بیان ایلدیك بعده مؤلف عدالت پناه طیب الله تعالی مثواه دیركه صورت مذكوره ده طرف مسلمیندن واقع اولان رمی سهامده رامی ایله ولی مسلم مقتول منازعه یه قیام ایدوب ولی مقتول سن اول مسلم مقتول طرف اهل حربدن وقوف صفلرنده مكره ایدوكنی بیلدكدنصكره قصد رمی ایلدیك دیو تقریر كلام ورامی دخی بلكه بن رمیمده انجق مشركینی قصد ایتمشیدم دیو دفع خصام ایلسه‌لر بونده قول مع الیمین قول رامی ایدوكی مستبیندر زیرا صف مشركینه رمی مباح اولوب باعتبار الاصل ضمانی موجب اولمامغله خلافنه دلیل قائم اولمدقجه اول اصله تمسك واجبدر وهم ولی مزبور رامی مذكور اوزره سبب وجوب ضمانی یعنی معلوم الحال اولان مسلمه تعمد رمیی مدعی ورامی منكردر وقول مع الیمین قول منكر ایدوكی غیر متنكردر وهم ظاهر حال صدق رامی یه اعدل شهود دركه مسلم مسلمه تعمد رمی ایتمیه جكی امر مشهوددر ومسلك دین وعقلی فعل حلاله حامل وارتكاب حرامدن مانع اولمغله فعل مطلق حلال مشروع اوزره محمول قیلنمق ظاهر وشایعدر پس ذكر اولنان وجوه استدلال الله خصوص مذكورده قول قول رامیدر دیو قطع مقال ایلدیك لكن صورت مزبوره ده رامی مدعای ولیده مقر اولدقده اقراری وجوب دیتی مستوجب اولمغله لدی الانكار امید نكوله استحلافی واجب اولور واكر مسلمین اهل حربدن برعورتی ولد صغیری ایله معاسبی ایدوب دار اسلامه اخراجلرینه سبیل بولماسه‌لر بز سابقده باب مایحمل علیه الفیٔ اثناسنده بیان ایلدیك كه قتل نسا وولدان نصله حرام اولمغله آنلری قتل ایتمیوب بویله هنكامده همان آنلری برمحل ضیاعده ترك وتسبیل ایدرلر زیرا ترك مذكورده انجق موضع سلامته نقلله آنلره احساندن امتناعیز موجود واحساندن امتناعیز اسائتدن غیر معدوددر اما معیتلرنده اول صغیرك باباسی دخی حاضر بولنسه اسیر مباح الدم اولدیغندن آنك جواز قتلی ظاهردر اگرچه قتلی اول عورتله صغیرك ضیاعنی موجبدر لكن بوجهتله آنك قتلی ممنوع اولسه بالكلیه قتال مشركین غیر مشروع اولور ایدی كه هر مشركك مقتولك توهم ضیاع عیالی قطعی الوقوعدر واكر عورتی اخراجه قادر وصغیری اخراجه غیر قادر اولوب وعورتی اخراج ایچون بینلرین تفریق ایتدكلرنده هلاك صغیر عندلرنده یقینله یاخود ظن غالب ایله ظاهر اولسه بوفعللری دخی جائز كوریلور زیرا ایكیسینی بردن تركلرنده ینه ضیاع صبی دركار ایكن جائز كوریلمشیدی پس بالكلیه برینك ضیاعی ایكیسینك بردن ضیاعلرندن اهوندر وهم مسلمین عورتی اخراجله حق مستحقلری اولان استرقاقده منفعت نفسلرین قصد ایلمشلردر وحق مستحق ایله والده وولد بینلرین تفریق ایلمك جائز كوریلور لكن صورت مفروضه ده مسلمینه لازمدركه اول صغیری طوتوب خیوللری اوزرندن رمی ایتمك كبی هلاكنی موجب اولان فعله اجتسار ایتمیوب همان ارض اوزره وضع لین ایله وضعه ابتدار ایده‌لر زیرا رمیلرنده هلاكی فعللری ایله حاصل وقتللری منزلنه نازل اولور اما وضعلرنده آنی قاتل اولمازلر كورمزمیسنكه بركیسنه برلقیطی بولوب رفع ایلدكدنصكره ینه مكاننه وضع ایلسه برشیئی ضامن اولماز اما یدندن رمی ایدوب اول دخی تلف اولسه ضمان بدل نفسنی متضمن اولور پس بو بیانله اول صغیری رمیله موضع هلاكده ترك ایچون وضعك فرق میانلری نمایان اولدی كذلك صغیری اخراجه قادر وعورتی اخراجه غیر قادر اولسه‌لر بونك دخی جوازی ظاهردر بشرط آنكه آناسندن آنی تفریقلرنده غذاء مناسب ایله تغذیه برله دار اسلامه صحیح وسالم اخراجنه مقتدر اوله‌لر حتی اقتدار مذكورلری معدوم وآناسز حاللرنده یدلرنده هالك اوله جغی معلوملری اولسه آناسیله برابر ترك ایتملری اولیدر زیرا هم تفریقلری غیر مفید وهم اناسیله برابر تركلرنده هلاكی كرك مباشرت وكرك تسبیب ایله فعل مسلمینه نسبت اولنمایوب اما اناسز حاللرنده هلاكی تغذی ایده جكی شیر مادرندن تفریقلری جهتندن بطریق التسبیب فعل مسلمیندن بدید اولمش اولور واكر لاعلی التعیین انجق برینی حمله قادر اولسه‌لر كركدركه قنقیسنده منفعتلری اكثر ایسه آنی حمله مباشر اوله‌لر زیرا احدهمایی حمل وآخری ترك ایلمك انجق باعتبار المنفعة مباح اولمغله ترجیحلری انجق زیادهٔ منفعتله استیضاح اولنور واكر منفعتلری برابر ایسه نظر اولنور اكر اناسندن مفارقتله تعیش صبی غیر مأمول ایسه كركدركه حمل صبیده منفعت بولنمامغله اناسنی حمله مشغول اوله‌لر واكر تغذیه برله تعیش صبی مأمول ایسه كركدركه آناسنی ترك وحمل صبی ایله مشغول اوله‌لر زیرا صبینك خلاص نفسنی تداركدن عجزی مقرر اولمغله علی تقدیر الترك حقنده احتمال ضیاع اظهردر وهم آناسی كافرهٔ مكلفه اولوب كفر اوزره اصرار ایتمكله اكا احساندن امتناعیز طفل رضیعه احساندن

مطلب اختلف الرامی وولی المقتول فی الرمی فالقول قول الرامی

مطلب الامتناع عن الاحسان لیس من الاساءة

مطلب وجد لقیطا فرفعه ثم وضعه

امتناع ايمزدن اولى ايدوكى آشكاردر واكر ايكيسنى بردن حمله قدرتياب اولسه لر بن بوصورتده هيچ برينى ترك ايتملرينى
استحسـان واستصواب ايتمزمكه تركى ايصال منفعت مسلمينه قدرت وارايكن اهمالنى موجب و بلاموجب
والده ووالد ميانلرين تفريق مستوجبدر وقد قال عليه السلام من فرق بين الوالدة وولدها فرق الله بينه
وبين الاحبة يوم القيامة يعنى اول كمسنه كه والده ايله ولدى بينلرين تفريق ايليه الله تعالى يوم القيامتده
آنكله سودكلرينك بينلرين تفريق ايدر وهم مسلمين اول صغيرى اناسيله اول موضعه نقل وايصال ايتملرايكن
تركلرى موجب اهلاك واستيصالرى اولمغله قبل تحقق العجز تجويز واستحلال اولنماز وبوتعليل جلى برله
مذكورلرى اول موضعده بولمرينك فرقى ظاهر ومنجلى اولمشدركه بوصورتده مذكورلرى اول موضعه مسلمين
نقل وايصال ايتمش اولمدقلرندن ايكيسنى بردن تركلرى حلال كوريلمكله برينى اخذ وآخرينى تركلرى حق مستحقله
تفريق اولمغله اول دخى استحلال اولنور لكن بشرط آنكه صغيرى اخذ ايلدكلرنده تغذيه وتربيه سنه اقتدار ايله
يدلرنده تعيشندن اميد وار اوله لر زيرا اميد واردكلرايسه كركدركه ايكيسنى بردن حمله قدرتلرى وارايسه
ايكيسنى اخذه ابتدار وبوغبسه تفريق صبى غيرمفيد اولمغله ايكيسنى بردن تركى اختيار ايده لركذلك بومسئله ده
قدرتلرى انجق برينى حمله كفايت ايدرسه كركدركه اناسنى اخذده منفعت اولمغله آنى اخذ وصغيرى تركه مبادرت
ايده لر وبو بابده صبى متروكك هلاكى اغلب احتمال ايسه ده ينه اناسنى اخذده منفعت مقصوده بولنوب
اخذ مذكورحق صبيده سبب هلاك ايسه ده عين قتل اولمديغندن استحلال اولنوركذلك برموضعده برصبى ايله
مشركك اولان باباسنه فائز اولسه لر باباسنى قتل ياخود اسير ايدوب صبينك باباسندن صكره هلاكى معلوم ايسه ده
آنى اول موضعده ترك ايلمك جائزدر زيرا معناى معهود حق صبيده عين قتلدن معدود دكلدركذلك صبى ايله
اناسنه وباباسنه برابر فائز اولدقلرنده صبى بى برجانبه وضع واناسنى وباباسنى اسير ايلمك جائزدركورمزميسنكه
حصون مشركينى تحريق وتغريق هلاك اطفالى متضمن ايسه ده حلال كوريلمشدر پس مشركى قتل واسرده
هلاك صغير معلوم اولسه دخى بالاولويه استحلال اولنور لكن كركدركه صورت مزبوره ده صبى بى طوطوب
رمى ودفع ايتميه لر بلكه ارضدن برموضعه وضع ايتمكه قدرتلرى وارايسه همان سهولتله وضع ايده لراما عقبلرنده
مشركين بولنوب مسلمين دخى اول صغيرى ارض اوزره سهولتله وضعه سرآغاز ايلدكلرنده التحاق مشركيندن
احترازايدرلرسه بوصورتده تعمد قتل ايتميه رك اول صغيرى خيوللرى اوزرندن رمى والقالرينه جواز ويريلور
زيرا مسلمينك صيانت نفسلرى اهم وايادى مشركينه كرفتار اولمقدن مهما امكن تحرزلرى اوجب والزم اولمغله
بووجه اوزره مبتلى اولدقلرى محنتده مسلمين همان مشركينك اطفاله تترسلرى مسئله سى ايله همحال وهمدم
اولمشلردر وبز مسئلهٔ تترسده قريبا بيان ايلديك كه قتل صبيانى تعمد ايتمك شرطيله رمى صبيان جائز وشاياندر
مانحن فيهده دخى صبيانى حملدن وارض اوزره وضعدن عاجز اولدقلرنده دابه لرندن رمى والقالرى جائزدر
حتى رمى مجردلرى هلاك صبيانى مستلزم اولسه مسلمين تعمد قتل ايتميوب انجق مأمور اولدقلرى فعله عازم
اولملريله اوزرلرينه اثم وكفارتدن برنسنه ان شاء الله تعالى لازم اولماز لكن مؤلف وحيد بومسئله ده قيد استثنا ايله
تقييد ايلديكى بومسئله من كل وجه مسئلهٔ تترس ايله متحد اولمديغنى تفهيم وتمهيد ايچوندركه مسئلهٔ تترسده
قبل تترس المشركين اطفاله طرف مسلميندن برفعل اصلا واصل اولميوب بومسئله ده مسلمين رميه محتاج
اولملرندن اقدم دابه لرينه حملرى وبرموضعدن موضع آخره نقللرى جهتيله اطفاله فعللرى متصل اولمشدر
كذلك مسلمين برسفينه ده بولنوب معيتلرنده اطفال اهل حربدن بعض صبيان وارايكن بعض اسبابله
اول صبيانى القاء بحره احتياجلرى عيان وعدم القالرى صورتنده غرق سفينه ومسلمين ظن غالبله عندلرنده
نمايان اولسه ينه قتل صبيانى تعمد ايتميه رك مجرد خلاص نفسلرى قصدى ايله طرحلرى جائز وشايان
كوريلور كه نجاتلرى انجق مبتلى اولدقلرى طرح صبيانله اولمغله طرح صبيان حقلرنده متعين واولو جهله
جواز اقدامرى متبين اولمشدر امامسئلتين مرقومتينده معيت مسلمينده بولنان اطفال مسلمين اولسه
نه دابه لرندن رميلرى ونه بحره القالرى تجويز وتمكين اولنماز زيرا حرمت اطفال مسلمين حرمت كبار مسلمين ايله
همحالدر وبز قريبا باب ما يسع الاسير المسلم اثناسنده بيان ايلديك كه برمسلم وعيد قتله مسلم آخرى قتل اوزره
اكراه اولندقده اول مسلم مكره حرمتده كندويه مماثل اولان مسلمك روحنى كندو روحنه وقايه قيلمق غيرحلالدر
وهم مانحن فيهده ذكور واناثدن صبيان مسلمينى رمى والقالرى قتل مسلمين ومسلمات اوزره استعجال ركه
معناى مذكور هلاك نفسندن خوف ايدنلر حقلرنده استحلال اولنماز كورمزميسنكه مبتلاى مخمصه اولان عاجز

ايچون اطفال مسلميندن برينى اكله هلاك نفسنى دفع ايلمك غيرجائزدر واكر سفينه ده مسلميله برابر اهل ذمت
ياخود اهل حرب مستأمنيندن برقوم بولنسه آنلرده دخى حكم مذكورده مسلميله همحال اولملريله مسلمين خوف
نفسه مبتلا اولسه لر دخى آنلرى بحره القالرى حلال اولماز زيرا آنلر ذمت وامانله آمنين اولملريله ايمانله آمنين كبى
امينلردر واهل ذمت ومستأمنين ايله اطفال اهل حرب ميانلرنده حقيقت معناى فارق شوكه جهله نمايانكه
آنلرده سبب عاصم موجود اولمغله مسلمين قتللرندن ممنوعلردر كورمزميسنكه قتللرى كبى استرقاقلرندن دخى
مدفوعلردر اما اطفال اهل حربده سبب عاصم موجود اولميوب همان منع قتللرى قتله علت موجبه اولان محاربه لرى
مفقود اولديغندندر بناء عليه بطريق الحكم موجب اتلافلرى اولان استرقاقلرى جائزدر پس حكم عصمتده ضعيف
الحال اولدقلرندن مسلمين وقت ضرورتده آنلرى وقايهٔ نفس ايلمك استحلال اولنمشدر فطلى هذا ملك اهل حرب
براسير مسلمى وعيد قتله اهل حربك نسا وصبيانلرينى قتل اوزره تهديد واصرار ايلسه اسير مرقوم ديلرسه
امتناعله كندو قتلنى اختيار وديلرسه امتثال له خلاص نفسنه اجتسار ايدر لكن تهديد مرقوم قتل مسلم ياقتل ذمى
اوزره واقع اولسه آنده شق ثانى واسع اولماز واكر مسلميندن جريدهٔ خيل يعنى جرد آتلو بر عسكر دارالحربده
اطفال مسلمينى بولوب خيوللرى اوزره تحميلدن صكره اعدالرى لاحق اولسه دخى اول اطفالى رمى والقالرى
تحليل اولنماز بلكه حرمت وعصمتده صبيان مسلمين كندولرايله مساوى اولمغله آنلرايله معا فراره ابتدار ياخود
جمله سى بردن هلاكلرين اختيار ايدرلر لكن بوحكم محرر انجق اول اطفالى داراسلامه قصدا اخراج ايله بولدقلرى
محلدن اخذ ورفع ايتدكلرنده مقرر اولور اما هنوز اخذ ورفع ايتمشلر اولوب اخذ ايتدكلرى تقديراوزره دخى التحاق
مشركيندن خائف ياخود حملرندن عاجز ايسه همان بولندقلرى محلده ترك ايتملرى جائز كوريلور زيرا بوبابده
تركلرى انجق اطفاله ترك احساندر بوقسه ايصال اسائت وخسران دكلدر وهم حملرين التزام ايتدكلرى تقديراوزره
عهده سندن خروجه قادر اولميه جقلرى امره اقدامدن امتناع واحجام ايتمشلردر بوصورتده دخى تخليص اطفالى
ايچون كندولر قتل اولنوب ياخود اعدايه ظفربولنجه دك قتال ايدرلرسه بومعنى افضل اعمالدر زيرا اطفال مسلميندن
دفع مشركين عزيمت اولوب عند الضرورة ترك واهماللرى رخصتدر وتمسك عزيمت ترخص رخصتدن
افضل ايدوكى معلوم اهل درايتدر واكر مسلمين اطفال مسلمينى ايادئ اهل حربده كوروب قتالله مشركين اوزره
غالب واخذ اطفاله قادر اوله جقلرى عندلرنده اغلب احتمال اولسه ترك واهماللرى استحلال اولنماز زيرا اطفال
مسلميندن مهما امكن دفع اعدا عزيمتدر ونفير عامده اطفال مسلميندن دفع اعدا ايچون خروج قتال هر اهل قدرت
اوزره فرض عين اولديغى كبى بوموضعده دخى مسلمين مرقومين اوزره فرض عين ايدوكى بى ريب وريندر
والحاصل على تقدير القتال اطفالله معا نجات نفسلرين مأمول ايدرلرسه حقلرنده قتالدن غيرى نسنه جائز
ومعقول كوريلمز اما آنى مأمول ايتمزلرسه كندو نفسلريله ابتدا وسبب نجاتلرين تحصيله مشغول اولملرى ايله
انفاق وسائر منافعده كندو نفسك ايله صكره عيالكده بولنان كمسنه لر ايله ابتدا قيل ديمك مفهومنده وارد اولان
ابدأ بنفسك ثم بمن تعول حديث حكمت شمولى ايله عمل قيلملرى مرخص ومقبول كوريلور وعلى هذا مسلمين
اطفال مشركينى انالرى وبابالرى برابر اولمامق اوزره دار الحربدن داراسلامه اخراج ايلدكدن صكره آنلره مشركين
التحاق ايلسه لر بو دخى مسئلهٔ سابقه يه الحاق اولنور زيرا اطفال مرقومين احد ابوينى معيتلرنده بولنمامق اوزره
داراسلامه خارج اولدقلرنده باعتبار الدار حكم اسلامده مندرج اولمشلردر كورمزميسنكه آنلردن بريسى فوت
اولدقده نمازى قيلنور بناء عليه اطفال مرقومين منزلهٔ اطفال مسلمينه نازلين اولمشلردر واكر صورت مفروضه ده
مسلمين خيوللرندن رمى والقا ايتدكلرى تقديراوزره اطفال مرقومين هالكين اولميوب همان آنلرى مشركين
اخذ وبلادلرينه رد ايده جكلرى عند المسلمين اغلب احتمال ايسه بوتقديراوزره مقاومت مشركينه قدرتلرى
يوغيسه رمى والقالرى استحلال اولنور زيرا ممنوع اولان انجق مسلم كندويه حرمتده مماثل اولان كمسنه نك
روحنى اهلاك كه كندو روحنه وقايه قيلمقدر ومعناى معهودده اطفالك قتل وهلاكى مفقوددر كذلك معيت
مسلمينده اطفال مسلمين ونساء مسلمات بولنوب مشركين آنلره التحاق ايتمكله اطفال ونسايى طرح ايتدكلرى
تقديراوزره مقاومت مشركينه قدرتلرى اولمامغله هلاك نفسلرندن احتراز ايلسه لر اكر على تقدير الطرح
مشركين انلرى قتل ايتميوب همان اخذ ايده جكلرى عندلرنده اغلب احتمال ايسه طرح ايتملرينه جواز ويريلور
زيرا طرح مرقومده معناى قتل وهلاك معتد ومدد كورمزميسنكه اهل حرب حصون مسلميندن ايچنده
نسا وصبيان بولنان برحصنى محاصره ايلدكلرنده مسلمين ايچون قوت قتال بولنماسه مسلمين تخليه

قیلوب اهل حربك میانلرین تخلیه قیللری استحلال اولنور زیرا فعل مرقومده اتلاف نساواطفال
نفسلری ایچون حصنله اهل حربك میانلرین تخلیه قیللری عنـدلرنده اغلب احتمال ایسه
معدومدرلکن اهل حرب اوزره غالب یاخود قوتده مساوی ومقـاوم اوله جقلری عنـدلرنده اغلب احتمال ایسه
اطفـال ونسانی ترك ایتملری استحلال اولنماز زیرا وقوف حقیقی ممکن اولمیان امورده احتمال غالب مناب یقینه
نائبـدر وذراری مسلمیندن دفع اعدا هرمسلم اوزره عنـد القدرة فرض عـین ایدوکی هویدادر واکرمسلمین
برسفینه ده بولنوب آنلره مشرکین التحاق ایتمکله صبیان مسلمین ونساء مسلماتی بحره القا ایتدکلری تقدیراوزره
مشرکین اهل سفینه یی تماما اخذایده جکلری اغلب احتمال اولسه بنه بحره القـالری حلال کوریلمز زیرا بحرا غلب
احتمالده مهلك اولمغـله القاء مزبورده اتلاف ذراری معلوم ومسلمین ایچون نجات نفسلرین تحصیلـده
اکارخصت ویریلدیکی امر مجزومدر امامسئلهء اولی بشقه درکه آنده خیوللرندن رمی والقالری اغلب احوالده
تلف وهلاکه ایصال ایلمز حتی سفینه دن دخی رمی والقـا ایلدکلرنده نساوصبیان هالکین اولمیوب همان آنلری
مشرکین اخذایده جکلری عندلرنده اغلب احتمال اولسه عدم رمی والقـا تقدیری اوزره مجموع اهل سفینه نك
هلاکی مظنون ایسـه رمی والقالری حلال کوریلور واکرمسلمیندن برسریه اطفـال مشرکینی اخذ ایدوب
داراسلامه حمل واخراجدن عاجزاولملریله حصون اهل حربدن برحصنه مرورایلدکلرنده اهل حصن آنلردن
شواطفالی بزه دفع وتسلیم ایدیکز تاکه تربیه‌لرینه قیام ایده لم دیوطالب اولسه‌لر آنلره دفع وتسلیملری مسلمین اوزره
واجب دکلدر بلکه دیلرلرسه دفع وتسلیمه ابتدار ودیلرلرسه همان ارض اوزره آنلری وضعه اقتصار ایدرلرتا که
اهل حصن دیلرلرسه آنلری اخذ وقبول ودیلرلرسه ترك ونکول ایده لر زیراتربیه ایچون اهل حصنه دفع وتسلیملری
باب احساندندر وبزقربیابان ایلدیك که مسلمین اوزره اطفـال مشرکینه احسان امر واجب الاتیان دکلـدر
همان اوزرلرینه لازم اولان ترك اسائت وعدواندر وآنلری ارض اوزره وضع ایتملری قطعـا اسائتدن اعتبار
اولنمامغله بین الامرین مخیر اولدقلری بدیدار اولمشدر واصـل کتابده بوندنصکره آخر بابه وارنجه نیجه مسائل
دخی تقریراولنمشـدر لکن مباحث متقدمه ده بزدن آنلرك شرحی تقدیم اولنمغـله بومحلده ذکری ترك
وتأخیر اولندی والله اعـلم

باب مایحل للمسلمین ان یدخلوه دارالحرب من التجارات * یعنی مسلمین ایچون اموال تجارتدن دارالحرب به ادخالی
حلال وغیر خلال اولنلری تفصیلده باب لازم التعویلدر بزباب مایکره ادخاله دارالحرب ومالایکره مسائلنـده
بیان ایلدیك که اهل حربه باعث منفعت وعبادت غیرالله اوزره بادی تقویت اولان برشیئ مسلمین دار الحربه
ادخال ایلمك محبوب وشایان دکلدر بویله ایکن ادخال اشیایه عازم اولورلرسه کراع وسلاحدن غیری نسنه لری
ادخالدن منع اولنمامق لازمدر وکراع ایله مراد بمز خیل و بغال وحمیر وابل وشول بقردرکه حمـل امتعه ایچون
اعداد اولنه وسلاح ایله مرادیمز اولدرکه جنس حدیددن اولوب یاخود قتال ایچون اعداد اولنه زیرا بزلر قتال
اهل حربی دفعله مأمورلرز پس اشیاء مذکوره کبی آنلره قتال مسلمین اوزره موجب قوت اولان نسنه‌لری ایصـال
ایلمك بالضرورة ممنوع ومحظوردر وذکراولنان دواب نفوس وامتعه لرین حامل اولمغله آنلره حرب اوزره موجب
قوت اوله جقلری بی ارتیابدر وفیللر دخی بالنفس قتـال اولدقلرندن بشقه اوزرلرینه رکوب وحمل اثقالله آلات
قتال اولملریله آنلرك دخی ادخاللری استحلال اولنماز ودواب مذکوره نك حرمت ادخالده صغیر وکبیری برابردرکه
زمانله صغیری دخی کبیراولوب حمل اثقاله واوزرنده قتاله صالح اوله جغی مقرردر اما بودوابدن مصلحت مرقومه یه
غیرصالح وظهور نسلی غیرممکن اولوب همان اکلله انتفاع ایده جکلری نسنه لر اطعمهٔ سائره منزلنده اولمغـله
آنلری ادخالدن تکلیف امتناع اولنماز کذلك دارالحربه بیع ایچون غلمان وجواری ادخالی دخی تجویز اولنمابوب
بونلرك طفل صغیر وشیخ فانی اولملری وقابل انتفاع اولوب اولمامالری حکم مرقومده فرق وتمییز اولنماز زیرا بونلر
مسلمین اولمامشلرایسه ده اهـل داراسلامدن اولملریله بیع ایچون دار الحربه ادخاللری حرام اولمشـدر وحرمت
ادخالده اجناس سلاحدن صغیر وکبیر حتی اکنه وچوالدوز مثللولردخی متساویدرکه جمله‌سی اهل حرب ایچون
قتال مسلمین اوزره باعث تقویدر وحدید دخی اتخاذاسلحه ده اصل اصیل اولمغـله حکم حرمتده ادخال سلاحه
عدیل ومثیلدر وحریر ودیبـاجدن دخی الویه ورایات واسباب حروبدن اولان خفتانات اتخاذ اولنمغـله آنلری
ادخال بروجهله تجویز وانفاذ اولنماز وحریرخامدن دخی تربیتله خفتانات مزبوره ترتیب اولنمغله آنی دخی ادخاللری
تجویز وتقریب اولنماز لکن حریردن ابریسم احمر یاخود ثوب رقیق تنظیم اولنمش ایسه ادخاللری منع وتحریم
اولنماز زیرا بونلر اسباب قتال اولمیوب همان لباس ایچون استعمال اولنمغله اکل ایچون استعمال اولنان اشیا کبی

مطلب تفسیر الکراع والسلاح

مطلب ادخال الحدید فی دار الحرب للتجارة

ادخاللری استحلال اولنور کذلك تیرکش وغلاف اسیاف مثللو نسنه لردخی اسباب تقویت قتالدن اولمغله آنلری
دخی ادخال اصلا استحلال اولنماز والحاصل اول نسنه که بعینه سلاح اولمیه اکا نظر اولنور اکر بعضا سلاح
ایچون مطلوب اولماز سه ده غالبا سلاح ایچون مطلوب ایسه ادخالی خلال کوریلمز واکر بعضـا سلاح ایچون
مطلوب اولورسه ده غالبا سلاح ایچون مطلوب دکل ایسه حکم شرعیده غالبه نظراولنوب امرنادرمقابلهٔ غالبده
ظاهر اولمامغله ادخالی استحـلال اولنور وعلی هذا ادخال ممنوع اولان اشیاء مذکوره دن بعضیسنی مسلمـین
یااهـل ذمتدن برکسنه ادخال ایلـدیکی معلوم امام اولسه کرکدرکه ضرب وحبسله تأدیبنه اهتمام ایلیه که
اول کسنه هم ارتکاب حرام وهم ارتکابنده اضرار مسلمینه قصد واقدام ایلمشدر مکراول شخص ذاهل بوبابده
منع شرعه جاهل اوله زیرا حکم مذکور برحکم خفی واکثرناس اوزره مشتبه ومختفی اولمغله جهل آنده عذرشرعی
اولدیغندن کرکدرکه امام المسلمین دفعهٔ اولاده اکا منع شرعی تعلیم وعودایدرسه تأدیب ایده جکنی انذارواعلام
ایله مکتفی اوله قال الله تعـالی وقدقدمت الیکم بالوعید حتی بوندنصکره عودته اجتسار ایدرسه کرکـدرکه
ضرب وحبسله تأدیبنه ابتدار ایلیه وعلی هذا اهل حربه پنبه وسائر البسه ادخالی حلالدر که بونلر غالبا لباس ایچون
مستعمل اولوب قتـال ایچون استعمال اولنماز لکن اهـل حربدن برقوم غالب احواللرنده حشوی پنبه اولان
خفتانله قتـالی ایدرلرسه آنلراوزره کرك پنبه وکرك بومثللو خفتـاناتی ادخال حلال اولماز ومعادندن باقر وپرنج
وقورشون وقلای مثللونسنه‌لر غالبا سلاح ایچون استعمال اولنمامغله ادخاللری استحلال اولنورلکن اول قومك
اعظم اسلحه‌لری بونلردن مصنوع ایسه بوبابده حل وحرمت هرقومك عادتی اوزره بنا اولنمغله ادخاللری مشروع
کوریلمز کذلك قنسات یعنی مزراقك اغاجی ونشاب یعنی تیرناولك اتخاذ اولنه جـق قمش مثللو نسنه لردن دخی
اتخاذ سلاح اغلب احتمال اولمغله ادخاللری استحـلال اولنماز کذلك کرك زنده وکرك مرده اولان مرغ کرکسی
وآنك اجنحه سنی ادخال دخی حلال کوریلمز که آندن ریشهٔ سهام اتخـاذ ایتملری اغلب احتمالدر کذلك مرغ
عقابدن دخی اتخاذ ریشهٔ سهام ایدرلرسه آنی دخی ادخاللری حرام اولور امامجرد صید ایچون استعمال ایدرلرسه
ادخالی حلال کوریلور زیرا آنکله انجق مأکوللرین اصطیاد ایله اشتغال ایتملریله اکل ایچون اهـل حربه ادخال
اولنان غنم منزلنه انزال اولنور وطوغان وچاقر ومثللری دخی وجه مشروح اوزره ادخال اولنور واکر مسلمیندن
برتاجر امانله اهل حربه قصد دخول ایلدکده یاننده فرس وسلاحی بولنوب لکن آنلری اهل حربه بیع ایلمك مرامی
دکل ایسه آنی دخولدن منعه اقدام اولنماز که اشیاء مرقومه‌یه احتیاج اهل سفر مقرر اولمغله آنلری استصحابدن منعی
دارسلامده التزام اولنمادیغی کبی دارالحربده دخی التزام اولنماز لکن بشرط آنکه عندالمسلمین اهل حربك آنلری
اخذه تعرض ایتمیه جکلری ظاهر ومستبین اوله ودواب سائره دخی حکم مزبورده ادراج اولنور که مسافر بزوقماش
وسائر اموال تجارتنی اوزرلرینـه تحمیله محتاجدر واکر تاجر مرقوم اشیاء مذکوره یی اهل حربه بیع ایتمکله اتهـام
اولنورسـه کرکدرکه بن بونلری بیع ایچون ادخال ایتمزم ودارالحربدن خارج اولدیغمده دارالحربده بیع ایتمزم مکر
اضطراری اوله دیو استحلافنه اهتمام اولنه وبووجـه اوزره یمین ایدرسه تهمتی مرتفعه اولمغـله آنلری ادخالنده
رخصت ویریلوب نکول ایدرسه ادخاللرندن منعنه مبادرت اولنه کذلك بحردن سفینه ایله حمـل امتعه مراد
ایلدکده سفینه حقنده دخی تفصیل مذکور ایراد اولنور زیرا سفینه مرکب قوی اولمغـله اهل حرب آنی کاه قتال
ایچون حمل رجال وکاه حمل اثقالله تقوی اولورلر پس بونده دخی تحلیف اولنوب بالله بن بوسفینه‌یی اهل حربه
قصد بیع ایتمزم وداراسـلامه اخراج ایدنجیه دك بیع ایتمزم مکراضطراری اوله دیو یمینله تکلیف اولنور واکر تاجر
مرقوم خدمتی ایچون برابکی غلامله دخوله اقدام ایلسه احتیاجنه بنـاء آندن منع اولنموب انجق قصد بیع اوزره
ادخالندن منعه اهتمام اولنوب بوبابده دخی متهم ایسه استحلافله دفع اتهـام اولنور اما اهل ذمتدن برتاجر امانله
دخول دارالحربه عازم اولسه معیننده فرس وبرذون وسلاحنی ادخالدن منعی لازمدرکه ظاهر حالی آنلری اهل حربه
بیع ایچون ادخالنی مستلزمدر اما تاجر مسلم اکا مخالفدرکه دین مسلم بیع اهل حربدن صارف ودین ذمی باعث غیر
صارفدر مکرذمی مسفور اهل حربدن اول قومه عداوتله مشهور اوله بوصورتده احتمـال بیعی زائل وحالی منزلهٔ
حال مسلمه نازل قیلنور وتاجرذمی حین دخولنده مال تجارتنی بغال وحمیر وعجله یعنی قکلی اوزره وسفینه اوزره
تحمیلدن منع وتحویل اولنماز که ظاهر حالی بونلری مسلمین اوزره اهل حربی تقویت ایچون حامل اولموب همان
کندو مصلحتی ایچون متحمل وادخال ایلدیکی امتعه ده بونلره محتاج اولدیغی کبی اخراج ایده جکی سلعه‌لرده
ظاهرالاحتیاجدر اماسلاح وفرس بشقه درکه تحصیل حاجتنده آنلردن مستغنی اولمغـله اقتضاء ظاهر حال اوزره

مطلب الجهل عذر فی بعض الاحکام

مطلب حکم ادخال المعادن فی دار الحرب

ادخالی انجق قصد تجارتنه مبنیدر اکن ذمی مسفور اهل حربه ادخال قیلدیغی بغال وسفائن ورقیق مثللو نسنه‌لر
اوزره البته تحلیف اولنوب بن بونلری اهل حربه قصد بیع ایتمزم بوداراسلامه اخراج ایدنجیه دک بیع ایتمزم مکر
اضطراری اوله دیو وجه مشروع اوزره یمین ایلمك اکا تکلیف اولنور زیرا مسلمین اوزره واجبدر که بو بابده
اقصای وجوه مقدوره اوزره احتیاطی مستوجب اوله‌لر واکر دار یمزده مستأمن اولان حربی دارینه قصد
رجوع ایلسه اشیاء مذکوره‌دن دار یمزده تدارك ایلدیکی برشیئی استصحابنه رخصتمز غیرمشروعدر زیرا اهل
دارالحربدن اولوب عودتی انجق دارالحربده اقامتی ایچون اولمغله سائر اهل حرب کبی محارب مسلمین اولوب اشیاء
مذکوره ایله قتال مسلمین اوزره کسب قوت ایده جکدر مکر برمسلم یاذمیدن اکتراء دواب وسفائن ایلیه بو صورتده
مکاریسینك اشیاء مرقومه‌یی منفعت حربی ایچون ادخالی همان کندو منفعتی ایچون ادخالی منزلنه تنزیل قیلنوب
ظاهر حالی اشیاء مزبوره ایله دارالحربدن عودته واول بابده نفسی ایچون تحصیل اجرته دلیل اولمغله متهم
اولمادقجه منع وتحویل اولنماز واکر اهل حرب ایچلرینه اشیاء مزبوره ایله داخل اولان تاجردن اشیاء مزبوره‌یی ثمنله
اخذ ایدوب داراسلامه اخراج ایتدرمیه جکلری معلوم امام ایسه کرکدر که مسلم وذمی‌یی ادخال خیل وسلاح
ورقیقدن منعه اهتمام ایلیوب بغال وحمیر وبقر وبعیری ادخالدن منعی التزام ایلمیه زیرا انسان کاهیجه مشیه قادر
وامتعه‌سنی ظهرنده تحمله مقتدر اولمامغله بونلرده تحقق ضرورت ظاهر وحال تحقق ضرورت حکم حرمتدن
مستثنی ایدوکی باهردر وضرورت مزبوره خیل وسلاح ورقیقده معدومدر که مقصودی بونلرسز دخی حاصل
اولوب بونلری همان تزین یاخود ترفه یاخود مزید احتیاط ایچون حامل اولدیغی معلوم مدر و بغال وحمیر مثللولردن
دخی ممنوع اولمیان انجق مرکوبیدر یوقسه اوزرینه حمل امتعهٔ تجارت قیلدیغی دکلدر زیرا ضرورت انجق
مرکوبنده واقع وماعداده غیرواقعدر که عدم رکوبی ضیاع نفسنه بادیدر اما امتعهٔ تجارتدن ثقیل الحمل
وکثیرالمؤنة اولنلرینی ترك ایدوب خفیف الحمل وقلیل المؤنة اولنلرینی نفسی ایله برابر مرکوبی اوزره تحمیلی
ممکندر ودارالحربه ادخال امتعه‌یه اذن شرعیدن مقصود انجق دارالحربدن اخراج ایده جکی امتعه ایله انتفاع
مسلمین اولوب یوقسه ادخال ایلدیکی امتعه ایله انتفاع مشرکین اولمامغله امتعهٔ ثقیله وکثیره ادخالنده رخصته
عدم احتیاجی جیمزامر مستبیندر کذلك تاجر مرقوم صورت مذکوره‌ده سفینهٔ واحده‌یه هم راکب اولوب هم متاعنی
وضع ایلدکده اول سفینه‌یه احتیاجی ظاهر اولمغله آنی دارالحربه ادخالدن منع اولنماز اما بشقه برسفینه دخی
ادخال ایدرسه آندن منعنه استعجال اولنور که سفینهٔ ثانیه‌ده تحقق ضرورت عدیم الاحتمالدر واحکام مذکوره
بالجمله مقتضای استحساندر ومقتضای قیاس اشیاء مزبوره قتال مسلمین اوزره تقویت اهل حربی موجب اولوب
اکا دخی رخصت شرعیه بولنمامغله آنلردن برشیئی ادخالدن منع ایدوکی نمایاندر اما اهل حربك یدنا جردن
خادمنی اخذ ایده جکلری عادتلرندن متعین اولدقده برتاجر ایچلرینه کرك خادم مسلم وکرك خادم کافر ادخالنه
متمکن قیلنمازز یرا استصحاب خادمده معنای ضرورت تحقق ایتمیوب مرادی انجق تحمل وترفه ایدوکی متبیندر
وهم اهل داراسلامدن اولان خادم حقنده منع شرعی فرس وسلاح حقلرنده منع شرعیدن اظهر ایدوکی حکم
قطعیدر واکر برحربی دار یمزه امانله دخول ایتدکده معیتنده کراع وسلاح ورقیق وار ایسه حین عودتنده مقدما
کتوردیکی اشیاء مزبوره ایله رجوعندن منعی سزا اولمازز یرا اکا نفسی ویاننده بولنان مالی اوزره اعطاء
امان ایلدیکمیزدن وفاء امانی ایچون دارالحربه رجوعندن منعیمز شایان اولمدیغی کبی کتوردیکی اشیاسیله دخی
رجوعندن منعیمز شایان اولمازز یرا کندو مقاتل مسلمین ایکن عودتدن منعی جائز اولمیجه آلت قتالینك عدم جواز
منعی بطریق الاولی ظاهر وبارزدر اما اشیاء مرقومه‌دن کتوردیکی نسنه‌لری دار یمزده دراهمله بیع ایدوب
صکره اول دراهمله بیع ایلدیکندن اعلی یاخود ادنی یاخود اکا مساوی ینه کراع وسلاح ورقیق اشترا ایلسه
بونلردن برشیئله عودتنه رخصت ویریلیوب بیع اوزره جبر والجا اولنور زیرا امانله اعیان مزبوره‌یی نفسی ایله برابر
ادخال دارالحربه مستحق اولمیوب عین اولده اولان حق دخی دراهمله بیع وملکندن اخراج ایلدکده ساقط اولمغله
اشیاء مزبوره‌یی دارندن کتوردیکی دراهمله اشترا قیلق حکمنه ملتحق اولمشدر کذلك بعد البیع اشیاء مزبوره‌یی
بعینها اشترا یاخود مشتریدن بیع اشیاء مزبوره‌یی استقاله ایتمکله مشتری دخی قبل القبض اوبعده اقاله یاخود آنلری
خیار رؤیت یاخود نفسی ایچون اشتراط ایلدیکی خیار شرطله رد ایلسه جمله‌سنده دارالحربه اعاده لرندن منع
وصد اولنور زیرا مواضع مزبوره‌دن ماعدا الاخیرده اشیاء مزبوره‌نك ملك حربیدن خروج وملك مشتریه
دخولی تمام اولوب اخیرده تمام اولمدیسه‌ده مشتری آنده تصرفه احق اولمغله دارالحربه اعاده لرنده حق حربی

ساقط

ساقط اولوب فی الاصل مملوك مشتری ایکن حربی‌یه بیع ایلدیکی اشیاء مزبوره‌یه ملحق اولمشلردر اما حربی
خیاری نفسی ایچون اشتراط ایدوب صکره حکم خیار ایله نقض بیع ایتمش اولسه بوصورتده دارینه اعاده لرندن
منع اولنماز زیرا بونده بیعله ملکندن خارج اولمیوب بلکه امساکنه آنلرده تصرفه کندو احق اولمغله قبل البیع
ثابت اولان حق اعاده لری ینه باقی ومحقق قیلنور کذلك بیع فاسد ایله بیع ایدوب قبل قبض المشتری نقض بیع
ایتمش اولسه ینه مجرد بیع فاسد ایله ملکندن خارج اولمامغله اعاده لرندن منع اولنماز اما صورت مفروضه‌ده قبض
مشتری واقع اولمش ایسه نظر اولنور اکر بیع مذکور بعد القبض مبیعده ملك مشتری‌یی موجب حتی مبیع رقیق
اولمغله مشتری آنی اعتاق ایلسه نفوذ عتقنی مستوجب ایسه اعاده لرندن منعی واجب اولور زیرا اشیاء مزبوره‌یه
مشتری اول حربینك مقامنده مالك اولمغله اعاده لرنده اولان حق ساقط وهالك اولمشدر واکر بیع مذکور
ثمن حربی یاخود ثمن میته ایله اشترا کبی اولمغله مبیعده ملك مشتری‌یی موجب اولمازسه رخصت اعاده لرین مستوجب
اولور زیرا حربینك آنلرده ملکی باقی اولمق حق اعاده لرین مستبقی اولمشدر واکر حربی دارالحربدن کتوردیکی
سیفنی دار یمزده مثلا برقوسله استبدال ایلسه بو بابده اصل واجب الاستعمال اولدر که حربی سلاحنی دار یمزده
سلاح آخر ایله استبدال ایلدکده نظر اولنور اکر جنس آخر ایله مبادله ایدرسه سلاح ثانی کتوردیکی سلاح اولدن
کرك اعلی وکرك ادنی بهرحال آنکله دارالحربه رجوعنه رخصت ویریلیوب همان دار یمزده آنی بیع اوزره جبر ایله
معامله اولنور زیرا عقد امانله بو جنس ثانیده دارالحربه حق اعاده‌سی ثابت ونمایان اولمامشدر وهم کاه اولور که
برابر کتوردیکی سلاحی دارلرنده کثیر الوجود وجنس ثانی قلیل یاخود بالکلیه نابود اولمغله قتال مسلمینه کسب
مزید قوت ایچون تحصیل جنس ثانی عندنده مقصود اولور واکر جنس اول ایله مبادله ایدرسه بونده سلاح ثانی
کتوردیکی سلاح اوله مساوی یاخود اندن ادنی ایسه اعاده سنه رخصت ویریلوب اندن اعلی ایسه منعله وجبر
بیعله معامله اولنور زیرا عقد امانله کتوردیکی جنسی نفسی ایله برابر اعادهٔ دارینه استحقاقی نمایان اولمشیدی
وبرنسنه‌نك عینی برفائده‌یی متضمن ایسه عیننه اعتبار اولنوب دکل ایسه اعتبار جنسی اختیار اولنمق مسلم ارباب
ایقاندر پس کتوردیکینك عینی ایله مساویسی نفع اهل حرب وضرر مسلمینده مساوی اولوب ادناسی دخی ادنی
اولمغله رخصت اعاده‌یه شایان کوریلور اما اعلی اولدقده آنده نفع اهل حرب وضرر مسلمین کتوردیکندن
ازید اولوب اول زیاده دخی ممنوع اولمغله اول زیاده‌ده حق منعیمز ثابت اولمشدر لکن زیادهٔ مزبوره اصلدن
ممکن الانفصال اولمامغله حق منعیمز تمامنده متثبت اولمشدر نظیری شول موهوبدر که آنده زیادهٔ متصله متبین اوله
اول بابده واهبك زیاده‌یه رجوعی ممکن اولمامغله اصلده دخی رجوعدن متمکن اوله مز پس آنکله برابر دارالحربه
رجوعدن ممنوع اولدقده کرکدر که حین عودتنده بیع اوزره اجبار ینه شروع اولنه واکر اولا مساویسی ایله
مبادله ایدوب بعده اقاله بیع ایتملری ایله ینه عین سلاحی کندویه عودت ایلسه بو بابده آنکله دارینه عودتنه
رخصت ویریلور زیرا هم عین سلاحیدر وهم اقالهٔ ایله ملکندن اخراج ایلدیکی سلاح مشترینك مساویسیدر
اما اولا اعلاسی یاخود ادناسی ایله مبادله ایدوب بعده اقاله ایله ینه عین سلاحی کندویه عودت ایلسه بونده علی
کلا التقدیرین اول سلاحی دارینه اعاده‌یه رخصت ویریلمز اما اعلاسنده وجه عدم رخصت اولدر که اقاله حق
غیر المتعاقدینده بیع مبتدا کبی اولمغله حق مسلمینده کندو سلاحنی بعد الاقاله ابتداء اشترا ایتمش کبی اولدیغندن
منع اعاده‌یه مبادرت اولنور نکته‌سی اولدر که ابتداء مبادله‌ده کندو سلاحندن حقی ساقط اولوب اخذ ایلدیکی
سلاح اعلایی دخی دارالحربه ادخالدن ممنوع اولمغله اقالهٔ بیعله کندو سلاحنده حق عود ورجوع ایلمز اما ادناسنده
وجه عدم رخصت اولدر که ینه اقاله حق مسلمینده بیع مبتدا کبی اولمغله بو اقاله‌ده مقدما مبادله ایله مشتریدن آلدیغی
سلاح ادنایی ویروب کندونك مشتری‌یه ویردیکی سلاح اعلایی اشترا ایتمش کبی اولدیغندن ینه منع اعاده‌یه مباشرت
اولنور وکراعی کراعله استبدالی دخی اتحاد جنس واختلاف جنس احکامندن جمیع مذکوراتده استبدال سلاحله
متساوی الاحوالدر وعلی هذا برحربی کتوردیکی ارکك حماری بردیشی حمار ایله یاخود ارکك فرسنی بردیشی
فرس ایله استبدال ایلسه بوصورتده مأخوذی قیمتده مبذولندن دون ایسه‌ده ینه دارالحربه ادخالندن منعنه
استعجال اولنور زیرا مأخوذنده منفعت نسل موجود ومبذولنده ناموجود اولوب استبدالدن دخی مقصودی
بو منفعتی تحصیل اولمق ممکن اولمغله عند اختلاف الجنس منعی متعین اولدیغی کبی بونده دخی متعیندر واکر
ارکك بغلنی قیمتده مثلی یاخود ادنی اولان دیشی بغلله مبادله ایدرسه دارالحربه ادخالندن منعله معامله اولنماز زیرا
مأخوذنده دخی مبذولی کبی معنای تناسل غیر مأمولدر واکر کتوردیکی قسراغنی نحو ملق ارکك آت ایله مبادله

عبور ایتدرمکه عازم اولسه اولبابده منعی لازمدر زیرا بو بابده رمی مسفور شول مسلم یاذمی منزلنه نازلدرکه مذکوراتدن برشیئی ادخال دار الحربه مائل اوله وقریبا بیان اولندیغی اوزره مسلم وذمی ادخال مذکوردن منع اولندیغی کبی بو بابده حربی دخی ردع اولنور زیرا حربی مسفور عقد امانله اکرچه اشیاء مذکوره یی دیارسه اعادهٔ دارنده رخصته مستحق اولوب انجق بو رخصتده مسلم وذمیدن مفارق اولمشدر اما دار اخری یه ادخالده رخصته مستحق اولمامغله اولبابده مسلم وذمی ایله متفق اولمشدر وهم بو ادخالنده اهل دار اخری ایچون قتال مسلمین اوزره فی الاصل مالك اولمدقلری قوت جدیده احداث ایتمکله آندن منع اولنور واحداث مذکور اعادهٔ دارنده تحقق ایتمکله آندن ردع اولنماز کذلك حربی مسفور اشیاء مزبوره یی دارینك غیری مسلمینله موادعین اولان اهل حربك دارلرینه ادخاله عازم اولسه ینه منعی لازمدر زیراقوم مذکورین اقتضاء موادعه اوزره مدت معلومه ده تارك قتال ایسه لردخی ینه حکم محاربینده ادخال اولنورلر کورمزمیسنکه برمسلم اشیاء مرقومه یی اول داره قصد ادخال ایلسه منعنه استعجال اولنور لکن حربی مرقوم اشیاء مذکوره یی مسلمین ایچون اهل ذمت اولان برقومك ارضنه قصد ادخال ایلسه آنده رخصتله ارسال اولنور زیرا ارض اهل ذمت داراسلامدن معدود ومستأمن داراسلامك جمیع نواحیسنده تجارتدن غیر مردوددر واکر دار یمزده بری رومدن و بری ترکدن ایکی مستأمن جمع اولوب برینك رقیق و برینك کراعی یاسلاحی بولنمغله بر بریله استبدال یاخود هر بری آخرك متاعنی دراهمله اشترا ایلسه بو صورتده هر بری مشتراسنی کندو دارینه اخراجده حکم رخصت اجرا اولنماز زیرا بونده هر مشتری قائم مقام بایعدر و بزقریبا بیان ایلدیك که هر بایع حربی ذکراولنان اشیایی دارالحربدن دارینك غیری اولان دار مشتری یه ادخالی امر ممتنعدر اما ایکیسی اهل داروا حده دن اولدقلرنده جواب مسئله بشقه درنکته سی اولدرکه مانحن فیهده هر برینك تصرف مذکوردن مرادی انجق اسباب قتالدن دارندن اخراج ایلدیکی نسنه نك خلاف جنسنی ادخاله مسلمین اوزره قوت اهل داریی ازدیاد در ومعنای معهوده ده مسلم ایله مبادله ایتمکله اهل دارینك غیری مستأمنله مبادله ایتمك بینلرنده وجه فارق غیر موجود در واکر بو ایکی مستأمنیدن هر بری کراعی مثلی اولان کراع آخرایله یاخود سلاحی مثلی اولان سلاح آخرایله مبادله ایلسه لر مأخوذلرین کندو دارلرینه ادخاللرنده طرف مسلمیندن مداخله اولنماز زیرامبادلهٔ مرقومه آنکله مسلم بینلرنده واقع اولسه ادخال دارندن منع اولنماز کذلك مستأمن آخرایله واقع اولسه ینه ادخالندن ردع اولنماز اما مسئلهٔ مرقومه ده احدهمانك سلاح یاخود کراعی آخرك سلاح یاخود کراعندن اعلا اولسه کرکدرکه ادناسنی اخذ ایلین ادخال دارنده مرخص واعلاسنی اخذ ایلین اجبار بیعه مبتلی قیلنمغله مبادلهٔ مرقومه لرنده مسلم ومستأمن بینلرنده وقوعینك حکمی اجرا قیلنه وصورمذکوره ده بعد المبادله خیار رؤیت وخیار شرط وعیبله واقع اولان ردك احکامی جمیع احکام مذکوره ده مسلم ایله واقع اولان مبادله ایله متساویة الاقدامدر امامستأمنین مرقومیندن هر بری رقیقنی رقیق آخرایله استبداللری بشقه درکه بو استبداللری مسلم یاذمی ایله مستأمن بینلرنده واقع اولان استبدالك منزلنه انزال اولنماز زیرا آنده ملك مسلم وذمیدن خارج اولان اهل داریمزدن ایدی وملکلرینه داخل اولان دخی اهل داریمزدن اولمشیدی ومانحن فیهده ملك احدهمادن خارج وملك آخرده داخل اولنلر اول وآخر اهل داریمزدن دکللردر بناء علیه استبدال رقیقلرنده جواب مسئله یی شو وجهله تحقیق ایده رزکه عند تحقق المساواة هر بری مأخوذینی دارینه ادخالدن منع اولنمایوب عند التفاضل ادناسنی اخذ ایلینه ادخالده مساعده واعلاسنی اخذ ایلین مأخوذنده تمکن زیاده بولنمغله ادخالدن ردع اولنور واکر مستأمنین مرقومیندن بریسی عبدینی آخرك امه سیله استبدال ایلسه هیچ برینه مأخوذنده مساعدهٔ ادخال اولنماز زیرا بنی آدمده ذکورت وانوثت اختلاف جنسه بادیدر حتی برکمسنه برشخصی عبد اولمق اوزره اشترا ایلدکدنصکره امه ایدوکی ظاهر اولسه بطلان بیعه مؤدیدر وهم عبد وامه دن هر برندن آخرده بولنمیان برمنفعت استحصال اولنورکه عبد مثلا قتال ایچون امه دخی تناسل ایچون استعمال اولنور بناء علی ذلك مرقومیندن هر بری بو تصرفله مملوکنده ادخال دارینه مالك اوله مز والله اعلم

باب من الفداء ✻ یعنی اهل حربده بولنان اسراء مسلمینی مسلمینده بولنان اسراء مشرکینله یاخود اعطاء مالله واسراء مشرکینی اخذ اموالله مبادله نك انواع واحوالنده باب مبسوط المقالدر مؤلف مصیب رزقه الله تعالی من الجنة خیرنصیب دیرکه رجال ونسادن ایادی مشرکینده بولنان اسراء مسلمینی ینه رجال ونسادن قبل القسمة والبیع ایادی مسلمینده بولنان اسراء مشرکینله استبدال ایلمك تجویز وتصویب اولنور وقول مذکور

ایلسه ینه دارالحربه ادخالندن منعله معامله اولنور زیرا مأخوذنده کثرت تناسل موجود و مبذولنده مفقوددر واکر فرسنی برذونله یاخود برذوننی فرسله استبدال قیلسه ینه منعنه استعجال اولنور زیرا فرس و برذوندن هر برنده برمنفعت موجود وآخرنده مفقود درکه برذونك اماله لجامی آسان و محنت قتال اوزره صبری فراوان در و فرس حالت طلب وهربده مزید قوتله سریع الجریاندر پس ظاهر حالندن غرض استبدالی ذکر اولنان منفعتی استحصال ایدوکنه استدلال اولنور واکر دیشی فرسنی جریانده آندن دون اکن آندن سنی قلیل اولمغله زیادهٔ تناسلی امیداولنان بردیشی فرسله استبدال ایلسه ینه مأخوذنده مبذولنده بولنمیان منفعت بولنمغله ادخال دارلرندن منعنه استعجال اولنور والحاصل صور مزبوره ده بعد الاستبدال حین عودتنده مأخوذنی بیع اوزره اجبار اولنور مکر مأخوذی جمیع وجوه انتفاعده مبذولینك مثلی یاخود ادناسی ایدوکی بدیدار اوله زیرا بو بابده احتیاط لازم امر واجب وتمام احتیاط انجق طریق مذکور اوزره مترتبدر لکن باب رقیقده استبدالی کتوردیکی رقیقك جنسنه وجنس آخره کذلك مثلنه واعلاسنه وادناسنه اولمق مساوی وجمله سی دارالحربه ادخالدن منع اولنوب بیع اوزره جبر اولنمقده متساویلردر زیرا اخذ ایلدیکی رقیق کرك مسلم وکرك ذمی اهل داریمزدندر ومستأمن علی کل حال اهل داریمزده استدامت ملکدن ممنوع ایدوکی آشکاردر اما سبقت ایلین کراع وسلاح بشقه درکه اهل داریمزدن قیلنمق انجق بنی آدمده جاری وجمادات وسائر حیواناتده غیر ساریدر بناء علیه آنلرك منع ورخصتلرنده جواب مسئله یی اعتبار زیادهٔ منفعته بنا ایلدیك واکر بلاد رومدن ایکی مستأمن امانله داریمزه کلوب برینك رقیقی و برینك سلاحی بولنمغله رقیقله سلاحی استبدال یاخود هر بری کندو موجودینی دراهمله بیع آخره استعجال ایلسه لرهیچ برینی مأخوذینی دارالحربه ادخالدن منعه مجال یوقدر زیرا هر بری تصرف مشروحله اشترا قیلدیغی نسنه ده منزلهٔ بایعه نازل و بایعده بولنان قدرت اعاده مشتریده دخی حاصلدر واکر بو ایکی مستأمندن بریسی برمسلم یاخود ذمی ایله اشتراك اوزره مستأمن آخرك سلاحنی اشترا قیلسه آندن برشیئی ادخال دارالحربه اجتراقیله مزیرا حصهٔ شریکنی ادخال ایتمدکجه ادخال حصه سندن غیر متمکندر وشریکی مسلم یاذمی اولمغله آنك حصه سنی ادخال ایلمك غیر ممکندر پس ادخال حصه سی ممتنع ایدوکی بالضروره آشکار اولمغله حصه سنی شریکی یاخود غیری مسلم وذمی یه بیع اوزره اجبار اولنور مکر متاع مزبور سهام عربیه وفارسیه کبی قابل استهام اوله بو صورتده حربی ایچون ممکندرکه شریکی ایله اقتسام بعده حصه سیله دخول دارالحربه اقتحام ایلیه نکته سی اولدرکه قسمت مزبوره مجرد تمییز وافراز اولمغله حربی کندو حصه سنی بالکز اشترا ایتمش کبی اکا عقدایله مالك اولمغله ادخال دارالحربله کسب امتیاز ایدر یاخود قسمت مزبوره معنای معاوضه یی محتوی اولمغله شریکی اولان مسلم یاذمی مالك اولدیغی نصفی نصیب حربیدن اخذ ایلدیکی مثلی ایله حربی یه بیع وتسلیم ایتمکله مستوی اولور و بز قریبا بیان ایلدیك که بو مثللو استبدال مأخوذ حربیده مانع ادخال اولماز واکر صورت مفروضه ده بینلرنده قسمت غیر منتظم اولمغله احدهما آخر ایچون ازدیاد دراهم ایلسه نظر اولنور اکر اعطاء دراهم ایلین شریکی ایسه حربی مأخوذنی دارالحربه ادخالدن منع اولنماز زیرا بو صورتده حربی بعض نصیبنی شریکنه دراهمله بایع اولمشدر وبیع مذکوری بقیهٔ ملکنی دارالحربه ادخالدن مانع دکلدر واکر اعطاء دراهم ایلین حربی ایسه مأخوذینی ادخالدن منع اولنور زیرا بو صورتده و یردیکی دراهمله شریکی اولان مسلم یاذمینك بعض نصیبنی اشترا ایتمش اولور وهم اعطاء دراهمله سلاحده شرا ایله مالك اولدیغی حصه سندن اعلاسنی اخذه نائل اولمغله سلاحنی مسلم یاذمی ایله اعلاسنه استبدالی منزلنه نازل قیلنور اما دراهمی حربی اخذ ایلدکده سلاحنی کندو جنسندن ادناسی ایله استبدال ایتمش اولمغله دارالحربه مانع ادخال قیلنماز وکراع دخی قابل اقتسام اولدقده آنده قسمت جبر جاری اولمغله منزلهٔ سهامده در اما مستأمن مرقوم برمسلم یاذمی ایله اشتراك اوزره مستأمن آخرك رقیقنی اشترا بعده شریکی ایله اقتسام ایلسه لر بو صورتده وجوه مذکوره دن هیچ برنده حربی مأخوذینی ادخال دارالحربه اقتحام ایده مز وفرق مسئلتین بو وجهله تفهیم اولنورکه قول ابی حنیفه رضی الله عنه اوزره رقیق قسمت واحده ایله قابل تقسیم دکلدر وقول امامین رحمهما الله تعالی اوزره اکرچه قسمت واحده ایله تقسیمه قابلدر لکن رقیق مزبوریندن هر بری قبل القسمة بینلرنده بالمناصفه مشترك اولمغله نصفنده واقع اولان ملك مسلم یاذمی اعتباریله هر برنده حکم ذمت حاصلدر و بز قریبا بیان ایلدیك اهل داریمزدن برفردی دارالحربه ادخالده حربی یه رخصت جائز وشایان کوریلمز واکر اهل رومدن برحربی کراع یاسلاح یا رقیقله داریمزه قادم اولدقدنصکره آنلری بیع ایچون اعداء مسلمیندن اولان ترك یادیلم یاغیری اهل حربك اراضیلرینه

مطلب الاختلاف فی قسمة الرقیق قسمة واحدة

امام ابو یوسف رحمه الله تعالی نك دخی قوليلدر وامام ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه دن دخی اظهر روایتین بودر وروایت اخراده اندن مرویدر که اسیر مسلمی اسیر مشرك ایله مبادله غیر جائزدر دیمشدر وجه ظاهر الروایه اولدر که ایادی مشرکیندن تخلیص اسراء مسلمین واجبدر واکا توصل دخی انجق مفادات ایله حاصل ومترتبدر ومبادلهٔ مرقومه ده قتل اسراء مشرکینی ترکدن اعظم محذور آخر معدومدر وترك مزبور دخی منفعت مسلمین ایچون جائز کوریلمك امر معلومدر کورمزمیسنکه امام ایچون لاجل الاسترقاق ترك قتللری جائزدر وتخلیص اسراء مسلمینده منفعت البته استرقاقدن اظهر ایدوکی ظاهر و بارزدر وقول محرر حدیث عمران بن الحصین رضی الله تعالی عنه ایله مؤید ومقرردر که رسول الله صلی الله علیه وسلم بنی عقیلدن براسیر مشرك ایله مسلمیندن ایکی اسیری مفادات ومبادله بیورمشلردر لکن امام ابو حنیفه رضی الله عنه دن وارد اولان روایت اخرانك دخی وجهی اولدر که الله تعالی فاقتلوا المشرکین حیث وجدتموهم قول شریفنده مشرکینی بولندقلری محلده قتل ایتمکی مسلمینه فرض ایلمشدر ومفادات مرقومه فرض مذکوری اقامته قدرت وار ایکن ترکنی متضمندر وترك مزبور بر وجهله جائز دکلدر توضیحی اولدر که اسراء مشرکین ایادیمزده مقهور بز اولملریله آنلریله مبادله همان اهل ذمتی ویروب اسراء مسلمینی اخذ ایتمك منزلنده در ومعنای مزبور رضای اهل ذمت بولنمدقده غیر جائزدر مترجم فقیر دیرکه بو بابده منزلهٔ اهل ذمته تنزیل اولنان اسراء مشرکیندر وآنلرك مبادلهٔ مزبوره یه رضا ظاهر حاللریدر پس تعلیل مذکور اثبات مدعادن قاصردر مکر اسراء مشرکینك عدم رضالری صورتنه قصر اولنه انتهی وهم مفادات مرقومه یی ترك واهمالده نفوس اسراء مسلمین اوزره خوفدن اعظم محذور آخر عدیم الاحتمالدر وخوف مذکور ایچون قتل مشرکینی ترك ایدوب حرب مسلمین اولملریچون اعادهٔ دارلری غیر جائزدر کورمزمیسنکه جهادده مسلمینك نفوس واموالری اوزره خوف تلف درکار ایکن مسلمین اوزره مجرد قتل مشرکینه توصل ایچون فرض قیلندیغی آشکاردر لکن اسراء مشرکین قبل المفاداة قبول اسلام ایتمشلر ایسه بعد الاسلام مبادله لرینه بر وجهله اقدام اولنمازکه سائر مسلمین کبی اهل اسلامدن اولملریله مبادله برله مجددا آنلری کفره عرض ایلمك حرام اولور کذلك صبیان مشرکین آنه لری و بابالری ایله سبی اولندقلرنده آنلرایله دخی مبادله استحلال اولنور زیرا صورت مفروضه ده آنه لرینه و بابالرینه تابع اولملریله دارمزه داخل اولسه لر دخی حکم اسلامه ادخال اولنمازلر اما صبی مرقوم یالکزسی اولنوب دار اسلامه اخراج اولنسه بردخی مبادله سی ممکن اولماز زیرا دار اسلامه تبعا حکم اسلام آنده متمکن اولمشدر کذلك غنائم دار الحربده بیع یاخود تقسیم اولنمغله صبی مرقومی برکسنه اشترا یاخود سهمنده واقع اولسه قسمت وشرا ایله اکا تملکی متعین اولان کمسنه یه حکم اسلامده تابع اولمغله آنکله مبادله قطعا جائز وواسع کوریلمز حتی اول صبی فوت اولندقده نمازی قیلنور وبیان مشروحله نمایان اولمشدر که اسیر مشرك بالغ بولندقده بعد القسمة والبیع دخی مبادله سی جائز وسائغدر وقول مذکور انجق صاحب الکتاب امام محمد والاجنابك قول منصوریدر اما امام ابو یوسف رحمه الله تعالی بعد القسمة والبیع مبادله یی بالغده دخی تحلیل ایتیوب اول اسیرده قسمت وبیعله داریمزدن اولمق حکما مستقر وآنده ملك مسلم متقرر اولمغله منزلهٔ ذمیده اولمشدر دیو تعلیل ایلمشدر لکن امام محمد رحمه الله تعالی جوابنده دیرکه علت تجویز مبادله انجق ایادی مشرکیندن تخلیص مسلمین واجب اولمقدر ومعنای مذکور قبل القسمة والبیع موجود ومترتب اولدیغی کبی بعد القسمة والبیع دخی موجود ومترتبدر وهم قسمت وبیعله اسراده معنای مالیت متعین اولور ومعنای مالیت حقلرنده علامت نقصاندر یوقسه علامت زیاده دکلدر کورمزمیسنکه اسراء مسلمینی مالله مبادله اینه جائزدر پس اسراده دخی قسمت وبیعله تعین صفت مالیت جواز مبادله لرینه مانع اولماز وبو بابده اصل قویم حدیث عمران بن الحصین رضی الله عنه ربه الکریمدرکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم غزوهٔ مریسیعده سبی بنی المصطلق بعد التقسیم مبادله برله مشرکینه تسلیم بیورمشلردر اما اسراء مشرکینی مشرکیندن اخذ اولنان مالله استبدال قول علماءزده بروجهله استحلال اولنماز زیرا فاقتلوا المشرکین نظم کریمی موجبنجه بعد القدرة قتل مشرکین قبول اسلام ایدنجیه دك فرض لازم ایکن مبادله بالمال انجق طمع عرض دنیا ایچون ترك فرضی مستلزمدر وترك مرقوم حلال اولمدیغی امر معلومدر قال الله تعالی ما کان لنبی ان یکون له اسری حتی یثخن فی الارض تریدون عرض الدنیا والله یرید الاخرة یعنی برنبی ایچون اسیرلری بولنمق حلال اولمدی تاکه وجه ارضده اول اسیرلری قتلده اکثار ومبالغه ایدنجیه دك یعنی هرنبی اوزره واجبدر که اسراء مشرکینی قتلده اکثار ومبالغه ایده لر وفداء مالله رد ایتمیه لر لکن سزلر اخذ فدا ایله عرض دنیایی استرسز والله تعالی ثواب آخرتی تحصیلکزدن راضی اولور وبو آیت جلیله شان غزوهٔ بدرده

نازله اولمشدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم غزوهٔ مذکوره ده اخذ اولنان اسراء مشرکینی مالله استبدال یاخود قتلله استدلال خصوصلرنده استشاره بیوردقلرنده حضرت ابو بکر رضی الله عنه حضرت عمر رضی الله عنهه مخالفت برله ترجیح جانب استبداله رأی واشارت ایتمکله رسول الله علیه السلام دخی اول جانبه رغبت بیورمشلرایدی تاکه بو آیت شریفه شرفبخش تشریف اولوب رأی مذکورلرنده مظهر عتاب تلطیف اولمشلردر وحضرت ابی بکر رضی الله عنه نیجه مدت رأی مذکوری اوزره اظهار ندامت ایدرایدی حتی مرویدرکه عهد خلافتنده رومدن براسیر آلنوب مالله مبادله سنه طالب اولدقلرنده همان اقتلوه فلقتل رجل من المشرکین احب الی من کذا وکذا یعنی آنی قتل ایدیکز والله مشرکیندن بر رجلی قتل ایلمك بکا بودکلو وشودکلو مالدن زیاده سوکیلیدر دیو مبادله دن امتناعله قتلنه راغب اولمشدر وروایت اخراده لا تفادوا به وان اعطیتم به مدین من ذهب یعنی سزلر بو اسیر رومی ایله مفادات ایتمکز مقابلنده سزه ذهبدن ایکی مد ویرلرسه ده دیمشدر مترجم فقیر دیرکه مد ربع صاعدر وصاع عند اهل العراق سکز رطلدر وعند اهل الحجاز بش رطل وثلث رطلدر انتهی وهم جهاد ایله مأمور یتمز انجق اعزاز دین ایچون اولدیغی متعین ایکن اسیری مالله مبادله مز مشرکینه قتالمز جلب مال ایچون اولمق تهمتنی ظهارینی متضمندر اکرچه فاما منا بعد واما فداء نظم جلیلنده جواز مبادله بالماله دلیل واردر لکن بز باب الشرکة فی الغنیمة اثناسنده بو نظم جلیل فاقتلوا المشرکین آیت جلیله سی ایله نسخ اولندیغین ذکر وتفصیل ایلدیك کذلك لولا کتاب من الله سبق لمسکم فیما اخذتم فیه عذاب عظیم یعنی الله تعالی دن حکم ازلی سبقت ایتمش اولمیدی بو مباشرت ایلدیکیکز مبادلهٔ اسراء بدر ماده سنده سزلره عذاب عظیم مس ایدرایدی نظم کریمنده دخی بحسب الظاهر جواز مبادله بالمالی تفهیم واردر لکن اول حکم ازلیدن مراد احلال مال فدا دکلدر بلکه احلال غنائمدر ومعنای آیت اکر بن سزلر ایچون غنائمی حلال قیلمش اولمیدم سزه اول مباشرت ایلدیکیکز مبادله ده عذاب عظیم مس ایدرایدی لکن سزلره احلال غنائمدن حل مال فدایی بطریق الاجتهاد استنباط ایتدیکزله اجتهادده خطا ایسه ده معذور اولدیکز دیمکدر وذیل آیتده وارد اولان فکلوا مما غنمتم حلالا طیبا یعنی پس امدی سزلر اغتنام ایلدیکیکز مالدن حلال وطیب اولدیغی حالده اکل ایدیکز نظم جلیلی ذکر ایلدیکمز تأویل اوزره ادل دلیلدر وعلی طریق التسلیم اول حکم ازلیدن مراد احلال مال فدا اولسه دخی آیت مذکوره نزول فاقتلوا المشرکین ایله منسوخه در که آیت مذکوره سورة الانفالده وآیت فاقتلوا سورهٔ برأه ده در وسورهٔ برأه اواخر عهد نبوتده نزول ایلین سوره لردندر وامام ابو حنیفه رضی الله تعالی عنه آیت مذکوره یی تحلیل مال فدا اوزره تحمیل ورسول الله علیه السلامدن واقع اولان اسراء بدرك بعضیلرین نفوس مسلمینله وبعضیلرین اموال مشرکینله مبادله یی اول وجهله تأویل ایلدی حتی امام اعرج رضی الله عنه روایت ایلدیکه سعد بن النعمان رضی الله عنه بقیعدن زوجه سی ایله برابر وقعهٔ بدردن صکره قصد عمره ایله عزیمت اولوب کندو وعورتی هر بری شیخ فانی اولملریله هرچه باد اباد دیوب کفار قریشدن متوقع اولان جور واذادن احتراز ایلمدی بعده مکه یه واصل اولدقده ابو سفیان آنی اخذ وحبسه ابتدار ایدوب اوغلم عمرویی محمد ارسال ایتمدکجه بندخی بونی ارسال ایتمزم دیو اصرار ایلدی وعمرو مزبور یوم بدرده مأسور اولمشیدی پس سعدك قبیله سندن اولان رجال خزرج رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه واروب اولبابده شفاعت ایتملریله عمرویی ارسال ومبادله ایله سعد بن النعمان رضی الله عنهی استخلاص ایلدیلر ومرویدرکه اسراء بدرك فدالری حاللرینه کوره بیك ایکی بیك اوچ بیك دورت بیك درهم ایدی انجق هیچ مالی اولمیان اسیرلری رسول الله علیه السلام بطریق المن ارسال وتسییر ایتمشلرایدی حتی حضرت عایشه رضی الله عنها دیدیکه طائفهٔ قریش بدرده اخذ اولنان اسرالرینك مال فدالری ایله کلدکلرنده حضرت زینب بنت رسول الله صلی الله علیه وسلم ورضی عنها دخی بدرده اسیر اولان زوجی ابی العاصك فداسنی مکه دن ارسال ایتمشیدی واول فدانك ایچنده بر قلاده سی وار ایدیکه والده سی حضرت خدیجه رضی الله عنها اول قلاده ایله آنی زوجی ابی العاص اوزره زفاف وادخال ایتمشیدی ورسول الله علیه السلام حضرتلری قلادهٔ مرقومه یی رؤیت بیوردقلرنده آنی بیلوب حضرت زینب رضی الله عنها حقنده قلب شریفلرینه حزن ورقت عارض اولدی بعده ان رأیتم ان تطلقوا لها اسیرها وتردوا الیها متاعها فافعلوا عبارهٔ لطیفه لری ایله تعبیر واصحاب کراملرین سزلر زینبك اسیرینی مجانا اطلاق ومتاعنی کندویه رد ایتمکی مناسب کوریرسکز آنی اجرا ایدرسکز دیو تخییر بیوردقلرنده اصحاب کرام ابو العاصی مجانا اطلاق وتسییر ایلدیلر وروایت صحیحه ایله حضرت عباس رضی الله تعالی عنه دخی اسلامندن اقدم غزوهٔ بدرده اسیر قیلنمشیدی اولدخی تخلیص نفسنه فداء

مالله تدبیر ایلشدر حتی یا ایها النبی قل لمن فی ایدیکم من الاسری الایة نظم واجب التبجیلی آنك شان سعادت نشاننده
شرف بخش تنزیل قیلنمشدر وصاحب الکتاب امام محمد عالیجناب اثابه الله تعالی باحسن الثواب غزوه بدرده
واقع اولان مبادله بالمالی تأویل مذکوردن بشقه برتأویله دخی ظفریاب اولوب دیدیکه مسلمین ایام مزبوره ده استعداد
قتال مشرکین ایچون جمع ماله اشد احتیاجله محتاجین ایدیلر و جواز مبادله بالمال وقت ضرورتده امر مستبیندر
وحی ویدرکه رسول الله علیه السلام بنی قریظه نك نساوذراری بلرین سبی ایلدکلرنده اول سبیك نصفنی سعد
ابن زید رضی الله عنه ایله جانب نجده ارسال اولدخی آنلری نجدده اولان مشرکینه سلاح وخیول ایله بیع واستبدال
ایلدی ونصف باقیسنی دخی سعد بن عباده رضی الله تعالی عنه ایله جانب شامه اسرا اولدخی آنلر ایله شامده
بولنان مشرکیندن کراع واسلحه اشترا ایلدی بو ماده دخی تأویل مذکور اوزره تحمیل وآلات قتالده احتیاج
مسلمینله تأویل اولنور لکن عندیمزده ظاهر مذهب اولدرکه مفادات بالمال حالا علی کل حال استحلال اولنمایوب
اولبابده روایت اولنان احادیث شریفه دخی منسوخه در دیو قطع مقال اولنور ومؤلف جلیل الشان سبی
بنی المصطلقده مبادله بالمالك تأویلنی بیان ایدوب دیرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم دار بنی المصطلق اوزره
غالب اولوب دار اسلامه الحاقدن صکره اخذ فدا ایله سبیلرین اطلاق ایلدیلرتا که اوزرلرینه رق جاری اولوب
استرقاق اولنمه لرکورمزمیسنکه رسول الله علیه السلام بنی المصطلقدن ام المؤمنین جویریه رضی الله عنهایی
بعد الافتداء تزوج بیوردیلرکه قومی اسلامه دخول ایتمشلرایدی واسلامه دخول ایتمه لرایدی رسول الله علیه السلام
آنی زوجیته قبول ایتمزلر ایدی وعندیمزده مکروه اولان نجق اسراء مشرکینی ماله مفادات ایدوب آنلری دار الحربه
رد ایله مسلمین اوزره مشرکینه معین معاودات ایلمکدر ومعنای معهود افتداء بنی المصطلقده غیر موجوددر
وقبیصة بن ذویب رحمه الله تعالی دن مروی در دیمشدرکه برکیمسنه نك عبدی یاخود بر ذمی اهل حربده
اسیر بولندقده فداری بیت المالدن ویریلمك تجویز وتقریر اولنماز و بز دخی بو قولی اخذ ایدرز زیرا عبد مولاسینك
ملکی ایکن احراز ایله ملك اهل حربه انتقال ایتمکله کرکدرکه فداسنی مولاسی مالندن اعطا وآنی ینه ملکنه نقل
وایصال ایلیه مکر مولاسینك هیچ مالی بولنمیه بو صورتده کرکدرکه امام المسلمین فداسنی بیت المالدن ادا ایلیه
لکن بو تقدیر اوزره مولاسی ایچون اول عبد اوزره سبیل وصول قالمیوب عبد مزبور عبید بیت الماله موصول
قیلنور مکر مولاسی اول فدایی بیت الماله ادا قیله بو تقدیر اوزره عبد مزبوری برمسلم اهل حربدن اشترا واخراج
ایلمك منزلنه تنزیل وبعد اداء الثمن ینه مولاسنه رد وتحویل قیلنور وذمینك دخی بیت المالدن نصیبی بولنمغله
آندن فداسی تصویب اولنمایوب بیت المال انجق نوائب مسلمین ایچون اعداد اولنمغله مفادات اسراء مسلمین
ایچون صرفی تجویز وتقریب اولنور واکر اهل حرب اسرایی اسرا ایله مبادلهده اخذ ایلدیکیمز بعض صبیانی
آنه لرندن ویابالرندن تفریقله اعطامزه طلبکار اولسه لر اولبابده تفریق ولد ووالدین موجود ایسه دخی
ینه جائز وسزاوار کوریلور زیرا مشرکیندن تخلیصی واجب اولان مسلمك حرمتی اول صبینك حرمتندن اعظم
اولمغله تفریق مذکور حق ایله تفریق اولدیغی مسلمدر حتی مفادات مذکورهیی بعد القسمة دخی تجویز ایدهرز
وقول محمد رحمه الله تعالی دخی بودر وامام مشار الیه احسن الله تعالی بکل الاحسان الیه قول مشروح المآل
اوزره حدیث سلمة بن الاکوع رضی الله تعالی عنه ایله استدلال ایلدی سلمه رضی الله عنه دیدیکه حضرت
ابی بکر رضی الله عنه ایله برسریهده قبیلهٔ هوازنه غزا ایلدیك وبکا علی وجه التنفیل برجاریه اعطا ایلدی بعده
مدینهیه کلدیکیمزده رسول الله علیه السلام اول جاریهیی بکا هبه قیل دیو بندن طلب بیوردیلر بندخی همان هبه
قیلدم صکره اول جاریهیی مکهده اولان مشرکینه ویروب آنده بولنان اسراء مسلمینی آنکله مفادات ایلدیلر
ایشته ملك نفل منفل له ایچون متعین اولمشیکن رسول الله علیه السلام آنکله مفاداتی جائز کوردیلر
مؤلف جلیل جزاه الله تعالی بالاجر الجزیل دیرکه عسکر مسلمین هنوز دار الحربده قائم اولوب اخذ ایلدکلری
اسراء مشرکینی برمکان حصینده محفوظ وسالم قیلمشلر ایکن ملك اهل حربك رسولی مبادلهٔ اسرا نیازی ایله کلوب
بزلر یدیمزده بولنان اسراء مسلمینی بومحله کتوروب اسراء طرفین منظور ومشهود اولدقلری حالده امر مفاداتی
مکالمه ایدهلیم اولبابده مفاداتیمز صورتپذیر اولدی فبها واکر اولمازسه بزکتوردیکیمز اسراء مسلمینی آلوب ینه کرو
کیدهلیم سزلر بووجه اوزره بزلره امان ویریکز دیو بسط رجایه آغاز ایلدکده مسلمین قبول رجا ایله اعطاء امانه
دمساز اولسه لر کرکدرکه مسلمین عهدلرینه وفا وشرط اولنان مال یاخود اسراء مشرکینله مفادات اسراء
مسلمینده سعی اوفی ایدهلر انجق مفادات اوزره تراضیلری متفق اولمیوب اهل حرب اسراء مسلمینله قصد انصراف

ایلدکلرنده مسلمینده قوت غلبه وار ایسه عهد مزبوره رعایتله اسراء مسلمینی کیرو بلده لرینه رد ایچون اهل حربه
رخصت حق مسلمینده جائز وسزاوار اولماز زیرا اهل حربك اسراء مسلمینی حبس ایتملری ظلم تام وتقریر ظلم اوزره
اعطاء عهد ایلمك حرامدر پس لازمدرکه شرط مرقومه ترك وفا ایله اهل حربه وجه آخر ایله تعرض ایتمیه رك
اسراء مسلمینی یدلرندن نزع واستیفا ایدهلر سؤال اولنورسه که رسول الله علیه السلام یوم حدیبیهده اهل مکه ایچون
طرفلرندن اشرهلرینه قبول اسلامله وارد اولنلری کیرو ردایتمکی شرط ایدوب اول شرطه وفا ایلدیلرمی زیرا ابو جندل
بن سهیل بن عمروی قبول اسلامله حضور شریفلرینه کلدکدنصکره کیرو باباسی سهیل بن عمروه رد قیلدیلر
وابو بصیر دخی اسلامله مدینهیه کلدکدنصکره طلب ایچون وارد اولان ایکی مشرکه آنی تسلیم ایلدیلرتا که
ابو بصیر رضی الله عنه بعده اثر کتب مغازیده ذکر اولنان مساعی مشکورهسین اظهار ایلدی جوابده دیرزکه
بلی بویله در لکن حکم مذکور کلامله نسخ اولنمشدر قال الله تعالی فان علمتموهن مسلمات فلا ترجعوهن
الی الکفار یعنی ای اهل ایمان اکرسز بعد صلح الحدیبیه طرفکزه اهل مکهدن هجرت ایلین نسوانك اسلاملرینه
عالم اولورسکز آنلری صلح مذکوره رعایتله مشرکینه اعاده وتسلیم ایتمکز یاخود حکم مذکور اول هنگام سعادت
اختصاصده رسول الله علیه السلام حضرتلرینه خاصدرکه انجامنده ترتب ایدهجك منافع مسلمینه بطریق الوحی
واقف اولملر ایله اکا مباشرتده متوقف اولمادیلر حتی مشرکین یوم مزبورده عهود وشروطدن سهل وصعب
هرنه ایسترلرسه مساعده بیوره جقلرین اظهار ایچون لا یسئلونی الیوم شیئا الا اعطیتهم ایاه قول شریفلریله
مکارم نثار اولدیلر یوقسه بعد رسول الله صلی الله علیه وسلم قدرتیمز وار ایکن برمسلمی مشرکینه
رد وایصال ویدلرندن تخلیص مسلمی ترك واهمال ایتمز بروجهله حلال کوریلمز پس مسئلهٔ مرقومهده
اهل حرب اسراء مسلمینله قصد انصراف ایتملریله اهل اسلام یدلرندن نزع اسرایه اقدام ایلدکلرنده
مشرکین مقام معارضهده قیام ایلسهلر کرکدرکه مسلمین اولا آنلره نبذ امان ایدوب بعده
تخلیص اسرا ایچون اشد قتاله قتاله تشمیر دامان ایدهلر واکر مسئلهٔ مفروضهده اهل حرب مقدما مسلمینك
شجعان کفاردن اسیر ایلدکلری معلوم الاسامی بعض علوجی مبادله ایچون احضاری مسلمین اوزره شرط
ایلسهلر ومسلمین دخی علوج مزبورهیی احضار ایتسهلر یاخود ایتمسهلر کذلك عدم انتظام مفادات تقصیر
مشرکیندن اولسه یاخود تکاسل مسلمیندن اولسه حکم سابق بو صورتلرك جملهسنده قائم وکتوردکلری اسراء
مسلمینی یدلرندن نزع ایلمك لازمدر مکر مسلمین وجودینده قوت مقاومت مشرکین مفقود اوله بوصورتده ترك
قتال مسلمینه حلال کوریلور زیرا مسلمین اوزره واجبدرکه اولاقوت نفسلرین محافظه ایدوب بعده قدرتلری
وار ایسه رفعت وغلبهلرین ملاحظه ایدهلر واکر مسئلهٔ مفروضهده اهل حرب اسراء مسلمینی برابر کتوردکلرین
اقرار ایتمیوب مسلمین دخی اسراء مزبورهیی میان اهل حربده معاینه ایتمیوب همان ظن وتخمین ایلسهلر بو تقدیر
اوزره قتالله میانهده اولان عهدی نقض ایتملری تجویز وتحسین اولنماز زیرا نقض عهدلری انجق استرداد اسرا
ایچون حلال اولمشیدی ووجود اسرا نامعلوم اولمغله حصول مقصود غیر مجزوم اولدقده نقض عهدلری
استحلال اولنماز واکر مسئلهٔ مفروضهده مکالمهٔ مفادات اوزره ایکن اهل حربك عبید ممالیکلری استیمانله
طرفیمزه قادم اولسهلر ینه نقض عهدیمز جائز اولمامغله ممالیکلرین اوزرلرینه ردیمز لازمدر زیرا کتوردکلری
اموالری اوزره اعطاء امان ایتمش اولدیغمزدن اموالرندن برشیئه تعرضمز جائز وشایان کوریلمز لکن ممالیك
مرقومین قبول اسلام ایدرلرسه بعد الاسلام ردلری غیر مشروع اولمغله همان بیع واعطاء اثمانلرینه شروع اولنور
نظیری شول مستأمندرکه عبدی دار اسلامده قبول اسلامله بکام اوله لکن ممالیك مزبورهنك کتوردکلری
اسلحه ودواب مولالرینه رد اولنمقده شتاب اولنور واکر ممالیك مزبورهین ذمت مسلمین اولملرین طلبکار اولسهلر
رجالرینه اعتبار اولنمایوب همان دواب واسلحهلریله تسلیمه ابتدار اولنور زیرا ممالیك اهل امان مالکلرینه تابع
اولملریله قبول ذمتله اهل داریمزدن قیلنمق جائز وواسع کوریلمز واکر مسئلهٔ مزبورهده بعض احرار اهل حرب
کیروده قالان اهل حربدن کراع وسلاح واموالرین اخذلرندن صکره امان مشروحله میانهمزه داخل اولمش
اولسهلر کتوردکلری اشیادن برشیئه تعرضمز شرعا قابل اولماز زیرا اهل حرب بربری میاننده امان شرعی
مفقود ایسهده بزمله اهل حرب میاننده معقود واخذ ایلدکلری اموال دخی کندو مالرندن معدود اولمغله
عندیمزده قبول اسلام یاذمت ایتسهلرده یاخود امانله طرفیمزه کلسهلرده آندن برشیئه حق تعرضمز ناموجوددر
نظیری اولدرکه بزمله موادعین اولان اهل حربدن بعضیلری بعض آخرك مالنی اخذ ایدوب بعده اسلام

العلوج ضخام الکفار جمع علج

باذمت یا امانله داریمزه قادم اولسه آندن برشیئی اخذه عدم تعرضمز لازمدر واکر کتوردکلری اسراء مسلمین
قبل عقد المفاداة طرفمیزه فرار ایدوب اهل حرب دخی عهد سابق اوزره آنلری رد ایدیکز دیو اصرار ایلسه لر
ردیمز جائز وسزاوار اولماز زیرا بز آنلره حبس اسراء مسلمین اوزره اعطاء عهد ایتمدیك واولبابده عهدیمز اولسه
دخی شرعا معتبر اولماز زیرا حبس مسلمین ظلم صریحدر وتقریر ظلم اوزره معاهده غیر صحیحدر وبزم امانیمز انجق
نفوس واموال‌لری اوزره مشروع اولمشدر واسراء مسلمین مال‌لرندن اولمدیغی امر مقطوعدر وبو بابده وعده
ایلدیکمز فدیه وفا دخی اوزریمزه واجب اولماز زیرا شرطیمز اسرالرین بطریق المفاداة رد ایتمك ایدی شمدی
مفاداته احتیاجیمز زائل اولدی اما تقریر مشروح اوزره علوج معلومین ایله مبادلهٔ اسراء مسلمینده رضاء طرفین
تمام اولوب همان تسلیم وتسلم صددنده ایکن اسراء مسلمین طرفمیزه فرار ایلسه لر بوصورتده اکرچه افضل
امور بدل صلحی آنلره وفا وایثار ایلمکدر تا که بعد الیوم بومثللو عهودده مسلمینه اعتماد ایده لر ومسلمینی غدره
نسبتله اظهار عناد ایتمیه لر لکن وفاء مزبور مسلمین اوزره واجب دکلدر زیرا تمام مفادات انجق تسلیم وتسلم ایله
حاصل اولور پس قبل التمام استغناء مسلمین ظاهر اولدقده معاهدهٔ مجرده ایله کرك اموال وکرك علوج معلومیندن
برشیئی آنلره رد وتسلیم واجب اولمیه جغی امر باهردر واکر اسراء مسلمین قبل عقد المفاداة یاخود بعد العقد
وقبل التسلیم ذکر اولنان عسکر مسلمینه کلیوب همان بلاد اسلامه هارب اولسه لر اهل حربه برنسنه ویرمك
اوزریمزه لازم ومناسب اولماز اما عسکره هارب اولملری بشقه درکه آنده شرطه وفا افضل واوفیدر زیرا عسکره
فرارلرنده عسکر مسلمین اهل حربی آنلردن مانع ودافع اولملریله اهل حرب عقد مفاداتله آنلری عسکره اعطا
قیلمق صورتنه مشابه واقع اولور اما جانب آخردن دار اسلامه هارب اولدقلرنده اهل حربه نه حقیقة ونه حکما
عسکره برنسنه رد ایتمش اولمیوب ویدلرنده نسنه لری بولنمامغله اسراء مزبورین کندو یدلرنده هالك اولانه منابه
نائب قیلنوب وفاء مشروط اوزرلرینه واجب ومناسب کوریلمز کذلك اسراء مزبورین بعد الهرب دار الحربده
اهل منعه اولوب کندو نفسلری ایله ممتنع اولسه لر ینه وفاء مشروط واجب ومناسب کوریلمز زیرا مانع ودافعلری
عسکر دکلدر که وفاء مشروطی مستوجب اوله اما عسکره هارب اولوب اهل منعه دخی اولمدقلرنده مانع ودافعلری
انجق اهل عسکر اولور کورمزمیسنکه عسکر اول محلده موجود اولمسه اهل حرب آنلری اخذ ایده جکلری
مقرردر بناء علیه وفاء مشروط الیق کوریلور واکر مسئلهٔ مرقومه ده عدم انعقاد مبادله ایله اهل حرب اعادهٔ اسرایی
مراد ایتدکلرنده اسرا مقاتلهٔ مشرکینه اجتهاد یاخود قدرت قتاللری اولمامغله عسکردن استمداد ایلسه لر ترك
امدادلری علی کل حال تجویز واستحلال اولنماز زیرا حبسلری جانب اهل حربدن ظلم صریحدر وظلم اوزره
اعطاء امان غیر صحیحدر پس حق مسلمینده حلال اولماز که مشرکین دین قرنداشلرین قتل ایتدکلرین کوروب
قدرتلری وار ایکن منع وتخلیصلری ایله اشتغال ایتمیه لر کذلك اسرا اهل حربه امان ویرمش اولسه لر دخی ینه
یدلرندن فرار ایچون قتاله ابتدارلری حقلرنده جائز وسزاوار کوریلور که طرف اهل حربدن حبسله مظلوم اولدقلری
آشکاردر اما مسئلهٔ مفروضه ده ایادی اهل حربده بولنان مسلمینك عبید مسلمینی یاخود جواری مسلماتی اولوب
مقدما آنلری اخذ واحراز ایتمش اولسه لر بوصورتده عقد مفاداتمز تمام اولورسه بدل مشروط البته ایفا وانجاز
اولنور واکر تمام اولمازسه ممالیك مرقومین مسلمین اولوب دار مشرکینده ترك مسلمین حلال اولمامغله یدلرندن
بطریق القهر اخذلرینه اشتغال اولنوب بعد الاخذ بیع وثمنلری اهل حربه اعطا وایصال قیلنور زیرا احراز ایله
آنلره مالك اولمشلردر حتی قبول اسلام ایلسه لر دخی ینه حق تملکلری باقی قالور وبز دخی فرض مشروح اوزره اموال‌لری
خصوصنده دخی اعطاء امان ایتمشیدك واکر عبید مذکورینی بلده لرینه قصد اعاده ایتدکلرنده عبید امتناع
معاودتله قتاله مبادرت ومشرکین دخی آنلری قتله مباشرت ایدرلرسه بز دخی استخلاص عبید ایچون قتال
مشرکینده مشارکت ایده رز که دین قرنداشلریمز اولملریله قهر مشرکیندن تخلیصلری اوزریمزه واجبدر
بوتقدیر اوزره حال مشرکینه نظر اولنور اکر کندو مأمنلرنده قائم ایسه لر آنکله نبذ معاهده تا اولمغله بعد اخذ
العبید اعطاء مشروط اوزریمزه الزام اولنماز واکر کندو مأمنلرنده قائم دکللر ایسه عبید مذکورینی بیع وثمنلرین
آنلره اعطا لازم اولور که مأمنلرینه واصل اولمدقچه بینمزده حکم امان باقی وحاصلدر لکن مدبر وام ولد ومکاتب
وذمی مثللو اهل حربك احراز ایله مالك اولمدقلری جمیع احکام مشروحه ده مسلك احرار مسلمینه سالکلردر
واکر برمسلم بعض حصون اهل حربده اسر ایکن بعض مشرکین اوزره هجوم وقتله عزم وتدبیر ایلسه نظر اولنور
اکر ظفر قیلنمسندن امیدوار ایسه یاخود فعلنده مشرکینه ایراث نکایت وار ایسه اقدامی جائز وسزاوار کوریلور

واکر

واکر حصول منفعت مذکوره عدیم الاحتمال ایسه اقدامی تجویز واستحلال اولنماز زیرا بعد الاقدام اهل حرب
آنی قتل یاخود بعض اعضاسنی قطعله مثله ایده جکلری ظاهر حال اولمغله من غیر فائدة نفسنی کندو یدیله
القاء تهلکه یه اشتغال ایتمش اولور وبو باب قطع الماء عن اهل الحرب اثناسنده حکم مذکوری صف قتالده
مزاولهٔ اقتتال ایلین شجعان جلادت نشان حقلرنده بیان ایدوب نکایت اعدایی متضمن اولدیغی هنکامده
بذل نفسله اقدام ایلمك یوم بئر معونه ده منذر بن عمرو رضی الله عنه ویوم الرجیعده محاربهٔ بنی لحیانده لقب
حمی الدبر ایله ملقب قیلنان عاصم بن ثابت رضی الله عنه مثللو نیجه صحابهٔ کرام رضوان الله تعالی علیهم اجمعین
حضراتندن واقع اولدیغی ذکر واعلان ایلدیك پس اقدام مذکور نکایت اعدایی متضمن اولدقده وجه مشروح
اوزره صف قتالده سلامت حالله قائم اولان مقاتلدن جائز کوریلدکده ایادی کفارده فی حکم الهالك اسیر اولان
مسلمدن جوازی حری اولویتده متحیز اولور واکر اهل حرب بر اسیر مسلمه بلادلرنده کیفما یشاء کشت وکذار ایتمك
اوزره اعطاء امانله تخلیهٔ سبیل ایلسه لر ینه اسیر مزبور ایچون اهل حربله قتال وسرا وعلنا قادر اولدیغی مرتبه ده
اهل حربدن قتل رجال واخذ اموال ایلمك تحلیل اولنور زیرا اهل حرب اکا اعطاء امان ایدوب کندو آنلره اعطاء
امان ایتمدیکندن قادر اولدیغی نکایته مباشرتی شایان کوریلور مکر کندو دخی آنلره اعطاء امان ایتمش اوله بوصورتده
تعرض مذکوری غدر حرام اولمغله وجوب امتناعی نمایان اولور لکن دار اسلامه خروججله تخلیص نفسنه
قادر ایسه عدم خروج اوزره اعطاء امان ایتمش ایسه دخی جواز خروجی ظاهردر که دارلرنده حبسلری ظلم
اولمغله ظلمدن جواز امتناعی امر باهردر حتی قصد خروج ایلدکده برکمسنه خروججنه مانع اولسه اول دخی منعنده
ظالم اولمغله آنکله دخی قتال وقتلی واسع کوریلور واکر اهل حرب اسیر مسلمی اعمال شاقه ده استعمال ایتملریله
مبتلای شدت ونکال اولوب بعض اهل حربی قتله عزم واقبال ایلسه نظر اولنور اکر فعلی نکایت اعدایه باعث
اولنورسه اقدامی سزا کوریلور واکر اولمازسه ترکی اولی کوریلور مکر اهل حرب اکا بر وجهله مطیق اولمیه جغی
بر عملی تکلیف ایتمشلر اولوب اول دخی اقدام مذکورنده امید نجات یاخود ملاحظهٔ ترفیه وتخفیف ایلیه بوتقدیر اوزره
اقدامی جواز ایله توصیف اولنور کذلك محبوس اولدیغی سجندن تخلیص نفسیچون قتل سجان اوزره قصد
اقدام ایلسه بو دخی تفصیل مشروح اوزره شرح واعلام اولنور واکر اهل حرب اسیر مسلمه نعوذ بالله تعالی
سجود لغیر الله ایله تکلیف ایدوب آنی یدنده امساك ایلین علج مشرك دخی سجود معهود ایچون ضرب وتعنیف
ایلسه بوصورتده مشرکین آنی قتل ایده جکلرینه عالم اولسه دخی سجوددن امتناعله قتل علجه اقدامی جواز ایله
توصیف اولنور زیرا اسیر مزبورك علج مشرکه ضرب وقتله اجتساری موجب نکایت اعدا ایدوکی بدیدار وسجود
لغیر الله تعالیدن امتناعی مستوجب اعزاز دین ایدوکی آشکار اولمغله اقدام مذکورنده کندو نفسنی بلا فائده
قتل اوزره معین اولمق محذوری بولنمادیغندن جائز وسزاوار کوریلور واکر اسیر مسلم میان اهل حربده ادعای
طبابت ایدوب اهل حرب دخی طالب دوا اولدقلرنده سقی سموم ایله آنلری قتل وافنا قیلسه بوصورتده سقی وقتل
ایلدیکی رجال مشرکین ایسه قتللری موجب نکایت اعدا اولمغله جواز فعلی ظاهر وهویدادر لکن نسا وصبیان
ایسه مؤلف مرحمتنشان دیرکه بن قتللرین مکروه کوردیکم کبی سقی مزبوری دخی مکروه کوریرم مکر بر عورت
اول اسیری اضرار وقصد قتلنده اصرار ایتمش اوله بوصورتده لدی القدرة اول عورتی قتلی جائز اولدیغی کبی
سقی سمومی دخی سزاوار اولور واکر اسیر مسلم دار الحربده نفسنی برحصن یاخود سور مدینه دن لاجل الفرار
ادلا ایدر ایکن سقوط وهلاکله مبتلی اولسه نظر اولنور اکر حین ادلاسنده نجاتندن امیدوار ایسه فعلی جائز
وسزاوار اولور که قصدی سعی نجات وفتنهٔ کفردن دینی ایله فرار اولوب مجاهد ایچون طمع ظفر موجود اولدقدنصکره
خوف هلاکی درکار ایسه ده اقدامی جائز وسزاوار کوریلور واکر هلاکی یقین یا ظن غالب ایله معلومی ایسه جواز
اقدامی معدومدر که بو اقدامنده قتل نفسنه معین اوله جغی مجزومدر نظیری شول باب النفل فی دخول المطموره
اثناسنده ذکر اولنان مجاهددر که نفسنی بر قطغان ایچنده بعض مطامیره قتال اعدا ایچون ادلا ایلیه مجاهد مرقوم
دخی ادلاسنده نکایت اعدادن امیدوار ایسه اقدامی جائز وسزاوار وبلا نکایة قتل اولنه جغی عندنده ظن غالبله
بدیدار ایسه اقدامنده کنهکار اولور واکر ضخام کفاردن برعلج عورتی وولدی ایله مسلمینه اسیر اولسه آنلری مبادله
بالمال ایله اهل حربه اعطا حق امیرده تجویز وتقریر اولنماز که وجهی قریبا تحریر اولندی کذلك دار اسلامده
یاخود دار الحربده بعد الاخراج آنلری دراهمله اهل حربه بیع ایلمك دخی جائز اولماز که بیع مزبور اسراء مرقومین
اوزره قدرتدن صکره اهل حربدن اخذ ماله مبادله حیزنده متحیزدر کذلك اسراء مرقومین برغازینك سهمنده واقع

اولسه‌لر آنك حقنده دخی اهل حربه بیعلری واسع کوریلمز حتی اول غازی بیعه عدم جوازینه عالم ایکن مجاسرت ایتمش ایسه کرکدرکه امام بیعنی ابطالدن بشقه تأدیبنه دخی مبادرت ایلیه زیرا مسلمین اوزره تقویت مشرکینه قصد مباشرت ایتمشدر اما برمشرك مستأمن مقدما مسلمیندن اخذ واحراز ودارنده ترك ایلدیکی عبید مسلمینی اسراء مرقومینله بیعه طلبکار اولورسه بوصورتده قسمت غنائم سبقت ایتمش ایسه امام ایچون آنلری اسراء مزبورینله اشترا و بعد الاشترا فیء مسلمینه وضع ایلمك جائز وسزاوار اولور واکر قسمت سبقت ایتمش ایسه صاحب السهم دیلرسه اشترا ایدوب بعد الاشترا عبید مسلمینده حکم ملکنی اجرا ایدر زیرا بیع مذکورده مسلمینی ذل کفاردن تخلیص بولنغله مفاداة الاسیر بالاسیر موقعنده واقعدر ومفاداة الاسیر بالاسیر بیان سابق اوزره ظاهر روایتده جائز وواسعدر وجواز مذکور حرمت دینه مبنی اولمغله آنده مسلمینك عبید واحراری مستویدر حتی حربی مرقوم عبید مسلمینی قصد بیع ایتمك اوزره دار یمزه ادخال ایلسه کرکدرکه امیر المسلمین آنلری دار الحربه اعاده سندن منعه استعجال ایلیه نظیری شول عبید مسلمیندرکه حربی آنلری دار اسلامده اشترا قیله یاخود شول عبید کفاردرکه حربی دار اسلامده آنی اشترا ودارینه ادخالدنصکره عبید مرقومین قبول اسلام ایدوب بعده آنلر ایله دخول دار اسلامه اجترا ایلیه حربی مرقوم عبید مذکورینه مالك ایدوکی اکرچه آشکاردر لکن مالکلری ذمی اولدقده امام آنلری مسلمینه بیع اوزره اجبار ایلدیکی کبی حربی مرقومه دخی اجبار ایدر واکر مستأمن مرقوم عبید مذکوریني دار اسلامه یاخود دار الحربده بولنان عسکر مسلمینه برابر احضار ایدوب اسراء مشرکینله بیعلرینه طلبکار اولسه امیر المسلمین آنی بیع مذکور اوزره تمکین واقدار ایلمز زیرا بوصورتده عبید معیننده حاضر وحربی یدیمزده مقهور اولمغله آنلری دراهم ودنانیر ایله بیع اوزره مجبور اولمشیکن اسراء مشرکینله بیعلرینه رخصت مفاداة الاسراء بالمال معناسی کبی محذوری متضمن اولدیغندن حرام ومحظور کوریلور اما مسئلهٔ سابقه بشقه‌درکه آنده عبیدی برابر احضار ایتمدیکندن دراهم ودنانیر ایله بیع اوزره حکم اجبار حقنده آشکاردکل ایدی توضیحی اولدرکه اسراء مشرکینله اسراء مسلمینی مبادله انجق وقت ضرورتده جائز کوریلمشیدی و تحقق ضرورت دخی انجق تخلیص مسلمین مبادله اوزره موقوف اولمغله متمیز اولورایدی وما نحن فیهده عبیدی احضار ایدوب بیع اوزره اجبار اولنمغله توقف مذکور مفقوددر اما مسئلهٔ سابقده احضار ایتمدیکندن توقف مذکور موجوددر واکر برحربی رجاء امانله کلوب دار یمزه یاخود عسکر یمزه قبل الدخول یدنده بولنان معلوم الذوات والاسامی عبید مسلمینی یدیمزده بولنان معلوم الذوات والاسامی عبید مشرکینله بیعه طلبکار اولسه بوصورتده مساعدهٔ مطلوبی حق مسلمینده سزاوار اولورکه عبید مسلمین یدیمزه واصل اولدیغی قیام ضرورت آشکاردر و بعد المساعده مسلمین اوزره وفاء شرط واجبدرکه صحت شرطلری وجوب وفالرین شرعا مستوجبدر واکر ایادی اهل حربده بولنان براسیر مسلم قتال اهل حربه عازم اولوب بعد القتال کندو قتلنه جازم ایسه‌ده قتالی موجب نکایت اعدا اوله‌جغنه عالم اولسه بزقریبا بیان ایلدیك اقدام مذکوری جائز و شایاندر و معاملهٔ مزبوره‌سی ﴿ومن الناس من یشتری نفسه ابتغاء مرضاة الله﴾ نص بشارت مختصنده داخل ایدوکی نمایاندر لکن بوفعلی ایادی اهل حربده بولنان سائر اسراء مسلمینه مضر اوله‌جغی عندنده ظاهر ایسه حقنده افضل اولان اکا مباشر اولمامقدر باخصوص که تحصیل ایده‌جکی نکایت اعدا کندو اوزرینه واجب اولان نظر مسلمین ومسلمیندن دفع شرور مشرکین مثللو بعض منافعه معادل اولمیه‌جغی هویدا اوله کورمز مبسنکه اهل جهاد قتال مشرکینده انجق تحصیل منافع مزبوره ایچون بذل اجتهاد ایدرلر پس فعلی اضرار مسلمینه بادی و قتل وتعذیبلرینه مؤدی اولدقده افضلی اکا عدم تصدیدر لکن بویله ایکن ینه اقدام ایدرسه جائز کوریلور زیرا جانب غیره مراعاتی حق نفسنه مراعاتدن اوجب دکلدر واقدام مذکوری موجب نکایت اعدا اولدقده کندو قتلنه عالم ایکن جائز کوریلدکده سائر اسراء مسلمینه خوف ضرر هنکامنده جوازی بطریق الاولی در واکر برسریهٔ قلیله ارض اعدایه قادم اولوب ارض مرقومه‌یه قریب برمحلده اعدادن جیش عظیم قائم ایدوکنه اهل سریه عالم وجیش مرقوم مکان سریه‌یه غیر عالم ایکن سریه‌دن برکسنه جیش مرقوم اوزره هجومه عازم اولسه مؤلف مصیب دیرکه بن آنك بوهجومنی مکروه کوروب تصویب ایتمزم زیرا مسلمین قلیل واهل حربله مقاومته غیر قادر ایکن هجومنده مکان مسلمینه دلالتی ظاهر ومسلمین اوزره قتل واسر ایچون دلالت حرام ایدوکی امر باهردر اما جیش مرقوم مکان سریه‌یه عالم اولوب لکن هنوز تعرض مسلمینه آغاز ایتمامشلر ایسه بوصورتده هجومی موجب نکایت اعدا اولورسه مباشرتنه جواز ویریلور انجق بوتقدیر اوزره مسلمینله قتال و قتل ایده‌جکلرندن احتراز اولنورسه افضلی نظرا للمسلمین

فعل مذکوره دست دراز اولمامقدر کورمزمیسنکه اهل حرب برقوم مسلمینی محاصره ایدوب مسلمینی صلح وامانه دعوت قیلسه‌لر مسلمینده قوت مقاومت یوغیسه افضلی مصالحه وقبول امانلرینه رغبت ایلمکدر بویله ایکن مسلمین محصورین قبول صلح وامان ایتمیوب همان قتال ایچون دامن درمیان اولسه‌لر اول دخی جائز وشایان کوریلور زیرا حمی الدبر عاصم بن ثابت رضی الله تعالی عنه حضرتلرینه یوم الرجیعده مشرکین عرض امان ایتدکلرنده قبول امانلرندن نکول ایله بن بوندن اقدم الله تعالی‌یه امان مشرکی قبول ایتمك اوزره معاهده ایتمشیدم دیو قتل اولنجیه‌دك مزاولهٔ قتال ایله مشغول اولمشدر و بووقعهٔ شجاعت نشان مسئلهٔ مرقومه‌یه احسن برهاندر واکر مسلمین اهل کتابدن برعورتی اسیر وقسمتله برغازینك سهمنه تعیین وتقریر ایلدکلرندنصکره اول غازی آنی استیلاد یاخود تدبیر ایدوب لکن اول عورت هنوز کندودینی اوزره جایکیر ایکن اهل حرب براسیر مسلم ایله مفاداته طالب اولوب فداسنده دخی اول عورتدن ماعدایه راغب اولمسه‌لر بوصورتده مولاسی راضی اولورسه آنکله مفاداتمز تجویز اولنوب اولبابده عورتك رضا وعدم رضاسی فرق وتمییز اولنماز زیرا مدبره یاخود ام ولد اولمغله مسلم اولان مولاسی ایچون استحقاق ولا آنده متقرر واول وجهله ملکدن ملك آخره انتقالی متعذر اولدیغندن مفادات مزبوره ملك مولاسندن خروجنی موجب اولمیوب همان انقطاع خدمتنی مستوجب اولدیغی جهتدن فداء مسلم قیلنان انجق خدمتی ایدوکی ثابت ومترتب اولمشدر وخدمتی من قبیل المنفعة اولوب منفعت دخی منزلهٔ ماله نازل ایسه‌ده حرمتی درجهٔ حرمت ماله واصل اولمامغله اسیر مسلمی مالله مبادله جائز کوریلدکده خدمتله مبادله‌نك جوازی حکم اولوینده داخلدر نکته‌سی اولدرکه عورت کندودینی اوزره پایدار اولمغله بعد المفاداة تلف نفسندن خوف اولنمادیغی بدیدار وآنکله مفاداته رغبتلری انجق میان مسلمینده کندو اعتقادی اوزره استقرارینه اکرام ایچون ایدوکی آشکاردر بوندنصکره عدم رضاسی مانع مفادات اولمق غیر محتملدرکه عورت مملوکه اولوب امر نفسندن برشیئه مالکه اولمامغله رضا وعدم رضاسی منزلهٔ عدمده منزلدر اما مولاسی راضی اولمازسه امیر ایچون اسیر مسلم اوزره قتل اهل حربدن خوف واحتراز ایدرسه ده آنکله مفاداته جواز ویرلمز زیرا عورت تدبیر واستیلاد ایله شول رتبه‌یه اتصال ایتمشدرکه ملك مولاسندن عوضله وعوضسز خروجی عدیم الاحتمال اولمشدر وآنده ملك مولاسی برقرار ایکن بلا رضاء مفادات امیر جائز وسزاوار اولماز بوصورتده بیع عورت جائزدکل ایکن مولاسی بیت المالدن عوض قیمتنه طالب واولوجهله مفاداته راغب اولسه اولبابده مساعدهٔ امام مناسب کوریلور زیرا فداء اسیر مسلمی بیت المالدن ادا امام اوزره لازم وتعویض مزبور مقام اداء مزبوره قائمدرکه تخلیص اسیر ایچون اهل حربه اعطاء مالله ارضاء مفادات ایچون مولاسنه بذل اموال متماثل الاحوالدر واول عورتك ملکدن ملکه انتقالی عدیم الاحتمال اولمغله مال بیت المال عوض ملك اولمیوب همان عوض خدمت اولمق اوزره اکا ایصال اولنور وخدمت مدبره وام ولددن بطریق الایجار اخذ عوض حق مولالرنده جائز ورأینه مفوضدر بوصورتده مسلمین بعد المفاداة اول عورتی اهل حربدن اخذ واستنقاذ ایلسه‌لر آنده ملك مولاسی قائم اولمغله کرکدرکه ینه مولاسنه تسلیم وانفاذ ایده‌لر و بوندن اقدم بیت المالدن اخذ ایلدیکی مال دخی مولاسنه سالم قیلنورکه اول مالی عورت اهل حرب ایچنده قالدیغی مدتده کندودن منقطع اولوب بردخی راجع اولمیان خدمتندن عوض اولمق اوزره متسلم اولمشدر واکر مسئلهٔ مزبوره‌ده مولاسی مفاداتنده تعویض بیت الماله مائل اولمیوب انجق عورتی مسلمین اشترا قیلمغه قائل اولسه مؤلف عالیجناب بن بومعنایی مکروه کوریرم دیو قطع جواب ایتمشدرکه عورتده تدبیر واستیلاد ایله حق عتق ثابت اولمغله احتمال بیعی فائت اولمشدر بوصورتده مسلمین عورتی یدندن بطریق الاکراه اخذ ایدوب مفاداته عازم اولسه‌لر کرکدرکه امام بیت المالدن قیمتنی غارم اوله کذلك امام المسلمین رأی ایلدیکی برمصلحت ایچون اول عورتی مولاسندن بلارضاء اخذ ایلمك اقتضا ایلسه ینه بیت المالدن قیمتنی قضا ایدر ومدبره‌ده ائمهٔ ثلثه رضوان الله تعالی علیهم اجمعین بوقول اوزره مجتمعیندرکه آنده حکم مالیت باقی وقائم حتی غصبیله ضمانی بالاتفاق لازمدر لکن ام ولدده اکرچه قول امامین رحمة الله علیهما ینه قول سابقدر اما عند ابی حنیفه رضی الله عنه ام ولد ضمانله مغصوبه اولمدیغندن بیت المالدن اعطاء قیمتی حق امامده غیر لایقدر و بعض فقها ام ولدده دخی قول سابق اوزره متفقلردر دیو ذکر وانها ایدوب اعطا ایلدیکی قیمتی عوض رقبه‌سی اولمیوب انجق قیمتی ایله اخذ امامه صورت رضاسی کبی بودخی عوض خدمتیدر دیو اثبات مدعی ایلدیلر لکن قول اول اصح ومعولدر زیرا جناب مؤلف بوندنصکره دیمشدرکه اول عورت وجه مشروح اوزره مفاداتدنصکره ایادی مسلمینه عودت قیلسه کرکدرکه امام عورتی صاحبنه رد وتسلیم و بیت المالدن اخذ ایلدیکی قیمتی استرداد و بیت الماله وضع وتقدیم ایلیه پس

مطلب الاختلاف بین الائمة في بعض احوال المدبرة وام الولد

مال مذكور عوض خدمت اولیدی ردی لازم اولمیوب مسئلهٔ متقدمه كبی كندویه سالم قیلنورایدی و ینه جناب
مؤلف دیمشدر كه اول عورتی بطریق الاكراه اخذایتمكی امام ایچون مناسب كورمزم پس صورت مزبوره ده
اعطا قیلندیغی عوض خدمت اولیدی رأی ایلدیكی مصلحت ایچون بلا رضا اخذنده جواز وصحت اولورایدی
واكر مسئلهٔ مرقومه ده عورت مزبوره قنه یعنی مملوكهٔ صرفه اولسه امام ایچون جائزدر كه اهل خبره یه قیمتنی
تقویم ایتدیروب بیت المالدن بعد الاداء آنی اول اسیر مسلك فداسنده تسلیم قیله زیرا مولاسینك مفادات مرقومه دن
امتناعی اول اسیر مسلمه ضرر عظیمی موجب وعند الضرر العظیم رضاء مالك یوغیكن امام ایچون ولایت بیع
اموال دخی ثابت ومترتبدر وثبوت ولایت مزبوره عند الامامین امر ظاهردر كه امام مدیون اوزره حجر و بلا رضاء
مالنی بیعله ضرر دائنی دفع ایلمكه عندلرنده قادردر كذلك ولایت مزبوره عند ابی حنیفه رضی الله عنه دخی
حاصلدر كه اول دخی مسلمینه ضرر عظیم اولان محلده حجر مالكه قائلدر پس امام ایچون بلا رضاء ولایت بیع
ثابت اولدقده جاریهٔ مرقومه یی بیع ومالكنه ثمننی ویرمك یاخود تقویم ایتدیروب قیمتنی ویردكدنصكره آنكله
مفادات ایلمك بر برینه متفاوت دكلدر ووجه مشروح اوزره مفاداتدن صكره اول عورت ایادی مسلمینه دخول
ایلمه مولاسی ایچون بر دخی اكا سبیل وصول یوقدر كه امام آنی بلا رضاء بیع نافذ ایله بیع ایلدكده ملك مولاسندن
خروج وملك آخره حلول ایلمشدر واكر عورت مزبوره مكاتبه ایسه مؤلف كریم المناقب دیر كه بن بو صورتده
امام ایچون عورتك ومولاسینك رضالری بولنمادقجه مفاداتی محبوب ومناسب كورمزم زیرا رقبه سنده ملك
مولاسی قائم ایكن عورت دخی بحسب الكتابة نفس ومنافعنه احق اولمغله آنكله مفاداتده هر برینك اعتبار رضاسی
امر محققدر بو یله ایكن امام بطریق الاكراه اخذایله مفاداتی التزام ایتمش اولسه مكاتبه غصبله مضمونه اولمدیغندن
مولاسی ایچون امام اوزره نسنه اعطاسی الزام اولنماز زیرا وجوب ضمان غصب تفویت ید مالكله حاصل اولور
ومكاتبه دخی ید مالكه نظرایله منزلهٔ حره یه نازل ومنافع وكسبنده حق مولاسی غیر متحصلدر واخذ امامله
آنده ثابت اولان ملك مولاسی دخی زائل اولمامشدر حتی بعد المفاداة مسلمین آنی اخذ واسیر ایلسه لر كركدر كه
ینه كتابتی اوزره مولاسنه رد وتسییر ایده لر اما مكاتبهٔ مزبوره اداء بدل كتابتله یاخود قبل الاداء اعتاق مولاسی ایله
آزاد اولمش ایسه آنكله مفاداتده انجق رضاء نفسنه اعتبار واعتماد اولنور زیرا آندن ملك مولاسی زائل اولوب والحالة
هذه اهل دار اسلامدن اولدیغندن عتقله حرهٔ ذمیه اولمغله رضاسی بولنمادقجه آنكله مفاداتیز حكم صحتی غیر
قابلدر نظیری اهل ذمتدن شول حر اصلی وحرهٔ اصلیه دركه اهل حرب آنلرایله مفادات اسراء مسلمینه
طلبكار اوله لر آنلرك رضالری بولنمادقجه مساعدهٔ امام جائز وسزاوار اولمز زیرا احرار یاخود ممالیكدن اولان مسلم
ومسلمه ایله مفادات اسراء مسلمین قطعا تجویز اولنمایوب اولبابده كندو رضالری ومولالرینك رضالری بولنوب
بولنماق فرق وتمییز اولنماز زیرا تسلیم اولنان مسلم اوزره قتل اهل حربدن حذر اخذ اولنان مسلم اوزره حذرایله
برابر دائمی بشقه دركه اعتقادده اهل حربه موافق اولمغله طرف اهل حربدن نفسی اوزره امین اولمادقجه مفاداته
رضا ویرمیه جكنه ظاهر حالی ناطقدر وعلی هذا برحربی امانله داریمزه داخل اولدقدنصكره اهل حرب آنكله
مفادات اسیر مسلمه طلبكار اولوب اول دخی بنی آنلره تسلیم ایدرسكز قتل ایدرلر دیو اعتذار یله عدم رضاسنی اظهار
ایلسه بو صورتده اول مستأمنی اهل حربه تسلیمیمز جائز وسزاوار اولماز زیرا امانیمزده داخل اولمغله اولبابده مفاداته
رضا ویرمین ذمی منزلنه نازل اولمشدر وهم آنی تسلیمله قتله عرض ایتمك بزدن اكا ظلم صریحدر ومسلم وذمی كبی
مستأمن اوزره ظلم دخی حرام وغیر صحیحدر لكن اهل حرب اسیر مسلمی بزه تسلیمده اول مستأمنی داریمزدن
دفعله قانع اولورلرسه امام ایچون اكا وار كندو بلادیكه یاخود دیلدیككك محله رحلت قیل دیو طرد ایلمك واسع
كوریلور زیرا اسیر مسلم اوزره خوف قتل مشركین نابود اولسه دخی امام ایچون حق مستأمنده ولایت مزبوره
موجود دركورمزمیسنكه مستأمن داریمزده تطویل اقامته عازم اولدقده امام آنك خروجی بابنده تقدم ایلمك لازمدر
پس اسیر مسلم اوزره خوف قتل واقع اولوب یاخود امامك مستأمنه خطابله بوقول مجردی ایله تسلیم اسیر مسلمده
قانع اولدقلرنده ثبوت ولایت مزبوره بطریق الاولی ظاهر ولامعدر بو صورتده مشركین مسلمینه خطابله
سز آنی بزه تسلیم ایدیكز یوقسه سزكله قتال ایده رز دیو قطع جواب ایلسه لر بو صورتده مسلمین مقاتلهٔ
مشركینه قدرتیاب دكللر ایسه ده ینه تسلیملری جائز وصواب كورلمز زیرا تسلیمی طرفیمزدن غدر امان وغدر امانه
رخصت بولنمادیغی نمایاندر واكا اجابتمز اهل حربك بزه خطابله یازنا ایدرسز یاخود سزكله قتال ایده رز دیو
تكلیفلرینه اجابتله سیاندر لكن بو صورتده مسلمینه لازمدر كه اول مستأمنه سن بلادمزده لمبندن چیقوب دیلدیكك

ارضه ذاهب اول دیو طرده عازم اوله لر اما كا تعیین مدت ایدوب سن وقت فلانی یه دكین میانه مزدن خارج اول
یوقسه سنی تسلیم ایده رز دیوب اول دخی قبول ایتدكدنصكره وقت فلانی حلول ایتدكده ینه خارج اولماسه
بو صورتده ینه تسلیمه راضی اولورسه تسلیمی حكم صحتده مندرج واولمازسه غیرمندرجدر زیرا ایچمزده آمن
اولمغله مأمنه بالغ اولمدقجه اضطراری جائز وسائغ كوریلمز سؤال اولنورسه كه مستأمن مرقومك بعد تقدم المسلمین
انقضاء مدته دكین اقامتی اهل حربه تسلیمنه دلیل رضا اولمق صریح رضا كبی جواز تسلیمی اقتضا ایدر مثلا امیر
برمستأمنه سن وقت فلانی یه دك داریمزدن خارج اولورسك فبها واكر خارج اولمازسك سنی ذمت قیلرم دیوب
اول دخی مدت معینه ده خارج اولماسه وجه مشروح اوزره دلیل رضا بولنمغله حكم ذمتده مندرج قیلنور جوابده
دیرز كه بلی اقامتی دلیل رضادر لكن دلیل محتمل اولوب قطعی اولمدیغی هویدادر بناء علیه تسلیمه رضاسنی
تصریح ایتمدكجه بو مثللو دلیل محتمل ایله تعریض قتلی غیر صحیحدر اما عقد ذمت شبهه ایله ثابت اولان احكامدن
اولمغله آنده دلیل محتمل اوزره اعتماد واعتصام اولنور واكر بعض مشركین ملكلرینه عصیانله بعض حصونده كسب
امتناع بذمت مسلمین اولمق اوزره مسلمیندن رجاء مصالحه یه استسراع ایلدكده اهل حرب بو خبری استماع ایدوب
اكر بو رجاسنه مساعده ایدرسكز اسرا اكزی قتل وصبر كلیه قتال ایده رز مقالنی مسلمینه اسماع ایلسه لر نظر اولنور
اكر مسلمینده قوت قتال وار ایسه قول مشركینه باقیوب عقد ذمته اجابتلری واجب وسزاوار اولور زیرا ذمت احكام
اسلامی دنیاده موجب التزام اولمقده خلف اسلامدر ومتحصنین مرقومین دخول اسلامه رغبت ایده لر ایدی
قبول اسلاملری اشكالدن عاری ایدی پس رغبت ذمتلری دخی مجرای اسلامده جاری قیلنور واكر مسلمینده
قوت قتال اولمیوب نفسلری اوزره خوف خطر دركار ایسه عقد ذمته عدم اجابتلری دخی جائز وسزاوار اولور
كورمزمیسنكه مرقومین دخول اسلام ایتمش اوله لر ایدی مسلمینده قوت مقاومت اولمیوب نفسلری اوزره
خوف خطر دركار اولدقده ینه نصرتلری واجب اولمز ایدی پس طلب ذمتلری دخی نصرتلرین مستوجب اولماز
واكر مسلمین قوت مقاومتله سرا فراز اولوب انجق علی تقدیر القتال مشركینك اسراء مسلمینی قتل ایتملرندن
احتراز اولنسه ینه طلب ذمتلری منزلهٔ اسلاملرینه تنزیل برله اجابتلرینه جواز ویریلور زیرا قبول اسلام ایده لر
ایدی اسراء مسلمین اوزره خوف اولنسه دخی نصرتلری ایجاب والزام اولنور ایدی كورمزمیسنكه اسراء
مسلمین اوزره خوف قتل ایچون قتال مشركین ترك واهمال اولنماز پس خوف مذكور ایچون اجابت عقد ذمت
دخی ترك وابطال اولنمز واكر اهل حرب مسلمینه التجا برله سزه اسرا اكزی تسلیم ایده رز آنلری ذمته عدم
قبولكز اوزره دیو رجا ایلسه لر كركدر كه امام رجاء مشركینی قبول واجابت عقد ذمتدن نكول ایلیه زیرا اسراء
مسلمینی تخلیصله آنلری اهل قتال ایدوب حریم دار اسلامدن دفع اعداء لئام ایچون استعمال قیلق مشركینی
اهل ذمت قیلمقدن اهم ایدوكی وارستهٔ اشكالدر بو صورتده امام رجاء مشركینی قبول وآنلر دخی اسراء مسلمینی
تسلیمدن صكره اول متحصنینه ظفریاب اقتدار اولمالریله متحصنین مجددا رجاء عقد ذمته ابتدار ایلسه لر
ینه وجوب اجابتمز دركاردر كه بیان سابق اوزره ذمت احكام اسلامی دنیاده التزام خصوصنده خلف اسلام اولمغله
وجوب قبولی آشكاردر بو صورتده مشركین سز نقض عهد ایلدیكز دیو مسلمینه اعتراض ایدرلرسه التفات
اولنمیوب تنفیذ مراملرندن اعراض اولنور زیرا بزم نفوس واموالارینه تعرض صادر اولمیوب همان آنلردن
ممتنعین اولان متحصنینه عقد ذمت ظاهر اولمشدر وشرط مزبور ایله عقد ذمتلرندن امتناعیمز واجب اولمدیغی
امر باهردر واكر متحصنین مرقومین بزدن رجاء ذمت ایتمیوب همان بلادیمزه خروج ایچون طالب امان اولدقلرنده
مشركین دخی سز آنلره اعطاء امان ایدرسكز اسرا اكزی قتل ایده رز دیو اظهار عدوان ایلسه لر كركدر كه
امام المسلمین اولبابده نظر وامعان ایدوب مسئول متحصنین نافع اسلامیان ایسه اجابتلرینه داخل درمیان
ودكل ایسه مساعده دن روكردان اوله زیرا امام ناظر مسلمین اولوب عقد امان دخی تحقق منفعت مسلمین ایچون
مشروع قیلنمغله ضرر مسلمینی متضمن اولان هر موضعده اجابت امام البته ممنوعدر واكر متحصنین مرقومین
بزه قبول اسلامله میانه كزه نزول ایده لیم دیو رجا ومشركین دخی بونلره مساعده ایدرسكز سزكله قتال واسرا اكزی
قتل ایده رز دیو تهدید ناپجا ایلسه لر بو صورتده مسلمینده قوت مقاومت بولنوب بولنمامغه اعتبار اولنمایوب همان
مساعدهٔ متحصنین التزام واختیار اولنور لكن اكثر اصحابیمز رحمهم الله تعالی دیدیلر كه متحصنین مرقومینك
قبول ذمتلری ایله قبول اسلاملری بینلرنده فرق حقیقی غیر قائمدر كه علی كلا التقدیرین مسلمینده قوت مقاومت
بولنمادقجه قیام نصرتلری غیر لازمدر زیرا مرقومین بعد الاسلام میان مشركینده محصور اولمق حالا ایچلرنده

بولنان مسلمینك اسر وحبسندن اقوی دکلدر واسیر مسلمه نصرت واستخلاصی ایچون قتاله مبادرت مسلمینده
قوت مقاومت بولندقده واجب و بولنمادقده غیر واجبدر وما نحن فیه دخی بو یله درغایة الامر مرقومینك
اسلاملری کندو نفسلرنده صحیح وتام وعقد ذمتلری انجق اجابت مسئله رسیده تمام اولور وعلی کل حال قوت
مقاومت بولنمادقده وجوب اجابتلری عدیم الاحتمال الدرامامؤلف الکتاب امام محمد دقت نصاب فرق مسئلتنی قریبا
ذکرایلدیکمز قول صوابله اشراب ایتمشدرکه مسئله مفادات اسراء مسلمین بروجهله تجویز اولنمایوب اولابده
فداء اسرا قیلنان مسلمینك رضا وعدم رضالری فرق وتمیز اولنماز اما اهل ذمتله مفاد اتیزرضالری نمایان اولدقده
جائز وشایان کوریلور وما نحن فیه دخی بو یلادرکه مسلمینده قوت مقاومت بولنمادقده عقد ذمته ترك اجابتلری
جائزدر اماقبول اسلامدن امتناعله نصرتلرینه ترك قیام علی کل حال حدجوازدن متجاوز در وشول عجوز کبیره که
مشرکیندن اسیر قیلنمش اوله ماله مفاداتی تجویز وتقریر اولنور زیرا دار الحربده بولندیغی تقدیر اوزره قتالندن
خوف اولنمیوب ظهور نسلی دخی ممکن اولمامغله ماله مفاداتنده مشرکینی قتال مسلمین اوزره حالا ومآلا معنای
تقویت غیر متمکندر و بز قریبا بیان ایلدیك امام محمد اصابتآب مسلمین ماله محتاج اولدقلرنده حال ضرورته
اعتبار یله اسراء مشرکینی ماله مفاداتلرین تجویز واستصواب ایلمشدر کورمزمیسنکه وقت ضرورتده اهل
حربه بیع اسلحه جائزدر ومفادات اسرا دخی بو یله در واکثر مشایخمز رحمهم الله تعالی دیدیلرکه عندالاحتیاج
مبادله بالمال حقالله تعالی مشرکك مستحق اولدیغی قتله جلب مال ایچون باعث ترك واهمال اولمغله حلال کوریلموب
مال ایچون قتل مرتدی وقتل مستحق رجمی ترك واهمال منزلنده انزال قیلنورو هم مبادلهٔ مذکوره مسلمینك
قتال مشرکینی التزاملری انجق جلب مال ایچون اولمق تهمتنی ایهام ایتمکله بروجهله تجویزینه اقدام اولنماز
واکر امام المسلمین اهل حربك نسا وصبیانلرینی اسر ایله دار اسلامه ادخالدن صکره صاحبلری امان ایله کلوب
آنلری اشترا ایچون عرض اموال ایلسه لر قول امام محمد رحمه الله تعالی اوزره مسلمینك ماله شدت احتیاجلری
متحقق اولمدقجه کرك قبل القسمة وکرك بعد القسمة آنلری صاحبلرینه بیع ایلمك استحلال اولنماز وقول اکثر
مشایخ اوزره بیع مذکور بحسب المعنی مبادله بالمال اولمغله شدت احتیاجله دخی حلال کوریلمز اما صاحبلری
بز بونلری اشترا ایده لیم و بعد الاشترا سبیللرین تخلیه ودار یکزده ترك وابقا ایده لیم دیو طلب ومعاهده ایدرلرسه
اکا مساعده اولنور زیرا دار الحربه اعاده لرندن منعمز انجق صبیان کبیر اولدقده نفس ونسللری ایله ونسا دخی
نسللری ایله مشرکینی قتال مسلمین اوزره تقویتدن احترازه مبنیدرکه محذور مذکور صورت مزبوره ده منتفیدر
وهم بعد القسمة صاحب السهم حقنده بونلری اعتاق ایلمك صحیح اولنجه اهل ذمت ومستأمنیندن بونلری اعتاق
ایده جکلره بیع ایلمك دخی تصحیح اولنورواکر اهل حرب دار الحربده اسراء مسلمینله عسکر اسلامه ورود وبونلری
یدیکزده بولنان اسراء مشرکیندن فلان وفلان وفلان ایله مبادله ایده لیم دیو بذل مجهود ایلدکلرنده اسراء مطلوبین
دار اسلامه ارسال اولنمش اولملریله عند المسلمین حاضرین اولمدقلرندن مسلمین اهل حربه سزلر اسرامزی بزه تسلیم
وعودت ایدرسکز بز دخی دار اسلامه خارج اولدیغمزده البته مطلوبلریکزی سزلره بعث ایده رز دیو اعطاء عهود
ایلسه لر بو صورتده حق مسلمینده مستحب اولان اولدرکه دار اسلامه دخوللرنده بعث مشروطله وفاء معهود ایده لر
زیرا المؤمنون عند شروطهم قاعده سینك ظاهر ماصدقی اوزره ایفاء ملتزملری اوفق وارفقدر وهم ترك وفا بعد الیوم
مسلمینه عدم اعتمادلرینه باعث اولوب اندن دخی احیانا ضرر مسلمین منبعث اولور بو یله ایکن حق مسلمینده
ترك وفا دخی جائزدرکه اهل حربك اسراء مسلمینی حبسلری ظلم اولوب مقابلهٔ ترك ظلمده شرط قیلنان نسنه یه
لزوم وفا تعلق ایتمدیکندن بشقه مسلمین مقصودلری اولان تخلیص اسراء مسلمینه فائز اولمشلردر لکن بو صورتده
تخلیص اولنان اسراء مسلمین ایچلرنده عبید مسلمین وارایسه آنلریك قیمتلرینی اهل حربه بعث ایلمك واجب
ایدوکی آشکاردرکه اهل حرب اخذ واحراز ایله عبیده مالکین اولدقلرندن صکره شرط مذکور ایله مسلمین
آنلری تسلیم ایلدکلری املاکلرنده دخی تأمین ایلمشلردر همان عبید مذکورین مسلمین اولملریله ردلری متعذر
اولدیغندن ردقیمتلری واجب ومتقرر اولمشدر لکن حکم احرار بشقه درکه مشرکین اسر ایله احرازه مالکین
اولمامشلردر و بعث قیمتدن صکره عبید مذکورینك مولالری کلوب اخذ لرینه عازم اولورلرسه مسلمینك بعث
ایلدکلری قیمتله اخذ ایلمك لازمدر حتی اداء قیمتدن امتناع ایدرلرسه فی الاصل قیمتی بیت المالدن ادا اولنوب
بیت المال ایچون اشترا قیلنمش کبی اولملریله عبید مسلمین قیلنوب اول وجهله آنلر ایله انتفاع اولنور واکر اهل حربدن
برکسنه نك عبدی دار الحربده قبول اسلام ایتمکله مسلمین بذل فدا بر له تخلیصنه اهتمام ایلسه لر عند ابی حنیفه

رضی الله عنه عبد مزبور مسلمین آنی اشترا وقبض ایتدکلری حینده حریتله بکام اولمغله قیمتی مولاسینك ملك
خاصی اولمیوب بیت مال المشرکین ایچون مشرکینه ملك عام قیلنور زیرا عبد مزبور دار الحربده قبول اسلام
ایلدکده اوزرندن ازالهٔ ملك حربی مستحق اولمشدر وبو استحقاقك تمامی انجق مسلمینك شرا وقبضی ایله
متحقق اولورکه اوزرندن بحسب الحس زوال ید حربی انجق تسلیمله ظاهر ومتفق اولور وشرا وقبضله استحقاق
تمام اولدقده اوزرندن ملك حربی همان عبد حربی داریمزه بطریق المراغمة والفرار خروجنده اولدیغی کبی
انجق حریتله زائل ومفترق اولورو بو مسئله کتاب السیر الصغیرده بیان وتقریر ایلدیکمز عبد حربی دار الحربده قبول
اسلام ایلدکدنصکره حربی آنی بنه دار الحربده حربی آخره بیع ایلدیکی مسئله سینك نظیریدر اما داریمزدن اسیر
ایلدکلری عبدك حکمی بشقه درکه آنده باقی اولان حق مولاسی مرعی اولمغله عتقنه حکم شرعی لاحق اولماز
ومعنای معهود قبول اسلام ایلین عبید اهل حربده غیر موجوددر اما قول محمد رحمه الله تعالی اوزره عبید اهل حرب
داریمزدن اسیر ایلدکلری عبد ایله مستویدرکه شرا وقبضمز سبب ثبوت ملك اولمغله ابطال ملکی غیر محتویدر
امادار یمزه بطریق المراغمة والفرار خروجی بشقه درکه خروج مذکور کندو نفسنه علی وجه القهر تملکنی موجبدر
ومملوکك خلاف رضاء مولاسی اوزره نفسنه تملکی عتقنی مستوجبدر بناء علیه عبد مزبور داریمزه امانله خارج اولسه
عتقی حاصل اولمیوب همان بیع اولنوب مولاسی کلدکده ثمنی اکا واصل قیلنورکه خروجی علی وجه المراغمة اولمادیغندن
خلاف رضاء مولاسی اوزره تملك نفسنه نائل اولمامشدر واکر مسئلهٔ مفروضه ده ایادی اهل حربده بولنان اسرا احرار
مسلمیندن اولوب مقابله ده طلب ایلدکلری اسراء مشرکینك دخی مولالری بیعلرندن امتناع ایتملریله امام المسلمین اول
اسراء مشرکینی تقویم و بیت المالدن قیمتلرین اعطا وعلی طریق الجبر اخذ واهل حربه تسلیم ایتمکی رأی وتصمیم
ایلسه بو رأیی تجویز وتنظیم اولنور زیرا ایادی اهل حربدن تخلیص اسراء مسلمینه احتیاج مسلمین ظاهر
وامتناعلری موجب ضرر عام ایدوکی باهردر و بز قریبا بیان ایلدیك که بو مثللو امورده امام ایچون صاحب المال
اوزره ولایت جبر بالاتفاق ثابت ومتقرردر واکر صورت مفروضه ده ایادی مسلمینده بولنان اسراء مشرکین مدبرین
ومدبرات یاخود امهات اولاد قیلنمش اولملریله مولالری بیعلرندن امتناع ایلسه لر یاخود قبول اسلام ایتمش اولملریله
اهل حربه ردلری متعذر اولسه کرکدرکه امام ایادی اهل حربدن اسراء مسلمینی اخذ ایدوب بعیده آنلره
مطلوبکز اولان اسرانك تسلیمه سبیل شرعی یوقدر دیو اعلام ودیلرسکز سزه قیمتلرین و یره لیم دیو استعلام
ایلیه زیرا امامك اهل حرب ایچون اخذ اسراده شرط قیلدیغی اعطاء ممالیك ومالیك دخی ممالیك مسلمین
اولوب آنلری تسلیم دخی متعذر بولنمغله اعطاء قیمتلری متقرر اولور واعطاء قیمت دخی شرعا واجب اولمیوب انجق
زمان مستقبلده مسلمینه اعتماد ووفاء شرط ایده جکلرینه حسن اعتقادلری ایچوندر ومقصود معهود انجق اخذ
قیمته رضالری موجود اولمغله کسب وجود ایدر بناء علیه امام المسلمین اولا استرضالرینه همت ایدوب راضی
اولورلرسه اعطاء قیمته مباشرت واولمازلرسه بلاشیء رد وطردلرینه مبادرت ایدر زیرا رضالرینی تحقق ایتمدکجه
زمان مستقبلده مسلمینه اعتماد ایتمیه جکلری وارستهٔ اشکال اولمغله اعطاء قیمت بلافائده اضاعت اموال اولور
واکر دار الحربده بولنان عسکردن بر مسلم بر علج کبیری قهر ایله اسیر ایلدکده علج مسفور اکا نفسنه فدا ایده جکیم
یوز دینار اوزره مصالحه قیل سبیلیمی تخلیه ایتمك اوزره دیو تعبیر ایلسه اول بابده اذن امیر بولنماد قجه مصالحه سی
تجویز وتقریر اولنماز زیرا مأخوذی اسیر اولوب اسراده رأی وتدبیر شرعا امامه تخصیص اولنمغله رأی امام اوزره
تغلب اهل عسکردن برکسنه حقنده ترخیص اولنماز بو یله ایکن مسلم مرقوم صلح مزبوره اجتسار ایتمکله علج دخی
یاننده بولنان یوز دیناری اظهار ایلسه اول مسلم اوزره واجبدرکه دنانیرینی اخذ ایدوب ینه امساك علجه بذل
اقتدار ایلیه که یاننده بولنان دنانیر اخذ نفسی ایله مأخوذ اولوب غنائمدن اولمغله بعض غنائمی بعض آخر ایله
مبادله جائز وسزاوار اولماز همان لازم اولان علج ودنانیری حضور امیره احضار قیلمقدر لکن دنانیر مزبوره علجك
یاننده بولنمایوب بلکه بر حصن ممتنعه وود وایچنده بولنان کندو مالندن یاخود اهل حصنك قرض وهبه لرندن
اول دنانیری اداده بذل مجهود ایلسه اول مسلمك حقنده افضل امرین اولدرکه اول دنانیری ید علجده هر کیم
اعطا قیلدی ایسه آنك اوزرینه مردود قیله زیرا دنانیر مزبوره علجك یاننده حاصل اولمیوب بلکه ید مسلمه
علی وجه الامان صلحله داخل اولمشدر و بز قریبا بیان ایتمشیدیك که سبیل علجی تخلیه بر له رأی امام اوزره تغلبی
جائز وشایان دکلدر پس صورت مرقومه ده علجی دنانیر ایله برابر کتورمك شرعا متعذر اولمغله دنانیری رد وعلجی
حضور امیره کتورمك اوزرینه ثابت ومتقرردر اما مسئلهٔ سابقه بشقه درکه آنده علج ودنانیری معا بطریق القهر

اخذی متعین اولمغله ایکیسنی برابر کتورمکه شرعا قادر ومتمکندر بویله ایکن اول دنانیری اخذ ایله علجی اطلاقدن صکره حضور امیره کلوب قصه سنی اخبار ایلسه کرکدر که امیر همان مرة واحده ده عفو بنه ابتدار ایتمیوب بلکه مستقبلده بومثللو حرکتدن نهی ایله اکا تقدم اوزره اقتصار ایلیه زیرا ظاهر حالی فعل مزبوره عن جهل اقدامنه دال اولمغله کرکدر که امام آنی معذور طوتوب اقیلوا ذوی الهیئات عثراتهم یعنی هیئت حسنه صاحبی اولوب سوء حالله متهم اولمیان کسنه لرک زله وخطالرین عفو ایدوب مؤاخذه ایتمکز حدیث شریفی ایله عملده سعی مشکور ایلیه لکن مسلم مزبوردخی اول دنانیره قهر علجله وقهر علجه دخی منعة مسلمینله واصل اولمغله کرکدر که امیر اول دنانیری یدندن آلوب غنائم مسلمینده داخل قیله وصورت مفروضه ده علج مسفوره بعد الاطلاق مسلمیندن عسکر آخر ظفریاب التحاق اولوب آنی اخذ ایله دار اسلامه اخراج والحاق ایلدکلرنده اهل عسکر اول بزم رفیقمیز آنی مقدما اخذ ایدوب خلاف مشروع اوزره اطلاق ایتمش اولمغله بز اکاسزدن احق لرز دیو اظهار شقاق ایلسه لر اکا بر وجهله کسب استحقاق ایده مزلر زیرا مأخوذده حق آخذ قبل الاحراز غیر متأکده واحراز دخی عسکر اولدن بولنمایوب ثانیدن بولندیغی ثابت ومتمهددر کذلك علج مسفور دخی اهل عسکر ثانی یه سزک همجنسیکز فلان مسلم بنی امانله اطلاق ایتمش اولمغله سزلر ایچون بنم اوزریمه سبیل یوقدر دیو نزاع ایلسه قولنه التفات واستماع اولنماز زیرا بعد الامان مأمننه بالغ اولمغله حکم امانی رسیده نهایت مبالغ اولمشدر کورمزمیسنکه نفس امیر آنی اسراء مسلمین ایله یامالله مبادله یی یاخود اوزرینه منی رأی وتدبیر وتخلیهٔ سبیله تسییر ایدوب بعد بلوغ المأمن مسلمین آنی مجددا اسیر قیلسه لر ینه فیء مسلمینه وضع وتقریر قیلنور زیرا امیر صور مذکوره ده آنکله مأمننه بالغ اولنجیه دك امین اولمق اوزره مصالحه یه قائل اولوب مأمننده ایکن دخی امین اولمق اوزره مصالحه یه قائل اولمامغله قبل بلوغ المأمن امان مسلمینده داخل اولوب بعد البلوغ امان مسلمین آندن زائل اولمشدر حتی قبل بلوغ المأمن اخذ واسیر ایتمش اولسه لر جواب مسئله وجه آخر اوزره تحریر اولنور که آنده امام تخییر اولنور یعنی دیلرسه اول یوز دینار اوزره صلحی امضا برله تخلیهٔ سبیلنه رضا ویریر ومؤلف مصبب القضاء ذکر که امامك بو فعلی جائز ایسه ده بن آنی مستحب کورمزمکه فعل مزبور مفاداة الاسیر بالمالی اقتضا ایدر ودیلرسه اول دنانیری یدلرندن اخذ اولنان اهل حصنه رد وایفا وعلجی فیء مسلمینه وضع والقا ایدر زیرا قبل بلوغ المأمن آنك حالی مسلم مرقومله وقت صلحنده اولان حالی ایله برابر اولمغله امام وقت صلحنده حاضر

بولنسه بین الامرین المذکورین مخیر اولدیغی کبی قبل بلوغ المأمن دخی مخیردر والله اعلم

باب فداء الاسراء من الاحرار والمملوکین بالمال * یعنی احرار ومملیکدن اولان اسراء مسلمین واهل ذمتی اول اسرانك یا مولالرینك یاغیریلرك امرلری اوزره فداء مالله تخلیصی حاوی بحث دقیق الفحاوی یدرا کر احرار مسلمین یا اهل ذمتدن برکسنه اهل حربه اسیر اولوب دار الحربده بولنان مسلم وذمی بر مستأمنه مقدار فداسنی عدم تفسیر اوزره نی بونلردن افتدا یاخود اشترا قیل دیو تعبیر ایتمکله اول دخی امر ینی تنفیذ ایله آنی دار اسلامه ایصال وتسییر ایلسه مأمور مذکور ایچون اسیر مزبور اوزره سبیل استرقاقی اولمیوب ینه حریتی اوزره ابقا وتقریر اولنور زیرا مأمورك موجب امر اوزره افعالی بالنفس فعل آمر ایله همحالدر نکته سی اولدر که حر اولان انسان اسر وشرا ایله مملوك اولمق عدیم الامکاندر اما مأمور مذکورك بذل ایلدیکی مال فدا آمر مزبور اوزره دین واجب الادادر که مال مرقومله آنی حکما احیا قیلمشدر نظیری اولدر که مستوجب قصاص اولان کسنه برشخصه امر وتنبیه وولی الدمه اعطاء مالله قصاصدن مصالحه خصوصنی تفویض وتوجیه ایلیه توضیحی اولدر که فدا ایله امری ایکی وجهه محتملدر بری اولدر که بکا تصدق وجهی اوزره بذل فدا قیل دیمکدر وبری اولدر که بکا اقراض وجهی اوزره بذل فدا قیل دیمکدر وعند الاطلاق انجق ادنی الامرین ثابت وعلی سبیل الاقراض بذل فدا ایلدیکی متثبت اولور لکن فداسنده ادا قیلدیغی مقدار دیت یاخود آندن انقص ایسه تمامی ایله رجوعه قادر اولوب از ید ایسه زیاده سی ساقط وانجق مقدار دیتله رجوعه مقتدر اولور وبعض علماء دیدیلر که قیاس قول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه اوزره قلت وکثرتی معتبر اولمیوب اداقیلدیغی تمام فدا ایله رجوعی لازم اولور که امام مشار الیه وکالتلرده مراعات امر مطلقی ملتزمدر لکن قول مذکور قول جمیع ائمه اولمق اصح واقوادر که امر اسیر من حیث المعنی توکیل بالمبادله اولدیغی هویدا ومن حیث الصورة توکیل ایسه ده توکیل بالشرادر وامام ابو حنیفه رحمه الله تعالی توکیل بالشراده عند الاطلاق شرا بالقیمة ایله مقید اولور دیبوب اما مین ایله اتفاق ایلمشدر وقیمت حر انجق مقدار دیتی اولمغله امر مطلق بعد الفدا اوزرینه مقدار دینی الزام ایدوب زیاده یی ایتمیه جکی محققدر پس اکثر ایله فدا ایلین بلا امر فدا ایله متبرع کبی زیاده سنده

متطوع اولوب انجق مقدار دیتله راجع اولور سؤال اولنورسه که مأمور مزبور امر اسیره امتثال ایتمش عد اولنورسه لازمدر که جمیع فداسی ایله اوزرینه رجوعه قادر اوله ومخالفت ایتمش عد اولنورسه واجبدر که وکیل بالشرا امر موکله مخالفت وغبن فاحشله قیمت مبیعدن اکثر ایله اشتراسی صورتی کبی هیچ برشیئله رجوعه مقتدر اولمیه جوابده دیرز که سؤال مذکور انجق شول حینده مستقیم اولور که عقد فدا معاوضه علی سبیل المبادله قبیلندن اوله حال آنکه بویله دکلدر که حر مسلم وحر ذمی محل معاوضه دکللردر همان اسیر امرنده مقداردیتی یاخود انقص ایله استقراض ایدوب اول مقداری فداسنه صرف له امر ایتمش اولمغله مأمور دخی اول مقدارده اقراض وزیاده ده تبرع ایتمش اولدیغندن مقدار اقراضی ایله رجوعه قادر اولوب مقدار تبرعی ایله مقتدر اولماز وعلی هذا اسیر مذکور مستأمن مزبوره امرنده بنی بیك درهمه افتدا قیل دیو تعیین مقدار فدا قیلوب اول دخی مقدار مزبور ایله افتداسی غیر ممکن اولمغله زیاده ایله افتدا قیلسه انجق بیك درهمله رجوعه قادر اولور که رجوعی حکم استقراضه مبنی واستقراض دخی انجق بیك درهمده ظاهر اولمشدر اما حکم شرا بشقه در که وکیل بالشرا مشتراسنه ابتداء متملك بعده تمام ثمن تملکله مؤکلنه مملکدر پس وکیل مرقوم موکلنه زیادهٔ ثمنله مخالفت ایتدکده تملیکی برنسنه ده متحقق اولمامغله ثمندن برشیئله موکل اوزره رجوعه مستحق اوله مز لکن اسیر مذکور مستأمن مزبوره بنی اهل حربدن نه مقدار ایله مناسب کورر یسك یاخود نه مقدار ایله دیلرسك افتدا قیل یاخود فدام ایچون بذل ایده جکك مقدارده امرك نافذدر دیو تصریح ایتمش اولسه جمیع فداسنده قلیل وکثیر رجوعی صحیح اولور زیرا تفویض تصریح تعمیم اوزره مشتمل اولمغله قلیل وکثیر جمیع فداسنده امرینه ممتثل اولمش اولور واکر اسیر مذکور عبد مکاتب اولوب مستأمن مزبوره امر ایله بنی مالله افتدا قیل دیو تعبیر ایلسه بوامری تجویز وتقریر اولنور ومال فداسی بدل کتابی اوزره تقدیم وآنکله فی الحال مؤاخذه سی تصمیم اولنور زیرا ماله فداسی حکما احیاسنی متضمن وبومثللو مالی ادا اوزرینه فی الحال لازم ایدوکی متعیندر کورمزمیسنکه مکاتب کندو اوزرینه لازم اولان قصاصدن مال اوزره بالنفس مصالحه یاخود مصالحه ایله غیره امر ایلسه اول ماله فی الحال مؤاخذه سنه استعجال اولنور نکته سی اولدر که مکاتب نفقه سی کبی کندو حاجتنه راجع اولان امورده کسبنه احق واول بابده فی حکم الاحرار ایدوکی امر محققدر بو صورتده اول مکاتبك قبل اداء الفداء بدل کتابتدن عجزی ظاهر اولوب ینه رقه رجوع ایدرسه اول فدا ایچون بیعی مشروع کوریلور زیرا فداء مرقوم حق مولاسنده دین ظاهر الوجوب اولمغله بعد العجز آنك ایچون بیعی لازم اولور مکر مولاسی قضاء دینی ملتزم اوله وبو بابده قیمت مکاتب مسئلهٔ حرده مرتبهٔ دیتده مرتبه در زیرا مملوکك بدل نفسی انجق قیمتی اوزره منحصر ایدوکی اوزرینه جنایتله قیمتی لازمه اولمقدن ظاهر در انجق قیمت ودیت میانده جهت فارقه شو وجهله بیان اولنور که مقدار دیت نص ایله معلوم ومنضبط اولمغله زیاده نك قلت وکثرتنه اعتبار اولنمایوب ساقط قیلنور اما قیمت ظن وتخمینله معلوم اولان اموردن اولمغله زیاده سی ناسك بومثللو معاملاتده تغابن ایده جکلری مقدار ایله واقع اولمش ایسه مقدار زیاده امر متیقن اولمادیغندن مأمورك تمام فدا ایله رجوع ایلمك مقدوریدر اما زیاده سی تغابن ایده جکلری مقدار ایله واقع دکل ایسه جواب مسئله بشقه در که اول زیاده ایله راجع اوله مز واکر مکاتب مزبورك قیمتی بیك درهم ایکن مستأمن مذکوره بنی بشیوز درهمه افتدا قیل دیو امر وتنبیه ایدوب اول دخی فداسنده بیك درهم یاخود دخی زیاده صرف وتوجیه ایلسه مکاتب اوزره انجق بشیوز درهمله رجوعی صحیح ووجیه کوریلور زیرا امر مذکورنده مال مسمایی مستقرض اولدیغندن مأمور دخی زیاده ده متبرع اولوب انجق مقدار مسماده مقرض اولمشدر اکرچه مسئلهٔ سابقه کبی مقدار استقراضی تصریح ایتمدکده قیمتنه اعتبار اولنوب مقدار قیمتله رجوع ایدر اما بو مسئله کبی تصریح ایتدکده قیمتنه اعتبار اولنمایوب مقدار استقراضدن زیاده ایله رجوعی مشروع اولماز واکر مکاتب مزبورك قیمتی بیك درهم ایکن بنی بش بیك درهمه افتدا قیل دیو امره اقدام ایلسه قیاس قول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه اوزره تمام فداسی اول مکاتب اوزره حال کتابتنده یعنی قبل اداء الکتابة الزام اولنور اما قول محمد رحمه الله تعالی اوزره قبل العتق انجق مقدار قیمتی ایله رجوع ایدوب زیاده ایله اداء بدل کتابتله عتقندن صکره رجوعه شروع ایدر واختلاف موصوف براصل معروف اوزره مبنیدر که عند ابی حنیفة رضی الله تعالی عنه مکاتب وعبد مأذون غبن فاحشله بیع وشرالری نافذ اولمقده مسالك احراره سالکلردر وعند الامامین رحمة الله تعالی علیهما غبن فاحشله بیع وشرایه غیر مالکلردر پس مفاداتله امرنده دخی عند ابی حنیفة رضی الله عنه مکاتب بمنزلة الاحرار اولمغله جمیع مسماده قلیل وکثیر مستقرض اولوب

مأموردخی جمیع مسمی ایله رجوعه کسب اقتدارایدر وعندالامامین هبه کبی محابات فاحشه ایله بیعه دخی مالك اولمامغله حالت رقنده امری انجق مقدارقیمتنده تصحیح اولنوب زیاده ده هبه وکفالتی مسلکنه سالك قیلنور وقبل العتق ضمان کفالتله مؤاخذهٔ مکاتب صحیح اولمادیغی کبی بو بابده دخی قبل العتق قیمتندن زیاده ایله اوزرینه رجوع مأمور تصحیح اولنماز واکرمستأمن مرقوم اسیر حر یاخود مکاتبی بلاامر افتدایه مسارع اولسه بعدالافتداء اسیرحر حریتی ومکاتب کتابتی اوزره باقی قیلنوب فادیلری دخی اوزرلرینه برشیئله راجع اوله من زیرابونلرا سرایله مملوك اولماد قلرندن بلا امرفادیلری دخی فداسنده متطوع اولور واکراسیر مزبور مدبر یاخود ام ولد اولوب مستأمن مزبوره ماله بنی افتدا قیل دیوامرایتمکله آنی مثل قیمتی یاخود زیاده ایله افتدابرله استنقاذ ایلسه بونلر اسرایله مملوك اولمامغله کرکدرکه آنلری مولالرینه تسلیم وانفاذ ایلیه واول بابده مذکورلردن هر بری مأذون ومحجوراولمق برابر ومأمور ایچون فداسندن برشیئله کرك مولالری وکرك قبل العتق کندولری اوزره رجوعی غیرمتصوردراکرچه محجوراولدقلرنده عدم رجوعی آشکاردرکه امرمحجور حق مولاسنده عدیم الاعتباردر اماماذون اولدقلرنده عدم رجوعی آندن ناشیدرکه مملوك مرقوم ید مولاسندن خارج و بشقه ید قاهره یه داخل اولمغله صورت اباقی کبی حکم اذنی باطل ومتلاشی اولمشدر یاخود مانحن فیهده واقع اولان فداء النفس بالمال قصاصدن مال اوزره مصالحه منزلنه انزال اولنمغله صورت مصالحه ده قبل العتق عدم مؤاخذه ده مأذون ومحجور همحال اولدیغی کبی مانحن فیهده دخی همحال قیلنور لکن بعدالعتق فادی هر بری اوزره فداسی ایله راجع اولور مکرفداسی قیمتندن ناسك تغابن ایده جکلری مقداردن اکثرایله واقع اوله اوابابده انجق قیمتیله رجوع ایدوب زیاده ده متبرع قیلنور زیرا مدبر وام ولدك امرلری کندو حقلرنده امرمکاتب کبی معتبراولوب امرمکاتب بیان سابق اوزره عندالاطلاق قیمتله مقدراولدیغی کبی بونده دخی قیمتله مقدرقیلنور واکرمسئلهٔ مرقومه ده مدبر وام ولدك مولالری مستأمن مرقومه سن آنلری اشترا یاخود افتدا قیل دیو علی الاطلاق امرایدوب بنم ایچون اشتراوافتدا قیل دیوتقیید ایتمش اولسه دخی افتدالری مثل قیمت یاخود زیادهٔ یسیره ایله واقع اولمش ایسه تمام فداایله مولالری اوزره راجع اولوب زیادهٔ فاحشه ایله اولمش ایسه آنده متطوع قیلنور زیراآنلرملك مولالری اوزره باقی اولملریله مولالرینك فداء ملکی ایله امری اسیر حرك حق نفسنده امری منزلنه تنزیل اولنوب بودخی وجه مشروح اوزره استقراض ماله تحمیل اولنور نکته سی اولدرکه بعدالاسرفداء اسیرقصاصدن مصالحه منزلنده اولوب مدبر وام ولدك جنایتلرنده مولالرینك صلحیله امری بنم ایچون دیمکله نفسنه مضاف قیلسه ده قیلماسه ده معتبراولدیغی کبی فداده دخی اعتباری مقرردر واکرمسائل مذکوره ده آمرومأموراختلاف ایدوب آمر بن شومقدارایله فدایی امرایتمشیدم دیوب مأمور بلکه آندن اکثرشومقدارایله امرایتمشیدك دیسه قول مع الیمین قول آمرایدوکی بلاخلافدر زیراامرمزبور انجق جهت آمردن مستفاددرکه امرینی بالکلیه انکارایلسه قول آنك قولی ایدوکی حکم لازم الاعتماددر پس بومقدارنده اقرار ومقدارآخرده انکارایلدکده ینه بویله در واکرآمر اکرچه بن سکاطلب ایلدیکك مقدارایله افتدایی امرایتمشیدم لکن انجق شومقداراقل ایله افتداایلدیك دیسه ینه قول قول آمرایدوکی هویدادرکه آمرمأموردن مستقرض مال اولمغله اختلافلری مقداراقراضده واقع اولوب مقرض ادعای زیاده ایتمکله اقامت بینه آنك اوزرینه لازم ومستقرض انکار زیاده ایتمکله قول مع الیمین آنك قولی ایدوکی ظاهر وساطعدر واکراسیرمکاتبك مولاسی مستأمن مرقومه آنی بنم ایچون بیك درهمله اشترا یاخود افتدا قبل یاخود مالمدن بیك درهمله آنی افتدا قیل دیوب اول دخی امتثال امرینی التزام ایلسه فداء مزبورایله آمره رجوع ایدوب مکاتب اوزره هیچ نسنه الزام ایلمز زیرامکاتب برشیئله امرایتموب آمردخی بنم ایچون دیمکله عقدی یاخود مالمدن دیمکله مالی نفسنه مضاف ایلدکده نفسی اول ماله ضامن قیلمشدر نظیری شول فضولیدرکه خلعده ومال اوزره قصاصدن صلحده مالی نفسنه مضاف قیله بونده ضامن مال قیلندیغی کبی مانحن فیهده دخی قیلنور امابنم ایچون ومالمدن دیمیوب همان آنی بیك درهمله افتدا قیل دیمش اولسه نظراولنور اکرآمر ومأمور میانلرنده مخالطهٔ معاملات وارایسه ینه جواب سابق درکاردرکه بینلرنده قائم اولان مخالطه لری حصول معنای استقراضده نفسنه اضافتی منزلنه نازل بلکه دخی اقوی ایدوکی آشکاردر واکرمخالطه لری غیرموجودایسه فداسی تطوعدن معدود قیلنور زیرا مولاسی فداسندن برشیئه ضامن اولمیوب وضمانه برلفظله اشارت دخی ایتمیوب همان اول مستأمنی اسباب اکتساب احسان وثواب اوزره بطریق المشورة دلالت ایلمشدرکذلك اسیراحرار وحرائردن اولوب آمردخی زوج وزوجه سی یابعض اقرباسی

مطلب لا یؤاخذ المکاتب بضمان الکفالة قبل عتقه

مطلب الامر بالصلح عن القصاص

مطلب امر الفضولی بالخلع او الصلح عن القصاص

یاخود شخص اجنبی اولدقده ینه تفصیل سابق اوزره عقدی یامالی نفسنه نسبت ایلدکده ضامن مال قیلنوب عدم نسبتنده آمر ومأمور معاملاتده بربرینه مخالط ایسه ینه ضامن قیلنمغله اوزرینه رجوع اولنور ومخالط دکللرایسه امری همان بطریق المشورة رأی واشارتدن عبارت اولمغله اوزرینه برشیئله رجوعی مشروع اولمز واکراسیر برطفل صغیراولوب والدی مستأمن مزبوره سن آنی بنم ایچون یاخود مالمدن افتداقیل دیوطلبکاراولسه والدی بوقولنده ضامن مال اولمغله فداایله وجه مشروح اوزره اکا رجوعی سزاواراولور و بعدالرجوع والدك اول فداایله مال صغیره رجوعی اکرچه بالنظرالی القیاس صغیراوزره ولایتی قائمه اولمغله جائز ومشروعدر امابالنظرالی الاستحسان رجوع مزبور باطل وممنوعدر بونك نظیری شول مسئله ده واقع اولان قیاس واستحساندرکه والد ولدینه برعورتی تزویج ومهرینه ضمانله مالندن ادا ایلسه بونده بالنظرالی القیاس اول ماله ولد اوزره رجوعی جائز وشایان کوریلوب بالنظرالی الاستحسان جائز وشایان کورلمز زیراعادت شایعه اولدرکه والدلر بومثللوامورده متبرعین اولوب رجوعه طامعین اولمازلر ووجه محررصورت فداده دخی مقرردر حتی والدقبل اداء الفدافوت اولسه فداء مذکورضمانته اعتبارایله ترکه سنده دین اولوب مأموراول ترکه دن اخذینه کسب اقتدارایدر لکن ورثهٔ والد بعدالایفاء آنکله مال ولده رجوع وآندن استیفا ایدرلر نظیری مسئلهٔ مهردرکه والدامرأهٔ ولدینك مهرینه ضامن اولوب قبل الاداء فوت اولدقده ترکه سندن ایفا اولنوب صکره ورثه سی مال ولددن اخذ واستیفا ایدرلر و بو مسئله لرده معنای فقهی اولدرکه والددن وجه مشروح اوزره واقع اولان انجق بطریق الصلة والاحساندر وتمام صله تسلیم وقبضه منوط ایکن قبل التسلیم فوت اولدقده بعد وفاته واصل اوله جق صله سبنك حکمنده نظر وامعان اولنسه تحت وصیتنده مندرج اوله جغی عیان ووارث ایچون وصیت باطله ایدوکی نمایاندر بناء علیه ضمانی اوزره ترکه سندن ایفا ده بطلان وصیت اوزره مال والددن اخذ واستیفا اولنور واکر والد اول فدایی حیاتنده ادا ایدوب حین اداده بن بونی صکره ولدم اوزره رجوع ایچون ادا ایده یورم دیواشهاد ایلسه بواشهادی مسئلهٔ مهرده واقع اولان اشهادی کبی تصحیح اولنوب آنکله فداسنی ولدندن استرداد ایدر زیراذکراولنان عادت شایعه یه اعتبار ایمز انجق خلافنه تصریحی بولنمادقده بدیدارا واور واکر والد مذکور مأمور مزبوره سن آنی افتدا قیل دیو تنصیص ایدوب امابنم ایچون یامالمدن دیمکله قید وتخصیص ایلمسه بوصورتده مأمورایله مخالطه لری وارایسه بودخی مسئلهٔ سابقه یه مماثلدرکه خلطه لری دلیل استقراض اولمغله عقدی نفسنه اضافتی منزلنه نازلدر امامخالطه لری یوغیسه فداسی انجق غلام صغیر اوزره نافذاولمغله مأموراکا تابع اولوب والداوزره مطالبه سی واقع اولماز زیرا والدك ولد صغیری اوزره امری نافذاولمغله امر والد ولدك بنفسه علی تقدیرالبلوغ امری ایله متحددر ووالد فدا ایله علی وجه الاطلاق امرایدوب اواوجهله انجق طرف ولددن معبر غیرضامن اولدقده امری کندواوزرینه برشیئله رجوع مأموری متضمن اولماز نظیری شول نکاحدرکه آنده والد ولد صغیری اوزره قبول عقده قیام ایده آنده مهرانجق ولداوزره لازم اولوب والداوزره الزام اولنماز پس مانحن فیهده دخی قیاس مزبور اوزره توجیه اولنور واکراحراردن برکسنه اهل حربده اسیرایکن برشخصی وکیل ایدوب فلان مستأمنه بنی افتداایله امرقیل دیو تعبیرایتمکله اول دخی مستأمن مزبوره سن آنی بنم ایچون یاخرد مالمدن افتدا قیل دیوتقریرایلدکده مستأمن دخی تنفیذامره قیام ایلسه فداء مزبور انجق وکیل اوزره الزام اولنور زیرا وکیل اول عقدی یاخود مالی نفسنه مضاف قیلوب منزلهٔ مستقرضده ملتزم مال اولمغله مستأمن مأمورآنك اوزرینه راجع اولوب اسیرایله بینلرنده هیچ معامله جریان ایتمدیکندن رجوعی آنك اوزرینه واقع اولماز لکن وکیل بعدالایفاء اسیراوزره رجوعله استیفاایدرکذلك مسئلهٔ مرقومه ده وکیل بنم ایچون یاخود مالمدن دیوتقیید ایتمیوب انجق مستأمنله میانلرنده قیام مخالطه لری بدید اولسه مخالطه لری عقدی یامالی نفسنه نسبتی منزله سنده اولمغله ینه وکیل اوزره رجوعی مفیداولور امابوصورتده مخالط دکللرایسه وکیل اوزره رجوعی غیرممکندرکه وکیل همان فلانی افتداقیل دیو عقدی موکلنه نسبتله آنك طرفندن معبرایدوکی متعین ومعبراوزره الزام مال اولمادیغی امرمتبیندر لکن بوتقدیراوزره مستأمن مأمور اول اسیراوزره راجع اولورکه تعبیر وکیلی مقام تعبیرینه قائم اولمغله بنفسه امری موقعنده واقع اولمشدر نکته سی اولدرکه هرزمانده که وکیل عقدی نفسنه مضاف قیله اسیره وکل مستأمن مأمورایله عاقداولمیوب هرزمانده که وکیل انجق معبراوله اسیرالبته معاقد اولور نظیری شول کمسنه درکه طرف زوجه دن وکیل خلع قیلنه وکیل مزبور زوج ایچون ضامن مال اولورسه رجوع زوج انجق وکیل اوزره واقع اولوراماضامن اولمازسه انجق زوجه اوزره راجع اولور علت فارقه سی نکتهٔ سابقه در واکراسیر مزبور عبد قن یاخود امهٔ قنه اولوب برمستأمنه بنی اهل حربدن

مطلب زوج ولده وادی المهر من ماله لا یرجع علیه

مطلب ضمن مهر امرأة ولده ومات قبل الاداء

اشترا یا افتدا قیل دیو امر ایتمکله آنی مثل قیمتی یاخود اقل یاخود اکثر ایله اشترا و افتدا قیلسه حکم مذکور نافذ اولوب
مملوک مرقوم بو عقد ایله ملک مستأمن اوله جغی هویدادر زیرا اهل حرب احراز ایله مالک اولدقدن صکره
مملوکک بنی اشترا و افتدا قیل دیو امری بطریق المشورة اشتراسنه اشارت ایدوکی ظاهر و مستأمن آنی بلا مشورة
اشترا قیلسه نفسی ایچون مشتری اولدیغی کبی بعد المشورة اشترا قیلدقده دخی نفسی ایچون مشتری اوله جغی
باهردر کورمز میسنکه مملوک مزبور دار اسلامده بولنوب آنی بر کمسنه اشترا قیلسه نفسی ایچون مشتری اوله جغنده
مملوکک مشورت وعدم مشورتک فرقی بولنمادیغی بلا مرادر وصورت مفروضه ده مشتری مرقوم آنی دار اسلامه
ایصال ایلدکده مولاسی مخیردر که دیلرسه تمام ثمنیله اخذ ودیلرسه ترک واهمال ایدر واکر مملوک مرقوم بنی نفسم
ایچون اشترا یاخود افتدا قیل دیو امر ایلسه نظر اولنور اکر قیمتی یا غبن یسیر ایله اشترا ایدرسه ینه نظر اولنور
اکر بو تقدیر اوزره بن بو مملوکی کندو نفسی ایچون اشترا ایده یورم دیو اهل حربه اخبار ایدرسه بونده مملوک حریته
مقلوب ومشترینک آنک اوزرینه سبیل تملکی مسلوب اولور زیرا مملوک مزبور مشتری مأموری نفسنه نائب قیلمشدر
وشخص آخر آنی اول مملوکی شراده نفسنه نائب قیلسه البته اشتراسی منوب عنه ایچون حاصل اولوب منوب عنه
حکما بنفسه مباشر عقد منزلنه نازل اولور پس ما نحن فیهده دخی مملوک مزبور حکم عقد مذکورده نفسنی بنفسه
مولاسندن اشترا واعتاق ایلمش کبی اولور لکن مأمور مذکور فدا ایله اول مملوک اوزره رجوعه قادردر که مملوکی
امری ایله نفسی ایچون شراسی آنی امر اجنبی ایله اجنبی ایچون شراسی کبی اولوب آنده مالندن ادا قیلدیغی ثمنیله اجنبی
آمر اوزره رجوعه مقتدر اولدیغی کبی بونده دخی مملوک آمر اوزره رجوعه مقتدر اولور زیرا حق نفسنده صحت امری
ظاهر واول مالی مأموردن مستقرض کبی اولدیغی باهردر لکن بو مسئله ده مملوک محرر ام ولد یا مکاتب یا مدبر اولسه اشترا
ایله نائل عتق اولمیه جغی مقرردر زیرا اهل حرب احراز ایله اکا مالک اولمیوب هنوز مولاسی اکا متملکدر
کورمز میسنکه حربی آنی اعتاق ایلسه عتقنی موجب اولمیوب بلنده ایکن قبول اسلام ایلسه مولاسی اوزره ردی
واجب اولور پس بونلردن بریسی کرک علی الاطلاق بنی اشترا قیل دیسون وکرک علی التقیید بنی نفسم ایچون اشترا قیل
دیسون مأمور مزبور آنی اشترا ودار اسلامه اخراج ایلسه بلا شیء ملک مولاسنه رد وادراج قیلنور زیرا امر مولاسی
بولنمادین آنی اشترا ایلین فداء ملک مولاسنده متبرع اولمغله مولاسی اوزره برشیئله راجع اوله مز واکر مملوک مرقومی
قیمتی یا غبن یسیر ایله اشترا قیلدقده بن بو مملوکی کندو نفسی ایچون اشترا ایده یورم دیو اهل حربه اخبار ایلسه
بونده مشتری مأمورک مملوکی اوله جغی اشکاردر که مالکی اولان حربی یه اخبار ایتمدکجه مملوکی نفسی ایچون
اشترا ممکن اولمدیغی بدیداردر زیرا مملوکی نفس مملوک ایچون شراسی اعتاقنی موجب واعتاقنه ولاء مولاسی
متعاقب وحکم ولا نسب کبی دار الحربده دخی ثابت ومترتبدر ونفس مشتری ایچون شراسی تملک مشتری یی
مستوجبدر پس مالکنه اخبار ایتمدکده مالکندن عبدی کندو اوزرینه عتقه وولاسنی کندویه الزامه رضا
فائت اولور وبلا رضا الزام عتق وولا جائز وثابت اولماز اما اخبار ایلدکده حکم مسئله بشقه در واکر مملوک مرقوم
بنی نفسم ایچون اشترا یاخود افتدا قیل دیو امر ایلدکده آنی قیمتندن ناسک تغابن ایتمیه جکلری مرتبه ده اکثر ایله
اشترا ایدرسه بو صورتده بن بو مملوکی نفسی ایچون اشترا ایده یورم دیو اخبار ایلسه دخی ینه مملوک مشتری اوله جغی
آشکاردر زیرا مملوکک اطلاق ثمن اوزره امری اجنبی آمرک امری کبی انجق قیمتی یاخود زیادۀ یسیره ایله شرایه
صرف اولنوب آندن اکثر ایله اشترا ایتدکده مخالفتله امری الغا وکندو نفسی ایچون اشتراسنه عطف اولنور
کذلک مملوک مزبور بنی نفسم ایچون بیک درهمه اشترا قیل دیو امر واستمداد ایدوب مستأمن مذکور دخی بونی بکا
نفسی ایچون بیک درهمه بیع ایدیکز دیمکله اهل حرب بیعله اسعاف مراد ایلسه‌لر مملوک مزبور ینه آزاد اولور
زیرا بیع مزبور بالنفس مملوکک اهل حربله مخاطبه‌سی ایله حاصل کبی اعتاق بالجعل حکمنده داخلدر حتی مجددا
قبولی لازم اولمیوب همان بیع مذکور ایله عتق قائم وبایعنه ولاسی سالم اولور اما مستأمن مأمور بونی بکا بیک درهمه
بیع ایدیکز دیوب نفسی ایچون دیو تصریح ایلسه بونده مملوک مشتری اولوب ومولاسی دیلرسه ثمنیله استردادی
صحیح اولور زیرا نفسی ایچون اشتراسنی حربی یه اعلام ایتمکله حربی ولاء مملوکی التزام ایتمشدر واکر خلاف
امری اوزره بونی بکا نفسی ایچون ایکی بیک درهمه بیع ایدیکز دیوب حربی دخی اول وجهله بیعی ملتزم اولسه
بونده انعقاد بیع ایچون قبول مستأمن لازم اولور لکن بعد القبول عتق حاصل اولمیوب کندو ملکنه داخل قیلنور که
امر منصوصنه مخالفت ایتمکله شراسی بلا امر اشتراسی منزلنه نازل اولمشدر اما بنی نفسم ایچون دیلدیکک مقداری
ثمنله اشترا قیل دیمش اولوب اول دخی نفسی ایچون اشتراسنی اهل حربه اعلامله التزام شرا ایلسه بونده شراسی

قلیل وکثیرنه مقدار ثمنله حاصل اولمش ایسه بهرحال مملوک مرقوم عتقه نائل اولور زیرا امر عام ایله وکیلنه
تفویض امور ایدوب اول دخی امتثاله تحصیل مأمور ایلمشدر بناء علیه فداسنده ادا قیلدیغی مبلغ ایله بالغا
ما بلغ اوزرینه رجوعی مشروع کورلور وصورت مفروضه ده قیمت مملوک بیک درهم اولوب بعد الاشترا
مأمور ایله مقدار فداده اختلاف ایدوب مملوک سن بنی بشیوز درهمله افتدا قیلدیک دیدکده مأمور دخی
بلکه ایکی بیک درهمله افتدا قیلدم دیو اظهار خلاف ایلسه بونده قول مع الیمین قول مملوکدر مکر مأمور
اقامت بینه‌یه سلوک ایلیه زیرا مأمور نفسی ایچون ذمت مملوکده دین زائدی مدعی و مملوک آنی منکردر وقول
مع الیمین قول منکر اولوب بینه مدعی زیاده اوزره لازم ایدوکی حکم مشتهردر سؤال اولنورسه نیچون مسئلۀ
مزبوره وکیل وموکلک ثمنده اختلافلری منزلنه تنزیل وفصل نزاعلری بینلرنده ایجاب تحالف اوزره صرف
وتحویل قیلنماز جوابده دیرز که بو بابده ایجاب تحالف اقوال ائمه مزه موجب تخالفدر اما قول ابی حنیفه
رضی الله عنهه مخالفتی آندندر که امام مشار الیه انعم الله تعالی حق الانعام علیه اختلاف وکیل وموکل صورتنده
تحالفی انجق قبل تغیر السلعة ایجاب ایدوب بعد التغیر ینه حکم دعوی وانکاری استیجاب ایلمشدر حال آنکه
ما نحن فیهده مقام سلعه ده بولنان مملوکک عتقله تغیر کلدیکی بی ارتیابدر واما قول محمد رحمه الله تعالی یه مخالفتی
آندندر که امام مومی الیه اسبغ الله تعالی نعمه علیه اکرچه مسئلۀ وکالتده تحالفه بعد تغیر السلعة دخی اعتبار
ایتمشدر لکن اعتبار مذکورده شول موضع اوزره اقتصار ایتمشدر که آنده بعد التحالف عقد سابق فسخ ایدوب
موکل سلعه یی قیمتله اخذ ایلمک ممکن ایدوکی آشکار اوله حال آنکه ما نحن فیهده امکان مذکور ظاهر الانعدامدر که
مملوک ایچون بعد العتق جانب مأموردن ماله متعلق برنسنه واصل اوله جق دکلدر که اوزرینه آنک قیمتی الزام اولنه
پس ما نحن فیهده مملوک ایله مأمور شول موجر ومستأجر منزلنه تنزیل قیلنورلر که بعد استیفاء المنفعة مقدار
اجرتده اختلاف ایده‌لر آنده ایجاب تحالف اولنمیوب همان قول مع الیمین قول منکر قیلنمغله قطع خلاف
اولندیغی کبی ما نحن فیهده دخی اول وجهله قطع خلاف اولنور وبوندن اقدم افاده اولنمشدر که مستأمن
مأمور مملوک مزبوری نفسی ایچون اشترا قیلدیغی اهل حربه اخبار ایله بایعی عتقنه وثبوت ولاسنه ارضا ایتمدکجه
ملک مشتریده متمکن اولوب اول دخی دار اسلامه اخراج ایلدکدنصکره مولاسی ایچون دیلرسه تمام ثمنیله اخذی ممکن
اولور لکن بو صورتده مولاسی ایله مشتری مقدار ثمنده اختلاف ایلسه‌لر بونده قول مع الیمین قول مشتری قیلنمغله
رفع خلاف اولنور کذلک مولاسی بونی اهل حرب سکا هبه ایلدیلر شمدی بن قیمتی ایله اخذ ایده‌رم دیوب مشتری
دخی بلکه بن ایکی بیک درهمه اشترا ایلدم دیمک مثللو جنس عقدده منازعه ایلسه‌لر ینه قول قول مشتری قیلنمغله دفع
مدافعه اولنور وبز بو فصولک قبل اقامة البینة وبعدها واقع اولان تفاصیل احوالرین وبو مسئله‌لر مسئلۀ شفعه منزلنده
اولمغله اول بابده اماملریمزک اتفاق واختلاف ایلدکلری اقوالرین وطرفین اقامت بینه ایتدکده ترجیحی خصوصنده
قول ابی یوسف رحمه الله تعالی قول امامینه مخالف ایکن جناب مؤلفک بو کتابی تصنیفی امام مومی الیه ایله
میانه‌لرنده وقوع منافسه هنگامنه مصادف اولمغله ذکر قولندن معرض ومنصرف اولدیغی باب من الفداء فیما
یصلح وما لا یصلح اثناسنده ذکر وانبا ایلدیک واکر بر عبد اهل حربه اسیر اولوب مولاسی بر مستأمنه اول عبدی اهل حربدن
بنم ایچون یاخود مالمدن اشترا قیل دیو امر وتعبیر ایلسه نظر اولنور اکر اشتراسی قیمتی یاخود غبن یسیر ایله حاصل
اولورسه عبد مزبور مولای آمرک ملکنده داخل اولور زیرا اهل حرب اکا احراز ایله مالک اولمریله مولای قدیمک آنی
اشترا ایله امری اجنبینک امرینه مماثل وهر بری انجق قیمتی یا غبن یسیر ایله عقده متناولدر واکر اشتراسی غبن
فاحش ایله صادر اولورسه امر مولاسنه مخالف اولمغله مشتری آنی نفسی ایچون اشترا قیلدیغی ظاهر اولور
بعده مولای قدیمی دیلرسه مشتری ایچون ترک ودیلرسه تمام ثمنله اخذه قادر اولور اما صورت مفروضه ده
اشترا ایله امرینی بنم ایچون یاخود مالمدن دیو تفصیل ایلمسه بو قولی علی طریق المشورة اشارت رأی مناسبه تحمیل
اولنوب مخاطبک بعد المشورة اشتراسی نفسی ایچون واقع اولمقده قبل المشورة اشتراسی منزلنه تنزیل قیلنمغله
اول عبدده جمیع تصرفاتی تنفیذ وتکمیل اولنور نظیری اولدر که بر کمسنه آخره سن فلانک عبدینی اشترا قیل دیو
امر وتعبیر ایدوب بنم ایچون یا مالمدن دیمکله تفسیر ایلمیه ایشته بو امری مشورته صرف اولنوب توکیله عطف اولنماز
اما بنم ایچون یا مالمدن اشترا قیل دیو امری بشقه‌در لکن بنم ایچون دیلدیکک مقدار ایله اشترا قیل دیو
علی وجه العموم تفویض خصوص ایلمش اولسه بونده هرنه مقدار ایله واقع اولمش ایسه اشتراسی مولاسنه
مخصوص اولور بو صورتده آمر ومأمور مقدار ثمنده تخالف ایلسه‌لر اولا تحالف ایدوب بعد التحالف

آمر عبدی مشتری یه ومشتری دخی قبض ایلدیکی ثمنی آمره ردایله فسخ تصرف ایدرلر زیرا حکم نحا لفده
وکیل ایله موکل ثمنده اختلاف ایلین بایع ومشتری منزلنه نازللردر انجق مسئلهٔ وکالتده موکل علم اوزره
تحلیف اولنورکه یمین اکا فعل غیرا وزره تکلیف اولنمشدر ویمینده تحلیف موکل تقدیم اولنور که
موکل مقام مشتریده مقیمدر وامام ابو یوسف رحمه الله تعالی نك قول اخیرنده یمین مشتری تقدیم اولنور
وقول مذکور امام محمد رحمه الله تعالی نك مذهب مستقیمیدر و بزبو بحث لازم الاتقانی کتاب البیوعده بیان ایلدیك
واکر مسئلهٔ مرقومه ده آمر ومأمور اقامت بینه یه ابتدار ایلسهلر مأمور مثبت زیاده اولمغله آنك بینه سی
ترجیحه سزاوار اولورو اکر مسئلهٔ مزبوره ده آمر قبل الاختلاف اول عبدی آزاد اتمش اولسه اعتاقی ملکنه
تعلق ایتمکله عبد مرقوم حریتله برمراد اولور و بعد الاعتاق مباشر تنازع وتخالف اولدقلرنده قول ابی حنیفه
رضی الله تعالی عنه اوزره قول قول آمر و بینه بینهٔ مشتری قیلنوب ایجاب تحالف اولنماز وقول محمد رحمه الله تعالی
اوزره ایجاب تحالف بو صورتده دخی تخلف ایلمز واما مین مشار الیهما رحمة الله تعالی علیهمانك اختلاف
مذکورلری بایع ومشتری سلعه لری محتمل فسخ عقد اولمامق اوزره متغیر اولد قدنصکره مقدار ثمنده
اختلاف ایلدکلری مسئله ده جاری اولان اختلافلرندن ظهور ایلمشدر واکر برحر ایله برمکاتب اسیر اولوب
ایکیسی بردن انفا قله برمستأمنه بزی اشترا قیل دیو امر واطلاق اتملریله مستأمن اشترالرینه بش بیك
درهمی دفع وانفاق ایلسه فداء مزبور ایکیسینك بردن اوزرلرینه الزام ودیت حر ایله قیمت مکاتب اوزره تقسیمدن
صکره حصهٔ دیتله حر اوزره وحصهٔ قیمتله مکاتب اوزره رجوع والحاق ایدر زیرا بیان سابق اوزره حری
مقدار دیتی یاخود اقل ایله ومکاتبی مقدار قیمتی یاخود اقل ایله اشترا قیلدقده اوزرلرینه تمام ثمنله صحت رجوعی
شول حکم اوزره دلیل اظهردر که فداء حرده دیتی وفداء مکاتبده قیمتی معتبردر پس فدانی ایکیسنه بردن بلا تفصیل
نسبت قیلدقده هر برینك بدل نفسی اعتبار یله ایکیسی اوزره قسمت اولنور وعلی هذا مسئلهٔ مرقومه ده قیمت
مکاتب بیك درهم ایکن ایکیسنی اون بش بیك درهمله افتدا قیلمش اولسه بو صورتده هر برینی بدل نفسندن ناسك
تغابن ایتمیه جکلری مرتبه ده اکثر ایله فدا ایتمش اولمغله فداسی هر بری اوزره انجق مقدار بدل نفسی ایله رجوعی
مستوجب ایدوکی هویدادر بناء علیه حر اوزره رجوعی تمام دیتی اولان اون بیك درهمله واقع اولوب مکاتب اوزره دخی
قیمتی اولان بیك درهم اوزره مقدار تغابن ناس اولان زیادهٔ یسیره نی ضم ایله راجع اولور زیرا قریبا بیان ایلدیك که
طریق معرفت قیمت انجق ظن وتخمیندر پس مقدار تغابن ناس اولابده عفو اولنمق امر مستبیندر واکر مسئلهٔ
مفروضه ده بزی دیلدیکك مقداری ماله افتدا قیل دیو امر وتعمیم ایتملر اولوب مستأمن مأمور دخی فدالرین
یکرمی بیك درهمه تنظیم ایلسه بو صورتده قیمت مکاتب مثلا بیك درهم ایسه مقدار دیتله اون بربیك درهمه
بالغ اولمغله فدالری اولان یکرمی بیك درهم اون برسهم اوزره تقسیم اولنوب قیمت مکاتب ایکی بیك درهم ایسه
مقدار دیتله اون ایکی بیك درهمه بالغ اولوب ایکی بیك اون ایکی بیکدن برسدس اولمغله تقسیم فدالری التی سهم
اوزره تسهیم اولنورو علی کلا التقدیرین سهم دیتله حر اوزره راجع وسهم قیمتله مکاتبه مراجع اولور لکن مکاتب اوزره
رجوعی عند ابی حنیفهٔ رضی الله عنه تمام سهمی ایله حال کتابتده واقع اولوب عند محمد رحمه الله تعالی حال
کتابتده انجق مقدار قیمتی وزیادهٔ مقدار تغابن ناسله راجع و بونلردن زیاده ایله عتقند نصکره مراجع اولور که
بو زیاده یی التزامنده التزام ضمان کفالت کبی منبرعدر و بو مسئله نك نظیری قریبا تقریر اولندی لکن مسئلهٔ
مفروضه ده بعد وصول دار الاسلام مستأمن مأمور ایله منازعه یه قیام ایدوب ایکیسی بردن علی وجه الاتفاق سن بزی
برشیئله افتدا ایلمدیك بلکه اهل حرب بزی سکاهبه ایلدیلر یاخود اهل حرب بیلدین بزی سرقه ایدوب اخراج
ایلدیك دیو ادعا اولدخی بلکه سزی یکرمی بیك درهمله افتدا ایلدم دیو دفع مدعا ایلسه اولبابده قول مع الیمین
قول حر ومکاتب ایدوکی هویدادر زیرا مأمور کندو نفسی ایچون آنلرك ذمتلرنده برسبیله ادعاء دینه ابتدار آنلردخی
اول سببی انکار ایلمشلردر ویمینلری دخی علم اوزره واقع اولور که استحلافلرین فعل مأمور موجب ومستتبع اولمشدر
وقنقیسی یمیندن نکول ایدرسه فدادن حصه سی انجق آنك اوزرینه الزام اولنور که نکول یمین اقرار نا کل منزلنده
اولمغله حکمی حق نا کلده التزام اولنوب حق رفیقنده التزام اولنماز بو صورتده حرمذکور یمین ایدوب مکاتب
نکول یاخود فداء مستأمنی عن اصل یاخود بعد الانکار اقرار ایتمش اولنسه اول مکاتب اوزره فدادن حصه سی
واجب الاستقرار اولوب علی قول محمد رحمه الله تعالی مقدار قیمتی ایله حال کتابتده مؤاخذه سنه ابتدار وزیاده ایله
مؤاخذه سی انجق عتقندن صکره تجویز واعتبار اولنور وعلی قیاس قول ابی حنیفه رضی الله عنه حصهٔ فداسی

حال کتابتده بالغا مابلغ اوزرینه دین لازم الادا اولمغله اولبابده مولاسینك تصدیق وتکذیبنه اعتبار اولنمیوب
تمام حصه ایله اوزرینه قضا اولنور بو صورتده اول مکاتب اداء فدادن عاجز اولسه نظر اولنور اکر مولاسی
مستأمن مأموری تصدیق ایتمش ایسه فدا ایچون بیع مکاتب لازم اولور مکر مولاسی اداسنی ملتزم اوله
زیرا فداء مرقوم حق مولاسنده تصدیقله دین ظاهر اللزوم اولمشدر واکر تکذیب ایتمش ایسه
بنه نظر اولنور اکر مکاتب الی الآن فداسندن برشیئی اداو تعجیل ایتمش ایسه بعد العجز مطالبهٔ فداسی عتقنه دك
بالکلیه اهمال وتعطیل اولنور واکر برمقدارینی اداده استعجال ایتمش ایسه مقدار مزبوری محاسبه ده ادخال
وباقیسی عتقنه دك تأخیر واهمال اولنور زیرا فداء مزبور اکرچه اقرار ایله اوزرینه دین واجب اولمشدر لکن سبب
وجوبی تجارتدن عد اولنمیان فداء نفسی اولمغله بعد العجز عند ابی حنیفهٔ رضی الله عنه عتقندن اقدم مطالبه سنی
مستوجب اولماز نظیری شول مکاتبدر که غیر اوزره خطاء جنایت نفسنی اقرار ایدوب اوزرینه کندو قیمتی
ادا ایله قضا اولندقدنصکره قبل الاداء عجزی پدیدار اوله وشول مکاتبدر که اوزرینه وجوب قصاص استقرار
ایتمشیکن قصاصدن مال اوزره مصالحه ایدوب قبل الاداء عجزی آشکار اوله بو صورتلرده علی قول ابی حنیفهٔ
رضی الله عنه قبل العتق مؤاخذه سی جائز وسزا اولمازاما علی قول محمد رحمه الله تعالی مکاتب اوزره حال کتابتده
مطالبه متوجه اولان امورده بعد العجز دخی بیعی مشروع اولمغله کرك صورتین مزبورتینده وکرك صورت فداده
مولاسینك تصدیق وتکذیبنه اعتبار اولنمیوب همان بیعنه شروع اولنور واکر برمدبر ایله برام ولد اسیر اولوب
مولالری برمستأمنه فدالری ایله امر ایدوب اودخی تنظیم امره تدبیر ایلدکدنصکره آمر ومأمور اصل فداده
یاخود مقدار فداده اختلاف ایلسهلر بونده قول قول آمر وبینه بینهٔ مأمور ایدوکی بلا خلافدر زیرا اهل حرب
احرازایله مدبر وام ولده مالك اولمدقلرندن حاصل اختلافلری مأمور ایچون آمر اوزره واجب اولان دینك اصل
سببنده یاخود مقدار سببنده اختلافه راجع اولمغله قول قول منکر وبینه بینهٔ مدعی ایدوکی ظاهر ولامع اولور اما اسیر
مزبور عبد رقیق اولدقده جواب مسئله بشقه در که آنده اهل حرب احراز ایله اکا مالك اولدقدنصکره عبد مرقوم مأمورك
مباشرت ایلدیکی عقد ایله ومباشرت ایلدیکی وصفیله ملك مولاسنه عودت ایدر پس اولبابده بین الآمر
والمأمور جنس عقدده یاخود مقدار بدلده اختلافلری واقع اولدقده فصل نزاعلری تحالفه راجع اولور واکر برکمسنه نك
عبدی اسیر اولوب برشخص اجنبی دخی برمستأمنه اول عبدی اهل حربدن بنم ایچون بامالمدت اشترا قیل دیو امر وتعبیر
ایلسه عبد مرقوم بعد الاشترا لك آمرده تقرر اولنور زیرا اهل حرب احراز ایله کا مالك اولدقدنصکره آمر مرقوم آنی
مولای حربیدن شترا ایچون آخری توکیل اول دخی آمر ایچون اشترا ایله وکالتنی تکمیل ایلمشدر بناء علیه وکیل ثمنی
آمردن طلب وتحصیل ایدوب آمر دخی حق مولای قدیمنده عبدی نفسی ایچون بالنفس اشترا قیلمش منزلنه
تنزیل اولنمغله مولای قدیمی دیلرسه تمام ثمنله عبدی اخذ وملك قدیمنه تحویل ایدر لکن مولای قدیمی اول
عبده ید وکیلده ایکن ظفریاب اولسه قبل حضور الموکل قدرت خصومتی بی ارتیابدر که ثمنله حق اخذی
عقد وکیله ظاهر اولمغله وکیل منزلهٔ شفیعده اولدیغندن حضور موکله منتظر اولیوب همان یدوکیلدن اخذ ملکنه
قادر اولور واکر اجنبی مذکور مستأمن مزبوره همان اول عبدی اشترا قیل دیو امر واطلاق ایتمش اولسه برقریبا بیان
ایلدیك که امر مرقوم مشورتدن عد اولنوب اشتراء مخاطب نفسی ایچون واقع اولمغله ملك مشتری یه التصاق ایدر
بو صورتده مولای قدیمی دیلرسه ثمنله اخذه انجق ید مشتریدن التحاق ایدر واکر اجنبی مذکور مستأمن مأموره
بیك درهم کوستروب اول عبدی شو بیك درهمله اشترا قیل دیو امر وتعبیر ایلسه اولبابده دراهم مشار الیها بی
ید مأموره تسلیم وعدم تسلیمنه اعتبار اولنمیوب همان بعد الاشترا ملك آمرده تقرر اولنور زیرا عقدی اشارتله مال
نفسنه نسبتی کتابتله یعنی بالف من مالی دیو ضمیر نفسنه اضافتله مال نفسنه نسبتی منزلنده نازل ومال نفسنه
نسبتی عقدی نفسنه نسبتی حکمنده داخلدر وهر موضعده که شراء مأمور آمره راجع اولوب ثمنی مال نفسندن
اداسی ظاهر اوله آمردن استیفاء ثمن ایدنجیه دك حبس عبده قادر اولور که وکیل وموکل بینلرنده حکم شرعی
بویله ایدوکی مشتهردر وعلی هذا عبد مزبور ید مأمورده قبل الحبس یا بعد الحبس هالك اولسه اول زمانده
حال مأمور حال وکیله برابر بلکه بعینه وکیل ایدوکی امر مقرردر واکر برمسلمك عبدی اسیر اولوب دار الحربده
کسب اموال ایلدکدن صکره حربی اولان مولاسندن علی وجه المراغمه فرار ایدوب مالی ایله برابر خروج
دارالاسلامه استعجال ایلدکده مسلمین آنی ومالنی اخذ واستحصال ایلدکلرندن صکره مولای قدیمی حاضر اولسه
بلاشیء اخذ عبده قادر اولوب مالندن برشیء مطالبه یه مقتدر اوله مزاکرچه علی وجه المراغمه خروجی عتقی

موجب ایدی لکن حق مولای قدیمنه رعایت عدم عتقی مستوجب اولمشدر که مولای قدیم عبد مأسور بنی ملك
حربیدن خروج اوزره دار اسلامده واجد اولدقده آنی ملك قدیمنه حق اعاده سی ثابت ومترتبدر اما حربیك
ملك قدیمی اولان عبد بشقه‌در که عبد مزبور مسلم اولوب بطریق المراغمه دار اسلامه داخل اولدقده آنده
حربیدن غیری بر فردك حقی غیر حاصل وحق حربی دار اسلامه خروجندن صکره باطل اولمشدر اما ما نحن فیهده
بعد الخروج حق مولای قدیمنه رعایت واجب اولمغله خروجی عتقی موجب اولمامشدر واولبابده عبدینه
وصولی قبل القسمة غنیمتده ایکن وصولی منزلنه نازل اولمغله اخذ عبدینه مجانا واصل قیلنور لکن اخراج
ایلدیکی مالنده مولای قدیمینك حقی ظاهر اولمامغله آندن بر شیئ اخذه قادر اوله مز زیرا اول مالی کندو ملکنده
ایکن کسب ایتموب ملك حربیده اکتساب ایتمکله مال حربی اولمشدر ومال حربی دار اسلامده بولنوب اول ماله
امان مسلمین شامل اولمدقده عند ابی حنیفة رضی الله عنه نفس حربی کبی بلا تخمیس فیئ عامهٔ مسلمینده داخل
قیلنور وعند محمد رحمه الله تعالی مال مزبور مباشر اخذ اولان مسلمینه تخصیص اولنور و بو روایتده تخمیس
اولنمغی دخی تنصیص ایلمشدر و بزاوا ئل کتابده باب من یکون آمنا من غیران یؤمنه اهل الاسلام اثناسنده
بیان ایلدیك که بر حربی دار یمزه بلا امان داخل اولوب آنی بر مسلم اخذ ایلدکده عند محمد رحمه الله تعالی
وعند ابی یوسف رحمه الله تعالی حربی مرقوم اخذ ایلین مسلم ایچون فیئ خاص قیلندقده نصکره تخمیس وعدم
تخمیسنده ایکی روایت نمایان اولمشدر پس روایتین مزبورتین ما لنده دخی جریان ایدرلر و بو محلده تنصیص
اولنان روایتله عمل برله تخمیسی ترصیص اولندقده مابقی مباشر اخذ اولان مسلمینه تخصیص اولنور واکر عبد مرقومی
دار اسلامه خروجنده اخذ ایلین مولای قدیمی اولسه قول محمد رحمه الله تعالی اوزره بو صورت صورت سابقه یه
مساوی ومولای قدیمی عبدینی مجانا ومالنی بعد التخمیس یاخود بلا تخمیس محتوی اولور وعند ابی حنیفة رضی الله
عنه اکرچه عبدی مجانا و بلا تخمیس اخذ واستفاده ایله ملك قدیمنه اعاده ایدر اما حق مالده سائر مسلمینله
همحال اولمغله مالی فیئ عامهٔ مسلمینده ادخال اولنور واکر عبد معهود مولای حربیسی ایچون قصد تجارت اوزره
اول ماله برابر دار اسلامه امانله ورود ایلمش اولسه مولای قدیمی ایچون عبدا وزره دخی سبیل تعرضی مسدود اولور
زیرا ملك حربی آندن زائل اولمامشدر حتی اول عبدی مولای حربیسی دار اسلامه امانله اخراج ایتمش اولسه
مولای قدیمی اخذ عبده واصل اوله مز پس عبد امانله بنفسه خارج اولدقده دخی متوصل اوله مز لکن عبد
مرقوم مستأمن اولوب اوزرنده ملك حربی مستدیم اولمق اوزره دار الحربه رجوعنه رخصت متعذر اولمغله کرکدر که
امام المسلمین آنی بیعه اقدام وثمنی یدنده بولنان ماله برابر مولای حربیسی کلوب اخذ ایدنجیه دك توقیفه
اهتمام ایلیه زیرا حکم امان حربینك بو مالارنده نمایان اولمشدر بو صورتده بعد بیع الامام مولای قدیمی مشتریدن
ثمنله اخذینی التزام ایلسه اخذ ایله مقضی المرام اوله مز که عبدك دار یمزه دخولنده مولای قدیمینك حق اخذی
ثابت اولمدیغندن بعد البیع ید مشتریدن دخی مثبت اولماز نظیری شول عبددر که بعد الاسر مولای حربیسی
اسلام یاخود ذمی قبولدن صکره اول عبدی مسلم آخره بیع ایلیه واکر مسئلهٔ مرقومه ده عبد مأسور مدبر ایسه
بو صورتده علی وجه المراغمه خروجی علی وجه الامان خروجی ایله برابر وعلی کلا التقدیرین عبد ومال مکسوبی
بالتمام مولای قدیمنه بلا شیئ رد وتسلیم اولنمق مقرردر که مدبر احراز مشرکینله ملکندن خارج اولمدیغندن
اول مالی اکتسابی ملکنده ایکن واقع اولمشدر وملك اصل موجب ملك کسب ایدوکی ظاهر وشایعدر لکن
بو صورتده کسبی تجارتدن یاخود اهل حربك هبه لرندن پیدا اولمش ایسه عدم تخمیسی هویدادر که مال مزبور
یدنده لا علی وجه القهر حاصل اولمغله حکم غنیمتده داخل اولماز اما اهل حربك طیب خاطرلری بولنمادین اخذ
وانتهاب ایتمش ایسه وجوب تخمیسی بی ارتیابدر که اخذی طریق قهر ایله صورتیاب اولمشدرو بز بو حکمی باب المسلم
یخرج من دار الحرب ومعه مال اثناسنده دار الحربدن ماله خارج اولان حر مأسور حقنده بیان ایتمشیدیك
وحکم مذکور مدبرده دخی جریان ایدر انجق مسئلهٔ سابقه ده باقی بعد الخمس حر مأسوره سالم اولوب بو بابده
مدبر اهل تملك اولمامغله مقامنه مولاسی قائم قیلنور واکر بر مسلمك جاریهٔ مسلمه سی اسیر اولوب دار الحربده زنادن
یاخود زوج حربیسندن بر قاچ اولادی ظهور ایلدکدنصکره کندو واولاد کباری بالاتفاق مولای حربیلرینه
علی وجه المراغمه یاخود کندو علی وجه المراغمه واولاد صغاری علی وجه المتابعه دار اسلامه خروج ایتملریله
مسلمین جمله سنی اخذ ایله کسب سرور ایلسه لر کندو واولادی فیئ مسلمینده مسطور قیلنور بو صورتده مولای
قدیمی قبل القسمة حاضر اولورسه کندوبی واولادینی بلا شیئ اخذه قادر اولور اما بعد القسمة حاضر اولورسه

انجق صاحب سهمك سهمنه تعیین اولندیغی هنکامده معتبر اولان قیمتی ایله اخذه مقتدر اولور زیرا اولادی
اجزاء نفسندن عد اولنمغله مولای قدیمینك نفسنده واقع اولان حقی باعتبار الجزئیة اولادنده دخی واقعدر
وحق مزبور علی وجه المراغمة خروجلرندن متوقع اولان ثبوت حریتلرینه دخی مانعدر اما کسبی بشقه‌در که
کسبی عین وجودندن متولد اولمامغله آنده حق مولای قدیمی ثابت ومتأید اولمیوب بلکه مال حربی اولمغله
فیئ مسلمینده داخل ومتعهد قیلنور واکر جاریهٔ مرقومه اولادیله برابر دار اسلامه امانله دخول ایتمش اولسه لر
مولای قدیمی ایچون کرك نفسی وکرك اولاد صغار وکباری اوزره سبیل وصول اولماز لکن جاریهٔ مرقومه مسلمه
اولوب اولادی اکا تبعا مسلمین اولملریله کرکدر که امام جمله سنی مسلمینه بیع وتسلیم وثمنلرینی مولای حربیسی
کلوب اخذ ایدنجیه دك توقیفله حکم امانی تتمیم ایلیه اما مسئلهٔ مذکوره ده جاریهٔ مزبوره مدبره بولنسه بو صورتده
علی وجه المراغمة وعلی وجه الامان خروجلرینه اعتبار اولنمیوب علی کل حال جمله سنی مولای قدیمنه
رد وتسلیمه ابتدار اولنور زیرا مدبره دن اسر ایله ملك مولاسی زائل اولمیوب واولاد مدبره دخی مدبره اولملریله
ملك حربیده داخل اولمامشلردر والله اعلم بالصواب

باب المفاداة بالاساری او غیرهم من الاموال * یعنی اسراء مسلمینی اسراء مشرکینله یاخود کراع وسلاحله
یاخود سائر ماله مفادات ومبادله‌یی تفصیلده باب دقتما لدر مؤلف حقائق نثار عامله الله تعالی بدقائق لطفه
یوم الحشر والقرار دیر که اهل حرب اسراء مسلمینی ماله مبادله‌یه قانع ایکن مسلمین حقلرنده کراع وسلاحله
واسراء مشرکینله مبادله لری واسع کوریلمز زیرا اهل حربه اعطاء ماله واصل اولان منافع اسراء مشرکین کبی
اهل قتال وکراع وسلاح کبی آلت قتاله حاصل اولان منافعدن دون ایدوکی ظاهر وشایعدر کورمزمیسنکه
اهل حربه تجارت ایچون حمل اموال مشروع ایکن تجارت ایچون حمل سبی وحمل کراع وسلاح حرام وممنوعدر
اما ماله مبادله‌یه راضی اولمیوب انجق کراع وسلاحله مبادله‌یه راضی اولسه لر حق مسلمینده اسراء مشرکینله
مبادله لری مشروع ومرضی کوریلمز زیرا اهل حربه اعطاء کراع وسلاح اعطاء اهل قتالدن اهون ایدوکی
امر مبیندر کورمزمیسنکه حق مسلمینده عند القدرة قتل مقاتللری واجب ایکن یدلرنده بولنان کراع
وسلاحلرین قصد اضرار ایله اتلاف ایلمك غیر واجبدر اما کراع وسلاحه دخی راغب اولمیوب انجق اسراء
مشرکینله مبادله‌یه طالب اولورلرسه بو صورتده اسرا ایله دخی مبادله ایلمك جائز ومناسب کوریلور لکن ماله
مفاداته راغب اولدقلرنده مال قلیله قانع اولمیوب بیت مال المسلمینه مورث اتلاف کلی اوله جق رتبه‌ده مال عظیمه
طامع اولسه لر بو صورتده دخی بدون المال اسراء مشرکینله مبادله واسع کوریلور زیرا ذکر اولنان صورت حالت
ضرورت اولوب وحال ضرورتده مسلمینه تحصیل منفعت مال ایچون بو کتابدن باب من الفداء اثناسنده سبقت ایدن
روایت اوزره مشرکیندن اخذ امواله اسرالرین مبادله قیلمق حلال اولدقده ما نحن فیه کبی مسلمینك محتاج اولدقلری
امانی یدلرنده ابقا ایچون اسرایی اسرا ایله مبادله بالاولویه استحلال اولنور واکر اهل حربدن بر جماعت تنظیم مصلحت
صلح ومفادات ایچون دار الحربده بولنان عسکر اسلامدن استیمان واستیما نلرنده بزلره نفوس واموالمز اوزره
وکتوردیکمز اسیرلریمز اوزره امان ویریکز دیو تفصیل و بیان ایتدکلرنده مسلمین دخی اول وجهله اعطاء امان
ایتمشلر ایکن بینلرنده تنظیم صلح ومفادات صورتپذیر امکان اولمامغله رجوع دارلرینه عطف عنان ایلسه لر کرکدر که
اسراء مسلمیندن برفراد ایله عودتلرینه مساعدهٔ مسلمین ارزان قیلنمایه وقد بینا هذا الحکم فیما اذا استأمنوا
الی دار الاسلام فکذلك اذا استأمنوا الی العسکر فی دار الحرب یعنی بز بو حکمی اهل حرب خصوص
مذکور ایله دار اسلامه خروج ایچون استیمانلرنده بیان ایلدیك پس دار الحربده بولنان عسکره خروج ایچون
استیمانلری دخی بیان سابق ایله بیاندر مترجم فقیر دیر که عندیمزده موجود اولان نسخه لرده عبارهٔ کتاب
وجه محرر اوزره در لکن حکم مذکور فاصلهٔ باب واحد ایله سبقت ایلین باب من الفداء اثناسنده قال واذا جاء
رسول ملکهم عنوانی ایله دار الحربده بولنان عسکره خروج ایچون استیما نلرنده شرح و بیان اولنمشدر
ودار اسلامه استیمانلری هنوز تفصیل مشروح اوزره بر محلده ذکر واعلان اولنمامشدر پس حق تعبیر
وقد بینا هذا الحکم فیما اذا استأمنوا الی العسکر فی دار الحرب فکذلك اذا استأمنوا الی دار الاسلام لفظی ایله
تقریر ایلمکدر و بو مثللو قصور غلط کتابه حمل اولنمق اکرچه مشهور در لکن اصل کتابه نظر اولنسه عبارهٔ
مذکوره نك ماقبلی ومابعدی سیاق غلط اوزره جاری اولمغله اصل کتابده یاخود بزم فهم عاجزانه مزده خلل
وار ایدوکی شبهه‌دن عاریدر انتهی لکن مسئلهٔ مفروضه ده مسلمین یاخود اهل ذمتدن اسیر ایلدکاری احرار

وحرائری یدلرندن مجانا اخـذه ابتدار اولنوب اول بابده رضا وعدم رضالرینه اعتبار اولنماز که حبس احرارده ظالمین اولدقلری آشکاردر کذلك مدبر ومکاتب وام ولد مثللو اهل حربك اسر واحراز ایله مالك اولمیه جقلری اسیرلری یدلرندن مجانا اخذ ایله تدبیر اولنور اما عبید مسلمین وجواری مسلماتدن اولان اسیرلری کرکدر که اعطاء قیمتله یدلرندن اخذ ایلمك تدبیر اولنه زیرا آنلره احراز ایله مالك اولدقلری عیان اولوب بزدخی مالاری اوزره اعطاء امان ایتمشیدیك پس اسراء مسلمینی دار الحربه اعاده برله آنلره استخفاف واستهانتلری باینده اهل حربه رخصت امرمتعذر ووفاء امان دخی اوزریمزه واجب ومتقرر اولمغله رعایت طرفین همان مذکورینی یدلرندن اخذ وقیمتلرینی اعطـایه منحصردر و بعدالاخذ دار اسلامه اخراج ایلدکلرنده مولالری دیلرسه اول قیمتله اخذه واصل اولور زیرا اخذ عسکردخی اول قیمتله حاصل اولمشدر اما اهـل حرب بلا امان کلمکله مسلمین اسراء مزبورینی یدلرندن بطریق القهر اخذلرنده حکم مسئله مذکوره مغایردر که آنده مولالر یچون قبل القسمة حق اخذلری ظاهردر کذلك اهـل حرب ممالیك مرقومیله برابر داریمزه امانله کلوب آنلری بیع اوزره اجبار اولنملریله بیعـلرندن صکره مولالری حاضر اولسه ینـه حکم مسئله مذکوره مغایردر که بونده ید مشتریدن قیمتله اخذه دخی قادر د کللردر زیرا بوصورتده ممالیك مرقومین داریمزه داخـل اولدقلرنده مولالری ایچون حق اخذلری غیر حاصـل ایدی پس صکره دن ملك آخره انتقالله متحصل اولماز امامانحن فیهده داریمزه داخل اولدقلرنده مولالری ایچون حق اخذلری حاصل اولمغله ذکری سبقت ایلین برمسلم امانله دارالحربه واروب مزبورینی اشترا واخراج ایلمك منزلنه نازل قیلنوروا کرمسئلهٔ مفروضه ده اهـل حرب معسکردن قصد رجوع ایلدکلرنده ممالیك مذکورین عندلرنده حاضراولیوب آنلری برموضعده اخفا واوزرلرینه تعیین مستحفظین ایلدکلری ظاهر اولسه نظر اولنور اکراول موضعده مسلمیندن غیرممتنعین ایسه لر بودخی صورت سابقه ایله برابر وممالیك مرقومین یدلرندن اخذاولنوب قیمتلری اعطااولنمق امرمقرردر زیرا اهل حرب مأمنلرینه واصلین اولمدقجه حکم امانیزده داخللردر ودخول امان مجانا اخذ ملکلرینه مانع ایدوکی نمایاندر واکر اول موضع مأمنلری اولوب آنده ممتنعین ایسه لر بوصورتده مسلمیندن برسریه کیدوب اول ممالیکه ظفریاب اولسه لر اهل حرب ایچون مسلمین اوزره عین وقیمتلرندن برشیئی طلبده سبیل اولمد یغی بی ارتیابدر زیرا مأمنلرینـه واصلین اولدقلرنده میانه مزده اولان حکم امان نهایته واصل اولوب اول ممالیکه اصابت قوم محاربینك یدلرندن حاصل اولمغـله اصابت مرقومه اهل حربك امانله ورودلرندن اقدم حاصل اولان اصابت حکمنده داخل اولمشدر بوصورتده ممالیك مرقومین داراسلامه اخراج اولندقـده مولالری حاضراولسه لرقبل القسمة بلا شئ و بعدالقسمة دیلرلرسه قیمتلری ایله اخذلرینه قادر اولورلر واکرمسئلهٔ مرقومه ده ذکراولنان ممالیك مسلمینی ماله مفادات اوزره مصالحه صورتپذیراختنام اولدقدنصکره مسلمیندن برسریه واروب اخفا قیلدقلری موضعدن مزبورینی اخـذ ایله تحصیـل نام وکام ایلسه لر نظر اولنور اکر موضع مرقومده اهل حرب غیرممتنعین ایسه لر امیر اوزره وفاء صلحله اعطاء مال ایجاب وتعیین اولنور واکرممتنعین ایسه لرمصالحهٔ سابقه مز منتقض اولمغله اعطاء مال اسقاط وتسکین اولنور زیرا حکم امانیز منعهٔ مسلمینده بولنانلره شامل ومنعهٔ اهل حربده بولنانلره غیرمتناول اولمغـله منعهٔ اهـل حربده بولنمایوب مثلاقرب معسکرده بولنان اسراء مسلمین منعهٔ مسلمینده حاضرین اولان اهـل حربك یدلرنده حاضرمنزلنه نازل ومنعهٔ اهل حربده بولنان اسراء مسلمین قبل الاستیمان ایادی اهل حربده حاصل موقعنده حاصل قیلنور پس مانحن فیهده ممالیك مزبورینی منعهٔ اهل حربدن بطریق القهرالمباح اخذایله مسلمین نائل مرام اولدقلرنده اوزرلرینه مال موعوددن برشیئ اداری الزام اولنماز که اولبابده حکم صلحله اول ممالیکدن برینی بزه تسلیمه قادر اولمیوب بلکه تسلیمدن عجزلری ظاهر اولمغـله انتقـاض صلح سابق جلی و باهراولمشدر لکن سریهٔ مرقومه نك مزبورینی اخذواستخلاصلری مفادات ایچون امانله مسلمینه وارد اولان اهـل حربك منعه لرندنمی واقع اولدی یوقسه موضع آخردنمی معلوم الوقوع اولمیوب اهـل حرب دخی بزلر آنلری برابر کتورمشیکن یدیمزدن اخـذ ایلدیلردیودعوایه شروع ایلسه لر اولبابده قول مجردلری مسموع اولماز که بومثللو خلاف ظاهراولان امری دعوی وضمننده مسلمین اوزره وجوب تسلیم مالی ادعا ایتملریله بلاحجة قبول قوللری استدعا اولنماز امااپکی رجل یاخودبررجل وایکی امرأه ایله اقامت بینه یه عازم اولورلرسه بوصورتده ثابت بالبینه ثابت بالمعـاینه حکمنده اولمغـله مال موعودی آنلره تسلیم ایلمك لازم اولور واکر اسراء مزبوریندن ایکی حراولان کمسنه شهادت مزبوره یه قیام ایلسه لرشهادتلری تهمتدن عاریه اولمغله قبولی التزام اولنور واکر شهادت ایتمیوب انجـق ایچلرندن بعضیلری بزلر اهل حربله برابر کلمشیدیك دیو اقرار و بعضیلری

بوخبری انکار ایلسه آنده مقتضای قیـاس اهل حرب مال فدادن برشیئه سزاوار اولمامق درکه اقرار ایدنلر اقرارلریله امیر ومسلمین اوزره تسلیم مالی الزام ایده جکلردر و برکمسنه نك اقراری آخرین اوزره حجت اولمدیغی مشهور اناسـدر لکن بطریق الاستحسان اقرار ایدنلرك اقرارلری نفسی اوزره جائز ورفیقلری اوزره غیرجائز کوریلوب اقرار بعضی اقرار جمیعه قیاس اوزره بدل صلح اولان مالدن حصهٔ مقرین اهل حربه اعطا واحسان اولنور نکتهٔ سی اولدرکه اسراء مزبورین اهـل حربله برابر کلمش اولسونلر اولمسونلر الحالة هذه اخـذ مسلمینله اسردن مبرا اولملریله اقرارلری تهمتدن معرادر واقرارلری ایادی اهل حربده بولندقلرینه متعلق اولوب بومثللو اقرار بالید اقرار بالرق حکمنه ملتحقدر ومجهول الحال اولان کمسنه نك نفسی اوزره رقله اقراری صحیح اولدیغی کبی حق یدده مجهول الحـال اولان کمسنه نك دخی غیرایچون نفسی اوزره یدایله اقراری دخی تصحیح اولنور کذلك اسراده نفسندن تعبیره قادر اولان اطفـال صغار بلاابوین برابر بولنسه لر آنلرك نفسلری اوزره رقله اقرارلری معتبر اولدیغی کبی ید ایله دخی معتبر اولور اماابوینندن بریسی عندنده حاضر ایسه اول تصـدیق ایتمدکجه صبینك اقرار مشروحی تحقیق اولنمـاز که بوصورتده ید ابوینی اوزرنده استقرار ایتمشیکن اهل حربدن مستأمنین ایچون نفسی اوزره اقرار یدایلمه اعتبـار اولنماز واکراسرادن نسا وصبیان بزی کتورنلر اهل حربدن شوطائفـه ایدی دیو اقراره مبـادرت ایدوب رجالدن ایکی شاهد دخی کتورنلر بونلردکل بلکه اهل حربدن طائفهٔ دیکر ایدیلر دیو شهادت ایلسه لر بوصورتده شهادتله عمل اولی واجلدرکه شهـادت عامهٔ ناسه متعدی حجت حکمیهٔ ظاهره واقرار مقر اوزره مقصور برحجت قاصره در وهم اقرار ایتمیلرك حقلرنده شهادت مزبوره ایله قضا واجب ومحقق اولمغله قضـاء مزبور اول مقری اقرارنده حکما تکذیب ایلدیکندن بعـدالتکذیب آنك اقراری حق نفسنده دخی اعتبار وتصویب اولنمـازایکن غیراوزره تسلیم فداسنی موجب اولمقـده نیجه قبول وتقریب اولنور واکر اهـل حربدن برطائفه امانله کلوب فداء اسرا اوزره مصالحه یی اکمالدن صکره اهل حربدن طائفـهٔ دیکر بلاامان ورود ایدوب اسرایی بونلر احضار وایصال ایتمکله مسلمین یدلرندن اسرایی تخلیص واموال ونفوسلرین اخذ واغتنام ایلدکلرنده بزلر طائفـهٔ اولی ایله برابرایدیك حفظ اسرا ایچون بزلری تخلیف ایتمشلرایدی دیو دعوایه قیام ایلسه لر اولبـابده تصدیقلرینه اقدام اولنماز زیرا شهادت ظاهرك خلافنی ادعا برله مسلمین اوزره تسلیم فدا وردنفوس واموالرین لزام ایتمکی استـدعا ایتملریله قوللری بلاحجـة قبوله سزا کوریلمز ومسلمینـه مصابلری سالم اولوب هیچ برطائفـه یه اداء فدا لازم اولماز واکر اهل حرب مسلمینه ارسال پیغـام ایدوب اسراء مشرکینی اسراء مسلمینـله رجاللرینی رجال ونسالرینی نسا وصبیانلرینی صبیان ایله مبـادله ایده جکلرین اعلام ایتملریله مسلمین دخی اظهار رضـا برله تمشیت مرامرین التزام ایلدکلرندنصکره کتوردکلری اسرا انجق احرار ومدبرین ومکاتبین وامهات اولاد مثللو اخذ واحراز ایله مالك اولمیه جقلری طوایفدن ایدوکی نمایان اولمغـله امیرمسلمین اول اسرایی یدلرندن مجانا اخذه دامن درمیـان اولسه بوفعلی جائز وشایان کوریلور زیرا اهـل حرب آنلره مالك اولمامغله حبسلرنده ظالملردر و بزبالدفعات بیان ایلدیك که تقریر ظلم اوزره اعطاء امان غیرجائز واول امانه وفاغیر لازمدر کورمزمیسنکه اهل حرب اسلام یاذمتی قبول ایلسه لردخی اسراء مزبورینی یدلرندن اخذ ایلمك امرمقرر واولبابده رضا وعدم رضالری غیر معتبردر پس اول اسرا اوزره اخذ امان ایلدکلرنده دخی حکم مذکور اجرا اولنور که مراعات امان مراعات ذمت واسلامدن اوجب واحری دکلدر لکن صورت مفروضه ده مسلمین مبادله بالمال اوزره مسالمین اولمشلر ایسـه اولبابده وفاء عهد ایله اداء مال امرمحبوبدر که مسلمین غدره منسوب قیلنمایوب مستقبلده بومثللو خصوصلرده مشرکین قوللرینه اعتماد ایله مطمئن القلوب اوله لر اما مسالمه لری اسرا وکراع وسلاحله مبادله اوزره واقع اولدقده حکم مسئله بشقه درکه بونلری اهـل حربه تسلیم واعاده دن امتناع ایلمك شرعا واجب ایکن ذکر اولنان امر مستحبه رعایت ایچون ترك واجب جائز ومناسب کوریلمز اما اهل حربه اعطاء مالدن امتناع ایلمك شرعا واجب دکلدر و بز باب صلة المشرکده بیان ایلدیك آنلره اهداء مال ایلمك دخی جائز کوریلور پس اوزرلرینه عقد صلح ایلدکلری ماله وفاامر مستحب اولمغله اول مالی تسلیم الیق وانسب کوریلشدر انجق مسالمه لری اسرا وکراع وسلاح اوزره واقع اولدقـده دخی امام مسلمینی نسبت غدردن محافظه و وقت حاجتده بومثللو خصوصده اهل حرب مسلمیندن امین اولمیوب حذر ایده جکلرین ملاحظه برله مذکوراتك اعطـاء قیمتلرین رأی وتدبیر ایلسه بورأیی تجویز وتقریر اولنور سؤال اولنورسه که بوتقـدیر اوزره لایق ایدیکـه امام اوزرینه عقد صلح اولنان اسرا وکراع وسلاحـله دخی وفایی التزام ایلیه تاکه اهل حرب زمان مستقبلده مطمئن لقلوب

مطلب اقرار الصبی المعبر عن نفسه
بالرق صحیح

اولوب مرامنه رام اوله لر جوابنده دیرزکه اطمئنان اهل حرب فائدهٔ معتد بهایی موجب دکلدرکه عدم اطمئنانلری
بر وجهله ضرر مسلمینی مستوجب دکلدر زیرا آندن توقع اولنان ضررك اعظمی انجق زمان مستقبلده فدالرین
پشین اخذ ایتمدکجه اسراء مسلمینی احضاردن تحاشی ایتملریدر اول دخی ضرر معتدبه اولمدیغندن بشقه
امر موهومدر و بومثللو امر موهوم ایچون امام المسلمین اهل حربك مسلمین اوزره تقوی ایده جکلری مقاتله
وآلات قتالی تعجیل تسلیم ایلمك تجویز وتحسین اولنماز واکر مسئلهٔ مفروضه ده کتوردکلری عبید مسلمین وجواری
مسلمات ایسه بو صورتده دخی امام اول عبید وجواریی حرمت اسلاملرینه بناء وقت ظفرده یدلرندن انتزاع ایدوب
مسالمه لری اسرا وکراع وسلاح اوزره واقع اولمش ایسه آنلری اعطادن ینه امتناع ایدر انجق بو مذکوراتدن
شرط ایلدکلری نسنه یی تقویم وقیمتنی اهل حربه تسلیم ایدر وتسلیم قیمت اکرچه فصل سابقده مستحب ایدی
لکن بو فصلده الزم واوجبدرکه ملك اهل حرب احراز ایله ممالیك مرقومه ده متمکن اولمشدر حتی اسلام یاذمتی قبول
ایتدکلرنده دخی ملکلرنده ابقا اولنوب امام ایچون یدلرندن مجانا اخذ ایلمك ممکن اولماز اما فصل سابق بشقه دراما
مسالمه لری مال اوزره تصمیم قیلنمش ایسه کرکدرکه مال مزبور آنلره تسلیم اولنه وبو صوتلرده مولالری ایچون ممالیك
مرقومین اوزره سبیل وصول مسدود درکه داراسلامه دخوللرنده حق اخذلری موجود اولمامغله یدلرندن بعد
الخروج دخی موجود اولماز واکر مسلمین احراردن اولان اسرالرین تخلیصه ظفریاب اولمیوب انجق آنلرك عددنجه
اسراء مشرکینله مفاداتی ارتکاب ایتملریله مشرکین اسرالرین اخذلرندن صکره اسراء مسلمینی تسلیمه شتاب
ایلسه لر بو صورتده اول اسراء مسلمین اوزره فدالرنده بذل اولنان اسراء مشرکینك مطالبهٔ قیمتلرنده
سبیل اولمیوب همان حریت اصلیه لری اوزره تسییر وتسبیل اولنورلر واکر اول اسراده مدبرین وامهات اولاد
موجودین ایسه مولالری اوزره مجانا مردود قیلنورلر مکر مفادات مرقومه ایله امر ایلینلر مولالری اوله اولبابده
فدالرنده بذل اولنان اسرا یاخود کراع وسلاحك قیمتلری ایله اوزرلرینه رجوع اولنمق هو یدادرکه اشیاء مزبوره
حق مسلمین اولمشیکن مأثورینه راجع اولان منفعت ایچون آنلری فدا قیلمشلردر حتی فداء مزبور مسلمینك
ومولالرینك امرلری ظاهر اولمادین بعض ممالیك مسلمیندن صادر اولسه اولبابده مسلمین متبرعین اوله جقلری
امر باهردر اما بو صورتده ممالیك مزبورینه مولالری امر ایتمشلر ایسه مسلمینك مولالری اوزره حق رجوعلری
ثابت اولورکه خین امرلرنده مسلمین ایچون اول فدایی التزاملری متثبت اولمشدر واکر اسراء مزبورین عبید
قن ایسه لر نظر اولنور اکر مفاداتلرنده امر مولالری متحقق اولمامش ایسه مولالری بعد المفاداة اخذ عبیده
مستحق اوله مزلرکه امیر اهل حربدن اداقیلدیغی فدا ایله آنلری اشترا قیلمق مرتبه سنه ملتحق اولمشدر واکر امر
مولالری وقوع بولمش ایسه بو صورتده اخذ عبیده رضالری بولنسون بولنماسون امیر قیمت فدالری ایله اوزرلرینه
رجوع ایدرکه امیر مولالرینك نائبلری کبی اولوب بذل ایلدیکی فدا ایله شرالرینه شروع ایلمشدر ومؤلف
اصیل الاجتهاد مسئلهٔ مزبوره نك فروعنی بسط وازدیاد ایدوب باب فداء الاسراء من الاحرار والمملوکین
بالمال اثناسنده سابق البیان اولان مکاتب وغیری مأثورینی امری ایله وبلا امر امیر مفادات ایلدکده حکم مسئله لرین
ذکر واعلان ایلدی وبز حکم مذکوری باب مزبورده مسلمین یا اهل ذمتدن بر مستأمن مفادات ایلدکده شرح
وتوضیح ایتمشیدك پس امام المسلمین داراسلامده مفادات ایلدکده دخی وجه مشروح اوزره تصحیح اولنه جغی
ظاهر وصریح اولمغله فروع مذکوره بو محلده وارستهٔ قید تصریحدر واکر اسراده اهل ذمتدن برکسنه
بولنسه امام اوزره مال بیت المال ایله مفاداتی غیر لازمدرکه مال مسلمین اسراء اهل ذمته صرف اولنمایوب انجق
مفادات اسراء مسلمینه منتظمدر مکر ذمی مسفور طرف مسلمیندن تحمل مشقت واظهار کفایت بر له مقاتل
شدید یاخود دارالحربده عورات مشرکین اوزره بر دلیل رشید اولمغله امام المسلمین بیت المالدن مفاداتی
مناسب کوریسه تجویز وتسدید اولنورکه مال بیت المال منافع مسلمین ایچون اعداد اولنمش اولوب بونك دخی
تخلیصی منافع مسلمیندن تعداد اولنور کذلك ذمی مرقومی برکسنه نك سهمنده واقع اولان بر اسیر ایله مفاداتی
رأی ایدوب صاحب سهمه بیت المالدن قیمتنی تعویض ایلسه اول دخی جائز کوریلورکه آنده تحقق نظر مسلمین
واضح ومتمیزدر وامام اوزره مال بیت المال ایله مفادات اسیر مسلم دخی واجب اولمق انجق مال مسلمینه نقصان
فاحشی موجب اولمدقده در اما موجب اولدقده اول دخی غیر واجبدر کورمزمیسنکه آحاد مسلمیندن
براسیرك فداسنده یوزبیك درهمه طالب اولسه لر امام اوزره آنی اعطا واجب اولورمی هیچ بر عاقل وجوبنه
قائل اولماز واکر اسیر مسلمك فداسنده برکسنه نك سهمنده واقع اولان بر اسیر حربی یه طالب اولدقلرنده

صاحب السهم اعطاسندن متجنب اولسه کرکدرکه امام خواه ناخواه یدندن اخذه اقدام وبیت المالدن تعویض
قیمتنی التزام ایلیه زیرا تخلیص اسیر مسلم امیر وجمیع مسلمین اوزره بحسب القدرة والامکان فرض ایکن صاحب السهم
اول فرضدن ممتنع اولدقده امیر آنك موقعنده واقع اولوب اسیر حربی یی یدندن اخذ ومفادات ایچون
اعطادن صکره سهمنده استحقاق غیر ظهور ایلمك منزلنه تنزیل بر له قیمتنی بیت المالدن ادا ایدر وقول مذکور
بعد القسمة مفادات اسرایی تجویزده رونما اولان قول محمد رحمه الله تعالی اوزره بنا قیلنمشدر واکر اهل حرب
بزلره بزلره براسیر مسلم ویره لیم سزلر مقابلنده بزلره ایکی یاخود اوچ اسیر حربی ویریکز دیو طلبکار اولسه لر
کرکدرکه امام اولبابده تدقیق افکار ایدوب ویره جکلری اسیر مسلم ارباب کفایت ومشقتدن بر مرد مبارز اولمق کبی
مبادله سنده منفعت مسلمین بدیدار ایسه فعل مزبوره ابتدار وبویله اولمیوب بلکه ضمننده مشرکینك مسلمین
اوزره جرأت وتحکملری آشکار ایسه فعل مذکوردن اظهار از جار ایلیه زیرا امام نظر مسلمین ایچون
نصب اولنمغله مسلمین ایچون مباشرت قیلدیغی احوالده نظر مسلمینی ترك واهمال فی حال من الاحوال حقنده
حلال کوریلمز کورمزمیسنکه مسلمیندن اسیر واحدك مقابلنده مشرکیندن یوز اسیره طلبکار اولسه لر
بو قوللرینه مساعده مزسزاوار اولماز مانحن فیه دخی آنك کبیدر واکر ملك اهل حربك اوغلی یاخود قرنداشی
یدیمزده اسیر وقبول اسلامله سعادتپذیر اولمشیکن اهل حرب مسلمینه کشف ضمیر ایدوب بز سزه مسلم اولان
اسیریکزی ویره لیم ملکمزك اوغلی یاقرنداشی بزه رد ایتمکز شرطی اوزره دیو تعبیر ایلسه لر بو مطلبلرینه
مساعده مز تجویز وتقریر اولنماز زیرا ویره جکمز دخی مسلمدر ومسلمی مسلم ایله مفاداتك عدم جوازی
مسلمدر زیرا مفاداتدن مقصود مسلم اوزره توجه ایدن خوف قتلدن تخلیص ایکن بو صورتده ناموجوددر
اما اسیر مزبور طیب خاطری ایله بنی اهل حربه رد واسیریکزی استرداد ایدیکز دیو طلبکار اولسه کرکدرکه امام
تدقیق افکار ایدوب اکر قوت اسلامی ظاهر اولمغله میان اهل حربده اسلامی اوزره ثباتی معلوم ایسه رضاسی ایله
فعل مزبوره ابتدار واکر بویله دکل ایسه رضاسی درکار ایسه دخی فعل مذکوردن انزجار ایلیه زیرا بو صورتده
ظاهر حال رضاسی دین قدیمنه رجوع ایچون اولدیغنه دالدر وتمکین رجوعی علی کل حال حلال کوریلمز
کورمزمیسنکه اسیر برقوم میانه مزده ایکن مرتد اولوب اهل حرب دخی بزه اسیریکزی اخذ واول مرتدی بزه ویریکز
دیو نیاز ایلسه لر مساعده مزه جواز ویریلمز بلکه اوزریمزه لازم اولان اول مرتد اوزره عرض اسلام وقبول ایدرسه
ابقا وایتمزسه قتل واعدام ایلمکدر پس بعد المفاداة ارتدادندن خوف اولندقده دخی وجه مشروح اوزره اجراء احکام
اولنور اما ارتدادندن خوف اولنمدقده ظاهر حالی نفسی اوزره قتلدن امین اولمدیغجه مفاداته رضا ویرمیه جکنه
دالدر وقبل الرضا مفاداتینك عدم جوازی انجق آنی عرضهٔ قتل ایلمکدن احتراز ایچوندر پس وقت رضاسنده اسیر
مزبورك حالی شول ذمی یاخود داریمزده مستأمن اولان حربینك مفاداته رضالرنده واقع اولان حاللرینك مثالی
اولمغله باب من الفداء اثناسنده سبقت ایلین بیان اوزره آنلرده استحلال اولنان مفادات بونده دخی استحلال اولنور
واکر بر مستأمن اسراء اهل حربدن مذکور الاسامی اون اسیر ایله مفادات اوزره اسراء مسلمیندن اون اسیر ایله داریمزه
داخل اولوب مطلوبی اولان اسرا مقتولین یاخود هالکین بولنملریله داریمزه کتوردیکی اسرا ایله رجوعه عازم
اولسه فعل مزبوردن منعی لازمدر بو صورتده اسراء مسلمین احراردن ایسه کرکدرکه امیر تخلیهٔ سبیللرینه
ابتدار ایدوب اول مستأمنه دخی سن بلادیکه التحاق قیل که سکا بونلر ایچون نسنه ویریلمز دیمکله یأس وحرمانی
اخبار ایلیه که اهل حربك احراره عدم تملکلری بدیدار در اما عبید وجواری ایسه کرکدرکه امیر اول مستأمنی
شول امانله داریمزه بعض عبید ایله کلدکدن صکره عبیدی قبول اسلام ایلین مستأمنك مجراسنه جاری قیلوب
اجبار بیع اوزره مقدم ومجتری اوله واکر مستأمن مرقوم اخذ امان ایلدکده مذکور الاسامی اون نفر اسراء مشرکینی
مولالرندن اشترا وکتوردیکی اون نفر اسراء مسلمین مقابله سنده یدینه تسلیم اولنمغی اوزریمزه اشتراط قیلمش
اولوب وقت حاجتده مولالری بیعلرندن امتناع ایلسه لر کرکدرکه امیر کتوردیکی احراری یدندن انتزاع ایلدکده
شرط اولنان اسرانك دراهم ودنانیردن قیمتلرین اعطا بر له وفاء شرطی انفاذ وایقاع ایلیه اما مولالری بیعلرینه
رضا ویریرلرسه کرکدرکه جمله سنی اشترا ویدینه تسلیمله اول مستأمنی ارضا ایلیه بو صورتده اول اسرا قبول اسلام
ایتمشلر ایسه آنلر ایله دارالحربه رجوعنه مانع اولمیوب قبول اسلام ایتمشلر ایسه ینه عبید مسلمینله داخل اولان مستأمن
کبی بو صورتده دخی آنلر ایله دارالحربه رجوعنه ممانع اوله واکر اهل اسلام واهل حرب هر بری کندو امورلرین
تنظیم وتدبیر ایچون بر سنهٔ کامله ده مهادنه ومتارکه اوزره معاهده و بر برینه رهن ویروب مخالفت عهد ایلینه

فریقك رهنی فریق آخر ایچون مباح الدم اولمق اوزره مواعده ومعاقده ایلسه‌لر بو صورتده بعض مسلمین وجه
مشروح اوزره مرهون قیلنمغه راضی اولدقلرنده آنلری اهل حربه رهن اولمق اوزره اعطا جائز ومرضی کوریلور
زیرا بو صورتده ارتداد مرهونین عدیم الاحتمال اولدیغندن بشقه رهن اولنمغه رضالری ظاهر حالده نفسلری
اوزره عدم خوفلرینه دالدر وبز قریبا بیان ایلدیك که بومثللو حالاتده مسلم ایله مفاداتمز دخی جائز وشایاندر
پس بویله منفعت مسلمینی متضمن ایکن مسلمی اهل حربه رهن قیلمق بطریق الاولی جائز یدوکی نمایاندر لکن امام
ایچون لایق وسزاوار اولماز که مسلمیندن برفردی رهن قیلمق اوزره اکراه واجبار ایلیه مکر مشرکینك شوکت
شدیده‌لری آشکار ونفوس مسلمین اوزره خوف خطردر کار اوله بو تقدیر اوزره اکراه مرهون منفعت عامهٔ مسلمینه
مدار اولمغله جائز وسزاوار کوریلور که صلح مذکوردن امتناعمز جماعت مسلمین اوزره خوف هلاکی متضمن واول
صلح اوزره اقداممز جماعت مسلمیندن خوف هلاکی دفعه ضامن اولمغله رهن قیلنان مسلمین مخصوصین اوزره
خوف اولنورسه ده ینه امام ایچون ولایت اکراهلری ثابت ومتمکندر وبومعنانك مناسبی شول اصل معروف
معتنادرکه هرکسنه که ایکی بلیه‌یه مبتلی اوله قنقیسی اهون ایسه آنی اختیار ایلمك اوزرینه واجب الاعتنادر
وصورت مفروضه‌ده فریقیندن هربری فریق آخردن اخذ رهن ایلدکدن صکره مشرکین غدر ایله یدلرنده
بولنان مسلمین مرهونینی قتل واستیصال ایلسه‌لر مسلمین ایچون یدلرنده بولنان مشرکین مرهونینی قتللری
واسترقاقلری استحلال اولنماز زیرا انلر امانیمزده داخللر ایکن غدر مشرکینله حکم امانلری باطل اولماز قال الله تعالی
ولا تزر وازرة وزر اخری لکن کرکدرکه مسلمین آنلره رجوع بلادلرنده رخصت ویرمیوب آنلری اهل ذمت قیلمغه
مبادرت ایده‌لر زیرا آنلر بزم رهنلریمز اوزریمزه رد اولنمیه‌دك داریمزده اقامته رضا ویرمشلر ایکن رهنلریمزك
اوزریمزه ردلری متعذر اولمق رضالریله داریمزده علی التأبید احتباسلرین اقتضا ایلمشدر وکافر دخی اصرار
کفر اوزره داریمزده علی التأبید اقامته متمکن اولماز مکر قبول جزیه ایله عقد ذمتی متضمن اوله وشیخ امام شمس الائمة
الحلوانی نور الله تعالی قبره بانوار المثانی دیدیکه خلفاء بنی عباسدن منصور دوانیقی رحمه الله تعالی ایله اهل حربدن
برطائفه میانلرنده شرط مذکور صورتیاب اولمشیکن اهل حرب رهن مسلمینی قتلاسه غدری ارتکاب ایلدیلر
اول دخی علماء عصرینی جمع واحضار وآنلردن رهن مشرکینه نه معامله ایده‌یم دیو استفسار ایلدکده جمله‌سی
میانه‌کزده جاری اولان شرطه بناء قتللری جائزدر دیو اجماع ایدوب انجق امام ابو حنیفه رضی الله تعالی عنه
حاضر بالمجلس ایکن ساکت اولوب قول جمهوره اتباع ایلمدی پس خلیفهٔ عالیجناب یا اباحنیفه سکا نه حال اولدی
هیچ تکلم ایتمیورسین دیو استجواب ایلدکده دیدیکه یا امیر المؤمنین اکر حضار علما سکا بو قولی عن اجتهاد
سویلدیلر ایسه اجتهادلرنده خطا ایلدیلر عند الله تعالی معذورلردر واکر سنك هواکه متابعت ورضاکی تحصیل
ایچون سویلدیلر ایسه سکا خیانت ایلدیلر غادرلر ومغدورلردر قول صواب اولدرکه سنك ایچون رهنلرندن برفرده
قتلله وقتل مثللو برشیئله سبیل تعرض نایابدر بعده خلیفهٔ والا رتب اهل حرب بزه غدر ایدرسه سز دخی
رهنلریمزی قتل ایدیکز دیو شرط ایتمشلر ایکن نیچون سبیل تعرض نایابدر دیو اظهار غضب ایلدکده امام دریا
افضال زیرا اهل حرب سنك اوزرینکه قتل آمنین کبی شرعا حلال اولمیان شیئی شرط ایدوب سن دخی آنلرك
اوزرینه قتل مسلمین کبی شرعا حلال اولمیان شیئی شرط قیلدیك وهر شرطکه کتاب الله مخالف اوله باطلدر
قال الله تعالی ولا تزر وازرة وزر اخری دیو استدلال واغلاظ مقاله صلابت دینیه‌سین استکمال ایلدکده خلیفهٔ نازك
مزاج یا اباحنیفه بن سنی برامر مهم ایچون اصلا دعوت ایلمدم الا سن بکا استمدیکم وجهله جواب ویردك فاخرجوا
حضورمدن دیو جمله‌سنی اخراج ایلدی بعده ایرته‌سی کونده خلیفهٔ عدالت شعار ینه جمیع علماسنی جمع واحضار ایدوب
دیدیکه یا اباحنیفه سنك قولك قول صواب ایدوکی عندمده بدیدار اولدی لکن شمدی بز آنلرك رهنلرینه نه معامله
قیلمق سزاواردر امام کرامت نثار دیدیکه ابتدا بو مسئله‌یی ینه حضار علمادن استفسار قیل پس آنلردن
استفسار قیلندقده معلوممز دکلدر دیو جوابدن عجزلرین اظهار ایلدیلر بعده امام فضائل دثار دیدیکه
اوزرلرینه وضع جزیه برله اهل ذمت قیلمق سزاواردر خلیفهٔ نصفت مدار علتندن استخبار ایلدکده
امام دقایق آثار بو وجهله کشف استار اسرار قیلدیکه مرهونین مرقومین سنك رهنك سکا رد
اولنمیه‌دك عندکده احتباسه راضی اولمشلر ایدی شمدی سنك رهنك قتل اولنوب سکا ردلری متعذر اولمغله
آنلرك تأبید احتباسلری استقرار ایلدی اولبابده خلیفهٔ عالیشان قول امام اصابت نشانی استحسان
وتحسین فراوان واحسان بی کران ایله مسرور وخندان سعادتخانه‌سنه اعاده برله اول جوهر فردی ممتاز

مطلب اذا ابتلی ببلیتین یختار ایسرهما

مطلب قصهٔ غریبه یظهر منها فضل امامنا ابی حنیفة رضی الله عنه

اقران ایلدی سؤال اولنورسه که قول امام ابی حنیفه رضی الله عنه اوزره شرط مذکور غیر حلال ایکن
نیچون امام محمد رحمه الله تعالی شرط مذکور اوزره اعطاء رهنی استحلال ایلدی جوابنده دیرزکه نفس شرط
واعطاء رهن قطعا تدارکی ممکن اولمیان برشیئك اثبات وتفویتنی موجب اولمیوب مسلمینك دخی آنلره احتیاجلری
رکال اولمغله آنلر حلال کوریلمشلردر اما شرط مذکور اوزره قتل رهن مشرکین تدارکی ممکن اولمیان
تفویت نفسی وابطال امانی موجب اولوب مسلمینك قتل رهنه احتیاجلری عدیم الاحتمال اولمغله قتلری بوراده
استحلال اولنماز واکر مسلمین ومشرکین رهنلرین بربرینه اخذ واعطادن صکره مسلمین کندو رهنلرین
ایادی مشرکیندن اخذه قادر اولسه‌لر جواز اخذلری ظاهردر زیرا بالدفعات بیان ایلدیك که اهل حرب
حبس مسلمینده ولو بطریق الرهن ظالملردر وازالهٔ ظلم ممکن ایکن تقریر ظلم اوزره اعطاء امان غیر جائزدر
ومسلمین کندو رهنلرین اخذدن صکره خوف مشرکیندن آمین اولنجیه‌دك رد رهنلری لازم اولمیوب
بعد الامن لازم اولور ومعنای معهود غدر مسلمیندن معدود اولماز وبو حکمك نظیری باب من الرسول
والمستأمن اذا خیف ان یدل علی بعض عورات المسلمین اثناسنده بیان اولندیکه امیر عسکر معسکرده بولنان
مستأمنلردن بعض خیانت احساس ایلدکده اول خیانتلردن امین اولنجیه‌دك آنلری خواه وناخواه دار اسلامه
اخراج بعده دارلرینه رد ایلمك جائز وشایان کوریلور ومانحن فیه‌ده دخی رهن مشرکین امانیمزده بولنملریله جواز
احتباسلری معسکرده بولنان مستأمنینه قیاسله نمایان اولور بو صورتده مشرکین رهن مسلمینی اعطادن
امتناع ایتملریله یدلرندن انتزاعلری محتاج قتال اولسه اولبابده قتال وقتللری حلال کوریلور زیرا یدلرنده بولنان
احرار مسلمیندن برقوم ایکن اهل حرب آنلری بغیر حق ادخال دارلرینه عازم اولملریله اول مظلومینی ایادی ظالمیندن
تخلیص ایچون مسلمین اوزره وقت قدرتلرنده قتال ایلمك لازمدر بو تقدیر اوزره اهل حرب مسلمینه خطابله
بز سزایله ابتداء امردن قتال ایتمز انجق سز بزم رهنلریمزی رد ایتمدکجه بز دخی سزك رهنلریکزی اعطا ایتمز
دیو قطع جواب ایلسه‌لر نظر اولنور اکر مسلمین باعث موادعه‌لری اولان خصوصده مشرکیندن خائف
ومتحرز ایسه‌لر لدی القدرة رهن مشرکینی ویرمیوب اخذ رهن مسلمین ایچون ابتداء قتال ایتملری جائز کوریلور
واکر متحرز وخائف دکللر ایسه کرکدرکه حبس رهنه حاجت قالمامغله رد رهنلرنده متوقف اولمیه‌لر اما صورت
اولی بشقه‌درکه آنده ازالهٔ خوف ایچون حبس رهنه احتیاج مسلمین قائم اولمغله رهنلرین رد ایتمیوب همانه
یدلرندن رهن مسلمینی استخلاص ایچون قتال ایلمك لازمدر واکر صورت مفروضه‌ده بعد الموادعه مشرکین
رهن مسلمینی اخذ ومنعه‌لرینه ایصال ایلسه‌لر مسلمین ایچون نبذ عهد ایتمدکجه آنلر ایله قتاللری حلال کوریلمز
اما منعه‌لرینه قبل الوصول حکم مسئله بشقه‌درکه قتاللری استحلال اولنور وجهی اولدرکه قبل الوصول
قتاللری استرداد رهن ایچون اولوب نقض موادعه‌یه بادی اولماز اما بعد الوصول استرداد رهن ایچون
اولمیوب نقض موادعه‌یه مؤدی اولور وبرسهٔ کاله ترك قتال اوزره موادعه‌لری صحت اوزره واقع اولدقده
البته قبل النبذ جواز قتاله مانع اولور مؤلف بلیغ البیان بلغه الله تعالی الی ابلغ المن والاحسان دیرکه
اهل حرب مفادات ایچون اسراء مسلمینی کتوروب هنوز ممتنعین اولدقلری محلده فدا ایله ندایه شروع بعده عقد
مفادات منفق اولمامغله اول اسرا ایله برابر قصد رجوع ایلدکلرنده مسلمین تعاقب ایدوب اسراء مسلمینی
یدلرندن تخلیصدن فضله کندو ماللرین دخی اخذ ونفوسلرین اسره ابتدار ایلسه‌لر قوم مذکورین فی الاصل
اصلا امانیمزده داخل اولمدقلرندن فعل مسلمین بالجمله سزاوار کوریلور بو صورتده تخلیص اولنان اسراء
مسلمینده عبید وجواری وار ایسه مولالری قبل القسمة بلاشیء وبعد القسمة قیمتلریله اخذه کسب اقتدار ایدرکه
اصحابلری بطریق الاغتنام ایدوکی بدیداردر اما اهل حرب مفادات ایچون بطریق الاستیمان کلوب مفاداتلری
منفق اولمامغله اسراء مسلمینله برابر قصد رجوع ایتدکلرنده حکم مسئله بشقه‌در زیرا قریبا بیان ایلدیك که
اولبابده منعه‌لرینه وصوللرندن اقدم عبید وجواری یدلرندن استنقاذ اولندقده قوم مذکورین امانیمزده بولنملریله
قیمتلری آنلره ایصال وانفاذ اولنور وصورت استیمانلرنده دخی تخلیص عبید وجواری ایچون قتال مسلمین جائزدرکه
ایادی مشرکیندن استخلاص مسلمین واجب ایکن اهل حرب تسلیملرندن امتناع ایتدکلرنده قتل نفوس مستأمنینه
باعث اولسه دخی جواز قتال مسلمین ظاهر ومتمیزدر کورمزمیسنکه دار اسلامده برمستأمنك عبدی قبول اسلام
ایتمشیکن بیعندن امتناعله دار الحربه ادخالنه ابتدار ایلسه بیع اوزره قتالی جائز وسزاوار کوریلور زیرا مستأمن عقد
امانله احکام مسلمینی التزام ایتمش اولوب بیع عبد مسلم دخی احکام مسلمیندن اولمغله مستأمن بعد الالتزام آندن

امتناعه قیام ایتمشدر اکرچه مستأمن قبل بلوغ المأمن امان مسلمینده متحیزدر اما التزام ایلدیکی احکام مسلمیندن امتناع ایلدککده اول حکمه اجبار اوزره قتالی جائزدر ومسئلهٔ سابقه دخی خصوص مرقومده
بو مسئله یه لاحقه در والله اعلم

باب المفادات بالصغیر والکبیر من السبی وغیر ذلك * یعنی اسراء مشرکیندن رجال واطفال وسائر اجناس اموالله مفادات اسراء مسلمینك تفصیل احوالیدر مؤلف مشکلکشا بوأه الله تعالی فی الجنة علی مایشاء دیرکه اهل حرب اسراء مشرکینی اسراء مسلمینله مفاداته طلبکار اولدقلرنده امیر سریه ایچون مساعدهٔ مفادات جائز وسزاوار کوریلور بشرط آنکه اول بابده رضاء اهل سریه دخی آشکار اوله وحکم مقررده اسراء مشرکیندن رجال ونسا وصبیان اسلاملریله حکم اولنمدقجه برابردر زیرا تدبیر حرب وتوفیر منفعت مسلمین عهدهٔ امیره منوط ودار الحربده مفادات اسرا تدبیر حربدن اولدیغندن بشقه منفعت مسلمینی موجب ایدوکی امر مضبوطدر زیرا مفاداته اخذ ایده جکلری مسلمین جانب اسلامیاندن بعض اموره کفایت جهتیله اعطا ایده جکلری مشرکیندن اعظم ایدوکی مستبیندر انجق مأسوریننده حق سریه ثابت اولوب مفادات دخی محل حقلرندن اسقاط حقلرینی مستلزم اولمغله اول بابده رضاء سریه شرط لازم قیلنمشدر کذلك داراسلامه بعد الاخراج دخی اسلام اسرایه حکم شرعی لاحق اولمدقجه ینه آنلر ایله مفادات مسلمین جائز ولایقدر حتی صبیان اسرانك آباوامهاتلری یانلرنده بولندقلرنده بانفسهم اسلامی وصف وتعقل اوزره قبول ایتمدکجه حکم اسلامده داخل اولمدقلرندن جواز مفادات آنلره دخی شاملدر کذلك آباوامهاتلری دار یمزده هالك اولسهلر حکم دینده تبعیت موتله منقطع اولمامغله ینه مفاداتلری جائز ومتسعدر کورمزمیسنکه اهل ذمت داریمزده هالك اولمغله اولادصغارلری حکما سلك اسلامه منسلك قیلنماز کذلك صبیان مرقومینك آبا وامهاتلری یانلرنده ایکن اهل حرب انجق صبیانله مفاداته طلبکار اولسهلر مفادات مزبوره ابوینی ایله تفریق بینلرین موجب ایسه ده ینه جائز وسزاوار اولور زیرا تفریق مذکور حق اوزره تفریقدرکه مسلمینی ایادی مشرکیندن تخلیص ایلمك صبیانله ابوینی بینلرین ترك تفریقدن اجر وفضیلت جهتیله اعظم ایدوکی رسیدهٔ تحقیقدر اما اسراء بالغینده مالله مفادات ممنوع اولدیغی کبی صبیانده دخی غیرمشروعدرکه صغیرایکن کبیر اولوب نسلی ظاهر وقتاله قادر اوله جغی مجزوم ومقطوعدر اما ظهور نسلی مأمول اولمیان پیرو پیره زن بشقه درکه آنلری بطریق المفادات تسلیم مشرکینده قتال اوزره تقویتلری معدوم لکن صبیانده معنای تقویت محقق ومجزومدر واکر اهل سریه یاخود اهل عسکر اسراء مشرکینله مفادات مسلمینه رضا ویرمزلرسه امیرلری اول مفاداته مباشرت ایده مز مکر قیمتلرین مسلمینه تعویضله حقلرین قضا ایده انجق اسراء مشرکین رجال بالغین ایسهلر مفاداتلرینه سریه وعسکر راضی اولمسهلر دخی قبل القسمة آنلر ایله مفادات امیر جائز ومرضی کوریلور زیرا امیر ایچون اسرادن رجال بالغینی قتل ایلمك شرعا ممکن وقتل مذکور منفعت تخلیص مسلمینی موجب دکل ایکن ابطال حق غانمینی متضمندر پس منفعت تخلیصی متضمن اولدقده امیر اکا بطریق الاولی متمکندر اما اسرادن نساوصبیان واموالدن کراع وسلاح وغیریلرندن حق غانمینی ابطال ایلمك امیر ایچون مشروع اولمدیغی کبی رضاء غانمین بولنمدقجه اشیاء مزبوره ایله مفادات اسراء مسلمین دخی ممنوعدر مکر بیت المالدن غانمین ایچون تعویض قیمتلرینه شروع ایلیه وبعد القسمة امیر رجال بالغینله دخی مفاداته قادر اولماز مکر صاحب سهمك رضاسی ظاهر اوله زیرا بعد القسمة امیر ایچون قتل رجال دخی حلال اولمامغله بعد القسمة رجال بالغین ذکر اولنان نساوصبیانله همحال اولمشلردر لکن بوصورتده اصحاب سهام رجال بالغینله مفاداتدن امتناع ومشرکین دخی رجال مذکورین اعطا اولنمدقجه منع اسراء مسلمین اوزره عزم واجماع ایلسهلر کرکدرکه امیر مال بیت المالله اول رجالی اشترا بعده آنلر ایله عقد مفاداتی ایقاع ایلیه بوصورتده مولالری بیعلرندن دخی امتناع ایدرلرسه کرکدرکه امیر آنلری قیمت عدلله تقویم واول قیمتله مولالرندن خواه ناخواه اخذ وانتزاع ایلیه زیرا رجال مذکورینله مفادات اسراء مسلمین امر بیت المالدن تعویض ایده جك اولدقده نصکره مولالری اوزره دخی واجبدر پس امتناع ایتدکلرنده امیر مولالرینك منابلرینه نائب اولور ونظیری شول ذمیدرکه عبدی قبول اسلام ایتمشیکن بیعندن امتناعه قیام ایلیه ذمی مسفور اوزرینه واجب اولان حقدن امتناع ایتمکله امام آنك منابنه نائب اولوب بیع عبدی التزام ایدر کذلك اهل حرب داریمزده بولنان اهل ذمتك بالتبعیه اهل ذمتدن اولان عبیدکفاریله مفادات اسراء مسلمینه طلبکار اولسهلر کرکدرکه امام اول بابده استرضاء اهل ذمته ابتدار ایلیه زیرا احرار اهل ذمتله دخی رضالریله مفاداتمز جائز اولدقده عبیدلری ایله رضاء مولالری بولندقده جواز مفادات بطریق الاولی

مطلب حکم التبعیة فی الدین لایسقط بموت الابوین

ظاهر ومتمیزدر واول بابده رضاء عبید غیرمعتبردرکه آنلر ممالیك اولوب ممالیکك دخی ملکدن ملکه انتقاللرنده رضاوعدم رضالری مطمح نظردکلدر واکر مولالری رضا ویرمزلرسه کرکدرکه امام آنلردن اشترا وثمنلرین بیت المالدن قضا ایلیه واکر بیعلرندن دخی امتناع ایدرلرسه کرکدرکه قیمت عدلله تقویم واول قیمتله خواه ناخواه یدلرندن انتزاع ایلیه زیرا ذل مشرکیندن اسراء مسلمینی تخلیص ایچون امیرك ولایت انتزاعی املاك مسلمینده ثابت اولنجه املاك اهل ذمتده بطریق الاولی متثبت اولور واکر امیر عسکر اسراء مشرکینله قبل البیع والقسمة اهل حربه اسیر اولان احرار مسلمینی مفادات ایلدککده اهل عسکر بر اشبو تخلیص اولنان مسلمیندن اسرا مزك قیمتلرین اخذ ایده رز دیسهلر قوللرینه بروجهله التفات اولنماز زیرا مسلمین مزبورین مفاداتلریله امراتمشلردر وامرلری بوغیکن بعض مسلمینك اموال خاصهلری ایله مفادات اولنسه عوضدن برشیئله اوزرلرینه رجوع اولنماز پس غنیمتدن اولان نسنهلر ایله مفاداتلرنده رجوع اولنمامق بطریق الاولیدر اما مسلمین مرقومین امیردن اسراء مشرکینله ذمتلرنده غانمین ایچون دین اولمق اوزره مفاداتلرین رجایه اقدام ایلسهلر بوصورتده رعایت شرطلری التزام واوزرلرینه قیمت فدالری الزام اولنور وقیمت مزبوره بدل غنیمت اولوب حکم مبدلده اولمغله بعد الاخذ غنیمته وضع وتسلیم وبعد التخمیس باقیسی بین العسکر تقسیم اولنور واکر مسئلهٔ مزبورهده مفاداتله امر ایلین اسراء مسلمین احرار اولمیوب عبید وجواری بولنسهلر بوصورتده امام بذل ایلدیکی فدا ایله آنلری اشترا قیلمش کبی اولمغله همان آنلری اخذ ومجرای غنیمتده جاری قیلر ومولالری دخی دیلرلرسه آنلری غنیمتده ترك وابقا ودیلرلرسه فدالرنده بذل اولنان اسرانك قیمتلریله اخذ والتقا ایدرلر واول قیمتلری دخی امام المسلمین ینه غنیمته القا ایدر واول بابده نظر اولنور اکر فدالرنده ویریلن اسراء مشرکین رجال بالغیندن ایسهلر بوصورتده اسراء مشرکینك قیمتلری اول عبید وجوارینك قیمتلرینه مساوی یاخود مقدار فاحش یا غیرفاحش ایله اقل یا اکثر اولدیغنه اعتبار اولنمایوب همان تفصیل مشروح اوزره مفاداتلرینه ابتدار اولنور زیرا امام ایچون قبل القسمة اسراء مشرکینك رجالنده ولایت قتل دركار وقتللری بلا عوض ابطال حق غانمینی موجب ایدوکی اشکار ایکن مانحن فیه کبی عوضلرنده اخذ اولنان عبید وجوارینك قیمتلری آنلرك قیمتلرندن اقل اولدقده مفاداتلرنده ثبوت ولایت امام بطریق الاولی بدیداردر واکر اسراء مشرکین نسا وصبیاندن ایسهلر بوصورتده ینه نظر اولنور اکر قیمتلری اول عبید وجوارینك قیمتلرینه مساوی یاخود مقدار یسیر ایله متفاوت ایسه مفادات مزبوره بیع غنائم منزلنده اولمغله تقریر مزبور اوزره رضاء غانمین بولنمازسه دخی امام ایچون ولایت مفادات ینه ثابت اولور واکر قیمتلری اول عبید وجوارینك قیمتلرندن مقدار فاحش ایله اکثر ایسه بوصورتده رضاء اهل عسکر بولنمدقجه امام ایچون عدم جواز مفادات اظهردر مکرکه امام بعض قیمتلرین تمام قیمتلرینه قیاس اوزره بعض مواددهٔ تمام قیمتلرین ادا ایلدیکی کبی مانحن فیهده دخی غانمین ایچون بیت المالدن فضلهٔ قیمتلرین قضا ایلیه بوصورتده دخی کرکدرکه اول عبید وجواری ایله فضلهٔ قیمت فدالرین جمع ایدوب اولا خمسنی ترفیع بعده اربعهٔ اخماسنی بین الغانمین توزیع ایلیه بوندنصکره معلوم اولهکه فکاك اسراء مسلمین انجق شول ارض اوزره تحصیل اولنورکه اسراء مرقومین اول ارضك قرب ووراسنده دفع اعدا ایچون قتال ایتمش اولهلر یعنی اول ارضك خراجندن اخذ وتحصیل وفدالرینه صرف وتحویل اولنور زیرا اخذ خراجه قدرت امام انجق حمایت ارضله حاصل وحمایت دخی انجق اول ارضدن دفع اعدا ایچون قتال ایلین طائفهٔ مقاتله ایله متحصلدر پس طائفهٔ مقاتله اسیر اولوب مفاداتلری لازم اولدقده الغرم بالغنم قاعدهسی اوزره اول ارضك خراجی مفاداتلرینه تعیین اولنمغی مستلزم اولور اما ارض مرقومه عدیمة الخراج ایسه سائر اراضی اسلامك خراجندن اخراج اولنور زیرا اراضی مسلمینك بعضیسندن دفع اعدا ایچون قتال ایلین البته جملهسندن اقتتال ایتمش اولورکه مقصود اهل حرب لدی القدرة استیلاء جمیع اهل اسلام ایدوکی ظاهر اولمغله بعض اراضی مسلمیندن دفعلری بابنده قتال ایلین جمیع اراضی مسلمیندن دفعلرینه مباشر اولمش اولور بوندنصکره مؤلف مصبب المقال عقد مفاداتده رضاء مسلمین معتبر اولمق اوزره قصهٔ سبی هوازن ایله استدلال ایلدیکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم اهل هوازن قبول اسلام اوزره ورود ایلدکلرنده التی بیك مقداری سبایالرین اوزرلرینه مردود قیلمشلردر واجمال قصهلری بووجه اوزره مسرود درکه بعد انقضاء الحرب قبیلهٔ هوازندن ایلچیلر وفود ایدوب رسول الله علیه الصلوة والسلام حضرتلرندن رجای انعامله یارسول الله اشبو حظیرهلر یعنی آغللر ایچنده حبس وحفظ اولنان سبایاده بعض عمات وخالاتك دخی واردر اکرسنکله میانمزده بولنان حق رضاع ملوك عربدن نعمان بن المنذر

مطلب فداء اسراء المسلمین بحمل علی الارض التی یقاتلون من ورائها

وغیرلری مثللو جابره میانلرنده دخی متحقق اولیدی البته آنلر دخی بزم ایچون اول حقه رعایت ایدرلر ایدی
حال آنکه سن بروا حسانده جمیع عالمدن فائق وصله رحمده مجموع بنی آدم اوزره متفوقسین دیو وسیلهٔ ارحامله
اطلاق اسرالری باینده استرحام ایلدیلر وعرض قرابتله مبنای استشفاعلری اولدرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم
هوازندن اولان بنی سعد ایچنده استرضاع اولنمشلر ایدی مترجم فقیر دیرکه سبایاده بعض عمات وخالاتك دخی
واردر دیدکلری اکا مبنیدرکه قبیلهٔ مذکوره دن رضاعا والده لری اولان حلیمه بنت ابی ذؤیب رضی الله عنهانك
اخواتی خاله لری اواوب رضاعا والدلری اولان ابی کبشه نك اخواتی دخی عمه لری او لمشلردر حتی رضاعا
همشیره لری اولان شیما بنت ابی کبشه دخی اول سبایاده بولندیغی مرویدر وغزوهٔ هوازن که غزوهٔ حنیندر اعاظم
غزوات سید الانبیادندر که کتب سیرده بسط وانبا اولنمشدر انتهی واهل هوازن وجه مشروح اوزره عرض حاجت
قیلدقلرنده قلب پرراًفتلرینه مزید رقت عارض اولوب دیدیلرکه صلوة ظهری ادا قیلدیغمزده سزلر قالقوب
مقالهٔ سابقه کزی محضر ناسده اعاده ایدیکز پس تدبیر مذکور اوزره مقاله لرین اعاده ایتدکلرنده رسول الله
صلی الله علیه وسلم بیوردیلرکه بن سزلك بو وجه اوزره قدومکزه منتظر ایدم سز تأخر ایلدیکز تا که سبایاده
سهام مسلمین جاری اولدی بویله ایکن اول سبایادن بنم سهممه وسهام قریشه اصابت ایدنلری بن سیزه بخش
وتسلیم ایلدم همان بو کلام واجب الاتباعی عامهٔ مسلمین استماع ایدوب جمیع مهاجرین وانصار بزلر دخی
سهاممزه اصابت ایدنلری سیزه بخش وتسلیم ایلدیك دیو اتفاق واجماع ایلدیلر انجق مؤلفه دن عیینه بن حصن
جمله یه مخالفت برله امان وبنی فزاره بخش وتسلیم ایتمزز دیو بخل وضنت کذلك اقرع بن حابس دخی جمله دن
مفارقت برله امان وبنی تمیم بخش وتسلیم ایتمزز دیو اظهار خست ایلدیلر ورسول الله صلی الله علیه وسلم بو اختلاف
کلمه یی مشاهده ایتدکلرنده جملهٔ جماعته شو وجه اوزره خطاب ومعاهده برله اشبو قوم وافدین قبول اسلامله
کلدیلر همان سزلر سبیلرینی اوزرلرینه رد وتسلیم ایدیکز و هر کیم مجانا تسلیمدن امتناع ایدرسه دا آنك ایچون
هر رأس اسیر اوزره اول باول اصابت ایده جکیمز غنیمتدن آلتی عدد قلوص یعنی حدیث السن اولان دوه ویرمك
اوزریمزه دین لازم اولسون دیو تطییب مواعده بیوردیلر سن دخی اشبو قصهٔ پر حصه دن فهم ورؤیت ایدرسین که
رسول الله صلی الله علیه وسلم رد اسراده رضاء غانمینی طلب وامتناع ایدنلر ایچون التزام عوضله مطیب قلوب
بعده اسرایی رد وتسلیمله قوملرین نائل مطلب قیلدیلر ایشته بو حدیث کریم بو بابده ذکر ایلدیکمز حکم حکمیده
اصل قویم اولمشدر والله تعالی اعلم بالصواب

باب الموادعة * یعنی مسلمینك اهل حربله مواعدهٔ ترك قتال اوزره مصالحه و موادعه لری مشروعه وغیر
مشروعه اولقده تفاصیل احکامی اشبو بابده قیماً بده مودعه در امام الائمة ابو حنیفه اتم الله تعالی له احسانه
بکل تمه دیرکه مسلمین قتال اهل حرب اوزره قوی الاقتدار ایکن موادعه و مصالحه لری جائز وسزا وار
کوریلمز که مصالحه لری قتال مفروضك ترکنی یاخود تأخیرینی موجب اولمق درکار وامیر المؤمنین بلا ضروره
آنی ارتکاب ایلمك ناصواب ایدوکی آشکاردر قال الله تعالی ولا تهنوا ولا تحزنوا وانتم الاعلون ان کنتم مؤمنین
یعنی ای اهل ایمان سزه مشرکیندن سابقده اصابت ایلین کسر وهزیمتله جهاددن ضعیف وعاجز اولمکز
وجهادده قتل اولنان اخوانکز اوزره مغموم ومحزون اولمکز حال آنکه سز مشرکیندن من جهة الشان
اعلالرسز که سز حق اوزره لرسز وقتالیکز لله در و مقتوللریکز جنتده لردر اما مشرکین باطل اوزره لردر
وقتاللری شیطان ایچوندر ومقتوللری نارده لردر یاخود من جهة العاقبة اعلالرسز که انجام کارده منصور
وغالبلرسز اکر ایمانکز صحیح واسلامده قدمکز ثابت ایسه لکن مسلمین اهل حرب اوزره قوی الاقتدار
دکللر ایسه موادعه ومصالحه لری جائز وسزاواردر که وقت ضرورتده مصالحه موجب نفع بی شماردر
قال الله تعالی وان جنحوا للسلم فاجنح لها یعنی یا محمد اکر مشرکین صلحه میل ایدرلرسه سن دخی میل ایدوب
آنلرایله عقد مصالحه قیل مترجم فقیر دیرکه ظاهر نظم کریم وقت ضرورت وغیری یه ممکن التعمیم ایکن
وقت ضرورته خصوصنی انجق شرط جواز صلح اولان میل صلح مشرکینه نسبت اولنمق ونسبت مرقومه دخی
شك وتردده مستعمل اولان ان شرطیه ایله ایراد اولنمق تفهیم ایلمشدر انتهی وهم وقت ضرورتده مصالحه
تدابیر قتالدندر که مقاتل اوزره واجب اولان اولا قوت نفسنی حفظ واستکمال وبعده وقت قدرتنده مشرکین
اوزره علو وغلبه سین طلب واستحصالدر کورمزمیسنکه طفل صغیرا ولا مص الباب مادریله تحصیل قوت
وقوت ایدوب بعد نبات الاسنان مضغ لحومه کسب اهلیت ایدر پس بو بیانله متبین اولمشدر که نظر مسلمین

وقت ضعفلرنده موادعه ده متعین ووقت قوتلرنده امتناع موادعه برله اشتغال قتالده متمکندر و رسول الله
صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینك مصالحهٔ مشرکینه مباشرت واقدا ملری و بعده ائمهٔ مسلمینك
الی یومنا هذا اولبابده مبادرت واهتماملری جواز مصالحه اوزره دلیل تامدر حتی محمد بن کعب القرظی رحمة الله
تعالی علیه دیدیکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم ابتداء هجرتده مدینه یه قادم اولدقلرنده جمیع
یهود ایله موادعه واول وجهله صلح نامه تحریر ویهوددن هر قومی قدیمی حلیف ومعاهدلرینه کما کان
الحاق وشروط مصالحه لرنده طائفهٔ یهود اعداء رسول اللهه رسول الله اوزره اعانت ایتملرین دخی درج
والصاق ایلدیلر بعده غزوهٔ بدرده فتح ونصرتله مدینه یه قادم اولدقلرنده طائفهٔ یهود بغی وطغیان ایدوب
رسول الله علیه السلام ایله بینلرنده منعقد اولان عهدی قطع ایتملریله رسول الله علیه السلام آنلره ارسال پیامله
حضور شریفلرنده جمع ایدوب دیدیلرکه یامعشر یهود اسلموا تسلموا فوالله انکم لتعلمون انی رسول الله یعنی
ای کروه یهود قبول اسلام ایدیکز که سیف قتالدن سالم اوله سز زیرا سزلر البته بن رسول الله اولدیغمی جزما
بیلورسز وفی روایة دیدیلرکه اسلموا قبل ان یوقع الله بکم مثل وقعة قریش ببدر یعنی ای کروه یهود الله تعالی
بدرده کفار قریشه ایقاع ایلدیکی وقعه نك مثلنی سزلره دخی ایقاع ایتمکدن اقدم قبول اسلام ایدیکز ایشته
بو حدیث جلیل عند الضعف جواز موادعه وعند القوة اقدام مقاتله اوزره اصل اصیل اولمشدر واکر امام
وقت ضعف مسلمینده موادعه یه مباشر اولوب اولبابده اهل حربدن اخذ جعله دخی قادر اولورسه
آنك جوازی ظاهردرکه بلا شیء موادعه سی جائز ایکن مشرکیندن اخذ ماله جوازی امر باهردر
ومال مزبور مقام خراجه قائم اولمغله بلا تخمیس موضع خراجه وضعی لازم اولور زیرا جهاد ایچون
تحریك خیل و بعیر ایتمدین ایادی مسلمینه داخل اولان اموال مشرکین غنیمتدن اولمدیغی قرآن مبینده
فما اوجفتم علیه من خیل ولا رکاب نظم متیندن ظاهر ومستبیندر کذلك وقت ضرورتده کندو دارلری اوزره
غالبین اولان مرتدینله دخی مصالحه جائزدر که مسلمینده قوت قتاللری منعدم اولدقده مصالحه لری انفع
ایدوکی ظاهر ومتمیزدر اما مرتدیندن موادعه اوزره اخذ مال حلال کوریلیوب اهل حربدن استحلال اولنور
زیرا موادعه اوزره اخذ اولنان اموال منزلهٔ خراجده انزال اولنمغله مرتدیندن عقد ذمتله اخذ خراجه شرعا
مجال بولنمدیغی کبی موادعه ایله دخی مجال محالبدر بویله ایکن امام اخذ ایتمش بولنسه بردخی اوزرلرینه ردی
جائز کوریلمز که مرتدین کندو دارلری اوزره غالبین اولدقلرنده دارلری دار الحرب وکندولر اهل حرب
اولمشلر ایکن نفوس واموالرنده جانب مسلمیندن نیل امانه فائز اولمامشلردر حتی مسلمین آنلرك اوزرلرینه استیلا
ایلسه لر مالری غنائم قیلندیغی کبی موادعه ایله اخذ ایلدکلری دخی مسلمینه سالم قیلنوب صکره قبول اسلام
ایتسه لر دخی رد اموالری بهرحال لازم اولماز کذلك بیان محرر اوزره اهل بغیله دخی جواز مصالحه مقرر بلکه
اهل بغیله موادعه یه احتیاج اهل عدل دخی اظهردر که آنلرك بعد التأمل توبه ورجوعلری مأمول ومنتظردر
وآنلردن موادعه اوزره اخذ جعل بالکلیه ممنوعدر که آنلر قوم مسلمین اولملریله خراج رؤس منزلنده اولان جعل
موادعه یی آنلردن اخذ ایلمك غیر مشروعدر حتی اخذ اولنمش اولسه دخی بعد انقضاء الحرب اوزرلرینه ردی
لازمدر که قوم مسلمیندن قتالله اخذ اولنان اموالی بعد سکون الحرب رد ایلمك لازم اولدیغی کبی موادعه اوزره
اخذ اولنان اموالرین رد ایلمك اقدم لوازمدر وعلی هذا مسلمین غلبهٔ مشرکیندن خوفه ذاهب اولوب
موادعه یه طالب اولدقلرنده مشرکین دخی اخذ اموال ایتمدکجه موادعه یه راغب اولمسه لر مسلمین حقلرنده تحقق
ضرورته بناء موادعه اوزره اعطاء مال ایلمك دخی جائز ومناسب کوریلور زیرا دفع مشرکینه قوتلری
یوغیکن موادعه اوزره اعطاء مالی ارتکاب ایلمسه لر مشرکین اموال ونفوسلرینه استیلا ایده جکلری بی ارتیاب
اولمغله ارتکابلری اموالرین نفوسلرینه سپر قیلمغی ایجاب ایدرکه معنای مزبور رأی صوابدر حتی رسول الله
صلی الله تعالی علیه وسلم بعض اصحابلرینه اجعل مالك دون نفسك ونفسك دون دینك یعنی مالکی نفسکه
سپر قیلوب نفسکی دخی دینکه سپر قیل دیو امر وخطاب بیورمشلردر وحذیفة بن الیمان رضی الله عنهما دخی
بر شخص خبیثله مدارات اوزره الفت ایدر ایدی اخوانی بو مداراتنه راضی اولمیوب حذیفه یه سن منافقسین دیو
اعتراضله متقاضی اولدقلرنده لا ولکنی اشتری دینی بعضه ببعض مخافة ان یذهب کله یعنی حاشا
بن منافق دکلم لکن بن بو مداراتمده دینمك بعضیسنی بعض آخری ایله اشترا ومحافظه ایده رم تمام دینمك
زوالندن خوفم ایچون دیو جواب مرضی ویردی پس بو بیانله نمایان اولمشدرکه تمام اموالك ذهابندن خوف

مطلب اذا اخذ المال من اهل الحرب بلا قتال لم یکن غنیمة
مطلب موادعة المرتدین
مطلب لا یجوز اخذ الجعل علی موادعة المرتدین
مطلب موادعة اهل البغی
مطلب طلب الموادعة من المشرکین باعطاء المال الیهم

اولندقده بعض مالدن دفع اعدا قصدیله بعض مالنی ویروب مشرکینله مصالحه ایلمك حق مسلمینده جائز وشایاندر اما مسلمینده دفع مشرکینه قدرت وار ایسه وجه مشروح اوزره موادعه لری قطعا جائز وسزاوار اولماز که موادعهٔ مشروحه ده التزام عار واستلزام ذل وصغار دركار ومؤمنی الله تعالی ایمانله عزیز قیلمش ایکن نفسنی ذلیل قیلمق جائز اولمدیغی آشکاردر و مؤلف صائب الاقوال موادعهٔ مشرکینده جواز اعطاء مال اوزره قصهٔ غزوة الاحزاب ایله استدلال ایلدیکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم اصحاب کراملریله وراء خندقده یکرمی کونه قریب محاصره یه دوچار ومسلمیندن هربری شدائد کونا کون ایله برمرتبه ده زار وناچار اولدیلر که واذ زاغت الابصار وبلغت القلوب الحناجر وتظنون بالله الظنونا آیت جلیله سنده وصف حاللری شرح واشعار اولندی یعنی ای اهل ایمان اعداکز جانب فوقکزدن وجانب اسفلکزدن کلدیکی وقتده وابصاریکز نظر مستقیمدن شخوص وحیرتله منحرف اولدیغی وقتده وقلبلریکز خوفله حلقومکزه کلدیکی وقتده والله تعالی حقنده ظنون کونا کونه ذاهب اولدیکز وقتده الله تعالی نك حقکزده ظاهر اولان نعمتنی ذکر ایدیکز حتی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم درکاه حقده نیاز ایله اللهم انی انشدك عهدك ووعدك اللهم انك ان تشاء لا تعبد یعنی یارب سندن عهد نصرتکی ووعد عنایت واعانتکی ایسترم یارب علی التحقیق سن بزلری کفاره مغلوب ومقهور ایتمکی مراد ایدرسك بن خاتم الانبیا بولنوب ووجه ارضده الیوم بزلردن غیری مؤمنین بولنمامغله سکا بر دخی عبادت ایدر کمسنه قالماز دیو دعا وتضرعه آغاز بیوردیلر بعده برروایتده رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلری رؤساء مشرکیندن عیینة بن حصنه ارسال سفیر قیلوب یا عیینه بن انصارك مدینه ده حاصل اولان اثمار واثمارینك ثلثنی سنك ایچون وعد وتعیین ایلسم یانکده بولنان عسکرك ایله کیرو بلاد غطفانه رجوع ایدوب احزاب مشرکینه امدادی ترکله باعث خذلان اولور میسین بکا اخبار قیل دیو اطماعله تعبیر بیوروب عیینه دخی اکر بنم ایچون نصفنی وعد وتعیین ایدرسکز اویله ایده رم دیو عهد وتقریر ایلدی، وبر روایتده عیینه جانب رسول الله علیه السلامه ارسال پیام ایدوب یا محمد سن مدینه نك بو سنه ده حاصل اولان اثمار واثمارینی بزه ویریرسین همان بز سنکله قتالدن رجوع ایدوب کفار قریشله بینلریکزی تخلیه ایده رز سن همان آنلر ایله قتال ایدرسین دیو عرض مرام ایلدکده رسول الله علیه السلام قبول تکلیفندن نکول بیورملریله عیینه دخی باری نصفنی ویریرسین دیو نصف آخرندن نزول ایلدکده رسول الله علیه السلام بو تکلیفنی قبول ایلدیلر بعده سید الاوس سعد بن معاذ ایله سید الخزرج سعد بن عباده رضی الله تعالی عنهمایی دعوت وخصوص مذکورده آنلر ایله مشاوره یه مباشرتده ایکن عیینه دخی کلوب یا محمد بینمزده عقد اولنان معاهده اوزره برشرطنامه تحریر قیل دیو ابرامه مبادرت ایتمکله رسول الله علیه السلام تحریر شرطنامه ایچون دوات وصحیفه کتوریك دیو اظهار مسارعت بیوردیلر اول حینده سعدین مشار الیهما رضوان الله تعالی علیهما دیدیلر که یا رسول الله بو معاهده یی معاقده ده سکا وحی الهی نازل اولدیمی رسول الله علیه السلام دیدیلر که لا ولکنی رأیت العرب قد رمتکم عن قوس واحدة فقلت اردهم عنکم یعنی وحی الهی نازل اولمادی لکن کوردم که مشرکین عرب سزه قوس واحده دن رمی سهام ایتدیلر یعنی حرب وعداوتکزده اتفاق ایلدیلر بن همان بو طریقله آنلری سزدن دفع ایتمکی تدبیر ایلدم همان سعدین سعیدین رضی الله تعالی عنهما دیدیلر که قوم غطفان کبی مشرکین عرب زمان جاهلیتده شدت قحطدن علهز که دم ایله آلوده قیلنمش دوه یوکیدر اکل ایدرلر ایدی ینه بزلردن تمرهٔ واحده اخذی خاطرلرینه کلمز ایدی مکر که دراهمله بزدن اشترا ایده لر یاخود بزلر بطریق المروءة اطعام ایلدیکمزده تناوله اجترا ایده لر شمدی یا رسول الله الله تعالی سنکله بزلره تأیید واکرام وهدایت قیلمش ایکن بزلر بو نقیصه یی هیچ قبول ایدرمی یز بزلر آنلره انجق سیف اعطا ایده رز یعنی قتال ایده رز اول حینده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم اصحاب کرامدن بو جلادتی ادراك بیورملریله صحیفهٔ مصالحه یی چاك چاك ایدوب عیینه وقومنه اذهبوا لا نعطیکم الا السیف یعنی قالقوب کیدیکز سزه انجق سیف اعطا ایده رز دیو جواب سهمناکله طرد اهل اشراك ایلدیلر حتی اول هنکامده کبار انصاردن اسید بن حضیر رضی الله تعالی عنه کلوب کوردیکه عیینه پیشکاه رسالتپناهیده ایاقلرین اوزاتمش همان غضب آلود حمیت اولوب اول بی ادبی تأدیبه نیت براه دیدیکه یا عین الهجرس اقبض رجلیك اتمد رجلك بین یدی رسول الله صلی الله علیه وسلم والله لولا رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم لانفذت خصیتك بالرمح فی طبعت فی هذا منا مترجم فقیر دیرکه عندیمزده موجود اولان عینی ایکی یا ایله صیغهٔ تصغیر اوزره واقع اولمشدر بو تقدیر اوزره آنکله مرادی عیینه یه اسمی ایله علی وجه الترخیم ندادر وهجرس کسرها ورا ایله شخص اثیم

وقرد وثعلب وولد الثعلب معنالرینه در عیینه یه وصف تحقیر قیلنمشدر اما صاحب المغرب کلام مزبورده روایت صحیحه یا عین الهجرس در وعین کوز معناسنه در یعنی ای هجرسك یعنی قردك یاخود ولد ثعلبك کوزی دیمکدر صغردن کنایه ایله مرادی تحقیردر وصیغهٔ تصغیر تحریف راوی یدر دیدی وعلی کلا التقدیرین معنای کلام ای فلان آیقلرك چك حضور رسول الله علیه السلامده آیقلریکی اوزادرمیسین والله اکر رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حاضر اولمیه لر ایدی یاخود سکا امان ویرمش اولمیه لر ایدی رمحله خصیه کی ثقب ایدر ایدم سن بزدن طمع اخذ ثماره نه زمانده دوشدیك دیمکدر ونسخهٔ حصیریدن خصیتك لفظی موقعنده جنبیك واقع اولمشدر بو تقدیر اوزره معناسی رمحله بر جنبکدن جنب آخریکه دك ثقب ایدر ایدم دیمکدر انتهی ایشته بو حدیث صحیح التحدیثدن نمایان اولمشدر که وقت ضرورتده مشرکینه اعطاء مال اوزره مصالحهٔ مسلمین جائز وشایاندرکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم مسلمینده احساس ضعف ایتدکلرنده صلح مشروحه رغبت ومیلان ایتمشلردر اما وقت قوتده ناجائز وناسزاواردرکه انصاردن سعدین واسید رضی الله تعالی عنهم اجمعین حضراتی قریبا تحریر اولنان قول جلادت تعبیرلرین تقریر ایتدکلرنده رسول الله علیه السلام حضرتلرینه قوت مقاومتلری بدیدار اولوب شق صحیفهٔ صلحه ابتدار ایتمشلردر واعطاء مال اوزره مصالحهٔ مسلمینه باعث حقارت واستذلال اولوب انصارك دخی عدم رضالرینه بادی انجق مذلت مسلمینی اشتمالی اولدیغنه قصهٔ مذکوره ایله استدلال اولندی وحق مسلمینده رضاء حقارت واستذلال قبل تحقق الضرورة بروجهله استحلال اولنماز مؤلف اصابتمدار صب الله تعالی علیه النوال کالغیث المدرار دیرکه امام المسلمین بلاد حربدن بردارك اهلی ایله مصالحه ایلدکدنصکره اول دارك اهلندن برکمسنه برأسه چیقوب دار اسلامده قطع طریق واخافهٔ ابناء سبیل ایتمکله مسلمین آنی اخذ وتحصیل ایلسه لر آنك بو فعلی نقض عهده تحمیل اولنماز زیرا اول دارك اهلی موادعهٔ سابقه ایله امان مسلمینده قائملردر کورمزمیسنکه آنلردن بریسی اول موادعه ایله دار اسلامه داخل اولسه آمن وتعرضدن سالمدر ودار یمزده مستأمن بولنان برأسه قطع طریق واخافهٔ ابناء سبیل ایتمکله عهدینی ناقض اولماز نته کیم فعل مزبور ذمیدن صادر اولدقده عقد ذمتنه ومسلمدن واقع اولدقده صحت ایماننه مناقض اولمازلکنه سی اولدرکه نقض عهدی انجق مجاهدهٔ قتال الله ظاهر اولوب شخص مرقومك دخی منعه سی بو ایتماوب دار اسلامده مسلمیندن ممتنع اولمامغله فعل مزبورنده متلصص عد اولنوب مجاهر اولماز کذلك حد منعه یه بالغ اولمیه جق مرتبه ده برقاچ کمسنه لر فعل مزبور اوزره اتفاق ایلسه لر بو دخی ذکر اولنان فعل واحد حکمنه الحاق اولنور که کندولر غیر ممتنع وسائر اهل دارلری بو فعللرینه راضی اولمیوب بلکه مانعلردر اما اهل منعه اولوب دار اسلامده بطریق المجاهره فعل مزبوره مباشرت ایلسه لر نظر اولنور اکر فعل معهودلرنده ملکلرینك واهل مملکتلرینك امر ورخصتلری غیر موجود ایسه انجق اشخاص مرقومین ناقض العهود قیلنورلر که فائدهٔ معاهده انجق ترك قتال ایکن اشخاص مرقومین منعه لریله تمنع وتعزز اوزره خلاف موجب موادعه یه مباشرت ایتملریله ناقض عهد اولملری بلا جدالدر اما ملکلری واهل مملکتلری موادعهٔ قدیمه لری اوزره محفوظلردرکه آنلر سبب نقض عهده مباشرت ایتمیوب ومباشرت ایدنلره راضی دکللر ایکن ذنب غیر ایله مؤاخذه لری غیر ملحوظدر واکر امر ورخصتلری موجود ایسه بو صورتده اول دارك جمیع اهلی نقض عهود ایتمش اولوب مسلمین قنده بولورلرسه جمله سنی قتل وسبی ایلمك امور مباحه دن معدود قیلنور زیرا امر ملکله فعللری فعل نفس ملك موقعنده واقع اولوب اهل مملکت ملکلرینه منقاد وریاست ملکلرینه راضی وموادعه ومقاتله ده ملکلرینه تابع اولملریله ملکلری ناقض عهد اولدقده اهل مملکتی آنك نقضنه واقف اولسونلر اولمسونلر نقض عهدده البته اکا تابع اولورلر مکر اول داردن برکمسنه ملکلرینك اشخاص مرقومینه امر ورخصتندن اقدم دار یمزه قادم اوله که شخص مزبور دار یمزه امانله داخل اولمغله منعه سنه عودت ایدنجیه دك ینه امان اوزره سالم قیلنور واکر اشخاص مرقومینك خروجلرینه امر ملکلری بادی اولمیوب انجق ملکلری خروجلرینه واقف ایکن منعلرینه تصدی ایلمسه بو دخی صورت امر ایله برابر وآنك حکمی بونده دخی مقرردرکه اشخاص مرقومین ملکلرینه تابع ومنقاد اولوب ان السفیه اذا لم ینه مأمور مثلی اوزره آنلر امثالی سفها سفاهتلریندن منع اولنمدقده همان سفاهتله مأمورینندن تعداد اولنورلر وهم ملکلری اوزره اقتضاء موادعه ایله واجب اولان قادر ایسه منعلرینه ابتدار وغیر قادر ایسه حاللرینی جانب مسلمینه اخبار ایکن بو واجبی ترك واهمالی همان آنلره قتال ایله امری کبی اوله جغی آشکاردر مؤلف

مطلب الذمی والمستأمن لا یکونان ناقضی العهد بقطع الطریق واخافة السبیل مالم یکونا اهل منعة

صائب الاجتهاد اثابه الله تعالى بمثوبات الجهاددركه امام المسلمين بعد الموادعة قتال مشركين حق مسلمينده انفع ايدوكنه عالم اولوب ملكلرينه نبذ عهد ايله بعث سفير ايتمكله متقدم اولسه بو تقدمنه نقض عهدى لازم اولوب جواز قتال مشركيني مستلزم اولور زيرا امام اوزره غدردن اجتناب بابنده ملكلرينه قصد قتالى اخبار ايله نبذ عهددن زياده شيء آخر ايجاب اولنماز لكن بو صورتده ملك اهل حرب اطراف مملكتنه خبر نبذ مسلمينله ايصال منذرايده جك مقدارى زمان منقضى اولمدقجه مسلمين اول طرفلره حمله وهجوم ايتملرى جائز ومرضى كوريلمز زيرا ملك اهل حرب خبر نبذك وصولندن صكره اطراف مملكتنه ايصال ايچون زمانه محتاج اوله جغى عنديمزده آشكار اولمغله اطراف مرقومه حقلرنده قبل مرور الزمان نبذ عهديمز تام اولمديغى بديدار درامابعد مرور الزمان اطراف مزبوره يه ورود خبر معلوم مسلمين اولمق واجب اولميوب همان اوزرلرينه حمله وهجوملرى جائز ومتناسب كوريلور زيرا مسلمين انجق ملكلرينه اعلام حال ايلمك واجب واطراف مزبوره يه اعلامى انجق ملكلرى اوزره لازم ومترتب اولمغله ملكلرى آنلره اعلام ايتمدكده هلاكلرين ملكلرى موجب اولوب مسلمين مستوجب اولمامشدر لكن آنره خبر وارد اولمديغنه مسلمين على وجه اليقين عالم اولورلرسه مستحبدركه مسلمين قبل الاعلام اوزرلرينه هجومه عازم اولميه لركه فرض مذكور اوزره هجوملرى خديعه يه مشابه وخديعه دن تحرز مسلمينه لايق اولديغى كبى مشابه خديعه دن دخى تحرزلرى لايق ايدوكى ظاهر وغير مشتبهدر اما صورت سابقه كبى اهل حرب قتال مسلمين ايچون ارسال جنود ياخود امام المسلمينه نبذ عهد ايچون ارسال وفود برله نقض عهود طرفلرندن موجود اولمق بشقه دركه آنده مسلمين عدم وصول اخباره جازم اولسه لردخى هر طرفلرينه هجوم وحمله يه عازم اولملرى جائزدر زيرا اولبابده نقض عهد كندو طرفلرندن ظاهر اولمغله نقض عهده آنلر مسلميندن اعلم اوله جقلرى متبادر درحال آنكه ملكلرى اوزره لازم ايديكه اطراف مملكتنه اعلام ايتديكه نقض عهده عازم اولميه بو صورتده دخى مسلميندن بر سرحدك اهاليسى جوارلرنده بولنان اهل حربه هنوز خبر نقض عهدلرى واصل اولمديغنه جازم اولسه لر لايق دكلدركه قبل النبذ والاعلام قتاللرينه عازم اوله لر لكن بو بابده نبذ واعلاملرى انجق على سبيل الاستحبابدر يوقسه نقض عهد صنع ملكلرى ايله تمام اولوب آنده وقت وزمان معتبر اولمامغله همان هجوم وحمله لرى جائز وصوابدر اما نقض عهود امام المسلميندن واقع اولمق بشقه دركه آنده نبذ واعلام امام اوزره واجب اولمغله ملكلرندن خبر واصل اوله جق مقدارى زمانه دك امهاللرين مستوجبدر والحاصل على كلا التقديرين نقض عهودده حال ملوكه اعتبار اولنوركه دارك دار الحرب ودار ذمت ودار امان عداولنمسنده منعه سى مداردر ومنعه سى دخى انجق ايچنده نافذ الحكم اولان سلطانله استحضار اولنور حتى بردارك سلطانى حربى اولدقده دار مزبوره حكم دار الحربده ادخال وايچنده بولنانلردن اسلام ياخود ذمتله معروف اولان اشخاصدن غيريلرين سبى ايلمك استحلال اولنور واكر بلاد حربدن مسلمينله موادعين اولميان قومك دارندن بركسنه موادعين اولان قومك دارينه امانله دخول بعده دار ثانيه دن دار اسلامه بلا امان حلول ايلسه مسلمين ايچون اول كسنه اوزره سبيل وصول يوقدركه دار موادعينه امانله لاحق اولمغله اهل موادعه يه ملحق اولمشدر واهل موادعه استيمان جديد ايتمدين كلسه دخى داريمزده آمن قيلنديغى كبى آنلره ملتحق اولانلر دخى آمن ومطمئن قيلنورلر كذلك اول كسنه نك اهل دارى بزمله موادعين اولان اهل دار ايله موادعين اولوب دار ثانيه يه دخولدن صكره بزم داريمزه حلول ايلسه ينه اوزرينه سبيل وصول يوقدركه بينلرنده منعقد اولان موادعه لرى بربرينه منزله اعطاء امانده نزول ايتمشدر كورمزميسنكه بزلر موادعينمزك دارلرينه ورود ايدوب اول كسنه دخى آنده موجود اولسه البته اوزرينه سبيل تعرضمز مسدوددر پس اول كسنه دار الحربده بزلردن آمن بكن داريمزه خروجله امانيمزدن خارج اولمق ممكن اولماز اما اول كسنه دار موادعينمزه دخول ايتمدين همان اهل دارى ايله موادعينمز ميانلرنده منعقد اولان موادعه يه اعتماد ايله دارندن دار اسلامه حلول ايلسه فيء مسلمينه موصول قيلنوركه بزمله اهل دارى ميانلرنده عقد موادعه پذيراى حصول اولمامشدر كورمزميسنكه مسلمين اكا كندو دارنده ظفرياب اولسه لر فيء اوله جغى بى ارتيابدر كذلك مسلمين آنك اهل دارى اوزره هجومله آنلرى اسير ايلمك شرعا جائزدر واول كسنه دخى حكم مزبورده داخل ومتميزدر پس وجه مشروح اوزره داريمزده حاصل اولدقده كندو ايله موادعينمز بينلرنده منعقد اولان موادعه نك اكا نفعى اولمامغله فيء مسلمينده داخل قيلنور واكر موادعينمزدن بركسنه اهل حربدن موادعينلرى اولان قومك دارينه موادعه لرى اوزره داخل اولوب بزلر دخى اول دارك اهلى ايله قتال واوزرلرينه استيلا وغلبه يه نائل اولديغمزده اول كسنه

بن سزك موادعينكزدنم وبو قوملة موادعه مز اولمغله دارلرينه كلمشيدم دعوا ايلسه بو قولى بلا حجة قبوله سزا كوريلمز زيرا مسلمين آنى موضع اباحت نفس ومالده بولدقلرندن صكره دعواى حرمتى مسموع اولماز مكركه مسلميندن اقامت بينه يه شروع ايليه اولبابده بينه سى قبول واماني معتبر ومشروع كوريلور زيرا دعواى موادعه دعواى عقد ذمت منزلنه انزال اولنوب شخص معهود دخى بن ذمى ايدم بو داره تجارت ايچون كلمشيدم ديمش اولسه اسر وقتلى حلال اولمديغى كبى ما نحن فيهده دخى حلال اولميوب حكم امانده ادخال اولنور واكر موادعينمز اولان اهل دارى موادعينمز اولميان اهل دار اسير ودارلرينه ايصال ايدوب ياخود اهل دار موادعينك بعضيلرى كندو اهل دارلرى اوزره خروج ومحاربه ايله اهل دار غير موادعينه التحاق واتصال ايلدكلرندن صكره مسلمين اهل دار غير موادعين اوزره استيلا ايله خوشحال اولسه لر اول قوم مأسورين وملتحقين دخى فيء مسلمينده ادخال اولنورلر زيرا صورت التحاقلرنده كندو اهلى دارلريله منابذين ومحاربين اولملريله اهل دار اخرادن محسوب اولدقلرندن بيننمزده باعتبار الدار ثابت اولان حكم موادعه مسلوب اولمشدركذلك صورت اسرلرنده اهل دار اخراده مقهور واعور نفسلرندن رشته تملكدن ممنوع ومقصر اولملريله آنلرده حكم دار اخرى ظهور ايلمشدر اما دار اخرايه امانله دخوللرى بشقه دركه مستأمنين امانله داخل اولدقلرى دارك اهلندن عد اولنمازلر كورمزميسنكه اهل حرب داريمزه استيمانله داخل اولدقلرنده ينه كالاول دارلرينه منسوبين اولوب مسلمين آنلرى اسير وداريمزه ادخال ايدوب ياخود آنلر اهل دارلريله منابذه ومحاربه اوزره داريمزه اهل ذمت اولمق اوزره خروج ايتدكلرنده اهل داريمزدن محسوبين اولورلر واكر اهل دار موادعه دن بر عورت اهل دار اخرادن بر رجل ايله تزوج واول داره انتقال واولادى ظهور ايلدكدنصكره مسلمين اول دار اوزره استيلا ايله مسرور اولسه لر اول عورت واولادى فيء مسلمينده مسطور قيلنورلركه عورت زوجنه تابعه در وزوجى غير دار موادعه دندر كورمزميسنكه مستأمنه اولان عورت داريمزده مسلم ياذمى ايله تزوج ايلدكده اهل داريمزدن عد اولنور اما اهل دار موادعه دن بر رجل اهل دار اخرادن بر عورتى تزوج واولادى حصول اندنصكره اول عورت اولادى ايله بلا امان داريمزه دخول ايلسه مسلمين ايچون كرك عورت وكرك اولادى اوزره سبيل وصول يوقدركه زوجنه متابعتله حكمى حكم اهل دار موادعه يه موصول قيلنمشدر كذلك داريمزه مرقومتين اهاليسندن بريسى اهل دار اخرادن بر جاريه اشترا قيلسه اول دخى حكمنده منكوحه ايله على سوادركه جاريه نك مولاسنه متابعتى عورتك زوجنه متابعتنه مماثل بلكه دخى اقوادر واكر اهل دار موادعه دار اخرى اوزره استيلا واهلنى كندولره عبيد واما ياخود كندولره اداء خراج ايتمك اوزره عقد ذمتله ابقا ايلسه لر مسلمينك آنلره دخى تعرضلرى جائز وسزا كوريلمز اما عبيد واما قيلدقلرى صورتده موادعه مزايله مالكينه ثابت اولان امان املاكلرينه دخى ثابت اوله جغى بى كماندر اما اهل ذمت قيلدقلرى صورتده قوم مذكورين اهل دار موادعه دن اولوب تحت يدلرنده مقهورين اولمشلردر واهل دار موادعه دن معدود اولنلر اوزره مسلمين ايچون سبيل تعرض مسدوددر نظيرلرى مسلمينله اهل ذمتدركه دار اهل ذمت جمله دار اسلامدن تعداد اولنديغى كبى اهل دار موادعه نك دخى دار اهل ذمتلرى جمله دار موادعه دن اعتداد اولنور اما بيننمزده موادعه بولنميان اهل دار اخرى بلاد موادعين اوزره استيلا واهلنى معامله مشروحه اوزره استبقا ايتمش اولسه لر بو صورتده اول ايكى دارك هر برينه هجوم مسلمين جائز وسزا كوريلوركه بيان سابق اوزره مقهورين حكم دارده قاهرينه تابع وقاهرينله ميانه مزده عقد موادعه غير واقعدر وبزبو اصلى قريبا بيان وحكم دارده معتبر اولان سلطان وظهور احكام ايدوكنى افاده واعلان ايلديك پس موادعينمز دار اخرى اوزره استيلا ايدوب اول دارده حكم نافذ حكم موادعين اولمش ايسه دار مزبوره دار موادعه دن تعداد اولنور اما عكس قضيه اوزره اول ايكى دارده حكم نافذ حكم سلطان دار اخرى ايسه ايكيسى دخى دار موادعه دن اعتبار واعتداد اولنماز مؤلف كريم الخصال اكرمه الله تعالى باكرم النوال ديركه مسلمين دار الحربده بر حصنى محاصره ايله اشتغال بعده اول حصندن منصرف اولملرى اوزره اهل حصندن اخذ اموال ايلسه لر مال مزبور على طريق القهر والغلبه اخذ اولنمغله تخميس اولنوب فيء مسلمينده ادخال اولنور اما مسلمين هنوز ساحه لرينه نزول ايتمدين امام المسلمينه ارسال رسول ومال معلوم اوزره بر مدت موادعه برله نيل مأمور ايلسه لر آنده حكم شرعى بشقه دركه مال مزبور بطريق القهر والغلبه محصول اولميوب همان اهل حرب على وجه الرضاء آنى مبذول قيلدقلرنده امام المسلمين دخى اعزاز دين واذلال مشركين ايچون اخذ وقبول ايتمش اولديغندن خراج وجزيه منزلنه نزول ايتمكله وجوب تخميسى مشروع ومعقول كوريلمز واهل ذمتدن نقض عهد ايدنلر دخى اعطاء

ما الله موادعهٔ مسلمینه طالب اولدقلرنده مال مزبوری اخذ ایلمك حق مسلمینده جائز و مناسب کوریلور که
اهل ذمت نقض عهد ایله سائر اهل حرب کبی محارب اولمشلردر اما مرتدین بشقه‌در که بیان سابق اوزره آنلردن
موادعه ایچون اخذ جعل ایلمك جائز ولایق دکلدر نکته‌سی اولدر که قتل مرتد بطریق الحد واجب اولمغله
اخذ مال ایله ترکی جائز اولمدیغی کبی تأخیری دخی جائز و مناسب کوریلمز اما اهل ذمتدن نقض عهد ایدنلری قتل ایلمك
نوبله دکلدر کورمزمیسنکه بونلر مجددا ذمی قبولیله کالاول اداء خراجه راضی اولسه‌لر ذمتلرینه مساعده برله
اخذ خراجلری جائز و مرضی کوریلور و حکم معهود حق مرتدینده مفقوددر پس فریقین مذکورینندن
بطریق الموادعه اخذ مال دخی منوال مشروح المآل اوزره‌در لکن مرتدین بهرسنه رجاللرندن یوز رأس ویرمك
اوزره مصالحه‌یه طالب اولسه‌لر حق امامده بو وجه اوزره مصالحه‌لری جائز و مناسب کوریلور که اخذ رجاله
موادعه‌لری اخذ مالی مستوجب دکلدر زیرا استرقاق مرتدین جائز اولمامغله همان اخذ اولنان یوز رأس
رجال اوزره عرض اسلام اولنوب قبول ایدرلر ایسه سالم قیلنوب ایتمزلر ایسه قتللری التزام اولنور پس موادعهٔ مرقومه
رجال مأخوذینده اقامت حکم شرعه طریق موصل اولمغله حکم صحت واستقامته متوصل اولمشدر کذلك
بهرسنه نساء وصبیانلرندن یوز رأس ویرمك اوزره مصالحه‌یه طالب اولسه‌لر حق امامده بو وجه اوزره مصالحه‌لری
دخی جائز و مناسب کوریلور زیرا مرتدین قبول اسلام ایتمدکلری صورتده رجاللرنده حکم شرعی وجوب قتل
اولدیغی کبی نسالرنده دخی اسلام اوزره اجبار اولمغله موادعهٔ مرقومه نساء مأخوذه‌ده اقامت حکم شرعه
مداردر یوقسه موادعهٔ مرقومه‌ده مرتدین اوزره اشتراط مال بولنمادیغی بدیداردر ومسائل محرره‌ده بهرسنه
اخذ اولنان رؤس مرتدین غیر معینین اولوب موادعه ایله دخی مأخوذین وغیرلری آمنین اولملریله بعد الاخذ
هیچ برینی استرقاقمز جائز وسزاوار اولمیوب همان حکم شرطله اخذ ایلدکلریمزه اسلام اوزره اجبار ایدرز آنلردخی
قبول اسلام ایدرلر ایسه کما کان احرار قیلنورلر اما مسائل مزبوره‌ده مرتدین ابتداء سنه‌ده نساء وصبیانلرندن یوز عدد
رؤس معینه ویرمك اوزره مصالحه‌یه طالب اولسه‌لر حق امامده بو مصالحه‌یه مساعده نامشروع ونامناسبدر زیرا
فرض مذکور اوزره امانمز رؤس معینه‌یه شامل اولمیوب مرتدین دخی اهل دار الحرب اولدقلرندنصکره نسا
وصبیانلری جائز الاسترقاق اولمغله رؤس مرقومه بعد الاخذ ممالك مسلمینه داخل قیلنملریله موادعه‌ده آنلری
شرط قیلمق مال اخری شرط قیلمغله معادل اولور وبز قریبا بیان ایلدیك که اول بابده شرط مال تجویز
واستحلال اولنماز لکن بویله ایکن امام موادعهٔ مرتدینده اخذ مال ایتمش اولسه مال مزبور بردخی اوزرلرینه
رد اولنمایوب فیٔ مسلمینه ادخال اولنور کذلك رؤس معینهٔ مرقومه‌یی دخی اخذ ایتمش اولسه جمله‌سی ممالك
مسلمینه الحاق واسلام اوزره اجبار ایله استرقاق اولنورلر اما ابتداء سنه‌ده رجاللرندن یوز عدد رؤس معینه ویرمك
اوزره موادعه‌یه راغب اولسه‌لر بو موادعه‌یه مساعده جائز ومناسب کوریلور زیرا استرقاق رجال مرتدین شرعا
بر وجهله ممکن اولمامغله کرك معین وکرك غیر معین موادعه‌ده آنلری شرط قیلمق مرتدین اوزره اشتراط خراجی
متضمن اولماز واکر امام المسلمین عربدن عبدهٔ اصنام اولان بر قومله قتال ایدوب قوم مرقومین دخی طلب موادعه‌یه
اقبال ایلسه‌لر بونلرك دخی مواعده‌لری جمیع احکامده موادعهٔ مرتدینله همحالدر زیرا مرتدین کبی عربدن عبدهٔ
اصنام دخی استرقاق اولنمایوب آنلردن سیف واسلامدن غیری نسنه قبول اولنمادیغی معلوم علماء آفاقدر
انجق مرتدینله میانلرنده فرق واحد نمایاندر که قوم مرقومین بهرسنه رجاللرندن یوز رأس ویرمك اوزره طالب امان
اولسه‌لر حق امامده اول وجه اوزره اعطاء امان جائز وشایان کوریلمز اما مرتدین بشقه‌در که ذکر وبیان اولندی
بویله ایکن امام مصالحهٔ مرقومه‌لرین التزام ایدرسه کرکدر که شرط قیلنان یوز رأسی رجال عربدن اخذ ایتموب
همان رقیقلرندن اخذه اقدام وآنلری دخی موضع خراجه وضع ایتمکه اهتمام ایدر ومعنای مزبور موادعه‌لرنده
اوزرلرینه اشتراط مالی متضمن اولمغله عدم جوازی متبین اولمشدر اما مرتدینده رؤس مأخوذه رقیقلرندن
تعیین اولنمق لازم اولماز وتعیین اولنمق دخی اشتراط مالی مستلزم اولماز نکته‌سی اولدر که عبید مرتدین بعد الاخذ
قبول اسلام ایتمزلر ایسه آنلرك دخی احرار مرتدین کبی قتللری التزام اولنمغله رؤس مأخوذه عبیدلرندن تعیین اولنمق
هیچ فائده‌یی استلزام ایلمز اما عربدن عبدهٔ اصنامك رقیقلری استحقاق قتلده احرارلری کبی دکلدر درحتی
اوزرلرینه مسلمین استیلا ایلسه‌لر آنلری قتل ایتمزلر بناء علیه رؤس مأخوذه عبیدلرندن تعیین اولنمقده مسلمینه فائده
واردر وشرط مذکورك مقتضاسی مسمایه استدامت ملك اوزره تملکدر وعبید عربك اول تملکه محلدر احرارلری
دکلدر ومؤلف اصابت ایتمه‌ب اصل کتابده مرتدینله مشرك عرب میاننده فرق آخری اشراب واول بابده مزید اطناب

ایلمشدر اخلاطینه‌سی اولدر که مرتد اسلامدن بعد الاقرار رجوع ایتمکله علی طریق الحد قتلی واجب ومشروعدر
کورمزمیسنکه بعد الارتداد رسالت یاخود طریق آخر اوزره دارمزه امان ایله داخل اولسه بردخی دار الحربه
رجوعنه رخصت ویریلمیوب همان اوزرلرینه عرض اسلامه مبادرت وقبول ایتمزلر ایسه قتلنه مباشرت اولنور نظیری
شول کمسنه‌در که قصاصا قتلنه مستحق اولدقدنصکره دار الحربه لاحق اولوب بعده رسالت یاخود طریق آخر
اوزره امان ایله دارمزه دخولی متحقق اوله آنك دخی دار الحربه رجوعنه رخصت ویریلمیوب همان قتلنه مبادرت اولنور
اما عربدن عبدهٔ اصنام فی الاصل داخل اسلام اولمامشلردر کورمزمیسنکه آنلردن رسالت یاخود طریق آخر ایله
دارمزه امان ایله داخل اولنلرینه رجوع دارلرنده رخصت نائل اولورلر حتی قوم مرقومین رسول الله صلی الله تعالی
علیه وسلم حضرتلرینه امان ایله ورود والتجا ایدرلر ایدی ورسول الله صلی الله علیه وسلم آنلری تأمین وامانلرینه وفا
ایدرلر ایدی پس عندیمزده ظاهر ومتحقق اولمشدر که مشرکین عرب بطریق الحد قتله غیر مستحقلردر
ومدعای مزبوره دلیل اولدر که مرتدیندن استرقاق اولنان نساء وصبیان اسلام اوزره جبر ایله تنکیل اولنوب
مرتدینك تهود وتنصر ایدنلرك اکل ذبیحه‌لری وبعد الاسترقاق ملك یمینله وطیٔ نسالری تحلیل اولنماز اما
مشرکین عرب بویله دکلدر که آنلرك استرقاق اولنان نساء وصبیانلری اسلام اوزره بلا اجبار فیٔ مسلمینه ادخال
اولنوب اهل کتابدن اولنلرینك اکل ذبیحه‌لری وبعد الاسترقاق ملك یمینله وطیٔ نسالری استحلال اولنور ایشته
بو بیانله مشرکین عرب قتله بطریق الحد مستحق اولمدقلری نمایان اولمشدر بناء علیه مشرکین عرب بهرسنه
رجاللرندن یوز رأس ویرمك اوزره مسلمینله موادعه ایلدکلرنده رؤس مرقومه احرارلرینه مصروف قیلنمایوب
انجق بعد الامان محل تملك اولان رقیقلرینه معطوف قیلنور توضیحی اولدر که صورت مزبوره‌ده احرارلرندن
اخذ اولنسه استرقاق اولنمدقلرندن بشقه امانمز آنلره متناول اولمغله قتللری دخی غیر ممکن اولدیغندن اخذلری
مسلمین ایچون هیچ فائده‌یی متضمن اولماز اما مرتدین بشقه‌در که امان واقع آنلری قتله غیر مانعدر حتی احرارلرندن
یوز رأسی اخذ ایتدیکمزده اوزرلرینه عرض اسلام ایدوب قبول ایتمزلر ایسه قتللرینه اقدام ایدرز وعربدن اهل
کتاب اولنلرك احکامی غیر عربدن مشرکین سائرینله متساویة الاقدام اولمغله آنلردن دخی موادعه اوزره اخذ
خراج ایلمك حرام اولماز زیرا آنلر عقد ذمته طلبکار اولدقلرنده مساعدهٔ مسلمین جائز وسزاوار بلکه حقیر وذلیل
اولدقلری حالده علی وجه الانقیاد اعطاء جزیه‌یی تشریع ایلین حتی یعطوا الجزیة عن ید وهم صاغرون
نظم جلالت نثاری انجق عربدن اهل کتاب حقلرنده نازل اولدیغی آشکاردر ورسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرتلری نصارای عربدن اهل نجران ایله بهرسنه بیك ایکی یوز حله که هر حله ازار ورداکبی ایکی لباسدن عبارتدر
ویرملری اوزره مصالحه بیورمشلر ایدی وحضرت عمر رضی الله عنه عربدن بنی تغلب اوزره وضع جزیه مراد
ایتدکلرنده بنی تغلب قبول جزیه‌دن استنکاف ایدوب زکوة امواللرین ایکی قات ویرملری اوزره مصالحه بابنده
استرحام واستعفاف ایلدکلرنده جناب فاروق مراملرینه اسعاف ایدوب بعده هذه جزیة فسموها ماشئتم
یعنی بو زکوة نامیله ویردیککز جزیه‌در سز دیلدیککز اسم ایله اکا تسمیه ایدیکز دیو اجراء حکم شریعت برله
رفع نزاع وخلاف ایلدی پس نصوص مبینه ایله عربك اهل کتابندن جواز اخذ جزیه متبین اولدقده اکا قیاسله
علی سبیل الموادعة جواز اخذماللری عندیمزده متعین اولمشدر ومؤلف کثیر الافضال مدعای مشروح المآل اوزره
قیاسدن بشقه حسن بصری رضی الله عنه‌دن مأثور اولان اثر جلالت اشتماله استدلال ایلدیکه قال امر رسول الله
صلی الله علیه وسلم ان یقاتل العرب علی الاسلام فلا یقبل منهم غیره وامر ان یقاتل اهل الکتاب علی الاسلام فان ابوا
فالجزیة یعنی رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلری عرب ایله اسلام اوزره قتال ایدوب آنلردن اسلامك غیری
قبول اولنمامق اوزره امر ایلدیلر وعلی الاطلاق اهل کتاب ایله اسلام اوزره قتال ایدوب امتناع ایدرلر ایسه
جزیه اوزره قتاله امر ایلدیلر مترجم فقیردیر که قوم مذکورینندن علی سبیل الموادعه اخذ اولنان مال فی الحقیقه
جزیه ایسه قیاسله استدلالده خلل بولنوب دکل ایسه اثر مشروحله استدلال مختل اولور مکر اثرده وارد اولان
لفظ جزیه قصهٔ بنی تغلبده تقدیم اولندیغی کبی جزیهٔ حقیقیه وحکمیه‌دن تعمیم اولنه انتهی بناء علیه
امام المسلمین قوم مرقومینله بهرسنه یوز رأس ویرملری اوزره موادعه ایلسه بو عقدی جائز ومناسبدر انجق
اول رؤسی نفوس وذراریلرندن اخذ ایتمیوب انجق رقیقلرندن اخذ ایلمك واجبدر که امانمز نفوس وذراریلرینه
شامل اولمغله اخذلری غیر قابلدر حتی اخذ ایتمش اولسه اخذی فائدهٔ مسلمینی مستلزم اولمامغله بنه اوزرلرینه
ردی لازمدر اما رؤس مشروطه‌نك قیمتلری اولمق اوزره دراهم ودنانیر اعطاسنه عازم اولورلر ایسه آنی اخذ ایلمك

لازمدر که امان کبی جنس مالدن اولیان شیئله رقیق کبی جنس مالدن اولان شیئ مبادله ده علی الاطلاق
شرط اولنان رؤسده حکم شرعی وجه مشروح اوزره اخذ قیمتلرندن ملزمدر واکر قوم مرقومین فی الاصل
غیر موادعین ایکن هر رأس سنه ده نسا وصبیانلرندن یوز رأسی افراز وشونلری اخذ ایتمک شرطی اوزره بزه امان
ویریکز دیو مسلمیندن نیاز ایلسه لر رؤس مذکوره جائزة الاسترقاق اولوب فی الاصل تحت امانده داخل اولمدقلرندن
مساعدهٔ مرامارینه جواز ویریلور وبیلمک کرکدر که موادعات مشروحه دن هر موادعه که امام آنک ضمننده
اخذ جعله اقدام ایتمش اوله هرنه زمان نقضنده نفع مسلمینی ملاحظه برله مراد ایدرسه نقضنه اهتمام ایدر
اما اولبابده غدردن احتراز ایچون اطراف بلادلرینه خبر واصل اولنجیه دک نبذ وامهالی التزام ایدوب درجنك
اول قتاللرینه اقتحام ایتمك لازمدر وهر موادعه که ضمننده اخذ جعله اقدام ایتمش اوله آنده دخی اکرچه هرنه زمان
ملاحظهٔ نفعله مراد ایدرسه جواز نقضی مالا کلامدر لکن بو تقدیر اوزره جعل مأخوذدن مدت باقیه نك
حصه سنی رد ایلمك اوزرینه الزام اولنور حتی اوچ بیك دینار مقبوض اوزره اوچ سنه موادعه ایتمشیکن برسنه دنصکره
نقض موادعه یه عازم اولسه آنك ایکی ثلثنی رد ایلمك لازمدر کورمز میسنکه همان عقیب موادعه ده نادم اولوب
نقضه عازم اولسه جمیع مالی رد ایلمك لازمدر پس معنای مزبور بعض مدت مرورنده بعض مالی رد ایتمکی
مستلزمدر امامدت موادعه تماما منقضیه اولسه موادعه مزرسیدهٔ انحلال اولمغله قتاللری بلانبذ استحلال
اولنور انجق آنلردن موادعهٔ سابقه ایله دار یمزده حاصل اولان مدت منقضیه اولسه دخی مأمنه واصل اولنجیه دك
حکم امانده داخل قیلنور زیرا دار یمزده حصولی امان اوزره واقع اولمغله مأمنه بالغ اولمدقجه حکم امانی
مرتفع اولماز والله تعالی اعلم بالصواب

باب الموادعة ممایصالح علیه المسلمون المشرکین فیسعهم قتالهم بعده اولایسعهم * یعنی مسلمین مشرکینله
اوزرینه مصالحه ایتدکلری بعض شروطدن ناشی عقد موادعه ایتمشلر ایکن ینه مشرکینله قتاللری جائز یاخود
غیر جائز اولان مواضعی فرق وتفصیلده فصل فاصل لازم التحصیلدر مؤلف صواب اندیش صانه الله تعالی
یوم الحساب عن کل تشویش دیرکه مشرکیندن برعسکر بعض مداین مسلمینی محاصره ایتمکله مسلمین نفوس
وذراریلری اوزره خوفه ذاهب اولوب مشرکینه خطابله سزه اون بیك دینار ویره لیم اوزریمزدن قالقوب
بلادیکزه کیتمك اوزره دیو عرض مطالب ایتدکلرنده مشرکین دخی اظهار رضا وقبض جعلله کسب ارتضا
ایلدکلرندن صکره مشرکین هنوز اوزرلرندن منصرف اولمادین یاخود منصرف اولوب هنوز بلادلرینه واصل
اولمادین مسلمین آنلردن ضعف وخلله مطلع اولسه لر اوابدن نبذ عهده محتاج اولمایوب کمال غفلتلرنده
دخی اوزرلرینه هجومله قتل واسرلری جائز وواسع کورلور زیرا مسلمین آنلره اعطاء امان ایتمیوب انجق
اوزرلرندن منصرف اولملری ایچون ماللرین نفوس وذراریلرینه فدا قیلمغه شتابان اولمشلر اولوب مشرکین
دخی مسلمینی محاصره برله اخذ اموالرنده ظالمین اولدقلری نمایان اولمغله وقت قدرتده مسلمین آنلردن
انتقام ایلمك جائز وشایاندر قال الله تعالی ولمن انتصر بعد ظلمه فاولئك ماعلیهم من سبیل یعنی البته اول کسنه لر که
کندویه ظلم اولندقدنصکره ظالمدن انتقام ایلیه اول کسنه لر اوزره عتاب وعقابله اصلا سبیل یوقدر وقال تعالی
اذن للذین یقاتلون بانهم ظلموا وان الله علی نصرهم لقدیر مترجم فقیر دیرکه بو آیت شریفه ده یقاتلون کلمهٔ
منیفه سین نافع وابن عامر وحفص رحمهم الله تعالی بناء مفعول اوزره قرائت وسائر قرار رحمهم الله تعالی بناء
فاعل اوزره روایت ایتمشلردر معناسی طرف مشرکیندن قتال اولنان مؤمنین ایچون یاخود مشرکینله قصد قتال
ایلین موحدین ایچون مباشرت قتالده اذن ورخصت ویریلدی طرف مشرکیندن ظلم اولندقلری سببی ایله
وعلی التحقیق الله تعالی آنلره نصرت ایتمکه البته قادر ومقتدردر دیمکدر ومانحن فیهده مدعای مذکور اوزره
استدلالده معنای مزبور کافی اولمغله اول مقدار ایله اکتفا اولندی بقیهٔ مزایاسی کتب تفاسیردن طلب واستقصا اولنه
انتهی وهم نبذ عهده احتیاج انجق غدردن احتراز ایچون اولوب عدم نبذ ایله غدر دخی انجق مسلمین آنلردن
اخذ مال ایلدکده ظاهر اولور ومانحن فیه کبی انصرافلری اوزره بطریق الرشوة اعطاء مال ایلدکلرنده ظاهر
اولمدیغی واضح وممتازدر اما مسئلهٔ مرقومه ده مسلمین مشرکینه خطابله سزکله مصالحه ایده لم اوزریمزدن
قالقوب بلادیکزه کیتمك شرطیله سزه اون بیك دینار اعطا مز اوزره دیو بسط کلام یاخود مشرکین مسلمینه خطابله
بزله مصالحه ایدیکز اوزریکزدن قالقوب بلادیمزه کیتمك شرطیله بزه اون بیك دینار اعطا کز اوزره دیو عرض مرام
ایتمش اولسه لر بو صورتلرده مسلمین نبذ عهد ایتمدکجه یاخود مشرکین بلادلرینه رجوع ایتمدکجه حمله وهجوملری

حرام اولور زیرا بین الفریقین صلح وموادعه معقود اولدقدنصکره قبل وصول المأمن بلانبذ قتاللری غدر امانه نی
معدود وحرمت غدر دخی مشهور ومشهوددر ومصالحه وزن مفاعله اوزره جاری اولمغله عقدی مسلمین ومشرکیندن
فریق جانبدن واقع اولورسه البته جانب آخره دخی شامل وساری اولور کذلك احد الفریقین فریق آخره خطابله
نسالمکم سزکله مسالمه ایده لم یاخود نتارکم سزکله متارکه ایده لم یاخود نوادعکم سزکله موادعه ایده لم
یاخود نؤمنونا ونؤمنکم سز بزه امان ویریکز بز دخی سزه امان ویره لیم دیو بسط کلام ایلسه لر ینه قبل وصول
المأمن بلانبذ قتاللری حرام اولور کورمزمیسنکه احد الفریقین فریق آخره اوزره شرط بدل ایتمشیکن الفاظ
مذکوره دن برینی ذکر ایلدکلرندنصکره بلانبذ قتاللری حلال اولمیان پس شرط بدلده دخی استحلال اولنماز
اما مسئلهٔ اولاده مسلمین بلاذکر البدل همان مشرکینه اوزریمزدن قالقوب کیدیکز دیوب مشرکین دخی
امتثال ایلسه لر مسلمین تعاقب ایدوب بلانبذ قتال وقتللری حلال کورلور پس مشرکینه انصرافلری اوزره اعطاء
مال ایتدکلرنده دخی استحلال اولنور ومصالحه وموادعه دن صکره قتاللری بلانبذ حلال کورلمك انجق بلوغ
مأمنلرینه دك مد وایصال اولنوب بلوغلرندن صکره قتاللری استحلال اولنور زیرا موادعهٔ مشروحه مسلمیندن
علی الاطلاق انصرافلری اوزره واقع اولوب انصرافلری دخی بحسب العاده جانب مأمنلرینه اوله جغی ظاهر
وشایع اولمغله مانحن فیهده مسلمیندن انصرافلری انجق مأمنلری اولان دار الحربه راجع اولملریله حاصل اولور
وکلام مطلق دلالت عرفله مقید قیلنمق امر محققدر واکر مسئلهٔ مرقومه ده مسلمین مشرکینه خطابله سزه
شوقدر نسنه اعطا ایده لیم بزدن منصرف اولنجیه دك بزله مقاتله ایتمکز اوزره معناسنی نعطیکم کذا علی ان
لاتقاتلونا حتی تنصرفوا عنا لفظی ایله ادا قیلسه لر بودخی ذکر مصالحه وموادعه ایله علی سوادر که مقاتله باب مفاعله دن
اولوب وقوعی جانبیندن حاصل اولمغله ذکری موجب موادعه اولان جانبیندن اشتراط ترك قتالی مشتمل اولمشدر
وموجب عقد ایله تصریح همان لفظ عقد ایله تصریح منزلنه نازلدر واکر سزه شومقداری نسنه اعطا ایده رز
اوزریمزدن منصرف اولنجیه دك بزدن بر فردی قتل ایتمکز اوزره مفهومنی نعطیکم کذا علی ان لا تقتلوا منا احدا
حتی تنصرفوا عبارتیله تفهیم ایتمش اولسه لر بو صورتده بلانبذ هجوملری تجویز وتسلیم اولنور کذلك سزه
شومقداری نسنه اعطا ایده رز بزدن برآی کف ید ایتمکز اوزره مفهومندن نعطیکم کذا علی ان تکفوا عنا شهرا
عبارتیله تعبیر ایلسه لر ینه بلانبذ قتاللری تجویز وتقریر اولنور که بو عباره لرده اهل اسلام نفسلری اوزره اهل حرب
ایچون کرك صریحا وکرك دلالة شرط امانی التزام ایتمشلردر اما سزکله مصالحه یاخود موادعه ایده رز بزدن
برآی کف ید ایتمکز شرطیله سزه شو مقداری نسنه اعطا مز اوزره مؤداسنی نصالحکم اونوادعکم علی ان نعطیکم
کذا علی ان تکفوا عنا شهرا لفظی ایله ادا ایتمش اولسه لر بو صورتده قبل انقضاء الوقت نبذ ایتمدکجه قتاللری جائز
وسزا کورلمز زیرا لفظ مصالحه یاخود موادعه نی تصریح وبیانله اهل حرب ایچون مدت معینه ده نفسلری
اوزره شرط امان ایلمشلردر وموجب موادعه حرمت قتال اولوب حرمتلر دخی توقیتی محتمل اولمغله موادعه
دخی توقیته متحمل اولدیغندن شهر معین منقضی اولمدقجه حکم امانلری منتهی وزائل اولماز لکن عقد مرقوم
غرهٔ هلالده بدیدار اولمش ایسه انجق شهر هلالی معتبر اولوب تمام ونقصانه نه اعتبار اولنماز اما اثناء شهرده استوار
قیلنمش ایسه تماما اوتوز کون اوزره حملی برقرار اولور زیرا شهورده هلاللر اصل اولوب ایام ثلثین بدل ایدوکی
صوموا لرؤیته وافطروا لرؤیته فان غم علیکم فاکملوا شعبان ثلاثین یوما یعنی رؤیت هلال رمضانده صائم اولوب
رؤیت هلال شوالده افطار ایدیکز واکر هلال اوزریکزه مختفی ومستور اولورسه شهر شعبانی اوتوز کونه اکمال
بعده صیامله اشتغال ایدیکز حدیث شریفندن معلوم وبدله مراجعت قیام اصله ممکن اولمیوب انجق فوات
اصله ممکن اوله جغی امر مجزومدر واکر مسلمین اهل حربله سنهٔ مستقبله ده کف یدلری اوزره مصالحه یه ابتدار ایتمش
اولسه لر عقد صلحلری غرهٔ هلالده بدیدار اولمش ایسه سنهٔ معهوده اون ایکی شهور هلالیه اعتبار اولنور
قال الله تعالی ان عدة الشهور عند الله اثنی عشر شهرا اما اثناء شهرده استوار اولمش ایسه بو صورتده
شهور آتیه دن اون بر شهر هلال ایله اعتبار وایچنده عقد صلح اولنان شهر دخی ایام ایله اعتبار اولنوب اول شهردن
ایام باقیه عد وشمار واون اوچنجی شهردن اکا ضم ایله اوتوز کونه ابلاغ مقدار قیلنور وقول مذکور
امام ابو یوسف وامام محمد رحمة الله علیهما نك قول منصورلریدر اما عند ابی حنیفة رضی الله تعالی
عنه مسئلهٔ مزبوره ده جمیع شهور ایام ایله اعتبار وهربری اوتوز کونه ابلاغ ایله تکمیل مقدار قیلنور
وبو شرح المختصرده عدت واجاره مسائلی میاننده بو اختلافلرین بسط وبیان ایلدیك واما مین همامین توجه

مطلب المطلق من الکلام ینصرف بدلالة العرف

مطلب الحرمات تحتمل التوقیت

مطلب الاهلة اصل فی الشهور والایام بدل عنها

مطلب تفصیل الشهور والایام والسنة

مقاللرنده شو وجهله استدلال ایدرلرکه بدله مراجعت انجق فوات اصل متحقق اولدقده ممکن اولوب فوات اصل
دخی انجق شهر واحدده متعین اولمشدر اما ابو حنیفه رضی الله عنه تعلیل کلامنده بو نهجله اوزره بسط مرام
ایدرکه مسئلهٔ مزبوره ده شهر اول اکمال ثلثین ایله تمامه واصل اولمدقجه شهر ثانی داخل اولمامغله آنك دخی
دخولی شهر اول کبی وسط شهرده حاصل اولور کذلك شهور باقیه دخی شهر اول وثانی کبی جمله سی وسط شهرده
داخل اولورلر مترجم فقیر دیرکه بعض صورده بعض شهور غرهٔ هلاله مصادف اوله جغی ظاهر اولمغله
تعلیل مزبور اولبابده قاصر اید وکی امر باهردر انتهی واکر مسلمین اهل حربه بز سزه کراع وسلاحیمزی
و یره لیم سزدخی بزه بیك دینار و یروب اوزر یمزدن قالقوب کتمك اوزره دیو بسط مقال ایلسه لر بوصورتده بلانبذ
قتاللری استحلال اولنور زیرا عقد مذکور میانلرنده بیع جاری مجراسینه جاریدر و بیع جاری بین المتبایعین
دلیل امان عدا اولنمقدن عاریدر بوندنصکره مجرد قالقوب کیتملرینه طالب اولملری نفسلری اوزره اشتراط امانلرین
موجب اولماز اماسزکله مصالحه یا متارکه یا مسالمه ایده‌یوز بزسزه کراع وسلاحیمزی و یرمك شرطیله سزدخی
بزه بیك دینار و یروب اوزریمزدن منصرف اولمق اوزره دیو تعبیر ایتمش اولسه لر قبل بلوغ المأمن بلانبذ آنلرایله
قتاللری تجویز وتقریر اولنماز که جانبینه دلیل امان اولان لفظ مصالحه متحقق ایکن انضمام بیعله حکم مصالحه یه
تغیر لاحق اولماز وصورت مفروضه ده اهل حرب هنوز دار اسلامده ایکن مسلمین نبذ عهد ایله قصد قتال ایلسه لر
بودخی تجویز واستحلال اولنماز که اهل حربدن اخذ مال ایتمشلردر واخذ مال اولمسان مصالحه ده رد مال
اولنمادیغه تمام نبذلری عدیم الاحتمالدر بلکه لازمدر که اهل حربه سزاخذ ایلدیککز کراع وسلاحی بزه رد ایدیکز
بزدخی دنانیریکزی سزه رد ایده لیم بعده سزکله قتال ایده لیم دیو اولا عرض مرام ایدوب بعده اهل حرب دخی
رضا و یرلرسه بربرینه رد ایلدکلرندنصکره نبذلری رسیدهٔ تمام اولمغله دیلرلرسه قتاله اقدام ایده لر اما اهل حرب
رد مأخوذلرینه رضا و یرمزلرسه بوصورتده مسلمین دخی مأخوذلرین رد ایتمیوب همان نبذ ایله ابتدا بعده قتاله
اعتداقیلری جائز وسزا کوریلور که اهل حرب رد مأخوذلریندن امتناع ایتدکلرنده مأخوذلرین مأخوذ مسلمینه
مقابل قیلدقلری نمایان اولوب همان بدلدن عاری برمصالحه درمیان قالور و بومثللو مصالحه ده برشیئی رد لازم
اولمیوب همان بعد النبذ قتاله قیاملری جائز ومتقوم اولور واکر مسلمین اهل حربه کراع وسلاحلرین و یرمك
شرطیله منصرف اولملری اوزره مصالحه یه مائل اولوب آنلر دخی قبول وعقد موادعه وانصرافله مأمنلرینه
واصل اولدقلرندنصکره دارالحربه مسلمیندن برسریه داخل واول کراع وسلاحی اغتنام واخراجه نائل اولسه لر
کرك قبل القسمة وکرك بعد القسمة اصحاب سابقینی آنلره متوصل اوله مزلر زیرا آنلری اهل حربدن ممتنع ایکن
طیب خاطرلری ایله اعطا ایتمشلردر و غنیمته بولنان اشیاده مالك قدیمك حق اخذی انجق یدندن قهرایله
اخذ اولنان اشیاده ثابت یوقسه طیب نفسله ویردیکی اشیاده غیرمثبتدر که قهرایله اخذ اولنمقده مظلوم اولمغله
اهل غزا اوزره لازمدر که آنی یدینه اعاده برله اکا نصرت وآندن دفع ظلمی ملتزم اوله لر اما طیب نفسله اعطاسی
قهرایله اخذ اولنمغه مساوی دکلدر و یدندن قهرایله اخذ اولنان مالك قدیمك بعد زوال الملك حق اخذی
خلاف قیاس اوزره وارد اولان نص ایله ثابت ومتحقق اولمغله من کل الوجوه اکا مساوی اولمیان نسنه حکم شرعیده
اکا ملحق اوله مز کورمزمیسنکه مسلمین فداء اسراء اسلامده بعض امتعه لرین و یرمش اولوب صکره غنیمتده
اول امتعه یه ظفریاب اولسه لر اعطالری طیب نفسلری ایله واقع اولدیغندن بروجهله استرداد واستصحاب
ایده مزلر اکرچه اصل مسئله ده استشکال اولنوب ذکر اولنان کراع وسلاح اهل حرب مسلمینی محاصره ایتملریله
یدلرینه بطریق الظلم داخل اولوب علی سبیل القهر والاستیلا مأخوذلری منزلنه نازل اولمغله مسلمینك آنده
حق اخذلری حاصلدر دیو اشکال اولنور لکن مسئلهٔ فدا ایله سبقت ایلین تنظیر واضحدن جواب اشکال مرقوم
ظاهر ومتضح اولمشدرکه ذکر اولنان معنای ظلم فداء اسراده دخی موجوددر که اهل حرب حبس اسراء
مسلمینده ظالمین اولدقلرنده مسلمین بذل ماله مفاداتلرنده صرف مجهود ایتمشلردر پس آنده حق اخذلری
ثابت اولمادقده ما نحن فیهده دخی متثبت اولماز واکر اهل حرب هنوز اول کراع وسلاحی دارالحربه ادخال ایتمدین
اهل سریه دار اسلامده اوزرلرینه استیلا وکراع و سلاحی اغتنام واستحصال ایتمش اولسه لر بودخی مسئلهٔ
سابقه ایله همحالدر زیرا مأخوذلری نفس اخذ ایله مملوکلری اولمشدرکه مالکلری آنلری طیب نفسلری ایله
اعطا قیلمشلردر و بومثللو سبب تملیك بیع وهبه ایله تملیك کبی قبضله تمام اوله جغی هویدادر اما بطریق الاستیلا
اخذ ایتدکلری بشقه درکه آنده دارلریله احراز ایتمدکجه مالك اوله مزلر زیرا آنده سبب تملك قهر واستیلا ایدر

وقهر واستیلا دارلریله احراز ایتمدکجه تمام اولماز وصورت مزبوره ده اول کراع وسلاح اهل سریه نك غنیمتلری
اولوب بعد التخمیس بینلرنده قسمت اولنور زیرا اهل حرب فرض مذکور اوزره دار یمزده اهل منعه بولنوب
طرف مسلمیندن آنلره اعطاء امان اولنمامشدر پس اوزرلرینه استیلا اولندقده آنلردن اخذ اولنان غنیمت
اوله جغی نمایاندر حتی مسلمین اهل حربدن بلاامان دار اسلامده بولنان شخص واحد یاخود قوم غیرممتنعین ایله
احراردن اولان اسراء مسلمینك فدالری ایچون بعض امتعه و یرمك اوزره مصالحه لرین اتمامدن مسلمین آنلرك
اوزرلرینه هجومه اقدام وکندولرین اخذ واسترقاق ومماللرین نهب واستغنام ایلسه لر بوصورتده فدا ایچون
و یریلن امتعه یی اصحابنه رد ایتملری الزام اولنور اما مشرکین اهل منعه بولندقلرنده جواب مسئله بشقه درکه
حکم قبضلری انجق منعه لرینه اعتبار ایله تمام اولوب تحقق منعه لری دخی انجق دار اسلامده اهل منعه بولنوب
یاخود دارلرینه وصوللری ایله تام اولمغله ما نحن فیه کبی امرین مذکورین بری بولنمادقده تمام قبضلری ملحوظ
اولمیوب مال مدفوع ملك دافع اوزره باقی ومحفوظ قیلنور زیرا دافع اول مالی انجق فداء اسیر حر ایچون دفع
ایلدیکی معلوم واسیر حر بروجهله مملوك اولمدیغی امر مجزوم اولمغله بینلرنده واقع اولان عقد مصالحه
همان نفس عقد ایله یاخود ادنای قبضله مثبت ملك اولان مبادلهٔ حقیقیه ده منتظم اولمامغله مقبوضلرنده
موجب ملك اولان قبضلرینی اتمام ایچون دارلریله احرازلری لازمدر کورمزمیسنکه صورت مفروضه ده
اهل حرب سبیل اسراء احراری تخلیه ایتدکلرندنصکره صاحب المتاع دار اسلامده یدلرندن متاعنی اخذه
قادر اولسه اخذی جائز وواسع کوریلور که اهل حربك آنی اخذلری حبس اسیر مسلم کبی ظلم اولان سبیله واقع
اولمشدر کذلك اخذینه مسلمیندن صاحب المتاعك غیری ظفریاب اولسه یینه صاحبنه ردی ایجاب اولنور
کورمزمیسنکه دارلرینه رجوع ایتمدین قبول اسلام ایلسه لر اول متاعی صاحبنه رد ایلمك اوزرلرینه الزام اولنور
اما اهل منعه بولندقلرنده حکم شرعی بشقه درکه آنده بعد الاسلام صاحبنه تسلیملری ایچون امر وابرام اولنمازلر
پس بو ایکی صورتده متاع مرقوم صاحبینك غیری ایادی مسلمینه واصل اولدقده صاحبنه رد وعدم رده ینه
وجه مشروح اوزره نظام و یریلور واکر اهل حرب اول متاعی بطریق الاستیلاء اخذ واستلاب ایتمش اولسه لر
بوصورتده اهل منعه اولسونلر او لمسونلر دارلریله احراز ایتمدین قبول اسلام ایلدکلرنده صاحبنه رد ایلمك
اوزرلرینه ایجاب اولنور کذلك صورت مرقومه ده متاع مزبور صاحبینك غیری ایادی مسلمینه واصل اولدقده
ینه علی کلا التقدیرین وجوب رد حاصلدر اما فصل سابقده یعنی فداء اسرا ایچون بطریق الصلح اخذ ایلدکلری
صورتده اهل منعه اولوب اولمامالری میاننده معنای فارق اولدرکه اهل حرب اول بابده اهل منعه بولندقلرنده
حکم اسلام عسکرلرنده جاری اولمدیغی مالا کلامدرکه کندولر بالطوع حکم اسلامی التزام ایتمدکلرندن بشقه
منعه لری اعتباریله مسلمینده دخی ولایت الزام ظاهر الانقطاع والانفصامدر بناء علیه آنلردن معنای ظلم ظاهر اولسه
دخی قبضله مقبوضلرنده ثبوت ملکلرینه مانع اولمقده مؤثر اوله مز اما اهل منعه اولمدقلرنده حکم اسلام اوزرلرنده
جاری ایدوکی ظاهردرکه کندولر بالطوع التزام ایتمزلرسه دخی مسلمینده قهر ایله ثبوت ولایت الزام باهردر بناء علیه
ظالمین اولدقلرنده قبضله مقبوضلرینه صاحبی طیب نفسله و یرمش ایسه دخی مالکی اوله مزلر نظیری شول
مالدرکه صاحبی آنی بعض ظلمه یه علی طریق الرشوة بذل وایصال ایدر توضیحی اولدرکه اهل منعه بولندقلرنده
برمسلم دار اسلامده عسکرلرینه واروب بر درهم فضه سنی علی وجه الربو ایکی درهم فضه لری ایله بیع ایلسه
بیعی جائز اولوب اهل منعه اولمدقلرنده حکم جوازدن متجاوز اولوز پس بوفرق واضح ایله ماقبلنده ذکر ایلدیکمز
معنای فارق دخی متضح اولوز مؤلف صائب التحریر اکرمه الله تعالی بجنة وحریر دیرکه اهل حربدن اهل منعه
بولنان برطائفه دار اسلامده مسلمیندن برقومی اخذ ایدوب آنلره البته سزی قتل ایده رز یاخود بزه اموالکزی
بدل یکزایله اعطا یاوضع اموالکزه دلالت ایدز سزدیو تهدیده مباشرت ومسلمین دخی اعطا یادلالته مبادرت
اتدکلرندن صکره مشرکین مرقومین دار اسلامده ایکن قبول اسلام ایدوب یاخود برقوم مسلمین اوزرلرینه استیلا
برله اموال مغهوده یی یدلرندن استغنام ایلسه لر کرك قبل القسمة وکرك بعد القسمة اصحابنه بلاشیء ردلری الزام اولنور
زیرا اصحاب مالی بطریق القهر اخذ ایلدکلرنده اعطا ودلالت قیلدقلری ماللرین دخی بطریق القهر ایتمش
اولدقلری مجزوم و بومثللو سبیله دارلریله احراز ایتمدکجه مال مسلمینه مالك اولمیه جقلری معلوم اولدیغندن
اهل حرب قبول اسلام ایتدکلرنده رد اموال اوزرلرینه واجب اولوب اموال مزبوره یی مسلمین استغنام ایتدکلرنده
قبل القسمة و بعدها اصحابنه بلاشیء ردی مستوجب اولورلر اما مسئلهٔ سابقه بشقه درکه آنده صاحب المال

مشركيندن حال امنا عنده مالی طيب نفسی ايله تسليم ايتمش اولوب اهل حرب دخی اهل منعه بولنوب
حکم اسلام اوزرلرينه جاری اولمامغله نفس قبضله حکم ملكلرين تميم ايتمشلردر واكر مشركين مداين مسلميندن
برمدينه يی احاطه ايدوب اهل مدينه آنلره خطابله بزلر ايچكزدن نساوذراريلريمزايله چيقوب مدينه يی ايچنده
بولنان اشيا ايله سزلره تسليم ايده لم ديو بسط كلام ومشركين دخی مساعدهٔ مرام ايتسلريله اهل مدينه جميعا
ياخود بعضا خروجه اقدام ايدوب ياخود هنوز آنلردن فرد واحد خروجه اهتمام ايتممشيكن اهل حربك ضعف
حاللری آنلره اعلام اولنسه بوصورتده بلانبذ اوزرلرينه هجوم واقتحام وقتاللرين التزاملری جائز كوريلور
زيرا مسلمين آنلره اعطاء امان ايتميوب همان كندولر چيقوب مدينه يی يدلرينه تسليم ايده جكلرين بيان ايلمشلردر
وبيان مذكور امانه دليل اولميوب انجق تحقيق مقهوريت مسلمينه دليل اولمغله وقت قدرتده بلانبذ قتاللری
تجويز وتحليل اولنور اما مسئلهٔ مزبوره ده شرط مذكور اوزره مصالحه ايده لم ديو صلحی تصريح ايتمش
اولسه لر بلانبذ قتاللری تصحيح اولنماز زيرا لفظ مصالحه التزام اولنان شرط اوزره جانبيندن اشتراط امانه
دليل ايدوكی شايع واشتراط امان بلانبذ جواز قتاله مانعدر بوصورتده مسلمين ذراريلری ايله ايچلرندن چيقوب
باب مدينه يه واصل اولدقلرنده مشركينك ضعف حاللرينه مطلع اولسه لر بو مقدار ايله شرط خروج رسيدهٔ
تمامدر زعمی ايله بلانبذ قتاللری جائز وواسع كوريلمز زيرا شرط معهود ايله مقصود مشركيندن بلاصلح امين
اوله جقلری موضعه ذراريلری ايله خروج وورودلری ايدوكی عرف ناسه مراجعتله هرشخصك معلوم ومشهودلريدر
ومجرد باب مدينه يه خروجله مقصود معهودك تام اولميه جغی بديهی اولمغله حکم امانلری منتهی اولمامشدر
كذلك صلح اولمادیغی تقديراوزره بربرندن خوف ايده جك مرتبه ده مشركينه قريب اولان موضعه واصل اولسه لر
بودخی حکم سابقده داخل اولور اما بر موضعه واصل اولسه لركه اول موضعدن جانب مشركينه عود
ورجوع ايتدكجه بربرندن خوفلری مقطوع اولسه بوتقدير اوزره مسلمين رجوع وبلانبذ قتاللرينه شروع ايلسه لر
لايق ومشروع كوريلور زيرا صلح مذكور ايله جانبيندن ثابت اولان امان مسلمينك مشركيندن امين اولدقلری
موضعه وصوللری ايله رسيدهٔ پايان اولمشدركه صلح معهود ايله مقصود انجق فريقينك بربرندن امتيازی اولوب موضع
مرقومه وصوللرنده دخی امتيازلری حقيقة وحكما ظاهر ونمايان اولمشدر واكر مسلمين دارالحربه دخول ايتدكلرنده
مشركين اطرافلرين احاطه ايتملريله هرطرف مصالحه يه مائل ومسلمين ايچلرندن رجوع ياخود ارتحال شرطی اوزره
عسكرده بولنان اشيايی مشركينه تسليم اوزره مسالمه يه قائل اولسه لر بوصورتده مسلمين داراسلامه واصل اولمدقجه
بلانبذ آنلر ايله قتاللری حکم جوازده داخل اولماز زيرا ايچلرندن خروج ياخود ارتحاللری انجق دارلرندن خروج
ومأمنلرينه ولوج ايله رسيدهٔ تمام اولوب مأمنلری دخی انجق داراسلامدر اما مسئلهٔ اولاده اهل حرب داراسلامده حاصل
اولملريله وجه مشروح ومشروط اوزره مسلمينك آنلرك ايچلرندن خروج وارتحاللری همان ايكی فريقك بربرندن امين
اوله جقلری موضعه وصوللرنده تمامه واصل اولور لكن مانحن فيه كبی مسلمين دارالحربده حاصل اولدقلرنده
اهل حربك رجوع مسلمينی شرط ايتملری سياقنده على ان ترجعوا عنا قوللری بلاداسلامه رجوعلرين
شرط ايلمك مساقنده حتى ترجعوا عنا الى بلادكم قوللری منزلنده نازلدركه بطريق العرف معروف اولان
نسنه نص ايله مشروط قيلنان نسنه يه معادلدر واكر داراسلامده محصوربن اولان اهل مدينه مشركينله
مصالحه يه قيام وايچلرندن نسا وذراريلری ايله موضع فلانی يه خروج اوزره استسلام ايتمش اولسه لر مسلمين
اول موضعه بالغين اولمدقجه مشركينله بلانبذ قتاللری حرام اولوركه شرطلری اول وجهله عقد وابرام اولنمشدر
حال آنكه الشرط املك عليك ام لك مثلی مشهور انامدر بوصورتده مسلمين بينلرنده شرط قيلنان موضع
فلانی يه خروج ايتميوب همان آندن اقرب اولوب آنده بربرندن امين اوله جقلری موضع آخره خروج واول موضعدن
موضع فلانی يه كيده جك مقداری مدتده اول موضعده اقامت ايلدكلرندن صكره اهل حرب اوزره بلانبذ هجوم
واقتحامه عزيمت ايلسه لر بوعزيمتلری داخل حکم صحت قيلنور كه مقصود اهل حرب عين موضع فلانی اولميوب
همان اول موضعه كيده جكلری مقداری مدتده طرف مسلميندن نيل امان ايكن آنك دخی تقدير مذكور اوزره
حصولی نمايان اولمشدر وحکم شرعی ظاهر لفظ اوزره بنا قيلنمايوب انجق معنای مقصود اوزره ابتنا قيلنوركه
مفيد اولميان نسنه يه اعتبار اولنمايوب انجق مفيد اولان نسنه يه اعتنا اولنور ومؤلف عاليجناب اصل كتابده
انجق واصل اولدقلری موضعدن شرط ايلدكلری موضع فلانی يه كيده جكلری مقداری مدتده اقامتلرين ذكر
واكتفا ايلمشدر شارح شريحی نژاد شرح الله تعالى صدره يوم التناد ديركه عندمده قول اصح اولدركه

مطلب المعروف بالعرف كالمشروط بالنص

مطلب حكم الشرع يبنى على المقصود لا على اللفظ

واصل

واصل اولدقلری موضعده اقامتلرنده اول موضعدن موضع فلانی يه كيده جكلری مقداری مدت كفايت ايتميوب
بلكه موضع فلانيدن كيرو اول موضعه كله جكلری مقداری مدت دخی ضم اولنمق شرط ورعايت اولنور
زيرا اهل حربك شرط امانده ذكر موضع فلانيدن مراملری انجق مسلمين موضع فلانی يه وصولدن صكره
مدت مديده مرور ايتمدكجه طرفلرينه رجوع والتحامه فرصتياب اقتحام اولمامليدر وبو مقصود انجق
ضم معهود ايله رسيدهٔ تمام اولور مترجم فقيرديركه كرك متن متين التحرير وكرك شرح منشرح انتقريرده
كتب وتسطير اولنان مسئله انجق شو وجه اوزره تصوير اولنمشدركه مسلمينك واصل اولدقلری موضع
شرط قيلنان موضع فلانيدن اقرب وآنك طريق مستقيمی اوزره جايكير اوله امابو صورتلرك خلافنده
جواب مذكور صحيح كوريلميوب انجق مذكور اوزره قياس ايله جواب آخر استخراج وتصحيح اولنور والحاصل
على جميع التقادير مسلمينك بلانبذ صحت هجوملرنده معتبر اولان مدت تأخير مدينه لردن موضع فلانی يه
واصل وآندن جانب مشركينه راجع اوله جقلری مقدار ايله تقدير اولنور انتهى مؤلف بی نظير مسئلهٔ
مشروحه يی تنظير ايدوب ديركه كورمز ميسنكه مدينهٔ مسلمين بغداد اولوب اهل حربله ايچلرندن كوفه يه
خروجلرين شرط وايراد ايتمشلر ايكن كوفه دن ابعد اولان بصره ياخود مكه ياشام جانبلرينه خروجده اجتهاد ايلسه لر
بعدالوصول عودت وبلانبذ قتاللری امور جائزه دن تعداد اولنور وقول مذكورده آنفا ذكر ايلديكمز معنايه
اشارت واردركه اهل حربيچون اعتبار عين مكان مسماده فائده لری انجق اعتبار مدت مشروحه ده
آشكار دركورمز ميسنكه مصالحه لری مسلمين آنلر ايله برآی قتال ايتمك شرطيله ايچلرندن خروجلری اوزره
ياخود مسلمين بلاد اسلامده برآی سير وسفر قيلملری اوزره معقود اولمشيكن ايچلرندن برقاچ كونلك مسافه يه
خروج وآنده مدت شهری تكميل ايده جك مقداری قعود بعده اهل حرب اوزره بلانبذ قتال ايچون ورود ايلسه لر
بودخی امور جائزه دن معدوددركه انقضاء مدت معهوده ايله حصول مقصودلری واضح ومشهوددرلكن
مسائل مذكوره ده اعتبار اولنان مدت انجق هرفريقك آخردن امين اوله جغی موضعه وصوللرندن
صكره حلول ايلدن زماندن عبارتدر زيرا قبل الامن حاللری هنوز مدينه لرنده بولنوب ايچلرندن خارج اولمدقلری
هنكامده اولان احواللری كبيدر ومواضع مرقومه دن هرموضعده كه اهل مدينه ايچون بلانبذ قتالی
حلال كورمديك اول قتالی سائر مسلمين واهل ذمت ايچون دخی استحلال ايتمزكه اهل حرب صلح مذكور اوزره
امان اهل مدينه ده داخل وامان بعض مسلمين حق جماعت مسلمين وحق اهل ذمتلرنده نافذ ومتحصلدر
قال عليه السلام يسعى بذمتهم ادناهم وهر موضعده كه اهل مدينه ايچون بلانبذ قتاللری جائز كوريله
سائر مسلمين واهل ذمت ايچون جوازی بطريق الاولى واضح ومتبر اولور والله اعلم

باب من فداء المشركين فی الموادعة ومايكون محرزا بغصب المشركين ومالايكون * يعنى موادعه ايچون مشركيندن
اخذ اولنان فدايه وغصب مشركينله محرز اولوب اولميان اشيايه متعلق برباب واجب الدرايه دراكر مشركين
دارلرنده آمنين واوزرلرينه مسلمين هجوم ايتمك واحكام اسلامی اجرا ايتمك اوزره بلادلرنده ساكنين اولملری
شرطيله بهرسنه مسلمينه يوز رأس ويرمك اوزره موادعه يه طالبين اولسه لر بوموادعه اوزره موادعه حق مسلمينده
تجويز وتحسين اولنماز مكر ترك موادعه ده مشركيندن خائفين اوله لر زيرا موادعه دن مقصود انجق عقد
ذمتدن مقصود اولان معنای معهوددركه ارفق طريقيله دعوت دين وبعض احكام مسلمينی الزام مشركيندر
وذكر اولنان دعوت والزام اهل حرب دارلرنده اوزرلرينه احكام اسلام جاری اولمامق اوزره قرار وآراملرين
شرط والتزام ايلدكلرنده ظاهر الانعدام اولمغله قبل تحقق الضرورة مساعدهٔ مراملرينه شرعا اقدام اولنماز
اما عند تحقق الضرورة مساعدهٔ مراملری استصواب اولنوب اوزرلرينه بهرسنه اوساط رؤسدن
يوز رأس ايجاب وحين اداده اعيان رؤسی ياخود قيمتلرينی تسليم ايتدكلرنده قبولی استيجاب اولنوركه مال اولميان
مثلا موادعه ايله مال اولان مثلا رؤسی مبادله ده رؤس على الاطلاق شرط قيلندقده حکم شرعی ذكر اولنان
جواب صوابدر اما مقابلهٔ رؤسده حنطه وقماش وكراع وسلاح مثللو نسنه اعطاسنه شروع ايلسه لر حق مسلمينده
عدم قبوللری دخی مشروع كوريلور زيرا اشياء مزبوره يی قبوللری انجق ذمت مشركينده واجب اولان رؤس ايله
اشياء مزبوره يی اشترا وجهی اوزره ممكن وبيع وشراده رضاء جانبين لازم ايدوكی متبيندر اما قيمت رؤس اولان دراهم
ودنانير بشقه دركه تسميهٔ مرقومه ايله واجب اولان انجق ماليت رؤس اولمغله قيمتلری باعتبار الماليه مقام رؤسه قائمدر
ومسلمينك قبول اشياء مرقومه دن امتناعلری نقض موادعه لرين موجب اولمازكه بو امتناعلری موادعه نك غيری اولان

عقد شرادن امتناع اولمغله اصلا خلل موادعه یی مستوجب اولماز مؤلف دقیق النظر اوصل الله تعالى اليه من الخير
کل منتظر دیرکه مسئلهٔ مرقومه ده رؤس اوساط اهل حربدن قوم معهودین معاهدینك انجق رقیقلرندن اخذ
واستجلاب اولنوب رقیقلرینك غیری مثلا ابنا ونسالرندن اعطالری ایجاب اولنمازکه تسمیهٔ مطلقه انجق بحسب
العرف معروف اولان نسنه یه مصروف واولبابده تسلیم رؤسی انجق رقیقلرندن التزام ایلدکلری عرف ظاهر ایله
معروفدر مکر مسلمین حین عقدده رؤس مذکوره یی فرس و بعیر مثللو شیٔ آخر معروف ایله تفسیر وتصریح
ایتمش اوله لر بو مثللو خلاف عرفله تصریح اولندقده اعتبار عرف ساقط اولوب تصحیح اولنماز بناء علیه اهل حرب
اول یوز رأسی ابنا ونسالرندن اعطا ایدرلرسه قبولی حق مسلمینده جائز وسزا کوریلمزکه امان مسلمین ابنا ونسالرینه
دخی متناول اولمغله استرقاقدن معصومیتلری هویدادر کورمزمیسنکه قوم مرقومیندن بریسی بعد الامان ولدینی
بر مسلمه بیع ایلسه بیعی جائز اولمیوب مسلم مشتری امان سابق منعقد ایکن اول ولده مالك اولماز پس مواد عهده
دخی بویله درکه امان مسلمین اولادلرینه تناولدن صکره آنلری اخذ ایلمك سلك جوازده منسلك اولماز لکن ملك
اهل حرب اوزرلرینه غالب وقاهر وایچلرندن دیلدیکنی دیلدیکی کسنه لره بیع وهبه یه مقتدر وآنلر دخی ملکلری
مالك رقابلری ایدوکنی مقر اولوب اول ملك یوز رأسی ایچلرندن اعطاسایه مباشر اولسه حق مسلمینده جواز قبوللری
ظاهر اولورزیرا قوم مرقومین عبودیت ملکی اقرار ایتملریله مملوکیت ملك اوزرلرنده استقرار ایلدیکندن ملکك بیع
وهبه مثللو آنلرده نفوذ تصرفی آشکار اولدیغی کبی موادعه ده ملك اوزره شرط قیلنان رؤسده دخی نفوذ تصرفی
آشکار وجواز اخذلری بدیدار اولور اما قوم مزبورین عبودیت ملکی مقر اولمیوب ملکلری ایچلرندن یوز رأسی
کتوروب بونلر بنم عبیدمدر اخذ ایدیکز دیو تعیین ایتدکده رؤس مزبوره بلکه بزلر احرارز دیو تسلیم نفسلرندن
ممتنعین اولسه لر نظر اولنور اکر رؤس مزبوره ملکلرینك خدم وحشمی یدلرنده مقهورین اولوب آنلر بزه آنلری ایصال
ایتملر ایسه اخذلری حلال کوریلور زیرا فی نفس الامر عبید ملك ایسه لر جواز اخذلری ظاهردر واحرار ایسه لر
ملکلری قوت سلطنت وقوت حشم ایله اوزرلرینه قاهر اولمغله ینه عبید ملك اولدقلری امر باهردر نکته سی
اولدر که آنلره بو وجه اوزره معامله ایلین ملکلری اولوب معاملهٔ مرقومه دخی عندلرنده جائز وواسع واعتقادلرنده
بر انسان انسان آخری قهر ایله استعباد ایلسه آنك عبدی قیلنمق صحیح وشایع اولمغله بز دخی نفسلری اوزره جائز
کوردکلری حکمی اوزرلرینه جائز وواقع قیلدیق زیرا اصل موادعه ده اوزرلرینه احکام مسلمینك عدم جریانی
شرط والتزام ایتملریله اوزرلرینه انجق احکام شرك اجرا والزام اولندیغندن احکام شرکدن نفسلری اوزره جائز
کوردکلرینی اوزرلرینه جائز کورمکه بز دخی اقدام ایدرز وهمان طریق سابق التحقیق اوزره مؤلف بدیع التدقیق
دیرکه اهل حرب احرارلرندن یوز رأسی بلادلرنده قهر ایله استعباد ایدوب اول مقهوریت اوزره کتوردکلری
عندیمزده نمایان اولسه بیان مشروح اوزره آنلری اخذ وقبولیمز جائز وشایان کوریلور اما قبل القهر والاستعباد
جمله سی معا داریمزه داخل اولسه لر آنلره موادعهٔ سابقه دن بشقه اعطاء امان اولنماسه دخی ینه جمله سی امانه نائل
قیلنورلر که کندو دارلرنده ایکن موادعهٔ سابقه اوزره حکم امان آنلره شامل اولمغله داریمزه دخوللرندن صکره دخی
متناول قیلنور بو صورتده اهل حرب داریمزده ایکن ایچلرندن یوز رأسی قهر واستعباد ایدوب بزه قصد تسلیم
ایلسه لر اخذ وقبولیمز صحیح ومستقیم اولمادیغندن بشقه آنلری قهردن منع ایلمك دخی اوزریمزه ایجاب وتصمیم
اولنور زیرا حکم اسلام داریمزده ظاهر وداریمزده مستأمنیندن برکسنه استرقاق اولنمامق احکام اسلامدن برحکم
باهردر نکته سی اولدر که قهر البته قاهریندن مقهورینه ظلم بین ومسلمین اوزره اهل اسلام واهل ذمتدن نه وجهله
دفع ظلم ایلمك واجب ایسه مستأمنیندن اولوجهله دفعی واجب ایدوکی متبیندر کورمزمیسنکه قاهرین مزبورین
داریمزده قهر واستعبادلرندن صکره قبول اسلام ایلسه لر آنلره تخلیهٔ سبیل مقهورینله امر والزام ایدرز اما قهر
واستعبادلرین دارلرنده اجرا قیلمش اولسه لر مقهورین عبیدلری اولمق اوزره ابقا اولنور ودار الحربده بولنان منعهٔ
مسلمین حکم مشروحده منزلهٔ دار اسلامه نازلیندر زیرا دفع مظالم دار اسلامده واجب اولدیغی کبی دار الحربده
منعهٔ مسلمین ایچنده دخی لازم ولابدر وحکم مشروح المآل اوزره امام طاوس سقاه الله تعالى من الکوثر باملاء
الکؤس جنابلرینك روایت قیلدقلری حدیث بلاغت مأنوس ایله استدلال قیلندی امام مشار الیه صبت
شآبیب المغفرة علیه دیدیکه فی کتاب معاذ بن جبل رضی الله عنه قال من استخمر قوما اولهم احرارا و جیران
مستضعفون فان کان قصرهم فی بیته حتی یدخل الاسلام بیته فهم له عبید ومن کان مهملا یعطی الخراج فهو عتیق
مترجم فقیر دیرکه استخمر لغت اهل یمنده بمعنی استعبددر و جیران جمع جاردر وجار اولکسنه درکه عادت عرب اوزره

وقت مخافتده بر شخص منیع الجنابه التجا ایدوب اول دخی آنك محافظه سنی التزام برله انالك جاردیه یاخود مطلقا
همجوار وهمسایه معناسنه در وقصر بمعنی حبس در ومعنای کلام اولدر که کتاب معاذ بن جبل رضی الله تعالى عنه ده
مسطوردر دیمشدر که بر کسنه که کفاردن اصللری احرار اولوب اجانبدن اولان ضعفاسی یاخود جیرانی بولنان
ضعفاسی ضعیف وعاجز بولمغله استعباد واسترقاق ایلسه نظر اولنور اکر اول کسنه خانه سنه اسلام دخول
ایدنجیه دك یعنی کندو قبول اسلام ایدنجیه دك ضعفاء مرقومینی خانه سنده حبس یعنی آنلری تحت یدنده احراز
وخدمتنده استخدام ایتمش ایسه آنلر بعد الاسلام ینه آنك عبیدی قیلنورلر واکر خانه سنده حبس ایتمیوب همان کندویه
خراج معین ویرمك اوزره ارسال واهمال ایتمش ایسه آنلر معتقلردر یعنی عبیدی قیلنمازلر انتهى پس بو حدیث
بدیع البیانله ظاهر ونمایان اولمشدر که اهل حرب ایچلرندن برقومه تمام قهر ایله قاهر اولسه لر اکر قهر مزبور
دارلرنده ظهور حکم اسلامدن اقدم ایسه قوم مرقومین عبیدلری قیلنور واکر صکره ایسه احرار اولورلر
فعلی هذا موادعین مرقومین داریمزه یوز رأس ایله قادم اولوب بز دخی رؤس مرقومه دارلرنده مقهورین یاغیر
مقهورین ایدوکلرینه غیر عالم ایکن موادعین ایشته بونلر بزم عبیدلریمزدر مقابلهٔ فداده ادا ایچون سزه
کتوردیك دیو بسط مقال ایلدکلرنده رؤس مرقومه آنلری تکذیب ایله بز دخی آنلر کبی احرارز دیو افادهٔ احوال ایلسه لر
قول قول رؤس ایدوکی عدیم الاشکالدر زیرا بینلرنده اختلاف مذکور انجق دار اسلامده وحکم مسلمینده واقع
اولمشدر ومجهول الحال نفسی ایچون دعوای حریت ایتدکده اوزرینه حجت رقیت قائمه اولمدقچه قول آنك قولی
ایدوکی احکام مسلمیندن بر حکم شایعدر بو صورتده عبید اولدقلرینه ایکی شاهد شهادت ایدرلرسه شهادتلری
قبوله سزاوار اولوب شاهدلر مسلمیندن یا اهل ذمتدن یا اهل حربدن بولنملرینه نظر واعتبار اولنماز زیرا رؤس
مرقومه اهل حرب اولوب شهادت مزبوره دخی اوزرلرینه حکم رقله قائمه در واهل حربك دخی دینلرنده عدو اولدن
اولدقلرندن صکره اهل حرب اوزره شهادتلری حجت لازمه در بو صورتده موادعین معارضه یه قیامله بونلر
اکرچه احرار ایدیلر لکن بز داریمزده ملکلریمزك اذنی ایله بونلری مقهور ایلدیك تا که عبیدیمز اولدیلر دیو ادعا
ایدوب رؤس دخی اعتراضه اقدامله بونلر بزی مقهور ایلدیلر وعندیکزده واقع اولان تسلطلرندن غیری بزه
تعرض دخی ایلدیلر دیو دفع مدعی ایلسه لر ینه قول آنلرك قوللری ایدوکی هویدادر زیرا قهرلری امر حادث اولمغله
حدوثی اقرب اوقات اوزره احاله اولنمق امر ظاهردر و هم موادعین سبب رقی مدعی ورؤس منکرلردر و سببی
دعوی ایلمك سببله ثابت اولان حکمی دعوی ایله برابر درکه اسباب لاعیانها قصد اولنمیوب انجق احکاملری
ایچون قصد اولندقلری امر مقرردر وهم قول مائه اوزره داریمزده ادعای رق ایدنلرك قولی قیلنسه تضاد احکامه
بادی اولور که مائهٔ مرقومه دخی قوم مزبورینه خطا ایله بلکه سزلر بزم عبیدیمز سز دیو دعوایه قیام ایلسه لر
قول مائه نك دخی قوللری قیلنمغه مؤدی اولور که فریقیندن برینك قوللرینه رجوع ایلمك قول فریق آخره
رجوعدن اولی اولمادیغی ظاهر واجلادر بناء علیه بو بابده دخی مسئلهٔ سابقه کبی مدعیلر اقامت بینه یه شروع
ایتمدکجه رقلری ایله قضا اولنمق غیر مشروعدر اما موادعین مرقومین بری اوزره دار الحربده واقع دین یاخود
دار الحربده بینلرنده جاری عقد آخر ادعا واوزرینه اقامت بینه ایتدکلرنده جواب مسئله مجموع مسائل سابقه یه
مخالفدر که بونده مدعی ومدعی علیه اسلام یا ذمتی قبول ایتمدکجه بینلرنده حکممیز بای وجه کان حکم صحتدن
متخالفدر زیرا بو بابده نزاعلری اوزرلرینه حکممیز جاری اولمیان معامله ده واقع اولمغله خصمین جمیعا اسلام یا ذمتی
قبول ایله حکم اسلامی التزام ایتمدکجه قاضی ایچون استماع خصومتلری واسع اولماز حتى اسلام وذمتی انجق
بریسی قبول ایلسه ینه استماع خصومتلری مشروع ومقبول کوریلمز اما قبول ایتمین اوزره حکمی مشروع
کوریلممك حکم اسلام آنك عندنده ملتزم وثابت اولمدیغندندر اما قبول ایلین اوزره حکمی مشروع کوریلممك
حکمده میان خصمینی تسویه واجب ایکن بونده فائت اولدیغندندر که تسویه انجق احد الخصمین اوزره قضا
ایده مدیکی حالده خصم آخر اوزره دخی قضا ایتمکله استحصال اولنور اما مسئلهٔ رقده منازعه لری قهر رؤس کبی
دار اسلامده مباشرت ایلدکلری سببده واقع اولمغله قاضی ایچون استماع خصومتلری جائز وواسعدر کورمزمیسنکه
موادعیندن بعضیلری بعض آخر ایچون بن بونك دار الحربده عبدی ایدم دیو عندیمزده اقرار ایدوب صکره
اطاعتدن نکول واستدبار ایلسه برالبته عبد مولاسنه اطاعت ایدر کبی اطاعت مقرله اوزره اکا اجبار ایده رز که
اقرار مذکور ایله دار اسلامده دخی عبدی ایدوکنی تقریر واظهار ایلمشدر اما مسئلهٔ سابقه مثللو عندیمزده
بعضیلری بعض آخر ایچون بونك بنم اوزرمده دار الحربده ایکن شو مقداری دینی وار ایدی دیو اقرار واعتراف

ایدوب صکره اداسندن نکول واستنکاف ایلسه بونده خصمین معا اسلام یاذمتی قبول ایتدکجه قاضی بینلرنده
قضاریله اصلا رفع خلاف ایلیه‌مز پس بو تفصیل واضح ایله فرق مسئلتین متضح اولمشدر واکر موادعین
مرقومین شو یوز رأس عبیدلی بمزدر دیدکلرنده رؤس مرقومه بلکه بزلر احرارز لکن مقابلهٔ فداده بزلری اخذ یکزه
راضیلرز دیسه لر ینه اخذیمز واسع ومرضی کورلمز زیرادار بمزده آمنین اولمشلر در ودار بمزده بولنان حرآمن
راضی اولسون اولماسون استرقاقی بروجهله تجویز وتحسین اولنماز کورمزمیسنکه آنلری کتورن موادعیز بونلر
بزلرکبی احرار در لکن اخذیکزه راضی اولملریله بونلری اخذ ایدیکز دیو بسط مقال ایلسه لر معنای مذکور ایچون
اخذیمز حلال کورلمز پس مسئلهٔ اولی دخی بویله در زیرا رؤس مرقومه علی کلا الوجهین منزلهٔ مسلمینده
احرار اولملریله اوزرلرینه بلا حجة مجرد دعوای رق اولنمغله مماليكدن عد واعتبار اولنمازلر وصورت مزبوره ده
رؤس مرقومه مسلمینك عدم اخذلرین کوروب بزلر فی الواقع بونلرك عبیدلری ایدیك وادعاء حریتده ارتکاب
کذب ایلدیك دیو افادهٔ حال ایلسه لر اخذلری مسلمین ایچون حلال کوریلور زیرا اوزرلرینه ادعاء رق ایدنلرك
دعوالرین بعد الانکار اقرار ایتمشلردر واقرار بعد الانکار صحیح الاستقراردر نظیری شول مجهول الحالدرکه
برکسنه اول بنم عبدمدر دیو اوزرینه دعوی ایلدکده اول تکذیب ایلدکدنصکره تصدیق ایتمکله آنك عبدی
ایدوکی تحقیق اولنور لکن آنلری کتورن موادعین اول امرده بونلر احرار در لکن اخذ یکزه راضی اولملریله
اخذ ایدیکز دیمشلر اولوب صکره مسلمینك عدم اخذلرینی کوروب بونلر عبیدلریمزدر دیمکه اقدام ورؤس
دخی تصدیق کلام ایلسه لر بوصورتده اخذلری مسلمین ایچون حرام اولور زیرا حریتلرنده رؤس وموادعین
تصادق ایتمشلر ایسه تصادقلری ایله حریتلری تأکد وتحقق ایلمشدر وتصادق ایتمشلر ایسه اول بابده دخی
فی نفس الامر احرار ایسه اخذدن ابعد اوله جقلری آشکار در وعبید ایسه لر دخی موادعینك بونلر احراردر
قوللریله آزاد اوله جقلری بدیدار در واکر موادعین بونلر احراردر دیدکلرندنصکره قوللرندن رجوع ونفسلرین تکذیبه
شروعله بونلر ملکیمزك عبیدیدر سزه تسلیم ایچون بزمله ارسال ایلدی دیو تعبیر ورؤس مرقومه دخی آنلری
بو قوللرنده تصدیق وتقریر ایلسه لر مسلمین ایچون حق فدالری مقابلنده اخذلری جائز کوریلور زیرا
حریتلرینی اقرار ایلین موادعینك غیری اولان ملکلر ایچون اقرار رق ایتمشلردر واقرار ایله ثابت اولان حریت
مجهول الحال ایجق حق مقرده ثابت اولور که حجت اقرار قاصره اولمغله مقری تجاوز ایلمز پس اقرارلریله
ملکلر ایچون اوزرلرنده حکم رق ثابت اولوب مسلمین ایچون مقابلهٔ فداده اخذلری جائز ومثبت اولور لکن مسائل
مزبوره ده یوز رأس اوزره عقد موادعه ایتدکلرنده اول رؤسك ذکوردن یاخود اناثدن یاخود مختلطین ایله جقلری
تسمیه واعلام اولنمامش ایسه موادعین حین اداده ذکور یا اناث یا مختلطین هرنه کتورلرسه اخذ وقبوللری
مسلمین اوزره ایجاب والزام اولنور که عند الایجاب تسمیه لری اطلاق اوزره واقع اولمشدر وبلا دلیل تقیید مطلق
جائز وواسع کورلمز وهم حین تسمیه ده وصف رؤسی مبین نسنه متحقق اولمامشدر که اول وصف اوزره ادالری ایله
مطالبه یه مسلمین مستحق اوله لر نظیری کفاراتده لازم اولان رقبه درکه اداء کفارتده کرك ذکر وکرك انثی علت
مذکوره اوزره همان بر رقبه اعتاقی کفایت ایدر لکن کتوردکلری اطفال صغار ایسه نظر اولنور اکر انالرندن
مستغنی وهمان تأدیب وتعلیمه محتاج وصبیلر یعنی استخدامه قابلر ایسه قبوللری مقبول کوریلور واکر هنوز
ممه یاخود ممه دن وقت قریبده کسلمش صبیان ایسه قبوللری مشروع ومعقول کورلمز زیرا اکرچه حین
عقده وصف بلوغ تسمیه اولنمامغله بالغ وغیر بالغ قبولده تسویه اولنور اما اشتراط رؤسدن مرادلری انجق
صلاحیت استخدام اولوب صبیان مرقومین مثللو بانفسهم اکل وشرب لرین وتوضی وتلبس ثوبلرین اتمام
ایده میندلر هنوز خدمت مسلمینه قیام ایتمیه جکلرندن بشقه کندولر محتاج خدام اولملریله اخذلرنده مرام مسلمین
ناتمام اولور اما انالرندن مستغنی اولدقلرنده مرام استخدام حاصل اولدیغندن بشقه غرض مالیت دخی کاملدر که
صغرسن نقصان مالیته سبب اولمق انجق صغیر آنه سندن مستغنی اولمدقده در یوقسه بعد الاستغنا حسب العاده
نقصان مالیتی موجب اولمدیغی ظاهر وبدیهیدر بناء علیه نوع مذکوری اوساط رقیقلرندن کتوردکلرنده
کرکدرکه مسلمین آنلردن قبول ایده لر ودار الحربده بونلرك آنه لری واردر دیو قبولدن نکول ایتمیه لر زیرا بو بابده
صغار ایله آنه لری بینلرین تفریق طرف مسلمیندن ظاهر اولمیوب انجق مشرکیندن صادر اولمشدر نظیری
شول دار بمزده بولنان مستأمندرکه آنك بر جاریه سی وجاریه سینك بر صغیر اوغلی بولنوب جاریه یی بیع واوغلی
عندنده ابقا یاخود اوغلی بیع وجاریه یی ابقا ایلدکده شراسی حق مسلمینده جائز وسزا کوریلورکه بینلرین

مطلب الرقبة فی الکفارات
نعم الذکر والانثی

تفریق ایلین مسلمین اولمیوب انجق اول مستأمن ایدوکی هویدادر بلکه بوصورتده مسلم اول ایکیدن برینی
اشترا ایلسه اول مستأمن ایکیسنی بردن دار الحربه اعاده قیلوب نفسلری یاخود نسللری ایله مشرکین ایچون
مسلمین اوزره باعث تقویت اوله جقلری بی امترادر وبوجانبه رعایت واعتبار صغیر ایله آنه سی بینلرین تفریق
جانبنه رعایت واعتباردن اولی ایدوکی آشکاردر مؤلف صواب اندیش نجاه الله تعالی یوم الحشر عن کل تشویش
درکه اهل حرب موادعه لرنده عندلرنده اسیر اولان رقیق مسلمیندن مسلمینه یوز رأس اعطاسنی اشتراط
واستیجاب ایتمشلر اولوب حین اداده کندو رقیقلرندن یوز رقیق یاخود رقیق مسلمیندن یوز رأسك قیمتلرینی
استجلاب ایلسه لر مسلمین ایچون عدم قبوللری جائز کوریلوب قبولدن امتناعلری نقض عهدلرین ایجاب ایلمز
زیرا مسلمین ایچون شرط ایلدکلری منفعت شمدی کتوردکلری نسنه لر ایله تمام اولماز که شرط ایلدکلری انجق
رقیق مسلمینی ذل اسر مشرکیندن تخلیص اولوب کتوردکلری رقیق یا قیمت ایله مقصود معهود صورتپذیر
استتمام اولماز حتی اهل حرب مقابلهٔ فداء مرقومده عند المسلمین وضع رهان ایتمش اولسه لر فداء مشروطی کتورنجیه دك
رهنلرین حبس ایتمك حق مسلمینده جائز وشایان کوریلوب شول منزله تنزیل اولنورلر که دراهم جیادی شرط
ایتمشلر ایکن درهم زیوفی اتیان ایده لر وقول مذکورده اشارت واردرکه مقابلهٔ رؤسده اولان رهنده دخی حکم
حبس ثابت واستوار درنکته سی اولدرکه موادعه ده رؤس مرقومه مالیتی اعتباریله دین اولمق اوزره ثابت
وبومثللو دین مقابلنده اخذ رهن ایلمك رهنلری رجال بالعین اولسه دخی صحیح ومثبتدر زیرا بزباب المفاداة
بالاساری اوغیرهم من الاموال اثناسنده بیان ایلدیك که بومثللو مراهنه مسلمین واهل حرب میانلرنده مقابلهٔ
احرارده دخی جائز وشایاندر پس مانحن فیه کبی مقابلهٔ ممالیکده جوازی بطریق الاولی ظاهر ونمایاندر لکن
صورت مفروضه ده مسلمین اهل حربده رقیق مسلمیندن یوز رأس بولنمادیغنه جازم اولسه لر اوساط رقیق
مسلمیندن یوز رأسك قیمتلرینی آنلردن قبول ایتملری لازم اولور زیرا تسلیمه سبب موجب اولان موادعه هنوز باقی ایکن
تسلیمدن عجزلری متحقق اولمغله اوزرلرینه تسلیم قیمت واجب وقبوللری موجب اولمشدر مؤلف موشکاف
لطف الله به بدقایق الالطاف دیرکه اهل حرب ابتداء موادعه ده مسلمینه یوز قوس یاخود یوز درع جدید
یاخود یوز سیف اعطاسنی شرط والتزام ایتمش اولسه لر بودخی حین اداده عین مسمی یاخود قیمتی قبول اولنمقده
رقیقلرندن یوز رأسی اشتراطلری ایله متساوی الاقدامدر کذلك مسلمیندن اخذ ایلدکلری کراع وسلاحدن
مقدار معین اعطاسنی شرط والتزام ایتمش اولسه لر ینه عین مسمی یاخود قیمتنی قبول ایلمك مسلمین اوزره
الزام اولنور اما مسئلهٔ سابقه بشقه درکه آنده رقیق مسلمیندن یوز رأس اعطاسنی اشتراط ایتدکلرنده ادادن
عجزلری ظاهر اولمدقجه قیمتلری قبول اولنماز زیرا رقیق مسلمین اهل دار اسلامدن اولملریله اشترا طلرنده
مقصود اولان منفعت تخلیصلری قبول قیمتله حصوله موصول اولماز اما ذوی العقولدن اولمیان کراع وسلاح
اهل دار اسلامدن تعداد اولنمامغله آنلردن مسلمیندن اخذ ایلدکلرین اشتراطلری علی الاطلاق اشتراطلری ایله
حکمده اتحاد اوزره درکورمزمیسنکه دار بمزه امانله داخل اولان حربینك یدنده مسلمیندن اخذ واحراز
ایلدکلری کراع وسلاح بولنسه آنلری دار الحربه اعاده دن منعه اجتسار اولنماز امایدنده مسلم یاذمیدن اسیر
واحراز ایلدکلری عبد بولنسه آنی دار الحربه اعاده یه رخصت ویریلمیوب بیع اوزره اجبار اولنور رایشته
بوتفصیل واضح ایله فرق فصلین متضح اولمشدر واکر اهل حرب موادعه لرنده مسلمینه بهرسنه یوز ثوب یاخود
یوز دابه اعطاسنی شرط والتزام ایتمش اولسه لر فساد موادعه لری مالاکلامدر که ثیاب اجناس مختلفة الاقسامدر
ودواب دخی اختلاف اجناسده اکا مماثلدرکه لفظ دابه حقیقت لغویه ده ارض اوزره هرمشی ودبیب ایلین
حیوانه شامل وحقیقت عرفیه ده انجق اجناس خیل وبغال وحمیره مثنا ولدر وجنس بدل مجهول اولدقده هیچ
برعقده تسمیه سی صحیح ومقبول اولماز اما تسمیهٔ رأس بشقه درکه آنده جنس رأس رقیق ایدوکی معلوم اولوب
جهالت انجق وصفنده واقع اولمشدر وجهالت وصف نکاح وامثالی مثللو توسع اوزره بناقیلنان اموردده صحت
تسمیه یه مانع دکلدر پس اوبابده مسلمین اوزره لازمدرکه غدردن احتراز ایچون اول مواعدهٔ فاسده یی نبذلرین
تقدیم بعده امر بین اوزره موادعه لرین تتمیم ایده لر واکر مسلمین اول نبذ وتتمیمی اهمال ایدوب تاکه اول موادعهٔ فاسده
اوزره سنه منقضیه وفدا دخی واجب اولسه بوصورتده تعیین جنس عهدهٔ مشرکینه احاله اولنوب ثیاب ودوابك
قنقی صنفندن دیلرلرسه یوز عددی اول صنفك اوسطندن اعطالرین مستوجب اولور زیرا مال آنلرك اوزرلرینه
لازم اولمق بیان جنس لازمده قول آنلرك قوللری اولمغی مستلزمدر نظیری شول کسنه درکه برانسان ایچون

عهده سنده برثوب وارایدوکی اقرار ایلیه اولابده بیان جنسی مقره تفویض اولنمق صور تبذیر استقرار در
کذلك برکمسنه برانسان ایچون برثو بله وصیت ایلدکده بیان جنسی قائم مقامی اولان وارثنه حواله اولنمق حکم
شرعده مستطاب اشتهار در نکته سی اولدرکه انقضاء مدت متبین اولدقده منفعت مسلمین جنس فداده بیان
مشرکینه رجوع اولنمقده متعین اولورکه رجوع اولنموب جهالت جنسه اعتبار اولنسه مسلمینه هیچ نسنه حاصل
اولمیه جغی امربیندر وتقریر سابق ایله حکم موادعه حکم نکاحدن مفارق اولورکه نکاحده علی الاطلاق ثوب
یاخوددابه اوزره تسمیهٔ مهراولندقده بیان جنسلرنده زوجه رجوع اولنمق متحقق اولماز زیرا صورت مفروضه ده
قبل الدخول والخلوة تطلیق ایدرسه وجوب متعه تحقیق اولنوب بعد الدخول والخلوة تطلیق ایدوب یاخود
بعد النکاح احد الزوجین وفات ایدرسه مهرمثلی ایجاب وتنسیق اولنور پس اولابده نکاحله مملوکه اولان عورتك
بدل اصلیسی اولان متعه یامهرمثلی واجب اولوب اول وجهله ضرری مندفع اولمغله بیان جنسلرنده زوجه
احتیاج رجوع مرتفع اولور مترجم فقیردیرکه مسئله مزبوره اصل کتابده رتبهٔ اغلاقده اجمال اوزره تقریر اولنمغله
ترجمه مزده بسط واطلاق اوزره ایضاح وتفسیر اولندی کیفیت مرقومه اصله ناظر اولان اصحاب بصائره
ظاهر وباهردر انتهی واکرموادعه لری یوز رأس اوزره اولوب ملك اهل حرب مسلمینه مقابلهٔ حقلرنده احرارلرندن
یوز رأسی بعث وتسییر ومسلمین دخی احرار الاصل اولدقلرینی بیلور ایکن آنلرعبید ملك اولدقلرین اقرار وتقریر
ایلسه لر نظر اولنور اکر بو اقرارلری انجق داراسلامده بدیدار اولمش ایسه اول اقراره التفات واعتبار اولنمازکه
معلوم اولان حریتلری داریمزده امانله حاصل اولملریله متأکد اولمشیکن مجرد اقرار رق ایتملریله ابطالی سزاوار
اولمازاماحریت اصلیه لری معلوم اولمدقده حکم مسئله بشقه درکه آنده دخول داراسلام تأکد حریتلرین استلزام
ایلمز کورمزمیسنکه برشخص مجهول الحال داراسلامده نفسی اوزره اقرار رق ایلسه قبول اولنوب معلوم الحریهٔ
اولان کمسنه نفسی اوزره اقرار رق ایلسه مقبول کورلمز واکر بو اقرارلری دارالحربده دخی طوعا بدیدار
اولمش ایسه ینه معلوم الحریهٔ اولملریله بو اقرارلرینه التفات واعتبار اولنماز مکر حکم مشرکینده آخر ایچون
اقرار رق ایلین آنك عبدی قیلنمش ثابت واستوار اوله اولابده عبید ملك اولدقلری ظاهر اولمغله مقابلهٔ فداده
قبول مسلمینه سزاوار اولورلر زیرا دارالحربده اولان حریت اصلیه لری حریت قویه دکلدر کورمزمیسنکه
بیمزده موادعه قائم ومنتهض اولمادقده اول حریت استرقاق مسلمینله منتقض اولور وبزمله عقد موادعه لری
معقود اولدقدنصکره دخی کندوبینلرنده بربریله موادعهٔ شرعیه لری غیر موجوددر پس حکم مذکور بین المشرکین
معتبر اولدقده مقرله ایچون اقرار رق ایلینلری حقلرنده استرقاق رسیدهٔ تمام اولوب آنك عبیدی اوله جقلری
مقرر اولور اما حکم مذکور بینلرنده معتبر اولمدقده دارالحربده استرقاقلری رسیدهٔ تمام اولماز نته کیم داراسلامده
تام اولماز ایدی زیرا استرقاق احرار قطعا احکام اسلامدن اولماد یعنی مالا کلامدر کورمزمیسنکه رؤس مرقومه
بو اقرارلرندن صکره قبول اسلامه ابتدار ایلسه لر اکراقرارایله استرقاق اولنمق احکاملرنده وار ایسه عبید مقرله
اولمق اوزره برقرار قیلنوب یوغیسه اصل معروفلری اوزره احرار اولورلر توضیحی اولدرکه اهل حربدن برقومك
حکم ملکلری سارق مسروق منه ایچون عبد قیلنمق ایدوکی شایع اولوب بعض سراق اوزره عبودیتله حکم
ملکلری واقع اولمشیکن قوم مرقومین قبول اسلام ایلسه لر اول سارق حکم سابق اوزره عبودیتده بردوام قیلنوب
هنکام حکم ملکده بزمله موادعین اولوب اولماد قلرینه ترتیب احکام اولنمازکه دارلرنده حکم اسلامك عدم
جریانی شرط والتزام ایتمشلر ایدی پس حکم عبودیت قضاء قاضیلری یعنی حکم ملکلری ایله ثابت اولدقده
مقرك نفسی اوزره اقرار رقی ایله دخی مثبت اولور که اقرار حق مقرده قضاء قاضی کبی ملزم ومثبتدر وعلی
هذاموادعهٔ مرقومه بزمله مشرکیندن ایکی اهل دارك میانلرنده منعقد واول ایکی داردن هر بری ملك مستقل ایله
آخردن منفرد اولوب صکره هر بری آخر اوزره هجوم مه شتاب وهر بری آخردن اسیر ایلدیکی یوز رأسی مقابلهٔ
فداده طرفیمزه استجلاب ایلسه رؤس مزبوره یی هر برندن اخذیمز تجویز واستصواب اولنور زیرا موادعه انجق
بزمله اول ایکی دار بینلریمزده قائم اولوب بین الدارین متقوم اولمامغله کندو بینلرنده بزمله موادعه لرندن اقدم اولدقلری
مسلك اوزره سالك واسر ایله بر برینه مالك اولورلر حتی اهل ذمت یاخود مستأمن اولسه لر اول اسیرلر ینه کندولره سالم
قیلنور کذلك داراسلامده آنلری بیعه شروع ایلسه لر یدلرندن اشترالری مسلمین ایچون مشروع کورلور
پس مقدمات مذکوره دن مقابلهٔ فداده دخی جواز اخذلری هویدا اولور کذلك بزمله موادعین اولان اهل حرب
انجق اهل دار واحده اولوب لکن اهل دیلم میاننده مشتهر اولد یعنی اوزره اول مواد عیندن دخی هرکیم آخره

قاهر اولور ایسه مقهور عبد قاهر اولمق حکمی بینلرنده ظاهر اولسه ینه حکم سابق بو صورتده دخی متقرر در
نکته سی اولدرکه بر بریله بینلرنده موادعهٔ شرعیه منعقد اولمامغله عند تمام القهر حکم ملکلری اوزره قاهر مقهورینه
مالك ومقهور قاهرینك عبد مملوکی اولمق ثابت ومتمهد اولور وعلی هذا بعض اهل حرب ایچلرندن بعض اخرینك
غصب امواله اقدام ایدوب بعده جمله سی قبول اسلام ایلدکلرندن صکره اولابده بربریله اختصام ایلسه لر
کورکدرکه قاضی بینلرنده قبل الاسلام جاری اولان حکملرنده نظر وتفتیشه اهتمام ایلیه اکر حکملری غاصب
غصبله مغصوبنه مالك اولمق ایدوکی عندنده بدیدار اولورسه غاصب اوزره برشیئ رد ایله امروقضایه ابتدار ایتمیه
واکر حکملری بویله اولمایوب لکن ملکلری رد ایله امر ایتمدیکی مجرد غصبه عالم اولمدیغندن یاخود مغضوب منه
مخاصم اولمدیغندن ایدوکی عندنده آشکار اولورسه همان رد ایله امروقضایه درکار اوله زیرا تملك مباح احراز ایله تمام
اولوب صورت مفروضه ده غصب اسباب ملکدن اولمق حکم ملکلرندن اولدقده احراز غاصب باعتبار الید
تام وحکم ملکلرندن اولمدقده غاصب استرداد ایچون مغصوب منه ایله خصومتی ملکلرینه رفع واعلامه قادر اولمغله
احراز غاصب عدیم الاستتمام اولور وقبول اسلام بعد تمام الاحراز واقع اولدقده تقرر ملکی موجب اولور اماقبل تحقق
سبب الملك وقبل ثبوت الملك واقع اولدقده ثبوت ملکی مستوجب اولماز کورمزمیسنکه اهل حرب اموال مسلمینی اخذ
ایلدکلرندن صکره دارلریله احرازدن اقدم قبول اسلامه ابتدار ایلسه لر اصحابنه رد ایله امرواجبار اولنورلر اما اسلاملری
بعد الاحراز واقع اولسه رد ایله امر واجبار اولنملری جائز وواسع کورلمز لکن مسئلهٔ مفروضه ده غاصب مغصوبنی
استهلاك ایتدکدن صکره قوم مرقومین قبول اسلام ایتمش اولسه لر اولابده حکم ملکلری نه ایدوکنه نظر واعتبار
اولنمایوب بهرحال غاصب اوزره ضمان مغصوب الزام اولنمامق التزام اولنور زیرا وجوب ضمان انجق محلده عصمت
وتقوم اوزره مبنی ودارالحربده مال حربیده عصمت وتقوم بولنمادیغی بیاندن مستغنیدر اما وجوب رد اعیان
محلده عصمت وتقوم اوزره مبنی اولمادیغی ظاهر وعیاندر کورمزمیسنکه برمسلم مسلم آخردن خمرینی غصب ایلسه
عین خمری قائمه اولدقده صاحبنه رد ایله امر وتنبیه اولنوب مستهلکه اولدقده مثل وقیمتندن برنسنه ایله ضمانی
الزام وتوجیه اولنماز بناء علیه قوم مرقومین ایله مسلمین بینلرنده موادعه بولنمایوب غاصب قبول اسلام یاذمتله
مغصوبی ایله برابر قادم داراسلام اولدقدنصکره مغصوب منه دخی قبول اسلام یاذمت یاخود استیمانله قادم
وغاصبله مخاصم اولسه ینه حکم ملکلری نه ایدوکنه اعتبار اولنمامغله غاصبدن مغصوبنی استردادده بروجهله
کسب اقتدار ایده مز زیرا غصب سبب ملك اولمق حکم ملکلرندن اولمدیغی ظاهر اولسه دخی بزمله موادعین
اولمیان اهل حربك اموالنی داراسلامه احراز ایلمك ملك ایچون سبب تام ایدوکی حکم اسلامدن اولد یعنی
امرباهردر اما مسئلهٔ مزبوره ده قوم مرقومین مسلمینله موادعین اولمش اولسه لر نظر اولنور اکر غاصب ومغصوب منهك
داریمزه خروجلری اول موادعه ایله واقع اولوب یاخود احدهمانك خروجی اول موادعه ایله وآخرك
خروجی قبول اسلام یاذمتله واقع اولمش ایسه ینه قاضی ایچون بینلرنده برشیئله قضا جائز وواسع کورلمز زیرا
غصب مرقوم بینلرنده دارالحربده جاری برمعامله اولوب بینلرنده دارالحربده جاری اولان مداینه منزلنه نازل
واحکام مسلمینی معا التزام ایلین ایکی شخصك بینلرنده حاصل اولمشدر واکر غاصب ومغصوب منهك داریمزه
خروجلری قبول اسلامله واقع اولسه بو صورتده غصب سبب ملك اولمق حکم ملکلرندن اولمدیغی شایع اولدقده
قاضی ایچون غاصب اوزره رد عین مغصوبله قضا جائز وواسع اولور زیرا غصب سبب ملك اولمق حکم ملکلرندن
اولمامغله احرازی عند الاخذ تام اولمدیغی کبی داریمزه عند الاخراج دخی تمامدر که مال موادعینی اخراج
موجب ملك اولمادیغی مالا کلامدر مؤلف صحیح الاسناد نورالله تعالی سنده یوم المیعاد دیرکه بزه روایت ثقاتله
بالغ اولمشدرکه مسلمیندن برطائفه مکه ده اولان مشرکیندن بعض اشیا استعاره ایتمشلرایدی بعده رسول الله
صلی الله تعالی علیه وسلم مکه یی فتح ایتدکلرنده مسلمین مذکورین اول عاریه لری اصحابنه رد ایتمکه عازم
اولدیلر همان رسول الله صلی الله علیه وسلم خطبه ووعظ ایدوب خطبه لرنده العاریة مؤداة والمنحة
مردودة والزعیم غارم قول شریفلری ایله ناسه خطاب ایلدیلر یعنی عاریه البته صاحبنه ادا اولنمشدر یعنی
اداسی واجبدر ومنحه یعنی سودی ویوکی ایله انتفاع بعده صاحبنه رد اوزره ویریلن ناقه وشاة البته صاحبنه
رد اولنمشدر وزعیم یعنی کفیل البته ماله ضامندر ایشته بو حدیث نبوی ذکر ایلدیکمز مسئله ده اصل قویدرکه
موضع اخذ هنوز داراسلام اولمادین احرازی تمام اولمدقده داراسلام اولدقدنصکره صاحبنه رد ایله امر والزام
اولنور واکر دارالحربده مشرکین محاربین یاخود موادعیندن اولان مغصوب منه غاصبله حضور ملکلرنده

مخاصمه ايدوب غاصب بن بوعينى غصب ايتمدم بلكه كندو مالمدرديو ادعا ايتمكله ملكلرى اول عينى يد غاصبده
ابقا ومدعى يه اقامت بينه تكليفنى القا ايدوب هنوز بينه سى حاضر وقائم اولمادين اول دارك اهلى اهل ذمت ياخود
مسلم اولسه لر اول مال مغصوب غاصب ايچون سالم قيلنور زيرا فرض مذكور اوزره مغصوب منه ايچون
قبل اقامة البينه اول عينه سبيل وصول معدوم واقامت بينه يه قادر اولوب اولميه جغى وعلى تقدير الاقامة شهودى
تعديل اولنوب اولنميه جغى نامعلوم ايكن ملكلرى اول عينى يد غاصبده ابقا ايتمكله احراز غاصب ختم تمامله
مختوم اولمشدر حتى مغصوب منه اسلاملرندن صكره كلوب بن ثبوت حقم اوزره مسلميندن اقامت بينه ايده يم ديو
طلبكار اولسه بينه قبول واستماعه سزاوار اولماز كه احراز غاصب قبل الاسلام تمام اولوب اسلامله دخى تملكى
استقرار ايلمشدر ومسئله مزبوره ده معناى فقهى اولدركه ملكلرينك مغصوب منهى متاعى يد غاصبدن اخذ
ايلمكدن منعى همان اول متاعى يد مغصوب منه دن قهر ايله اخذ وغاصبه دفعى منزلنده دروبو اخذ ودفع ملكلرندن
بالفعل صادر اولسه اول مدفوعده احراز غاصب تمام اوله جغى ظاهردركه احراز غاصب مجرد ملكلرينك
وضع ايلديكى حكم وقانون ايله تمام اولور ايكن ملكلرينك اخذ ودفعنده ياخود صاحبنى اخذدن منعنده ملكلرينك
قوتى ايله بالاولويه تمام اوله جغى امر باهردر كذلك دار الحربده برحربى ايچلرندن حربى آخرك نفسندن تعبيره قادر
اولميان ولد صغيرينى غصب وانتزاع ايدوب بعده غاصب بو بنم عبدمدر ومغصوب منه بو بنم ولدمدر ديو تنازع
ايلسه لر بودخى جميع احكام سابقه ده غصب ماله قياس وارجاع اولنور كذلك بر ولد صغيرده ذى اليد بو بنم عبدمدر
دير ايكن شخص آخر اوغلمدر ديو ادعا ايدوب ملكلرى دخى مدعى بنوتى تصديق برله مدعى عبوديت اقامت بينه
ايدنجيه دك ولدى ذى اليدن اخذ وآخره اعطا ايلدكدنصكره قبل اقامة البينه اول دارك اهلى قبول اسلام ياذمتله
كسب اعتلا ايدوب بعده مدعى عبوديت دعواسى اوزره اقامت بينه ايده يم ديو التجا ايلسه بينه قاضى المسلمين
اول ولدى حر قيلوب مدعى بنوت يدنده ابقا ايدر زيرا قوم مرقومين بزمله محاربين ايكن ياخود اوزرلرينه احكاميمز
جارى اولمامق اوزره موادعين ايكن حكم ملكلرى اول ولدى يد ذى اليدن اخراج وآنده ملكنى ابطال وآنى حر قيلوب
آخره ولدى اولمق اوزره دفع وايصال ايلمشدر بوندنصكره حكم ملكلرينك ابطال ايلديكى ملكى بينه ايله
اثباته مجال يوقدر وحكم ميراثلرى دخى وجه مشروح مفصل اوزره فصل وتفصيل اولنوركه مثلا حكم ملكلرى
بنينى توريث ايدوب بناتى ايتمك ياخود بالعكس اولمغله ايچلرندن برى هالك اولوب ملكلرى دخى حكم
مزبور ايله حكم ايلدكدن صكره قوم مرقومين قبول اسلام ايلسه لر ملكلرينك قبل الاسلام واقع اولان جميع
احكامى امضا واتمام اولنور زيرا ملكلرى اوزرلرينه سلطان غالب اولوب آنلر دخى حين حكمنده حكمنه رضا
اوزره نفوذينى التزام ايتمكله هر حكمى بينلرنده رسيده تمام اولمشيكن بعد الاسلام آنلردن برحكمى ابطاله
اقدام اولنماز كذلك حكم ملكلرى توريث بنين ايدوكى معلوم اولوب انجق ملك بالفعل حكمه مباشرت بنين
بنين استيعاب ميراثه مبادرت قيلسه لر بودخى بالفعل حكم ملكلرى ايله اخذلرى كبيدركه حضورنده مخاصمه ايلسه لر
ميراثى ايادى بنينده تقرير ايده جكى معلوم اولمغله قوت وحكمى اعتبار برله اخذ مجرد لرنده تمام احرازلرى
مجزومدر واكر بركسنه نك برنسنه ده حقى ثابتى بولنمامق حكم ملكلرندن ايكن اول نسنه يى يد ذى اليدن اخذ
واستهلاك ايتمكله حضور ملكلرنده مخاصمه ايتدكلرنده غاصب اوزره ذى اليد ايچون قيمتيله حكم ايدوب هنوز
اول قيمتى دفع وتسليم ايتمدين غاصب وذى اليد قبول اسلام ايلسه لر بوصورتده غاصب اوزره هيچ نسنه لزام
اولنماز زيرا قيمت انجق ذمتده دين اولمغله قبل القبض مجرد حكمه نظر ايله احرازى تام اولمديغندن آنكله حكم
اولنوب اولنمامق متساوى الاقدام مدر وهم بعد الاستهلاك وقبل الحكم اهل دار قبول اسلامه ابتدار ايلسه لر
اول مال مستهلكده عصمت وتقوم منعدم اولديغندن قاضى غاصب مستهلك اوزره برشيله قضايه اجتسار ايده منز
پس مانحن فيه دخى بويله در واكر دار الحربده برحربى آخرك عبدينى غصب ايدوب ملكلرى دخى عبدى
يد غاصبده ابقا وسبيللرين تخليه قيلدقدنصكره غاصب اول عبدى اعتاق ايدوب بعده ذى اليد مدعاسى اوزره
اقامت بينه ايتمكله حكم ملكلرى ايله اول عبدى اخذ واسترقاق ايلدكدنصكره اهل دار جميعا ياخود عبد وغاصب
ومغصوب منه جميعا قبول اسلام اوزره اتفاق ايلسه لر عبده عتق غاصب ابطال اولنوب ينه عبد اولمق اوزره
ذى اليده تسليم والحاق اولنور نكتهسى اولدركه معتق معتقنى استرقاق ايلمك حكم ملكلرنده ممتنع دكل ايسه
حربينك دار الحربده عبدينى اعتاقى نافذ ونافع اولماز ياخود عبد مذكور عبد ذى اليد قيلمقده ملكلرى حكم ايتمكله
مقهور اولمغله مجددا قهر ايله مأسوركبى اولمشدر حتى بركسنه دار الحربده حر الاصل ايكن آنى برحربى

اخذ

اخذ ايدوب عبدمدر ديو اقامت بينه ايتمكله ملكلرى مقتضاى بينه اوزره قضا ايلسه بو قضا حر مزبور اول حربينك
عبدى اوله جغنى اقتضا ايدر كذلك عبد معتق ايكن ملكلرى اول عبد برمدعينك عبدى اولمغله قضا ويدينه
تسليم ايلسه ينه مجددا عبد قيلمق الزام وتصميم اولنور واكر اهل موادعه دن اولميان برحربى عبيد مسلميندن
برعبدى اسير ودارلرى ايله بعد الاحراز آنى يدندن حربى آخر غصب وعبد مدر ديو اعتاقدن صكره قبول
اسلامله جميعا سرافراز اولدقلرندنصكره اول محرز اقامت بينه برله حق سابقنى اثبات وابراز ايلسه نظر اولنور
اكر قبل الاسلام حكم ملكلرى بعد البينه محرز اوزره رد ايتمك ايسه عتق غاصب باطل اولور كه حكم ملك اوزره
مالك اولمامغله غصبله تمام احرازه واصل اولمامشدر واكر حكم ملكلرى غاصب مغصوبه غصبله مالك اولمق ايسه
عتق معتبر اولوركه حكم ملك اوزره مالك اولمغله تمام احرازى مقرر اولمشدر لكن صورت مفروضه ده حكم
ملكلرى محرز اوزره رد ايكن ملكلرينه رفع خصام ايتدكلرنده غاصب غصبنى انكار برله بو بنم عبدمدر ديمكله
اقدام ايتمكله ملك دخى مدعى اقامت بينه ايدنجيه دك عبدى يد غاصبده تقرير ايدوب غاصب دخى همان
اول عبدى اعتاق وتحرير ايلسه بوصورتده عبد مرقوم حر قيلنور زيرا ملكلرى محرزى اخذ عبددن منعله يد غاصبده
تقرير ايلدكده احراز غاصب تمام اولمشدر بوندنصكره محرز اقامت بينه ايتمكله ملكلرى عبدى اكا حكم
برله غاصبدن اخذ واكا تسليم ايلدكدنصكره جميعا اسلام ياذمتى قبول ايلسه لر عبد مرقوم ينه حريتى اوزره
ابقا اولنور زيرا ملكلرينك اول عبد مثلا وعتقى نافذ اولان مسلم اوزره رق ايله حكمى باطلدر وهم حريتى اسلامله
متأكد اولوب محليت نقضدن خارج اولندقدنصكره ملكلرى رق ايله حكم ايتمكله منتقض اولماز اما مسئله
سابقه بشقه در واكر مسئله مفروضه ده ملكلرى اول عبدى غاصب يدنده تقريردن اقدم غاصب آنى اعتاق ايدوب
بعده جميعا قبول اسلام اوزره اتفاق ايلسه لر مأسور مزبور ينه رق اوزره ابقا اولنوركه اعتاق قبل تمام الاحراز
واقع اولمغله ابطال والغا اولنور مؤلف عميق الافكار سقى الله تعالى قبره بغيث نواله فى الغدو والابكار ديركه برمسلم
امانله دار الحربه دخول ايتدكده برحربى آنك بعض اموالنى غصب ايدوب صكره اهل دارى اسلام ياذمتى
قبول ايلسه لر نظر اولنور اكر حكم ملكلرى مغصوب منه مسلم مستأمن اولسون ياخود حربى اولسون على الاطلاق
غصب سبب ملك اولمق اوزره واقع ايسه اول مسلم ايچون استرداد متاعى ممتنع اولور زيرا دارلرنده ملكلرينك
حكم وسلطنتنه نظر ايله احراز غاصب رسيده تمام اولوب متاع مرقوم حربينك دار اسلامده مسلمدن اخذ
ودار الحربه احراز قيلديغى ماله متساوى الاقدام اولمشدر واكر حكم ملكلرى اول مالى صاحبنه رد اوزره
واقع اولوب قبل الاختصام اهل دار قبول اسلام ايلسه لر مال مزبورى مسلم اوزره ردى الزام اولنور زيرا بونده
غاصب حكم ملكلرى اوزره غصبدن ممنوع اولمغله مقهور ايدوكى ظاهر ومسئله سابقه ده غصب اوزره مقر اولمغله
قاهر ايدوكى باهردر واكر اولبابده حكم ملكلرى نه ايدوكى غير معلوم ايسه اول مالى مسلم مستأمن اوزره
رد ايلمك حكم محسومدركه فى الاصل آنك ملكى ايدوكى مجزومدر ايكن غاصب ايچون سبب تملك اولان احراز
تام غير مجزوم مدر وهم غصب بنفسه موجب ملك اولمديغى عندنا معلوم ومسلم اولمغله آنك خلافى
برقومك بينلرنده معتبر ايدوكى معلوم اولمديقجه حكمى عندنا ده معلوم اولان وجه اوزره بنا قيلمق واجب
ومحتمدر لكن حكم ملكلرى اول مالى صاحبنه رد اوزره واقع اولديغى صورتده مسلم مزبور غاصب مسفور ايله
ملكلرينه رفع خصام ايدوب غاصب انكار غصب ايله بومال بنم ملكمدر آندن اخذ ايتمدم ديو دفع اختصام ايتمكله
ملكلرى دخى مسلم اقامت بينه ايدنجيه دك يد غاصبده ابقاسنى التزام ايلدكدنصكره جميعا قبول اسلام ايلسه لر
مال مرقوم غاصب ايچون سالم قيلنوركه ملكلرى اول عين اوزره يدينى تقرير ايتمكله احرازينى متمم اولمشدر اما
قبل الاسلام مسلم مرقوم اقامت بينه ايتمكله ملكلرى غاصبدن اخذ ويد ينه تسليم ايلسه ينه ملكى كندويه سالم
قيلنوب تخميسى دخى لازم اولماز زيرا بوندن اقدم ملكلرندن حكم ملك اهل حربله منفصل اولمشيكن بو دفعه ده
آنك حكمى ايله ملكنه راجع ومتصل اولمشدر وهر دليل كندو مثلى ايله منتسخ اولمق حكم مرتسخ اولمغله
بونده دخى ملك حكم سابقى حكم لاحقى ايله منتسخ اولمشدر ياخود مسلم مزبور اول عينى يد غاصبدن اخذ ايلدكده
قوت ملكلرى ايله احرازى تام اولمغله مجددا اكا تملكه بنا اولمشدر بناء عليه تخميسى واجب اولماز كه تملكنى
اعزازدنى موجب اولان برسبب مستوجب اولمامشدر كذلك مسلم مستأمن برحربينك يدنده مملوكى اولان عبدنده
بو بنم عبدمدر ديو بطريق الزور دعوى واقامت بينه ايتدكده ملك اهل حرب اول عبدى حربيدن اخذ ويدينه
تسليمدنصكره جميعا قبول اسلام ايلسه لر ينه حكم ملكلرى ايله احرازى تام اولمغله تملك عبد ايله بنام قيلنور

لكن تملك مزبور غدری مشتمل و مسلم مستأمن بطريق السرمال اهل حربی اخذ واخراج قيلق مزلنده متنزل اولمغله اول بابده امان نفسنه غدر ايلديكندن صاحبنه رد ايله امر وافتا اولنديغی كبی بو بابده دخی حكم مزبور اجرا قيلنور مؤلف صاحب المقال عليه رحمة الكبير المتعال ديركه مسئلهٔ مزبوره ده اول دارك اهلی مسلمينله موادعين اولمش اولسه لر كركدركه حاكم مسلمين اول عبدی يد مسلمدن اخذ وصاحبنه رد ايليه زيرا بو صورتده غدری امان مسلمين اوزره ثابت اولمغله حاكم ايچون رد اوزره ولايت اجباری متثبت اولور اما مسئلهٔ اولی بشقه‌در فعلی هذا برمسلم مستأمن دارالحربده برحربينك متاعنی غصب ايدوب ملكلرينه رفع خصام ايتد كلرنده غصبنی انكار ايله بنم كندو ملكمدر ديو ادعا ايتمكله ملك دخی حربی اقامت بينه ايدنجيه دك اول متاعی يد مسلمده ابقا ايتدكدنصكره قبل اقامة البينه اهل دار قبول اسلامله سعادتمدار اولسه لر متاع مرقوم ملك مسلم اوله جغی بديدار اولور انجق قوم مذكورين غير موادعين ايسه لر آنده بلا جبر صاحبنه رد ايله افتا اولنوب موادعين ايسه لر همان جبر ايله اخذ وصاحبنه اعطا قيلنور كه معنای غدر اكرچه علی كلا التقديرين ظاهردر لكن مسئلهٔ ثانيه ده يد مالكندن اخذ ايله غصبده مجاهر اولمغله معنای غدر مسئلهٔ اولی دن زياده ظاهر و باهردر واكر موادعين ياغير موادعيندن برحربی عبدينی مكاتب قيلوب بعده جميعا قبول اسلام ايلسه لر اول كتابت تنفيذ واتمام اولنور كه كتابت بيع وشرى كبی رضاء طرفينه مبنی اولان احكامدندر لكن مسئلهٔ مفروضه ده قبل الاسلام عقد كتابتدنصكره كتابتنی ابطال واعدام و بطريق القهر استرقاق واستخدام ايدوب بعده قبول اسلام ايتمش اولسه لر نظر اولنور اكر حكم ملكلری بعد القهر بطلان كتابت ايسه قاضی المسلمين دخی اول وجهله قضايه مبادرت ايدر زيرا عقد كتابتله مكاتب ايچون ثابت اولان ملك يد اضافه‌له ثابت اولان حقيقت حريتدن اقوی واشد دكل ايكن برقربيا صورت اعتاقده بيان وانبا ايلديك كه بعد الاعتاق قهر ايله استرقاق ايتدكده حكم ملكلرينه نظر وآنك اوزرينه ابتنا قيلنور پس كتابت دخی آنك كبيدر واكر حكم ملكلری بطلان كتابت اولميوب انجق حربی مرقوم اول عبدی قهر ايله دار اسلامه اخراجه مبادرت ايتمش اولسه ينه نظر اولنور اكر اهل داری مسلمينله موادعين ايسه لر قاضی المسلمين ابقاء كتابتله آنی استرقاقدن منعله قضا ايدر واكر غير موادعين ايسه لر قاضی آنی عبد محض قيلوب كيفمايشاء آنده تصرفنی امضا ايدركه غير موادعين اولدقلرنده دار اسلامه احرازی موجب ملك اولمق اوزره تام اولوب موادعين اولدقلرنده ناتمامدر واكر برحربينك عبدی دار الحربده قبول اسلام ايتدكدنصكره حربی آنی اعتاق ياكتابتله بكام قيلوب بعده آنی قهر ايله استرقاق واستخدام ايلسه بو بابده آنك ابطالی ايله عتق وكتابتی باطل اولميه جغی ما لا كلامدر كه عتقله حريتی وكتابتله ملك يدی اسلامله متأكد اولمشيكن كرك حربی وكرك ملكلری آنی ابطاله متعهد اوله مز زيرا قريبا بيان ايلديك كه حريت كبی محتمل النقض اولميان اموردە ملك اهل حربك مسلم اوزره حكمی معرض بطلانده درهم حكمی انجق ملكدن ملك آخره محتمل النقل اولان اموردە معتبر ومسلم اولان معتق ومكاتبده نقل ملك غير متصوردر مؤلف مصب التدبير بشره الله تعالی فی مواطن الخوف باحسن التبشير ديركه حربی مرقوم اول عبدی اسلامندن اقدم مدبر قيلمش اولسه تدبيری باطلدر كه مدبر تدبير ايله يد مولاسندن خارج اولميوب بلكه بعد التدبير غير مدبر كبی حكم اسلام اوزره دخی يد مولاسنده علی حاله مقهوريت اوزره حاصلدر اما اعتاق وكتابت بشقه‌در كه آنلر حكم اسلام اوزره مملوكدن يد مولاسنی ساقط وزائل ايدرلر پس بعد العتق والكتابة حكم ملكلری معتقی استرقاق معتق اوزره تمكين اولمدقده معتق ومكاتبك يد مولالرندن خروجلری مستبين اولور بناء عليه عبد مرقوم بعد العتق والكتابة قبول اسلام ايلدكده علی حاله عتق وكتابتی اوزره ابقا اولنور اما بعد التدبير قبول اسلام ايلدكده ينه مولاسينك عبدی قيلنوب آنده كيفمايشاء بيعی وسائر تصرفاتی تنفيذ وامضا قيلنور لكن تدبيری اسلام عبددن صكره واقع اولسه حكم تدبيری ثابت ومتمهد اولوركه حين تدبيرنده حق حريتی اسلامی ايله متأكد اولمشدر ومدبر محتمل التمليك اولمامق حكم اسلامدن اولمغله تدبيری صحيح اولوب اول وجهله مولاسی ولاسنه مستحق اولدقدنصكره مجرد اوزرينه اثبات يد ايتمكله ابطال تدبيرينه اقدام ايده مز اما مسئلهٔ متقدمه بشقه‌در انجق ما نحن فيهده صحت تدبير دنصكره مولاسی قبول ذمت ايلسه كركدركه اول مدبر مسلم استسعا اولنمغله ملكندن اخراجنه همت اولنه زيرا اسلامی ايله ملكندن اخراجه مستحق اولمشيكن تدبيری جهتی ايله بيعی متعذر اولمغله ملكندن اخراجنده استسعاسی متقرر اولمشدر واكر بو حربی عبدی ايله برابر امانله دار اسلامه چيقوب بعده آنی مدبر قيلسه تدبيری تجويز وتقرير اولنور كه تدبيری حكم مسلمين آنك اوزرينه جاری اولديغی

موقعده واقع وكندو دخی امانله خروجنده اول حكمی ملتزم واكا مطاوع اولمشدر بناء عليه اول عبدی بيعی جائز وواسع كوريلمز اما بعد التدبير اول عبدی دار الحربه اعاده ايدرسه تدبيری باطل اولور كه عودتله حكم امانی زائل اولمغله دار اسلامده واقع اولان تدبيری دار الحربده واقع اولان تدبيرينه مماثل اولور لكن حكم استيلاد بشقه‌دركه حربی جاريه سنی دار الحربده ياخود امانله چيقوب دار اسلامده استيلاد ايلسه بهر حال ام ولددن تعداد اولنوركه استيلاد انجق نسبه تابع ونسب دار اسلامده نه وجه اوزره ثابت اولورسه دار الحربده دخی اول وجه اوزره ثابت اولمغله نسب اوزره بنا قيلنان استيلاد دخی اول وجه اوزره واقع اولور واهل حربدن ولدينی اشترا مسلم ايچون بر وجهله سزا كوريلمديكی كبی ام ولدينی دخی اشترا و جهله روا كوريلمز اما حكم تدبيری بشقه‌دركه ذكر وتقرير ايلديك والله تعالی اعلم

باب من الرهن يأخذه المسلمون او المشركون منهم * يعنی مسلمين مشركيندن ومشركين مسلميندن اخذ ايلدكلری رهنك احكامنده باب بديع الاستحكامدر مؤلف اصابت مرهون اثابه الله تعالی باجر غير ممنون ديركه مشركين امر موادعه‌ده اطمئنان ايچون بزآنلره رجال مسلميندن اعطاء رهن ايدوب آنلر دخی رجاللرندن رجالمزك معادللرينی اعطاء رهن ايتمكله طلبكار اولسه لر مراهنهٔ مرقومه مشروع اولمامغله آنده بلا ضرورة مساعدهٔ مسلمين جائز وسزاوار اولماز زيرا اهل حرب رجال مسلمين اوزره مأمونين دكللردركه مخالفت اعتقادلری آنلری قتل مسلمين اوزره حامل واعتقادلرنده آنلری قتل مسلميندن زجر ايده جك نسنه غير حاصل ايدوكی ظاهر ومستبيندر حتی رسول الله صلی الله تعالی عليه وسلم حضرتلری ما خلا يهودی بمسلم الا حدثه نفسه بقتله يعنی بر يهودی برمسلم ايله هيچ تنها قالدی الانفس يهودی يهودی يه قتل مسلمی القا ايلدی حديث حكمت فرماسنده بو معنايه رمز وايما بيورديلر لكن مسلمين بعض امور ايچون خوفه ذاهب اولوب خلاصه چاره بولمادقلری جهتله وجه مذكور اوزره مصلحه اعتنا ايتملر ايله مشركين رهنلرين مسلمينه اعطا ايله وفاء شرطه ابتدا ايلسه لر اول بابده اعطاء رهنلرندن امتناع ايلمك حق مسلمينده جائز وسزا بلكه افضل واحری كوريلور كه اهل حرب مسلمين اوزره مأمون الغائله اولمدقلرندن فضله رهن مشركين يد مسلمينه واصل اولمغله ضرورت مسلمين زائله اولمشدر سؤال اولنورسه كه مسلمين رهن مشركينی اخذ ايدوب شرط قيلدقلری رهنلرين اعطا ايتمك غدر ايكن نيچه سزا كوريلور جوابده ديرزكه غدر دكلدر بلكه شرط مرقومك جوازی معنای ضرورته مبنی ايكن اول ضرورت مرتفع ومنتهی اولمشدر كورمزميسنكه مسلمين اهل حربله مدت معلومه‌ده موادعه ايتمشلر ايكن قتال مشركين اوزره كسب قوت ايتملر ايله موادعه‌يه باعث احتياجلری اولان معنی زائل اولدقده اصل موادعه‌ده دخی قبل المدة نبذ عهدلری جائز كوريلوب غدرده داخل اولماز پس شرط موادعه دخی اصله مماثلدر و بو بابده اصل اصيل رسول الله صلی الله تعالی عليه وسلم حضرتلرينك شو حديث جليللريدركه بيورديلر من حلف علی يمين فرأی غيرها خيرا منها فليأت الذی هو خير وليكفر يمينه يعنی اول كمسنه كه بر امر اوزره يمين مؤكد ايدوب صكره اول امرك خلافنی اولی كورسه اول اولی كورديكی امری ايشلسون ويمينه كفارت ايلسون مترجم فقير ديركه حلف ويمين ايكيسی شیء واحددر ولفظ حديثده من حلف علی يمين قول شريفی بحسب الظاهر يمين اوزره يمين ديمكدر لكن مراد انجق ترجمه اولنديغی اوزره تأكيد يميندر انتهی ويمينده وجه مشروح اوزره مخالفت جائز اولدقده يميندن اقوی اولميان مواد عهده جوازی واضح ومتميز اولور بو صورتده اهل حرب سز رهنكزی اعطا ايتمز سكز بزم رهنمزی اوزره رد ايديكز ديو نزاعه شروع ايلسه لر خوف ايتديكمز نسنه لردن امين اولمدقجه رديمز مشروع اولماز كه قبل الامن ردلری مسلمين اوزره قوتلرين واستيصال بعض موحدينه احداث قدرتلرين متضمن اولمغله غير ممكن وبعد الامن وجوب ردلری متعيندر زيرا رهن قيلنان رجال مرقومين دار يمزده مستأمنين منزلتنه نازلين اولملريله كركدركه خوف ايتديكمز نسنه لردن تحصيل امن ايدنجيه دك حبسلرينه اقدام بعده ابلاغ مأمنلرينه اهتمام اولنه لكن رهن مرقومين يديمزده قبول اسلام ايتمش اولسه لر مشركين آنلری اخذ ايچون طلب وابرام ايتسه لر دخی تسليمه مساعدهٔ مراملری جائز كوريلمز كه آنلر سائر مسلمينله برابر اولوب مشركين دخی مسلمين اوزره مأمونين اولمدقلری مقرردر انجق آنلر عبيد مشركين ايسه لر كركدركه امام المسلمين آنلری دار يمزده قبول اسلام ايلين عبد مستأمن منزلنده انزال وآنلری بيع وثمنلرين مولالرينه دفع وايصال ايليه كذلك مسئلهٔ مفروضه‌ده جانبين رهنلرين بر برينه اعطادن صكره مسلمين مشركيندن رهنلرين اخذه قادر اولسه لر ينه جواز اخذلری ظاهردركه حدوث قدرتله ضرورتلری زائل اولمشدر وارتفاع ضرورتله حقلرنده منع رهن ايلمك واجب اولديغی كبی بعد الاعطا وجوب اخذ دخی حاصلدر زيرا حق مسلمينده

وقت قد رتلرنده حلال کورلمز که ایادی مشرکینده مقهور اولان بر مسلمك تخلیصنی ترك واهمال ایدهلر حتی
اهل حرب مسلمینی اخذ رهنلرندن منع ایدوب مسلمین مرهونین دخی طالب قتال اولدقلرنده تخلیصلری اوزره
قتال مسلمین حلال کوریلور که اهل حرب حبس مسلمینده ظالم ومسلمین اوزره بقدر الامکان دفع مظالم واجب
ومتحتمدر لکن اهل حربدن بر فردی قتل ایتمکسزین اخذ رهنه قدرتلری وار ایسه اول قوم موادعیندن بر فردی
قتل ایلمك جائز وسزاوار اولماز واکر رهن مشرکین بز دار الحربه رجوع ایتمیوب سزه ذمت اولورز دیو طالب
اولورلرسه نظر اولنور اکر احرار ایسهلر مساعدهٔ مطلبلری امام اوزره واجب اولور زیرا ذمت اسباب انتهاء قتالدن
بر سبب ایدوکی معلوم ودنیاده التزام احکام اسلامی مستلزم اولمقده خلف اسلام ایدوکی مجزوم اولوب رهن
مرقومین دخی اوزرلرینه عرض اسلام اولنماغه طالب اولدقلرنده مساعدهٔ مراملری واجب اولدیغی کبی اعطاء
ذمته طالب اولدقلرنده دخی واجبدر واکر عبید مشرکین ایسهلر عدم مساعدهٔ مطلبلری امام اوزره واجب اولور
زیرا عبد البته مولاسنه تابع ومولالری باعتبار الموادعه دیارمزده بولنان مستأمنین موقعنده واقعلردر پس
ملك مولالری باعتبار الامان آنلرده محترم وازالهٔ ملك ایتمدین انلری ذمت قیلمق ممکن اولمدیغی مسلم اولمغله همان
مولالرینه رد وتسلیملری الزم واسلمدر واکر بعد قبول الذمة مرهونین بز احرارز دیوب مشرکین
بلکه بونلر بزم عبیدمزدر دیمکله اختلاف ایدرلرسه اولبابده قول قول مرهونین ایدوکی بلا خلافدر زیرا آنلر ید
نفسلرنده بولنوب ایادی اغیارده مقهور اولمالریله رقلری اوزرینه قائم اولمادقجه حریتلرنده قول آنلرك
قوللری قیلنمق لازمدر واهل ذمتدن اولملریله رقلری اوزره شهادت اهل حرب قبول اولنمایوب مسلمین
یا اهل ذمت شهادت ایتمدکجه مولالرینه مردود وموصول قیلنمازلر وقبول اسلام ایتمشلر ایسه رقلری اوزره
شهود مسلمین شهادت ایتمدکجه امام بیع واعطاء ثمنلرینه مباشرت قیلماز واکر اهل حرب اصل موادعهده
بز غدر ایدوب سزك رهنلریکزی قتل ایدرسك بزم رهنلریمزك دخی دملری سزه حلال اولسون دیو شرط
ایتمشلر اولوب بعده بزم رهنلریمزی قتل واستیصال ایلسلرینه دماء رهنلری بزه حلال اولماز زیرا مرویدرکه
وقعهٔ مرقومه زمان معاویهده واقع اولوب حضرت معاویه رضی الله تعالی عنه وسائر مسلمین بعد البحث والنزاع
رهن مشرکین شرعا قتل اولنمامق اوزره اجماع ایلدیلر وهم رهنلری میانه مزده امان اوزره ادخال اولنملریله
غیریلردن حاصل اولان جنایتله دملری استحلال اولنمایوب شرط سابق دخی حکم شرعه مخالف اولمغله
ابطال اولنور همان قبول اسلام ایتمشلر ایسه امام آنلری اهل ذمت قیلوب ایتمشلر ایسه مشرکین رهنلریمزی
قتلدن اقدم قبول اسلام ایدنلر کبی احرار الاصل قیلمغه همت ایدر لکن رهنلریمز قتل اولنمامش ایکن رهنلری
قبول اسلام ایلدکده مشرکین آنلری طلبده اقدام ورهنلریمزی اوزریمزه رد ایتمزسکز بز دخی سزك
رهنلریکزی قتل یا استرقاق ایدهرز دیو ابرام ایلسهلر نظر اولنور اکر رهنلری رد اولنملرینه راضی اولمازلرسه
اهل حرب رهن مسلمینی قتل ایدهجکلری معلوم اولسه دخی رهنلرین رد ایلمك امام ایچون جائز ومرضی
کوریلمز زیرا ایکی رهنك حرمت نفسلری برابر ایکن اهل حرب رهن مسلمینی قتل ایتدکلرنده امامك اول ظلمده
عدم شرکتی مقرر اما رهنلرین بعد الاسلام آنلره تسلیم ایدوب آنلر قتل ایتدکلرنده مسلمینی قتل مشرکینه
عرض ایتمکه رخصت شرعیه یوغیکن عرض ایتمکله اول ظلمده شریك اوله جغی اظهردر کورمزمیسنکه
رهنلری یدیمزده هالك اولمغله اهل حرب اول هالکینك عددنجه مسلمیندن بدل طلب ایتمکه اقدام وویرمزسکز
رهنکزی قتل ایدهرز دیو ابرام ایلسهلر اعطاء مسلمینله مساعدهٔ مراملری جائز کوریلمز پس قبول اسلام
ایلین رهنلری دخی آنك کبیدر واکر رهنلری رد اولنملرینه رضا برله بزی اهل حربه اعطا ورهنلریکزی
اخذ ایدیکز دیو اظهار ارتضا ایدرلرسه ینه نظر اولنور اکر امامك اغلب ظنی آنلری قتل ایدهجکلرینه متعلق
اولورسه ینه دفع وتسلیملری جائز ولایق کوریلمز زیرا انسانك کندی قتلنه اذنی حکم اباحتده معتبر اولمادیغی
کبی تعریض قتلنه اذنی دخی معتبر اولمامق مقرردر واکر آنلره نه معامله ایدهجکلری عند الامام مجهول ایسه
اولبابده دفع وتسلیملری مشروع ومعقول کوریلور زیرا رضالریله دفع وتسلیملری طرف مسلمیندن آنلره ظلمی
موجب اولمیوب مجرد تسلیملری سبب هلاکلری اولمدیغندن بشقه تسلیمه رضالری البته نفسلرینی اوزره
امین اولدقلرینی مشعردر وهم رهنمز اولان مسلمینه سزی رهن مشرکینی رد ایله تخلیص ایدهرز دیو وعدیمز
سبقت ایتمشیدی پس اول وعد ایله رهنمز اولان مسلمینه رعایت رهن مشرکین اولان مسلمینه رعایت اوزره کسب
رجحان ومسابقت ایتمشدر واکر رهن مشرکین مسلمیندن طالب عقد ذمت اولدقلرنده مشرکین دخی سز آنلری

مطلب رضاء المقتول بقتله لا یوجب الاباحة

ذمته

ذمته قبول ایدرسکز بز دخی رهنلریکزی قتل یاخود استرقاق ایدهرز دیو اظهار شدت ایلسهلر کرکدر که
امام آنلری ذمته قبول ایتمیوب همان مشرکینه رد ایله اخذ مسلمینه مبادرت قیله اما قبول اسلاملری بشقهدر که
اسلام مشرك قبول غیره توقف ایتمیوب نفسنی ایله تام اولور اما عقد ذمتی رضاء مسلمین بولنمادقجه تمام اولماز
بناء علیه قبول ذمتلرنده حقیقة یا حکما اتلاف مسلمین متحقق اولدقده اکا رضا حق مسلمینده جائز ولایق کوریلمز
زیرا مسلمین ایچون سبقت ایلین وعده وفا وآنلری ایدی مشرکیندن استخلاص واستیفا قیلمق رهن مشرکینی
ذمت قیلمقدن احسن واولی وامام دخی ناظر مسلمین اولمغله مسلمینه انفع اولان امری اختیار ایلمك اوزرینه
واجب واوفقدر اما قبول ذمتلرنده مشرکین سبیل رهنمزی تخلیه ایدهجکلرینه امام المسلمین عالم اولورسه
اولبابده بلا توقف اعطاء ذمت برله اوزرلرینه وضع خراج ایلمك لازمدر که معنای مذکور اتلاف مسلمینی
غیر مستلزمدر ووجه مشروح اوزره سبیل رهنمزی تخلیه ایدهجکلرینه عالم اولمدقجه امام آنلری ذمت قیلماغه
قادر دکلدر که اهل حربك رهنلری ذمت اولدقده سبیل رهنمزی تخلیه ایتمیهجکلری ظاهر وخلاف مجزوم
اولمدقجه حکمی ظاهر اوزره بنا واجب ایدوکی معلوم ومشتهردر لکن بویله ایکن امام آنلره اعطاء ذمت ایتمش
اولوب بعده اخذ رهنمزی طلب بابنده دقت ایلدکده اهل حرب سز بزم رهنمزی رد ایتمدکجه بز دخی
رد ایتمزز دیو عناد ومخالفت ایلسهلر کرکدر که رهنلری رد اولنملرینه رضا کوسترمدکجه آنلری رد ایله ذمتنی
ابطال وعهدینی نقضه مباشرت قیلمیه زیرا مسلمین ایچون ذمت اولدقلرنده نفوس مسلمین ایچون ثابت اولان
حرمت آنلرك نفوسلرینه دخی ثابت ومقرر اولوب اولوجهله قبول ذمتلری قبول اسلاملری ایله برابر اولمشدر
اما رهنلری طیب نفسله رد اولنملرینه راضی اولورلرسه ردلری جائز ومرضی کوریلور مکر امامك اغلب ظنی
قتل ایدهجکلرینه ذاهب اوله اولبابده ردلری جائز ومناسب کوریلمز وبو تفصیلك اصل واساسی انجق قبول
ذمتلرین قریبا قبول اسلاملرنده ذکر ایلدیکیمز احکام اوزره قیاسدر یاخود مدار تفصیل انجق مبادلهٔ
رهائن مسلمینی اهل ذمت ایله مفاداتیمز منزلنه تنزیلدر وبر باب من الفداء اثناسنده بیان ایلدیکیکه مفادات مزبوره
رضاء اهل ذمت بولندقده شایان وبولنمادقده غیر شایاندر کورمزمیسنکه رهنلری یدیمزده هالك اولمغله
اهل حرب مسلمینله نزاعه سالك واهل ذمتکزدن فلان وفلانی بزه ویرمدکجه رهنکزی رد ایتمزز دیو متهالك
اولسهلر مطلوبلری اولان ذمیلر راضی اولورلرسه تسلیملری جائز واولمازلرسه حد جوازی متجاوزدر کذلك
مسئلهٔ مرقومهده مطلوبلری نساء اهل ذمتدن بعض عورتلر اولسه بو دخی صورت سابقه ایله مساویدر که عقد
ذمت ایله حاصل اولان حرمتده حال نسالری حال رجاللری ایله مستوی ونسادن تأثیر رضا رجالدن تأثیرینه
متساویدر اما مطلوبلری صبیان اهل ذمت بولندقده صبیانك ووالدینلرینك رضالری متحقق اولسه دخی امام
آنلری تسلیم ایلمك جائز ولایق کوریلمز زیرا تسلیمی صبی یه ظلم ایدوکی مقرر واولبابده اذن صبی معتبر اولمدیغی کبی
صبی یه ضرر اولان بابده اذن والدینی دخی معتبر اولمامغله وجود وعدمی برابردر کورمزمیسنکه اهل حرب
اول صبی یی استعباد ایلسهلر امام بغیر حق استعباد حره معین اولمش اولمازمی حال آنکه اعانت مرقومه حرام ایدوکی
مستبیندر کذلك رهن مشرکیندن قبول اسلام ایدنلرده نسا وصبیان بولنوب مشرکینه دفع وتسلیمده کندیلرك
ووالدینلرینك رضالری متحقق اولسه بیله تسلیملری حق امامده جائز ولایق کوریلمز اما صبیان مرقومهنك تسلیم
اولنمامغه دلیل آنفا صبیان اهل ذمتده ذکر اولنان تعلیلدر واما نساء مرقومه تسلیم اولنمامغه علت تسلیملرنده
آنلری حرامه عرض ایتمك متحقق اولوب اولبابده اذنلری معتبر اولمامق مصلحتیدر که مشرکینه بر وجهله حلال
اولمیان مسلمه عورتك فرجنی استحلال ایلین مشرکینه تسلیمده اصلا جواز وصحت یوقدر ومحذور معهود حق
اهل ذمتده مفقوددر کورمزمیسنکه بر ذمیه یی دیارمزده بر مستأمن تزوج ایلسه نکاحی جائز ووطئی اکا حلال
اولور اما بر مسلمهیی تزوج مراد ایلسه اکا قادر اولمیوب بهر حال اکا حلال اولمق محال کوریلور انجق اهل حربه
تسلیم اولنسه حق عورت اسلامندن رجوعی بابنده خوف اولنمادیغندن بشقه اشتها اولنمیان عجوزدن ایسه
تسلیمینه رضاسی بولندقده امیدایدرمکه اخذ رهن مسلمین ایچون رد ایلمك حق رجالده جائز اولدیغی کبی
آنده دخی جائز اوله لکن بشرط آنکه دار الحربه سفرنده یاننده مسلمیندن بر محرمی برابر اوله زیرا عورت عجوزدن
ایسه دخی دار الحربه بلا محرم سفری غیر جائزدر اما عجوزه اولوب یاننده محرمی دخی برابر اولدقده برای مصلحت
دار الحربه سفری جائز کوریلور پس ما نحن فیه دخی بو قبیلدن ایدوکی واضح ومتمایزدر واکر مسلمینده مقاومت
مشرکین بولنمامغله موادعهیه محتاج اولوب مشرکین دخی موادعه ایچون مسلمیندن طلب رهنده عناد ولجاج

مطلب المرأة لا تسافر الی دار الحرب بغیر محرم ولو کانت عجوزا لا تشتهی

ايتملريله مسلمين حسب الضرورة اعطاء رهن ايچون برجماعتی احضار ايتد كلرنده جماعت مزبوره بز رهن
قيلنمغه راضی اولمـازز زيرا اهل حرب بزم اوزر يمزه مأمونين دكللردر ديو متشاعده اصرار ايلسه لر بوصورتده
امام علی وجه النظر للمسلمين آنلره جبر ايلمك جائز وسزاوار اولور زيرا اهـل حربدن جميع مسلمين اوزره خوف
وخطر ظاهر واول رهن اولنـان جماعت اوزره خوف وخطر غـير ظاهردر كه احوال ناسـده ظاهر اولان
موادعه يه وفا ايدوكی امر باهردر و بز باب المفاداة بالاساری او غيرهم من الاموال اثناسنده اعلام ايلديك امام
المسلمين ايكی بليه يه مبتلی اولدقده كركدر كه اهونلرين اختيار ايله ايكی ضررك اعظمنی اهونی ايله دفعی التزام
ايليه لكن صورت مفروضه ده امامك اغلب ظنی اول رهن اولنـان جماعتی قتل ايده جكلرينه متعلق اولورسه
آنلری اعطاسی اصلا جائز ولايق كوريلمز كه اعطا ايتدكده آنلرك هلاكلرينه معين ودملرنده شريك اوله جغی
بديدار. واعطـا ايتميوب مشركين دخی مسلمينه ظفر بولد قلرنده صنع مشركينده مشارك اولميه جغی آشكاردر
وبومثللوا مورده ظن غالب منـاب يقينده نائب قيلنور كور مزميسنكه امام المسلمين منفعت مسلمينی متضمن برامر
مهم ايچون اهل حربه ارسال رسوله محتاج اولوب رسالت ايچون تعيين ايلديكی مسلم دخی رسالتله اهل حربه
دخولدن امتناع وانزعاج ايلسه امام ايچون اولبابده اجبار جائز وسزاوار اولور اما اغلب ظنی اول رسولی قتـل
ايده جكلرينه ذاهب اولورسه مسلميندن برفردی بعث ايلمك وبعث اوزره اجبـار ايلمك جائز ومناسب كوريلمز
پس رهن دخی رسول كبيدر وصورت مزبوره ده موادعه لری مثلا اوچ سنه اوزره منعقد اولوب قبل انقضاء المدة
مسلمين كسب قوت ايتمكله نبذ عهده عزيمت قيلدقلرنده مشركين بز موادعه يی ترك ايتمزز ورهنلرمزی اوزريكزه
رد ايتمزز ديو مخالفت ايلسه لر اولبابده ابطال موادعه حق مسلمينده جائز كوريلمز لكن عدم جوازينه مخالفت
مشركينی باعث اولميوب انجق يدلرنده رهنمز بولنمقدن منبعث اولمشدر كه مسلمين نبذ عهد ده اصرار ايلسه لر
مقدما رهنمز ايچون وعد اولنان تخليصه وفادن نكول واول عهدی اخفار ايله اضراره مؤدی اولور كه بو معنی
جائز وسزا وار اولماز پس لازمدر كه رهنمزی يدلرندن استنقاذ ايدنجيه دك اهل حربه اعطا اولنـان عهده وفا ايله
انفاذ اولنه كذلك موادعه لری علی وجه التأبيد اولمش اولسه ينه تقدير مذكور اوزره مسلمين قتال مشركينده كسب
قدرت ايتسه لر دخی ابطـال موادعه تجويز وتسديد اولنماز مكر كه رهنلرينی سلامت اوزره استخلاص ايده لر
ياخود رهنـلری جتف انو فهم دار الحربده فوت اوله لر ياخود رهنلری ايادی مشركينده قتل اولنملرينه راضی
اوله لر بوصورتلرده مسلمين ابطال موادعه برله قتال اهل حربه مسارعه لری جائز كوريلور زيرا مانع نبذ اولان
انجق حق رهنه رعايت حاصل اولمق ايدی وخصال مذكوره دن بری بولندقده اول مانع زائل اولور اما صورت
مفروضه ده مدت موادعه منقضيه اولد قدنصكره مسلمين عزم قتال ايتدكلرنده مشركين سز بزمله قتال
ايدرسكز بز دخی سزك رهنلريكزی قتـل ايدرز ديو بسط مقال ايلسه لر بو بابده قتاللری حلال كوريلور
زيرا بو تقدير اوزره قتاللری مسلمينله رهنلری ميانـنده اولان معاهدهٔ تخليصه موجب ابطـال دكلدر كه بعد
انقضاء المدة مجرد رهن اوزره خوف اولنمق قتال مشركينه مانع اولماز نته كيم اطفال مسلمينله تترس ملرنده قتاللری
ممتنع اولماز كذلك بزمله قتـال ايدرسكز يديمزده بولنان اسراء مسلمينی قتـل ايده رز ديو اخبار ايلسه لر ينـه
وجه مذكور ايچون قتاللری جائز وسزاوار كوريلور كذلك امام المسلمين اهل حربه براى مصلحت بعض كسنه لری
رضالری ايله ياخود بطريق الاجبار رسالتله بعث وتسيار ايتمكله اهل حرب آنلری حبسه ابتدار بعـده مسلمينه
سز بزمله قتـال ايدرسكز رسوللريكزی قتـل ايده رز ديو اخبار ايلسه لر ينه قتـاللری جائز وسزا وار اولور
نكته لری اولدر كه صور سابقه دن برنده امامله رهن واسرا ورسل مثللو مسلميندن برقومك ميانلرنده منعقد اولان
عهدی ابطـال اصلا متحقق اولميوب همان مشركيندن مسلـمين مذكورينه ظلم وتعدی ملتحق اولمشـدر
وظلم مذكوردن خوف ايچون مسلمين اوزره قتـال مشركين متعذر اولماز مؤلف حكمت نثار صانه الله تعـالی
عنـد المسئلة عن العثار ديركه بعض مدائن مشركين مسلميندن عقـد ذمته طالب اولدقلرنده بزمله موادعه
ومراهنين اولان اهل حربك ملكلری سز آنلری ذمت قيلرسكز بز دخی رهنلريكزی قتل ياخود استعباد ايده رز
واكر قيلمازسكز رهنـلريكزی اوزريكزه رد ايده رز ديو عرض مطالب ايلسه كركدر كه اولبابده امام ومسلمين
نظر ودقت ايدوب رهنلرين اخذ ايدنجيه دك اعطاء ذمتدن امتناعلری مسلمينه انفع ايسه امام اعطاء ذمتدن
امتناع واكر اعطاء ذمت انفع ايسه همان اول رأيه اتباع ايده زيرا امام ناظر مسلمين اولمغله كركدر كه منفعت مسلمين
آنده اظهر اولان امری اختيار وتعيين ايليه نكته سی اولدر كه اهل حربله مراهنه مز انجق ترك قتال اوزره مبنی اولوب

ذمتلرين قبول وعدم قبولنه مشروط قيلنماد يغندن بشقه حين مراهنه ده طالب ذمت اوله جقلری معلوم
ومضبوط دخی اولمامغله قبول ذمتلرنده مسلمين مرهونين ايله ميانه مزده اولان عهد معقودی معنای ابطال مفقوددر
اما سابق الذكر اولان قبل انقضاء المدة نبذ عهد مسئله سی بويله دكلدر لكن بهرحال وعلی الخصوص عند مساواة
الطرفين افضل الامور رهن مسلمينی ايادی كفاردن تخليصه مدار اولان جانبه صرف مقدور ايلمكدر كورمزميسنكه
اهل حربدن برمدينه اهالیسی مسلميندن عقد ذمته طالب اولدقده ملكلری سز قبول ذمتلرندن امتناع ايدرسكز
هيبل اسراكزی تخليـه ايده رم وذمتلرينی قبول ايدرسكز اسراكزی قتـل ايده رم ديو عرض مطالب ايلسه
ينه امام انفع مسلمين اولان جانبی اختيار ايلمك واجب وتخليص اسرا جانبی اوجب المواجبدر لكن صورت مفروضه ده
ضعف مسلـمين مقرر ايكن طالب ذمت اولان قومك شوكتلريله مسلمين اهـل حرب اوزره اكتساب قوت
ايده جكلری منتظر اولسه كركدر كه امام ذمتـلرين قبول ايدوب جانب اسرايه اصلا نظر ايليـه كورمزميسنكه
امام المسلمين مدائن حربدن برمدينـهٔ عظيمه يی محاصره ايدوب فتحی قريب اولدقده ملكلری اول مدينـه دن
منصرف اولكز ايا ديمزده بولنـان اسراكزی سزه اعطا مز اوزره ديو ترغيب ايلسـه كركدر كه امام اولبابده
دقت نظر ايدوب انفع مسلمين اولان فتح مدينـه يی ترجيح وتعقيب ايده پس مسئلهٔ سابقـه دخی بويله در
واكر اهـل موادعه غدر ايله رهن مسلمينی قتله دامن درميان اولوب آنلرك مسلمينه اعطا قيلدقلری رهنـلرنده
احد والدينی يانده بولنميان صبيان اولسه اول صبيان سن تميزه بالغ اولوب اسلامی وصف وتعقل ايتمدكجـه
اسلاملری ايله حكم اولنمق صحيح وشايان اولماز زيرا آنلر دار اسلامده وايادی مسلمينـده حاصل ايسه لر ده قبـل
غدر المشركين دين آبالری اولان كفر اوزره متحصل اولملری ايله بعد البلوغ اسلامی وصف وتعقل ايتمدكجه اول ديندن
متحول اولمازلر نكته سی اولدر كه غدر اهل ذمتدن حاصل اولان انجق رهنلری داريمزده اهل ذمت منزلنه نازل
قيلنمقـدر واهل ذمت هالكين اولوب ياخود نقض عهد ايله دار الحربه لاحقـين اولملريله اولاد لری يانلرنده
موجود اولمسه لر دخی سن تميزه بالغ اولوب اسلامی وصف وتعقل ايتمدكجه اسلاملری ايله حكم شرعی صورتپذير
وجود اولماز پس صبيان مرقومين دخی آنلر كبيـدر اما مسئلهٔ مزبوره ده رهن مشركينـده مماليكلری بولنسه
كركدر كه امام اول مماليكی بيعـه اقدام وثمنلرينی مشركين مسلمينی قتل ايلدكلری رهنلرندن ارضا ايدنجيـه دك
بيت المالده توقيفـه اهتمام ايليه زيرا مماليك مرقومين قتل رهنلريمزدن صكره عنديمزده محتبس اولديلر ايسه ده
امان سابقـه نظر ايله مالكلرينك حرمت ملكلری هنوز معتبر اولمغـله اسلام مماليكلری صورتنـده واقع اولان
حكم محرركی سبيل سلامت انجق بيعله توقيف ثمنلری اولمق مقرردر بوصورتده مشركين جرملرينـه معترفين
اولوب دماء مقتولينكزی ضامن اوله ليم ديو اعتـذار ايدرلرسه امام ايچون قبول ديت جائز وسزاوار اولور زيرا
استرداد رهندن يأس كلی حاصل اولمشدر واسترداد عين متعـذر اولدقده استرداد قيمت آنك منزلنـه نازلدر
ونفس انسانك قيمتی انجق ديتيدر واول بابده امام مساعدهٔ مراملرينه عازم اولدقـده اخذ اولنان ديتلر ورثهٔ مقتولينه
سالم قيلنوب ثمن عبيدلرين دخی مشركين اوزره ردی لازم اولور لكن صورت مفروضه ده مماليكلری بيع اولنمامش
بولنمغله مشركين سز مماليكمزی بزه رد ايديكز بز دخی ديت رهنلريكزی سزه تسليم ايده ليم ديو طالب اولورلرسه
امام ايچون مساعدهٔ مراملری جائز ومناسب كوريلمز زيرا مماليكلری عنديمزده محتبسين اولديغندن خصوص
مرقومده مساعدهٔ مراملری اسراء مشركينی مال مأخوذ ايله مفادات منزلنه نازل اولمغله حكم صحتده داخل اولماز
وهم مشركين بزم رهنلريمزی باعيانهم بزه تسليم ايتميوب بعـد القتل اداء ديتلرين تقـديم ايتمشلر ايكن بز آنلرك
رهنلرين باعيانهم تسليم ايلمـك مسلمينه موجب وهن عظيمـدر كه بو مثللو مراملرينه مساعده حق امامده منع
وتحريم اولنمشدر اما مماليكلری بيع اولنوب ثمنلری رد اولنمق مسلمينه موجب وهن عظيم دكلدر كه مسلمين آنلردن
بدل رهنلرين اخذ وآنلره دخی بدل رهنلرين تسليم ايده جكلردر مكر امام آنلردن ديت مقتولينی اخذ ومماليكلرين
باعيانهم رده مسلمين ايچون ملاحظهٔ منفعت قبيله اولبابده مساعدهٔ مراملری نظر للمسلمين داخل حكم صحت
قيلنور واكر مشركين بز رهنلريكزی قتل ايلين اشخاصمزی سزه اعطا ايده ليم تا كه آنلرده مراد ايلديكيكز معامله يی
اجرا ايدوب سز دخی بزم رهنلريمزی بزه تسليم وايفا ايده سز ديو رجا والتجا ايلسه لر كركدر كه امام اولبابده
نظر مسلمينـه رعايتده استقصا ايليه اكر مساعدهٔ مراملرنده مسلمين ايچون ملاحظـهٔ انظار ايتمزسه بو قوللرينه
اصـلا اصغا واعتبار ايليه كورمزميسنكه رهن طرفين هر بری مثـلا اللی عدد رجال اولوب بزم رهنمزك قاتلی
مشركينـدن شخص واحد ايدوكی متحقق اولسه اول واحدی اخذ واحرارلرندن اللی عدد رجالی آنلره رديمز

لایق اولورمی و بو صنعی ارتکاب ایلدیکمز صورتده مسلمینه بوندن اعظم وهن وانکسار لاحق اولورمی واکر
مساعدهٔ مراملرنده مسلمین ایچون ملاحظهٔ انظار ایدرسه کرکدر که همان قاتللری اخذ ورهنلرین رده ابتدار
ایلیه بوصورتده امام اول قاتللرده مخیردر که دیلرسه آنلری قتل ودیلرسه عبید ایده جکی مقرردر لکن قتللری
بطریق القصاص دکلدر که حربی دارالحربده مسلمی قتل ایلمك موجب اقتصاص دکلدر بلکه آنلری دیمزده
بلا امان اسیر مقهور اولدقلرندندر که اسیر مقهوری قتل ایله عبد قیلمق میاننده امام ایچون ثبوت خیار صحیح
ومشهوردر وعبید قیلملرین اختیار ایدرسه کرکدر که هر برینی مقتولینك وارثنه اعطا وایثار ایلیه زیرا رهن مشرکین
اوزرلرینه رد اولنمغله بونلرك اخذی رهن مقتولیندن علی وجه العوض واقع اولوب مملوکیتلری حسبیله
من قبیل الاموال اولدقلرندن حکملری حکم دیتده ادخال واولوجهله ورثهٔ مقتولینه تسلیم وایصال قیلنورلر
وهم محتمل التملك اولان کسنه دن جنایت علی النفس واقع اولوب قصاصی موجب اولمدقده مقابلهٔ مجنی علیهده
نفس جانینك بطریق الملك استحقاقی مستوجب اولور کورمزمیسنکه برعبد برکسنه یی خطأ قتل ایلدکده نفسی
ولی مقتوله تسلیم ایلمك واجبدر مکر مولاسی اختیار فداسنی مرتکب اوله مانحن فیه دخی بو یله در واکر مشرکین
طرفی امامه عرض مرام ایدوب دیلرسك سکا رهنلریکك دیتلرین ودیلرسك قاتللرین اعطا ایده لیم دیو
بسط کلام ایلسه لر بو قوللری موقع انصافده واقعدر که بعد قتل الرهن موادعهٔ سابقه یه راجع اولان
اموزده وسعلری بوندن زیاده یه غیر واسعدر بوصورتده امام ینه انفع مسلمین اولان جانبی اختیار والتزام ایدر
واخذ دیتلرین اختیار ایلدکده ینه ورثه یه اعطا ایدوب اخذ قاتلینی اختیار ایلدکده قتل واستعبادلرنده رأینه
اعتنا اولنوب تفصیل سابق اجرا اولنور واول بابده ورثهٔ مقتولین قاتللردن عفو ایلسه لر دخی عفولری قتل امامه
مانع اولمازکه قتللری محاربین اولدقلرندن واقع اولوب بطریق القصاص واقع اولمامشدر و عفو انجق
صاحب العفوك مخصوصا مستحق اولدیغی حقی مسقط اولمغله قتل محاربینده عفو ورثه تأثیر واعتباره مرتبط
اولماز واکر رهن مسلمی قتله اجتسار ایدنلر اهل دار مرتهنیندن اولمیوب اغیاردن ایسه لر نظر اولنور اکر دارلرینه
امانله داخل اولمشلر ایسه بو دخی حکمده حکم سابقه مماثلدر که دارلرنده امانله حاصل اولنلر کندو یدلرنده حاصل
وحکم ملکلری آنلرك اوزرلرینه شامل اولمغله حاللری حال اهل دارلرینه مماثلدر کورمزمیسنکه دارلرینه امانله
داخل اولان کسنه بزم داریمزه داخل اولدقده استیمان جدیده محتاج اولمیوب اهل دارلری منزلنه نازل قیلنور
واکر دارلرینه بلا امان علی وجه الاغارة داخل وقتل رهنمزه متناول اولمشلر ایسه ینه نظر اولنور اکر اهل دار
مرتهنین آنلری اخذه ظفریاب اولمشلر ایسه اوزرلرینه انجق آنلری مسلمینه تسلیم ایلمك ایجاب اولنوب اول وجهله اخذ
رهنلرین استیجاب ایدرلر که وفاء موادعه یه راجع اولان اموردن بوندن زیاده یه قدریاب اولمیه جقلری بی ریبدر
واکر قاتلین مرقومین هالکین یاخود محاربهٔ موادعینده مقتولین اولوب یاخود ملك موادعین آنلری اخذ ومقابلهٔ
رهنده قتل ایتمش اولوب یاخود فرار ایتمشلر ایسه کرکدر که مسلمین رد رهنلرینه ابتدار ایده لر زیرا قاتلین اهل دار
موادعیندن دکللر ایکن جنایت اغیار ایله مؤاخذه لری جائز وسزاوار دکلدر بلکه قتل رهنمز حق موادعینده
رهنمز دارلرنده حتف انوفهم فوت اولمق مقامنده قائم اولمغله مسلمین اوزره رد رهنلری لازم اولور لکن قاتللر
اهل دار مرتهنیندن اولوب بعد القتل ملکلری آنلری اخذ ایلدکدنصکره حتف انوفهم هالکین اولوب یاخود
ملکلری آنلری قتل وافنا ایلسه بوصورتده امام ایچون دیت رهنمزی اخذ ایتمدکجه حبس رهنلری جائز وروا
کوریلور زیرا جنایت اهل دارلرندن صادر اولوب اول فعله انجق قوت ملکلری ایله مباشر اولدقلری حاللرندن
ظاهر اولمغله صنعلری ملکلرینك بنفسه صنعی کبی قیلنور حتی رهنمزی ملکلری بنفسه قتل ایدوب صکره حتف
انفه هالك اولوب یاخود اهل مملکتی آنك بو وضعنی انکار ایله قتلنه ابتدار ایتمش اولسه لر ینه دیت رهنمزی
اخذ ایدنجیه دك حبس رهنلری حق مسلمینده جائز وسزاوار کوریلور مسئلهٔ سابقه دخی بو یله در واکر صورت
مفروضه ده اهل مملکتی اول ملکی اخذه اقدام ومسلمینه برسرنه قتل اولنان رهنکز مقابله سنده ملکمزی اعطا
ایده لیم سزدخی رهنلریمزی اوزریمزه رد ایدیکز دیو اعلام ایلسه لر کرکدر که امام اول بابده دخی نظر وتأمله
اهتمام ایلیه اکر نفع مسلمین ملکلرین اخذ ایدوب آنی قتل یاخود ورثهٔ مقتولینه عبد قیلمقده ایسه آنی التزام ایده
واکر اخذنده امتناعله دیت مقتولینی تحصیلده ایسه آنی تنظیم واتمام ایلیه لکن بالنفس قاتل رهن اولان ملکلری
امام المسلمینه التجارله بن رهنلریکك دیتلرین سکا اعطا ایدهیم تا که سن دخی رهنمی بکا رد ایدهسین دیو رجا ایلسه
مساعدهٔ رجاسی موجب وهن مسلمین اولمغله کرکدر که امام آنك بو کلامنه اصغا ایلمیه و بو بابده ورثهٔ مقتولین

اخذ

اخذ دیتلرینه راضی اولسه لر دخی رضالری معتبر ومرضی اولماز که مسلمیندن دفع ذل ووهن اوجب اولمق اوجانبه
رعایتی مقتضیدر ودفع وهن ومذلت یالکز ورثه نك حق واجبلری دکلدر که اول بابده اعتبار رضالرین
موجب اوله مکر امام قبول دیتده مسلمین ایچون ملاحظهٔ منافع ایدرسه توفیر منافع مسلمین ایچون قبول دیت
واسع کوریلور واکر مشرکین غدر ایله رهن مسلمینی قتله اقدام ایتدکلرندنصکره مسلمین دخی مشرکینك
برسرنك رهنکزی قتل ایدرسك بزم دخی رهنمزك دملری سزه حلال اولسون دیو سبقت ایدن شرطلرینك
ظاهرینه اعتماد ایله رهنلرین قتل واعدام ایدرلرسه مسلمین مرتکب خطا واثام اولورلر که رهن مشرکین
میانه مزده مستأمنین اولملریله قتللری حرام اولمشدر بناء علیه بوصورتده امام اوزره لازمدر که قتل مستأمن
ایلین مسلمك حکمنی اجرا برله قاتللردن اخذ دیت مقتولینه عازم اوله سؤال اولنورمسه که رهن مشرکین
فرض مذکور اوزره داریمزده محتبس اولان اهل ذمتدن اولوب مذهبمزده دخی قتل ذمی ایله قصاصا قتل مسلم
لازم اولمق مسلمین قاتلین اوزره وجوب قصاصی مستلزمدر جوابده دیرز که رهن مشرکین هنوز وضع خراج
اولنمامشیکن اهل ذمتدن معدود اولمازلر حتی مسئلهٔ مزبوره ده مشرکین برطرفیقله مسلمینی ارضا ایلسه لر
رهن مرقومین اوزرلرینه مردود قیلنورلر واهل ذمتدن معدود قیلندقلری تسلیم واعتبار اولنسه دخی قتللرنده
مقدما بینلرنده واقع اولان عقد صحیح موادعه ده مشروط قیلنان شرطك ظاهرینه اعتماد مثللو شبههٔ متمکنه
درکار وشبههٔ مزبوره دفع قصاصده کافیه اوله جغی آشکاردر بعده اول دیتلر بیت المالده توقیف وترکیم اولنوب
صکره مشرکین رهن مسلمینك دیتلرین ادا ایتدکلرنده یدلرندن اخذ وقبول اولنوب ورثهٔ مقتولینه ادا وتقدیم
بعده رهن مشرکینك دیتلری دخی مشرکینه تسلیم اولنور زیرا ایکی طرفدن حکم بدل بعینه حکم مبدلدر
یعنی آنلر بزم رهنلریمزی بزه رد ایتدکلرنده بز دخی آنلرك رهنلرینی آنلره رد ایلمك واجب اولدیغی کبی رهنلریمزك
دیتلرینی ردلری دخی رهنلرینك دیتلرین ردیمزی موجبدر و بو مسئله ده امام اوزره واجبدر که دیت رهنمزی اخذ
وقبولدن مجتنب اولیه زیرا هر طرف رهن آخری قتل ایتمکله رهن طرفین نفوسدن ماله منقلب اولمشدر اما
قتل رهن مشرکیندن واقع اولوب مسلمیندن واقع اولمدیغی صورتده بشقه در که آنده مشرکین بزم رهنمز اولان
اخیار واشرافمزی قتل بعده دیتلرین اعطا وعین رهنلرین اخذ ایتملرنده مسلمینه وهن ومذلت متوقع
اولمغله اول دیتلری قبول وعدم قبولده رأی امام معتبر ومتبعدر اما بوصورتده دخی مشرکین عرض نیاز ایله
برسرنه رهنلریکزدن قتل ایلدیکمز هر مسلمك برینه یدیمزده بولنان اسراء مسلمیندن بر اسیر ویره لیم
ومقتوللریك دیتلرینی دخی ویره لیم سزدخی رهنلریمزی بزه رد ایدیکز دیو کلامه آغاز ایلسه لر بونده دخی
مساعدهٔ مراملری امام اوزره ایجاب والزام اولنور که مشرکین هم اسراء مسلمیندن مقتولینك
امثالنی وهم بدل نفوسلرینی التزام ایلدیلر که زیاده سی وسعلرنده اولمیه جغی معلوم خاص وعامدر و بعد المساعدة
کرکدر که امام سبیل اسراء مسلمینی تخلیه ودیتلری ورثهٔ مقتولینه تسلیم وتأدیه قیله لکن مسئلهٔ مزبوره ده
ایادی مشرکینده اسراء مسلمین نامو جود اولوب همان سزه رهنلریکزدن هر مقتولك برینه ایکی دیت
یااوچ دیت ویره لیم سزدخی رهنلریمزی رد ایدیکز دیو بذل وجود ایلسه لر بونده ینه رأی امام معتبردر وورثه نك
رضا وعدم رضالری مطمح نظر دکلدر زیرا عرض ایتدکلری مال ذاتنده کثیر ایسه ده ینه مسلمك عدیلی اولمامغله
کا هیجه قبولی مسلمینه باعث توهین وتذلیل اولدیغندن قبول وعدم قبولنده رأی امام تنفیذ وتکمیل اولنور
پس مساعدهٔ مراملرین انفع کوروب دیتلری قبول ایدرسه کرکدر که جمله سنی ورثهٔ مقتولینه موصول قیله
زیرا نفوس مقتولینك بدلی اولنقده قصاصدن بدل صلح اولان مالك مقامنه قائم اولمغله قلیل وکثیر ورثهٔ
مقتولینه سالم قیلنور واکر دیتلرین اعطا ایتمزلر انجق هر مقتولك برینه بر یاایکی یااوچ اسیر مسلم اعطا ایده رز دیو
رجا ایتدکلرنده ورثهٔ مقتولین قبول رجالرندن امتناع نابجا ایلسه لر کرکدر که امام امتناعلرینه التفات ایتمیوب
همان مسلمینه انفع اولان معناده نظر واستثبات ایلیه بعده مساعدهٔ مراملرنده ملاحظهٔ نفع ایدرسه کرکدر که
اسرایی اخذ وسبیللرین تخلیه ورهن مشرکینی تسلیم وتأدیه ودیت مقتولینی بیت المالدن ورثه یه تعویض
وتوفیه ایلیه زیرا بیت المالدن فداء اسراء مسلمین امام اوزره لازم ایکن دم مقتولینله تخلیصلرینه متوصل اولدقده
عوض فدالری اولان دیت مقتولینی ورثه لرینه اعطا واجب ومتحتم اولوب شول منزله تنزیل اولنور که مشرکیندن
استغنام اولنان اسرایی بین الغانمین تقسیمدن صکره اول عبید ایله رضاء مولالری یوغیکن اسراء مسلمینی
مفاداتی تکمیل ایلیه ومفادات مذکوره مولالرینه بیت المالدن تعویض قیمتلرین موجب اولدیغی کبی مانحن فیهده

دخی مستوجب اولور لکن مسئلهٔ مفروضهده ورثهٔ مقتولین امامك مقتوللرینك یرینه اسراء مسلمینی
قبولنه طیب نفسله راضی اولمشلر اولوب صکره دیت مقتوللرینی طلبله متقاضی اولسهلر بو صورتده آنلره هیچ نسنه
اعطا اولنماز زیرا اسقاط حقلری ایله مسلمین اوزره متطوع اولملریله همان ماللریله مفادات اسرادهٔ متبرع کبی
اولدقلرندن برفرد اوزره برشیئله راجع اوله مزلر واکر امام مسئلهٔ مزبورهده ورثه ایله استشاره ورضالرین
استفسار ایتمدین همان مشرکیندن اسراء مسلمینی اخذ وورد رهنلرینه ابتدار ایلسه کرکدر که بیت المالدن دیت
مقتوللرینی ورثهیه ایثار ونثار ایلیه زیرا سقوط حقلری انجق رضالریله مسلمین اوزره متطوع اولدقلرنده معلوم اولوب
مادهیه عالم اولمادقلرنده رضا وتطوعلری معدوم اولور واکر مشرکین رهن مسلمینی قتلدن صکره مسلمینه
هیچ نسنه اعطا وهیچ وجه مشروعله ارضا ایتمسهلر کرکدر که امام رهن مشرکینی قتل وافنا ایتدیکی کبی
ضرب وحبسله تعذیب وایذا دخی ایلیه زیرا رهنلری داریمزده مستأمن اولدقلری هویدادر بلکه آنلری
داریمزدن کندو بلادلرینه رجوعه قادر اولیه جقلری برموضعده تخلیهٔ سبیل اوزره اسکان ایلیه که بزم رهنمز
دارلرنده قتلله محتبس اولمغله آنلرك داریمزده احتباسی نمایان اولمشدر وبعد الاحتباس قبول اسلام ایدرلرسه
احرار قیلمغله اکرام اولنورلر وقبول اسلامدن امتناع ایدرلرسه امام آنلری قریبابیان اولندیغی اوزره اهل ذمته
ارجاع ایدر لکن کرکدر که امام آنلری اهل ذمت قیلمقده تعجیل ایتمیوب بلکه کیفیتلرین اهل حربه اخباردن صکره
سنهٔ واحده ایله تأجیل ایلیوب مدت مرقومهده مسلمینی ارضا ایدرلرسه رهنلرین رد وایفا وایتمزلرسه رهنلری اوزره
وضع خراجله عقد ذمت قیلوب داریمزده ابقا وبعد وضع الخراج سنهٔ واحده مرورنده خراجلرین اخذ
واستیفا ایلیه زیرا صورت مفروضهده مشرکین مسلمینی بعض وجوه مذکوره ایله ارضالری مأمول وبعد الارضاء
رد رهنلری واجب الحصول اولمغله اولبابده تأنی امام واجب ومعقولدر واجل عنین وبعض جنایت فیمادون النفس
صورتلرنده ابلاء عذر ایچون تأجیل سنه امر حسن کورلدیکی کبی بو بابده دخی مستحسن کورلور نظیری
مستأمندر که داریمزده تطویل اقامت ایتدکده امام المسلمین اولا اکا تقدم برله بوکوندن صکره سنهٔ واحده دخی
اقامت ایدرسك سنی ذمت قیلهرم دیو تکلم ایدر بعده سنهٔ واحده دن اقدم داریمزدن خروج ایدرسه تخلیهٔ
سبیل ایدوب خروج ایتمزسه بردخی رجوع دارینه رخصت ویرمیوب همان آندن خراجنی تحصیل ایدر
پس رهن مرقوم دخی بویله در بناء علیه محتمل اولان مسئلهده بعد انقضاء السنة مشرکین بزلر دیت مقتوللرینی
یاخود عندیمزده بولنان اسراء مسلمینی اعطا ایله سزلری ارضا ایده لیم سزلر دخی رهنلریمزی رد ایدیکز دیو
نیاز ایلسهلر رهنلری اهل ذمت قیلنمش اولمغله امام ایچون مقابلهٔ دیتده ردلرینه قطعا جواز کوسترلمز اما مقابلهٔ
اسرادهٔ دخی رهن مرقوم رد اولنملرینه رضا ویرمزلرسه ردلرینه تصویب اولنمیوب رضا ویرلرسه تصویب
وقریبا ذکر ایلدیکمز مفاداة الاساری باهل الذمة مسئلهسنه قیاس اوزره تبعید وتقریب اولنور که رهن معهودین
دخی اهل ذمتدن معدودین اولمشلردر نظیری اولدر که امام المسلمین مشرکیندن برقومی اسیر وبین الغانمین
تقسیم ایلدکدنصکره اول اسراء مشرکینی مولالری اعتاق ایتمکله آنلر اداء خراج اوزره ذمت مسلمینه الحاق
اولندقدنصکره مشرکین آنلر ایله اسراء مسلمینی مفاداتیزی طلبده اتفاق ایلسهلر کرکدر که امام اهل اسلام
اول معتقلرینك طیب خاطر ایله رضالری یوغیسه مفادات مطلوبهیه اقدام ایتمیوب وار ایسه التزام ایلیه پس
مانحن فیه دخی بویله در واکر مشرکین مسئلهٔ مرقومهده سزه دیت مقتولین ایله قاتللرینی دخی اعطا ایده لیم دیسهلر
ینه امام ایچون اول انقضاء سنه ایله ذمت قیلدیغی رهنلرینی رد وایفا جائز وسزا کورلمز زیرا معنای مزبور همان
مشرکیندن اخذ اولنان مال واخذ اولنان اهل حرب مقابلهسنده اعطاء اهل ذمت منزلهسندهدر که اکابر وجهله
رخصت یوقدر زیرا اهل ذمتی دار الحربه اعاده ایله محاربهٔ مسلمین قیلماغه شول حینده رخصت واردر که اسراء
مسلمینی مشرکینك ذل اسرندن تخلیصه علت اوله واکر مسلمین مشرکینه رجال مسلمیندن ومشرکین دخی مسلمینه
جواهر واثوابدن اعطاء رهان ایتدکلرندنصکره رهن مسلمینی قتلله غدر مشرکین نمایان اولسه کرکدر که امام رهن
مشرکینی ورثهٔ مقتولینه ویرمیوب همان بیت المالده موقوف وپنهان ایلیه زیرا حق ورثه انجق مقتوللرینك بدل نفوسلرنده
ثابت ورهن مشرکین قطعا بدل نفوسلرندن اولمایوب انجق مال اهل حرب ایکن داریمزده امان اوزره حاصل
ومتثبت اولمغله امام آنی ورثهیه ویرمیوب بیت المالده مستثبت اولور غایة الامر آنلردن برنسنه اوزره لحوق فساددن
احتراز ایدرسه آنی بیع ایدوب ثمننی بیت المالده حفظ واحراز ایدر بو صورتده مشرکین بزه سزه دیت مقتولینی اعطا
ایده لیم سز دخی رهنلریمزی اوزریمزه رد ایدیکز دیو نیاز ایدرلرسه کرکدر که امام اولبابده نظر ودقته آغاز ایلیه

اکر دیت رهنله برابر یاخود اکثر ایسه اخذ وردلك جوازی اظهردر که دیت ورهندن هر بری مال ایدوکی مقرر
وصفت مالیتده معنای مماثلت انجق مسلمیندن عروض وهنی دفع ایچون معتبردر بعده امام اول دیتلری ورثهٔ
مقتولینه تسلیم ایدر واکر دیت مالیتده رهنلرندن اقل ایسه امام آنلری اشد منعله منع ایلمك اوجب واملدر
زیرا مساعدهٔ مراملرنده مسلمین اوزره ایکی جهتدن معنای وهن الزام اولنور که بری رهن مسلمینی قتل واعداملری
وبری ویردکلری دیتدن اکثر اولان رهنلرین اخذ والتقاملریدر واکر مشرکین امام المسلمینه اعتذار برله قتل رهنده
جماعتمزك رضالری یوغیدی شمدی سکا هم قاتلینی وهم دیت مقتولینی ویرهلیم یاخود دیلرسك سکا قاتلینی ویرهلیم
ودیلرسك دیت مقتولینی ویرهلیم سن دخی رهنلریمزی بزه تسلیم قیل دیو بسط اعذار ایلسهلر نظر اولنور
اکر عند الامام صدق قوللری ظاهر ایسه مساعدهٔ مراملرندن امتناعه قادر اولماز که مشرکین عرض ایلدکلری
مادهدن زیادهیه غیر مقتدرلردر انجق معروض ثانیلرنده امام امعان انظار ایدوب حق مسلمینده افضلنی اختیار
بعده رد رهنلرینه ابتدار ایدر واکر عندنده کذب قوللری متبین ایسه امام ایچون مساعدهٔ مراملرندن امتناع ایلمك
دخی ممکندر که قتللرنده جماعتلرینك رضالری مباشرتلری منزلهسنده ایکن مساعدهٔ مراملرنده شایبهٔ وهن متمکندر
واکر مشرکین قتل رهن مسلمیندن صکره دخول ذمت یاخود قبول اسلام ایلسهلر اولبابده اوزرلرینه هیچ غرامت
الزام اولنماز که محاربین ایکن واقع اولان قتل واعداملری همان مسلمینی اثناء قتالده قتل واعداملرندن صکره
قبول ذمت واسلاملری ایله متساوی الاقدامدر همان رد رهنلری التزام اولنور که رهنلری مال اولوب مملوك
محترملری ایکن یدلریمزده بولنمغله اسلام وذمتلرندن صکره ردی اوزریمزه الزام اولنور قال علیه السلام من اسلم
علی مال فهوله یعنی اول کسنه که بر ماله تملك اوزره قبول اسلام ایلیه اول مال آنك ملکیدر مترجم فقیر دیر که قبول
ذمت حکم اموالده قبول اسلام منزلنه نازل اولمغله حدیث مذکورده قبول ذمت صورتنه دخی دلالت حاصلدر
انتهی نظیری مسئلهٔ خوارجدر که اهل عدل آنلر ایله قتال وهر فریق فریق آخردن اصابت اموال ایتدکلرندن
صکره خوارج اموال اهل حربی استهلاك کسب استقلال ایلسهلر اولبابده اهل عدل ایچون اموال خوارجدن
برشیئی استهلاککلری استحلال اولنمایوب همان خوارج توبه ایدنجهدك ماللرینی توقیفله اشتغال وتوبهلرندن
صکره ینه کندولره رد وایصال اولنوب استهلاك ایتدکلری اموالدن هیچ نسنه آنلردن تضمین واستحصال اولنماز
واکر مسئلهٔ مفروضهده اهل دار مرقومه بعد قتل الرهن اسلام وذمتی قبول ایتمیوب بلکه اوزرلرینه مسلمین استیلا
وآنلری قتل یاخود سبیله مخذول قیلسهلر اموالدن اولان رهنلری اول دارا اوزره استیلا ایلین مسلمینك غنیمتلرنده
دخول ایدر زیرا امان مزبور عین ماللری اولوب کندو یدلرنده موجود منزلنسنده نازل ایکن اوزرلرینه استیلا واقع
اولدقده مالکلرینك حرمت نفوسلری زائل اولمغله فیء غانمینده داخل قیلنور واکر بر مسلم اموالدن اولان رهن
مشرکینی استهلاك ایلسه کرکدر که امام اندن تضمینله مثلنی اخذ واستمساك ایلیه که مال مزبور یدامامده بولنمغله
بقاء حکم امان آنده ظاهر ونمایاندر بعده اول مثل مأخوذده اصل مرهونك احکامی بالتمام اجرا واتمام اولنور
ووجه مشروحدن رهن مشرکینله مسلمینك خوارجدن اخذ ایلدکلری اموالك فرقلری اکتساب وضوح
ایدر که اموال خوارج امان اهل عدلده داخل اولمیوب وجوب ضمان دخی انجق باعتبار الامان اولمغله اهل
عدلدن آنی استهلاك ایلین تضمینه شایان کورلمز غایة مافی الباب عین ماللری باقی ایسه ملك صاحبی اوزره بقاسنه
اعتبار اولنوب اوزرینه ردی ایجاب اولنور اما مال اولوب یدیمزده بولنان رهن اهل حرب بشقهدر که آنده حکم
امان قائم اولمغله استهلاك ایلین قیمتنی غارم اولوب اسلام وذمتی قبول ایتدکلرنده اوزرلرینه ردی لازم اولور واکر مسلمین
ومشرکین موادعهلرین بربرندن اخذ رهن ایله اتمام واولبابده هر قنقی جانبدن غدر واقع اولورسه دماء رهنلری جانب
آخر ایچون حلال اولمغی اشتراط والتزام ایتدکلرندن صکره مشرکین رهن مسلمینك اللرین کسوب یاخود کوزلرین
چیقارمغه اقدام بعده مسلمینه ایشته رهنلریکز حیاتدهلردر آنلری اخذ ورهنلریمزی بزه رد ایدیکز دیو ابرام ایلسهلر
کرکدر که امام اولبابده دقت نظرده اهتمام ایلیه اکر مساعدهٔ مراملری موجب وهن اهل اسلام اولمایوب رهنمز
دخی اهل حربی جنایتلرندن ابراء تام وبزی بونلردن اخذ ایدیکز دیو بسط کلام ایدرلرسه امام اوزره مساعدهٔ
مراملری ایجاب والزام اولنور واکر موجب وهن اسلامیان اولورسه مساعدهلری بر وجهله جائز وشایان کورلمز که
امام ناظر مسلمین ایکن اهل حربه برقوم اصحابی تسلیم ایدوب صکره برقوم عمیان یاخود مقطوعینی اخذ ورهنلرین
آنلره رد ایلمك تجویز وتحسین اولنماز بو صورتده رهن مسلمین حق جنایت بزم حقمیزدر وبزلر راضیلرز پس همان
بزلری یدلرندن اخذ ایدیکز که نفسلریمز اوزره دخی خوف هلاکدن آمین دکللرز دیو رجا ایلسهلر کرکدر که امام

بورجالرینه قطعا التفات واصغا ایلمیه زیرا مساعدهٔ مراملری توهین دین وحقارت اهل اسلامه ابتلای خدیعهٔ
مشرکینه بادی وضرر عامهٔ مسلمینه مؤدی اولمغله امام مجرد قول رهنله عدم مراعات مسلمینه تصدی ایلمز
کورمزمیسنکه رهنلریمزك اللری وایاقلری قطع اولنوب روحلرندن برمق قالدقده بزی اهل حربدن اخذ
ورهنلرین رد ایدیکز دیو رجا ایلسه‌لر لایقمیدرکه اصحا وسالمین اولان رهنلرین اعطا وجنایتلری ایله آخر رمقده
بولنان مسلمینی اخذه التجا ایده‌یز بوقوله قائل اولمق نعوذ بالله تعالی دیمزده عارونقیصه‌یه رضادرکه هرمسئوله
مساعده‌شعارذات ایدوکی ظاهروهویدادر ومساعدهٔ مرقومه جائز اولیدی اهل حرب رهنلریمزی قتلدنصکره
ورثهٔ مقتولین بزلر عفوایلدیك همان رهنلرینی رد ایدیکز دیو مجبر اولدقلرنده دخی ورثه مقام مقتولینه قائمین
اولملریله رهنلرین ردیمز تجویز اولنورایدی حال آنکه برعاقل آنی تجویزه قائل دکلدر پس لازمدرکه امام اوبابده
نه‌قول رهنه‌ونه قول ورثه یه‌اعتبار ایتمیوب انجق دیمزك توهین واعزازنده دقت انظار ومطلوبلری موجب توهین
دین دکل ایسه مساعده‌یه ابتدار وموجب ایسه منع وتعنیفلرنده بذل اقتدار ایلیه کورمزمیسنکه رهنمز مثلا
یوزعدد مسلمین ایکن اهل حرب مجموعنی قتل وافنا انجق برینی ترك وابقا ایتدکلرنده اول مسلم باقی بنی بونلردن اخذ
ورهنلرینی رد ایدیکز که ایتمزسکز بنی دخی قتل ایده جکلردر دیو رجا ایلسه امام البته آنك قولنه التفات واصغا
ایلمزکه‌بیان مشروح اوزره موجب توهین دین اوله‌جغی هویدادر واکر مشرکین رهن مسلمینك کوزلرین چیقاردقده
مسلمیندن رجابرله رهنلریکزی وبره‌لیم ودیت جنایتلریمزی دخی وبره‌لیم سزدخی بزم رهنلریمزی وبریکز دیو التجا
ایلسه‌لر امام ایچون مساعدهٔ مطلوبلری جائزوسزاکوریلورکه وسعلرنده رهنلریمزی ورهنلریمزدن اتلاف ایتدکلری
عضوك عوضنی ردلرندن زیاده‌نسنه متصور اولمامغله مساعده لرنده توهین دین بولنمادیغی امرمقرردر واکراهل
حرب رهن مسلمینك بعضیلرین قتل و بعضیلرین ابقا ایلسه‌لر امام ایچون حکم کلی بعضده اجرابرله مشرکین
رهنلریمزك احیالرین رد ومقتوللرنده اعطاء دیتله تسلیم قاتلین میاننده امامی تخییر ایتمدکجه رهنلرین رد ایتمك
جائزوسزا کوریلورواکرمشرکین رهنلریمزی ضرب یاخود رأسلرین شق ایدوب ضرب وشقلرندن اثروعلامت
قالمامق اوزره صحت کلدکدنصکره رهنلریمزی ایادی مشرکیندن اخراج ورهنلرین اعطا ایدیکز دیو
امامدن نیازایلسه‌لر امام ایچون مساعدهٔ مطلوبلرنده جواز واردرکه مظلوم کندوحقنده ترك مطالبه‌یه راضی
اولدیغندن بشقه اخذ وردلری توهین دینی مقتضی دکلدرکذلك مسئلهٔ مفروضه ده ضرب وشقدن صحت
بولدقدنصکره رهنلریمز ایادی مشرکینده علت دیکر ایله حتف انوفهم فوت اولوب ورثه لری دخی بزلر جنایت
مشرکینی عفو ایلدیك سز همان رهنلرین اوزرلرینه رد ایدیکز دیو مجبر اولسه لر ینه مساعدهٔ امام تجویز
اولنورکه هروارث بعدموت المورث حق مورثده قائم مقام مورثدر مؤلف کریم السجیه اکرمه الله تعالی باکرم العطیه
دیرکه مسلمین ومشرکین مواد عه‌لرنده بربرینه رهنلرین تسلیم ایدوب انجق مشرکین رهنلریله برابرنفقه لرین اعطا
وتقدیم ایلسه‌لر مزبورین یدیمزده رهن اولدقجه نفقه لری بیت مال المسلمیندن تنظیم اولنور انتهی لکن بومسئله
اعجب مسائلدرکه هم صورتده وهم معناده وهم حکمده وصف رهن موجود اولان موضعده نفقهٔ مرهون
مرتهن اوزره واجب اولمایوب انجق راهن اوزره واجب ایکن بومحلده وصف رهن انجق صورتده موجود اولوب
معناده یدیمزده بولنان رجال مرهونین حکم مستأمنینده اهل حرب ایکن نفقه لری نه وجهله بیت المال اوزره
مترتب قیلنور اماتوجیهنده دیرزکه ابتداء بابده بیان ایلدیك که بومثللو موادعه یه مساعده منفعت مسلمینی متضمن
اولمادقجه جائزوشایان کوریلمز بناء علیه مرهونینك دار یمزده اقامتلری انجق منفعت مسلمین ایچون ارتکاب اولنمغله
نفقه‌لری مال مسلمین اوزره ایجاب اولنور نظیری ید مستعیرده بولنان مستعاردرکه منفعتی مستعیره راجع اولمغله
نفقه سی اوزرینه واقع قیلنورامارهن حقیقی بشقه‌درکه هلاك رهنله دین راهن مقضی اولمغله انجق نفع راهنه
مفضی اولوروا کرمسئلهٔ مرقومه ده مشرکین رهن مسلمینی قتل اوزره اتفاق ایلسه‌لر کرکدرکه امام برسنه
امهال ایدوب ینه بیت المالدن نفقه لرین انفاق ایلیه که سنهٔ واحده منقضی اولمادقجه حکم رهن آنلرده
ثابت الانسا قدر بوصورتده سنهٔ واحده منقضی اولوب اهل حرب مسلمینی ارضا ایتمزلرسه کرکدرکه آنلری
اهل ذمت قیلوب بردخی بیت المالدن آنلره نفقه اعطا ایلمیه که اول بابده آنلرسائر اهل ذمتله علی سوادر واکر
مشرکین رهن مسلمینی قتل ایتمیوب انجق موادعه لری موقته اولمغله مدت منقضیه اولوب مسلمین مشرکیندن
رهنلرین طلب ایتدکلرنده مشرکین امتناع ایلسه‌لر کرکدرکه امام رهن مشرکینه‌بن سزی بلادیکزه رد ایتمزم
تاکه اصحابکز رهنلریمزی بکا رد ایتمدکجه وبن بوخصوصده سزه برسنه امهال ایلدم سز آنلره تحریر ایدیکز

مطلب نفقة المرهون على الراهن

مطلب نفقة المستعار على المستعير

اکر

اکر رهنمی رد ایدرلرسه‌فبها واکر ایتمزلرسه سزی اهل ذمت ایده رم دیو استماع ایدوب ینه امام ابلاء غدر ایچون
بومضمونی اهل حربه دخی بنفسه تحریره اسراع ایدر بعده سنهٔ واحده مرور ایدوب رهنلریمزی رد وایصال
ایتمزلرسه آنلری اهل ذمتده ادخال ایدر بوندنصکره اهل حرب رد رهنمزه راضی اولورلرسه امام اول اهل
ذمت قیلنان رهنلرین رضالری یوغیکن رد ایلمك جائز ومرضی کوریلمز وبز بوحکمی بالدفعات بیان واثبات ایلدیك
وطرف امامدن وجه مشروح اوزره انذار واخبارده معنای فقهی اولدرکه امام ایچون مشرکینی داریمزده
مدت مدیده ذل خراجه مبتلی اولمادین کیفما یشاء ترك ایلمك ناصوابدر بناء علیه آنلره تقدم وسنهٔ واحده ایله
تأجیلی ایجاب اولنمشدر واکرمسلمین مشرکینه رجال احراردن اعطاء رهن ایدوب مشرکیندن جوهر یا انجو
یاعبید مثللو جنس اموالدن اخذ رهندنصکره اول بابده اکرمشرکیندن غدرواقع اولورسه ایادی مسلمینده
مرهون اولانماللری ملك مسلمین اولسون دیو بینلرنده شرط ایتمشلراولوب بعده مشرکین غدره اجتسار ایلسه‌لر
رهن مرقوم ینه ملك مسلمین اولمایوب بلکه مشرکین مزبورین مسلمینی رهنلرندن ارضا یاخود قبول ذمت
واسلام ایدنجیه دك بیت المالده توقیف وادخار اولنورز یرا شرط مذکور برشرط واضح البطلاندرکه بطلانی
احادیث نبویه دن لایغلق الرهن یعنی مرتهن رهنه مستحق اولماز حدیث شریفی کبی نص ایله نمایان اولمشدر
وبوحدیث حکمت ردیفك امام نخعی وغیری مثللو ائمهٔ تابعین رحمة الله تعالی علیهم اجمعیندن نقل
اولندیغی معنای منیفی دیمکدرمثلا راهن مرتهنه خطابله بن سنك مالکی وقت فلانی یه دك کتوریرسم
رهن ینه بنمدر وکتورمزسم رهن مقابلهٔ مالکده سنکدر دیوب بعده کتورمسه ینه مرتهن رهنه مستحق
اولمز وحکم مذکور مثال مزبورکبی رهن عوض مال اولدیغی موضعده جائز اولمایجه مانحن فیه کبی
مال اولمیان رجال احراردن عوض اولدقده عدم جوازی بطریق الاولی ظاهر ومتمایزدر نکته‌سی
اولدرکه شرط مذکور سبب ملکی خطره تعلیق متضمندر واسباب ملك اعیانده تعلیق خطر غیرممکندر
مترجم فقیردیرکه خطر اول نسنه درکه ایکی کسنه برخصوصده مغالبه ایتدکلرنده قنقمز غالب اولورسه شونسنه
آنك اولسون دیرلر واول نسنه‌یه فارسیده کرو وترکیده اوکدل دیرلر انتهی وبیان مشبروحدن شرط مذکورك
بطلانی نمایان اولدقده حین مراهنه ده ذکروترکی سیان کوریلور والله اعلم بالصواب

باب الشروط فی الموادعة وغیرها * یعنی موادعه وغیریده معتبر اولان شروط لازمهٔ مرعیه وقیود واجبهٔ
شرعیه ده مسائل اصلیه وفرعیه در مؤلف دقایق شناس آنسه الله تعالی بالطافه احسن ایناس دیرکه مسلمین
ومشرکین سنین معلومه ده عقد موادعه‌یی التزام ایتدکلرنده کرکدرکه معاهده لرین مشرح تحریر عهدنامه‌یه
اهتمام ایده لرکه موادعه مثللو عقود ممتده ده کتب کتاب امرشرعله لازم الالتزامدر قال الله تعالی اذاتداینتم بدین
الی اجل مسمی فاکتبوه یعنی ای اهل ایمان بعضیلریکز بعضیلریکزه اجل مسمای مشروعه دك بطریق الدین
نقود وامتعه‌دن برنسنه اخذواعطاسی ایله معامله ایتدیکیکزده آنی کتب وتحریر ایدیکز انتهی ومدلول امرك
ادنای درجاتی ندبدر وبوآیت کریمه نك آخرنده الا ان تکون تجارة حاضرة تدیرونها بینکم فلیس علیکم جناح
ان لاتکتبوها وارد اولمشدر یعنی انجق تجارتکز بینلریکزده یدا بید تعاطی ایله اداره قیلدیغکز تجارت حاضره
ایسه آنی کتب وتحریر ایتمکده اوزریکزه بأس یوقدر انتهی وبواستثناده رمز واشارت واردرکه عقود ممتده ده
ترك کتابت موجب بأس وخسارتدر وبوبابده اصل قوی شول حدیث نبویدرکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
سنهٔ حدیبیه ده اهل مکه ایله بینلرنده اون سنه ترك محاربه اولنمق اوزره مصالحه ایدوب اولبابده ایکی نسخه کتب
اولنمغله امر ایلدیلرکه بریسی نزد سعادتلرنده قالوب بریسی دخی اهل مکه‌ده بولنه واول کتاب مستطابك کاتبی
حضرت علی رضی الله تعالی عنه ایدی همان ابتداء کتابده بسم الله الرحمن الرحیم لفظ شریفنی کتب ایتدکده
طرف اهل مکه دن عقد صلح ایچون کلوب هنوز کفر اوزره بولنان سهیل بن عمرو رضی الله عنه دیدیکه رحمن
ورحیم نه در بز آنی بیلمزز سن عادت عرب اوزره باسمك اللهم لفظنی کتب قیل بعده حضرت علی رضی الله
تعالی عنه هذا ما اصطلح علیه محمد رسول الله صلی الله علیه وسلم یعنی بوکتاب مستطاب رسول الله اولان
محمد علیه الصلوة والسلام حضرتلرینك اوزرینه عقد صلح ایلدکلری کتاب عهددر لفظ شریفنی کتب ایلدی
اول حینده ینه سهیل بن عمرو دیدیکه بزسنی رسول الله بیلسه‌ایدیك سنکله قتال ایتمز ایدیك سن هم دعوای رسالت
وهم پدریکك اسمندن اعراضمی ایده یورسین محمد رسول الله محلنده محمد بن عبد الله لفظنی کتب قیل
همان رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم کتب ایلدیکی لفظ رسول اللهی محو ایتمکله حضرت علی رضی الله عنه

امر ایلدیلر لکن حضرت علی رضی الله عنه بن اول لفظ شریفی محو ایده مزم دیو اعتذار ایله امتناع ایلدی تا که
رسول الله صلی الله علیه وسلم اول لفظ شریفی کندو ید مبارکه لریله محو ایدوب انا محمد بن عبدالله ورسول الله
اکتب هذا ما اصطلح علیه محمد بن عبدالله وسهیل بن عمرو علی اهل مکة یعنی بن هم محمد بن عبدالله وهم رسول اللهم
یا علی سن بو کتاب اهل مکه اوزره محمد بن عبدالله وسهیل بن عمروك اوزرینه مصالحه ایلدکلری کتاب عهد در
دیو کتب قیل بیوردیلر بعده رسول الله علیه السلام اول کتابده کتب اولنه جق شروط معاهده یی حضرت علی
رضی الله عنه اوزره القا وتقریر ایدوب اولبابده ایکی نسخه کتب ایتمکله امر ایلدیلر ایشته بو حدیث جلیل
بو بابده اصل اصیل اولمشدر وحکم مشروح المآل اوزره اشبووجه معقول ایله دخی استدلال اولنور که خصوص
مرقومده فریقیندن هر بری کندو یدنده بر نسخه سی بولنماغه محتاجدر که مثلا بعض شروطده آنکله فریق
آخر نزاع ولجاج ایتدکده کندو یدنده بولنان نسخه سنه مراجعت ایدوب اقتضاسنه کوره فریق آخر ایله
اتحاد وامتزاج یاخود فریق آخر اوزره غلبه واحتجاج ایلیه بوندن صکره بیلمك کرکدرکه کتب کتابدن
مرام وثوق واستحکام اولمغله لازمدر که احواط وجوه اوزره تحریر ایدوب بالجمله طعن طاعندن احترازده
اهتمام ایلیه که بو وجه اوزره وجوب احتیاط ولایأب کاتب ان یکتب کما علمه الله یعنی کاتبدن بر کاتب بینکزده
واقع اولان معامله کزی الله تعالی اکا تعلیم ایلدیکی منوال اوزره کتب وتحریر ایتمکدن ابا وامتناع ایلمسون
آیت کریمه سنده بطریق الاشارة امر وافهام اولنمشدر زیرا معلوم اولی الالبابدر که الله تعالی نك تعلیم ایلدیکی
انجق مجمع علیه اولان حکم صوابدر بعده مؤلف بلاغت سمیر صورت ابتداء کتاب موادعه یی تصویر ایدوب
هذا ما توادع علیه الخلیفة فلان ومن معه من المؤمنین وفلان ومن معه من اهل مملکته یعنی شو کتاب اول
کتابدر که آنك اوزرینه طرف اسلامدن مثلا خلیفهٔ عهد اولان فلان و معیتنده بولنان مؤمنین وطرف اعدادن
فلان ومعیتنده بولنان اهل مملکتی موادعه ایلدیلر دیو تقریر ایلدی لکن ابو زید البغدادی رحمه الله تعالی
شروطنده دیدیکه عندمده مختار اولان ابتداء کتاب موادعه ده هذا کتاب فیه ذکر ما توادع علیه یعنی اشبو کتاب
بر کتابدر که آنده فلان وفلانك اوزرینه موادعه قیلدقلری شروطك ذکری واردر دیو تحریری اختیار ایلمکدر که
صدق کلامی حمل مجازه محتاج اولمیوب حقیقتی اوزره بدیدار اوله زیرا هذا قولی بحسب الظاهر کاغده اشارت
وکاغذ بحسب الحقیقة اوزرینه موادعه قیلنان شروط اولمیوب انجق اول شروطك محل ذکرندن عبارتدر
لکن مؤلف حقایق شناسك اختیار ایلدیکی صورت ابتداده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینك
کرك باب موادعه ده وکرك باب آخرده کتب اولنان کتاب مستطابلرینه موافقت واقتدا واردر و بزباب موادعه ده
کتابلرین قریبا روایت ایلدیك و باب آخردن دخی بر عبد اشترا بیوردقلرنده کتب ایله امر ایلدکلری کتاب هذا
ما اشتری محمد بن عبدالله وفی نسخة محمد رسول الله من العداء بن خالد بن هوذة یعنی اشبو کتاب شول نسنه درکه
محمد بن عبدالله یعنی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم عداء بن خالد بن هوذه دن آنی اشترا قیلدی دیمك عنوانی ایله
صورتیاب اولمشدر وکتاب مرقوم ذکر عقده محل اولمغله اکا اشارتله تصدیر اولنان کلام مذکور طرفده یاخود حذفده
یاخود نسبتده تجوز برله وجه ابلغ اوزره حقیقت مقصوده دلالت ایده جکی ساحه پیرای ظهور در قال الله تعالی
هذا ما توعدون لیوم الحساب ومعلومدر که بو آیت جلیله ده لفظ هذا ماقبل و مابعدنده ذکر اولنان وعد ابرار
و وعید فجاری متضمن اولان آیات بیناته اشارتدر معنای ظاهری اشبو آیات بینات یوم الحساب ایچون وعد
اولندیغکز ثواب وعقابدر که بعد الحساب اکا واصل اولورسز دیمکدر حال آنکه آیات مذکوره عین ثواب وعقاب
اولمایوب انجق ذکر ثواب وعقابه محلدر بویله ایکن هذا کتاب فیه ذکر ما توعدون لفظی ایله تعبیره اعتبار اولنمایوب
بلکه لاجل المبالغه طریق تجوز اختیار اولنمشدر مترجم فقیر دیرکه اصل کتاب بو موضعلرده تعقید واغلاق اوزره
موضوع اولمغله اتعاب قریحه دن بشقه مباحث مذکوره یی مشتمل اولان کتابلره رجوع برله ترجمه مز
علی الوجه المطبوع وضوح وانکشاف اوزره مصنوع قیلندی وبالله التوفیق بعده مؤلف جلیل تصویر کتاب
موادعه دن هذا ما توادع علیه الخلیفه فلان الی آخره قولنی تذییل ایدوب توادعوا کذا وکذا سنة اولها شهر
کذا من سنة کذا وآخرها شهر کذا من سنة کذا یعنی ذکر اولنان مسلمین ومشرکین شو دکلو وشو دکلو سنه ده
موادعه ایلدیلر که ابتداسی سنهٔ فلانیه دن شهر فلانی وانتهاسی سنهٔ فلانیه دن شهر فلانیدر دیمك مفهومی
کتب وتسجیل اولنمق لازمدر دیو تصویر وتمثیل ایلدی وتصویر مذکوری ذکر تاریخله تصدیره بادی اولدرکه
بینلرنده جاری اولان عقدك موجبی مدت معلومه ده حرمت قتال اولدیغندن اول مدتك اول وآخرینی اعلاملری

واجب التصدی واعلام دخی انجق بیان تاریخله حاصل ومتأدیدر ومؤلف دقیق الافکارك تصویر مذکورده
هذا ما توادع قولنده ترك حربه دلالت ایلین الفاظدن انجق متارکه معناسنده اولان لفظ موادعه یی اختیاری
شو نکته یی اشعار ایچوندر که مؤمنین ومشرکین بینلرنده حقیقت مسالمه ومصالحه نابوددر همان الا الذین عاهدتم
من المشرکین نص کریمنده اثبات اولنوب موادعه دن عبارت اولان معاهده لری موجود ومعهوددر بعده
مؤلف همام تصویر کتابده فریقین ایچون اول کتابده ذکری لازم اولان قیود وشروطی تحریره اهتمام ایدوب
اول صورتی وجعل کل فریق منهم لصاحبه بالوفاء بجمیع ما فی هذا الکتاب عهد الله ومیثاقه وذمة الله
وذمة رسوله وذمة المسیح عیسی بن مریم یعنی مذکورینندن هر فریق آخر ایچون اشبو کتابده کتب اولنان جمیع
قیود وشروطه وفا خصوصنده الله تعالی نك عهد ومیثاقنی والله تعالی نك ذمتنی ورسولینك ذمتنی ومسیح
عیسی بن مریم حضرتلرینك ذمتنی یاد وایراد ایلدی مضمونی ذکر ایله اتمام قیلدی ومؤلف واجب الاعتنا اشبو بابده
تصویر ایلدیکی هر کتاب عهدك آخرنده قسم مذکوری ذکر واملا ایدر زیرا وجه مشروح اوزره تصویر کتابی
کندو وقتنده خلیفهٔ عهدك مشرکینله موادعه لرنده تحریر ایده جکی اساس اوزره ابتنا ایلدیکه وقت مذکورده
خلفاء عباسیه نك قتاللری انجق کفار روم ایله واقع اولوب آنلرك عندلرنده التزام عهود بابنده قسم مذکور
اعظم الفاظ یمین اولمق اوزره شایع ایدی سؤال اولنورسه که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری
خصوص معاهده ده وان ارادوکم ان تعطوهم ذمة الله وذمة رسوله فلا تعطوهم ولکن اعطوهم ذممکم وذمم آبائکم
فانکم ان تخفر واذممکم وذمم آبائکم کان اهون یعنی مشرکین حین معاهده ده کندولره الله تعالی نك ذمتنی
ورسولینك ذمتنی اعطا کزی مراد ایدرلرسه سز آنی آنلره اعطا ایتمیوب انجق کندو ذمتلریکزی و بابالریکزك
ذمتلرینی اعطا ایدیکز که حین اقتضاده کندو ذمتلریکزی و بابالریکزك ذمتلرینی ابطالکز ذمت الهیه وذمت
نبویه یی ابطالکزدن اهون اولور دیو نص وتصریح بیورمشلر ایکن جناب مؤلف تحریر لفظ مذکوری نه وجهله
تجویز وتصحیح ایلدی جواب اولدر که لفظ مذکوردن مرادی الله تعالی نك ذمتنی ورسولینك ذمتنی اعطا دکلدر که
اعطاء مذکور مدلول حدیث اوزره فی نفس الامر منهی ایدوکی بی مرادر بلکه مرادی عهد و میثاق وذمت کبی
الفاظ مختلفه ایله یمین واولوجهله موادعه لرین تأکید وتوطیندر کورمزمیسنکه ایمان سابقه اوزره واشد ما اخذ الله
علی النبیین والصدیقین والشهداء والصالحین من عهد او میثاق او ذمة یعنی الله تعالی نك انبیا وصدیقین وشهدا
وصالحین اوزره اخذ ایلدیکی عهد ومیثاق وذمتك اشدینی دخی یاد وایراد ایدر قولنی عطف وتنسیق ایله موادعه لرین
تأیید وتحقیق ایلدی وبو قولنده عهد ومیثاق وذمتدن مرادی انجق واذ اخذ الله میثاق النبیین الایة دخی
واذ اخذ الله میثاق الذین اوتوا الکتاب الایة نظم کریملرنده اراده اولنان مواثیق شدادر وآیتین مرقومتینده
اخذ میثاقدن مراد انجق ایمان ونصرتی وتبلیغ واشاعتی ابلغ وجوه اوزره الزام اولدیغی کبی بو بابده وفاء عهدی
ابلغ وجوه اوزره الزام والتزامدر کورمزمیسنکه مؤلف دقیق المرام تصویر مرقومده وجوه غدری ذکر
واعلامدن صکره فجمیع هذه الایمان علیه الله علیه بها راع کفیل والذمة منه بریة یعنی شروط مذکوره ده
فریقیندن هر قنقیسی غدر ایدرسه ایمان سابقه نك جمله سی آنك اوزرینه اولسون الله تعالی غادر اوزره ایمان
مذکوره نك وبال ونکالنی اجرایه کافی وکفیلدر واول غادردن عهد وذمت بری و بعیدر قولی ایله اختتام ایلدی پس
بو قولندن دخی بدیدا اولمشدر که عهد ومیثاق وذمتدن مرادی انجق ذکر قسم ایله تأکید وتشدیدر بعده مؤلف همام
تصویر کتابی تاریخ تحریرینی ذکر ایله ختم واتمام ایلدی وکتابك ابتدا وانتهاسی زمان واحدده واقع اولدقده اولنده بیان
تاریخ کفایت ایدر ایکن آخرنده اعاده سی مجرد تأکیدینی افاده ایچوندر زیرا معاهده دن مقصود انجق مدة معلومه ده
حرمت قتالدر وابتداء مدت دخی کتابك وقت اتمامی واشهادك زمانی ایکالیدر پس ابتداء کتابده ذکر تاریخله اکتفا اولنسه
ممکندر که احد الفریقین بعض شروطده غدره اجترا ایدوب بعده کتابك ابتدا وانتهاسی میاننده عروض بعض اسبابله
تفاوت ازمنه وار ایدی دیو ادعا ایلیه بناء علیه مؤلف عمیق الافکار تصویر کتابك اول وآخرنده ذکر تاریخی تکرار ایلدی
ووضع تاریخده اصل اصیل شول اثر جلیلدر که حضرت عمر بن الخطاب رضی الله تعالی عنه اطراف بلادده بولنان
عماله اذا کتبتم الی فاذکروا التاریخ فی الکتاب یعنی بکا تحریرنامه ایتدکلریکزده تاریخ تحریریکزی ذکر ایدیکز
دیو کتب وارسال ایلدی بعده صحابهٔ کرامی جمع ایدوب ابتداء مدت تاریخ قنقی سنه دن اولمق انسبدر دیو
مشاوره ومیانه لرنده کوناکون محاوره ایلدیلر حتی بعضیلری ابتداء تاریخ وقت میلاد نبی کریم علیه التحیة والتسلیم
قیلنماغی عرض وتقدیم ایلدکده حضرت عمر رضی الله تعالی عنه معنای مذکور نصارانك میلاد عیسی

مطلب تفصیل وضع التاریخ

علیه السلامی رأس سنهٔ تواریخ اختیار ایتملرینه باعث تشبه اولدیغندن آنی مکروه کوروب قبول وتسلیم ایلدی
و بعضیلری دخی زمان وفات رسول خدا علیه من التحیات ازکاها قیلمغی بسط وانها ایلدکده معنای مذکور
انکم لم تصابوا بمثلی یعنی ای امت واصحابم سزلر بنم وفاتم مثللو مصیبتدن اعظم اولان مصیبتله مصاب اولمادیکز
یعنی اولمیه جقسز حدیث شریفی مقتضاسی اوزره مسلمین ایچون باعث ذکر مصیبت اولدیغندن آنی دخی
مکروه کوروب تنفید وامضا ایلدی انجام کارده هجرت نبویه اقامت جمعه واعیاد مثللو ظهور اعلام دینه بادی
و جفاء مشرکیندن سلامت مسلمینه اعظم المبادی اولدیغندن مؤمنین وامیر المؤمنین وقت هجرتی ابتداء تاریخ
ایچون بالاتفاق اختیار وتعیین ایلدیلر واکر مسلمین مشرکینله هرکیم دار الحربدن قبول اسلامله دار اسلامه
خارج اولورسه آنی دار الحربه رد وتسلیم ایتمك اوزره مواد عه یه عازم اولمشلر ایسه لازمدرکه کاتب اول کتاب
مواد عه ده ترك قتالی تحریردن صکره همان وعلی ان من خرج من اهل مملکة فلان الی دار الاسلام من رجل
اوامرأة مسلما اومعاهدا لم یکن علی الخلیفة ولاعلی اهل الاسلام رده علی فلان یعنی دخی شول شرط اوزره
مواد عه ایلدیلرکه ملك مشرکین اولان فلانك اهل مملکتندن کرك ارکك وکرك عورت هرکیم قبول اسلام یاخود
قبول ذمتله دار اسلامه خارج اولورسه آنی ملك مشرکین اولان فلانه رد وتسلیم ایلمك کرك خلیفهٔ اسلام
وکرك سائر مسلمین اوزره واجب اولمیه مضمونی تحریره مباشر وملازم اوله اکرچه قبول اسلام وذمتله خارج
اولنلری دار الحربه رد ایتمك شرط قیلنماسه دخی عدم رد حکم ثابت شرعیدر لکن مشرکین حکم شرعی منکر بی
اولملریله بلاشرط عدم ردیمزی اعتقادلری اوزره غدره حمل ایده جکلری امر قطعیدر وبز قریبا بیان ایلدیکه
کاتب کتاب مواد عه یی شول وجه اوزره تحریر ایلمك لایق وشایاندرکه اول کتاب هم طرفین اوزره حجت اوله
وهم آنده طعن طاعنه قطعا رخصت بولنمیه واکر شرط مذکور کتاب مواد عه ده مسطور اولدقدنصکره
اهل حربدن ذات زوج اولان بر عورت قبول اسلامله داریمزه خروج ایدوب زوجی دخی دعوای استرداده
شروع ایلسه دعواسی قطعا مشروع ومسموع کوریلمزکه حکم مذکور فلا ترجعوهن الی الکفار لاهن حل لهم
ولاهم یحلون لهن یعنی مؤمنات مهاجراتی کفاردن اولان ازواجلرینه اعاده ایتمکزکه مؤمنات مهاجرات ازواج
کفارلرینه حلال دکللردر وازواج کفار دخی مؤمنات مهاجراته حلال اولمازلر آیت کریمه سنده منصوص
ومقطوعدر اکرچه صلح حدیبیه ده اهل مکه دن اسلامله طرف مسلمینه خارج اولنلری کرك ذکوردن وکرك اناثدن
علی الاطلاق مشرکین اوزره رد ایلمك شرط قیلندقدنصکره آیت سابقه ایله حکم رد حق اناثده نسخ اولنوب
ذیل آیتده وارد اولان وآتوهم ما انفقوا نظم جلیلی اوزره ازواج کفارلرینك اول مهاجراته اعطا قیلدقلری
مهورلری مسلمین ازواج کفاره ادا واولو جهله مهما امکن شرط معهوده وفا قیلنمغله امر اولنمشلر ایدی
لکن الیوم حکم رد مهور دخی دلیل اجماعله منسوخ اولدیغندن حین مواد عه ده مانحن فیه کبی عدم رد مسلمات
شرط قیلنسون قیلنماسون نفوس ومهورلرندن برشیئی رد ایلمك واجب اولماز واکر مسئلهٔ مرقومه ده اهل حربدن
بر عبد مملوك یاخود جاریه بطریق الفرار ارلرندن خروج وقبول اسلامله داریمزه ولوج ایلسه اکرچه مرتبهٔ
عتقه عروج ایده مزلر زیرا مواد عین مناب مستأمنینده نائب اولملریله حرمت مالرینه رعایت مسلمین اوزره واجبدر
کورمزمیسنکه مسلمین اموال مواد عین اوزره استیلا قیلسه لر اکا مالك اوله مزلر کذلك بطریق الفرار خارج اولان
مملوکلری دخی سلك معتقده منسلك اوله مزلر لکن اول عبد وجاریه شول داریمزده بولنان مستأمنك قبول اسلام
ایلین عبدی منزلنه انزال وبیع اولنوب ثمنلری مولالرینه دفع وایصال اولنور بوندن صکره مؤلف دقت مذاق
سبقت ایلین عدم رد مسلمین اوزره شرط آخر ضم والحاق ایدوب وعلی ان من خرج من المسلمین اومن اهل
ذمتهم الی فلان الملك تارکا الدین الاسلام اولذمة المسلمین فعلی فلان واهل مملکته رده علی المسلمین حتی یردوه
الی ما کان علیه یعنی دخی شول شرط اوزره مواد عه ایلدیلرکه مسلمیندن هرکیم دین اسلامی یاخود اهل ذمت
مسلمیندن هرکیم ذمت مسلمینی ترك ایدوب اشبو مواد عه اولنان اهل حربك ملکلری اولان فلانه خارج وواصل
اولورسه فلان واهل مملکتی اوزره اول کمسنه یی مسلمین اوزره رد وتسلیم واجب اوله تاکه مسلمین اول کمسنه یی
قدیما بولندیغی اسلام یاذمته رد ایدهلر مفهومنی دخی وصل والصاق ایلدی وبو شرطی کتاب مواد عه ده ذکر
ایلمك واجب وترکی غیر مناسبدرکه بعد المواد عه اهل حربك قبول اسلام یاذمتله داریمزه خارج اولنلری آنلره رد
ایلمك جائز اولمامغله البته بزلر رددن امتناع ایده رز پس داریمزدن دخی ردت یاخود ترك ذمتله دار الحربه خارج
اولنلرده ظاهر حال اولدرکه انلر دخی بزمله مناصفه ومعادله یه طالب اولوب سزلر رد ایتمدیککز مثللو بزلر دخی

رد ایتمزز دیو نزاع ایدهلر اما شرط مرقوم ذکر اولندقده نزاع مرقومه باعث انقطاع اولور حتی بوندنصکره اهل
حرب مذکورلری مسلمینه رددن امتناع ایلسه لر البته نقض عهدلرینه تحمیل اولنوب مسلمین ایچون بلا نبذ
قتاللری تحلیل اولنور بوندن صکره مؤلف بلاغت پرداز مقابلهٔ عوضده واقع مواد عه نك صورت کتابنی تصویره
آغاز ایلدی لکن بو صورت همان صورت سابقه نك عینی اولمغله بز آنی مکرر اذکره اعتنا ایتمیوب انجق ایچنده ازدیاد
ایلدیکی ذکر عوضی وجه آتی اوزره تلخیصله اکتفا ایلدیك یعنی ذکر عوض شو وجهله ایضاح اولنمق لازمهٔ
حالندندرکه زمان آتیده آنك ایچون مجال منازعه محال اوله مثلا کاتب شویله تحریر ایتمك کرکدرکه مواد عه لری
شول شرط اوزره مبنیدرکه ملك اهل حرب اولان فلان وآنك اهل مملکتی خلیفهٔ اسلام اولان فلانه بهرسنه ثقیل
ورایج اولمق اوزره شو دکلو وبو دکلو دینار شامی وبالغه اولان نسادن جید اولمق اوزره شو دکلو وبو دکلو رأس
وبالغ اولان رجالدن شو دکلو وبالغه اولمیوب انجق قابلهٔ استخدام اولان بناتدن شو دکلو وبالغ اولمیوب
قابل استخدام اولان غلماندن شو دکلو وخراج معلومی ادا قیله وروٴس مرقومه رقیقلرندن اولوب احرارلرندن اولمیه
وثیاب بزیوندن هر ثوبك طولی شو قدر ذراع وعرضی شو قدر ذراع ایچندن احمری شو قدر عدد وابیضی
شو قدر واصفری شو قدر اولوب جمله سی جید وجدید اولمق اوزره بهرسنه شو دکلو وبو دکلو ثوبی ادا ایلیه
وبراذیندن جذاعندن شو دکلو وثنیانندن شو دکلو بهرسنه هربری جید وفاره اولمق اوزره بردون ادا ایلیه
مترجم فقیر دیرکه جذاع جمع جذعدر وثنیان جمع ثنیدر وجذع وثنی اختلاف حیواناتله مختلف المعنیدر انجق
مانحن فیه اولان خیلده جذع اولدرکه عمرندن سنهٔ ثانیه یی تکمیل وثالثه یه دخول ایده وثنی اولدرکه ثالثه یی
تکمیل ورابعه یه دخول ایده انتهی وتحریرده وصف مشروحله اکتفاده نکته اولدرکه اهل حرب اول
مالی انجق مال اولمیان مواد عه دن عوض اولمق اوزره التزام ایتمشلردر وبونك امثالی عقود انجق توسع اوزره
مبنی اولدیغی مالا کلامدر بناء علیه اولبابده تعیین اعیاندن جنس ونوعلرین بیانله واوصافدن همان
بلا حرج اعلامی ممکن اوله جق مقدارینی اعلانله اکتفا اولندی لکن مال مرقوم اجل معین ایله مؤجل یاخود
تقسیط معلوم ایله منجم ایسه بو صورتده رسم مداینات اوزره مدت اجلی وعدد نجوم وتقسیطاتی درون کتابه
درج ایلمك اهم والزمدر بوندنصکره مؤلف فصاحت طراز رسل اهل حرب دار اسلامه ورود ووفود ضمننده
مواد عه لرینك صورت کتابن تصویر وابراز ایلدی لکن اول کتابك دخی سبکی معلوم اولمغله بز آنی تقریردن
احتراز ایلدیك وبو بابده ذکر ایلدیکی مقالینك خلاصهٔ مآلی اولدرکه رسل اهل حرب استیمان ایتمسه لر دخی امانه
ادخال اولنورلر زیرا مرویدرکه اهل حربدن برقومك رسولی حضور نبویده لایق اولمیان بعض کلامه جسارت
ایلدکده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم لولا انك رسول لامرت بقتلك یعنی سن رسول اولمیدیك سنی
قتله امر ایدر ایدم قول شریفلری ایله تهدید ضمننده امانه اشارت بیوردیلر وهم زمان جاهلیت واسلامده
رسوللر علی الدوام آمن قیلندیلر تاکه تبلیغ رسالتلری ممکن اوله زیرا صلح وقتالك کبی مقصود طرفینك تمامی البته
توارد رسل اوزره موقوف ورسل دخی آمنین اولمدقچه علی وجه الکمال اداء رسالته قادر اولمیه جقلری امر مکشوفدر
بناء علیه رسل مشرکین بلاشرط دخی آمنین قیلنورلر لکن لاجل الاحتیاط رسل جانبینك امانی اشتراط اولنوب
موجبجه بر وثیقه دخی تمیق اولنمق اولیدرکه باعث استحکام وتوثیقدر لکن اهل حرب یدلرنده بولنان اسراء
مسلمینی لاجل المفاداة رسوللری ایله برابر دار اسلامه ارساله نیت ایدوب لکن مفاداتلری متیسر اولمدیغی تقدیر اوزره
اسراء مزبورینی ینه دارلرینه اعاده یه رخصتلرین مسلمین اوزره شرط ایلمکه عزیمت ایلسه لر وجه مذکور اوزره
مصالحه واول مصالحه اوزره کتب وثیقه حق مسلمینده صورت پذیر صحت اولماز زیرا اهل حرب حبس اسراء
مسلمینده ظالمین اولملریله مسلمین آنلری یدلرندن انتزاعه قادر اولدقدن صکره اهل حربه تسلیملری شرعا ممنوعدر
ووفاسی شرعا ممنوع اولان شرط اوزره اعطاء عهد ایلمك غیر مشروعدر بویله ایکن اول معاهده یه قیام ایتمش
اولسه لر کرکدرکه اول عهدی نقضه اقدام وقتاله محتاج ایسه دخی قتالله اخذ اسراء مسلمینه اهتمام ایدهلرکه
شرط مذکور حکم شرعه مخالف اولمغله بطلانی مالا کلامدر قال علیه السلام کل شرط لیس فی کتاب الله
فهو باطل وقال علیه السلام ردوا الجهالات الی السنة یعنی جهالتلری سنته رد ایدیکز مراد اعمال
جاهلیه یی ترك وسنتله عمل ایدیکز دیمکدر انجق اسراء مسلمین رقیق ایسه لر کرکدرکه مسلمین بعد الاخذ آنلری
بیع وثمنلرین اهل حربه رد وتنسیق ایدهلر زیرا اهل حرب احراز ایله آنلره مالك اولوب معاهدهٔ مذکوره ایله دخی
مالیتلرنده اکتساب امان ایتمش اولملریله مهما امکن مراعات امان لازمهٔ عهدهٔ اسلامیاندر ورد عینلری مسلمین

بزیون علی وزن فرعون نیسابدن
بز نوعیدر که بالاده ذکری سبقت
ایلدی

اوزره متعذر اولمغله مراعات امان بعدالبيع ردثمنله مالیتنی تسلیمه منحصردر واکر مسلمین بلاد اسلامده اهل حربدن
برکسنه یه ظفر بولد قلرنده اول کسنه بن ملك اهل حربك رسولی یم بلا امان داخل اولدم دیو خبر ویرسه
نظر اولنور اکر اول کسنه بین الناس رسالتله معروف وممتاز اولوب یاخود ملکلرینك کتابنی کندو یاننده خلیفه یه
ابراز ایدرسه البته امانله سرافراز قیلنور زیرا وقوف حقیقی ممکن اولمیان اموردده ظن غالبله عمل واجب وحالت
مزبورده شخص مذکورك رسول ایدوکنه هرکسك وهمی البته ذاهبدر و بومثللو مواددده تحکیم علامت اصل
محکم ایدوکنه آیات قرآنیه شهادت ایدرکه قال الله تعالی ولوارادوا الخروج لاعدواله عدة یعنی آیت سابقه ده
ذکر اولنان منافقین غزوهٔ تبوك ایچون ارادهٔ خروج ایدهلر ایدی البته خروج ایچون تهیهٔ لوازم ایدرلر ایدی
وقال تعالی تعرفهم بسیماهم یعنی یا محمد سن ذکر اولنان فقرانك فقر واحتیاجلرین انجق سیمالرنده اولان
ضعف ورثاثت حالله بیلورسین یوقسه آنلر عرض احتیاج ایلمزلر مترجم فقیردیرکه آیت اولیده خروج ایچون
عدم تهیؤلری خروجه عدم ارادهلرینه دلیل قیلنوب آیت ثانیه ده دخی ظاهر سیمالری فقر واحتیاجلرینه دلیل
قیلنمق عدم اراده وفقر کبی وقوف حقیقی ممکن اولمیان اموردده تحکیم علامت اصل اصیل ایدوکنه برهان
جلیلدر انتهی واکر اول کسنه رسالتله معروف اولمیوب یدنده کتاب ملکلری کبی دلیل رسالتی دخی معدوم ایسه
فیء قیلنه جغی معلومدر و بزباب الامان اثناسنده بومثللو دار یمزه بلا امان داخل اولان حربی اخذ اولندقده
فیء عامهٔ مسلمین یاخود غنیمت خاصهٔ آخذی قیلنمقده وتخمیس اولنوب اولنمامقده واقع اولان اختلافی تقدیم
واسلاف ایلدیك پس آنده حق عموم مسلمین یاخود حق خصوص آخذین ثابت واستوار اولمشیکن دعوای
رسالتله اول حقی ابطاله درکار اولمغله بلاحجة قبول قولی سزاوار کوریلمز واکر رسول اهل حرب رسالتله معروف
ایکن اثناء طریقده طرف عاشر یعنی کمرکجی نصب اولنان کسنه اوزره مرور ایلسه سائر مستأمنین کبی آندن
دخی وجه شرعی اوزره عشر مالنی یعنی کمرکنی اخذده صرف مقدور ایدر بو مجملك تفصیلی اولدرکه اهل حربدن
مسلمینك اخذ عشر ایتملری انجق مقابله ومجازاته مبنیدر زیرا مرویدرکه حضرت عمر رضی الله تعالی عنه عشاره
تجار مسلمیندن ربع عشر وتجار اهل ذمتدن نصف عشر اخذ ایتمکله امر ایدوب بعده اهل حرب
بزم تجارمزدن نه اخذ ایدرلر دیو استفسار ایتدکده تمام عشر اخذ ایدرلر دیو اخبار ایلدیلر اول حینده
سزدخی آنلردن تمام عشری اخذ ایدیکز دیو تعیین ایلدی لکن اهل حرب تجارمزدن نه اخذ ایتدکلری
معلوممز دکل ایسه ینه اول قومك تجارندن تمام عشری اخذ ایده جکمز محرردر زیرا اهل ذمته نسبتله
مستأمنین همان مسلمینه نسبتله اهل ذمت مقامنه قائملردر واهل ذمتدن مأخوذ مسلمینك ضعفی اخذ اولندیغی کبی
مستأمنیندن دخی مأخوذ اهل حربك ضعفی اخذ اولنمق لازمه در اما اهل حرب بزم تجارمزدن هیچ نسنه اخذ
ایتمزلرسه بز دخی آنلرك تجارلرندن هیچ نسنه اخذینی واسع کورمزز که اخذیمز انجق بطریق المجازاة واقع اوله جقدر
واکر اهل حرب امان رسل ضمننده عشار مسلمین رسللرندن هیچ نسنه اخذ ایتمك شرطنه طالب اولورلرسه
نظر اولنور اکر آنلر دخی رسل مسلمینده بویله شرط ایدوب وشرطه وفا ایدرلرسه مسلمین دخی شرط ایدوب
وشرطی ایفا قیلملری لایقدرکه شرط مذکور حکم شرعه موافق اولمغله وجوب وفاسی متحققدر واکر آنلر
ابتداء شرط ایدوب صکره وفا ایتمزلرسه کرکدرکه مسلمین شرط مذکوری قبول ایدن اتقا ایدهلر اما قبول ایتمش
بولنورلرسه کرکدرکه موجبنی ایفا ایدهلر زیرا غدر امان شرعمزده باطل وقبیح ایکن اهل حربك رسللریمز
حقلرنده ظاهر اولان غدر صریحلری بزم ایچون دخی مباشرت غدری محلل ومبیح اولماز نظیری اولدرکه
اهل حرب بزم رهنلریمزی قتل واستیصال ایلسهلر بزم ایچون قتل رهنلری استحلال اولنماز و بر مسئلهٔ رهنی
باب متقدمده بسط وتقدیم ایلدیك واکر مسلمین بر حصنی محاصره یه درکار ایکن اهل حصن اول حصنده بولنان
اشیادن بنی آدمدن غیری نه وار ایسه بر ثلثی مسلمینك وایکی ثلثی ینه کندولرك اولمق اوزره رجاء صلحه ابتدار
ایلسهلر صلح مزبور جائز وسزاوار اولور زیرا اعطاء امان بدل معلوم مسمی اوزره صحیح اولدیغی کبی مثلا
حصن کبی محلنی بیانله معلوم اولان مالدن ثلث کبی جزء شایع اوزره دخی تصحیح اولنور وصلح مذکور اوزره حصنی
فتح ایتدکلرنده ایچنده بولنان اشیانك بر ثلث شایعی ملك مسلمین اولمغله کرکدرکه امام اول اشیانی اجزاء
ثلثه یه تجزیه ایدوب بر ثلثنی مسلمینه وایکی ثلثنی اهل حصنه تعیین ایلیه بو مجملك تفصیلی اولدرکه قسمت اشیا
البته تسویهٔ اقسام اوزره بنا وتأصیل اولنور قال رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم خیرامراء السرایا زید بن
حارثة اقسمه وفی نسخة اقسمهم بالسویة واعدله وفی نسخة واعدلهم فی الرعیة یعنی امراء سرایانك افضلی

زید بن حارثه درکه مساوات اوزره تقسیمده ورعیه سی ایچنده عدالتده جنس امرانك اکملیدر بناء علیه حین قسمتده
منفعت و مالیت جهتیله معادلهٔ اقسام امر واجب الاهتمامدر لکن معادلهٔ مذکوره اکر قسمت اعیان موجوده ایله
ممکن التحصیل ایسه قسمت اعیان باب قسمتده اصل اصیل اولمغله آنی اختیار وتکمیل ایلمك لازمدر
واکر اعیان موجوده مثلا قلیل یاخود مختلف الاجناس اولمغله قابل قسمت دکل ایسه کرکدرکه امام اعیان
موجوده اوزره حق وعدله وضع قیمت ایدوب بعده اهل حصنه خطاب رخصتله دیلرسکز اشبو اعیانی سزلر
اخذ ودراهم ودنانیردن قیمتلرینك بر ثلثنی بزه اعطا ایدیکز ودیلرسکز بز اخذ وقیمتلرینك ایکی ثلثنی سزلره اعطا
ایدهلیم دیو ارضالرینه همت ایلیه و بو مسئله ده اصل اصیل شول روایت قیلنان اثر جلیلدرکه نخیل خیبر بعد الفتح
اثماری مسلمین ایله مناصفة تقسیم اولنمق اوزره ینه یهود خیبره تسلیم اولنمشیدی بناء علیه عبدالله بن رواحه
رضی الله تعالی عنه امر رسول الله علیه الصلوة والسلام ایله کیدوب اشجار اوزره بولنان اثماری تخمین
ایدر ایدی بعده یهود خیبره دیر ایدیکه دیلرسکز بو اثماری سزلر اخذ ونصف ثمننی بزه اعطا ایدرسز ودیلرسکز
بز اخذ ونصف ثمننی سزلره اعطا ایدهرز حتی یهود اشبو وضعی تحسین برله بهذا قامت السموات والارض
یعنی کوکلر ویرلر انجق بوعدل الله قائم اولدی دیو کمال رضالرین تبیین ایلدیلر پس بو اثر معدلت بنیاندن وجه
مشروح اوزره قسمت عین عدالت ایدوکی عندمزده نمایان اولدی وقسمت اعیانده کرکدرکه امام اجزاء قسمت
اوزره اسهام یعنی وضع قرعه ایله تعیین اقسام ایلیه که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری قسمت
غنائمده وضع قرعه یی التزام بیورر ایدی وهر بار ارادهٔ سفر بیوردقلرنده ازواج مطهره لری میاننده وضع
قرعه یی تقدیم وقرعه قنقیلرینه اصابت ایدرسه اول سفرده آنی استصحابله تکریم بیورر ایدی بناء علیه
بلا اقراع جائز اولان خصوصلرده دخی قلوب ناسی تطییب ونفسندن تهمت میلی دفع ایچون وضع قرعه حق امامده
افضل ایدوکنه اثر مذکور اصل مخصوص صدر واکر امام اعیان موجودهٔ مختلفه یی قیمتلرینه نظر ایله تعدیلی
احسن کورورسه ینه وضع قرعه امر مستحسندر مثلا حصن مرقومده موجود اولان بر برذون و بر ایچو و بعض
امتعه اولدقده ایچو برذوندن قیمتده افضل ایسه امام امتعه دن برذونی ایچویه تسویه ایده جك مقداری نسنه
ضم والحاق ایدوب و برذون ایچودن افضل ایسه امتعه دن ایچویی برذونه تسویه ایده جك مقداری نسنه وصل
والصاق ایتدکدنصکره امتعهٔ باقیه ایله دخی قسم ثالثی ترتیب واجزاء ثلثه یی وجه مشروح اوزره قیمتده تسویه
وتقریب ایتدکدنصکره اقراع ایله قلوب طرفینی تطییب ایدر بعده قرعه ایله سهم مسلمینه خارج اولان قسمی
مسلمین ایچون اخذ وقبول وباقی ایکی قسمی اهل حصنه موصول قیلر واکر صورت مفروضه ده امام اعیان
مختلفه یی قیمتده تعدیل ایچون احد طرفین طرف آخره دراهم ودنانیر اعطاسنی شرط والزام قیلسه بو صنعی دخی
تراضی طرفینه مقرون ایسه جائز وغیر مقرون ایسه غیر جائزدر مکر اعیانك تعذر قسمتی ظاهر ومتمایز اوله زیرا
قسمت مزبوره معنای بیعی متضمن و بیعده تراضی طرفین واجب ومتعیندر و بیلمك کرکدرکه مسئلهٔ مرقومه ده
اهل حصن حین مصالحه ده حصنلرنده بولنان اشیانك ثلثی مسلمینك اولمق شرطنه قائل اولدقلرنده شرط
مذکور منازل ودارلرینه شامل اولماز زیرا حصنده بولنان حصنك غیری ایدوکی ظاهر ومنازل ودارلری اجزاء
حصندن ایدوکی باهردر و بیلمك کرکدرکه مسلمین صلح مزبورده حصنده بولنان بنی آدمك دخی اخذ
ثلثنه مائل ایسه کرکدرکه صورت مفروضه ده حصنده بولنان نسنه لرك ثلثی اوزره علی الاطلاق مصالحه یه
قائل اولمیهلر زیرا تعبیر مذکور علی الاطلاق نفوس و ذراریلرینه دخی شامل ایکن ثلث رقابلرینه تملك
مسلمین غیر قابلدر زیرا مصالحه ایله امان مسلمین رقبه لرینه تناول برله حریتلری متأکد اولدقدنصکره ضد
حریت اولان صفت رق بر دخی آنلرده ثابت ومتمهد اوله مز پس لازمدرکه قبل الصلح نفوس وذراریلرینك
ثلثی افراز ایدوب بعده اهل حصنه سزکله انجق شو افراز اولنان سبی ایله بونلردن بشقه حصنده
بولنان اشیانك ثلثی اوزره مصالحه ایدهرز دیو مراملرین ایضاح وابراز ایدهلر بو صورتده امان مسلمین اول بدل صلح
قیلنان سبیه متناول اولمامغله وجه مشروح اوزره صلحلری حکم صحتده داخل اولور واکر مسئلهٔ مرقومه ده
حصنده بولنان نفوسدن احرارك غیری انجق رقیقلری ثلثی اوزره صلحه طالب اولسهلر رقیقلری نفوسلرینك
غیری اولان اموالری منزلنده اولمغله بو وجه اوزره مصالحهلری دخی جائز ومناسب کوریلور واکر ایچلرندن
یوز رأس بنی آدم اعطا اوزره صلحه مائل اولورلرسه بو صورتده رقیقلرندن اعطا اوزره مصالحه اولنورسه اخذلری
حکم صحتده داخل اولوب نفوس وذراریلرندن اعطا اوزره اولنورسه حکم صحتدن عاطل اولور زیرا نفوس

مطلب الاقراع لتطییب القلوب

وذراريلری صلحـله آمنين اولوب اول امانله حربيلری محتمل الابطال اولمامق وجهی اوزره مؤكد ومقرر
اولدقدنصكره آنلری بدل صلح وجهی اوزره اخذ برله تملكلری متصور اولماز بويله ايكن وجه مشروح اوزره
مصالحه ايتمشلر اولوب مسلمين دخی اول مصالحه اوزره دخول حصنه فائز اولسهلر بو تقدير اوزره نفوس وذراريلرندن
بر شيئی اخذلری جائز كوريلمز زيرا امان آنلردن هر شخصك ايكی ثلثنه متناول در وامان حاصل قطعا شخص
واحدده تجزی ايله اتصافی قابل اولمامغله شخص واحدك بعض اجزاسنده حاصل اولدقده البته جميع اجزاسنده
دخی متحصل اولور لكن شرط صلحـه وفا اهل حصن اوزره متعذر اولوب بلامنفعة مصالحهلری دخی مسلمينك
مطمح انظارلری اولمامغله كركدر كه مسلمين اولا حصنلرندن خروج واهل حصنی حصنلرنده منعهٔ سابقهلرينه
اعاده قيلوب بعـده نبذ عهد ايله محاصره وقتاله ابتدار ايدهلر زيرا صلحـله امان مسلمينده داخل اولملريله قتل
واسترقاقلری استحلال اولنماز ونبذ عهد دخی سابقده بولنان عزت ومنعهلرينه اعاده ايتمـدكجه استحصال اولنماز
وبو تكلفاتی بالجملـه ارتكاب عز انجق معنای غدردن اجتناب ايچوندر واكر صلحلری اول حصنده بنی آدم وغيری
قليل وكثير هرنه موجود ايسه آنك ثلثی اوزره معقود اولوب اولو جهـله مسلمين درون حصنه ورود ايتمشلر ايسه
بو صورتده مسلمين حصنده بولنان احرار بنی آدمـه تعرض ايتميوب همان اموالرندن اخذ ثلثـله قانع اولورلرسه
اخذلری جائز وواسع كوريلور زيرا تسميهلری بدليته صالح اولوب اولميانلری جامع وبو مثللو عقودده حكم شرعی
بدليته صالح اولنلر اوزره واقع واولميانلر اوزره غير واقعدر اما اموالرندن اخذ ثلثـله قناعت ايتمزلرسه اوليا بده فسخ
صلحه دخی جواز ورخصت واردر لكن حالت مزبوره ده حصنده بولنان اموال وبنی آدمدن برشيئه تعرضلری
استحلال اولنمايوب بلكه اولا حصندن خروج واهل حصنی منعهٔ سابقهلرينه اعاده بعده نبذ عهده استعجال ايتمك
كركدر بو صورتده مسلمين بنی آدمدن غـيری جائز الاخذ اولان ثلث مالرين اخذ ايده ليم بعده نبذ عهد ايده ليم
ديوتد بيره شروع ايلسهلر بوتد بيرلری غير مشروعدر كه ثلث مالرين اخذ ايتدكلرنده امان اهل حصن متقرر الوقوع
اولمغـله اول مالی اوزرلرينه رد ايتمـدين نبذ عهد ايتملری غير مسموعدر وقول مذكور بالاده مواضع كثيره ده
مسطوردر بعده مؤلف همام بو مصالحهده كتب اولنهجق وثيقهيی تصويره اهتمام ايلدی لكن آنك دخی سبكی
معلوم اولمغله بز نقلنی التزام ايلمديك والحاصل كتب وثيقهدن مرام انجق احتياط اولمغله آنی احوط وجوه اوزره كتب
ايلمك استيجاب واشتراط قيلنور ووثيقه انجق حكايت ماجری اولمغـله لازمدر كه كاتب بين الفريقين جاری اولان
معاهدهيی احوط وجوه اوزره بسط واجرا ايليه وبيلمـك كركدر كه مسئلهٔ مفروضهده اهل حصن ايچون انجق
حين صلحده حصنده بولنان اموالك ايكی ثلثی سالم قيلنور بو قسمه حين صلحده حصنده بولنمايوب قبل الصلح
مسلمينك اخذ ومعسكرلريله احراز ايلـدكلری بالتمام مال مسلمين قيلنمق لازمدر واكر بعـد الصلح حصنده بولنان
بعض بنی آدمده مسلمين ومشركين بينلرنده منازعه پيدا اولوب اهـل حصن بونلر احراردر وامان واستئناده
داخل اولان نسا وذراريلريمزدندر ديو دعوی ومسلمين دخی بلكه بونلر رقيقلريكزدندر آنلردن بزم ايچون حق ثلث
واردر ديو ادعا ايلسهلر بو بابده قول قول اهل حصن ايدوكی هويدادر زيرا اهل حصن انسانده اصل اولان حريته
تمسك ايتمشلردر وهم حصنده بولنان اشياده يدلری ثابت اولمغـله اشياء مزبورهنك حالنـه غيريدن اعرف اولملری
ظاهر احواللريدر لكن مسلمين آنلرك رقلری اوزره مسلميندن يا اهل ذمتـدن يا اهل حربدن اقامت بينه ايدرلرسه
بينهلری معتبره اولوب بينه ايله ثابت اولان حكم همان اتفـاق خصومله ثابت منزلـنده ايدوكی مسئلهٔ متبينهدر
وبينهٔ مرقومه اهل حرب اوزره اقامت اولنمغله آنده شهـادت اهل حربی دخی قبوله رخصت واردر لكن شهود
مرقومين بونلر شو رجلك بعينه رقيقلريدر ديو شهـادت ايدوب رقلری ثابت اولدقدنصكره اول رجل بونلر بنم
رقيقلرم دكلردر بلكـه احراردر ديسه آنك بو قولی ايله عتقـلری دخی متثبت اولور زيرا دعوای مسلمينه نظر ايله
آنلردن هر برينك ايكی ثلثی بعد الصلح اول رجلك مملوكی ايدوكی مقرر اولمغـله آنلرده حربيلرين اقراری نافذ
ومعتبر اولور ومسلمين ايچون نه اول رجل اوزره ضمان ثلث ونه اول رقيق اوزره سعايت ايجاب اولنماز كه هر برينك
ثلثی فیء اولوب هنوز دار اسلامله محرز اولمـديغی بی ارتياب وقبل الاحراز بالدار غنيمتی كرك مسلم وكرك مشرك
استهلاك ايلمك مستوجب ضمان اولمديغی شهر تيابدر كذلك اول رجل مشهود عليه بونلر فی الواقع بنم رقيقلرمدر
لكن بن آنلری شمدی اعتاق ايلـدم ديسه بو دخی علی التفصيل صورت سابقهيه الحاق اولنور انجق بو صورتلرده
مسلمين مخيرلردر كه ديلرلرسـه رقيق مزبوريندن غيری مالرينك ثلثنی اخذ ايله قناعت وصلحلرين اتمام ايدوب
ديلرلرسه جميع مال مشروط يدلرينه واصل اولمـا ديغنـدن صلحدن نكول وحصنلرندن خروجله نبذ عهده

قيام

قيام ايدرلر لكن قصد نكول ايتدكلرنده اهل حصن بز سزه اول رقيقلرك قيمت ثلثنی اعطا ايدهليم ديو التزام ايدرلرسه
مسلمين اوزره دخی اتمام صلحلری الزام اولنور كه قيمت خلف عين اولوب رد عين متعذر اولدقده تسليم قيمت تسليم عينه
قدرت وقتنده واقع اولان تسليم عين ايله متساوی الاقدامدر ومسئلهٔ مرقومـهده رقيق اهل حصندن خاصهٔ
مسلمين اولان رجال بالغينی اميرلری ارادهٔ قتـل وتدميرايلسه تجويز وتقرير اولنماز اما اسراء اهل حرب قبل البيع
والقسمة بشقهدر كه آنلرده امير ايچون ولايت قتل جاريدر زيرا اسراء اهل حربده قسمت جريان ايتميوب بونلرده
مسلميله اهل حصن ميانلرنده قسمت نمايان اولمشدر وهم مسلمين آنلره بطريق الصلح واصل اولملريله همان ايادی
مسلمينده حاصـل اولد قلرنده دار الحربده امامك بيع ايلمديكی اسرا منزلنه نازل واول وجهـله قتلدن امانلرين
مستحصل اولورلر واكر مسلمين بر حصنی محـاصرهيه آغاز ايتدكلرنده اهل حصن مسلمين آنلری مأمنلرينه بالغ
اولنجهدك حصنلرندن اجلا اوزره شيء معلوم اوزره مصالحه لرين نياز ايلسهلر بو وجه اوزره صلحه دخی جواز
واردر زيرا امام ايچون اجـلاء مذكور نفـع مسلمينی متضمن بر عوض يوغيكن ممكن اولدقده عوضـله امكانی
بطريق الاولی متعيندر بعـده مؤلف بديع البيان بو موادعهنك دخی صورت وثيقهسين تصوير وتبيان ايلدی
آنك دخی سبكی عيان اولمغله بز تحريرندن صرف عنان ايلمديك وبو وثيقهده لازم التسطير اولان انجق بو شرطی
كتب وتحريردر كذلك هر وثيقهده لازم التسطير اولان آنده مقصود اولان امری ذكر وتقريردر مؤلف دقيق النظر
اوصله الله تعالی الی خيرما انتظر ديركه بو مثللو كتب وثايقده لازمدر كه كاتب ابتداء امورده اشد طرق اتقـان
يعنی احوط وجوه بيان اوزره كتابتده صرف مقدور ايليه تاكه مسلمين بعض عباراتنه رضا ويرمزلرسه آنی ايچندن
محو والقا ايليهلر زيرا القاسی قصد اولنان تعبيری القاهمان كشط ايله يعنی سطر اوزره مدخط ايله متيسر اولوب
زيادهسی قصد اولنان تعبيری زياده انجق مجددا كتب زايد ايله متصور اولمغله القاسی زيادهسندن اسهل ايدوكی
امر مقرردر وهم اهـل حرب وثيقهده اشد واحوطك مادونی قبول ايتمك مأمول اولمامغـله كركدر كه كاتب
ابتداء امرده شدت واحتيـاط اوزره كتابتله مشغول اولوب صكره اهل حرب آندن اخف وايسرينی قبول
ايده جكلری ظاهر اولورسه مسلمين دخی ايچندن ديلدكلری شدتلری القايه مباشر اوله لر مترجم فقيرديركه كتب
وثيقهده ذكر اولنان ترتيب انجق زمان تأليفـده معروف اولان عادتلرينك مقتضـاسی اولمق اغلب احتمالدر
يوقسه زمانه مزده وخاصهٔ دولت عليهٔ عثمانيهده مصالحه ايچون كتب اولنان عهدنامهلر اولا تسويد اولنوب آنده
محو واثباتله رضاء طرفينی تكميلدنصكره تبييض اولنمغله تكلفات مرقومهدن وارسته ايدوكی بی قيل وقالدر مؤلف
موثوق العهود انجز الله تعالی مواعد الاجور فی اليوم الموعود ديركه مسلمين حين معاهدهده مشركينه الله تعالی نك
ذمتنی ورسولينك ذمتنی اعطا قيلمق قريبـا ذكری سبقت ايلين وان ارادوكم ان تعطوهم ذمة الله وذمة رسوله
فلا تعطوهم ذلك ولكن اعطوهم ذممكم وذمم آبائكم فانكم ان تخفروا ذممكم وذمم آبائكم اهون من ان تخفروا ذمة الله
وذمة رسوله حديث معروفی اوزره بزم عنـدمزده كراهتله موصوفدر لكن حديث مذكورك اواخرندن ظاهردر كه
نهی مذكور اعطاء مذكورك حرمتندن اولميوب انجق بعض احيانده عهد مزبوره وفالری متعذر اولديغندندر
بو جهتله نهی مذكور ولا تجعلوا الله عرضة لايمانكم يعنی الله تعالی يی يمينلريكز ايچون عرضه اتخـاذ ايدوب
كثرت يمين بالله ايله تعظيم الهی يه خلل ويرمكز نظم جليلی اوزره مستقبلده بر امر اوزره يميندن نهی اولنمق منزلنه
نازلدر كه يمين مرقومه حرام اولميوب نهی مذكور انجق بعض احيانده عهدهٔ يميندن خروج متعذر اولمغـله
موجب حنث اولمقدن حاصل اولمشدر لكن مسلمين الله تعـالی نك ذمتنی ورسولينك ذمتنی اعطادن صكره نقضه
محتاج اولسهلر اعطاء مذكور بحسب المعنی يمين اولمغله وقت حاجتده نقض ايدوب كفارتله عهدهٔ يميندن خروج
ايلمك جائز ايدوكی بلا حاجتدر قال عليه السلام من حلف علی يمين ورأی غيرها خيرا منها فليأت الذی هو خـير
وليكفر عن يمينه يعنی هر كيمكـه بر خصوص اوزره يمين ايدوب صكره خـلافنی اول خصوصـدن اولی كوره
اول كمسنه اولی كورديكی فعـله مباشرت قيلسون ويميندن كفارت ايلسون واكر اهل حصن بعـد المحاصره
مسلمينه التجـا برله بزدن شودكلو وبودكلو كمسنهلره اموال وامتعهلری ايله اعطـاء امان ايدرسز واول كمسنهلری
واموال وامتعهلرينی بزم بطريقمز اولان فلان تعيين وانتخـاب ايدر وباقی نفوس واموال سزه سالم اولور ديو
بسط رجا ايلسهلر بو وجه اوزره مصـالحه دخی جائز وسزا كوريلور كه بيع كبی تضييق اوزره بناقيلنان امورده
لدی الحـاجة شخص معين ايچون خياری شرط قيلمق جائز ايكن صلح كبی توسع اوزره مبنی اولان اموردهجوازی
بطريق الاولی در بعده مؤلف همكار بو موادعهنك دخی صورت وثيقهسين تحريره ابتدار ايلدی وبيان مسائل

اثناسنده دیدیکه بعدالمصالحه مسلمیله اول بطریق فلانینك میانه‌لرنده منازعه نمایان اولدقده اولبابده قول قول بطریق فلانیدر لکن مسلمین اول بطریقی بعض خصوص اوزره اتهام ایدرلرسه کرکدرکه آنی بالله الذی لا اله الاهوعالم الغیب والشهادة الرحمن الرحیم الذی یعلم من السرمایعلم من العلانیة یعلم خائنة الاعین وماتخفی الصدور الذی انزل الانجیل علی عیسی علیه السلام وجعله بشیرا ونذیرا وجعله وامه آیة للعالمین فی الحقیقه امرانجق بنم دیدیکم منوال اوزره در و بن شرط قیلنان نسنه‌لردن زیاده نسنه ازدیاد ایلمدم ونفسم ایچون مشروطدن غیری نسنه اخذ ایلمدم دیو استحلافده اهتمام ایده‌لر وجه استحلاف اولدرکه اول بطریق تعیین اشیاده متهمدر

مطلب التغلیظ فی الاستحلاف

وشخص متهم حکم شرعله امین اعتبار اولندقده قول آنك قولی قیلنمقده یمینی ملتزم اولدیغی کبی مانحن فیه کبی حکم شرطله امین اعتبار اولندقده دخی ملتزمدر ووجه تغلیظ یمین اولدرکه استحلاف بطریقدن مقصودلری انجق نکول بطریقدر ونکولی انجق تغلیظ یمینله حاصل اولور والله تعالی دن غیری یه استحلا فله تغلیظ ایلمك غیرجائز پس لازمدرکه الله تعالی یه استحلافله وجه مذکور اوزره تغلیظ اولنه وکرکدرکه مسلمین حین حاجتده بطریقی بووجه اوزره استحلاف ایده جکلرینی وثیقهٔ معاهده لرنده کتبه غیرت ایده‌لر تا که مشرکین بطریقلرینه وصف مشروح اوزره عرض یمین اولندقده مسلمینی غدره نسبت ایتمیه‌لر ووجه مشروح اوزره حصنی فتح ایتدکلرنده بطریقلری بن بونلردن برفردی اختیار ایتمزم یاخود بعضیلرین بعض آخرین اوزره ترجیح وایثار ایتمزم دیو اعتذار ایلسه یاخود هنوز برفردی اختیار ایتمدین فوت اولوب یاخود فرار ایلسه مسلمین اوزره واجبدرکه حصنلرندن خروجله نبذ عهده ابتدار ایده‌لر زیرا امان مسلمین علی وجه الیقین بعضیلرینه شامل اولمشیکن آمنین مرقومین باعیانهم غیرمعلومیندر واصل شرعی اولدرکه مستأمن وغیرمستأمن مختلط بولندقده هربرنده حظر ایله اباحت مجتمع وعندالاجتماع جانب حظر جانب اباحت اوزره غالب اولمغله آنلردن هیچ برینه تعرض جائز ومناسب کوریلمز واکر بعدالفتح بطریقلری حاضر بولنوب لکن امتعه دن اشیاء کثیره یی تعیین واختیار ایتمکله متهم اولوب بینلرنده منازعه ظاهر اولسه اولبابده قول مع الیمین قول بطریقدر واستحلافی دخی حین صلحده اوزرینه شرط اولنان طریق اوزره‌در قال علیه السلام الشرط املك یعنی شرط صاحب الشرطه مالك مثللو اولمغله آنی اثبات مشروط اوزره علی وجه الکمال ضبط وحبس ایدیجیدر واکر صلح مذکور وجه مشروح اوزره تعیین بطریقله تحت امان مسلمینده داخل اولان کسنه‌لری کندو مالّلری و یریلمك اوزره قائم اولمش ایسه

مطلب اسم المال یطلق علی معان

اول صلحك عهده سندن خروجده لفظ مال‌نه اوزره اطلاق اولندیغنی بیلمك لازمدر فالمال اسم لکل متمول متبذل متملك یعنی لفظ مال هرنسنه‌نك اسمیدرکه اول نسنه تمول اولنه وآنی تحصیل ایچون عمل اولنه وتملك اولنه ومعنای محرر شریف وخسیس وقت حاجت ایچون ادخار اولنان جمیع اجناسه شامل ایدوکی مقرردر مکر شرط قیلنان مال عین ایسه لفظ مال عین انجق ذهب وفضه‌دن جنس نقود اوزره محتوی اولوب غایة الامر اول جنسدن مسکوك وغیرمسکوك ومصوغ یعنی عمل زرکرایله مصنوع وغیرمصوغ اطلاق مذکورده مستوی اولورلر انجق ذهب وفضه ایله مموه یعنی یالدزلی اولان نسنه‌لره شامل قیلنمازکه تمویه یعنی یالدز ذهب وفضه نك عینی اولمیوب انجق لونی اولدیغندن بشقه محلندن سهو لتله ممکن التخلیص اولمامغله حکم مستهلکده داخلدر بناء علیه شیٔ مموهده حکم ربوا ثابت اولمیوب قصد تجارت یوغیکن آنده وجوب زکوة دخی متثبت اولماز کذلك شرط قیلنان مال صامت ایسه بودخی شرط قیلنان مال عین اولمغله برابر وبحسب العرف آندن غیرمتفاوتدر وحکم امان حکم نذر وزکوته مغایردرکه مال الزکوة لفظی جنس نقوده خاص اولدیغی کبی ثلث مالی صدقة دیمکله ثلث مالنی نذر ایلدکده دخی لفظ مال جنس نقوده منحصر قیلنور اکرچه نذرده تخصیص مذکور خلاف قیاس اوزره جاریدر لکن الله تعالی عبیدی اوزره ایجاب زکوتله تنصیص ایلدیکی کبی عبد دخی نفسی اوزره ایجاب منذورایله تنصیص ایلدیکندن تنصیص ایجابله واجب اولمقده نذرایله زکوة بینلرنده مناسبت حاصل اولمغله مال نذری دخی جنس نقوده تخصیص ایلمکده اخذ استحسانه مجتری اولدق مترجم فقیردیرکه بوموضعده اصل کتابده تعقید اوزره تقریر اولنمغله مسئلهٔ مذکوره نك اوائل کتابده باب مایصدق فیه المستأمن ومالایصدق اثناسنده سبقت ایلین نوع تفصیلنه اعتماد ایله ترجمه مزوجه محرر اوزره تحریر اولندی وبو بابك اشبومسئله‌دن بشقه بعض مسائلی دخی باب مذکورده سبقت ایتمکله کرکدرکه طالب تحقیق اولان اخوان اکام اراجعت ایده‌لر انتهی ومعنای مذکور حکم امانده ظاهر الانعدام اولمغله آنده اخذ قیاسی التزام ایلدیك زیرا اعطاء امان ثلث ماله وصیت منزلنه نازل اولمغله آنده وصفی ذکر اولنان

هرمال متمول داخل اولور مؤلف جلیل متعه الله تعالی بالثواب الجزیل دیرکه اکر شرط قیلنان متاع ایسه لفظ متاع ثیاب واوانیدن عینی باقی قالمق اوزره آنکله استمتاع وانتفاع اولنان نسنه‌لردر بناء علیه مکیل وموزون متاعده داخل دکلدرکه منفعتلری انجق استهلاك عینلری ایله حاصلدر لکن موزوناتدن اوانی ذهب وفضه وسریر ذهب وفضه ایله بقاء عین اوزره استمتاع اولنمغله جملهٔ متاعدن عداولنورلر اما جوهر ولآلی متاعدن خارجلردرکه آنلر تحت حلیده مندرج وحلی تحت متاعده غیرمندرجدر لکن اسلحه تحت متاعده داخلدرکه آنکله بقاء عین اوزره تمتع قابل وآنکیچون لفظ متاعدن اخص اولان اسم آخر غیرحاصلدر اکرچه آنکیچون لفظ متاعدن اخص اولان اسم سلاح موجوددر لکن لفظ سلاح اسم عین اولمیوب همان آنکله تسمیه‌سی صفت استعمالنی اعتباره مبنیدر وخاتم لفظ متاعدن خارجدرکه تحت حلیده مندرجدر سؤال اولنورسه که مؤلف تحریر کتاب الجامع الصغیرده خاتم فضه حلیدن دکلدر دیو تحریر ایلدیکی جوابنده دیرزکه بلی تحریر ایلدی لکن مرادی لبس خاتم فضه ذکورایچون دخی حلال کوریلدیکندن حکم استعمالده حلیدن اولمدیغنی تقریردر یوقسه لفظ حلی فی الحقیقة خاتم ذهبه شامل اولدیغی کبی خاتم فضه‌یه دخی متناولدر واسم حلی اسم عین اولوب لفظ متاعدن اخص مطلق اولمغله متناولاتی لفظ متاعدن خارج اوله جغی محققدر واکر شرط قیلنان سلاح ایسه سلاح سیف وبیضه ودرع وترس وقوس وسهم امثالی غالب احوالده استعمال سلاحله استعمال اولنان هربرآلت قتالك اسمیدر اما سکین سلاحدن عداولنمیوب متاعدن عداولنورکه غالب احوالده قتال ایچون استعمال اولنمیوب بلکه آنکله بعض حوائجده استمتاع اولنور اما خنجر ونیزه البته سلاحده ادخال اولنورلرکه غالب احوالده انجق قتال ایچون استعمال اولنورلر لکن جبه‌لر وحشوی پنبه ایله مملو قفتانلر وکچه‌دن معمول اولان قفتانلر سلاحدن اولمیوب متاعدن اعتبار اولنور مکر انجق حربده استعمال اولنه جق وجه اوزره تدارك واحضار اولنمش اوله بوتقدیر اوزره منزلهٔ خفتاناته نازل اولمغله نوع اسلحه‌ده داخل قیلنور مترجم فقیردیرکه خفتانات جمع خفتاندر لفظ معربدر فرهنك شعوریده خفتان برنوع جبه‌در جنك محلنده کیرلر ترکستانده قلماقی دیرلر دیو تعریف ایتمشدر ولفظ مذکورك باب قطع الماء عن اهل الحرب اثناسنده دخی ذکری واردر انتهی کذلك دیباج وحریردن اولان قفتانلر دخی اسلحه دن اولمیوب متاعدن تعداد اولنور مکر انجق حربده استعمال اولنه جق وجه اوزره اعداد اولنمش اوله اما بیراقلر وطرادلر یعنی کوچك حربه‌لر وجوشنلر بلاجدال نوع اسلحه‌ده ادخال اولنورلر خلاصهٔ کلام هرموضعك اهلی برنسنه اوزره قنغی اسمی اطلاق ایدرلرسه اول موضعده آنلرك عرفی اوزره اتفاق اولنور بومعناده اصل اصیل شول روایت اولنان اثر جلیلدرکه عبدالله بن عمر رضی الله تعالی عنهما یه برکسنه کلوب بزم بررفیقمز بربدنه ذبحنی نذر ایلدی اکا ذبح بقره کفایت ایدرمی دیو استفتا ایلدکده رفیقکز قنغی قبیله دندر دیو سؤال ایلدی اول دخی بنی ریاحدندر دیدکده ومتی اقتنت بنو رباح البقر انما وهم صاحبکم الابل یعنی بنی رباح بقری نه زمانده اتخاذ وتربیه ایلدیلر یعنی اتخاذ بقر عادتلری دکلدر رفیقکزك وهم ونیتی انجق ابلدر آندن ذبح بقره کفایت ایلمز دیو افتا ایلدی واکر اهل حصن صلح مذکورده سلاحله برابر کراعلرین دخی شرط وبذل ایتمشلر ایسه لفظ کراع انجق خیل وبغال وحمیره حمل اولنور اما ابل وبقر وغنم کراعدن اعتبار اولنمازکه آنلرك اسم مخصوصلری انعام ایدوکی شهرتشعاردر قال الله تعالی والانعام خلقها لکم فیها دفء یعنی دخی الله تعالی انعامی یعنی ابل وبقر وغنمی سزلر ایچون خلق ایلدیکه آنلرده بردن تسخن ایده جك صوف وامثالی واردر بومسئله‌ده معنای فقهی اولدرکه کراع شول حیواندرکه منفعتی انجق رکوب اوله ومفهوم مذکور خیل وبغال وحمیر اوزره مقصوردرکه الله تعالی شانلرنده لترکبوها وزینة قول شریفنده منفعتلرین بیان ایلمشدر اما ابل وبقر وغنمك منفعتی کاه رکوب وکاه حمل اثقال وکاه اکل لحومدرکه منافع مشروحه شانلرنده وارد اولان فیها دفء ومنافع ومنها تأکلون یعنی انعامده تسخن ایده جککز صوف وامثالی واردر ونسل ولبن ورکوب ظهورلری کبی منافع واردر وانلردن لحم وشحملری مثللو مأکول اولان اجزالرینی اکل ایدرسز نظم جلیلندن معلومدر واکر سلاحله برابر خیللرینی دخی شرط قیلمشلر ایسه لفظ خیل عراب وبراذیندن هربرینك ذکور واناثنه شامل اولوب بغال وحمیره متناول اولماز قال الله تعالی ومن رباط الخیل ترهبون به عدوالله وعدوکم یعنی دخی قتال کفار ایچون خیل مربوطه دخی اعداد ایدیکزکه اول خیلله الله تعالی نك دوشمننی وسزلك دوشمنکزی ارهاب ایدرسز ومعلومدرکه ارهاب اعدا انجق افراسله پیدا قیلنور وبزباب سهمان الخیل والرجاله اثناسنده اشبو آیت کریمه ایله استدلال

مطلب لفظ المتاع

مطلب الجواهر واللآلی

مطلب الاسلحة من المتاع

الطراد ککتاب ومطرد کمنبر رمح صغیر کذا فی القاموس وقال صاحب المغرب المطرد الرمح الصغیر لانه یطرد به الوحش والطراد مثله ومنه قول محمد رحمه الله تعالی لاعلام فی تفصیل السلاح ... والطرادات انتهی

وغنیمده عراب و براذین ایچون اسهام اولنوب بغال وحمیر ایچون اولنماز دیو بسط مقال ایلدیك واکرماشیه لرین
اشتراط ایتمشلر ایسه لفظ ماشیه خیل وبغال وحمیر کبی متناولات کراعه شامل اولمیوب ابل وبقر وغنمه
متناول اولور زیرا ابل وبقر وغنم سوائمدر که اغلب احوالده آنلره علف ویریلمیوب رعیله اکتفا اولنور وعرف
ناسده اصحاب المواشی انجق اصحاب سوائمه اطلاق اولنور پس مواشی وسوائم شیء واحد اولور واکرسلاحلرین
شرط ایتدکلرنده سلاحلرنده ذهب وفضه وجوهر بولنسه آنلرسلاحه تابع اولمریله استحقاق سلاحله آنلرك
دخی استحقاقلری مقرر اولور اما شرط سلاح صورتنده سرج ولجام مثللولر داخل قیلنمازلر که بونلر ایله حسب
العاده حربك غیریده بقاء عین اوزره استمتاع اولنوب متاعدن عد اولنمریله لفظ سلاح بونلره شامل قیلنماز
کذلك پالان وچول مثللونسنه لره دخی متناول قیلنماز لکن تجفافلر یعنی وقت حربده افراسه الباس اولنان درعلر
انجق حالت حربده استعمال اولنمغله جملهٔ اسلحه ده ادخال اولنور واکر اهل حصن حلقه لرینك غیری صفرا
وبیضالری مسلمینك اولمق اوزره مصالحه یه نائل اولسه لر لفظ صفرا وبیضا لفظ مال عین ولفظ مال صامت منزلنه
نازل اولمغله ذهب وفضه نك هر نوعنه شامل وتبر ومسكوك ومصوغ وغیر مصوغ یعنی مصنوع وغیر مصنوع
بالجمله تحتنده داخل اولور لکن ذهب وفضه دن برظرف مصنع بعض جواهر ایله مرصع اولسه مسلمینك
اول جواهرده حقلری بولنمامغله آندن یدلری منتزعدر که استحقاقلری انجق لفظ صفرا وبیضا ایله حاصل ایکن
لفظ مرقوم جواهره غیر شاملدر اما خشبدن برقدحك ذهب وفضه دن ضبابی یعنی چنبری بولنسه مسلمین
اصل قدحه مستحق اولمیوب انجق صفر او بیضادن اولان چنبره استحقاقلری مقرردر بو صورتده نزعی قدحه
غیر مضر ایسه البته نزعی متقرردر ومضر ایسه اهل حصن مخیر قیلنوب دیلرلرسه نزع وتسلیمه اظهار رضا
ودیلرلرسه ضباب ذهبك مصنوع ایکن قیمتنی دراهمدن وضباب فضه نك مصنوع ایکن قیمتنی دنانیردن اعطا ایدرلر
زیرا ملك اصل قدح اهل حصن ایچون ثابت وملکدن دفع ضرره حاجت مس ایلدکده تملك شیء زائدده خیار
انجق صاحب الاصل ایچون متبتدر انجق اداء قیمت ایچون تقویمی لازم اولدقده خلاف جنسله تقویمی
لازمدر که هر بری جنسی ایله مبادله اولندقده صنعت وجودتینك قیمتی معتبره اولمیوب حق مالك ایسه صنعت
وجودتده دخی قائمدر ولفظ حلقه خاء مهمله نك فتحی ولامك سكونی یاخود فتحی ایله بمعنی السلاح درو بزازیه ك کتابده
باب وصایا الامراء فی الحرب اثناسنده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری بنی النضیر ایله مالرندن
حلقه دن غیری دوه لری نه مقداری نسنه یه متحمل ایسه بنی النضیرك اولمق شرطی ایله مکانلرندن آنلری اجلا قیلمق
اوزره مصالحه دنصکره حلقه دن غیری لفظی ایله استثنالری حسبیله سلاحلرین اخذ ایلدیلر دیو بیان ایلدیك
وبیان مذکوردن حلقه بمعنی السلاح ایدوکی نمایان اولمشدر واکر اهل حصن متاع بیوتلری کندولر ایچون ترك
اولنمق اوزره مصالحه لرین تکمیل ایلسه لر لفظ متاع بیوت انجق فراش ووساده وپرده مثللو بیوتده ابتذال واستعمال
اولنان امتعه اوزره تحمیل اولنور وهنوز قطع اولنمامش بولنان ثیابلرندن اهل حصن حصه یاب اوله مزلر که متاع
بیت انجق بیوتده ابتذال واستعمال اولنان امتعه نك اسم خاصی اولوب معنای مذکور ثیاب غیر مقطعه ده
ناموجود ایدوکی بی ارتیابدر کذلك بنی آدمدن رجال ونسانك لباسلری متاع بیتدن معدود اولمیه جغی بی التباسدر
واکر اهل حصن مصالحه لرین ثیابلری مسلمینك اولمق اوزره مرصوص ایدرلرسه لفظ ثیاب انجق کتان وقطن
وصوف وقز وخز وفرودن ملبوسات بنی آدم ایچون اسم مخصوصدر کوره مزمیسنکه ملبوسات مذکوره نك بایعنه
ثیابی تسمیه اولنمق عرف شایعدر اما ستور وانماط وحجال ثیابدن عد اولنمیوب متاع بیتده ادخال اولنور که حسب العاده
ناس آنی تلبس ایتمیوب انجق بیوتلرنده استعمال ایدرلر مترجم فقیر دیرکه ستور جمع ستردر که پرده معناسنه در
وانماط جمع نمط درکه نهالی دیدکلری منقش پرده در وبعضیلر هودج اوزرینه اورتیلن صوفدن برثوبدر وبعضیلر
دوشك یوزیدر دیدیلر واحجال جمع حجله درکه عروس ایچون قوروب جهاز ایله تزیین وعروسی ایچنده اجلاس
ایتدکلری قبه لی پرده در انتهی ولفظ بز دخی انجق قطن وکتاندن اتخاذ اولنان لباس ایدوکی بی التباسدر ومعنای
مذکور عادت اهل کوفه اوزره واقعدر که آنلرده لفظ بزاز انجق بو ایکی نوعی بیع ایدنلره اطلاق اولنوب خز ومرعزی
یعنی تفتك وصوف بیع ایدنلره اطلاقی غیر شایعدر شارح الکتاب شرح الله تعالی صدره یوم الحساب دیرکه
اما بزم دیارمزده لفظ بز ابریسمدن اتخاذ اولنان ثیابه دخی شاملدر که اسم بزاز آنلرك دخی بایعنه متناولدر ومؤلف
بلاغت پیما اشبو معنایه رمز وایما ایدوب دیدیکه مکر حصن مزبور شول دیاردن اوله که عندلرنده لفظ بز صوفدن
وغیریدن اتخاذ اولنان اثوابده استعمالی اشتهار اوزره اوله بو صورتده صلحلری عرفلری اوزره استقرار ایدر

وفرق

وحلقه فی الاصل حلقه لردن ترکیب اولنان درعدر ومطلقا سلاحه دخی استعمال اولنور

مطلب تفسیر متاع البیت

مطلب تفسیر الثیاب والثیاب والبزاز

وفرق دیارده مدار شول قریبا ذکر ایلدیکیمز اصل شریعیدر که هر موضعده اهل موضعك متعارفلری معتبر
ومرعیدر واکر اهل حصن فرض مشروح اوزره محصورین ایکن موادعه لرنده ایچلرندن طائفهٔ مقاتله لری
ایچون امان مسلمینی شرط وتعیین ایلسه لر بو صورتده اموال ونسا وذراریلرندن هیچ نسنه اهل حصن ایچون
سالم اولمیوب انجق نفوس مقاتلین سالمین قیلنورلر زیرا محصور البته مقهور بولنمغله شرط مذکوردن مقصودلری
انجق نجات نفسی ایدوکی ساحه پیرای ظهوردر وبو مثللو مواضعده اکمالندن دخی لابس اولدیغی ثیابی ایله
فی الحال اکل ایده جکی طعامندن غیری نسنه تابع قیلنماز وبونلرك دخی تبعیتی بطریق الاستحساندر که بونلر تابع
قیلنمادقجه نجات نفسی عدیم الامکاندر بوندنصکره معلوم اوله که طائفهٔ مقاتله انجق مبلغ رجاله بالغ اولنلردر
وبلوغ دخی کاهیجه محتلم اولمق وزوجه سنی حامل قیلمق کبی علامتله آشکار وکاهیجه سن مخصوصله بدیدار اولور
واول سن مخصوصی بیانده اختلاف فقها مشهور ودرایکاندر وامام ابو یوسف وصاحب الکتاب امام محمد رحمة الله
تعالی علیهما سن مرقومی اون بش سنه ایله تقدیر ایدوب عبد الله بن عمر رضی الله تعالی عنهمادن مأثور اولان
حدیثله تقدیر مذکوری اثبات وتقریر ایتمشلردر ومؤلف دریادرایت اول حدیثی اشبو کتابنده روایت ایلمشدر لکن
برشهرتنه بناء آنی نقل وحکایت ایلمدیك مترجم فقیر دیرکه حدیث مذکور وبلوغده مذهب ابی حنیفه رضی الله
عنه باب الحکم فی اهل الحرب اذا نزلوا علی حکم رجل من المسلمین اثناسنده اصل کتابده وترجمه مزده سبقت
ایلمشدر طالب تحقیق اولان اهل حقیقت اکا مراجعت ایلیه پس صورت مفروضه ده اهل حصندن برشخصك
سنی اون بش سنه دن اقل ایدوکی مجزوم وهنوز محتلم ایدوکی نامعلوم اولسه شخص مزبور مقاتله دن عد اولنمیوب
ذراریدن تعداد قیلنور وقبل الصلح قتاله مباشرت ایلیوب ایلمدیکنه اعتبار واعتداد اولنماز ونسالری دخی
بویله در زیرا لفظ مقاتل اول کسنه نك اسمیدر که قصد قتال ایتدکده آنك قتاله متحمل بنیه سی بولنه حال آنکه
بنیهٔ مرقومه نسا وصبیانده معدومه در پس خلاف عاده مباشرت قتال ایتسه لر دخی مقاتله ده ادخال اولنمازلر
کورمزمیسنکه رجال بالغین بعض اسبابله مباشرت قتال ایتمسه لر دخی بنیه لری متحمل اقتال اولمغله مقاتله ده
ادخال اولنورلر اما زمن واعمی ومقطوع الایدی ومقطوع الارجل مثللو اصحاب اعذارلری قتاله مباشرت
ایدرلرسه مقاتله دن اعتبار اولنوب مباشرت ایتمزلرسه مقاتله دن اعتبار اولنمازلر زیرا هنوز بنیه لری قتاله متحمل
ایکن آفات مذکوره قتالدن عجزلرینه باعث اولمش ایسه آنلر مقاتله دن منعزل اولوب باعث اولمامش ایسه
کما فی الاصل مقاتل قیلنورلر اما مریض ومغمی علیه حال مرض واغمالرنده ینه مقاتله ده ادخال اولنورلر که بنیه لری
متحمل قتال ایکن آنلره عارض اولان علت دخی علی شرف لزوالدر بناء علیه الحالة هذه مقاتل دکل ایسه ده
زوال دکل ایکن قتالدن عجزلرینه دخی باعث اولدقده آنلری رتبهٔ مقاتله دن استنزال ایدر کذلك اهل زراعتدن
اولوب قطعا مزاوله قتل ایلمین رجال دخی بنیه لری متحمل قتال اولمغله مقاتله ده ادخال اولنورلر سؤال اولنورسه که
سیر بوندن اقدم باب مایکره قتله من اهل الحرب ومن لایکره اثناسنده اهل زراعت قتل اولنمازلر دیو ذکر وانبا
اصلا اهتمام ایلمدکلری معلوم اولان اهل زراعتی قتل مستحب الاتیان کورنمدکدن بو قسمه مانحن فیهده ذکر اولندیغی
اوزره مقاتله دن اعتبار اولنمرلیه جواز قتللری آشکاردر یاخود بو بابده مقاتله دن عد اولنان زارعین انجق حصنده
بولنوب تکثیر سواد مقاتلین ایدنلردر دیو تأویل وتبیین اولنور اما مطیق قتال اولمیوب امر حربده صاحب
تدبیر اولمیان شیخ کبیر مقاتله دن اعتبار اولنمیوب همان اعمی ومقعد منزلنه تنزیل اولنمغله قتلی جائز وسزاوار
کوریلمز لکن قتلی جائز کوریلن اشخاصدن بریسی رئیس حصن بولنوب اهل حصن آنك رأیی ایله عامل اولسه لر
شخص مزبور هیچ مباشر قتال اولمامش ایسه دخی جملهٔ مقاتله ده داخل قیلنور بناء علیه شخص مرقوم اسیر
قیلندقده بعد الاسر دخی قتلی استحلال اولنور پس مانحن فیهده دخی امان مقاتله ده ادخال قیلنور اما عبید اهل
حصن آلت قتال اولان نفس وماله مالك اولمدقلرندن موجب قیاس اولدر که آنلر مقاتله دن قیلنمیوب امان
مقاتله دن خارج وفیء مسلمینده مندرج قیلنمقدر لکن مؤلف عظیم الاحسان سالك مسلك استحسان اولوب
دیرکه اگر مولالریله برابر قتال ایتدکلری معلوم مسلمین اولورسه مقاتله ده ادخال اولنوب اولمازسه مقاتله ده ادخال
اولنمیوب فیء مسلمینه ایصال قیلنورلر وامام ابو حنیفه رضی الله تعالی عنه قتاله مأذون اولان عبد مسلمدن
اعطاء امانی تجویز ایدوب غیر مأذوندن تجویز ایتمدیکی قولنده مولاسیله برابر قتال ایدوب ایتمکی دابل اعتبار

مطلب متی یحکم ببلوغ الاطفال

مطلب تعریف المقاتلة من الرجال

ایدوب آنکله مأذونی غیر مأذوندن فرق وتمیز ایلدی، لکن امام محمد رحمه الله تعالی امانك صحتی مقاتله‌دن
صدورینه مبنی دکلدر که مقاتله‌دن دکل ایکن امان مرأه کذلك امان اصحاب آفات صحیحدر دیمش ایکن بو موضعده
مولاسیله برابر قتالی وعدم قتالنه اعتباری امانی تنفیذ ایچون اولمیوب انجق مقاتله‌دن اولوب اولمدیغنی اظهار ایچوندر
ووجه اظهار اولدر که مملوکده متحمل قتال اولان بنیه حاصل ایکن غیر ایچون رقبه‌سنده ثابت اولان ملك
اول مملوکله قتالك بینلرنده حائل اولوب اول حائل دخی مولاسیله برابر قتال ایتدکده اذن حکمی بولنمغله زائل اولور
بناء علیه بزدخی حکم ایلدیك که مولاسیله برابر قتالی معلوم ایسه متحمل بنیه‌سنه اعتبار اولنوب مقاتله‌ده ادراج
قیلنور وغیر معلوم ایسه حیلولت ملکه اعتبار اولنوب مقاتله‌دن اخراج قیلنور لکن مالك عبید اولنلر عبیدلرینی
بر موضعده قتال ایچون وضع واسکان ایتمشلر ایسه بو صورتده مباشر قتال اولسونلر هیچ اولمسونلر مقاتله‌دن عد
اولنملری بی کماندر مؤلف عدیم النظیر بو معنایی تمثیل وتنظیر ایچون دیرکه کورمزمیسنکه اهل حربدن سکان
خراسان اولان اعجام مملوکلرینك عبیدی اولمشلردر مملوکلری آنلری بیع ایدوب دیلدکلری احکام رقی اوزرلرینه
الزام ایتدکلرندن بشقه قتال اعداده دخی انجق آنلری استخدام ایدرلر پس سائر عبیددن دخی بو منزله
نازل اولنلر مباشر قتال اولسونلر اولمسونلر طائفهٔ مقاتله‌ده داخل قیلنورلر واکر مسئلهٔ مفروضه‌ده
مسلمین ومشرکین بعض اهل حصنده منازعه‌یه قیام ایدوب مشرکین بونلر احرار مقاتله دندر دیوب مسلمین
دخی بلکه بونلر خدمت مولالریله مشغول اولان عبیددر دیو رفع خصام ایلسه اولبابده قول قول مشرکیندرکه
اصل اولان حریته تمسك واعتصام ایلمشلردر سؤال اولنورسه که اشخاص مرقومین ایچون اثبات امانه
احتیاج مشرکین واضح اولوب واصلله تمسك انجق ابقاء ماکان علی ماکان بابنده حجت قیلنمغه صالح واثبات
استحقاق جدیده حجت قیلنمغه غیر صالح ایکن اثبات امانه حجت قیلنمق نه وجهله متضح اولور جوابده دیرز که
مانحن فیهده اصلله تمسك امانلرین مثبت اولمیوب انجق مقاتله‌دن اولدقلرین مثبتدر ومقاتله‌دن اولدقلری
ثابت اولدقدن صکره امانلری انجق نص معاهده‌لری ایله ثابت اولوب اصل ظاهر الحال ایله مثبت اولماز
لکن مسئلهٔ مرقومه‌ده مسلمین ومشرکین اشخاص مزبوره عبید اولمقده اتفاق ایدوب انجق مشرکین
آنلر بزمله برابر قتال ایدرلر ایدی دیوب مسلمین دخی بلکه خدمت مولالریله مشغوللر ایدی دیمکله اظهار شقاق ایلسه‌لر
بو صورتده قول قول مسلمین قیلنمغله فیئه الحاق اولنورلر زیرا اتفاق طرفینله اول اشخاصده حائل قتال اولان
رق ثابت اولدقدن صکره ظاهر حاللری مسلمین ایچون شاهد وفیء قیلنملرین مثبت اولور مکر مشرکین
دعوالرین بینه ایله مستثبت اوله‌لر واول بینه دخی مسلمین اوزره قائم اولمغله شاهدلری مسلمین اولمق لازمدر
واکر مسئلهٔ مفروضه‌ده غالب اهل حصن ملکلرینك عبیدی بولنوب مباشرت قتال ایدنلر دخی انجق اول عبید ایسه
بونده دخی وجه سابق اوزره مقتضای قیاس قول قول مسلمین اولوب فیئه تمهید اولنملریدر اما بطریق الاستحسان
مقاتله دن عدایله داخل امان قیلنورلر مکر مسلمین خدمت مولالریله اشتغاللرین بینه ایله بیان ایده‌لر واول بینه
اهل حرب اوزره اقامت اولنمغله آنده شهادت اهل حرب دخی کفایت ایدر وجه استحسان اولدر که عبید مذکورین
فرض مزبور اوزره مقاتله دن اولمق ظاهر حالدر وبو مثللو وقوف حقیقی ممکن اولمیان امورده حکمی
ظاهر اوزره بنا لازمهٔ احوالدندر اما طائفهٔ روم وغیر یلری مثللو مقاتلری احرارلردن اولمق غالب احوال
اولان بلادده عبیدلرینك مباشرت قتاللری معلوم اولمدقجه مقاتله‌دن تعداد اولنمازلر که هر بابده حکمی
ظاهر اوزره بنا واجب ومعتاددر واکر مسئلهٔ مفروضه‌ده مصالحه لری مقاتله ومقاتله نك ذراری واموالری
اوزره منعقد اولمش اولوب بعده مقاتله نفائس امتعه وکرائم سبی ایچون بونلر بزم امتعه‌مزو ذراریمزدر دیو مستبد اولسه‌لر
قول مع الیمین آنلرك قوللری قیلنمق متعهددر زیرا شهود مسلمینله اثبات مدعی حقلرنده متعذر وجهت اخری ایله
صدق مقالرینه وقوفیمز غیر متیسر اولمغله اولبابده قوللری برشخصك کندو درونده اضمار ایلدیکی
معنادن اخباری منزلنده اولدیغندن قبولی واجب ومتقرر اولور وصورت مذکوره‌ده اهل حصندن بعض
مجروحلر بولنسه نظر اولنور اکر جراحت آنلره بو دفعه مسلمینله قتالده اصابت ایتمش ایسه جراحتلرینك
قابل التیام اولوب اولمادغنه اعتبار اولنمیوب جراحتلری مقاتله‌دن اولدقلرینه دلالت ایتمکله همان امان مقاتله‌ده
ادخاللرینه مبادرت اولنور واکر آنلره جراحت بو دفعه‌دن اقدم اصابت قیلمش ایسه ینه نظر اولنور اکر اول
جراحت قابل التیام ایسه بو دفعه‌ده قتاله اقدام ایتمش ایسه دخی همان مشرف هلاك اولان مقاتل مریض
منزلنه تنزیلله مقاتله‌دن عد اولنمسی التزام اولنور واکر اول جراحت قطع یدین ورجلین کبی قابل التیام دکل ایسه

آنلر

آنلر مقاتله‌دن قیلنمیوب فیء مسلمین قیلنملرینه اهتمام اولنور مکر اصحاب تدبیردن اولملریله اهل حصن اول
علیللری مجلسلرینه احضار وامر حربده تدبیرلرین مطمح انظار ایتمش اوله‌لر بو صورتده مقاتله‌دن شمار اولنورلر
واکر اهل حصن ایچمزدن شودکلو وبودکلو نفوسی اسیرلکدن سلامتیچون انتخاب بمز اوزره بزه اعطاء
امان ایدیکز دیو رجا ایدوب بعد الامان حصنلرنده تعیین ایتدکلری عدددن زاید فرد آخر بولنماسه جمله‌سی
امانده مقرر قیلنوب اهل حصنك حین استیمانده عدد مذکوردن باقیسی سزك اولسون دیمش اولوب
اولماملری معتبر ومطمح نظر قیلنماز زیرا امان مسلمین عدد مذکور اوزره بطریق النص شامل اولمغله مسلمینله
حاللری همان عصباتله اصحاب فرائضك احواللرینه مماثل اولمشدرکه ترکه‌دن حقوق اصحاب فرائضدن
صکره نسنه قالمادقده عصبات برشیئه نائل اوله‌مزلر بوندن صکره مؤلف بدیع البیان اهل حصن اهل بیوتلریچون
شرط امان ایلدکلری صورتی تحریر وتبیان ایلدی که مسئلهٔ مذکوره ابواب اماندن باب مایصدق فیه
المستأمن من اهل الحرب ومالایصدق اثناسنده کذران اولمشدر لکن باب مذکورده معنای اهل بیتی تفسیر ایدوب
انسانك اهل بیتی شول من قبل الاب اقرباسیدرکه بنی فلان دیمکله معروف اولدقلری اب اعلالری اولان فلانه
واصل اولان نسبده کندویه مشارك اوله‌لر دیو تقریر ایلدی وبو موضعده اول تفسیری تغییر ایدوب انسانك
اهل بیتی اول کسنه‌درکه خانه‌سنده ساکن اولوب نفقه‌سنی رؤیت ایلیه کرك بینلرنده قرابتلری اولسون
وکرك اولمسون دیو تعبیر ایلدکدنصکره تفسیر سابقی دخی ذکر وتحریر ایلدی خلاصهٔ کلام مصالحه‌ده
ذکر اولنان لفظ بیتله مرامی بیت سکنی ایسه اهل بیتله مرادی بو موضعده اختیار اولنان معنی در وبیت النسب ایسه
انجق معنای سابق معتبردر اما مرامی نه ایدوکی معلوم اولمازسه اهل بیتدن ایکی فرقه‌نك معا امانده دخوللری
مجزوم اولورکه حکم امان توسع اوزره مبنی اولمغله آمن اولوب اولمامق میاننده مترددالحال اولنلرده جانب
حظری جانب اباحت اوزره ترجیح ایچون آمن قیلنمق امر ظاهر اللزومدر اما حکم وصیت بشقه‌درکه توسع اوزره
مبنی اولمامغله انسان اقارب وانسابی ایچون وصیت ایتدکده الاقرب فالاقرب اعتبار اولنور تفصیلی باب مذکورده
سبقت ایلدی واکر اهل حصنله صلحلری رجاللری واهل رجاللری آمن اولمق اوزره حاصل اولمش ایسه
لفظ اهل موجب قیاس اوزره زوجه‌یه خاصدر اما بطریق الاستحسان خانه‌سنده ساکن وعیالنده
داخل اولنلره جمیعا شاملدر وبز باب مذکورده بیان ایلدیك که خانه وعیالنده خارج اولان ابنا وبناتی دخی
لفظ اهلده غیر مندرجدر لکن لفظ اهل البیت بویله دکلدر بعده مؤلف بلاغت سمیر بو موضعده
مفاداة الاسیر بالاسیر مسئله‌سنی تقریر ایدوب اولبابده مثلا مسلمین مشرکینه یوز رأس
اسراء مشرکین ویروب مشرکین دخی مسلمینه یوز رأس اسراء مسلمین ویرمك اوزره واقع اولان مصالحه‌لرینك
صورت وثیقه‌سین کتب وتصویر ایلدی وبز ظهوری بناء تحریرینی ترك وتأخیر ایلدیك لکن صورت مفروضه‌ده
ایادی مشرکینده بولنان اسراء مسلمین یوز رأسه بالغ اولمدیغی بدیدار اولسه کرکدرکه مسلمین نقض صلحه
ابتدار ایتمیوب همان یدلرنده بولنان اسرانك قلیل وکثیر عددلرنجه رأسا برأس اعطاء اسراء مشرکینله اتمام صلحه
بذل اقتدار ایده‌لر که شرطلری یوز رأسده رأسا برأس واقع اولمشیدی پس حکم کل بعضده دخی اعتبار اولنمق امر
شایعدر حتی یدلرنده مسلمیندن اسیر واحددن غیری ناموجود ایسه دخی مفاداتندن اعراض ایلمك حق مسلمینده
مستحب ومحمود کوریلمز بناء علیه مشرکین اسراء مسلمیندن کزیده‌لرینی اخفا وعلیل واختیارلرینی اظهار
وابدا ایلسه‌لر مفاداتلرندن امتناع ایلمك حق مسلمینده قطعا سزا کوریلمزکه مفادات اسرا انجق حرمت اسلام ایچون
اولوب بونلرك حرمتلری دخی کزیده‌لرك حرمتلری ایله علی سوا بلکه بونلر احترامه الیق واحرادر مکر مسلمین
بونلرده مفاداتدن اظهار نکوللرنده مشرکینك کتم ایتدکلری اسراء مسلمینی اظهارلرین مأمول ایده‌لر اول حینده
نظر مسلمین بولنمغله امتناعلری مشروع ومعقول کوریلور لکن ینه مشرکین کتم ایتدکلری اسرایی اظهار
ایتمزلرسه کرکدر که امام اظهار ایلدکلری ضعفاده مفاداتی اختیار ایلیه مکرکه بو اختیاری توهین امر
مسلمینه بادی ومسلمین اوزره جرأت مشرکینه مؤدی اوله اول حینده مسلمیندن دفع مذلت ایچون مفادات
ضعفایه تصدی ایلمز کورمزمیسنکه مشرکین بر اسیر مسلمی انجق یوز اسیر مشرکله مفادات ایده‌رزدیو اصرار
ایلسه‌لر امام ایچون امتناع مفادات جائز وسزاوار اولور اکرچه مسلم واحد یوز مشرکدن افضل ایدوکی آشکاردر
لکن امتناعی انجق دفع توهین دین ایچون ایدوکی بدیداردر پس مانحن فیه‌ده دخی بویله‌در واکر اهل حصنك
رسوللری کلوب حصنی مسلمینه تسلیم اوزره نفسلریچون اهل واموالری اوزره استیمان ایدوب مسلمین دخی

اول وجـه اوزره اعطاء امان ايتمكله حصنه دخوللرنده اول رسوللر ايچون اهـل ومالدن هيچ نسنه اولمديغى
نمايان اولسه امانله انجـق اول رسوللر كامران قيلنور زيرا اعطاء امان انجق موجوده متعلق اولوب معدومه
متعلق اولمامغله صورت مفروضه ده امان نفسلرى حقلرنده موجوده مصادف اولمغله متحقق واهل ومال‌لرى حقلرنده
معدومه مصادف اولمغله غير متحققدر لكن بعد الدخول حصنده بولنان جميع اموال بزمدر ديو دعوى ومدعارى
اوزره يمين ايلسه لر قول آنلرك قوللرى ايدوكى مستبيندر كه وجه آخر ايله ممكن الوقوف اولماديغن قريبا تبيين
ايلديك واكر اهل حصن ذرار يلرى اوزره اخـذ امان ايتمشلر ايسه بز باب مذكورده لفظ ذريت اولاد واولاد
اولاده شامل اولوب اولاد بنين واولاد بنات اولبابده متساوى اولدقـلرين بيان ايلديك كورمزميسنكه الله تعالى
حضرت عيسى عليه السلام حقنده دخى اولئك الذين انعم الله عليهم من النبيين من ذرية آدم الاية نظم كريمنده
ذريت آدم عليه السلامدندر ديو تعبير ايلـدى حال آنكه انجق اولاد بناتندندر مترجم فقير ديركه آيت مذكوره‌نك
ذيلنده ومن ذرية ابراهيم واسرائيل قول شريفنده دخى حكم مذكور اوزره دليل آخر واردر كذلك اوائل كتابده
باب مذكورده يحيى بن يعمر رحمه الله تعالى‌نك حجاج لجاجله واقع اولان حكايه سنده دخى دليل آخر واردر انتهى
واكر اهل حصن نسالرى اوزره اخـذ امان ايتمشلر ايسه لفظ نسا انجق از واجدن عبارت ايدوكى نماياندر كه للذين
يؤلون من نسائهم كذلك يظاهرون من نسائهم آيت جليـله لرنده نسا ايله مراد انجق ازواج ايدوكى بى كاندر
واكر نسللرى اوزره اخذ امان ايتمشلر ايسه لفظ نسل معناده لفظ ذريتله سياندر واكر اولادلرى اوزره اخذ امان
ايتمشلر ايسه لفظ اولاد قول ابى حنيفه رضى الله تعالى عنه اوزره انجق اولاد صلبدن عبارت قيلنمق عباندركه
لفظ اولاد انجق اولاد صلبده حقيقت واولاد اولادده مجاز در واراده حقيقت ممكن ايكن اراده مجاز عدم الجوازدر
اما بعض اهـل حصنك اولاد صلبى نا موجود ايسه آنك حقنده اولاد بنينى مقصود قيلنور كه اولاد بنين دخى
بطريق المجاز اولاددن معـدود وحقيقتله عمل متعذر اولدقده مجاز ايله عمل واجب ايدوكى مشهور ومشهود در
اما اولاد بنات انسانك اولادى اولمامغله حكم امان انلرده اثبات اولنماز لكن اولاد بناتده امام محمد رحمه الله تعالى دن
اشبو روايتدن بشقه حكم امانده دخوللرى بابنده روايت خصاف اوزره قول آخر دخى واردر كه بيانى باب مذكورده
امرار اولنمشدر واكر بنيلرى اوزره اخذ امان ايتمشلر ايسه لفظ بنين قول محمد رحمه الله تعالى اوزره بناتله مختلطين
اولان بنينه دخى تناوله جسباندر وامام مشار اليه بومو ضعـده ديركه قياس قول ابى حنيفه رضى الله عنه اوزره
لفظ بنين انجق ذكوره شامل وذكور ايله مختلطه اولان بناتنه حكم امان غير متنا ولدر وشارح الكتاب يمن الله تعالى
كتابه يوم الحساب ديركه قياس قول ابى حنيفه دن مرادى بنى فلان ايچون وصيتده واقع اولان قول ابى حنيفه اوزره
قياسدر لكن بز باب مذكورده بيان ايلديك كه مسئلهٔ امانده قول ابى حنيفه دخى قول محمد كبى اختيار استحساندر
زيرا بناء امان توسع او زره واقعدر وهم امانده اناثى ادخال قيلق حق ذكوره موجب نقصـان اولمديغى ظاهر
وساطعدر لكن مسئلهٔ وصيت بشقه در ولفظ ولد ده بنين و بنات مختلط وغير مختلط البته داخلدر كه اسم ولد انسانه
ولادتله نسبت اولنان جميع افراده شاملدر واكر مسلمين دار موادعه اولميان ارض حربه داخل اولوب كنايسلرندن
بر كنيسه يه واصل اولسه لر اول كنيسه يى تخريب وتحريق ايله افنا بلكه ايچنده حاجتلرين قضا ومسلمين كندو
منكوحه لرينه وجاريه لرينه جماع ايتمك مثللو معاملاتله تحقير وازدرا قيللرى جائز وسزا كوريلور زيرا كنيسه لرى
سائر مسكنلرى ايله برابر بلكه كنيسه لرنده اجراء شركله عصيانلرى اكثر اولمغله عند المسلمين سائر مسكنلرندن
احقردر ومؤلف كرامت نهادك بوقول اصابت نژادايله مرادى انجق معابد مشركين اولان بيع نصارى وكنائس
يهود و بيوت نيران مجوس ايله معابد مسلمين اولان مساجدك فرقلرينى ايراد دركه مساجد نمازكاه مسلمين اولوب
انجـق ايچنده عبادت اولنمق ايچون مبنى ومفرز اولمغـله مثال كعبه مصالح عباددن خالصا لله تعالى محمى
ومحرزدر قال الله تعـالى وان المساجد لله بناء عليه مساجد ده تبوّل وتغوّطله قضاء حاجت بلكه ايچنده
امرأه وجاريه سنه مجامعت بلكه حال جنابتنده دخول ايلمك مثللو اعمال قطعا حلال كوريلمز اما ذكر اولنان
معابد مشركين انجق اظهـار شرك ايچون بنا قيلنمغله حكمده مساكن مشركينله همحال بلكـه
مساكنلرندن زياده بدفال اولديغندن آنلرده ذكر اولنان اعمـال استحلال اولنور واكر بر حربى مسلمينى ايچنده
اهل وولدى موجود قريه نك اهـالى سى اولان سبى اوزره دلالت شرطيـله نفسى واهل وولـدى ايچون امانه
طالب اولسه حق مسلمينده اول شرط اوزره اعطاء امان جائز ومناسب كوريلور ومؤلف همت مآب اصـل كتابده
بو موادعه‌نك دخى صورت وثيقه سين اكتتاب ايلـدى لكن بز ظهورينه بناء ترك اطناب ايلديك بعـده ديديكه

صورت مفروضه‌ده حربى مزبور مسلمينى ايچنـده اهاليدن قليل وكثير جماعت سبى موجود اولان بر قريه يه
دلالت ايلدكده اثبات مشروطـله قولنه وفا ايتمش اولمغـله نفس واهل وولدنده حكم امانه رعايت اولنور اما اول
قريه‌ده اهل وولدندن غيرى كسنه‌لر غير موجود ايسه نفس واهل وولدى فىء مسلميندن معدود قيلنور زيرا حين
موادعه‌ده مسلمينى ايچنده هم سبى وهم اهل وولدى بولنان بر قريه اوزره دلالته ضامن اولوب وامان مسلمين دخى
اول ضمانه تعليق متضمن اولمشيدى پس اويله بر قريه يه دلالتى بولنمادقده نيل امانى ممكن اولماز كذلك اول قريه‌ده
اهل وولدندن غيرى انجق بر ياخود ايكى كسنه موجود اولسه ينه بالجمله فيئدن معدود قيلنورلر زيرا شرط قيلنان
اول قريه‌ده اهل وولدندن غيرى سبى موجود اولمقـدر ولفظ سبى اسم جمع اولوب جمع متفق عليهك اقلى انجق
ثلثه اولمغله صورت مفروضه ده عدم تحقق مشروط واضح ومشهوددر حتى اولبابده حربى مسفور اشبو قريه‌ده
جماعت سبى وارايدى لكن كيتمشلردير ديو اعتـذار ايلسه ينه هيچ برى اماندن بهره دار قيلنماز زيرا امانى ايچنـده
جماعت سبى بولنان قريه اوزره دلالتـه تعليق اولنمشيدى شمدى بو قريه‌ده جمـاعت سبى بولنمديغى رسيدهٔ
تحقيق اولمشدر وهم اعطاء اماندن مقصود مسلمين انجق دلالتى ايله اخـذ سبيه قادر اولملريدر وفى الاصل قريه‌ده
بولنوب قبـل الدلالة ذاهبين اولان سبيله بو مقصودك عدم حصولى ظـاهردر لكن مسلمين حربى مذكوره
معـكره حين دخولنده بلا شرط اعطاء امان ايتمشلر اولوب صكره اول حربى سز بكا نفس واهل وولدم اوزره
امان ويريكز سزى وصف مشروح اوزره بر قريه يه دلالتم شرطيله و بن اول شرطه وفا ايتمزسم بنمـله سزك
بينلريمزده عقد امان اولماسون ديو عهد وپيمان ايلدكدن صكره مسلمينى بر قريه يه دلالت ايدوب اول قريه‌ده اهل
وولدندن غيرى سبيدن نام ونشان بولنماسه اكرچه اهل وولدى فىء اسـلاميان قيلنور انجق نفسى كما كان حكم
امانده اسكان اولنور زيرا مسلمين امان اهل وولدينى دلالت مشروحـه يه تعليق ايتمشلر اولوب اولدخى حاصل
اولماغله آنلر حرز امانده داخل اولمادیلر اما امان نفسى قبـل الشرط حاصل اولمش اولمغـله مأمنه بالغ اولمدقچه
حكم امانى زائل اولماز وآنك بينلريمزده عقد امان اولماسون قولى آنى مأمنه موصل اولمامغـله اول قولله امان ثابتى
باطل اولماز اما مسئلهٔ سابقـه بشقه دركه آنده امان نفسى امان اهل وولدى كبى شرط مرقومـه متعلق ايدى
وشرط مرقوم بولنمادقده امان نفسى دخى متحقق اولماز واكر بر حربى مسلمينه نفسى اوزره اعطاء امان ايلمك
اوزره مسلمينى سبيدن عدد مسمى اوزره دلالتى شرط والتزام ايلسه اول حربى وفاء شرطى اتمام ايدرسه من كل
الوجوه امانله بكام قيلنوب هيچ براسيره دلالت اوزره قيام ايلمزسه كرك قتل وكرك استرقاقدن امان نفسنى استتمام
ايده مز امابعض اسرا اوزره دلالت ايدوب لكن عدد مسمادن اقل اولسه شرط امانى مكمل اولمامغله فىء مسلمين
قيلنمسى بلاجدلدر ومقتضاى قياس حق مسلمينده شرط مذكور ايله استيمانندن اقدم قتلى مشروع اولديغى كبى
صكره دخى مشروع اولمقدر لكن مقتضاى استحسان مسلمين آنى قتلـدن ممنوع اولملريدر زيرا بعض مشروطه
وفاسى دركار اولوب تمام مشروطه وفاسنده قتل واسترقاقدن امين اوله جغى آشكار ايكن بعض مشروطه وفاسى
مورث شبهه اولوب قتل دخى شبهاتله مندرئ اوله جغى بديدار اولديغندن قتلى جائز وسزاوار دكلدر نكته سى
اولدركه دلالت مرقومه ظاهرده معناى شرطى متضمن ايسه‌ده منفعت مسلمينه نظر ايله آنده معناى عوض دخى
مستكندر ومعناى شرطه نظر ايله قتلى ممكندر كه مشروط انجق تمام شرطـه مقابل ومقارندر ومعناى عوضه
نظر ايله حربى مرقوم آمنـدر كه بعض معوض بعض عوضه معادل ومراهندر پس قتـل كبى شبهاتله مندرئ
اولان امورده معناى عوضى ترجيحله قتلنى تحريم وتقبيح ايلديك واسترقاق كبى شبهاتله ثابت اولان امورده معناى
شرطى ترجيحله استرقاقنى تجويز وتصحيح ايلديك بوندنصكره مؤلف بلاغت رهـين جانبيندن ياخود بر جانبدن
اعطـاء رهنله مشروط اولان موادعه‌نك دخى صورت وثيقه سين تحرير وترصين ايلدى لكن بز باب متقدمده
مباحث رهنى على وجه الاستقصا ذكر وتبيين ايلديك والله تعـالى اعلم

باب من نكاح اهل الحرب مالايجوز فى دار الاسلام * يعنى اهـل حربدن واقع اولوب دار اسلامده مثلى واسع
اولميان نكاحلره متعلق باب كثير المنا فعدر اكر بر حربى حال كفرنده اختيله ازدواج ايلـدكدنصكره حربى
مرقوم اختين مرقومتينله برابر قبول اسلامـله كسب رواج ايلسه لر نظر اولنور قول ابى حنيفه وابى يوسف
رحمة الله تعـالى عليهما اوزره ايكيسنى عقد واحد ايله تزوج ايلمش ايسه ايكيسينك دخى نكاحى باطل اولور
وعقـد ينله تزوج ايلمش ايسه نكاح اولى صحيح ونكاح ثانيه عاطل اولور وقول مذكور ابراهيم النخعى وقتـاده
رحمة الله تعالى عليهما‌نك دخى قوللريدر اما قول محمد رحمة الله تعالى عليه اوزره عقد واحد وعقدينله تزوجى

برابر اولوب همان قنقیسنی دیلرسه ابقا برله مفارقت اخراده مخیر قیلنور لکن بر ذمی دار اسلامده اختینی تزوج ایدوب
بعده جمله سی قبول اسلامله شرفیاب اولسه لر آنده قول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه بالاتفاق جواب صوابدر
وجهی اولدر که حرمت جمع الاختین احکام اسلامدن اولوب ذمی دخی معا ملاته راجع اولان اموردده حکم اسلامی
التزام ایتمش اولمغله عقد واحد ایله تزوجنده هر برنده و عقد ینله تزوجنده یالکز ثانیه ده نکاحی صحیح وتام
اولمامش اولور اما اهل حربدن تحریم جمع الاختین ایله خطاب تکلیف قاصر اولوب حکم اسلامی التزام ایتمدکلری
دخی ظاهر اولمغله بعد صحة النکاح اسلامله بعض نساسنده حرمت عارض اولدقده وجوب تفریقده مؤثر اولیوب
انجق وجوب تخییرده مؤثر قیلنور نظیری شول مسئلهدر که دورت عورتلرندن لا على التعیین برینی ثلثا
تطلیق ایلیه مسئلهٔ مزبوره تعیین مطلقه ده تخییر اولنوب جمیع نساسندن یاخود على التعیین برندن تفریق
اولنماز و على هذا القیاس امام محمد رحمه الله تعالی دیمشدر که بر ذمی بر عورتی بغیر صداق تزوج ایلدکدن
صکره ایکیسی بردن قبول اسلام ایلسه لر عورتك مهر مثلی زوجی اوزره الزام اولنور اما حربی بشقه در که
اوزرینه مهر مثلی الزام اولنماز ومؤلف بدیع التحریر بو کلامی مبسوطنده بسط وتقریر ایدوب دیدیکه ابتغاء نسا بذل
مهور ایله ماله مخصوص اولمق حکم اسلامدن اولوب حق امتده ثابت وحق رسول الله صلی الله علیه وسلمده
غیر ثابت اولمقده نساء اربع اوزره زیاده نك حرمتی منزلنده در که حرمت مزبوره حکم اسلامدن ایکن حق امتده
مثبت و حق رسول الله صلی الله علیه وسلمده غیر مثبتدر وحق اهل حربده احد الحکمین مثلا حکم ثانی ثابت
اولمدقده حکم آخر مثلا حکم اول دخی مثبت اولماز لکن امام ابو حنیفه وامام ابو یوسف رحمة الله تعالی علیهما
مسئلهٔ تزوج اختینده سبقت ایلین مقاللری اوزره بو وجهله استدلال ایلدیلر که بعد الاسلام منعی واجب اولمغه
سبب انجق جمع اختیندر وجمع اختین انجق اختینك ایکیسی ایله حاصلدر و قابل استدامت اولان امر اوزره
استدامت منزلهٔ انشاء جدیده نازل اولمغله عقد مزبور حکمده حربیدن بعد الاسلام متحصل کبی اولور
بناء علیه ایکیسنی عقد واحد ایله تزوج ایتمش ایسه ایکیسینك بردن نکاحلری باطل اولوب عقدینله تزوج
ایتمش ایسه یالکز ثانیه نك نکاحی عاطل اولور ونساء اربع اوزره زیاده ده دخی حکم شرعی بنه بویله درکه مثلا
نساء خمسی عقد واحد ایله نکاحنده بعد الاسلام نکاحلری جمیعا باطل وعقود مترتبه ایله نکاحنده انجق
نکاح خامسه عاطل اولور کورمز میسنکه حرمت مذکوره اهل ذمتده دخی انجق بو طریقله ثابت اولمشدر پس
طریق مذکور اهل ذمت واهل حرب بینلرنده مشترك وغیر متفاوتدر واهل حرب، حرمت جمعی التزام ایتمدکلری کبی
اهل ذمت دخی التزام ایلمزلر حتی اهل ذمت جمع اختین ایلدکلرنده امام قبل المرافعه منعله تعرضلرینه اقدام ایلمز
بو جهتله امام ابو حنیفه رضی الله عنه بغیر صداق نکاحده دخی اهل حربی اهل ذمتله برابر قیلوب بعد الاسلام
الزام مهر مثلی هر برنده مقرر ایلمشدر بو ندنصکره مؤلف واجب الاجلال مذهب مشروحنی اثبات ایچون اصل
کتابده سرد اسانیدایله ذکر ایلدیکی احادیث وآثار ایله استدلال ایلدی آنلردن بریسی عبد الله بن عمر رضی الله
عنهمادن روایت اولنان حدیث جلیلدر دیمشدر که غیلان بن سلمة الثقفی رضی الله عنه قبول اسلام ایلدکده
نکاحنده اون عورتی وارایدی رسول الله صلی الله علیه وسلم خذ منهن اربعا یعنی آنلردن دورت عددینی اخذ
وزیاده سنی ترك قیل دیو اکا امر وتخییر ایلدیلر بعده حضرت عمر رضی الله عنهك زمان خلافتنده غیلان مرقوم
عورتلرین تطلیق و مالنی اوغللری بینلرنده تقسیم ایتمکله حضرت عمر رضی الله عنه آنی احضار و سن عورتلرك
تطلیق و مالکی اوغوللرك بینلرنده تقسیم می ایلدیك دیو على وجه العتاب استفسار ایلدکده غیلان دخی
بلی ایتدم دیو اقرار ایلدی اول حینده حضرت عمر رضی الله عنه اکا تهدید وعید ایله دیدیکه انی لاری الشیطان
فیما یسترق من السمع سمع بموتك فقذفه فی نفسك ولعلك لا تمکث الا قلیلا وایم الله ان لم تراجع نساءك وترجع فی مالك
ثم مت لاورثهن من مالك ثم لآمرن بقبرك ان یرجم کما یرجم قبر ابی رغال یعنی یا غیلان بن ظن ایده رمکه شیطان
اهل سمادن استراق سمعله اخذ ایلدیکی اخبارده سنك موتکی ایشیدوب قلبکه القا ایلدی وامیدایده رمکه
سن دنیاده انجق مکث قلیل ایله مکث ایدرسین وایمان الهیه قسمدر که اکرسن عورتلریکك نکاحنه مراجعت
ومالکه دخی رجوع ایتمیوب صکره فوت اولورسك البته بن عورتلریکه مالکدن میراث ویروب بعده البته والبته
قبر ابی رغال رجم اولندیغی کبی سنك قبرك دخی رجم اولنمغله ناسه امر ایده رم مترجم فقیر دیر که ابو رغال اول
کسنه در که حضرت صالح علیه السلام آنی جمع صدقات اموال ایچون ارسال ایتمشیدی صکره امر شریفنه
مخالفتله اهل مکه ده اظهار سوء سیرت ایتمکله قبیلهٔ ثقیف آنی قتل ایلدیلر امام ثعالبی ثمار القلوبده بویله نقل ایلدی

مطلب طلق احدى نسائه الاربع ولم يسم

مطلب اذا جمع اهل الذمة بين الاختين

اما کتب سیرده مذکوردر که ابو رغال ثقیفدن بر کسنه در که آنی اهل ثقیف صاحب الفیل اولان ابرهه یی طریق
مکه اوزره دلالت ایچون ارسال وتعیین ایلمشلردر تا که طائف جانبندن مکه یه قریبی بر فرسخدن اقل اولوب
مغمس تسمیه اولنان موضعه واصل اولدقده هالك اولمشدر وموضع مرقومده الى هذا الیوم رجم اولنان
قبر آنك قبریدر انتهی امام محمد رحمه الله تعالی دیر که بن ظن ایده رمکه فعل مرقوم غیلاندن حال مرضنده
واقع اولمشدر که حضرت عمر رضی الله عنه آنی جائز وواسع کورمدیلر ومحمد بن عبد الله رضی الله عنه
او رحمه الله تعالی دن مرویدر دیدیکه ابو مسعود بن عبد یالیل بن عمرو بن عمیر الثقفی رضی الله عنه قبول اسلام
ایلدکده نکاحنده سکز عورتی وارایدی ایچلرندن دورت عددینی اخذده مخیر اولدی ینه امام محمد رحمه الله تعالی
دیر که بزه ثقه عبد الله بن لهیعه دن اول دخی وهب جیشانیدن اخبار ایلدیکه ضحاك بن فیروز الدیلمی پدری
فیروزدن روایت ایدر پدری دیدیکه اسلامی قبول ایلدم حال آنکه نکاحمده ایکی قز قرنداشلر وارایدیلر همان
رسول الله صلی الله علیه وسلم بکا بریندن مفارقتله امر ایلدیلرینه امام محمد رحمه الله تعالی دیر که فیروز دیلمی
صنعاده ساکن اولان اهل فارسدن ایدی قبول اسلام ایدوب اسلامی حسن و قوت بولمشدر لکن شیخ امام
شمس الائمة الحلوانی لازال مذاقه حلوا بالتکریم الصمدانی دیر که ذکر اولنان احادیث وآثار عند ابی حنیفه
رضی الله تعالی عنه ایکی وجهك بریله تأویل اولنمق استبشار اولنوربری اولدر که ذکر اولنان نکاحلرك اصل
انعقادلری تحریم جمع اختین وتحریم ما فوق الاربع نازل اولمازدن اقدم حاصل اولمغله صحت اوزره واقع اولمشیدی
شمدی معنای مزبور بعد نزول التحریم امر ممتعدر وبری اولدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرتلرینك اختر احدیهما یاخود اختر منهن اربعا قول شریفلرنده اختیندن برینی یاخود ما فوق الاربعدن
دوردینی اختیار ایله مراد حقیقتده ارلری آنلری نکاح سابقله امساك اولمیوب بلکه تجدید عقد ایله انتخاب
واستبشاردر که آنك جوازینه ابو حنیفه رضی الله عنه دخی قائل ایدوکی آشکاردر بوندنصکره مؤلف
مصبب الکلام احد الزوجینك دار الحربده اسلامنی ذکر واعلام ایلدی اول بابده خلاصهٔ مرامی
اولدر که دار الحربده مسلم اولان زوج اولوب زوجه سی دخی کتابیه ایسه اول صورت کما فی السابق
نکاحنده ابقا اولنور که مسلم ایچون من اول الامر نکاح کتابیه جائز ایکن جواز ابقاسی بطریق الاولی در
اما زوجه سی کتابیه اولمیوب یاخود قبول اسلام ایلین انجق زوجه سی ایسه بو صورتده بینلرنده وقوع فرقت
متقرر اولوب انجق وقوع مفارقتلری اوچ حیضك انقضاسنه دك متوقف ومتأخر قیلنور زیرا نکاحلری صحیح
اولدقدنصکره بر سبب فرقت تقرر ایلمك واجبدر که فرقتلرین موجب اوله و قبول اسلام ایلین احد الزوجینك
اسلامی تقریر ملکه سبب ایدوکی واضح ایکن ازالهٔ ملك نکاحه سبب اولمغه صالح دکلدر وکفر اوزره اصرار
ایلین احد الزوجینك کفری دخی نکاحده موجود ایکن فرقتده مؤثر اولمیه جغی معلوم و مشهوددر پس
فرض مذکور اوزره استدامت نکاحلری متعذر واسلام وکفرلری دخی سبب فرقت اولمیه جغی متقرر اولدقده
حکم ایده رزکه وقوع فرقتلری انقضاء مدت عدت اوزره متوقف اولوب اول زمانه دك متأخر قیلنور که
انقضاء مدت طلاق رجعیدن وقوع فرقتده مؤثر اولمغله بو بابده دخی مؤثر قیلنور زیرا زوجین مزبورین
دار اسلامده موجود اوله لر ایدی ایچلرندن مصر کفر اوزره اوچ کره عرض اسلام اولنوب امتناع ایلدکده
تفریق میانلری معروف ومعهود ایدی شمدی آنلردن ولایت امام منقطع اولوب اوزرلرینه عرض اسلام ممکن
اولمامغله عورتك اوچ حیضی مصر اوزره اوچ کره عرضك مقامنه اقامتمز متعیندر واکر مسئلهٔ مزبوره ده
قبول اسلام ایلین احد الزوجین اوچ حیضك انقضاسندن اقدم دار اسلامه قادم اولسه عند اهل الحجاز
جواب مسئله ینه جواب متقدمدر اما عند اهل العراق بینلرنده حقیقة وحکما تباین دارین ظاهر اولمغله
انقضاء حیضاته منتظر اولنمیوب همان ابتداء خروجنده وقوع فرقتلری متقرر قیلنور زیرا دار الحربده بولنان
اهل حرب اهل دار اسلام حقلرنده حکم میتده ایدوکی محققدر قال الله تعالی اومن کان میتا فاحییناه الایة
یعنی فی الاصل میت ایکن یعنی کفر و ضلال اوزره ایکن بز عظیم الشان اسلامه هدایت وارشاد ایله احیا
قیلدیغمز کسنه ظلمات کفرده مؤبد اولان کسنه کبی میدر مترجم فقیر دیر که آیت مذکوره حضرت حمزه یاخود
حضرت عمر یاخود حضرت عمار رضی الله عنهم ایله ابو جهل حقلرنده نازله اولمشدر لکن ما نحن فیهده بو آیت
شریفه ایله اهل حرب دار الحربده حکم میتده قیلنمق اوزره استدلال انجق لفظ میت بمعنی اهل الحرب ولفظ
احیا بمعنی الاخراج الى دار الاسلام اولمق اوزره مبنی ایدوکی سوق کلامدن ظاهر حالدر لکن عندیمزده بولنان

تفاسيرده معناى مذكوره ظفر ياب اولمديغمز دن بشقه آيت مذكوره مكيه اولوب نزولى هنوز دار اسلام
ودارالحربك امتيازلرندن اقدم واقع اولمغله معناى مرقومه حملى بعيدالاحتمال وعلى الاطلاق كافر بالنظر
الى المسلم حكم ميته دردينمك دلالت مطلوبه وافى اولمديغى بلا جد الدر انتهى ورسول الله صلى الله تعالى
عليه وسلم حضرتلرينك كريمهٔ مكرمه لرى حضرت زينب رضى الله عنها دار الحرب ايكن مكه دن دار اسلام
اولان مدينه يه هجرت ايدوب بعد زمان زوج قديمى اولان ابو العاصى رضى الله عنه دخى شرف اسلامله
مشرف اولوب اول دخى مدينه يه مهاجرت ايتدكده رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت زينب
رضى الله عنهايى اكا زوجيت اوزره رد وتسليمه مباشرت بيورمشلر ايدى لكن رد وتسليملرنده اختلاف علما
حاصل اولوب عمرو بن شعيب والدندن ووالدى دخى بنه والدندن نكاح جديد ايله ردينى روايت ايدوب امام
عامر الشعبى رحمه الله تعالى دخى نكاح سابق ايله ردينى روايت ايلدى پس رد مذكور نكاح جديد ايله واقع اولمش
ايسه بزم ايچون يعنى اهل عراق ايچون برهان ساطعدر امانكاح سابق ايله واقع اولمش ايسه آنك دخى باب تأويلى
واسعدر واول بابده امام زهرى رحمه الله تعالى رد مذكور قبل نزول الفرائض واقع اولمشيدى ديو تأويل
وامام قتاده رحمه الله تعالى قبل نزول سورهٔ برأه واقع اولمشيدى ديو تعليل وامام شعبى رحمه الله تعالى قبل نزول
ولا تمسكوا بعصم الكوافر واقع اولمشيدى ديو تفصيل ايلدى پس اقوال مذكوره ده بيان واردر كه حكم مذكور
نزول آيات مذكوره ايله منسوخ اولوب حقيقة وحكما تباين دار بند نصكره بين الزوجين عصمت نكاحلرى مرتفع
اوله جغى نمايان در اگرچه امام زهرى رحمه الله تعالى ديمشدر كه يوم فتح مكه ده قريشدن بعض نسوان
قبول اسلام ايدوب زوجلرى شرك اوزره فرار ايتمشلر ايدى بعده زوجلرى دخى قبول اسلامله عودت ايتدكلرنده
رسول الله صلى الله عليه وسلم آنلرى نكاح سابقلرى ايله زوجلرنده ابقا بيوردبلر زيرا عكرمة بن ابى جهلك
رضى الله عنه زاهن اباه عورتى ام حكيم رضى الله عنها وحكيم بن حزام رضى الله عنهك عورتى حقلرنده حكم مذكور
روايت اولنمشدر لكن بوقولك وجهى اولدر كه نسوان مزبوره نك زوجلرى انجق حدود مكه دن اولوب
فتح مكه ايله مفتوحه اولان ساحل بحره فرار ايتمشلر ايدى اول وجهله بينلرنده تباين دارين واقع اولمامشيدى
واگرچه ابوسفيان دخى مر الظهران نام موضعده حكم دار الاسلامده اولان معسكر رسول الله صلى الله عليه وسلم
ايچنده قبول اسلام ايتدكده زوجه سى هند هنوز مكه ده شرك اوزره ايدى بعد الفتح اول دخى قبول اسلام
ايتمكله رسول الله صلى الله عليه وسلم آنى دخى نكاح سابقلرى اوزره ابو سفيانه رد ايلديلر ديو روايت اولندى
لكن آنك دخى وجهى اولدر كه ابو سفيان موضع مرقومده خوف سيفله اظهار اسلام ايلمشيدى اما هنوز دين
قديمندن بالكليه خروج ايتمكله اسلامى قوت بولمامشيدى وقتلدن سلامتى انجق رسول الله صلى الله عليه وسلم
عم اكرملرى حضرت عباس رضى الله عنهك شفاعتيله آنى جار امين قيلدقلرندن ايدى كورمزميسنكه وقت
مرقومده بعد اظهار الاسلام عساكر مسلمينى فوجا بعد فوج كوردكده حضرت عباس رضى الله عنه خطابله
ان ابن اخيك صبح فى ملك عظيم يعنى يا عباس قرنداشك اوغلى ملك عظيم صاحبى بر پادشاه اولمش ديدكده
حضرت عباس رضى الله عنه ليس هذا بملك وانما هو نبوة يعنى يا ابا سفيان بوشوكت وشان اثر ملك دكلدر
انجق اثر نبوتدر ديدى اول حينده ابوسفيان اوذاك يعنى ياخود نبوتدر ديدى ومعلومدر كه كلام مذكور
معتبر الاسلام اولان كسنه دن محتمل الصدور دكلدر وابوسفيان هنگام مزبورده حسن الاسلام اولمديغنده
علماء اعلام اجماع ايدوب انجق اسلامى قنقى وقتده كسب قوت ايلديكنده بعض نزاع ايتمشلردر بوندنصكره مؤلف
اصابت نهاد عبدالله بن ابى بكر رضى الله تعالى عنهمادن روايت قيلنان حديث جليلى شو وجه اوزره ذكر وايراد قيلديكه
اميا بنت بشر رضى الله عنها قبول اسلامدنصكره جانب رسالتپناهى يه فرار ايلدكده زوجى ارض كفرده هنوز كفر
اوزره برقرار ايدى صكره عدتى منقضيه اولدقده رسول الله صلى الله عليه وسلم آنى سهل بن حنيف رضى الله
عنهه تزويج ايلديلر صكره زوج اولى دخى قبول اسلام ايله كلمشيكن آنى اكا رد ايلمديلر بو حديث جليلده دخى
فرقت زوجين تباين دارينله وقوعنه دليل واردر وامام محمد رحمه الله تعالى قبول اسلامله دار الحربدن خروج
ايلين مهاجره اوزره ايجاب عدتده بو حديث ايله استدلال ايدر اما امام ابو حنيفه رضى الله عنه مهاجره اوزره
ايجاب عدت ايتميوب مهاجره يى حكم عدتده شول دار الحربده سبى اولنان جاريه منزلنه انزال ايدركه بو ايكى
صورتده دخى وقوع فرقتلرى حكما تباين دارينله استحصال اولنور وحديثله استدلال شو تقريبله مانع اولور كه
امية مرقومه نك اگرچه قبل النكاح انقضاء عدتى مجزومدر لكن اعتدادى امر رسول الله عليه السلام ايله واقع

معلوم اوله كه حكيم بن حزام وعورتى رضى الله عنهما حقلرنده حكم مزبورك وقوعى كتب سيرده ذكر اولنمامشدر بلكه اسلام حكيم وجه اخر اوزره تحرير اولنمشدر كه تفصيلى انسان العيون نام سير مشهورده مسطور در

اولديغى غير معلومدر وسعيد بن جبير رحمه الله تعالى دن مرويدر ديديكه اذا لحقت المرأة بارض الحرب
فلا تعتد بها فى نسائك يعنى بر عورت ارض حربه التحاق ايلدكده سن آنى نساء منكوحه لركدن عد والحاق قيلمه
بز دخى بو قولى اخذ ايدوب على وجه الايضاح ديرز كه بر عورت مسلمه ايكن ارتداد ايله ياخود ذميه ايكن نقض
عهد ايله حربيه اولوب دار الحربه لاحقه اولدقده حقيقة وحكما تباين دارين تحقق ايتمكله زوجندن باينه
ومطلقه اولور لكن بو عورت اوزره عدت بالاجماع غير واجبه در كه عدت حكم اسلامدندر وحربيه حكم اسلامله
غير مخاطبه در اما قول محمد رحمه الله تعالى اوزره حكم مهاجره بشقه در وعند ابى حنيفة رضى الله عنه حكم
عدتده ايكيسى برابردر اگرچه مهاجره حامل بولندقده قبل وضع الحمل تزوجى غير ممكندر لكن حكم مذكور
وجوب عدتدن اولميوب بلكه بطننده ولد ثابت النسب متمكن اولمغله مولاسندن حامل اولان ام ولد منزلنده
قيلنديغى متبين اولديغندندر حتى امام حسن رحمه الله تعالى ابى حنيفه رضى الله عنه دن روايت ايلديكه مهاجره
حامل تزوج ايدرسه جائز كوريلور انجق قبل وضع الحمل زوجى اكا قربان ايده مزتا كه ماء نفسى ايله زرع غيرى سقى
ايتمش اولميه اولبابده مهاجره شول مسبيه منزلنده دركه مولاسى آنى حامل ايكن آخره تزويج ايلميه بوندنصكره
مؤلف عميق المرام اناله الله تعالى فى دار الثواب كل مارام ديديكه برحربى دار الحربده بر عورتله اول عورتك قزينى
عقد واحد ياخود عقدينله متزوج اولوب بعده هيچ برينه مس ايتمدين جمله سى قبول اسلامله مبتهج اولسه لر
عند ابى حنيفة رضى الله عنه ايكيسنى عقد واحدايله تزوج ايتمش ايسه ايكيسينك بردن نكاحلرى باطل وعقدينله
تزوج ايتمش ايسه انجق نكاح ثانيه باطل اولور زيرا نكاح مزبور منزلهٔ نكاح الاختينه نازل وبونده دخى وجوب منع
واعتراض انجق معناى جمعدن خاصلدر وعند محمد رحمه الله تعالى نكاح بنت على كلا التقديرين صحيح ونكاح
ام فاسد وقبيحدر زيرا عندنده جمع النكاحين قبل الاسلام حق اختينده سبب حرمت اولمق ثابت اولمديغى كبى
ام وبنت حقلرنده دخى مثبت اولمامغله نكاح بنت كرك متقدم وكرك متأخر حكم صحتى مستثبت اولور وبنت اوزره
واقع اولان مجرد عقد صحيح حرمت امى مستلزم اولوب ام اوزره واقع اولان عقد صحيحدن حرمت بنت لازم
اولمامغله على كلا التقديرين نكاح بنت صحيح ونكاح ام باطل اولمق امر محتمدر نكته سى اولدر كه حرمت مصاهره
حرمت رضاع وحرمت نسبك نظيريدر وحرمتين مزبورتين عند تقرر السبب دار اسلامده ثابت اولديغى كبى
دار الحربده دخى ثابت اولور پس حرمت مصاهره دخى آنلر كبيدر واگر مسئلهٔ مزبوره ده ام وبنتدن هر برينه
داخل اولمش ايسه على كلا التقديرين بالاتفاق ايكيسينك بردن نكاحلرى باطل اولور كه آنلردن هر برينه دخولى
بسبب المصاهره اخرايى على التأبيد محرم ونكاحنى مبطلدر واگر انجق برينه داخل اولمش ايسه على قول محمد
رحمه الله تعالى نظر اولنور اگر مدخول بها انجق ام اولوب دخولى دخى بعد تزوج البنت واقع اولمش ايسه
ايكيسينك بردن بطلان نكاحلرين موجب اولور كه بنت اوزره عقد صحيحى حرمت امى موجب وامه دخولى
دخى حرمت بنتى مستوجبدر لكن امه دخولى قبل تزوج البنت واقع اولمش ايسه نكاح ام صحيح اولور كه امه دخولى
حرمت بنتى موجب اولمغله بعد دخول الام بنت اوزره عقدى فاسد ايكن حرمت امى موجب اولميه جغى
امر صريحدر واگر مدخول بها انجق بنت ايسه نكاح بنت صحيح اولور كه حق امده متحقق اولان عقد مجرد حرمت
بنتى موجب اولميه جغى محتاج توضيح دكلدر وعلى قول ابى حنيفة وابى يوسف رحمة الله تعالى عليهما ينه
نظر اولنور اگر ايكيسنى عقد واحد ايله تزوج ايتمش ايسه ايكيسينك بردن نكاحلرى اگرچه عن اصل باطلدر
اما بو صورتده بعد الاسلام انجق مدخول بهاسنى ام اولسون بنت اولسون نكاحى جائز ونكاح اخرى فاسد
وباطلدر كه بو ايكيدن هر برينه دخولى اخرايى محرم ونكاحنى مبطلدر واگر عقدينله تزوج ايتمش ايسه ينه نظر
اولنور اگر اولا تزوج ايلديكى بنت اولوب دخولى دخى اكا واقع اولمش ايسه نكاح بنت صحيح ونكاح ام لاجل المصاهرة
باطل صريحدر واگر اولا بنتى تزوج ايتمشيكن دخولى امه واقع اولمش ايسه ايكيسينك بردن نكاحلرى باطل اولور كه
بنت اوزره واقع اولان عقد صحيحى حرمت امه موصل وامه دخولى دخى حرمت بنتى محصل اولور واگر اولا تزوج
ايلديكى ام اولوب دخولى دخى اكا واقع اولمش ايسه نكاحى كما كان صحيحدر اما اولا تزوج ايلديكى ام ايكن
دخولى بنته واقع اولمش ايسه ايكيسينك بردن نكاحى باطل صريح اولور زيرا بنت اوزره عقدى معناى جمعى
متضمن اولمغله صحيح اولميوب بنته دخولى دخى نكاح امى مبطل اوله جغى محتاج تصريح دكلدر بو صورتده
بعد الاسلام بنتى تزوجى جائز وامى تزوجى غير ممكندر كه دخول بنت نكاح امى محرم ايدوكى متعين وحق امده
متحقق اولان عقد مجرد حرمت بنتى موجب اولميه جغى متبيندر بنه مؤلف دقيق الكلام اسكنه الله تعالى

مطلب مسائل متعلقه بحرمة المصاهرة

فی وسط دار السلام دیرکه برحربی دار الحربده برحره ایله مملوکهٔ غیر اولان برامه یی معا تزوج ایدوب صکره
جمیعا قبول اسلام ایلسه‌لر عند محمد رحمه الله تعالی حره وامه بینلرین جمعك حرمتی حقلرنده ثابت اولمامغله
حال شرکلرنده نکاحلری علی کل تقدیر جائز ونافذ الاحکامدر وبعد الاسلام حاللری نکاح جدید اولمیوب
انجق استدامت نکاح ایکن امه وحره اوزره نکاحك استدامتی دخی احکام اسلامدن اولمغله نکاحلری
مستدام قیلنور لکن مؤلف جلیل بوفصلده قول ابی حنیفه رضی الله عنه نه وجه اوزره اولدیغن ذکر
وتفصیل ایتمدی لکن بعض علما دیدیلرکه قول ابی حنیفه رضی الله عنه اوزره دخی جواب مسئله
وجه سابق اوزره درکه حقلرنده حکم خطاب انجق بعد الاسلام ثابت ومتحقق اولمشدر وبعض علما دیدیلرکه
عند ابی حنیفه رضی الله عنه مسئلهٔ اختین کبی بونده دخی بعد الاسلام امه وحره اوزره معا عقد جدید ایتمش
منزلنه نازل اولمغله نکاح امه باطل اولور مؤلف کرامت الیف الف الله تعالی بینه وبین الحور العین باحسن التألیف
دیرکه برحربی دار الحربده عقد واحد یاخود عقدینله دورت عورتله ازدواج ایتدکدن صکره عورتلریله برابر جمیعا
سبی واخراج اولنسه‌لر قول محمد رحمه الله تعالی اوزره ایچلرندن ایکسنی اختیار ایله کسب ابتهاج ایدرکه حق عبیده
ایکیدن زیاده سی حق احرارده دورتدن زیاده منزلنده ایدوکی بی لجاجدر وقول ابی حنیفه وابی یوسف
رحمه الله تعالی علیهما اوزره هیچ برنده ابقاء نکاحی قابل اولمیوب بلکه جمله سینك نکاحلری باطل اولور
اما تزوجلری عقد واحد ایله حاصل اولدقده بطلان نکاحلری ظاهر وغیر مشکلدر که اسیر مزبور شول حر
مشرك منزلنده نازلدر که عقد واحد ایله بش عورتی تزوج ایدوب صکره جمیعا دین اسلامده داخل اولهلر
اما تزوجلری عقود متفرقه ایله متحقق اولدقده بو مسئله ایله قریبا سبقت ایلین زوج ونسانك جمیعا قبول
اسلاملری مسئله سی مبا ننده فارق اولدرکه مسئلهٔ اسلامده حکم اسلامه نظر ایله نکاحی انجق دورت اوزره زیاده ده
صحت اوزره واقع اولمامشیدی وحکم اسلامله منع واعتراضی واجب اولدقده فساد نکاح انجق حکم اسلامله صحت
اوزره واقع اولمیان نکاحه راجع اولور اما بو مسئلهٔ سبیده حین تزوجنده حر اولمغله حکم اسلامله نکاحی تمام
ار بعده صحت اوزره قائم اولمشیدی وبعد السبی ایکیدن زیاده ده ابطال نکاحی واجب اولوب بعض نساده ابطالی
بعض آخرده ابطالندن اولی اولمامغله جمله سندن تفریق لازم اولور واکر برحربی ایکی صغیرهٔ رضیعه یی تزوج
ایلدکدن صکره ایکیسنی برعورت ارضاع ایدوب بعد زمان اول حربی زوجتینی ایله قبول اسلام ایلسه‌لر بو صورتده
قبل الاسلام رضاع ایله اختین اولدقلرندن حین تزوجلرنده اختین اولملری صورتله متسا ویة الاقدام اولمغله
آنده بیان اولنان اختلاف اعلام بونده دخی اجرا واتمام اولنور لکن ارضاعلری اصالة وتبعا اسلاملرندن صکره واقع
اولورسه بالاجماع ایکیسینك بردن نکاحلری فاسد ومنقطع اولور وامام ابو حنیفه رضی الله عنه امام محمد رحمه الله
تعالی نك عقد واحد ایله نکاح اختینده بعد الاسلام اختیندن برینی ابقاده مخیر قیلینور قولنی ابطالده بو مسئلهٔ
مجمع علیها ایله استدلال ایدر لکن امام محمد رحمه الله تعالی جوابنده دیرکه مسئلهٔ مزبوره ده اسلاملری
قبل الارضاع واقع اولدقده حاللری حین تزوجلرنده جمیعا مسلمین بولندقلری حالله یکسان وبرمسلم رضیعتینی
تزوج ایلدکدن صکره ایکیسنی برعورت ارضاع ایتدکده اول مسلم ایله ایکیسی بینلرنده وقوع فرقت عیاندرکه
مفسد نکاح اولان اختیت ایکیسنده جمیعا نمایان اولمشدر اما منازع فیها اولان مسئلهٔ سابقه بشقه درکذلك
زوج ورضیعتین اهل کتابدن ایکن یالکز زوج قبول اسلام ایدوب صکره ایکیسنی برعورت ارضاع ایلسه بودخی
ذکر اولنان اجماع اوزره در واکر برحربی بررضیعه ایله برکبیره عورتی تزوج ایدوب کبیره ذات لبن اولمغله صغیره یی
ارضاع ایدوب هیچ برینه قربان ایتمدین جمیعا دین اسلامده داخل اولسه‌لر قول ابی حنیفه رضی الله عنه اوزره
ایکیسینك بردن نکاحلری باطل اولورکه قبل الاسلام رضاع ایله ام وبنت اولدقلرندن صکره بینلرینی جامع اولدقده
ایکیسنی بردن بعد الارضاع مجددا تزوج ایلمش منزلنه نازل قیلنور وقول محمد رحمه الله تعالی اوزره نکاح بنت
ثابت وانجق نکاح ام باطل وذاهبدرکه بنت اوزره عقد صحیحی حرمت امی موجب وام اوزره عقد مجردی حرمت
بنتی غیر مستوجبدر واکر ارضاعی بعد الاسلام واقع اولمش اولسه ینه بالاتفاق ایکیسینك بردن نکاحلری باطل
وبعد الاسلام تزوجلری منزلنه نازل قیلنور کذلك یالکز زوج قبول اسلام ایلدکدن صکره کبیره اول صغیره یی
ارضاع ایلسه ینه فساد نکاحلری اجماع اوزره درکه ام ایله بنتی جمعك حرمتی ایله مخاطب اولان انجق زوج ایدوکی
بلا نزاعدر واکر یالکز کبیره قبول اسلام ایدوب صکره صغیره یی ارضاع ایتمش اولسه عند محمد رحمه الله تعالی
آنك نکاحی ابطال وبنتك نکاحی ابقا وابقاع اولنور زیرا حین ارضاعنده حرمت جمعله مخاطب اولان زوجی

قال قاضی خان رحمه الله ان تزوج الحرة
والامة جملة صح نکاح الحرة وبطل
نکاح الامة انتهى منه

معلوم اوله که زوج مسلم
اولدقده نصکره بو بابده فی الاصل
اهل کتابدن اولوب اولمقده
فرق یوقدر وزوجه اهل کتابدن
اولمدقده ذمی صورتك حکمی دخی
قریبا سبقت ایلدی بناء علیه
بو مسئله ده اهل کتابدن اولملری
مشترط قیلندی منه

حربی ایدوکی مقرر اولمغله کبیره نك کند واسلامندن صکره ارضاعی اسلامندن اقدم ارضاعی ایله برابر کوریلور
واکر مسئلهٔ مزبوره ده قبول اسلام ایلین انجق صغیره نك باباسی اولوب صکره کبیره صغیره یی ارضاع ایلسه
بو صورتده ایکیسنك بردن فساد نکاحلری اجماع اوزره در اما عند ابی حنیفه رضی الله عنه فساد نکاحلری
ظاهردرکه بو مسئله نك جمیع صورنده قولی اول وجه اوزره صادر اولمشدر لکن عند محمد رحمه الله تعالی وجهی
اولدرکه بنت اولان صغیرهٔ مزبوره باباسنك اسلامی ایله مسلمه اولوب آناسی ایله برابر نکاحی حکم اسلامله صحیح
اولمدیغندن نکاحی باطل وام اولان کبیره نك دخی بنت اوزره عقد ایله نکاحی فاسد وزائل اولمغله امام مشارالیه
بو صورتده ایکیسینك بردن فساد نکاحلرینه قائل اولمشدر توضیحی اولدرکه برکمسنه بررضیعه یی تزوج
وتطلیق ایلدکدن صکره برکبیره یی تزوج ایدوب بعده اول کبیره صغیرهٔ مزبوره یی ارضاع ایلسه البته اول کبیره
دخی اول کمسنه اوزره حرام اولور زیرا صغیره وقتا من الاوقات اول کمسنه نك عقد صحیح ایله نکاحنده ایدی والحالة
هذه بنت کبیره اولدی وبنت اوزره عقد مجرد حق امده تأبید حرمتی موجبدر واکر اهل حربدن زوج وزوجه
دار اسلامده مستأمنین ایکن زوج قبول اسلام ایدوب زوجه سی دخی کتابیه بولنوب دار الحربه قصد عودت
ایلسه عودتنه رخصت ویریلمز زیرا اسلام زوجدن صکره نکاحلری مستدام قیلنمغله تحت مسلمده بولنان مستأمنه
اولدیغندن اهل ذمتده ادخال اولنوب زوجه اقامتده زوجنه تابعه اولمغله ابتداء امرده برمسلمه نکاح اولنمش منزلنده
انزال قیلنور کذلك زوج مزبور قبول ذمت ایتدکده ینه حکم مذکور درکاردرکه ذمی دخی مسلم کبی اهل داریمزدن
ایدوکی آشکاردر ومسئلهٔ مرقومه ده اول عورت آنك عورتی ایدوککنی انکار ایله اظهار خصام ایلسه
قول عورتك قولی اولمغله زوج اوزره اقامت بینه الزام اولنور وعورت اوزره نکاحله شهادتده شهادت اهل
حربه اصغا اولنمازکه عورت زعم زوج وزعم شهود اوزره ذمیه اولمغله ذمی اوزره شهادت حربی مشروع
وروا کوریلمز لکن انکار نکاحی زوجك اسلام وذمتی قبولندن اقدم ظاهر اولسه اولباده زوجی مسلمیندن اقامت
بینه قیلسه دخی قاضی اوزرلرینه برشیئله قضایه قادر اولماز زیرا زوج وزوجه مستأمنین اولوب زوج دخی دار الحربده
واقع اولان عقد ایله انعقاد نکاحنی ادعا ایتمکله قاضی بین المستأمنین بومثللو دار الحربده جاری اولان حقوق
معامله ده قضا ایله فصل مدعی ایده مز واکر مسئلهٔ مزبوره ده زوج قبول اسلام ایدوب عورت دخی کتابیه
دکل ایسه کرکدرکه قاضی اول عورت اوزره عرض اسلام ایدوب قبول ایدرسه نکاحلرین ابقا وتحقیق
ونکول ایدرسه میانلرین تفریق ایلیه زیرا زوج وزوجه تحت ولایت قاضیده متمکن اولملریله قاضی ایچون قنقیسی
اسلامدن امتناع ایدرسه آنك اوزرینه عرض اسلام وامتناعی اوزره بناء تفریق ایلمك ممکندر وبعد التفریق
عدتی منقضیه اولدقدن صکره اول عورت ایچون رجوع دار الحربه رخصت ویریلور زیرا شخص مسلم ایچون
من اول الامر نکاح غیر کتابیه جائز اولمدیغندن بو بابده دخی بعد اسلام الزوج نکاحلری مستقر اولمامغله عورت ایچون
حکم ذمت متقرر اولماز انجق عدت زوج مسلمك حق لازمی اولمغله قبل انقضاء العدة خروجنه اذن رخصت
ممنوعدرکه حامل اولمسی محتمل وولدی تبعا للاب مسلم اوله جغی امر مقطوعدر لکن صورت مفروضه ده
زوجی قبول اسلام ایتمیوب انجق قبول ذمت ایلسه عورت ایچون رجوع دار الحربه رخصت ویریلمز زیرا بو تقدیر
اوزره نکاحلری مستقر اولمغله زوجنه تبعا ذمیه اوله جغی متقرر اولور واکر مسئلهٔ مفروضه ده قبول اسلام
ایلین انجق عورت ایسه کرکدرکه زوجی اوزره عرض اسلام اولنوب امتناع ایدرسه تفریقله قطع وصلت اولنه
وبو بابده زوج ایچون رجوع دار الحرب ممکندرکه زوج حکم اقامتده زوجه سنه تابع اولمیه جغی متعیندر
علی الخصوص تفریق بینلری متبین دخی اولمشدر مؤلف حقایق نویس رحمه الله تعالی فی دار الانس
مع خیر انیس دیرکه مسئلهٔ مزبوره ده قاضی هنوز عرض اسلام ایتمدین زوج مزبور دار الحربه ذاهب اولسه
بو تقدیر اوزره حقیقة وحکما تباین دارین واقع اولمغله وقوع فرقتلری مترتب اولور وهی فرقة بغیر طلاق
والمرتد لیس من اهل النکاح لان النکاح یعتمد الملة ولا ملة للمرتد وقد قررنا هذا فی شرح المختصر یعنی فرقت
مرقومه بلا طلاق فرقت مجرده درکه زوج مذکور دار الحربدن قبول اسلامله عودت ایدوب عورت مزبوره یی
تزوج ایلسه اکا طلاق ثلث ایله مالك اولور ومرتد اهل نکاحدن دکلدرکه نکاح برملته مستنددر ومرتد ایچون
شرعا ملت یوقدر وبزبو محشی شرح المختصرده تقریر ایلدیك مترجم فقیر دیرکه مسئلهٔ مفروضه ده مرتده
دائر کلام اولمامغله والمرتد لیس من اهل النکاح قولی بو مقامده بحسب الظاهر برکلام اجنبیدر لکن وجه ایرادی
قریبا ظاهر اولور وعلی کل حال عبارتی مقصود ینه قطعا وافیه اولمدیغندن کمال تعقید اوزره جاریه در انتهی

بوندن صكره مؤلف جـلالت اصيل ذكرى سبقت ايلين مسئلهٔ مهـاجره نك بعض فروعنى تفصيل ايدوب
ديركه برعورت دارالحربدن قبول اسلامله فرار ايلدكده زوجى دارالحربده كفر اوزره مصر ايكن آنى تطليق ايلسه
اول عورت اوزره طلاق واقع اولميوب صكره قبول اسلامله كلوب آنى تزوج ايلسه ينه اوچ طلاقه مالك اولور
اما عند ابى حنيفه رضى الله عنه وجه مسئله ظاهردر كه عندنده مهاجره اوزره عدم وجوب عدت تقرير سابقدن
متقرردر واما عند محمد رحمه الله تعالى وجهى اولدر كه حربى ومسلم بينلرنده حكم عصمت منعدم ايكن
زوج حربينك وقوع طـلاقى ايله حكميز حربى و مسلم بينلرنده اثبات معنـاى عصمتى مستلزمـدر بناء عليه
امام مشار اليه صبت سجال المغفرة عليه ديمشـدركه زوج مرقوم هجرت زوجه سـندن صكره قبول اسلام
ايدوب صكره تطليق ايتمش اولسه طلاقى واقع اولور زيرا عورت عدتنده اولديغندن بشقه زوجين مسلميندن برى
دارالحربده بولنسه دخى عصمتله حكميز جائز و واسع كور يلور وامام مومى اليه اسبغ الله تعـالى نعمه عليه
بو بابده دارالحربه لاحق اولان مرتدى اتخاذ اسـاس ايدوب زوج مهاجره يى اكا قياس ايلمشدر كه مرتد مرقوم
دارالحربده حالرد تنـده عورتنى تطليق ايلسه عورت عدتنـده ايكن ينـه اوزرينه طـلاقى واقع اولميوب
قبول اسـلامله دار اسلامه رجوع ايدوب ياخود دارالحربده قبول اسلام ايلدكـدن صكره تطليق ايلسه
عورت عدتنـده اولوب زوج دخى مسلم اولمغله وقوع طـلاقى ظاهر وساطع اولور حتى زوج مهـاجره امانله
دار اسلامه دخول بعـده تطليق ايتمش اولسه مهاجرهٔ مزبوره آنك عدتنده ايكن ينه اوزرينـه عدم وقوع
طلاقى مقرردر كه زوج مزبور هنوز حربى اولمغـله صورت ظاهره ده دار اسـلامده بولنمسيله دارالحربده
بولنمسى برابردر كورمز ميسنكه برعورت حره برعبـدك تحت نكاحنده ايكن بعـدالدخول اول عورت زوجنى
اشترا ايلسه البته نكاحى فاسد اولوب عورت اوزره ايجـاب عدت اجرا اولنور وزوج مزبور هنوز زوجه سينك
عبدى ايكن زوجه سنى تطليق ايلسه اوزرينـه طلاقى واقع اولمـاز كه مملوك ومالكه سى بينلرنده بسبب النكاح
حكم عصمت منعدم ومرتفعـدر اما عورت آنى اعتـاق ياخود بيع ايلدكـدن صكره تطليق ايلسه اوزرينه
طلاقى واقع اولور كه عدتنده اولديغندن بشقه حكم مالكيتى منقطع اولمشدر واكرمهاجرهٔ مزبوره حامل بولنسه
قول ابى حنيفه رضى الله عنه اوزره حين هجرتنده دارالحربده مشرك بولنـان زوجى ايچون قبول اسلام ايلسه
دخى مهاجرهٔ مزبوره نك قزقرنداشنى تزوج واسع كوريلور زيرا مهاجره اوزره عدت واجبه اولميوب زوج آخره
تزوجى جائز اولمـامق انجق بطننده ولد ثابت النسب بولنديغندن اولمغله مولاسندن حامل اولان ام ولدوقعنده
واقع اولمش اولور وذكر اولنـان ام ولدك مولاسى ايچون ام ولدك قزقرنداشنى تزوج واسـع كوريلوب انجق
ام ولد وضع حمـل ايدنجيه دك قزقرنداشنى وطىٔ واسع كوريلمزتا كه ماء نطفه سنى رحم اختينده جامع اولمه
پس مهـاجره دخى بويله در واهـل حربدن سبى اولـنوب زوجى دارالحربده قالان عـورتك دخى حكمى
بويله در واكر برحربى قبول اسـلامله داريمزه خروج ايدوب زوجه سنى دارالحربده ترك ايلسـه اكرچه تباين
دارينله بينلرنده فرقت واقع اولور لكن زوجه سى حامل ايسه زوج آخره تزوجى واسع كوريلمز اكرچه زوجه سى اوزره
عدت غير واجبـدر لكن بطننده ولد ثابت النسب بولنمق عدم جواز تزوجنى موجبـدر انجق ولد مزبورك
نسبى زوجنه لازم قيلنماز مكر فرقتلرندن صكره آلتى آيدن اقلده متولد وقادم اوله زيرا بينونتى عند تباين الدارين
بلاعدة حاصل اولمغله بحسب الحكم طلاق قبـل الدخول منزلنده نازل اولور واكر برعورت دارالحربده قبول
اسلام ايدوب اوچ حيضى دخى منقضى اولمغله زوجى ايله بينلرنده فرقت حاصل اولسه بوفرقتله دار اسلامه خروجى
ايله حاصـل اولان فرقت حكم عندنده متماثلدر كه ايكى صورتده دخى فرقت اول عورت كرك دارالحربده وكرك
دار اسلامده حرهٔ مسلمه وحكم اسلامله مخاطبه ايكن متحصل اولمشدر مؤلف عظيم الخصال اعظم الله تعالى
له الاجر والافضال ديركه برحربيه دارالحربدن قبول اسلامله وزوجى دخى امانله معا دار اسلامه خارج اولسه لر
بو صورتده سلطان مسلمين زوجنه عرض اسلام ايدرسه زوجى اسلامدن امتناع ايدنجيـه دك وعرض اسلام
ايتمزسه عورت اوچ حيضى اتمام ايدنجيـه دك آنك عورتى اولمق اوزره ابقا اولنور زيرا زوج مزبور من وجه ذمى
كبيدركه سلطـانك تحت ولايتنده بولنمغله سلطان اكا عرض اسلامه قادردر وفى الحقيقه حربيـدركه رجوع
دارالحربه مقتـدردر پس حربى اولديغنه نظر ايله اوچ حيضك تمامنده وقوع فرقتـلرى ايله حكم ايده رز
وذمى كبى اولديغنه نظر ايله اسلامدن امتناعنده وقوع فرقتلرى ايله حكم ايده رز وعلى كلا التقديرين عورت اوزره
بعد الفرقة اوچ حيضله عدت واجبه اولوب عدت ايچنـده تطليق ايدرسه اوزرينه طلاقى دخى واقع اولور

مطلب الكتاب ممن نأى كالخطاب ممن دنا

زيرا دار اسلامده عورتله برابر بولنديغندن من وجه ذمى كبيدر ديو قريبا بيان ايلديك كورمزميسنكه سلطان بينلرين
تفريق ايتميوب انجق زوج اول عورتى اولا خلع ايدوب صكره عدت ايچنـده تطليق ايلسه ياخود قبـل الخلع
ثلاثا تطليق ايلسه اوزرينه طـلاقى واقع اولور پس بعد التفريق دخى بويله دركه بوفرقت طلاقـله فرقتدر
اما مسئلهٔ مفروضه ده عورت يالكز چيقوب بعد زمان زوجى دخى امانله چيقمق بشقه دركه آنده اوزرينه طلاقى
واقع اولماز زيرا عورتدن صكره زوجى دارالحربده قالمغله بينلرنده حكم عصمت منقطع واوزرينه طلاقى غير واقع
اولمشدر تا كه كلوب اهل داريمزدن اولمدقجه اوزرينه طلاقى واقع اولماز ومانحن فيهده حين فرقتده زوجى آنكله
دار اسلامده حاضر بولنمغله طلاقى واقع اولمامق حالتلرى آنده بروجهله ظاهر اولمامشدر بناء عليه بزدخى عورت
عدت ايچنده بولندقجه طلاقى واقع اولور ديو حكم ايلديك والله اعـلم

باب تزويج الاسير والمستأمن فى دار الحرب * يعنى اسير ياخود مستأمن اولان مسلمك دارالحربده حكم ازدواجنده
مسائل شديدة الاحتياجـدر مؤلف كثير الاحسان زوجه الله تعـالى بالخيرات الحسان دير كه مسلم دار الحربده
اهـل حربدن كرك حره وكرك امه يى كتابيـه دخى اولسه تزوج ايلمك مكروه كوريلور وحضرت على رضى الله
عنه دن بووجه اوزره منقولدر وجهى اولدر كه تزوجى كاهيجه دار الحربده بقاء نسبنى موجب اولديغندن بشقه
كاهيجه دخى ولدينى تعريض رق ايتمكى مستوجب اولور كه زوجه سى حامـل ايكن سبى اولنسه آنك اوزرينه
بطننده بولنان ولدى رقيق اولمق مترتب اولور وكاه اولور كه اولادى كفار ايله تجمع وتوافق ايده رك اخلاقلريله
تخلق ايدر لكن كراهت مرقومه عين نكاحده ياخود محلنده ياخود شرطنده بولنان برمعنادن واقع اولمامغـله
صحت نكاحنه مانع اولماز لكن قول محمد رحمه الله تعالى اوزره نكاح مزبورك صحتى شاهدلرى مسلميندن اولمق اوزره
موقوفه در وقول ابى حنيفه رضى الله تعـالى عنه مسلمين وكفاردن اولمق برابردر كه بو مخالفتلرى كتب فقهيه ده
مسئلهٔ نكاح ذميه ده مذكوره ومعروفه در لكن دارالحربده بولنان مسلم نفسى اوزره ارتكاب زنادن خوف ايدرسه
حقنـده نكاح مرقوم جائزدر كه زنادن تحرزى فرض ايكن اول تحرزه انجق نكاحله فائز اولور نظيرى اولدر كه
برمسلم دار اسلامده برمسلمك ياخود ذمينك امهٔ مملوكه سنى تزوج ايلدكده مكروه كوريلور مكر نفسى اوزره ارتكاب
زنادن خوف ايليه مانحن فيه دخى بويله در واكر اهل حرب ايچلرنده اسير بولنان حرهٔ مسلمه ياخود حرهٔ ذميه يى
اشترا قيلمش اولسه لر مسلم مزبور ايچون خوف زنادن امين اولسه دخى آنى تزوج ايلمك جائز وسزا كوريلور كه آنلردن
هر برى اهل داريمزدن حره اولمغله اهل حرب اشترا واسترقاقله اكا مالك اولميه جقلرى هويدادر پس مسلم ايچون
بونلردن هر برينى كندو رضاسيله داريمزده تزوج صحيح اولديغى كبى دارالحربده دخى تصحيح اولنور اما اهل حربك
اسر واشترا ايلدكلرى برامهٔ مسلمه ياخود ذميه اولسه مسلم ايچون دارالحربده آنى تزوج ايلمك مكروه كوريلور مكر نفسى
اوزره ارتكاب زنادن خائف اوله زيرا اهـل حرب احرازايله اول امه يه مالك اولمشلردر حتى قبول اسلام ايلسه لر
ينه مملوكه لرى قيلنور بو جهتله آندن حاصل اولان ولدى اهل حربك عبدى قيلنمغه باعث اولور ودار الحربده
واقع اولان نكاح مرقومـله ينه دارالحربده نكاح بلا شهود بينـلرنده فرق عظيم واردر كه نكاح مرقوم وجه
مشروح اوزره جائز ونكاح بلاشهود نفسى اوزره زنادن خائف اولسه دخى غـير جائزدر كذلك دارالحربده
نكاح مرقوم اوزره دخى شهود مسلمين بولنمادقده قول محمد رحمه الله تعـالى اوزره جميع صورده غير جائزدر
زيرا بوصورتلرده منع نكاح انجق شرط جوازى اولان شرطك انعدامندندر ومنع مذكور بحسب المعنى عـين
نكاحده بولنان برمعنى ياخود منكوحه سى مجوسيه ياخود وثنيه اولمق كبى محل نكاحده بولنان برمعنى ايچون منعه
راجعدر و بويله موضعلرده نفسى اوزره زنادن خائف اولوب اولمامق مفيد اولمامغله نكاحى قطعا تجويز اولنماز
اما نكاح سابقده منع شرعى انجق ولدينى تعريض رق ايتمك مثللو محاذير مذكوره دن نشئت ايدوب تعريض ولد
مثللو محذورلرى شرط ومحـل كبى نكاحه متصل اولان اموردن اولمامغله تحرز زنا كبى اعتبار شرعه آنلردن اهون
واولى اولان فائده سى ظاهر اولدقده اول نكاح بلا كراهة جائز كوريلور واكر اهل حرب برمدبره يا مكاتبه يا ام ولدى
اسير ايدوب صكره آنى دار الحربده مسلم مزبوره تزويج ايلسه لر بو تزوجى تجويز اولنماز زيرا نكاح بلا ولى جائز
اولميوب اهل حرب دخى بونلره احراز ايله مالك اولمدقلرندن بونلرك وليلرى انجق مولالريدر ومولالرينك بو بابده
اذنلرى منعـدمدر لكن مولالرى دار اسلامدن آنلره مكتوب يازوب تزوجلرينه اذن ويرمش ايسه اولبابده مسلم
مزبور ايچون تزوجـلرى جائز اولور زيرا بونلر هنوز ملك مولالرى اوزره باقيه لردر ومولالرينك مكان بعيـددن
مكتوبى الكتاب ممن نأى كالخطاب ممن دنا مثلى اوزره قريب وحاضر ايكن بالمشافهة اذنى منزلنـده در

مطلب تطليق العبد زوجته وهى سيدته

بناء علیه بونلرك مولالری اماناله دار الحربه داخـل اولسه لر مدبره وام ولدینه مكان خالیده ظفر بولدقده وطئ
جائزدركه بونلرملك مولالری اوزره باقیه لردر مكر حربی بونلری وطئ ایتمش ایسه مولالر ایچون وطئلری جائز
كور یلمزكه برعورت اوزره طهر واحده اجتماع رجلین غیرجائزدر اما حربی وطئنی ترك ایدرسه مولاسی ایچون بعد
الاستبرا ینه وطئی جائز كور یلورلكن وطئ مكاتبه مولاسی ایچون قبل الاسر جائز اولمدیغی كبی بعدالاسر دخی جائز
اولماززیرا عقد كتابتله ملكندن خارج كبیدر كذلك مكاتبه یی اسیرایلین حربی دارالحربده آنی مولاسنه تزویج قیلسه
ینه وطئی جائز كور یلمزكه مكاتبه حقیقتده ملكی اوزره عقد كتابته باقیه اولمغله بینلرنده حكم نكاح قطعا ثابت اولماز
اما مدبره وام ولد بشقه دركه حربی آنلری دارالحربده مولالرینـه تزویج ایلسه وطئلری جائز كوریلورکه
بوصورتده وطئلری ملك قدیم ایله درحكم نكاحله دكلدر كورمزمیسنكه قبل التزوج دخی دارالحربده مولالر ایچون
وطئلری حلال كوریلمش ایدی واكر اهل حرب برمسلمك حره یاخود مملوكهٔ غیراولان منكوحه سنی اسیرایدوب
صكره اول مسلم امانله دارلرینه داخل اولسه منكوحه سیله بینلرنده منعقداولان نكاحلری هنوز باقی اولمغله اكاظفر
بولدقده وطئی جائز كور یلور سؤال اولنورسه كه قول مذكور اكرچه حره ده صحیحدر اما امه ده غیرصحیحدركه
احرازایله مملوكهٔ اهل حرب اولمشدر حتی قبول اسلام ایلسه لر دخی ینه ملكلرنده ابقا اولنور ومملوك مولاسنه تابع
اولمغله امهٔ مزبوره اهل دارالحربدن اولمشدر وتباین دارین حقیقةً وحكما واقع اولدقده باب متقدمده بیان ایتمز اوزره
فرقت زوجینی موجب اولور جوابنده دیرزكه بویله دكلدر زیرا امهٔ مزبوره البته مسلمه یاخود ذمیه اولمغله اهـل
دار بمزدن اولمشدر واهـل حرب اول امه یی دار اسلامده اشترا ودار الحربه ادخال ایتملریله آندن حكم داربمز
منتقض اولمدیغی كبی اسر واحراز ایله تملكلریله دخی منتقض اولماز كذلك صورت اشترالرنده زوجی ایله بینلرنده
منعقد اولان نكاحلری منتقض اولمدیغی كبی اسر واحرازلرنده دخی منتقض اولماز انجق امهٔ مرقومه یی مولای
حربیسی وطئ ایتمش ایسه زوجی ایچون وطئی برحیضله استبرا ایتمدكجه حلال كوریلمز واكر حربی ذكراولنان
زوجهٔ حره یی وطئ ایتمش ایسه زوج مسلم ایچون اوچ حیضله معتده اولمدقجه وطئی حلال كوریلمز زیرا وطئ
حربی شبهه ایله وطئی حكمنده دركه اهل حربدن واقع اولان تأویل باطل حكم شرعیده تأویل صحیح اوزره
اعتبار اولنور حتی حربی اول حره یی وطئ ایلدكدنصكره بر ولد حاصل اولسه نظرا اولنور اكر حصول ولدوطئ
حربیدنصكره ایكی سنه دن اقلده واقع اولمش ایسه نسب ولد زوجندن ثابت اولور واكر اكثرده واقع اولمش ایسه
زوجندن ثابت اولماز زیرا زوجه سی وطئ حربی ایله اوزرینه حرام اولمغـله بوحرمت شول تطلیق بائن ایله
حاصل اولان حرمت منزلنده نازل قیلنور واكر اهـل حرب برمسلمك امه سنی سبی ایدوب صكره اول مسلم امانله
دارلرینه داخل اولسه امهٔ مزبوره یی وطئ ایلمك اكا حلال كوریلمزكه اهـل حرب احرازیله اول امه یه مالك
اولملریله وطئ ایلدكده ملك غیری وطئ ایتمش اولدیغندن بروجهله استحلال اولنماز اما مدبره وام ولد بشقه دركه
قریبا ذكراولندی حتی حربی اول امه یی مولای قدیمنه تزویج ایلسه تزوجی حـق مسلمده وجه مشروح اوزره
مكروه ایسه ده ینه جائز كور یلوب اول حربینك بشقه برمسلمه یاخود كتابیه اولان جاریه سنی اكا تزویجی منزلنده
قیلنور مؤلف ولایت پناه لازال مقبولا عنـد مولاه دیركه مسلمیندن برشخص عربی دارالحربده اماء اهل حربدن
برامه یی تزوج ایدوب آندن اولادی ظهور ایلدكدنصكره مسلمین اول دار اوزره استیلا بر له منصور اولسه لر عربی
مذكورك اولاد صغاری اسلام پدرلری ایله مسلمین واحرار قیلنورلر زیرا صغار مرقومین مولای ام اولان حربینك
مملوكلری ایكن حربی مسفور حـین استیلاده مقتول یاخود مأسور یاخود هارب اولدقـده منعهٔ مسلمینـله
نفسلرین احراز ایتمشلردر وحربینك مملوك مسلمی منعهٔ جبشله احراز نفس ایلدكده اهـل حربك قبول اسلامله
داراسلامه فرار ایلین عبـد مراغملری كبی حر اوله جغی معلوم شهرت انداز در اما اولاد كبارلری حال صغرلرنده
اسلام پدرلری ایله مسلمین اولدقلری تحقیق اولنمش ایكن بعـد البلوغ وصف كفر ایتمشلر ایسه جمله سی مرتدین
اولوب رجال ونسالری اخذ ایلین مسلمـین ایچون رقیق قیلنورلر زیرا كبار مرقومین مولای ام اولان حربینك
مملوكلری ایكن مرتدین اولملری حسبیله مولالری اوزره احراز نفسلری حاصل اولمدیغندن حكم عتقه نائل اولمامشلردر
انجق مرتدین مرقومین قتل اولنمایوب همان اسلام اوزره جبر اولنورلر زیرا بلوغله كمال حاللرندن صكره اسلاملری
متحقق اولمامشدر و بومثللو حكم اسلامده تبعا للابوین داخل اولنلر ارتداد اوزره بالغ اولدقـلرنده قتله مستحق
اولمازلر كه قتللرنده معنای شبهه ملتحق اولمشدر اما آنه لری اولان امهٔ مرقومه البته اخـذ ایلین مسلمینك فیئنده
داخل اولنور بوصورتده امهٔ مرقومه نك بطننده ولدی وارایسه اول دخی آنكله معا رقیق اوله جغی بدیداردركه

بطننده بولنان كندو اجزاسندن جزء واحد ایدوكی دركار وتبعا للاب مسلم ایسه ده تبعا للام رقیق اوله جغی
آشكاردر وهنوز ولد مذكور بطن امده جنین مستور ایكن احراز نفسی صورتپـاب ظهور اوله من واكر مسئلهٔ
مرقومه ده عربی مزبور اهـل حربدن برحره یی تزوج ایتمش اولسه بوصورتده من كل الوجوه صورت سابقه ایله
برابر انجق حكم واحده متفاوتدر كه بونده اولاد كبارى احرار اولورلر كه تولدلری حره دن واقع اولمغـله حریت
ام ایله احرار اوله جقلری آشكاردر لكن مرتدین اولملریله آنلردن رجال بالغین اولنلری سبیله رقیـق اولمایوب همان
بلا قتـل اسلام اوزره اجبار اولنورلر ونساء بالغات اولنلری سبیله رقیق اولدقـلرنده نصكره آنلردخی مرتدات
سائره كبی اسلام اوزره اجبـار اولنورلر وبنـات مرقومه یی دار الحربده بعض مسلمـین تزوج ایتمش
اولسه لر عربی مرقومـك حرهٔ مرقومه یی تزوجی حره یه امان عـد اولنمادیغی كبی تزوج مسلم دخی بنـات
مرقومه یه امان عـد اولنماز زیرا مسلمین مرقومین دار الحربده مقهورین اولوب بطریق العباره تأمـین
ایلـدكلرنده امانلری غیرمعتـبر ایكن بطریق الدلالة امانلری غیرمعتـبر ایدوكی بالاولویه امر مقرردر واولاد
مذكورین ایچون بركسنه ایله عقـد موالات ایلمك جائز كوریلمز وبركسنه ایله عقد موالات ایتمدكلری صورتده
بیت المال عاقله لری قیلنوب جنـایتلرین متحمل اولماز زیرا بابالری عربی اولمغـله آنك قومی اولادلرینك دخی
عشیرتی اولمغـله عاقله لری اولوب جنایتلرین متحمل ومـیراثلرینه وارث اولورلر وبومثللو عاقله وعشیرتی بولنان
كسنه لر ایچون برفرد ایله عقد موالات ایلمك جائز كوریلمز واكر اهـل حربك عربی مرقومـه تزویج ایلدكلری
داراسـلامدن سبی ایلدكلری برحرهٔ مسلمـه یاخود حرهٔ ذمیه ایسه بودخی جمیع احكامده مسئلهٔ سابقه ایله
متساویة الاقدامدر انجق حكم واحده متفاوتدر كه بونده حرهٔ مرقومه وبطننده بولنان ولدی فیء اولمیه جقلری
امرثابتـدر زیرا بونده حرهٔ مرقومه حره واهل داربمزدن اولمغـله سبیله مملوكه اولما مشدر اما مسئلهٔ سـابقده
حره ایسه ده حربیه اولمغله سبی مسلمینله مملوكه اولمشدر لكن مسئلهٔ مفروضه ده عربی مرقومه تزویج ایلدكلری
داراسلامدن سبی ایلدكلری امهٔ مسلمه یاخود امهٔ ذمیه ایسه بونده اولادینك صغار وكبارى برابر وجمله سنده حكم
رق مقرر اولوب نفسلرین منعهٔ جبشله احرازلری هیچ معـتبر اولماز زیرا داراسلامده مأسورمنه اولان مسلم یاخود
ذمینك حقی هنوز اوزرلرنده قائم اولمغـله بطریق المراغمه ثبوت عتقلرینه مانع ومقـاومدر بناء علیه ذكر اولنان
مأسورمنه اولاد مرقومینه قبل القسمة واصل اولورسه بلاشیء اخـذه قادر اولوب بعد القسمة واصل اولورسه
قیمتله اخذه مقتدر اولور انجق مأسورمنه ذمی ایسه بعدالاخذ اولاد مرقومینك صغـار وكبارنده بیع اوزره اجبار
اولنور زیرا صغارلری تبعـا للاب مسلم اولملریله ذمی عبد مسلمه مالك اولدقده آنی بیع اوزره جـبر اولنمق لازمدر
وكبارلری مرتدین اولملریله بو بابده مرتد ایچون حكم مسلم اولوب ملك ذمیدن وجوب اخراجی مستبیندركه عود اسلام
اوزره وجوب اجباری مقرر واجبـار مزبور ذمیدن غـیر متصوردر مؤلف اولیا خصال اولاه الله تعالی فی الجنة
اولی النوال دیركه داراسلامدن مأسـوره اولان امـه یی وجه مشـروح اوزره برمسلم تزوج ایتمیوب همان مولای
حربیسی آنی وطئ ایتمكله اولادی ظهورندنصكره مسلمین اولدار اوزره استیلا برله منصور اولسه لر بوصورتده
امهٔ مرقومه حره اولورکه اوزرینه سبیل وصول برفرد ایچون غـیر مأمولدر زیرا فی الاصل مسلمه یاخود ذمیه ایكن
حربینك مملوكه سی بعده ام ولدی اولمشدر و بعد الاسـتیلا آندن حق حربی دخی ساقط اولمغـله لامحاله حره
اولمشدر واولادی دخی اسـلام وذمتده آنك منزلنده ایكن منعهٔ مسلمینله نفسلرین احراز ایتملریله آنلر دخی احرار
اوله جقلری ظاهر وممتـازدر واولاد مذكورین ایچون دیلدكلری كسنه لر ایله عقـد موالات قیلملری جائزدركه
بو بابده بابالری ایچون ولا وعشـیرت بولنمدیغی معلوم ومتمیزدر اما مسئلهٔ سـابقه بشقه دركه ذكر اولندی لكن
مسئلهٔ مفروضه ده اولاد مرقومین كباردن ومسلمینله محاربین اولان كفاردن بولنمشلر ایسه بیان حكملرنده دیرزكه
انالری مسلمه ایسه اولاد مرقومین تبعـا للام مسلمین اولدقلرندنصكره ارتداد اوزره بالغین اولمشلردر بناء علیه اكرچه
احرار اولورلر لكن اسلام اوزره اجبـار اولنورلر اما انالری ذمیه ایسه اولاد مرقومین تبعا للام اهل ذمتدن معدود
اولوب صكره محاربهٔ مسلمینله ناقض عهود اولمشلردر بناء علیه جمله سی عبید قیلنوب فیءٔ مسلمینده تمهید قیلنورلر
بوصورتده داراسلامده مأسورمنه اولان كسنه امهٔ مرقومه یی یدو ملكمدن اسر اولنمغـله بن اكا مستحقم دیو
دعوایه شروع ایدرسه قول مذكوری قطعـا ممنوع اولمـاز زیرا حربی اكا اسر ایله مالك اولمشدركه ملكنده
قبول اسلام ایلسه ینه تملك اولور وبعـد الاخذ آنی ام ولد دخی قیلمشدر پس مالك قدیمك دخی آنده قطعا حق
اخذی قالمامشدر كورمزمیسنكه مولای حربیسی آنی اعتـاق ایتمش اولسه البته عتق نافذ اولور ایدی كذلك

استیلادی دخی نافذ اولور و بعد نفوذ الاستیلاد حره اولمغله آنده نه مالك قدیم ونه غیرك حق اخذی باقی قالماز
ینه مؤلف کرامت پناه لازال مولاه یتولاه دیر که مسئلهٔ مفروضه ده امهٔ مرقومه یی مولای حربیسی استیلاد ایتمیوب
بلکه آنی حربی آخره تزویج ایتمش اولسه بو صورتده کرك امهٔ مرقومه وکرك اولادی مأسور منهه تخصیص اولنور
زیرا اولادی بر زوجدن تولد ایتمشلردر که اول زوجدن حکم ام ولد آنده تمهد ایتممشدر وآنده واولادنده هنوز
حق مأسور منهك قیامی آنلرك منعهٔ مسلمینله احراز نفسلرنده بطریق المراغمه ثبوت عتقلرینه مانع اوله جغی
بلا کلام مدر بناء علیه مأسور منه آنلره قبل القسمة ظفریاب اولدقده بلاشیٔ و بعد القسمة قیمتلریله اخذ ایله
بکام قیلنور اما امهٔ مرقومه نك بعض اولادی دار الحربده کبیر اولوب باباسی دینی ایله متدین اولمش ایسه نظر اولنور
اکر امهٔ مرقومه مسلمه ایسه والد مزبور اسلام اوزره اجبار اولنور که تبعا للام مسلم اولمشیکن کفر اوزره بالغ اولدقده
بمنزلة المرتد ایدوکی بدیدار در واکر ذمیه ایسه والد مزبور اسلام اوزره اجبار اولنماز که دار الحربده ایکی کافردن
تولدی آشکار در واکر مسئلهٔ مزبوره ده دار اسلامدن مأسوره اولان حرهٔ مسلمه یاخود حرهٔ ذمیه ایسه بو تقدیر
اوزره حرهٔ مزبوره وحربیدن حاصل اولان اولادی بالجمله احرار اولورلر که اوزرلرینه برفرد ایچون سبیل
اقتدار اولماز زیرا مأسورهٔ مزبوره هم حره وهم اهل دار یمزدندر واولاد انجق رق وحریتده انالرینه تابع
اوله جقلری بدیدار در وتفصیل جواب شول مسئلهٔ مشهوره دن صورتیاب اولورکه والد حکم نکاح وذبیحه ده
ابویندن قنقیسی من جهة الدین خیر ایسه اکا تابعدر حتی احد الابوین مسلم اولدقده ولد اکا تبعا مسلم اولدیغی
کبی احد الابوین اهل کتابدن اولدقده دخی اکا متابعدر واولاد مذکورینده کفر اوزره بالغین اولنلرك احکامی
انالری مسلمه وذمیه اولمق بینلرنده قریبا ذکر اولنان فرقدن اخذ واستحکام اولنور واولاددن حکم
استرقاقده رجال ونسالرینك تفریقلری مرتدین ومرتداتده جاری اولان حکم اوزره تحقیق اولنور والله اعلم
بالصواب والیه المرجع والمآب

باب اثبات النسب من اهل الحرب من السبایا * یعنی دار اسلامدن سبی اولنان نسادن نسب اهل حربی اثباتده مسائل
واجبة الاستثبات در مؤلف عالی نسب رفعه الله تعالی فی الجنان اعلی الرتب دیر که بر حربی دار اسلامدن مسلمهٔ حره
یا مملوکه یی یاخود ذمیهٔ حره یا مملوکه یی سبی ایدوب اول حربیدن دخی آنی حربی آخر اشترا واستیلاد ایلدکدن صکره
اهل دارلری قبول اسلام یا قبول ذمتله استسعاد ایلسه لر نظر اولنور اکر سبیهٔ مرقومه مسلمه اولسون ذمیه اولسون
فی الاصل حره ایسه ینه حریتی اوزره ابقا اولنور که دار یمزده متأکده اولان حریت قطعیا نقض والغا اولنماز
وآنك اولاد صغار وکباری بطریق التبعیة بالجمله احرار اولورلر لکن نسب اولادی اول مشتریدن ثابت اولورکه
مشتری آنی شبههٔ باطله ایله علی وجه الملك وطی ایتمش اولدیغندن اهل حربك تأویل باطللری حکم شرعیده
منزلهٔ صحیحده مثبت اولور واول مشتری اوزره حرهٔ مزبوره نك مهری وعقری دخی لازم اولماز که آنك وطئله
استیفا ایلدیکی منفعتی حرهٔ مزبوره نك بر جزئی منزلنده اولوب مشتری دخی اول جزئی حین استیفاسنده
حربی بولنمغله اول حینده نفس حره یی استهلاکده برشیئ غارم اولمدیغی کبی آنی وطئله استیفاء منافعنده دخی
برشیئ غارم اولماز واکر سبیهٔ مرقومه مسلمه اولسون ذمیه اولسون مملوکه اولوب فی الاصل مدبره یاخود ام ولد ایسه
البته مولاسی اوزره رد اولنور که احراز ایله ملك اهل حربدن عد اولنماز واولاد صغار وکباری بالجمله احرار اولورلر
زیرا کندو مسلمه ایسه اولادی دخی اکا تبعا مسلمین وذمیه ایسه اولادی دخی اهل ذمت اوله جقلری معلومدر
وهم استیلاد مشتری قریبا ذکر اولندیغی اوزره تأویل ملکله اولدیغندن اولادی منزلهٔ ولد مغروره نازل اولوب
ولد مغرور دخی باباسندن ثابت النسب وحر اوله جغی مجزومدر لکن بو صورتده قیمت اولاددن بر نسنه باباری
اوزره الزام اولنماز که وجهی مسئلهٔ متقدمه ده مهر وعقری خصوصنده ذکر واعلام ایلدیك نکته سی اولدرکه
مشتری مرقوم حین استیلادنده محارب بولنمق مملوکهٔ مرقومه دن بر جزئی استهلاک کنده وجوب ضمانه مانع
اولدیغی کبی حکم غرور اوزره ولدینی استهلاک کنده دخی ممانع اولور سؤال اولنورسه که مغرور اوزره انجق وقت
خصومتده تقویم اولنان قیمت ولدی ضامن اولمق واجب اولوب قوم مذکورین دخی فرض مزبور اوزره وقت
خصومتده مسلمین یاخود اهل ذمت بولنمه لری ضمان قیمتنی موجب دکلمیدر جوابده دیرز که بلی بویله در لکن
وقت خصومتده وجوب ضمانه سبب انجق استیلاد سابقدر واستیلاد سابق بو بابده وقت حربیتده سبقت ایدوب
موجب ضمان اولمامغله صکره قبول اسلام ایلسه دخی وجوب ضمان متحقق اولماز واکر مملوکهٔ مرقومه فی الاصل
مکاتبه ایسه مکاتبه اسرایله ملك اهل حربدن عد اولنمامغله ینه علی حالها کتابتی اوزره رد اولنور واولادی

مطلب المغرور يضمن قيمة ولده وقت الخصومة

بحکم الغرور احرار قیلنوب باباری اولان حربی مشتری اوزره کرك عقردن وکرك قیمت اولاددن بر نسنه الزامله اضرار
اولنماز وقیمت اولادی عدم الزامده وجه سابقدن بشقه وجه آخر واردر که مشتری مرقوم مکاتبهٔ مزبوره نك
قیمت اولادینی غارم اولسه اول غرامتی مولای قدیمنه ویرمیوب بلکه مکاتبه یه ویرمك لازم اولور ومکاتبهٔ مرقومه
نفسی واولادی ایچون تحصیل حریته ساعیه اولوب ما نحن فیهده دخی اولادی احرار قیلنمغله بعض مقاصدینك
حصولی آشکار اولدقدن صکره اخذ قیمتلری جائز وسزاوار اولماز واکر مسئلهٔ مفروضه ده مملوکهٔ مرقومه امهٔ قنه
ایسه اول دخی استیلاد ایلین مشترینك ام ولدی اولوب اولادی احرار اولورلر که اهل حرب احراز ایله ومشتری
دخی شرا ایله اکا مالك اولمغله بعد صحة الاستیلاد قبول اسلامله ملك مشتری آنده استقرار ایلمشدر واکر امهٔ
مرقومه یی اشترا واستیلاد ایلین بر ذمی ایسه جواب مسئله ینه ذکر اولنان تفصیل اوزره در انجق امهٔ مرقومه مسلمه
ایسه کرکدر که سعایتله عتق تحصیل اولنه زیرا امهٔ مسلمه ذمینك یدو ملکنده ترك اولنمیوب بو بابده دخی بعد الاستیلاد
ملکندن بیعله اخراجی متعذر اولمغله قیمتنده استسعا برله وجوب اخراجی متقرر اولمشدر ومرتدین وناقض
عهد اولان اهل ذمت کندو دارلری اوزره غالب اولدقلرنده ذکر اولنان جمیع احکامده منساب اهل حربه نائب
قیلنورلر کذلك مسلمیندن اهل بغی اهل عدلدن سبی ایلدکلرنده آنلر دخی جمیع احکام مذکوره ده حکم اهل حربده
داخللردر که صاحب منعه اولان اهل بغیك تأویل فاسدلری احکام مزبوره ده منزلهٔ صحیحده نازلدر و بو بابده
اصل اصیل شول امام زهری رحمه الله تعالی دن نقل اولنان قول جلیلدر دیمشدر که بعد رسول الله صلی الله
علیه وسلم هنوز اصحاب کراملری رضوان الله تعالی علیهم اجمعین عالم احیاده کثرت اوزره موجودین ومجتمعین ایکن
بعض اسباب بواعث ایله بین المسلمین فتن وحروب ظاهر وحادث اولدقده صحابهٔ عصمت مساق بو سیاق اوزره
اجماع واتفاق ایلدیلرکه تأویل قرآنله استحلال اولنان دمده قصاص واجب اولمیه وتأویل قرآنله استحلال
اولنان فرجده حد واجب اولمیه وتأویل قرآنله استحلال اولنان مالده ضمان واجب اولمیه انجق اخذ اولنان نسنه لر
بعد سکون الحرب بعینه موجود ایسه اصحابنه رد اولنه بناء علیه بز دخی بو بابده دیرز که اهل بغی اهل عدلك
امهٔ مملوکه لرینی سبی ایتمش اولسه لر اهل بغی تائب اولدقده اول امه یی مولاسنه رد ایتملری واجبدر اما ذکر اولنان
مسئلهٔ اهل حربدن بشقه در که اهل بغی امهٔ مسبیه یه مالك اولمامغله استیلاد ایلین شخصك ام ولدی اولمدیغی
ظاهردر اما اهل حرب احراز ایله مالك اولملریله بعد التملك استیلاد ایلین شخصك ام ولدی اوله جغی باهردر
واکر مسئلهٔ مرقومه ده اخذ نسا ایلین لصوص مسلمیندن بر قوم غیر متأول ایسه لر بو صورتده واطیٔ انجق زانی
ومستوجب الحد اولمغله آندن بر وجهله نسب ولد ثابت اولماز زیرا منعه دن مجرد اولان تأویله حکم شرعی مترتب
اولمدیغی کبی تأویلدن مجرد اولان منعه یه دخی حکم شرعی مثبت اولماز حتی الولد للفراش وللعاهر الحجر
یعنی ولد انجق صاحب الفراشکدر وزانی ایچون انجق حجر واردر یعنی ثبوت نسبدن بی بهره در یاخود زانی ایچون
انجق حجر ایله رجم واردر حدیث شریفنك ظاهری قول مذکور اوزره دلیل باهردر و بو صورتده حاصل اولان ولد رق
وحریتدن اناسنه تابع اولمغله اناسی مملوکه اولدقده فی الاصل هر کیمك مملوکه سی ایسه ولد دخی آنك ملکنه راجع قیلنور
اما مسائل سابقه بجمیعها بشقه در وفرق میانلری وقت استهلاکده نمایان اولور مؤلف صاحب تدقیق بینلرین فصل
وتفریقده دیرکه کورمزمیسنکه لصوص مزبورین اموال ناسی استهلاککه ضامنین اولورلر اما طوائف سابقه بشقه در
ومؤلف مشروح الفواد هنوز داخلنده بولندیغمز بابدن صکره باب آخر دخی ذکر وایراد ایتمشیدی لکن بز آنده بولنان
مسائلی مقدما املا قیلدیغمز شرح الزیادات ده استقصا واستکمال ایلدیکمزدن بو شرحمزده اولبابی بالکلیه
ترك واهمال ومابعدینی شرح واکماله اشتغال ایلدیك والله اعلم

باب الحدود فی دار الحرب * یعنی دار الحربده اجراء حدود شرعیه واجب وغیر واجب اولدیغن تفریق وتحدیدده
مسائل منهمة التعدید در مؤلف منبسط الجنان بسط الله له الاجر فی وسط الجنان دیر که بز مبسوطده شو وجه اوزره
بیان ایلدیك که بر مسلم دار الحربده زنا وشرب خمر مثللو موجب عقوبت اولان اسبابدن بر سببی اتیان ایلسه سبب مرقوم
مستوجب عقوبت اولمامغله اولبابده عقابی شایان کورلمز زیرا صورت مفروضه ده مستوفی عقوبت
معدوم در که حین مباشرتنده تحت ولایت امامده بولنمادیغی معلومدر واکر سبب مذکوری دار الحربده
بولنان معسکر مسلمینده ارتکاب ایلسه امیر سریه ایچون آنك اوزرینه اقامت حدود ایلمك صحیح وصواب کورلمز که
امیر سریه یه انجق تدبیر حرب تفویض اولنوب اقامت حدود مفوض اولمدیغی بی ارتیابدر مکر که خلیفه بنفسه
یاخود امراسندن امیر عراق کبی بر امیر کبیر غزاده بولنه آنلردن هر بری دار اسلامده اقامت حدود ایتدکاری کبی

دارالحربده معسکرلرنده دخی اقامت حدود ایتملری جائز وسزاکوریلور ودارالحربده اقامت حدود جائز وشایان
اولمدیغنه شول اثرماثورایله اقامت برهان اولندیکه حضرت عمر بن الخطاب علیه رضوان الکریم الوهاب اطراف
بلادده بولنان عامللرینه شو وجه اوزره کتب کتاب ایلدیکه لایجلدن امیر جیش ولاسریة احداحتی یخرج
الی الدرب قافلا لئلا یحمله حمیة الشیطان فیلحق بالکفار یعنی کرك امیرجیش وکرك امیرسریه برکسنه‌یی عصا
یاخود سوطله قطعا ضرب ایتمسون دارالحربدن راجع اولوب سرحد مسلمینه خارج اولنجیه‌دك تاکه اول کسنه‌یی
حمیت شیطانیه وغیرت جاهلیه تحریك ایدوب طرف مشرکینه فرار والتحاق ایلمیه کذلك منقولدرکه ابوالدرداء
رضی الله عنه دخی حمیت جاهلیه مسلمینك کفاره التحاقلرینه باعث اولمق خوفندن ارض عدوده مسلمین اوزره
اقامت حدود اولنمقدن نهی ایدوب دیرایدیکه مجرمین مرقومین توبه ایدرلرسه الله تعالی توبه‌لرین قبول ایدر
وایتمزلرسه عفو وعقابلری الله تعالی‌یه موکولدر وعطیة بن قیس الکلابی رحمه الله تعالی ورضی عن ابیه‌دن
منقولدرکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری بیوردیلرکه اذاهرب الرجل وقدقتل اوزنی اوسرق
الی العدوثم اخذ امانا علی نفسه فانه یقام علیه مافرمنه واذاقتل فی ارض العدو اوزنی اوسرق ثم اخذامانا لم یقم علیه
شیء مما احدث فی ارض العدو یعنی برکسنه قتل نفس یازنا یاسرقه ایدوب ارض اعدایه هارب اولدقدن صکره
نفسی اوزره اخذ امانله عودت ایلدکده البته سبب فرازی اولان عملك حد واجبی آنك اوزرینه اقامت اولنور
اماارض عدوده قتل نفس یازنا یاسرقه ایدوب اخذ امانله عودت ایلدکده آنك اوزرینه ارض عدوده احداث
ایلدیکی اعمالدن هیچ برینك حد واجبی اقامت اولنماز و بوحدیث جلیل علمامزك رحمهم الله تعالی موجب
حد اولان سببده ارتکاب اولنان موضعی اعتبارلرنده اصل اصیلدر و بزدخی مبسوطده بسط و بیان ایلدیك که
حربی مستأمن داریمزده موجب عقوبت اولان اسبابدن برشیئی اتیان ایلدکده قصاص یاخود حدقذف کبی
حقوق عبادی متضمن اولمدقچه اوزرینه اقامت حد جائز وشایان کوریلمز و بوبابده قول ابی یوسف رحمه الله تعالی
معروف وشهرت آرادرکه مستأمن اوزره اهل ذمت کبی حد خمردن غیری جمیع حدود اقامت واجرا اولنور والله اعلم

باب مایجب من النصرة للمستأمنین واهل الذمة یعنی اهل ذمت ومستأمنینه نصرت مسلمین اوزره واجب اولمقده
مسائل قطعیه المواجبدر شیخ امام شمس الائمة الحلوانی لازالت ذائقته حلوة بالذوق الجسمانی والروحانی دیدیکه
اصل شرعی اولدرکه مستأمنین داریمزده بولندقچه اهل ذمت کبی آنلره دخی نصرت وآنلره ظلم ایدنلردن وفق
شرع اوزره انتقامه مبادرت ایلمك امام المسلمین اوزره واجب قطعیدر زیرا آنلر دار اسلامده تحت ولایت امامده
بولندقچه احکاملری احکام اهل ذمتله متساویة الاقدامدر انجق قتل مستأمن مثله مسلم وذمی اوزره قصاص غیر
لازمدرکه مبنای حکم قصاص اولان صفت حقن دماده مساواتلری منعدمدر اما مستأمن داریمزده مستأمن آخری
قتل ایلدکده اوزرینه ایجاب قصاص اولنوب وارث مقتول حاضر ایسه استیفاء قصاصله منفرد الاختصاص قیلنور
کذلك مستأمن مستأمن آخرك برعضوینی قطع ایتدکده ینه اوزرینه ایجاب اقتصاص اولنور که صفت حقن
دماده ایکیسی علی سوادر سؤال اولنورسه که مستأمن هنوز محارب ورجوع دارالحربه قادر اولمغله دمنده
شبهۀ اباحت باقی وظاهردر ومعنای مرقوم قاتلی کاثامن کان قتله مستوجب قصاص اولمغله مانع ایدوکی
امر باهردر جوابده دیرز که بویله دکلدر بلکه شبهۀ مذکوره انجق اباحت دم حربی‌یه معتقد اولانلرك حقلرنده
ظاهر اولوب معتقد اولمیانلرك حقلرنده ظاهر اولماز حال آنکه معنای محاربه مبیح الدم اولدیغی کبی نفس
کفر دخی مهدر الدمدر زیرا اهل حربك نسا وصبیانلرین قتل ایدنلر دیت وکفارتدن برشیئی ضامن اولمازلر که
آنلرده کفر مهدر متمکندر بویله ایکن ذمی ذمی آخری قتل ایلدکده اوزرینه قصاص بالاتفاق لازم اولور که
قاتل مهدریت کفر مقتوله معتقد اولمدیغندن کفر مقتول حق قاتلده هیچ شبهه‌یی مورث ومستلزم اولماشدر
ووجه مذکور بین المستأمنین معنای محاربه‌ده دخی قائمدرکه حقنده هیچ شبهه‌یی مورث ومستلزم دکلدر همان
بینلرنده صفت حقن دماده مساواتلری متحقق اولمغله بربرین قتلله قصاصی مستوجب ومستحق اولورلر
واولبابده قاتل ومقتول دار واحده‌دن ودار ینکدن اولمق برابردرکه وجوب قصاص انجق مستأمنین داریمزده
بولندقچه نصرتلری امام اوزره واجب ومقرر اولدیغندندر واولبابده دار واحده‌دن یاخود داریندن
اولملری غیر معتبردر واکر اهل حرب اهل منعه اولوب داریمزه امانله قادم واهل حربدن اهل دار اخری ایله
قتال ایچون داریمزدن اول داره تجاوزه عازملر ایکن اول دارك اهلی داریمزده اوزرلرینه هجوم وآنلری
قتل واسر ایله مهزوم قیلسه‌لر نصرتلری مقید ویمز اولسه دخی اوزریمزه لازم اولماز اما اهل ذمت

بشقه‌درکه آنلر من جهة الدار اهل اسلامدن اولوب معاملاتده احکام اسلامی التزام ایتملریله
امام اوزره آنلره دخی مسلمین مثللو نصرت ایجاب والزام اولنمشدر لکن مستأمنین اهل دار الحربدن ایکن همان
شمدی داریمزه امانله قادم اولملریله انجق آنلره اهل داریمزدن توجه ایلین ظلمی دفعله نصرتلری اوزریمزه
لازم اولوب اهل داریمزدن وتحت ولایتمزده اولمیان قومدن توجه ایلین ظلمی دفعله نصرتلری لازم اولماز
نکته‌سی اولدرکه داراسلام ایچون البته بردار معادیه واردرکه مقر اعداء مسلمین اولان دارالحربدر واهل ذمت کبی
اهل دار اسلامدن اولنلرك دار اسلامده اقامتلری انجق آنلردن اهل دار معادیه‌نك مظالمنی دفعله ممکن اولور
اما اهل حرب کبی اهل داریمزدن اولمیوب همان داریمزدن داراخرایه ذهاب یاخود داریمزده رؤیت
مصالحندنصکره کندو دارینه عود وایاب ایچون وارد اولنلرك بومقصودلرین تحصیلده احتیاجلری اهل دار
معادیه‌دن متوجه اولان ظلمی دفعه متعلق اولمیوب همان اهل داریمزدن متوجه اولان ظلمی دفعه متعلق ایدوکی
متبین وباعتبار الحاجة ثابت اولان حکمك ثبوتی انجق بقدر الحاجة اوله‌جغی متعیندر وفرق مذکور اوزره
بردلیل دخی اولدرکه صورت مفروضه‌ده قوم آخرین مستأمنین مرقومین اوزره استیلا وآنلری اسیر ودارلریله
احرازلرندنصکره قبول اسلام ایلسه‌لر مستأمنین مرقومین آنلرك عبیدلری قیلنورلر اما اهل ذمت اوزره
استیلا وآنلری اسر واحرازلرندنصکره قبول اسلام ایلسه‌لر اهل ذمت کالاول احرار قیلنورلر کذلك مسلمین
دار اخری اوزره استیلا برله مقدما اسر واحراز ایلدکلری مستأمنینی یدلرندن انتزاع ایلسه‌لر مسلمین
اول مستأمنینه احراز ایله مالك اولورلر امایدلرندن اهل ذمتی انتزاع ایلسه‌لر مسلمین اول اهل ذمته مالك اولمیوب
بلکه آنلری احرار قیلمدقلرندنصکره اخذ اولنان ماللرین دخی قبل القسمة مجانا وبعد القسمة قیمتله اوزرلرینه
رد ایلمکه سالك اولورلر پس مقدمات متقدمه‌دن عندیمزده ظاهر اولمشدرکه اهل ذمت وجوب نصرتلرنده
مسلمینله برابر ومستأمنین اول درجه‌دن قاصرلردر وقول مذکوری مقرر عندیمزده دلیل آخر دخی متقرردرکه
اهل ذمت اوزره استیلا ایلین اهل حرب دار الحربده بولنان منعۀ مسلمینه مرور ایلسه‌لر واجبدرکه مسلمین
مرقومین اول قومك استیلالری مسلمین اوزره واقع اولمش کبی یدلرندن استخلاص اهل ذمته صرف مقدور ایدوب
اولبابده قطعا اظهار فتور ایلمیه‌لر اما اول قومك استیلالری داریمزده مستأمنین اوزره واقع اولمش اولسه مسلمین
مرقومین اوزره مبادرت استخلاصلری واجب اولمیوب ترك واهماللری واسع کوریلور کذلك مسلمین مرقومین
امان اهل حربده بولنسه‌لر یدلرندن استخلاص مستأمنین ایچون نقض عهد ایتملری جائز ومناسب کوریلمیوب
استخلاص اهل ذمت ایچون نقض عهد ایتملری واجب وذراری مسلمینی استخلاص ایچون قتاللری کبی ذراری
اهل ذمتی استخلاص ایچون قتاللری دخی اوجب المواجب کوریلور والحاصل داریمزده بولنان مستأمنینك حاللری
کندو دارلرنده بولنان قوم موادعینك احواللری کبیدر بومجملی تفسیرده مؤلف جمیل التعبیر دیرکه امام المسلمین
اهل حربدن براهل بلده ایله ماله یاخود بلامال موادعه ایلدکدنصکره برمسلم یاخود ذمی آنلره ظلم وتعدی‌یه
عازم اولسه امام اوزره آنك دفعی لازم اولور اما اوزرلرینه اهل حربدن قوم آخرین هجوم واقتحام ایلسه‌لر
آنلرك ظالمرین دفع ایلمك التزام اولنماز پس بوفرق مشروحله قریبا ذکر اولنان فرق ذمی ومستأمن کسب
وضوح ایتمشدر لکن داریمزده بولنان مستأمنین ایله دارلرنده بولنان موادعین میانلرنده انجق حکم واحده
وجه فارق نمایان اولمشدرکه موادعیندن برکسنه دار موادعه‌ده ینه موادعیندن برکسنه‌یی قتل ایلدکده
قصاصی واجب اولمیوب مستأمن داریمزده مستأمن آخری قتل ایلدکده قصاصی مستوجب اولور زیرا اهل دار
موادعه احکام اسلامدن برشیئی التزام ایتمیوب همان اوزرلرینه احکاممیز اجرا اولنمامق اوزره برمله موادعه
واستسلام ایتدکلرندن دارلری علی حالها دار الحرب اولمق اوزره محفوظة الاحکام ودار الحربده واقع اولان
قتل دخی موجب قصاص اولمدیغی معلوم خاص وعامدر اما مستأمن دار اسلامده ساکن وداریمزده بولندقچه
حقوق عباده راجع اولان حکم اسلام آنك اوزرینه جاری ومتمکن اولوب قصاص دخی حقوق عباده راجع اولان
حکم اسلامدن ایدوکی متعین اولدیغندن بربرین قتللری موجب قصاص اوله‌جغی متبیندر مؤلف وفی العهود
تعاهده الله تعالی بکرمه الموعود دیرکه اهل حربدن اهل منعه اولان برقوم داریمزه امانله دخوله اعتزاملرنده
اوزریمزه مسلمین واهل ذمتی محافظه ایلدیکمز نسنه‌لردن محافظه‌لرینی شرط والزام ایتمش اولسه‌لر وفاء
مشروط اوزریمزه واجب الالتزام اولور حتی اوزرلرینه اهل حربدن قوم آخرین هجومه عازم اولدقده آنلردن
دفع ظالمری اوزریمزه لازم اولور قال علیه السلام المؤمنون عند شروطهم نکته‌سی اولدرکه خصوص

مطلب الحکم الثابت باعتبار الحاجة یتقدر بقدرها

مرقو مده سبب امانلرین التزا میز شرطله التزام ایدوکی مقرراولمغله شرط مرقوم کیف ما کان مطمح نظر
قیلنور کذلك شرط مرقوم اوزره مواد عهلرین مال معلوم اوزره بنا قیلمش اولسهلر ینه امام اوزره قادر ایسه وفاء
مشروط ایجاب وایفا اولنور اما وفاء مشروطه قادر دکل ایسه مال مشروطدن دخی برشیٔ اخذ ومطالبهیه
مقتدر اولمازتنه کیم اهل بغی مسلمین واهل ذمت اوزره غلبه ایتمکله امام حمایتلرندن عاجز اولدقده مواشی
مسلمیندن زکوة واهل ذمتدن جزیه وخراج اخذ ایلمك جائز اولماز واکر مسئلهٔ مفروضهده مستأمنین مرقومین
اهل منعه اولمقدن محرومین ایسهلر امام اوزره واجبدر که اهل ذمتدن دفع ایلدیکی مظالمی بالتمام بونلردن دخی
دفعه اهتمام ایلیه حتی امام المسلمین حمایتلرینه قادر اولمامغله دار بمزده اهل حربدن قوم آخرین آنلرك اوزرلرینه
استیلا دنصکره مسلمین اول قوم اوزره غلبه واستعلا ایلسهلر مستأمنین مرقومینی احرار اولمق اوزره ابقا ایدرلر
وماللرین دخی استخلاص ایتمشلر ایسه مستأمنین مرقومین اول ماللرین قبل القسمة بلاشیٔ وبعد القسمة
قیمتله اخذ ایله تمییز واختصاص ایدرلر اما مسئلهٔ سابقه بشقهدرکه بومسئلهده منعهٔ مسلمینده بولنمشلردر
ومنعهٔ مسلمینله متأکد اولان حریت قهر ایله منتقض اولماز کذلك منعهٔ مسلمیندن اخذ اولنان اموالدن
حق مالك قدیم ابطال اولنماز ومسئلهٔ سابقهده امتنا علری منعهٔ مسلمینله اولمیوب انجق کندو
منعهلریله اولمشدر وقریبا بیان اولندیغی اوزره آنلر اما نمزده بولنسهلر دخی ینه اهل حرب اولمریله
حریتلری منعهٔ مسلمینله متأکد اولمامشدر بناء علیه آنلرده حکم سابق متعهد اولور کذلك بومسئلهده اوزرلرینه
استیلا ایلین قوم آخرین دارالحربده بولنسان منعهٔ مسلمین اوزره مرور ایلسهلر واجبدرکه اهل ذمت کبی آنلری
دخی یدلرندن تخلیصه صرف مقدور ایدهلر اما مسئلهٔ سابقهده بویله دکلدرکه تفصیلی قریبا مسطور اولمشدر
واکر امام المسلمین دارالحربه عسکر ایله داخل اولدقده معیتنده اهل حربدن اصحاب منعه برعسکر دخی امانله
داخل اولسهلر نظر اولنور اکر دخوللری امر امامله واقع اولمامش ایسه دارالحربده مشرکیندن قوم آخرین
آنلر ایله قتال ایتدکده کرك امام وکرك مسلمین اوزره نصرتلری واجب اولمیوب انجق کندولر دیلرلرسه
نصرتلری جائز وواسع کوریلور زیرا مسلمین بلاشرط امان مطلق ایله انجق کندولر عدم تعرضلرین التزام
ایدوب دفع تعرض غیری اوزرلرینه الزام ایتمشلردر واکر دخوللری مسلمین ایله برابر اعدا الریله قتال یاخود
مداوات مجروحین یاخود میان مسلمینده تجارت مثللو منفعت ایچون امر امامله واقع اولمش ایسه امام اوزره
نصرتلری واجب وترك نصرتلری غیر واسعدر زیرا منفعت مسلمین ایچون آنلره دخولله امره اقدام ایلدکده
مسلمینی حفظ ایده جکی وجه اوزره آنلری دخی حفظ ایتمکی التزام ایتمش اولور ودخول مسلمینی قصد ایدوب
مسلمینه غزا ایله امر ایلدکده نصرتلری لازم اولدیغی کبی قوم مرقومینك دخی نصرتلری واجب ومتحتم اولور
بناء علیه مؤلف جلیل فروع مسئلهیی تفصیلده دیرکه قوم آخرین آنلری اسر واحرازدنصکره مسلمین آنلره
استیلا برله سرافراز اولسهلر صورت اولاده آنلری فیئده ادخال وصورت ثانیهده کما فی السابق حریتلری
اوزره محفوظ الحال ایدرلر کذلك قوم آخرین آنلرك متاعلرین اخذ واحرازدن صکره متاع مزبوری مسلمین
استرداد واستحصال ایلسهلر صورت اولاده غنیمتده ادخال وصورت ثانیهده قبل القسمة مجانا وبعد القسمة
قیمتله اصحابنه رد وایصال اولنور اما قوم آخرین آنلری اسر واحرازدنصکره قبول اسلام ایلسهلر ایکی صورتده
دخی آنلر عبیدلری قیلنوب تحت ملکلرنده ابقالری التزام اولنور لکن حکم مذکور صورت اولاده آشکار اما صورت
ثانیهده صعب ودشوار درکه مسلمین قوم آخرین اوزره استیلا وآنلری یدلرندن استخلاص ایتدکلرنده بیان
سابق اوزره آنلر احرار قیلنمق اقتضا ایدر ایدیکه قوم آخرین قبول اسلام ایتدکلرنده دخی مسلمین یاخود
اهل ذمتی اسر ایدوب قبول اسلام ایتدکلرنده مسلمین واهل ذمت حریتلری اوزره برقرار اولدقلری کبی آنلر دخی
حریتلری اوزره برقرار اولهلر وتوجیه جوابده قول صواب اولدرکه استخلاص مسلمین ایله آنلرك حکم حریتلری
انجق التزام امامله ثابت ومتقرر اولمغله حکم مذکور انجق امامك حقنده وحین التزامنده تحت ولایتنده
بولنانلرك حقلرنده ظاهر اولور وقوم آخرین الحالة هذه قبول اسلامله تحت ولایت امامده داخلین ایسهلر دخی
حین التزام امامده تحت ولایت امامده داخلین دکللر ایکن احراز ایله آنلره مالکین اولمشلردر پس قبول اسلام
ایلدکلرنده عبیدلری قیلنملری مالا کلامدر قال علیه السلام من اسلم علی مال فهو له واکر دخوللری امر امامله
واقع اولمیوب همان تجارتلری ایچون عسکر ایله برابر دخوللرین رجالرندن حاصل اولمش ایسه بونلر حکم
فریق اولده داخل قیلنورلر زیرا دخوللرینه انجق منفعت نفسلری باعث اولمغله امامك امان مجردندن التزام

نصرتلری منبعث اولمادیغی کبی اذن مجردندن دخی منبعث اولماز غایة الامر دارالحربده بولنان مسلمین مستأمنین
اوزره واجبدرکه آنلرك اموالرندن برشیٔ اخذ ایله یاخود وجه آخر ایله حقلرنده جانب غدره ذاهب اولمیهلر
زیرا امان امامه آنلرنه وجهله وفایدرلرسه هر مسلم مستأمن دخی آنلره اول وجهله وفایی التزام اوفی ایلمشدر
اما دارالحربده بولنان اسیر مسلم بشقهدر ومسلم مستأمن ایچون قتللری وبلارضاء اخذ ماللری حلال اولمدیغی کبی
قتل واخذ ایله اسیر مسلمه امری دخی استحلال اولنماز که فعل مأمور من وجه منزلهٔ فعل آمرده انزال اولنور
اما مسلم مستأمن قادر افتا بولنمغله اسیر مسلم بنم حقمده قوم مذکورینی وسائر اهل حربی قتل ایلمك وبلارضاء ماللرینی
اخذ ایلمك حلالمیدر دیو استفتا ایلسه اکا حلالدر دیو افتاسی جائز وسزا کوریلور زیرا افتاسی معنای امری
حاوی اولمیوب انجق بیان حکم شرعی محتویدر ومسلم عقد امانله بیان حکم شرعدن امتناعی التزام ایلمدیکی
نمایاندر کورمزمیسنکه محرم ایچون قتل صید وغیر محرمه قتل صید ایله امری حلال دکل ایکن فقیه بولنمغله
برغیر محرم بکا قتل صید حلالمیدر دیو علی وجه الاستفتا سؤال ایلدکده حل ایله افتاسی استحلال اولنور ایشته
تنظیر مرقومدن افتاسی عین امر اولمدیغی معلوم ممیز اولدی واکر اهل حربدن برقوم مسلمینه بهرسنه خراج معلوم
ویروب مسلمین دخی آنلرك اوزرلرینه احکام اسلامی اجرا ایتمك وآنلری اعدالرندن حفظ وحمایت ایتمك اوزره
سنین معدودهده عقد موادعهیه دمساز اولوب بعده اهل حربدن قوم آخرین آنلرك اوزرلرینه استیلا ونسا
وذراریلرین سبی واحرازدنصکره مسلمین اول اسیرلری یدلرندن استخلاصله سرافراز اولسهلر نظر اولنور اکر
استخلاصلری مدت موادعه اثناسنده ایسه جملهسی کما فی السابق احرار قیلنورلر واکر مدت موادعهدنصکره
ایسه فیٔ مسلمینده برقرار قیلنورلر زیرا مسلمین نصرتلرین انجق مدت موادعهده التزام ایدوب بعد المدة التزام
ایتمکله اوزرلرینه انجق وفاء ملتزملری الزام اولنور کذلك قوم آخرین اموالری اوزره استیلادنصکره
مسلمین استخلاصله استعلا ایلسهلر ینه نظر اولنور اکر استخلاصلری مدت موادعهدنصکره واقع اولمش ایسه
آندن برشیٔ اوزرلرینه رد ایلمك جائز وواسع کوریلمز واکر مدت موادعه اثناسنده ایسه حکم اموال اهل
ذمت اوزره قبل القسمة بلاشیٔ وبعد القسمة دیلرلرسه قیمتلریله اخذلرینه رخصت ویریلور لکن ذکر اولنان
قوم آخرین کرك مدت موادعهده وکرك بعد المدة قبول اسلام ایلسهلر اموال وذراریلرندن
برشیٔ رد ایلمك اوزرلرینه الزام اولنماز زیرا اول قوم آخرین حین موادعهده تحت ولایت امامده ثابت
اولمدقلرندن امامك موادعه ایله التزام ایلدیکی حکم امان حقلرنده متثبت اولمامشدر بوندنصکره بیلمك
کرکدرکه مسائل مذکورهدن هر قنقیسنده موادعینله مدت موادعهده قوم آخرین قتال ایدوب امام دخی
نصرتلرندن عاجز اولدقده خراج مشروطدن برشیٔ اخذی جائز کوریلمز ومقدما اخذ وتحصیل ایتمش اولسه
کرکدرکه اوزرلرینه ردینی تعجیل ایلیه مکرکه نفوس واموالرین مدت موادعهده ایادی اعدادن تخلیصه
مسارعه ایلیه بوصورتده دخی قبل الاستخلاص قوم آخرین قبول اسلام ایلسهلر ینه امام اوزره موادعیندن
عدم اخذی وبعد الاخذ رد مأخوذی الزام اولنور زیرا اخذ خراج انجق نصرت اوزره مترتب ایکن امام حسا
یاخود حکما نصرتلرندن عاجز اولدقده عدم اخذی وبعد الاخذ رد مأخوذی واجب اولور والله اعلم

* باب بیان الوقت الذی یتمکن المستأمن فیه من الرجوع الی اهله والوقت الذی لایتمکن فیه من الرجوع *

یعنی دار اسلامده بولنان مستأمنك دارالحربه رجوعی ممکن اولوب اولمیان اوقاتی بیانده باب مرصوص البنیاندر
بوندن اقدم باب من نکاح اهل الحرب اثناسنده عورت حکم اقامتده زوجنه تابعه اولوب زوج عورتنه تابع اولمامغله
مستأمنه دار بمزده مسلم یاذمی یی تزوج ایلدکده ذمیه قیلنوب دارالحربه رجوعی ممتنع اولور اما مستأمن ذمیه یی
تزوج ایلدکده ذمی قیلنمیوب دیلرسه دارالحربه راجع اولور دیو ذکر وانبا ایلدیك فعلی هذا برحربی عورتیله
برابر امانله دار بمزه دخول وقبول ذمت ایلسه عورتیچون رجوع دارالحربه رخصت ویریلمز کذلك اول عورت
اهل کتابدن ایکن حربی مرقوم قبول اسلام ایلسه ینه عورت رجوع دارالحربه اقدام ایدهمزکه کتابیه اولمغله
بعد اسلام الزوج نکاحلری مستدامدر اما عورت مجوسیه ایکن اسلام حربی بشقهدرکه اوابابده نکاحلری
غیر مستدامدر وبوصورتده تفریق میانلری اوچ حیضنك انقضاسی ایله یاخود عورت دار اسلامده بولنمغله
اوزرینه عرض اسلامدن صکره امتناع واباسی ایله واقع اولور وبعد التفریق عورتی ایچون رجوع دارالحربه
مساعده مز جائز وواسع کوریلور وتفریق میانلری امتناع اسلامدن بشقه اوچ حیضنك انقضاسی ایله ممکن
اولمقدن دخی عورت مزبوره اسلام زوجله ذمیه اولمدیغی متبین اولورکه اسلام زوجله ذمیه اولمش اولیدی

مطلب آلامر بعد مباشرا فی فعل
المأمور والمفتی لا یعد مباشرا فی
فعل المستفتی

حكملری ایکیسی بردن من اول الامر مجوسی ذمی اولملری حکمنه راجع اولمغله اولبابده انقضاء حیضاتی هیچ
نافع اولمیوب فرقتلری انجق امتناع اسلامله بعد قضاء القاضی واقع اولور ایدی وعلی هذا برمستأمن دار یمزده
برمستأمنه یی تزوج ایدوب صکره زوج قبول ذمت ایلسه زوجه دخی ذمیه قیلنور زیرا داراسلامده مباشرت قیلدقلری
نکاحلری دارالحربده مباشرت قیلدقلری نکاحلرندن ادنی دکل ایکن نکاح دارالحربده بیان مشروح اوزره
ذمیه قیلندقدن صکره نکاح داراسلامده ذمیه قیلمنق بطریق الاولی در کذلك احد الزوجین امانله دار یمزه
داخل اولدقدن صکره زوج آخر دخی امانه دخولده تعا قبله اکا تابع اولسه ینه ذمت زوج ذمت زوجه یی
مستتبع اولورکه دارلری حکما متباین اولمدیغندن قیام نکاحلری متبیندر واحد همانك قبل الاخر امانله دخولی
تفریعات سابقهٔ الیا نده معا دخوللریله سیاندر لکن مسائل مرقومه ده قبول اسلام ایلین انجق عورت ایسه
زوج ایچون رجوع دارالحربده رخصت و یریلور بوصورتده عورت مطالبهٔ صداق ایدرسه نظر اولنور
اکر تزوجی داراسلامده واقع اولمش ایسه عورت ایچون استیفاء مهر ایدنجیه دك رجوعدن منعی جائز ومتعذر
واکر دارالحربده واقع اولمش ایسه رجوعدن منعی ممتنعدر وذکر اولنان معنی شول اصل معروف اوزره مبنیدرکه
مستأمن دارالحربده واقع اولان معامله سبنك موجبیله مطالب اولمیوب انجق داراسلامده واقع اولان معامله سینك
موجبیله مطالب ومحاسبدر پس وجوب صداق عقد نکاحله اولدیغی معین اولمغله اصل عقد دارالحربده
واقع اولدقده عورت ایچون داراسلامده مطالبهٔ موجبی غیرممکندرکه زوجی علی حاله مستأمندر وداراسلامده
واقع اولدقده مطالبهٔ موجبی ولاجل التحصیل داراسلامده حبسی ممکندرکه حین عقدده تحت ولایت امامده
بولندیغی متیقندر واکر زوجین حربیین داراسلامه کلدکلرنده زوج قبول ذمت یاخود زوجه سی کتابیه ایکن
قبول اسلام ایدوب زوجه دخی اصل نکاحی انکار ایله اظهار خصام ایتمکله زوج اصل نکاحی یاخود عورتك نکاحی
دارالحربده اقرارینی مسلمین یا اهل ذمتله ارادهٔ اثبات ایلسه کرکدرکه قاضی اثباتنه اصغا والتفات ایلمیه زیرا عورت
باعتبار الظاهر مستأمنه ایکن نکاحی منکره وقول دخی قول منکردر اکرچه باعتبار النکاح ذمیه اوله جقدر
لکن بینهٔ مرقومه مستأمنه اوزره دارالحربده بولنان معامله ایله قائمه در وقاضی ایچون بومثللو بینه یی قبول غیر
مقبولدر سؤال اولنورسه که خصوص معهودده شهادت شهود عورت تحت مسلم یاتحت ذمیده بولنمغله ذمیه
اولدیغی اوزره اقامت اولندیغی مشهود ایکن قبول قاضی نه وجهله مردود قیلنور جوابده دیرزکه حکم ذمیت
انجق اصل مشهود به اولان حکم نکاحك ثبوتی ایله ضمنا ثابت اوله جقدر و بینهٔ مرقومه اصل نکاحله قضایه حجت
اولمدیغی بیانیمزدن متثبت اولمشدر وثبوت حکم ضمنی تابع ثبوت حکم اصلیدر نظیری شول مشتری امه درکه بایع اوزره
بوامه فلان غائبك منکوحه سیدر دیوادعا واول امه یی عیب نکاحله بایع اوزره ردایله قاضی حکم ایتمك ایچون
استماع بینه سنی استدعا قیله بونده دخی معنای مشروح اوزره قاضی قبل حضور الزوج اصل نکاح اوزره استماع
بینه یه قادر اولمامغله ضمنا ثابت اوله جق عیبله رد اوزره دخی استماعه مقتدر اولماز اما مسئلهٔ مزبوره ده نکاحی
داراسلامده اقراری اوزره اقامت بینه یی التزام ایدرسه کرکدرکه قاضی بینه سنی قبول وعورتی رجوع دارالحربدن
منعه اهتمام ایلیه زیرا شهادتلری داراسلامده اقراری اوزره قائم اولمغله اقراری حضور قاضی ده واقع اولمش کبی
قبولی لازم اولور سؤال اولنورسه که بینهٔ مزبوره دخی قبول اولنمامق لازم ایدیکه نکاحك سبب ملزمی عقد در
بوقسه اقرار دکلدر وعقد دخی انجق دارالحربده واقع اولمشدر نظیری اولدرکه برمسلم عورت مزبوره اوزره
دارالحربده واقع اولان معامله ایله ادعاء دین ایدوب اول معامله یی داراسلامده اقراری اوزره اقامت بینه ایلیه
قاضی بو بینه یی قبول ایتمدیکی کبی بینهٔ مرقومه یی دخی قبولی مقبول اولماز جوابده دیرزکه فرق مسئلتین ظاهردرکه
مانحن فیه اولان نکاح بین الزوجین امر مستدامدر واستدامته متعلق شیئافشیئا واجب اولان نفقه کبی نیجه احکام
واردر پس نکاحی دار اسلامده اقراری بعض احکامده ابتداء معامله منزلنده استقرار ایدر اما حکم مداینه
بشقه در کورمزمیسنکه عورت مزبوره دار اسلامده زوج آخری تزوج ایلدکدن صکره زوج اولی مخاصمه یه
قیامله بوعورت بوزوج آخری تزوجندن اقدم داراسلامده نکاحیمزی اقرار ایلدی دیو اقامت بینه یه اقدام
ایلسه قاضی بینه سنی استماع ایدوب آنی زوج ثانی دن تفریقه اهتمام ایلمزمی بینه کورمزمیسنکه عورت مزبوره
دارالحربده واقع نکاحلری احکامندن اولان نفقه سی خصوصنده دعوایه قیام یاخود بنی ثلثا تطلیق ایلدی
دیو اظهار خصام ایدوب بومدعاری اوزره اقامت بینه سین التزام ایلسه قاضی اوزره قبول بینه سی الزام
اولنمازمی بلکه مسائل مذکوره نك مجموعنده فرق مزبوره قریبا ذکر ایلدیکیمز معنای فقهی متبین اولمغله قبول

مطلب ادعى المشترى ان هذه الامة منكوحة لفلان الغائب

بینه سنه قائل اولمق امر متعیندر مؤلف عدالت کیش صانه الله تعالى عن کل تشویش دیرکه برمستأمن دار یمزده
تطویل اقامت ایلدکده کرکدرکه امام المسلمین اکا امر خروجله تقدم وخروجی ایچون تعیین وقته مبادرت
ایدوب انجق تعیین وقت قصیر ایله اضرارنه مؤدی اوله جق وجه اوزره القاریله ایصال خسارت ایلمیه زیرا
امام ناظر جانبین اولمغله نظرا للمسلمین اول مستأمنی بلا اخراج طول اقامتدن منعی لازم اولدیغی کبی نظرا
للمستأمن توقیت خروجنده القاء خسارتدن امتناعی دخی امر مهمدر واکر برمستأمن اراضی خراج یاخود
اراضی عشردن برارضی اشترا وزرع ایدوب خراج وعشری اوزرینه واجب اولسه کرکدرکه امام آندن
هم ارضك خراج وعشرینی وهم خراج رأسنی اخذ ایتمکی مستوجب اوله وقول مذکور اصل محمد رحمه الله
تعالى اوزره بنا قیلنمشدرکه عند محمد رحمه الله تعالى برکافر ارض عشریه یی اشترا ایلدکده ارض مرقومه
خراجیه یه منقلب اولمیوب بلکه على حالها ارض عشریه اولمق اوزره ابقا اولنور وبعض اصحابمز رحمهم الله
تعالى ظن ایلدیلرکه مستأمن مجرد شراء ارض خراجیه یه مباشرتله اهل ذمتده داخل قیلنورکه شراء مرقومدن
بطریق الدلالة التزام خراجه رضاسی حاصل اولور لکن ظن مذکور غیر صحیحدرکه التزام خراجله ذمی
قیلمنق ارث وشراده متساو یدرحالا آنکه میراث آنك ملکنه بلاصنع خواه ناخواه دخل اولور پس شراده دخی
مجرد مباشرتی ذمی قیلمامغه باعث اولماز انجق ذمی قیلمنق ارضی زرعله یاخود انقضاء مدت زراعتله قدرت
زرعی ظهور ایتمکله حادث اولور حتی مستأمن ارض خراجیه یی اشترا ایدوب هنوز قدرت زراعتی ظاهر اولمامش
اولسه رجوع دارالحربه قادر اولور بو بابده معنای فقهی اولدرکه خراج رأس خراج ارضه تابع حکمنده در زیرا
بر بلده عنوة فتح واهالیسنده ... لبسنی اهل ذمت قیلمق بابنده امام ایچون ثابت اولان ولایتمن انجق تحصیل
منفعت خراج ارض ایچوندر بوقسه تحصیل منفعت خراج رأس ایچون دکلدرکه ذمیدن خراج رأسی موت
واسلامی ایله ساقط اولمغله غیر مستدام وخراج ارض بقاء ارضله برقرار وبردوامدر پس تقریرمزدن خراج
ارضك اصل اولوب خراج رأسك ثبوتی آنك ثبوتنه تابع اولمغله مستأمن اوزره لزوم خراج ارض لزوم خراج رأسی
مستتبع ایدوکی عندیمزده مقرر اولمشدر ینه اصحابمزدن بعض سابق الذکر دیرکه برمستأمن برارضی استیجار
وزرع ایدنجیه دك اقامت ایتمکله آندن خراج ارض اخذ اولندقده ینه اهل ذمتده داخل قیلنور لکن بوقولی
دخی غلط بیندرکه خراج ارض مستأجر اوزره واجب اولمیوب انجق موجر اوزره واجب اوله جغی متبیندر
مکرکه مرادی حاصل ارضدن جزء اولوب منزلهٔ عشره نازل اولان خراج مقاسمه اوله زیرا خراج مقاسمه عند
محمد رحمه الله تعالى عشر کبی مستأجر اوزره واجب اولور اما خراج وظیفه شول دراهم معینه درکه ارض ایله
انتفاعه قادر اولمق اعتباریله موجر اوزره لازم ومترتب اولور ینه بعض مومی الیه دیرکه مستأمن برارض عشریه یی
استیجار ایدوب آنی زرع ایدنجیه دك اقامت ایتمکله اندن عشری اخذ اولندقده ینه اهل ذمتده داخل قیلنور
لکن بوقولی مستقیمدرکه عند محمد رحمه الله تعالى عشر انجق مستأجر اوزره لازم اولور وعشر وخراجدن
هربری مؤنت ارض نامیه اولمغله مستأمن اوزره خراج ارض لازم اولدقده ذمی قیلندیغی کبی عشر لازم
اولدقده دخی ذمی قیلنمغله حکم ایدرز واکر برحربی اهل حربدن عد اولنان رقیقلریله معا امانله دخول
ایتدکدنصکره رقیقلری اسلامی قبول ایلسه لر کرکدرکه آنلری مسلمینه بیع اوزره اجبار اولنوب دارالحربه
اعاده لرنده تمکین واقدار اولنمیه زیرا بوبابده مستأمن مرقومك حالی حال ذمیدن اقوی اولمامغله ذمی عبد مسلمنی
بیع اوزره اجبار اولندقده مستأمن مرقوم اجبار اولنمق بطریق الاولیدر لکن مستأمن مرقوم اسلام رقیقلری
ایله ذمی اولمق لازم دکلدرکه زوج حکم اقامتده زوجه سنه تابع اولمدیغی کبی مالك دخی مملوکنه تابع وملازم
دکلدر واکر عبید مرقومین دخول اسلامه راغب اولمیوب انجق قبول ذمته طالب اولسه لر مساعدهٔ مرام لری
جائز ومناسب کورنلمز اما حکم مرأه بشقه درکه بدون الزوج ذمت مسلمینده دخولی معتبر ومقبول کورنلور اکرچه
عبد ومرأه نك اهل ذمتده دخوللرنده مسلمین ایچون حصول منفعت خراجلری غیر مأمولدرکه عبد اوزره وضع
جزیه شرعا معقول اولمدیغی کبی مرأه اوزره دخی غیر معقولدر لکن فرقلری اولدرکه مرأه حره اولوب مباشرت
عقودده مستقله اولمغله عقد ذمته مباشرتی صحیح اولور اما عبد انجق مملوك اولوب شرعا برشیئه قادر اولمامغله
عقد ذمته مباشرتی تصحیح اولنمازکه عقد ذمت طالب ذمتله مسلمینك رضالرینه مستنددر عبد ایسه شرعا
اعتبار رضاده غیر مستبددر واکر برحربی عورتی ایله وصغار وکبار اولادلری ایله دار یمزه امانله دخولدنصکره
احد الزوجین دین اسلامی قبول ایلسه صغار اولادلری اول مسلمه تبعا حکم اسلامه موصول قیلنورلر اما کبار

مطلب اذا طال المستأمن مكثه فى دارنا يتقدم اليه الامام

مطلب اذا اشترى المستأمن ارضا خراجية

مطلب خراج الرأس تابع لخراج الارض

مطلب حكم خراج الوظيفة والمقاسمة

مطلب الخراج يجب على الموجر لا المستأجر

مطلب لاجنبية على عبيد اهل الذمة

اولادلری ذکور واناث حکماً مسلمین اولمدقلرندن دارالحربه رخصت رجوعله سالمین اولورلر زیرا معنای تبعیت
بلوغ عقلله بالغ نهایت اولمغله والدین دخول دارالحربدن اقارب سائرهلرین منعه قادر اولمدقلری کبی اولاد بالغینلرین
دخی منعه مقتدر دکللردر واکر مسئلهٔ مفروضهده احدالابوین قبول ذمت ایلسه بنه صغار اولادلری حکم ذمتده
اکا متابعت ایدرلر زیرا عقد ذمت معاملاته راجع اولان امورده التزام احکام اسلامدن عبارت وبومثللو
احکامده ولدصغیر تابع خیرالابوین قیلنمق مقتضای شرع یعندر کورمزمیسنکه زوج وزوجه مجوسیین ایکن
اخدهما نصرانیتنه انتقال ایلسه ولدصغیرلری اکا تبعاً نصرانی اولوب اکل ذبیحهسی استحلال اولنور کذلك
اخدهما قبول ذمت ایلدکده بنه صغیر حکم ذمتده اکا متابعت ایدر وقول محررده قبول ذمت ایلین زوج یاخود — مطلب الولد یتبع خیر الابوین دنیا واسلاما
زوجه اولمق برابردر کورمزمیسنکه زوج وزوجه مسلمین ایکن زوج مرتد اولوب ولدصغیری ایله معاً دارالحربه ملتحق
اولدقدنصکره مسلمین ایچون صغیر مزبورك سبی متفق اولسه غنائمدن اعتبار اولنمایوب بلکه والده سنه تبعاً
اهل دار یمزدن واحراردن قیلنور پس مسئلهٔ ذمت دخی بواساس اوزره بنا وقیاس اولنور واکر اهل حربدن
برطفل صغیری قرنداشی یاخود عمیسی امانله داراسلامه ادخالدنصکره اول اخ یاخود عم قبول ذمت یاخود
قبول اسلامله کسب اقبال ایلسه صغیر مرقوم حکم سالف التحریرده اکا تابع قیلنمایوب بلکه بلوغنه دك داراسلامده — مطلب الصغیر لایتبع اخاه او عمه فی الاسلام والذمة
تأخیر اولنور و بعدالبلوغ دیلرسه دارالحربه راجع ودیلرسه اسلام وذمتدن برینی قبولله متمتع اولور زیرا عقد ذمت
معاملاته راجع اولان امورده اسلامدن خلف واقع اولمغله صغیر حکم اسلامده اخ وعمنه تابع اولمدیغی کبی حکم
ذمتده دخی تابع اولماز وفرض مذکور اوزره دخولی دخی امانله واقع اولمق اهل دار یمزدن قیلنماغه مانع اولمغله
تبعاً للدار دخی حکم اسلامده ادخالی ممتنع اولور اما ابوینندن هیچ بری یاننده بولنمیوب سبی اولنان صغیرك حکمی
بشقهدر لکن صورت مفروضهده آنی اخراج ایلین هرکیم ایسه مستأمنه التجارله بکا امان ویر یکزبن وشو غلام
سزلر ایچون ذمت اولمامن شرطی اوزره دیو عرض رجا ایتمکله مسلمین دخی اعطاء امانله مساعدهٔ مرتجی
ایلسهلر بوصورتده ایکیسی بردن اهل ذمتده یازجاقیلنورلر زیرا صغیری دار الحربدن امانله اخراج ایلین
شخص ایچون ولایت حفظی درکار اولمغله اوزر بنه ولایت عقد ذمی دخی درکار درکه عقد ذمت صغیر ایچون
قبول هبه وقبض موهوب کبی محض منفعت ایدوکی آشکاردر واکر برصغیری اب الاب اولان جدی امانله
دار یمزه ادخالدن صکره جد مزبور قبول اسلام یاخود ذمتله کسب اقبال ایلسه جواب مسئله اخ وعمده — مطلب الصغیر لایصیر مسلما باسلام جده الا فی روایة الحسن
سبقت ایلین وجه اوزره تحقیق اولنوب اولبابده اب الصغیر حی ومیت اولمق بینلری فصل وتفریق اولنماز
وبوقول لازم الاعتنا ظاهر اصولده ذکر اولنان صغیر اسلام جد ایله مسلم اولمامق اصلی اوزره ابتنا اولنمشدر لکن
علی روایة الحسن بن زیاد عن ابی حنیفة رحمة الله تعالی علیهم صغیر اسلام اب ایله مسلم قیلندیغی کبی اسلام جد ایله
دخی مسلم قیلنور وانما یفارق الجد الاب فی ظاهر الروایة فی اربعة احکام حکم الاسلام وحکم صدقة الفطر
وحکم الوصیة لاقرباء فلان وحکم جر الولاء وفی روایة الحسن الجد کالاب فی الفصول کلها یعنی ظاهر روایتده
اب الاب اولان جد اب ایله اکثر احکامده موافق ایکن احکام اربعهده مفارقدر بری حکم اسلامدر که آنفاً
شرح واعلام اولندی و بری حکم صدقهٔ فطردرکه اب حیاتده اولوب معسر بولندقده صغیرك اداء صدقهٔ
فطری اب الاب اوزره واجب اولمدیغی باتفاق الروایات وحیاتده بولنمادقده بالنظر الی ظاهر الروایة متقرردر
و بری حکم الوصیة للاقارب درکه برکمسنه مثلا ثلث مالنی فلانك اقرباسنه وصیت ایلدکده لفظ اقرباء فلان مذکورك
باباسنه شامل اولمیوب اب الاب اولان جد بنه متناول اولور و بری حکم جر ولادرکه مثلا برجاریهٔ معتقه باباسی عبد
مملوك اولان عبد مملوکك تحتنده ایکن حاصل اولان ولدی عتق ام ایله عتیق اولوب ولاسی موالی ام ایچون
ثابت اولور لکن ولدك باباسی اعتاق اولندقده ولدینك ولاسی کندو موالیسنه جرایدر اما ولدك جدی باباسینك
عتقندن اقدم اعتاق اولندقده ولدك ولاسی کندو موالیسنه جرایده مز اما علی روایة الحسن رحمه الله تعالی
اب الاب اولان جد احکام مذکورهده دخی اب منزلنده عداولنور مترجم فقیردیر که بومحلده عبارهٔ کتاب غایت
ایجاز اوزره اکتناب اولنمغله تفصیل اجمالینی کتب فقهیهدن انتخاب اولنوب ترجمهٔ مزده بعض اطناب
واسهاب ارتکاب اولندی اولبابده بوکینه بی معذور بلکه مشکور بیورمق وابستهٔ مکارم اولی الالبابدر انتهی
وبوبابده قول صحیح ایچق ظاهر روایتده ذکر وتصریح اولناندر که صغیر جد ادناسینك اسلامی ایله مسلم اولیدی
جد اعلاسینك اسلامی ایله دخی مسلم اولور ایدی ومعنای مذکور هر کافر ایچون حکم ارتداد ایله قائل اولمغی
مستلزم اولور ایدیکه جمیع انسان مسلم وکافر اولاد آدم ونوح علیهما الصلوة والسلامدن اولدقلری ظاهر

وباهردر واللازم باطل وکذا الملزوم واکر برصغیرك جدی دار اسلامده قبول اسلام ایلدکدن صکره
اول صغیری احدالابوینی یاخود قرنداشی امانله ادخال داراسلامه اقدام ایلسه بنه اول صغیری دارالحربه اعادهیه
قادر اولور وجد مسلم آنی اعادهدن منعه مقتدر اولماز زیرا بین الجد والصغیر مخالفت دین واقع اولدیغندن وجودی
حکم عدمده اولوب صغیر اوزره ولایتی مرتفع اولمغله ابویندن بشقه قرنداشی ایچون دخی داراسلامه ادخالی کبی
اعادهسی جائز ومتسعدر واکر صغیر مزبور جد مسلمی ایله داراسلامده بولنوب باباسی دخی حیاتده ایکن دارالحربدن
قرنداشی ظاهر اولسه اخذ واعادهسنه قادر اولماز مؤلف وجازت نهادك بوکلامندن مرادی باباسی حیاتده ودار یمزده
مستأمن ایکن دیمکدر زیرا فرض مذکور اوزره باباسی حاضر ایکن قرنداشینك عدم ولایتی ظاهردر کذلك صغیرك
قرنداشی حیاتده ودار یمزده مستأمن ایکن عمیسی ظاهر اولسه بنه اخذ واعادهسنه قادر اولماز که قرنداشی
وار ایکن عم حکم ولایتده اجنبی ایله همدمدر واکر باباسی حیاتده ومستأمن ایکن یاخود باباسی هالك اکن قرنداشی
حیاتده ومستأمن ایکن دارالحربدن اناسی ظاهره اولسه نظر اولنور اکر صغیر مزبور ذکوردن اولوب هنوز
اناسندن غیرمستغنی ایسه اخذ واعادهسنه قادره اولور که فرض مرقوم اوزره آناسی حضانهسنه احق ایکن
دارالحربه اعاده ایتمدکجه عهدهٔ حضانهدن خروجه غیر مقتدره در کذلك اناثدن اولوب هنوز حد حیضه
غیر بالغه ایسه بنه اناسی حضانهسنه احق اولمغله اخذ واعادهسنه قادره در واکر صغیر مزبور ذکوردن اولوب
اناسندن مستغنی ایسه اناسی اخذ واعادهسنه غیر قادره درکه اولبابده بابادن بشقه باباك هلاکندن صکره قرنداشینك
دخی اخذینه احقیتی ظاهره در زیرا حق ذکورده مدت حضانه برأسه اکل وشربه کسب قدرت ایتدکده
رسیدهٔ نهایت اولور کذلك اناثدن اولوب حد حیضه بالغه اولدقده بنه اناسی اخذ واعادهسنه غیر قادره درکه
بوتقدیر اوزره کندو رأینه احاله اولنوب دیلرسه دار الحربه رجوع ودیلرسه قبول ذمت ایتمکه رخصتی
ظاهره در واکر مسائل مذکورهده آناسی بعد مفارقة الاب زوج آخری تزوج ایتمش ایسه ولد صغیرنده
حق اخذ واعادهسی باطل اولور که حق اخذی حق حضانه اوزره مبنی واول دخی بعد التزوج زائل اولور
لکن اناسی قبول اسلام یاخود ذمت ایتمش اولسه ولد صغیرینی دار الحربه اعادهده اقاربندن هیچ برینه
رخصت ویرلمز ومعنای محررده اناسی ذات زوج اولوب اولمامق برابردر که صغیر مرقوم آناسنه تبعاً مسلم یاذمی
اولدقدنصکره ذات زوج اولمغله حق حضانهسی زائل اولسه دخی معنای تبعیت منقطع اولمهجغی مقرردر
نظیری اولدر که مسلمین برصغیری ابوینی ایله معاً سبی ایلدکدنصکره احدالابوین قبول اسلام ایلسه البته
صغیر اکا تبعاً مسلم قیلنور لکن اول حینده قبول اسلام ایلین مملوك بولنسه امور صغیردن هیچ نسنهده تصرف
اکا سالم قیلنماز پس ذات زوج اولان آنهسی دخی حکم مشروحده داخلهدر که اسلامنده والدینی مستتبعه وامورنده
غیر مداخلهدر واکر اهل حربدن برطائفه امانله دار یمزه قادم اولدقلرندنصکره اهل حربدن دارلرینك غیری
محارب مسلمین اولان دار اخرایه خروج والتحاقه عازم اولسهلر آنلری خروج مرقومدن منع ایلمك مسلمین اوزره
لازم اولور زیرا مسلمین اعطاء امانله انجق ترك تعرضلرین ورجوع دارلرینه رخصتلرین التزام ایتمش اولملریله
بومثللو اضرار مسلمینه باعث اولان امور دن منعه حق اقداملری واردر کورمزمیسنکه اهل حرب دارلرندن
بعض اسلحهلرین دار یمزه ادخالدنصکره اکرچه اول اسلحهلرین ینه دارلرینه اعادهلرندن منع اولنمازلر اما بیع ایچون
بشقه دارالحربه ایصالدن البته ردع اولنورلر پس طائفهٔ مقاتله دخی بویلهدر بلکه دخی اولیدرکه مقاتل معنای
ضررده آلت قتالدن اقویدر بوبابده معنای فقهی اولدرکه اسلحهنك بعض انواعی کاهیجه دیار حربدن برنده
کثیر وبرندهقلیل بولنمشیکن برندن برینه نقل اولنوب ایکیسنده دخی کثرت اوزره موجود اولدقده ایکیسنده دخی
قتال مسلمین اوزره قوت عظیمه پیدا اولور که آنده بولنان ضرر عظیم مجموع عقلایه هویدادر اما آنی کتوردکلری
داره اعادهلری بشقهدر اما اهل حربدن انجق برایکی کمسنه قصد تجارتله دارالحرب اخرایه ارادهٔ دخول ایلسهلر
مساعدهٔ مراملری جائز وغیر مدخولدر که بومقدار ایله اول دارك قتال مسلمین اوزره قوتلری حد ازدیاده موصول
اولماز اما اهل منعه اولدقلرنده حکم مسئله بشقهدر که البته منع اولنورلر واکر برمستأمن دار یمزده قبول اسلام
ایلسه آنك اسلامی ایله دارالحربده بولنان اولاد صغاری مسلم قیلنمازلر که تباین دارینله بینلرنده حکم عصمت
منقطع ومنعدمدر لکن صغار مرقومینی عملری امانله دار یمزه ادخال ایلسه بوصورتده حکم اسلامده داخل
قیلنورلر که دار یمزده اب مسلملری وار ایکن امانله دار یمزده حاصل اولملریله حکملری همان بونلر دار یمزده ایکن
بابالری قبول اسلام ایلمش منزلنه نازل اولور ووجه مشروح اوزره صبیان مرقومینده حکم اسلام ظاهر

اولدقدن صكره آنلری دار یمزه ادخال ایلین عمیلری اعادهٔ دارالحربه قادراوله‌مزكه مسلمیندن واهل دار یمزدن اولدقلری معلوم اولدقدنصكره آنلری ادخال ایلمین شخصك اوزرلرینه ولایتی معدوم اولمشدر لكن مسئلهٔ مرقومه‌ده بابالری دار یمزده فوت اولدقدنصكره عمیلری مثلا زیارت قبری ایچون آنلری دار یمزه ادخال ایتمش اولسه بوصورتده دارالحربه اعاده لرینه قادر اولوركه حین دخوللرنده بابالری وفات ایتمش اولمغله اكا تبعا حكم اسلاملری ظاهر اولمامشدر سؤال اولنورسه كه والدین مسلمیندن بری دار یمزده فوت اولدقدنصكره والدآخر مرتد اولوب ولد صغیری ایله برابر دار یمزدن دارالحربه ملتحق اولوب بعده مسلمین اول صغیری سبی ایلدكلرنده غنائمه ایصال اولنمایوب بلكه دار یمزده فوت اولان والدینه تبعا مسلمینده واهل دار یمزده ادخال اولنمازمی ایدی پس معاملهٔ مرقومه مانحن فیهده نیچون استعمال اولنمادی جواب ایده‌دیرز كه مسئلهٔ مذكوره‌ده قبل موت احدالوالدین اكا تبعا اسلام صغیر ایله حكم اولنمش اولمغله حكم مذكور موتندنصكره ابقا اولنور ومانحن فیهده قبل موت احدالوالدین اكا تبعا اسلام صغیرایله حكم اولنمش اولمدیغندن بعدالموت اكا تبعاصغیر اوزره ابتداء حكم اسلام اثبات والقا اولنمازكه برشیئك حقیقیسی متصور اولمدقجه حكمیسی مقدر ومقرر قیلنماز واكرمسئلهٔ مرقومه ده صبیان مرقومینی اقربالرندن اولمیان شخص اجنبی علی طریق القهر والاستعباد داراسلامه ادخالدنصكره شخص مزبور قبول ذمت ایلسه نظر اولنور اكر حین دخوللرنده بابالری دار یمزده حی ومسلم ایسه حقنده تملكلری سالم ایسه‌ده بیعلری اوزره اجباری لازم اولوركه احراز ایله آنلره مالك اولدقدنصكره بابالرینه تبعا مسلمین اولملریله ذمی آنلری بیع اوزره اجبار اولنمق الزم لوازمدر واكرمسلم اولان بابالری وفات ایتمش ایسه صبیان مرقومین حكم اسلام اوزره كسب ثبات ایتمدكلرندن بیعلری اوزره اجباره اهتمام والتفات اولنماز كذلك شخص مرقوم قبول ذمت ایتمیوب مجرد امانله قادم اولسه دخی ینه حكمی حكم متقدمدر غایة الامر بوصورتده شخص مرقوم اراده ایدرسه آنلری دارالحربه اعاده ایدر فعلی هذا برمستأمن دار یمزده قبول ذمت ایلسه آنك دارالحربده بولنان ولدصغیری بیان مشروح اوزره اكا اسلامنده متابعت ایتمدیكی كبی ذمتنده دخی متابعت ایلمز بوصورتده صغیر مرقومی عمیسی داراسلامده حی وذمی اولان باباسنی زیارت ایچون اخراج ایلسه آنی بردخی دارالحربه اعاده وادراج ایده‌مزكه باباسینك قبول ذمتی هنكامنده یاننده بولنمش منزلنه نازل اولمغله اكا تبعا حكم ذمتده داخل اولمشدركورمزمیسنكه باباسی مجوسی ایكن دار یمزده كتابی اولدقدنصكره صغیر مرقومی عمیسی دار یمزه اخراج ایتمش اولسه باباسنه تبعا اهل كتابده ادراج اولنور پس مانحن فیهده دخی باباسنه تبعا اهل دار یمزده كسب اندراج ایدر شارح الكتاب شرح الله تعالی صدره عندالحساب دیركه مؤلف مصیب الاجتهاد اشبو مسئلهٔ ذمتی بعض نسخ كتابده وجه مشروح اوزره ذكر وایراد ایلدی امابعض نسخده دخی دیدیكی عم مزبور صغیرمذكوری اعادهٔ دارالحربه قادر وباباسی آنی اعاده‌دن منعه غیر مقتدردر زیرا معنای تبعیت انجق حكم دینده معتبر وحكم اقامت دارده غیر معتبردركه حكم اقامتده مطمح نظر انجق صغیر اوزره ولایتی قائم ومقرر اولمقدر بناء علیه حین قبول ذمتده ولدصغیری یاننده حاضر ایسه اوزرینه ولایتی قائم اولمغله اكا تبعا حكم ذمتده دخولی لازمدر اماصغیر دارالحربده بولنمش ایسه اوزرندن ولایتی زائل واول جهتله صغیردن اجنبی منزلنه نازل اولمغله صغیر اكا تبعا حكم ذمتده داخل قیلنماز كورمزمیسنكه صغیرك اناسی داراسلامده قبول اسلام ایلدكدنصكره باباسی آنی دارالحربدن آناسنه امانله كتورمكه اقدام ایلسه آناسنه تبعا حكم اسلامده ودار اسلامده متمكن اولمغله باباسی ایچون دارالحربه اعاده‌سنی ممكن اولماز اما آناسی قبول ذمت ایلدكدنصكره باباسی صغیری امانله كتورمكه همت ایلسه بوصورتده دارالحربه اعاده‌سنه رخصت ویریلور بوبابده معنای فقهی انجق بیان ایلدیكمزاصل مقرردركه معنای قیام ولایت تبعیت دارده معتبر وتبعیت دینده غیرمعتبردر ینه مؤلف متقن الاجتهاد اثابه الله تعالی بمثوبات حق الجهاد دیركه اكر ابوین قبول ذمتله دار یمزه دخول ایدوب صكره ولدصغیرلرین عمیسی زیارت ابوینی ایچون ادخال ایلسه عم مذكور ایچون اعاده سنه رخصت مجال واردركه بیان مشروح اوزره ابوینك حین قبول ذمتلرنده صغیراوزره ولایتلری زائل بولنمغله حق صغیرده منزلهٔ اجانبه نازل اولمشلردر واكر صغیر مرقوم كند ونفسندن تعبیره قادر اولوب ذمیین اولان ابوینی زیارت وعودیچون امانله دار یمزده برأسه ظاهر اولسه ینه رجوع دارالحربه مقتدر اولور اما ابوینی یاخود احدالابوینی مسلم اولمق بشقه‌دركه آنده البته اول مسلمه تبعا مسلم قیلنوب دار یمزده اقامتی لازم كوریلورزیرا حكم تبعیت اسلامده نفسندن تعبیره قادر اولوب اولمیان صغیر البته متساوی الاقدامدر اكرچه بعض اصحابیمز رحمهم الله تعالی بینلرین تفریق ایدوب

نفسندن تعبیره قادر اولان صغیر ابوینه تبعا مسلم اولماز دیو دائرهٔ حكمی تضییق ایلدی لكن مؤلف مصیب التنقیح آنفا نفسندن تعبیره قادر اولان صغیر بالتبع مسلم قیلنوب رجوع دارالحربدن منع اولنور دیو نص وتصریح ایلدیكندن فرق مذكورك خطاسی ظاهر وصریح اولمشدر لكن صغیر مرقوم ذمیین اولان ابوینه التحاق ویانلرنده اقامت ایچون استیمان ایتمش اولسه بوبابده ذمی اوله جغی نمایاندر كه كلامی ذمیین اولان ابوینی مثللو اولمغه رضاسنی حاوی اولمغله وجه مذكور اوزره استیمانی ذمی اولمغیچون استیمانی ایله مساویدر وحكم مذكور انجق ابوینك ذمیین اولدقلرینه عالم اولدیغی تقدیر اوزره مقصوردركه حاللرینه عالم اولمدقده استیمان مشروحله ذمی قیلنمق لازم اولمازكه عالم اولمدقده ابوینی مثللو اولمغه دلالت رضاسی منعدم اولور ینه مؤلف دقیق التحقیق اثابه الله تعالی من لطفه بكل جلیل ودقیق دیركه برحربی دارالحربده قبول اسلام ایلسه دارالحربده بولنان اولاد صغاری آنك اسلامی ایله مسلمین قیلنمغله كسب احترام ایدرلر بوندنصكره اول مسلم دار اسلامه كلوب صغار مرقومینی دارالحربده ابقا ایلسه ینه علی حالهم اسلام اوزره استبقا اولنورلركه حكم ثابت اوزره دلیل مبطل عارض اولمدقجه مثبت البقا قیلنور زیرادلیل مثبته بقاء حكمنده احتیاج اولمیوب انجق دلیل مثبته حكمك ابتداء اثباتی محتاجدر واكر حربی مرقوم قبول اسلام ایتمیوب انجق دارالحربدن امام المسلمینه ارسال پیامله بن مسلمین ایچون ذمت اولوب ینه دارالحربده اقامت وهرسال خراج رأسمی بعث ایلیه‌یم دیو نیازه اقدام ایتمش اولسه مساعدهٔ مرامی حق مسلمینده تجویز واتمام قیلنور وبوصورتده دخی حین عقد ذمتده ولد صغیری اوزره ولایتی قائم اولدیغندن اولدخی سلك ذمتده منتظم قیلنور بوندنصكره حربی مرقوم داراسلامه كلوب ولدصغیرینی دارالحربده ابقا ایتمكله حربی آخر اول صغیری قهر ایله یاخود بلا قهر اخذ والتقا وامانله داراسلامه ادخال والقا ایلسه كركدركه یدندن نزع اولنوب باباسی احق اولمغله آنك یدینه دفع اولنه زیرا بیان مشروح اوزره بقاء حكم دلیل مبقی‌یه محتاج اولمیوب انجق ابطال حكم دلیل مبطله محتاج اولمغله صغیر مرقوم ذمی اولدقدنصكره نقض عهد ایتمدكجه حكم ذمتدن اخراج اولنماز ونقض عهدی غیرمحقق ایكن ذمی قهر ایله تملك اولنمدیغی محقق اولمغله صغیر مرقومه قهر ایله وبلاقهر خروجنده البته باباسی احق كوریلور واكر برحربی مستأمن دار یمزده قبول اسلام یاخود دخول ذمت ایلدكدنصكره لمصلحة دارالحربه راجع وآنده بولنان اولاد صغاری ایله مجتمع اولوب بعده مسلمین اول داری فتحله استعلا ایلسه لر صغار مرقومین اوزره برفرد ایچون سبیل استیلا یوقدر زیرا بعدالاسلام والذمة دارالحربده معیت صغارده وجودی حین اسلام وذمتده معیتلرنده وجودی منزلنه نازلدركه قابل استدامت اولان اموركه استدامت انشاء جدیده مماثلدر مؤلف حقایق بین اكرمه الله تعالی بكرمه المبین دیركه حربی مرقوم دار یمزده قبول ذمت ایلدكدنصكره اهل داری مسلمینله موادعین اولوب اول دخی اولادلرین اخذ ایچون دارینه داخل اولدقده اهل داری ممانعین اولسه‌لر بوتقدیر اوزره دخولنده اولادلری اوزره ولایتی ثابت اولمادیغندن اكا تبعا ذمت معاهدین قیلنمازلر زیرا قوم موادعین اوزره احكام اسلام جاری دكل ایكن آنكله اولادلری میانلرینه حائل اولملری ثبوت ولایتنه مانع قوی اولمغله اولبابده دارینه دخولی عدم دخولنه مساویدر اما عدم حیلولتلری بشقه‌دركه آنفا ذكراولندی نكته‌سی اولدركه دارالحرب دارا حكام اولمامغله آنده اخذ اولادنده قدرت حكمیه‌سی معتبراولمیوب انجق قدرت حسیه‌سی معتبردر وقدرت حسیه دخی حیلولتلرنده منعدم وانجق عدم حیلولتلرنده متحقق ایكن مانحن فیهده حیلولتلری مفروض ومقدردر والله تعالی اعلم بالصواب

باب معاملة المسلم المستأمن مع اهل الحرب فی دارالحرب * یعنی دارالحربده مسلم مستأمنك اهل حربله معاملاتی احكامنده باب واجب الاستحكامدر اكر برمسلم مستأمن دارالحربده برحربیدن برعبدی ثمن معلومله اشترا یاخود اكا بیع ایدوب بعدالتقابض اول دارك اهلی قبول اسلام یاخود دخول ذمت ایتدكلرندنصكره مشتری اول عبدك عیب قدیمنه تحصیل اطلاع ایلسه اول بابده قاضی كرك رد بیعده وكرك بعض اسبابله ردی متعذر اولمغله نقصان عیبله رجوعده واقع اولان خصوملرین بروجهله استماع ایلمز زیرا معاملهٔ مرقومه دارالحربده واقع اولان خدعه وتلبیسدن برخیانت وتدلیسدر والاسلام یجب ماقبله حدیث شریفی مدلولنجه قبول اسلام ماقبلنده واقع اولان خطیئاتی قطع واعدام ایلدیكی كبی قبول ذمت دخی بومثللو احكامده خلف اسلامدر انجق مسئلهٔ مرقومه‌ده بایع مسلم ایسه بطریق الدیانة ارضاء خصمی ایله بلااجبار امر وافتا اولنور اما حربی ایسه اكا بروجهله تكلیف ارضا اولنماز نظیری اولدركه مسئلهٔ مرقومه‌ده احدهما آخردن مالنی بلارضاء اخذ ایدوب استهلاك ایتمش یاخود اتمش اوله یاخود احدهما مالنی آخره ایداع ایدوب اول دخی بذل وانفاق ایتمش اوله بوماده لرده قاضی خصوملرینه اصغا ایتمیوب همان جنایت

مسلمدن واقع اولمش ایسه غدری انجق امان نفسنده روئما اولمغله بلا اجبار ارضاء خصمی ایله امر وافتا اولنور اما حربیدن
واقع اولمش ایسه حین اکتساب اسباب جنایتده ملتزم حکم اسلام اولمدیغندن اوزرینه هیچ نسنه الزام اولنماز
وعلی هذا ذکر اولنان مسلم وحربی دارالحربده برعبدی برجاریه ایله تبایع وتقابض ایتدکلرندن صکره اول حربی
قبول اسلام ایدوب بعده احد المملوکین حرمسلم اولدیغنه اقامت بینه یه اقدام یاخود مسلم آخر احد المملوکین ایچون
بنم مدبرم یاخود مکاتبم دردیو اقامت بینه ایله بالاستحقاق اخذینی التزام ایتمش اولسه ینه مملوك آخری قبض
ایلین کمسنه اوزره صاحبنه ردی بطریق الاجبار ایجاب والزام اولنماز همان مسلم ایسه صاحبنه رد ایله افتا اولنوب
حربی ایسه اوزرینه هیچ نسنه امضا اولنماز لکن مسلم مزبور قبض ایلدیکی مملوك آخری بعد الافتا صاحبنه رد
وتسلیم ایتمیوب همان بیعی قصد وتصمیم ایلسه حق مسلمینده شراسی مکروه وناسزا کوریلور که ملك خبیث ایله
یدینه داخل اولمقده شراء فاسد ایله مشترای مقبوضی منزلنده نازل اولمشدر اکرچه علی کلا التقدیرین اول مملوکه
مالك اولمغله آنده بیع وعتق نافذ ومعتبردر اما تملکی سبب حرام غیر مشروعله حاصل اولمغله کراهت اشتراسی
مقرردر واکر مسئلهٔ مفروضه ده معاملهٔ مشروحه یه مباشر اولان مسلم ایچلرنده اسیر یاخود اهل حربدن
قبول اسلام ایلمش برمرد سعادت مسیر ایسه اکا بطریق الافتا دخی رد ایله تنبیه وتحذیر اولنماز زیرا آنکله اهل حرب
میاننده نه امان خاص ونه امان عام معقود دکلدر که معاملهٔ مرقومه سی غدردن معدود اوله واکر دارالحربده مسلم
مستأمن برحربی ایله احدهما اوچ کون مخیر اولمق شرطی ایله عقد مبایعه ایدوب مدت خیارلری منقضیه اولمادین
حربی دارالحربده قبول اسلام ایلسه صاحب الخیار ایچون بیعی نقضله مأخوذینی رد ومدفوعنی اخذ ایلمك
تجویز واتمام اولنور زیرا اسلامندن صکره حاللری اسلامندن اقدم اولان حاللریله برابر اولوب صاحب الخیار دخی
اجازت بیعله منفرد اولدیغی کبی فسخله دخی منفرد واولبابده قضاء قاضی ورضاء خصمه غیر محتاج ایدوکی مقرر
اولمغله اسلامندنصکره واقع اولان اجازت اسلامندن اقدم واقع اولان اجازت مثللو اعتبار اولندیغی کبی
فسخ دخی اولوجهله معتبر کوریلور کذلك عقد مرقومده مشتری ایچون خیار رؤیت بولندقده ینه حکم سابق
علی التفصیل متعهددر که مشتری خیار رؤیتله قضا ورضایه محتاج اولمادین فسخ عقد ایله منفرددر کذلك مشتری
قبض مشترادن اقدم آنده برعیبه واقف اولدقده ینه حکم سابق متعهددر که قبل القبض تمام صفقه منعدم اولمغله
قضا ورضایه محتاج اولمدین عیبله رد نده منفرددر ورد ایله فسخ بیعدنصکره ویردیکی ثمن ید بایعده قالوب
اول ثمنی اکا طوعا تسلیم ایتمش اولمغله استردادی تجویز وتمیم اولنور نظیری اولدر که مرقومیندن بریسی مالنی
آخره ایداعدن صکره اول ودیعه بعینها قائمه ایکن حربی قبول اسلام ایلیه اول بابده استرداد ودیعه تجویز
واتمام اولنور اما قریبا سبقت ایلین عیبله ردعبد مسئله سی بشقه در که آنده صفقه لری قبضله رسیدهٔ تمام اولمغله
بعد القبض عیبله ردی انجق قضاء قاضی یاخود رضاء خصمه محتاج اولوب عند عدم الرضاء قاضی دخی
بینلرنده برشئله قضایه اقدام ایده مز که بینلرنده واقع اولان جنایت سابقه شول مال منزلنه انزال اولنور که احدهما
قبل اسلام الحربی اول مالی آخری اضرار اوزره استهلاك له اعدام ایتمش اوله واکر مسئلهٔ مفروضه ده حربی قبول
اسلام ایتمیوب انجق دار یمزه امانله داخل اولدقدنصکره معاملهٔ سابقه لرنده رفع اختصام ایتمش اولسه لر ینه قاضی
بینلرنده کرك نقض بیع وکرك وجه آخر ایله قضا ایله دفع خصام ایده مز که معاملهٔ مرقومه بینلرنده دارالحربده ایکن
رسیدهٔ تمام اولوب حربی دخی دار یمزه امانله داخل اولدقده حکم اسلامی علی الاطلاق التزام ایتمشدر
و بومثللو قضایاده قاضی استماع خصومته اقدام ایده مز اما حربی قبول اسلام یاخود دخول ذمت ایلمك بشقه در که
آنده جمیع معاملاتنده حکم اسلامی علی الاطلاق التزام ایلمشدر کذلك معاملهٔ مرقومه دارالحربده ایکی حربی
میاننده واقع اولدقدن صکره ایکیسی بردن امانله دار یمزه دخول واولبابده اظهار نزاع ایلسه لر ینه قاضی نزاعلرین
استماع ایده مز اما بعد المعامله قبول اسلام یاخود دخول ذمت قیلملری بشقه در نظیری اولدر که برحربی دارالحربده
حربی آخره اقراض مال یاخود وجه آخر ایله مداینه ایتدکدنصکره ایکیسی بردن امانله دار یمزه داخل اولوب
رفع اختصام ایلسه لر قاضی بینلرنده بروجهله دفع خصام ایده مز اما بعد المعامله قبول اسلام یاخود دخول ذمت
قیلملری بشقه در لکن مسائل مذکوره ده محل اختصاملری مستهلك اولمغله قاضی بعد الاسلام دخی استماع خصام
ایلمسه نظر اولنور اکر معاملهٔ مرقومه ایکی حربی بینلرنده روئما اولمش ایسه آنلردن خیانت وجنایت صاحبنه
بعد الاسلام دخی ارضاء خصمله افتا اولنماز واکر مسلم وحربی بینلرنده روئما اولمش ایسه اول مسلمه بینه
وبین الله تعالی ارضاء خصمله امر وافتا اولنوب اولبابده جبر والجا اولنماز که غدری انجق امان نفسنی ابطال

وافتا

وافتا ایلمشدر مؤلف موثوق المعامله عامله الله تعالی باحسن المجامله دیر که دارالحربده بولنان ایکی مسلم مستأمن بینلرنده
بعض معامله لری منعقد اولسه آنلرك دارالحربده واقع اولان معامله لری دار اسلامده واقع اولان معامله لری ایله حکم
شرعیده متحددر زیرا مسلم هرقنده بولنسه حکم اسلام آنك عندنده ملتزم ودارالحربه امانله داخل اولسه دخی مالنده
احراز حکمیسی باقی اولمغله مالی کندو حقنده معصوم ومحترمدر بناء علیه مسلمین مستأمنینك حاللری دارالحربده
بینلرنده جاری اولان جمیع معاملاتده دار اسلامده حاللری ایله مساوات اوزره اولوب انجق اوچ ماده ده مخالفت ومنافات
اوزره دربری اولدر که احدهما دارالحربده آخری عمدا قتله شتاب ایتدکده اوزرینه حکم قصاص دار اسلامده ایجاب
اولنور ایکن بو ماده ده ایجاب اولنماز زیرا دارالحربده قائم اولملری قیام شبهه یی مستلزمدر وهم مقتول کندو قوتی ایله
استیفاء قصاصه حسب العاده واصل اولمیه جغی ظاهر وقاتل دخی ید امامده بولنمامغله امام دخی استیفاء قصاصده
اعانتنه غیر قادردر بناء علیه قتلی قصاصی موجب اولمیوب انجق کندو مالنده دیتی مستوجب اولور وبری اولدر که
احدهما دارالحربده آخری خطأ قتل واعدام ایلدکده دیتی دار اسلامده عاقله سی اوزره الزام اولنور ایکن بو ماده ده
انجق کندو مالنده الزام اولنور زیرا تعاقل انجق باعتبار التناصر اولوب دارالحربده بولنان مستأمنله دار اسلامده
بولنان عاقله سی بینلرنده تناصر دخی ظاهر التعذر اولمغله دیت مزبوره دن عاقله سی اوزره هیچ نسنه تقرر ایلمز وبری
اولدر که دارالحربده زنا وشرب خمر مثللو موجب حد اولان برعملی ارتکاب ایلدکده اوزرینه حد شرعی ایجاب اولنماز
زیرا آندن ولایت امام منقطع اولمغله اول عملی ارتکابله حدی التزام واستیجاب ایتمشدر اما بو اوچ ماده نك غیریده
دارالحربده بولنان مسلم مستأمنك حالی دار اسلامده واقع اولان احوالی کبیدر ومسلمین اسیرینك حاللری دخی عند
ابی یوسف ومحمد رحمهما الله تعالی علیهما حال مستأمنین ایله تفصیل سابقده مساوی ومساوقدر اما عند ابی حنیفه
رضی الله تعالی عنه اسیرین مسلمینك حاللری شول دارالحربده معا قبول اسلام ایدوب دار اسلامه خروجلرندن اقدم
احدهما آخری قتل ایلین ایکی حربینك حاللری ایله متساویة الاقدام اولمغله حربیین مزبورینك بربرینی قتلی
موجب دیت اولمدیغی کبی اسیرین مزبورین بربرین قتل ایلدکده قاتل اوزره قطعا حکم دیت دخی الزام اولنماز
وبز بو مبحثی شرح المختصرده کتاب الدیات مباحثنده بیان واعلام ایلدیك وعلی هذا احد المسلمین دارالحربده
مال آخری استهلاك ایلسه نظر اولنور اکر ایکیسیده دارالحربده قبول اسلام ایلین اهل حربدن ایسه لر اولبابده
مستهلك اکرچه استهلاك کنده آثم اولور اما اوزرینه ضمان مستهلك لازم اولماز واکر ایکیسیده مستأمن ایسه لر
بالاتفاق اوزرلرینه حکم ضمان اثبات والحاق اولنور واکر ایکیسیده اسیر ایسه لر وجوب ضمان اختلاف اوزره ایدوکی
بیان سابقدن عیان اولمشدر نکته سی اولدر که وجوب ضمان انجق مال متقوم ومحرزده حاصل وتقوم واحراز دخی
دین ایله حاصل اولمیوب انجق دار ایله متحصلدر زیرا دین ایله عصمت انجق حق معتقده ثابت وحق غیر معتقدده
غیر ثابتدر اما ظاهر حس ایله حاصل اولان تمام احراز هم معتقد وهم غیر معتقد حقلرنده ثابت واول دخی انجق
دار ایله متثبتدر بناء علیه استهلاك مذکورك احکامی تفصیل مشروح اوزره اعلام اولنمشدر مولف اصابتأب اثابه
الله تعالی احسن الثواب دیر که احد المسلمین دارالحربده مال آخری غصب ایدوب قبل الاستهلاك ایکیسی بردن
دار اسلامه خروج واختصام ایلسه لر اولبابده قاضی کرك مستأمنین وکرك اسیرین وکرك دارالحربده قبول اسلام
ایلین رجلین اولسونلر البته غاصب اوزره رد مغصوبله قضا ایله دفع خصام ایدر زیرا صاحب المال ید آخذده عین مالنه
ظفریاب اولمغله من وجد عین ماله فهو احق به حدیث عدالت ردیفی موجبنجه اکا غیریدن احق اوله جغی بی ارتیابدر

وهم فرض مشروح اوزره احدهما مال آخری اخذه طریق قهر ایله مباشر اولمشدر ومال مسلم غنیمت مسلم
اولمیه جغی ظاهردر نظیری مسلمیندن شول اهل عدلله اهل بغیدر که بعد الاقتتال احد الفریقین مال آخری
اخذ واستحصال ایده لر اولبابده بعد سکون الحرب مال مزبورك عینی قائمه ایسه صاحبنه رد اوزره اجبار اولنور
اما مستهلك ایسه باب اثبات النسب من اهل الحرب من السبایا اثناسنده وغیر مواضعده سبقت ایلین بیان اوزره
مستهلك اوزره ایجاب ضمان اولنماز پس مانحن فیه دخی رد عین قائمه ده آنك کبیدر اما مستأمن مسلم دارالحربده
حربیدن غصب مال ایلدکدن صکره حربی قبول اسلام ایله دار اسلامه داخل واول مسلمك یدنده عین مالنه
واصل اولدقده جواب مسئله بشقه درکه آنده قاضی رد اوزره حکمده اجبار ایتمیوب همان رد ایله بینه وبین الله تعالی
افتا ایله اکا الله تعالی دن خوف ایدوب حربیدن اخذ ایلدیکی مالی رد قیل دیمکله قبح فعلنی اخبار ایدر زیرا مادهٔ
مرقومه ده مال حربی مسلم مزبورك حین اخذنده قهر ایله تملکه محل اولوب مجرد بینلرنده سبقت ایلین امانه
نظر ایله اوزرینه غدردن تحرز ایلمك لازم ایکن تعرضی انجق امان نفسنه غدری مستلزم اولمشدر بناء علیه قاضی

حكمده رداوزره اجبار ایتمیوب انجق علی سبیل الفتوی امر وتنبیـه اوزره اقتصار ایدر مؤلف باهر الصواب
اثابه الله تعالی باحسن الثواب دیرکه اکر برحربی دارالحربده قبول اسلام ایدوب بعده ثمن معلومله عبدینی برمسلم
مستأمنه بیع یاخود کندو آنك عبـدینی اشترا وتقابض ایله مبـایعه لرین اتمامدن صکره ایکیسی بردن قدوم
دار الاسلامه اقدام ایلیوب بعده مشتری قنقیسی ایسه مشتراسنده برعیبه کسب اطلاع ایدوب یاخود مشتراسی
حریتله یاخود وجه آخرایله بطریق الاستحقاق یدندن انتزاع اولنسه نظر اولنور اکر ثمن عبد بعینه ید بایعده
قائم ایسه قاضی آنی مشتری یه ردایله بایع اوزره قضاایدر واکر مستهلك ایسه تضمین ثمنله حکمده اکا بروجهله
تقاضا ایلمز کذلك صورت مرقومه ده برمتاعی متاع آخرایله مبایعه ایتمشلراولوب احدالمتاعین مستحق بولنمش اولسه
بدمتاع آخر بعینه قائم ایسه قاضی آنی ردایله قضـا ایلمك ومستهلك ایسه هیچ برشیئی تضمینله حکمده تقاضا
ایلمك واجب ومحققدر زیرا جنـایت مرقومه دارالحربده بینلرنده اکرچه ایکیسیده مسلم ایکن واقـع اولوب
انجق دارالحربده قبول اسلام ایلین حربینك مالی من جهة الاثام معصوم ایسه ده من جهة الاحکام غیرمعصوم
اولدیغندن قاضی بعینه باقیده ردایله قضا ایدوب ومستهلکده هیچ برشیئله قضا ایتمیه جکی عندیمزده مجزوم اولمشدر
نظیرلری شول ایکی حربیدرکه دارالحربده قبول اسلام ایتدکلرندن صکره مبایعهٔ مرقومه یه مباشرت ایدوب
بعده قدوم داراسلامه اقدام ایده لرنکته سی اولدرکه حکم مزبور دارالحربده قبول اسلام ایلین حربی حقنده
ثابت اولمغله مسلم مستأمن حقنده دخی ثابت اولورکه میان خصمینی تسویه البته شرعا واجب ومتبادر یده مؤلف
بدیع البیان احسن الله تعـالی الیه بیـدایع الاحسان دیرکه دارالحربده بولنان مسلم مستأمن برحربیدن
بکا شومملوککی لاعـلی التعیین قیمتیله بیع قبل دیو طلب ایدوب اول دخی سکا لاعلی التعیـین بیع ایله دم دیمکله
مبایعه لری منعـقد اولسه عقد مذکورده جهـالت ثمن بولنمغله داراسـلامده وقوعنده فاسد اولدیغی کبی
دارالحربده دخی فاسد اولورنکته سی اولدرکه مسلم مستأمن اکرچه دارالحربده اموال اهل حربی طیب نفسلریله اخذ
ایلمك جائزدر حتی ابوحنیفه رضی الله عنه مستأمنله حربی بینلرنده واقع اولان حکم عقدر بایی جواز مذکور اوزره بنا
ایلمشدرلکن جواز مذکورك غیری احکامده حق مسلمده دارالحربده واقع اولان معامله داراسلامده واقع اولان معامله ایله
برابردرکه مسلم هرقنده بولنسه حکم اسلامی ملتزم اوله جغی مقرردر بناء علیه صورت مفروضه ده مشتری عبدی
قبض وقیمتی نه ایسه اعطا ایلدکدن صکره حربی قبول اسلام یا ذمتله داراسلامه کلوب بعده احدهما فساد عقده
بناایله نقض بیع ایچون نزاع ایلسه اولبابده قاضی خصومتلرین استماع ایده مزکه اصل بیعلری فاسد ایسه ده دارالحربده
علی وجه التملیك والتملك تراضی برله تقابضلرنده بطریق التعاطی هربرینك مقبوضنده تملکی تام ومنعقد اولمشدر
اما صورت مفروضه ده مشتری دارالحربده عبـدی قبض ایدوب قیمتنی اعطا ایتمش ایسه اولبـابده قاضی عبدی
بایعه ردایله قضا ایدر زیرا بوتقدیر اوزره معامله لری تقابض ایله رسیدهٔ تمام اولمدیغی بین ومشتری دخی عبدی انجق
صاحبنه قیمتنی ویرمك اوزره اخذ ایلدیکی متعین والحالة هـذه قیمتده جهالت فاحشه بولنمغـله حقنده اداسی
غیرممکن اولمغـله اوزرینه رد مأخوذی واجب ایدوکی متبین اولور لکن بوصورتده دخی حربی قبول اسـلام
وذمت ایتمیوب مجرد امانله دخول داریمزه جرأت ایتمش اولسه ینـه قاضی اولبابده استمـاع خصومت ایده مزکه
اصل معامله لری دارالحربده صورت بولوب مستأمن دخی علی الاطلاق التزام احکام اسلامه مباشرت ایتمشدر
اما قبول اسلام وذمتی بشقه در وعلی هذا مسلم مستأمن دارالحربده برحربی ایله برعبـدی برقاچ رطل خمر ایله تبایع
وتقابض ایتدکلرندنصکره حربی قبول اسـلام ایلمش اولسه ینـه قاضی بیعلرندن برشیئی نقضه اقدام ایده مزکه
دارالحربده تقابضله معـامله لری واصل ختام ومشترینك عبـد مشتراده تملکی قبضله رسیدهٔ تمام اولمشـدر
اما مشتری عبدی قبض ایدوب بایعه خمری اعطا ایتمدین حربی قبول اسلام ایدوب قاضی یه رفع اختـصام ایلسه لر
بونده قاضی بیعلرین نقض وعبـدی بایعه ردایله دفع خصام ایدرکه هنوز بینلرنده حکم معامله قائم ایکن بعـد
اسلام الحربی مشتری قنقیسی ایسه خمر اولان ثمنی تسلیمدن عجزی مالا کلام اولمشدر وعقد اجاره دخی بوحکم
محکم الاساسده مسئلهٔ بیع اوزره قیاس اولنور حتی دارالحربده احدهما آخری مدت شهرده عمل معلوم ایچون
اجر مجهول یاخود خمرایله استیجار ایتمش اولسه نظر اولنور اکر اسـلام حربی تکمیل عمل وایفـاء اجردن
متأخر ایسه مستأجر اوزره شیء آخر الزام اولنمـاز واکر تکمیل عملدن متأخر وایفـاء اجر اوزره متقـدم ایسه
عامل ایچون عملینك اجر مثلی الزام واتمـام اولنور بوتفصیلك دخی وجهی بعده قریبا ذکر ایلدیکمیز معنـای
فقهیدر واکر مسئلهٔ بیعده مشتری قنقیسی ایسه عبـد مشترایی استهلاك ایدوب یاخود یدنده بلاصنع هالك

اولدقدن صکره قبل قبض الثمن حربی قبول اسلام ایتمش اولسه مشتری اوزره بایع ایچون قیمت عبد الزام اولنور
زیرا عبدی غصب وجنایت وجهی اوزره اخذ ایتمیوب انجق اعطـاء ثمن شرطی اوزره قبض ایتمش اولمغـله
ردعینی متعذر اولدقده اوزرینه مقبوضنك ضمان قیمتی فرض قیلنور اما اشـتراسی میته یاخود دم ایله واقع اولوب
قبض عبددنصکره هنوز ثمن مشروطی تسلیم ایتمدین حربی قبول اسلام ایتمش اولسه جواب مسئله بشقه درکه
آنده مشتری قنقیسی ایسه عبـد مقبوض اکا سالم اولوب عین وقیمتندن برشیئی رد ایلمك اوزرینه لازم اولماز زیرا
عقد مزبور مبایعه دن معدود دکلدرکه مبایعـه ده مالیت بدلین لازم ایکن میته ودمده شبههٔ مالیت مفقود در
بناء علیه عقد مزبور همان احدهما مالنی بلاعوض آخره تملیك ایلمك معنـاسنی حاوی اولمغـله حکم شرعیده
بینلرنده جاری اولان هبه ایله مساوی قیلنور واکر مسـئلهٔ مزبوره ده مبایعهٔ مذکوره دار الحربده مسلم مستأمنله
اهل حربدن قبول اسـلام ایلمش برکسنه بینلرنده واقع اولسـه قاضی میانلرنده جاری اولان بیوع فاسـده یی
نقض ایدوب حاللرین حال مسلمین مسـتأمنینه راجع قیلر وقول مذکور قول محمد رحمه الله تعـالی در اما عند
ابی حنیفه رضی الله تعـالی عنه کرکدرکه مسئلهٔ متقدمه کبی ضمان قیمتی موجب اولان احوالده مسلمین مزبورینك
معامله لری ینه دارالحربده کندو بینلرنده جاری اولان عقدربوا منزلنه انزال قیلنوب عقد ربوالری عنـد ابی حنیفه
رضی الله عنه مسلم وحربی بینلرنده جاری اولان عقد ربوا ایله من جهة الحکم همحال اولدیغی کبی بومعـامله لری
دخی مسلم وحربی بینلرنده جاری اولان معـامله ایله همحال قیلنه واکر مبایعـهٔ مذکوره دار الحربده ایکی حربی
بینلرنده واقع اولوب بعده ایکیسی بردن قبول اسـلام یاخود ذمت ایتمش اولسه لر حکم معامله لری مسلم وحربی
بینلرنده جاری اولان حکم معـامله یه رجعت ایدر زیرا مباشرت معامله هنکامنده ایکیسی دخی ملتزم حکم اسـلام
اولمامشلرایدی مؤلف موثوق المعـامله عامله الله تعـالی باجل المجاملة دیرکه مشرکیندن برعسکر داراسلامه
داخل اولدقده ایچلرینـه برمسلم امانله واصل وآنلرایله معاملات موصوفه دن بعض معـامله ایله عامل اولسه
بومعامله سی دارالحربده مستأمن ایکن اهل حربله معامله سنه من جهة الاحکام مماثل قیلنور زیرا حکم اسلام
دارالحربده جاری اولمدیغی کبی داراسـلامده اهل منعه اولان معسکر اهل حربه دخی ساری اولمـاز والحاصل
اجوبهٔ سابقه انجق ظهور حکم مشرکین اوزره بنا قیلنمشدرکه موضع جریان معامله ده ظاهر اولان حکم انجق
حکم مشرکین اولدقده حکم معامله وجه مشروح اوزره ابتنا قیلنور بوقسه حکم ظاهر انجق حکم مسلمین اولدقده
داراسلامده تجویز اولنمیان معـاملات اول موضعده دخی تجویز وتحسین اولنماز کورمزمیسنکه معاملهٔ مرقومه
دارالحربده بولنـان معسکر مسلمینده متفق اولسه آنك حکمی داراسـلامده وقوعینك حکمنـه موافقدر
کورمزمیسنکه دارالحربده بولنـان معسکر مسلمینده برکسنه آخری عمـدا قتل واعدام ایلسه داراسـلامده
قتلی کبی اوزرینـه حکم قصاص الزام اولنور پس مقدمهٔ متقدمه دن عندیمزده متقرر اولمشدرکه حکم قتلده
معتبر اولان انجق اول موضـعده جاری اولان حکم ظـاهر در واعتبار مرقوم حکم قتلـده جاری اولدقده
سائر احکام معاملاته دخی ساری اولور والله اعلم

باب من تجب علی المسلمین نصرته ومالایکون فیئا اذا اخذ من دارنا ومن غیرها * یعنی اهل حربدن نصرتلری
مسلمین اوزره ایجاب اولنان طوائف واموال اهل حربدن داراسلامده یاخود دارالحربده اخذ ولتمشیکن غنائمده
ادخال اولنمیان تلائد وطرائف بیاننده باب بدیع اللطائفدر اکر اهل حربدن برجماعت داریمزه بلامنعة امانله
داخل اولدقلرنده اهـل حربدن قوم آخرین داراسلامه هجوم واول مسـتأمنینی اخذ ودارلریله احراز وآنلری
استعبادلرندن صکره مسلمین آنلر اوزره مستولی ومتطاول اولسه لر کرکدرکه تخلیهٔ سبیل مستأمنین ایله متفضل اوله لر
زیرا آنلر داراسلامدن سبی اولنوب حین سبیلرنده حکم اسلامده داخل بولنمشلرایدی وبومثللو سبیله حریتلری
باطل اولمامشدر وبز باب مایجب من النصرة للمستأمنین واهل الذمة اثناسنده ذکر وانبا ایلدیك که داریمزده بلامنعة
موجود اولان مستأمنین تحت ولایت امامده قائم اولدرلریله اهل ذمت کبی آنلره دخی نصرت واوزرلرندن دفع مظالم امام
المسلمین اوزره لازمدر کورمزمیسنکه مشرکین اهل اسلام یا اهل ذمت اوزره استیلا ایتدکلرنده حصون ومداینلرینه
داخلین اولمدقچه استخلاصلری ایچون تعاقب ایلمك امام ومسلمین اوزره واجب اولدیغی کبی تعاقب مذکور استخلاص
مستأمنین ایچون دخی لازم ولازبدر ایشته بوبیانله متبین اولورکه مسلمین اول مستأمنینه ظفریاب اولدقلرنده تخلیهٔ
سبیللری واجب ومتعین اولور زیراسن هیچ کوردیکمی که مسلمین اوزره برقومه نصرت واجب ایکن اول قومی ایادی
آخریندن استخلاصلری آنلری غنائمده ادخاللرین مستوجب اوله بوقوله هیچ کسنه قائل وتجویزینـه مائل

اوله مز كذلك مستأمنين مرقومين اهل دار مواد عه دن اولوب دار يمزه اول موادعه ايله داخل اولمش اولسه لر
ينه تخلية سبيله نائل قيلنورلر زيرا موادعه لرى دار يمزده امانلرين موجب اولمغله مستأمنين كبى نصرتلرين
مستوجب اولورلر وعلى هذا دار يمزدن اهل دار موادعه يى اسير ايلين قومك اهل دارلرى قبول اسلام ايلسه لر
كركدر كه امام تخلية سبيل مأسورينى اوزرلرينه الزام ايدوب آنلرى قبل السبى مظهر اولدقلرى حريتلرى
اوزره ابقا برله بكام ايليه وحكم محرزده حين اسر واستخلاصلرنده مدت موادعه نك قيام وانقضاسى برابردر كه
امانله بلا منعة دار يمزده بولنوب دار اسلامده حريتلرى متأكده اولدقده نصكره اهل ذمت كبى نصرتلرى واجب
وسبيله غير مملوكين اولملريله آنلرى سبى ايدنلر قبول اسلام ايتدكلرنده وجوب تخلية سبيللرى مقرردر كذلك اهل
دارلرى قبول اسلام ايتميوب لكن دارلرينه برمسلم امانله داخل وموادعين مرقومينى آنلردن ماله اشترا ياخود
اسراء مشركينله مفادات ايدوب استخلاصلرينه نائل اولسه بودخى اسير اولان حر مسلم ياخود حر ذمى يى مالى ايله
استخلاصنه ابواب مفادات ده ذكر ايلديكمز جميع احكامده مماثل قيلنور كذلك اسير ايلين حربى آنلر ايله برابر
امانله دار يمزه قادم اولسه يدندن مجانا اخذلرى لازمدر كه موادعين مرقومين اولبابده حكم اهل ذمتده اولملريله
حربى مرسوم آنلرى حبسده ظالم وحر مأسورى حبسله ظلمى تقرير ايچون اعطاء امانمز فى حكم المنعدم در
واكر مسئلهء مرقومه ده مستأمنين مأسورين ايچلرنده عبد مملوكلرى مأسور اولمش اولسه اسير ايلين حربى آنكله
معا امانله دار يمزه دخول ايتدكده آنى بيع اوزره مجبور قيلنماز اما عبد مأسور مسلم ياذمى اولاق بشقه در اكرچه
على جميع التقادير احرازايله آنلرده تملك حربى دركاردر اما عبد مسلم وذمى ملك حربيده ممكن الاستقرار اولمامغله
بيعلرى اوزره اجبار اولنوب عبد حربى ملك حربيده ممكن الاستقرار اولوب احراز ايله تمام ملكى بديدار اولمغله
بيعى اوزره اجبارى سزاوار اولماز توضيحى اولدر كه بيع عبد اوزره اجبارى انجق عبدى حالت اصليه سنه
اعاده ايچون اولوب صورت مفروضه ده عبد قبل الاسر اهل حربدن بولنمغله اسير ايلين حربى دار اسلامده
بيعى اوزره اجبار اولنوب آنى مسلمين يااهل ذمته بيع ايلدكده حالت اصليه سنه عودتنى استفاده ايتديككدن
بيعى اوزره اجبارى اراده اولنماز مؤلف موشكاف ساعفه الله تعالى بدقايق الاسعاف ديركه موادعين مرقومين
دار يمزه قادمين اولميوب همان كندو دارلرنده قائمين ايكن اهل حربدن قوم آخرين دارلرينه هجوم وايچلرندن
بعضيلرين اسر واحرازايله كسب اختصاص ايلدكلرندنصكره اوزرلرينه مسلمين استيلا ويدلرندن استخلاص
ايلسه لر اسراء مرقومين عبيد مسلمين قيلنورلر زيرا قوم آخرين آنلرى دار اسلامدن اسير ايتميوب محل اسر اولان
دار موادعين هنوز جريان احكام اسلامدن عاطل دار الحرب اولمق اوزره تقدير اولنمشدر وموادعهء شرعيه انجق
بزمله دار مقهورين بينلريمزده منعقد وقاهرين ومقهورين بينلرنده غير منعقد ايكن مأسورينده احراز قاهرين
رسيدهء تمام اولدقدنصكره اوزرلرينه استيلاء مسلمين واقع اولمغله مأسورين مزبورين عبيد مسلمين قيلنمق
متعهد اولور وهم باب مايجب من النصرة للمستأمنين مسائلنده بزبيان ايلديك كه اهل حرب اهل منعه اولوب
امانله دار يمزده داخلين ايكن اهل حربدن قوم آخرين اوزرلرينه استيلا وآنلرى احراز ايتدكلرنده مالكين
اولورلر پس استيلاء مرقوم دار موادعه ده وكندو منعه لرنده واقع اولدقده مالكين اولملرى بطريق الاولى
ظاهر وساطع اولور نكته سى اولدركه بزموادعين ايچون اوزر يمزه انجق ترك تعرضمزى الزام ايدوب اعدالرى
اوزره نصرتلرين التزام ايلمديك امابعض موادعين حكم موادعه اوزره بلامنعهء دار يمزه دخوللرى بشقه دركه
اهل منعه اولمدقلرندن آنلر ايچون دار يمزده ثابت اولان امانله نصرتلرين حكما التزام ايمز نمايا ندر اما موادعين
مرقومين بلامنعه ياخود اهل منعه ايكن خوارج مسلميندن برجماعت اوزرلرينه هجوم ايلدكدنصكره اهل عدل
خوارج اوزره استيلا وموادعينى يدلرندن استخلاص ايلسه لر بوصورتده استرقاق قلمرينه سبيل اولميوب
حريتلرى اوزره ايصال مأمنلرى برله نائل خلاص قيلنورلر وحكم محرر هجوم خوارج دار اسلامده واقع اولدقده
بيان سابقدن ظاهر ومقرردر اما هجوملرى دار موادعه ده واقع اولدقده وجهى اولدركه بزموادعه ايله
ترك تعرضلرين ومسلميندن بر فردك آنلره عدم ظلمنى التزام ايتمش اولوب خوارج دخى مسلمين اولملريله امام اوزره
موادعيندن ظلم اهل عدلى دفع ايلمك الزام اولنديغى كبى وقت قدرتنده ظلم خوارجى دخى دفع ايلمك الزام اولنور
اما اهل حرب بشقه دركه امام المسلمين موادعه سنده موادعيندن ظلم اهل حربى دفع ايتمكى التزام ايتديككدن
اوزرينه آنى دفع ايلمك الزام اولنماز توضيح فرقى اولدركه امان خوارج حق اهل عدلده ثابت اولديغى كبى امان
اهل عدل دخى حق خوارجده مثبت اولور قال عليه السلام يسعى بذمتهم ادناهم وامان اهل عدل

حق خوارجده ظاهر اولدقده موادعينه خوارج اسرايله مالكين اولميوب الاول حريتلرى اوزره وجوب ردلرى
باهر اولور مؤلف عدالت كيش صانه الله تعالى عن كل تشويش ديركه برحربى عبدى ايله معا امانله دار يمزه داخل
اولوب بعده اهل حربدن قوم آخرين عبدينى اخذ واحراز ايلدكدنصكره عبد مرقوم غنيمت مسلمينده ظاهر اولسه
حربى مرقوم كرك هنوز دار اسلامده قاعد اولسون وكرك دار الحربه عائد اولسون قبل القسمة حاضر اولدقده
عبدينى مجانا اخذه قادر وبعد القسمة حاضر اولدقده ديلرسه قيمتيله اخذه مقتدر اولور زيرا دار يمزده مستأمن بولندقجه
حكمى عهده بت نفسى هنكامنده حكم ذميده داخل اولديغى كبى مالى اوزره استيلا هنكامنده دخى ينه حكم ذمى يه
مماثلدر كه حكم امانمز نفس وماله شاملدر ودار الحربه عودتنده حكم امانمز انجق نفسى ايله برابر اعاده قيلنديغى اموالده
رسيدهء نهايت اولوب اعاده قيلنديغى اموالنده هنوز كندو دخى رجعت ايتمش كبى حكم امانمز قيام واستدامت
اوزره اولديغندن عبد مرقومده حكم مشروح اوزره حكومت اولنمشدركه ملك عبد مرقوم مولاسى يانده
برابر كلمك ايكن بنفسه امانله دار يمزه داخل اولمش اولسه حكم سابق بونده دخى ثابت اولور كه عبد مرقوم دار الحربه
رجوع ايدنجه حكم امانمز آنده دخى مثبت اولور زيرا امانه تبليغ مأمنى التزام ايتمشيكن شمدى قوم آخرين
آنى اخذ واحراز ايتملريله تبليغ مأمنى عرضهء انعدام اولمشدر بناء عليه عبد مرقوم غنائم مسلمينده واقع اولدقده
واجبدر كه مولاسنه قبل القسمة مجانا وبعد القسمة ديلرسه قيمتيله راجع قيلنه كذلك عبد مرقوم دار موادعيندن
اولوب حكم موادعه اوزره مولاسى ايله ياخود بنفسه دار يمزه دخولندنصكره قوم آخرين آنى اسير ايلسه لر
حكم سابق بونده دخى تقرير اولنور كه دار يمزده حكم موادعه ايله آمن قيلنمغله حكم مستأمنى متضمن اولمشدر
كذلك صورمذكوره ده برمسلم دار قاهرينه واروب اول عبدى آنلردن اشترا ايلسه مولاسى ديلرسه ثمنله اخذينه
قادر وله جنى بلا استرداد زيرا عبد مرقوم هنوز دار يمزدن اخذ اولنان مسلم وذمينك عبدى منزلنده در وفرق
ميانلرى بحث فريبا ذكر اولنان وجه واحد ايله نمايا ندر كه آنى اسير ايلين حربى آنكله معا دار يمزه امانله داخل
اولدقده بيعى اوزره اجبار اولنمايوب مسلم وذمينك عبدى اولدقده اجبارنده اصرار اولنور وبو فرقك
ماسواسنده جميع احكاملرى على سواء در والله اعلم

باب موارثة القتلى اذا لم يدر ايهم قتل اولا * يعنى قنقيسى مقدمندن قدم قتل اولنديغى معلوم اولميان مقتوللرك
بيان ميراثلرنده باب دقيق الايجاز در مسلميندن بر لرده واملرى بولنان برجماعت قتل اولنوب قنقيسى قتلده
مقدم ايدوكى معلوم اولسه كركدر كه بربرينه ورث قيلنميوب هر برينك ميراثى ورثهء احياسنه مقسوم قيلنه
زيرا ايكى فريقك قتللى كبى ايكى معى حالت اولوب تاريخ حرثرى مجهول اولدقده ايكيسى معا حادث اولمغله
محكوم قيلنور بونده معناى معى اولدركه ثبوت تاريخ بر حجت ظاهر لاسنده اولمغله حدث حادث اقرب وقات اوزره
احاله اولنور وهم شرط توريث بعد موت المورث وارثينده باقى بولنمقدر پس شرط مرقوم برانسان معين
ايچون على وجه اليقين معلوم اولمدقجه وارث اولميه جغى محرزودر كورمزميسنكه مفقودك بعد موت المورث
حياتى دعينه معلوم اولمدقجه وارث قيلنمز بو بابده اصل اصيل خارجة بن زيد رضى الله عنه ووالدى زيد بن ثابت
رضى الله عنه دن روايت قيلديغى اثر جليلدر ديمشدركه حضرت ابى بكر رضى الله تعالى عنه وقعهء يمامه ده
قتل اولنان مسلمينى توريثله بكا امر ايلدى بن دخى امرى اوزره احيايى امواته وارث قيلوب امواتى بربرينه وارث قيلمدم
ينه ديمشدركه حضرت عمر رضى الله تعالى عنه دخى بلاد شامدن عمواس نام بلده ده طاعون شديد واقع اولديكه
آنده برقبيله باجمعهم فوت اولور يدى آنلرى توريثله بكا امر ايلدى بن دخى ينه احيايى امواته وارث قيلوب
امواتى بربرينه وارث قيلمدم وخارجة بن زيد دخى ديركه بن دخى وقعهء حرة ده قتل اولنان مسلمينى توريث ايلدم
آنده دخى احيايى امواته وارث قيلوب امواتى بربرينه وارث قيلمدم ومؤلف قوى الاسناد اصل محررى اثبات ايچون
منى ابده صحابه وتابعين رضوان الله تعالى عليهم اجمعين حضراتندن سرد اسناد ايله نيجه آثار معدلت آثار
ذكر بيارد ايلدى بعده ديديكه هر نسب وقرابتكه اسرا آنى آخر اوزره دعوى وآخر دخى تصديق ايدوب
انجق تصادق قلرندن غيرى وجهله فهم وتحقيق اولنميه اول نسب وقرابتدن باعدر ياخود اعلومدر دبو دعوى
وآخر دخى ابوت وبنوتى تصديق ايلديكندن ماعدا ايله بربرينه وارث قيلنمازلر مكر مسلميندن اقامت بينه
ايدرلرسه بينه ايله ثبوت نسبلرى توارثلرينه باعث اولور وبو قول معتنا سى مسائل دعوادن عندمزده
معروف اولان اصل اوزره مبنادر كه امر نسبده اقرار رجل انجق دورت نفر حقنده معتبر دركه اب وابن وزوجه
ومولادر واقرار مرأه انجق اوچ نفر حقنده معتبر دركه اب وزوج ومولادر واقرار مرأه ابن حقنده غير معتبر دركه

آنده نسب ولدی صاحب الفراش اولان زوجی اوزره تحمیلی مقر ردر اما رجل ومرأه دن مذکوراتدن غیری
قرابتلرده قبول اقرارلری متعذر درکه آنلرده مقر اولان غیر اوزره تحمیل نسبی مقرر در و بو مسئله ده اصل مبنی
شول روایت اولنان اثر معتادر که مشرکیندن برعورت قوجاغنده بولنان برصبی ایله سبی اولندی واول صبی یه
اوغلمدر دیر ایدی بعده ایکیسی بردن اعتاق اولنوب صبی دخی بالغ اولدقدنصکره فوت اولوب برمقدار مالنی
ترك ایلدی و ول عورته اوغلیکك میراثنی اخذ ایله دیو عرض ایلدکلرنده عورت کناهدن تحرز ایدوب غلام
مرقوم بنم کندواوغلم دکل انجق دهقان قریه مزك اوغلی ایدی و بن آنك دایه سی ایدم اوغلمدر دیدیکیم اکا مبنی ایدی
دیدی بعده بو قصه یی حضرت عمر بن الخطاب رضی الله تعالی عنهه تحریر ایلدیلر اول دخی جوابنده
لایورث الحمیل الابینة دیو کتب وتقریر ایلدی واثر مذکورده لایورث صیغهٔ نهی در وحمیل فعیل
بمعنی الفاعل یاخود بمعنی المفعولدر که حامل النسب علی الغیر یاخود محمول النسب علی الغیر دیمکدر وحاصل
معناسی غیر اوزره تحمیل نسب ایلین کمسنه اول نسبدن وارث قیلنما سون مکر که دعواسی بینه ایله ثابت اوله
دیمکدر اینته بو اثر اثیر مسئلهٔ مذکوره ده اصل قوی التأثیر اولمشدر ینه مؤلف اضیل جدد الله تعالی له لطفه
فی البکرة والاصیل دیرکه برحربی دار الحربده هالك اولوب میراثی ذکور اولادینه ویریلوب اناثنه ویریلمك
یاخود اولادینه ویریلوب ابوینه یاخود زوجه سنه ویریلمك کبی قسمت مواریث اسلامك خلافی اوزره اتمام
اقتسامدنصکره ورثه قبول اسلام ایلسه لر قسمت ماضیه لری امضا واتمام اولنور اما قبول اسلاملری بعدموت المورث
وقبل اقتسام المواریث ایسه آنده حکم اسلام اوزره تقسیم وتوریث اولنور زیرا اسلامله احکام مسلمینی ملتزم
اولمشلردر والتزام مزبور اوزرلرینه انجق مستقبلده مباشرت ایده جکلری احکامده لازم وقبل الاسلام
مباشرت ایتدکلری احکامده غیر لازم اولوب خمر وخنزیر ایله معامله لری مقامنه قائم اولور و بو مسئله ده اصل قوی
عمرو بن دینار رضی الله عنهك رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرندن روایت ایلدیکی ایما میراث اقتسم
فی الجاهلیة فهو علی قسمة الجاهلیة وما ادرك الاسلام فهو علی قسمة الاسلام حدیث نبویلریدر یعنی قنقی میراثکه
وقت جاهلیتده اقتسام اولنه قسمت جاهلیه اوزره امضا اولنور واول قسمت که اسلامه ایریشه یعنی مستحقین
قبل القسمة قبول اسلام ایلیه لر اول قسمت اسلام اوزره اقتسام اولنور اما اهل ذمت میراثلرین قسمت اسلامك
خلافی اوزره اقتسام ایلسه لر آنك حکمی بشقه درکه آنلر بعد الاقتسام اختصام ایلسه لر امام قسمت ماضیه لرین
ابطال ومحمد دخی قسمت مسلمین اوزره تقسیمله دفع خصام ایدر زیرا اهل ذمت معاملاته راجع اولان امورلرنده
احکام مسلمینی ملتزم اولمغله عقد ذمتده استثنا اولنان خمر وخنزیرده و نکاح محارمده معامله لرندن ماعداده
اوزرلرینه حکم مسلمین لازم اولور اما اهل حرب قبل الاسلام احکام مسلمینی ملتزم اولمدقلرندن حقلرنده انجق
حکم متقدم منتظم قیلنور و بیلمك کرکدرکه اهل حرب امانله داخل اولوب دار بمزده اقاربندن اولان اهل ذمتله
مجتمع اولسه دخی ینه اهل حرب واهل ذمت بینلرنده حکم توارث منقطعدر زیرا اهل ذمت اهل دار بمزدن وحربی
مستأمن ایسه دخی اهل دار الحربدن معدود اولمغله بینلرنده اختلاف دار البته موجوددر وقطع عصمت
و ولایتده تأثیر تباین دارین تأثیر تباین ادیاندن اقوی ایکن اهل ملتین بربرینه وارث اولمدقده اهل دارین
اولمامق بطریق الاولی در وعلی هذا اهل حرب دخی اهل دیار مختلفه اولدقلرنده بربرینه وارث اولهمزلر زیرا
دارلری دار احکام اولمیوب حکم شرعی بینلرین جامع اولمدیغندن اختلاف دارلری اختلاف منعه یه تابعدر
لکن داراسلام بشقه در اما مشرکین اهل ذمت اولدقلرنده بربرینه قرابتله وارث اولورلر زیرا اهل ذمت
اهل دار اسلامدن محسوب وجمله سی بحسب الظاهر ملل مختلفه دن اولسه لر دخی الکفر کله ملة واحدة
اصلی اوزره ملت واحده یه منسوبلردر بناء علیه بینلرنده حکم توارث جاری وساریدر والله اعلم

باب الاسیر والمفقود وما یصنع بمالهما

یعنی اسیر ومفقودك اموالری و بعض احوالری بیاننده باب بدیع التبیاندر شارح الکتاب شمس الائمة السرخسی
نور الله قبره بنوره القدسی دیرکه بو بابك اکثر مسائلنی شرح المختصرده کتاب المفقودده بیان ایتمش اولدیغمزدن
بومحلده انجق آنده بیان ایلمدیکمز مسائلنی تبیان ایده رز و مسائل موعوده بونلردرکه ذکر اولنور برکمسنه
دار الحربده اسیر ایکن دین کفره ارتدادی دار اسلامده بولنان عورتی عندنده ثابت اولسه اول عورت
اوج حیضله معتده اولوب زوج آخره تزوجی صحیح اولور وعورتی عندنده موتی ثابت اولسه دورت آی اون کون
معتده اولوب زوج آخره تزوجی تصحیح اولنور زیرا زوج مرقوم مأسور ومفقود اولدقدنصکره دخی مرتد

یاخود فوت اولنجیه دك عورتینك نکاحنده حاضر کبیدرکه اسر وفقدانی قطع عصمت نکاحده غیر مؤثردر
انجق موت زوج عورتی عندنده همان خبر واحد عدل ایله دخی ثابت اولوب ردتی بو کتابك روایتی اوزره انجق شهادت
رجلین یاخود شهادت رجل وامرأتین ایله مثبت اولور اما روایت کتاب الاستحسان اوزره مؤلف صاحب احسان
میان مسئلتینی تسویه قیلوب ردت زوج دخی خبر واحد عدل ایله ثابت اولور زیرا تزوجینك حل و حرمتی امر دینی
اولمغله شخص مخبر اکا خبر دینی ایله اخبار ایتمش اولور وامور دینیه ده خبر واحد معتبردر کورمزمیسنکه
وجه مشروح ایچون ردت مرأه عند الزوج خبر واحد ایله ثابته اولور دیو ذکر وبیان ایلدی اما بو روایتده
ردت زوجله ردت زوجه یی تفریق ایدوب دیرکه ردت رجله استحقاق قتل تعلق ایتمکله حکمی حکم ردت مرأه دن
اغلظ اولدیغندن خبر واحد ایله ثابت اولماز لکن اکا استحقاق قتل تعلق ایدر ایکن شمدی شهادت رجل
وامرأتین ایله کذلك شهادت علی الشهادة ایله ثابت اولدیغی انجق بو بابده مقصود همان شبهاتله ثبوتی ممکن اولان
قسمت میراثله قضا اولدیغندندر بناء علیه بو مثللو متضمن شبهه اولان حجتله ثبوتنه قائل اولورز کورمزمیسنکه
شهود مرقومین عند القاضی اول رجلك دار الحربده ردتیله شهادت ایلسه لر البته قاضی ورثهٔ مسلمینی بینلرنده
قسمت مالی ایله قضایه مبادرت ایدر کذلك شهود مرقومین عورتینك عندنده دخی ردتیله شهادت ایلسه لر
بزدخی عورتیچون بعد انقضاء العدة تزوجنی تجویز ایله افتایه مبادرت ایده رز بوندنصکره زوج مرقوم مسلم
اولدیغی حالده رجوع ایدوب شاهدلز بنم حقمده ارتکاب کذب ایلدیلر دیو دعوایه شروع ایلسه دعواسی
اصلا مسموع اولمیوب اسلامی ابتداء اسلام منزلنه تنزیل اولنمغله عورتی تزوج ایتمش اولسون ایتمش اولسون
وجه شرعی اوزره نکاح جدید ایله عقد اولنمادقجه اکا ردی مشروع اولماز واکر شهود مرقومین ردت زوجله
برجماعتك عندلرنده اداء شهادت ایدوب بعده وفات یاخود غیبوبت ایلسه لر نظر اولنور اکر آنلری شهادتلری
اوزره وجه معروفله اشهاد ایتمشلر ایسه اول جماعتیچون ردتیله شهادته رخصت ویریلمز واکر اشهاد ایتمشلر
ایسه شهادتلری اوزره شهادتلری احکام سائرده واسع اولدیغی کبی بونده دخی وسعت ویریلور اما عورته موت
زوجی ایله مسلم واحد عدل اخبار ایلدکده بلاخلاف معتده اولوب زوج آخره تزوجی جائز وسزاوار کوریلور
زیرا بو خبرك تحققنده زوجنه استحقاق قتاله مطالبه تعلق ایلمز اما حکم ردت بشقه در لکن خبر موته دخی انجق
مخبر بن آنی میت ایکن معاینه قیلدم یاخود جنازه سنه حاضر اولدم دیو اخبار ایلدکده اعتماد اولنوب بکا برمخبر
موتی اخبار ایلدی دیدکده اول خبره اعتبار واعتداد اولنماز اما واحد عدل بن موتی معاینه قیلدم دیو برجماعته
اخبار ایلدکده اول جماعتك موتی اوزره شهادتلری جائز وقبوله سزاوار اولور انجق جماعت مرقومه حین
شهادتلرنده برلرموتی رجل واحددن استماع ایلدیك دیو قاضی یه بیان ایدرلرسه قاضی مجرد اول رجل مخبر کاوب
کندویه اخبار ایلدکده آنك اخباریله موتی ایله قضاسی جائز اولمدیغی کبی بعد البیان اول جماعتك شهادتلریله
دخی قضاسی جائز اولمیه جغی نمایاندر نظیری ملك اوزره باعتبار الید شهادتدرکه برکمسنه یی برنسنه ده تصرف ملاك ایله
متصرف کوردکده اول نسنه آنك ملکیدر دیو شهادت ایلمك جائز ومقبولدر لکن شهادتی اول نسنه یی وجه مشروح
اوزره یدنده وتصرفنده کورمکه مبنی ایدوکنی قاضی یه اخبار ایلسه قاضی اول شهادتی قبول ایلمز کذلك معاینهٔ موتندن
اخبار ایلین کمسنه نك خبرینه دخی انجق اول خبرده متهم اولمدقده اعتماد اولنور بو قسه اول مخبر احد الورثه یاخود
موصی له بالمال اولق کبی اول خبرده متهم اولدقده اکا اعتبار واعتداد اولنماز که نفسنه جر مغنم بولنمغله اول خبرده فاسق
کبی متهمدر بوندنصکره بیلمك کرکدرکه قاضی اسیر ومفقودك مالرندن عورتلری ایچون مسلمه اولسون کتابیه اولسون
نکاحلری عند القاضی معلوم اولدقده نفقه ایله قضا ایدر که عورتك نکاحله نفقه یه استحقاقی زوجنه دینده
موافقتنی اقتضا ایلمز کذلك ابوین واولادی ایچون دخی مسلمین اولسونلر مشرکین اولسونلر نفقه لریله قضا ایدرکه
بسبب الولادة استحقاق نفقه نص ایله ثابت اولمغله اولدخی موافقت ادیانلرین اقتضا ایلمز اما مذکورین اختلاف
ادیان اوزره برزمان نفقه لرین استیفا ایتمشلر ایکن استیفالرندن اقدم اسیر ومفقود قتل اولندقلری اقامت بینه ایله
هویدا اولسه کرکدرکه قاضی استیفا ایلدکلری نفقه لرین آنلره تضمینله قضا ایلیه زیرا تقدیر مشروح اوزره
اخذلری بغیر حق واقع اولدیغی متبین واختلاف ملتله بینلرنده توارث جاری اولمدیغندن مأخوذی میراثندن
محسوب اولمق دخی غیر ممکندر کذلك مسئلهٔ مرقومه ده استیفاء نفقه لرندن اقدم اسیرك دار الحربده ارتدادی
اقامت بینه ایله هویدا اولسه ینه قاضی تضمینله قضا ایدر بوصورتده زوجه سی مأخوذیمی نفقهٔ عدتمدن
محسوب ایدیکز دیو نزاع ایدرسه بو قولنه التفات واستماع اولنماز زیرا عورت مرتد اوزره نفقه سی انجق مرتد

مطلب حکم الشهادة بالتسامع

مطلب الشهادة علی الملك لمن رأی انه یتصرف فیه تصرف الملاك

مطلب وجوب النفقة لا یتوقف علی اتحاد فی الدین

دار اسلامده بولندقجه استیجاب ایدوب دارالحربه لحوقندن صکره ایجاب اولنماز نظیری اولدرکه مرتد عورتنی
ثلاثا تطلیق ایدوب ارتداد ایله دارالحربه لاحق اوله بونده دخی عورت نفقه‌سنی بعد اللحوق استیجاب ایده‌مزکه
ارتداد اوزره دارالحربه حکم لحوقی حکم موتنه ملتحقدر واکر اسیر ایچون برشخص مقرك یدنده مال ودیعه‌سی
و برشخص مقر اوزره مال دینی ظاهر اولسه کرکدرکه قاضی زوجه واولاد ووالدینینك نفقه‌لرینی مال دیندن
تقدیر ایتیوب انجق ودیعه‌دن تقدیره مباشر اوله زیرا ودیعه امانت اولوب مودع ادعاء ضیاع ایلدکده تصدیق
اولنمغله مشرف اضاعت اولوب دین ذمت مدیونده مضمون اولمغله قرار واستدامت اوزره اولدیغندن
اسیره نظر و شفقت انجق نفقه‌لری ودیعه‌دن تعیین ایدوب مدیون دخی وقت آخرده انکار ایله اضاعت دیندن امین
اولمغیچون اقراری اوزره اشهاده مبادرت ایتمکه‌در لکن قاضی ودیعه‌سنی ید مودعدن اخذ و برموثوق به کمسنه‌نك
یدینه تسلیمدن صکره مدیونه نفقه‌لرینی دیندن اعطاء برله اراءتمکی رأی وتدبیر ایدرسه بو دخی تجویز وتقریر اولنورکه
قاضی هر نظر نفسندن عاجز ایچون ناظر تقویت مصیردر بوندن صکره مدیون بن امر قاضی ایله دیندن انفاق ایلدم
دیو ادعا ایدرسه بو دعواسنه بلا بینه اصغا اولنماز اما مودع بشقه درکه ودیعه‌دن انفاقنی ادعا ایلدکده یمینی ایله
تصدیق مدعی اولنور زیرا مدیون انجق ملك نفسندن ذمت داینده دین مضمون اولوب بعده دین داینله
تقاص اولنمق اوزره انفاق ایتمکله بو مثللو نفسی ایچون ذمت غیرده ادعاء دین ایلدیکنده بلا حجة قبول وتصدیقه
کسب استحقاق ایده‌مز اما مودع امین اولوب انجق مال غیری مالکینك یاخود مقام مالکنده قائم اولان قاضینك
امری ایله انفاق ایتمکله آنده قول مع الیمین قول امین اوله جغی بالاتفاق قدر کورمزمیسنکه قضاء دینی ادعا ایلدکده
بلا حجة مصدق اولمیوب مودع رد ودیعه‌یی ادعا ایلدکده یمینی ایله تصدیق اولنه جغی محققدر واکر مسئلهٔ مزبوره‌ده
مدیون ومودع امر قاضی ایله انفاق ایلدکلرندن صکره اسیر مذکور دار اسلامه کلوب مثلا نکاح عورتی انکار ایتمکله
عورتك نکاح اوزره بینه‌سی اولمدیغندن علمادن باب نکاحده استحلافه قائل اولنلرك قوللری اوزره اول اسیر بو عورت
بنم عورتم دکلدر دیو یمینه دخی اجتسار ایلسه اولبابده مدیون ومودع اوزره تمام مالی ایله رجوعه کسب اقتدار ایدر
زیرا قاضینك انفاقله امره ولایتی انجق نظر للغائب نکاحه مبنی اولوب نکاح دخی ثابت اولمامغله مدیون ومودع
ملك اسیری شرعا صحیح اولمیان امر ایله انفاق ایتمش اولدیغندن اوزرینه ضمانی متثبت اولور لکن بعد الضمان
مضمونی ایله انفاق ایلدیکی کمسنه اوزره رجوعه قادر اولورکه اول کمسنه اول مالی نفسی ایچون اخذ ایتمش اولمغله
مأخوذینه ضامن اوله جغی ظاهردر بو صورتده انفاق ایلین مدیون ومودع معسر بولنمغله اسیر اول مالی عورته
تضمین ایلمکه قصد شروع ایلسه بو معنی ودیعه‌ده مشروع اولوب دینده مشروع اولماز زیرا ودیعه‌ده عورت
عین مال اسیری اخذ نفسی اوزره انفاق ایتمکله اول مالده ضامنه اوله جغی ظاهردر امادینده مدیوندن انجق
مال مدیونی اخذ ایدوب دین اسیر هنوز ذمت مدیونده برقرار اولمغله اسیر ایچون عورته مال مدیونی تضمینه
سبیل اولمدیغندن انجق دینی مدیونندن مطالبه‌یه قادردر وصورت ودیعه‌ده اسیر اولا عورته تضمینی اختیار ایدوب
بعده آندن رجوعله تضمین مودعه شروع ایلسه بو رجوع وشروعی مشروع اولماز زیرا مودعله عورت حق اسیرده
غاصب وغاصب الغاصب منزلنه نازل اولملریله احدهمایه تضمینی اختیارندن صکره آندن رجوعله تضمین آخره
طالب اولمق باطلدرکه احدهمایه تضمینی اختیاری آخری ابراسی حکمنده داخلدر واکر مسئلهٔ مرقومه‌ده
اول اسیر نکاح عورتی انکار ایتمیوب انجق بن اکا قبل الاسر نفقهٔ مدت معلومه‌سنی اعطا ایتمشیدم یاخود بن آنی
قبل الاسر تطلیق ایدوب عدتی دخی منقضیه اولمشیدی دیو اقامت بینه‌یه ابتدار ایلسه بو بابده مدیون ومودع اوزره لزام
ضمانه قطعا کسب قدرت ایتمیوب انجق عورت اوزره مأخوذی ایله رجوعه اکتساب اقتدار ایدر زیرا مسئلهٔ متقدمه‌ده
مدیون ومودع اوزره وجوب ضمان انجق اصل نکاحله اقرارلرینه مبنی ایدیکه انکار ایتمش اوله‌لر ایدی قاضی آنلره
برشیئی انفاقله امر ایتمیه‌جکی بیاندن مستغنی ایدی صکره اسیر اوزره اقرارلرنده کذبلری ظاهر اولمغله اوزرلرنده
حکم ضمان متقرر اولدی اما بو مسئله‌ده اقرارلرنده کذبلری ظاهر اولمیوب انجق زوج اسیر کندو اوزرندن اسقاط
نفقه ایلین امر عارضی اثباته مباشر اولمشدر مسئلهٔ متقدمه‌نك نظیری اولدرکه ایکی شاهد زید عمروی خطأ قتل
ایلدی دیو شهادت ایتملریله قاضی دیتله حکم ایدوب ورثهٔ عمرو دیت عمروی استیفا ایتدکلرندن صکره عمرو حیا ظاهر
اولسه شاهدلر اول مالی ضامن اوله جقلری باهردر ومسئلهٔ ثانیه‌نك نظیری اولدرکه ایکی شاهد زید عمروی خطأ قتل
ایلدی دیو شهادتدن صکره مشهود علیه اولان زید عمرو مقتولك موتندن اقدم بنی هم جراحتندن وهم جراحتندن
حادث اولان موتندن عفو ایلدی دیو اقامت بینه ایله دفعه قیام ایلسه بونده شهود قتل اوزره ایجاب ضمان اولنماز پس

مسئلتین مرقومتین بو ایکی مقیاس اوزره قیاس اولنور واکر عورت مال اسیردن ادعاء نفقه ایتدکده مدیون ومودع بن
اکرچه بو عورتی تزوجنده نکاحنه حاضر اولمشیدم لکن صکره‌دن بونی تطلیق ایدوب ایتمدیکین بیلمزم دیسه قاضی
حالا عورتیدر دیدکلری صورتده اوزرلرینه انفاقله قضا ایتدیکی کبی بو صورتده دخی قضا ایدر زیرا ثبوتی معلوم
اولان نسنه‌ده دلیل مزیل بولنمادقجه اصل اولان بقادر وصکره اسیر کلوب بن بو عورتی قبل الاسر ثلاثا تطلیق ایدوب
عدتی دخی منقضیه اولمشیدی دیو اقامت بیان ایلدکده ایکی صورتده دخی مدیون ومودع اوزره ایجاب ضمان ایده‌مز
حتی صورت ثانیه‌ده اسیر کلوب مدیون ومودع اوزره احتجاج برله بونلر بو عورت حالا بنم عورتم اولدیغنی اوزرینه
اقرارلرنده کاذب ایدیلر اقرار کاذبلری سببیله مالمی بونلره تضمین ایده‌رم دیو عناد ولجاج ایلسه ینه آنلره
تضمینه ظفریاب علاج اوله‌مز وجهی اولدرکه مدیون ومودعك اصل نکاحی اقرارلری قاضینك انفاقله امرنده
کافی ایکن اقرارمز بورده نصکره حالا عورتیدر یاخود شمدی حالی معلوم ممیز دکلدر قوللری اولبابده محتاج الیه
دکلدر ومحتاج الیه اولمیان قولك شهادتده وجود وعدمی یکساندر واصل نکاحی اقرارلرنده صادقلر واسیر ایله
متصادقلر بنا علیه آنلر برشیئی ضامن اولمازلر نظیری اولدرکه برکمسنه فوت اولدقده برعورت کلوب بن آنك
عورتییم دیو دعوی واقامت بینه ایتمکله قاضی آنی میراثنه توریث ایلدکدنصکره سائر ورثه اول میت اول عورتی
صحتنده ثلاثا تطلیق ایلدی یکسنه اقامت برهان ایلسه‌لر بینه اولی کرك اصل نکاح اوزره شهادت ایلسونلر وکرك
یوم موتنده عورتی ایدی دیو شهادت ایلسونلر ورثه آنلره برشیئله تکلیف ضمان ایده‌مزلر زیرا اولبابده معتبر اولان
انجق اصل نکاحله شهادتلری ایدوکی ظاهر واول شهادتده صدقلری باهردر اما حکم ولاحکم نکاحه مغایردرکه
برحربی قبول اسلام ایدوب برکمسنه ایله عقد موالات ایلدکدنصکره حربی فوت اولدقده ایکی شاهد اشبو
کمسنه آنك مولاسی ووارثیدر که بوندن غیری وارثنی بیلمزز دیو شهادت ایتملریله قاضی اول کمسنه‌یی توریث ایلدکدنصکره
شخص آخر کلوب حربی اول کمسنه ایله ولاسنی منافضه ایدوب بعده بنمله عقد موالات ایتدکدنصکره فوت
اولمغله مولاسی ووارثی انجق بنم دیو دعوی واقامت بینه ایلسه قاضی مولای متقدمی وراثتدن اخراج ایدوب
مولای متأخری توریث ایدر بو صورتده مولای متأخر مال موروثنی دیلرسه قبض ایلین مولای متقدمه تضمین
ایدوب دیلرسه آنك شاهدلرینه تضمین ایدر زیرا شاهدلری مجرد اصل ولا اوزره شهادت ایدوب یوم موتنده
مولاسی ووارثیدر دیو شهادت ایتمیه‌لر ایدی قاضی میراثله قضایه مبادرت ایتمز ایدی شمدی اول شهادتلرنده
کذبلری متبین اولمغله ضامن اولملری ممکندر و بو بیانله مسائل مذکوره‌نك مدار فرقلری نمایان اولورکه
هر ماده‌ده که کذب شهود بعینه سبب استحقاق اولان نسنه‌ده مشهود اوله شهود معهودین مال مشهود بهی ضامنین
اولورلر اما کذبلری بعینه سبب استحقاق اولان نسنه‌نك غیریده متبین اوله آنده برشیئی ضامن اولمازلر والله اعلم

باب میراث القاتل من اهل الحرب واهل الاسلام

یعنی اهل حرب واهل اسلامدن اولان قاتل مقتولنه وارث اولوب اولمدیغنی تفصیلده باب واجب التحصیلدر
مسلمین ومشرکین قتال ایچون ترتیب صفوف ایتدکلرنده برمشرك مسلمیندن اولان قرنداشنه رمی سهم ایدوب سهمی
اکا اصابت وجرح ایلدکدنصکره اول مشرك قبول اسلام ایدوب بعده اول مسلم فوت اولوب قاتلی اولان
قرنداشندن غیری وارثی بولنماسه اولبابده جمیع میراثی اول قرنداشنه سالم قیلنور کذلك مسلم مشرکیندن اولان
قرنداشنه رمی سهم ایله جرح ایلدکدنصکره قبول اسلام ایدوب بعده فوت اولمش اولسه ینه قاتل مقتولنه
وارث اولمق لازم قیلنور اکرچه صورت ثانیه‌ده قتلی بحق حادث اولمشدر وانسان مورثنی قصاص ایچون یاخود
رجم ایچون قتلی کبی بحق واقع اولان قتلی حرمان میراثه باعث اولماز لکن صورت اولاده وجهی اولدرکه مشرك
اخ مسلمی انجق کندویه محارب ایکن قتل ایلمشدر و بزباب اثبات النسب من اهل الحرب من السبایا مسائلنده
بیان ایلدیك تأویل باطل حکم اثاءده تأویل صحیحه مخالف ایسه‌ده حکم قضاده ایکیسی یکساندر کورمزمیسنکه
کافر حربی حین قتالده مسلمی قتل ایتدکده صکره‌دن قبول اسلام ایلسه دخی قصاص ودیتی موجب اولمامقده
مسلم حین قتالده حربیی قتل ایلمك حکمنده داخل قیلنور واهل بغی واهل عدل دخی حکم مشروح اوزره
جاریلردرکه عادل مورث باغیسنی قتل ایلدکده بالاتفاق میراثندن محروم قیلنمیه جغی مجزومدرکه قتلی بحق
واقع اولمشدر کذلك باغی مورث عادلنی قتل ایلدکده عند ابی حنیفه ومحمد رحمة الله علیهما ینه محروم قیلنمازکه
باغینك تأویل فاسدی منعه‌یه مقرون اولدقده تأویل صحیحه ملحق ایدیکی باب مذکوردن معلومدر لکن عند
ابی یوسف رحمه الله تعالی مسئلهٔ اولاده قاتل مشرك وارث اولوب مسئلهٔ ثانیه‌ده قاتل باغی وارث قیلنمازکه

مطلب توارث اهل العدل واهل البغی اذا قتل احدهما صاحبه

باغی البته مسلم واحکام اسلامله مخاطب اولمغله عادلی قتلی البته قتل حرام محظوردر وحرمان میراث انجق
جزاء قتل محظوردر اما کافر احکام شرعله مکلف اولمدیغندن آنك قتلنه احکام شرعدن اولان حرمان
میراث تعلق ایلمز وقول ابی حنیفه ومحمد رحمهما الله تعالی اصحدر که باغیدن واقع اولان قتل تأویل ومنعه‌یی
حاوی اولمغله کافردن واقع اولان قتلله قصاص ودیتی موجب اولمامقده مساوی اولدیغی کبی حکم میراثده
دخی مساویدر بلکه حرمان میراثی موجب اولمامق دخی اولیدر که حکم قصاص ودیت نص متلوّ ایله ثابت
وقتلله حرمان میراث انجق خبر مروی ایله ثابت اولمغله نص تنزیلله ثابت اولان البته اقوی اولور اما اب وابن
دارالحربده قبول اسلام ایدوب دارالاسلامه خروجدن اقدم احدهما آخری قتل ایلمك بشقه‌در که آنده قتلنه
قصاص ودیت تعلق ایتمزسه‌ده مقتولندن برشیئه وارث اولمزو دارالحربده بولنان اسیرین مسلمین دخی عند
ابی حنیفه رضی الله عنه بو حکم اوزره جاریلردر زیرا مواضع مرقومه‌ده قصاص ودیت واجب اولمامق عند القاتل
معتبر اولان تأویله مبنی اولمیوب انجق متقوم دم اولان احراز بالدار بولنمادیغندندر و احراز بالدار بولنمامقدن قتلی محظور
اولمقدن من جمیع الجهات خارج اولمیوب بلکه بعض وجوهله محظور کوریلور امامسائل متقدمه‌ده قصاص ودیت
واجب اولمامق انجق عند القاتل معتبر اولان تأویله مبنی اولوب اول تأویلی فاسد ایسه‌ده حکم قصاص ودیتده منزله
تأویل صحیحه نازل اولمغله حکم میراثده دخی نازل قیلنور مؤلف عدالت سمات احسن الله تعالی الیه احسن الحسنات
دیر که لصوصدن یاخود اهل شدت وعصبیتدن برجماعت اهل عدلدن برجماعتله اقتتال ایلسه‌لر اولبابده عادل
جانب خلافده بولنان مورثی قتل ایدرسه اکا وارث قیلنور که قتلی بحق واقع اولمشدر اما مخالف بولنان
مورث عادلنی قتل ایدرسه آندن برشیئه وارث اولمز که بو قتلی من جمیع الوجوه حرام ومحظوردر حتی قتل مزبور
عمدا واقع اولمش ایسه اکا قصاص وخطأ واقع اولمش ایسه دیت وکفارت تعلق ایدر کذلك اصوصدن
ایکی فرقه بر بریله قتال ایتدکلرنده هر بری فرقهٔ اخرادن مورثنی قتل ایلسه آندن برشیئه وارث اولمز که بو قتلی
من جمیع الوجوه محظوردر حتی اکا عمدده قصاص وخطاده دیت وکفارت تعلق ایدر والحاصل کفارت وحرمان
میراثدن هر بری جزاء قتل محظور اولمغله احدهما ثابت اولدقده آخر دخی ثابت اولور بناء علیه دار الحربده
بولنان ایکی اسیرك ودارالحربده قبول اسلام ایلین ایکی حربینك بریسی آخری خطأ قتل ایلدکده قتلی کفارتی
موجب اولدیغی کبی حرمان میراثی دخی موجب اولور و باغیدن صادر اولان قتل عادل کفارتی موجب
اولمدیغی کبی حرمان میراثی دخی موجب اولماز والله تعالی اعلم

باب المرتد فی دار الحرب ومعه ولده * یعنی اولاد مرتدینی ایله دار الحربده بولنان مرتدك احکام میراثنده باب
دقیق الابحاثدر مؤلف مصیب الصواب صبت علیه سجال الاجر والثواب دیر که برکسنه بعض اولادیله معا
مرتد اولوب دار الحربه لاحق اولدقلرنده حکم میراثی جانب امامه رفع وانها اولنسه کرکدر که امام آنك میراثی
ورثهٔ مسلمینی بینلرنده تقسیم ایدوب اولادندن مرتد اولنلره میراثندن هیچ نسنه اعطا وابدا ایلمیه زیرا ارث انجق
ولایت اوزره مبنی اولوب مرتد ایچون برکسنه‌نك وراثتی ایله حکم وقضایه ولایتی اولمدیغی کبی کسنه دن اخذ
میراثده دخی ولایت یوقدر زیرا مرتد ایچون شرعا هیچ ملت اولمیوب میراثده ایسه البته ملت امر معتبردر
حتی عند اختلاف الملل حکم توارث غیر جاریدر بناء علیه مرتد برفرددن برشیئه وارث قیلنماز اما مرتد مزبورك
دار اسلامده وحین اسلامنده کسب ایلدیکی مالنه ورثهٔ مسلمینی بالاتفاق وارث اولورلر زیرا قاضی آنك دار الحربه
لحوقی ایله قضا ایتدکده همان موتی ایله قضا ایتمش اولور که اهل دار الحرب اهل دار اسلام حقلرنده میت ایله
علی سوادر لکن قضاء لحوقله حکم موتی عند ابی حنیفهٔ رضی الله تعالی عنه انجق وقت ردتنه مستند اولور که
حکم هلاکنه سبب انجق ردتیدر بناء علیه ورثهٔ مسلمینی انجق حال اسلامنده کسب ایلدیکی مالنه وارث اولورلر
وعند محمد رحمه الله تعالی ورثهٔ مسلمینی بعد الردة وقبل اللحوق کسب ایلدیکی مالنه دخی وارث اولورلر اما قول
ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه اوزره بو مالی فیئه ادخال اولنور زیرا مال مزبور وقت اسلامنده ناموجود اولوب
آنده توریث ورثه‌یی وقت اسلامنه اسناد قیلمق غیر ممکن اولمغله مال مزبوری وارثنه قضا ایلمك معناده مسلمی
کافردن وارث قیلمغی متضمن اولور اما دار الحربده کسب ایلدیکی مالی دار الحربده ردتی اوزره هالك
اولدقدن صکره انجق مرتد اولوب کندو ایله برابر دار الحربه لاحق اولان ولدینه تخصیص اولنور زیرا اول مالی
اهل حربدن ایکن کسب ایلمشدر واول ولدی دخی اهل حربدندر واهل حرب بربرینه وارث اولوب اهل اسلام
اهل حربه وارث اولماز واکر مرتد مرقومك بعض اولاد مسلمینی دخی معا دار الحربه لاحق اولمش اولسه اول دخی

عند ابی حنیفهٔ رضی الله عنه انجق کسب اسلامندن وارث اولوب کسب ردتندن وارث اولماز که مسلم قنده بولنسه
اهل دار اسلامدن عد اولنمغله ولد مسلمك دار الحربده بولندیغی حالی دار اسلامده بولندیغی حالی کبیدر
وذمی دخی نقض عهد ایدوب بعض اولادیله دار الحربه لاحق اولدقده تفصیل سابق آنده دخی متحقق اولور که
ذمی اهل دارمزدن ایکن فرض مذکور اوزره شمدی حربی اولمغله مرتد اولوب دار الحربه ملتحق اولان
مسلم ایله مساوی اولور که اختلاف دین کبی اختلاف دار دخی حکم توارثه مانع قوی اولور مؤلف دقیق النظر
اوصله الله تعالی الی خیر ما انتظر دیر که بر مسلم ارتداد ایله دار الحربه لاحق اولوب دار اسلامده مسلمه اولان عورتی
و بعضیلری مسلم و بعضیلری مرتد اولان اولادی قالوب هنوز قاضی لحوقی ایله قضا ایتمدین عورتینك عدتی منقضیه
واولادکارندن مرتد اولنلری بنه اسلامه راجع و بعض اولادی دخی اسلام یاخود ردت اوزره هالك اولمش اولسه
کرکدر که قاضی عدتی بعد اللحوق وقبل القضا منقضیه اولان زوجهٔ مسلمه ایچون کذلك یوم لحوقنده مسلمین
بولنان اولادی ایچون قضاء میراثله مالك اولوب بعد اللحوق قبول اسلام ایلین اولادینی میراثندن برشیئه مالك
ایلمیه وقول مذکور بزم کتاب السیر الصغیرده بیان ایلدیکمز اصل اوزره ابتنا اولنمشدر که ظاهر روایتده انجق
یوم لحوقنده اکا وارث بولنانلره اعتبار واعتنا اولنور اما ابو حنیفه رضی الله عنه دن روایت حسن بن زیاد
رحمه الله تعالی اوزره بو مثللو مسائلده انجق یوم ردتنده وارث بولنانلره اعتبار واعتنا اولنور که توریث المسلم
من المسلم تحقق ایلمك انجق توریثی وقت ردتنه مستند قیلمق اوزره بنا اولنور وابی حنیفه رضی الله عنه دن
روایت اخراده انجق لحوقیله یوم قضاده وارث بولنانلره اعتبار اولنور که توریث انجق میتدن اولوب مرتدك دخی
موتیله حکم اولنمق انجق قاضی لحوقیله قضا ایلدکده بدیدار اولور لکن قول اصح انجق ظاهر روایتده ذکر اولنان
رأی مرجحدر که سبب ارثك اصلی ردتی ایله منعقد اولوب تمامی انجق لحوقی ایله حاصل اولمغله بعد الانعقاد
وقبل التمام حاصل اولان مالی عند ابتداء السبب حاصل منزلنه نازل قیلنور کورمزمیسنکه مبیعده ملك مشترینك
اصل سببی عقد بیع اولوب تمامی قبضله حاصل اولمغله مبیعده بعد العقد وقبل القبض حاصل اولان زیادهٔ
منفصله حکم انقسام ثمنده وقت عقدده حاصل منزلنه نازل قیلنور پس مانحن فیه دخی اکا تماثلدر اما سبب مرقوم
لحوقی ایله تمام اولدقدنصکره قبل القضاء باللحوق حادث اولان اموالی عند ابتداء السبب حاصل منزلنه انزال
اولنماز نظیری اولدر که بر مکاتب ترك مال کثیر ایله فوت اولدقدنصکره بعض اولادی دخی فوت اولوب یاخود
بعض اولادی کافر ایکن مسلم یاخود عبد ایکن معتق اولدقدنصکره بدل کتابتی ادا اولنسه کرکدر که فضله سی
حین موت مکاتبده وراثته اهل اولان ورثه سنه عند اداء الکتابه فوت اولمشلر ایسه‌ده اعطا اولنوب حین موتنده
کافر یاخود عبد بولنانلره ایفا اولنمیه اکرچه قاضینك عتق مکاتبله قضاسی انجق عند اداء الکتابهٔ واقع اولور
اما باب توریثده حکم عتق وقت تمام سببده یعنی وقت موتنده ظاهر اولوب وقت قضایه توقف ایلمز پس حق
مرتدده دخی بویله‌در واکر مرتد مزبور هنوز دار اسلامده ایکن عورتینك عدتی اوچ حیضله منقضیه اولوب
بعده دار الحربه التحاق ایلسه اول عورت بعد انقضاء العدة مرتد مزبور قتل اولندقده میراثندن برشیئه کسب
استحقاق ایتمدیکی کبی بونده دخی کسب استحقاق ایده‌مز زیرا حکم ارثده معتبر اولان وقت لحاقنده بینلرنده
سبب ارث منعدم مدر اما مسئلهٔ سابقه بشقه‌در که آنده عورت زوجینك دار الحربه لحوقنده هنوز عدتنده برقرار
وزوجی دخی ردتله مشرف هلاك ایکن سبب فرقت اولان لحوقی اکتساب کندو طرفندن رسیدهٔ تمام اولمغله
فی حکم الفار اولمشدر وفار اولان کسنه‌نك عورتی حقنده بقاء عدت حکم توریثده مقام اصل نکاحه قائم ایدوکی
شهرتشعاردر مؤلف همام رفعه الله تعالی اعلی المقام دیر که زوج وزوجه معا مرتد اولوب بعده انجق زوج اسلامه
رجوع ایلسه عورت زوجندن بلا طلاق باین اولوب بینلریندن حکم توارث مرفوع قیلنور زیرا بو بابده فرقتلری
عورتك بعد اسلام الزوج کفر اوزره اصرار بنه احاله اولنوب عورتك ارتدادی موجب قتل اولمدیغندن مشرفهٔ
هلاك عد اولنمیوب اولوجهله فی حکم الفار قیلنمامش ایکن حتف انفها هالکه اولدقده زوجی اکا وارث
اولمیه جغی آشکاردر کذلك بو بابده فرقت جانب زوجه دن ظاهر اولمغله زوجی فوت اولدقده وارثه
اولمیه جغی امر باهردر واکر مسئلهٔ مفروضه‌ده انجق زوجه اسلامه رجوع ایتمش اولسه‌ینه فرقتلری عند
غیر محمد رحمه الله تعالی بغیر طلاق وقوع بولور وانقضاء عدتندن اقدم زوجی هالك اولدقده وارثه اوله جغی
بدیداردر که زوجك ردت اوزره بعد اسلام الزوجه اصراری زوجه سی مسلمه ایکن زوجك انشاء ردتی
حکمنده اعتبار اولنور ینه مؤلف همام دیرکه زوج وزوجه معا مرتد اولوب ولد صغیرلری ایله برابر

دار الحربه ملتحق اولدقلرنده عورت حامل بولنمغله التی آیدن اقلده وضع حمله بر والدلری دخی حادث اولسه بعد اللحوق میراثلری سائر ورثهٔ مسلمینلرینه تخصیص اولنوب صغیران مزبوران آنلردن برشیئه وارث قیلنمازلر زیرا دار الحربده برابر واقع اولملریله حکم ردتده ابوینه تابع اولمشلردر کورمزمیسنکه صغیرین مزبورینك سبیلری حلال کوریلوب بعد السبی فیئده ادخال اولنورلر ومرتد قطعا برکسنه‌یه وارث اولمدیغی قریبا بیان اولنمغله صغیرین مزبورین دخی وراثتله کامران قیلنمازلر وجواز سبیلری اوزره دلیل شول روایت اولنان اثر جلیلدرکه بنی ناجیه دین اسلامدن مرتد اولدقلرنده حضرت علی بن ابی طالب رضی الله عنه سبی ذراریلرینه قیام ایدوب بعده آنلری مصقلة بن هبیره نام کسنه‌یه یوز بیك درهمه بیعه اقدام ایلدی ینه دیرکه زوجین مرقومین دار الحربده کسب مال ایدوب هالك اولدقلرندنصکره اول دارك اهلی قبول اسلام ایله سرافراز اولسه‌لر بو صورتده میراثلرینی انجق صغیرین مزبورین احراز ایدرلر که حکما حربی اولدقلری معلوم وحربی حربی‌یه وارث اوله جغی امر مجزومدر واکر مسئلهٔ مرقومه‌ده هنوز قاضی لحاقلری ایله حکم ایتمدین زوجه قبول اسلامله ولد صغیرینی آلوب داراسلامه رجوع ایلدکدنصکره نزاعلری قاضی‌یه رفع وتقدیم اولنسه کرکدرکه قاضی میراث مرتدی سائر ورثهٔ مسلمینه ویروب اول عورت واول صغیرین ایچون برنسنه تعیین وتسلیم ایلمیه زیرا بو بابده معتبر اولان وقت لحوقنده عورت مرتده اولوب بطننده بولنان حملی دخی اکا تابع ایدی ودار الحربه لاحق اولان صغیر دخی موقع مرتده‌ده واقع ایدی پس حال اسلامنده کسب ایلدیکی مالدن برشیئه وارث اوله‌مزلر واکر برکسنه مرتد اولوب دار الحربه لاحق اولدقده زوجهٔ مسلمه‌سی دار اسلامده حامل بولنسه اول عورت ردت زوجندن صکره ایکی سنه‌دن اقلده وضع حمل ایدرسه اول ولدك نسبی مرتددن ثابت و ورثه سنده داخل قیلنور زیرا نکاحلرینك ردتله انقطاعی طلاق باین ایله انقطاعی منزلنه نازل اولمغله علوق ولد انجق ابعد اوقات امکانی اولان ایکی سنه‌یه مستند ومتصل قیلنوب نسب ولد مرتددن ثابت و ورثه سنده داخل قیلنور واکر مسئلهٔ مزبوره‌ده ردت زوجدن صکره دار الحربه لحوقندن اقدم عورت دخی مرتده اولمش اولسه‌ینه ایکی سنه‌دن اقلده حاصل اولان ولد وارث وثابت النسب اولوب انجق عورت وارثه اوله‌مز زیرا ارتدادی لحوقندن اقدم اولوب لحاق زوج حال ارتداد زوجه‌ده واقع اولمغله زوجه برشیئه وارثه اوله‌مز اما ولد مزبور بعد ارتداد الابوین دار اسلامده تبعا حکم اسلامده داخل اولمغله میراثه نائل قیلنور لکن زوجهٔ مرقومه‌نك ردتی زوجك دار الحربه لحاقندنصکره واقع اولمش ایسه زوجه دخی ورثه‌ده ادخال اولنور زیرا بعد لحاق الزوج ردتی موتی منزلنه انزال اولنوب وارثك بعد المورث موتی میراثی ابطال ایتمدیکی کبی بونده دخی ابطال ایلمزینه دیرکه برمسلمك نکاحنده برنصرانیه وار ایکن اول مسلم مرتد اولوب ردتندن صکره ایکی سنه‌دن اقلده نصرانیهٔ مزبوره‌دن برولد حاصل اولسه اول ولدك نسبی مرتددن ثابت و ورثه سنده داخل اولور زیرا نکاحلرینك ردتله انقطاعی طلاق باین ایله انقطاعی منزلنه نازل اولمغله علوق ولد ابعد اوقات امکانه مستند ومتصل قلنور وقبل ردة الاب حکم اسلامده دخولی دخی ظاهر اولمغله دار اسلامده بولندیغجه اسلام اوزره باقی ومتقرر قیلنور لکن زوجهٔ مزبوره نصرانیه اولمغله میراث زوجندن قطعا بهره دار اوله‌مزکه مرتد حکم میراثنده منزلهٔ مسلمده ایدوکی بدیداردر واکر برمسلمك جاریهٔ نصرانیه‌سی وار ایکن مرتد اولوب صکره اول جاریه‌یی استیلاد ایلسه اول ولد قطعا ورثه‌دن تعداد اولنماز زیرا علوقی انجق باباسینك حال ردتنده برنصرانیه‌ده حاصل اولمغله اول ولد بالغ اولوب اسلامی وصف ایتمدکجه حکم اسلامده داخل اولماز وکافر دخی میراث مرتده نائل قیلنماز ینه دیرکه زوج وزوجه معا مرتد اولوب ارتدادلرندنصکره آلتی آیدن اقلده آنلردن برولد حاصل اولسه اول ولد ورثه‌لرنده داخل قیلنورکه علوقی ردتلرندن اقدم ایدوکی متیقن اولمغله حکم اسلامده دخولی امر معیندر اما آلتی آی تمامنده یاخود دخی زیاده‌ده حاصل اولسه میراثلرینه واصل اوله‌مزکه علوقی ردتلرندن صکره حاصل اولمغله حکم اسلامده داخل قیلنماز حتی صغرنده وفات ایلسه جنازه‌سی اوزره اداء صلوة اولنماز و بو بابده مدت حملی آلتی آیه محمول اولمق انجق بین المرتدین حکم نکاحلری قائم الحصول اولدیغندندرکه ابعد الاوقات اولان سنتینه حمل اولنمق انجق عند الاحتیاجدر و بینلرنده نکاحلری قائم الحصول اولدقده عدم احتیاج ظاهر و بلا احتیاجدر وصغیر مرقوم ترك مالله هالك اولدقده ابوینی مرتدین اولوب مرتد اصلا برفرده وارث اولمامغله میراثندن برشیئه مالك اولمیوب میراثنه مسلمیندن قرنداشلری یاخود سائر ورثه‌لری متملك اولورلر زیرا میراثدن محروم اولدقلرنده حکم میتده اوله جقلری مجزومدر اما اول صغیرك مسلمیندن بعض قرنداشلری ترك مالله فوت اولسه نظر اولنور اکر ولادتی بعد ردة الابوین آلتی آی یاخود زیاده‌ده حاصل اولمش ایسه صغیر دخی حکم ردتده

داخل اولمغله ابوینی کبی میراثلرندن برشیئه واصل اوله‌مز واکر آلتی آیدن اقلده حاصل اولمش ایسه صغیر مزبور حکم اسلامده داخل اولمغله سائر اخوهٔ مسلمینی ایله برابر مسلم اولان قرنداشندن میراثه نائل اولور ینه دیرکه ابوین مرتدین دار الحربه لاحق اولوب بعده ارتدادلرندنصکره التی آیدن اقلده بر والدلری حادث اولوب اول ولد ترك مالله هالك اولدقدن صکره اول دارك اهلی مسلم اولسه‌لر آنك میراثی اخوهٔ مسلمینه ویریلیوب انجق ابوینه سالم قیلنور زیرا بو بابده ولد مرقوم حربی ایدوکی بی ارتیابدر کورمزمیسنکه صغیر مزبورك ولادتی دار اسلامده واقع اولوب ابوین مرتدینی آنکله برابر دار الحربه لاحق اولمش اولسه‌لر ابوینی کبی مرتد اوله جغی متحققدر پس ولادتی دار الحربده هویدا اولدقده حربی مرتد اوله جغی بطریق الاولی‌در واهل حرب اهل دار واحده اولدقلرنده بینلرنده حکم توارث اجرا اولنور کذلك ابوین مرقومین دار الحربده کسب ایلدکلری اموالی ترك ایله هالك اولدقلرندنصکره اول دارك اهلی مسلم اولسه‌لر میراثلری سائر ورثهٔ مسلمینه ویریلیوب انجق دار الحربده حاصل اولان ولدلرینه سالم قیلنور کورمزمیسنکه مسلمین اول مال اوزره استیلا ایلسه‌لر فیء اوله جغی متعیندر وفیء اولمغله مشرف اولان اموال میراث مسلمین اولمق غیر ممکندر پس وجه مشروح اوزره اهل حربدن اولان اولاد وابوینه میراث اوله جغی امر متبیندر مکر آنلر دخی اهل دار اخرادن اوله‌لر بو تقدیر اوزره آنلره دخی میراثدن هیچ نسنه اعطا اولنماز زیرا باب مواریث القتلی مسائلنده بیان ایلدیك که میان اهل حربده اختلاف دار مانع توریث اولمقده اختلاف ادیان کبیدر وعلی هذا بردارك اهلی مرتد اولوب دارلرنده احکام اهل شرکی اظهار ایتملریله دارلری دار الحرب اولدقدنصکره بعضیلری ترك مال کثیر ایله هالك اولسه میراثنه انجق کندو حالنده اولان وارثلری مالك اولورلر زیرا فرض مذکور اوزره هالك مزبور حربی ایدوکی مقرردرکه صکره‌دن دار الحرب اولان دار عن اصل دار الحرب اولان دار ایله برابردر کورمزمیسنکه مال مزبور اوزره استیلا واقع اولدقده البته فیئده داخل قیلنور بناء علیه اول میراثه کندو کبی اهل حرب اولان ورثه‌سی نائل اولوب ورثهٔ مسلمینی نائل قیلنماز والله تعالی اعلم

باب ما یوقف من امر المرتد ومالا یوقف من ذلك * یعنی تصرفات مرتددن توقیف اولنوب اولنمیانلری تقریبنده باب دقیق النظر قیقدر شیخ امام اعنی شارح همام اسبغ الله تعالی علیه سوابغ الانعام دیرکه برمبسوطده بسط و بیان ایلدیك که تصرفات مرتد وجوه اربعه اوزره تفصیل وتبیان اولنور بری اولدرکه بالاتفاق نافذدر استیلادی کبی وبری اولدرکه بالاتفاق باطلدر نکاحی کبی وبری اولدرکه بالاتفاق موقوفدر شرکت مفاوضه‌سی کبی وبری اولدرکه نفوذ وتوقفی مختلف فیه‌در بیع وهبه وعتق کبی زیرا عند ابی حنیفة رضی الله عنه نفس مرتد بین القتل والاسلام موقوف اولمغله بو تصرفلری دخی موقوف قیلنور وعند ابی یوسف ومحمد رحمة الله علیهما بونلر تنفیذ اولنورلر لکن عند ابی یوسف رحمه الله تعالی صحیحدن تنفیذی کبی تنفیذ اولنور اما عند محمد رحمه الله تعالی انجق مریضدن تنفیذی کبی تنفیذ اولنور حتی تبرعاتی دخی انجق ثلثدن اعتبار اولنوب وارث ایچون اقراری مریضدن صحیح اولمدیغی کبی صحیح اولماز کورمزمیسنکه مرتد هالك اولدقده عدت ایچنده بولنان عورتی حکم فرار ایله توریث اولنور حال آنکه حکم فرار ایله توریث انجق زوج مریضدن واقع اولور اما امرأهٔ مرتده بشقه‌درکه مالنده جمیع تصرفاتی امرأهٔ صحیحه‌دن نفوذی کبی بالاتفاق نافذدر زیرا نفس مرأه ردتله بین القتل والاسلام موقوفه دکلدرکه امرأهٔ حربیه قتل اولنمادیغی کبی مرتده دخی قتل اولنماز اما رجل مرتد بشقه‌در انجق امرأهٔ مرتده کرك حره وکرك امه آنی برکسنه قتل واعدام ایلسه قاتلنه دیت وکفارتدن هیچ نسنه الزام اولنماز زیرا حکم قتلده بمنزلهٔ الحربیه‌در بناء علیه امرأهٔ مرتده مسلمینله قتال ایتدکده حربیهٔ مقاتله کبی قتلی استحلال اولنور واکر برمرتد دار الحربه لاحق اولدقدنصکره هنوز قاضی لحاقی ایله قضا ایتمدین دار اسلامده بولنان عبیدینی اعتاق یاخود اول عبیدی دار الحربده بولنان برمسلمه بیع ایدوب ینه قاضی میراث ولحاقی ایله قضا ایتمدین قبول اسلامله دار اسلامه داخل اولسه اولبابده مجموع مالی اوزرینه رد اولنوب دار الحربده واقع اولان تصرفلری باطل اولورکه قضاء قاضی‌یه متوقف اولان انجق مالینك ملك ورثه‌ده دخولی اولوب زوال ملکی مجرد لحوقی ایله حصول بولمغله بعد اللحوق مالنده تصرفی حین تصرفنده مملوکی اولمیان ماله مصادف اولدیغندن صکره‌دن ملکنه عودت ایتسه دخی حکم نفوذدن عاطل ومنصرف اولور نظیری شول مشتری ایچون شرط خیار ایله بایعدرکه مبیعده تصرف ایلیه مبیع مرقوم فسخ مشتری ایله ملکنه عودت ایلسه دخی بایعك بعد البیع وقبل فسخ المشتری آنده تصرفی نافذ اولماز واکر دار الحربه لاحق اولان مرتد

داراسلامده ترك ايلديكى عبدى حقنده حرّالاصلدر ياخود فلانك عبديدر بن آندن غصب ايلدم ديو اقرار ايدوب بعده قبول اسلامله داراسلامه رجوع ايلسه بو اقرارى اقرار محض اولوب انشاء تصرف اولمديغندن معتبر ومسموعدر كه مقر مخاطبك ملكنه مصادف اولوب ياخود حين اقرارده ملكى دكل ايكن صكره‌دن مالك اولديغى اشياده اقرارى حق مقرده لازم ايدوكى مجزوم ومقطوعدر كورمزميسنكه بركمسنه آخرك عبدى حقنده حرالاصلدر ياخود فلانك مملوكيدر ديو اقرار ايتدكدنصكره اول عبدى ذى اليددن اشترا ايلسه اقرار سابقى نافذ اولوب بعد الاشتراء مجددا اقرارى مجراسنده اجرا اولنور پس بو دخى آنك كبيدر واكر برمرتد دارالحربه لاحق اولوب قاضى دخى لحوقيله قضا ومالنى ورثه‌سنه اعطادن صكره قبول اسلامله داراسلامه رجوع ايلسه مالندن ايادى ورثه‌ده بعينه قائم بولنانى اكا رد واعاده اولنور بو صورتده دارالحربده ايكن حريتنى اقرار ايلديكى عبدينى وارثى بيع ايتمش بولنسه بيع مذكور ملك وارثه مصادف اولمغله نافذ اولور لكن عبد مرقوم صكره‌دن بعض اسبابله اول مقرك ملكنه عودت ايلسه اقرار سابقى هنوز واقع اولمش منزلنده اعتبار اولنوب تنفيذنه مبادرت اولنور واكر قاضى لحاقيله قضا ايدوب هنوز مالنى ورثه‌سنه تقسيم ايتمش ياخود ايتمش ايكن قبول اسلامله عودت ايتمكله هنوز قاضى مالنى اوزرينه رد ايله قضا ايتمدين بعض عبدينى اعتاق ايلسه البته عتق باطل اولور كه قاضى لحاقيله قضا ايلدكده مالى ملك ورثه‌ده داخل اولمغله قاضى مجددا اكا رد ايله قضا ايتمدكجه ملك قديمنه واصل اولمز كورمزميسنكه وارث اول عبدى بعد رجوع المرتد هنوز قاضى رد ماليله قضا ايتمدين اعتاق ايلسه عتق نافذ اولوب مرتد ايچون آنى ضامن اولماعقده قبل رجوع المرتد اعتاقى حكمنى متضمن اولور پس بو بيانله عبد مزبور ملك وارث اوزره باقى ايدوكى نمايان اولمشدر وبو بيانله عبد مزبورده حالت مذكوره‌ده عتق مرتد نافذ اولمديغى دخى ظاهر وعيان اولمشدر كه عبد مزبوره اعتاق وارث ايله تمامه معتق اولمق ممكن اولدقده اعتاق مرتد ايله معتق اولمق غير ممكندر كه عتق البته حقيقت ملكى مستدعى ايكن عبد واحد وقت واحدده تمامه هم زيدك مملوكى وهم عمرونك مملوكى اولمق جائز اولمديغى متبيندر وهم وارث اول عبدى هنوز قاضى لحاقيله قضا ايتمدين اعتاق ايدوب صكره قاضى لحاقيله قضا ايتمش ويسه عتقى ملكنه سبقت ايتمكله نافذ اولمديغى كبى مرتد مزبور دخى بعد الرجوع هنوز قاضى ملكنى اوزرينه رد ايله قضا ايتمدين اعتاق ايسه ينه عتقى ملكنه سبقت ايتمكله نافذ اولماز واكر دارالحربه لاحق اولان مرتد داراسلامده ترك ايلديكى عبدينى بيع ياخود اعتاق ايچون بعث وكيل ايدوب وكيل دخى مصلحت مرقومه‌يى تكميل ايلسه كركدر كه قاضى صنع وكيلى جميعا ابطال وتعطيل برله عبد مرقومى ميراث ورثه قيلمقده قضاسنى تعجيل ايليه زيرا مرتد بعد اللحوق تصرفات مزبوره‌يى انشايه مالك اولمديغى كبى آنلرده توكيله دخى متملك اولمز وهم وكيلى تصرفده مقام مرتده قائم اولوب مرتدك عبد مزبورده حالت مزبوره‌ده قاضى لحاقيله قضا ايتمش اولسه‌ده ياخود قبل القضا قبول اسلامله رجوع ايتمش اولسه‌ده تصرفى باطل ايكن اول تصرف مباشرت وكيلله اولدقده دخى على كلا التقديرين عاطل قيلنور واكر مسئلهء مرقومه‌ده داراسلامده ايكن قبل الارتداد ياخود بعد الارتداد وقبل اللحوق دارالحرب توكيل ايدوب وكيل دخى لحاقندن صكره مصلحتنى تحصيل ايتمش ايسه بو صورتده قاضى لحوقيله قضا ايتمش ايسه عبد مزبور ميراث ورثه قيلنوب صنع وكيل تعطيل اولنور اما لحاقيله قضا ايتمدين قبول اسلامله رجوع ايتمش ايسه صنع وكيل جميعا تنفيذ وتكميل اولنور ومسئلهء مذكوره جناب مؤلفدن اشبو كتاب السير الكبير روايتنده وجه مشروح اوزره مأثوره درلر اما كتاب الوكالة روايتنده ديمشدركه وكالت البته موكلك ردتى ودارالحربه لحوقى ايله باطل اولور كه ردت منزلهء موته نازل وموت موكل البته وكالتى مبطلدر وهم مرتد دارالحربه لاحق اولدقده تصرف مرقوم ايچون انشاء توكيلى صحيح اولميه جق حالته انتقال ايتمكله قبل اللحوق توكيل ايلديكى وكيلى دخى وكالتى اوزره ابقا واكمال اولنماز لكن بو كتابدن مأثور اولان روايتك وجهى اولدركه مرتدك دارالحربه لحوقنده قبل القضا عبدندن ملكى زائل اولمقدن غيرى نسنه حاصل دكلدر ووكالت بعد الصحة مجرد موكلك زوال ملكى ايله باطل اولماز كورمزميسنكه بركمسنه عبدينى اعتاق ياخود بيع اوزره آخرى توكيلدن صكره موكل اول عبدى بركمسنه‌يه هبه وتسليم ايدوب بعده هبه‌دن رجوعله عبدى قبض ايلدكده ينه وكيلى وكالتى اوزره ثابت قيلنور مانحن فيه‌ده دخى دارالحربه لحوقله عبددن ملكى زائل اولور سه‌ده ينه وكيلى وكالتى اوزره مثبت قيلنور زيرا زوال ملكى زوال موقوفدر كه لحاقيله قضادن اقدم اسلامله عودت ايلدكده ينه ملكنه راجع اولوب لحاقيله قضا اولندقده ملك وارثه مصرف قيلنور پس حالت مرقومه‌ده ملك موكل موقوف اولمغله تصرف وكيل دخى موقوف قيلنوب قاضى مالنى ورثه‌يه توريثله قضا ايدرسه زوال ملكى تمام اولوب تصرف وكيل ملك موكله ملاقى اولمديغى

معلوم وبطلانى ظاهر ومعروف اولور اما قبل القضا عودت ايدرسه ملكى متقرر اولوب تصرف وكيلى دخى نافذ ومستقر اولور اما موكلك بعد اللحاق بنفسه تصرفى بشقه‌دركه آنده متصرف ايله متصرف فيه اولان عبد بينلرنده حقيقة وحكما تباين دارين حاصل اولمغله تصرفى باطل اولور ومعناى معهود عبد ايله معا دار اسلامده موجود اولان تصرف وكيلده غير موجوددر واكر مسئلهء مزبوره‌ده قاضى اول عبدى وارث ايچون قضادن صكره اول مرتد قبول اسلامله رجوع ايلدكده عبد مزبور يد وارثده بعينه قائم بولنمغله قاضى عبدى اكا رد ايله قضا ايتمش اولسه نظر اولنور اكر وكيلى بعد اللحاق وقبل القضاء للوارث بحسب الوكالة عبدى اعتاق ياخود تدبير ايلمش ايسه بو تصرفى تنفيذ وتقرير اولنور واكر بحسب الوكالة بيع وهبه وكتابت ايلمش ايسه بونلردن برينى تنفيذه مبادرت اولنماز فرق مسئلتين اولدركه عبد مزبورك فرض مذكور اوزره مرتده ملك قديمى اوزره رجوعى محقق اولدقده باعتبار الملك القديم تنفيذ عتق وتدبيرى حق مستحق اولور كورمزميسنكه قاضى لحاقيله قضادن اقدم رجوعنده نفوذ عتق وتدبيرى روايت محرره اوزره مجزوم ومقطوعدر پس عتق وتدبير حق مستحق اولدقدن صكره انتقاضى عديم الاحتمال اولمغله قاضينك عبدى وارث ايچون قضاسى آنلرى ابطال ايلمز اما هبه وبيع وكتابت بشقه‌دركه آنلر انتقاضه محتمل اولمغله قاضينك ملك عبدى وارث ايچون قضاسى آنلرى مبطل اولور وآنلر باطل اولدقدن صكره بلا تجديد عودتلرى غير قابلدر نكته‌سى اولدركه عتق وتدبير سبب استحقاق ولادر واستحقاق ولا بحسب المعنى ملكى ابطال اولميوب بلكه ملكى انها يعنى ابلاغ مرتبهء انتهادر ومرتد مزبور اسلامله رجوع ايدوب بعينه قائم اولان عبدنده قضاء قاضى ايله اصل ملكى عودت ايلدكده البته انها ايلديكى ولا ايله معا رجعت ايدر اما بيع وهبه ملكى قاطع ايكن ملكنك اكا قضاء قاضى ايله عودتى ينه عبدى وارث ايچون قضا ايله باطل اولان اول قاطع ملكك بعد البطلان عودتى متضمن ومستتبع اولمز واكر مسئلهء مزبوره‌ده قاضى عبدى وارث ايچون قضا ايلدكدن صكره وارث اول عبدى يدندن اخراج ايلمش اولوب بعده مرتد قبول اسلامله عودت واول عبدى يدنده بولنان كمسنه‌دن اشترا ايلسه ينه وكيلنك بعد اللحاق واقع اولان عتق وتدبيرى تنفيذ وامضا اولنور اكرچه جواب محرر بحسب الظاهر محل اشكالدركه عبد مزبور مرتد مذكوره تدبير وعتق ايچنده واقع اولان ملك قديميله واصل اولميوب انجق اكا سبب محدث ايله حادث اولان ملك ايله نائل اولمغله ملك قديمده واقع اولان عتق وتدبيرى باطل اولمق ظاهر حالدر اما مؤلف دقيق التدبير توجيه دلپذيرنده ديركه ملك مزبور من وجه حادث ايسه‌ده من وجه ايچنده تدبير وعتق واقع اولان ملك قديم اولوب ذى اليده اعطا قيلديغى ثمن دخى منزلهء فدايه نازلدر نظيرى شول عبد مأثورك مولاسيدركه عبدينى اهل حربدن اشترا ايلين كمسنه‌دن ثمنله اخذ ايتمكله ملك قديمنه اعاده قيلوب ويرديكى ثمنى حكم فداده داخل ايليه بو جهتله مرتد مزبورك عبدى ذى اليددن اشتراسى همان يد وارثده بولنوب قاضى آنى اوزرينه رد ايتمكله مساوى اولور وهم عتق وتدبير ايله استحقاق عبد ثابت اولوب محتمل النقض اولمامغله اول محلده مجددا ملكى ظاهر اولدقده استحقاق سابق هنوز قائم اولديغندن عتق وتدبيرى دخى ظاهر اولور نته كيم مملوك غير اولان عبدك حريتنى اقرار دنصكره آنى اشترا ايلين كمسنه حقنده حريت عبد ظاهر اولديغى كبى نظيرى اولدركه مرتد مزبور بعد الردة عبدينى بنفسه اعتاق وتدبير ايدوب بعده دار الحربه لاحق اولدقده البته قاضى اول عبدى وارثنه ميراث اولمق اوزره قضا ايدر بوندنصكره مرتد مزبور اسلامله عودت ايدوب عبد يد وارثده بولنوب قاضى اكا رد ايله قضا ايتمكله ياخود وارثدن اشترا ايلين كمسنه‌دن شراء جديد ايله ياخود وجه آخر ايله ملكنه راجع اولدقده عند ابى حنيفه رضى الله تعالى عنه ملك قديمنده ايقاع ايلديكى عتق وتدبيرى نافذ وواقع اولور پس مانحن فيه‌ده دخى بويله‌دركذلك مسئلهء مزبوره‌ده قاضى عبدى وارث ايچون قضا ايلدكدن صكره وارث عبدى مكاتب قيلوب بعده مرتد قبول اسلامله رجوع ايلسه ينه عبد اكا مكاتب اولمق اوزره اعاده اولنوب حكم شرعيده وارث آنى قبول اسلامله عودت ايلين مرتدك امرى ايله مكاتب قيلمش كبى اولوب اول مرتد ايچون مكاتب قيلنور وبو بيان ايله نمايان اولمشدركه مرتد قبول اسلامله عودت ايدوب مملوكى اكا عودت ايلدكده من جهة الحكم يدندن هيچ زائل اولمامغله سيان كورلور مؤلف واسع الجنان اسكنه الله تعالى فى وسيع الجنان ديركه برمرتد دار الحربه لاحق اولدقدنصكره برمسلمى توكيل ايدوب دار اسلامده ترك ايلديكى رقيقلرين اعتاق ياخود تدبير ايچون ارسال ايلدكده وكيل مزبور برشيئه مباشرت ايتموب قاضى دخى لحاقيله قضا ايتمشيكن مرتد اسلامله رجوع ايلدكدن صكره فعل مرقومه شروع ايلسه اول فعلى باطل وغير مشروع اولور زيرا بو بابده اصل توكيلى باطل ايديكه موكلك اول تصرفده بنفسه مباشرتى صحيح

مطلب الوكالة الباطلة لا تنقلب صحيحة

دكل ایكن حاصل اولمشیدی ووكالتده جهت بطلان متعین اولدقدنصكره صحته قطعا منقلب اولمیه جغی
متبیندر اما مسئلهٔ مزبوره ده اول مسلمی ردتندن مقدم یا مؤخر هنوز دار اسلامده ایكن توكیل ایتمش اولسه
اول بابده وكیلك تصرفی تنفیذ وتكمیل اولنور زیرا اصل توكیلی صحیح اولوب مجرد موكلك دار الحربه
لحوقی ایله باطل اولمامغله قبل قضاء القاضی مسلما عودت ایلدكده لحاقی عن اصل غیر حاصل كبی اولور
اما مسئلهٔ مفروضه ده قاضی لحاقیله قضا وميراثی تقسیم دنصكره اسلامله رجوع ایتمش اولسه نظر اولنور
اكر وكیلنك رقیقنده تصرفی قاضینك رقیقلری مرتد اوزره رد ایله قضاسندن مقدم واقع اولمش ایسه
اول تصرف باطل وضایع اولور واكر آندن مؤخر واقع اولمش ایسه نافذ وواقع اولور زیرا اكرچه وكالت
بعد الصحة موكلك زوال ملكی ایله باطل اولماز اما ملك رقیقك مرتده عودتی انجق اوزرینه رد ایله قضاء
قاضی ایله حاصل اولمغله تصرف وكیل قضاء قاضی یه سبقت ایلدكده ملك موكله مصادف اولمدیغندن
باطل اولور كورمزمیسنكه اول تصرفه موكل بنفسه مباشرت ایلسه ینه باطل اولور اما تصرف وكیل بعد القضا
واقع اولدقده ملك موكله مصادف اولمغله نافذ اولور نظیری اولدركه بركسنه عبدینی بیع یاخود اعتاق ایچون
آخری توكیلدنصكره اول عبدی بنفسه بیع ایدوب بعده مشتری خیار شرط ورؤیت وعیبدن بری ایله
قبل القبض یاخود بعد القبض قضاء قاضی ایله اوزرینه رد ایلدكدن صكره وكیل مزبور تصرفه شروع ایلسه
بو بابده تصرفی نافذ ومشروع اولور زیرا وكالت سابقه باقیه دركه ملك موكل زائل اولدقدنصكره عبد موكله
ملك قدیم اوزره رجوع ایلمشدر اما موكله شراء مستقبل ایله رجوعی بشقه دركه آنده ملكی من جمیع الوجوه حادثدر
نكته سی اولدركه موكل وكیلنی انجق حین توكیلده موجود اولان ملكنده تصرفه توكیل ایلمشدر بناء علیه
اول محلده بعد التوكیل حادث اولان ملكنده تصرفی تنفیذ وتكمیل اولنماز اما وكیل مزبور موكل بنفسه بیع
ایلدكدن صكره هنوز مشتری عبدی خیار ایله رد ایتمدین تصرفه شروع ایتمش اولسه اول تصرف عبده
ملك موكلدن خارج ایكن وقوع بولمغله نافذ ومشروع كوریلمز كورمزمیسنكه مشتری حالت مرقومه ده
اول عبدی اعتاق ایلسه عتق البته طرف مشتریدن واقع اولور بویله ایكن وكیل بایعك تنفیذ عتقی نه وجهله جائز
وواسع كوریلور ینه دیركه بر مرتد دار اسلامده ایكن بركسنه یی عتق عبدینه توكیل ایدوب دار الحربه لاحق
اولدقدنصكره قبل القضاء باللحوق وكیلی عبدی اعتاق ایلیوب بعده مرتد اسلامله رجوع ایتمش اولسه
بو صورتده وكیلك جمیع صنعی جائز ومشروع كوریلور زیرا لحوقنه قضاء قاضی متصل اولمدیجه موقع عدمده
واقع اولمغله وكیلك نفوذ تصرفنه مانع اولماز اما سبقت ایلین مسئلهٔ نظیرده موكلك عبدی بنفسه بیعی
بشقه دركه اول بابده عبد بر حالته بالغ اولمشدركه آنده موكلك غیری اولان مشترینك عتقی نافذ وسائغ اولمشدر
پس حالت مرقومه ده وكیل بایعك عتقی نافذ وسایغ كوریلمز اما بو بابده مجرد لحاقله قبل قضاء القاضی عبد
مزبور موكلك غیریلرینك عتقی كندوده نافذ اوله جق حالته بالغ اولمامشدركه حالت مرقومه ده وارث موكلك
دخی اعتاقی نافذ وسایغ دكلدر بناء علیه مرتد قبول اسلامله رجوع ایتدكدن صكره دخی وكیلنك اعتاقی
نافذ وسائغ كوریلور اما لحاقیله قضادنصكره اعتاقی بشقه دركه اول بابده عبد مزبور كندوده عتق وارث
نافذ اوله جق حالته واصل اولمغله حالت مزبوره ده وكیل مرتدك عتقی البته باطلدر ینه دیركه اكر بر مرتد
قبل الردة یاخود بعد الردة هنوز دار اسلامده ایكن عبدینه تجارتی ایچون اذن ویروب بعده دار الحربه لاحق
اولدقدنصكره عبد تجارتله تصرف ایلسه اول تصرفی موقوف قیلنوب اكر قاضی لحاقیله قضا ایتمدین
قبول اسلامله رجوع ایدرسه تصرفی نافذ اولوب عبد دخی علی حاله مأذونیتله معروف قیلنور واكر قاضی
لحاقیله قضا ایدرسه عبدك تصرفی باطل اولوب مأذونیتدن دخی ممنوع ومصروف قیلنور زیرا تجارتی ایچون
اذنی مأذونده قیام ملكله مشروط ایكن لحاقی ایله ملكی زوال موقوف ایله زائل اولمغله اذن عبدده دخی توقف
حاصل واول توقفدن تصرف عبدده دخی توقف حاصل اولور بوندنصكره اسلامله قبل القضا عودت
ایدرسه عبدده ملكی كالسابق متقرر اولمغله عبدك تصرفی نافذ واذنی علی حاله مستقر اولور اما قاضی
لحاقیله قضا ایتدكده حكم زوال ملكی متقرر اولمغله عبد اوزره دخی حكم حجر مستقر اولور بوندنصكره اسلامله
عودت وعبدی ملكنه رجعت ایلدكده عبددن حكم مأذونیت مرفوع اولور مكر اذن جدید ایله اذنه شروع
یلیه زیرا حكم اذن محتمل النقض اولمغله قاضی لحاقیله قضا ایتدكده منتقض اولوب تجدید ایتمدكجه قائم
ومنتهض اولماز ومؤلف بلاغت نهاد اشبو مسئلهٔ اذنی انجق سبقت ایلین مسئلهٔ وكالتی ایضاح ایچون

مطلب تأجیل المرتد الاختلاف فی وجوب

ابراد ایلمشدر بوندنصكره مسئلتین مزبورتین اوزره مسئلهٔ مضاربه یی دخی ترتیب وشو وجه اوزره
تنقیح وتهذیب ایلمشدركه رب المال ردتله دار الحربه لاحق اولدقدنصكره مضارب بی مالده تصرف ایدوب
مرتد دخی هنوز قاضی لحاقیله قضا ایتمدین قبول اسلامله راجع اولسه اول تصرف وجه مضاربه اوزره نافذ اولوب
ربحلری بینلرنده شرطلری اوزره واقع اولور اما صورت مفروضه ده قاضی لحاقیله قضا ایتمش اولسه اول تصرفدن
ربنسنه وجه مضاربه اوزره تنفیذ وامضا اولنمایوب تصرفی انجق نفسی ایچون واقع اولمغله رأس ماله ضامن
وربح وخسرانی نفسنه راجع قیلنور بوندن صكره مرتد مزبور اسلامله رجوع ایلسه حكم مزبور قطعا متغیر
اولمازكه بیان مشروح اوزره قاضی لحاقیله قضا ایتمكله بطلان مضاربه متقرر اولمشدر واكر مرتد مزبور هنوز
قاضی لحاقیله قضا ایتمدین ینه مرتد اولدیغی حالده دار اسلامه راجع اولسه بو صورتده دار الحربه لحوق
فی حكم العدم واقع اولور ولحاقندن اقدم مضاربینك تصرفی قول محمد رحمه الله تعالی اوزره وجه مضاربه
اوزره نافذ اولوب قول ابی حنیفه رضی الله عنه موقوف اولدیغی كبی وجه مشروح اوزره عودتندن صكره
تصرفی دخی اختلاف معهود اوزره معلوم ومكشوف اولور واختلاف مرقومك مداری مرتدك بعد الردة
وقبل اللحاق بنفسه تصرفاتنده ابتداء بابده علی الاجمال بیان ایلدیكمز اختلاف ایدوكی بدیدار در لكن قاضی
لحاقیله قضا ایلدكدنصكره ینه مرتد اولدیغی حالده عود وقفول ایلسه بو صورتده مالندن برشیئه سبیل وصول
بوله مز زیرا قضاء قاضی ایله حكم میتده اولوب اول حكمك سببی دخی ردت اولمغله سبب مزبور آنده باقی اولدقجه
داریمزه عودت ایتسه دخی حكم میت آنده باقی اوله جغی ظاهر ومثبتدر بناء علیه مال مزبور وارثنه ایصال اولنوب
مرتد مسفور اكار وجهله ظفریاب اتصال اوله مز كورمزمیسنكه قبول اسلامله عودتنده دخی قاضی عین مالنی
اوزرینه رد ایله قضا ایدنجیه دك ملك وارثده ابقا اولنور پس ردتله عودتنده ابقاسی بطریق الاولی درحق
بو صورتده قاضی مالنی اوزرینه رد ایله قضا ایتمیوب همان اوزرینه عرض اسلامله ابتدا ولدی الامتناع قتل
واعدامله انتها ایدر بو صورتده قاضی یه التجا ایله بنم مالمی اوزریمه رد قیل وبنی دار اسلامده بر مدت تأجیل قبل
تاكه بن كندو امر مده نظر وتأمل ایده یم دیو رجا ایلسه كركدر كه اسلامی خصوصنده آنی انجق اوچ كون
تأجیل ایدوب آندن زیاده ایله تأجیله قطعا اجترا ایلمیه وبز بو مسئله یی باب مایكون امانا ومالایكون علی شرط
بشرطه مسائلی میاننده ذكر وبیان ایدوب اولبابده حضرت عمر رضی الله عنه ابو موسی الاشعری رضی الله عنهك
بر مرتدی بلا امهال قتل ایلدیكنی استماع ایلدكده نیچون آنی بر موضعده اوچ كون حبس واوزرینه قپوسنی
چاتور ایله صوابوب یعنی محكم سد وبند ایدوب اكا هر یوم بر اتمك ویرمدیكز زیرا مأمول اید یكه اسلامه
رجوع ایده ایدی دیو توبیخ ایلدیكنی روایتله اقامت برهان ایلدیك وكركدر كه قبول اسلام ایتمدكجه قاضی آنك
مالندن برشیئی اوزرینه رد وتسلیمه اقدام ایلمیه زیرا قریبا بیان ایلدیك كه قضاء قاضی ایله حكم هالكده داخل
اولمشدر وحكم حیاته انتقالی انجق قبول اسلامله حاصلدر پس اظهار اسلام ایتمدكجه مالندن برشیئی اوزرینه
رده اقدام اولنماز وتأجیل مرقوم بزم عندمزده امر مستحبدر یوقسه واجب دكلدر حتی قاضی ایچون اسلامدن
ابتداء امتناع عنده بلا تأجیل قتلی جائزدر وهیچ محذوری موجب دكلدر وامام شافعی رحمه الله تعالی بو بابده
مخالفت ایدوب تأجیلی ایجاب ایلمشدر وبز باب مرقومده اختلاف مذكوری بیان وجوابنی دخی ذكر واعلان
ایلمدیك وكر بر عورت ردتله دار الحربه لاحقه اولوب قاضی دخی میراثنی ورثه سنه قضادن صكره ینه ردت اوزره
داریمزه امانله رجوع وطلب مالنه شروع ایلسه قاضی آنك مالندن برشیئی اوزرینه رد ایلمك مشروع اولماز
زیرا قضاء قاضی ایله هالكه اولدقدنصكره سبب حیات حكمیه سی اولان اسلامنی اظهار ایتمدكجه مالندن
برشیئی اوزرینه رد اولنمق جائز وسزاوار اولماز اما ردتله عودتی لحوقیله قضادن اقدم واقع اولمش ایسه نظر اولنور
اكر عودتی بلا امان واقع اولمش ایسه اول عورت فیء مسلمین قیلنور زیرا لحوق دار الحربله حربیه اولمشدر وحربیه
داریمزه بلا امان دخول ایلدكده فیء مسلمین قیلنور واول عورت فیء مسلمین قیلندقدن صكره میراثی ورثه سی
بینلرنده تقسیم اولنور زیرا رق حكم تلفده وحریت حكم حیاتده اولمغله عورت مزبوره فیء قیلندقده حكم
هلاكده دخول ومالكیت ماله اهلیتدن خروج ایلمشدر پس مالی ورثه سنه میراث قیلنور واكر عودتی امانله
واقع اولمش ایسه بو صورتده مالنده دیلدیكی كبی متصرفه اولوب انجق كندو حبس واسلام اوزره اجبار اولنور
زیرا فرض مشروح اوزره قبل القضا امانله عودت ایلدكده دار الحربه لحوقی كالعدم اولمشدر وقبل اللحاق
عورتك مالنده جمیع تصرفی نافذ اولدیغی كبی عودت مشروحه دن صكره دخی نافذ در انجق صورت اولاده

قبل اللحوق استرقاق اولنماديغى دار استرقاق اولميان اهل دار بمزدن اولديغندندر صكره دار الحربه لاحقه اولوب
اهل دار الحربه ملتحقه اولدقده تفصيل مشروح اوزره فيصل ويروب حكم ايدرزكه بلاامان عودت ايلدكده
استرقاق اولنور وامانله عودت ايلدكده اعطاء امان مانع استرقاق اولمغله قبل اللحوق بولنديغى حالته اعاده
والحاق اولنور واكر برمرتدر دتندن مقدم ياخود مؤخر دار اسلامده ايكن عتق عبدينى مجئ يوم النحره تعليق ايله
اذاجاء يوم النحر فانت حر ديدكدنصكره دار الحربه لاحق اولوب هنوز قاضى ميراثى ورثه سنه قضا ايتمدين
يوم النحر حلول ايلسه بوصورتده حكم عتق موقوف قيلنورزيرا حلول يوم النحر ايله شرطى موجود اولدقده
محل عتقده ملكى قائم اولمدقجه عتق نافذ اولماز وبزقريبا بيان ايلديككه دار الحربه لحوقله عبددن زوال ملكى
موقوف قيلنور پس حكم عتق دخى موقوف قيلنور بوندن صكره لحوقيله قضادن اقدم قبول اسلامله
عودت ايدرسه عتق نافذ اولور اما مسئلۀ مفروضه ده حلول يوم النحر قضاء قاضيدن صكره اولوب يوم مرقومك
حلولنده عبد مزبور ملك وارثده بولندقدنصكره مرتد مرسوم قبول اسلامله عودت ايلسه بوصورتده قاضى
اول عبدى اوزرينه رد ايلسه دخى آنده عتق اصلا نافذ اولماز زيرا معلق بالشرط شرطك وقت وجودنده ابتداء
انشا ايله منجز حكمنده در وبزقريبا بيان ايلديككه قاضى لحاقيله قضادن صكره عبدينى على وجه التنجيز اعتاق
ايلسه عتقى بهرحال باطل اولور پس معلق بشرط دخى آنك كبيدر اما حلول يوم النحر هم قضاء لحوقدن وهم اسلامله
عودتندنصكره ايسه نظر اولنور اكر حلول يوم النحر قاضينك عبدى اوزرينه رد ايله قضاسندن دخى صكره ايسه
عتقى جانب مرتددن نافذ اولور زيرا تعليق صحيح ايدى وشرطى دخى حال ملكنده متحقق اولدى واكر حلولى قضاء
مرقومدن اقدم ايسه عتق اصلا نافذ اولماز زيرا شرطى متحقق اولدقده عبد مزبور ملكنده دكلدر كه قضاء
مرقوم بولنمادقجه عبد آنك ملكنه عودت ايلمز پس عتقى دخى نافذ اولماز واكر حلول يوم النحر لحاقدن مؤخر
وقاضينك لحاقيله قضاسندن مقدم اولوب صكره قاضى لحاقيله قضا وعبدى وارثنه افضا ايلسه وارثك اول عبدده
جميع تصرفى نافذ اولور زيرا بزباب متقدم قريبده بيان ايلديككه قضاء لحوقله تقرر زوال ملكى انجق وقت
لحوقدن نمايان اولور ومانحن فيهده وجود شرط لحوقدن مؤخر اولمغله عتقى جانب مرتددن نافذ اولماز
ووقت لحوقنده مملوك وارث اولمغله آنده تصرف وارث نافذ اولور اما صورت مفروضه ده وارث هيچ تصرف
ايتمدين قبول اسلامله رجوع ايتمكله قاضى عبدى اكا رد ايلسه بوبابده عتقى جانب مرتددن نافذ اولور زيرا
وجود شرط حال توقف ملكنده تحقق ايلمشدركه تمام زوالى انجق قضاء لحوقله حاصل ايكن مانحن فيهده
وجود شرط قضاء لحوقدن اقدم واقع اولمشدر بناء عليه اول شرطله عبدده ملكنه رجوع ايلدكده
استحقاق عتق البته ثابت اولور حال آنكه عبد اكا ملك قديم اوزره رجوع ايلمشدر وبوصورتده وارث عبدده
عقد كتابتله تصرف ايتمش اولسه دخى ينه قاضى عبدى مرتده رد ايلدكده عتقى جانب مرتددن نافذ اولور
زيرا عبد بعد كتابة الوارث مرتده ملك قديمى اوزره رجوع ايتمكله آنك عتقى نافذ اولوب نفوذ عتقله كتابتدن
مستغنى اولمغله آندن بدل كتابت ساقط اولور واكر برمرتد جاريه سنه اذاجاء يوم النحر فانت حرة ديدكدنصكره
دار الحربه لاحق اولوب قاضى دخى اول جاريه يى وارثنه قضا ايتدكدنصكره وارث آنى اعتاق ايدوب بعده
جاريه دخى ردتله دار الحربه لاحقه اولمغله سبى اولنسه اول جاريه شول مرتده اولوب دار الحربه لحوقندنصكره
سبى اولنان حرۀ اصليه منزلنه تنزيل وآنك كبى فئ قيلنوب اسلام اوزره اجبار وتنكيل اولنور بوصورتده جاريه
قبول اسلام ايلدكدنصكره مرتد مزبور دخى اسلامله رجوع واول جاريه يى مجددا اشترا ايدوب جاريه
بو اشترا ايله ملكنده ايكن يوم النحر حلول ايلسه جانب مرتددن عتقى بروجهله نافذ اولماز اما مسائل سابقه
بجميعها بشقه در كه مرتدك اذاجاء يوم النحر فانت حرة قوليله عتقى ملكنى نهايتنه موصل ايدى حال آنكه
جاريه ده عتق وارث نافذ اولدقده مرتدك جاريه ده ملك سابقى بالكليه باطل ومنتهى اولمشدر پس اشترا ايله
حاصل اولان ملكى من جميع الوجوه ملك حادث اولمغله نفوذ عتقه باعث اولماز ومسئلۀ مزبوره زفريه در
يعنى امام زفر رحمه الله تعالى نك ائمۀ سائرين رحمة الله تعالى عليهم اجمعينه مخالفت قيلديغى مسائلدندر
اصل اختلافلرى شول ماده ده دركه بركسنه جاريه سنه اذا دخلت الدار فانت حرة ديدكدنصكره جاريه يى
قبل دخول الدار اعتاق ايدوب صكره جاريه ردتله دار الحربه لحوقندنصكره سبى اولنوب بعده اول كسنه
ملك جديد ايله اكا مالك اولدقدنصكره داره دخول ايلسه عند الائمه عتقى نافذ اولميوب انجق قول زفر
رحمه الله تعالى اوزره نافذ اولور والله تعالى اعلم

مطلب ان هذه المسئلة زفرية

باب المرتدين كيف كان الحكم فيهم * يعنى مرتدين ومرتداتى قتل وابقاده لازم اولان معاملاتى جامع
باب كثير المنافعدر مؤلف عدالت افزا جزاه الله تعالى عن المسلمين احسن الجزاء ديركه نعوذ بالله تعالى مرتد اولان
رجل حر اولسون عبد اولسون قبول اسلامدن امتناع ايدرسه البته قتلنه اسراع اولنور قال عليه السلام
من بدل دينه فاقتلوه يعنى اول كسنه كه دين اسلامى دين آخره تبديل ايليه سز آنى قتل ايديكز وحديث
مذكورده كلمۀ من احرار وعبيده شاملدر وعبد مرتد اولدقده مولاسى ديلرسه آنى بنفسه قتل ايلمك
مشروعدر كه عبد الله بن عمر رضى الله عنهمانك بر عبدى تنصر ايلدكده قتلنه بنفسه شروع ايلمشدر
وهم عبد ردتله حكم قتلده تحت امانده داخل اولميان عبد له حربيده نازل اولمشدر كه بومثللو حربيده
مباشرت قتل هرمسلم ايچون جائز وقابلدر لكن جانى امامه رفع ايدوب اكا قتل ايتديرمك افضلدر كه قتل مرتد
معناى حدى متضمن واستيفاء حدود انجق عهدۀ امامه محولدر اما مرتده اولان عورت حره اولسون
امه اولسون قتل اولنماز انجق حره ايسه حبس واسلام اوزره اجبار اولنور واكر امه ايسه اصحابى خدمته
محتاج اولدلر ايله اصحابنه تسليم اولنوب اصحابى آنى هم استخدام وهم اسلام اوزره اجبار ايدرلر زيرا حبسى انجق
لحق الله تعالى در ومولاى محتاجينك خدمتده بولنان حق غنى مطلق اولان الله تعالى نك حبسنده اولان
حقى اوزره مقدمدر واكر بررجل مرتد اوزره عرض اسلامله استتابه اولنوب اول دخى قبول اسلامله اظهار
توبه ايلدكدنصكره بالدفعات ينه مرتد وينه تائب اولسه معاملۀ مرقومه بيك كره تكرر ايلسه دخى ينه توبه سى
عند المسلمين قبول اولنور وقول ابراهيم النخعى دخى بويله در اما حضرت على وعبد الله بن عمر رضى الله تعالى
عنهم ديرلر ايدى كه اوج كره ده توبه سى قبول اولنوب دوردنجى ردتنده البته قتل اولنور وقول مذكورده
دليللرى ظاهر نظم جليلدركه قال الله تعالى ان الذين آمنوا ثم كفروا ثم آمنوا ثم كفروا ثم ازدادوا كفرا لم يكن الله
ليغفر لهم ولا ليهديهم سبيلا يعنى على التحقيق شول طائفۀ يهود كه حضرت موسى عليه السلامه ايمان ايدوب
بعده عبادت عجل ايله كافر اولوب بعده حضرت موسى عليه السلام آنلره عودت ايلدكده ينه ايمان ايدوب
صكره حضرت عيسى عليه السلامى تكذيبله ينه كافر اولوب بعده حضرت محمد عليه الصلوة والسلامى
تكذيبله ازدياد كفر ايده لر ياخود على التحقيق شول كسنه لر كه آنلردن ارتداد بالدفعات تكرر ايدوب بعده
كفر اوزره اصرار وطغيانده ازدياد تمادى ايده لر الله تعالى حسب العادة العلية مغفرتلرين وسبيل حقه
هدايتلرين مراد ايديجى اولمدى مترجم فقير ديركه بونظم كريمده مدعاى مشروح اوزره دلالت جواب آيتدن
قطع نظر ايله تفسير ثانى اوزره ظاهر وتفسير اول اوزره غيرظاهردر وبومثللو محل احتمال اولان ادله حكم قتل اوزره
دلالتدن قاصره در انتهى وبردليللرى دخى اولدركه مرتد مسفورك ظاهر حالى مستهزى اولوب توبه سنده صادق
اولمديغى اظهار ايلكله مرۀ رابعه ده قتلنه ابتدار اولنور لكن بزم مذهبمزده اولان قول اول اوزره قل للذين كفروا ان ينتهوا
يغفر لهم ما قد سلف نظم بشارت اشتمالى ايله استدلال ايدرز يعنى يا محمد كافر اولان كسنه لر ايچون بن اخبار قيل كه
اكر دخول اسلامله كفرلرندن منتهى اولورلرسه آنلر ايچون سبقت ايلين كفرلرندن بلرى مغفرت اولنور وردليلمز
دخى اولدركه مرتدك ضميرينه وقوفمز ممكن اولميوب انجق مافى الضميرى تعبير لساندن متبين اوله جقدر
پس مرۀ اولاده مافى الضميرى نه وجهله معلوم اولورسه مرۀ رابعه ده دخى اول وجهله مفهومدر بويله ايكن
احدهمايى ابطال واخرى تصحيح انجق احد المتساويينى آخر اوزره ترجيحدر وآيت متقدمه ده قول ثانى
اوزره دخى دلالت يوقدركه آيت مذكوره ثم ازدادوا كفرا قول جليلى ايله ختم اولنمغله عدم مغفرت وعدم
هدايت انجق ازدياد كفر اوزره استقرارلرينه ترتيب اولنمشدر حال آنكه مرتد مرقوم قنقى مرتبه ده توبه قيلسه
ازدياد كفر ايتمش اولميوب انجق ازدياد ايمان ايتمش اولور وامام ابو يوسف رحمه الله تعالى دن مرويدركه بركسنه دن
وجه مشروح اوزره ارتدادى تكرر ايلدكده همان حال ردتنده على الغفله قتل اولنوب عرض اسلام اولنماز
زيرا ظاهر حالى مستهزى ايدوكنه دليل ووقوف حقيقتى ممكن اولميان امورده حكمى ظاهر اوزره بنا جائز اولق
اصل اصيلدر مؤلف صحب الاجتهاد جزاه الله تعالى جزاء حق الجهاد ديركه مرتد بعد الردة قتل اولنسون
اولنماسون عورتى انجق اوچ حيضله معتده اولور لكن سعيد بن المسيب رضى الله تعالى عنهما قولى اوزره
بعد الردة قتل اولندقده عورتى دورت آى واون كون ايله معتده اولمق لازمدر لكن قول مذكور قول قوى دكلدركه
فرقتلرى ردتله واقع اولوب واول فرقتك حكمى بعد الردة قتلله متغير اولمامغله حكم عدت دخى متغير اولماز
نظيرى اولدركه بركسنه حال صحتنده عورتى طلاق باين ايله تطليقدنصكره اول كسنه فوت اولوب ياخود

قتل اولنمغله عورتك عدت طلاقی عدت وفاته منقلبه اولماز واكر مرتد قبل الردة ياخود بعد الردة هنوز دار اسلامده ايكن بركسنه نك مالنی غصب ياخود بركسنه يی قذف ايدوب بعده دار الحربه لحوق و بعده اسلامله رجوع ايلسه البته صنع متقدمی ايله مؤاخذه اولنور اما جنايت مذكوره آندن بعد اللحوق دار الحربده حادث اولق بشقه‌در زيرا بو صورتده حربی اولور وحربی دار الحربده بو مثللو جنايتی ارتكابدن صكره قبول اسلام ايلدكده مؤاخذه اولنماز اما صورت اولاده جنايتی اهل دار اسلامدن اولوب علی حاله مخاطب ايكن ظاهر اولمغله موجبی ذمتنده متقرر اولمشدر غاية الامر بعد الجناية دار الحربه لاحق و يد امام اندن منقطع اولمغله اجراء موجبی متعذر اولمشيدی پس بعد الرجوع يد امام اكا واصل اولدقده اجرايه مباشر اولور والله اعلم

باب من ارتد من المسلمين اونقض العهد من المعاهدين الی هنا

يعنی مسلميندن مرتد ومعاهدیندن نقض العهد اولنلرك بعض احكاملرين تقريرده باب مهذب التحرير در مؤلف كريم عامله الله تعالی بكل تكريم ديركه بر بلده نك اهلی مرتد اولوب دارلری دار الحرب اولدقدنصكره مسلمين آنلرك اوزرلرينه استيلا ايلسه‌لر كركدركه رجاللرين قتل ونسا وذراريلرين سبيله استعلا ايده‌لر زيرا حضرت صديق رضی الله تعالی عنه بنی حنيفه‌يه مرتد اولدقلرنده بو وجه اوزره معامله ايلدی لكن مسلمين استيلا ايلدكلرنده نسالری اعلام حالله بزلر قطعا مرتده اولمادق وهميشه دين اسلام اوزره مسلمه‌لرز ديو بسط مقال ايلسه‌لر بو بابده قول آنلرك قوللريدركه اصل اولان اسلاملری ايله استمساك واستدلال ايلمشلردر بوندنصكره سبيلری استحلال اولنمبوب اولاد صغارلری دخی كندو منزله لرينه انزال اولنورلر زيرا والده اسلام اوزره باقيه اولدقده والد مرتد اولسه دخی صغير انجق والده‌سنه اتباع وايصال قيلنور مكر ردتلری اوزره مسلميندن اقامت بينه اولنه واوابابده شهادت اهل ذمت غير مقبوله دركه شهود ردت البته نساء مزبوره يی مرتده بيله جكلردر وشهادت ذمی اوزرينه حجت اولمامقده مرتد مسلم كبيدر اكرچه بالنظر الی القياس اولبابده مسلميندن حصه‌مند غنيمت اولنلرك شهادتلری غير مقبوله دركه منفعت شاهدی متضمندر لكن بالنظر الی الاستحسان مقبوله دركه غنيمتده شركتلری شركت عامه اولمغله قبول شهادته غير مانعه در وشهادت مزبوره نك نظائری بو كتابدن مواضع متعدده ده تقدم ايلمشدر اما نساء مزبوره اعلام حاللرنده بزلر دخی مرتده اولمش ايديك لكن مسلمين بزه ظفرياب اونامشلر ايكن ينه اسلامه رجوع ايتمشيديك ديو بسط مقال ايلسه‌لر بو بابده اسلام حادث ادعا ايتملريله قوللری بلاحجة قبوله سزا كوريلمز نظيری شول اهل حربدركه اوزرلرينه مسلمين استيلا ايلدكده بزلر قبل الاستيلا قبول اسلام ايتمشيديك ديو ادعا ايده‌لر آنلرك بو قوللری بلاحجة قبول اولنماز بلكه همان حين تكلملرنده قبول اسلام ايتمشلركبی اعتبار اولنوب بعد الاسر حادث اولان اسلاملری مانع استرقاق اولماديغندن استرقاقلری جائز وسزاوار كورياور پس مرتدات مزبوره دخی بويله‌در وعلی هذا اهل ذمتدن بر بلده نك اهلی نقض عهده اجترا ايلسه‌لر آنلرده دخی مرتدين مزبورينك احكاملری اجرا اولنور انجق نسالری ذميه اولمغله نقض عهدلری اوزره شهادت اهل ذمت قبول واجرا موجبنه مشغول اولنور ومسئله مشروحة المآل اوزره شول اثر مروی ايله استدلال اولنديكه علقمة بن علاثه وفی نسخة علافه نام كمسنه خلافت صديق رضی الله تعالی عنه ده مرتد اولوب اخذ اولندقده عورتی دخی اخذ اولنمشيدی عورت مزبوره ديديكه زوجم علقمه مرتد اولدی ايسه بن واولادم مرتد اولمامشلرز اول حينده حضرت صديق رضی الله عنه آنك قولنی قبول ايدوب ردتلری اوزره شاهد دخی بولنمامغله عورتك واولادلرينك سبيللرين تخليه برله‌لطفنی مبذول قيلدی لكن تفصيل محرر انجق نساء مرقومه فی الاصل مسلمه ايدوكلری معلوم اولدقده معتبردر اما معلوم اولمدقده نساء مزبوره واولاد صغارلری فیء مسلمين قيلنورلر كه دار الحربده بولنمشلردر ودار الحربده بولنانلرك اصل اسلاملری معلوم اولمدقجه حربيدن عد اولنورلر مكر نساء مرقومه ده سيمای مسلمات بولنه وبزباب مايكون امانا ممن يدخل دار الحرب والاسراء ومالايكون مسائلنده بيان وتفصيل ايلديك كه تحكيم سيما باب اسلامده اصل اصيلدر پس بو بابده دخی صدق نسا قلوب مسلمينده ظاهر اولورسه اولاد صغارلريله تخلية سبيللری واجب اولور واكر نساء مرقومه دن برينك قوجاغنده برصبی بولنوب زوجی مقتول اولمغله ياخود عن اصل ذات زوج اولوب اولماديغی معلوم اولمامغله صبی مرقومده دعوای نسب ايدركسنه يوغيكن اول عورت بو صبی بنم اوغلمدر ديو دعوی ايلسه دعواسی حق اسلام ولدده تصديق اولنوب ولد مرقوم فیء مسلمينه ايفا اولنماز زيرا حكم اسلام امر دينی ايدوكی مقرر وامر دينده رجل ومرأه دن خبر واحد مقبول ومعتبردر لكن نسبلری بينه ايله ثابت اولمدقجه بينلرنده حكم توارث

مطلب المرتد كالمسلم فی الشهادة عليه

مثبت اولماز و بو مثللو ولد باب مواريث القتلی اثناسنده ذكر اولنان حميلدركه آنك حقنده حضرت عمر رضی الله عنه قاضی شريح رحمه الله تعالی يه لايورث الحميل الاببينة ديو تحرير ايدوب التزام بينه يی ايجاب وتحميل ايلمشدر غاية الامر يد مسلمه‌ده بولنمق اسلامنی مشعر اولمغله حكم اسلامده متقرر قيلنور كذلك عورت مزبوره بو صبی بر مسلمه عورتك اوغليدر بكا ايداع ايلمشدر ديوب قول آخر ازد ياد ايلسه ينه صبی اهل اسلامدن تعداد اولنور اما بو صبی بو دارك اهلندن برعورتك اوغليدر بكا ايداع ايدوب كندو حرة مسلمه ايكن فوت اولدی ديو بسط مقال ايلسه بو قولی ولدك اسلام وحريتنی اخباره حمل اولنمايوب همان ولد دار الحربده بولنمغله فیء مسلمينه ادخال اولنور بوندن صكره مؤلف جليل قدر بيان ايلديكمز اصل اصيل اوزره بناء مسائل ايدوب بو وجه اوزره تفصيل ايلديكه برمشرك دار اسلامده بولنوب اهل ذمتدن اولديغنی ادعا ايلسه قول آنك قولی اولمغله اكا تعرض مسلمين روا كوريلمز اما دار الحربده بولنوب اول وجهله ادعا ايلسه بلاحجة قبول قولی سزا كوريلمز زيرا دار اسلام دار امن اولمغله آنده بولنان بحسب الظاهر داخل امان اولوب دعوای ذمتی شهادت ظاهر ايله قبوله شايان كوريلور اما دار الحرب دار سبی واسترقاق اولمغله آنده بولنان البته مباحدر مگر كه بينه ايله نفسی ايچون سبب امان وعصمتی اثبات وايضاح ايليه واكر بر دار ذمتك اهلی نقض عهد ايله محاربه ايدوب مسلمين اوزرلرينه استيلا ايلدكلرنده ايچلرندن برطائفه بزلر نقض عهد ايدنلرده داخل اولمبوب عهدمز اوزره ثابتلر ايديك ديو ادعا ايلسه‌لر نظر اولنور اكر طائفۀ مزبوره نك اصل ذمتده دخوللری معلوم ايسه قول آنلرك قوللری قيلنمق مجزومدر كه معلوم الثبوت اولان اشباده دليل مزيل بديدار اولمدقجه اصل اولان بقا واستمراريدر بو صورتده مسلمين ياخود اهل ذمتدن اولان كسنه‌لر طائفۀ مرقومه نك مسلمينله قتاللری اوزره شهادت ايلسه‌لر سبب نقض عهدلری ثابت اولوب اجراء موجبنه مبادرت اولنور بو صورتده طائفۀ مرقومه بزلری محاربين قتال اوزره اكراه ايتمشلرايدی ديو دعوی ايلسه‌لر قبوله سزا كوريلمز كه حجتله ظاهر اولان حكمی تغيير ايچون برمعنای خفی ادعا ايتمشلردر مكر اكراهلری اوزره مسلميندن اقامت بينه‌يه اعتنا ايده‌لر بو صورتده شهود مسلمين محاربين بونلره البته برمله برابر مسلمينله قتال ايدرسز ياخود سزی البته قتل ايده‌رز ديديلر ديو شهادته دركار اولورلرسه اوزرلرينه سبيل تعرض قالميوب جمله‌سی احرار اولورلر زيرا ثابت بالبينه ثابت بالمعاينه كبی اولمغله اكراهلری ثابت اولوب اول اكراهله مباشرت ايتدكلری قتاللری افعال قبيحه‌ده مندرج ايسه‌ده نقض عهده دليل رضا اولقدن خارج اولور لكن شهود مسلمين محاربين بونلره اول قول اكراهی هنوز بونلر كندو دارلرنده ايكن ديوب دار الحربده ديمشلرايدی و بونلر اول اكراهله دار الحربه داخل اولدقلرنده اهل حربدن طرف مسلمينه انقلابه قادرلر ايدی ديو شهادته دركار اولورلرسه بو مثللو شهادتله اكراهلری ثابت وآشكار اولمازكه بو شهادتدن صكره دن زوال اكراهلرين اظهار ايتمشلردر واكر طائفۀ مزبوره نك اصل ذمتده دخوللری غير معلوم ايسه قوللری قبول اولنمايوب همان دار الحربده بولنملريله فيئه ادخاللری مجزومدر مكر اصل ذمتلری اوزره اقامت بينه‌يه مسارعت ايده‌لر واكر مسلمين طائفۀ مزبوره نك صف مشركينده سل سيف ايتدكلرين كوروب انجق مسلمينله قتاللرين كورمشلر ايكن بعد الاخذ بزلر اول صنع اوزره مكرهين ايديك ديو ادعا ايلسه‌لر ينه قول آنلرك قوللری قيلنمق هويدادر زيرا مسلمينك كوردكلری حالت نقض عهدلرينه دلالت ايلمزكه صنع مرقوم مسلمدن صادر اولسه ايمانتی ناقض اولمديغی كبی معاهددن صادر اولدقده دخی معاهده‌سنه مناقض اولماز واكر طائفۀ مزبوره بزلر دخی اكرچه مقدما نقض عهد ايتمشلر ايديك لكن قبل الاستيلا ينه نقض عهددن رجوع ايتمشلر ايديك ديو دعوی ايلسه‌لر بلاحجة قبول قوللری سزا كوريلمز زيرا بو صورتده اصل ذمتلری معلوم ايسه دخی زوالنی اقرار ايدوب صكره سببی معلوم اولميان امر حادثی دعوايه ابتدار ايلمشلردر پس بلاحجة قبوله سزاوار اولماز واكر مسلمين نصارادن برشخص مجهول الحالی دار اسلامده تجارت اوزره كوروب بعده دار الحربدن بر بلده يی فتح ايدوب اول شخصی آنده بولدقلرنده بن اهل ذمتدن ايكن اهل حرب بنی اسير ايتمشلر ايدی ياخود بو بلده يه تجارت ايچون كلمشيدم ديو دعوی ايلسه قول آنك قولی ايدوكی هويدادركه مسلمين اهل دار اسلامدن ايدوكنه عالمين اولمشلردر كورمزميسنكه مسلمين آنی دار اسلامده كوردكلری هنكامده اكا قصد تعرض ايدوب اول دخی دعوای ذمت ايتمش اولسه البته قول آنك قوليدر كذلك بوندن صكره آنی دار الحربده بولدقلرنده دخی بويله‌در نكته‌سی اولدركه شخص مرقوم اخذ مسلميندن اقدم دعوای ذمت ايلسه قول البته آنك قوليدر پس بعد الاخذ دخی بويله‌در وعلی هذا مسلمين اول شخصی دار اسلامده كورمشلر اولوب انجق مسلميندن ايكی شاهد بزبونی

مطلب من وجد من اهل الحرب
فی دار الاسلام فادعی انه ذمی

داراسلامده كورمش ايديك ديو شهادت ايلسه‌لر ينه اهل ذمتدن قيلنور كه ثابت بالبينه ثابت بالمعاينه كبيدر كذلك نصرانى مرتد دعواى اسلام ايلسه جمع صورده قول آنك قولى قيلنمق التزام اولنور اكرچه اوزرنده سيماى مسلمين ظاهر ايسه قول آنك قولى بدوكى امر اهردر اما اوزرنده سيماى اهل كفر اولوب اول دخى بنى اكراه ايتلريله بوهيئته كيرمش ايدم ديو ادعا ايلسه ينه قول آنك قولى قيلنمق سزاواردر كه داراسلامده بولنمق اعتباريله اصل اسلامى ياخود اصل ذمتى آشكار اولمشيكن مجرد هيئت كفر ايله خلاف دعواسى بديدار اولماز كه قولى ذاتنده محتمل وشهادت ظاهر ايله دخى مدللدر زيرا انسان دين وطريقتنده مخالفين اولان قوم ايچنده باقى اولدقجه كاهيجه آنلرك هيئتلرينه دخوليله تحفظ وتوقى ايدر بناء عليه قول آنك قولى قيلنور واكر اهل حرب مسلمينله مصالحه ياخود قبول ذمتله معاهده ايلسه‌لر عهد مرقوم هم نفسلرى وهم نساوذراريلرى اوزره واقع اولور كه بونلر البته رجاله تابعلردر وهم صلح وذمتى قبوللرى انجق كندومسكنلرنده ساكن اولملريچوندر وسكنالرى انجق نساوذراريلرى ايله ممكن اولور لكن اهل حرب وقت ضرورتلرنده عهدى نفسلرى ايچون اخذ ايدوب نسالرى ايچون اخذ ايتدكلرينى مسلمينه بيان ايلسه‌لر نسالرى فئ اسلاميان قيلنور مكر كه بعض نسانك دخى عهدده دخولى اعلان اولنه زيرا ظاهرحال ايله استدلال انجق خلافى ايله عدم تصريحده استعمال اولنور بناء عليه نسالرى استرقاق اولنور اما صغار اولادلرى بوبابده البته اخذ عهد ايدنلره تابعدر كه اوزرلرينه سبيل تعرض واقع اولماز واكر برحربى امانله داريمزه داخل اولدقدنصكره مشركين داريمزه استيلا وداريمزى دارالحرب ايتدكلرندنصكره مسلمين مشركين اوزره استيلا ايدوب حربى مرقومى ميان اهل حربده بولسه‌لر نظر اولنور اكر داريمزه استيلا ايلين اهل حرب اول حربى مستأمنك اهل دارى ايسه‌لر اول مستأمن فئ مسلمين قيلنور زيرا كندويه موافقين اولان اهل حربله دارالحربده حاصل اولدقده حقنده سبقت ايلين امانمز نهايتنه واصل اولشدركورمزمبسنكه دارينه رجوع ايتمش اولسه البته امانمز نهايتنه واصل اولور ايدى حال آنكه اهل دارى داريمزه استيلا ايتمكله داريمز كندو دارى منزلنه نازل اولمشدر واكر داريمزه استيلا ايلين اهل حرب اهل دارى اولميوب مثلا مستأمن مرقوم كفار رومدن وداريمزه استيلا ايلين كفار تركدن برقوم نيه كار ايسه ينه نظر اولنور اكر قوم مرقومين اول مستأمنى اسر ايله ودار اسلامه خروجدن منع ايتملرايسه على حاله امان مسلمينده ابقا اولنوب مسلمين اكا ظفر بولدقلرنده ينه حريتى اوزره استبقا اولنور زيرا نهايت امان انجق مأمنه وصوليله حاصل اولور ايكن هنوز مأمننه واصل اولمامشدر وهم ايچلرنده اسير اولمغله آنى دار اسلامدن اسير ودارلريله احراز ايتمش كبى اولديلر وبو مثللو مواضعده مسلمين اول مستأمنه ظفر بولدقلرنده البته حريتى اوزره ابقا وخلافندن احتراز ايدرلر واكر قوم مرقومين آنى خروجدن منع ايتميوب همان ايچلرنده اقامتى اختيار ايتمش ايسه بوصورتده نقض عهد مسلمينى اخبار ايتمش اولور زيرا دارالحربده اقامته راضى اولمشدر وحربيتك دارالحربده اقامته رضاسى داراسلامده حاصل اولان امانك انتهاسنى مقتضيدر كورمزمبسنكه مستأمن مزبور قوم مرقومينك ايچلرنده تزوج ياخود اشتراء مسكن ايدوب بعده اوزرينه استيلاء مسلمين واقع اولسه البته اول دارده بولنان مشركين كبى اول دخى فئ مسلمينه مندفع قيلنور كذلك كفار رومدن داريمزده بولنان برمستأمن بلاد تركه امان تركله ياخود بلا امان راحل اولسه البته آنك حقنده امان مسلمين زائل اولور پس مانحن فيه دخى بويله‌در انجق بومسئله‌ده بلاد تركه بالاختيار داخل اولمغله ترك آنى اسير ايلسون ايلمسون امان مسلمين زائل اولور اما مانحن فيه بشقه‌دركه ذكر اولندى واكر كفار رومدن برحربى مسلمينه ايتجاريله داراسلامه امانله دخول وتجارت ايدوب بعده بلاد تركه كيدوب آندن دخى بعض امتعه ايله داراسلامه عودت وتجارت ايتمكى رجا ايلدكده مسلمين مساعده‌سنه مرتجى ايلسه‌لر اول حربى داريمزده بولنوب بلاد تركده بولنمادقجه امان مسلمينده واقع وبلاد تركده ايكن داريمزه رجوع ايتمدكجه امان مسلمين آندن منقطعدركه مسلمين اكا انجق داراسلامده ايكن امان ويروب بلاد تركده ايكن ويرمدكلرى ظاهر وساطعدر مكر مسلمين اكا سن داريمزه دخول ايتدكده بلاد تركدن داريمزه بعده كندو دارينكه عودت ايدنجيه‌دك آمنسين ديو تصريح ايتمش اوله‌لركه بوقوللرى بلاد تركده ايكن دخى اكا اعطاء امانده ظاهر وصريحدر بوصورتده بلاد تركده ايكن مسلمين اكا نبذ عهد ايلسه‌لر البته نبذلرى باطل واول حربى كندو بلادينه عودت ايدنجيه دك حكم امانده داخلدر زيرا نبذ مرقوم اول حربينك ينه مستأمن بولنديغى دارده نمايان اولمغله نبذ مرقوم داراسلامده ايكن واقع اولان نبذ ايله يكساندر وبالدفعات بيان وتصريح اولنمشدركه مستأمنى مأمننه

ابلاغله حالت اصليه سنه اعاده ايتمدكجه نبذ عهدى صحيح اولماز والله اعلم بالصواب واليه المرجع والمآب

* باب اسر العبد وغيره ثم يرجع الى مولاه اولا يرجع *

يعنى عبد وفرس وناقه وارا ضى مثللو نسنه‌لردن اسرا عدايه كرفتار اولدقدنصكره مالك قديمنه رجوعى ممكن اولوب اولميانلرى تفصيلده باب بلاغت رفتاردر مؤلف دانا زاده الله تعالى احسانه اليه آنا فآنا ديركه برعبد دارالحربده اسير ايكن مولاسى دار اسلامده فوت اولدقدنصكره عبد غنيمتده ظاهر اولسه ورثهٔ مولاسى آنى قبل القسمة مجانا وبعد القسمة قيمتيله اخذه قادر اولورلر زيرا اخذ مزبور اول عبدى بطريق الفداء ملك قديمنه اعاده‌دن عبارت اولمغله عبد جانى يى جنايتندن اشترا منزلنه نازلدر واول بابده ورثه مقام مورثده قائملردر اما حكم شفعه بشقه‌دركه بعد وفات الشفيع ورثه‌سى مقام شفيعه قائم اولميوب شفعه ايله حق اخذه نائل اولمازلر كه شفعه ايله حق اخذ انجق باعتبار الجوار حاصل ايكن جوار مورث موتى ايله زائل اولدقدنصكره وارثك جوار حادثى حق اخذه موصل اولماز اما ما نحن فيهده حق اخذ انجق باعتبار الملك القديم اولوب ملك قديم موت مورثله متغير اولمامغله ملك قديم يد مورثده قائم ايكن ورثه‌سى آنده اكا خلف اولدقلرى كبى ملك قديم اوزره ثابت اولان حقده دخى خلف اوله جقلرى متقرردر لكن صورت مزبوره‌ده بعد القسمة بعض ورثه قيمتيله اخذه طالب وبعضيلرى اخذ مزبوردن هارب اولسه‌لر آنلر ايچون بعض قيمتيله عبدك بعض اجزاسنى اخذه رخصت اولميوب همان تمام قيمتله تمام عبدى اخذ ياخود بالكليه يد غانمده ترك ايلمك واجبدر زيرا ورثه بواخذ ايله عبدى ميتك ملك قديمنه اعاده ايده جكلردر حتى عبد اوزره دين قديم ظاهر اولدقده اول دين ايچون بيع اولنه جقدر وميت بالنفس حياتنده ايكن عبدك بعض اجزاسنى اخذ وبعض اجزاسنى يد غانمده تركه قادر اولمديغى كبى بعد الموت ورثه‌سى دخى مقتدر اولمازلر اما بعض ورثه اخذندن هارب اولدقده بعض آخرين تمام قيمتله اخذينه طالب اولسه‌لر بووجه اوزره اخذلرى جائز ومناسب كوريلور انجق عبد بواخذ ايله ميتك ملك قديمنه راجع وبين جميع الورثه موقع ميراثده واقع اولمغله ورثه‌دن اداء قيمت ايدنلر امتناع ايدنلرك قيمت نصيبلرنده متبرع اولورلر كه اوزرلرينه خواه ناخواه الزام دين ايتملرى ممتعدر وحكم مذكور جنايتدن فداى عبدك نظيريدر كذلك صورت مفروضده موصى له بالثلث بولنسه اولدخى حكم ورثه‌ده داخلدركه حق وصيتله تركه‌دن شريك ورثه اولمغله حكم فداده احد الورثه منزلنه نازلدر ومسئلهٔ مزبوره‌ده وصى وموصى له ووارثدن قنقيسى حاضر اولوب فداء عبده طالب اولسه عامهٔ ورثه غائب اولسه‌لر دخى اخذه قادر اولور كه اخذى ميتك ملك قديمنه اعاده اولمغله بونلردن حاضر بولنان جنايتدن فدامسئله‌سى كبى بومسئله‌ده دخى طرف ميتدن خصم اوله جغى ظاهردر لكن مذكور ينندن انجق موصى له بالثلث اولوب عبد كندو وسهمنه دوشن غانم دخى هم وصيتى وهم عبد اول ميتك ملكى ايدوكنى انكار ايتمكله اقامت بينه يه ابتدار ايلسه بينه‌سى قبوله سزاوار كوريلوركه موصى له تركه‌ده شريك ورثه اولمغله احد الورثه كبى طرف ميتدن خصم اوله جغى بديداردر بوصورتده موصى له عبدى جميع قيمتله يد غانمدن اخذ ايلدكده قاضى ثلث عبدى اكا اعطا وثلثينى ورثه كلوب اخذ ايدنجيه‌دك حبس وابقا ايدر بوندنصكره ورثه حاضر اولوب موصى له ايچون وصيت ميتى انكار ايله نزاع ايدرلرسه كركدركه قاضى انكارلرين استماع ايليه زيرا عبد كندوسهمنده واقع اولان غانم اثبات وصيتده طرف ورثه‌دن موصى له ايچون خصم قوى اولمغله آنك اوزرينه اثبات وصيت همان ورثه اوزره اثباتله متساويدر اما مسئلهٔ مزبوره‌ده حاضر بولنان انجق غرماء ميتدن برغريمى اولسه عبد كندو سهمنده واقع اولان غانمله خصومتى تصحيح وتسليم اولنماز كه غريم البته ذمت ميتده اثبات دينه محتاجدر وغانم مزبور اثبات دينده طرف ميتدن خصم اولميه جغى بى لجاجدر اما موصى له وارث كبى نفسى ايچون عبدده حق اخذينى اثباته قادر اولمغله غانم آنكله طرف ميتدن خصم اوله جغى ظاهردر واكر غانم مرقوم اول مدعى غريم ميت ايدوكنى اقرار ايدرسه قاضى عبدى قيمتيله اكا اعطا ايله امره اجتسار ايده مزكه اقرار مزبور ايله ذمت ميتده دين مطلوب ثابت اولميه جغى آشكاردر لكن اول حينده وارث ياخود وصى دخى حاضر بولنوب آنلر فدادن امتناع ايتمكله غريم مرقوم فدايه عازم اولسه قاضى ميت اوزره اثبات دين ايچون آنلرى غريمه خصم قيلمق لازمدركه آنلر ميت اوزره بينه ايله اثبات دينده مقام ميته قائملردر وبعد الاثبات غريم ديلرسه عبدى قيمتيله فدا ايدوب بعده بيع ايتدرمكله دينى استيفا ايدر بوصورتده حاضر بولنان انجق وصى اولوب اول دخى دين ميتى اقرار ايلسه اقرارى نفع غريمه مدار اولميوب ينه دينى اوزره طلب بينه‌ده اصرار اولنور ووصى اقرار

مطلب لاشفعة للوارث بعد موت الشفيع

مطلب لايخرج الوصى باقرار الدين عن خصومة الغريم

دين ايتمكله خصومت غريمدن خارج اولمـاز كه وصينك مقام ميتده قيـامى انجق نظر ميته راجع اولان اموردە
اولوب ميت اوزره اقرار دين ايسـه نظردن خارج اولمغـله اول بابده حكم اجنبيده مندرج اولور پس اقرارى
باطل اولدقده اقرار باطل عن اصل غير حاصل مـنزلنه نازل قيلنور لكن حاضر بولنـان احد الورثه اولوب
اول دخى دينى اقرار ايدرسه اقرارى ايله كندو نصيبنده دينى ثابت اولمغـله غريم ايچون اقامت بينه يه حاجت
قالميوب همان ديلرسه قيمتله فداى عبـده ابتدار ايدر و بعد الفـداء قاضى سائر ورثه كلوب اقرار ياخود انكار
ايدنجيه دك عبددن حصه لرين ابقـا وحصهٔ وارث مقرى دين غريم ايچون بيعله قضـا ايدر كه اقرارى كندو
حقنده حجت اولوب اقرار يله حصه سـنده ثابت اولان دين همان بينه ايله ثابت كبى اولديغى هويدا در واكر
حاضر بولنان انجق موصى له بالثلث اولوب عبـد كندو سهمنده واقع اولان غانم دخى وصيتى مقر اولورسـه
موصى لهك فدايه قدرتى متقرد اولور كه حق مقرده ثابت بالاقرار ثابت بالبينه حكمنده ايدوكى ظـاهر در
بوندنصكره ورثه كلوب وصيتى انكار ايدرلرسه قول قوللرى ايدوكى آشكار اولمغـله همان ثلث فدايى موصى لهه
ادادن صكره اخذ عبـده در كار اولورلر كه موصى لهك اداء فداسى مقـدار ثلثده انجق كندو ملكنى فدا اوزره
واقع اولمغـله آنده متطوع اولميوب ثلثينده انجق ملك ورثه يى فدا اوزره واقع اولمغـله آنده البته متبرع اولور
كذلك مسئلهٔ مفروضه ده موصى له تمـام عبدده ادعاء وصيت ايتمش اولسه ورثه ديلرلرسه تمام فدايى اكا اعطـا
بعده اخذ عبـده مباشرت ايدرلر كه دعواسى اوزره عبـد مزبور ثلثدن حاصل اولدقده بالتمـام اكا وصيت
قيلنمغله اداء فداسى تمـام عبدده ملك نفسنى فدا اوزره واقع اولمغـله فدادن هيچ نسنه ده متبرع اولماشـدر
واكر وارث ياخود موصى له انجق قبـل القسمهٔ حاضر اولمش ايسه وارث عبـدده ملك ميت اوزره و موصى له
آندن بشقه وصيت اوزره اقامت بينه ايتمدكجه اخذ عبده قادر اولمـاز كه عبد ده حق عامهٔ مسلمين ظاهر اولمغـله
بلا حجهٔ عامه اوزره عدم ثبوت استحقـاق باهردر و بعد البينهٔ بلاشئ اخـذ اولنوب مورثك ملك قديمنه رجوع
ايتمكله آنده حكم ميراث ووصيتى اجرايه شروع اولنور واكر عبـد مزبور برغانمك سهمنده واقع اولدقده مأسور منه
مرض موتله مريض ايكن عبـدى اول غانمه تسليم ايدوب دعواى اسـترداده متناهز اولمسه اول غانم وارثى اولسون
اجنبى اولسون وتسليمنده محابات اولسون اولمسون واوز رنده دين محيطى بولنسون بولنمـاسون تسليمى جائز
كوريلور كذلك اول عبـدى اعدادن اشـترا ايلين كمسنه يه تسليم ايلسه ينـه تسليمى تجويز وتتميم اولنور زيرا
مأسور منه بو تسليمله غانم ومشـترى يه برشيئى تمليك ايتميوب انجق مال اولميوب و ماله اعتياضى قطـعا جائز
اولميان حق طلبنى مبطل اولمغـله بو بابده محاباتى غير باطلدر بنـاء عليه تسليم مزبورى تسليم شفعه منزلنده نازل
و مريضك بعض اسبابله تسليم شفعه سى على الاطـلاق حكم صحتده داخـل اولديغى كبى بو دخى داخلدر
كذلك مأسور منه اول عبـدى غانم يامشتريدن بيع مستقبل ايله طالب شرا اولسه ينـه حكم سابق اجرا اولنور كه
طلب مزبورى تسليمنه دليل اولمغـله مسئلهٔ شفعه كبى بونده دخى دليل تسليم صريح تسليم مـنزلنه تنزيل اولنور
سؤال اولنورسه كه سر قريبا ديديكمز كه عبـد مزبورى قيمتله اخـذ ايلمك جنايتندن فداسى مقـامنه قائمدر
ومعناى مزبور مريضدن وارثى اولان غانم يامشترى حقنده عدم صحت تسليمى مستلزم اولمغـله اول بابده واقع اولان
محاباتى وارثه سالم قيلنماز جوابده ديرز كه محاباتك عدم سـلامتى انجق مورث تصرفى ايله وارثنـه تمليك مال
ايلدكده ظاهر اولور بو بابده ايسه عبـدى وارثنه تمليك ايتميوب وارث عبـده شرا ياخود سهمنده وقوعله مالك
اولمغله حقنده صحت تسليمى باهر اولور نظـيرى كفالت بالنفس دن ابرا ودم عمـددن عفو در كه بونلر مريضدن
اجنبى ايله صحيح اولديغى كبى وارثى ايله دخى تصحيح اولنور توضيحى اولدر كه كرك عبـد كندو سهمنده واقع اولان
غانم و كرك اعدادن مشترى ايچون عبـدى اعتاق وتدبير ايله حق اخذينى اسقاط ايلمك ممكن واسـقاطى
ضمان شيئ غير متضمن در بو جهتله متبيندر كه حق اخذى حق ضعيف وهيندر واسقاطى تصرف ذى اليد ايله
اولوب ياخود تصرف مريضله اولمق بينلرنده فارق بولنماديغى متعيندر واكر عبـد مأسورك مولاسى فوت اولوب
وارثى دخى بولنماسه مـيراثى جماعت مسلمينه مترتب اولوب امام اول بابده جمله دن نائب قيلنور بو صورتده
امام قبل القسمهٔ واقف احوال اولورسه همان عبـدى مجانا اخـذ و بيت الماله ايصـال ايدر اما بعد القسمهٔ
واقف احوال اولورسه ديلرسه بيت المـال ايچون قيمتله اخذ وديلرسه ترك واهمال ايدر اما امام عبـدك قيمتى
بيك درهم ايكن اعدادن بشيوز درهمه اشـترا ايلين كمسـنه نك يدنده ظفرياب اولسه آنى ثمن مزبور ايله اخذ
ايلمك اولى دركه آنده نفع مسلمين بى ارتيـابدر لكن صاحب سهمك يدنده بولدقده حق اخذى انجق قيمتـله

حاصل وآنده مسلمينه منفعت ظاهره غير واصل ايكن حق دخى عين عبـدده اوليوب انجق ماليتنده اولمغـله
اولى اولان اخذينه مشتغل اولمـامقدر مگر كه اخذنده بعض وجهله نفع مسلمين متحصـل اوله مؤلف مصيب
لازال يصيبه من الثواب خـير نصيب ديركه مأسور منه عبـدينه اعدادن اشترا ايلين كمسـنه نك يدنده ظفر
بولمشيكن برنيجه زمان طلب ايتميوب صكره ثمنله طلبه مباشر اولسه ينه اخذه قادر اولور اما شفعه بشـقه دركه
شفيع بيعه واقف اولدقدنصكره طلبده استعجال ايلمسه شفعه سنى ابطال ايدر زيرا شفيعك سكوتى مشتريدن
ضررى دفع ايچون تسليم شـفعه دن معدود اولور كه شفيع شفعه ايله اخذ ايدوب مشـترينك تصرفنى نقضه
قادر اولمغـله سكوتى تسليم شفعه قيلنمدقده ملك مشترى معطل و مشـترى اوزره باب تصرف مسدود اولور
و معنـاى معهود ما نحن فيهده غير موجود در كه مأسور منه عبـدى يد ذى اليددن اخذه اقدام ايلدكده
تصرفاتندن برشيئى نقض واعدام ايده مزكور مزه بسنكه عبـدينى مجانا اخذ ايچون قسمت سابقه يى نقض
وابطال ايده مز بنـاء عليه سكوتى منزلهٔ تسليمده انزال اولنماز واكر عبـد مأسور برصبى صغيرك ملكى اولوب
قيمتى بيك درهم ايكن بركمسنه آنى اعدادن بشيوز درهمه اشـترا ايلدكده صبينك باباسى ياخود وصيسى صبينك
عبدده بولنان حقنى اهمال ومشترى ايچون تسليمه اجـترا ايلسه قول ابى حنيفه وابى يوسف رحمة الله عليهما
اوزره تسليمى تجويز وتكميل اولنوب قول محمـد وزفر رحمة الله عليهما اوزره تسليمى ابطـال وتعطيل اولنور

واختلاف مذكور مسـئلهٔ شفعه ده اختلافلرى اوزره قياسله واقع اولمشـدر كه كرك ما نحن فيهده وكرك تسليم
شفعهٔ صغيرده ملك صغيردن هيچ نسـنه خارج وضايع دكلدر لكن مشترى مزبور قيمتى بشيوز درهم ايكن بيـك
درهمه اشـترا ايتمش اولدقده اب و وصيسى آنى صبى ايچون بيـك درهمله اشترايه طالب اولسه بو اشـترا همان
بشيوز درهمه مسـاوى اولان عبـدى صبى ايچون بيك درهمله اشتراء جـديد منزلنده اولوب صبى اوزره غبن
شديدى جالب اولمغله قطـعا جائز ومناسب كوريلمز غاية الامر اشتراء جـديدده اب و وصى كندو نفسى ايچون
مشترى قيلنوب ما نحن فيهده نفسى ايچون دخى مشترى قيلنماغله عقـد شرالرى بالكليه باطل اولور كه بو اشـترا
انجق عبـدى ملك قديمه اعاده دن عبـارت اولوب ملك قديم انجق صبينك اولوب اب ووصى آنده قطعـا
مداخل اولمدقلرندن مشـترى مزبورك رضـاسى حاصل اولمدقجه نفسى ايچون دخى اخذه واصل اولمز
واكر مشركين اراضى مسلميندن برارض اوزره استيلا برله دار الحرب ايدكلرندن صكره مسلمين مجددا اول ارض اوزره
استيلا ايلسهلر مالك قديمى قبـل القسمهٔ حاضر اولدقده بلاشئ و بعـد القسمهٔ حاضر اولدقده ديلرسه
قيمتـله اخذ واستعلا ايدر كه ارض دخى اموال سـائره كبى مال مسلم ايدوكى بى مرادر لكن حضور مالك قديم
انجق اول ارض اوزره صاحب السهم احداث بنا قيلمدقدن صكره ظاهر اولسه بناسى استهلاك ارض اولمغـله
بردخى اخـذينه قادر اوله مز كه اخـذ ايچون ذى اليدك تصرفات سائره سنى نقضه مقتدر اولديغى كبى نقض
بناسنه دخى مقتدر اوله مز اما حكم شفيع بشقه در نظيرى شول موهوب له دركه ارض موهوبه ده احداث بنـا
ايلدكدن صكره واهب قصد رجوع ايليه اولبابده بناسى استهلاك اولمغله حق واهبده كرك رجوع وكرك نقض
بنامشروع اولمديغى كبى مانحن فيهده دخى مشروع اولماز حتى مشترى شراء فاسد ايله اشترا ايلديكى ارض اوزره
بنا قيلدقدنصكره بايعك حق استردادى باطل اولديغنه امام ابو حنيفه رضى الله تعـالى عنه قائل اولمشدر
واولبابده حق بايع مانحن فيهده حق مالك قديمدن اوجب واقوى ايكن مانحن فيهده حق استردادى باطل اولمق
بطريق الاولى در لكن صورت مزبوره ده قاضى مالك قديم ايچون لاجـل البنا اخذ ارضله قضا ايتمشيكن

بانى بناسنى هدمله ارضى حالت اصليه سنه ارجاع ايلسه بو صورتده مانع اخـذ اولان بنا زائل اولوب ارض
موهوبه دن بناء موهوب له زائل اولمق منزلنه نازل اولمغله آنده رجوع واهب مسموع اولديغى كبى بونده دخى
مالك قديمك فدا ايله اخذى مشروع اولور كذلك اول ارض اوزره اهـل حرب بعد الاحراز احداث بنا ايتمش
اولسه لرينه جواب مسئله تفصيل مشروح اوزره ابتنا اولنور زيرا مالك قديمك حق اخـذى انجق مملوكنده
ثابت اولوب بناء حادث هيچ مملوكى اولمديغندن آنده حق اخذى غير متقرر ومملوكى اولان ارضى دخى بدون البنا
اخذى متعذر در اما صاحب السهم بناسنى هدم ايدرسه مانع اخذى زائل اولمغـله ارضى قيمتله اخـذه قدرت
حاصل اولور واكر ارض مرقومه حـين استيلاء مشركينده منبه اولوب صكره مسلميندن بركمسنه نك سهمنده
واقع اولسه مالك قديمى ايچون يوم قسمتده معتبر اولان قيمتله اخـذ ايلمك واسع كوريلور زيرا فى الاصـل اكا
بناسيله مالك اولمغـله وجه مشروح اوزره اخـذ ايله ملك قديمنه اعاده يه متملك اولور واكر ارض مزبوره ده

صاحب السهم ازد یاد بنا ایتمیوب انجق آنی مساکین ایچون وقف یاخود مسلمین ایچون خان یامقبره قیلوب
یاخود مسلمین ایچون مسجد قیلوب ایچنده مسلمین اداء صلوة ایتمشلر اولسه مالك قدیمی آنی اخذه قادر اولماز که
تصرف مرقومله ملك عباددن عتق وتحرری ظاهر اولوب بطریق القیاس شول عبد مأسورك حکمنه التحاق
ایلمشدر که غنیمتده ظاهر اولدقدنصکره بعد القسمة آنی صاحب السهم اعتاق ایلیه نکتهسی اولدرکه مالك قدیم
انجق تصرف ذی الیدی نقض ایتمیدرك اخذه قادر در حال آنکه بومسئلهلرده نقض تصرف ایتمدکجه قیمتله
اخذی متعذر ردر که کرك عبد مرقوم وکرك ارض مرقومه کسنهنك ملکنده داخل اولمامغله مالکندن قیمتله
اخذی ممکن اولمدیغی متقرردر ومسئلهٔ مزبوره ذکر اولنان تحقیقله مسئلهٔ شفیعدن تفریق اولنور که
شفیع نقض تصرف مشتری یه قادر اولمغله نقض ایدوب عقاری ملك قدیمه راجع قیلدقده مالك قدیمدن
شفعه ایله اخذی جائزو واسع کوریلور لکن مانحن فیهده دخی اطراف مسجد خراب اولوب اصحابی موضع
آخره انتقال ایلدکده اصل محمد رحمه الله تعالی اوزره ینه ملك واقفه رجوع واتصال ایتمکله مانع زائل اولدیغندن
مالك قدیمی دیلرسه قیمتیله آندن اخذ واستحصال ایدر کذلك مأسور اولان برفرس اولوب صکره غنیمتده و قوعله
تقسیمدنصکره صاحب السهم آنی فی سبیل الله وقف ایدوب بعده مالك قدیمی حاضر اولسه ینه اخذینه قادر اولماز
وقول مذکور قول محمد رحمه الله تعالی درکه اول امام مرجحت. آمیرزهم عقارده وهم متعارف الوقف اولان
منقولاتده وقفی تجویز ایلمشدر اما عند ابی حنیفة رضی الله تعالی عنه صور مذکورهده وقفه حکم لزوم تعلق
ایتمیوب عین موقوفه ملك مالکندن خارج اولمامغله مالك قدیمی آنلری اخذ ایله مبتهج اولور انجق مسجد
قیلدقدهاکا حکم لزوم تعلق ایتمکله مالك اول اخذ ارضنه قادر اولماز که نقض تصرف نافذه مقتدر اولماز
بناء علیه مجانا اخذنده نفعی ظاهر ایکن نقض قیمتنه غیر قادردر کذلك صاحب السهم ثمن غالی ایله بیع ایلدکده
بیعی نقض ایدوب قیمتله اخذنده نفعی ظاهر ایکن ینه نقض بیعه قادر اولمیوب انجق بعد البیع ینه ملکدن
ملکه محتمل النقل اولدیغندن حق اخذی باقی اولمغله مشتریدن انجق ثمن غالی ایله اخذه مقتدر اولور اما
تصرفات سابقهدنصکره ارض مرقومه کرك عوضله وکرك بلاعوض محل تملیك اولمقدن خارج اولمغله مجددا
محل تملیك وتملك اولمغله عودت ایتمدکجه اخذینه کسب رخصت ایده مز نظیری شول عبد مأسوردرکه
غنیمتده وقوعله تقسیمدنصکره صاحب السهم آنده عقد کتابت ایلیه مالك قدیمی حال کتابتنده اخذینه
رخصت بولمیوب انجق بدل کتابتدن عجز ایله مانع اخذی زائل اولدقده قیمتله اخذینه کسب قدرت ایدر
کذلك صاحب السهم اول عبدی برکسنهیه مقابلهٔ دیننده رهن ایلدکده مرتهنك مرهونه حق لازمی متعلق
اولمغله راهن آنی فك ایتمدکجه مالك قدیمی اخذینه مستحق اولهمز وبعد انفك مانع اخذی زائل اولدقده
دیلرسه قیمتنه اخذه ملتحق اولور لکن مالك قدیمی مالندن دینی ادادن صکره عبدی قیمتله اخذه طلبکار
اولورسه اولبابده مرتهنه کمال حقی واصل اولمغله راهن اکا تسلیم عبد اوزره اجبار ایدر انجق مالك قدیم اداء
دیننده مجبور و محتاج اولمیوب عبدینی بعد فك الرهن اخذ ایلمك ممکن ایکن اداء دینه استعجال ایتمش اولمغله
اداده متطوع قیلنوب راهن اوزره آندن برشیئله رجوعه مجال بوله مز لکن صاحب السهم اول عبدی
برکسنهیه مدت معلومهده ایجار وقبض اجرت ایلدکدنصکره مالك قدیمی حاضر اولسه نقض اجاره برله قیمتله
اخذه قادر اولور که اجاره بعض اعذار ایله منتقض ومالك قدیمك اخذده ثابت اولان حق تصرفات سائرهیی
نقض ایتمزسهده اجارهده عذر ناقضدر نظیری شول فساد بیع ایچون استرداد مبیعده ثابت اولان حق بایعدرکه
سائرتصرفاتی نقض ایتمز ایکن نقض اجارهده عذر نافعدر کذلك عیبله رد ده ثابت اولان حق مشتریدرکه
تصرفات سائرهده جاری دکل ایکن نقض اجارهده عذر جاریدر واکر مأسور اولان برناقه اولوب صاحب السهم
آنی حج یاخود عمره ایچون بدنه قیلمغله تقلید واشعار یاخود اضحیه ایچون تعیین واحضار ایلدکدنصکره مالك
قدیمی ظاهر اولسه بو بابده قیمتیله اخذه قادر اولور که بو تصرفله آندن ملك صاحب السهم زائل وقاصر
اولمامشدر کورمزمیسنکه آنی بیعه شروع ایلسه بیعی مشروعدر اما سبقت ایلین مسئلهٔ وقف بشقهدرکه
آنده ملکی زائل وبیعی باطلدر وقول مذکور ایله متبین اولمشدرکه وقفده اضحیه و بدنهیه قیاسله تجویز استبدال
ایدنلرك خطاسی ظاهر وبیندر وناقهٔ مزبورهیی مالك قدیمی قیمتله اخذ واسترداد ایلدکده صاحب السهم
دخی اول قیمتله بدنهٔ اخری آلوب مکان اولی یه وضع وایراد ایدرکه آنك حقنده قیمت آنده ایجاب حق الله
قیلدیغی ناقهدن عوض وحکم عوض حکم معوضدر واکر مأسور اولان برعبد اولوب آنی برکسنه اعمادن

مطلب ينقض الشفيع الوقف اذا وقف المشتري

مطلب الاختلاف في وقف المنقول

مطلب الاعذار في نقض الاجارة

مطلب عدم الاستبدال في الوقف

قیمتدن

قیمتدن اقل یاخود اکثر ایله اشتراد نصکره حین وفاتنده آنی برشخصه وصیت قیلش اولسه مالك قدیمی آنی
موصی لهدن قیمتله اخذه رخصت ویریلور زیرا وصیت مزبوره بعد الوفاة عین عبدی تبرع ایدوکی بی النباس
اولمغله حال حیاتنده هبهٔ عبد ایله تبرعی اوزره قیاس اولنوب آنده مالك قدیمی موهوب لهدن قیمتله اخذه
قادر اولدیغی کبی بونده دخی مقتدر اولور اما بعد الاشترا کسنهیه وصیت ایتمیوب ملکنده ایکن وفاتی ظاهر
اولسه مالك قدیمی آنك اشترا قیلدیغی ثمنله وارثندن اخذه قادر اولور زیرا وراثت عین خلافت اولمغله
موروثده ملك وارث همان ملك مورثدر حتی وارث مبیعی بایع مورث اوزره عیبله رده قادر و مشترای مورثده
مورث کبی مغرور قیلنه جغی ظاهردر پس مالك قدیمی مورثدن ثمنله اخذ ایلدیکی کبی وارثدن دخی اخذه
مقتدردر اما موصی له اول عینه انجق سبب جدید ایله مالك اولوب ملك موصی ایله متملك دکلدر حتی بایع
موصی اوزره عیبله رده غیر قادر ومشترای موصیده مغرور قیلنه جغی متعذردر مؤلف دقیق الاعتبار اقرالله
تعالی عینه فی دار القرار دیرکه اکر اول میت رقبهٔ عبدی وصیت ایتمیوب انجق خدمتنی یاخود غلهٔ کسبنی وصیت
ایتمش اولسه اولبابده مالك قدیم ایچون عبدی کرك ثمن وکرك قیمتله اخذه رخصت یوقدر زیرا موصی لهك
آنده حق لازمی متحققدر حتی وارث اول عبدی بیعه واول حقی ابطاله قادر وملتحق اولهمز پس مالك قدیمی
آنی وارثدن اخذه قادر اولماز که آنده حق موصی له متقرردر وموصی لهدن اخذه دخی مالك اولماز که بدل ایله
حق اخذی انجق مالك عینك یدندن ممکن ایکن موصی له عین عبده غیر متملکدر اماصورت سابقه بشقهدرکه
آنده موصی له عین عبده مالك اولمغله مالك قدیمی قیمتله اخذه متملکدر اماخدمت یاخود غله ایله موصی له
فوت اولدقده وارثدن ثمنله اخذه قادر اولورکه مانع اخذ اولان حق موصی له موتله باطل اولمغله حق مالك
قدیم ظاهر اولمشدر ینه مؤلف دقیق الاقوال بعده الله تعالی عن جمیع الاهوال فی جمیع الاحوال دیرکه عبد
مأسور ایکی کسنه بینلرنده مشترك اولوب غنیمتده وقوعله تقسیمدنصکره احدهما حاضر وآخر غیر حاضر
اولسه حاضر بولنان صاحب السهمدن نصفنی نصف قیمتله اخذه قادر اولور زیرا اخذی انجق ملك قدیمله
حاصل وهر بری نصف عبده مالکدر وحکم کل اجزاده اعتبار اولنمق اعتبار صحیح المسالکدر واکر ایکیسی
معا حاضر اولوب انجق احدهما اخذه طالب وآخر صاحب السهمده ابقایه راغب اولسه طالب اخذ ایچون
نصفنی نصف قیمتله اخذی جائز ومناسب کوریلور زیرا هر برینك کندو حصهسنده رأیی معتبر ایکن طالب
اخذ خیار شریکنی ابطاله مالك اولمدیغی کبی اول دخی بونك اختیارینی ابطاله متملك اولهمز کذلك اولبابده
صاحب السهم سزبکا ضرر تبعیض ملکی الحاقله عبدیمی اوزریمه افساد ایده یورسز پس تماما اخذ
ایدرسز یاخود تماما ید مده ابقا ایدرسز دیو نزاع ایلسه اول دخی استماع اولنمازکه مالك قدیمدن دفع ضرر لازم
وصاحب السهمدن دفع ضرر اوزره مقدمدر بناء علیه مالك قدیم آنك یدندن خواه ناخواه اخذ ایلمك بی اشتباهدر اما
مالك قدیم شخص واحد ایکن فوت اولوب ایکی اوغلنی ترك ایلدکده حکم مسئله بشقهدرکه آنده احد الابنین
ایچون صاحب السهمك رضاسی بولنمدقجه اخذ نصفله قضا اولنماز زیرا بو بابده اصل ملك مورثك اولوب
ورثه آنك مقامنه قائملردر ومورث حال حیاتنده عبدك بعض اجزاسنی اخذ و بعض اجزاسنی ترکه مالك اولمیوب
بلکه جمیعا اخذی یاخود جمیعا ترك وتسلیمی لازم اولمقله ورثهسنه دخی لازم اولور سؤال اولنورسه که
تقدیر مشروح اوزره مورث حیاتده ایکن نصف عبدی ترك وتسلیم ایدوب نصف باقیدن ساکت اولدقده
حقنده تسلیم تمامی ثابت اولمق اقتضا ایدرکه احد الوارثین کندو حصهسنی ترك وتسلیم ایلدکده حکم تسلیم
حق آخرده دخی ظاهر اولوب بردخی تمام عبدی اخذه قادر اولمیهلر جوابده دیرزکه بلی حکم مسئلتین متحد
انجق حق مورثده وجه تسلیم متعدددر زیرا مورث نصف عبدی تسلیم ونصف آخرینی نصف قیمتله
اخذه طالب اولورسه بوقولی هیچ تسلیمدن عد اولنمایوب ینه تمام عبدی اخذه قادر اولور اما نصفنی تسلیم
ونصف آخردن سکوت ایدرسه مسئلهٔ شفعه کبی مورث تسلیم تمامه مالك اولدیغندن حقنده تسلیم بعض همان
تسلیم کل قیلنمغله بردخی اخذ تمامه مقتدر اولماز لکن احد الوارثین حق آخرده مالك تسلیم اولمادیغندن
احدهمانك تسلیمی انجق مورثك تسلیم نصف وطلب نصف آخری حکمنده داخل وحکم تسلیمی باطل اولمغله
صکرهدن اخذ تمامده توافق ایتدکلرنده اخذ تمامه واصل اولورلر واکر مشرکین بربلده اوزره استیلا ایدوب
صکره مسلمین یدلرندن انتزاعله استعلا برله بین الغانمین تقسیم اولندقده اول بلدهدن برخانه برغانمك سهمنه
تسهیم اولنوب اول غانم اول خانهنك بعض ابنیهسنی هدم ایلدکدنصکره مالك قدیمی ظاهر اولسه بوصورتده

مطلب الوارث ان يرد ما اشتراه المورث

هم خانه سنی وهم بعینه قائم اولان انقاضنی خانه نك یوم تقسیمده معتبر اولان قیمتیله اخذه قادر اولور که انقاضی دخی فی الاصل مملوکی ایدوکی امر باهر در کورمزمیسنکه قبل الهدم حاضر اولیدی البته عرصه وبناسنی تماما اخذه قادر اولور ایدی پس بعد الهدم دخی بویله در واول هدمله قیمت خانه دن برنسنه اسقاط اولنماز که ویره جکی قیمت فداء ملکی اولوب فدا دخی انجق مقابل اصل اولمغله اصلده فعل مکتسب یاخود غیر مکتسب ایله عارض اولان نقصانله فدادن هیچ نسنه اهباط اولنماز بناء علیه صاحب السهم انقاضنی استهلاك ایتمش اولسه بیله فدادن برنسنه عهدهٔ مالك قدیمدن حط وتنزیل اولنماز امامسئلهٔ شفعه بشقه در که شفیع انجق مشتری بنایی هدم ایلدکدن صکره حاضر اولسه اخذ انقاضه قادر اولمیوب انجق ارضی ثمندن حصه سیله اخذه مقتدر اولور زیرا اشفعه ایله حق اخذی عقاره مخصوص ومنقولده غیر ممکندر وانقاض بنا منقولاتدن ایدوکی متبیندر وهم شفعه ایله اخذ انجق منزلهٔ شرایه نازلدر که شفیع من اول الامر ثمنیله تملك مأخوذ ینه نائل اوله جقدر وبنا دخی منزلهٔ وصفه نازل اولمغله فعل مکتسب ایله ضایع اولدقده ثمندن حصه سی عهدهٔ شفیعدن ساقط وزائل قیلنور اما بو بابده مالك قدیم خانه سنی فدا ایله ملك قدیمنه اعاده ایدوب فدا دخی بیان مشروح اوزره مقابل اصل اولوب مقابل اوصاف اولمامغله قیمت اصلدن برشیئ اسقاطده اکا اسعاف اولنماز وعلی هذا خانهٔ مزبوره مقامنده بر ارض اولوب اول ارضده دخی اشجار نخل بولنمغله ثمری رسیده اولدقدن صکره مالك قدیمی حاضر اولسه ارض ونخلك یوم تقسیمده معتبر اولان قیمتلریله ارض ونخل وثمری تماما اخذه قادر اولور کذلك صاحب السهم ثمری اکل یا بیع ایتمش یاخود نخلی قلع یاقلع ایتمك اوزره بیع ایتمش بوانسه ینه حکم سابق اجرا اولنور زیرا ویره جکی قیمت ارض ونخل انجق مقابلهٔ اصلده فدا اولمغله فوات وصفله آندن برشیئك سقوطی رواکوریلمز انجق نخل وثمر بعینه یدنده قائم ایسه آنی دخی اخذه ملازم اولوب ویدمشتریده قائم ایسه اشترا ایلدیکی ثمنله دیلرسه اخذینی ملتزم اولور اما مسئلهٔ شفیع بشقه در که شفعه عقاره خاص ومنقوله غیر شاملدر وشفیع ایچون حق شفعه سی باقی اولدقجه تصرف مشتریده ولایت نقضی حاصلدر بناء علیه بزدخی حکم ایده رز که صاحب السهم نخلی قلع اوزره بیع ایدوب مشتری دخی هنوز قلع ایتمدین اول ارضك شفیعی حاضر اولدقده بیع نخلی نقض ایدوب مشتری اولدن ثمنله ارض ونخلی تماما اخذه قادر اولور مؤلف دقایق نثار ملأ الله تعالی قبره من الانوار دیرکه برکسنه بر عبدی اشترا ایدوب هنوز قبض ایتمدین مشرکین اول عبدی اسیر ایلدکدن صکره مسلمین آنی اخذ وبرغانمك سهمنده تسهیم ایتدکلرندن صکره بایع ومشتری معا حاضر اولسه لر بایع دیلرسه قیمتیله اخذه مشتریدن احق کوریلمك ظاهردر که قبل الاسر آنده ید بایع ثابت واستیفاء ثمن ایدنجیه دك حبسنه احق ایدوکی باهر ایدی نکندسی اولدرکه مبیع قبل القبض ضمان ملك بایعده درکه هالك وضایع اولدقده ملك بایع اوزره هالك وضایعدر وحکم ایده رز که اخذ ایچون اداقیلدیغی قیمتده متبرع دکلدر که اداء قیمت ایتمدکجه احیاء حقنه وصولی ممتنعدر بناء علیه بعد اخذ البایع مشتری مخیر قیلنوب دیلرسه هم ثمن اول وهم قیمتله یدبایعدن اخذ ودیلرسه بالکلیه ترکی مقرر قیلنور ومشتری ایچون ثبوت خیاری التزام ایلدیکمز انجق اعطاء قیمتله ثمن اصلیدن زیاده یی فی الاصل التزام ایتممشیکن شمدی اوزرینه الزام اولندیغندندر لکن صورت مفروضه ده بایع قیمتله اخذندن نکول ایدرسه اولبابده مشتری دیلرسه قیمتله اخذ وقبول ایدرکه اسر عبد ملك مشتری اوزره واقع اولمغله اخذ ایله کما کان ملکنه اعاده سی واسع کوریلور وبعد الاخذ مبیع مشتری یه سالم اولمغله اصل ثمنی بایعه اداسی لازم اولور لکن بایع عبدی ید مشتریدن اخذ واداء ثمن ایدنجیه دك حبس ایلمك دعواسنه شروع ایلسه بودعواسی مسموع کوریلمز زیرا ابتداء امرده عبدی قیمتله اخذدن امتناعله حق حبسنی زائل قیلوب حالنی شول منزله نازل قیلمشدر که بایع مبیعی مشتری یه تسلیمدن صکره ثمنله حبس ایچون استردادنه طالب ومائل اوله ینه دیرکه عبد مأسورك مالك قدیمی فوت اولوب برابن صغیر بی ترك واکابرکسنه یی تعیین وصی قیلمش اولدقدن صکره اول عبد غنیمتده ظاهر اولسه وصی مرقوم عبد صغیر ایچون قبل القسمة مجانا وبعد القسمة قیمتیله اخذه قادر اولور که بیان مشروح اوزره وارث بو مسئله ده مقام مورثه قائم اولمغله حق اخذی موت مورثله ساقط ومنعدم اولماز امامسئلهٔ شفعه بشقه در ووصی مزبور صغیرك مفروض الحیوة اولان باباسی مقامنه قائم اولمغله قیمتله اخذنده میتك مالی قالمیوب صغیرك آناسندن منتقل مالی بولندقده قیمت مزبوره انجق مال صغیردن لازم اولور که قیمت مزبوره دین صغیر اولمغله مالندن اداسنی مستلزم اولور واولبابده طرف مالك قدیمدن وکیل اخذ اولان کسنه اوزره عهدهٔ اداسی متوجه اولمدیغی کبی وصی مزبور اوزره دخی

مطلب حکم الشفعة اذا هدم المشتری البناء

مطلب الشفعة تختص بالعقار دون المنقول

عهدهٔ اداسی متوجه اولماز زیرا اخذ بعد کون جنایتدن فدا منزلنه نازل اولمغله فداء جنایتده وکیل انجق نائب محض اولوب لزوم عهده دن بری اولدیغی کبی بونده دخی متبریدر امامسئلهٔ شفعه بشقه در که وصی یاخود وکیل شفعه ایله اخذ ایلدکده اوزرلرینه عهدهٔ ادا لازم واوزرلرینه کندو مماللرندن مطالبهٔ ثمن متوجه وقائم اولوب بعد الاداء صغیر یاخود موکل اوزره رجوعی هویدادر که شفعه ایله اخذ حق شفیعده من اول الامر شرا ایله تملك مبتدادر لکن وصی صاحب السهم ایچون قیمته ضامن اولدقده قیمتله حکم ضمان اوزره مطالبه اولنوب بعد الاداء صغیر اوزره الزام دینده ولایتی قائم اولمغله مال صغیرده صحت رجوعی متضمن اولور اما وکیل بالاخذ قیمته ضامن اولدقده اول ضمانده متطوع اولمغله موکل اوزره راجع اوله مزکه وکیل ایچون موکل اوزره طرف موکلدن ضمان قیمتله مأمور اولمیان کسنه لر ایچون الزام دینده ولایتی یوغیکن کندو نفسی ایچون الزام دینی نیجه واسع کوریلور مکرکه اکا ضمانله دخی امر وتنبیه ایتمش اوله اولبابده امری ایله اوزرینه رجوعی تصحیح وتوجیه اولنور واکروصی عبدی مال صغیردن قیمتله اخذ ایلدکدن صکره برکسنه میت اوزره مالیت عبدی محیط اولان دین اوزره اقامت بینه یه قیام ایلسه البته اول دین ایچون بیع عبد التزام اولنور که عبد مورثك ملك قدیمنه اعاده اولنوب ملك مورثده حق غریم حق وارث اوزره مقدم ایدوکی مالاکلام مدر وبوصورتده وصی اداء فداده متطوع قیلنمق لازم اولمغله مال صغیردن ادا قیلدیغی نسنه یی صغیر ایچون غارم اولور زیرا ترکه دینله مستغرق اولمق ملك وارثه مانع اولمغله وصینك اولبابده اخذی صغیر ایچون اولمدیغی ظاهر وساطع اولمشدر وفداده تطوع وصی اجنبی آخرك تطوعی ایله تنظیر اولنماز که صاحب السهم تسلیم عبددن اجنبی آخر اوزره امتناع ایلمك ممکن اما وصی اوزره غیر ممکندر زیراوصی قائم مقام موصی اولمغله صاحب السهم عبدی قیمتیله تسلیم موصی اوزره اجبار اولندیغی کبی بعد الموت تسلیم وصیسی اوزره دخی اجبار اولنور بلکه انکله تنظیر اولنور که میتك مالیت عبدی محیط اولان دینی ظاهر ایکن وصی مال نفسندن اداء فدا ایله اخذینه مباشر اوله اول بابده عبد غریم ایچون مقابلهٔ دینده بیع اولنوب وصی فداسنده متطوع اولدیغی کبی بونده دخی متبرع قیلنور ومسئلهٔ مزبوره شول مسئلهٔ جنایته تشبیه اولنور که میتك عبدی برجنایت ایتمکله وصی مال صغیردن صغیره قصد شفقتله فداسنی ادادن صکره میت اوزره دین محیط ظاهر وهویدا اوله ومعنای واحد میان مسئلتینی جامع اولمغله بیان مشروح اوزره ایکیسی حکم واحده مجتمع اولشلردر ینه دیرکه مسئلهٔ مفروضه ده وصی عبدی صغیر ایچون فدا قیلمیوب انجق حکمی قاضی یه رفع ایتمکله قاضی اکا فدا ایله امر ایدوب اولوجهله فدایه مبادرت ایلیوب یاخود فداسنه قاضی بالنفس یاخود امر قاضی ایله امناسندن برامینی مباشرت ایلدکدن صکره دین میت اوزره بینه اقامت اولنسه آنده غرما مخیرلردرکه دیلرلرسه مال صغیردن صاحب السهمه ویریلن قیمتی صغیره ادا بعده دینلری ایچون بیع عبده ابتدا ایدرلر ودیلرلرسه مطالبهٔ دینله تقاضا ایتمیوب اولبابده قاضی دخی عبدی ینه صاحب السهمه رد وقیمتی صغیره رد ایله قضا ایدرز یرا بوبابده مؤدی فدایی متطوع قیلمق ممتنعدر که قاضی صغیر ایچون اداء فدا ایله حکم ایدوب حکم قاضی انجق باعتبار النظر نافذ ایکن مؤدی فدایی اداسنده متطوع قیلمغه مانعدر امامسئلهٔ متقدمه بشقه در فعلی هذا وصی عبدی صغیر ایچون بغیر امر القاضی اخذ ایدوب بعده عبدك نصف قیمتی مقداری دین میت لاحق اولسه البته عبد بیع اولنوب غریمی استیفاء دین ایلدکدن صکره فضلهٔ ثمنی میراث اولمق اوزره صغیره ویریلوب ینه اعطاء قیمتده متطوع اوله جغی متحقق اولور زیرا بوتصرف نظر صغیری غیر مشتملدرکه قیمتله جمیع عبدی فدا قیلمش ایکن صغیره انجق نصف عبد واصل اولمشدر بوجهتله صغیر اوزره نفوذ تصرفی ممتنع اولمغله اداء فداده متطوع قیلنور لکن مسئلهٔ مفروضه ده فداء وصی امر قاضی ایله واقع اولمش اولسه اولبابده قاضی غرمایه دیلرسکز فداء عبددن مقدار حصه کزی عهده کزه التزام ایدرسز بن دخی عبدی دینلریکز ایچون بیع ایده رم والا عبدی صاحب السهم اوزره رد وفدایی آندن اخذ ایده رم دیمکله حکم قاطع ایدر زیرا بوبابده مؤدی فدایی متطوع قیلمق غیر ممکندر که فداسی امر قاضی ایله واقع اولوب امر قاضی دخی حکم اولمغله حق صغیرده نفوذی انجق هم صغیره وهم مؤدی فدایه شرط نظر ایله متعین اولور بوصورتده غرما فدادن مقدار حصه لرینی التزامدن امتناع ایدرلرسه البته عبدی صاحب السهم اوزره رد ایله قطع نزاع اولنور مکر عبدك ید صاحب السهمده ایکن بدننده یاخود قیمتنده بعض زیاده حادث اولمق قاضینك نظر اللصغیر طرف صغیردن فدا ایله امرینه باعث اولمش اوله اولبابده صغیر اوزره توفیر منافع ایچون فداسی مال صغیردن واقع اولور بوصورتده فداء عبد ایچون امر قاضی ایله اعطا اولنه جق مال

اول صغیرك مال مخصوصی اولمیوب بلکه مال میتدن ایکن دین میت دخی ترکه سنی محیط بولنمغله غرماسی بزلر
بومالله فداء عبده راضی اولمیوب همان دینمز ایچون اول مالی اخذ ایده رز دیو نزاعه شروع ایلسه لر اخذلری
مشروع کورلمورز زیرا فرض مذکور اوزره ترکهٔ میت حق مخصوصلری اولمغله نفسلری ایچون اختیار نفع
وضرر ده مرادلری اوزره امضاء حکم اولنمق لازم ومرصوصدر واولبابده وارث ایچون فداء عبده مباشرت
ممتنعدرکه ترکه دینله مستغرق اولمق ملك وارثه مانعدر بنه دیرکه عبد مزبوری مشرکین ید صاحب السهمدن
دفعهٔ ثانیه ده اسیر ایدوب بعده مسلمین بنه اخذ وسهم غانم آخره تعیین ایتدکلرندن صکره مولای قدیمی
حاضر اولسه اخذینه بروجهله قادر اولماز زیرا اسرثانی ملکی اوزره جاری اولمیوب انجق ملك غانم اول اوزره
طاری اولدیغندن حق اخذی انجق غانم اول ایچون ثابت وحق مالك قدیم انجق حق غانم اولده مثبت
اولمغله غانم اول آنی قبل القسمة مجانا و بعد القسمة قیمتله اخذ ایله مالك اولدیجه مولای قدیمی سبیل اخذه
سالك اوله مز وغانم اول غانم ثانیدن قیمتله اخذایلدکده مولای قدیمی دیلرسه آندن انجق ایکی قیمتله اخذه قادر
اولورکه غانم اول احیاء ملکنه محتاج اولوب اداء قیمتله ملکنی احیا ایتمکله اول اداده متبرع اولمدیغی ظاهردر
بناء علیه مالك قدیمی دیلرسه آنی انجق قیمت اولی وغانم اولك ثانیه ویردیکی قیمت ثانیه ایله اخذه مقتدر اولور
کذلك مسئلهٔ مفروضه ده غانم اولك مقامنده اول عبدی اعدادن اشترا ایلین مشتری بولنوب آنك یدندن
دفعهٔ ثانیده اسیر اولدقدنصکره مشتری آخر آنی اعدادن اشترا قیلمش اولسه ینه حکم مذکور تمامه بونده دخی
اجرا اولنورکه مشتری اول مشتری ثانیدن ثمن ثانی ایله اخذ ایتمدکجه مولای قدیم ایچون اخذی ممکن اولمیوب
واخذ ندنصکره دخی دیلرسه انجق ایکی ثمنله اخذ یاخود بالکلیه ترك وتسلیم ایده جکی متعیندر واکر بر عبدك
مالك قدیمی عبدی صاحب السهمدن قیمتله یاخود مشتری اعدادن ثمنله اخذه طالب اولدقده قاضی دخی
عبدی اکا تسلیمله قضا ایدوب یاخود صاحب السهم ومشتری بلاقضاء اکا تسلیمده اظهار رضا ایتدکلرندن صکره
لازم اولان قیمت وثمنی ویرمدکجه عبدی تسلیمدن نکول ایلسه لر بونکوللری مشروع ومقبول کوریلورز زیرا
مولای قدیمك احیاء ملکی انجق فداء لازمی ایله ممکن اولمغله اول فدایی ادا ایدنجیه دك ملکینك جواز حبسی
متبیندر وهم بو بابده صاحب السهم ومشتری البته راد آبقدن ادنی ذکل ایکن رد آبق مقابلهٔ جعل واجبده
مستوجب حبس اولدقده بو بابده بطریق الاولی در بوصورتده مالك قدیم اول فدایی تسلیم ایدوب یاخود
ایتمیوب انجق هنوز عبدی قبض ایتممش ایکن آنی شخص آخره بیع ایلسه بو بیعی البته باطلدر اکرچه فدایی
تسلیم ایتدکده البته تسلیم عبددن عجزی ظاهر واو لوجهله بطلان بیعی باهردر لکن فدایی ادا ایلدکده
وجه بطلانی اولدرکه مبیع البته یدذی الیده قبض ایلدیکی فدیه یله سنده مضمون ایدوکی نمایاندر کورمزمیسنکه
مبیع مرقوم هالك اولدقده البته ردفداسی لازمدر بوجهتله عبد مرقوم مقبوض الثمن اولان مبیع فی ید البایع
منزلنه نازل یاخود اقاله یاعیبله رد حکمی اوزره قضاء قاضی ایله یاخود بلا قضاء فسخ بیعدن صکره مبیع
فی ید المشتری منزلنه نازل اولوب صورت اولاده بیع مشتری وثانیه ده بیع بایع باطل اولدیغی کبی عبد مزبورده دخی
بیع مالك قدیم باطل اولور لکن صورت ثانیه صددنده اولدیغمز مسئلهٔ عبدی قیاسده اقرب الاشباه ایدوکی
بی التباسدرکه بومحلده مؤلف کرامت بنیان مالك قدیم اول عبدی ذی الیده بیع ایلمك جائزدر دیو ذکر
وبیان ایلمشدر وصورت اولی ده مشتری مبیعی بایعنه بیع ایلمك ممکن اولمدیغندن عندیمزده ظاهر ومتبین
اولمشدرکه عبد مرقوم وجه مشروح اوزره فسخ بیعدن صکره ید مشتریده بولنان مبیع ایله موازی ومواز ندر
وعبد مرقوم ملك مولای قدیمه عود تندن صکره ینه مضمون بالفدا اولدیغی کبی مبیع مرقوم دخی اصل ملك بایعه
عودتندن صکره ینه مضمون بالثمن ایدوکی هویدادر ومبیع مرقومده ذی الیده بیعی صحیح وآخره بیعی غیر صحیح
اولدیغی کبی عبد مرقومده دخی ذی الیده بیعی صحیح وآخره بیعی باطل صریحدر بناء علیه مولای قدیمی
عبدك عیب حادثنه واقف اولدقده قبل القبض رده قضاء قاضی ایله و بلا قضاء قادر و بعد القبض رده انجق
قضاء قاضی ایله مقتدر اولوب شول بایع منزلنه نازل قیلنورکه مبیعنی مشتری عیبله رد ایدوب بیعلری قضاء
قاضی ایله منفسخ اولدقدن صکره مبیعك عندالمشتری حادث اولان عیبنه واقف وواصل اوله واکر مالك قدیم
عبدینی بعد الاسر هیچ کورممش ایکن فدا ایله اخذ ایدوب کوردکدنصکره اخذندن نادم اولسه بوصورتده
صاحب السهم اوزره ردی ممکن ومنتظم اولمازکه خیار رؤیتله ردی شراء مبتدایه مخصوص ایکن بو بابده
اخذی انجق اعادهٔ ملك قدیمی مستلزم اولمشدر لکن حکم مزبور اول وقتده جاری درکه عبد اوزره مقدما

مطلب راد الآبق حبسه الى ان يستوفى الجعل

یدنده بولندیغی حالتدن جانب نقصانه تغیر طاری اولمیه زیرا طاری اولدقده جوازردی آشکاردرکه فدا ایله انجق حالت
اصلیه سی اوزره اعادهٔ ملکنه طلبکار اولوب بعد التغیر مقصودنده تخلل خلل بدیدار اولمغله ردی جائز وسزاوار
کورنیلور بنه دیرکه عبد مأسور بیك درهمه مساوی ایکن برکمسنه اعدادن آنی یوز درهمه اشترا واخراج ایلدکده
مالك قدیمی بشیوز درهم دینله وفات و برابك صغیرینی ترك ایتمش بولنمغله غرما ووصی حاضر اولدقلرنده غرما
فدا اخذندن نکول ایلسه لر وصی ایچون مال صغیردن یوز درهمله فداسی مشروع ومقبول کوریلورز زیرا عبدی
بعد الفداء بیك درهمه بیع ایدوب ایچنده میتك بشیوز درهم دینی ادا وصغیر ایچون یوز درهمی مقابلنده
بشیوز درهم پیدا اولمغله منفعتی ظاهر وهویدادر ونظر صغیری متضمن اولان مواضعده وصی فداده متطوع
قیلنمز ومسئلهٔ مزبوره فداء جنایته قیاسله اظهار وابدا اولنوب آنك حکمی بونده دخی اجرا اولنمشدر بوصورتده
بعد اخذ الوصی قیمت عبده نقصان کلوب انجق بشیوز درهمه مساوی اولسه البته غرما ایچون بیع اولنوب
بنه وصی اوزره غرامتدن برشیئی محتوی اولماز زیرا وقت اخذنده نظر صغیر ظاهر وتصرفنده نفع صبی متقرر
اولدقدن صکره بهاسنده حصول نقصانله حکم تصرفی متغیر اولماز کورمزمیسنکه عبد مزبور بعد اخذ الوصی
هالك اولدقده وصی به غرامتدن برنسنه مستمسك اولماز پس بو دخی آنك کبیدر واکر مسئلهٔ مرقومه ده مقام
غرماده صغیرك برادر غائبی بولنوب وصی آنی بیلدیکندن مال صغیردن یوز درهمله عبدی فدا قیلدقدن صکره
اول غائب حاضر اولسه نظر اولنور اکر فداسی امر قاضی ایله واقع اولمامش ایسه نصف فداده متطوع قیلنورکه
نصف عبدده مال صغیر ایله ملك غائبی احیا ایتمش اولوب اول دخی حقنده شرعا ممتنع اولمغله اول نصفده
متطوع قیلنور اما مسئلهٔ اولی بشقه درکه آنده جمیع عبدده ملك صغیری احیا ایدوب نصفنده ملك غرمایی
استحیا ایتمشدرکه دین میت ترکه سنی محیط وشامل اولدقده البته تمام ترکه ملك وارثه داخل اولور کورمزمیسنکه
وارث دین میتی محل آخردن قضا برله ترکه یی نفسی ایچون استخلاصه قادر اما احد الوارثین حصهٔ شریکنی
محل آخردن ادا برله ملك مشترکی نفسی ایچون استخلاصه غیر مقتدردر واکر فدا بی امر قاضی ایله واقع
اولمش ایسه اول بابده قاضی اول غائبی تخییر ایدوب دیلرسك نصف فدایی ویرسك تاکه عبد صغیر ایله
بیننکزده بروجه مناصفه مشترك قیلنور ودیلرسك عبدی اعدادن اشترا ایلین کمسنه اوزره رد
وصغیرك یوز درهمنی استرداد ایده رز دیو تعیین مضار ومنافع ایدرکه وصی امر قاضی ایله ادا قیلدیغی فداده
البته متطوع قیلنماز وفداء مزبور اکرچه صغیره نافع ایدی لکن فسخ فدا ایله ینه نفع صغیر ضایع اولمازکه
صغیر مزبور کبیر اولدقده دیلرسه عبدی یوز درهمله فدا ایدوب نصف فداده قرنداشی طرفندن متطوع
اولمق ممکن ومتصوردر بنه دیرکه مسئلهٔ مزبوره ده مشتری اول عبدی اعدادن ایکی یوز درهمله اشترا قیلمش
اولوب میت اوزره دخی طقوز یوز درهم دین اولدیغی نمایان اولسه وصی آنی صغیر ایچون ایکی یوز درهمله
فدا قیلمق جائز وشایان اولمازکه ثمندن طقوز یوز درهم دینی ادادنصکره صغیر ایچون انجق یوز درهم قالوب
باقی یوز درهمله خسران صغیری موجب اوله جغی ظاهر وعیاندر بویله ایکن وصی فداء مزبوره مباشرت ایلسه
نظر اولنور اکر مباشرتی امر قاضی ایله واقع اولمامش ایسه بو تصرفی بیان مشروح اوزره نظر صغیری متضمن
اولمامغله فداسنده متطوع قیلنور بوندنصکره عبد مزبور ضعف قیمتی اولان ایکی بیك درهمله بیع اولنسه
بعد اداء الدین باقی قلان بیك یوز درهم صغیر ایچون ابقا اولنوب بنه وصی فداسنده متطوع اولمق اوزره استبقا
اولنورکه معتبر اولان وقت اخذنده اخذی نظر صغیری متضمن دکل ایکن صکره دن حادث اولان زیاده ایله
اول حکم ثابت تغیر والغا اولنماز بنه دیرکه واکر مباشرتی دین میت وقت امرنده معلوم قاضی اولمدیغندن امر
قاضی ایله واقع اولمش ایسه بوصورتده وصی فداسنده متطوع قیلنمیوب انجق قاضی غریمی علی وجه الاجبار
تخییر ایدوب دیلرسك دینك قیمت عبدك طقوز عشری اولمغله فدانك طقوز عشری اولان یوز سکسن درهمی
سن اوزریکه التزام ایدرسین والا عبدی مشتری یه رد وفدایی استرداد ایده رم دیو حکم وتقریر ایدر بوصورتده
غریم شق اولی یه ملتزم اولورسه مال صغیردن ویریلن فدا مشتری یه سالم اولوب بعده عبدی بیعله غریم استیفاء
دین ایدوب باقی قلان ایکی یوز سکسن درهمی صغیر ایچون ابقا اولنمغله صغیر ایچون سکسن درهمله منفعتی مستلزم
اولور بوصورتده قبل البیع عبدك بدننده یاخود بهاسنده نقصانی ظاهر اولوب بیعی انجق مقدار دینله یاخود
اقل ایله متیسر اولسه اول بابده صغیر حصهٔ فدادن شیء آخر ایله رجوعه قادر اوله مزکه وقت اخذده معتبر اولان
حکم سابق متقرر اولدقدنصکره حادث اولان زیاده و نقصانله متغیر اولماز نظیری اولدرکه عبد مزبور

بعدالاخذ هالك اوله اول بابده دخی صغیر و وصی وغریم ومشتریدن بریسی آخر اوزره بوشیله رجوعه مالك اوله مز ومسئله‌ٔ مزبوره شول مسئله یه تشبیه ایله توجیه اولنمشدر که میت مدیونك ترکه سندن برعبد برکمسنه‌یی شجهٔ موضحه ایله شج ایتمش اوله اول جنایتدن حکم فدامی جمیع مذکوراتده حکم فداء مأمور اوزره ایدوکی ظاهر وهو یدادر والله اعلم

باب اسرعبد المرتد قبل الردة و بعدها * یعنی مرتدك ردتندن مقدم یامؤخر مأسور اولان عبدینك تفاصیل احکامی بوبابده کشف واعلام اولنور مؤلف الکتاب امام محمد محامد نصاب دیرکه مشرکین برکمسنه‌نك عبدینی اسیرایدوب دارلری ایله احراز لرندنصکره اول کمسنه مرتد اولوب دارالحربه لاحق اولوب بعده مسلمین اول عبدی مشرکیندن اخذ واخراج ایلسه لر البته اخذ ایدنلرك فیئنده ادراج اولنور مترجم فقیر دیرکه مسئلهٔ مزبوره اصل کتابدن بوموضعده بعض نسخده موجود اولمغله ترجمه سنه بذل مجهود اولندی شارح الکتاب شمس الائمهٔ جلالتماب دیرکه بزباب المرتد فی دار الحرب ومعه ولده مسائلنده و مابعدنده بیان ایلدیك که مرتدك دار الحربه لحوقی قضاء قاضی یه متصل اولمدقده حکم غیبتده داخل ومتصل اولدقده منزلهٔ موته نازلدر ومالك قدیم فوت اولدقده ورثه سی عبد مأموری قبل القسمة بلاشیٔ و بعدالقسمة قیمتله اخذ ده اکا خلف اولدقلری کبی ردت اوزره لحاقیله قضادن صکره خلف اولورلر واول بابده مشرکینك عبدی اسیر قیلملری مالك قدیمك ردتندن مقدم یامؤخر ولحاقندن مقدم یاخود لحاقندن مؤخر و قضاء قاضیدن مقدم اولمق برابردر ومرتد مزبور قبل القضاء قبول اسلامه عودت ایدوب صکره عبدی غنیمتده ظاهر اولسه مرتد مزبور بعد الغیبة راجع اولان غائب منزلنده قیلنمغله عبدینی قبل القسمة بلاشیٔ و بعدالقسمة قیمتیله اخذه قادر اولور لکن بعد اللحاق بنه ردت اوزره رجوع ایدوب قبول اسلام ایتمدین عبدی اعدایه اسیر اولوب صکره غنیمتده ظاهر اولسه قیاس قول ابی حنیفه رضی الله عنه اوزره قبل القسمة بلاشیٔ اخذه قادر اولور امابعدالقسمة اسلامی یاقتلی متعین اولمدیغجه قیمتله اخذی ممکن اولمیوب قبول اسلام ایدرسه قیمتله اخذه قادراولوب قتل اولنورسه قیمتله اخذی ورثه سنه منحصر قیلنور زیرا امام مشار الیه لازال الطاف الله تعالی تتوارد علیه تصرفات مرتده توقفه قائل اولوب قبول هبه‌سین دخی تصحیحه مائل اولمشدر وقبل القسمة اخذی هبه کبی عبدی مجانا ملك قدیمنه اعاده‌یی مشتمل اولمغله من حیث المعنی قبول هبه‌ده داخلدر و قول محمد رحمه الله تعالی اوزره بعد القسمة قیمتله اخذی قابلدر که مرتدك بعد الردة عوضله و بلاعوض نفوذ تصرفاتنه قائلدر واکر مرتد مزبور عبدی غنیمتده واقع اولدیغنی بیلدکدنصکره اخذ ایتمدین قتلی متعین اولسه ورثه سی موتندن صکره مقامنه قائم اولملریله اخذلری ممکندر لکن مرتد مزبور دار الحربه لحوقیله قضادن صکره بنه ردت اوزره رجوع ایدوب قبول اسلام ایتمدین عبد مأموری غنیمتده ظاهر اولسه بروجهله اخذینه قادر اوله مز که قبول اسلام ایتمدکجه قضاء قاضیده میت اولدیغندن حق اخذی ورثه سنه منحصر اولمشدر حتی ورثه‌سی قبل القسمة بلاشیٔ و بعد القسمة دیلرلرسه قیمتله اخذه مقتدر اولورلر بوصورتده قیمت عبدی مرتددن وارث اولدقلری مالدن ادا واخذ ایتدکلرندن صکره قبول اسلام ایلسه میراثندن یدلرنده بعینه باقی قلانلری اخذ ایله بکام اولدیغی کبی اول عبدی دخی اخذ ایله بکام اولوب انجق مالندن ورثه‌نك ادا قیلدقلری قیمت عبدی ورثه یه اداقیلمق اوزرینه الزام اولنور زیرا ورثه اکرچه عبدی اخذایله مرتدك ملك قدیمنه راجع قیلدیلر لکن اداء فدا ایله اول ملکی کندو نفسلری ایچون قصد استخلاص ایتملریله اول اداده متبرع قیلنمادیلر بوصورتده بونلرقیمتی انجق بنم مالمدن ویرمشلر ایکن شمدی آنلره نیچه ضامن اولورم دیو نزاع ایدرسه بو نزاعی قطعا استماع اولنماز که ویردکلری قیمت اعطا ایله مستهلك اولوب حق مرتد مال مستهلکنده عائد اولمامغله آنی مالندن یاخود مال آخردن ویرملری متحددر کورمزمیسنکه بعض ورثه اول عبدی اعدادن اشترا ایدوب ثمننی مرتددن وارث اولدیغی مالدن ادا قیلدقدن صکره مرتد قبول اسلامه عودت ایدوب عبدی بلاشیٔ اخذه عزیمت قیلسه اولوجهله اخذه قادر اولمیوب انجق دیلرسه مجددا وارثه ثمننی اعطا برله اخذ یاخود بالکلیه ترك ایتمکه مقتدر اولور واکر ورثه اخذ عبده رغبت ایتمیوب صاحب السهمه تسلیم ایتدکلرندن صکره مرتد قبول اسلامه عودت وعبدی قیمتله اخذه عزیمت قیلسه بوبابده اکا رخصت ویرلمزکه تسلیم ورثه موقع استهلاکده واقعدر وحق مرتد مستهلکده غیر راجعدر وهم عبد ورثه یه میراث مرتد اولمق اوزره رجوع ایتمیوب بلکه صاحب السهمه مسلم ومدفوع قیلنمشدر کورمزمیسنکه ورثه آنی صاحب السهمدن قیمتله اخذ ایتمیوب بلکه ثمنله اشترا قیلدقلرندن صکره مرتد قبول اسلامه

رجوع ایلسه یدلرندن اخذی غیر مشر وعدر زیرا آنی ملك قدیمله اخذدن نکول وملك مستقبل ایله اخذ وقبول ایتمشلردر وبو اخذلری صاحب السهم ایچون دلیل تسلیم اولمغله اخذمرتده مانع عظیمدر پس مانحن فیه کبی تسلیم صریح ایتدکلرنده عدم اخذی بطریق الاولی ظاهر وصحیحدر مؤلف کرامت کیش بعده الله تعالی عن کل تشویش دیرکه مسلمین لحاق مرتدایله قضادن اقدم اول مرتدی عبد مأموری ایله معا اسیر ایلدکلرندن صکره قبول اسلام ایلسه بو بابده اخذ عبد ایله بکام اوله مزکه عبدی غنیمتده واقع اولدقده کندو هنوز حربی مأسور ایکن غنائم مسلمینده ثبوت حق اخذایله بنام اولمزکذلك ورثه سی دخی اخذ عبد ایله بکام اوله مزلرکه قاضی هنوز لحاقیله قضا ایتمشیکن مرتد مأسور قبول اسلام ایتمکله عبدده حق اخذی ثابت اولدقده ورثه سی ایچون ثابت اولمیه جغی مالا کلامدر کورمزمیسنکه برمرتد عبد مرتدی ایله معا دارالحربه لاحق اولدقلرندن صکره مسلمین ایکیسنی بردن مأسور ایلسه‌لر عبد البته فیٔ مسلمین قیلنوب مولاسی قبول اسلام ایتسه دخی اخذ عبد ایله مسرور اوله مز حال آنکه بوصورتده اخذی مانحن فیهده اخذندن اولی درکه بونده عبدینه دارالحربده مالك اولوب مانحن فیهده کندو لحاقندن اقدم مأسور مشرکین اولان عبد ینه دارالحربده مالك اولمدیغی اظهر واجلی در و بونده اخذه قادر اولمدقده مانحن فیهده قادر اولمیه جغی ظاهردر واکر مسئلهٔ مزبوره ده مسلمین ابتداء عبدی اسر واخراج ایتملریله ورثه اخذینه طالبلر ایکن هنوز اخذایتمدین مرتدی اسر واخراج ایلسه‌لر قاضی قبل اسر المسلمین لحاقیله قضا ایلدیکی کبی بعدالاسر دخی لحاقیله قضا ایدر زیرا قضاء لحاقله حکم میتده قیلنمق انجق حربی اولدیغندندر وحربی اسر مسلمینله حربی اولمقدن خارج اولماز پس قاضی لحاقیله قضا برله میراثی ورثه سنه افضا قیلدقده ورثه عبدی قبل القسمة بلاشیٔ وبعد القسمة قیمتله اخذلری سزا کور یلورامامسئلهٔ مفروضه ده مرتدکرك قبل القضا وکرك بعدالقضا مأسور اولمیوب انجق قبول اسلامه عودت ایلسه اولبابده کرك نفسی وکرك ورثه‌سی ایچون اخذ عبده رخصت ویریلمز اما نفسی ایچون رخصت ویریلدیکی عبدی غنیمتده واقع اولدیغی حینده حربی اولدیغندندر واما ورثه‌سی ایچون رخصت ویریلدیکی اکا مبنیدرکه ورثه اخذ ایله مرتدك ملك قدیمنه اعاده ایده جك اولملری تملکنده مرتد آنلردن احق اولمغی مسلمدر حال آنکه بیان مشروح اوزره مرتدك اولبابده حق اخذی منعدمدر اما سبقت ایلین وجه اوزره مرتد قبول اسلامه رجوع ایتمدکده حکم مسئله بشقه‌درکه آنده ورثه‌سی مسلمین اولوب غنیمتده اثبات حقه اهل اولملریله نفسلر ایچون اخذلری امر سهلدر واکر مسئلهٔ مزبوره ده لحوقیله قضادن صکره ورثه عبدی اخذایدوب بعده مرتد قبول اسلامه عودت ایلسه البته عبدینه ورثه‌دن احق اولور زیرا ورثه اخذایله عبدی مرتدك ملك قدیمنه اعاده ایتمشلردر وعبد دخی ایادی ورثه‌ده ترکه سندن هنوز قائم بولنمشدر انجق ورثه‌یه اخذعبد ایچون غارم اولدقلری قیمتی ادا ایدر که ورثه اداء قیمتده متبرعین اولمدقلری بیان سابقدن هویدادر واکر مرتد مزبور بعدالقضاء قبول اسلامه راجع اولدقدن صکره عبدی غنیمتده واقع اولسه اول عبده ورثه‌دن احق کوریلوب قبل القسمة بلاشیٔ و بعد القسمة قیمتله جواز اخذی محققدر زیرا غنیمتده وقوعی وقتنده کندو مسلم بولنوب غنائمده اثبات حقه اهل اولمغله اخذایله قدیم ملکنه اعاده سی سهل اولور واکر مسلمین مرتدی عبدی ایله معا اخذ واسیر ایدوب امام دخی مرتدی امر اسلامده تأمل ایتمك ایچون حبس ایلدکده ورثه سی کلوب اخذعبده طالب اولسه‌لر نظر اولنور اکر امام لحاقیله قضا ایتمش ایسه حق اخذلری ثابتدر که مرتد قبول اسلام ایتمدکجه قضاء لحاقله فی حکم المیتدر بوصورتده ورثه اخذ و بیع ایلدکدن صکره قبول اسلام ایلسه یاخود اخذ و بیعلرندن صکره قبول اسلامه عودت ایتمش اولسه ید مشتریدن اخذینه رخصت ویریلمزکه ورثه آنی بیعله استهلاك ایتمش اولملریله بیان مشروح اوزره مستهلکده حق مرتد رجعت ایلمز واکر مسئلهٔ مفروضه ده مکان مرتده امرأهٔ مرتده بولنسه آنك ایچون کرك مالی وکرك عبد مأسوری اوزره سبیل وصول مسدود اولوب مسلمین آنك عبدینی کندو وایله برابر یاخود کندودن مقدم یامؤخر اسیر قیلملرنده تفاوت غیر موجوددر زیرا مرتدهٔ مزبوره اسر مسلمینله فیئده دخول ایدوب صکره قبول اسلام ایلسون ایلمسون منزلهٔ موته نزول ایتمکله حق اخذ ورثه سنه موصول قیلنور امامرتدهٔ مزبوره بلا اسر قبول اسلامه عودت ایدر سه مذکور مرتد بنده سبقت ایلین جمیع احکام آنده دخی رجعت ایدر زیرا مرتد کرك قبول اسلامه عودت ایلسون وکرك بعدالاسر قبول اسلام ایلسون حریتی اوزره ابقا اولندیغی کبی مرتدهٔ مزبوره دخی حریتی اوزره استبقا اولنور والله تعالی اعلم

باب شفعة المرتد* اكر مرتدك جواردارنده ردتندن مقدم يا مؤخر دار اخرى بيع اولنوب مرتد اول بيعه واقف اولمادين دار الحربه لاحق اولدقدن صكره قبل قضاء الالحاق قبول اسلام ايله رجوع ايدوب بيعه واقف اولمغله شفعه يه طالب اولسه اول دارى اخذى جائز ومناسب كوريلور كه لحوقنه قضاء قاضى متصل اولمدقده منزلهٔ غيبتده اولوب غائب بعد الحضور بنه شفعه سى اوزره ثابت بورا تيدر اما لحاقيله قضا اولندقده شفعه يه ورثه سى نائل قيلنمازلر كه شفعه ميراثده داخل اولميوب بيع دخى حق شفعه ورثه ايچون ثابت اولمقدن اقدم حاصل اولمشدر و بو صورتده مرتد قبول اسلام ايله عودت ايلدككده اول دخى شفعه يه نائل قيلنماز كه قاضى لحا قيله قضا ايتدكده دارينى ملك ورثه سنده داخل قيلمغله جوارى زائل وشفعه سى باطل اولمشدر مؤلف بديع البيان احسن الله تعالى اليه ببدايع الاحسان ديركه بيع مذكور مرتدك لحوقندن صكره واقع اولوب بعده مرتد لحاقيله قضادن مقدم يا مؤخر قبول اسلام ايله راجع اولسه بنه شفعه ايله اخذى جائز وواسع كوريلمز زيرا حين بيعده حربى بى امان بولنمشدر و حربى ايچون دار اسلامده تملك شفعه عديم الامكاندر كورمزمىسنكه بعد الالحاق مدار شفعه سى اولان كندو دارينى بالنفس بيع يا خود بيع ايچون آخرى توكيل ايلسه بيع وتوكيلى تجويز وتكميل اولنماز بو جهتله حربى اولديغى متبين واول ملكله مستحق شفعه اولمديغى متعين اولمشدر لكن بو صورتده ورثه سى شفعه ايله اخذه تقاضا ايدرلرسه كركدر كه قاضى آنلر ايچون اولا ميراثله وثانيا شفعه ايله قضا ايليه زيرا قضاء ميراثله ورثه ايچون دار مرتده تملك وقت لحوقنه استناد اوزره ثابت اولمغله بيع دار آخرى ثبوت حقلرندن مؤخر ايدوكى ظاهر اولوب حق شفعه لرى متثبت اولور نظيرى اولدركه بركسنه بردارى بشرط الخيار اشترادن صكره جوارنده دار اخرى بيع اولنوب بعده اسقاط خيار ايلدكدنصكره بيعه عالم وطلب شفعه يه عازم اولسه عند ابى حنيفه رضى الله عنه شفعه ايله اخذى لازم اولور سؤال اولنورسه كه مسئلهٔ خيارده مشترى مشترا سنده تصرفه قادر امامانحن فيهده ورثه قبل قضاء الالحاق مال مرتده تصرفه غير مقتدرلر ايكن بعد القضاء حق شفعه لرى نيجه متقرر اولور جوابده ديرز كه بلى بويله در لكن استحقاق شفعه انجق اعتبار ملكله در يوقسه قدرت تصرفله دكلدر ومسئلتين مرقوم متبنده اكرچه وقت بيعده طالب شفعه ايچون تملك هنوز غير موجود در لكن سبب ملكى تام ومحل ملكدن حق غير البته مقطوع الوجود در بويله ايكن مسئلهٔ خيارده ملك مشترى تام اولدقده شفعه يه مستحق اولديغى كبى استحقاق شفعه مانحن فيهده دخى متحققدر كورمز مىسنكه مكاتب عن وفاء فوت اولوب ورثهٔ احرارينى ترك ايلدكده قبل اداء الكتابة جوار دارنده دار اخرى بيع اولنوب ورثه سى اول بيعه انجق بعد اداء الكتابة واقف اولسه لر بنه شفعه ايله اخذه قادر اولورلر حال آنكه وقت بيعده هنوز كتابتى ادا اولنماديغندن ورثه سى دارنده تصرفه غير مقتدر لردر واكر حربى مستأمنك دار يمزده مالك اولديغى دارى جوارنده دار اخرى بيع اولنديغى ظاهر اولسه آنى شفعه ايله اخذه قادر اولورز يرا حربى اماناله دار يمزده حاصل اولدقچه البته معاملاتنده حكم ذميده داخلدر بو صورتده بيعه واقف اولمادين دارينه عودت بعده بنه اماناله دار يمزه رجعت ايلسه بو صورتده شفعه ايله اخذينه رخصت ويريلمز زيرا دارينه عودت ايلدكده قطعا دار يمزه داخل اولميان حربى منزلنه نازل اولمشدر حال آنكه بومثللو حربى ايچون دار اسلامده نه من جهة الابتدا ونه من جهة البقا حكم شفعه غير حاصلدر كذلك بيع مرقوم دار الحربه رجوعندن صكره وقوع بولسه بنه معناى مشروح اوزره دعواى شفعه سى غير مسموعدر بنه دركه مرتدك دار الحربه لحوقندن اقدم جوار دارنده دار اخرى بيع اولنوب مرتد شفعه ايله دعواى اخذه شروع ايلسه قول محمد رحمه الله تعالى اوزره اخذى مشروع كوريلوب قول ابى حنيفه رضى الله عنه اوزره قبول اسلام ايتمدكجه بو دعواسى مسموع اولماز اما امرأهٔ مرتده بشقه در و بو اختلاف بزم باب مايوقف من امر المرتد اثناسنده على الاجمال ذكر وانبا قيلدغمز تصرفات مرتده ده واقع اولان اختلافلرى اوزره بنا قيلنمشدر ومرتد حال ردتنده بيعه واقف اولدقده همان قبول اسلامله شفعه سنه طالب اولمازسه البته شفعه سى باطل اولور زيرا حين وقوفنده قبول اسلامله طلب شفعه ممكن ايكن تركله عاطل قيلنمشدر والله تعالى اعلم

باب من المرتدين وغيرهم من مشركى العرب فى دار الحرب يجرى عليه السبى ومن لايجرى ويكون حرا بالاسلام ومن لايكون* يعنى مرتدينك ومشركين عربدن دار الحربده بولنوب اوزرلرينه حكم سبى جارى اولوب اولميانلرى وقبول اسلامله احرار دن قيلنوب قيلنميانلرى تفصيلده باب واجب التحصيلدر قچانكه زوجين ردتله دار الحربه لاحقين اولوب زوجه دار الحربده زوجندن حامل اولوب وضع حمل ايلدكدن صكره مسلمين

اول ولدى صغير ايكن اسير قيلسه لر البته فئ اسلامده تقرير واسلام اوزره اجبار ايله تكدير اولنور زيرا ولد حكم اسلامده ابو يته تابع وصغير مزبورك ابو ينده اصل اسلام واقعدر واصل اسلام بنفسه صغير ايچون سبقت ايلدكده بعد السبى اسلام اوزره اجبار اولنديغى كبى ابو ينده سبقت ايلدكده دخى اجبار اوزره اصرار اولنور لكن ولد مزبور دار الحربده كبير اولوب آندن دخى بر ولد حاصل اولدقدن صكره مسلمين اول ولد الولدى اسير قيلسه لر اكرچه فيئده تقرير اولنور اما اسلام اوزره اجبار ايله تكدير اولنماز زيرا بونده اصل اسلام انجق جدنده واقعدر و بز باب بيان الوقت الذى يتمكن المستأمن فيه من الرجوع مسائلنده بيان ايلدكك كه ولد حكم اسلامده جدينه غير تابعدر بناء عليه اسلام اوزره اجبار اولنميوب همان حكم سائر كفار اوزره برقرار قيلنور مؤلف اصابت معتاد عوده الله تعالى بالعوائد يوم المعاد ديركه برمرتد مالى ايله دار الحربه لاحق اولدقدنصكره مسلمين اول مال اوزره استيلا ايلسه لر مال مزبور فئ اولوب ورثه سنه اعطا اولنماز زيرا حق ورثه انجق دار اسلامده ترك ايلديكى مالنده ثابت اولوب دار الحربه معيتنده الحاق ايلديكى مال البته مال حربى اولمغله آنده حق ورثه متثبت اولماز اما دار الحربه لحوقندن صكره عودت بر له مالنى اخذ ودار الحربه ادخال ايلدكدنصكره مسلمين اول مال اوزره استيلا ايلسه لر بو بابده امام ابو حنيفه رضى الله تعالى عنه ديمشدركه اول مالى سائر غانمينه اعطا قيلديغمز كبى ورثه يه دخى اعطا ايده رز وامام محمد رحمه الله تعالى ديمشدركه عودتى لحوقيله قضادن اقدم ايسه ورثه يه اعطا اولنميوب غانمينه اعطا اولنمق ملتزمدر اما عودتى قضادن مؤخر ايسه آنده حق ورثه مقرر اولوب قبل القسمة بلاشئ وبعد القسمة قيمتله اخذلرى ميسردر ومسئلهٔ مذكوره ده امامين مشار اليهما صبت سجال المغفرة عليهما مبانلرنده اختلاف حقيقى صورتباب اولميوب انجق امام ابو حنيفه رضى الله عنه ورثه يه وغانمينه اعطا ايده رز ديو اطلاق جواب ايدوب امام محمد رحمه الله تعالى تقسيم صواب ايلمشدر وتقسيم محرر بينلرنده اتفاق اوزره معتبردر كه عودتى لحا قيله قضادن اقدم اولدقده لحاق سابق حكم غيبتده اولوب انجق لحاق ثانيسى معتبر ولحاق ثانيده مالى يانده برابر اولمغله دار الحربه مالى ايله لاحق اولمق حكمى بونده مقرر اولور اما عودتى لحاقيله قضادن مؤخر اولدقده مالى ميراث ورثه اولمش اولوب كندو دخى حربى ايكن خر وجله مال ورثه اوزره استيلا واحراز ايتمش اولديغى مقرر اولور ومال ورثه اوزره بشقه برحربى استيلا ايلدكدن صكره غنيمتده واقع اولمش اولسه ورثه ايچون قبل القسمة بلاشئ وبعد القسمة قيمتله اخذى واسع كوريلديكى كبى بونده دخى واسع كوريلور بنه ديركه برمكاتب ردتله دار الحربه لاحق اولوب آنده كسب مال ايتدكدنصكره مسلمين آنى ماليله برابر اخذ ايدوب بعده قتل واعدام اولنسه كركدركه اول مالدن كتابتى ادا وباقيسى ميراث ورثه قيلمغه اقدام اولنه اما حر مرتد بشقه دركه كسب مكاتبده حق مولاسى ثابت وحكم كتابت دار الحربه لحوقنده نصكره دخى متثبتدر وحكم كتابت موت حقيقى ايله باطل اولمديغى معلوم ايكن لحوقى كبى موت حكمى ايله باطل اولميه جغى بطريق الاولى محرز ومدرو كسبنده حق مولاسينك ثبوتى ادخال غنيمته مانع قوى اولمغله مكاتبك دار الحربده كسبى دار اسلامده كسبى ايله مساوى كوريلور اما حر مرتد دار الحربه لحوقله حربى اولوب دار الحربده حاصل اولان كسبنده مسلميندن برفردك حقى ثابت اولمديغندن اول كسب اوزره استيلا اولندقده فئ مسلمين قيلنمق متثبت اولور بنه ديركه برحربينك عبدى قبول اسلام ايلدكده بز باب المرأة من اهل الحرب تخرج مع رجل من المسلمين اثناسنده بيان واعلام ايلديك كه حربينك عبد مسلمى على وجه الفرار كلوب ياخود مسلمين آنى اسير قيلدقلرنده كندو نفسنى احراز ايتمش اولمغله حريتله بكام قيلنور اما مولاسى ايچون قصد تجارت اوزره دار يمزه اماناله داخل اولدقده مولاسنه مخالفت اوزره احراز نفسنى قصد ايتمكله عتقه نائل اوله مز انجق اسلامنه اعتبار ايله دار الحربه رجوعنه رخصت ويريلميوب همان امام المسلمين آنى برمسلمه بيع ايدوب ثمننى مولاسى كلوب اخذ ايدنجيه دك توقيفنه همت ايدر كذلك قبول اسلام ايتميوب انجق قصد ذمتله على وجه الفرار دار يمزه داخل اولدقده بنه حريته نائل قيلنور كه ذمت مدار احراز اولمقده منزلهٔ اسلامه نازل اولمغله عبد مرقومك طريق مذكور ايله مولاسى اوزره احراز نفسى حاصل اولمشدر اما دار يمزه دخولى اماناله واقع اولسه آندن قبول ذمت دخى جائز وواسع كوريلميوب كما فى الاول مولاسينك عبدى قيلنمغله وفاء اما نيچون دار الحربه راجع قيلنور وبيلك كركدركه مرتدك لحوقيله قضا اولندقدنصكره ام ولدلرى وثلثدن مدبرلرى آزاد قيلنوب ديون مؤجله سنده حلولله امضا اولنور زيرا لحاق بعد القضا منزلهٔ موتنه نازل اولمغله موت حقيقيده ثابت اولان احكام بونده دخى حاصل اولور بنه ديركه برمرتد

عبد مسلمی یاخود امهٔ مسلمه‌سنی معیتنده طوعا اوکرها دارالحربه الحاق ایلسه هر بری علی حاله مملوك مرتد قیلنوب نائل عتاق اوله مز وبعض فقها رحمهم الله تعالی دیدیلرکه قول مذکور انجق قول محمد رحمة الله تعالی علیه‌در وعند ابی حنیفة رضی الله تعالی عنه مرتد مزبور شول داریمزده عبد مسلمی اشترا ودارالحربه ادخال ایلین مستأمن منزلنه نازل ودارالحربه لحوقله حربی یی امان حکمنده داخل اولمغله عبد مزبور حریته منقلب اولدیغی کبی بونلرك دخی حریتلری ایله حکم اولنمق لایق ومناسبدر وبعض فقها دیدیلر بلکه قول مذکور قول جمیع ائمه‌در انجق ابو حنیفه رضی الله عنه مرتد مزبور ایله مستأمن مسفوری تفریق ایدوب دیرکه مستأمن مسفور دار اسلامده ایکن عبد مسلمی ملکندن ازاله اوزره مجبر ایدی لکن رعایت امان ایچون ازاله‌سی انجق بیعله معتبر ایدی صکره قبل الازالة عبد ایله دارالحربه لاحق اولدقده اوزرینه مستحق اولان زوال عبد تام ومتحقق اولدی اما مرتد مزبور قبل اللحوق بو مملوکی ملکندن ازاله اوزره مجبر اولما مغله عبد ایله لحوقنده زوال ملکی معتبر اولماز که لحوقله حربی اواوب ملکنده عبد مسلمی بولنمغله شول حربی منزلنه نازل اولورکه عبدی صکره‌دن دین اسلامده داخل اوله بناء علیه مسلمین مرتد مزبوری اول مملوك مسلمی ایله معا اخذ ایلسه‌لر مملوك مرقوم شمدی حریتنه مظهر قیلنورکه نفسنی بنفسه احرازی احراز مسلمین اوزره سبقت ایتمکله ید نفسی کندو نفسنده اقوی واظهردر واکر مسئلهٔ مزبوره ده مکان مرتدده امرأهٔ مرتده بولنمش اولسه حکم رقیقنده جواب ذکر اولنان قول صوابدر لکن نفسلرنده معنای فارق حاصلدرکه مرتده فیئده داخله ومرتد غیر داخلدر بنه دیرکه برمرتد مملوکنی رده دعوت ایدوب اول دخی اجابت برله معا دارالحربه لحوقلرندن صکره مسلمین آنلری اسیر ایلسه‌لر اول مملوك فیئده تقریر اولنور زیرا بو بابده مملوك دخی حربی اولدیغی ظاهر ونفسنی احراز ایتمدیکی باهردر انجق مملوك مرقوم عبد ایسه امتناع اسلامله قتل واعدام اولنور وامه ایسه حرهٔ مرتده منزلنه تنزیل ایله قتل اولنمایوب انجق اجبار اسلام اوزره حبسله تنکیل اولنور بنه دیرکه اکر برمرتد مسلمه اولان ام ولدینی یامدبره سنی یا مکاتبه‌سنی طوعا اوکرها نفسی ایله معا دارالحربه الحاق ایلدوب بعده مسلمین بومذکوراتی اسیر ایلسه‌لر جمله‌سی علی جمیع التقادیر حریتده تقریر اولنورلر زیرا بونلرده حکم عتق فی الجمله جاری اولمشدر وبز قریبا بیان ایلدیك که هیچ کندوده حکم عتق جاری اولمیان امهٔ قنه دخی بوحالت اوزره اسر مسلمینه مظهر اولدقده البته آنك اوزرینه حکم حریت طاری اولور پس فی الجمله حکم عتقه مظهر اولانلرده تقریر حریت اولی واظهردر بنه دیرکه مسئلهٔ مفروضه‌ده مرتد مزبور بو مذکوراتی رده دعوت وآنلر دخی اجابت ایتمش اولسه‌لر البته فیئده ادخالرینه مبادرت اولنور وبونلرده فی الجمله جاری اولان حکم عتاق فیئده ادخاللرینه مانع دکلدرکه بونلرك حاللری حرهٔ مرتده‌دن اقوی دکل ایکن حرهٔ مرتده سبیله فیئده ادخال اولندقده بونلرك ادخالی بطریق الاولی واقعدر واکر برمرتد مدبری یاخود مکاتبی ایله معا دارالحربه لاحق اواوب مذکورین دخی قبل اللحوق یاخود بعد اللحوق رده‌ده اکا موافق اولدقلرندنصکره مسلمین ایچون مرتد ایله معاصیلری متفق اولسه بوصورتده مولالری اوزره عرض اسلام اولنوب امتناع ایدرسه قتل واعدام اولنور ومدبری عتقه نائل قیلنورکه عتقی موت مولاسنه متعلق ایکن موت مولاسی حاصل اولمشدر کذلك مکاتبی دخی عتقه نائل قیلنورکه بدل کتابتدن حق مولاسی حین قتلده ساقط اواوب بدل مزبور ذمت مکاتبده دین اواوب دین اصلا فیء اولمامغله فیء غانمینده ادخالی ممکن اولمدیغندن عهدهٔ مکاتبدن بالکلیه زائل اولمشدر وبدل کتابت عهده‌سندن بالکلیه زائل اولمق لبته عتقنه موصلدر لکن مسئلهٔ مذکوره‌ده مولالری بعد العرض قبول اسلام ایدرسه البته ابقاء حریتی التزام اولنوب همان مدبر ومکاتب اوزره عرض اسلامه اهتمام اولنور آنلر دخی امتناع ایدرلرسه البته قتل واعدام قیلنوب قبول ایدرلرسه کما فی السابق مولالرینك مدبر ومکاتبی اولمق اوزره ابقا اولنوب ادخال فیئه اقدام اولنماز زیرا سبقت ایلین تدبیر وکتابت استرقاقله تملکه مانع اولمقده حریت کبیدر وحر مرتد سبیله مملوك اولمدیغی کبی مکاتب ومدبر دخی مملوك اولماز اما مسئلهٔ مرقومه‌ده مکاتب ومدبر اسلام اصلیلری اوزره برقرار اولمش اولسه‌لر بعد اسر المسلمین مولالری قتل اولنسون یاخود قبول اسلام ایلسون آنلر احراردن قیلنورلر زیرا عبد قن دخی بو مثللو مواضعده احراردن قیلنمغله مدبر ومکاتب احراردن قیلنمق بالاولویه ظاهر وآشکاردر لکن امرأهٔ مرتده مسلم اولان مدبری یا مکاتبی ایله معا دار الحربه لاحقه اولدقدن صکره مسلمین جمله‌سنی اخذ واستحصال ایلسه‌لر امرأهٔ مرتده بعد الاسر قبول اسلام ایلسون ایلمسون فیئده ادخال اولنوب مدبر ومکاتبی نفسلرین آنك اوزرینه احراز ایتمش اولملریله حریته ایصال اولنورلر کذلك مسئلهٔ مفروضه‌ده

مدبر ومکاتب دخی مرتد اولمش اولسه‌لر ینه علی کل حال حریته ایصال اولنورلر اما سبقت ایلین مسئلهٔ رجل مرتد بشقه‌درکه بو مسئله‌ده امرأهٔ مرتده سبیله مملوکه اولمغله حکم میتده دخول ایتمشدر اما رجل مرتد سبیله مملوك اولمامغله منزلهٔ میته نزول ایتمدیکندن عبیدی بعد الاسلام حالت اصلیه‌لرینه موصول قیلنورلر والحاصل امرأهٔ مرتده اول بابده انجق قتل اولنان رجل مرتد ایله همحالدر وبز قریبا بیان ایلدیك که قتل اولنان رجل مرتدك مدبر ومکاتبی حریته ایصال اولنورلر ینه دیرکه براهل بلده مرتد اولوب دارلری دار الحرب اولدقدن صکره مسلمین آنلرك اوزرلرینه استیلا ایلدکدنصکره قبول اسلام ایلسه‌لر رجاللری احرار قیلنوب حرائردن وامهات اولاددن ومکاتباتدن اولان نسالری ادخال فیئله اغتنام اولنور زیرا بونلر حرهٔ اصلیه اولوب یاخود بعض اسبابله حریتلری ایله حکم اولنمش اولملریله منزلهٔ حرهٔ اصلیه‌ده نازله اولدقلرندن البته بعد الردة سبیله فیئده داخله اولورلر ورجال مرتدینك ذکوردن اولان مدبر ومکاتبلری کما فی السابق تدبیر وکتابتلری اوزره ابقا اولنورلرکه آنلرك اوزرلرینه حکم سبی اجرا اولنماز اما عبید واماءلری بشقه‌در واکر مسئلهٔ مفروضه‌ده رقیقلری مرتد اولمامشلر ایسه جمله‌سی احرار قیلنورلرکه نفسلرین مولالری اوزره احراز ایله کامکار اولمشلردر بوصورتده رقیق مرقومیندن عبد قن یاخود امهٔ قنه بولنانلرده حکم عتاقه جاری اولمامغله دیلدیکی کسنه ایله عقد موالاتی جائزدرکه کندو احراردن اولوب اوزرنده هیچ کسنه‌نك ولایتی ثابت دکلدر وعندیمزده اصل ثابتدرکه اهل حربدن فرار ایلین عبد مراغم اوزره برفرد ایچون حکم ولاء غیر مثبتدر ومدبر وام ولد بولنانلرده حکم عتاقه جاری اولوب مولالری اول وجهله مستحق ولا اولملریله مولالرینك ولالری مقرر قیلنورکه ولا بعد الثبوت محتمل ابطال اولمامقده نسبله برابردر توضیحی اولدرکه طائفهٔ مرتدین رجاللرنده سبی جاری اولمیوب آنلردن سیف یاخود اسلامدن غیری نسنه قبول اولنمامقده مشرکین عرب منزللرینه نازللردر وحکم محرر مشرکین عربك مسلم اولان مدبرات ومکاتبات وامهات اولادلرنده حاصل اولدیغی کبی بونلرده دخی حاصلدر ینه دیرکه اکر مرتدین یا مشرکین عربدن برجماعت مسلمینك جواری مسلماتنی سبی واقتسام ایدوب هر بری اخذ ایلدیکی جاریه‌یی ام ولد یامدبر یامکاتبه قیلدقدنصکره جماعت مزبوره قبول اسلام ایلسه‌لر جواری مرقومه‌نك علی حالها ملکلرنده ابقالری التزام اولنور زیرا احراز ایله مملوکه‌لری اولوب مسلمات اولملریله دخی آنلرده عتقلری نافذ اولدیغی کبی تدبیر وکتابت واستیلادلری دخی نافذ قیلنور واکر جماعت مزبوره قبول اسلام ایتمیوب انجق مسلمین دارلری اوزره استیلا ایلسه‌لر جواری مزبوره نیل حریتله کسب اعتلا ایدرلرکه نفسلرین موالیلری اوزره احراز ایتمشلرکی اولوب موالیلری دخی اهل حرب اولملریله احراز ایله نفسلرینه تملك ایله امتیاز ایلمشلردر کذلك مسئلهٔ مزبوره‌ده نساء مرتداتك مدبرین ومکاتبینی دخی حریته نائل اولورلرکه نساء مرتدات استیلاء مسلمینله فیء اولملری منزلهٔ موتلرینه نازل اولور واکر مسئلهٔ مزبوره‌ده جماعت مرقومه ذکور رواناثدن رقیق مسلمینی اخذ ایدوب رقیق مرقومیندن دخی مرتدین اولمش اولسه‌لر نظر اولنور اکر رقیق مزبور امهٔ قنه ایسه کرك جماعت مرقومه‌دن بر رجلك امه‌سی اولسون وکرك برامرأه‌نك امه‌سی اولسون البته فیئده ادخال واسلام اوزره اجبار ایله استذلال اولنور واکر عبد قن ایسه بنه نظر اولنور اکر امرأهٔ مرتده‌نك یاخود مشرکهٔ عربیه‌نك عبدی ایسه احراردن قیلنوب عرض اسلامله مسلم اولورسه ابقا اولمازسه قتلنه ابتدار اولنور زیرا مرتد حکم اسلام اوزره باقی اولمغله صورت مذکوره‌ده عبد مسلم رتبهٔ حریته مرتقی اولدیغی کبی عبد مرتد دخی مرتقی اولور واکر رجل مرتدك یاخود مشرك عربینك عبدی ایسه مولاسی قتل اولندقدن صکره اکا دخی عرض اسلام اولنوب قبول ایدرسه حریتله اکرام وایتمزسه قتل واعدام اولنور واکر عبد مزبور مدبر یاخود مکاتب ایکن مولاسیله معا قبول اسلام ایلسه علی حاله ملك مولاسنده ابقاسی التزام اولنور وعبید مذکورینی بیان ایلدیکمز جمیع احوالده مولالریله برابر مرتدین اولان عبید ایله همحاللردر ینه دیرکه برمرتد دار الحربده برامهٔ حربیه‌یی اشترا واستیلاد ایلدکدنصکره مسلمین اول امه‌یی اسیر ایلسه‌لر البته فیئده تقریر اولنور زیرا آنده استیلادایله جاری اولان حکم عتاقده قوت اولمیوب آنك حالی حرهٔ اصلیه‌دن اقوی دکل ایکن حرهٔ اصلیه حربیه اولدقده استرقاق اولندقده بونك استرقاقی بطریق الاولی‌در لکن امهٔ مرقومه قبل الاسر قبول اسلام ایتمش اولسه اول بابده نفسنی مولاسی اوزره احراز ایتمش اولمغله حریتله شادکام قیلنور ینه دیرکه برعربی مسلم دار الحربده اسیر ایکن برامهٔ حربیه‌یی تزوج ایدوب آندن براوغلی ظاهر اولسه ابن مرقوم هم مسلم وهم مولای امه‌نك عبدی قیلنمق متقرردرکه ابن دینده

مطلب لا ولاء لاحد علی العبد المراغم

خیرالابوینه ورق وحریتده والده یه تابع قیلنمق حکم مشتهردر بوندن صکره اول دارك اهلی قبول اسلام ایلسه لر
بنه ابن مرقوم علی حاله مولاسینك عبدی قیلنمق التزام اولنور که قبل الاسلام آکا مالك اولوب اسلامی دخی ملکنه
سبب استقرار واستحکام اولمشدر امامسلمین اول دار اوزره استیلا ایلسه لر ابن مرقوم حرقیلنوب باباسی عشیرتنه
انتساب واتمایدرکه نفسنی منعهٔ مسلمینله مولاسی اوزره احراز ایتمش اولمغله حریت وانتسابی رونما اولور و باباسی
عربی اولمغله برفرد ایله عقد موالاتی صحیح اولماز اماصورت مفروضه ده باباسی عربی اولمامش اولسه دیلدیکی
کسنه ایله عقد موالاتی تصحیح اولنور واکر باباسی حربی اولوب مسلمین آنی اسیر ایتدکلرندنصکره صاحب السهم
آنی اعتاق ایلسه البته ولاسی باباسندن مولاسنه متحول اولور وبز کتاب الولاده بیان ایلدیك که ولاء عتاقه ولاء
موالاتدن اقوی درو ولد اوزره من جهة العتاقه ولاء مقصود بولنمدقده باباسی بعد العتق ولاسنی کندو
موالیسنه جرایدر بوندنصکره مؤلف باهر الاجلال دارالحربدن علی وجه المراغمه داراسلامه فرار ایلین عبید
اهل حرب اوزره برفردك ولاسی ثابت اولمد یغنه قصهٔ عبید اهل طائف ایله استدلال ایلدیکه رسول الله
صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری حصن طائفی محاصره بیوردقلرنده بعض عبیدلری علی وجه المراغمه
جانب رسالتپناهی خارج اولمریله آنلری اعتاق بیوردیلر صکره مولالری کلوب رق اوزره ردلرینه طالب
اولدقلرنده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم اولئك عتقاء الله قول شریفلریله مولالرینی دفع ایلدیلر
و بوقول ساطعلری عبید مرقومین وامثاللری اوزره برفرد ایچون حکم ولا ثابت اولمدیغنه نص قاطعدر اگرچه
رسول الله صلی الله علیه وسلم عبید مرقومینی مولالرینه رد ایتدکلری مرویدر لکن روایت مزبوره ده
مولالرندن مراد انجق مولی الموالاة اولوب عبید مرقومین وامثاللری بعض احرارکبی دیلدکلری کسنه لر ایله
عقد موالاتلری جائز و بعد العقد ولالری مولی الموالاتلرینه رد اولنور دیمکدر ینه دیرکه برحربینك عبدی
دارالحربده قبول اسلام ایلمدکدن صکره حربی آنی برمسلمه یاذمی یه یاحربی یه بیع وتسلیم ایلسه عبد مزبور
قول ابی حنیفه رضی الله عنه اوزره حریتله تکریم اولنور وبز بومسئله یی شرح السیر الصغیرده بیان وتقریر ایلدیك
لکن مؤلف تحریر جواب مسئله یی کتاب مرقومنده وجه محرر اوزره ابهامله تحریر ایدوب انجق اشبو کتابندن
بوموضعده بسط وتفسیر اوزره دیدیکه عبد مرقوم بیع مجرد ایله آزاد اولمیوب بلکه بعد قبض المشتری عتقاله
برمراد اولور ورأی صحیح انجق بوتفسیر صریحدر که عتقده انجق ید مولاسندن خروجی معتبر اولوب خروج دخی
عقد بیعله ناتمام و نجق تسلیم مشتری ایله رسیدهٔ تمام اوله جغی مقرردرکه عقد مجرد قبل التسلیم امرحکمی
اولوب دارالحرب دار احکام اولمامغله آنده انجق امرحسی مطمح نظردر بعده ینه بوموضعده مشتری مسلم
وذمی اولمغله حربی اولمق بینلرین تفریقده تدقیق حقیق ایدوب دیدیکه مسلم وذمی اهل دارمزدن اولملریله
عبد مسلم یدلرینه داخل اولدقده داراسلامه خارج اولمش کبی اولمقده منزلهٔ عبد مراغمه نازل وحریته نائل
قیلنور اما مشتری ینه حربی اولدقده عبد مسلم یداهل دارمزده داخل اولمدیغندن حکم عتقه نائل اوله مز
اماروایة السیر الصغیر اوزره بینلری هیچ تفریق اولنمایوب همان عبد مسلم هرقنقی ملك مولای حربیسندن
زائل اوله البته وصول حریتله زائل اولور واولابده مشتری حربی اولسون یاخود غیری اولسون البته ملك حربیدن
تمام زوالی حاصل اولور دیو توجیه وتلفیق اولندی لکن اصح اولان بوموضعده قول صحیحدرکه مشتری
حربی اولدقده البته موقع بایع حربیده واقعدر وفی الاصل ملك بایع حربیده مملوك اولدیغی کبی شمدی ملك
مشتری حربیده مملوك اوله جغی ظاهر وشایعدر ینه دیرکه اگر برمرتد برعبده ذمیسنی طوعا اوکرها معیتنده
دارالحربه الحاق ایلدکدن صکره مسلمین آنلری اسیر ایلسه لر عبد مرقوم حراولوب تخلیهٔ سبیل ایله تسییر اولنور
زیراقر بیابان ایلدیك که عبد مرقوم مسلم اولیدی کندو نفسنی احرازایله احراردن اولور ایدی پس ذمی اولدقده
دخی بویله درکه مسلم ایچون ثابت اولان حرمت مرقومه ذمیده دخی ثابتدر واکرمعیت مولاسنده نقض عهد ایتمش
ایسه البته فیئده ادخال اولنور که ملك حربیده حربی بی امان اولمش اولمغله اوزرینه استیلا اولندقده فیئده ادخالی
عدیم الاشکالدر واگر عبدمرقومك مکاننده مدبر ذمی یامکاتب یاام ولد بولنسه بونلر دخی نقض عهد ایتمشلر ایسه
بعدالاسر احرار اولوب ایتمشلر ایسه فیئده برقرار اولورلر که نقض عهد ایله حکم اهل حربده استقرار ایلمشلردر
اما بونلر مولالریله برابر مرتد اولدقلرنده جواب مسئله بشقه درکه ذکر اولندی زیرا مرتد حر اولدقده بعدالاسر فیء
اولمادیغی کبی مدبر ومکاتب اولدقده دخی فیء اولماز اما اهل ذمتدن نقض عهد ایله دارالحربه لاحق اولان حر
اولدقده بعدالاسر فیء اولدیغی کبی مدبر ومکاتب اولدقده دخی فیء اولور ینه دیرکه اگر برمسلمك مدبری یامکاتبی

مطلب التعارض بین السیر الکبیر والصغیر فی بعض المسائل

با

یاام ولدی اسلام یاخود ارتداد اوزره دار الحربه آبق اولوب اهل حرب دخی آنی اخذ واستعباد ایلدکدنصکره
مسلمین آنلری اخذ واسیر ایلسه لر ینه حالت اصلیه لری اوزره یدمولالرنده ابقا وتقریر اولنورلر که مذکورین اسباب
سائره ایله محل تملك اولمدقلری کبی قهر مشرکینله دخی محل تملك اولمدقلرندن مشرکین آنلره مالك اولمامغله
مسلمین دخی اسر ایله مالك اولمامشلردر بوصورتده آنلردن رجل بالغ بولنانلری اوزره عرض اسلام اولنوب
قبولنده مولاسنه تسلیم ونکولنده قتل واعدام اولنور واناثدن بولنانلری قتل اولنمایوب اسلام اوزره اجبار
اولنورلر واکر آبق مرقوم عبد قن ایسه انده بین العلما اختلاف معروف واردرکه معلوم اهل وقوفدر واکر برمسلم
برمملوکی ایله معا مرتد اولوب دار الحربه معا لحوقلرندن صکره اول مملوکی اعتاق یاتدبیر یاکتابت یااستیلاد ایلدکدنصکره
مسلمین آنی اخذ واسیر ایلسه لر مملوك مرقوم اخذ ایلینلرك فیئنده تقریر اولنور زیرا مولاسیله حربی اولمشلردر
وحربی مملوك حربیسنی یدندن اخراج ایتمدکده اعتاقی باطلدر واولابده تدبیر وکتابت واستیلادی دخی
موجب عتق اولمامغله مملوکی سببله محل تملك اولمقدن اخراج ایلمز اما تصرفات مرقومه حربیدن داراسلامده
واقع اولمق بشقه درکه آنده عتق یاخود استحقاق عتق موجب اولمغله مملوکی قهرایله محل تملك اولمقدن اخراج ایدر
ینه دیرکه اگر اهل حرب برعبد مسلمی یاخود عبد ذمی یی اسر واحراز ایدوب ایچلرندن برکسنه آکا تملك ایتدکدنصکره
آنی اعتاق یاتدبیر یاکتابت قیلوب بعده مسلمین اول عبدی یالکز یاخود مولاسیله معا اخذ واسیر
ایلسه لر عبد مرقوم حر اولوب تخلیهٔ سبیله تسییر اولنور زیرا عبد مرقوم بعد اسر المشرکین علی حاله
مسلم یاذمی ایکن شمدی منعهٔ جیشله نفسنی احراز ایتمکله حریتله کسب امتیاز ایلمشدر واکر مولای
حربیسندن تصرفات مرقومه دن بری ظاهر اولدقدن صکره مرتد اولوب صکره مسلمین آنی اخذ واسیر
ایتمش اولسه لر جواب مسئله ینه وجه مشروح اوزره تقریر اولنور زیرا حربینك عبد مسلمنده اعتاق
وتدبیر وکتابتی صحیحدرکه مسلم بعد الحریة محل استرقاق اولمق تجویز وتصحیح اولنماز اما عبد حربی
بشقه در بناء علیه عبد مسلم حقنده دار الحربده جاری اولان عتاقه اوزرنده جریان سببه مانع قوی
اولمقده دار اسلامده جاری اولان عتاقه ایله مساویدر واوزرینه جریان سبی امر مستحیل اولدقده مولاسی
آنکله معا سبی اولنسون اولنماسون عبد مرقوم البته حر اولوب تخلیهٔ سبیل اولنور زیرا مولاسی معا سبی
اولندقده البته مولاسی فیئده ادخال اولنور وفیئده دخولی مدبر ومکاتبندن ملکنی ابطالده منزلهٔ موتنه انزال
اولنور ومعا سبی اولنمادقده عبد مرقوم علی وجه المراغمه مولای حربیسندن فرار ایله خارج کبی اولمغله ینه حکم
حریتده مندرج قیلنور لکن حربیدن تصرفات مرقومه ارتداد عبددنصکره ظاهر اولمش اولسه جمله سینك
بطلانی باهر اولمغله عبد بعد اسر المسلمین فیئده ادخال واسلام اوزره اجبار ایله استدلال اولنور که ردتله حربی
اولوب حربیدن عبد حربیسی حقنده بطلان تصرفات مذکوره سی عدیم الاشکالدر والحاصل رجال مرتدیندن
استرقاق اولنمیان انجق حر الاصل اولنلردر اما حر الاصل اولمیانلر قهر ایله محل تملکدرکه حریتلری اسلامله
متأکده اولمامشدر واسترقاقله منتقض اولمیان حریت انجق اسلامله یاخود دار اسلامله متأکده اولان حریتدر
ینه دیرکه اگر عبید مرتدین دار الحربده مولالرینی قهر واستعباد ایدوب بعده مسلمین جمله سنی اخذ واسیر
قیلسه لر جمله سی حریت اوزره تقریر اولنورلر زیرا مولالری احرار الاصل اولمریله عبیدلرینك غیری آنلری
سبی ایتمکله حریتلری باطل اولمدیغی کبی عبیدلری سبی ایتمکله دخی زائل اولماز وعبیدلری دخی مولالرینه
قهر ایله دارلری اوزره غلبه ایتملریله منزلهٔ مراغمینه نازل وحکم حریته واصل اولمشلردر اما اهل حربه عبیدلری
قهر ایله دارلری اوزره غلبه ایتدکلرنده جواب مسئله بشقه درکه آنلر قهر ایله محل تملك اولملریله آنلری عبیدلری
اسیر ایلدکده عبیدلرینك رقیقلری اوله جقلری بدیدار وعبیدلری دخی مولالرینه قهر ایله نفسلرین مولالری
احراز ایله احرار اوله جقلری آشکاردر ینه دیرکه برحربی مسلمیندن برعبد مسلمی اسیر ایدوب عبد مزبور
دار الحربده مرتد اولدقدنصکره آنی اعتاق ایلسه عتق باطل اولور زیرا ردتله حربی اولمشدر وحربینك عبد
حربیسنی دار الحربده اعتاقی باطلدر اما بعد الاعتاق سبیلنی تخلیه ایدوب عبد مزبور مولاسندن معتزل
ویدقهرندن بالکلیه منفصل اولمش ایسه بوتقدیر اوزره احرارده داخل قیلنور زیرا عتق ایله حکم اولنمامق
انجق مولاسی آنی لسانی ایله اعتاق ویدیله استرقاق برله یدندن اخراج ایتمدکده حاصل ایکن شمدی یدندن
خروجی تمام اولمغله محذور مذکور زائل اولمشدر بوندنصکره مسلمین آنلری اخذ ایلدکده مولاسی اخذ ایلین
مسلمینك فیئنده ادخال اولنور که حربی اولمغله قهر ایله محل تملك ایدوکی عدیم الاشکالدر اما عبد مزبور

احراردن قیلنور کدحال ردتنده حکم عتق آنده استقرار ایتمشدر ومرتد قهر ایله محل تملك اولمامقده حکم مسلمده
برقراردر پس اسلامی قبول ایدرسه حریت اوزره ابقا ونکول ایدرسه قتل وافنا اولنور اما مولاسی دارالحربده
بعد العتق آنی یدندن خراج ایتمدیکی صورتده مسلمین آنلری اخذ ایتمش اولسهلر ینه مولاسی بیان مشروح
اوزره فیئده ادخال اولندیغی کبی عبد دخی صکره دن دارالحربده قبول اسلام ایتمش اولسه دخی فیئده ادخال
اولنور کهبو صورتده یدمولاسندن خارج اولمدیغندن ثبوت حریتله خوشحال اولمامشدر وفی الاصل داراسلامدن
مأسور اولغله مولای قدیمی ایچون قبل القسمة بلاشئ وبعدالقسمة دیلرسه قیمتله اخذی ممکن ومیسوردر
اما دارالحربده قبول اسلام ایتمش ایسه اکاعرض اسلام اولنوب قبول ایدرسه بیان مشروحله عمل ونکول
ایدرسه قتل واعدام اولنور ینه دیرکه برحربی عبد حربیسنی اعتاق وسبیلنی تخلیه ایلدکدنصکره اول دارك
اهلی قبول اسلام ایلسهلر عبد مرقوم حریتله بکام قیلنورکه ید مولاسندن تمام خروجله حر اولوب حریتی
دخی اسلامی ایله متأکد ومستدام اولمشدر واکر مولاسی بعد العتق آنی قهر ایدوب عبد دخی ملکرینه
رفع خصام ایتمکله ملکاری عتق ایله حکم ومولاسنی آندن دفع وتبعید ایتمش اولسه ینه حریت اوزره تأبید
اولنور اما ملکاری رقی ایله حکم وعتقنی ابطال ایتمش اولسه ینه عبد اولمق اوزره مولاسنه ایصال اولنور
زیرا صورت اولیده قوت ملکاری ایله نفسنی مولاسی اوزره محرز اولوب اولوجهله عتق متأکد وصورت ثانیهده
حکم رقی متمهد اولمشدر واکر اهل حربدن برقومك یدلرنده بولنان عبید مسلمین مرتد اولوب دیار حربدن
داراخرایه هارب اولوب مولالری اخذلری اوزره قادر اولماسهلر اولبابده منزلهٔ مراغمینه نازل اولملریله حریته
نائل اولورلر زیرا عبدك نفسنی احرازی دار اسلامله تام اولدیغی کبی دار الحرب اخری ایله دخی رسیدهٔ تمام
اولور وبز باب المراوضة علی الامان بالجعل وغیره مسائلنده مواضع متعدده ده بیان وایراد ایلدیك که اهل
حرب اختلاف منعاتله دیار مختلفهدن تعداد اولنورلر بوندنصکره مسلمین اول عبیدی اسیر ایتدکلرنده جملهسی
حریت اوزره تقریر اولنوب بعد عرض الاسلام امتناع ایدرلرسه قتل وتدمیر اولنورلر زیرا اسر مسلمیندن اقدم
حریته نائل اولملردر واحراردن اولان رجال مرتدین قهر مسلمینله حکم رقده داخل اولمازلر واکر عبید
مرقومین دار اخری یه هارب اولمیوب بلکه اول دارك اهلی آنلری سبی واحراز ایتدکلرندنصکره مسلمین
آنلری اسیر ایلسهلر بوصورتده فیٔ مسلمینده تحریر اولنورلر که اسر مسلمیندن اقدم رقیق اولملریله صکره
دخی رق اوزره تقریر اولنورلر نکتهسی اولدرکه عبید مرقومین ردتله اهل حرب اولملریله نفسلرین عنداسر المسلمین
منعهٔ مسلمینله محرز اولمامشلردر واکر دار الحربده مستأمن بولنان برمسلم عبد حربیسنی اعتاق ایلسه
عبد مرقوم حریتله حلو المذاق اولورکه مسلم عبد معتقنی استرقاق ایدهمز لکن جواب مذکور قول محمد
رحمه الله تعالی اوزره مبنیدر اما عند ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه دارالحربده عبد حربی حقنده حکم
عتق مولای حربیدن نافذ اولمدیغی کبی مولای مسلمدن دخی غیر نافذدر زیرا عندنده انجق جانب عبد معتق
معتبر اولوب عبد حربی دخی علی کلا الوجهین قهر ایله محل تملك اولمغله آنده عدم نفوذ عتق مقرردر
بوندنصکره مسلمین اول عبدی اسیر ایلسهلر قول محمد رحمه الله تعالی اوزره نظر اولنور اکر حربی الاصل
ایسه اولدخی سائر احرار اهل حرب کبی فیٔ مسلمینده واقع اولوب مولای مسلمك اوزرنده ثابت اولان ولاسی
سبی ایدنلرك آنده ثبوت ملکنه مانع اولماز زیرا ولا حکم نسب کبی اولوب برمسلمدن حربیده ثابت اولان
نسب اول حربیده قهر ایله تملکه مانع اولمدقده ولابطریق الاولی ممانع اولهمز واکر مرتد الاصل
ایسه احراردن قیلنورکه مرتدده نفوذ عتقدن صکره قهر ایله محتمل التملك اولمدیغی آشکاردر
واکر مسلمین عبد مزبوری اسیر ایتمیوب انجق اول دارك اهلی قبول اسلام ایلسهلر قول محمد رحمه الله تعالی اوزره
ولاسی مولاسی ایچون اثبات واتمام اولنورکه عندنده مولاسینك عتقی نافذ الاحکام اولمغله الولاء لمن اعتق
قاعدهسی اوزره ولاسی دخی نافذ اولوب بعده اسلاملری ایله تأکد واستحکام بولمشدر پس عبد مزبورك برفرد ایله
عقد موالاتی مشروع اولماز اما قول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه عتق مولاسی باطل وعتقی انجق اهل دارك
قبول اسلامنده ظاهر اولمغله دیلدیکی کمسنه ایله عقد موالاته قادر اولور لکن قول مذکور ظاهر الاشکال
ومتعسر الانحلالدر که عند ابی حنیفة رضی الله عنه عتق مولاسی باطل اولدقده عبد مزبور علی حاله ملك مولاسنده
ابقا اولنمق لازم ایدی وعتقی نافذ اولدقده ده مولاسی ایچون ثبوت ولاسنی مستلزم ایدی حال آنکه امام طحاوی
رحمة الله تعالی علیه بواختلافی اصل نفوذ عتقده تقریر ایتمیوب بلکه بعد العتق ثبوت ولاده تحریر ایلمشدر

وبز بو مبحثی کتاب العتاقده بیان ایلدیك اما حربینك دارالحربده عبد حربیسنی اعتاقی شرط سابق البیانله
نافذ اولسه دخی ولاسنی موجب اولمامغله اهل داری قبول اسلام ایلدکدن صکره عبد مرقوم دیلدیکی کمسنه ایله
عقد موالات ایلسه حکم صحتی مستوجبدر اما قول ابی یوسف رحمه الله تعالی بشقهدر که عندنده ولاشبیهٔ نسب
اولمغله دارالحربده نسب ثابت اولدیغی کبی ولا دخی متثبت اولور لکن امامین مشار الیهما لازال نوال الاله یجری
علیهما جوابنده دیرلر که ولاء عتاقه احکام مسلمیندندر واحکام مسلمین دارالحربده جاریه اولمیه جغی حکم
مستبیندر سؤال اولنورسه که قبل ظهور الاسلام ناسك زمان جاهلیتده اعتاق ایلدکاری عبیدلری وار ایدی
بعدظهور الاسلام آنلرك ولاء عتاقهلری مولالرینه برقرار قیلندی جوابده دیرز که اعتاق مزبور ظهور تباین
داریندن اقدم ومسلمین ایچون حکم مشرکیندن بشقه تشریع حکم مخصوصدن مقدم ایدی وشمدی دارلر
متباین وهر اهل دار ایچون حکم مخصوص متبین اولمغله حکم دار اسلامدن اولان ولاء عتاقه میان اهل حربده
ثابت وتمکن اولماز ینه دیرکه برمسلمك دار الحربده مدبرهٔ حربیهسی یاخود امّ ولد حربیهسی بولنوب مسلمین
آنلری اخذ واسیر ایلسهلر هیچ بری فیئده تقریر اولنمازکه مولای مسلمك رقی آنلرده باقی ومتحققدر اما آنلری
اعتاق ایتمش اولسه حکم مسئله بشقهدرکه بعدالاعتاق مولای مسلمك رقی آنلردن زائل اولوب اهل حربدن
حرائر سائره منزلنه نازل اولملریله بعد الاخذ فیئده داخل اولورلر ینه دیرکه برمسلم دار الحربده فوت اولوب ممالیك
مرتدینی ترك ایلدکدن صکره مسلمین آنلری اسر ایله خوشحال اولسهلر ایچلرندن رجل مدبر بولنانلری حر اولمغله
فیئده ادخال اولنمازکه موت مولاسیله اعتاق اولنمشدر ورجل مرتد بعد العتق قهر ایله تملك واسترقاق اولنماز
اما مدبره وام ولدی فیئده ادخال اولنورلرکه آنلر دخی موت مولالریله آزاد اولنوب سائر حرائر مرتده ایله همحال
اولمشلردر ینه دیرکه برمرتد عبد مسلمی ایله معا دار الحربه لاحق اولدقدنصکره عبد مزبور علی وجه المراغمه
مولاسندن فرار ایله داراسلامه عودت قیلسه نائل حریت قیلنور زیرا مولاسی حربی اولوب حربینك عبدی
قبول اسلام وذمتله علی وجه المراغمة خارج اولدقده حریتی متحقق اولمغله اکا حق ورثه متعلق اولماز
کذلك دار اسلامه بطریق التلصص خارج اولدقده ینه حکم سابقده مندرج قیلنورکه مولاسندن
علی وجه المراغمه هارب ومسلمینله بطریق المجاهدة غیر محاربدر کذلك قصد قتال مسلمینله خارج اولوب
بعد القتال مسلمین آنی اسیر ایلسهلر ینه حریتده تقریر اولنورکه هم مسلم وهم مولای حربیسنه مراغمدر اما
مسئلهٔ مفروضهده عبد مزبور ذمی ایسه البته اخذایلین مسلمینك فیئنده ادخال اولنورکه مراغمه ایله آزاد
اولدقدنصکره قتال مسلمینده نقض عهد ایله حر حربی اولمغله اسر ایله فیٔ اوله جغی عدیم الاشکالدر
واکر بعد القتال مسلمین اول عبد مسلم وذمی یه ظفریاب اولمیوب ینه مولالرینه رجوعلرندن صکره اول دارك اهلی
قبول اسلام ایلسهلر بوصورتده ینه مولالرینك ملکنده مستدام قیلنورلرکه مولالرینه رجوعلرنده مراغم
اولملرینی اعلام ایتمشلردر واکر اول عبد مسلم وذمی دار اسلامه امانله قادم اولسهلر بر دخی رجوعلرینه
رخصت ویریلیوب همان بیعله توقیف ثمنلری لازم اولور زیرا خروجلری علی وجه المراغمه حاصل اولمدیغندن
حریته نائل اولهمزلر ومسلم وذمی اولدقلرندن دار الحربه اعاده لری غیر ممکن وامان ویریلدیکندن آنلرده
ثابت اولان حرمت مالیت حربیه وجوب رعایت متبین اولمغله وجه مشروح اوزره عمل متعین اولمشدر واکر
حربینك عبد حربیسی امانله بطریق المراغمه خارج اولسه مراغمه ایله آزاد اولوب حکم ذمتده مندرج قیلنور
زیرا نفسنی دار عزایله احرازه طلب ورضاسی آندن ذمت مسلمین اولمغه دلیل ارتضادر اما قصد تلصص یاخود
قصد قتالله خارج اولوب مسلمین آنی اسیر ایلدکلرنده عبد مزبور حربی بی امان اولمغله البته فیئده تقریر اولنور
اما بو مثللو دار عزده حاصل اولان حربی بی امان عند ابی حنیفة رضی الله عنه فیٔ جماعت مسلمین اولوب عند محمد
رحمه الله تعالی فیٔ خاصهٔ آخذین قیلنور انتهی والله اعلم

باب ما یجوز الشهادة علیه بالردة وما لا یجوز * یعنی مرتد اوزره ردتله شهادت مسموعه اولوب اولمیان صورتلری
تصویرده باب واضح التنویردر شارح الکتاب عفی الله تعالی کتابه یوم الحساب دیرکه بز باب الاسیر والمفقود وما یصنع
بما لهما شاسنده بیان ایلدیك که اسیرك انجام کاری نمایان اولمدقجه تقسیم مالی وتزوج امرأهسی جائز وشایان
کوریلمز که معلوم الاثر اولمیان اسیر حکمنده مفقود ایله سیاندر اکر بر اسیرك ورثهسی دار الحربده ارتدادی اوزره
اقامت بینهیه شروع ایلسهلر اول بابده ایکی مسلم عدلك شهادتلرندن غیریسی مسموع اولماز زیرا اصل اسلامی
معلوم اولمغله مسلم اوزره مسلمین عدلینك غیرلرینك مادون الردة اولان برامر ایله شهادتلری حجت اولماز ایکن

مطلب ثبوت الولاء کثبوت النسب

ردتله حجت اولمیه جغی بالاولویه مجزومدر مؤلف مرضی القضاء ارضاه الله تعالی بمافوق الرضا دیرکه
ایکی مسلم عادل ردت اسیر ایله شهادت ایتد کلرنده کرکدرکه قاضی اسیرایله زوجه سی میاننده وقوع فرقتله قضایه
ومالنی بین الورثه تقسیمه مبادرت ایلیه زیرا قضاء قاضی حکم مبتده دخولی مقتضی اولمشدر بوندن صکره
اول اسیر اسلام اوزره کلوب اوزرینه شاهدلرك شهادت ایلدکلری ردتی انکار ایدرسه کرکدرکه قاضی اول
انکارایله مقدماخصم شرعی اوزره حجتله سبقت ایلین قضاسنی ابطاله درکار اولمیوب همان اول انکاری اسلام
مستقبلی موقعنده اعتبار ایتمکله حقنده سائر مرتد بنك حکم معروفنی آشکار ایدوب عورتی ویدوارثده
بعینه قائم بولنانلردن غیرمالنی اکا رد وتسلیمه اجتسار ایلیه کذلك مسلم اسیرك مکاننده ذمی بولنوب اوزرینه
نقض عهدایله اقامت بینه اولنسه آنده دخی احکام مشروحه متبینه اولور انجق بونده شهادت ذمی اوزره
قائمه اولمغله شهادت اهل ذمت دخی قبول اولنور اما مسئلهٔ اولی بشقه‌در واکر قاضی ردت اسیر ایله شهادتی
استماع ایدوب هنوز ردتیله قضا ایتممشیکن اول اسیر اسلام اوزره کلوب مرتد اولدیغنی انکار ایلسه جمیع مالی
ملکنده برقرار قیلنور زیرا قضاء قاضی مرتدك دارالحربه لحوقنه متصل اولمدقجه مالی ورثه سنه واصل اولماغله
اسلامله عودت ایلدکده ردتی تخلل ایتمش اولسون اولمسون مالی علی حاله ملکی اوزره حاصل قیلنور بعده
شاهدین مذکورینك احوالندن ناسه سؤال اولنور اکر تعدیل وتزکیه ایدرلرسه عورتی باین اولور که بینونت مرأه
نفس ردتله ثابت اوله جغی امرمتبیندر لکن امولدلرینك عتقلری ایله حکم اولنماز که آنلرك عتقلری انجق موتله
حاصل اولوب نفس ردتله ثابت اولماز حال آنکه ردت ایچون حکم موت انجق قضاء قاضی به اتصالله متثبت اولور
سؤال اولنورسه که قاضی بینونت مرأه سیله قضا ایلدکده البته دارالحربده ردتیله قضا ایتمش اولور وقضاء مزبور
البته عتق امهات اولادینی اقتضا ایدر جوابده دیرزکه بویله دکلدر زیرا مرتد دارالحربه لاحق اولسه دخی قاضی
لحاقیله قضا ایتمدکجه عتق امهات اولادی متحقق اولماز وبو بابده قاضی انجق بینونت مرأه واقع اوله جق مرتبه‌ده
مقدار حاجتله قضا ایتمکله قضاء مزبور عتق امهات اولادینی اقتضا ایلمز لکن قاضی برذمی اوزره نقض عهد ایله
شهادتی استماع ایلدکدن صکره ذمی بلا استیمان جدید رجوع ایدوب نقض عهدینی انکار ایله نزاع ایلسه
بوصورتده عندالقاضی عدالت شهود بدیدار اولمش ایسه آنی فیٔ مسلمین قیلمغه ابتدار ایدرکه حجت مرقومه ایله
البته عورتی باین اولوب بینونتی دخی انجق نقض عهد ایله وحقیقة وحکما تباین دارینله ممکن اولمغله قاضینك
بوقضاسی البته نقض عهدایله قضاسنی متضمن اولور وقضاء مزبوردن صکره ذمی مرقوم حربی اولوب
بلاامان داریمزده حاصل اولمش اولمغله کندوفیٔده داخل ومالنه ورثه سی نائل قیلنور امامسئلهٔ مزبوره‌ده
استیمان جدید ایله رجوع ایدوب نقض عهدینی انکار ایله نزاعه شروع ایدرسه بنه نقض عهدی عندالقاضی
حجتله ثابت اولدیغندن بینونت مرأه سیله حکم ایدوب انجق مالنی کندویه رد وتحویلله آنی شول ذمی منزلنه
تنزیل ایدرکه نقض عهدی معلوم ایکن قاضی میراثنی بین الورثه تقسیم ایتمدین عودتله بنه ذمت مسلمینی تحصیل ایلیه
وقاضی ذمی مسفورك دخی ام ولدلرنده ومدبرلرنده عتقله قضا ایلمزکه آنلرك عتقلری تباین دار ایله حاصل اولمیوب
انجق موتله حاصل اوله جغی هویدا در امابینونت مرأه بشقه‌دربنه دیرکه ایکی مسلم براسیر اوزره عورتی ثلاثا
تطلیق ایلدی دیو شهادت ایلسه‌لر کرکدرکه قاضی اول شهادتله قضایه مبادرت ایلیه زیرا اسیر البته
غائب اولمغله غائب اوزره بینه ایله لزوم مالله قضا صحیح اولمدیغی کبی طلاق وعتاقله دخی تصحیح اولنماز
لکن عورتی معتده اولدقدن صکره زوج آخری تزوجه رغبت ایدرسه اکا بینها وبین الله تعالی رخصت واردرکه
زوجی حاضر اولیدی قاضی اول بینه ایله فرقتلری ایله قضا ایده جکی ظاهر ومتمیز اولمغله عورت اول حجته
اعتمادایله بعدالاعتداد تزوج ایلمك جائز کوریلور بوصورتده عورت تزوج ایدوب بعده اسیر کلوب طلاقنی انکار ایلسه
اولبابده عورت طلاقله اسیر اوزره اعادهٔ بینه ایدرسه قاضی طلاقنی تنفیذ ونکاح جدیدی برقرار ایدر
اماعادهٔ بینه ایده مزسه قاضی ایچون اول خصم اوزره قائم اولمیان بینهٔ سابقه ایله تنفیذ طلاقی ممکن اولماغله
همان آنی زوج ثانیدن تفریق واسیر اوزره رد ایلمك امرمتعیندربنه دیرکه ایکی شاهد اسیر اوزره موتی یاخود
مقتولیتی ایله شهادت ایلسه‌لر کرکدرکه قاضی موت وقتلی ایله قضایه مبادرت ایلیه زیرا بو بینه ردتی اوزره
بینه کبی خصم اوزره قائمدرکه ورثه سی ترکه سنه واضع الید اولملر ایله مخاصملردر اما حکم طلاق بشقه‌در
لکن موت اسیر ایله شهادت ایلین انجق واحدعدل ایسه قاضی ایچون اول شهادتله قضا جائز اولمیوب انجق
عورت ایچون اول شهادتله بعد الاعتداد تزوج جائز کوریلور بوندن صکره مؤلف اصابت معتاد موت ونسب

ونکاح کبی اوزرینه تسامعله شهادت جائز کوریلن موادی ذکر وتعداد ایلدی لکن فصول مذکوره باب الاسیر
والمفقود اثناسنده فی الجمله ذکر وتقریر اولنمغله بومحلده ترك وتأخیر اولندی بنه دیرکه براسیر اوزره انجق
واحد عدل ارتدادایله شهادت ایلسه اشبوکتاب السیر الکبیرك روایتی اوزره عورت ایچون اعتداد وتزوجه رخصت
ویریلمز اما کتاب الاستحسانده ذکر ایلدیکی بشقه‌در وبز ایکی روایتك وجهلرینی باب مذکورده بیان ایلدیك کذلك
واحد عدل اسیر اوزره عورتی ثلاثا تطلیق ایلدی دیو شهادت ایلسه حکم قیاس اوزره ینه اعتداد وتزوجنه
رخصت ویریلمزکه اصل ملك نکاح انجق شهادت شاهدینله ثابت اولدیغی کبی مزیل ملك نکاح دخی انجق
شاهدینله متثبت اولورلکن حکم استحسانده شهادت مزبوره شهادت موتله سیاندرکه هر بری حق عورتده امردینی
اولان حل تزوجله شهادتدر وبز باب مرقومده بیان ایلدیك که خصم جاحد حاضر اولمدقجه خبر واحد امردینده
حجت وبرهاندر امابوکتابك روایتی اوزره حکم ردت بشقه‌درکه خبر ردت خبر مستنکر نادرالوقوعدر اما خبر طلاق
اویله دکلدر وهم ردت رجله استحقاق قتل متعلق اولور حال آنکه خبر واحد استحقاق قتلده حجت اولماز
اماطلاق اویله دکلدر لکن حکم ردتده دخی روایت کتاب الاستحسان اصحدرکه آنده دخی خبر واحد حل تزوج بابنده
مقبول ومصححدر زیرا مؤلف اصابت مسیر حکم ردتده شو وجهله تقریر ایلدیکه بررجل وایکی امرأه اسیر اوزره
ردتله شهادت ایدوب یاخود ایکی شاهد ایکی شاهدك شهادتلری اوزره شهادت ایلسه‌لر کرکدرکه قاضی استحلال
قتلندن غیری احکام سائره‌ده اسیر اوزره ردتله قضایه مبادرت ایلیه وشهادت واحد ایله حکم قتل ثابت اولمدیغی کبی
شهادة النساء مع الرجال ایله وشهادت علی الشهادة ایله دخی متثبت اولمازایکن بونلر قتلك غیری احکامده ثبوت
ردته مدار اولدقده شهادت واحد دخی حل تزوجه مدار اوله جغی بدیدار اولور کذلك بررجل وایکی امرأه برذمی
اوزره نقض عهدایله شهادت ایدوب ذمی دخی انکار ایلدکده بوشهادتله امام المسلمین قتلنه ابتدار ایتمیوب انجق احکام
سائره‌ده آنی ناقض العهد اعتبار ایتمکله فیٔ مسلمین قیلمغی اختیار ایدر زیرا شهادة النساء مع الرجال شبهاتله ثابت اولان
امورده حجت شرعیه‌در اماشبهاتله مندرئه اولان اموردهٔ حجت مرعیه دکلدرنته کیم سرقه ایله شهادتلرنده دخی
بویله‌درکذلك بررجل وایکی امرأه برنصرانی اوزره اولاقبول اسلام ایدوب بعده مرتد اولدی دیو شهادت ایدوب
نصرانی دخی منکر اولدقده ینه حجت محل شبهه اولمغله قتلنه اقدام اولنمیوب انجق اسلام اوزره اجبار اولنور ینه
دیرکه ایکی ذمی برذمی اوزره اولاقبول اسلام ایدوب بعده مرتد اولدی دیوشهادت ایلسه‌لر بوشهادتلری اصلا
قبول اولنماز زیرا زعم شاهدین اوزره اول ذمی مرتددر واوزرینه شهادت غیرمسلمین حجت اولمامقده مرتد منزلهٔ
مسلمده‌در پس شاهدین مسفورینك اوزرینه شهادتلری مقبوله اولمدیغی زعم اوزره ایکن شهادته متهم
اولدقلرنده اول شهادتله قضا اولنمق اصلا جائز اولماز والله تعالی اعلم

باب المرتد یصیب الحد وغیره * یعنی مرتد حدی موجب اولوب اولمیان قبایحی ارتکابله اوزرینه حد ایجاب اولنوب
اولمامقده باب لازم الاستیعابدر شیخ امام یعنی شارح همام علیه رحمة ربه المنعام دیرکه اصل شرعی اولدرکه
احکام شرعیه‌ده اول حکم که کفرآنك ابتداء وجوبنه منافی اولمیه بقاسنی بطریق الاولی نافی اولماز واول عقوبت که
کفرآنك ابتداء وجوبنه منافی اوله البته بقاسنی نافی اولور زیرا عقوبتلر البته شبهاتله مندرئه‌در وشبهاتك اقواسی
اول عقوبته منافی اولان نسنه‌در وکفرك موجب عقوبت اولان سببه اقترانی وجوب عقوبته مانع اولدیغی کبی
بعد الوجوب وقبل الاستیفا عروضی دخی استیفاء عقوبته مانع اولور وقدرت استیفاء عقوبت منعدم
اولدقدنصکره وجوب استیفاسی دخی زائل ومنهدم اولور بواصل شرعی تأصیل اولندقدن صکره فروعنی
تفصیل ایدوب دیرزکه بومسلم برکسنه‌نك مالنی اخذ وانتهاب یاخود موجب قصاص اولان جنایتی ارتکاب یاخود
برمسلم اوزره افترا برله حد قذفی استیجاب ایتدکدنصکره مرتد اولوب یاخود شنایع مرقومه‌یی مرتد ایکن دار اسلامده
اکتساب ایدوب بعده دارالحربه التحاق ونیجه زمان محاربهٔ مسلمینه تشمیر ساق ایلدکدن صکره دار اسلامه
عود والتصاق ایلسه اول بابده قبول اسلام ایلسه دخی جمله سیله مؤاخذه سنه اهتمام اولنور زیرا حقوق مزبوره
داراسلامده اسبابنی اکتسابله واجب اولدقدنصکره محارب مسلمین اولمق وجوبنی سالب اولماز کورمزمیسنکه
برمستأمن دار اسلامده بونلردن برینی مرتکب اولدقده حقوق عبادی متضمن اولمغله مؤاخذات مرقومه‌یی
مستوجب اولور پس مرتد دخی بویله‌در اماشخص مرقوم شنایع مذکوره‌یی ردتله دارالحربه لحوقندنصکره
ارتکاب ایدوب صکره قبول اسلامله عود وایاب ایلسه هیچ بریله مؤاخذه اولنمیه جغی بی ارتیابدرکه ارتکابی
دارالحربده حربی ایکن وقوع بولمشدر وحربی محارب مسلمین ایکن مرتکب اولدیغی شنایعله بعد الاسلام

مؤاخذه اولنمق غیر مشروعدر حتی الاسلام یجب ماقبله حدیث شریفی قبول اسلام مقدما ارتکاب اولنسان
فضایحی قاطع اولدیغنه برهان ساطعدر و بزباب اثبات النسب من اهل الحرب من السبایا اثناسنده وغیریده
بیان ایلدیك كه اهل حربك تأویل باطللری كندوحقلرنده ترتب احكامده تأویل صحیحه ملتحقدر كه مسلم معاملات
مذكوره ایله اهل حربله معامله ایتدكده مؤاخذه یه مستحق اولمدیغی كبی اهل حرب دخی مسلمله معامله ایتدكده
مستحق اولماز ومرتد دخی بعد اللحاق حربی اوله جغی متحققدر اما برمسلم زنا وسرقه وقطع طریق مثللو حقوق
اللهدن حدی موجب برشیئه یی اكتسابدن صكره مرتد اولوب یاخود آنی بعد الردة دار اسلامده ارتكاب ایدوب
بعده دار الحربه لحوق و بعده دار اسلامه عود وایاب ایلسه هیچ بری ایله مؤاخذه اولنمیه جغنی بی ارتیابدر كه بومثللو
حقوق اللهدن اولان حدودك اسبابنی ارتكابی وقتنده مستأمن كبی حربی اولمق وجوب حدوده مانع اولدیغی كبی
حربیت صكره دن عارض اولدقده دخی بقاء وجوبه مانع اولور انجق حقوق عباد ایله مؤاخذه اولنمقده
مستأمنله برابر اولمغله سرقه ده ضمان ماله وقطع طریقده عمدا قتل نفس ایتمش ایسه قصاصله مؤاخذه سی
مقرر در لكن قطع طریقده خطأ قتل نفس ایتمش ایسه قتل مزبور قبل الردة واقع اولمش ایسه دیتی عاقله سی
اوزره واجب اولور و بعد الردة واقع اولمش ایسه كندو مالنده مستوجب اولور كه تعا قل انجق باعتبار التناصر
اولمغله مسلمیندن فرد واحد مرتده ناصر اولمیه جغی ظاهر و باهردر كذلك برمسلم شرب خمر یاخود وصول حد
سكردن صكره مرتد اولوب بعده لحوق دار الحربدن اقدم قبول اسلام ایلسه ینه مؤاخذه سنه اقدام اولنماز كه
كفر اول حدك ابتداء وجوبنه مانع حتی ذمی ومستأمن اوزره وجوبی ممتنع اولدیغی كبی بعد الوجوب عروضی
دخی بقاء وجوبنه ممانعدر كذلك شرب وسكری مرتد اولوب یدامامده محبوس ایكن ارتكاب و بعده قبول اسلام
ایتمش اولسه ینه حد ایله مؤاخذه سنه اقدام اولنماز كه اول ارتكابی حال كفرنده التزام ایلمشدر نكته سی
اولدر كه كافر البته اباحت خمر وسكری معتقددر وحدود شرعیه انجق اسباب حدودی ارتكابدن زجر ایچون
تشریع اولنمغله اول اسبابی ارتكاب ایلین حرمتنی معتقد اولمق لازمدر كه حقنده تشریع زواجر نافع اوله امامرتد
مزبور حالت مزبوره ده حدود اللهی موجب اولان اسباب سائره یی ارتكاب ایتمش اولسه اجراء موجبلرینه
شتاب اولنور كه مرتد البته آنلرك حرمتلرینی معتقد ویدامامده محبوس اولمغله اوزرینه اقامت حدود امر ممكندر
اما اسباب مزبوره یی یدامامده محبوس دكل ایكن التزام ایدوب بعده دار الحربه لحوق ایتمدین قبول اسلام ایلسه
اوزرینه اقامت حدود جائز وواسع كوریلمز كه ارتكابی محارب مسلمین ایكن واقع اولمشدر نكته سی اولدر كه
مرتد نفس ارتداد ایله البته وقت قدرتنده جواز محاربهٔ مسلمینه اعتقاد ایدر انجق عند الامام محبوس اولدقجه
محاربه یه استعدادی اولمدیغندن اهل حربدن تعداد اولنماز اما یدامامه واصل اولمیه جق مرتبه ده مكان
بعیده بولندقده محاربه فی الجمله ممكن اولوب كندو دخی جواز محاربه یی اعتقاد ایلدیكندن لاحق دار الحرب
حكمنده داخل اولوب اهل حربدن تعداد اولنور واكر برمسلم قصاصی یاخود حد قذفی مستوجب اولوب
بعده مرتد ودار الحربه لاحق اولدقدن صكره مسلمینه نیاز ایله سزكله مصالحه ایده رم مستوجب اولدیغم حد
اوزره بكا اعطاء امان شرطی اوزره دیو رجایه سرآغاز ایلسه مسلمیندن برفرد ایچون اكا اول وجهله اعطاء
امانه جواز یوقدر زیرا شرط مذكور حكم شرعه مخالفدر قال علیه السلام كل شرط لیس فی كتاب الله فهو باطل
وهم اول حد واجبده حقوق عباد دخی متمكندر كه قصاص محض حق ولی اولمغله آنده غیر ایچون ولایت اسقاط
غیر ممكندر وحد قذفده حق مقذوف شویله متمكندر كه مقذوف ایچون دخی اول حقی عفو ایله اسقاط غیر ممكندر
بناء علیه اول مرتده وجه مذكور اوزره اعطاء امان ایلین مسلم البته حقنده وفاسی ممكن اولمیان شرطی
ملتزم اولمش اولور كه التزام مذكور البته فسادی مستلزمدر بویله ایكن امام المسلمین اكا وجه مذكور اوزره
اعطاء امان ایلسه اول امانه وفاسی جائز وشایان اولماز قال علیه السلام ردوا الجهالات الی السنة یعنی
جهالتلریكزی ترك وسنت سنیه یه میل ایدیكز وامامدن امان مرقوم اثر جهل ایدیكه مظالم عباددن اولان شیئی
مرتد ایچون ترك ایلمكی شرط ایتمشیدی همان اول شرطه التفات ایتمیوب عند طلب الخصم حد لازمی اوزرینه
اقامتله اجرای سنت واحیای شریعت ایدر بوصورتده مرتد مزبور شرط اما نكزه وفا ایتمزسكز نی مأمنمه
رد ایدوب بعده بكا ظفر بولورسكز اجراء حد ایدیكز دیو نزاعه شروع ایلسه بونزاعی بروجهله مسموع اولماز كه
مرتد یدامامه واصل اولدقدن صكره آنی محارب مسلمین اولمق اوزره دار الحربه اعاده سی قطعا مشروع اولماز
واكر مرتد مزبور صلح مذكوره عازم اولدقده مسلمین دخی آنك مرامنه مساعده اولنمدقجه دار اسلامه خارج اولمیه جغنه

مطلب حد القذف لا یسقط بعفو المقذوف

جازم اولسه لر كركدر كه اكا بروجهله اظهار معامله ایده لر كه هم دلخواهی اوزره اعطاء امان ایتدكلرینی
ایهام ایدوب هم ارتكاب كذبدن سالم اوله لر یعنی ان فی المعاریض لمندوحة عن الكذب مصداقنجه
محتمل الوجهین اولان معاریض كلامی اكا القا بر له كذبدن تخلص واتقا ایده لر ومعنای مذكور حق محاربینده
جائز ایدوكی امر مستبیندر قال علیه السلام الحرب خدعة وبزباب الحرب كیف یعامله اثناسنده ذكر وانبا
ایلدیك كه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم یوم خندقده فلعلنا امرنا هم بذلك حدیث بلاغت
اشتماللرنده معاریض كلامی استعمال بیورمشلردر نكته سی اولدر كه ارتكاب كذب رخصت شرعیه دن
بالكلیه مقطوع اولمغله مسلم ایچون فی حال من الاحوال تعمد كذب ایلمك مشروع اولماز بوصورتده مرتد مزبور
مرام مسلمینه اطلاع اكا بطریق النص اعطاء امان اولنمدقجه دخول دار اسلامدن امتناع ایلسه كركدر كه
مسلمین اكا دلخواهی اوزره اعطاء امانده انقیاد ایدوب انجق كلام صلحده متفطن اولمیه جغی وجه اوزره
نقض صلح ایده جك بعض كلماتی ضم وازدیاد ایتمكله مرتدی تحصیله اجراء شریعته اجتهاد ایده لر و بوبابده اصل قوی
شول حدیث مرویدر كه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینه وفد ثقیف یعنی اهل ثقیفدن
ایلچی كلدكده یا محمد بز وقو میز مؤمنین اولورز لكن انحنا ایتمك یعنی نماز قیلوب ركوع وسجود ایتمك
شرطی ایله دیدیلر ورسول الله علیه السلام آنلر ایله اول وجه اوزره مصالحه یی قبول وتقریر ایدوب انجق شروط
مسالمه لرین جامع اولان كتاب صلحك آخرنده علی ان لهم ما للمسلمین وعلیهم ما علی المسلمین یعنی سائر مسلمین ایچون
حاصل اولان نسنه آنلر ایچون دخی حاصل وسائر مسلمین اوزره واجب اولان آنلر اوزره دخی واجب اولمق اوزره
لفظ شریفنی كتب وتحریر ایلدیلر و بولفظ شریفی كلام اولی ناقض عد ایدوب آنلری بعد الاسلام اداء صلوته
دخی مؤاخذه یه منتهض اولدیلر لكن مسلمین بوصنعته دخی قادر اولمیوب دلخواهی اوزره اعطاء امان ایدرلرسه
ینه وفاء امان جائز وشایان كوریلمز كه بوعهده وفالری شرعا حرام وسبقت ایلین اعطاء عهدلری دخی شرعا حرامدر
و برحرامی ارتكاب قطعا حرام آخری ارتكابه طریق جواز اولمیه جغی معلوم اناملدر كذلك مرتد ینادن
برطائفه ذمت مسلمین اولوب اداء خراج ایتملری اوزره مسلمیندن طالب امان اولسه لر آنلره دخی اول وجه اوزره
اعطاء امان جائز وشایان كوریلمز زیرا قتل مرتد حد مستحق ایكن مقابلهٔ مالده اقامت حدی ترك وتأخیر
غیر جائز ایدوكی محققدر وهم اهل حربله عقد ذمتدن مقصود مال اولمیوب انجق حربینك معامله ته راجع اولان
اموره احكام مسلمینی التزامدر واحكام مسلمین مرتد اوزره عن اصل لازمه ایكن اكا اعطاء ذمتده اخذ ماله
اظهار رغبتدن غیری غرض یوقدر حال آنكه معنای مذكور حرامدر بویله ایكن مسلمین آنلره اعطاء ذمت ایتمكله
دار یمزه قادم اولسه لر آنلره عرض اسلام اولنوب امتناع علرنده قتللری لازمدر واولباده مأمنلرینه ردلری
فی حال من الاحوال تجویز واستحلال اولنماز كه مرتد قبول اسلام ایتمدكده آنك اوزرینه حكم قتل بطریق العین
مستحق اولمغله قطعا ترك واهمال اولنماز قال علیه السلام من بدل دینه فاقتلوه واكر طائفهٔ مرقومه
مسلمیندن موادعه یه طلبكار اولسه لر آنك حكمی باب الموادعه ده امرار اولندیكه امام ایچون آنلر ایله موادعه
جائز وسزاوار اولماز مكر مسلمینده آنلر ایله قتاله قدرت اولمامغله تحقق ضرورت آشكار اوله اول حینده دخی
موادعه اوزره آنلردن اخذ جعل ایلمك ممنوعدر كه جعل البته شبیه خراج اولوب مرتددن اخذ خراج
غیر مشروعدر بویله ایكن اخذ ایدرسه البته بیت المال وضع واد خال ایدر كه جعل مزبور مال مرتدین اولوب
مرتدك بومثللو دار الحربده بولنوب اكا حق ورثه تعلق ایلمین اموالینك موضعی انجق بیت المالدر اما حكم
خوارج بشقه در كه آنلردن موادعه اوزره بعض اموال اخذ اولندقده مال مزبور عند الامام حفظ اولنوب
توبه لرندن صكره اوزرلرینه رد اولنور زیرا مال خوارج قطعا اهل عدل ایچون غنیمت قیلنماز اما محاربین اولان
مرتدینكماللری بشقه در كذلك حربی مستأمن داریمزده قصاص وحد قذفی مستوجب اولوب بعده
دارینه رجوعدن صكره مسلمینه التجا ایله قبول اسلامی شرطی اوزره اكا امان ویروب اول حد ایله مؤاخذه
ایتملرینی رجا ایلسه تفصیل سابق بونده دخی اجرا اولنور كه صنع سابق مظالم عباددن اولمغله آنده مستأمن
ومرتد حكمده اتحاد اوزره لردر مؤلف رفیع المقام رفع الله تعالی درجاته فی یوم القیام دیر كه برمستأمن
داریمزده بعض شنایعی ارتكاب ایدوب بعده دار الحربه لاحق اولدقدن صكره مسلمین آنی اخذ واسره نائل اولسه لر
آندن قصاص فی النفس دن غیری جمله سی ساقط وزائل قیلنور زیرا اسر ایله رقیق اولوب رق دخی قصاص
فی الطرف خصوصنده ابتداء وجوبه منافی اولدیغی كبی بقاء وجوبه دخی منافیدر اما قصاص فی النفس

خصوصنده ابتداء وجوبنی نافی اولمدیغی کبی بقاء وجوبنی دخی غیرنافیدر اما اخذاموال اتمش ایسه اول دخی ابطال اولنور که ذمت عبدده وجوب دین انجق مالیت رقبه سنی شاغل اولمق اوزره حاصل اولمغله بقاء وجوبی دخی انجق اول وجه اوزره متحصل اولور حال آنکه مقدما اخذ ایلدیکی دینله شمدی مالیت رقبه سنی مشغول قیلمق غیرممکندر که سابق ایچون مالیت رقبه سی انجق حریتنده سبب وجوب دینی اکتسابندن صکره حادث ومتعین اولمشدر اما خوارج مسلمین قبل اکتساب المنعة بعض شنایعی ارتکاب ایدوب بعده اهل منعه اولدقلرندنصکره جنایات سابقه‌لرندن برشیئله مؤاخذه اولنمامق شرطی اوزره مصالحه‌یه طالب اولسه‌لر اهل عدل ایچون اول وجه اوزره مصالحه‌لری جائز ومناسب کوریلمز انجق بو بابده مقدما حد خمر وغیری مثللو حقوق اللهدن مستوجب اولدقلری حدود شرعیه مجاربین اولدقلرندنصکره توبه ایتدکلرنده اوزرلرندن ساقط وموضوع اولمغله امام اول حدودی حط واسقاط اوزره آنلر ایله مصالحه ایلمك حکم شرعه موافق اولان شرطه مقرون اولدیغندن مشروع کوریلور کذلك بعد اکتساب المنعه ارتکاب ایتدکلری جمیع جنایتلری توبه ایتدکلرنده آنلردن موضوع قیلنوب انجق یدلرنده بعینه قائم اولان اموالی اصحابنه رد ایله مطالبه اولنورلر حتی اول رد ایله مطالبه اولنمامق اوزره مصالحه‌یه طالب اولسه‌لر امام ایچون اول وجهله مصالحه‌لری جائز ومناسب کوریلمز بویله ایکن مصالحه ایتمش اولسه کرکدر که اول شرطه وفایی التزام ایتمیوب همان یدلرنده بعینه قائم بولنان مال مسلم یاخود مال معاهدی رد ایله امر والزام ایلیه وحقوق اللهدن اولان حدود ایله مؤاخذه‌لری ممتنع اولمق انجق تقادم زمان اقامت حدوده مانع اولدیغندندر وحضرت عمر رضی الله عنه ایما قوم شهدوا علی حد لم یشهدوا عند حضرته فانما شهدوا عن ضغن یعنی قنقی قوم که برحد اوزره شهادت ایدوب لکن شهادتلری اول حدك وقت حضورنده اولیوب بلکه وقتی منقضی اولدقدن صکره واقع اوله اول شهادتلری انجق حقد وعداوتدن ناشیدر قول حکمت نماسنده تقادم عهد مانع حدود ایدوکنه رمز وایما ایلمشدر حال آنکه باغینك حکم اهل عدلدن خروجی تطاول ازمان ایچون اظهر اسباب ایدوکی ظاهر وبی ارتیابدر واکر برمرتد حصون اهل حربدن برحصنده ایکن مظالم عباددن برشیئی مرتکب اولوب بعده هم مسلم اولوب وهم اول حصنی مسلمینه فتح ایلمك شرطیله آنی ظلم سابق ایله مؤاخذه ایتملری اوزره امانه طالب اولسه بو دخی صور سابقه ایله برابر اولمغله اول وجه اوزره امانلری جائز ومناسب کوریلمز زیرا مظالم عبادده احتیاج وعدم احتیاج حالتلری برابر وعلی کلا التقدیرین اسقاطنده رأی امام غیر معتبردر انجق مرتد مزبور سفك دم ایتمیوب همان استهلاك مال ایتمش اولوب امام دخی اول ماله عدم مؤاخذه اوزره اعطاء امانده مسلمین ایچون ملاحظهٔ منافع ایلسه وجه مشروح اوزره اعطاء امان بعده اول مالی غنائم مسلمیندن صاحب الحقه ادا قیلمق واسع کوریلور زیرا مسلمینه فتح حصن ایلدیکنده‌لره غنائمدن بعض اشیاده ولایت تخصیص امام ایچون ثابت اولمغله مرتده دخی اسلامی ومسلمینه فتح حصنی وعد ایلدکده ینه ولایت تخصیص متثبت اولور اما قصاص وحد قذف بشقه درکه آنلردن برشیئی صاحب الحقه مغانمدن اداسنه قادر اولمامغله آنلر ایله عدم مؤاخذه اوزره اعطاء امانه دخی مقتدر اولماز والله تعالی اعلم

باب مایصدق الرجل فیه من الردة فلا تبین منه امرأته وما لایصدق * یعنی باعث ردت اولان اعذاردن زوج آنده تصدیق اولنمغله عورتی باین اولمیوب وتصدیق اولنمامغله عورتی باین اولدیغی مواضعی تفهیمده باب لازم التقدیمدر مؤلف اصابت پناه اعلی الله تعالی فی الجنة بناه دیرکه براسیر دار اسلامه رجوع ایتدکده زوجه‌سی قاضی‌یه رفع خصامله اشبو زوجم دارالحربده مرتد اولمغله بن آندن باین اولدم دیو دعوایه قیام ایدوب اسیر دخی ملك اهل حرب بکام البته سنی قتل ایده‌رم یوقسه البته کافر اولور سین دیو اکراه ایتمکله مکرها اولمشیدم دیو بسط کلام ایلسه اولبابده قول انجق قول مرأه قیلنوب اسیر اکراه اوزره اقامت بینه ایتمدکجه تصدیقنه اقدام اولنماز زیرا لسان اوزره اجراء کلمهٔ کفر کبی فرقتلرین موجب اولان سبب ایکیسنك تصادقلری ایله ظاهر اولدقدنصکره اسیر اول سبب ظاهرك حکمنی تغییر ایچون برمعنای خفی دعواسنه مباشر اولمغله بلاحجة عدم تصدیقی متقرردر توضیحی اولدرکه اسیر مزبور فرقتلرین موجب اولان سببی اکراه کبی برحالت غیر معهوده‌یه نسبت قیلمشدر وبو مثللو امورده قول بلاحجة قبول اولنماز نظیری اولدرکه برکمسنه اکرچه بن عورتمی ثلاثا تطلیق ایلدم لکن حال جنونمده ایدی دیوب جنونی دخی هیچ بروقتده معلوم اولمیه آنك قولی بلاحجة قبول اولنماز بوصورتده اسیرك اکراه اوزره شاهدلری شها دتلرنده فی الواقع ملك اهل حرب اکا البته سنی قتل

مطلب حکم وجوب الحدود وعدمه علی الخوارج بعدما تابوا

ایده‌رم یوقسه البته کافر اولورسین دیدی لکن بو اسیر اول حینده کافر اولدیمی اولمادیمی بیلمز دیو تقریر ایدوب اسیر دخی بن لسانم اوزره کلمهٔ کفری انجق اول حینده اجرا قیلدم یوقسه آندن مقدم ومؤخر هیچ اجرا ایلمدم دیو تعبیر ایلسه اولبابده قول انجق قول اسیردر که حالت اکراهی شهادت شهود ایله امر معهود اولمشدر وهربارکه زوج سبب فرقتی مانع فرقت اولان حالت معهوده‌یه نسبت ایلیه البته قول آنك قولیدر نظیری اولدرکه برکمسنه اکرچه بن عورتمی ثلاثا تطلیق ایلدم لکن حال صباوتمده ایدی دیه نکته‌سی اولدرکه حالت مرقومه حالت معهوده اولدقده ظاهر حال اکا شاهد ومدعی دخی معناده وقوع فرقتی منکردر وقول انجق شهادت ظاهره مقرون اولان قول منکر ایدوکی ظاهر وغیر متنکردر اما حالت معهوده اولمدقده مدعی انجق مانع حادثی مدعیدر وبو مثللو امورده قولی بلاحجة قبول اولنمامق حکم شرعیدر کذلك اسیر مزبور ایله حکم ردتده مخاصمه ایلین عورتی اولمیوب مسلمیندن شخص آخر اولسه ینه تفصیل محرر آنده دخی مقرردر ینه دیرکه برعورت زوجی اوزره بنی ثلاثا تطلیق ایلدی دیو ادعا ایدوب زوج دخی بکا جنون یاخود برسام یاوجع آخر اصابت ایتمکله وقت ذهاب عقلمده تطلیق ایتمشیدم دیو دفع مدعی ایلسه نظر اولنور اکر حالت مرقومه اکا اصابت ایلدیکی معلوم ایسه قول آنك قولی اولمق معلوم واکر غیر معلوم ایسه قول عورتك قولی قیلنمق مجزومدر واکر شاهدلری بزآنی برکره مجنون کوردیك دیو شهادت ایلسه‌لر ینه قول آنك قولیدر که جنون اکا حالت معهوده اولمق اول شهادتله کسب صورت ایلمشدر وهربارکه زوج سبب فرقتی مانع فرقت اولان حالت معهوده‌یه نسبت ایلیه اولبابده یمینی ایله قبول قولنه مسارعت اولنور کذلك حال نومده تطلیق ایتمشیدم دیو دفع مدعی ایلسه ینه قول آنك قولی قیلنمق هویدادرکه حالت نوم حالت صباوت کبی هر شخص ایچون امر معهود اولمغله طلاقی اکا نسبتی بحسب المعنی انکار فرقتدن معدود قیلنور کورمزمیسنکه زوج مرقوم بن آنی بن خلق اولنمادین یاخود آنی تزوج ایتمدین تطلیق ایتمشیدم دیسه بو کلامی انکار طلاقه حمل اولنوب قول آنك قولی قیلنمق تحقیق اولنور پس ماسبق دخی بویله‌در واکر برکمسنه بن شرب خمر ایدوب سکر ایله عقلم زائل اولمغله عورتمی تطلیق ایلدم دیسه بوصورتده عورت آنی کرك تصدیق ایلسون وکرك تکذیب ایلسون آندن باین اولور زیرا حال سکر وقوع طلاقه مانع اولمامغله طلاقی اکا نسبت قیلدیغی حالت اصلا فرقته مانع دکلدر اما حکم نوم بشقه‌در نکته‌سی اولدرکه سکرانك عقلی باشنده اولور انجق سرور سکر اوزرینه غالب اولوب عقلنی استعماله مانع اولور ومعنای مذکور آنی عاقل اولمقدن اخراج ایلمز اما استعمال بنج ایله عقلی زائل اولمق بشقه‌درکه بنج مزیل عقلدر کذلك نائم دخی بشقه‌درکه حال نومنده شرعا غیر عاقلدر حکمنده‌در حتی رسول الله علیه السلام رفع القلم عن ثلثة قول بشارتنمالرنده بومعنایه اشارت وایما بیورمشلردر مترجم فقیر دیرکه تمام حدیث رفع القلم عن ثلثة عن النائم حتی یستیقظ وعن المبتلی حتی یبرأ وعن الصبی حتی یکبر لفظ شریفیدر ومعنای لطیفی ظاهردر والسنهٔ علماده مشتهر اولدیغندن صاحب الکتاب ابتدا سنی ذکر ایله اکتفا ایلمشدر انتهی وسکران عقلنه نظر ایله شول مالندن منقطع اولان ابن السبیل منزلنه تنزیل اولنورکه یدی مالنه وصلتیاب دکل ایکن اوزرینه زکوتی ایجاب اولنور امامالی حقیقةً هالك اولوب یاخود مالنی برغاصب غصب وانکار ایتمکله حکما هالك اولان کمسنه بشقه‌در واکر برکمسنه بن شرب خمر ایدوب سکر ایله عقلم زائل اولمغله مرتد اولدم دیسه نظر اولنور اکر وقتا من الاوقات وجه مذکور اوزره سکری معلوم ایسه قول آنك قولی قیلنمق معلومدر واکر غیر معلوم ایسه اولبابده قولی قبول اولنمامق مجزومدر زیرا سکر ارتداد ایله وقوع فرقته مانعدرکه ردت انجق اعتقاد اوزره مبنی ایکن سکران هذیاننده موجب ردت اولان کلماتدن سالم اولمازسه‌ده مداول کلماتنه معتقد وجازم دخی اولماز پس اول کمسنه ارتدادینی حالت غیر معهوده‌یه نسبت ایلدکده قولی قبول اولنمایوب حالت معهوده‌یه نسبت ایلدکده قولی مقبول اولور واولبابده عورتك تصدیق وتکذیبی غیر معتبردرکه حرمتی محض حق شرع ایدوکی مقرردر ینه دیرکه برعورت قاضی‌یه کلوب بن شو زوجی المسیح ابن الله دیرایکن ایشتدم دیو ادعا ایلدکده زوج دخی بن اول کلامی انجق آنکه قائل اولان نصارادن حکایت اوزره سویلدم دیو دفع مدعی ایلسه نظر اولنور اکر زوج مرقوم انجق المسیح ابن الله دیوب اکا نقل وحکایته دلالت ایده جك عباره ضم ایتمدیکنی اقرار ایدرسه عورتی آندن باین اولمق آشکاردرکه ضمیرنده مضمر اولان حکایت صریحا تکلم قیلدیغی لفظك حکمنی نسخه صالح اولمیه جغی بدیداردرکه مضمر البته ملفوظدن ادنی‌در وبرحکم انجق مثلی یاخود مافوقی ایله نسخ اولنوب

مطلب قال کنت طلقتها قبل ان اخلق او قبل ان اتزوجها

مطلب النوم یزیل العقل دون الخمر

ادنی بله نسخ اولنمامق هویدا درکورمز میسنکه برکسنه عورتنی تطلیق ایدوب قابندن استثنا یه نیت ایلسه البته وجه مذکور اوزره طلاقی واقع اولوب نیتی وقوعه مانع اولماز و بوصورتلرده عورتك تصدیق وتکذیبنه حکم شرعی ترتیب اولنماز واکر زوج مرقوم بن اول کلامه نقل وحکایته دلالت ایلین عباره ضم ایدوب النصاری یقولون المسیح ابن الله یاخود المسیح ابن الله قول النصاری دیمشیدم انجق عورت بعض کلامنی ایشتمدی دیو اقرار ایدوب عورت دخی اول ضمی انکار ایدرسه قول مع الیمین قول زوج ایدوکی آشکار در اما مسئلهٔ سابقه بشقه در زیرا مانحن فیهده عین کلامی موجب فرقت اولدیغندن زوج سبب فرقتی اقرار ایتمیوب بلکه عورتك ادعا ایلدیکی موجب فرقتی انکار ایلمشدر نظیری اولدرکه برکسنه بن عورتمه انت طالق ثلثا ان شاء الله دیمشیدم دیبوب عورت آنی استثناده تکذیب ایلیه اولبابده قول معنای مشروح اوزره قول زوج اولدیغی کبی مانحن فیهده دخی اولور کذلك زوج مرقوم بن اول کلامه عبارهٔ مذکوره یی ضم وموصولا تکلم ایتمشیدم انجق المسیح ابن الله لفظنی اظهار وعبارهٔ مضمومه یی اخفا قیلمشیدم دیرسه ینه قول آنك قولی اولمق بلا خفا در انجق شاهدلر بز ایشتدیك المسیح ابن الله دیدی وشیٔ آخر سویلدی دیو اوزرینه شهادت ایدرلرسه قاضی حکمنده آنی ضم اوزره تصدیق ایتمیوب بینونت عورتی ایله قضایه مبادرت ایدر زیرا شاهدلر موجب فرقت اولان سببی اثبات ایتمشلر ایکن ابطال شهود ده آنك قولنه التفات اولنماز اما مسئلهٔ سابقه بشقه درکه آنده موجب فرقت اولان سبب انجق کندو اقراری ایله ظاهر اولوب ظهوری دخی انجق منافی فرقته موصولا حادث اولدیغندن قول آنك قولی قیلمغه باعث اولمشدر سؤال اولنورسه که شاهدلرك شیٔ آخر سویلدی دیدکلری شهادت علی النفی اولوب شهادت علی النفی غیر مقبول ایکن قول مذکورلری نیجه قبول اولنور جوابده دیرزکه بو بابده وقوع فرقت نفیله یعنی شیٔ آخر سویلدی دیدیکلری ایله ثابت اولمیوب بلکه اثباتله یعنی المسیح ابن الله دیدی دیدکلری ایله متثبت اولمشدر ونفی مذکور اثبات نسبده شاهدلرك اشبو رجل میتك قرنداشی ووارثیدر بوندن غیری وارثنی بیلمزز دیو شهادتلرنده واقع اولان منزلهٔ نفیه نازلدر توضیحی اولدرکه شاهدلرك شیٔ آخر سویلدی دیدکلری بحسب المعنی زوج مرقومك ادعا قیلدیغی ضم وزیاده انجق ضمیرنده مضمردر وظاهر کلامنده مظهر دکلدر مفهومنی اثباتدر و بومثللو معنای مضمر موجب کلام مظهری ناسخ اولمغه صالح دکلدر وهم قول مذکور بحسب المعنی سکوت زوجی اثباتدر وسکوت امر مثبت معایندر حتی شاهدلر بز ایشتدیك المسیح ابن الله دیدی بوندن غیری نسنه ایشتمدیك وشیٔ آخر سویلدیمی سویلدیمی بیلمزز دیمش اولسه لر اولبابده قول البته قول زوج اولوب عورتیله بینلری تفریق اولنماز زیرا بوتقدیر اوزره شاهدلر اول ضم وزیاده ضمیرنده در ظاهر کلامنده دکلدر مفهومنی اثبات ایتمیوب انجق بزآنی ایشتمدیك دیبوب نفسلرین غفلت وعدم سماعه نسبت ایتمشلردر واول ضمی شاهدلر ایشتمدکلری کبی قاضی دخی ایشتممشدر بناء علیه قول البته قول زوجدر وعلی هذا برکسنه بن خلعده موصولا استثنایی تکلم ایلدم یاخود طلاقده موصولا شرط یا استثنایی تکلم ایلدم دیو ادعا قیلسه قول آنك قولیدر بوصورتده شاهدلر آنك اوزرینه اشبو رجل بغیر ذکر الاستثنا مخالعه وتطلیق ایلدی یاخود مخالعه وتطلیق ایلدی وشرط واستثنا ایلمدی دیو شهادت ایدرلرسه بوندن صکره قول زوج قبول اولنماز اما شاهدلر کلمهٔ خلع وطلاقدن غیری بزاندن نسنه ایشتمدیك دیرلرسه ینه قول آنك قولی اولوب قاضی عورتیله بینلرین تفریق ایلمز مکر آندن قبض بدل خلع مثللو دلیل صحت خلع اوله جق برنسنه ظاهر اوله بوصورتده قولی قبول اولنماز ومسائل مذکوره بجمیعها ذکر ایلدیکمز وجه اوزره بنا قیلنور ینه دیرکه برکسنه یه بردفعه جنون عارض اولدیغی معلوم اولوب عورتی آنك اوزرینه اشبو زوجم دون کیجه مرتد اولدی دیو یاخود بنی ثلثا تطلیق ایلدی دیو ادعا ایلدکده اول کیمسنه دخی بکا دون کیجه جنونم عودت ایلدی بن دخی اول سوزی حال جنونمده سویلدم دیسه قول مع الیمین آنك قولیدر زیرا جنون برکره عارض اولدقده ابدی عرض لازم اولور حتی عبدك حال صغر وکبرنده برکره ظاهر اولدقده عیب دائم قیلنور زیرا عمرنده برکره مجنون اولان شخصك کوزلرنده براهل بصیرت نظر امعان ایلسه آثار جنونی بطریق العیان ظاهر ونمایان کوریر بوجهتله اول کیمسنه بو دعواسنده تکلمنی انجق حالت معهوده یه مضاف ایلمش اولور اما مسئلهٔ مفروضهده اول کیمسنه یه جنون عارض اولدیغی قطعا معلوم اولمسه اولبابده بیان مشروح اوزره قولی قبول اولنماز بوصورتده قاضی عورتیله بینلرین هنوز تفریق ایتمدین اکا جنون عارض اولوب صکره افاقت بولدقده ایشته بن دون کیجه دخی بویله اولمش ایدم دیسه ینه تصدیق اولنمایوب عورتی بینونتله آندن تفریق اولنور زیرا جنون صکره دن حادث اولمق ممکن اولمغله حدوثی تقدم وجودینه دلیل

مطلب الشهادة على النفى قد تندرج الى الاثبات

اولمیه جغی متعیندر اما تقدم وجودی معلوم اولدقده بر دخی اثری قالمامق وجهی اوزره زائل اولمیه جغی مجزومدر بناء علیه قولی صورت ثانیهده قبول اولنوب صورت اولیده مقبول اولمامشدر ونوم دخی بویله درکه برعورت زوجم بنی وقت عصرده ثلاثا تطلیق ایلدی دیو دعوی ایدوب زوج بن وقت مزبورده نائم ایکن سویلدم دیو دفع مدعی ایلسه قول آنك قولی ایدوکی هویدادرکه نوم حسب العادة انسانه هر وقتده عارض اولمق ممکن وجنون کبی کاه ذاهب وکاه عائد اوله جغی متعین اولمغله کلامنی حالت معهوده یه نسبت ایلمشدر اما برکیمسنه نك برماه اقدم زوال عقل رتبه سنده سکران اولدیغی معلوم اولوب آنك عورتی اشبو زوجم دون کیجه مرتد اولدی دیو ادعا ایلدکده اول کیمسنه دخی بن برآی اقدم سکران اولدیغم کبی دون کیجه دخی سکران اولوب حال زوال عقلمده اولدم دیو دفع مدعی ایلسه اولبابده تصدیق اولنمایوب عورتیله بینلری تفریق اولنور زیرا سکر بعد زوال السبب انجق اکتساب سبب جدید ایله رجوع ایدوب دون کیجه دخی اول سبب جدیدی اکتسابی امر مجهول اولمغله قولی بلا حجت قبول اولنماز وعلی هذا برکیمسنه یی مشرکین کفر اوزره برکره اکراه ایتملریله برکره اظهار کفر ایلدیکی معلوم وآشکار اولوب بعده اوزرینه عورتی دفعهٔ اخراده دخی اظهار کفر ایلدی دیو دعوی ایلدکده اول دخی کفر ثانیسنی اقرار ومشرکین بنی کرهٔ ثانیهده دخی اکراه ایلدیلر دیو اعتذار ایلسه بو بابده قولی قبوله سزاوار اولماز که سبب متجدد غیر معلومی ادعایه درکار اولمشدر کذلك برسنه اقدم مبتلای برسام اولدیغی یاخود استعمال بنج ایله بی هوش اولدیغی معلوم اولوب بعده بکا دون کیجه دخی اول حالت عارض اولدی دیو اعتذار ایلسه ینه تصدیق مقالی سزاوار اولماز زیرا بونلر انجق اکتساب سبب مستقبل ایله عودت ایدر اما جنون بشقه در وهم بونلر زائل اولدقده هیچ اثرلری باقی قالمایوب بر دخی عودت ایلمز اما نوم وجنون بشقه در وبو بیانله مسائل مذکوره میاننده جهت فارقه لری نمایان اولمشدر والله اعلم

باب الكفالة بالمستأمن والاسير فى دار الحرب

یعنی دار الحربده بولنان مسلم مستأمن یاخود مسلم اسیر بعض امورنده آخری کفیل ویردکده حق کفیله رعایتی واجب اولوب اولمامدیغی تفصیلده باب لازم التحصیلدر اهل حرب دار الحربده بولنان اسیر مسلم دارلرندن خارج اولمامق اوزره نفسنه کفیل ویرمك شرطی اوزره حبسدن دار الحربده تخلیهٔ سبیلنی مراد ایتملریله اکا برمسلم یا ذمی یا حربی کفیل اولوب اسیر دخی بعد تخلیهٔ السبیل دار الحربدن خروجه قدرت بولسه آنك حقنده مسلم وذمینك نقض عهد لرنده رخصت وبرلیوب انجق کفیل حربینك نقض عهدنده رخصت ویریلور زیرا خروجندن صکره اهل حرب البته کفیلنی قتل یاخود تعذیب ایده جکلردر واسیر مسلم ایچون حربیی قتل ومالنی اخذ ایدوب دار الحربدن خارج اولمق جائز اولدیغی کبی خروجنده حربیی قتله عرض ایلمك دخی جائزدر اما نجات نفسی ایچون مسلم وذمیی قتل ایلمك جائز اولمدیغی کبی خروجله آنلری معرض قتله عرض ایلمك دخی جائز اولماز واکر مسئلهٔ مزبورهده مکان اسیرده مسلم مستأمن بولنوب بعض اهل حرب آنی خروجدن منع ایتمکله وجه مشروح اوزره اعطاء کفیل ایتمش اولسه اول بابده کفیلی حربی اولسه دخی نقض عهدی تجویز وتحلیل اولنماز زیرا مستأمن اهل حربی قتل ومالنی اخذ ایله دار اسلامه خروجدن ممنوع اولدیغی کبی آنلری معرض قتله عرضی دخی غیر مشروع عذر نکته سی اولدرکه اهل حربله اسیر بینلرنده امان اولمیوب اهل حربله مستأمن بینلرنده ثبوت امان نمایاندر زیرا اهل حرب مستأمنی تأمین ایدوب مستأمن دخی آنلره عدم خیانتی ملتزم اولمغله اهل حرب آنك سلك امانلرنده منتظم اولمشلردر وامان مذکور سائر مسلمین حقلرنده معتبر اولمیوب انجق اول مستأمن اوزره مقصور ایسه دهینه اول مستأمنك کفیل حربیسنده نقض عهدی ممنوع ومحظور اولور لکن برمسلم کرك اسیر وکرك مستأمن دار الحربده مظلوم اولوب برکسنه دخی اول مسلمی یوم فلانیده قتل ایتملری ایچون احضار اوزره کفیل اولمش اولسه بوصورتده کفیلی مسلم وذمی اولسون حربی اولسون وکفالتی امری ایله اولسون بلا امر اولسون آنك عهدینی نقضله خروجی تجویز وتحلیل اولنور زیرا عدم خروج اوزره ثباتنده کفیلی آنی احضار ایدوب قتل اولندقده نفسنی تهلکه یه القا برله قتل نفسنه اعانت ایتمش اولورکه اکا شرعده اصلا رخصت یوقدر اما خروجنده کفیلنی قتل ایلسه لر دخی آنك قتلنه اعانت ایتمش اولمیوب همان تخلیص نفسنه مسارعت ایتمش اولور غایة الامر خصوص مزبورده احدهما اوزره خوف هلاك متحقق الظهور اولمقدر حال آنکه مسلم بومثللو امورده سبب هلاکی نفسندن دفعله ابتدا ایلمکله مأموردر واکر اهل حرب برمسلمه نفسکه برکفیل ویرکه اول کفیل سنی یوم فلانیده حضور یمزه احضار ایدوب بز دخی سنك مالکی اخذ

ياخود سنی حبس ياخود سنی قيد و بنده وضع ايده‌رز ديبوب اول دخی شرط مذكور اوزره مسلم وذمیدن اعطاء كفيل ايلسه اول كفيلك عهدينی نقض ايلمك تجويز و تحليل اولنماز كه كفالتله امر ايدوب عهدهٔ مزبوره‌يه ادخال ايلدكده اكا وفاقيلغی كندو عهده سنه شرط والتزام ايلمشدر و وفاء مشروط المؤمنون عند شروطهم نصی اوزره امر لازم الاهتمامدر اما صورت سابقه بشقه دركه آنده نفسی اوزره انجق قتل كبی قطعا اذنی وبطريق الاختيار بنفسه مباشرتی حلال اولميان برضرردن خائف اولمغله خروجه قادر ايكن تركله اهل حربه بومثللو ضرر نفسی اوزره اعانتی حلال اولماز اما بو صورتده نفسی اوزره انجق بذل مال ياخود حبس وقيد كبی اذنی و بنفسه مباشرتی جائز اولان برضرردن خائف اولمغله اول خوفی دفع ايچون كفيلنه غدری استحلال اولنماز وعلى هذا دارالحربده بولنان امرأهٔ مسلمه اهل حربدن بر رجل آنكله زنا ايتمك ايچون ياخود عورت ذات زوج ايكن آنی تزوج ايتمك ايچون يارنكه كونده آنی موضع فلانی‌يه احضار اوزره بر مسلم ياذمی‌يی كفيل ويرسه اولبابده عهد كفيلنی نقض ايلمك تجويز وتحليل اولنور زيرا خوف ايلديكی ضررده اذن ومباشرتی قطعا حلال اولمديغندن منزلهٔ قتله انزال اولنمشدر اما عورت ذات زوج اولميوب مرادلری دخی آنی بر رجله تزويج اولسه بوصورتده اول رجل مسلم ايسه عهد كفيلی نقض ايلمك جائز كورلميوب كافر ايسه لازم كوريلور زيرا زوج مسلم بولندقده امرأهٔ مزبوره نك عقده اذن ومباشرتی صحيح اولوب كافر بولندقده بروجهله تصحيح اولنماز واكر اهل حرب بر مسلمك كفرينی ياخود كفری مرتكب اولمازسه قتلنی مراد ايدوب اول مسلم دخی يارنكه كونده كندوينی حضورلرينه احضار اوزره اعطاء كفيل ايلسه نقض عهدی تجويز وتحليل اولنور زيرا حرمت كفر حرمت ثابتهٔ مصمته دركه فی حال من الاحوال قابل انكشاف وانحلال دكلدر بوجهتله اكا كندو نفسندن اذن ورضا حلال اولمامقده منزلهٔ قتله انزال اولنمشدر كورمزميسنكه بركمسنه انته سن كافر اولور سين يوقسه بزشورجلی قتل ايده‌رز ديو تهديد ايلسه‌لر بومثللو غيرا اوزره خوف قتلله كندو كافر اولق جائز وواسع كوريلمز انجق نفسی اوزره خوف قتلده قلبی ايمانله مطمئن اولمق شرطيله لسانی اوزره اجراء كلمهٔ كفر ايلمك متوسع كوريلور پس ما نحن فيهده دخی خوفی انجق كفيل اوزره قتلدن واقع اولمغله كفيلی ترك ايدوب فرار ايله نفسنی كفردن تخليص ايلمك متسع كوريلور مترجم فقيردير كه اصل كتابده ترجمه اولنديغی اوزره مسئلهٔ محرره كفری ياخود قتلی مراد اولمق اوزره وضع اولنمش ايكن ارادهٔ كفرك وجهنی تفصيل وارادهٔ قتلك وجهنی ترك واهمال ايلديكی انجق اثناء توجيه اولده توجيه ثانی دخی منفهم اولديغندن بشقه قريبا سبقت ايلين مسئلهٔ مسلم مظلومده وجه ثانی منكشف الحال اولديغندندر انتهی واكر بر مسلمه سن شوه‌مسلمی ياخود شو ذمی‌يی قتل ايله يوقسه سنی البته قتل ايده‌رز ديوب اول دخی يارينكه كون قتل ايتمك ايچون كندوينی احضار اوزره نفسنه اعطاء كفيل ايلسه بونده دخی نقض عهدی تجويز وتحليل اولنور بلكه حكم حل بونده اظهر واولی‌دركه امسلم كرك نفسی اوزره وكرك غير اوزره خوف هلاكله قتل مسلم اوزره اقدامی حلال اولمامق اشهر واجلی‌در واكر اهل حرب بر اسير مسلمه سن بزه امان ويروب بزدن برفردی على الغفله قتل ايتمك و بزدن برفردك مالنی اخذ ايتمك و بلاديمزدن خارج اولمامق شرطی اوزره سبيلكی تخليه ايده‌رز ديو وعد ايدوب اول دخی شرط مذكور اوزره يميله تأكيد عهد ايتمكله تخليهٔ سبيلنه شروع ايلسه‌لر ينه بلادلرندن خارج اولوب بعده يميننه كفارت قيلمق مشروع كوريلور قال عليه السلام من حلف على يمين فرأى غيرها خيرا منها فليأت الذی هوخير وليفكر عن يمينه انجق آنلردن برفردی على الغفله بلكه على الاطلاق قتل ايلمك وماللرينی اخذ ايلمك اكا حلال اولماز كه وجه مشروح اوزره اعطاء عهدايله منزلهٔ مستأمنده انزال اولنمشدر و برقريبا و بالدفعات بيان ايلديك كه مسلم مستأمن اهل حربدن برفردی على الغفله بلكه على الاطلاق قتل ايلمك وماللرندن برشیئ اخذ ايلمك حلال اولميوب انجق دارلرندن علم ورضالری يوغيكن خارج اولمق استحلال اولنور پس اسير دخی وجه مذكور اوزره اعطاء عهدايلدكده آنك كبيدر واكر اسير مسلم دارلرندن خارج اولمامق اوزره بر مسلم ياذمی‌يی نفسنه كفيل ويروب بعده كفيلله اتفاق اوزره داراسلامه معا التصاق ايلسه‌لر بونده ضرر شرعی بولنماديغی امر قطعيدر زيرا بوبابده اهل حرب ايچون برشيئی ملتزم دكل ايكن خروجدن منعی انجق حق كفيله رعايت ايچون حاصل اولمش ايدی شمدی كفيل آنكله خروجده برابر اولمغله مانع مرقوم زائل اولدی سؤال اولنورسه كه اهل حرب حبس اسيرده ظالم اولوب مظلوم دخی نه‌وجهله قادر ايسه نفسندن ظلمی دفع ايلمك حقنده صحيح وسالم ايكن حق كفيله رعايت اكا نيچه لازم اولور جوابده ديرز كه بلی بويله‌در

مطلب يجوز اظهار الكفر اذا خاف القتل على نفسه لا على غيره

لكن مظلوم ايچون آخره ظلم ايلمك حرام ايكن امری ايله كفيل اولان شخصك عهدينی نقض ايلدكده اكا ظلمله برنام اولمش اولور كورمزميسنكه برظالم داراسلامده بر مسلمه قصد ظلم ايدوب اول دخی بركمسنه‌يی نفسنه كفيل قيلدقده مظلوم ايدوكنی بيلور ايكن دخی اول كفيلك عهدينی نقض ايلمك تحليل اولنماز بودخی آنك كبيدر واكر اهل حرب اسير مسلمه بزسكا امان ويروب سبيلكی تخليه ايده‌رز سن دخی بلاديمزدن خارج اولمامق اوزره بزه امان ويرسين ديوب اول دخی اعطاء امان ايلدكدن صكره دارلرندن خروجه كسب قدرت ايلسه خروجنه رخصت ويريلورز يرا بوتقدير اوزره منزلهٔ مستأمنه نازل اولمغله آنده حاصل اولان رخصت بونده دخی حاصل اولور امابو صورتده برحربی‌يی نفسنه كفيل قيلمش اولسه آنك دخی نقض عهدی تحليل اولنماز لكن صورت سابقه بشقه‌دركه بونده اسيرمزبور اعطاء امان ايتمكله اهل حربدن برفردی قتل وبرشخصك مالنی اخذ ايلمكدن ممنوع اولديغندن كفيلنك عهدينی نقض ايلمك دخی مشروع اولماز انجق كفيل مزبور آنكله معيت خروجده متفق اولورسه خروجی حكم شرعه منطبق اولور زيرا خروجنه مانع اولان حق اهل حرب اولميوب انجق حق كفيلدركه اعطاء كفيل ايتمكده جواز خروجی بومعنايه دليلدر بوصورتده كفيل آنكله معا امانله خارج اولدقدنصكره اسيره نجله معا دارالحربه عودت ايدرسين ديو ابرام ايلسه اسير اوزره عودت الزام اولنماز كه داراسلامه خروجنده هم حكم امانی وهم حكم كفالتی رسيدهٔ تمام اولمشدر كورمزميسنكه حربی مرقوم دارالحربه رجوع ايلدكده امان اسيردن خارج اولوب اسير ايچون قتلی مشروع اولور وبيلمك كركدركه اسير مسلم داراسلامه خروجنده اعانت ياخود ترك واهمال اولنمغيچون بعض اهل حربه اعطاء رشوت ايلمك حقنده حلال كوريلوركه فعل مزبور انجق مالنی نفسنه وقايه قيلمقدركه مسلم آنكله مأموردر ورسول الله عليه الصلوة والسلام بعض اصحاب كراملرينه اجعل مالك دون نفسك ونفسك دون دينك يعنی مالكی نفسكك عندنده مبذول ونفسكی دينكك عندنده مبذول قيل ديو امرواعلام ايلديلر وبوبابده اصل اصيل اولدركه عبدالله بن مسعود رضی الله تعالى عنه بلاد حبشه‌ده حبس اولندقده آنلره ايكی دينارينی رشوت ويرمكله تخليهٔ سبيل ايلديلر ودلايل مشروحه عنديمزده رسيدهٔ وضوح اولمشدركه بومثللو مواضعده اعطاء رشوت حق آخذده سحت حرام ايسه‌ده حق معطيده سحت حرامدن خارج ورسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرينك الراشی والمرتشی فی النار قول شريفلرنده غيرمندرجدر زيرا وعيد مذكور انجق غيره قصد ظلم والحاق ضرر ضمننده اعطاء رشوت ايدنلره شامدر يوقسه غيره الحاق ضرر شرعی ايتمدين نفسندن دفع ظلم ياخود نفسی ايچون تحصيل منفعت قصد ايدنلره غيرشامل اولدر كذلك داراسلامده دخی بركمسنه حقنده برظالمك سوءقصدی نمايان اولدقده اول ظلمی نفسندن دفع ايچون اكا مالندن بعض نسنه اعطاسی جائز وشايان كوريلور مؤلف صحيح الاسناد سدده الله تعالى سنده يوم التناد ديركه ابوالشعثاء جابر بن زيد رحمه الله تعالى دن بزه بالغ اولديكه ماوجدنا زمن الحجاج شيئا خيرا من رشی يعنی زمان حجاجده تظلم مصالحمزده رشوتدن خيرلو نسنه بولمديق ديمشدر وامام مومی اليه رشوتی خيرتله وصف ايلمك اكا دليلدر كه آخذ رشوت اخذنده آثم اولورسه‌ده معطی اعطاسنده آثم اولماز والله اعلم

باب مايبتلى به الاسير فی دارالحرب * يعنی دارالحربده بولنان اسير مسلمك عهود وايمان مثللو مبتلى اولديغی بلايانك طريق تخلصنی بيانده باب واجب الاتقاندر اكر ملك اهل حرب براسير مسلمی داراسلامه خارج اولمامق اوزره ايمان غليظه ايله استحلاف ايدوب اول دخی وجه مطلوب اوزره يمينی ملتزم اولسه اول يمين آنك حقنده منعقد ولازم اولور زيرا ايادی اهل حربده مقهور ايسه‌ده ينه تحت خطابده داخلدر واكراه اولنمق لزوم يميننه غيرمانعدر وبوبابده اصل اصيل حديث حذيفه رضی الله عنه ربه الجليل دركه مشركين آنی اخذ ايدوب بعد اليوم رسول الله عليه السلام حضرتلرينه نصرت ايتمك اوزره تحليف ايلديلر صكره حذيفه رضی الله عنه قصه‌ء قومه سنی رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرينه اخبار ايلدكده فلهم بعدهم ونحن نستعين الله عليهم يعنی سن مشركين ايچون عهدلرينه وفا قيل بز دخی آنلرك اوزرلرينه الله تعالى دن استمداد واستعانت ايده‌رز ديو انعقاد يميني اشعار ايلديلر واكر صورت مفروضه‌ده ملك اهل حرب اذنی بولنمادقچه خارج اولمامق اوزره تحليف ايتمش اولوب صكره خروجی اذنی ايله حادث اولسه اولبابده خروجی وصف مستثنايه مقرون اولمغله البته حانث اولماز اما اذنی ايله حادث اولسه البته حانث اولور مكر اول ملك حين خروجنده هالك اولمش اوله اولبابده بلااذن خروجله حانث اولماز كه لفظ يميننده حيات ملك ايله توقيتی موجب نسنه واردر

مطلب اعطى المظلوم للظالم كفيلا لنفسه

مطلب جواز اعطاء الرشوه فی بعض الامور

مطلب تفصيل قوله عليه السلام الراشی والمرتشی فی النار

مطلب الاكراه لايمنع لزوم اليمين

كذلك اول ملك عزل اولنمش ايسه ينه حانث اولماز كه اذنی انجق حال قيام سلطنتنده معتبر اولمغله يمين دخی آنكله
موقت قيلنور لكن قول ابی يوسف رحمه الله تعالی بشقه در واصل اختلاف شول مديونده دركه اذن داين
بولنمادقچه بلده دن خارج اولمامق اوزره يمين ايليه وشول عورتده دركه اذن زوج بولنمادقچه خانه سندن خروج
ايتمك اوزره يمين ايليه بو يمينلر حال قيام دين وحال قيام نكاحله موقت اولورانجق امام ابی يوسف رحمه الله تعالی دن
روايت واحده ده موقت اولمـاز كذلك اول ملك بعـد العزل ينه سلطنتنه اعاده اولنمش اولسه ينـه بلا اذن
خروجله حانث اولمـاز كه حين عزلنده يمينی باطل اولمغله بعد البطلان بلا تجديد عودت ايلمز كورمزميسنكه
بركسنه حريت عبـديني جاريه سبنك ياخود زوجـه سبنك شو داردن اذنی بولنمادين خروجنـه تعليق بر له
اول جاريه يه ياخود زوجه يه خطابله عبـدی حران خرجت من هذه الدار الاباذنی ديوب بعده جاريه يی
بيع وبعده اشـترادن صكره ياخود زوجه يی ابانه بعـده تزوجدن صكره بلا اذن خارجه اولسه وجه مذكوره
بناء اول كمسنه حانث اولماز كـذلك سلطان بركمسنه يی لترفعن الی كل داعر تعرفه فی محلتك يعنی محله كده
بيلديكك هر مفسدی بكا البته رفع وانها ايدرسين ديو تحليفدن صكره عزل و بعده سلطنتنه اعاده اولندقدن صكره
اول كمسنه برمفسده عالم اولسه اوزر ينه آنی رفع وانها لازم اولماز زيرا سلطان منعزل اولدقده يمينی باطل اولمشدر
لكن عزلندن اقدم برمفسده عالم اولمشيكن عزلنـه دك آنی انها ايلمسه البته حانث اولوب بعـد العزل انهاسی
عود سلطنتندن صكره دخی اولسه فائده ويرمز وذكر اولنان فصول شرح الزياداتده بيان ايلديكمز مسائل اصولدر
واكر اسيرمز بوراهل حرب ايچون ملكلرينك اذنی بولنمادقچه خارج اولمامق اوزره يمين ايدوب اولبابده ملك معينی
قصد وتعيين ايتمش اولوب بعده حين يمينده بولنان ملكلری عزل ومحلنه آخری نصب اولندقدن صكره بلا اذن
خارج اولسـه بوصورتده حانث اولورز يرا يمينی ملكلری هركيم بولنورسه آندن استيذان اوزره واقع اولمش ايدی
اما ملكلری فوت يا منعزل اولوب هنوز آخری نصب ايتمشـلرايكن خارج اولسـه بوصورتده حانث اولمـاز
زيرا يمينی ايله انجق ملكلرندن استيذانی ملتزم اولوب شمدی ملكلری بولنمامغله بلا اذن خروجنده محظوره يمينی
مرتكب اولمـامشدر وبوبابده عدم حنثی وجه مذكور اوزره مبنيدر يوقسه يمينی عزل ملك اول ايله منتهی
اولديغندن دكلدر حتی هنوز خارج اولمادين ملك آخرنصب اولنوب بعده آندن استيذان ايتمدين خارج اولمش اولسه
البته حانث اولورزيرا بوصورتده محظور يمينی مرتكب اولمشدر مؤلف معدلت پرور وقاه الله تعالی عن هول المحشر
ديركه اسيرمرقوم لايخرج الاباذن الملك ديمكله اذن ملكلری بولنمادقچه خارج اولمامق اوزره يمين ايدوب انجق ملكی
تعميم وتخصيصده هيچ نيتی يوغيسه يمينی انجق اول حينده بولنان ملك اوزره واقع اولور زيرا كلامنده ملك اوزره
الف ولام ادخال ايدوب اول دخی عهده دلالت ايتمكله يمينی انجق ملك معهوده متناول اولمغله بوطريقله تعيين
اشارتله تعيين منزلنه نازل قيلنور ينـه ديركه ايا دی مشركينده اسـير اولان مسلم خـبری مسلمينه بالغ اولوب
فدا ايله كندوبی استخلا صلرندن اميد وارا ولمغـله حج ايچون محرم اولمش اولوب مسلمين دخی فداسنـه
قيام ايتمكله اعدا آنی حجدن منعه اقدام ايلسه لر البته منزلۀ محصرده اوله جغی ظـاهردر كه احرامی صحيح
اولدقدن صكره اداء نسك ايچون قيامی متعذر اولمشـدر وبزحكم محصری شرح المختصرده بيـان ايلديك
لكن مؤلف هدايت معتـاد بومحلده ذكر وايراد ايلديكه اسيرمرقوم لاجـل التحلل بعث هديه قادر اولمدقده
عطاء بن ابی رباح رحمه الله تعـالی آنی هدی متعه اوزره قياسـله دير ايديكه بودخی صيام عشرة ايامله متحلل اولور
وعلماء اهل مدينه ديرلر ايديكه بلاشئ متحلل اولور اما عنـدمزده مذهب صحيح اولدر كه بعث هديله تحلل ايدر
زيرا حكم محصر انجق هديله تحلل ايدوكی قرآن عظيمـده فان احصرتم فما استيسر من الهدی نص كريمی ايله
منصوصدر كذلك متعـۀ قرانده صيام بدل هدی ايدوكی دخی فمن تمتع بالعمرة الی الحج فما استيسر من الهدی
فمن لم يجد فصيام ثلثة ايام فی الحج وسبعة اذا رجعتم نص فخيمی ايله منصوصدر وبزم عنـدمزده منصوص
ينه منصوص اوزره قياس اولنمـايوب انجق غير منصوص نصوص تنزيل اوزره قياس اولنور يوقسه عين تنزيلدن
بعضيسی بعض آخر اوزره قياس اولنمـاز زيرا تنزيلله معلوم اولان حكم البته قطعيدر وقياسله ثابت اولان حكم
البته غير قطعيدر وقطعی اولان ينـه قطعی اولان حكم اوزره قياسله غير قطعی قلمق قطعـا مناسب دكلدر
وبز بو بحثی وجه اقصی اوزره املا ايلديكمز تمهيد الفصول فی الاصول نام كتابمزده ذكر واستقصا ايلديك والله اعلم

* باب العين يصيبه المسلمون *

يعنی مسلمين جاسوس مشركينه ظفر ياب اولدقلرنده لازم اولان معاملهلرين تفصيلده باب واجب التحصيلدر

قال

مطلب حلف لايخرج الا باذن الزوج
مطلب قال لجاريته عبدی حر ان خرجت الا باذنی
مطلب النصوص عليه لايقاس على النصوص عليه عندنا

قال واذا وجد المسلمون رجلا ممن يدعی الاسـلام عينا للمشركين على المسلمين يكتب اليهم عوراتهم فاقر بذلك
طوعا فانه لايقتل ولكن الامام يوجعـه عقوبة يعنی مؤلف حقايق شناس مكنه الله تعـالی فی ظل عرشـه يوم
يقوم الناس ديركه دعوای اسـلام ايلين بركمسـنه جاسوس مشركين اولوب عيوب مسلمينی آنلره تحرير ايلمك
عادتی ايكن مسلمين اكا ظفرياب اقتدار اولدقلرنده اول كمسـنه جاسوس اولديغنی طوعا اقرار ايلسـه قتلی جائز
اولميوب انجق امام المسلمين آنی عقوبتله ايجـاع ايلمك سزاوار اولور ومؤلف بلاغت پيرا بو كلامنك ابتداسـنده
ممن يدعی الاسلام ديوب انتهاسـنده دخی يعزر موضعنده يوجعه عقوبة ديمكله ايكی موضعده جاسوس
مرقومك حقيقت اسلامدن بهره دار اولمديغنه رمز وايما ايلمشـدر زيرا بزاوائل كتابده باب الامان مسائلنك اواخرنده
بيان وتقرير ايلديك كه حق غير مسلمينده بو مثللو موضعلرده مستعمل اولان انجق لفظ عقوبت اولوب حق مسلمينده
انجق لفظ تعزيردر لكن لايقتـل ديوب قتلی جائز كورمديكی اكا مبنيدركه فعل مرقومنده بزم اسلامی ايله
حكميمزه سبب اولان تصـديق واقرارينی ترك ايلديكی عنـدمزده ظاهر ومتميز اولمامشـدر وترك مرقوم
عنديمزده ظاهر اولمدقچه ظاهر اسـلامدن آنی اخراجه مجاسر اولمـازز زيرا آنی صنع مرقومه حامل خبث
اعتقـادی اولميوب مجرد طمعی اولمق محتملدر وحقيمزده خبث اعتقـادينه حمل ايلمكدن مجرد طمعنه حمل ايلمك
احسن واجلدر وكلام مسلمی احسن الوجهـين اوزره حمله مأمورز قال الله تعـالی فبشر عبادی الذين
يستمعون القول فيتبعون احسـنه وقال عليه السلام لا تظنن بكلمة خرجت من فی اخيك سوء وانت تجدلها
فی الخير محملا يعنی سن مسلم قرنداشكك فمندن ظـاهر اولان كلمه ايچون محمل صالح بولمغـه قادر ايكن البته اكا
سوء ظن ايله ومؤلف باهر الاستقلال مدعای مشروح المآل اوزره حديث حاطب بن ابی بلتعه رضی الله عنه ايله
استدلال ايلمشدر كه رسول الله صـلی الله عليه وسلم فتح مكه ايچون عزيمت غزايی تصميم بيوردقلرنده حاطب بن
ابی بلتعه مكه ده اولان كفار قريشه ان محمدا صلی الله عليه وسلم يغزوكم فخذوا حذركم يعنی رسول الله صـلی الله
عليه وسلم سزه غزا ايده جكدر حذر اوزره اولكز ياخود آلت حذر اولان تدابير واسلحه كزی اخـذ وجمع ايديكز
ديو تحرير وترقيم ايلدی بعده كتب مغازيده بسط وبيـان اولنديغی اوزره وحی الهی بر له اول راز نهـانی عيان
اولدقده حضرت عمر رضی الله عنه آنی قتل ايچون پرچيده دامان اولمغله رسول الله صـلی الله عليه وسلم مهلا
يا عمر فلعل الله قد اطلع علی اهل بدر فقـال اعملوا ماشئتم فقـد غفرت لكم يعنی رفق وملايمت قيل يا عمر زيرا
حاطب اهل بدردندر واميدايده رمكه الله تعـالی علی التحقيق اهل بدره نظر قيلوب آنلره بعد اليوم ديلديككزی
ايشلكز كه بن علی التحقيق سزه مغفرت قيلدم ديمشـدر قول شريفلريله ترك قتلنی فرمان ايلديلر پس حاطب
مومی اليه كفرايله مستوجب قتل اوله ايدی رسول الله صـلی الله عليه وسلم آنی بدری اولسون وغير بدری اولسون
ترك وابقـا ايتمزلر ايدی كذلك اول صنعله قتل اولنمق بطريق الحد براحـد اوزره واجب اوله ايدی رسول الله
صلی الله عليه وسلم حاطب اوزره دخی اقامتنی ترك والغـا ايتمزلر ايدی حتی يا ايها الذين آمنوا لا تتخذوا عدوی
وعدوكم اولياء يعنی ای اهـل ايمان بنم دوشمنلرم وسزك دوشمنلريكز اولان كافرلری دوست اتخاذ ايتمكز
نظـم كريمی شرفبخش انزال اولوب حاطب وامثـالی تسميۀ مؤمن ايله يا ايها الذين آمنوا خطابنـده ادخال
اولنمشلردر وقصـۀ ابی لبـابه رضی الله عنه دخی مدعای مشروح اوزره دليلدر كه رسول الله عليه السـلام
بنی قريظه يی محاصره ايدوب قلعه لرندن حكم شريفلری اوزره نزوللرين مراد ايلدكلرنده بنی قريظه اول بابده
ابی لبابه ايله استشاره ايدوب ابی لبابه دخی برماغنی كندو بوغازينـه سوروب حكم رسول الله اوزره نزول ايدرسكز
ذبح اولنورسز ديمكله اشـارت ايتمكله شاننده يا ايها الذين آمنوا لا تخونوا الله والرسول حكم جليلی تسليت فرمای
تنزيل اولمشدر كذلك جاسوس مرقوم برذمی اولسه اول دخی عقوبتله ايجـاع وصحن زندانه ايداع اولنور وذمی
دخی بوصنعله عهدينی ناقض قيلنمـاز كه صنع مرقوم ايمان مسلمه مناقض اولماديغی كبی عهـد ذمی يه دخی مناقض
اولماز كورمزميسنكه قاطع الطريق الله تعـالی يه ورسولنه محارب ايدوكی نص ايله ثابت ايكن برذمی قطع طريقـله
قتل نفوس واخذ اموال ايلسه دخی نقض عهدی متثبت اولمـاز پس بو بابده بطريق الاولی دركذلك جاسوس
مرقوم دار يمزده مستأمن اولان حربی اولسه آنك دخی بوصنعی قطع طريق منزلنه نازل قيلنمغله نقض امانی
موجب اولمـاز انجق كرك بوصنعنده وكرك قطع طريقنده عقوبتله ايجاع اولنور زيرا حلال اولميان فعلی ارتكابله
مسلمين اوزره قصـد ضرر ايلمش اولور لكن مسئلۀ مفروضه ده حربی مسفور من اول الامر استيمان ايلدكده
مسلمين اكا خطابله اكر اوزريمزده جاسوس مشركين اولمـاز سك سكا امان ويرديك ديوب ياخود سـكا امان

و یدیك شول شرط اوزره که عیوب مسلمینی اهل حربه اخبار ایدرسك سکا امان یوقدردیو اعلان ایتمش اولسه لر بوصورتده قتلی شایان کوریلور که معلق بالشرط قبل وجود الشرط معدوم اولوب مرقومك امانی جاسوس اولمامقله مشروط ایکن جاسوس اولدیغی معلوم اولمشدر بوصورتده امام مناسب کوریرسه آنی صلبله عبرت عام ایدوب ومناسب کوریرسه قتلندن اعراضله سائر اسرا کبی ادخال فیئه اهتمام ایدرلکن بومثللو موادده امثالنه عبرت اولمغیچون قتلی اولی واظهار قتلی احرادر حتی حربی مسفورك مکاننده امرأهٔ حربیه اولسه آنك دخی قتلی جائزدر که عامهٔ مسلمینه قصد الحاق ضرر قیلدیغی ظاهر ومتمیز اولمشدر وحربیهٔ مقاتله یی قتل ایلمك مشروع اولدیغی کبی بومثللو حربیه یی دخی قتل ایلمك مشروعدر غایة الامر عورت اولوب ستر العورة اولی اولمغله صلبی مکروه اولدیغندن طریق آخرایله قتلی احرادر لکن صنع مرقوم مستأمن اولان صبی نابالغدن واقع اولمش اولسه امام ایچون آنی فیٔ قیلمق لازم اولوب قتلی واسع کوریلمزکه هنوز حدّ تکلیفه رسیده اولمدیغندن جنایتی قتلنی مستوجب ومستتبع اولماز اما حکم مرأه بشقه در نظیری اولدرکه اهل حربدن برصبی قتال ایلدکدن صکره اخذ اولنسه بعدالاخذ قتلی غیر جائز اما برعورت قتال ایدوب اخذ اولندقدنصکره قتلی جائز در امامقتدر قتال اولمیوب صحیح العقل اولان شیخ کبیر حکم خطابده داخل اولمغله صنع مرقومده منزلهٔ عورتده نازل قیلنور لکن صنع مرقومله اخذ اولنان مستأمن جاسوسلغنی انکار ایدوب یدنده بولنان مکتوبیچون بن آنی یولده کوروب آلمش ایدم دیمك مثللو اعتذار ایلسه مسلمین ایچون بلاحجة آنی قتل ایلمك جائز وسزاوار اولماز زیرا بحسب الظاهر تحت امانده ادخال اولنمشیکن اوزرینه منافی امانی ثابت اولمدقجه قتلی حلال اولماز بوصورتده مسلمین آنی ضرب یاخود قید یاخود حبسله تهدید ایتملریله جاسوس اولدیغنی اقرار ایلسه بو اقرارینه اعتبار اولنماز که اولبابده مکره ایدوکی آشکار واقرار مکره اکراهی حبسله اولسون قتلله اولسون باطل و بی قراردر بلکه جاسوسلغی ظاهر اولمق طائعا اقراری یاخود اوزرینه ایکی شاهدك شهادتلری صورتلرینه منحصر در واولبابده اهل ذمت واهل حربك شهادتلری قبول اولنور که جاسوس مزبور دار یمزده مستأمن ایسه‌ده ینه حربی اولمغله حربی اوزره اهل ذمت واهل حربك شهادتلری مقبوله در واگر امام المسلمین برمسلم یاذمی یامستأمنك یدنده کندو خط معروفی ایله ملك اهل حربه معائب مسلمینی اخبارینی حاوی برمکتوبه ظفریاب اولسه کرکدر که آنی حبسه شتاب ایدوب انجق ضربله مبتلای عذاب ایلمیه زیرا خط خط آخره مشابه اولوب مکتوب محل احتمال اولمغله مصنوع غیر اولمق مأمولدر و بومثللو امر محتمل ایله ضرب وتعذیبی غیر معقولدر لکن نظرا للمسلمین حبسی لازمدرکه حقیقت حالی ظاهر ومنفهم اوله وبعده جاسوس ایدوکی آشکار اولدقده احکام سابقه یی اجرایه درکار اولوب آشکار اولمازسه همان تخلیهٔ سبیللرینه ابتدار ایلیه لکن شخص مرقوم مستأمن ایسه کرکدر که بعد تخلیة السبیل آنی دار الحربه رد وطردده تعجیل ایدوب بوندن صکره دار اسلامده اقامتنه یوم واحد ایله دخی تمهیل ایلمیه زیرا حقنده شبههٔ خیانت هویدا اولمغله آنك امثالندن دار اسلامی تطهیر ایلمك اماطة الاذی عن الطریق حکمنده داخل بلکه آندن اولی در والله اعلم

باب مایختلف فیه اهل الحرب واهل الذمة من الشهادات والوصایا * یعنی اهل ذمت واهل حرب احکام شهادات ووصایاده بربرلرینه مخالف اولدقلری موادی افاده ده باب لازم الاستفاده در بزباب المراوضة علی الامان بالجعل وغیره مسائلنده وغیری مواضعده بیان ایلدیك که دار یمزده مستأمنین اولان اهل حربك بربری اوزره شهادتلری منعه لری متحد اولدقده قبوله شایان ومختلف اولدقده غیر شایاندر که آنلرده امتناع قبول اختلاف مللله اولمیوب انجق تباین دارین ایله ظاهر وتباین دارین دخی انجق اختلاف منعه ایله نمایاندر وبینلرنده حکم توارث دخی شهادتلری کبیدر واهل ذمتك مستأمنین ایله حاللری مسلمینك اهل ذمتله حاللری کبیدر زیرا اهل ذمت اهل دار یمزدندر اما مستأمنین بشقه در بناء علیه مملوك مسلم ملك ذمیده ترك اولنمادیغی کبی مملوك ذمی دخی ملك مستأمنده داریمزده اقامتی مدتنده دخی ترك اولنمایوب بیعی اوزره اجبار اولنور بوندن صکره مؤلف دقیق التعبیر احکام وصایانك تقریرایدوب دیرکه برمستأمن جمیع مالنی برمسلم یاذمی یه وصیت ایلسه اول وصیت تنفیذ واتمام اولنوب دار الحربده بولنان وارثی دعوای زده قیام ایده مز زیرا حرمت مالنده انجق کندو حقی معتبردر یوقسه دار الحربده بولنان وارثنك حقی مطمح نظر دکلدر وهم ثلثدن زیاده ده وصیت ورثه مجیز اولمدقده باطل اولمق حکم اسلامدندر ومستأمن حکم اسلامی التزام ایتمشدر بناء علیه وصیت مزبوره ذمیدن حاصل اولدقده باطلدرکه ذمی معاملاته راجع اولان اموره التزام حکم اسلامه قائلدر ینه دیرکه برذمینك

حربی مستأمنه ثلث ایله وصیتی صحیح اولوب مسلمك ذمی یه وصیتی منزلنده تصحیح اولنور اما مسلم یاذمینك دار الحربده اولان حربی یه وصیتلری ورثه مجیز اولسه لر دخی تصحیح وتجویز اولنماز مگر ورثه مال مورثلرندن بعض اشیانی هبه یه اقدام ایده لر اولبابده هبه لری قبض حربی ایله تمام اولور زیرا دار الحربده بولنانلر دار اسلامده بولنانلرك حقلرنده حکم موتایه ملحقلردر اما مستأمن مزبورك وارثی داریمزده امانله معا حاصل اولدقده اجازتی بولنمادقجه زیادهٔ ثلثده وصیتی باطل اولور زیرا بونده بحسب الامان الشرعی حق وارث دخی حق مستأمن کبی مرعیدر حتی صکره دن دار الحربدن وارث آخری دخی حاضر اولدقده زیادهٔ ثلثده وارث اول ایله مشارکته قادر اولوب موصی له ثلثدن زیاده یی اخذه مقتدر اولماز زیرا زیادهٔ ثلثده وصیت عدم اجازت ورثه ایله منعدم اولدقده بین جمیع الورثه میراث قیلنمق لازم اولمشدر وحکم محررده یانندده بولنان وارث زوجه سی کبی قریب سببی یاخود اوغلی کبی قریب نسبی اولمق برابردرکه هربری مجیز اولمدقده قاضی اوزره زیادهٔ ثلثده میراثی حکم ایلمك لازم وزیادهٔ ثلث کبی برمالده بعض ورثه ایچون میراثله حکمی اولبابده ابطال وصیتی مستلزمدر واگر برمستأمن دار اسلامده جمیع مالنی دار الحربده بولنان برحربی یه وصیت ایلدکدن صکره هم موصی له وهم میتك اوغلی امانله داریمزه قادم اولسه لر قاضی اوزره مالنی موصی له ایچون حکم ایلمك لازمدر زیرا دار الحربده بولنان وارثك حرمتی ملتزم اولمیوب مال میت انجق حق میت ایچون محترم اولمغله آنی میتك تعیین ایلدیکی محله صرف ایلمك اهم والزمدر ینه دیرکه مسئلهٔ مزبوره‌ده موصی له اهل داردن دکل ایسه بطلان وصیتی بدیداردرکه بینلرنده حقیقة وحکما تباین دارین حاصل اولمقده ذمینك دار الحربده بولنان حربی یه وصیتی منزلنده نازلدر اما موصی له مزبور حین وصیتده امانله داریمزده بولنمق بشقه‌درکه بوتقدیر اوزره دارلرنده تباین حکمی موجود ایسه‌ده تباین حقیقی نابوددر کذلك مستأمن مرقومك امانله یاخود اسر ایله دار الحربده بولنان مسلم یاخود ذمی یه وصیتی دخی بشقه درکه مسلم وذمی هرقنده‌ده بولنسه اهل دار اسلامدن معدود اولمغله دارلرنده تباین حکمی غیر موجوددر کذلك دار الحربده قبول اسلام ایلین حربی یه وصیتی دخی بشقه درکه مسلم هرقنده ساکن اولسه اهل دار اسلامدن ایدیکی متبیندر کورمزمیسنکه مسلم مرقومك زوجه سی اسلام زوجندن صکره دار اسلامه خروجله باین اولمیوب اسلامندن اقدم خروجله باین اولور اما حربی مرقومه وصیتی اسلامندن اقدم اولوب صکره موت موصیدن مقدم یا مؤخر قبول اسلام ایتمش اولسه اولبابده ابطال وصیتی التزام اولنور زیرا وصیت انسان معین ایچون اولدقده آنك انجق یوم وصیتده بولنان حالی معتبر اولوب بوبابده دخی موصی له یوم وصیتده حکما میتده اولمغله بطلان وصیت مقرر اولمشدر ووصیت بعد البطلان اسلامله منقلب صحت اولمیه جغی نمایاندر حتی ورثه اول وصیتی مجیز اولسه لر دخی ینه تصحیح وتجویز اولنمازکه اجازت انجق موقوفه لاحق اولوب باطله ملحق اولماز وعلی هذا مستأمن مرقوم دار الحربده بولنان قرنداشی زیدك اوغلی عمرو ایچون وصیتنده اوصیت لفلان ابن اخی فلان دیدکدنصکره عمرو مرقوم قبول اسلام ایتمش اولسه اول وصیت باطلدرکه عمروی بعینه ذکر ایتمکله آکا یدیله اشارتی منزلنه نازلدر اما وصیت مزبوره‌ده قرنداشم اولان زیدك اوغلی ایچون شو نسنه ایله وصیت ایلدم مفهومنده اوصیت لابن فلان اخی بکذا دیوب اوغلنی ذکر ایتمدکده موتندن اقدم قرنداشینك براوغلی قبول اسلام ایتمش اولسه وصیت مزبوره آنك حقنده تنفیذ واتمام اولنور زیرا شخص معینی قصد وتخصیص ایتمدکده شخص موصی له مال موصی به اوزره قیاس اولنوب عند موت الموصی موجود بولنان اهل وصیته تخصیص اولنور کورمزمیسنکه بوصورتده قرنداشینك حین وصیتده هیچ اوغلی یوغیکن قبل موت الموصی براوغلی حاصل اولسه اول دخی طریق مذکورایله استحقاق وصیته نائل اولور پس حین وصیتده کافر ایکن صکره مسلم اولدقده دخی وصیت مزبوره اکا سالم قیلنور ینه دیرکه برمستأمن حال مرضنده دار اسلامده یاننده بولنان اوغلنه جمیع مالنی هبه وتسلیم ایدوب هالك اولدقده نصکره دار الحربده بولنان آخر اوغلی کلوب دعوای نقض هبه یه سالك اولسه البته نقضه مالك اوله مزکه باباسینك وقت هلاکنده دار الحربده بولنمغله حرمت شرعیه‌دن محروم اولوب وارث ایچون وصیت دخی تجویز اولنمامق انجق حق ورثه یه رعایت ایچون ایدوکی مجزوم ایکن عند موت الموصی حق ورثه معدوم اولدقده وصیت سابقه سی رسیدهٔ تمام اولدقدنصکره حاضر اولان ورثه ایچون حق ابطال وصیت دخی معدومدر اما صورت مفروضه ده دار اسلامه ورودی باباسینك هلاکندن اقدم ظاهر اولسه ابطال هبه یه قادر اولور که باباسینك وقت هلاکنده حرمت شرعیه‌دن

بهره دارایکن باباسینك تصرفی بعض ورثه‌یی بعض آخر اوزره ایثار اولمغله بطلانی بدیدار اولور حتی بوندنصکره
دارالحربدن براوغلی دخی قادم اولسه میراثده ایکیسنه دخی شریك مساهم قیلنورکه بعد بطلان الوصیة
جمیع مال البته میراث میت قیلنمق لازمدر واکر صورت مفروضه‌ده قبل موت الاب قادم اولان اوغلی بعد
موت الاب ولد ثالثك قدومندن مقدم یامؤخر قرنداشی ایچون هبه‌یی مجیز اولسه اجازتی انجق کندو نصیبنده
تنفیذ وتجویز اولنور زیرا قبل الاجازة باباری هالك اولدقده جمیع مالی بنین ثلثه‌سی بینلرنده اثلاثا سلاك میراثده
منسلك اولمشدر واولبابده اجازت مجیز انجق کندو نصیبنده مؤثر اولوب نصیب غیرده مؤثر اولماز زیرا مستأمن
مرقوم بلا وصیة هالك اولمش اولوب یانده حاضر بولنان اوغلی جمیع مال موروثنی اخذ وآخره هبه ایله
یاخود وجه آخر ایله استهلاك ایلدکدن صکره ولد آخری کلمش اولسه ولداولك استهلاکی ثانینك نصیبنده
مؤثر اولمیوب ثانی اولدن نصیبنی اخذه قادر اولدیغی کبی مانحن فیهده دخی ثانینك اجازتی نصیب ثالثده
مؤثر اولمیوب ثالث میراثدن تمام نصیبنی اخذه مقتدر اولور کذلك مستأمن مرقومك دار اسلامده یانده ایکی
اوغلی بولنوب جمیع مالنی آنلره وصیت یاخود نصف مالنی هربرینه علی وجه التعیین هبه ایدوب هربری
دخی موهوبنی قبض ایلدکدن صکره هالك اولوب هلاکندن صکره اوغللرندن هربری حق آخرده وصیتی
یاهبه‌یی مجیز اولدقدن صکره دارالحربدن براوغلی دخی کلوب ظاهر اولسه ایکیسینك نصیبلرندن تمام میراثنی
اخذه قادر اولور زیرا دار اسلامده بولنان ایکی اوغلی هنوز بربری حقنده مجیز اولمادین موصی هالك اولمغله
دارالحربده بولنان اوغلی ثلث مالنه وارث اولمشدر صکرهدن حادث اولان اجازتلری بطلان وراثته باعث اولماز
واکر یانده انجق براوغلی بولنوب جمیع مالنی اکا وصیت برله هلاکندن صکره ولدمزبور اول وصیتی نفسی ایچون
مجیز اولوب بعده دارالحربدن ولدآخری ظاهر اولسه بوصورتده نصف مالی اخذه قادر اولور اما سبقت ایلین
هبه وتسلیم مسئله‌سی بشقه‌درکه هبه‌ده باباسی حیاتنده قبضله موهوب له موهوبه مالك اولوب اول حینده ولدآخر
ایچون حرمت شرعیه ثابت اولمامغله مالنده عندالموت حکم ارث قطعا متثبت اولمامشدر ووصیت انجق میراث کبی
موتله افادهٔ ملك ایدوب ولدآخرك دخی دارالحربده بولنماسی دار اسلامده مستأمن اولان باباسندن وراثتنه مانع اولمامغله
نصف مالی اخذه قادر اولوب ولدحاضرك کندو حقنده سبقت ایلین اجازتی نافع اولماز کورمزمیسنکه ولدموصی له اول
مالی بعد موت الاب بطریق الارث اخذ ایتمش اولسه ولدآخر کلدکده البته نصفنی اخذه قادر اولور کذلك
بطریق الوصیة اخذنده دخی مقتدر اولور بنه دیرکه برحربی دارالحربده محتضر ایکن جمیع مالنی دارالحربده
بولنان برمسلم مستأمنه هبه وتسلیمدن صکره هالك اولدقده وارثی مازاد علی الثلث حقنده مجیز اولمیوب عناده
سالك اولسه اول مسلم مستأمن لدی القدرة جمیع مالی وارثدن منعله استملاکه شرعا مالك اولور زیرا میت طیب
نفسی ایله جمیع مالنی اکا تملیك ایتمش ایدی وبعد تمام التملیك هالك اولدقدن صکره ورثه وغرماسی قبول اسلام
ایتسه‌لر دخی اول مالده حقلری ثابت اولماز اما مسئلهٔ مزبوره‌ده هبه ایتمیوب وصیت ایتمش اولسه نظر اولنور
اکر شخص موصی له مال موصی به‌یه احق اولمق احکام اهل حربده موجود ایسه مال مرقوم اکا حلال طیب
اوله جغی مقرردرکه ورثه وغرماسی عندلرنده احکام اهل حرب ملتزم ومعتبردر واکر غیر موجود ایسه
بعد الدین ثلثدن زیاده‌سی اکا حلال اولماز که ایچلرنده امانله ساکن ایکن کرك مالارینی وکرك ایچنده حقلری
بولنان مالی طیب نفسلری بولنمادقچه اخذی استحلال اولنماز بنه دیرکه دارعمزده برمستأمن محتضر اولوب
یانده وارث حاضری یوغیکن جمیع مالنی برکسنه‌یه هبه وتسلیم یاخود وصیت ایدوب هالك اولدقدنصکره
قاضی‌یه برجماعت واروب میت اوزره دار اسلامده ادانه قیلدقلری دینلرین اثبات ایلسه‌لر کرکدرکه قاضی
دیون مزبوره‌یی ادا ایله ابتدا وباقیسنی اول کسنه ایچون ابقا ایلیه زیرا مال میتده ذی الید طرف میتدن خصم
شرعی اولمغله دینی آنك اوزرینه اثبات همان میت اوزره اثبات کبی امر مرعیدر وحکم اسلام مرضده واقع اولان
هبه‌دن ووصیتدن اقدم دینله ابتدایی التزامدر بوندن صکره دارالحربدن اوغلی کلوب مال باقیدن طلب
میراثده نزاع ایدرسه قاضی آنك نزاعنی قطعا استماع ایلمز که باباسینك حین هلاکنده حق مرعیسی منعدم
اولدیغندن ابطال هبه ووصیتی مستلزم اولماز فعلی هذا دارالحربدن غرماسی کلوب دارالحربده ادانه
ایلدکلری دیونی اثباته مبادرت ایلسه‌لر غرماء مرقومین مسلمین واهل ذمت ایسه‌لر دخی قاضی آنلر ایچون برشیئه
قضایه مباشرت ایلمز زیرا غرماء مزبورین حیاتنده کلوب اوزرینه اقامت بینه ایتمش اوله‌لر ایدی مستأمن
دارالحربده واقع اولان معامله‌سینك موجبیله مطالبه اولنمدیغندن قاضی آنلر ایچون برشیئله قضا ایتمز ایدی

پس موتندن صکره دخی بویله‌در بنه‌درکه مسئلهٔ مفروضه‌ده مالنی هبه ووصیت ایتمش اولسه اولبابده
دار اسلامده استدانه قیلدیغی دینله ابتدا ایدوب بعده دارالحربده استدانه قیلدیغی دینی ادا ایدرز زیرا دین
دار الاسلام اقوادرکه آنکله قبول اسلام ایتمسه‌ده ایتمسه‌ده مطالبه اولنور ودین دار الحرب اضعفدرکه آنکله
قبول اسلام ایتمدکجه مطالبه اولنماز وبومثللو ایکی حق مجتمع اولدقده البته اقوی ایله ابتدا اولنور وبوبابده
ترکه‌سندن دین دارالحربی ادایه سبب اولدرکه ترکه‌دن دین داراسلامدن فضله‌سی البته دارالحربده بولنان
ورثه‌نك حقلری اوزره موقوف ومیت دخی دین دارالحربله حق ورثه‌ده مطالبدر اما مسئلهٔ سابقه بشقه‌درکه
آنده فضله‌سی داراسلامده بولنان موهوب له وموصی لهك حق مستحق اولمغله دین دارالحرب داراسلامده
مطلوب اولمیه‌جغی امر محققدر واکر برمستأمن دارعمزده بلا وارث هالك اولوب مالنی ترك ایلسه آنك
مالی یدذی الیده ترك اولنوب کسنه‌نك یدنده‌دکل ایسه امام المسلمین وارثی کلنجیه‌دك بیت المالده توقیف ایدر
وامام اوزره اول مالی دارالحربده بولنان ورثه‌سنه ارسال ایلمك الزام اولمیوب همان ورثه‌سندن هرقنقیسی
کلورسه اکا حصهٔ ارثیه‌سین اعطا وباقیسنی مستحقی کلنجیه‌دك توقیفی التزام ایدر بوصورتده هیچ وارثی
اولمدیغی معلومی اولورسه اول مالی مماکینه تقسیم ایدوب صکره وارثی ظاهر اولدقده حقنی مال صدقاتدن
اداوتسلیم ایدر زیرا بعد موت المستأمن حکم امان مالنده برقرار اولمغله بلا وارث هالك اولان ذمینك حکم
مالی آنك دخی مالنده استقرار ایدر واکر برمستأمنی دارعمزده برکسنه عمدا یاخطأ جرح ایدوب مستأمن دخی
اول جارحی جراحتدن وجراحتندن حادث اولان نسنه‌لردن عفو ایلدکدن صکره هالك اولوب بعده
دارالحربدن وارثی کلوب دعوایه سالك اولسه قاتل اوزره برشیئی اثباته مالك اوله‌مزکه غایة ما فی الباب مقتول
قاتلی ایچون دیتی ایله وصیت ایتمش اولور حال آنکه قاتل ایچون وصیت وارث ایچون وصیت کبیدر وبزقربیا
بیان ایلدیك که مستأمنك حال مرضنده وارث ایچون وصیتی تنفیذ اولندقدنصکره دار الحربد بولنان وارثك
حقنه رعایتیچون ابطال اولنماز پس بودخی آنك کبیدر اما صورت مفروضه‌ده وارثی هنوز حیاتده ایکن
کلمش اولسه نظر اولنور اکر قاتلنه دیتنی وصیت ایتمش ایسه اول وصیت ابطال اولنور واکر قاتلی کندو کبی
مستأمن اولوب قتلی دخی بطریق العمد اولمغله موجب قصاص ایکن انی دم عمددن عفو ایتمش ایسه
بوعفوی تنفیذ اولنورکه اسقاط قصاص قطعا وصیتدن عد اولنماز واکر قاتلی قتل خطادن عفو ایتمش
ایسه بوعفوی ثلثدن معتبر اولورکه عفو مزبور دیتنی قاتل ایچون وصیت اولمیوب انجق عاقلهٔ قاتل ایچون
وصیتدر بنه دیرکه مستأمن مرقوم نصف مالنی قاتلنه ونصف آخرینی موتندن اقدم دار الحربدن کلمش
اولان اوغلنه وصیت ایدوب ولد مزبور دخی وصیت قاتلی مجیز اولدقدنصکره دارالحربدن براوغلی دخی ظاهر
اولسه وصیتین مزبورتیندن تمام میراثنی اخذه قادر اولور زیرا قاتل ایچون وصیت وارث ایچون وصیت کبی قبل
الاجازة صحیح اولمدیغندن ولدآخر تمام میراثدن نصیبنه کسب استحقاق صریح ایلدکدنصکره ولداولك اجازتی
کندونصیبنده تصحیح اولنوب قرنداشینك نصیبنده تصحیح اولنماز اما یانده هیچ وارثی یوغیکن حال مرضنده جمیع
مالنی قاتلنه هبه ایتمش اولسه تمام مالده هبه‌سی شرعیدرکه حین موتنده دارالحربده بولنان وارثك حقی غیرمرعیدر
وصورت مفروضه‌ده داراسلامده برقریبی بولنوب اول دخی دارالحربده بولنان قریب اقربی ایله محجوب ایکن دعوایه
قیام ایدوب سزلر دار الحربده بولنان وارثی حکم میتده قیلدقدنصکره مالنه بن اولی اولوب البته بطریق المیراث
اخذ ایدرم دیو موهوب له ایله اختصام ایلسه تورینه اقدام اولنماز زیرا بزهالکك هبه ووصیتنی ابطال ایلدکدنصکره
مالنی البته میراث قیلمق واجبدر ومیراث قیلدیغمزده دارالحربدن قادم اولان وارث اقرب هبه ووصیتی عن اصل
بولنمادقده میراثنه اولی اولدیغی کبی بونده دخی اولی قیلنماغی موجبدر وآنی اولی قیلمق عند موت المستأمن دارالحربده
بولنان وارثك حقنه رعایت ایچون ابطال هبه‌سنی مستوجبدر ومعنای مذکور صحیح اولمدیغی قریبا تصریح
اولنمشدر مترجم فقیر دیرکه امام حصیری رحمه الله تعالی دیرکه بومحلدن بوبابك آخرینه قریب فیجری
فی هذا المال حکم المسلمین قولنه دکین میانه‌ده برقاچ مسائل اصل نسخه‌ده ترك اولنمشیدی لکن استاذمز آنی
نسخهٔ اخرادن اخذ وتحریر ایلدی وقول مذکور خط حصیریدن نقل اولنمشدر ونسخهٔ حصیریدن غیری
بعض نسخ معتبره هامشنده تحریر اولنمشدرکه بومحلدن تا آخر کتابه قریب اولان باب متی یصیر الحربی ذمیا
اثناسنده واقع اولان ولوان حربیا مستأمنا اشتری ارضا خراجیة فجاء مستحق فاستحقها مسئله‌سنه وارنجیه دکین
شمس الائمة السرخسی رحمه الله تعالی حضرتلرینك املاسندن دکلدر بلکه تلمیذی اولان قاضی

محمود الاوزجندی نسخه سندن منقولدر ومحتملدرکه شمس الائمه حضرتلرینك حین املاسنده اصل روایتندن
رقطعه‌سی ساقط وضایع اولمغله قطعهٔ ساقطه‌یی روایت ایتمش اوله یاخود روایت ایتمش اولوب صکره
آنك راو یلرندن ساقط وضایع اولمش اوله انتهی بنه دیرکه برحربی دارالحربده ایکن مالندن برمسلم ایچون
وصیت ایدوب هالك اولدقدن صکره هنوز میراثی اقتسام اولنمادین اهل داری قبول اسلام ایلسه‌لر نظر اولنور
اکر مسلم موصی له حین وصیتده داراسلامده ایسه اول وصیت البته باطله درکه بینلرنده تباین دارین وار ایدوکی
متبین و تباین دارین دار اسلامده بولنان مسلمك دارالحربده بولنان حربی ایچون وصیتنده مانع صحت
اولدیغی کبی بونده دخی اوله جغی متعیندر حتی ورثه اسلاملرندن صکره مجیز اولسه‌لر اجازتلری دخی باطله درکه
اصل وصیت بطلان اوزره واقعدر وامر باطله اجازت لاحق ونافع دکلدر مکر ورثه سی مال وصیتی اکادفع وتسلیم
ایده‌لر اول بابده منزلهٔ هبه‌ده تنزیل اولنمغله اکا سالم قیلنور واکرحین وصیتده دارالحربده ایسه‌ یناً البته اول
وصیتی ثلثدن انفاذ وباقیسنی بین الورثه علی مافرض الله تعالی تقسیم ایده‌رم اما وصیتی تنفیذ ایلدیکم اکا
مبنیدرکه موصی وموصی له دار واحده‌ده بولنمشلردر ومسلم دار اسلامده حربی مستأمن ایچون وصیت ایلدکده
وصیتی تجویز اولندیغی کبی بونده دخی تجویز اولنور واما انجق ثلثدن تنفیذ ایلدیکم اکا مبنیدرکه اهل دار
قبول اسلام ایتمکله دارلری داراسلام اولوب جریان احکام مسلمینه محل اولمشدر پس مال مزبورده حکم
مسلمین اجرا اولنوب وصیت ثلثدن انفاذ اولنور امابو صورتده اسلاملرندن اقدم وصیتی ابطال ومالی اقتسام
وقبض ایدوب بعده قبول اسلام ایتمشلر ایسه البته وصیت مزبوره ابطال اولنور زیرا اول مالده حکم اهل حرب
اجرا اولنمشدر واهل حربك قبل الاسلام جاری اولان حکملری ابطال اولنماز کورمزمیسنکه میراثلرین
خلاف قسمت مسلمین اوزره اقتسام ایدوب بعده قبول اسلام ایلسه‌لر اول قسمته تعرض اولنماز پس
امر وصیتلری دخی بویله‌در والله اعلم

باب مایصدق فیه الاسیرانه ذمی ومالایصدق فیه اذا اسر* یعنی مشرکیندن اخذ اولنسان اسیر بعد الاسر
اهل ذمتدن اولدیغی ادعا واول وجهله خلاصنی استدعا ایلدکده تصدیق وتکذیب اولندیغی مواضعی
ترتیبده باب سلیس التر کیبدر شارح الکتاب شرح الله تعالی صدره عند الحساب دیرکه بوباب اشبو تعبیر
مستطابله کتاب الزیادا تده دخی واقع اولوب مسائلی کتاب مرقومده شرح واسهاب اولندیغندن بشقه
بوکتابدن دخی باب من الامان الذی یشك فیه اثناسنده ومواضع سائره‌ده ذکر واطناب اولنمغله ثقلت اعاده‌دن اجتناب
وباب آخره دخولیمز استصواب اولندی

باب مایصدق فیه الرجل اذا اقرانه استهلکه من مال الحربی اوما اقربه من الجنایة علیه * یعنی برکسنه
مال حربیدن برشیئی استهلاکنی یاخود حربی اوزره بعض وجوهله جنایتنی اقرار ایدر ایکن دفع مؤاخذه ایچون
سرد ایلدیکی اعذارده تصدیق اولنوب اولنمادیغی تقریرده باب وجیز التحریردر اهل حربدن برکیمسنه قبول
اسلام یاخود دخول ذمت یاخود امانله داریمزه ورود ایلدکده برکسنه دن سن بنم اسلام یاذمتی قبولمدن یاخود
امانله داراسلامه دخولمدن صکره یدیمی قطع ایلدیك یاخود بندن اشبو بیك درهمی اخذ ایلدیك یاخود بنم
اشبو اوغلمی یدمدن سبی واخذ ایلدیك دیو دعوایه قیام ایلدکده اول کسنه دخی بو فعللرینی اقرار ایدوب انجق
سن هنوز دارالحربده حربی ایکن واقع اولدی دیو دفعه اهتمام ایلسه قول ابی حنیفه وابی یوسف رحمة الله تعالی
علیهما اوزره قول انجق قول مدعی قیلنوب مدعی علیه اقرارنده تصدیق اولنوب دفعنده تصدیق اولنمامغله
یدینك دیتنی و بیك درهمی ضامن اولوب اوغلنی دخی اکا تسلیمله قضا اولنور وامام محمد رحمه الله تعالی دیرکه
اول بابده قول قول مقر اولمغله اوزرینه برشیئك ضمانی مترتب اولماز اکرچه دراهم مأخوذه وولد مأسور کبی اخذ
ایلدیکی نسنه بعینه قائم اوله قدده قول انجق حربی مقرلهك قولی اولوب یدندن اخذ ایده جکی ظاهردرکه
مقر مذکور آنلر فی الاصل حربینك ایدوکنی اقرار ایدر ایکن آنك اوزرینه دعوای تملکنده تصدیق اولنمیه جغی
باهردر وقول مذکورده ائمهٔ ثلثه رحمة الله تعالی علیهم اجمعین متفقین ومجتمعین اولمشلردر لکن اختلافلری انجق
ید مقطوعه واموال مستهلکه کبی مستهلکه‌ده‌در وامام محمد رحمه الله تعالی دیرکه مقر مذکور بعد الاستهلاك
اقرار ودفعنده تصدیق اولنور زیرا اقرارینی حربینك دارالحربده حربی بولنمسی کبی حالت معهودهٔ غیر
مستنکره‌یه نسبت ایتمکله بحسب الظاهر مدعی تملك ایسه‌ده معناده وجوب ضمانی منکردر وبرکسنه عورتنه
طلقتك وانا صبی او نائم دیوب طلاقنی منافی وقوع طلاق اولان نوم وصباوت کبی حالت معهوده‌یه نسبت

ایلدکده

ایلدکده قول آنك قولی اولوب تصدیق اولندیغی کبی بونده دخی تصدیق اولنور وامامین همامین رحمة الله تعالی
علیهما ایدیلرکه مقر مذکور جنایتنی اقرار ایدوب صکره دعوای ملکله سقوطنی ادعا ایلمشدر وبرکسنه آخره
خطابله اخذت منك الف درهم لانه کان لی علیك الف درهم دیوب آندن بیك درهم اخذ ایلدیکنی اقرار
ایدر ایکن بنم سنك اوزرکده فی الاصل بیك درهمم وار ایدی آنك ایچون اخذ ایلدم دیو سقوطنی ادعا ایلدکده
تصدیق اولنمادیغی کبی بونده دخی تصدیق اولنماز و بومسئله‌نك فروع کثیره‌سی واردرکه بزآنلری شرح الزیاداتده
ذکر واظهار ایلدیك مترجم فقیر دیرکه بومحلده عبارهٔ اصل کتابده نوع خلل واضطراب اولوب نسخهٔ
حصیریدن تنقیح مبحثه ظفریاب اولنمغله اصلاله نسخهٔ حصیریدن انتخاب اوزره ترجمه‌یه سعی وشتاب اولندی
بومثللو مواضعده ترجمه مزده بحسب الظاهر مخالفت اصلی مشاهده ایلین اولی الالباب هنوز جوانب کلامی احاطه
ایتمدین بو عبد کمتری هدف اعتراض ایلمك خارج دائرهٔ انصاف ایدوکی بی ارتیابدر انتهی والله اعلم

باب من اسلم علی شیئ فهوله و یکون محرزاله * یعنی برمشرك برنسنه‌یه تملك برله وضع ید اوزره قبول اسلام ایلدکده
اول نسنه‌یی احراز ایتمش اولوب ملکنده ابقاسی لازم ایدوکنی تفهیم واعلامده باب مفید المرامدر مؤلف الکتاب
امام محمد عالی جناب ابن طاووسدن اول دخی پدری امام طاووسدن رحمه الله تعالی علیهم اجمعین سرد اسناد ایله
نقل وایراد ایدرکه امام طاووس رحمه الله تعالی دیمشدر فی کتاب معاذ من استخمر یعنی من استعبد قوما اولهم
احرار وجیران مستضعفون فان کان قصرهم فی بیته حتی یدخل الاسلام فی بیته فهم له عبید ومن کان مهملا یعطی
الخراج فهو عتیق وفی نسخة فهو عتیق المسلم یعنی کتاب معاذ رضی الله تعالی عنه‌ده مکتوبدرکه برکسنه اصللری احرار
مستضعفین وجیران مستضعفین اولان برقومی حال کفرلرنده وحال کفرلرنده استعباد ایلسه نظر اولنور اکر خانه سنه
دین اسلام دخول ایدنجیه دك یعنی قبول اسلام ایدنجیه دك آنلری خانه سنده حبس واسترقاق ایتمش ایسه
بعد الاسلام جمله‌سی آنك عبیدی قیلنورلر واکر آنلری ترك واهمال ایدوب مجرد خراجلرین اخذ ایتمش ایسه
جمله‌سی عتیق یاخود عتیق مسلم اولورلر یعنی احرار قیلنورلر وشارح الکتاب امام سرخسی معالی نصاب دیرکه
استخمر قولی یعنی استعبد درکه متن کتابده دخی یعنی استعبد دیمکله تفسیر اولنمشدر وتفسیر مذکور
ابی عبید رحمه الله تعالینك غریب الحدیث نام کتابنده عبدالله بن المبارك رحمه الله تعالیدن نقل اولنمشدر
ولفظ مذکور لغت اهل یمندر ومحمد بن کثیر رحمه الله تعالی بویله ذکر ایلمشدر حتی برکسنه آخره خطابله
اخمرنی کذا دیدکده مرادی ملکنی ایاه واعطنیه هبة له یعنی اول نسنه‌یی بکا هبه وجهی اوزره ویروب
تملیك قیل دیمکدر وبوبابده حکم شرعی کتاب معاذ رضی الله عنه‌ده ذکر اولندیغی اوزره معتبر ومرعیدر
زیرا مستضعفین مرقومینی خانه سنده بطریق القهر حبس واسترقاق ایلدکده البته رقبه‌لرینه مالك اولوب
رقیقلری اولمشلردر بعده مسلم اولدقده آنلره تملك اوزره مسلم اولمغله جمله‌سی اکا سالم قیلنورلر قال علیه السلام
من اسلم علی مال فهوله اما مستضعفین مرقومین اکا اعطاء خراج ایتمك اوزره مهملین ومتروکین اولدقلرنده
بعد الاسلام جمله‌سی احرار قیلنورلر زیرا بوصورتده ملکلرندن حکم سلطنتله آنلره استیلادن غیری نسنه
تعلق ایتمیوب آنلردن دخی ملکلرینه اطاعت وانقیاددن غیری نسنه تحقق ایتمشدر واطاعت مجرده
دلیل رق دکلدرکه هر مسلم البته سلطاننه مطیع وتحت ولایتنده منقاد ایکن عبدی اولمادقلری ظاهر
ومحققدر پس مرقومین دخی بویله‌در مؤلف جهاندان زاده الله تعالی حسن ذکره فی جمیع البلدان دیرکه
اهل رخج واهل زاولستان واطرافلری بالجمله بویله‌لردرکه طائفهٔ ترك یعنی تاتار آنلری قهر ایله استعباد ایدوب
مملوکلری اولمشلردر حتی ایچلرندن دیلدکلرینی بیع ایدرلر پس طائفهٔ ترك قبول اسلام ایدوب اهالی مزبورین
دخی قبول اسلام ایلسه‌لر جمله‌سی وجه مشروح اوزره کالاول عبیدلری قیلنوب آنلرده تصرفات ملاکدن
دیلدکلرینی اجرایه قیام ایدرلر ورخج برموضعك اسمیدرکه وصفنده شاعر خاطر کشالری والرخجیون لایوفون ماوعدوا
والرخجیات ینجزن المواعیدا بیتنی نظم وانشا ایلمشدر مترجم فقیر دیرکه مغربده رخج معرب رخددر وزفروزنی
اوزره در برناحیهٔ معروفه‌درکه ترك آنلر اوزره مستولی اولمشدر واشعارده ضرورت وزن ایچون منصرف دخی
قیلنمشدر دیدی انتهی لکن بومحلده ایراد اولنان بیت بحر بسیطدن اولمغله صدر وابتداسی سلاست اوزره
جاری وزحاف طیدن سالم قیلنمق ایچون خاء معجمه تشدید اولنسه دخی جائزدر معنای بیت دیمکدر که
اهل رخجدن ذکورلری قطعا وعدلرینه وفا ایتمزلر اما اناثلری همیشه موعودلرین انجاز ایدرلر مرادی رجاللرین
کذب وزور ایله ونسالرین بغی وفجور ایله توصیفدر وزاولستان هند غربی‌یه متصل براولکه درکه اکا زابلستان

دخی دیرلر وقوم فرس اسمنه باخترزمین دیرلر انتهی والله تعالی اعلم * باب الحربی
یدخل الینا بامان فیقیم فی دارالاسلام ایترك لایؤدی الخراج * یعنی حربی اماناله داخل اولوب داراسلامده
مقیم اولدقده اداء خراج اتمیه رك ترك و اهمالی جائز و مستقیم اولمدیغن افاده ده باب لازم الاستفاده در
مؤلف الکتاب امام محمد اصابتمآب دیرکه بزه اسمعیل بن عیاش بشیر بن عبدالله بن یسار السلمی دن رحمهم الله تعالی
اخبار ایدوب بشیر دیدیکه اشراف رومدن برطائفه سبی اولنوب معیلرنده اقربالرندن برجماعت دخی اماناله
داراسلامه خارج اولدیلر واقلیم شامه کلدکلرنده اقربالریله معا بلاد شامه متفرق اولوب اداء خراج اتمیه رك
مکث ایلدیلرتا که بو کیفیتلری دمشقده عمر بن عبدالعزیز رحمه الله تعالی جنابلرینه تحریر اولندی اول دخی
جوابده تحریر ایلدیکه خیروهم فان احبوا ان یقیموا مع اهل ذمتنا بمثل مایعطی مثلهم من الخراج فذلك لهم
وان ابوافسیروهم الی بلادهم بامانهم یعنی سز آنلری تخییر ایدیکز اگر اهل ذمتمزایله برابر امثاللرینك ویردکلری
خراجی ویرمکله اقامت ایسترلرسه اکا رخصت ویریکز واگر اداء خراجدن امتناع ایدرلرسه امان سابقلری
ایله بلادلرینه تسییر ایدیکز ومعلوم اوله که بو بابده حکم شرعی انجق عمر بن عبدالعزیز رحمه الله تعالینك
قو لیدر که حربینك داراسلامده مکثی طویل اولدقده امام المسلمین اکا تقدم برله اگرسن بو کوندن صکره
برسنه دخی اقامت ایدرسك سندن اخذ خراج ایده رم دیو تکلم ایدر و بوندن صکره برسنه دخی اقامت ایدرسه
آنی ذمت قیلوب داریمزدن خروجدن منعله خراجنی اخذ ایدر اما قبل تمام السنه قصد خروج ایدرسه
خروجله آنك میاننه حائل اولماز ومهلت مزبوره سنه ایله تقدیراولنمقده حکمت اولدر که مادون السنه ده احکام
مسلمیندن بعضیلری واجب اولورسه ده صیام وزکوة مثللو بعضیلری واجب اولمیوب تمام سنه ده جمله سی
لازم ولازب اولور بناء علیه ما دون السنه قلیل عد اولنوب تمام السنه کثیر عد اولندی بو جهتله حربی
بعد التقدم سنهٔ کامله مکث وآرام ایلدکده داریمزده تطویل اقامته قیام ایتمش اولمغله اهل داریمزدن
ذمی قیلنوب آندن اخذ خراجه اهتمام اولنور والله تعالی اعلم بالصواب
باب العقار علك فی دار الحرب * یعنی دار الحربده بولنان عقار مملوك مسلم اولوب اولمدیغنی تقریرده باب
وجیز التعبیردر مؤلف الکتاب امام معالی نصاب دیرکه امام ابوحنیفه رضی الله عنه دیدیکه برمسلم امانله
دار الحربه داخل اولوب آنده بیع وشرایه اشتغالله اکتساب مال وتملك خیل وسلاح ودار وعقار وغیری
نسنه لر ایله خوشحال اولدقد نصکره مسلمین اول دار اوزره استیلا برله کسب استقلال ایلسه لر اول مسلمك
دار واراضی مثللو عقاراتدن غیری جمیع مکسوبی کندویه تسلیم وایصال اولنوب انجق عقاراتی فیئده ادخال
اولنور اما عقاراتك غیری ملکنده ابقا اولندیغنك وجهی اولدرکه عقاراتك غیری البته منقولاتدر ومنقولات
کندو یدنده در و ید مسلم معصومه اولمغله آنده بولنان نسنه دخی معصومدر واما عقاراتی فیئده ادخال
اولندیغنك وجهی اولدر که عقاراتی البته ملك اهل حربك تحت یدنده در وملك اهل حرب مغنوم یعنی داخل
غنیمت اولمغله تحت یدنده بولنان دخی مغنومدر لکن امام ابو یوسف رحمه الله تعالی دن مرویدر که صاحب
عقار اولان برحربی دارالحربده قبول اسلام ایلدکدنصکره مسلمین اول دار اوزره استیلا ایلسه لر آنك عقاری
فیئده ادخال اولنماز پس بو روایت اوزره قیاسله مسلم مستأمنك منقولی فیئدن قیلنمادیغی کبی عقاری دخی فیٔ
قیلنمامقلغی التباسدر لکن امام محمد رحمه الله تعالی اصل کتابده قول اولی اثبات ایچون عبدالله بن المباركدن
اول دخی وزیر بن عبدالله الخولانیدن اول دخی محمد بن الولید الزبیدی دن اول دخی ابن شهابدن اول دخی
سعید بن المسیب دن رحمة الله تعالی علیهم اجمعین روایت ایلدیکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
من منحه المشرکون ارضا فلا ارض له بیوردیلر یعنی اول کمسنه که مشرکین دارلرنده اکا برارضی اعطا ایدەلر
اول کمسنه ایچون هیچ ارض یوقدر وروایت اخراده من منحه المشرکون دارا فلادار له دخی کلمشدر وحدیث
شریفله مراد مسلم مزبور اعطاء مشرکینله اول ارضه مالك اولماز دیمك دکلدر بلکه بعد التملك مسلمین
اول ارض اوزره استیلا ایلدکده مسلمینه انتقال ایتمکله مسلم مزبورك ملکی آنده دائم اولماز دیمکدر والله اعلم
* باب مایکون للملك ان یفعله فی اهل مملکته *
وفی نسخة ان یعطیه فی مملکته ومن یکون له رقیقا من اهل مملکته * یعنی ملك اهل حرب ایچون اهل مملکتنده
فعلی ومملکتنده اعطاسی معتبر اولان اموری بیان واهل مملکتندن آنك عبید ورقیق قیلنانلری اعلانده باب
لازم الاعلاندر مؤلف الکتاب امام مصیب الصواب دیرکه اهل حربدن برطائفه ینه اهل حربدن طائفهٔ آخرین

اوزره غالب اولوب مغلوبینی ملك غالبین ایچون عبید واما قیلدقلرند نصکره اول ملك واهل ارضی جمیعا قبول
اسلامله رونق نما اولسه لر اولبابده ملك ایله معا قتال ایلین جیش غالبین احرار اولوب برفردن آنلر اوزره سبیل
تعرض بولنمامغله کامین اولورلر زیرا آنلر ملکلرینك تحت قهرنده اولمیوب انجق تحت طاعتنده اولمشلر ایدی
وسلطانته مطیع اولان مسلم سلطانك رقیق اولمدیغی کبی ملکنه مطیع اولان حربی دخی مجرد اطاعتیله ملکك
عبدی اولماز بناء علیه قبل الاسلام احرار اولدقلری کبی بعد الاسلام دخی حریتله پایدار اولورلر اما عبید ملك
قیلنان طائفهٔ مغلوبین قبل الاسلام عبید ملك اولدقلری کبی بعد الاسلام دخی اول حال اوزره محفوظین اولورلر
زیرا آنلر فی الاصل قهر ملکده مقهور اولوب اهل حربدن بومثللو مقهورین عبید اولملریله آنلر دخی عبید ملك
اولمشلر ایدی بعده ملك قبول اسلام ایلدکده اول عبیده تملك اوزره قبول اسلام ایلمشیدی همان من اسلم
علی مال فهوله حدیث شریفی موجبنجه جمله سی ینه عبید ملك قیلنورلر بوصورتده ملك مزبور مرض موتله
مریض اولوب عبید مرقومینی بعض ورثه سنه توریثله تسلیم ایدوب بعض ورثه سنی آنلردن حصه مند تقسیم
ایلمسه نظر اولنور اگر فعل مزبور اول ملکك اسلام وذمتی قبولندن اقدم واقع اولوب صکره اولادی قبول
اسلام ایتمشلر ایسه فعل مزبور ابقا واتمام اولنور زیرا حین مباشرتنده کند و حکمی جاری وحکم مسلمین
اکا غیرساری اولمغله امضاسی واجب اولوب اوزرینه تغییر طاری اولماز واگر اسلام وذمتی قبولندن صکره واقع
اولمش ایسه فعل مزبوری موقع جوازده واقع اولمیوب جمیع مالی بین الورثه علی مافرض الله تعالی میراث
شایع قیلنور زیرا حین مباشرتنده حکم مسلمین اوزرینه جاری اولمغله حکم مسلمینه مخالف اولان نسنه آندن
جائز کوریلمز وفعل مزبوری حکم مسلمینده جور وظلم اولمغله البته نقض اولنور واگر ملك مزبور حین
احتضارنده ملکنی اولادی بینلرنده تقسیم ایدوب هر برینه ارض ومملکتندن برناحیهٔ معلومه یی تملیك واول
ناحیه ده بولنان عبید وجواریسنی اکا تخصیص وتسلیم ایتمش اولسه نظر اولنور اگر فعل مزبوره مباشرتی
اسلام وذمتندن مقدم ایسه جمله سی تجویز وابقا اولنور واگر مؤخر ایسه فاصنع باطل وجمیع الاماء والعبید
رقیق میراث بین ورثته یعنی جمیع املاك وعبید وجواریسی بین الورثه میراث قیلنوب صنع سابقی ابطال والغا اولنور
زیرا صنع مزبوری بعض اعیان مالنده بعض ورثه سنی بعض آخر اوزره ایثاردر وایثار مزبور وارث ایچون وصیت
اولمغله حکم مسلمینده باطل وبی قراردر ومؤلف اصابتمآب وجمیع الاماء والعبید رقیق میراث بین ورثته قول دقت
نصابنده افاده واشراب ایتمشدر که برمریض اعیان مالندن برعینی بعض ورثه سنه اعطا ایدوب یاخود موتندنصکره
اکا اعطا اولنمغله وصیت ایلسه اعطا ووصیتی باطل اولوب قول مذکور اوزره جمله سی میراث ورثه سنده داخل
قیلنور وان جعل ذلك کله لابن واحد من بنیه دون من سواه وهو یومئذ موادع آه یعنی واگر ملك مزبور جمیع ممالك
وممالیکنی حین احتضارنده اوغللرندن برینه تخصیص وغیریلرینی محروم ایدوب موتندنصکره ابن آخری آنك اوزرینه
خروج وآنی قتل یاخود دار اسلامه نفی واجلا برله یدنده بولنان ملکی اوزره استیلا ایدوب بعده جمله سی قبول اسلامله
استعلا ایلسه لر نظر اولنور اگر ملك مزبور حین تخصیصده مسلمینله موادع اولمغله اولادلری دخی حین
استیلاده موادعین ایسه لر بوصورتده ابن قاهرك اسلامندن مقدم واقع اولان قهر واستیلاسی جمیعا تجویز
وامضا ومقهورك جمیع ممالیکی آنك عبید واماسی قیلنور که دار الحربده قهر البته حربی اوزره سبب ملك اولوب
ابن قاهر دخی اخ مقهورك عبیدینه جمله سی حربیلر ایکن مالك اولمغله اسلاملرند نصکره ینه ملکی اوزره
ابقا اولنور اما استیلاء مرقوم ایکیسینك اسلاملرندن صکره واقع اولمش اولسه جمیع مأخوذنی اخ مقهور اوزره
رد ایلمك واجب اولور زیرا مسلم قهر ایله مسلم اجنبینك مالنه مالك اوله مز ایکن مسلم اولان قرنداشینك مالنه
نیجه مالك اولور واگر ابن قاهر مسلمینله محارب وابن مقهور مسلم ایسه ینه جواب مسئله موادع اولدقلری
صورت کبیدر که ابن قاهر صکره دن اسلام وذمتی قبول ایلدکده صنع سابقی جمیعا تجویز وامضا اولنور زیرا
حربی قهر ایله مسلم اجنبینك مالنه مالك اولدیغی کبی دار الحربده بولنان مسلم قرنداشینك مالنه دخی متملك اولور
انجق بوصورتده مسلمین قاهرك اسلام وذمتندن اقدم اول عبید واماءدن بعضیلرینه استیلا ایلسه لر ابن مقهور
آنلری قبل القسمة بلاشیء و بعد القسمة قیمتله اخذه قادر اولوب آنلری یدندن حربی اجنبی قهر ایله اخذ دنصکره
اوزرینه استیلاء مسلمین واقع اولمق حکمی بونده دخی ظاهر اولور ینه دیرکه ابن قاهر محارب وابن مقهور
مسلم اولدیغی صورتده مسلمیندن بر تاجر مملکت قاهره وار وب عبید مذکوریندن بعضیلرین اشترا قیلسه
شراسی جائز وسزا کوریلور که قاهر آنلره مالك اولوب سائر املاکنه ملتحق اولملریله آندن اشترا لرنده حکم جواز

متحقق اولمشدر بو صورتده تاجر مرقوم آنلری دار اسلامه اخراج ایلدکده ابن مقهور مخیر اولوب دیلرسه ترك ودیلرسه ثمنله اخذ ایده جکی مقرر در اما استیلاء مرقوم قاهر ومقهور مسلمین ایکن واقع اولمش اولسه مسلمین ایچون آنلری قاهردن اشترا جائز و وسع کوریلمزکه قاهر قهر ایله مال مسلمه مالك اولمامغله مال مزبور یدنده مغصوب ایدوکی ظاهر ومال مغصوبی غاصبدن اشترا برمسلم ایچون حلال اولمدیغی باهردر بویله ایکن آنلری اشترا ودار اسلامه احراجه اقدام ایدرسه ابن مقهورك عین مالی اولملریله بلا ثمن ولاقیمة اکا رد وتسلیملری الزام اولنور لکن ابن قاهر حین قهرنده مسلم وقرنداشی دخی مسلم یاذمی ایکن آنی دارندن نفی واجلا ایدوب هنوز رقیق اوزره استیلا ایتمدین دین اسلامدن مرتد اولوب اهل داری دخی اکا متابعت برله دارلرنده حکم شرکی اجرا وقتال مسلمین اوزره اجترا ایتدکلرندنصکره مسلمین اول دار اوزره استیلا واول رقیقدن بعضیلرین اسر ایله استعلا ایلسه لر بو صورتده ابن مقهور حاضر اولدقده آنلری قبل القسمة بلاشیء و بعد القسمة انجق قیمتلریله اخذه قادر اولور زیرا ابن قاهر مرتد اولدقده حربی اولوب داری دخی دار الحرب اولدیغی آشکار اولمغله مال مرقوم یدحربیده دار الحربله محرز مال مسلم اولوب حربی اکا مالك اوله جغی بدیداردر بعده مسلمین اول مالی استغنام واقتسام ایتدکلرنده مالك قدیمی انجق قیمتله اخذ ایده جکی مالا کلامدر والله تعالی اعلم بالصواب

* باب التفریق بین السبی *

یعنی اسراء مشرکینی بیع وقسمتده بربرندن تفریق جائز اولوب اولمیان مواضعی تحقیقده باب دقیق التدقیقدر مؤلف الکتاب امام منیع الجناب دیرکه دار الحربدن سبی اولنان اسرا کبار ایسه لر جمله سی بربریله قرنداشلر یاخود آنه ایله اولاد یاخود بابا ایله اولاد ایسه لر دخی بیع وقسمتده بربرندن تفریقلری جائز وهمزاوار کوریلور زیرا کراهیت تفریق مالکی ملکنده تصرفدن ممنوع قیلمغله مقتضای قیاس انجق اسرا بربرینه ذی رحم محرم دخی اولسه ینه تفریقلری مشروع اولمقدر لکن کراهیت تفریق انجق نص شرعله ثابت اولوب نص شرع دخی انجق اسیرلك ایکیسیده صغیر یاخود احدهما صغیر وآخری کبیر اولدقده وارد اولمغله بزدخی مورد مخصوصده کراهیتی مثبت اولدق اما ایکیسیده کبیر اولدقده نص شرعی ظاهر اولمامغله جوازی اصل قیاس اوزره مستقر اولمشدر بو مسئله ده معنای فقهی اولدرکه اسیرین ایکیسیده صغیر اولدقده البته بربریله انس والفت ایدوب بینلری تفریق اولندقده هربری وحدتله مبتلای وحشت اولور وکاهیجه قلب صغیر بو وحشته متحمل اولمیوب هلاکنه بادی اولمغله معنای مذکور کراهیت تفریقلرینه مؤدی اولمشدر ومحذور معهود ایکیسیده کبیر اولدقده مفقوددر اما اسیرین والده ایله ولد صغیر یاخود اخوین صغیرین یاخود اخوین صغیر وکبیر یاخود غلام غیر مدرك ایله عمهٔ صغیره یا کبیره سی یاخالهٔ صغیره یا کبیره سی اولمغله بربرینه ذی رحم محرم اولدقلری نمایان اولسه بینلرین قسمت و بیعده تفریق ایلمك جائز وشایان کوریلمز زیرا امام محمد رحمه الله تعالی اصل کتابده سرد اسناد ایله حی بن عبد الله المعافریدن اول دخی ابی عبد الرحمن الحبلیدن روایت ایلدیکه حبلی دیدیکه ابو ایوب الانصاری رضی الله تعالی عنه ایله برغزاده بولندق دیدیکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرین ایشتدم بیوردیلرکه من فرق بین الوالد وولده فرق الله بینه وبین احبته یوم القیامة یعنی اول کسنه که والد ایله ولدی بینلرینی تفریق ایلیه الله تعالی یوم قیامتده آنکله سودکلری بینلرینی تفریق ایدر مترجم فقیر دیرکه معافر فتح میمله وعین مهمله وفاء مکسوره ایله معافر بن یعفردرکه برقبیله نك باباسیدر وراوی مذکور اکا نسبت اولنمشدر وبنوا الحبلی انصاردن بربطندر اکا نسبتده ضم حا وسکون باایله وضمتین ایله حبلی دیرلرکه راوی مذکور اکا نسبت اولنمشدر انتهی ومرویدرکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضورلرینه بعض اسرا کتوریلوب آنلره نظر ایچون قیام ایتدکلرنده ایچلرندن برعورتی بکا ایدر کوردیلر سبب بکاسندن اول عورته سؤال بیوردقلرنده عورت بنم اوغلم بنی عبسده بیع اولندی دیو افادهٔ حال ایلدی همان رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم ابو اسید الانصاری رضی الله عنهه عتابله فرقت بینهما لترجعن فلتأتین به یعنی بینلرینی سن تفریق ایلدیك البته والبته کیرو رجوع ایدوب ولدینی کتوربرسین دیو خطاب بیورملریله رجوع ایدوب ولدینی احضارده سرعت وشتاب ایلدی وحضرت عمر رضی الله عنهدن مرویدرکه عاملرینه لایفرق بین الاخوین و بین الام وولدها دیو تحریر ایدوب اخوینك بینلری وام وولد بینلری تفریق اولنماسون دیو نهی وتحذیر ایلدی ومرادی ایکیسیده صغیر یاخود بری صغیر وبری کبیر اولدقده دیمکدر اما اسیرین ایکی ابن العم یاخود ایکی ابن الخال اولوب بربرینه ذی رحم محرم اولمادقلری نمایان اولسه اولبابده ایکیسیده صغیر یاخود بری صغیر وبری کبیر اولسه دخی بیع وقسمتده

تفریق میانلری جائز وشایان کوریلور زیرا بو مثللو ایکی قریب ایکیسیده انثی بولندقده نکاحده جمعلری جائز وبری ذکر بری انثی بولندقده بینلرنده حکم مناکحه جائز وهر بری مال آخری سرقه ایتدکده قطع یدی واجب اولمق قرابتلری اوزره عدم ترتب احکامی مستوجب اولمغله آنلر منزلهٔ اجانبده اولمشلردر ومیان اجانبی تفریقده منع وتضییق یوقدر ینه دیرکه زوج وزوجه معا اسیر اولدقلرنده آنلرك صغیر وکبیر اولملرینه اعتبار اولنمیوب بیع وقسمتده تفریقلری تجویز وتقریر اولنور زیرا قیاس شرعی بیان مشروح اوزره کراهیت تفریقه مانع ایکن خلاف قیاس اوزره وارد اولان نص شرعله کراهیتله حکمه مسارع اولمش ایدیك ونص شرع دخی انجق قرابت نسبیه ده کراهیت تفریقی اثبات وایفا ایتمکله قرابت سببیه اصل قیاس اوزره ابقا اولنمشدر وحکم مذکور اوزره دلیل ابو الخیردن روایت اولنان خبر جلیلدر دیمشدر که بزلر بولندیغمز غزواتده اکرچه والده ووالد بینلرین تفریق ایتمز ایدیك لکن زوج وزوجه بینلرینی تفریق ایدر ایدیك انتهی لکن بینلری تفریق اولندقده عورت هرقنده اولسه ینه زوجینك عورتی اولوب بیع وقسمت اکا سبب بینونت اولماز زیرا سبیلری برابر اولوب بینلرنده تباین دارین منعدم ونکاحلری علی حاله قائم اولمغله بیع وقسمت بطلان نکاحلرین مستلزم اولماز واکر برکسنه فوت اولوب زوجهٔ حره سنی وآندن متولده بنت صغیره سنی وذکوردن قرانداشنی ترك ایتمش اولسه اول صغیره بالغه اولنجیه دك اکا اناسی احق کوریلور وبعد البلوغ عمی احق اولمغله اناسندن تفریق اولنور زیرا باباسی حیاتده بولنسه اکا بعد البلوغ اناسندن احق اولور وعم دخی بمنزلة الابدر لکن بعد التفریق اناسی قزینی زیارتدن منع اولنماز که زیارت صلهٔ رحم ایچون اولوب صلهٔ رحم واجب اولمغله واجبدن منعی جائز اولماز لکن مدت زیارتنده اماملریمز اختلاف ایدوب امام ابو یوسف رحمه الله تعالی هرآیده برکره وامام محمد رحمه الله تعالی هرآیده برکره یاخود ایکی کره زیارت ایدر دیمشلردر وبیت زوجنه زفاف اولنوب ابوینی حیاتده بولنان بنت دخی بویله در که زوجی آنی زیارت ابویندن منعه قادر لکن ابوینی انی زیارتدن منعه غیر مقتدردر وبونده دخی عند ابی یوسف رحمه الله تعالی ابوینی آنی هرآیده برکره وعند محمد رحمه الله تعالی هرآیده برکره یاخود ایکی کره زیارت ایدرلر وبوندن زیاده دن زوج آنلری منعه قادر اولور لکن مقدار مذکور ایله زیارته دخی انجق حضور زوجده قادر اولوب غیابنده زیارته مقتدر اولمازلر تا که قزلرینی بعض خصوصنده تخلیط ایدوب بینلرنده فتنه وعداوت ظاهر اولمیه والله اعلم

باب ما یکره من التفریق بین الرقیق فی البیع * یعنی بیعده مکروه کوریلن تفریق رقیقه دائر باب دقیقدر وبو باب دخی کتاب الزیاداته بو نظم اوزره مذکور وبحث مطلوب آنده مسطوردر والله اعلم بالصواب

باب الوصیة فی السبیل والمال یعطی * یعنی مالندن فی سبیل الله صرفله وصیتك مصرف ومحلی وفی سبیل الله اعطا اولنه جق مالك موضع ومحلی نه ایدوکی بیانده باب مفتوح ومنجلیدر مؤلف الکتاب امام محمد بن الحسن احسن الله تعالی الیه بالثواب الاحسن دیرکه برکسنه حال مرضنده ثلث مالی فی سبیل الله دیدکدنصکره فوت اولسه بو وصیتی جائز کوریلور زیرا ثلثنی جهت قربت وطاعته صرف ایله وصیت ایتمش اولور که هرطاعت البته فی سبیل الله در زیرا مرویدرکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم من شاب شیبة فی سبیل الله کانت له نورا یوم القیامة بیوردیلر یعنی اول کسنه که آنده فی سبیل الله برشعرهٔ بیضا ظهور ایلیه البته اول شعره یوم قیامتده اکا نور اولور ومراد شریفلری من شاب شیبة فی طاعة الله دیمکدر کورمزمیسنکه روایت اخراده من شاب شیبة فی الاسلام وارد اولمشدر آنده دخی فی طاعة الله دیمکدر بو جهتله مریض مرقوم ثلث مالنی وجوه قربت وطاعت ایچون تعیین ایتمش اولور اولبابده وجه موصی له نه ایدوکنی تعیین ایتمسه دخی وصیتی جائز کوریلور ینه دیرکه ویعطی ثلثه الفقراء فی سبیل الله یعنی ثلث مذکور اهل غزادن محتاجینه اعطا اولنور زیرا هربر خیر وطاعت اکرچه فی سبیل واقعدر لکن لفظ مذکور مطلق اولدقده غزو وجهادده استعمالی شایعدر قال الله تعالی وقاتلوا فی سبیل الله یعنی اعزاز دین واعلاء کلمة الله ایچون قتال ایدیکز وآیت مذکورده مراد انجق جهاددر بو جهتله وصیت مرقومه دن مقصودی انجق ثلث مالنی جهت غزایه صرف واعطا اولمغله اول جهته صرفله قصد ونیتی تنفیذ واجرا اولنور ومال مزبور فقراء اهل غزادن هرکیمه اعطا اولنورسه اکا مالك اولور حتی اول کسنه بعد الاعطاء غزایه خروجندن اقدم فوت اولسه مال مرقوم میراث ورثه سنده داخل قیلنور بعده ورثه سی دیلرلرسه اول مالله غزایه خروج ایدوب دیلرلرسه خروج ایلمزلر زیرا مال مزبور فی سبیل الله علی وجه الصدقة وضع اولنمشدر وصدقهٔ مرقومه حق

محتاجینده صدقهٔ تملیکدر قال الله تعالی انما الصدقات للفقراء الی قوله تعالی وفی سبیل الله یعنی اموال
طاهره‌نك زکوتلری فقرا ومساکینه ومصارف معینه‌یه وفی سبیل الله صرف اولنمغه مخصوصه‌در وصدقات
مذکوره‌نك شرط صحتلری تملیك اولدیغی کبی ثلث دخی فی سبیل الله وضع اولنده قده البته صدقهٔ تملیك اولور
وصدقه قبضله ملك قابض اولمغله بعد القبض والتملك فوت اولد قده البته میراثنده داخل اولور بعده
ورثه‌سی غزا ایچون خروج وعدم خروجده مخیر اولورلر زیرا میت اول مالی اکا مالك اوله جق برکسنه اوزره
تصدقی ایجاب ایلدکده انجق تصدق واجب اولوب اول کسنه آنی غزایه صرف ایلمك طرف میتدن آنکله
مشورت کبی اولور نظیری اولدرکه برکسنه حیاتنده مالنی آخره اعطا ایدوب حین اعطاده هولك تحج به
اوتغزو یعنی بومال سنکدر آنکله حج ایدرسین یاخود غزا ایدرسین دیمش اوله اوابابده حج ایدرسین یاخود
غزا ایدرسین قولی انجق مشورته حمل اولنور کذلك برکسنه یه دارینی هبه واعطا قیلوب هی لك تسکنها
یعنی بودار سنکدر ایچنده ساکن اولور سین دیمش اوله اوابابده ساکن اولورسین قولی انجق مشورته حمل
اولنور پس مانحن فیهده دخی قابض قبضله اول ماله مالك اولدقده کرك قابض وکرك وارثلری آنی دیلدکلری
محله صرف ایتمکه متملك اولورلر واکر مال مزبوردن برمقداری برشخص فقیره اعطا اولنوب اول دخی آندن
برمقداریله دینی ادا وبرمقدارینی نفقهٔ عیالی ایچون ترك وابقا وبرمقدارینی استصحابله فی سبیل الله عزم غزا
ایلسه بوفعلی جائز وسزا کوریلور زیرا فعل معهودی بالتمام غزا فی سبیل اللهدن معدوددرکه شخص مرقوم
دینی اداونفقهٔ عیالی ابقا وبعضیسنی نفقهٔ طریق ایچون استبقا ایلمدکجه اکا خروج غزا ممکن اولمیوب صنع
مذکوری خروج غزاده طریق معروف ومشهور ایدوکی معلوم ومشهوددر واکر وصیت مزبوره وجه مشروح
اوزره فقراء غزاته اعطا اولنمیوب انجق حاج منقطعه علی وجه التصدق ایتا قیلنسه بودخی جائز وسزا
کوریلور زیرا حاج منقطعه تصدق دخی وجوه طاعتده داخل اولمغله مفهوم فی سبیل الله اکا دخی شامل اولور
وبرقریباذکر ایلدیك هر برخیر وطاعت لفظ مذکورك تحتنده مندرجدر زیرا مرویدرکه ابن سیرین رحمه الله
تعالی عبد الله بن عمر رضی الله تعالی عنهما دن سؤال ایلدیکه برکسنه بعض مالنی فی سبیل الله صرفله بکا
وصیت ایلدی بن اول وصیتی امرجه وضع ایده یمی اول دخی جوابنده الحج فی سبیل الله دیوب حج دخی
مفهوم فی سبیل اللهده داخل اولدیغنی افاده ایلدی کذلك مرویدرکه برکسنه برسیفی فی سبیل الله وضع وتعیین
ایتمشیدی تاکه حضرت ابی بکر رضی الله تعالی عنه اول سیفی بعض حجاجه اعطا ایلدی لکن افضل اولان
بومثللو اموالی انجق فی سبیل الله عازم غزا اولان محتاجینه اعطادرکه بیان مشروح اوزره لفظ فی سبیل الله
اطلاق اولندقده انجق غزو وجهاد اراده اولنمق هویدادر نظیری اولدرکه علمامز رحمهم الله تعالی دیمشلردرکه
برکسنه ثلث مالنی فقراء مکه ایچون وصیت ایلسه اکرچه اول وصیت فقراء سائرینه صرف اولنمق جائزدر
انجق افضل اولان فقراء مکه‌یه صرف اولنمقدر وروایت اولندیکه سعید بن المسیب رضی الله تعالی عنهمادن
سؤال اولندیکه برکسنه آخره فی سبیل الله صرفیچون برنسنه اعطا ایلدکده اکانه وقتده مالك اولور جوابنده
دیدیکه اذا بلغ رأس مغزاته فهوله یعنی مقصدی اولان مکان غزاسنك رأسنه بالغ اولدقده اول نسنه آنك
ملکیدر ولفظ مغزاة اسم مکان یاخود مصدر بمعنی المکاندر آنکله مرادی ارض اعدایه قریب اولان سرحددر
وبوقولنده بلوغ سرحدی اول نسنه‌یه تملکنده شرط ایلمشدر امابزم عندیمزده بلوغ سرحد شرط اولمیوب
تملکی قبضله رسیدهٔ تمام اولور زیرا قریبا ذکر ایلدیك که صدقهٔ مزبوره صدقهٔ تملیکدر وقبض اکا تملکده
کافیدر لکن سعید بن المسیب رضی الله عنهمانك مرادی بلوغ سرحدی شرط تملك قیلق اولمیوب انجق
اول کسنه‌یی بلوغ سرحددن اقدم اول مالی کندو حوایجنه صرفدن منعی قصد ایلمك محتملدرکه قبل البلوغ
کندو حوایجنه صرفی یاخود عیالی ایچون ابقاسی ممکن اولوب بعد البلوغ امر جهاد دن غیری محله صرفی
ممکن اولمامغله امام مشار الیه آنی امر جهاد دن غیری محله صرفدن منع ایچون شرط مذکوری ذکر ایلمشدر
وزید بن اسلم رحمه الله تعالی دن اول دخی باباسی اسلم رضی الله عنه دن اول دخی عمر بن الخطاب رضی الله تعالی
عنه دن روایت اولنمشدرکه ان عمر جعل فرسا له فی سبیل الله فضاع الفرس عند صاحبه فاراد عمر ان یشتریه
منه فقال له رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم لاترجع فی صدقتك فان مثل الذی یرجع فی صدقته کالکلب یقیئ
ثم یرجع فی قیئه مترجم فقیر دیرکه روایت مزبوره ده جعل فرسا له فی سبیل الله قولنده مرادی اول فرسی
وقف ایلدی دیمك دکلدرکه وقف ایتمش اولیدی موقوف علیه آنی بیع ایلمك وحضرت عمر رضی الله عنه شراسنی

اراده ایلمك جائز اولماز ایدی بعده فضاع الفرس عند صاحبه قولندن مرادی صاحبی اول فرسی بعلیله یاخود
وجه آخر ایله ملکیندن اخراج ایلدی یعنی اخراجنی قصد ایلدی دیمکدر واصل کتابده دخی بووجهله تفسیر
اولنمشدر وحاصل معنی اولدرکه حضرت عمر رضی الله عنه برفرسنی برکسنه‌یه فی سبیل الله اوزرنده غزا ایتمك ایچون
تصدق ایدوب اول کسنه دخی اول فرسی بیع ایتمك مراد ایتمکله حضرت عمر آنی اشترایه عازم اولدقده رسول الله صلی الله
تعالی علیه وسلم بیوردیلرکه یا عمر صدقه که رجوع ایلمه زیرا صدقه‌سنه رجوع ایلین کیمسه‌نك حالی شول کلبك
حالی کبیدرکه اولا قیئ ایدوب بعده قیئنه رجوعله آنی اکل ایدر انتهی وبعض علما رحمهم الله تعالی دیدیلرکه برکسنه
برشیئی آخره تصدق ایدوب بعده اول شیئی اول تصدق ایلدیکی کسنه‌دن یاخود بعدنا اول الایادی شخص آخردن
قصد شرا ایلسه کراهیت شراسی بی مرادر وقول مذکور عبد الله بن عمر رضی الله تعالی عنهمانك مذهبیدرکه
اضعاف قیمتی ایله اشترا قیلسه دخی شراسی مکروه اولور دیو قطع وامضا ایلمشدر وعلماء مشار الیهم رحمهم الله تعالی
علیهم دعوای مذکوره لری اوزره بو حدیث شریفله استدلال ایدوب دیدیلرکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرت عمر رضی الله عنهی نهی ایدوب اول شرایی صدقه ده رجوع اعتبار ایلمشلردر ورجوع مزبور حرام
ایدوکی آشکاردر لکن بزم عندیمزده بلا کراهیة امر مشروعدر زیرا شراء مزبورکمله استبدالدر یوقسه صدقه ده
رجوع دکلدر وحدیث مذکورمأولدرکه نهی شرا انجق تمکن محابات ایچون اولمق محتملدر یعنی متصدق علیه
متصدق مشتری اولدیغنی بیلدکده بعض احیانده اکا محابات ایتمکله مقدار محاباتی صدقه سنده رجوعه متشابه
اولمغله مکروه کوریلور اما محابات ایتمدیکی معلوم اولدقده نه رجوع ونه شبه رجوع بولنمامغله قطعا مکروه
کوریلمز وربیع بن عبد الله بن الهذیل رحمه الله تعالی دن مرویدر دیدیکه عمر بن الخطاب رضی الله تعالی عنهك
عادتی بویله ایدیکه برکسنه‌یی فی سبیل الله بربعیر یاخود شیئ آخر اوزره تحمیل ایلدکده اکا دیر ایدیکه اذا جاوزت
وادی القری اونحوها من طریق مصر فاصنع به ما بدالك مترجم فقیر دیرکه وادی القری مدینهٔ منوره‌یه مکه
یولی اوزره برموضعدر وحاصل معنی دیمکدرکه سن وادی القرایی تجاوز ایتدکده یاخود طریق مصردن مسافه‌ده
وادی القرایه معادل برموضعی تجاوز ایتدکده اشبو بعیر یاخود شیئ آخره معاملات تملکدن خاطر یکه کلن نسنه‌لری
ایشله انتهی بعض علما رحمهم الله تعالی دیدیلرکه حضرت عمردن رضی الله عنه قول مذکوری تملیك
موقته محمولدرکه مرادی سن وادی القرایه بالغ اولوب آنی تجاوز ایتدکده سنك ملکك اولسون دیمکدر
همان برکسنه آخره خطابله یارینکه کون حلول ایتدکده شو دار سنك ایچون صدقه‌در یاخود سنك ایچون
هبه‌در دیمك مثللو بوتقدیر اوزره اول کسنه اول بعیره حین اعطاده مالك اولمیوب انجق وادی القرایی
تجاوزدن صکره مالك اولور وبعض علما دخی دیدیلرکه قول مذکوری اکرچه حین اعطاده
تملیکدر لکن شرط مذکوردن مرادی اول کسنه‌یی اول بعیر ایله خروج غزایه ترغیب وبعیری سائر
حوایجنه صرف ایلمکدن منع وترهیبدر بوصورتده شرط مذکور حکم مشورته منصرف اولوب توقیت
ملکه منعطف قیلنماز ومؤلف قوی الاسناد اثر مذکوری متن کتابده عبد الله بن عمر رضی الله عنهمادن روایت ایدوب
سرد اسناد ایله عبد الله بن عمردن اذا بلغت وادی القری فشأنك به لفظی ایله ذکر وایراد ایلمشدر
مترجم فقیر دیرکه لفظ مذکور معناده لفظ سابقله متفقلردر انجق بونده بلوغی ولفظ سابقده تجاوزی شرط
ایلدکده مفترقلردر انتهی وعاصم بن کلیب الجرمی دن اول دخی عطا بن ابی رباحدن رحمة الله تعالی علیهم اجمعین
مرویدرکه عطا بن ابی رباحدن برکسنه ثلث مالی فی سبیل الله دیو وصیت ایلسه نه محله صرف اولنور دیو
سؤال ایلدیلر اول دخی جمیع طاعة الله سبیل الله در قنقیسنه صرف اولنسه جائزدر لکن سبیل غزایی تسمیه
وتصریح ایتمش ایسه غزایه صرفی لازمدر دیدی لکن امام محمد رحمه الله تعالی دیرکه اوبابده بزه احب واعجب
وعندیمزده افضل وانسب اولان اول مالی فی سبیل الله آنکله غزا ایدنلردن محتاجینه ویرمکدر واندن اغنیایه
نسنه ویرمکدر زیرا ثلث مالی فی سبیل الله قولی تصدقدن عبارت اولمغله مصرفی تصدقات نافله کبی البته
فقرادر وعثمان بن ابی سوده رحمه الله تعالی دن مرویدرکه کنانه دن اولان قبیلهٔ فاره دن ایکی قرنداشلر وارایدی
آنلردن بری برمقدار دینارلرین فی سبیل الله وصیت ایدوب وفات ایلدی ودیکر قرنداشی اول سنه ده اول
دنانیر ایله غزایه متهیئ اوله میوب حج ایلدی وعمر بن الخطاب رضی الله تعالی عنه‌یه ملاقی اولوب حالنی افاده
ایلدی حضرت عمر رضی الله تعالی عنه دخی جوابنده انفقها علی نفسك فانك ان تنفق علی نفسك درهما
الا کتب بکذا وکذا یعنی سن اول دنانیری حوایج نفسك اوزره انفاق قیل که سن نفسك اوزره بردرهم انفاق

ایلمزسن الاول درهم قرنداشك دفترحسناتنه شودكلو و بودكلو حسناته مقابل یاز یلور دیدی لكن مؤلف الكتاب
امام مرشد الصواب دیركه قول مذكور موضبنك قرنداشی محتاج غیروارث اولمق صورتنده وارداولمشدركه
ولبابده قرنداشی نفسی اوزره انفاق ایلمك جائزدركه اول دخی فقیراجنبی كبیدر اما قرنداشی غنی اولدقده
نفسی اوزره انفاقی جائزدكلدركه مال مزبور البته صدقه در ومصرف صدقه انجق فقرادر یوقسه اغنیادكلدر
كذلك وارث بولندقده ینه نفسی اوزره انفاقی جائزدكلدركه مال مزبور وصیتدر حال آنكه رسول الله علیه السلام
لاوصیة لوارث بیور مشلردر والله تعالی اعلم

باب الحبیس فی سبیل الله * یعنی فی سبیل الله وقف اولنان اموالك محل بیان احوالیدر مؤلف الكتاب امام محمد
محامد نصاب دیر كه بركسنه فرس وسلاحنی فی سبیل الله وقف وحبس ایلمك جائزواول كسنه اجر وحسناته
فائزاولور لكن كركدركه اول كسنه اولا شوفرسمی اهل غزا اوزره وقف وحبس ایلدم دیوتقریر وتفهیم ایدوب
بعده اول فرسی مصالحنه قیام ومحتاجینه اعطا ایده جك برمتولی یه دفع وتسلیم ایلیه زیرا فعل مذكور طاعت
وقربتدن معدود وسلف صالحیندن حتی صحابه وتابعیندن بومثللو اوقافله تقربلری معروف ومشهوددر
زیرا صحابهٔ كرامدن حضرت عمر وحضرت علی وعبدالله بن مسعود رضی الله تعالی عنهم امثاللری نیجه
ذوات كرام وتابعین فخامدن ابراهیم النخعی وعامرالشعبی امثاللری نیجه مشاهیر عظام فی سبیل الله وقف امواله
اهتمام ایتمشلردر لكن قول مذكور قول محمد رحمه الله تعالی اوزره غیرمشكلدركه عندنده وقف منقول
متعارف الوقف اولسون اولمسون وقف غیرمنقول كبی جائزدر كذلك عند ابی یوسف دخی غیرمشكلدركه
عندنده متعارف الوقف اولمیان منقولده وقف غیرجائزایسه ده متعارفده جائزدر وعرف صحابه وتابعین انجق
وقف كراع وسلاحله جاری اولمغله مانحن فیه كبی كراع وسلاحی وقف ایلمك جائزدر اما عند ابی حنیفه
رضی الله عنه وقف مزبور غیرمعتبردركه اول وقفله آندن ملك واقف زائل اولمیوب دیلرسه جواز بیعی
و بعد الموت ورثه سنه انتقالی مقرردر وعندنده اوقاف سائره همان موقوفی اعاره ومنافعنی اباحت منزلنه نازل
اولمغله مانحن فیه دخی حكم مذكورده داخل اولور الكن عند محمد رحمه الله تعالی اول فرس وسلاحده لزوم
وقفی البته آنلرك مصالحنی رؤیت ایده جك برقیمه تسلیمه متوقفدركه آنلری مستقلا برقیمه یاخود متولی اوقاف عامه
اولان برشخصه یاخود متولی اهل غزایه یاخود آنلری استعمال ایده جك برغازی یه دفع واعطا برله كندویدی
زائل ومنصرف اولمق لازمدر وعندنده تسلیم مزبور جمیع اوقافده شرط لازم اولدیغی كبی مانحن فیهده
دخی لوازمدندر وعند ابی یوسف رحمه الله تعالی تسلیم مزبور اوقاف سائره ده صحت ولزومنه شرط اولمیوب
اشهاد مجردكافی اولمغله مانحن فیهده دخی كافی ووافیدر وبیلمك كركدركه وقف مرقوم صحتنده واقع اولدقده
جمیع مالندن معتبر اولوركه تبرعات صحیح جمیع مالندن تنفیذ اولنمق امر مقرردر اما مرضنده واقع اولوب
یاخود موتندن صكره وقفله وصیت ایتمش ایسه ثلث مالندن معتبر اولوركه تبرعات مریض حكم وصیتده اولوب
وصیت دخی ثلثدن تنفیذاولنمق اظهر واشهردر ینه دیركه بركسنه دابه سنی فی سبیل الله وقف وحبس ایلدكده
اول دابه نك جسمنده داغله حبیس لفلان نقشنی رسم ایلمك جائزوشایان كور یلورتا كه غائب یاخود مسروق
اولدقده صاحبی اوزره ردی آسان اوله وبو بابده اصل اصیل رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری
ابل صدقاتی یدمباركلریله وسم یعنی داغله رسم ایدرلر ایدی دیو روایت اولنان خبر جلیلدر وروایت اولندیكه
حضرت عمر رضی الله تعالی عنه كندو یدیله وسم ایلدی حتی اوتوز بیك دوه واوچیوز آت وقف ایدوب
جمله سینك فخذلرنده حبیس فی سبیل الله نقشی ایله وسم اولنمشلرایدی وروایت اولندیكه عمر بن عبدالعزیز
رحمه الله تعالی اهل غزایی كندو مالندن نیجه افراس اوزره تحمیل ایلدی حال آنكه فخذلرنده عدة الله رسمی
وسم اولنمش ایدی وجواز وسم اوزره ذكر اولنان ادلهٔ منقوله دن بشقه علت معقوله دخی واردركه وسم
مذكور اكرچه ایلام حیوانه بادیدر لكن منفعت مسلمینه دخی مؤدیدركه وسم مرسومله موسوم اولان حیوانی بركسنه
غصب وسرقه یه رغبت ایتمدیكندن فضله غائب اولدقده دخی صاحبنه ردنده سهولت اولور وایلام حیوان
موجب منفعت مسلمین اولوب علی الخصوص امور دیندن برامرمبین اولدقده جوازی ظاهر ومستبیندر لكن
بعض علما رحمهم الله تعالی دیدیلركه حكم مذكور قول امامین اوزره دركه آنلرك عندلرنده باب مناسكده
اشعاربدنه غیرمكروه اولدیغی كبی وسم مذكور دخی غیرمكروهدر اما قول ابی حنیفه رضی الله عنه اوزره
اشعاربدنه مثله اولمغله مكروه اولدیغی كبی وسم دخی مكروهدر و بیلمك كركدركه سمهٔ مذكوره دابه نك اوزرینه

یاتوب تمرغ ایده جكی موضعنده دخی اولسه جائزوشایاندر كه صاحبنك آندن مرادی وضع علامت اولوب
اسم جلاله تهاون اولمدیغی نمایاندر و بوجواب واضحدن جواب مسئلهٔ اخری دخی متضح اولدیكه بركسنه نك
خاتمنده اسماء اللهدن براسم عظیم رسم وترقیم اولنمش اولسه اكرچه بعض علما رحمهم الله تعالی اول خاتم
برمغنده ایكن دخول خلا وقربان زوجه سی مكروهدر بلكه اسم اللهه تعظیمله آنی برمغندن نزع ایلمك واجبدر
دیو منع وتحریم ایلدیلر لكن تقدیم ایلدیكمز بیاندن بوقوللرینك جوابی نمایان اولوب خاتم مذكورایله متختم اولان
كسنه ایچون كرك دخول خلا وكرك قربان زوجه سی مكروه اولمدیغنه اقامت برهان اولندی وبیلمك كركدركه
سلیمان بن یسار رحمه الله تعالی دن مرویدركه فرس موقوفده برعلت ظهور ایلدكده آنی فرس آخرایله مبادله یی
جائزكوروب بلاعلة مبادله سنی جائزكورمز ایدی وقول مذكور حسن بصری رحمه الله تعالی دن دخی مأثوردر
وجهی اولدركه علتك ظهور ایتدكده واقف آنده استبداله راضی اولیوب انجق حبسنه راضیدر و بومعنی كراهیت
استبدالنی مقتضیدر اما علتك ظهور ایلدكده نظر اولنور اكر اول علت بعض امراض كبی ممكن الزوال ایسه
عند ابی یوسف ومحمد رحمة الله تعالی علیهما ینه مكروه الاستبدالدر اما عند ابی حنیفة رضی الله عنه
مكروه الاستبدال دكلدركه عندنده وقفده لزوم اولمیوب واقف ایچون وقفنی بیع ایلمك حلال اولدیغی كبی
استبدالی دخی واقف وقیم ایچون استحلال اولنور لكن عند الامامین وقفده لزوم اولوب واقف ایچون مریض
اولان فرس موقوفی بیع ایلمك جائز اولمدیغی كبی استبدالی دخی واقف وقیم ایچون جائز اولماز وامام مكحول رحمه الله
تعالی دن دخی بویله منقولدركه لا تبیعوا شیئا من حبس الدواب ولا تبدلوها دیوب دواب موقوفه دن برشیئی بیع
وتبدیلدن منع ایلمشدر واكر اول علت كبیر السن اولمق واوزرنده قتاله هیچ مطیق اولمامق كبی ممكن الزوال
دكل ایسه بیعی تجویز واستحلال اولنور بوصورتده ثمنی ایله فرس آخر اشتراسی ممكن ایسه اشترا اولنوب آنك
موضعنه علی سبیل الوقف وضع اولنور وممكن دكل ایسه همان اول ثمن طرف واقفدن غزا ایده جك برغازی یه
دفع اولنور زیرا مقصود واقف اكرچه اول فرس اوزره قتال اعدادر الكن وجه مشروح اوزره قتال مزبور ممكن
اولمدقده استبدالی دخی جائزكوریلمسه غرض واقف بالكلیه فوت اوله جغی هویدادر وامام ابو یوسف رحمه الله
تعالی دن مرویدر دیمشدركه استبدال وقفده بأس شرعی یوقدر زیرا حضرت علی رضی الله تعالی عنه ولدین
اسعدینی حضرت حسن وحضرت حسین رضی الله تعالی عنهما اوزره بعض اراضی وقف ایتمشیدی بعده محاربهٔ
صفین ایچون حركت ایلدكده دیدیكه اكر حسن وحسینه ضرورت واحتیاج مس ایدر ایسه اول اراضی یی
بیع وثمننی بینلرنده تقسیم ایدیكز ایشته بومادده شرط بیع اصل وقفده ناموجود ایدی تا كه بعد زمان محاربهٔ صفین
ایچون وقت خروجنده شرط بیعی ضم ایدوب لدی الحاجة بیعله امر ایلدی

باب الوصیة بالمال فی سبیل الله والحبیس فی الحیوة والصحة * یعنی مالنی فی سبیل الله وصیت وحیات وصحتنده
وقفله اظهار طاعت بابنده مسائل نافعه ومباحث واسعه در مؤلف الكتاب امام كرامت نصاب رحمه الله تعالی
دیركه بركسنه ثلث مالی وصیة فی سبیل الله دیو وصیت ایدوب فوت اولدقده البته ثلث مالی اول وصیت اوزره
صرف وانفاق اولنور زیرا ثلث مالنی طاعة الله ایچون وصیت ایتمش اولمغله جواز وصیتی بالاتفاق در
ومال مذكور انجق محتاجینه اعطا اولنوركه فی سبیل الله وصیت اولنان مال البته صدقه اولوب مصرف
صدقه دخی انجق محتاجین ایدوكی هویدادر ومحتاجیندن دخی فی سبیل الله غزا ایدنلره اعطا اولنوركه
باب الوصیة فی السبیل والمال یعطی آثناسنده بیان اولندیغی اوزره هرطاعت فی سبیل الله ایسه ده لفظ فی سبیل الله
ایله عند الاطلاق ارادهٔ جهاد اولندیغی بی مرادر ینه دیركه اهل غزادن هرفرده دخی قوت یومندن اقل اعطا
اولنمازكه مسكین اوزره تصدق واجب اولدقده قوت یومندن اقلی اعطا جائز وسزا كوریلمزوهم تصدقدن
مقصود اولان اغنا قوت یومندن اقل ایله كسب واقتنا اولنماز بناء علیه كفارت یمینده هرمسكینه قوت یومی اولان
حنطه دن نصف صاعله اطعامی ایجاب والزام اولنمشدر پس وصیت دخی آنك كبیدر اما وصی دیلرسه هرمسكینه
قوت یومندن زیاده سنی اعطا جائزكوریلور زیرا هرفقیر مال وصیتك جمله سی اكا صرف اولنماغه محل اولمغله
البته قوتندن زیاده یه دخی محل اولور انجق بركسنه ثلث مالنی فقرا ایچون وصیت ایلدكده اكرچه عند ابی یوسف
رحمه الله تعالی جمله سنی فقیر واحده اعطا جائزدر لكن عند محمد رحمه الله تعالی فقیر واحده اعطاسی جائز
اولمیوب لااقل ایكی فقیره اعطاسی لازمدر اما زكوة مالنی تماما فقیر واحده اعطا ایلسه جائزدر و بومقدمه لردن
مستحصلدركه فقیر واحده صرف تمام صدقه یه محل اولمغله قوتندن زیاده یه دخی محلدر و بیلمك كركدركه

مطلب حكم استبدال الاوقاف

مطلب یجب اعطاء القوت للیومی لكل فقیر من مال الوصیة

برفقیره مال مزبوردن قوت یومندن زیاده یی کثرت اوزره اعطا ایلدکلرنده دخی اول فقیر اکا بالتمام مالك اولور
زیرا باب مذکورده بیان اولندیغی اوزره مال مزبور صدقهٔ تملیك اولمغله فقیرا کا قبضله متملك اولور
حتی اول مالدن نفقهٔ عیالنی ابقا واندن بعض حوایجنی قضا ایلسه تصرفی ملك نفسنده واقع اولمغله جائز
وسزاکوریلور لکن افضل اولان اول ماله فی سبیل الله غزایه خروج ایدوب ظن مبنی تحقیق ومرادینی
تحصیل وتصدیق ایلمکدر بو صورتده اول ماله غزایه خروج وعودت ایلدکده اول مالدن عندنده
فضلهٔ باقیه بولنسه اول دخی ملکنده ابقا اولنور زیرا اول ماله جهاده خروج ایتمدکده اکا مالك
قیلنور ایکن خروج ایدوب رجوع عندن صکره فضله قالدقده فضلهٔ ملکی اولمغله ملکنده ابقاسی
بطریق الاولی در حتی فوت اولدقده اول مال میراث ورثه سنده ادخال اولنور بنه دیرکه شخص غنی
فی سبیل الله عزم غزا ایلسه دخی اول مالدن اکا اعطا اولنمق جائز وسزاکوریلمز زیرا باب مذکورده بیان
ایلدیك که ثلث فی سبیل الله البته صدقه در ومحل صدقه انجق فقرا اولوب اغنیا اولمدیغی نمایاندر
وحکم مذکوره حکم زکوة ونذور وصدقات اوضح برهاندر بنه دیرکه کذلك برکسنه صحتنده مالی فی سبیل الله
قیلسه لفظ مال جمیع اجناس امواله صرف اولنمغله کرکدرکه مالندن مقدار قوتی امساك وما عداسی جمیعا
تصدق ایدوب صکره کسب مال ایلدکده امساك ایلدیکی قوتك مثلنی تصدق ایلیه لکن مؤلف مصیب الاجتهاد
کتاب الهبه ده ذکر وایراد ایلمشدرکه برکسنه مالی فی المساکین صدقة دیوب جمیع مالنی مساکینه تصدق ایلملکی
نذر ایلدکده لفظ مال اموال زکوته صرف اولنمغله اول کسنه اوزره انجق نقود وسوائم وسائر اموال تجارتدن
زکوتی واجب اولان اموالنی تصدقی واجب اولور یوقسه رقیق وعقارنده تصدقی مستوجب اولماز
وعلماء اسلاف تعارض مذکوری دفعنده اختلاف ایدوب بعضیلری دیدیلرکه بو محلده ذکر ایلدیکی
جوابی موجب قیاس اوزره بنا ایدوب کتاب الهبه ده ذکر ایلدیکی جوابی استحسان اوزره ابتنا قیلمشدر
وبعضیلری دیدیلرکه اختلاف جواب هر کتابده موضوع مسئله کتاب آخره مخالف اولمقدن صورتیاب اولمشدر
زیرا کتاب الهبه ده وضع مسئله یی اذا قال الرجل مالی صدقة فی المساکین عنواننه تخصیص ایتمشدرکه
آنده ناذر لفظ صدقه اوزره تنصیص ایلمشدر ولفظ مال عند ایجاب الصدقه ذکر وایراد اولندقده انکله
انجق مال زکوة قصد واراده اولنور قال الله تعالی خذ من اموالهم صدقة وبو آیت کریمه ده اموالدن
مراد انجق اموال صدقه در وبو کتابنده وضع مسئله یی اذا قال الرجل مالی فی سبیل الله عنواننی اوزره
تصحیح ایتمشدرکه آنده ناذر لفظ صدقه یی ذکر وتصریح ایتمشدر وبو مثللو نذر وایجاب ایچون کتاب الهبه ده
مقیس علیه اوله جق براصل وسند منکشف اولمدیغندن آنده لفظ مال همان اوزرینه اسم مال اطلاق اولنان
جمیع اجناسه منصرف قیلنور وبعضیلری دیدیلرکه بین المسئلتین واقع اولان تخالف جواب مسئلتینده اولیوب
بلکه اصل روایت مسئلتینده درکه بو کتابده اولان روایتك وجهی اولدرکه ناذر مالی فی سبیل الله دیمکله
ایجاب ونذری مالنه مضاف قیلمشدر ولفظ مال رقیق وعقار مثللو مال زکوتك غیریلرینه دخی اطلاق اولنمغله
اوزرینه اسم مال اطلاق اولنان جمیع اجناسه ظاهر الانصراف اولور قال علیه السلام من ترك مالا فلورثته
زیرا بو حدیث شریفده لفظ مال میتدن جمیع اجناسه ظاهر الاشتمالدر کذلك برکسنه اوصیت بثلث مالی
لفلان اوالمساکین دیو وصیت قیلسه موصی له مال میتدن جمیع اجناسك ثلثنه کسب اهلیت ایدر واسم مال
جمیع اجناسه شامل اولدقده نذر وایجابی دخی جمله سنه متناول اولمغله جمیع ماله وجوب تصدق حاصل اولور
وکتاب الهبه ده بولنان روایتك وجهی اولدرکه ناذر مالی صدقة فی المساکین دیمکله ایجاب ونذری
صدقهٔ مالنه مضاف قیلمشدر وبو بابده عبدك ایجابی الله تعالینك مال عبادنده صدقه یی ایجابنه قیاس اولنوب
ایجاب الهی مال زکوته صرف اولندیغی کبی بودخی مال زکوته منصرف ومنضاف قیلنور مترجم فقیر دیرکه
بحث مذکور باب ما یصدق فیه المستأمن بعده باب الشروط فی الموادعه اثنالرنده مرور ایلمشدر وموضعین
مرقومینه نظر ایله فهم اولنورکه بو محلده دفع تعارض ایچون ذکر اولنان اقوال ثلثه دن قول اول مختار ومعمولدر
انتهی وبیلك کرکدرکه بو کتابده واقع اولان روایت اوزره مسئلهٔ مزبوره ده مالندن مقدار قوتی امساك ایدر
دیو وارد اولمشدر وجهی اولدرکه مقدار قوتی امساك ایتمسه محتاج سؤال اوله جغی درکاردر وانسان نفسنی
ذل سؤاله عرض ایلمك جائز اولمدیغی آشکاردر وهم جمیع مالنی تصدق ایتدکده البته مال غیردن تناولی حلال اولور
پس مال نفسندن تناولی اولی ایدوکی بی جدالدر لکن صکره دن کسب مال ایلدکده امساك ایلدیکی قوتك

مثلنی

مثلنی تصدق ایتمك اقتضا ایدرکه مقدار مذکوری دخی تصدق واجب اولوب مال فقرا اولمشیکن نفسنه صرفله
اتلاف ایتمکله اوزرنده دین واجب القضا اولمشدر ومشایخ اسلاف امساك ایده جکی مقدار قوتده اختلاف
ایلدیلر لکن مؤلف مقادیرشناس رفع الله درجته فوق درجات الناس دیرکه اکر ناذر مرقوم زارع ایسه برسنه لك
قوتی امساك ایدرکه یدی قوت جدیده واصل اولمق انجق برسنه دن صکره اوله جغی ظاهر حالیدر واکر
تاجر ایسه برآیلق قوتنی امساك ایدرکه تاجر البته ربحندن اکل ایدوب کل یوم دخی نائل ربح اوله میوب انجق
نائل ربح اولمامق اوزره شهر کامل دخی منقضی اولمیه جغی ظاهر احوالیدر واکر غیر ایچون عامل ایسه
اوچ کونلك قوتنی امساك ایدرکه بعض ایامده معطل قالمق محتمل ایسه ده تعطیلی اوچ کونی تجاوز ایتمك
غائب احتمالیدر اما تصریح لفظ جمیعله جمیع ما املك فی المساکین صدقة فی سبیل الله دیمش اولسه آنده
ایکی روایت واردر روایت واحده ده اوزرینه مالك اولدیغی جمیع اجناس مالنی تصدق واجب اولور وروایت
اخراده کتاب الهبه ده وارد اولان روایت اوزره انجق اموال زکوته صرف اولنور ووجهی قریبا ذکر اولندی
بوصورتده دخی مالنی فی سبیل الله غزا ایلین محتاجینه اعطا ایدرکه وجهی ذکر اولندی اما اهل غزا اولمیان
مساکینه دخی اعطا ایلسه جائزدرکه آنلره تصدق دخی طاعتدر وبر قریبا باب مرقومده ذکر ایلدیك که
هر طاعت البته فی سبیل الله در لکن اول کسنه بو نذرینی تنفیذ ایتمدین فوت اولورسه جمیع مالی ورثه سنه
میراث قیلنور وورثه اوزره مالندن برشیئ تصدق واجب اولماز مکرکه رضالریله تصدق ایده لر زیرا صدقهٔ منذوره
زکوة مفروضه دن اقوی دکل ایکن برکسنه زکوة مفروضه یی ادا ایتمدین فوت اولدقده زکوتی موتی ایله ساقط
اولوب ترکه سنده دین واجب اولماز ایکن صدقهٔ منذوره ده اولمامق بطریق الاولی در بونده معنای فقهی
اولدرکه صدقه یی تنفیذ ایله مقبوض فقیر اولمدقجه ملك فقیر اولمدیغندن البته ملك میت اوزره باقی قالمغله ورثه سی
اکا بطریق الارث مالك اولورلر وکندو ماللرندن نذر مورثلرین تنفیذا ایلمك اوزرلرینه واجب اولماز بنه دیرکه برکسنه
حین وفاتنده اغزوا عنی غزوة دیمکله بندن غزوه واحده ایله غزا ایتدیریکز دیوب یاخود ثلث ایله اغزوا عنی بثلث مالی
دیمکله بندن ثلث مالم ایله غزا ایتدیریکز دیو وصیت ایلسه صورت اولیده مقدار مال وصیتی تعیین ایتمدیکندن
کرکدرکه مالندن انجق برشخصه انجق برکره غزا ایده جك مقداری نفقه نك اقل وادناسنی اعطا ایده لر
وشخص مذکور اول نفقه یه مالك اولمیوب همان آنکله غزا ایلیه زیرا وصیتنده اغزوا عنی دیمکله بندن غزا
ایتدیریکز دیمشدر وآندن غزا انجق کندو مالی ایله غزاده حاصل اولمغله مالنی غزاده انفاق ایلمك لازمدرکه
اکا نفقهٔ غزانك ثوابی واصل اوله حال آنکه شخص مذکور اول نفقه یه مالك اولدقده غزاسی نفسندن اولوب
طرف موصیدن اولماز کورمزمیسنکه برکسنه احجوا عنی رجلا حجة من مالی دیمکله بندن برشخصی مالمدن
برکره حج ایتدیریکز دیو وصیت ایتمکله برکسنه یه نفقهٔ حج اعطا اولندقده اول کسنه اول نفقه یه مالك اولمیوب
انجق طریق حجده صرف وانفاقنه مالك اولورتاکه حجی طرف موصیدن واقع اوله پس ما نحن فیه دخی آنك
کبیدر ونفقهٔ مزبوره ده اقل وادنی واجب اولمقده حکمت اولدرکه تقدیر مذکور اوزره ملك موصیده انجق
مقدار اقل وادنی قالوب زیاده سی ملك ورثه یه انتقال ایلمشدر وموصیدن مال ورثه ایله غزا اولنماز کورمزمیسنکه
وجه مشروح اوزره حجله وصیتنده دخی آندن حج ایلین کسنه یه نفقات حجك اقل وادناسی اعطا اولنور بودخی
آنك کبیدر وشخص مذکور اول نفقه دن اهل وعیالنه برنسنه صرف ایتمیوب انجق طریق غزاده نفسنه صرف
ایلمك لازمدر زیرا اول نفقه یه مالك اولمامشدرکه دیلدیکی محله صرف ایلیه بلکه انجق موصیدن غزا ایله انفاقنه
مأمور اولمغله محل آخره انفاقی جائز کوریلمز نظیری شول غیردن حج ایلین کسنه درکه نفقهٔ حجه مالك اولمدیغندن
آنی انجق طریق حجده نفسی اوزره انفاق ایدر بودخی آنك کبیدر بنه دیرکه شخص مذکور نفقهٔ مزبوره یی
نفسی اوزره غزا ایچون ذهابنده انفاق مشروع اولدیغی کبی بلده سنه عودتنده وبر موضعده اقامتنده دخی
انفاقی مشروعدر زیرا غازی ذهابه محتاج اولدیغی کبی رجوع واقامته دخی محتاج اولمغله آنلرك نفقه لری دخی
نفقهٔ غزادن ایدوکی بی لجاجدر کورمزمیسنکه غیردن حج ایلین کسنه نفقهٔ حجی ذهاب ورجوع واقامتنده
انفاق ایدر بودخی آنك کبیدر لکن اول نفقه دن فضله قالورسه آنی ورثه یه رد ایدر زیرا قبضله اکا مالك اولمیوب
انجق نفقهٔ غزا ایچون صرفنه مالك ایکن امر غزا دخی منقضی اولوب مال مزبور انجق فضلهٔ مال میت اولمغله
ورثه یه رد اولنور کورمزمیسنکه غیردن حج ایلین دخی فضلهٔ نفقهٔ حجی ورثهٔ محجوج عنهه رد ایدر بودخی آنك کبیدر
مکر ورثه اکا رضالریله تملیك ایده لر اول بابده اول فضله یه مالك اولور اما صورت ثانیه ده مقدار مال وصیتی ثلثله

تعیین ایلدیکندن کرکدرکه ثلث مالنی فی سبیل الله طرف موصیدن غزا ایدنلره اعطا ونفقه لرندن بشقه آنلر ایچون فرسلر دخی اشترا ایده لر زیرا بوصورتده جمیع ثلثنی نفقهٔ غزو ایچون وصیت ایتمکله بالتمام اکا صرف اولنوب امرغزا دخی انجق افراسله منتظم اولمغله افراس دخی اشترا اولنور کورمز میسنکه ثلث مالنی حج ایچون وصیت ایلدکده حج ایلین کسنه راکب اولمق ایچون بردوه اشترا اولنور زیرا سفرحج انجق دوه ایله قطع اولنور بودخی آنک کبیدر اماصورت اولی بشقه درکه آنده غزوهٔ واحده ایله وصیت ایتمش اولمغله انجق وجه مشروح اوزره نفقهٔ غزوهٔ واحده اعطا اولنور بوندنصکره ثلث مرقوم طرف موصیدن غزا ایلینلره سنهٔ واحده ده بالتمام اعطا وایفا اولنور که معنای مذکور تنفیذ وصیتده وتحصیل مراد موصیده اسرع واوفی در وحکم مذکورده غزا حکم حج ایله علی سوادر واول غازیلر دخی غزادن عودت ایتدکلرنده اول مالدن یدلرنده موجود اولنلری وصی یه رد وایصال اول دخی اول بقیه ایله قوم آخری غزا ایچون بعث وارسال ایدوب ثلث مذکوردن هیچ نسنه قالمینجه دک بومعامله یی استعمال ایدر زیرا بیان مشروح اوزره بوثلث امرغزاده اتمام اولنمق لازم اولمغله باقیسی دخی امرغزایه صرفله افنا اولنمق واجب ومتحتمدر حتی نفقه دن افراسدن غیری نسنه قالمادقده افراس مزبوره بیع اولنوب ثمنلری ماشیا غزا ایلینلره دفع اولنور زیرا افراس مذکوره ثلثندن اشترا اولنمغله ثمنلری ینه مصرف ثلثه صرف واجرا اولنور بونلرک دخی بعد الغزاء یدلرنده نفقه لرندن بقیه قالورسه بونلردخی وصی یه رد ایدوب وصی دخی اول بقیه ایله طرف موصیدن غزا ایتدرمکه جهد ایدر ینه دیرکه مسئلهٔ مذکوره ده لازمدرکه وصی طرف موصیدن غزا ایلین کسنه یی همان منزل موصیدن ارسال ایلیه زیرا موصی بنفسه غزا ایتسه ایدی البته کندو منزلندن غزا ایدر ایدی پس نائبی دخی بویله در کورمز میسنکه غیردن حج ایلین کسنه البته منزل محجوج عنه دن حج ایدر بودخی آنک کبیدر اما ثلث مرقومدن امرغزایه صرف اولندقدن صکره بقیه قالوب اول بقیه منزل موصیدن اخراج اولنه جق غازینک نفقه سنه وفا ایلسه کرکدرکه وصی اول بقیه یی نفقه سنه کفایت ایده جک محلدن غزا ایلین غازی یه اعطا وایفا ایلیه نته کیم حجده وصیت بویله در ینه دیرکه برکسنه ثلث مالنی فی سبیل الله وصیت ایلسه کرکدرکه وصی اول ثلثدن ورثه دن برفرده محتاج ایسه ده نسنه اعطاسنه جرأت ایلمیه زیرا اعطا ایلسه موصی اکا وصیت ایتمش اولور حال آنکه وارث ایچون وصیتده جواز وصحت یوقدر لکن ورثه بالجمله کبار اولوب ایچلرندن بعض محتاجینه ثلثدن اعطاده مجیز اولورلرسه بوصورتده اعطاء وصی تجویز اولنور زیرا وارث ایچون وصیت تجویز اولنمامق انجق حق ورثه یه رعایت ایچون اولوب جمله سی مجیز اولدقده حق نفسلرین ابطال ایتمش اولملریله وصیت مزبوره تجویز واکمال اولنور واکر وصی محتاج اولوب اول ثلثدن اخذ ایدوب آنکله فی سبیل الله غزا ایلسه وارث دکل ایسه جائز وسزا کوریلور زیرا موصینک اوصیت بثلثی فی سبیل الله قولنده اول ثلثدن وصی اخذ ایتموب انجق غیره تملیک ایتمکله امری منعدم بلکه ضعه حیث شئت قولی کبی وصی دیلدیکی وجه اوزره فی سبیل الله صرفله امری مستلزمدر وقول ثانیده وصی اول ثلثی نفسنه وغیره وضع ایتمکه قادر اولدیغی کبی قول اولده دخی مقتدر در بوصورتده ورثه وصینک بووضعنه رضا ویرمزلرسه ده آنلره اعتبار اولنماز که ورثه نک ثلثده حقلری ومدخللری اولمیوب اول بابده رأی وتدبیر انجق وصی یه موکول اولمغله ورثه نک اخذا جانبده رضا وعدم رضالری مطمح انظار اولمدیغی کبی بونده دخی مطمح انظار اولماز کذلک وصی اول ثلثدن اوغلنه وباباسنه وعبد مکاتبنه ویروب غزا ایتدرسه ینه جائز وسزا کوریلور که نفسنه صرفی صحیح اولدقده بونلره صرفی بطریق الاولی تصحیح اولنور واکر قن اولان عبدینه اعطا ایدرسه نظر اولنور اکر مولاسی اولان وصی فقیر ومحتاج ایسه بودخی جائز ومناسب کوریلور واکر غنی ایسه جائز کوریلیوب ضمان مالی دخی مستوجب اولور زیرا عبدینه صرفی نفسنه صرفی ایله برابردر که اول ماله عبدی مالک اولمیوب انجق نفسی مالک اولمق مقرردر ونفسنه صرفی فقیر اولدقده جائز وغنی اولدقده غیر جائز اولدیغی کبی عبدینه صرفی دخی بوتفصیل اوزره معتبر قیلنور واکر برغنی اول ثلثدن اخذه طالب اولوب وصی دخی غناسنی بیلمکله اعطا ایلسه عند ابی حنیفه ومحمد رحمة الله تعالی علیهما اعطاسی نافذ اولوب وصینک عهده دن خروجی رونما اولور اما عند ابی یوسف رحمه الله تعالی اعطاسی نافذ اولماز زیرا زکوة مالنی برغنی یه غناسنی بیلمکله اعطا ایلدکده اعطاسی عند ابی حنیفة ومحمد رحمة الله تعالی علیهما نافذ وعند ابی یوسف رحمه الله تعالی غیر نافذدر پس صدقهٔ وصیت دخی بویله در سؤال اولنورسه که اعطاء وصی انجق امر میت اوزره مبنی اولوب میت دخی انجق فقرایه اعطا ایله امر ایتمشیکن اغنیا یه اعطاسی خلاف امر

مسئلهٔ مزبوره ده منزلدن مراد انجق بلده سیدر نفس خانه سی دکلدر وکتب فقهیه ده بسط وبیان اولنمشدر

مطلب لیس للوارثان یاخذ من الوصیة شیئا

اوزره حادث وطرف میتدن نافذ اولمامغه باعثدر جوابنده دیرزکه معن بن یزید السلمی رضی الله تعالی عنهما باباسینک زکوة مالنی باباسینک وکیلندن اخذ ایلدی حال آنکه باباسی آخره اعطاسنی قصد ایتمشیدی حتی ما یابک اردت بها یعنی بن اول زکوتله سنی مراد ایتموب آخری مراد ایتمشیدم دیدی بویله ایکن رسول الله صلی الله علیه وسلم اخذینه مجیز اولوب یا یزیدلک مانویت یعنی یا یزید سنک ایچون نیت ایلدیککک فضیلت حاصلدر قول شریفلرنده اعطاء مذکوری تجویز بیوردیلر وحدیث مذکوردن ثابت اولمشدرکه وکیل ووصی حکم مذکورده صاحب المال ایله مساویدر واکر میت کندو طرفندن مالی ایله فی سبیل الله برکره غزا ایتدیرلمکله وصیت ایتمش اولوب بعض ورثه سی طرف میتدن اول غزانی ادایه عزیمت قیلسه اولبابده سائر ورثه سی مجیز اولمدقجه آنک غزاسی تجویز اولنماز زیرا وارث اداء غزا ایچون مال میتدن اخذ ایلدیکی عینه مالک اولمازسه ده آنکله انتفاع ایده جکی مجزومدر ووارث مرض مورثده مورثدن میراثندن غیری ایله انتفاعدن محجور ایدوکی معلومدر امابعد موت المورث ورثه سی کبار اولوب ایچلرندن بروارث طرف میتدن غزا ایتمکه مجیز اولورلرسه اولبابده غزاسی تجویز اولنور که منعی انجق حق ورثه یه رعایت اوزره مبنی اولوب اجازتلرنده حقلری ساقط ومنتهی اولمشدر وبوصورتده دخی بعد الغزاء فضل نفقه تحلیته رد والقا اولنوب انجق وارث مرقوم غنی اولسه دخی طرف مورثدن غزاسی تنفیذ وابقا اولنور اما ثلث مالی وصیة فی سبیل الله دیمش اولسه حکم مسئله بشقه درکه آنده وارث غنی اولدقده جمیع ورثه مجیز اولسه لر دخی مال وصیتله طرف موصیدن غزاسی تجویز اولنماز که مال وصیت انجق علی وجه الصدقه اعطا اولنوب محل صدقه دخی انجق فقرا ایکن غنی اجازت ورثه ایله محل صدقه اولمیه جغی بی مرادر اما طرف میتدن غزا ایچون اعطا اولنان مال علی وجه التملک اعطا اولنمایوب انجق علی وجه الاباحة اعطا اولنور واباحه ده غنی وفقیر علی سوادر دلیلی شول سقایهٔ موقوفه لردرکه آنلردن شرب مافقیر ایچون جائز کوریلدیکی کبی غنی ایچون دخی جائز کوریلور کورمز میسنکه طرف میتدن غزاده فضل نفقه ورثه یه رد اولنوب ثلثی فی سبیل الله وصیتده رد اولنماز وبوفرق وتفصیل ذکر ایلدیکیمز مدعایه ادل دلیلدر لکن مسئلهٔ غزاده وارث قبل اجازة الورثة طرف میتدن مال میتله غزا ایدوب عودت ایتدکدنصکره ورثه واقف اولملریله اجازت وامضا ایلسه لر ینه فعلی جائز اولمیوب بلکه نفقه یی ضامن ومیتدن غزوهٔ اخری ایله غزایی موجب ومتضمن اولور زیرا اجازت انجق امر موقوف اوزره وارد اولوب غزوهٔ وارث دخی نفس وارثدن نافذ وغیر موقوف اولمغله اکا حکم اجازت مصروف قیلنماز کذلک ورثه ده وارث صغیر بولنسه ینه غزوهٔ وارث جائز اولماز که اجازت صغیر منعدم وغیر معتبر ایدوکی متمیزدر وصغیر مزبور کبیر اولدقدنصکره مجیز اولسه دخی غزوهٔ وارث جوازه منقلب اولماز که بیان مشروح اوزره غزوهٔ وارث موقوفه اولمادیغندن اوزرینه اجازت اصلا وارد ومترتب اولماز کذلک میت ذکر ثلث ایتمیوب مالنی فی سبیل الله وصیت ایلسه ینه ورثه دن برفرده اول وصیتدن نسنه اعطا اولنماز مکرکه جمیع ورثه اجازت ایده لر زیرا اعطا اولنسه علی وجه الوصیة اعطا اولنور حال آنکه وارث ایچون وصیت غیر جائزدر مکرکه ورثه اجازت وامضا ایده لر واکر میت کندو طرفندن مالی ایله برکره غزا ایتدرمکله وصیت ایتمکله وارث اولمیان وصیسی اول غزوه یی ادا ایلسه تنفیذ وامضا اولنور زیرا لفظ وصیتده وصی یی بالنفس تنفیذ وصیتدن اخراجه دلیل ظاهر بولنمغله ضعه حیث شئت دیوب دیلدیکی موضعه وضعنده رخصت ویردیکی صورت کبی وصی کندو نفسنه صرفه دخی قادر اولور غایة الامر بودخی فضل نفقه یی ورثه یه رد ایدر ینه دیرکه میت کندو طرفندن برکره غزا ایتدیرمکله وصیت ایلدکده وصیسی برکیمسنه یی طرف میتدن مجرد سرحدده مرابط ومحافظ اولوب ارض اعدایه هیچ داخل اولمامق اوزره ارسال ایلسه بودخی تجویز واکمال اولنور که رباط دخی غزادن عد اولنمغله اول کمسنه یی غزا ایچون ارض اعدایه ادخال ایتمش کبی اولور بوصورتده ورثه انجق یوم واحدده رباط اوزره ارسالنی مراد ایدوب وصی دخی قرق کون رباط اوزره ارسالنی اراده وایراد ایلسه اولبابده قاضی ادنی الرباط اولان اوچ کونده رباط اوزره ارسالنه اجازتله دفع نزاعلرینه اجتهاد ایدر زیرا وصیت مزبوره اوزره واجب اولان انجق رباط اولوب وارسال اولنان مرابطده بعد العودة نفقهٔ باقیه میراث ورثه اوله جغی امر مقطوع اولمغله خلافنه یقین اولنمادقجه ترکه دن برنسنه دن قطع حقلری مشروع اولماز وادنی الرباط انجق ایام ثلثه ایله تقدیر اولنور که ایام ثلثه مدت سفر ومدت خیار کبی شرعده وارد اولان تقادیرده اقل مقادیردر وهم انسان برایکی ساعت رباطله مرابط تسمیه اولنمایوب برقاج ایام رباطله مرابط تسمیه اولنمغله کرکدرکه طرف میتدن

مطلب الرباط فی حکم الغزو

مطلب اقل الرباط ثلثة ایام

مرابط اولمقده اوزرینه لفظ ایام اطلاق اولنه جق مرتبه سی ایجاب وتوقیفه اولنه وایام ثلثه لفظ ایامك
اقل مسماسی اولمغله ایام ثلثه ده رباطی واجب اولورتا که معنای مذکوره رعایتی مستوجب اوله وهم
فضل رباطده وارد اولان احادیث وآثار تعدد واختلاف اوزره اولوب رسول الله صلی الله تعالی
علیه وسلم حضرتلرندن من رابط یوما فی سبیل الله کان کصیام العمر وقیامه لفظ شریفی یاخود
بو لفظ شریفك معنای منیفی روایت اولندی کذلك من رابط اربعین یوما کان له کذا وکذا دخی روایت
اولندی کذلك من رابط ثلثة ایام کان له کذا دخی روایت اولندی پس وارث ووصی عدد ایام رباطده اختلاف
ایتدکلرنده کرکدر که اوسط اعدادی اختیار ایله رفع خلاف اولنه وبو بابده اوسط اعداد ایام ثلثه درکه اکثر اولان
اربعیندن اقل واقل اولان واحددن اکثردر پس آنکله حکم وقضاده خیر الامور اوساطها حدیث شریفی ایله
عمل امر مقرردر لکن مسئلهٔ مزبوره ده طرفندن برکره غزا ایتدرمکله وصیت ایلین میت اهل رباطده داخل
ومنزل ومسکنی سرحدده حاصل اولمش اولسه آنك طرفندن غزا ایلین کمسنه ارض اعدایه دخول ایتمیوب
مجرد سرحدده مرابط اولمق اگرچه حکم قیاسده جائز وکافیدر اما حکم استحسانده ارض عدویه دخول الله
طرف میتدن غزا ایتمدکجه باطل وغیر وافیدر اگرچه وجه قیاس قریبار باط دخی غزادن عد اولنور دیو بیان
ایلدیکمز اساسدر که توجیه مذکور اوزره تنفیذ وصیت مزبوره ده برکمسنه ارض عدویه هیچ دخول ایتمدین
سرحدده مرابط اولمق جائز اوله جغی بی التباسدر ومنزل موصی موضع رباطك غیریده بولندقده جائز وکافی اولق
موضع رباطده بولندقده دخی جواز وکفایتنه دلیل وافیدر اما وجه استحسان اولدر که میت مزبور طرفندن برکره
غزا ایتدرمکله وصیت ایتمکله ورثه سی اوزره لازمدر که اسم غزا ایله تسمیه یه مستحق اولان برفعلی اتیان ایتدرمکده
دامن درمیان اوله لرحال آنکه انسان کندو بلده سنده ومنزلنده مرابط اولمغله هنوز ارض اعدایه دخول ایتمدین
عرف ناسده اکا غازی تسمیه اولنمادیغندن طرفندن غزا ایلین کمسنه دخی هنوز ارض اعدایه دخول ایتمدین
غازی تسمیه اولنمامغله تنفیذ وصیتده جائز وکافی اولماز اما انسان کندو بلده سندن بلدهٔ اخرایه سفر بله
آنده مرابط اولد قده عرف ناسده اکا غازی تسمیه اولندیغندن طرفندن غزا ایلین کمسنه دخی رباط مذکوره
سفرنده غازی تسمیه اولنمغله تنفیذ وصیتده معتبر ووافی کوریلور وهم موصینك منزلی موضع رباطده اولمیوب
امصار مسلمیندن برمصر ایچنده بولندقده البته موصی هم رباط اوزره وهم ارض عدویه دخول الله مجاهدهٔ
کفار اوزره متحسر اولمغله وصیتنی غزادن هم نوع رباط وهم نوع جهاد اوزره صرف ایلمك متیسر اولدیغندن
طرفندن هم رباطله وهم ارض عدویه دخول وجهاد ایله تنفیذ وصیتی متقرر اولور اما منزلی موضع رباطده
بولندقده عند الموت فی الاصل فائت اولان جهاده تحسری شمدی موتی ایله فائت اوله جق رباطه تحسرندن
اکثر اولمغله وصیتی رباطله اولمیوب جهاد ایله اولدیغی اظهر اولدیغندن طرفندن جهاد اولنمدجه تنفیذ وصیتی
غیر میسردر نظیری اولدر که آفاقی ایچون مکه ده اشتغال طواف صلوة نفلدن افضلدر که آنك مکه دن خروجله
فائت اوله جق طوافه تحسری اکثر واکملدر زیرا اداء صلوة خارج مکه ده دخی ممکن اما اشتغال طواف انجق
مکه ده ممکن اولمغله اهم اموری طواف ایدوکی متعین وحقنده شغل طواف اولی ایدوکی متبیندر اما مکینك
اهمال وتأخیر ایله فائت اوله جق طوافه تحسری اقلدر که آنك ایچون اشتغال طواف هر وقتده اسهلدر
حال آنکه صلوة صاحب شان عظیم وموجب اجر کریم اولمغله آنکله اشتغالی افضلدر پس ما نحن فیه دخی
آنك کبیدر واگر میت ثلث مالی ایله طرفندن بلا تعیین العدد غزا ایتدرمکله وصیت ایلدکده وصیسی اول ثلثی
قرق کیجه یاخود دخی اکثر سرحدده رباط ایده جك برکمسنه یه یاخود جهاد ایچون دار الحربه دخول ایده جك
برکمسنه یه اعطاسنی اختیار ایلسه اولبابده ورثه رضا ویرمزلرسه ده رأی وصی اوزره تنفیذ واختیاری بزم عندمزده
جائز وسزاواردر زیرا بوصورتده جمیع ثلثك مصرفی فقرا اولوب ایچندن ورثه یه هیچ نسنه راجع اولمامغله
ورثه نك آنده رأی وتدبیرلری نافع اولمدیغندن وصی ایچون اجرای رأیی جائز وواسع کوریلور اما ثلثله طرفندن
تعیین عدد ایله مثلا برکره غزا ایتدرمکله وصیتی بشقه درکه آنده تمام ثلث جهاده صرف اولنمق غیر لازمدر
کورمزمیسنکه فضل نفقه یی ورثه اوزره ردی مستلزمدر بناء علیه بو بابده رأی وتدبیرلری نافعدر تا که
میراثده بولنسان حقلری منقطع اولمیه واگر میت ثلث مالنی فی سبیل الله وصیت ایدوب وصی ایستدیکی محله وضع
ایلسون دیو تصریح رخصت ایلدکده وصی اول ثلثی نفسنه یاخود باباسنه یا اوغلنه یا غیریلرینه وضع
وتعیین ایلسه اگر محتاجین ایسه لر بو وضع وتعیینی ابقا وتمکین اولنور زیرا میت تصریح رخصت ایتمدکده

مطلب الطواف بمکة افضل من الصلوة للآفاقی

وصیتك بو وضعی صحیح ایکن تصریح رخصت ایدوب تدبیر وصیتی علی العموم اکا تفویض ایلدکده بطریق الاولی
تصحیح اولنور اما اول ثلثی غناسنی بیلدیکی برغنی یه اعطا ایلسه بو اعطاسی تجویز وابقا اولنماز زیرا باب مرقومده
بیانمز اوزره فی سبیل الله وصیت اولنان مال البته صدقه اولوب محل صدقه دخی انجق فقرا اولمغله موصی
وصی یه ثلث مالنی انجق فقرادن دیلدیکك محله وضع قبل دیو انها ایتمش اولور بو جهتله غنی مرقومه اعطاسی
صحیح اولمدیغندن اکا عن اصل اعطا ایتمامش کبی اولور وعن اصل هیچ کمسنه یه اعطا ایتمش اولدقده فقرادن
دیلدکلرینه اعطا ایدر ایدی بوصورتده دخی فقرادن دیلدکلرینه صرف واعطا ایدر لکن اول بابده ورثه
اظهار نزاع ایلمیوب وصی اول ثلثی اغنیایه وضع ایتمکله وصیت باطله اولمشدر شمدی بزآنی اخذ ومیراثمزده
ادخال ایده رز دیسه لر بو نزاعلری استماع اولنماز زیرا وصی مال ثلثی اغنیایه وضع ایلدکده انجق امر موصی یه
مخالفت ایتمش اولور وامر وصی یه مخالفتله نه وصی وصایتدن ونه مال حکم وصیتدن خارج اولمامغله همان
اول مالی فقرایه وضعه مبادرت ایدر کذلك وصی اول ثلثی اغنیادن اولان بعض ورثه یه اعطا ایلسه بو اعطاسی
دخی تجویز وابقا اولنمیوب بلکه فقرادن دیلدیکی محله وضع ایلمك وصی اوزره ایجاب وامضا اولنور زیرا غنی
اجنبی یه وضعی جائز اولمدقده غنی وارثه وضعی جائز اولمامق بالاولویة ظاهر ومتمیزدر اما فقرادن اولان
بعض ورثه یه آنکله فی سبیل الله غزا ایتمك ایچون اعطا ایتمش اولسه کرکدر که سائر ورثه دن استخبار ایله
وصیتك بو وضعی مجیز اولور میسز دیو استفسار اولنه اگر مجیز اولورلرسه وضع وصی تصحیح اولنور که
وارث فقیر محل صدقه ایکن عدم جوازه باعث انجق مأخوذی وصیت وکندو وارث بولنمق اولوب
وارث ایچون وصیت دخی اجازت ورثه ایله صحیح اولور واگر مجیز اولمازلرسه مال مزبور حکم میراثه
راجع اولوب وصی ایچون صکره اول مالی اجنبی یه اعطاسی جائز وواسع کوریلمز اما مسئلهٔ متقدمه بشقه درکه
وصی غنی اجنبی یه اعطا ایلدکدن صکره فقیر آخره اعطاسی جائز وسزا کوریلور بو بابده معنای فارق اولدرکه
میتك ثلثی فی سبیل الله قولی انجق محتاجینه وضعنی مقتضی اولمغله وصی اغنیایه وضع ایتدکده امر موصی یه
مخالف وفقرایه وضع ایتدکده امر موصی یه موافقدر واغنیایه وضعله مخالفتده وضع مخالفی فی حکم العدم اولمغله
مجددا فقرایه وضعله موافقت امری آساندر اما فقیره وضعله موافقتده اول فقیر وارثی دخی اولسه ینه میته
مخالف اولمامغله وصیتك وارث فقیره وضعی میتك بالنفس اکا وضعی ایله یکسان دروموت بالنفس وضع
ایتمش اولسه البته وارث ایچون وصیت اولوب ورثه مجیز اولمدقده میراثه منقلب اولدیغی کبی مانحن فیهده دخی
میراثه منقلب قیلنور واگر میت فرسنی یاخود سلاحنی فی سبیل الله حبسله یاخود مصحفنی قرأت قرآن ایدنلر ایچون
یاخود دارینی اهل غزا ساکن اولوب یاخود ایجار اولنوب حاصل اولان اجرتی فی سبیل الله صرف اولنمق ایچون
یاخود ارضی زرع اولنوب غله سی فی سبیل الله صرف اولنمق ایچون یاخود عبدینی فی سبیل الله غزا ایتمك ایچون
یاخود اهل غزایه خدمت ایچون یاخود ایجار اولنوب غله سی فی سبیل الله تقسیم اولنمق ایچون یاخود بونلردن
غیری عبدینی مجال ایچون معبود ذو الجلاله سبب تقرب اولان برشیئی بعض وجوه قربت ایچون حبسله کذلك
بالطه وکسر وبیل وتجره وسفره مثللو نسنه لرینی حبسله وصیت ایلسه عند محمد رحمه الله تعالی بو وصیتی
جائز اولمغله جمله سی ثلثدن تنفیذ وتمشیت اولنور وعند ابی یوسف رحمه الله تعالی بو مذکوراتدن دار وعقارده
حبسی جائز ومقبول ومنقولاتدن کراع وسلاحك غیریلرنده باطل ونامعقولدر وعند ابی حنیفة رضی الله عنه
منقول وغیر منقولده حبسی باطل اولوب انجق غله سنده جائز ومعتبردرکه مثلا عبدو دار واراضینك غله سنی
فی سبیل الله وصیت ایلدکده وصیتی جائز کوریلوب غله سی فی سبیل الله فقرایه اعطا اولنمق مقرردر وجه اختلاف
اولدرکه امام محمد رحمه الله تعالی وقفده معنای قربت بولنمغله آنی انسانك حیاتنده ومماتندن صکره مجیز
اولدیغندن معنای قربتی متضمن اولان فی سبیل الله حبسی اشیاء مرقومه ده دخی تجویز ایلمشدر وحکم مذکوره
دلیل شول روایت اولنان اثر جلیلدرکه حضرت حفصه رضی الله تعالی عنها برمصحفنی حبس وتسبیل ایلمشدر
وامام ابو یوسف رحمه الله تعالی عندنده مذهب مقبول انجق بطلان وقف منقول اولمغله عندنده منقولی
فی سبیل الله حبس دخی باطل ونامعقولدر حتی دیر ایدیکه مقتضای قیاس وقف اراضی دخی ملکی برفرده تملیك
ایتمکله تعطیلی متضمن اولدیغندن باطل وبی مساس اولمقدر انجق مساجده قربت تعلق ایدوب نفعی دخی
من حیث الثواب بزه عائد اولدیغندن شرع شریف مساجددن ملکیزی تعطیل ایتمکله بز دخی اکا مماثل
اولان اراضیده وقفی تجویز وتسجیل ایلدیك زیرا اراضی مساجد کبی باقیه ومتأبده اولمغله جنس مساجددندر

لكن اموال منقوله ده بعينها فقرايه تمليكله حاصل اولان قربتدن غيري الله تعالى آنده ايجاب قربت ايلديكنه
طلع اولمديغمزدن عبددن دخي تمليك عيندن غيري وجه اوزره ايجاب قربت جائز وواسع كوريلمز زيرا عبددن
ايجاب قربت انجق الله تعالى نك ايجابنه قياس اولنوب ايجاب آلهيده موجود اولان ايجاب عبدده دخي
اعتبار واستيناس اولنور امااوحنيفه رضي الله تعالى عنه حال حياتده وقف وحبسي مجيز اولمديغندن موتندنصكره
وصيتده دخي جائز كورميوب انجق شريعتده اصل مقبس عليهي بولنانلري تجويز ايلمشدر وغله ايله
وصيتك شريعتده اصل اصيلي بولنمغله بركسنه غلهء بستاني فقرايه صرفله وصيت ايلدكده آنده تمليك غله
بولنديغندن تجويز وتسجيل ايلمشدر كذلك ارض وعبيد ودارينك غله سي في سبيل الله صرف اولنمق ايچون
حبسي دخي تمليك غله يي متضمن اولمغله صحيحدركه غله اهل غزادن محتاجينه تصدق اولنوب اخذ ايلين
كسنه نك آنده كيفما يشاء تصرفي صحيح اولمق اوزره ملك صريحي اوله جقدر امادارك سكناسي وفرسك ركوبي
ومصحفك قرآتي وسلاحك تلبسي وعبدك خدمتي مثلو تمليك شيئي متضمن اولميوب مجرد عينله انتفاعي
مشتمل اولنلرحبسلري اقوام مجهولين ايچون واقع اولدقده شريعتده اصل مقبس عليهي بولنماديغندن جائز
وواسع كوريلمز زيرا خدمت عبديني قوم مجهولين ايچون وصيتي غير جائز وقوم معلومين ايچون وصيتي جائز
اولوب ما نحن فيهده دخي وصيتي قوم مجهولين ايچون اولمغله عدم جوازي ظاهر ومتميز اولور
بوبابده معناي فقهي اولدركه برنسنه ده تمليك عين بولنمادقجه صدقه دن تعداد اولنماز كورمزميسنكه
آنده غني وفقير داخل اولور بناء عليه قوم غير معينين ايچون واقع اولدقده جائز وواسع كوريلمز وبيلك كركدركه
بركسنه فرس حبسي في سبيل الله ركوب ايچون اخذ واستصحاب ايلسه آني محلنه رد وتسليم ايدنجه دك نفقه سي
اوزرينه ايجاب اولنور زيرا آنكله انتفاع ايلين انجق راكبدر ونفقه سي دخي انجق منتفع اوزره واجبدر كورمزميسنكه
خدمتي آخر ايچون وصيت اولنان عبدك نفقه سي موصى له بالخدمه اوزره اكا مدت خدمتنده واجبدر كه عبد ايله
انتفاعي وجوب نفقه سني موجبدر كذلك بركسنه اول فرسي حال حياتنده موصيدن استعاره ايتمش اولسه
البته نفقه سي مستعير اوزره واجب اولور ايدي پس موتندن صكره دخي اخذ ايلين غازي اوزره لازم ولازبدر
كذلك ثمدن في سبيل الله وقف اولنان سلاحي هركيم في سبيل الله استعمال ايچون اخذ واستصحاب ايدرسه
آني محلنه رد ايدنجيه دك حفظ واصلاحي اوزرينه ايجاب اولنور كه بيان مشروح اوزره نفع سلاحي محلنه رد
ايدنجيه دك احراز واجتلاب ايلمشدر حتى اول فرس وسلاحي اخذ ايلين محلنه رد ايلدكدنصكره آخري اخذ
واستصحاب ايلسه نفقه واصلاحي آخذ ثاني اوزره ايجاب اولنور واكر وصي اول فرس وسلاحي في سبيل الله اخذ
واستعمال ايلسه وارث دكل ايسه استعمالي تجويز واستكمال اولنور زيرا كلام موصيده وصيتك بالنفس مباشرت
وصيتدن خروجني موجب اوله جق نسنه منطوي اولمامغله وصيت مزبوره سي همان ضع فرسي وسلاحي
في سبيل الله حيث شئت قولي ايله مستوي اولور انجق وصي آنلري ورثهء ميتدن برفرده اعطا ايلمك جائز
وسزاوار اولماز مكر جميع ورثه كبار اولوب رضالري آشكار اوله زيرا اعطاء مزبور وارث ايچون منفعتله وصيتي
متضمن ومعناي مرقوم اجازت ورثه بولنمادقجه جائز اولميه جغي متعيندر بو يله ايكن وصي مثلا اول فرسي قبل اجازة الورثه
بعض ورثه يه اعطا ايدوب فرس دخي آنك تحتنده هالك اولسه بوصورتده ورثه قيمت فرسي دلرلرسه وصي
معطيدن وديلرلرسه وارث راكبدن تضمينه مالك اولورلر زيرا تقدير مذكور اوزره وصي اعطاده متعدي ووارث
قبضده متعدي اولملريله غاصب وغاصب الغاصب ياخود غاصب ومستعير من الغاصب مسئله لري كبي
هربرينك تعديسي اوزرنده ثبوت ضمانه مؤدي اولور وهرقنقيسنه تضمين ايدرلرسه كركدركه قاضي امر ايدوب
اول قيمتله فرس آخر اشترا وآني في سبيل الله حبس وتعيين ايدر زيرا قيمت فرس بدل فرس اولمغله فرس آخره
صرفي لازمدركه صدقهء واقف منقطع اولميوب ثاني مقام اولده قائم اوله بوصورتده ورثه اول قيمتي وارث راكبه
تضمين ايتدكلرنده اول دخي اول قيمتله وصي معطي اوزره قصد رجوع ايلسه رجوعي مشروع اولماز زيرا هلاك
فرس كندو فعلي وجنايتي ايله ظاهر اولمشيكن جنايتي ايله ضامن اولديغي قيمتله غير اوزره رجوعه قادر اولماز
نظيري غاصب الغاصب ومستعير من الغاصبدركه بونلردن قنقيسي ضامن اولسه برفرد اوزره رجوعي صحيح
ومناسب اولماز اما ورثه وصي يه تضمين ايتدركلرنده وصي قيمتله وارث اوزره قصد رجوع ايدرسه آنك رجوعي
مشروع اولور زيرا وصي ضماننه فرس هالكه مالك اولمغله مستهلك اوزره رجوعه متملك اولور نظيري
شول غاصبدركه ضامن اولدقده غاصب الغاصب اوزره رجوعي صحيح ومناسب اولور سؤال اولنورسه كه

مسئلهء مزبوره ده وصي نيچون شول مغصوبني بركسنه يه هبه ايدوب موهوب له آني اتلاف ايلدكدن صكره
ضامن اولان غاصب موقعنده واقع قيلمازكه غاصب مزبور ضامن اولدقده موهوب له اوزره برشيئله راجع
اولماديغي كبي وصي دخي وارث اوزره راجع اولميه جوابده ديرزكه غاصب مغصوبي هبه ياخود اعاره ايلدكده
البته صله واحسانك كندو طرفندن ظهورني قصد ايدوب طرف غيردن ظهورني قصد ايتمديكندن مغصوبنه
ضماننه مالك اولدقده صله واحسان كندو طرفندن رسيدهء تمام اولمغله موهوب له ومستعير اوزره برشيئله
رجوعي تام اولماز اما مانحن فيهده وصيتك وارثه اعاره سي صله واحسان طرف ميتدن اولمق قصديله اولوب
كندو طرفندن اولمق قصديله اولمديغندن ضماننه اول صله رسيدهء تمام اولمامغله وارثك قبضي بلااذن وبغير حق
اولمش كبي اولوب اوزرينه رجوعي تام اولور نظيري اولدركه بررجل رجل آخري برشخصك مالني شخص
آخره هبه اوزره اكراه ايدوب اول دخي هبه ايلدكدن صكره رجل مكره صاحب المال ايچون ضامن اوله
آنك ضماني مال موهوب ايله موهوب له اوزره رجوعني متضمن اولور زيرا مكرهك قصدي انجق صله واحسان
طرف صاحب المالدن ظاهر اولمقدر بناء عليه ضماننه موهوب به مالك اولدقده موهوب له اوزره رجوعله
استردادە قادر اولور ومانحن فيهده دخي آنك كبيدر واكر ميت طبيب اولان عبديني مداوات مجروحين ايچون
ياخود برعبديني في سبيل الله اهل غزايه سقي مياه ايچون ياخود اهل غزايه خدمت ايچون ياخود ايجار اولنوب
غله سي في سبيل الله صرف اولنمق ايچون ثلث مالندن في سبيل الله وقف اولنمق اوزره وصيت ايلسه
عند محمد رحمه الله تعالى بووصيتي تجويز وتمشيت اولنور بعده غلهء ايجاري انجق فقرايه اعطا اولنور كه
غله صدقهء تمليك اولمغله محل صدقه انجق فقرا اولوب اغنيا اولمديغي هويدادر لكن سقي ايلديكي مياهي اهل
غزادن فقير وغني هركيم طالب اولورسه اكا اعطا ايدر كذلك خدمتني دخي اهل غزادن غني وفقير هركيم
استخدام ايدرسه اكا صرف وافنا ايدر زيرا بونلر صدقهء تمليك اولميوب انجق اباحت انتفاع اولمغله طريق
طريق اباحتده منطوي واولبابده غني وفقير مستويدر نظيري طريق اوزره وضع مياه مباحه دركه غني وفقير ايچون
شربي اباحه اولنمشدر كذلك غني ايچون غيرك حوض ونهرندن استقاسي حلال واولبابده فقير ايله همحالدر
لكن عبد مزبور سقي وخدمتني محتاجينه صرف ايلمك اولي دركه غني كندو سقي وخدمتي ايچون برعبد اشترا
ايدوب عبد مزبوردن مستغني اولمق ممكن اما فقير آندن مستغني اولمق غير ممكن ايدوكي اظهر واجلي در
واكر ميت كراع وسلاحني ياخود ذكر اولنان عقارات ومنقولاتندن برشيئي حيات وصحتنده في سبيل الله وقف
وحبس ايلسه عند ابي حنيفة رضي الله تعالى بوفعلي باطل اولوب اشياء مزبوره موتندن صكره ميراثنده
داخل قيلنور زيرا عندنده وقف اشيا موصي به اولوب موصي به دخي غله اولمدقجه باطل ايكن شرطين مذكورين
بومحلده غير حاصلدر وعند ابي يوسف رحمه الله وقف مزبور عقاراتده ومنقولاتدن دخي انجق كراع
وسلاحده جائزدر وعند محمد رحمه الله تعالى منقول وغير منقولده جميعا جائزدر لكن عند محمد رحمه الله تعالى
واقف موقوفني قيم آخره دفع وتسليم ايلمك شرطدر اما عند ابي يوسف رحمه الله تعالى معناي مذكور
شرط اولميوب وقف اوزره اشهادي كافيدر وتوجيهنده ديركه قيم آخر موقوفي انجق امر واقف ايله قبض ايتمكله
يد قيم يد واقف منزلنده اولور ويدي يد واقف منزلنده اولدقدنصكره اكا تسليمده فائده اولماز
اما امام محمد رحمه الله تعالى جوابنده ديركه بركسنه دارني مسجد قيلدقده اول كمسنه اول داره دخول وايچنده
اداء صلاته ناسه اذن ورخصت ويرمدكجه اول داري مسجد اولميوب اذن ورخصتندن صكره مسجد اولورديو
بزجميعا اجماع ايلديك واولبابده اذني ايله ادا قيلنان صلوة كندو صلوتي منزلنده در ديمك صحيح اولماز كه
مغايرتلري ظاهر در پس مانحن فيه دخي آنك كبيدر وهم بقاء حفظ اموال انجق ايادي عباد ايله ممكن اولمغله
يد اولي يه خلف اولمق ايچون بريد مستحقه لازمدركه اموال مرقومه نه وجه اوزره وضع اولنمش ايسه اول يد
مستحقه ده محفوظه اوله وبيلك كركدركه بومثللو وقفله كرك قيم وكرك واقفك اولاد وولديني وسائر ورثه سي
شرط واقف اوزره منتفع اولمق جائزدر زيرا قريبا ذكر ايلديك كه وقف مذكور حال مرضنده واقع اولسه قيم ووصيتك
آنكله انتفاعي جائزدر پس حيات وصحتنده واقع اولدقده جوازي اولي در كذلك قيم وقف شرط واقف اوزره
ورثهء واقفه تسليم ايلدكده آنكله ورثه نك دخي انتفاعلري جائز وواسعدركه حيات وصحتنده وقف وحبسي
وصيت عد اولنمامغله انتفاع ورثه يه غير مانعدر كورمزميسنكه وقف مزبور تمام مالدن اعتبار اولنوب
قبل الدين تنفيذينه ابتدا اولنور وواقف حياتده ايكن ابطالنه عازم اولسه عزيمتي تنفيذ واجرا اولنماز بووجهله

مطلب حكم من اكره على ان يهب مال غيره

مطلب الفرق بين الوقف في الصحة والمرض

وصيت اولمديغى نمايان اولدقده وارث وغير وارث آنده يكسان اولور واكرقيم وقف واقفك حياتنده ياخود
موتندن صكره وفات ايلسه امر وقف اول قيم متوفانك تفويض ايلديكى كمسنه يه تفويض واثبات اولنور زيرا قيم متوفى
حياتنده قيم اولمغله وفاتندن صكره آنك تفويض ايلديكى كيمسنه آنك مقامنه قائم اولور نظيرى وصيدركه
وصايتى شخص آخره وصيت ايدوب فوت اولدقده وصى ثانى امر وصايته اجانبدن اولى كوريلور پس
مانحن فيه دخى آنك كبيدر اما قاضى بشقه دركه قضايى آخره تفويض ايدوب وفات ايلدكده شخص ثانى ايچون
حكم قضا اثبات اولنماز زيرا امام ايچون قاضى اوله تفويض قضادن صكره ينه ولايت تفويض قضا ثابت وامر قضا
يد امامدن غير فائتدر حتى قاضى اولى حياتده ايكن عزله قادر واول قضايى قاضى آخره تفويضه مقتدردر وامر قضاده
ولايت امام باقى ومقرر اولمغله قاضينك بلااذن الامام آخره تفويضى معتبر اولماز اما مانحن فيهده واقف وقفنى
يد قيمه تسليمله كندو يدندن اخراج ايلدكدن صكره ولايتى بالكليه زائل اولمشدر كورمزميسنكه عزل واستبداله
عازم اولسه عزيمتى نافذ وحاصل قيلمماز پس ولايت وقف واقفدن زائل وقيمده ثابت اولمغله شخص آخره
تفويض ولايت دخى انجق قيم ايچون مثبت قيلنور حتى قيم وقف امر وقفى بر شخصه تفويض ايتمدين فوت
اولسه ينه واقف ايچون نصب قيم ممكن اولميوب اولبابده قاضى ديلديكى كيمسنه يى نصب ايلمك متعيندر
ومسئلهٔ مذكوره يى امام محمد رحمه الله تعالى اشبو تقرير اوزره ذكر وتحرير ايلمشدر لكن امام خصاف كا بنده
وامام هلال كا بنده رحمة الله تعالى عليهما ذكر وبيان ايلديلركه مسئلهٔ مزبوره ده واقف ايچون نصب قيم
جديد جائز وشايا ندر وبو روايتك وجهى اولدركه ولايت قيم انجق طرف واقفدن مستفاد ايكن اول قيم
امر وقفى بركمسنه يه تفويض ايدوب فوت اولدقده تفويضى معتبر اولدقده واقف ولايت نفسى ايله قيم جديده
تفويض ايلدكده تفويضى معتبر اولمق اولى واظهردر ووجه روايت متقدمه اولدركه واقف وقفنى يد قيمه
تسليم ايلدكده وقفى يد وملكندن خارج اولمغله واقف حكم اجانبده مندرج اولور وتدبير وقف اجانبدن
صحيح اولمديغى كبى واقفدن دخى تصحيح اولنماز واكر واقف وقفنده قيم اولمغى كندو نفسى ايچون شرط
ايلسه بو شرطى حكم شرعده باطلدركه قريبا ذكر اولنديغى اوزره يدندن اخراجى وغيره تسليمى عند محمد
رحمه الله تعالى شرط صحت وقف ايكن تقدير مذكور اوزره شرط صحت غير حاصلدر اما واقف وقفنى
برقيمه تسليم ايدوب واول قيم كندودن اقدم فوت اولورسه امر وقف ينه كندويه عودت ايدوب ديلديكى
كمسنه يى مجددا قيم نصب ايتمكه كسب قدرت ايتمكى شرط قيلمش اولسه بو شرطى معتبردركه شروط
واقف البته مرعيه اولوب تقدير مذكور اوزره دخى وقفنى يدندن انجق شرط مزبور ايله اخراج ايتمش اولمغله
شروط سائره سى معتبر اولديغى كبى بو شرطى دخى صحيح ومقرردر وشرط مذكورى عند محمد رحمه الله
تعالى جواز وقفه مانع دكلدركه مقدما يدندن اخراجنده وقف وحبسى تمام اولوب واقف آحادناسدن برينك
موقعنده واقع اولمشيدى بوندن صكره يد واقفه عودتى يد غيره عودتى منزلنه نازل اولوب يد غيره عودتى
وقفنى مبطل اولمديغى كبى كندو يدينه عودتى دخى مبطل اولماز كذلك واقف وقفنده برقيم نصب ايدوب
اول قيمدن صكره فلان كمسنه قيم اولسون ديو شرط وتعيين قيلمش اولسه بو شرطى دخى نافذ ومتعين
قيلنوب قيم اول ايچون شرط واقفك خلافنه صرفى ممكن اولمازكه شرط واقف حق قيم اولده شرعى اولديغى كبى
حق قيم ثانيده دخى مرعيدر وبو شرطك امثالى اوقاف سلفده واقع اولوب موجبنه امتثال اولنمشدر
وبو مثللو شروط ولايت عهد سلطنتده وتوجيه امارتده جائز وواقع اولمق اوقافده دخى جوازينه برهان
قاطعدر زيرا مرويدركه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم مؤته نام موضعه بعث سريه ايدوب زيد بن حارثه
رضى الله تعالى عنهى اوزرلرينه امير قيلوب بعده ديديلركه اكر زيد بن حارثه قتل اولنورسه اميريكز جعفر بن
ابى طالبدر اول دخى قتل اولنورسه اميريكز عبدالله بن رواحه در بعده اول سريه كيدوب انجام كارلرى
ترتيب بيوردقلرى اوزره آشكار اولدى وحكايت اولنديكه سليمان بن عبد الملك بن مروان محتضر اولدقده
كندودن صكره خليفهٔ عهد عم زاده سى عمر بن عبد العزيز رحمه الله تعالى اولسون ديو وصيت ايلدى لكن
بو وصيتى قرنداشلرى هشام بن عبد الملك ومسلمة بن عبد الملك مكروه كوردكلرين كوروب سليمان ديديكى
آندن صكره فلان بن فلان اولسون وآندن صكره خليفهٔ عهد يا هشام سن اول ديوب بعده راضى اولديكمى
ياالصلع ديو هشامه لوم وتقريعله سرزنش ايلدى پس بومثللو شروط ولايت سلطنتده جائز وواقع اولدقده
ولايت اوقافده بطريق الاولى جائز وواسع كوريلور واكر بركمسنه برشخصه برمقدار مال ويروب خذ هذا المال

مجاهد به فى سبيل الله ياخود فاغز به فى سبيل الله يعنى شو مالى اخذ وآنكله فى سبيل الله جهاد قيل ياخود
فى سبيل الله غزا ايله ديمكله شخص مزبور دخى اول مالى اخذ وانكله متاع وكراع وسلاح اخذ ايلدكدنصكره
آخذ فوت اولمغله معطى ورثهٔ آخذدن دعوايه قيام ياخود معطى فوت اولمغله ورثه سى آخذ ايله اظهار خصام
ايدوب مال مرقوم آخذه كندو نفسندن جهاد وغزا ايتمك ايچون انجق بطريق القرض اعطا اولنمشيدى ديو
ادعا ايتماريله مدعى عليه دخى بلكه مال مزبور اكا انجق بطريق الصله فى سبيل الله اعطا اولنمشيدى ديو دفع
مدعى ايلسه اولبابده قول انجق معطينك وورثه سينك قوللرى اولمق هويدادر زيرا معطينك مجاهد ياخود
فاغز قولنده سن جهاد قيل ياخود سن غزا ايله ديمكله جهاد وغزايى ماله نسبت ايتميوب انجق آخذه نسبت ايتمشدر
زيرا مال مزبور مباشرت فعل جهاده اهل اولميوب اهل اولان انجق آخذدر بو جهتله مال مزبورى اكا فى سبيل الله
اعطا ايتمش اولماز كه صدقه دن عد اولنه قالديكه خذ هذا المال قولى دخى هم قرضه وهم
صدقه يه محتملدر اكرچه قرض وصدقه دن هر برى تبرعدر لكن قرض موجب بدل اولوب صدقه موجب
بدل اولمامغله قرض اقل التبرعيندر واقل الامرين امر متيقن اولمغله اول كلامى قرضه حمل ايلمك مجزوم
ومعيندر نظيرى اولدركه بركمسنه قزينى تزويج ايدوب جهازى ايله معا زوجنه تسليمدن صكره قزى فوت
اولمغله بين الزوج والاب منازعه پيدا اولوب زوج بو جهازى سن اكا صله وهبه قيلمش ايديك بنم آنده حصهٔ
ارثيه م واردر ديو ادعا واب دخى بلكه بن اكا اعاره قيلمش ايدم ديو دفع مدعى ايلسه اولبابده قول قول اب
قيلنمق هويدادركه هبه وعاريه دن هر برى تبرع اولوب انجق عاريه اقل التبرعين اولمغله عاريه اوزره حملى اوجب
واوفى در پس مانحن فيه دخى آنك كبيدر بو صورتده معطى حياتده ايسه كركدركه اول مالى على وجه القرض
ويروب وجه آخر اوزره ويرمديكنه على وجه البتات يمين ايدوب صكره مالنى اخذه قيام ايليه زيرا يمينى فعل
نفسى اوزره اولمغله اوزرينه على وجه البتات الزام اولنور اما معطى حياتده دكل ايسه ورثه سى انجق مورثلرينك
على وجه الصله اعطاسنه عدم علملرى اوزره يمين ايدوب صكره اخذ ماله مستحق اولورلركه يمينلرى فعل
غير اوزره اولمغله تحليفلرى انجق علم اوزره اوله جغى ظاهر ومتحققدر واكر مسئلهٔ مزبوره ده معطى وآخذ
حين اعطاده معطينك قرض وصله دن برشيئه نيتى بولنماديغنده تصادق ايلسه لر اولبابده مال مزبور البته
قرض اولوب صله يه حملى بروجهله تحقق ايلمز زيرا بيان مشروح اوزره قرض اقل التبرعين اولمغله اكثر الامرين
حجتله متبين اولنجه دك اقل اوزره حمل اولنمق امر متعيندر وبو مسئله حفظ وتعقلى لازم اولان مواقعدندركه
روايتى انجق بو كتابدن اشبو موضعده واقع اولوب محل آخرده واقع اولمامشدر واصل كتابده بو مسئله اوزره
استدلال ايدوب ديديكه كورمزميسنكه بركمسنه آخره بعض مالنى ويروب حج به ياخود انفقه على نفسك
مع عيالك يعنى بو مال ايله حج ايله ياخود عيالكله برابر نفسك اوزره انفاق ايله ديسه بو اعطاسى البته قرضه حمل
اولنور مكركه صله يه نيت ايتمش اوله مانحن فيه دخى آنك كبيدر واكر مسئلهٔ مفروضه ده معطى حين اعطاسنده
خذ هذا المال فهو لك فى سبيل الله يعنى شو مالى اخذ قيل كه اول مال فى سبيل الله تعالى سنكدر ديمش اولسه
بو صورتده آخذ اول ماله هنوز نسنه اشترا ايتميوب عينى باقى ايكن فوت اولسه دخى ينه اكا مالك وورثه سى ايچون
سلك ميراثنده منسلك قيلنور زيرا فهو لك قولنده لام تمليك بولنمغله آنكله تمليك اراده اولنور نته كيم دارى لك تسكنها
يعنى شو دارم سنكدر ايچنده ساكن اولورسين ديدكده عين دارينى تمليكى استفاده اولنور بعده ذيلنده
فى سبيل الله دخى صدقه دن عبارت اولمغله خذ هذا المال فهو لك صدقة قولى منزلنده نازل
اولديغندن احتمال قرض بالكليه زائل اولمشدر كذلك خذ هذا المال فى الغز وفى سبيل الله ياخود
فى الجهاد فى سبيل الله يعنى شو مالى اخذ قيل فى سبيل الله غزاده ياخود جهادده ديمش اولسه مال مزبورينه
صدقه يه حمل اولنور زيرا غزا وجهادى ماله مضاف ايليوب مالى وجه غزا وجهادده اخذ ايله امر ايتمكله مالنى
فى سبيل الله وضع ايتمش اولمغله البته صدقه قيلنور كه اول مالى لله تعالى اخذ ايله امر ايتمشدر ولله تعالى
اخذ اولنان مال البته عباد الله اوزره صدقه اولور واكر خذ هذا المال فاغز به عنى فى سبيل الله يعنى شو مالى
اخذ وآنكله بنم طرفمدن فى سبيل الله غزا قيل ديمش اولوب آخذ دخى هنوز آنكله برنسنه اشترا ايتمدين
احدهما فوت اولسه بو صورتده مال مزبور معطى يه ياخود ورثه سنه رد اولنور زيرا كندو طرفندن غزا ايله
امر ايلمشدر وغزا كندو طرفندن واقع اولمق انجق نفقهٔ غزا كندو مالندن اولوب غازى انفاقده آنك نائبى
قيلنماغى موجب اولمغله مال مزبور كندو ملكى اوزره باقى اولور بعده احدهما فوت اولدقده امرى منقطع

اولمغله مال مزبور معطی یه یاخود ورثه‌سنه رد اولنور واکر مسئلهٔ مفروضه‌ده آخذ اول ما لله کراع وسلاح
اشترا قیلدقدنصکره احدهما فوت اولمش اولسه بوصورتده معطی یاخود ورثه سی اول اشترا اولنان نسنه‌لرك
جمله سنی اخذایدرلر زیرا غزا ایله امری البته حوایج غزایی اشترا ایله امر اولمغله اشترا امری ایله واقع اولدیغندن
مشتراسی کندو مالی قیلنور کورمزمیسنکه آخذ غزا ایدوب بعد الغزاء مشتراسندن بعضیسی فضله قالسه
البته آنی جانب معطی یه رد ایدر ورد مذکور اشتراسی معطی ایچون واقع اولدیغنه دلیل قاطعدر حتی آخذ
اول‌مالله متاع یاخود سلاح وکراع اشترا ایلدکدنصکره معطی اکا اعطاسنه نادم وآندن مشتراسنی اخذایدوب
آخره اعطا یه عازم اولسه اخذ واعطا یه قادردرکه مشتراسی ملك معطی ایدوکی ظاهردر بوصورتده معطی
آخذه سن بنم مالمی بکارد قبل واشترا ایلدیکك نسنه‌لر بکا لازم دکلدر سنك اولسون دیسه بوقولی مسموع
اولیوب مشترا سندن غیری نسنه‌یی اخذی مشروع اولماز زیرا مشتری شراده آنك وکیلی اولوب مشتراسی
ملکنده واقع اولمغله آنی ملکندن وجه مذکور ایله منع واخراجی ممتنع اولمشدر کذلك آخذ دخی معطی یه
بن سکا مالکی ویره‌یم واشترا ایلدیکیم نسنه‌لر بنم اولسون دیسه آنك دخی بوقولی مسموع اولماز که آخذ معطینك
وکیل شراسی اولمغله وکیل شرا مشتراسنی موکلدن حبس ایلمك مشروع اولماز واکر برکسنه شخص آخره
خذ هذا المال فجاهد به یاخود فاغزبه دیوب آخذ دخی اول ماله غزا ایتمك ایچون متاع وسلاح وکراع اشترا
ایلدکدنصکره صاحب المال بن اول مالی سکا انجق بنم طرفمدن غزا ایتمك ایچون اعطا ایتمشیدم شمدی سنك
مکانکه آخری بعث ایده‌رم اشترا ایلدیکك اشیایی بکارد وتسلیم قیل دیو ادعا وآخذ دخی بلکه سن آنی بکا
نفسم ایچون علی وجه الصلة یاخود علی طریق القرض اعطا ایتمشیدیك شمدی سنك ایچون استرداد اشیا یه
سبیل یوقدر دیو دفع مدعی ایلسه اولبابده قول انجق قول صاحب المال اولوب اول متاع وسلاح وکراعی
اخذه قدرتی هو یدادر زیرا آنك فجاهد به یاخود فاغزبه قولی هم کندو طرفندن وهم نفس آخذ ایچون جهاد
وغزیه محتمل برکلام مجمل اولمغله آنك بیانی البته متکلم ومجمله مفوض ومحولدر وهم معطینك ادعا قیلدیغی
اعطا اول مالك ملکندن خروجنی موجب اولمیوب آخذك ادعا قیلدیغی اعطا اول‌مالك ملك معطیدن بلابدل
علی وجه الصلة یاخود مقابلهٔ بدلده علی وجه القرض خروجنی مستوجب اولوب اولوجهله آخذ اکبر الامر ینی
مدعی اولمغله بلا بینة تصدیقی غیرشرعیدر واکر برکسنه فرسنی فی سبیل الله حبس ایدوب فی سبیل الله حبیس
اولمق اوزره آنی برکسنه یه دفع وتسلیم واول کمسنه یه سن بوفرسدن مستغنی اولوب یاخود محتضرموت اولورسك
آنی ینه فی سبیل الله حبیس اولمق اوزره شخص آخره دفع وتسلیم قیل دیو امر وتفهیم ایلسه بوشرطی تجویز وتتمیم
اولنور زیرا شرط مرقوم واقفدن صادر اولمغله وجوب اعتباری ظاهردر کورمزمیسنکه برکسنه برشیئنی قوم معینین
اوزره وقف ایلدکده اکرقوم مرقومین اول وقفدن مستغنی اولورلرسه مصرفی فقرا اولسون دیو شرط ونصریح
ایلسه شرط مذکوری تجویز وتصحیح اولنور پس مانحن فیه دخی آنك کبیدر بوصورتده اول فرسی حبس ایلین
صاحبی وفات ایلسه اول فرس ورثه سنه میراث اولمیوب ینه فی سبیل الله حبیس اولمق اوزره اثبات اولنور زیرا تسلیم
غیر ایله آندن زوال ملکی تام اولمغله حکم میراثدن خروجی رسیدهٔ تمام اولمشدر واکر اول فرس کندو یه اعطا اولنان
کمسنه وفات ایدرسه اول فرس اول کمسنه نك قبل الوفاة اعطا ایله یاخود اعطا ایله وصیت ایلدیکی کمسنه اوزره ینه
فی سبیل الله حبیس اولمق اوزره ابقا واثبات اولنور واولبابده حابس الفرس اولان صاحبی اخذه طالب اولسه مقدما
شرط تسلیمی تحقق ایتمکله اکا سبیل وصولی منسلبدر واکر یدنده اول فرس حبیس قیلنان کمسنه اول فرسدن
مستغنی اولوب یاخود اتمام جهاد ایله اهل ووطننه رجوع ایلسه کرکدر که اول فرسی ینه شرط حابس اوزره حبیس
اولمق اوزره غازی آخره مدفوع قیله بوصورتده غازی اول بعد دفع الفرس ینه رجوع جهاده نیت ایتمکله اول فرسی
غازی ثانیدن اخذه عزیمت قیلسه بواخذینه رخصت ویریلمز زیرا غازی اول ثانیدن اولی اولمق انجق فرس اوزره
ثبوت یدینه مبنی ایکن ثانی یه تسلیمله اوزرندن یدی زائل واوزرنده ید ثانی حاصل اولمغله امساك فرسده اولویت اولدن
ثانی یه منتقل اولمشدر اما حابس الفرس اولان صاحبی غازی اول حقنده اکرغازی اول فرسی بعد الاستغناء آخره
تسلیمدن صکره ینه فرسه محتاج اولوب یاخود مجددا غزا یه رجوع ایدرسه ینه فرسه احق اولسون دیو شرط قیلمش
ایسه بوشرطی معتبر اولمغله وجوب رعایتی مقرر اولور نظیری اولدر که برکسنه ملکنی اولاد فلان اوزره وقف ایدوب
اکر آنلر مستغنی اولورلرسه وقفم فلانه تسلیم اولنسون بعده اولاد فلان مجددا محتاج اولورلرسه ینه مجددا
وقفمده داخل اولسونلر دیو شرط قیلمش اولسه البته بو شرطی معتبر و وجوب رعایتی مقرر اولور پس

ما

مانحن فیه دخی آنك کبیدر واکر برکسنه برفرسی فی سبیل الله حبس یاخود برارضی فی سبیل الله وقف ایدوب
لکن حبس ووقفی انجق مثلا یکرمی سنه ممدود اولوب بعده واقف حیاتده ایسه ملك واقفه وفوت اولمش ایسه
ورثه‌سنه مردود قیلنسون دیو شرط ایلسه یاخود برقوم معینین اوزره وقف ایدوب بعده آنلر هالکین اولدقلرنده
ینه واقفه یاخود ورثه سنه راجع اولسون دیو شرط ایلسه بوصورتلرده حبس ووقفی باطل اولمغله هرنه زمانده
دیلرسه اخذ واسترداده قادر اولوب قبل الاسترداد فوت اولورسه میراثنده داخل اولور زیرا عند محمد رحمه الله تعالی
تأبید ایله تقیید شرط صحت وقف ایکن واقف مرقوم تأبید ایله تقیید قیلمامشدر و وجه اشتراطی اولدرکه
وقف البته صدقهٔ موقوفه اولمغله صدقهٔ مملوکه یه قیاس اولنوب صدقهٔ مملوکه توقیتله جائز اولمدیغی کبی صدقهٔ
موقوفه دخی جائز کوریلمز اما عند ابی یوسف رحمه الله تعالی وقف هم تأبید ایله وهم توقیتله جائز کوریلور
زیرا وقف انجق تملیك منافع اولمغله تأبید ایله جائز اولدقده توقیتله دخی جوازی بطریق الاولی در کورمزمیسنکه
اجاره توقیتله جائز وتأبید ایله غیرجائز در بویله ایکن تأبید وقفی ابطال ایتمدکده توقیت آنی ابطال ایلمك
بطریق الاولی در واکر برکسنه فرسنی فی سبیل الله علی وجه التأبید وقف وآنی برشخص موقوف علیهه
دفع وتسلیم ایدوب اولبابده شخص موقوف علیه فوت اولوب یاخود مستغنی اولورسه اول فرسی آخره تسلیم
ایلسون وبردخی صاحبنه ووارثنه رجوع ایلمسون دیو شرط قیلمش اولسه بووقفی جائز ومستقیمدر که تأبید ایله
تقیید ایلمشدر وحبیس مؤبد صحیح وقویمدر بوصورتده اول شخص موقوف علیه فرسی اخذ ایدوب لکن
اول سنه‌ده غزا ایتمامکله غزا ایلین برکسنه یه علی وجه الاعاره اعطا ایلسه اعطاسی صحیح کوریلور که
سنهٔ مزبوره‌ده غزا ایتمامکله مستغنی اولدیغندن شرط واقف اوزره آخره اعطاسی تجویز وتصحیح اولنور
وهم اول شخص موقوف علیه فرسك غزا یه متعلق اولان جمیع منافعنه مالکدر که حیاتده بولنوب غزا ایله
مشغول اولدیجه صاحب الفرس اول فرسی یدندن اخذه قادر دکلدر پس اول منافع مملوکه‌سنی غیره تملیکه
دخی مالك اولور کورمزمیسنکه حال موقوف علیه حال مستعیردن ادنی دکل ایکن مستعیر دابه رکوب نفسنی
شرط ایلمدکده آخره اعاره سی جائز اولنجه بوبابده جوازی بطریق الاولی در لکن آخره ایجاری جائز دکلدر که
مقصود صاحب الفرس نفسی ایچون حصول ثواب ایکن غازی ثانی بدل اجرتله غزا ایلدکده واقف آخرتده
اجر وثوابه فائز اوله‌مز وهم شخص موقوف علیه منافع فرسه بلابدل مالك اولمغله اول منافعی غیره مقابلهٔ بدلده
تملیکه متمالك اوله‌مز کورمزمیسنکه مستعیر شخص آخره اعاره یه مالك وایجاره غیر مالکدر ومانحن فیه دخی
آنك کبیدر بویله ایکن آنی غازی آخره ایجار ایدوب مستأجر اکا راکب اولدقدنصکره یدنده رکوبندن یاخود
سبب آخردن هالك اولمغله هلاکی قاضی یه رفع واعلام اولنسه اولبابده قاضی مخیر اولوب دیلرسه موجره
ودیلرسه مستأجره تضمینده اهتمام ایدرکه هر برینك فرسده تعدیسی مالا کلامدر لکن موجره تضمین ایدرسه
مستأجر اوزره برشیئله رجوع ایده‌مزکه ضمانله فرسه هالکه تملك مبتدا ایله مالك اولمغله من حیث المعنی کندو
فرسنی ایجار ایدوب ید مستأجرده هالك منزلنده اولوب اولبابده مستأجره تضمینی مشروع اولمدیغی کبی
بوبابده دخی مشروع اولماز اما مستأجره تضمین ایدرسه مستأجر اول قیمتله موجر اوزره رجوع ایدرکه مستأجر
جهت موجردن مغرور ودر ومغرورك غار اوزره ضرر غرور ایله رجوعی مشروعدر بعده قاضی اول قیمتله
فرس آخر اشترا قیلوب آنی دخی ینه موجر اوزره حبیس ایلرکه فرس ثانی مقام اولده قائم اولوب فرس اول زنده ایکن
موجر اوزره حبیس اولمغله ثانی دخی ینه موجر اوزره تحبیس اولنور انجق قاضی اکا تقدم ایدوب بوفرسی دخی
برکسنه یه ایجار ایتمه دیو تنبیه ایدرکه موجر فعل غیر حلاله مباشر اولدیغندن مستقبلده عدم عودتی اوزره
نصح قاضی تجویز وتوجیه اولنور وایجاری حرام ایکن ینه موجر نفسی ایچون مستأجر اوزره اجرتی
مستوجب اولور که عاقد ایجار انجق موجر اولمغله اجرت مستأجر اوزره انجق عاقد ایچون واجب اولور
زیرا حال محبوس علیه غاصبدن ادنی دکل ایکن غاصب مغصوبنی ایجار ایلدکده نفسی ایچون
مستوجب اجر اولدقده محبوس علیه مستوجب اولمق اولی در لکن موجر اول اجرتی اکل ایلمك بکا
خوش کلمز بلکه آنی تصدق ایلمك لازمدر که کسب خبیثله اکتساب اولنان مالك سبیلی انجق تصدق قدر
واکر محبوس علیهك غیری برکسنه اول فرسی قتل ایدوب یاخود امر محبوس علیه یوغیکن اوزرینه راکب اولمغله
تحتنده هالك اولسه البته قیمتنی ضامن اولور واول قیمتی محبوس علیه اخذ وآنکله فرس آخر اشترا ویدنده
حبیس اولمق اوزره متمکن ایلرز یرا حال محبوس علیه حال مودعدن ادنی دکل ایکن ودیعه‌یی برکسنه قتل ایلسه

مودع ایچون حق خصومت واخذقیمت ثابت اولدقده محبوس علیهده ثبوتی بطریق الاولی در واکر ایکی کمسنه
هر برینك یدنده وجه مشروح اوزره برفرس حبیس بولنوب هر بری فرسنی اوزرنده غزا ایتمك ایچون آخره اعطا
ایدوب آخر دخی فرسنی کندویه اعطا ایتمکی شرط قیلسه بومعامله لری فاسد اولمغله اکا مباشر تلری
جائز کور یلمز زیرا بوشرطلری مبادلة المنافع بالمنافع در ومبادلة المنافع بالمنافع بیع السکنی بالسکنی کبی اجارهٔ فاسده در
حال آنکه محبوس علیه حبیسنی کرك اجارهٔ جائزه وکرك فاسده ایله ایجار ایتمك جائز دکلدر بویله ایکن بومعاملهٔ
فاسده یه مباشرت ایلسه لر نظر اولنور اکر احدالفرسین هالك اولورسه اولبابده هر برینك تعدیسی نمایان اولمغله
قاضی قنقیسنی دیلرسه اکا تکلیف ضمان ایدوب تفصیل سابق علی وجه الکمال بونده اجرا ایله جبرنقصان ایدر
واکر فرسلرك ایکیسیده سالم اولورسه هر بری اعطا ایلدیکی فرسك اجرمثلنی آخردن اخذ ایله مسالم اولورکه
اجاره لری اجارهٔ فاسده اولمغله وجوب اجرمثلی مستلزم اولور و بونده دخی هر بری اخذ ایلدیکی اجرتده
وجوب تصدق درکاردر لکن تصدق اوزره اجبار اولنماز اما صورت مفروضه ده هر بری فرسنی آخره
غزا ایچون اعطا ایدوب انجق آخر دخی فرسنی کندویه اعطایی شرط ایلمسه بومعامله لری جائز کوریلور
زیرا اینلرنده مشارطه بولنمایوب مبادلة المال بالمال اولمادیغندن معامله لری اجاره اولمیوب انجق اعاره اولورو بزقریبا
ذکروبیان ایلدیك که محبوس علیه ایچون فرس حبیسی اوزرنده غزا ایچون آخره اعاره جائز وشایان کوریلور
واکر برکمسنه برقاچ فرسلرینی فی سبیل الله حبیس قیلوب آنلری وقت غزاده اهل غزایه توزیع ایچون وکیلنه تسلیم ایدوب
بعد الغزا اول فرسلر کندویه تسلیم اولنمغی شرط وتصمیم ایلسه بوحبسی تجویز وتتمیم اولنور زیرا یدندن ازاله سی
متحقق وحبسی رسیدهٔ تمام اولمغله مثلا ارضنی یاخود دارینی وقف ایدوب برقیمه تسلیم ایلمدکده تحقق
تسلیمله وقفی تجویز واتمام اولندیغی کبی بونده دخی حبسی تجویز واتمام اولنور حتی وکیل مقام قیمه قائم اولدیغندن
امام ابو یوسف رحمه الله تعالی دیمشدرکه وقفده تسلیم قیم شرط صحت دکلدر زیرا قیم وکیل واقف اولوب
وقفده امرواقف ایله شرطی اوزره متصرف اولمغله یدی ید واقف کبی اولدیغندن تسلیمده هیچ فائده یوقدر
لکن جوابی قریبا ذکر اولندی مؤلف عمیم الاکرام انعم الله تعالی علیه باخص الانعام دیرکه وکیل مزبور
افراس مذکوره یی اهل غزادن فقرا واغنیایه توزیعی جائز کوریلور زیرا بواعطاسی انجق اباحتدر وتملیك
دکلدر وعلی وجه الاباحة واقع اولان هرقربتده غنی وفقیر مساویدر مثلا برکمسنه عامه ایچون سقایه وضع ایلمدکده
آندن شرب اغنیا دخی جائز اولور کذلك نزول ناس ایچون برخان بنا ایدوب یاخود دفن موتی ایچون برمقبره تعیین
ایلدکده اول خان ومقبره ده غنی وفقیر مساویدر ومانحن فیه دخی آنك کبیدر واکر وکیل مزبور افراس مذکوره دن
برینی برکمسنه یه ارکبه فی سبیل الله یعنی اکا فی سبیل الله راکب اول دیو اعطا ایلسه اول کمسنه اول فرس اوزره
آخری تحمیل وارکاب ایلمك جائز وسزا کوریلمز زیرا اعطاسی انجق بوغزاده فرسله انتفاع بعده وکیل اوزره
رد ایچون واقع اولمغله البته آخذی مستعیر اولمشدر ومستعیر اولان رکوب نفسنی شرط ایلمدکده غیری ارکاب ایلمك
جائز اولمدیغی کبی مانحن فیهده دخی جائز اولماز اما حین اعطاده اول کمسنه نك کندو رکوبنی شرط ایلیوب همان
خذه فی سبیل الله دیمش اولسه بوصورتده آخذ اول فرس اوزره فی سبیل الله غزا ایدنلردن شخص آخری
ارکاب ایلمك جائز کوریلور زیرا اباحت اطلاق اوزره واقع اولوب اطلاق اوزره واقع اولان اعارهٔ دابه حکمنی
متضمن اولمغله آخذ بنفسه راکب اولمق ممکن اولدیغی کبی غیری ارکابی دخی ممکندر واکر وکیل مرقوم
افراس معلومه دن برینی فی سبیل الله برشخصه وبرینی فی سبیل الله شخص آخره اعطا ایدوب شخصین مزبوریندن
هر بری آخره بن فرسمی سکا اعطا ایده یم اوزرنده سن غزا ایده سین سن دخی فرسکی بکا اعطا اوزره که
اوزرنده بن غزا ایده یم دیمکله هر بری فرس آخری اخذ واوزرنده غزا ایلسه اولبابده مقتضای قیاس بومعامله لری
باطل اولوب فرسلری هالك اولدقده ضامن اولملریدر لکن موجب استحسان بومعامله لری جائز اولوب
هلاك فرسلری ضمانی متضمن اولما مقدر وجه قیاس اولدرکه بین الشخصین شرط مذکور واقع اولدقده
معامله لری مبادلة المنافع بالمنافع اولوب محبسلری متعدد اولوب هرفرس رجل واحدك حبیسی اولدقده حکم
اجاره ده منطوی اولدیغی کبی مانحن فیهده دخی اول حکمی محتوی قیلنور ووجه استحسان اولدرکه
بوبابده حال محبسه اعتبار اولنوب محبس رجل واحد اولوب جمیع افراس آنك ملکی اولمغله معاملهٔ آخذینده
حکم اجاره بدیدار اولماز کذلك حال قیمه اعتبار اولنوب افراسدن ملك محبس زائل اولمغله حال محبسه
اعتبار اولنماسه قیم دخی رجل واحد اولمغله معاملهٔ آخذینده معنای اجاره آشکار اولماز که رجل واحد

مطلب ايس للموقوف عليه ان يوجر الوقف

مطلب يستوى الاغنياء والفقراء في كل قربة كانت على وجه الاباحة

مطلب في اعارة الدابة اذا اطلقت يجوز ان يحمل المستعير عليها غيره

بعض افراسنی بعض آخرایله ایجار واستیجار ایلمز امامحبس متعدد اولوب فرسیندن هر بری برمحبس مخصوصك
حبیسی اولدقده منافعلری مالکین مختلفینك مملوکلری اولمغله آنده حکم اجاره قائم اولمغله معاملهٔ مذکوره
بروجهله جائز ومنتظم اولماز ینه دیرکه آخذین مرقومیندن هر بری کندو فرسنی آخذ آخره اوزرنده غزا ایچون
دراهم معلومه ایله ایجار ایتمش اولسه بوصورتده فرس هالك اولدقده ضامن اولملری بدیداردرکه فرسین
مال محبس اولوب اخذایدنجکلری اجرت مال آخذین اولمغله ملك غیری ملك غیرایله ایجار ایتمش اولملریله
معنای اجاره حادث ووجوب ضمانه باعث اولور حتی فرسلریدینه تسلیم اولنان وکیل اول دخی افراس مذکوره دن
برینی آخره غزا ایچون ایجاره قادر اولمیوب ایجار ایلدکده دخی بعد الهلاك ضامن اوله جغی
ظاهردرکه بیان مشروح اوزره قصد محبس انجق تحصیل ثواب ایکن اجاره مبطل ثواب اوله جغی باهردر
لکن افراس مذکوره نفقه یه محتاج اولمغله وکیل مزبور دخی آنلری اهل غزایه تسلیم ایدنجیه دك نفقه لرینه
کفایت مقداری دراهمله غزانك غیری بعض منافع ناس ایچون ایجار ایتمکی رأی وتصمیم ایلسه
بوتدبیری تجویز وتتمیم اولنور زیرا حالت مزبوره حال ضرورت اولوب منفعت اجرت دخی انجق افراسه راجع
وایجارلری حال افراسه ارفق اولمغله صحت وجوازی شرعه اوفق اولور نظیری شول کتاب الوقفده ذکر اولنان
مسئله درکه مارهٔ طریق ایچون وقف اولنان خان محتاج ترمیم اولدقده قیم وقف ایچون اول خانك بعض
اوطه لرینی مرمتنه کفایت مقداری دراهمله ایجار ایلمك تجویز وتتمیم اولنور پس مانحن فیه دخی بویله در وقاضی
ایجارمذکور ایله وکیل مزبوره امرایلسه امری جائزدرکه قاضی هرغائبك ولیسی اولدیغی کبی مسلمین ایچون
اعداد اولنان هرمالك دخی ولیسیدر و وکیل ایجار مرقومی بغیر امرالقاضی مباشرت ایلسه ده جائزدرکه
ایجار مرقوم باعث صلاح دوابدر حال آنکه مالك دوابدن باعث صلاح دابه اولان هرخصوصده بطریق الدلالة
اذن ورضا درکاردرکه اصلاح دوابه سعی اولنماد قجه حبیس اولمق اوزره بقاسی ممکن اولمیه جغی آشکاردر
و محبس افراس اول وکیلی توکیل وافراسی یدینه تسلیم ایلدیکی هنکامده نفقه لری ایچون ایجاری شرط
ایلمش اولسه بوشرطی جائز اولمغله ایجار وکیل دخی تقدیر مذکور اوزره جوازه احرادرکه محبسدن امرایجارده
ظاهراولان امرصریح البته دلالتدن اقوادر و بطریق الدلالة امرنده وکیل طرف محبسدن من جهة الدلالة
مأذون اولمغله دیلرسه مقابلهٔ نفقه سنده ایجار ایدوب قاضیدن استیذانه محتاج اولمدقده بطریق الصراحة
مأذون اولدقده بالاولویه عدیم الاحتیاجدر واکر برکمسنه فرسنی برکمسنه اوزره فی سبیل الله حبیس قیلوب اول
محبوس علیه اولان کمسنه مستغنی یاخود فوت اولورسه آخره اعطا اولنوب اول وجهله تأبید حبسنی شرط
وتصمیم اوزره یدینه دفع وتسلیم ایلسه اولبابده موجب قیاس اوزره اول محبوس علیه اولان کمسنه یدنده بولنان
فرس حبیس اوزره انجق غزا ایچون رکوبی جائز اولوب غزادن غیری بلده سی ایچنده دخی کندو مصالحی ایچون
رکوبی ممنوعدر و موجب استحسان اوزره کرك بلده سی ایچنده وکرك اطرافنده شهود جنازه وتشییع حاج
وغیری مصالحی ایچون رکوبی دخی مشروعدر وجه قیاس اولدرکه مالکی اکا انجق غزاده رکوبی ایچون
رخصت ویروب کندو مصالحنده رکوبی ایچون رخصت ویرمك رخصت ویرمدیکی محلده رکوبنه موجب
حرمتدرتنکیم اول فرس اوزره راکب اولوب غزادن غیری سفرآخره عازم اولسه رکوبی حرام اولور کذلك
برکمسنه نك فرسنی طریق معینده رکوبی ایچون استعاره ایتمشیکن طریق آخرده راکب اولسه رکوبی حرام اولور
پس مانحن فیه دخی آنلر کبیدر ووجه استحسان اولدرکه رکوبدن اول مقداری البته فرسه نافع وغیرمضردرکه
نیجه فرسلر طویله سنده مدت طویله ربط اولنوب اوزرینه رکوب اولنمادقده اکا بعض امراض اصابت ایدوب
لااقل سیر وسیرتی متغیر اولوب بعض احیانده رکوبنده نفع ور یاضتی متقرردر ومالکی دخی منافعی فرسه راجع اولان
هرماده ده من جهة الحکم رضا داده در وهم غزادن غیریده رکوب قلیلی دخی تحریم اولنمق بومثللو افراسی
قبولدن نکول ناسه بادیدر که نفقه سی اوزرینه واجب اولوب رکوبندن قلیل وکثیری حرام ایدوکنه عالم اولان
کمسنه نك اکا عدم رغبتنه مؤدیدر وبومثللو تنفیر ناسله ضیق وحرجه باعث اولان احکام البته ساقط
وبی استحکامدر وهم مالکی حین حبسنده محبوس علیه غزانك غیریده اول فرس اوزره رکوب قلیله محتاج ایدوکنه
عالم اولمغله اول رکوبه من حیث المعنی رضاسی منفهم اولوب شول عبد مأذون سلکنه منسلك اولمشدرکه
یدنده بولنان اشیایه مالك دکل ایکن آنده تبرع کثیره متملك دکل ایسه ده تبرع یسیره البته متملکدر ومولاسینك
تبرع یسیرنده اذن صریحی یوغیسه ده تجارت تبرع قلیله محتاج او لمغله اول بابده فی حکم المأذون ایدوکی

مطلب ايجار الخان المشروط للمارة اذا احتاج الى المرمة

مطلب العبد المأذون ان يتبرع يسيرا بلا اذن مولاه

بی لجاجدروما نحن فیه‌دخی آنك كبیدر بنـاء علیه خارج بلده سـنده برایکی اوج کونلك مسافه یه رکوبی حلال
اولمازکه رکوب مرقوم حد کثرتده اولوب محبوس علیه‌اول بابده شدیدالاحتیاج اولمدیغی ظاهرحالدر واستحسانله
تجویز اولنان رکوب قلیلدر یوقسه رکوب کثیرمحتمل التحلیل دکلدراما آنی سقی ایچون یاخودآنکله کیدوب علفنی
اشترا ایچون راکب اولوب یاخود علفنی یابعض منافع ولوازمنی اوزرینـه تحمیل ایلسه بوصنعی هم قیاسده وهم
استحسانده تجویزوتحلیل اولنورکه صنع مرقومك منفعتی دابه یه راجع اولمغـله آنده قطـعا بأس شرعی واقع
اولمازنظیری اولدرکه برکسنه اشـترا قیلدیغی فرسك عیبنه مطلع اولدقدن صکره آنی سقی ایچون اوزرینـه
رکوبی یاخود طعام‌فرسی کندواوزرینه تحمیلی عیبله ردینه مانع اولمـازکه فعل‌مرقومی انجق منفعت دابه ایچون
ارتکاب ایتمکله مانع رد اولمیوب اسـباب رد دن حساب اولنور پس‌ما نحن فیه دخی بو یله در انجق مؤلف
غمز الاحسان اشبوتنظیرده ذکراولنـان عیبله ردمسئله سنده کتاب البیوعده مشـتری نك فعل‌مرقومی‌مانع رداولوب
اولمامقده قیاس واستحسانی ذکر و بیـان ایتمشیدی لکن بوکتابدن بومحلده همان هم‌قیاسـده وهم استحسانده
مانع‌رد دکلدر دیوترك‌تفصـیل برله جواب واحد اوزره اعتمـادوتعو یل‌ایلدی واکر بلده سـنده یاخود خارج
بلده سنده اول‌فرسه‌رکوبله‌نفسنی یاغیری‌غزایه ترغیب یاخود بولندیغی سرحدده اعدانك جاسو سلری بولنمق
ظنی ایله آنلری ترهیب ایچون راکب اولورسه بورکوبی اعمال جهاد دن اولمغـله جائز و مناسب کور یلور کذلك
برکسنه سیفنی برکسنه اوزره حبیس قیلوب اول‌محبوس‌علیـه‌اولان کسنه اول سیفی غزا نك غیریده تقلد ایلسه
نظر اولنوراکر تقلدی تلف سیفه باعث یاخو د سـیفه یاجفن و حما ئلنه برضرری مورث‌ایسه تقلدی جائز
وسزا وار کور یلمز که منفعت نفسی ایچون تلبسی اعمال جهاد دن اعتبار اولنمـاز واکر تلف و ضرری موجب
دکل ایسه تلبسی حلال اولورکه فرس حبیسـده ذکر ایلد یکمیز رکوب قلیل کبی بونده دخی منفعت قلیـله
استحـلال اولنور اما اول موضعده مثلا جواسیس اعدا بولنمق ظنی ایله ارهاب اعدا ایچون تقـلد سیف
وتلبس سـلاح ایلسه بومعنی‌امر مطلوبدرکه ارهاب اعـدا اعمال جهاد دن محسوب اولمغـله اول سیفی
امرجهاد ده استعمالی مشروع ومرغوبدر امافی‌سـبیل الله حبیس‌قیلنان قوس و سهام‌ایسه محبوس علیـه
آنلری غزانك‌غـیر یده بین الفرضین رمی واستعمال ایلمك آنکله قصـد تعلم وغزا اوزره نیت تقوی ایلسـه
دخی بنم عنـد مده مناسب ومقبو ل دکلدرکه بین الفرضین رمی واستعماله مشق ور شـق اعمال جهـاد دن
اولمدیغندن بشـقه‌قوس وسهامی متلف اولمغـله اکا تصدیسی‌مشروع ومعقول دکلد ر اما فرس حبیسـه
بلده سی ایچنده مصالح نفسی ایچون رکوبی بشـقه درکه رکوب مذکو ر فرسی‌مفسـد اولمیوب بلکـه
مصلح اولمغـله امر مشروعدر حتی اول فرسه دخی مجرد تعـلم فروسیت ایچون راکب اولوب یاخود مصالح
نفسی ایچون تمـام یوم واحد ده یااکثرده راکب اولمق رکوبی مفسد اولدقده آنده دخی ممنوعدر واکر یدنده
فی‌سبیل الله حبیس اولان برفرس بولنان کسنه بلده‌سندن کندومحله سینك غیریده علف رخیص بیع اولندیغی
استماع ایلسه نظر اولنوراکر موضع‌علف ینه بلده سی ایچنده یاخود اول بلده نك بعض قرای‌قریبه سنده‌ایسه
اول موضعه دك رکوبی جائز وسزاوار کور یلورکه رکوب مذکور منافع‌دابه‌دن اعتبار اولنور ومقدار مزبورده
کندومصالحی ایچون رکوبی رواکور یلمش ایکن منفعت دابه‌ایچون رواکور یلمك بطریق‌الاولی‌در واکرموضع
علف مسافهٔ سفر مکان بعیدده ایسه بنم عندمده اکا رکوبی مناسب ومقبول‌دکلدر که‌معنای مذکور بلاضرورة
فرس‌اوزره ارتکاب سفراولمغـله مشروع ومعقول دکلدر کورمز میسنکه سفر مزبور جائزکوریلسه اون کونلك
بلکه دخی زیاده مسافه یه سفر دخی جائزکور یلور ایدی حال آنکه معنای مذکورك قبح‌وفسادی ظاهرومتمیزدر
لکن بولندقلری موضعدن برقاج کونلك مسافه یه ذاهب اولمدقجه تحصیل علفه قادر دکللر ایسه اولبابده
علفنی تحصیل واوزرینـه تحمیل ایچون اول موضعـه دك جواز رکوبی ظاهر درکه بومثللو موضع ضرورتده
الضرورات تبیح المحظورات قاعده‌سی مثل‌سائردر وصورت مفروضه‌ده علفله رجوعنده رکوبی دخی جائزدرکه
حین ذهابنده حفظ دابه‌یه محتاج اولوب لاجل الحفظ رکوبی جائز اولدقده علفله رجوعنده هم‌دابه وهم حملنی
حفظه محتاج اولمغله جوازی بطریق الاولی ظاهر ومتمیز در لکن کرکدرکه علفدن اول‌مقداری تحمیل ایتمیه که
علفله برابرکندو دخی راکب اولدقده طاقت دابه‌یی سالب اوله زیرا معنـای مذکور استهلاك دابه یی مستوجبدر
کورمز میسنکه فعل‌مرقوم دابهٔ نفسنده حلال کور یلمز ایکن دابهٔ حبیسده بطریق الاولی استحلال اولنماز
واکر برکسنه‌یه فی‌سبیل الله حبیس قیلنان برسیف‌اعطا اولنوب اول‌سیف دخی حلیهٔ ذهب‌وفضه‌ایله محلی بولنسه

کرکدرکه

کرکدرکه‌اول‌کسنه حلیهٔ سیفه بروجهله تعرض واستیلا ایلمیه زیرا حلیه‌البته سیفه تابع وسیف حبیس غیرمملوك
اولمغله حلیه دخی حبیس غـیرمملوك اولدیغنـدن آنده تصرف ملاکله تصرفی حلال اولمیوب انجق اذن
مالکی اوزره حلیه‌سی ایله معـا امرجهادده استعمالی استحلال اولنور حتی سیف مزبور محتاج مرمت اولدقده
مرمتی اول کسنه اوزره واجب اولوب ینه حلیه سنه تعرضی جائزومناسب اولماز زیرا منافع سیف اول کسنه‌یه
منحصراولمغله قریبـا مستعیرده ذکرایلدیکمیزکبی نفقه‌سی دخی آنك اوزرینه مقتصر قیلنور کورمزمیسنکه
یدنده فرس حبیس بولنوب نفقه‌یه محتاج اولدقده فرسه ایجارایله تعرضی جائزاولمیوب همان اوزرینـه نفقه سی
واجب اولور پس‌مانحن فیهده دخی حلیهٔ سیفه تعرضی جائزاولمیوب همان اوزرینـه مرمتی مستوجب اولور
واکر محبس السیف سیفی اول کسنه یه فی سبیل الله غزا ایچون اعطـا ایتمیوب بلکه اول کسنه یی فی سبیل الله
غزا ایدنلره ویروب بعـدالغزا استرداد ایتمك اوزره توکیل ایله اعطا ایتمش اولسه اکرچه بونده دخی حلیهٔ سیفی
اخراج وآخره تصدق یاخود وجه آخر اوزره تعرضی جائزوسزا کور یلمزکه موکل اکا انجق سیفی اهـل غزایه
دفع‌واستردادی تفویض ایدوب حلیه سنده تصرفی تفویض ایتمدیکندن امرموکلی تجاوزی صحیح ورواکور یلمز
لکن سیف مزبور مثلا اصلاح جفنی ایچون محتاج مرمت اولوب وکیل دخی حلیه‌سیله اصلاحنی رأی وتدبیرایلسه
بوصورتده تجویز وتقریراولنور لکن کرکدرکه حلیه‌سندن مقدارحاجتنی اخذ وآنکله مرمت ایدوب زیاده سی
مرمت اخراده محتـاج مرمت اولنجیه دك محلنـده حفظ وابقایه همت ایده زیرا تقـدیرمذکور اوزره منفعت
سیف وکیل ایچون ثابت دکلدرکه کندومالندن اصلاحی اوزرینه مثبت اوله بناء علیه فرس حبیس ید وکیلده
نفقه‌یه محتاج‌اولدقده ایجـار اولنوب غله‌سی نفقه‌سنه صرف اولنوب کذلك اراضی موقوفه دخی غله‌سی ایله
مرمت اولنـدیغی کبی سیف مزبور دخی غله سیله مرمته دقت‌اولنور لکن سیفك حلیه سندن غیری غله سی
ناموجوداولمغـله همان حلیه سیله اصلا حنـه بذل مجهود ایدر اما صورت مفروضه ده بعض حلیـه مرمت
سیفه کافی ایکن بعضك نزعی نزع تمـامی موجب اولسه کرکدرکه تمامنی نزع ایدوب مقـدار کفایه سنی مرمتنه
صرف وباقیسنی مرمت اخرایه محتـاج اولنجیه دك یاننده حفظ وامسـاك ایلیه یوقسه آخره تصدق ایلمیه
زیراحلیهٔ مزبوره تصدق ایچون موضوع اولمیوب انجق غزا ایچون موضوع اولمغـله امرغزادن غیری‌اموردده
صرفی مشروع اولماز واکر برکسنه فرسنی فی‌سبیل الله حبیس ایلیوب آنی فی‌سبیل الله غزا ایدنلره دفع ایچون
وکیلنه دفع ایلدکدن صکره آیا قلرینـه حطم تسمیه اولنـان علت یاخود وجودینه عیب آخر عارض اولمغله
اوزرنده غزا اولنمغه قدرتی زائل اولوب انجق درون بلده ده رکوبه یاخود عربه یه قوشمغه یاخود نخل ایدوب
تخوملق قیلنمغه‌قابل اولنـه‌اولابده‌وکیل آنی بیع ایدوب ثمنی ایله‌اوزرنده فی‌سبیل الله غزا اولنه‌جق فرس آخرشرا ایلمك
جائزوسزا کوریلورزیرا بیع ایتمدکده اول فرس هالك اولوب غرض حبس اولان صدقه البته منقطع اولمغـله
اول صدقه‌یی ابقا ایچون‌استبدالی جائز وواسع کوریلور واستبدال مرقومده امر قاضی بولنماسه دخی مبـاشرت
وکیل جائزدرکه اصلاح فرسه سعی ایتمـك اکا مفوض اولمغله اولبـابده رتبهٔ وصایتی جائزدر اماثمنی اوزرنده
غزا اولنه‌جق ثمن فرسه بالغ دکل ایسه نظر اولنور اکر وقت آخرده اول ثمنله اوزرنده غزا اولنه جق برفرسه
ظفر بولمق مأمول‌ایسه اکا ظفربولنجیه دك توقف وثمنی توقیف ایدر زیرا بوتقـدیراوزره شراء فرس آخرایله
صدقهٔ حبسی ابقاممکن اولمغله کرکدرکه توقف وتوقیف اولنوب‌اول صدقه تعطیل وتحریف اولنمیه واکر ثمن
مزبور غایتله قلیل اولمغله آنکله وقتـا من الاوقات اشتراء فرس غزا غیرمأمول ایسه کرکـدرکه فرسی آخره
تصدق ایتمیوب بلکه محبسه یاخود ورثه سنه مردودوموصول قیله زیرا مساکینه تصدق ایله تملیك ایچون حبیس
اولمیوب انجق حبسی اوزرنده غزا ایچون تصمیم اولنمغله اوزرنده غزا ممکن اولمیه جق حالته رسیده اولدقده عاریه کبی
ملك محبسه اعاده وتسلیم اولنور وقول محررشول مسئلهٔ مسجد ده واقع اولان قول محمد رحمه‌الله تعالی اوزره قیاسله
مقرر اولمشـدرکه برکسنه ارضنی مسجد قیلوب ایچنـده ناس اداء صلوة ایلدکدن صکره اطرا فنده بولنان
خانه‌لر یقیلوب عرصه‌لری باغ و بسـتان قیلنمغله مسجد دخی خراب اولسه نظر اولنور اکراول مسجدك جماعتی
عودت وایچنده اداء صلوته رغبت ایده جکلری مأمول ایسـه اول‌مسجد ملك صاحبنه راجع قیلنماز واکرغیر
مأمول ایسه‌عندمحمد رحمه‌الله تعـالی ملك صاحبنه عودت ایدوب صاحبی حیاتده ایسه مسجدی اخذ وبیعی
یاخودعرصه‌سنی مزرعه اتخاذی واسع کور یلور وفوت اولمش ایسه ورثه سـنه راجع قیلنور زیرا صاحبی آنی
انجق صلوة ایچون موضوع قیلد یغندن ایچنده اداء صلوة مأمول اولنمیه جق حالته رسیده اولدقده البته

تصدق اولنمایوب ملکنه رجوع ایدر پس حکم افراس دخی حکم مسجد اوزره قیاس اولنور لکن عند ابی یوسف رحمه الله تعالی مسجد مزبور قطعا ملك صاحبنه رجوع ایتمدیکی کبی فرس مزبورك دخی رجوعی اصلا مشروع اولمیوب همان وجوب تصدقی مجزوم ومقطوعدر والله اعلم

باب العشور من اهل الحرب * یعنی تجار اهل حربدن عشر یعنی کمرك اخذینی تفصیلده باب نافع التحصیلدر مؤلف الکتاب امام محمد مصیب الصواب سرد اسناد ایله ابی صخرة المحاربی دن اول دخی زیاد بن حدیردن روایت ایلدیکه زیاد بن حدیر رضی الله عنه دیدیکه حضرت عمر بن الخطاب رضی الله تعالی عنه بنی عین التمر نام موضعه مصدق یعنی محصل زکوة اموال ظاهره قیلوب ارسال ایلدی و مصلیندن یعنی مسلمیندن بر بلده دن بلدهٔ اخرایه جلب ایلدکلری اموال تجارتلرندن ربع عشر واهل ذمتك اموال تجارتلرندن نصف عشر واهل حربك اموال تجارتلرندن تمام عشر اخذ ایتمکله بکا امر ایلدی بیلك کرکدر که بو بابده وارد اولان آثاری تتبع ووجهنه اتباع ایدوب بزدخی عاشر یعنی کمرکجی البته اوزرینه مرور ایلین مسلمدن ربع عشر وذمیدن نصف عشر وحربیدن تمام عشر اخذ ایدر دیو حکم واجماع ایلدیك زیرا حضرت عمر رضی الله تعالی عنه عاشرینه وجه مشروح اوزره امر ایدوب امری دخی محضر مهاجرین وانصارده حاصل اولمشیکن هیچ کمسنه مخالفت وانکاره مائل اولمامق منزلهٔ اجماعه نازل اولمشدر و حضرت عمر رضی الله عنه دن روایت اولنان حدیث آخر حکم مشروح اوزره دلیل اظهردر که حضرت عمر رضی الله عنه انس بن مالك رضی الله عنهی اخذ عشور ایچون مصدق قیلوب ارسالنه عزیمت ایلدکده یا امیر المؤمنین بکا منصبلرکدن مکسی یعنی باج آلماغی می تقلید ایدرسین دیو استکشاف کیفیت ایتمکله حضرت عمر رضی الله عنه دن سکا انجق رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینك بکا تقلید بیوردقلری عملی تقلید ایلدم رسول الله علیه السلام بکا امور عشوری تقلید ایدوب مسلمدن ربع عشر وذمیدن نصف عشر وحربیدن تمام عشر اخذ ایتمکله امر ایلدیلر دیو کشف حقیقت حقانیت ایلدی ایشته حکم مزبور حدیث مذکورده رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه رفعله روایت اولنمغله اتباعی اوزرمزه واجب اولمشدر و بیلك کرکدر که حضرت عمر رضی الله عنه وضع ایلدیکی عاشری انجق میان مسلمین و کفارده واقع اولان سرحد اوزره وضع ایدوب اکا امر ایلدیکه اوزرینه تجارتله مرور ایلین مسلمیندن اخذ ایلدکده انجق زکوتی ادا ایلدیکی مالندن اخذ ایلیه واول عاشرك نفقه سنی دخی اخذ ایلدیکی عشوردن تعیین ایلدی ومدار اخذی عشر ونصف عشر وربع عشر مثللو انجق اعتبار عشر اوزره اولمغله اکا عاشر ومأخوذینه عشر دیو تسمیه ایلدی وعاشر ایچون اخذ عشوری اثبات ایلدیکی انجق اکا مبنیدر که مال تاجر امامك حمایتنده محمی ورعایتنده مرعیدر زیرا امن طریق انجق محافظهٔ امامله پیدا اولمغله سلامت مال تاجر انجق امامك حمایت ورعایتی ایله هویدا اولمق اول مالده حق اخذ امامی اثبات وابدا ایلمشدر نظیری شول صحرالرده تعیش ایلین سوائمدر که آنلر انجق امامك حمایت ورعایتنده سائم اولملریله اخذ زکوتلری امام ایچون سالمدر ومانحن فیه دخی آنك کبیدر وحضرت عمر رضی الله تعالی عنه مسلمدن اخذ ربع عشر ایله امر ایلدیکی اکا مبنیدر که آندن اخذ اولنان مال انجق زکوة اموالیدر قال علیه السلام لیس فی المال حق سوی الزکوة معناسی مال مسلمده زکوتدن غیری حق شرعی یوقدر دیمکدر ونصاب اولان ایکی یوز درهمك زکوتی انجق ربع عشربدر وذمیدن اخذ نصف عشر ایله امر ایلدیکی اکا مبنیدر که عشور مزبوره هم مسلمدن وهم ذمیدن اخذ اولنور حق واجب اولمغله مسلمدن اخذ اولنان مبلغك ضعفنی ذمیدن اخذ ایلمك لازم ولازب اولمشدر نته کیم نصارای بنی تغلبدن زکوة اموال ظاهره لری ضعف اوزره اخذ اولنور وحربیدن اخذ تمام عشر ایله امر ایلدیکی اکا مبنیدر که اهل حرب تجار مسلمیندن تمام عشری اخذ ایدر ایدی بناء علیه آنلردن دخی اخذ تمام عشر ایله امر ایلدی زیرا امر مزبور مسلمین وکفار بینلرنده مجازات اوزره مبنیدر حتی کفار بزدن اخذ خمس ایدر اولسه لر بزدخی آنلردن اخذ خمس ایده رز کذلك بزدن نصف عشر اخذ ایدر اولسه لر بزدخی نصف عشری اخذ ایده رز کذلك بزدن هیچ نسنه اخذ ایلمز اولسه لر بزدخی آنلردن هیچ نسنه اخذ ایتمزز وحکم مذکور اوزره دلیل شول روایت اولنان اثر جلیلدر که حضرت عمر رضی الله تعالی عنهه عاشری نامه یازوب تجار اهل حربدن نه اخذ ایده لم دیو استیجار ایلدکده آنلر بزدن نه اخذ ایده یورلر دیو استفسار ایلدی عاشر آنلر بزدن تمام عشری اخذ ایده یورلر دیو اخبار ایلدکده سن دخی آنلردن تمام عشری اخذ قیل دیو تحریر ایدوب امر مذکور بزمله کفار میاننده مجازات اوزره مبنی ایدوکنی اظهار ایلدی لکن اهل حرب تجار بمزدن اخذ ایدوب ایتمدکلری یاخود علی تقدیر الاخذ نه مقداری

اخذ ایلدکلری عندیمزده متبین اولمازسه بنه آنلردن تمام عشری اخذ یمز متعین اولور زیرا مرویدر که حضرت عمر رضی الله تعالی عنه عشارینه امر وتلقین ایدوب خذوا منهم ما یأخذون ذلك فان اعیاکم ذلك فخذوا منهم العشر یعنی سز اهل حربدن بزدن اخذ ایلدکلری مقدارینی اخذ ایدیکز اکر مقدار مرقومی ادراکدن عاجز اولورسکز همان آنلردن تمام عشری اخذ ایدیکز دیو قطع وتعیین ایلدی بونده دخی معنای فقهی اولدر که ذمی یه نسبتله حربی مسلمه نسبتله ذمی منزلنده در که مسلمك ذمی اوزره شهادتی قبول اولنوب ذمینك مسلم اوزره قبول اولنمادیغی کبی ذمینك حربی اوزره شهادتی قبول اولنوب حربینك ذمی اوزره قبول اولنماز وذمیدن البته مسلمدن اخذ اولنان مالك ضعفی اخذ اولندیغی کبی حربیدن دخی ذمیدن اخذ اولنان مالك ضعفی اخذ اولنور و ذمیدن نصف عشر اخذ اولنمغله حربیدن ضعفی اولان تمام عشر اخذ اولنور وجریر بن حازم رحمه الله تعالی دن مرویدر دیدیکه انس بن سیرین رحمه الله تعالی یی ایشتدم دیر که انس بن مالك رضی الله عنه بنی ابله اوزره نصب عامل قیلق مراد ایلدی بن دیدیمکه سن بنی میان اعمالکدن مکس اوزره می تعیین ایدرسین جوابنده دیدیکه سن امور ناسدن حضرت عمر رضی الله تعالی عنهك بکا امر ایلدیکی عمله راضی اولمازمیسنکه حضرت عمر رضی الله تعالی عنه بنی اول عملده استعمال ایدوب مسلمینك هر قرق درهمندن بر درهم واهل ذمتك هر یکرمی درهمندن بر درهم واهل حربك هر اون درهمندن بر درهم اخذ ایله بکا امر ایلدی بوندن صکره معلوم اوله که مکس عمل عاشردن عبارتدر ومکاس دخی عاشردن عبارتدر مأخذ اشتقاقی مما کسه ومکاسدر واصل مکس بمعنی النقص در وعاشره مکاسله تسمیه اولنمق انجق اخذ عشور ایله اموال ناسه مورث نقصان اولدیغندندر وینه معلوم اوله که مال تاجر کرك مسلم وکرك کافر حق مسلمده موجب زکوة اولان ایکی یوز درهمه بالغ اولدقده عاشر ایچون آندن اخذ عشر ایلمك جائز وسائغ کوریلمز اما تاجر مسلمده وجهی اولدر که بیان مشروح اوزره مسلمدن اخذ اولنان البته زکوتدر وایکی یوز درهمدن اقلده زکوة غیر واجبدر وتاجر ذمیده دخی بویله درکه آندن اخذ اولنان فی الحقیقة زکوة دکل ایسه ده ینه اسم زکوتله اخذ اولنمغله نصاب مرقوم آنده دخی شرط قیلنمشدر وحکم مذکوره دلیل اولدر که نصارای بنی تغلبدن زکوة اخذ اولنوب واموال ظاهره لرنده نصاب زکوة رسیدهٔ کمال اولمدقجه زکوتلری اخذ اولنماز پس عشر دخی آنك کبیدر اما تاجر حربیده وجهی اولدر که اهل حرب تجار مسلمیندن مادون النصاب اولانماللرندن اخذ عشر ایلمزلر پس بزدخی آنلردن اخذ ایتمزز حتی اهل حرب بزم تجاریمزك قلیل وکثیرندن اخذ عشر ایدر اولسه لر بزدخی آنلرك قلیل وکثیرندن اخذ ایده رز والله تعالی اعلم وبه الاعانة والتوفیق

باب الجزیة * امام ابراهیم النخعی رحمه الله تعالی دن مرویدر دیمشدر که اهل حربدن بر طائفه مسلمیندن قبول ذمت اوزره موادعین اولدقلرند نصکره ایچلرندن برکسنه قبول اسلام ایلسه نظر اولنور اکر بعد الاسلام ارضنده اقامت ایدرسه خراج قدیمی اوزرینه واجب اولور واکر اقامت ایتمیوب دار اسلامه هجرت ایدرسه خراج قدیمی اوزرندن ساقط اولور وبیلك کرکدر که امام مشار الیه اسبغ الله تعالی نعمه علیه قول مذکورنده خراجله انجق خراج رأسی مراد ایلمشدر وبر قول مذکوره قائل دکللرز بلکه عندیمزده مذهب اولدر که برکافر اهل دار موادعه دن ایکن قبول اسلام ایلدکده کرك ارضنده اقامت ایلسون وکرك دار یمزه هجرت ایلسون البته خراج رأسی ساقط اولور وبعض علما دیدیلرکه کافر مزبور بعد الاسلام داریمزه هجرت ایتمدکجه خراجی ساقط اولماز بونلرك دخی مرادلری خراج رأس ایسه قوللری خلاف مذهبمزدر اما خراج ارض ایسه بز دخی اکا قائللرز که بعد الاسلام ارض قدیمه سنده متصرف اولدقده البته خراج ارضنی ادا ایدوب آندن عشر محصول اخذ اولنماز وعشر محصول انجق اهل بلده طوعا قبول اسلام ایتدکلرنده اخذ اولنور وعند بعض الناس مسلم مزبور دخی اداء خراج ایتمیوب انجق اداء عشر ایدر اماادار اسلامه هجرت ایدوب ارضنی ترك ایلدکده آندن کرك خراج رأس وکرك خراج ارض اصلا اخذ اولنماز وعمر بن عبد العزیز رحمه الله تعالی دن مرویدر دیدیکه عمرو بن العاص رضی الله عنه دیدیکه بلاد مغربده بر قریه صلح اوزره فتح اولنمایوب انجق اسکندریه وکفر طیس وسلطیس نام اوچ قریه صلح اوزره فتح اولنمشدر و بو اوچ قریه نك غیریدن قبول اسلام ایدنلرك ماللری اخذ وسبیللری تخلیه اولنمشدر انجق بو اوچ قریه دن قبول اسلام ایدنلرك ماللری یدلرنده ابقا وسبیللری تخلیه اولنمشدر لکن بز بو قولی اخذ ایتمیوب انجق دیرز که اهل ذمتدن قبول اسلام ایدنلرك ماللری اخذ اولنمایوب خراج ارضنی ادا اوزره کندو ارضنده ترك اولنور واولبابده ارضی صلحا یاخود عنوة فتح اولنمق برابردر زیرا خلافت عمر بن الخطاب

رضى الله تعالى عنه ده دهقانهٔ نهر ملك قبول اسلام ايلدكده سعد بن ابى وقاص وعمار بن ياسر رضى الله تعالى عنهما آنك حالنى حضرت عمر رضى الله تعالى عنهه تحرير ايلديلر اول دخى جوابلرنده ارضنى ينه كندويه اعطا ايديكز خراج ارضنى ادا ايلسون ديو تحرير ايلدى حال آنكه سواد كوفه دن نهر ملك وسائر مواضعى عنوة فتح اولنمش ايدى والله تعالى اعلم

ونهر الملك على طريق الكوفة من بغداد وهو يسقى من الفرات كذا في المغرب

باب من عشور اهل الحرب والمسلمين واهل الذمة * يعنى مسلمين واهل ذمت واهل حربدن اخذ اولنه جق عشورده باب مبسوط ومنشوردر مؤلف الكتاب امام محمد محامد نصاب ديركه امام ابو حنيفه رضى الله عنه ديديكه حربى مستأمن ايكى يوز درهم يا زياده ايله ياخود قيمتى ايكى يوز درهم يا زياده يه بالغ اولان برشئله عاشر مسلمين اوزره مرور ايلدكده كركدركه اولبابده روايت ايلديكيمز اثر مأثور اوزره آندن اول مالك اخذ عشرنده صرف مقدور ايده لر حتى بو مال بنم مالم دكلدر ياخود اوزرمده دينم واردر ديو اعتذار ايدرسه دخى تصديق واعتبار ايتميوب همان اخذ عشره ابتدار ايده لر زيرا آنلردن اخذ اولنان زكوة اولميوب انجق بينلريمزده مجازات اوزره بنا قيلنمغله آنلر بزم تجاريمزدن بومثللو اعذاره اعتبار واعتنا ايتمدكارى كبى بزدخى اعتبار واعتنا ايتمزز اما تجار اهل ذمت بشقه دركه آنلر وجه مشروح اوزره اعتذار ايتدكلرنده تصديق واعتبار اولنوب آنلردن اخذ عشره اجتسار اولنماز زيرا حكم مذكور اهل ذمتده مجازات اوزره مبنى اولميوب انجق حكم اسلام اوزره بنا وتطبيق اولنمغله تجار مسلمين بومثللو اعذارنده اوزرينه مالنده وجوب حق منكر اولديغندن تصديق اولنديغى كبى اهل ذمت دخى تصديق اولنور كذلك اهل حربك عبدلرى ومكاتبلرى ماله مرور ايلدكلرنده آنلردن دخى اخذ عشره اقدام اولنور زيرا آنلر بزم عبيد ومكاتبيمزدن اخذه اقدام ايتدكارى كبى بزدخى اخذه اهتمام ايده رز اما آنلر بزم عبيد ومكاتبيمزدن اخذ عشر ايتدكلرى نمايان اولسه بز دخى آنلرك عبيد ومكاتبيلرندن اخذ ايلمك جائز وشايان كوريلمز اما آنلرك بزم عبيد ومكاتبيمزدن اخذ ايدوب ايتدكارى عنديمزده مجهول ايسه بزينه آنلردن اخذ ايله مشغول اولورز زيرا اخذ عشر انجق حفظ طريق ايچون اولديغى مقرر ومكاتب دخى حفظ طريقه محتاج اولمقده حر ايله برابردر وهم عبدى مولاى حربيسى تجارت ايچون ارسال ايلدكده مالندن اخذ عشره رضاسى ظاهر حالدر لكن بر حربى عاشر مسلمين اوزره رقيقله مرور ايدوب بونلر احراردر ديو دعوى ياخود جوارى ايله مرور ايدوب بونلر امهات اولادمدر ديو ادعا ايلسه اولبابده تصديق اولنوب عشرلرى مطالبه واستدعا اولنماز زيرا بو قولنده صادق ايسه آنلر احراردر واحرارده عشر اولمديغى آشكاردر واكر كاذب ايسه آنلر بو قولى ايله احرار اولورلر كه حربى داراسلامده عبدكافرنى اعتاق ايلدكده عتق بالاجماع نافذ وبرقرار قيلنور كه داراسلام دار قهر اولميوب دار احكام ايدوكى بديدار در واكر بر حربى مال تجارتله مرور ايدوب اول ما ليچون مال صبيدر ديو تعلل ايلسه ينه عاشر اخذ عشرنده تكاسل ايلمز زيرا آنلر بزم تجاريمزى بو مثللو اعذارلرنده تصديق ايتمدكلرندن بز دخى آنلرك قوللرين تحقيق ايتمزز حتى آنلر بو مثللو مواضعده تجاريمزدن اخذ ايتمدكلرى عنديمزده بديدار اولسه بز دخى تجارلرندن اخذه ابتدار ايتمزز اما اخذ ايدوب ايتمدكلرى عنديمزده مشكوك اولسه بزينه طريق اخذه سلوك ايده رز كه نصاب مال رسيدهٔ كمال اولمغله اصل اولان اخذ ايله اشتغالدر واكر بر حربى داراسلامه امانله تجارت ايچون دخول ايدوب عاشر مسلمين بر موضعده آندن اخذ عشر ايلدكدن صكره مسلمينك عاشر آخرينه دخى مرور ايلسه كركدركه عاشر اوله اداسندن سنهٔ كامله مرور ايتمدكجه آندن اخذ عشر اولنميوب مروردن صكره بر كره دخى اخذ عشره صرف مقدور اولنه زيرا حربى مرقوم داراسلامده كشت وكذار ايلدكجه حكم امانى باقى وامانله خروجى من جهة الحكم غير منتهى اولمغله داراسلامده كشت وكذار ايلين ذمى منزلنه تنزيل اولنوب ذمى سنهٔ واحده ده عاشر مسلمين اوزره دفعاتله مرور ايلدكده عشر مالى انجق بر كره اخذ وتحصيل اولنديغى كبى حربى مرقومدن دخى انجق بركره اخذ وتحصيل اولنور وحكم محرر اوزره دليل شول روايت اولنان اثر جليلدركه اهل رومدن بر حربى بيكرمى بيك درهم قيمتلى بر فرسى ايله تجارت اوزره حضرت عمر رضى الله عنهك عاشرى اوزره مرور ايلدكده عاشر اول فرسى آندن اون سكز بيك درهمله شرايه طالب اولوب رومى بيعدن امتناع ايتمكله ايكى بيك درهم عشرينى اخذ ايلدى بعده رومى مزبور فرس مذكور ايله اول عاشر اوزره دفعهٔ ثانيه ده مرور ايتمكله مرهٔ ثانيه ده اخذ عشرينى مراد ايدوب رومى ادادن امتناع ايلدى بعده تظلم ايچون مدينه يه كلوب حضرت عمر رضى الله تعالى عنهى مسجده بولمغله مسجده دخول ايتميوب باب مسجدده توقف برله هو الشيخ النصرانى يعنى

بن شيخ نصرانى يم ديو نفسنى تعريف ايلدى وحضرت عمر رضى الله عنه دخى وانا الشيخ الحنيفى يعنى بن دخى ملت حنيفهٔ بيضادن شيخم ديو مقابله ايلدى بعده رومى سركذشتنى بيان ايلدكده حضرت عمر رضى الله تعالى عنه كفيت لفظى ايله مصلحتك تمام اولدى مفهومنى افاده ايتمكله رومى مرامنى فهم ايده ميوب كلامنه التفات ايتمدى ظنى ايله مأيوس كبى عودت ايدوب حضور عاشره كلدكده كوردىكه نامهٔ عمر رضى الله عنه اكا سبقت ايليوب بوندن نسنه اخذ ايتمه ديو عاشره تنبيه ايلمش عاشر ورود نامه يى اكا اخبار ايدوب برشيئنى اخذ ايلمدى ونصرانى بو حالى كوروب عدالت عمريه دن استعجاب ايدوب قبول اسلامله شرفياب اولدى واكر بر حربى عاشر مسلمين اوزره مرور ايدوب اداء عشر ايلدكدن صكره همان يوم اداسنده ياخود ايرته سى كونده دار الحربه دخول بعده ينه اول مالله استيمان اوزره داراسلامه عود وقفول ايلسه كركدركه عاشر آندن بركره دخى اخذ عشره مباشر اوله زيرا دار الحربه دخولنده حكم امانى منقطع واول امانله حكم خروجى منتهى ومرتفع اولوب امان جديد ايله دخول جديدنده اول مرده داخل حكمنده داخل ياخود حربى آخر منزلنده نازل اولمغله هر دخول وخروجنده اخذ عشرى لازم اولور اما اهل حربدن اول طائفه تجار مسلمينى دار الحربه دخول وخروجلرى تكرر ايتسه دخى انجق سنه ده بركره تعشير اوزره معاشرت ايدرلرسه بز دخى آنلرى انجق سنه ده بركره تعشيره مباشرت ايده رز كه بيان مشروح اوزره ميانه مزده امر تعشير انجق مجازات ومكافات اوزره بنا وتقرير اولنمشدر واكر بر حربى امانله داراسلامه خمر وخنازير ايله معا قادم اولسه خنازيرى تعشير اولنميوب انجق قيمت خمرى تقويم وقيمت عشرى مقدارى دراهمندن اخذ اولنمق لازم اولور اما عندنده دراهمى غير موجود ايسه خمرندن قيمت عشرى ادا ايده جك مقدارينى بيعله اكا امر ايدوب عاشر اول وجهله اخذ قيمنده بذل مجهود ايدر وعنديمزده مذهب مقبول اشبو قول منقولدر لكن امام زفر رحمه الله تعالى خمر دخى خنازير كبى تعشير اولنماز ديوب قولنى ايكى وجهله تأييد وتقرير ايلديرى اولدركه خمر حق مسلمده مال اولميوب عاشر دخى مسلم اولمغله خنزير ايله مرورى كبى خمرده دخى عاشر اوزره مال اولميان اشيا ايله مرورى حكمنده داخل واول حربى بو بابده عاشر اوزره خمر ايله مرور ايلين مسلم منزلنده نازلدر وبرى اولدركه حق مسلمده خمر وخنزير بر مجراى واحدده جارى ايكن عدم تعشير خنزير اوزره اجماعيمز منعقد اولدقدن صكره حكم مذكور خمره دخى سارى قيلنور لكن بزم ايچون مذهبمز اوزره دليل منقول شول روايت اولنان اثر مقبولدركه حضرت عمر رضى الله تعالى عنه اطرافده بولنان عامللرينى موسم حجده جمع ايدوب اوزريكزه خمر ايله مرور ايلين اهل ذمتدن نه اخذ ايده يورسز ديو سؤال ايلدكده آنلر نصف عشرينى اخذ ايده يورز ديو جواب ايلديلر بعده حضرت عمر رضى الله تعالى عنه ولوهم بيعها وخذوا نصف العشر من اثمانها ديمكله يعنى اهل ذمته تفويض واثمانندن نصف عشرينى اخذ ايله امر ايلدى واداهٔ معقوله مزدن برى شول فرق فاصل ومفصلدركه خمر ابتداسنده عنب وعصير ايكن حق مسلمده مال ايكن انتهاسنده دخى تخليل ايله مال اولوب خنزير ابتدا وانتهاسنده مال اولمق محال اولمغله خنزيره نسبتله حرمت خمر اخف واهون اولديغندن خنزيردن اخذ عشر اولنمازسه ده خمردن جواز اخذى متيقندر وبرى دخى اول قول ظاهر القبولدركه مسلميندن اولان عاشر عين خمرى اخذ ايتميوب قيمتنى اخذ ايده جكى ظاهردر ومسلمينك اهل صلاحلرى خمرى تخليل ايچون واهل فسادلرى شرب ايچون استعمال ايتملريله مسلمين قيمت خمره عالمين اولمق ظاهر حالدر بو جهتله عاشر اول خمرى مسلمينه تقويم ايتديروب قيمتى قول مسلمينله اخذ ايلمك ممكن ومستفيددر اما خنزيرى مسلميندن بركيمسنه استعمال ايتمكله قيمتنه عالم اولملرى عديم الاحتمالدر وقيمتنه عالمين اولان كفارك قوللرى دخى مسلمين اوزره مقبول اولمامغله آنلرك قوللرى ايله اخذ قيمتى دخى غير معقولدر وبرى دخى اول قول قوى الاصولدركه خمر البته مثلى اولوب عاشر مثلنى اخذ ايلمك لازم ايكن مسلم تملك خمردن ممنوع اولمغله قيمتنى اخذ ايلدكده خمردن اعراضى متحقق اولديغندن اخذ قيمتى مشروعدر اما خنزير ذوات امثالدن اولوب مثلى قيمتدن عبارت اولديغندن اخذ قيمتى اخذ عينى ايله همعنان اولمغله مسلم ايچون تملك عينى حلال اولمديغى كبى تملك قيمتى دخى استحلال اولنماز وبرى دخى اول قول دقيق الوصولدركه خمر ميان اهل ذمتده مال اولوب مسلم ايچون خمر اوزره يد معتبره متحقق اولمغله آنده امام ايچون دخى ولايت معتبره بولنوب امامك يد وحمايتنده دخول ايتمكله اموال سائره يه ملتحق اولمشدر اما خنزيرده مسلم ايچون يد معتبره غير حاصلدر كورمزميسنكه خمر ميراثده داخل وخنزير غير داخلدر وآنده مسلم ايچون يد معتبره حاصل اولمامغله اوزرنده يد امام دخى ثابت اولميوب

مطلب بعشر الخمر دون الخنزير

مطلب بورث الخمر دون الخنزير

حمايتنده داخل اولماز وحمايتنده داخل اولميان اشيادن اخذ عشر ايلمك ناروادر واكر اهل حرب دارلرينه
خمر وخنازير ايله داخل اولان اهل ذمتمزي تعشير ايتمزلرسه بز دخى آنلردن خمر وخنازير ايله داخل اولان
كمسنه‌لرى تعشير ايله تكدير ايتمزز زيرا خمر وخنازير اهل دار اسلامدن انجق حق اهل ذمتده مال اولوب
اهل حرب دخى اهل ذمتمزي اول مالدن تعشير ايتدكلرنده دار اسلامده بولنان اموالدن اول نوع مخصوصى
عفو ايتدكلرينه استدلال اولنمغله بز دخى آنلردن اول نوعى عفو ايله اشتغال ايدرز كه عشر اهل حرب
عشر مجازات ايدوكى بى جدالدر واكر اهل حرب مسلمينى دار الحربه ادخال ايلدكلرى مالده تعشير ايتميوب
انجق اهل ذمتى تعشير ايدرلرسه بز دخى آنلرى اهل ذمتى تعشير ايتدكلرى منوال اوزره تعشير ايله تدبير ايدرز
واكر اهل ذمتى تعشير ايتميوب انجق مسلمينى تعشير ايدرلرسه بز آنلرى ينه منوال مشروح اوزره تعشير ايله تدبير ايدرز
زيرا بو تقدير اوزره آنلردن مالك بر نوعنى تعشير ونوع آخرينى عفو ايلمك ظاهر اولمامشدر كه آنلرك بزم عاشريمز
اوزره مرور ايده جكلرى هر نوع ماله بزم دخى مسلمينمز يا اهل ذمتمز عاشرلرى اوزره مالدن اول نوعله
مرور ايلدكده البته تعشيرينه مباشر اوله جقلردر غاية الامر آنلر اهل دار اسلامده ايكى طائفه بولوب برينى تعشير
و برندن عفو واغماض ايتمشلردر حال آنكه اهل حرب انجق طائفهٔ واحده اولمغله بز آنلرده ايكى طائفه بولمامشزكه
بز دخى آنلركبى برينى تعشير و برندن صفح واعراض ايده‌لم بناء عليه جمله سنى تعشير ايله اعتراض ايدرز حتى آنلر بزدن
بشقه كونه ايكى طائفه بولوب برينى تعشير و برندن عفو ايلدكلرنده اول ايكى طائفه آنلرده دخى موجود اولسه بز دخى
آنلردن تعشير ايلدكلرى طائفه يى تعشير وعفو ايلدكلرى طائفه يى عفوده صرف مجهود ايدرز مثلا اهل حرب
بزم رجالمزى تعشير ونسامزدن اغماض ايلسه‌لر بز دخى رجاللرين تعشير ونسالرندن اعراض ايدرز وبيلمك
كركدر كه اهل حربدن اخذ اولنان عشور انجق موضع خراجه وضع اولنوب مقاتله يه صرف اولنور بوقسه
موضع صدقاته وضع اولنوب فقرايه صرف اولنماز نكته‌سى اولدركه صدقه البته صاحبنى مطهر وكافر اهل طهره دن
اولمديغى ظاهردر اما مسلم اهل طهره دن اولمغله آندن اخذ اولنان عشور موضع صدقه يه وضع اولنمق واضح
ومشهوردر بنه ديركه بر مسلم اماناله دار الحربه مال تجارتله داخل اولوب ياخود حين دخولنده يانده مالى يوغيكن
دار الحربده تجارتله بعض امواله واصل اولوب اول مال اوزره دار الحربده حولان حول دخى كامل اولدقدن صكره
اول مالى دار اسلامه اخراج وآنكله عاشر مسلمين اوزره مرور ايلسه كركدر كه عاشر آندن هيچ نسنه اخذ ايليه
زيرا عاشر انجق امامك رعايت وحمايتنده بولنان صدقهٔ مالى جبايت ايدركه جبايتى انجق مقابلهٔ حمايتده در
كورمزميسنكه عاشر خارجدن اوزرينه مرور ايلين دراهم ودنانيرى تعشير ايدركه آنلر محتاج حفظ وحمايتدر
امادرون بلده ده مدار تجارت اولان دراهم ودنانيرى تعشير ايده مزكه آنلر مستغنى حمايت ورعايتدر ورعايت
امام دار الحربه شامل اولمامغله رعايتنده بولنميان اموالى تعشيره واصل اوله مز كورمزميسنكه بر كمسنه عسكر
اهل بغيده ايكن مالى اوزره حولان حول متحقق اولدقدن صكره عسكر اهل عدله انتقال ايلسه زكوة ماضيه ايله
مؤاخذه سنه اشتغال اولنماز زيرا مال مزبور حمايت امامدن مهجوردر وهم زكوة حق الله اولوب دار الحرب كبى
حكم امام المسلمين جارى اولميان موضعده واجب اولمغله امام المسلمين دار الحربده واقع اولان حد زنا وسرقه وشرب
وقطع طريق مثللو حقوق الله ايله مؤاخذهٔ ناسى مستوجب اولمديغى كبى زكوة مزبوره ايله دخى مؤاخذه يى
مستوجب اولماز انجق مسلم مرقومه بدون الاجبار بينه وبين الله تعالى زكوة مالنى ادا برله امر اولنوب على تقدير
عدم الاداء آثم اوله جغى اخبار اولنور زيرا مال مسلم اوزره حولان حول متحقق اولدقده زكوتى واجب اولور
وزكوة دخى واجب اولدقده صوم وصلوة كبى ادا ايله مأموريتنى موجب اولور نظيرى شول باغيدركه اهل عدله
خروج وعدول ايليه اكا مالندن زكوة ماضيه يى ادا برله بدون الاجبار افتا اولنور وما نحن فيه دخى بويله در
وتقرير سابق التحريردن دار الحربده مستأمن اولان مسلمده جواب مسئله متبين اولدقده دار الحربده تجارت ايدوب
مالى اوزره حولان حول متحقق اولدقدن صكره عاشر مسلمين اوزره مرور ايلين اسيرده دخى حكم مسئله
متعين اولور كه عاشر آنى تعشيره اجترا ايتميوب همان بينه وبين الله اداء زكوتله افتا ايدر كذلك دار الحربده
قبول اسلام ايدوب مالنى بعد حولان الحول دار اسلامه اخراج ايلين كمسنه حقنده دخى حكم مسئله بديدار اولوركه
عاشر مسلمين آنى دخى تعشيره ابتدار ايده مز انجق اول كمسنه دار الحربده ايكن اوزرينه مالنده وجوب زكوته عالم اولوب
بعد العلم مالى اوزره حولان حول دخى متحقق اولمش ايسه بينه وبين الله تعالى اوزرينه اداء زكوتى لازم اولور
اما وجوب زكوته عالم اولمامش ايسه عالم اولدقدن صكره مالى اوزره حولان حول متحقق اولمدقجه اوزرينه

زكوندن

مطلب مصرف عشور المسلمين واهل الحرب

زكوتدن برنسنه لازم اولماز كه زكوة البته شرايعدن اولوب شرايع دخى انجق بعد السماع واجب اولور ايكن
اول كمسنه‌نك سمعنه خطاب شرعى بالغ اولمامغله موجب خطابى مستوجب اولماز واكر بر حربى
دار الحربده قبول اسلام ايدوب سوائمدن واموال تجارتدن مال كثيره مالك ايكن مالنده وجوب زكوته
عالم اولدقدن صكره دار الحربده التى آى ياخود اقل ياخود اكثر مكثدن صكره دار اسلامه اخراج ايدوب دار
اسلامده حولان حول رسيدهٔ تمام اولدقدن صكره عاشر اوزره مرور ايلسه كركدر كه عاشر تعشير مالنده ومصدق
اخذ زكوة سوائمنده توقف وقصور ايتميه‌لر زيرا مالى اوزره حولان حول هنوز دار الحربده ايكن منعقد اولمشدركه
اوزرينه وجوب زكوة دار الحربده متمهد اولمشدر كورمزميسنكه ادا ايله امر اولنور وادا ايتمدكده آثم اولور
پس سبب وجوب دار الحربده موجود اولوب نفس وجوب دار اسلامده متحقق الوجود اولمشدر وشرعا
معتبر ومطلوب اولان انجق حال وجوبدر وحال وجوبده مال مزبور حمايت امامده ومجراى احكام اسلامده
بولنمغله اخذ عشر وزكوته اقدام واهتمام اولنور كورمزميسنكه حول بر نصاب اوزره منعقد اولدقدن صكره اثناء
حولده نقصان كلوب آخر حولده ينه رسيدهٔ تمام اولسه اثناء حولده عارض اولان نقصانه اعتبار اولنميوب انجق
حال وجوب اولان تمام حولده تمامنه اعتبار اولنمغله زكوتى ايجاب والزام اولنور پس ما نحن فيهده دخى اثناء
حولده دار الحربده بولنديغنه اعتبار اولنميوب انجق تمام حولده دار اسلامده بولنديغى مطمح انظار قيلنور كذلك
مسلم اسير ومسلم مستأمن مالنى دار اسلامه اخراجدن صكره حولان حول رسيدهٔ تمام اولدقده حكم سابق
آنده دخى اجرا واول حولده مالينك عشر وزكوتى اخذه ابتدار واجرا اولنور واكر بر مسلم ياذمى دار الحربه
تجارت ايچون قصد دخول اوزره دراهم ودنانير ايله عاشر مسلمين اوزره مرور ايلدكده بن بو مالى انجق آلتى آيدن برو
كسب ايلدم هنوز اوزرينه حولان حول تحقق ايتمدى ديو بسط اعذار ايلسه كركدركه عاشر آنى تصديق
ايدوب اخذ عشرينه اجتسار ايليه زيرا مالنده وجوب حقى انكار ايتمكله قول آنك قولى ايدوكى آشكاردر
بو صورتده دار الحربه دخول وآنده تجارت ايدوب هنوز دار الحربده ايكن حولان حولى رسيدهٔ تمام اولدقدن
صكره اول ماله دار اسلامه خروج وعاشر اوزره مرور ايلسه ينه عاشر حول ماضى ايچون اخذ عشردن ممنوع
ومهجوردر زيرا وقت وجوب اولان وقت تمام حولده مالى دار الحربده بولنوب حكم امام المسلمينده حاضر
اولمديغندن عاشر آندن اخذ عشره قادر اولماز اما دار اسلامده اول ماله مالك اولديغى هنكامدن تمام حوله بر
ايكى كون قالنجيه‌دك دار الحربده آرام ايدوب حول انجق دار اسلامه خروجندن صكره رسيدهٔ تمام اولسه بو تقدير
اوزره عاشر اخذ عشرينه قيام واهتمام ايدر زيرا مال مزبور وقت وجوب حقده حمايت امامده وموضع جريان
احكام اسلامده بولنمغله ثبوت حق اخذى اكمال واتمام ايلمشدر واكر دار اسلامده مستأمن اولان حربى ياذمى
يامسلم اوزرينه حولان حول متحقق اولان ماله عاشر اوزره مرور ومالنى عاشردن كتم ايدوب بعده حولان حول
ثانيدن صكره ينه مرور وينه كتم ايدوب بعده حولان حول ثالثدن صكره ينه مرور ايلدكده عاشر آنك اوچ
سنه‌ده مالنه وكتمنه كسب وقوف وشعور ايلسه كركدركه اوچ سنه‌ده امرار ايلديكى اموالنى على التمام تعشير ده
بذل مقدور ايليه زيرا دار اسلامده اول مالك زكوتى واجب اولمغله عاشر ايچون هر مرورنده حق اخذى
ثابت اولمشدر وحق ثابت تأخر وكتمانله فائت اولماز اما حربى بو اوچ سنه‌ده هر مرورنده قبل التعشير دار
الحربه داخل بعده دار اسلامه راجع اولمش ايسه عاشر ايچون آنك مالنى سنهٔ ثالثه‌ده مرور اخيرى ايچون
تعشيردن ماعداسى جائز وواسع كورلمز زيرا هر دفعه‌ده دار الحربه داخل اولمغله آندن حكم امان زائل وحقنده
احكام مسلمين باطل اولوب دفعهٔ ثانيه وثالثه‌ده خروجنده حربى آخر منزلنده نازل اولمشدر كورمزميسنكه
عاشر مال حربى يى تعشير ايلدكدن صكره دار الحربه داخل اولوب يوم دخولنده دار اسلامه رجوع وعاشر
اوزرينه اول ماله مرور ايلسه عاشر آنى مجددا تعشيره صرف مقدور ايدر وبو ماده‌ده آنك دار الحربه
دخولى كندويه نافع اولان حكمى ابطال ايله حربى آخر منزلنده انزال اولنديغى كبى ما نحن فيهده دخى دار الحربه
دخولى هر دفعه‌ده مسلمينه نافع اولان حكمى ابطال ايله حربى آخر منزلنده انزال اولنور واكر حربى مستأمن
ياذمى يامسلم دار اسلامده اوچ سنه تجارت ايدوب عاشر مسلمينه مرور ايتميوب انجق سنهٔ ثالثه‌دن صكره مرور
وهر برى اوچ سنه‌دن برو مااللرى تعشير اولنماديغنى اخبار ومسلم دخى اوچ سنه‌دن برو زكوة مالنى ادا ايتمديكنى
اقرار ايلسه بو صورتده عاشر انجق حول ثالثك عشرينى اخذه ابتدار ايدوب حولين سابقينك اخذ عشرينه
اجتسار ايده مز زيرا عاشر دار اسلامده بولنان مالى انجق حمايت ايدوب اول مالده هنوز حق ثانى واجب

مطلب اذا كتم ماله عن العاشر

اولمدین وقت اخذی باقی اولمق شرطی ایله تعشیر ایدر یوقسه مالـده حق ثانی واجب اولدقدن صکره واجب
اولك وقت اخذی فوت اولوب واجب ثانینك وقت اخذی حلول ایتمش اولور بناء علیه مذکور یندن بریسی
بعد الحول الاول وقبل تمام الحول الثانی عاشر اوزره مرور ایلسه واجب اولك وقت اخذی باقی اولمغله اخذینه
قادر اولور اما بعد تمام الحول الثانی مرور ایلسه وقت اخذی منقضی اولمغله اخذینه مقتدر اولماز لکن مال
مزبور دارالحربده ایکن حولان حولی بشقه درکه آنده عاشر اوزره قبل تمام الحول الثانی دخی مرور ایلسه
عاشر آنی تعشیردن ممنوع ومهجوردر زیرا اولبابده حلول حول ثانی احکام امام المسلمین جاری اولمدیغی موضعده
حاصل اولمغله حق اخذی قطعا ثابت ومتحصل اولمامشدر اما مال مزبور دار اسلامده بولنمق بشقه درکه
بیانی سبقت ایلمشدر واکر حربینك یاذمینك سوائم حیوانانی بولنسه انلردن زکوتلری اخذ اولنماز که زکوة
البته عبادت اولمغله کافر اوزره واجب اولماز اما مسلمك سوائمندن اوچ سنه اخذ زکوة اولنمایوب صکره حالنه
مطلع اولنسه بو بابده سنین ماضیه‌نك زکوتی آندن اخذ اولنور زیرا سوائم تحت حمایت امامده بولنمغله اخذ
زکوتی طرف امامه مفوضدر وسنین ماضیه ده حمایت امام آنلرده تحقق ایتمکله زکوة ماضیه لرین اخذ ایدر
لکن عاشر بشقه درکه بومثللو موادده انجق سنهٔ اخیره‌نك زکوتی اخذ ایدر زیرا عاشر انجق اوزرینه صاحبی
ایله مرور ایلین مالی تعشیر ایدر حال آنکه بو صورتده اوزرینه ماله مرور انجق سنهٔ رابعه اثناسنده واقع
اولمغله انجق سنهٔ ثالثه ایچون اخذ ایدر اما مصدقك حق اخذی اوزرینه مرور ایچون اولمیوب بلکه هر مسلمك
سائمه سنده حق اخذی متحقق اولمغله بهر حال اخذ زکوته مستحق اولور وتحقق حق اخذنده سائمه
اوزره حولان حول معتبر وصورت مزبوره‌ده اوچ دفعه حولان حول امر مقرر اولمغله هر حول ایچون اخذ
زکوته قدرتی اظهردر بو صورتده صاحب السوائم اولان مسلم بن سنین سابقه‌نك زکوتی فقرا ومساکینه ادا وایفا
ایلدم دیو ادعا ایدرسه بو قولنه اصغا اولنمایوب ینه اول اوچ سنه‌نك زکوتی آندن اخذ واستیفا اولنور وقول مذکور
بزم مذهب منصور یمزدر وامام شافعی رحمه الله تعالی دیدیکه اخذ اولنماز زیرا زکوة حق فقرا اولوب اول
مسلم فقرایه ادا ایلدکده حق مستحقنه واصل اولمغله زکوة اموال تجارتی فقرایه ادا ایلدکده ذمتی عهده دن
بری اولدیغی کبی زکوة سوائمده دخی بری اولور لکن جوابنده دیرز که اخذ زکوة طرف امامدن تعیین اولنان
عامللره مفوضدر وطرف امامدن اخذ اولنمدقدن صکره اکرچه فقرایه صرف اولنور لکن صاحب المال
صرف ایلدیکی فقرایه باعیانهم صرف ایلمك امام اوزره واجب اولمغله صاحب المالك آنلره صبرفی برأت
عهده سنی موجب اولماز نظیری اولدرکه برکسنه برصبی ایچون مدیون اولوب اول دینی صبی‌یه دفع وتسلیم
ایلسه برأت عهده سنی موجب اولماز زیرا دین مزبورده حق اخذ خاصهٔ وصی اولوب وصی دخی اخذ ایلدکده
اوزرینه صبی‌یه دفع وتسلیم ایلمك واجب دکلدر ومانحن فیه دخی بویله در واکر امام المسلمین حرب یاخود شغل
آخر ایله تشاغل ایدوب سنین مرقومه ده مسلمین مرقومینه بعث مصدقده تکاسل ایتدکده آنلر دخی اول سنه لرك
زکوتنی فقرایه ادا ایدوب بعد زمان مطالبه اولندقلرنده سن بزه بعث مصدق ایتمکله بز زکوتمزی فقرایه ادا
ایلدیك دیو تعلل ایلسه لر بوتقدیر اوزره قول آنلرك قوللری قبلنمغله اوزرلرینه مجددا تحصیل زکوتی تحمل
ایلمزلر زیرا امام سنین مزبوره ده آنلره بعث مصدق ایتمیوب طرف امامدن طلب اولنمادیغندن اوزرلرینه طرف
امامه ادا واجب ومترتب اولمامغله صاحب المال زکوة مال تجارتی بنفسه فقرایه اداسی برأت ذمته سبب اولدیغی
کبی مانحن فیهده دخی سبب قیلنور ینه دیرز که برحربی مستأمن یاذمی یامسلم عشار مسلمیندن برعاشر اوزره مرور
ایتدکلرنده بزی اشبو سنه ایچنده سندن غیری عاشر محل آخرده تعشیر ایلدی دیو ابراز سند ایدوب اولبابده
متهم اولدقلری تقدیرا اوزره عاشر آنلری تحلیف دخی ایلسه کرکدر که آنلره برنسنه اداسی تکلیف ایلمیه زیرا زکوة
حق الله اولوب عند الملاك امانت ومالکلر اول اماننله امین اولمغله امین اداء اماتی اخبار ایلدکده تصدیق
اولنه جغی امر مستبیندر اکرچه حکم مزبور مسلم وذمیده ظاهردر که آنلر اوزریمزده دیغمز واردر دیو اداء
عشردن امتناع ایلدکلرنده دخی تصدیق اولنه جقلری تقریر سابقله متقرردر اما حربی اخبار دینده تصدیق
اولنماز ایکن بو بابده وجه تصدیقی اولدرکه بو قوللری ابراز سند ایله متأید اولمغله شایستهٔ تحقیق اولوب مسئلهٔ
دینده قوللری بومثللو سند ایله متأید اولمامغله تحقیقه حقیق اولمامشدر وحکم محرر اوزره دلیل معتبر قریبا
روایت اولنان حدیث عمر رضی الله عنه درکه ذکر اولنان شیخ نصرانی بنی عاشرك بر کره تعشیر ایتمشیکن شمدی
سنهٔ واحده ده بردخی تعشیر ایده یورلر دیو تقریر ایلدکده حضرت عمر رضی الله تعالی عنه عاملرینه لا تعشروا

مطلب اذا ادى زكوة السوائم الى المساكين

مطلب اذا دفع دين الصبي اليه لا يبرأ مالم يدفعه الى الوصي

مطلب لا يعشر في السنة الامرة

في

فی السنة الامرة دیو تحریر ایلدی ومعلومدر که نصرانی مرسومی تصدیق اتمیدی عامللرینه وجه محرر
اوزره تحریر ایلمز ایدی واکر برمسلم یاذمینك مال تجارتی اوزره داراسلامده بردفعه حولان حول واقع اولوب بعده
اول مالی امانله دارالحربه ادخال وآنده برسنهٔ کامله تجارتدن صکره دارالحربدن اخراج وآنکله عاشر مسلمین
اوزره مرور ایلسه عاشر اول مالی سنهٔ اولی وسنهٔ ثانیه ایچون تعشیردن ممنوع ومهجوردر زیرا سنهٔ اولی‌ده عاشر
اوزره ماله وقت اخذده مرور ایتمدیکندن اخذی غیر مقدوردر وسنهٔ ثانیه ده دخی مال اوزره حولان حول
دارالحربده واقع اولمشدر وبز قریبا بیان ایلدیك که مال اوزره حولان حول دارالحربده واقع اولدقده تعشیری جائز
وواسع دکلدر لکن تاجر مرقوم اول ماله بعد الحول الاول عاشر اوزره داراسلامده مرور ایتمشیکن مالنی کتمله دار
الحربه ادخالدن صکره دارالحربده سنهٔ کامله اقامت بعده اول مالی داراسلامه اخراج وآنکله عاشر مسلمین
اوزره مرور وکتم سابقنی عاشره اخبار ایلسه کرکدر که عاشر آنی سنهٔ اولی ایچون تعشیره ابتدار ایدوب سنهٔ
ثانیه ایچون تعشیره اجتسار ایلمیه زیرا بعد الحول الاول اول ماله بعد وجوب الحق عاشر اوزره وقت اخذی
باقی ایکن مرور ایدوب حق اخذی ثابت اولدقدن صکره حق مزبور کتم وتأخیر ایله ساقط وفائت اولماز وحول
ثانی دخی مال مزبور دارالحربده ایکن حولان ایتمکله اخذ عشری عدیم الامکاندر کذلك برمسلمك سائمه سی اوزره
حولان حول تحقق ایتمشیکن زکوتنی ادا ایتمدین دارالحربه ادخال وحول ثانی دارالحربده حولان ایلدکدن صکره
ینه داراسلامه ادخال ایلسه کرکدر که مصدق آندن سنهٔ اولی ایچون اخذ زکوته استعجال ایلیه زیرا بو بابده معتبر
اولان حق مرور اولمیوب انجق مال اوزره داراسلامده حولان حول اولوب اول دخی حاصل وحق اخذی
متحقق اولمغله سنهٔ مزبوره ایچون اخذ زکوته مستحق اولمشدر اما سنهٔ ثانیه ایچون هیچ نسنه اخذینه قادر دکلدر که
آنده حولان حول مال دارالحربده ایکن ظاهر اولمغله حق اخذی متقرر اولمامشدر واکر برحربی مستأمنك مالی
اوزره داراسلامده برکره یاخود ایکی کره حولان حول تحقق ایدوب هربرنده عاشر اوزره مرور ایتمشیکن مالنی کتم
وبعده ینه مرور ایلدکده عاشر اول کیفیته مطلع اولسه کرکدر که عشر ماضی‌یی آندن اخذه مسارعت اوله لکن
صورت مفروضه ده عاشر اکا ظفریاب اولمادین دارالحربه دخول وبعده ینه اول ماله داراسلامه خروج ایدوب
کندو کیفیتنی عاشره اخبار ایلسه کرکدر که بودفعه ده دارالحربدن خروجی ایله تعشیرینه ابتدار ایدوب سنین
ماضیه ایچون تعشیرینه اجتسار ایلمیه زیرا امام ایچون حق اخذ انجق مستأمن اوزره ثبوت حکم مسلمینله ثابت
ایکن دارالحربه دخولنده آندن احکام مسلمین باطل اولمغله امام ایچون حق اخذ دخی زائل اولور واکر صورت
مفروضه ده مستأمن مرقوم اوزره حق اخذ ثابت اولدقدن صکره داراسلامدن کندو دارینه داخل اولمیوب
بلکه تجارتیچون امانله دارالحرب اخرایه داخل اولسه آنده دخی اوزرینه واجب اولان عشور متقدمه باطل
اولور واولبابده کندو داریندن ارض اسلامه دخول ایچون استیمانده اول ارض اخرایه دخول ایده جکنی مسلمینه
ذکر واولوجهله اخذ امان ایدوب ایتمك برابردر که علی کلا التقدیرین دخولی حکم مسلمین آنده جاری اولمیان داره
اولوب همان کندو دارینه دخول وخروج ایلمش منزلنده اولمغله کندو دارینه دخول وخروجنده اوزرینه واجب
اولان عشور متقدمه باطل اولدیغی کبی بونده دخی بطلانی مقرردر کذلك مستأمن مرقوم کندو داریندن
داریمزه دخولنده مسلمیندن اولا داریمزه دخول وبعده اول دار اخرایه نفوذ ایدوب آنده دخی مسلمیندن
آمن اولمق اوزره تجارت وبعده اول امانله ینه داریمزه دخول وبعده کندو دارینه رجوع ایلمك اوزره استیمان
واول وجه اوزره اخذ امان ایتمش اولوب داریمزده اوزرینه وجوب عشردن صکره اول دار اخرایه داخل
وبعده داریمزه راجع اولسه ینه عشور ماضیه آندن اخذ اولنمق جائز وواسع کوریلمز لکن علی جمیع التقادیر
اول داردن داریمزه رجوعنده تعشیر اولنور زیرا خارج اولدیغی دارده طرف مسلمیندن آمن ایسه دخی
حکم مسلمین جاری ومتمکن دکلدر وبومثللو موضعده خروجی اوزرینه واجب اولان عشوره اعتباری مبطل
اولدیغی کبی کندودن سابقده اخذ اولنان عشوره اعتباری دخی مضمحل ایدر حتی دارندن داراسلامه
خروجنده مسلمین آنی تعشیر ایدوب چندروز مکثندن صکره اول داراخرایه دخول وینه چندروز اثناسنده
داراسلامه عودت ایتمش اولسه عاشر مسلمین آنی مجددا تعشیره معاودت ایدر زیرا اول داره دخولنده احکام
مسلمیندن خارج اولمش اولمغله آنك حکمی شول حکم اهل دار موادعه‌ده مندرج قیلنور که آنلردن برتاجر
اول موادعه ایله داراسلامه دخول ایدوب عاشر مسلمین آنی تعشیر ایلدکدنصکره دارینه عودت واول سنه
ایچنده ینه داراسلامه عود وقفول ایلیه عاشر مسلمین آنی مجددا تعشیر ایلدیکی کبی مانحن فیهده دخی تعشیرینی

تكرر ايدر زيرا على كلا التقديرين دارينه عودت ايلدكده طرف مسلميندن آمن ايسه ده تحت احكام مسلمينده غير كائندر بو جهتله آنلردن اخذ اولنان عشور سابقه درجهٔ اعتباردن ساقط اولمشدر واكر اهل حرب مسلمينه رجا ايله ذمت مسلمين اولميوب اوزرلرينه احكام مسلمين جارى اولمامق شرطيله بهرسنه خراج معين ادا ايتملرى اوزره موادعه ايتدكلرندن صكره ايچلرندن بركمسنه اول موادعه اوزره اموال كثيره ايله دار اسلامه قادم اولسه هم آمن قيلنوب هم مالندن تمام عشرى اخذ ايلمك لازم اولور زيرا اول كمسنه موادعه اوزره آمن ايسه ده اوزرلرينه حكم مسلمين جارى اولميوب هنوز حربى اولديغندن حكم ذمى متضمن اولمامشدر بو جهتله غير دار الموادعه دن امانله خارج اولان حربى منزلهٔ سنه تنزيل اولنمغله عشر كامل آندن تحصيل اولنديغى كبى بوندن دخى تحصيل اولنور حتى اول كمسنه دار اسلامده ايكن اوزرينه وجوب عشردن صكره دار موادعه يه دخول وبعده دار اسلامه رجوع ايلسه عاشر آنى سنين ماضيه ايچون تعشيره شروع ايدهمز زيرا آنفا بيان ايلديكمز كه حكممز بو رده دار موادعه غير دار موادعه ايله سيباندر ومسلم وذمينك بلاد حربدن دار موادعه يه دخول وآنده حول كامل مكث وتجارت ايتملرى غير دار موادعه يه دخوللرى ايله مساويدر كه دار موادعه ده احكام مسلمين غير جاريه ايكن مجرد موادعه ايله حكم دار اسلامى غير حاويدر والله اعلم

* باب من الخمس فى الركاز والمعدن يصاب فى دار الحرب ودار الموادعة وما يلحق الذمى من ذلك والعبد والمستأمن * يعنى ديار اهل حربدن دار موادعه وغير دار موادعه ده اصابت اولنان كنوز ومعادنى تخميس وعدم تخميسى تحقيقنده واصابت ايلين ذمى ياخود عبد ياخود مسلم مستأمن اولمق صورتلرين تفصيل وتعريفده باب دقيق التنسيقدر مؤلف الكتاب امام مرشد الصواب ديركه برمسلم امانله دار الحربه داخل اولوب آنده ذهب يافضه ياجوهردن بركنزه واصل اولسه نظر اولنور اكر اول كنزه اهل حربدن برينك دارنده ظفرياب اولمش ايسه كركدر كه صاحب الداره غدر ايتميوب كنزى اكا تسليمه شتاب ايليه زيرا كنز مرقوم صاحب الدارك مالى اولمغله اكا تسليم ايتمدكده غدر وخيانتى متضمن اولور حال آنكه مسلم مرقوم حين استيماننده اهل حربه نفوس واموال لرنده غدر وخيانت ايتمكه ضامن اولمشيدى واكر هيچ كمسنه نك ملكى اولميان صحراده يا وضع آخرده واصل اولمش ايسه مجموعنه تملك اوزره مستقل قيلنور زيرا مال مرقوم برفردك ملكنده داخل اولمامغله دار الحربده اصطياد اولنان منزلهٔ صيده نازل اولمشدر وصيد مرقوم صائده خاص اولديغى كبى مسلم مرقوم دخى اول كنزه اكتساب اختصاص ايدر واول كنزى دار اسلامه اخراج ايلدكده آنده خمس دخى ايجاب اولنماز كه ايجاف خيل وركابله اعزازدين واعلاء كلمة الله وجهى اوزره مغتاب اولمديغندن منزلهٔ متلصصه تنزيلى استصواب اولنوب تخميس مصاب متلصص صواب كوريلمديكى كبى بونده دخى صواب كوريلمز كذلك اول كنز ايله عاشر مسلمين اوزره دخى مرور ايلدكده عاشر آنى تعشيره دخى شروع ايدهمز كه حمايت امامده بولنميان ارض حربده اصابت اولنمغله تعشيرى مشروع كوريلمز كورمزميسنكه مسلم مستأمن مالنى دار الحربه ادخال ايدوب دار الحربده اوزرينه حولان حول متحقق اولدقدنصكره دار اسلامه اخراج ايلسه تعشيرى ممكن اولماز پس دار الحربده اصابت ايدوب دار اسلامه اخراج ايلديكى مالده عدم امكانى بطريق الاولى متبيندر كذلك مسلم مستأمن دار الحربده معدن ذهب وفضه وحديده واصل ياخود بحر اهل حربدن لؤلؤ وعنبره متوصل اولسه آنلره دخى تملكده مستقل قيلنور كه آنلر دخى برفردك ملكنده داخل اولمامغله صحراده بولنان منزلهٔ ركازه نازل اولمشلردر وآنلرى دخى دار اسلامه اخراج ايلدكده مطالبهٔ خمس وعشر ايله ازعاج اولنماز اما بونلره اهل حربدن بركسنه نك ملكى ايچنده ظفرياب وصول اولورسه كركدر كه صاحبنه مردود وموصول ايليه ينه ديركه دار الحربده بولنان اسير مسلم واهل حربدن قبول اسلام ايلين كسنه حكم محررده مسلم مستأمنه موافق اولمق خصلت واحده ده مفارقدر كه بونلر اهل حربدن بركسنه نك دارى ايچنده ظفر بولدقلرى ركاز ومعادنه بلا تخميس ولا تعشير مالك اولورلر كه بونلر اهل حربه اعطاء امان ايتمش اولميوب وقت قدرتنده اهل حربى قتل ومالل رين اخذ ايلمك حقلرنده جائز اولمغله دارلرنده ظفر بولدقلرى ركاز ومعادنه بالاولويه تملك اولورلر كذلك دار الحربده اصابت ايتدكلرى لقطه يه دخى بالاستقلال مالك اولورلر وآنى دخى دار اسلامه اخراجلرنده تخميس وتعشيره سالك اولنماز زيرا لقطهٔ مزبوره مال اهل حرب اولمق ظاهر حال اولوب بونلر دار اهل حربده بولدقلرى ماله دخى بلا تخميس ولا تعشير مالك اوله جقلرى بى جدال ايكن لقطه يه مالك اوله جقلرى بطريق الاولى بى قيل وقالدر اما مسلم مستأمن لقطهٔ دار الحربى لقطهٔ دار اسلام كبى تعريف ايلمك لازمهٔ حالندر كه آنك حقنده اخذ مال مسلم

حلال اولمديغى كبى اخذ مال حربى دخى حلال دكلدر وبرسنه تعريفدن صكره صاحبى ظاهر اولورسه صاحبنه رد والحاق ايدوب ظاهر اولمازسه حكم لقطهٔ دار اسلام اوزره فقرايه تصدق وانفاق ايدر ونم عند مده احب اولان آنى دار الحربده بولنان فقراء مسلمينه تصدقدر وآنلر بولنمازلرسه فقراء اهل ذمته تصدقدركه لقطهٔ دار اسلامى فقراء اهل ذمته صرف ايلمك جائز اولدقده لقطهٔ دار الحربده جواز صرف بالاولويه معلوم التحققدر وآنلر دخى بولنمازسه فقراء اهل حربه اعطا ايدركه لقطهٔ من قومه مال اهل حرب اولمغله فقراء اهل حربه جواز اعطاسى ظاهر وهو يدادر اما لقطهٔ دار اسلام بشقه دركه آنى فقراء دار الحربه صرف ايلمك ممنوع ومال مسلمى اهل دار اسلامك غيرى يه اعطا غير مشروع عدر اما مسلم مستأمن فقير اولوب لقطهٔ دار الحربى اكل ايلمك مراد ايلسه اكلى حلال اولور كه مسلم ملتقط اهل احتياج اولدقده لقطهٔ دار اسلامى اكل ايلمك حلال ايكن لقطهٔ دار الحربده بالاولويهٔ استحلال اولنور لكن غنى ايسه بزم عنديمزده اكل وتناولى اكا حلال اولماز وعند الشافعى غنى حقنده دخى استحلال اولنور واكر اكل ياخود تصدق ايلدكدن صكره صاحبى كلوب ملتقط دخى التقاط واتلا فنى اعتراف ايدرسه بنم عند مده احب اولان ضمانله دفع اختلاف ايلمكدر لكن صاحبى قبول اسلام ايدوب امام المسلمينه اولبابده رفع خصام ايلسه كركدركه امام ضمان اوزره جبره اقدام ايليه زيرا مسلم مستأمن اول مالى ارض حربده استهلاك ايلمشدر حتى دار الحربده ايكن اهل حربه اعطا قيلنديغى امانى نقض ايدوب اول مالى غصب واستهلاك ايتمش اولسه ضمانده اكا جبر اولنميوب همان بينه وبين الله ضمانى مستحب اولديغى كبى لقطه يى استهلا كنده دخى ضمانله جبر اولنميوب انجق بينه وبين الله ضمانى احب كوريلور واكر برحربى امانله كلوب دار اسلامده ركازه ياخود معادنه اصابت وآندن استخراج ذهب وفضه وحديده مباشرت ايلسه كركدركه امام المسلمين اكا هيچ نسنه ويرميوب جملهسنى يدندن اخذه مبادرت ايليه زيرا مال مزبور غنيمتدركه مسلمين اعمال خيل وركابله اول ارضى فتحه عزيمت ايتمشلردر كورمزميسنكه اكا اصابت ايلين برمسلم اولسه مصابى تخميس وباقيسى اكا سالم قيلنور پس غنيمت اولميدى تخميسنه جرأت اولنمازايدى حال آنكه حربى ايچون غنائم مسلمينده حق يوقدر كورمزميسنكه حربى مستأمن عسكر مسلمينله بغير اذن الامام خروج وقتال مشركينله اصابت غنائم ايلدكده اكا غنائمدن هيچ نسنه اعطا اولنمامق لازمدر پس بوغنيمتده دخى وجه مذكور اوزره دراما حربى مستأمن استخراج ركاز ومعادن ايچون طلب وعملده امام المسلميندن استيذان ايدوب اذن امامله استخراجده دامن درميان اولمش ايسه كركدركه خمس مصابى افراز وباقيسى يدنده بقا ايله سرافراز قيلنه زيرا حربى مستأمن اذن امامله قتال ايتمش اولسه غنيمتدن حصه دار اولوب ذمى كبى اعطاء رضخه سزاوار كوريلور ايدى پس اذن امامله استخراج معادن ايلدكده دخى غنيمتدن حصه دار اولوب بعد التخميس باقيسنه سزاوار كوريلور واكر حربى مستأمن بحر مسلميندن لؤلؤ كثير ياخود عنبر وفيره ظفرياب اولوب ياخود دار اسلامده معدن جوهر وفيروزجه واصل اولمغله آندن قتى چوق شبئه دست رس اكتساب اولسه خصوص مرقوم مقرون اذن امام اولماسه دخى بلا خمس اختصاص تملكه بكام قيلنور اما لؤلؤ وعنبرده وجه اختصاصى اولدركه لؤلؤ وعنبر انجق بحردن استخراج اولنور وبحردن استخراج اولنان غنائمدن عد اولنميوب غنائم انجق برده حاصل اولان منافعه خاص قيلنمشدر كورمزميسنكه آنلره مسلم دخى ظفرياب اولدقده تخميسى ايجاب اولنماز وغنائمده داخل اولمامغله صيد وسمك منزلتنه نازل قيلنور وقول مذكور امام ابو حنيفه وامام محمد رحمة الله تعالى عليهما نك قول منصورلريدر اما عند ابى يوسف رحمه الله تعالى مسلم لؤلؤ وعنبره ظفر بولدقده تخميس اولنوب غنائمدن اعتبار اولنمغله يد حربيدن بالتمام اخذينه ابتدار اولنور واما فيروزجده وجه اختصاصى اولدركه فيروز جاجزاء ارضدن جزء خاصدر كورمزميسنكه نار ايله ذائب ومنطبع اولماز بو جهتله منزلهٔ حجرده اولوب تخميس اولنماز وتخميس اولنمادقده غنيمتده داخل اولماز وغنيمتده داخل اولمدقده حربينك دار اسلامده ظفر بولديغى منزلهٔ صيد ده اولوب جملهسى اكا تخصيص اولنور وذمى دخى دار الحربده مستأمن ياخود اسير ايكن ركاز ومعادنه نائل اولسه احكام مذكوره ده منزلهٔ مسلمه نازل قيلنور كه اهل دار يمزده داخل اولمغله حكمى حكم مسلمه مماثلدر كذلك ذمى دار اسلامده ركازه ياخود معدن ذهب وفضه ورصاص وزيبقه ظفر بولسه ينه حكمى حكم مسلمله برابر اولمغله مصابى تخميس اولنوب باقيسى اكا مقرر قيلنور واولبابده اذن امامله اولوب اولمامق غير معتبردركه ذمى اهل داريمزدن اولوب حكم مسلمين آنك اوزرينه جارى اولمغله منزلهٔ مسلمده تنزيلى اظهردر ومؤلف الكتاب امام موثوق الخطاب

حكم عنبرده عمرو بن دينار دن اول دخی پدری ديناردن رحمه الله تعالى عليهما اولدخى ابن عباس رضى الله تعالى
عنهمادن بر اثر معتبر روايت ايلديكه ابن عباس رضى الله تعالى عنهمادن عنبرده خمس وارميدر ديو استفسار
ايلدكلرنده انما ذلك شئ دسره البحر يعنى عنبر انجق بحرك ساحله دفع والقا ايلديكى نسنه‌در ديمكله عدم
تخميسنى اخبار ايلمدى واكر بر مسلمك عبد قنى داراسلامده ركاز ومعدنه ظفرياب وصول اولسه كركدركه
مصابى تخميس اولنوب بعد الخمس ما بقى مولاسنه موصول قيلنه زيرا ركاز ومعادن غنائمدن وعبد دخى
اهل استحقاق مغانمدن اولمغله بوغنيمه دخى استحقاقى ثابت اولديغندن حاصلنى تخميس وباقيسنى مولاسنه
اعطا لازم اولور كه مال عبده تملك مولاسى ايچون سالمدر كذلك عبد مكاتب دخى ركاز ومعادنه ظفرياب
اولدقده آنك دخى تخميسى تقديم اولنوب انجق ما بقى مولاسنه تسليم اولنمايوب كندويه تسليم اولنور كه
عبد مكاتب كسبنه مولاسندن احق ومصاب مرقوم كندو كسبى ايدوكى امر محققدر كذلك بر صبى دخى
داراسلامده ركاز ومعادنه ظفرياب اولدقده آنك دخى تخميسنى اتمام وباقيسنى اكا تسليمده اهتمام اولنور كه
صبى حين قتالده رضخ غنيمه مستحق اولمغله استخراج قيلديغى ركاز ومعادنه دخى استحقاقى متحققدر واكر
ديار حربدن بردارك اهلى مسلمينه رجا ايدوب اوزرلرينه احكام مسلمين جارى اولمامق شرطى ايله
بهرسنه مسلمينه شئ معلوم اداايتملرى اوزره موادعه يه التجا ومسلمين دخى مساعده مرتجى ايلسه لرينه دار مزبوره
داراسلامدن عد اولنمايوب على حالها دار الحرب اولمق اوزره پابرجا قيلنور زيرا دارى داراسلام ايلين انجق
اجراء احكام مسلمين ايكن دار مزبوره ده عدم جريانى ظاهر ومستبيندر بناء عليه بر مسلم دارمذكوره يه
موادعهٔ مزبوره ايله دخول وآنده ركازه ظفرياب اولسه صحراده ظفرياب اولمش ايسه جمله سنه تملك ايدوب
بركسنه نك دارى وملكى ايچنده ايسه اكا رد وتسليمى اوزرينه ايجاب اولنور واكر قوم مرقومين مسلمينه بهرسنه
خراج معين ويروب اوزرلرنده احكام مسلمين اجرا اولنمق شرطى ايله ذمت مسلمين اولمق اوزره استسلام ايتمش اولسه‌لر
بوندن اقدم مسلمين آنلرك اوزرلرينه استيلا ايتمش اولماسه‌لر دخى دارلرى داراسلام قيلنور كه آنده طرف اسلامدن
اجراء احكام اولنمشدر بو صورتده آنده مسلمين ياخود اهل ذمتدن بركسنه ركازه ياخود معدن ذهب وفضه يه
صحراء خاليه ده مصبب اولدقده داراسلامده اصابتى كبى تخميس اولنوب باقيسى اول مصبب‌نه تخصيص
اولنمق ايجاب وتصويب اولنور امابركسنه نك ملكى ايچنده مصبب اولدقده دار اسلامده بر مسلمك ملكى ايچنده
اصابت اولنان ركاز ومعادنده واقع اولان اختلاف اسلاف اوزره بونده دخى اختلاف اولنوب امام ابوحنيفه وامام محمد
رحمه الله تعالى عليهما ما بقى بعد الخمس صاحب ملكه تخصيص اولنمغى تصويب وامام ابو يوسف رحمه الله
تعالى عليه دخى اول مصبب‌به تخصيص اولنمغى تصويب ايلمشدر وامام ابو يوسف رحمه الله تعالى توجيه
مذهبنده ديركه مال مذكور بركسنه نك يدنده داخل اولميان اموال مباحه دن معدود اولمغله آنده هر كيمك يدى
سبقت ايدر ايسه اكا موصول ومردود قيلنور وامامين همامين رحمه الله تعالى عليهما ديرلركه اول موضعك
مالك اولى اكا احراز ايله مالك اولمغله اول ارضك ظاهر وباطننه متملك اولمشدر وقول امامين اوزره حديث
على رضى الله تعالى عنه دخى برهان جليدركه ديمشدر اذا اصبب فى قرية يؤدى عنها قوم الخراج فهو لهم
واذا اصبب فى قرية لا يؤدى احد عنها الخراج فهو لمن اصابه وفيه الخمس يعنى ركاز ومعدن برقومك
خراجنى ادا قيلدقلرى قريه‌لرنده اصابت اولندقده اول قومه تخصيص اولنور امابر فردك آندن اداء خراج قيلمادقلرى
قريه‌ده اصابت اولندقده مصببه تخصيص اولنور وعلى كلا التقديرين آنده خمس واردر ومؤلف الكتاب امام محمد
محامد نصاب جزيرهٔ قبرس حقنده ديديكه مسلميندن بركسنه اول جزيره ده مصبب معدن وركاز اولسه اكر
اهاليسندن بركسنه نك داخل ملكنده ايسه صاحبنه تسليمه سزا اغاز اولنوب صحراء خاليه ده ايسه مصببى اكا تملك ايله
كسب امتياز ايدر وعلى كل حال اخذ خمسى محالدر زيرا آنده حكم مسلمين ظاهر اولمديغندن دار الحربدن
تعداد اولنور وبز قريبا ذكر ايلديك كه دار الحربده اصابت اولنان ركاز ومعادنده وجه مشروح اوزره تفصيل
اولنور پس جزيرهٔ مرقومه ده دخى اصل مذكور اوزره اعتماد وتعويل اولنور وجزيرهٔ مزبوره جزائر بحردندركه
بهرسنه مسلمين عربه شئ معلوم وكفار رومه شئ معلوم ادا ايتملريله هم مسلمين وهم كفار روم ايله صلح اوزره‌لردر
انجق اوزرلرينه حكم مسلمين جارى دكلدر واكر مسلميندن اهل عز ومنعه اولان بر عسكر ارض حربه دخول
وآنده بر مدت اقامت ايتدكلرنده ايچلرندن بعضيلرى آنده زراعته مباشرت وبعد الادراك والحصاد محصوللرين
داراسلامه اخراجه مبادرت قيلسه‌لر نظر اولنور اكر زرع ايلدكلرى بذر كندو مالرى ايسه حاصللرى

وقبرس ضم قاف وسكون با وضم را ايله بحر سفيدده بر جزيرهٔ معروفه‌در قبر بس دخى ديرلر وجزيرهٔ مرقومه‌ده ذكر اولنان حكم وتفصيل زمان تأليف كتابه نظر ايله‌در بوقسه طقوز يوز يغمش سكز تاريخنده ملوك آل عثمان ايدهم الله تعالى بانواع اللطف والاحسان طرفلرندن فتح اولنوب دار اسلامه ادخال اولنمشدر وبحمد الله تعالى اليوم بلاد عثمانيه ده بر بلدهٔ فاخره ودر وفى نفائس نعم وامتعه ايله زاخره وانوار اسلام وآثارامن وسلام ايله زاهره‌در منه

جميعا كندولره ايصال اولنور كه حاصللرى نماء ملكلرى ايدوكى ظاهر ونماء ملكه شخص آخر حق اوزره
مستحق اولمديغه ملك مالك اوله جغى باهردر وآنده خمس دخى يوقدر كه غنيمت دكلدر وعشر وخراج دخى
يوقدر كه آنلر انجق اراضى مسلمينده واجب اولور حال آنكه اول اراضى ارض حربدندر واراضى اهل حرب
عشريه وخراجيه دكلدر واكر زرع ايلدكلرى بذر ارض عدودن اخذ ايلدكلرى حنطهٔ غنيمتدن ايسه
كركدر كه مقدار بذرى يدندن اخذ وغنيمته القا وباقيسى بذر غنيمتدن حاصل ايسه ده غنيمت قيلنمايوب
يدنده ابقا اولنه زيرا زارع مرقومك حالى حال غاصبدن ادنى دكل ايكن غاصب بذر آخرى غصب وارضنه
زرع ايدوب آندن محصول كثير حاصل اولدقده مغصوب منه ايچون انجق مقدار بذرى ضامن وباقيسنه
مالك اولدقده زارع مرقومك تملكى بطريق الاولى دركه سؤال اولنورسه كه بذر مرقوم طعام غنيمت اولوب
زارع مذكور دخى آنى زرعله استهلاك ايتمشدر وطعام غنيمتى دار الحربده استهلاك ايلين كسنه دن هيچ نسنه
اخذ اولنمامق متعين ايكن آندن مقدار بذرى اخذ ايلمك نيجه ممكن اولور جوابده ديرزكه زارع مرقوم طالب نما
اولمغله زرعنده استهلاك حقيقى صورتنا اولمامشدر كورمز ميسنكه اب ووصى صبينك بذرينى زرع ايتملرى
مشروعدر حال آنكه زرع فى الحقيقه استهلاك اولايدى آندن ممنوع اولورلرايدى بلكه بذر مزروع انجق
شول خشب جليج يعنى بونلمش آغاج اوزره قياسله اظهار اولنور كه غانميندن بركسنه دار الحربده اكا اصابت
وآندن قصعه‌لر اتخاذ ايدوب دار اسلامه اخراجله استظهار ايليه خشب مزبور بركره معمول ايكن وبركره
غير معمول ايكن تقويم اولنوب غير معمولينك قيمتى غنيمته القا وباقيسى اكا تسليم اولنور كذلك دار الحربده
جلد سموره ظفرياب اولوب دباغتدن صكره آنى دار اسلامه اخراج ايلدكده اول دخى مدبوغ وغير مدبوغ ايكن
تقويم اولنوب غير مدبوغينك قيمتى غنيمته القا وباقيسى اكا تسليم اولنور پس بذر مرقوم دخى بو وجه اوزره
معلوم اولورينه ديركه اكر بر ذمى ياعبد قن يامكاتب ياصبى ياعورت داراسلامده ركاز ومعدنه ظفرياب وصول اولسه
كركدركه وصوللرى اذن امامه مقرون دكل ايسه ده مصابى تخميس اولنوب باقيسنى مصببنه موصول قيلنه
زيرا طوائف مرقومه بغير اذن الامام عسكر مسلمينله غزا ايدوب واصل غنائم اولدقلرنده ينه غنيمتده حقلرى
ثابت اولوب اعطاء رضخله مغتنم قيلندقلرى كبى داراسلامده واقع اولان مصابلرنده دخى حقلرى ثابت اولوب
ما بقى بعد الخمس ايله مغتنم قيلنورلر سؤال اولنورسه كه مذكورينه غنائمدن سهم مقدار ايفا اولنمايوب انجق
رضخ قليل ايتا اولنور ايكن داراسلامده واصل اولدقلرى ركاز ومعادندن نيچون رضخ قليل اعطا
اولنمايوب تمام باقى اعطا اولندى جوابده ديرزكه مذكورين ايچون غنيمتده رضخ قليل واجب اولمق
غنيمتده ثبوت حق ونصيبلرين موجب اولمشدر لكن غنيمتده حقوق غانمين متفاوت اولوب تقدير اماملا
اعطا اولنان رضخ دخى تقدير شرعله ثابتكيدر اما غنيمتده تفاوت شرعى واقع اولمق ركاز ومعدنده
جميع مصابه استحقاقلرينه مانع اولماز كورمزميسنكه غنيمتده حقوق راجل وفارس متفارق ايكن
ركاز ومعدنده متوافقدر پس ما نحن فيه دخى اصابت ركاز ومعدنده حكم احرار وعبيد متحد ومتفقدر وهم
ظفرياب ركاز ومعادن اولان كسنه استخراجنده منفرد ومستقل اولمغله طوائف مرقومه‌دن شول قوم ممتنعين
منزلرنده نازل قيلنور كه آنلر با نفسهم غزا ايدوب بعض غنائمه واصل وآنى دار اسلامه موصل اوله‌لر اول غنيمت
مقاتلهٔ مسلمين بينلرنده سهام خيل ورجاله اوزره تقسيم اولنديغى كبى طوائف مذكوره بينلرنده دخى تسهيم اولنور
پس مذكورين يدندن ظفرياب ركاز ومعادن اولان كسنه دخى قوم مزبورينه مماثلدر ينه ديركه بر حربى مستأمن
داراسلامده طلب كنوز ومعادن ايچون امام المسلميندن استيذان ايدوب امام دخى نصف مصابنى اخذ
ونصف آخرينى يدنده ابقا شرطيله اذن ورخصتنى ايذان ايتمكله عملده دامن درميان واصابت ركاز ومعدنله
كامران اولسه كركدركه امام اخذ نصفنى تقديم ونصف آخرى اكا تسليم ايليه زيرا حربى مستأمن داراسلامده
ظفر بولديغى ركاز ومعادندن برشيئه مستحق اولميوب استحقاقه انجق شرط امامله ملتحق وامامدن دخى
آنك حقنده انجق شرط نصف متحقق اولمغله استحقاقى نصفدن اكثره لاحق اولمامشدر بوندن صكره امام
اول حربيدن اخذ ايلديكى نصفدن ايكى خمسنى كه مصاب حربينك خمس واحديدر اخذ ايدوب اول خمسى
فقرا ايچون افراز وباقيسنى مقاتله ايچون ممتاز ايدر زيرا اذن امام مصاب حربيى غنيمت قيلوب آنده وجوب خمسه
بادى وبعد الخمس جميع مصابنده وجوب حق غانمينه مؤدى اولمشدر وامام ايچون هر فريقك حقنى غيره
تحويل ايلمك امر مستحيل اولمغله كركدركه وجه مشروح اوزره ايكى نصفك خمس واحدينى كه نصف مأخوذك

مطلب يجوز الاب والوصى زرع بذر الصبى

ایکی خمسیدر اخذ وفقرا ایچون افراز و باقیسنی مقاتله ایچون ممتاز ایلیه ینه دیرکه اکر برمسلم یاعبدی یامکاتبی
یاخودصبی یاذمی طلب کنوز ومعادن ایچون امامدن استیذان ایدوب امام دخی نصف مصابنی مسلمین ایچون اخذ
ونصف آخرینی اکا ابقا شرطیله اذن ورخصتنی ایذان ایتمکله سعی وهمت وکنوز ومعادنه اصابت ایلسه
کرکدرکه امام اخذ خمسنه مباشرت وباقیسنی بالتمام تسلیم مصیبه مبادرت ایلیه نکتهسی اولدرکه مسلم وذمی
کنوز ومعادنه شرطله مستحق اولمیوب انجق اصابتی ایله مستحق اولورکه بغیراذن الامام دخی اصابت ایلدکده
ینه استحقاقی متحققدر بوجهتله شرط امام مقتضای شرعدن خارج ودرجهٔ اعتبارده غیرمندرجدر زیرا موجب
قیاس انجق کنوز ومعادن بالتمام مصیبه تملیك اولنمقدرکه مال مباح اولمغله حکمی مصیبه تخصیص اولنوب
آخری تشریك اولنمامقدر لکن خمسده دلیل شرعی وارد اولمغله بزدخی خلاف قیاسله ایجاب خمس اوزره
متوارد اولدق اما خمس اوزره زیاده دلیل شرعیدن عاری اولمغله اصل قیاس اوزره جاری قیلنمشدر اما حربی
مستأمن شرط مذکور ایله اصابت ایلدکده حکمی بشقهدرکه آنك استحقاقی انجق شرط امامله متحقق اولمغله
مشروطدن زیاده یه مستحق اوله مز ومؤلف باهر الاستقلال اصل کتابده فرق مسئلتین اوزره ایکی مسئله ایله
استدلال ایدوب دیرکه کورمزمیسنکه امام المسلمین مسلمیندن برعسکری نصف مصابلرین جماعت مسلمین ایچون
اخذ ونصف آخرینی آنلره ابقا شرطی ایله دارالحربه ارسال ایدوب آنلر دخی اصابت غنائمله خوشحال اولسهلر
بونده شرط امام باطل اولمغله مصابلری تخمیس وباقیسی بالتمام آنلره ایصال قیلنورکه استحقاقلری شرط امامله
حاصل دکل ایکن امامك قتال ایلین مسلمینی قتال ایلین مجاهدینه خلاف شرع اوزره شرط تشریکی باطل اولور
امااهل حربدن بردارك اهلی ینه اهل حربدن اهل دار اخری ایله قصد قتال ایدوب لکن دار اسلامه دخول
ایتمدکجه اول داره مجال دخوللری محال یاخود ممکن ایسهده دار اسلامدن دخوللری ارهاب اعداده برکمال اولوب
امام المسلمین نصف مصابلری مسلمینك ونصف آخری آنلرك اولمق شرطیله اذن ورخصت ویرمکله کیدوب
وصول غنائمله خوشحال اولسهلر کرکدرکه امام نصف مصابلرین مسلمین ایچون اخذ ونصف آخرین آنلر ایچون
ابقاده استعجال ایلیه زیرا قوم مذکورین اهل حربدن دار اسلامه خارج اولمش برسریه اولملریله غنیمته استحقاقلری
انجق شرطله متحقق اولوب اول بابده شرط امام معتبر اولمغله مشروطه مستحق اولوب زیادهیه مستحق اوله مزلر
پس فرق مسئلتین مزبورتین بوایکی مسئله ایله ظاهر اولور واکر کفار رومدن دار اسلامده بولنان برحربی
مستأمن دار اسلامده بلاامان دخول ایلمش برحربی ترکیه ظفر بولسه علی قول جمیع الائمه آندن برحصه ایله
مظفر قیلنماز اما عند ابی حنیفة رضی الله تعالی عنه ترکی مرقوم دار یمزه واصل اولدقده فیء جماعت مسلمینده
داخل اولمشدر حتی آنی برمسلم دار اسلامده اخذ ایلسه اکا سالم قیلنمیوب بیت مال المسلمینه وضعی لازم اولور
پس آنی حربی اخذ ایلدکده حکم مشروح بطریق الاولی اظهر واجلیدر واما عند محمد رحمه الله تعالی آنی
برمسلم اخذ ایلدکده تخمیسی واجب اولمق روایتی اوزره البته غنیمت اولور واخذ مسلمده غنیمت اولدقده اخذ
حربیده دخی غنیمت اولور وحربی ایچون استحقاق غنیمت اولمامغله ترکی مرقوم اول حربینك دار اسلامده
ظفر بولدیغی رکاز ومعادنله برابر اولوب یدندن بالکلیه وجوب اخذی مقرر کورلور اما مسئلهٔ مفروضهده
مستأمن مرقوم بومثللو بلاامان داخل اولان حربیلری طلب وتجسس ایچون مأذون اولوب بعده اهل دارندن
یاغیریدن بلاامان داخل اولان نیجه اهل حربی اخذ ایله صداقت نمون اولسه عند ابی حنیفة رضی الله تعالی عنه
ینه اکا هیچ حصه اعطا اولنمیوب همان یدندن اخذ وبیت الماله القا اولنورکه اهل حرب مذکورین دار اسلامه
داخلین اولدقلرنده حق جماعت مسلمین اولدقلری هویدادر لکن عند محمد رحمه الله تعالی مصابی تخمیس
ومابقی اکا تسلیم اولنورکه مأخوذی غنیمت اولوب وحربی غنیمتی اذن امامله اخذ ایلدکده آنده ثبوت حق
ذکر وتقدیم اولنمشدر نظیری شول رکاز ومعدندرکه اکا اذن امامله ظفریاب اوله آنلر تخمیس اولنوب
مابقی اکا سالم قیلندیغی کبی ما نحن فیهده دخی قیلنمق لازم اولور واکر برمسلم حر یاعبد قن یامکاتب
یاعورت طرف امامدن طلب کنوز ومعادن ایدوب مصابی بلا خمس کندویه سالم اولمق اوزره
مأذون اولوب طلبده سعی وکوششه مرهون وظفریاب مال کونا کون اولسه نظر اولنور اکر مصیب مرقوم یاخود
مولاسی اغنیادن ایسه کرکدرکه امام آندن اخذ خمسده اهتمام واعتنا ایلیه زیرا مصابلری اولان رکاز ومعادن
غنیمتدن اولوب خمس غنیمت حق فقرا ایکن امام ایچون ابطال حق فقرا جائز وسزا کورلمز واکر محتاج
ومدیون اولوب اخماس اربعه ایله غنی اولمیهجغی معین اولمغله امام المسلمین خمسی اکا تسلیمی مستحسن کورسه

بومعنی جائز واحسن کورلور زیرا خمس حق فقرا ومصیب مزبور دخی فقرادن اولمغله حق مستحقنه واصل
قیلندیغی بی مرادر وحکم مذکور اوزره دلیل حضرت علی رضی الله تعالی عنهدن نقل اولنان اثر جلیلدرکه مصیب
رکاز اولان کمسنهیه ان وجدتها فی ارض خربة فالخمس لنا وار بعة اخماسه لك یعنی بواموالی اکر صاحبسز
اولان ارض خربهده بولدی ایسك خمسی بزه وار بعهٔ اخماسی سنکدر دیدیکدن صکره وسنتمها لك یعنی
قریبا خمسی دخی اعطا ایله تمام اموالی سکا تسلیم ایدهرز دیدی وقول مذکور انجق اول مصیبی مستحق صدقه
کورمکدن صدور ایلمشدر اما طرف امامدن اذن مزبور برحربی مستأمن یاذمی حقنده ظهور ایتمش اولوب اول دخی
سعی وکوشش برله ظفریاب مال موفور اولسه کرکدرکه خمسنی اخذ وباقیسنی آنده ابقا ایدوب فقیر ایسه دخی خمسی
اکا اعطا ایلیه زیرا خمسی الله تعالی نص قرآنله فقرا ایچون ایجاب ایتمش ایکن حق فقرایی زکوة کبی کفاره صرف
ایلمسك جائز وصواب اولماز واکر امام المسلمین اهل ذمتدن یاخود مستأمنین یاموادعین اولان اهل حربدن بر
عسکر ترتیب وآنلری اهل حربدن قوم آخرین ایله قتال ایچون تسییر وتسریب ایدوب اوزرلرینه مسلمیندن
نصب امیر وایچلرنده حکم مسلمینی اجرا ایله اکا امر وتقریر ایتمکله دارالحربه داخل ونیجه غنائمه واصل اولسهلر
کرکدرکه تخمیس مصابلرین تقدیم وباقیسنی بینلرنده سهام خیل ورجاله اوزره تقسیم ایلیه زیرا ایچلرنده حکم
اسلام ظاهر اولمغله اصابتلری علی وجه اعزاز الدین اولوب غنیمت اولدیغی باهردر واول بابده اهل ذمت عمدهٔ
جیش اولوب مسلمینه تابع اولمامغله تقسیم غنیمتلری سهام خیل ورجاله اوزره واقع اولور کورمزمیسنکه اهل ذمت
بغیراذن الامام دارالحربه داخل اولسهلر ایچلرنده هیچ مسلم بولنماسه دخی تقسیم غنیمتلری انجق وجه مشروح
اوزره حاصل اولور ومستأمنین دخی اذن امامله داخلین اولدقلرنده منزلهٔ اهل ذمتده نازلین اولورلر واکر
صورت مفروضهده آنلر ایله برابر مسلمیندن برجماعت مقاتلین دارالحربه داخلین اولوب مسلمین آنلره قصد
اعطاء رضخله اسهام سهامدن امتناع آنلر بزلردخی البته اخذ سهام ایدهرز دیو اظهار نزاع ایلسهلر نظر اولنور
اکر مسلمین بانفسهم اهل منعه اولوب آنلر اهل منعه اولمیوب مسلمین قتاللرنده آنلر ایله مستعین ایسهلرده احواللرنده
آنلردن مستغنین ایسهلر کرکدرکه مسلمینه سهام وآنلره رضخ اعطا وتعیین اولنه زیرا مسلمین اهل منعه اولدقلرنده
اهل حرب واهل ذمت آنلره تابع اولملریله حقلرنده رضخدن غیری نسنه واسع کورلمز واکر مسلمین اهل حرب
کبی بانفسهم اهل منعه اولمیوب امتناعلری اجتماعلری ایله منتظم اولمش ایسه آنلر دخی غنیمتده شریك مساهم
قیلنوب مسلمین ایله برابر سهام خیل ورجاله اوزره مقاسم اولورلر زیرا مال حکم غنیمتی انجق آنلر ایله اجتماعلرنده
اکتساب ایدوب آنلر بولنماسهلر مسلمین اهل غزا اولمیوب متلصصین اوله جقلری بی ارتیابدر بوجهتله آنلر
دخی حکم اهل غزایی حاوی اولملریله غنیمتده مسلمینله مساوی قیلنورلر لکن بو صورتده دخی هنوز دار الحربده بولنوب
اقتسام غنائم ایتمشلر ایکن آنلره مسلمیندن برجیش مدد لاحق اولمغله مسلمین بانفسهم حکم اهل منعهیه ملتحق اولسهلر
اولبابده مسلمین ایچون سهام وآنلر ایچون رضخ اعطاسی متحقق اولور زیرا دارالحربده لاحق اولان مدد اصلله
معا داخل کبیدر کورمزمیسنکه مدد غنیمتده اصلله شریك مداخلدر ومدد مذکور اصلله معا داخل اولوب مسلمین
اهل منعه بولندقلرنده اهل حرب وذمت انجق رضخه نائل قیلندقلری کبی ما نحن فیهده دخی انجق رضخه نائل
قیلنورلر واکر مسلمین واهل ذمت وحربدن هرطائفه بانفسهم اهل منعه ایسهلر غنیمتلری بین الجمیع سهام خیل ورجاله
اوزره تقسیم اولنور زیرا احد الفریقین ایچون آخر اوزره تفاضل بولنمیوب بری تابع وبری متبوع اولمامغله وجه
مشروح اوزره تسهیم اولنور مترجم فقیر دیرکه بومحلده اصل کتاب مشتمل تکرار اولمغله علی وجه الانتقاد
ترجمهسنده بذل اقتدار اولندی وفضلاء ذوی الابصاردن نیازعبد کثیر الاوزار اولدرکه قبل امعان الانظار ترجمه مزه
مخالفت اصلله طعن وتشنیعه ابتدار ایتمیهلر واصل کتابده اهل حرب وذمت بانفسهم اهل منعه بولنوب مسلمین
بانفسهم اهل منعه بولنمامق صورتی ترك واهمال اولنمشدر لکن مسلمین علی کل حال مستحق غنیمت اولملریله
بوتقدیر اوزره دخی سهام خیل ورجاله اوزره تقسیم اولنمق عدیم الاشکال اولدیغندن قسم مذکوری ضبط
وتحریردن اطلاق وارسال ایلمشدر انتهی کذلك اذن امامله داخل اولان سریه جمیعا عبیدقن یامکاتبین
اولوب ظفریاب غنائم اولسهلر ینه غنیمتلرین بینلرنده سهام خیل ورجاله اوزره مقتسم اولورلر اما ایچلرنده بعض
احرار دخی برابر بولنسه قریبا مسلمینله اهل حرب وذمتده ذکر اولنان تفصیل بونلرده دخی مقرر قیلنور زیرا
عبید انجق اهل رضخ اولملریله منعهٔ مخصوصه ایله کسب امتیاز ایتمدکلرنده غنیمتده مساوات احرار ایله سرافراز
اوله مزلر واکر مسلمین یااهل ذمتدن اهل منعه اولمیان عدد قلیل بغیراذن الامام دارالحربه دخول واخذ غنائمله

دار اسلامه عود وقفول ایلسه لر کرکدر که مصابلری بلا تخمیس آنلره موصول قیلنه زیرا قوم مذکورین
متلصصین اولوب علی وجه التلصص اخذ اولنان اموال غنیمت شرعیه ده ادخال اولنمامغله تخمیسنه مجال بولنماز
اما دخوللری اذن امامله حادث اولمش ایسه تخمیس مصابلرینه باعث اولور زیرا بو تقدیر اوزره امام آنلری انجق
مصلحت اعزاز دین ایچون ارسال ایتمکله امر امامله بعث اولنان منزلهٔ سریه ده انزال اولنملریله مصابلری علی وجه
اعزاز الدین اصابت اولنمش اولوب حکم غنیمتده ادخال اولنور و غنیمتده وجوب تخمیس معلوم هر شریف و خسیسدر
واکر قوم مذکورین امامدن استیذان ایلدکلرنده امام آنلره نصف مصابلری مسلمینك و نصف آخری کندولرك اولمق
اوزره اذن ویروب آنلر دخی راضی اولدقلرندن صکره کیدوب نیل غنائمله کامران اولسه لر کرکدر که شرط امام
الغا اولنوب همان مصابلری تخمیس و مابقی آنلر ایچون ابقا اولنه زیرا اذن امام آنلری من جهة الحکم
اهل منعه قیلوب مصابلرین حکم غنیمتده ادخال ایلمشدر و اهل منعه اولان جیش اوزره امامك شرط
مذکوری خلاف مقتضای شرع اولمغله ابطال اولندیغی کبی قوم مرقومین اوزره دخی ابطال اولنور
وشرط مذکور باطل اولدقده مصابلرنده حکم غنائم اجرا و بعد التخمیس مابقی غانمین ایچون ابقا اولنور
واکر امام قوم مرقومینه رخصتله دار الحربه کیدوب اخذ غنیمت ایدیکز جمیع مصابکز بلا تخمیس سزك اولسون
دیمکله تحریك غیرت ایدوب آنلر دخی کیدوب اصابت غنیمت ایتمش اولسه لر کرکدر که مصابلری بلا تخمیس
بینلرنده قسمت اولنه زیرا بغیر اذن الامام ذاهب اولدقلرنده جمیع مصابلری بلا تخمیس آنلره تخصیص اولنه جغی
ظاهر اولوب امامك اذن مرقومی دخی تخصیص مرقومی مقرر اولمغله حکم اذن لغو اولوب دخوللری
بلا اذن صادر کبی اولمشدر و بلا اذن دخوللرنده تخمیس مصابلری ممنوع اولدیغی کبی بو بابده دخی نامشروعدر
بنه دیرکه امام المسلمین دار الحربه ارسال ایلدیکی سریه یه خطابله سز دن بریکز دار الحربده رکاز ومعدنه
واصل وآندن نسنه اخذینه نائل اولورسه آنك اولسون دیو قطع جواب ایدوب ایچلرندن بریسی رکاز ومعدنه
ظفریاب اولسه بلا خمس اکا تسلیمی ایجاب اولنور اما امام المسلمین هرکیم دار اسلامده واصل رکاز ومعدن
اولورسه بلا خمس آنك اولسون دیو خطاب ایتمش اولوب برکسنه دخی ظفریاب اولسه اولبابده تخمیس
مصابی ایجاب اولنور فرق مسئلتین اولدرکه رکاز ومعدن دار الحربده بولندقده مسلمین آنك اوزرینه فی الاصل
تحریك خیل ورکاب ایتمش اولمدقلرندن هنوز غنیمت اولوب حق فقرا اولان خمس هنوز آنده ایجاب اولنمامشدر
شمدی سریه کیدوب اول رکاز ومعدنی احراز ایله هنوز حکم غنیمتده داخل قیلنمامشلر ایکن امامدن تنفیل
خمسی واقع اولمغله تنفیلی جائز وواسع کوریلور اما رکاز ومعدن دار اسلامده بولندقده مسلمین حین فتحده آنك
اوزرینه تحریك خیل ورکاب ایتمش اولدقلرندن غنیمت اولوب فقرا ایچون آنده خمس دخی ایجاب اولنمش اولور
وامامك خمسی بعد الوجوب اسقاطی تنفیل اولمیوب انجق حق فقرا اولان خمسی آخره ایصال وتحویل اولمغله
شرط امام تجویز وتکمیل اولنماز والله اعلم

باب من له من الامراء ان یقتل وان یقسم وان یجعل الارض ارض خراج وان یقبل الخراج وفی نسخة
وان یقتل الخوارج بدل قوله وان یقبل الخراج * یعنی امراء مسلمیندن قنقی امیر ایچون قتل اسرا وتقسیم غنائم
وارضی ارض خراج قیلمق ومشرکینك اداء جزیه وخراج اوزره طلب ذمتلرین قبول ومساعده قیلمق
یاخود وقت ظفرده خوارج مسلمینی قتل ایلمك جائز وقنقی امیر ایچون غیر جائز ایدوکنی تفصیلده باب مهم التحصیلدر
مؤلف الکتاب امام منیع الجناب دیرکه خلیفهٔ مسلمین برعسکر اوزره برکسنه یی تأمیر ودار الحربه بعث
وتسییر ایلدکده اول امیر وارروب مشرکیندن برقومی اسلامه دعوت ایتمکله اول قوم قبول اسلامله دعوتنه اجابت
ایلسه لر جمله سی حریتلری اوزره ابقا اولنوب نفوس واموال واراضی ورقبلرینه تعرضدن تجنب واتقا اولنور
وارضلری دخی ارض مهاجرین وانصار کبی ارض عشر اولمق اوزره آنلرده برقرار قیلنور زیرا مقتضای تأمیر
البته فعل اثیر فعل ناصب الامیر کبی اولمقدر وناصب الامیر اولان خلیفه آنلری اسلامه دعوت وآنلر دخی اجابت قیلمش
اولسه لر اولبابده جمله سی احرار وارضلری ارض عشر قیلنماغه مبادرت اولندیغی کبی بونده دخی مبادرت اولنور
بونده معنای فقهی اولدرکه ارضك خراجیه قیلنمسی انجق عنوة فتح اولنوب آنده حق غانمین ثابت اولدقده صکره
بین الغانمین تقسیم اولنمیوب آندن حق مقاتله یی قطعله اصحابنه ابقا اولنمغله مشروطدر وشرط مرقوم تحقق
ایلدکده ارض البته خراجیه قیلنوب خراجی مقاتله یه ومصالح مسلمینه صرف اولنور اما برارضك اهلی طوعا
قبول اسلام ایدوب ارضلرنده حق مقاتله ثابت اولمدیغندن بدل حقلری اولان خراج دخی ثابت اولمامغله شرط

مطلب شرطا کون الارض خراجیة

مرقوم منعدم اولدقده البته عشریه قیلنور واکر امیر اول قومی اسلامه دعوت ایلدکده اجابت ایتمیوب بعده
امیر آنلره قبول ذمتی عرض ایلدکده اکا اجابت ایلسه لر کرکدر که اول امیر طرف خلیفه دن عقد ذمتله مأمور
دکل ایسه ده ینه عقد ذمته مباشرت قیله زیرا خلیفه اکا امر حربی تفویض ایلدکده حربك اسباب وتوابع
ومتعلقاتنی دخی اکا توجیه وتفییض ایتمش اولور وعقد ذمت توابع حربدن عد اولنمق واجبدر که مشرکینله
قبول اسلاملری ایچون قتال اولندیغی کبی قبول ذمتلری ایچون قتاللری دخی لازم ولازبدر زیرا الله تعالی
تقاتلونهم او یسلمون یعنی مرتد بنله تا قبول اسلام ایدنجیه دك قتال ایدرسز قول شریفنده قبول اسلاملری ایچون
قتال الله امر اکید ایلدیکی کبی قاتلوا الذین لا یؤمنون بالله ولا بالیوم الآخر ولا یحرمون ما حرم الله ورسوله
ولا یدینون دین الحق من الذین اوتوا الکتاب حتی یعطوا الجزیة عن ید وهم صاغرون یعنی مشرکین اهل کتابه
جزیه لرین ید انقیاد ایله ذلیل وحقیر اولدقلری حالده ادا ایدنجیه دك قتال ایدیکز دیو قبول ذمتلری ایچون دخی
قتال الله امر وتأکید ایلمشدر وبز دخی اسناد قوی الاسناد ایله روایت ایده رز که رسول الله صلی الله تعالی
علیه وسلم حضرتلری برسریه یه بعث ایلدکلرنده اهل سریه یه اولا تقوی ایله وصیت ایدوب بعده مشرکینی
اسلامه دعوتله واسلامدن امتناع ایدرلرسه قبول ذمته دعوتله امر وفرمان ایدرلرایدی پس اشبو براهین باهره دن
دعوت ذمت توابع حربدن اولوب عهدهٔ امیره مفوض ایدوکی ظاهر اولمشدر کذلك امیر عسکر وجوه عسکردن
برقائدی بعث ایدوب اول دخی وارروب مشرکیندن برقومی قبول ذمته دعوت وآنلر دخی اجابت ایلسه لر
اول قائد حکم مذکورده منزلهٔ امیر کبیرده اولمغله کرکدر که عقد ذمته مباشرت ایلیه زیرا امیر کبیر اول قائدی
اول قومله محاربه ده کندو مقامنه قائم قیلمشدر وعقد ذمت دخی توابع امر حربدندر وامیر کبیر اول قومی ذمته
دعوت وآنلر دخی اجابت ایتمش اولسه لر عقد ذمتلری معتبر اولدیغی کبی قائدنده دخی معتبردر واکر امیر عسکر
مشرکینله بهر سنه رقاب واراضیلری ایچون مسلمینه شیٔ معلوم اعطالری اوزره عقد صلح ایلسه بو صلحی قبول
جزیه واعطاء ذمتدن برنوع اولمغله جائز کوریلور زیرا اعطاء ذمت ایکی نوع اوزره دربری اولدرکه
مشرکیندن غنی وفقیر ومتوسط اوزره مقدر اولان جزیهٔ معینه لرین ادالری اوزره مصالحه در وبری اولدرکه
مصالحه مز بهر سنه ادا ایده جکلری مال مجمل مقدر اوزره واقع اولوب اول مالك بعضیسی نفسلری و بعضیسی
اراضیلری اوزره اعتبار اولنمقدر نته کیم رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم اهل نجران ایله بهر سنه ایکی
بیك حله ادا ایتملری اوزره مصالحه ایلدیلر کذلك اهل طی واهل شرحله دخی بو مثللو عقد مصالحه ایلدیلر
اما خلیفهٔ مسلمین امیر عسکری عقد صلح وذمتدن نهی صریح ایتمش ایسه بو صورتده امیرك عقدی تجویز وتصحیح
اولنماز بلکه اول بابده بو مثللو صلح واقطاع اراضی خلیفه یه موقوف اولوب خلیفه اکا راضی اولمق لازمدر زیرا امیر
صلح واقطاعه مأذون اولمق اوزره انجق طریق دلالتله استدلال اولنمغله خلیفه دن نهی صریح وارد اولدقده
حکم استدلال طریق دلالتدن طریق تصریحه انتقال ایدر مکر که بو صورتده دخی امیر عقد صلح واقطاعه
ابتدا بعده کیفیتی جانب خلیفه یه عرض وانها ایلیه بو تقدیر اوزره خلیفه عقد مزبوره اظهار رضا ایدرسه تنفیذ
وامضا اولنور اما اظهار رضا ایتمیوب وجه آخر اوزره عقدایله حکم وقضا ایدرسه نظر اولنور اکر مشرکین
قضاء خلیفه یی قبول ایدرلرسه فبها ونعمت واکر قبول ایتمزلرسه کرکدر که امیر ابلاغ مأمنلرینه همت ایدوب
بعد الابلاغ اسلامی وقضاء خلیفه اوزره ذمتی قبول ایتمزلرسه قتاللرینه عزیمت ایلیه زیرا امیردن سبقت ایلین
عقد معاهده شرعا منتظم اولمامش ایسه ده امان مشرکینی مستلزم اولمشدر بویله ایکن قضاء خلیفه یه
عدم رضالرنده قبل ابلاغ المأمن قتاللرینه ابتدار نقض عهد وابطال امان ایدوکی بدیدار در بوندن صکره
مسلمین اول قومله قتال ایدوب نفوس واراضیلرینه ظفریاب اولسه لر کرکدر که اولبابده امر خلیفه وارد اولمدقجه
مسلمیندن فرد واحد اول غنائمدن برشیئه تعرضه شتاب ایلمیه بلکه خلیفه دیلرسه خمسنی مساکین وایتام ایچون
اخذ وباقیسنی بین الغانمین تقسیم ایدوب دیلرسه اهالیسنی رقاب واراضیلرندن اداء جزیه وخراج اوزره
احرار قیلوب اوزرلرینه من ایلمکی تصمیم ایلیه زیرا ولایت امیر البته عسکری اوزره مقصور اولوب جماعت
مسلمین اوزره ولایتدن مهجور در حال آنکه قسمتده ومنده حق جماعت مسلمین متیقندر که غنائم مزبوره
بین الغانمین تقسیم اولندقده اراضیلری عشریه قیلنور که عشر الی یوم القیام حق فقرا درومن اولندقده
اراضیلری خراجیه قیلنور که خراج الی یوم القیام مقاتله ومصالح مسلمینه صرف اولنه جغی بی مرادر بو جهتله
قسمتده ومنده جماعت مسلمین اوزره وقوع تصرف درکاردر وتصرف مذکور امیره مفوض اولمیوب خاصهٔ

خليفه ايدوكى آشكاردر كذلك خليفه نك غيرامراء كبارندن هرقنفى اميراهل حرب اوزره استيلا بر اه اخذ اسيرايلدكده
مقاتلرين قتل ايلمك تجويز وتقرير اولنماز زيرا قتلى ابطـال حق غا نميى متضمن اولديغندن نوع من المن ايدوكى
واضح وبيان مشروح اوزره قبـل استطلاع رأى الخليفـة من ايلمك بركيمسنه ايچون جائزاولمديغندن بونك
دخى عدم جوازى متضحـدر وهم قتل اسرا قسمت غنا ئمله عديل اولمغـله قسمت غنا ئم خليفـه نك غيرى
بركيمسنه دن تصحيح وتعديل اولنما ديغى كبى قتل اسرا دخى تصحيح وتعـديل اولنماز بشرط آنكـه اميراول
اسرادن مسلمين اوزره خوفه ذاهب اولميـه زيرا آنلردن مسلمين اوزره خوفه ذاهب اولوب ياخود مسلمين اوزره
جبش مشركين كلوب اسرا دخى مشركينـه معين اولملرى احتمال غالب اولدقده بغيراذن الخليفـة رجال
اسرايى قتل ايلمك حق اميرده جائز ومناسب كوريلوركه وقت مرقومده قتللرى حكم محاربه ده منطوى اولمغله
حالت مزبوره ده قتللرى حالت حربده قتـللرى ايله مستويدر نظيرى حق خوارجده واقع اولان قوليمزدركه
اخذ واسرياخود طعن وجرح اولنان خارجى مأمون الغـائله اولدقده اميراهل عدل ايچون قتلنـه رخصت
اولميوب مأمون الغـائله اولميوب ينه كندو فئه سنه متحيز ياخود خوارجدن فئـۀ اخرايه متجاوز اوله جغندن
احتراز اولنورسه قتل مجروحه مسـارعت واعدام مأسوره مبادرت اولنور پس ما نحن فيـه دخى آنك كبيدر
واكر خليفـه بركيمسنه يى اميرايدوب عسكرايله دارالحربه تسيير ايلـدكده اول امير واروب دارالحربده رجال
ونسـا واموال اوزره ظهور واستيلا يه مظهر اولوب انجق دار اوزره استيلاسى ميسراولمسـه بوصورتده اذن
خليفه يه منتظر اولميوب همـان خمسنى فقرا ايچون اخراج وار بعۀ اخماسنى بين الغانمين تقسيم ايلمك جائز ومتقرر
اولور زيرا داراوزره استيلاسى واقع اولمديغندن خليفه حقنده دخى مالى اصحـابنه ردايله من ايلمك ممتنع وتخميس
وتقسيمدن غيرى احتمـال آخر مرتفع اولمشدر واخماس اربعه ده مقـاتله دن غيريلرك حقى اولميوب حق اصحاب
خمس دخى حق مقاتله يه تابع اولمغله اميرك عسكر اوزره ولايتى اصحاب خمس اوزره دخى ولايتنى مسـتتبع اولور
بوجهتله اميرك تصـرف سابق انجق تحت ولايتنده داخل اولان اموره لاحق اولمغـله جواز وصحتى متحقق اولور
امادار اوزره استيلاسى بشقه دركه آنده خليفه ايچون حق من اولوب منده دخى حق جماعت مسلمين متيقن اولمغله
اميرك تصرف سابقى كندو عسكرندن جماعت مسلمينه متجاوز اولديغنـدن بروجهله جائز كوريلمز واكر خليفه
اول اميرى قسمتدن نهى صريح ايتمش ايسه بوتقدير اوزره قسمتى قطعا تجويز وتصحيح اولنماز زيرا اذن مرقوم
انجق بطريق الدلالة قائم ايكن نهى منصوصه مقـاوم اوله مز واكر خليفـه بركسنه يى عسكر اوزره امير
وآخر كسنه يى دخى قسمت غنـائم اوزره تأمير ايلسه امر قسمت امير قسمت اوزره مقرر اولوب امـير عسكردن
معتبر اولماز كه خليفه امير عسكرى قسمتدن نهى ايلدكده نهيى مؤثر اولديغى كبى آخره تفويضى دخى مقبول ومتقرردر
نكته سى اولدركه امر قسمت حفظ وامانته وامر جهاد جرأت وشجاعتـه موقوف اولمغـله خليفه بوايكى امرى
تفريق ايدوب امر قسمتى حفظ مغانمه قادر وحسـاب وكتابده ماهر بركسنه يه وامر جهادى جرأت وشجاعنده
بها دروراى وتدبيرده اقرانى نادر بركسنه يه تفويض قيلق منـاسب ايدوكى ظـاهر ومكشوفـدر مكركه
خليفـه امير عسكرى قسمتده امير قسمتـه تشريك ايدرسه اولبابده قسمت انجق ايكيسينك
اتفاقلرى ايله قائم اولوركه خليفـه بريني امر حربه تخصيص وايكيسنى امر قسمتـده تعميم ايتمش اولمغـله
هربابده رعايت تفويضى لازم اولور واكر امير قسمت قبـل القسمة بيع غنا ئمى منا سب كورسـه بيعى جائز
وسزاوار اولوركه كاهيجه تعديل اقسام متعذر وقسمت اعيان غير متيسر اولوب بعـد البيع تقسيم اثمانى متعين
ومتقرر اولمغـله بيع غنا ئم توابع قسمتـدن اعتبار اولنوب على الاطلاق تفويض قسمت اولنان اميره بيع غنـائم
دخى تفويض اولنمش اولمق دركار درنته كيم على الاجمال امر حرب تفويض اولنان اميره حربك اسباب وتوابعى
دخى تفويض اولنمش اوله جغى آشكاردر واكر امر قسمت امير عسكره مفوض اولوب امير دخى مقـاتلۀ مشركينى
بعد الاسر تقسيم ايتميوب قتللرى مسلمينه انفع اولمغـله قتللرين استصواب ايلسـه بوصورتده قتللرى كرك
دارالحربده وكرك داراسـلامه خروجلرندن صكره صواب كوريلوركه بيع وقسمتيـله تصرفده رخصتيا ب
اولديغى كبى قتللرنده دخى رخصتيا بدر اما اسرايى خليفه يه ايصـالدن صكره اميرقتـل اسرادن ممنوعدركه
امارتى خليفه دن مفارقتله موقت اولمغـله خليفه يه انصالله نهايت بولدقدن صكره تصرفى مشروع اولماز
نظيرى اولدركه امير عسكر دارالحربده برسريه بعث ايلـدكده امير سريه امير عسكردن مفارق اوله جقـه
سريه سنده تصرفى صحيح ايكن عودتله امير عسكره متصـل اولدقدنصكره تصرفى تصحيح اولنماز كذلك

وكيل

وكيل بالشرا دخى مشتراسى يدنده بولندقجـه عيبله رده مالك ايكن موكلنه تسليمدن صكره وكالتى رسيدۀ تمام
اولمغـله رده متملك اولماز وما نحن فيـه دخى بويله در واكر امر قسمت امير عسكره مفوض دكل ايسه امير قسمت
ايچون قتل مقاتله غير مشروعدركه قتل امر قتالدن اولوب امير قسمته تفويض اولنمامغـله مباشرت قتلدن
ممنوعدر واكر امر قسمت امير عسكره مفوض دكل ايكن مسلمين بعض غنا ئمـه نائل و بعض مقاتلۀ مشركينى
اسره دخى واصل اولدقلرنده امير عسكر اول اسرايى قتـله مائل اولسه نظر اولنور اكر مسلمين هنوز قتـالله
مشغولين ايسه لر امير ايچون قتـل اسرا سزاواردركه قتـال اعداعهدۀ اميره مفوض اولوب حالت مزبوره ده
قتل اسرا قتالدن عدا اولنـديغى بديداردر واكر اعدا منهزمين اولوب اسرا ايادى مسلمينده سالمين اولمشلر
ايسه ينه نظر اولنور اكر مسلمين هجوم اسرادن ياخود اوزرلرينه جبش مشركين كلوب اسرا دخى آنلره معين
اولمقدن خوفه ذاهب اولورلرسه ينه قتللرى جائز ومناسب كوريلوركه محـاربۀ اعدا برقرار اولدقجه حكم قتال
دخى برقرار وحالت قتـالده قتل اعدا جائز اولديغى كبى ما نحن فيهـده دخى جوازى آشكار در واكر مسلمين
اسرادن بروجهـله خوفه ذاهب اولمازلرسه امير ايچون قتللرى قطعـا غير مشروعدركه اسراء مزبورينى فىء
مسلمين اولوب امير قسمت ايچون حق قسمتـلرى ثابت اولدقدن صكره امير عسكر قتـللرندن ممنوع اولور
بويله ايكن قتللرينه اقدام ايتمش اولسه اوزرينه هيچ نسنه الزام اولنماز كه اسراء مرقومين هنوز حربى بى امان
اولملريله اميرك غيرى بركيمسنه آنلرى قتل ايلدكده قتلى برشيئى موجب دكل ايكن امير قتل ايلدكده بطريق
الاولى مستوجب دكلـدر غايۀ مافى الباب قتله كنهكار اوله جغى معلوم اولى الالبابدر اما صورت مفروضه ده
قسمت دخى امير عسكره تفويض اولنمش اولسه امير ايچون قتللرى جائزدر كه امر قسمتده مدبر آخر بولنمامغـله
قتل اسرا خليفـه ايچون جائز اولديغى كبى امير ايچون دخى جوازى ظـاهر ومتميزدر مرويدركه عمر بن
عبدالعزيز رحمه الله تعـالى يه بعض اسراء مشركين كتوردىلر اول دخى جمـله سندن قتلى عفوايدوب انجق
ايچـلرندن بريسى مسلميندن چوق كيمسنه يى قتل ايلـديكين اخبار ايتمرىله آنى قتل ايلـدى پس خليفه ايچون
بومثللو قتل وابقـا صحيح اولديغى كبى امير ايچون دخى تصحيح اولنور واكر ثغور اسلاميه دن برسرحدك واليسى
دارالحربه برسريه ارسال ايدوب اهل سريه بعض مقـاتلۀ اهل حربى اخذ وغنائم سـائره ايله داراسلامه
ايصال ايلسه لر داراسلامه وصوللرندن صكره امير سريه ايچون قسمت غنا ئمـده مجال اولماز كه امارتى مفارقت
امير سرحد ايله موقت اولمغـله بعد المواصلة رسيدۀ نهـايت اولوب غنا ئمده تصرفى محال اولمشدر نظيرى
شول قريباذكر اولنان امير عسكردركه آنى خليفـه دارالحربه بعث ايتمش اوله واولبابده امير سرحد ديلرسه
اسراء مزبورينى قتل وغنائم سـائره يى تقسيم ايدوب ديلرسه ترك قتلله تقسيمنى جمله يه تعميم ايدر لكن صورت
مفروضه ده امير سرحد امير سريه يى قسمتدن نهى ايتمش اولوب امير سريه دخى دارالحربده تقسيم مصابنى
رأى وتصميم وخمسنى افراز ايله ماعداسنى تقسيم ايلسه بوصنعى تجويز وتسليم اولنور زيرا دارالحربده بولندقجـه
ولايتى برقرار اولوب مصابلرنده سريه سندن غيرى بركيمسنه حصه دار اولمامغله تقسيمى جائز وسزاواردر
بوتقديراوزره داراسلامه خروجلرندن اقدم قتـل اسرايى احسن كوريرسه قتللرى جائز ومستحسن اولور
زيرا قسمت اكا منوط اولمغله قتل دخى اكا مربوط اولمشدر اما امير سرحد آنى قسمتدن نهى صريح ايلدكده
تقسيمى صحيح اولمـديغى كبى اسراء مزبورينك برفردى قتلى دخى صحيح اولماز كه امر امير سرحددن تجاوزى
تصحيح اولنماز مكروجه مشروح اوزره اسرادن خوفه ذاهب اوله اولبابده حالت محاربه كبى قتللرى جائز ومناسب
كوريلور واكر خليفه بركيمسنه يى تأمير وبرعسكر ايله دارالحربه تسيير ايلدكده امير مرقوم دارالحربده برسريه
ترتيب وآنلرى بلا تنفيل برجانبه ارسال ايدوب آنلر دخى بعض غنا ئمه ظفرياب استحصال اولسه لر اول غنا ئمى
اصل عسكره ايصال ايتمدين امير سريه ايچون آندن برشيئى تقسيمه مجال شرعى محال اولور زيرا اصل عسكر سريه نك
ملجأ وپناهى اولوب مصابلرنده شركتلرى ظـاهر وامير سريه نك ولايتى سريه اوزره مقصور وعسكر اوزره
ولايتدن قاصر ايكن تقسيم مذكورى ولايتندن خارج اولان حق عسكرى ابطاله مؤدى اولمغـله بطلانى
باهردر امادار اسلامدن داخل اولان سريه بشقه دركه مصابلرنده سريه دن غيريلرك شركتى اولميوب تصرف
اميرلرى ولايتنده داخل اولان سريه سنه مقصور واجانبه غير سارى اولمغـله دارالحربده قسمت مصـابلرى
نهج شرعى اوزره جارى اولور لكن مسئلۀ اولاده امير عسكر امير سريه يه مصابلرين بيع وسريه سنه تقسيمله
امر ايدوب اول دخى بيع وتقسيم ايتمش اولسـه بوصنعى تجويز وتميم اولنوب اول قسمتله مصـابلرنده ابطال

نصبب عسكر تصميم اولنور نكتـه سى اولدركه امير عسكر اكا بيع وقسمتله امر ايلدكده مصابلرين
سريه يه تخصيص وآندن ابطال حق عسكرى تنصيص ايتمش اولور وامير عسكرك بو فعلى اكرچه
عند نفسندن برامر جعليدر لكن مسئلهٔ مجتهد فيهاده واقع اولمغله جائز وواسع كوريلورز يرا حضرت عمر
رضى الله تعالى عنهك الغنيمة لمن شهد الوقعة قولى بحسب الظاهر غنائمى محاربه ده حاضر بولنانلره
حاصر اولمغله مصاب سريه يى سريه اوزره منحصر قيلشدر وامير عسكرك امير سريه يه قسمتله امر وتنبيهى
بو اثر معتبر ايله تأويل وتوجيه اولنور وامر امير بو مثللو فصل مجتهد فيهه مصادف اولدقده نافذ اولوب
اول وجهله تحت ولايتنده بولنان اهل عسكرك حق مصاب سريه دن منقطع اولمغله امير سريه نك تقسيمى
جائز ومتسع كوريلور واكر امير عسكر دار الحربده جوانب مختلفه يه سراياى متعدده بعث وتسبيل واول سرايادن
برينه من اصاب رأسا فهوله ديمكله هرفرده اخذ ايلديكى اسيرى تنفيل وبرينه لكم الربع بعد الخمس مما اصبتم
ديمكله مصابلرندن بعد الخمس باقينك ربعنى تنفيل وبرينه من اصاب منكم رأسا فله نصفه ديمكله هرفرده
اخذ ايلديكى اسيرك نصفنى تنفيل ايلسه بو صورتده امراء سرايادن هيچ برى اسرادن هيچ برينى قتل
وتنكيل ايلمك تجويز وتكميل اولنماز زيرا مصابلرنده تنفيل بوغيكن امير سريه ايچون قتل اسير صحيح اولمدقده
بو مثللو تنفيل وارايكن عدم صحتى بطريق الاولى ظاهر وصريحدر كذلك سراياى مزبوره اصل عسكره
داخل اولدقلرندن صكره امير عسكر دخى اسرادن برفردى قتلله مداخل اوله مزكه اهل سريه نك مصابلرنده
نفللرى نفس اصابتله ثابت اولوب نفل مزبور بلا شركة الغير حق خاصلرى اولمقده غنيمتده بعد القسمة
ثابت اولان حق غانمين ايله همحال اولمغله امير عسكر ايچون بعد القسمة اسرادن برفردى قتل ايلمك محال اولديغى كبى
بونده دخى محال اولمشدر مكر اسرادن قريبا ذكر اولنان وجهله مسلمين اوزره خوفه ذاهب اوله اولنابده قتللرى
مسلمين ايچون نظر ومصلحتى متضمن اولمغله جائز ومناسب كوريلور واكر خليفه مسلميندن برعسكرى ترتيب
واوزرلرينه بركسنه يى تأميرايله دار الحربه تسيير وتسريب ايلدكده عسكر مزبور دار الحربده امعان سير وحركت ايله
مداين مشركيندن قتى چوق مدينه يى ورالرنده ترك ايده رك سرعت وبلادلرندن بربلده يه علم افراز وصلت اولوب
اول بلده اهلنى اسلامه دعوت وآنلر دخى قبولله اجابت ايلسه لر كركدركه مسلمين آنلرك اسلاملرين قبوله
مبادرت ايده لر زيرا مشركينله قتالمز انجق اسلاملرى ايچوندر قال الله تعالى تقاتلونهم او يسلمون ومشركين
قبول اسلام ايتدكلرنده اسلاملرين قبول ايلمك مسلمين اوزره واجبدر بوندن صكره امير عسكر ديلرسه اول قومى
دارلرنده ترك واهمال ايدوب اوزرلرينه احكام اسلامى اجرا ايچون مسلميندن بركسنه يى تأمير واستعمال ايدركه
بلدهٔ مرقومه دار اسلام اولمغله ايچلرنده اجراء احكام مسلمين ايچون برامير اولمق لازمهٔ حالدندر بو صورتده
قوم مرقومين بعد رجوع العسكر وارالرنده بولنان اهل حربله مقاومته قادر دكللرايكن دار اسلامه انتقالدن
دخى نكول ايلسه لر كركدركه امير آنلرى نفسلرى حقلرنده اختيار ايلدكلرى حالله ترك ايدوب دار اسلامه
نقل اوزره جبرايله مشغول اولميه زيرا آنلر نفسلرى حقلرنده اسائت اختيار ايتمشلر ايله كركدركه امير دخى آنلرى
سوء اختيارلرى اوزره ترك ايتمكى اختيار ايدوب آنلر مثللو مدينهٔ مسلمينده بولنان احرار مسلمينى دارلرندن
تحول اوزره اجبار ايليه لكن بو صورتده عسكرده بولنان مسلميندن برفردى رضاسى يوغيكن ايچلرنده
ترك وابقا ايلمزكه برمسلمى بلارضا معرض تلفده ترك وابقا حرام واجب الاتقادر واكر قوم مرقومين دعوت اسلامه
اجابت ايتميوب انجق اعطاء جزيه يه اطاعت ايتدكلرندن صكره دار اسلامه تحوله رغبت ايتميوب همان
دارلرندن منفك اولمامق اوزره طلب ذمت ايلسه لر نظر اولنور اكر ايچلرنده مسلمين اقامت ايتدكلرنده
اهل حربله مقاومته قادر وآنلردن امتناعه مقتدر اولورلرسه كركدركه امير آنلرى اعطاء ذمتله تبشير وايچلرنده
اجراء حكم اسلام ايچون بركسنه يى اوزرلرينه تأمير واول امير ايله برابر اول قومله اجراء حكم مسلمين اوزره
اقامته قادر واهل حربله مقاوته مقتدر اوله جق مقدارى عسكر مسلمينى دخى وضع وتقرير ايليه زيرا ذمت مشركينى
قبول ايلمك مسلمين اوزره واجبدر قال الله تعالى حتى يعطوا الجزية وقوم مرقومينك صنع مرقوملرى
طلب ذمتدركه امام اول طلب اوزره ايچلرنده حكم اسلامى اجرا ايده جكدر واجراء حكم اسلامله آنلر اهل ذمت
ومدينه لرى مدينهٔ اسلام اوله جقدر پس بو مثللو مطلبلرينه مساعده واجبدر واكر ايچلرنده مسلمين اقامت
ايتدكلرنده اهل حربله مقاومته قادر واول قومله اجراء حكم مسلمين اوزره اقامته مقتدر اولمازلرسه كركدركه
آنلر عيالاريله دار اسلامه انتقال ايتمدكجه امير قبول ذمتلرنده استعجال ايليه زيرا دار شركك دار اسلام اولمق انجق ايچلرنده

اجراء حكم اسلامله ممكن اولور واهل شرك اهل ذمت اولمق انجق اوزرلرينه اجراء حكم مسلمينله متبين اولور
وفرض مذكور اوزره امير مدينهٔ مرقومه ده قوم مرقومين اوزره اجراء حكم مسلميندن عاجز اولدقده اول قومك
طلب ذمتى طلب موادعه منزلنده نازل قيلنور واهل حرب مسلميندن رجاء موادعه ايتدكلرنده مسلمينه
نفع ظاهرى بولنمادقجه مساعده لرى واجب اولمديغى كبى قوم مرقومينك طلب ذمتلرينه دخى مساعده
واجب اولماز اما قبول اسلاملرى بشقه دركه اسلاملرى عدم قبول امامله دخى صحيح اولديغندن حين اسلاملرنده
مسلمين اولدقلرى ثابت اولوب بعد الاسلام آنلره تعرض اميرحرام اولمغله همان ممكن ايسه ايچلرنده اجراء
احكام اسلام ايچون بعض مسلمينى استخلافه اقدام وممكن دكل ايسه حاللرى اوزره تركله اول موضعدن
قيام ايدر زيرا اهل نجران واهل يمامه قبول اسلام ايتدكلرنده رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلريله
بينلرنده مشركيندن اقوام كثيره وار ايكن آنلرى حاللرى اوزره برقرار ايلديلر واكر قوم مرقومين دار اسلامه
انتقاله اجابت ايدرلرسه مسلمين ايچون اول قوم اوزره غلبه لرى محزوم ايسه ده اوزرلرينه استيلاده رخصت
ويريلمز زيرا هنوز ممتنعين اولوب فىء مسلمين اولمامشلر ايكن دار اسلامه انتقالله ذمتلرين قبول واوزرلرندن
كف يد واجب اولور واكر صورت سابقه ده قوم مرقومين دارلرندن منفك اولمامق اوزره طلب ذمت ايدوب
ايچلرينه وضع اولنه جق مسلمين دخى بانفسهم ورالرنده بولنان اهل حربله مقاومته قادر اولميوب انجق اهل
مدينه برلرسه ذمت اولورز وايچيمزده استخلاف اولنان مسلمينله معا اهل حربله قتال ايده رز ديو معاهده ايلسه لر
كركدركه امير آنلرك بو مطلبلرينه دخى مساعده ايليه زيرا قوم مرقومين اهل ذمت ايسه لر دخى كفار اولوب
غدر ايله مسلمينى قتللرندن تحرز واتقا اولنمغله مساعدهٔ مراملرنده اول مسلمينى مهلكه يه القا واردر وهم
فرض مذكور اوزره مسلمين آنلرده رضالرى بولنمادقجه اجراء احكامه قادر اولميوب اجراء احكام مسلمين
بحسب المعنى انجق اهل ذمتدن صادر اوله جقدر حال آنكه اجراء احكام مسلمين انجق ايادى مسلميندن
جارى اولمق مقتضاى شرع مبيندر واكر اهل ردتدن برجماعت كندو امورلرنده فكر وتأمل ايچون مسلمينله
موادعه يه طالب اولسه لر مساعدهٔ مراملرى جائز ومناسب كوريلور زيرا حضرت عمر رضى الله تعالى عنه
بعض عامللرينك قتل مرتدده استعجالنى انكار ايدوب هلا حبستموه فى بيت وطينتم عليه بابا واستتبتموه ثلثة ايام
قولى ايله توبيخ بسيار ومرتدى برخانه ده حبس وبابى اوزرينه سد ايدوب اوچ كون اكا عرض اسلام وتلقين توبه
ايلمك لازم ايدوكنى اشعار ايلمشدر وحكم مذكور مرتد واحدده ثابت اولدقده جماعت مرتدينده دخى متثبت
اولور ومسلميندن اولوب طاعت امامدن خروج ايلين خوارج ياخود عن اصل طاعت امامده داخل اولميان
طوائف مثللو اهل بغى دخى امورلرنده فكر وتأمل ايچون اهل عدل ايله موادعه يه طالب اولسه لر بونلر ايله دخى
موادعه جائز ومستحسن بلكه بونلر مسلمين اولملريله موادعه لرى موادعهٔ مرتديندن اولى واحسندر لكن اهل بغيله
موادعه ده اخذ خراج ايلمك اهل عدله جائز وسزا دكلدركه آنلر مسلمين ايكن شبيه جزيه اولان خراجى آنلردن
اخذ ايلمك نارواد ر بويله ايكن اخذ ايدرلرسه كركدركه مأخوذلرين حفظ ايدوب بعد التوبه آنلره رد وتسليم
ايده لر كه مال اهل بغى اصلا غنيمت اولمامغله اصحابنه ردى تصميم اولنور كورمزميسنكه حضرت على بن
ابى طالب رضى الله تعالى عنه اهل بغيك مالللرين كلبلرينك صو ايچوب طعام يه جكى قابلرينه وارنجيه دك
اوزرلرينه رد وتسليم ايلدى حتى اهل بغى محاربه ده قتل اولنسه لر كركدركه ماللرى وارثلرينه رد اولنه وصاحبى
ياخود وارثى معلوم اولماز ايسه كركدركه ماللرى يد امامده لقطه منزلنده حفظ اولنه وموادعه دن صكره
اهل بغى توبه ورجوع ايتميوب اهل عدلدن بركسنه دخى آنلردن اخذ اولنان بعض اموالى استهلاك ايلمه اكا
تضمين اولنور زيرا آنلر موادعين اولملريله ماللرى داخل امان مسلميندر وكفار موادعينك ماللرين برمسلم استهلاك
ايلدكده اكا تضمين اولنور ايكن مسلمين موادعينده تضمين بطريق الاولى ظاهر ومستبيندر اما اهل بغى موادعين
اولميوب اهل عدلدن بركسنه ماللرندن اخذ وانتهاب ايتمش اولسه اكرچه بونده دخى بعد سكون الحرب اصحابنه
رد وتسليمه شتاب اولنور اما استهلاك ايتمش ايسه نظر اولنور اكر استهلاكى قبل سكون الحرب ايسه ضامن
اولمازكه اول حينده استهلاك نفسى ضمانى متضمن اولمديغى كبى استهلاك مالى دخى متضمن اولماز واكر استهلاكى
سكون حربله تفرق وتوبه لرندن صكره ايسه صاحبنه ياخود وارثنه ضامن اولوركه حين استهلاكده مال مسلم
غير محارب اولمغله ساير مسلمينك اموالى كبى وجوب ضمانى متعين اولور ولو ان امير جند من المسلمين افتتحوا
حصنا من حصون المشركين من اهل العدل وكان فى ذلك الحصن مطمورة فيها قوم يقاتلون فاسلموا مترجم

فقیر دیرکه عبارهٔ مذکوره عندیمزده بولنان نسخ مصححه ده اشبو سیاقت مسطوره اوزره در لکن اصل کتابه
نظر اولنسه لفظ امیر مقحم ایدوکی ظاهر ولفظ من اهل العدل دخی قید مشرکین قیلنمق فاسد وقید مسلمین
قیلنمق حشو مفسد اولمغله من اهل الحرب موقعنده سهو ناسخ ایدوکی باهردر انتهی یعنی مسلمیندن بر عسکر
حصون اهل حربدن بر حصنی فتح وتسخیر ایدوب انجق اول حصنده زیرزمینده واقع مطموره ده مشرکیندن
بر قوم مقاتلین وارایکن انلر قبول اسلامله سعادتپذیر اولسه لر نظر اولنور اکر مسلمین اول قومه دخی قاهرین
اولمشلر ایسه آنلر دخی فیء اولملریله تخمیس اولنوب مابقی قسمت غانمین قیلنور زیرا مقهورین وغیر ممتنعین
اولملریله اسلاملرندن اقدم ایادی مسلمینده حاصلین اولمشلردر واسلاملری مانع قتل ایسه ده مانع استرقاق
اولمامغله اوزرلرنده حق مسلمین باقی اولدیغندن غنیمتده داخلین اولورلر واکر مسلمین اول قومه قاهرین اولمیوب
مطموره ده ممتنعین اولملریله آنلره ظفر مأمول ومنتظر ایسه ده محتاج قتال ایدوکی مقرر ایکن قبول اسلام ایتمشلر ایسه
آنلر احرار قیلنوب من کل الوجوه سلامتله اکرام اولنورلر زیرا بو صورتده اسلاملری ایادی مسلمینده حصوللرندن
اقدم واقع اولمغله استرقاقلرینه دخی مانع اولور نظیری شول اهل حصندر که محصورین وممتنعین ایکن دین
اسلامی قبول ایده لر آنلر حرزینله سلامته موصول اولدقلری کبی بونلر دخی موصول اولورلر کذلك بر مطموره ده
بولنان مشرکین مسلمیندن رجاء ذمتله دار اسلامه معا خارج اولملرینه طالب اولسه لر آنلر دخی مقهورین وغیر
ممتنعین ایسه لر آنلره اعطاء ذمت جائز ومناسب کوریلمز زیرا آنلر ایادی مسلمینده حاصل وحکم سبی واسرده
داخل اولمشلردر وبو مثللولر دخول ذمته نائل اوله مز بلکه مسلمین دیلرلرسه آنلری فیئده ادخاله اقتسام
ودیلرلرسه سبی ذراری وقتل مقاتله لرینه اقتحام ایدرلر اما ممتنعین وغیر مقهورین ایسه لر آنلره ظفر مأمول
ومنتظر ایسه ده کرکدرکه رجالرینه مساعده برله احرار ذمتده درجله مسرورین قیلنه لر زیرا ذمت احکام دنیاده
خلف اسلام اولمغله قبل الاستغنام رجاء ذمت ایدنلر نائل مرام قیلنورلر مؤلف دقیق التدبیر نور الله تعالی قبره
باهر التنویر دیرکه عسکر مسلمین مداین اهل حربدن بر مدینه یی محاصره ایدوب اهل مدینه دن بعضیلری
قبول اسلامه مائل وبعضیلری دخی دارلرندن منفك اولمامق اوزره دخول ذمته قائل اولسه لر نظر اولنور اکر
مسلمین ایچون اول مدینه ده اهل حربله مقاومته قادر واحکام اسلامی اجرایه مقتدر اسکان مسلمینه قدرت وار ایسه
کرکدرکه امیر عسکر مساعدهٔ مراملرینه ابتدار ایلیه زیرا اجراء احکام مسلمینله داری دار اسلام قیلمق ممکن اولمغله
امیر اول داری دار اسلام قیلوب اهل ذمتی آنده متمکن ایدر واکر اول قدرت یوغیسه کرکدرکه طالب ذمت اولنلر
دار اسلامه انتقال ایتمدکجه قبول ذمتلرینه اقبال ایلیه زیرا بیان مشروح اوزره معنای مذکور طلب ذمت
اولمیوب انجق طلب موادعه اولمغله مسلمین اوزره مساعدهٔ مراملری ایجاب والزام اولنماز اما آنلردن
قبول اسلام ایلینلر البته احرار قیلنوب اقامت دارلرندن منعله اضرار اولنمازلر که مسلم کندو دارندن دار اخرایه
تحول اوزره اجبار اولنماز بو صورتده اول قومدن قبول اسلام ایلینلر برمله مسلمیندن بر جماعتی ابقا ایدیکمز
اهل حرب اوزره بزه قوت اوله لر دیو استرحام ایدرلرسه کرکدرکه امام اولبابده دقت نظرده اهتمام ایلیه
اکر ابقا ایده جکی مسلمین بانفسهم اهل حربله مقاومته مقتدر اولوب اول وجهله ابقالرین مناسب کوریرسه ابقایه
عازم اوله زیرا مسلمینه ضرر کلیه رك داری دار اسلام قیلمق اکا ممکن اولمغله مباشرتی لازم اولور واکر بانفسهم
مقاومته مقتدر اولمیوب مقاومتلری انجق اول قومدن قبول اسلام ایلینلر ایله ممکن ایسه نظر اولنور اکر اول قوم
بعد خروج العسکر مرتد اولوب مسلمینی قتل ایتملرندن احتراز اولنورسه ایچلرنده مسلمیندن بر فردی ابقایه
جواز اولماز که حقیقت اسلاملری معلوم اولمیان قوم ایچنده مسلمینی استخلاف باعث اضاعت واتلافدر
واکر اول قومك صدق اوزره مسلم وخیرخواه مسلمین ایدوکلری معلوم ایسه بن اول قوم اوزره مسلمیندن
بربرینه قوت اوله جق مقدارینی ابقا وتقریر واوزرلرینه اول مدینه ده حکم اسلامی اجرا ایچون بر کسنه یی تأمیر
ایلمکده بأس شرعی کورمزمکه امام ایچون مسلمینه ضرر کلیه رك بر مدینه یی دار اسلام قیلمق ممکن اولدقده
مباشرتی اهم ومانحن فیهده دخی امکانی مسلمدر وبعد المباشرة اهل مدینه دن وطنلرندن منفك اولمامق اوزره
ذمته طالب اولنلره مساعدهٔ امیر دخی مناسب اولورکه مدینهٔ مزبوره جریان حکم اسلامله دار اسلام اولدقدن صکره
طالب ذمته اجابت اولنمق واجب اولور واکر بو صورتلرده اهل مدینه طیب خاطرلری ایله دار اسلامدن خروجه قائل
واول وجهله دخول ذمته طالب وسائللر ایکن امیر عسکر آنلر قبول اسلام ایتمدکجه ظفریاب اولنجیه دك قتاله
مائل اولمغله آنلر ایله قتال ایده رك ظفریاب نصرت اولوب نفوس واموالرین تخمیس وباقیسین بین الغانمین

تقسیمه

تقسیمه قیاس شرت قیلسه تخمیس وتقسیمی جائز وواسع کوریلور که قتالی امان وایماندن بهره دار اولمیان
اهل حربله واقع اولمشدر لکن اولبابده امام ذمتلرین عدم قبولده خاطئدر که قبول ذمتلری واجب اولمغله
تارك واجب البته مخطئدر اما بو صورتلرده اهل مدینه قبول اسلامه اقبال ایلسه لر اسلاملرین قبول ایلمك
بر کسنه یه حلال اولماز که قتال لاجل الاسلام مشروع ایکن رد اسلامله قتال علی کل حال استحلال اولنماز
بویله ایکن آنلر قبول اسلام ایدوب امیر دخی اسلاملرین عدم قبولله قتال واوزرلرینه استیلا برله کسب
استقلال ایلسه کرکدرکه آنلرده اجرا ایلدیکی سبی وقسمتی ابطال واموال وذراریلرین یدلرینه تسلیمله
تخلیهٔ سبیللرنده استعجال ایلیه زیرا اسلاملری رأی امامه محتاج اولمیوب حین قبوللرنده صحیح اولمغله قتال امیر
دار اسلامده مسلمینله واقع اولمش اولور حال آنکه مسلمی استرقاق واموال مسلمی استغنام بر وجهله جائز
وواسع کوریلمز بناء علیه اهل عسکر آنلردن اتلاف ایلدکلری نفوس واموالده مؤاخذهٔ ضمانه مظهر قیلنورلر
لکن صورت مفروضه ده هنوز قبول اسلام ایتمشلر ایکن امیر آنلر ایله قتال واوزرلرینه استیلا ایلسه اکرچه
بونده دخی خطا ایتمش اولورکه اهل مدینه طلب ذمت ایتدکلرنده آنلردن کف ید واجب ایکن طلب اسلام
ایتدکلرنده وجوبی بطریق الاولی در انجق بو صورتده دم مقتوللری هدر واموال مستهلکه لرنده عدم ضمان
امر مقرردرکه آنلردن متحقق اولان انجق ارادهٔ اسلام اولوب کافر ارادهٔ اسلامله مسلم اولمامق امر مسلم اولمغله
اوزرلرینه استیلاء مسلمین انجق حال کفرلرنده واقع اولمش اولوب دما واموالری موجب ضمان اولمیه جغی
مصممدر غایة الامر صکره دن قبول اسلام ایدرلرسه بقیهٔ اموال وذراریلرین آنلره تسلیمده اهتمام وجمله سی
احرار قیلنمق اوزره اکرام اولنورلر زیرا ارادهٔ اسلامله کف ید مسلمینه طالب اولدقلرنده مسلمین اوزره قتال
واسرلری حرام اولمشدر واسر حرام مأسورده موجب ملك اولمامغله حریت اوزره ابقا ایله احترام اولنورلر اما
طلب ذمت ایتمشلر ایکن امیر آنلر ایله قتال واستیلا وتقسیم ایلمك بشقه درکه اولبابده احرار قیلنوب اوزرلرینه
وضع جزیه برله اهل ذمتده ادخاللری جائز اولماز زیرا بو تقدیر اوزره آنلر کفر اوزره بقالرینه طالب اولوب کفر
دخی فی الاصل سبب اباحت قتل واسار اولمغله سبی امیر حق امیرده اجتهاد رأیی واسع اولان موضعده واقع
اولدیغندن حکمی نافذ وسبیی برقرار قیلنور اما طلب اسلامله کف ید مسلمینه طالب اولدقلرنده معلوملری
اولان دین اسلام عاصم اولمغله حرمت سبیلری آکد واقوی اولوب امیر ایچون اولبابده اجتهاد رأیی واسع
اولمامغله سبیلرنده خطا واقع اولمش اولور صکره دن قبول اسلام ایلدکلرنده خطاسی متیقن اولمغله آندن
رجوعله حریته نقللری معین اولور وحکم سابق التفصیل اوزره ادل دلایلدرکه قصد اسلام حقیقت اسلام
اوزره قیاسله تأویل اولنوب مسلم حقیقی مسلمینله محاربه ایتدکده سبی واسترقاقی تحلیل اولنمادیغی کبی قاصد
اسلامك دخی تحلیل اولنماز وقصد ذمت حقیقت ذمت اوزره قیاسله تصحیح اولنوب ذمی حقیقی منعه ایچنده
مسلمینله محاربه ایتدکده سبی واسترقاقی صحیح اولدیغی کبی قاصد ذمتك دخی صحیح اولور والله اعلم

باب مایصدق فیه المسلم علی اسلام الکافر * یعنی بر مسلم اسلام کافر اوزره شهادت ایلدکده تصدیق اولنوب
اولنمادیغی مواضعی ایضاحده باب لازم الاستیضاحدر مؤلف الکتاب امام مرشد الصواب دیرکه کفار رومدن
اخذ اولنان بر اسیر هالك اولدقدن صکره مسلمیندن حر یا عبد یا محدود فی القذف اولان رجل واحد یاخود
مسلماندن حره یا امه اولان امرأهٔ واحده اشبو اسیر موتندن اقدم قبول اسلام ایلدی دیو شهادت ایدوب اول شاهد
اسلامی وصف ایلسه شاهد مرقوم عدالتله مرضی الشهاده اولدقدن صکره کرکدرکه مسلمین آنك شهادتنه اعتبار
واول میت اوزره نماز قیلوب آنکیچون دعا واستغفار ایده لر زیرا صلوة جنازه امور دینیه دن بر امر ایدوکی مقرر وقول
واحد عدل امور دینیه ده مقبول ومعتبردر نته کیم قول واحد عدل میاهك طهارت ونجاستندن اخبارده وهلال
رمضانی اثباتده ورسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرندن روایت احادیثده دخی مقبول ومعتبردر وقول
مذکور اوزره دلیل سعید بن ذی لقوه رحمه الله تعالی دن روایت اولنان حدیث جلیلدرکه جعفر بن ابی طالب
رضی الله تعالی عنه حبشه دن کلوب رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه نجاشینك یعنی ملك
حبشه نك اسلامنی اخبار ایلدکده نجاشی اوزره اوچ کره دعا واستغفار بیوردیلر بوندن صکره مؤلف الکتاب
وفاه الله تعالی اجره بغیر حساب عنوان مسئله ده ووصف الشاهد اسلامه قولنی تفسیر ایله کشف حجاب احتجاب
ایدوب دیدیکه شاهد مرقوم ایکیدن خالی دکلدر بری اولدرکه فقیه ومعنای اسلامه عالمدر آنك حق اسیرده
قبل الموت قبول اسلامله شهادتنده آندن معنای اسلام استفسار اولنمایوب همان ابهامی اوزره قبول شهادتنه

مطلب لایصیر الکافر مسلما بارادة الاسلام

مطلب یعتبر خبر الواحد العدل فی امور الدین

و نسخهٔ حصیریدن سعید بن ذی لقوه لفظی اوزره نقل اولندی واصح اولان نسخهٔ حصیریدر واصابه ده وسعید مرقوم تابعیندندر ذکری واردر

بر مشرکه نفس ومالی اوزره اعطاء امان ایلدکدن صکره مسلمین اول حصنی فتح ایتدکده اول مشرکك اشبو
رجال ونسا بنم عبید وجواریلرمدر دیوب آنلر دخی تصدیق ایتدکلرنده رقیقلری قیلنوب جمله سی
حقنده امانه نائل قیلنور ایکن مسلم مزبور نائل قیلنمق بطریق الاولی در بو بابده معنای فقهی اولدرکه
اول رجال ونسا آنی تصدیق ایلدکلرنده اوزرلرنده ثبوت یدی ظاهر وآشکار اولورکه عبد
وامه اوزره ثبوت یدك اکلی همان ذی الیده خدمت اوزره حضورنده بولنوب ثبوت یدینی اقرار ایتملریله
استقرار ایدر ومعنای معهود مانحن فیهده موجود اولمغله آنلر اول مسلمك یدنده حاصل اولمش اولوب ثبوت
ید دخی دلیل ملك اولمغله ملکنده دخی داخل اولمش اولورلر وملك مسلم سبی واستغنامدن سالمدر واکر
آنی تکذیب ایدرلرسه جمله سی فئ مسلمینده ترتیب اولنورلر زیرا دعواسنی انکار ایتدکلرنده اوزرلرنده عدم
ثبوت یدی آشکار اولوب دعواسی اوزره دلیل آخری دخی بولنمادیغندن تصدیقه سزاوار اولماز بو تقدیر اوزره
اول رجال ونسا احرار اهل حرب اولوب اماندن دخی عاری اولملریله اوزرلرینه سبی مسلمین جاری قیلنور
ومسلم مرقوم آنلردن قطعا حصه دار اولمیوب همان خمسلری اخراج وباقیلری سائر غانمینه سهام غنیمت اوزره
تقسیمه ابتدار اولنور زیرا باب الشرکة فی الغنیمة اثناسنده وغیریده بیان ایلدیك که مسلم مستأمن ومسلم اسیر
ودار الحربده قبول اسلام ایلین کمسنه عسکر مسلمینه لاحق اولدقده لحوقندن اقدم اصابت ایلدکلری غنائمدن
برشیئه مستحق اولماز مکر لحوقندن صکره مسلمین مبتلای قتال اولوب لاحق مزبور اول غنائمدن دفع
اعدا ایچون اقتتال ایلیه اولبابده جمیع مصابلرنده شرکتله مرفه البال قیلنور واکر آنی بعضیلری تصدیق
وبعضیلری تکذیب ایدرلرسه تصدیق ایدنلر اکا رقیق اولوب تکذیب ایدنلر فئ مسلمینده ترتیب اولنورلر
زیرا بعض البته کله قیاس اولنوب تصدیق کلده جمله سی اکا رقیق وتکذیب کلده جمله سی فیئده ترتیب قیلنمغله
تصدیق بعض وتکذیب بعضده هرفرقه اصل مقیس علیه اوزره رد اولنمق تصویب اولنور کذلك مسلم
مرقومك یدنده دراهم ودنانیر وثیاب وبقر مثللو بعض اموال بولنوب بونلر بنمدر بودیارده مثلا تجارتله کسب
ایلدم دیو بسط مقال ایلسه ینه قول آنك قولی اولمغله اکا ایصال اولنورزیرا قریبا شرح اولندیغی اوزره
امان ویریلن حربینك بعض اموال اوزره ثبوت یدی ثبوت ملکی اوزره دلیل معتبر ایکن مسلمده معتبر اولمق
بطریق الاولی مقرردر لکن یدنده بولنوب بولنمایوب یاخود یدنده بولنوب بولنمادیغی معلوم اولمیان دراهم ودنانیر ورجال ونسا
مثللونسنه لرده بونلر بنمدر دیو ادعا ایلسه اولبابده رجال ونسا آنی تصدیق ایلسه لردخی کلامنه اصغا اولنموب جمله سی
فئ غانمینه ایفا اولنور زیرا مسلمین اول ماله ظفر بولوب بحسب الظاهر غنیمت اولمق مقرر اولدقدن صکره مدعینك
دعواسی بلادلیل معتبر اولماز بو صورتده مال مزبور کندو ملکی اولدیغی اوزره یاخود یوم فتح حصنده اول مالده
ثبوت یدی اوزره یاخود ایچنده بولندیغی منزل کندو منزلی اولدیغی اوزره اقامت بینه ایدرسه بینه سی قبول
اولنوب جمیعا اکا مردود وموصول قیلنور زیرا ثابت بالبینه ثابت بالمعاینه کبی اولوب اموال مزبوره یدنده ایدوکی
معاینه اولنوب ورجال ونسا دخی یدنده معاینه اولندقدن صکره آنی تصدیق ایلدکلرنده قول آنك قولی قیلنوب
اموال مرقومه اکا تسلیم اولندیغی کبی بینه ایله ثبوتنده دخی وجه مذکور اوزره تنظیم اولنور لکن جواب مذکور مسلم
مستأمن ومسلم اسیر حقلرنده علی قول الجمیع مستقیم ومحققدر کذلك دار الحربده قبول اسلام ایلین حربی
حقنده دخی شاهدلری اول اموالده یوم فتح حصنده ثبوت یدی اوزره شهادت ایلدکلرنده ینه علی قول الجمیع
مستقیم ومحققدر اما شاهدلری ملکی اوزره شهادت ایلدکلرنده اکرچه قول محمد رحمه الله تعالی اوزرینه
اکا تسلیم اولنوب غنیمتده ادخال اولنماز لکن قول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه اوزره غنیمته تسلیم اولنوب
اکا ایصال اولنماز زیرا مذهب ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه اولدرکه دار الحربده قبول اسلام ایلین حربینك
ملکی کندو یدنده بولنمایوب بلکه اهل حربدن برمشرکك یدنده بولندیغی معلوم یاخود کندو یدنده بولندیغی
غیرمعلوم اولدقده فیئده ادخالی مجوز ومدر ومذهب محمد رحمه الله تعالی اولدرکه مال مزبور مال حربی مستأمنه
همحال اولمغله فیئده ادخالنه مجال اولماز ومانحن فیهده ملکی ایدوکی بینه ایله معلوم ایسه ده یدنده بولندیغی غیرمعلوم
اولمغله عند ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه فیئده دخولی وعند محمد رحمه الله تعالی عدم دخولی مجزوم اولدیغندن
جواب مرقوم علی قول محمد مستقیم وعلی قول ابی حنیفه غیر مستقیم ایدوکی امر مخشومدر واکر اصل مسئله ده
شاهدلر اشبو رجال ونسا مسلم مزبورك رقیقلریدر دیو شهادت ایتیوب انجق یوم فتح حصنده یدنده یاخود
منزلنده ایدیلر دیو شهادت ایتدکلرنده اول رجال ونسا دخی رقیقلری اولدقلرینی انکار ایله دعوای حریت ایلسه لر

ابتدار اولنور وبری اولدرکه جاهلدر آنمدن معنای اسلام استفسار اولنوب اسلامی مقدار کفایه وصف
وتفسیر ایدرسه شهادتنه اعتبار اولنور لکن اسیر مرقوم حیاتده ایکن شاهد واحد اشبو اسیر قبل الاسر قبول
اسلام ایلدی دیو شهادت ایلسه قبول اولنمایوب حقوقده شهادتی مقبول اولانلردن ایکی مسلم شهادت ایتمدکجه
حریته موصول قیلنماز لکن مؤلف موثوق التقریر بوندن صکره نقل ایده جك باب مایصدق فیه المسلم اثناسنده
ذکر وتحریر ایدرکه امام المسلمین برحصنی فتح ایلدکده رجل واحد مسلم عدل براسیر ایچون اشبو اسیر اکرچه
حربی ایدی اما قبل الاسر قبول اسلام ایتمشیدی دیو شهادت ایلسه شهادتی قبل القسمة والبیع ایسه
قبول اولنوب بعد القسمة والبیع ایسه قبول اولنماز پس جواب مسئله یی بو بابده اطلاق اوزره تقریر ایتمشیکن
باب آتیده تقیید وتفصیل اوزره تحریر ایلدی بناء علیه بعض فقها رحمهم الله تعالی دفع تعارض ایچون دیدیلرکه
بو بابده دخی شهادت واحد قبول اولنماز قولی شهادتی بعد القسمة والبیع وقوع اوزره محمولدر یوقسه قبل القسمة
والبیع قبول اولنور وبو توجیه اوزره بابینده واقع اولان مسئله لر روایت واحده اوزره متقرره اولوب انجق
مسئلهء ثانیه مسئلهء اولایی مفسره اولور لکن امام ابو بکر الاعمش رحمه الله تعالی درایدیکه مسئلهء مزبوره ده
اختلاف روایتین واردر امدی قول اعمش اوزره مسئلهء مزبوره هر بابده بر روایت اوزره بنا قیلنمشدر وبو بابده
اختیار اولنان روایتك وجهی اولدرکه اسیر مزبورده قبل القسمة والبیع دخی حق غانمین ثابت اولمشدر وقبول شهادت
ابطال حق غانمینه مؤدی اولمغله شهادت واحده اعتبار اولنمایوب احکام شرعیه ده ابطال حقوقه مدار
اولان شهادت معتبره تحقق ایتمدکجه قبولنه ابتدار اولنمازنته کیم بعد البیع والقسمة مشترینك یاخود صاحب سهمك
ابطال حقلرنده ذکر اولنان شهادت معتبره اقامت اولنمادقجه شهادت واحدایله ابطال حقلرینه جسارت اولنماز
نظیری اولدرکه استهلال صبی اوزره قائم اولان شهادت واحد صبی اوزره وجوب صلوة جنازه ده بالاتفاق
قبول اولنور اما حق توریثده عند ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه غیر مقبوله در کذلك مانحن فیهده دخی شهادت
واحد اسیر اوزره وجوب صلوة جنازه ده قبول اولنور اما ابطال اسرنده غیر مقبوله در وباب آتیده اختیار
اولنان روایتك دخی وجهی اولدرکه اسیر مزبورده قبل القسمة والبیع اکرچه حق مسلمین ثابت اولمشدر
لکن حق مزبور رجل خاصك حق مخصوصی اولمیوب همان حق جماعت مسلمین اولوب شهادت واحد رجل
خاصك حق مخصوصنی مبطل اولمدیغندن امور دینده شهادت منزلنه نازل اولمشدر بلکه حرمت استرقاق
امور دیندن اولمغله شهادت مزبوره قبول اولنور اما بعد القسمة والبیع جواب مسئله بشقه در که آنده شهادت رجل
خاصك ملك مخصوصنی ابطال ایتمکله احکامده قبول اولنان شهادت رجلین یاشهادت رجل وامرأتین
تحقق ایتمدکجه قبولنه توجه واقبال اولنماز وهم شهادت واحد حکم سبیدن ادنی دکل ایکن اسیر اوزره سبای مسلمین
بولندقده ادخال فئ اولنمامق هویدا اولمغله قول واحد عدل معتمد ایله ادخال فئ اولنمامق بطریق الاولی در
اما فاسق مسلمك شهادتی بو مثللو امورده قطعا قبول اولنمامغله آنك شهادتیله اول اسیر اوزره صلوة جنازه
قیلنمایوب اکا دعا واستغفار ایله دخی مشغول اولنماز زیرا ان جاءکم فاسق بنبأ فتبینوا نص جلیل الشانی اوزره
خبر فاسقده امر دینده دخی اولسه تبین وتثبت ایله امر وفرمان اولنمشدر واصل مذکور برفصل واجب الحفظدر
حتی امام طحاوی رحمه الله تعالی مختصرنده خلافنی ذکر ایدوب دیمشدر که رجل واحد فاسق ایسه دخی
رؤیت هلال رمضانله شهادت ایلدکده قبول اولنوب ناس اوزره صیام واجب اولور زیرا کندو دخی صیامده
مشترك اولوب بو شهادتندن بهره دار اولمغله متهم دکلدر وامام ابو یوسف رحمه الله تعالی دن مرویدر دیمشدر که
برکمسنه دار الحربده قبول اسلام ایدوب اوزرینه وجوب صوم وصلوتی بیلمز ایکن برمسلم اکا اخبار ایلسه
اول مسلم فاسق ایسه ده اوزرینه صوم وصلوة واجب اولور والله اعلم بالصواب

باب مایصدق فیه المسلم فی دار الحرب ومالایصدق فیه * یعنی دار الحربده بولنان مسلمدن تصدیق اولنوب
اولنمادیغی خبرلری فرق وتمییزده باب بلاغت آمیزدر مؤلف الکتاب امام جلالتمآب دیرکه مسلمین دار الحربه
داخلین اولوب مقدما دار الحربده بولنان برمسلم مستأمن یاخود مسلم اسیرك یاخود اهل حربدن ایکن قبول اسلام
ایلین برمسلمك یدنده بعض رجال ونسایه واصلین اولدقلرنده اول مسلم بونلر بنم عبید وجواریلرمدر اهل حربدن
اشترا قیلدم دیو دعوایه شروع ایدوب مسلمین ایچون دخی قول مجردندن غیری وجهله طریق معرفت
مسدود ومقطوع اولسه نظر اولنور اکر اول رجال ونسا اول مسلمی تصدیق ایدرلرسه جمله سی آنك رقیقلری
قیلنورلر زیرا ایمانله امان البته استیمانله اماندن اعلی اولوب امام المسلمین برحصنی محاصره ایدوب ایچندن

شهادت مزبوره اکانافعه اولیوب جمله سی غنیمت قیلنورلر زیرا شهادت مزبوره انجق اوزرلرنده ثبوت یدینی
اثبات ایلمشدر و بنی آدم اوزره ثبوت ید مملوکیتنه دلالت ایتمیوب بلکه مملوکیتی ثابت اولدقدن صکره ملك ذی الیده
دلالت ایدر زیرا مؤلف کبیر المقادیر کتاب الجامع الصغیرده ذکر وتقریر ایلدیکه برکسنه نك یدنده بر رجل بالغ
یاخود نفسندن تعبیره قادر بر صبی بولنوب اول کسنه بو بنم عبدمدر دیو دعوی ایلدکده اول صبی یاخود رجل
بالغ انکار ایله بن حر الاصلم دیو ادعا ایلسه قول معتبر مدعی حریتك قولی ایدوکی مقرردر اما عبد ایدوکنی اقرار ایدوب
انجق بن بو ذی الیدك عبدی دکلم بلکه فلانك عبدی یم دیو انکار ومقرله اولان فلان دخی عبدیمدر دیو دعوایه ابتدار
ایتمش اولسه قول قول ذی الید قیلنمق آشکاردر وقول مذکورك عقیبنده براصل کلی ترتیب ایلدیکه ید غیرده رؤیت
ایلدیکك هر نسنه ده اول غیر ایچون اول نسنه ده ملکله شهادت سکا جائز و واسعدر انجق عبد وامه ده مجرد
ثبوت یدی رؤیتله ملك اوزره شهادت غیر مشعدر پس بو تحقیق مشروحله بنی آدمده ثبوت ید دلیل ملك اولمدیغی
کسب وضوح ایلدکده مانحن فیهده دخی قول معتبر اول رجال ونسانك قول حریتلری قیلنمق ظاهر وفیء مسلمینده
ادخاللری امر باهردرینه دیرکه مسئلهء مزبوره ده انجق شهادت عدول مسلمین قبول اولنورکه شهادت مرقومه
مسلمین اوزره حق استغنا ملر بن ابطال ایتمکله شهادت عدول مسلمیندن غیریسی درجهٔ قبوله موصول قیلنماز
کذلك مسئلهء مفروضه ده دار الحربده بر ذمی مستأمن یاخود ذمی اسیر بولنوب بعض اموالده مسلم مذکورك دعواسی کبی
ادعا ایلسه اول دخی منزلهٔ مسلمه تنزیل اولنوب جمیع تفاصیل محرره آنده دخی اجرا اولنور زیرا مال ذمی مال مسلم کبی
استغنامدن معصوم اولوب مسلم تصدیق اولنان موضعده ذمی دخی تصدیق اولنوب مسلم تصدیق اولنمیان موضعده
ذمی دخی تصدیق اولنمامغله مسلم وذمیده جواب مسئله مساوات اوزره تحقیق اولنور واکر مسلمین دار الحربده بر مسلم
یاخود ذمینك یانندهء برامرأهٔ حربیه بولوب سؤال ایتدکلرنده اول مسلم وذمی بنم عورتمدر دار الحربده آنی تزوج ایلدم
دیو کشف حال وعورت دخی آنی تصدیقه استعجال ایلسه آنك عورتی قیلنمق لازمهٔ حالدن اولور که نکاح تصادق
طرفینله ثابت اولوب بونلردن دخی تصادق متحقق ومثبت اولمشدر اما امرأهٔ مزبوره صورت تکذیبنده فیئده ادخال
اولندیغی کبی تصدیقنده دخی ادخال اولنور که مسلم وذمینك آنی تزوجی ظاهر ونمایان اولدقده عورتك سبیدن
خلاصه مجالی بوغیکن بومثللو خفی و پنهان اولدقده مجالی بطریق الاولی محالدرینه دیرکه مسلمك اول عورتی
تزوجی اماندن اعتبار اولنماز که تزوجی دار الحربده واقع اولوب اول حینده تصریح امان ایتمش اولسه مسلمین
اوزره امانی نافذ دکل ایکن مجرد تزوجی اماندن اعتبار اولنمامق بطریق الاولی بدیداردر بو صورتده اول عورتك
یاننده اولاد صغاری بولنوب اول مسلم وذمی بونلر بو عورتدن بنم اولادمدر دیوب عورت دخی آنی تصدیق ایلسه
صغار مزبورین اولاد احراری قیلنوب اسلام وذمتده بابالرینك حالنه تطبیق اولنورلر زیرا صغار مزبورین ید
عورتده ایکن عورت اول مسلم وذمی یی تصدیق ایلدکده ید زوج عورتك نفسنده واولادنده ثابت اولور و ید
زوج ثابت اولدقده یدنده بولنان صغارده قول آنك قولی قیلنمق متبت اولور وزوج مزبور حر مسلم یا ذمی
وزوجه دخی حربیه ایسه ده وقت استیلاء مسلمینه دکین حره اولوب ابوین حریندن متولد اولان ولد البته حریت
اوزره متولد اولوب حریت اوزره متولد اولدقدن صکره البته تبعا للاب حر مسلم یاخود حر ذمی قیلنملری متأکد
اولور پس صغار مرقومین احرار مسلمین یاخود احرار ذمیین اولدقلری متعین اولدقده سبی واسترقاقلری بر وجهله
ممکن اولماز واکر مسئلهء مذکوره ده امرأهٔ مزبوره حامل ایسه بو تقدیر اوزره عورت بطننده بولنان ولد ایله فیء
غانمینده داخل قیلنور زیرا بطننده بولنان ولد اجزاسندن برجزء متصل اولوب فصل وتفریقلری انجق مقراضله
قابل اولمغله عورت غنیمته داخله اولدقده جزئی اولان ولدی دخی داخل قیلنور لکن بونده دخی اسلام وذمتده
باباسنه تابع اولور که ولد من جهة الدین خیر الابوینه متابعدر واسلام وذمتده بومثللو متابعت مانع سبی واسترقاق
اولمامغله فیء غانمینه الحاق اولنور واکر مسلمین دار الحربده بر عورتی اولاد صغاری ایله معا بر مسلم وذمینك یدنده
بولوب یاخود مقدما یدنده ایدوکی معلوملری اولدقدن صکره اول مسلم وذمی اشبو عورت بنم عورتمدر و بونلر
دخی اولادمدر دیو دعوایه درکار اولوب عورت دخی بونلر بنم اولادمدر آنك اولادی دکلردر و بن آنك
عورتی دکلم دیو تکذیب وانکار ایلسه ومثللو تکاذب ایله ثبوت نکاحلری آشکار اولماز واولبابده موجب قیاس
صغار مرقومین عورتله معا فیئده ادخال اولنمقدر وموجب استحسان عورت فیئده ادخال اولنوب اولادی حریت
اوزره مسلم وذمی یه ایصال اولنمقدر وجه قیاس اولدر که اولاد اول عورتك یدنده وحجرنده ایکن نکاحلری
ثابت اولمامغله عورتك یدنده بولنان اولاد اوزره ثبوت ید مدعی بدیدار اولماز و یدنده بولنمیان اولادده دعوای

ولادت تصدیقه سزاوار اولماز ووجه استحسان اولدر که عورت ید مدعیده بولندیغی معلوم اولمق اولادی
دخی ید مدعیده بولنمغی موجبدر واولاد ید مدعیده بولنمق اولادك نسب وحریتلرنده قول قول مدعی قیلنمغی
مستوجبدر وامر حریت وسعت وسهولت اوزره بنا اولنمغله عورتك اولبابده تکذیبنه اعتنا اولنماز کورمزمیسنکه
تجارتده مأذون اولان عبدك یدنده بر صبی صغیر بولنوب عبد دخی بو صبی بنم عبدم وولدم دکلدر بلکه لقیطدر که
بن آنی اخذ والتقاط ایلدم دیو ادعا قیلسه قولی قبول اولنوب عبد مزبور تحریر واعتاقه مالك دکل ایکن اول
صبی حریت اوزره ابقا اولنور و بو معنی وسعت امر حریته دلیل معتنیدر واکر صورت مفروضه ده بوامه بنم
ام ولدمدر بونلر دخی بنم آندن متولد اولادمدر دیو دعوی عورت دخی انکار ایلسه ینه عورت فیء مسلمین قیلنمق
درکاردر که بیان مشروح اوزره بنی آدمده ثبوت ید دلیل رق اولمدیغی آشکاردر کورمزمیسنکه بو عورت بنم
امهٔ قنهمدر دیو دعوی ایدوب عورت دخی ادعاء حریتله انکار رق ایلسه قول عورتك قولی قیلنوب فیئده
ادخالی متحقق اولور پس ام ولد اولدیغی انکارده دخی بویله درا اما اولادی استحسان مشروح اوزره البته
احرار قیلنوب بابالری یدنده برقرار قیلنورلر زیرا اول امه ده ثبوت یدی معلوم اولمغله ید امه ده بولنان اولادده
دخی ثبوت یدی معلوم واول اولادده قول آنك قولی قیلنمق مجزومدر لکن اول امه ام ولدی اولمقده آنی تصدیق
ایدرسه اولبابده قول قول مسلم وذمی اولمغله عورت فیء اولمامق اوزره حریت اولادی دخی تحقیق اولنور زیرا
اوزرنده ثبوت یدی ظاهر اولدقدن صکره امهٔ قنه اولدیغی تصدیق ایلدکده قول قول ذی الید اولوب عورت
فیء اولمامق مقرر ایکن ام ولد اولدیغی تصدیق ایلدکده فیء اولمدیغی بطریق الاولی اوضح واظهردر
واکر مسلمین اول امه یی یدنده بولنوب ومقدما یدنده اولوب اولمدیغی معلوملری دخی دکل ایکن اول مسلم وذمی
اشبو امه بنم زوجهم یاخود ام ولدمدر و یدنده بولنان اولادی بنم اولادمدر دیو دعوی ایلسه نظر اولنور اکر امهٔ
مرقومه آنی اقرار ایدرسه اولادك آندن نسبلری بهر حال ثابت اولمغله احرار قیلنورلر زیرا اولاد البته ثبوت
نسبه محتاجین اولملریله نسبلری ذی الید اولان امه نك اقراریله ثابت اولور وبعد الثبوت اولاد تبعا للاب مسلمین
یا اهل ذمت اولملریله آنلرده سبی واسترقاق متبت اولماز اما عورت صورت نکاحده فیء مسلمینه الحاق اولنور که
نکاحی ظاهر ومعاین اولدقده مانع استرقاق دکل ایکن بونده بطریق الاولی مانع استرقاق اولماز وصورت امومت
ولدده بطریق الاستحسان فیئده عدم ادخالله احسان اولنور که نسب ولد ثابت اولدقده بالتبع امومت ولد دخی
ثابت اولمغله ام ولد سبی واسترقاق اولنمیه جغی نمایاندر واکر امهٔ مرقومه آنی انکار ایدرسه جمله اولادیله فیئده ادخال
اولنوب مسلم وذمی دعواسنده تصدیقه سزاوار اولماز که عورتده واولادنده ید ظاهره سی اولمیوب ذات الید
اولان عورت دخی آنی تکذیب ایدر ایکن دعوای مذکوره دار اسلامده واقع اولسه بلا دلیل قبولنه اجتسار
اولنامغله مانحن فیهده دخی اجتسار اولنماز مکر مدعاسی اوزره اقامت بینه یه ابتدار ایلمیه اولبابده ثابت بالبینه
ثابت بالمعاینه کبی اولمغله صورت نکاحده عورت فیء اولوب صورت امومت ولدده ام ولد اولمقده برقرار
واولادی علی کل حال احرار قیلنور لکن بینهٔ مرقومه یی انجق اول امه یوم استیلاء مسلمینه یدنده ومیزانده
بولندیغی اوزره اقامت ایتمش ایسه اولبابده جواب مسئله امهٔ مرقومه یدنده بولندیغی بلا بینهٔ معلوم اولمق
مسئله سنه موافقت اوزره اولوب عورت آنی تصدیق ایدرسه عورت صورت امومت ولدده ام ولدی اولوب
یدنده ابقا وصورت زوجیتده فیء مسلمینه القا اولنور وتکذیب ایدرسه صورت زوجیت کبی صورت امومت ولدده
دخی فیء مسلمینه القا اولنور که بنی آدم اوزره ثبوت ید مقرون انکار اولدقده دلیل رق اولمدیغی افاده وایفا اولنمشدر
واولادی علی کل حال احرار قیلنوب اول مسلم وذمی یه تسلیم وایصال اولنور ینه دیرکه اکر مسلم مذکورك یدنده
بر رجل کبیر یاخود امرأهٔ کبیره بولنوب بو بنم عبدم یاخود جاریه مدر دار اسلامدن کتوردم دیو دعوی ایتدکده
اول رجل وامرأه دخی تصدیق ایلسه قول مذکوری قبول وتحقیق اولنور زیرا بونلری دار الحربده اشترا قیلدم
دیوب آنلر دخی تصدیق ایلدکلرنده قولی قبول اولنور ایکن بونده بطریق الاولی مقبولدر وذمی دخی حکم
مذکورده مسلم ایله مستویدر که ذمی عصمت مالنده البته مسلم ایله مساویدر کذلك اول مسلم وذمیدن برینك
یدنده بر امرأهٔ کبیره بولنوب اشبو عورت بنم زوجه مدر دار اسلامدن برابر کتوردم دیوب عورت دخی آنی
تصدیق ایلسه بو قولی دخی تصدیقله تحقیق اولنوب مسلمین ایچون اول عورت اوزره استیلا لایق وحقیق اولماز
زیرا اقرار رجل دورت نسنه ده معتبر یعنی شو بنم عورتمدر و بابامدر واوغلمدر ومولای عتاقه مدر دیدکده
قبول اقراری مقرردر پس مانحن فیهده دخی عورتمدر دیو اقراری نافذ اولمغله عند التصادق ثبوت نکاحلری

آشکار اولوب بعد ثبوت النکاح عورت مشرکه ایسه ده فی الحقیقه عورتی ایدوکی معلوم اولدقده تبعا للزوج
حریت اوزره ابقا اولنمدیغی کبی بو بابده دخی ابقایه سزا وار اولور کذلك مذکور ریندن برینك یانند ه برامرأه
کبیره بولنوب بنم قزمدر یاخود قزقرنداشمدر یاخود انامدر یا عمه مدر یاخود ذات رحم محرممدر دیوب
عورت دخی تصدیق ایلدکده ینه استیلاء مسلمیندن سلامت اوزره حریتی تحقیق اولنور اما قزمدر دیدکده
وجه مسئله اولدر که اقرار بنوت تقریر مشروح اوزره اثبات نسبده عامل اولمغله اقراری معروفة النسب قزی
اولمق منزلنه نازل قیلنور اما ذوات رحم محرممدر دیدکده اگرچه دعوای مذکوره داراسلامده واقع اولسه
آنکه ادعا ایلدیکی قرابت اصلا ثابته اولمازایکن دارالحربده واقع اولدقده عدم ثبوتی بطریق الاولیدر
لکن استیلاء مسلمیندن سلامت اوزره تحقیق حریتلرینك وجهی اولدر که برحربی نفس ومالی اوزره استیمانله
داراسلامه کلوب یانند ه بعض نسا بولنمغله بونلر بنم امهات واخوات وعمات وخالاتمدر دیسه قولی قبول
اولنوب اکاتبعتله امانده ادخال اولنورلر که نساء مرقومه نك داراسلامه خروج جلری انجق محرملری ایله
واقع اولمق ظاهر حاللریدر کذلك مسلم وذمینك نساء مرقومه حقلرنده اقرارلری دارالحربده دخی قبول اولنوب
دارالحربه خروج جلرنده اکا تابعه قیلنورلر که ظاهر حاللری نساء مرقومه دارالحربه بانفسهن خارجه اولمیوب
بلکه محرملرینه متابعه اولمقدر کذلك مذکورریندن برینك یانند ه بولنان بر رجل کبیر ایچون اوغلمدر دیوب
یاخود برشیخ کبیر ایچون بابامدر دیدکده اول دخی تصدیق ایلسه ینه سلامت اوزره حریتی تحقیق اولنور زیرا
وجه مشروح اوزره ابوت وبنوته اقرار رجل داراسلامده معتبر وبعد التصادق ثبوت نسب مقرر اولدیغی کبی
دارالحربده دخی معتبر ومقرردر وبعد ثبوت النسب بالتبع حریته مظهر اولوب ظاهر النسب اولدقده سبی
واسترقاقی متصور اولمدیغی کبی بونده دخی غیر متصوردر لکن قرنداشمدر یا عمیمدر یاخالمدر یاخود مسلمیندن
برکیمسه در بنمله معا دارالحربه داخل اولمشدر یاخود یانند ه بولنان امرأه کبیره ایچون مسلمه تدن یاخود ذمیه تدن
برعورتدر بنمله معا داخله اولمشدر دیسه نظر اولنور اگر مدعی مسلم ایسه بعد التصادق جمله سنده تصدیق
اولنوب اول رجل وامرأه حریتله سالم قیلنور واگر مدعی ذمی ایسه تصادق ایتسه لر دخی عدم تصدیق
امر جزمیدر که ذمی بعض رجالله معا اما نله دارالحربه دخولی معروف ایکن مسلمین دارالحربده آنلره واصل
اولدقده بونلر بنم اخوه واعمامدر دیوب تصادق ایلدکلرنده حقلرنده قولی قبول اولنمیوب امانده اکا تابع
قیلنمادقلری کبی معا دخوللری معروف اولمدقده دخی حقلرنده قولی قبول اولنمیوب امانده اکا متابع قیلنمازلر
کذلك حقلرنده معنای مذکور اوزره شهادتی دخی قبول اولنماز که شهادت مذکوره امر دینده واقع اولمغله
ذمیدن غیر مقبوله در کورمزمیسنکه ذمی نجاست میاهله اخبار ایلدکده خبرینه اعتبار اولنماز پس ما نحن فیه
دخی آنك کبیدر اما مسلمك مثلا بوکیمسنه عمیمدر یاخود مسلمیندن برکیمسنه در که بنمله معا داخل اولمشدر
قولی امور دینیه دن برامرده شهادته محمولدر وامر دینده شهادت مسلم واحد حجت اولمغله قبول اولنور لکن ذمینك
یانند ه بولنان کسنه ده اسلامه مخصوص اولان لباس وهیئت وسائر علامت بولنوب ادعاء اسلام دخی ایدرسه
فیئده ادخال اولنمایوب تصدیق دعواسی التزام اولنور زیرا بومثللو کسنه ادعاء اسلام ایدوب قلوب مسلمینده
دخی صدق مقالی ظاهر اولدقده قول مجردی مقبول ایکن قول ذمی دخی اکا ضم اولندقده بطریق الاولی
قبول اولنوربنه دیرکه اگر ذمینك یانند ه بولنان کسنه دعوای اسلام ایتمیوب انجق دعوای ذمت ایتمکله ذمی
آنی تصدیق ایلسه اول دعوی وتصدیقلری قبوله لایق وحقیق اولماز که بیان مشروح اوزره قول ذمی عدل
ایسه ده امور دینیه ده تنفیذ وتحقیق اولنماز مگر اول کسنه ده اهل حربك لباس وهیئتلرینه مغایر لباس وهیئت
اولوب اولوجهله اهل حربدن اولمدیغی واضح یاخود وجه آخر ایله اهل ذمتدن ایدوکی قلوب مسلمینده
ظن غالب اوزره متضح اوله اولبابده فیئده ادخال اولنمایوب همان تخلیهٔ سبیل ایله ارسال اولنور زیرا قریبا بیان
ایلدیك امر مذکور امور دینیه دندر وامور دینیه ده علامت وتحری برله حکم ایلمك دخی احکام مسلمیندندر وبوبابده عبد
مسلم عدلك دخی شهادتی قبول اولنور که عبد مزبورك قولی رؤیت هلال رمضانده وروایت اخبار واحادیثده
قبول اولندیغی کبی سائر امور دینیه ده دخی مقبولدر کذلك رجل مسلم عدل واحد بعض اسراء اهل حرب ایچون
فی الاصل حربی ایدی صکره قبول اسلام ایلدی دیو شهادت ایدوب اول حربی اوزره سهام غانمین بوغیسه ده
دعوای اسلامه مبادرت ایتمش اولسه قبل القسمة والبیع شهادتی قبول وتخلیهٔ سبیل اولنور اما بعد القسمة
والبیع قبول اولنمیوب ید مالکده ابقاسی تسجیل اولنور زیرا صورت اولیده شهادتی امر دینی اوزره قائمه اولمغله

مطلب تفصیل ما یصدق فیه المسلم اوالذمی العدل اوغیر العدل

قبوله سزا کوریلوب صورت ثانیه ده ابطال ملك اوزره قائمه اولمغله نصاب شهادت بولنمادقجه قبولی نادر وادر واول
کسنه که دارالحربده بولنوب حقیقت اسلامی غیر معلوم ایسه ده اوزرنده سیمای مسلمین اوله البته مسلم معروف
وذمی معروف یدنده بولنان اموال ورقیقنده نه وجهله تصدیق اولنورسه اول کسنه دخی اولوجهله تصدیق
اولنور که بسبب السیما اسلامی ایله حکم اولندقده حکم مسلم معروف آنده تحقیق اولنور کورمزمیسنکه مسلم
معروف کبی اول کسنه اوزره اجراء سبی اولنمیوب بعد الموت صلوة جنازه سی دخی ادا اولنور وهرماده ده که ذمی
معروف عدل تصدیق اولنسه آنده مسلم معروف غیر عدل ایسه ده تصدیق اولنور زیرا ذمی عدل ایسه ده مسلم
غیر عدلدن اعلی دکلدر کورمزمیسنکه نجاست میاهده قول مسلم فاسق قبول اولنمادیغی کبی قول ذمی عدل
دخی غیر مقبولدر بناء علیه ذمی عدل تصدیق اولنان موضعده مسلم غیر عدل تصدیق اولنمق اولیدر وهر
ماده ده که مسلم غیر عدل تصدیق اولنمیه آنده ذمی عدل اولسه دخی تصدیق اولنماز مثلا مسلم فاسق شو اسیر
حربی قبل الاسر قبول اسلام ایلدی دیو شهادت ایلدکده تصدیق اولنمادیغی کبی آنده ذمی عدل دخی
تصدیق اولنماز زیرا مسلم فاسق ذمی عدلدن اعلی ایکن شهادت مرقومه سی قبول اولنمادقده قول ذمی بطریق
الاولی قبول اولنماز واگر مسلمین بعض حصون اهل حربی فتح ایدوب ایچنده بولنان مسلم مستأمن یا مسلم اسیرك
یاخود اهل حصندن ایکن قبول اسلام ایلین برشخصك یدنده مشرکیندن بعض رجال ونسا بولنمغله بونلر
بنم بنین وبنات وعمات وخالاتمدر آنلری دارالحربده بولدم دیو بسط مقال ایلسه جمله سی فیئده ادخال اولنوب
اول مسلم آنلری نفسنه ضم ایلمك آنلری امانه ایصال ایلمز زیرا آنلر اسلامده اول مسلمه تابعین واسلامی ایله مسلمین
اولمیوب همان اهل حرب بی امان اولمق اوزره قالمشلردر زیرا آنلر ایچون ثبوت امانه اول مسلم آنلری نفسنه ضم
ایتمکدن غیری سبب یوقدر حال آنکه آنلر ایچون تصریح امان ایلسه مسلمین اوزره امانی معتبر اولماز ایکن
مجرد آنلری نفسنه ضمی آنلر ایچون مسلمین اوزره موجب امان اولمیه جغی اولی واظهردر اما مسلم مزبورك یدنده
ولد صغیری بولندقده آنك اسلامی ایله مسلم اولمغله البته سبیدن سالم قیلنور وذمی دخی ولد صغیری حقنده
حکم مسلمه ملحقدر زیرا نفسنه ضم ایله ولدی اکا تابع اولوب اسلام وذمت والده دخی بالتبع واقع اولمغله سبی
واسترقاقی واسع کوریلمز واگر مسلم مزبور بن بونلری ایادی اهل حربده اسیر اولمشلر ایکن بولدم بونلر مسلمیندر
دیوب انجق اوزرلرنده سیمای مسلمین بولنماسه نظر اولنور اگر مسلم مزبور کرك حر وکرك عبد همان عدل
ایسه تصدیق اولنور واگر غیر عدل ایسه یاخود اول مدعی ذمی عدل ایسه قطعا تصدیق اولنماز اما بن
بونلری داراسلامدن کتوردم دیو دعواسی بشقه درکه آنده هم مسلم فاسق وهم ذمی البته تصدیق اولنور فرق
مسئلتین اولدرکه مسئلهٔ اولاده بن بونلری ایادی مشرکینده اسیر اولمشلر ایکن بولدم دیمکله اهل حرب آنلری
عبید واما قیلوب اهل حربه تابعین اولدقلرین اقرار ایتمش اولور بعده بونلر مسلمیندر دیمکله دخی آنلر ایچون
اهل داراسلامدن اولدقلرینه شهادت ایتمش اولور وبو شهادتی بحسب المعنی بونلر اهل حرب ایدیلر قبل الاسر
قبول اسلام ایلدیلر دیو شهادتی کبی امر دینی اوزره شهادت اولمغله مسلم عدلدن قبول اولنوب فاسقدن وذمیدن
قبول اولنماز ومعنای مرقوم مسئلهٔ ثانیه ده معدوم اولمغله قریبا بیان اولندیغی اوزره فاسقدن وذمیدن قبولی
مجوزمدر اما مسلم وذمینك یدنده بولنان اولاد صغاری اولوب یاخود اوزرلرنده سیمای مسلمین بولنان کیمسنه لر
اولدقده یدنده بولنان اولاد صغاری اسلام وذمتده اکا تابعین اولوب اوزرلرنده سیمای مسلمین بولنانلر دخی حکم سیما
اوزره احرار قیلنورلر وآنلرك فیئده عدم ادخاللری وجه مذکور اوزره مبنیدر بوقسه فاسق وذمینك قبول
قولندن ناشی دکلدر واگر مسلمین برجماعتی اسیر ایدوب آنلرده اسلاملرینه دلالت ایده جك لباس وخضاب
لحیه وقرأت قرآن کبی هیچ علامت یوغیکن دعوای اسلام ایتملریله یانلرنده بولنان اهل حرب یاخود اهل
ذمتدن یا اهل حرب مستأمنیندن برطائفه قبل الاسر اسلاملرینه شهادت ایلسه لر یاخود اهل حرب امام
المسلمینه نامه یازوب اسلاملرین اشاعت ایلسه لر هیچ بری قبول اولنمایوب همان فیئده ادخاللرینه مسارعت
اولنور زیرا مذکورینك امر دینی اوزره شهادتلری غیر مقبوله در لکن اسلاملری عوام
اهل حربك شهادتلریله معروف ومشهور اولوب قلوب مسلمینده صدق مقاللری مشهود اولور سه جماعت
مرقومه احرار قیلنوب تخلیهٔ سبیللرینه ابتدار اولنور زیرا خبر عوامله شهرت افادهٔ علمده سیما وعلامتدن
اظهردر که سیماده تخلف ممکن ایکن عوامك کذب اوزره تواطئلری غیر متصوردر وسیمای مسلمین اسلاملریله
حکمی موجب اولدقده شهرت اسلام بطریق الاولی مستوجب اولور کورمزمیسنکه برمسلم عربی مسلمیندن

برقومك میانلرینه نازل اولوب بن فلان بن فلان الفلانی یم دیو اخبار ایلدکده اول قومدن برفرد ایچون آنك قول
مجردیله نسبی اوزره شهادت ایلك سزا وار اولماز اما اهل ذمتدن برطائفه اول مسلمی بیلوب اهل محله سنه
اخبار ایتملریله میان اهل محله ده معروف ومشهور و درونلرنده صدق خبرلری واقع اولسه بو مثللو خبر
اهل ذمتله حاصل اولان اشتهار ایله اهل محله ایچون اول نسب اوزره شهادت ایلك جائز و واسع کوریلور
پس اسلاملری دخی قول مشرکینله مشتهر اولدقده اسلاملریله حکم اولنمق متقرردر واکر مسلمین
اهل حربدن برقومی اسیر ایدوب هیچ دعوای اسلام ایتمشلر ایکن یاخود دعوی ایدوب اوزرلرنده سیمای اسلام
وذمت بولنمامغله دعوالری تصدیق اولنمامشیکن دار اسلامه خروجلرندن صکره قبل القسمة والبیع برمسلم عدل
آنلردن بعضیلری حقنده بو مسلمدر یاذ میدر دیو شهادت ایلسه قبول اولنوب تخلیهٔ سبیللرینه مبادرت
اولنور زیرا دار اسلامه اخراجلری آنلرده شخص معینك تملکنه بادی اولمیوب ومقدما جماعت مسلمین ایچون
آنلرده ثابت اولان حق عامك تأکدینه دخی مؤدی اولمامغله اسلاملری اوزره واقع اولان شهادتك دار اسلامده
وقوعی دار الحربده وقوعنه مساوی اولدیغندن قبولده دخی متساوی اولورلر اما شهادت مزبوره بعد القسمة
والبیع واقع اولدقده قبولی جائز وواسع کوریلمز زیرا قسمت وبیعله شخص معینك ملك مخصوصی اولمغله
نصاب شهادت بولنمادقجه ابطال ملك اولنمامق امر منصوصدر ومسئلهٔ مذکوره اشبو بابه متصل اولان
باب متقدمده بو موضعه مخالفت اوزره تقریر اولنوب بز دخی اولبابده بعض فقهانك اجمال وتفسیره حمله توفیقن
وامام ابو بکر الاعمش رحمه الله تعالی دن حکم مرقومده اختلاف روایتین متحقق ایدوکنی نقله تحقیقن
ذکر وتحریر ایلمشیدك بوندن صکره بیلك کرکدر که بعد القسمة والبیع اسیر مرقومك قبل الاسر اسلامی اوزره
شهادت شهود ده نصاب شرعی موجود ومشهود اولدقده البته بیع وقسمت باطل ومردود قیلنور زیرا تقدیر
مذکور اوزره بیع وقسمت حر اوزره واقع اولمغله بطلانی ظاهر وساطعدر بو صورتده غانمین بالجمله متفرقین اولمریله
استیناف قسمت متعذر اولسه بیت المالدن صاحب سهمه اول اسیرك قیمتی یاخود مشتری یه ثمنی اعطا اولنمق
متقرردر که صاحب سهمك سهمی ومشترینك مشترا سنده استحقاق شرعی ظاهر اولمشدر و بیلمك کرکدر که
شهادت مرقومه معناده مسلمین اوزره قائمه اولمغله مشتری ذمی دخی اولسه اسلام اسیر اوزره شهادت اهل ذمت
قبول اولنماز کورمز میسنکه قبول اولندقده مشتری ثمنله بیت مال المسلمینه رجوع ایده جکدر واکر مسلمین اهل حربدن
برکسنه یی اخذ ایلدکلرنده اول کسنه بن قبل الاسر هنوز حصنمده ایکن فلان مسلم بکا اعطاء امان ایتمشیدی
دیو دعوایه ابتدار ایدوب سؤال اولندقده اول مسلم دخی اعطاء امانی اقرار ایلسه هیچ بری تصدیقه سزاوار اولماز
مکر که بشقه ایکی مسلم شهادت ایدوب صدقنی اظهار ایده لر زیرا اعطاء امان ایلین مسلمك شهادتی فعل نفسی اولان
عقد امان اوزره واقعه اولمغله ردی ظاهر وبعده حربینك دعوای مجردهسی تصدیق اولنمامق امر باهردر
و بو بابده اعطاء امان ایلین مسلمدن غیر مسلم واحد امان اوزره شهادت ایلسه قبول اولنمایوب انجق قبل الاسر
اسلامی اوزره مسلم واحد شهادت ایلسه وجه مشروح اوزره قبوله موصول قیلنور فرق مسئلتین اولدر که
اعطاء امانله حربی حربیتدن خارج اولمیوب ینه حربی واهل داردن ایدوکی معلوم وحقنده مانع سبی اولان
امان عارض دخی مشرف زوال اولمغله فی حکم المعدوم مدر واولوجهله آنده سبب رق قائم ایکن دعوای
امانی حکم سبب رقه مبطل ومانع اولمغله نصاب شهادت بولنمادقجه منع وابطالی ممتنع اولور اما اسلامله حربی
حربیتدن خارج اولمغله حربی دعوای اسلام ایلدکده سبب رق اولان حربیتی انکار ایتمش اولوب مسلمك
دخی اکا شهادتی امور دینیهدن برامر اوزره شهادت ایدوکی آشکار اولور وامر دینده قبول قول واحد دخی درکاردر
لکن مسئلهٔ مزبورهده امان حربی اوزره عبیددن یاخود قذفده محدود بندن اولوب انجق عدول غیر فساقدن
اولان جماعت کثیره شهادت ایدرلرسه قبولنه مبادرت اولنور زیرا جماعت کثیرهنك کذب اوزره تواطؤ وتوافقلری
غیر متصوردر که بو مثللو جماعت بر موضعده اجتماع ایدوب اخبار کذب اوزره مشاوره برله اجماع ایلسه لر
اول سرنهانلری عیان اولمق امر مقرردر بناء علیه بو مثللو جماعتك اخبارلری قلوب ناسده صدق مضمونه
موجب علم اولمغله قبول اولنوب موجبیله حکم اولنور نته کیم دلیل اسلام اولان سیما ایله قبل القسمة والبیع
حکم اولنور ایدی اما بعد القسمة والبیع اسلامی اوزره شهادتده نصاب شرعی لازم ایدوکی بیان اولندی
ینه دیرکه مسلمین دار الحربده اهل حربدن برینی اسیر ایدوب اوزرنده نه سیمای مسلمین ونه سیمای اهل ذمت یوغیکن
بن ذمی یم دیو دعوی ایلدکده بر مسلم عدل بو دخی مسلمدر دیو شهادت ایلسه اسیر مرقوم نه مسلم ونه ذمی قیلنمایوب

همان

مطلب الشهادة على النسب بالاشتهار

همان داخل غنیمت قیلنور زیرا شاهد آنك مدعاسی اولان ذمته شهادت ایتمیوب کندو دخی شاهدك اسلامله
شهادتنی تکذیب ایتمکله آنده اسلام وذمت ثابت اولمیوب حربیت ورقه محلیت اوزره قالمغله غنیمته ترتیب اولنور
اما مسئلهٔ مزبورهده مسلم عدل بو ذمیدر دیو شهادت ایدوب اسیر دخی بن شاهدك دیدیکی کبی ذمی دکلم بلکه
مسلم دیو ادعا قیلسه اکرچه بونده دخی حکم قیاس آنك غنیمتده دخولنی استدعا ایدر لکن بن حکم استحسانله
آنی مسلم وسبی واسترقاقدن سالم قیلرم وجه قیاس اولدر که مدعی وشاهد سبب سلامتده مختلف وفصل سابق کبی
دعوی وشهادت بربرینه مخالف اولمغله هیچ بری ثابت اولمیوب اسیرك فیئده دخولی متحقق وغیر متخلفدر
ووجه استحسان اولدر که بو صورتده دعوی وشهادت ممکن التوفیقدر که حربی دخول ذمتدن صکره
قبول اسلام ایلمك محتملدر پس اسیر مرقوم دخی قول شاهد اوزره فی الاصل ذمی ایکن شمدی مسلم بولنمق
ممکن اولوب اولوجهله دعوی وشهادت ممکن التوفیق اولمغله وجوب توفیق امر معیندر اما فصل سابقده
ممکن التوفیق دکلدر که بعد الاسلام دخول ذمت غیر محتملدر پس سبب سلامتده بربرینی تکذیب ایتملریله
هیچ بری ثابت اولمامق امر متبیندر وهم اسلامده هم ذمت وهم شرف زائد واردر که ذمت بمعنی العهدد در
حتی من اخفر ذمة مسلم كان عليه كذا وكذا حدیث شریفنده ذمتدن مراد البته عهد در انجق اسلام
ایکی ذمتك اعلاسی اولمغله مدعی اسلام ایچون شاهدك ذمتله شهادتی بعض مدعاسنه شهادتدر وبعض مدعایه
شهادت مقدار شهادتده مقبوله اولمغله بونده دخی شهادت مزبوره ذمتنی اثبات ایدوب بعد ثبوت الذمة اقرار
اسلام ایتمکله بعد الذمة اسلامنه حمل اولنوب اسلامیله دخی حکم اولنور واکر مسئلهٔ مرقومهده بن ذمی یم
مسلم دکلم دیوب ایکی مسلم عدل دخی بو مسلمدر دیو شهادت ایلسه لر بن آنی مسلم قیلرمکه اسلامی شهادت
شهود ایله ثابت اولمشدر بوندن صکره انکاری رد اسلامه حمل اولنوب بعد الاسلام ارتد ادینه صرف اولنمغله مرتدین
سائرین کبی قبول اسلام ایدرسه احراردن قیلنوب ایتمزسه قتلنه ابتدار اولنور ینه دیرکه واکر مسلمین دار الحربده بولدقلری
برمسلمك یانده بقر وغنم ورمك وآنلری سوق ایدر بر جماعت کوردکلرنده اول مسلم اشبو حیوانات بالجمله بمدر واشبو جماعت
دخی اهل ذمتدن بنم اجیرلرمدر دار اسلامدن بنمله معا کلمشلردر دیوب آنلر دخی اقرار ایلسه لر قول آنلرك قوللری اولمغله
برنسنه ویرکسنه لرینه تعرضه اجتسار اولنماز زیرا حیوانات مزبوره اول جماعتك یدنده ایکن جماعت هم کندو نفسلری
وهم یدلرنده بولنان حیوانلری اوزره اول مسلمك ثبوت یدینی اقرار ایتمش اولورلر و بزقمریبا بیان ایلدیك که
مسلم کندو یدنده بولنان نسنه ده دعوای ملك ایلسه تصدیق ویدنده برقرار قیلنور لکن اول جماعت بزلر
اکرچه آنك دیدیکی کبی ذمیلرز لکن یدیمزده بولنان حیوانات انجق بزمدر دیو انکار ایدرلرسه قول آنلرك قوللری
قیلنمق آشکاردر پس آنلر اهل ذمت قیلنورلر که مسلم آنلرك ذمتلرینه شهادت ایتمکله ذمتلری ثابته اولمشدر
وحیوانات مرقومه آنلرده ابقا اولنور که بعد ثبوت الذمه اجارهٔ مسلمی منکرین اولملریله یدلرنده بولنان حیواناتده
ید مسلم ثابته اولمامشدر واکر دار الحربده بولنان مسلم معروف اشبو حیوانات بالجمله بمدر وآنلری سوق ایلین
جماعت دخی اهل حربدن بنم اجیرلرمدر دیمکله جماعت دخی تصدیق ایدوب صدق مقاللری قوللرندن
غیری وجهله بدیدار اولمسه حیوانات مرقومه فیئده ادخال اولنوب هیچ بری تصدیقه سزا وار اولماز
زیرا اهل حرب اولان اجیرلر عقد اجاره ایله نائل امان اوله مزلر که دار الحربده بولنان مسلم مستأمن اهل حربه
تصریح امان ایلسه موجب امان اولماز ایکن عقد اجارهسی موجب امان اولمیه جغی بطریق الاولی نمایاندر
وآنلر نائل امان اولمدقلرنده فیء مسلمین قیلنملریله یدلرنده بولنان حیوانات دخی غنیمت غانمین قیلنور لکن مسلم مرقوم
مدعاسنی ایکی شاهد ایله اثبات ایدرسه اخذ حیواناته قادر اولور که بو اثباتله آنلرك یدلری کندو یدی کبی اولوب
یدلرنده بولنان کندو یدنده بولنمش کبی اولدیغی ظاهر اولور ونفس مسلم غنیمت قیلنمادیغی کبی یدنده بولنان دخی
قیلنمامق امر باهردر لکن جماعت مرقومه ینه فیء مسلمینده واقع اولوب اول مسلمك اجیرلری اولدقلری ثابت اولمق
آنلره نافع اولماز اکرچه مسلمك استیجاری آنلره امان ضمنیدر لکن مسلم مستأمنك دار الحربده اهل حربه امان
صریحی غیر صحیح ایکن امان ضمنیسی بر وجهله تصحیح اولنمازامانلری دار اسلامه اخراج ایتمش اولسه
نائل امان قیلنورلر که مسلمك دار اسلامده امان صریحی نافذ اولمغله عقد اجاره ایله امان ضمنیسی دخی تنفیذه
شایان کوریلور والله اعلم

باب الدعاء الى الاسلام * یعنی اهل حربی اسلامه دعوت احکامنده باب بدیع الاستحکامدر وباب مزبور
اکثر نسخهده غیر مذکوردر مؤلف الکتاب امام کرامت نصاب دیرکه اهل حربدن برطائفهیه صیت اسلام

مطلب تقبل الشهادة ببعض المدعى بمقدارها

واصل اولوب لکن کیفیت اسلامه عالم دکللر ایکن مسلمین آنلره غزا ایتدکلرنده اسلامدن سؤال وقبولنه طالب اولمشلر ایکن امیر المسلمین مطلبلرینه مساعده ایتمیوب آنلرمنعه لرنده ایکن قتال واوزرلرینه استیلا ایلسه کرکدرکه بعدالاستیلا آنلره عرض اسلامله ابتدا ایلیه بوصورتده قبول اسلام ایدرلرسه کرکدرکه اموال وذراری واراضیلرین یدلرینه تسلیمله تخلیهٔ سبیللرینه اهتمام ایده زیرا مشروعیت قتال انجق لاجل الاسلام ایدوکی بی جدالدر قال علیه السلام امرت ان اقاتل الناس حتی یقولوا لااله الاالله وطائفهٔ مرقومه اسلامدن سؤال وقبولنه رغبت ایتدکلرنده امیر اوزره واجب ایدیکه قتال ایتمیوب آنلر ایچون وصف اسلامه مبادرت ایلیه بویله ایکن وصف اسلام ایتمیوب قتال ایلدکده خطاسی ظاهر اولمغله بعدالاستیلا اوزرینه لازمدرکه خطاسندن رجوعله عرض اسلامه مباشر اوله اولبابده اسلامی قبول ایدرلرسه قبل الاستیلا قبول ایتمشلر کبی حریتلری اوزره کما کان ابقا اولنورلر واکر قبول ایتمزلرسه کرکدرکه آنلری اهل ذمت قیله زیرا رغبت اسلام ایتدکلرنده قتاللری امیر اوزره حرام اولمغله ایادی مسلمینه امان اوزره واقع اولمش کبی اولدقلرندن فیئده ادخال اولنمیوب عقد ذمته ایصال اولنورلر بویله ایکن امیرینه خطا برله آنلری سبی وتخمیس ایدوب لکن تقسیم دخی ایتسه یاخود ایتمسه بینه لازمدرکه خطاسندن رجوع وعرض اسلامه شروع ایلیه زیرا رغبت اسلام ایتمشلر ایکن سبیلرنده خطاسی ظاهردر واستدامت خطا مشروع اولمیوب رجوعی واجب ایدوکی امر باهردر لکن بوصورتده اکرچه قبول اسلام ایدرلرسه بینه اشیالرین اوزرلرینه ردّ وتقسیمی سبقت ایتمش ایسه فسخ ایدوب حریتله تخلیهٔ سبیللرینه اهتمام ایدر لکن قبول اسلام ایتمزلرسه تقسیم سابق ولاحق نافذ اولمغله عقد ذمتلرینه قطعا اقدام ایده مز زیرا حقلرنده مانع قسمت اولان امان صریح ثابت اولمیوب انجق رغبت اسلام ایتمرلریله امان حکمی ثابت اولمشیدی شمدی اسلامدن امتناعلرنده اول رغبتده صادق اولمیوب مجرد نفسلرندن دفع قتل وقتال ایچون اولدیغی ظاهر اولمغله شول طائفه منزلنه نازل اولمشلردرکه صیت اسلام آنلره بالغ اولمامشیکن مسلمین آنلره غزا ایتدکده آنلر طالب اسلام اولمیه لر ایشته اول طائفه اوزره قبل القتال عرض اسلام ایدوب قبول ایدرلرسه حالت اصلیه لری اوزره احراردن قیلنملری وقبول ایتمیوب ذمته راضی اولورلرسه اهل ذمت قیلنملری مسلمین اوزره لازم ایکن امام المسلمین من اول الامر آنلر ایله قتال وآنلری اسر وتقسیم ایلسه اسر وتقسیمی تجویز وتتمیم اولندیغی کبی بونده دخی تجویز وتتمیم اولنور زیرا بو ایکی طائفه دن هر بری اهل حرب اولوب صریح اماندن عاری اولمغله موضع اجتهادده بولندقلرندن امامک حکم اجتهادی آنلرده جاری قیلنور واکر امام المسلمین بومسئله ده جاهل بولنمغله طائفهٔ مرقومه اوزره عرض اسلام ایتمیوب همان قتل مقاتله لرینه اقدام ایلسه اوزرینه دیت وکفارتدن هیچ نسنه الزام اولنمازکه آنلر کبی اهل حرب بی امانی قتل اصلا موجب غرام اولماز نظیری اولدرکه مسلمین بر قوم مشرکینی اسیر ایدوب امام دخی قتللرین مراد ایلدکده بزلر مسلمین اولورز دیسه لر امام ایچون آنلره عرض اسلام ایتمدین قتللری جائز دکلدر بویله ایکن قبل العرض قتل ایلسه امام اوزره هیچ نسنه واجب اولماز غایة الامر قتلده اسائت ایتمش اولور پس مانحن فیه دخی آنک کبیدر واکر اول طائفه بی اسلاملرندن صکره قتل ایدرسه نظر اولنور اکر قتلی دار اسلامه اخراجلرندن صکره ایسه ضمان قیمتلری واجب اولوب اول قیمت فیء غانمینه ضم اولنور زیرا دار اسلامله احرازده مال مقوم اولمشلردر انجق قتلی علی العمیا واقع اولمیوب رأی واجتهاده مبنی اولمق ایراث شبهه ایدوب قصاصی اسقاط ایلمشدر واکر قتلی دار الحربده واقع اولمش ایسه ضمان قیمتلری واجب اولماز زیرا تقوملری دار اسلامله احرازه موقوف ایکن احراز اولنمامشلردر واکر مسلمین برقوم مشرکینی محاصره ایتدکلرنده قوم مرقومین اسلامه اظهار رغبت وامام دخی رغبتلرینه اجابت ایتمش ایکن بزلره بر یا ایکی یا اوچ کون امهال ایدیکز دیو نیاز ایلسه لر امر مذکور رأی امامه منوط اولوب حق امامده امهال وعدم امهاللرینه جواز ویریلور زیرا امامدن برمرتد استمهال ایلدکده امهالی جائز اولمغله مانحن فیهده بطریق الاولی جائزدر کذلک مشرکین مزبورینه امهال ایتمیوب همان قتال اوزرلرینه استیلا وآنلری سبی وتخمیس وتقسیم ایلسه اول دخی جائزدرکه امام رغبت اسلاملرینه اجابت ایلدکده امام واجبهٔ ذمتنی ادا ایتمش اولوب بوندن صکره آنلردن استمهال واقع اولان تفریط وتقصیرلری مقاتله لرینه مانع اولمامغله امام ایچون جواز قتاللری هویدادر وقتال اوزرلرینه مستولی اولدقدن صکره سبی وتقسیملری دخی صحیحدرکه آنلر ایچون حکم امان ثابت اولمیوب ایادی مسلمینه قتال حلالله داخل اولملریله جواز سبی وقسمتلری ظاهر وصریحدر امامسئلهٔ سابقه بشقه درکه آنده سلامت نفوس واموالرین موجب اولان اسلامه فی الحال بلااستمهال طالب

اولمشلر ایکن امام آنلره اجابت ایتمدکده تقصیر وتفریط طرف امامدن ظاهر اولمغله امام اوزره خطا ایلدیکی قیدادن رجوعله آنلری قبول اسلام ایدرلرسه کما فی السابق احرار قیلوب ایتمزلرسه اهل ذمت قیلمق واجب اولور واکر مسلمین مشرکیندن برقومی محاصره ایتدکلرنده قوم مرقومین فی الاصل وصف اسلامه عالمین ایکن مسلمینه رجا ایله بزلر قبول اسلام ایده رز بزلره وصف اسلامله عرض اسلام ایدیکز تا که بزلر سزه اجابت ایده یز دیو تکلیف نابجا ایلسه لر کرکدرکه امام مساعدهٔ مراملرینه اهتمام ایلیه زیرا امیددرکه مسلمین اولملریله عسکر مسلمین مؤنت قتالدن سالمین اوله لر بویله ایکن مسلمین وامام المسلمین مساعدهٔ مراملرندن امتناع ایله آنلرهنوز قبول اسلام ایتمدین قتال واسرلرینه اقدام ایلسه لر بودخی تجویز واتمام اولنور زیرا فی الاصل وصف اسلامه عالمین اولوب قبل العرض فی الحال قبول اسلام ایتملری ممکن ایکن تأخیر ایله طرفلرندن ظاهر اولان تفریط وتقصیر حرمت قتل وسبیلرنده قطعا تأثیر ایلمز اما مسئلهٔ سابقه بشقه درکه آنده فی الاصل وصف اسلامه واقف اولمدقلرندن اسلاملری البته عرض اسلام اوزره متوقفدر واکر مسلمین مشرکیندن بلده لری بلاد مسلمینه غایتله بعید اولوب الی الآن آنلره صیت اسلام واصل اولمامش وآنلر قطعا اسلامه دعوت اولنمامش برطائفه اوزره غزا ایلسه لر آنلری اسلامه دعوت ایتمدکجه قتاللری جائز وسزا کوریلمز زیرا بزبرحدیث طویلده روایت اینه رزکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم برسریه بعث وتوجیه ایلدکلرنده آنلره فان حاصرتم حصنا اومدینة فادعوهم الی الاسلام قول شریفلریله امر وتنبیه ایدرلر ایدی وهم قوم مرقومین سبب قتال مسلمینه طالمین اولمیوب قتاللری انجق لاجل الاسلام ایدوکی معلوملری اولسه اسلامه انقیاد ایدوب مسلمینی مؤنت قتالدن سالمین قیلملری مأمولدر بویله ایکن قبل الدعوة آنلر ایله قتال واوزرلرینه استیلا ایلسه لر واجب اولان دعوت اسلامی ترک ایتمکله خطا ایتمش اولورلر پس بعدالاستیلا امام اوزره واجبدرکه آنلره عرض اسلام ایدوب قبول اسلام ایدرلرسه اسلامدن عدم اعراضلری ظاهر اولمغله ایادی مسلمینه اسلاملرندن صکره کرفتار اولمش منزلنده قیلنوب امام اوزره اموال واراضیلرین یدلرینه تسلیمله تخلیهٔ سبیللری الزام اولنور وقبول ایتمزلرسه ایادی مسلمینه کیرمشلر ایکن محارب مسلمین اولمق اوزره ترکلرینه اقدام اولنمیوب همان وضع خراجله اهل ذمت قیلنملری التزام اولنور زیرا حالت مفروضه ده قتاللری امام اوزره حرام اولوب حکم عصمت وامانده مظهر احترام بولنملریله نفوس واموالری بروجهله استغنام اولنماز بویله ایکن امام المسلمین عرض اسلام ایتمدین بیع وتقسیملرین یاخود قتل مقاتله لرین رأی ایتمکله موجب رأیی اجرا ایدوب بعده بوصنعی خلافنی رأی ایلین حاکم آخره رفع وانها اولنسه کرکدرکه حاکم آخر اول صنعی تنفیذ وامضا ایلیه زیرا قوم مرقومین هنوز اهل حربدر واهل حرب اولملری استحلال سبی وقتاللرینه سببدر ومانع سبی وقتاللری اولان عرض اسلام وقبول اسلاملریندن استخبار واستفهام دخی هنوز ظاهر الانعدامدر پس امام المسلمین سبب استحلال قتاللرینک قیامنه ومانعک انعدامنه نظر برله صنع مرقومه اقدام ایلمشدر پس صنع مرقومی موضع اجتهادده واقع اولمغله تنفیذی واجب اولوب نقض وابطالی جائز وواسع کوریلمز وبوتحقیقله نمایان اولمشدرکه قوم مرقومیندن قتل اولنانلر ایچون بزم عندیمزده ایجاب ضمان اولنماز لکن امام شافعی رحمه الله تعالی دیدیکه قوم مرقومیندن قبل الدعوة قتل اولنانلرک قاتللری دیتلرین ضامن اولورلر زیرا آنلر البته انبیاء عظام علیهم الصلوة والسلام حضراتندن برنبینک دینی ایله متدین اولملریله مسلمیندن عد اولنملری متعین ومسلم تحت عصمت وامانده ایدوکی متبین اولمغله قتللری لامحالة ضمان دیتی منضمندر لکن بزجوابنده دیرزکه آنلر فی الاصل باطل اولوب یاخود صکره دن نسخله باطل اولان دینه معتقدلردر واعتقاد دین باطل کفر اولوب معتقدی کافر اولمغله قتلی برشیئی موجب دکلدر بوندن صکره بیلک کرکدرکه عندالشافعی رحمه الله تعالی قتل مزبورده قاتل اوزره واجب اولان دیتده علماء شافعیه رحمهم الله تعالی اوچ فریق اولوب بعضیلری دیت مسلم وبعضیلری دیت اهل کتاب وبعضیلری اقل دیات اولان دیت مجوس واجب اولور دیو تحقیق ایلدیلر مترجم فقیردیرکه بزم عندیمزده دیتده بعدالوجوب اختلاف ادیان مقتولینله تفاوت یوقدر لکن عندالشافعی دیت حر مسلم کومشدن اون ایکی بیک درهمدر ودیت اهل کتاب یعنی دیت یهود ونصاری دیت مسلمک ثلثی یعنی دورت بیک درهمدر ودیت مجوس دیت مسلمک ۸ خمس ثلثی یعنی سکز یوز درهمدر وقول مذکور منظومهٔ نسفیه ده ودیة الحر الحنیف المسلم هی اثنا عشرة الف درهم ولليهود والنصاری ثلثها وللمجوس ثلث خمس کل ذا بیتلرنده نظم وترتیب وحفظ واستحضاره تقریب اولنمشدر ومقدار مذکور فهم مقامده کافی اولمغله آنکله اکتفا ایلدیک بوبابده تفاصیل زائده یه طالب اولانلر کتب فقهیه دن استیفا ایده لر انتهی

مطلب تفاوت دیات المسلم والکتابی والمجوسی عند الشافعی رحمه الله تعالی

ثلث خمس نسخه

والحاصل اهل حرب اوچ صنف اوزره در صنف اول اولدر كه آنلره دعوت اسلام بالغ اولميوب قبول اسلام
ايتمشلردر يعنى نه اسلامى بيلشلر ونه استسلام ايتمشلردر وبونلر ايچون امام اوزره واجبدر كه قبل القتال
دعوت اسلامله ابتدا ايليه لكن قبل الدعوة قتل وسبيلرين استصواب ايدوب قتل وسبيلرينه استعجال ايدرسه
صكره دن قبول اسلام ايتسه لر دخى صنع امام ابطال اولنماز وصنف ثانى اولدر كه آنلره دعوت اسلام بالغ اولوب
انجق وصف اسلامى فهم ايتمشلر ايكن ياخود صنف اول كبى هيچ بالغ اولمامشيكن مسلمين آنلره غزا ايتدكلرنده
بزه دينكزى وصف واخبار ايديكز كه متابعت ايده ليم ديو اظهار رغبت ايتمشلردر بونلر ايچون دخى امام اوزره
واجبدر كه قبل القتال آنلره اسلامى وصف وتفهيم ايليه لكن قبل الوصف والتفهيم قتال الله اوزرلرينه
استيلا ايدوب صكره عرض اسلام ايلدكده قبول ايدرلرسه كركدر كه اسر وتقسيملرين ابطال الله مالارين
اوزرلرينه رد وحريت اصليه لرينه موصول قيله وصنف ثالث اولدر كه نيچه كره اسلامه دعوت اولنوب
وصف اسلامه دخى عالم اولمشلر ايكن مسلميندن مجددا عرض اسلامه طالب اولمشلردر بونلر ايچون حق امامده
افضل اولان قبل القتال دعوتله اشتغالدر اما قبل الدعوة قتال الله اسر وتقسيم ايدرسه بوصنعى تجويز واتمام
اولنوب صكره دن قبول اسلام ايتسه لر دخى ابطال صنعنه اقدام اولنماز يته ديركه اهل حربدن هيچ اسلامى
بيليوب دعوت اسلام آنلره قطعا بالغ اولميان برطائفه داراسلامه كلوب مسلمينله قتال ايتمرايله مسلمين دخى
نصلرندن دفعيچون قبل الدعوة آنلر ايله اقتتال وقتل وسبيلرينه اشتغال واخذ اموالرنده استعجال ايلسه لر
بوصنعلرى استحلال اولنوب همان غنائملرين تخميس وباقيسين غانمينه تقسيم وايصال ايدرلر زيرا برمسلم
مسلم آخر اوزره سل سيف ايلدكده اوزرينه سل سيف اولنان دفع صائل ايچون آنى قتل ايلمك حلال ايكن
قتال مزبور بطريق الاولى استحلال اولنور بونده معناى فقهى اولدر كه وقت مرقومده دعوت اسلامله
اشتغال كاهيجه مسلمينك قتل نفوس وسبى حريم ونهب اموالرين موجب اولمغله دعوت اسلام واجب اولمازاما
مسلمين بلاد مشركينه غزا قيلق بشقه دركه آنده بومثللو اهل حربله قبل الدعوة قتاللرى ناروادر كه آنده
قتاللرى دفع صائل ايچون اولميوب انجق لاجل الاسلام ايدوكى هويدادر واگر عبده اصنامدن اولان
مشركين عربدن برطائفه هيچ اسلامه دعوت اولنمايوب همان بعض افواهدن اسلامى استماع ايدوب حقيقت
اسلامى قطعا ادراك ايتمشلر ايكن اوزرلرينه مسلمين هجوم واستيلا ايلسه لر كركدر كه امام آنلره عرض اسلامله
ابتدا ايليوب قبول اسلام ايدرلرسه تخليه سبيل ايليه زيرا مسلمينله قتال ومحاربه ايتدين ايادى مسلمينه واقعين
اولوب اسلامدن دخى نكول ايتدكلرندن اسرلرى تحليل اولنماز وقبول اسلام ايتمزلرسه تا قبول ايدنجيه دك
زندانده حبسلرينه اهتمام ايدوب يته قتللرين التزام ايليه زيرا كفر اوزره اصرارلرى ظاهر اولمش ايكن لا يجتمع
فى جزيرة العرب دينان حديث شريفى عقد ذمتلرينه مانع وايادى مسلمينه بلامحاربة دخولله منزلة مستأمنينه
نزوللرى دخى قتللرينه مانع اولمغله حقلرنده حبسدن غيرى طريق آخر ممتنعدر بوصورتده كفر اوزره هالكين
اولورلرسه ذرارى يلرى اوزره حكم سبى قطعا اجرا اولنميوب مالارى دخى ميراث اولمق اوزره وارثلرينه اعطا
قيلنور كه حكم مستأمنينده اولمريله استغنام اموال وذرارى يلرى روا كوريلمز بويله ايكن اسلامدن امتناعلرنده
امام المسلمين مقاتله لرين قتل وذراريلرين سبى واراضيلرين تقسيم ايتمكى رأى ايدوب اكا شروع ايدرسه
بوصنعى دخى مشروع كوريلور كه اهل حرب بى امان ايكن ايادى مسلمينده واقعين اولمريله موضع اجتهادده
واقع اولديغندن صنع مرقوم رأى واجتهاددن صادر اولدقده جائز وواسع كوريلور كذلك مرتدلردن برطائفه
نساء مرتداتله معا دارالحربه لاحقين اولوب آنده اولادلرى ظهورندن صكره مرتدين هالكين اولوب اولادلرى
وصف اسلامه جاهلين ودين آبالرى اوزره سالكين اولسه لر كركدر كه مسلمين دعوت اسلام ايتمدكجه آنلر ايله
قتاله اقدام ايتميه لر كه هنوز آنلردن امتناع اسلام استشمام اولنمامشدر بويله ايكن قبل الدعوة قتال واستيلا
ايدرلرسه كركدر كه عرض اسلامله ابتدا ايدوب قبول ايدرلرسه اموال وذراريلرى يدلرنده ابقا اولنه كه
اسلامدن نكول ايتدكلرندن قبل السبى والاخذ قبول اسلام ايتمك درجه سنه ارتقا ايتمشلردر وقبول ايتمزلرسه
تاقبول ايدنجيه دك حبس ايليه كه ردتلرى عقد ذمتلرينه مانع ووصف اسلامه جهللرى ردت اوزره قتللرينه
مانعدر بويله ايكن امام قتل مقاتله وسبى ذرارى وقسمت اموالرين رأى ايدوب اكا شروع ايلسه بوصنعى دخى
مشروع كوريلور كه وجه مشروح اوزره اهل حرب بى امان اولدقلرندن صنع مرقوم موضع اجتهادده موضوعدر
كذلك عبده اوثاندن اولان مشركين عربدن برقومى مسلمين اسلامه دعوت آنلر دخى مخالفت ايتمكله مسلمين

قتال ومحاصره لرينه مباشرت ايتدكلرنده حكم الله اوزره نزول ايده ليم ديو مسلمينه افاده حال ومسلمين دخى
آنلرى حكم الله اوزره انزال ايلسه لر كركدر كه يته عرض اسلام ايدوب قبول ايدرلرسه فبها ونكول ايدرلرسه
تاقبول ايدنجيه دك حبس واسلام اوزره اجباره استعجال ايده لر زيرا على تقدير النكول امان اوزره نزوللرى
قتللرينه مانع ومشركين عربدن بولنملرى عقد ذمتلرينه مانع وحصنلرينه اعاده برله مجددا حرب مسلمين قيلنملرى
حكم اللهدن اولمديغندن اعاده حصنلرى ممتنع اولمغله حقلرنده حبسدن غيرى طريق آخر مسدود ومنقطع
اولمشدر بونلردن دخى كفر اوزره هالك اولنلرك اموالرى حكم مستأمنينده اولمريله وارثلرينه ايصال اولنور
واگر ائمه مسلميندن بر امام مشركين عرب اوزره وضع جزيه يى رأى وتقريب ايدرسه بورأيى خطا ايسه ده
تجويز وتصويب اولنور زيرا قاتلوا الذين لا يؤمنون بالله الاية الى قوله تعالى حتى يعطوا الجزية بحسب الظاهر
عموم اوزره بنا قيلنوب ايچندن مشركين عرب تخصيص واستثنا اولنماديغندن صنع مرقوم موقع اجتهادده
واقع ايدوكى هويدادر وهم مشركين عرب اوثانه ومشركين عجم نيرانه عبادتله مختلف ايسه لر دخى عبادت
لغير الله تعالى ده متفق اولمريله عجمده جائز اولان وضع جزيه يى عربده دخى تجويز ايلمك حكم اجتهاده
موافقدر كذلك ذكر اولنان اولاد مرتدين اوزره دخى وضع جزيه يى رأى وتقريب ايلسه اول دخى موضع
اجتهادده بولنمغله تجويز وتصويب اولنور كذلك ولاة اسلاميه دن بر والى مشركين عربده سبى
وتخميس وتقسيمى رأى وتدبير ايلسه اول دخى تجويز وتقرير اولنوب والى آخر ايچون ابطالى رخصتپذير
اولماز كه آنلر دخى اهل حرب اولمريله صنع مرقوم موقع اجتهادده واقع وعلى الخصوص مذهب شافعيده
استرقاق مشركين عرب جائز وواسعدر كذلك مشركيندن برطائفه حصنلرندن حكم الله اوزره نزول ايتدكلرنده
امام المسلمين سبى وتخميس وتقسيملرين رأى وتقريب ايلسه بوصنعى دخى تجويز اولنوب والى آخر ايچون
ابطالى ترخيص وتصويب اولنماز زيرا اهل حربده حكم الله سبى وتقسيم اولمق تأويلى اوزره اجتهاد مذكوره
اعتماد وتعويل اولنور والله اعلم

باب ما ينبغى للمسلمين نصرته وبمن يبدؤن * يعنى مسلمين اوزره امداد ونصرتى لازم وامداد ونصرتده تقديم
وترجيحى الزم اولان موادى تعداده باب واجب الاعداددر مؤلف الكتاب امام مرشد الصواب ديركه مسلميندن
برعسكر ارض حربه داخل اولدقلرنده جيش مشركين دخى بعض اراضى مسلمين يا بعض ثغور موحدين اوزره
هجوم ايلدكلرى خبرى آنلره واصل اولسه نظر اولنور اگر اهل عسكر اول اهل ثغر واراضى اوزره عدم
مقاومت اعدادن خائف اولورلرسه اوزرلرينه واجبدر كه همان غزالرين ترك واوجانبه عود ونفير اوزره
منصرف اوله لر زيرا وقت مرقومده نصرت مسلمين هر مسلم اوزره فرض عين وغزا ايچون دار الحربه دخولى
نوافلدن يا فروض كفايه دن ايدوكى بى ريب ودين ايكن نافله وفرض كفايه ايچون ترك فرض عين عين خطا ايدوكى
اظهر من القمرين در وهم عود ونفيرلرنده هم قتال مشركين وهم نجات مسلمين حاصل ودار الحربده غزالرنده
انجق قتال مشركين حاصل اولمغله فضيلتينى جامع اولان شيئله اشتغاللرى افضل الفضائلدر واگر عدم
مقاومتلرندن خائف اولمازلرسه آنلرى ترك ايدوب دار الحربده غزا ايله اشتغاللرى جائزدر زيرا مسلميندن
هر عسكر كه دار الحربه تهاجم ايده البته اول حينده اهل حربك دخى بعض ثغور مسلمينه هجوملرى توهم
اولنور ومعناى مذكور دار الحربه دخوللرينه مانع اولماديغى كبى بعد الدخول دار الحربده سير وسفرلرينه دخى
مانع اولماز كه مانع اولسه امر جهاد بالكليه عاطل وممتنع اولور وهم فرض مذكور اوزره دار الحربده سير وسفرلرى
اعدايه ايكى جهتدن موجب نكايت اولمق مأمولدر كه اهل ثغر اوزرلرينه كلن اعدايه واهل عسكر اهل دار الحربه
ايراث خسارت ايلمك حد سهولته موصولدر وهر نسنه كه آنده نكايت اعدا اكمل اوله البته احسن واجملدر
واگر اهل ثغر اوزره عدم مقاومت اعدادن خائف اولوب انجق جوارلرنده بولنان مسلمينك اعانتلريله مقاومت
ايده جكلرى مجزوم واعانت ايده جكلرى دخى ظن غالبله معلوملرى ايسه يته دار الحربه غزا ايله اشتغاللرى جائزدر كه
وجه مشروح اوزره آنده اعدايه ايكى جهتدن اميد نكايت وار ايدوكى ظاهر ومتميزدر اما اعانت ايتميه جكلرى
ظن غالبله معلوملرى ايسه وجه مشروح اوزره اوجانبه رجوع ونفيرلرى ثابت اللزومدر واوليا بده ظن غالبله
وجوب عمل اكا مبنيدر كه موجب يقين اولان دليل ظاهر بولنمايان احوالده ظن غالبله عمل لازمه حالدندر
وما نحن فيهده دليل ظاهر بولنماديغندن قلبى تحكيم وحكم قلبله عمل الزم اعمالدر واگر مسلميندن ايكى عسكر
دار الحربه ايكى جانبدن داخل اولدقده اول ايكى عسكردن برينه مشركيندن دخى ايكى فرقه اولوب برفرقه لرى

ثغور اسلامیه دن برثغره و برفرقه لری عسکر آخره عازم اولدقلری خبری واصل اولوب بونلر اعانت ایتدکلرنده ثغردن وعسکر آخردن هر برینك عدم مقاومتلری ظن غالبلرنده حاصل اولسه نظر اولنورا کر عسکر مزبور ایکی فرقه اولوب برفرقه سی ثغره و برفرقه سی عسکر آخره ذاهب اولدقده هرطرف اعداسیله مقاومت ایلمك ظن غالبله مأموللری ایسه کرکدر که ایکی فرقه اولوب اعانت طرفینـله مشغول اوله لر زیرا بونده هم اعدادن ایکی فرقه یه ایصال نکایت وهم مؤمنیندن ایکی فرقه یه نجات وسلامت واردر واکر مأمولری دکل ایسه کرکدر که اهل ثغری تأخیر ایدوب همان جمیعا دار الحربده بولنان عسکره اعانتله مشغول اوله لر زیرا اهـل ثغر بلاد اسلامیه متصل اولمریله مسلمین آنلره اعانت ایتمك یاخود آنلر فئهٔ مسلمینه التجا برله عودت ومراجعت ایتمك محتمل اما دار الحربده ملاقی اعدا اولان عسکر مسلمیندن منفصـل اولمریله اعانت والتجادن مقطوع الامل اولمغـله اعانتلری اعانت اهـل ثغردن اهم واجلدر مکرکه بوتقدیر اوزره اهل عسکر مسلمینه وارض مسلمینه اقرب واهل ثغر ابعد اوله اولبابده عسکر علت مشروحه اوزره عکس جواب اوجب واوکددر واکر عسکر آخرك اعـدالرینه مقاومتلری واهـل ثغرك عدم مقاومتلری ظن غالبلرنده حاصـل ایسه کرکدر که عسکری ترکله اهل ثغره واصـل اوله لر زیرا اهـل عسکر محتاج اعانت اولمیوب اهل ثغر محتاج اولمغله وجوب ترجیحلری وارستهٔ احتجاجدر واکر ایکی جانبك خوف ورجاده مساواتلری ظن غالبـلرنده حاصـل ایسه کرکدر که ثغر وعسکردن قنقیسی کندولره اقرب ایسه اول جانبه واصل اوله لر زیرا اعداء اقرب آنلرك دخی اقرب اعدالریدر حال آنکه الله تعالی قتال اقرب اعدا ایله امر وفرمان ایلمشدر قال الله تعالی یاایها الذین امنوا قاتلوا الذین یلونکم من الکفار یعنی ای اهل ایمان کفاردن سزه اقرب اولنلر ایله قتـال ایدیکز وهم جانب اقربه وصوللرنده امیـددر که آنده بولنان اعدایی هزم ایدوب صکره جانب آخره واصل وآنلره دخی نصرتله اعـدادن ایکی فرقه یه نکال ونکایتی موصـل اوله لر اما جانب ابعد مدد مسلمیندن ابعـد واوزرلرینـه خوف وخطر اشد ایسه اوجانبه اعانت اوجب واوکددر که وجوب اعانت انجـق خوفه مبنی اولوب خوف دخی جانب ابعـد اوزره اقرب اولدقده آنلره نصرت اولی وانسبدر واکر جانبین مسافه ومخافتده برابر ایسه اهل ثغری ترجیح ایلمك مقرردرکه هلاك اهـل ثغرده ضرر مسلمین اکثردر زیرا هـلاك اهل ثغر ذل مسلمینی وهتك حرمت موحدینی موجب واول جانبه اعانتـلری اعزاز عامهٔ مسلمینی وحریم مؤمنیندن دفع تعرض مشرکینی مستوجب اولمغـله اول جانبه اعانت اوجب المواجبدر واکر مسلمیندن اوچ فرقه عسکر دارالحربه اوچ طرفدن داخـل اولدقلرنده آنلردن ایکی فرقه یه اعـدادن ایکی فرقه هجوم ایلدیکی خبری عسکر ثالثه واصـل اولسه نظر اولنورا کر هرفرقه اعدالرینه مقاومتده محتـاج اعانت اولمدقلری ظن غالبلرنده حاصل ایسه کندو غزالرین امضا برله محل مطلوبلرینه متواصل اولورلر واکر بری محتاج وبری غیر محتـاج ایسه جانب محتاجه عزم وانتهاج ایدوب وجه مشروح اوزره هم نکایت اعدا وهم سـلامت مسلمینـله ابتهاج ایدرلر واکر ایکیسیده مقـاومتدن قاصر اولوب بونلر دخی ایکی فرقه اولوب هر بری برجانبـه اعانت ایتمکه غیر قادر ایسه لر اولبـابده وجه مشروح اوزره جانبیندن مسلمینه وارض مسلمینه اقرب اولان طرفی اهمال وجانب ابعده اعانتده استعجال ایدرلر اما مسلمینه وارض مسلمینه قرب وبعدلری برابر ایسه همان کندولره اقرب اولان جانبه میل ایدوب جانب آخرك هلاکی مجزوم ایسه ده اوجانبـه نظر ایلمزلر کذلك بوتقدیر اوزره مسلمین جانب قریبده قلیل وجانب بعیدده کثیر ایسه ده ینـه اقربله ابتدا ایدوب قلت وکثرتله عزیمتلرین تغییر ایلمزلر مکر جانب کثرتدن عامهٔ مسلمینه ذل وهلاك مثلا وضرر کثیردن توهم اولنسـه اول حینده جانب کثرتده مصلحت عامه اکثر اولمغـله اول جانبه تهاجم ایدرلر کذلك مسلمین جانب قریبده کثیر و بعیدده قلیل ایسه ده بعید اولنلر قلتلرینه نظرایله نصرته احق اولمازلر که نیجه قلیل اولنلر کثیره مقاوم اولوب نیجه کثیر اولنلر قلیله مقاوم اولمدقلری مشهود ومحققدر پس حق نصرت قلت وکثرته متعلق اولمیوب انجق اقربیتله متحققدر والله تعالی اعلم

باب متی یصیر الحربی ذمیا* یعنی حربینك اهل ذمتده دخولینك اسبابنده باب لازم الانتسابدر مؤلف الکتاب امام دقایق اکتساب دیرکه برحربی امانله دار اسلامه کلوب برارض خراجیه یی اشترا ایتمکله اوزرینه اول ارضده وضع خراج اولنسه اول حربی اهل ذمتده ادراج اولنور بیلمك کرکدر که حربی مستأمن دار اسلامده مجرد ارض عشر وخراجی اشترا ایله ذمی قیلنوب حربیتدن اخراج اولنماز مکر که زراعت ایدوب آندن عشر وخراجی اخذ واستخراج اولنه

لکن

لکن بعض ناس دیدیلر که اشتراء ارض تمکن واستقراره دلالت ایتمکله حربی اشتراء ارض ایلدکده داریمزده اقامته اظهار رضا ایتمش اولمغـله مجرد اشتراسی قبول ذمتی اقتضا ایدر اما بزدیرز که مجرد شرا ایله ذمی قیلنمق سزا دکلدر زیرا شراء ارض زراعت ایچون اولدیغی کبی تجـارت ایچون دخی اولـور کورمزمیسنکه تزوج دلیل تمکن واستقرار ایکن حربی داریمزده برذمیـه یی تزوج ایتمکله ذمی قیلنماز پس شراء ارضله قیلنمامق بطریق الاولیدر اما خراج ارضی آندن اخذ اولندقده البته ذمی اولور بوندن صکره اوزرینه خراج رأسی دخی وضع اولنوب دارینه عودتدن منع اولنور زیرا خراج ارض احکام مسلمیندن برحکم اولوب حکم مسلمین دخی انجق اهل دار اسلام اوزره جاری اولمغله مستأمن مرقومده اجرا اولنمق اهل دار اسلامدن اولمغه بادی واهل دار اسلامدن اولمق ذمی اولمغه مؤدی اولور کورمزمیسنکه مسلم کندو دارینی مزرعه اتخاذ ایلدکده اوزرینه ایجاب عشر اولنوب ذمی کندو دارینی بستان اتخاذ ایلدکده اوزرینه ایجاب خراج اولنور پس خراج ارض بعض احوالده مسلمین اوزره وضع اولنور ایسه ده اغلب احوالده اهل ذمت اوزره وضع اولنمغله مستأمن مرقوم اوزره دخی وضع اولندقده ذمیتی موجب اولور اما مؤلف جلیل الشأنك آنفا نقل اولنان حربی مستأمن اوزره اشترا قیلدیغی ارضده وضع خراج اولنسه اهل ذمتـده ادراج اولنور دیدیکی قول وجازت نشـاتی بعض فقها تأویل ایدوب مستأمن مرقومه طرف امامدن بیع ارضله تنبیه اولنوب بیع ایتمدیکی تقدیر اوزره اندن خراج ارضی اخذ اولنوب بردخی دارینه رجوع ایده میه جکی اکا بیان اولندقدن صکره ارضی ملکندن اخراج ایتمزسه اهل ذمتده ادراج اولنور دیمك معناسنه تحمیل ایلدیلر زیرا حربی مستأمن بلارضا ذمی قیلنمایوب صورت مذکورده دخی آندن دلیل رضا متحقق اولمغله اهل ذمته ملتحق اولور و بعض فقهـا دخی وجه آخر اوزره تعبیر ایدوب وضع خراج اولنمغی بعد الزراعة والحراثه وجوب خراجله تفسیر ایلدیلر زیرا ذمیتی خراج ارضك فروعندن اولمغله ارضنده خراج واجب اولمدقجه آنی ذمی قیلمق مشروع اولماز واکر برحربی امانله دار اسلامه دخول واراضی خراجیه دن برارضی اشترادن صکره قبل وجوب الخراج بیعله ملکندن اخراج ایلسه مجرد اشترا ایله اهل ذمتده ادراج اولنماز زیرا حربی اهل داریمزدن قیلنمق اوزرینـه وجوب خراجه موقوف اولوب هنوز واجب اولمامشیکن شراء مجردی ذمیتی موجب اولماز واکر حربی مستأمن اراضی خراجیـه دن برارضی استیجـار وزراعت ایلسه خراج ارض مالك ارض اوزره ایجاب اولنوب زارع مستأجردن نسنه طلبنده رخصت ویریلمز زیرا خراج انجق مقـابلهٔ منفعتده واجب اولوب منفعت دخی اخـذ بدل برله انجق صـاحبنه واصل اولمغـله خراجی دخی اکا متصل قیلنور حتی مستأمن مرقوم زراعت واجرت ارضی صـاحبنه ادا ایدوب خراج دخی صاحبندن استیفا اولنـدقده مجرد زراعتله اهل ذمتـده ادخالی سزا کوریلمز که حکم داریمزدن اولان خراج آندن اخذ واستخراج اولنمامغله اهل ذمتده اندراج ایتمشدر لکن امام اوزره لازمدرکه اهل حربی داریمزده زراعتدن منعی ملتزم اوله که حربی داریمزده طول اقامتدن ممنوع ایکن زراعتـله اشتغالی طول اقامتنی مستلزمدر بلکه داریمزده مصلحتنی اتماممدن صکره همان دارینه رجوعله امروتنبیهه اهتمام ایلیه حتی معلوم امام اولمیوب تطویل مکثه اقدام ایتمش اولوب صکره امامه اعلام اولنسه کرکدر که اولا اکا تقدم برله یوم تقدمدن صکره برسنه دخی داریمزده مکث وآرام ایدرسه اوزرینه وضع خراج اولنه جغی افهام ایدوب بعده قبل تمام السنة عودت ایدرسه مساعدهٔ مرام اولنوب ایتمزسه تمام سنه ده اهل ذمته الحاقله اوزرینـه وضع خراج رأسه اهتمام وبعد الیوم رجوع داردن منعی التزام اولنه وبحث مذکور باب بیان الوقت الذی یتمکن فیه المستأمن من الرجوع الی اهله اثناسنده دخی تفصیل اوزره مرور ایلدی واکر حربی مستأمن داریمزده خراج مقـاسمه سی نصف حاصلی اولان برارضی استیجـار وکندو تخمی ایله زرع ایلسـه خراج مرقوم علی قول ابی حنیفـة رضی الله تعـالی عنه صاحب الارض اوزره واجب وعلی قول ابی یوسف ومحمد رحمة الله تعالی علیهما زارع اوزره حاصل ارضدن لازم ولازبدر زیرا خراج مقاسمه مناب عشره نائب اولمغله برکیمسنه ارض عشریی استیجار وزرع ایلدکده عشری عندالامام صاحب الارض اوزره وعند الامامین حاصل ارضدن زارع اوزره واجب اولدیغی کبی خراج مقاسمه دخی بواختلاف اوزره واجب اولور لکن امام خراج مقاسمه مستأمن مرقومدن اخذ اولنمغی رأی ایدوب اول وجه اوزره حکم وحاصل ارضدن اخذ واستحصال ایدرسه بالاتفاق اهل ذمتده ادخال اولنور ومسئلهٔ مرقومه قول امامین اوزره ظاهردرکه آنلرك عندلرنده خراج ارض مستأجر اوزره متقرردر وبو بابده امام المسلمین حربی مستأجردن اخذ خراجله احکام مسلمیندن اولان برحکمی اوزرینه اجرا قیلدقده اهل داریمزدن ذمی اوله جغی بی مراد اما قول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه اوزره

وجهی اولدر که صورت مذکوره ده خراج انجق صاحب الارض اوزره واجب ایکن امام آنی مستأجر اوزره حکم وحاصل ارضدن اخذ وتحصیل ایلدکده قضاسی موضع اجتهادده وقوعله نافذ اولوب حکم داراسلام اول مستأجر اوزره واجب اولمغله اهل ذمتدن عد وتسجیل اولنور واکر حربی مستأمن خراج مقاسمه سی نصف حاصل یاخود ثلث حاصلی اولان بر ارضی اشترا وآنی بر مسلم یا ذمی یه ایجار ایدوب اول دخی مثلا کندم وحنطه سنی زرعله محصول ارض بدیدار اولدقده رأی امام خراج ارضی زارع مستأجر اوزره الزام اولمغله اول مستأجردن حاصل ارضك نصفنی یا ثلثنی اخذه ابتدار ایلسه بو تقدیر اوزره مالك ارض اولان حربی اهل ذمت قیلنمق سزاوار اولماززیرا خراج ارض رأی امامده آنك اوزرینه واجب اولمیوب انجق آخر اوزره ایجاب اولنمشدر وبو بابده مطمح نظر تملك ارض اولمیوب انجق وجوب حق ایدوکی بی ارتیابدر که حکم شرعی انجق اوزرینه ایجاب حق اولنسان کسنه اوزره ایجاب اولنمغله اول کسنه مالك ارض اولسون اولمسون حربی ایسه اهل ذمت قیلنمغی استیجاب ایدر حتی مسئلهٔ مفروضه ده مستأجر حربی مستأمن اولسه زرعنده حکم شرعی آنك اوزرینه جاری اولمغله اهل ذمت قیلنمق متیقندر واکر مستأمن مرقوم ارضنی ایجار ایتمیوب اعاره ایتمش اولسه نظر اولنور اکر خراج ارض فرض مشروح اوزره خراج مقاسمه ایسه آنده خراج بالاتفاق حاصلدن اخراج اولنوب مالکدن استخراج اولنمامغله حربی معیر اهل ذمتده ادراج اولنماز واکر خراج ارض دراهم معلومه ایسه حربی معیر اوزره واجب اولمغله ذمیتی مستوجب اولور واکر خراج مقاسمه صورتنده اول ارضی یدحربیدن بر غاصب غصب وزرعله محصول کثیری حاصل اولسه نظر اولنور اکر زراعتی ارضه ایراث نقصان ایتمش ایسه خراجی حاصل ارضدن اخذ اولنمق اتفاق جمیعله شایاندر که خراج مقاسمه منزلهٔ عشرده اولوب عشر انجق نائل منفعت اولان غاصب اوزره واجب اولدیغی کبی خراج مقاسمه دخی غاصب اوزره واجب اوله جغی نمایاندر بو صورتده مستأمن مرقوم ذمی قیلنماز که ارضنده حق شرعی کندو اوزرینه واجب اولمیوب غیر اوزره مترتب اولمشدر واکر ایراث نقصان ایتمش ایسه عند محمد رحمه الله تعالی صورت اجاره ده نقصان ارض اجرت نامیله صاحب الارضه ویریلوب خراج ارض حاصلدن اخذ اولندیغی کبی صورت غصبده دخی نقصان ارض صاحب الارضه ویریلوب خراجی حاصلدن اخذ اولنور وعند ابی حنیفه رضی الله عنه قریبا خراج وظیفه ده ذکر اولنه جق وجه اوزره نقصان ارض اجرت ارض منزلنده اولمغله خراج ارض صاحب الارض اوزره لازم اولور پس مستأمن مرقوم عند ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه ذمی قیلنوب عند محمد رحمه الله تعالی ذمی قیلنماز واکر خراجی خراج وظیفه یعنی دراهم معلومه ایسه ینه نظر اولنور اکر زرع غاصب ارضه ایراث نقصان ایتمش ایسه خراجی غاصب اوزره واجب اولمق نمایاندر که حربی تعطیل منافع ارضنه راضی دکل ایکن یدندن غصب اولنوب زراعتدن منتفع اولامشیکن اوزرینه ایجاب خراجی شایان اولماز نته کیم ارضی صو ایچنده قالوب زراعتدن عاجز اولدقده دخی اوزرینه خراجی واجب دکلدر ووجه مشروح اوزره خراج ارض غاصبدن اخذ اولندقده مالك حربیسی ذمی قیلنماز که خراج کندودن اخذ اولنمایوب انجق غیردن اخذ اولنمغله اوزرینه موجب ذمت اولان حکم شرعی اجرا اولنمامشدر واکر زرع غاصب ایراث نقصان ایتمش ایسه ینه نظر اولنور اکر بدل نقصانی خراجله برابر یا اکثر ایسه مستأمن اول بدلی اخذ وایچندن خراجی اداوفضله قالورسه نفسی ایچون استیفا ایلمك امر مقرردر زیرا بالنفس زرعله انتفاع ایتمش ایسه ده زرع غاصبدن حاصل اولان بدل نقصانله منتفع اولوب اول وجهله بالنفس زرع ایلمش یاخود ارضنی ایجار ایله اخذ اجرت ایلمش منزلنه تنزیل اولنمغله خراج ارضی کندودن تحصیل اولنور بو صورتده مستأمن مرقوم جریدهٔ ذمتده مرسوم قیلنور واکر بدل نقصانی خراجدن اقل ایسه خراجدن مقدار بدل نقصانی مستأمندن وزیاده سی غاصبدن مطلوب ومستحصلدر زیرا مغصوب منه اوزره وجوب خراجله حکم وامضا انجق اکا راجع اولان منافعك مقتضاسیدر که اکا منافعدن هیچ نسنه راجع اولمدقده اوزرینه خراجدن هیچ نسنه واجب اولمیوب خراجك مثلی وخراجدن اکثری راجع اولدقده اوزرینه تمام خراجی موجب اولوب مقدار بعض خراج راجع اولدقده اوزرینه خراجدن اول مقداری مستوجب وزیاده سی غاصب اوزره مترتب قیلنور لکن امام ابو یوسف رحمه الله تعالی مزارعهٔ کبیره سنده ذکر ایلدیکه صاحب الارضه قلیل وکثیر بعض منافع راجع اولدقدن صکره قول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه اوزره تمام خراجی آنك اوزرینه واقع اولور ومزارعهٔ صغیره سنده ذکر ایلدیکه صاحب الارضه قلیل وکثیر بعض منافع راجع اولدقده جواب قطعی اولدر که قول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه اوزره تمام خراجی آنك اوزرینه واقع اولور

زیرا غاصبدن بدل منافع ارضنی اخذ ایلدکده اکا مقابلهٔ مأخوذنده ایجار ایتمش کبی اولوب حقیقت ایجارنده اجرتك خراجه وفا وعدم وفاسنه نظر اولنمیوب تمام خراجی اوزرینه ایجاب اولندیغی کبی بونده دخی ایجاب اولنور واول مستأمندن خراجك تمامی یاخود بعضیسی اخذ اولندقده البته ذمی قیلنور که اخذ تمامده اوزرینه حکم مسلمین جاری قیلندیغی کبی اخذ بعضده دخی جاری قیلنمش اولور واکر حربی مستأمن ارضنی بالنفس زرع ایدوب یاخود غاصبی یا مستأجری یا مستعیری زرع ایلدکدن صکره اول زرعی غرق وحرق مثللو بعض آفات بالکلیه افنا واذهاب ایلسه ارض اوزره اول سنه نك خراجی ایجاب اولنماز وصاحب الارض اولان مستأمن اوزره ایجاب خراج اولنمدیغندن اهل داریمزدن قیلنمامغله اهل ذمتده ادراج اولنماز واکر حربی مستأمن اراضی خراجدن بر ارضی اشترا وزرع ایدوب یدنده ایکن سنهٔ واحده یاخود سنه دن اقل مرور وقتله اوزرینه خراجی واجب اولسه حین وجوبده دخول ذمتی مستوجب اولور زیرا حربی اهل داریمزدن عد اولنمق انجق اوزرینه حکم امام جاری اولمغله حاصل اولور وجریان حکم امام دخی انجق اخذ خراجله ظاهر اولدیغندن قبل الوجوب حکم ذمتده داخل اولماز وآندن اخذ خراج اولندقدن صکره یوم اخذدن سنهٔ مستقبله تمامنده خراج رأسی دخی مطالبه اولنوب اولبابده ارضی اشتراسندن خراجنی ادا قیلدیغی وقته دك سبقت ایلین شهور معدوده محاسبه اولنماز اما ذکری تقدیم اولنان مسئلهٔ تقدم بشقه درکه حربی مستأمن دار اسلامده تطویل مکث ایتدکده امام المسلمین اکا تقدم برله سن داریکه رجوع قیل که بو کوندن صکره بر سنه دخی داریمزده اقامت ایدرسك سندن اخذ خراج ایده رم دیو تکلم ایلدکدن صکره بر سنه دخی اقامت ایلسه اهل ذمت قیلنوب تمام سنه ده اول سنهٔ ماضیه نك خراجنی آندن اخذه مبادرت اولنور فرق مسئلتین اولدر که صورت تقدمده امام آندن خراج رأسنی انجق جهت شرطله اخذ ایتمکله حکمی وجه مشروط اوزره اجرا اولنوب بر سنه یه دك داری نه رجوع ایتمزسه بعد تمام السنة شرط اولنان خراج سنهٔ ماضیه آندن اخذ اولنمق امضا اولنور وشرط مرقوم بحسب المعنی شول مال حکمنده داخلدر که امام اول حربی ایله داریمزده اول سنه نك بقیهٔ شهورنده اقامتی اوزره آندن اخذ ایلدیکی ماله مصالحه ایلیه وامام ایچون من اول الامر حربیدن اخذ مال ایتدکجه امان ویرمك وداراسلامه خروجنه مساعده ایتمك جائز اولمغله بو مثللو مصالحه دخی جائزدر بو جهتله امام الاسلام بعد تمام السنة اخذ خراج سنهٔ ماضیه یه اقدام ایدر اما صورت خراج ارضده ذمی قیلنمسی جهت شرطه منوط اولمیوب ارضندن اخذ خراجله حکم امامه مربوطدر کور من میسنکه اوزرینه خراج ارضی ایجاب اولنماسه ذمیتی صورتیاب اولماز بو جهتله خراج رأسی انجق خراج ارضنی ادا برله ذمی قیلندیغی کوندن سنهٔ کامله هر وروندنده اخذه شروع اولنوب قبل تمام السنة اخذی مشروع کوریلمز واکر امام بر حربی مستأمنه تقدم برله سن اشبو کوندن صکره بر سنه دخی اقامت ایدرسك آخر سنه ده سندن یوز درهم اخذ ایده رم وبعده سنی ذمی قیلوب هر رأس سنه ده سندن اون ایکی درهم اخذ ایده رم دیو تکلمندن صکره بر سنه دخی اقامت قیلسه امام آندن البته یوز درهمی اخذه مبادرت ایدر زیرا قریبا بیان ایلدیك که صورت تقدمده اخذ امام انجق جهت شرطله صحیح اولور وامامله اول حربینك بینلرنده وجه مذکور اوزره جریان صلحدن صکره اقامتی اعطاء دراهمه دلیل رضای صریحدر بو جهتله بعد تمام الصلح دراهم مزبوره آندن اخذ واجتلاب اولنوب داریمزده سنهٔ مزبوره ده اجرت سکناسنه حساب اولنور نظیری اول کیمسنه درکه داری نی شهر واحدده اون درهمه ایجار ایدوب قبل انقضاء الشهر مستأجره خطابله سن بنم بو دارمده شهر آتیده اقامت قیلمه واقامت ایدرسك اوزرکده اجرت دار یکرمی درهمدر دیوب اشهاد شهودایله قطع جواب ایلیه بوندن صکره اول مستأجر شهر آتیده اقامت ایدرسه اوزرنده اجرت دار یکرمی درهم قیلنور که آنده اجرت دار شرطله واجب اولوب مستأجر دخی شهر آتیده اقامتله شرط مذکوره رضا ویرمکله حکم اجاره شرطه تابع قیلنمق مصمم اولور پس صورت تقدمده دخی خراج رأس شرطله واجب اولوب حربی دخی بر سنه اقامتله اول شرطه اظهار رضا ایتمکله حکم شرطی اجرا ایله قضا اولنور وائمه واصحابمز رحمهم الله تعالی اشبو مسئله دن مسئلهٔ اخری دخی انتزاع ایدوب بو وجه اوزره اجتماع ایلدیلرکه بر کیمسنه برداری غصب ایلدکده مغصوب منه داری نی استرداد ایچون تخویف غاصبی مراد ایلدکده کرکدر که غاصبه خطابله بنم داریمی بکار دایدرسك فیها اماردایلمزسك سندن هر ماه ایچون بیك درهم اخذ ایده رم دیو ایراد وحضورنده بو قولی اوزره ایکی رجل عدلی اشهاد ایلسه بو اشهادی صحیح ومعتبر اولمغله غاصب بوندن صکره

مطلب زيادة الاجرة بغير رضى المستأجر

دار بنی حبس ایدرسه او زرینه اجرت مزبوره واجب و مقرر قیلنور واکر امام اول حربی یه حین تقدمده
سن اشبو کوندن صکره بر سنه دخی اقامت ایدرسك سنی آخر سنه‌ده ذمی قیلورب اول سنه‌دن صکره سنهٔ اخری
دخی منقضیه اولدقده سندن اخذ خراج ایده‌رم دیو تکلم ایتمش اولوب حربی دخی برسنه اقامتله داراسلامده تقادم
ایلسه ینه حکم شرعی تقدم امام اوزره جاری اولمغله اول سنه‌دن صکره بر سنه دخی منقضیه اولمدقجه اوزرینه
وجوب خراج طاری اولماز که امامك شرط وتقدمی اولو جهله صادر اولمقله حکم شرعی دخی اولو جهله
ظاهر اولور واکر بر حربی مستأمن دارنمزده بر ارض خراجیه یی اشترا ایلدکدن صکره مستحق آخری پیدا
اولوب بینه ایله اثبات استحقاق واخذ ایله برایکی سنه خراجنی ادادن صکره شاهدلری عبید اولدقلری عند القاضی
هویدا اولمغله ارضی مستأمن اوزره رد ایلسه اول مستأمن اهل ذمتدن عد اولنماز که ذمیتی مجرد شراء ارض
خراجیه ایله تحقق ایتمیوب بلکه اوزرینه وجوب خراجه موقوف ایکن بو بابده مدار وجوب خراج اولان تمکن
منافع ارضدن ممنوع اولمغله وجوب خراج دخی آندن مصروف قیلنمشدر کذلك ارضی ید مستأمندن مقاومته
قادر اولمدیغی بر متغلب غصب ایلدکده ینه بویله در اما اول غاصبله مقاومته قادر واوزرینه حقنی شهود ایله
اثباته مقتدر ایکن تکاسل ایتمش اولسه نظر اولنور اکر غاصب زرع ایتمش ایسه ینه ذمیت مستأمنی موجب
اولماز که غاصب زرعنده ارضله منتفع اولمغله خراجی غاصب اوزره واجب اولوب مستأمن اوزره واجب اولماز
واکر غاصب زرع ایتمامش ایسه بو معنی ذمیت مستأمنی موجب اولور که ارضنی استرداد ایله انتفاعه قادر ایکن
ترك ایتمکله خراجی اوزرینه واجب اولوب ذمیتی مستوجب اولمشدر نظیری اولدر که مستأمنك ارضنی صو
باصوب تعطیل ایلدکده مقدما اول صویك مجراسنی بند ایدوب ارضدن صرف ایلمك اکا ممکن ایکن اهمال
ایتمش اوله وجه مذکور اوزره بعد انقضاء السنة اوزرینه خراجی لازم اولوب اهل ذمتده ادخال اولندیغی کبی
بونده دخی ادخال اولنور وتفصیل محرر انجق زراعت غاصب نقصان ارضه باعث اولمدقده معتبردر اما نقصان
ارضه بادی اولمش ایسه بهرحال ذمیت مستأمنه مؤدی اولور زیرا غاصب اوزره مستأمنه بدل نقصانی ادا
لازمدر وحکم خراج اولدر که بدل نقصان خراجدن اکثر یا مساوی ایسه تمام خراج مستأمن اوزره واجبدر واکر اقل
ایسه خراجدن مقدار بدل مستأمن اوزره وزیاده سی غاصب اوزره واجبدر وعلی کلا التقدیرین مستأمن اوزره
بعض خراج واجب اولمغله ذمیتی موجب اولمشدر واکر بر کیمسنه ارض مستأمنده بولنان صویك بندینی
خرق وارضی غرق ایتمکله هم صودن نقصان ارضه بادی وهم مستأمنك زراعتنده عدم قدرتنه مؤدی اولسه
حربی آنك فعلندن حادث اولان نقصان ارضی اکا تضمینه قادر اولدیغندن بشقه اول ارضله حقنده حکم ذمت
دخی ظاهر اولماز که بو مثللو ممکن الزراعة اولمیان ارضده عدم وجوب خراج امر باهردر وعلی هذا ارضی غاصب
دخی زرع ایتمیوب بعد انقضاء السنة مستأمن اوزره رد ایلسه ینه خراج ارض واجب اولمامغله مستأمن اهل
ذمتدن عد اولنماز واکر غاصب دخی صاحب الارض کبی حربی اولوب ارضنده زرع ایدوب زرعی دخی موجب
نقصان اولسه البته غاصب اوزره بدل نقصانده الزام ضمان اولنوب صکره نظر اولنور اکر بدل نقصانی خراجه
مساوی یا اکثر ایسه آنده خراج انجق صاحب الارض اوزره واجب اولمغله اول ذمی قیلنوب زارعی قیلنماق
مقرردر واکر اقل ایسه آنده خراجدن مقدار بدل نقصان صاحب الارض اوزره وزیاده سی زارع اوزره واجب
اولوب هر بری وجوب خراجدن بهره ور اولمغله ایکیسیده ذمی قیلنمق بی جدلدر اما زرعی موجب نقصان
اولمامش ایسه آنده خراج انجق غاصب اوزره واجب اولمغله اول ذمی قیلنوب صاحب الارض قیلنمامق نمایاندر
واکر غاصب زرع ایتمیوب ارضی تعطیل ایتمش ایسه نظر اولنور اکر صاحب الارض آنکله مقاومته قادر
وجهله استرداد ینه مقتدر ایکن اهمال ایتمش ایسه اوزرینه خراجی واجب اولمغله اهل ذمتده ادخال
اولنور واکر مقاومته قادر دکل ایسه آنده خراج هیچ بری اوزره واجب اولمامغله ایکیسیده حربیت اوزره ابقا اولنمق
ظاهر و باهردر واکر حربی مستأمن بر ارض عشریه یی اشترا ایلسه ارض مزبوره قول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه
ارض خراجه انقلاب ایدوب قول ابی یوسف رحمه الله تعالی اوزره ضعف عشری اخذ واستجلاب اولنوب
قول محمد رحمه الله تعالی اوزره علی حالها عشریت اوزره استصحاب اولنور ومستأمن مرقوم اول ارضی
زرع ایدوب یاخود زرعه قادر ایکن اهمال ایلسه قول امام اوزره علی کلا الوجهین خراجی اوزرینه
واجب اولمغله اهل ذمتده ادخال اولنور وقول محمد رحمه الله تعالی اوزره زرع ایدرسه ذمتده ادخال اولنور
زیرا عشر اکرچه خراج کبی مؤنت ارض نامیه در لکن حاصل ارض بالفعل ظاهر اولمدقجه عشری واجب اولماز

واراضی داراسلامده واجب اولان عشر اول مستأمن اوزره واجب اولمدقجه ذمی قیلنماز واکر اول ارضی
قبل وجوب الخراج بر مسلمه بیع ایدرسه ینه ارض خراج اولوب حکم خراجدن اخراج اولنماز مؤلف صائب
الاجتهاد بو موضعده اشبو وجه اوزره ذکر وایراد ایلمشدر اما روایت اخراده دیمشدر که مشتری مسلم اوزره
عشری واجب اولوب خراجی لازم اولماز بو روایتك وجهی اولدر که خراجیت ارضه سبب ملك کافر اولمغله
کافر اول ارضی اشترا ایلدکده مالك اولوب آنی خراجیه قیلمشدر بعده خراجیه اولدیغی حالده آنی بیع ایلمشدر
ومسلم ارض خراجیه یی کافردن اشترا ایلدکده ینه خراجیت اوزره ابقا اولنور وروایت اخرانك وجهی
اولدر که قبل وجوب الخراج بیع ایلدکده اول ارضدن عشرك غیری حق آخر اخذ اولنمامش اولمغله
ینه عشریتی اوزره ابقا اولنوب میانه‌ده تخلل ایدن تملك کافره اعتبار واعتنا اولنماز وعلی کلتا الروایتین حربی
مرقوم ذمی قیلنماز زیرا ارض مرقومه خراجیه ایسه‌ده صاحبندن خراجی اخذ اولنمیوب اوزرینه حکم مسلمین
اجرا اولنمادیغندن شول دار الحربده بولنان حربی منزلنه نازل اولمشدر که بر مسلمی داراسلامده بر ارض عشریه یی
کندو ایچون اشترایه توکیل ایدوب اول دخی اشترا ایلیه اولبابده ارض مرقومه خراجیه اولورسه‌ده دار الحربده
بولنان مالکی اوزره احکام مسلمیندن هیچ بر حکم شرعی جاری اولمامغله اکا حکم ذمت ساری قیلنماز
پس مانحن فیه دخی آنك کبیدر واکر ارض عشریه یی اشترا ایلین مستأمن اول ارضی آخره ایجار ایلسه
عند ابی حنیفه رحمه الله تعالی ارض مرقومه خراجیه قیلنوب خراجی دخی صاحب الارض اوزره
واجب اولمغله حکم ذمتده استقرار ایدر وعند محمد رحمه الله تعالی عشری مستأجر اوزره حاصلندن
لازم اولمغله ذمیت صاحب الارضی مستلزم اولماز حتی مستأجری حربی اولدقده عند محمد رحمه الله تعالی
ذمیت مستأجری مستلزم اولور که عشری اکا لازم اولمشدر بعده امام محمد رحمه الله تعالی مستأمن اوزره
ارضندن حاصل ارضده واجب اولان عشر ایله مال تجارتندن عاشرك اخذ ایلدیکی عشرك بینلرین تفریق
وعشر ثانی ذمتی موجب اولمیوب عشر اول موجبدر دیو تحقیق ایلدی وجه فرقلری اولدر که حربی مال تجارتله
عاشر اوزره مرور ایلدکده آندن مسلم وذمیدن اخذ اولنان مقداری اخذ اولنمیوب بلکه حربیدن تمام عشر
وذمیدن نصف عشر ومسلمدن ربع عشر اخذ اولنمغله اولبابده حکم حربی حکم اهل داراسلامه مخالفدر
کورمزمیسنکه یوم واحدده برقاچ کره دارینه رجعت بعده داراسلامه عودت ایلسه هر برنده اخذ عشره
معاودت اولنور پس عشر مرقومده منزلهٔ اهل دارنمزه نازل اولمامغله آنك وجوبنده اهل ذمتده داخل قیلنماز
اما حاصل ارضندن اخذ اولنان عشری مسلمدن اخذ اولنان عشر ایله مساوی اولوب مسلمدن انجق برکره اخذ
اولندیغی آندن دخی انجق برکره اخذ اولنمغله عشر مزبورده منزلهٔ اهل دارنمزه نازل وآنك وجوبنده حکم
ذمتده داخل قیلنور توضیحی اولدر که حربیدن عشر مال تجارت انجق بطریق المجازاة اخذ اولنور
حتی اهل حرب بزم تجارمزدن هیچ نسنه اخذ ایتمزلرسه بزدخی تجارلرندن هیچ نسنه اخذ ایتمزز اما عشر ارض
انجق مؤنت ارض نامیه اولمق اوزره داراسلامده اخذ اولنمغله منزلهٔ خراج ارضه نازلدر واکر اول ارضی حربی آخره
اعاره ایلسه آنده بالاجماع عشری زرعندن لازم اولمغله حربی مستعیرك ذمتی مستلزم اولور که حق عشر آنك
حاصلندن منتظم اولمشدر واکر حربی مستأمن بر مسلمدن ارض عشریه سنی استیجار وزراعت ایلسه قول
ابی حنیفه رضی الله عنه اوزره حاصل ارضك مثل عشری مسلم اوزره واجب اولور وحاصل حربیدن نسنه
واجب اولمامغله ذمیتی موجب اولماز وقول محمد رحمه الله تعالی اوزره عشر انجق حاصل حربیدن واجب
اولمغله ذمیتی موجب اولور اما صورت اعاره‌ده عشری بالاجماع حاصل ارضدن لازم اولمغله ذمت مستعیری
مستلزم اولور وخراج مقاسمه دخی عشر کبی جزء حاصل اولمغله جمیع احکام مذکوره‌ده عشره مماثلدر والله اعلم

* باب مایکون الرجل به مسلما یدرأ عنه القتل والسبی *

یعنی مشرك ایچون قبول اسلامنه علامت وحقنده قتل واسردن باعث سلامت اولان اسبابده باب کرامتمأبدر
بز اوائل کتابده باب الاسلام مسائلنده بیان ایلدك که بر کافر معتقداتندن منافی اسلام اولان حکمك خلافنی
اظهار ایلدکده اسلامنه حکم اولنمق شایان کوریلور وبو بابده اصل اصیل رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرتلرینك امرت ان اقاتل الناس حتی یقولوا لا اله الا الله قول جمیللریدر وعبدهٔ اوثان وحدانیت الهیه یه
قائلین اولمیوب اذا قیل لهم لا اله الا الله یستکبرون نظم جلیلی مفادی اوزره کلمهٔ توحیددن ناکلین اولمریله
رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم علی الدوام آنلر ایله قتالی التزام ایدوب خلاف معتقدلری اولان

اول كلمهٔ طيبهٔ منجيه‌يى تكلملرين حقلرنده علامت ايمان واسلام قيلشلردر بعده يهود مدينه‌يى اسلامه
دعوت وآنلرك حقلرنده همان اقرار رسالتلرين اسلاملرينه علامت ايلديلر حتى بر يهودى مريض اولمغله
لطفا وكرما عياده سنه تشريفلرنده اشهد انى رسول الله قول شريفلريله شهادت رسالتلرين اكا تلقين
وتعريف ايلديلر اول دخى اشهد انك رسول الله قولى ايله اداء شهادت ايدوب وفات ايلدكده رسول الله صلى الله
تعالى عليه وسلم الحمد لله الذى اعتق بى نسمة من النار نطق بشارت سماتلريله اول كسنه نك جهنمدن سلامت
نفسنى اخبار واثبات بيورديلر وطائفهٔ يهودى همان اقرار رسالته دعوتلرينه باعث اولدركه آنلر وحدانيت الهيه‌يى
مقر اولوب انجق رسالتلرين منكر اولملريله حقلرنده اقرار رسالتى ايمان واسلاملرينه علامت قيلشلردر
ومقدمهٔ مرقومه‌يى تقديمدن صكره ثمره ونتيجه سين شو وجهله تفهيم ايده رزكه بر مسلم اثناء حربده بر مشركى
قتل ايچون هجوم ايدوب اكا قريب اولدقده اشهد ان لا اله الا الله كلمه سين اكا اسماع ايلسه اول مشرك اشبو كلمهٔ
محترمه‌يه قائلين اولميان طائفه‌دن ايسه مسلم اوزره واجبدركه قتلندن امتناع ايليه زيرا آندن دليل ايمانى اولان كلمهٔ
منجيه‌يى استماع ايلمشدر بو صورتده آنى اخذ ايدوب حضور امامه احضار ايدرسه نظر اولنور اكر تكلمى
قهر مسلمدن اقدم واقع اولمش ايسه حر مسلم قيلنور واكر قهر مسلمدن صكره واقع اولمش ايسه فيئه ادخال
اولنور كه بعد القهر اسلامى قتلنه مانع ايسه ده استرقاقنه مانع اولمازلكن حضور امامده حاضر اولدقده
بنم اول كلمه دن مرادم دخول اسلام دكل ايدى بلكه انجق دخول يهوديت ايدى ديوب ياخود مجرد قتلدن
سلامتم ايچون ديمش ايدم ديو اعتذار ايلسه بو قولنه التفات واعتبار اولنماز زيرا مسلم آندن دخول يهوديتى
طلب ايتميوب انجق اسلامنى طلب ايدوب آنك دخى ظاهر حالى مطلوب مسلمه اجابت اولمغله اسلمت لفظى
ايله اسلامنى تصريح ايتمش ايسه ده لا اله الا الله قولى اسلامنه علامت قيلنوب اوزرينه الزام حكم اسلامه
مبادرت اولنور نظيرى اولدركه بر كافر جماعت مسلمينله اداء صلوة ايليه صنع مذكورى عين اسلام دكل ايسه ده
دليل اسلام قيلنور وبوندن صكره اسلامدن امتناع ايدرسه مرتد اولوب قتل اولنور ومؤلف شريعت پناه
اصل كتابده ومن انكر شيئا من الشرايع فقد ابطل قول لا اله الا الله ديمشدر مرادى ديمكدركه بر كسنه
شرايع اسلاميه‌دن برشيئى انكار ايلسه موجب توحيدى ابطال ايتمش اولمغله مرتد اولور وبوندن صكره انكارندن
رجوعله كما هو حقه قبول اسلام ايلمزسه قتل اولنور لكن اصحابمزدن بعض متأخرين شرايع اسلاميه‌دن
برشيئى منكر اولان همان اول شيئه نظر ايله كافر وماعداده مسلمدر ديوب بر تصنيفنده بعد وفات رسول الله
عليه السلام عهد ابى بكر الصديق رضى الله تعالى عنه ده قبائل عربدن مانع زكوة اولوب وجوبنى منكر اولنلرك
حاللرين بو قول اوزره بنا ايلدى لكن كلام مؤلف مصيبدن بو قولك خطاسى ظاهر اولديغندن بشقه
هم مخالف روايت وهم مائل قول اهل ضلالتدركه طائفهٔ معتزله مرتكب كبيره ايچون ايماندن خارج وكفرده
غير داخل بلكه منزلة بين المنزلتين ده نازلدر ديرلر قول مذكور دخى اشبو مذهبه مائلدر واكر مشرك مرقوم
لا اله الا الله ديمكله مسلم اولدن كف يد ايتدكده فرار ومشركينه لحوق ايدوب صكره عودتله قتاله مباشرت ايلدكده
مسلم سابق يا مسلم آخر آنك اوزرينه هجوم ايدوب اكا قريب اولدقده ينه لا اله الا الله ديسه نظر اولنور
اكر آنك التجا ايده جك فئه‌سى وار ايسه بو دفعه سنده قتلى سزا واردركه شمدى شول مسلم باغى منزلنده دركه
فئه‌سى ايچنده مسلمينله قتال ايليه وبو مثللو باغى مسلم ايسه ده قتل اولنور واكر فئه‌سى قالميوب جمعيتلرى
پريشان اولمش ايسه اولبابده قتلى لايق شان دكلدر كذلك بو دفعه سنده آنى اسير ايتمش اولسه ينه كالاول فئه‌سى
وار ايسه قتلى سزا وار يوغيسه قتلى جائز اولميوب جرمنه نظر ايله تأديب دركاردر ومؤلف باهر الاستقلال
دعواى مذكوره اوزره شول روايت ايلديكى حديث شفقت اشتماله استدلال ايلديكه مسلميندن بر كسنه
مشركيندن بر كسنه اوزره هجوم ايلدكده لا اله الا الله ديمكله سبيلنى تخليه ايلدى صكره عودت ايدوب ينه مسلمينله
قتال ايتمكله مسلم سابق اكا حمله قيلدقده ينه لا اله الا الله ديدى حتى برقاچ كره فصل مرقومى تكرار ايلدى تاكه
مرهٔ اخيره‌ده آنى قتل ايلدى ورسول الله عليه السلام اول مسلمه فكيف لك بلا اله الا الله قول شريفلريله
لا اله الا الله ديمشيكن قتله جسارتنده عتاب ايلديلر ومؤلف فتوت نهاد اول مسلمك اسمنى ذكر وايراد ايلمدى
لكن مغازيده مذكوردركه اول مسلم اسامة بن زيد رضى الله تعالى عنهمادر ورسول الله عليه السلام اكا اقتلته رجلا
قال لا اله الا الله قول شريفلريله عتاب ايلدكلرنده يا رسول الله اول كلمهٔ مباركه‌يى انجق قتلدن استخلاص ايچون
تكلم ايلدى ديو جواب ويردى بعده رسول الله عليه السلام هلا شققت عن قلبه يعنى قلبنى شق ايدوب

مطلب من انكر شيئا من الشرايع فهو كافر

نيچون

نيچون آندن حالنى استكشاف ايلمدك ديو توبيخ ايلدكلرنده يا رسول الله قلبنى شق ايتمش اولسم بكا آندن
نه ظاهر اولور ايدى ديدى بعده رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم فانما كان يعبر عما فى قلبه بلسانه
يعنى اول كيمسنه قلبنده اولان اعتقادندن انجق لسانى ايله تعبير ايدر ايدى قول شريفلريله مراد فؤادلرين تفسير
وامر اسلامده ظاهر اقرار ايله اكتفا لازم ايدوكنى تقرير ايلديلر وبر قصهٔ مرقومه‌يى اول مقتولك مرهٔ اخيره‌ده
التجا ايده جك فئه‌سى بولنمامق صورتنه تحميل وعتاب رسالتپناهى آندن نشئت ايتمشدر ديو تأويل ايده رز
واكر لا اله الا الله ديوب سبيلى تخليه اولندقدن صكره صف مشركينه عودت بعده مسلمينه رجعت ايدوب
بن سزدن برييم ودين سابقم اوزره يم ديو اظهار ردت ايتمكله اوزرينه بر مسلم حمله قيلدقده ينه لا اله الا الله ديمكله
مبادرت ايلسه بو دخى دفعهٔ اولى ايله برابردركه عدم قتلى مقرردر زيرا ايكى اسلامى مياننده سبقت ايدن كلامنه
نظر ايله منزلهٔ مرتده نازل ومرتد حكم حربى اصليده داخلدر وحربى لا اله الا الله ديدكده آندن كف يد
واجب اولديغى كبى بونلرده دخى واجبدر انجق فئه‌سى وار ايسه منزلهٔ باغيده اولمغله قتلى سزا واردر
كذلك بين الاسلامين مسلميندن برجماعتى قتل ايتمش اولسه ينه آندن كف يد واجبدركه مرتد صف مشركينده
بولندقده حربى اولمغله حقنده قتل مسلم قصاصنى غير موجبدر واكر مسئلهٔ مفروضه‌ده اول مشرك
اشبو كلمهٔ محترمه‌يه قائلين اولان طائفه‌دن ايسه آنى تكلمى حقنده دليل اسلام اولمامغله بعد التكلم دخى
قتلى جائز كوريلور اما اشهد ان لا اله الا الله واشهد ان محمدا رسول الله ديوب فى الاصل اشبو كلمهٔ مباركه‌يه
قائلين اولميان طائفه‌دن ايسه قول مذكورى دليل اسلام اولمغله مسلم اوزره آندن كف يد الزام اولنور
ومسئلهٔ مذكوره تفاصيل سابقه‌ده نظير مسئلهٔ متقدمه‌در كذلك مشرك مرقوم وقت مذكورده محمد رسول الله
ياخود قد دخلت فى دين الاسلام ياخود قد دخلت فى دين محمد ديسه بونلرك جمله‌سى اسلامنه دليل در
حتى بعد التكلم فوت اولسه نمازى قيلنوب آنك ايچون طلب مغفرت اولنور نكته‌سى اولدركه كلمات
محرره‌نك اسلامه دلالتلرى البته دلالت سيمادن اعلى ايكن باب مايصدق فيه المسلم فى دار الحرب اثناسنده
وغيريده بيان اولنديغى اوزره مجرد سيماى مسلمين حق صلوة واستغفار رده اسلاميله حكمده كافى
اولدقده كلمات محرره‌يى تكلمده كفايت بطريق الاولى در لكن فى زماننا ميان مسلمينده بولنان يهود ونصارادن
بريسى اشهد ان لا اله الا الله وان محمدا رسول الله ديسه ينه حكم اسلامده داخل اولمازكه فى الاصل دخى
جمله‌سى بو كلمهٔ طيبه‌يه قائللردر زيرا بلاديمزده بولنان يهود ونصارانك فنقبسندن سؤال اولنسه مضمونى
اقرار ايدوب مرادلرندن استفسار اولندقده رسول الله اليكم لا الى بنى اسرائيل قوللريله تفسيره ابتدار وسزه
ارسال اولنوب بنى اسرائيله ارسال اولنمامشدر ديو تأويله اجتسار ايدرلر ودعواى مرقومه‌لرى اوزره هو الذى
بعث فى الاميين رسولا منهم نظم مبينى ايله استدلال ايدوب اميين ايله مراد اهل كتابك غيريلريدر ديو بسط مقال
ايدرلر مترجم فقير ديركه آيت مذكوره‌ده فى الاميين واقع اولوب الى الاميين واقع اولمامغله دعواى باطله‌لرينه
وجها من الوجوه دلالت يوقدر تسليم اولنسه دخى ذيلنده وارد اولان وآخرين منهم لما يلحقوا بهم آيت
جليله سندن مراد امييننك غيريلرى اولمغله اميين اوزره عطف اولندقده عموم بعثته دلالتى ظاهر اولور حال آنكه
قرآن كريمده وما ارسلناك الا كافة للناس نظم جليلى كبى عموم بعثته دليل غير قليلدر ورسالت محمديه‌يى
ولو على وجه التخصيص تصديق ايدنلر لوازم رسالتدن اولان صدق واما نتلرين دخى تصديق ايتملريله
كرك قرآن كريم وكرك احاديث شريفه آنلرك عندلرنده حجت قاطعه‌در وآيت مذكوره ايله استدلاللرى بو معنايه
شاهددر واحاديث نبويه‌ده ادلهٔ عموم بعثت اكثر من ان يحصى در انتهى پس مقدمهٔ متقدمه‌دن عنديمزده
ظاهر اولمشدركه شهادتين مذكورتين فى زماننا يهود ونصارادن دليل اسلام دكلدر مكر دين قديمندن تبريسنى
دخى اكا ضم ايدوب نصرانى ايسه وابرأ من النصرانية ويهودى ايسه وابرأ من اليهودية مفهومنى ذكر
وافهام ايليه اول حينده خلاف اعتقادنى اعلام ايتمش اولمغله داخل حكم اسلام قيلنور لكن نصرانى
اشهد ان لا اله الا الله واتبرأ من النصرانية ديمش اولسه آنكله قبول اسلام ايتمش اولمازكه كلام مرقومى دخول
اسلامده نص اولميوب دخول يهوديته دخى محتمل الانتظامدر زيرا طائفهٔ يهود دخى بو قولى بعينه ذكر وافصاح
ايدوب لا اله الا الله ديرلر ايكن نصرانيتدن تبريلرين ايضاح ايدرلر قال الله وقالت اليهود ليست النصارى
على شئ وقالت النصارى ليست اليهود على شئ يعنى يهود ديديلركه نصارى شئ صحيح ومعتبر اوزره جارى
دكللردركه دينلرى باطلدر ونصارى دخى ديديلركه يهود شئ صحيح ومعتبر اوزره جارى دكللردركه دينلرى باطلدر

اماقول مذكوردن صكره وادخل فى الاسلام ديمكلـه اسلامه دخولنى تصريح ايدرسه احتمال يهوديت
منقطع اولمغله اسلامنه دليل صريح قيلنور واكراول مشرك انا مسلم ديمش اولسه آنكله اسلامنه حكم اولنماز كه
لفظ مسلم حقه منقاد ومستسلم ديمكسدر وهر اهل دين حقيت دينه معتقدوكندو حقنده حقه انقيادنى مدعى
وملتزمدر شارح الكتاب شرح الله تعالى صدره يوم الحساب ديركه شيخيمز شمس الائمة عبد العزيز الحلوانى
رحمه الله تعالى ديرايديكه حكم مذكوردن ديار يمزده بولنان طائفهٔ مجوس مستثنى دركه آنلردن بريسى
انامسلم ديدكده اسلامنه حكم اولنوركه آنلرصفت اسلامى نفسلرينه اثباتدن امتناع ايدوب اولادلرينه وقت غضبده
يامسلمان رالـه ديو شتم ايدرلر واكراول مشرك عبدهٔ اوثاندن لااله الاالله كلمهٔ مباركه سنه قائل اولميانلردن اولوب
وقت مرقومده اشهدان محمدا رسول الله ديمش اولسه اسلامنه حكم اولنوب اشهدان لااله الاالله قولى
منزلنه تنزيل اولنور زيراكلمهٔ شهادتك ايكى جانبى دخى منكر اولديغنـدن قنقى جانبى ايله شهادت ايلسه اسلامنه
دليل قيلنور كذلك انا مسلم ديمش اولسه ينه اسلامنه حكم اولنوركه عبدهٔ اوثان نفسلريچون وصف اسلامى
ادعا ايتميوب بلكه مسلمينى اغضا ايچون آندن تبرى ايدرلر ومعناى مرقوم عهد رسالتده اهل مكه نك كتب سيرده
ذكر اولنـان حاللرندن معلومدر كذلك انا على دين محمد ياخود انا على الحنفيه ياخود انا على الاسلام
ديسه ينه اسلامنه حكم اولنور وبو بابلرده اول مشركك قلبنده مضمر اولان حقيقت اعتقادنه وقوفيمز متعذر
اولمغله بو كلاملرين دليل اسلام اعتبار ايلمك امر متقرردر والله اعلم

باب من اسلام الصبى والصبية المأسورين * يعنى اهل حربدن اسير قيلنان صبى وصبيه نك حكم اسلامنده
مسائل لازمة الاستسلا مدر شارح الكتاب يمن الله تعالى كتابه يوم الحساب ديركه بزباب من المرتدين وغيرهم
من مشركى العرب اثناسنده و باب بيان الوقت الذى يتمكن المستأمن فيه من الرجوع اثناسنده وغيريلرنده
بيان ايلديك صبى ابوينندن قنقيسى من جهة الدين خيرايسه اكا تابع اولور ومشرك اولان احدالابوينى ايله معا
صبى اولندقـده بنفسه اسلامى وصف وتعقل ايتمدكچه ياخود يانده بولنان احد الابوينى قبول اسلام ايتمدكچه
اسلامنه حكم اولنماز كذلك يانده احد الابوينى يوغيكن صبى اولندقده ينه سبى مجرد ايله اسلامنه حكم اولنماز
مكركه دار اسلامه اخراج اولنه اولبابده تبعا للدار اسلامنه حكم اولنور ياخود امام غنائمى دار الحربده بيع
يانقسيم ايليه آنده دخى اسلامنه حكم اولنور اكرچه صاحب السهم يامشتريسى مسلم اولدقده حكم اسلامى شبهه
واشكالدن سالمدركه اسلامنده تأثير تبعيت مالك تأثير تبعيت داردن اقوى ايدوكى بديداردر لكن مشتريسى
ذمى اولوب ياخود امام آنى بر ذمى يه بطريق الرضخ اعطا قيلدقده ينه اسلامنه حكم اولنوب حتى فوت اولدقده
نمازى قيلنمق وذمى يه آنى بيع اوزره اجبار اولنمق كبى اوزرينه احكام اسلامى اجرانك وجهى اولدركه صبى مرقوم
قوت مسلمينله احراز اولنوب ذمى اول موضعده اكا مالك اولمق انجق احراز مسلمينله حاصل اولمغله قسمت
وبيعله تمام احرازى دار اسلامه احرازى منزلنده نازل اولمشدر واكرابوينى ايله معا سبى اولنوب انجق دارالحربده ابوينى
هالك اولدقلرندنصكره دار اسلامه اخراج اولنسه بوتقدير اوزره حكم اسلامده ادراج اولنوركه ابوينى دار الحربده
هالك اولملريله آنلره تبعيتدن عارى اولوب ابوينى دار الحربده ايكن كندو يالكز دار اسلامه خارج اولمق مجراسنه
جارى اولمشدر اما يانـده بولنان ابوينى صبى ايله دار اسلامه خارج اولوب ياخود دار الحربده بيع وتقسيم
اولندقدن صكره هالك اولملرى بشقه دركه آنده اسلامى بنفسه وصف وتعقل ايتمدكجه اسلامنه حكم اولنماز كه
وقت حكم اسلام انجق وقت احراز اولوب اول حينده دخى ابوينى يانده بولنوب حكم اسلامنه مانع اولمشلرايكن
صكره دن هلاكلرى ايله حكم اسلام اكا راجع اولماز نظيرى شول ولد ذميدركه صغير ايكن ابوينى هالك
اولوب كندو دار اسلامده بلا ابوين باقى اوله آنك اسلامنه حكم اولنماديغى كبى صبى مرقومك دخى حكم اولنماز
مؤلف ديانت پرور دانه الله تعالى برضوانه الاكبر ديركه برذمى دار الحربه على وجه التلصص دخول واهل حربدن
برصغيرى اخذ واخراجه ابتـدار ايلسه صغير مرقوم مسلم قيلنوب آنى بيع اوزره ذمى يه اجبار اولنوركه اكا تملكى
انجق احراز دار اسلامله بديدار اولمغله صغيرده حكم اسلام آشكار اولمشدر نظيرى شول ذمى منفلدركه
امير عسكر دار الحربده من اصاب رأسا فهوله ديمكله عسكردن هر برينه ظفر بولديغى اسيرى تنفيل ايلدكده
عسكرده بولنان ذمى دخى برصغيره ظفر بولوب احدالابوينى يانده حاضر اولماسه آنده حكم اسلام ظاهر اولوركه
احرازى انجق منعهٔ مسلمينله واقع اولمغـله تملكنه انجق منعهٔ مسلمينله قادر اولمشدر اماذمى امانله دار الحربه دخول
ومماليك اهل حربدن برصغيرى اشترا واخراج قيلمق بشقه دركه آنده صغير مرقومده حكم اسلام ظاهر اولماز

زيرا تملكى منعهٔ مسلمينله وحكم مسلمينله احرازدن اولميوب انجق عقد ايله حادث اولمغـله دار اسلامه اخراجى
ظهور حكم اسلامه باعث اولماز امامسئلهٔ مفروضه ده مشترى مسلم مستأمن يامسلم اسير يااهل حربدن قبول اسلام
ايلين بركسـنه اولمق بشقه دركه آنلردن بريسى اشترا ودار اسـلامه يالكز صغيرى اخراج ايلدكده حكم اسلامده
ادراج اولنور وتبعيت مالك انجق وجـه مشروح اوزره صغيرك يالكز يعنى بلا احد الابوين خروجنده متحقق
اولوب اول بابده مالكى مسلم ايسه اكا تبعا حكم اسلامه ملتحق وذمى ايسه حكم ذمته ملتحق قيلنور اما صغيرك
ابوينندن بريسى ياخود ايكيسى بردن مولاى صغيرك مملوكى ياخود حرذمى ايكن صغيرايله معا دار اسلامه خارج
اولسه لر بوتقدير اوزره صغيرده ابوينى اوزره باقى اولوب اسـلامده مندرج اولماز زيرا دار يمزده حصولى انجق
ذمتله ياخود مملوكيت مسلم وذمى ايله اهل داريمزدن اولان احد الابوينى ايله واقع اولوب دينده دخى تبعيت ابوين
اصل شايع اولمغله احد الابوينى يانده ايكن دينده مولاسنه تابع قيلنماز اكن مسئلهٔ مذكوره ده يانده بولنان
احدالابوينى حربى اولوب امانله خارج اولمش اولسه صغير مرقوم اسلامده مندرج قيلنور زيرا حربى مستأمن
بحسب الصورة دار اسـلامده ايسه ده فى الحقيقه اهل دار الحربدن تعداد اولنمغله معيت خروجنه اعتبار
واعتداد اولنميوب صغير بنفسه اهل دار اسـلامدن اولمقده امتياز واستبداد ايتمش اولديغندن تبعا للمالك حكم
اسلامه كسب استعداد ايتمشدر بوندن صكره اول مستأمن قبول ذمت ايلسه دخى صغير مرقوم ينه حكم اسلام
اوزره ابقا اولنوركه مالك مسلمى اخراج ايدوب اسـلامنه حكم اولندقدن صكره حكم اسلام محو والغا اولنماز
نظيرى شول صغيردركه اسرايله يالكز اخراج اولندقدن صكره باباسى دخى بعد زمان اسروا خراج اولنه واكر
اول صغيرى اشترا واخراج ايلين ذمى اهل كتابدن اولوب صغير دخى مجوس ياخود عبدهٔ اوثاندن اولسه احدالابوينى
كتابى وآخرى مجوسى اولمق منزلنه تنزيل اولنوب حكم اهل كتابده ادخاله شايان كوريلور نكتهسى اولدركه
تبعيت ابوين بولنمادقده تبعيت مالك منزلهٔ تبعيت ابوينه نازل اولمغـله احد الابوينى كتابى اولدقده كتابيتده اكا تابع
اولديغى كبى يانده احد الابوينى بولنميوب اخراج ايلين مالكى كتابى اولدقده ينـه حكم كتابيتده داخل اولور
كذلك صغير مزبور كتابى اولوب اشترا واخراج ايلين مجوسدن اولسه ينـه على حاله كتابيتله مأنوس قيلنور
زيرا باعتبار الاصـل اوزرينه حكم كتابيت جارى اولدقدن صكره تبعيت مالك ايله حكم جاريدن عارى قيلنماز
كورمزميسنكه فى الاصل مسلم مملوك اولمش اولسه آنى برمجوسى اشترا واخراج ايتمكله مسلم اولمقدن اخراج اولنماز
پس فى الاصل كتابى اولدقده ينه بويله در واكر اهل حربدن براهل دارك يدلرنده مماليكلرى وار ايكن جملهسى
قبول اسلام انجق مماليكلرى اسلامدن امتناع ايلسهلر بوصورتده اول مماليكدن صغير بولنانلرك كفر اوزره اولان
احد الابوينلرى يانلرنده حاضر دكل ايسه آنلر اسلامله كسب ارتفاع ايتمش اولورلر زيرادارلرى شمدى دار اسلام
اولمغله صغار مرقومين حقنده دار اسـلامده حاصل وهم مولالرى مسلمدر و بو ايكى سببدن يالكز بريسى اسلام مملوك
صغيرده كافى ايكن بوبابده ايكيسى ملتئم اولمشدر اما قوم مذكورين قبول ذمت ايتمش اولسهلر اول بابده مماليكلرندن
صغار وكبار على السويه كفر اوزره ودين قديملرى اوزره باقى اولورلر لان مماليكهم كفار قدصالحوا المسلمين
وانما صارت دارهم دار اسلام بطريق الصلح لاباسلام اهلها وذلك لايوجب الحكم باسلام المملوك بمنزلة الذمى
يشترى صغيرا فى دار الحرب ويخرجه الى دار الاسـلام مترجم فقير ديركه عنـد يمزده بولنان نسخ صحيحه
وغير صحيحه ده وجه محرر اوزره لان مماليكهم لفظى واقع اولمشدر لكن سياق وسباقه مخالفتى ظاهر وساطعدر
غالبا اصل نسخه لان مالكيهم لفظى اوزره ايكن كاتبلر نوع اشتباه خطله لان مماليكهم كتب ايدوب غلط
ايتمشلردر ومعنـاى كلام ديمكدركه زيرا مماليك مرقومينك مالكلرى كفار ايكن شمدى قبول ذمتله مسلمينله مصالحه
ايتمشلردر بوجهتله دارلرى اسلام اهل دار ايله دار اسلام اولميوب انجق بطريق الصلح دار اسلام اولمشدر
وحكم مذكور موجب اسلام مماليك دكلدر نظيرى شول ذميدركه دار الحربده مملوك صغيرى اشترا ودار اسلامه
اخراج ايليه انتهى كذلك برحربى داريمزه امانله داخل اولوب يانده كندو دينى اوزره برعبـد صغيرى برابر
بولنسه اول عبدى دار الحربه قدرت اعاده سى مقرردركه عبـد مرقوم داريمزه بطريق القهر كلميوب انجق
بطريق الرضا كلمش اولمغـله حكمى حكم مولاسيله مساوى اولوب مولاسى اهل دار الحربدن اولدقده اول دخى
اهل دار الحربدن اولمق اوزره امضا اولنور حتى مولاسى داريمزده قبول اسلام ايدوب ياخود آنى برمسلمه بيع ايلسه
ياخود مولاسى هالك اولمغـله امام آنى بيع وثمنى ورثهسى ايچون توقيف ايلسه ينـه كفرى ودين ابوينى اوزره
باقى اولوركه داريمزده امانله كفر اوزره حصولندنصكره اسلامى بنفسه وصف وتعقل ايتمدكجه شرف اسلامه

مرتفع اوله مز نظیری شول ذمیدرکه دار بمزده هالك اولوب ولد صغیری قالمش اوله بو صورتده عبد مرفوعك
احد الابوینی اسر واخراج اولنوب دار بمزده قبول اسلام ایدرسه عبد دخی اکا تبعا حکم اسلامله
اکرام اولنورکه حق صغیرده اسلام احد الابوین بعد التعقل بنفسه اسلامی ایله متساوی الاقدامدر واکر
اهل حربدن برصغیر باباسی ایله معا سبی اولنوب باباسی دار الحربده عسکر مسلمین ایچنده ایکن صغیر
دار اسلامه اخراج اولنسه ینه حکم اسلامده ادراج اولنمازکه دار بمزه خروجنده باباسی ید مسلمین
و منعهٔ موحدینده واقع اولمغله اول دخی دار بمزده واقع وولد یله مجتمع کبی اولدیغندن ولدی اکا تابع
اولور کورمزمیسنکه کفاردن بطریق المراغمة فرار ایلین عبدلری حقلرنده کذلك قبول اسلامله هجرت
ایلین عورتلری حقلرنده دار الحربده بولنان منعهٔ مسلمین منعهٔ دار اسلامله حکمده واحددر پس تبعیت
دینده دخی حکملری متحددر حتی دار اسلامه خروجندن صکره باباسی اخراج اولنموب بلکه دار الحربده مقتول
یاخود ایادی مسلمیندن هارب اولسه ینه صغیر حکم اسلامده داخل اولمازکه دار بمزده مقدما کفر اوزره حاصل
اولدقدن صکره اسلامی بنفسه واصف یاخود احد الابوینی مسلم اولمدقجه اسلامه تحول اولماز واکر برحربی
مستأمن دار بمزده قبول اسلام ایلدکدن صکره مسلمین آنك دار الحربده بولنان ولد صغیرینی اسر ایله بکام
اولسه لر اول صغیری دار اسلامه اخراج ایتسه لرده اتمسه لرده برم عندیمزده باباسنه تبعا حکم اسلامله اکرام
اولنور اکرچه باباسی عسکر ایله معا دار الحربده حاضر ایسه وجه تبعیتی ظاهردر لکن باباسی دار اسلامده ایسه
وجه تبعیت اولدر که منعهٔ عسکر حکم تبعیتده منعهٔ دار ایله بیان مشروح اوزره مساوی اولدیغندن صغیرك
منعهٔ عسکرده حصولی دار اسلامده حصولی ایله متساویدر کذلك صورت مفروضه ده باباسی تجارت ایچون
دار الحرب اخراده بولنمش اولسه ینه صغیر حکم اسلامه اجرادر که مسلم هرقنده بولنسه اهل دار اسلامدن
عد اولنمغله کرك مسلم وکرك ولد صغیری بحسب الصورة دار الحربده بولنسه لر دخی ینه حکم تبعیتی اجرا اولنور
اما مسئلهٔ مرقومه ده باباسی دار اسلامده فوت اولدقدن صکره اسیر قیلنمش اولسه اولبابده صبی دار اسلامه
اخراج اولنوب یاخود دار الحربده بیع وتقسیم اولنمدقجه اسلامی صورپذیر اولماززیرا اسرندن اقدم باباسنك
دار بمزده وفاتی مقرردر وتبعیت میت بقاء اسلامده معتبر ایسه ده ابتداء اسلامده غیر معتبردر کورمزمیسنکه
صورت مفروضه ده اناسیله برابر سبی اولنمش اولسه صغیر البته حکم اسلامده داخل اولماز پس یالکز سبی
اولندقده دخی دار الحربده بولندقجه حکم اسلامده عدم دخولنه قائل اولورز اما باباسی دار بمزده حیاتده ایکن
اناسیله برابر سبی اولنسه البته بعد السبی باباسنه تبعا مسلم قیلنور واکر برحربی امانله دار بمزه دخول وقبول ذمت
ایدوب یاخود مسلمین آنی سبی ایلدکلرندن صکره اعتاق اولنوب یا اولنمایوب علی کل حال هنوز کفر اوزره ایکن
مسلمین آنك ولد صغیرینی دخی سبی ودار اسلامه اخراج ایلسه لر اول ولد حکم اسلامده ادراج اولنماززیرا
باباسی هنوز دار اسلامده کافر بولنوب صغیرك دار بمزده حصولی کافر اولان باباسیله برابر واقع اولمغله اوزرینه
حکم مسلمین جاری اولورسه ده ینه دینده باباسنه تابع اولور اما بو مسئله ده قبل سبی الصغیر باباسی دار بمزده کفر
اوزره هالك اولمش اولسه صغیر بعد السبی والاخراج حبل اسلامه متمسك قیلنور زیرا تبعیت اب میت ابتداء
اسلامده غیر معتبر ایکن اسر ایله دار اسلامه اخراج اولنان صغیردن منع اسلامده عدم اعتباری اولی واظهردر
بنه دیرکه اهل حربدن اهل منعه اولان برعسکر اولاد صغارلریله دار بمزه داخل اولدقلرنده مسلمین آنلره
ظفریاب اولوب اسر صغاره دخی نائل اولسه لر صغار مرقومینك احد الابوینلری معا اخذ اولنمامش ایسه
حین اسرلرنده حکم اسلامه واصل اولورلر که حین اخذلرنده احرازلری دار اسلامله حاصل اولمشدر حتی برساعتدن
صکره آبا وامهاتلری دخی اسیر قیلنسه ینه اسلام صغاره خلل کلمز که مقدما حین اسرلرنده اسلاملرینه حکم
اولندقدن صکره حکم مذکور اسر آبا وامهاتلریله مختل اولماز اما حادثهٔ مرقومه دار الحربده واقع اولمق بشقه درکه
آنده نفس اسر قبل الاخراج اسلام صغیری موجب اولمدیغندن احد الابوینی بعد زمان سبی اولنوب دار اسلامه
برابر اخراج اولنمالری دخی معا اسیر اولملری کبی اسلام صغیره مانع اولور اما قتاللری دار اسلامده واقع اولدقده
احد الابوینی ایله معا اسیر قیلنوب یاخود اولا احد الابوین وصکره صغیر اسیر قیلنمش ایسه ینه اسلام صغیره
مانع اولورکه دیار بمزده حصولی انجق کافر اولان احد الابوین ایله اولوب حکم اسلامدن منقطع اولمشدر
لکن اسر صغیر مقدم بولنوب حکم اسلامی متقرر اولدقدن صکره اسر احد الابوین درعقب ظاهر اولسه
دخی حکم سابق متغیر اولماز کذلك اهل حربدن برصبی بلا امان دار بمزه داخل اولوب آنی برمسلم اخذ ایلسه

اول دخی حین اخذنده حکم اسلامده داخل قیلنور وبعده قیاس قول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه اوزره فیء جماعت
مسلمین اولوب عند محمد رحمه الله تعالی اخذ ایلین مسلمه تخصیص اولنور وعلی کلا القولین اسلامی حریتنی موجب اولمازکه
اسلامله تأکد حریت انجق قبل الاسر ظاهر اولوب بومثللو بعد الاسر مسلم اولان غنیمت قیلنمق واجب اولور والله اعلم

باب الاستبراء * یعنی هنوز مالك اولدیغی جاریه نك حیضیله یاخود وضع حمله حلدن برائت رحمنی طلب
ایچون اکا قربانندن صبر وامتناعده باب عظیم الانتفاعدر شارح الکتاب کتب الله تعالی له اجره بغیر حساب
دیرکه ترمبسوطنده بیان ایلدیك که اهل حربدن سبی احداز وجین بینلرنده فرقتی موجبدر وفرقتلری نفس سبیدن
حاصل اولمیوب انجق سبی احداز وجین بینلرنده حقیقة وحکما تباین دارینی مستوجب اولدیغندن حاصلدر
بناء علیه زوج وزوجه معا سبی اولدقده بینلرنده فرقت حاصله اولماز واصل مذکور اوزره تفریع فروعه بو وجهله
شروع ایده رز که اهل حربدن برعورت یالکز سبی اولنوب دار اسلامه ایصال اولندقدن صکره قسمتله
سهمنه اصابت ایلین غازی ایچون حامل ایسه وضع حمله وحائل ایسه یعنی غیر حامل ایسه برحیضله استبرادن
صکره وطئی استحلال اولنور ومؤلف صائب المقال اصل کتابده بو مسئله اوزره سرد اسناد ایله روایت
قیلدیغی نیجه آثار ایله استدلال ایلمشدر لکن برعورت بعد السبی دار الحربده ایکن برقاچ دفعه حائض اولوب
بعده زوجی دخی سبی ومعا دار اسلامه ادخال اولنسه لر اولبابده فرقتلرینه سبب موجب اولان تباین دار
بولنمادیغندن نکاح اصلیلری اوزره ایصال اولنورلر بو صورتده دار اسلامه یالکز اخراج اولنوب قسمتله برغازی یه
ایفا اولنسه کرکدر که استبراسندن دار الحربده واقع اولان حیضلریله اکتفا ایلیه کذلك دار اسلامده تقسیمدن
مقدم یاخود اصناف عسکر ایچون رؤساء عسکر بینلرنده تقسیمدن مؤخر وآحاد عسکر بینلرنده تقسیمدن مقدم واقع
اولان حیضلریله اکتفا ایلیه زیرا ذکر اولنان حیضلر ملك صاحب السهم محل تملکنده هنوز واقع اولمامش
ایکن ظاهر اولمشدر کذلك قسمتله سهمنه اصابت ایدوب هنوز قبض ایتمدین واقع اولان حیضلریله دخی اکتفا
ایلیه زیرا غنیمتده ملك غازی انجق بطریق الصله ثابت اولوب بطریق الصله ثابت اولان ملك دخی انجق
قبضله تام اولور وغازی ایچون غنیمتده ملك عین مجرد قسمتله ثابت اولورسه ده ملك تصرف انجق
قبضله رسیدهٔ تمام اولور ووطئ دخی من قبیل التصرف اولمغله حیض سببه ملك وطئدن صکره واقع اولمدقجه
استبرادن محسوب اولماز بناء علیه مسائل بیعده دیرز که امهٔ مبیعه بعد البیع وقبل قبض المشتری حائض اولسه
مشتری ایچون استبراسندن اول حیضله اکتفا جائز اولماز حتی امهٔ سبیه حامل بولنوب قسمتله صاحب السهم
آنی قبض ایلدکدن صکره وضع حمل ایلسه نفاسندن پاك اولدقدن صکره وطئی اکا حلال اولور ومدت نفاسنده
دخی تقبیلی وآنکله فوق الازار استمتاعی استحلال اولنور اما قبضی بعد وضع الحمل واقع اولورسه برحیضهٔ
مستقبله ایله حائض اولمدقجه نه مدت نفاسنده ونه صکره آنکله فوق الازار استمتاعی بلکه شهوتله مس وتقبیلی
دخی جائز وواسع کورلمز زیرا بعد القبض واقع اولان وضع حمله استبراسی تام اولوب انجق مدت نفاسده
حرمت جماعی مجرد معنای اذادن حاصل اولمغله آنکله استمتاعی من جهة الحرمة منکوحهٔ حائضه منزلهٔ
استمتاعه نازل اولمشیدی اما قبل القبض واقع اولان وضع حمله سبیهٔ مرقومه مدت استبراسنده یدصاحب السهمده
بولنمادیغندن نفاسی مقام استبراده قیام ایتمکله جماعی حرام اولدیغی کبی استمتاعی وشهوتله مس وتقبیلی دخی
حرام اولور واکر مسبیه بعد السبی دار اسلامه اخراجندن اقدم قبول اسلام ایتمش اولسه اول هنکامده
دار الحربده بولنان زوج کافرندن بینونتی رسیدهٔ تمام اولور زیرا شمدی منعهٔ جیشله احراز اولنمشدر وبومثللو
مسلمه ده منعهٔ جیشله احرازی منعهٔ دار ایله احرازی منزلنده ایدوکی ظاهر وممتازدر کورمزمیسنکه قبول اسلامله
دار الحربدن هجرت ایلین عورت نفسنی منعهٔ جیشله احراز ایلدکده زوج مشرکندن بینونتله سرافراز اولور
پس امهٔ مسبیه دخی آنك کبیدر وذکر اولنان امهٔ مسبیه اوزره عدم وجوب عدتده اتفاق اولنمشدر اما مهاجرهٔ
مزبوره اوزره وجوب عدتده واقع اولان اختلاف باب من نکاح اهل الحرب مالا یجوز فی دار الاسلام اثناسنده
تقدیم واسلاف اولندی بناء علیه دار الحربده غنائمی بیع یا تقسیم برله امهٔ مرقومه یی غانم یا مشتری یه تسلیمدن صکره
صاحبی حیضهٔ واحده ایله استبراسنی تقدیم ایلسه وطئی اکا تجویز وتمیم اولنورکه آنکله زوج کافری بینلرنده
نکاح وحق آخر قالمدیغندن آنك حکمی شول حین سبیده ذات زوج اولمیان عورتك حکمنه مساوی اولدقدن صکره
دار الحربده واقع اولان بیع وقسمت دخی دار اسلامده واقع اولان بیع وقسمت کبی تعین ملکنی حاوی اولمشدر
کورمزمیسنکه بعد البیع والقسمة عسکره لاحق اولان جیش مدد مصاب وثمنده شرکتله وضع بدایده منزلر

مطلب حاضت المبیعة فی ید البائع لا تجزئ من الاستبرا

واكر امام دارالحربده من اصاب جارية فهي له ديمكله عسكرندن برقومه تنفيل وآنلردن هر برينه ظفر
بولديغي جاريه يي تخصيص وتنويل ايلدكدنصكره آنلردن هر بري ياخود بعضيلري برجاريه يه ظفر بولوب
دارالحربده ايكن حيضة واحده ايله استبرا سني دخي تكميل ايلسه قول ابي حنيفه رضي الله تعالى عنه اوزره
داراسلامه اخراج ايتمدكجه وطئي اكا تحليل اولنماز وقول ابي يوسف رحمه الله تعالى دخي بويله در اما قول محمد
رحمه الله تعالى اوزره اكا وطئي تحليل اولنور كه شخص مرقوم اول جاريه يه بلامشاركة مالك اولمغله صورت قسمتده
منزلهٔ صاحب السهم وصورت بيعده منزلهٔ مشتري يه تنزيل اولنور لكن جواب امامين همامين رحمة الله
تعالى عليهما ديرلركه منفلده ملك منفل له اكرچه اخذ ايله ثابت اولور اما داراسلامه احراز اولنمادقجه تام اولماز
نظيري شول مصاب متلصصدركه دارالحربده ايكن آنده دخي ملك متلصص ثابت اولور اما قسمت وشرا ايله
حاصل اولان ملك غانم ومشتري بويله دكلدر توضيح فرقلري اولدركه بعد البيع والقسمة طعام وعلفدن
غانمين ايچون بلاضرورة حق تناول قالميوب بعد التنفيل حق تناوللري باقيدر مؤلف حكمت نثار آثره الله تعالى
على امثاله بخير الايثار ديركه منفل له اول جاريهٔ منفله يي اخذ ايلدكدن صكره زوجي دخي اسير اولسه بينلرنده
حكم نكاحلري جايكير اولماز وبعض علما ديديلركه قول مذكور انجق قول محمد رحمه الله تعالى دركه قياس قول
ابي حنيفه رضي الله تعالى عنه اوزره دار اسلامه احرازندن اقدم اخذ مجرد ايله حكم نكاحلري باطل اولماز
لكن اصح اولدركه قول مذكور قول جميع ائمه دركه ملك منفل له داراسلامه احرازدن اقدم منفلده متأكد
اولماز سه ده اصل ملكي اخذ مجرد ايله ثابت ومتمهد اولور وجاريهٔ منفله ده مسلم معين ايچون اصل ملكي
ثابت اولدقده اهل داراسلامدن اعتبار اولنوب زوجندن فرقتي بديدار اولور كورمزميسنكه صغيره اوليدي
البته ملك منفل لهده دخولي دار اسلامه اخراجي منزلنده اولمغله اسلامنه حكم اولنور ايدي كذلك منفل له
دارالحربده ايكن آني حيضة واحده ايله استبرا ايتمش اولسه دار اسلامه اخراجندن صكره آنكله اكتفا ايدر
اما متلصص بشقه درنكته سي اولدركه ملك متلصص قبل الاحراز مصابنده ثابت اولماز كورمزميسنكه بعد
الاصابه لاحق اولان مدد مصابنده اكا مشارك اولور اما ملك منفل له مجرد اصابتله ثابت اولوب مدد لاحق آنده
مشاركته ملتحق اولماز وجهي اولدركه تنفيل امام معناي قسمتي متضمندر غاية الامر قسمت مرقومه قبل الاصابه
واقع اولمغله امام آني اصابتنه توقيف ايلمشدر وبزدخي اشبو معناي قسمته نظر ايله تحقيق ايدوب منفل له ايچون
منفلده حكم ملكي اثبات ومتلصص ايله بينلرين تفريق ايلديك لكن صورت تنفيلده دخي سبب ملكي شرا
وقسمت حقيقيه اولميوب اخذ مجرد اولمغله امام ابوحنيفه رضي الله تعالى عنه حكم وطئده احتياط ايدوب
دار اسلامه اخراج ايتمدكجه وطئي تجويز ايتمشدر وفي نفس الامر بومثللو نتيجه احكام بين الاصلين مترددد
اولمغله هر اصلك حكمي آنده جاري ومتمهد قيلنور والله اعلم

باب ما يباع من السبي من اهل الذمة * يعني اسرادن اهل ذمته بيعي صحيح اولنلري تعيين وتصحيحده
باب ظاهر التنقيحدر عسكر مسلمين اهل حربدن اخذ ايلدكلري اسيرلرين اقتسام واخراج داراسلام ايتدكلرنده
آنلري اهل ذمته بيع ايتمهلري حرام اولماز زيرا اسراء مزبورين احراز ايله اهل دار بمزده داخل اولمشلر ايسه ده
مشركين اولدقلرندن منزلهٔ اهل ذمتده نازللردر و بومثللو عبد ذمي يي اهل ذمته بيع ايلمك جائزدر
انجق احد الابويني يانده بولنميان صغير مسبيده غير جائزدر كه صغير مرقوم دار اسلامه اخراجله ياخود
دارالحربده قسمتله مسلم اولمشدر كه احرازي دار اسلامه اخراجله تام اولديغي كبي قسمتله دخي تام اولور
حتى بعد القسمة فوت اولسه صلوة جنازه سي ادا اولنور وكتابيه بولندقده بعد القسمة صاحب السهم استبرا ايلسه
اكا وطئي حلال اولور بوجهتله صغير مرقوم حكم اسلامده ادخال اولنمغله مسلم ايچون آني اهل ذمته بيع ايلمك
نافذ ايسه ده حلال اولماز اما احد الابويني آنكله معا سبي اولنمش ايسه اهل ذمته بيعي جائزدركه اول بابده
شرف حكم اسلامي غير حائزدر وحكم محررده احد الابويني ايله معا سهم غانم واحده اصابت ايدوب ياخود هر بري
بر غانمك سهمنه اصابت ايلمك برابردر كه صغير مرقوم دار بمزده انجق احد الابويني ايله معا حاصل اولديغندن
حكم اسلامه مظهر اولمامشدر لكن اسرادن هيچ برني دار اسلامده مستأمن اولان حربي يه بيع ايلمك غير
مشروعدر كه اسرا البته سبي مسلمينله اهل دار بمزدن اولمرله مستأمن آنلر امثالي مماليكي اشترادن ممنوعدر
حتى اشترا ايتمش اولسه البته بيعي اوزره اجبار اولنور كه باب ما يختلف فيه اهل الحرب واهل الذمة اثناسنده وغيريده
احكام دنيايه نظر ايله حق مستأمنده ذمي حق ذميده مسلم منزلنده قيلنمق اصل شرعي اولديغي ذكر واخبار

ايلديك

ايلديك بناء عليه حربي مستأمن برامهٔ ذميه يي اشترادن صكره تدبير ياخود استيلاد ايلسه اكرچه تدبير
واستيلادي ملكنه مصادف اولديغندن نافذ اولور لكن وطئ واستخدامندن منع اولنوب قيمتنده استسعا برله
ملكندن حريته اخراج اولنور وبزبو حكمي امهٔ مسلمه سني تدبير واستيلاد ايلين ذمي حقنده باب من فداء المشركين
في الموادعة مسائلنك اواخرنده بيان ايتمشيدك پس حكم مذكور امهٔ ذميه سني تدبير واستيلاد ايلين مستأمنده
دخي جاريدر واكر اهل كتابدن برعورت اولادي ايله معا سبي اولنوب جمله سي برغازينك سهمنه اصابت ايلدكدن صكره
بعض اولاد صغاري قبول اسلام ايلسه آنلرك جمله سني ياخود ايچلرندن بعضيلريني كافره بيع ايلمك حرام اولور
زيرا جمله سني معا كافره بيع ايلدكده ايچلرنده صغير مسلمي دخي كافره بيع ايتمش اولور كه بيع مذكور غير حلالدر
وبعضيلريني بيع ايلدكده صغيري والده سندن ياخود بعض اخوه سندن تفريق ايتمش اولوركه تفريق مذكور
مستحيل الاستحلالدر واكر برذمي ياحربي مستأمن برامهٔ مرتده يي اشترا قيلسه شراسي نافذ اولوب انجق بيع اوزره
اجبار اولنور واول بابده جاريه نك صغر وكبرنه اعتبار اولنماز زيرا مرتده عود اسلام اوزره اجبار اولنمغله حكمي
حكم مسلمه له برابردر وامهٔ مسلمه كرك صغيره وكرك كبيره ملك كافرده ترك اولنمديغي كبي مرتده دخي ترك اولنماز
مؤلف دقيق الخيال صانه الله تعالى يوم الحشر عن كل خبال ديركه كورمزميسنكه امهٔ مرتده نك ارتدادي يهوديت
ونصرانيته اولمش اولسه ينه ذبيحه سي اكل اولنميوب مناكحه سي تجويز اولنماز معناي استشهادي اولدركه
اكل ذبيحه وجواز مناكحه يهودية الاصل ونصرانية الاصلدن معتبر ايكن مرتدهٔ مزبوره دن معتبر اولمديغندن
عند بمزده ظاهر اولمشدركه احكامه راجع اولان اموردده ارتداد ايلديكي ملت آنك حقنده قطعا معتبر اولميوب
همان آني ترك واسلامه رجوع اوزره اجباري مقرردر پس امهٔ مرتده مالك كافري مسلمنه بيعي اوزره اجبار اولنمقده
امهٔ مسلمه ايله برابردر واكر برعورت اولاد صغاري ايله معا سبي اولنوب بعض اولادي قبول اسلام ايلدكدن
صكره مالكلري آنلري جميعا بركافره بيع ايلسه بيعي نافذ اولور وبعده نظر اولنور اكر كافر مزبور حربي ايسه
جمله سني جميعا بيع اوزره اجبار اولنور كه بعضيلري مسلم وبعضيلري ذمي اولمرله حربي هر برني بيع اوزره
اجبار اولنمق بديدار وبيع جميعده اجبار اولندقدن صكره تفريق ميانلرندن دخي ممنوع اولمغله جمله سني جميعا
بيع اوزره اجباري آشكاردر واكر ذمي ايسه انجق ايچلرندن مسلم اولنلري بيع اوزره اجبار اولنور كه ذمي مملوك
ذميده استدامت ملكه ظاهر الاقتدار وبعده تفريق رقيق مثللو تفريطدن امتناعله مخاطب اولمديغي بديداردر
ومخاطب اولسه دخي ايچلرندن مسلملريني بيع ايلمك اكا كافيدركه مسلمي آنك ملكندن ازاله قيلنمق مستحق خاص
اولمغله تفريقي تفريق بالحق اولوب تفريق بالحق آندن ممنوع اولمديغي غير خفيدر كورمزميسنكه ولد مع الوالدة
بر مسلمك ملكنده مجتمع اولدقدن صكره احدهمايه لحوق دين واقع اولسه اول مديوني بيع ايدوب اخري ابقا
ايله تفريقلري واسع كوريلور كذلك احدهمادن برجنايت وقوع بولسه مقابلهٔ جنايتده يالكز آني دفع ايلمك
مشروع كوريلور بوجهتلردن بزه معلوم اولمشدركه تفريق ميانلري بحق واقع اولدقده غير ممنوعدر بوندن
صكره مؤلف مصيب الاجتهاد فروع اسلام صبيده مسائل سابقه دن بشقه مسئلهٔ اخري دخي ايراد ايدوب
ديديكه برمسلم برغلام كافره اسلامي وصف وتلقين ايلدكده اول غلام انا على هذا قولي ايله بن بو اعتقاد
اوزره يم ديو قبولني اشعار ايلسه نظر اولنور اكر اكا تلقين اولنان وصف اسلامي فهم ايلديكي عندمزده متيقن
ياخود ظن غالب ايله مظنون ايسه حكم اسلامه مقرون قيلنور واكر عدم فهمي متيقن يا مظنون ايسه حكم
اسلامه مقرون قيلنميوب بلكه كندودن وصف اسلام طلب اولندقدن صكره وصف ايلدكده حكم اسلامه
مرهون قيلنور وبزباب ما يكون امانا ممن يدخل دار الحرب والاسراء وما لا يكون اثناسنده قول مشايخي ذكر
ايتمشيدك كه بركيمسنه برعورتي تزوج ياخود برجاريه يي اشترا وآندن وصف اسلامي طلب ايدوب وصفه قادره
اولمدقده كندو آنك حضورنده اسلامي وصف ايدوب ايشته بزلر بو اعتقاد اوزره يز ظن ايدرمكه سن دخي
بو اعتقاد اوزره سين ديدكده اول دخي بنده بو اعتقاد اوزره يم ديسه اولبابده وصف موصوفي فهم ايلديكي
معلوم ايسه وطئي استحلال اولنور زيرا كه اولور كه امرأهٔ مرقومه حكم اسلامه معتقده ووصف اسلامه
مقتدره ايكن وصف وبيانه حياسي مانع اولور بناء عليه حكم اسلامده دخولي بابنده كندو وصفي ايله زوج ومولاسي
حضورنده وصف ايدوب كندو قبول وتصديق ايتمك بينلرنده قطعا وجه فارق يوقدر والله اعلم وبه الاعانة

* باب خروج العبد بامان وخروجه مسلما او ذميا *

يعني عبيد اهل حرب اماناله وقبول اسلام وذمتله دار اسلامه خارج اولمقده باب رفيع المعار جدر

مؤلف الكتاب امام جلالتمآب دیرکه عبید اهل حربدن قنغی عبدکه مولاسندن علی وجه المراغمه
فرار ایدوب قبول اسلام یا دخول ذمتله دار اسلامه واصل اوله حکم حریتده داخل اولوب حقد موالاتله
دیلدیکی کمسنه لره متواصل اولورزیرا نفسنی مولاسی اوزره احراز ایتمشدر ومولاسینك اموالندن بعضیلرینی
داراسلام ایله احراز ایتمش اولسه اکا تملکله ممتاز قیلندیغی کبی اموال مولاسندن اولان نفسنی احراز ایلدکده
دخی نفسنه تملکله سرافراز قیلنوب انسان آخر ایچون آنك نفسی اوزره تملکه جواز اولمدیغندن عتقله
کسب امتیاز ایدر وبیان مذکور ایله ظاهر وساطع اولمشدرکه عبد مرقومك عتقی ملك نفسی اوزره واقع اولوب
ملك غیر اوزره واقع اولمامشدر وعبد معتق اوزره ثبوت ولا انجق عتقی ملکی اوزره واقع اولان مولاسی ایچون
تحقق ایتمکله عبد مرقومه برفردك ولاسی تعلق ایلمز وآنك میراث وجنایتده حالی داریمزه قبول اسلامله
داخل اولان احرار اهل حربك احوالی کبیدر وقول مشروح المآل اوزره حدیث عکرمة رضی الله تعالی عنه ایله
استدلال اولندی دیمشدر که عبید مشرکیندن برعبد مولاسی یانندن اولدیغی حالده رسول الله صلی الله
علیه وسلم حضورلرینه کلدکده آزاد اولور ایدی کذلك حدیث طاوس رحمه الله تعالی ایله دخی استدلال اولندی
دیمشدرکه کتاب معاذ رضی الله تعالی عنه ده مذکور ایدیکه ایما عبد نزع الی المسلمین اراه قال مسلما فهو حر
وایما عبد خرج الی مخلاف عشیرته فان عشره وصدقته الی مخلاف عشیرته یعنی عبید اهل حربدن قنغی عبدکه
امام طاوس رحمه الله تعالی دیرکه بن ظن ایدرمکه کتاب معاذده عبد مرقوم قبول اسلامله قید اولنمشیدی
یعنی عبید اهل حربدن قنغی عبدکه قبول اسلامله نفسنی جانب مسلمینه جذب واخراج ایلیه اول عبد البته حر اولور
وقنغی شخص که موضع آخردن کندو عشیرتینك مخلافنه خارج اوله آندن عاشرك ومصدقك اخذ ایلدیکی
عشر وزکوتی مخلاف عشیرتنه ضم اولنور یعنی آنك عشر وزکوتی عشیرتندن اخذ اولنان عشر وزکوته
وضع ایدررز وروایت اخراده وارد اولمشدرکه ایما عبد خرج الی غیر مخلاف عشیرته فعشره وصدقته الی
مخلاف عشیرته یعنی قنغی شخص که عشیرتندن مخلاف عشیرتینك غیری به خارج اوله آندن اخذ اولنان
عشر وزکوتی ینه مخلاف عشیرتنه ضم اولنور واصطلاح اهل یمنده مخلاف اصطلاح مراقده رستاق کبی
قرای معدوده یی مشتمل اولان سواده اطلاق اولنور شارح الکتاب اثابه الله تعالی احسن الثواب تمثیلنده
دیرکه نته کیم بزبلادیمزده فراور علیا وآنك امثالی ایله تعبیر ایدرز مترجم فقیر دخی تمثیلنده دیرکه نته کیم بز دخی مدینهٔ
قسطنطینیه ده نواحیسندن چکمجهٔ کبیره وچکمجهٔ صغیره دیو تعبیر ایدرز وعکرمه رضی الله تعالی عنهدن
مرویدرکه برعبد مکه ده قبول اسلام ایتمشیدی ورسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری مدینهٔ منوره یه
هجرت بیوردقلرنده اول عبدك صاحبلری هجرتده متابعتدن خوف ایتملریله آنی اخذ وقید وبند ایلدیلر
بعده عبد مزبور رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینه ارسال خبر قیلدیکه یا رسول الله سن
بنم اسلامیمی تحقیق اوزره بیلدیك امدی بنی صاحبلرمدن اشترا یاخود وجه آخر ایله یدلرندن تخلیص قبل
ورسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم اصحاب کرامدن بعدی نفر کمسنه لره بروه اعطا بریله ارسال ایدوب
آنلره خطاب ایله خذوه فلعلکم تجدون فی الدار من یعینکم علیه یعنی واروب اول عبدی اخذ ایدیکز
امیدایدرمکه اول دارده سزه اخذ عبد اوزره اعانت ایده جك کمسنه بولورسز قول شریفلریله سهولت اخذی
اشراب ایلدیلر وبو حدیث جلیلده حکم آخر اوزره دخی دلیل واردرکه مسلمیندن اهل منعه اولمیان برجماعت
بومثللو برغرض صحیحله بلا امان دار الحربه داخل اولمق جائز وسزاوار اولوب دخوللری نفسلرین تهلکه یه
القادن عد واعتبار اولنماز زیرا القاء تهلکه انجق اول حینده اعتبار اولنورکه هلاکلری متیقن اولوب فعللری
دخی نکایت اعدایه مدار اولمیه یوقسه هلاکلری متیقن اولمیوب یاخود متیقن ایسه ده فعللری نکایت اعدایه
مدار اولدقده جواز ورخصتی بدیداردر وعبد الله بن ابی بکر رضی الله تعالی عنهمادن مرویدر دیدیکه
برعبد اسود وارایدی مولاسینك غنمنی رعی ایدرایدی اهل خیبری حصونلرنده تحصن ایدرلرکو روب سیندن
سؤال ایلدکده شودعوای نبوت ایلین رجل ایله قتال ایده جکلرز دیو جواب ایلدیلر همان کلمهٔ نبوتی ایشتدکده
قلبنده تأثیر ایتمکله غنمنی سوق ایده رك حضور رسالتپناهی یه کلوب ماتقول وماتدعو الیه یعنی سن نه سویلیورسین
وناسی نه یه دعوت ایده یورسین دیو سؤال ایلدکده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم دخی ادعو الی الاسلام
ان تشهد ان لا اله الا الله وانی رسول الله وان لا تعبد الا الله قول شریفلریله جواب ویردیلر بعده عبد مرقوم فاذا لی ان
شهدت بهذا یعنی بن بو یله شهادت ایدرسم بنم ایچون نه حاصلدر دیو سؤال ایلدکده رسول الله علیه السلام حضرتلری

فراور بروزن سراسیمه شخص ... سانده
بزمو ضعیدر وآنده برچشمه واردرکه
جای دربعه مبتلی اولان کمسنه لر
آنده غسل ایلسه لر جالری زایل
اولور کذا فی البرهان القاطع
وجه اشاده نواحی بخارادن فراوانی
علیا وفراوان سفلی واردر دیو
تحریر اولنمشدر وفراوان لفظی
فراوردن غلط کتاب اولمق محتملدر
وعلیا عبد ینه نظر ایله بو مقامده
اراده ناحیه من قومه اقرب واسبد

لك الجنة ان ثبت علی ذلك یعنی بویله شهادت ایدوب اول شهادت اوزره ثابت اولورسك سنك ایچون
جنت واردر دیو جواب ویردیلر همان عبد اول مکانده قبول اسلام ایلدی وحدیث مذکور تتمه سیله کتب مغازیده
مسطوردر ومؤلف بلاغتهادك بو حدیث شریفی ایراددن مرادی انجق آنی بیاندرکه حریت عبدی
موجب اولمقده عبد حربی معسکر مسلمینه کلدکدن صکره قبول اسلام ایلمك همان قبول اسلام ایلدکدن صکره
معسکر مسلمینه کلمکله سیاندر بعده مؤلف باهر الاستقلال حکم مذکور اوزره حصن طائفدن نزول وقبول اسلام
ایتملریله حقلرنده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم اولئك عتقاء الله بیوردقلری عبیدده روایت اولنان
حدیثله دخی استدلال ایلدی وبعده حدیث عکرمه رضی الله تعالی عنهی دخی ایراد ایلدیکه رسول الله
صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری اذا خرج الرجل قبل ماله ثم تبعه ماله فهوله واذا خرج ماله قبله فهو حر
دیرلرایدی دیو عکرمه رضی الله عنه روایت ایلدی وبزدخی بو حدیث شریفله استدلال ومدلولنی التزام
ایده رز وحدیث مذکورده لفظ مال بمعنی العبددر ومعنای لطیفی دیمکدرکه اهل حربدن برکمسنه قبول اسلامله
مسلمینه کلوب بعده عبدی کلسه عبد آنك مملوکیدرکه عبدك مسلمینه ورودی انجق سیدینه اظهار موافقت بریله
نفسنی سیدی ایچون احرازدر یوقسه سیدینك خلافنه احراز دکلدر اما ابتداء امرده عبدی علی وجه المراغمه مسلمینه
کلدکده صکره دن مولاسی کلسه دخی عبد نائل حریت اولور والله تعالی اعلم وبه الاعانه

باب العبد یعتق باسلامه اولا یعتق * یعنی عبد قبول اسلامله آزاد اولوب اولمادیغی صورتلری تصویرده
باب باهر التنویردر شارح الکتاب اثابه الله تعالی احسن الثواب دیرکه بزشرح السیر الصغیرده حربی مستأمن عبد
مسلمی یاخود عبد ذمی یی اشترا وادخال دار الحرب ایلدیکی مسئله ده واقع اولان اختلاف ائمه یی تحریر وامام
ابو حنیفه رضی الله تعالی عنه بو مسئله ایله عبد حربی دار الحربده قبول اسلامی مسئله سینك بینلرین فرق ایلدیکنی
تقریر ایلدیك شمدی دیرکه عبد حربی دار الحربده قبول اسلام ایلدکدنصکره مولاسینك مالی ایله یاخود بلامال
لاعلی وجه المراغمة داریمزه خارج اولسه علی حاله عبد مولاسی اولوب ملکنده مندرج قیلنورکه نفسنی خلاف
مولاسی اوزره قصد احراز ایتمدیکندن تملك نفسی ایله سرافراز اولمامشدر لکن مسلم اولدیغندن امام المسلمین آنی
برمسلمه بیع وثمنی یدنده بولنان مال مولاسیله معا حفظ وابقا ایدوب مولاسی کلدکده اکا اعطا ایدرزیرا مملوك مسلم
ید کافرده ترك اولنمق سزاوار اولمامغله مولاسی داریمزده حاضر اولسه ایدی بیعی اوزره اجبار اولنور ایدی
پس دار الحربده بولنوب دار الحربده بولنان دخی فی حکم المیت ایکن امام ایچون ولایت بیعی بطریق الاولی
مثبت اولور بوندن صکره یانده بولنان مال مولاسی اکرچه ادخال فیء اولنمق لازم ایدیکه کرك عبد مزبور
وکرك مولاسی مال مرقوم ایچون استیمان ایتمیوب داریمزده بومثللو بلا امان حاصل اولان مال ادخال فیء اولنمق
امر متحتم ایدی لکن عبد مزبور اول ماله مولاسی ایچون قصد عمل اوزره اخراج ایلدکده دار اسلامه دخولندنصکره
اول ماله اعطاء امان ایتمش کبی اولور بناء علیه مال مزبوری وجه مشروح اوزره مولاسی ایچون حفظ وابقا
واجب اولور ودار اسلامده بولنان عبد مسلمك امانی نفوذده مسلمین سائرینله یکساندر واکر برحربی دار الحربده
قبول اسلامله داریمزه داخل اولوب بعده عبد مسلمی یاعبد کافری داخل اولسه علی کل حال علی حاله عبدی
اولوب ملکنه متصل قیلنور زیرا دار الحربده قبول اسلامی هنکامنده من وجه احراز مالنه قیام ایتمش اولور
کورمزمیسنکه اول دار اوزره استیلاء مسلمین واقع اولدقده مسلم مرقوم کندو مالنه احقیتله بکام قیلنور بو جهتله
اموالندن اولان عبدینك خروجی کندودن صکره تحقق ایتدکده سبقت ایلین من وجه احرازنی اتمام ایتمش
اولور بناء علیه عبد مرقومك کفر واسلامنه نظر اولنمایوب همان ملکنده مقرر قیلنور واکر حربی مرقومك
اسلامی دار اسلامده واقع اولوب بعده بعض عبیدی دار الحربده قبول اسلامدن صکره داریمزه خارج اولمش
اولسه نظر اولنور اکر خروجی ینه مملوك مولاسی اولمق ایچون واقع اولمش ایسه ینه آنك ایچون عبد مملوك
اولورکه احراز نفسنه مولاسی ایچون سلوك ایدوب خلاف مولاسی اوزره سلوك ایتمشدر واکر خروجی مملوك
مولاسی اولمق ایچون واقع اولمیوب بلکه کسب حریت ایچون واقع اولمش ایسه احراردن قیلنورکه دار اسلامده
قبول اسلام ایلین حربی دار الحربده بولنان مالندن برشیئی محرز اولمیه جغی بدیداردر کورمزمیسنکه اول دار اوزره
استیلاء مسلمین وقوع بولدقده جمیع مالی فیء مسلمینده موضوع قیلنور بو جهتله عبد مزبورك حالی همان
علی وجه المراغمه مال مولاسیله خارج اولان عبد ایله یکساندر وعبد مراغم هم نفسنی وهم یانده بولنان مالی
خلاف مولاسی اوزره محرز اولدیغی باب متقدمده بیان اولندی وعبد مرقومك خروجی قبول ذمتله واقع اولدقده

دخی جواب مسئله تفصیل سابقه راجع قیلنور ومسئلهٔ مرقومه ده عبد ومولی نزاع ایدوب عبد بن انجق علی وجه المراغمة خارج اولدم دیو ادعا ومولاسی بلکه بنم ایچون خارج اولدی دیوب نفس وما لنه تملکنی استدعا قیلسه اولبابده قول مولی معتبر قول مولیدر که مولی اصل اولان نفس ومالنده ملك ثابتنه متمسك ایدوکی متعیندر وهم ظاهر حال اکا شاهددر که عبد مسلم مولای مسلمنه مراغم اولمیه جغی ظاهردر مگر مراغمه سی واضح ومتبین اوله وقول البته شهادت ظاهره مقرون اولان قولدر واگر بر حربی دار الحربده قبول اسلام ایدوب اموال واثقالنی دار الحربده ترکله دار اسلامه واو جندن صکره اهل حرب اموالنه تعرض ایتمدین دار الحربه رجوع وآنلری اخذایله ینه دار اسلامه خروج ایلسه جمله سی بلا خمس اکا مقرر قیلنوب اولبابده دار الحربه خروجی اذن امامله اولوب اولمامغه نظر اولنماز زیرا مالی اهل حرب اکا تعرض ایتمدکجه کندو ملکی اوزره باقی اولوب اخذنده انجق ملکنی مستدیم اولمغله دار الحربده قبول اسلام ایدوب مالی ایله برابر خارج اولان کیمسنه نك حکمی بونده دخی منتظم ومستقیم اولمشدر ووجوب خمس دخی انجق اذن امامله دار الحربه خارج اولوب مصابنی دار اسلامله احراز برله آنده ابتداء ملکی ثابت اولان مالده متحققدر که مال مزبور حکم غنیمته ملتحقدر اما بر کیمسنه مالنده مستدیم ملك اولوب احرازی دخی مؤکد استدامت اولدقده مال مزبور حکم غنیمته ملتحق اولمامغله آنده وجوب خمس اصلا متحقق اولماز واگر صورت مفروضه ده دار الحربه رجوعندن صکره دار اسلامه خروجندن اقدم اول دار اوزره استیلاء مسلمین واقع اولسه اولبابده صغار اولادی احرار مسلمین وعقارندن غیری جمیع مالی اکا راجع قیلنور که دار وما لنه رجوع ایلدکده همان دار الحربده قبول اسلام ایدوب دار اسلامه خروجندن اقدم اول دار اوزره استیلاء مسلمین واقع اولان حربینك موقعنده واقع اولمش اولور وبو حکم مذکوری باب المسلم یخرج من دار الحرب ومعه مال اثناسنده وغیریده کشیدهٔ سلك سطور ایلدیك واگر بر حربی داریمزه امانله دخول وبعده قبول اسلام ایلدکدن صکره ینه دار الحربه رجوع ومالنی واولادنی وزوجه سنی وبعض اموال اهل حربی اخذ واخراج ایلسه نظر اولنور اگر دار الحربه امانله اهل حربله داخل اولمش ایسه صغار اولادی احرار مسلمیندن اعتبار اولنور که دار الحربده اسلام اوزره موجود اولدقده صغار اولادی اسلامده اکا تابع اولمق آشکاردر وکبار اولادی وزوجه سی اماننده داخللردر که دار الحربدن آنکله معا خارج اولدقلرنده آنلره اعطاء امان ایتمش ودار اسلامه دخولندن صکره اول امانی تجدید ایتمش کبی اولمغله آنلر تحت امانده حاصللردر واخراج ایلدیکی اموال دخی بالتمام کندویه تخصیص اولنور که مسلم مستأمن بعض اسبابله خلاف اهل حرب اوزره اموال لرینه تملك ودار اسلامه اخراج ایلدکده بالتمام اکا تسلیم اولنور وحکم مرقوم کندو مالنی اخراجله تقریر ملك ایلدیکنده بطریق الاولی در واگر دار الحربه دخولی امان اهل حربله دکل ایسه ینه نظر اولنور اگر دخولی اذن امامله واقع اولمادش ایسه بو دخی وجه مشروح اوزره جاریدر که بو تقدیر اوزره دخولی دخول متلصصدن دون اولمامغله اخراج ایلدیکی اموال بلا تخمیس اکا مخصوص وزوجه واولادنده حکم امانی ساری قیلنور واگر اذن امامله واقع اولمش ایسه بو دخی مال نفسنده وجه مشروح اوزره جاریدر که کندو مالنده دار اسلامه اخراجله تقریر ملك ایدوب ابتداء تملك ایتمدیکندن حکم غنیمت اکا طاری اولمامشدر اما اموال اهل حربدن اخذ واخراج ایلدیکی نسنه لر تخمیس اولنمق لازمدر که دخولی اذن امامله اولوب اول مالی دار اسلامله احرازنده هنوز تملك ایتمش اولمغله سلك غنیمتده منتظم اولمشدر ومؤلف مصیب المقال حکم مشروح المآل اوزره حدیث حجاج بن علاط السلمی رضی الله تعالی عنه ایله استدلال ایلدیکه حجاج مشار الیه رضوان الله تعالی علیه خیبرده قبول اسلام ایلدی لکن مکه ده ذمم مشرکینده وخانه سنده بعض اموالی اولمغله رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرندن اموال مذکوره سنی اخذ ایچون مکه یه کتمك بابنده استیذان ایتمکله اذن ورخصتلرین ایذان بیوردیلر بعده مکه یه واروب مالنی اخذ ایلدکدن صکره کلوب جانب رسالتپناهی یه واصل اولدی ورسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم آنك مالنی تخمیس یا خود وجه آخر ایله تعرض بیوردقلری بزه بالغ اولمامشدر وامام واقدی رحمه الله تعالی مغازیده قصهٔ مزبوره نك تمامنی ذکر ایدوب دیدیکه حجاج باهر الاحتجاج رضی الله عنه مالنی اخذ ایچون مکه یه عودت ایتمك واولبابده بعض دروغ مصلحت آمیز تکلم ایتمك بابنده استیذان ایتدکده اذن ورخصتلرین ایذان بیوردیلر ورسول الله علیه السلام حضرتلرینك غزا ایچون خیبره خروجلری خبری اهل مکه نك مسموعی اولمشیدی لکن اخبار وقایعلری منقطع اولمغله مشرکین مزبورین لیل ونهار استطلاع انجام کار ایچون هر بری چار چشمله اولصوبه ناظر

اگرچه بعض مواضعده اموال اهل حربی اصحابنه رد ایله بلا جبر مسلم مستأمنه امر وافتا اولندیغی بالاده سبقت ایلدی لکن رد ایتدیکی تقدیر اوزره ینه کندوده ابقا اولنور
منه

حجاج فتح حاء مهمله وتشدید جیمله در وعلاط کسر عین مهمله وتخفیف لامله در واصابه ده بو وجه اوزره بیان اولنمشدر وعامهٔ کتب احادیث ومغازیده طاء مهمله ایله مسطوردر وبعض نسخده غین معجمه وظاء معجمه اثباتی غلطدر
منه

واستماع

واستماع هزیمت مسلمین ایچون جانب خیبردن بر مردخبیرك ورودینه منتظر ایدیلر تا که یوما من الایام استجلاب خبر ایده جکلری بر کیمسنه قادم اولمق امیدیله خارج مکه یه خروجه اقدام ایتمشلر ایدی ناگاه ذکر اولنان حجاج قوی الانتهاج ایچلرینه ورود ایده دوشمکله جمله سی کسب ابتهاج ایلدیلر اول حینده ما الخبر ما الخبر دیه رك طرف طرف اوزرینه هجوم وازدحام ایتدکلرنده حجاج لطیف المزاج دخی بنده سزلری مسرور ایده جك خبر عظیم واردر لکن سزدن طلب ایده جکیم مالمی ادایه سزلر ضامن اولمدقجه اول خبری خارجه اخراج ایتمزم دیمکله جمله سی بردن ادایه ضامنلرز همان سویله دیو خاطر حجاجدن مالی خصوصنده دفع اختلاج ایلدیلر بعده حجاج دیدیکه سزلره معلوم اولسونکه اهل خیبردن غیری عربدن بر طائفه محمد واصحاب محمد ایله حسن قتاله ظفر بولمامشلر ایدی شمدی اهل خیبر محمد اوزره غالب کلوب اصحابنی قتل ومحمدی اسیر ایتمکله مظفر اولدیلر وحین خروجمده اهل خیبری شو وجه اوزره ترك ایلدم که محمدی کتوروب سزلره تسلیم ایتمکه عزم واقدام ایتمشلر ایدی تا که یوم بدرده قتل اولنان قومکز مقابله سنده سزلر دخی آنی قتلله انتقام ایده سز همان سزلر بکا اعانت ایدیکز تا که ذممده اولان مالمی جمع ایدوب ینه جانب خیبره رجعت ایده یم امیددر که اهل خیبرك اخذ ایتدکلری غنائم اصحاب محمددن اشترا ایدوب آنکله اکتساب ربح ومنفعت ایده یم پس اهل مکه بو کلامله مسرور البال اولوب اول ساعت جمع مالنده اعانته تعهد وجمله سی جمع وتحصیلنه اشتغال ایلدیلر وبو خبر دهشت اثر واصل سمع عباس عم خیر الناس رضی الله تعالی عنه اولدقده حزن وانکسار ایله اظهار تعبس وابتئاس ایدوب غلامنی حجاجه بعثله رجاء رفع التباس ایلدکده غلام مرقوم امری اوزره حجاجه واروب دیدیکه عباس سکا سلام ایدوب دیر که الله تعالی سنك بو سوزلرك حق وصدق اولوب رسولی اول وجه اوزره مغلوب مشرکین قیلمقدن اجل واعلادر یعنی قول معهود ساحهٔ صدقدن مردوددر استرمکه حقیقت امری اخبار ایله بزلری دخی مسرور ومتدار ایلیه سن اول حینده حجاج دیدیکه عباسه سویله بر مکان خلوتده منفرد ومنحصر اولوب بن اکا وارنجیه دك بکا منتظر اولسون بعده حضرت عباسه واروب کیفیت اخباری علی ما هو علیه علی وجه الاسرار کشف واخبار ایدوب دیدیکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم خیبر اوزره مستولی اولدی وبن دخی قبول اسلام ایلدم وبن آندن مفارقت ایتمدم الا غنائم خیبرده سهام غانمین جاری اولدقدن صکره مفارقت ایلدم وبن مفارقت ایتمدم الا رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم ملك خیبر اولان حیی بن اخطبك کریمه سی صفیه رضی الله تعالی عنهایی تزوج وزفاف ایدوب عروس اولدیغی حالده مفارقت ایلدم لکن سن بو سری بنم اوزریمه اوچ کون مقداری کتم ونهان ایدوب بن سمت سلامته رسیده اولدقدن صکره کشف واعلان قیل حضرت عباس رضی الله تعالی عنه دخی وجه مذکور اوزره کتم واخفایه ضامن اولوب ایام مذکوره ده اول سمط اللآلی جیب درونده کامن قیلدی تا که حجاج درایت منهاج جمیع مالنی جمع وتحصیل ویوم ثالثده عزم رحیل ایلدی بعده حضرت عباس رضی الله تعالی عنه بیت زوجهٔ حجاجه واروب ابن الحجاج دیو استفسار ایلدکده زوجه سی دخی ذهب یشتری غنائم محمد دیمکله اظهار استبشار ایلدی اول حینده حضرت عباس رضی الله تعالی عنه دیدیکه اویله دکلدر بلکه حجاج قبول اسلام ایتدکدن صکره مالنی دخی آلوب فرار ایلمشدر وسن شمدیدن صکره آنك زوجه سی دکلسین مکر آردنجه کتمکه قرار ویره سین پس عورت بو کلامی تصدیق ایدوب دیدیکه قول حق انجق بو معنای محقق ایدوکنه بن دخی شهادت ایده رم که عندمده مالندن بر درهمی دخی ترك ایتموب نقیر وقطمیرینی اخذده دقت ایلدی بعده کفار قریش مسجد حرامده اجتماع ومحاوره ایدوب بینلرنده اهل خیبر محمدی کتوردکلرنده نه کونه قتل ایده جکلرین تدبیر ومشاوره ایدرلر ایکن حضرت عباس رضی الله تعالی عنه دخی حریردن بر رداء رونق طراز ایله تبختر واهتزاز ایده رك مسجد حرامه بهجت انداز اولدی همان ابو سفیان آنی کوروب یرندن قیام وحضورینه کلوب یا عباس حقکزده ظهور ایدن مصیبت حادثه ایچونمی بویله اظهار عز واحتشام ایده یورسین دیو شماتت کوی ملام اولدقده حضرت عباس رضی الله تعالی عنه یا ابا سفیان حاشا وکلا سنك اکلادیغك کبی دکلدر دیو طعن ودشنام ایدوب حقیقت امری کما هو حقه اکا اعلام ایلدی پس ابو سفیان دخی یا عباس سن بنم عندمده حجاجدن اصدق قسین وبو قولکده سن مصدقسین دیدی بوندن صکره تحقیق واقعه ایچون زوجهٔ حجاجه بعث سفیر ایدوب استفسار ایتدکلرنده حقیقت حال عندلرنده آشکار اولمغله کفار خاکسار یوم مذکورده بر وجهله مبتلای ذل وانکسار اولمشلردر که وقت آخرده آنك مثلنه دوچار اولمامشلردر

پس بو قصهٔ پرحصه دن عنـد یمزده معلوم اولمشدر که حجاج قوی الاحتجاج بعد الاسلام اهـل مکه یه امانله
داخل اولیوب بلکه کندو دخی کا لاول اهل مکه دن اولمق اوزره قدوم ایلمشدر وقدوم مرقوم استیماندن عد
ولنمادیغی امر مجزومدر بو یله ایکن رسول کریم علیه التحیـة والتسلیم مالنی بالتمام اکا تسلیم ایلمشدر ومقدمات
سابقه دن عنـد یمزده متحقق اولمشـدر که دار یمزده قبول اسلام ایلـین حربینك دارینه دخولی بلا امان
و باذن الامام ایسه ده وجه مذکور اوزره اخراج ایلدیکی مالنه حکم تخمیس غیر متحققدر والله تعالی اعلم بالصواب
والیه المرجع والمآب   تم الکتاب   والحمد لله رب العـالمین وصلی الله علی خیر خلقه محمد وآله الطاهرین آمین
مترجم فقـیر دیر که بو محلده بعون الملك المنعام ترجمهٔ مسائل شرح السیر الکبیر حسن اتمامله رسیدهٔ اختـتام
قیلنـدی لکن شارح الکتـاب امام همام شمس الائمـة وفخر الاسـلام ابو بکر محمد بن ابی سهل السرخسی
روح الله تعـالی روحه بالروح القدسی حضرتلری آخر کتابنده زمان تألیف ومکان تصنیفنی تحریر ومبادی
شروعنده چاه زندان ایچره مبتلای حبس وتکدیر ایکن اواسط اشتغالنده بو کتاب مستطابك میامن وبرکاتی
دستکیر اولوب سجن مظلمدن خلاصله مظهر انواع توقیر اولدیغندن بشقه حسا دبد نهادی باجمعهم مظهر ذل
وتحقیر وقهر جبار منتقم برله جمله سی داخل سجین وواصـل درکات سعیر اولدقلرین بسط وتقریر ایلمشیدی
بو عبد کمینه اکرچه ابتداء ترجمه مزده قبل الحوض فی المقصود امام مشار الیهك جمع ایلدیکی فضائل بی شمارندن
رشحهٔ عطر اندوزین یاد ومبتلی اولدیغی محن روزکاردن برنبذه جکردوزین ایراد ایتمش ایدم لکن بو مقامده دخی
تتمیا للمفاد کندو لسان حکمت افشانلرندن نقـل اولنان احوال عبرت نشانلرینك ترجمه سین دخی مراد ایلدم
ومن الله الاعانة والامـداد شیخ امام شمس الائمة رحمه الله تعـالی دیر که بو موضعده شرح السـیر الکبیر
مشتمـل اولدیغی فقه کثیر واثر اثیر شهر تکیر ایله توفیق عالم قدیر وتیسیر حکیم خبیر اوزره قالب اختتـا مده
صورتپذیر اولدی وشرح مرقوم جانب سلطان معظمدن مظهر جفا اولوب چاه مظلمده حبسله عیال واحبابندن
هجرانه مبتلی اولان عبد مذنب فقیرك املاسیله جلوه نما اولمشدر وسلطان کرمبخشادن آنك حقنده ظهور ایلین
اذا وجفایه انجق بیچه زندیق حقیرك اغراسی ونیچه اسیر هوا اولان ضاله ومضلك اغواسی باعث نابجـا اولمشدر
لکن شمدی الحمد لمولانا الکبیر وهو نعم المولی ونعم النصـیر خدای منتقم قدیر اول حسدهٔ فسده نك جمـله سنی
قهروتدمیر وانواع خزی ونکال الله عبر تنمای کبیر وصغیر ایلدی وشرح مشروح الاوصافه افتتاحی اواخر ایام محنت
واوائل هبوب نسیم نعمت ومنحتده واقع اولوب اختتامی دخی ذهاب ظلام آلام وانجلاء غمام غموم واشراق ایام
مسرت انجام هنکامنده مجمع اهـل حق ویقین اولان مرغزار مرغینا نده امام سیف الدین ابقی الله تعـالی
جماله للمسلمین جنابلرینك خانه سنده ظاهر ولامع اولمشدر فالحمد اوّلا وآخرا لله رب العالمین والصلوة والسلام
علی رسوله محمد وعلی آله الطیبین وعلی جمیع الانبیـاء والمرسلـین وعلینا معهم اجمعین وزمان ابتـداء تاریخ
هجرت نبویه علیه افضل الصلوة والتحیه سنه لرندن دورت یوز یتمش طقوزسنه سی شهر ذی القعده سینك غره سی
اولان یوم الاثنین درکه یوم مبارك مرقومده لقب امیر کون ایله ملقب اولان شیخ صابر زکی ابی علی حسین بن
ابی القاسم جنابلرینك خانه سـنده مباشرت وخانهٔ مرقومده آخر باب الامانه وارنجه علی وجه الاملاء نقـل
وروایت اولندی بعـده حصار اوزچندده کاتبله مأمور اولوب آخر باب الاماندن اول کتاب الشروطه وارنجه
اول حصارده محصور یت اوزره کشیدهٔ سلك سطور قیلندی بعده دورت یوز سکسن سنه سی شهر ربیع الاولینك
یکرمنجیسی یوم الجمعه ده نیل خـلاصله مظهر لطف خاص اولدقـدن صکره شهر مزبورك سلخی اولان
یوم الاحدده اوزچنددن خروج وشهر ربیع الاخرك اونجی کونی یوم الاربعاده مرغینانه وصول وسابق الذکر
امام زاهد اجل سیف الدین ابی ابراهیم اسحق بن اسمعیل جنابلرینك خانه سنه نزول وولوج اولندی واول هنکام
میمنت انجامده امام مومی الیه شیخ زاهد سیف الدین وجمله فقهاء مجتهدین تکمیل کتابی نیاز ایتملریله خانهٔ مرقومده
شهر ربیع الاخرك یکرمنجی دوردنجی کونی یوم الاربعاده کتاب الشروطدن آغاز اولنوب بنه دورت یوز سکسن سنه سی
جمازی الاولی سینك اونجنجی کونی یوم الجمعه ده بعون الله تعالی وتوفیقه ختمله رونق پرداز قیلندی بوندن صکره
مترجم الکتاب السید محمد منیب العینتابی ثم الاستنبولی دیر که بو عبد کمینه دخی بعد الاستخارة والاستشارة امام همام
شمس الائمة السرخسی نور الله تعـالی قبره بنوره القدسی حضرتلرینك شرح السـیر الکبیرینی لغت عذبهٔ
عربیه دن لسان طلاقت رسان ترکی یه نقـل وتحویله همت وسنین هجرت نبویه علی مهـا جرها الف صلوة
والف الف تحیـة دن بیك ایکیوز اون برسـنه سی ماه محرم الحرامی اوائلنده اول امر خطـیره مستعینا بالله

ومتوکلا

ومتوکلا علی الله شروع وعزیمت ایدوب علایق مدارسات طلاب وعوایق موانسات اولی الالبابدن کاه وبیکاه
انتهاز فرصت واختلاس وقت فراغت ایده رك شکسته وبسته وآهسته آهسته بیك ایکیوز اون اوچ سنه سی
ماه ذی القعده سینك اون سکزنجی کونی یوم الاربعاده بعنایة الله تعالی وتوفیقه لایق ایجاز اولان مواضع اطنابن اجمال
ومستحق اطناب اولان مواقع ایجازن تفصیل واکمال اوزره اوضح عبارات وافصح تعبیراتله رسیدهٔ حد اتمام
وواصل سر منزل اختتـام اولشـدر وشروع واتمامی علی التمـام جوار قسطنطینیه ده توابع اسکداردن
یورس ناحیه سنده فکلیجق نام قریهٔ دلارامده واقع ساحلخانهٔ نزهت آرتسامده شیرازه بند انتظام
قیلنمشدر واهل عدل وانصاف اولان فضلاء فتوت اتصا فدن رجاء واثق ومقصد صادق
اولدر که اشبو کتاب صعب المواقعده بعض خلل وزلله واقف اولدقلرنده
جوانب کلامده امعان نظر ومعتبرات کتبه ارجاع بصردن صکره
صلاح اوزره حلی میسر اولمازسه حاشیهٔ کتابده تحریر حق
صریحله تصحیح ایده لر وما ابرئ نفسی ان النفس
لامارة بالسوء الا ما رحم ربی ان ربی
غفور رحیم وصلی الله علی سیدنا محمد
وآله الطیبین الطاهرین
والحمد لله رب
العـالمین
م م
م

قد تیسر اتمام طبع هذا الکتاب بعنایة الملك الوهاب
بمعرفة الحاج ابراهیم صائب صانه الله تعالی
من جمیع المصائب فی غرة صفر الخیر
سنة احدی واربعین
وماتین
والف